Bundel van de Raadsplein besluitvormend (Raadzaal) van 9 juli 2018

Agenda bijlagen

Korte terugblik Raadsplein besluitvorming 9 juli 2018

0	Herbenoeming burgemeester (19.00-19.30 uur)
	Afschrift KB herbenoeming burgemeesters
1	Mededelingen
	2018-07-09 Getekende presentielijst raad
2	Vaststelling agenda
3	Bekrachtiging geheimhouding
4	Mondelinge vragen te stellen door raadsleden
	4-1 MV D66- Muzieklessen in Zwolle
	4-2 MV SW- coffeeshop Vechstraat
	4-3 MV SP- Situatie rond Herberg
	4-4 MV ChristenUnie- Herstelplan na brand in Stedelijk Museum Zwolle
	4-5 MV GL- Spoorlijn Zwolle- Kampen
5	Ingekomen stukken
	2018-07-09 Lijst ingekomen stukken
5.a	Informatienota's voor de raad / ter kennisname
5.a.1	Schoolgebouw Het Festival
	Informatienota Schoolgebouw Het Festival
5.a.2	‘Anoniem voorstellen' vervangen door alternatieve maatregelen
	Informatienota ‘Anoniem voorstellen' vervangen door alternatieve maatregelen
5.a.3	Beantwoording motie 593 Calisthenicspark Zwolle
	Informatienota Beantwoording motie 593 Calisthenicspark Zwolle
5.a.4	Rekenkamerrapport Sport
	Informatienota Rekenkameronderzoek Sportbeleid Zwolle
	Rekenkamerrapport “Sportbeleid Zwolle volop in beweging”
5.a.5	Beantwoording motie Waardig ouder worden in Zwolle
	Informatienota beantwoording motie Waardig ouder worden in Zwolle
5.a.6	Aanvraag vergunning vijfde coffeeshop
	Informatienota Aanvraag vergunning vijfde coffeeshop
	Beantwoording vragen Philosofenallee
5.b1	Diversen / ter kennisgeving aannemen / Lijst ingekomen stukken
	1. St. Visitatie Woningcorporaties Nederland -Informatie Visitatie woningcorporaties
	2. M. Mak- brief misbruik ZZP muziekdocenten en zorgen over toekomst muziekmusici
	3. Ver. Begraafplaats Bergklooster- 2e crematorium op Kranenburg
	3a. crematorium Hoendiep Groningen
	3b. Groningse crematiemarkt te klein voor nieuw crematorium Hoendiep
	4. Nederlandse Vereniging voor Raadsleden- Lentebrief Nederlandse Vereniging voor Raadsleden
5.b2	Diversen / ter afdoening in handen stellen van het College
	1. Oproep aan Gemeenteraad- tips voor een bewuster insectenbeheer
5.b3	Diversen / ter advies in handen stellen van het College
	1. B Schuurman- handhaving tegen illegale reclame
	2. H. Kampinga- stoepkrijten
5.c	Beantwoording artikel 45 vragen / ter kennisgeving aannemen
5.c.1	Beantwoording artikel 45 vragen CDA en ChristenUnie over mbo-studenten in Zwolle

Informatienota beantwoording artikel 45 vragen CDA en ChristenUnie over mbo-studenten in Zwolle

CU en CDA - MBO studenten in Zwolle

5.c.2 Beantwoording artikel 45 vragen SP over bezuinigingen Zwolse buslijnen

Informatienota beantwoording artikel 45 vragen SP over bezuinigingen Zwolse

5.c.3 Beantwoording artikel 45-vragen CDA ‘Airport Lelystad en de gevolgen voor onze omgeving’

Informatienota Beantwoording artikel 45-vragen CDA - Airport Lelystad en de gevolgen voor onze omgeving

CDA - Airport Lelystad gevolgen omgeving

5.c.4 Beantwoording artikel 45 Vragen ChristenUnie landelijke evaluatie Jeugdwet

Informatienota beantwoording artikel 45 vragen landelijke evaluatie Jeugdwet

5.c.5 Beantwoording artikel 45 vragen PvdA 'Kinderen niet laten opgroeien in schimmelwoningen'

Informatienota beantwoording art. 45 vragen PvdA 'Kinderen niet laten opgroeien in schimmelwoningen

PvdA - kinderen niet laten opgroeien in Schimmelwoningen

6 Verordening speelautomatenhal gemeente Zwolle 2018

Deze beslisnota is rechtstreeks geagendeerd voor de besluitvormingsronde A.
Op 1 januari 2019 verloopt de huidige exploitatievergunning voor de in het PEC Zwolle stadion gevestigde speelautomatenhal. Dit is een zogenoemde “schaarse vergunning”.
De belangrijkste uitgangspunten en kaders voor de vergunningprocedure voor het verlenen van een exploitatievergunning voor een speelautomatenhal en een te verlenen aanwezigheidsvergunning voor speelautomaten dienen in een geactualiseerde verordening te worden opgenomen. Zo dient onder meer de looptijd van de vergunning te worden bepaald en dient een gebied (met uitzondering van het centrumgebied) binnen de gemeente te worden aangewezen waarbinnen 1 speelautomatenhal kan worden geëxploiteerd. Ook is het gewenst om in de verordening de burgemeester de bevoegdheid te geven om nadere regels te stellen over de indiening en beoordeling van de aanvragen voor exploitatie van een speelautomatenhal. In de huidige verordening ontbreken een aantal van voornoemde uitgangspunten of worden uitgangspunten gewijzigd. Dit is reden om een nieuwe verordening vast te stellen die zowel aan de wettelijke eisen voldoet als aan de eisen die uit de jurisprudentie m.b.t. schaarse vergunningen voortvloeien. De raad wordt voorgesteld te besluiten om de verordening speelautomatenhal Zwolle 2018 vast te stellen. Daarnaast de verordening speelautomatenhal Zwolle 2018 de dag na bekendmaking in werking te laten treden en de huidige verordening speelautomatenhallen Zwolle (inwerkingtreding 19 november 2005) in te trekken. Tevens kennis te nemen van de door de burgemeester vast te stellen concept-nadere regels voor de indiening en beoordeling van een aanvraag voor een vergunning speelautomatenhal.
Voor technische en feitelijke vragen: N. Gruben (4166) nmwd.gruben@zwolle.nl

Beslisnota verordening speelautomatenhal 2018

1a. Kaart behorende bij de verordening speelautomatenhal Zwolle

1. verordening speelautomatenhal Zwolle 2018

2. OUDE VERSIE - Nadere regels voor de beoordeling van een aanvraag vergunning Speelautomatenhal gemeente Zwolle

2. NIEUWE VERSIE - Nadere regels voor de beoordeling van een aanvraag speelautomatenhal def.4-7

2018-07-09 Raadsbesluit Verordening speelautomatenhal gemeente Zwolle 2018

7 Project-ontwikkelingsopgave Oosterenk Midwest

Deze beslisnota is rechtstreeks geagendeerd voor de besluitvormingsronde A.
Oosterenk Midwest bestaat uit een cluster van zeven kantoorgebouwen, vernoemd naar de Hollandsche Meesters. De vijf gebouwen Van Gogh, Vermeer en F. Bol, Rubens & Breugel zijn in eigendom bij de initiatiefnemer, die deze gebouwen structureel wil transformeren naar wonen. Het college heeft in november 2017 de intentieovereenkomst vastgesteld op basis van de startnotitie. De startnotitie geeft te onderzoeken uitgangspunten mee voor het stedenbouwkundig ontwikkelingsplan (SOP), dat zich moet richten op meervoudige waardencreatie met een goede ruimtelijke (ordenings-) kwaliteit naar gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde. De initiatiefnemer heeft bijgaand SOP afgerond ter onderbouwing van de beoogde bestemmingstransformatie. De raad wordt voorgesteld te besluiten om kennis te nemen van bijgaand Stedenbouwkundig Ontwikkelingsplan. De Project-ontwikkelingsopgave als kader te hanteren voor de beoogde bestemmingstransformatie, verbouwing van kantoorgebouwen, vernieuwing van buitenruimten en bijbehorende grondtransacties. Daarnaast een investeringskrediet ad €117.000 ter beschikking te stellen voor aanleg van een tweerichtingsfietspad binnen het Project-ontwikkelingsgebied uit de opbrengst grondverkoop. Voor de voorbereiding van het bestemmingsplan Oosterenk Midwest geen milieueffectrapport (MER) op te stellen; dit besluit te publiceren en ter inzage te leggen.
De raad wordt tevens voorgesteld kennis te nemen van de te tekenen ontwikkelingsovereenkomst over de voorgenomen integrale bestemmingstransformatie, waarbij de kruimellijst wordt toegepast voor ander gebruik van gebouw Rubens.
Voor technische en feitelijke vragen: Frits Kroese (3315) ffjm.kroese@zwolle.nl

Beslisnota Project-ontwikkelingsopgave Oosterenk Midwest

01 Startnotitie Verkenning Transformatie Oosterenk Midwest

02 Stedebouwkundig Ontwikkelingsplan Oosterenk Midwest

03 SOP Oosterenk Midwest Bijlagenboek

04 Project-ontwikkelingsopgave (POO) Oosterenk Midwest 280518.doc

04 Project-ontwikkelingsopgave (POO) Oosterenk Midwest 280518.doc

05 Uitgangspuntenkaart POO Oosterenk Midwest

06 Verslag inloopbijeenkomst Oostenk Midwest 8 mei 2018

07 Aanmeldnotitie vormvrije m.e.r. beoordeling bp Oosterenk Midwest

2018-07-09 Raadsbesluit Project-ontwikkelingsopgave Oosterenk Midwest

8 Verlenen ontslag burgerlid fractie GroenLinks

Deze beslisnota is rechtstreeks geagendeerd voor de besluitvormingsronde A.
Dhr. Pronk heeft zijn ontslag als burgerlid van de fractie van GroenLinks ingediend.
De raad wordt voorgesteld te besluiten om dhr. A. Pronk per direct ontslag te verlenen als burgerlid.
Voor technische of feitelijke vragen: raadsgriffie@zwolle.nl (2181)

Beslisnota ontslag burgerlid fractie GroenLinks

Ontslagbrief A. Pronk- burgerlid GL

2018-09-07 Raadsbesluit Verlenen ontslag burgerlid fractie GroenLinks

9 Vaststellen bestemmingsplan Oude Mars 2018

Deze beslisnota is rechtstreeks geagendeerd voor de besluitvormingsronde A.
De gemeenteraad heeft op 9 februari 2004 gekozen voor de Oude Mars als locatie voor de ontwikkeling van het topsegment. De start van de verkoop is echter direct gevolgd door de woningmarktcrisis wat de verkoop heeft doen stagneren. Het verkooptempo van de kavels loopt enigszins achter bij de oorspronkelijke uitgangspunten. In juli 2016 heeft een marktonderzoek plaatsgevonden door Bureau Stedelijke Planning. Op basis van de uitkomsten van het marktonderzoek heeft er een herverkaveling plaatsgevonden voor fase 2. De herverkaveling van fase 2 heeft tot dit nieuwe bestemmingsplan geleid. Aanleiding voor dit bestemmingsplan is tevens gelegen in het feit dat de bestaande planologische regeling voor de wijk bijna 10 jaar oud is. In de Wet ruimtelijke ordening is de actualiseringsplicht voor gemeenten opgenomen die inhoudt dat bestemmingsplannen niet ouder mogen zijn dan 10 jaar. Het ontwerpbestemmingsplan Oude Mars heeft ter visie gelegen, er zijn geen zienswijzen ingediend.
De raad wordt voorgesteld te besluiten om het bestemmingsplan Oude Mars 2018 ongewijzigd vast te stellen met de bijbehorende bijlage. Daarnaast geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Oude Mars 2018 vast te stellen.
Voor technische en feitelijke vragen: Jolanda van den Berg (2396) j.van.den.berg@zwolle.nl

Beslisnota vaststellen bestemmingsplan Oude Mars 2018

Bestemmingsplan Oude Mars 2018

2018-07-09 Raadsbesluit Vaststellen bestemmingsplan Oude Mars 2018

10 Vormvrije m.e.r.-beoordelingsbesluit TiZwolle, Willemsvaart 19 (voormalig Ecodrome-terrein)

Deze beslisnota is rechtstreeks geagendeerd voor de besluitvormingsronde A.
Er wordt een plan voorbereid voor de realisatie van het bestemmingsplan TiZwolle aan de Willemsvaart 19 door Summercamp Heino. Het plan wordt ontwikkeld in het kader van de herontwikkeling van het voormalige Ecodrome terrein. Het bedrijf Summercamp Heino houdt zich bezig met dagrecreatie in de vorm van een themapark (Dinoland). Deze dagrecreatie past binnen het geldende bestemmingsplan. Het bedrijf wil ook verblijfsrecreatie realiseren binnen het plangebied, het gaat om overnachtingsmogelijkheid met ruimte voor 600 bedden in de vorm van een hostel en een bijbehorende bedrijfswoning. Het bestemmingsplan dient om deze reden te worden herzien. De raad wordt voorgesteld te besluiten om voor de voorbereiding van het bestemmingsplan TiZwolle, Willemsvaart 19 (voormalig Ecodrome-terrein) geen milieueffectrapport op te stellen. Daarnaast dit besluit te publiceren en ter inzage te leggen conform artikel 7.17, lid 5 Wet milieubeheer en Algemene wet bestuursrecht.
Voor technische en feitelijke vragen: Cor Blanken (4181) c.blanken@zwolle.nl of Gert Tromp gj.tromp@zwolle.nl

Beslisnota vormvrije m.e.r.-beoordelingsbesluit TiZwolle, Willemsvaart 19 (voormalig Ecodrome terrein)

1. Aanmeldingsnotitie vormvrije merbeoordeling TiZwolle Willemsvaart 19 te Zwolle

2. Verslag van inloopavond voor de buurt gehouden op 4 juni 2018

2018-07-09 Raadsbesluit Vormvrije m.e.r.-beoordelingsbesluit TiZwolle, Willemsvaart 19 (voormalig Ecodrome terrein)

11 Vaststelling projectuitvoeringsbesluit Mimosastraat i.h.k.v. versnellingsactie sociale woningbouw

Deze beslisnota is rechtstreeks geagendeerd voor de besluitvormingsronde A.
Om de druk op de sociale huurmarkt te verminderen heeft de gemeente Zwolle in de prestatieafspraken met de corporaties de ambitie vastgelegd de voorraad sociale huurwoningen in de periode van 2016-2019 te laten stijgen met netto 700 woningen.
Op de locatie aan de Mimosastraat worden door woningstichting SWZ 28 semi-permanente sociale huurwoningen gerealiseerd in de vorm van een woongebouw.
Voor de ontwikkeling van de 28 semi-permanente woningen is op 23 april 2018 een vormvrije m.e.r.beoordelingsbesluit genomen. Er is één zienswijze ingediend tegen het ontwerp-projectuitvoeringsbesluit.
De raad wordt voorgesteld te besluiten om in te stemmen met de beantwoording van de zienswijze omtrent het ontwerpprojectuitvoeringsbesluit, zoals omschreven in de zienswijzennota Mimosastraat. Daarnaast het projectuitvoeringsbesluit gewijzigd vast te stellen.
Voor technische en feitelijke vragen: Ellen Horsman- van Gelder (2430) eh.horsman@zwolle.nl of Anton Westenberg (2660) a.westenberg@zwolle.nl

Beslisnota Vaststelling projectuitvoeringsbesluit Mimosastraat i.h.k.v. versnellingsactie sociale woningbouw

1. Projectuitvoeringsbesluit Mimosastraat

2. Ruimtelijke onderbouwing Mimosastraat

3. Zienswijzennota Mimosastraat

4. Zienswijze

2018-07-09 Raadsbesluit Vaststelling projectuitvoeringsbesluit Mimosastraat ihkv versnellingsactie sociale woningbouw

12 Interventies sociaal domein

Op 16 maart 2018 vond er tijdens een extra belegd raadsplein een spoeddebat plaats over de ontstane tekorten in het sociaal domein. Na dit spoeddebat heeft het college een analyse uitgevoerd naar de oorzaken van de tekorten. Op basis van deze analyse is een interventieplan opgesteld. Dit interventieplan is op maandag 11 juni in een informatieronde behandeld, waarbij verschillende organisaties en personen aanwezig waren om hun visie op het plan te geven. Op 18 juni heeft de debatronde plaatsgevonden. Beide terugblikken van de vergaderingen zijn bijgevoegd.
In het interventieplan worden verschillende scenario's beschreven. Door het college wordt gekozen voor het scenario 'optimaliseren', waarbij de focus ligt op het beter beheersen en sturen. Daarnaast wordt de verdere uitwerking van het scenario 'hervormen' overgedragen aan het nieuwe college. Hierbij worden stevige aanpassingen en ingrepen gedaan in de leidende uitgangspunten in het sociaal domein. De raad wordt gevraagd hiervan kennis te nemen en in te stemmen met het beschikbaar stellen van een budget ten behoeve van de implementatie van een deel van de maatregelen en de bijbehorende dekking.
Voor technische en feitelijke informatie: Henk Procé (2684), H.Proce@zwolle.nl

Beslisnota Interventies sociaal domein

Interventieplan Sociaal domein

Technische vragen en antwoorden Interventieplan Sociaal Domein

Memo wethouder Sloots - Nadere uitleg tekst coalitieakkoord m.b.t. budget sociaal domein

Korte terugblik informatieronde 11 juni 2018- Interventies sociaal domein

Korte terugblik debatronde 11 juni 2018- Interventies sociaal domein

Participatieraad Zwolle - advies interventies Sociaal Domein

Reactie college van B&W op advies Participatieraad Zwolle

2018-07-09 M12-1 Betere risicobeheersing sociaal domein

2018-07-09 M12-2 Versneld komen tot outcome

2018-07-09 M12-3 Sturen op kwaliteit in sociaal domein

2018-07-09 M12-4 Schrapsessies in de zorg

2018-07-09 M12-5 Versterken eerste lijn in sociaal domein

2018-07-09 M12-6 Doorbraak bij stapeling

2018-07-09 Raadsbesluit Interventies sociaal domein

13 Preventie van en ondersteuning bij zorgkosten vanaf 2019

Deze beslisnota wordt op 4 juli behandeld in de debatronde.
De gemeente ondersteunt minima, chronisch zieken en beperkten in de kosten en financiële risico's die samenhangen met hun gezondheid, zodat zij kunnen participeren. Naar aanleiding van het bericht van de huidige aanbieder van de collectieve zorgverzekering hiermee te willen stoppen en het onderzoek dat is uitgevoerd naar het gebruik van de tegemoetkoming in meerkosten voor chronisch zieken en beperkten, stelt het college een pakket maatregelen voor dat per 2019 moet ingaan. Binnen dit pakket wordt gefaciliteerd dat de doelgroep, al dan niet met ondersteuning, een passende en betaalbare zorgverzekering kiest. Daarbij is een gemeentelijke collectieve zorgverzekering, bij een nieuw geselecteerde aanbieder, één van de opties. Daarnaast wordt een hogere tegemoetkoming voor meerkosten aan chronisch zieken en beperkten voorgesteld en zal onderzocht worden hoe armoederegelingen versimpeld en effectiever gemaakt kunnen worden. Met het nieuwe pakket wil het college inzetten op een beter bereik van de regelingen en efficiëntere inzet van de gemeentelijke gelden. Daarnaast stelt het college voor de regeling voor volwassenenparticipatie met een jaar te verlengen binnen het bestaande budget. Over structurele verlenging van de regeling wordt bij de PPN in het voorjaar van 2019 een voorstel gedaan.
Voor technische en feitelijke informatie: Astrid Dekker (3268) A.M.Dekker@zwolle.nl

Beslisnota Preventie van en ondersteuning bij zorgkosten vanaf 2019

1. Onderzoek chronisch zieken

2. Verordening Wmo

3. Verordening Collectieve Zorgverzekering Voor Minima En Alleenrecht

4. Verordening Participatie Volwassen Gemeente Zwolle 2018

5. Advies Participatieraad

Reactie college op advies beslisnota preventie van en ondersteuning bij zorgkosten vanaf 2019

2018-07-09 M13-1 Ondersteuning voor álle Zwollenaren met zorgkosten

2018-07-09 Raadsbesluit Preventie van en ondersteuning bij zorgkosten vanaf 2019

14 Wijziging Zwolse Winkeltijdenverordening

Deze beslisnota wordt op 4 juli behandeld in een debatronde. In het nieuwe coalitieakkoord is een heroriëntatie van de openstelling van winkels aangekondigd om de kwaliteit van beleving van de binnenstad te bevorderen. Hiertoe heeft brancheverenigingen CityCentrum een voorstel ingediend dat gedragen wordt door een meerderheid van de ondernemers. De 2 hoofdelementen zijn ondernemersvrijheid/zelfregulering, zodat ondernemers zelf mogen bepalen wanneer men open en dicht wil zijn, en daarnaast een gezamenlijk programma voor de binnenstad, door een combinatie te vinden met activiteiten/evenementen en cultuur. Om het voorstel te kunnen uitvoeren is een wijziging van de winkeltijdenverordening nodig, zodat geen sprake meer is van regulering in aantallen en openingstijden. In samenwerking met partners wordt een plan ontwikkeld om de zondagsopenstelling te maken tot een aansprekende mix van cultuur, horeca en winkelen waarbij recht gedaan wordt aan de zondagsbeleving.
Voor technische en feitelijke informatie: Rob van Oosterhout (2047) RAL.van.Oosterhout@zwolle.nl

Beslisnota wijziging Zwolse Winkeltijdenverordening

Bijlage Winkeltijdenverordening Zwolle 2018

180606_brief citycentrum

Inspraaktekst G. van Doorenmolen - Citycentrum Zwolle - zondagsopenstelling

2018-07-09 AM14-1 zondagopenstelling winkels Zwolle vanaf 12.00 uur

2018-07-09 Raadsbesluit Wijziging Zwolse Winkeltijdenverordening

15 Voorjaarsmoment 2018 - moties en toezeggingen

Deze beslisnota wordt behandeld in de debatronde op 2 juli 2018. Als onderdeel van het voorjaarsmoment 2018 worden verschillende moties en toezeggingen afgehandeld. De raad wordt voorgesteld te besluiten om in te stemmen met het overzicht moties en toezeggingen als onderdeel van het voorjaarsmoment 2018.
Voor technische en feitelijke vragen: Gerdien van der Zanden (2255) g.van.der.zanden@zwolle.nl

Beslisnota Voorjaarsmoment 2018 - moties en toezeggingen

Toezegging 137 - Eindrapport Stadsfestival 2017

2018-07-09 Raadsbesluit Voorjaarsmoment 2018- moties en toezeggingen

16 Jaarstukken 2017

Deze beslisnota wordt behandeld in de debatronde op 2 juli 2018. Met de Jaarstukken legt het college verantwoording af aan de gemeenteraad over de realisatie van de begroting 2017. De Jaarstukken bestaan uit het Jaarverslag en de Jaarrekening. De Jaarrekening laat over 2017 een positief saldo zien van € 3,7 miljoen. Het tekort op het sociaal domein van € 5,3 miljoen is verrekend met de risicoreserve voor het sociaal domein. Het voordeel van € 17 miljoen op de Meerjaren Prognose Vastgoed (MPV) is toegevoegd aan de algemene concernreserve. De accountant heeft een goedkeurende verklaring afgegeven over de Jaarstukken.
Voor technische en feitelijke vragen: Gerdien van der Zanden (2255), G.van.der.Zanden@zwolle.nl

Beslisnota Jaarstukken 2017

1. Bijlagenboek Jaarstukken 2017

4. Accountantsverslag jaarstukken 2017

Brief Afstemmingscomité over accountantsverslag bij jaarstukken 2017

2018-07-09 M16-1 Kleine initiatieven Stads- ontwikkelfonds

2018-07-09 M16-2 Financiele impuls voor culturele festivals

2018-07-09 Raadsbesluit Jaarstukken 2017

17 Beleidsrapportage (Berap) 2018-1

Deze beslisnota wordt behandeld in de debatronde op 2 juli 2018. In de Beleidsrapportage (Berap) wordt per programma een tussenstand gegeven van de uitvoering van de begroting per 1 april 2018. Er worden in de Berap geen beleidsmatige afwijkingen gerapporteerd. Op financieel vlak is er wel sprake van afwijkingen; per saldo is er sprake van een nadelig resultaat van € 9,7 miljoen. Door het college wordt voorgesteld het nadelig resultaat van € 9,7 miljoen ten laste te brengen van de algemene concernreserve. Daarnaast wordt voorgesteld de structurele doorwerking van de in de Berap opgenomen voorstellen meerjarig te verwerken in de begroting 2019.
Voor technische en feitelijke vragen: Gerdien van der Zanden (2255), G.van.der.Zanden@zwolle.nl

Beslisnota Berap 2018-1

Memo behorend bij doel 741 - toegankelijk stadhuis

Voortgangsrapportage projecten, deel 1 (ook digitaal via Berap beschikbaar)

Voortgangsrapportage projecten, deel 2 (ook digitaal via Berap beschikbaar)

2018-07-09 AM17-1 Impuls festivals

2018-07-09 AM17-2 Fractiemedewerkers

2018-07-09 Raadsbesluit Beleidsrapportage (Berap) 2018-1

18 Meerjarenprognose Vastgoed 2018

Deze beslisnota wordt behandeld in de debatronde op 2 juli 2018. De Meerjarenprognose Vastgoed (MPV) geeft een financiële stand van zaken van het gemeentelijk grondbeleid per 1 januari 2018. De kaders voor deze MPV zijn op 18 december 2017 door de raad vastgesteld met het besluit over de nota van uitgangspunten. De MPV 2018 laat goede resultaten zien binnen de grondexploitaties over het jaar 2017. De woningbouwmarkt in Zwolle is robuust en zelfs op onderdelen overspannen te noemen. De ambitie in de woningbouw is dan ook om te versnellen.
Mede als gevolg van de herziening en aanscherping van de BBV verslaggevingsregels m.b.t. het tussentijds winst nemen, kan er een aanzienlijke financiële storting in de algemene concernreserve worden gedaan.
Voor technische en feitelijke vragen: Johan Balk (3362) j.balk@zwolle.nl

Beslisnota Meerjarenprognose Vastgoed 2018

MPV 2018

Projectenboek MPV 2018

2018-07-09 M18-1 Zwols financieel effect Lelystad Airport

2018-07-09 Raadsbesluit Meerjarenprognose Vastgoed 2018

19 Nieuwbouw onderwijshuisvesting Van der Capellen SG

Deze beslisnota is betrokken bij de behandeling van de voorjaarsstukken op 2 juli.
In het Masterpaln onderwijshuisvesting 2011/2021 is het knellende huisvestingsvraagstuk van de Van der Capellen Scholengemeenschap aan de Lassuslaan te Zwolle benoemd en een op dat moment reëel lijkend investeringsbedrag van 7 miljoen euro opgenomen. Het schoolbestuur heeft in 2015 een variantenstudie uit laten voeren met als resultaat een voorkeur voor nieuwbouw boven renovatie. Tijdens het onderzoek en de gesprekken met het schoolbestuur is de bouwsector zich gaan herstellen, waardoor aanbestedingsprijzen zijn gestegen. Deze ontwikkeling werd onlangs bevestigd door het advies van de VNG aan gemeenten om de normbedragen voor de nieuwbouw van scholen bij te stellen met 40%. Deze ontwikkeling leidt tot een sterke toename van de stichtingskosten en daarmee de behoefte aan een verhoogd budget.
De raad wordt voorgesteld te besluiten om in te stemmen met vervangende nieuwbouw voor de Van der Capellen SG aan de Lassuslaan. Hiervoor een bedrag van 13,7 miljoen euro beschikbaar te stellen, waarvan 7 miljoen euro reeds is opgenomen in het financieel Masterplan onderwijshuisvesting. Daarnaast de aanvullende structurele kapitaallast ad €268.000 te dekken uit de meerjarenraming c.q. structurele begrotingsruimte.
De raad wordt ook voorgesteld in te stemmen met het uitstellen van de beslissing voor het realiseren van een Bijna Energie Neutraal Gebouw (BENG) of een Energie Neutraal Gebouw (ENG), en in te stemmen met het gehanteerde normbedrag van €2000 per m2 bruto vloer oppervlak (zie bijlage).
Voor technische en feitelijke vragen: Henrik Augustinus (06-23241046) h.augustinus@zwolle.nl

Beslisnota nieuwbouw onderwijshuisvesting Van der Capellen SG

1. Stichtingskosten nieuwbouw onderwijshuisvesting

2018-07-09 M19-1 Bouw Van der Capellen volledig energie-neutraal

2018-07-09 Raadsbesluit Nieuwbouw onderwijshuisvesting Van der Capellen SG

20 Moties Vreemd aan de orde van de dag

2018-07-09 M20-1 Zwolle Kinderpardongemeente

2018-07-09 M20-2 Permanent sluiten Menistenbrug voor autoverkeer

21 Sluiting

korte terugblik

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Vergadering d.d.	9 juli 2018
Locatie	Raadzaal
Aanvang	19.00
Eindtijd	21.30
Voorzitter	H. Wijnen/ H.J. Meijer
Griffier/secretaris	Drs. A.B.M. ten Have

Aanwezige leden Belt, Ruben van de, Ben Ali Ahlaq, Youcef, Bijleveld - Klaassen, Evelina, Boer, Jan Wietse de, Bruggen, Claudia van, Bruggenkamp, Silvia, Campen, Thom van, Drost, Sandra, Elfers, Leo, Elshof - Rook, Jolien, Finies, Norman, Geerling, Brammert, Hartman, Lennart, Hof, David, Klappe, Ron, Klundert - Schoenmacker, Annemee van de, Kok, Jolanda, Leest, Margriet, Mulder, Marcel, Mulder, Reinier, Nabers, Jan, Noorda, Eildert, Oude Egbrink, Mart, Paauw, Sonja, Pasman, Guido, Paus, Remko de, Pelman, Patrick, Raap, Jacob, Rikkert, Sylvana, Rots, Gerdien, Satoor de Rootas, Jeffrey, Spaans, Arjan, Stoorvogel - Bergman, Ruth, Wijnen, Hans, Willegers, Johran, Wolthof, Patty

Afwezige leden Boersma, Margriet

0. Herbenoeming burgemeester (19.00-19.30 uur)
   - Als eerste punt staat de beëdiging van de burgemeester op de agenda, vandaar dat vicevoorzitter Wijnen bij dit onderwerp voorzitter is.
   Speciaal welkom voor burgemeester Meijer, zijn echtgenote, de Commissaris van de koning en zijn kabinetschef.
   Ten overstaan van de commissaris legt de burgemeester de gelofte af en daarmee start zijn vierde ambtstermijn.

1. Mededelingen
   - Mw. Boersma is verhinderd en mw. Meijerink en mw. Van Bruggen zijn wat later.
   - Na een korte schorsing heropent burgemeester Meijer de vergadering en geeft het woord aan de heer Schutte, die op persoonlijke titel inspreekt over de naamgeving voor de nieuwe busbrug.
2. Vaststelling agenda
   Met de voorgestelde agenda wordt ingestemd.
3. Bekrachtiging geheimhouding
   Er zijn geen stukken ter bekrachtiging geheimhouding.
4. Mondelinge vragen te stellen door raadsleden
   - Vragen van D66, PvdA en CDA over muzieklessen in Zwolle.
   Wethouder Schuttenbeld antwoordt dat de visie van de gemeente op muziekonderwijs is verwoord in het Zwolse Cultuureducatiebeleid. Cultuureducatie, inclusief muziek, moet voor alle kinderen in alle wijken bereikbaar zijn. Dit is nog steeds uitgangspunt, maar na de

sluiting van de Muzerie, is het aanbod overgelaten aan de vrije markt. Overigens was die vrije markt er ook al deels toen de Muzerie nog bestond. De wethouder is bereid om met de briefschrijver, de Stadkamer en de stichting Meedoen in gesprek te gaan over de geuite zorgen. Met die betrokkenen zal zij ook proberen e.e.a. in kaart te brengen, zonder dat er een apart onderzoek zal plaatsvinden. Over de resultaten van het gesprek zal zij de raad in het najaar informeren.
- Vragen van Swollwacht en ChristenUnie over de coffeeshop Vechtstraat.
Burgemeester Meijer stelt dat de ontstane onrust in de buurt hem niet is ontgaan en iedereen wordt daarbij serieus genomen. Wat wel doorslaggevend is en wat niet of minder is moeilijk aan te geven. Er zijn harde criteria, zoals bv afstand tot scholen, het hebben van een strafblad. Maar als het bv gaat om overlast wordt het al moeilijker in te schatten aan de voorkant. Er wordt wel geprobeerd dat objectief aantoonbaar te maken naderhand.
Aan de voorkant is bv wel een verkeersonderzoek gedaan, waarbij ook rekening is gehouden met het haal en breng karakter van de nieuwe coffeeshop. Uit dat onderzoek blijkt dat de overlast met name beperkt blijft tot de zaterdagmiddag. Het vigerende bestemmingsplan staat een coffeeshop op deze locatie toe. Er zijn tot nu toe ruim 20 verschillende zienswijzen ingediend, in totaal gaat het om zo’n 50 zienswijzen. Deze zienswijzen worden deze zomer bestudeerd en medio september neemt de burgemeester dan een besluit. Dan pas gaat de bezwarentermijn lopen. De vakantie is daarbij dus geen probleem. De aanwezigheid van enkele begeleid wonen projecten rond deze locatie is geen toetsingscriteria maar vraagt wel om maatwerkafspraken. In het verdere proces zal de burgemeester ook de schriftelijk gestelde vragen betrekken.
- Vragen van SP over de situatie rond de Herberg Over deze situatie heeft de burgemeester inmiddels al contact gehad met de politie.
Het is zeker niet gebruikelijk en niet de bedoeling dat afgeraden wordt om aangifte te doen in dergelijke gevallen. Er is in dit geval ook aangifte gedaan en daar is ook een arrestatie op gevolgd. Voor de Herberg is een beheersplan opgesteld en er is een beheerscommissie. Met deze laatste zal contact worden opgenomen en daar zal deze situatie worden besproken. Daar zal ook bekeken moeten worden of er meer toezicht nodig is. De burgemeester zal de raad informeren over de uitkomst.
- Vragen van de ChristenUnie over het herstelplan na de brand in het SMZ.
Wethouder Schuttenbeld antwoordt dat de deuren van het Drostehuis en het nieuwbouwdeel van het SMZ pas medio 2019 weer open zullen gaan. Gesprekken met de verzekeraars en de aannemer zijn net afgerond en het herstel begint meteen na de zomer en zal ruim acht maanden in beslag nemen. De wethouder is bereid om te kijken of er tussentijds iets mogelijk is met tentoonstellingen of iets dergelijks in het nieuwbouwdeel, maar meldt wel dat het nieuwbouwdeel ook gebruikt wordt voor het herstel van onderdelen. De mogelijkheid van de vestiging van een erfgoedhotspot in het SMZ wordt momenteel onderzocht en nader uitgewerkt en zal in het najaar aan de raad worden voorgelegd.
-Vragen van GroenLinks over de Kamperlijn.
Wethouder Dogger zegt kennis te hebben genomen van alle gepresenteerde mogelijke oplossingen. Vooralsnog lijkt het zo dat er nog geen acceptabele oplossing is waar alle partijen zich in kunnen vinden en ook lijkt niemand bereid om voor de kosten op te draaien. In het laatste bestuurlijk overleg is afgesproken dat voorlopig alleen de provincie (als opdrachtgever) en ProRail samen verder praten en de oplossingen gaan toetsen. De gemeente heeft hiervoor de kennis niet en wil zich nu even terughoudend opstellen. Wel houdt de wethouder uiteraard de vinger nauw aan de pols, gelet op het Zwolse belang.

5. Ingekomen stukken
   Met de lijst ingekomen stukken, inclusief de voorgestelde wijze van afdoening, wordt ingestemd.
6. Verordening speelautomatenhal gemeente Zwolle 2018
   Met algemene stemmen aangenomen.
7. Project-ontwikkelingsopgave Oosterenk Midwest
   Met algemene stemmen aangenomen.
8. Verlenen ontslag burgerlid fractie GroenLinks
   Met algemene stemmen aangenomen.
9. Vaststellen bestemmingsplan Oude Mars 2018
   Met algemene stemmen aangenomen.
10. Vormvrije m.e.r.-beoordelingsbesluit TiZwolle, Willemsvaart 19 (voormalig Ecodrome-terrein)
    Met algemene stemmen aangenomen.
11. Vaststelling projectuitvoeringsbesluit Mimosastraat i.h.k.v. versnellingsactie sociale woningbouw
    Met algemene stemmen aangenomen.
12. Interventies sociaal domein
    - Motie 12-1 van VVD, ChristenUnie en Swollwacht over betere risicobeheersing sociaal domein.
    Tegen: PvdA en SP
    De motie is aangenomen.
    - Motie 12-2 van VVD en Swollwacht
    De motie wordt aangehouden na de toezegging van de wethouder om op korte termijn met een memo over dit onderwerp te komen.
    - Motie 12-3 van de PvdA
    De motie wordt ingetrokken.
    - Motie 12-4 van VVD, Swollwacht, GroenLinks over schrapsessies in de zorg.
    Met algemene stemmen aangenomen.
    - Motie 12-5 van de PvdA over versterken eerste lijn in sociaal domein
    Met algemene stemmen aangenomen.
    - Motie 12-6 van PvdA over doorbraak bij stapeling
    Met algemene stemmen aangenomen.
    - Voorstel Interventies sociaal domein
    Tegen: SP
    Het voorstel is aangenomen.
13. Preventie van en ondersteuning bij zorgkosten vanaf 2019
    - Motie 13-1 van de SP over ondersteuning voor alle Zwollenaren met zorgkosten
    Voor: SP
    De motie is verworpen.
    - Voorstel Preventie van en ondersteuning bij zorgkosten vanaf 2019 Met algemene stemmen aangenomen.
14. Wijziging Zwolse Winkeltijdenverordening
    - Amendement 14-1 van CDA, ChristenUnie en SP over zondagopenstelling vanaf 12.00 uur.
    Voor: CDA, ChristenUnie en SP
    Het amendement is verworpen.
    - Voorstel Wijziging Zwolse Winkeltijdenverordening
    Tegen: ChristenUnie en SP

Het voorstel is aangenomen.

15. Voorjaarsmoment 2018 - moties en toezeggingen
Met algemene stemmen aangenomen.

16. Jaarstukken 2017
-Motie 16-1 van ChristenUnie, GroenLinks en D66
Met algemene stemmen aangenomen.
- Motie 16-2 van D66, SP en PvdA
Aangehouden.
- Voorstel Jaarstukken 2017
Met algemene stemmen aangenomen.

17. Beleidsrapportage (Berap) 2018-1
-Amendement 17-1 van D66, SP, CDA en PvdA over indexeringssystematiek culturele festivals.
Voor: D66, SP, CDA en PvdA
Het amendement is verworpen
- Amendement 17-2 van de SP over fractieondersteuning
Voor: SP
Het amendement is verworpen.
- Voorstel Beleidsrapportage 2018-1
Tegen: SP
Het voorstel is aangenomen.

18. Meerjarenprognose Vastgoed 2018
- Motie 18-1 van CDA, D66, PvdA en SP over Zwols financieel effect Lelystad Airport Voor PvdA, CDA, SP en D66
De motie is verworpen.
- Voorstel Meerjarenprognose Vastgoed 2018
Met algemene stemmen aangenomen.

19. Nieuwbouw onderwijshuisvesting Van der Capellen SG
- Motie 19-1 van GroenLinks en PvdA
De motie wordt aangehouden.
- Voorstel nieuwbouw onderwijshuisvesting Van der Capellen SG
Met algemene stemmen aangenomen.

20. Moties Vreemd aan de orde van de dag
- Motie 20-1 van PvdA, GroenLinks, ChristenUnie, SP en D66 over kinderpardongemeente
Tegen: VVD en Swollwacht
De motie is aangenomen.
- Motie 20-2 van GroenLinks en PvdA over permanent sluiten Menistenbrug voor autoverkeer
Tegen: VVD en CDA
De motie is aangenomen.

21. Sluiting
De voorzitter sluit de vergadering om 21.15 uur en wenst iedereen een fijne vakantie.

WIJ WILLEM-ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Besluit van 29 mei 2018
no. 2018000940
houdende herbenoeming
van burgemeesters

Op voordracht van Onze minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 24 mei 2018, nr. 2018-0000304070, Directoraat-Generaal Bestuur, Ruimte en Wonen/ Directie Democratie en Bestuur/Afdeling Politieke Ambtsdragers en Weerbaarheid;

G e l e t o p artikel 61A, eerste lid, van de Gemeentewet;

HEBBEN GOEDGEVONDEN EN VERSTAAN:

opnieuw te benoemen:

1. met ingang van 1 juli 2018 tot burgemeester van de gemeente Urk, de heer P.C. van Maaren.

2. met ingang van 14 juli 2018 tot burgemeester van de gemeente Zwolle, de heer drs. H.J. Meijer.

3. met ingang van 1 augustus 2018 tot burgemeester van de gemeente Westvoorne, de heer P.E. de Jong.

4. met ingang van 27 augustus 2018 tot burgemeester van de gemeente Middelburg, de heer mr. H.M. Bergmann.

Onze minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is belast met de uitvoering van dit besluit.

Wassenaar, 29 mei 2018

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Overeenkomstig het oorspronkelijke
DE SECRETARIS-GENERAAL VAN HET
MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN
EN KONINKRIJKSRELATIES

Maarten Schurink

PRESENTIELIJST van de Raad **Vergadering d.d. 9 juli 2018**

	Naam	Handtekening		Naam	Handtekening
1	Belt van de, R.A.		24	Nabers, dhr. G.J.	
2	Ben Ali, dhr. Y.		25	Noorda, dhr. E.J.	
3	Bijleveld- Klaassen, mw. E.A.		26	Oude Egbrink, dhr. M.	
4	Boer, dhr. J.W. de		27	Paauw, mw. S.N.C.	
5	Boersma, mw. G.M.		28	Pasman, dhr. G.	
6	Brink, dhr. J.E.		29	Paus, dhr. R.S. de	
7	Bruggen, mw. K.T. van		30	Pelman, dhr. P.	
8	Bruggenkamp, mw. S.S.M		31	Raap, dhr. J.	
9	Campen, dhr. A.A.H. van		32	Rikkert, mw. S.J.H.	
10	Drost, mw. S.N.		33	Rots, mw. D.G.	
11	Elfers, dhr. L.V.		34	Satoor de Rootas, dhr. J.P.	
12	Elshof-Rook, mw. G.J		35	Spaans, dhr. A.	
13	Finies, dhr. N.D.		36	Stoorvogel-Bergman, mw. H.R.	
14	Geerling, dhr. B.J.		37	Wijnen, dhr. J.C.G.	
15	Hartman, dhr. L.A.		38	Willegers, dhr. J.J.A.	
16	Hof, dhr. D.		39	Wolthof, mw. P.A.L.	
17	Klappe, dhr. A.J.M.			**Wethouders**	
18	Klundert van de, mw. A.		1.	Anker, dhr. E.W.	
19	Kok, mw. J.N.M.		2.	Dogger, dhr. W.	
20	Leest, mw. M.M.		3.	Heer, dhr. R.E. de	
21	Meijerink, mw. E.G.		4.	Schuttenbeld, mw. H.M.M.	
22	Mulder, dhr. M.		5.	Sloots, dhr. K.	
23	Mulder, dhr. R.		6.	Willigen, dhr. M.W.J. van	

Mondelinge vragen

9 juli 2018

Betreft: muzieklessen in Zwolle

Dit voorjaar spraken wij met muziekdocenten in Zwolle. Zij spraken hun zorgen uit over de betaalbaarheid van muzieklessen, de kwaliteit en diversiteit van het aanbod, de toegankelijkheid voor kinderen en hun ouders en de inkomenspositie van individuele muziekdocenten. Ook is er volgens hen weinig gelegenheid om samen te spelen (ook omdat dat nu eenmaal lastiger te organiseren is met ZZP-ers) terwijl dat zo belangrijk is. Naar aanleiding daarvan hebben we ambtelijk vragen gesteld en daaruit bleek dat er veel onbekend is over de stand van zaken rond het muziekaanbod in Zwolle en bijvoorbeeld de verbinding binnen- en buitenschools. Wat wel heel mooi is, is dat de rond de helft van de Zwolse scholen muzieklessen op school aanbiedt aan de kinderen. Nu zit er een brief bij de ingekomen stukken die hetzelfde onderwerp onder de aandacht brengt en dat is voor ons de aanleiding om de volgende vragen te stellen.

1. Wat is de visie van het college op muziekonderwijs?
2. Is de wethouder bereid in gesprek te gaan met muzieklesaanbieders (ZZP-ers en grotere aanbieders), ouders en scholen over genoemde zorgen?
3. Is de wethouder bereid de situatie in kaart te brengen m.b.t. muzieklessen in Zwolle en genoemde zorgen?
4. Is de wethouder bereid de raad in het najaar van 2018 over de uitkomsten en conclusies van deze gesprekken te informeren?

Sonja Paauw	Patty Wolthof	Leo Elfers
D66	PvdA	CDA

Mondelinge vragen

De Raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op 9 juli 2018

Onderwerp: Coffeeshop Vechtstraat

Het voornemen van een ondernemer om een coffeeshop te openen aan de Vechtstraat roept veel ongenoegen en verzet op in de directe omgeving. Tevens roept dit bij ondergetekenden veel zorgen op.

Nu de gemeente de vergunningsaanvraag officieel in behandeling heeft genomen, hebben omwonenden en belanghebbenden de gelegenheid om een zienswijze in te dienen.

De termijn daarvoor is ten tijde van deze raadsvergadering bijna verstreken. Daarna is er nog een bezwaarprocedure mogelijk.

Hoewel de Verordening dit toestaat, betreuren de fracties van ChristenUnie en Swollwacht het dat de bezwaarprocedure in dit geval midden in de zomervakantie valt. Wij hopen dat dit er niet toe leidt dat mensen geen gelegenheid hebben om gebruik te maken van hun recht op het maken van bezwaar.

Ook horen onze fracties van veel bewoners dat ze zich niet serieus genomen voelen door de gemeente. Daarom komen we tot de volgende vragen:

1. Het is niet altijd duidelijk wanneer een punt van bezwaar doorslaggevend is voor het wel of niet verlenen van de vergunning, en wanneer het daarvoor te licht wordt bevonden en in het beheerplan thuishoort. Welke grens hanteert de gemeente daarbij?

2. Op het pand waar de beoogde coffeeshop zich wil vestigen zit een horeca vergunning. Echter als wij het bestemmingsplan lezen lijkt een coffeeshop niet te vallen onder de genoemde categorieën (artikel 15.1.2 en bijlage 1 en 2a).
   Is het college het eens met de Swollwacht en ChristenUnie dat een coffeeshop zich dus helemaal niet mag vestigen in dit gebied?

3. En als dat klopt, waarom is dat niet eerder opgemerkt? Want dan had deze vergunningsaanvraag niet in behandeling mogen worden genomen;

4. Hoe gaat het vervolgproces? op welke termijn neemt de gemeente een besluit over de ingediende zienswijzen? Hoe worden belanghebbenden en omwonenden daarover geïnformeerd zodat zij daarna nog bezwaar kunnen maken?

5. Op welke wijze wil de gemeente rekening houden met de vakantieperiode zodat omwonenden en belanghebbenden gewoon gebruik kunnen maken van hun recht?

Met vriendelijke groeten,

Fractie van ChristenUnie	Fractie van Swollwacht
Wietse de Boer	Silvia Bruggenkamp

Mondelinge vragen
Van: Brammert Geerling/SP
Aan: College
datum 09-07-2018
Betreft: situatie rond de Herberg

Afgelopen vrijdag, 5 juli, heeft zich een incident voorgedaan op de parkeerplaats aan de nijverheidsstraat, ter hoogte van de Herberg, waarbij een verwarde man bij een vrouw in de auto is gestapt, en haar geprobeerd heeft te dwingen naar een bepaalde locatie te brengen. De vrouw heeft weten te ontkomen en is opgevangen in de Herberg. De politieagenten, die ter plaatse kwamen, raadden mevrouw af aangifte te doen, omdat zij niet met de dood was bedreigd en geen zichtbaar letsel had.
Het is niet de eerste keer dat zich een incident voordoet op deze locatie. Eind vorig jaar werden er ca 35 autoruiten ingeslagen, en er is al eens een medewerker van de Herberg in elkaar geslagen.

Dit alles brengt ons tot de volgende vragen:

1. Is het gebruikelijk dat aangifte doen afgeraden wordt in dit soort situaties?
2. Is het college het ermee eens dat dit niet moet kunnen en een slachtoffer van een misdrijf altijd aangifte moet kunnen doen?
3. Is de burgemeester bereid hierover met de politie in gesprek te gaan?
4. Gezien de herhaaldelijke incidenten, is het college het ermee eens dat er op de locatie rond de Herberg meer toezicht moet zijn, en zijn zij bereid hiervoor te zorgen?

Met vriendelijke groet,

Namens de SP-fractie,
Brammert Geerling

Christen Unie Zwolle

Mondelinge vragen

De Raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op 9 juli2018

Onderwerp: Herstelplan na brand in Stedelijk Museum Zwolle

In de Stentor van afgelopen vrijdag 6 juli 2018 lazen wij dat het herstelplan van het Drostenhuis een groot aantal maatregelen vraagt en dat het nog een tijd kan duren voordat de deuren opengaan van de stichting Allemaal Zwolle die tot taak heeft de Zwolse cultuurhistorie beter zichtbaar te maken in de stad.
Ondertussen staat het nieuwbouw gedeelte van het voormalige Stedelijk Museum leeg en is de ruimte gesloten. De raad heeft in het najaar van 2017 besloten de begane grond van het nieuwbouw gedeelte te bestemmen voor wisselende exposities. In het coalitieakkoord van mei 2018 schrijven we dat we onderzoeken of een Erfgoedhotspot mogelijk is in het nieuwbouwdeel van het voormalig Stedelijk museum Zwolle.
De ChristenUnie fractie vindt de gesloten deuren van het nieuwbouwdeel een gemiste kans en heeft de volgende vragen aan het college.

1. Kunt u aangeven wanneer de deuren van het Drostehuis en het nieuwbouwdeel van het voormalig Stedelijk Museum Zwolle weer definitief opengaan?
2. Is het mogelijk om naast het herstel en de renovatie van het Drostenhuis het nieuwe deel van het voormalig Stedelijk Museum los te koppelen, waardoor in de tussentijd in het nieuwbouwdeel ruimte is voor exposities van Zwolse kunstenaars en jonge makers? Of als er andere kansen zich voordoen voor tijdelijke pop-up tentoonstellingen. We denken bijvoorbeeld aan het werk van de recent overleden Nederlandse kunstenaar Armando, die op dit moment in een depot in Amersfoort ligt opgeslagen. Wilt u hierover met de stichting Allemaal Zwolle, de Fundatie, het Langhuis en andere organisaties daarover in contact treden?
3. Wanneer kunnen we de uitkomsten van het onderzoek over de vestiging van een Erfgoedhotspot, in het voormalig Stedelijk Museum van het college verwachten?

Met vriendelijke groeten,

Raadsfractie van ChristenUnie Zwolle

Reinier Mulder en Jacob Raap

Mondelinge vragen

GROENLINKS

Aan: College van B&W
Van: GroenLinks Zwolle, Norman Finies
Datum: 9 juli 2018
Onderwerp:

Spoorlijn Zwolle-Kampen

De gemeente Zwolle heeft € 11 miljoen geïnvesteerd in station Stadshagen plus tunnel. Inmiddels is dit project eind 2017 opgeleverd. Sinds de oplevering blijkt het niet mogelijk om de trein Zwolle-Kampen op station Stadshagen te laten stoppen met behoud van overstap in Zwolle. De bodem lijkt niet stevig genoeg op deze tussenstop met de beoogde snelheid van 140 km/uur mogelijk te maken.
Opdrachtgever provincie Overijssel en opdrachtnemer ProRail hebben nog geen robuuste oplossing voor dit probleem.
ProRail heeft voorgesteld om met twee machinisten te rijden waardoor de keertijden in Kampen en Zwolle kunnen worden ingekort. Naast de extra kosten is deze oplossing tijdelijk en niet structureel. Bovendien missen reizigers bij de door ProRail voorgestelde oplossing tenminste twee aansluitingen op Intercity's in Zwolle en heeft personeel van Keolis onvoldoende tijd om tussen diensten van en naar Enschede te wisselen.
Op 13 mei 2018 is door GroenLinks middels een open brief op aangedrongen op het onderzoeken van de mogelijkheid om de trein vanuit Kampen op spoor 1 a te laten halteren in plaats van spoor 12. Hierdoor wordt tijdwinst geboekt. Gecombineerd met het 2 minuten later laten vertrekken van de Intercity's in Zwolle en het sneller laten rijden op het traject Station Zwolle – Veerallee leidt deze oplossing ertoe dat "station Stadshagen" kan worden aangedaan en de aansluitingen in Zwolle prima verlopen.
ProRail heeft de door GroenLinks voorgestelde oplossing afgewezen verwijzende naar een onderzoek uit het verleden dat betrekking had op een geheel andere situatie. Uitgaande van het indertijd verrichte onderzoek stelt ProRail dat de GroenLinks-oplossing leidt tot een kostenpost van circa € 75 miljoen. De daadwerkelijke kosten schat GroenLinks op circa € 2 miljoen.

Vragen:

1. Heeft het college zich al een oordeel gevormd over de door ProRail afgewezen opties, zoals die van GroenLinks?
2. Is het college bereid om in overleg met ProRail te onderzoeken of de afwijzingsgronden van het bij punt 2 bedoelde alternatief of andere kansrijke alternatieven wel juist zijn geweest?

Namens de fractie van GroenLinks,

Norman Finies

Bestuursorgaan : Besluitvormingsronde Raadsplein
Onderwerp : Lijst ingekomen stukken
Raadsplein : 09-07-2018

Aan de raad,

Wij delen u mede, dat de volgende stukken zijn binnengekomen:

Nr.	Onderwerp en voorgestelde behandeling	B&W datum
A	**Informatienota's voor de raad / ter kennisname**	
1.	Schoolgebouw Het Festival	06-06-2018
2.	'Anoniem voorstellen' vervangen door alternatieve maatregelen	06-06-2018
3.	Beantwoording motie 593 Calisthenicspark Zwolle	12-06-2018
4.	Rekenkameronderzoek Sportbeleid Zwolle	12-06-2018
5.	Motie Waardig ouder worden in Zwolle	19-06-2018
6.	Aanvraag vergunning vijfde coffeeshop	26-06-2018

Nr.	Onderwerp + voorgestelde behandeling	Datum
B1	**Diversen / ter kennisgeving aannemen / Lijst ingekomen stukken**	
1.	St. Visitatie Woningcorporaties Nederland -Informatie Visitatie woningcorporaties	13-06-2018
2.	M. Mak- misbruik ZZP muziekdocenten en zorgen over toekomst muziekmusici	21-06-2018
3.	Ver. Begraafplaats Bergklooster- 2e crematorium op Kranenburg	26-06-2018
4.	Nederlandse Vereniging voor Raadsleden- Lentebrief Nederlandse Vereniging voor Raadsleden	14-05-2018
B2	**Diversen / ter advies in handen van het college stellen**	
1.	B. Schuurman- handhaving tegen illegale reclame	
2.	H. Kampinga- stoepkrijten	28-06-2018
B3	**Diversen / ter afdoening in handen van het college stellen**	
1.	Oproep aan Gemeenteraad- tips voor een bewuster insectenbeheer	28-06-2018

Aldus besloten in de openbare vergadering van 09-07-2018

de voorzitter, H.J. Meijer

de griffier, A.B.M. ten Have

Nr.	Onderwerp	B&W datum
C	**Beantwoording artikel 45 vragen / ter kennisgeving aannemen**	
1.	Beantwoording artikel 45 vragen fractie ChristenUnie – Landelijke evaluatie Jeugdwet	12-06-2018

2.	Beantwoording artikel 45 vragen fractie SP - Vervolgproces aanbesteding OV & stand van zaken met betrekking tot het schrappen Zwolse buslijnen	19-06-2018
3.	Beantwoording artikel 45 vragen fractie CDA - ‘Airport Lelystad en de gevolgen voor onze omgeving’	19-06-2018
4.	Beantwoording artikel 45 vragen fractie CDA en ChristenUnie – mbo studenten in Zwolle	19-06-2018
5.	Beantwoording artikel 45 vragen fractie PvdA - Kinderen niet laten opgroeien in schimmelwoningen'	26-06-2018

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 9 juli 2018

onderwerp	Schoolgebouw Het Festival
portefeuillehouder	Michiel van Willigen
informant	Vries, Daphne de (3373)
medeopstellers	
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Informatienota Schoolgebouw Het Festival

Voorgesteld besluit raad

kennis te nemen van:
Het proces rondom de tijdelijke sluiting en her ingebruikname van schoolgebouw Het Festival

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 24 mei 2018

Onderwerp	Schoolgebouw Het Festival
Versienummer	V2.3

Portefeuillehouder M.W.J. van Willigen

Informant G. Rave/ D. de Vries
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling / OW
Telefoon (038) 498 2211/ 038 498 3373
Email G.Rave@zwolle.nl D.de.Vries@zwolle.nl

Bijlagen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

Het proces rondom de tijdelijke sluiting en her ingebruikname van schoolgebouw Het Festival

Datum 10 april 2018

Toelichting op het voorstel

Inleiding
In mei 2017 is een parkeergarage in Eindhoven gedeeltelijk ingestort. Nader onderzoek heeft uitgewezen dat dit te maken heeft met de vloerconstructie. De gebruikte constructie is niet nieuw en wordt vaker gebruikt. Naar aanleiding hiervan heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken heeft opgeroepen om na te gaan welke gebouwen in hun gemeente mogelijk ook een risico lopen. Er is een lijst samengesteld van gebouwen met een soortgelijke constructie als 'Eindhoven'. Een van de panden op deze lijst was schoolgebouw Het Festival.

De informatie kwam binnen in de herfstvakantie, waardoor het gebouw op dat moment niet in gebruik was. Met oog op de veiligheid is besloten om het gebouw te sluiten. Dat heeft geleid tot onmiddellijke actie en samenwerking tussen directie van Het Festival en Openbaar Onderwijs Zwolle, de andere Zwolse schoolbesturen, experts en de gemeente, waardoor binnen een week ruim 500 leerlingen konden worden opgevangen. In de tussentijd hebben diverse onderzoeken plaatsgevonden. Uit deze onderzoeken is in het voorjaar van 2018 gebleken dat het gebouw weer veilig in gebruik kan worden genomen. In de week voor de voorjaarsvakantie zijn de kinderen daarom weer terugverhuisd naar hun vertrouwde en veilige omgeving.

In deze nota wordt teruggeblikt naar het begin, de reden van sluiting, tot het moment nu: het opnieuw in gebruik nemen van het gebouw.

Kernboodschap
In de herfstvakantie is gebleken, dat in schoolgebouw Het Festival mogelijk dezelfde vloerconstructie is gebruikt als in de ingestortte parkeergarage in Eindhoven. Nader onderzoek leverde onvoldoende informatie op. Daarop heeft Openbaar Onderwijs Zwolle en regio (OOZ) besloten om het gebouw tot nader onderzoek te sluiten. Als gemeente hebben we dit besluit ondersteund: gezien de aard van het gebruik van het gebouw nemen we geen risico's. In de afgelopen periode heeft een belastbaarheidsonderzoek plaatsgevonden. Uit het belastbaarheidsonderzoek is gebleken dat het gebouw zonder risico's weer voor onderwijs in gebruik kan worden genomen. Met deze inzichten is besloten om het schoolgebouw weer in gebruik te nemen. De kinderen hebben, met dank aan alle onderwijspartijen, in de tussentijd op diverse locaties in hun eigen omgeving les gekregen. De tijdelijke huisvesting, huur, verhuizen, onderzoeken hebben tot kosten geleid.

Toelichting
1. De sluiting van het gebouw betekende dat zo snel mogelijk een oplossing gevonden moest worden voor ruim 500 kinderen. Drie belangrijke uitgangspunten hierbij:
a. zo min mogelijk verhuisbewegingen voor de leerlingen
b. zoveel mogelijk onderbouw, middenbouw, bovenbouw bij elkaar clusteren
c. liefst in de eigen wijk
Het belangrijkste uitgangspunt was zo min mogelijk verhuisbewegingen voor de leerlingen en dichtbij huis. Op dat moment was niet bekend hoe lang de situatie van de sluiting zou voortduren. Afhankelijk van vervolgonderzoek en eventuele ingrepen is het geschat op een periode tot maximaal de zomervakantie van 2018. We wilden dat leerlingen gedurende de hele tijd op dezelfde plek konden blijven. De oplossingsrichtingen waren hierop gericht. De reacties van de ouders en het onderwijs waren positief op de gevonden oplossingen. Dankzij de inspanningen en samenwerkingen van alle betrokkenen is dit alles snel gerealiseerd. Door voortvarende medewerking van de andere

schoolbesturen konden klassen en de kinderopvang geplaatst worden in de gebouwen van De Boxem en De Paperclip, De Krullevaer, De Zijsprong, Oude Wetering. Om de locatie De Zijsprong geheel vrij te maken voor de onderbouw van Het Festival, is er een tijdelijk noodlokaal geplaatst bij De Zevensprong.

2. Het onderwijs en gemeente hebben verschillende verantwoordelijkheden bij onderwijshuisvesting. Daarom is er volop samengewerkt om de situatie te beoordelen en te handelen.
Openbaar Onderwijs Zwolle en regio (OOZ) heeft in de herfstvakantie 2017 besloten om het gebouw tot nader onderzoek te sluiten. Als gemeente hebben we dit besluit ondersteund: gezien de aard van het gebruik van het gebouw nemen we geen risico's. Het belang van de veiligheid voor de kinderen en het personeel stond en staat voorop. De rollen van OOZ en de gemeente op het terrein van onderwijshuisvesting raken elkaar. Dit maakt dat OOZ en gemeente samen hebben opgetrokken, nadat het besluit tot sluiting is genomen. Gemeente Zwolle draagt verantwoordelijkheid voor voldoende en veilige onderwijshuisvesting. Doordat Het Festival niet gebruikt kon worden, is er gezocht naar aanvullende huisvesting. Dit heeft kosten met zich meegebracht.

3. De verhuizing van ruim 500 kinderen naar verschillende locaties is ingrijpend voor schooldirectie, leerkrachten, ondersteunend personeel, ouders, leerlingen maar ook voor omwonenden rondom de scholen.
Van het een op het andere moment komen er meer kinderen op een locatie. Ouders moeten kinderen naar meerdere schoollocaties brengen. Dit brengt meer verkeersbewegingen met zich mee. Daarom is er gezorgd voor verkeersregelaars in de eerste twee weken van de tijdelijke situatie, om de verkeersoverlast zoveel mogelijk te beperken.
Voor de plaatsing van de tijdelijke huisvestingslokalen bij De Zevensprong is zowel vanuit het schoolbestuur van Vivente als de gemeente gecommuniceerd met omwonenden. Bij alle partijen is begrip getoond voor de situatie en is er draagvlak voor de gekozen oplossing.

4. In de herfstvakantie werd bekend, dat in schoolgebouw Het Festival mogelijk dezelfde vloerconstructie is gebruikt als in de parkeergarage in Eindhoven. Er hebben diverse onderzoeken plaatsgevonden, waaronder een belastbaarheidsonderzoek. Daaruit is geconcludeerd dat het gebouw weer veilig in gebruik genomen kon worden.
Naar aanleiding van 'Eindhoven' heeft het ministerie richtlijnen opgesteld, waaraan gebouwen dienen te voldoen. Op basis van die richtlijnen is een boekenonderzoek verricht en zijn er aanvullende metingen verricht. Dit gaf onvoldoende uitsluitsel. Op basis daarvan is rond de herfstvakantie besloten om het pand te sluiten.
Constructeurs hebben vervolgens onderzocht welk aanvullend onderzoek geschikt is. Er is gekozen voor een belastbaarheidsonderzoek, omdat dit het meest inzicht geeft. De vloer is maximaal belast door met water gevulde vaten te plaatsen (in totaal 27.000 liter). Een belastbaarheidsonderzoek vraagt de nodige tijd in de voorbereiding: waar ga je belasten, met welk gewicht ga je belasten, hoe verricht je de metingen? Vervolgens moet de constructie ten tijde van het belastbaarheidsonderzoek ondersteund/ gestut worden. Hiervoor moeten tijdelijk plafonds en leidingen verwijderd worden. Begin 2018 heeft het belastbaarheidsonderzoek, met extra gewicht dan benodigd is, plaatsgevonden. Deze test is goed verlopen. Zodra het onderzoek was afgerond, is het gebouw weer gebruiksklaar gemaakt en is de terugverhuizing in gang gezet.

Consequenties

Diverse (onderwijs)partijen hebben kosten gemaakt. De kosten bestaan voornamelijk uit eenmalige kosten voor uitbreiding op de tijdelijke locatie, verhuis- en huurkosten, tijdelijke huisvesting en onderzoekskosten. Denk bijvoorbeeld aan het plaatsen en huren van een unit of de gederfde huurkosten (Doomijn heeft een aantal maanden geen ruimtes in Het Festival gehuurd). We hebben uitvoerig juridisch getoetst welke mogelijkheden er zijn om de gemaakte kosten te verhalen zijn. Dit blijkt niet mogelijk. De gemaakte kosten vallen niet onder dekking van de opstalverzekering en de CAR-verzekering is eveneens niet in beeld aangezien het pand al enige tijd geleden is opgeleverd. Aangezien er –gelukkig!- geen toerekenbare constructiefout/ tekortkoming is geconstateerd, is er ook geen mogelijkheid tot aansprakelijkheidsstelling van de aannemer, constructeur of leverancier van de bouwmaterialen voor de vloer. Alle gemaakte kosten zijn verantwoord in de jaarrekening 2017 en berap I 2018.

Communicatie
Gedurende de situatie is er veel aandacht geweest voor de communicatie. De basis lag bij de diverse schoolbesturen. Zij informeerden elkaar, ouders, kinderen en omwonenden over de nieuwe situatie en de ontwikkelingen. Daarin hebben we als gemeente meegedacht.

Vervolg
De terugverhuizing heeft inmiddels plaatsgevonden. Daarmee is de situatie nagenoeg afgerond. In de zomervakantie 2018 zal de geplaatste unit bij De Zevensprong verwijderd worden. De kinderen op deze school maken het schooljaar af op deze locatie, zodat er niet nogmaals verhuisd wordt.

Openbaarheid
Ja

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

besluit

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 44992

Onderwerp Schoolgebouw Het Festival

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d.

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 juli 2018,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 9 juli 2018

onderwerp	‘Anoniem voorstellen' vervangen door alternatieve maatregelen
portefeuillehouder	Michiel van Willigen
informant	Meekers, Bianca (2651)
medeopstellers	
afdeling	Human Resources
bijlagen	Voorstel: Informatienota ‘Anoniem voorstellen' vervangen door alternatieve maatregelen

Voorgesteld besluit raad

kennis te nemen van:

1. Het besluit van de Zwolse organisatie om de processtap ‘anoniem voorstellen’ als onderdeel van het Zwolse werving en selectiebeleid af te schaffen. In plaats daarvan wordt ingezet op een alternatieve en duurzame aanpak gericht op een diverse en inclusieve organisatiecultuur.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 23 mei 2018

Onderwerp	‘Anoniem voorstellen' vervangen door alternatieve maatregelen
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder M.W.J. van Willigen

Informant B. Meekers
Afdeling Human Resources / AF
Telefoon 038 498 2651
Email W.Meekers@zwolle.nl

Bijlagen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

1. Het besluit van de Zwolse organisatie om de processtap ‘anoniem voorstellen’ als onderdeel van het Zwolse werving en selectiebeleid af te schaffen. In plaats daarvan wordt ingezet op een alternatieve en duurzame aanpak gericht op een diverse en inclusieve organisatiecultuur.

Datum 23 mei 2018

Toelichting op het voorstel

Inleiding
Naar aanleiding van de motie ‘proef anoniem solliciteren bij de gemeente Zwolle’ van 21 maart 2016 heeft van augustus 2016 tot voorjaar 2017 een proef anoniem solliciteren plaatsgevonden. De resultaten zijn gemonitord en de evaluatie is meegezonden met de voorjaarsstukken voor de raad in 2017. Op basis van de uitkomsten is besloten om de proef te beëindigen en over te gaan op anoniem voorstellen. Gedurende de pilot was er sprake van een beperkt aantal vacatures en was de veronderstelling dat er voldoende ervaringen op waren gedaan om de proef om te zetten naar anoniem voorstellen. Bij anoniem voorstellen is de chatsessie vervangen door anoniem vragenstellen en worden cv's omgezet naar zo genaamde pré-cv’s waarbij voor de 1e kennismaking zoveel mogelijk naar de persoon herleidbare informatie weg wordt gelaten.
Het afgelopen jaar is de arbeidsmarkt enorm veranderd en aangetrokken. Het aantal vacatures is flink toegenomen waardoor krapte is ontstaan. Anoniem voorstellen sluit hier niet bij aan en belemmert ons bij het vervullen van vacatures. Ook blijkt uit een analyse over 2017 dat het instrument anoniem voorstellen niet heeft bijgedragen aan meer diversiteit. Daarom heeft de Zwolse organisatie besloten te stoppen met anoniem voorstellen en in plaats daarvan in te zetten op een alternatieve en duurzame aanpak gericht op een meer diverse en inclusieve organisatiecultuur. Met deze nota informeren wij u over de overwegingen die hieraan ten grondslag liggen en de vervolgaanpak.

Kernboodschap
Na de pilot anoniem solliciteren voortgekomen uit een raadsmotie is in het voorjaar 2017 besloten om anoniem solliciteren te vervangen door anoniem voorstellen. Dit om zoveel mogelijk waardevrij te selecteren en de diversiteit in de organisatie te vergroten. Deze aanpak blijkt niet het beoogde effect te hebben. Ook de sterk veranderende arbeidsmarkt vraagt om een andere aanpak. Daarom heeft de Zwolse organisatie besloten te stoppen met anoniem voorstellen. De ‘bedoeling’ van anoniem voorstellen blijft onverminderd van kracht en wij zetten in op een alternatieve en duurzame aanpak gericht op een meer diverse en inclusieve organisatiecultuur.

Overwegingen stoppen anoniem voorstellen
Sinds oktober 2017 is anoniem solliciteren overgegaan in anoniem voorstellen. Na ruim een half jaar ervaring opgedaan te hebben, blijkt dat het anoniem voorstellen niet bijdraagt aan het beoogde effect van waardevrij selecteren en het vergroten van de diversiteit in de organisatie. Hier liggen de volgende overwegingen aan ten grondslag:

1. Bij het invoeren van anoniem voorstellen was niet te voorzien hoe snel de arbeidsmarkt zou veranderen en dat een anonieme eerste kennismaking met kandidaten zou kunnen belemmeren bij het tijdig en goed vervullen van vacatures. De arbeidsmarkt is sterk veranderd: het aantal vacatures is flink toegenomen waardoor krapte is ontstaan. Het werven via (eigen) netwerken, het ‘losweken’ en verleiden van kandidaten om bij de gemeente Zwolle te komen werken is een nieuwe werkelijkheid.
2. Met het afschaffen van deze processtap en alternatieve maatregelen voegt Zwolle zich bij andere grote gemeenten zoals bij voorbeeld Utrecht, Groningen en Amersfoort die al dan niet na een pilot hebben besloten anoniem solliciteren niet in te voeren of te verplichten. Bij andere gemeenten en uit een eigen analyse over 2017 is gebleken dat het instrument anoniem voorstellen niet heeft bijgedragen aan een grotere diversiteit. Integendeel, het werkte

belemmerend bij vacatures waarvoor juist medewerkers met een specifieke bi-culturele achtergrond zijn gezocht.

3. Uit onderzoek bij andere gemeenten is gebleken dat sollicitanten niet blij zijn met anonimiseren omdat ze juist trots zijn op hun kennis en ervaring. Dit geldt ook voor sollicitanten met een bi-culturele achtergrond.

Consequenties
Wij geven op een alternatieve wijze inhoud en vorm aan waardevrij selecteren en daarmee aan een inclusieve organisatie. Met het vervangen van anoniem voorstellen door alternatieve maatregelen is de gemeente Zwolle beter in staat de toename aan vacatures tijdig en goed te vervullen en kansen te benutten. De alternatieve maatregelen zijn:

- verstevigen en uniformeren rol HR-adviseurs
- training en coaching leidinggevenden
- diverse samenstelling advies- en selectiecommissies
- monitoring op ontwikkelingen arbeidsmarkt en interne procedures (verloop en resultaten)
- gerichte werving door o.a. inzet gespecialiseerde bureaus

Communicatie
Via de site www.werkenbijzwolle.nl worden potentiële kandidaten op de hoogte gesteld van het stoppen met anoniem voorstellen.

Vervolg
De raad zal bij de beleidscyclus geïnformeerd worden over de effecten van de nieuwe maatregelen.

Openbaar
Ja.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

besluit

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 46313

Onderwerp ‘Anoniem voorstellen' vervangen door alternatieve maatregelen

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d.

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 juli 2018,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 9 juli 2018

onderwerp	Beantwoording motie 593 Calisthenicspark Zwolle
portefeuillehouder	René de Heer
informant	Janssen, Aart (2291)
medeopstellers	
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Informatienota Beantwoording motie 593 Calisthenicspark Zwolle

Voorgesteld besluit raad

Kennis te nemen van de uitkomsten met betrekking tot de motie Calisthenicspark Zwolle

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 6 juni 2018

Onderwerp	Beantwoording motie 593 Calisthenicspark Zwolle
Versienummer	V1.2

Portefeuillehouder René de Heer

Informant A.H. Janssen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling / OW
Telefoon 038 498 2291
Email A.Janssen@zwolle.nl
Bijlagen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

de uitkomsten met betrekking tot de motie Calisthenicspark Zwolle

Inleiding
Tijdens de behandeling van de begroting 2018 heeft de gemeenteraad de motie Calisthenicspark Zwolle (motie 593) aangenomen. Deze motie vraagt het college te onderzoeken hoe een Calisthenicspark een aanvulling kan zijn op het Zwolse beweeglandschap, daarbij te kijken naar de behoefte, de potentiële bezetting, potentiële locatie en de kosten en de Zwolse initiatiefnemers daarbij te betrekken.

Opzet onderzoek
Gestart is met het vinden van de doelgroep met als doel de omvang van de behoefte en het gebruik in kaart te brengen. In Zwolle is deze vorm van sport (nog) niet georganiseerd, waardoor de doelgroep moeilijk vindbaar is. Het is echter gelukt om vier enthousiaste beoefenaars van de sport te benaderen om met hen in gesprek te gaan. Met drie van hen hebben, samen met SportService Zwolle, twee verkenningsoverleggen plaatsgevonden. Daarnaast is onderzocht welke investering een calistheniscpark met zich mee brengt. Dit door in gesprek te gaan met een leverancier van calisthenicstoestellen, naast het betrekken van de vele voorhanden informatie op internet. Tenslotte is ook met de beoefenaars van de sport gekeken naar een potentiële locatie.

Behoefte en bezetting
Calisthenisc is in Zwolle ongeorganiseerd en wordt vooral individueel beoefend. De beoefenaars die wij gesproken hebben kenden ook geen andere beoefenaars in de stad. Dit maakt het lastig om een inschatting te maken van de daadwerkelijke behoefte en tot welke (potentiële) bezetting dit zal leiden. Ook op landelijk niveau zijn er geen deelnamegegevens bekend op basis waarvan een inschatting gemaakt kan worden van het aantal beoefenaars in Zwolle. Ervaringen uit het land leren wel dat een vorm van programmering, bijvoorbeeld door een Calisthenicsclub/vaste gebruikersgroep die op vaste dagen de voorziening gebruikt, vaak wel helpt om meer beoefenaars te werven en het gebruik te vergroten.

De beoefenaars geven wel aan dat zij een calaisthenicspark wenselijk vinden en dat het een goede aanvulling is op het aanwezige sport- en beweegaanbod in de openbare ruimte. Aangegeven is dat (afhankelijk van de locatie) de voorziening ook opgenomen kan worden in bijv. het schema van commerciële sportaanbieders. Er zijn nu immers al meerdere sportscholen en ZZP-ers, die hun sportaanbod in de openbare ruimte verzorgen (denk bijv. aan bootcamplessen rond de Wythmenerplas).
<u>Conclusie:</u> de omvang van de doelgroep en daarmee de behoefte aan en de bezetting van een calisthenicspark is niet in te schatten. Bij de gesproken beoefenaars leeft de behoefte aan een goede voorziening wel.

Kosten
De investering in een Calisthenicspark kan sterk variëren en is afhankelijk van de omvang/afmeting van het park, het aantal en type toestellen en de leverancier. Het kostenplaatje voor een calisthenicspark dat voldoende variatie biedt en geschikt is voor in elk geval de basisoefeningen bedraagt tussen ca. € 40.000,- tot € 50.000,- (excl. Btw) inclusief grondwerkzaamheden, maar exclusief grondkosten. Indien een uitgebreider park gewenst is en meer toestellen worden geplaatst zijn de kosten vanzelfsprekend hoger. Naast de investering (afschrijving in 10 jaar) moet het park (ondergrond en de toestellen) ook onderhouden en periodiek gekeurd worden. De kosten hiervan zijn afhankelijk van de gebruikte materialen voor de toestellen en de ondergrond en worden geraamd op ca. 2,5% van de investeringskosten per jaar.

Conclusie: De investering in het aanleggen van een voldoende functioneel calisthenicspark zullen ongeveer ca. € 50.000,- (excl. Btw) bedragen, exclusief eventuele grondkosten. Voor de jaarlijkste onderhoudskosten moet rekening gehouden worden met € 1.250,-.

Locatie
Aangezien de behoefte niet in kaart kan worden gebracht is het niet mogelijk de "ideale" locatie aan te duiden. Er zijn diverse mogelijkheden besproken:

- Als aanvullende voorziening bij een bestaand sportpark
- Aanvullend op andere voorzieningen/parken/plassen in de openbare ruimte (bijv. in het Wezenlandenpark, Twistvlietpark, etc.)

De beoefenaars die deel hebben genomen aan de overleggen komen uit Stadshagen of een nabijgelegen wijk. Hun voorkeur gaat dan ook uit naar een Calisthenicspark ergens (redelijk centraal) in Stadshagen. Vanuit enkele commerciële sportscholen/-ondernemers uit de wijk wordt dit postief benaderd, hoewel een eventuele financiele bijdrage vanuit deze partijen niet waarschijnlijk is. Een locatie buiten Stadshagen elders in de stad is wat betreft de beoefenaars ook een optie (mits enigszins centraal in de stad), maar zal door hen minder frequent gebruikt worden.

Vanuit de contacten met SSZ is naar voren gekomen dat het TAK-college aanvullende mogelijkheden zoekt om haar behoefte aan sportaccommodatie nadere invulling te geven. Hierover zijn al wel ideëen, maar deze zijn nog niet concreet en moeten nader onderzocht worden. Insteek is om op het terrein voor de school (Schuurmanstraat) diverse sport- en beweegvoorzieningen te realiseren, waaronder een multifunctioneel sportveld en een bootcamp-/calisthenicsachtige voorziening. Deze staan overdag ten dienste aan de school en kunnen buiten schooltijd openbaar gebruikt worden.
Conclusie: Er zijn meerdere locaties die in aanmerking kunnen komen vooor een calisthenicspark echter een keuze zal meer afhangen van de plek waar de functie qua gebruik het meest tot zijn recht komt. In dit kader ligt het voor de hand om aan te haken bij ontwikkelingen van het TAK-college waardoor het Calisthenicapark een vast gebruik kent door de school en daarnaast ter beschikking staat van de Zwolse inwoners.

Kernboodschap
De behoefte aan en het potentieel gebruik van een eventueel Calisthenicspark zijn niet in kaart te brengen waardoor onzeker is of de voorziening wel voldoende benut gaat worden. Een Calisthenicspark ontbreekt op dit moment in de openbare ruimte en vanuit dat opzicht is het een aanvulling op het huidige sport- en beweegaanbod in Zwolle.

Vanuit het gebruik en de mogelijkheid om de investeringen in een calisthenicspark te delen willen we aanhaken bij de ontwikkelingen van het TAK-college. Wij zullen met het TAK-college de komende periode in gesprek blijven om te kijken wat mogelijke en haalbaar is. Mocht dit leiden tot een concreet plan dan komen wij met een voorstel terug in de Raad.

Consequenties
Op dit moment zijn er geen consequenties. Een nadere uitwerking van de plannen bij het TAK-collega zal mogelijk wel financiele consequenties hebben. Zo zal onderzocht moeten worden of op de plek bij de school een dergelijke voorziening past in stadsbeeld, hoe de eigendomsverhoudingen liggen voor het betreffende terrein (deels openbaar terrein, deels eigendom school) en hoe dat afgehecht dient te worden, dit naast de investerings- en onderhoudskosten die hieruit voorvloeien. Zo mogelijk komen we op de daarvoor geëigende momenten met een nadere financiele vraag.

Communicatie
Een aantal beoefenaars zijn betrokken in dit onderzoek. De bevindingen uit deze nota zijn ook teruggekoppeld aan deze beoefenaars en SSZ. Ook bij het vervolg proberen we deze partijen zo goed mogelijk te informeren en te betrekken.

Vervolg
Samen met SportService Zwolle zal overleg plaatsvinden met het TAK-college teneinde inzicht te krijgen in het tempo en de planning van eventuele ontwikkelingen. Zo mogelijk zullen ook de beoefenaars bij een ontwikkeling betrokken worden.

Openbaarheid
Openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

besluit

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	46175
Onderwerp	Beantwoording motie 593 Calisthenicspark Zwolle

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 12-06-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 juli 2018,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 9 juli 2018

onderwerp	Rekenkamerrapport Sport
portefeuillehouder	René de Heer
informant	Janssen, Aart (2291)
medeopstellers	Bommel, Harry van Middelbos, Nico (2070)
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Informatienota Rekenkameronderzoek Sportbeleid Zwolle Bijlage: Rekenkamerrapport “Sportbeleid Zwolle volop in beweging”

Voorgesteld besluit raad

Kennisnemen van de reactie van het college van burgemeester en wethouders op het onderzoek van de rekenkamercommissie Zwolle naar het Sportbeleid (onderzoeksrapport “Sportbeleid Zwolle volop in beweging”).

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 31 mei 2018

Onderwerp	Rekenkameronderzoek Sportbeleid Zwolle
Versienummer	V1.2

Portefeuillehouder René de Heer

Informant A.H. Janssen/B. Jeensma
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling / OW
Telefoon 038 498 2291/2298
Email A.Janssen@zwolle.nl/B.Jeensma@zwolle.nl

Bijlagen Rekenkamerrapport “Sportbeleid Zwolle volop in beweging”

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De reactie van het college van burgemeester en wethouders op het onderzoek van de rekenkamercommissie Zwolle naar het Sportbeleid (onderzoeksrapport “Sportbeleid Zwolle volop in beweging”).

1. Inleiding

Aanleiding
De Rekenkamercommissie Zwolle heeft in de periode september 2017 tot en met januari 2018 onderzoek verricht naar het sportbeleid van de gemeente Zwolle. De resultaten van dit onderzoek zijn opgenomen in het rapport "Sportbeleid Zwolle volop in beweging (Onderzoek naar Actieplan Sport en Bewegen)." Dit rapport is in de raadsvergadering van 12 maart 2018 aangeboden aan de raad en het college. Deze informatienota bevat de reactie van het college op het onderzoeksrapport. We zijn de Rekenkamercommissie, die met dit onderzoeksrapport zijn werk in de raadsperiode 2014-2018 afsloot, erkentelijk voor het verzette werk. Er is een onderzoeksrapport opgesteld dat een herkenbaar beeld schetst van de uitvoering van het Zwolse sportbeleid. Daarmee ontstaat er een goede basis voor een inhoudelijk gesprek over doeltreffendheid en doelmatigheid van het sportbeleid in onze gemeente. Dat gesprek tussen raad en college, maar ook met betrokken partners in de stad, kan vervolgens leiden tot stappen voor het verder optimaliseren van het sportbeleid.

Context
De intrinsieke waarde van sport als vrijetijdsbesteding en ter bevordering van teamgeest is al vele jaren erkend. Die erkenning heeft ertoe geleid dat deelname aan sport, individueel of in teamverband, door de overheid wordt gefaciliteerd. Gemeentelijk sportbeleid bestond tot en met de jaren '90 vooral uit het realiseren en (laten) exploiteren van sportaccommodaties. Daar is de laatste tien jaar verandering in gekomen. De nota "Tijd voor Sport" van het ministerie van VWS uit 2005 diende als basis voor die verandering. Sport heeft sindsdien een meer maatschappelijke functie gekregen en aspecten als participatie, integratie en gezondheid zijn belangrijke onderdelen van het sportbeleid geworden.

Ook in Zwolle is er sprake van een verbinding van sport met andere maatschappelijke thema's. Het kerndoel van het "Actieplan Sport en Bewegen", dat in september 2016 door de gemeenteraad werd vastgesteld, is de vitaliteit van de inwoners van de stad. Sport en bewegen dienen bij te dragen aan het langer gezond en actief zijn van inwoners van de stad. Vitale sportverenigingen spelen daarbij een belangrijke rol. Op basis van het Actieplan hebben zij daarnaast de opdracht om hun economische en maatschappelijke verdienvermogen te vergroten.

Evaluatie
De Rekenkamercommissie maakt in zijn rapport expliciet de kanttekening dat de doorlooptijd van de uitvoering van het beleidsplan relatief kort is. Het college deelt die opvatting. Desondanks is het zinvol om nu reeds naar de eerste resultaten van het Actieplan te kijken zodat, indien gewenst, in een vroeg stadium kan worden bijgestuurd.

Opzet collegereactie
Het onderzoeksrapport van de Rekenkamercommissie volgt de lijn van de beleidscyclus en gaat achtereenvolgens in op de beleidsvorming, de organisatie, de uitvoering, de resultaten en de evaluatie van het sportbeleid. Daarna volgt een aantal conclusies en aanbevelingen. In deze collegereactie gaan we niet in op alle afzonderlijke conclusies maar wel wordt op elke aanbeveling gereageerd.

2. Kernboodschap

Het onderzoeksrapport "Sportbeleid Zwolle volop in beweging" is op 12 maart jl. aangeboden aan raad en college. In deze nota reageert het college op het onderzoeksrapport. Wij zullen deze collegereactie opbouwen langs drie hoofdlijnen:

1. Het koppelen van het sportbeleid aan andere gemeentelijke beleidsterreinen, zoals gezondheid, onderwijs en participatie;
2. Het SMART maken van het actieplan zodat doelmatigheid en doeltreffendheid beter kunnen worden vastgesteld;
3. Het versterken van de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad.

3. Hoofdlijnen

3.1 De koppeling van het sportbeleid aan andere gemeentelijke beleidsterreinen

Het Actieplan Sport en Bewegen is vooral ingegeven vanuit de maatschappelijke rol die sport en bewegen kunnen vervullen. Sporten en bewegen zijn leuk om te doen en naar te kijken, maar ook belangrijk in het kader van de gezondheid en een gezonde leefstijl. Sporten en bewegen hebben ook een sociale functie door het aangaan van contacten en het overdragen van normen en waarden. Op deze wijze dragen sport en bewegen bij aan allerlei maatschappelijke doelen, zeker als het in verenigingsverband plaatsvindt. We onderschrijven de constatering dat er onvoldoende koppeling is tussen de doelstellingen uit het Actieplan Sport en Bewegen en die van andere beleidsterreinen van de gemeente. Dat laat onverlet dat er wel eerste stappen in die richting zijn gezet. We noemen er enkele.

In het gemeentelijke gezondheidsbeleid (nota Samen naar een gezonder Zwolle) hebben sport en bewegen een belangrijke functie in het kader van het bevorderen van een gezonde leefstijl. Het bevorderen van een gezonde leefstijl en leefomgeving doen we vooral met een integrale aanpak binnen Zwolle Gezonde Stad. Zo wordt onder andere ingezet op het motiveren van sportverenigingen om te investeren in gezondheid en het vergroten van bewustwording van het belang van voldoende bewegen.

Studenten die geen diploma hebben en graag met hun handen werken kunnen hun entree-opleiding halen bij sportpark Het Hoge Laar. Dit initiatief is een samenwerking tussen Deltion, Groene Welle, het sportpark, SportService Zwolle en het Sociale wijkteam. De studenten krijgen les in een speciaal ingericht leslokaal en voeren de praktijk uit op het terrein van Het Hoge Laar.

In ruimtelijk beleid is er expliciet aandacht gekomen voor sport en bewegen. In de voorbereiding op de komst van de Omgevingswet is er een Omgevingsvisie (deel 1) opgesteld. Deze is in oktober 2017 met u als raad besproken en vastgesteld. Hierin wordt juist een integrale aanpak en insteek gekozen tussen het fysieke met het sociale domein. Belangrijk aspect hierin is om de openbare ruimte in de stad zo in te richten dat dit uitnodigend is voor onze inwoners om te spelen, bewegen en sporten. Daarbij wordt nadrukkelijk aangesloten bij de uitgangspunten die verwoord zijn in het Actieplan en de visie op gezondheid.

Ook met het armoedebeleid is al jarenlang een expliciete verbinding met sport en bewegen. Onderdeel hiervan is de subsidiëring van het Jeugdsportfonds, om kinderen uit lage inkomensgezinnen deel te laten kunnen nemen aan sport en sportverenigingen. Ook meer recente initiatieven op het gebied van zwemvaardigheid (zwemkaartjesregeling) en het talentenpotje zijn uitwerkingen vanuit het armoedebeleid. Hiermee wordt beoogd om iedereen in staat te stellen mee te kunnen doen en te participeren in onze samenleving (inclusie). En specifiek om alle kinderen op een plezierige manier in staat te stellen te bewegen en sporten wat positieve effecten heeft voor hun gezondheid.

In andere beleidsterreinen worden sport en bewegen ook ingezet, vooral projectmatig en als instrument. Goede voorbeelden hiervan zijn projecten als “Schoolbuurtpleinen”, waarbij schoolpleinen een bredere (speel- en beweeg)functie voor de buurt krijgen, “Sport en jeugdhulp scoren samen” om de verbinding tussen sport en jeugdzorg te versterken (o.a. netwerkvorming en versterken signaleringskracht en pedagogisch klimaat). Deze projecten zijn met (co-)financiering uit de WMO-tender van de provincie mogelijk gemaakt.

3.2 Het SMART maken van het Actieplan Sport en Bewegen

In het kader van het “versterken sturend vermogen” is in de begroting 2018 een eerste slag gemaakt om de ambities en doelstellingen uit het Actieplan concreter in te vullen. We erkennen dat dit op een aantal onderdelen smarter gemaakt kan worden.

In het programma Samenleving is het Actieplan binnen ambitie 1.2 (Inwoners zijn gezond en vitaal) vastgelegd in enkele doelen. Samengevat is het de ambitie om de vitaliteit van inwoners door sport en bewegen te versterken. Sportverenigingen en sportparken worden in staat te gesteld om hun maatschappelijke rol te nemen en zelfstandig verdienvermogen te creëren. Sportaccommodaties worden ingezet voor meer en andersoortige activiteiten al dan niet voor nieuwe en andere doelgroepen. In de begroting zijn de doelstellingen uit het Actieplan dus al meer specifiek gemaakt door het benoemen van criteria. Waar mogelijk zijn er ook indicatoren benoemd zoals de sportparticipatie en het percentage inwoners dat lid is van een vereniging. Op basis van deze gegevens rapporteren we jaarlijks via de jaarrekening aan de gemeenteraad.

Naast deze indicatoren zal het college ook voor de andere criteria indicatoren, normen of kerncijfers in beeld brengen, bijvoorbeeld door hier in periodieke onderzoeken zoals de verenigingsmonitor specifieke vragen over op te nemen.

3.3 Versterking rol van de gemeenteraad

We delen de mening dat het terugkoppelen van de resultaten van het sportbeleid richting de gemeenteraad enigszins beperkt is, ondanks de beschikbaarheid van veel informatie. Dit is echter ook een keuze geweest om de raad niet met te veel informatienota's te belasten. In lijn daarmee rapporteren wij op hoofdlijnen in de begroting en de jaarrekening. Met de slag die gemaakt wordt in de nieuwe indeling van de gemeentebegroting worden ook indicatoren/kerncijfers opgenomen, die de afgelopen jaren niet in de jaarstukken zijn opgenomen. Als aanvulling hierop en in aansluiting op het Rekenkamerrapport stellen wij voor om het jaarlijks door SSZ opgesteld verslag van uitvoering integraal te delen met de raad. In dit verslag geeft SSZ weer op welke wijze invulling is gegeven aan de prestatieopdracht en welke resultaten er zijn gerealiseerd. Dit geeft een goed beeld van de uitvoering van het Actieplan. Bij dit verslag worden ook de periodieke onderzoeken zoals de Jeugdsportmonitor betrokken.

Het onderzoeksrapport van de Rekenkamercommissie kan worden beschouwd als een eerste evaluatie van het Actieplan. Het rapport maakt de resultaten inzichtelijk en biedt waar nodig de mogelijkheid om bij te sturen of andere keuzes te maken. Aanvullend daarop stellen wij voor stadsgesprekken aan te gaan met de Zwolse sportorganisaties.

4. Aanbevelingen

De Rekenkamercommissie doet 1 aanbeveling aan de gemeenteraad en 6 aanbevelingen aan het College van B & W. Hieronder vindt u onze reactie op de aanbevelingen aan ons adres.

- Smart maken actieplan
  Het was de inzet van het Actieplan om een beweging op gang te brengen waarmee we de sterke positie van sport kunnen behouden ondanks de bezuinigingen op het sportbudget. Dit schiep het dilemma om met een beperkt(er) beïnvloedbaar budget harde en nieuwe prestaties van sportverenigingen te verlangen. Een complicerende factor hierbij is het feit dat de gemeente geen directe subsidierelatie heeft met sportverenigingen en dus ook nauwelijks directe invloed op de verenigingen kan uitoefenen. SSZ zit als uitvoerder van het sportbeleid wel dicht op de verenigingen en de accommodaties en kan daar veel relevante gegevens over verstrekken. Samen met SSZ gaan wij de doelstellingen uit het Actieplan in de vorm van Vitale verenigingen en Vitale accommodaties uitwerken in SMART geformuleerde indicatoren. De doelstelling Vitale bewoners wordt SMART gemaakt door de Zwolse cijfers voor sportparticipatie en beweegnormen af te zetten tegen de beweegrichtlijnen van de Gezondheidsraad.

  Samenvattend: er worden in de aanloop naar het voorjaarsmoment 2019 indicatoren ontwikkeld om het actieplan smarter te maken.

- Koppeling van het Actieplan aan andere beleidsterreinen
  Sport en bewegen worden vaak genoemd als middelen of instrumenten die een bijdrage leveren aan andere beleidsterreinen zoals gezondheid, onderwijs, jeugd, ouderen, integratie en participatie. Sportbeleid stelt zich met het Actieplan proactief op over de inzet van het

sportbeleid op en met de genoemde beleidsterreinen. Daar hoort ook een discussie bij over de integrale inzet van beschikbare financiële middelen. Zoals eerder aangegeven vinden al waardevolle koppelingen plaats tussen sport en bewegen met andere beleidsterreinen. De uitdaging voor de voorliggende periode is om dit verder uit te bouwen en te concretiseren. En niet alleen op incidentele onderdelen of met projecten, maar juist ook als integraal onderdeel van het sociaal domein. Sport en bewegen zijn bij uitstek onderdelen die preventief werken en in collectieve voorzieningen vorm gegeven kunnen worden, bijvoorbeeld met welzijn en dagbesteding. Daarmee kan de druk op tweedelijns voorzieningen in het sociaal domein worden beperkt. In Zwolle wordt de druk op de inzet van sport en bewegen voor allerlei doelen groter, ook omdat steeds meer lokale organisaties met initiatieven komen die al dan niet voortvloeien uit het Actieplan. In elk geval is gezondheid, en daarmee een beweegvriendelijke omgeving en sporten en bewegen, een belangrijk element binnen de Omgevingsvisie. In de Omgevingsvisie deel 2 neemt dit dan ook een prominente plek in.

Samenvattend: samen met SSZ zullen we onderzoeken op welke wijze we concreet het sportbeleid nog meer in kunnen zetten op andere beleidsterreinen. Daarnaast zullen we onderzoeken hoe sport en bewegen kunnen worden betrokken bij de transformatie van het sociaal domein. Bij het voorjaarmoment 2019 wordt de voortgang hiervan u teruggekoppeld, zo nodig met een voorstel over de integrale inzet van middelen.

- Koppel de resultaten vanuit de casuïstiek aan de doelstellingen uit het Actieplan
  Het smarter maken van het Actieplan zal plaatsvinden op basis van indicatoren die voortkomen uit de casuïstiek. Zie hiervoor onze reactie op de voorgaande twee aanbevelingen.

- Versterken van de opdracht aan SSZ
  Het SMART maken van de doelstellingen uit het Actieplan wordt als uitgangspunt gebruikt om de prestatieafspraken met SSZ meer SMART te maken. SSZ kan op basis daarvan doeltreffender en doelmatiger opereren. We willen er wel voor zorgen dat SSZ de bestaande flexibiliteit behoudt om keuzes te maken en te prioriteren ten aanzien van haar taken en inzet. Dit past bij goede opdrachtgeving met de jaarlijks te maken prestatieafspraken met SSZ. Taken als het adviseren en begeleiden van verenigingen, het creëren van verdienmodellen, zoals in de aanbevelingen genoemd, maken onlosmakelijk en expliciet onderdeel uit van de opdracht aan SSZ. De inzet en de resultaten van die taken kunnen nader worden geduid om de positie van SSZ te versterken.

  Samenvattend: de opdracht aan SSZ zal versterkt worden. In de prestatieafspraken met SSZ voor 2019 wordt hierin een eerste stap gezet.

- Stimuleren initiatieven vanuit een integrale visie op sport, gezondheid, onderwijs etc.
  Het rekenkameronderzoek pleit er voor initiatieven uit de samenleving meer te ondersteunen, te promoten en te faciliteren vanuit SSZ, maar ook vanuit aanpalende beleidsterreinen. Naar onze mening zetten wij al stevig in op het ondersteunen van initiatieven. Met het SZZ wordt hier jaarlijks en periodiek over gesproken en concrete acties op ondernomen. De tijdelijke inzet van sportparkmanagers is hier een goed voorbeeld van, naast de bestaande verenigingsondersteuning vanuit SSZ. Het nog meer ondersteunen en faciliteren van initiatieven, bijvoorbeeld door het uitbreiden en/of structureel maken van de inzet van sportparkmanagers, zal ook financiële consequenties met zich meebrengen. Momenteel bieden we financiële ondersteuning aan initiatieven via Initiatiefrijk Zwolle. Een nieuwe stimulans is ontstaan met de Right to challenge-regeling die voor het sociaal domein breed geldt. De kern van deze regeling is dat een groep (georganiseerde) bewoners taken van gemeenten kan overnemen als zij denkt dat het anders, beter, slimmer en/of goedkoper kan. Dit biedt kansen voor sportorganisaties om hun rol en verdienvermogen binnen het sociaal domein te versterken omdat zo ook middelen uit andere beleidsterreinen beschikbaar komen voor sportverenigingen. We zien daarin een belangrijke rol weggelegd voor SSZ in de rol van makelaar of initiator.

Samenvattend: we evalueren eind 2018 de inzet van sportparkmanagers en beoordelen dan tevens de sportieve initiatieven die bestaande stimuleringsregelingen hebben opgeleverd.

- Geef ongeorganiseerd sporten expliciete plek binnen het Actieplan
  Het Rekenkamerrapport roept op om ongeorganiseerd en anders georganiseerd sporten een expliciete plek te geven binnen het Actieplan. Bij het opstellen van het Actieplan hebben wij ons terdege gerealiseerd dat dit een zeer belangrijke plek inneemt binnen sport en bewegen in Zwolle. Het gaat hier veelal om sportbeoefening die onafhankelijk van een locatie of zelfs een specifieke voorziening plaatsvindt; sporters kiezen een plek die voor hen het meest praktisch is of de activiteit heeft op commerciële basis plaats. Individuele sporters of anders georganiseerde groepjes (al dan niet vanuit commerciële initiatiefnemers) maken gebruik van de openbare weg, parken, bossen en plassen die Zwolle rijk is voor allerlei beweeg- en sportactiviteiten. Daarnaast zijn er ook nog specifieke aangelegde voorzieningen die een belangrijke functie vervullen zoals het Cruijffcourt, het Sutu Court, het mountainbikeparcours en de skatebaan. Er is inmiddels veel aandacht voor sport en bewegen in de openbare ruimte zowel politiek, via de motie ‘Bewegen in de openbare ruimte’ en de motie ‘Calisthenicspark’ als door de organisaties in de stad. Er zijn diverse verzoeken gedaan zoals een verzoek tot aanpassing van het Azaleapark om beweeg- en speelmogelijkheden te faciliteren. Het gaat hier vaak om concrete verzoeken om voorzieningen. Op dit moment ontbreekt een afwegingskader voor het treffen van voorzieningen voor ongeorganiseerd en anders georganiseerd sporten. Dit betekent dat vraagstukken ad hoc behandeld en afzonderlijk afgewogen worden. De Omgevingsvisie is een belangrijk instrument om kaders te stellen voor sport en bewegen in de openbare ruimte en bij te dragen aan de ontwikkeling naar een beweegvriendelijke stad. Dit biedt een goede gelegenheid om op dit onderwerp nadere invulling te geven. Momenteel wordt deel 2 van de Omgevingsvisie voorbereid en dat biedt een goede gelegenheid ongeorganiseerd en anders georganiseerd sporten meer van beleidsrichting te voorzien.

  Samenvattend: ongeorganiseerd sporten wordt opgenomen in het Actieplan nadat de visie op ongeorganiseerd sporten is ontwikkeld. In het najaar 2018 komen wij met een voorstel bij u terug op welke wijze wij tot deze visie willen komen.

5. Communicatie

De communicatie binnen het onderzoekstraject van de Rekenkamercommissie met alle betrokken partijen heeft onder regie van de commissie plaatsgevonden. Gezien haar rol in de uitvoering van het sportbeleid heeft het college SportService Zwolle gekend in haar reactie.

6. Vervolg

De in deze collegereactie voorgestelde acties worden opgepakt en komen waar nodig met resultaten terug in uw Raad.

7. Openbaarheid

Openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

Datum 31 mei 2018

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

besluit

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 46529

Onderwerp Rekenkamerrapport Sport

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 12-06-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 juli 2018,

de voorzitter,

de griffier,

rekenschap

Zwolle

Sportbeleid Zwolle volop in beweging

Onderzoek naar Actieplan Sport en Bewegen

INHOUD

VOORWOORD 7

DOEL VAN HET ONDERZOEK 4

HET BELANG VAN HET ONDERWERP VOOR DE GEMEENTERAAD 5

CONCLUSIES UIT HET ONDERZOEK 5

OP BASIS VAN HET ONDERZOEK HEBBEN WIJ DE VOLGENDE CONCLUSIES GETROKKEN: 6

AANBEVELINGEN VOOR DE GEMEENTE 10

HOOFDSTUK 1 DOELSTELLINGEN VAN EN WERKZAAMHEDEN TIJDENS HET ONDERZOEK 13

1.1 Sportbeleid in Nederland 13

1.2 *'Sport in Zwolle leeft'*, maar ook als onderwerp in de raad 14

1.3 Geeft het Actieplan Sport en Bewegen wel voldoende richting en duidelijkheid om te kunnen monitoren en meten? 14

1.4 Vraagstelling van het onderzoek 15

1.5 Onderzoeksmodel 16

1.6 Werkwijze gedurende het onderzoek 17

HOOFDSTUK 2 BEVINDINGEN TEN AANZIEN VAN DE BELEIDSVORMING VAN HET SPORTBELEID 20

2.1 Wat is de visie van de gemeente op de functie van sport en bewegen in relatie tot de diverse beleidsterreinen en actuele maatschappelijke opgaven? 20

2.2 Welke verbindingen zijn er gelegd tussen sport en bewegen, de diverse beleidsterreinen en actuele maatschappelijke opgaven? 23

2.3 In hoeverre zijn sportverenigingen, maatschappelijke organisaties, onderwijs en ondernemers betrokken bij de ontwikkeling van deze visie in het Actieplan Sport en Bewegen? 25

2.4 In hoeverre is het sportbeleid afgestemd met het (sport)accommodatiebeleid en het subsidiebeleid van de gemeente en zijn er eventuele andere raakvlakken en/of overlappende beleidsvelden? 26

2.5 Duiding bevindingen 29

HOOFDSTUK 3 BEVINDINGEN TEN AANZIEN VAN DE ORGANISATIE VAN HET SPORTBELEID 31

3.1 Zijn er logische verbanden tussen doelen, resultaten en effecten (ook onderling) en de hiermee gemoeide kosten en investeringen? 31

3.2 In hoeverre zijn vitale samenwerkingen tot stand gebracht tussen sportverenigingen, maatschappelijke organisaties, onderwijs en ondernemers? 32

3.3 Welke kaders (tijd, geld, kwaliteit, informatie, organisatie) zijn er gesteld voor de uitvoering van het Actieplan Sport en Bewegen? 33

3.4 In hoeverre wordt rekening gehouden met de demografische ontwikkeling in wijken en met ledenaantallen, individuele sporten, accommodatie-eisen en -wensen, top- en breedtesport en andere maatschappelijke ontwikkelingen die effect hebben op de sportbeoefening in Zwolle? Het gaat hierbij om particuliere ongesubsidieerde sportvoorzieningen zoals hardlopen, wandelen, skaten en buitenspelen, maar ook om het gebruik van parken, schaatsen op de grachten, et cetera. 34

3.5 Duiding bevindingen 35

HOOFDSTUK 4 BEVINDINGEN TEN AANZIEN VAN DE UITVOERING VAN HET SPORTBELEID 37

4.1 Hoe verloopt de uitvoering van het Actieplan Sport en Bewegen binnen de gestelde kaders (tijd, geld, kwaliteit, informatie, organisatie)? 37

4.2 Welke externe partijen (sportverenigingen, maatschappelijke organisaties, onderwijs en ondernemers) zijn bij de uitvoering van het sportbeleid en het Actieplan Sport en Bewegen betrokken, hoe werken zij samen en welke rol speelt de gemeente bij die samenwerking? 38

4.3 In hoeverre is er tussen de diverse clubs, verenigingen en/of groepen sporters bij het sport-, accommodatie- en subsidiebeleid sprake van een evenwichtige en eerlijke verdeling van middelen, inzet en ondersteuning. En ligt daar, in geval van scheefgroei, dan een bewuste rechtvaardiging (onderbouwing) aan ten grondslag, bijvoorbeeld vanwege beoogde doelen en/of bereik (van doelgroepen)? 39

4.4 Duiding bevindingen 41

HOOFDSTUK 5 BEVINDINGEN TEN AANZIEN VAN DE RESULTATEN VAN HET SPORTBELEID 43

5.1 In hoeverre wordt de vastgestelde gemeentelijke visie en het Actieplan Sport en Bewegen door externe partners gedragen en uitgedragen? 43

5.2 In hoeverre zijn de gestelde doelen en beoogde effecten bereikt (effectiviteit)? 45

5.3 Worden de bereikte resultaten (tijd, geld, kwaliteit, informatie, organisatie) gemonitord en zo ja, hoe? 47

5.4 In hoeverre zijn de resultaten behaald binnen de gestelde kaders (tijd, geld, kwaliteit, informatie, organisatie) (doelmatigheid)? 48

5.5 Duiding van bevindingen 49

HOOFDSTUK 6 BEVINDINGEN TEN AANZIEN VAN DE EVALUATIE VAN HET SPORTBELEID 51

6.1 In hoeverre vindt evaluatie plaats door toetsing van de resultaten aan de gestelde doelen en kaders? 51

6.2 Wordt er bijgestuurd op basis van de behaalde resultaten en effecten? 51

6.3 In hoeverre kan de raad invulling geven aan zijn kaderstellende en controlerende taken als het gaat om de vaststelling en uitvoering van het sportbeleid? 52

6.4 Duiding van bevindingen 52

NAWOORD 54

LITERATUURLIJST 56

BIJLAGE 1 NORMENKADER 61

BIJLAGE 2 RESULTATEN VAN DE DIGITALE VRAGENLIJST 66

BIJLAGE 3 GESELECTEERDE DOSSIERS 74

BIJLAGE 4 GEÏNTERVIEWDEN VOOR HET ONDERZOEK 78

BIJLAGE 5 VERWERKING AMBTELIJKE REACTIE 80

Voorwoord

Geachte raadsleden en burgerraadsleden,

Op 26 september 2016 stelde de gemeenteraad van Zwolle het ‘Actieplan sport en bewegen’ vast als ‘dynamisch en flexibel kader voor het nieuwe sportbeleid’.
Het sportbeleid was daarvóór sinds 2006 niet meer gewijzigd.

Hoewel september 2016 nog niet ver achter ons ligt, was het voor de Rekenkamercommissie wel de vraag of het ‘nieuwe’ Actieplan een heldere richting aangaf, met duidelijke doelen, resultaten en effecten die in een gezonde verhouding staan met de bijbehorende kosten. Ook de samenhang met het gemeentelijke accommodatiebeleid en met het subsidiebeleid was daarbij te onderzoeken.

‘Vitaal’ is in het actieplan het sleutelwoord geworden. Met het Actieplan werd namelijk ook vastgesteld dat *vitale* inwoners het kerndoel van het sportbeleid vormen waarbij *vitale* sport en sportverenigingen en *vitale* sportaccommodaties als ‘afgeleide’ doelen gelden.

Sport is mooi om over te praten, schrijven en lezen, maar sport moet natuurlijk vooral beoefend worden. En zo is het met het sportbeleid ook. Het kan mooi op papier staan, maar als er geen uitvoering aan gegeven wordt dan missen we het doel. En of ‘we’ (de gemeente Zwolle) nu echt het doel missen, of juist in de roos geschoten hebben, dat wordt in dit rapport vastgesteld.

Dit is het laatste onderzoeksrapport uit de raadsperiode 2014-2018. De commissie dankt iedereen die aan dit onderzoek meegewerkt heeft, met name de externe onderzoekers van BMC: Martijn van Hulsteijn, Herman Uffen en Dirk-Jan Bode. Daarnaast danken wij de raad, het college en de ambtelijke organisatie voor het gestelde vertrouwen in de afgelopen vier jaar en voor de manier waarop onze onderzoeken ondersteund, aangepakt en overgenomen zijn.

Namens de rekenkamercommissie Zwolle,
Kees-Jan Groen, extern voorzitter

Leden van de rekenkamercommissie:
Orhan Cetin
Oswald van Dam
Jolien Elshof-Rook
Michiel van Harten
Bert Sluijer

Ambtelijk secretaris:
Herman Veraart

Foto via SportService Zwolle

DEEL I

DE ESSENTIE VAN HET ONDERZOEK

Het onderzoek is opgebouwd uit twee delen. Deel I is een zelfstandig leesbaar onderzoeksrapport. In dit deel zijn de hoofdlijnen van het onderzoek en de belangrijkste uitkomsten op hoofdlijnen beschreven. In dit deel leest u:

- Het doel van het onderzoek.
- Het belang van het onderwerp voor de gemeenteraad.
- De conclusies uit het onderzoek.
- De aanbevelingen en de lessen voor verbetering van het inkoop- en aanbestedingsproces.

In deel II is het integrale onderzoek met daarin de volledige beantwoording van de onderzoeksvragen en de onderbouwing van de conclusies en aanbevelingen opgenomen.

Doel van het onderzoek

Zoals Sport in Zwolle leeft, leeft het onderwerp ook bij de raadsleden van de gemeente Zwolle. De Rekenkamercommissie van Zwolle heeft dit, door de actualiteit van het Actieplan en de discussie in de raad, aangegrepen om het Actieplan Sport en Bewegen te onderzoeken.

De Rekenkamercommissie van Zwolle wil het Sportbeleid, zoals verwoord in het Actieplan Sport en Bewegen, onderzoeken op de mate van doeltreffendheid (effectiviteit) en doelmatigheid (efficiëntie) en de relaties onderzoeken met aanpalende beleidsonderwerpen, zoals het Sociaal Domein, Onderwijs, Gezondheid, Duurzaamheid, Subsidiebeleid en Accommodatiebeleid. De Rekenkamercommissie vraagt zich hierbij af of met het Actieplan een heldere richting is ingeslagen met duidelijke doelen, resultaten en effecten (effectiviteit) die in een gezonde verhouding staan tot de bijbehorende kosten (efficiëntie).

Wanneer we het Actieplan onder de loep nemen, constateren we dat de doelen nog geen heldere richting geven en doelen als ‘bijdrage leveren aan Vitale inwoners en het vergroten van de vitaliteit van sportverenigingen’ nog onvoldoende SMART[1] of START zijn uitgewerkt om de mate van doeltreffendheid en doelmatigheid te kunnen bepalen. Tevens is niet expliciet duidelijk gemaakt hoe de doelstellingen voor sport samenhangen met aanpalend beleid ten aanzien van bijvoorbeeld het Sociaal Domein (Jeugd, Wmo/Welzijn, Participatie), Onderwijs, Gezondheid, Duurzaamheid, et cetera.

De doelstellingen van het onderzoek zijn vertaald in de volgende centrale onderzoeksvraag:

Is het sportbeleid van de gemeente Zwolle doeltreffend en doelmatig, sluit het aan bij gerelateerde beleidsvelden en kan de raad voldoen aan zijn kaderstellende en controlerende taken?

Het onderzoek biedt de gemeenteraad concrete handvatten om te beoordelen in hoeverre (bij)sturing door de gemeenteraad wenselijk is.

Om richting te geven aan het onderzoek heeft de Rekenkamercommissie achttien onderzoeksvragen geformuleerd voor dit onderzoek (zie hiervoor paragraaf 1.4 van deze rapportage).

[1] SMART is de afkorting van: Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdgebonden. Bij START is Meetbaar vervangen door Toetsbaar.

Het belang van het onderwerp voor de gemeenteraad

Concretisering van de maatschappelijke waarde van sport
Sport heeft naast een intrinsieke waarde steeds vaker ook een maatschappelijke waarde. Het concretiseren en effectueren van die maatschappelijke waarde en de koppeling aan andere beleidsterreinen is echter niet eenvoudig. Veel gemeenten willen koppelingen tussen sport en andere beleidsthema's tot stand brengen, maar missen de focus in hun keuzes. Sport wordt soms als alomvattend antwoord gezien voor maatschappelijke vraagstukken. Daarnaast is de sportsector veelal georganiseerd via vrijwilligersorganisaties, die al veel uitdagingen kennen om hun primaire proces (het runnen van een vereniging) goed onder controle te hebben. Daarbij staat de sportsector vaak nog niet of onvoldoende op het netvlies van andere beleidssectoren, waardoor koppelingen op papier in de praktijk niet tot stand komen. Good practices worden momenteel ontwikkeld, maar zijn veelal ook lokaal bepaald, waardoor ze niet altijd toepasbaar zijn in andere gemeenten. Tegelijk moet geconstateerd worden dat de focus op de maatschappelijke waarde van sport pas tien jaar of korter terugkomt in beleidsplannen. Good practices moeten dus nog ontwikkeld worden, gedeeld en geborgd in sportbeleid en aanpalend beleid.

Zoals hierboven beschreven is het leggen van een dergelijk verband voor veel gemeenten een opgave, waarbij ook de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad steeds nadrukkelijker in beeld komt.

Voor gemeenteraadsleden is dit onderwerp van belang omdat:
- Het betrekking heeft op de *volksvertegenwoordigende* rol:
  - In hoeverre draagt sport bij aan het realiseren van maatschappelijke effecten in de samenleving en gebeurt dat op een doeltreffende en doelmatige manier?
- Het betrekking heeft op de *kaderstellende* rol:
  - Wat willen we bereiken?
  - Wat gaan we daarvoor (laten) doen?
  - Wat mag dat kosten?
- Het betrekking heeft op de *controlerende* rol:
  - Hebben we bereikt wat we hebben beoogd?
  - Hebben we gedaan (laten doen) wat we zouden doen?
  - Heeft het gekost wat we dachten dat het zou kosten?

In dit licht dient dit rapport gelezen te worden. Eerst geven we antwoord op de centrale onderzoeksvraag, vervolgens geven we de conclusies uit het onderzoek. Daarna gaan we in op de aanbevelingen voor de gemeente.

Conclusies uit het onderzoek

Allereerst geven we antwoord op de centrale onderzoeksvraag.

De gemeente Zwolle heeft door middel van het Actieplan Sport en Bewegen bewust ingezet op het bewerkstelligen van een beweging, waarbij verenigingen meer aan zet zijn, verenigingen pro-actiever zijn gaan acteren en verenigingen actief de samenwerking zoeken, onderling en met externe partners. Aansluitend zien we dat de uitvoeringsorganisatie SportService Zwolle (SSZ) eigen praktijk maakt ten aanzien van de doelen gericht op Vitale inwoners, Vitale verenigingen en Vitale accommodaties. We zien vanuit het onderzoek dat deze beweging is ingezet met als doel om de goede uitgangspositie (mede door een hoog

percentage op het gebied van sportparticipatie) van Zwolle inzake sport en sportparticipatie te behouden. Een volgende stap dient echter gezet te worden om echt te gaan sturen op effecten en het bestuur van de gemeente Zwolle de mogelijkheid moet bieden om bij te kunnen sturen. Ondanks goede resultaten op onderdelen (waaronder de sportparticipatie en specifieke best practices) en de beweging die is ingezet, is onvoldoende aan te geven of het sportbeleid doelmatig en doeltreffend is vanwege het ontbreken van SMART geformuleerde kaders, sluit het beleid nog onvoldoende expliciet aan bij gerelateerde beleidsvelden en kan de raad haar kaderstellende en controlerende rol nog onvoldoende invullen. De ingezette beweging via het Actieplan Sport en Bewegen verdient dus een vervolgstap: een concretere uitwerking. Onderstaande conclusies en aanbevelingen moeten in dat licht worden gelezen.

Op basis van het onderzoek hebben wij de volgende conclusies getrokken:

1. **Samenwerking op het gebied van sport en andere beleidsinhoudelijke thema's vindt nog onvoldoende plaats op beleidsniveau, wel op uitvoeringsniveau maar heeft een incidenteel en projectmatig karakter, waarbij sport veelal de aanjager is.**

We zien dat de doelstellingen in het Actieplan Sport en Bewegen nog onvoldoende aansluiting hebben met andere beleidsonderwerpen binnen de gemeente Zwolle, zoals Gezondheid, Sociaal Domein, Economie, et cetera en visa versa. De toegevoegde waarde die sport kan leveren op de doelstellingen op deze beleidsterreinen wordt niet expliciet gemaakt. Er wordt op beleidsniveau nog 'verkokerd' gedacht, waarbij kruisrelaties gericht op het versterken van elkaars doelstellingen niet worden gemaakt. Op het uitvoeringsniveau constateren we dat op incidentele basis de verbinding wel wordt gemaakt. Daarbij is de sport vaak de aanjager. Dit gebeurt voornamelijk in projecten en in het kader van evenementen.

Verbindingen met andere beleidsterreinen zijn op verschillende manieren te maken: op het gebied van sport en onderwijs onder meer via het openstellen van schoolpleinen na schooltijd voor vrije tijd en bewegen, letterlijk meer ruimte te creëren bij het ontwikkelen van nieuwe wijken voor sport en bewegen (bijvoorbeeld door bredere stoepen te creëren en ruimte te maken voor een groene beweegomgeving) of door bij woon-zorg gebouwen samen met sportverenigingen te kijken naar bewegingsaanbod.

2. **Het Actieplan Sport en Bewegen is te zien als een beweging, maar de doelstellingen zijn onvoldoende SMART geformuleerd**

Het Actieplan Sport en Bewegen is te zien als een beweging die op gang gebracht wordt. In deze beweging wordt nadrukkelijk aangesloten bij eerder ingezette acties, onder meer via SSZ. De doelstellingen en uitvoering van die organisatie sluiten goed aan op de doelstellingen van het Actieplan Sport en Bewegen.

De doelstellingen in het Actieplan Sport en Bewegen zijn gericht op Vitale inwoners, Vitale verenigingen en Vitale accommodaties. Vitaliteit is het verbindende thema bij het Actieplan Sport en Bewegen. De drie doelstellingen dienen elkaar te versterken: Vitale accommodaties zijn nodig voor Vitale verenigingen en visa versa; Vitale verenigingen zijn nodig voor Vitale inwoners en visa versa en Vitale inwoners zijn nog voor Vitale accommodaties. Echter, de doelstellingen zijn breed geformuleerd en onvoldoende SMART en niet verder uitgewerkt naar bijvoorbeeld subdoelstellingen, die getoetst kunnen worden door middel van de gerealiseerde resultaten.

In het Actieplan Sport en Bewegen zijn wel een aantal indicatoren genoemd, alleen hebben deze slechts betrekking op de doelstelling met betrekking tot Vitale inwoners en zijn ze niet gericht op Vitale verenigingen en Vitale accommodaties. Met andere woorden, de geformuleerde indicatoren dekken niet het gehele Actieplan Sport en Bewegen. Tevens is de aansluiting van deze indicatoren met de nulmeting van het Sportbeleid 2016 (zie hiervoor de jaarrekening 2016) niet één-op-één te maken, waardoor de aansluiting ontbreekt en niet kan worden bepaald in hoeverre de gemeente zijn eerder bepaalde resultaten vast houdt. Tevens zien we dat er nu nog onvoldoende wordt gemonitord op de resultaten.
Door middel van het Actieplan Sport en Bewegen wil de gemeente de verworvenheden uit het Sportbeleid 2016 namelijk in stand blijven houden, met het verschil dat waar eerder de gemeente actief stimuleerde en participeerde, nu de lead bij de sportverenigingen wordt gelegd. Tevens kent het Actieplan Sport en Bewegen een bezuinigingsopdracht van € 800.000. Via de Motie 'Schrap de bezuiniging op sport'[2] is de bezuinigingsopdracht verlaagd met € 300.000.

We concluderen dat de gemeente diverse acties in gang heeft gezet om de resultaten meer naar buiten te dragen. Door middel van het organiseren van het sportcafé en het sportcongres wil de gemeente momenten creëren om resultaten van het beleid terug te koppelen, maar ook om signalen en percepties van verenigingen op te halen die weergeven wat het effect is van het beleid. Deze elementen vormen vervolgens input om eventueel bij te sturen en/of het beleid aan te passen. We zien ook dat de gemeente nog zoekende is om invulling te geven aan deze activiteiten. In onze optiek is de intentie van de activiteiten zoals hierboven beschreven goed, alleen betekent dit dat de invulling ook langs deze lijn moet plaatsvinden. Nu zien we dat de invulling nog te vrijblijvend is en te weinig gefocust op het doel van het terugkoppelen van resultaten van het beleid en het ophalen van input.

De concretisering van het Actieplan in SMART geformuleerde doelstellingen en effecten kan de gemeente met haar uitvoeringspartners en stakeholders (waaronder primair SSZ) in een of meerdere sessies verder vormgeven.

3. De mate van doeltreffendheid en doelmatigheid kan nog niet worden bepaald en is zonder bijsturing niet te bepalen

Het vaststellen van de mate van doeltreffendheid en doelmatigheid kan nog niet worden gedaan en kan zonder bijsturen op de doelstellingen van het beleid (SMART maken, zie aanbeveling 2) ook niet worden bepaald.
Dit wordt allereerst veroorzaakt door hetgeen is genoemd bij conclusie 2.
Ten tweede ontbreekt een financieel kader in meerjarig perspectief in het Actieplan Sport en Bewegen, dat verder uitgewerkt is naar doelen, activiteiten en indicatoren. De begroting 2018 van de gemeente Zwolle geeft het financieel kader weer op doelstellingenniveau, maar kent geen meerjarenperspectief.
Ten derde is de toegevoegde waarde van het Actieplan Sport en Bewegen tot andere beleidsterreinen en bijbehorende ambities en doelen (zie ook paragraaf 2.5) niet voldoende helder benoemd en expliciet gemaakt.
Als laatste reden noemen we de relatief korte doorlooptijd van het Actieplan Sport en Bewegen. Er zijn nog geen cijfers over de daadwerkelijke realisatie beschikbaar en de resultaten zijn nog niet op papier gezet. We zien nu vooral dat resultaten door middel van story telling naar voren komen. Uit de interviews en enquête komen diverse voorbeelden naar voren waaruit blijkt dat vitale samenwerking en Vitale verenigingen zijn gerealiseerd. Duidelijk is dat de financiële bezuinigingsopdracht op het Actieplan Sport en Bewegen is

[2] VVD, D66, PvdA en ChristenUnie, 2017, *Motie Schrap de bezuiniging op sport*, 10 november 2017, p. 1.

behaald. Daarnaast is één van de belangrijkste resultaten van het Actieplan Sport en Bewegen, dat er een nieuwe dynamiek c.q. beweging is ontstaan, waarbij verenigingen meer pro-actief zijn gaan meedenken en meer de gewenste samenwerking onderling en met nieuwe partners zijn aangegaan.

4. Bewuste keuze van de gemeente Zwolle om te focussen op Vitale verenigingen als spil in het Actieplan Sport en Bewegen.

Zoals aangegeven bij conclusie 2 dienen de drie doelstellingen in het Actieplan Sport en Bewegen elkaar te versterken. De spil daarbij is het realiseren van Vitale verenigingen via vitale samenwerking tussen sportverenigingen onderling en met externe partners. Het is een bewuste keuze geweest van de gemeente om zich vooral te focussen op organisaties waarmee men een (financiële) relatie heeft, direct of indirect. Hierdoor worden commerciële aanbieders van sport niet genoemd (zie ook conclusie 5).

Commerciële sport is te verbinden aan doelstellingen uit het Actieplan. Bijvoorbeeld via armoedebeleid en het faciliteren of financieren van (commerciële) sport bij minima; zie de toepassing van de Ooievaarspas in de gemeente Den Haag.

Ook in het kader van een omgevingsvisie kunnen door de gemeente kaders gesteld worden rond het aanbod van sportvoorzieningen in een wijk, waaronder commerciële voorzieningen. Bij het realiseren van sportaccommodaties, met name zwembaden, kan de gemeente de commerciële zwemscholen betrekken bij de vraag-aanbod verhouding op het gebied van zwembaden.

Topsport is niet opgenomen als onderwerp in het Actieplan Sport en Bewegen, omdat in het verleden geconcludeerd is dat dit niet de verantwoordelijkheid is van de gemeente, maar van het onderwijs en het bedrijfsleven. Daarnaast zijn topsportbudgetten eerder al onderwerp geworden van de bezuinigingen.

5. Ongeorganiseerd sporten kent geen expliciete plek binnen het Actieplan Sport en Bewegen

Ongeorganiseerd sporten neemt qua populariteit steeds meer toe in de samenleving. De gemeente heeft in het Actieplan Sport en Bewegen bewust niet ingezet op deze ontwikkeling, mede vanwege het ongrijpbare karakter. Met andere woorden, de gemeente heeft er geen of beperkte invloed op. We constateren dat gezien de toename van deze ontwikkeling, het wel van evident belang is om hierop te anticiperen en bijvoorbeeld ongeorganiseerd sporten te verbinden aan Vitale accommodaties en aan bewegen in de openbare ruimte (zie hiervoor aanbeveling 7).

Sportverbanden worden in verschillende vormen aangeboden of gecreëerd. Het Mulier Instituut (2016) hanteert een indeling van anders georganiseerde sport (veelal commercieel in de vorm van fitness abonnementen en bedrijfssport, maar ook sociaal-maatschappelijk via naschoolse sport of sportbuurtwerk), georganiseerde sport (lidmaatschap van een vereniging) en ongeorganiseerde sport (zelf georganiseerd en al dan niet met vrienden, familie, bekenden, zoals bijvoorbeeld golf, squash, hardlopen of wielrennen). Daarnaast is er ook nog een categorie overig, waar deelnemers aan een (georganiseerd) sportevenement (zoals een toertocht of de Vierdaagse) of een sportvakantie onder vallen.

Een verbinding naar anders georganiseerde sport komt in Zwolle wel voor in de vorm van sportbuurtwerk en sociaal-maatschappelijke sportactiviteiten; een verbinding met commerciële sport en ongeorganiseerde sport wordt minder gemaakt.

6. Verenigingen zijn actief betrokken bij de totstandkoming van het Actieplan Sport en Bewegen. Het Actieplan wordt ook gedragen en uitgedragen door de verenigingen.

Via diverse bijeenkomsten zijn verenigingen betrokken geweest bij de totstandkoming van het Actieplan Sport en Bewegen. Bij de vaststelling van het Actieplan Sport en Bewegen in de raad hebben verschillende verenigingen en individuele inwoners gebruikgemaakt van hun spreekrecht. We constateren vooral bij de start van het Actieplan Sport en Bewegen dat er weerstand aanwezig was vanuit de verenigingen. Deze weerstand was met name gericht op de bezuinigingsopdracht en de grotere verantwoordelijkheden die worden belegd bij de verenigingen.

Zoals aangegeven is door de bezuinigingsopdracht echter ook een nieuwe dynamiek ontstaan, waarbij verenigingen pro-actiever zijn geworden en meer zijn gaan meedenken.

In het kader van dit onderzoek hebben wij een enquête uitgezet bij verschillende sportverenigingen in Zwolle (zie bijlage 2 voor de uitkomsten uit de enquête). De resultaten geven aan dat het Actieplan Sport en Bewegen wordt gedragen en uitgedragen door de sportverenigingen.

7. De gemeente subsidieert verenigingen niet direct, maar er is wel sprake van 'verkapte subsidies'.

Het subsidiebeleid van de gemeente Zwolle is vormgegeven door middel van de Algemene Subsidieverordening (ASV) uit 2017. In deze subsidieverordening is een relatie te leggen in de vorm van de subsidiering van sportevenementen en de subsidiëring van aangepaste sporten (G-Sport). De gemeente verstrekt geen waarderingssubsidies of exploitatiesubsidies aan sportverenigingen.

De tarieven die de gemeente in rekening brengt bij verenigingen voor het gebruik van accommodaties zijn niet kostendekkend (maatschappelijk tarief), ondanks de tariefsverhoging. Hierdoor is er sprake van een 'verkapte (of indirecte) subsidie'. Een deel van de gebouwkosten wordt immers via de algemene middelen van de gemeente bekostigd.

8. Resultaten worden ook geboekt ongeacht het Actieplan Sport en Bewegen

We zien dat er in de samenleving ook initiatieven van onderop ontstaan (niet per se toe te rekenen aan het beleid van de gemeente). Een voorbeeld hiervan is Sportpark Marslanden, dat tevens geldt als voorbeeld van Vitale accommodatie en Vitale vereniging(en). De oorzaak en het succes van deze initiatieven zijn gestoeld op de aanwezigheid van individuele aanjagers, sterke verenigingen, maatschappelijke instellingen en bedrijven die de handen ineenslaan om kansen te verzilveren op het gebied van bewegen, sport, participatie, gezondheid, onderwijs, jeugd, et cetera.

9. Informatie aan de raad is onvoldoende om te kunnen (bij)sturen.

Ten aanzien van haar controlerende rol en de mogelijkheden om bij te sturen, constateren we dat de informatie die de raad ontvangt beperkt is, teveel op hoofdlijnen en onvoldoende zegt over de mate van doeltreffendheid en doelmatigheid. Zie voor de uitgebreidere uitleg conclusies 2 en 3.

Aanbevelingen voor de gemeente

We doen de volgende aanbevelingen voor versterking van inzet, sturing en beheersing van het beleid omtrent sport in de vorm van het Actieplan Sport en Bewegen. Bij de aanbevelingen is een onderscheid gemaakt naar aanbevelingen voor de gemeenteraad van Zwolle en aanbevelingen voor het college van B&W.

Gemeenteraad:

1. **Vraag een expliciete koppeling van de doelstellingen plus bijbehorend financieel kader en resultaten van het Actieplan in de P&C-documenten (begroting en jaarrekening)**

College van B&W:

2. **Maak de doelstellingen in het Actieplan Sport en Bewegen SMART, zodat de mate van doeltreffendheid en doelmatigheid kan worden bepaald en monitor de voortgang**

De doelstellingen in het Actieplan Sport en Bewegen in de vorm van Vitale inwoners, Vitale verenigingen en Vitale accommodaties dienen verder uitgewerkt te worden in SMART geformuleerde subdoelen, indicatoren en activiteiten en financieel kader gekoppeld aan de activiteiten om de mate van doeltreffendheid en doelmatigheid te kunnen toetsen. Ons advies is om deze exercitie samen te doen met SSZ, aanverwante beleidsadviseurs binnen de gemeente Zwolle, bijvoorbeeld op het gebied gezondheid, sociaal domein, onderwijs, ruimtelijke ordening, economie, et cetera en andere stakeholders zoals verenigingen, maatschappelijk middenveld, et cetera.

3. **Maak een koppeling tussen het Actieplan Sport en Bewegen en de andere beleidsterreinen, waaraan het Actieplan een bijdrage levert.**

Er dient een koppeling gemaakt te worden ten aanzien van de doelstellingen van andere beleidsterreinen waaraan het Actieplan een bijdrage levert. Dit zijn het Sociaal Domein (Wmo, Welzijn en Participatie), Gezondheid, Economie, Onderwijs, Duurzaamheid en Ruimtelijke Ontwikkeling. Andersom dient in deze beleidsplannen de toegevoegde waarde van het Actieplan Sport en Bewegen expliciet te worden gemaakt. Op deze wijze kan de toegevoegde waarde en dus de doeltreffendheid en doelmatigheid van het Actieplan duidelijk worden gemaakt. Tevens vormt dit input om de verantwoording aan de gemeenteraad en verenigingen en externe partners vorm te geven.
De gemeenteraad kan bij de behandeling van andere beleidsnota's overigens ook aandringen op deze expliciete koppeling.

4. **Koppel de resultaten vanuit de casuïstiek terug naar boven en aan de doelstellingen met betrekking tot Actieplan Sport en Bewegen en de inhoudelijke beleidsterreinen (zie ook conclusie 2). Op deze wijze kan ook de mate van doeltreffendheid en doelmatigheid worden vastgesteld.**

Veel informatie over de voortgang zit in de hoofden van de betrokkenen. Door jaarlijks een terugkoppeling te geven van resultaten (effecten, kerncijfers), voortgang op casussen en de wijze waarop best practices geborgd kunnen worden in de structurele uitvoering (leereffecten) ontstaat ook een herleidbare en schriftelijke rapportage van de voortgang op de doelstellingen.

5. **SportService Zwolle (SSZ) speelt een belangrijke rol binnen het Actieplan Sport en Bewegen. Het versterken van de opdracht aan SSZ kan de doeltreffendheid vergroten**

We constateren dat SSZ een belangrijke rol heeft in de uitvoering van het Actieplan Sport en Bewegen en dus in de realisatie van de doelstellingen. Het versterken (doelgerichter en intensievere dienstverlening) van de opdracht aan SSZ, met name ten aanzien van de

doelstellingen gericht op Vitale verenigingen en Vitale accommodaties, kan de doeltreffendheid verder vergroten (koppel dit aan aanbeveling 2). Hierbij denken wij aan de advisering en begeleiding van verenigingen en beheerstichtingen, maar ook het verder professionaliseren van bijvoorbeeld het beheer van accommodaties en het creëren van nieuwe verdienmodellen, met name voor de binnensportverenigingen. Deze verenigingen hebben vaak geen eigen accommodatie en het hebben van een eigen accommodatie is een centrale randvoorwaarde om een sterkere verbinding te kunnen leggen met de omgeving, een grotere maatschappelijke rol te vervullen en een eigen verdienmodel te creëren.

6. Stimuleer initiatieven in de samenleving (vanuit een integrale visie op sport, gezondheid, onderwijs, jeugd, participatie, et cetera) en bouw verder door op basis van best practices

We constateren dat er ook resultaten worden geboekt ten aanzien van sport en de verbindingen met beleidsthema's als gezondheid, onderwijs, jeugd, participatie, et cetera vanuit initiatieven uit de samenleving. Een voorbeeld hiervan is Sportpark Marslanden. Onze aanbeveling is om dergelijke initiatieven meer te ondersteunen, te promoten en te faciliteren/ondersteunen vanuit SportService Zwolle, maar ook vanuit de aanpalende beleidsterreinen van de gemeente. Met andere woorden, kijk in hoeverre dergelijke initiatieven een rol kunnen spelen (bijvoorbeeld preventieve werking of dagbesteding, activering, et cetera) vanuit het Gezondheidsbeleid, Sociaal Domein, et cetera en past dat in de inhoudelijke en financiële kaders?

7. Geef ongeorganiseerd en anders georganiseerd sporten een expliciete plek binnen het Actieplan Sport en Bewegen

Ongeorganiseerd sporten neemt in de samenleving een steeds belangrijkere plek in. Door een steeds vluchtiger en sneller wordende maatschappij, is een lidmaatschap van een vereniging voor veel mensen een te grote verplichting. Maar zij willen wel kunnen sporten, waardoor ongeorganiseerde sport qua omvang steeds verder zal toenemen. Dit betekent dat ongeorganiseerd sporten ook qua belang wint ten aanzien van de doelstelling gericht op Vitale inwoners. In onze optiek zou de gemeente in het Actieplan Sport en Bewegen wel in moeten gaan op ongeorganiseerd sporten en dit verbinden aan Vitale accommodaties, waarbij deze laatste als platform kunnen dienen om ongeorganiseerd sporten meer te faciliteren.

Vitale accommodaties kunnen de uitvalsbasis zijn voor ongeorganiseerd sportaanbod: loop- of fietsgroepjes die starten bij een vitaal sportpark en aansluitend nog wat drinken op het sportpark. Wijken die via goed verlichte beweegroutes aan elkaar verbonden worden, waar beweegroutes en trapveldjes een bewust en onlosmakelijk onderdeel zijn van de gezonde wijk. Er kan vanuit andere beleidsvelden (ruimtelijke ordening, gezondheid) meer expliciet geïnvesteerd worden op bewegen en ongeorganiseerd sporten, waarmee ook het impliciete belang van sport explicieter gemaakt wordt.

Ook anders georganiseerde sport (vooral commercieel aanbod) kan een explicietere positie krijgen in het Actieplan. Die focus kan onder andere tot stand komen bij bijvoorbeeld armoedebeleid en gezondheidsbeleid (betrekken van commerciële sportscholen), het leisurebeleid (zwemmen en sportscholen) en in het kader van ruimtelijke ordening (sturen op het aanbod in een omgevingsvisie).

DEEL II

VERDIEPING OP DE ESSENTIE VAN HET ONDERZOEK

Doelstellingen van en werkzaamheden tijdens het onderzoek

In dit hoofdstuk schetsen wij de aanleiding van het onderzoek en gaan wij nader in op de doelstelling, vraagstelling en werkwijze gedurende het onderzoek.

- **Sportbeleid in Nederland**

De intrinsieke en maatschappelijke waarde van sport
Sport heeft al jaren een grote intrinsieke waarde: miljoenen mensen sporten, individueel of in teamverband. Sporten is daarmee een belangrijke vrijetijdsbesteding. Sport verbroedert, door sporten leer je winnen en verliezen. Die intrinsieke waarde van sport wordt door de (lokale) overheid gefaciliteerd via het realiseren en (laten) exploiteren van sportaccommodaties tegen een maatschappelijk tarief. Het aanbieden van sportfaciliteiten aan verenigingen en andere gebruikers werd direct of indirect veelal gesubsidieerd.
De laatste tien jaar wordt ook steeds meer gekeken naar de maatschappelijke waarde van sport. Het Ministerie van VWS is daar halverwege het vorige decennium mee gestart via de beleidsnota Tijd voor Sport. Daarin werd de sport gekoppeld aan maatschappelijke thema's als integratie, participatie, gezondheid en het ontwikkelen van talent. Ook in gemeentelijke beleidsnota's wordt steeds vaker de koppeling gelegd tussen sport en andere domeinen. Sport moet daarin impuls geven aan bijvoorbeeld jeugdbeleid, het tegengaan van eenzaamheid of gezondheidsbeleid.

De afgelopen tien jaar leggen ook steeds meer gemeenten de nadruk op de maatschappelijke waarde van sport en worden verbindingen gelegd met andere beleidsterreinen. Vanwege het nieuwe karakter (en de tot voor kort afgesloten en in zichzelf gekeerde houding van de sport) is dat nog geen eenvoudige opgave. Soms worden te veel maatschappelijke doelen gesteld, soms bestaat de verbinding vooral op papier.
De laatste jaren worden in steeds meer gemeenten projecten uitgevoerd waarin sport en andere beleidsterreinen aan elkaar gekoppeld worden. Die projecten leiden tot best practices, die vervolgens breder geborgd moeten worden.

Sportbeleid in Nederland in historisch perspectief
De sport is de afgelopen decennia behoorlijk in ontwikkeling. Tot en met de jaren '90 was gemeentelijk sportbeleid vooral sportaccommodatiebeleid. Gemeenten zorgden op basis van behoeften van verenigingen voor accommodaties en voorzieningen (sportvelden, clubgebouwen, sporthallen, zwembaden).

Vanaf 2000 ontstaat landelijk en lokaal meer aandacht voor sport. In eerste instantie via de breedtesportimpuls (stimuleren van meer sporten en bewegen). In 2005 presenteerde het Ministerie van VWS haar vernieuwende nota Tijd voor Sport (gevolgd door de uitvoeringsnota Samen voor Sport). Daarin werden verbindingen gelegd naar de maatschappelijke agenda (participatie, integratie, gezondheid). Ook thema's als veiligheid (fysieke veiligheid, seksuele intimidatie), presteren (topsport en talentontwikkeling) en citymarketing via sport (door evenementen) kwamen meer op de agenda. Lokale overheden grepen het momentum aan om ook in hun sportbeleid deze maatschappelijke waarde nadrukkelijker te benoemen.

Die verbinding naar maatschappelijke thema's blijft echter vaak nog een lastige. De verbinding wordt veelal vanuit de sport geïnitieerd. Andere beleidsterreinen lijken de sportsector nog niet in volle omvang gevonden te hebben als partner bij de uitvoering van hun beleid. Veel verbindingen hebben dan ook het karakter van pilots en/of projecten. Daarnaast bestaat de begroting van een gemeente in de meeste gevallen nog steeds voor 80 tot 90% uit accommodatiegerelateerde kosten: kapitaallasten, onderhoud en exploitatiekosten. Desondanks worden ook bij de accommodaties pogingen gedaan om deze maatschappelijker in te zetten. Sportkantines als buurthuizen van de toekomst, sporthallen, sportparken en zwembaden die multifunctioneler worden gebruikt (ook door andere doelgroepen dan alleen sporters) en aanbod in accommodaties voor doelgroepen die normaal gesproken minder aan sport doen. Sportparken die een platform bieden voor maatschappelijke activiteiten op het gebied van zorg, werkgelegenheid, gezondheid, et cetera. Een sportaccommodatie kan zodoende een belangrijke rol spelen in het verbinden van inwoners door ontmoeting, het versterken van de sociale cohesie en in meer algemene zin het verhogen van de leefbaarheid in een wijk of in een kern.

- ***'Sport in Zwolle leeft'*, maar ook als onderwerp in de raad**

'Sport in Zwolle leeft', is de eerste zin in het Actieplan Sport en Bewegen in Zwolle. Dit Actieplan is in september 2016 vastgesteld door de gemeenteraad van Zwolle. Het kerndoel van dit Actieplan is een bijdrage te leveren aan Vitale inwoners van de stad. Sport en bewegen dragen als onderdeel van een gezonde leefstijl bij aan het langer gezond en actief zijn van inwoners. Welke bijdrage dit precies is, wordt in het Actieplan niet uiteengezet. Wel wordt aangegeven dat ingezet dient te worden op het behouden en verhogen van de vitaliteit van de sportverenigingen door zowel het economische als maatschappelijke verdienvermogen van de sportverenigingen te vergroten, als afgeleide doelstelling.

Bij de totstandkoming (en behandeling) van het Actieplan, als kader, zijn diverse vragen gesteld door raadsleden. Een aantal van deze vragen is als volgt:

- Waarom worden wel verenigingen gesubsidieerd en geen sportscholen?
- Waarom wordt ingezet op jongeren op gezond gewicht (JOGG) op scholen (met subsidie) en tegelijk toegestaan dat er in scholen frisdrank en snoepautomaten staan?
- Er worden (te?) veel ambities bij verenigingen neergelegd en er wordt te veel van hen gevraagd. In combinatie met de manier waarop bezuinigingen worden doorgevoerd bij de clubs kan dit leiden tot juist minder sportdeelname dan meer.
- Hoe is duurzaamheid verankerd in het beleid? Et cetera.

- **Geeft het Actieplan Sport en Bewegen wel voldoende richting en duidelijkheid om te kunnen monitoren en meten?**

Zoals Sport in Zwolle leeft, leeft het onderwerp ook bij de raadsleden van de gemeente Zwolle. De Rekenkamercommissie van Zwolle heeft dit, door de actualiteit van het Actieplan en de discussie in de raad, aangegrepen om het Actieplan Sport en Bewegen te onderzoeken.

De Rekenkamercommissie vraagt zichzelf af of met het Actieplan een heldere richting is ingeslagen met duidelijke doelen, resultaten en effecten (effectiviteit) die in een gezonde verhouding staan met de bijbehorende kosten (efficiëntie). Daarbij is het ook de vraag hoe het sportbeleid nu samenhangt met het gemeentelijke accommodatiebeleid en het subsidiebeleid.

Wanneer we het Actieplan onder de loep nemen, constateren we dat de doelen nog geen heldere richting geven en doelen als 'bijdrage leveren aan Vitale inwoners en het vergroten van de vitaliteit van sportverenigingen' zijn nog onvoldoende SMART of START uitgewerkt om de mate van doeltreffendheid en doelmatigheid te kunnen bepalen. Tevens is niet expliciet duidelijk gemaakt hoe de doelstellingen voor sport samenhangen met aanpalend beleid ten aanzien van bijvoorbeeld het Sociaal Domein (Jeugd, Wmo (Welzijn), Participatie), Onderwijs, Gezondheid, Duurzaamheid, et cetera.

Om deze reden wil de Rekenkamercommissie van Zwolle het Sportbeleid, zoals verwoord in het Actieplan Sport en Bewegen, onderzoeken op de mate van doeltreffendheid (effectiviteit) en doelmatigheid (efficiëntie) en de relaties onderzoeken met aanpalende beleidsonderwerpen, zoals het Sociaal Domein, Onderwijs, Gezondheid, Duurzaamheid, Subsidiebeleid en Accommodatiebeleid.

- **Vraagstelling van het onderzoek**

Deze doelstelling vertaalt zich in de volgende centrale onderzoeksvraag:

Is het sportbeleid van de gemeente Zwolle doeltreffend en doelmatig, sluit het aan bij gerelateerde beleidsvelden en kan de raad voldoen aan zijn kaderstellende en controlerende taken?

De Rekenkamercommissie Zwolle heeft deze centrale vraagstelling verder uitgewerkt in achttien deelvragen.

Beleid

1. Wat is de visie van de gemeente op de functie van sport en bewegen in relatie tot de diverse beleidsterreinen en actuele maatschappelijke opgaven?
2. Welke verbindingen zijn er gelegd tussen sport en bewegen, de diverse beleidsterreinen en actuele maatschappelijke opgaven?
3. In hoeverre zijn sportverenigingen, maatschappelijke organisaties, onderwijs en ondernemers betrokken bij de ontwikkeling van deze visie in het Actieplan Sport en Bewegen?
4. In hoeverre is het sportbeleid afgestemd met het (sport)accommodatiebeleid en het subsidiebeleid van de gemeente en zijn er eventuele andere raakvlakken en/of overlappende beleidsvelden?

Organisatie

5. Zijn er logische verbanden tussen doelen, resultaten en effecten (ook onderling) en de hiermee gemoeide kosten en investeringen?
6. In hoeverre zijn vitale samenwerkingen tot stand gebracht tussen sportverenigingen, maatschappelijke organisaties, onderwijs en ondernemers?
7. Welke kaders (tijd, geld, kwaliteit, informatie, organisatie) zijn er gesteld voor de uitvoering van het Actieplan Sport en Bewegen?
8. In hoeverre wordt rekening gehouden met de demografische ontwikkeling in wijken en met ledenaantallen, individuele sporten, accommodatie-eisen en -wensen, top- en breedtesport en andere maatschappelijke ontwikkelingen die effect hebben op de sportbeoefening in Zwolle? Het gaat hierbij om particuliere ongesubsidieerde sportvoorzieningen zoals hardlopen, wandelen, skaten en buitenspelen, maar ook om het gebruik van parken, schaatsen op de grachten, et cetera.

Uitvoering

9. Hoe verloopt de uitvoering van het Actieplan Sport en Bewegen binnen de gestelde kaders (tijd, geld, kwaliteit, informatie, organisatie)?
10. Welke externe partijen (sportverenigingen, maatschappelijke organisaties, onderwijs en ondernemers) zijn bij de uitvoering van het sportbeleid en het Actieplan Sport en Bewegen betrokken, hoe werken zij samen en welke rol speelt de gemeente bij die samenwerking?
11. In hoeverre is er tussen de diverse clubs, verenigingen en/of groepen sporters bij het sport-, accommodatie- en subsidiebeleid sprake van een evenwichtige en eerlijke verdeling van middelen, inzet en ondersteuning? En ligt daar, in geval van scheefgroei, dan een bewuste rechtvaardiging (onderbouwing) aan ten grondslag, bijvoorbeeld vanwege beoogde doelen en/of bereik (van doelgroepen)?

Resultaten

12. In hoeverre wordt de vastgestelde gemeentelijke visie en het Actieplan Sport en Bewegen door externe partners gedragen en uitgedragen?
13. In hoeverre zijn de gestelde doelen en beoogde effecten bereikt (effectiviteit)?
14. Worden de bereikte resultaten (tijd, geld, kwaliteit, informatie, organisatie) gemonitord en zo ja, hoe?
15. In hoeverre zijn de resultaten behaald binnen de gestelde kaders (tijd, geld, kwaliteit, informatie, organisatie) (doelmatigheid)?

Evaluatie

16. In hoeverre vindt evaluatie plaats door toetsing van de resultaten aan de gestelde doelen en kaders?
17. Wordt er bijgestuurd op basis van de behaalde resultaten en effecten?
18. In hoeverre kan de raad invulling geven aan zijn kaderstellende en controlerende taken als het gaat om de vaststelling en uitvoering van het sportbeleid?

Het onderzoek heeft betrekking op de periode vanaf september 2016 (moment van vaststellen van het Actieplan Sport en Bewegen in de gemeenteraad van Zwolle) tot en met het heden. Hierbij geven wij expliciet als kanttekening aan dat de doorlooptijd van de uitvoering van het beleidsplan relatief kort is. Hierdoor is het in theorie lastiger om de mate van doeltreffendheid en doelmatigheid te bepalen, omdat resultaten wellicht nog niet of slechts beperkt zijn behaald en effecten nog niet zijn gerealiseerd. Wel kan nadrukkelijk gekeken worden naar de eerste resultaten rond de doelstellingen en de wijze waarop wordt bijgestuurd en accenten worden gelegd of verlegd.

- **Onderzoeksmodel**

De onderzoeksvragen hebben betrekking op het gehele proces van beleidsvorming (wat is de maatschappelijke opgave, welke doelen en effecten willen we bereiken?) tot en met evaluatie (zijn de gestelde doelen bereikt?).

Als onderzoeksmodel heeft de Rekenkamercommissie daarom voor de beleidscyclus gekozen (Beleid, Organisatie, Uitvoering, Resultaten en Evaluatie) die normaliter door gemeenten wordt gehanteerd bij de voorbereiding, de uitvoering en de evaluatie van beleid.

- **Werkwijze gedurende het onderzoek**

Het onderzoek is uitgevoerd in de periode september 2017 tot en met januari 2018 bij de gemeente Zwolle. De gehanteerde onderzoeksaanpak kent schematisch de volgende vier stappen:

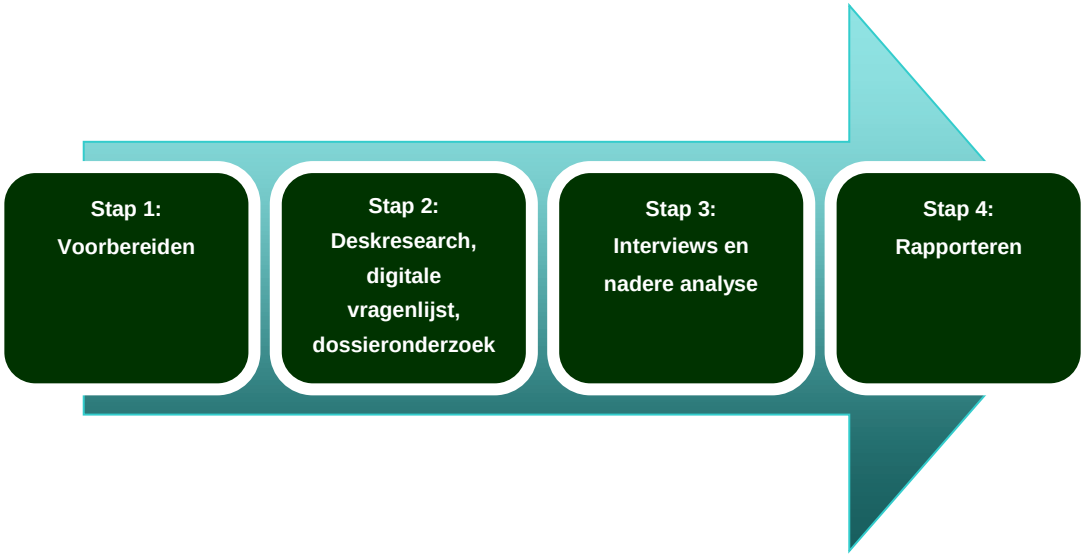

Figuur 1: Schematische weergave van het stappenplan van het onderzoek

De analyse van het onderzoek is inhoudelijk conform onderstaand schema opgebouwd:

Input	Analyse	Bevindingen aan de hand van de onderzoeks-deelvragen	Resultaten
Documenten (literatuurlijst)	Nadere analyse aan de hand van de onderzoeks-vragen op basis van de uitkomsten documentenstudie, enquête, dossieronderzoek en interviews.	Bevindingen ten aanzien van de *Beleidsvorming* van het Sportbeleid (onderzoeksvragen 1 tot en met 4).	Conclusies ten aanzien van de centrale onder-zoeksvraag (Deel I van het rapport).
Normenkader (bijlage 1)		Bevindingen ten aanzien van de *Organisatie* van het Sportbeleid (onderzoeksvragen 5 tot en met 8).	Conclusies per onder-zoeksdeelvraag (Deel I van het rapport).
Digitale vragenlijst (enquête) voor verenigingen (bijlage 2)			
Dossieronderzoek (waaronder de casussen in bijlage 3)		Bevindingen ten aanzien van de *Uitvoering* ten aanzien van het Sportbeleid (onderzoeksvragen 9 tot en met 11).	Aanbevelingen voor de gemeente (Deel I van het rapport).
Interviews (bijlage 4)		Bevindingen ten aanzien van de *Resultaten* van het Sportbeleid (onderzoeksvragen 12 tot en met 15).	

Input	Analyse	Bevindingen aan de hand van de onderzoeks-deelvragen	Resultaten
		Bevindingen ten aanzien van de *Evaluatie* van het Sportbeleid (onderzoeksvragen (16 tot en met 18).	

Figuur 2: Schematische weergave van de opbouw van de analyse van het onderzoek

In dit onderzoek is gekozen om de verschillende verenigingen te raadplegen door middel van een enquête. De enquête is uitgezet onder 147 verenigingen binnen de gemeente Zwolle. De enquête kende een respons van 46%. Hierbij is geen sprake van een representatieve respons, maar wel voldoende om kwalitatief onderbouwde uitspraken te doen.

Wederhoor
De Nota van Bevindingen is vervolgens voor ambtelijk wederhoor (toets op feitelijke onjuistheden) voorgelegd aan de ambtelijke organisatie van de gemeente Zwolle. Op basis hiervan is het rapport aangepast en wordt het rapport aangeboden aan de gemeenteraad van de gemeente Zwolle.

Foto via SportService Zwolle

Hoofdstuk 1

Bevindingen ten aanzien van de beleidsvorming van het Sportbeleid

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het Sportbeleid van de gemeente Zwolle en in hoeverre dit aansluit bij de gemeentelijke brede doelstellingen. Hierbij wordt specifiek aandacht geschonken aan de achterliggende visie, de relatie met andere beleidsterreinen en de betrokkenheid van externe stakeholders.

In dit hoofdstuk komen de volgende onderzoeksvragen aan de orde:

1. Wat is de visie van de gemeente op de functie van sport en bewegen in relatie tot de diverse beleidsterreinen en actuele maatschappelijke opgaven?
2. Welke verbindingen zijn er gelegd tussen sport en bewegen, de diverse beleidsterreinen en actuele maatschappelijke opgaven?
3. In hoeverre zijn sportverenigingen, maatschappelijke organisaties, onderwijs en ondernemers betrokken bij de ontwikkeling van deze visie in het Actieplan Sport en Bewegen?
4. In hoeverre is het sportbeleid afgestemd met het (sport)accommodatiebeleid en het subsidiebeleid van de gemeente en zijn er eventuele andere raakvlakken en/of overlappende beleidsvelden?

- **Wat is de visie van de gemeente op de functie van sport en bewegen in relatie tot de diverse beleidsterreinen en actuele maatschappelijke opgaven?**

De visie op Sport wordt weergegeven in het Actieplan Sport en Bewegen uit 2016 en vloeit weer voort uit het Sportbeleid 2006 van de gemeente Zwolle. Dit beleid is niet geëvalueerd, maar er is wel een nulmeting naar de stand van zaken gedaan. Hieruit bleek dat Zwolle:

- een hoge sportparticipatie heeft binnen alle doelgroepen;
- een goede en stevige sportinfrastructuur kent met een kwalitatief goed sportaanbod binnen een veelheid van sportdisciplines;
- een stevig accommodatiebeleid kent, met een zeer goed kwalitatief en kwantitatief accommodatieaanbod.

Door middel van het Actieplan Sport en Bewegen wil de gemeente deze verworvenheden in stand houden, met het verschil dat waar eerder de gemeente actief stimuleerde en participeerde nu de lead bij de sportverenigingen wordt gelegd. De sportverenigingen bepalen hoe zij op trends en ontwikkelingen wil inspelen. De gemeente faciliteert op basis van de behoefte en toekomstvisie van de verenigingen en biedt daarin maatwerk, bijvoorbeeld door middel van de dienstverlening van uitvoeringsorganisatie SportService Zwolle (SSZ).

SportService Zwolle (opgericht per 1 maart 2004) is, zoals ze dat zelf noemen, de 'aannemer' van het gemeentelijke sportbeleid. Daarmee is het de uitvoerende organisatie in Zwolle en geven zij via een prestatieovereenkomst uitvoering aan het beleid van de gemeente.

De hoofddoelstelling van SportService Zwolle is om aan de hand van een kwalitatief goed sport- en beweegaanbod in de vorm van een doorgaande leerlijn zoveel mogelijk Zwollenaren actief aan het sporten en bewegen te brengen én te houden (lifetime sportparticipatie), bij voorkeur in georganiseerd verband.

SportService Zwolle heeft 36 medewerkers (23,4 fte). De begroting was in 2016 ongeveer € 1.830.000. Het grootste deel van de begroting wordt gedekt via subsidies (in 2016 ongeveer € 1.480.000), waarvan een deel vaste subsidies en een deel projectsubsidies c.q. incidentele subsidies. Daardoor kan de begroting per jaar fluctueren. De subsidies en overige inkomsten (waaronder gelden voor cursussen, overige baten en omzet van accommodatie Het Anker) worden gebruikt voor de reguliere taken zoals verenigingsondersteuning, de Brede Impuls, aangepast sporten, het zwemvangnet, de buurtsportcoaches en de exploitatie van Het Anker. SportService Zwolle organiseert of begeleidt tussen de 40 en 45 activiteiten per week.

In het Actieplan Sport en Bewegen zet de gemeente in op het volgende kerndoel:

Bijdrage leveren aan Vitale inwoners in het kader van:
- Gezonde leefstijl
- Maatschappelijke participatie
- Arbeidsparticipatie
- Sociale cohesie

Hierbij wordt de focus gelegd op de maatschappelijke rol van sport:
- Streven naar een zo hoog mogelijke sport- en beweegparticipatie.
- Integraal en inclusief sporten als uitganspunt.
- Stimulering rol en rolneming vereniging ten aanzien van maatschappelijke doelen.

Tegelijkertijd dient een bezuinigingsopdracht te worden ingevuld van € 800.000 (oorspronkelijk: € 300.000 in 2016; € 200.000 in 2017 en € 300.000 in 2018). Deze bezuiniging wordt voornamelijk ingevuld door het verhogen van de tarieven met 20% voor de huur van sportaccommodaties voor verenigingen, het wegvallen van subsidies en het zelf uitvoeren van taken door de vereniging, bijvoorbeeld met betrekking tot onderhoud.
In november 2017 was er nog sprake van een openstaand bedrag van € 300.000 aan te bezuinigen bedrag. Door middel van de Motie 'Schrap de bezuiniging op sport'[3] is de bezuinigingsopdracht verlaagd met de nog openstaande € 300.000.

Voor het realiseren van het kerndoel zet de gemeente in op Vitale sportverenigingen en Vitale sportaccommodaties.

Onder Vitale sportverenigingen wordt verstaan:
- Beschikken over voldoende leden en vrijwillig kader ten behoeve van maatschappelijke rol.
- Financieel gezond/draagkrachtig zijn.
- In staat zijn om zelfstandig verdienvermogen te creëren.
- Duurzame samenwerking en activiteiten met anderen ontwikkelen in het kader van gezondheid en participatie.

Met betrekking tot Vitale sportaccommodaties stelt de gemeente dat Vitale sportverenigingen zorgen voor Vitale sportaccommodaties. Immers Vitale verenigingen leiden tot een toename van sportactiviteiten en andersoortige activiteiten uit de verenigingen en/of (maatschappelijke) samenwerkingspartners op het sportpark, hetgeen de benutting en de levendigheid van het sportpark en de accommodaties ten goede komt. De gemeente wil dus de accommodaties zoveel mogelijk benutten, waarbij ook gekeken wordt naar een functie

[3] VVD, D66, PvdA en ChristenUnie, 2017, *Motie Schrap de bezuiniging op sport*, 10 november 2017, p. 1.

buiten de sport om. Dit betekent dus een ander aanbod, op andere tijden met nieuwe en andere doelgroepen dan voorheen.

Vitaliteit is het verbindende thema bij het Actieplan Sport en Bewegen. De drie doelstellingen dienen elkaar te versterken: Vitale accommodaties zijn nodig voor Vitale verenigingen en visa versa; Vitale verenigingen zijn nodig voor Vitale inwoners en visa versa en Vitale inwoners zijn nog voor Vitale accommodaties.

Om invulling te geven aan deze doelstellingen zijn activiteiten gedefinieerd waarbij SSZ een belangrijke rol heeft.

I. Vitale inwoners

- Inzet van buurtsportcoaches ten behoeve van sportparticipatie en maatschappelijke participatie voor kwetsbare doelgroepen (jeugd, senioren, inactieven en gehandicapten).
- Het initiëren van, participeren in en/of uitvoeren van gerichte programma's en projecten op het gebied van sportparticipatie, sociale participatie en (een opmaat naar) arbeidsparticipatie, gezonde leefstijl, zorg en op andere beleidsterreinen.
- Activering en stimuleren van de rolneming van verenigingen op maatschappelijk vlak.

II. Vitale verenigingen

- Zo veel mogelijk ruimte te bieden aan verenigingen om hun verdienvermogen te optimaliseren door het vergroten van de exploitatiemogelijkheden en -ruimte, het overnemen van beheerstaken door de vereniging en het zo mogelijk wegnemen van belemmeringen die daarvoor in de weg staan.
- Individuele en collectieve verenigingsondersteuning van SSZ (al dan niet tegen betaling) ten behoeve van deskundigheidsbevordering, ontwikkelen van een kwalitatief sportaanbod en bij planontwikkeling in het kader van vergroten van de vitaliteit.
- Nog nadrukkelijker de buurtsportcoaches in te zetten op de verbinding tussen wijkbehoefte en de maatschappelijke rol van de sportverenigingen en de ontwikkeling van een daarbij passend aanbod.

De invulling van deze doelstelling is waar veel gemeenten tegen aanlopen. Door samenwerking tussen verenigingen te stimuleren en daarbij niet alleen met voor de hand liggende partners wordt dit gerealiseerd. De verenigingen in Zwolle hadden een interne blik. Door de bezuinigingen is een nieuwe dynamiek ontstaan, waarbij verenigingen meer proactief zijn gaan meedenken en meer de gewenste samenwerking onderling en met nieuwe partners zijn aangegaan. Een voorbeeld is Hoge Laar. Dit is een sportpark waar voorheen sporten naast elkaar werden uitgeoefend. Nu zoekt men de samenwerking met elkaar op. Een ander voorbeeld is de ontstane samenwerking tussen voetbalvereniging SVI en VWS waarbij gebruik wordt gemaakt van elkaars velden. SVI is daarnaast bezig om een nieuw concept neer te zetten in Zwolle Zuid: van sportkantine naar buurthuis. Om hieraan invulling te geven, is de samenwerking gezocht met VSW, een fysiotherapeut, stichting WIJZ en een vereniging van eigenaren.
De bezuinigingsopdracht heeft bij het vaststellen van het Actieplan Sport en Bewegen tot veel weerstand geleid bij de verenigingen, maar uiteindelijk zijn er geen verenigingen in financiële problemen gekomen. De draagkracht van verenigingen is niet minder geworden en er zijn geen leden weggegaan. Juist de samenwerking is gestimuleerd.

III. Vitale accommodaties

Accommodaties zijn een belangrijke maar kostbare basis om te komen tot Vitale verenigingen en Vitale inwoners. Daarom zet de gemeente Zwolle in op:

- Optimale en efficiënte benutting van de sportaccommodaties waarbij:
  - accommodatievraagstukken en -knelpunten stadsdeelgericht en zo nodig stedelijk worden opgelost.
  - sportaccommodaties ingezet worden voor meer en andersoortige activiteiten al dan niet voor nieuwe en andere doelgroepen.
- De openbare ruimte als stimulerende sport- en beweegomgeving te handhaven en waar mogelijk (verder) te ontwikkelen ten behoeve van het ongeorganiseerd, anders georganiseerd, maar ook het georganiseerd sporten.

Om invulling te geven aan het Actieplan Sport en Bewegen zijn vijftien acties geformuleerd (zie paragraaf 2.2).

Ten aanzien van het Actieplan Sport en Bewegen constateren we dat de focus voornamelijk ligt op Vitale verenigingen en Vitale accommodaties. Andere vormen van sport buiten verenigingen om worden weinig tot niet genoemd. Hierbij kan gedacht worden aan commerciële sporten (sportschool en vechtsportscholen). Actiepunt 15 gaat wel in op sport en bewegen in de openbare ruimte, maar de verwijzing is vooral impliciet, ook in de uitwerking. Ten aanzien van dat laatste punt heeft de raad van Zwolle op 26 september 2016 een motie aangenomen (zie *2016-09-26 M13-4 Bewegen in de openbare ruimte)*. De gemeente geeft hierbij aan, dat het een bewuste keuze is geweest om zich voornamelijk te focussen op sporten waarmee men een (financiële) relatie heeft (al dan niet via indirecte accommodatiesubsidies of maatschappelijke tarieven). Hierdoor worden commerciële aanbieders van sport en topsport niet genoemd. Ten aanzien van topsport is in het verleden in Zwolle geconcludeerd dat dit niet de verantwoordelijkheid is van de gemeente, maar van het onderwijs en het bedrijfsleven. De gemeente heeft wel contacten met bijvoorbeeld PEC Zwolle en Landstede, maar zij zijn geen expliciet onderwerp in het Actieplan Sport en Bewegen. Wel wordt er vanuit de gemeente aangegeven dat topsport van belang is voor de stad. Het is van invloed op de citymarketing van Zwolle en heeft een aanjaagfunctie voor de breedtesport (onder meer via ambassadeursrollen van topsporters).

Ten aanzien van de drie doelstellingen constateren we dat zij nog onvoldoende helder en SMART zijn geformuleerd om te kunnen monitoren en sturen. In het Actieplan Sport en Bewegen zijn indicatoren benoemd. Er is echter niet expliciet benoemd wat de relatie is met de beleidsdoelstellingen bij de onderdelen Vitale inwoners, Vitale verenigingen en Vitale accommodaties. De indicatoren hebben voornamelijk betrekking op Vitale inwoners.

- **Welke verbindingen zijn er gelegd tussen sport en bewegen, de diverse beleidsterreinen en actuele maatschappelijke opgaven?**

Op doelstellingenniveau wordt in het Actieplan Sport en Bewegen weliswaar een verbinding gelegd met de bijdrage die sport kan leveren ten aanzien van andere beleidsterreinen (onder meer in het kader op pagina 4 van het Actieplan). Deze verbinding komt echter niet terug in andere beleidsdocumenten waar de verbinding mee tot stand moet komen. Ook wordt de verbinding nog niet concreet uitgewerkt. Wij hebben <u>onderstreept</u> waar een relatie wordt gelegd met een ander beleidsterrein om deze expliciet te maken:

1. Handhaven van de <u>inzet buurtsportcoaches</u> op basis van het uitvoeringsplan “Sport en bewegen in de buurt” en de samenwerking daarbinnen tussen <u>SSZ, WIJZ en Travers Welzijn</u>, waarbij de relatie en samenwerking met en inzet van de sportverenigingen nadrukkelijker zichtbaar moet zijn (relatie met Sociaal Domein – Welzijn).
2. <u>Het vergroten van de preventieve rol van sport en bewegen en de sportverenigingen binnen het sociaal domein, onder meer door het uitbreiden, verbreden en verdiepen van</u>

de relatie van de buurtsportcoach en de sportverenigingen met de Sociale Wijkteams (relatie met Sociaal Domein).

3. Uitbreiden en verbreden van de relatie school, buurt en sportvereniging door inzet van buurtsportcoaches, bijvoorbeeld via het oprichten van schoolsportverenigingen (relatie met Onderwijs).
4. Inzet op verschuiving van het sportaanbod voor speciale doelgroepen (zoals senioren, gehandicapten, et cetera) van professionele instellingen naar sportverenigingen (relatie met Sociaal Domein, Wmo).
5. Inzet op maatschappelijke participatie en een opmaat naar arbeidsparticipatie in de sportaccommodaties in samenwerking en afstemming met de relevante beleidsafdelingen, externe organisaties en de sportverenigingen (relatie met Sociaal Domein, Participatie, Werkgelegenheid).
6. Stimuleren van nieuwe concepten bij samenwerkende sportverenigingen ter bevordering van sportparticipatie.
7. Stimuleren, ondersteunen en faciliteren van de samenwerking tussen de gehandicaptensportorganisaties door de G-sportconsulent van SSZ (relatie met Sociaal Domein, Wmo).
8. Ten behoeve van het vergroten van het (sociaal-)maatschappelijk en economisch verdienvermogen stimuleren van samenwerking tussen:
   - sportorganisaties die dezelfde tak van sport beoefenen;
   - binnen- en buitensportverenigingen op stadsdeel- respectievelijk sportparkniveau, ongeacht de tak van sport.
9. Tijdelijk extra inzet van buurtsportcoaches als verengingsmanager ten dienste van samenwerkingsverbanden en ten behoeve van:
   - het versterken van de vereniging(en);
   - de samenwerking;
   - de (ver)binding met inwoners en organisaties;
   - het vergroten van het verdienvermogen;
   - de activering en stimulering van de rolneming van de verenigingen op maatschappelijk vlak.
10. Verruiming van de bestemming van alle sportparken, voor zover de (landelijke) wet- en regelgeving zich daar niet tegen verzet.
11. Overdracht van delen van het onderhoud van de buitensportaccommodaties naar de verenigingen en stimuleren rolneming binnensportverenigingen in beheer en onderhoud van binnensportaccommodaties.
12. Overdracht van (een deel van) de incidentele verhuur van buitensportaccommodaties aan verenigingen.
13. Stimuleren en initiëren van energiebesparende maatregelen op en in sportaccommodaties (relatie met Duurzaamheid).
14. Efficiënte en optimale benutting van sportaccommodaties realiseren door waar nodig het vergroten van medegebruik en gebruik voor andersoortige activiteiten, prioritering in gebruik en gebruikersgroepen en het afstoten respectievelijk anders benutten van overtollige capaciteit en/of accommodatie(-onderdelen).
15. In stand houden en promoten van de openbare ruimte als aantrekkelijke sport- en beweegomgeving en waar mogelijk nastreven de openbare ruimte meer uitnodigend en uitdagend te maken en te houden voor sport en bewegen (relatie met Ruimtelijke Ontwikkeling).

Ten aanzien van de acties wordt aangegeven dat per stadsdeel en sportparkniveau gekeken wordt naar mogelijkheden en maatwerk wordt verleend aan de verenigingen. Wat dit maatwerk precies betekent en wat dit betekent voor de verenigingen, blijkt niet uit de

activiteiten en de eventuele uitwerking. Wel wordt aangegeven dat op een aantal locaties overigens al initiatieven zijn opgestart. Het gaat dan om de sportparken De Marslanden, het Hooge Laar en De Verbinding (inclusief WVF Westenholte), waar de verenigingen naar aanleiding van de stadsgesprekken al concreet zijn gaan samenwerken en een visie hebben ontwikkeld om hun rol en verdienvermogen te vergroten. Op deze locaties is al gestart met experimenten en wordt extra ondersteuning geboden in de vorm van een buurtsportcoach c.q. verenigingsmanager. Ook heeft SSZ inmiddels opdracht gekregen en is al met de binnensportverenigingen actief bezig met het verkennen van verdienmogelijkheden.

Het actieplan Sport en Bewegen gaat beperkt in op het instrument Sport als middel om bij te dragen aan de doelen van andere beleidsterreinen, bijvoorbeeld ten aanzien van Wmo, Gezondheid, Participatie, et cetera. Er worden geen expliciete relaties met de doelen van deze beleidsterreinen gelegd, waardoor het ook niet mogelijk is om te bezien in hoeverre (= doeltreffendheid) sport bijdraagt aan deze doelen. Hierbij ook de opmerking dat het Actieplan Sport en Bewegen een financieel kader ontbeert. Hierdoor is niet duidelijk wat de activiteiten kosten en of dat doelmatig is.

Andersom gebeurt dat ook niet. Bijvoorbeeld, in de gezondheidsnota Samen naar een gezonder Zwolle wordt veel gesproken over bewegen, maar worden sportverenigingen en andere sportaanbieders niet tot nauwelijks specifiek benoemd als partners. Ook als het gaat om aanpalende beleidsterreinen binnen de gemeente wordt sport niet benoemd. Een expliciete relatie met sport is daarmee niet te maken. Er is vooral sprake van een impliciete relatie (“Gezonde stad”, “Gezonde wijk”).

We constateren dat de toegevoegde waarde van Sport ten opzichte van de andere beleidsterreinen vooral een incidenteel en projectmatig karakter heeft. Op uitvoeringsniveau wordt de verbinding nog wel gemaakt (waarbij het initiatief vanuit de sport komt), maar op beleidsniveau is hier geen sprake van en wordt nog teveel ‘verkokerd’ gedacht.

Daarnaast constateren we dat de gemeente Zwolle op actuele maatschappelijke problemen anticipeert. Een voorbeeld (naar aanleiding van de Motie “Bewegen in de openbare ruimte”; D66, GroenLinks en de ChristenUnie) is een onderzoek naar de mogelijkheden om leerlingen van basisscholen in Zwolle meer te laten bewegen. Vanuit dit onderzoek zijn drie concepten ontwikkeld:

- The Walking Schoolbus - The Walking Schoolbus is een concept waarbij kinderen, onder begeleiding van ouders of docenten, te voet naar school lopen.
- Out of the Box – Concept om kinderen in hun eigen buurt meer buiten te laten spelen. Plaatsing van een box in de buurt met speelgoed.
- Led’s Go - Door (buiten)games te ontwikkelen waarbij gebruik wordt gemaakt van led light en projecties, worden speelplekken een stuk interessanter.

Een ander voorbeeld is de Gezonde Sportkantine. De uitvoering van dergelijke concepten ligt bij SSZ.

- **In hoeverre zijn sportverenigingen, maatschappelijke organisaties, onderwijs en ondernemers betrokken bij de ontwikkeling van deze visie in het Actieplan Sport en Bewegen?**

De gemeente heeft voor de totstandkoming van het Actieplan Sport en Bewegen binnen verschillende sessies met verenigingen (drie bijeenkomsten per groep) gesproken. Tijdens de sessies is door de verenigingen veel zorg geuit over de vergrote maatschappelijke rol van verenigingen, het zijn of worden van een Vitale vereniging, het vergroten van de verdiencapaciteit en tegelijk tariefsverhogingen van de accommodatie voor invulling van de

bezuinigingsopdracht. Met name over de correlatie tussen de laatste twee (vergroten van de verdiencapaciteit en de dreigende tariefsverhogingen) was veel zorg.
Bij de behandeling van het Actieplan Sport en Bewegen op 26 september 2016 zijn verschillende verenigingen geweest die hebben ingesproken en/of een reactie hebben gestuurd per brief. Deze reacties hadden ook betrekking op de onderwerpen die in de vorige alinea zijn genoemd.

We constateren op basis van de uitkomsten van de bijeenkomsten en de resultaten die in het afgelopen jaar zijn geboekt (zie hoofdstuk 5), dat verenigingen een actievere rol zijn gaan vervullen dan voorheen. Men denkt meer mee ten aanzien van het beleid en zoekt oplossingen ten aanzien van de gewenste samenwerking tussen verenigingen en externe partners om de vitaliteit van verenigingen, accommodaties en uiteindelijk inwoners te vergroten. Hierbij wel de opmerking dat er een verschil is tussen binnensportverenigingen en buitensportverenigingen. Binnensportverenigingen staan voor een grotere uitdaging in het oppakken van een bredere maatschappelijke rol en het creëren van een verdienmodel, omdat zij in de regel niet beschikken over een eigen accommodatie. Deze verenigingen zijn minder actief en zien minder kansen. We gaan hier in paragraaf 4.3 dieper op in ten aanzien van de daadwerkelijke uitvoering. Het hebben van een eigen accommodatie is daarbij een centrale randvoorwaarde om een sterkere verbinding te kunnen leggen met de omgeving en een grotere maatschappelijke rol te vervullen. Het is aan SSZ om deze binnensportverenigingen te begeleiden bij hun zoektocht naar de invulling van hun maatschappelijke rol.

- **In hoeverre is het sportbeleid afgestemd met het (sport)accommodatiebeleid en het subsidiebeleid van de gemeente en zijn er eventuele andere raakvlakken en/of overlappende beleidsvelden?**

Accommodatiebeleid
De afdeling vastgoed is verantwoordelijk voor het accommodatiebeleid. Hierbij geldt dat de inhoudelijke beleidsterreinen (waar ook sport toe wordt gerekend) leidend zijn, waarbij vastgoed een faciliterende rol heeft. Het sportaccommodatiebeleid valt onder sport. De meeste panden vallen onder vastgoed. Een aantal sportaccommodaties/panden (vooral kleedkamers) zijn nog steeds de verantwoordelijkheid van sport.

Zoals aangegeven in paragraaf 2.1 zet de gemeente Zwolle in op Vitale sportaccommodaties. Dit betekent dat de gemeente zorgt voor hoogwaardige kwaliteit en dit is ook terug te zien in de budgetten die gepaard gaan met deze Vitale sportaccommodaties. In de begroting 2017 is een bedrag van € 6.590.000 aan lasten en € 1.251.000 aan baten met dit onderdeel gemoeid.

We constateren dat het sportaccommodatiebeleid in de vorm van het Masterplan Sportaccommodaties uit 2009 relatief oud is. Dit plan geeft de kaders aan waarbinnen de gemeente Zwolle haar sportinfrastructuur wil versterken en verder ontwikkelen. Het Masterplan Sportaccommodaties kent een drietal pijlers:
1. Sport in Zwolle: van en voor iedereen.
2. Zwolle gaat voor breedtesport en prestatiesport en is partner voor topsport.
3. Zwolle krijgt multifunctionaliteit en breed inzetbare sportaccommodaties.

Vanuit een stedelijk perspectief is in het plan een vertaling gemaakt naar de gewenste (toekomstige) ontwikkeling per wijk en/of bestaande sportaccommodatie.

Eén van de prioriteiten in de uitwerking van het Masterplan Sportaccommodaties is het opstellen van een nulmeting voor alle sportaccommodaties, zowel voor de binnen- als de buitensport. Verder geeft dit rapport inzicht in de basisvisie op de multifunctionaliteit en het medegebruik van de sportaccommodaties, zoals deze in gezamenlijkheid met een afvaardiging van de gemeente Zwolle is opgesteld.

In de verbindingen tussen het Actieplan Sport en Bewegen en het accommodatiebeleid zijn keuzes gemaakt ten aanzien van de investeringen door te kiezen voor Vitale verenigingen. Hierbij wordt het initiatief bij de verenigingen neergelegd en worden er beperkt directe investeringen door de gemeente zelf gedaan. De focus ligt vooral op het oplossen van over-/ondercapaciteit door slim te alloceren binnen bestaande sportparken.

We constateren dat het accommodatiebeleid nog niet volledig aansluit bij de beleidsdoelen van Sport. Zo zien we geen doorvertaling van doelstellingen op het gebied van aangepast sporten (G-Sport) terugkomen in accommodatiewensen en -aanpassingen. Ook het begrip Buurthuis van de Toekomst (meer welzijnsactiviteiten) is nog niet doorvertaald in het accommodatiebeleid.

In 2011 is een onderzoek uitgevoerd naar de bekostigingsprocedure bij binnensportaccommodaties. Uit dit onderzoek kwamen de volgende conclusies naar voren:

- De bezettingsgraad van de binnensportaccommodaties is voldoende tot goed.
- De huidige verhuurtarieven zijn gebaseerd op historische ontwikkelingen en niet op de kostprijs.
- De huidige verhuurtarieven zijn niet kostendekkend; het gemiddelde kostendekkingspercentage bedraagt circa 24%.

De verschillen ten aanzien van de kostendekkendheid tussen accommodaties zijn vervolgens zo gelaten, omdat de verschillen tussen de verschillende tarieven te groot waren. In de bezuiniging van het Actieplan Sport en Bewegen zijn de tarieven wel verhoogd om invulling te geven aan de bezuinigingsopdracht.

Subsidiebeleid

Het subsidiebeleid van de gemeente Zwolle is vormgegeven door middel van de Algemene Subsidieverordening (ASV) uit 2017. In deze subsidieverordening is een relatie te leggen in de vorm van de subsidiëring van sportevenementen en de subsidiëring van aangepaste sporten (G-Sport). Onderstaand schema maakt inzichtelijk waaraan de gemeente Zwolle subsidies verstrekt in het kader van Sport.

Naam	Omschrijving	2016	2017
Stichting Openbaar Onderwijs ZwolleRegio	Special Heroes:Twijn/Ambelt/Enkschool	€ 25.064	€ 25.064
Stichting Windesheim Sportaccommodaties	Zwemvangnet	€ 75.000	€ 75.000
Bestuur WRZV/De Boog	Nieuwe tenues	€ 750	€ 0
Hoefijzer 't Paardrijden	aangepast sporten	€ 11.184	€ 11.485
Bestuur WRZV/De Boog	aangepast sporten - zaalvoetbal voor mensen met een beperking	€ 8.429	€ 8.429
SWOL 1894	bevordering zwemsport	€ 17.555	€ 8.776
KIDS Zwolle Stichting	aangepast sporten	€ 7.886	€ 7.332
Revas De Peperbus	aangepast sporten	€ 12.964	€ 12.964
VG Sport Zwolle	aangepast sporten	€ 11.717	€ 12.349
Stichting Halve Marathon	Zwolse halve marathon festival	€ 30.000	€ 30.000
Stichting sport evenementen	Ster van Zwolle	€ 25.000	€ 25.000
Stichting sport evenementen	Omloop van de Ijsseldelta	€ 5.000	€ 6.500
Stichting Sportservice zwolle	Regulier sportbeleid	€ 1.078.059	€ 1.266.985
Stichting Sportservice zwolle	expl sporthal	€ 357.514	€ 359.016
Stichting Sportservice zwolle	Schoolschaatsen	€ 5.000	€ 5.000
Rechterland Services BV	Landstedehal	€ 146.000	€ 146.000
Optisport Zwolle BV	Exploitatie zwembad	€ 2.065.380	€ 2.074.055
WRZV	Exploitaite sporthal	€ 96.000	€ 96.000
Stichting Sporthal Zwolle Zuid	exploitatie sporthal	€ 69.869	€ 71.126
Ver Openluchtbad Zwolle	expl openlucht zwembad	€ 56.000	€ 56.000
Zwolse Wandel Verenigingen	huur wandelhonk	€ 2.500	€ 0
Totaal		**€ 4.106.871**	**€ 4.297.081**

Figuur 3: Overzicht van de verstrekking subsidies in het kader van sport

De gemeente verstrekt geen waarderingssubsidies[4] of exploitatiesubsidies aan sportverenigingen. Wel zien we dat Stichting SportService Zwolle ongeveer € 1,6 miljoen krijgt voor haar exploitatie en taakuitvoering en Optisport ontvangt ongeveer € 2,1 miljoen voor de exploitatie van het zwembad. We constateren tevens dat de subsidieverlening binnen sport is toegenomen in 2017 ten opzichte van 2016, ondanks de bezuinigingsopdracht op het beleidsterrein sport. De stijging van de uitgaven heeft deels te maken met de jaarlijkse indexering, maar vooral met de (meerjarig incidentele) extra uitgaven vanaf 2017 voor de inzet van buurtsportcoaches. Hierdoor is de subsidie aan SSZ in 2017 substantieel hoger, ondanks bezuinigingen op het structurele budget van SSZ.

Eerder in deze paragraaf hebben we geconstateerd dat de gemeente in het kader van sportaccommodaties geen kostprijsdekkend tarief in rekening brengt. In de begroting 2016 stelt de gemeente wel: *Uitgangspunt is dat de gemeente bij verhuur en/of ingebruikgeving van accommodaties kostprijsdekkendheid nastreeft voor in elk geval die accommodaties waarvoor de gemeente verantwoordelijk is. Dit geldt in mindere mate voor de multifunctionele binnensportaccommodaties, aangezien de diverse gebruikersgroepen nauwelijks mogelijkheden hebben c.q. ruimte geboden kan worden om verdienvermogen te genereren.*
Doordat de gemeente geen kostprijsdekkende tarieven in rekening brengt bij de gebruikers, is er sprake van een verkapte subsidie. Immers, een deel van de huur wordt via de algemene middelen van de gemeente bekostigd (maatschappelijk tarief).

[4] *Waarderingssubsidie:* een subsidie die van jaar tot jaar wordt verleend voor de activiteiten van een organisatie zonder dat de hoogte afhankelijk wordt gesteld van de kosten van de activiteiten (bron: Rekenkamercommissie Tiel, 2017, *Rekenkameronderzoek Subsidiebeleid gemeente Tiel*, juli 2017, BMC Onderzoek, p. 1-69)

- **Duiding bevindingen**

Het Actieplan Sport en Bewegen vormt het beleidskader voor sport in Zwolle. Met dit Actieplan wil de gemeente de verworvenheden (hoge sportparticipatie, goede en stevige sportinfrastructuur en een stevig accommodatiebeleid) vanuit het Sportbeleid uit 2006 behouden. Echter met het verschil dat waar eerder de gemeente actief stimuleerde en participeerde nu de lead bij de sportverenigingen wordt gelegd. Hierbij zet de gemeente in op Vitale inwoners, Vitale verenigingen en Vitale accommodaties. Deze doelstellingen dienen elkaar te versterken, waarbij SSZ een belangrijke rol heeft in de uitvoering. Tegelijk met het tot stand komen van het Actieplan is een bezuinigingsopdracht van € 800.000 opgelegd (deze is later naar beneden bij gesteld naar € 500.000). Deze bezuinigingsopdracht heeft als gevolg gehad, dat verenigingen proactief zijn gaan acteren en de samenwerking onderling en met andere partners zijn gaan oppakken om invulling te geven aan de doelstellingen Vitale inwoners, Vitale verenigingen en Vitale accommodaties. Dit is gelukt, waarbij de negatieve excessen aangaande het omvallen van verenigingen en het weglopen van leden is uitgebleven.

De doelstellingen in het Actieplan Sport en Bewegen zijn breed opgezet en hebben nog onvoldoende aansluiting met de genoemde indicatoren. Tevens zien we dat aansluiting met andere beleidsterreinen en de bijdrage die Sport kan leveren niet op beleidsniveau wordt gemaakt. Hierdoor is de mate van doeltreffendheid niet te bepalen. Het Actieplan Sport en Bewegen ontbeert een financieel kader, waardoor niet duidelijk is wat de activiteiten kosten en of dat doelmatig is. Op uitvoeringsniveau wordt wel de verbinding gelegd tussen Sport en inhoudelijk beleidsterreinen zoals Gezondheid en het Sociaal Domein, maar dit heeft een incidenteel projectmatig karakter.

Foto via SportService Zwolle

Hoofdstuk 2

Bevindingen ten aanzien van de Organisatie van het Sportbeleid

In hoofdstuk 3 gaan we in op de Organisatie van het Sportbeleid van de gemeente Zwolle. Met andere woorden, hoe is het Beleid doorvertaald en geborgd in de organisatie van de gemeente?

In dit hoofdstuk komen de volgende onderzoeksvragen aan de orde:

5. Zijn er logische verbanden tussen doelen, resultaten en effecten (ook onderling) en de hiermee gemoeide kosten en investeringen?
6. In hoeverre zijn vitale samenwerkingen tot stand gebracht tussen sportverenigingen, maatschappelijke organisaties, onderwijs en ondernemers?
7. Welke kaders (tijd, geld, kwaliteit, informatie, organisatie) zijn er gesteld voor de uitvoering van het Actieplan Sport en Bewegen?
8. In hoeverre wordt rekening gehouden met de demografische ontwikkeling in wijken en met ledenaantallen, individuele sporten, accommodatie-eisen en -wensen, top- en breedtesport en andere maatschappelijke ontwikkelingen die effect hebben op de sportbeoefening in Zwolle? Het gaat hierbij om particuliere ongesubsidieerde sportvoorzieningen zoals hardlopen, wandelen, skaten en buitenspelen, maar ook om het gebruik van parken, schaatsen op de grachten, et cetera.

- **Zijn er logische verbanden tussen doelen, resultaten en effecten (ook onderling) en de hiermee gemoeide kosten en investeringen?**

Verbinding beleid binnen de gemeente
Vitaliteit en gezondheid staan hoog op de agenda, maar sport is daarin nog niet leidend. Er is beleidsmatig (nog) geen expliciete verbinding tussen sport(beleid) en andere beleidsdoelstellingen. Sport wordt in andere beleidsplannen niet genoemd. Voor wat betreft bijvoorbeeld het gezondheidsbeleid en het jeugdbeleid wordt door de gemeente (ambtelijk en bestuurlijk) gemeld dat er wel een impliciete verbinding is tussen het gezondheidsbeleid, jeugdbeleid en sportbeleid, maar dat die verbinding niet expliciet gemaakt is in de andere beleidsnota's. Bij het opstellen van de sportnota zijn beleidsambtenaren van andere beleidsterreinen geconsulteerd. Daarnaast levert de beleidsadviseur(s) sport input voor de andere nota's. Expliciete verwijzing naar sport heeft dit nog niet opgeleverd.

De kerndoelstellingen (Vitale inwoners, Vitale verenigingen, Vitale accommodaties) worden vooral vormgegeven via een 'beweging'. Er zijn geen concrete subdoelstellingen of resultaten geformuleerd. Er wordt vooral kwalitatieve invulling gegeven aan het begrip 'vitaliteit' en de kerndoelstellingen. Deze invulling is echter niet eenduidig (voor één uitleg vatbaar) vastgelegd in het Actieplan of in andere documenten. Een koppeling van resultaten (op de kerndoelstellingen) met kosten en investeringen (op de kerndoelstellingen) is daarmee niet te maken.

Sinds 2016 zijn de budgetten voor de sport gewijzigd: er is een initiële bezuiniging doorgevoerd van € 800.000 (uiteindelijk netto € 500.000). Bij de vaststelling van het Actieplan in september 2016 is daarmee sprake van beperktere budgetten dan voorheen.

Het Actieplan heeft niet geleid tot een aanpassing of andere verdeling van budgetten (met uitzondering van de bezuinigingen). Er is dus niet gekeken naar te behalen beleidsdoelen en effecten waarop de budgetten zouden kunnen worden aangepast. Voor de uitvoering is een groot deel al gealloceerd bij uitvoeringsorganisatie SportService Zwolle. Het uitvoeringsplan van SportService Zwolle sloot al aan bij het nieuwe Actieplan. Wel is het uitvoeringsplan aangepast aan het Actieplan.
In de gesprekken is door de gemeente en SSZ aangegeven dat de beperkte beschikbaarheid van financiële middelen (door de bezuiniging) en de ingezette beweging op vitaliteit echter juist voor meer urgentie (en daarmee verbindingen) heeft gezorgd bij de sportverenigingen. Wij constateren dat het (beleefde) perspectief vanuit de verenigingen anders of in ieder geval genuanceerder is. Uit de resultaten van de enquête (zie bijlage 2) blijkt namelijk dat slechts 10% van de verenigingen aangeeft nieuwe samenwerkingspartners te hebben gevonden. Het merendeel van deze nieuwe partners zijn scholen of andere sportverenigingen.

Mede door het ontbreken van een expliciete verbinding naar andere beleidsterreinen, is er ook geen sprake van verschuiving van budgetten van het sociaal domein naar sport. Structurele interventies op het gebied van sport zijn veelal nog onvoldoende wetenschappelijk en langdurig getest qua effecten (eventuele positieve financiële effecten van bewegen op de zorgvraag, intensivering van participatie, et cetera). Tegelijk is er bij veel partijen, landelijk en lokaal, volle overtuiging dat investeringen in de sport leiden tot positieve effecten op andere beleidsterreinen. Bij het onderwijs zijn soortgelijke (wetenschappelijke) studies wel gedaan, waarbij geconcludeerd is dat bewegen een positief effect heeft op de cognitieve prestaties van kinderen. Desondanks zijn ook bij het onderwijs (extra) investeringen in sport en bewegingsonderwijs nog geen gemeengoed, al was het maar omdat de ruimte in het onderwijsprogramma beperkt is.
Op projectniveau wordt (al) wel geïnvesteerd vanuit andere beleidsterreinen. Zo worden stichtingen met specifieke projecten om minder draagkrachtige kinderen (of andere doelgroepen) te laten sporten gefaciliteerd en gefinancierd. Aan deze projecten doen jaarlijks honderden kinderen mee, waardoor er nadrukkelijk animo voor blijkt te zijn. De financiering van deze projecten komt deels uit armoedegelden (sociale zekerheid).
Een ander voorbeeld op projectniveau is de inzet van buurtsportcoaches binnen het onderwijs, om sport en bewegen op school en na schooltijd te stimuleren. Voor integrale projecten waar sport bij betrokken is, wordt echter vaak naar de sport gekeken om die projecten te financieren.

- **In hoeverre zijn vitale samenwerkingen tot stand gebracht tussen sportverenigingen, maatschappelijke organisaties, onderwijs en ondernemers?**

De gemeente spreekt in een toelichting op haar beleid vooral over het in gang zetten van een ‘beweging’. Het Actieplan moet die verbinding vooral op gang helpen en verenigingen en uitvoeringsorganisaties in staat stellen om vitale samenwerkingen te organiseren.
Er moet bewustzijn gecreëerd worden bij de verenigingen. De gemeente heeft onvoldoende middelen om alle acties te financieren. Verenigingen moeten en kunnen dat enerzijds oppakken vanwege de olievlekwerking (meer massa creëren). Daarnaast hebben verenigingen er zelf ook belang bij: verenigingen worden geconfronteerd met consumentengedrag. Door meer in te zetten op vitaliteit, vitale samenwerkingen en communities, kan een vereniging een toegevoegde waarde zijn voor leden en nieuwe doelgroepen.

Door de beperkte financiële middelen bij de gemeente is meer urgentie bij sportverenigingen ontstaan om tot meer verbinding, samenwerking en vitaliteit te komen. Het ontbreken aan

extra budgetten voor de sport heeft in de praktijk geleid tot meer creativiteit. Focus op de beleidsdoelen via het herverdelen van budgetten heeft niet plaatsgevonden.

De gemeente stemt haar beleidsontwikkeling (en de vertaling naar de uitvoering) nadrukkelijk af met SportService Zwolle. Voor de uitvoering van beleid en voor specifieke projecten worden en zijn samenwerkingen tot stand gebracht met een breed scala aan partijen vanuit de zorg en welzijn (onder meer Trias, Accare, Dimens, Travers en sociale wijkteams), projectgerichte organisaties, beheerstichtingen en sportparkmanagers, sportverenigingen, kennisinstellingen (zowel in het primair en voortgezet onderwijs als in het vervolgonderwijs) en topsportorganisaties (waaronder Landstede en PEC Zwolle). De verbinding naar het bedrijfsleven is minder dominant aanwezig. De initiatieven voor de verbindingen liggen veelal bij de sport (onder meer bij SportService Zwolle, die als belangrijkste uitvoeringsorganisatie een spin-in-het-web rol heeft bij de uitvoering).

- **Welke kaders (tijd, geld, kwaliteit, informatie, organisatie) zijn er gesteld voor de uitvoering van het Actieplan Sport en Bewegen?**

In het Actieplan zijn geen deadlines gesteld qua doelstellingen, resultaten en effecten. Inzake tijd (of planning) wordt gesteld dat het Actieplan vooral een beweging in gang moet zetten.
Er zijn geen nieuwe budgetten beschikbaar voor het Actieplan. In tegenstelling, er is sprake van bezuinigingen (na interventie van de raad van uiteindelijk € 500.000). In de ogen van zowel de gemeente als uitvoeringspartner SSZ heeft het gebrek aan extra middelen wel geleid tot meer creativiteit en meer urgentie, zowel bij de verenigingen als bij SSZ zelf.
De doelstellingen en resultaten van het Actieplan liggen in het verlengde van de lange termijn doelstellingen van SportService Zwolle. Het verwerken van de doelstellingen van het Actieplan kostte de uitvoeringsorganisatie daarom weinig moeite. Wel heeft het Actieplan gezorgd voor meer focus en daarmee gerichtere inzet op kwaliteit: onder meer extra inzet op wijkgerichte verbindingen en inzet op sportparkmanagement.
Informatieverstrekking gebeurt vooral via rapportages van SportService Zwolle. Daarnaast worden ook landelijke cijfers (sportparticipatie via het Mulier Instituut) en provinciale rapportages (via Sportservice Overijssel) betrokken. Bij de start van het Actieplan is geen specifieke informatie gevraagd en ook geen specifieke monitoring. De belangrijkste uitvoerder SSZ levert jaarlijks haar jaarverslag (financieel en inhoudelijk) aan, waar een groot aantal indicatoren voor het Actieplan in verwerkt staan. Er wordt door de gemeente geen aparte (jaar)rapportage gemaakt waarin gerapporteerd wordt op de drie hoofddoelstellingen, eventueel onderliggende indicatoren en de beweging die in gang gezet wordt.
Bij de organisatie van de uitvoering en de resultaten en effecten, wordt impliciet gezocht naar meer verbindingen tussen partijen, versterking van verenigingen, et cetera. De belangrijkste uitvoerder SSZ heeft daar veel expertise en doorzettingsmacht in en is daarin de aanjager (vooralsnog op projectniveau) om verbindingen te leggen naar onderwijs, welzijn en zorg. Die projectverbinding moet idealiter uiteindelijk leiden tot een structurele verbinding en borging. Hiermee bedoelen wij dat het tijdelijke karakter van een project (bij een succesvol resultaat) omgezet dient te worden naar een structurele inbedding in de uitvoering.

Bovenstaande vijf aspecten zijn impliciet terug te vinden in de werkwijze van de gemeente of haar uitvoeringspartners, de eerste resultaten. De kaders zijn echter niet expliciet vastgelegd bij het vormgeven van het Actieplan.

- **In hoeverre wordt rekening gehouden met de demografische ontwikkeling in wijken en met ledenaantallen, individuele sporten, accommodatie-eisen en -wensen, top- en breedtesport en andere maatschappelijke ontwikkelingen die effect hebben op de sportbeoefening in Zwolle? Het gaat hierbij om particuliere ongesubsidieerde sportvoorzieningen zoals hardlopen, wandelen, skaten en buitenspelen, maar ook om het gebruik van parken, schaatsen op de grachten, et cetera.**

Het Actieplan en de uitvoering via SSZ focussen nadrukkelijker op wijkgericht werken.
In haar uitvoeringspraktijk wordt Zwolle daarbij door SSZ onderverdeeld in vier delen, die specifieke aandacht krijgen. Daarbij wordt ook meer nadruk gelegd op sportparkmanagement, waarbij het sportpark een centrale positie in een wijk of buurt inneemt als verbindende schakel naar wijk, verenigingen en inwoners.

Het aanbod van sport en bewegen in wijken is in beeld op het gebied van de georganiseerde sport (binnensportaccommodaties, buitensportaccommodaties en zwembaden). Bij een match van de vraag met het aanbod wordt bij overcapaciteit of tekorten nadrukkelijker gekeken naar overloopmogelijkheden in dezelfde wijk of in aanpalende wijken. Daarbij worden creativiteit en samenwerking tussen clubs gestimuleerd. Daardoor wordt bewerkstelligd dat eerst efficiënt met bestaande ruimte wordt omgegaan, voordat nieuwe accommodaties worden gerealiseerd. Het Actieplan biedt hiervoor het kader. Daarbij speelt ook dat sportvoorzieningen voor een deel ook bovenwijkse c.q. stedelijke voorzieningen zijn, waarbij het dus ook gerechtvaardigd is om de vraag-aanbod verhoudingen op stedelijk niveau te analyseren. Wel moet in ogenschouw genomen worden dat toegankelijkheid van sportaccommodaties ook op wijkniveau goed moet zijn. Een bepaalde mate van spreiding is van belang. Deze spreiding is in Zwolle aanwezig en wordt bewaakt.

De overall hoge sportbeoefening in Zwolle wordt gekoesterd en gefaciliteerd. De focus in het Actieplan ligt daarbij wel sterk op verenigingssport (georganiseerd). Daarbij worden feitelijk alle verenigingen gefaciliteerd. Er is geen gerichte ondersteuning op specifieke sporten of specifieke wijken op basis van takken van sport, het effect of de demografie in een wijk. En hoewel de focus sterk ligt op facilitering van de georganiseerde sport, is er een ondersteuning van topsport. Topsport en evenementen worden niet (of nauwelijks) genoemd in het Actieplan. Hier zijn ook geen beleidsdoelen op geformuleerd. Waar via topsport een verbinding wordt gelegd met sociaal-maatschappelijke thema's, wordt er (projectmatig) meer met topsportverenigingen gedaan, hoewel dit niet is opgenomen in het Actieplan.

Ongeorganiseerd sporten wordt feitelijk niet ondersteund. Actiepunt 15 gaat wel in op sport en bewegen in de openbare ruimte, maar de verwijzing is vooral impliciet, ook in de uitwerking. Ook bij nota's van andere beleidsterreinen, waaronder openbare ruimte of ruimtelijke ordening, is er geen expliciete verbinding naar sport en bewegen. Wel wordt vanuit (centrale) beleidsthema's impliciet gekeken naar 'de gezonde stad' of 'de gezonde wijk', zonder dat expliciet gemaakt wordt hoe die thema's vanuit de sport geladen zouden kunnen worden en hoe er bij de wijkopbouw, inrichting van de openbare ruimte en ruimtelijke ordening rekening mee gehouden kan worden.
Omdat ongeorganiseerd sporten niet wordt ondersteund en ook niet expliciet terugkomt in aanpalend beleid, lijkt niet in beeld hoe deze infrastructuur per wijk is (fiets- en wandelroutes, openbare ruimte voor bewegen) en of deze infrastructuur is afgestemd op de demografische opbouw per wijk). Wij hebben hierover geen informatie ontvangen en kunnen deze (eventuele) afstemming derhalve niet toetsen.

- **Duiding bevindingen**

Het Actieplan is te zien als een beweging die op gang gebracht wordt. In deze beweging wordt nadrukkelijk aangesloten bij eerder ingezette acties, onder meer via SSZ. De doelstellingen en uitvoering van die organisatie sluiten goed aan op de doelstellingen van het Actieplan.

De kaders van het Actieplan zijn niet duidelijk gedefinieerd. De focus ligt op de eerder genoemde beweging. Planning in tijd en de koppeling tussen (financiële) investeringen en effecten en doelen zijn niet geformuleerd. Bij de monitoring wordt vooral gerapporteerd via bestaande organisaties (resultaten van SSO en SSZ).

De beweging die in gang gezet is, leidt wel tot nadrukkelijke vitalisering. Zowel via het sportparkmanagement als via verbinding tussen sport, welzijn en zorg ontstaan nieuwe arrangementen, nieuwe energie en vooral ook nieuwe verbindingen. De sport (onder meer via SSZ) is vaak nog wel de initiator van dit soort verbindingen, zoals de sport vaak de initiator is om verbindingen met andere thema's binnen het sociaal domein (of andere velden) te maken.

Bij de organisatie van de uitvoering ligt de focus sterk op het vitaliseren van georganiseerde sport (verenigingen) en wordt bij de interventies ingezet op sportparkmanagement en wijkgerichte impulsen. Ongeorganiseerde sport is geen focusgebied, net zomin als sport en bewegen in de openbare ruimte. Actiepunt 15 gaat wel in op sport en bewegen in de openbare ruimte, maar de verwijzing is vooral impliciet, ook in de uitwerking.

Foto via SportService Zwolle

Hoofdstuk 3

Bevindingen ten aanzien van de Uitvoering van het Sportbeleid

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de uitvoering van het Sportbeleid binnen de gemeente Zwolle.

In dit hoofdstuk komen de volgende onderzoeksvragen aan de orde:

9. Hoe verloopt de uitvoering van het Actieplan Sport en Bewegen binnen de gestelde kaders (tijd, geld, kwaliteit, informatie, organisatie)?
10. Welke externe partijen (sportverenigingen, maatschappelijke organisaties, onderwijs en ondernemers) zijn bij de uitvoering van het sportbeleid en het Actieplan Sport en Bewegen betrokken, hoe werken zij samen en welke rol speelt de gemeente bij die samenwerking?
11. In hoeverre is er tussen de diverse clubs, verenigingen en/of groepen sporters bij het sport-, accommodatie- en subsidiebeleid sprake van een evenwichtige en eerlijke verdeling van middelen, inzet en ondersteuning. En ligt daar, in geval van scheefgroei, dan een bewuste rechtvaardiging (onderbouwing) aan ten grondslag, bijvoorbeeld vanwege beoogde doelen en/of bereik (van doelgroepen)?

- **Hoe verloopt de uitvoering van het Actieplan Sport en Bewegen binnen de gestelde kaders (tijd, geld, kwaliteit, informatie, organisatie)?**

Tijdens de interviews en uit de onder sportverenigingen gehouden enquête is gebleken dat de basis van de sport in Zwolle op het moment van het ingaan van het Actieplan Sport en Bewegen al goed was. Doel van de gemeente was dan ook om de verworvenheden van het oude beleid te behouden en daarop voort te borduren. Daarbij is de belangrijkste doelstelling van een zo hoog mogelijke sportdeelname in alle geledingen van de bevolking veranderd in Vitale inwoners, Vitale sportverenigingen en Vitale sportaccommodaties. Ook de onderliggende subdoelstellingen en kernindicatoren zijn niet één-op-één te vergelijken met die uit het sportbeleid van 2006.

De uitvoering van het gemeentelijk sportbeleid ligt bij SportService Zwolle. Het Actieplan heeft een verandering teweeggebracht in de werkwijze die SSZ sinds 2004, het jaar van oprichting, hanteerde. Verschil is dat waar vijf jaar geleden de brede school het belangrijkste speerpunt van SSZ was, nu de sportparken waar sport als middel wordt ingezet centraal staan. De doelstellingen Vitale inwoners, Vitale verenigingen en Vitale sportaccommodaties hebben er dus voor gezorgd dat de focus is verschoven naar sportparken. De kwaliteit van de uitvoering is echter lastig te meten, doordat prestatie-indicatoren in het Actieplan onvoldoende SMART zijn geformuleerd.

Ten aanzien van het Actieplan constateerden we daarnaast in hoofdstuk 3 dat er geen financiële kaders en deadlines voor doelstellingen zijn meegegeven. Dit maakt het niet mogelijk de uitvoering van het Actieplan te beoordelen op het gebied van financiën en tijd.

De gemeente onderhoudt contact met verenigingen tijdens sportcafés en bijeenkomsten als de Overijsselse Sportontmoeting (georganiseerd door Sportservice Overijssel, waarbij de gemeente Zwolle drie jaar gastheer is; de bijeenkomst is voor meerdere organisaties, verenigingen en partners vanuit Overijssel). Ontwikkelingen rond het Actieplan worden nog

niet gestructureerd gecommuniceerd. Dit geldt ook voor communicatie richting de raad (communicatie van de resultaten). Het plan om een informatienota voor de raad te schrijven is nog niet tot uitvoering gebracht.

Het ontbreken van kaders maakt het niet mogelijk feitelijke conclusies te trekken over de uitvoering van het Actieplan. Uit de interviews is echter gebleken dat succesvolle verbindingen, inspirerende voorbeelden en resultaten wel in het hoofd van verschillende betrokkenen zitten. Good practices als Sportpark De Marslanden (zie paragraaf 4.2 en bijlage 4) kunnen als voorbeeld worden genomen bij het neerzetten en aanscherpen van de kaders, waarbij het overigens niet altijd duidelijk is of de beweging (in dit geval bij sportpark De Marslanden) al onafhankelijk in gang gezet was, of dat het Actieplan daar de trigger voor is geweest. Feit is wel dat daar concrete resultaten worden geboekt, die als inspiratie kunnen dienen voor andere locaties of projecten.

- **Welke externe partijen (sportverenigingen, maatschappelijke organisaties, onderwijs en ondernemers) zijn bij de uitvoering van het sportbeleid en het Actieplan Sport en Bewegen betrokken, hoe werken zij samen en welke rol speelt de gemeente bij die samenwerking?**

De uitvoering van het Actieplan Sport en Bewegen is door de gemeente grotendeels belegd bij SportService Zwolle. Zij verzorgen trainingen en informatiebijeenkomsten voor verenigingskader, doen de verenigingsondersteuning en regelen de (ver)huur van sportaccommodaties. Daarnaast hebben zij op meerdere plekken in de stad sportparkmanagers. SportService Zwolle is de enige organisatie die een prestatieovereenkomst met de gemeente heeft over de uitvoering van het Actieplan Sport en Bewegen. Wel wordt er voor de inzet van buurtsportcoaches (verplicht) samengewerkt met Travers en WIJZ.

De contacten tussen SSZ en andere bij de uitvoering van het sportbeleid betrokken organisaties, zoals (sport)verenigingen, sportaanbieders, scholen, zorg en maatschappelijke organisaties, zijn goed (zie hiervoor de resultaten van de enquête in bijlage 2). SportService Zwolle beschikt (intrinsiek) over een breed netwerk aan stakeholders en partners, maar deze partnerships zijn niet in officiële samenwerkingsverbanden schriftelijk vastgelegd. Een gemeentelijk uitvoeringsplan, waarin staat welke uitvoeringspartner welke doelstellingen moet behalen, ontbreekt. SportService Zwolle beschikt wel over een uitvoeringsplan, maar dit bestond al voor het Actieplan. Na de invoering van het Actieplan is het uitvoeringsplan van SSZ hierop aangepast. SSZ heeft de stad al in 2013/2014 in vier wijken opgedeeld[5]. Per stadsdeel is een beweegteam beschikbaar dat ten dienste staat van de verenigingen en de wijken.

De taak van de teams is het faciliteren en organiseren van activiteiten op sportparken. De sportparkmanagers spelen hierin een centrale rol. Zij betrekken lokale organisaties en stakeholders om tot succesvolle initiatieven te komen. Samenwerkingsverbanden tussen bijvoorbeeld sportverenigingen, zorg- en welzijnsinstellingen, scholen en ziekenhuizen worden veelal van onderop geïnitieerd, waarbij SSZ optreedt als facilitator en verbinder. De sport (ook veelal SSZ) is de aanjager van de initiatieven.

Hoewel SSZ in de uitvoering zoveel mogelijk verbanden probeert te leggen, zijn er op gemeentelijk niveau dus geen andere uitvoeringspartners of opdrachtgevers. We constateren dat dit aansluit bij de beleidsontwikkeling van de gemeente, waarbij integraliteit

[5] Er waren toen nog geen wijkteams. Er is later wel over nagedacht om over te gaan op vijf wijken, maar dat bleek in de uitvoering niet handig. Daarom heeft SSZ vier wijken gehandhaafd.

(nog) niet vanzelfsprekend is. De rol die de gemeente speelt, beperkt zich dan ook grotendeels tot dat wat de afdeling sport doet of initieert in relatie tot SSZ. Op beleidsniveau is nauwelijks tot geen sprake van 'verplichte' samenwerking voor de uitvoering van het sportbeleid. Op het uitvoeringsniveau zijn binnen de subsidieafspraken met SSZ mogelijkheden voor de gemeente om te sturen op samenwerking. Naast de specifiek verplichte samenwerkingen ten aanzien van structurele taken, zoals het beheer van Het Anker en de buurtsportcoaches, is in de prestatieafspraken opgenomen dat SSZ met andere maatschappelijke partners (Travers, WIJZ, GGD, et cetera) dient samen te werken op thema's en projecten.

Slechts incidenteel wordt het SSZ opgelegd om samen te werken, bijvoorbeeld bij het beheer van sporthal De Anker en zoals eerder genoemd bij de inzet van buurtsportcoaches.

Naast de rol van SSZ zien we dat vanuit de samenleving initiatieven zijn ontstaan om sport te verbinden aan maatschappelijke opgaven op het gebied van Gezondheid, Onderwijs, Sociaal Domein, Jeugd, et cetera. Een voorbeeld is Sportpark de Marslanden (zie casusbeschrijving in bijlage 4). Op het Sportpark de Marslanden werken de beheerstichting, de verenigingen, de sportparkmanager en externe partners samen om allerlei activiteiten te organiseren waarbij bewegen c.q. sporten wordt gekoppeld aan Gezondheid, Participatie, Onderwijs, Jeugd, et cetera. Deze samenhang kent een eigen verdienmodel. Dit initiatief is vanuit de samenleving gestart en is een voorbeeld van Vitale accommodaties en Vitale verenigingen, al voordat het Actieplan in werking werd gesteld. Het sportpark stelt daarbij dat er (nog) niet veel ondersteuning vanuit de gemeente is.

- **In hoeverre is er tussen de diverse clubs, verenigingen en/of groepen sporters bij het sport-, accommodatie- en subsidiebeleid sprake van een evenwichtige en eerlijke verdeling van middelen, inzet en ondersteuning. En ligt daar, in geval van scheefgroei, dan een bewuste rechtvaardiging (onderbouwing) aan ten grondslag, bijvoorbeeld vanwege beoogde doelen en/of bereik (van doelgroepen)?**

De gemeente Zwolle maakt in het ondersteunen van sportverenigingen geen onderscheid. Er worden, uitgezonderd voor G-sport, geen structurele subsidies gegeven aan sportverenigingen. De subsidies die in het kader van sport wel worden verstrekt zijn vooral gericht op:

- Evenementen, zoals de Ster van Zwolle, de Halve marathon van Zwolle en de Omloop van de IJsseldelta.
- Exploitatie van accommodaties.
- Subsidie aan SportService Zwolle voor uitvoeringstaken.
- Aangepast Sporten, directe subsidie voor stichtingen en verenigingen.
- Specifieke projecten, zoals Special Heroes en Zwemvangnet.

Er zijn geen middelen beschikbaar binnen het sportbudget voor aanpassingen aan accommodaties, bijvoorbeeld om ongeorganiseerde sporters naar het sportpark te trekken of accommodaties geschikt en toegankelijk te maken voor G-sport. Deze middelen zijn wel te verkrijgen via de subsidieregeling Initiatiefrijk Zwolle, waar cofinanciering tot € 15.000 aangevraagd kan worden. Het stimuleringsfonds Initiatiefrijk Zwolle is overigens niet specifiek of uitsluitend bedoeld voor aanpassingen aan (sport)accommodaties, maar geldt voor allerlei maatschappelijke initiatieven vanuit de stad. Aanvragen worden getoetst aan de criteria van het stimuleringsfonds. Verder is in het Actieplan de mogelijkheid genoemd dat verenigingen hun accommodaties af en toe mogen (onder)verhuren, zodat ze een extra verdienmodel zouden kunnen creëren. De mogelijkheid wordt momenteel nog onderzocht op de reikwijdte.

Het ontbreken van impulsgelden maakt het voor de gemeente Zwolle lastig om te sturen. De gemeente is bij de uitvoering van het Actieplan dan ook afhankelijk van verenigingen die uit zichzelf besluiten uitvoering te geven aan het plan. De beweging die de gemeente op gang wil brengen, namelijk meer zelfregeling door verenigingen door het aangaan van samenwerkingen, wordt wel gestimuleerd door de vastgestelde bezuinigingsopdracht. De bezuinigingsopgave van structureel (inmiddels) € 500.000 in 2018 zal grotendeels gedragen moeten worden door de verenigingen zelf door het betalen van hogere tarieven, het wegvallen van subsidies en/of door het zelf uitvoeren van taken.

Voordat de gemeente hogere huurtarieven is gaan vragen is eerst gekeken naar de kostendekkendheid van binnensportaccommodaties. Hier heeft de gemeente inzicht in gekregen met het rapport Bekostigingsprocedure binnensportaccommodaties. De kostendekkendheid bleek laag (circa 25%) te zijn, waarop werd aanbevolen om de tarieven ten aanzien van binnensportaccommodaties te baseren op kostprijzen. Er was namelijk sprake van historische indexering, waarbij indirecte subsidiëring plaatsvond. Voordat de kostendekkendheid van huurbedragen percentueel gelijkgetrokken werd, is eerst gekeken naar de kostendekkendheid van buitensportaccommodaties. Die varieerde van circa 3% (o.a. handbal) tot ongeveer 20% (hockey). Daarop is besloten de prijzen niet gelijk te trekken. Toch is de huurverhoging van 20% er wel doorheen gekomen.

Verder zijn de bezuinigingen in 2016 als volgt ingevuld:

- Een structurele bezuiniging van € 25.000 op SportService Zwolle.
- Een bezuiniging van € 50.000 door afkoop van de loonsuppletie voor zwembad de Vrolijkheid.
- € 56.000 door afschaffing van de bijdrage voor klein dagelijks onderhoud voor de kleedkamers (€ 75.000) in twee fasen.
- Afbouw subsidiebudget voor zwemvereniging Swol 1894 in drie termijnen, waardoor in 2016 € 8.666 wordt ingeboekt.
- Afbouw subsidie (€ 5.000) voor de huur van de clubaccommodatie voor de gezamenlijke wandelsportverenigingen in twee fasen, waardoor voor 2016 € 2.500 ingeboekt wordt.

De verhoogde huur en doorgevoerde bezuinigingen leverden voor meerdere verenigingen problemen op. Dat bleek onder meer uit bijdragen van verschillende verenigingen en individuele insprekers tijdens de vaststelling van het Actieplan Sport en Bewegen in de raad (zie ook paragraaf 5.1).

Ondanks dat de gemeente Zwolle in haar subsidiebeleid geen onderscheid maakt tussen verenigingen, hebben niet alle verenigingen de financiële klappen even goed kunnen opvangen. Met name binnensportverenigingen hebben moeite met de veranderingen en dan met name op het gebied van het vervullen van een maatschappelijke functie en het creëren van een eigen verdienmodel. Er is 3 fte aan sportparkmanagers beschikbaar gesteld om verenigingen daarbij te helpen. Deze richten zich zowel op binnensport- als buitensportverenigingen, ook gericht op grote, maar vooral kleine verenigingen. De sportparkmanagers hebben als doel om op de sportparken, alle verenigingen op het park mee te nemen in een rendabele samenwerking. De gedachte hierachter is dat inwoners van Zwolle moeten sporten en bewegen, ongeacht welke sport. Er wordt daarom ingezet op sportparkmanagement, waarmee getracht wordt de Zwollenaar op één locatie zoveel mogelijk sportaanbod te bieden. Op deze wijze probeert de gemeente Zwolle en SSZ zowel de kleinere verenigingen als de binnensportverenigingen actief deel te laten nemen aan de doelstellingen van het Actieplan en te zorgen dat de verenigingen vitaal blijven.

Elke gemeente heeft haar eigen accommodatiebeleid en een eigen koppeling met het sportbeleid: in sommige gemeenten worden de tarieven gebaseerd op kostprijzen en worden vaste percentages doorberekend aan verenigingen (doorberekening van de volledige kostprijs gebeurt in geen enkele gemeente, vanwege de beperkte draagkracht van verenigingen). In sommige gemeenten worden de tarieven laag gehouden, zodat verenigingen ook geen hoge lidmaatschapsgelden hoeven te vragen en sporten daarmee laagdrempelig blijft. Het tarievenbeleid wordt daarmee gericht ingezet als sportstimuleringsbeleid. Tarieven per tak van sport verschillen ook behoorlijk van elkaar. Dat heeft te maken met verschillen in realisatiekosten (kunstgrasvoetbalvelden zijn duurder dan kunstgrashockeyvelden, terwijl op beide velden evenveel spelers een wedstrijd kunnen spelen; zwembaden en zwembaduren zijn in verhouding duurder dan uren van buitensportverenigingen, et cetera).
In Zwolle is eveneens sprake van niet-kostprijsdekkende huur. Die huur verschilt per accommodatie en per type sport. Een evenwichtige verdeling van middelen en inzet is (ook landelijk gezien) niet mogelijk en in de tarifering is het landelijk gezien niet gebruikelijk om gelijksoortige tarieven te hanteren voor verschillende takken van sport. Dit komt voor een groot deel omdat gemeenten inzichtelijk willen hebben hoe de tarieven zich verhouden tot de kostprijs van de accommodaties (kostprijsgerelateerde tarieven).

De mate van ondersteuning is voor verenigingen wel gelijk. Door SportService Zwolle wordt geen onderscheid gemaakt tussen verenigingen. Wel is er meer focus op accommodatiegebonden sporten en specifiek sportparken (onder meer vanuit de doelstelling Vitale accommodaties).

- **Duiding bevindingen**

Doordat de doelstellingen van het Actieplan niet SMART zijn geformuleerd en een financieel kader ontbreekt, is het niet mogelijk om aan te geven in hoeverre de uitvoering van het Actieplan binnen de gestelde kaders verloopt. Het verschil in doelstellingen tussen het sportbeleid van 2006 en het Actieplan maakt dat de gemeente vanaf nul moet beginnen met het aanleggen van een transparant informatiesysteem met indicatoren en streefwaarden om de voortgang van de vooraf gestelde doelen te monitoren. Communicatie over ontwikkelingen rondom het Actieplan met externe partijen als sportverenigingen, maatschappelijke organisaties, scholen en ondernemers verloopt op incidentele basis via bijvoorbeeld sportcafés.

De uitvoering is belegd bij één partij (SSZ), die regelmatig contact heeft met partners in de Zwolse sportwereld. Middels een dienstverleningsovereenkomst is SSZ verplicht om zich in te zetten voor een gevarieerd en vitaal sportaanbod voor inwoners van Zwolle. Naast het verzorgen van de verenigingsondersteuning voor heel Zwolle is SSZ ook verantwoordelijk voor de verhuur van sportaccommodaties. SSZ krijgt voor dit alles een subsidie, iets wat verenigingen niet krijgen, met uitzondering van verenigingen die G-sport aanbieden. Gelijke inzet van middelen en inzet rondom accommodaties is vanwege de gedifferentieerde tariefstructuur rond sportaccommodaties niet mogelijk, maar dit is een landelijk beeld. We constateren dat met de zorgvuldige besluitvorming die hieraan vooraf is gegaan en de heldere regels omtrent subsidies, de gemeente Zwolle voldoet aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Foto via SportService Zwolle

Hoofdstuk 4

Bevindingen ten aanzien van de Resultaten van het Sportbeleid

In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de reeds geboekte resultaten ten aanzien van het Sportbeleid van de gemeente Zwolle. Hierbij de opmerking dat het onderzoek betrekking heeft op de periode vanaf september 2016 (moment van vaststellen van het Actieplan Sport en Bewegen in de gemeenteraad van Zwolle) tot en met het heden. Dit betekent dat de doorlooptijd van de uitvoering van het beleidsplan relatief kort is. Hierdoor is het in theorie lastiger om de mate van doeltreffendheid en doelmatigheid te bepalen, omdat resultaten wellicht nog niet of reeds beperkt zijn behaald en effecten nog niet zijn gerealiseerd.

In dit hoofdstuk komen de volgende onderzoeksvragen aan de orde:

12. In hoeverre wordt de vastgestelde gemeentelijke visie en het Actieplan Sport en Bewegen door externe partners gedragen en uitgedragen?
13. In hoeverre zijn de gestelde doelen en beoogde effecten bereikt (effectiviteit)?
14. Worden de bereikte resultaten (tijd, geld, kwaliteit, informatie, organisatie) gemonitord en zo ja, hoe?
15. In hoeverre zijn de resultaten behaald binnen de gestelde kaders (tijd, geld, kwaliteit, informatie, organisatie) (doelmatigheid)?

- **In hoeverre wordt de vastgestelde gemeentelijke visie en het Actieplan Sport en Bewegen door externe partners gedragen en uitgedragen?**

Zoals aangegeven in paragraaf 2.3 zijn verenigingen door middel van bijeenkomsten betrokken bij de totstandkoming van het Actieplan Sport en Bewegen. Bij de vaststelling van het Actieplan Sport en Bewegen in de raad hebben verschillende verenigingen en individuele inwoners gebruikgemaakt van hun spreekrecht in de raad. Een aantal typerende reacties en pleidooien waren:

- *Ontbreken van een visie op Topsport in het Actieplan Sport en Bewegen - Terugtrekkende beweging van bijvoorbeeld Landstede waar het gaat om het volleybal geeft toch echt aanleiding dat Zwolle wel degelijk een topsportvisie en beleid moet gaan ontwikkelen hoe zij nu en in de toekomst om wil gaan met topsportorganisaties danwel inwoners van Zwolle die topsport beoefenen of beoefend hebben. Uitstraling op citymarketing en de uitwas op breedtesport wordt zo gemist.*
- *De kosten voor zaalhuur (nu al ruim 30% van onze begroting) worden door de gemeente de komende jaren verdubbeld. Hoezo de sport vitaal houden? Dit is gewoon een begrotingstekort afwentelen op de leden van een sportvereniging, die juist zorgt voor lage drempels voor iedereen om mee te doen. Dergelijke kostenverhogingen zijn voor veel verenigingen die louter op vrijwilligers draaien, zoals de onze, niet of nauwelijks terug te verdienen. Deze kostenverhogingen zullen dan ook voor het overgrote deel rechtstreeks naar de leden moeten worden doorberekend.*
- *Het gevolg van deze huurverhogingen zal zijn dat onze vereniging in Zwolle zal ophouden te bestaan, waardoor de gemeente helemaal geen inkomsten meer voor dit gymzaaltje zal krijgen op de dinsdagavond.*
- *Inmiddels heeft een aantal verenigingen het door de reeds ingevoerde huurverhogingen zo moeilijk, dat ze vrijwel gedwongen zijn om te stoppen. Voorbeelden hiervan zijn de badmintonafdeling van WVF en voetbalvereniging Wijthmen. Naar onze mening kan dit NIET de bedoeling zijn van het gemeentelijke beleid, toch? Naar onze mening levert dit*

namelijk een slechtere bezetting van de door de gemeente beheerde sportaccommodaties op, waardoor de kosten dus relatief hoger worden voor de resterende huurders.
- *De term gesprek duidt op tweerichtingsverkeer, hetgeen helaas maar gedeeltelijk het geval was. Geen gesprek mogelijk ten aanzien van de bezuinigingsopdracht van € 800.000.*

Met andere woorden, we constateren dat er vooral bij de start van het Actieplan Sport en Bewegen weerstand aanwezig was vanuit de verenigingen, met name gericht op de bezuinigingsopdracht en de toenemende verantwoordelijkheden die worden belegd bij de verenigingen.

Zoals aangegeven in paragraaf 2.1 is door de bezuinigingsopdracht een nieuwe dynamiek ontstaan, waarbij verenigingen pro-actiever zijn geworden en meer zijn gaan meedenken.

In het kader van dit onderzoek hebben wij een enquête uitgezet onder verschillende sportverenigingen in Zwolle en enkele aanpalende organisaties zoals exploitant Optisport en fitnessscholen (zie bijlage 2 voor de uitkomsten uit de enquête). De enquête is uitgezet onder 147 respondenten. De respons was 46%, waarbij sommige respondenten de enquête gedeeltelijk hebben ingevuld. Wij achten de respons voor een dergelijke (uitgebreide) enquête goed.

De volgende resultaten geven aan dat de doelstellingen van het Actieplan Sport en Bewegen worden gedragen en uitgedragen door de sportverenigingen. Van de respondenten:
- is 55% (zeer) bekend met het Actieplan.
- is 69% het (zeer) eens met de doelstellingen van het Actieplan.
- vindt 63% de doelstellingen (zeer) duidelijk.
- vindt 62% dat de juiste doelen zijn gesteld.
- is 15% betrokken geweest bij de totstandkoming van het Actieplan.
- is 38% uitgenodigd door de gemeente Zwolle voor bijeenkomsten over het Actieplan.
- is 30% aanwezig geweest bij deze bijeenkomsten.
- heeft 15% input geleverd voor het Actieplan.
- ziet 56% zijn input terug in het Actieplan.
- voelt 38% zich (zeer) betrokken bij het Actieplan.
- denkt 51% dat de sport in Zwolle wordt versterkt door het Actieplan.

Een relatief klein deel (iets meer dan een derde) van de verenigingen geeft aan uitgenodigd te zijn voor de bijeenkomsten. Dit lage percentage kan te maken hebben met onbekendheid bij de respondent of men wel/niet was uitgenodigd voor de bijeenkomsten. Een kleiner deel geeft aan input geleverd te hebben. De betrokkenheid bij het Actieplan onder respondenten is 38%, ondanks dat een grote meerderheid van de respondenten het eens is met de doelstellingen.

Het Actieplan wordt door uitvoeringsorganisatie SportService Zwolle wel volledig gedragen. De organisatie werd al in een vroegtijdig stadium betrokken tijdens bijvoorbeeld een gesprek met de wethouder over een mogelijke nieuwe sportnota. Vervolgens is SSZ aanwezig geweest bij de bijeenkomsten waar ook verenigingen voor waren uitgenodigd. De input van SSZ wordt herkend in het Actieplan, waardoor het een gedragen stuk is. Dat wordt versterkt doordat het Actieplan in lijn ligt met waar SSZ al mee bezig was. Het al bestaande uitvoeringsprogramma van SSZ is op het gebied van verenigingen aangepast op het Actieplan, waardoor de twee documenten goed in elkaars verlengde liggen.

- **In hoeverre zijn de gestelde doelen en beoogde effecten bereikt (effectiviteit)?**

Zoals aangegeven in paragraaf 2.1 is het doel van het Actieplan om de verworvenheden vanuit het Sportbeleid 2006 te behouden, waarbij de gemeente meer een faciliterende rol aanneemt en het initiatief vooral bij de verenigingen wordt gelegd. Hierbij zet de gemeente in op Vitale inwoners, Vitale verenigingen en Vitale accommodaties. Om deze doelstellingen te realiseren is het creëren van een vitale samenwerking tussen verenigingen en partners belangrijk. Op basis van de interviews, daarin genoemde voorbeelden en genoemde voorbeelden vanuit de enquête constateren we dat deze vitale samenwerking is bevorderd. Daarbij zien we dat de bezuinigingsopdracht hierin een katalyserend effect heeft gehad.

In de jaarrekening 2016 wordt een eerste inzicht gegeven in de resultaten die zijn behaald. Dit zijn echter nog resultaten die zijn gehaald ten opzichte van de doelstellingen uit het Sportbeleid 2006. We noemen deze resultaten hier omdat het Actieplan Sport en Bewegen inzet op het behoud van deze resultaten.

Het centrale doel in dit beleid was een zo hoog mogelijke sportdeelname in alle geledingen van de bevolking. Dit is vervolgens uitgewerkt naar:

1. Bevorderen van sportdeelname

- Tenminste 75% van de volwassenen en 80% van de jeugdigen voldoet aan de beweegnorm.
- Versterken van de sportieve ontwikkeling van kinderen en volwassenen in Zwolle.

Onderstaand schema geeft de resultaten weer ten opzichte van de indicatoren:

	Sportparticipatie volwassenen	Sportparticipatie jeugdigen	Sportparticipatie mensen met een beperking	Aandeel kinderen zonder zwemdiploma in groep 7
0-meting 2009	75%	80%	Nb.	1%
1-meting 2012	77%	90%	Nb.	4%
2-meting 2014	78%	90%	Nb.	4%
3-meting 2016	Norm is 78% - 3-meting nog niet bekend	Norm is 90% - 3-meting nog niet bekend	Nb.	Norm is 1% - werkelijk is 3%

Figuur 4: Score op indicatoren met betrekking tot doelstelling sportparticipatie – bron jaarrekening 2016 gemeente Zwolle

2. Sport als middel ten behoeve van andere (maatschappelijke) doelen

- Versterken en benutten van de rol van sport (ten aanzien van doelen) in andere beleidsprogramma's.
- Sport vormt een structureel onderdeel van sociaal domein in het algemeen en het gezondheidsbeleid, het jeugdbeleid, welzijnsbeleid en participatie in het bijzonder.
- Sportverenigingen vervullen een bredere rol dan voor het sporten alleen.

Indicator: Aandeel sportverenigingen dat maatschappelijk actief is
0-meting 2011: 61%
2-meting 2017: 65%

3. Sterke Sportinfrastructuur

- Het bevorderen van Vitale sportverenigingen met een aantrekkelijk sportaanbod en die een ontmoetingsplaats zijn voor diverse bevolkingsgroepen.

	Percentage sporters dat lid is van een sportvereniging	Aandeel verenigingen met stabiel of stijgend ledenaantal
0-meting 2010/2011	56%	76%
1-meting 2012/2013	52%	72%
2-meting 2014/2015	54%	Nb.
3-meting 2016/2017	Norm is 60% - resultaten 3-meting nog niet bekend	75%

Figuur 5: Score op indicatoren met betrekking tot doelstelling sterke sportinfrastructuur – bron jaarrekening 2016 gemeente Zwolle

Bovenstaande vormt min of meer de nulmeting van het Actieplan Sport en Bewegen. In het Actieplan worden de volgende indicatoren genoemd die worden gebruikt als kader om te bezien of het Actieplan ook bijdraagt aan behoud van vitaliteit, of dat ingrijpen c.q. wijziging van beleid noodzakelijk is.

Kernindicatoren	Zwolle	Landelijk
Percentage 4-17-jarigen dat voldoet aan NNGB[6]	13%	16%
Percentage 4-17-jarigen dat voldoet aan de fitnorm[7]	64%	36%
Percentage18-65-jarigen dat voldoet aan NNGB[8]	66%	61%
Percentage 18-65-jarigen dat voldoet aan de fitnorm	22%	20%
Percentage inactieven 18 jaar en ouder[9]	9%	4%
Percentage 4-18-jarigen dat lid is van een sportvereniging[10]	74%	71%
Percentage 18-75-jarigen dat lid is van een sportvereniging[11]	36%	33%

Figuur 6: Kernindicatoren zoals opgenomen in het Actieplan Sport en Bewegen van de gemeente Zwolle, alsmede de score voor het jaar 2016.

We constateren dat de kernindicatoren in het Actieplan Sport en Bewegen niet één-op-één naast de indicatoren zijn te leggen, zoals deze zijn opgenomen in de jaarrekening 2016 van de gemeente Zwolle. Hierdoor wordt het lastig om een vergelijking te maken en een ijkpunt te definiëren voor het Actieplan Sport en Bewegen. Daarnaast merken wij op dat de kernindicatoren in het Actieplan alleen een relatie hebben met de doelstelling Vitale inwoners en niets zeggen over de doelstellingen ten aanzien van Vitale verenigingen en Vitale accommodaties. Met andere woorden, deze laatste twee doelstellingen zijn niet verder geconcretiseerd, waardoor de mate van doeltreffendheid niet is vast te stellen.

[6] Nederlandse Norm Gezond Bewegen 4-17 jaar: dagelijks 60 minuten matig intensieve lichamelijke activiteit, waarbij de activiteiten minimaal tweemaal per week gericht zijn op het verbeteren of handhaven van lichamelijke fitheid (Bron: Jeugdsportmonitor SSO 2014)
[7] Ten minste drie keer per week gedurende minimaal 20 minuten zwaar intensieve activiteit (Bron: Gezondheidsatlas GGD 2012)
[8] Nederlandse Norm Gezond Bewegen 18-65 jaar: minstens 30 minuten matig intensieve activiteit op minimaal 5 dagen per week (Bron: Gezondheidsatlas GGD 2012)
[9] Geen enkele dag in zomer en winter ten minste 30 minuten matig intensief lichamelijk actief (Bron: Rapport Fit en Gezond in Overijssel). Veelal blijkt bij inactieven overgewicht en/of een beperking/chronische aandoening een belemmering om voldoende te bewegen en betreffen inactieven vaak laagopgeleiden, allochtonen en/of werklozen. In Overijssel ligt dit percentage op 7%. De reden dat het percentage in Zwolle boven het landelijke en provinciaal gemiddelde ligt is niet bekend.
[10] Bron: Jeugdsportmonitor SSO 2014
[11] Bron: Rapport Fit en Gezond in Overijssel 2014

In het onderzoek zijn vier casussen verder uitgewerkt: de eerste drie om te bezien in hoeverre de eerste effecten van de focus op vitaliteit worden gerealiseerd, de vierde casus (verdieping van het onderwerp Topsport) omdat topsport in 2006 nog wel onderdeel uitmaakte van het sportbeleid, maar in het Actieplan Sport en Bewegen niet terugkomt. Wel zijn er nog verbindingen tussen topsport en breedtesport, die in deze casus verder aan de orde komen.

Uit de eerste drie casussen komt naar voren dat er zeker sprake is van vitale samenwerking en dientengevolge Vitale inwoners, verenigingen en/of accommodaties. Daarmee lijkt de in gang gezette beweging effect te sorteren. De vraag die echter in één van de casussen opgeworpen wordt, is of deze vitaliteit is ontstaan als gevolg van het Actieplan, of dat deze vitaliteit ook onafhankelijk van het Actieplan had kunnen ontstaan. De uitvoeringstijd sinds de vaststelling van het Actieplan is te kort om daar een goed overall beeld over te schetsen.

Een weergave van de verdieping van de vier casussen is in bijlage 4 opgenomen.

- **Worden de bereikte resultaten (tijd, geld, kwaliteit, informatie, organisatie) gemonitord en zo ja, hoe?**

In het kader van dit onderzoek zijn wij nog geen nieuwe scores tegengekomen ten aanzien van kernindicatoren, zoals genoemd in de vorige paragraaf. Dit is op zich verklaarbaar, omdat het actieplan nog maar één jaar loopt. Het constant monitoren van de voortgang en resultaten is echter een punt van aandacht. We constateren dat dit nog beperkt gebeurt. Er wordt gemonitord op de realisatie van de bezuinigingsopdracht van € 800.000 (later vastgesteld op € 500.000) door middel van de budgetten in de P&C-cyclus (begroting en jaarrekening).
Bijzonderheden op beleids- en uitvoeringsniveau worden op hoofdlijnen teruggekoppeld of verantwoord via de reguliere P&C-cyclus (begroting en jaarrekening van de gemeente Zwolle). Daarnaast ontvangt de raad informatienota's op specifieke onderwerpen, bijvoorbeeld onderzoeken die zijn uitgevoerd in het kader van ingediende moties.
Vanuit de interviews en enquêtes worden verschillende voorbeelden genoemd (= story telling) waarbij vitale samenwerkingen tot stand zijn gekomen. Deze resultaten zitten echter in de hoofden van personen en functionarissen en zijn nog niet expliciet op papier gezet. Dit alles geeft niet of nauwelijks inzicht in de mate van doeltreffendheid en doelmatigheid van het Actieplan Sport en Bewegen (zie paragraaf 5.2).

De gemeente maakt wel gebruik van onderzoeken van andere organisaties. Zo voert SportService Zwolle geregeld evaluaties uit, waarvan de gemeente standaard de resultaten ontvangt. Het budget voor evaluaties is echter wel minimaal. Ook worden de uitkomsten niet of nauwelijks gedeeld met partners als sportverenigingen en scholen. Naast de resultaten van evaluaties uitgevoerd door SSZ maakt de gemeente ook gebruik van onderzoeken van Sportservice Overijssel en de GGD.
We constateren dat er momenteel geen overall overzicht is van alle resultaten en effecten. SSZ is weliswaar een belangrijke uitvoeringspartner met een groot bereik, maar resultaten en effecten worden ook via andere organisaties of via projecten geboekt. Zoals hierboven is geformuleerd, zijn die niet altijd cijfermatig te onderbouwen op de kernindicatoren, maar de kwalitatieve beweging is wel in beeld te brengen.

Zoals in paragraaf 4.1 is aangegeven zijn monitoring en terugkoppeling van de resultaten aan de raad een punt van aandacht. De gemeente is voornemens een informatienota met terugkoppeling op te stellen voor de raad.

- **In hoeverre zijn de resultaten behaald binnen de gestelde kaders (tijd, geld, kwaliteit, informatie, organisatie) (doelmatigheid)?**

Zoals aangegeven in paragraaf 2.2 ontbeert het Actieplan Sport en Bewegen een financieel kader in meerjarig perspectief. De begrotingen 2017 en 2018 geven een financieel kader op hoofdlijnen weer voor de ambities waar het Actieplan Sport en Bewegen een bijdrage aan levert. Voor 2017 gaat het specifiek om de ambitie 1.4 Inwoners zijn vitaal en de sport is vitaal. In 2018 gaat het specifiek om de ambitie 1.2 Inwoners zijn gezond en vitaal.

Doel	Lasten	Baten
2017		
1.4.1 Sport- en beweegparticipatie	€ 1.469.000	
1.4.2 Vitaliteit sportverenigingen	€ 30.000	
1.4.3 Vitaliteit sportaccommodaties	€ 6.590.000	€ 1.261.000
Totaal	**€ 8.089.000**	**€ 1.261.000**
2018		
1.2.1 Gezondheid	€ 4.275.000	€ 0
1.2.2 Vitaliteit door sport en bewegen	€ 1.467.000	€ 0
1.2.3 Vitaliteit sportverenigingen en sportaccommodaties	€ 6.750.000	€ 1.292.000
Totaal	**€ 12.492.000**	**€ 1.292.000**

Figuur 7: Financieel kader behorende bij de ambities 1.4 Inwoners zijn vitaal en de sport is vitaal in de programmabegroting 2017 en de ambitie 1.2 Inwoners zijn gezond en vitaal in de programmabegroting 2018.

Het meerjarenperspectief in de begrotingen 2017 en 2018 wordt alleen op programmaniveau gegeven en niet op ambitie- of doelniveau. Tevens is er moeilijk een consistente lijn te trekken tussen de doelen. Het doel 1.4.1 uit 2017 hoort bij het doel 1.2.2 uit 2018 en de doelen 1.4.2 en 1.4.3 uit 2017 horen bij het doel 1.2.3 uit 2018. Het doel 1.2.1 uit 2018 hoort weer bij de doelen 1.2.1 en 1.2.2 (We beschermen en bevorderen de gezondheid van onze inwoners & We verkleinen gezondheidsverschillen tussen wijken of buurten) in 2017.

In de jaarrekening 2016 worden de resultaten weergegeven in geld ten aanzien van het sportbeleid uit 2006. Op het onderdeel breedtesport en topsport is geen sprake van verschillen ten opzichte van de begroting. Op het onderdeel accommodaties is sprake van een negatief verschil van -/- € 28.000. Dit wordt veroorzaakt door lagere lasten ten aanzien van het onderhoud van sportaccommodaties, omdat deze zijn doorgeschoven naar het volgende boekjaar. Tegelijkertijd is er daarom minder onttrokken aan de Reserve Onderhoud Sportaccommodaties. Daarnaast is er sprake van meer baten door een niet geraamde vergoeding door VV Berkum in de méérkosten van renovatie kleedkamers. Het negatieve verschil wordt vervolgens veroorzaakt door stortingen in de reserve voor onderhoud van sportvelden.

We constateren dat er geen uitspraak te doen is over de mate van doelmatigheid. Dit heeft allereerst te maken met het ontbreken van een financieel kader in meerjarig perspectief in het Actieplan Sport en Bewegen, dat is uitgewerkt naar doelen, activiteiten en indicatoren. De begroting 2018 van de gemeente Zwolle geeft het financieel kader weer op doelstellingenniveau, maar kent geen meerjarig perspectief. Daarnaast zijn er nog geen cijfers over de daadwerkelijke realisatie beschikbaar. Ook is de toegevoegde waarde van het Actieplan Sport en Bewegen voor andere beleidsterreinen en bijbehorende ambities en doelen (zie ook paragraaf 2.5) niet voldoende helder benoemd en expliciet gemaakt, waardoor de mate van doeltreffendheid en doelmatigheid niet kan worden bepaald.

- **Duiding van bevindingen**

Bij de vaststelling van het Actieplan Sport en Bewegen hebben verschillende verenigingen en individuen gebruikgemaakt van een spreekrecht, om hun ongenoegen over voornamelijk de bezuinigingsopdracht uit te spreken. Desondanks heeft de invoering van het Actieplan niet geleid tot het omvallen van verenigingen. Door het Actieplan en de bijbehorende bezuinigingsopdracht is een nieuwe dynamiek bij de verenigingen ontstaan, waarbinnen steeds meer vitale samenwerkingen tot stand komen. Uit de enquête maken we op dat het Actieplan Sport en Bewegen ook wordt gedragen door de verenigingen in Zwolle.

De mate van doeltreffendheid en doelmatigheid van het Actieplan Sport en Bewegen is lastig vast te stellen. Dit heeft allereerst te maken met het feit dat het plan slechts één jaar loopt en de resultaten nog niet bekend zijn. Ten tweede heeft het te maken met het feit dat de doelstellingen in het Actieplan Sport en Bewegen nog onvoldoende zijn uitgewerkt in subdoelen, activiteiten en indicatoren om vervolgens de resultaten hieraan te kunnen toetsen en iets te zeggen over de mate van doeltreffendheid. De resultaten worden wel gemonitord, maar nog op een onvoldoende niveau om echt te kunnen bijsturen op kwaliteit.
De bezuinigingsopdracht wordt strak gemonitord, maar de resultaten op meer inhoudelijk vlak zitten in de hoofden van functionarissen en worden nog onvoldoende teruggekoppeld aan de raad en verenigingen. De gemeente is bezig om hier verandering in aan te brengen, bijvoorbeeld door middel van het organiseren van een sportcafé en het opstellen van een informatienota.

De opgestelde indicatoren in het Actieplan hebben niet betrekking op de volledige scope van de doelstellingen. Daarnaast ontbreekt een financieel kader in meerjarig perspectief in het Actieplan Sport en Bewegen. Hierdoor kan de mate van doelmatigheid niet worden vastgesteld. De begrotingen 2017 en 2018 geven wel een financieel kader weer, maar dit is te veel op hoofdlijnen en te abstract. Daarnaast draagt Sport ook bij aan andere beleidsdoelen, maar deze relatie is zowel in het Actieplan als in de begrotingen niet expliciet gemaakt.

Foto via SportService Zwolle

Hoofdstuk 5

Bevindingen ten aanzien van de Evaluatie van het Sportbeleid

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de evaluatie van het beleid en de mate van bijsturing daarop. Daarnaast bekijken we hier welke mogelijkheden de raad heeft om haar kaderstellende en controlerende rol ten aanzien van het Sportbeleid te versterken.

In dit hoofdstuk komen de volgende onderzoeksvragen aan de orde:

16. In hoeverre vindt evaluatie plaats door toetsing van de resultaten aan de gestelde doelen en kaders?
17. Wordt er bijgestuurd op basis van de behaalde resultaten en effecten?
18. In hoeverre kan de raad invulling geven aan zijn kaderstellende en controlerende taken als het gaat om de vaststelling en uitvoering van het sportbeleid?

- **In hoeverre vindt evaluatie plaats door toetsing van de resultaten aan de gestelde doelen en kaders?**

Het Sportbeleid uit 2006 is niet geëvalueerd. In plaats daarvan is in 2016 een nulmeting uitgevoerd hoe de gemeente Zwolle er voor staat qua sportparticipatie, qua sportinfrastructuur en sportaccommodaties (zie ook paragraaf 2.1), zonder deze te koppelen aan of dit de resultaten te noemen van het Sportbeleid uit 2006. Deze nulmeting vormde de basis voor het Actieplan Sport en Bewegen met als doel om deze verworvenheden te behouden.

De gemeente wil in het kader van het Actieplan meer in contact treden met verenigingen om te toetsen in hoeverre het Actieplan Sport en Bewegen effect heeft. We hebben geconstateerd dat er diverse voorbeelden zijn, waarbij vitale samenwerkingen tussen verenigingen onderling en met partners tot stand zijn gekomen. Dit is een belangrijke voorwaarde voor het bijdragen aan de doelstellingen op het gebied van Vitale inwoners, Vitale verenigingen en Vitale accommodaties. Door middel van het organiseren van het sportcafé en het sportcongres wil de gemeente momenten creëren om resultaten van het beleid terug te koppelen, maar ook om signalen en percepties van verenigingen op te halen die weergeven wat het effect is van het beleid. Deze elementen vormen vervolgens input om eventueel bij te sturen en/of het beleid aan te passen. Ook tijdens de Overijsselse Sportontmoeting zijn er momenten om meerdere Zwolse sportverenigingen te ontmoeten.

Een lastig element binnen de gemeente is de positie van Sport bij de verbinding naar (andere) urgente maatschappelijke vraagstukken. In paragraaf 2.2 hebben we geconstateerd dat sport nog onvoldoende gezien wordt als partner en eigenlijk solitair opereert, waarbij vanuit andere beleidsterreinen incidenteel de samenwerking wordt gezocht. Het initiatief bij projecten ligt veelal bij de sport. De toegevoegde (maatschappelijke) waarde van sport (bij de zorg bijvoorbeeld vooral preventief van aard) is lastig te bepalen en daarom nog onvoldoende duidelijk gemaakt richting bijvoorbeeld de beleidsterreinen Gezondheid of Sociaal Domein. Doordat deze toegevoegde waarde nog niet duidelijk is, is het ook lastig om te evalueren.

- **Wordt er bijgestuurd op basis van de behaalde resultaten en effecten?**

Via de uitvoering door middel van SSZ worden resultaten verzameld en wordt gemonitord of er effecten optreden. We constateren dat een terugkoppeling naar het beleidsniveau nog beperkt wordt gemaakt. Veel zaken zitten in de hoofden van personen en functionarissen,

waarbij een expliciete en duidelijke verantwoording op papier nog ontbreekt. Bijsturing vindt dan ook vooral plaats op het uitvoeringsniveau en niet op het beleidsniveau. De gemeente heeft aangegeven deze bijsturing via interventies wel verder vorm te willen geven.

De bijsturing en terugkoppeling op uitvoeringsniveau uit zich in door SSZ georganiseerde kennissessies voor sportverenigingen. Ook heeft SSZ persoonlijk contact met verenigingen, biedt het een scholings- en trainingsaanbod en leidt het adviestrajecten bij verenigingen om hen een duw in de juiste richting te geven. Daarnaast leren verenigingen ook van elkaar. Door verenigingen behaalde resultaten worden overgenomen door andere verenigingen of worden gebruikt ter inspiratie.

- **In hoeverre kan de raad invulling geven aan zijn kaderstellende en controlerende taken als het gaat om de vaststelling en uitvoering van het sportbeleid?**

In hoofdstuk 5 hebben we geconstateerd dat de mate van doeltreffendheid en doelmatigheid lastig is vast te stellen voor het Actieplan Sport en Bewegen. Hierdoor is het voor de raad lastig om bij te sturen op de resultaten. Daarnaast hebben we geconstateerd dat de raad via de reguliere P&C-cyclus (begroting en jaarrekening) wordt geïnformeerd over de resultaten met betrekking tot sport. Dit gebeurt op hoofdlijnen en op basis van afwijkingen. Daarnaast is sport een middel om toegevoegde waarde te leveren aan inhoudelijke doelstellingen van de gemeente Zwolle, bijvoorbeeld op het gebied van Gezondheid en het Sociaal Domein. Deze relatie is niet benoemd en expliciet gemaakt, waardoor niet duidelijk is wat de mate van deze toegevoegde waarde is en of het beleid op sport wel effect heeft ten opzichte van deze beleidsdoelstellingen. Met andere woorden, de raad ontvangt onvoldoende informatie om voldoende in haar controlerende rol te kunnen voorzien.

Bij de vaststelling van het Actieplan Sport en Bewegen heeft de raad verschillende moties aangenomen. Voorbeelden zijn:

- Motie Temporisering tariefsverhoging sportaccommodaties van de fractie VVD.
- Motie Integratie G-sport in Zwolle van fracties ChristenUnie, Swollwacht, D66, GroenLinks en VVD.
- Motie Gezonde sportkantines van de fracties GroenLinks, SP, VVD, FC, CDA, PvdA, D66 en ChristenUnie.
- Motie Bewegen in de openbare ruimte van de fracties D66, GroenLinks en ChristenUnie.

Via deze moties heeft de raad actief gebruikgemaakt van haar kaderstellende rol om het Actieplan Sport en Bewegen aan te scherpen en/of bij te sturen op eventuele negatieve effecten.

Zoals aangegeven is de ambtelijke organisatie zich bewust van het feit dat de verantwoording naar de raad, maar ook naar verenigingen en andere partners, beter kan. In paragraaf 6.1 hebben we aangegeven dat er verschillende initiatieven in de nabije toekomst worden opgestart om dit te verbeteren.

- **Duiding van bevindingen**

Op 26 september 2016, toen het Actieplan Sport en Bewegen in de raad van Zwolle is vastgesteld, heeft de raad actief van haar kaderstellende rol gebruikgemaakt door verschillende moties in te dienen om het Actieplan verder aan te scherpen.

Ten aanzien van haar controlerende rol en de mogelijkheden om bij te sturen, constateren we dat de informatie die de raad ontvangt beperkt is, te veel op hoofdlijnen en onvoldoende zegt over de mate van doeltreffendheid en doelmatigheid.

Foto via Stichting de Marslanden

Nawoord

Foto via Stichting de Marslanden
Do sportieve school!

Literatuurlijst

Documenten

Flynth adviseurs en accountants, 2017, Jaarrekening 2017.

Gemeente Dalfsen (namens samenwerkende Overijsselse gemeenten), 2015, *Projectplan Samen Actief,* 28 mei 2015, p. 1-15.

Gemeente Hengelo (namens samenwerkende Overijsselse gemeenten), 2016, *Projectplan Zorg voor sport en bewegen*, 30 mei 2016, p. 1-11.

Gemeente Losser (namens samenwerkende Overijsselse gemeenten), 2016, *Projectplan Schoolbuurtplein*, 26 mei 2016, p. 1-14.

Gemeente Olst-Wijhe (namens samenwerkende Overijsselse gemeenten), 2014, *Projectplan Beweegimpuls voor kwetsbare senioren*, 28 mei 2014, p. 1-12.

Gemeente Raalte (namens samenwerkende Overijsselse gemeenten), 2014, *Projectplan Sociaal Vitaal in kleinere kernen*, 28 mei 2014, p. 1-11.

Samenwerkende Overijsselse gemeenten, 2015, *Projectplan Sport & Jeugdzorg scoren samen!*, mei 2015, p. 1-14.

Samenwerkende Overijsselse gemeenten, 2016, *Projectplan Sociaal Vitaal in kleinere kernen (concept)*, mei 2016, p. 1-12.

Gemeente Zwolle, 2006, *Sport in Zwolle Samen beleven*, juni 2006, p. 1-40.

Gemeente Zwolle, 2010, *Zwolle Sport Onbeperkt - Nota Aangepast Sporten 2010-2013*, mei 2010, p. 1-30.

Gemeente Zwolle, 2011, *Bekostigingsprocedure binnensportaccommodaties – Business case*, 22 september 2011, p. 1-58.

Gemeente Zwolle, 2012, *Beslisnota voor de raad - Bekostigingsystematiek binnensportaccommodaties*, 27 juni 2012, p. 1-6.

Gemeente Zwolle, 2013, *Beslisnota voor de raad - Inzet Brede impuls combinatiefunctie*, 7 november 2013, p. 1-8.

Gemeente Zwolle, 2014, *Coalitieakkoord 2014-2018*, p. 1-18.

Gemeente Zwolle, 2015, *Verslag Stadsgesprek Zwolle 6 januari 2015*, 6 januari 2015, p. 1-3.

Gemeente Zwolle, 2015, *Verslag Stadsgesprekken Sport 1e ronde / Sportpark Het Hoge Laar 1e ronde,* 6 januari 2015, p. 1-3.

Gemeente Zwolle, 2015, *Verslag Stadsgesprekken Sport 1e ronde / Sportpark Marslanden*, 14 januari 2015, p. 1-5.

Gemeente Zwolle, 2015, *Verslag Stadsgesprekken Sport 1e ronde / G-sport organisaties*, 14 januari 2015, p. 1-4.

Gemeente Zwolle, 2015, *Verslag Stadsgesprek Zwolle 4 februari 2015*, 4 februari 2015, p. 1-3.

Gemeente Zwolle, 2015, *Verslag Stadsgesprekken Sport 2e ronde / Sportpark Marslanden*, 25 maart 2015, p. 1-2.

Gemeente Zwolle, 2015, *Verslag Stadsgesprekken Sport 2e ronde / Binnensport*, 25 maart 2015, p. 1-3.

Gemeente Zwolle, 2015, *Verslag Stadsgesprekken Sport 2e ronde / Sportpark Het Hoge Laar*, 8 april 2015, p. 1-2.

Gemeente Zwolle, 2015, *Verslag Stadsgesprekken Sport 2e ronde / G-sport organisaties*, 15 april 2015, p. 1-2.

Gemeente Zwolle, 2015, *Stadsgesprekken Sport 2e ronde / Schilverenigingen*, 15 april 2015, p. 1-3.

Gemeente Zwolle, 2015, *Begroting 2016*, november 2015, p. 1-235 + bijlagenboek.

Gemeente Zwolle, 2015, *Verslag Stadsgesprekken Sport 3e ronde / Sportpark Het Hoge Laar 1e ronde,* 16 december 2015, p. 1-2.

Gemeente Zwolle, 2016, *Verslag Stadsgesprekken Sport 3e ronde / Binnensport*, 7 januari 2016, p. 1-2.

Gemeente Zwolle, 2016, *Verslag Stadsgesprekken Sport 3e ronde / G-sport organisaties*, 27 januari 2016, p. 1-2.

Gemeente Zwolle, 2016, *Verslag Stadsgesprekken Sport 3e ronde / Sportpark Marslanden*, 27 januari 2016, p. 1-3.

Gemeente Zwolle, 2016, *Stadsgesprekken Sport 3e ronde / Schilverenigingen*, 27 januari 2016, p. 1-3.

Gemeente Zwolle, 2016, *Memo College B&W - Actieplan sport en bewegen,* 22 maart 2016, p. 1-2.

Gemeente Zwolle, 2016, *Jaarstukken 2015*, p. 1-278 + bijlagenboek.

Gemeente Zwolle, 2016, *Informatienota voor de raad - Motie zwemvaardigheid Zwolse kinderen*, 27 juni 2016, p. 1-5.

Gemeente Zwolle, 2016, *Korte terugblik debatronde Actieplan Sport en Bewegen*, 12 september 2016, p. 1-2.

Gemeente Zwolle, 2016, *Intentieverklaring deelname Buurtsportcoaches*, 13 september 2016, p. 1-4.

Gemeente Zwolle, 2016, *Actieplan Sport en Bewegen*, 26 september 2016, p. 1-10.

Gemeente Zwolle, 2016, *Informatienota voor de raad - Kunstgras en Capaciteit Sportparken*, 24 oktober 2016, p. 1-4.

Gemeente Zwolle, 2016, *Beslisnota college van B&W - Kunstgras en Capaciteit Sportparken*, 25 oktober 2016, p. 1-12.

Gemeente Zwolle, 2016, *Prestatieafspraken SportService Zwolle*, 4 november 2016, p. 1-15.

Gemeente Zwolle, 2016, *Begroting 2017*, november 2016, via site + bijlagenboek.

Gemeente Zwolle, 2017, *Informatienota voor de raad - Uitvoering motie M-13 Bewegen in de openbare ruimte*, 9 januari 2017, p. 1-5.

Gemeente Zwolle, 2017, *Informatienota voor de raad - Infill kunstgrasvelden*, 4 april 2017, p. 1-4.

Gemeente Zwolle, 2017, *Algemene Subsidieverordening*, 13 mei 2017, p. 1-98.

Gemeente Zwolle, 2017, *Jaarstukken 2016 – Jaarrekening en Jaarverslag*, p. 1-262.

Gemeente Zwolle, 2017, *Informatienota voor de raad - Beantwoording motie Gezonde Sportkantines (M13-3*), 12 juni 2017, p. 1-5.

Gemeente Zwolle, 2017, *Intentieverklaring deelname Buurtsportcoaches*, 4 juli 2017, p. 1-3.

Gemeente Zwolle, 2017, *Beslisnota voor de raad - Toekomstscenario's Sporthallen WRZV*, 5 juli 2017, p. 1-9.

Gemeente Zwolle, 2017, *Vitamine Z - Samen naar een gezonder Zwolle Gezondheidsbeleid 2017 – 2021*, september 2017, p. 1-24.

Gemeente Zwolle, 2017, *Informatienota voor de raad - Resultaten onderzoek Sport en bewegen in de openbare ruimte*, 11 september 2017, p. 1-4.

GroenLinks, ChristenUnie en D66, 2016, *Motie Bewegen in de openbare ruimte*, 26 september 2016, p. 1.

Gymnastiekvereniging Hercules, 2016, *Reactie op het Actieplan Sport & Bewegen*, p. 1-2.

Hopman Andres Consultants B.V., 2009, *Masterplan Sportaccommodaties Gemeente Zwolle*, 1 april 2009, p. 1-42 + bijlagenboek.

Hogeschool Windesheim, 2017, *Rapportage Vangnet periode 1-1-2016 – 31-12-2016*, 24 mei 2017, p. 1-3.

ICSadviseurs, 2010, *Nulmeting Sportaccommodaties Gemeente Zwolle*, 14 oktober 2010, p. 1-69.

Meijntjes, D., 2016, *Mail aan fracties gemeenteraad Zwolle - Reactie op actieplan Sport & Bewegen,* 12 september 2016, p. 1-2.

Meijntjes, D., 2016, *Mail aan fracties gemeenteraad Zwolle - Reactie op actieplan Sport & Bewegen*, 21 september 2016, p. 1.

Rekenkamercommissie Tiel, 2017, *Rekenkameronderzoek Subsidiebeleid gemeente Tiel*, juli 2017, BMC Onderzoek, p. 1-69.

Schermvereniging Valiant, 2016, *Reactie op het Actieplan Sport & Bewegen*, 8 september 2016, p. 1-2.

SportService Zwolle, De Muzerie, centrum voor de kunsten, Bibliotheek Zwolle, 2008, *Visie document Combinatiefuncties Brede school*, 3 december 2008, p. 1-5.

SportService Overijssel, 2015, *Fit en Gezond in Overijssel 2014 Provinciaal onderzoek naar sport, bewegen en leefstijl onder volwassenen (18 tot en met 75 jaar)*, februari 2015, p. 1-56.

SportService Overijssel 2016, *Verenigingsmonitor 2016*, juli 2016, p. 1-32.

SportService Overijssel, 2017, *Factsheet Sportmonitor 2016*, p. 1-2.

SportService Overijssel, 2017, *Jeugdsportmonitor Overijssel 2016 Provinciaal onderzoek naar sport, bewegen en leefstijl onder jongeren (4 tot en met 17 jaar),* mei 2017, p. 1-8.

SportService Zwolle, 2012, *Jeugdsportmonitor 2012 - Onderzoek naar het sport- en beweeggedrag van Zwolse jongeren in de leeftijd 12-18 jaar*, december 2012, p. 1-39.

SportService Zwolle, 2012, *Sport- en Beweegscan gemeente Zwolle 2012 - Onderzoek naar het sport- en beweeggedrag van de basisschooljeugd in de gemeente Zwolle*, december 2012, p. 1-35.

SportService Zwolle, Travers Welzijn & WijZ, 2016, *Uitvoeringsplan Sport en Bewegen in de Buurt In de gemeente Zwolle Inzet buurtsportcoaches*, p. 1-16.

SportService Zwolle, 2017, *Verslag van uitvoering 2016*, 1 juni 2017, p. 1-20.

SportService Zwolle, 2017, *Verenigingsmonitor Zwolle 2017*, juni 2017, p. 1-55.

Van der Aa, R., R. Buis, L. Deuzeman, A. Hazelaar, R. Kin, M. Kuper, M. Pat, T. Schuurman & L. van der Weerd, 2016, *Adviesrapport Zwolle Fit & Vitaal*, p. 1-13.

VVD, 2016, *Motie Temporisering tariefsverhoging sportaccommodaties*, 26 september 2016, p. 1

VVD, ChristenUnie, Swollwacht, D66, GroenLinks, 2016, *Motie Integratie G-Sport*, 26 september 2016, p. 1.

VVD, GroenLinks, SP, FC, CDA, D66, PvdA, ChristenUnie, 2016, *Motie Gezonde Sportkantines*, 26 september 2016, p. 1.

VVD, D66, PvdA en ChristenUnie, 2017, *Motie Schrap de bezuiniging op sport*, 10 november 2017, p. 1.

WijZ, 2016, *Jaarrapportage 2015*, mei 2016, p. 1-71.

WijZ, 2017, *Jaarverslag 2016*, 31 mei 2017, p. 1-50.

Zwols Badminton Overleg, 2016, *Reactie op het Actieplan Sport & Bewegen*, 11 september 2016, p. 1-2.

Websites

www.sportservicezwolle.nl
www.zwolle.nl

Normenkader

Voor dit onderzoek is het normenkader verder uitgewerkt met een onderverdeling naar:
- Beleid
- Organisatie
- Uitvoering
- Resultaten
- Evaluatie

En naar de thema's:
A. Doeltreffendheid
B. Doelmatigheid

De onderzoeksvragen zijn gerangschikt per thema en hieraan zijn normen gekoppeld om te kunnen toetsen.

	Object van onderzoek	Thema	Vraag	Norm
Beleid	Kaders van de raad en het college	A	1. Wat is de visie van de gemeente op de functie van sport en bewegen in relatie tot de diverse beleidsterreinen en actuele maatschappelijke opgaven? 2. Welke verbindingen zijn er gelegd tussen sport en bewegen, de diverse beleidsterreinen en actuele maatschappelijke opgaven? 3. In hoeverre zijn sportverenigingen, maatschappelijke organisaties, onderwijs en ondernemers betrokken bij de ontwikkeling van deze visie in het Actieplan Sport en Bewegen?	• De gemeente Zwolle heeft een duidelijke en onderbouwde visie op haar rol en verantwoordelijkheden binnen de lokale gemeenschap op het gebied van sport. • Er zijn op meerdere niveaus (strategisch, tactisch en operationeel) verbindingen gelegd tussen de relevante beleidsterreinen, actuele maatschappelijke opgaven en het sportbeleid. • Externe partijen, als sportverenigingen, maatschappelijke organisaties, onderwijs en ondernemers zijn actief betrokken bij de ontwikkeling van de visie in het Actieplan Sport en Bewegen, volgens een onderbouwde

	Object van onderzoek	Thema	Vraag	Norm
				overheidscommunicatiestrategie.
		B	4. In hoeverre is het sportbeleid afgestemd met het (sport)accommodatiebeleid en het subsidiebeleid van de gemeente en zijn er eventuele andere raakvlakken en/of overlappende beleidsvelden?	• Het gemeentelijk beleid ten aanzien van maatschappelijk vastgoed en subsidies bevat kaders waarop het sportbeleid is afgestemd. • Het sportbeleid is facetbeleid, dat wil zeggen dat het sportbeleid een vast onderdeel is van andere, relevante beleidsprocessen.
Organisatie	Organisatie Regelingen Procedures	A.	5. Zijn er logische verbanden tussen doelen, resultaten en effecten (ook onderling) en de hiermee gemoeide kosten en investeringen? 6. In hoeverre zijn vitale samenwerkingen tot stand gebracht tussen sportverenigingen, maatschappelijke organisaties, onderwijs en ondernemers? 7. Welke kaders (tijd, geld, kwaliteit, informatie, organisatie) zijn er gesteld voor de uitvoering van het Actieplan Sport en Bewegen?	• Het sportbeleid bevat duidelijk geformuleerde beleidsuitgangspunten, te bereiken maatschappelijke doelen, een beschrijving van het te volgen proces en te ondernemen activiteiten in een logische samenhang tussen beleid, doelstellingen en activiteiten. • De samenwerkingen tussen sportverenigingen, maatschappelijke organisaties, onderwijs en ondernemers zijn duurzaam en dragen aantoonbaar bij aan Vitale inwoners. • Er zijn realistische kaders (tijd, geld, kwaliteit, informatie, organisatie) gesteld ter uitvoering van het Actieplan Sport en Bewegen.
		B.	8. In hoeverre wordt rekening gehouden met de demografische ontwikkeling in wijken en met ledenaantallen, individuele sporten, accommodatie-eisen en -wensen, top- en breedtesport en andere maatschappelijke ontwikkelingen die effect hebben op de sportbeoefening in Zwolle? Het gaat	• Relevante maatschappelijke en demografische ontwikkelingen worden tijdig gesignaleerd en krijgen op een logische en effectieve wijze een plek in het sportbeleid. • Het sportbeleid is gebaseerd op een uitgewerkte

	Object van onderzoek	Thema	Vraag	Norm
			hierbij om particuliere ongesubsidieerde sportvoorzieningen, zoals hardlopen, wandelen, skaten en buitenspelen, maar ook om het gebruik van parken, schaatsen op de grachten, et cetera.	analyse van de sportbeleving en sportbeoefening van de inwoners van Zwolle. Daarbij is gebruikgemaakt van wetenschappelijke inzichten.
Uitvoering	Personeel Financiën	A.	9. Hoe verloopt de uitvoering van het Actieplan Sport en Bewegen binnen de gestelde kaders (tijd, geld, kwaliteit, informatie, organisatie)? 10. Welke externe partijen (sportverenigingen, maatschappelijke organisaties, onderwijs en ondernemers) zijn bij de uitvoering van het sportbeleid en het Actieplan Sport en Bewegen betrokken, hoe werken zij samen en welke rol speelt de gemeente bij die samenwerking?	• De gemeente Zwolle beschikt over een compleet en transparant informatiesysteem met indicatoren en streefwaarden om de voortgang van de vooraf gestelde doelen te monitoren. • De gemeente hanteert een uitgewerkte strategie die is gebaseerd op een vastgesteld overheidscommunicatiemodel om externe partijen (sportverenigingen, maatschappelijke organisaties, onderwijs en ondernemers) te betrekken bij de uitvoering van het sportbeleid en Actieplan Sport en Bewegen.
		B.	11. In hoeverre is er tussen de diverse clubs, verenigingen en/of groepen sporters bij het sport-, accommodatie- en subsidiebeleid sprake van een evenwichtige en eerlijke verdeling van middelen, inzet en ondersteuning. En ligt daar, in geval van scheefgroei, dan een bewuste rechtvaardiging (onderbouwing) aan ten grondslag, bijvoorbeeld vanwege beoogde doelen en/of bereik (van doelgroepen)?	• De gemeente faciliteert de uitoefening van sport door de inwoners van de gemeente volgens vastgestelde, objectieve normen. • De ondersteuning middels de toekenning van faciliteiten is afgestemd op de specifieke sportbeoefening. • De toekenning van faciliteiten is gebaseerd op zorgvuldige besluitvorming en voldoet aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.
Resultaten	Doeltreffendheid Doelmatigheid	A.	12. In hoeverre wordt de vastgestelde gemeentelijke visie en het Actieplan Sport en Bewegen door externe partners gedragen	• De visie van de gemeente, zoals vastgelegd in het Actieplan Sport en Bewegen, wordt door externe

	Object van onderzoek	Thema	Vraag	Norm
			en uitgedragen? 13. In hoeverre zijn de gestelde doelen en beoogde effecten bereikt (effectiviteit)?	partners gedragen en uitgedragen. • De gemeente rapporteert periodiek in hoeverre gestelde doelen en beoogde effecten zijn bereikt.
		B.	14. Worden de bereikte resultaten (tijd, geld, kwaliteit, informatie, organisatie) gemonitord en zo ja, hoe? 15. In hoeverre zijn de resultaten behaald binnen de gestelde kaders (tijd, geld, kwaliteit, informatie, organisatie) (doelmatigheid)?	• De gemeente Zwolle beschikt over een compleet en transparant informatiesysteem met indicatoren en streefwaarden om de realisatie van de vooraf gestelde doelen te monitoren en te rapporteren. • De gemeente rapporteert periodiek in hoeverre de resultaten zijn behaald binnen de gestelde kaders (tijd, geld, kwaliteit, informatie, organisatie).

Evaluatie	Toetsing aan kaders	A. B.	16. In hoeverre vindt evaluatie plaats door toetsing van de resultaten aan de gestelde doelen en kaders? 17. Wordt er bijgestuurd op basis van de behaalde resultaten en effecten? 18. In hoeverre kan de raad invulling geven aan zijn kaderstellende en controlerende taken als het gaat om de vaststelling en uitvoering van het sportbeleid?	• De gemeente evalueert periodiek het gevoerde beleid en de bereikte resultaten en legt daarover verantwoording af aan de raad en aan betrokken externe partijen bij het sportbeleid. • Op basis van inzicht in de (maatschappelijke) effecten van het gemeentelijke sportbeleid in samenhang met de ingezette beleidsinstrumenten wordt het beleid op systematische en consistente wijze aangepast. • De raad wordt op beslismomenten op transparante wijze en op basis van volledige en actuele informatie in de gelegenheid gesteld om de uitvoering van het sportbeleid te controleren en om op basis van alternatieven (nieuwe) kaders te stellen.

Resultaten van de digitale vragenlijst

Achtergrond en accommodatie

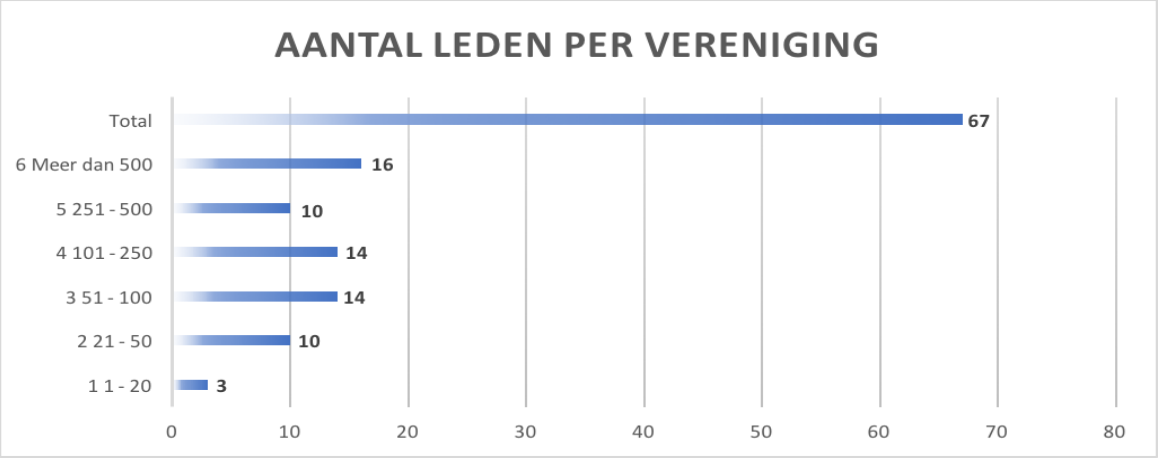

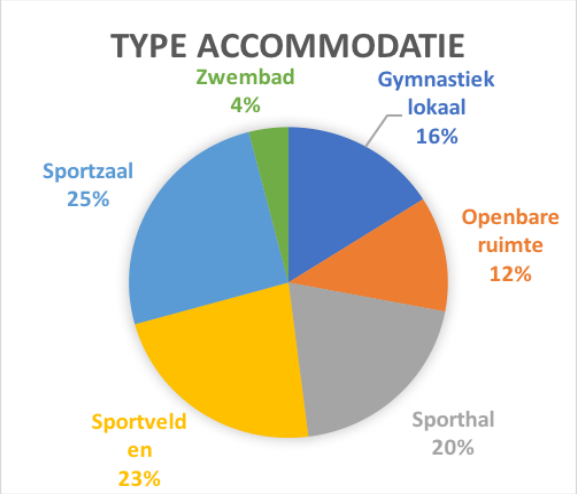

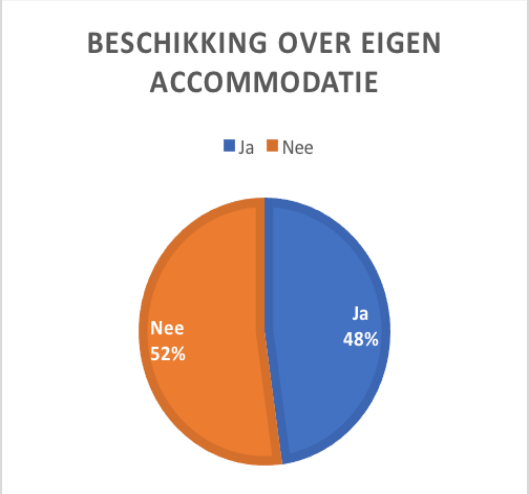

Accommodaties
Van de verenigingen die de enquête hebben ingevuld beschikt 48% over een eigen accommodatie. Hiervan is 23% specifiek gebouwd voor gebruik door meerdere verenigingen en/of andere gebruikers. Liefst 75% van de eigen accommodaties wordt geschikt geacht voor andersoortige activiteiten en wordt hier ook daadwerkelijk voor gebruikt. De meest voorkomende partners die gebruikmaken van de accommodaties zijn andere (sport)verenigingen, scholen en BSO's. Bijna driekwart van de accommodaties is toegankelijk voor speciale doelgroepen als ouderen en mensen met een beperking. Dit blijkt voornamelijk uit het feit dat accommodaties gelijkvloers zijn of over een lift beschikken. Drempels zijn weggenomen, zodat rolstoelen gemakkelijk over het terrein kunnen.

EIGEN ACCOMMODATIE GESCHIKT VOOR ANDERSOORTIGE ACTIVITEITEN
Ja
Nee
25%
75%

EIGEN ACCOMMODATIE WORDT GEBRUIKT DOOR ANDERE PARTIJEN
Ja
Nee
25%
75%

EIGEN ACCOMMODATIE SPECIFIEK GEBOUWD VOOR GEBRUIK DOOR MEERDERE VERENIGINGEN EN/OF ANDERE GEBRUIKERS
Ja
Nee
23%
77%

EIGEN ACCOMMODATIE IS TOEGANKELIJK VOOR SPECIALE DOELGROEPEN (BV. MENSEN MET EEN BEPERKING, OUDEREN)
Ja
Nee
26%
74%

Bekendheid en betrokkenheid bij het Actieplan Sport en Bewegen

Bekendheid
Van de verenigingen die de enquête hebben ingevuld is 55% (zeer) bekend met het Actieplan. Voor 63% van de verenigingen zijn de doelstellingen helder. Daarvan is 65% het (zeer) eens met de bepaalde doelstellingen.

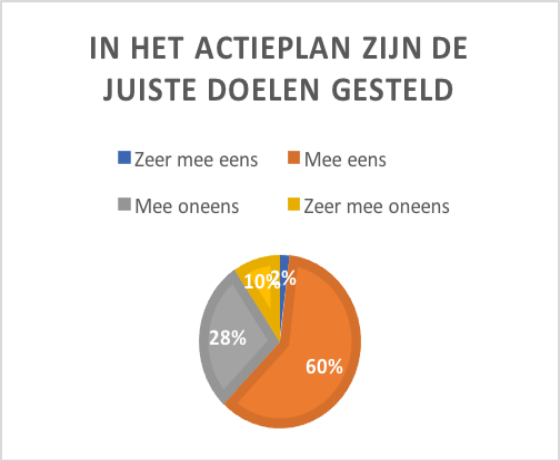

Belangrijkste redenen waarom 'niet eens met doelstellingen Actieplan'
De verenigingen die het niet eens zijn met de doelstellingen van het Actieplan is gevraagd wat daar de reden van is. Een aantal verenigingen geeft aan überhaupt niet bekend te zijn met het Actieplan. Verder wordt aangegeven dat de doelstellingen niet voldoende uitgewerkt zijn per sportpark en/of type sportvereniging, waarbij tevens te weinig rekening is gehouden met kleinere verenigingen en binnensportverenigingen. Ook zijn de doelstellingen niet SMART genoeg.

Betrokkenheid
Een klein deel van de respondenten (15%) is betrokken geweest bij de totstandkoming van het Actieplan. Iets meer dan een derde van hen geeft aan door de gemeente uitgenodigd te zijn (38%) en is aanwezig geweest (30%) bij bijeenkomsten over het Actieplan. Een klein deel (15%) heeft input geleverd voor het Actieplan. Ruim de helft van die verenigingen ziet zijn input terug in het Actieplan. 38% van de respondenten voelt zich (zeer) betrokken bij het Actieplan. Ongeveer de helft van de verenigingen (51%) vindt dat de sport in Zwolle wordt versterkt door het Actieplan.

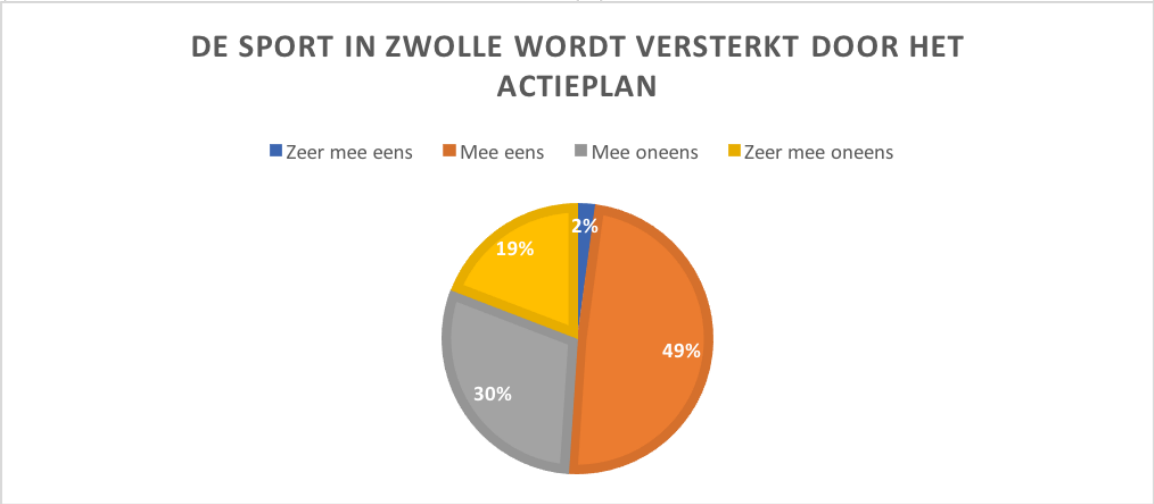

Betrokkenheid bij de uitvoering

Het merendeel van de verenigingen heeft voldoende vrijwilligers (60%) voor de kerntaken van de vereniging. Verenigingen geven aan voornamelijk moeite te hebben met het vinden van bestuurlijk kader. De helft van de verenigingen geeft aan ook voldoende vrijwilligers te hebben om een maatschappelijke rol te kunnen vervullen. De verenigingen die aangeven hier niet voldoende vrijwilligers voor te hebben, geven als reden dat maatschappelijke activiteiten vaak overdag plaats (moeten) vinden. Veel leden werken en kunnen overdag dus geen tijd vrij maken voor het begeleiden van activiteiten.

Maatschappelijke inzet

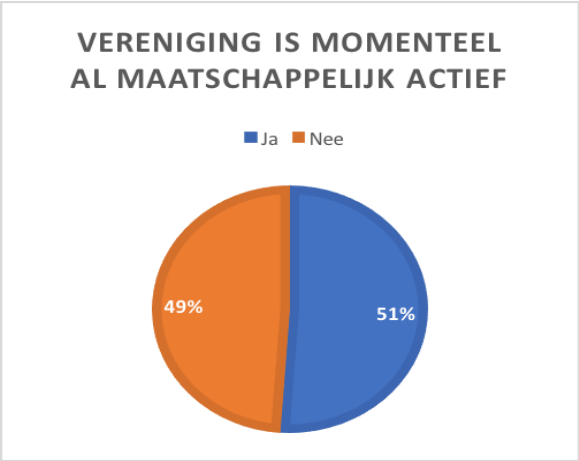

De helft van de verenigingen geeft aan al maatschappelijk actief te zijn. Van de verenigingen die dat nog niet zijn, ziet nog eens de helft kans om dit wel te worden. Het Actieplan heeft er niet toe geleid dat er veel nieuwe samenwerkingen tot stand zijn gekomen. Slechts 10% van de verenigingen geeft aan nieuwe samenwerkingspartners te hebben gevonden. Het merendeel van deze nieuwe partners betreft scholen of andere sportverenigingen. De helft van de verenigingen die nu niet maatschappelijk actief zijn, voelt zich door het Actieplan wel uitgedaagd om nieuwe partners te vinden.

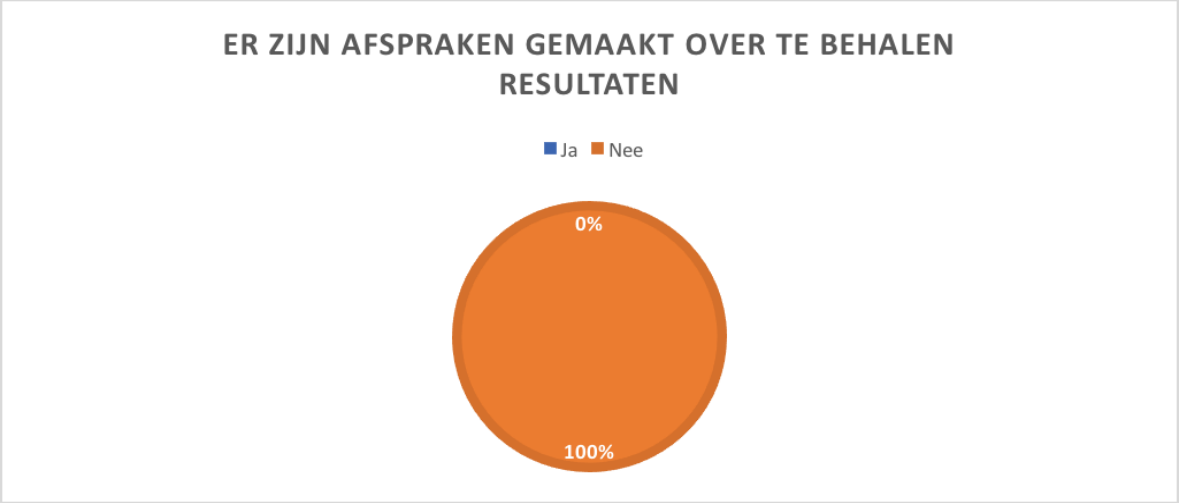

Verenigingen zijn vrij om aan te haken bij het Actieplan. Over te behalen resultaten zijn dan ook geen afspraken gemaakt.

Organisatie en randvoorwaarden

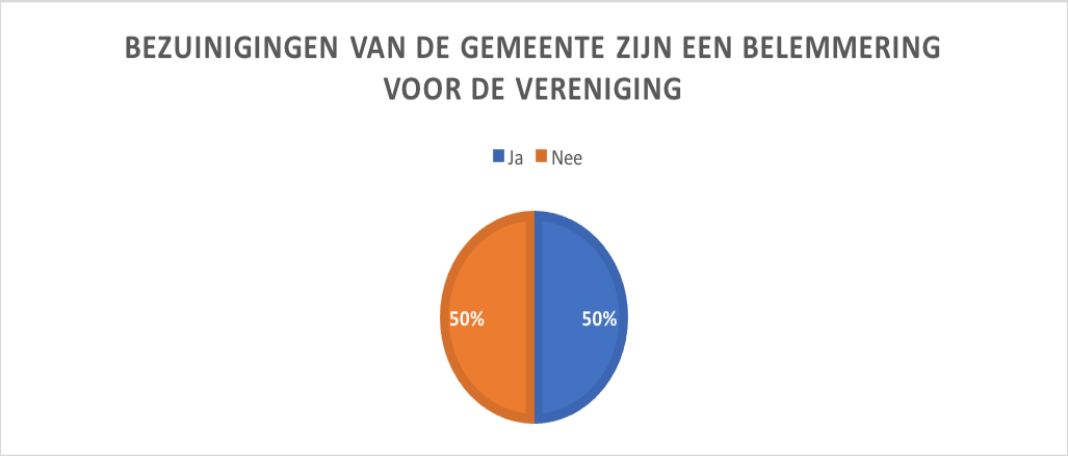

De helft van de verenigingen geeft aan dat de bezuinigingen een belemmering vormen voor de vereniging. Met name de hogere huur vormt een probleem, omdat deze veelal direct doorberekend moet worden aan de leden.

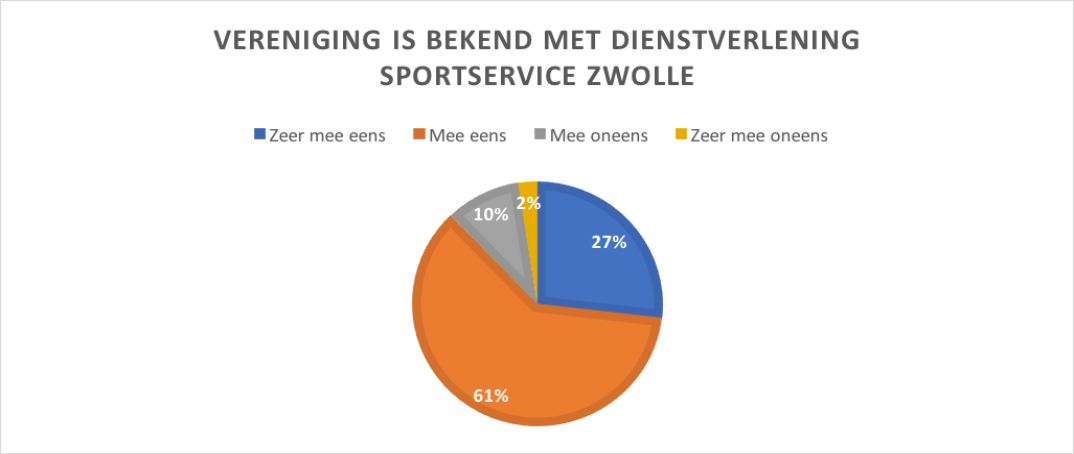

Ruim 88% van de verenigingen geeft tenslotte aan bekend te zijn met de dienstverlening van SportService Zwolle. De dienstverlening wordt als nuttig en positief ervaren.

Bijna driekwart van de ondervraagde verenigingen heeft in de enquête aangegeven gebruik te maken van de dienstverlening van SportService Zwolle. Populaire diensten van SSZ zijn verenigingsondersteuning, ondersteuning bij het aangaan van nieuwe samenwerkingen en ondersteuning bij het oppakken van een maatschappelijke rol. Tevens is SSZ bekend als verhuurder van zaalruimte. Over het algemeen wordt SSZ als een ondernemende organisatie gezien die geroemd wordt voor het actief op verenigingen afstappen. Een enkele vereniging geeft aan niet veel contact te hebben met SSZ en de organisatie overbodig te vinden. Met name de verenigingen die actief samenwerken zijn echter positief over de rol van SSZ.

Geselecteerde dossiers

Het dossieronderzoek is uitgevoerd om te kijken in hoeverre het Actieplan in de praktijk wordt toegepast, hoe dit aansluit bij de doelstellingen in het Actieplan Sport en Bewegen en welke resultaten zijn geboekt.

De geselecteerde dossiers zijn:
- Buurcentrum/sporthal Het Anker
- Samenwerking sportpark De Marslanden
- “Sport en jeugdhulp scoren samen!”
- Topsport in Zwolle

Per dossier is een gespreksverslag gemaakt, waarvan hieronder een verkorte weergave wordt gegeven.

Buurcentrum/sporthal Het Anker
De ontwikkeling en nieuwbouw van sporthal en wijkcentrum het Anker is het meest recente project (op het gebied van binnensport) op accommodatiegebied.

Tijdens het maken van plannen voor nieuwbouw in Westenholte moest besloten worden wat er met het verouderde wijkcentrum en bijbehorende gymzaal moest gebeuren. Uiteindelijk is na een doorrekening van de exploitatie/investering en een variantenstudie gekozen voor de bouw van een nieuwe sporthal. Deze optie bood gebruikers de meeste mogelijkheden op het gebied van gebruiksvriendelijkheid en exploitatie. Na het instemmen met het project door de raad is een fysiek/ruimtelijk ontwerp gemaakt. Hierbij zijn onder meer gebruikers en SSZ betrokken, waardoor gebruikers zich verantwoordelijk voelen voor de accommodatie en er tevreden mee zijn. De exploitatie is via een servicecontract bij SSZ ondergebracht, dat op haar beurt een dienstverleningsovereenkomst met stichting Het Anker sloot voor schoonmaak, onderhoud en beheer.

Meerdere typen verenigingen maken gebruik van de accommodatie (onder meer muziek, biljart, volleybal). Op het gebied van een verdienmodel voor verenigingen is nog veel te winnen. De bar wordt beheerd door stichting Het Anker, verenigingen verdienen niets aan de inkomsten van de bar. Reden voor de stichting om dit niet te veranderen is de exploitatiedoelstelling, waardoor de maatschappelijke functie enigszins lijkt onder te sneeuwen. Dit strookt niet met de doelstellingen van SSZ, dat naast een exploitatiedoelstelling nadrukkelijk ook een maatschappelijke doelstelling (sport) heeft. Mocht Stichting Het Anker niet meer aan haar verplichtingen kunnen voldoen, dan bestaat de kans dat op termijn het beheer door SSZ wordt overgenomen. De gemeente geeft aan dat overname van beheer door SSZ geen doelstelling is.

Uit een klanttevredenheidsonderzoek van SSZ onder gebruikers van de sporthal en het wijkcentrum is gebleken dat bezoekers van de sporthal geen verbinding met het wijkcentrum ervaren en dat zij denken dat SSZ verantwoordelijk is voor het beheer van de accommodatie, iets wat feitelijk de stichting is. De kruisbestuiving die men had gewild, komt dus nog niet helemaal tot zijn recht. Afdwingen van samenwerking is geen optie. De gemeenschap van Westenholte is redelijk op zichzelf (dorpscultuur), waardoor samenwerking lastig is en tijd nodig heeft. Zowel de gemeente als SSZ is onder aan de

streep tevreden over het model waarin SSZ via een servicecontract verantwoordelijk is voor de accommodatie. Het Anker diende hiervoor als pilot en wordt als geslaagd bestempeld. Deze vorm wordt gezien als hét model dat stedelijk ingezet moet gaan worden.

Samenwerking sportpark De Marslanden
SportService Zwolle heeft in het kader van Vitale sportaccommodaties en Vitale verenigingen op meerdere accommodaties een sportparkmanager ingezet. Sportpark De Marslanden is voorloper op dit gebied. Al voor het ingaan van het Actieplan is er een sportparkmanager aangesteld.

Na het signaal dat de overheid zich wat meer zou terugtrekken, zijn de voetbal-, hockey- en tennisvereniging op sportpark De Marslanden met elkaar in gesprek gegaan over een samenwerking. In eerste instantie ging het om een gezamenlijk parkeerprobleem, vervolgens is het overleg breder getrokken om doelgroepen zo goed mogelijk te bedienen. Ook werd het overleg uitgebreid naar zes en later tien verenigingen en is er een stichting in het leven geroepen om het sportpark te besturen. Inmiddels zitten naast de tien verenigingen ook SSZ, Travers en scholen bij het Marslandenoverleg.

Op een bepaald moment zijn er financiële middelen bij elkaar gebracht om een sportparkmanager aan te trekken en is een succesvol model ontstaan. Na het succes op De Marslanden heeft SSZ ook op andere accommodaties sportparkmanagers ingezet. Om op alle sportparken financieel dezelfde situatie te creëren, is de sportparkmanager van De Marslanden in dienst gekomen bij SSZ. Zijn opdrachten krijgt hij nog steeds van de stichting. Er wordt gewerkt met een hands on mentaliteit, wat de sleutel tot het succes van De Marslanden is. De verenigingen op De Marslanden blijven zelfstandig activiteiten organiseren. Ook zit er voor de verenigingen een verdienmodel aan de activiteiten die sportparkbreed worden aangeboden: hoe actiever de vereniging, hoe meer winst van de stichting naar de vereniging gaat. Als de vereniging een activiteit aanbiedt, is 75% voor de vereniging. Als het ze niet lukt en de verenigingscoach het doet, is ‘slechts’ 25% (alsnog) voor de vereniging. Zo worden de verenigingen gestimuleerd om actief te worden en blijven.

De samenwerking op het sportpark is niet aangejaagd door gemeentelijk beleid, maar van onderop tot stand gekomen. Het overleg was er al lang voor het Actieplan tot stand kwam. De Marslanden loopt daarmee voor op de ontwikkelingen bij SSZ, dat inmiddels drie sportparkmanagers in dienst heeft. Tot nu toe heeft De Marslanden veel informatie gedeeld, bijvoorbeeld over hoe je kunt opstarten als sportparkmanager. Naar eigen zeggen is het succes op De Marslanden niet per se door het sportbeleid van de gemeente tot stand gekomen, maar door een intrinsieke beweging op De Marslanden zelf. Ondersteuning van SSZ en de gemeente is daarom ook niet of nauwelijks gevoeld. Dat De Marslanden veel voor elkaar krijgt, komt volgens de stichting door het netwerk van diverse personen.

“Sport en jeugdhulp scoren samen!”
De sportvereniging is een belangrijke speler in het netwerk rondom een jongere en kan een rol spelen in het vroegtijdig signaleren en doorgeleiden van opvoed- en opgroeimoeilijkheden. Het benutten van de pedagogische kracht van sportverenigingen kan leiden tot het versterken van de opvoedomgeving van kinderen en jongeren. Het project Sport en jeugdhulp scoren samen! verbindt de sectoren sport en jeugdhulp met elkaar, door het inrichten van, dan wel aansluiten bij de lokale structuur.

In samenwerking met SSZ (als penvoerder) heeft stichting Kids (als aanvrager) via de subsidie Sportimpuls twee jaar het project Sport en Ontwikkeling gedraaid. Daarbij waren

ook de jeugdzorgorganisaties Accare en Trias aangesloten. Na deze twee jaar is het project gecontinueerd door SSZ vanuit een provinciale Wmo-subsidie, sindsdien onder de naam Sport en jeugdhulp scoren samen!. Het project heeft als belangrijkste doelstellingen om kinderen die bij jeugdhulporganisaties in beeld komen door te sluizen naar regulier sportaanbod en om de rol van sport binnen organisaties als Trias en Accare in beeld te brengen. Ook wordt de jeugdzorgorganisatie ingezet om kader van verenigingen te trainen in het omgaan met kinderen met een rugzak.

De projectgroep van Sport en jeugdhulp scoren samen bestaat uit Accare, Trias, SSZ, Stichting Kids en een bestuurder van Kids die ook docent op de CALO/Windesheim is. De provinciale coördinatie ligt bij Sportservice Overijssel. SSZ is projectleider, -eigenaar, verbinder en initiatiefnemer voor het project. Zij probeert bij de deelnemende organisaties de sportvraag in beeld te krijgen en de waarde van sport te promoten. Sport is vaak een hobby van cliënten, waardoor het een middel is om in gesprek te komen met hen. Inmiddels wordt getracht het project breder te trekken en wordt gesproken met organisaties als Dimens, Travers, de sociale wijkteams, CJG en Empower.

Het project wordt gezien als een showcase die de ogen van de gemeente kan openen. Een integrale aanpak is en blijft lastig voor de gemeente, zeker voor andere afdelingen dan sport, zo is gebleken. Het blijft ook zoeken hoe de financiering van jeugdzorgtrajecten loopt en zou moeten verlopen. De financiering van het project verloopt nu voor 100% vanuit de provinciale subsidie Wmo. Trias en Accare hebben eigen afspraken met de gemeente over de zorg die zij aanbieden. Sport wordt daar nog niet in meegenomen/gefinancierd, terwijl verenigingen een grote rol kunnen spelen op het gebied van preventie. Middels een zogenaamde trainersacademie bij verenigingen worden kaderleden opgeleid, onder andere op het gebied van jeugdzorg. SSZ en stichting Kids zouden graag projecten als deze op grotere schaal uitvoeren. Daarvoor is financiering vanuit jeugdzorg, welzijn, sport, et cetera nodig.

Topsport in Zwolle
In de vorige sportnota (2006) was topsport expliciet opgenomen, waarbij moet worden aangetekend dat er geen grote budgetten gemoeid waren met het topsportbeleid (en de uitvoering). Door de bezuinigingsdiscussie zijn een aantal onderdelen vanuit topsport gesneuveld. Binnen de begroting was onder meer de afweging dat het gedeeltelijk schrappen van dat onderwerp de minste pijn zou doen.

De onderdelen die in 2006 waren opgenomen in het beleid waren als volgt:
- Ondersteuning van topsporters en vooral talenten bij deelname aan (internationale) evenementen. Per deelnemer was een beperkt bedrag beschikbaar. Het totale budget was € 30K. Dit budget is vervallen.
- Topsportevenementen, via de verordening topsportactiviteiten en voor twee topsportevenementen: de Ster van Zwolle (inclusief de Omloop van de IJsseldelta) en de halve marathon. Het budget was € 60K. Dat budget is er nog steeds (evenementenbeleid), maar is vooral bestemd voor de twee kernevenementen.
- Topsportsteunpunt. Het topsportsteunpunt bestaat nog steeds, maar wordt financieel niet meer ondersteund door de gemeente. Recent zijn vanuit de provincie Overijssel ontwikkelingen gaande om weer meer beleid te maken voor de link tussen topsport, talentontwikkeling en breedtesport (doorgeleiding van talent via breedtesport naar topsport), waar ook het topsportsteunpunt actief binnen is. De ontwikkeling bij de provincie kan mogelijk effect hebben op de beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Topsport wordt impliciet nog steeds belangrijk gevonden, maar expliciet is de financiële ondersteuning beperkt. Topsport moet nu vooral door het bedrijfsleven in stand gehouden worden. Het belang van topsport zit nu vooral in de verbinding naar breedtesport en de economische waarde van topsport (uitstraling, promotiewaarde). De gemeente wil daarbij wel faciliteren (niet in geld, maar in diensten).

Op het gebied van topsport gaat het in Zwolle de laatste jaren qua prestaties voorspoedig (ondanks de beperkte financiële ondersteuning van de gemeente). PEC Zwolle, volleybal en basketbal presteren over de linie en over langere termijn goed.

De verbinding zit nu vooral in betrokkenheid van topsporter en topsportverenigingen bij breedtesport. De gemeente Zwolle heeft in het kader van investeringen een garantstelling aan PEC Zwolle gegeven en heeft daarvoor vastgelegd dat PEC Zwolle zich beschikbaar stelt voor maatschappelijke projecten. Met andere topsportverenigingen (volleybal, basketbal) proberen gemeente en SportService Zwolle ook afspraken over hun inzet bij maatschappelijke projecten of breedtesportprojecten. Daar liggen echter geen contractuele afspraken onder, waardoor expliciete sturing niet mogelijk is. SportService Zwolle is veelal betrokken bij het initiatief voor die projecten en voor de uitvoering. Het gaat hierbij onder meer om de volgende initiatieven:

- Inzet van topsporters voor clinics.
- Inzet bij de Streetleague (door PEC, onder meer door betrokkenheid van eerste elftal spelers bij de start en de finale van het evenement in het PEC stadion.
- Playing for Success (in het verleden ook gefinancierd door de gemeente): een project waarbij kinderen met leerachterstanden of kinderen die moeite hebben met leren bij het PEC stadion les krijgen aan de hand van casussen bij PEC Zwolle. Dit project wordt onder meer door SportService Zwolle, Landstede en verschillende onderwijsinstellingen uitgevoerd.
- Schoolvoetbal en schoolvolleybaltoernooien: toernooien georganiseerd door SportService Zwolle, waarbij geprobeerd wordt de uitstraling te vergroten door een bekende sporter te betrekken.

Bij voorkomende gevallen waarbij verenigingen om een incidentele subsidie vragen voor topsport (meestal een evenement) vraagt de gemeente altijd om een verbinding naar breedtesport. Recent is bijvoorbeeld een aanvraag gedaan om een internationaal karatetoernooi mogelijk te maken (de Pepper Cup). Ondanks het ontbreken van budgetten, denkt de gemeente mee en is uiteindelijk gesuggereerd om een aanvraag te doen bij het stedelijke fonds Initiatiefrijk Zwolle. Vervolgens vraagt de afdeling sport dan aan de organisatoren om ook breedtesport te verwerken in het evenement. Vanuit het beleid ligt hier overigens geen expliciete opdracht om deze verbinding te maken. Er is geen beleid geformuleerd hoe topsport in voorkomende gevallen exact verbonden moet worden aan breedtesport. Daarmee ontstaat telkens maatwerk.

Geïnterviewden voor het onderzoek

Datum van het interview	Naam	Organisatie	Functie
20 november 2017	De heer Aart Janssen	Gemeente Zwolle	Beleidsadviseur Sport
	De heer Bertus Jeensma	Gemeente Zwolle	Beleidsadviseur Sport
	De heer Nico Middelbos	Gemeente Zwolle	Afdelingshoofd Maatschappelijke Ontwikkeling
20 november 2017	De heer Arjan Janssen	SportService Zwolle	Sportconsulent aangepast sporten
	De heer Arno de Swart	SportService Zwolle	Stadsdeelcoördinator Stadshagen / Westenholte
	Mevrouw Heleen de Witte	SportService Zwolle	Stadsdeelcoördinator Zwolle Centrum
	Mevrouw Sanne Winkler	SportService Zwolle	Verenigingsadviseur
20 november 2017	Mevrouw Anja Jager	Gemeente Zwolle	Afdelingshoofd Vastgoed
	Mevrouw Godelieve Wijffels	Gemeente Zwolle	Afdelingshoofd Ruimte & Economie
	De heer Nico Middelbos	Gemeente Zwolle	Afdelingshoofd Maatschappelijke Ontwikkeling
23 november 2017	De heer Ed Anker	Gemeente Zwolle	Wethouder Gemeente Zwolle. Portefeuillehouder: • Ruimtelijke ordening en water • Binnenstadsschil (Katwolderplein, Roelenweg) • Jeugdbeleid en jeugdzorg • Gezondheidsbeleid • Spoorzone
	De heer Aart Janssen	Gemeente Zwolle	Beleidsadviseur Sport
23 november 2017	De heer Jeroen van Leeuwen	SportService Zwolle	Directeur-bestuurder
	De heer Roger Knoops	SportService Zwolle	Manager uitvoeringsprogramma SportService Zwolle
	De heer Martijn Mellema	SportService Zwolle	Manager Uitvoeringsprogramma
24 november 2017	De heer René de Heer	SportService Zwolle	Wethouder Gemeente Zwolle. Portefeuillehouder: • Economie • Vastgoed • Sport • Wonen • Toerisme en Evenementen • Recreatie • Stadshagen • Binnenstad
	De heer Aart Janssen	Gemeente Zwolle	Beleidsadviseur Sport
10 januari 2018 – casusgesprek Buurcentrum/Sporthal 't Anker	De heer Jeroen van Leeuwen	SportService Zwolle	Directeur-bestuurder
	De heer Aart Janssen	Gemeente Zwolle	Beleidsadviseur Sport

	Datum van het interview	Naam	Organisatie	Functie
	15 januari 2018 – casusgesprek hogere beschouwing topsport	De heer Aart Janssen	Gemeente Zwolle	Beleidsadviseur Sport
	15 januari 2018 – casusgesprek Sport en Jeugdhulp scoren samen!	De heer Arjan Jansen	SportService Zwolle	Verenigingsadviseur
		De heer Robert Cotterink	Stichting Kids	Voorzitter
	17 januari 2018 – casusgesprek samenwerking sportpark Marslanden	De heer Jan Nijhuis	Stichting sportpark Marslanden	Voorzitter
		De heer Robbert Bonsink	Sportpark Marslanden/SportService Zwolle	Sportparkmanager

	Pagina	Passage	Ambtelijke reactie	Reactie BMC
1	7	Overijsselse sportontmoeting	Deze wordt niet door de gemeente georganiseerd maar door Sportservice Overijssel. Zwolle is gedurende 3 jaar gastheer van het evenement en geeft mede vorm aan het programma. Het is geen Zwolse aangelegenheid, maar bedoeld voor de gehele provincie. Overijsselse sportontmoeting wordt op verschillende plekken in het rapport op deze manier benoemd (o.a. pag. 37 en pag. 51).	Dit is aangepast in het rapport. De nuance dat de Sportontmoeting een bijeenkomst van Sportservice Overijssel is, is verwerkt op meerdere plekken in het rapport. Inhoudelijk betekent dit dat de terugkoppeling van resultaten op het beleid (richting verenigingen, richting andere partners) door de gemeente primair gedaan moet worden tijdens met name de sportcafés en mogelijk het sportcongres.
2	8	*"daarnaast zijn topsportbudgetten onderwerp geworden van bezuinigingen."*	Op zich is dit feitelijk juist, maar hier kan de indruk ontstaan dat we dit recentelijk hebben gedaan, daar waar deze bezuiniging al van de nodige jaren terug is (eerdere bezuinigingsronden).	Dit is verwerkt in het rapport (toevoeging van "eerder al").
3	8	*"De gemeente heeft in het Actieplan Sport en Bewegen bewust niet ingezet op deze ontwikkeling, mede vanwege het ongrijpbare karakter. "*	Dit is ten dele juist. Het is geen afzonderlijk speerpunt, maar wordt enerzijds gezien als onderdeel van vernieuwende concepten op de sportparken en anderzijds is het streven dit te faciliteren in de openbare ruimte (zie pag. 9 Actieplan onder Vitale sportaccommodaties en actiepunt 15).	Het streven en de ambitie om ongeorganiseerd sporten ook mogelijk te maken zijn inderdaad uitgesproken in actiepunt 15. Het blijft onzes inziens vooral bij een ambitie die in het huidige plan (nog) niet per se concreet uitgewerkt wordt in doelstellingen en uitvoeringspogramma's. Dit is niet verwerkt in de rapportage.
4	9	*"resultaten worden ook geboekt **ondanks** het Actieplan Sport en Bewegen."*	Deze zin kan door het woordje ondanks verschillend geïnterpreteerd worden. Enerzijds dat het actieplan niet gericht was op het boeken van resultaten of anderzijds dat het Actieplan belemmerend zou zijn voor resultaten (c.q. dat een belemmerende werking de intentie van het Actieplan was).	Er is geen sprake van een belemmerende werking. Om discussie te voorkomen, is wellicht het woord *"ongeacht"* beter gekozen in deze context. Dit woord wordt gehanteerd.
5	21	*"Daarbij dient **met** het actieplan sport en bewegen een bezuinigingsopdracht ….. "* (passage komt op verschillende plekken terug)..	Het actieplan had niet tot doel om bezuinigingen te realiseren, maar is meer een uitwerking hiervan (verdienmodel, vitaliteit etc.). Al vanaf 2009 is er bezuinigd op het sportbudget. De meest recente bezuinigingsopgave van € 800.000,- stond al vast en is aanleiding geweest de ontwikkeling van het Actieplan in gang te zetten om (ondanks de bezuinigingsopgave) sport en bewegen vitaal te houden. Het Actieplan bevat derhalve ook geen bezuinigingsopgaven.	De tekst in de rapportage is aangepast in *"Tegelijkertijd dient een bezuinigingsopdracht…".* Suggestie rekenkamer
6	22	*"vv Windesheim"*	De naam van de voetbalvereniging in Windesheim is VSW. De	De tekstuele aanpassingen (VSW, WIJZ) zijn verwerkt in het rapport. De passage aangaande de

			samenwerking tussen SVI en VSW is niet gericht op het buurthuisconcept maar richt zich louter op het gebruik van velden van VSW door SVI. De hier genoemde ouderenvereniging is "WIJZ", de welzijnsstichting voor ouderen.	samenwerking tussen SVI en WSW is als volgt aangepast: *"Een ander voorbeeld is de ontstane samenwerking tussen voetbalvereniging SVI en VWS waarbij gebruik wordt gemaakt van elkaars velden. SVI is daarnaast bezig om een nieuw concept neer te zetten in Zwolle Zuid: van sportkantine naar buurthuis. Om hieraan invulling te geven, is de samenwerking gezocht met VSW, een fysiotherapeut, stichting WIJZ en een vereniging van eigenaren."* Wij hebben het gedeelte over het nieuwe concept laten staan. In het gesprek met de wethouder de Heer en het gesprek met de heer Aart Janssen en de heer Middelbos kwam dit terug.
7	23	*"Andere vormen van sport buiten verenigingen om worden niet genoemd. Hierbij kan gedacht worden aan commerciële sporten (sportschool en vechtsportscholen) en sport in de openbare ruimte"*	Er is wel aandacht voor sport en bewegen in de openbare ruimte in het Actieplan. Niet heel nadrukkelijk uitgewerkt, maar op verschillende plekken benoemd en opgenomen als specifiek actiepunt (nr 15) in het Actieplan. Het wordt dus wel genoemd in het Actieplan. (zie ook reactie pag. 8 conclusie 5)	De verwijzingen in het Actieplan zijn vooral impliciet. Omdat er wel een uitwerking is in een specifiek actiepunt, is de tekst aangepast tot *"… buiten verenigingen om worden weinig tot niet genoemd. Hierbij kan gedacht worden aan commerciële sporten (sportschool en vechtsportscholen). Actiepunt 15 gaat wel in op sport en bewegen in de openbare ruimte, maar de verwijzing is vooral impliciet, ook in de uitwerking".*
8	23	*"op doelstellingenniveau wordt in het Actieplan Sport en Bewegen geen expliciete verbinding gelegd met de bijdrage die Sport kan leveren ten aanzien van andere beleidsterreinen"* (zie ook pag 32) *versus "Wij hebben <u>onderstreept</u> waar een relatie wordt gelegd met een ander beleidsterrein."*	De verbinding met de bijdrage van sport op andere beleidsterreinen wordt op doelstellingenniveau benoemd (o.a. in het kader op pagina 4 van het Actieplan). In de acties uit het actieplan wordt de verbinding benadrukt, hetgeen met de onderstreping op pag. 23 en 24 in het rapport wordt bevestigd. De verbinding is dus wel expliciet gelegd, maar niet concreet uitgewerkt.	De verbinding wordt in het Actieplan inderdaad benoemd. Uit de interviews en vanuit de andere beleidsdocumenten komt echter naar voren dat die verbinding nog niet geborgd is in ander gemeentelijk beleid. De tekst is als volgt aangepast: *"Op doelstellingenniveau wordt in het Actieplan Sport en Bewegen weliswaar een verbinding gelegd met de bijdrage die sport kan leveren ten aanzien van andere beleidsterreinen (onder meer in het kader op pagina 4 van het Actieplan). Deze verbinding komt echter niet terug in andere beleidsdocumenten waar de verbinding mee tot stand moet komen. Ook wordt de verbinding nog niet concreet uitgewerkt. Wij hebben onderstreept waar een relatie wordt gelegd met een ander beleidsterrein om deze expliciet te maken:"*
9	26	*"Het sportaccommodatiebeleid valt onder sport en de panden vallen onder vastgoed."*	Een aantal sportaccommodaties/-panden (vooral kleedkamers) zijn nog steeds de verantwoordelijkheid van sport en niet van Vastgoed. De passage dat de panden onder vastgoed vallen is derhalve feitelijk onjuist.	De volgende aanpassing is verwerkt: *"Het sportaccommodatiebeleid valt onder sport. De meeste panden vallen onder vastgoed. Een aantal sportaccommodaties/panden (vooral kleedkamers) zijn nog steeds de verantwoordelijkheid van sport."*
10	28	*Subsidie WRZV/de boog met omschrijving Ster van Zwolle* (figuur 3)	De omschrijving is onjuist, moet zijn "aangepast sporten" (zaalvoetbal voor sporters met een beperking).	In de rapportage is de omschrijving aangepast (*"aangepast sporten – zaalvoetbal voor mensen met een beperking").*

11	28	*"We constateren tevens dat de subsidieverlening binnen sport is toegenomen in 2017 ten opzichte van 2016, ondanks de bezuinigingsopdracht op het beleidsterrein sport."*	Dit moet genuanceerd worden. De stijging van de uitgaven heeft deels te maken met de jaarlijkse indexering, maar vooral met de (meerjarig incidentele) extra uitgaven per 2017 ten behoeve van de inzet buurtsportcoaches waardoor de subsidie aan SSZ dat jaar ook substantieel hoger is ondanks dat op het structurele budget van SSZ ook een bezuiniging is doorgevoerd.	De volgende toevoeging / nuance is gedaan in het rapport. *"… op het beleidsterrein sport. De stijging van de uitgaven heeft deels te maken met de jaarlijkse indexering, maar vooral met de (meerjarig incidentele) extra uitgaven vanaf 2017 voor de inzet van buurtsportcoaches. Hierdoor is de subsidie aan SSZ in 2017 substantieel hoger, ondanks bezuinigingen op het structurele budget van SSZ."*
12	31	*"Er wordt vooral kwalitatieve invulling gegeven aan het begrip 'vitaliteit' en de kerndoelstellingen. Deze invulling is echter niet eenduidig vastgelegd in het Actieplan of in andere documenten."*	De term eenduidig kan verschillend worden geïnterpreteerd, dus nadere duiding is nodig om deze stelling te toetsen.	De volgende toevoeging is verwerkt: *"…. Echter niet eenduidig (voor één uitleg vatbaar) vastgelegd in het Actieplan of in andere documenten."*
13	31	*"De budgetten van de gemeente Zwolle zijn gewijzigd met de vaststelling van het Actieplan."*	Zoals aangegeven ligt deze relatie er niet, de bezuiniging was er ook geweest zonder het actieplan. Dit is ook iets dat vaker terugkomt (zie ook opmerking bij pag. 21).	Het rapport is als volgt aangepast: *"Sinds 2016 zijn de budgetten voor de sport gewijzigd: er is een initiële bezuiniging doorgevoerd van € 800.000 (uiteindelijk netto € 500.000). Bij de vaststelling van het Actieplan in september 2016 is daarmee sprake van beperktere budgetten dan voorheen".*
14	34	*"…is er een ondersteuning van topsport", " … wordt niet of nauwelijks genoemd in het Actieplan" en "geen beleidsdoelen op geformuleerd."*	De passage m.b.t. topsport is ons nog niet helemaal scherp en lijkt tegenstrijdigheden te bevatten. Feit is dat Topsport inderdaad geen (opzichzelfstaand) beleidsdoel is in het Actieplan.	In het rapport zijn feitelijke constateringen gedaan in relatie tot de onderzoeksvraag (in hoeverre wordt rekening gehouden met top- en breedtesport?). Die feitelijke constateringen worden rondom topsport benoemd. Het rapport is niet aangepast.
15	34	*"ongeorganiseerd sporten wordt niet ondersteund"*	Dit is onjuist. Intentie van het Actieplan is juist om meer ondersteuning te bieden door het beter faciliteren van sport en bewegen in de openbare ruimte.	De tekst op pagina 34 is aangevuld met *"Actiepunt 15 gaat wel in op sport en bewegen in de openbare ruimte, maar de verwijzing is vooral impliciet, ook in de uitwerking".* Het beter faciliteren van sport en bewegen in de openbare ruimte wordt niet uitgewerkt (in het Actieplan of in andere beleidsnota's).
16	35	*"Ongeorganiseerde sport is geen focusgebied, net zo min als sport en bewegen in de openbare ruimte."*	Sport en bewegen in de openbare ruimte is in het Actieplan een specifiek actiepunt en daarmee wel een focusgebied.	Aangepaste analoog aan de voorgaande aanpassing (punt 15).
17	38		"Wyz" moet zijn WIJZ .	Dit is aangepast in het rapport.
18	39	*"nauwelijks tot geen sprake van 'verplichte' samenwerking voor de uitvoering van het sportbeleid. Slechts incidenteel wordt het SSZ opgelegd om samen te werken, bijvoorbeeld bij het beheer van sporthal De*	Binnen de subsidieafspraken met SSZ kunnen wij verplichten tot samenwerking. Naast de specifiek verplichte samenwerking t.a.v. structurele taken als het Anker en buurtsportcoaches is in de prestatieafspraken met SSZ opgenomen dat SSZ met andere	De passage is als volgt aangepast: *"De rol die de gemeente speelt, beperkt zich dan ook grotendeels tot dat wat de afdeling sport doet of initieert in relatie tot SSZ. Op beleidsniveau is nauwelijks tot geen sprake van 'verplichte' samenwerking voor de uitvoering van het sportbeleid. Op het uitvoeringsniveau zijn binnen de*

		Anker en zoals eerder genoemd bij de inzet van buurtsportcoaches."	maatschappelijke partners (Travers, Wijz, GGD etc.) dient samen te werken op thema's en projecten. De stelling in het rapport is daarmee onjuist.	*subsidieafspraken met SSZ mogelijkheden voor de gemeente op te sturen op samenwerking. Naast de specifiek verplichte samenwerkingen ten aanzien van structurele taken, zoals het beheer van Het Anker en de buursportcoaches is in de prestatieafspraken opgenomen dat SSZ met andere maatschappelijke partners (Travers, WIJZ, GGD etc.) dient samen te werken op thema's en projecten."* Hierbij de opmerking dat de stelling "op **beleidsniveau** is nauwelijks tot geen sprake van 'verplichte' samenwerking voor de uitvoering van het sportbeleid", blijft in onze optiek staan. De samenwerking binnen Zwolle op het gebied van Sport en andere beleidsterreinen is verkokerd en er zijn geen incentives of verplichtingen omdat te doen. Op het **uitvoeringsniveau** is de verplichting tot samenwerking wel te maken, zoals door de gemeente wordt aangegeven.
19	39	*"Er worden, uitgezonderd voor G-sport, geen subsidies gegeven aan sportverenigingen."*	Tussen "geen" en "subsidies" het woord "structurele" toevoegen. Dit omdat wel indirect en in voorkomende gevallen incidenteel subsidie wordt verstrekt.	De rapportage is als volgt aangepast: *"… geen structurele subsidies gegeven…."*
20	39	*"Deze middelen zijn wel te verkrijgen via de subsidieregeling Initiatiefrijk Zwolle, waar cofinanciering tot € 15.000 aangevraagd kan worden."*	Deze moet worden genuanceerd. Het stimuleringsfonds Initiatiefrijk Zwolle is niet specifiek (of uitsluitend) bedoeld voor aanpassingen aan (sport)accommodaties, maar geldt voor allerlei maatschappelijke initiatieven vanuit de stad. Daarnaast wordt de indruk gewekt dat een aanvraag altijd leidt tot een cofinanciering tot € 15.000,-. Een aanvraag wordt immers altijd getoetst aan de criteria van het stimuleringsfonds.	De volgende aanvulling is gedaan in het rapport: *"… aangevraagd kan worden. Het stimuleringsfonds Initiatiefrijk Zwolle is overigens niet specifiek of uitsluitend bedoeld voor aanpassingen aan (sport)accommodaties, maar geldt voor allerlei maatschappelijke initiatieven vanuit de stad. Aanvragen worden getoetst aan de criteria van het stimuleringsfonds".* In onze optiek wordt overigens niet de indruk gewekt dat een aanvraag altijd leidt tot cofinanciering. In het rapport wordt gesteld dat cofinanciering tot € 15.000 aangevraagd kan worden.
21	39	*"Verder is met de verenigingen afgesproken dat zij af en toe hun accommodaties mogen (onder)verhuren."*	Dit is onjuist. Dit is in het Actieplan genoemd als een mogelijkheid in het kader van het verdienvermogen. Deze mogelijkheid is nog onderwerp van gesprek, waarbij gekeken wordt naar de reikwijdte van een eventuele afspraak. Er is over het (onder)verhuren dus nog toestemming verleent door de gemeente noch een afspraak gemaakt met de verenigingen.	De volgende aanpassing is verwerkt: *"Verder is in het Actieplan de mogelijkheid genoemd dat verenigingen hun accommodaties af en toe mogen (onder)verhuren, zodat ze een extra verdienmodel zouden kunnen creëren. De mogelijkheid wordt momenteel nog onderzocht op de reikwijdte."*
22	40	*"…is eerst gekeken naar de kostendekkendheid van buitensportaccommodaties. Die varieerde van circa 10%*	Het onderzoeksbureau refereert aan een (interne) rapportage m.b.t. kostendekkendheid van de buitensportaccommodaties. De	De percentages zijn aangepast in de rapportage.

		(o.a. handbal) tot ongeveer 40% (hockey).“	percentages zijn onjuist. Voor handbal ligt percentage rond 3% en dat van hockey rond de 20% (voor een waterveld).	
23	40	*“Buitensportverenigingen op grotere sportparken hebben het voordeel van een sportparkmanager”.*	Dit is onjuist. Ook de kleinere sportparken en de binnensportverenigingen kunnen gebruik maken van een sportparkmanager. De sportparkmanager wordt in principe stadsdeelgericht ingezet.	De passage is als volgt aangepast: “Met name binnensportverenigingen hebben moeite met de veranderingen en dan met name op het vervullen van een maatschappelijke functie en het creëren van een eigen verdienmodel. Er is 3 fte aan sportparkmanagers beschikbaar gesteld om verenigingen daarbij te helpen. Deze richten zich zowel op binnensport- als buitensportverenigingen, ook gericht op grote, maar vooral kleine verenigingen. De sportparkmanagers hebben als doel om op de sportparken, alle verenigingen op het park mee te nemen in een rendabele samenwerking. De gedachte hierachter is dat inwoners van Zwolle moeten sporten en bewegen, ongeacht welke sport. Er wordt daarom ingezet op sportparkmanagement, waarmee getracht wordt de Zwollenaar op één locatie zoveel mogelijk sportaanbod te bieden. Op deze wijze probeert de gemeente Zwolle en SSZ ook de kleinere verenigingen als mede de binnensportverenigingen actief deel laten te nemen aan de doelstellingen van het Actieplan en te zorgen dat de verenigingen vitaal blijven.”
24	44	*“De volgende resultaten geven aan dat het Actieplan Sport en Bewegen wordt gedragen en uitgedragen door de sportverenigingen.“*	De gepresenteerde resultaten roepen vragen op (85% betrokken geweest terwijl slechts 62% aangeeft uitgenodigd te zijn). Daarnaast corresponderen de percentages niet met de diagrammen in de bijlage (bijv. pag. 69: 15% ja, betrokken geweest bij het Actieplan, waar op pag. 44 85% wordt genoemd).	Per abuis zijn bij 4 percentages de verkeerde percentages in de bijlage verwerkt, hetgeen terecht verwarring op kan leveren. De juiste percentages zijn verwerkt in de rapportage. De duiding en toelichting rond de resultaten zijn in de rapportage aangepast. Ook de toelichting in de bijlage is aangepast.
25	48	*“het doel 1.4.1 uit 2017 hoort bij doel1.2.2 uit 2018…” en “moeilijk een consistente lijn te trekken tussen de doelen”.*	In het kader van het project “verbeteren sturend vermogen” vanuit de concernstaf, wordt gezocht naar optimale en doelmatige inrichting van de programmabegroting. Vanwege dit proces zijn de programma’s en de programma indelingen van 2016 op 2017 en van 2017 op 2018 gewijzigd. De doelstellingen uit het beleid (Actieplan) blijven ongewijzigd, zij het dat zij op een andere wijze in de programmabegroting worden opgenomen.	De ambtelijke toelichting onderstreept het punt dat in de rapportage gemaakt wordt. Het is nu nog moeilijk een consistente lijn te trekken tussen de doelen. Na verloop van tijd, als de wijzigingen ‘geland’ zijn, zal er vermoedelijk makkelijker een consistente lijn getrokken kunnen worden. De rapportage is niet aangepast naar aanleiding van de opmerking.
26	51	*“….terugkoppeling naar*	Dit is onjuist. SSZ brengt jaarlijks	Het klopt dat SSZ jaarlijks een verslag

		beleidsniveau nog beperkt wordt gemaakt" en "Veel zaken zitten in de hoofden van personen en functionarissen, waarbij een expliciete en duidelijke verantwoording op papier nog ontbreekt."	ten behoeve van de vaststelling van subsidie uitgebreid inhoudelijk en financieel verslag (op papier) uit over haar inzet, prestaties en resultaten.	uitbrengt (inhoudelijk en financieel). De doelstellingen en de resultaten worden echter niet volledig afgedekt door de uitvoering van SSZ. De beweging die met het Actieplan in gang gezet wordt, leidt ook via andere organisaties tot resultaten. De resultaten van SSZ zijn daarbij een van de componenten voor de verantwoording. In de rapportage wordt verwezen naar het feit dat er vooralsnog geen totaaloverzicht is, waarmee de beweging en de resultaten van het Actieplan gepresenteerd en verantwoord kunnen worden naar de gemeenteraad. De tekst in de rapportage is niet aangepast.
27	74	*"De kans bestaat dan ook dat op termijn het beheer door SSZ wordt overgenomen."*	Dit moet genuanceerd worden. Overname van beheer door SSZ is geen doelstelling, maar slechts hypothetisch, mocht bijvoorbeeld stichting het Anker niet meer aan haar verplichtingen kunnen voldoen. Met de tekst wordt de indruk gewekt dat SSZ als streven heeft de totale exploitatie van wijkcentrum en sporthal over te nemen, gelegitimeerd door de maatschappelijke doelstelling op sportgebied. Dit is niet correct.	De tekst is als volgt aangepast: *"Mocht Stichting Het Anker niet meer aan haar verplichtingen kunnen voldoen, dan bestaat de kans dat op termijn het beheer door SSZ wordt overgenomen. De gemeente geeft aan dat overname van beheer door SSZ geen doelstelling is."*
28	77	*"heeft daarvoor vastgelegd dat eerste elftal spelers van PEC Zwolle zich beschikbaar stellen voor maatschappelijke projecten".*	In de afspraken met PEC Zwolle is niet expliciet vastgelegd dat het om eerste elftalspelers gaat. Afspraak is dat de club een bijdrage levert aan maatschappelijke projecten.	De tekst is als volgt aangepast: "heeft daarvoor vastgelegd dat PEC Zwolle zich beschikbaar stelt voor maatschappelijke projecten."
29	78	Bijlage 4: Geïnterviewden	20 november 2017: Janssen is met dubbel –s 23 november 2017: Mullema moet zijn Mellema. Functie dient te zijn Manager uitvoeringsprogramma	Dit is aangepast in de rapportage (bijlage 4).

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 9 juli 2018

onderwerp	Beantwoording motie Waardig ouder worden in Zwolle
portefeuillehouder	William Dogger
informant	Dijk, Erna van (2110)
medeopstellers	
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Informatienota beantwoording motie Waardig ouder worden in Zwolle

Voorgesteld besluit raad

Kennis te nemen van de beantwoording van motie 608 Waardig ouder worden in Zwolle

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 5 april 2018

Onderwerp	Motie Waardig ouder worden in Zwolle
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder Klaas Sloots en William Dogger

Informant G.R. van Dijk
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling / OW
Telefoon 038 498 2110
Email GR.van.Dijk@zwolle.nl

Bijlagen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

1. Kennis te nemen van de beantwoording van Motie 608 Waardig ouder worden in Zwolle

Datum 5 april 2018

Toelichting op het voorstel

Inleiding
In onze stad wonen bijna 34.000 mensen ouder dan 55 jaar. Van hen heeft ruim 4000 een migrantenachtergrond. Dat is ruim 14%. Uit onderzoek blijkt dat ouderdomsgerelateerde zorgvragen bij mensen met een migrantenachtergrond veel meer voorkomen. Ook is de gemiddelde levensverwachting korter dan bij autochtonen. Van de ouderen met een migrantenachtergrond woont ongeveer de helft in Holtenbroek, Aalanden en Stadshagen.

Onderzoek rekenkamercommissie
In het onderzoeksrapport van de rekenkamercommissie komt naar voren dat wij als organisatie nog kunnen groeien in ons omgevingsbewustzijn voor wat betreft het tijdig inschatten van signalen van (groepen) inwoners en dan met name inwoners met een migrantenachtergrond. Ook de rol van de gemeente bij het vormgeven en uitvoeren van het lokale inclusieve beleid kan sterker omdat de gemeente immers een belangrijke schakel is binnen de lokale integratieketen.

Uitwerking motie
De motie die de raad op 18 december 2017 heeft aangenomen over Waardig ouder worden in Zwolle, specifiek voor de eerste generatie ouderen met een migrantenachtergrond past heel mooi bij onze signalerende en stimulerende taak. Uw raad heeft het college opgeroepen:
- met vertegenwoordigers van diverse migrantengroepen, zorginstellingen en wooncorporaties om tafel te gaan en te kijken welke woon-zorgbehoefte er is;
- hierbij ook gebruik te maken van onderzoekresultaten en andere documentatie van migrantengroepen of andere partners;
- te onderzoeken op welke manier de gemeente kan bijdragen om in deze behoefte te voorzien.

In deze nota informeren wij de raad over de stappen die inmiddels gezet zijn en welke nog gezet gaan worden waarbij onze focus met name ligt op het oppakken van signalen uit de samenleving en het bewust maken van onze partners van de problematiek waar oudere migranten mee te maken hebben. Uit onderzoek blijkt dat specifieke ouderdomsgerelateerde ziekten zoals diabetes en vooral ook dementie verhoudingsgewijs veel meer voorkomen dan bij andere inwoners van de stad.

Kernboodschap
Ondersteuningsaanbod sluit onvoldoende aan op de vraag van deze doelgroep
Wij zijn van mening dat iedereen in Zwolle waardig oud mag worden en erbij hoort. Daarvoor bieden wij ondersteuning, dit is altijd maatwerk. Bij dit bieden van ondersteuning wordt echter nog veel uitgegaan van normen en waarden en zorgaanbod dat veelal niet aansluit op de zorgvraag van oudere migranten. In de praktijk blijkt dan ook dat er weinig gebruik van het aanbod wordt gemaakt en dat vooral beroep wordt gedaan op het eigen sociale netwerk waaronder mantelzorgers. Deze dreigen hierdoor overbelast te raken. Voor ouderen en mantelzorgers is het essentieel dat de welzijn- en zorgorganisaties meer oog en hebben voor de specifieke problematiek en behoeften en aanbod hiervoor ontwikkelen en aanbieden zodat. Het welzijn van deze ouderen zal hiermee naar verwachting verbeteren waardoor wellicht minder of ander beroep gedaan wordt op de mantelzorger(s).

In kaart brengen zorgvragen van ouderen met migrantenachtergrond
Door in gesprek te gaan met migrantengroepen, zorginstellingen en wooncorporaties en participatieraad is de afgelopen tijd verkend wat de behoefte van ouderen met een migrantenachtergrond in Zwolle is. Meer specifiek is gekeken naar de behoefte van ouderen en hun mantelzorgers waar het gaat om ouderen van Turkse en Marokkaanse achtergrond met dementie omdat rond deze groep door Pro Memo, Windesheim en mantelzorgers in cocreatie gewerkt is aan cultuursensitieve dementiezorg.
Organisaties zijn opgeroepen mee te denken hoe ook zij meer cultuursensitief kunnen werken.

Consequenties
Onderwerp ingebracht in WWZ038
In de pas uitgevoerde woningmarktanalyse is geen specifieke aandacht besteed aan het onderwerp en uit de analyse is geen generieke woonwens naar voren gekomen. Het WWZ038 programma: een samenwerkingsverband van woon- en zorgpartners en de gemeente is daarom de vraag voorgelegd in hoeverre de organisaties op de hoogte zijn van de specifieke woonzorgbehoefte van ouderen met een migrantenachtergrond en in welke mate sprake is van specifiek cultuurgebonden zorg. Hoe gaan organisaties hiermee om. Uit de reacties blijkt dat de organisaties bewust zijn van de andere vraag naar wonen, zorg en welzijn die migrantenouderen kunnen hebben. Men wil hier ook gehoor aan geven als de vraag zich voordoet en maatwerk leveren. Probleem dat wordt aangegeven is vooral dat de groepen in Zwolle te klein zijn om specifiek beleid op te voeren. Voor SWZ komt daar nog bij dat er al een behoorlijke druk op de sociale huurmarkt ligt. Hun ervaring met een specifiek wooncomplex is ook dat binnen een doelgroep vaak verschillende subgroepen te onderscheiden zijn dat leidde tot extra druk op de leefbaarheid in het complex. Kortom de meeste organisaties willen wel maatwerk leveren op het moment dat hierom gevraagd wordt maar nemen geen actieve houding in. Een uitzondering hierop is IJsselheem. Zij geven aan te investeren in hun medewerkers door hen de scholing te laten volgen over cultuursensitieve zorg voor ouderen en hen de mogelijkheid te geven zich in overleg met familie/mantelzorgers te verdiepen in de cultuur van de cliënt.

Op het gebied van Welzijn wordt aangegeven dat er behoefte is aan specifieke professionele dagbesteding/dagopvang voor dementerende en/of chronisch zieke migranten. Daarnaast is er behoefte aan maatjes/vrijwilligers met dezelfde achtergrond, ervaring en/of taal.
Een samenvatting van de reacties van de partners in WWZ038 wordt aangeboden aan de voorzitter ter bespreking in WWZ 038.

Rapport van Pro Memo
Daarnaast heeft Pro Memo (kenniscentrum dementie Hogeschool Windesheim) samen met Windesheim gesprekken gevoerd met migrantengroepen en professionals in het kader van cultuursensitieve dementiezorg. Die gesprekken hebben geleid tot een rapport dat is aangeboden aan ons College. Hierin staan een aantal aanbevelingen voor de gemeente:

1. De gemeente kan verschillende partijen die zorg en welzijn leveren met elkaar verbinden om zo het gemeenschappelijk doel, cultuursensitieve dementiezorg in de regio Zwolle, te realiseren.
2. Samenwerking rondom migrantenzorgvragers wordt één van de eisen bij aanbestedingen in de zorg.
3. De gemeente kan een platform of project starten waarmee dementiezorg toegankelijk wordt gemaakt voor mensen met een niet-Nederlandse achtergrond. Op dit platform kunnen zorgaanbieders en zorgvragers elkaar ontmoeten.

4. Mantelzorgers die betrokken zijn bij de projectgroep Samen aan de Slag geven aan dat zij over deze punten graag in gesprek willen met de gemeente met steun van Zwolle Doet! En Hogeschool Windesheim.

Vervolg

Wij willen als volgt met deze adviezen omgaan.

Verbinden van partijen
Het netwerk senioren dat werkzaam is onder de vlag van Zwolle Gezonde Stad, bestaande uit vertegenwoordigers van zorg en welzijnsorganisaties, seniorenraad, gemeente en GGD heeft onlangs gesproken over cultuursensitieve dementie zorg en welzijn. De organisaties waren zich in het algemeen niet bewust van de problematiek en de vraag van ouderen met een migrantenachtergrond. De aanwezige organisaties hebben unaniem aangegeven dit onderwerp op hun interne agenda te willen plaatsen. Binnen het netwerk worden de ontwikkelingen in de organisaties gevolgd en worden ervaringen gedeeld.

Samenwerking als eis bij aanbestedingen
In de contracten met zorgaanbieders is het bieden van maatwerk een leidend principe. Om goed maatwerk te kunnen bieden is samenwerking belangrijk. Dit geldt overigens niet alleen voor mensen met een migratieachtergrond maar voor al onze klanten.

In gesprek met de projectgroep Samen aan de Slag
Wij hebben tijdens de overhandiging van het rapport gesproken met de mantelzorgers die betrokken zijn bij de projectgroep Samen aan de Slag. Hun dilemma's en knelpunten zijn bij ons bekend. Daarom zijn wij onder andere aangesloten bij het netwerk Cultuursensitief werken en dementie. Dit netwerk is gestart op basis van de ervaringen van deze projectgroep. Doel van het netwerk is ondersteuning op maat te geven. De opbrengsten van het netwerk en het gezamenlijke proces worden vastgelegd en landelijk verspreidt via Dementiezorg voor Elkaar.

Openbaarheid
Deze informatienota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 46136

Onderwerp Beantwoording motie Waardig ouder worden in Zwolle

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 19-06-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 juli 2018,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 9 juli 2018

onderwerp	Aanvraag vergunning vijfde coffeeshop
portefeuillehouder	Henk Jan Meijer
informant	Runhart, Denise (2445)
medeopstellers	
afdeling	Fysieke Leefomgeving
bijlagen	Voorstel: Informatienota Aanvraag vergunning vijfde coffeeshop Bijlage: Beantwoording vragen Philosofenallee

Voorgesteld besluit raad

kennis te nemen van:
1. Het besluit van de burgemeester om de aanvraag voor de vijfde coffeeshop in behandeling te nemen.
2. De afweging die aan dit besluit ten grondslag ligt zoals opgenomen in de informatienota.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 25 juni 2018

Onderwerp	Aanvraag vergunning vijfde coffeeshop
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder Henk-Jan Meijer

Informanten A.A. Verhagen, B. van der Meer, H. Valkeman en D. Runhart
Afdeling Fysieke Leefomgeving
Telefoon 038 498 2445
Email D.Runhart@zwolle.nl

Bijlagen 1. Beantwoording vragen bewoners Philosofenallee

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

1. Het besluit van de burgemeester om de aanvraag voor de vijfde coffeeshop in behandeling te nemen.
2. De afweging die aan dit besluit ten grondslag ligt zoals opgenomen in de informatienota.

Inleiding

Voorgeschiedenis

Na sluiting van coffeeshop Dino's in 2013 is één van de vijf beschikbare gedoogbeschikkingen voor een coffeeshop in Zwolle vrijgekomen. Vervolgens zijn gesprekken gestart met de eerstvolgende op de wachtlijst en is hem de mogelijkheid geboden een locatie voor te dragen. Een aantal locaties is de afgelopen jaren de revue gepasseerd. Om verschillende redenen zijn deze locaties afgevallen.

Procedure huidige locatie

Sinds september 2017 is de locatie Vechtstraat 98 in beeld. Door middel van een haalbaarheidsonderzoek is deze locatie getoetst aan de voorwaarden van het drugsbeleid, planologische inpasbaarheid en is een inschatting gemaakt van de beheersbaarheid van een coffeeshop op deze locatie. Daarbij is onder andere gebruik gemaakt van de expertise van de politie en wijkmanager.

Het college heeft de gemaakte afwegingen besproken.

Kernboodschap

Middels deze nota wordt de raad geïnformeerd over het besluit van de burgemeester de aanvraag formeel in behandeling te nemen. Het college heeft kennis genomen van dit voornemen.

De toets aan het drugsbeleid, de georganiseerde informatieavond en het aanvullende haalbaarheidsonderzoek hebben geen zwaarwegende argumenten opgeleverd op grond waarvan kan worden geoordeeld dat de aanvraag voor de Vechtstraat 98 niet in procedure zou moeten worden gebracht. Daarbij is voor zover de bevoegdheid bestaat recht gedaan aan de belangen en zorgen van de buurt.

Overwegingen

1. Voor de vestiging van een coffeeshop is een horeca- exploitatievergunning en een gedoogbeschikking voor de verkoop van softdrugs noodzakelijk.

1.1. Horeca-exploitatievergunning

De beoordeling van de aanvraag voor de horeca-exploitatievergunning vindt plaats op basis van de APV. Die vergunning kan worden geweigerd in het belang van de openbare orde; de openbare veiligheid; de volksgezondheid; de bescherming van het milieu. Dat betekent dus ook dat als geen weigeringsgronden aanwezig zijn, de vergunning moet worden verleend. Er wordt een zorgvuldige belangenafweging gemaakt binnen de kaders van de APV.

1.2. Gedoogbeschikking

De benodigde gedoogbeschikking ziet op de verkoop van softdrugs. De ingediende aanvraag zal worden beoordeeld aan de hand van de toetsingscriteria uit het Drugsbeleid.

Deze toetsingscriteria zijn:
- Het afstandscriterium van 250 meter afstand van een school;
- Het bestemmingsplan. Een pand waarin een coffeeshop is gevestigd dient een horecabestemming te hebben;
- De ondernemer heeft geen strafblad

- Mogelijke overlast: voor iedere locatie geldt dat er geen overlast mag ontstaan. Dit betekent: geen aantasting van het woon- of leefklimaat in directe omgeving van de coffeeshop in de vorm van hinderlijk gedrag, samenscholen/rondhangen van bezoekers/klanten, openlijk gebruik van drugs, verkeersoverlast, geluidsoverlast, vervuiling en dergelijke.

Coffeeshops worden gelijkgeschakeld met horecabedrijven en deze bedrijven brengen vaak enige hinder voor de omgeving met zich mee zoals hierboven aangegeven. Zolang de hinder rond een coffeeshop niet groter of anders is dan bij een gemiddeld horecabedrijf, is er geen sprake van overlast en dus ook geen grond voor weigering van de aanvraag.
Het algemene beeld van coffeeshops in Zwolle is positief, gezien het aantal overlastmeldingen. Toch is het begrijpelijk dat iedere nieuwe locatie voor een coffeeshop in meer of mindere mate, gelet op het negatieve imago van coffeeshops, op de nodige weerstand van de omgeving (omwonenden en ondernemers) stuit. Bij de beoordeling van de aanvraag is het dan ook noodzakelijk om een zo objectief mogelijke inschatting van de verwachte overlast te geven. Reden voor de gemeente om zo vroeg mogelijk het gesprek met de omgeving te zoeken, in de vorm van een informatieavond. De uitnodiging hiervoor is in een brede cirkel rondom de beoogde locatie verspreid.

Tot nu toe is de aanvrager bereid geweest om mee te bewegen bij het afketsen van verschillende locaties. Bij deze locaties waren goede argumenten om uiteindelijk niet door te gaan. Er is nu geen concrete aanleiding om niet door te gaan met deze locatie. De aanvrager weet dat ook en kan een formeel besluit afdwingen. Bij weigering is het risico groot dat deze bij de bestuursrechter geen stand houdt. Datzelfde geldt voor een wijziging van het beleid gedurende de aanvraag, zeker als het beleid wordt gewijzigd ten nadele van de aanvrager. Uitgangspunten zoals ‘fair-play’ en ‘de regels niet veranderen gedurende de wedstrijd’ zijn belangrijke argumenten om de kaders nu niet te wijzigen. Het ligt niet in de lijn der verwachting dat de aanvrager zijn aanvraag vrijwillig in zal trekken.

2. Zorgen uit de omgeving.

2.1. Opwaardering Diezerbrink

Als gemeente zijn we bezig, samen met ondernemers, bewoners en pandeigenaren een plan te maken om het winkelgebied Diezerbrink een facelift te geven. De komst van de coffeeshop moet hier geen afbreuk aan doen, dat is ook ons standpunt. Tezamen met de instelling van een beheercommissie is onze inzet het gebied zodanig te versterken dat het de komst van een coffeeshop aan kan.

2.2. Sociaal maatschappelijke kenmerken omgeving

In de omgeving bevinden zich locaties met kwetsbare bewoners. Dat geldt ook voor andere coffeeshoplocaties. Als waarborg voor het tegengaan van verslavingsproblematiek staat in het drugsbeleid dat de exploitant van de coffeeshop en beheerders zoals vermeld in de gedoogbeschikking aantoonbaar deskundig moeten zijn op het gebied van problematisch drugsgebruik en drugsverslaving, en beschikken over een bewijs hiervan, afgegeven door een verslavingszorginstelling. In de coffeeshop dient op een zichtbare plaats voorlichtingsmateriaal over het gebruik van cannabis aanwezig te zijn waarin aandacht wordt gegeven aan de gevaren van cannabisgebruik en de mogelijkheden ten aanzien van de hulpverlening. Daarnaast dient de coffeeshophouder bij klanten ten aanzien waarvan wordt gesignaleerd dat er sprake is van risicovol gebruik en/of verslaving, actief deze gevaren onder de aandacht van de betreffende klanten te brengen en deze op de mogelijkheden van hulpverlening te wijzen. Deze eis is op iedere coffeeshophouder in Zwolle van toepassing.

Tevens zullen via de lijnen van de beheercommissie en het opbouwwerk de ontwikkelingen in de buurt gevolgd worden.

3. Verwachte overlast

Tijdens de informatieavond op 11 april werden vragen gesteld en zorgen geuit over met name verkeer, parkeren en overlast.

3.1. Verkeer en parkeren.

Naar aanleiding van de informatieavond is extra onderzoek gedaan naar verkeersaspecten. De door de aanvrager opgegeven bezoekersaantallen zijn getoetst aan een aantal vergelijkbare situaties. Daaruit is naar voren gekomen dat er meer klanten verwacht worden dan vooraf ingeschat. De verblijfsduur is echter korter dan ingeschat. Dit betekent dat er meer verkeersbewegingen zijn, maar de hoeveelheid verkeer die de coffeeshop genereert is bescheiden ten opzichte van de bestaande verkeersstromen. Er ontstaat een parkeerbehoefte van 4 parkeerplaatsen. Deze parkeerbehoefte op basis van het referentiemateriaal blijft binnen de marge van wat beschikbaar is aan parkeerruimte, met uitzondering van de zaterdagmiddagpiek.

3.2. Gebruik pand

Buurtbewoners met name de naaste en achterburen, hebben zorgen geuit over overlast die zij verwachten. De ondernemer heeft uitgesproken dat hij de tuin niet gebruikt voor de uitoefening van zijn bedrijf. Om te voorkomen dat buurtbewoners ongewild in aanraking komen met sofdrugs zijn terrassen bij coffeeshops niet toegestaan. Ook op grond van het bestemmingsplan is het niet toegestaan de tuin te gebruiken voor de exploitatie van de coffeeshop. Bij de ingang aan de voorzijde wordt, zo heeft de ondernemer aangegeven, een portier/gebiedsmanager aangesteld om overlast direct te kunnen signaleren en aan te pakken.

3.3. Openingstijden.

Op basis van de opmerkingen tijdens de informatieavond heeft de ondernemer besloten dat de coffeeshop van 10.00 uur tot 22.00 uur open is. Eerder in de procedure werd al ingezet op een sluitingstijd van 23.00 uur. De APV staat toe dat coffeeshops van 08.00 uur tot 01.00 uur geopend mogen zijn. De afgesproken sluitingstijden zijn beperkter dan andere coffeeshops, horecagelegenheden en winkels in Zwolle.

3.4. Huisregels.

De ondernemer heeft huisregels opgesteld.

Verder heeft hij aangegeven dat hij actief mee werkt aan beheermaatregelen, zowel binnen de coffeeshop als ook in de omgeving ervan. Zo stelt hij een portier in, die gedurende de openingstijden, toezicht houdt op de omgeving en overlast tracht te voorkomen. Ook heeft hij huisregels opgesteld waarin bijvoorbeeld is opgenomen dat foutparkeerders niet woren bediend.

Consequenties

Na publicatie van de aanvraag op 27 juni is er voor buurtbewoners een formele mogelijkheid om gedurende twee weken hun zienswijzen in te dienen.

Communicatie

De omwonenden (circa 1200) hebben een brief ontvangen dat de aanvraag in behandeling is genomen. In de brief staat een verwijzing naar de website www.zwolle.nl/aanvraagcoffeeshop. Op deze website staat procesinformatie over publicatie, zienswijzen en rechtsmiddelen, en een overzicht van vragen en antwoorden die tijdens de avond en daarna zijn gesteld. Extra aandacht is er voor de informatievoorziening aan direct omwonenden, ondernemers(vereniging) en instellingen zoals RIBW. Daarnaast gaat er op het moment van publicatie van de aanvraag een persbericht uit.

Vervolg
Na afloop van de zienswijzetermijn volgt de beoordeling en weging van de zienswijzen en definitieve besluitvorming. Tegen dat definitieve besluit staan rechtsmiddelen open, zowel voor de aanvrager als voor andere belanghebbenden.

Als de vergunning en de gedoogbeschikking worden verleend, dan wordt een vertegenwoordiging van buurtbewoners en ondernemers in de gelegenheid gesteld zich aan te melden voor een beheercommissie.

In de beheercommissie wordt een beheermatrix opgesteld. Daarin wordt ingegaan op de mogelijke soorten overlast en de verantwoordelijkheid van de verschillende partijen. Uitgangspunt is dat bij alle meldingen de exploitant het eerste aanspreekpunt is voor meldingen en maatregelen neemt ter voorkoming van (herhaling) van overlast.
In de buurt wordt vervolgens een flyer met afspraken en bereikbaarheidsnummers verspreid.

Openbaarheid
Openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 46040

Onderwerp Aanvraag vergunning vijfde coffeeshop

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 25-06-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 juli 2018,

de voorzitter,

de griffier,

Beantwoording vragen die de bewoners aan de Philosofenallee hebben met betrekking het voornemen van de gemeente om aan de Vechtstraat 98 een coffeeshop te vestigen.

1. In december 2017 was de presentatie van de plannen om het winkelgebied Diezerbrink te herinrichten (o.a. de vd TAK-straat en Vechtstraat), ook zijn er middelen beschikbaar. Het doel van die plannen: verbinding van het winkelgebied met het centrum, versterking van het winkelgebied en het opwaarderen van de openbare ruimte, waarbij het o.a. gaat om verlichting en parkeren.
Hoe verhoudt het verlenen van een vergunning om een coffeeshop aan de Vechtstraat 98 met dit beleid en het voornemen om het winkelgebied DiezerBrink te versterken? Hoe ziet de gemeente dat in het licht met de horecaversterkings-/winkelgebiedversterkingsvisie DiezerBrink?

We maken beheerafspraken met de ondernemer om te zorgen dat de kwaliteit van het winkelgebied niet negatief beïnvloed wordt. Via een beheercommissie bewaken we dit.

2. Voor de vestiging van een coffeeshop is ook een horecavergunning nodig.
Op de site van stad Zwolle is te lezen dat uitbreiding van de horecasector een kwaliteitsuitbreiding /-verhoging moet zijn.
Hoe rijmt de gemeente het verlenen van een horeca-vergunning aan een coffeeshop met deze visie op (uitbreiding) van de horecasector?

Verlening van deze vergunning past in het huidige drugsbeleid, dat uitgaat van een maximumaantal van 5. Er zijn nu 4 coffeeshops aanwezig. Bij het vaststellen van het geldende drugsbeleid is bepaald dat 5 coffeeshops passend is voor Zwolle.

3. Bij de presentatie van de nota gezondheidsbeleid “samen naar een gezonder Zwolle 2017- 2021” gaf de wethouder Ed Anker het volgende aan:
“Omdat gezondheid door zoveel factoren wordt bepaald, krijgt het ook een plek in verschillende andere beleidsdomeinen. Zo houden we bij de inrichting van de omgeving rekening met veiligheid, gezondheid en levensloopbestendigheid. Op deze manier willen we voldoende bewegen gemakkelijk en voor de hand liggend maken”, legt wethouder Ed Anker uit.
“Gezondheid krijgt bovendien een plaats in de nieuwe Zwolse omgevingsvisie. Verder gaan we de samenwerking aan met het beleidsdomein bereikbaarheid, gericht op de verschillende initiatieven die er zijn rondom fietsen. Door gezondheid, recreatie en bereikbaarheid te koppelen, ontstaat er een winwinsituatie. Het stimuleert mensen om dagelijks meer te bewegen.”
Wij willen graag weten van de gemeente of zij de vestiging van een coffeeshop passend vindt in bovenstaande beleidsvoornemens? En zo ja, wat dan de overwegingen zijn.

De specifieke aanpak ter bescherming van de volksgezondheid in relatie tot drugsverslaving is vastgelegd in het regionale verslavingsbeleid en het gemeentelijk gezondheidsbeleid en is om die reden niet in het geldende drugsbeleid opgenomen. De verschillende beleidsterreinen bestaan naast elkaar en hebben verschillende doelstellingen. De aanvraag van deze vergunning en gedoogbeschikking is een invulling van geldend drugsbeleid en wordt op basis daarvan beoordeeld. Als waarborg voor het tegengaan van verslavingsproblematiek staat in het drugsbeleid dat de exploitant van de coffeeshop en beheerders zoals vermeld in de gedoogbeschikking aantoonbaar deskundig moeten zijn op het gebied van problematisch drugsgebruik en drugsverslaving en beschikken over een bewijs hiervan, afgegeven door een verslavingszorginstelling. In de coffeeshop dient op een zichtbare plaats voorlichtingsmateriaal over het gebruik van cannabis aanwezig te zijn waarin aandacht wordt gegeven aan de gevaren van cannabisgebruik en de mogelijkheden ten aanzien van de hulpverlening. Daarnaast dient de coffeeshophouder bij klanten ten aanzien waarvan wordt gesignaleerd dat er sprake is van risicovol gebruik en/of verslaving, actief deze gevaren onder de aandacht van de betreffende klanten te brengen en deze op de mogelijkheden van hulpverlening te wijzen.

4. Als we kijken naar de wijkopgaven en de site van de gemeente dan valt het

volgende te lezen: opgroeimogelijkheden jeugd, vergroten weerbaarheid e.d.:
Voor Diezerpoort kwam uit het Buurt voor Buurt onderzoek:
- Aanpak van de (sociale) overlast en vergroten van de weerbaarheid van wijkbewoners
- Iedereen doet mee
- *Verbeteren van het opgroeiklimaat van de jeugd*
- Samen Diezerpoort: meer ruchtbaarheid geven aan en zichtbaar maken van verschillende initiatieven die er door bewoners en instellingen worden ondernomen.
- Natuurlijke wijkvernieuwing: Diezerpoort een aantrekkelijke en leefbare woonwijk te laten zijn. Onder andere door verschillende soorten woningen en woningtypen; de openbare ruimte sluit aan bij de wensen van de bewoners, duurzaam maken van de woningen.

Voor de wijk Wipstrik kwamen uit het buurt voor buurt onderzoek de volgende thema's naar voren waar extra aandacht naar uit mag gaan:
- Verkeer: voorkomen dat de verkeersveiligheid door parkeerdruk verslechtert.
- Duurzaamheid van de wijk op gebied van energiebesparende maatregelen en het autogebruik
- Actieve inzet van bewoners voor de wijk

De vraag die wij hebben is in hoeverre het vestigen van een coffeeshop past bij bovengenoemde wijkopgaven voor Diezerpoort en de Wipstrik? En zo ja,wat dan de overwegingen zijn.

Bovengenoemde thema's zijn belangrijk in de Wipstrip en Diezerpoort en hebben de in de wijk actieve organisaties samen zo geformuleerd om de gezamenlijke inzet zo effectief mogelijk te laten zijn. Daar waar de wijkopgave de vestiging van de coffeeshop raakt (parkeren en overlast) worden afspraken daarover concreter uitgewerkt in het beheerplan.

5. Er wonen verschillende kwetsbare groepen in de buurt zoals:
- In een RIBW instelling op de hoek Philosofenallee/Wipstrik
- Dichtbij omwonende bejaarden en jonge kinderen en jongeren

Hoe waarborgt de gemeente de leefbaarheid en veiligheid specifiek voor hen en meer in het algemeen voor de bewoners in de buurt?
Zoals eerder vermeld worden beheerafspraken gemaakt met de exploitant.
In een beheercommissie zullen zowel vertegenwoordigers van buurtbewoners als organisaties deze afspraken bewaken.

6. Verkeer & verkeersveiligheid:
Een vorige poging om een coffeeshop te vestigen aan Assendorperstraat is afgeketst op verkeersoverlast. Gezien de omstandigheden (smalle stoep en een beperkt aantal parkeerplaatsen) zijn wij van mening dat daar beter te parkeren was dan in de Vechtstraat.
Hoe denkt de gemeente de overlast en verkeersdrukte te reguleren en de verkeersveiligheid te waarborgen?

Onderzoek naar toename van verkeer- en parkeerdruk als gevolg van de vestiging van een coffeeshop is een belangrijke onderdeel geweest van het haalbaarheidsonderzoek. Conclusie van dat onderzoek is dat de vestiging van een coffeeshop niet leidt tot een problematische toename van verkeer. Daarbij is onder andere gekeken naar de huidige verkeersdynamiek in de Vechtstraat en is er ook een vergelijking gemaakt met andere coffeeshops, ten aanzien van bezoekersaantallen en verkeersbewegingen. De exploitant zorgt voor een gebiedsmanager die foutparkeerders in de directe omgeving van de coffeeshop aanspreekt. Daarnaast heeft de exploitant als huisregel dat foutparkeerders niet worden bediend.

7. *Hoe staat de gemeente tegenover een mobiele coffeeshop die volgens een vast staand rooster op verschillende plekken in Zwolle gestationeerd wordt?*
Het huidige horeca- en coffeeshopbeleid voorziet niet in het hebben van mobiele coffeeshops en cafes. De gemeente heef ook geen plannen om dit te gaan onderzoeken en vindt een dergelijke ontwikkeling ook niet wenselijk.

Graag krijgen wij antwoord op bovenstaande vragen.
Dit kan schriftelijk (op info@carladubbelman.nl) of een gesprek met een delegatie van de Philosofenalle met de wijkwethouder.
Namens de bewoners van de Philosofenallee
Carla Dubbelman
Philosofenallee 42

From: Jos Koffijberg
To: Raadsgriffie
Subject: Informatie Visitatie woningcorporaties
Date: woensdag 13 juni 2018 13:46:43
Attachments: image001.png

Geachte leden van de gemeenteraad van Zwolle,

Van harte gefeliciteerd met uw verkiezing en recente installatie. U zult vast veel brieven en informatie krijgen in deze tijd. Ook de Stichting Visitatie Woningcorporaties Nederland (SVWN) vraagt graag uw aandacht. Niet voor onszelf, maar voor het instrument maatschappelijke visitatie woningcorporaties, dat u in uw raadswerk goed van pas kan komen.

De maatschappelijke waarde van woningcorporaties in Nederland is groot. Zij zorgen ervoor dat mensen met een laag inkomen goed en betaalbaar kunnen wonen en dragen daarmee bij aan de stabiliteit in onze samenleving. Samen met gemeenten, huurdersvertegenwoordigers en andere partners werken zij aan de lokale woonopgaven.

Door middel van een vierjaarlijkse onafhankelijke en eenduidige visitatie maken zij hun maatschappelijke waarde inzichtelijk en leggen zij verantwoording af over hun maatschappelijke prestaties. Daar leren zowel de woningcorporaties als het hele lokale volkshuisvestingsnetwerk van.

Gemeenten, huurdersorganisaties, en andere belanghebbenden leveren een actieve bijdrage aan de visitatie, door middel van hun oordeel, interviews en deelname aan groepsgesprekken. Het visitatierapport is openbaar. Het rapport biedt een schat aan informatie die ook na afloop aanleiding kan geven voor een “goed maatschappelijk gesprek”. Visitatie is sinds 2015 opgenomen in de Woningwet.

U kunt het meest recente visitatierapport van de corporatie(s) in uw gemeente vinden op de website van de corporatie zelf, maar ook op de site van SVWN www.visitaties.nl/visitatierapporten. In uw gemeente zijn de volgende corporaties actief:

Naam woningcorporatie	*Meest recent visitatierapport*	*Volgende visitatierapport (uiterlijk)*
Stichting deltaWonen	juli 2014	juli 2018
Woningstichting SWZ	januari 2016	januari 2020
Woningstichting Openbaar Belang	januari 2016	januari 2020
Woningstichting de Veste	november 2017	november 2021
Woningstichting De Woonplaats	maart 2016	maart 2020
Stichting Woonconcept	december 2014	december 2018
Stichting Woonzorg Nederland	augustus 2016	augustus 2020
Stichting Habion	juni 2015	juni 2019
Stichting Mooiland	maart 2015	maart 2019
Stichting Studenten Huisvesting	november 2015	november 2019

Hopelijk hebben we u met dit bericht op een idee gebracht. Wilt u meer weten over het instrument visitatie, neem dan gerust contact met ons op. Ook staan wij open voor het organiseren van lokale voorlichting of het verstrekken van informatie op andere manieren.

Met vriendelijke groet,

Jos Koffijberg
directeur-bestuurder

Postbus 4077

SVWN
Stichting Visitatie
Woningcorporaties Nederland

3502 HB UTRECHT
Weg der Verenigde Naties 1
3527 KT UTRECHT
030 – 72 10 780
jos.koffijberg@visitaties.nl • www.visitaties.nl

From:	Meindert Mak
To:	Raadsgriffie
Subject:	Brief misbruik ZZP muziekdocenten en zorgen over toekomst vakmusici
Date:	donderdag 21 juni 2018 21:30:34
Attachments:	brief aan wethouder van cultuur Zwolle d.d. 14-06-2018.docx

---

Beste griffier van de gemeente Zwolle,

In bijgesloten brief wil ik mijn grote onvrede en zorg kenbaar maken aan de gemeenteraad over het misbruik maken door zgn. particuliere muziekscholen van ZZP'ers in de muziek.
De brief is gericht aan de nieuwe wethouder van cultuur en creatieve economie in de hoop dat zij passende maatregelen neemt om dit misbruik tegen te gaan.

Met vriendelijke groeten,

Meindert Mak
Gitaardocent
Mobiel 0031(0)6 34036384
www.mmak-gitaarlessen.nl

Zwolle 14-06-2018

Beste mevrouw Schuttenbeld,

Allereerst wil ik u graag feliciteren met uw benoeming als wethouder van Zwolle. U heeft in uw portefeulle o.a. cultuur en creatieve economie. Dit is de reden waarom ik aan u deze e – mail stuur.

Wat is er aan de hand:

ZZP muziekdocenten met een vakopleiding, meestal mensen met een conservatorium bachelor en vaak ook master opleiding, worden in Zwolle uitgebuit door paruculiere muziekscholen.

Als gevolg van het verdwijnen van "de Muzerie" is het muziekonderwijs overgeleverd aan "marktwerking". Naast het lerarencollectief, "Kinderen hebben recht op muziek" genaamd, dat uit de Muzerie is ontstaan, kregen andere particuliere initiatieven ruim baan de vrijgekomen ruimte in te nemen. Deze laatste groep, zich muziekschool noemende ondernemers, zagen mogelijkheden. Op zich is daar niets mis mee, maar….. ze gedragen zich nu als "koppelbazen uit de jaren 70 van de vorige eeuw in de bouw".

Hoe werken ze: Ze benaderen studenten van het conservatorium die in de eindfase van hun opleiding zitten met de vraag of ze les willen geven via hun bedrijfje als ZZP'er. Vaak gaan studenten daar op in. Dan hebben ze alvast wat werk en straks een begin van inkomen als ze klaar zijn met hun opleiding. Ze bieden echter hele lage tarieven: € 18, € 20, soms € 25,- per uur lesgeven. Ter vergelijking: het advies van de NTB (Nederlandse toonkunstenaars bond) is voor 2018 € 41,- per uur exclusief voorbereidings uren. Eenmaal afgestudeerd krijgt men na verloop van tijd door dat het tarief veel te laag is. Maar dan is het "slikken of stikken".

Officieel is er geen sprake van een gezagsverhouding, maar ze gedragen zich vaak wel zo. Werktijden, voorwaarden, oudercontact, zelfs het voeren van een e – mailadres van de muziekschool, het verplicht meewerken aan voorspeelavonden etc. Voorbereidingsuren worden niet vergoed. Soms wel wat reiskosten, maar lang niet altijd.

Daarnaast bepalen deze "muziekscholen" het aantal te geven lessen per jaar. Dat zijn er meestal 36 (heel soms 38). Het gevolg is dat een ZZP'er 16 weken niets kan factureren. Dit is 31% van de tijd. Er wordt echter wel 52 weken gëincasseerd door de ondernemers.

Even een rekensommetje: Een bekende muziekschool in Zwolle. Maandelijkse incassso aan leerlingen € 56,50 voor 20 minuten individueel les. Er gaan 3 leerlingen in een uur x 12 maanden.

Opbrengst per lesuur per jaar: € 2034,- . Uit te betalen aaan ZZP'er: 36x € 18,-/€ 20,-/€ 25,- = € 648,- /€ 720,-/€ 900,-. Winst per lesuur per jaar respectievelijk: € 1386,-/ € 1314,-/€ 1134,-. Ter vergelijkng de winst per lesuur per jaar met het door de NTB geadvbiseerde tarief a € 41,- (= € 1476,-): € 558,- .

Stel nu dat er 600 leerlingen (= 200 jaar lesuren) zijn is de winst per jaar respectievelijk: € 277.200,- /€ 262.800,- / € 226.800.- en met het NTB tarief € 111.600,- .

Het jaar inkomen van een ZZP'er, uitgaande van 24 lesuren per week (= 36 urige werkweek) is respectievelijk: € 15.552,- / € 17.280,- / € 21.600,- en met het NTB tarief € 35.424,- bruto per jaar. Dit is zonder voorbereidingstijd (maar die wordt toch nooit uitbetaald). Van dit inkomen moeten dan

nog de kosten van deze ZZP'er afgetrokken worden. Snaren en ander onderhoud instrument, muziekboeken, afschrijving instrument, telefoonkosten, internet abonnement etc. etc.

Het behoeft geen betoog dat deze vaak jonge mensen, meestal onder de 27 jaar, geen droog brood verdienen. Dit levert enorme sociale misstanden op: geen toegang tot de woningmarkt (vaak te weinig inschrijvingsjaren bij de woningzoeker voor sociale woning en men kan geen inkomen overleggen wat genoeg is om iets te huren), geen inkomensonafhankelijkheid voor vrouwen en mannen, geen perpectief op een goed inkomen, geen rechtszekerheid, geen geld om je te verzekeren tegen arbeidsongeschiktheid (een zieke ZZP'er is een dooie ZZP'er), geen pensioen opbouw, geen perspectief een kinderwens te vervullen etc.

Jongeren die (af)studeren aan een conservatorium realiseren zich bovenstaande zaken vaak niet. Ze zijn daar ook helemaal niet mee bezig. En …… dat zou ook eigenlijk in een beschaafde maatschappij als de onze niet nodig moeten zijn. Zij moeten gaan voor hun opleiding en idealen.

Degenen die dit wel dondersgoed weten, zijn de ondernemers die ze misbruiken. En daar wordt ik zo ontzettend boos van.
Ik heb op latere leeftijd mijn vakopleiding mogen volgen tussen deze leuke, creatieve, mooie studentenmensen. Velen zijn mijn vrienden geworden. Het is frustrerend voor mij te zien dat een vriendin uit het conservatoriumhuis op het Assendorperplein moet om plaats te maken voor anderen, en dat is logisch, maar geen woning kan vinden. Anderen zijn ICT'er geworden omdat er geen perspectief is. Anderen zijn vlak over de grens in Duitsland gaan werken, weer anderen overwegen Nederland helemaal te verlaten, te vluchten omdat er geen werk is wat loont, hun vak niet wordt gewaardeerd in onze rendementsmaatschappij.

De stadskamer is nu de club die moet bemiddelen tussen vraag en aanbod in de culturele educatieve sector. Het goed in kaart brengen van het aanbod vraagt al veel tijd (dus geld), laat staan het goed in contact brengen van, bijvoorbeeld scholen, met culturele aanbieders. Het is logisch dat men dan al gauw geneigd is ze te koppelen aan de zgn. particuliere "muziekscholen"waarover ik het in bovenstaande stuk heb. Het koppelen aan individuele bedrijfjes (docenten zoals ik) is veel omslachtiger.

Het enige goede wat ik nu zie in Zwolle, is het lerarencollectief "kinderen hebben recht op muziek": leraren voeren hun eigen tarief en dragen aan het collectief een klein bedrag per leerling af voor de "overhead". Echter zijn deze docenten al snel te duur als je het afzet tegen de commerciele "cultuurondernemers".

De gevolgen van alle ontwikkelingen die ik heb beschreven zijn op korte termijn misschien niet merkbaar voor het aanbod op het gebied van muziekonderwijs, maar op langere termijn verwacht ik ze weldegelijk. Er zal een tekort aan goede(!) muziekdocenten ontstaan door het slechte perpectief als boven beschreven. Er ontstaat een enorme kapitaalvernietiging omdat mensen die van de muziekvakopleidingen komen er niet hun beroep van kunnen maken. Zij zijn genoodzaakt iets anders te gaan doen om te voorzien in hun levensonderhoud, waardoor het bijhouden van hun vak in gevaar komt. Een deel zal levenslang moeten worden ondersteund in inkomen. Dat gaat de gemeenschap veel geld kosten. Uiteindelijk zal goed muziekondrwijs heel duur worden en alleen bereikbaar zijn voor de rijken. Dan zijn we weer terug in de jaren 50 en 60 van de vorige eeuw.

Nu al zie je dat muziekonderwijs voor, met name de groep van huishoudens met inkomens tussen 110% van het minimun en 1,5x modaal, onbetaalbaar wordt. Uit deze groep komen heel veel potentiële leerlingen. Voor de laagst betaalden is er “het Jeugcultuurfonds”en dat is fijn. Maar waar is de ondersteuning voor de groep net daarboven gebleven? Daarom zou het goed zijn als de gemeente de hele ontwikkeling van privatisering aangaande het muziekonderwijs weer terugdraait. In ieder geval zal de haalbaarheid van een nieuwe gemeentelijke muziekschool moeten worden onderzocht met voor elke inkomensgroep de financiële steun die deze verdient.

Wat de uitvoerende musici betreft zie ik sinds een paar jaar een ontwikkeling waarbij voor pas afgestudeerden geen ruimte meer is mits ze voor niets spelen.: Festivals zoals “ Zwolle Unlimited” zijn verworden tot plaatsen waar alleen nog ruimte is voor lekker eten en drinken en amateur musici in een bepaald genre. Het stadsfestival met zijn steigers waarop klassieke ensembles concertjes verzorgden in al zijn diversiteit, waarbij de stad merkbaar bruisde, is mijns inziens afgeslankt tot een “VVD feestje op locatie!” Ensembles die september 2017 een mail stuurden naar de organisatie van Zwolle Unlimited om zich aan te melden, kregen in maart 2018(!) een berichtje dat “hun mail in goede orde is ontvangen en doorgestuurd is naar de organisatie van Zwolle Unlimited 2018”. Zo serieus neemt men ons musici!

Ik vraag u met klem:
particuliere muziekscholen aan te sporen hun ZZP’ers in ieder geval goed te betalen danwel in dienst te nemen volgens cao.

geen euro subsiedie te verstrekken aan dergelijke ondernemers, ook niet als ze een stichting zijn, als zij hun ZZP’ers niet goed betalen (€ 41,- per uur excl.voorbereidings en reistijd) of in geval van loondienst niet volgens cao.

te verplichten de tarieven die ze uitbetalen aan ZZP docenten openbaar te maken op hun website.

vakopleidingen te verplichten hun studenten beter voor te lichten over dit soort misstanden en te wijzen op hun rechten en de mogelijkheid lid te worden van vakorganisaties.

organisatoren van festivals in Zwolle met klem te vragen (indien mogelijk onder subsidie voorwaarden te verplichten) het muziekaanbod “breed” te houden, dus ook ruimte voor klassieke muziek en experimenten. Bij voorkeur musici te vragen die een vakopleiding hebben genoten, waardoor vakmusici vakervaring kunnen opdoen en van artiesten met veel vakervaring kunnen leren. (neem als voorbeeld het jaar 2015 waarin Herman van Veen met jonge musici in zijn ensemble de hoofdact was met daar omheen ensembles van de ArtEZ Masteropleiding). Dan wordt het niveau ook weer hoger.

ArtEZ meer te betrekken bij de festivals op zich en een meerwaarde te laten zijn d.m.v. masterclassais door de deelnemende proffesionals.

Het zou fantastisch zijn als u, in uw functie, de macht van “de markt” in de kunst en cultuursector kan keren. Inwoners die alleen maar de spreekwoordelijke “boerenkool voorgeschoteld krijgen” zullen uiteindelijk alleen nog maar “boerenkool eten” en later “alleen nog maar “boerenkool kunnen produceren”.

Door mijn contacten met radio 1 ben ik in de gelegenheid mee te werken aan het maken van een item over de positie van muziekdocenten na de bezuinigingen door toemalig staatssecretaris H. Zijlstra in 2010/2011. Bent u bereid aan een dergelijk item mee te werken?

Heel graag een reactie.

Met vriendelijke groeten,

Meindert Mak. Afgestudeerd Bachelor klassiek gitaar/Afgestudeerd Master gitaareducatie en onderzoek.

+31 6 34036384

From:	Begraafplaats Bergklooster - Info
To:	Raadsgriffie
Subject:	2 E CREMATORIUM OP KRANENBURG
Date:	dinsdag 26 juni 2018 17:57:07
Attachments:	image003.png crem Hoendiep Groningen.pdf Groningse crematiemarkt te klein voor nieuw crematorium Hoendiep.pdf

---

geachte griffie en raadsleden,

Graag wil ik de volgende informatie met u delen.

Onlangs hebben de aanwezige partijen van het Zwols afscheids- en gedenkpark; crematorium, uitvaartcentrum Kranenburg en begraafplaats Bergklooster u geïnformeerd over hun grote zorg over de mogelijke komst van een tweede crematorium op het terrein Kranenburg.
Het Gemeente bestuur heeft zonder vorm van overleg met bovengenoemde partijen op voorhand al een intentieverklaring ondertekend met Respectrum crematoria.
Volgens Respectrum is het géén enkel probleem om zich te vestigen in het gebied op een plek dat voor de toekomst gereserveerd is voor begraven.

In Groningen blijkt Respectrum heel andere opvattingen over meer concurrentie en keuze vrijheid er op na te houden.
In de bijlage vind u twee berichten uit de Groninger pers waaruit dit blijkt.
Het kan verkeren.

Met vriendelijke groet, Bert Pierik

Ver. Begraafplaats Bergklooster
Secr./Penm. B. Pierik
Bergkloosterweg 92, 8034 PS Zwolle
Tel. 038-4532281
info@bergklooster.nl www.bergklooster.nl

Concurrent: ’Markt te klein voor nieuw crematorium Hoendiep’

- Voorlopig ontwerp van het crematorium Hoendiep. Illustratie: Archief DvhN

Ook een crematorium moet winst maken, anders gaat het mis, betoogde advocaat Rudi Minkhorst van Respectrum Crematoria dinsdag voor de Raad van State in Den Haag.

Respectrum, een nieuwkomer op de markt, wil voorkomen dat Dela in het Westpark langs het Hoendiep tussen Hoogkerk en Groningen een crematorium gaat bouwen. Begin dit jaar opende Respectrum een crematorium in Tynaarlo.

600 crematies per jaar zijn te weinig

Directeur Bert van der Weide vreest dat de investering van 11 miljoen euro moeilijk valt terug te verdienen met het crematorium van Algemeen Belang/Dela op twee kilometer afstand. Voor een rendabele exploitatie in Tynaarlo zegt Respectrum 800 tot 900 crematies per jaar nodig te hebben maar liever duizend. ,,Met 600 halen we het niet”, aldus Van der Weide.

Dela stelt dat de oven in Hoendiep met 500 crematies per jaar rendabel is. Dat aantal cremeert Dela nu ook maar dan in een crematorium dat niet van Dela zelf is. De uitvaartverzekeraar wil in elke regio met meer dan 30.000 verzekerden een eigen crematorium. De gemeente Groningen wil daaraan meewerken en maakte een bestemmingsplan.

Markt volgens Groningen groot genoeg

Volgens het stadsbestuur is de Groningse crematiemarkt ruim genoeg voor het crematorium langs het Hoendiep en ontstaat er geen overcapaciteit. Respectrum heeft de Raad van State gevraagd het bestemmingsplan te schorsen. Daarmee hoop het bedrijf te voorkomen dat de gemeente de in april door Dela aangevraagde vergunning gaat verlenen.

Bewoner van het Hoendiep Piet Siertsema vroeg dinsdag in Den Haag eveneens om schorsing van het bestemmingsplan. Het krijgt het crematorium zo'n beetje naast zijn tuin. Acht jaar geleden bouwde hij een heel nieuw huis. ,,Toen was van een crematoriumplan nog helemaal geen sprake", zei hij.

Vrees voor dans en zang bij creoolse uitvaarten

Wonen naast een crematorium geeft hem geen fijn gevoel. Daarnaast heeft hij het niet op sommige plechtigheden zoals creoolse uitvaarten waar in de buitenlucht gezongen en gedanst wordt. Volgens Dela gaat het daarbij niet om uitbundige plechtigheden. ,,Dat past niet bij een uitvaart", zei een woordvoerder.

Uit Dagblad van het Noorden 19-06-2018.

'Groningse crematiemarkt te klein voor nieuw crematorium Hoendiep'

'Ook een crematorium moet winst maken, anders gaat het mis', betoogde advocaat Rudi Minkhorst van Respectrum Crematoria dinsdag voor de Raad van State in Den Haag.

Respectrum, een nieuwkomer op de markt, wil voorkomen dat Dela op industrieterrein Westpark langs het Hoendiep tussen Hoogkerk en Groningen een crematorium gaat bouwen.

Begin dit jaar opende Respectrum een crematorium in Eelderwolde. Directeur Bert van der Weide vreest dat de investering van 11 miljoen euro moeilijk valt terug te verdienen met het crematorium van Algemeen Belang/Dela op twee kilometer afstand. Voor een rendabele exploitatie in Eelderwolde zegt Respectrum 800 tot 900 crematies per jaar nodig te hebben maar liever duizend. 'Met 600 halen we het niet', aldus het bedrijf.

Dela stelt dat de oven in Hoendiep met 500 crematies per jaar rendabel is. Dat aantal cremeert Dela nu ook, maar dan in een crematorium dat niet van Dela zelf is. De uitvaartverzekeraar wil in elke regio met meer dan 30.000 verzekerden een eigen crematorium hebben.

Bestemmingsplan

De gemeente Groningen wil daaraan meewerken en maakte een bestemmingsplan. Volgens het stadsbestuur is de Groningse crematiemarkt ruim genoeg voor het crematorium langs het Hoendiep en ontstaat er geen overcapaciteit.

Respectrum heeft de Raad van State gevraagd het bestemmingsplan te schorsen. Daarmee hoopt het bedrijf te voorkomen dat de gemeente de in april door Dela aangevraagde vergunning gaat verlenen.

Geen fijn gevoel

Bewoner van het Hoendiep Piet Siertsema vroeg dinsdag in Den Haag eveneens om schorsing van het bestemmingsplan. Het krijgt het crematorium zo'n beetje naast zijn tuin. Acht jaar geleden bouwde hij een heel nieuw huis. 'Toen was van een crematorium nog helemaal geen sprake', zei hij. Wonen naast een crematorium geeft hem geen fijn gevoel.

Daarnaast heeft hij het niet op sommige plechtigheden zoals Creoolse uitvaarten waar in de buitenlucht gezongen en gedanst wordt. Volgens Dela gaat het daarbij niet om uitbundige plechtigheden. 'Dat past niet bij een uitvaart', zei een woordvoerder.

Uit: RTVNOORD 19-06-2018

Nederlandse Vereniging
voor Raadsleden

Postbus 30435
2500 GK Den Haag
(070) 37 38 195
www.raadsleden.nl
info@raadsleden.nl

Aan:
Gemeenteraad
c.c. griffier
(verzonden aan de raad per e-mail via de griffier van de raad)

Betreft: Lentebrief Nederlandse Vereniging voor Raadsleden

Den Haag, 14 mei 2018

Geachte gemeenteraad,

U bent ruim een maand onderweg in de nieuwe raadsperiode. In deze periode bent u aan de slag gegaan met het formeren van een nieuwe coalitie en hebt u tijd gestoken in het inwerken van uw gemeenteraad en u zelf als raadslid. De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden helpt u graag bij het maken van de volgende stap.

Aan de start van de raadsperiode komen veel vragen langs. Hoe gaat u om met integriteitskwesties? Hoe kiest u een vicevoorzitter? En hoe gaat u als raad met elkaar om? In de Negen Starttegels voor de nieuwe Raad[i] staan de essentiële vragen die in het inwerkprogramma aan de orde kunnen komen.

Leeromgeving raadsleden

Begin dit jaar is er voor het eerst een opleidingsprogramma voor raadsleden[ii] gepresenteerd. Met dit opleidingsprogramma kunt u het raadswerk gemakkelijker maken en een beter raadslid worden. In de Leeromgeving Raadsleden[iii] vindt u een overzichtelijk aanbod van alle informatie, trainingen, filmpjes en handreikingen.

Competentieprofiel en competentiescan

Wat maakt een raadslid tot een goed raadslid? En welke kennis en vaardigheden zijn daarvoor nodig? Het nieuwe competentieprofiel en -scan brengen in kaart waar u als raadslid staat.

Het competentieprofiel[iv] laat zien welke competenties een goed raadslid bezit en waar een raadslid zich op kan ontwikkelen. Aspecten die aan bod komen zijn bijvoorbeeld communiceren en luisteren, samenwerken, overtuigingskracht en resultaatgerichtheid.

Met de competentiescan[v] krijgt u inzicht in hoe u op deze en meer aspecten scoort. Dit biedt houvast bij het kiezen van cursussen, trainingen en opleidingen die de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden aanbiedt.

Lidmaatschap

De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden maakt zich sterk voor de positie van raadsleden. Dit doen wij door u wekelijks te informeren over wat er speelt, te ondersteunen in de uitoefening van uw ambt en door met één stem de belangen van alle raadsleden te vertegenwoordigen. Daarnaast brengen wij

Nederlandse Vereniging
voor Raadsleden

raadsleden samen; met tal van bijeenkomsten op allerlei voor raadsleden relevante thema's en (deel)onderwerpen.

U kunt collectief als gemeenteraad lid worden[vi] en profiteren van alle voordelen die het lidmaatschap biedt. Wanneer u vragen hebt, kunt u bereiken via info@raadsleden.nl.

Met vriendelijke groet,

Mark de Boer,

Voorzitter Nederlandse Vereniging voor Raadsleden

---

[i] https://www.raadsleden.nl/actueel/nieuws/bereid-je-als-raad-voor-op-nieuwe-raadsperiode-en-voorkom-verassingen
[ii] https://www.raadsleden.nl/actueel/nieuws/opleidingprogramma-voor-raadsleden-nu-beschikbaar
[iii] Leeromgeving.raadsleden.nl
[iv] Competentieprofiel (pdf)
[v] Competenscan.raadsleden.nl
[vi] https://www.raadsleden.nl/de-vereniging/lidmaatschap

OPROEP

Aan de gemeenteraad van Zwolle

Het gaat niet goed met de insecten in ons land. Twee derde verdween in nog geen 30 jaar. Een ramp voor de natuur. **In hoeverre houdt onze gemeente in haar groenbeheer rekening met het insectenleven?**
Hierbij stuur ik u een aantal aanbevelingen opgesteld door de Rotterdamse stadsboswachter Maurice Kruk van Natuurmonumenten.

Tips voor een bewuster insectenbeheer

Algemeen
1. Maai, kap of bagger niet alles tegelijk, maar spreid het in ruimte en tijd.
2. Plant zoveel mogelijk inheemse planten/bloemen, bomen en struiken aan.

Bermen
3. Geef bloemen de kans tot bloei te komen, dus maai gefaseerd. Laat per maaibeurt 15-33% staan. Laat bij de laatste maaibeurt van het seizoen minimaal 20% staan tot de volgende zomer.

Bomen
4. Zorg voor geleidelijke overgangen tussen bos/bomen en grasland.
5. Laat takken in stapels liggen. Hier kunnen vogels nestelen en insecten overwinteren.
6. Laat – indien mogelijk – een dode boom staan of een omgevallen/gezaagde boom liggen.

Kale hoekjes
7. Gebruik bij inzaaien inheemse bloemenmengsels.
8. Zaai braakliggende stukken niet volledig in. Graafbijen houden van zonnige, kale plekken.
9. Bedekking gewenst? Schorssnippers (ook voor onverharde paden) zijn beter dan asfalt.
10. Leg hoopjes stenen in parken, geluidswallen of recreatiegebied.

Grasvelden en ruigten
11. Zorg bij hogere vegetaties voor geleidelijke overgangen en laat 15-20% staan.
12. Verrijk grasvelden, die vaker gemaaid worden, met snelle bloeiers als madeliefjes, paardenbloemen, witte en rode klaver en bijenkorfje.
13. Maai grasland voor hooi maximaal drie keer per jaar, maar liever minder vaak.
14. Maai stukken met ruigtekruiden zo min mogelijk (eenmaal in de 2-5 jaar) en laat ook dan een deel staan; dit zijn nest- en overwinteringsplaatsen (holle stengels) voor insecten.
15. Vermijd zware machines. Ze verdichten en beschadigen de bodem en doden insecten.

Sloten en ander water
16. Kies voor natuurlijke, flauwe oevers waarbij een deel mag verlanden (overgangsgebied tussen water en land).
17. Schoon en bagger sloten altijd gefaseerd.

Doe het niet alleen
18. Stimuleer de eigen inwoners met voorlichting en/of subsidie om eigen tuin en/of balkon insectenvriendelijk te maken.
19. Leg je inwoners uit wat er verandert: van glad, strak en netjes naar meer natuurlijke begroeiing met het oog op natuurwaarden.

Mijn eigen aanbevelingen en/of opmerking:

meer van zulke mooie grasvelden met hoog gras en bloemen zoals naast het fietspad ende Schellerparkboerderij.

Ik hoor graag in hoeverre we binnen onze gemeente deze aanbevelingen ter harte nemen.
Met vriendelijke groet,

I.E.M. Groot

(naam en handtekening)

OPROEP

Aan de gemeenteraad van _____

Het gaat niet goed met de insecten in ons land. Twee derde verdween in nog geen 30 jaar. Een ramp voor de natuur. **In hoeverre houdt onze gemeente in haar groenbeheer rekening met het insectenleven?**
Hierbij stuur ik u een aantal aanbevelingen opgesteld door de Rotterdamse stadsboswachter Maurice Kruk van Natuurmonumenten.

Tips voor een bewuster insectenbeheer

Algemeen
1. Maai, kap of bagger niet alles tegelijk, maar spreid het in ruimte en tijd.
2. Plant zoveel mogelijk inheemse planten/bloemen, bomen en struiken aan.

Bermen
3. Geef bloemen de kans tot bloei te komen, dus maai gefaseerd. Laat per maaibeurt 15-33% staan. Laat bij de laatste maaibeurt van het seizoen minimaal 20% staan tot de volgende zomer.

Bomen
4. Zorg voor geleidelijke overgangen tussen bos/bomen en grasland.
5. Laat takken in stapels liggen. Hier kunnen vogels nestelen en insecten overwinteren.
6. Laat – indien mogelijk – een dode boom staan of een omgevallen/gezaagde boom liggen.

Kale hoekjes
7. Gebruik bij inzaaien inheemse bloemenmengsels.
8. Zaai braakliggende stukken niet volledig in. Graafbijen houden van zonnige, kale plekken.
9. Bedekking gewenst? Schorssnippers (ook voor onverharde paden) zijn beter dan asfalt.
10. Leg hoopjes stenen in parken, geluidswallen of recreatiegebied.

Grasvelden en ruigten
11. Zorg bij hogere vegetaties voor geleidelijke overgangen en laat 15-20% staan.
12. Verrijk grasvelden, die vaker gemaaid worden, met snelle bloeiers als madeliefjes, paardenbloemen, witte en rode klaver en bijenkorfje.
13. Maai grasland voor hooi maximaal drie keer per jaar, maar liever minder vaak.
14. Maai stukken met ruigtekruiden zo min mogelijk (eenmaal in de 2-5 jaar) en laat ook dan een deel staan; dit zijn nest- en overwinteringsplaatsen (holle stengels) voor insecten.
15. Vermijd zware machines. Ze verdichten en beschadigen de bodem en doden insecten.

Sloten en ander water
16. Kies voor natuurlijke, flauwe oevers waarbij een deel mag verlanden (overgangsgebied tussen water en land).
17. Schoon en bagger sloten altijd gefaseerd.

Doe het niet alleen
18. Stimuleer de eigen inwoners met voorlichting en/of subsidie om eigen tuin en/of balkon insectenvriendelijk te maken.
19. Leg je inwoners uit wat er verandert: van glad, strak en netjes naar meer natuurlijke begroeiing met het oog op natuurwaarden.

Mijn eigen aanbevelingen en/of opmerking:
Hang overal in de stad bijenhotels op. Laat die bijvoorbeeld maken op scholen of in sociale werkplaatsen

Ik hoor graag in hoeverre we binnen onze gemeente deze aanbevelingen ter harte nemen.
Met vriendelijke groet,

Lucienne de Cocq

L. de Cocq
(naam en handtekening)

OPROEP

Aan de gemeenteraad van de Gemeente Zwolle

Het gaat niet goed met de insecten in ons land. Twee derde verdween in nog geen 30 jaar. Een ramp voor de natuur. **In hoeverre houdt onze gemeente in haar groenbeheer rekening met het insectenleven?**
Hierbij stuur ik u een aantal aanbevelingen opgesteld door de Rotterdamse stadsboswachter Maurice Kruk van Natuurmonumenten.

Tips voor een bewuster insectenbeheer

Algemeen
1. Maai, kap of bagger niet alles tegelijk, maar spreid het in ruimte en tijd.
2. Plant zoveel mogelijk inheemse planten/bloemen, bomen en struiken aan.

Bermen
3. Geef bloemen de kans tot bloei te komen, dus maai gefaseerd. Laat per maaibeurt 15-33% staan. Laat bij de laatste maaibeurt van het seizoen minimaal 20% staan tot de volgende zomer.

Bomen
4. Zorg voor geleidelijke overgangen tussen bos/bomen en grasland.
5. Laat takken in stapels liggen. Hier kunnen vogels nestelen en insecten overwinteren.
6. Laat – indien mogelijk – een dode boom staan of een omgevallen/gezaagde boom liggen.

Kale hoekjes
7. Gebruik bij inzaaien inheemse bloemenmengsels.
8. Zaai braakliggende stukken niet volledig in. Graafbijen houden van zonnige, kale plekken.
9. Bedekking gewenst? Schorssnippers (ook voor onverharde paden) zijn beter dan asfalt.
10. Leg hoopjes stenen in parken, geluidswallen of recreatiegebied.

Grasvelden en ruigten
11. Zorg bij hogere vegetaties voor geleidelijke overgangen en laat 15-20% staan.
12. Verrijk grasvelden, die vaker gemaaid worden, met snelle bloeiers als madeliefjes, paardenbloemen, witte en rode klaver en bijenkorfje.
13. Maai grasland voor hooi maximaal drie keer per jaar, maar liever minder vaak.
14. Maai stukken met ruigtekruiden zo min mogelijk (eenmaal in de 2-5 jaar) en laat ook dan een deel staan; dit zijn nest- en overwinteringsplaatsen (holle stengels) voor insecten.
15. Vermijd zware machines. Ze verdichten en beschadigen de bodem en doden insecten.

Sloten en ander water
16. Kies voor natuurlijke, flauwe oevers waarbij een deel mag verlanden (overgangsgebied tussen water en land).
17. Schoon en bagger sloten altijd gefaseerd.

Doe het niet alleen
18. Stimuleer de eigen inwoners met voorlichting en/of subsidie om eigen tuin en/of balkon insectenvriendelijk te maken.
19. Leg je inwoners uit wat er verandert: van glad, strak en netjes naar meer natuurlijke begroeiing met het oog op natuurwaarden.

Mijn eigen aanbevelingen en/of opmerking:

_____

_____

Ik hoor graag in hoeverre we binnen onze gemeente deze aanbevelingen ter harte nemen.
Met vriendelijke groet,

_____
(naam en handtekening)

OPROEP

Aan de gemeenteraad van de Stad ZWOLLE !

Het gaat niet goed met de insecten in ons land. Twee derde verdween in nog geen 30 jaar. Een ramp voor de natuur. **In hoeverre houdt onze gemeente in haar groenbeheer rekening met het insectenleven?**
Hierbij stuur ik u een aantal aanbevelingen opgesteld door de Rotterdamse stadsboswachter Maurice Kruk van Natuurmonumenten.

Tips voor een bewuster insectenbeheer

Algemeen
1. Maai, kap of bagger niet alles tegelijk, maar spreid het in ruimte en tijd.
2. Plant zoveel mogelijk inheemse planten/bloemen, bomen en struiken aan.

Bermen
3. Geef bloemen de kans tot bloei te komen, dus maai gefaseerd. Laat per maaibeurt 15-33% staan. Laat bij de laatste maaibeurt van het seizoen minimaal 20% staan tot de volgende zomer.

Bomen
4. Zorg voor geleidelijke overgangen tussen bos/bomen en grasland.
5. Laat takken in stapels liggen. Hier kunnen vogels nestelen en insecten overwinteren.
6. Laat – indien mogelijk – een dode boom staan of een omgevallen/gezaagde boom liggen.

Kale hoekjes
7. Gebruik bij inzaaien inheemse bloemenmengsels.
8. Zaai braakliggende stukken niet volledig in. Graafbijen houden van zonnige, kale plekken.
9. Bedekking gewenst? Schorssnippers (ook voor onverharde paden) zijn beter dan asfalt.
10. Leg hoopjes stenen in parken, geluidswallen of recreatiegebied.

Grasvelden en ruigten
11. Zorg bij hogere vegetaties voor geleidelijke overgangen en laat 15-20% staan.
12. Verrijk grasvelden, die vaker gemaaid worden, met snelle bloeiers als madeliefjes, paardenbloemen, witte en rode klaver en bijenkorfje.
13. Maai grasland voor hooi maximaal drie keer per jaar, maar liever minder vaak.
14. Maai stukken met ruigtekruiden zo min mogelijk (eenmaal in de 2-5 jaar) en laat ook dan een deel staan; dit zijn nest- en overwinteringsplaatsen (holle stengels) voor insecten.
15. Vermijd zware machines. Ze verdichten en beschadigen de bodem en doden insecten.

Sloten en ander water
16. Kies voor natuurlijke, flauwe oevers waarbij een deel mag verlanden (overgangsgebied tussen water en land).
17. Schoon en bagger sloten altijd gefaseerd.

Doe het niet alleen
18. Stimuleer de eigen inwoners met voorlichting en/of subsidie om eigen tuin en/of balkon insectenvriendelijk te maken.
19. Leg je inwoners uit wat er verandert: van glad, strak en netjes naar meer natuurlijke begroeiing met het oog op natuurwaarden.

Mijn eigen aanbevelingen en/of opmerking:
alle tegels weg uit tuinen
en weer gras aanbrengen

Ik hoor graag in hoeverre we binnen onze gemeente deze aanbevelingen ter harte nemen.
Met vriendelijke groet,

A R Kohlhe-Helders
(naam en handtekening)

OPROEP

Aan de gemeenteraad van Zwolle, 18 juni 2018

Het gaat niet goed met de insecten in ons land. Twee derde verdween in nog geen 30 jaar. Een ramp voor de natuur. **In hoeverre houdt onze gemeente in haar groenbeheer rekening met het insectenleven?**
Hierbij stuur ik u een aantal aanbevelingen opgesteld door de Rotterdamse stadsboswachter Maurice Kruk van Natuurmonumenten.

Geachte heer William Dogger,

Tips voor een bewuster insectenbeheer

Algemeen
1. Maai, kap of bagger niet alles tegelijk, maar spreid het in ruimte en tijd.
2. Plant zoveel mogelijk inheemse planten/bloemen, bomen en struiken aan.

Bermen
3. Geef bloemen de kans tot bloei te komen, dus maai gefaseerd. Laat per maaibeurt 15-33% staan. Laat bij de laatste maaibeurt van het seizoen minimaal 20% staan tot de volgende zomer.

Bomen
4. Zorg voor geleidelijke overgangen tussen bos/bomen en grasland.
5. Laat takken in stapels liggen. Hier kunnen vogels nestelen en insecten overwinteren.
6. Laat – indien mogelijk – een dode boom staan of een omgevallen/gezaagde boom liggen.

Kale hoekjes
7. Gebruik bij inzaaien inheemse bloemenmengsels.
8. Zaai braakliggende stukken niet volledig in. Graafbijen houden van zonnige, kale plekken.
9. Bedekking gewenst? Schorssnippers (ook voor onverharde paden) zijn beter dan asfalt.
10. Leg hoopjes stenen in parken, geluidswallen of recreatiegebied.

Grasvelden en ruigten
11. Zorg bij hogere vegetaties voor geleidelijke overgangen en laat 15-20% staan.
12. Verrijk grasvelden, die vaker gemaaid worden, met snelle bloeiers als madeliefjes, paardenbloemen, witte en rode klaver en bijenkorfje.
13. Maai grasland voor hooi maximaal drie keer per jaar, maar liever minder vaak.
14. Maai stukken met ruigtekruiden zo min mogelijk (eenmaal in de 2-5 jaar) en laat ook dan een deel staan; dit zijn nest- en overwinteringsplaatsen (holle stengels) voor insecten.
15. Vermijd zware machines. Ze verdichten en beschadigen de bodem en doden insecten.

Sloten en ander water
16. Kies voor natuurlijke, flauwe oevers waarbij een deel mag verlanden (overgangsgebied tussen water en land).
17. Schoon en bagger sloten altijd gefaseerd.

Doe het niet alleen
18. Stimuleer de eigen inwoners met voorlichting en/of subsidie om eigen tuin en/of balkon insectenvriendelijk te maken.
19. Leg je inwoners uit wat er verandert: van glad, strak en netjes naar meer natuurlijke begroeiing met het oog op natuurwaarden.

Mijn eigen aanbevelingen en/of opmerking:
Publiceer regelmatig over goed groenbeheer, geef tips aan de eigen inwoners en blijf dit herhalen.

Ik hoor graag in hoeverre we binnen onze gemeente deze aanbevelingen ter harte nemen.

Met vriendelijke groet,
Yoke de Bruijn

(naam en handtekening)

OPROEP

Aan de gemeenteraad van Zwolle

Het gaat niet goed met de insecten in ons land. Twee derde verdween in nog geen 30 jaar. Een ramp voor de natuur. **In hoeverre houdt onze gemeente in haar groenbeheer rekening met het insectenleven?**
Hierbij stuur ik u een aantal aanbevelingen opgesteld door de Rotterdamse stadsboswachter Maurice Kruk van Natuurmonumenten.

Tips voor een bewuster insectenbeheer

Algemeen
1. Maai, kap of bagger niet alles tegelijk, maar spreid het in ruimte en tijd.
2. Plant zoveel mogelijk inheemse planten/bloemen, bomen en struiken aan.

Bermen
3. Geef bloemen de kans tot bloei te komen, dus maai gefaseerd. Laat per maaibeurt 15-33% staan. Laat bij de laatste maaibeurt van het seizoen minimaal 20% staan tot de volgende zomer.

Bomen
4. Zorg voor geleidelijke overgangen tussen bos/bomen en grasland.
5. Laat takken in stapels liggen. Hier kunnen vogels nestelen en insecten overwinteren.
6. Laat – indien mogelijk – een dode boom staan of een omgevallen/gezaagde boom liggen.

Kale hoekjes
7. Gebruik bij inzaaien inheemse bloemenmengsels.
8. Zaai braakliggende stukken niet volledig in. Graafbijen houden van zonnige, kale plekken.
9. Bedekking gewenst? Schorssnippers (ook voor onverharde paden) zijn beter dan asfalt.
10. Leg hoopjes stenen in parken, geluidswallen of recreatiegebied.

Grasvelden en ruigten
11. Zorg bij hogere vegetaties voor geleidelijke overgangen en laat 15-20% staan.
12. Verrijk grasvelden, die vaker gemaaid worden, met snelle bloeiers als madeliefjes, paardenbloemen, witte en rode klaver en bijenkorfje.
13. Maai grasland voor hooi maximaal drie keer per jaar, maar liever minder vaak.
14. Maai stukken met ruigtekruiden zo min mogelijk (eenmaal in de 2-5 jaar) en laat ook dan een deel staan; dit zijn nest- en overwinteringsplaatsen (holle stengels) voor insecten.
15. Vermijd zware machines. Ze verdichten en beschadigen de bodem en doden insecten.

Sloten en ander water
16. Kies voor natuurlijke, flauwe oevers waarbij een deel mag verlanden (overgangsgebied tussen water en land).
17. Schoon en bagger sloten altijd gefaseerd.

Doe het niet alleen
18. Stimuleer de eigen inwoners met voorlichting en/of subsidie om eigen tuin en/of balkon insectenvriendelijk te maken.
19. Leg je inwoners uit wat er verandert: van glad, strak en netjes naar meer natuurlijke begroeiing met het oog op natuurwaarden.

Mijn eigen aanbevelingen en/of opmerking:
laten we snel aan de slag gaan!!

Ik hoor graag in hoeverre we binnen onze gemeente deze aanbevelingen ter harte nemen.
Met vriendelijke groet,
B.T. de Vries Robles

(naam en handtekening)

OPROEP

Aan de gemeenteraad van Zwolle

Het gaat niet goed met de insecten in ons land. Twee derde verdween in nog geen 30 jaar. Een ramp voor de natuur. **In hoeverre houdt onze gemeente in haar groenbeheer rekening met het insectenleven?**
Hierbij stuur ik u een aantal aanbevelingen opgesteld door de Rotterdamse stadsboswachter Maurice Kruk van Natuurmonumenten.

Tips voor een bewuster insectenbeheer

Algemeen
1. Maai, kap of bagger niet alles tegelijk, maar spreid het in ruimte en tijd.
2. Plant zoveel mogelijk inheemse planten/bloemen, bomen en struiken aan.

Bermen
3. Geef bloemen de kans tot bloei te komen, dus maai gefaseerd. Laat per maaibeurt 15-33% staan. Laat bij de laatste maaibeurt van het seizoen minimaal 20% staan tot de volgende zomer.

Bomen
4. Zorg voor geleidelijke overgangen tussen bos/bomen en grasland.
5. Laat takken in stapels liggen. Hier kunnen vogels nestelen en insecten overwinteren.
6. Laat – indien mogelijk – een dode boom staan of een omgevallen/gezaagde boom liggen.

Kale hoekjes
7. Gebruik bij inzaaien inheemse bloemenmengsels.
8. Zaai braakliggende stukken niet volledig in. Graafbijen houden van zonnige, kale plekken.
9. Bedekking gewenst? Schorssnippers (ook voor onverharde paden) zijn beter dan asfalt.
10. Leg hoopjes stenen in parken, geluidswallen of recreatiegebied.

Grasvelden en ruigten
11. Zorg bij hogere vegetaties voor geleidelijke overgangen en laat 15-20% staan.
12. Verrijk grasvelden, die vaker gemaaid worden, met snelle bloeiers als madeliefjes, paardenbloemen, witte en rode klaver en bijenkorfje.
13. Maai grasland voor hooi maximaal drie keer per jaar, maar liever minder vaak.
14. Maai stukken met ruigtekruiden zo min mogelijk (eenmaal in de 2-5 jaar) en laat ook dan een deel staan; dit zijn nest- en overwinteringsplaatsen (holle stengels) voor insecten.
15. Vermijd zware machines. Ze verdichten en beschadigen de bodem en doden insecten.

Sloten en ander water
16. Kies voor natuurlijke, flauwe oevers waarbij een deel mag verlanden (overgangsgebied tussen water en land).
17. Schoon en bagger sloten altijd gefaseerd.

Doe het niet alleen
18. Stimuleer de eigen inwoners met voorlichting en/of subsidie om eigen tuin en/of balkon insectenvriendelijk te maken.
19. Leg je inwoners uit wat er verandert: van glad, strak en netjes naar meer natuurlijke begroeiing met het oog op natuurwaarden.

Mijn eigen aanbevelingen en/of opmerking:
op strategische plaatsen insectenhotels plaatsen. Erover berichten + stimuleren van inwoners: doe mee: voor de toekomst
verbod informeer over schadelijkheid van de particulier nog verkrijgbare onkruid verdelgers zoals roundup en verder over de alternatieven

Ik hoor graag in hoeverre we binnen onze gemeente deze aanbevelingen ter harte nemen.

Met vriendelijke groet,
mogelijk bloemenlipper het Egelsta krijgen!
dan Egels
O. Kramer

(naam en handtekening)

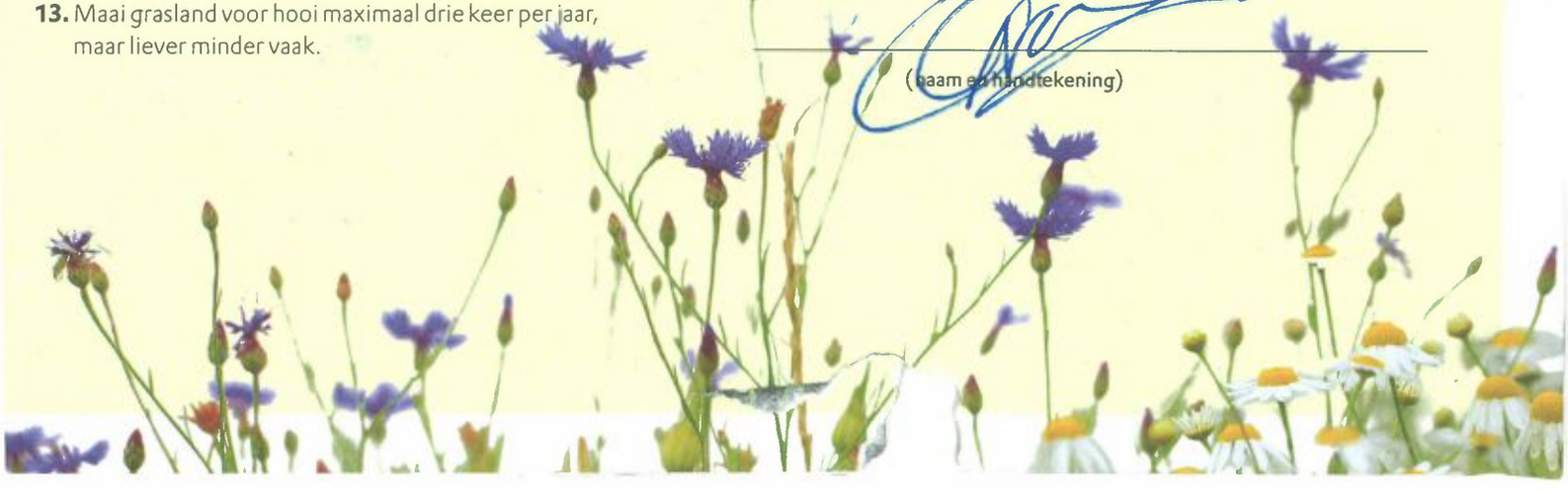

OPROEP

Aan de gemeenteraad van Zwolle

Het gaat niet goed met de insecten in ons land. Twee derde verdween in nog geen 30 jaar. Een ramp voor de natuur. **In hoeverre houdt onze gemeente in haar groenbeheer rekening met het insectenleven?**
Hierbij stuur ik u een aantal aanbevelingen opgesteld door de Rotterdamse stadsboswachter Maurice Kruk van Natuurmonumenten.

Tips voor een bewuster insectenbeheer

Algemeen
1. Maai, kap of bagger niet alles tegelijk, maar spreid het in ruimte en tijd.
2. Plant zoveel mogelijk inheemse planten/bloemen, bomen en struiken aan.

Bermen
3. Geef bloemen de kans tot bloei te komen, dus maai gefaseerd. Laat per maaibeurt 15-33% staan. Laat bij de laatste maaibeurt van het seizoen minimaal 20% staan tot de volgende zomer.

Bomen
4. Zorg voor geleidelijke overgangen tussen bos/bomen en grasland.
5. Laat takken in stapels liggen. Hier kunnen vogels nestelen en insecten overwinteren.
6. Laat – indien mogelijk – een dode boom staan of een omgevallen/gezaagde boom liggen.

Kale hoekjes
7. Gebruik bij inzaaien inheemse bloemenmengsels.
8. Zaai braakliggende stukken niet volledig in. Graafbijen houden van zonnige, kale plekken.
9. Bedekking gewenst? Schorssnippers (ook voor onverharde paden) zijn beter dan asfalt.
10. Leg hoopjes stenen in parken, geluidswallen of recreatiegebied.

Grasvelden en ruigten
11. Zorg bij hogere vegetaties voor geleidelijke overgangen en laat 15-20% staan.
12. Verrijk grasvelden, die vaker gemaaid worden, met snelle bloeiers als madeliefjes, paardenbloemen, witte en rode klaver en bijenkorfje.
13. Maai grasland voor hooi maximaal drie keer per jaar, maar liever minder vaak.
14. Maai stukken met ruigtekruiden zo min mogelijk (eenmaal in de 2-5 jaar) en laat ook dan een deel staan; dit zijn nest- en overwinteringsplaatsen (holle stengels) voor insecten.
15. Vermijd zware machines. Ze verdichten en beschadigen de bodem en doden insecten.

Sloten en ander water
16. Kies voor natuurlijke, flauwe oevers waarbij een deel mag verlanden (overgangsgebied tussen water en land).
17. Schoon en bagger sloten altijd gefaseerd.

Doe het niet alleen
18. Stimuleer de eigen inwoners met voorlichting en/of subsidie om eigen tuin en/of balkon insectenvriendelijk te maken.
19. Leg je inwoners uit wat er verandert: van glad, strak en netjes naar meer natuurlijke begroeiing met het oog op natuurwaarden.

Mijn eigen aanbevelingen en/of opmerking:

_____

_____

Ik hoor graag in hoeverre we binnen onze gemeente deze aanbevelingen ter harte nemen.
Met vriendelijke groet,

T.M. van Spronsen

_____
(naam en handtekening)

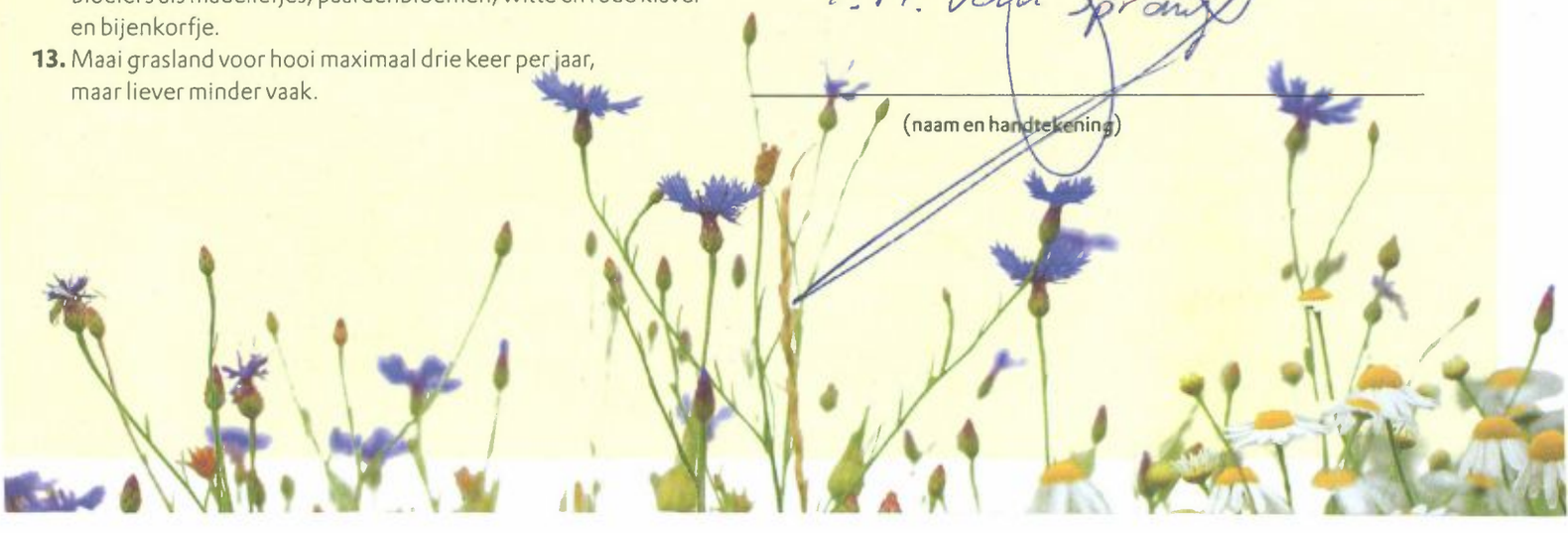

OPROEP

Aan de gemeenteraad van Zwolle.

Het gaat niet goed met de insecten in ons land. Twee derde verdween in nog geen 30 jaar. Een ramp voor de natuur. **In hoeverre houdt onze gemeente in haar groenbeheer rekening met het insectenleven?**
Hierbij stuur ik u een aantal aanbevelingen opgesteld door de Rotterdamse stadsboswachter Maurice Kruk van Natuurmonumenten.

Tips voor een bewuster insectenbeheer

Algemeen
1. Maai, kap of bagger niet alles tegelijk, maar spreid het in ruimte en tijd.
2. Plant zoveel mogelijk inheemse planten/bloemen, bomen en struiken aan.

Bermen
3. Geef bloemen de kans tot bloei te komen, dus maai gefaseerd. Laat per maaibeurt 15-33% staan. Laat bij de laatste maaibeurt van het seizoen minimaal 20% staan tot de volgende zomer.

Bomen
4. Zorg voor geleidelijke overgangen tussen bos/bomen en grasland.
5. Laat takken in stapels liggen. Hier kunnen vogels nestelen en insecten overwinteren.
6. Laat – indien mogelijk – een dode boom staan of een omgevallen/gezaagde boom liggen.

Kale hoekjes
7. Gebruik bij inzaaien inheemse bloemenmengsels.
8. Zaai braakliggende stukken niet volledig in. Graafbijen houden van zonnige, kale plekken.
9. Bedekking gewenst? Schorssnippers (ook voor onverharde paden) zijn beter dan asfalt.
10. Leg hoopjes stenen in parken, geluidswallen of recreatiegebied.

Grasvelden en ruigten
11. Zorg bij hogere vegetaties voor geleidelijke overgangen en laat 15-20% staan.
12. Verrijk grasvelden, die vaker gemaaid worden, met snelle bloeiers als madeliefjes, paardenbloemen, witte en rode klaver en bijenkorfje.
13. Maai grasland voor hooi maximaal drie keer per jaar, maar liever minder vaak.
14. Maai stukken met ruigtekruiden zo min mogelijk (eenmaal in de 2-5 jaar) en laat ook dan een deel staan; dit zijn nest- en overwinteringsplaatsen (holle stengels) voor insecten.
15. Vermijd zware machines. Ze verdichten en beschadigen de bodem en doden insecten.

Sloten en ander water
16. Kies voor natuurlijke, flauwe oevers waarbij een deel mag verlanden (overgangsgebied tussen water en land).
17. Schoon en bagger sloten altijd gefaseerd.

Doe het niet alleen
18. Stimuleer de eigen inwoners met voorlichting en/of subsidie om eigen tuin en/of balkon insectenvriendelijk te maken.
19. Leg je inwoners uit wat er verandert: van glad, strak en netjes naar meer natuurlijke begroeiing met het oog op natuurwaarden.

Mijn eigen aanbevelingen en/of opmerking:

Bedankt voor alles wat jullie al doen!
Zwolle is een heerlijke groene stad!!

Ik hoor graag in hoeverre we binnen onze gemeente deze aanbevelingen ter harte nemen.
Met vriendelijke groet,

Betty Hem-Grimm.
Dem Grimm.

(naam en handtekening)

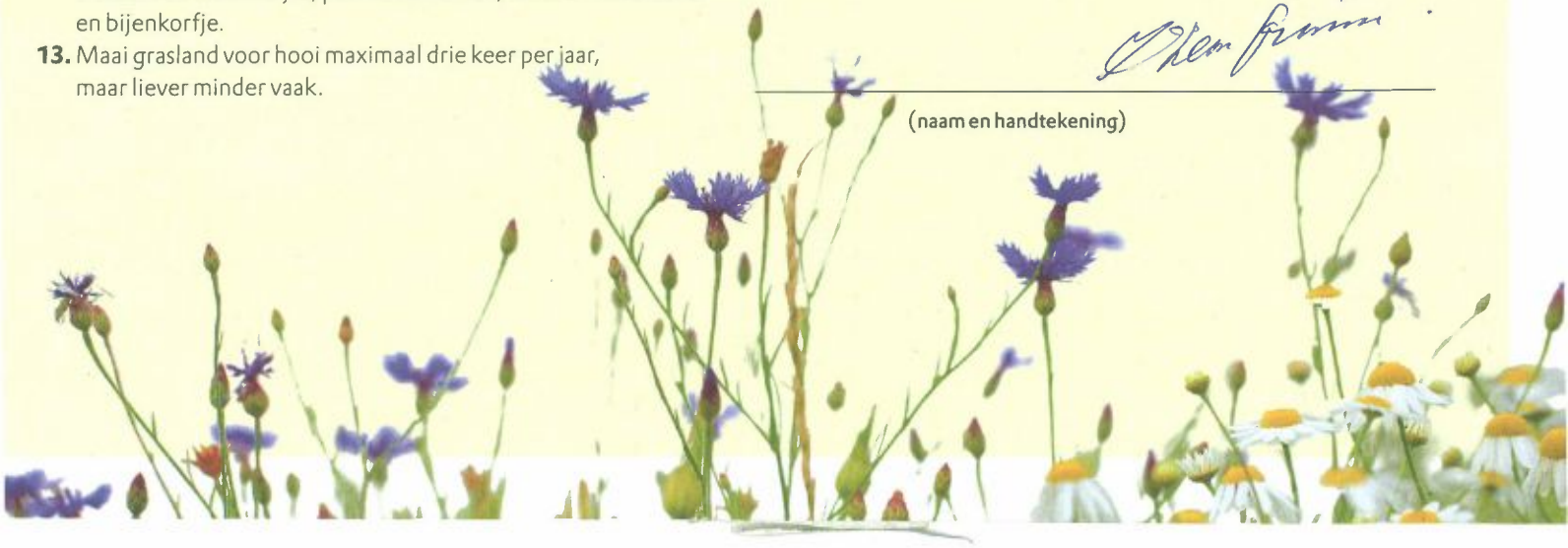

OPROEP

Aan de gemeenteraad van Zwolle

Het gaat niet goed met de insecten in ons land. Twee derde verdween in nog geen 30 jaar. Een ramp voor de natuur. **In hoeverre houdt onze gemeente in haar groenbeheer rekening met het insectenleven?**
Hierbij stuur ik u een aantal aanbevelingen opgesteld door de Rotterdamse stadsboswachter Maurice Kruk van Natuurmonumenten.

Tips voor een bewuster insectenbeheer

Algemeen
1. Maai, kap of bagger niet alles tegelijk, maar spreid het in ruimte en tijd.
2. Plant zoveel mogelijk inheemse planten/bloemen, bomen en struiken aan.

Bermen
3. Geef bloemen de kans tot bloei te komen, dus maai gefaseerd. Laat per maaibeurt 15-33% staan. Laat bij de laatste maaibeurt van het seizoen minimaal 20% staan tot de volgende zomer.

Bomen
4. Zorg voor geleidelijke overgangen tussen bos/bomen en grasland.
5. Laat takken in stapels liggen. Hier kunnen vogels nestelen en insecten overwinteren.
6. Laat – indien mogelijk – een dode boom staan of een omgevallen/gezaagde boom liggen.

Kale hoekjes
7. Gebruik bij inzaaien inheemse bloemenmengsels.
8. Zaai braakliggende stukken niet volledig in. Graafbijen houden van zonnige, kale plekken.
9. Bedekking gewenst? Schorssnippers (ook voor onverharde paden) zijn beter dan asfalt.
10. Leg hoopjes stenen in parken, geluidswallen of recreatiegebied.

Grasvelden en ruigten
11. Zorg bij hogere vegetaties voor geleidelijke overgangen en laat 15-20% staan.
12. Verrijk grasvelden, die vaker gemaaid worden, met snelle bloeiers als madeliefjes, paardenbloemen, witte en rode klaver en bijenkorfje.
13. Maai grasland voor hooi maximaal drie keer per jaar, maar liever minder vaak.
14. Maai stukken met ruigtekruiden zo min mogelijk (eenmaal in de 2-5 jaar) en laat ook dan een deel staan; dit zijn nest- en overwinteringsplaatsen (holle stengels) voor insecten.
15. Vermijd zware machines. Ze verdichten en beschadigen de bodem en doden insecten.

Sloten en ander water
16. Kies voor natuurlijke, flauwe oevers waarbij een deel mag verlanden (overgangsgebied tussen water en land).
17. Schoon en bagger sloten altijd gefaseerd.

Doe het niet alleen
18. Stimuleer de eigen inwoners met voorlichting en/of subsidie om eigen tuin en/of balkon insectenvriendelijk te maken.
19. Leg je inwoners uit wat er verandert: van glad, strak en netjes naar meer natuurlijke begroeiing met het oog op natuurwaarden.

Mijn eigen aanbevelingen en/of opmerking:

meer vuilnisbakken bij de flats zoals Spui en Biesbosch

Ik hoor graag in hoeverre we binnen onze gemeente deze aanbevelingen ter harte nemen.
Met vriendelijke groet,

H. Steenkamp

(naam en handtekening)

OPROEP

Aan de gemeenteraad van _____

Het gaat niet goed met de insecten in ons land. Twee derde verdween in nog geen 30 jaar. Een ramp voor de natuur. **In hoeverre houdt onze gemeente in haar groenbeheer rekening met het insectenleven?**
Hierbij stuur ik u een aantal aanbevelingen opgesteld door de Rotterdamse stadsboswachter Maurice Kruk van Natuurmonumenten.

Tips voor een bewuster insectenbeheer

Algemeen
1. Maai, kap of bagger niet alles tegelijk, maar spreid het in ruimte en tijd.
2. Plant zoveel mogelijk inheemse planten/bloemen, bomen en struiken aan.

Bermen
3. Geef bloemen de kans tot bloei te komen, dus maai gefaseerd. Laat per maaibeurt 15-33% staan. Laat bij de laatste maaibeurt van het seizoen minimaal 20% staan tot de volgende zomer.

Bomen
4. Zorg voor geleidelijke overgangen tussen bos/bomen en grasland.
5. Laat takken in stapels liggen. Hier kunnen vogels nestelen en insecten overwinteren.
6. Laat – indien mogelijk – een dode boom staan of een omgevallen/gezaagde boom liggen.

Kale hoekjes
7. Gebruik bij inzaaien inheemse bloemenmengsels.
8. Zaai braakliggende stukken niet volledig in. Graafbijen houden van zonnige, kale plekken.
9. Bedekking gewenst? Schorssnippers (ook voor onverharde paden) zijn beter dan asfalt.
10. Leg hoopjes stenen in parken, geluidswallen of recreatiegebied.

Grasvelden en ruigten
11. Zorg bij hogere vegetaties voor geleidelijke overgangen en laat 15-20% staan.
12. Verrijk grasvelden, die vaker gemaaid worden, met snelle bloeiers als madeliefjes, paardenbloemen, witte en rode klaver en bijenkorfje.
13. Maai grasland voor hooi maximaal drie keer per jaar, maar liever minder vaak.
14. Maai stukken met ruigtekruiden zo min mogelijk (eenmaal in de 2-5 jaar) en laat ook dan een deel staan; dit zijn nest- en overwinteringsplaatsen (holle stengels) voor insecten.
15. Vermijd zware machines. Ze verdichten en beschadigen de bodem en doden insecten.

Sloten en ander water
16. Kies voor natuurlijke, flauwe oevers waarbij een deel mag verlanden (overgangsgebied tussen water en land).
17. Schoon en bagger sloten altijd gefaseerd.

Doe het niet alleen
18. Stimuleer de eigen inwoners met voorlichting en/of subsidie om eigen tuin en/of balkon insectenvriendelijk te maken.
19. Leg je inwoners uit wat er verandert: van glad, strak en netjes naar meer natuurlijke begroeiing met het oog op natuurwaarden.

Mijn eigen aanbevelingen en/of opmerking:

_____

_____

Ik hoor graag in hoeverre we binnen onze gemeente deze aanbevelingen ter harte nemen.
Met vriendelijke groet,

_____
(naam en handtekening)

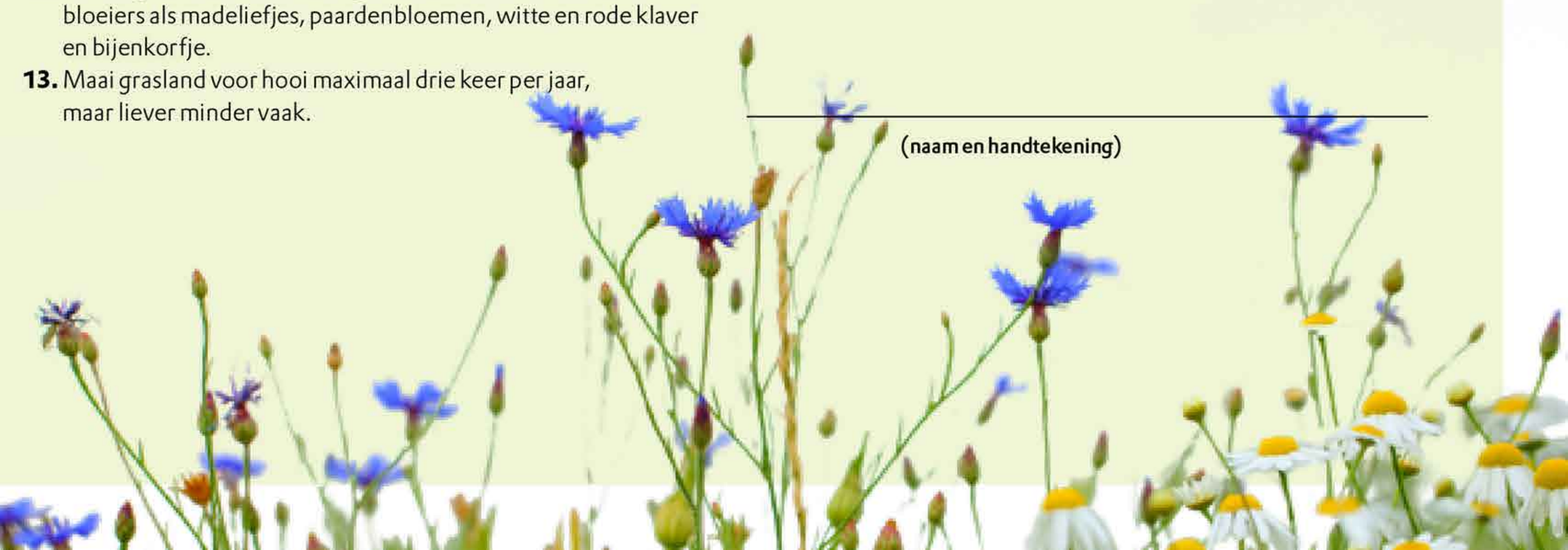

OPROEP

Aan de gemeenteraad van _____

Het gaat niet goed met de insecten in ons land. Twee derde verdween in nog geen 30 jaar. Een ramp voor de natuur. **In hoeverre houdt onze gemeente in haar groenbeheer rekening met het insectenleven?**
Hierbij stuur ik u een aantal aanbevelingen opgesteld door de Rotterdamse stadsboswachter Maurice Kruk van Natuurmonumenten.

Tips voor een bewuster insectenbeheer

Algemeen
1. Maai, kap of bagger niet alles tegelijk, maar spreid het in ruimte en tijd.
2. Plant zoveel mogelijk inheemse planten/bloemen, bomen en struiken aan.

Bermen
3. Geef bloemen de kans tot bloei te komen, dus maai gefaseerd. Laat per maaibeurt 15-33% staan. Laat bij de laatste maaibeurt van het seizoen minimaal 20% staan tot de volgende zomer.

Bomen
4. Zorg voor geleidelijke overgangen tussen bos/bomen en grasland.
5. Laat takken in stapels liggen. Hier kunnen vogels nestelen en insecten overwinteren.
6. Laat – indien mogelijk – een dode boom staan of een omgevallen/gezaagde boom liggen.

Kale hoekjes
7. Gebruik bij inzaaien inheemse bloemenmengsels.
8. Zaai braakliggende stukken niet volledig in. Graafbijen houden van zonnige, kale plekken.
9. Bedekking gewenst? Schorssnippers (ook voor onverharde paden) zijn beter dan asfalt.
10. Leg hoopjes stenen in parken, geluidswallen of recreatiegebied.

Grasvelden en ruigten
11. Zorg bij hogere vegetaties voor geleidelijke overgangen en laat 15-20% staan.
12. Verrijk grasvelden, die vaker gemaaid worden, met snelle bloeiers als madeliefjes, paardenbloemen, witte en rode klaver en bijenkorfje.
13. Maai grasland voor hooi maximaal drie keer per jaar, maar liever minder vaak.
14. Maai stukken met ruigtekruiden zo min mogelijk (eenmaal in de 2-5 jaar) en laat ook dan een deel staan; dit zijn nest- en overwinteringsplaatsen (holle stengels) voor insecten.
15. Vermijd zware machines. Ze verdichten en beschadigen de bodem en doden insecten.

Sloten en ander water
16. Kies voor natuurlijke, flauwe oevers waarbij een deel mag verlanden (overgangsgebied tussen water en land).
17. Schoon en bagger sloten altijd gefaseerd.

Doe het niet alleen
18. Stimuleer de eigen inwoners met voorlichting en/of subsidie om eigen tuin en/of balkon insectenvriendelijk te maken.
19. Leg je inwoners uit wat er verandert: van glad, strak en netjes naar meer natuurlijke begroeiing met het oog op natuurwaarden.

Mijn eigen aanbevelingen en/of opmerking:

_____

_____

Ik hoor graag in hoeverre we binnen onze gemeente deze aanbevelingen ter harte nemen.
Met vriendelijke groet,

_____
(naam en handtekening)

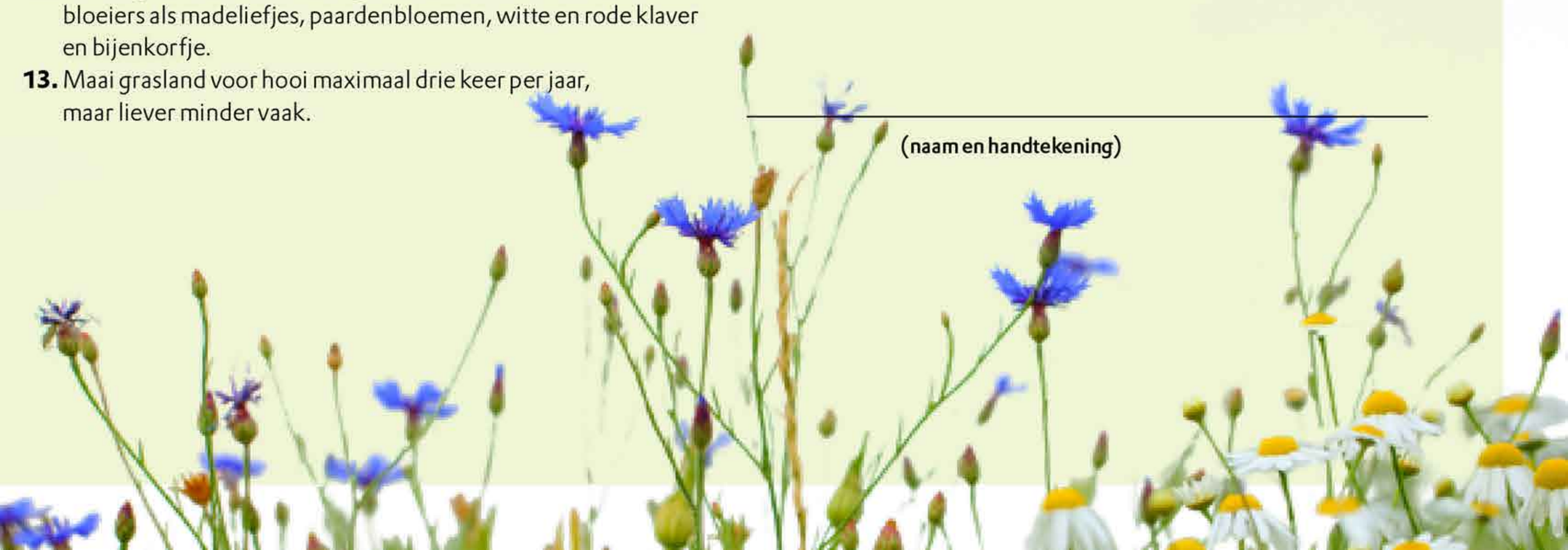

From: bennie
To: Raadsgriffie
Subject: illigale reclame
Date: dinsdag 19 juni 2018 20:32:39

De heer B. Schuurman
Stoffersweg 35
7963 BH Ruinen

19-06-2018

Gemeenteraad van de gemeente Zwolle
t.a.v. alle raadsleden

Betreft: handhaving tegen illegale reclame

Geachte gemeenteraad,

Graag vraag ik uw aandacht voor het volgende.
Ik constateer dat de ontsiering van het buitengebied en de toegangswegen tot de kernen van uw gemeente door het plaatsen van reclameborden en vergelijkbare reclame-uitingen hand over hand aan het toenemen is en ernstige vormen aanneemt. De ongewenste gevolgen hiervan mogen u duidelijk zijn: - de openheid van het landschap wordt aangetast, - de toegangswegen bieden een slordige aanblik en verloederen, - de verkeersveiligheid komt in het geding.
Regelmatig verblijf ik in het buitengebied van uw gemeente en maak ik gebruik van de betreffende toegangswegen. Met name het aspect van verkeersveiligheid baart mij ernstige zorgen. Voor zover mij bekend is voor bijna al deze gevoerde reclame geen vergunning of toestemming van uw college afgegeven en hiermee illegaal aanwezig.
Het moment is gekomen om actie te ondernemen en handhavend te gaan optreden.
Op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), de Algemene plaatselijke verordening (Apv) en het handhavingsbeleid van uw gemeente heeft uw college de verplichting handhavend op te treden tegen de wildgroei van alle illegale reclame-uitingen.
Ik vraag aan u als gemeenteraad om bovenstaande problematiek boven aan uw politieke agenda te plaatsen en het college opdracht te geven op korte termijn uitvoering te geven aan de benodigde handhavings– en opschoningsacties.
Ik verneem graag op korte termijn uw reactie op mijn bovenstaande verzoek.
Met vriendelijke groet,

Bennie Schuurman.

Virusvrij. www.avast.com

From: Harmen Kampinga
To: gerdien@christenuniezwolle.nl; Raadsgriffie
Subject: Fw: stoepkrijten
Date: donderdag 28 juni 2018 10:07:37

Beste raadslid,

ik heb meegedaan aan het street art met kids op het Hanzeplein voor het Stadskantoor.
Met dat in het achterhoofd dacht ik dit ook in de buurt te willen gaan doen.
Nu blijkt echter dat het in Zwolle verboden is om te stoepkrijten in de openbare ruimte (zal wel gedoogd worden, maar toch).
APV art. 2:42, lid 2.b.
Voor een mooie stoepkrijt actie moet ik dus toestemming vragen?

Nog beter is het dat dit uit de APV wordt gehaald, naar mijn mening!

Vooral in het kader van meer kids naar buiten en het stimuleren van creativiteit!
Misschien dat scholen hier ook nog een rol in kunnen spelen!
We hebben immers een prachtige stad met een paar prachtige creatieve scholen!

Misschien kan het op de agenda van de raad. Eventueel wil ik wel een pleidooi houden tijdens een raadszitting.

Ik hoor graag wat de raad hiermee kan doen.

mvg,
Harmen Kampinga

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 9 juli 2018

onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen CDA en ChristenUnie over mbo-studenten in Zwolle
portefeuillehouder	René de Heer
informant	Flier, Angela (2698)
medeopstellers	
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Informatienota beantwoording artikel 45 vragen CDA en ChristenUnie over mbo-studenten in Zwolle Bijlage: CU en CDA - MBO studenten in Zwolle

Voorgesteld besluit raad

De raad neemt kennis van de beantwoording van de op 12 mei 2018 door de ChristenUnie en CDA gestelde vragen over mbo-studenten in Zwolle.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 11 juni 2018

Onderwerp	Mbo-studenten in Zwolle
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder De Heer

Informant A. Flier
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling / OWS
Telefoon 038 498 2698
Email A.Flier@zwolle.nl

Bijlagen 1. Artikel 45 vragen over mbo-studenten van de ChristenUnie en het CDA

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

de beantwoording van de artikel 45 vragen van de ChristenUnie en het CDA over mbo-studenten in Zwolle

Datum 11 juni 2018

Toelichting op het voorstel

Inleiding

De fractie van de ChristenUnie en het CDA hebben op 12 mei 2018 vragen gesteld aan het college over mbo-studenten in Zwolle. In deze informatienota informeren wij u over onze antwoorden op de schriftelijke vragen

Kernboodschap
Vragen van CU en CDA van 12 mei:

Vraag 1. Is het college bekend met voorbeelden van het ontzeggen van mbo-studenten van toegang tot voorzieningen in onze gemeente?

Antwoord: het college is op de hoogte van de landelijke discussie over de waargenomen verschillen tussen mbo- en hbo-studenten en de toegang tot voorzieningen. Naast het in het onderzoek van NOS op 3 genoemde voorbeeld van het Vliegende Paard, zijn er bij het college geen andere voorbeelden uit Zwolle bekend.

Vraag 2. Hoe waardeert het college die voorbeelden en het onderliggende beleid van partners in de gemeente?

Antwoord: Het Vliegende Paard is een studentensociëteit, die in eerste instantie is gericht op de doelgroep hbo'ers en wo'ers en mede is opgericht en gefaciliteerd door hogeschool Windesheim Zwolle. Elke ondernemer staat vrij om zich te richten op een bepaalde doelgroep en kan bezoekers weigeren op basis van de in het deurbeleid opgenomen regels. Hierbij valt bijvoorbeeld ook te denken aan de leeftijdsgrens van 18 jaar die de meeste horecagelegenheden in Zwolle stellen of zogenoemde "ladies nights". Daarnaast worden er in samenwerking met Buro Ruis en verschillende mbo-instellingen met regelmaat feesten en bijeenkomsten in het Vliegende Paard georganiseerd die zowel voor mbo- als hbo-studenten toegankelijk zijn.

Vraag 3. Is het college bereid om in alle contacten met relevante partners zich hard te maken om alle voorzieningen voor studenten ook daadwerkelijk toegankelijk te maken voor alle studenten in onze gemeente, met nadrukkelijk inbegrip van mbo-studenten?

Antwoord: het college heeft oog voor en waardeert alle studenten in onze stad. Dit is onder andere terug te zien in onze samenwerking en subsidierelaties met partijen als Buro Ruis en SOOZ die er voor alle studenten zijn. Buro Ruis bedient een diverse groep studenten van zowel het mbo als het hbo en zet zich in om programma's en evenementen te maken die voor alle groepen studenten zo toegankelijk mogelijk zijn. In het kader van 'practice what you preach', willen wij als gemeente het goede voorbeeld geven. Wij hebben gesignaleerd dat er een omissie is in de regeling "Voor en door studenten" en zijn daarom voornemens om de regeling te gaan wijzigen. De wijziging zal het mogelijk maken voor mbo-studenten om officieel een subsidieaanvraag te doen op grond van de regeling "Voor en door studenten" (hoofdstuk 12 van de ASV). In de huidige regeling is het formeel gezien niet mogelijk voor mbo-studenten om een subsidieaanvraag in te dienen voor een studentenactiviteit. In de praktijk biedt de regeling nu al wel de mogelijkheid voor het college om af te wijken in hun besluiten en aanvragen voor deze regeling die door mbo-studenten worden gedaan, wel te honoreren. Dit wordt in de meeste gevallen vaak ook al gedaan. Echter het college

ziet de gestelde vragen door ChristenUnie en CDA als een goed moment om de regeling definitief te wijzigen, zodat mbo-studenten ook officieel een aanvraag kunnen indienen. De voorgestelde wijziging zal op korte termijn aan u voorgelegd worden.

Openbaarheid
Deze nota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

besluit

Zwolle

Jaargang	
Kenmerk	46811
Onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen CDA en ChristenUnie over mbo-studenten in Zwolle

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 19-06-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 juli 2018,

de voorzitter,

de griffier,

Schriftelijke vragen
MBO studenten in Zwolle
12 mei 2018

Nadat enkele maanden geleden Paul Rosenmöller (voorzitter VO-raad) en minister Slob wezen op het slechte imago van het vmbo en het mbo is naar aanleiding van een onderzoek van NOS op 3 de discussie ontstaan wat bijdraagt aan het waargenomen verschil tussen MBO-studenten en HBO-studenten.

Ook Zwolle wordt in de discussie genoemd, terwijl onze gemeente zich juist laat typeren door een onderwijsklimaat waarin MBO en HBO elkaar aanvullen en versterken. Dat wordt duidelijk in allerlei prachtige initiatieven, waar de gemeente met recht trots op is.

Juist in dat licht is het goed de vraag te stellen wat er nog meer mogelijk is om MBO en HBO als gelijkwaardig te zien. Of andersom gesteld: waar liggen in Zwolle nog mogelijkheden om die twee dichterbij elkaar te brengen en onnodige verschillen weg te nemen.

Dat brengt de ChristenUnie en het CDA tot de volgende vragen:

1. Is het college bekend met voorbeelden van het ontzeggen van MBO-studenten van toegang tot voorzieningen in onze gemeente?
2. Hoe waardeert het college die voorbeelden en het onderliggende beleid van partners in de gemeente?
3. Is het college bereid om in alle contacten met relevante partners zich hard te maken om alle voorzieningen voor studenten ook daadwerkelijk toegankelijk te maken voor alle studenten in onze gemeente, met nadrukkelijk inbegrip van MBO-studenten?

Namens de fractie van de ChristenUnie,

Ruben van de Belt

Namens de fractie van het CDA

Margriet Boersma

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 9 juli 2018

onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen SP over bezuinigingen Zwolse buslijnen
portefeuillehouder	William Dogger
informant	Loon, Joris van
medeopstellers	
afdeling	Leefomgeving en Mobiliteit
bijlagen	Voorstel: Informatienota beantwoording artikel 45 vragen SP over bezuinigingen Zwolse

Voorgesteld besluit raad

Wij stellen u voor kennis te nemen van:
De bijgevoegde beantwoording van de Artikel 45-vragen van dhr. B. Geerlings (SP) met het onderwerp "Vervolgproces aanbesteding OV & stand van zaken met betrekking tot het schrappen Zwolse buslijnen."

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 19 juni 2018

Onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen 'Vervolgproces aanbesteding OV & stand van zaken m.b.t. schrappen Zwolse buslijnen.
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder W. Dogger

Informant J. van Loon
Afdeling ZWLM - Leefomgeving en Mobiliteit
Telefoon 038 498 1989
Email J.van.loon@zwolle.nl

Bijlagen -

Wij stellen u voor kennis te nemen van:
De bijgevoegde beantwoording van de Artikel 45-vragen van dhr. B. Geerlings (SP) met het onderwerp "Vervolgproces aanbesteding OV & stand van zaken met betrekking tot het schrappen Zwolse buslijnen."

Kernboodschap

Vragen:

1. In 2015 gaf u aan dat er nog steeds werd uitgegaan van 1200 bussen per dag die gebruik gaan maken van de nieuwe busbrug. Heeft u reden om aan te nemen dat dit getal veranderd is?
   Antwoord:
   Nee. De verwachting is nog steeds circa 1200 bussen per dag. De eerste twee jaar na opening gaat het om meer bussen in verband met omleidingsroutes tijdens de bouw van de fietsenkelder.

2. Wat is inmiddels de status van gesprekken die u met organisaties en bewoners voert over lijn 3 (Assendorp-Berkum)? En wat is de verwachte toekomstige status van deze lijn?
   In de raadsinformatiebijeenkomst van mei 2017 is reeds aangegeven dat lijn 3 op basis van de reizigersaantallen geen toekomstperspectief meer heeft. In gesprekken met bewoners en belanghebbenden in Assendorp worden alternatieven verkend voor het feit dat deze lijn in de toekomst niet meer door de Assendorperstraat rijdt. Deze alternatieven maken onderdeel uit van een zogenaamd ambitiemenu dat nu wordt opgesteld. In het ambitiemenu wordt ook breder gekeken dan alleen alternatieven voor de bus. De wijziging in het OV biedt mogelijk ook kansen om leefbaarheid en aantrekkelijkheid te verbeteren en de positie van de fiets en andere vormen van mobiliteit in Assendorp verder te versterken. Zo wordt de herinrichting van de Assendorperstraat naar fietsstraat verkend.

3. Zijn er inmiddels andere lijnen waarvan u weet of het vermoeden heeft dat deze zullen worden wegbezuinigd of waarvan de frequentie zal worden verlaagd?
   Elk jaar gaat in december normaal gesproken de nieuwe dienstregeling van het openbaar vervoer in. Voor de dienstregeling en het lijnennet van 2019 hebben wij de contouren verkend met de provincie en vervoerder.

Bij de totstandkoming ervan wordt door de opdrachtgever (provincie) en vervoerder(s) nauwgezet de capaciteit en lijnvoering afgestemd op de vraag. Zowel bij de opdrachtgever, vervoerder(s) als de gemeente Zwolle staat de reiziger centraal bij deze (jaarlijkse) bijstellingen. Binnen de contouren van de dienstregeling 2019 hebben we geen signalen dat er andere lijnen worden wegbezuinigd. Wel zijn er andere wijzigingen zoals het minder frequent rijden en dat bussen later beginnen en eerder stoppen (lege bussen in de daluren). Tegelijk wordt ook voorgesteld de lijnvoering in Stadshagen uit te breiden.

4. In 2015 gaf u aan het "toekomstig netwerkbeeld" van het Zwolse busvervoer te gaan verkennen. Wat is de (voorlopige) uitkomst hiervan?
   De afgelopen drie jaar is door de provincie in samenwerking met gemeenten en vervoerders hard gewerkt aan de Herijkings/Transitieopgave van het OV in West Overijssel.
   In het "Koersdocument Openbaar Vervoer" (2016) maakt de provincie Overijssel onderscheid in twee niveaus: Het kernnet OV en de mobiliteitsmix.

   Het Kernnet bestaat uit (landelijke en regionale) spoorlijnen en sterke regionale buslijnen. Het faciliteert met name vervoer op lange afstanden. In de Mobiliteitsmix spelen auto en fiets een rol en wordt verder nog onderscheid gemaakt in een Mobiliteitsmix met vaste lijnen en een flexibele Mobiliteitsmix.

   Buiten het Kernnet OV blijven buslijnen bestaan op verbindingen en momenten met voldoende bundeling van reizigersstromen, zowel binnen de steden als in het buitengebied. Bij OV lijnen met onvoldoende bundeling wordt gezocht naar maatwerkoplossingen om in de vervoerbehoefte te voorzien.

   Zwolle heeft het voordeel dat hier veel buslijnen beginnen of eindigen bij het station. En daarmee veel lijnen behoudt waar frequent bussen gebruik van maken. Deze sterke lijnen zijn de basis voor een robuust OV-netwerk (kernnet). De ontsluiting van de wijken en dorpen via het openbaar vervoer is van groot belang. De nota van uitgangspunten gaat uit van het borgen van mobiliteit en niet het onverkort vasthouden aan een bepaalde modaliteit zoals de reguliere stadsbus. Energie gaat daarom niet (alleen) naar het proberen vast te houden aan het bestaande en bekende concept maar ook in te zetten op vernieuwende concepten van (collectief) vervoer, zoals marktgedreven- of burgerinitiatieven op het gebied van fietstaxi's, buurtbus, social media of deelauto's. Bij de ontwikkeling en het toetsen van de haalbaarheid is de inbreng van (potentiele) doelgroepen essentieel.

5. Heeft het college enig idee hoe de provincie de Zwolse buslijnen wil gaan indelen (A,B,C)? En heeft het college hier zelf een visie op wat gewenst zou zijn?
   Ja. Op basis van ruimtelijk economische ontwikkelingen krijgt een verbinding een meer of minder prominente rol. In de categorisering van OV lijnen valt het Kernnet OV met name onder de A categorie, maar kan ook in B categorie vallen.

   In de flexibele Mobiliteitsmix vallen lijnen met voldoende bundeling onder de B categorie. OV lijnen die nu onvoldoende bundeling kennen, vallen onder de C categorie.

Voor het opstellen van het Programma van Eisen wordt op dit moment uitgegaan van onderstaande indeling van buslijnen in categorieën voor het Overijsselse deel van het concessiegebied IJssel-Vecht:
Categorie A: Regiolijnen
Categorie B: Regiolijnen, Stadsdienst Zwolle, Scholierenlijnen
Categorie C: Buurtbuslijnen, Regiolijnen, Stadsdienst Kampen, Scholierenlijn (Zwolle Deltion)

De gemeente Zwolle heeft niet specifiek een visie op de ABC-indeling van het buslijnennet. Belangrijk is dat wij de mobiliteit van onze inwoners zoveel mogelijk te waarborge en dat het mobiliteitsbeleid er niet op gericht is om koste wat kost specifieke lijnen in stand te houden. Het borgen van mobiliteit kan ook met andere mobiliteitsconcepten. De gekozen indeling vormt derhalve nu geen aanleiding om een alternatieve visie te ontwikkelen.

6. In de reactienota n.a.v. de concept nota van uitgangspunten lezen wij alleen een zeer algemene wens betrokken te worden bij het vervolgproces en het feit dat u positief bent over de voorgestelde concessie indeling en “maatwerk”. Heeft de gemeente Zwolle zelf nog concrete wensen of uitgangspunten meegegeven aan de provincie? Zo ja welke? Zo nee, waarom niet?
De gemeente Zwolle heeft geen andere dan in de reactienota verzamelde opmerkingen meegegeven. Dit temeer omdat de uitgangspunten voor de inwoners van en reiziger naar Zwolle meer kansen op maatwerk vervoer biedt dan binnen de huidige concessies mogelijk is. Dit sluit aan bij de Koers van de provincie die aangeven dat de transitieopgave onverminderd door gaat en integraal onderdeel is van de uitgangspunten.

7. Is het college bereid de raad op tijd te informeren over het toekomstige definitieve Programma van Uitganspunten (PVU) en het daarop volgende Programma van Eisen (PVE) zodat de raad indien gewenst inbreng kan leveren voor de officiële reactie naar de provincie? Zo nee, waarom niet?
Ja.
Inmiddels is de Nota van Uitgangspunten reeds definitief. Als eerste zal de concessie IJssel-Vecht (combinatie van concessie Veluwe, Midden Overijssel en IJsselmond), worden aanbesteed. Het opstellen van het Programma van Eisen is nu van start gegaan. Op het concept Programma van Eisen zal naar verwachting in september/oktober kunnen worden gereageerd. Ambtelijk is voorgesteld hier zoveel mogelijk college- en raadsleden bij te betrekken.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

besluit

Zwolle

Jaargang	
Kenmerk	46078
Onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen SP over bezuinigingen Zwolse buslijnen

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 19-06-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 juli 2018,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 9 juli 2018

onderwerp	Beantwoording artikel 45-vragen CDA 'Airport Lelystad en de gevolgen voor onze omgeving'
portefeuillehouder	William Dogger
informant	Janssen, Geert (2092)
medeopstellers	Broek - Bredewold, Patries van den (2362) Doornewaard, Jarno (3266)
afdeling	Proces- Programma- en Projectmanagement
bijlagen	Voorstel: Informatienota Beantwoording artikel 45-vragen CDA - Airport Lelystad en de gevolgen voor onze omgeving Bijlage: CDA - Airport Lelystad gevolgen omgeving

Voorgesteld besluit raad

Wij stellen u voor kennis te nemen van:
De beantwoording van artikel 45-vragen 'Airport Lelystad en de gevolgen voor onze omgeving'

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 11 juni 2018

Onderwerp	Voortgangsbericht Lelystad Airport
Versienummer	V3.0

Portefeuillehouder W. Dogger

Informant J. Doornewaard / Patries van den Broek – Bredewold / G. Janssen
Afdeling Ruimte & Economie
Telefoon 038 498 2092
Email J.Doornewaard@zwolle.nl / P.van.den.Broek-Bredewold@zwolle.nl / G.Janssen@zwolle.nl
Bijlagen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De beantwoording van artikel 45-vragen ‘Airport Lelystad en de gevolgen voor onze omgeving’

Inleiding
Op 23 mei 2018 zijn door de fractie van het CDA artikel 45-vragen gesteld over Lelystad Airport. Met deze informatienota wordt u geïnformeerd over de beantwoording van deze vragen.

Kernboodschap

1. *Hoe denkt het college, ongeacht wet- en regelgeving, de effecten van het vliegverkeer op het gebied van geluid, CO2, fijnstof en ultrafijnstof in kaart te gaan brengen en vast te leggen?*
2. *Gaat er voor het vastleggen van de effecten en de duiding ervan, ook in groter verband (regionaal of provinciaal) samengewerkt worden en heeft u daar al contacten over?*

   De verantwoordelijkheid voor de monitoring en handhaving van de milieugevolgen van Lelystad Airport ligt bij de luchthaven, het ministerie en overige betrokken instanties. In haar toetsingsadvies over het geactualiseerde milieueffectrapport Lelystad Airport door de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.) gaat de commissie ook in op de monitoring en evaluatie van de effecten van het vliegverkeer.

   De minister van IenW heeft in een Kamerbrief als reactie op het advies van de Commissie m.e.r. aangegeven dat op dit moment, gecoördineerd door de provincie Flevoland samen met de luchthaven, wordt gewerkt aan het opstellen van een monitorings- en evaluatieprogramma van het gebruik van de luchthaven. Het onderwerp ultrafijnstof wordt ook bij het monitorings- en evaluatieprogramma betrokken.

   Daarnaast geeft de minister in haar brief aan dat voor de ligging van de toegezegde extra handhavingspunten een voorstel zal worden gedaan door het ministerie, dat met relevante partijen in de omgeving wordt afgestemd. In het luchthavenbesluit wordt de ligging van de extra handhavingspunten vervolgens formeel vastgelegd.

   Met deze toezeggingen neemt de minister de aanbevelingen van de Commissie m.e.r. over. Wij gaan er vanuit dat de minister haar toezegging gestand doet. Belangrijk is dat de minister ook heeft aangegeven, onder andere in het plenaire debat in de Tweede Kamer op 15 mei, dat zij in de komende periode in overleg treedt met de betrokken regio's over de manier waarop zij het beste het evaluatie- en monitoringsprogramma kan invullen.

   Wij hebben hierop, juist ook samen met de provincie en de regio, ingezet. Het belang van een goede monitoring, ook buiten de direct rondom de luchthaven gelegen gemeenten, en een goed handhavingsprogramma is voor Zwolle van groot belang. De provincie Overijssel coördineert dit.

3. *Wij begrijpen dat geluidshinder van vliegtuigen niet in de Wet geluidshinder is geregeld, dit onderwerp staat beschreven in de Wet luchtvaart. De Wet geluidshinder gaat op in de omgevingswet maar de Wet luchtvaart gaat niet op in de omgevingswet.*
   a. *Is het volgens u nodig om regels over de fysieke leefomgeving i.r.t. het geluid van vliegverkeer specifiek in onze omgevingsplannen op te nemen?*
   b. *Moeten dit ook gelden voor de overige uitstoot van vliegtuigen zoals fijnstof, ultra fijnstof en CO2?*

De Wet luchtvaart blijft bestaan voor regels die zich exclusief richten tot de luchtvaartsector, echter de omgevingsrechtelijke aspecten worden wel overgezet naar de Omgevingswet. Het gaat daarbij om beperkingen voor de bestemming of het gebruik van de grond op en rondom de luchthaven, zoals die nu zijn uitgewerkt in het luchthavenindelingsbesluit en worden uitgewerkt in besluiten voor de andere luchthavens.

Beperkingen die nodig zijn met het oog op de vliegveiligheid of in verband met het externe veiligheidsrisico en de geluidbelasting vanwege het luchthavenluchtverkeer moeten in een omgevingsplan worden opgenomen. Daarmee is het systeem vergelijkbaar met hoe het nu is opgezet.

De milieueffecten van Lelystad Airport hebben in *juridische* zin geen effect op Zwolle. De beperkingen die in omgevingsplannen moeten worden opgenomen gelden voor de gemeenten direct rondom Lelystad Airport. De dichtstbijzijnde wettelijke geluidscontour van 48 dB (Lden) ligt bijvoorbeeld in Flevoland (in de buurt van Biddinghuizen en Dronten) en heeft daarmee geen effect op het Omgevingsplan van de gemeente Zwolle. Ook de actualisatie van de m.e.r. geeft geen effecten voor Zwolle weer.

Gelet op het bovenstaande is het niet mogelijk om specifiek regels wat betreft geluid, fijnstof, ultra fijnstof en CO2 als gevolg van Lelystad Airport op te nemen in het Zwolse Omgevingsplan (de gemeente Zwolle is verplicht om slechts één omgevingsplan op te stellen).

4. *Hoe denkt u er vanuit de gemeente mee om te gaan wanneer de normen die wij mogelijk in ons omgevingsplan gaan vastleggen ten aanzien van fijnstof en geluid, als gevolg van extra vliegbewegingen worden overschreden?*

   Het is niet mogelijk om de uitstoot van vliegtuigen, zoals (ultra)fijnstof of geluid, in een lokaal omgevingsplan te regelen. De vliegroutes- en hoogtes worden vastgesteld door de minister en vallen daarmee buiten de reikwijdte van een omgevingsplan waardoor de uitstoot niet is te corrigeren en/of te handhaven.

Het college herkent het belang voor Zwolle wat betreft de gevolgen van Lelystad Airport op het gebied van (ultra)fijnstof, geluid en CO2-uitstoot, zoals ook in de bovenstaande vragen naar voren komt. Tegelijkertijd realiseert het college zich dat de formele mogelijkheden om invloed uit te oefenen op deze gevolgen beperkt zijn. Het college zet daarom ten volle in op de lobby om de gevolgen van Lelystad Airport te beperken, zowel in de gesprekken met de minister en het ministerie als in de lobby richting bijvoorbeeld de Tweede Kamer. In de informatienota aan uw raad (ingekomen 28 mei 2018) heeft u meer kunnen lezen over de gevolgen van Lelystad Airport voor Zwolle en over de lobbyboodschap die regionaal is opgesteld.

Openbaarheid
Openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

Datum 11 juni 2018

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

besluit

Zwolle

Jaargang	
Kenmerk	46376
Onderwerp	Beantwoording artikel 45-vragen CDA ‘Airport Lelystad en de gevolgen voor onze omgeving’

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 19-06-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 juli 2018,

de voorzitter,

de griffier,

Van: CDA Zwolle, Arjan Spaans
Aan: College Zwolle
Datum: 23-05-2018
Betreft Artikel 45 vragen 'Airport Lelystad en de gevolgen voor onze omgeving"

Geacht college,

In het kader van artikel 45 van het reglement van orde wil de CDA-fractie schriftelijke vragen stellen over de mogelijke gevolgen van de uitbreiding van het vliegverkeer op Lelystad Airport

Inleiding
Als gemeenteraad hebben wij op 22 januari in een motie uitgesproken dat wij tegen de opening van Airport Lelystad zijn, dit zolang het luchtruim niet opnieuw is ingedeeld op basis van een juiste milieueffectrapportage. Dit breed gedeelde standpunt binnen de gemeente ondersteunen wij als CDA Zwolle nog steeds van harte. Ook vinden wij het goed om te zien dat actiegroepen die strijden tegen de laagvliegroutes van vakantievliegveld Lelystad, de handen ineengeslagen hebben. Onder de naam Samenwerkende Actiegroepen Tegen Laagvliegroutes (SATL) zullen zij meer slagkracht hebben en kunnen zij beter zichtbaar zijn.

Op dinsdag 15 mei was in de Tweede Kamer het debat over de situatie rondom Schiphol en Lelystad Airport. De CDA-fractie vond het goed om te zien dat wethouder van Willigen op de publieke tribune aanwezig was. Als CDA Zwolle hebben wij in het voortraject naar het debat in de Tweede Kamer contact gehad met de Statenfractie. Wij zijn dan ook tevreden met de -mede namens de gemeenten- opgestelde statenbrief die naar de minister is gestuurd. Gevolg van de brief is dat, onder andere, na doorvragen van de D66 de minister toezegde te onderzoeken hoe ze het maximum van 10.000 vliegbewegingen wettelijk kan vastleggen. Wij gaan ervan uit dat deze toezegging ook zijn vruchten zal gaan afwerpen.

Met de belevingsvlucht van 30 mei aanstaande in het achterhoofd, willen we als CDA-fractie nog iets verder kijken dan de huidige discussie over de eventuele uitbreiding van Lelystad Airport. Daarbij leggen we -in deze- de aandacht op de omgeving en de omgevingswet. Er wordt op dit moment hard gewerkt aan de stelselherziening van het omgevingsrecht.
Stel dat de uitbreiding van Lelystad Airport door zal gaan, dan willen we weten wat voor gevolgen deze uitbreiding heeft.

De CDA-fractie wil dan ook de volgende vragen aan het college stellen:

1. Hoe denkt het college, ongeacht wet- en regelgeving, de effecten van het vliegverkeer op het gebied van geluid, CO_2, fijnstof en ultrafijnstof in kaart te gaan brengen en vast te leggen?
2. Gaat er voor het vastleggen van de effecten en de duiding ervan, ook in groter verband (regionaal of provinciaal) samengewerkt worden en heeft u daar al contacten over?
3. Wij begrijpen dat geluidshinder van vliegtuigen niet in de Wet geluidshinder is geregeld, dit onderwerp staat beschreven in de Wet luchtvaart. De Wet geluidshinder gaat op in de omgevingswet maar de Wet luchtvaart gaat niet op in de omgevingswet.
    a. Is het volgens u nodig om regels over de fysieke leefomgeving i.r.t. het geluid van vliegverkeer specifiek in onze omgevingsplannen op te nemen?
    b. Moeten dit ook gelden voor de overige uitstoot van vliegtuigen zoals fijnstof, ultra fijnstof en CO_2?
4. Hoe denkt u er vanuit de gemeente mee om te gaan wanneer de normen die wij mogelijk in ons omgevingsplan gaan vastleggen ten aanzien van fijnstof en geluid, als gevolg van extra vliegbewegingen worden overschreden?

Namens de CDA-fractie
Arjan Spaans

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 9 juli 2018

onderwerp	Beantwoording artikel 45 Vragen ChristenUnie landelijke evaluatie Jeugdwet
portefeuillehouder	Michiel van Willigen
informant	Boer - de Heer, Noortje de (2235)
medeopstellers	
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Informatienota beantwoording artikel 45 vragen landelijke evaluatie Jeugdwet

Voorgesteld besluit raad

De raad neemt kennis van de beantwoording van de artikel 45 vragen van de ChristenUnie over de landelijke evaluatie Jeugdwet.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 4 juni 2018

Onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen landelijke evaluatie Jeugdwet
Versienummer	V2.

Portefeuillehouder M. van Willigen / E. Anker

Informant N. de Boer
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling / OW
Telefoon 038 498 2235
Email em.de.boer@zwolle.nl

Bijlagen n.v.t.

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

1. Kennis te nemen van de beantwoording van de artikel 45 vragen ChristenUnie over landelijke evaluatie van de Jeugdwet.

Datum 31 mei 2018

Toelichting op het voorstel

Inleiding
De ChristenUnie heeft artikel 45 vragen gesteld over de landelijke evaluatie van de Jeugdwet.

Kernboodschap
Wij beantwoorden de vragen als volgt.

Vraag 1: Is het college op de hoogte van de inhoud van de tussenevaluatie van de Jeugdwet?

Antwoord: Ja het college is hiervan op de hoogte.

Vraag 2. De tussenevaluatie geeft een landelijk beeld. Kan het college aangeven in hoeverre het beeld van de ontwikkelingen in de jeugdzorg in Zwolle daarmee overeenkomt?
Vraag 3. In de tussenevaluatie worden 20 aanbevelingen gegeven. Een groot deel van de aanbevelingen richt zich expliciet op de gemeenten. Kan het college per aanbeveling aangeven hoe zij de aanbeveling waardeert en of zij de aanbeveling opvolgt? En hoe?

De algemene constatering van de evaluatie is dat het doel van de Jeugdwet nog niet ten volle is gehaald. De transitie van jeugdhulp naar gemeenten is gerealiseerd, maar wat de beoogde transformatie betreft is er nog veel te winnen. Dit herkennen we in Zwolle ook. Het is nog 'werk in uitvoering'. Tegelijkertijd hebben we de basis op orde en zetten we betekenisvolle stappen in die transformatie.

De evaluatie van de Jeugdwet kent 21 aanbevelingen, verdeeld onder 5 thema's. Samenvatttend geven wij de volgende reactie op de aanbevelingen:

Thema 1. Inkoop
Hier wordt vooral aandacht gevraagd voor de samenwerking binnen en buiten het jeugddomein. De nieuwe inkoopstrategie die we in Zwolle en regio hanteren sluit hier op aan en geeft hier handen en voeten aan. Daarnaast hanteren we de regeling van verbonden partijen die tevens de samenwerking met andere gemeenten in de Regionale Serviceorganisatie Jeugdhulp (RSJ) faciliteert. Inzicht en sturing op het budget is een aanbeveling waar de gemeenten aandacht voor hebben. Dit geldt ook voor Zwolle gezien de tekorten in het sociaal domein.

Thema 2: Werken aan kwaliteit
Zwolle heeft al de beschikking over veel informatie over jeugdhulp en de beoordeling daarvan. In de beleidscyclus hanteren we de landelijke vastgestelde outcome-indicatoren voor jeugdhulp. Daarnaast werken we aan verdere verbetering van de monitoring in het sociaal domein en ook specifiek voor jeugdhulp richting sturing op maatschappelijke effecten.

Thema 3: Professionaliteit in de jeugdhulp
De aanbevelingen rond dit thema vragen aandacht voor het versterken van de toegang. Dit is één van onze Zwolse vijf transformatiethema's en daarmee een speerpunt van ons beleid. Er is dan ook stevig geïnvesteerd op het versterken van de relatie en kwaliteit binnen de toegang, vooral in de samenwerking van Sociaal wijkteam (SWT) met onderwijs en huisartsen. Wij gaan hier mee door.

Daarnaast is investeren in de kwaliteit van de medewerkers van het SWT structureel onderdeel van de werkwijze. Ook de nieuwe wijze van inkoop draag bij aan de kwaliteit van jeugdhulp.

Thema 4: Waarborgen voor de rechtspositie
De invloed op de hierbij genoemde punten van de lokale overheid zijn klein. Hier hebben we voornamelijk te maken met afspraken op regionaal niveau en landelijk vastgestelde wet- en regelgeving. Wij blijven de ontwikkelingen op deze niveaus volgen en – in samenwerking met anderen – beïnvloeden waar mogelijk.

Thema 5: Reflectie op de uitgangspunten van de Jeugdwet
Met het instellen van het SWT, het werken met inkoopprofielen (resultaatbekostiging), de inzet op monitoring en de uitvoering van de verschillende transformatiedoelen werken we aan een zo goed mogelijke, passende jeugdhulp, dichtbij de gebruiker, in samenwerking met en tussen betrokken partijen en resultaatgericht. De inzet in Zwolle is erop gericht om te investeren in de hulpvraag en aan de voorkant goede afspraken te maken. Daarnaast om ruimte te geven aan de professionals in het werkveld om gestelde doelen te realiseren.

Vraag 4. Kan het college de beantwoording van deze vragen afstemmen met de colleges van de gemeenten Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Olst-Wijhe, Ommen, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland en Zwartewaterland, aangezien Zwolle met deze gemeenten samenwerkt op het terrein van de jeugdzorg?

Vanuit de Regionale Serviceorganisatie Jeugdhulp (RSJ) regio IJsselland wordt binnenkort het initiatief genomen voor een evaluatie. Wij zullen op basis van deze beantwoording een bijdrage leveren aan die evaluatie.

Communicatie
N.v.t.

Vervolg
Het college betrekt de landelijke evaluatie en het inmiddels verschenen landelijke programma *Zorg voor Jeugd* bij de verdere ontwikkeling en uitvoering van het lokale en regionale jeugdhulpbeleid.

Openbaarheid
Dit voorstel is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

Datum 31 mei 2018

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang	
Kenmerk	45048
Onderwerp	Beantwoording artikel 45 Vragen ChristenUnie landelijke evaluatie Jeugdwet

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 12-06-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 juli 2018,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 9 juli 2018

onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen PvdA 'Kinderen niet laten opgroeien in schimmelwoningen'
portefeuillehouder	Ed Anker
informant	Selles - Heikoop, Henrieke (2425)
medeopstellers	Slagman - Duthler, Yolande
afdeling	Ruimte en Economie
bijlagen	Voorstel: Informatienota beantwoording art. 45 vragen PvdA 'Kinderen niet laten opgroeien in schimmelwoningen Bijlage: PvdA - kinderen niet laten opgroeien in Schimmelwoningen

Voorgesteld besluit raad

Wij stellen u voor kennis te nemen van:
1. De beantwoording artikel 45-vragen 'Kinderen niet laten opgroeien in schimmelwoningen'.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 5 juni 2018

Onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen
Versienummer	

Portefeuillehouder Ed Anker

Informant H. Selles-Heikoop
Afdeling Ruimte en Economie / OWA
Telefoon 038 498 2425
Email H.Selles-Heikoop@zwolle.nl
Bijlagen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

1. De beantwoording artikel 45-vragen 'Kinderen niet laten opgroeien in schimmelwoningen'.

Datum 5 juni 2018

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Op 31 mei 2018 zijn er door de fractie van de PvdA artikel 45-vragen gesteld over 'Kinderen niet laten opgroeien in schimmelwoningen'. Met deze informatienota wordt u geinformeerd over de beantwoording van deze vragen.

Kernboodschap

1. Heeft het college zicht op hoeveel woningen van de Zwolse woningbouwcorporaties kampen met terugkerende schimmel?

Nee, dit wordt niet bijgehouden door de corporaties. Bij een klacht over schimmel wordt altijd actie ondernomen door de betreffende corporatie. De woning wordt onderzocht dan wel een vochtmeter geplaatst en wanneer noodzakelijk wordt de schimmel verwijderd. Daarnaast worden bewoners geadviseerd over hoe schimmel te voorkomen, het merendeel van de schimmel ontstaat door stook- en ventilatiegedrag van bewoners. Bij ernstige schimmel schakelt de corporatie de GGD in.

2. In hoeveel van de gevallen dat er sprake is van schimmel, heeft dit als gevolg dat het - volgens GGD-normen - geen gezonde leefomstandigheden zijn voor jonge, opgroeiende kinderen?

Ook dit is niet bekend. De GGD heeft de afgelopen jaren circa 10 klachten omtrent schimmel per jaar behandeld. Hierbij is geen onderscheid gemaakt in huur of koopwoning, de mate van schimmel, in welke ruimte er schimmel optreedt en of er kinderen bij betrokken zijn.

3. Is het college het met ons eens dat het onacceptabel is dat zeer jonge kinderen (onder de 5 jaar) in Zwolle langdurig in een woning met ernstige schimmel wonen?

Voor de gezondheid van (jonge) kinderen is het niet acceptabel dat kinderen langdurig in woningen met schimmel wonen. Klachten in de luchtwegen kunnen ontstaan of verergeren en allergieën kunnen zich ontwikkelen. Daarbij is schimmel in de slaap- en woonkamer erger dan schimmel in een ruimte waar kinderen kortere tijd verblijven zoals de badkamer.

4. Is het college het met ons eens dat woningen waar sprake is van ernstige schimmel zo snel mogelijk door de GGD moeten worden geïnspecteerd op leefbaarheid en mogelijke gevaren voor de gezondheid?

Wanneer het huurwoningen betreft en huurders melden zich rechtstreeks bij de GGD, is de lijn dat dit via de klachtenprocedure bij de corporatie komt. De corporatie inspecteert de woning en de schimmel wordt verwijderd wanneer dit noodzakelijk is, zo nodig door een gespecialiseerd bedrijf. Bij ernstige schimmel wordt de GGD ingeschakeld. In uitzonderlijke situaties komt de huurder in aanmerking voor een vervangende woning. Bijvoorbeeld waarbij de woning gesloopt wordt, onveilig is geworden of wanneer de GGD dit als dringend advies geeft.

De GGD heeft afspraken met Aedes de koepel van woningcorporaties gemaakt over de voorlichting van corporaties omtrent schimmel. Er is voor Overijssel een pilot-project geformuleerd. Daarin krijgen woningcorporaties het aanbod van de GGD voor ondersteuning bij de klachtafhandeling. Concreet betekent dat een cursus van de GGD voor medewerkers van woningcorporaties en samenwerking m.b.t. informatiemateriaal voor bewoners. Onze GGD blijft beperkt woningen onderzoeken, maar huurders worden eerst geholpen door de woningcorporatie en de informatie op de website.

5. Is het college bereid bindende afspraken te maken met de woningbouwcorporaties om - indien er sprake is van mogelijk gevaar voor de gezondheid - zo snel mogelijk vervangende woonruimte te regelen, de oorzaak van de terugkerende schimmel grondig aan te pakken en de woning zo snel als mogelijk weer veilig en bewoonbaar te maken?

Datum 5 juni 2018

Schimmel in woningen komt het meeste voor in woningen van voor 1992. In het kader van de energietransitie en de verduurzaming van de woningvoorraad zijn er afspraken met de corporaties om de woningvoorraad energetisch te verbeteren. Hierbij is de verwachting dat de komende jaren het schimmel probleem minder wordt omdat de woningen beter geïsoleerd zullen worden, de zogenoemde thermische isolatie. Het is daarom niet nodig om extra afspraken hierover met de corporaties te maken. Daarbij is schimmel in een woning een zaak is tussen huurder en verhuurder waarin de gemeente geen rol heeft. In de reguliere overleggen met de corporaties zullen we dit bespreken.

Consequenties
nvt

Communicatie
nvt

Vervolg
nvt

Openbaarheid
openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

besluit

Zwolle

Jaargang	
Kenmerk	46655
Onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen PvdA 'Kinderen niet laten opgroeien in schimmelwoningen'

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 25-06-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 juli 2018,

de voorzitter,

de griffier,

Zwolle, 22 mei 2018

Art. 45 vragen: Kinderen niet laten opgroeien in schimmelwoningen

Bij een klein wijkonderzoek door de PvdA in de Aa-landen op zaterdag 12 mei is bij hetzelfde type huurwoningen van deltaWonen gebleken dat meer dan een derde van de bewoners aangaf dat er sprake is van schimmel in de woning. De mate van de overlast verschilt per woning. Sommige bewoners schilderen een paar keer per jaar over de schimmel heen. Bij een aantal huishoudens bevond de schimmel zich niet alleen op de muren, maar ook in kleding, op schoenen en op meubelen. Bij minimaal 2 gevallen wonen ook opgroeiende kinderen (inclusief baby's en peuters) in de woning. Een aantal bewoners gaf aan dat er op dit moment geen structurele maatregelen worden genomen door de woningbouwcorporatie. Bewoners met klachten worden in eerste instantie geacht zelf maatregelen te nemen. Die maatregelen leiden echter niet altijd tot verbeteringen. De PvdA maakt zich zorgen, want wonen in een vochtige woning met schimmel kan leiden tot gezondheidsklachten en kan vooral schadelijk zijn voor jonge, opgroeiende kinderen en mensen met gevoelige luchtwegen.

De PvdA vindt, naast de eigen verantwoordelijkheid die huurders hebben om hun huis goed te ventileren, dat zij ook mogen verwachten dat de verhuurder problemen met terugkerende schimmel serieus neemt en structurele maatregelen neemt om de schimmel aan te pakken. Ook zijn wij van mening dat jonge kinderen niet langdurig zouden moeten worden blootgesteld aan mogelijke gevaren voor de gezondheid. Waar de verhuurder – in dit geval deltaWonen - mede- en hoofdverantwoordelijk is voor de staat van haar woningen, is de gemeente medeverantwoordelijk voor de gezondheid van haar inwoners. Daarom stellen wij het college de volgende vragen:

1. Heeft het college zicht op hoeveel woningen van de Zwolse woningbouwcorporaties kampen met terugkerende schimmel?
2. In hoeveel van de gevallen dat er sprake is van schimmel, heeft dit als gevolg dat het - volgens GGD-normen - geen gezonde leefomstandigheden zijn voor jonge, opgroeiende kinderen?
3. Is het college het met ons eens dat het onacceptabel is dat zeer jonge kinderen (onder de 5 jaar) in Zwolle langdurig in een woning met ernstige schimmel wonen?
4. Is het college het met ons eens dat woningen waar sprake is van ernstige schimmel zo snel mogelijk door de GGD moeten worden geïnspecteerd op leefbaarheid en mogelijke gevaren voor de gezondheid?
5. Is het college bereid bindende afspraken te maken met de woningbouwcorporaties om - indien er sprake is van mogelijk gevaar voor de gezondheid - zo snel mogelijk vervangende woonruimte te regelen, de oorzaak van de terugkerende schimmel grondig aan te pakken en de woning zo snel als mogelijk weer veilig en bewoonbaar te maken?

PvdA Zwolle
Patty Wolthof

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 9 juli 2018

onderwerp	Verordening speelautomatenhal gemeente Zwolle 2018
portefeuillehouder	Henk Jan Meijer
informant	Gruben, Nathalie (4166)
medeopstellers	
afdeling	Fysieke Leefomgeving
bijlagen	Voorstel: Beslisnota verordening speelautomatenhal 2018 Bijlage: 1a. Kaart behorende bij de verordening speelautomatenhal Zwolle Bijlage: 1. verordening speelautomatenhal Zwolle 2018 Bijlage: 2. OUDE VERSIE - Nadere regels voor de beoordeling van een aanvraag vergunning Speelautomatenhal gemeente Zwolle Bijlage: 2. NIEUWE VERSIE - Nadere regels voor de beoordeling van een aanvraag speelautomatenhal def.4-7 Bijlage: 2018-07-09 Raadsbesluit Verordening speelautomatenhal gemeente Zwolle 2018

Voorgesteld besluit raad

1. de verordening speelautomatenhal Zwolle 2018 overeenkomstig bijlage 1 vast te stellen, waarbij:
2. a. het eerder aangewezen centrumgebied (de binnenstad van Zwolle) als vestigingsbied voor een speelautomatenhal komt te vervallen zodat alleen het gebied De Vrolijkheid/Oosterenk, voor vestiging van een speelautomatenhal resteert.
   b. nu expliciet is opgenomen dat de vergunning voor een periode van 10 jaar wordt verleend.
3. de verordening speelautomatenhal Zwolle 2018 de dag na bekendmaking in werking te laten treden
4. de huidige verordening speelautomatenhallen Zwolle (inwerkingtreding 19 november 2005) in te trekken.
5. kennis te nemen van de door de burgemeester vast te stellen concept-nadere regels voor de indiening en beoordeling van een aanvraag voor een vergunning speelautomatenhal

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 6 juni 2018

Openbaar

Onderwerp verordening speelautomatenhal 2018
Versienummer

Portefeuillehouder H.J. Meijer
Informant N. Gruben
Eenheid/Afdeling
Telefoon (038) 498 4166
Email NMWD.Gruben@zwolle.nl

Financiële gevolgen
Betreft doel
Begroting wijzigen
Dekking ten laste van

Bijlagen:
1. verordening speelautomatenhal Zwolle 2018
2. concept nadere regels voor de indiening en beoordeling van een aanvraag vergunning speelautomatenhal gemeente Zwolle

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. de verordening speelautomatenhal Zwolle 2018 overeenkomstig bijlage 1 vast te stellen, waarbij:
   a. het eerder aangewezen centrumgebied (de binnenstad van Zwolle) als vestigingsbied voor een speelautomatenhal komt te vervallen zodat alleen het gebied De Vrolijkheid/Oosterenk, voor vestiging van een speelautomatenhal resteert.
   b. nu expliciet is opgenomen dat de vergunning voor een periode van 10 jaar wordt verleend.
2. de verordening speelautomatenhal Zwolle 2018 de dag na bekendmaking in werking te laten treden
3. de huidige verordening speelautomatenhallen Zwolle (inwerkingtreding 19 november 2005) in te trekken.
4. kennis te nemen van de door de burgemeester vast te stellen concept-nadere regels voor de indiening en beoordeling van een aanvraag voor een vergunning speelautomatenhal

Datum 1 juni 2018

Toelichting op het voorstel

Inleiding
Op 1 januari 2019 verloopt de huidige exploitatievergunning voor de in het PEC Zwolle stadion gevestigde speelautomatenhal. Dit is een zogenoemde ‘schaarse vergunning’. Er kan gesproken worden over een schaarse vergunning wanneer voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is sprake van één of een beperkt aantal vergunningen wat kan worden verleend
- Er zijn meer (potentiële) aanvragers
- De vergunning heeft invloed in economische zin

Er wordt onderscheid gemaakt tussen de vergunning die noodzakelijk is om een speelautomatenhal te mogen vestigen en exploiteren (exploitatievergunning) en de vergunning die noodzakelijk is om één of meer speelautomaten in een inrichting aanwezig te mogen hebben (de aanwezigheidsvergunning).

Het juridisch kader voor het verlenen van een exploitatievergunning voor een speelautomatenhal is opgenomen in de door de gemeenteraad vastgestelde verordening Speelautomatenhallen. Deze verordening is in 2005 in werking getreden. Daarin is bepaald dat er 1 speelautomatenhal in twee door de raad aangewezen gebieden gevestigd mag worden. Deze gebieden zijn ‘de binnenstad binnen de stadsgrachten’ en het gebied ‘De Vrolijkheid en Oosterenk’.

Sinds een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de raad van State van 2 november 2016 over een schaarse vergunning voor een speelautomatenhal is geldende jurisprudentie dat het bestuur om gelijke kansen te realiseren een passende mate van openbaarheid moet verzekeren met betrekking tot de beschikbaarheid van de exploitatievergunning, de verdelingsprocedure, het aanvraagtijdvak en de toe te passen criteria. De gemeente dient tijdig en voorafgaand aan de start van de aanvraagprocedure duidelijkheid scheppen door informatie over deze aspecten bekend te maken via een zodanig medium dat potentiele gegadigden daarvan kennis kunnen nemen.

De belangrijkste uitgangspunten en kaders voor de vergunningprocedure voor het verlenen van een exploitatievergunning voor een speelautomatenhal en een te verlenen aanwezigheidsvergunning voor speelautomaten dienen in een geactualiseerde verordening speelautomatenhal te worden opgenomen. Zo dient onder meer de looptijd van de vergunning te worden bepaald en dient een gebied binnen de gemeente te worden aangewezen waarbinnen 1 speelautomatenhal kan worden geëxploiteerd. Ook is het gewenst om in de verordening de burgemeester de bevoegdheid te geven om nadere regels te stellen over de indiening en beoordeling van de aanvragen voor exploitatie van een speelautomatenhal.

In de huidige verordening speelautomatenhallen ontbreken een aantal van voornoemde uitgangspunten of worden uitgangspunten gewijzigd. Dit is reden om een nieuwe verordening

speelautomatenhal vast te stellen die zowel aan de wettelijke eisen voldoet (o.m. Wet op de Kansspelen) alsook aan de eisen die uit de jurisprudentie m.b.t. schaarse vergunningen voortvloeien. Omdat er zoveel tijd gemoeid is met de procedure rondom de afhandeling van de ingediende aanvragen is er voor gekozen om de verordening nog voor het zomerreces aan uw raad voor te leggen. Zodat er voldoende tijd is om voor 1 januari a.s. de aanvragen zorgvuldig af te handelen.

Beoogd effect
Met het vaststellen van de verordening Speelautomatenhal gemeente Zwolle 2018 wordt een geactualiseerd juridisch kader gemaakt. Deze verordening is de basis voor een transparante vergunningprocedure voor het verlenen van een exploitatievergunning voor 1 speelautomatenhal in Zwolle en voldoet aan de eisen die uit wetgeving en de jurisprudentie voortvloeien.

Argumenten

1.1. Exploitatievergunning speelautomatenhal vereist basis in geactualiseerde gemeentelijke verordening

De burgemeester kan volgens de Wet op de kansspelen slechts een vergunning voor de een verordening is vastgesteld. De gemeenteraad heeft hierbij de bevoegdheid het aantal speelautomatenhallen te beperken tot een bepaald maximum en kan bepalen in welk gebied deze gevestigd mogen worden. Nu de huidige vergunning voor de speelautomatenhal per 31 december 2018 eindigt, dienen op korte termijn de voorbereidingen voor een vergunningprocedure te worden getroffen. De vergunningprocedure zal minimaal vier maanden in beslag nemen en wordt zo ingericht dat meerdere gegadigden de mogelijkheid wordt geboden om een vergunningaanvraag in te dienen. De aanvraag die als kwalitatief beste aanvraag wordt beoordeeld, komt in aanmerking voor de te verlenen exploitatievergunning. Hieraan voorafgaand dienen de uitgangspunten en kaders in een geactualiseerde verordening te worden opgenomen.

1.2 Verordening beperkt gebied waarin exploitatie mogelijk is

Uit de jurisprudentie blijkt dat bij de beoordeling van een vergunningaanvraag voor een speelautomatenhal acht mag worden geslagen op de mogelijke gevolgen voor het leefklimaat. In dat kader kan rekening worden gehouden met het karakter van de wijk waarin de speelautomatenhal zal komen te liggen. Een optimale locatie trekt het juiste publiek en beperkt de risico’s op verslaving en problemen op het gebied van veiligheid en openbare orde.

In vergelijking met de huidige verordening wordt het gebied waarbinnen een speelautomatenhal kan worden gevestigd verder beperkt. Het eerder aangewezen centrumgebied (de binnenstad van Zwolle) komt als vestigingsbied voor een speelautomatenhal te vervallen zodat alleen het gebied De Vrolijkheid/Oosterenk (zie bijlage voor een kaart van het betreffende gebied) voor vestiging van een speelautomatenhal resteert.

Een speelautomatenhal heeft door het gesloten karakter geen meerwaarde voor de binnenstad en ook het aantal m2 wat in de binnenstad beschikbaar is versus het vloeroppervlak wat nodig is voor de exploitatie van een speelautomatenhal zal lastig te vinden zijn. De huidige speelautomatenhal die gevestigd is in het Stadion functioneert goed. Hier zijn meer functies gevestigd die min of meer “naar binnen gekeerd” zijn, wat op deze plek ook prima is. Er is voldoende parkeergelegenheid aanwezig.

Bovendien sluit deze Leisure functie aan op het Leisure gebied De Vrolijkheid. Doordat sprake is van een ruime zone met De Vrolijkheid en Oosterenk, met daarin bovendien voldoende leegstaande vastgoedobjecten, wordt voldoende mededingingsruimte voor exploitanten van een speelautomatenhal geboden.

1.3 Slechts een exploitatievergunning voor één speelautomatenhal mogelijk

In de voorgestelde verordening blijft het maximum aantal van 1 speelautomatenhal in de gemeente ongewijzigd. In 2005 is er in Zwolle een referendum gehouden waarin bewoners zich hebben uitgesproken voor het beperken van de mogelijkheden tot het vestigen van één casino/speelhal in de stad Zwolle. Die wens is vertaald in de Verordening speelautomatenhal uit 2005 en dient nu weer als uitgangspunt in de voorgestelde verordening. Het motief dat aan het vergunningvereiste ten grondslag ligt is de openbare orde, meer in het bijzonder de leef- en woonsituatie, te beschermen. Bij de weigeringsgronden van een vergunning wordt in de Verordening hierop nader ingegaan. Bij de vaststelling van de verordening kan de gemeenteraad niet concreet bepalen voor welk pand vergunning kan worden verleend. Dit is een exclusieve bevoegdheid van de burgemeester en daarbij moet bovendien worden geborgd dat door meerdere geïnteresseerden kan worden meegedongen naar een beschikbare exploitatievergunning.

1.4. *Exploitatievergunning wordt voor bepaalde tijd verleend*

In de verordening is nu expliciet opgenomen dat de vergunning voor een periode van 10 jaar wordt verleend. Dit geeft de exploitant de mogelijkheid om over een langere periode een bestendige exploitatie van de speelautomatenhal te voeren en de gedane investeringen in de speelautomatenhal terug te verdienen. Jurisprudentie inzake schaarse vergunningen maakt duidelijk dat deze vergunningen niet meer voor onbepaalde tijd kunnen worden verleend. De huidige aflopende vergunning voor de speelautomatenhal is overigens ook voor 10 jaar verleend. Deze looptijd wordt nu ook als uitgangspunt in de verordening opgenomen.

2.1 Verordening treedt in werking na dag van bekendmaking

Omdat het van belang is dat de vergunningprocedure zo snel mogelijk wordt gestart dient hieraan voorafgaand de nieuwe verordening te worden vastgesteld en dient deze direct na vaststelling te worden bekendgemaakt. Na bekendmaking kan de verordening dan direct in werking treden.

3.1 Huidige verordening speelautomatenhal dient te worden ingetrokken

Gelijktijdig met de inwerkingtreding van de nieuwe verordening dient de huidige verordening te worden ingetrokken.

4.1. Verordening geeft basis voor door burgemeester te stellen nadere regels die ter kennisneming zijn bijgevoegd.

In de verordening is aan de burgemeester de bevoegdheid toegekend om nadere regels te stellen omtrent de indieningsvereisten voor een exploitatievergunning. Aan nadere regels is behoefte omdat op grond van jurisprudentie over schaarse vergunningen een vergunningprocedure moet worden

ingericht die mededinging mogelijk maakt bij een beschikbaar gekomen exploitatievergunning. Het gaat daarbij om regels die van een meer gedetailleerd niveau zijn en met name de kwalitatieve beoordeling van de vergunningaanvragen betreffen.
In de nadere regels wordt het volgende nader omschreven:
1. Bekendmaking
2. Weigeringsgronden exploitatievergunning
3. Beoordeling
4. Waardering van de beoordelingscriteria
5. Gelijk scorende aanvragen
6. Vervolg beoordelingsprocedure
7. Vergunningverlening en rechtsbescherming

In de onderdelen 3 en 4: Beoordeling en Waardering van de beoordelingscriteria is uitgewerkt dat de burgemeester een beoordelingscommissie instelt die hem adviseert bij de beoordeling.
Bij onderdeel 4 is uitgewerkt hoe de commissie ontvankelijke aanvragen die voldoen aan de indieningsvereisten en waarop geen weigeringsgronden van toepassing zijn beoordeeld.
Om de aanvragen te kunnen vergelijken worden per criterium rapportcijfers toegekend: Bij deze beoordeling wordt een bepaalde waarde toegekend aan elk criterium.
Bij de beoordeling van de aanvraag wordt voor de voorgaande beoordelingscriteria de volgende waardering gehanteerd:

Criterium	**Weging cijfer**
1. Omschrijving concept Speelautomatenhal	40%
2. Plan preventie gokverslaving	30%
3. Plan van aan pak openbare orde en bijdrage leefbaarheid.	30%
Totaal:	**100%**

Voor deze weging is gekozen om de volgende redenen:
Het criterium onder 1 mag door de gemeente bepaald worden. Een belangrijke doelstelling voor Zwolle is het versterken van het recreatieve aanbod waarbij er in het bijzonder wordt gelet op de aspecten in de omschrijving die inzicht geven in de toegevoegde waarde van de speelautomatenhal voor Zwolle met bijbehorende passende uitstraling.

Voor het tweede criterium Plan preventie gokverslaving is voor 30 % gekozen omdat de Wet op de kansspelen al voorschrijft dat elke kansspelvergunninghouder een wettelijke zorgplicht heeft. De zorgplicht moet op verschillende manieren worden ingevuld en varieert van de plicht om geen personen onder de achttien toe te laten tot het informeren van spelers en het voeren van een verslavingspreventiebeleid.
De in de verordening Speelautomatenhallen Zwolle 2005 verhoogde leeftijdsgrens voor toegang boven de 21 jaar is overgenomen in de voorgestelde Verordening speelhal gemeente Zwolle 2018 . Daarnaast zullen er aanvullende voorschriften in de vergunning opgenomen worden.

Voor criterium drie is gekozen voor 30% omdat we de openbare orde en leefbaarheid in de buurt belangrijk vinden. De huidige speelautomatenhal geeft geen overlast . De verwachting is dat bij vestiging in het voorgestelde aanwijzingsgebied dit ook niet het geval zal zijn.

In de nadere regels voor de indiening en beoordeling van een aanvraag vergunning speelautomatenhal Zwolle zijn de drie criteria nader uitgewerkt.

Ook andere aspecten van de vergunningprocedure kunnen door de burgemeester in deze nadere regels worden uitgewerkt. Uiteraard voor zover dit past binnen de kaders en uitgangspunten van deze verordening.

Risico's

Niet van toepassing

Financiën

Niet van toepassing

Communicatie

De vastgestelde verordening zal op de gebruikelijke wijze digitaal worden bekendgemaakt in het Gemeenteblad en op de website van de gemeente Zwolle en zal na de dag van bekendmaking in werking treden.

Vervolg

Na bekendmaking van de vastgestelde verordening zal de vergunningprocedure voor het verlenen van een nieuwe exploitatievergunning voor een speelautomatenhal in Zwolle in gang worden gezet. Deze vergunning zal voor een periode van 10 jaar worden verleend met ingang van 1 januari 2019. De vergunningprocedure zal worden ingericht conform de bepalingen van de nieuwe verordening en de nadere regels die hieromtrent door de burgemeester worden vastgesteld. Het concept van deze nadere regels is als bijlage 2 bij deze raadsbeslisnota bijgevoegd.

Openbaarheid

Deze raadsbeslisnota met bijlagen is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Datum 1 juni 2018

besluit

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	46654
Onderwerp	Verordening speelautomatenhal gemeente Zwolle 2018

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 19-06-2018

besluit:

1. de verordening speelautomatenhal Zwolle 2018 overeenkomstig bijlage 1 vast te stellen, waarbij:
   a. het eerder aangewezen centrumgebied (de binnenstad van Zwolle) als vestigingsbied voor een speelautomatenhal komt te vervallen zodat alleen het gebied De Vrolijkheid/Oosterenk, voor vestiging van een speelautomatenhal resteert.
   b. nu expliciet is opgenomen dat de vergunning voor een periode van 10 jaar wordt verleend.
2. de verordening speelautomatenhal Zwolle 2018 de dag na bekendmaking in werking te laten treden
3. de huidige verordening speelautomatenhallen Zwolle (inwerkingtreding 19 november 2005) in te trekken.
4. kennis te nemen van de door de burgemeester vast te stellen concept-nadere regels voor de indiening en beoordeling van een aanvraag voor een vergunning speelautomatenhal

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 juli 2018,

de voorzitter,

de griffier,

Verordening Speelautomatenhal Zwolle 2018

Hoofstuk I Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

a. de wet: de Wet op de kansspelen;
b. Wet Bibob; Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur;
c. Speelautomatenbesluit: Speelautomatenbesluit 2000;
d. aanwezigheidsvergunning: de vergunning zoals bedoeld in artikel 30b, eerste lid, van de wet;
e. exploitatievergunning: de vergunning zoals bedoeld in artikel 2, eerste lid van deze verordening;
f. nadere regels: de door de burgemeester te stellen nadere regels zoals bedoeld in artikel 3, tweede lid;
g. beheerder: de natuurlijke persoon of personen die de onmiddellijke feitelijke leiding uitoefent of uitoefenen in een speelautomatenhal;
h. ondernemer: de natuurlijke of rechtspersoon die de speelautomatenhal exploiteert;
i. behendigheidsautomaat: een automaat als omschreven in artikel 30, aanhef en onder b, van de wet;
j. kansspelautomaat: een automaat als omschreven in artikel 30, aanhef en onder c, van de wet;
k. speelautomaat: een automaat als omschreven in artikel 30, aanhef en onder a, van de wet;
l. speelautomatenhal: een inrichting als bedoeld in artikel 30c, eerste lid aanhef en onder b, van de wet;
m. speelplaatsen: het aantal plaatsen aan een speelautomaat waarbij gelijktijdige deelname aan het spel mogelijk is;
n. openbare weg: alle voor het openbare rij- en ander verkeer openstaande wegen of paden, daaronder begrepen de daarin gelegen bruggen en duikers, de tot die wegen of paden behorende bermen en zijkanten en de aan de wegen of paden liggende en als zodanig aangeduide parkeerterreinen.

Hoofdstuk II Bepalingen ten aanzien van een speelautomatenhal

Artikel 2 Vergunningen algemeen

1. a. Het is verboden zonder exploitatievergunning van de burgemeester een speelautomatenhal te vestigen of exploiteren;
   b. De burgemeester is bevoegd voor maximaal één speelautomatenhal een exploitatievergunning te verlenen.
2. Een exploitatievergunning kan uitsluitend worden verleend voor een speelautomatenhal gevestigd in het gebied, zoals aangegeven op de bij deze verordening behorende en als zodanig gewaarmerkte kaart en nadat aan

potentiële gegadigden door de burgemeester gelegenheid is gegeven mee te dingen naar die vergunning.

3. De burgemeester maakt, voorafgaand aan de in het tweede lid bedoelde periode, bekend op welke wijze en op welk moment de in het vorige lid bedoelde gelegenheid tot mededinging wordt geboden. De burgemeester kan daarbij verwijzen naar de nadere regels.
4. De exploitatievergunning is tijdelijk en wordt verleend voor een periode van maximaal 10 jaar.
5. In de aanwezigheidsvergunning wordt bepaald hoeveel kansspelautomaten binnen de speelautomatenhal aanwezig mogen zijn. Er wordt voor maximaal 55 kansspelautomaten die maximaal 79 speelplaatsen opleveren, een aanwezigheidsvergunning verleend.

Artikel 3 indieningsvereisten aanvraag exploitatievergunning en nadere regels.

1. De ondernemer dient de exploitatievergunning aan te vragen onder overlegging van:
   a. De personalia van de aanvrager tevens ondernemer en de naam, het woonadres en de geboortedatum van de beheerder(s) en de bedrijfsleiders(s);
   b. Een bewijs van inschrijving bij de Kamer van Koophandel met het inschrijfnummer bij de Kamer van Koophandel;
   c. Een bewijs van lidmaatschap van de VAN Kansspelen-brancheorganisatie;
   d. Een bewijs, waaruit blijkt dat de ondernemer een KEMA-keur-certificaat heeft, of voornemens is in de eerste periode van twaalf maanden van de exploitatie van de speelautomatenhal een KEMA-keur-certificaat te verkrijgen;
   e. Een verklaring omtrent het gedrag van de ondernemer dan wel, indien de ondernemer een rechtspersoon is, van degene(n) die de onderneming krachtens de statuten vertegenwoordigt(en) en van de beheerder en de bedrijfsleider. Alsmede een verklaring omtrent het gedrag van de rechtspersoon (VOG voor rechtspersonen:VOG RP);
   f. Een volledig ingevuld en ondertekend vragenformulier in het kader van de Wet Bibob;
   g. Het document “omschrijving concept speelautomatenhal” waarin informatie dient te worden gegeven over de aspecten zoals benoemd in de artikel 3 lid 2 bedoelde nadere regels , met daarin in ieder geval opgenomen:
      - Adres en kadastrale gegevens van de beoogde locatie, inclusief bewijs dat aanvrager kan beschikken over de voorgenomen locatie voor de speelautomatenhal;
      - Een nauwkeurige beschrijving van de inrichting, waarbij is opgenomen de oppervlakte daarvan, alsmede en plattegrond waarop is aangegeven op welke plaats in de speelautomatenhal en hoeveel kansspelautomaten worden opgesteld;
      - Een ondernemingsplan, met inbegrip van stukken, waaruit blijkt welk bedrag met de totale investering voor de beoogde exploitatie van de speelautomatenhal is gemoeid en een bewijs dat dit met voldoende zekerheden is afgedekt met een financiering, dan wel uit eigen middelen kan worden gefinancierd.
      -

h. Het document “Plan preventieve gokverslaving” met daarin een beschrijving van de wijze waarop kansspelverslaving wordt beoogd te worden voorkomen;
i. Het document “Plan van aanpak openbare orde en bijdrage leefbaarheid” met daarin een beschrijving van de beoogde aanpak van de leefbaarheid, veiligheid en openbare orde in de directe omgeving van de speelautomatenhal;

2. De burgemeester is bevoegd nadere regels vast te stellen ten aanzien van onder andere:
   a. de indieningsvereisten voor een aanvraag van een exploitatievergunning;
   b. de procedure van vergunningverlening, waarmee aan gegadigden voor de exploitatievergunning ruimte wordt geboden om naar een exploitatievergunning mee te dingen.

Artikel 4 Beslistermijn

1. De burgemeester beslist binnen twaalf weken nadat de datum waarop de burgemeester de aanvraag voor een exploitatievergunning met bijbehorende bescheiden heeft ontvangen en die aanvraag volledig is. De beslissing kan eenmaal voor ten hoogste twaalf weken worden verdaagd.
2. Van het daartoe strekkend besluit doet de burgemeester voor het verstrijken van de in het eerste lid genoemde termijn schriftelijk mededeling aan de aanvrager.
3. Paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) is niet van toepassing.

Artikel 5 Exploitatievergunning, voorwaarden en gebruik

1. De exploitatievergunning kan uitsluitend worden gesteld ten name van de ondernemer en is niet overdraagbaar.
2. In de exploitatievergunning wordt de naam van de beheerder vermeld.
3. Aan de vergunning worden voorschriften en beperkingen verbonden. Deze hebben in elk geval betrekking op:
   a. de sluitingstijden van de speelautomatenhal;
   b. het toezicht in de speelautomatenhal;
   c. de exploitatie van de speelautomatenhal;
   d. het toegangsregime en de toegangsregistratie in de speelautomatenhal;
   e. voorschriften en beperkingen ter voorkoming van overlast vanuit en rondom de speelautomatenhal;
   f. het aantal en type speelautomaten, alsmede het totaal aantal spelers bij volledige bezetting van de speelautomaten;
   g. de wijze waarop de ondernemer gokverslaving dient te voorkomen en bestrijden;
   h. de periode waarvoor de exploitatievergunning wordt verleend;
   i. het KEMA-keur-certificaat van de speelautomatenhal/het lidmaatschap van de VAN kansspelen-brancheorganisatie van de ondernemer.
4. In een speelautomatenhal is geen verkoop of aanwezigheid van alcohol toegestaan; indien in hetzelfde gebouw een of meerdere horecagelegenheden aanwezig zijn waar alcohol wordt geschonken, moeten deze strikt gescheiden zijn van de speelautomatenhal.

5. Indien een exploitatievergunning is verleend en tevens een omgevingsvergunning dient te worden verkregen mag van de exploitatievergunning op basis van deze verordening geen gebruik worden gemaakt totdat de omgevingsvergunning is verleend.

Artikel 6 Weigeringsgronden exploitatievergunning

1. Behoudens de in Titel VA van de wet genoemde gronden wordt de exploitatievergunning in ieder geval geweigerd, indien:
   a. het maximaal aantal af te geven exploitatievergunningen is verleend;
   b. de speelautomatenhal, waarop de aanvraag betrekking heeft, zal worden gevestigd buiten het op de bij deze verordening behorende en als zodanig gewaarmerkte kaart aangewezen gebied;
   c. de speelautomatenhal niet uitsluitend vanaf de openbare weg voor het publiek toegankelijk is en naar het oordeel van de burgemeester vanaf de openbare weg niet voldoende als speelautomatenhal herkenbaar is;
   d. de beheerder(s) de leeftijd van 25 jaar nog niet heeft (hebben) bereikt;
   e. de ondernemer of de beheerder(s) van de speelautomatenhal niet voldoet (voldoen) aan de eisen gesteld in artikel 4 van het Speelautomatenbesluit;
   f. door de aanwezigheid van de speelautomatenhal naar het oordeel van de burgemeester:
      - de leef- en woonsituatie in de naaste omgeving op ontoelaatbare wijze nadelig wordt beïnvloed;
      - er gegronde vrees is dat het verlenen van de exploitatievergunning ernstig gevaar zou opleveren voor de openbare orde, veiligheid of zedelijkheid;
   g. niet wordt voldaan aan de KEMA-criteria en de erkenningsvoorwaarden van de VAN Kansspelen-brancheorganisatie;
   h. de ondernemer dan wel, indien de ondernemer een rechtspersoon is, degene(n) die de onderneming krachtens de statuten vertegenwoordigt (vertegenwoordigen), alsmede de beheerder(s) en de bedrijfsleider(s) één of meer bepalingen uit Titel VA van de Wet in de drie jaar, voorafgaande aan het moment van de aanvraag, heeft overtreden;
   i. een aanvraag wordt ingediend buiten het aanvraagtijdvak zoals in artikel 2, tweede lid bedoeld.
   j. Er sprake is van een ‘ernstig gevaar’ als bedoeld in art.3 van de Wet bibob.

Artikel 7 Wijziging beheer

1. Indien een beheerder zijn hoedanigheid heeft verloren, dient de ondernemer onder overlegging van een verklaring omtrent gedrag van de nieuwe beheerder, een aanvraag tot wijziging van de exploitatievergunning in te dienen binnen twee weken nadat hij de verklaring omtrent gedrag van de nieuwe beheerder heeft ontvangen.
2. De exploitatievergunning vervalt indien geen aanvraag tot wijziging van de exploitatievergunning is ingediend binnen 26 weken na het verlies van de hoedanigheid als bedoeld in het eerste lid.

3. Indien de exploitatievergunning ingevolge het tweede lid vervalt, kan de burgemeester toepassing geven aan de procedure als bedoeld in artikel 2 en de nadere regels voor zover de burgemeester opnieuw tot het verlenen van een exploitatievergunning wil overgaan.

Artikel 8 Wisseling ondernemer

1. Indien een ondernemer de exploitatie van zijn speelautomatenhal beëindigt, vervalt de exploitatievergunning van rechtswege.
2. Indien de zeggenschap in de rechtspersoon wijzigt, kan de burgemeester de exploitatievergunning intrekken. Onder wijziging van zeggenschap wordt onder meer verstaan: een wijziging in aandeelhouderschap door overdracht van aandelen, fusie of splitsing alsmede het sluiten van overeenkomsten waarin aan een (ten tijde van de vergunningverlening) minderheidsaandeelhouder met betrekking tot bepaalde beslissingen een doorslaggevende stem wordt toegekend.
3. In het geval beëindiging van de exploitatie het gevolg is van het overlijden van een ondernemer dient, indien voortzetting van de exploitatie wordt beoogd, door de rechtsopvolgers onder algemene titel binnen twaalf weken een nieuwe exploitatievergunning te worden aangevraagd ter voortzetting van de exploitatie voor de nog resterende termijn zoals aan de overleden ondernemer vergund.
4. Indien de exploitatievergunning ingevolge het eerste lid is vervallen of ingevolge het tweede lid is ingetrokken, geeft de burgemeester toepassing aan de procedure als bedoeld in artikel 2 en de nadere regels voor zover de burgemeester opnieuw tot het verlenen van een exploitatievergunning wil overgaan.
5. In alle andere gevallen van wisseling van ondernemer dient binnen vier weken na overname van de speelautomatenhal een nieuwe vergunning te worden aangevraagd ter voortzetting van de exploitatie voor de nog resterende termijn zoals aan de oorspronkelijke ondernemer is vergund.
6. Zolang op een tijdig ingediende aanvraag als bedoeld in het derde lid niet is beslist, is voortzetting van de exploitatie toegestaan met inachtneming van de voorschriften en beperkingen, verbonden aan de van rechtswege vervallen exploitatievergunning.

Artikel 9 Aanwezigheidsvergunning

1. De aanwezigheidsvergunning kan uitsluitend op naam worden gesteld van de ondernemer en is niet overdraagbaar.
2. In de aanwezigheidsvergunning wordt het adres van de inrichting waar de speelautomaten worden geplaatst vermeld.
3. In de aanwezigheidsvergunning wordt de naam van de ondernemer en beheerder(s) vermeld. Bij wijziging dient zulks onverwijld te worden gemeld waarna de aanwezigheidsvergunning wordt aangepast.
4. De aanwezigheidsvergunning wordt uitsluitend verleend ten behoeve van de plaatsing van speelautomaten die in eigendom toebehoren aan personen die in

het bezit zijn van een vergunning als bedoeld in artikel 30h van de wet en die voorzien zijn van een merkteken als bedoeld in artikel 30r van de wet.

Artikel 10 Voorwaarden aanwezigheidsvergunning

1. Aan een aanwezigheidsvergunning worden onder meer de volgende voorschriften verbonden:
    a. Dat de beheerder beschikt over een bewijsstuk waaruit blijkt dat hij beschikt over voldoende kennis en inzicht met betrekking tot het gebruik van speelautomaten en de daaraan verbonden risico's van gokverslaving;
    b. Dat het de vergunninghouder verboden is personen beneden de 21 jaar toe te laten;
    c. Dat personen ten aanzien waarvan sprake is of kan zijn van overmatig gokgedrag dienen te worden gewezen op de gevaren daarvan en dat ten behoeve daarvan voorlichtingsmateriaal beschikbaar dient te zijn;
    d. Dat het verboden is over te gaan tot het uitkeren van geld (middellijke betaling) bij het spelen op een behendigheidsautomaat;
    e. Dat alleen speelautomaten mogen worden opgesteld, die in eigendom toebehoren aan (rechts)personen die in het bezit zijn van de in artikel 30h, eerste lid van de Wet bedoelde vergunning en die voorzien zijn van een merkteken als bedoeld in artikel 30r van de Wet.
    f. De vergunninghouder stelt speelautomaten zodanig op dat in het kader van de productdifferentiatie een ideale mix ontstaat.
2. De burgemeester kan nadere voorwaarden stellen.

Artikel 11 Intrekkingsgronden

1. De burgemeester kan, behoudens de in Titel VA van de wet genoemde gronden, de aanwezigheids- en exploitatievergunningen intrekken:
    a. Indien blijkt dat de vergunningen ten gevolge van een onjuiste of onvolledige opgave zijn verleend;
    b. Indien de omstandigheden of inzichten op grond waarvan de vergunningen zijn afgegeven zodanig zijn gewijzigd dat een situatie is ontstaan als bedoeld in artikel 6.
    c. Gehandeld wordt in strijd met deze verordening;
    d. Indien gehandeld wordt in strijd met aan de vergunning verbonden voorschriften en beperkingen;
    e. Indien de exploitatie van een speelautomatenhal door een besluit van de ondernemer voor een periode van langer dan zesentwintig weken wordt onderbroken dan wel de exploitatie niet wordt gevoerd;
    f. Indien naar het oordeel van de burgemeester aannemelijk is, dat de ondernemer of de beheerder betrokken is, of hem ernstige nalatigheid kan worden verweten bij activiteiten in of vanuit de speelautomatenhal dan wel indien de exploitatie van de speelautomatenhal omstandigheden oplevert, die een gevaar opleveren voor de openbare orde en/of een bedreiging vormen voor het woon- of leefklimaat in de omgeving van de speelautomatenhal;

g. Indien zich anderszins in de hal feiten hebben voorgedaan, die de vrees wettigen, dat geopend blijven van de speelautomatenhal ernstig gevaar oplevert voor de openbare orde;
h. Indien de exploitatie of vestiging van de speelautomatenhal strijd oplevert met het geldende bestemmingsplan en naar het oordeel van de burgemeester voldoende aannemelijk is dat die strijdigheid niet zal worden opgeheven.

2. Indien en voor zover de burgemeester de exploitatievergunning intrekt, kan hij gevolg geven aan het gestelde in de procedure als bedoeld in artikel 2 en de nadere regels.

Hoofdstuk III Strafbepalingen

Artikel 12
Overtreding van enig artikel van deze verordening en van de krachtens deze verordening gegeven voorschriften wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van de tweede categorie.

Artikel 13
1. Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening zijn, naast de in artikel 141 van het Wetboek van Strafvordering genoemde opsporingsambtenaren, belast: de als buitengewoon opsporingsambtena(a)r(en) beëdigde ambtenaren zoals bedoeld in artikel 142 van het Wetboek van Strafvordering.
2. Voorts zijn met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening belast de bij besluit van het college dan wel door de burgemeester aangewezen personen.

Artikel 14
De ambtenaren genoemd in artikel 13 van deze verordening zijn bevoegd tot het verlangen van de noodzakelijke inlichtingen en inzage van stukken voor zover zulks redelijkerwijs voor de vervulling van de taak nodig is.

Artikel 15
Zo dikwijls de zorg voor de naleving van het bij of krachtens deze verordening bepaalde dit vereist wordt de bevoegdheid te allen tijde de speelautomatenhal, desnoods tegen de wil van de rechthebbende of gebruiker, te betreden verleend aan de ambtenaren:
a. Voor zover zij door het bevoegde bestuursorgaan belast zijn met de uitvoering van bestuursdwang ter handhaving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening;
b. Voor zover zij door het bevoegde bestuursorgaan belast zijn met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening;
c. Voor zover zij belast zijn met de opsporing van overtredingen van het bepaalde bij of krachtens deze verordening.

Hoofdstuk IV Slotbepalingen

Artikel 16
Deze verordening kan worden aangehaald als: Verordening Speelautomatenhal Zwolle 2018.

Artikel 17
Deze verordening treedt in werking de dag na bekendmaking.

Toelichting op de Verordening Speelautomatenhallen Zwolle 2018

Algemeen
Er is in Nederland een Kansspelautoriteit. In artikel 30d lid 1 van de Wok is bepaald dat er alleen kansspelautomaten mogen worden opgesteld, die in eigendom zijn van personen die in het bezit zijn van een exploitatievergunning van de Kansspelautoriteit. Dit is een andere exploitatievergunning dan die de burgemeester verleend om een speelautomatenhal te mogen vestigen en exploiteren. Daarnaast is er nog een aanwezigheidsvergunning nodig op grond van artikel 30b lid 1 Wok. Deze vergunning is noodzakelijk om één of meer speelautomaten in een inrichting te mogen hebben.
Er mag alleen een speelhal worden geëxploiteerd als de exploitant over beide vergunningen beschikt. De verordening Speelautomatenhallen Zwolle 2018 ziet dan ook zowel op de exploitatievergunning als op de aanwezigheidsvergunning en bevat ook bepalingen die van toepassing zijn op beide vergunningen. In het geval van een speelautomatenhal wordt doorgaans één besluit genomen waarbij zowel een exploitatievergunning als een aanwezigheidsvergunning wordt verleend.

Uit de uitspraak van de Raad van State, 2 november 2016, ECLI:NL:RVS:2016:2927, over schaarse vergunningen blijkt dat bij de verdeling van zogenoemde schaarse vergunningen potentiele gegadigden gelijke kansen moeten krijgen om in een transparante procedure mee te dingen naar een dergelijke vergunning. In een gemeentelijke verordening mogen beperkingen worden gesteld aan de mededinging, maar die mogen partijen niet volledig uitsluiten. Daarom mag een vergunning voor een speelhal slechts worden afgegeven voor een beperkte tijdsduur. De duur van de vergunning moet op basis van de geldende jurisprudentie in ieder geval redelijk zijn gezien de benodigde investeringen die nodig zijn om de speelhal te exploiteren. Verder mag de duur van de vergunning niet te lang zijn omdat dit strijdig kan zijn met het formele gelijkheidsbeginsel. Uit de uitspraak blijkt ook dat de gemeente op transparante wijze bekend moet maken als er een vergunning beschikbaar komt, wat de toekenningsprocedure is en welke eisen aan de aanvraag/aanvrager worden gesteld. De verordening is aan die jurisprudentie aangepast.

Artikel 1 Begripsbepalingen
Toelichting
Verwezen wordt naar omschrijvingen uit de Wet op de kansspelen. De omschrijving van het begrip speelautomaat wordt gegeven in artikel 30 van de wet en wordt alleen duidelijkheidshalve opgenomen. Aan de omschrijvingen is het begrip ‘nadere regels’ toegevoegd. Daaraan is behoefte omdat gezien voornoemde jurisprudentie een procedure moet worden ingericht om mededinging mogelijk te maken voor een beschikbaar gekomen exploitatievergunning. De nadere regels geven voorschriften die van een meer gedetailleerd niveau zijn dan de voorschriften in de verordening.
Om de kader-stellende bevoegdheid van de gemeenteraad vast te leggen is deze verordening opgesteld. Voor zover het binnen de verordening past, kan de burgemeester deze uitwerken in nadere regels.

Artikel 2 Vergunningen algemeen
Toelichting
De burgemeester kan volgens de Wok slechts een vergunning voor de vestiging en exploitatie van een speelautomatenhal afgeven indien daartoe door de gemeenteraad een verordening is vastgesteld. Het motief dat aan het vergunningvereiste ten grondslag ligt is de openbare orde, meer in het bijzonder de leef- en woonsituatie, te beschermen. Bij de weigeringsgronden wordt hierop nader ingegaan.
Bij de vaststelling van de verordening kan de gemeenteraad niet concreet benoemen voor welk pand vergunning kan worden verleend. Dit is een exclusieve bevoegdheid van de burgemeester en bovendien moet worden geborgd dat door geïnteresseerden kan worden meegedongen naar de beschikbaar gekomen exploitatievergunning. Dit is nu ook opgenomen in artikel 2. Wel kan de gemeenteraad een gebied aangeven waarbinnen vervolgens de burgemeester een vergunning afgeeft.
De Wok schrijft voor dat bij verordening het aantal kansspelautomaten dat per speelautomatenhal geplaatst mag worden moet worden vastgelegd. Gezien de jurisprudentie mag een vergunning alleen voor bepaalde tijd worden afgegeven. De vergunning wordt daarom voor ten hoogste tien jaar verleend.

Artikel 3 Indieningsvereisten aanvraag exploitatievergunning en nadere regels
Toelichting
Op het indienen van een aanvraag voor een vergunning voor de exploitatie van een speelautomatenhal zijn de bepalingen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Een aanvraag moet vergezeld gaan van alle gegevens die nodig zijn om een aanvraag te kunnen beoordelen. De burgemeester kan nadere eisen stellen omtrent deze gegevens en kan ook nadere regels stellen. Zie hiervoor ook de toelichting op artikel 2.

De ondernemer kan tevens eigenaar en beheerder zijn, maar het is ook mogelijk dat deze hoedanigheden niet samenvallen. De bescheiden die moeten worden overgelegd zijn afhankelijk van de concrete situatie die zich voordoet. De in artikel 3, lid 1 onder g bedoelde verklaring kan bijvoorbeeld een huurcontract zijn, waaruit de beschikkingsbevoegdheid blijkt. Het aangeven van het aantal kansspel- en of behendigheidsautomaten in de plattegrond, staat in verband met artikel 21 van het Speelautomatenbesluit. Het staat los van de aanwezigheidsvergunning waarin beperkingen kunnen worden gesteld aan het aantal speelautomaten. Door het vereiste van een KEMA-keur-certificaat op te nemen, worden de criteria in beeld gebracht die door de VAN Kansspelen-brancheorganisatie, diverse Ministeries en de VNG zijn opgesteld. De KEMA voert halfjaarlijkse audits uit om te bezien of de ondernemers aan de afgesproken criteria voldoen en blijven voldoen. Slaagt de ondernemer daar, ook na een herstelkans, niet in, dan zal het KEMA certificaat worden ingetrokken. Dit is voor de burgemeester een reden om de speelautomatenhalvergunning in te trekken.

In lid 1 onder g, h, en i worden een aantal documenten benoemd die bij de aanvraag moeten worden ingediend en die vervolgens inhoudelijk en kwalitatief worden beoordeeld. In het geval er meerdere aanvragen zijn worden deze documenten ook met elkaar vergeleken, waarna een puntenscore aan deze documenten wordt toegekend.

Sub g betreft een omschrijving van het concept speelautomatenhal waarmee inzicht moet worden gegeven in het (bedrijf)concept dat aanvrager met de speelautomatenhal voor ogen heeft. Zo dient onder meer de beoogde locatie van de speelautomatenhal te worden aangegeven alsmede een nauwkeurige beschrijving van de wijze waarop de speelautomatenhal wordt ingericht, waaronder de situering van de speelautomaten. Tevens dient een ondernemingsplan te worden ingediend, met inbegrip van stukken, waaruit blijkt welk bedrag met de totale investering voor de beoogde exploitatie is gemoeid en een bewijs dat dit met voldoende zekerheden is afgedekt met een financiering, dan wel uit eigen middelen kan worden gefinancierd.

Sub h. is het document 'plan preventie gokverslaving' bedoeld met daarin een beschrijving van de wijze waarop kansspelverslaving wordt beoogd te voorkomen;

Sub i. is het document 'plan van aanpak openbare orde en bijdrage leefbaarheid' met daarin een beschrijving van de beoogde aanpak van de leefbaarheid, veiligheid en openbare orde in de directe omgeving van de speelautomatenhal.

In artikel 3 lid 2 wordt de burgemeester de bevoegdheid gegeven om nadere regels te stellen ten aanzien van onder meer de indieningsvereisten voor een vergunning-aanvraag, de inhoud van de in te dienen documenten en de verdere vormgeving van de procedure voor vergunningverlening. Daarin kan de burgemeester ook de criteria benoemen die worden gehanteerd bij de inhoudelijk beoordeling van de aanvraag

Artikel 4 Beslistermijn
Toelichting
Er wordt in dit artikel afgeweken van de beslistermijn van acht weken die de Algemene wet bestuursrecht stelt. In de praktijk blijkt dat de procedure tot verlening van dit soort vergunningen in de meeste gevallen niet kan worden afgerond binnen acht weken.

Artikel 5 Voorwaarden en gebruik exploitatievergunning
Toelichting
Ingevolge lid 1 kan de vergunning uitsluitend worden gesteld ten name van de ondernemer en is deze niet overdraagbaar. De ondernemer is de natuurlijke persoon of rechtspersoon die de speelautomatenhal exploiteert. De vergunning is persoonlijk en is gekoppeld aan de hoedanigheid van de ondernemer.
In artikel 2:29 APV Zwolle 2015 wordt bepaald dat openbare inrichtingen tussen 02.00 en 08.00 uur gesloten zijn.

Voorschriften en beperkingen met betrekking tot het aantal en het type speelautomaten zijn niet alleen te verbinden aan de aanwezigheidsvergunning. In beginsel kunnen deze voorschriften en beperkingen ook worden gekoppeld aan de exploitatievergunning. Met het oog daarop is onderdeel f in het derde lid opgenomen. Bij de vaststelling van de verhouding tussen kansspelautomaten zou ook hieraan betekenis kunnen worden toegekend aan de mogelijkheid van een rendabele exploitatie.

In Zwolle is slechts op één locatie expliciet een speelautomatenhal bestemmingsplan technisch toegestaan. Dit is in het PEC Zwolle stadion. Het is mogelijk dat er een aanvraag wordt ingediend voor een locatie waarop geen positieve bestemming voor een speelautomatenhal rust. Het bevoegde gezag in het kader van de exploitatie- en

aanwezigheidsvergunning, is niet het bevoegde gezag in het kader van de ruimtelijke ordening. Ieder bevoegd gezag dient hun eigen inschatting te maken binnen het kader van het geldende wettelijke regiem. De verschillende wettelijke regimes van de ruimtelijke ordening (de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de Wet ruimtelijke ordening) en de Wet op de kansspelen kruisen hier elkaar. Het feit dat er geen positieve bestemming op een locatie ligt, mag de mededingingsruimte niet uitsluiten. Dit is in de uitspraak door de Raad van State van 2 november 2016 voornoemd bepaald. Een positieve bestemming is geen voorwaarde voor het kunnen indienen van een ontvankelijke aanvraag. Het is de verantwoordelijkheid van de ondernemer om een positieve bestemming op de door hem beoogde locatie te verkrijgen bij het in het kader van de omgevingsvergunning bevoegde gezag. Om die reden is in het vijfde lid bepaald dat indien een exploitatievergunning is verleend en tevens een omgevingsvergunning dient te worden verkregen van de exploitatievergunning op basis van deze verordening geen gebruik mag worden gemaakt totdat de omgevingsvergunning is verleend.

Voor het geval aannemelijk wordt dat dat de strijdigheid met het bestemmingsplan niet zal kunnen worden opgeheven of indien achteraf de omgevingsvergunning vernietigd wordt, geldt het bepaalde in artikel 11, eerste lid sub j. Is de omgevingsvergunning wel verleend, maar is die nog niet onherroepelijk, dan mag de ondernemer dus wel gebruik maken van de exploitatievergunning, maar dan geldt dat de ondernemer met het deel nemen aan de procedure tot het indienen van aanvragen, aanvaardt dat dit (het gebruik van de exploitatievergunning) volledig voor eigen rekening en risico is.

Artikel 6 Weigeringsgronden exploitatievergunning

Toelichting

Artikel 6 bevat de weigeringsgronden die in ieder geval tot weigering van de aangevraagde exploitatievergunning moeten leiden. De toets door de burgemeester aan deze weigeringsgronden gaat vooraf aan de vergelijkende toets, voor het geval er meerdere aanvragen zijn ingediend en die voldoen aan de vereisten uit de verordening en die geen aanleiding tot weigering op grond van artikel 6 opleveren.

Het vereiste onder c. dient om een speelautomatenhal duidelijk van de openbare weg af voor een ieder herkenbaar te maken. Het vereiste dient tevens om te voorkomen dat in een achteraf lokaal van een gebouw, waarin bijvoorbeeld een horecabedrijf wordt uitgeoefend, een speelautomatenhal wordt geëxploiteerd en deze automatenhal mede of uitsluitend via het andere bedrijf bereikbaar zou zijn.

Het criterium openbare orde wordt niet opgenomen in de verordening voor de exploitatie van speelautomatenhallen. De wet noemt dit criterium reeds in verband met de weigeringsgronden voor een aanwezigheidsvergunning van kansspelautomaten, zodat de burgemeester op die grond al de toets dient uit te voeren. De strekking van de weigeringsgrond in het eerste lid sub f. is het afwenden van een ontoelaatbare nadelige beïnvloeding van de leef- en woonsituatie in de naaste omgeving van de hal.

De jurisprudentie op artikel 30 van de Wok wijst uit dat bij de beoordeling van een vergunningaanvraag voor een speelautomatenhal acht mag worden geslagen op de mogelijke gevolgen voor het leefklimaat (de leefbaarheid). Daarbij vormt de burgemeester geen oordeel over de inpasbaarheid van de speelautomatenhal vanuit

het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening. Dat oordeel is in beginsel voorbehouden aan de raad. De burgemeester is tevens bevoegd in het kader van de vergelijke toets de mate van inpasbaarheid vanuit het oogpunt van de leefbaarheid mee te wegen. Dit kan aan de orde komen in de door de burgemeester te hanteren nadere regels.

In het bepaalde onder f. van het eerste lid komt tot uiting dat de vergunning dient te worden geweigerd, wanneer gevreesd moet worden dat de woon- en leefsituatie door de vestiging van een speelautomatenhal op ontoelaatbare wijze zal worden aangetast. Daarbij wordt rekening gehouden met het karakter van de straat, het winkelniveau aldaar en van de wijk waarin de speelautomatenhal is gelegen of zal komen te liggen. In de beoordeling van de aanvragen wordt de spanning waaraan het woonmilieu ter plaatse reeds blootstaat of bloot zal komen te staan betrokken.

Ten overvloede wordt opgemerkt dat de weigering van de aanvraag ook mogelijk is op basis van de wet Bibob.

Artikel 7 Wijziging beheer
Toelichting
Het is voor de burgemeester en voor de toezichthoudende ambtenaren niet alleen belangrijk om steeds te weten wie de ondernemer is, maar ook wie de (dagelijks aanspreekbare) beheerder is. Vandaar dat in artikel 6 is bepaald, dat de ondernemer bij de wijziging van de beheerdersfunctie een nieuwe vergunning moet aanvragen en daarbij een verklaring omtrent gedrag van de beoogde nieuwe beheerder moet overleggen. De burgemeester kan dan beoordelen of de nieuwe beheerder aan alle eisen voldoet qua opleiding en levenswandel. Ook dienen zij te beschikken over het nodige ‘gezag’ om baas in eigen inrichting te kunnen blijven. Ondernemers van inrichtingen waarvan de beheerder in gebreke blijft, lopen het ernstige risico, dat hun vergunning door de burgemeester wordt ingetrokken.

Indien de beheerder zijn hoedanigheid verliest, hetzij door overlijden, hetzij door vertrek, behoeft de ondernemer de bedrijfsuitoefening niet te staken, indien binnen de aangegeven termijn een nieuwe exploitatievergunning wordt aangevraagd. Het verdient aanbeveling schriftelijk mededeling te doen van de constatering, dat niet meer wordt voldaan aan de eisen die aan een beheerder worden gesteld. Daarbij kan er op gewezen worden dat een situatie dreigt waardoor de exploitatievergunning kan vervallen.

Artikel 8 Wisseling ondernemer
Toelichting
Deze bepaling heeft tot doel om automatische voortzetting van exploitatie van een hal te voorkomen. Bij tussentijds ‘openvallen’ van de exploitatie kan worden bepaald in hoeverre voor de betreffende locatie opnieuw vergunning kan/zal worden verleend. daartoe moet eerst overwogen worden of handhaving van de locatie gewenst is.

Artikel 9 Aanwezigheidsvergunning
Toelichting
Artikel 9 biedt een aantal waarborgen met betrekking tot de uit te geven vergunning en het gebruik van de speelautomaten. De ondernemer kan de vergunning niet overdragen

aan een ander en wordt op zijn naam gesteld, terwijl eventuele beheerder(s) in de vergunning dien(en) te worden vermeld. Als de inrichting overgaat op een andere ondernemer dan dient de een nieuwe vergunning aan te vragen. Bij het veranderen van de beheerder(s) van de inrichting moet dit zo snel mogelijk worden gemeld en lijdt dit tot aanpassing van de vergunning. Lid 4 heeft betrekking op de op te stellen automaten. Deze moeten van een erkend exploitant komen en goedgekeurd zijn.

Artikel 10 Voorwaarden aanwezigheidsvergunning
Toelichting
De voorschriften in artikel 10 hebben betrekking op de aanwezigheidsvergunning. De voorschriften dienen ter bescherming van de speler.

Artikel 11 Intrekkingsgronden
Toelichting
Sub a. t/m d. behoeven geen nadere toelichting.
Sub e.: Onderbreking van de exploitatie voor een periode langer dan in de bepaling genoemd, hoeft niet in alle gevallen aanleiding te geven om de vergunning in te trekken. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan verbouwingen die langere tijd blijken te vergen. Met betrekking tot de in lid b, genoemde intrekkingsgrond (intrekking i.v.m. gewijzigde omstandigheden of inzichten) kan opgemerkt worden, dat bij gebruikmaking daarvan de motivering aan zware eisen dient te voldoen. Het gaat immers om omstandigheden waarop de betrokken ondernemer doorgaans geen invloed kan uitoefenen. Verder mag ondernemer erop vertrouwen dat een aan hem verleende vergunning normaal gesproken in stand blijft, mede gezien de financiële consequenties. De voorwaarden onder sub f, g en h. verwijzen naar het voorkomen van (criminele) gedragingen van zowel personen in de hal als diegene die de leiding hebben die een gevaar op kunnen leveren voor openbare orde en veiligheid of een bedreiging vormen voor het woon- of leefklimaat in de omgeving van de hal. Voor wat betreft het bepaalde in artikel 11, eerste lid sub j., wordt verwezen naar de toelichting op artikel 5. Dit artikel ziet op de exploitatie- en aanwezigheidsvergunning.

Artikel 12
Toelichting
Dit artikel behoeft geen nadere toelichting

Artikel 13
Toelichting
Dit artikel behoeft geen nadere toelichting

Artikel 14
Toelichting
Dit artikel behoeft geen nadere toelichting

Artikel 15
Toelichting
Dit artikel behoeft geen nadere toelichting

Artikel 16
Toelichting

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 17
Toelichting
Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Nadere regels voor de indiening en beoordeling van een aanvraag vergunning Speelautomatenhal gemeente Zwolle

De gemeenteraad heeft op xxx 2018 de Verordening speelautomatenhallen gemeente Zwolle 2018 (hierna te noemen: Verordening) vastgesteld. In de Verordening zijn de uitgangspunten voor de door de burgemeester vast te stellen nadere regels voor het verlenen van een exploitatievergunning voor een speelautomatenhal vastgesteld.

In deze nadere regels wordt het volgende nader omschreven:
1. Bekendmaking
2. Weigeringsgronden exploitatievergunning
3. Beoordeling
4. Waardering van de beoordelingscriteria
5. Gelijk scorende aanvragen
6. Vervolg beoordelingsprocedure
7. Vergunningverlening en rechtsbescherming

1. Bekendmaking

Wijze van bekendmaking

Een oproep tot mededinging wordt tenminste 1 week voor aanvang van de indieningstermijn geplaatst op de gemeentelijke website, landelijk op Overheid.nl en TenderNed worden gepubliceerd.

Aanvraagtijdvak

In de bekendmaking zal de burgemeester de periode bekendmaken waarbinnen geïnteresseerden een aanvraag voor een exploitatievergunning kunnen indienen (het aanvraagtijdvak). Tenzij de burgemeester een afwijkende termijn stelt, zal dit een termijn van zes weken zijn. Aanvragen die na deze zes weken worden ingediend kunnen niet meer meedingen naar de vergunning en worden op grond van artikel 6 lid 1 onder i van de Verordening geweigerd.

Verdelingsprocedure

De verdelingsprocedure bestaat uit de volgende stappen:

1. Na ontvangst van de aanvragen wordt beoordeeld of ze voldoen aan de indieningsvereisten zoals die worden genoemd in artikel 3 van de Verordening.
2. Als aan deze vereisten is voldaan worden de aanvragen getoetst aan de weigeringsgronden genoemd in artikel 6 van de Verordening. Aanvragers op wie tenminste één van de weigeringsgronden van toepassing is, ontvangen een negatieve beschikking.
3. Vervolgens vindt een inhoudelijke beoordeling plaats op basis van de in dit document genoemde criteria, waarbij op basis van een kwalitatieve vergelijking tussen de ingediende aanvragen wordt geoordeeld welke van de geldige aanvragen in aanmerking komt voor een vergunning.

Wijze van indiening

Aanvragen voor de verlening van een exploitatievergunning dienen per post of bij voorkeur digitaal te worden ingediend. Het mailadres is

omgevingsvergunning@zwolle.nl , het postadres is: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle. De aanvragen dienen te worden gericht aan de burgemeester van Zwolle. Een aanvraag dient rechtsgeldig ondertekend te zijn. De enveloppe of mail dient te worden ingezonden met daarop de vermelding “aanvraag nieuwe speelautomatenvergunning: niet openen’. Een aanvraag dient uiterlijk op de laatste dag van het aanvraagtijdvak in het bezit van de gemeente Zwolle te zijn.

Indieningsvereisten
De indieningsvereisten voor de aanvraag zijn in artikel 3, eerste lid van de Verordening genoemd. Het zijn formele vereisten waaraan moet worden voldaan. De vereisten zijn vooral feitelijk van aard, maar betreffen ook informatie die van belang is voor de beoordeling van de aanvragen. “Inschrijver dient in zijn Inschrijving concreet en ondubbelzinnig te beschrijven wat wordt aangeboden (dus niet “we kunnen…..” of “we doen mogelijk…..”, maar “we zullen…..” of “we doen…”). Onduidelijkheden in de Inschrijving kunnen leiden tot een lagere beoordeling op de kwalitatieve gunningscriteria”.

Ontvankelijkheid
Aanvragen worden in eerste instantie beoordeeld op ontvankelijkheid. Daarbij wordt beoordeeld of de aanvragen voldoen aan de eisen gesteld in de artikelen 2 en 3 van de Verordening.
Als de aanvrager niet heeft voldaan aan enig wettelijk voorschrift voor het in behandeling nemen van de aanvraag of de verstrekte gegevens onvoldoende zijn voor de beoordeling van de aanvraag of voorbereiding van de beschikking kan de burgemeester een termijn van twee weken geven om aan te vullen. Is de aanvraag dan nog niet compleet dan kan de burgemeester besluiten de aanvraag niet verder in behandeling te nemen, conform artikel 4:5 Algemene wet bestuursrecht.

Ingeval een aanvraag buiten het genoemde aanvraagtijdvak wordt ingediend, wordt geen mogelijkheid tot herstel of aanvulling geboden en wordt de aanvraag geweigerd op grond van artikel 6 lid 1 sub i van de Verordening.

2. Weigeringsgronden exploitatievergunning
In artikel 6 van de Verordening zijn de weigeringsgronden voor een vergunning voor een speelautomatenhal opgenomen. Aanvragen waarbij één of meerdere weigeringsgronden van toepassing zijn zullen worden uitgesloten van verdere beoordeling. Dit leidt tot een negatieve beschikking waartegen rechtsmiddelen kunnen worden aangewend.

3. Beoordeling
Hieronder wordt toegelicht hoe er inhoudelijk zal worden beoordeeld.

Ondersteuning door deskundigen
De burgemeester zal een beoordelingscommissie (hierna te noemen: de commissie) instellen die de burgemeester adviseert bij de beoordeling.

De commissie zal bestaan uit tenminste vier leden en met in ieder geval de volgende expertises: expertise op juridisch gebied, expertise op verslavingsgebied, expertise op gebied van openbare orde en veiligheid en met expertise op het gebied van Leisure.

Indien nodig worden ook andere deskundigen uitgenodigd om te adviseren over specifieke onderdelen. Deze adviseurs maken geen deel uit van de commissie en hebben geen rol bij het toekennen van punten aan de aanvragen.

Tijdig en voorafgaand aan het traject wordt de samenstelling van de commissie kenbaar gemaakt.

De commissie adviseert de burgemeester. De burgemeester besluit over de vergunningverlening gezien de beoordeling van de commissie.

4. Waardering van de beoordelingscriteria

Algemeen

Aanvragen die ontvankelijk zijn en voldoen aan de indieningsvereisten en op wie geen weigeringsgronden van toepassing zijn van toepassing zijn zullen inhoudelijk worden beoordeeld door de Commissie. Daarbij wordt een kwalitatief-inhoudelijke vergelijking tussen de ingediende aanvragen gemaakt

Om de aanvragen te kunnen vergelijken worden per criterium rapportcijfers toegekend: Bij deze beoordeling wordt een bepaalde waarde toegekend aan elk criterium.
Bij de beoordeling van de aanvraag wordt voor de voorgaande beoordelingscriteria de volgende waardering gehanteerd:

Criterium	**Weging cijfer**
1. Omschrijving concept Speelautomatenhal	40%
2. Plan preventie gokverslaving	20%
3. Plan van aan pak openbare orde en bijdrage leefbaarheid.	40%
Totaal:	**100%**

Voor elk criterium moet minimaal een rapportcijfer 5 gehaald worden

Voor elk afzonderlijk onderdeel wordt door de commissie een rapportcijfer toegekend. Voor elk onderdeel kan naar gelang de uitwerking een cijfer van 0,3,5,7 of 10 worden toegekend:

Beoordeling	**Punten**
Onderdeel is niet uitgewerkt	0
Onderdeel is inhoudelijk onvoldoende uitgewerkt	3
Onderdeel is voldoende uitgewerkt v	5
Onderdeel toont meerwaarde voor de gemeente	7
Onderdeel toont duidelijke meerwaarde voor de gemeente	10

Het eindcijfer wordt als volgt vastgesteld:

1. De door de gemeente Zwolle gevraagde en door aanvrager aangeleverde informatie wordt door de leden eerst individueel beoordeeld waarna door de commissie per beoordelingscriterium een score wordt toegekend.
2. Weging cijfers: de cijfers bij de verschillende criteria worden gewogen middels de berekening in onderstaande tabel.

Criterium	**Weging cijfer**
1. Omschrijving concept Speelautomatenhal	Cijfer x 0,4
2. Plan preventie gokverslaving	Cijfer x 0,2
3. Plan van aan pak openbare orde en bijdrage leefbaarheid.	Cijfer x 0, 4 +
Eindcijfer	

3. Op basis van de uitkomsten van deze beoordeling stelt de burgemeester een rangorde op. De aanvrager met het hoogste cijfer eindigt op de hoogste plaats.

Criterium 1: Omschrijving concept Speelautomatenhal
Omvang beantwoording: maximaal 5 pagina's A4
Een belangrijke doelstelling voor Zwolle is het versterken van het recreatieve aanbod waarbij er in het bijzonder wordt gelet op de aspecten in de omschrijving die inzicht geven in de toegevoegde waarde van de speelautomatenhal voor Zwolle met bijbehorende passende uitstraling.
In de omschrijving moet in elk geval ingegaan worden op de volgende aspecten:

1. De visie van de aanvrager op de rol van de speelautomatenhal in het bestendigen dan wel versterken van het recreatief profiel van Zwolle en de mate waarin daarvan in zijn aanvraag sprake is;
2. Een nauwkeurige omschrijving van het gehele bedrijfsconcept, de omvang van de totale inrichting, blijkend uit een voorlopig ontwerp en een beschrijving van het aanbod van voorzieningen in de speelautomatenhal. In deze omschrijving moet ook de gekozen locatie worden toegelicht.
3. Een opstellings- en inrichtingsplan van de speelautomatenhal, ter toetsing van de gewenste differentiatie in speelautomaten, waarin de plaats, het aantal en de samenstelling van de speelautomaten nauwkeurig worden vermeld.
4. Een ondernemingsplan, met inbegrip van stukken, waaruit blijkt welk bedrag met de totale investering voor de beoogde exploitatie van de speelautomatenhal is gemoeid en een bewijs dat dit met voldoende zekerheden is afgedekt met een financiering, dan wel uit eigen middelen kan worden gefinancierd.

Criterium 2: Plan preventie gokverslaving
Omvang beantwoording: maximaal 3 pagina's A4
Bij de exploitatie van een speelautomatenhal speelt de preventie van risicovol en problematisch speelgedrag een grote rol. Daarom wordt in het plan van aanpak ter

voorkoming en bestrijding van gokverslaving ingegaan op de te treffen voorzieningen om gokverslaving tegen te gaan.
In het plan moet in ieder geval ingegaan worden op de volgende aspecten:

1. Het aantal en type speelautomaten (gok- en behendigheidsautomaten) dat wordt opgesteld waardoor een 'ideale mix' wordt nagestreefd;
2. De legitimatieplicht en de minimale leeftijd van 21 jaar;
3. De monitoring van speelgedrag;
4. De wijze waarop het personeel wordt opgeleid en getraind in
    a. Het bij personen signaleren van het ontwikkelen van gokverslaving;
    b. Het ontwikkelen van communicatievaardigheden voor de omgang met mensen met beginnende verschijnselen van gokverslaving;
    c. De wijze waarop bezoekers voorlichtingsmateriaal over gokverslaving in de speelautomatenhal kunnen verkrijgen;
5. De communicatie met verslavingszorg ter voorkoming en bestrijding van gokverslaving;
6. De mate van ervaring van aanvrager met het exploiteren van een speelautomatenhal.

Criterium 3: plan van aanpak openbare orde en bijdrage leefbaarheid
Omvang beantwoording: maximaal 5 pagina's A4
Het is van belang dat een goede woon- en leefsituatie in de naaste omgeving wordt gewaarborgd. Daarom wordt in de aanvraag een concrete locatie vermeld en wordt in ieder geval ingegaan op de maatregelen die getroffen worden om de verstoring op de woon- en leefsituatie in de naaste omgeving te voorkomen.

In ieder geval dient de aanvrager aandacht te besteden aan de volgende aspecten:

1. De algemene visie van de ondernemer op het handhaven van de openbare orde in de omgeving;
2. De wijze waarop de ondernemer wil bijdragen aan de leefbaarheid van de omgeving;
3. Welke gedrag- en huisregels gelden er voor komende en gaande bezoekers;
4. Hoe de naleving van deze gedrag- en huisregels wordt bewaakt;
5. Hoe wordt omgegaan met overlast en rondhangende onbevoegde personen rond de gelegenheid;
6. Hoe toezicht wordt gehouden in de gelegenheid en in de directe omgeving van de gelegenheid;
7. Welke openingstijden gelden;
8. De wijze waarop de ondernemer wil omgaan/samenwerken met eigenaren en gebruikers van nabij gelegen percelen/bebouwing (straal van 200 meter);
9. De wijze waarop de ondernemer wil omgaan/samenwerken met bevoegde instanties;
10. Een risicoanalyse waarin de belangrijkste risico's worden benoemd en adequate en reële beheersmaatregelen van de ondernemer zijn opgenomen.

5. Gelijk scorende aanvragen:
Indien de aanvragen na beoordeling in de totaalscore gelijk in puntenaantal eindigen, wint de aanvrager met de hoogste puntenscore op het criterium 'Omschrijving concept Speelautomatenhal'. Indien de beoordeling op dit onderdeel t opnieuw leidt tot een gelijke score, wint de aanvrager met de hoogste score op het criterium van Plan van aanpak openbare orde en bijdrage leefbaarheid.
Indien dit opnieuw leidt tot een gelijke score zal er worden geloot om zo tot bepaling van de winnende aanvraag te kunnen komen.

6. Vervolg beoordelingsprocedure
Alle aanvragers worden schriftelijk geïnformeerd over de uitkomst van de beoordeling.

Bibob-toets
De aanvraag die op basis van de beoordeling van de commissie als hoogste eindigt, kan worden getoetst aan de Wet Bibob. Dit gebeurt overeenkomstig de 'Beleidsregel Bibob' van de gemeente Zwolle. Indien sprake blijkt van ernstig gevaar als bedoeld in de wet Bibob kan de vergunning worden geweigerd, in geval van mindere mate van gevaar kan de vergunning verleend worden onder het stellen van nadere voorschriften die zijn gericht op het wegnemen of beperken van voornoemd gevaar.

Indien de burgemeester besluit op grond van de Bibob-toets de vergunning te weigeren aan de aanvrager met de hoogste score, kan de opvolgend aanvrager worden getoetst op basis van de Wet Bibob

Andere vergunningen
Er kan pas gebruikt worden gemaakt van de exploitatievergunning voor een speelautomatenhal als het gebruik van het pand voor de speelautomatenhal planologisch is toegestaan. Dit kan tot gevolg hebben dat de exploitatievergunning voor een speelautomatenhal niet gebruikt kan worden omdat de ruimtelijke procedure of aanvraag voor een omgevingsvergunning niet leidt tot een aanpassing van het bestemmingsplan of omgevingsvergunning.

7. Vergunningverlening en rechtsbescherming
De burgemeester zal besluiten aan welke ondernemer de exploitatievergunning zal worden vergund. Het is de beleidsvrijheid van de burgemeester om hetzij een nieuwe ronde van aanvragen open te stellen, of dat niet te doen. Uiteraard gelden de mogelijkheden van bezwaar en beroep voor de ondernemers van de (afgewezen) aanvragen.

De burgemeester zal de beslissing tot vergunning op de gemeentelijke website bekend maken, in aanvulling op de bekendmakingsvereisten uit de Algemene wet bestuursrecht.

Nadere regels voor de indiening en beoordeling van een aanvraag vergunning Speelautomatenhal gemeente Zwolle

De gemeenteraad heeft op xxx 2018 de Verordening speelautomatenhallen gemeente Zwolle 2018 (hierna te noemen: Verordening) vastgesteld. In de Verordening zijn de uitgangspunten voor de door de burgemeester vast te stellen nadere regels voor het verlenen van een exploitatievergunning voor een speelautomatenhal vastgesteld.

In deze nadere regels wordt het volgende nader omschreven:
1. Bekendmaking
2. Weigeringsgronden exploitatievergunning
3. Beoordeling
4. Waardering van de beoordelingscriteria
5. Gelijk scorende aanvragen
6. Vervolg beoordelingsprocedure
7. Vergunningverlening en rechtsbescherming

1. Bekendmaking

Wijze van bekendmaking

Een oproep tot mededinging wordt tenminste 1 week voor aanvang van de indieningstermijn geplaatst op de gemeentelijke website, landelijk op Overheid.nl en TenderNed worden gepubliceerd.

Aanvraagtijdvak

In de bekendmaking zal de burgemeester de periode bekendmaken waarbinnen geïnteresseerden een aanvraag voor een exploitatievergunning kunnen indienen (het aanvraagtijdvak). Tenzij de burgemeester een afwijkende termijn stelt, zal dit een termijn van zes weken zijn. Aanvragen die na deze zes weken worden ingediend kunnen niet meer meedingen naar de vergunning en worden op grond van artikel 6 lid 1 onder i van de Verordening geweigerd.

Verdelingsprocedure

De verdelingsprocedure bestaat uit de volgende stappen:

1. Na ontvangst van de aanvragen wordt beoordeeld of ze voldoen aan de indieningsvereisten zoals die worden genoemd in artikel 3 van de Verordening.
2. Als aan deze vereisten is voldaan worden de aanvragen getoetst aan de weigeringsgronden genoemd in artikel 6 van de Verordening. Aanvragers op wie tenminste één van de weigeringsgronden van toepassing is, ontvangen een negatieve beschikking.
3. Vervolgens vindt een inhoudelijke beoordeling plaats op basis van de in dit document genoemde criteria, waarbij op basis van een kwalitatieve vergelijking tussen de ingediende aanvragen wordt geoordeeld welke van de geldige aanvragen in aanmerking komt voor een vergunning.

Wijze van indiening

Aanvragen voor de verlening van een exploitatievergunning dienen per post of bij voorkeur digitaal te worden ingediend. Het mailadres is

omgevingsvergunning@zwolle.nl , het postadres is: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle. De aanvragen dienen te worden gericht aan de burgemeester van Zwolle. Een aanvraag dient rechtsgeldig ondertekend te zijn. De enveloppe of mail dient te worden ingezonden met daarop de vermelding “aanvraag nieuwe speelautomatenvergunning: niet openen’. Een aanvraag dient uiterlijk op de laatste dag van het aanvraagtijdvak in het bezit van de gemeente Zwolle te zijn.

Indieningsvereisten
De indieningsvereisten voor de aanvraag zijn in artikel 3, eerste lid van de Verordening genoemd. Het zijn formele vereisten waaraan moet worden voldaan. De vereisten zijn vooral feitelijk van aard, maar betreffen ook informatie die van belang is voor de beoordeling van de aanvragen. “Inschrijver dient in zijn Inschrijving concreet en ondubbelzinnig te beschrijven wat wordt aangeboden (dus niet “we kunnen…..” of “we doen mogelijk…..”, maar “we zullen…..” of “we doen…”). Onduidelijkheden in de Inschrijving kunnen leiden tot een lagere beoordeling op de kwalitatieve gunningscriteria”.

Ontvankelijkheid
Aanvragen worden in eerste instantie beoordeeld op ontvankelijkheid. Daarbij wordt beoordeeld of de aanvragen voldoen aan de eisen gesteld in de artikelen 2 en 3 van de Verordening.
Als de aanvrager niet heeft voldaan aan enig wettelijk voorschrift voor het in behandeling nemen van de aanvraag of de verstrekte gegevens onvoldoende zijn voor de beoordeling van de aanvraag of voorbereiding van de beschikking kan de burgemeester een termijn van twee weken geven om aan te vullen. Is de aanvraag dan nog niet compleet dan kan de burgemeester besluiten de aanvraag niet verder in behandeling te nemen, conform artikel 4:5 Algemene wet bestuursrecht.

Ingeval een aanvraag buiten het genoemde aanvraagtijdvak wordt ingediend, wordt geen mogelijkheid tot herstel of aanvulling geboden en wordt de aanvraag geweigerd op grond van artikel 6 lid 1 sub i van de Verordening.

2. Weigeringsgronden exploitatievergunning
In artikel 6 van de Verordening zijn de weigeringsgronden voor een vergunning voor een speelautomatenhal opgenomen. Aanvragen waarbij één of meerdere weigeringsgronden van toepassing zijn zullen worden uitgesloten van verdere beoordeling. Dit leidt tot een negatieve beschikking waartegen rechtsmiddelen kunnen worden aangewend.

3. Beoordeling
Hieronder wordt toegelicht hoe er inhoudelijk zal worden beoordeeld.

Ondersteuning door deskundigen
De burgemeester zal een beoordelingscommissie (hierna te noemen: de commissie) instellen die de burgemeester adviseert bij de beoordeling.

De commissie zal bestaan uit tenminste vier leden en met in ieder geval de volgende expertises: expertise op juridisch gebied, expertise op verslavingsgebied, expertise op gebied van openbare orde en veiligheid en met expertise op het gebied van Leisure.

Indien nodig worden ook andere deskundigen uitgenodigd om te adviseren over specifieke onderdelen. Deze adviseurs maken geen deel uit van de commissie en hebben geen rol bij het toekennen van punten aan de aanvragen.

Tijdig en voorafgaand aan het traject wordt de samenstelling van de commissie kenbaar gemaakt.

De commissie adviseert de burgemeester. De burgemeester besluit over de vergunningverlening gezien de beoordeling van de commissie.

4. Waardering van de beoordelingscriteria

Algemeen

Aanvragen die ontvankelijk zijn en voldoen aan de indieningsvereisten en op wie geen weigeringsgronden van toepassing zijn van toepassing zijn zullen inhoudelijk worden beoordeeld door de Commissie. Daarbij wordt een kwalitatief-inhoudelijke vergelijking tussen de ingediende aanvragen gemaakt

Om de aanvragen te kunnen vergelijken worden per criterium rapportcijfers toegekend: Bij deze beoordeling wordt een bepaalde waarde toegekend aan elk criterium.
Bij de beoordeling van de aanvraag wordt voor de voorgaande beoordelingscriteria de volgende waardering gehanteerd:

Criterium	**Weging cijfer**
1. Omschrijving concept Speelautomatenhal	40%
2. Plan preventie gokverslaving	30%
3. Plan van aan pak openbare orde en bijdrage leefbaarheid.	30%
Totaal:	**100%**

Voor elk criterium moet minimaal een rapportcijfer 5 gehaald worden

Voor elk afzonderlijk onderdeel wordt door de commissie een rapportcijfer toegekend. Voor elk onderdeel kan naar gelang de uitwerking een cijfer van 0,3,5,7 of 10 worden toegekend:

Beoordeling	**Punten**
Onderdeel is niet uitgewerkt	0
Onderdeel is inhoudelijk onvoldoende uitgewerkt	3
Onderdeel is voldoende uitgewerkt v	5
Onderdeel toont meerwaarde voor de gemeente	7
Onderdeel toont duidelijke meerwaarde voor de gemeente	10

Het eindcijfer wordt als volgt vastgesteld:

1. De door de gemeente Zwolle gevraagde en door aanvrager aangeleverde informatie wordt door de leden eerst individueel beoordeeld waarna door de commissie per beoordelingscriterium een score wordt toegekend.
2. Weging cijfers: de cijfers bij de verschillende criteria worden gewogen middels de berekening in onderstaande tabel.

Criterium	**Weging cijfer**
1. Omschrijving concept Speelautomatenhal	Cijfer x 0,4
2. Plan preventie gokverslaving	Cijfer x 0,3
3. Plan van aan pak openbare orde en bijdrage leefbaarheid.	Cijfer x 0,3
Eindcijfer	

3. Op basis van de uitkomsten van deze beoordeling stelt de burgemeester een rangorde op. De aanvrager met het hoogste cijfer eindigt op de hoogste plaats.

Criterium 1: Omschrijving concept Speelautomatenhal
Omvang beantwoording: maximaal 5 pagina's A4
Een belangrijke doelstelling voor Zwolle is het versterken van het recreatieve aanbod waarbij er in het bijzonder wordt gelet op de aspecten in de omschrijving die inzicht geven in de toegevoegde waarde van de speelautomatenhal voor Zwolle met bijbehorende passende uitstraling.
In de omschrijving moet in elk geval ingegaan worden op de volgende aspecten:

1. De visie van de aanvrager op de rol van de speelautomatenhal in het bestendigen dan wel versterken van het recreatief profiel van Zwolle en de mate waarin daarvan in zijn aanvraag sprake is;
2. Een nauwkeurige omschrijving van het gehele bedrijfsconcept, de omvang van de totale inrichting, blijkend uit een voorlopig ontwerp en een beschrijving van het aanbod van voorzieningen in de speelautomatenhal. In deze omschrijving moet ook de gekozen locatie worden toegelicht.
3. Een opstellings- en inrichtingsplan van de speelautomatenhal, ter toetsing van de gewenste differentiatie in speelautomaten, waarin de plaats, het aantal en de samenstelling van de speelautomaten nauwkeurig worden vermeld.
4. Een ondernemingsplan, met inbegrip van stukken, waaruit blijkt welk bedrag met de totale investering voor de beoogde exploitatie van de speelautomatenhal is gemoeid en een bewijs dat dit met voldoende zekerheden is afgedekt met een financiering, dan wel uit eigen middelen kan worden gefinancierd.

Criterium 2: Plan preventie gokverslaving
Omvang beantwoording: maximaal 3 pagina's A4
Bij de exploitatie van een speelautomatenhal speelt de preventie van risicovol en problematisch speelgedrag een grote rol. Daarom wordt in het plan van aanpak ter

voorkoming en bestrijding van gokverslaving ingegaan op de te treffen voorzieningen om gokverslaving tegen te gaan.
In het plan moet in ieder geval ingegaan worden op de volgende aspecten:

1. Het aantal en type speelautomaten (gok- en behendigheidsautomaten) dat wordt opgesteld waardoor een ‘ideale mix’ wordt nagestreefd;
2. De legitimatieplicht en de minimale leeftijd van 21 jaar;
3. De monitoring van speelgedrag;
4. De wijze waarop het personeel wordt opgeleid en getraind in
    a. Het bij personen signaleren van het ontwikkelen van gokverslaving;
    b. Het ontwikkelen van communicatievaardigheden voor de omgang met mensen met beginnende verschijnselen van gokverslaving;
    c. De wijze waarop bezoekers voorlichtingsmateriaal over gokverslaving in de speelautomatenhal kunnen verkrijgen;
5. De communicatie met verslavingszorg ter voorkoming en bestrijding van gokverslaving;
6. De mate van ervaring van aanvrager met het exploiteren van een speelautomatenhal.

Criterium 3: plan van aanpak openbare orde en bijdrage leefbaarheid
Omvang beantwoording: maximaal 5 pagina’s A4
Het is van belang dat een goede woon- en leefsituatie in de naaste omgeving wordt gewaarborgd. Daarom wordt in de aanvraag een concrete locatie vermeld en wordt in ieder geval ingegaan op de maatregelen die getroffen worden om de verstoring op de woon- en leefsituatie in de naaste omgeving te voorkomen.

In ieder geval dient de aanvrager aandacht te besteden aan de volgende aspecten:

1. De algemene visie van de ondernemer op het handhaven van de openbare orde in de omgeving;
2. De wijze waarop de ondernemer wil bijdragen aan de leefbaarheid van de omgeving;
3. Welke gedrag- en huisregels gelden er voor komende en gaande bezoekers;
4. Hoe de naleving van deze gedrag- en huisregels wordt bewaakt;
5. Hoe wordt omgegaan met overlast en rondhangende onbevoegde personen rond de gelegenheid;
6. Hoe toezicht wordt gehouden in de gelegenheid en in de directe omgeving van de gelegenheid;
7. Welke openingstijden gelden;
8. De wijze waarop de ondernemer wil omgaan/samenwerken met eigenaren en gebruikers van nabij gelegen percelen/bebouwing (straal van 200 meter);
9. De wijze waarop de ondernemer wil omgaan/samenwerken met bevoegde instanties;
10. Een risicoanalyse waarin de belangrijkste risico’s worden benoemd en adequate en reële beheersmaatregelen van de ondernemer zijn opgenomen.

5. Gelijk scorende aanvragen:
Indien de aanvragen na beoordeling in de totaalscore gelijk in puntenaantal eindigen, wint de aanvrager met de hoogste puntenscore op het criterium 'Omschrijving concept Speelautomatenhal'. Indien de beoordeling op dit onderdeel t opnieuw leidt tot een gelijke score, wint de aanvrager met de hoogste score op het criterium van Plan van aanpak openbare orde en bijdrage leefbaarheid.
Indien dit opnieuw leidt tot een gelijke score zal er worden geloot om zo tot bepaling van de winnende aanvraag te kunnen komen.

6. Vervolg beoordelingsprocedure
Alle aanvragers worden schriftelijk geïnformeerd over de uitkomst van de beoordeling.

Bibob-toets
De aanvraag die op basis van de beoordeling van de commissie als hoogste eindigt, kan worden getoetst aan de Wet Bibob. Dit gebeurt overeenkomstig de 'Beleidsregel Bibob' van de gemeente Zwolle. Indien sprake blijkt van ernstig gevaar als bedoeld in de wet Bibob kan de vergunning worden geweigerd, in geval van mindere mate van gevaar kan de vergunning verleend worden onder het stellen van nadere voorschriften die zijn gericht op het wegnemen of beperken van voornoemd gevaar.

Indien de burgemeester besluit op grond van de Bibob-toets de vergunning te weigeren aan de aanvrager met de hoogste score, kan de opvolgend aanvrager worden getoetst op basis van de Wet Bibob

Andere vergunningen
Er kan pas gebruikt worden gemaakt van de exploitatievergunning voor een speelautomatenhal als het gebruik van het pand voor de speelautomatenhal planologisch is toegestaan. Dit kan tot gevolg hebben dat de exploitatievergunning voor een speelautomatenhal niet gebruikt kan worden omdat de ruimtelijke procedure of aanvraag voor een omgevingsvergunning niet leidt tot een aanpassing van het bestemmingsplan of omgevingsvergunning.

7. Vergunningverlening en rechtsbescherming
De burgemeester zal besluiten aan welke ondernemer de exploitatievergunning zal worden vergund. Het is de beleidsvrijheid van de burgemeester om hetzij een nieuwe ronde van aanvragen open te stellen, of dat niet te doen. Uiteraard gelden de mogelijkheden van bezwaar en beroep voor de ondernemers van de (afgewezen) aanvragen.

De burgemeester zal de beslissing tot vergunning op de gemeentelijke website bekend maken, in aanvulling op de bekendmakingsvereisten uit de Algemene wet bestuursrecht.

besluit

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	46654
Onderwerp	Verordening speelautomatenhal gemeente Zwolle 2018

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 19-06-2018

besluit:

1. de verordening speelautomatenhal Zwolle 2018 overeenkomstig bijlage 1 vast te stellen, waarbij:
   a. het eerder aangewezen centrumgebied (de binnenstad van Zwolle) als vestigingsbied voor een speelautomatenhal komt te vervallen zodat alleen het gebied De Vrolijkheid/Oosterenk, voor vestiging van een speelautomatenhal resteert.
   b. nu expliciet is opgenomen dat de vergunning voor een periode van 10 jaar wordt verleend.
2. de verordening speelautomatenhal Zwolle 2018 de dag na bekendmaking in werking te laten treden
3. de huidige verordening speelautomatenhallen Zwolle (inwerkingtreding 19 november 2005) in te trekken.
4. kennis te nemen van de door de burgemeester vast te stellen concept-nadere regels voor de indiening en beoordeling van een aanvraag voor een vergunning speelautomatenhal

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 juli 2018,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 9 juli 2018

onderwerp	Project-ontwikkelingsopgave Oosterenk Midwest
portefeuillehouder	Ed Anker
informant	Kroese, Frits (3315)
medeopstellers	Eysbach, Patrick (2768) Grobbe, Gerko (2190)
afdeling	Ruimte en Economie
bijlagen	Voorstel: Beslisnota Project-ontwikkelingsopgave Oosterenk Midwest Bijlage: 01 Startnotitie Verkenning Transformatie Oosterenk Midwest Bijlage: 02 Stedebouwkundig Ontwikkelingsplan Oosterenk Midwest Bijlage: 03 SOP Oosterenk Midwest Bijlagenboek Bijlage: 04 Project-ontwikkelingsopgave (POO) Oosterenk Midwest 280518.doc Bijlage: 04 Project-ontwikkelingsopgave (POO) Oosterenk Midwest 280518.doc Bijlage: 05 Uitgangspuntenkaart POO Oosterenk Midwest Bijlage: 06 Verslag inloopbijeenkomst Oostenk Midwest 8 mei 2018 Bijlage: 07 Aanmeldnotitie vormvrije m.e.r. beoordeling bp Oosterenk Midwest Bijlage: 08 Concept Project-ontwikkelingsovereenkomst Oosterenk Midwest 040618 Bijlage: 2018-07-09 Raadsbesluit Project-ontwikkelingsopgave Oosterenk Midwest

Voorgesteld besluit raad

1. Kennis te nemen van bijgaand Stedebouwkundig Ontwikkelingsplan.
2. De Project-ontwikkelingsopgave als kader te hanteren voor de beoogde bestemmings-transformatie, verbouwing van kantoorgebouwen, vernieuwing van buitenruimten en bijbehorende grondtransacties.
3. Een investeringskrediet ad € 117.000 ter beschikking te stellen voor aanleg van een tweerichtingsfietspad binnen het Project-ontwikkelingsgebied en de lasten van deze investering via de dekkingsreserve kapitaallasten te dekken uit de opbrengst grondverkoop; alsmede een resterende opbrengst grondverkoop toe te voegen aan de Algemene middelen.
4. Voor de voorbereiding van het bestemmingsplan Oosterenk Midwest geen milieueffectrapport (MER) op te stellen; dit besluit te publiceren en ter inzage te leggen.

5. Kennis te nemen van de te tekenen ontwikkelingsovereenkomst over de voorgenomen integrale bestemmingstransformatie, waarbij de kruimellijst wordt toegepast voor ander gebruik van gebouw Rubens.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 28 mei 2018

Openbaar

Onderwerp	**Project-ontwikkelingsopgave bestemmingstransformatie Van Gogh, Rubens, Vermeer, F. Bol & Breughel in Oosterenk Midwest**
Versienummer	1

Portefeuillehouder	E.W. Anker
Informant	Frits Kroese
Afdeling	Ruimte en Economie
Telefoon	(038) 498 3315
Email	FFJM.Kroese@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel	6.1.2 We zorgen voor een stad met ruimtelijke kwaliteit en heldere toekomstbestendige ruimtelijke structuren op niveau van concrete projecten en initiatieven
Begroting wijzigen	Ja
Dekking ten laste van	Opbrengst grondverkoop

Bijlagen

01 Startnotitie Verkenning Transformatie Oosterenk Midwest
02 Stedebouwkundig Ontwikkelingsplan Oosterenk Midwest
03 Stedebouwkundig Ontwikkelingsplan Oosterenk Midwest - Bijlagenboek
04 Project-ontwikkelingsopgave bestemmingstransformatie Oosterenk Midwest
05 Uitgangspuntenkaart Project-ontwikkelingsopgave Oosterenk Midwest
06 Verslag Inloopbijeenkomst Oosterenk Midwest 8 mei 2018
07 Aanmeldnotitie vormvrije m.e.r.-beoordeling bestemmingsplan Oosterenk Midwest
08 Project-ontwikkelingsovereenkomst met bijlagen **- niet openbaar -**

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. Kennis te nemen van bijgaand Stedebouwkundig Ontwikkelingsplan.
2. De Project-ontwikkelingsopgave als kader te hanteren voor de beoogde bestemmings-transformatie, verbouwing van kantoorgebouwen, vernieuwing van buitenruimten en bijbehorende grondtransacties.
3. Een investeringskrediet ad € 117.000 ter beschikking te stellen voor aanleg van een tweerichtingsfietspad binnen het Project-ontwikkelingsgebied en de lasten van deze investering via de dekkingsreserve kapitaallasten te dekken uit de opbrengst grondverkoop; alsmede een eventueel resterende opbrengst grondverkoop toe te voegen aan de Algemene middelen.
4. Voor de voorbereiding van het bestemmingsplan Oosterenk Midwest geen milieueffectrapport (MER) op te stellen; dit besluit te publiceren en ter inzage te leggen.
5. Kennis te nemen van de te tekenen ontwikkelingsovereenkomst over de voorgenomen integrale bestemmingstransformatie, waarbij de kruimellijst wordt toegepast voor ander gebruik van gebouw Rubens.

Datum 28 mei 2018

Inleiding
Oosterenk Midwest bestaat uit een cluster van zeven kantoorgebouwen, vernoemd naar de Hollandsche Meesters. De vijf gebouwen Van Gogh, Vermeer en F. Bol, Rubens & Breugel zijn in eigendom bij de initiatiefnemer, die deze gebouwen structureel wil transformeren naar wonen.
Gelet op het sociaaleconomisch belang en de ruimtelijke opgave om Oosterenk te transformeren naar een aantrekkelijk gemengd woon-werkgebied, heeft het college op 14 november 2017 de intentieovereenkomst (IOK) vastgesteld om op basis van de Startnotitie (bijlage 01):

1. de afronding van een verkennend Stedebouwkundig Ontwikkelingsplan voor structurele transformatie van Van Gogh, Rubens, Vermeer, F. Bol & Breughel te begeleiden en op basis hiervan een Project-ontwikkelingsopgave met overeenkomst voor te bereiden;
2. met zicht op structurele transformatie van het gebouw Rubens naar wonen een bouwaanvraag voor ander gebruik te kunnen faciliteren via de verruimde kruimellijst.

De Startnotitie geeft te onderzoeken uitgangspunten mee voor het stedebouwkundig ontwikkelingsplan (SOP), dat zich moet richten op *meervoudige waardencreatie* met een goede ruimtelijke (ordenings-) kwaliteit naar gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde. In verband hiermee worden (meekoppel-)kansen in beeld gebracht om de ruimtelijke structuur van dit cluster beter bruikbaar, meer herkenbaar en toekomstbestendiger te maken. Toekomstbestendig vooral met het oog op de nieuwe opgaven voor klimaatadaptatie en energietransitie. De ambities hieromtrent uit de nieuwe *Omgevingsvisie Zwolle* zijn hierin leidend, alsmede die van de *Woonvisie* en het collegebesluit *Kantorentransformatie Naar Wonen* met name in de Oosterenk.
De initiatiefnemer heeft bijgaand SOP (bijlage 02 & 03) afgerond ter onderbouwing van de beoogde bestemmingstransformatie. Conform de in de Startnotitie aangeven aanpak is het SOP getoetst aan alle uitgangspunten voor meerwaardecreatie. Deze zijn omgezet naar *randvoorwaarden & richtlijnen* in de Project-ontwikkelingsopgave (bijlage 04 & 05).
In het verslag inloopbijeenkomst 8 mei (bijlage 06) is het resultaat van de omgevingsparticipatie vermeld. De Aanmeldnotitie m.e.r. (bijlage 07) geeft inzicht of het plan belangrijke nadelige milieugevolgen heeft en of er een milieueffectrapportage (MER) noodzakelijk is.

Beoogd effect
Het beoogd effect is mee te willen werken aan de bestemmingstransformatie van kantoren naar een woonfunctie, bijbehorende voorzieningen en buitenruimten. De beoogde meerwaardecreatie wordt geborgd in de Project-ontwikkelingsopgave en een hierover te sluiten overeenkomst als kader voor:

- een op te stellen bestemmingsplan en VO/DO bouw- & inrichtingsplan;
- hiermee samenhangende grondtransacties & bekostiging van te vernieuwen buitenruimten in het project-ontwikkelingsgebied, alsmede kostenverhaal.

Op basis van de Aanmeldnotitie m.e.r. wordt vastgesteld, dat er voor het plan geen MER. nodig is
Tevens is het beoogd effect de kruimellijst te kunnen toepassen voor ander gebruik van gebouw Rubens voor wonen & gemengde voorzieningen

Argumenten
1. *Het Stedebouwkundig Ontwikkelingsplan sluit goed aan op de in Startnotitie geformuleerde uitgangspunten voor meervoudige waardencreatie.*

Van hoge gebruikswaarde is een programma voor 193 tweekamerappartementen (30% goedkope & 70% middeldure huur), waarvan 70 voor short stay in Rubens. Omdat de behoefte aan short stay groot lijkt en de woningmarkt moeilijk te voorspellen is, kan de initiatiefnemer in het kader van de nadere

planvorming nader onderzoeken of het wenselijk is om alsnog één van de andere woontorens te transformeren in 70 short stay-eenheden.
Deze locatie nabij het Zwolse centrum, Isala-ziekenhuis en scholen is geschikt voor alleenstaanden en stellen zonder kinderen, werkend of in opleiding. In het bijzonder op startende artsen (of in opleiding) of coassistenten aan het Isala ziekenhuis; en voor andere doelgroepen zoals studenten of tijdelijk woningzoekenden, combinaties van wonen & zorg, al dan niet verbonden aan het Isala-ziekenhuis en daarmee ook oudere doelgroepen.

Op Rubens na, gaan de gebouwen van het aardgas af. Hiermee is er dus ook geen CO_2 uitstoot meer. Met bovengenoemde maatregelen voldoen 27 van de 29 woningen aan energielabel A en 2 woningen aan energielabel B. Omdat de gebouwen nagenoeg identiek zijn geldt de conclusie voor Van Gogh ook voor de andere panden. Rubens is reeds verduurzaamd en heeft kantoorlabel B - dit verhoudt zich tot woonlabel C.
De belevings- en toekomstwaarde wordt vergroot door structurele vernieuwing van de buitenruimten, door opheffing van parkeerterrein ten gunste van meer groen. Er komt een gemeenschappelijke tuin met twee gebouwde parkeervoorzieningen. Afname van verharding leidt tot een betere beheersing van de waterhuishouding; hittestress en wateroverlast wordt voorkomen door het planten van bomen en het afdekken van geparkeerde auto's.

2. *Het op te stellen bestemmingsplan maakt de beoogde verbouwing naar appartementen en bouw van voorzieningen mogelijk, alsmede structurele vernieuwing van bijbehorende buitenruimten.*

In de Project-ontwikkelingsopgave worden de *randvoorwaarden & richtlijnen* beschreven aan de hand van de Uitgangspuntenkaart. Deze zijn leidraad voor het op te stellen bestemmingsplan.
Hierin wordt het beoogde vastgoedprogramma nader toegelicht en de wijze waarop nieuwe ruimtelijke elementen bestemd moeten worden. De plint van gebouw Ferdinand Bol wordt niet bestemd voor wonen, maar voor ondersteunende gemengde voorzieningen. Er wordt woonkwaliteit toegevoegd door concentratie van parkeren in een centrale garage en een garage naast gebouw Rubens planologisch mogelijk te maken en ten gunste van meer groen rond de gebouwen.
Deze aspecten moeten samen met de andere uitgangspunten over gebruiks-, belevings- en toekomstwaarde in het bestemmingsplan geregeld en/of in de toelichting onderbouwd worden.

3. *De structurele vernieuwing van buitenruimten vergt grondtransacties en aanleg van een tweerichtingsfietspad om de verkeersveiligheid van met name bewoners en bezoekers te borgen.*

Er wordt woonkwaliteit toegevoegd door concentratie van parkeren in een centrale parkeergarage en een parkeergarage naast gebouw Rubens ten gunste van meer groen rond de gebouwen. De centrale parkeergarage ligt voornamelijk op particulier terrein en voor een klein deel op de openbare weg. Het terrein wordt afsluitbaar om parkeeroverlast vanuit de omgeving te voorkomen. Deze vernieuwing vergt aankoop van de lusvormige ontsluitingsweg ad 1.582 m2 en overdracht van dit verhard openbaar gebied. Ook is voor aanleg van de garage mogelijk verwerving van een bepaald aantal m2 particulier terrein door de initiatiefnemer nodig.

Zonder de op de uitgangspuntenkaart aangegeven doorsteken moeten fietsers van en naar de nieuwe appartementen een omweg maken, twee keer de Dr. Spanjaardweg oversteken om in de tunnel te komen, of hun eigen weg zoeken via het trottoir. Om deze verkeersonveilige situatie op te lossen is de aanleg van een fietspad in twee richtingen tot aan tot aan kruising Dr. van Deenweg nodig. Hiervoor is een voorstel met kostencalculatie gemaakt. De aanleg vergt verwerving van 40 m2 terrein van de initiatiefnemer.

Voor het fietspad was al in 2016 - voordat dit initiatief zich aandiende - een ontwerp gemaakt met een oversteek + nieuw wegvak tot aan Dr. van Deenweg. Aanleg ervan werd urgent geacht, nadat door de verhuizing van het Waterschap dit kruispunt drukker en onveiliger werd.
Het saldo van de grondtransacties is 1.582 – 40 m2 = 1.542 m2.

4.1 De Wet milieubeheer verplicht de raad een besluit te nemen of een MER verplicht is.
De verplichting tot een besluit op een aanmeldnotitie vormvrije m.e.r.-beoordeling is opgenomen in het Wet milieubeheer. Het plan valt onder een categorie ruimtelijke ontwikkelingen, waarvoor een aanmeldnotitie nodig is. Het m.e.r.-beoordelings-besluit is bedoeld om de vorm van een eventueel nadere MER te bepalen. Het is niet een besluit over instemming met het plan – dat komt aan bod bij vaststelling van het bestemmingsplan.

4.2 Uit de vormvrije m.e.r.-beoordeling blijkt dat er geen belangrijke nadelige milieugevolgen optreden.
De initiatiefnemer heeft de m.e.r.-aanmeldnotitie opgesteld op grond van artikel 7.16, vierde lid, van de Wm. Het bevoegd gezag kan oordelen dat er geen sprake is van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu en dat er geen MER hoeft te worden opgesteld, mits betreffende maatregelen worden uitgevoerd voordat negatieve gevolgen zich kunnen voordoen en dat de kenmerken van de activiteit ervoor zorgen dat negatieve gevolgen zich niet zullen voordoen in dit specifieke geval.

Risico's
Op basis van het Burgerlijk Wetboek en hetgeen opgenomen wordt in de overeenkomst kan nakoming gevorderd worden. De kans bestaat, dat de contractspartij de verplichtingen uit de op te stellen overeenkomst niet nakomt. Het kan zijn dat niet alle gebouwen getransformeerd zullen worden.
Er zijn geen risico's verbonden aan het m.e.r.-besluit, dat niet open staat voor bezwaar of beroep.

Financiën
Het vormvrije m.e.r.-beoordelingsbesluit heeft geen financiële gevolgen.
Alle kosten voor aanleg van verharding, gemeenschappelijke tuin en verlegging/aanleg ondergrondse infra op het te verwerven eigen terrein is voor rekening en risico van de initiatiefnemer. Dit geldt ook voor alle ingrepen in de directe omgeving, die hiermee samenhangen.

De kosten voor de aanleg van een tweerichtingsfietspad worden gecalculeerd op € 117.000 en komen voor rekening van de gemeente. Op basis van een afschrijvingstermijn van 30 jaar en een rente van 1,5% bedragen de kapitaallasten van deze investering € 5.655.
Deze kapitaallasten kunnen worden gedekt door het opbrengstsaldo van verkoop van de lusvormige ontsluitingsweg ad 1.582 m2 en aankoop van bijbehorend erf ad 40 m2 tegen een marktconforme prijs aan te wenden. Deze waarde wordt bepaald op basis van een taxatie en vastgelegd in de definitieve anterieure overeenkomst. Na verkoop wordt ten hoogste € 117.000 gestort in de reserve dekking kapitaallasten. De jaarlijkse kapitaallasten worden vervolgens uit deze reserve gedekt. Voorgesteld wordt om een eventueel resterende opbrengstsaldo toe te voegen aan de Algemene middelen.

In de Project-ontwikkelingsopgave en overeenkomst worden ook de elementen benoemd voor bij de initiatiefnemer te verhalen en/of in rekening te brengen kosten voor planbegeleiding, nader onderzoek, eventuele planschade en overdracht van openbare ruimte.

Datum 28 mei 2018

Communicatie

Buurtbewoners, Ondernemersvereniging Oosterenk, andere eigenaren en gebruikers in de omgeving zijn op de hoogte gebracht van het initiatief.

Men is uitgenodigd voor een inloopbijenkomst op 8 mei in Urbana. Deze is gehouden om te informeren over het Stedebouwkundig Ontwikkelingsplan & de Project-ontwikkelingsopgave en reacties hierop te peilen. In het verslag (bijlage 06) wordt een samenvatting van de bijeenkomst gegeven. Op het plan zelf is in het algemeen instemmend gereageerd. Bewoners uit Wipstrik waren blij met gedifferentieerde woningaanbod en de ruimtelijke kwaliteit van het plan. Men voorziet ook positieve effecten van de woonfunctie t.o.v. de kantoorfunctie t.a.v. de parkeeroverlast en de verkeersdruk.

Eén persoon in het bijzonder - de eigenaar van het bezuiden Rubens gelegen kantoorpand - uitte echter zijn zorgen over het plan. Een van de zorgpunten heeft geleid tot een aanvulling in de Project-ontwikkelingsopgave: de richtlijn om bij de uitwerking van het VO plan nut & noodzaak te onderzoeken van een erfafscheiding aan de zuidzijde van gebouw Rubens - dit in samenspraak met deze eigenaar van het belendende gebouw.

Met in totaal 7 inlopers was de opkomst laag. Dat kan mede te wijten zijn aan het mooie weer. Anderzijds was uit eerdere contacten met (andere) eigenaren van de omliggende panden reeds duidelijk dat zij de transformatieplannen aanmoedigden en positief hebben ontvangen.

Het verslag van de inloopbijeenkomst wordt aan de 7 inlopers toegezonden.

Het vormvrije m.e.r.-besluit wordt bekendgemaakt zoals voorgeschreven in artikel 7.17 Wet milieubeheer.

Het besluit wordt gepubliceerd in het digitale Gemeenteblad via www.officielebekendmakingen.nl. Het besluit met bijlage wordt ter inzage gelegd. Er staat geen bezwaar of beroep open tegen dit besluit over de procedure ter voorbereiding van een besluit, conform het bepaalde in artikel 6.3 Awb.

Vervolg

Na een positief raadsbesluit zal het college op basis van een getekende ontwikkelingsovereenkomst medewerking verlenen aan de opstelling van een nieuw bestemmingsplan en kan de formele kruimelaanvraag worden afgehandeld voor ander gebruik van gebouw Rubens.

Het vormvrije m.e.r.-beoordelingsbesluit wordt opgenomen in het ontwerp van het op te stellen bestemmingsplan. Hierop kan een ieder een zienswijze indienen. De raad zal uiteindelijk een besluit nemen over de vaststelling van het bestemmingsplan onder afweging van eventueel ingediende zienswijzen.

Bij de opstelling van het nieuwe bestemmingsplan en VO bouw- en inrichtingsplan worden de omgeving en andere belangstellenden betrokken.

Met dit raadsbesluit wordt geanticipeerd op opstelling van een nieuwe structuurvisie om Oosterenk te transformeren tot een aantrekkelijk woon- en werkgebied. In het bijzonder omdat dit een afwijking is van het Structuurplan Zwolle, dat wonen in de Oosterenk uitsluit. De visie betreft een simultane aanpak van meerdere bestemmings-transformaties van gebouwen in relatie tot ingrepen om de dragerstructuur van routes, groen en water te versterken. Er is een Plan van Aanpak Structuurvisie Oosterenk in voorbereiding, waarin wordt aangegeven wat het beoogd resultaat van de visie is en hoe deze op te stellen is in een interactief proces met strategische partners en andere gebruikers. Hierover ontvangt Uw raad te zijner tijd een informatienota.

Datum 28 mei 2018

Openbaarheid
Dit voorstel inclusief bijlagen is openbaar, behoudens bijlage 8 (POOK inclusief bijlagen). Die is vanwege de financiële gegevens op grond van artikel 10 lid 2 sub b en g Wet openbaarheid van bestuur niet openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

besluit

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	32350
Onderwerp	Project-ontwikkelingsopgave Oosterenk Midwest

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 12-06-2018

besluit:

1. Kennis te nemen van bijgaand Stedebouwkundig Ontwikkelingsplan.
2. De Project-ontwikkelingsopgave als kader te hanteren voor de beoogde bestemmings-transformatie, verbouwing van kantoorgebouwen, vernieuwing van buitenruimten en bijbehorende grondtransacties.
3. Een investeringskrediet ad € 117.000 ter beschikking te stellen voor aanleg van een tweerichtingsfietspad binnen het Project-ontwikkelingsgebied en de lasten van deze investering via de dekkingsreserve kapitaallasten te dekken uit de opbrengst grondverkoop; alsmede een resterende opbrengst grondverkoop toe te voegen aan de Algemene middelen.
4. Voor de voorbereiding van het bestemmingsplan Oosterenk Midwest geen milieueffectrapport (MER) op te stellen; dit besluit te publiceren en ter inzage te leggen.
5. Kennis te nemen van de te tekenen ontwikkelingsovereenkomst over de voorgenomen integrale bestemmingstransformatie, waarbij de kruimellijst wordt toegepast voor ander gebruik van gebouw Rubens.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 juli 2018,

de voorzitter,

de griffier,

perspectief

Openbaar vanaf 8 mei 2018

Zwolle

Startnotitie **Stedenbouwkundige Verkenning Transformatie Van Gogh, Rubens, Vermeer, F. Bol & Breughel in Oosterenk Midwest**

Aan Wethouder Ed Anker

Van Frits Kroese
Versie 3
Datum 14 november 2017

Ontwikkeling
Ruimte & Economie

Telefoon (038) 498 3315

1. Aanleiding en doel

In Oosterenk Midwest bevindt zich een cluster van 7 kantoorgebouwen, vernoemd naar de Hollandsche Meesters Van Gogh, Rubens, Vermeer, F. Bol, Rembrandt, van Ruysdael & Breughel. Een drietal van deze kantoorgebouwen, te weten Van Gogh, Vermeer en F. Bol, is in eigendom bij KS en Vandenbrink Retail Holland B.V.. De eigenaar wil deze kantoren transformeren naar wonen.
Gelet op het sociaaleconomisch belang en de ruimtelijke opgave om Oosterenk te transformeren naar een aantrekkelijk gemengd woon-werkgebied, heeft het college op 14 februari 2017 een intentieovereenkomst (IOK) vastgesteld om op basis van de Startnotitie (d.d. 23-01-2017):

1. een stedenbouwkundige verkenning door KS en Vandenbrink Retail Holland B.V. te begeleiden voor structurele transformatie naar woningbouw van hun gebouwen Van Gogh, Vermeer & F. Bol;
2. op basis hiervan mogelijk een structurele transformatieopgave met anterieure overeenkomst (AOK) voor te bereiden voor alle drie de gebouwen;
3. de kruimellijst te willen toepassen voor ander gebruik voor wonen van gebouw Van Gogh.

Dr. Deenweg 14-22, 30-34 & 74-80

Op basis hiervan is door Bureau LievenseCSO een verkennend stedebouwkundig ontwikkelingsplan (SOP) in voorbereiding ter onderbouwing van de beoogde bestemmingstransformatie van deze gebouwen.
Tevens is in juni 2017 een bouwvergunning verleend voor transformatie van gebouw Van Gogh via de planologische kruimellijst (met een ruimtelijke motivering als onderbouwing).

14 november 2017

Op 13 juli was er een workshop over het eerste resultaat van het SOP. Er wordt ingezet op een gefaseerde herstructurering met autostalling geconcentreerd in bovengrondse parkeerstallingen ten gunste van groene buitenruimten rond energiezuinigere woongebouwen.

Preview verkennend SOP Oosterenk Midwest (juli 2017)

Intussen heeft KS en VandenBrink afgelopen zomer ook de gebouwen Rubens en Breughel weten te verwerven met het idee ook deze gebouwen te transformeren. Op 21 september 2017 is met hen besproken of en hoe deze gebouwen alsnog toe te voegen zijn aan het in de maak zijnde SOP. Gelet op het sociaaleconomisch belang en de ruimtelijke opgave om Oosterenk te transformeren, ligt het voor de hand deze twee gebouwen toe te voegen aan het in voorbereiding zijnde SOP. Hiervoor moet dan ook het SOP en de huidige intentieovereenkomst aangepast worden.

Deze (Door-)startnotitie geeft te onderzoeken uitgangspunten mee voor het finale SOP voor alle 5 te verbouwen kantoorgebouwen en daarbij te herstructureren buitenruimten. Dit zijn de oorspronkelijke uitgangspunten uit de Startnotitie voor de eerste drie gebouwen en nieuwe, actuele uitgangspunten voor Rubens & Breughel.
Op 10 oktober is een eerste versie van het finale SOP aangeboden. De reacties vanuit het kernteam zijn ook in deze notitie opgenomen.

Aan de hand van het af te ronden definitieve SOP is af te wegen welke uitgangspunten als randvoorwaardelijke eis zullen gelden, om mee te werken aan de beoogde bestemmingstransformatie.
Op basis van deze eisen is een *kruimelaanvraag* denkbaar voor een buitenplanse ‘kleine’ afwijking van het bestemmingsplan met een omgevingsvergunning voor transformatie van Rubens. In de oude Startnotitie werd inzet van deze kruimelregeling alleen voorzien voor verbouwing van Van Gogh; dit vooralsnog zonder gevelaanpassingen en herstructurering buitenruimten – dat moet nu wel in de op te stellen AOK voor Van Gogh, Rubens en de ander drie gebouwen worden geborgd.

Deze notitie met de te verlengen intentieovereenkomst (IOK) is vastgesteld in het PFO 6 november 2017 van Ed Anker, René de Heer en Eefke Meijerink.

14 november 2017

2. Beoogd resultaat

2.1 Ambitie

Meervoudige waardencreatie
De initiatiefnemer rondt onder begeleiding van de gemeente het stedenbouwkundig ontwikkelingsplan (SOP) af met het oog op structurele bestemmingstransformatie. Bij deze transformatie wordt de vigerende GD-bestemming verruimd met o.a. een woonbestemming en de kantorenbestemming wordt eruit verwijderd. Dit past in het kantorenbeleid van de gemeente om de leegstand te verminderen en het aanbod van oude kantoren op bepaalde plekken in de stad te reduceren. De Zwolse kantorenmarkt zal hierdoor gezonder worden.

Het SOP richt zich op *meervoudige waardencreatie* met een goede ruimtelijke (ordenings-)kwaliteit naar gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde. In verband hiermee wordt een ketting van (meekoppel-)kansen in beeld gebracht om de ruimtelijke structuur van Oosterenk Midwest beter bruikbaar, meer herkenbaar en toekomstbestendiger te maken. Toekomstbestendig vooral met het oog op de nieuwe opgaven voor klimaatadaptatie en energietransitie. De ambities hieromtrent zoals uit de nieuwe Omgevingsvisie Zwolle zijn hierin leidend, alsmede die van de nieuwe Woonvisie en het collegebesluit Kantorentransformatie Naar Wonen.

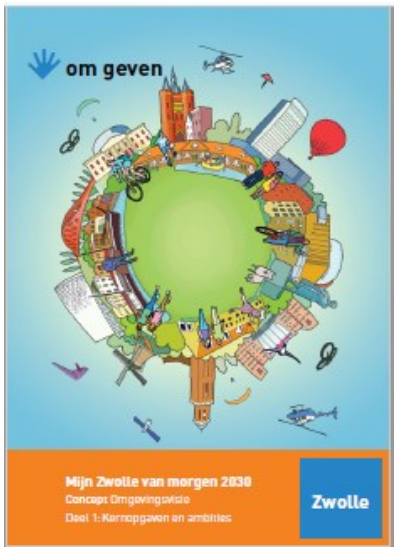

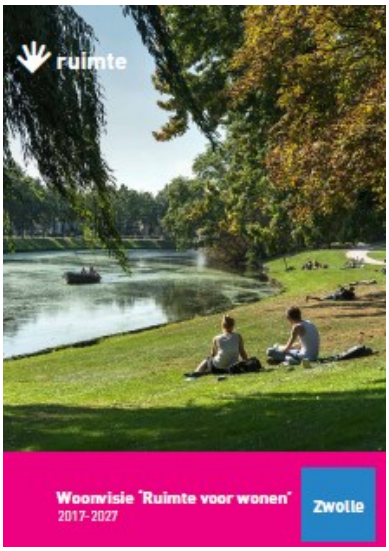

De cruciale meerwaarde van dit NRI is om de geldende kantoorbestemming uit de vigerende GD-bestemming te elimineren en te vervangen door een woonbestemming met toegevoegde waarde voor het woningbouwportfolio van Zwolle. Met deze transformatie wordt een leegstaand/-komend kantoorgebouwen gevuld met een nieuwe woonfunctie waar wel behoefte aan is, terwijl de ruimtelijke samenhang en het aanzien van een stukje Zwolle er beter op wordt. Het SOP geeft aan hoeveel m2 kantoren al dan niet gefaseerd wegbestemd zullen worden.

14 november 2017

Woonvisie *Ruimte voor wonen* 2017-2027
De ontwikkeling van de woningen op deze plek voorziet in de grote Zwolse woningbehoefte en extra vraag naar 6.000 woningen in de periode 2016-2026 en daarna 4000 woningen tot 2030. Vanuit het Zwolse woonbeleid is in het algemeen een aantrekkelijke mix aan woningtypes en prijsklassen gewenst in zowel grondgebonden als gestapelde bouw. Normaliter stuurt de gemeente op circa 30-40-30% (goedkoop-middelduur-duur).
Er is grote behoefte aan het toevoegen van:

- (sociale) huurwoningen (tot € 710 en dan met name tussen €400-€600);
- vrije sector huurwoningen (€ 700-€900);
- goedkope koopwoningen (tot € 250.000).

Het segment vrije sector huur is thans ondervertegenwoordigd in de totale woningbouwportfolio van Zwolle. Het gaat hierbij om huurprijsniveaus van €700-900. Vanuit betaalbaar wonen en doorstroming op de woningmarkt, is dan met name de ondergrens van middeldure huur extra interessant (€ 700-800).

Collegebesluit Kantorentransformatie Naar Wonen
In dit collegebesluit (5 juli 2016) en de onderliggende Faktonrapportage is aangegeven waarom Zwolle bestemmingstransformatie van kantoren naar wonen faciliteert.
De vraag naar transformatie van kantoren naar (huur)woningen neemt in Zwolle sinds 2015 en 2016 sterk toe.
De krapte op de woningmarkt in combinatie met leegstaande kantoren op interessante locaties leidt tot toenemende interesse uit de markt. De veranderingen op de kantorenmarkt vragen om functieverkleuring en meer aantrekkelijke werkgebieden.

Een aantal eigenaren is hier bewust mee bezig en vraagt de gemeente om duidelijkheid over wat wel/niet kan en om procedures op maat. Aan de vraagkant zijn er kansen, gezien het toenemend aantal kleine huishoudens en doelgroepen die graag stedelijk willen wonen.

Transformatie roept onderzoeksvragen op over de mogelijkheid en wenselijkheid van wonen op werklocaties en wat daarvoor nodig is. Het *Centrumgebied* Oosterenk is 20 jaar geleden opgezet als werkgebied met kantoren voor bedrijven en instellingen, het nieuwe ziekenhuis Isala, scholen en sportvoorzieningen en ander publiekstrekkende stedelijke voorzieningen. Gelet hierop is in het Structuurplan Zwolle geen woningbouw voorzien – dat zou een andere meer fijnmazige stedebouwkundige opzet vergen met voorzieningen, groen en een goede en veilige bereikbaarheid per fiets.
Bovendien is het belangrijk om voldoende kantoorbestemmingen van passende gebouwde kwaliteit beschikbaar te houden op de daarvoor gewenste locaties; voor toekomstige vestigingsvragen van bedrijven en instellingen, die van sociaaleconomische waarde zijn voor Zwolle en de regio.

14 november 2017

In dit verband is een globaal onder zoek gedaan in samenwerking met Fakton Consultancy naar de combinatie van vraag & aanbod woning- en kantorenmarkt, versus belemmeringen/kansen vanuit een goede stedebouw & ruimtelijke ordening van onder meer Oosterenk.

Een *Stedelijk Woonmilieu* is denkbaar in bepaalde delen van dit Centrumgebied, mits de stedebouwkundige opzet hierop wordt aangepast. Dit woonmilieu kenmerkt zich door variatie van grondgebonden en gestapelde bouw, een dichtheid van 30 – 50 woningen per hectare en door de combinatie met regionale en wijkvoorzieningen. Aan de hand van een gebiedsvisie van mogelijk te verenigen eigenaren of een concreet planinitiatief met een bestemmingsplanwijziging kan dit ter besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.

Bijlage II Gebiedsprofielen bij het collegebesluit Kantorentransformatie Naar Wonen geeft voor de Oosterenk een profiel met daarin uitgangspunten voor de transformatie-opgave, de kansen en belemmeringen, alsmede de te volgen procedure.

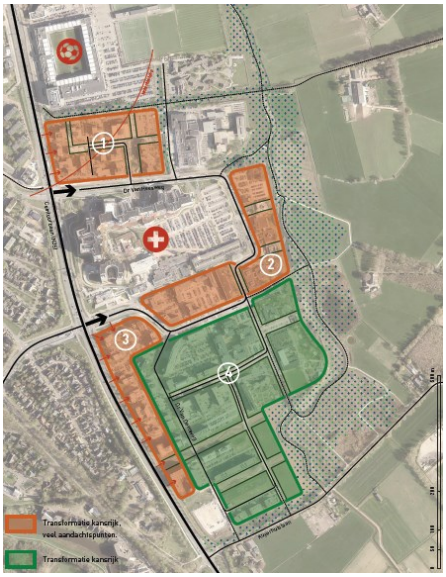

	Ruimtelijke opgave	Aandachtspunten
Gebied 3 Ceintuurbaan	• Ontwikkelen van woon- en verblijfskwaliteit door verbeteren stedenbouwkundige structuur en kwalitatieve inrichting van buitenruimte. • Verbeteren beeldkwaliteit van gebouwen en buitenruimte. • Ontwikkelen innovatieve oplossing voor parkeren (parkmanagement).	• Milieuruimte van Isala beperkt de woonfuncie. • Wegverkeersgeluid van met name de Ceineuurbaan beperkt de woonfuncie, aanvullende maatregelen zijn noodzakelijk.
Gebied 4 Oosterenk-Zuidoost	• Ontwikkelen van woon- en verblijfskwaliteit door verbeteren stedenbouwkundige structuur, creëren van verbindingen met Wasierweldse Aa en buitengebied en kwalitatieve inrichting van buitenruimte. • Verbeteren beeldkwaliteit van gebouwen en buitenruimte. • Ontwikkelen innovatieve oplossing voor parkeren (parkmanagement).	• Wegverkeersgeluid kan leiden tot aanvullende maatregelen voor de woonfuncie.

Zorgvuldige afweging & motivering bij een kruimelaanvraag
Aan de hand van het SOP wordt afgewogen welke uitgangspunten al dan niet als randvoorwaardelijke eis gelden om mee te willen werken aan bestemmings-transformatie. Op basis van deze voorwaarden kan alvast worden meegewerkt aan een zogeheten kruimelaanvraag voor een buitenplanse ‘kleine’ afwijking van het bestemmingsplan met een omgevingsvergunning. Hiervoor is er een zorgvuldige afweging en motivering nodig of en onder welke voorwaarden aan de beoogde bestemmingstransformatie mee te werken is. Dit wordt vervat in de ruimtelijke onderbouwing bij een kruimelaanvraag. Bijlage I geft hierover nadere informartie.

14 november 2017

2.2 Uitgangspunten structurele bestemmingstransformatie naar wonen

Inleiding
De beoogde bestemmingstransformatie is aanvaardbaar, mits de bestemming voor kantoren wordt gelimineerd en het op te stellen stedebouwkundig ontwikkelingsplan voldoet aan de aangegeven gemeentelijke beleidskaders.
Aan deze kaders zijn de in deze paragraaf aangegeven uitgangspunten ontleend. Op basis hiervan moet het SOP een antwoord geven op de volgende onderzoeksvragen omtrent de beoogde *meervoudige waardencreatie* met een goede ruimtelijke kwaliteit naar gebruiks-, belevings- en toekomstwaarde. In paragraaf 2.3 worden deze uitgangspunten samengevat tot 7 onderzoeksvragen voor het SOP.

Gebruiks- & belevingswaarde

Gevarieerd woningprogramma & fasering
Passend in de huidige inzichten van de woningbehoefte wordt voor onderhavige locatie gestapelde bouw voorgestaan met goedkope huurappartementen. Vandenbrink Onroerend Goed richt zich op alleenstaanden en stellen zonder kinderen, werkend of in opleiding. In het bijzonder op startende artsen (of in opleiding) of coassistenten aan het Isala ziekenhuis. Markttechnisch sluit dit product het beste aan bij de woonwensen van deze doelgroep. Door verhuisbewegingen (en in- en uitstroom van en naar Zwolle) blijft er beweging binnen de doelgroep, waardoor afzetmogelijkheden ontstaan.

Deze doelgroep hecht waarde aan een stedelijke, dynamische leefomgeving, dicht bij voorzieningen en multimodaal ontsloten. Naast reguliere huishoudens kan de ontwikkeling ook andere doelgroepen aantrekken zoals studenten, of tijdelijk woningzoekenden (short- en extended-stay, bijvoorbeeld in relatie tot een tijdelijke zorgbehoefte bij het Isala), combinaties van wonen en zorg, al dan niet verbonden aan het Isala ziekenhuis. Hiermee worden naar verwachting ook oudere doelgroepen aangetrokken.

In het SOP ware uit te gaan van de transformatie van vijf van de zeven kantoorgebouwen. Dit zal gefaseerd plaats vinden.

- *Fase 1* is Van Gogh (29 appartementen) gevolgd door Rubens (maximaal 70 short-stay eenheden).
- *Fase 2* bestaat uit de transformatie van Vermeer, Ferdinand Bol en Breughel. In onze studie gaan we ervan uit dat de twee meest noordwestelijk gelegen gebouwen.

Van Ruysdael en Rembrandt aan de Ceintuurbaan zullen een kantoorfunctie behouden mede vanwege de ligging en de daarmee gepaarde verkeerslawaaioverlast.

Hoe het aanbod er precies uit gaat zien, is onderdeel van het SOP. In relatie met de economische haalbaarheid zal hierbij door de ontwikkelaar een doelgroepenanalyse moeten plaatsvinden en hoe het aanbod aansluit op de marktvraag:

14 november 2017

- hoe verhoudt locatie zich programmatisch gezien tot geheel Oosterenk? Waarom is dit een goede plek voor het beoogde programma?
- de *Laddertoets* komt in november beschikbaar. Wat betekent dit voor het proces? Starten we al wel een planologische (kruimel-)procedure? Wat nemen we mee in een bestemmingsplan – alle gebouwen of eerst 3?
- na de eerste 3 gebouwen opnieuw een marktverkenning naar het programma? Betekent dit dat deze laatste gebouwen ook nog kantoor kunnen blijven als e.e.a. tegenvalt? Hoe ga je hiermee om in de procedure?

Bij de afronding van het SOP zal de gemeente nadere gegevens verstrekken over de nieuwe woonvisie en hoe te komen tot een onderbouwing van het woonprogramma.

Woonkwaliteit
We willen een aantrekkelijk woon- en leefklimaat waarin mensen kunnen en willen wonen. Dat raakt zowel de kwaliteit van de (buitenkant van de) gebouwen als de kwaliteit van de openbare ruimte. Dat is een uitdaging, in het bijzonder bij transformatie van een bestaand gebouw. Bij de beoogde transformatie dient daarom te worden uitgegaan van:

- voldoende omvang van de appartementen;
- een adequate woningindeling;
- aansprekende woninggevels;
- passende bijbehorende buitenruimten, zoals balkons bij grotere woningen en andere voorzieningen.

Het SOP geeft een globale schetsimpressie van deze ingrepen. Dit verdient een verkennend gesprek met de Welstandscie: wat onderscheidt straks de gebouwen van elkaar; waarin zijn ze familie?

Stedebouwkundige samenhang
Versterking van de stedenbouwkundige samenhang is nodig. Bij transformate van een werkmilieu naar een woonmilieu is een fijnmaziger netwerk voor langzaam verkeer noodzakelijk. In verband hiermee is een gedifferentieerde inrichting van de buitenruimten nodig met inachtneming van de volgende uitgangspunten voor groen, bereikbaarheid, parkeren en andere voorzieningen.

Groen, bereikbaarheid en verkeersveiligheid
Extra groenaanleg is nodig mede i.v.m. klimaatadaptatie als ook de leefbaarheid/sfeer in het toekomstige woongebied. Dit in relatie met de andere te transformeren gebouwen. Het gaat om een plek voor ontmoeting, sport en/of spel;
Hoe kan hierbij een groene plek in Oosterenk Midwest een herkenbaar startpunt worden van een wandel-/fietsroute ontstaan via de Spanjaardweg naar de BlauwGroene stadsrandzone? De routing is een opgave in het kader van de op te stellen visie voor de gehele Oosterenk, waarvoor komend najaar een plan van aanpak wordt opgesteld (zie Bijlage III).

14 november 2017

Fietsaansluitingen zijn nodig op het fietspad langs de Ceintuurbaan en het fietspad dat leidt tot de fiets- en voetgangerstunnel onder de Ceintuurbaan. Exacte locatie van de doorsteken ware nader te bepalen in het SOP. Deze fietsaansluitingen vanuit het plangebied zijn voor rekening en risico van Van Den Brink.

Zonder de doorsteken zullen fietsers van en naar de nieuwe appartementen een omweg moeten maken, twee keer de Spanjaardweg over moeten steken om in de tunnel te komen (klachten over dit gevaar), ontmoedigd worden te gaan fietsen of hun eigen weg zoeken via het trottoir. In het kader van de verkeersveiligheid is dat ongewenst. DaaRom is ook de gewenste aanleg van een compleet fietspad in twee richtingen langs de Dr. Spanjaardweg nodig.

Studie aanpassing fietspad

Aanleg van het fietspad langs de Dr. Spanjaardweg zal punt van nadere studie zijn in het kader van de integrale visievorming Oosterenk (zie Bijlage III). Het is van belang de aanleg ervan reeds te voorzien in het SOP en ruimtelijk-planologisch niet onmogelijk te maken. Ook wordt bezien in hoeverre in het kader van de project-ontwikkelingsopgave een financiële bijdrage voor de aanleg van dit fietspad verwacht kan worden, zoals door grondruil, inzet opbrengst grondtransactie(s) en eventueel naar rato kostenverhaal.

Parkeren
Op Oosterenk is een parkeerverbodzone en parkeren is alleen toegestaan in vakken. Graag de nodige aandacht bij eventuele afsluiting van de parkeerhof met een slagboom: er moet voldoende opstelruimte zijn voor de slagbomen om terugslag naar de Dokter van Deenweg te voorkomen.
Voor het invoeren van betaald parkeren, vergunninghoudersparkeren, fiscaal parkeren e.d. heeft de gemeente beleid. Er is nu geen betaald parkeren op openbare plekken in Oosterenk en kan niet zomaar worden ingevoerd. Parkeren moet goed geregeld worden om uitwijking naar omliggende woongebieden te voorkomen.

14 november 2017

De te hanteren norm wordt aangegeven op basis van de Regeling Parkeernormen. Het gebied ligt in matig stedelijk gebied, in "rest bebouwde kom" (ook al is de Ceintuurbaan de grens). Daarvoor gelden in principe parkeernormen van 1.6 pp/won (goedkoop, tot € 710) tot 1.8 pp/won (middelduur, €710 - € 900).
Hoe is deze parkeeropgave optimaler af te stemmen op de beoogde groenere herinrichting van de buitenruimte? Hierbij te onderzoeken opties:

- meer groen en minder verharding in relatie tot de lagere parkeernormering op maat voor specifieke doelgroep?
- opheffing exclusief parkeren voor bewoners en bezoekers andere kantoren op te heffen door flexibel dubbelgebruik om zo meer capaciteit te behalen?

In verband hiermee opteert men in het in de maak zijnde SOP voor concentratie van autostalling in parkeerdekken ten gunste van groenere buitenruimten. In het finale SOP ware aan te geven deze stedebouwkundig gezien zorgvuldig worden ingepast:

- is het dek verdiept/half verdiept?
  dimensionering van parkeerdek? Is in het SOP van juli 2017 nog te krap ingepast;
- is er een groene omranding? Met name ter hoogte van gebouw Rembrandt is een breder maaiveld gewenst met 2,5 meter groen tussen rijweg en parkeerdek. Verlies pp ware te compenseren met langer dek bij Rubens & wat meer grasbetonparkeervakken.

Er wordt een nieuwe inrit gemaakt die wordt losgekoppeld van de uitrit. Verkeerskundig gezien willen we zo min mogelijk directe inritten op deze drukke ontsluitingsweg van Oosterenk-Watersteeg.

Gelet op de specifieke doelgroepen bij het beoogde woningprogramma van het finale SOP mag met een lagere parkeernorm worden gerekend. Lastig is de fasering, maar we willen in elk geval een minimumparkeernorm op maat opleggen, zodat voldoende woonkwaliteit ontstaat voor deze:

- short-stay, kamerverhuur-zelfstandig > gemiddeld 0,7 pp/kamer;
- huur-appartementen, middel/goedkoop > gemiddeld 1,4 pp/woning.

Dit woningbouwprogramma & daarbij passende parkeernormen worden vastgelegd in de AOK en het op te stellen bestemmingsplan. Als het woningprogramma verandert, verdient het SOP aanpassing en daarmee ook deze parkeernormering op maat.

Andere voorzieningen
Nader verkend wordt in hoeverre voorzieningen als kleinschalige winkels, horeca e.d. mogelijk/wenselijk zijn in verband met levendigheid/reuring in het toekomstige woongebied.
Er komen de nodige voorzieningen, zoals bergingen, fietsenstalling en containers.
Er moeten voldoende fietsparkeerplekken zijn voor bewoners en bezoekers. Bij voorkeur vlakbij de ingangen, comfortabel en droog gestald. Is dat dan inpandig? Of bouwt men iets nieuws? Hoe ziet dat er dan uit? Maatvoering? Wat moet daarvoor bestemd worden?

14 november 2017

En ook de afvalinzameling verdient nadere verkenning. Het gaat om zoveel nieuwe woningen in dit custer, dat ondergrondse afvalinzameling interessant lijkt. Wat is een geschikte ruimte voor afvalinzameling? Dit moet in het SOP nader aangegeven worden. Dit in overleg met de Rova in relatie tot een beschikbare plek die vrij is van kabels en leidingen en goed bereikbaar voor de inzameldiensten en de woningen.
Voorzien moet worden in een goede toegankelijkheid voor mindervaliden en in voldoende veiligheid (verlichting).

Gelet op de beoogde stedebouwkundige samenhang wordt in het SOP onderzocht en aangegeven wat:

- te beogen stedebouwkundige ingrepen zijn ook maatregelen aan gevels en kap/aanleg van bomen. Schetsimpressies zijn voldoende – geen bestekken;
- hoeveel m2 verharding wordt opgeheven? Hoeveel bomen gekapt/toegevoegd? Waar ondergrondse containers, etc. Welke inrichting is hoofdgroenstructuur langs routes? Is alles gras? Wie beheert?
- daarbij behorende grondtransacties zijn en kosten/opbrengsten voor herstructurering en beheer.

Toekomstwaarde (duurzaamheid & milieu)

Duurzame energie
De gemeenteraad heeft in 2015 bij vaststelling van de Agenda Duurzaamheid bepaald dat Zwolle op termijn energieneutraal wil zijn. Dat wil zeggen dat de aan het gebouw gebonden energiegebruik en het huishoudelijke energiegebruik duurzaam wordt opgewekt. Dit kan door zonnepanelen op daken te leggen; warmtepompen of andere voorzieningen en door besparing op energiegebruik (individueel en/of collectief).

Het huidige kantoorgebouw Rubens heeft voor energiezuinigheid al een B-label. Het is van belang om te bezien hoe de beoogde transformatie zo zo energieneutraal mogelijk uit te kunnen voeren – kan het gebouw in aanmerking komen voor een A-label?
Het SOP van 10 oktober laat een prima resultaat zien: gasloos en label A!
Wat betekent gasloos voor de leidingen? Wordt er ook deel leiding tracé opgeheven/verwijderd? Dit heeft wellicht invloed op inrichting.
Ook dient te worden verkend in hoeverre de trasnformate een katalysator kan zijn voor de omliggende gebouwen. Het toepassen van WKO heeft daarbij de voorkeur van de gemeente.

Klimaatadaptatie
De deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie geeft aan dat Nederland in 2050 waterrobuust en klimaatbestendig is ingericht. Zwolle wil koploper hierin zijn en ziet klimaatadaptatie als kans om te innoveren en als verdienmodel.

Het is van belang om in het SOP te bezien in hoeverre met de transformatie bij te dragen is aan water robuuste en klimaatbestendige stedebouw door het verminderen van de kwetsbaarheid voor klimaatverandering (zowel fysiek als mentaal = acceptatie)

en het profiteren van de kansen die een veranderend klimaat biedt. Belangrijk is om schade door (weers-) extremen te voorkomen en de woon-werkomgeving zodanig in te richten dat mensen zo min mogelijk hiervan last hebben. Kenmerken van een veranderend klimaat zijn extreme regenbuien en langdurige hitte. Door bij het ontwerp hier rekening mee te houden kunnen gebouwen en buitenruimten robuust en comfortabel worden ingericht met:

- beperkte zon inval in de zomer, groene gevels en/of daken. Dit levert ook meer wooncomfort op, zoals slapen in minder warmere ruimten;
- een groene inrichting, waterdoorlatende verharding en een grotere regenafvoer met een noodoverlaat, zodat er bij een hoosbui geen regenwater instroomt.

Bijzondere aandacht verdienen nutsvoorzieningen voor elektra, drinkwater en internet. Uitgangspunt is dat deze voorzieningen kunnen blijven functioneren bij extremen inclusief overstromingen uit het regionaal systeem. Voor hittestress is het uitgangspunt dat de planontwikkeling geen toename hiervoor tot gevolg mag hebben.
Ook kan een klimaat adaptief project de bewustwording hieromtrent vergroten. Wat zou het interessant zijn, als de toekomstige bewoners nu al weten hoe veilig en comfortabel hun woning zal zijn bij een warmer klimaat en de toenemende hoosbuien kan trotseren?

Waterveiligheid en waterhuishouding
Is regenwater en vuilwater gescheiden in te zamelen? En wordt het regenwater in principe binnen het eigen perceel geïnfiltreerd (o.a. met groen en water passerende verharding). Probeer hierbij rekening te houden met extreme neerslag: wat gebeurt er als er een extreme bui valt? Waar gaat het water heen en veroorzaakt dit geen schade?

Milieuruimte Isala
Isala heeft een bepaalde milieuruimte. Het is de vraag of woningbouw de bedrijfsvoering van het ziekenhuis belemmert. Dit heeft met name te maken met het feit dat Isala diverse installaties op de daken heeft die geluid produceren. Aangetoond moet worden dat de nieuwe ontwikkeling zich goed verhoudt tot de bedrijfsvoering van Isala en dat men niet geconfronteerd wordt met (extra) belemmeringen in de bedrijfsvoering.

Geluidhinder wegverkeer
Ook hebben is er geluidhinder ingevolge de Ceintuurbaan. De geluidbelasting op het gebouw is, aan de zijde van de Ceintuurbaan, hoog en voldoet niet aan we voorkeursgrenswaarde uit de wet Geluidhinder. De gemeente kan hier onderbouwd van afwijken door het verlenen van een zogenaamde hogere grenswaarde. Waarschijnlijk is dat hier mogelijk, maar dit vergt vraagt onderzoek en een onderbouwing van maatregelen voor een goed woon- en leefklimaat. Daarbij is de binnenwaarde van belang en ook de geluidbelasting in het gebied rondom het gebouw.
Hierbij vormen de geldende normen uit de Wet Geluidhinder en het Bouwbesluit het wettelijk kader. Daarnaast heeft de gemeente gebiedsgericht geluidbeleid. Transformatie naar wonen in de Oosterenk is niet opgenomen in dit beleid, omdat dit in het structuurplan niet was voorzien. Het ligt echter thans in de lijn om voor deze

transformaties de ambities en grenswaarden voor centrum stedelijk gebied te hanteren. Dit is een gebiedstype waar een zekere mate van geluidbelasting aanvaardbaar wordt geacht. Voor de binnenwaarde zal altijd onderzocht moeten worden of de binnenwaarde normen voor nieuwe woning gehaald kan worden.

Bij reguliere bewoning geldt een streefwaarde van 33 dB binnenwaarde, die we voor kantoortransformaties hanteren. Dit mag worden losgelaten indien het om de functie 'short stay' gaat. Dan geldt een streefwaarde van 38 dB, mits in het bestemmingsplan wordt geborgd dat de functie short stay van ten minste 2/3 weken tot maximaal 6/9 maanden betreft: niet korter, om niet te concurreren met hotels; niet langer opdat het niet op regulier wonen gaat lijken of hiernaar gaat verkleuren. Er bestaat jurisprudentie over dit onderwerp: in het bestemmingsplan moet een duidelijk onderscheid zijn tussen de functie 'short stay' en regulier wonen.
Het SOP van 10 oktober geeft een prima resultaat voor wat betreft de beoogde binnenwaarden: Rubens voldoet aan 38 dB - de overige gebouwen aan 33 dB.

Externe veiligheid
Voor dit aspect dient te worden voldaan aan de wettelijke normen (PR-plafonds) en het gemeentelijke beleid (Groepsrisico). De Ceintuurbaan behoort niet tot de gemeentelijke route gevaarlijke stoffen en dit betekent dat transport van gevaarlijke stoffen hier niet plaats zal vinden. De risico's van de Ceintuurbaan zijn daarom gering en leiden niet tot maatregelen. De spoorlijn waarover toxische stoffen worden vervoerd leiden er wel toe dat de luchtinname wel gestopt moet kunnen worden bij de nadering van toxisch gas.

Luchtkwaliteit
Het plan dient te voldoen aan de eisen voor luchtkwaliteit.
De locatie voldoet aan Europese grenswaarden die zijn vastgesteld voor de aanwezigheid van stoffen in de lucht. De GGD adviseert echter een afstand van 50 meter te hanteren van drukke stedelijke wegen.

Uitvoerbaarheid
Naast de maatschappelijke uitvoerbaarheid verdient de economische uitvoerbaarheid de nodige aandacht. Er is voor de bestemmingsplanprocedure een onderbouwing nodig van de woningbouwbehoefte gelet op de *Ladder van duurzame verstedelijking*. De provincie heeft onlangs een wijziging van de omgevingsverordening aangekondigd, waarin is geregeld dat Zwolle bij de realisatie van meer dan 50 woningen i.v.m. deze onderbouwing van de *Ladder* contact moet hebben met omliggende gemeenten. Gezien de grote woningbouwopgave voor Zwolle de komende jaren, het feit dat er nog voldoende programmatische ruimte is en het om een inbreidingslocatie gaat verwachten wij geen problemen voor onderbouwing van de *Ladder*.
Ook zal kostenverhaal plaatsvinden, omdat er sprake is van een bouwplan in de zin van de Bro in combinatie met een bestemmingsplan. Mede hiervoor zal voor de bestemmingswijziging een AOK gesloten worden, waarin naast eventuele kosten ook eventuele planschade voor rekening is van de initiatiefnemer.

14 november 2017

2.3 Moeten, willen, kunnen, mogen & risicomanagement

Moeten
De benodigde bestemmingstransformatie is aanvaardbaar, mits de bestemming voor kantoren wordt geelimineerd en het SOP zal passen binnen diverse gemeentelijke beleidskaders, zoals de Omgevingsvisie Zwolle, Woonvisie 2017-2017 en het collegebesluit Kantorentransformatie.
Aan deze kaders zijn de in 2.2. geformuleerde uitgangspunten ontleend. Op basis hiervan moet het SOP een antwoord geven op de volgende onderzoeksvragen:

1. welke bijdrage wordt geleverd aan het ontwikkelen van een aantrekkelijk Stedelijk Woonmilieu, waarbij het woningbouwprogramma aansluit op de marktvraag. Is er voldoende onderbouwd of sociale woningbouw al dan niet tot de mogelijkheden behoort? Dit afhankelijk van de beoogde typen woningen in de vijf te transformeren kantoorgebouwen;
2. krijgen gebouwen het aanzien van een woonappartementen met levendige gevels (nieuwe kozijnen en balkons)?
3. hoe wordt de stedebouwkundige samenhang versterkt? Directe fiets/loopverbinding naar route langzaam verkeer noordzijde onder Ceintuurbaan, groenere uitstraling van de buitenruimten en zorgvuldige inpassing van voorzieningen (zoals een ordentelijke fietsenstalling en containers)?
4. is er in relatie met deze kwaliteitsslag voor de buitenruimten een sluitende parkeerbalans en aanvaardbare verkeersaantrekkende werking (meer groen en minder verharding i.r.t. lagere parkeernorm i.v.m. specifieke doelgroep)?
5. welke bijdrage is te leveren aan energietransitie (A/B label en laadpalen) & klimaatadaptatie?
6. hoe is de waterveiligheid en goede waterhuishouding te borgen?
7. hoe verhoudt het plan zich tot regelgeving op het gebied van milieu, zoals geluid (hoogste grenswaarde 63 dB & streefwaarden binnenniveau 38/33 dB), luchtkwaliteit, externe veiligheid, ecologie en bodem? En welke maatregelen zijn mogelijk en welke positieve effecten leveren zij op?

Willen
De uitgangspunten voor deze onderzoeksvragen betreffen regulier-wettelijke eisen en bovenwettelijk andere Zwolse wensen om een goed woon- en leefklimaat aan te kunnen bieden. Aan de hand van het SOP wordt afgewogen welke uitgangspunten al dan niet als randvoorwaardelijke eis gelden om mee te willen werken aan bestemmings-transformatie.
Op basis van dit SOP wordt een voorstel voor de project-ontwikkelingsopgave met AOK voor collegebehandeling gereed gemaakt. Hierbij worden de ruimtelijke randvoorwaarden voor het beoogde project vastgesteld.
Bij de kruimelaanvraag van met name Rubens wordt gemotiveerd hoe het bouw- en herinrichtingsplan aan deze deze eisen voldoet (zie bijlage I).

14 november 2017

Kunnen
De haalbaarheid van de beoogde transformatie hangt af van de investeringskracht van initiatiefnemer, die in relatie tot het in te schatten verdienvermogen alle transformatie- en herstructureringskosten op zich neemt. Duidelijk moet worden wat de consequenties zijn voor de te onderzoeken ingrepen aan het gebouw en een andere opzet van buitenruimten met dito grondtransacties. Gezien complexiteit en aard ervan is gemeentelijke begeleiding nodig in de volgende twee stappen:

I. Op basis van de aangeven uitgangspunten wordt het *stedebouwkundig ontwikkelingsplan (SOP)* afgerond. Er is € 10.000,- nodig om opdrachten voor begeleiding van het afrondende SOP te geven.
Op basis van het SOP en nader te bepalen project-ontwikkelingsopgave met ruimtelijke randvoorwaarden en afspraken over grondtransacties, wordt een anterieure overeenkomst (AOK) opgesteld voor het vervolg. Met een beslisnota en een bestuurlijk 'go' hierop is mee te werken aan de beoogde bestemmingstransformatie en gefaseerde bouwplanuitwerking.

II. De initiatiefnemer zorgt voor een *bestemmingsplan* en een *VO/DO bouw- & inrichtingsplan*, aanbestedingen, (ver-)gunningen voor bouwrijp maken.
Voor rekening van de initiatiefnemer is de gemeente verantwoordelijk voor begeleiding mogelijk door de adviseur ruimtelijke initiatieven (ARI), anterieure overeenkomst, of andere planologische regeling, aanleg beven- en ondergrondse infra, alsmede afkoop eventuele beheer- en onderhoudskosten.
Voor ander gebruik van Rubens kan via de verruimde kruimellijst alvast een *omgevingsvergunning* worden aangevraagd op basis van een ruimtelijke onderbouwing/motivering, te ontlenen aan de toelichting van het SOP.

Mogen
Het is in zijn algemeenheid van belang dat het college aan de hand van het verkenningsresultaat de raad vraagt om te zijner tijd mee te willen werken aan een nieuwe bestemming voor wonen.
En dat hiermee geanticipeerd wordt op de nieuwe stedebouwkundige visie voor Oosterenk als woon- en werkgebied. Dit is in het bijzonder nodig omdat structurele transformatie naar wonen een raadsbesluit vergt ter afwijking van het vigerende structuurplan Zwolle, dat deze transformatie in de Oosterenk uitsluit.

Risicomanagement
De te onderzoeken uitgangspunten uit deze notitie worden vervat in een te ondertekenen IOK.
Op basis hiervan en de te maken project-ontwikkelingsopgave + AOK zijn alle voor het vervolg op te stellen plannen, maatregelen en planschade voor rekening en risico van de initiatiefnemer.

14 november 2017

3. Vervolg

PFO-besluit 6 november 2017
Deze notitie met de te verlengen intentieovereenkomst (IOK) is vastgesteld in het PFO 6 november 2017 van Ed Anker, René de Heer en Eefke Meijerink. Besloten is om op basis hiervan:

1. de afronding van een verkennend stedenbouwkundig ontwikkelingsplan (SOP) voor structurele transformatie van de gebouwen Van Gogh, Rubens, Van Gogh, Rubens, Vermeer, F. Bol & Breughel te begeleiden en op basis hiervan een project-ontwikkelingsopgave met anterieure overeenkomst (AOK) voor te bereiden;
2. met zicht op structurele transformatie van het gebouw Rubens naar wonen een bouwaanvraag voor ander gebruik te kunnen faciliteren via de verruimde kruimellijst;
3. voor de begeleiding van deze afrondende verkenning een krediet ad € 10.000 uit Ruimtelijke Plannen (Visies & NRI 0-1 fase) 2017 ter beschikking te stellen.

College-besluit 14 november 2017
De IOK met beslisnota en deze startnotie is vastgesteld in het college.

Bestuurlijk opdrachtgever

Ed Anker	Portefeuillehouder Ruimtelijke Ordening

In afstemming met:

René de Heer	Portefeuillehouder Economie/Kantorentransformatie en Wonen in relatie tot de uitwerking van de Ontwikkelstrategie Wonen.
Eefke Meijerink	Portefeuillehouder Sociale Volkshuisvesting met aandacht voor huurdersbelangen, semipermanent wonen, versnellings-actie sociale huur en huisvesting & bijzondere doelgroepen.

Kernteam Fysiek Domein

Frits Kroese	Strategie & coördinatie Team Ruimte OWA
Arjan Ekelenkamp	Beleidsadviseur Wonen OWA
Gerko Grobbe*	Adviseur RO & planologie ECR
Cor Blanken*	Adviseur Milieuplanologie ECR

Met ondersteuning van:

Willem Bosch*	Adviseur Verkeer & Parkeren ECR
Patrick Eysbach*	Vastgoedadviseur OWV
Planeconoom*	Vastgoedadviseur OWV
Wim Sliekers	Adviseur vergunningen PUL
Dennis Jansen	Beleidsadviseur Kantoren OWA
Gert Engelsman	Accountmanager Oosterenk OWA

* raming maximaal benodigd budget Ruimtelijke Plannen € 10.000.

14 november 2017

Openbaarheid
In deze startnotitie wordt informatie gegeven over het in wording zijnde verkennend SOP. Zodra het finale SOP gereed is, wordt hierover een informatieavond gehouden (zie nader onder vervolg & communicatie). Om de positie van partijen in dit stadium niet te verzwakken is deze startnotitie en de daarbij horende IOK niet openbaar op grond van artikel 10 lid 2 sub b en g van de Wob.

Vervolg & communicatie
In het kader van het *Wenstafel*traject van de Herstructureringsmaatschappij Overijssel is in oktober 2016 met de eigenaren van Oosterenk Midwest van gedachten gewisseld over dit NRI en mogelijk verdere bestemmingstransformatie naar wonen van de drie meest westelijke gebouwen in dit cluster. In de Startnotitie is aangegeven dat voor deze transformatie naar reguliere permanente bewoning het nodige draagvlak te vinden is bij de eigenaren/gebruikers van de andere gebouwen in Oosterenk Midwest. Met positieve belangstelling volgen deze de voorgenomen verkenning. Dat zou bij semi-permanent wonen anders zijn: daar bleek bij het *Wenstafel*traject weinig draagvlak voor.

Zodra duidelijk is wat het verkenningsresultaat is, wordt door de initiatiefnemer in overleg met de accountmanager hierover een informatieavond gehouden voor de eigenaren en gebruikers van de Oosterenk.
Daarna wordt het SOP (Stap I) afgerond en met een project-transformatieopgave + anterieure AOK gereed gemaakt voor bestuurlijke behandeling (eind 2017/begin 2018).

Daarna start de vorming van een nieuw bestemmingsplan voor transformatie en herstructurering. Op basis hiervan kan de verbouwing naar woningen, bouw van de parkeergarages en herstructurering van de buitenruimte van start gaan.
De omgeving en andere belangstellenden worden betrokken bij de vorming van het bestemmingsplan en de uitwerking tot concrete bouw- en inrichtingsplannen.

Na een positief collegebesluit omtrent het verkenningsresultaat en een getekende AOK kan mogelijk alvast een formele (kruimel-)aanvraag (*Stap II*) worden ingediend voor ander gebruik van gebouw Rubens Rood (zie Bijlage I).

KT-team & integrale visievorming Oosterenk
In het ambtelijk K-transformatieteam wordt er voor gezorgd, dat het geleidelijke veranderingsproces voor Oosterenk als geheel in de gaten wordt gehouden en er de nodige samenhangende regie wordt gevoerd op de zich aandienende nieuwe ruimtelijke initiatieven - dit ook in relatie tot dergelijke initiatieven elders in de stad.

Mede in dit verband wordt een Plan van Aanpak (PvA) voorbereid om begin 2018 integrale visievorming voor de Oosterenk te starten. In het PvA zal worden aangegeven wat het beoogd resultaat van de visie is en hoe deze te vormen is in een interactief proces met:

14 november 2017

- initiatiefnemende investeerders/eigenaren (shareholders) en Herstructureringsmaatschappij Overijssel (HMO);
- belanghebbende andere eigenaren, huurders/gebruikers (stakeholders).

De visievorming betreft de simultane aanpak van meerdere vastgoedtransformaties in relatie tot ingrepen om de opzet van de stedelijke dragerstructuur van routes en groen te versterken. Vooralsnog hebben zich de volgende nieuwe initiatieven aangediend:

- 4 andere vastgoedontwikkelingen in leegstaande of leegkomende kantoorgebouwen of op uitgeefbare bedrijfskavels met de nodige aanpassingen van de openbare ruimte, zoals herontwikkeling Waterschapslocatie;
- 10 structuuraanpassingen van de openbare ruimte om de veiligheid en bereikbaarheid te vergroten.

Nieuwe ruimtelijke initiatieven

14 november 2017

Bestemmingstransformaties van gebouwen (met bestemmingsplannen), daarbij horende ingrepen in buitenruimten zijn voor rekening en risico van desbetreffende initiatiefnemers.

Gelet op het aantal en de complexiteit van de transformatieverzoeken is het urgent om met een gemeenschappelijke visie aan te geven hoe de Oosterenk transformeerbaar is naar een aantrekkelijk gemengd Centrumstedelijk woon-werkgebied. De visie richt zich op *meervoudige waardencreatie* met een goede ruimtelijke (ordenings-)kwaliteit naar gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde. In verband hiermee wordt een ketting van (meekoppel-)kansen in beeld gebracht om de ruimtelijke structuur van Oosterenk Midwest beter bruikbaar, meer herkenbaar en toekomstbestendiger te maken. Toekomstbestendig vooral met het oog op de nieuwe opgaven voor klimaatadaptatie en energietransitie. De ambities hieromtrent zoals uit de nieuwe Omgevingsvisie Zwolle zijn hierin leidend, alsmede die van de nieuwe Woonvisie en het collegebesluit Kantorentransformatie Naar Wonen.

Deze opgave vergt een creatieve, uitnodigende en interactieve visievorming in twee stappen:

1. Verkenningen;
2. Perspectief.

Bijlage III van de Startnotitie geeft nadere info over deze processtappen. Deze zijn geintroduceerd in de eerste aanzet van het PvA, die begin oktober 2017 gemaakt is. De aanzet van het PvA wordt de komende tijd o.l.v. Ed Anker uitgewerkt in samenspraak met de belangrijkste shareholders en HMO.
Het streven is om het PvA januari 2018 in het college vast te stellen en de visievorming te starten onder leiding van een gebiedscoördinator (werving wordt binnenkort gestart).

14 november 2017

BIJLAGE I: Aanvraag ander gebruik via *kruimellijst*

Zorgvuldige afweging & motivering bij een kruimelaanvraag
Aan de hand van het SOP wordt afgewogen welke uitgangspunten al dan niet als randvoorwaardelijke eis gelden om mee te willen werken aan bestemmings-transformatie. Op basis van deze voorwaarden kan alvast worden meegewerkt aan een zogeheten kruimelaanvraag voor een buitenplanse 'kleine' afwijking van het bestemmingsplan met een omgevingsvergunning. Hiervoor is er een zorgvuldige afweging en motivering nodig of en onder welke voorwaarden aan de beoogde bestemmingstransformatie mee te werken is. Dit wordt vervat in de ruimtelijke onderbouwing bij een aanvraag voor ander gebruik via toepassing van artikel 4, onderdeel 9, bijlage II Besluit omgevingsrecht - de zogeheten *kruimellijst.*

Bij ander gebruik zoals wonen is een toetsing nodig aan het Structuurplan, de in wording zijnde Omgevingsvisie Zwolle en de provinciale omgevingsvisie. Daarbij spelen ambities voor meervoudige waardencreatie een belangrijke rol. In het kader van een fijn en gezond woon- en leefklimaat zal onderzoek moeten plaatsvinden.

Kantoren zijn vaak gebouwd op geluidbelaste goed bereikbare locaties. Bovendien beschermen deze kantoorgebouwen vaak achterliggende gebouwen tegen geluid. Het is daarom belangrijk dat bij kantoortransformaties op geluidbelaste plekken zorgvuldig wordt omgegaan met de het geluid. Het gaat daarbij om het geluid in de woning (de binnenwaarde). Ook de buitenruimte dient een goede kwaliteit te bezitten of te verkrijgen. Daarbij vormen uiteraard de geldende normen uit de Wet Geluidhinder en het Bouwbesluit het wettelijk kader. Daarnaast heeft de gemeente gebiedsgericht geluidbeleid.

Een werkgebied, zoals Oosterenk, is echter niet opgenomen in dit beleid omdat herontwikkeling & transformatie van kantoren indertijd niet aan de orde was. Het ligt echter in de lijn om voor dergelijke transformaties de ambities en grenswaarden voor *Centrumstedelijk Gebied* te hanteren. Dit is een gebiedstype waar een zekere mate van geluidbelasting aanvaardbaar wordt geacht. Voor de binnenwaarde zal altijd onderzocht moeten worden of de binnenwaarde normen voor nieuwe woning gehaald kan worden. Geluid van de buren een van de belangrijkste geluidhinderbronnen te zijn en het is van belang bij kantoortransformaties ook dit aspect niet uit het oog te verliezen. Het draagt in belangrijke mate bij aan de kwaliteit van de woningen. De normen uit het Bouwbesluit 2012 vormen het uitgangspunt bij deze transformatie. Dit kan betekenen dat geluidwerende maatregelen genomen moeten worden.

Verder moet bij de vergunningenprocedure onder meer worden beoordeeld of en in hoeverre de externe veiligheid een rol speelt, of er voldoende parkeerruimte is en of er sprake is van een stedelijke ontwikkeling in de zin van het Besluit m.e.r. Genoemde aspecten kunnen leiden tot gebouwmaatregelen maar ook maatregelen in de buitenruimte. Vooral dit laatste onderdeel, belsluit mer, vormt een risico, omdat er

recent een uitspraak is gedaan door de Voorzieningenrechter van de Raad van State waarbij het toepassingsbereik van de kruimelafwijking is ingeperkt.

Ruimtelijke onderbouwing aanvraag ander gebuik
De aanvraag voor ander gebruik betekent een reguliere procedure van 8 weken met een verlengingsmogelijkheid van 6 weken. Dit verzoek verdient een ruimtelijke onderbouwing aan de hand van bepaalde randvoorwaarden, die ook mee worden gegeven aan het verkennend stedebouwkundiig ontwikkelingsplan (SOP). Bij toepassing van de kruimellijst zijn dit de volgende onderdelen:

a. Goede ruimtelijke ordening met bijzondere aandacht voor woonkwaliteit, aanzien gebouwen, stedebouwkundige samenhang (herstructurering buitenruimten), energietransitie & klimaatadaptatie;
b. Parkeerverordening;
c. Anterieure overeenkomst;
d. Besluit m.e.r.;
e. Luchtkwaliteit, externe veiligheid en geluid.

Ad a. Er zal een goede ruimtelijke onderbouwing moeten worden aangeleverd op basis waarvan, ook in een eventuele bezwaar- en beroepsprocedure, geconcludeerd kan worden dat de beoogde *meervoudige waardencreatie* realiseerbaar is met een goede ruimtelijke (ordenings-)kwaliteit naar gebruiks-, belevings- en toekomstwaarde.
Hierbij zijn de op basis van het SOP vast te stellen bovenwettelijke randvoorwaarden van cruciaal belang en zal een beoordeling in het licht van de structuurvisie Zwolle ook aan de orde moeten komen.

Ad b.
Er zal moet volgems de parkeerverordening worden voorzien in voldoende parkeergelegenheid op eigen terrein.

Ad c.
Op basis van de Wro (artikel 6.12) en de Bro (6.2.1, onder d) dient er in principe een exploitatieplan te worden vastgesteld. De raad kan besluiten om hiervan af te zien op de gronden als genoemd in artikel 6.2.1a Bro. In Zwolle is deze bevoegdheid gedelegeerd aan het college. Bij deze aanvraag voor toepassing van de kruimelregeling hoeft er geen anterieure overeenkomst te worden afgesloten, omdat geen sprake is van verhaalbare kosten (artikel 6.2.1a, onder b, Bro). Aan het college zal dan ook worden voorgesteld af te zien van het vaststellen van een anterieure overeenkomst op deze grond.

Ad d.
Bij toepassing van onderdeel 9 van artikel 4 bijlage II van het Bor dient te worden getoetst aan de bijlagen bij het Besluit m.e.r. Eén van de in de bijlagen genoemde onderdelen heeft betrekking op stedelijke ontwikkelingsprojecten. Wat wel en niet onder een stedelijk ontwikkelingsproject moet worden verstaan is onduidelijk. Recent heeft de

14 november 2017

Voorzieningenrechter van de Afdeling bestuursrechtsspraak van de Raad van State zich uitgesproken over een tijdelijk parkeerterrein en geoordeeld dat er sprake was van een stedelijk ontwikkelingsproject.
Onduidelijk is nog of en wanneer transformaties van kantoorgebouwen als een stedelijk ontwikkelingsproject moeten worden beoordeeld. Vooralsnog wordt er vanuit gegaan, dat er bij ander gebruik van gebouw Rubens geen sprake is van een stedelijk ontwikkelingsproject. Bij de aanvraag verdient dit te worden onderbouwd.

Ad e.
Het bouwplan zal moeten voldoen aan de wetgeving en gemeentelijk beleid.

14 november 2017

BIJLAGE II: Doorlooptijd bestemmingsplanprocedure

Opstelling en procedure van een bestemmingsplan vergt tenminste 42 weken. Daarna kan mogelijk op basis van een onherroepelijk plan een omgevingsvergunning worden verleend. Onderstaand overzicht laat een planning in weken zien met betrekking tot de planologische procedure, een partiële herziening van het bestemmingsplan.

Concept planning bestemmingsplan

• Toetsen extern bestemmingsplan door gemeente Zwolle	4 weken
• Eventueel aanpassing plan	3 week
• Aanleveren voorontwerp PFO	2 week
• Vooroverleg	6 weken
• Verwerken vooroverleg	4 weken
• behandeling ontwerp in PFO en college	3 weken
• ter inzage inclusief aanleveren publicatie	7 weken
• **Totaal**	**29 weken**

Bij geen zienswijzen

• PFO, college- & raadsbehandeling	6 weken
• Ter inzage vastgesteld bp inclusief aanleveren publicatie	7 weken
• Nadien treedt het bestemmingsplan in werking:	**42 weken**

Bij zienswijzen

• Mediation onderzoeken	
• beantwoording zienswijzen	8 weken
• PFO, college- & raadsbehandeling	6 weken
• ter inzage vastgesteld bp inclusief aanleveren publicatie	7 weken
• **Totaal circa**	**50 weken**

Na afloop van deze 7 weken treedt het bestemmingsplan in werking, tenzij er een verzoek om voorlopige voorziening wordt ingediend bij de voorzitter van de Afdeling rechtspraak van de Raad van State. De beroepstermijn is ca. 1 jaar. In deze planning is geen rekening gehouden met vakanties e.d. en de vergaderdata van de raad. De planning kan hierdoor uitlopen. Een concrete planning is te maken, zodra het concept voorontwerp is aangeleverd.

14 november 2017

BIJLAGE III: Creatieve, interactieve visievorming Oosterenk

Centrale vraag: *waar is transformatie van kantoren en herstructurering van buitenruimten kansrijk onder welke voorwaarden?*
Deze opgave vergt een creatieve, uitnodigende en interactieve visievorming in twee stappen, waarbij het PvA per stap gerichte onderzoeksvragen formuleert:

Verkenningen Stap I
Op drie fronten tegelijk worden interactief verkenningen opgepakt:

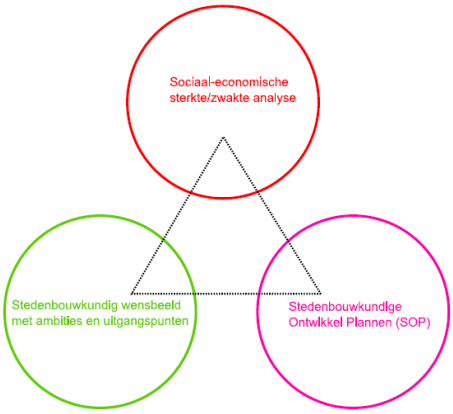

Sociaaleconomische sterkte/zwakte analyse (Ia). Behoeften- en marktonderzoek van de sociaaleconomische kracht voor kantoren, wonen en voorzieningen in de Oosterenk: hoeveel woningen, kantoren, detailhandel en andere gebouwde voorzieningen (zoals parkeergarages), recreatieve openluchtvoorzieningen en dergelijke? In de context van de sociaaleconomische opgaven in de stad als geheel is er voort te bouwen op de Fakton-rapportage, noties HMO en eigen expertise.

Stedebouwkundig Wensbeeld met ambities en uitgangspunten (Ib) voor de ruimtelijke dragerstructuur, zoals eliminatie en ontwikkeling gebouwen, (her-) structurering oude/nieuwe routes, groenzones, etc., alsmede voor de woon- & omgevingskwaliteit (milieubeperkingen met duiding invloedzones ontwikkelingsruimte ISALA & Stadion). De ligging van Oosterenk nabij het buitengebied is te benutten door groenblauwe kwaliteit het gebied binnen te halen en hierbij toekomstbestendige oplossingen aan te dragen. Denkbare transformaties van gebouwen en benodigde aanpassingen van de openbare ruimten worden bezien in relatie tot meekoppelkansen vanuit de Meerjaren Opgaven Planning (MJOP).

Aanzet Stedebouwkundige Ontwikkelingsplannen (Ic)
Door/met elke initiatiefnemer wordt een aanzet gemaakt van een verkennend stedebouwkundig ontwikkelingsplan (SOP). Dit met het oog op *meekoppelkansen* om:

- lege/leegkomende gebouwen en andere nog uitgeefbare plekken te vullen met woonfuncties en voorzieningen waar wel behoefte aan bestaat. Verkleuring naar wonen vergroot draagvlak voor nieuwe voorzieningen in de Oosterenk;

14 november 2017

- de ruimtelijke structuur te verbeteren, zoals met een sluitende parkeerbalans (zoals door aanleg van een parkeergarage), toevoeging van groen, versterking van aanzien & toekomstbestendigheid van gebouwen en buitenruimten (energietransitie & klimaatadaptatie), alsmede verkeersingrepen (zoals voor een fietspad of rotonde).

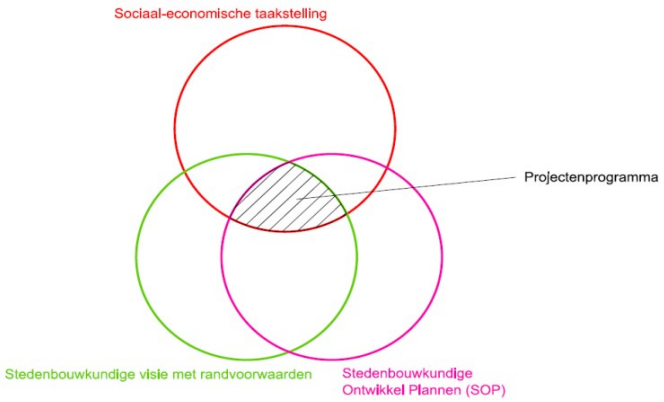

Perspectief Stap II
Alle resultaten van Stap I worden als het ware over elkaar heen gelegd c.q. in elkaar geschoven tot een *gemeenschappelijke deelverzameling* van gewenste en haalbare transformaties & (her-)structureringen. Dit kan door de taakstellingen en ruimtelijke ingrepen te toetsen op sociaaleconomische, maatschappelijke, planologische & financiële haalbaarheid. Er wordt een Business Case (BuCa) gemaakt met kosten & opbrengsten, waardevermeerdering/potentieel verdienvermogen: wie gaat op basis hiervan waarin investeren? Dit mondt uit in een Perspectief bestaande uit:

Sociaaleconomische taakstelling (IIa). In de context van de stad als geheel: hoeveel woningen in welke categorie, kantoren, detailhandel en andere gebouwde voorzieningen (zoals parkeergarages), recreatieve openluchtvoorzieningen en dergelijke.

Stedebouwkundige visie met randvoorwaarden (IIb) voor deelprojecten voor bestemmingstransformatie van gebouwen en de te (her-)structureren dragerstructuur en andere aan te passen buitenruimten.

Definitieve Stedebouwkundige Ontwikkelingsplannen (IIc)
Zo mogelijk wordt door/met elke initiatiefnemer een definitief SOP opgesteld met een toelichting hoe deze voldoet aan de taakstelling en aan de visie met randvoorwaarden.

Projectenprogramma (arcering) *voor* daadwerkelijke transformatie & (her-) structurering op korte termijn en open te houden opties voor de langere termijn. Per korte termijn project wordt de transformatie-/ontwikkelopgave bepaald en anterieure overeenkomsten voor het vervolg gesloten. In dit vervolg kristalliseren deze projecten uit in concrete bestemmingsplannen + bouw- & inrichtingsplannen.

Lievense CSO

STEDENBOUWKUNDIG ONTWIKKELINGS PLAN (SOP)

Oosterenk Midwest

ZWOLLE

12 april 2018

Inhoudsopgave

Inleiding 5

1 Gebruikswaarde en belevingswaarde 7

1.1 Gevarieerd woningprogramma 7
1.2 Woonkwaliteit 9
1.3 Stedenbouwkundige samenhang 11
1.4 Groen, bereikbaarheid, verkeersveiligheid en parkeren 13
1.5 Parkeernorm 15
1.6 Andere voorzieningen 17

2 TOEKOMSTWAARDE 19

2.1 Duurzame energie 19
2.2 Klimaatadaptatie 20
2.3 Waterveiligheid en waterhuishouding 21
2.4 Milieuruimte Isala en stadion 21
2.5 Geluidhinder wegverkeer 23
2.6 Externe veiligheid 25
2.7 Luchtkwaliteit 25

3. UITVOERBAARHEID 26

project
Stedenbouwkundig Ontwikkelings Plan

titel
Oosterenk Midwest Zwolle

opdrachtgever
Vandenbrink Onroerengoed BV

datum
12 april 2018

Lievense CSO infra water milieu

Regulierenring 6
3981 LB Bunnik

TEL / +31 88 910 2049

RBollen@LievenseCSO.nl
www.LievenseCSO.nl

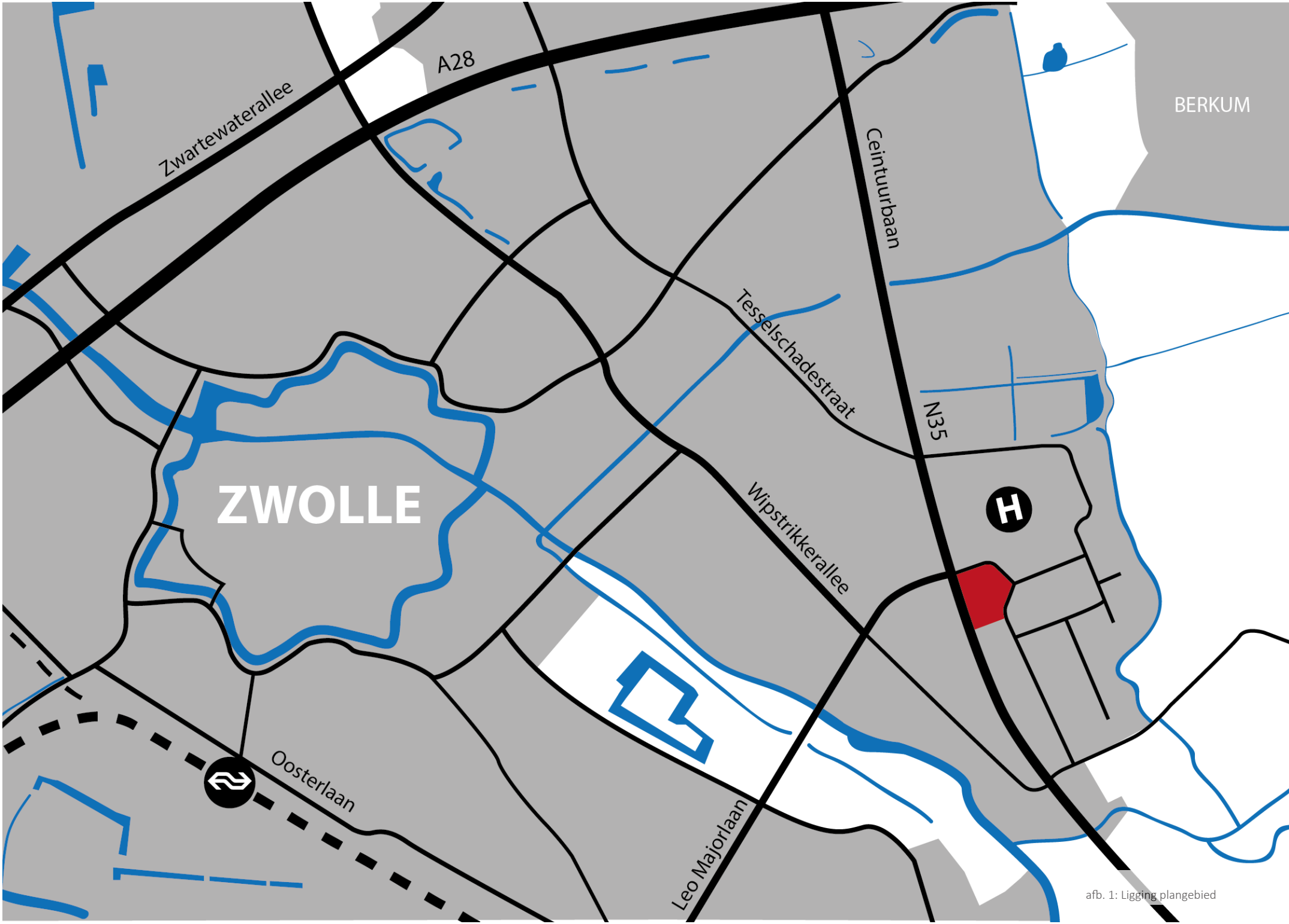

afb. 1: Ligging plangebied

Inleiding

In 2015 is een kantorenconvenant gesloten tussen de HMO, provincie Overijssel en de gemeente Zwolle om de kantorenleegstand te verminderen. Op 27 oktober 2016 is tijdens een Wenstafel Oosterenk Midwest met VandenBrink en andere eigenaren van gedachten gewisseld over transformatie naar wonen van deze en de andere gebouwen in dit cluster. Ook voor de andere delen van de Oosterenk zijn Wenstafels gehouden. Het Wenstafeltraject van de HMO staat procedureel "los" van het Zwolse Kantorentransformatiebesluit en gaat over het betrekken van gebouweigenaren bij het aanpakken van de kantorenleegstand op Oosterenk.

In de twee uitgevoerde marktonderzoeken naar enerzijds woningbehoefte en anderzijds behoefte aan specifiek short-stay is geconcludeerd dat de behoefte aan woningen en short-stay in Zwolle groot is. Ook is aangetoond dat de appartementen markttechnisch aansluiten op de behoefte. Dit gecombineerd met de wens van Zwolle om het kantooraanbod in Oosterenk te transformeren naar woningen maakt dit tot een haalbare ontwikkeling. De locatie nabij het centrum, het ziekenhuis, overige werkgelegenheid, scholen en de Ceintuurbaan maakt deze plek binnen Oosterenk zeer geschikt.

Naast de maatschappelijke uitvoerbaarheid verdient de economische uitvoerbaarheid de nodige aandacht. Er is voor de bestemmingsplanprocedure een onderbouwing nodig van de woningbouwbehoefte gelet op de *Ladder van duurzame verstedelijking*. De provincie heeft onlangs een wijziging van de omgevingsverordening aangekondigd, waarin is geregeld dat Zwolle bij de realisatie van meer dan 50 woningen i.v.m. deze onderbouwing van de *Ladder* contact moet hebben met omliggende gemeenten. Gezien de grote woningbouwopgave voor Zwolle de komende jaren, het feit dat er nog voldoende programmatische ruimte is en het om een inbreidingslocatie gaat verwachten wij geen problemen voor onderbouwing van de *Ladder*.

Op het kantorenpark Oosterenk hebben KS en Vandenbrink Retail Holland BV vijf van de zeven (deels leegstaande) kantoorgebouwen aan de Dokter van Deenweg in Zwolle (Oosterenk Midwest) verworven om om te vormen tot wooneenheden (onder andere in de vorm van studio's en een deel short-stay). De panden liggen in het bestemmingsplan 'Ceintuurbaanzone' van de gemeente Zwolle en hebben daarin de bestemming 'Gemengd'. Binnen deze bestemming is wonen niet toegestaan. Het is de bedoeling de beoogde ontwikkeling uiteindelijk via een nieuw bestemmingsplan planologisch mogelijk te maken.

Vooruitlopend op de bestemmingsplanwijziging is voor één van de kantoorgebouwen (Dokter van Deenweg 30 – 34, verder te noemen: Van Gogh gebouw) een omgevingsvergunning verleend om te mogen afwijken van het bestemmingsplan door daarin 29 woningen in te realiseren. In dat kader is reeds een ruimtelijke motivering gemaakt, een akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai uitgevoerd en onderzocht of de functie wonen past bij de bestaande overige functies in de omgeving (een goede ruimtelijke ordening). Bij transformatie van Vermeer, Van Gogh en/of Ferdinand Bol wordt telkens 2.010 m2 aan kantoorruimte ontnomen. De gebouwen Breughel en Rubens bevatten ieder 2.428 m2 aan kantoorvloeroppervlak.

De transformatie van het Van Gogh kantoorgebouw naar een hoogwaardig duurzaam appartementengebouw was de eerste fase van een transformatie van Oosterenk-Midwest naar een woonomgeving waarin een meervoudige waardencreatie wordt bereikt. Dit SOP toont de waardevermeerdering aan voor de transformatie van vijf van de zeven gebouwen.

afb. 2: Impressie

1 Gebruikswaarde en belevingswaarde

1.1 Gevarieerd woningprogramma

Een belangrijk kader voor woonprogrammering in Zwolle zijn de regionale afspraken in West-Overijssel. Binnen deze afspraken wordt een prognose-bandbreedte aangehouden. Zwolle mag volgens de afspraken de komende 10 jaar 4.910 tot 6.000 woningen toevoegen. Daar tegenover staat al plancapaciteit van 4.100 woningen, wat betekent dat er in beginsel kwantitatieve ruimte is voor toevoeging van 'harde' plancapaciteit aan de woonprogrammering.

Vandenbrink Onroerend Goed richt zich op alleenstaanden en stellen zonder kinderen, werkend of in opleiding. In het bijzonder op startende artsen (of in opleiding) of coassistenten aan het Isala ziekenhuis. Markttechnisch sluit dit product het beste aan bij de woonwensen van deze doelgroep. Door verhuisbewegingen (en in- en uitstroom van en naar Zwolle) blijft er beweging binnen de doelgroep, waardoor afzetmogelijkheden ontstaan.

De kansrijke doelgroep zoals beschreven hecht waarde aan een stedelijke, dynamische leefomgeving, dicht bij voorzieningen en multimodaal ontsloten. Een klein appartement is voor deze doelgroep een interessante mogelijkheid om te besparen op hun huisvesting. Echter, hoe kleiner de woonruimte, hoe belangrijker de woonomgeving. De omgeving geldt bij wijze van spreken als verlengstuk van de woonkamer.

Naast reguliere huishoudens kan de ontwikkeling ook andere doelgroepen aantrekken zoals studenten, of tijdelijk woningzoekenden (short- en extended-stay, bijvoorbeeld in relatie tot een tijdelijke zorgbehoefte bij het Isala), combinaties van wonen en zorg, al dan niet verbonden aan het Isala ziekenhuis. Hiermee worden naar verwachting ook oudere doelgroepen aangetrokken. Vraag vanuit deze specifieke doelgroepen is niet perse zichtbaar in prognoses over 'reguliere' huishoudensontwikkeling en kan kansen bieden voor de ontwikkeling. Het aantrekken van specifieke doelgroepen vraagt om aanbod op maat. Bijvoorbeeld voor tijdelijke (zorg)huisvesting is het van belang dat de appartementen geschikt zijn voor beperkt mobiele bewoners. Dat betekent brede deuropeningen, geschikt sanitair, maaltijdservices, domotica et cetera.

Omdat de ontwikkeling gefaseerd wordt uitgevoerd zal er na de transformatie van drie gebouwen (twee maal 29 appartementen en één maal maximaal 70 short-stay eenheden), een nieuwe check gedaan worden om te kijken of het aanbod van de woningen en de bijbehorende parkeernomen nog steeds aansluit op de dan aanwezige marktvraag ter plaatse. (zie ook bijlage 1 van Bijlageboek: Quick-scan Oosterenk, Stec groep, 14092017). Er een laddertoets uitgevoerd naar de behoefte aan short-stay eenheden. De uitkomst daarvan wijst uit dat er een behoefte is van ca. 1.200 woningen per jaar in Zwolle.

afb. 3: Referentiebeelden inrichting openbare ruimte

1.2 Woonkwaliteit

Bij de transformatie van kantoren naar wonen van het Van Gogh-kantoor, en in tweede fase ook Rubens, Vermeer, Ferdinand Bol en Breughel, wordt het aanzien van Oosterenk-Midwest volledig gewijzigd. Van een stenen, anonieme parkeerplaats, wordt het gebied getransformeerd in een groene oase met twee gebouwde parkeervoorzieningen, waarvan de middelste tevens ruimte biedt aan voorzieningen met op het dak een centraal openbaar plein.

Hiermee onthard het terrein aanzienlijk (zie afbeeldingen op pagina 16) dat tevens ten goede komt aan de meerwaarde op het gebied van duurzaamheid en klimaatadaptatie.

Afval wordt in eerste instantie collectief verzameld in containers maar zal op termijn ondergronds worden afgewikkeld (mede afhankelijk van de aangeboden gemeentelijke dienst).

Intern:

De gebouwen zelf worden gestript en voorzien van een individueel regelbare warmtevoorziening middels een warmtepomp. Daarnaast worden de woningen voorzien van een individueel regelbaar ventilatiesysteem met warmteterugwinning. Het wooncomfort zal aanzienlijk zijn door het aanbrengen van vloerverwarming en een lift, zodat de woningen ook als levensloopbestendig kunnen worden aangemerkt en toegankelijk zijn voor mensen met fysieke beperkingen.

Extern:

De gebouwen worden aan de buitenzijde voorzien van detaillering, overstek en houten lamellen waardoor het uiterlijk veranderd in een warm woongebouw in plaats van een kil kantoorpand.

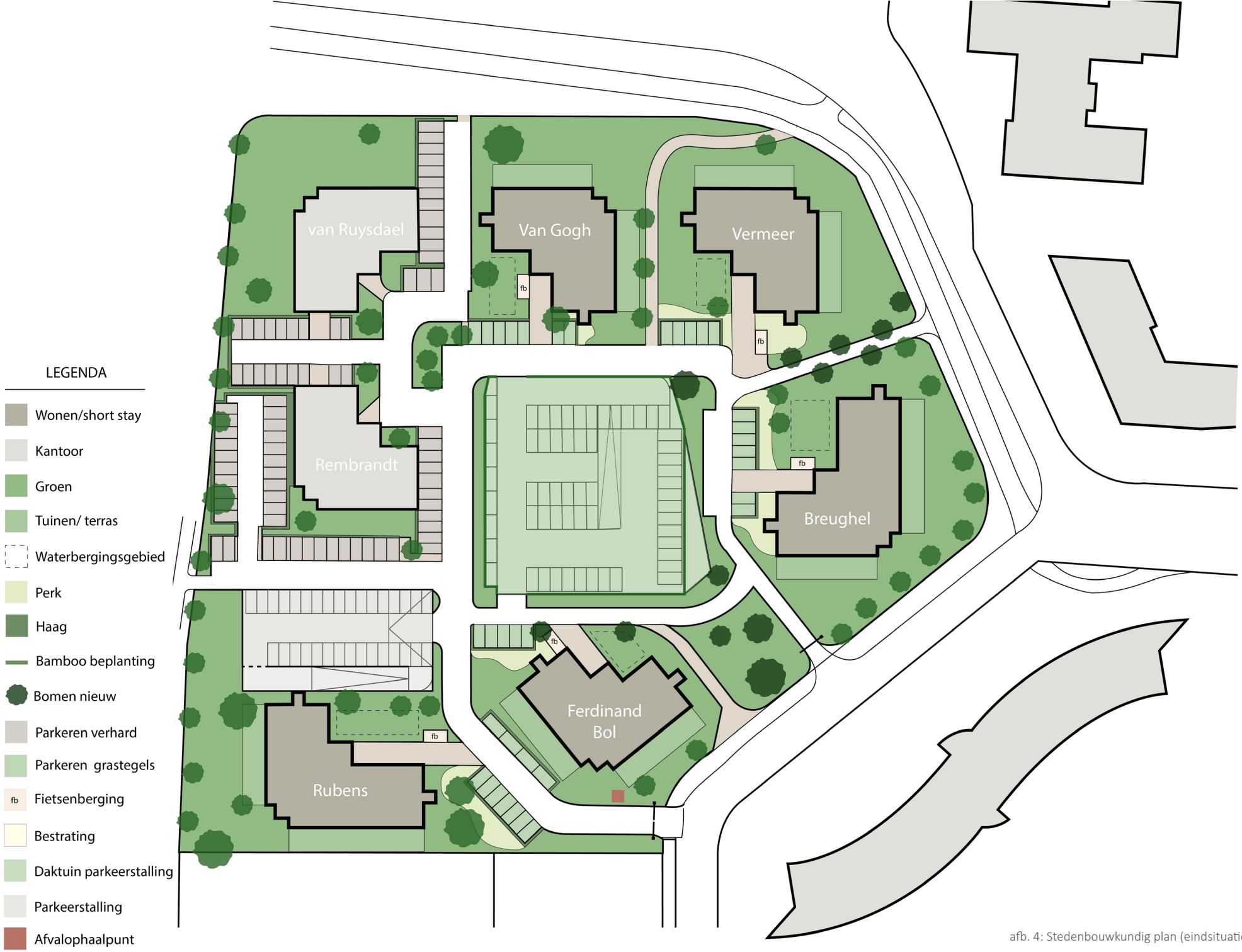

afb. 4: Stedenbouwkundig plan (eindsituatie)

1.3 Stedenbouwkundige samenhang

In onze studie zijn we uitgegaan van de transformatie van vijf van de zeven kantoorgebouwen. Dit zal gefaseerd plaats vinden. Deel 1 van Fase 1 is Van Gogh, deel 2 van Fase 1: Rubens. Fase 2 bestaat uit de transformatie van Vermeer, Ferdinand Bol en Breughel. In onze studie gaan we ervan uit dat de twee meest noordwestelijk gelegen gebouwen, Van Ruysdael en Rembrandt aan de Ceintuurbaan voorlopig een kantoorfunctie zullen behouden vanwege de ligging en de daarmee gepaarde verkeerslawaaioverlast. Achter die twee gebouwen creëren wij een groene oase waar gemotoriseerd verkeer zo min mogelijk impact heeft en uit het zicht gestald wordt. Mogelijke plekken waar de rust opgezocht kan worden zijn in voorzieningen op het centrale parkeerdek en op geluidsluwere plekken als de westzijde van Vermeer, Breughel en Ferdinand Bol (waar buitenruimten eventueel ook nog met geluidswerende voorzieningen kunnen worden afgeschermd). De gehele inrichting is erop ingesteld dat lopen en fietsen gestimuleerd wordt. Fietsenstallingen bevinden zich vlak bij de ingang, comfortabel en droog gestald. Auto's worden in de gemeenschappelijke stallingen ondergebracht, waarbij de gevel met bamboe en groen is afgewerkt en zich aan de oostzijde van de centraal gelegen stalling voorzieningen als een fietsenmaker, coffeecorner met barrista of een minimarkt kunnen vestigen. De uiteindelijke kwaliteit van het buitenterrein zal in de volgende fase in een inrichtingsplan worden uitgewerkt.

Op het dak van de centraal gelegen stalling is een gemeenschappelijk centraal plein voorzien waar meerdere functies, al dan niet seizoensgebonden, kunnen plaatsvinden. (Zie referentiebeelden).

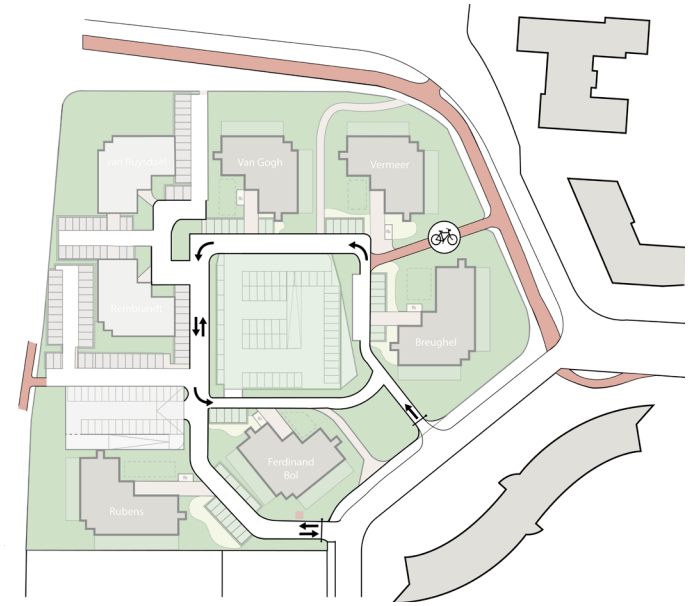

afb. 5: Toekomstige verkeerssituatie

A-A

B-B

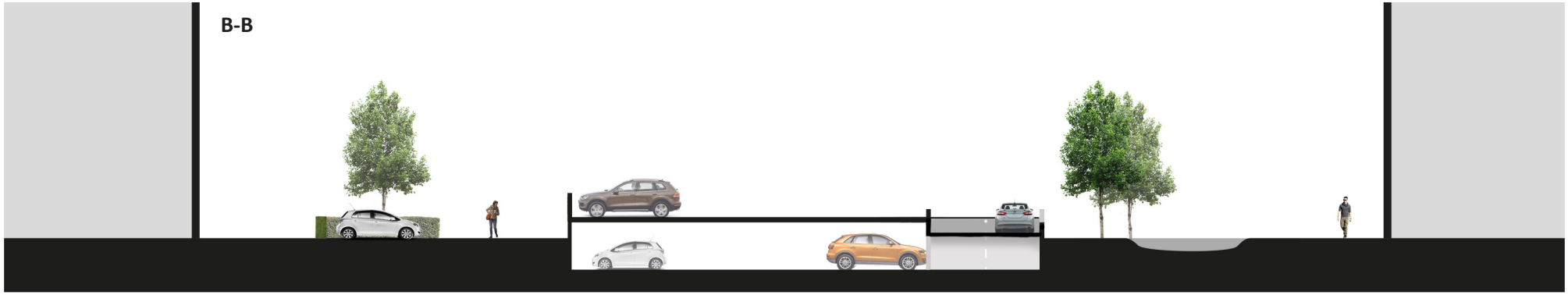

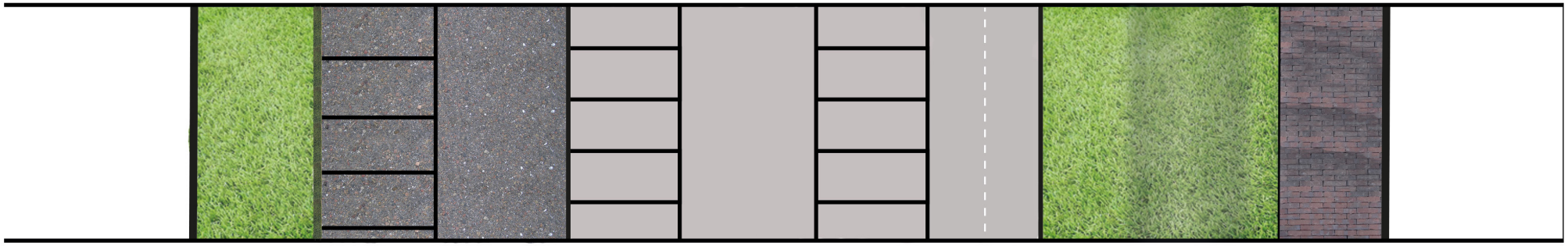

1.4 Groen, bereikbaarheid, verkeersveiligheid en parkeren

Door het verwijderen van alle versnipperde verharding en de parkeerplaatsen voor de gebouwen te voorzien van halfverharding onthard het gehele terrein aanzienlijk (afname van 20%). Zo komen de woongebouwen te staan in een groene woonomgeving. Daardoor is er op de begane grond ook de mogelijkheid om de woningen te voorzien van een kleine groene privé buitenruimte.

In de noordoosthoek is een diagonale fietsaansluiting waardoor je vanuit het middengebied snel naar het centrum kan komen middels de onderdoorgang in de Dokter van Heesweg of via de Dokter Spanjaardweg naar de BlauwGroene stadsrandzone. Daarnaast lopen er diverse wandelpaden door het gebied en is het centrale plein vanuit elke hoek te bereiken. De bereikbaarheid voor het gemotoriseerd verkeer is aangepast aan een woongebied door smallere rijbanen en een gescheiden in- en uitgang.

De verkeersveiligheid in het gebied gaat er op vooruit. Voorheen was het een onoverzichtelijk parkeerterrein met overal kleine groepjes parkeerplaatsen tussen plukjes groen die op diverse manieren bereikbaar waren.
In de toekomstige eindsituatie is er een overzichtelijke verkeerssituatie met een eenrichting lus, die toegang verschaft tot twee overzichtelijke parkeerstallingen waar je snel en efficiënt je auto kan stallen en terugvinden. Daarnaast is elk gebouw voorzien van minimaal vijf halfverharde parkeerplaatsen voor de deur voor bezoek en mindervaliden. Doordat het terrein straks middels een slagboom nog alleen bereikbaar is voor bestemmingsverkeer en het verkeer voor o.a. de Isala kliniek geen toegang meer heeft zal de verkeersdruk in het gebied ook afnemen.

afb. 6: Doorsnede A-A en B-B

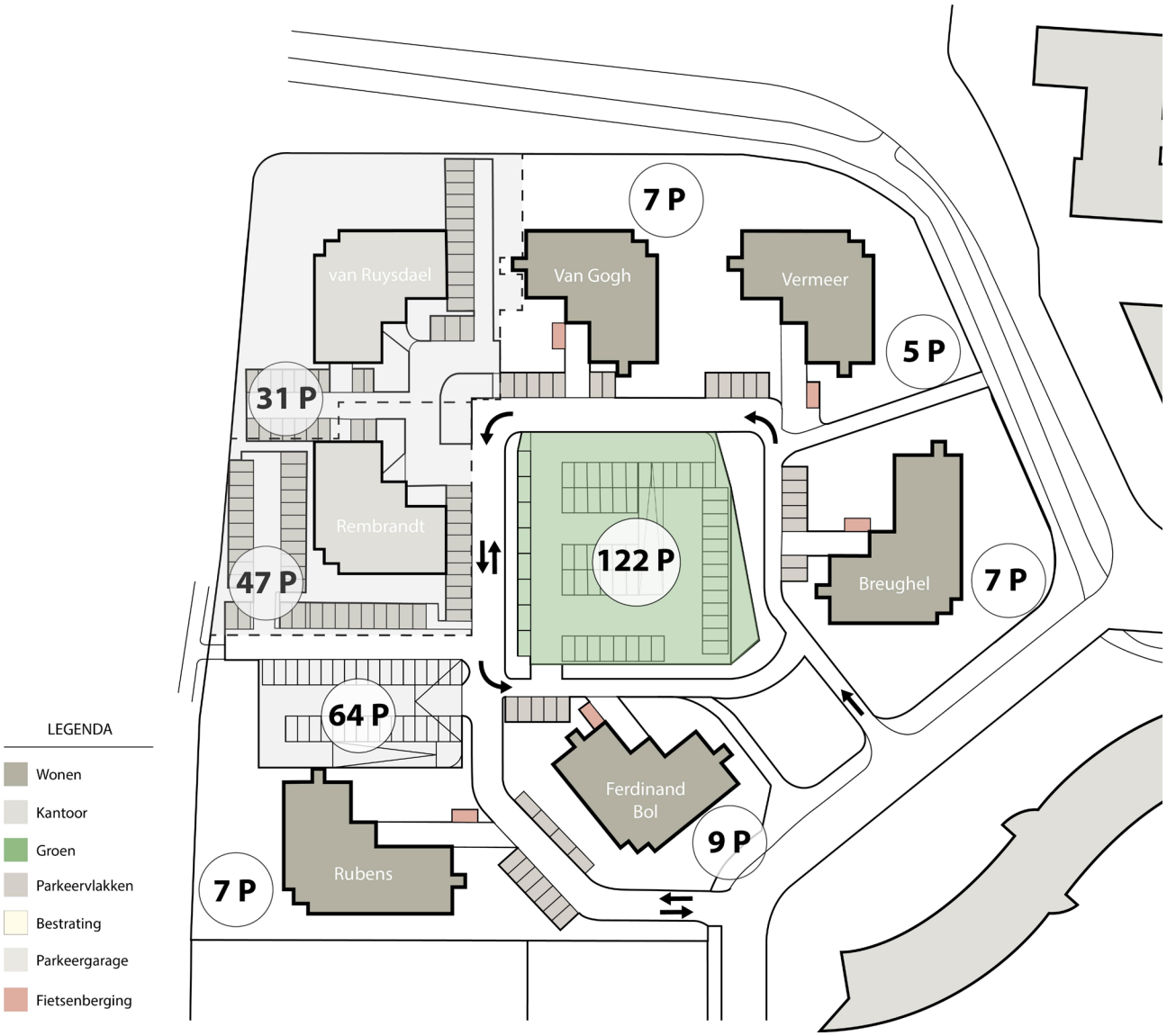

afb. 7: Parkeersitiuatie (eindsituatie)

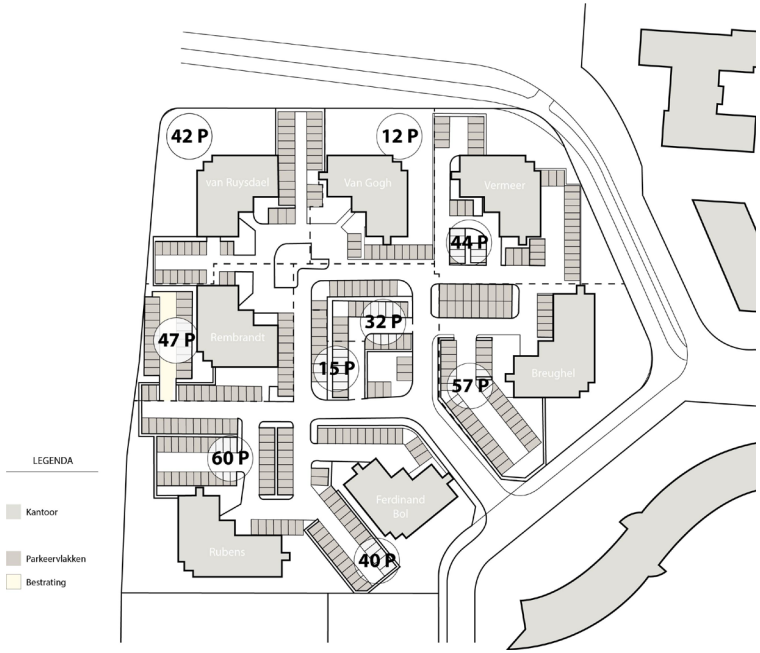

afb. 8: parkeren huidige situatie

1.5 Parkeernorm

Voor het plan is een parkeernorm van 1,4 aangehouden voor de kleine appartementen en 0,7 parkeerplaats per short-stay eenheid. Dit komt overeen met de specifieke doelgroep die hier wordt bediend namelijk starters, artsen in opleiding en alleenstaanden met een beperkte bestedingsruimte. Mede gezien de locatie wordt een relatief laag autobezit verwacht.

In de bestaande situatie met 7 kantoorgebouwen is er een capaciteit van 349 parkeerplaatsen op maaiveld. Bij fase 1 waarbij Van Gogh is getransformeerd naar 29 appartementen en Rubens naar maximaal 70 short-stay eenheden zijn er 95 parkeerplaatsen voor de woningen (conform de norm zijn er 29x1,4 + 70x0,7= 90 pp) nodig. Vanwege de nieuwe eigendomssituatie en de leegstand in de kantoren is er op het huidige terrein voldoende capaciteit aanwezig. In fase 2 waarbij vijf van de zeven gebouwen zijn getransformeerd is er bij het hanteren van de huidige afgesproken parkeernorm een capaciteit van 221 parkeerplaatsen voor de woningen (zelfs bij een maximale variant waarbij 3 gebouwen van de 5 gebouwen worden getransformeerd naar 29 appartementen en 2 naar 70 short-stay zijn er 220 pp nodig (= 87x1,4+140x0,7). Met de bouw van tweelaagse de stallingen is er voldoende capaciteit beschikbaar. Indien de toekomst uitwijst dat de parkeerdruk wijzigt, bijvoorbeeld door innovatiever wijze van mobiliteit als deelauto’s of fietsen, zal in fase 2 daar op worden ingespeeld.

Conclusie:

Beide fasen voldoen aan de norm van 1,4 pp per woning en 0,7 pp per short-stay eenheid.

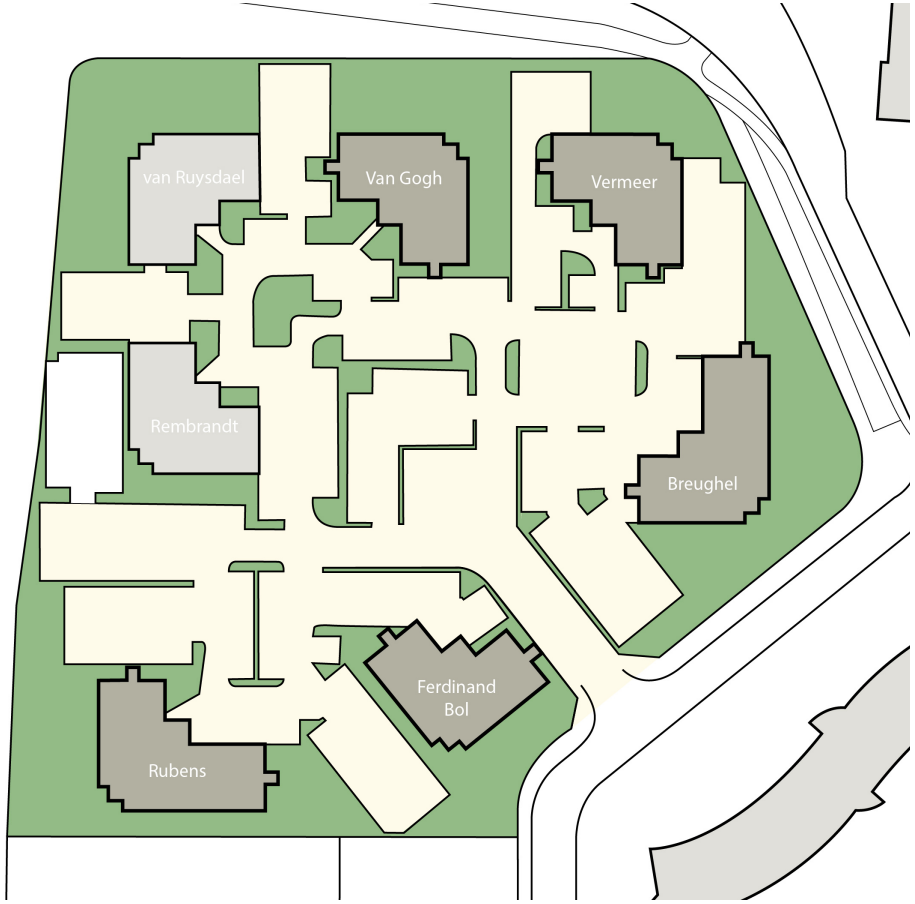

Afb. 9: Bestaand groen

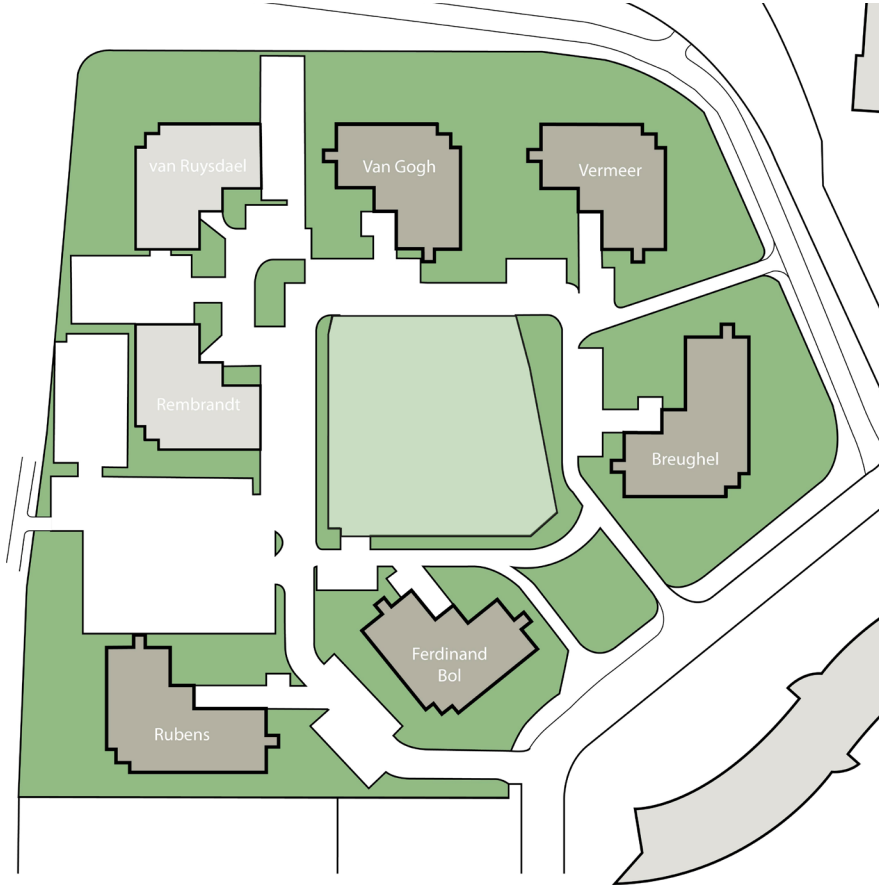

Afb. 10: Eindsituatie groen

Fasering	Groen	Verharding	Gebouwen
Bestaand	± 7600m²	± 9800m²	± 4000m²
Eindsituatie	± 9600m²	± 7800m²	
Inclusief daktuin	± 11600m²	± 6100m²	
Verschil	*+2000m²*	*-2000m²*	
Inclusief daktuin	+4000m²	-3700m²	

1.6 Andere voorzieningen

De fietsen krijgen de beste plek namelijk voor de deur en overkapt en in een interne berging, waar in principe ook ruimte is voor opladen van elektrische fietsen of scootmobiels. Toegankelijkheid voor minder validen, zie bovenstaand: parkeren voor de deur en toegang tot begane grond. Ook is de begane grond van het gebouw Ferdinand Bol (bruto 400m2) gereserveerd voor aanvullende voorzieningen, zoals bijvoorbeeld een wasserette, een horecagelegenheid (die tevens als dagbestedingsplek kan dienen voor bijvoorbeeld de Omega groep), fietsenmaker.

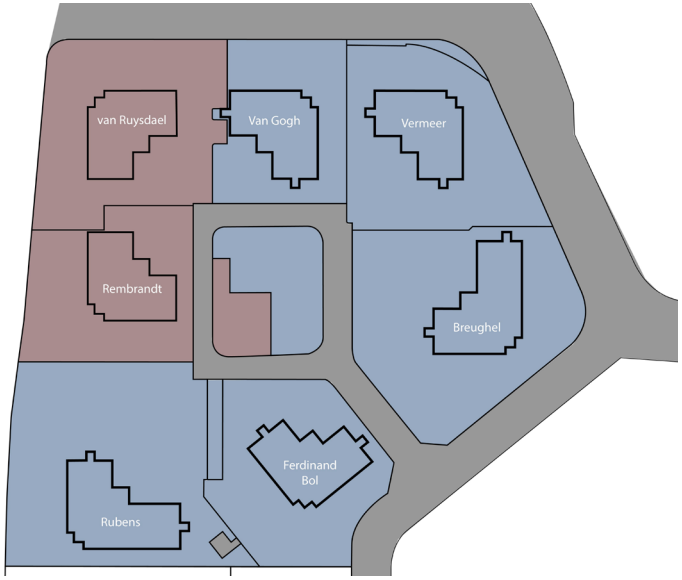

Afb. 11: Huidige eigendomsituatie

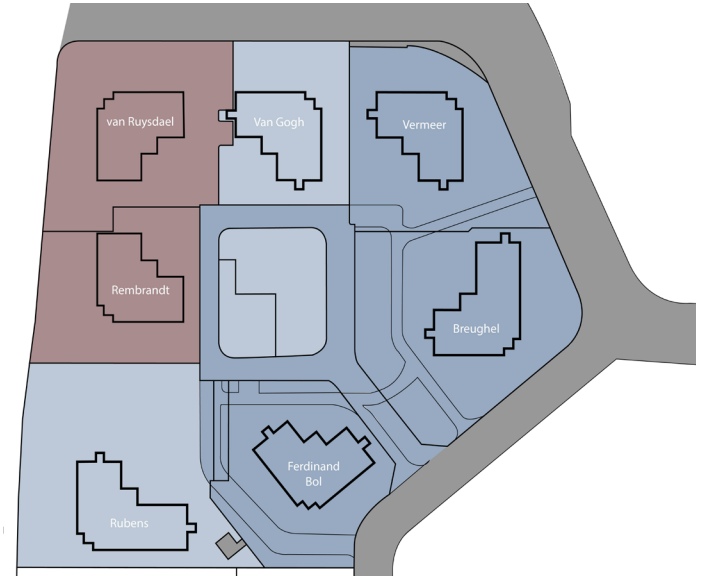

Afb. 12: Eigendomsituatie eindfase 2

LEGENDA

- Perceel wonen Fase I
- Perceel wonen Fase II
- Perceel Kantoren

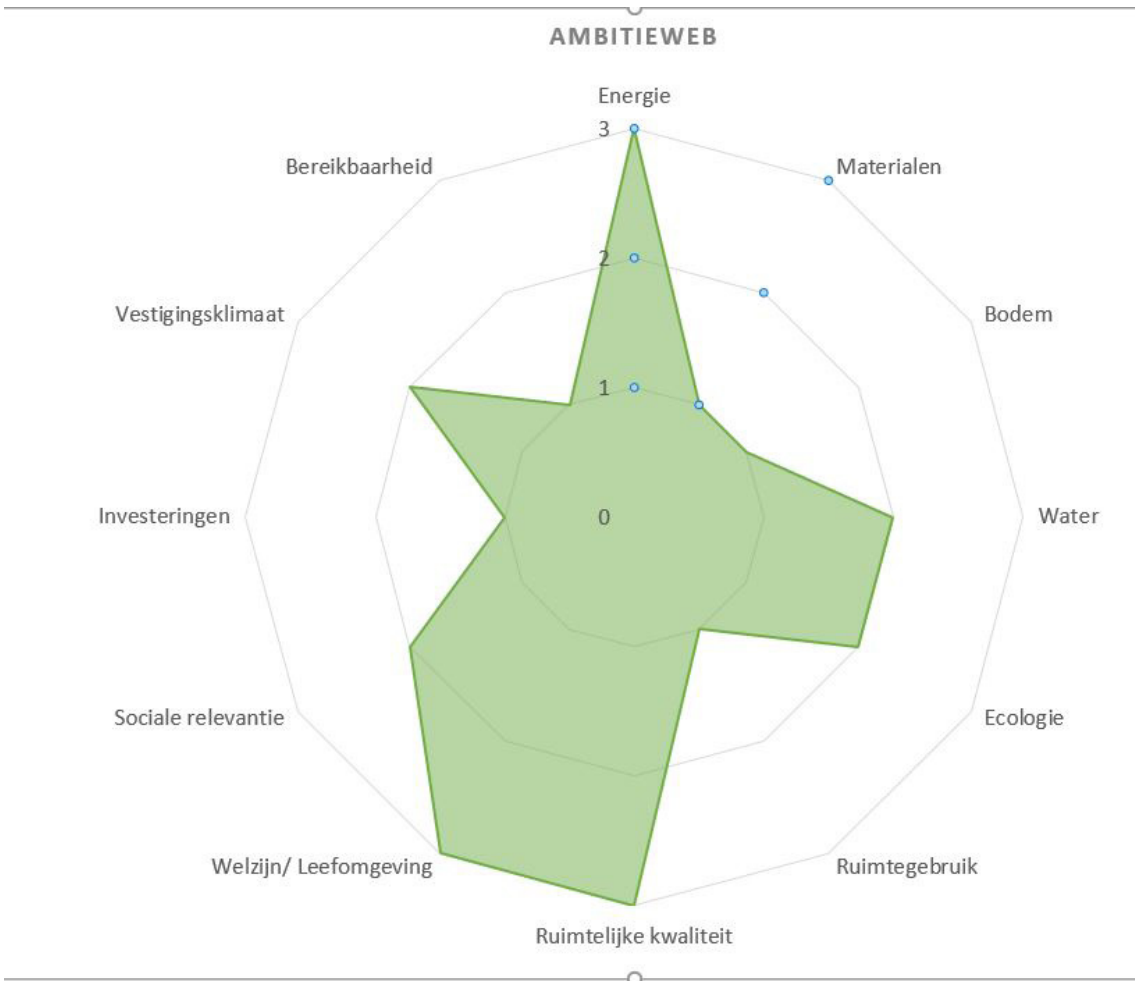

Afb. 13: Ambitieweb

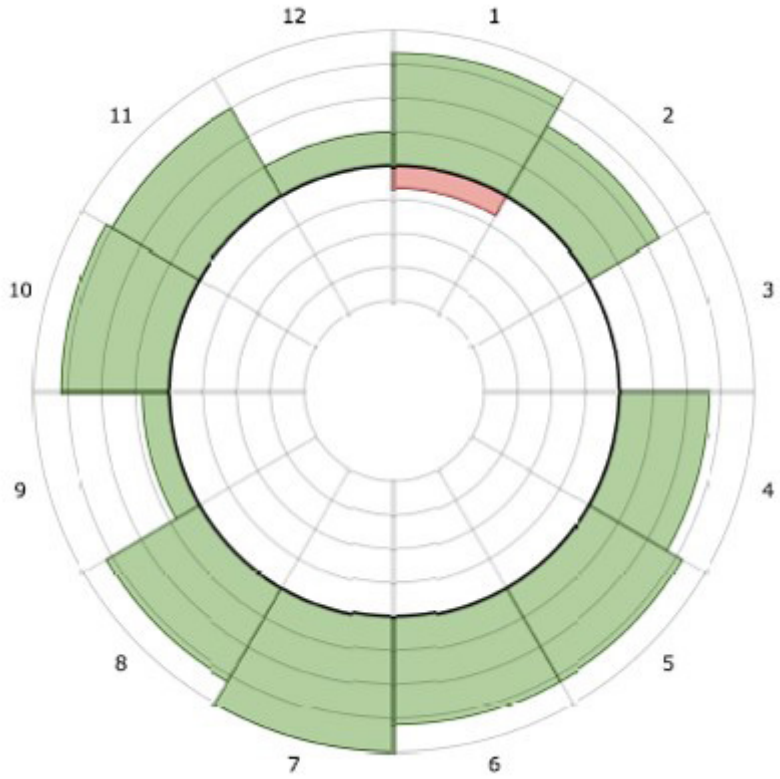

Afb. 15: Omgevingswijzer

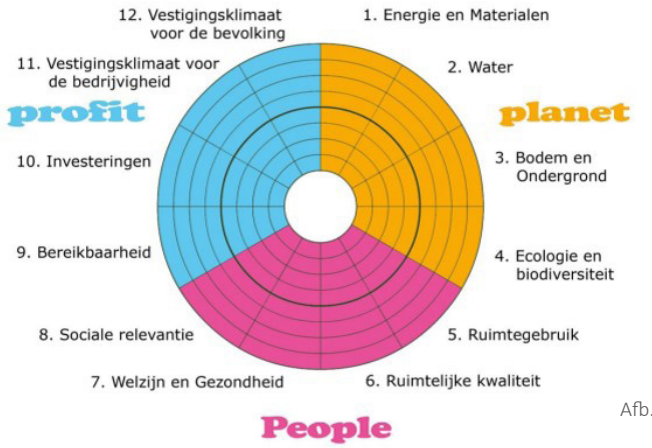

Afb. 14: Duurzaamheid

2 TOEKOMSTWAARDE

Ten behoeve van de ontwikkelingsplannen voor Oosterenk is de omgevingswijzer ingevuld (zie bijlage 3 van het Bijlagenboek). De Omgevingswijzer is in eerste instantie ontwikkeld door en voor Rijkswaterstaat, maar wordt inmiddels door een groot aantal externe partijen, waaronder betrokken partijen gebruikt. De omgevingswijzer brengt de duurzaamheid van projecten in kaart. Op basis van twaalf duurzaamheidsthema's kan op gestructureerde wijze het bewustzijn en de discussie rondom duurzaamheid bevordert worden. De Omgevingswijzer helpt om, op een systematische wijze, de duurzaamheid van opgaves en projecten in een gebied inzichtelijk te maken. Het faciliteert een gestructureerde discussie en helpt een gezamenlijk probleemperspectief in een gebied te ontwikkelen. De Omgevingswijzer geeft inzicht in sociale, ecologische en economische duurzaamheid (people, planet en profit).

Zoals nevenstaande afbeeldingen aantonen is er op elke van de 12 vlakken winst te behalen op het gebied van duurzaamheid. In bijlage 2 (zie bijlage 2 van Bijlageboek: Duurzaamheid Oosterenk Zwolle, LievenseCSO Milieu, 13092017) staat een uitgebreide beschrijving van de benoemde kansen en concrete maatregelen die bijdragen aan de toekomstwaarde van het plangebied en haar omgeving.

2.1 Duurzame energie

Aan de hand van een studie voor gebouw Van Gogh is onderzocht welke energie labels toegekend kunnen worden aan de toekomstige woningen op basis van de huidige installaties voor ventileren, koelen en verwarmen en met welke maatregelen deze energie labels verbeterd kunnen worden.

In de huidige situatie wordt geventileerd aan de hand van een collectief luchtbehandelingssysteem (inclusief koelen) en wordt er verwarmd aan de hand van centraal opgestelde verwarmingsketels met een traditioneel radiatoren systeem voorzien van een circulatieleiding. Het warm tapwater wordt voorzien door middel van elektrische boilers.

Er zijn een aantal maatregelen onderzocht die in de toekomstige situatie praktisch toepasbaar zijn:

- Individuele balansventilatie met warmteterugwinning (zonder koeling);
- Individuele HR verwarmingsketel met traditioneel radiatorensysteem;
- Zonnepanelen*;
- Spouw- dak- en vloerisolatie;
- HR++ beglazing**;
- Individuele EVHP warmtepomp met laagtemperatuur vloerverwarming en warmtapwater voorziening.

* 5 panelen per wooneenheid
** ter plaatse van de 4e verdieping

Uit het onderzoek blijkt dat op basis van de huidige installaties voor de toekomstige woningen een energielabel D tot G kan worden toegekend.

Op basis van genoemde maatregelen en combinaties van maatregelen is onderzocht welke energie labels behaald kunnen worden. Uitgangspunt hierbij is dat in alle gevallen per woning een individuele balansventilatie met warmteterugwinning wordt toegepast. In bijlage 4 (zie bijlage 4 van Bijlageboek: Energie besparende maatregelen overzicht totaal, LievenseCSO Milieu, 25092017) is een compleet overzicht van de combinaties opgenomen.

Uit het onderzoek blijkt dat met het toepassen van een individuele warmtepomp met LTV vloerverwarming en warmtapwaterbereiding (boven op de individuele balansventilatie met WTW) voor 23 van de 29 woningen een energielabel A kan worden gerealiseerd.

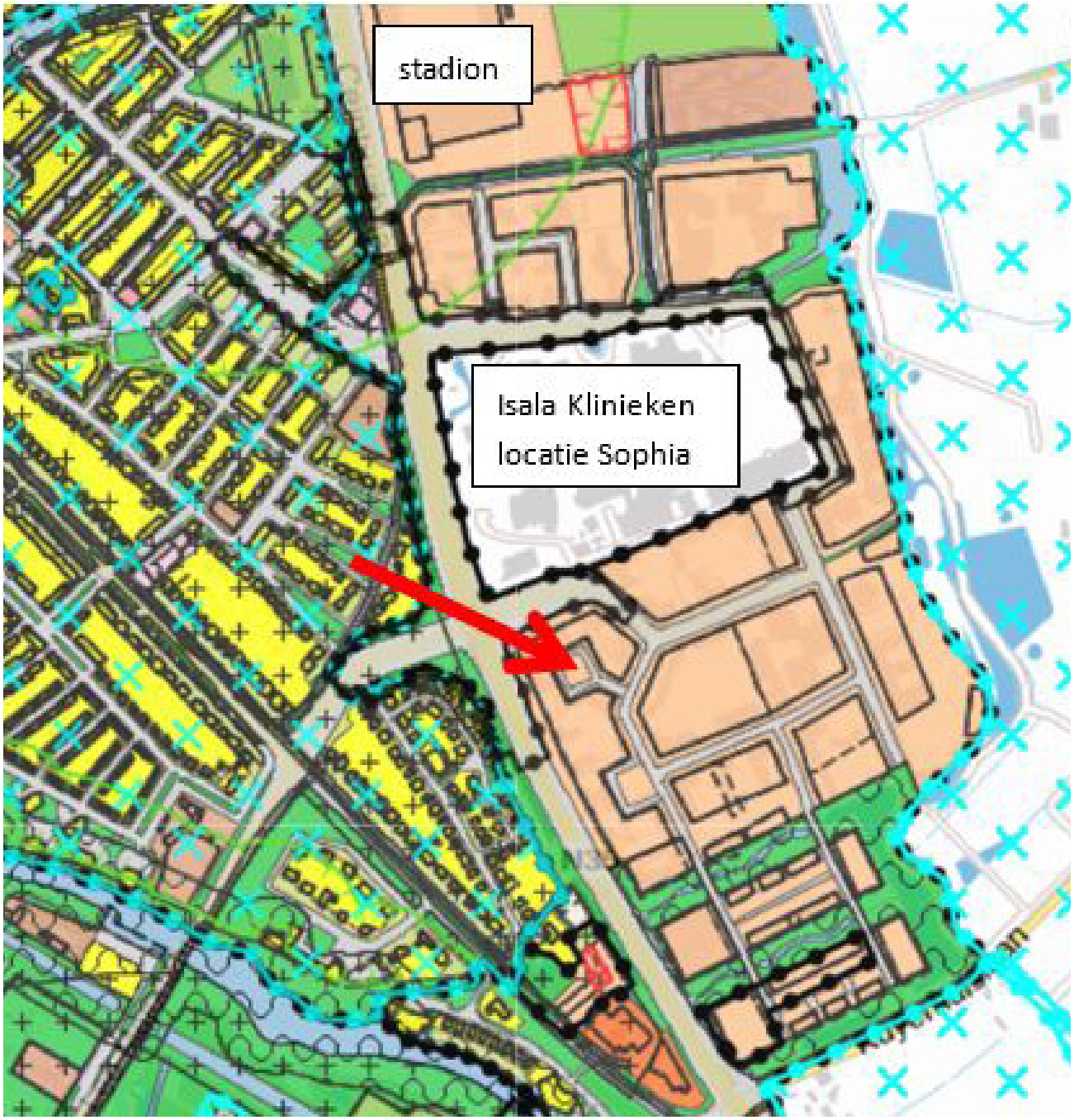

Afb. 16: Bedrijven en milieu

Voor 4 hoekwoningen op de begane grond tot en met de derde verdieping, zijn aanvullend 4 zonnepanelen per woning nodig om ook voor deze woningen een energielabel A te realiseren.

Voor de 2 woningen op de 4e verdieping is energielabel B praktisch gezien het hoogst haalbare. Hiervoor zijn naast de individuele balansventilatie met WTW en de individuele warmtepomp met LTV vloerverwarming nog 12 zonnepanelen per woning nodig.

Conclusie:

Alle woningen gaan van het aardgas af. Hiermee is er dus ook geen CO_2 uitstoot meer. Met bovengenoemde maatregelen voldoen 27 van de 29 woningen aan energielabel A en 2 woningen aan energielabel B. Omdat de gebouwen nagenoeg identiek zijn geldt de conclusie voor Van Gogh ook voor de andere panden, op Rubens na. Rubens is reeds verduurzaamd en heeft kantoorlabel B, dit verhoudt zich tot woonlabel C. Echter krijgt Rubens geen woonfunctie maar een short-stay bestemming.

2.2 Klimaatadaptatie

Een klimaatadaptatieve omgeving zien wij als een leefomgeving die toekomstbestendig is. Dat wil zeggen; voorbereid op hoogwater, bestand tegen langdurige droge periodes, door het jaar heen haar eigen (regen-)broek op houdt en voldoende resistent is tegen hittestress. In Oosterenk Midwest spelen met name de punten waterberging en hittestress.

De omgeving van de toekomstige woongebouwen wordt sterk vergroend en onthard (2.000 m2 wordt omgezet van verhard naar groen). Enerzijds door de verharding van parkeerplaatsen en rijbanen drastisch terug te brengen en anderzijds door het dak van de parkeerstalling af

te dekken met groen. Hierdoor worden geparkeerde auto's minder heet en stralen ook minder warmte uit welke de luchttemperatuur verhoogd. In combinatie met het aanplanten van bomen en struiken op maaiveld, draagt dit significant bij aan een omgeving die minder gevoelig is voor hittestress en beter overvloedige regen kan opnemen. Ook wordt er in de nieuwe inrichting ingespeeld op zowel schaduwrijke plekken in de zomer en zonnige plekken in de winter. Het waterbergende vermogen neemt sterk toe, zeker in combinatie van de mogelijke wadi's in het groene woongebied. Ook op het dak van de parkeerstalling kan de oplossing van een polderdak een oplossing bieden.

Conclusie:

Afname van verharding leidt tot een betere beheersing van de waterhuishouding en vergroening (door planten van bomen en het afdekken van geparkeerde auto's) voorkomt hittestress en wateroverlast.

2.3 Waterveiligheid en waterhuishouding

Op de percelen ontstaan door de ontharding veel meer mogelijkheid tot infiltratie van het regenwater. Dat in combinatie met de opvang van de daken in grindkoffers of wadi's en het dak van de parkeerstalling biedt mogelijkheden. De dimensionering van de vuilwater en HWA is voldoende om als overlaat te dienen nadat er optimale infiltratie heeft plaatsgevonden.

De watertoets is een overlegverplichting tussen initiatiefnemer en waterbeheerder(s).Het doel van de watertoets is waarborgen dat waterhuishoudkundige doelstellingen expliciet en op evenwichtige wijze in beschouwing worden genomen bij alle waterhuishoudkundige relevante ruimtelijke plannen en besluiten. De waterhuishoudkundige belangen hebben betrekking op waterveiligheid, waterkwantiteit en waterkwaliteit. De beoogde ontwikkeling ziet op een ander gebruik van een bestaand gebouw. De hoeveelheid verhard oppervlak, en dus de hoeveelheid afstromend hemelwater, neemt niet toe.

Via www.dewatertoets.nl is het Waterschap Drents Overijsselse Delta op de hoogte gebracht van het plan. Er is geen sprake van een waterbelang. Het betreft alleen een functieverandering van bestaande bebouwing en heeft geen invloed op de waterhuishouding. Het Waterschap Drents Overijsselse Delta gaat akkoord met het plan. Hiermee is het watertoetsproces doorlopen. Het gaat hier om een tijdelijke afwijking van het bestemmingsplan, vooruitlopend op een nieuw bestemmingsplan voor de structurele situatie, waarin ook andere kantoorgebouwen worden getransformeerd. In het kader van de structurele situatie wordt onderzocht of er kansen of belemmeringen zijn om anders met het aspect water om te gaan dan nu is voorzien.

Conclusie:

Het aspect water vormt geen belemmering voor de beoogde transformatie van het gebied.

2.4 Milieuruimte Isala en stadion

In de omgeving van de gebouwen bevinden zich een vestiging van de Isalaklinieken en een stadion. Er is onderzoek gedaan naar de vraag of het omzetten van kantoren naar woningen in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.

Conclusie:

Voor de aanwezige bedrijven in de nabijheid van het van Gogh-gebouw(dit gebouw ligt op de kortste afstand

Afb. 17: Risicokaart: bron: www.risicokaart

van beide inrichtingen) geldt dat de maatgevende richtafstand op basis van de VNG-publicatie gerespecteerd wordt of dat het categorie A activiteiten zijn in een 'gebied met functiemenging'. Er is sprake van een milieu hygiënisch te verantwoorden situatie met een acceptabel woon- en leefklimaat bij de nieuwe woningen. De woningen zullen bovendien de aanwezige bedrijven niet belemmeren in hun bedrijfsvoering. In de nieuwe situatie is sprake van een goede ruimtelijke ordening. Deze conclusie geldt ook voor de overige te transformeren gebouwen die op een vergelijkbare of grotere afstand staan van de kliniek en het stadion.

(zie bijlage 5 van Bijlageboek: Onderzoek bedrijven en milieuzonering, LievenseCSO Milieu, 24012017)

2.5 Geluidhinder wegverkeer

Om de transformatie van de gebouwen mogelijk te maken is onder ander een toets aan de Wet geluidhinder (Wgh) noodzakelijk. De nieuwe woningen zijn krachtens de Wgh geluidgevoelig en gelegen binnen de geluidzones van onder meer de Ceintuurbaan, de Dokter Spanjaardweg en de Dokter van Deenweg. Geluidoverdrachtsmodellen zijn opgesteld om de te verwachten geluidbelastingen op de nieuwe woningen te bepalen en deze te toetsen aan de grenswaarden uit de Wet geluidhinder. Het gebouw Rubens krijgt een logiesfunctie en is op grond daarvan niet geluidgevoelig en niet getoetst aan de Wgh.

Omdat uit de toetsing is gebleken dat de voorkeursgrenswaarde uit de Wgh wordt overschreden, is in het kader van een aanvraag hogere grenswaarden, tevens getoetst aan het gemeentelijk geluidbeleid, vastgelegd in de 'Beleidsregel Hogere waarden Wet geluidhinder' d.d. 2 april 2007.

Het treffen van geluid reducerende maatregelen is niet doelmatig, zodat hogere waarden moeten worden vastgesteld. De te verlenen hogere waarden voldoen aan de eisen van de Wet geluidhinder en aan het gemeentelijk geluidbeleid. Burgemeester en wethouders worden verzocht om hogere waarden vast te stellen.

Een gedetailleerd onderzoek naar de optredende binnen niveaus als gevolg van de vast te stellen hogere waarden laat zien dat voor 94% van de woningen geldt dat aan een binnen niveau van maximaal 33 dB wordt voldaan.

Voor 6% van de woningen geldt een hoger binnen niveau dat maximaal 36 dB bedraagt.

Voor het gebouw Rubens is tevens onderzoek gedaan naar de optredende binnen niveaus als gevolg van de optredende geluidbelastingen op de gevels van de logiesfuncties. Hieruit blijkt een maximaal niveau van 38 dB.

Ter vergelijking: in saneringssituaties bedraagt het maximaal toegestaan binnen niveau bij woonfuncties (na het treffen van maatregelen) 38 dB.

Conclusie:

Bij ruim 60% van de woningen is sprake van een geluidbelasting hoger dan de voorkeursgrenswaarde uit de Wgh. Bij slechts 6% van de woningen wordt (de nagestreefde) nieuwbouweis van 33 dB overschreden, deze kunnen echter door het plaatsen van achterzetramen ook aan de eis voldoen. Er is sprake van een goed woon- en leefklimaat in de woningen. Daarbij is ook rekening gehouden met cumulatie van geluid van de Ceintuurbaan en de Dr. Spanjaardweg.

(zie bijlage 6 en 7 van Bijlageboek: Akoestisch onderzoek wegverkeerslawaai en Geluidwering bestaande gevels, LievenseCSO Milieu, 24012017/25092017)

Rijksoverheid

Home | Monitoring NSL | Kaart NSL | Rekenen | Verberg menu | Inloggen

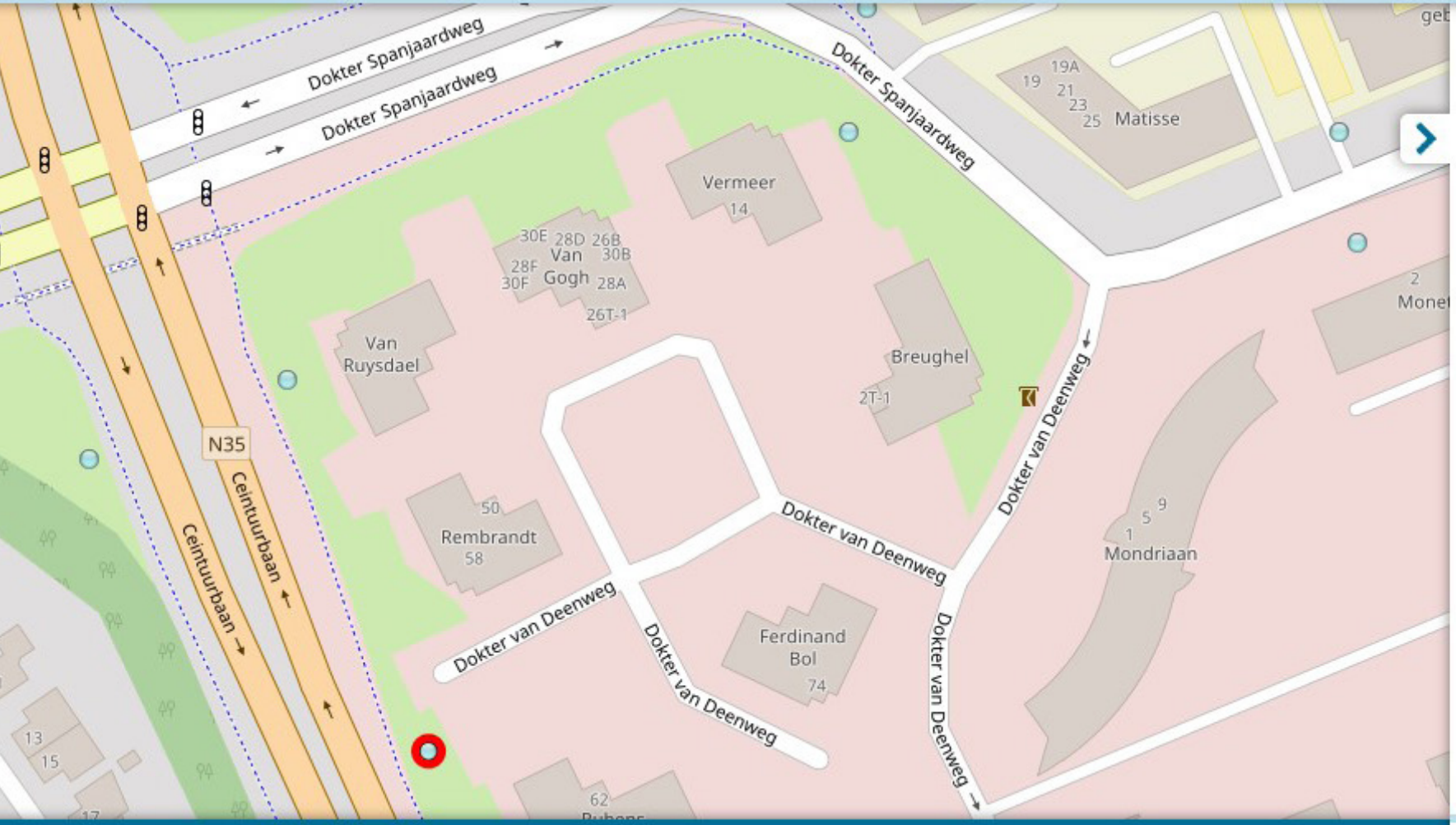

Modus

Monitoring NSL

Filter

Monitoringsronde

Monitoring NSL 2016

Jaar

2030

Focus op jurisdictie

Zwolle

Rekenpunten tonen ☑

Rekenpunt kenmerk

NO2-concentratie

Alleen toetspunten ☑

- < 35 µg/m3 ☑
- 35 - 38.5 µg/m3 ☑
- 38.5 - 40.5 µg/m3 ☑
- 40.5 - 42.5 µg/m3 ☑
- > 42.5 µg/m3 ☑

Wegvakken tonen ☐

Overdrachtslijnen tonen ☐

Maatregelen ☐

Correcties ☐

Kenmerken | Concentraties | Verberg +

Rekenpunt 77959 — Verbergen

	NOx	O3	NO2	PM10	PM2.5
Totale concentratie [µg/m3]	-	-	12.738	17.353	9.616

Afb. 18: Luchtkwaliteit

2.6 Externe veiligheid

Bij externe veiligheid gaat het om het beheersen van de veiligheid van personen in de omgeving van activiteiten met gevaarlijke stoffen. Het beleid is er op gericht te voorkomen dat er te dicht bij gevoelige bestemmingen activiteiten met gevaarlijke stoffen plaatsvinden. Het algemene uitgangspunt is dat niemand blootgesteld mag worden aan een kans om door een activiteit met gevaarlijke stoffen te overlijden, die groter is dan één op de miljoen (10^{-6}). Dit heet het plaatsgebonden risico, dat wordt weergegeven in een risicocontour. Daarnaast bestaat er een zogenoemd groepsrisico: de kans dat bij één gebeurtenis een groep met ten minste een bepaalde omvang om het leven komt.

Voor het groepsrisico geldt een verantwoordingsplicht in geval van een toename, waarbij de oriëntatiewaarde moet worden gezien als richtlijn.

De openbare risicokaart laat zien dat in de omgeving van het plangebied geen gevaarlijke inrichtingen aanwezig zijn, die invloed hebben op het plangebied.

Op ruim 700 meter ten zuiden van het plangebied en daarmee buiten invloed ervan, ligt een hogedruk gasleiding. Volgens de risicokaart is de Ceintuurbaan geen onderdeel van een route voor het transport van gevaarlijke stoffen. De wegen (inclusief spoor en water) waarover wel transport voor gevaarlijke stoffen plaats vindt liggen op een zodanige ruime afstand, dat het plangebied hiervan geen invloed ondervindt.

Conclusie:

Het aspect externe veiligheid vormt geen belemmering voor de beoogde transformatie van het gebied.

2.7 Luchtkwaliteit

In artikel 5.16 van de Wet milieubeheer is vastgelegd onder welke voorwaarden bestuursorganen de bevoegdheden uit lid 2 mogen uitoefenen. De bevoegdheid tot het verlenen van een omgevingsvergunning waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan is opgenomen in artikel 5.16 lid 2 als een bevoegdheid waarbij de luchtkwaliteit in de besluitvorming moet worden meegewogen.

Als aan één van de volgende voorwaarden is voldaan, vormen de luchtkwaliteitseisen geen belemmering voor het uitoefenen van de bevoegdheid:

- er is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde;
- een project leidt - al dan niet per saldo – niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;
- een project draagt “niet in betekenende mate” bij aan een verslechtering van de luchtkwaliteit, hetgeen inhoudt dat door het project de luchtkwaliteit met minder dan 3% verslechtert;
- een project past binnen het NSL (Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit), of binnen een regionaal programma van maatregelen.

De 3%-grens van een project dat ‘niet in betekenende mate bijdraagt’, is ook omgezet in een getalsmatige grens. Als deze getalsmatige grens (hieronder) niet wordt overschreden, wordt deze 3%-grens gerespecteerd.

- kantoorlocaties: 100.000 m2 bruto vloeroppervlak bij 1 ontsluitingsweg, 200.000 m2 bruto vloeroppervlak bij 2 ontsluitingswegen. (voorschrift 3A.1);
- woningbouw: 1.500 woningen netto bij 1 ontsluitingsweg, 3.000 woningen bij 2 ontsluitingswegen (voorschrift 3A.2).

In dit geval worden bestaande kantoorgebouwen getransformeerd naar 116 woonstudio's en 70 short-stay eenheden waarmee aan de getalsmatige grens voor niet in betekenende mate wordt voldaan en draagt de ontwikkeling dus niet in betekenende mate bij aan een verslechtering van de luchtkwaliteit.

Binnen het plangebied zijn 3 rekenpunten van de Monitoring NSL 2016 gelegen.

Uit deze rekenpunten blijkt dat de concentraties NO_2 (stikstofdioxide), PM_{10} (Fijn stof) en $PM_{2,5}$ (Ultra Fijn stof) nu en in de toekomstige situatie ruim onder de wettelijke grenswaarden blijven. Daarnaast voldoen de toekomstige concentraties PM_{10} en $PM_{2,5}$ aan de advieswaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO).

	Wettelijke Grenswaarde [µg/m³]	Advieswaarde WHO [µg/m³]	Concentratie 2015 [µg/m³]	Concentratie 2030 [µg/m³]
NO_2	40		22,9	12,7
PM_{10}	40	20	18,1	17,4
$PM_{2,5}$	25	10	10,4	9,6

Conclusie:

Het aspect luchtkwaliteit vormt geen belemmering voor de beoogde transformatie van het gebied, er is sprake van een goed woon- en leefklimaat met betrekking tot hat aspect luchtkwaliteit.

3. UITVOERBAARHEID

Het doorlopen van de Ladder zal worden gedaan bij het maken van het bestemmingsplan. Voor kruimelprocedures is dit geen vereiste. De woningbehoefte is wel aangetoond in de quick-scan van Stec (zie bijlage 1 van het Bijlagenboek). Momenteel wordt er een laddertoets uitgevoerd naar de behoefte aan short-stay eenheden. De uitkomst daarvan wordt begin november verwacht.

Autorisatie			
Documentnummer	*Versiedatum*	*Status*	
16A147	5 december 2017		
Opgesteld door:	*Functie*	*Datum*	*Paraaf*
Hyrum Boom	Stedenbouwkundig medewerker	5 december 2017	
Geverifieerd door:	*Functie*	*Datum*	*Paraaf*
Roelf Bollen	Senior Stedenbouwkundige	5 december 2017	
Akkoord projectleider	*Functie*	*Datum*	*Paraaf*
Richard Leenards	Adviseur	5 december 2017	

project	Stedenbouwkundig Ontwikkelings Plan
titel	Oosterenk Midwest Zwolle
opdrachtgever	Vandenbrink Onroerengoed BV
datum	12 april 2018

Lievense CSO infra water milieu

Regulierenring 6
3981 LB Bunnik

TEL / +31 88 910 2049

RBollen@LievenseCSO.nl
www.LievenseCSO.nl

STEDENBOUWKUNDIG ONTWIKKELINGS PLAN (SOP)

Oosterenk Midwest

ZWOLLE

BIJLAGENBOEK

16 november 2017

Lievense CSO

Inhoudsopgave

1	Quickscan woningbehoefte (Stec groep_14-9-2017)	5
2	Duurzaamheid in Oosterenk	9
3	Verkenning varianten energiebesparing	13
4	Onderzoek bedrijven en milieuzonering	15
5	Akoestisch onderzoek wegverkeer	25
6	Geluidwering bestaande gevels	37
7	Marktonderzoek Shortstay Rubens Zwolle (Bureau Stedelijke Planning 9-11-2017)	43

project	Stedenbouwkundig Ontwikkelings Plan
titel	Oosterenk Midwest Zwolle
opdrachtgever	Vandenbrink Onroerengoed BV
datum	16 november 2017

Lievense CSO infra water milieu

Regulierenring 6
3981 LB Bunnik

TEL / +31 88 910 2049

RBollen@LievenseCSO.nl
www.LievenseCSO.nl

Bijlage 1

stec groep

markt
strategie
wonen
commercieel
vastgoed
bedrijven-
terreinen
economische
ontwikkeling

stec groep bv
willemsplein 5
postbus 217
6800 ae arnhem
tel 026 - 751 41 00

info@stec.nl
www.stec.nl
HR 10144762

Vandenbrink Onroerend Goed
De heer S. Dirksen
Horsterengweg 5
3853 ME Ermelo

Datum : 14 september 2017
Ons kenmerk : 17.211 BT/BD
Onderwerp : QS Oosterenk Zwolle

Geachte heer Dirksen, beste Stefan,

Op locatie Oosterenk, een werklocatie in Zwolle, werkt u aan een transformatie van een drietal gebouwen naar wonen. U vraag aan ons is of wij zorg kunnen dragen voor een quickscan waarbij we enkele belangrijke marktfeiten op een rij zetten. Daarvoor gaan we hoofdlijnen in op:

- De recente huishoudensprognoses voor Zwolle met doorkijk naar de middellange termijn (vooral kwantitatief)
- Kwalitatieve ontwikkeling van doelgroepen op korte en middellange termijn (naar leeftijd en samenstelling)
- Bondig overzicht met belangrijke marktfeiten over met name (kleine) appartementen met koppeling kansrijke doelgroepen

Geen onderdeel van deze quickscan, en de vraag aan ons, is een beoordeling, conclusies en adviezen van ons over het concept en de locatie als zodanig. Wanneer gewenst kan dit een vervolgstap zijn. Ter overweging.

UITGANGSPUNTEN TRANSFORMATIE OOSTERENK (VOOR ZOVER BEKEND)

U werkt aan een transformatie van op de Oosterenk-locatie. Het betreft:

- Een herontwikkeling van drie kantoorpanden naar wonen, aan de rand van Zwolle.
- 87 woonstudio's van 36 tot 60 m² gbo.
- Huurprijzen tussen de € 450 en € 830 per maand.

Bron: Vandenbrink Onroerend Goed (2017).

stec groep

Huishoudensgroei op korte en lange termijn bestaat vooral uit kleine huishoudens

Het aantal huishoudens in Zwolle neemt de komende 10 jaar toe in Zwolle. Dit blijkt uit diverse prognoses (figuur 1). Dit betekent dat toevoegingen in de woningvoorraad nodig zijn om huishoudens te kunnen blijven huisvesten (zie kader). Op langere termijn groeit het aantal huishoudens in Zwolle naar verwachting door, maar met een licht stagnerende trend.

De huishoudensgroei in de komende 10 jaar wordt vooral veroorzaakt door groei van één- (en twee)persoonshuishoudens. Gezinnen verklaren een relatief kleiner deel van de groei. Huishoudensverdunning en vergrijzing liggen ten grondslag aan deze trend.

Een belangrijk kader voor woonprogrammering in Zwolle zijn de regionale afspraken in West-Overijsel. Binnen deze afspraken wordt een prognose-bandbreedte aangehouden (RWP onderkant/bovenkant, figuur 1). Zwolle mag volgens de afspraken de komende 10 jaar 4.910 tot 6.000 woningen toevoegen. Daar tegenover staat al plancapaciteit van 4.100 woningen[1], wat betekent dat er in beginsel kwantitatieve ruimte is voor toevoeging van 'harde' plancapaciteit aan de woonprogrammering.

Figuur 1: huishoudensprognose Zwolle 2017-2040

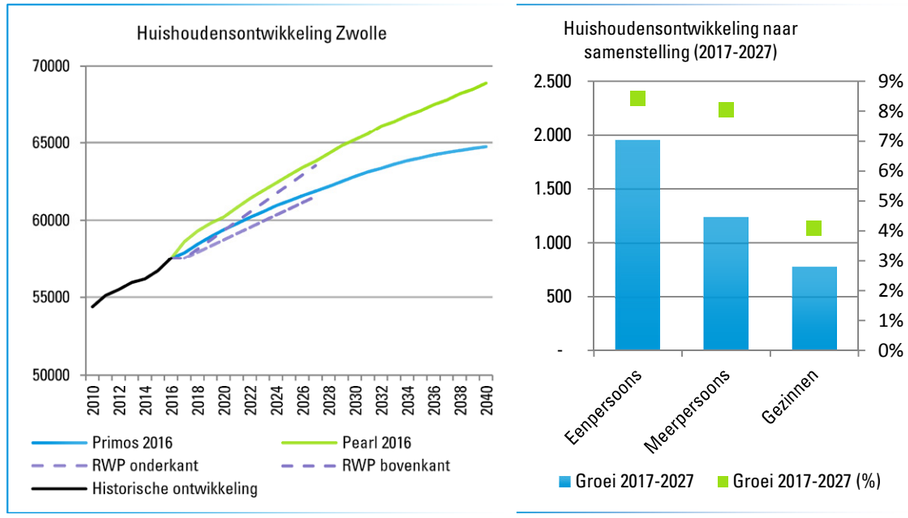

Bron: ABF, Primos (2016), CBS/PBL, Pearl (2016), RWP Overijssel (2017).

Ontwikkeling huishoudenssamenstelling en potentieel kansrijke doelgroepen

Uit beschikbare stukken blijkt dat u zich wilt richten op alleenstaanden en stellen zonder kinderen, werkend of in opleiding. In het bijzonder richt u zich op startende artsen (of in opleiding) of coassistenten aan het Isala ziekenhuis). Markttechnisch sluit uw product naar onze inschatting inderdaad het beste aan bij de woonwensen van deze doelgroep. Zie ook tabel 1 waar de ontwikkeling van het aantal huishoudens naar type doelgroep is weergeven op

[1] Peildatum plancapaciteit 1 januari 2017.

basis van Primos2016[2] en een indicatie geven in hoeverre deze doelgroepen passen bij het product dat u voor ogen heeft op Oosterenk. We constateren dat kansrijke doelgroepen wat betreft omvang aan afname laten zien in de komende 10 jaar. Desondanks kan er wel sprake zijn van een marktvraag vanuit deze doelgroep. Door verhuisbewegingen (en in- en uitstroom van en naar Zwolle) blijft er beweging binnen de doelgroep, waardoor afzetmogelijkheden voor u ontstaan.

De kansrijke doelgroep zoals beschreven hecht waarde aan een stedelijke, dynamische leefomgeving, dicht bij voorzieningen en multimodaal ontsloten (zie ook onderstaande kader). Een klein appartement is voor deze doelgroep een interessante mogelijkheid om te besparen op hun huisvesting. Echter, hoe kleiner de woonruimte, hoe belangrijker de woonomgeving. De omgeving geldt bij wijze van spreken als verlengstuk van de woonkamer. Een belangrijke check is dan ook in hoeverre het product en de locatie waar u aan werkt hier aan voldoen.

Tabel 1: indicatie potentiële vraag per jaar naar huurappartementen in Zwolle

Doelgroep	2017	2027	Ontwikkeling 2017-2027	Indicatie kansijk voor Oosterenk
Alleenstaanden <25 jaar	3.565	3.570	5	+
Alleenstaanden 25-35 jaar	4.790	4.675	-115	+
Stellen <35 jaar	3.380	2.665	-715	+/-
Gezinnen	18.955	19.730	775	--
Alleenstaanden & stellen 35-55 jaar	8.405	8.440	35	--
Alleenstaanden & stellen 55-75 jaar	12.950	14.895	1.945	+/-
Alleenstaanden & stellen 75+	5.525	7.565	2.040	+/-
Overig	310	320	10	-

Bron: ABF Research (Primos, 2016).

Naast reguliere huishoudens kan u in potentie ook andere doelgroepen aantrekken zoals studenten, of tijdelijk woningzoekenden (short- en extended-stay, bijvoorbeeld in relatie tot een tijdelijke zorgbehoefte bij het Isala), combinaties van wonen en zorg, al dan niet verbonden aan het Isala ziekenhuis. Hiermee trekt u naar verwachting ook oudere doelgroepen aan. Vraag vanuit deze specifieke doelgroepen is niet perse zichtbaar in prognoses over 'reguliere' huishoudensontwikkeling (en zichtbaar in bovenstaande tabel) en kan kansen bieden voor de ontwikkeling die u voor ogen heeft.

Het aantrekken van specifieke doelgroepen vraagt om aanbod op maat. Bijvoorbeeld voor tijdelijke (zorg)huisvesting is het van belang dat uw appartementen geschikt zijn voor beperkte mobiele bewoners. Dat betekent brede deurposten, geschikt sanitair, maaltijdservices, domotica et cetera.

[2] In de regionale woonafspraken in West-Overijssel zoals vastgelegd in het RWP West-Overijssel zijn afspraken gemaakt op basis van de verwachte kwantitatieve woningvraag binnen een bandbreedte. Het RWP zelf kent geen onderverdeling naar huishoudensdoelgroepen. Om hiervan wel een indicatief beeld te geven is in deze quickscan de meest recente Primos-prognose (Primos2016) weergegeven. Opgemerkt dient dat Primos2016 een lagere groei prognosticeert dan de regionale afspraken die leidend zijn voor Zwolle in de (regionale) woonprogrammering. De huishoudensgroei in tabel 1 betreft zo bezien een voorzichtige inschatting van de uiteindelijke woningvraag in Zwolle en kan oplopen naarmate de bovenkant van de bandbreedte uit het RWP wordt gehaald.

stec
groep

Markt voor concepten met klein wonen (in Zwolle)
Hierna zetten we enkele belangrijke marktfeiten, gericht op klein wonen in Zwolle op een rij. Daarvoor kijken we naar succesfactoren voor vormen van klein wonen en de bestaande appartementenmarkt in Zwolle.

'KLEIN WONEN: TREND OF HYPE?'

Recent (2 juni 2017) publiceerden we samen met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) het onderzoek 'Klein wonen: trend of hype?'. Kansrijke doelgroepen voor kleinere appartementen zijn jonge alleenstaanden en stellen met een stedelijke leefstijl. De stad zien zij als verlengstuk van hun woonkamer. Onder invloed van hun leefstijl in combinatie met de druk op de stadse woningmarkt doen zij liever concessies aan woonoppervlak dan aan locatie. Een klein appartement in de stad is het resultaat.

Succesfactoren voor kleine appartementen-concepten zijn onder andere:
- Hoogstedelijke centrumlocatie: dynamisch, multimodaal ontsloten en dicht bij voorzieningen.
- Plekken met een zekere druk op de woningmarkt. Zonder voelen huishoudens geen noodzaak om concessies te doen aan woonoppervlak.
- Hoogwaardige (deel)voorzieningen. Bijvoorbeeld deelauto's, gezamenlijke was- en werkruimten, tuinen et cetera.

Bron: 'Klein wonen: trend of hype?', Stec Groep in opdracht van RVO (2017).

Kijken we maar de bestaande woningvoorraad dan valt op dat de voorraad appartementen tot 50 m² is een fractie kleiner in Zwolle dan in de rest van Nederland (14% versus 15%). In het segment 50-75 m² en 75-100 m² is de voorraad relatief gezien juist groter dan gemiddeld in Nederland (35% versus 37% en 34% versus 33%). In combinatie met de analyse in tabel 2 doet dit vermoeden dat de markt voor appartementen tot 50 m² in Zwolle relatief klein is.

Figuur 2: verdeling appartementenvoorraad naar oppervlakte (buitenring figuur is Zwolle, binnenring is Nederland)

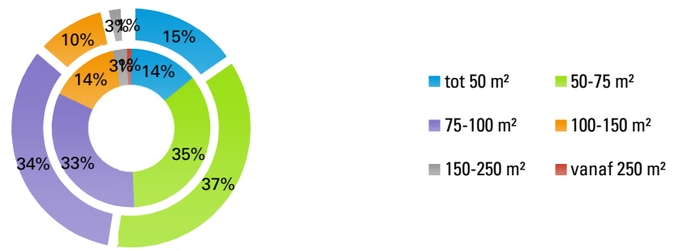

Bron: CBS (2017), bewerking Stec Groep (2017).

Overall bezien zien wij vooral tijdelijk woningzoekenden gelieerd aan het Isala ziekenhuis als een kansrijke doelgroep. Voor hen is de locatie gunstig, gezien de ligging nabij het ziekenhuis.

stec
groep

De reguliere doelgroep van jonge alleenstaanden en stellen heeft niet per se binding met het ziekenhuis, waardoor u hen moeilijker aan u bindt. In combinatie met de ogenschijnlijk relatief beperkte marktspanning in de markt voor kleine huurappartementen schatten wij in dat reguliere doelgroep beperkt bereid zijn concessies te doen aan het woonoppervlak op de Oosterenk-locatie.

PARKEERNORM KLEINE APPARTEMENTEN KAN SOMS LAGER

De parkeernorm bij kleine appartementen ligt over het algemeen lager bij grote appartementen. Het autobezit onder jongeren neemt af dat blijkt uit een publicaties van het CBS (2016) en het PBL (2017). Jongeren tussen de 18 en 30 bezitten 8% minder auto's en rijden 10% minder kilometers dan 10 jaar geleden. Dit heeft vermoedelijk te maken met economische factoren (afschaffing basisbeurs), verminderde waardeperceptie van autobezit en de opkomst van deelauto's. Door deelauto's aan te bieden kunt u de parkeerbehoefte van bewoners dus mogelijk verlagen.

Er worden al projecten met kleine woningen gerealiseerd met een parkeernorm van nul, zoals Koningin Julianaplein in Den Haag (Amvest en Synchroon).

Bron: 'Demografie en de invloed op autobezit en parkeren', PBL (2017). 'Personenautobezit en gebruik naar leeftijd eigenaar', CBS (2016).

Tot slot

Tot zover. Belt u ons gerust bij vragen of voor meer toelichting: 026-7514100.

Hartelijke groeten,

Bouke Timmen & Bart Dopper

MOGELIJKE VERVOLGSTAPPEN, ENKELE VOORBEELDEN:

- Afzetonderzoek: grip op afzetpotentie en -snelheid van het door u beoogde programma (met bijbehorende prijsniveaus).
- Programma-check: eventueel in combinatie met het afzetonderzoek kunt u onderzoeken welk programma uw afzetpotentie optimaliseert.
- Laddercheck/toets: onderzoek naar de bestendigheid van uw project op de Ladder voor duurzame verstedelijking.

Bijlage 2

Duurzaamheid in Oosterenk

Susan van Kruijsbergen, 30-06-2017

Lievense CSO infra water milieu

Aanpak Kansen Duurzaamheid

1. Omgevingswijzer ingevuld
2. Kansen duurzaamheid toelichten
3. Gezamenlijk Ambitieweb invullen

Lievense CSO infra water milieu

Omgevingswijzer

- Brengt positieve en negatieve effecten in beeld

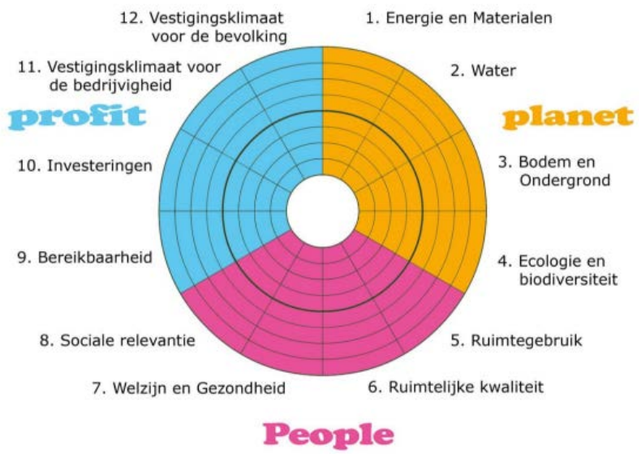

Lievense CSO infra water milieu

Omgevingswijzer

- Veel kansen voor verduurzaming t.o.v. huidige situatie

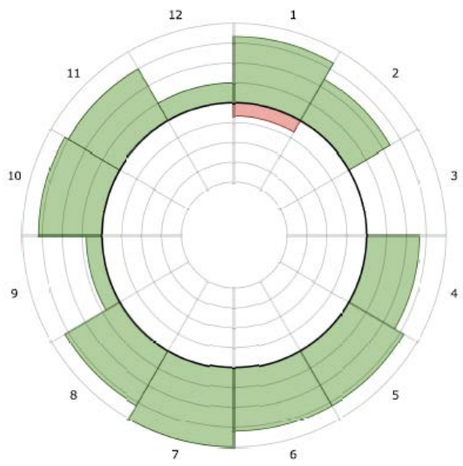

Lievense CSO infra water milieu

Omgevingswijzer

- Vervangen huidige parkeerplaatsen door **groen** en halfverhard:
  - Bijdrage aan klimaatverandering door tegengaan hittestress, betere waterafvoer
  - Biodiversiteit wordt vergroot
  - Groene ecologische structuur versterkt
  - Groene verbinding richting buitengebied, gemeente zou Dokter Spanjaardweg ook kunnen vergroenen
  - Positieve invloed op de (mentale) gezondheid

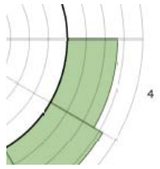

Ecologie en biodiversiteit

Omgevingswijzer

- Aansluiting op **fietsroutes**
  - Uitnodigend en faciliterend voor fietsers verhoogt belevingswaarde
  - Sociale veiligheid voor fietsers verbetert
  - Positief voor de fysieke gezondheid en luchtkwaliteit
  - Verbinding OV, NS-station op 11 minuten fietsen

Bereikbaarheid

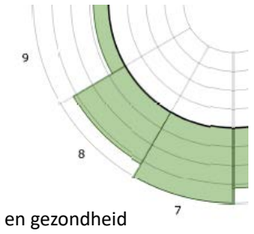

Welzijn en gezondheid

Omgevingswijzer

- **Doelgroepenanalyse** zorgt voor aansluiting bij wensen
  - Toekomstwaarde daardoor groot, mocht de vraag veranderen kan de indeling worden veranderd
  - Tekort op woningmarkt (starters/ sociale huur) daardoor opvangen
  - Huisvesting mensen die in gebied werken
  - Sociaal draagvlak voor project

Sociale relevantie

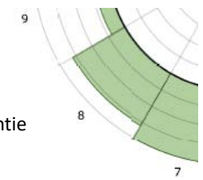

Omgevingswijzer

- Ruimtelijke kwaliteit/ **belevingswaarde** wordt veel groter
  - Gebied nodigt bewoners uit tot recreëren
  - Ontmoetingsplekken inrichten
  - Plaats voor lokale voorzieningen

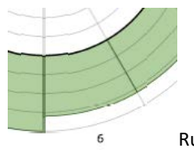

Ruimtelijke kwaliteit

Omgevingswijzer

- Thema **water** biedt kansen
  - Onverhard of halfverhard terrein zorgt betere afvoer water (klimaatbestendigheid)
  - Waterelement kan hittestress voorkomen door verkoeling én heeft een positief belevingseffect
  - Water vasthouden en bergen (afkoppelen, infiltratiekoffer) helpt wateroverlast voorkomen
  - Toekomstig watertekort tegen gaan door sproeien met regenwater

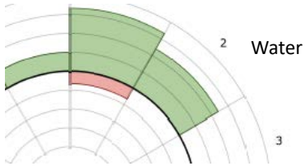

Omgevingswijzer

- Thema **water** biedt kansen
  - Onverhard of halfverhard terrein zorgt betere afvoer water (klimaatbestendigheid)
  - Waterelement kan hittestress voorkomen door verkoeling én heeft een positief belevingseffect
  - Water vasthouden en bergen (afkoppelen, infiltratiekoffer) helpt wateroverlast voorkomen
  - Toekomstig watertekort tegen gaan door sproeien met regenwater

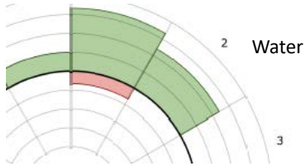

Omgevingswijzer

- Thema **energie en materialen** heeft veel potentie die nog niet volledig benut wordt
  - Verminderen energievraag door isolatie, schil en glas
  - Gebruik duurzame energie zoals WKO, luchtwarmtepompen (i.c.m. isolatie)
  - Fossiele brandstof zo efficiënt mogelijk gebruiken door Hr-ketels
  - Mogelijkheden tot uitwisseling energie met ziekenhuis oid onderzoeken
  - Gebruik duurzame materialen (FSC)
  - Hergebruik van materialen lijkt lastig te realiseren

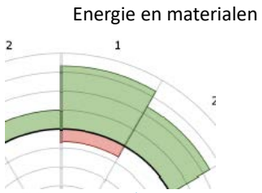

Ambitieweb – waar zetten we op in?

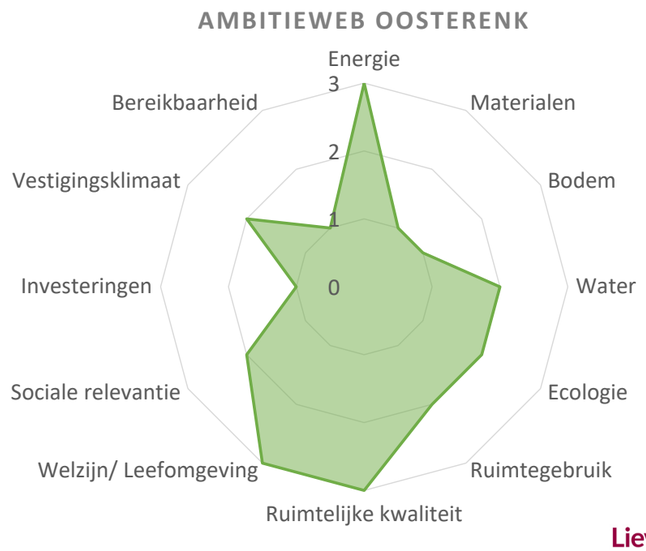

Bijlage 3

BARTELS INGENIEURS VOOR BOUW & INFRA

Lievense CSO intra water milieu

Project: Onderzoek woonstudio's Zwolle
Projectnummer: AN12414
Datum: 25-9-2017
Onderwerp: Verkenning varianten energiebesparing woning overzicht totaal

Verbetering per maatregel				label	maatregel 1	maatregel 2	maatregel 3	maatregel 4	maatregel 5	maatregel 6	maatregel 7	maatregel 8	maatregel 9	maatregel 10	maatregel 11	maatregel 12	maatregel 13	maatregel 14
				label bestaand					maatregel 1 en 4	maatregel 2 en 4	maatregel 3 en 4	maatregel 2 en 4 en HR++	maatregel 2 en 3 en 4	maatregel 9 en HR++ beglazing	maatregel 1 en EVHP warmtepomp	maatregel 1 en EVHP en 12x pv paneel	maatregel 1 en EVHP en 8x pv paneel + HR++	maatregel 1 en EVHP en 4x pv paneel
Woongebouw	Verd	Type	Stram.	Label														
26-34	BGG	C	E tot H	**Label E = 2,38**	Label D = 1,87	Label C = 1,40	Label C = 1,55	Label E = 2,25	Label C = 1,76	Label B = 1,31	Label C = 1,45	Label B = 1,23	Label A = 0,99	Label A = 0,92	Label B = 1.37			Label A = 1,19
26-34	BGG	B	5 tot 8	**Label E = 2,11**	Label C = 1,63	Label A = 1,18	Label B = 1,32	Label D = 1,97	Label C = 1,52	Label A = 1,08	Label B = 1,22	Label A = 1,03	Label A = 0,78	Label A = 0,73	Label A = 1.10			
26-34	BGG	A	C tot E	**Label E = 2,21**	Label C = 1,68	Label B = 1,21	Label B = 1,32	Label D = 2,09	Label C = 1,59	Label A = 1,13	Label B = 1,23				Label A = 1.11			
26-34	1	A	6 tot 8	**Label D = 2,09**	Label C = 1,58	Label A = 1,08	Label A = 1,18	Label D = 2,01	Label C = 1,53	Label A = 1,04	Label A = 1,13				Label A = 1.01			
26-34	1	A	A en C	**Label D = 2,04**	Label C = 1,55	Label A = 1,10	Label B = 1,20	Label D = 1,87	Label C = 1,43	Label A = 0,99	Label A = 1,08				Label A = 1.04			
26-34	2	A	3 en 5	**Label E = 2,23**	Label C = 1,67	Label A = 1,12	Label B = 1,22	Label E = 2,18	Label C = 1,64	Label A = 1,09	Label A = 1,19				Label A = 1.09			
26-34	2	A	A en C	**Label D = 2,09**	Label C = 1,58	Label A = 1,08	Label A = 1,18	Label D = 2,01	Label C = 1,53	Label A = 1,04	Label A = 1,13				Label A = 1.04			
26-34	3	B	5 tot 8	**Label D = 2,05**	Label C= 1,58	Label A = 1,15	Label B = 1,29	Label D = 1,88	Label C = 1,45	Label A = 1,03	Label A = 1,16				Label A = 1.08			
26-34	3	A	C tot E	**Label E = 2,13**	Label C= 1,61	Label A= 1,14	Label B = 1,24	Label D = 2,03	Label C = 1,53	Label A = 1,07	Label A = 1,16				Label A = 1.06			
26-34	4e	C	E tot H	**Label G = 2,95**	Label E = 2,39	Label D = 1,90	Label D = 2,07	Label G = 2,90	Label E = 2,35	Label D = 1,86	Label D = 2,03	Label C = 1,74	Label C = 1,54	Label C = 1,42	Label D = 1.99	Label B = 1.37	Label B = 1.37	

Bestaand	Collectief luchtbehandeling, collectief verwarming, individueel warm tapwater met elektrische boiler, koeling
Maatregel 1	Mechanische toe- en afvoer handmatig individueel + WTW, geen koeling
Maatregel 2	Maatregel 1 + individuele ketel
Maatregel 3	Maatregel 1 + 5 stuks PV panelen oppervlak=8,15m2 = 155Wp/m2
Maatregel 4	Spouw isolatie, dak isolatie, vloer isolatie
Maatregel 8	Combinatie van maatregel 2, maatregel 4 en HR++ beglazing
Maatregel 9	Combinatie van maatregel 2, maatregel 3 en maatregel 4
Maatregel 10	Combinatie van maatregel 9 en HR++
Maatregel 11	Mechanische toe- en afvoer handmatig individueel + WTW, geen koeling en EVHP warmtepomp (verwarming+tapwater) LTV vloerverwarming
Maatregel 12	Mechanische toe- en afvoer handmatig individueel + WTW, geen koeling en EVHP warmtepomp (verwarming+tapwater) LTV vloerverwarming + 12x pv paneel (zonder gelijkwaardigheidsverklaring) en overstek
Maatregel 13	Mechanische toe- en afvoer handmatig individueel + WTW, geen koeling en EVHP warmtepomp (verwarming+tapwater) LTV vloerverwarming + 8x pv paneel (zonder gelijkwaardigheidsverklaring) + zonwerend HR++ glas en overstek
Maatregel 14	Mechanische toe- en afvoer handmatig individueel + WTW, geen koeling en EVHP warmtepomp (verwarming+tapwater) LTV vloerverwarming + 4x pv paneel (zonder gelijkwaardigheidsverklaring)

Bijlage 4

Onderzoek bedrijven en milieuzonering
Transformatie van 3 kantoorpanden te Zwolle

Documentcode: 16A147.RAP002.NG.DB

Onderzoek bedrijven en milieuzonering
Transformatie van 3 kantoorpanden te Zwolle

Documentcode: 16A147.RAP002.NG.DB

Opdrachtgever
KS en Vandenbrink Retail Holland BV
Horsterengweg 5
3853 ME Ermelo

Contactpersoon opdrachtgever
De heer S. Dirksen

Contactpersoon LievenseCSO
Mevr. mr. D. Boer
+31 88 910 21 01
DBoer@LievenseCSO.com

Projectcode	16A147
Documentnummer	16A147.RAP002.NG.DB
Versiedatum	24 januari 2016
Status	Definitief

Autorisatie			
Documentnummer	Versiedatum	Status	
16A147.RAP002.NG.DB	24 januari 2016	Definitief	
Opgesteld door:	Functie	Datum	Paraaf
Mevrouw dr. ir. N. Geebelen	Senior Adviseur	24.01.2017	
Geverifieerd door:	Functie	Datum	Paraaf
Mevrouw ing. N.J.W. Pirovano LLB	Adviseur	24.01.2017	
Akkoord projectleider:	Functie	Datum	Paraaf
Mevrouw mr. D. Boer	Senior Jurist Omgevingsrecht	24.01.2017	

LIEVENSECSO MILIEU B.V.

BUNNIK
Postbus 2
3980 CA Bunnik
Regulierenring 6
3981 LB Bunnik

LEEUWARDEN
Postbus 422
8901 BE Leeuwarden
Orionweg 28
8938 AH Leeuwarden

DEVENTER
Postbus 2018
7420 AA Deventer
Gotlandstraat 26
7418 AZ Deventer

MAASTRICHT
Postbus 1323
6201 BH Maastricht
Sleperweg 10
6222 NK Maastricht

HOOGVLIET
Postbus 551
3190 AM Rotterdam-Hoogvliet
Hoefsmidstraat 41
3194 AA Rotterdam-Hoogvliet

E-mail: info@LievenseCSO.com
KvK-nummer: 30152124

Website: LievenseCSO.com
BTW-nummer: NL. 8075.03.368.B.01

IBAN:NL63 ABNA 0570208009

Inhoudsopgave

Hoofdstuk Pagina

1 Inleiding 1

2 Beoordelingssystematiek VNG-publicatie 2

3 Uitgangspunten 3

3.1 Algemeen 3
3.2 Bestemmingsplan 3

4 Toetsing bedrijven en milieuzonering 5

4.1 Ceintuurbaanzone 5
4.2 Stadion 5
4.3 Isala klinieken locatie Sophia 5
4.3.1 Traumahelikopters 6
4.3.2 Ambulances 6

5 Conclusie 7

Bijlagen

Bijlage 1 Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging

1 Inleiding

In opdracht van KS en Vandenbrink Retail Holland BV is een onderzoek bedrijven en milieuzonering uitgevoerd in het kader van de geplande transformatie van 3 kantoorpanden tot woningen aan de Dokter van Deenweg te Zwolle.

De aan de dokter van Deenweg 14-22, 30-34 en 74-80 gelegen kantoorgebouwen staan momenteel leeg. De opdrachtgever is voornemens deze gebouwen te transformeren naar woongebouwen met wooneenheden in de vorm van studio's. Ten behoeve van de noodzakelijke milieuhygiënische afweging in het kader van de ruimtelijke onderbouwing wordt voor de meest nabij gelegen bedrijven aansluiting gezocht bij het stappenplan uit de VNG-publicatie 'Bedrijven en milieuzonering'.

2 Beoordelingssystematiek VNG-publicatie

De VNG-publicatie is een algemeen geaccepteerd instrument om na te gaan of er sprake is van een goede ruimtelijke ordening in situaties waar woningen dicht bij bedrijven worden voorzien. In voorliggend onderzoek is gebruik gemaakt van de meest recente versie uit 2009. Het toetsingskader uit de VNG-publicatie bestaat uit 4 stappen. In stap 1 wordt een afweging gemaakt aan de hand van richtafstanden. De in de publicatie gegeven richtafstanden per bedrijfscategorie hebben betrekking op de milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar. De afstanden gelden tussen de perceelsgrens van het bedrijf en de gevels van woningen. Indien de afstanden worden gerespecteerd is er sprake van een milieuhygiënisch te verantwoorden situatie en een goede ruimtelijk ordening. Indien voor één van de milieuaspecten de afstand niet wordt gerespecteerd is nader onderzoek noodzakelijk om na te gaan of alsnog sprake kan zijn van een milieuhygiënisch verantwoorde situatie. In stap 2, 3 of 4 kan dan eventueel gemotiveerd worden afgeweken van de richtafstanden.

Richtafstanden (stap 1)

De richtafstanden voor verschillende bedrijfscategorieën worden vermeld in de lijst in bijlage 1 van de VNG-publicatie. De richtafstanden die in de lijst zijn opgenomen gelden voor het gebiedstype rustige woonwijk en rustig buitengebied. De richtafstanden kunnen, zonder dat dit ten koste gaat van het woon- en leefklimaat, met één afstandsstap worden verlaagd indien sprake is van omgevingstype gemengd gebied.

In geval van functiemenging wordt als voorbeeld verwezen naar de lijst in bijlage 4 van de VNG-publicatie. In de lijst voor functiemenging is gekozen voor een andere categorieaanduiding dan in de algemene lijst in bijlage 1. De activiteiten bestaan in dat geval uit de categorieën A, B of C overeenkomstig een bepaalde mate van toelaatbaarheid binnen het gebied waar functiemenging optreedt.

3 Uitgangspunten

3.1 Algemeen

Het plangebied is gelegen op kantorenpark Oosterenk aan de oostzijde van Zwolle en betreft 3 kavels met elk een kantoorgebouw. De drie gebouwen genaamd ‘Vermeer’, ‘Van Gogh’ en ‘Ferdinand Bol’ zijn onderdeel van een ensemble van 7 kantoorgebouwen. De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 3-1. De percelen worden aan de noordzijde begrens door de Dokter Spanjaardweg en aan de zuid- en oostzijde door de Dokter van Deenweg. Ten westen van het plan ligt de Ceintuurbaan.

Figuur 3-1 Ligging plangebied

3.2 Bestemmingsplan

In figuur 3-2 is met een rode pijl de globale ligging van de kantoorgebouwen op de vigerende bestemmingsplankaart weergegeven. De kantoorgebouwen maken deel uit van het bestemmingsplan Ceintuurbaanzone waar in hoofdzaak de bestemming ‘gemengd’ aanwezig is.
Dit bestemmingsplan wordt aan de oost- en zuidzijde begrensd door buitengebied. Ten noorden van de kantoorgebouwen liggen de Isala Klinieken locatie Sophia (zie figuur 3-2) met een eigen bestemmingsplan. Ten westen van de kantoorgebouwen zijn met name woonbestemmingen voorzien.

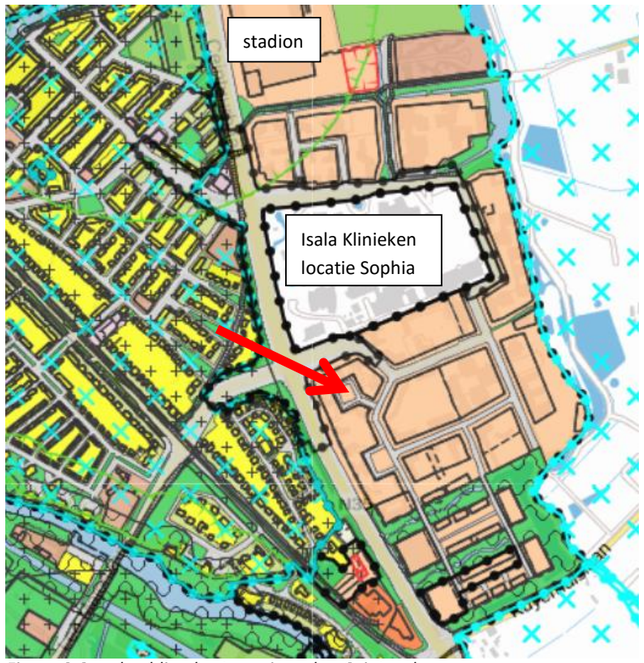

Figuur 3-2 verbeelding bestemmingsplan Ceintuurbaanzone

4 Toetsing bedrijven en milieuzonering

Op basis van de regels behorende bij de bestemmingsplannen Ceintuurbaanzone en Isala Klinieken locatie Sophia is vastgesteld welke categorie bedrijven hier maximaal gevestigd kunnen worden.

4.1 Ceintuurbaanzone

De staat van bedrijfsactiviteiten behorende bij het bestemmingsplan Ceintuurbaanzone is opgenomen in bijlage 1 van voorliggende rapportage. Het betreft een 'gebied met functiemenging'. Door middel van de lijst in bijlage 1 is aangegeven welke functies *binnen* het gebied onder welke voorwaarden toelaatbaar zijn. Alle toegelaten activiteiten betreffen categorie A activiteiten zijnde:

Activiteiten die zodanig weinig milieubelastend voor hun omgeving zijn, dat deze aanpandig aan woningen – in gebieden met functiemenging – kunnen worden uitgevoerd.

Voor de aanwezige (en eventueel toekomstige) bedrijven binnen het bestemmingsplan Ceintuurbaanzone geldt bijgevolg dat de transformatie van 3 kantoorgebouwen tot woongebouwen niet zal leiden tot een belemmering van de bedrijfsvoering. Bovendien kan worden geconcludeerd dat ten gevolge van de bedrijven binnen het bestemmingsplan Ceintuurbaanzone een goed woon- en leefklimaat te verwachten is bij de nieuwe woningen.

4.2 Stadion

Ten noorden van de Isala Klinieken locatie Sophia is, binnen het bestemmingsplan Ceintuurbaanzone, een stadion gesitueerd (zie figuur 3-2). Conform bijlage 1 van de VNG-publicatie is dit overeenkomstig milieucategorie 4.2 met een bijbehorende minimale richtafstand van 300 m voor het gebiedstype rustige woonwijk en rustig buitengebied. Voor het gebiedstype gemengd gebied is een afstand van 200 m voldoende.

Het stadion ligt op een afstand van meer dan 500 meter van de te transformeren kantoorgebouwen. Het realiseren van woningen op deze locatie zal bijgevolg geen belemmering opleveren voor de activiteiten van het stadion. Ook zal de aanwezigheid van het stadion niet leiden tot een onacceptabel woon- en leefklimaat bij de nieuwe woningen.

4.3 Isala klinieken locatie Sophia

Conform bijlage 1 van de VNG-publicatie behoort een ziekenhuis tot milieucategorie 2 met een bijbehorende minimale richtafstand van 30 m voor het gebiedstype rustige woonwijk en rustig buitengebied. Voor het gebiedstype gemengd gebied is een afstand van 10 m voldoende.

De afstand van de nieuwe woningen tot plangrens van de Isala klinieken bedraagt meer dan 30 meter. Aan de richtafstand is voldaan. De situatie is milieuhygiënisch te verantwoorden.

4.3.1 Traumahelikopters

De Isala klinieken zijn bereikbaar voor traumahelikopters. Isala is echter geen standplaats voor helikopters. De frequentie waarop gevlogen wordt is circa 80 vliegbewegingen per jaar. De helikopters hebben vastgelegde aan- en afvliegroutes. Deze routes zijn door de inspectie Verkeer en Waterstaat bepaald. Er zijn drie routes die over bebouwd gebied van Zwolle heen gaan. Eén route gaat over Assendorp-Schelle naar het zuidwesten. Eén route gat over het noordwesten over Diezerpoort en Holtebroek en de derde naar het noorden over Berkum.
Omdat de vliegroutes niet over de te transformeren kantoorgebouwen voeren en het aantal vliegbewegingen per jaar beperkt is tot circa 80 bewegingen, wordt de situatie beschouwd als milieuhygiënisch te verantwoorden.

4.3.2 Ambulances

De ingang van de dienst spoed is gesitueerd aan de Dokter van Heesweg in het noordwestelijk deel van de ziekenhuisterreinen. Ambulances die vanuit/naar het zuiden komen zullen de nieuwe woningen passeren wanneer ze over de Ceintuurbaan rijden. Uitgangspunt is dat de prognoses van de etmaalintensiteiten op de Ceintuurbaan rekening houden met deze ambulances en dat optredende geluidbelastingen ten gevolge van voorbijrijdende ambulances (exclusief het eventuele gebruik van geluidsignalen) bijgevolg beschouwd worden in het akoestisch onderzoek wegverkeer (zie hiervoor onze rapportagemet referentie 16A147.RAP02.NG d.d. januari 2017).

Doordat er momenteel ook woningen gesitueerd zijn direct naast de Ceintuurbaan en op kortere afstand van de ingang van de dienst spoed, zijn deze woningen bepalend zijn voor de bedrijfsvoering van de ambulancepost van de dienst spoed. De nieuwe woningen zullen bijgevolg niet belemmerend zijn.

Piekgeluiden ten gevolge van het uitrukken van ambulances met sirene zijn in het Activiteitenbesluit uitgesloten van toetsing. Dit wil niet zeggen dat in de situatie dat een ambulance met een sirene uitrukt er geen sprake kan zijn van hinder. De afweging dat het een acceptabele situatie betreft is echter reeds gemaakt bij de locatiekeuze voor het (nieuwe) ziekenhuis in relatie tot dichterbij gelegen bestaande woningen.

5 Conclusie

In opdracht van KS en Vandenbrink Retail Holland BV is een onderzoek bedrijven en milieuzonering uitgevoerd in het kader van de geplande transformatie van drie kantoorpanden tot woningen aan de Dokter van Deenweg te Zwolle.

De aan de dokter van Deenweg 14-22, 30-34 en 74-80 gelegen kantoorgebouwen staan momenteel leeg. De opdrachtgever is voornemens deze gebouwen te transformeren naar woongebouwen met wooneenheden in de vorm van studio's. Ten behoeve van de noodzakelijke milieuhygiënische afweging in het kader van de ruimtelijke onderbouwing wordt voor de meest nabij gelegen bedrijven aansluiting gezocht bij het stappenplan uit de VNG-publicatie "Bedrijven en milieuzonering".

Voor de aanwezige bedrijven in de nabijheid van de betreffende kantoorpanden geldt dat de maatgevende richtafstand op basis van de VNG-publicatie gerespecteerd wordt of dat et categorie A activiteiten betreffen in een 'gebied met functiemenging'. Er is derhalve sprake van een milieuhygiënisch te verantwoorden situatie met een acceptabel woon- en leefklimaat bij de nieuwe woningen. De woningen zullen bovendien de aanwezige bedrijven niet belemmeren in hun bedrijfsvoering.

Bijlagen

Bijlage 1 Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging

Lievense CSO
infra water milieu

SBI-CODE	nummer	OMSCHRIJVING	TOELAATBAAR IN BESTEMMING	NIET TOELAATBAAR	CATEGORIE
01	-	LANDBOUW EN DIENSTVERLENING T.B.V. DE LANDBOUW			
016	0	Dienstverlening t.b.v. de landbouw:			
016	2	- algemeen (o.a. loonbedrijven), b.o < 500 m²		N	**B**
016	4	- plantsoenendiensten en hoveniersbedrijven, b.o. < 500 m²		N	**B**
0162		Kl-stations		N	**B**
10, 11	-				
10, 11	-	VERVAARDIGING VAN VOEDINGSMIDDELEN EN DRANKEN			
101, 102	0	Slachterijen en overige vleesverwerking:			
101	6	- vleeswaren- en vleesconservenfabrieken, p.o. < 200 m²		N	**B**
1052	2	Consumptie-ijsfabrieken, p.o. < 200 m²		N	**B**
1071	1	Broodfabrieken, brood- en banketbakkerijen, charge-ovens, v.c.< 7.500 kg meel/week		N	**B**
10821	0	Verwerking cacaobonen en vervaardiging chocolade- en suikerwerk:			
10821	3	- Cacao- en chocoladefabrieken- vervaardigen van chocoladewerken met p.o. < 200 m²		N	**B**
10821	6	- Suikerwerkfabrieken zonder suiker branden, p.o. < 200 m²		N	**B**
1102 t/m 1104		Vervaardiging van wijn, cider e.d.		N	**B**
13	-				
13	-	VERVAARDIGING VAN TEXTIEL			
139		Vervaardiging van textielwaren		N	**B**
139, 143		Vervaardiging van gebreide en gehaakte stoffen en artikelen		N	**B**
14	-				
14	-	VERVAARDIGING VAN KLEDING; BEREIDEN EN VERVEN VAN BONT			
141		Vervaardiging kleding van leer		N	**B**
141		Vervaardiging van kleding en -toebehoren (excl. van leer)		N	**C**
16	-				
16	-	HOUTINDUSTRIE EN VERVAARDIGING ARTIKELEN VAN HOUT, RIET, KURK E.D.			
162	1	Timmerwerkfabrieken, vervaardiging overige artikelen van hout, p.o. < 200 m2		N	**B**
162902		Kurkwaren-, riet- en vlechtwerkfabrieken		N	**B**
58	-				
58	-	UITGEVERIJEN, DRUKKERIJEN EN REPRODUKTIE VAN OPGENOMEN MEDIA			
581		Uitgeverijen (kantoren)	W, W-MG		**A**
18129		Kleine drukkerijen en kopieerinrichtingen		N	**B**
1814	A	Grafische afwerking	W, W-MG		**A**
1814	B	Binderijen		N	**B**
1813		Grafische reproduktie en zetten		N	**B**
1814		Overige grafische aktiviteiten		N	**B**
182		Reproduktiebedrijven opgenomen media	W, W-MG		**A**
20	-				
20	-	VERVAARDIGING VAN CHEMISCHE PRODUKTEN			
2120	0	Farmaceutische produktenfabrieken:			
2120	2	- verbandmiddelenfabrieken		N	**C**
23	-				
23	-	VERVAARDIGING VAN GLAS, AARDEWERK, CEMENT-, KALK- EN GIPSPRODUKTEN			
231		Glasbewerkingsbedrijven		N	**B**
232, 234	0	Aardewerkfabrieken:			
232, 234	1	- vermogen elektrische ovens totaal < 40 kW		N	**B**

SBI-CODE	nummer	OMSCHRIJVING	TOELAATBAAR IN BESTEMMING	NIET TOELAATBAAR	CATEGORIE
237	0	Natuursteenbewerkingsbedrijven:			
237	2	- zonder breken, zeven en drogen p.o. < 2.000 m²		N	**B**
2391		Slijp- en polijstmiddelen fabrieken		N	**B**
25	-				
25	-	VERVAARD. EN REPARATIE VAN PRODUKTEN VAN METAAL (EXCL. MACH./TRANSPORTMIDD.)			
251, 331	1a	- gesloten gebouw, p.o. < 200 m2		N	**B**
255, 331	B1	Smederijen, lasinrichtingen, bankwerkerijen e.d., p.o. < 200 m2		N	**B**
2562, 3311	2	Overige metaalbewerkende industrie, inpandig, p.o. <200m2		N	**B**
259, 331	B	Overige metaalwarenfabrieken n.e.g.; inpandig, p.o. <200 m2		N	**B**
26, 28, 33	-				
26, 28, 33	-	VERVAARDIGING VAN KANTOORMACHINES EN COMPUTERS			
26, 28, 33	A	Kantoormachines- en computerfabrieken incl. reparatie		N	**B**
26, 32, 33	-				
26, 32, 33	-	VERVAARDIGING VAN MEDISCHE EN OPTISCHE APPARATEN EN INSTRUMENTEN			
26, 32, 33	A	Fabrieken voor medische en optische apparaten en instrumenten e.d. incl. reparatie			**B**
31	-				
31	-	VERVAARDIGING VAN MEUBELS EN OVERIGE GOEDEREN N.E.G.			
9524	2	Meubelstoffeerderijen b.o. < 200 m2	W, W-MG		**A**
321		Fabricage van munten, sieraden e.d.		N	**B**
322		Muziekinstrumentenfabrieken		N	**B**
32991		Sociale werkvoorziening		N	**B**
35	-				
35	-	PRODUKTIE EN DISTRIB. VAN STROOM, AARDGAS, STOOM EN WARM WATER			
35	C0	Elektriciteitsdistributiebedrijven, met transformatorvermogen:			
35	C1	- < 10 MVA		N	**B**
35	D0	Gasdistributiebedrijven:			
35	D3	- gas: reduceer-, compressor-, meet- en regelinst. Cat. A	W, W-MG		**A**
35	D4	- gasdrukregel- en meetruimten (kasten en gebouwen), cat. B en C		N	**B**
35	E0	Warmtevoorzieningsinstallaties, gasgestookt:			
35	E2	- blokverwarming		N	**B**
36	-				
36	-	WINNING EN DISTRIBUTIE VAN WATER			
36	B0	Waterdistributiebedrijven met pompvermogen:			
36	B1	- < 1 MW		N	**B**
41, 42, 43	-				
41, 42, 43	-	BOUWNIJVERHEID			
41, 42, 43	3	Aannemersbedrijven met werkplaats, b.o. < 1000 m^2		N	**B**
45, 47	-				
45, 47	-	HANDEL/REPARATIE VAN AUTO'S, MOTORFIETSEN; BENZINESERVICESTATIONS			
451, 452, 454		Handel in auto's en motorfietsen, reparatie- en servicebedrijven		N	**B**
45204	B	Autobeklederijen		N	**A**
45205		Autowasserijen		N	**B**
453		Handel in auto- en motorfietsonderdelen en -accessoires		N	**B**
46	-				
46	-	GROOTHANDEL EN HANDELSBEMIDDELING			
461		Handelsbemiddeling (kantoren)	W, W-MG		**A**
4634		Grth in dranken		N	**C**

SBI-CODE	nummer	OMSCHRIJVING	TOELAATBAAR IN BESTEMMING	NIET TOELAATBAAR	CATEGORIE
4635		Grth in tabaksprodukten		N	**C**
4636		Grth in suiker, chocolade en suikerwerk		N	**C**
4637		Grth in koffie, thee, cacao en specerijen		N	**C**
464, 46733		Grth in overige consumentenartikelen		N	**C**
46499	0	Grth in vuurwerk en munitie:			
46499	1	- consumentenvuurwerk, verpakt, opslag < 10 ton		N	**C**
4673	0	Grth in hout en bouwmaterialen:			
5153	1	- algemeen		N	**C**
4673	2	- indien b.o. =< 2000 m2		N	**B**
5153.4	4	zand en grind:			
46735	6	- indien b.o. =< 200 m²		N	**B**
4674	0	Grth in ijzer- en metaalwaren en verwarmingsapparatuur:			
5154	1	- algemeen		N	**C**
4674	2	- indien b.o. =<2.000 m²		N	**B**
4676		Grth in overige intermediaire goederen		N	**C**
466	2	Grth in machines en apparaten, exclusief machines voor de bouwnijverheid		N	**C**
466, 469		Overige grth (bedrijfsmeubels, emballage, vakbenodigdheden e.d.		N	**C**
47	-				
47	-	DETAILHANDEL EN REPARATIE T.B.V. PARTICULIEREN			
47	A	Detailhandel voor zover n.e.g.		N	**A**
471		Supermarkten, warenhuizen		N	**B**
4722, 4723		Detailhandel vlees, wild, gevogelte, met roken, koken, bakken		N	**A**
4724		Detailhandel brood en banket met bakken voor eigen winkel		N	**A**
4773, 4774		Apotheken en drogisterijen		N	**A**
4778		Detailhandel in vuurwerk tot 10 ton verpakt		N	**A**
952		Reparatie t.b.v. particulieren (excl. auto's en motorfietsen)	W, W-MG		**A**
55	-				
55	-	LOGIES-, MAALTIJDEN- EN DRANKENVERSTREKKING			
5510		Hotels en pensions met keuken, conferentie-oorden en congrescentra		N	**A**
561		Restaurants, cafetaria's, snackbars, ijssalons met eigen ijsbereiding, viskramen e.d.		N	**A**
563	1	Café's, bars		N	**A**
563	2	Discotheken, muziekcafé's		N	**B**
5629		Kantines		N	**A**
562		Cateringbedrijven		N	**B**
49	-				
49	-	VERVOER OVER LAND			
493		Taxibedrijven		N	**B**
494	1	Goederenwegvervoerbedrijven (zonder schoonmaken tanks), b.o. =< 1.000 m²		N	**C**
495		Pomp- en compressorstations van pijpleidingen		N	**B**
50, 51	-				
50, 51	-	VERVOER OVER WATER / DOOR DE LUCHT			
50, 51	A	Vervoersbedrijven (uitsluitend kantoren)	W, W-MG		**A**
52	-				
52	-	DIENSTVERLENING T.B.V. HET VERVOER			
5221	1	Autoparkeerterreinen, parkeergarages		N	**C**
5222		Overige dienstverlening t.b.v. vervoer (kantoren)	W, W-MG		**A**
791		Reisorganisaties	W, W-MG		**A**
5229		Expediteurs, cargadoors (kantoren)	W, W-MG		**A**

27/05/2013 **STAAT VAN BEDRIJFSACTIVITEITEN BIJ FUNCTIEMENGING** 4/5
versie 1 **bestemmingsplan Ceintuurbaanzone**

SBI-CODE	nummer	OMSCHRIJVING	TOELAATBAAR IN BESTEMMING	NIET TOELAATBAAR	CATEGORIE
53	-				
53	-	POST EN TELECOMMUNICATIE			
531, 532		Post- en koeriersdiensten		N	**C**
61	A	Telecommunicatiebedrijven	W, W-MG		**A**
61	B0	zendinstallaties:			
61	B2	- FM en TV		N	**B**
64, 65, 66	-				
64, 65, 66	-	FINANCIELE INSTELLINGEN EN VERZEKERINGSWEZEN			
64, 65, 66	A	Banken, verzekeringsbedrijven, beurzen		N	**B**
41, 68	-				
41, 68	-	VERHUUR VAN EN HANDEL IN ONROEREND GOED			
41, 68	A	Verhuur van en handel in onroerend goed	W, W-MG		**A**
71	-				
77	-	VERHUUR VAN TRANSPORTMIDDELEN, MACHINES, ANDERE ROERENDE GOEDEREN			
7711		Personenautoverhuurbedrijven		N	**B**
7712, 7739		Verhuurbedrijven voor transportmiddelen (excl. personenauto's)		N	**C**
773		Verhuurbedrijven voor machines en werktuigen		N	**C**
772		Verhuurbedrijven voor roerende goederen n.e.g.		N	**C**
62	-				
62	-	COMPUTERSERVICE- EN INFORMATIETECHNOLOGIE			
62	A	Computerservice- en informatietechnologie-bureau's e.d.	W, W-MG		**A**
58, 63	B	Datacentra		N	**B**
72	-				
72	-	SPEUR- EN ONTWIKKELINGSWERK			
722		Maatschappij- en geesteswetenschappelijk onderzoek	W, W-MG		**A**
74	-				
63, 69t/m71, 73, 74, 77, 78, 80t/m82	-	OVERIGE ZAKELIJKE DIENSTVERLENING			
63, 69t/m71, 73, 74, 77, 78, 80t/m82	A	Overige zakelijke dienstverlening: kantoren	W, W-MG		**A**
74203		Foto- en filmontwikkelcentrales		N	**C**
82992		Veilingen voor huisraad, kunst e.d.		N	**A**
84	-				
84	-	OPENBAAR BESTUUR, OVERHEIDSDIENSTEN, SOCIALE VERZEKERINGEN			
84	A	Openbaar bestuur (kantoren e.d.)	W, W-MG		**A**
8425		Brandweerkazernes		N	**C**
85	-				
85	-	ONDERWIJS			
852, 8531		Scholen voor basis- en algemeen voortgezet onderwijs		N	**B**
8532, 854, 855		Scholen voor beroeps-, hoger en overig onderwijs		N	**B**

27/05/2013 **STAAT VAN BEDRIJFSACTIVITEITEN BIJ FUNCTIEMENGING** 5/5
versie 1 **bestemmingsplan Ceintuurbaanzone**

SBI-CODE	nummer	OMSCHRIJVING	TOELAATBAAR IN BESTEMMING	NIET TOELAATBAAR	CATEGORIE
86	-				
86	-	GEZONDHEIDS- EN WELZIJNSZORG			
8621, 8622, 8623		Artsenpraktijken, klinieken en dagverblijven	W, W-MG		**A**
8691, 8692		Consultatiebureaus	W, W-MG		**A**
871	1	Verpleeghuizen		N	**B**
8891	2	Kinderopvang		N	**B**
37, 38, 39	-				
37, 38, 39	-	MILIEUDIENSTVERLENING			
3700	B	rioolgemalen		N	**B**
94	-				
94	-	DIVERSE ORGANISATIES			
941, 942		Bedrijfs- en werknemersorganisaties (kantoren)	W, W-MG		**A**
9491		Kerkgebouwen e.d.		N	**B**
94991	A	Buurt- en clubhuizen		N	**B**
59	-				
59	-	CULTUUR, SPORT EN RECREATIE			
5914		Bioscopen		N	**C**
9004		Theaters, schouwburgen, concertgebouwen, evenementenhallen		N	**C**
8552		Muziek- en balletscholen		N	**B**
85521		Dansscholen		N	**B**
9101, 9102		Bibliotheken, musea, ateliers, e.d.	W, W-MG		**A**
931	0	Zwembaden: overdekt		N	**C**
931	A	Sporthallen		N	**B**
931	B	Bowlingcentra		N	**B**
931	0	Schietinrichtingen:			
931	2	- binnenbanen: boogbanen		N	**A**
931	F	Sportscholen, gymnastiekzalen		N	**B**
9200		Casino's		N	**C**
92009		Amusementshallen		N	**B**
96	-				
96	-	OVERIGE DIENSTVERLENING			
96013	A	Wasverzendinrichtingen		N	**B**
96013	B	Wasserettes, wassalons	W, W-MG		**A**
9602		Kappersbedrijven en schoonheidsinstituten	W, W-MG		**A**
9603	0	Begrafenisondernemingen: uitvaartcentra	W, W-MG		**A**
9313, 9604		Fitnesscentra, badhuizen en sauna-baden		N	**B**
9609	B	Persoonlijke dienstverlening n.e.g.	W, W-MG		**A**

Bijlage 5

Akoestisch onderzoek wegverkeer
Dokter van Deenweg te Zwolle

Documentcode: 16A147.RAP003.NG.GL

Akoestisch onderzoek wegverkeer
Dokter van Deenweg te Zwolle

Documentcode: 16A147.RAP003.NG.GL

Opdrachtgever
KS en Vandenbrink Retail Holland B.V.
Horsterengweg 5
3853 ME Ermelo

Contactpersoon opdrachtgever
De heer S. Dirksen

Contactpersoon LievenseCSO
Mevrouw mr. D.R. Boer
+31 88 910 21 01
DBoer@LievenseCSO.com

Projectcode	16A147
Documentnummer	16A147.RAP003.NG.GL
Versiedatum	30 mei 2017
Status	Definitief

Autorisatie			
Documentnummer	Versiedatum	Status	
16A147.RAP003.NG.GL	30 mei 2017	Definitief	
Opgesteld door:	Functie	Datum	Paraaf
Mevrouw dr. ir. N. Geebelen	Senior Adviseur	30.05.2017	
Geverifieerd door:	Functie	Datum	Paraaf
Mevrouw ing. N. Pirovano LLB	Adviseur lucht en geluid	30.05.2017	
Akkoord projectleider:	Functie	Datum	Paraaf
Mevrouw mr. D. Boer	Senior Jurist Omgevingsrecht	30.05.2017	

LIEVENSECSO MILIEU B.V.

BUNNIK
Postbus 2
3980 CA Bunnik
Regulierenring 6
3981 LB Bunnik

LEEUWARDEN
Postbus 422
8901 BE Leeuwarden
Orionweg 28
8938 AH Leeuwarden

DEVENTER
Postbus 2018
7420 AA Deventer
Gotlandstraat 26
7418 AZ Deventer

MAASTRICHT
Postbus 1323
6201 BH Maastricht
Sleperweg 10
6222 NK Maastricht

HOOGVLIET
Postbus 551
3190 AM Rotterdam-Hoogvliet
Hoefsmidstraat 41
3194 AA Rotterdam-Hoogvliet

E-mail: info@LievenseCSO.com
KvK-nummer: 30152124

Website: LievenseCSO.com
BTW-nummer: NL. 8075.03.368.B.01

IBAN:NL63 ABNA 0570208009

Inhoudsopgave

Hoofdstuk Pagina

1 Inleiding en samenvatting 1
2 Algemeen 2
3 Wettelijk kader 4
3.1 Wet geluidhinder algemeen 4
3.1.1 Geluidbelasting 4
3.1.2 Voorkeursgrenswaarde en hogere waarde 4
3.1.3 Cumulatie 5
3.2 Wegverkeerslawaai 6
3.2.1 Zones langs wegen 6
3.2.2 Grenswaarden 6
3.2.3 Aftrek art. 110g Wgh 7
3.3 Gemeentelijk geluidbeleid 7
4 Uitgangspunten onderzoek 8
4.1 Aangeleverde stukken 8
4.2 Gegevens wegverkeer 8
4.3 Rekenmethode 9
4.4 Akoestisch overdrachtsmodel 9
5 Berekeningen 10
5.1 Resultaten 10
5.2 Toetsing 12
5.3 Cumulatie Wgh 12
6 Onderzoek maatregelen en aanvraag hogere waarden 13
6.1 Algemeen 13
6.2 Maatregelen ter reductie van de geluidbelasting 13
6.2.1 Maatregelen aan de bron 13
6.2.2 Maatregelen in de overdracht 14
6.2.3 Maatregelen bij de ontvanger 14
6.3 Toets aan gemeentelijk geluidbeleid 16
6.4 Aanvraag hogere waarden 16

Bijlagen

Bijlage 1	Gegevens wegverkeer
Bijlage 2	Grafische weergave rekenmodellen
Bijlage 3	Invoergegevens rekenmodellen
Bijlage 4	Rekenresultaten geluidbelastingen
Bijlage 5	Grafische weergave rekenresultaten
Bijlage 6	Gecumuleerde geluidbelastingen

1 Inleiding en samenvatting

In opdracht van KS en Vandenbrink Retail Holland B.V. is een akoestisch onderzoek wegverkeer uitgevoerd in het kader van de geplande transformatie van drie kantoorpanden tot woningen aan de Dokter van Deenweg te Zwolle.

De aan de Dokter van Deenweg 14-22, 30-34 en 74-80 gelegen kantoorgebouwen staan momenteel leeg. De opdrachtgever is voornemens deze gebouwen te transformeren naar woongebouwen met wooneenheden in de vorm van studio's. Om deze transformatie mogelijk te maken is onder ander een toets aan de Wet geluidhinder (Wgh) noodzakelijk. De nieuwe woningen zijn krachtens de Wgh geluidgevoelig en gelegen binnen de geluidzones van de Ceintuurbaan, de Leo Majorweg, de Dokter Spanjaardweg, de Dokter van Deenweg en de Dokter Klinkertweg. Geluidoverdrachtsmodellen zijn opgesteld om de te verwachten geluidbelastingen op de nieuwe woningen te bepalen en deze te toetsen aan de grenswaarden uit de Wet geluidhinder.

Omdat uit de toetsing is gebleken dat de voorkeursgrenswaarde uit de Wgh wordt overschreden, is in het kader van een aanvraag hogere grenswaarden, tevens getoetst aan de 'Beleidsregel Hogere waarden Wet geluidhinder' d.d. 2 april 2007 die door de gemeente Zwolle is vastgesteld.

2 Algemeen

Het plangebied is gelegen op kantorenpark Oosterenk aan de oostzijde van Zwolle en betreft drie kavels met elk een kantoorgebouw. De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 2-1. De percelen worden aan de noordzijde begrensd door de Dokter Spanjaardweg en aan de zuid- en oostzijde door de Dokter van Deenweg. Ten westen van het plan ligt de Ceintuurbaan. De gebouwen zijn gelegen binnen de geluidzones van de Ceintuurbaan, de Leo Majorweg, de Dokter Spanjaardweg, de Dokter van Deenweg en de Dokter Klinkertweg. Overige wegen in de omgeving van het plangebied zijn vanwege de afstand en/of tussengelegen afschermende bebouwing niet relevant en worden in voorliggende toets Wet geluidhinder niet beschouwd.

Figuur 2-1 Ligging plangebied

De drie gebouwen genaamd 'Vermeer', 'Van Gogh' en 'Ferdinand Bol' zijn onderdeel van een ensemble van 7 kantoorgebouwen. De opdrachtgever is voornemens deze gebouwen te transformeren naar woongebouwen met wooneenheden in de vorm van studio's. De basisstructuur van de gebouwen blijft gehandhaafd. In de voormalige kantoorzones wil men 29 studio's (per gebouw) onderbrengen, zoals weergegeven in figuur 2-2. In totaal omvat het plan 87 nieuwe wooneenheden.

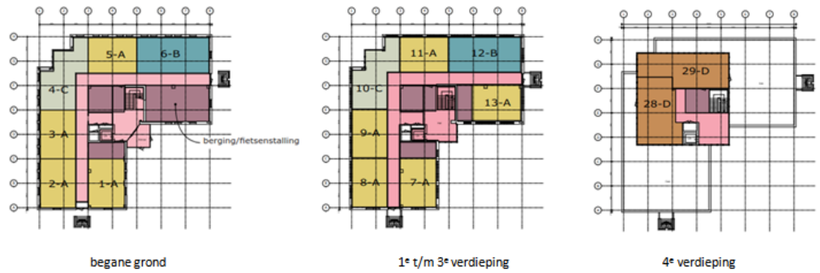

Figuur 2-2 Gebouwindeling

3 Wettelijk kader

3.1 Wet geluidhinder algemeen

De Wgh beoogt de burger te beschermen tegen te hoge geluidbelastingen. In deze wet zijn onder meer de normen voor geluid als gevolg van wegverkeerslawaai, railverkeerslawaai en industrielawaai vastgelegd. Bij ruimtelijke plannen dient rekening gehouden te worden met de in de Wgh opgenomen grenswaarden en bepalingen. In de Wgh gelden voorkeursgrenswaarden en maximaal toelaatbare grenswaarden voor de geluidbelasting op de gevel van een geluidgevoelige bestemming.

Tot de geluidgevoelige bestemmingen worden gerekend woningen, andere geluidsgevoelige gebouwen (o.a. onderwijsgebouwen, ziekenhuizen, kinderdagverblijven) en geluidsgevoelige terreinen (zoals woonwagenstandplaatsen en ligplaatsen voor woonschepen).

De grenswaarden zijn niet van toepassing op een zogenaamde dove gevel. Dit is:

- een bouwkundige constructie waarin geen te openen delen aanwezig zijn en met een in NEN 5077 bedoelde karakteristieke geluidwering die ten minste gelijk is aan het verschil tussen de geluidbelasting van die constructie en 33 dB (voor weg- en spoorweglawaai), alsmede;
- een bouwkundige constructie waarin alleen bij uitzondering te openen delen aanwezig zijn, mits de delen niet direct grenzen aan een geluidgevoelige ruimte.

3.1.1 Geluidbelasting

De geluidbelasting vanwege een weg wordt berekend in de Europese dosismaat L day-evening-night (L_{den}) in dB. De dagperiode is gelegen tussen 07.00 uur en 19.00 uur, de avondperiode bestaat uit de periode gelegen tussen 19.00 uur en 23.00 uur en de nachtperiode is gelegen tussen 23.00 en 07.00 uur. Het L_{den} houdt rekening met een straffactor voor de avond- en nachtperiode omdat het geluid in de avond- en nachtperiode als hinderlijker wordt ervaren dan overdag. De bepaling van het L_{den} verloopt volgens het gestelde in art 1 Wgh.

De berekende geluidbelasting wordt gepresenteerd als een afgeronde waarde waarbij geldt dat een berekende waarde die eindigt op 0,50 wordt afgerond naar de meest nabij gelegen even waarde. Een berekende geluidbelasting van 48,50 dB wordt dus afgerond gepresenteerd als 48 dB.

3.1.2 Voorkeursgrenswaarde en hogere waarde

In de Wgh zijn (voorkeurs)grenswaarden vastgesteld voor de geluidbelasting afkomstig van verschillende geluidsbronnen. Bij overschrijding van de voorkeursgrenswaarde maar niet van de maximale ontheffingswaarde kan een ontheffing van de voorkeursgrenswaarde worden aangevraagd bij het bevoegd gezag (art. 110a lid 1 Wgh). Een dergelijke ontheffing wordt een hogere waarde genoemd.

Wanneer ook de maximale te verlenen ontheffingswaarde wordt overschreden zijn in principe geen woonbestemmingen of andere geluidsgevoelige bestemmingen mogelijk tenzij deze worden voorzien van dove gevels of andere (geluidreducerende) maatregelen.

Het bevoegd gezag voor het vaststellen van hogere grenswaarden in het kader van de Wet Geluidhinder is het College van Burgemeester en Wethouders (hierna B&W) van de gemeente waarin het plan is gelegen. De Wgh dan wel het aanhangend “Besluit geluidhinder” bevat gronden op basis waarvan mag worden afgeweken van de voorkeursgrenswaarden. De bevoegdheid tot het vaststellen van een hogere waarde vindt echter slechts toepassing indien zogenoemde bronmaatregelen of overdrachtsmaatregelen onvoldoende doeltreffend zijn, dan wel overwegende bezwaren ontmoeten van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of financiële aard (art. 110a lid 5 Wgh). Om dit aan te kunnen tonen geldt een onderzoeksplicht. Dit houdt in dat in ieder geval een onderzoek moet worden uitgevoerd naar de geluidbelasting zonder geluidreducerende maatregelen. Bij overschrijding van de voorkeursgrenswaarden moet de effectiviteit van maatregelen worden onderzocht om de geluidbelasting te reduceren tot de hoogst toelaatbare geluidbelasting respectievelijk de voorkeursgrenswaarde.

Ten slotte kan bij algemene maatregel van bestuur worden bepaald dat de bevoegdheid tot het vaststellen van hogere waarden alleen in bij die maatregel aan te geven gevallen kan worden toegepast (art. 110a lid 5 Wgh). Deze algemene maatregel van bestuur is het Besluit geluidhinder waarin in hoofdstuk 5 bepalingen zijn opgenomen met betrekking tot een verzoek om een hogere waarde als bedoeld in art. 110a lid 3 Wgh. In een “Hogere waarde beleid” kan het bevoegd gezag aangeven in welke situaties en onder welke voorwaarden zij zal meewerken aan een verzoek.

3.1.3 Cumulatie

Art. 110f Wgh schrijft voor dat bij het vaststellen van hogere grenswaarden rekening wordt gehouden met de cumulatie van meerdere geluidbronnen. De wijze waarop de cumulatieve geluidbelasting dient te worden bepaald is opgenomen in art. 1.4 van het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012. Volgens het gestelde in genoemd voorschrift wordt deze rekenmethode toegepast indien er sprake is van blootstelling aan meer dan één geluidbron. Daarbij moet vastgesteld worden of er sprake is van relevante blootstelling aan meerdere bronnen. Dit is alleen het geval indien de voorkeursgrenswaarde van die te onderscheiden bronnen wordt overschreden.

Conform art 1.5 Bgh kan de gemeente alleen een hogere waarde vaststellen indien cumulatie van verschillende geluidsbronnen niet leidt tot onaanvaardbare geluidbelastingen.

3.2 Wegverkeerslawaai

3.2.1 Zones langs wegen

De Wgh stelt eisen aan de in de omgeving van een weg toelaatbaar geachte geluidniveaus. Het gebied aan weerszijden van een weg waarbinnen aandacht aan het geluid dient te worden besteed wordt de geluidzone genoemd. De breedte van de zone is afhankelijk van het aantal rijstroken en de aard van de omgeving (stedelijk of buitenstedelijk). De omvang van de geluidzone is opgenomen in art. 74 Wgh. De definities van stedelijk en buitenstedelijk gebied zijn opgenomen in art. 1 Wgh. Als buitenstedelijk gebied wordt aangemerkt het gebied buiten de bebouwde kom en het gebied binnen de zone van een auto(snel)weg voor zover liggend binnen de bebouwd kom. Conform art. 74 lid 2 bevindt zich geen zone langs wegen waarvoor een maximumsnelheid van 30 km/uur geldt of langs wegen die zijn gelegen binnen een als woonerf aangeduid gebied (art. 74 lid 2 Wgh). In tabel 3-3 is een overzicht gegeven van de zonebreedtes.

Tabel 3-3 Zonebreedte aan weerszijde van de weg

Type gebied	Aantal rijstroken	Zonebreedte [m]
Stedelijk	1 of 2	200
	3 of meer	350
Buitenstedelijk	1 of 2	250
	3 of 4	400
	5 of meer	600

3.2.2 Grenswaarden

In tabel 3-4 volgt een overzicht van de diverse grenswaarden die van toepassing zijn voor nieuwe situaties binnen de zone van een weg.

Tabel 3-4 Overzicht voorkeursgrenswaarde en maximale ontheffingswaarde

Situatie		Voorkeursgrenswaarde [dB]	Maximale ontheffingswaarde [dB]	
			Stedelijk	Buitenstedelijk
bestaande weg	woning nog niet geprojecteerd	48	63	53
bestaande weg	te bouwen woning bij agrarisch bedrijf	48	nvt	58
bestaande weg	vervangende nieuwbouw	48	68	58/63*
nieuwe weg	woning aanwezig of in aanbouw	48	63	58

* De ontheffingswaarde van 63 dB geldt voor vervangende nieuwbouw binnen de zone van een auto(snel)weg gelegen binnen de bebouwde kom.

Een nog niet geprojecteerde woning is een woning waarvoor het geldende bestemmingsplan het verlenen van de omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen niet toestaat. Een woning in aanbouw is een nog niet aanwezige woning waarvoor de omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen is afgegeven.

3.2.3 Aftrek art. 110g Wgh

Op grond van verdere ontwikkelingen in de techniek en het treffen van geluidreducerende maatregelen aan motorvoertuigen is het de verwachting dat het wegverkeer in de toekomst minder geluid zal produceren dan momenteel het geval is. Op basis van art. 110 g Wgh kan de Minister een aftrek vaststellen voor het in de toekomst stiller worden van motorvoertuigen. De aftrek als bedoeld in art. 110g Wgh staat vermeld in art. 3.4 van het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 en bedraagt:

- 3 dB voor wegen waarvoor de representatief te achten snelheid van lichte motorvoertuigen 70 km/uur of meer bedraagt en de geluidbelasting vanwege de weg zonder aftrek conform art 110 g Wgh 56 dB is;
- 4 dB voor wegen waarvoor de representatief te achten snelheid van lichte motorvoertuigen 70 km/uur of meer bedraagt en de geluidbelasting vanwege de weg zonder aftrek conform art 110 g Wgh 57 dB is;
- 2 dB voor wegen waarvoor de representatief te achten snelheid van lichte motorvoertuigen 70 km/uur of meer bedraagt en de geluidbelasting afwijkt van de bovenstaande waarden;
- 5 dB voor overige wegen;
- 0 dB bij het bepalen van de geluidwering van de gevel.

3.3 Gemeentelijk geluidbeleid

De gemeente Zwolle hanteert bij het behandelen van een aanvraag hogere waarden de ‘Beleidsregel Hogere waarden Wet geluidhinder’ d.d. 2 april 2007.

4 Uitgangspunten onderzoek

4.1 Aangeleverde stukken

Voor het akoestisch onderzoek is gebruik gemaakt van de volgende gegevens:
- visie 'Transformatie van drie kantoorpanden aan de Dokter van Deenweg te Zwolle'; opgesteld door Roordink Architecten BNA d.d. 2 september 2016;
- kadastrale kaart van de omgeving;
- verkeersgegevens aangeleverd door de gemeente.

4.2 Gegevens wegverkeer

Door de gemeente Zwolle zijn verkeersgegevens verstrekt van de relevante wegen. Het betreffen prognoses van etmaalgegevens met bijbehorende verdelingen voor het jaar 2030 en voor sommige wegen ook de gegevens voor het jaar 2014. 2027 is gehanteerd als rekenjaar in voorliggend onderzoek. Etmaalgegevens voor 2027 zijn bekomen door interpolatie van de aangeleverde gegevens of gelijkgesteld aan de gegevens voor 2030 daar waar interpolatie niet mogelijk was. Voor een gedetailleerd overzicht van de aangeleverde verkeersgegevens wordt verwezen naar bijlage 1. De wegen zijn in de nabijheid van het plangebied allemaal voorzien van referentiewegdek.
In tabel 4-1 wordt een algemeen overzicht van de verkeersgegevens getoond.

Tabel 4-1 Algemeen overzicht verkeersgegevens

Weg	Wegvak	Intensiteit 2027 [mvt/etmaal]	Snelheid [km/uur]	Wegdektype
Ceintuurbaan	Kuyerhuislaan - Dr. Spanjaardweg	ca. 35.000	70	Referentiewegdek
Ceintuurbaan	Dr. Spanjaardweg - Dr. van Heesweg	ca. 31.500	70	Microflex
Leo Majorweg	Ceintuurbaan – Herenweg	ca. 13.500	50	Referentiewegdek
Dr. Spanjaardweg	Ceintuurbaan – Dr. van Deenweg	ca. 13.000	50	Referentiewegdek
Dr. Spanjaardweg	Dr. van Deenweg - Dr. Hengeveldweg	ca. 6.000	50	Referentiewegdek
Dr. van Deenweg	Dr. Spanjaardweg – Dr. Klinkertweg	ca. 8.000	50	Referentiewegdek
Dr. van Deenweg	Dr. Klinkert weg - Dr. van Lookeren Campagneweg	ca. 4.000	50	referentiewegdek
Dr. Klinkertweg	Dr. van Deenweg - Dr. Eeftinck Schattenkerkweg	ca. 3.000	50	referentiewegdek

Op basis van de representatief te achten snelheid bedraagt de aftrek conform art. 110g Wgh 5 dB voor de Leo Majorweg, de Dr. Spanjaardweg, de Dr. van Deenweg en de Dr. Klinkertweg.
Voor de Ceintuurbaan bedraagt de aftrek conform art. 110 g Wgh:
- 3 dB in die rekenpunten waar de geluidbelasting zonder aftrek 56 dB is;
- 4 dB in die rekenpunten waar de geluidbelasting zonder aftrek 57 dB is;
- 2 dB in de overige rekenpunten.

4.3 Rekenmethode

De berekeningen van de geluidbelastingen L_{den} op de gevels van de nieuwe wooneenheden zijn uitgevoerd conform het "Reken- en meetvoorschrift geluid 2012", zoals bedoeld in art. 110 Wgh. Gezien de situatie ter plaatse is voor de berekeningen gebruik gemaakt van standaard rekenmethode II uit bijlage III voor wegverkeerslawaai.

4.4 Akoestisch overdrachtsmodel

De berekeningen zijn uitgevoerd met behulp van het computerprogramma Geomilieu v4.10 van DGMR.

In het rekenmodel is uitgegaan van de volgende rekenparameters:
- bodemfactor algemeen: 0,5;
- zichthoek: 2 graden;
- maximaal aantal reflecties: 1;
- meteorologische correctie: conform standaard;
- luchtdemping: conform standaard.

Het geluidniveau is invallend bepaald op de gevels van de nieuwe woongebouwen.

In bijlage 2 wordt het akoestisch overdrachtsmodel grafisch weergegeven. De invoergegevens van het akoestisch overdrachtsmodel zijn opgenomen in bijlage 3.

5 Berekeningen

5.1 Resultaten

In de tabellen 5-1 tot en met 5-5 worden per weg de berekeningsresultaten getoond voor de maatgevende toetspunten (hoogst berekende geluidbelasting eerst). In bijlage 4 is een compleet overzicht opgenomen van de berekeningsresultaten als gevolg van alle wegen. Voor de ligging van de rekenpunten wordt verwezen naar de figuren 5-1, 5-2 en de overzichtsfiguur in bijlage 2.

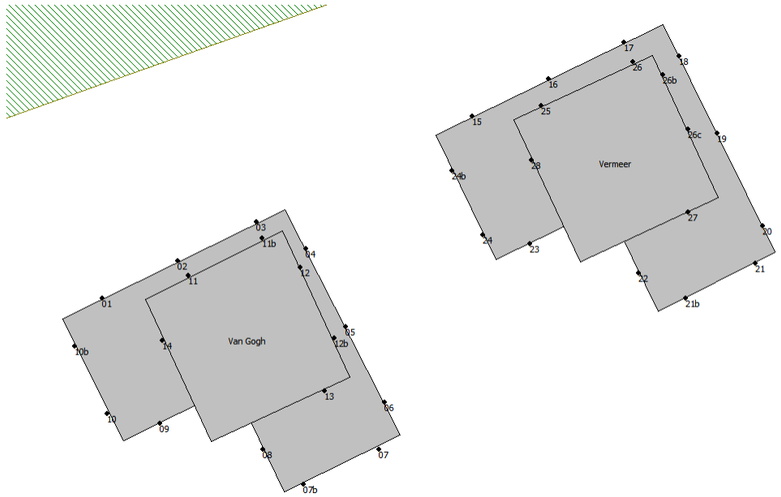

Figuur 5-1 Ligging van de waarneempunten gebouwen 'Vermeer' en 'Van Gogh'

Figuur 5-2 Ligging van de waarneempunten gebouw 'Ferdinand Bol'

Tabel 5-1 Berekende geluidbelasting als gevolg van de Ceintuurbaan

Toetspunt	Hoogte [m]	L_{den} exclusief aftrek art. 110g Wgh	L_{den} inclusief aftrek art. 110g Wgh
10b, 01	7,5 - 10,5	59	57
02	10,5	58	56
10b, 01	4,5	58	56
10	10,5	58	56
02	7,5	58	56

Uit tabel 5-1 blijkt dat de geluidbelasting als gevolg van de Ceintuurbaan ter plaatse van de nieuwe wooneenheden ten hoogste 57 dB L_{den} bedraagt inclusief aftrek conform art. 110g Wgh.

Tabel 5-2 Berekende geluidbelasting als gevolg van de Leo Majorlaan

Toetspunt	Hoogte [m]	L_{den} exclusief aftrek art. 110g Wgh	L_{den} inclusief aftrek art. 110g Wgh
10b	10,5	52	47

Uit tabel 5-2 blijkt dat de geluidbelasting als gevolg van de Leo Majorlaan ter plaatse van de nieuwe wooneenheden ten hoogste 47 dB L_{den} bedraagt inclusief aftrek conform art. 110g Wgh.

Tabel 5-3 Berekende geluidbelasting als gevolg van de Dokter Spanjaardweg

Toetspunt	Hoogte [m]	L_{den} exclusief aftrek art. 110g Wgh	L_{den} inclusief aftrek art. 110g Wgh
18	4,5	64	59
18	7,5	64	58
18	1,5 – 10,5	63	58
17	4,5 – 7,5 – 10,5	63	58
19	4,5 -7,5	63	58
17	1,5	62	58

Uit tabel 5-3 blijkt dat de geluidbelasting als gevolg van de Dokter Spanjaardweg ter plaatse van de nieuwe wooneenheden ten hoogste 59 dB L_{den} bedraagt inclusief aftrek conform art. 110g Wgh.

Tabel 5-4 Berekende geluidbelasting als gevolg van de Dokter van Deenweg

Toetspunt	Maatgevende hoogte [m]	L_{den} exclusief aftrek art. 110g Wgh	L_{den} inclusief aftrek art. 110g Wgh
29	4,5 - 7,5 - 10,5	63	58
30	4,5	63	58
30	1,5 - 7,5 - 10,5	62	57
29	1,5	62	57
31	1,5 - 4,5 - 7,5 - 10,5	61	56

Uit tabel 5-4 blijkt dat de geluidbelasting als gevolg van de Dokter van Deenweg ter plaatse van de nieuwe wooneenheden ten hoogste 58 dB L_{den} bedraagt inclusief aftrek conform art. 110g Wgh.

Tabel 5-5 Berekende geluidbelasting als gevolg van de Dokter Klinkertweg

Toetspunt	Maatgevende hoogte [m]	L_{den} exclusief aftrek art. 110g Wgh	L_{den} inclusief aftrek art. 110g Wgh
31	10,5	42	37

Uit tabel 5-5 blijkt dat de geluidbelasting als gevolg van de Dokter Klinkertweg ter plaatse van de nieuwe wooneenheden ten hoogste 37 dB L_{den} bedraagt inclusief aftrek conform art. 110g Wgh.

5.2 Toetsing

De geluidbelastingen als gevolg van de Leo Majorweg en Dokter Klinkertweg voldoen ruim aan de voorkeursgrenswaarde uit de Wgh.

De geluidbelastingen als gevolg van de Ceintuurbaan, de Dokter Spanjaardweg en de Dokter van Deenweg overschrijden de voorkeursgrenswaarde uit de Wgh, zijnde 48 dB. De maximale ontheffingswaarde, zijnde 63 dB, wordt gerespecteerd. Op basis van de gedetailleerde rekenresultaten wordt de voorkeursgrenswaarde van 48 dB overschreden voor:

- 63 van de 87 woningen ten gevolge van de Ceintuurbaan;
- 53 van de 87 woningen ten gevolge van de Dokter Spanjaardweg;
- 18 van de 87 woningen ten gevolge van de Dokter van Deenweg.

Omdat de voorkeursgrenswaarde ten gevolge van de genoemde wegen wordt overschreden is een onderzoek noodzakelijk naar geluidreducerende maatregelen. Indien uit het onderzoek blijkt dat maatregelen onvoldoende doeltreffend zijn, dan wel overwegende bezwaren ontmoeten van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of financiële aard moet een hogere grenswaarde worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. In hoofdstuk 6 wordt nader ingegaan op de mogelijkheid tot het treffen van geluidreducerende maatregelen.

5.3 Cumulatie Wgh

Voor meerdere wegen geldt dat de geluidbelasting hoger is dan de voorkeursgrenswaarde. Op basis van de Wet geluidhinder moet in dat geval de cumulatieve geluidbelasting inzichtelijk worden gemaakt. In bijlage 6 wordt de cumulatieve geluidbelasting inzichtelijk gemaakt overeenkomstig bijlage I van het reken- en meetvoorschrift geluid 2012. De gecumuleerde geluidbelasting exclusief aftrek conform art. 110g Wgh bedraagt ten hoogste 64 dB.

6 Onderzoek maatregelen en aanvraag hogere waarden

6.1 Algemeen

Indien een geluidbelasting als gevolg van de onderzochte geluidsbron hoger is dan de voorkeursgrenswaarde (maar wel lager dan de maximale ontheffingswaarde) moeten hogere waarden worden aangevraagd. Deze hogere waarden kunnen pas worden verleend wanneer is vastgesteld dat maatregelen onvoldoende doelmatig zijn. Op basis van de Wgh is in dat geval onderzoek noodzakelijk naar:

- maatregelen die noodzakelijk zijn om de geluidbelasting terug te brengen tot de voorkeursgrenswaarde;
- indien deze maatregelen niet doelmatig zijn moet beoordeeld worden welke maatregelen wel doelmatig zijn om de geluidbelasting zo ver mogelijk te reduceren. Indien dergelijke maatregelen mogelijk zijn moet het verzoek hogere waarden afgestemd worden op de geluidbelasting na het treffen van maatregelen;
- indien geen doelmatige maatregelen zijn te treffen heeft het verzoek hogere waarden betrekking op de geluidbelasting zonder maatregelen.

6.2 Maatregelen ter reductie van de geluidbelasting

Bij het treffen van maatregelen moet een onderscheid worden gemaakt tussen:

- maatregelen aan de bron;
- maatregelen in de overdracht;
- maatregelen aan de ontvanger.

6.2.1 Maatregelen aan de bron

De opdrachtgever heeft geen invloed op het stiller worden van voertuigen. Maatregelen aan de bron zijn derhalve maatregelen die betrekking hebben op de uitvoering van de weg (wegdektype, snelheid) of op het verkeer (intensiteiten en samenstelling).

Stille wegdekken
Op het gedeelte van de Ceintuurbaan ten noorden van de kruising met de Leo Majorlaan is het stille wegdektype Microflex aanwezig. Ten zuiden van de genoemde kruising ligt momenteel een referentiewegdek. Indien ook op dit gedeelte van de Ceintuurbaan Microflex zou worden toegepast, dan heeft dit een zeer beperkt effect op de geluidbelastingen op dit plan. De geluidbelasting ter plaatse van de nieuwe wooneenheden bedraagt in dat geval ten hoogste 56 dB L_{den} inclusief aftrek conform art. 110g Wgh. Dit is slechts 1 dB lager dan in geval van het referentiewegdek. De voorkeursgrenswaarde wordt bovendien nog steeds bij 58 van de 87 woningen overschreden. Dit zijn slechts 5 woningen minder. Op basis hiervan wordt het toepassen van stil asfalt op het gedeelte van de Ceintuurbaan waar nu referentiewegdek is voorzien voor voorliggend plan als niet doelmatig beschouwd.

Vanwege slijtage als gevolg van aanwezige kruisingen en bochten is stil asfalt op de dokter Spanjaardweg en de Dokter van Deenweg technisch niet wenselijk.

Op basis van bovenstaande wordt geconcludeerd dat de toepassing van stille wegdekken als niet doelmatig kan worden beschouwd ofwel stuit op bezwaren van technische aard.

Snelheidsverlaging
In het kader van de realisatie van een 'groene golf' en ter verbetering van de algehele doorstroming op de Ceintuurbaan, is hier de snelheid recentelijk (2013) aangepast van 50 km/u naar 70 km/u. Het is daarom ook niet aannemelijk dat op korte termijn deze snelheid opnieuw wordt aangepast.

Een verlaging van de rijsnelheid op de Dokter Spanjaardweg en de Dokter van Deenweg tot bijvoorbeeld 30 km/u zou een (beperkte) reductie van de geluidbelastingen teweeg brengen. Bovendien zouden de wegen niet langer zoneplichtig zijn op basis van de Wgh. Het doorvoeren van een snelheidswijziging ligt buiten de invloedssfeer van de opdrachtgever. Op basis van de functie van de betreffende wegen is het niet de verwachting dat op korte termijn wijzigingen mogelijk zijn met betrekking tot de snelheden.

Intensiteiten en samenstelling verkeer
De aanpassing van de intensiteiten en samenstelling van het verkeer ligt buiten het bereik van de opdrachtgever. Het is niet realistisch op korte termijn hier wijzigingen in te verwachten.

Op basis van bovenstaande wordt geconcludeerd dat maatregelen aan de bron onvoldoende doelmatig zijn, dan wel stuiten op bezwaren van technische en/of verkeerskundige aard.

6.2.2 Maatregelen in de overdracht

Maatregelen in de overdracht zijn geluidsreducerende schermen of grondwallen. Op basis van de beschikbare ruimte kan een grondwal ter plaatse niet worden gerealiseerd. Vanuit het oogpunt van verkeersveiligheid wordt ook aangenomen dat een scherm niet te dicht bij kruispunten kan worden gerealiseerd. Gezien het aantal bouwlagen zijn zeer hoge schermen noodzakelijk om de geluidbelasting op de woningen zo veel mogelijk te reduceren. Vanuit een landschappelijk oogpunt wordt ervan uitgegaan dat dergelijk hoge schermen niet gewenst zijn in een stedelijke omgeving. Overdrachtsmaatregelen worden daarom als niet realistisch beschouwd.

6.2.3 Maatregelen bij de ontvanger

Maatregelen bij de ontvanger bestaan uit het treffen van maatregelen aan de gevels van de woningen. Vanuit het Bouwbesluit geldt in voorliggende situatie het rechtens verkregen niveau voor wat betreft het binnenniveau in de woningen. De kantoorgebouwen dateren van de jaren '90. Voor kantoorfuncties was er in die tijd geen Bouwbesluit eis voor de gevelgeluidwering (alleen voor de periode 2003-2012 onder Bouwbesluit 2003). Het rechtens verkregen niveau komt in voorliggende situatie daarom overeen met *geen eis*.

Ondanks dat er dus vanuit het Bouwbesluit in voorliggende situatie geen wettelijke eisen worden gesteld aan de binnengeluidniveaus, is er in de woningen sprake van een goed woon- en leefklimaat ten gevolge van wegverkeerslawaai.

De bestaande gevels zijn voorzien van dubbel glas en de aluminium kozijnen hebben een goede rubberen kierdichting. De ventilatie zal worden gerealiseerd door middel van mechanische balansventilatie waarvoor een goed gesloten luchtdichte gevel vereist is. Op basis van deze akoestische kwaliteit van de gevels wordt in circa 45 % van de woningen ten gevolge van het gecumuleerde wegverkeer een binnenniveau overeenkomstig nieuwbouw kwaliteit uit het Bouwbesluit gerealiseerd. Circa 55 % van de woningen ondervindt binnen een geluidniveau dat maximaal 5 dB hoger is dan het niveau nieuwbouw. Voor het gebouw Van Gogh valt deze verhouding positiever uit.

In onderstaande tabel 6.1 wordt per gebouw aangegeven hoeveel het binnenniveau naar verwachting zal bedragen in geval dat de bestaande gevels gehandhaafd blijven en uitgaande van de gecumuleerde geluidbelastingen die optreden. Voor een overzicht van de gecumuleerde geluidbelastingen wordt verwezen naar bijlage 6.

Tabel 6.1 Te verwachten binnengeluidniveaus bij handhaving bestaande gevel

Binnenniveau	***# wooneenheden gebouw Vermeer***	***# wooneenheden gebouw Van Gogh***	***# wooneenheden gebouw Ferdinand Bol***
≤ 33 dB	7	15	17
> 33 en ≤ 38 dB	22	14	12

Het streven van de gemeente Zwolle is om ook in dit soort situaties een binnenniveau van ten hoogste 33 dB te realiseren. In de uit te werken visie voor het totale gebied worden de mogelijkheden van aanvullende geluidisolerende gevelmaatregelen en de haalbaarheid hiervan nader onderzocht.

6.3 Toets aan gemeentelijk geluidbeleid

De ’Beleidsregel Hogere waarden Wet geluidhinder’ van de gemeente Zwolle dateert van 2007. De beleidsregel gaat uit van een gebiedsgericht milieubeleid. Voor elk milieugebiedstype zijn ambitieniveaus en grensniveaus (basiskwaliteit) vastgesteld. Getoetst dient te worden of de gewenste basiskwaliteit (grenswaarde) van het gebied wel of niet wordt overschreden.

Het plangebied behoort op dit moment tot het gebiedstype 'kantoren en voorzieningen', waarin voor wegverkeerslawaai de grenswaarde van 63 dB is vastgesteld. De grenswaarde is in dit geval dus gelijk aan de maximale ontheffingswaarde conform de Wet geluidhinder. Op basis van de berekende geluidbelastingen wordt geconcludeerd dat aan de grenswaarde van het gebiedstype en bijgevolg aan het gemeentelijk geluidbeleid wordt voldaan.
Zelfs wanneer het gebied – nu er deels woningen worden voorzien – in de toekomst zou worden aangemerkt als gemengd gebied, is met uitzondering van 1 woning in het gebouw Vermeer aan de Dokter Spanjaardweg, ook voldaan aan de grenswaarde van dit gebied, zijnde 58 dB.

Omdat het plan betrekking heeft op bestaande gebouwen, waarvan de bestemming wordt gewijzigd, en omdat de relatief kleine wooneenheden in de vorm van studio’s (één- of tweezijdig geörienteerd) worden voorzien, is het in voorliggende situatie niet mogelijk iedere wooneenheid van een geluidluwe gevel te voorzien. In de uit te werken visie voor het totale gebied worden de mogelijkheden van gemeenschappelijke geluidluwe buitenruimten nader uitgewerkt.

Op basis van bovenstaande wordt geconcludeerd dat de noodzakelijke hogere waarden kunnen worden verleend, mede gezien het feit dat de betreffende woningen zijn gesitueerd ter vervanging van bestaande bebouwing waarmee ook aan de voorwaarden uit paragraaf 5.2 van het beleid is voldaan.

6.4 Aanvraag hogere waarden

Gebleken is dat maatregelen om in alle situaties aan de voorkeursgrenswaarde te voldoen niet mogelijk zijn dan wel stuiten op diverse bezwaren van technische, verkeerskundige, landschappelijke of financiële aard.
Burgemeester en wethouders worden verzocht af te wijken van de voorwaarden uit de ‘Beleidsregel Hogere waarden’ vanwege de hierboven genoemde argumenten.
Voor de nieuwe wooneenheden worden dan ook de hogere waarden uit onderstaande tabellen 6.2 tot en met 6.4 aangevraagd. Om te kunnen herleiden voor welke wooneenheden welke hogere waarde van toepassing is, is in bijlage 5 een grafische weergave van de rekenresultaten toegevoegd.

Tabel 6.2 Overzicht aan te vragen hogere waarden t.g.v. Ceintuurbaan

Hogere waarde L_{den} inclusief aftrek art. 110g Wgh	Aantal wooneenheden	Overeenkomstige rekenpunten
57	2	03
56	8	01, 02, 03, 10, 11, 35
53	33	01, 02, 03, 08, 10, 11b, 15, 16, 17, 25, 26, 32, 33, 35, 35b, 41
52	9	07, 08, 15, 16, 17, 24, 32
51	6	07, 08, 24, 32, 33
50	2	07, 37
49	3	21b, 37
Totaal	**63**	

Tabel 6.3 Overzicht aan te vragen hogere waarden t.g.v. Dokter Spanjaardweg

Hogere waarde L_{den} inclusief aftrek art. 110g Wgh	Aantal wooneenheden	Overeenkomstige rekenpunten
59	2	18
58	4	18, 19
57	11	15, 16, 19, 20
56	7	02, 03, 16, 26,
55	9	01, 02, 11, 11b, 15, 20, 25
54	2	02, 03
53	1	01
52	2	24
51	7	05, 21b, 24
50	7	06, 10, 24
49	1	05
Totaal	**53**	

Tabel 6.4 Overzicht aan te vragen hogere waarden t.g.v. Dokter van Deenweg

Hogere waarde L_{den} inclusief aftrek art. 110g Wgh	Aantal wooneenheden	Overeenkomstige rekenpunten
58	4	29, 30
57	4	29, 30
56	4	31
54	2	39, 41b
53	2	38
52	1	38
51	1	38
Totaal	**18**	

Bijlage 6

Notitie

Project:	Transformatie kantoorpanden Dokter van Deenweg Zwolle
Onderwerp:	Geluidwering bestaande gevels
Referentie:	16A147.NOT003.RK.GL
Datum:	25 september 2017
Auteur:	De heer ing. R.F.M. Kleynen
Bestemd voor:	De heer S. Dirksen

1 Inleiding

In opdracht van KS en Vandenbrink Retail Holland B.V. is een akoestisch onderzoek wegverkeer uitgevoerd in het kader van de geplande transformatie van vijf kantoorpanden aan de Dokter van Deenweg te Zwolle.

De aan de Dokter van Deenweg gelegen kantoorgebouwen staan momenteel leeg. De opdrachtgever is voornemens deze gebouwen te transformeren naar woonfuncties met wooneenheden in de vorm van studio's en één gebouw te transformeren naar een logiesfunctie met eenheden geschikt voor short-stay verblijf.

Met voorliggende notitie wordt beoogd inzicht te verschaffen in de te verwachten geluidniveaus in verblijfsruimten van de woonfuncties en logiesfuncties ten gevolge van het wegverkeerslawaai afkomstig van de omliggende wegen.

2 Uitgangspunten

2.1 Situatie

De vijf kantoorpanden kennen de volgende benaming: 'Vermeer', 'Van Gogh', 'Bruegel', 'Ferdinand Bol' en 'Rubens'. In onderstaand figuur 1 is een situatietekening gegeven. Het gebouw 'Rubens' wordt getransformeerd tot logiesfunctie voor short-stay verblijven. De vier gebouwen genaamd 'Vermeer', 'Van Gogh', 'Ferdinand Bol' en 'Bruegel' worden getransformeerd naar woongebouwen met wooneenheden in de vorm van studio's. Per kantoorgebouw is plaats voor ca. 29 woonstudio's en short-stay verblijven met een oppervlakte van 36 tot 60 m^2 per studio.

Figuur 1 – Ligging plangebied

2.2 Geluidbelastingen

De geluidbelastingen zijn door LievenseCSO Milieu B.V. berekend en gerapporteerd in ons rapport met het kenmerk 16A147.RAP006.NG.WL "Akoestisch onderzoek wegverkeer Dokter van Deenweg te Zwolle" met de datum 22 september 2017.

2.2.1 Woonfuncties

Aan de hand van voornoemd rapport zijn per gebouw, waarin woonfuncties worden ondergebracht, de maatgevende hogere waarden bepaald voor de voorkomende woningtypen in het gebouw. In tabel 2.1 is voor de gebouwen 'Vermeer', 'Van Gogh', 'Ferdinand Bol' en 'Bruegel' een overzicht gegeven met de maatgevende hogere waarde per woningtype. Voor bepaling van het optredende binnenniveau in de woonfunctie wordt uitgegaan van de geluidbelasting exclusief aftrek conform

artikel 110g Wet geluidhinder. De geluidbelastingen worden daarom exclusief aftrek in de tabel gepresenteerd.

Tabel 2.1: Overzicht maatgevende hogere waarde per gebouw en woningtype

Gebouw	Woningtype	Maatgevende hogere waarde L_{den} excl. aftrek art. 110g Wgh [dB]
Van Gogh	A begane grond	59
	A begane grond hoek	58
	A verdieping	61
	A verdieping hoek	60
	B begane grond	53
	B verdieping	55
	C hoek begane grond	59
	C hoek verdieping	61
	C verdieping 4	60
	D verdieping 4	55
Vermeer	A begane grond	62
	A begane grond hoek	60
	A verdieping	63
	A verdieping hoek	62
	B begane grond	60
	B verdieping	62
	C hoek begane grond	63
	C hoek verdieping	63
	C verdieping 4	61
	D verdieping 4	59
Ferdinand Bol	A begane grond	62
	A begane grond hoek	62
	A verdieping	63
	A verdieping hoek	63
	B begane grond	55
	B verdieping	58
	C hoek begane grond	61
	C hoek verdieping	62
	C verdieping 4	59
	D verdieping 4	56
Bruegel	A begane grond	60
	A begane grond hoek	62
	A verdieping	61
	A verdieping hoek	63
	B begane grond	59
	B verdieping	60
	C hoek begane grond	63

Gebouw	Woningtype	Maatgevende hogere waarde L_{den} excl. aftrek art. 110g Wgh [dB]
	C hoek verdieping	63
	C verdieping 4	58
	D verdieping 4	58

2.2.2 Logiesfunctie

In het gebouw Rubens worden logiesfuncties ondergebracht. Vanwege de logiesfunctie is dit gebouw in de eerder genoemde rapportage niet beschouwd in het kader van de Wet geluidhinder. Om wel inzicht te krijgen in de te verwachten binnenniveaus in de verblijfsruimten van de logiesfuncties zijn de optredende geluidbelastingen wel berekend. In de onderstaande tabel 2.2 zijn de maatgevende geluidbelastingen exclusief aftrek artikel 110g Wet geluidhinder gepresenteerd.

Tabel 2.2: Overzicht maatgevende geluidbelasting per type logiesfunctie

Gebouw	Short-stay type	Maatgevende geluidbelasting L_{den} excl. aftrek art. 110g Wgh [dB]
Rubens	A begane grond	65
	A begane grond hoek	56
	A verdieping	67
	A verdieping hoek	59
	B begane grond	65
	B verdieping	67
	C hoek begane grond	65
	C hoek verdieping	67
	C verdieping 4	66
	D verdieping 4	66

2.3 Toetsingskader

Vanuit het Bouwbesluit geldt in voorliggende situatie het rechtens verkregen niveau voor wat betreft het binnenniveau in een woonfunctie en logiesfunctie. De kantoorgebouwen dateren uit de jaren ’90. Voor kantoorfuncties was er in die tijd geen Bouwbesluit eis voor de gevelgeluidwering (alleen voor de periode 2003 – 2012 onder Bouwbesluit 2003). Het rechtens verkregen niveau komt in voorliggende situatie daarom overeen met *geen* eis.

Het beleid van de gemeente Zwolle is er op gericht om voor woonfuncties in dit soort situaties een binnenniveau van ten hoogste 33 dB te realiseren. Deze waarde is daarom gehanteerd als toetsingskader voor de woonfuncties.

Voor de logiesfuncties zijn de optredende binnenniveaus wel inzichtelijk gemaakt maar zijn deze niet getoetst aan het gemeentelijk beleid.

2.4 Tekeningen

De beoordeling heeft plaatsgevonden op basis van de tekeningen opgesteld door Roordink Architecten BNA te Putten. De aangeleverde tekeningen zijn gegeven in tabel 2.2.

Tabel 2.2: Overzicht gehanteerde tekeningen

Tekening	Omschrijving	Datum
TOv-1	Technisch ontwerp begane grond	24-1-2017
TOv-2	Technisch ontwerp verdieping 1	24-1-2017
TOv-3	Technisch ontwerp verdieping 2	24-1-2017
TOv-4	Technisch ontwerp verdieping 3	24-1-2017
TOv-5	Technisch ontwerp verdieping 4	24-1-2017

2.5 Luchtverversing

De woningen en short-stay verblijven worden in de toekomstige situatie geventileerd door middel van mechanische luchttoevoer en mechanische luchtafvoer gecombineerd met warmteterugwinning. Deze wijze van ventileren heeft geen invloed op de geluidwerende kwaliteit van de gevel. In de berekeningen naar de geluidwering van de gevel zijn derhalve geen ventilatievoorzieningen opgenomen.

3 Geluidwering van de gevel

3.1 A-gewogen geluidwering

De geluidwering van een gevel wordt bepaald conform de NEN 5077:2006+C3:2012. De NEN 5077 verwijst voor het bepalen van de A-gewogen geluidwering G_A naar de NEN-EN-ISO 717-1, waarbij het standaard referentiespectrum wordt gehanteerd dat kenmerkend is voor het geluid van de werkelijke bron, in dit geval wegverkeerslawaai. Voor een Nederlandse vertaling van de NEN-EN-ISO 717-1 wordt in de NEN 5077 verwezen naar de NPR 5079.

De bepaling van de G_A van de uitwendige scheidingsconstructie van een verblijfsruimte wordt bepaald met behulp van de onderstaande formule:

$$G_A = 10log\sum_{i=1}^{5} 10^{\frac{C_i - G_i}{10}}$$

Voor de berekeningen van de gevelgeluidwering is het softwareprogramma BOA, versie 4.9.0 van dirActivity gehanteerd. De berekeningen zijn uitgevoerd volgens de NPR 5272. De NPR beschrijft de

rekenmethode voor de bepaling van de geluidwering van de gevel. De NEN 5077 is immers een meetmethode.

Voor de akoestische prestaties van gevelelementen is gebruik gemaakt van de “Herziening rekenmethode geluidwering gevels” d.d. december 1989 van het Ministerie van VROM (“Herziening”), de NPR 5272 of van laboratoriumwaarden van leveranciers. Laboratorium-waarden zijn in de berekening gecorrigeerd met -1,5 dB.

3.2 Materialisatie van de gevels

Aan de bestaande gevels van de gebouwen vinden geen wijzigingen plaats die van invloed zijn op de geluidwering van de gevel. Ten behoeve van de berekeningen is de materialisatie van de gevel ontleend aan bouwkundige tekeningen van de architect, Roordink Architecten BNA, en een door ons uitgevoerd locatiebezoek op 15 juni 2017. In tabel 3.1 is een overzicht gegeven van de aanwezige gevelonderdelen met bijbehorende A-gewogen geluidisolatie voor wegverkeerslawaai.

Tabel 3.1: overzicht gevelonderdelen en geluidisolatie

Onderdeel	Omschrijving	A-gewogen geluidisolatie $R_{A;wegvkeer}$ [dB(A)]
Kozijn	Aluminium kozijn	36,8
Glas	4-12-5 mm	28,0
Kierdichting	Goed sluitende bestaande dubbele kierdichting	40,0
Naaddichting	Eenzijdig kit	55,0
Dichte geveldelen	Steenachtige spouwmuur 600 kg/m²	54,3

4 Binnenniveaus en beoordeling

Het optredende binnenniveau in de verblijfsruimte van een woon- en logiesfunctie wordt bepaald door de optredende geluidbelasting te verlagen met de berekende geluidwering van de gevel, zie onderstaande formule.

$$L_p = L_{den} - G_A$$

Voor ieder gebouw is per woningtype en short-stay verblijf het te verwachten binnenniveau berekend. Hierbij is uitgegaan van de maatgevende geluidbelasting per gebouw/woningtype zoals beschreven in paragraaf 2.2 en 2.3 van deze notitie. In de tabellen 4.1, 4.2, 4.3, 4.4 en 4.5 van de volgende paragrafen is per gebouw het te verwachten binnenniveau gepresenteerd en vindt een beoordeling plaats. Voor de gedetailleerde berekeningen wordt verwezen naar bijlage 4.

4.1.1 Van Gogh (woonfunctie)

Tabel 4.1: Optredend binnenniveau gebouw "Van Gogh"

Woningtype	Maatgevende hogere waarde L_{den} excl. aftrek art. 110g Wgh [dB]	Binnenniveau L_p [dB]
A begane grond	59	29
A begane grond hoek	58	28
A verdieping	61	30
A verdieping hoek	60	29
B begane grond	53	
• Wonen		22
• Slapen		25
B verdieping	55	
• Wonen		23
• Slapen		25
C hoek begane grond	59	
• Wonen		30
• Slapen		31
C hoek verdieping	61	
• Wonen		32
• Slapen		31
C verdieping 4	60	
• Wonen		31
• Slapen		31
D verdieping 4	55	27

Beoordeling: In alle verblijfsruimten van de geplande woningtypen wordt een geluidniveau berekend dat ≤ 33 dB. Er wordt voldaan aan het streven van de gemeente Zwolle.

4.1.2 Vermeer (woonfunctie)

Tabel 4.2: Optredend binnenniveau gebouw "Vermeer"

Woningtype	Maatgevende hogere waarde L_{den} excl. aftrek art. 110g Wgh [dB]	Binnenniveau L_p [dB]
A begane grond	62	32
A begane grond hoek	60	30
A verdieping	63	33
A verdieping hoek	62	32
B begane grond	60	
• Wonen		29
• Slapen		32
B verdieping	62	
• Wonen		31
• Slapen		33

Woningtype	Maatgevende hogere waarde L_{den} excl. aftrek art. 110g Wgh [dB]	Binnenniveau L_p [dB]
C hoek begane grond	63	
• Wonen		36
• Slapen		35
C hoek verdieping	63	
• Wonen		35
• Slapen		34
C verdieping 4	61	
• Wonen		33
• Slapen		32
D verdieping 4	59	31

Beoordeling: Met uitzondering van woningtypen C begane grond, en C verdieping worden in alle verblijfsruimten van de geplande woningtypen een geluidniveau berekend dat ≤ 33 dB. Er wordt voldaan aan het streven van de gemeente Zwolle. Voor 4 woningen wordt een beperkte overschrijding van de streefwaarde berekend van 2 à 3 dB.

4.1.3 Ferdinand Bol (woonfunctie)

Tabel 4.3: Optredend binnenniveau gebouw "Ferdinand Bol"

Woningtype	Maatgevende hogere waarde L_{den} excl. aftrek art. 110g Wgh [dB]	Binnenniveau L_p [dB]
A begane grond	62	32
A begane grond hoek	62	32
A verdieping	63	33
A verdieping hoek	63	33
B begane grond	55	
• Wonen		22
• Slapen		28
B verdieping	58	
• Wonen		27
• Slapen		28
C hoek begane grond	61	
• Wonen		31
• Slapen		33
C hoek verdieping	62	
• Wonen		32
• Slapen		33
C verdieping 4	59	
• Wonen		30
• Slapen		30
D verdieping 4	56	29

Beoordeling: In alle verblijfsruimten van de geplande woningtypen wordt een geluidniveau berekend dat ≤ 33 dB. Er wordt voldaan aan het streven van de gemeente Zwolle.

4.1.4 Bruegel (woonfunctie)

Tabel 4.4: Optredend binnenniveau gebouw "Bruegel"

Woningtype	Maatgevende hogere waarde L_{den} excl. aftrek art. 110g Wgh [dB]	Binnenniveau L_p [dB]
A begane grond	60	30
A begane grond hoek	62	32
A verdieping	61	30
A verdieping hoek	63	33
B begane grond	59	
• Wonen		28
• Slapen		31
B verdieping	60	
• Wonen		28
• Slapen		31
C hoek begane grond	63	
• Wonen		35
• Slapen		33
C hoek verdieping	63	
• Wonen		35
• Slapen		32
C verdieping 4	58	
• Wonen		29
• Slapen		26
D verdieping 4	58	30

Beoordeling: Met uitzondering van de woongedeelten van woningtypen C begane grond, en C verdieping worden in alle verblijfsruimten van de geplande woningtypen een geluidniveau berekend dat ≤ 33 dB. Er wordt voldaan aan het streven van de gemeente Zwolle. Voor 4 woningen wordt een beperkte overschrijding van de streefwaarde berekend van 1 à 2 dB.

4.1.5 Rubens (logiesfunctie)

Tabel 4.5: Optredend binnenniveau gebouw "Rubens"

Short-stay type	Maatgevende geluidbelasting L_{den} excl. aftrek art. 110g Wgh [dB]	Binnenniveau L_p [dB]
A begane grond	65	35
A begane grond hoek	56	26
A verdieping	67	36
A verdieping hoek	59	28
B begane grond	65	
• Wonen		34
• Slapen		37
B verdieping	67	
• Wonen		36
• Slapen		38
C hoek begane grond	65	
• Wonen		36
• Slapen		33
C hoek verdieping	67	
• Wonen		38
• Slapen		34
C verdieping 4	66	
• Wonen		37
• Slapen		33
D verdieping 4	66	38

Beoordeling: Er vindt geen beoordeling plaats aan de streefwaarde van gemeente Zwolle. Het gebouw betreft een logiesfunctie. De te verwachten binnenniveaus zijn alleen ter informatie inzichtelijk gemaakt.

5 Conclusie

In opdracht van KS en Vandenbrink Retail Holland B.V. is een akoestisch onderzoek wegverkeer uitgevoerd in het kader van de geplande transformatie van vijf kantoorpanden aan de Dokter van Deenweg te Zwolle.

De aan de Dokter van Deenweg gelegen kantoorgebouwen staan momenteel leeg. De opdrachtgever is voornemens deze gebouwen te transformeren naar woonfuncties met wooneenheden in de vorm van studio's en één gebouw te transformeren naar een logiesfunctie met eenheden geschikt voor short-stay verblijf.

Met dit onderzoek wordt beoogd inzicht te verschaffen in de te verwachten geluidniveaus in verblijfsruimten van de woonfuncties en logiesfuncties ten gevolge van het wegverkeerslawaai afkomstig van de omliggende wegen.

Op basis van de onderzoeksresultaten kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- gebouw Van Gogh: In alle verblijfsruimten van de geplande woningtypen wordt een geluidniveau berekend dat ≤ 33 dB. Er wordt voldaan aan het streven van de gemeente Zwolle;
- gebouw Vermeer: Met uitzondering van woningtypen C begane grond, en C verdieping worden in alle verblijfsruimten van de geplande woningtypen een geluidniveau berekend dat ≤ 33 dB. Er wordt voldaan aan het streven van de gemeente Zwolle. Voor 4 woningen wordt een beperkte overschrijding van de streefwaarde berekend van 2 à 3 dB;
- gebouw Ferdinand Bol: In alle verblijfsruimten van de geplande woningtypen wordt een geluidniveau berekend dat ≤ 33 dB. Er wordt voldaan aan het streven van de gemeente Zwolle;

Bijlage 7

MARKTONDERZOEK SHORTSTAY RUBENS, ZWOLLE

9 NOVEMBER 2017

BUREAU STEDELIJKE PLANNING >>>>>>>>

MARKTONDERZOEK SHORTSTAY RUBENS, ZWOLLE

9 NOVEMBER 2017

BUREAU STEDELIJKE PLANNING >>>>>>>>

Status:
Eindrapportage

Datum:
9 november 2017

Een product van:
Bureau Stedelijke Planning bv
Hoge Gouwe 93
2801 LD Gouda
0182 - 689416
www.stedplan.nl
info@stedplan.nl

Team Ruimtelijke Ordening en Wonen
Drs. Frans Wittenberg
Bianca Lemm MSc.

Voor meer informatie: Drs. Frans Wittenberg, fw@stedplan.nl

In opdracht van:
Vandenbrink Onroerend Goed

De in dit document verstrekte informatie mag uitsluitend worden gebruikt in het kader van de opdracht waarvoor deze is opgesteld. Elk ander gebruik behoeft de voorafgaande schriftelijke toestemming van Bureau Stedelijke Planning BV©.

Projectnummer: 2017.G.366
Referentie: Eindrapportage 2017.G.366 Zwolle MO Rubens 091117

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 6
1.1 AANLEIDING
1.2 PROJECTBESCHRIJVING
2 LOCATIEBEOORDELING 8
3 DE MARKT VOOR SHORTSTAY IN ZWOLLE 11
4 KANSRIJKE DOELGROEPEN 13
5 CONCLUSIES EN ADVIES 16
BIJLAGE 1 : LITERATUURLIJST

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Kantorenlocatie Oosterenk in het oosten van Zwolle kampt met veel leegstand. Dit is de aanleiding voor Vandenbrink Onroerend Goed om vijf kantoorgebouwen op dit terrein te transformeren. Vier van deze gebouwen worden naar wonen getransformeerd. De bedoeling is om het vijfde kantoorgebouw, 'Rubens', te transformeren naar shortstay met 40 tot 60 wooneenheden. Hiervoor is een Stedenbouwkundig Ontwikkelingsplan (SOP) opgesteld door LievenseCSO.

Shortstay is een niet permanente woonvorm, waarbij de verblijfsduur doorgaans maximaal zes tot negen maanden bedraagt. Deze vraag landt in wooneenheden met een huurcontract van niet langer dan negen maanden, zoals hotels, Airbnb, studentenkamers en shortstay voor expats.

Vandenbrink Onroerend Goed heeft aan Bureau Stedelijke Planning gevraagd te onderzoeken in hoeverre er behoefte bestaat aan shortstay in de gemeente Zwolle. Aan de hand van een marktonderzoek heeft Bureau Stedelijke Planning de marktkansen in beeld gebracht. Daarbij gaan we in op:

- De aantrekkingskracht, het onderscheidend vermogen en de concurrentiepositie van de locatie;
- De markt voor shortstay in Zwolle, waaronder concurrerend aanbod;
- Kansrijke doelgroepen voor Rubens en hun woonvoorkeuren.

Vooraf
Shortstay is een nichemarkt waar tot op heden beperkte aandacht naar uit gaat. Anders dan bijvoorbeeld de woningmarkt bestaan over shortstay nauwelijks algemene data en onderzoeksgegevens. Ook in gemeentelijk beleid komt het onderwerp niet vaak aan bod. Dit geldt ook voor de gemeente Zwolle waar geen beleid bestaat ten aanzien van shortstay. Voor dit marktonderzoek hebben we ons gebaseerd op een combinatie van bestaande gegevens, aangevuld met telefonische interviews onder bedrijven in Zwolle, co-assistenten en het facilitair bedrijf van Isala.

1.2 PROJECTBESCHRIJVING

Vandenbrink is van plan vier kantoorgebouwen op het terrein Oosterenk naar woningen te transformeren. Oosterenk-Midwest krijgt hierdoor een ander karakter. De parkeerplaats wordt getransformeerd naar een groene omgeving, waardoor het terrein aanzienlijk onthardt. Daarnaast worden de woningen gasloos

ontwikkeld, met een individueel regelbare warmtevoorziening middels een warmtepomp.

De transformatie van het gebouw 'Van Gogh' is al in volle gang en wordt naar verwachting in februari opgeleverd. Dit betreffen huurwoningen van 35 tot 60 m² met een huurprijs van ca. 500 tot 800 euro per maand. Om op Oosterenk een gedifferentieerd woningaanbod te creëren, is voor het gebouw 'Rubens' gekozen voor shortstay. In 'Rubens' passen ca. 40 tot 60 wooneenheden, die gemeubileerd worden. Dit gebouw staat nu geheel leeg, dit betekent in de praktijk dat de verbouwing begin 2018 kan aanvangen.

Vandenbrink Onroerend Goed heeft een brede doelgroep op het oog: alleenstaanden en stellen zonder kinderen, werkend of in opleiding. In het bijzonder kan het hierbij gaan om startende artsen (of in opleiding) of coassistenten van het Isala ziekenhuis.

FIGUUR 1: LIGGING PLANLOCATIE

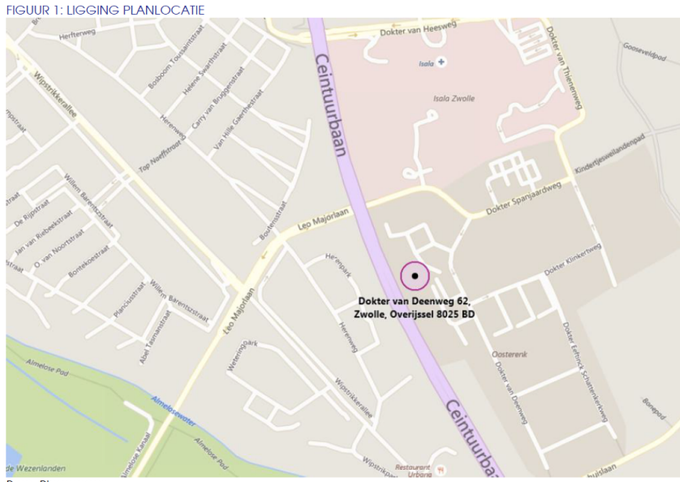

Bron: Bingemaps

2 LOCATIEBEOORDELING

Dit hoofdstuk beschrijft de locatie van Rubens, de kansen en de risico's. Hieruit volgt een inschatting van de aantrekkelijkheid van de locatie voor shortstay.

Het kantoorpand ligt aan de Dokter van Deenweg 62-70 in Zwolle, op het kantorenterrein Oosterenk. Op dit terrein bevinden zich nu nog kantoren, onderwijs en zorgbedrijven. De kantoren staan aan de buitenkant van het kantorenpark, aansluitend op een woonwijk aan de overkant van de Ceintuurbaan en in de directe nabijheid van de Isala-klinieken. Hiermee heeft het pand een besloten en rustige ligging. Weg van de hectiek van de binnenstad, biedt het woonklimaat hier veiligheid, rust en comfort.

BEREIKBAARHEID

- De locatie ligt aan de ringweg-oost van Zwolle. Apeldoorn en Deventer zijn beide per auto in een half uur te bereiken.
- Station Zwolle ligt op minder dan 2,5 kilometer afstand. Het station ligt op tien minuten fietsen.
- Bushalte Dokter Hengeveldweg ligt op 300 meter afstand. Vanaf deze halte vertrekken meerdere buslijnen die in ca. 10 minuten direct zijn verbonden met station Zwolle.
- De locatie is daarmee goed ontsloten.

FIGUUR 2: VOORZIENINGEN NABIJ RUBENS

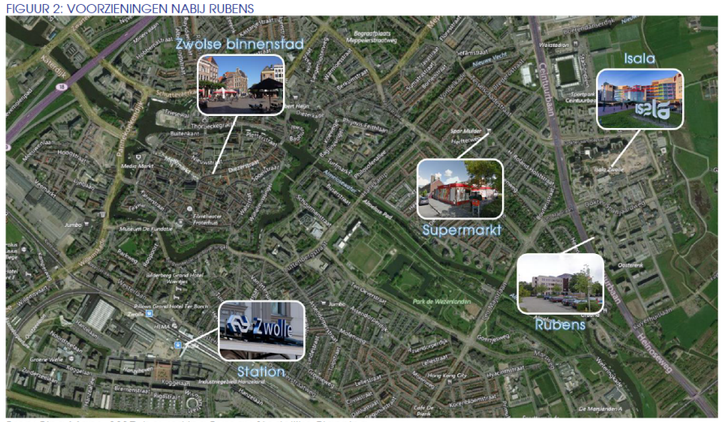

Bron: Bing Maps, 2017, bewerking Bureau Stedelijke Planning

AAN DE RAND, MAAR TOCH CENTRAAL

- Rubens ligt aan de oostkant van Zwolle, op een terrein waar overwegend kantoor- en bedrijfsfuncties voorkomen.
- Toch is de binnenstad van Zwolle te bereiken in slechts tien minuten fietsen (Figuur 2). De binnenstad beschikt over een breed aanbod aan winkels en voorzieningen.
- Aan de westkant van de locatie, aan de andere kant van de Ceintuurbaan, ligt de woonwijk Wipstrik. Hier bevinden zich enkele lokale voorzieningen, zoals een Spar. Dit ligt op vier fietsminuten van de locatie.
- Het ziekenhuis Isala ligt op minder dan 500 meter afstand en is binnen een minuut fietsen te bereiken.

LIGGING AAN DE RINGWEG VEROORZAAKT GELUIDSHINDER

- De keerzijde van de ligging is de geluidsoverlast van de ringweg-oost (Ceintuurbaan).
- De locatie ligt op een kantorenpark met veel leegstand. In de huidige situatie heeft de locatie nog niet de uitstraling van een aantrekkelijk woonmilieu. Het imago van het gebied kan ertoe leiden dat dit niet wordt gezien als een aantrekkelijke locatie om te wonen.
- Het gebied wordt echter op korte termijn getransformeerd naar een groene, aantrekkelijke omgeving met een gevarieerd woningprogramma. Centraal in het gebied komen twee gebouwde parkeervoorzieningen, waarvan de middelste ook ruimte biedt aan voorzieningen met op het dak een centraal openbaar plein. Door het gebied lopen diverse wandelpaden en in de noordoosthoek komt een fietsaansluiting voor een snelle verbinding naar het centrum.

FIGUUR 3: TOEKOMSTSITUATIE OOSTERENK-MIDWEST

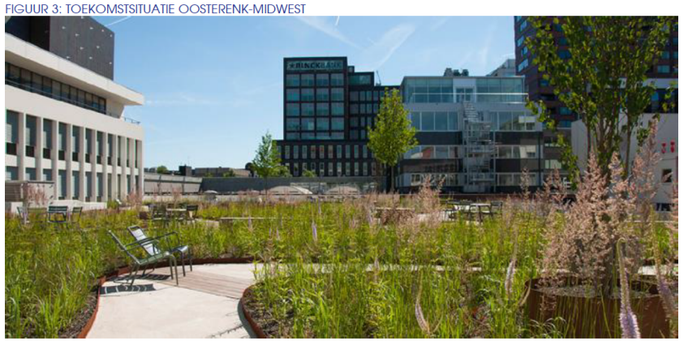

Bron: stedenbouwkundig ontwikkelingsplan, LievenseCSO

CONCLUSIE: LOCATIE IS GESCHIKT VOOR SHORTSTAY >>

TABEL 1 BEOORDELING LOCATIE

• Rubens ligt op fietsafstand van de Zwolse binnenstad met een ruim aanbod aan stedelijke voorzieningen. • Ook het station is goed bereikbaar. • De bushalte is dichtbij en heeft een directe verbinding naar station Zwolle. • De locatie ligt nabij het Isala ziekenhuis. • De locatie ligt vlakbij woonwijk Wipstrik, met onder meer een supermarkt. • De locatie heeft een besloten ligging, dit creëert een gevoel van veiligheid en comfort.	• Rubens grenst aan de ringweg-oost. Dit zorgt voor geluidsoverlast. • Daarnaast bestaat de omgeving uit kantoorpanden. • Dit zorgt ervoor dat de omgeving momenteel nog geen aantrekkelijk woonomgeving is. • Op korte termijn komt hier echter verandering in: het gebied wordt getransformeerd naar een groene, aantrekkelijke woonomgeving.

3 DE MARKT VOOR SHORTSTAY IN ZWOLLE

Er bestaat landelijk gezien een substantiële vraag naar shortstay. Snel toegankelijke woonruimte is vaak lastig te vinden en woningzoekenden landen al snel op een wachtlijst. Expertisecentrum Flexwonen (2017) schat de behoefte aan shortstay in Nederland op zo'n 1,5 miljoen huishoudens. Deze behoefte bestaat uit verschillende doelgroepen (Tabel 2).

TABEL 2: DOELGROEPEN SHORTSTAY

DOELGROEPEN	
• Studenten	• Asielzoekers en statushouders
• Werkenden op projectbasis	• Gescheiden personen
• Mensen die na een periode van zorg weer zelfstandig kunnen wonen	• Mensen die bedreigd worden in hun woning en er snel weg moeten
• Arbeidsmigranten	• Mantelzorgers die tijdelijk dichtbij hun patiënt willen wonen

Bron: Expertisecentrum Flexwonen (2017)

Het aanbod aan deze woonvorm in Zwolle is diffuus:

- De markt wordt deels bediend door Airbnb, een online marktplaats voor de verhuur en boeking van privé-accommodaties.
- Daarnaast bestaan er enkele specifieke shortstay voorzieningen als Apart! Food & Drinks Apartments. Dit is een minihotel met vijf kamers, waar veel zakelijke reizigers verblijven. Andere (kleinschalige hotels) dan Apart! zijn niet meegenomen. De reden om alleen dit hotel mee te nemen is de populariteit ervan onder deze doelgroep. Hotels zijn over het algemeen te duur voor de doelgroepen en concurreren daarmee niet met de beoogde shortstay.
- Expat Rentals Zwolle is een woningbemiddelaar en verhuurt gemeubileerde en gestoffeerde appartementen aan expats en tijdelijke werknemers van Isala.
- Studenten kunnen terecht bij woningaanbod van de SSH.
- Daarnaast landt een deel van de vraag in recreatieparken. De woningzoekenden kunnen doorgaans niet terecht op de reguliere woningmarkt, omdat ze teveel verdienen voor sociale huur, met wachtlijsten te maken hebben of in de vrijesectorhuur voor minimaal een jaar moeten tekenen.

- Verder valt op dat het aanbod relatief duur is, of kleinschalig en op grote afstand van de binnenstad (zoals Van der Valk hotels).

BEOORDELING SHORTSTAY AANBOD ZWOLLE

- Voor een deel is het aanbod van Airbnb en Expat Rentals Zwolle geschikt, maar met name voor een tijdsbestek van meerdere weken is dit aanbod relatief duur (Tabel 3).
- Het aanbod van Apart! Food & Drinks Apartments en van SSH is niet geschikt. De omvang van dit aanbod is zeer beperkt en is op de korte termijn veelal niet beschikbaar.
- Het huidige aanbod is relatief beperkt, met grofweg 100 geschikte wooneenheden.

TABEL 3: ANALYSE CONCURREREND AANBOD RUBENS

NAAM	OMVANG	OMSCHRIJVING	BEOORDELING CONCURREREND VERMOGEN
Apart! Food & Drinks Apartments	5 kamers	Beschikbaarheid is zeer beperkt. Voor langer dan enkele dagen te duur.	- -
Airbnb	Ca. 85 woningen	Geschikt, maar voor de langere termijn relatief duur.	+/-
Expat Rentals Zwolle	3 appartementen	Geschikt, minimale prijs is wel 950 euro p/m	+/-
SSH kamers en woningen (Leliestraat, Rijnlaan, Talentplein)	Totaal 558 eenheden, geen huidig aanbod	Geen aanbod en ook uitsluitend voor studenten.	- -

TOEKOMSTIG AANBOD

In de gemeente Zwolle zijn geen nieuwbouwplannen voor shortstay bekend.

4 KANSRIJKE DOELGROEPEN

Doelgroepen voor shortstay zijn mensen die om uiteenlopende, niet-toeristische, redenen voor een korte periode op zoek zijn naar (gemeubileerde) woonruimte.

- Deze groep is zeer divers en bestaat grotendeels uit mensen die vanwege hun werk of opleiding voor een bepaalde periode woonruimte zoeken. Deze groep varieert van zakenmensen en studenten tot arbeidsmigranten uit midden- en Oost-Europa.
- Ook mensen in een acute situatie vormen een doelgroep voor shortstay, bijvoorbeeld mensen die als gevolg van een gedwongen verkoop met spoed tijdelijke woonruimte zoeken.

KANSRIJKE DOELGROEPEN

Voor de vraag naar shortstay in Rubens zien wij vier kansrijke doelgroepen:

- **Spoedzoekers**: mensen die per direct een woning nodig hebben, bijvoorbeeld als gevolg van een echtscheiding, of mensen die wegens bedreiging acuut op zoek zijn naar andere woonruimte.
- Mensen **verbonden aan het Isala**, zoals co-assistenten en artsen in opleiding, die tijdelijk bij het Isala werken.
- Mensen die tijdelijk in Zwolle **werkzaam** zijn, bijvoorbeeld op projectbasis.
- Mensen die tijdelijk huisvesting behoeven met ondersteunende **zorg**. Bijvoorbeeld mensen die een operatie bij het Isala hebben ondergaan en moeten revalideren of herstellen voordat zij weer zelfstandig kunnen wonen.

De te verwachten omvang van de vraag, woonvoorkeuren en huidig aanbod zijn in Tabel 4 per doelgroep weergegeven. Ook is de locatie Rubens per doelgroep beoordeeld op aantrekkelijkheid.

- De woonvoorkeuren van spoedzoekers en tijdelijke werknemers sluiten uitstekend aan op de locatiekenmerken van Rubens.
- Ook de voorkeuren van werknemers verbonden aan het Isala ziekenhuis en mensen met een zorgmotief sluiten goed aan bij de locatiekenmerken, zij het in iets mindere mate dan de andere twee doelgroepen.
- In totaal ramen we de jaarlijkse vraag van deze doelgroepen naar ca. 1.200 shortstay voorzieningen in de gemeente Zwolle.

TABEL 4: ANALYSE DOELGROEPEN SHORTSTAY RUBENS

DOELGROEP	OMVANG	WOONVOORKEUREN	HUIDIG AANBOD	BEOOR-DELING
Spoedzoekers	• In Zwolle ca. 450 scheidingen per jaar. Dit leidt een even grote vraag naar woonruimte	• Zeer sterke voorkeur voor huurwoningen • Huurprijs tussen 400 en 900 euro • Weinig eisen ten aanzien van woning en omgeving	• Een deel woont tijdelijk in recreatieparken • Airbnb	++
Verbonden aan Isala	• Ca. 60-70 co-assistenten op zoek naar huisvesting (facilitair bedrijf Isala) • Enige tientallen tijdelijke werknemers (facilitair bedrijf Isala)	• Locatie: centrum, Assendorp. Bij kort verblijf dichtbij Isala • Eigen voorzieningen • Budget rond de 300 euro • Vanaf 25 m²	• Huuraanbod via makelaars	+
Werkmotief	• Ca. 300 buitenlandse expats (NRC, 2015) • Ca. 140-160 werknemers die tijdelijk werkzaam zijn in Zwolle en hier ook tijdelijk gaan wonen	• Dichtbij werkgever • Bij kort verblijf voorkeur voor gemeubileerd • Ca. 80% van de buitenlandse kenniswerkers in stadsgewest Zwolle woont buiten het centrum (PBL, 2014) • Gewenste huurprijzen lopen sterk uiteen van 750 tot 1500 euro (voor expats)	• Expat Rentals Zwolle • Apart! Food & Drinks Apartments • Airbnb	++
Zorgmotief	• Groeiende vraag naar zorgwoningen, mede als gevolg van vergrijzing	• Geschikt voor beperkt mobiele bewoners (brede deuropeningen, geschikt sanitair) • Groene omgeving • Dichtbij zorginstellingen als Isala, fysiotherapie, revalidatiecentra	• Naast instellingen als revalidatie-centra geen aanbod dat geschikt is voor zorgbehoeven-de mensen	+

Het huidige aanbod is niet omvangrijk genoeg om de vraag te kunnen opvangen. Daarnaast bevindt het aanbod zich voornamelijk in het centrum. Huuraanbod op Oosterenk is vrijwel niet aanwezig. Tot slot is het aanbod dat gemeubileerd is, zeer beperkt. In kwalitatief opzicht betreft het huidige aanbod daarmee een andere categorie dan de beoogde shortstay.

Rubens sluit goed aan op de woonvoorkeuren van de doelgroepen. Rubens biedt een flexibel woonconcept voor een acceptabele huurprijs. Ook de locatie sluit aan bij de woonwensen van de doelgroepen, met onder andere de nabijheid van het Isala ziekenhuis.

5 CONCLUSIES EN ADVIES

In dit hoofdstuk schetsen wij de kwantitatieve en kwalitatieve randvoorwaarden voor een kansrijk woonprogramma in Rubens. Deze randvoorwaarden zijn gebaseerd op onze beoordeling van de aantrekkelijkheid van de locatie, de marktruimte, huidige tekorten en behoeftes van de doelgroepen en prijsanalyses van referentieprojecten.

Belangrijkste conclusies

- Met ca. 1.200 woningen per jaar bestaat er in Zwolle een substantiële vraag naar shortstay.
- De belangrijkste doelgroepen zijn spoedzoekers, mensen verbonden aan het Isala, en mensen met een werk- of zorgmotief.
- De locatie ligt nabij een ruim aanbod aan voorzieningen, maar ligt toch besloten en rustig.
- Het huidige aanbod is niet omvangrijk genoeg. Hiermee bestaan genoeg marktkansen voor shortstay in Rubens.
- Creëer een divers woningaanbod, waarin onderscheid wordt gemaakt naar meer en minder koopkrachtige doelgroepen
- Houd de contractvoorwaarden zo flexibel mogelijk

CREËER VARIATIE TUSSEN DE WONINGEN

- Creëer shortstay met een metrage variërend van 25 tot 65 m². Ook bij andere shortstay projecten lopen de metrages van de woningen uiteen, zoals bij DenBosch2Stay (zie kader).
- In de kleinere eenheden kunnen de bewoners enkele voorzieningen delen, zoals een wasserette en keuken. Zo kunnen de huurprijzen hier lager ingezet worden, waardoor Rubens aantrekkelijk is voor de minder koopkrachtige groepen als co-assistenten.
- Bij deze doelgroep valt ook te denken aan zogenoemde Friendswoningen: een betaalbare oplossing om met vrienden samen een woning te huren, die bestaat uit een (gedeelde) woonkamer en minimaal twee slaapkamers.
- De grotere eenheden beschikken geheel over eigen voorzieningen.
- Hou vast aan een gemiddelde huurprijs van € 800 per maand. Voor de grotere eenheden kan dit iets hoger liggen.

Den Bosch 2 Stay

DenBosch2Stay biedt appartementen aan voor een kort verblijf in het centrum van Den Bosch. Deze woningen zijn geheel gemeubileerd en voorzien van eigen keuken, badkamer, wasmachine en huishoudelijke apparatuur. De woningen variëren van 24 tot 113 m². De all-in maandelijkse huurprijs ligt rond de 980 euro. De doelgroepen zijn studenten en expats.

Bron: Den Bosch 2 Stay

FLEXIBILITEIT EN SERVICE

- Hanteer zoveel mogelijk flexibele huurcontracten. Hanteer geen minimum duur van het verblijf en houd de opzegtermijn flexibel. Creëer de mogelijkheid voor huurders om elke dag van de maand op te zeggen, in plaats van alleen de eerste dag van de maand.
- Zet een huismeester in die zorg draagt voor vragen en klachten van de bewoners en voor het uitvoeren van reparaties.
- Maak een online platform waar huurders een woning kunnen boeken en zorg voor de juiste marketing om de doelgroepen te bereiken.

BIJLAGE 1 : LITERATUURLIJST

- Expertisecentrum Flexwonen (2017), Alle flexwoners.
- Gemeenten West-Overijssel (2017), RWP West-Overijssel. April 2017.
- Gemeente Zwolle (2016), Zwolle transformeert. 23 juni 2016.
- Gemeente Zwolle (2017), Woonvisie 'Ruimte voor wonen' 2017-2027.
- NRC (2015), Dit zijn de expat-hotspots van Nederland, 21 augustus 2015. https://www.nrc.nl/nieuws/2015/08/21/dit-zijn-de-expat-gemeentes-van-nederland-a1495299.
- PBL (2014), Buitenlandse kenniswerkers in Nederland: Waar werken en wonen ze en waarom? November 2014, Den Haag.

Autorisatie			
Documentnummer	*Versiedatum*	*Status*	
16A147	16 november 2017		
Opgesteld door:	*Functie*	*Datum*	*Paraaf*
Hyrum Boom	Stedenbouwkundig medewerker	16 november 2017	
Geverifieerd door:	*Functie*	*Datum*	*Paraaf*
Roelf Bollen	Senior Stedenbouwkundige	16 november 2017	
Akkoord projectleider	*Functie*	*Datum*	*Paraaf*
Richard Leenards	Adviseur	16 november 2017	

project	Stedenbouwkundig Ontwikkelings Plan
titel	Oosterenk Midwest Zwolle
opdrachtgever	Vandenbrink Onroerengoed BV
datum	16 november 2017

Lievense CSO infra water milieu

Regulierenring 6
3981 LB Bunnik

TEL / +31 88 910 2049

RBollen@LievenseCSO.nl
www.LievenseCSO.nl

Project-ontwikkelingsopgave bestemmingstransformatie Van Gogh, Rubens, Vermeer, F. Bol & Breughel in Oosterenk Midwest

ZWRE/fk & ZWR/gg 28 mei 2018

Zwolle

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

In Oosterenk Midwest bevindt zich een cluster van zeven kantoorgebouwen, vernoemd naar de Hollandsche Meesters Van Gogh, Rubens, Vermeer, Ferdinand Bol, Rembrandt, van Ruysdael & Breughel. De vijf gebouwen Van Gogh, Vermeer en Ferdinand Bol, Rubens & Breugel zijn in eigendom bij KS en Vandenbrink Retail Holland B.V. ; men wil deze gebouwen structureel transformeren naar wonen.

Gelet op het sociaaleconomisch belang en de ruimtelijke opgave om Oosterenk te transformeren naar een aantrekkelijk gemengd woon-werkgebied, heeft het college op 14 november 2017 de intentieovereenkomst (IOK) vastgesteld om op basis van de Startnotitie:

1. de afronding van een verkennend stedenbouwkundig ontwikkelingsplan (SOP) voor structurele transformatie van Van Gogh, Rubens, Vermeer, F. Bol & Breughel te begeleiden en op basis hiervan een Project-ontwikkelingsopgave met overeenkomst voor te bereiden;
2. met zicht op structurele transformatie van het gebouw Rubens naar wonen een bouwaanvraag voor ander gebruik te kunnen faciliteren via de verruimde kruimellijst.

Een SOP moet antwoord geven op in de Startnotitie aangegeven uitgangspunten met onderzoeksvragen omtrent beoogde *meervoudige waardencreatie* met een goede ruimtelijke kwaliteit naar gebruiks-, belevings- en toekomstwaarde.

Op basis hiervan is in opdracht van de initiatiefnemer bijgaand stedebouwkundig ontwikkelingsplan (SOP) door Bureau Lievense CSO afgerond ter onderbouwing van de beoogde bestemmingstransformatie voor herontwikkeling van de locatie met bijbehorend te vernieuwen openbaar gebied.
Het SOP is door architectenbureau Roordink vertaald in een vogelvluchtperspectief met indicatieve gevelstudies.

Vooruitlopend op de bestemmingstransformatie is in juni 2017 bouwvergunning verleend voor transformatie van gebouw Van Gogh via de planologische kruimellijst (met een ruimtelijke motivering als onderbouwing). Het woongebouw is begin 2018 in gebruik genomen.

1.2 Doel Project-ontwikkelingsopgave (POO)

Afronding strategische verkenning - Stap I
Conform in de Startnotitie aangegeven aanpak is het SOP getoetst aan de uitgangspunten uit deze notitie in relatie tot een haalbare business case (BuCa) voor locatieontwikkeling door de initiatiefnemer. Dit is geven en nemen met een integrale afweging als resultaat:

- harde uitgangspunten als *randvoorwaarde*. Dit zijn de regulier-wettelijke eisen en bovenwettelijk wensen, die volgens de BuCa haalbaar zijn;
- zachte uitgangspunten als *richtlijn*. Dit zijn wensen, die minder cruciaal blijken.

Randvoorwaarden & richtlijnen worden beschreven in een Project-ontwikkelingsopgave (POO) + overeenkomst (POOK). Dit zijn publieke & private uitgangspunten voor een:

- door de initiatiefnemer in het vervolg op te stellen bestemmingsplan en op te stellen VO bouw- & inrichtingsplan;
- hiermee samenhangende grondtransacties & bekostiging van te vernieuwen buitenruimten in het Project-ontwikkelingsgebied, alsmede kostenverhaal.

Datum 28 mei 2018

De POO + POOK is met het SOP op 24 april 2018 behandeld in het college met als beoogd effect om over het concept ontwikkelkader *omgevingsparticipatie* te laten plaatsvinden.
Op basis hiervan is het POO aangevuld en wordt het kader met een beslisnota in het college behandeld en ter vaststelling aan de raad aangeboden met alle financiële besluiten van dien + Aanmeldnotitie m.e.r. (mer-plichttoets particuliere initiatiefnemer).

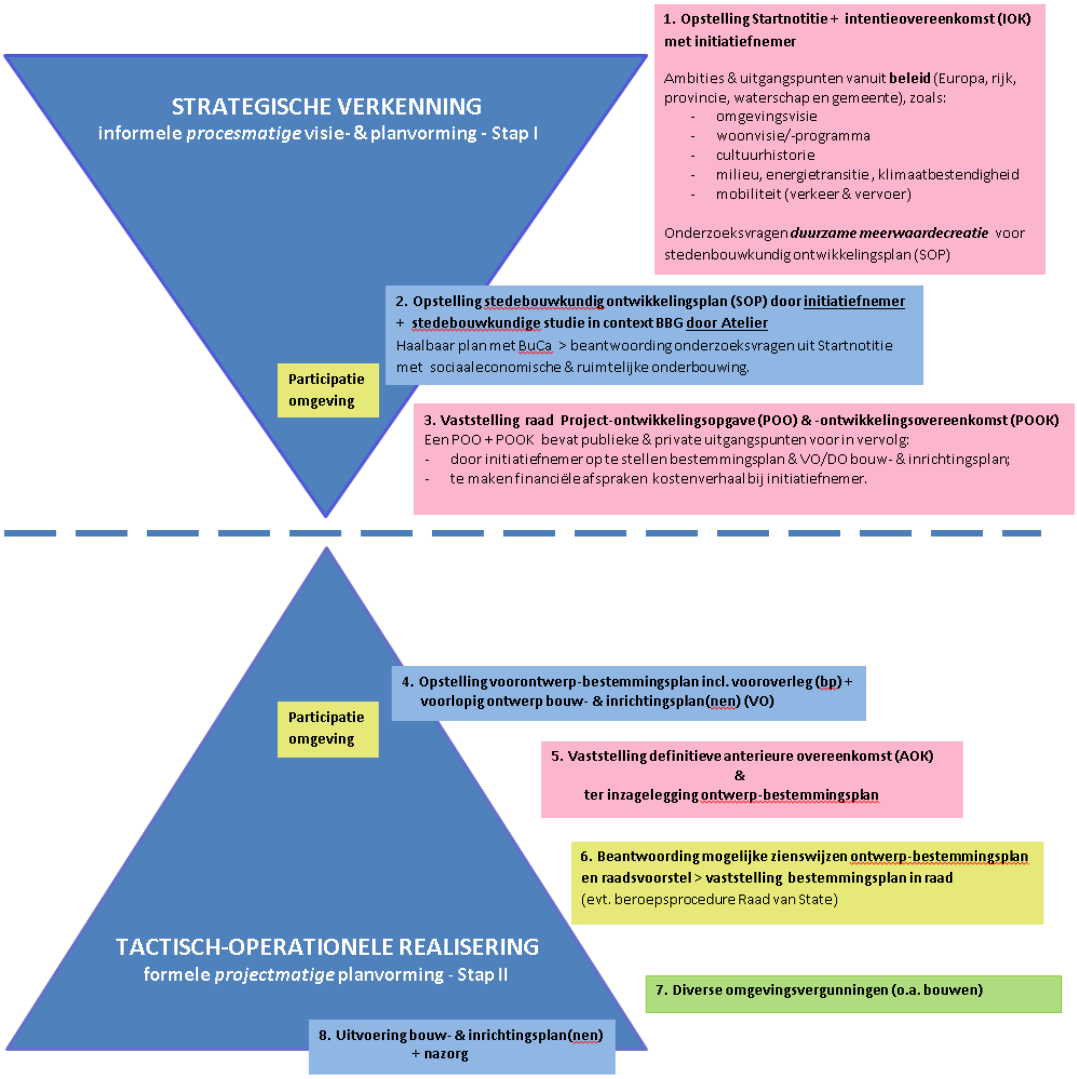

Realisering - Stap II

Bij een positief besluit van de raad wordt op basis van POO+POOK in opdracht van de initiatiefnemer een voorontwerp-bestemmingsplan opgesteld en een VO-bestek voor bebouwing en buitenruimten (actie 4).
De opdracht voor een bestemmingsplan kan vervuld worden door de gemeente of een stedebouwkundig adviesbureau.
Over bp en VO vindt *omgevingsparticipatie* plaats **–** over het voorontwerp-bp volgt ook wettelijk vooroverleg.

Als dit beantwoordt aan de beoogde kwaliteit, dan wordt een AOK gesloten, gevolgd door ter inzagelegging van een ontwerp-bestemmingsplan (5). Na ter inzagelegging mogelijk vaststelling ervan (6).
Voor rekening van de initiatiefnemer is de gemeente verantwoordelijk voor begeleiding van de opstelling van een bp (of andere planologische regeling) & een VO/DO, de inzet van omgevingsparticipatie en het verlenen van vergunningen (7).
Hierop volgt de uitvoering (8) inclusief nazorg van een of meerdere deelprojecten, waarbij de gemeente verantwoordelijk is voor aanleg van boven- en ondergrondse infrastructuur van openbare ruimten, alsmede afkoop eventuele beheer- en onderhoudskosten.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft de stedebouwkundige context in verband met de vergroting van de bereikbaarheid & verkeersveiligheid van dit te transformeren en vernieuwen kantorencluster.

Hoofdstuk 3 beschrijft de uitgangspunten voor een in het vervolg op te stellen bestemmingsplan en VO bouw- & inrichtingsplan.
Deze zijn aangeduid op een losse uitgangpuntenkaart, die leidraad is voor de op te stellen bestemmingsplankaart. Hierop is een inrichtingsvoorstel aangegeven voor de te vernieuwen buitenruimten in het project-ontwikkelingsgebied.

Hoofdstuk 4 beschrijft het vervolg met bestuurlijke & politieke besluitvorming over dit ontwikkelkader.

2. Stedebouwkundige context

Transformatie naar een aantrekkelijk gemengd woon- & werkmilieu
In Oosterenk is bij transformaties naar wonen een fijnmaziger netwerk voor langzaam verkeer noodzakelijk. Versterking van de stedebouwkundige samenhang is nodig. In verband hiermee is een gedifferentieerde inrichting van de buitenruimten nodig met bijzondere aandacht voor de in de Startnotitie geformuleerde uitgangspunten voor groen, bereikbaarheid, parkeren en andere voorzieningen.

Extra groenaanleg
Exra groenaanleg is nodig mede i.v.m. klimaatadaptatie als ook de leefbaarheid/sfeer in het toekomstige woongebied. Dit in relatie met de andere te transformeren gebouwen. Het gaat om een plek voor ontmoeting, sport en/of spel. Hoe kan hierbij een groene plek in Oosterenk Midwest een herkenbaar startpunt worden van een wandel-/fietsroute ontstaan via de Spanjaardweg naar de BlauwGroene stadsrandzone?

Aanleg tweerichtingsfietspad
Zonder de doorsteken zullen fietsers van en naar de nieuwe appartementen een omweg moeten maken, twee keer de Spanjaardweg over moeten steken om in de tunnel te komen (klachten over dit gevaar), ontmoedigd worden te gaan fietsen of hun eigen weg zoeken via het trottoir. Dit verkeersonveilig en ongewenst.
Voor de oplossing van deze verkeersonveilige situatie was in 2016 (voordat dit initiatief zich aandiende) een ontwerp gemaakt voor een tweerichtingsfietspad met oversteek + nieuw wegvak tot aan kruising Dr. van Deenweg. Dit werd urgent, nadat door de verhuizing van het Waterschap dit punt drukker werd.

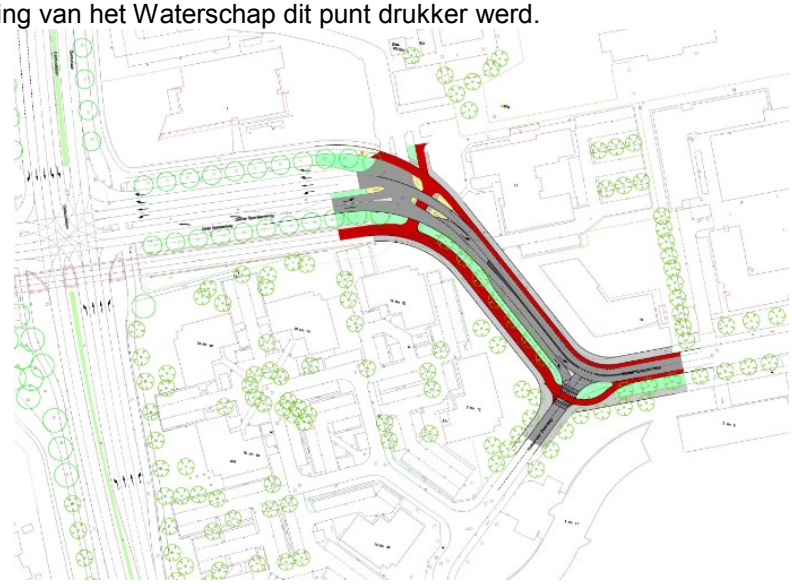

Studie aanpassing fietspad (begin 2016)

Andere voorzieningen
Nader is verkend in hoeverre voorzieningen als kleinschalige winkels, horeca e.d. mogelijk/wenselijk zijn in verband met levendigheid/reuring in het toekomstige woongebied. Er komen de nodige voorzieningen, zoals bergingen, fietsenstalling en containers. Er moeten voldoende fietsparkeerplekken zijn voor bewoners en bezoekers.

Datum 28 mei 2018

Project-ontwikkelingsopgave

Aanleg van het extra groen, de doorsteken en het fietspad langs de Dr. Spanjaardweg is voorzien in het SOP. Dit is een cruciale ontwikkelingsopgave, die ook aangegeven is op de uitgangspuntenkaart voor de Project-ontwikkelingsopgave. Aanleg van het pad verhoogt ook de veiligheid van fietsers van en naar andere bestemmingen in de Oosterenk.

Uitgangspuntenkaart Project-ontwikkelingsopgave

Er wordt woonkwaliteit toegevoegd door concentratie van parkeren in een centrale parkeergarage en een parkeergarage naast gebouw Rubens ten gunste van meer groen rond de gebouwen. De centrale parkeergarage ligt voornamelijk op particulier terrein en voor een klein deel op de openbare weg.
Het terrein wordt afsluitbaar om parkeeroverlast vanuit de omgeving te voorkomen.
Deze vernieuwing vergt aankoop van de lusvormige ontsluitingsweg ad 1.582 m2 en overdracht van dit verhard openbaar gebied. Ook is voor aanleg van de garage mogelijk verwerving van een bepaald aantal m2 particulier terrein door de initiatiefnemer nodig.

Afb. 11: Huidige eigendomsituatie

Afb. 12: Eigendomsituatie eindfase 2

LEGENDA

Perceel wonen Fase I

Perceel wonen Fase II

Perceel Kantoren

Datum 28 mei 2018

Conform de Startnotitie is bezien welke delen van de fietspadstudie in verband met de beoogde transformatie realisatie verdienen en hoe dit financieel gezien haalbaar is, zoals door grondruil en inzet opbrengst grondtransactie(s).
In het kader van de verkeersveiligheid is de aanleg van het fietspad in twee richtingen nodig met alle bijbehorende oversteken. Dit is als inrichtingsvoorstel opgenomen binnen het Project-ontwikkelingsgebied: de zuidelijke fietssuggestiestrook Dr. Spanjaardlaan vervalt ten gunste van groen. Daar komt het fietspad voor terug – de in de studie (2016) aangegeven uitvoegstrook en andere ingrepen zijn niet nodig.

Aanleg ervan vergt verwerving van 40 m2 eigen terrein van de initiatiefnemer ingevolge verlegging van het voetpad in de binnenbocht – deze strook dient de bestemming verkeersdoeleinden te krijgen.
De kosten voor aanleg van het fietspad en de oversteken worden gecalculeerd op € 117.000. Dit ware binnen het Project-ontwikkelingsgebied op te pakken als flankerend gemeentelijk deelproject. Daarom wordt de raad gevraagd om hiervoor een investeringskrediet ad € 117.000 ter beschikking te stellen en de lasten van deze investering via de dekkingsreserve kapitaallasten te dekken uit de opbrengst grondverkoop; alsmede een resterende opbrengst grondverkoop toe te voegen aan de Algemene middelen.

Per saldo verminderd het openbaar gebied met 1.582 - 40 m2 = - 1.542 m2 verharding. Dit is een substantiële vermindering van de onderhoudskosten voor verharding.

3. Uitgangspunten (randvoorwaarden & richtlijnen)

3.1 Sociaaleconomische taakstelling & bestemming gebouwen

Programma
Een belangrijk kader voor woonprogrammering in Zwolle zijn de regionale afspraken in West-Overijssel. Binnen deze afspraken wordt een prognose-bandbreedte aangehouden. Zwolle mag volgens de afspraken de komende 10 jaar 4.910 tot 6.000 woningen toevoegen. Daar tegenover staat al plancapaciteit van 4.100 woningen, wat betekent dat er in beginsel kwantitatieve ruimte is voor toevoeging van 'harde' plancapaciteit aan de woonprogrammering.

De locatie nabij het centrum, het ziekenhuis, overige werkgelegenheid, scholen en de Ceintuurbaan maakt deze plek binnen Oosterenk zeer geschikt voor alleenstaanden en stellen zonder kinderen, werkend of in opleiding. In het bijzonder op startende artsen (of in opleiding) of coassistenten aan het Isala ziekenhuis.
Naast reguliere huishoudens kan de ontwikkeling ook andere doelgroepen aantrekken zoals studenten, of tijdelijk woningzoekenden (short- en extended-stay, bijvoorbeeld in relatie tot een tijdelijke zorgbehoefte bij het Isala), combinaties van wonen en zorg, al dan niet verbonden aan het Isala ziekenhuis. Hiermee worden naar verwachting ook oudere doelgroepen aangetrokken.
Vraag vanuit deze specifieke doelgroepen is niet perse zichtbaar in prognoses over 'reguliere' huishoudensontwikkeling en kan kansen bieden voor de ontwikkeling. Het aantrekken van specifieke doelgroepen vraagt om aanbod op maat. Bijvoorbeeld voor tijdelijke (zorg)huisvesting is het van belang dat de appartementen geschikt zijn voor beperkt mobiele bewoners > zie ook bijlage 1 van SOP-Bijlageboek: Quick-scan Oosterenk, Stec groep, 14092017).
De woningbouwbehoefte is getoetst aan de *Ladder van duurzame verstedelijking.* In de marktonderzoeken naar enerzijds woningbehoefte en anderzijds behoefte aan specifiek short-stay is geconcludeerd dat de behoefte aan beide soorten woningen groot is.
Ook is aangetoond dat de appartementen markttechnisch aansluiten op de behoefte.
Dit gecombineerd met de wens van Zwolle om het kantooraanbod in Oosterenk te transformeren naar woningen maakt dit tot een haalbare ontwikkeling.

Randvoorwaarden:
De ontwikkeling voorziet in een programma voor maximaal 193 wooneenheden tweekamerappartementen (30% goedkope & 70% middeldure huur):
- 123 tweekamerappartementen, waarvan 29 in gebouw Van Gogh, 29 in Vermeer, 40 in Breughel en 25 in Ferdinand Bol;
- 70 *short stay*-eenheden in gebouw Rubens.

Richtlijn:
Omdat de behoefte aan short stay groot lijkt en de woningmarkt moeilijk te voorspellen is, kan de initiatiefnemer in het kader van de nadere planvorming nader onderzoeken of het wenselijk is om alsnog één van de andere woontorens te transformeren in 70 short stay-eenheden.

Bestemmingsregeling

Randvoorwaarden:

- In de toelichting van het nieuwe bestemmingsplan worden dit programma en alle in de startnotitie en deze POO genoemde uitgangspunten voor meerwaardecreatie nader beschreven en verantwoord. Naast de maatschappelijke uitvoerbaarheid verdient de economische uitvoerbaarheid van de beoogde projectontwikkeling de nodige aandacht in de toelichting. Hierbij is ook een onderbouwing nodig van de woningbouwbehoefte gelet op de *Ladder van duurzame verstedelijking*.

- Wijzigingsbevoegdheid aan het college om in één van de andere gebouwen (bijv. Breughel gezien gelijke afmeting als Rubens) alsnog short-stay te realiseren, om in te kunnen spelen op marktomstandigheden, zou een welkome toevoeging zijn.

- Omwille van een goede RO c.q. goed woon- & leefklimaat is eliminatie nodig van de vigerende bestemming “Gemengd-1” met werkbestemmingen (kantoor, maatschappelijke voorzieningen, fabrieken voor medische en optische apparaten en instrumenten inclusief reparatie, computerservice- en informatietechnologie-bureaus, datacentra, natuurwetenschappelijk speur- en ontwikkelingswerk, maatschappij- en geesteswetenschappelijk onderzoek, bijzondere woonvormen).

- Opdat een bruikbare ruimtelijk-planologische situatie ontstaat wordt in het nieuwe bestemmingsplan de vigerende doorlopende bebouwingsstrook verkleind en op de bestaande gebouwen Rembrandt en Van Ruysdael gefixeerd. Begrenzing & bebouwingspercentages worden daarbij aangepast conform de uitgangspuntentekening.

- In het kader van de planologische regeling, zoals een bestemmingsplan en/of ruimtelijke onderbouwing van een kruimelaanvraag, zal geborgd moeten worden, dat de woonfunctie *short stay* van ten minste 2 weken tot maximaal 1 jaar betreft: niet korter om niet te concurreren met Zwolse hotels; niet langer opdat het niet op regulier wonen gaat lijken of hiernaar gaat verkleuren. Er bestaat jurisprudentie over dit onderwerp: in bestemmingsplan of onderbouwing van de kruimelaanvraag moet een duidelijk onderscheid zijn tussen de woonfunctie ‘short stay’ en regulier wonen. Of het 1 week korter zou kunnen worden in plaats van 2 weken is punt van nader overleg met de Horecabranche mede in het kader van de nieuwe Horecavisie (die mogelijk deel uit gaat maken van de nieuwe Omgevingsvisie Zwolle).

- De plint van gebouw Ferdinand Bol wordt niet bestemd voor wonen, maar voor ondersteunende gemengde voorzieningen, zoals een werkplaats, wasserette, klein winkeltje en/of een horecagelegenheid, die tevens als dagbestedingsplek kan dienen. Het betreft daghoreca van maximaal 100m2 gericht op Oosterenk, transformeert naar een nieuw dynamisch woon- en werkgebied.
  In het bp wordt een wijzigingsbevoegdheid voor het college opgenomen dat hier transito-woningen mogen worden gerealiseerd, zodra of zolang vanuit de markt geen blijk van behoefte aan voorzieningen in deze plint bestaat.

- Alle niet openbare buitenruimten krijgen de bestemming Tuin, onbebouwd erf.

- Het bestemmingsplangebied wordt vergroot met een deel van het openbaar gebied in verband met het planologisch mogelijk maken van aanleg van het te verleggen voetpad in de binnenbocht van de Dr. Spanjaardweg.

2.2 Stedebouw & mobiliteit

Vernieuwing gebouwen en buitenruimten (eigen terrein & openbaar gebied)
Randvoorwaarden:
- Bestaande massa en hoogte is uitgangspunt voor de te verbouwen kantoorgebouwen.
- Per gebouw wordt een overdekte fietsenstalling gerealiseerd die goed bereikbaar en bruikbaar is.
- Buitenruimte & gebouwen zijn toegankelijk voor mensen met fysieke beperking.
- Hoofdontsluiting autoverkeer plangebied aan zuidzijde conform uitgangspuntentekening.
- Ontsluiting voor langzaam verkeer op zowel fietspad langs de Ceintuurbaan als op fietspad langs de Dokter Spanjaardweg (kosten aanleg initiatiefnemer).
- Rond de gebouwen wordt woonkwaliteit toegevoegd door eliminatie parkeerterreinen, andere verhardingen en toevoeging van groen. De groenstructuur wordt versterkt met ca. 2.000 m2 als groen in te richten gemeenschappelijke tuin op de in uitgangspunten-tekening aangegeven plekken. Het bomenbestand wordt op deze plekken aangevuld.

- Voldoende parkeergelegenheid ook voor mindervaliden. Gelet op de specifieke doelgroepen, zoals aangegeven in het SOP, geldt een lagere parkeernorm van 1,4 per reguliere woning en 0,7 per *short stay*-eenheid.
- Parkeren in een centrale parkeergarage en een parkeergarage naast gebouw Rubens. Maximale rooilijnen zoals aangegeven in uitgangspuntentekening. Uit ware te gaan van de parkeergarage zoals aangegeven in het SOP (optie 1) dan wel een compacter smaller alternatief door ook op de 3e bouwlaag parkeren te voorzien, ten gunste van een gemeenschappelijke tuin ernaast (optie 2). De tweede optie dient te worden onderzocht en afgewogen op financiële haalbaarheid gelet op kosten verlegging meer ondergrondse infra bij optie 1 versus minder ondergronds infra + meerkosten dakparkeren bij optie 1. Optie 2 heeft op voorhand de voorkeur van de gemeente.

- Maximale hoogte van de nieuwe parkeervoorzieningen zoals aangegeven in de uitgangspuntentekening.
- Het bebouwingscluster wordt als eigen terrein afsluitbaar met een of meerdere slagbomen. Bezoekers zijn welkom.

- Een definitieve bouw- & inrichtingstekening is nodig met daarin een plan voor de waterhuishouding, riolering, plaats voor ondergrondse afvalinzameling, verlichting, groenplan, etc. wordt nader uitgewerkt bij het opstellen van het bestemmingsplan.

Dit op basis van een definitieve parkeerbalans al dan niet in relatie tot eventueel te maken afspraken over dubbelgebruik parkeerterrein van de bestaande twee kantoorgebouwen.

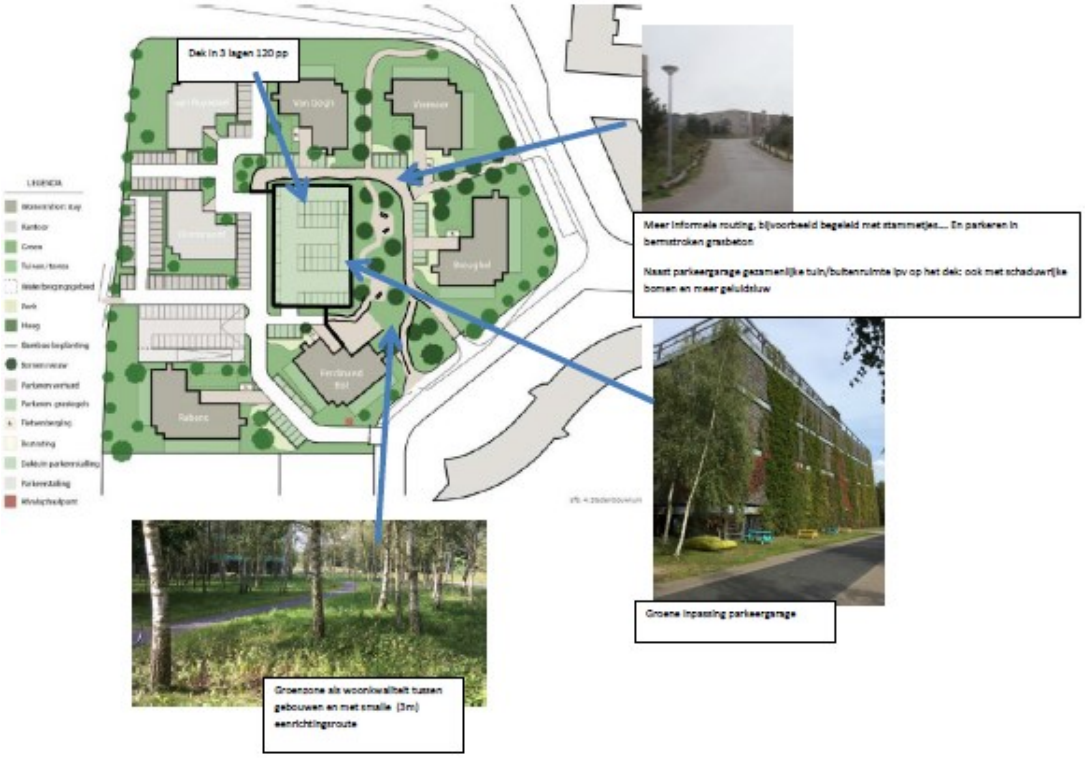

Voordelen Optie 2

- gezamenlijke tuin wordt veel beter gebruikt en sluit aan op maaiveld op bestaande routes.
- er kunnen dus ook bomen en struiken groeien, veel meer verblijfskwaliteit mogelijk.
- mogelijk per saldo geen meerkosten. Men bouwt toch al 3 dekken (door dakconstructie) maar omvang totale dek neemt drastisch af terwijl er de nodige 120 pp in passen.
- door een buitenruimte tussen de gebouwen en het dek aan te bieden is deze vermoedelijk veel rustiger / geluidsluw. Mogelijk met een maximale geluidsbelasting (gecumuleerd) van 55 dB. Dat is een grote kwaliteit, omdat woningen zelf geen geluidsluwe buitenruimte hebben.

Richtlijnen:

- Het verdient aanbeveling in een vroegtijdig stadium bij opstelling van een VO de welstandscommissie mee te laten denken in de mogelijkheden voor gevelaanpassing. (In het kader van de kruimelprocedure voor Rubens is sowieso een welstandsadvies nodig).
  In de architectuurstudie zijn aansprekende nieuwe gevels te zien voor de 5 panden. Het uiterlijk aanzien van " zakelijke" kantoorpanden verandert in "warme" woongebouwen door de buitenzijde te voorzien van meer detaillering, zoals overstek, balkons, houten lamellen en bijzondere raampartijen.
- Gebruik de benodigde geluidmaatregelen aan de gevel ten bate van verbetering van het gevelaanzien. Het verdient aanbeveling om in combi met ook zonwerende

(klimaat) voorzieningen te zoeken naar demping van klimaat-/hittestress. Door dit aspect vanaf het begin mee te nemen wordt voorkomen dat er op een later tijdstip geluidwerende voorzieningen nodig zijn die mogelijk strijdig zijn met het architectonisch aanzien.
- De wanden van nieuwe parkeervoorzieningen worden groen ingepast.
- De hoofdontsluiting naar het dek en de bestaande kantoren kan zoals die nu is aangegeven, met een duidelijk en breed profiel. Voor de eenrichtingsweg langs de gebouwen zou men ook een veel minder formele route kunnen maken, maar meer een “bospad” ca. 3m breed, tussen de gebouwen door, met daarin bij de gebouwen wat parkeervoorzieningen in grasbeton of eventueel langsparkeren langs deze route. Dat maakt het wat meer ontspannen.
- Extra ontsluiting plangebied (alleen erin) tussen gebouw Breugel en Ferdinand Bol met een beperkte breedte van ca. 3m
- Bij de uitwerking van het VO plan nut & noodzaak te onderzoeken van een erfafscheiding aan de zuidzijde van gebouw Rubens - dit in samenspraak met de eigenaar van dit belendende gebouw.

Ondergrondse infra

Randvoorwaarden:

Er moet een vergelijk gemaakt worden tussen gebruik oude situatie als kantoor (met lagere vuilwaterafvoer) en een nieuwe situatie met 200-250 woningen, waarbij ook de andere twee kantoorgebouwen kunnen transformeren naar wonen. Dit en het nieuwe inrichtingsplan voor de buitenruimte kan van invloed zijn op de bestaande riolering in dit cluster en in geheel Oosterenk en zou aanpassingen kunnen vergen. Daarom moeten bij de planuitwerking deze invloeden in relatie tot de visievorming voor de Oosterenk als geheel onderzocht worden:
- hoeveel afvalwater komt er van 2 woonunits (29 + 40 wooneenheden), waarvoor gekruimeld is en zal worden? Kunnen deze 2 woonunits het extra afvalwater in de huidige situatie nog wel lozen?
- hoeveel afvalwater komt er nu uit het plangebied (uitgangsituatie) en wat is de maximale hoeveelheid afvalwater die afgevoerd kan worden vanuit dit projectgebied?
- hoeveel afvalwater komt er als het hele cluster wordt ingericht als woongebied met 250 wooneenheden?
- moet het bestaande rioolstelsel aangepast worden, en wat zijn de kosten hiervoor?
- hoeveel afvalwater komt er als meerdere projectgebieden in Oosterenk worden ingericht als woongebied (mogelijk 800 wooneenheden)?
- moet het gemaal Oosterenk (incl. persleiding) door deze en andere transformaties vergroot worden en wat zijn de kosten hiervoor?
- is het afvalwater uit het projectgebied eventueel via eigen pompput + persleiding afvalwater afvoeren, en wat zijn de kosten hiervoor?

De kosten voor dit onderzoek worden contractueel in het POOK vastgelegd. De financiële kosten/consequenties van eventueel nadere ingrepen, zoals vergroting gemaal, worden in de uiteindelijke AOK bepaald.

2.3 Toekomstwaarde (milieu & duurzaamheid)

Geluid

Randvoorwaarden:

- De maximale binnenwaarde van de (woon)gebouwen bedraagt 38 dB, waarbij minimaal 50% van de toekomstige woningen een binnenwaarde heeft van maximaal 33 dB. Dit is niet alleen in het belang van toekomstige bewoners, maar ook van huidige kantorenbezitters (als potentiële klagers in de omgeving) en gemeente (als beheerder Ceintuurbaan hiervoor verantwoordelijk).
- De gevelbelasting van de (woon)gebouwen voldoet aan maximale ontheffingswaarde van 63 dB.

Richtlijn:

- In het plangebied is minimaal 1 centrale openbare buitenverblijfsplek van ten minste 1.000 m2.

Externe veiligheid & luchtkwaliteit

Randvoorwaarden:

- Het plan voldoet aan wettelijke eisen.
- De situatie aangaande externe veilgheid voldoet aan gebiedsgericht kader gemeente Zwolle, gebiedstype *Centrumstedelijk*.

Klimaat

Randvoorwaarde:

- Er komt minder verharding en meer groen in de woonomgeving (minimaal 2000 m2) waarbinnen voldoende waterberging wordt gerealiseerd.

Energie

Randvoorwaarden:

- Alle gebouwen hebben minimaal *Energielabel B*.
- De energievoorziening voor de gebouwen met reguliere woningen is gasloos.
- Gebouw Rubens, dat voor short stay is bestemd, heeft al een hoger energielabel dan de andere gebouwen. Vanwege het concept van shortstay is een keuze voor centrale in plaats van individuele voorzieningen logischer. Om die reden wordt de bestaande verwarming op basis van gas behouden in dit gebouw. De voorwaarde energielabel B blijft in tact.

3.4 Bekostiging vernieuwing buitenruimten en kostenverhaal

Onttrekking openbaar gebied & grondtransacties

Randvoorwaarden:

- Alle kosten voor aanleg van verharding, gemeenschappelijke tuin en verlegging/aanleg ondergrondse infra op eigen terrein zijn voor rekening de initiatiefnemer. Dit geldt ook voor alle ingrepen in de directe omgeving die hiermee samenhangen.

- Overdracht en beheer van de openbare wegen (grijs > blauw op onderstaand kaartje) vindt in gemeenschappelijkheid plaats door een te vestigen recht van overpad voor boven- en ondergronds verkeer & vervoer.

- Aanleg van het fietspad vergt verwerving van 40 m2 terrein van de initiatiefnemer. Het saldo van de grondtransacties is 1582 – 40 m2 = 1542 m2. Inzet is verkoop van 1.542 m2 volgens separate uitgiftetekening tegen een marktconforme prijs van openbaar gebied

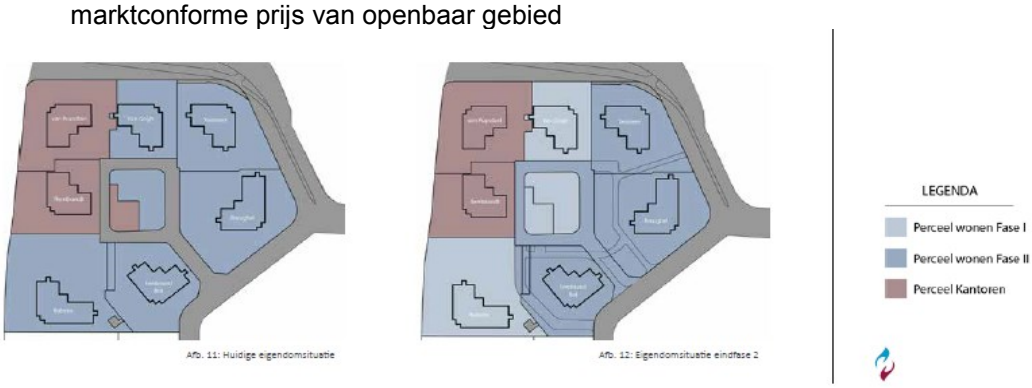

Afb. 11: Huidige eigendomsituatie
Afb. 12: Eigendomsituatie eindfase 2

Deze 1.542 m2 wordt merendeels ingericht als Tuin-onbebouwd erf: het fungeert als semi openbaar gebied met rijwegen, wandel- en fietspaden, groen en bomen; een ondergeschikt deel is nodig voor de nieuwe parkeergarage – bij de compacte voorkeursoptie 2 maakt alleen aan de zuidzijde de weg plaats voor de parkeergarage. Gelet op de hoogwaardige transformatie en vergroening van het gehele cluster is verkoop & aankoop van gronden tegen een marktconforme prijs van openbaar gebied te rechtvaardigen. De waarde wordt bepaald op basis van een taxatie en vastgelegd in de definitieve anterieure overeenkomst.

Project- & planbegeleiding

Kosten projectcoördinatie en planbegeleiding

De adviseur ruimtelijke initiatieven (ARI) is contactpersoon en coördineert alle projectfases en acties - Stap II.
Met name de bouw- en inrichtingsplannen worden door hem + Planbegeleidingsteam (PBT) begeleidt. De kosten hiervan worden in nader te bepalen delen geregeld in de POOK en in de definitieve AOK.

Toetsing en begeleiding bestemmingsplan

Dit vindt plaats door een juridisch planoloog met bijbehorend team en betreft:

- Toetsing bestemmingsplan. De hiervoor geoffreerde kosten worden in rekening gebracht in het kader van de POOK;
- Procedurekosten. De hiervoor geoffreerde kosten worden in rekening gebracht in het kader van de definitieve AOK.

Deze bedragen zijn exclusief optionele meerkosten.

- Inschakelen disciplines i.v.m. uitkomst onderzoek; per discipline een inschatting van een bepaald bedrag. Dit wordt berekend op werkelijk gemaakte uren.
- Zienswijzennota: per zienswijze een inschatting van een bepaal bedrag. Dit wordt berekend op werkelijk gemaakte uren.
- Vaker dan twee maal beoordelen van het bestemmingsplan in iedere fase van de procedure: de extra gemaakte uren worden in rekening gebracht.

Verder zijn niet meegenomen de kosten voor het opstellen van de uiteindeijke anterieure overeenkomst (AOK) en de beroepsschriften.

Indien naar aanleiding van onderzoeken, zienswijzen of politieke besluitvorming aanpassingen van het plan, dus extra beoordelingen nodig zijn, wordt met initiatiefnemer overlegd op welke wijze deze aanpassingen in het plan worden ingebracht en wordt - indien nodig en/of gewenst - een separate opdracht aan initiatiefnemer voorgelegd.

4. Vervolg

Afronding verkenningsproces
Voor de finale bestuurlijke besluitvorming zijn de volgende voorstellen gereed gemaakt:

- Beslisnota college met beslisnota raad als bijlage.

- Beslisnota raad met als bijlagen:
  01 Startnotitie Verkenning Transformatie Oosterenk Midwest
  02 Stedebouwkundig Ontwikkelingsplan Oosterenk Midwest
  03 Stedebouwkundig Ontwikkelingsplan Oosterenk Midwest - Bijlagenboek
  04 Project-ontwikkelingsopgave bestemmingstransformatie Oosterenk Midwest
  05 Uitgangspuntenkaart Project-ontwikkelingsopgave Oosterenk Midwest
  06 Omgevingsreactie bestemmingstransformatie Oosterenk Midwest
  07 Aanmeldnotitie m.e.r. bestemmingsplan Oosterenk Midwest
  08 Project-ontwikkelingsovereenkomst met bijlagen **- niet openbaar -**

PFO-besluit
Op 28 mei is besloten om:
- kennis te nemen van het stedebouwkundig ontwikkelingsplan (SOP) en in te stemmen met deze Project-ontwikkelingsopgave (POO);
- Het college voor te stellen in te stemmen met de Project-ontwikkelingsovereenkomst en bijgaande beslisnota voor de raad.

Voorgesteld collegebesluit:
1. In te stemmen met bijgaande Project-ontwikkelingsovereenkomst tussen de gemeente Zwolle en KS & Vandenbrink Retail Holland B.V. , alsmede met de publicatie en zakelijke beschrijving ervan;
2. Op grond van artikel 55 Gemeentewet met een beroep op het financiële belang van zowel de gemeente als van de wederpartij zoals genoemd in artikel 10 lid 2 sub b en g van de Wob, geheimhouding op te leggen omtrent de overeenkomst inclusief bijlagen.
3. Volgens bijgaande beslisnota voor de raad de Project-ontwikkelingsopgave samen met de Aanmeldnotitie m.e.r. ter vaststelling voor te leggen aan de raad;
4. Op basis van een getekende overeenkomst de kruimellijst te willen toepassen voor het beoogd ander gebruik van gebouw Rubens.

Voorgesteld raadsbesluit:
1. Kennis te nemen van bijgaand Stedebouwkundig Ontwikkelingsplan.
2. De Project-ontwikkelingsopgave als kader te hanteren voor de beoogde bestemmingstransformatie, verbouwing van kantoorgebouwen, vernieuwing van buitenruimten en bijbehorende grondtransacties.
3. Een investeringskrediet ad € 117.000 ter beschikking te stellen voor aanleg van een tweerichtingsfietspad binnen het Project-ontwikkelingsgebied en

de lasten van deze investering via de dekkingsreserve kapitaallasten te dekken uit de opbrengst grondverkoop; alsmede een resterende opbrengst grondverkoop toe te voegen aan de Algemene middelen.

4. Voor de voorbereiding van het bestemmingsplan Oosterenk Midwest geen milieueffectrapport (MER) op te stellen; dit besluit te publiceren en ter inzage te leggen.
5. Kennis te nemen van de te tekenen ontwikkelingsovereenkomst over de voorgenomen integrale bestemmingstransformatie, waarbij de kruimellijst wordt toegepast voor ander gebruik van gebouw Rubens.

Openbaarheid
Deze POO is openbaar

Datum 28 mei 2018

Organisatie Realisering- Stap II

Bestuurlijk opdrachtgever

Ed Anker	Wethouder o.a. Ruimtelijke Ordening, Omgevingsvisie en Wonen

In afstemming met:

René de Heer	Wethouder o.a. Economie, onderwijs & werk, Vastgoed & Bedrijfsterreinen.
William Dogger	Wethouder o.a. Beheer openbare ruimte, milieu & afval, Groenbeleid, Mobiliteit & bereikbaarheid.

Projectcoördinatie & planbegeleiding

ARI	Coördinatie & planbegeleiding + Planbegeleidingsteam (PBT).
Planjurist	begeleiding bp + ondersteunende adviseurs.

Communicatie

Buurtbewoners, Ondernemersvereniging Oosterenk, andere eigenaren en gebruikers in de omgeving zijn op de hoogte van het initiatief.

Er is op 8 mei en inloopbijenkomst in Urbana gehouden om te informeren over Stedebouwkundig Ontwikkelingsplan & Project-ontwikkelingsopgave en de reacties hierop te peilen. In het verslag (bijlage 06) wordt een samenvatting van de reacties gegeven. Op het plan zelf is in het algemeen instemmend gereageerd. Bewoners uit Wipstrik waren blij met gedifferentieerde woningaanbod en de ruimtelijke kwaliteit van het plan. Men voorziet ook positieve effecten van de woonfunctie t.o.v. de kantoorfunctie t.a.v. de parkeeroverlast en de verkeersdruk.

Eén persoon in het bijzonder - de eigenaar van het bezuiden Rubens gelegen kantoorpand - uitte echter zijn zorgen over het plan. Een van de zorgpunten heeft geleid tot een aanvulling in de Project-ontwikkelingsopgave: de richtlijn om bij de uitwerking van het VO plan nut & noodzaak te onderzoeken van een erfafscheiding aan de zuidzijde van gebouw Rubens - dit in samenspraak met deze eigenaar van het belendende gebouw.

Met in totaal 7 inlopers was de opkomst laag. Dat kan mede te wijten zijn aan het mooie weer. Anderzijds was uit eerdere contacten met (andere) eigenaren van de omliggende panden reeds duidelijk dat zij de transformatieplannen aanmoedigden en positief hebben ontvangen.

Het verslag van de inloopbijeenkomst wordt aan de 7 inlopers toegezonden.

Het vormvrije m.e.r.-besluit wordt bekendgemaakt zoals voorgeschreven in artikel 7.17 Wet milieubeheer.

Het besluit wordt gepubliceerd in het digitale Gemeenteblad via www.officielebekendmakingen.nl. Het besluit met bijlage wordt ter inzage gelegd. Er staat geen bezwaar of beroep open tegen dit besluit over de procedure ter voorbereiding van een besluit, conform het bepaalde in artikel 6.3 Awb.

Datum 28 mei 2018

Vervolg
Na een positief raadsbesluit zal het college op basis van een getekende ontwikkelingsovereenkomst medewerking verlenen aan de opstelling van een nieuw bestemmingsplan en kan de formele kruimelaanvraag worden afgehandeld voor ander gebruik van gebouw Rubens.
Het vormvrije m.e.r.-beoordelingsbesluit wordt opgenomen in het ontwerp van het op te stellen bestemmingsplan. Hierop kan een ieder een zienswijze indienen. De raad zal uiteindelijk een besluit nemen over de vaststelling van het bestemmingsplan onder afweging van eventueel ingediende zienswijzen.
Na een positief raadsbesluit zal het college op basis van een getekende ontwikkelingsovereenkomst medewerking verlenen aan het opstellen van een nieuw bestemmingsplan en kan de formele kruimelaanvraag worden afgehandeld voor ander gebruik van gebouw Rubens.
Bij de opstelling van het nieuwe bestemmingsplan en VO bouw- en inrichtingsplan worden de omgeving en andere belangstellenden betrokken.

Met dit raadsbesluit wordt geanticipeerd op opstelling van een nieuwe structuurvisie om Oosterenk te transformeren tot een aantrekkelijk woon- en werkgebied. In het bijzonder omdat dit een afwijking is van het Structuurplan Zwolle, dat wonen in de Oosterenk uitsluit. De visie betreft een simultane aanpak van meerdere bestemmings-transformaties van gebouwen in relatie tot ingrepen om de dragerstructuur van routes, groen en water te versterken. Er is een Plan van Aanpak Structuurvisie Oosterenk in voorbereiding, waarin wordt aangegeven wat het beoogd resultaat van de visie is en hoe deze op te stellen is in een interactief proces met strategische partners en andere gebruikers. Hierover ontvangt Uw raad te zijner tijd een informatienota.

BIJLAGE I: Aanvraag ander gebruik via *kruimellijst*

Zorgvuldige afweging & motivering bij een kruimelaanvraag
Aan de hand van het SOP wordt afgewogen welke uitgangspunten al dan niet als randvoorwaardelijke eis gelden om mee te willen werken aan bestemmings-transformatie. Op basis van deze voorwaarden kan alvast worden meegewerkt aan een zogeheten kruimelaanvraag voor een buitenplanse 'kleine' afwijking van het bestemmingsplan met een omgevingsvergunning. Hiervoor is er een zorgvuldige afweging en motivering nodig of en onder welke voorwaarden aan de beoogde bestemmingstransformatie mee te werken is. Dit wordt vervat in de ruimtelijke onderbouwing bij een aanvraag voor ander gebruik via toepassing van artikel 4, onderdeel 9, bijlage II Besluit omgevingsrecht - de zogeheten *kruimellijst.*

Bij ander gebruik zoals wonen is een toetsing nodig aan het Structuurplan, de in wording zijnde Omgevingsvisie Zwolle en de provinciale omgevingsvisie. Daarbij spelen ambities voor meervoudige waardencreatie een belangrijke rol. In het kader van een fijn en gezond woon- en leefklimaat zal onderzoek moeten plaatsvinden.

Kantoren zijn vaak gebouwd op geluidbelaste goed bereikbare locaties. Bovendien beschermen deze kantoorgebouwen vaak achterliggende gebouwen tegen geluid. Het is daarom belangrijk dat bij kantoortransformaties op geluidbelaste plekken zorgvuldig wordt omgegaan met het geluid. Het gaat daarbij om het geluid in de woning (de binnenwaarde). Ook de buitenruimte dient een goede kwaliteit te bezitten of te verkrijgen. Daarbij vormen uiteraard de geldende normen uit de Wet Geluidhinder en het Bouwbesluit het wettelijk kader. Daarnaast heeft de gemeente gebiedsgericht geluidbeleid.

Een werkgebied, zoals Oosterenk, is echter niet opgenomen in dit beleid omdat herontwikkeling & transformatie van kantoren indertijd niet aan de orde was. Het ligt echter in de lijn om voor dergelijke transformaties de ambities en grenswaarden voor *Centrumstedelijk Gebied* te hanteren. Dit is een gebiedstype waar een zekere mate van geluidbelasting aanvaardbaar wordt geacht. Voor de binnenwaarde zal altijd onderzocht moeten worden of de binnenwaarde normen voor nieuwe woning gehaald kan worden. Geluid van de buren blijkt een van de belangrijkste geluidhinderbronnen te zijn en het is van belang bij kantoortransformaties ook dit aspect niet uit het oog te verliezen. Het draagt in belangrijke mate bij aan de kwaliteit van de woningen. De normen uit het Bouwbesluit 2012 vormen het uitgangspunt bij deze transformatie. Dit kan betekenen dat geluidwerende maatregelen genomen moeten worden.

Verder moet bij de vergunningenprocedure onder meer worden beoordeeld of en in hoeverre de externe veiligheid een rol speelt, of er voldoende parkeerruimte is en of er sprake is van een stedelijke ontwikkeling in de zin van het Besluit m.e.r. Genoemde aspecten kunnen leiden tot gebouwmaatregelen maar ook maatregelen in de buitenruimte. Vooral dit laatste onderdeel, belsluit mer, vormt een risico, omdat er recent een uitspraak is gedaan door de Voorzieningenrechter van de Raad van State waarbij het toepassingsbereik van de kruimelafwijking is ingeperkt.

Datum 28 mei 2018

Ruimtelijke onderbouwing aanvraag ander gebuik
De aanvraag voor ander gebruik betekent een reguliere procedure van 8 weken met een verlengingsmogelijkheid van 6 weken. Dit verzoek verdient een ruimtelijke onderbouwing aan de hand van bepaalde randvoorwaarden, die ook mee worden gegeven aan het verkennend stedebouwkundiig ontwikkelingsplan (SOP). Bij toepassing van de kruimellijst zijn dit de volgende onderdelen:

a. Goede ruimtelijke ordening met bijzondere aandacht voor woonkwaliteit, aanzien gebouwen, stedebouwkundige samenhang (herstructurering buitenruimten), energietransitie & klimaatadaptatie;
b. Parkeerverordening;
c. Anterieure overeenkomst;
d. Besluit m.e.r.;
e. Luchtkwaliteit, externe veiligheid en geluid.

Ad a. Er zal een goede ruimtelijke onderbouwing moeten worden aangeleverd op basis waarvan, ook in een eventuele bezwaar- en beroepsprocedure, geconcludeerd kan worden dat de beoogde *meervoudige waardencreatie* realiseerbaar is met een goede ruimtelijke (ordenings-)kwaliteit naar gebruiks-, belevings- en toekomstwaarde.
Hierbij zijn de op basis van het SOP vast te stellen bovenwettelijke randvoorwaarden van cruciaal belang en zal een beoordeling in het licht van de structuurvisie Zwolle ook aan de orde moeten komen.

Ad b.
Er moet volgens de parkeerverordening worden voorzien in voldoende parkeergelegenheid op eigen terrein.

Ad c.
Op basis van de Wro (artikel 6.12) en de Bro (6.2.1, onder d) dient er in principe een exploitatieplan te worden vastgesteld. De raad kan besluiten om hiervan af te zien op de gronden als genoemd in artikel 6.2.1a Bro. In Zwolle is deze bevoegdheid gedelegeerd aan het college. Bij deze aanvraag voor toepassing van de kruimelregeling hoeft er geen anterieure overeenkomst te worden afgesloten, omdat in dit geval de verhaalbare kosten onder de drempelwaarde van 10.000 euro liggen. (artikel 6.2.1a, onder b, Bro). Aan het college zal dan ook worden voorgesteld af te zien van het vaststellen van een anterieure overeenkomst op deze grond. De kosten worden dan verhaald via de legesverordening.

Ad d.
Bij toepassing van onderdeel 9 van artikel 4 bijlage II van het Bor dient te worden getoetst aan de bijlagen bij het Besluit m.e.r. Eén van de in de bijlagen genoemde onderdelen heeft betrekking op stedelijke ontwikkelingsprojecten. Wat wel en niet onder een stedelijk ontwikkelingsproject moet worden verstaan is onduidelijk. Recent heeft de Voorzieningenrechter van de Afdeling bestuursrechtsspraak van de Raad van State zich uitgesproken over een tijdelijk parkeerterrein en geoordeeld dat er sprake was van een stedelijk ontwikkelingsproject.

Datum 28 mei 2018

Onduidelijk is nog of en wanneer transformaties van kantoorgebouwen als een stedelijk ontwikkelingsproject moeten worden beoordeeld. Vooralsnog wordt er vanuit gegaan, dat er bij verbouwing voor ander gebruik van gebouw Rubens geen sprake is van een stedelijk ontwikkelingsproject. Bij de aanvraag moet dit worden onderbouwd.

Ad e.
Het bouwplan zal moeten voldoen aan de wetgeving en gemeentelijk beleid.

Datum 28 mei 2018

BIJLAGE II: Doorlooptijd bestemmingsplanprocedure

Opstelling en procedure van een bestemmingsplan vergt tenminste 42 weken. Daarna kan mogelijk op basis van een onherroepelijk plan een omgevingsvergunning worden verleend. Onderstaand overzicht laat een planning in weken zien met betrekking tot de planologische procedure, een partiële herziening van het bestemmingsplan dat extern zou worden opgesteld (de gemeente kan dit ook doen – dan vervalt de toetsing & aanpassing).

Concept planning bestemmingsplan

• Toetsen extern bestemmingsplan door gemeente Zwolle	4 weken
• Eventueel aanpassing plan	3 week
• Aanleveren voorontwerp PFO	2 week
• Vooroverleg	6 weken
• Verwerken vooroverleg	4 weken
• behandeling ontwerp in PFO en college	3 weken
• ter inzage inclusief aanleveren publicatie	7 weken
• **Totaal**	**29 weken**

Bij geen zienswijzen

• PFO, college- & raadsbehandeling	6 weken
• Ter inzage vastgesteld bp inclusief aanleveren publicatie	7 weken
• Nadien treedt het bestemmingsplan in werking:	**42 weken**

Bij zienswijzen

• Mediation onderzoeken	
• beantwoording zienswijzen	8 weken
• PFO, college- & raadsbehandeling	6 weken
• ter inzage vastgesteld bp inclusief aanleveren publicatie	7 weken
• **Totaal circa**	**50 weken**

Na afloop van deze 7 weken treedt het bestemmingsplan in werking, tenzij er een verzoek om voorlopige voorziening wordt ingediend bij de voorzitter van de Afdeling rechtspraak van de Raad van State. De beroepstermijn is ca. 1 jaar. In deze planning is geen rekening gehouden met vakanties e.d. en de vergaderdata van de raad. De planning kan hierdoor uitlopen. Een concrete planning is te maken, zodra het concept voorontwerp is aangeleverd of beschikbaar is.

Project-ontwikkelingsopgave bestemmingstransformatie Van Gogh, Rubens, Vermeer, F. Bol & Breughel in Oosterenk Midwest

ZWRE/fk & ZWR/gg 28 mei 2018

Zwolle

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

In Oosterenk Midwest bevindt zich een cluster van zeven kantoorgebouwen, vernoemd naar de Hollandsche Meesters Van Gogh, Rubens, Vermeer, Ferdinand Bol, Rembrandt, van Ruysdael & Breughel. De vijf gebouwen Van Gogh, Vermeer en Ferdinand Bol, Rubens & Breugel zijn in eigendom bij KS en Vandenbrink Retail Holland B.V. ; men wil deze gebouwen structureel transformeren naar wonen.

Gelet op het sociaaleconomisch belang en de ruimtelijke opgave om Oosterenk te transformeren naar een aantrekkelijk gemengd woon-werkgebied, heeft het college op 14 november 2017 de intentieovereenkomst (IOK) vastgesteld om op basis van de Startnotitie:

1. de afronding van een verkennend stedenbouwkundig ontwikkelingsplan (SOP) voor structurele transformatie van Van Gogh, Rubens, Vermeer, F. Bol & Breughel te begeleiden en op basis hiervan een Project-ontwikkelingsopgave met overeenkomst voor te bereiden;
2. met zicht op structurele transformatie van het gebouw Rubens naar wonen een bouwaanvraag voor ander gebruik te kunnen faciliteren via de verruimde kruimellijst.

Een SOP moet antwoord geven op in de Startnotitie aangegeven uitgangspunten met onderzoeksvragen omtrent beoogde *meervoudige waardencreatie* met een goede ruimtelijke kwaliteit naar gebruiks-, belevings- en toekomstwaarde.

Op basis hiervan is in opdracht van de initiatiefnemer bijgaand stedebouwkundig ontwikkelingsplan (SOP) door Bureau Lievense CSO afgerond ter onderbouwing van de beoogde bestemmingstransformatie voor herontwikkeling van de locatie met bijbehorend te vernieuwen openbaar gebied.
Het SOP is door architectenbureau Roordink vertaald in een vogelvluchtperspectief met indicatieve gevelstudies.

Vooruitlopend op de bestemmingstransformatie is in juni 2017 bouwvergunning verleend voor transformatie van gebouw Van Gogh via de planologische kruimellijst (met een ruimtelijke motivering als onderbouwing). Het woongebouw is begin 2018 in gebruik genomen.

1.2 Doel Project-ontwikkelingsopgave (POO)

Afronding strategische verkenning - Stap I
Conform in de Startnotitie aangegeven aanpak is het SOP getoetst aan de uitgangspunten uit deze notitie in relatie tot een haalbare business case (BuCa) voor locatieontwikkeling door de initiatiefnemer. Dit is geven en nemen met een integrale afweging als resultaat:

- harde uitgangspunten als *randvoorwaarde*. Dit zijn de regulier-wettelijke eisen en bovenwettelijk wensen, die volgens de BuCa haalbaar zijn;
- zachte uitgangspunten als *richtlijn*. Dit zijn wensen, die minder cruciaal blijken.

Randvoorwaarden & richtlijnen worden beschreven in een Project-ontwikkelingsopgave (POO) + overeenkomst (POOK). Dit zijn publieke & private uitgangspunten voor een:

- door de initiatiefnemer in het vervolg op te stellen bestemmingsplan en op te stellen VO bouw- & inrichtingsplan;
- hiermee samenhangende grondtransacties & bekostiging van te vernieuwen buitenruimten in het Project-ontwikkelingsgebied, alsmede kostenverhaal.

Datum 28 mei 2018

De POO + POOK is met het SOP op 24 april 2018 behandeld in het college met als beoogd effect om over het concept ontwikkelkader *omgevingsparticipatie* te laten plaatsvinden.
Op basis hiervan is het POO aangevuld en wordt het kader met een beslisnota in het college behandeld en ter vaststelling aan de raad aangeboden met alle financiële besluiten van dien + Aanmeldnotitie m.e.r. (mer-plichttoets particuliere initiatiefnemer).

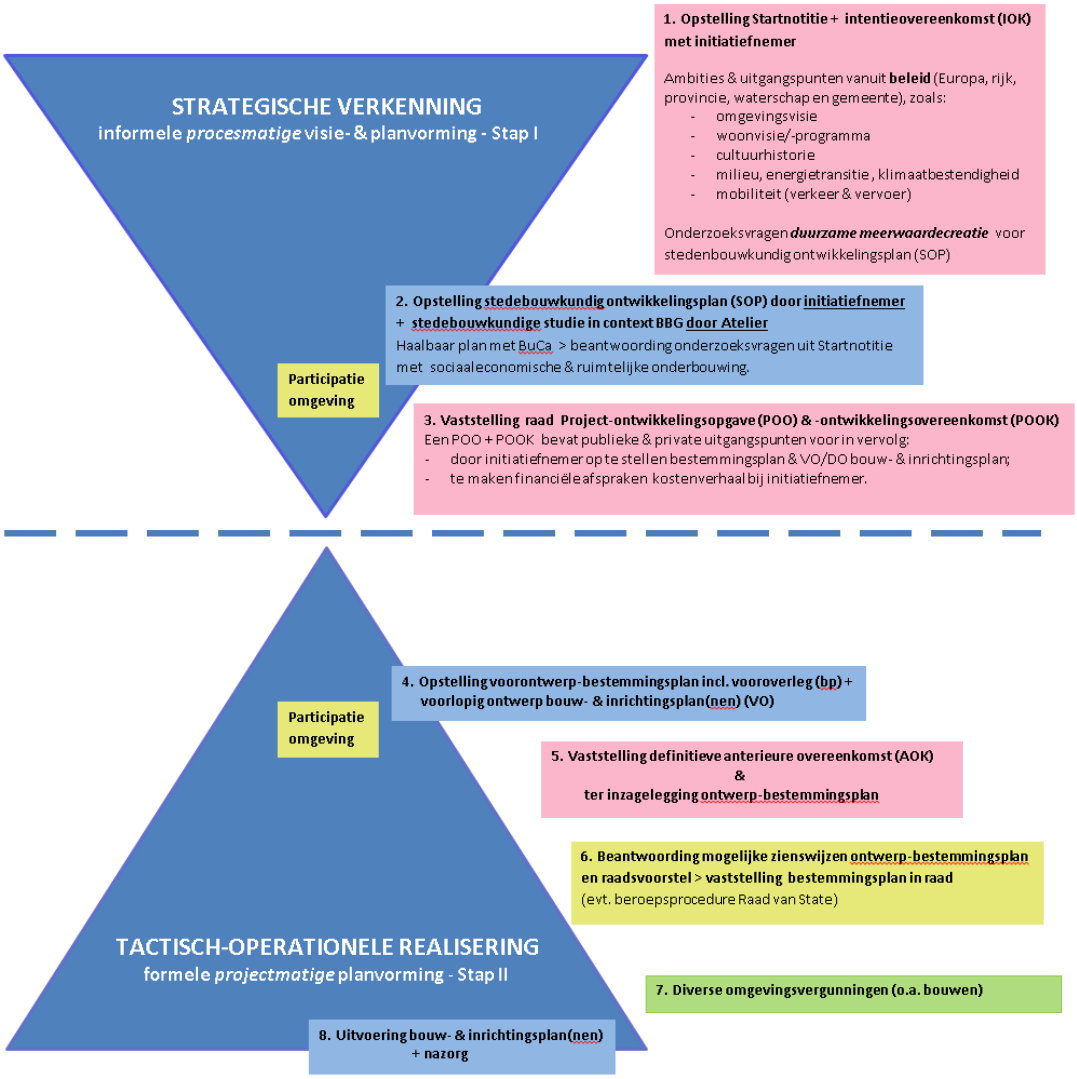

Realisering - Stap II

Bij een positief besluit van de raad wordt op basis van POO+POOK in opdracht van de initiatiefnemer een voorontwerp-bestemmingsplan opgesteld en een VO-bestek voor bebouwing en buitenruimten (actie 4).
De opdracht voor een bestemmingsplan kan vervuld worden door de gemeente of een stedebouwkundig adviesbureau.
Over bp en VO vindt *omgevingsparticipatie* plaats **–** over het voorontwerp-bp volgt ook wettelijk vooroverleg.

Als dit beantwoordt aan de beoogde kwaliteit, dan wordt een AOK gesloten, gevolgd door ter inzagelegging van een ontwerp-bestemmingsplan (5). Na ter inzagelegging mogelijk vaststelling ervan (6).
Voor rekening van de initiatiefnemer is de gemeente verantwoordelijk voor begeleiding van de opstelling van een bp (of andere planologische regeling) & een VO/DO, de inzet van omgevingsparticipatie en het verlenen van vergunningen (7).
Hierop volgt de uitvoering (8) inclusief nazorg van een of meerdere deelprojecten, waarbij de gemeente verantwoordelijk is voor aanleg van boven- en ondergrondse infrastructuur van openbare ruimten, alsmede afkoop eventuele beheer- en onderhoudskosten.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft de stedebouwkundige context in verband met de vergroting van de bereikbaarheid & verkeersveiligheid van dit te transformeren en vernieuwen kantorencluster.

Hoofdstuk 3 beschrijft de uitgangspunten voor een in het vervolg op te stellen bestemmingsplan en VO bouw- & inrichtingsplan.
Deze zijn aangeduid op een losse uitgangpuntenkaart, die leidraad is voor de op te stellen bestemmingsplankaart. Hierop is een inrichtingsvoorstel aangegeven voor de te vernieuwen buitenruimten in het project-ontwikkelingsgebied.

Hoofdstuk 4 beschrijft het vervolg met bestuurlijke & politieke besluitvorming over dit ontwikkelkader.

2. Stedebouwkundige context

Transformatie naar een aantrekkelijk gemengd woon- & werkmilieu
In Oosterenk is bij transformaties naar wonen een fijnmaziger netwerk voor langzaam verkeer noodzakelijk. Versterking van de stedebouwkundige samenhang is nodig. In verband hiermee is een gedifferentieerde inrichting van de buitenruimten nodig met bijzondere aandacht voor de in de Startnotitie geformuleerde uitgangspunten voor groen, bereikbaarheid, parkeren en andere voorzieningen.

Extra groenaanleg
Exra groenaanleg is nodig mede i.v.m. klimaatadaptatie als ook de leefbaarheid/sfeer in het toekomstige woongebied. Dit in relatie met de andere te transformeren gebouwen. Het gaat om een plek voor ontmoeting, sport en/of spel. Hoe kan hierbij een groene plek in Oosterenk Midwest een herkenbaar startpunt worden van een wandel-/fietsroute ontstaan via de Spanjaardweg naar de BlauwGroene stadsrandzone?

Aanleg tweerichtingsfietspad
Zonder de doorsteken zullen fietsers van en naar de nieuwe appartementen een omweg moeten maken, twee keer de Spanjaardweg over moeten steken om in de tunnel te komen (klachten over dit gevaar), ontmoedigd worden te gaan fietsen of hun eigen weg zoeken via het trottoir. Dit verkeersonveilig en ongewenst.
Voor de oplossing van deze verkeersonveilige situatie was in 2016 (voordat dit initiatief zich aandiende) een ontwerp gemaakt voor een tweerichtingsfietspad met oversteek + nieuw wegvak tot aan kruising Dr. van Deenweg. Dit werd urgent, nadat door de verhuizing van het Waterschap dit punt drukker werd.

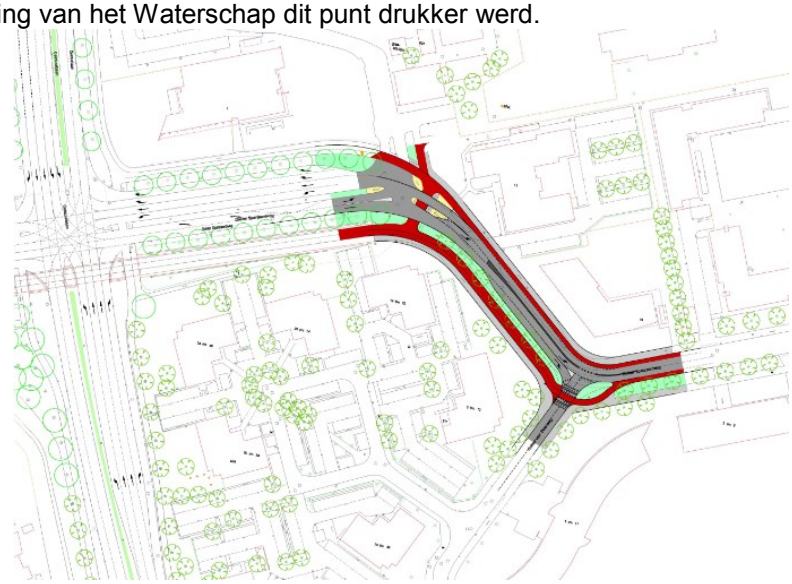

Studie aanpassing fietspad (begin 2016)

Andere voorzieningen
Nader is verkend in hoeverre voorzieningen als kleinschalige winkels, horeca e.d. mogelijk/wenselijk zijn in verband met levendigheid/reuring in het toekomstige woongebied. Er komen de nodige voorzieningen, zoals bergingen, fietsenstalling en containers. Er moeten voldoende fietsparkeerplekken zijn voor bewoners en bezoekers.

Datum 28 mei 2018

Project-ontwikkelingsopgave

Aanleg van het extra groen, de doorsteken en het fietspad langs de Dr. Spanjaardweg is voorzien in het SOP. Dit is een cruciale ontwikkelingsopgave, die ook aangegeven is op de uitgangspuntenkaart voor de Project-ontwikkelingsopgave. Aanleg van het pad verhoogt ook de veiligheid van fietsers van en naar andere bestemmingen in de Oosterenk.

Uitgangspuntenkaart Project-ontwikkelingsopgave

Er wordt woonkwaliteit toegevoegd door concentratie van parkeren in een centrale parkeergarage en een parkeergarage naast gebouw Rubens ten gunste van meer groen rond de gebouwen. De centrale parkeergarage ligt voornamelijk op particulier terrein en voor een klein deel op de openbare weg.
Het terrein wordt afsluitbaar om parkeeroverlast vanuit de omgeving te voorkomen.
Deze vernieuwing vergt aankoop van de lusvormige ontsluitingsweg ad 1.582 m2 en overdracht van dit verhard openbaar gebied. Ook is voor aanleg van de garage mogelijk verwerving van een bepaald aantal m2 particulier terrein door de initiatiefnemer nodig.

Afb. 11: Huidige eigendomsituatie

Afb. 12: Eigendomsituatie eindfase 2

LEGENDA

Perceel wonen Fase I

Perceel wonen Fase II

Perceel Kantoren

Datum 28 mei 2018

Conform de Startnotitie is bezien welke delen van de fietspadstudie in verband met de beoogde transformatie realisatie verdienen en hoe dit financieel gezien haalbaar is, zoals door grondruil en inzet opbrengst grondtransactie(s).
In het kader van de verkeersveiligheid is de aanleg van het fietspad in twee richtingen nodig met alle bijbehorende oversteken. Dit is als inrichtingsvoorstel opgenomen binnen het Project-ontwikkelingsgebied: de zuidelijke fietssuggestiestrook Dr. Spanjaardlaan vervalt ten gunste van groen. Daar komt het fietspad voor terug – de in de studie (2016) aangegeven uitvoegstrook en andere ingrepen zijn niet nodig.

Aanleg ervan vergt verwerving van 40 m2 eigen terrein van de initiatiefnemer ingevolge verlegging van het voetpad in de binnenbocht – deze strook dient de bestemming verkeersdoeleinden te krijgen.
De kosten voor aanleg van het fietspad en de oversteken worden gecalculeerd op € 117.000. Dit ware binnen het Project-ontwikkelingsgebied op te pakken als flankerend gemeentelijk deelproject. Daarom wordt de raad gevraagd om hiervoor een investeringskrediet ad € 117.000 ter beschikking te stellen en de lasten van deze investering via de dekkingsreserve kapitaallasten te dekken uit de opbrengst grondverkoop; alsmede een resterende opbrengst grondverkoop toe te voegen aan de Algemene middelen.

Per saldo verminderd het openbaar gebied met 1.582 - 40 m2 = - 1.542 m2 verharding. Dit is een substantiële vermindering van de onderhoudskosten voor verharding.

3. Uitgangspunten (randvoorwaarden & richtlijnen)

3.1 Sociaaleconomische taakstelling & bestemming gebouwen

Programma
Een belangrijk kader voor woonprogrammering in Zwolle zijn de regionale afspraken in West-Overijssel. Binnen deze afspraken wordt een prognose-bandbreedte aangehouden. Zwolle mag volgens de afspraken de komende 10 jaar 4.910 tot 6.000 woningen toevoegen. Daar tegenover staat al plancapaciteit van 4.100 woningen, wat betekent dat er in beginsel kwantitatieve ruimte is voor toevoeging van 'harde' plancapaciteit aan de woonprogrammering.

De locatie nabij het centrum, het ziekenhuis, overige werkgelegenheid, scholen en de Ceintuurbaan maakt deze plek binnen Oosterenk zeer geschikt voor alleenstaanden en stellen zonder kinderen, werkend of in opleiding. In het bijzonder op startende artsen (of in opleiding) of coassistenten aan het Isala ziekenhuis.
Naast reguliere huishoudens kan de ontwikkeling ook andere doelgroepen aantrekken zoals studenten, of tijdelijk woningzoekenden (short- en extended-stay, bijvoorbeeld in relatie tot een tijdelijke zorgbehoefte bij het Isala), combinaties van wonen en zorg, al dan niet verbonden aan het Isala ziekenhuis. Hiermee worden naar verwachting ook oudere doelgroepen aangetrokken.
Vraag vanuit deze specifieke doelgroepen is niet perse zichtbaar in prognoses over 'reguliere' huishoudensontwikkeling en kan kansen bieden voor de ontwikkeling. Het aantrekken van specifieke doelgroepen vraagt om aanbod op maat. Bijvoorbeeld voor tijdelijke (zorg)huisvesting is het van belang dat de appartementen geschikt zijn voor beperkt mobiele bewoners > zie ook bijlage 1 van SOP-Bijlageboek: Quick-scan Oosterenk, Stec groep, 14092017).
De woningbouwbehoefte is getoetst aan de *Ladder van duurzame verstedelijking.* In de marktonderzoeken naar enerzijds woningbehoefte en anderzijds behoefte aan specifiek short-stay is geconcludeerd dat de behoefte aan beide soorten woningen groot is.
Ook is aangetoond dat de appartementen markttechnisch aansluiten op de behoefte.
Dit gecombineerd met de wens van Zwolle om het kantooraanbod in Oosterenk te transformeren naar woningen maakt dit tot een haalbare ontwikkeling.

Randvoorwaarden:
De ontwikkeling voorziet in een programma voor maximaal 193 wooneenheden tweekamerappartementen (30% goedkope & 70% middeldure huur):
- 123 tweekamerappartementen, waarvan 29 in gebouw Van Gogh, 29 in Vermeer, 40 in Breughel en 25 in Ferdinand Bol;
- 70 *short stay*-eenheden in gebouw Rubens.

Richtlijn:
Omdat de behoefte aan short stay groot lijkt en de woningmarkt moeilijk te voorspellen is, kan de initiatiefnemer in het kader van de nadere planvorming nader onderzoeken of het wenselijk is om alsnog één van de andere woontorens te transformeren in 70 short stay-eenheden.

Bestemmingsregeling

Randvoorwaarden:

- In de toelichting van het nieuwe bestemmingsplan worden dit programma en alle in de startnotitie en deze POO genoemde uitgangspunten voor meerwaardecreatie nader beschreven en verantwoord. Naast de maatschappelijke uitvoerbaarheid verdient de economische uitvoerbaarheid van de beoogde projectontwikkeling de nodige aandacht in de toelichting. Hierbij is ook een onderbouwing nodig van de woningbouwbehoefte gelet op de *Ladder van duurzame verstedelijking*.

- Wijzigingsbevoegdheid aan het college om in één van de andere gebouwen (bijv. Breughel gezien gelijke afmeting als Rubens) alsnog short-stay te realiseren, om in te kunnen spelen op marktomstandigheden, zou een welkome toevoeging zijn.

- Omwille van een goede RO c.q. goed woon- & leefklimaat is eliminatie nodig van de vigerende bestemming “Gemengd-1” met werkbestemmingen (kantoor, maatschappelijke voorzieningen, fabrieken voor medische en optische apparaten en instrumenten inclusief reparatie, computerservice- en informatietechnologie-bureaus, datacentra, natuurwetenschappelijk speur- en ontwikkelingswerk, maatschappij- en geesteswetenschappelijk onderzoek, bijzondere woonvormen).

- Opdat een bruikbare ruimtelijk-planologische situatie ontstaat wordt in het nieuwe bestemmingsplan de vigerende doorlopende bebouwingsstrook verkleind en op de bestaande gebouwen Rembrandt en Van Ruysdael gefixeerd. Begrenzing & bebouwingspercentages worden daarbij aangepast conform de uitgangspuntentekening.

- In het kader van de planologische regeling, zoals een bestemmingsplan en/of ruimtelijke onderbouwing van een kruimelaanvraag, zal geborgd moeten worden, dat de woonfunctie *short stay* van ten minste 2 weken tot maximaal 1 jaar betreft: niet korter om niet te concurreren met Zwolse hotels; niet langer opdat het niet op regulier wonen gaat lijken of hiernaar gaat verkleuren. Er bestaat jurisprudentie over dit onderwerp: in bestemmingsplan of onderbouwing van de kruimelaanvraag moet een duidelijk onderscheid zijn tussen de woonfunctie ‘short stay’ en regulier wonen. Of het 1 week korter zou kunnen worden in plaats van 2 weken is punt van nader overleg met de Horecabranche mede in het kader van de nieuwe Horecavisie (die mogelijk deel uit gaat maken van de nieuwe Omgevingsvisie Zwolle).

- De plint van gebouw Ferdinand Bol wordt niet bestemd voor wonen, maar voor ondersteunende gemengde voorzieningen, zoals een werkplaats, wasserette, klein winkeltje en/of een horecagelegenheid, die tevens als dagbestedingsplek kan dienen. Het betreft daghoreca van maximaal 100m2 gericht op Oosterenk, transformeert naar een nieuw dynamisch woon- en werkgebied.
  In het bp wordt een wijzigingsbevoegdheid voor het college opgenomen dat hier transito-woningen mogen worden gerealiseerd, zodra of zolang vanuit de markt geen blijk van behoefte aan voorzieningen in deze plint bestaat.

- Alle niet openbare buitenruimten krijgen de bestemming Tuin, onbebouwd erf.

- Het bestemmingsplangebied wordt vergroot met een deel van het openbaar gebied in verband met het planologisch mogelijk maken van aanleg van het te verleggen voetpad in de binnenbocht van de Dr. Spanjaardweg.

2.2 Stedebouw & mobiliteit

Vernieuwing gebouwen en buitenruimten (eigen terrein & openbaar gebied)
Randvoorwaarden:
- Bestaande massa en hoogte is uitgangspunt voor de te verbouwen kantoorgebouwen.
- Per gebouw wordt een overdekte fietsenstalling gerealiseerd die goed bereikbaar en bruikbaar is.
- Buitenruimte & gebouwen zijn toegankelijk voor mensen met fysieke beperking.
- Hoofdontsluiting autoverkeer plangebied aan zuidzijde conform uitgangspuntentekening.
- Ontsluiting voor langzaam verkeer op zowel fietspad langs de Ceintuurbaan als op fietspad langs de Dokter Spanjaardweg (kosten aanleg initiatiefnemer).
- Rond de gebouwen wordt woonkwaliteit toegevoegd door eliminatie parkeerterreinen, andere verhardingen en toevoeging van groen. De groenstructuur wordt versterkt met ca. 2.000 m2 als groen in te richten gemeenschappelijke tuin op de in uitgangspunten-tekening aangegeven plekken. Het bomenbestand wordt op deze plekken aangevuld.

- Voldoende parkeergelegenheid ook voor mindervaliden. Gelet op de specifieke doelgroepen, zoals aangegeven in het SOP, geldt een lagere parkeernorm van 1,4 per reguliere woning en 0,7 per *short stay*-eenheid.
- Parkeren in een centrale parkeergarage en een parkeergarage naast gebouw Rubens. Maximale rooilijnen zoals aangegeven in uitgangspuntentekening. Uit ware te gaan van de parkeergarage zoals aangegeven in het SOP (optie 1) dan wel een compacter smaller alternatief door ook op de 3e bouwlaag parkeren te voorzien, ten gunste van een gemeenschappelijke tuin ernaast (optie 2). De tweede optie dient te worden onderzocht en afgewogen op financiële haalbaarheid gelet op kosten verlegging meer ondergrondse infra bij optie 1 versus minder ondergronds infra + meerkosten dakparkeren bij optie 1. Optie 2 heeft op voorhand de voorkeur van de gemeente.

- Maximale hoogte van de nieuwe parkeervoorzieningen zoals aangegeven in de uitgangspuntentekening.
- Het bebouwingscluster wordt als eigen terrein afsluitbaar met een of meerdere slagbomen. Bezoekers zijn welkom.

- Een definitieve bouw- & inrichtingstekening is nodig met daarin een plan voor de waterhuishouding, riolering, plaats voor ondergrondse afvalinzameling, verlichting, groenplan, etc. wordt nader uitgewerkt bij het opstellen van het bestemmingsplan.

Dit op basis van een definitieve parkeerbalans al dan niet in relatie tot eventueel te maken afspraken over dubbelgebruik parkeerterrein van de bestaande twee kantoorgebouwen.

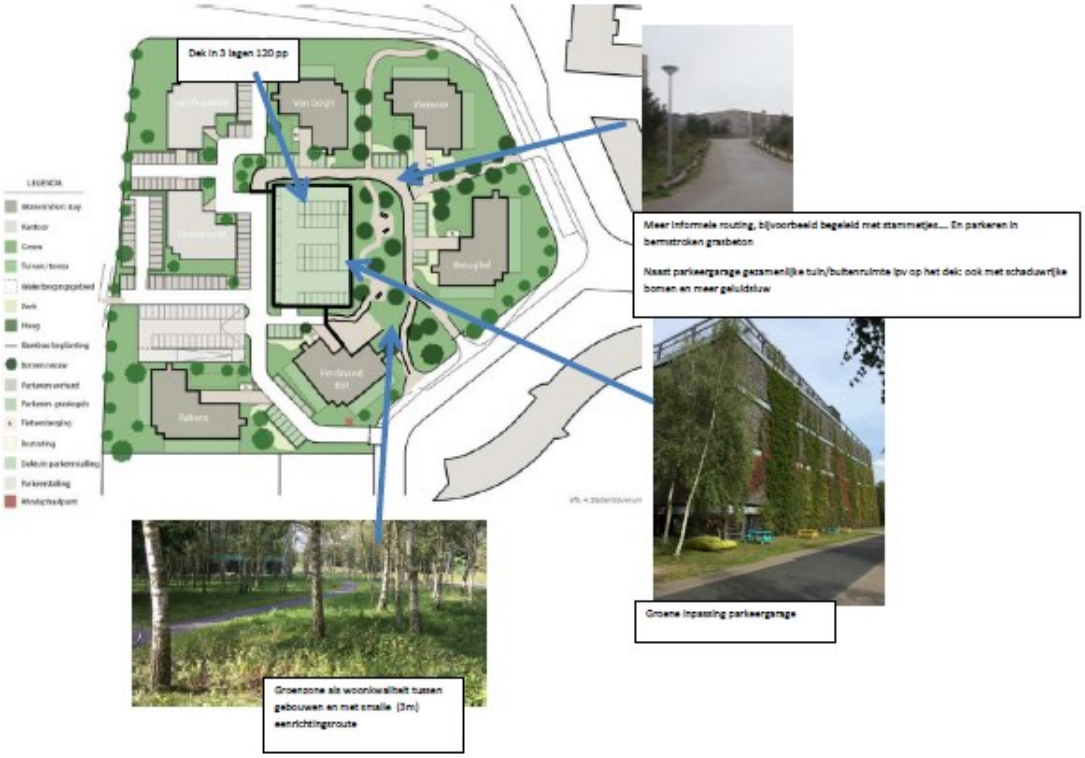

Voordelen Optie 2

- gezamenlijke tuin wordt veel beter gebruikt en sluit aan op maaiveld op bestaande routes.
- er kunnen dus ook bomen en struiken groeien, veel meer verblijfskwaliteit mogelijk.
- mogelijk per saldo geen meerkosten. Men bouwt toch al 3 dekken (door dakconstructie) maar omvang totale dek neemt drastisch af terwijl er de nodige 120 pp in passen.
- door een buitenruimte tussen de gebouwen en het dek aan te bieden is deze vermoedelijk veel rustiger / geluidsluw. Mogelijk met een maximale geluidsbelasting (gecumuleerd) van 55 dB. Dat is een grote kwaliteit, omdat woningen zelf geen geluidsluwe buitenruimte hebben.

Richtlijnen:

- Het verdient aanbeveling in een vroegtijdig stadium bij opstelling van een VO de welstandscommissie mee te laten denken in de mogelijkheden voor gevelaanpassing. (In het kader van de kruimelprocedure voor Rubens is sowieso een welstandsadvies nodig).
  In de architectuurstudie zijn aansprekende nieuwe gevels te zien voor de 5 panden. Het uiterlijk aanzien van " zakelijke" kantoorpanden verandert in "warme" woongebouwen door de buitenzijde te voorzien van meer detaillering, zoals overstek, balkons, houten lamellen en bijzondere raampartijen.
- Gebruik de benodigde geluidmaatregelen aan de gevel ten bate van verbetering van het gevelaanzien. Het verdient aanbeveling om in combi met ook zonwerende

(klimaat) voorzieningen te zoeken naar demping van klimaat-/hittestress. Door dit aspect vanaf het begin mee te nemen wordt voorkomen dat er op een later tijdstip geluidwerende voorzieningen nodig zijn die mogelijk strijdig zijn met het architectonisch aanzien.
- De wanden van nieuwe parkeervoorzieningen worden groen ingepast.
- De hoofdontsluiting naar het dek en de bestaande kantoren kan zoals die nu is aangegeven, met een duidelijk en breed profiel. Voor de eenrichtingsweg langs de gebouwen zou men ook een veel minder formele route kunnen maken, maar meer een “bospad” ca. 3m breed, tussen de gebouwen door, met daarin bij de gebouwen wat parkeervoorzieningen in grasbeton of eventueel langsparkeren langs deze route. Dat maakt het wat meer ontspannen.
- Extra ontsluiting plangebied (alleen erin) tussen gebouw Breugel en Ferdinand Bol met een beperkte breedte van ca. 3m
- Bij de uitwerking van het VO plan nut & noodzaak te onderzoeken van een erfafscheiding aan de zuidzijde van gebouw Rubens - dit in samenspraak met de eigenaar van dit belendende gebouw.

Ondergrondse infra

Randvoorwaarden:

Er moet een vergelijk gemaakt worden tussen gebruik oude situatie als kantoor (met lagere vuilwaterafvoer) en een nieuwe situatie met 200-250 woningen, waarbij ook de andere twee kantoorgebouwen kunnen transformeren naar wonen. Dit en het nieuwe inrichtingsplan voor de buitenruimte kan van invloed zijn op de bestaande riolering in dit cluster en in geheel Oosterenk en zou aanpassingen kunnen vergen. Daarom moeten bij de planuitwerking deze invloeden in relatie tot de visievorming voor de Oosterenk als geheel onderzocht worden:
- hoeveel afvalwater komt er van 2 woonunits (29 + 40 wooneenheden), waarvoor gekruimeld is en zal worden? Kunnen deze 2 woonunits het extra afvalwater in de huidige situatie nog wel lozen?
- hoeveel afvalwater komt er nu uit het plangebied (uitgangsituatie) en wat is de maximale hoeveelheid afvalwater die afgevoerd kan worden vanuit dit projectgebied?
- hoeveel afvalwater komt er als het hele cluster wordt ingericht als woongebied met 250 wooneenheden?
- moet het bestaande rioolstelsel aangepast worden, en wat zijn de kosten hiervoor?
- hoeveel afvalwater komt er als meerdere projectgebieden in Oosterenk worden ingericht als woongebied (mogelijk 800 wooneenheden)?
- moet het gemaal Oosterenk (incl. persleiding) door deze en andere transformaties vergroot worden en wat zijn de kosten hiervoor?
- is het afvalwater uit het projectgebied eventueel via eigen pompput + persleiding afvalwater afvoeren, en wat zijn de kosten hiervoor?

De kosten voor dit onderzoek worden contractueel in het POOK vastgelegd. De financiële kosten/consequenties van eventueel nadere ingrepen, zoals vergroting gemaal, worden in de uiteindelijke AOK bepaald.

2.3 Toekomstwaarde (milieu & duurzaamheid)

Geluid

Randvoorwaarden:

- De maximale binnenwaarde van de (woon)gebouwen bedraagt 38 dB, waarbij minimaal 50% van de toekomstige woningen een binnenwaarde heeft van maximaal 33 dB. Dit is niet alleen in het belang van toekomstige bewoners, maar ook van huidige kantorenbezitters (als potentiële klagers in de omgeving) en gemeente (als beheerder Ceintuurbaan hiervoor verantwoordelijk).
- De gevelbelasting van de (woon)gebouwen voldoet aan maximale ontheffingswaarde van 63 dB.

Richtlijn:

- In het plangebied is minimaal 1 centrale openbare buitenverblijfsplek van ten minste 1.000 m2.

Externe veiligheid & luchtkwaliteit

Randvoorwaarden:

- Het plan voldoet aan wettelijke eisen.
- De situatie aangaande externe veilgheid voldoet aan gebiedsgericht kader gemeente Zwolle, gebiedstype *Centrumstedelijk*.

Klimaat

Randvoorwaarde:

- Er komt minder verharding en meer groen in de woonomgeving (minimaal 2000 m2) waarbinnen voldoende waterberging wordt gerealiseerd.

Energie

Randvoorwaarden:

- Alle gebouwen hebben minimaal *Energielabel B*.
- De energievoorziening voor de gebouwen met reguliere woningen is gasloos.
- Gebouw Rubens, dat voor short stay is bestemd, heeft al een hoger energielabel dan de andere gebouwen. Vanwege het concept van shortstay is een keuze voor centrale in plaats van individuele voorzieningen logischer. Om die reden wordt de bestaande verwarming op basis van gas behouden in dit gebouw. De voorwaarde energielabel B blijft in tact.

3.4 Bekostiging vernieuwing buitenruimten en kostenverhaal

Onttrekking openbaar gebied & grondtransacties

Randvoorwaarden:

- Alle kosten voor aanleg van verharding, gemeenschappelijke tuin en verlegging/aanleg ondergrondse infra op eigen terrein zijn voor rekening de initiatiefnemer. Dit geldt ook voor alle ingrepen in de directe omgeving die hiermee samenhangen.

- Overdracht en beheer van de openbare wegen (grijs > blauw op onderstaand kaartje) vindt in gemeenschappelijkheid plaats door een te vestigen recht van overpad voor boven- en ondergronds verkeer & vervoer.

- Aanleg van het fietspad vergt verwerving van 40 m2 terrein van de initiatiefnemer. Het saldo van de grondtransacties is 1582 – 40 m2 = 1542 m2. Inzet is verkoop van 1.542 m2 volgens separate uitgiftetekening tegen een marktconforme prijs van openbaar gebied

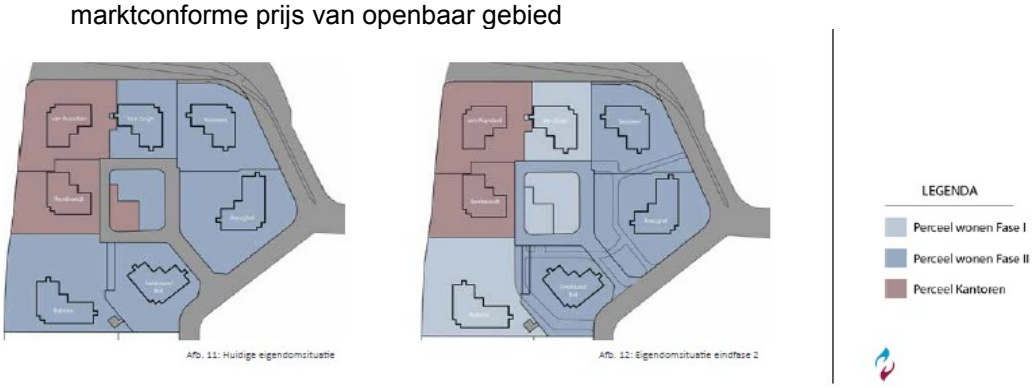

Afb. 11: Huidige eigendomsituatie
Afb. 12: Eigendomsituatie eindfase 2

Deze 1.542 m2 wordt merendeels ingericht als Tuin-onbebouwd erf: het fungeert als semi openbaar gebied met rijwegen, wandel- en fietspaden, groen en bomen; een ondergeschikt deel is nodig voor de nieuwe parkeergarage – bij de compacte voorkeursoptie 2 maakt alleen aan de zuidzijde de weg plaats voor de parkeergarage. Gelet op de hoogwaardige transformatie en vergroening van het gehele cluster is verkoop & aankoop van gronden tegen een marktconforme prijs van openbaar gebied te rechtvaardigen. De waarde wordt bepaald op basis van een taxatie en vastgelegd in de definitieve anterieure overeenkomst.

Project- & planbegeleiding

Kosten projectcoördinatie en planbegeleiding

De adviseur ruimtelijke initiatieven (ARI) is contactpersoon en coördineert alle projectfases en acties - Stap II.
Met name de bouw- en inrichtingsplannen worden door hem + Planbegeleidingsteam (PBT) begeleidt. De kosten hiervan worden in nader te bepalen delen geregeld in de POOK en in de definitieve AOK.

Toetsing en begeleiding bestemmingsplan

Dit vindt plaats door een juridisch planoloog met bijbehorend team en betreft:

- Toetsing bestemmingsplan. De hiervoor geoffreerde kosten worden in rekening gebracht in het kader van de POOK;
- Procedurekosten. De hiervoor geoffreerde kosten worden in rekening gebracht in het kader van de definitieve AOK.

Deze bedragen zijn exclusief optionele meerkosten.

- Inschakelen disciplines i.v.m. uitkomst onderzoek; per discipline een inschatting van een bepaald bedrag. Dit wordt berekend op werkelijk gemaakte uren.
- Zienswijzennota: per zienswijze een inschatting van een bepaal bedrag. Dit wordt berekend op werkelijk gemaakte uren.
- Vaker dan twee maal beoordelen van het bestemmingsplan in iedere fase van de procedure: de extra gemaakte uren worden in rekening gebracht.

Verder zijn niet meegenomen de kosten voor het opstellen van de uiteindeijke anterieure overeenkomst (AOK) en de beroepsschriften.

Indien naar aanleiding van onderzoeken, zienswijzen of politieke besluitvorming aanpassingen van het plan, dus extra beoordelingen nodig zijn, wordt met initiatiefnemer overlegd op welke wijze deze aanpassingen in het plan worden ingebracht en wordt - indien nodig en/of gewenst - een separate opdracht aan initiatiefnemer voorgelegd.

4. Vervolg

Afronding verkenningsproces
Voor de finale bestuurlijke besluitvorming zijn de volgende voorstellen gereed gemaakt:

- Beslisnota college met beslisnota raad als bijlage.

- Beslisnota raad met als bijlagen:
  01 Startnotitie Verkenning Transformatie Oosterenk Midwest
  02 Stedebouwkundig Ontwikkelingsplan Oosterenk Midwest
  03 Stedebouwkundig Ontwikkelingsplan Oosterenk Midwest - Bijlagenboek
  04 Project-ontwikkelingsopgave bestemmingstransformatie Oosterenk Midwest
  05 Uitgangspuntenkaart Project-ontwikkelingsopgave Oosterenk Midwest
  06 Omgevingsreactie bestemmingstransformatie Oosterenk Midwest
  07 Aanmeldnotitie m.e.r. bestemmingsplan Oosterenk Midwest
  08 Project-ontwikkelingsovereenkomst met bijlagen **- niet openbaar -**

PFO-besluit
Op 28 mei is besloten om:
- kennis te nemen van het stedebouwkundig ontwikkelingsplan (SOP) en in te stemmen met deze Project-ontwikkelingsopgave (POO);
- het college voor te stellen in te stemmen met de Project-ontwikkelingsovereenkomst en bijgaande beslisnota voor de raad.

Voorgesteld collegebesluit:
1. In te stemmen met bijgaande concept Project-ontwikkelingsovereenkomst tussen de gemeente Zwolle en KS & Vandenbrink Retail Holland B.V., alsmede met de publicatie en zakelijke beschrijving ervan.
2. Op grond van artikel 25 lid 2 Gemeentewet met een beroep op het financiële belang van zowel de gemeente als van de wederpartij zoals genoemd in artikel 10 lid 2 sub b en g van de Wob, geheimhouding op te leggen omtrent de overeenkomst inclusief bijlagen.
3. Volgens bijgaande beslisnota voor de raad de Project-ontwikkelingsopgave samen met de Aanmeldnotitie m.e.r. voor te leggen aan de raad;
4. Op basis van een getekende overeenkomst de kruimellijst te willen toepassen voor het beoogd ander gebruik van gebouw Rubens.

Voorgesteld raadsbesluit:
1. Kennis te nemen van bijgaand Stedebouwkundig Ontwikkelingsplan.
2. De Project-ontwikkelingsopgave als kader te hanteren voor de beoogde bestemmingstransformatie, verbouwing van kantoorgebouwen, vernieuwing van buitenruimten en bijbehorende grondtransacties.
3. Een investeringskrediet ad € 117.000 ter beschikking te stellen voor aanleg van een tweerichtingsfietspad binnen het Project-ontwikkelingsgebied en de lasten van deze investering via de dekkingsreserve kapitaallasten te

dekken uit de opbrengst grondverkoop; alsmede een resterende opbrengst grondverkoop toe te voegen aan de Algemene middelen.

4. Voor de voorbereiding van het bestemmingsplan Oosterenk Midwest geen milieueffectrapport (MER) op te stellen; dit besluit te publiceren en ter inzage te leggen.
5. Kennis te nemen van de te tekenen ontwikkelingsovereenkomst over de voorgenomen integrale bestemmingstransformatie, waarbij de kruimellijst wordt toegepast voor ander gebruik van gebouw Rubens.

Openbaarheid
Deze POO is openbaar

Datum 28 mei 2018

Organisatie Realisering- Stap II

Bestuurlijk opdrachtgever

Ed Anker	Wethouder o.a. Ruimtelijke Ordening, Omgevingsvisie en Wonen

In afstemming met:

René de Heer	Wethouder o.a. Economie, onderwijs & werk, Vastgoed & Bedrijfsterreinen.
William Dogger	Wethouder o.a. Beheer openbare ruimte, milieu & afval, Groenbeleid, Mobiliteit & bereikbaarheid.

Projectcoördinatie & planbegeleiding

ARI	Coördinatie & planbegeleiding + Planbegeleidingsteam (PBT).
Planjurist	begeleiding bp + ondersteunende adviseurs.

Communicatie

Buurtbewoners, Ondernemersvereniging Oosterenk, andere eigenaren en gebruikers in de omgeving zijn op de hoogte van het initiatief.

Er is op 8 mei en inloopbijenkomst in Urbana gehouden om te informeren over Stedebouwkundig Ontwikkelingsplan & Project-ontwikkelingsopgave en de reacties hierop te peilen. In het verslag (bijlage 06) wordt een samenvatting van de reacties gegeven. Op het plan zelf is in het algemeen instemmend gereageerd. Bewoners uit Wipstrik waren blij met gedifferentieerde woningaanbod en de ruimtelijke kwaliteit van het plan. Men voorziet ook positieve effecten van de woonfunctie t.o.v. de kantoorfunctie t.a.v. de parkeeroverlast en de verkeersdruk.

Eén persoon in het bijzonder - de eigenaar van het bezuiden Rubens gelegen kantoorpand - uitte echter zijn zorgen over het plan. Een van de zorgpunten heeft geleid tot een aanvulling in de Project-ontwikkelingsopgave: de richtlijn om bij de uitwerking van het VO plan nut & noodzaak te onderzoeken van een erfafscheiding aan de zuidzijde van gebouw Rubens - dit in samenspraak met deze eigenaar van het belendende gebouw.

Met in totaal 7 inlopers was de opkomst laag. Dat kan mede te wijten zijn aan het mooie weer. Anderzijds was uit eerdere contacten met (andere) eigenaren van de omliggende panden reeds duidelijk dat zij de transformatieplannen aanmoedigden en positief hebben ontvangen.

Het verslag van de inloopbijeenkomst wordt aan de 7 inlopers toegezonden.

Het vormvrije m.e.r.-besluit wordt bekendgemaakt zoals voorgeschreven in artikel 7.17 Wet milieubeheer.

Het besluit wordt gepubliceerd in het digitale Gemeenteblad via www.officielebekendmakingen.nl. Het besluit met bijlage wordt ter inzage gelegd. Er staat geen bezwaar of beroep open tegen dit besluit over de procedure ter voorbereiding van een besluit, conform het bepaalde in artikel 6.3 Awb.

Datum 28 mei 2018

Vervolg
Na een positief raadsbesluit zal het college op basis van een getekende ontwikkelingsovereenkomst medewerking verlenen aan de opstelling van een nieuw bestemmingsplan en kan de formele kruimelaanvraag worden afgehandeld voor ander gebruik van gebouw Rubens.
Het vormvrije m.e.r.-beoordelingsbesluit wordt opgenomen in het ontwerp van het op te stellen bestemmingsplan. Hierop kan een ieder een zienswijze indienen. De raad zal uiteindelijk een besluit nemen over de vaststelling van het bestemmingsplan onder afweging van eventueel ingediende zienswijzen.
Bij de opstelling van het nieuwe bestemmingsplan en VO bouw- en inrichtingsplan worden de omgeving en andere belangstellenden betrokken.

Met dit raadsbesluit wordt geanticipeerd op opstelling van een nieuwe structuurvisie om Oosterenk te transformeren tot een aantrekkelijk woon- en werkgebied. In het bijzonder omdat dit een afwijking is van het Structuurplan Zwolle, dat wonen in de Oosterenk uitsluit. De visie betreft een simultane aanpak van meerdere bestemmings-transformaties van gebouwen in relatie tot ingrepen om de dragerstructuur van routes, groen en water te versterken. Er is een Plan van Aanpak Structuurvisie Oosterenk in voorbereiding, waarin wordt aangegeven wat het beoogd resultaat van de visie is en hoe deze op te stellen is in een interactief proces met strategische partners en andere gebruikers. Hierover ontvangt Uw raad te zijner tijd een informatienota.

Datum 28 mei 2018

BIJLAGE I: Aanvraag ander gebruik via *kruimellijst*

Zorgvuldige afweging & motivering bij een kruimelaanvraag
Aan de hand van het SOP wordt afgewogen welke uitgangspunten al dan niet als randvoorwaardelijke eis gelden om mee te willen werken aan bestemmings-transformatie. Op basis van deze voorwaarden kan alvast worden meegewerkt aan een zogeheten kruimelaanvraag voor een buitenplanse 'kleine' afwijking van het bestemmingsplan met een omgevingsvergunning. Hiervoor is er een zorgvuldige afweging en motivering nodig of en onder welke voorwaarden aan de beoogde bestemmingstransformatie mee te werken is. Dit wordt vervat in de ruimtelijke onderbouwing bij een aanvraag voor ander gebruik via toepassing van artikel 4, onderdeel 9, bijlage II Besluit omgevingsrecht - de zogeheten *kruimellijst.*

Bij ander gebruik zoals wonen is een toetsing nodig aan het Structuurplan, de in wording zijnde Omgevingsvisie Zwolle en de provinciale omgevingsvisie. Daarbij spelen ambities voor meervoudige waardencreatie een belangrijke rol. In het kader van een fijn en gezond woon- en leefklimaat zal onderzoek moeten plaatsvinden.

Kantoren zijn vaak gebouwd op geluidbelaste goed bereikbare locaties. Bovendien beschermen deze kantoorgebouwen vaak achterliggende gebouwen tegen geluid. Het is daarom belangrijk dat bij kantoortransformaties op geluidbelaste plekken zorgvuldig wordt omgegaan met het geluid. Het gaat daarbij om het geluid in de woning (de binnenwaarde). Ook de buitenruimte dient een goede kwaliteit te bezitten of te verkrijgen. Daarbij vormen uiteraard de geldende normen uit de Wet Geluidhinder en het Bouwbesluit het wettelijk kader. Daarnaast heeft de gemeente gebiedsgericht geluidbeleid.

Een werkgebied, zoals Oosterenk, is echter niet opgenomen in dit beleid omdat herontwikkeling & transformatie van kantoren indertijd niet aan de orde was. Het ligt echter in de lijn om voor dergelijke transformaties de ambities en grenswaarden voor *Centrumstedelijk Gebied* te hanteren. Dit is een gebiedstype waar een zekere mate van geluidbelasting aanvaardbaar wordt geacht. Voor de binnenwaarde zal altijd onderzocht moeten worden of de binnenwaarde normen voor nieuwe woning gehaald kan worden. Geluid van de buren blijkt een van de belangrijkste geluidhinderbronnen te zijn en het is van belang bij kantoortransformaties ook dit aspect niet uit het oog te verliezen. Het draagt in belangrijke mate bij aan de kwaliteit van de woningen. De normen uit het Bouwbesluit 2012 vormen het uitgangspunt bij deze transformatie. Dit kan betekenen dat geluidwerende maatregelen genomen moeten worden.

Verder moet bij de vergunningenprocedure onder meer worden beoordeeld of en in hoeverre de externe veiligheid een rol speelt, of er voldoende parkeerruimte is en of er sprake is van een stedelijke ontwikkeling in de zin van het Besluit m.e.r. Genoemde aspecten kunnen leiden tot gebouwmaatregelen maar ook maatregelen in de buitenruimte. Vooral dit laatste onderdeel, belsluit mer, vormt een risico, omdat er recent een uitspraak is gedaan door de Voorzieningenrechter van de Raad van State waarbij het toepassingsbereik van de kruimelafwijking is ingeperkt.

Datum 28 mei 2018

Ruimtelijke onderbouwing aanvraag ander gebuik
De aanvraag voor ander gebruik betekent een reguliere procedure van 8 weken met een verlengingsmogelijkheid van 6 weken. Dit verzoek verdient een ruimtelijke onderbouwing aan de hand van bepaalde randvoorwaarden, die ook mee worden gegeven aan het verkennend stedebouwkundiig ontwikkelingsplan (SOP). Bij toepassing van de kruimellijst zijn dit de volgende onderdelen:

a. Goede ruimtelijke ordening met bijzondere aandacht voor woonkwaliteit, aanzien gebouwen, stedebouwkundige samenhang (herstructurering buitenruimten), energietransitie & klimaatadaptatie;
b. Parkeerverordening;
c. Anterieure overeenkomst;
d. Besluit m.e.r.;
e. Luchtkwaliteit, externe veiligheid en geluid.

Ad a. Er zal een goede ruimtelijke onderbouwing moeten worden aangeleverd op basis waarvan, ook in een eventuele bezwaar- en beroepsprocedure, geconcludeerd kan worden dat de beoogde *meervoudige waardencreatie* realiseerbaar is met een goede ruimtelijke (ordenings-)kwaliteit naar gebruiks-, belevings- en toekomstwaarde.
Hierbij zijn de op basis van het SOP vast te stellen bovenwettelijke randvoorwaarden van cruciaal belang en zal een beoordeling in het licht van de structuurvisie Zwolle ook aan de orde moeten komen.

Ad b.
Er moet volgens de parkeerverordening worden voorzien in voldoende parkeergelegenheid op eigen terrein.

Ad c.
Op basis van de Wro (artikel 6.12) en de Bro (6.2.1, onder d) dient er in principe een exploitatieplan te worden vastgesteld. De raad kan besluiten om hiervan af te zien op de gronden als genoemd in artikel 6.2.1a Bro. In Zwolle is deze bevoegdheid gedelegeerd aan het college. Bij deze aanvraag voor toepassing van de kruimelregeling hoeft er geen anterieure overeenkomst te worden afgesloten, omdat in dit geval de verhaalbare kosten onder de drempelwaarde van 10.000 euro liggen. (artikel 6.2.1a, onder b, Bro). Aan het college zal dan ook worden voorgesteld af te zien van het vaststellen van een anterieure overeenkomst op deze grond. De kosten worden dan verhaald via de legesverordening.

Ad d.
Bij toepassing van onderdeel 9 van artikel 4 bijlage II van het Bor dient te worden getoetst aan de bijlagen bij het Besluit m.e.r. Eén van de in de bijlagen genoemde onderdelen heeft betrekking op stedelijke ontwikkelingsprojecten. Wat wel en niet onder een stedelijk ontwikkelingsproject moet worden verstaan is onduidelijk. Recent heeft de Voorzieningenrechter van de Afdeling bestuursrechtsspraak van de Raad van State zich uitgesproken over een tijdelijk parkeerterrein en geoordeeld dat er sprake was van een stedelijk ontwikkelingsproject.

Datum 28 mei 2018

Onduidelijk is nog of en wanneer transformaties van kantoorgebouwen als een stedelijk ontwikkelingsproject moeten worden beoordeeld. Vooralsnog wordt er vanuit gegaan, dat er bij verbouwing voor ander gebruik van gebouw Rubens geen sprake is van een stedelijk ontwikkelingsproject. Bij de aanvraag moet dit worden onderbouwd.

Ad e.
Het bouwplan zal moeten voldoen aan de wetgeving en gemeentelijk beleid.

Datum 28 mei 2018

BIJLAGE II: Doorlooptijd bestemmingsplanprocedure

Opstelling en procedure van een bestemmingsplan vergt tenminste 42 weken. Daarna kan mogelijk op basis van een onherroepelijk plan een omgevingsvergunning worden verleend. Onderstaand overzicht laat een planning in weken zien met betrekking tot de planologische procedure, een partiële herziening van het bestemmingsplan dat extern zou worden opgesteld (de gemeente kan dit ook doen – dan vervalt de toetsing & aanpassing).

Concept planning bestemmingsplan

• Toetsen extern bestemmingsplan door gemeente Zwolle	4 weken
• Eventueel aanpassing plan	3 week
• Aanleveren voorontwerp PFO	2 week
• Vooroverleg	6 weken
• Verwerken vooroverleg	4 weken
• behandeling ontwerp in PFO en college	3 weken
• ter inzage inclusief aanleveren publicatie	7 weken
• **Totaal**	**29 weken**

Bij geen zienswijzen

• PFO, college- & raadsbehandeling	6 weken
• Ter inzage vastgesteld bp inclusief aanleveren publicatie	7 weken
• Nadien treedt het bestemmingsplan in werking:	**42 weken**

Bij zienswijzen

• Mediation onderzoeken	
• beantwoording zienswijzen	8 weken
• PFO, college- & raadsbehandeling	6 weken
• ter inzage vastgesteld bp inclusief aanleveren publicatie	7 weken
• **Totaal circa**	**50 weken**

Na afloop van deze 7 weken treedt het bestemmingsplan in werking, tenzij er een verzoek om voorlopige voorziening wordt ingediend bij de voorzitter van de Afdeling rechtspraak van de Raad van State. De beroepstermijn is ca. 1 jaar. In deze planning is geen rekening gehouden met vakanties e.d. en de vergaderdata van de raad. De planning kan hierdoor uitlopen. Een concrete planning is te maken, zodra het concept voorontwerp is aangeleverd of beschikbaar is.

LEGENDA

- Projectgrens (grens van op te stellen BP)
- Begrenzing eigendom (blijft bestaande inrichtingssituatie)
- Begrenzing Project-ontwikkelingsopgave
- Herinrichting openbaar gebied, nader uit te werken
- Bestaande bebouwing met nieuwe woonbestemming
- Bestaande bebouwing vigerende bestemming Gemengd 1 handhaven
- bouwvlak en bebouwingspercentage corrigeren
- 5 nieuwe bouwvlakken gebaseerd op bestaand volume, inclusief fietsenbergingen
- 19 / 55 — Maximale bouwhoogte / bebouwingspercentage
- E — Maximum aantal wooneenheden
- Functionele plint, geen wonen 1e bouwlaag
- Richtlijn "harde"/zakelijke kantoorgevels verzachten
- (pg) 8 — Parkeervoorziening nieuw (max. hoogte excl. borstwering)
- Maximale rooilijn parkeervoorziening
- Richtlijn wenselijke rooilijn parkeervoorziening
- Te vergroenen / opheffen meerendeel parkeren en verharding (totaal minimaal 2000m2)
- Richtlijn bomen (groen) structuur wordt aangevuld
- Nieuwe route aanleggen langzaam verkeer
- Toekomstige toegangsweg
- Optionele extra toegangsweg (eenrichtingsverkeer)
- Slagboom i.v.m. eigen terrein
- PN=1,4 wonen / PN=0,7 short stay — Parkeernorm

Bronhouder:		Schaal:	Formaat:	Bestandsnaam:
Gemeente Zwolle		1 : 1000	A2	randvw oosterenkmidwest.pdf
Opdrachtgever:	Getekend door:	Datum:	Bladnr:	
F.F.J.M. Kroese	J.F.G. Grobbe	14-03-2018	1 van 1	

N

Uitgangspunten Project-ontwikkelingsopgave

Oosterenk Midwest

Randvoorwaarden en richtlijnen

ruimte op orde

Zwolle

Gemeente Zwolle Ruimtelijke Planvorming | Lubeckplein 2 | 8017 JZ Zwolle | Postbus 10007 | 8000 GA Zwolle | 038-498 9111

Verslag inloopbijeenkomst Oosterenk Midwest 8 mei 2018

KS en Vandenbrink Retail Holland B.V.

Zwolle

Retouradres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle

Aan de bewoners van dit pand of iemand met name

Zwolle, 25 april 2018

Beste mevrouw, meneer,

Graag nodig ik u uit voor een inloopbijeenkomst op **dinsdag 8 mei 2018** over woningbouw-plannen op locatie Oosterenk Midwest.
De bijeenkomst vindt plaats in **Urbana** - Wipstrikkerallee 213. U bent welkom tussen **17.00 en 19.30 uur**. Aanmelden is niet nodig. U kunt binnenlopen wanneer het u het beste uitkomt.

Verkennend stedebouwkundig plan KS vandenbrink
Oosterenk Midwest bestaat uit een cluster van zeven kantoorgebouwen, vernoemd naar de Hollandsche Meesters. Vijf van de gebouwen zijn in eigendom bij de initiatiefnemer, die deze wil transformeren naar wonen. Men heeft de mogelijkheden hiervoor verkend met een *stedebouwkundig ontwikkelingsplan* (SOP). Dit is gericht op nieuwe appartementen in middeldure huur met voorzieningen en vernieuwing van de buitenruimten, zoals met meer groen en voldoende parkeergelegenheid.

Wijziging bestemmingsplan
Om woningbouw mogelijk te maken is aanpassing van het bestemmingsplan nodig.
Het verkennende plan is getoetst aan vooraf gestelde uitgangspunten van ruimtelijke kwaliteit. Deze zijn omgezet naar *randvoorwaarden & richtlijnen* voor een op te stellen nieuw bestemmingsplan, alsmede voor een concreet bouw- & inrichtingsplan.

Doel van de inloopavond & vervolg
Adviseurs van de initiatiefnemer staan u te woord over hun verkennend plan. De gemeente licht de randvoorwaarden & richtlijnen toe.
Het doel is u hierover te informeren en uw reacties te peilen. Dit kan leiden tot aanpassingen. Het resultaat wordt door het college onder de aandacht van de gemeenteraad gebracht. De raad zal worden gevraagd mee te willen werken aan de beoogde transformatie.

Na een positief raadsbesluit zal het college medewerking verlenen aan het opstellen van het bestemmingsplan en bouw- & inrichtingsplan - daarover volgt te zijner tijd weer een inloopavond.

Op 25 april is deze uitnodiging verstuurd naar:

- Ondernemersvereniging Oosterenk;
- 15 eigenaren/belanghebbenden in de omgeving waaronder Isala en onderwijsinstellingen;
- bewoners in de directe omgeving aan de overzijde Ceintuurbaan.

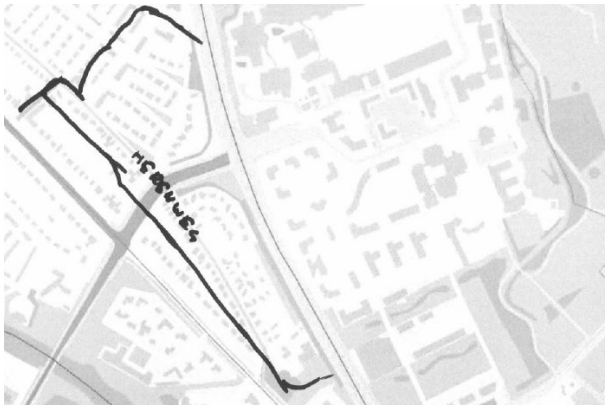

De inloopbijeenkomst op 8 mei is bezocht door 7 genodigden. Deze zijn als volgt te categoriseren:

- Eigenaren naburige kantoren: 1 persoon
- Woningbouwcorporatie: 1 persoon
- Ondernemersvereniging: 1 persoon
- Eigenaren woningen Wipstrik: 3 personen
- Niet gesproken: 1 persoon

De meeste van de naar voren gebrachte punten betroffen niet zozeer het plan zelf, als wel de algemene situatie op en rondom de Oosterenk. Genoemde punten zijn:

- Verkeersopstoppingen op de Ceintuurbaan en Dokter van Deenweg en gevreesde verergering van deze situatie.
- Parkeeroverlast op de Oosterenk en de woonwijk Wipstrik.
- Vragen over een bredere visie op de Oosterenk, gepaard met de vraag of het plan voor de Oosterenk-Midwest precedentwerking kan hebben voor andere delen van de Oosterenk.
- Vanuit de woonbouwcorporatie werd aandacht gevraagd voor de algemene problematiek dat corporaties moeilijker zelf nieuwe sociale huurwoningen kunnen ontwikkelen.
- De gewenste betrokkenheid van de ondernemersvereniging bij de op te stellen visie op de Oosterenk. De ondernemersvereniging wil graag de beschikking krijgen over alle digitale documenten.
- Naamgeving van het toekomstig project. De naam Oosterenk Midwest wordt als weinig herkenbaar geacht en wellicht is het goed voor de identiteit om een mooie en herkenbare naam voor het project te verzinnen.

Op het plan zelf is in het algemeen instemmend gereageerd. Bewoners uit Wipstrik waren blij met gedifferentieerde woningaanbod en de ruimtelijke kwaliteit van het plan. Men voorziet ook positieve effecten van de woonfunctie t.o.v. de kantoorfunctie t.a.v. de parkeeroverlast en de verkeersdruk. Eén persoon in het bijzonder - de eigenaar van het bezuiden Rubens gelegen kantoorpand - uitte echter zijn zorgen over het plan en wel om de volgende redenen:

- Het plan is slecht voor de economie doordat er minder (goedkope) kantoren beschikbaar blijven, wat een prijsopdrijvend effect heeft.
- De verkeersveiligheid is in het geding doordat meer personen lopend zouden oversteken naar het Isala-ziekenhuis. Ook zou dit negatief effect hebben op de doorstroming.
- Toename van overlast, vandalisme en criminaliteit bij buur-kantoorpanden door de bewoners van de nieuwe woningen. Gepaard met hogere kosten voor beveiliging van de panden.
- Het ontbreken van een goede afscheiding tussen met name gebouw Rubens en zijn buurperceel.

Met in totaal 7 inlopers was de opkomst laag. Dat kan mede te wijten zijn aan het mooie weer. Anderzijds was uit eerdere contacten met (andere) eigenaren van de omliggende panden reeds duidelijk dat zij de transformatieplannen aanmoedigden en positief hebben ontvangen.

Aanmeldnotitie vormvrije m.e.r.-beoordeling

Project:	Bestemmingsplan 'Oosterenk-Midwest gemeente Zwolle'
Onderwerp:	Vormvrije m.e.r.-beoordeling
Referentie:	SLS004440.NOT04.MB.DB_aanmeldnotitie_m.e.r.
Datum:	1 juni 2018
Auteur:	Mw. mr. M. de Blocq
Bestemd voor:	Gemeenteraad van Zwolle

1 Inleiding en aanleiding

De initiatiefnemer heeft plannen om in vijf kantoorgebouwen aan de Dokter van Deenweg in Zwolle (Oosterenk Midwest) minimaal 193 en maximaal 227 wooneenheden te realiseren. Het gaat om de kantoorgebouwen Van Gogh, Rubens, Vermeer, Ferdinand Bol en Breughel. Er komen 29 appartementen in de gebouwen Van Gogh en Vermeer, 40 appartementen in gebouw Breughel en 25 in gebouw Ferdinand Bol. Tevens komen er 70 short stay-eenheden in gebouw Rubens. Omdat de behoefte aan short stay groot lijkt en de woningmarkt moeilijk te voorspellen is, kan de initiatiefnemer in het kader van de nadere planvorming nader onderzoeken of het wenselijk is om alsnog één van de andere woontorens te transformeren in 70 short stay-eenheden.
Het plangebied ligt in het bestemmingsplan 'Ceintuurbaanzone' van de gemeente Zwolle en heeft daarin de bestemming 'Gemengd-1'. Om de wooneenheden planologisch mogelijk te maken wordt er een bestemmingsplan in voorbereiding genomen.

Voor het Van Gogh kantoorgebouw is voorafgaand aan het bestemmingsplan een omgevingsvergunning aangevraagd (zogenaamde 'kruimelafwijking') om te mogen afwijken van het vigerende bestemmingsplan door 29 woningen te realiseren.
Voor het kantoorgebouw Rubens wordt momenteel de aanvraag om een omgevingsvergunning voor het afwijken van het vigerende bestemmingsplan voorbereid om maximaal 70 short-stay wooneenheden te creëren.
Voor de overige drie gebouwen is het de bedoeling om in totaal 94 appartementen te realiseren, dan wel maximaal 227 wooneenheden. De plint van het Ferdinand Bol gebouw wordt niet bestemd voor wonen, maar voor de woonfunctie ondersteunende gemengde voorzieningen.

De activiteit in het plangebied valt, *in beginsel*, onder categorie D 11.2 van bijlage II bij het Besluit milieueffectrapportage 1994:

1. **categorie D 11.2**: de aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject die mogelijk wordt gemaakt met een bestemmingsplan wijziging. Hieronder valt onder andere de bouw van woningen. De drempelwaarden zijn:
   - een oppervlakte van 100 hectare of meer;
   - een aaneengesloten gebied en 2000 of meer woningen omvat, of
   - een bedrijfsvloeroppervlakte van 200.000 m^2 of meer.

Het Besluit m.e.r. (artikel 2, vijfde lid onder b.) schrijft ook bij activiteiten onder de drempelwaarde voor dat een milieu-effectbeoordeling nodig is, waarbij wordt verwezen naar de Europese richtlijn milieueffectrapportage. Dit is de zogenaamde vormvrije m.e.r.-beoordeling.
Op 7 juli 2017 is het Besluit milieueffectrapportage gewijzigd. Eén van de belangrijkste gevolgen van deze wetswijziging is dat een vormvrije m.e.r.-beoordeling dezelfde procedure moet doorlopen als een formele m.e.r.-beoordeling: een particulier of ondernemer die initiatiefnemer is van een bepaalde activiteit, dient een aanmeldnotitie in bij het bestuursorgaan dat bevoegd is te besluiten op de aanvraag waarmee de activiteit mogelijk wordt gemaakt. Als bevoegd gezag moet de gemeenteraad van Zwolle binnen 6 weken beslissen of een milieueffectrapportage nodig is. De nieuwe eisen gelden ook voor lopende aanvragen, waarop na 16 mei 2017 nog een besluit moet worden genomen.

Deze notitie is de **aanmeldnotitie** voor de ***vormvrije*** m.e.r.-beoordeling van de activiteit beschreven onder 1.

2 Gebruikte informatie

Voor het opstellen van deze aanmeldnotitie en de toets aan de verschillende criteria (zie onderdeel 3) is mede gebruik gemaakt van de documenten en onderzoeken die zijn gemaakt voor of ingediend bij de aanvraag om een omgevingsvergunning om tijdelijk af te wijken voor het bestemmingsplan voor het Van Gogh gebouw.[1] Daarnaast is gebruik gemaakt van het Stedenbouwkundig OntwikkelingsPlan Oosterenk en de daarbij behorende onderzoeken.[2]

3 M.e.r.-beoordeling

In de m.e.r.-beoordeling moet aandacht worden besteed aan alle criteria die zijn opgenomen in Bijlage III bij de Europese richtlijn 'betreffende de milieubeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten'. De aanmeldnotitie is weliswaar onderdeel van een verplichte procedure, maar is inhoudelijk en naar voorkomen nog steeds ‘vormvrij’. In het vervolg van dit onderdeel worden de

---

[1] Ruimtelijke motivering, transformatie kantoorpand dokter van Deenweg Zwolle naar woningen (16A147.RAP006.DB), LievenseCSO, d.d. 2 juni 2017;
Transformatie van drie kantoorpanden, aan de Dokter van Deenweg te Zwolle, Roordink Architecten BNA, d.d. 2 september 2016;
Akoestisch onderzoek wegverkeer, Dokter van Deenweg te Zwolle (16A147.RAP003.NG.GL), LievenseCSO, d.d. 30 mei 2017.
[2] Stedenbouwkundig Ontwikkelingsplan (SOP), Zwolle, LievenseCSO, d.d. 12 april 2018;
Akoestisch onderzoek wegverkeer, Dokter van Deenweg te Zwolle (16A147.RAP003.NG.GL), LievenseCSO, d.d. 30 mei 2017;
Onderzoek Bedrijven en milieuzonering, transformatie van 3 kantoorpanden te Zwolle (16A147.RAP002.NG.DB), LievenseCSO, d.d. 24 januari 2016;
Duurzaamheid in Oosterenk, Lievense CSO, d.d.30 juni 2017;
Verkenning varianten energiebesparing, LievenseCSO, AN12414, d.d. 25 september 2018;
Geluidwerking bestaande gevels, Transformatie kantoorpanden Dokter van Deenweg Zwolle, 16A147.NOt003.RK.GL, LievenseCSO, d.d. 25 september 2017;
Marktonderzoek Shortstay Rubens Zwolle, Bureau Stedelijke Planning, d.d. 9 november 2017.

criteria daarom kort en bondig beschouwd. Een uitgebreide beschouwing van de effecten van de activiteit is te vinden in (onder meer) de stukken die in onderdeel 2 zijn genoemd en hier niet inhoudelijk worden herhaald.

3.1 Kenmerken van het project

Bij het **kenmerk van het project** moet in het bijzonder in overweging worden genomen:

a. de omvang van het project;
b. de cumulatie met andere projecten;
c. het gebruik van natuurlijke hulpbronnen;
d. de productie van afvalstoffen;
e. verontreiniging en hinder;
f. risico van ongevallen, met name gelet op de gebruikte stoffen of technologieën.

Ad a.
De stedelijke ontwikkeling omvat maximaal 227 wooneenheden. De wooneenheden komen in de bestaande leegstaande kantoorgebouwen Van Gogh, Rubens, Vermeer, Ferdinand Bol en Breughel aan de Dokter van Deenweg in Zwolle. Er wordt tevens een centraal gelegen verdiepte parkeerplaats gerealiseerd. Op het dak van deze parkeergelegenheid wordt een gemeenschappelijk centraal plein voorzien.[3]
Het gebied buiten de bestaande bebouwing wordt vergroend. Hiermee onthardt het terrein aanzienlijk, wat ten goede komt aan de meerwaarde op het gebied van duurzaamheid en klimaatadaptatie. Dit blijkt uit de omgevingswijzer die voor de SOP is ingevuld. Deze heeft de duurzaamheid van de opgave inzichtelijk gemaakt. Uit de omgevingswijzer blijkt dat met deze plannen er op 12 vlakken winst te behalen is op het gebied van duurzaamheid.[4]
De omvang van de ontwikkeling en de concrete maatregelen die worden genomen die bijdragen aan de toekomstwaarde van het plangebied en de omgeving rechtvaardigt niet het doorlopen van een m.e.r.-procedure.

Ad b.
Voorafgaand aan de bestemmingsplanwijziging worden al twee van de vijf kantoorpanden getransformeerd. In kantoorgebouw Van Gogh worden 27 appartementen gerealiseerd. Daarnaast is een aanvraag in voorbereiding om het gebouw Rubens te transformeren naar 70 short-stay eenheden. Deze transformaties zijn/worden mogelijk gemaakt door middel van een omgevingsvergunning om tijdelijk af te wijken van het bestemmingsplan in het kader van een experiment. De twee panden worden meegenomen in het nieuwe bestemmingsplan.
In en om het plangebied zijn geen activiteiten die zorgen voor een *relevante* cumulatie van effecten.

Ad c.
De stedelijke ontwikkeling zorgt niet voor een relevante wijziging in het gebruik van natuurlijke

[3] De transformatie en stedenbouwkundige opgave is te lezen in Stedenbouwkundig Ontwikkelingsplan (SOP), Zwolle, LievenseCSO, d.d. 12 april 2018.
[4] Duurzaamheid in Oosterenk, LievenseCSO, d.d. 30 juni 2017.

hulpbronnen. Dit onderdeel geeft geen aanleiding aanzienlijke gevolgen voor het milieu te veronderstellen, zodanig dat daarvoor een milieueffectrapportage moet worden doorlopen.

Ad d.
De activiteiten leiden niet tot een zodanige productie van afvalstoffen. dat hiervoor een milieueffectrapportage zou moeten worden doorlopen.

Ad e.
De woningbouw, dan wel het toekomstige gebruik van de woningen, zorgt in beginsel niet voor hinder. In de omgeving bevinden zich een vestiging van de Isalakliniek en een stadion. Voor de aanwezige bedrijven in de aanwezigheid van de kantoorpanden aan de Oosterenk, geldt dat de maatgevende richtafstand op basis van de VNG-publicatie gerespecteerd wordt of dat het categorie A activiteiten zijn in een 'gebied met functiemenging'. Er is sprake van een milieu hygiënisch te verantwoorden situatie met een acceptabel woon- en leefklimaat bij de nieuwe woningen. De woningen zullen bovendien de aanwezige bedrijven niet belemmeren in hun bedrijfsvoering. [5]

De woningen ondervinden ook geen negatieve effecten vanuit de omgeving. Hiervoor zijn diverse onderzoeken verricht.
Uit het geluidsonderzoek blijkt dat bij ruim 60% van de woningen sprake van is een geluidbelasting hoger dan de voorkeursgrenswaarde uit de Wgh. Bij slechts 6% van de woningen wordt (de nage-streefde) nieuwbouweis van 33 dB overschreden, deze kunnen echter door het plaatsen van achterzetramen ook aan de eis voldoen. Er is sprake van een goed woon-en leefklimaat in de woningen.[6]
Voor het aspect externe veiligheid is de openbare risicokaart geraadpleegd. Hieruit blijkt dat er in de omgeving van het plangebied geen gevaarlijke inrichtingen aanwezig zijn. Op ruim 700 meter ten zuiden van het plangebied en daarmee buiten invloed ervan, ligt een hogedruk gasleiding. Het aspect externe veiligheid vormt geen belemmering voor de transformatie van het gebied.
Ook is er gekeken naar de luchtkwaliteit in het plangebied. Binnen het plangebied zijn 3 rekenpunten van de Monitoring NSL 2016 gelegen. Uit deze rekenpunten blijkt dat de concentraties NO_2 (stikstofdioxide), PM_{10} (Fijn stof) en $PM_{2,5}$ (Ultra Fijn stof) nu en in de toekomstige situatie ruim onder de wettelijke grenswaarden blijven. Daarnaast voldoen de toekomstige concentraties PM_{10} en $PM_{2,5}$ aan de advieswaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO).

Uit de uitgevoerde onderzoeken blijkt dat de situatie in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening en dat hinder niet is te verwachten.

Ad f.
De aard en omvang van de stedelijke ontwikkeling zorgen niet voor een risico op ongevallen.

---

[5] Zie voor het volledige onderzoek Bedrijven en milieuzonering, transformatie van 3 kantoorpanden te Zwolle (16A147.RAP002.NG.DB), LievenseCSO, d.d. 24 januari 2016.
[6] Akoestisch onderzoek wegverkeer, Dokter van Deenweg te Zwolle (16A147.RAP003.NG.GL), LievenseCSO, d.d. 30 mei 2017 en Geluidwerking bestaande gevels, Transformatie kantoorpanden Dokter van Deenweg Zwolle, 16A147.NOt003.RK.GL, LievenseCSO, d.d. 25 september 2017.

3.2 Plaats van het project

Bij de mate van kwetsbaarheid van het milieu in de gebieden waarop het project van invloed kan zijn moet in het bijzonder in overweging worden genomen:

a. het bestaande grondgebruik;
b. de relatieve rijkdom aan en de kwaliteit en het regeneratievermogen van de natuurlijke hulpbronnen van het gebied;
c. het opnamevermogen van het natuurlijke milieu, met in het bijzonder aandacht voor de volgende typen gebieden:
   - wetlands;
   - kustgebieden;
   - berg- en bosgebieden;
   - reservaten en natuurparken:
   - gebieden die in de wetgeving van lidstaten zijn aangeduid of door die wetgeving worden beschermd; speciale beschermingszones door de lidstaten aangewezen krachtens Richtlijn 79/409/EEG (= Vogelrichtlijn) en Richtlijn 92/43/EEG (= Habitatrichtlijn);
   - gebieden waarin de bij communautaire wetgeving vastgestelde normen inzake milieukwaliteit reeds worden overschreden;
   - gebieden met een hoge bevolkingsdichtheid;
   - landschappen van historisch, cultureel of archeologisch belang .

Ad a.
Het bestaande gebruik is kantoor en parkeren. Het plangebied ligt in het bestemmingsplan ‘Ceintuurbaanzone’ van de gemeente Zwolle en heeft daarin de bestemming ‘Gemengd-1. Het plangebied krijgt straks voornamelijk de bestemming ‘Wonen’ en, voor ondergeschikte onderdelen, ‘Verkeer’ en ‘Groen’.

Ad b.
Het gebied heeft op dit moment geen bijzondere kwaliteit. De stedelijke ontwikkeling omvat maximaal 227 wooneenheden die binnen de bestaande kantoorgebouwen worden gerealiseerd. Verder wordt het gebied voor een groot gedeelte onthard, wat ten goede komt aan de meerwaarde op het gebied van duurzaamheid en klimaatadaptatie.

Ad c.
Het gebied, ligt op het bedrijventerrein Oosterenk-Midwest en heeft geen bijzondere kwaliteit. De transformatie van de kantoorgebouwen vindt voornamelijk inpandig plaats. Buiten de kantoorpanden wordt ingezet op ontharding van het gebied door vermindering van parkeerplaatsen en aanleg van meer groen.
In de nabijheid van het plangebied zijn geen van de genoemde bijzondere gebieden aanwezig. Het gebied ligt ook buiten de begrenzing van het Nationaal Natuur Netwerk (NNN). Binnen een straal van 3 kilometer van het gebouw ligt het Natura 2000 gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht.
De nieuwe appartementen en short stay-eenheden worden niet aangesloten op het gasnet. Om deze reden kan geconstateerd worden dat voldaan wordt aan de PAS.
Het opnamevermogen van het natuurlijke milieu wordt niet bedreigd.

3.3 Kenmerken van het potentiële effect

Bij de potentiële aanzienlijke effecten van het project moeten in samenhang met de criteria van de punten 1 en 2 in het bijzonder in overweging worden genomen:

a. het bereik van het effect (geografische zone en grootte van de getroffen bevolking);
b. het grensoverschrijdende karakter van het effect;
c. 'de waarschijnlijkheid van het effect;
d. de duur, de frequentie en de omkeerbaarheid van het effect.

Ad a t/m d.
Het potentiële effect van de activiteit is beperkt. De woningbouw vindt inpandig plaats en zorgt, door de ruime en groene opzet, niet voor relevante negatieve effecten.

4 Conclusie

In het plangebied vindt een stedelijke ontwikkeling plaats in de vorm van het transformeren van bestaande kantoorgebouwen in woongebouwen met maximaal 227 wooneenheden. De activiteit blijft onder de drempelwaarden voor deze categorie. Hiervoor moet een vormvrije m.e.r.-beoordeling worden uitgevoerd, aan de hand van de Europese m.e.r.-richtlijn.
Voor de stedelijke ontwikkeling geldt dat deze, gelet op de kenmerken en de plaats van de activiteiten en de kenmerken van de potentiële effecten, niet zodanig van invloed zijn op het milieu dat een milieueffectrapportage moet worden doorlopen. Initiatiefnemer verzoekt burgemeester en wethouders van Zwolle om op basis van deze aanmeldnotitie te besluiten dat geen milieueffectrapportage nodig is voor het genoemde bestemmingsplan.

besluit

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	32350
Onderwerp	Project-ontwikkelingsopgave Oosterenk Midwest

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 12-06-2018

besluit:

1. Kennis te nemen van bijgaand Stedebouwkundig Ontwikkelingsplan.
2. De Project-ontwikkelingsopgave als kader te hanteren voor de beoogde bestemmings-transformatie, verbouwing van kantoorgebouwen, vernieuwing van buitenruimten en bijbehorende grondtransacties.
3. Een investeringskrediet ad € 117.000 ter beschikking te stellen voor aanleg van een tweerichtingsfietspad binnen het Project-ontwikkelingsgebied en de lasten van deze investering via de dekkingsreserve kapitaallasten te dekken uit de opbrengst grondverkoop; alsmede een resterende opbrengst grondverkoop toe te voegen aan de Algemene middelen.
4. Voor de voorbereiding van het bestemmingsplan Oosterenk Midwest geen milieueffectrapport (MER) op te stellen; dit besluit te publiceren en ter inzage te leggen.
5. Kennis te nemen van de te tekenen ontwikkelingsovereenkomst over de voorgenomen integrale bestemmingstransformatie, waarbij de kruimellijst wordt toegepast voor ander gebruik van gebouw Rubens.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 juli 2018,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 9 juli 2018

onderwerp	Verlenen ontslag burgerlid fractie GroenLinks
portefeuillehouder	
informant	Poel, Annelie van der (2856)
medeopstellers	
afdeling	Raadsgriffie
bijlagen	Voorstel: Beslisnota ontslag burgerlid fractie GroenLinks Bijlage: Ontslagbrief A. Pronk- burgerlid GL Bijlage: 2018-09-07 Raadsbesluit Verlenen ontslag burgerlid fractie GroenLinks

Voorgesteld besluit raad

1. Dhr. A. Pronk per direct ontslag te verlenen als burgerlid van GroenLinks

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 26 juni 2018

Openbaar

Onderwerp	Verlenen ontslag burgerlid fractie GroenLinks
Versienummer	
Portefeuillehouder	/
Informant	Annelie van der Poel
Eenheid/Afdeling	Raadsgriffie / RG
Telefoon	(038) 498 28 56
Email	AM.van.der.Poel@zwolle.nl
Bijlagen	Ontslagbrief dhr. Pronk

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1 Dhr. A. Pronk per direct ontslag te verlenen als burgerlid van GroenLinks

Datum 26 juni 2018

Toelichting op het voorstel

Inleiding
In een brief d.d. 22 juni 2018 heeft dhr. Pronk zijn ontslag als burgerlid van de fractie van GroenLinks ingediend.

De raad wordt voorgesteld aan dit verzoek te voldoen

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	47372
Onderwerp	Verlenen ontslag burgerlid fractie GroenLinks

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d.

besluit:

1. Dhr. A. Pronk per direct ontslag te verlenen als burgerlid van GroenLinks

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 juli 2018,

de voorzitter,

de griffier,

Aan de voorzitter van de gemeenteraad van Zwolle
Dhr H.J. Meijer
Grote Kerkplein 15
8016 BV Zwolle

Zwolle, 22 juni 2018

Geachte heer Meijer,

In de afgelopen week heb ik het besluit genomen om te stoppen met mijn burgerlidmaatschap. Sinds 2013 ben ik actief bij GroenLinks Zwolle, eerst als fractievolger en sinds de voorlaatste verkiezingen als burgerraadslid. Ik heb deze werkzaamheden altijd met veel plezier uitgevoerd.

Na de voor GroenLinks succesvol verlopen verkiezingen heb ik mijn rol als burgerraadslid weer opgepakt. Het was mooi om het proces van coalitievorming van dichtbij mee te maken. Nu het college geïnstalleerd is en de raad haar normale gang van zaken weer zal oppakken is dit voor mij een goed moment om een punt te zetten achter mijn activiteiten als burgerraadslid.

Ik sluit niet uit in de toekomst weer betrokken te zijn, en zal op de achtergrond betrokken blijven bij GroenLinks en haar activiteiten.

Bij deze wil ik de raadsgriffie en de ambtenaren danken voor alle medewerking die ik ontvangen heb.

Ik wens u en uw raad veel succes toe in de komende raadsperiode,

Met groene groet,

Arne Pronk
GroenLinks

besluit

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	47372
Onderwerp	Verlenen ontslag burgerlid fractie GroenLinks

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel

besluit:

1. Dhr. A. Pronk per direct ontslag te verlenen als burgerlid van GroenLinks

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 juli 2018,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 9 juli 2018

onderwerp	Vaststellen bestemmingsplan Oude Mars 2018
portefeuillehouder	Ed Anker
informant	Berg, Jolanda van den (2396)
medeopstellers	
afdeling	Ruimtelijke planvorming
bijlagen	Voorstel: Beslisnota vaststellen bestemmingsplan Oude Mars 2018 Bijlage: Bestemmingsplan Oude Mars 2018 Bijlage: 2018-07-09 Raadsbesluit Vaststellen bestemmingsplan Oude Mars 2018

Voorgesteld besluit raad

1. het bestemmingsplan Oude Mars 2018 ongewijzigd vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP18003-0004 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193.BP18003-0004 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm;
2. geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Oude Mars 2018 vast te stellen.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 12 juni 2018

Openbaar

Onderwerp	vaststellen bestemmingsplan Oude Mars 2018
Versienummer	

Portefeuillehouder	E.W. Anker
Informant	Jolanda van den Berg
Afdeling	Ruimtelijke Planvorming
Telefoon	(038) 498 2396
Email	J.van.den.Berg@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel	6.2.1 We sturen op een woningaanbod dat aansluit bij de vraag
Begroting wijzigen	Nee
Dekking ten laste van	grex Oude Mars

Bijlagen	bestemmingsplan Oude Mars 2018

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1 het bestemmingsplan Oude Mars 2018 ongewijzigd vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP18003-0004 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193.BP18003-0004 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm;

2 geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Oude Mars 2018 vast te stellen.

Datum 12 juni 2018

Inleiding
De gemeenteraad heeft op 9 februari 2004 gekozen voor de Oude Mars als locatie voor de ontwikkeling van het topsegment. De Oude Mars wordt ontwikkeld tot woongebied voor dat deel van het topsegment, dat uit is op het in eigen beheer en naar eigen inzichten bouwen van een vrijstaande woning op een eigen kavel. De Oude Mars heeft een omvang van circa 36 hectare. In 2008 is gestart met de verkoop van kavels in het plangebied Oude Mars. De start van de verkoop is echter direct gevolgd door de woningmarktcrisis wat de verkoop heeft doen stagneren. Het verkooptempo van de kavels loopt enigszins achter bij de oorspronkelijke uitgangspunten. In juli 2016 heeft een marktonderzoek plaatsgevonden door Bureau Stedelijke Planning. Op basis van de uitkomsten van het marktonderzoek heeft er een herverkaveling plaatsgevonden voor de fase 2. De nieuwe verkaveling geeft meer ruimte aan openbaar groen, speelser straattracé en meer differentiatie in kavelgroottes. De herverkaveling van fase 2 heeft tot dit nieuwe bestemmingsplan geleid. Daarnaast is dit bestemmingsplan een actuele juridisch-planologische regeling voor de Oude Mars en worden de reeds gebouwde woningen ingepast. Aanleiding voor dit bestemmingsplan is tevens gelegen in het feit dat de bestaande planologische regeling voor de wijk bijna 10 jaar oud is. In de Wet ruimtelijke ordening is de actualiseringsplicht voor gemeenten opgenomen die inhoudt dat bestemmingsplannen niet ouder mogen zijn dan 10 jaar.
Het ontwerpbestemmingsplan Oude Mars 2018 heeft ter visie gelegen van donderdag 26 april 2018 tot en met woensdag 6 juni 2018. Daarnaast was het plan te raadplegen op de website www.ruimtelijkeplannen.nl. Tevens zijn de vooroverleginstanties in kennis gesteld van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan

Beoogd effect
Het bestemmingsplan heeft uiteindelijk als doel om de realisatie van de woningen in fase 2 planologisch mogelijk te maken.

Argumenten
1.1 Er zijn geen zienswijzen ingediend.
Gedurende de ter inzage legging van het ontwerpbestemmingsplan zijn geen zienswijzen ingediend. De volgende stap in de procedure is de vaststelling van het bestemmingsplan door de gemeenteraad.

1.2 Aanpassing stedenbouwkundige opzet leidt tot een ruimer opgezet gebied
De eerste fase van de woonwijk, het gedeelte van de Houtwallen en de Boskavels is vrijwel geheel uitgegeven. Deze fase bestaat uit twee woongebieden met verschillende sferen. Het gaat daarbij om de boskavels deze liggen op de hogere gronden tegen Zandhove aan. Dit deel, het ´bosmilieu´, heeft een introvert karakter. De kavels liggen meer los en verspreid. Ze zijn alle omgeven door opgaande beplanting. Het gebied aan de oostkant het “houtwallenmilieu', tegen de Zandwetering aan, is daarbij meer kleinschalig en gevarieerd. Het gaat hierbij om totaal 44 kavels waarbij de laatste 12 kavels begin 2017 in de verkoop zijn gegaan. Voor dit plangebied zal een conserverend plan worden gemaakt. In de tweede fase zullen de overige 58 kavels worden uitgegeven. Voor deze tweede fase is een nieuw marktonderzoek uitgevoerd naar aanleiding daarvan wordt de verkaveling in het 'lanenmilieu' gewijzigd opdat er ook in deze tweede fase genoeg variatie kan worden geboden. Het is wenselijk dat deze fase ruimer opgezet wordt zonder dat daarbij het deelplangebied, waarbinnen deze fase ligt, vergroot wordt. Dit leidt ertoe dat er meer groen in dit deel van het plangebied komt alsmede ook dat sommige kavels iets kleiner worden maar nog steeds tot het topsegment behoren.

2.1 Een exploitatieplan voor het bestemmingsplan Oude Mars 2018 is niet nodig.

Datum 12 juni 2018

Het bestemmingsplan maakt de realisatie van een woonwijk (ca. 102 woningen) ter plaatse van Oude Mars mogelijk. De gronden waarop deze bouwplannen plaatsvinden zijn eigendom van de gemeente Zwolle. Voor zover er in het onderhavige bestemmingsplan is voorzien in een aangewezen bouwplan is deze dus gelegen op percelen welke in eigendom zijn bij de gemeente en daarom is het kostenverhaal anderszins verzekerd middels opname in de grondprijs. Daarom hoeft voor het onderhavige bestemmingsplan geen exploitatieplan te worden opgesteld.

Risico's
Er zijn geen noemenswaardige risico's aan het plan verbonden.

Financiën
Via de leges worden de kosten voor de te lopen procedure verrekend.

Communicatie
Tijdens een inloopbijeenkomst op 8 januari 2018 is de aanpassing van het stedenbouwkundig plan gepresenteerd aan de huidige bewoners/kopers van een kavel op de Oude Mars. Het aangepaste plan is (unaniem) ronduit goed ontvangen vanwege de verminderde stedelijke structuur. Ook was er volop begrip voor het toevoegen aan een beperkt aantal kavels in het segment tussen 750 en 1.000 m².

Vervolg
Tegen het vastgestelde bestemmingsplan kan binnen 6 weken na publicatie door een belanghebbende aan wie redelijkerwijs niet kan worden verweten dat hij niet tijdig zijn zienswijze bij de gemeenteraad naar voren heeft gebracht beroep bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State
Het besluit tot vaststelling wordt gepubliceerd in het Gemeenteblad en de Staatscourant. Tevens zal het plan worden geplaatst op ruimtelijke plannen.nl.

Openbaarheid
Het bestemmingsplan is openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Datum 12 juni 2018

Besluit

Jaargang
Nummer 2018 - 46867
Onderwerp vaststellen bestemmingsplan Oude Mars 2018

De raad van de gemeente Zwolle;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders, d.d.

besluit:

1. het bestemmingsplan Oude Mars 2018 ongewijzigd vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP18003-0004 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193.BP18003-0004 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm;

2. geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Oude Mars 2018 vast te stellen;

Aldus besloten in de openbare vergadering van

de voorzitter,

de griffier,

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	46867
Onderwerp	Vaststellen bestemmingsplan Oude Mars 2018

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 25-06-2018

besluit:

1. het bestemmingsplan Oude Mars 2018 ongewijzigd vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP18003-0004 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193.BP18003-0004 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm;
2. geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Oude Mars 2018 vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 juli 2018,

de voorzitter,

de griffier,

Oude Mars 2018

vastgesteld

nr. NL.IMRO.0193.BP18003-0004

Afdeling Ruimtelijke Planvorming

Stadskantoor
Lübeckplein 2
Postbus 10007
8000 GA Zwolle
postbus@zwolle.nl

www.zwolle.nl

Opdrachtgever

Opdrachtnemer ECR

Publicatieversie: NL.IMRO.0193.BP18003-0004

Datum: 26 juni 2018

Inhoudsopgave

TOELICHTING **5**

Hoofdstuk 1 Inleiding **6**
1.1 Aanleiding 6
1.2 Plangebied 7
1.3 Geldende bestemmingsplannen 7

Hoofdstuk 2 Beleidskader **9**
2.1 Ruimtelijk beleid 9
2.1.1 Rijksbeleid 9
2.1.2 Provinciaal beleid 10
2.1.3 Gemeentelijk beleid 13
2.2 Archeologisch en cultuurhistorisch beleid 14
2.3 Verkeersbeleid 15
2.4 Groenbeleid 16
2.5 Waterbeleid 16
2.6 Volkshuisvestingsbeleid 18
2.7 Economisch beleid 19
2.8 Milieubeleid 19

Hoofdstuk 3 Planbeschrijving **20**
3.1 Stedenbouw 20
3.1.1 Huidige situatie 20
3.1.2 Uitgangspunt bestemmingsplan 20
3.2 Archeologie 24
3.2.1 Huidige situatie 24
3.2.2 Uitgangspunt bestemmingsplan 24
3.3 Cultuurhistorie 24
3.3.1 Huidige situatie 24
3.3.2 Uitgangspunt bestemmingsplan 27
3.4 Verkeer 27
3.4.1 Huidige situatie 27
3.4.2 Uitgangspunt bestemmingsplan 28
3.5 Natuur 28
3.5.1 Huidige situatie 28
3.5.2 Uitgangspunt bestemmingsplan 28
3.6 Water 29
3.6.1 Huidige situatie 29
3.6.2 Uitgangspunt bestemmingsplan 34
3.7 Wonen 35
3.7.1 Huidige situatie 35
3.7.2 Uitgangspunt bestemmingsplan 35
3.8 Voorzieningen 35
3.8.1 Maatschappelijk 35
3.9 Milieu 35
3.9.1 Geluid 35
3.9.2 Luchtkwaliteit 37
3.9.3 Bodemkwaliteit 37
3.9.4 Externe veiligheid 37
3.9.5 Kabels, leidingen en straalpaden 38

3.10 Duurzaamheid 38
3.11 Energie 38

Hoofdstuk 4 Juridische aspecten 39
4.1 Inleiding 39
4.2 Inleidende regels 42
4.3 Bestemmingsregels 42
4.4 Algemene regels 45
4.5 Overgangs- en slotregels 46
4.6 Handboek 46

Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid 47
5.1 Economische uitvoerbaarheid 47
5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 47
5.2.1 Overleg met de buurt 47
5.2.2 Uitkomsten overleg 47

BIJLAGEN BIJ DE TOELICHTING 49

Bijlage 1 Natuurtoets 50

Bijlage 2 Akoestisch onderzoek Oude Mars 94

Bijlage 3 Aanvullend akoestisch onderzoek Oude Mars 109

REGELS 113

Hoofdstuk 1 Inleidende regels 114
Artikel 1 Begrippen 114
Artikel 2 Wijze van meten 124

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels 125
Artikel 3 Groen 125
Artikel 4 Maatschappelijk 127
Artikel 5 Tuin 129
Artikel 6 Verkeer 131
Artikel 7 Verkeer - Erftoegangsweg 133
Artikel 8 Water 135
Artikel 9 Wonen 137
Artikel 10 Waarde - Archeologie 140
Artikel 11 Waarde - Cultuurhistorie 142

Hoofdstuk 3 Algemene regels 144
Artikel 12 Anti-dubbeltelregel 144
Artikel 13 Algemene aanduidingsregels geluidzone - industrie 145
Artikel 14 Algemene aanduidingsregels vrijwaringszone - dijk 146
Artikel 15 Algemene afwijkingsregels 148
Artikel 16 Algemene wijzigingsregels 150
Artikel 17 Algemene procedureregels 151
Artikel 18 Overige regels 152

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels 153
Artikel 19 Overgangsrecht 153
Artikel 20 Slotregel 155

TOELICHTING

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeenteraad heeft op 9 februari 2004 gekozen voor de Oude Mars als locatie voor de ontwikkeling van het topsegment. De Oude Mars wordt ontwikkeld tot woongebied voor dat deel van het topsegment, dat uit is op het in eigen beheer en naar eigen inzichten bouwen van een vrijstaande woning op een eigen kavel. De Oude Mars heeft een omvang van circa 36 hectare.

In 2008 is gestart met de verkoop van kavels in het plangebied Oude Mars. De start van de verkoop is echter direct gevolgd door de woningmarktcrisis hetgeen de verkoop heeft doen stagneren. Het verkooptempo van de kavels loopt enigszins achter bij de oorspronkelijke uitgangspunten.

In juli 2016 heeft een marktonderzoek plaatsgevonden door Bureau Stedelijke Planning.

Dit bureau noemt voor de stagnatie van de verkopen als belangrijkste oorzaken:

- De verkopen van de Oude Mars nemen relatief sterk af in de slechtere jaren. Dat komt omdat deze kavels het duurst zijn (en daarmee het conjunctuurgevoeligst zijn).
- De lage verkoopsnelheid in combinatie met een groot bouwveld kan kopers het gevoel geven lang in een onaf plan te moeten wonen.

Om het verkooptempo te verhogen wordt onder andere het volgende geadviseerd:

- Het handhaven van fase 1. De kavels in deze fase liggen het beste binnen het plangebied en zijn daarmee ook het meest geschikt voor het grote en duurdere aanbod. Ook zijn er voor dit deelgebied al kopers en optanten. Het aanpassen van dit deel van het programma zal bestaande optanten mogelijk doen afschrikken en bezwaarprocedures opleveren van zittende bewoners.
- Fase 2 is wel geschikt voor optimalisatie. Er zijn nog geen optanten voor, en door de dichtere opzet van het stedenbouwkundig plan en de grotere marktvraag naar kleine kavels leent deze fase zich beter voor kleiner (en goedkoper) aanbod. De kavels van deze fase zijn anders van opzet dan fase 1. Ze liggen veel dichter op elkaar dan deze kavels, zijn minder vaak gelegen aan openbaar groen en zijn ontsloten door lange rechte straten.

Op basis van de uitkomsten van het marktonderzoek heeft er een herverkaveling plaatsgevonden voor de fase 2. De nieuwe verkaveling geeft meer ruimte aan openbaar groen, speelser straattracé en meer differentiatie in kavelgroottes. Op basis van deze aanpassing zal, volgens het onderzoek, het oorspronkelijke uitgangspunt van het verkooptempo weer gehaald kunnen worden.

De herverkaveling van fase 2 heeft tot dit nieuwe bestemmingsplan geleid.

Daarnaast is dit bestemmingsplan een actuele juridisch-planologische regeling voor de Oude Mars. Aanleiding voor dit bestemmingsplan is ook het feit dat de bestaande planologische regeling voor de wijk bijna 10 jaar oud is. In de Wet ruimtelijke ordening is de actualiseringsplicht voor gemeenten opgenomen die inhoudt dat bestemmingsplannen niet ouder mogen zijn dan 10 jaar.

Het geldende bestemmingsplan Oude Mars is opgesteld vóór inwerkingtreding van de Wabo en de digitaliserings- en standaardiseringsverplichting uit de Wet ruimtelijke ordening. Het nieuwe plan voorziet weer in een actuele, uniforme, digitale en gestandaardiseerde regeling.

1.2 Plangebied

Het plangebied wordt begrensd door:

- Het fietspad ten zuiden van de wijk Gerenbroek;
- De Wijheseweg;
- Landgoed Zandhove.

1.3 Geldende bestemmingsplannen

Bestemmingsplan Oude Mars

Vastgesteld door de raad op 11 mei 2009, in werking getreden op 16 juli 2019.

Bestemmingsplan Zwolle, Parapluplan Parkeren

Vastgesteld door de raad op 3 juli 2017, in werking getreden op 24 augustus 2017.

Hoofdstuk 2 Beleidskader

2.1 Ruimtelijk beleid

2.1.1 Rijksbeleid

Structuurvisie Ruimte en Infrastructuur

Op 13 maart 2012 is de Structuurvisie Ruimte en Infrastructuur (hierna: SVIR) vastgesteld. Daarmee is het nieuwe ruimtelijke en mobiliteitsbeleid zoals uiteengezet in de SVIR van kracht geworden. De SVIR geeft de ambitie aan voor Nederland in 2040. Die ambitie is vertaald in doelen voor de middellange termijn tot 2028.

Uitgangspunt van de SVIR is decentraal wat kan, centraal wat moet. Bij het bepalen van wat centraal moet, zijn slechts 13 rijksbelangen omschreven. Een rijksverantwoordelijkheid is slechts dan aan de orde, als:

- een onderwerp nationale baten en/of lasten heeft en de doorzettingsmacht van provincies en gemeenten overstijgt, of;
- over een onderwerp internationale verplichtingen of afspraken zijn aangegaan, of;
- het een onderwerp betreft dat provincie- of landsgrensoverschrijdend is en ofwel een hoog afwentelingsrisico kent ofwel in beheer bij het Rijk is.

Conclusie

Er is bij het plan geen sprake van rijksbelangen, waardoor de conclusie is dat het plan niet in strijd is met het rijksbeleid.

2.1.1.1 Ladder voor duurzame verstedelijking

Per 1 juli 2017 is het Besluit ruimtelijke ordening ten aanzien van de ladder gewijzigd.

Artikel 3.1.6 lid 2 Bro

"De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.".

Stedelijke ontwikkeling

In artikel 1.1.1 is omschreven wat verstaan moet worden onder een stedelijke ontwikkeling. Namelijk een ruimtelijke ontwikkeling van bijvoorbeeld een woningbouwlocatie.

Op grond van jurisprudentie blijkt dat een initiatief vanaf 12 woningen of meer gezien wordt als een stedelijke ontwikkeling, waardoor de toetsing aan de ladder voor duurzame verstedelijking nodig is. In het geldende bestemmingsplan Oude Mars is de bouw van 100 woningen planologisch mogelijk. Aangezien er in dit plan maximale twee nieuwe woningen mogelijk worden gemaakt, is er geen sprake van een nieuwe stedelijke ontwikkeling. De 100 woningen uit het geldende bestemmingsplan maken onderdeel uit van de harde plancapaciteit.

Voor Zwolle is de woningbehoefte in de periode 2017-2027 circa 5500 - 6000 woningen. De harde plancapaciteit ((inclusief de gebieden met uitwerkingsplicht) is opnieuw geïnventariseerd en komt voor Zwolle uit op ruim 70% van de behoefte. Daarmee is er een resterende actuele behoefte van circa 1500-2000 woningen de komende tien jaar. Dit biedt voldoende ruimte voor verdere ontwikkeling van de stad door inbreidings- en transformatieplannen en de afbouw van Stadshagen

Tabel 1: woningvoorraad en –aanbod per gemeente (periode 2017 t/m 2026)

Gemeente/ (sub)regio	Woningvraag periode 2017 t/m 2026	Beschikbare harde plancapaciteit			Vraag-aanbod verhouding 2017 t/m 2026
	Netto woningvraag (prognose)	Directe bouwtitel	Uitwerkings-plicht/ wijzigingsbevoegdheid	Totaal*	
Kop Noord					
Staphorst	465 tot 570	190	300	490	85 tot 105%
Steenwijkerland	1.065 tot 1.300	715	-	715	55 tot 65%
Kop Zuid					
Kampen	1.525 tot 1.865	735	405	1.140	60 tot 75%
Zwartewaterland	500 tot 610	235	240	475	80 tot 95%
Zwolle	4.910 tot 6.000	1.525	2.575	4.100	70 tot 85%
Vechtdal					
Hardenberg	1.365 tot 1.680	1.230	-	1.230	75 tot 90%
Dalfsen	840 tot 1.030	765	-	765	75 tot 90%
Ommen	310 tot 380	385	-	385	100 tot 125%
Salland					
Deventer	2.455 tot 3.000	1.495	800	2.295	75 tot 95%
Raalte	645 tot 785	725	-	725	90 tot 115%
Olst-Wijhe	420 tot 515	260	90	350	70 tot 85%

*Bron: provincie Overijssel (2017), actualisatie huishoudensprognose, 2017; opgave planaanbod door gemeenten via planmonitor, 2017. Bewerking Stec Groep (2017), afrondinsverschillen, afgerond op vijftallen. *een aantal gemeenten is voortvarend aan de slag met het deprogrammeren van harde bestemmingsplancapaciteit, zie hiervoor beeld en toelichting per gemeente.*

Conclusie

Het woonprogramma voorziet in een behoefte en maakt onderdeel uit van de harde plancapaciteit.

2.1.2 Provinciaal beleid

Omgevingsvisie en Omgevingsverordening provincie Overijssel

Provinciale Staten van Overijssel hebben op 12 april 2017 de 'Omgevingsvisie Overijssel 2017. Beken kleur en Omgevingsverordening Overijssel 2017' vastgesteld. Beleid: Overijssel in 2030, daar werken we nu aan

Om te bepalen of een initiatief bijdraagt aan de visie wordt het Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel gebruikt. In het uitvoeringsmodel staan de stappen of, waar en hoe centraal. Of een initiatief mogelijk is, wordt onder andere bepaald door provinciale generieke beleidskeuzes, de ontwikkelingsperspectieven geven richting aan waar wat ontwikkeld kan worden en de gebiedskenmerken spelen een belangrijke rol bij de vraag hoe een initiatief ingepast kan worden .

De sturingsfilosofie van de provincie is als volgt samen te vatten: als sprake is van een bepaalde ontwikkeling, dan moet eerst worden nagegaan, aan de hand van de generieke beleidsuitgangspunten die in de Omgevingsvisie zijn opgenomen, of er behoefte is aan de ontwikkeling. Indien dat zo is, moet worden nagegaan of de gekozen plek geschikt is voor het aldaar doorvoeren van de ontwikkeling.

Om antwoord te kunnen geven op die laatste vraag dient de ontwikkelingsperspectievenkaart bekeken te

worden. Wanneer uit die kaart blijkt dat een ontwikkeling, zoals gepland, niet in strijd is met deze kaart, kan verder worden bezien hoe de ontwikkeling vormgegeven moet worden. Hierbij heeft de provincie gekozen voor een vierlagenbenadering, in welke benadering vier kaarten/lagen worden onderscheiden.

Dit zijn de natuurlijke laag, de laag van het agrarische cultuurlandschap, de stedelijke laag en de laag van de beleving. Samen met de catalogus gebiedskenmerken kan worden geconstrueerd welke kenmerken per laag van belang zijn om rekening mee te houden bij de planvorming

Voor het plangebied zijn de hieronder de genoemde punten opgenomen.

"8 Ontwikkelingsperspectieven (waar)

8.2.1.2 Woon- en werklocaties binnen de stedelijke netwerk

Rond de binnensteden liggen de diverse woon- en werklocaties, elk met hun eigen woon-, werk- of mixmilieu. Herstructurering en transformatie moeten deze vitaal en aantrekkelijk houden en de diversiteit aan milieus versterken. Herstructurering en transformatie bieden kansen om te anticiperen op klimaatverandering (bijvoorbeeld door ruimte voor groen, natuur of water te reserveren). Van belang is de stedelijke ontwikkeling altijd af te stemmen op de kenmerken van het watersysteem, bijvoorbeeld door in laaggelegen gebieden bij bouw- en evacuatieplannen rekening te houden met risico's op overstroming of wateroverlast. Herstructurering en transformatie kunnen ook bijdragen aan de energietransitie (door het nemen van energie-efficiënte maatregelen en/of het opwekken van duurzame energie door bijvoorbeeld het aanwezige dakoppervlak te benutten)".

Gebiedskenmerken

Het plangebied is aangemerkt als '.Verspreide bebouwing'

Ontwikkelingsperspectief

8.2.1.2 Woon- en werklocaties binnen de stedelijke netwerk

Rond de binnensteden liggen de diverse woon- en werklocaties, elk met hun eigen woon-, werk- of mixmilieu. Herstructurering en transformatie moeten deze vitaal en aantrekkelijk houden en de diversiteit aan milieus versterken. Herstructurering en transformatie bieden kansen om te anticiperen op klimaatverandering (bijvoorbeeld door ruimte voor groen, natuur of water te reserveren). Van belang is de stedelijke ontwikkeling altijd af te stemmen op de kenmerken van het watersysteem, bijvoorbeeld door in laaggelegen gebieden bij bouw- en evacuatieplannen rekening te houden met risico's op overstroming of wateroverlast. Herstructurering en transformatie kunnen ook bijdragen aan de energietransitie (door het nemen van energie-efficiënte maatregelen en/of het opwekken van duurzame energie door bijvoorbeeld het aanwezige dakoppervlak te benutten).

10.1.1.1 Wonen in de stedelijke netwerken

In deze Omgevingsvisie verstaan wij onder stedelijke netwerken:

- *Zwolle Kampen Netwerkstad*
- *Netwerkstad Twente (Enschede, Hengelo, Almelo, Borne en Oldenzaal)*
- *Deventer-Stedendriehoek*

Strekking van het beleid:

Het concentratiebeleid van de provincie is erop gericht om het aanbod voor de (boven)regionale

woningbehoefte te concentreren in de stedelijke netwerken. Vanuit de principes van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik zal de ruimte daarvoor allereerst gevonden moeten worden in het bestaande bebouwde gebied. Door herstructurering, transformatie en aanpassing van bestaande bebouwing worden bestaande woonmilieus aangepast aan de veranderende vraag en nieuwe stedelijke woonmilieus gerealiseerd.

Toelichting (waarom?):

De woningmarkt is (boven)regionaal van aard. Er is op (boven)regionaal niveau regie nodig om vraag en aanbod in de regio duurzaam in balans te brengen. Als het gaat om de regionale vraag bepalen gemeenten in het kader van de regionale programmering in onderling overleg waar de bovenlokale vraag gefaciliteerd kan worden. Als het gaat om de bovenregionale vraag vinden wij de stedelijke netwerken de aangewezen plek om daarin te voorzien. Daar kunnen de stedelijke woonmilieus gerealiseerd worden die van belang zijn voor het vestigingsklimaat van de regio. Door de bovenregionale woningbouw te concentreren in stedelijke netwerken versterken wij de positie van de stedelijke netwerken als economische motoren van de regio. Ook voor de bovenregionale woningbouw geldt het principe van inbreiding gaat voor uitbreiding. Door nadrukkelijk in te zetten op herbestemming en transformatie kan binnen het bestaande bebouwd gebied ruimte gemaakt worden voor het realiseren van (bijzondere) stedelijke woonmilieus.

10.4.2 Stedelijke netwerken

In deze Omgevingsvisie verstaan wij onder stedelijke netwerken:

- *Zwolle Kampen Netwerkstad*
- *Netwerkstad Twente (Enschede, Hengelo, Almelo, Borne en Oldenzaal)*
- *Stedendriehoek - Deventer*

Ambitie:

Stedelijke netwerken die optimaal in verbinding staan met andere netwerken en waarin grotere en kleinere steden elkaar onderling versterken en aanvullen

Strekking van het beleid:

De functie van stedelijke netwerken in de regionale economie wordt versterkt door (boven)regionale stedelijke functies (wonen, werken, voorzieningen) daar te concentreren, bij voorkeur op (hoog)dynamische plekken. Regionale afstemming zorgt voor aansluiting bij het profiel van de verschillende kernen binnen de stedelijke netwerken. Wij zetten in op een goede bereikbaarheid van stedelijke netwerken.

Toelichting (waarom?):

Stedelijke netwerken vormen de motoren van de regionale economie. Door diensten, voorzieningen, bedrijven en kennisinstellingen die een functie vervullen voor de regio zoveel mogelijk bij elkaar te plaatsen, profiteren deze (boven)regionale functies van de dynamiek die daardoor ontstaat. Dit is niet alleen goed voor de werkgelegenheid, maar ook voor de arbeidsproductiviteit en rentabiliteit van bedrijvigheid. Door stedelijke functies bij elkaar te plaatsen, kan effectiever gebruik worden gemaakt van energievoorzieningen.

Door ervoor te zorgen dat de steden in stedelijke netwerken elkaar aanvullen door een goede profilering, versterken wij de kracht van deze netwerken. Daarvoor is een optimale bereikbaarheid binnen en tussen stedelijke netwerken van groot belang.

<u>Conclusie</u>

Het plan is in overeenstemming met het provinciaal beleid.

2.1.3 Gemeentelijk beleid

Structuurplan Zwolle 2020

Het structuurplan dat op 16 juni 2008 door de raad is vastgesteld geeft de gemeentelijke visie op de gewenste sociale, economische en ruimtelijke structuur in 2020 weer. Het Structuurplan verwoordt niet alleen een kwantitatieve opgave, maar heel nadrukkelijk ook een kwalitatieve opgave. De visie wordt uiteengerafeld in programma's voor de verschillende beleidsterreinen. De globale visies op de toekomstige sociale, economische en ruimtelijke structuur zijn uitgewerkt tot de kern van het structuurplan: de plankaart met een beschrijving in hoofdlijnen van de meest gewenste ontwikkelingen voor de komende vijftien jaar. De plankaart geeft zo een integraal beeld van de beoogde functies van stad en ommeland tot 2020.

Het plangebied valt binnen de aanduiding woongebied. De Oude Mars wordt aangemerkt als een locatie voor topsegment woningbouw.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het gemeentelijke structuurplan.

Stedenbouwkundig programma van eisen

Op 3 oktober 2005 heeft de gemeenteraad het stedenbouwkundig programma van eisen voor de Oude Mars vastgesteld.

Welstandsnota

Algemeen

De welstandsnota 2016 is op 18 april 2017 door de gemeenteraad vastgesteld. Het doel van de Welstandsnota is het bieden van een toetsingskader voor de ruimtelijke kwaliteit van de stad. De nota kent twee belangrijke gebruikers. Voor de overheid biedt de nota een toetsingskader voor ingediende bouwinitiatieven. Voor de burger biedt de welstandsnota vooraf het kader en de randvoorwaarden voor de ontwikkeling van nieuwe bouwinitiatieven.

De welstandstoets wordt uitgevoerd op basis van relatieve criteria. Eigen aan het gebruik van 'relatieve' criteria is dat zij niet uitkomen op één resultaat, maar dat zij meerdere uitkomsten mogelijk maken.

Relatieve criteria vragen dus om nadere oordeelsvorming, bijvoorbeeld de bepaling dat kleurgebruik van een bijgebouw hetzelfde karakter moet hebben als dat van het hoofdgebouw. Om een goede kwaliteit van de ontwerpresultaten te bevorderen, kunnen er aanvullende richtlijnen worden geformuleerd.

Het bestemmingsplan is altijd kaderstellend voor de welstandstoetsing. Wat in het bestemmingsplan is toegelaten of is voorgeschreven aan bouwhoogte, bouwvolume, functie enzovoorts, kan door het welstandsbeleid niet worden ingeperkt. Soms gaan bestemmingsplannen verder en worden ook regels gegeven voor bijvoorbeeld plaatsing in de rooilijn of voor kappen en dakkapellen. Dan is er sprake van enige overlap met welstand.

Door het relatieve karakter van de welstandscriteria ontstaat er geen strijdigheid met eventuele bestemmingsplaneisen. Bij de herziening van bestemmingsplannen, zoals dit plan , is de aansluiting met de welstandsnota een belangrijk aandachtspunt..

Gebiedsgericht welstandsbeleid

Voor het plangebied is in de Welstandsnota beschrijving nummer 10 ´Stedelijk landschap, de omgevingen van Engelse Werk, Berkum Bruggenhoek en Zandhove ' van toepassing.

omgeving Landgoed Zandhove

Het voormalige Landgoed Zandhove is ontstaan op een hoger gelegen deel in het landschap, grenzend aan de laaggelegen weidegrond, de Zwolse Mars. Het landgoed is omgevormd in de Engelse landschapsstijl en

de monumentale bebouwing is nu in gebruik als verpleeghuis. Rondom het landgoed staan diverse jaren dertig boerderijen, waaronder rijksmonument de Oude Mars (gesloten hoevetype). Kenmerkend voor de vroegere boerderijen behorend bij het landgoed waren de luiken in de kleuren blauw en geel. De gronden bij de voormalige boerderij De Oude Mars zijn bestemd voor de bouw van 100 vrijstaande woningen in het topsegment. De inrichting van de openbare, groene ruimte sluit aan op het landgoed

Hieronder zijn van de beleidskeuzes die hier in het kader van welstand gemaakt zijn samengevat.

Beleidskeuzes

waardering

De bijzondere combinatie van landschapspark, de cultuurhistorische waarden, alsmede de bestaande en toekomstige recreatieve functies aan de rand van de stad, maken de gebieden tot zeer hoog te waarderen verblijfsgebieden.

Beleid

- Het niveau van de welstandstoetsing is hoog.
- Behouden van de landschapsparken met historische relicten en de cultuurhistorische bebouwing.
- Behouden van het openbare en groene karakter van het stedelijke verblijfsgebied.
- Versterken park- of boskameropzet van de gebieden met bijzondere architectonische en landschappelijke elementen.
- Respecteren van de typerende kenmerken van de bestaande woonbebouwing.

Welstandscriteria

Om aan het beleid te voldoen moet de bebouwing zich voegen naar de beschreven kenmerken. Bij de welstandstoets van een bouwplan zijn de volgende criteria van belang.

Plaatsing

- De plaats van de bebouwing draagt bij aan het groene dan wel bosachtige karakter van de omgeving
- Bij nieuwbouw zijn de perceellering, positie en oriëntatie van de bebouwing in de directe omgeving richtinggevend. alsmede in het bestemmingsplan gegeven rooilijn en richting van een bebouwingsvlak.
- Bestaande rooilijnen zijn richtinggevend.

Massa en vorm

- De bestaande schaal van de bebouwing in de omgeving en het groene karakter van de gebieden zijn het uitgangspunt bij het uitbreiden of vervangen van de bebouwing.
- In het bouwwerk moet samenhang bestaan tussen de samenstellende delen van dat bouwwerk.
- Massa en vorm reageren op de belendende bebouwing.
- Bijbehorende bouwwerken zijn ondergeschikt aan de hoofdmassa.

Gevels

- Bij verbouw en renovatie is de oorspronkelijke gevelopbouw en het materiaal- en kleurgebruik het uitgangspunt.
- Er is eenheid in de architectuur van de gehele gevel.
- Bij verbouw en renovatie wordt zorgvuldig omgegaan met karakteristieken als hoekoplossingen, entreepartijen en erkers.

Erfafscheidingen

- Gebouwde erfafscheidingen respecteren de relatie met de groene omgeving.

2.2 Archeologisch en cultuurhistorisch beleid

Archeologisch beleid

Het archeologisch beleid is gebaseerd op de Wet op de archeologische monumentenzorg. Deze wet is per 1 september 2007 in werking getreden. Deze wet voorzag in een nieuwe regeling voor de archeologie in de Monumentenwet 1988.

Als uitwerking van deze wet heeft de gemeenteraad op 18 augustus 2008 besloten het archeologiebeleid gemeente Zwolle vast te stellen. Het beleid is uitgewerkt aan de hand van een viertal kernbegrippen: kenbaarheid, verankering, betaling en kwaliteit. Centraal thema daarbij is dat de archeologische waarden waar nodig worden beschermd, zonder dat er meer maatschappelijke lasten in het leven worden geroepen dan noodzakelijk zijn. Het archeologiebeleid Zwolle bevat onder andere de Archeologische Waarderingskaart Zwolle (welke gebieden hebben een hoge archeologische waarde), kaders wanneer en hoe archeologisch waardevolle gebieden in het bestemmingsplan worden bestemd met een dubbelbestemming en de Lokale Onderzoeksagenda Archeologie Zwolle (archeologische onderzoeksthema's).

Cultuurhistorisch beleid

Het Zwolse beleid zoals verwoord in de vastgestelde beleidsnota voor het Zwolse monumenten- en archeologiebeleid (Dynamiek van Oud & Nieuw, 2000) is gericht op de instandhouding van historisch waardevolle objecten, complexen, openbare ruimte en stedenbouwkundige en landschappelijke structuren.

Op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is het verboden zonder omgevingsvergunning een project uit te voeren voor zover dat geheel of gedeeltelijk bestaat uit: het slopen, verstoren, verplaatsen of in enig opzicht wijzigen van een rijksmonument of het herstellen, gebruiken of laten gebruiken van een rijksmonument op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht..

Op grond van de Erfgoedverordening Zwolle 2010 is het verboden zonder of in afwijking van een vergunning een beschermd (rijks- of gemeentelijk) monument af te breken, te verstoren, te verplaatsen of in enig opzicht te wijzigingen. Ook is het verboden een beschermd monument te herstellen, te gebruiken of te laten gebruiken op een wijze, waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht.

Op 1 juli 2015 is artikel 3.1.6, vijfde lid, onderdeel a, van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) gewijzigd. Daarmee dienen cultuurhistorische waarden uitdrukkelijk te worden meegewogen bij het vaststellen van bestemmingsplannen. Dit betekent dat gemeenten een analyse moeten verrichten van de cultuurhistorische waarden in een bestemmingsplangebied en daar conclusies aan verbinden die in een bestemmingsplan verankerd worden. De gemeente Zwolle heeft als onderdeel van de hele inventarisatie van haar grondgebied voor dit plangebied inventarisaties van cultuurhistorische waarden laten uitvoeren. Binnen het bestemmingsplan wordt rekening gehouden met de geïnventariseerde cultuurhistorische waarden door een beschermende regeling voor cultuurhistorisch waardevolle objecten op te nemen. Daarnaast houdt het bestemmingsplan er rekening mee dat de directe omgeving van monumenten niet onevenredig wordt verstoord.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het archeologisch en cultuurhistorisch beleid.

2.3 Verkeersbeleid

Mobiliteitsvisie

Het geldende Zwolse mobiliteitsbeleid vloeit voort uit het rijks – en provinciaal beleid en is verwoord in de Mobiliteitsvisie. De Mobiliteitsvisie is door de gemeenteraad vastgesteld in 2009 en in 2014 geactualiseerd in het Actieprogramma Mobiliteit 2014-2017.

De Mobiliteitsvisie vervangt het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) uit 2001. De Mobiliteitsvisie richt zich vooral op niet-infrastructurele aspecten omdat dit tot op heden onderbelicht gebleven in het mobiliteitsbeleid van de gemeente.

Het verkeersbeleid van de Gemeente Zwolle voorziet in een categorisering van het wegennet. Onderdeel

daarvan is dat de Wijheseweg is aangewezen als gebiedsontsluitingsweg type A. Dit type wegen ontsluit aanliggende wijken. Op wegen met deze functie geldt een maximum snelheid van 70 km/uur. Direct ten zuiden van de aansluiting van de Oude Marslaan ligt de grens van de bebouwde kom. Daar gaat de Wijheseweg over in een provinciale weg met een maximum snelheid van 80 km/uur.

Parkeren

De Regeling Parkeernormen 2016 is het toetsingskader voor parkeren in het geval van vastgoedontwikkelingen, bestemmingsplannen en aanvragen van een omgevingsvergunning in de gemeente Zwolle. Het uitgangspunt van het beleid van de Gemeente Zwolle is dat de parkeeropgave van een bouwplan of een ontwikkeling primair op eigen terrein van het bouwplan of ontwikkeling gerealiseerd moet worden. Hier kan beargumenteerd van worden afgeweken. De parkeeropgave wordt bepaald aan de hand van de parkeerkencijfers CROW.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het verkeersbeleid.

2.4 Groenbeleid

Groenbeleidsplan en Structuurplan 2020

Het Groenbeleidsplan, vastgesteld door de gemeenteraad op 30 maart 1998, geeft aan dat de hoofdgroenstructuur stevig genoeg moet zijn om duurzaam in stand te worden gehouden. Het groen zal meerdere functies vervullen, zal natuurwaarden in zich bergen en duidelijk herkenbaar zijn in de stad. Het netwerk van groene dragers in het Structuurplan 2020 is grotendeels afgeleid van het Groenbeleidsplan en aangevuld met nieuw structuurgroen dat voor de periode tot 2020 op het programma staat. Buurtgroen staat niet zelfstandig op de plankaart van het Structuurplan. Wel vormt het een onlosmakelijk onderdeel van de ruimtelijke opzet en inrichting van woon- en werkmilieus.

Bomenverordening en Groene Kaart

Voor de bomen geldt de in 2013 vastgestelde Bomenverordening.

Voor het vellen van een boom binnen de op de Groene Kaart weergegeven groenstructuren (Hoofdgroenstructuur, Wijkgroenstructuur, Groenvoorzienend boomgebied en Hoogstedelijk boomgebied), zoals die staan aangegeven op de Groene Kaart, is een (kap)omgevingsvergunning nodig voor bomen met een omtrek groter dan 30 cm, die staat op een perceel van 400 m² en groter. Onder vellen valt ook het rooien, het verplanten en het verrichten van handelingen die de dood, ernstige beschadiging of ontsiering van een houtopstand als gevolg kunnen hebben.

Bomen die, vanwege ouderdom, omvang, soort of andere redenen bijzonder zijn, staan op de Groene Kaart aangegeven als bijzondere boom. Voor deze bomen geldt dat ze in principe niet gekapt mogen worden, tenzij daarvoor een uitzonderlijke reden is. Dit verbod geldt voor alle bijzondere bomen, ongeacht de locatie op de Groene Kaart, de stamomvang van de boom en de perceelsgrootte van het perceel waarop de bijzondere boom staat. Het basisprincipe is dat bij kap van bomen herplant plaats vindt; voor iedere gekapte boom een nieuwe boom. Wanneer er geen mogelijkheden zijn voor (voldoende) herplant, moet financiële compensatie plaatsvinden.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het groenbeleid.

2.5 Waterbeleid

Europees en nationaal beleid

Duurzaam schoon oppervlaktewater en bescherming van het drinkwater voor de toekomst. Dat zijn heel in het kort de belangrijkste doelstellingen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) en het Waterbeheer

21e eeuw (WB21), die voortaan samengaan via het Nationaal Bestuursakkoord Water.

Europese Kaderrichtlijn Water

De Kaderrichtlijn Water moet ervoor zorgen dat de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater in 2015 op orde is. In dat jaar moet het oppervlaktewater voldoen aan normen voor bepaalde chemische stoffen (waaronder de zogeheten prioritaire (gevaarlijke) stoffen). Worden die normen gehaald, dan spreken we van 'een goede chemische toestand'. Daarnaast moet het oppervlaktewater goed zijn voor een gevarieerde planten- en dierenwereld. Is dat het geval, dan heet dat “een goede ecologische toestand”. Hieronder valt ook een groot aantal andere chemische stoffen dan de hierboven al genoemde prioritaire (gevaarlijke) stoffen.

Voor het grondwater gelden aparte normen voor chemische stoffen. Daarnaast moet de grondwatervoorraad stabiel zijn en mogen bijvoorbeeld natuurgebieden niet verdrogen door een te lage grondwaterstand (goede kwantitatieve toestand).

In de geldende Europese richtlijnen en de EU richtlijn Prioritaire Stoffen staat precies omschreven wat een goede chemische toestand voor oppervlaktewater is. De ecologische doelstellingen stellen de lidstaten onderling vast in zogeheten (internationale) stroomgebiedbeheersplannen. Voor verschillende typen wateren gelden verschillende ecologische doelstellingen. In een plas leven bijvoorbeeld andere planten- en dierensoorten dan in kustwater. Daarom verschillen de ecologische doelen per watertype. De chemische normen zijn bij ieder water ongeveer hetzelfde, met uitzondering van de nutriënten. Daarvoor geldt weer wel een benadering die per watertype kan verschillen.

Waterbeheer 21e eeuw

WB21 anticipeert op toekomstige ontwikkelingen zoals klimaatverandering, bodemdaling en zeespiegelstijging. Deze ontwikkelingen stellen strengere eisen aan het waterbeheer. In WB21 wordt uitgegaan van twee principes (tritsen) voor duurzame waterkwantiteit- en duurzaam waterkwaliteitsbeheer:

- vasthouden, bergen en vertraagd afvoeren;
- schoonhouden, scheiden en zuiveren.

Bij 'vasthouden, bergen en afvoeren' wordt regenwater zoveel als mogelijk bovenstrooms vastgehouden in de bodem en het oppervlaktewater. Wanneer er toch een wateroverschot ontstaat wordt het water eerst tijdelijk geborgen in bergingsgebieden en dan pas afgevoerd. Bij 'schoonhouden, scheiden en zuiveren' gaat het om een voorkeursvolgorde waarbij de voorkeur uitgaat naar het voorkomen van verontreiniging (schoonhouden). Als toch verontreiniging ontstaat, moeten schoon en vuil water zoveel mogelijk worden gescheiden. Ten slotte wordt het verontreinigde water zo goed mogelijk gezuiverd.

Deltawet

Het doel van de Deltawet, aangenomen op 28 juni 2011, is ons land nu en in de toekomst beschermen tegen hoogwater en de zoetwatervoorziening op orde houden.

De afgelopen eeuw is de zeespiegel gestegen, de bodem gedaald en het is warmer geworden. Dat zet door, blijkt uit de cijfers van het KNMI. Hevigere weersomstandigheden, zoals meer regen en periodes van droogte, zijn zaken om rekening mee te houden. Het Deltaprogramma is er om de huidige veiligheid op orde te krijgen en ervoor te zorgen dat ons land is voorbereid op de toekomst. En om daarbij de juiste maatregelen te nemen voor een veilig en aantrekkelijk Nederland met voldoende zoetwater. In het Deltaprogramma werken het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen samen met maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven en kennisinstituten. Dit gebeurt onder regie van de Deltacommissaris, waarvan de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu de coördinerende bewindspersoon is.

Naast de lopende programma's, zoals Ruimte voor de Rivier, Maaswerken, Zwakke Schakels Kust en Hoogwaterbeschermingsprogramma, staan in het Deltaprogramma vijf deltabeslissingen centraal. Deze beslissingen gaan over de normen van onze belangrijkste dijken en andere waterkeringen en de strategieën voor onze waterveiligheid, over de beschikbaarheid en verdeling van zoetwater, over het peil van het IJsselmeer, over de manier waarop gebieden veilig kunnen blijven zonder aan economische waarde in te boeten en over hoe bij het bouwen van buurten en wijken rekening kan worden gehouden met water. In 2014

zijn de deltabeslissingen in de Tweede Kamer besproken.

Provinciaal beleid
Provincie Overijssel heeft haar beleid vastgelegd in een omgevingsvisie en de omgevingsverordening. Provinciale Staten van Overijssel hebben op 12 april 2017 de 'Omgevingsvisie Overijssel 2017. Beken kleur en Omgevingsverordening Overijssel 2017' vastgesteld. Hierin is het ruimtelijk beleid van de provincie vastgelegd.De Omgevingsvisie heeft tevens de status van Regionaal Waterplan onder de Waterwet en het Milieubeleidsplan onder de Wet milieubeheer.

Waterschapsbeleid
Het algemene beleid van Waterschap Drents Overijsselse Delta is verwoord in het Waterbeheerplan 2016-2021, de beleidsnota Leven met Water in Stedelijk Gebied, de Strategische Nota Rioleringsbeleid 2007, Visie Beheer en Onderhoud 2050 en het Beleidskader Recreatief Medegebruik. Het beleid van het waterschap sluit nauw aan bij de uitgangspunten van WB21. In 2007 is de nota "Leven met Water in stedelijk gebied" vastgesteld. Deze nota beschrijft de voor het waterschap gewenste situatie in bestaand en nieuw stedelijk gebied. Om deze situatie te bereiken heeft het waterschap in 2015 het beheer en onderhoud van deze wateren overgenomen van de gemeente Zwolle. Op watergangen van Waterschap Drents Overijsselse Delta is de keur van toepassing. In de keur is aangegeven wat wel en niet mag bij watergangen, waterkeringen en kernzones. Bijvoorbeeld regels voor bouwwerken op of langs watergangen. De genoemde beleidsdocumenten liggen ter inzage op het hoofdkantoor van Waterschap Drents Overijsselse Delta. Ook zijn deze te raadplegen op de website: www.wdodelta.nl.

Gemeentelijk beleid
Gemeente Zwolle heeft in de Wateragenda (2015) uitgangspunten vastgelegd om vorm te geven aan de opgaven rondom water en (aanpassen aan het) klimaat. Gemeente Zwolle heeft haar beleid ten aanzien van hemelwaterinfiltratie vastgelegd in de gemeentelijke bouwverordening. Verder zijn in het Gemeentelijk Rioleringsplan 2016-2020 ontwerprichtlijnen en beleidskeuzes beschreven waaraan voldaan moet worden.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het waterbeleid.

2.6 Volkshuisvestingsbeleid

Woonvisie Zwolle "Ruimte voor wonen 2017 - 2027"

In mei 2017 is de Woonvisie Zwolle "Ruimte voor wonen 2017 - 2027" vastgesteld.

Zwolle groeit. Dat komt onder meer doordat Zwolle een jonge stad is met een sterke geboortegroei. Daarnaast komen mensen heel gericht naar Zwolle, omdat het goed wonen, werken en leven is in Zwolle. Vanuit deze groei wil Zwolle haar sterke regiofunctie behouden en zich als centrumstad verder ontwikkelen. Dat betekent goed nadenken over de plek, de woonvorm en de doelgroep en ons bewust zijn van leefomgeving en woonmilieu. Ruimte voor Wonen betekent bij het maken van keuzes voor woonmilieus rekening houden met het water dat Zwolle omringt en vormt; onze waardevolle blauw/groenstructuur die we als aantrekkelijke woonomgeving beter kunnen benutten. Het betekent ook ruimte geven aan (particuliere) initiatieven die zorgen voor variatie in nieuwe, duurzame woonconcepten. Bijvoorbeeld met (collectief) particuliere vormen van zelfbouw, CPO, duurzame (energie)initiatieven of nieuwe woonzorgconcepten die langer zelfstandig wonen mogelijk maken. Vernieuwing kan ook door transformatie van kantoren of ander vastgoed, waarbij functiemenging (wonen, werken, recreëren) en diversiteit in woontypen gewenst zijn. Daarbij zijn natuurlijke wijkvernieuwing en toekomstbestendige wijken met goede voorzieningen belangrijke uitgangspunten.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het volkshuisvestingsbeleid.

2.7 Economisch beleid

Beroep aan huis

Beroep aan huis wordt toegestaan.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het economisch beleid.

2.8 Milieubeleid

De gemeenteraad heeft in 2005 de milieuvisie 'Milieu op scherp' vastgesteld. De milieuvisie geeft de richting aan van het Zwolse milieubeleid. In de milieuvisie worden ambities en doelstellingen geformuleerd en worden prioriteiten gesteld in de ontwikkeling en uitvoering van het Zwolse milieubeleid.
In de milieuvisie is de strategie geformuleerd die Zwolle wil hanteren om te komen tot een effectief en efficiënt milieubeleid. Er worden parallelle sporen gevolgd

Per sector (geluid, bodem, externe veiligheid, luchtkwaliteit enzovoort) wordt beleid geformuleerd. Op dit moment is voor de sectoren energie, duurzaam bouwen, bodem, grondwater, geluid, afval en externe veiligheid beleid vastgesteld.

Zwolle heeft daarnaast gebiedsgericht milieubeleid ontwikkeld. Door middel van een gebiedsgerichte aanpak wordt het sectorale milieubeleid per gebied geïntegreerd. Het principe is dat binnen het grondgebied van Zwolle diverse gebiedstypen worden onderscheiden op basis van ruimtelijke kenmerken en functies. Vervolgens wordt vastgesteld welke milieukwaliteit nagestreefd wordt bij een dergelijk gebiedstype. Uiteindelijk zal dit referentie milieukwaliteitsprofiel de basis vormen voor de uitwerking van het milieubeleid in een specifiek gebied.

Het gebiedsgerichte milieubeleid is voor de aspecten geluid, externe veiligheid en de ondergrond vastgesteld. Het beleid voor de aspecten geluid, externe veiligheid en luchtkwaliteit wordt hierna kort beschreven. In 2017 heeft de gemeenteraad besloten in 2017 dat Zwolle in 2050 energieneutraal

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het milieubeleid.

Hoofdstuk 3 Planbeschrijving

In dit hoofdstuk wordt de bestaande ruimtelijke en functionele structuur van het plangebied omschreven. Daarnaast wordt een beschrijving gegeven van de uitgangspunten die gehanteerd zijn bij het maken van dit bestemmingsplan.

3.1 Stedenbouw

3.1.1 Huidige situatie

Het plangebied omvat de woonwijk Oude Mars. Deze wijk wordt omringd door de Wijheseweg, het landgoed Zandhove en de woonbebouwing van Gerenbroek. De eerste fase van de woonwijk, het gedeelte van de Houtwallen en de Boskavels is vrijwel geheel uitgegeven. Het gaat hierbij om 44 kavels waarbij de laatste 12 kavels begin 2017 in de verkoop zijn gegaan. Voor dit plangebied zal een conserverend plan worden gemaakt. In de tweede fase zullen de overige 58 kavels worden uitgegeven. Het plangebied heeft een oppervlakte van 36,1562 hectare. De gronden binnen het plangebied zijn eigendom van de gemeente Zwolle.

3.1.2 Uitgangspunt bestemmingsplan

De wijk Oude Mars is zo ontworpen dat het een onderdeel is van het landgoed Zandhove. Zo is een oude markegrens, evenwijdig aan de zuidelijke bosrand en gemarkeerd door de vier grote, bestaande eiken in het zuidoosten van het plangebied vrijgehouden in het plan. De Zandwetering is, als oude lijn in het landschap, ingepast. Het krijgt daardoor een eigen positie ten opzichte van het bestaande stedelijk gebied en profiteert maximaal van de bestaande kwaliteiten van de plek. De open ruimten en routes van het landgoed zijn doorgetrokken in het plangebied. De open ruimten vormen een geheel en brengen samenhang in het nieuwe woongebied. De clusters van woningen hebben deels groene randen en omsluiten de open ruimten. De bebouwing is niet onzichtbaar, maar komt niet dominant in beeld. Langs de Wijheseweg komt een beplante geluidswal, die het gebied een besloten karakter geeft. De sfeer van het landgoed komt tot uiting in de groene, extensieve en robuuste inrichting. De open ruimte dringt diep in de woongebieden door, in de vorm van brede grasbermen, bosstroken, lanen en groene plekken. De gevarieerde maar rationele opzet zorgt voor goed bruikbare kavels en voor een maximum aan goed te onderhouden openbare ruimte.

In de tweede fase zullen de overige 58 kavels worden uitgegeven de verkaveling is daarbij gewijzigd ten opzichte van het huidige geldende bestemmingsplan.

Er zijn drie fasen voor de ontwikkeling van de tweede fase, op grond van de volgende uitgangspunten:

- Uitgifte van het gebied in fasen van ca. 15 – 25 woningen;
- De gewenste verdeling van de verschillende kavelgroottes en woongebied voor de doelgroepen zit in iedere fase;
- Het gebied waar nog niet gebouwd is, blijft zoveel mogelijk gaaf en bruikbaar;
- Zo snel mogelijk een groenstructuur aanleggen, zodat de beplanting alvast kan groeien.
- Zo min mogelijk overlast van bouwactiviteiten voor de uitgevoerde fasen;
- Minimale invloed op de omgeving (Gerenbroek, Zandhove, Oude Mars 1e fase).

In het stedenbouwkundig plan en beeldkwaliteit Oude Mars, dat op 18 juni 2007 door de gemeenteraad is vastgesteld, zijn de stedenbouwkundig uitgangspunten uitgewerkt. Deze worden voor de eerste fase aangepast aan de huidige (uitgevoerde) situatie en één op één overgenomen in het nieuwe bestemmingsplan. Voor de tweede fase zal naar aanleiding van een opnieuw uitgevoerd marktonderzoek een deel van de verkaveling worden gewijzigd.

Woongebieden

De eerste fase bestaat uit twee woongebieden met verschillende sferen. Het gaat daarbij om de boskavels deze liggen op de hogere gronden tegen Zandhove aan. Dit deel, het ´bosmilieu´, heeft een introvert karakter. De kavels liggen meer los en verspreid. Ze zijn alle omgeven door opgaande beplanting. En het gebied aan de oostkant het “houtwallenmilieu', tegen de Zandwetering aan, is daarbij meer kleinschalig en gevarieerd. Er zijn korte wegen en veel houtwallen. Er is een direct contact met de open, natuurlijke Zandwetering. Het zuidelijke deel met het ´lanenmilieu´ heeft een ruim en statig karakter. Voor deze tweede fase is een nieuw marktonderzoek uitgevoerd naar aanleiding daarvan wordt de verkaveling in het 'lanenmilieu' gewijzigd opdat er ook in deze tweede fase genoeg variatie kan worden geboden.

In de uitwerking van het 'lanenmilieu' is de basis van de lange lijnen met de lanen gebleven door deze op te knippen en nieuwe doorsteken te maken ontstaat een fijnmazig netwerk passend bij de sfeer van een kleinschalige woonbuurt. De wegen zijn daarbij licht gebogen waardoor het beeld steeds varieert. Ook wordt er binnen het openbaar gebied meer variatie in sferen gemaakt. De vier dubbele bomenrijen uit het oorspronkelijke plan worden gestrooide bomen in de openbare ruimte. Aan de zijde van de Wijheseweg staan de bomen dicht bij elkaar passend bij het gesloten bossige karakter van de geluidswal. Richting de centrale open weides (west- en zuidwaarts) wordt de beplanting steeds opener en losser. Extra kwaliteit ontstaat er aan de binnenzijde van fase 2 door twee kleine brinken toe te voegen aan het plan. Hierdoor ontstaat kleine informele ontmoetingsruimtes in de wijk.

Afbeelding nieuwe situatie lanenmilieu

Beeldkwaliteit

Voor het beeldkwaliteitplan is het uitgangspunt: kwaliteit van de architectuur die past bij een toplocatie, zonder de vrijheid die hoort bij de doelgroep aan te tasten. De regels sluiten aan op de wensen zoals die zijn gebleken uit het doelgroepenonderzoek. De beeldkwaliteit speelt op vier niveaus:

1. Ruim en groen.

De meerwaarde van de locatie ligt voor een belangrijk deel in de ruime en groene opzet. Om aan te sluiten op het open en groene karakter van het landgoed is de begrenzing van de tuin aan de openbare ruimte bij voorkeur open, maar in ieder geval groen. Verder komen er geen parkeerplaatsen aan de openbare weg.

Hierdoor is de verharding minimaal en blijft het beeld optimaal groen. Op eigen terrein moet minimaal ruimte voor twee auto's gemaakt worden.

2. Situering en hoogte.

Voor het groene en ruime karakter van de wijk en voor de privacy van de woningen en de tuinen is het van belang dat woningen niet te dicht op elkaar staan. Voor de situering van de gebouwen op de kavel zijn daarom een aantal regels opgesteld. Zo moeten de voorgevels van de woningen minimaal 9 meter vanaf de erfgrens staan. Uitbouwen kunnen tot 5 meter vanaf de voorzijde van de erfgrens worden gebouwd. De zijgevels moeten minimaal 5 meter uit de erfgrens worden gebouw. Het oppervlak van de woning (binnen het bouwvlak en de uitbreiding in de bestemming tuin) op de kavel is maximaal 300 m². Bijgebouwen staan minimaal 5 meter achter de voorgevel en minimaal 2 meter uit de erfgrens. Het oppervlak aan bijgebouwen is maximaal 100 m². Bij het bepalen van de hoogte is uitgegaan van hoofdgebouwen van maximaal 3 lagen.

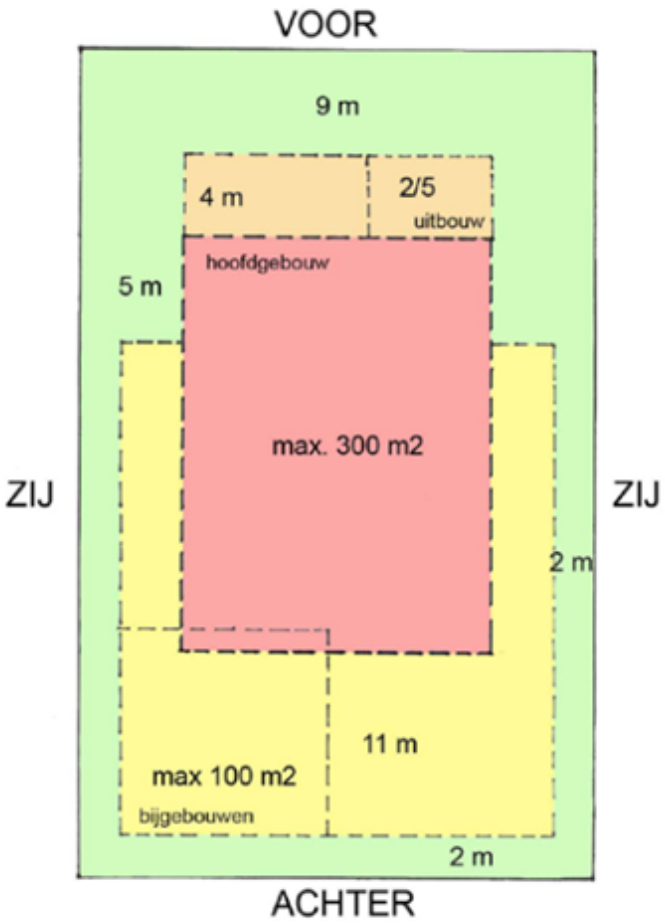

Afbeelding 23 Regels voor plaatsing van de gebouwen
Op een voorbeeldkavel van 1000 m2

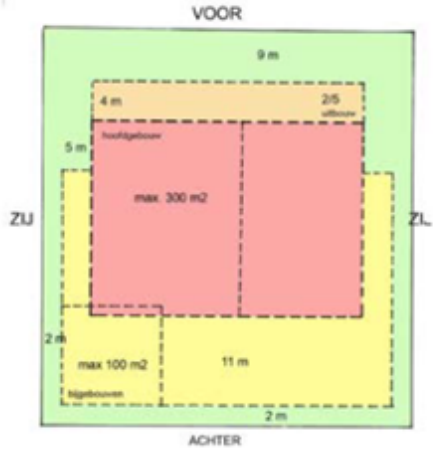

Afbeelding 24 kavel 1500 m2

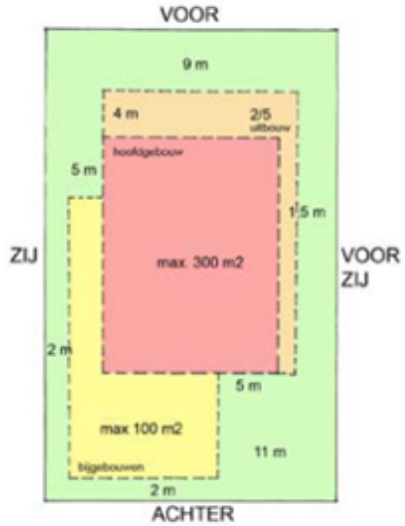

Afbeelding 25 zijkant grenst aan openbare ruimte

3. Vorm.

Het ambitieniveau ten aanzien van de kwaliteit is hoog, maar de regels ten aanzien van de vorm van de woning zijn terughoudend. Er zijn geen voorschriften ten aanzien van architectuurstijl, kleur en materiaalgebruik. Wel zijn er regels die zorgen voor de kwaliteit, passend bij een toplocatie. Hiervoor zijn de zogenaamde 'algemene criteria' uit het Welstandsbeleid van de gemeente Zwolle opgenomen in het beeldkwaliteitplan. Daarbij is voor de Oude Mars op een aantal aspecten, die voortkomen uit die criteria, de nadruk gelegd. Zo is het van belang dat de bebouwing gericht is op de openbare ruimte in verband met uitstraling van de architectuur en de sociale veiligheid. Ook is er eenheid van architectuur van hoofd- en bijgebouw en moeten er hoogwaardige en duurzame materialen gebruikt worden. Was in het eerdere bestemmingsplan op de meeste kavels in het lanen- en het houtwallenmilieu een kap verplicht. In het nieuwe bestemmingsplan wordt deze losgelaten. Alleen bij de woningen langs de hoofdlaan worden afwijkende regels gehanteerd. Deze kavels bepalen de sfeer bij het binnenkomen van het gebied. Om hier een zekere statigheid te garanderen, is goothoogte voor deze woningen minimaal 6 meter.

4. Bouwplanbegeleiding.

Naast de planinhoudelijke regels is het proces van belangvoor het garanderen van kwaliteit. Om voor alle woningen een minimaal kwaliteitsniveau te waarborgen, moeten de woningen wel door een (geregistreerde) architect worden ontworpen. De architectenkeuze is vrij. In de bouwplanbegeleiding speelt een supervisieteam een katalyserende, bindende en toetsende rol. Het team bestaat uit een stedenbouwkundig ontwerper, de rayonarchitect van de welstand (voor de vormgeving) de projectleider Oude Mars en de klantenbegeleider van de gemeente (voor het proces). Zij zullen de gedachte en de samenhang in het plan bewaken en inspireren en stimuleren bij het maken van de woningbouwplannen. Het beeldkwaliteitplan is daarbij uitgangspunt en toetsingskader.

3.2 Archeologie

3.2.1 Huidige situatie

Het plangebied heeft grotendeels een archeologische verwachtingswaarde van 10%. Op basis van een eerder uitgevoerd proefonderzoek, kan een groot deel van het plangebied 50 % gebied worden teruggebracht worden tot 10%. Hier aan zijn geen archeologische voorwaarden verbonden en is wel de kans op eventuele toevalsvondsten gewaarborgd. Een klein gedeelte in het zuiden dat in het verlengde ligt van de al eerder gegraven proefsleuven, tussen het wegje (huidige Oude Marsveld) en de zuidelijke plangrens heeft een archeologische verwachtingswaarde van 50 %.

3.2.2 Uitgangspunt bestemmingsplan

De gronden met een archeologische waardering van 50% hebben in het bestemmingsplan de dubbelbestemming Waarde - Archeologie gekregen. Deze dubbelbestemming bevat een regeling om op een passende manier rekening te houden met de kans op archeologische vondsten. Informatie over de dubbelbestemming is opgenomen in 4.3 Bestemmingsregels en Artikel 10 Waarde - Archeologie

3.3 Cultuurhistorie

3.3.1 Huidige situatie

In het plangebied staat de voormalige boerderij de Oude Mars. Het is één van de boerderijen die als boerenerf al in de achttiende eeuw gevestigd zijn op de uitgestrekte weidegronden van de Mars en al eeuwen verbinding hebben met het Landgoed Zandhove.

Deze boerderij is een rijksmonument, registernummer 509860. "De Oude Mars" is in 1938 voltooid naar

ontwerp van P.A. Lankhorst in opdracht van mevrouw Van Naamen van Eemnes. De boerderij is van een type dat in Nederland buiten Zuid-Limburg weinig voorkomt. De onderdelen van de boerderij zijn hierbij rond een binnenplaats gegroepeerd, waardoor een gesloten hoeve ontstaat. De boerderij is alzijdig vormgegeven. Het erf ligt tegenwoordig net buiten de bebouwde kom van Zwolle, maar ten tijde van de bouw ver in het buitengebied. Het is gelegen op het laatste stukje weidegrond dat ooit behoorde tot het landgoed Zandhove. Het ensemble ligt tegen de bosrand van het landgoed en heeft om bovengenoemde redenen een hoge cultuurhistorische waarde.

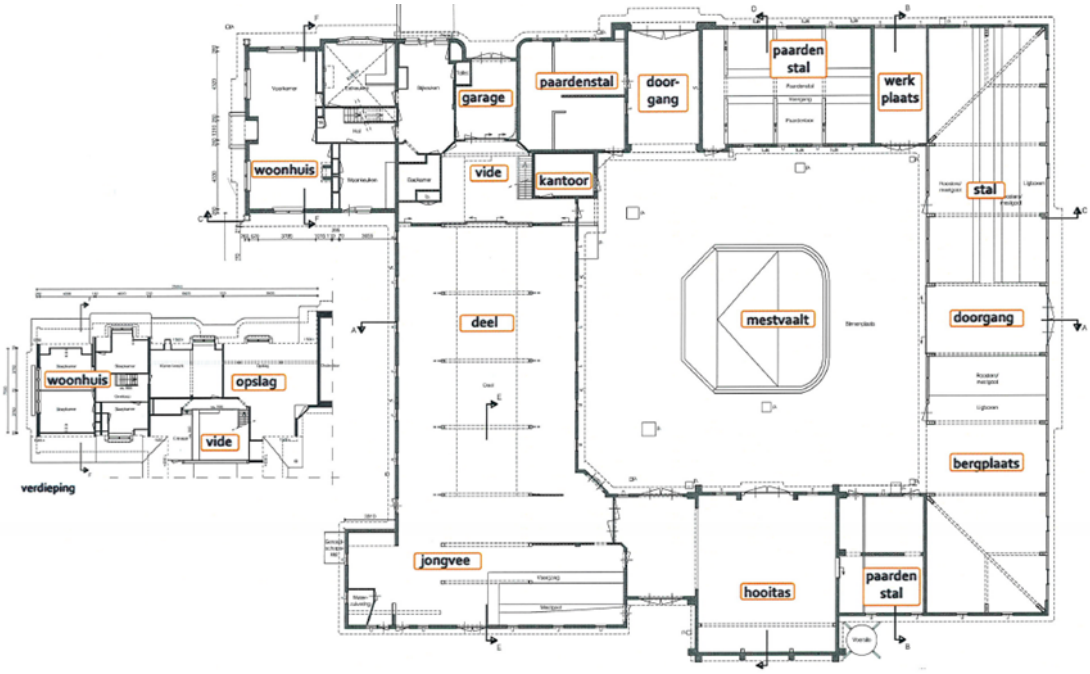
garage
paardenstal
door-
gang
paarden
stal
werk
plaats
woonhuis
vide
kantoor
stal
deel
mestvaalt
doorgang
woonhuis
opslag
vide
verdieping
bergplaats
jongvee
hooitas
paarden
stal

Waardenstelling Bierman en Henket

waardestelling

cultuurhistorische waarde
De cultuurhistorische waarde van de Oude Mars is van regionale betekenis: De Oude Mars is één van de boerderijen die al in de achttiende eeuw gevestigd zijn op de uitgestrekte weidegronden de Mars en al een eeuwenoude verbinding hebben met het Landgoed Zandhove bij Ittersum De Oude Mars behoort tot het ensemble van boerderijen die horen bij bij Landgoed Zandhove en die vlak voor de tweede wereldoorlog werden vernieuwd om de modernisering van de boerenbedrijven mogelijk te maken.
Het is een gaaf bewaarde boerderij van een type dat in de provincie verder niet voorkwam: het rond een binnenplaats gegroepeerde boerderijonderdelen met een woonhuis dat zich naar buiten oriënteert is een type boerderj dat van oorsprong vooral in Limburg voorkomt.

stedenbouwkundige waarde
Verankerd in het laatste stukje weidegrond tussen de stadsuitbreiding is de hoeve een gaaf ensemble, gelegen tegen de bosrand van het landgoed. Het heeft daardoor vooral landschappelijk waarde. De aanwezigheid van de Oude Mars houdt de nieuwbouw enigszins op afstand. Eventuele toekomstige uitbreidingen zullen niet gehecht moeten zijn aan het volume van de hoeve en moeten als typologie en in verschijningsvorm de logica van een boerenerf volgen.

architectonische waarde
Architect Piet Lankhorst heeft een zorgvuldig gedetailleerd als ensemble ontworpen boerenbedrijf ontworpen. De compositie van de gevels is af: ingrepen moeten van ongegeschikte orde zijn en zullen slechts in de oostvleugel toelaatbaar zijn. Ingrepen in de kap kunnen alleen in de schaal van de aanwezige kleine dakramen, ook voor de kap geldt de afgeronde compositie ingrijpende wijzigingen moeilijk toelaat.

interieur
Het woonhuis heeft diverse wijzigingen ondergaan in de loop van de tijd. De stallen hebben echter nog grotendeels de originele verschijningsvorm. De gebinten verkeren nog in originele staat. Ruimtelijk hoogtepunt is de hooitas, met grote houten louvers die het zonlicht weren maar luchtdoorstroming in ruime mate toestaan. de kathedrale ruimte met de spitsboog is een onverwacht mooie ruimte in de boerderij.

architectonische en typologische waarde
Het gebouw is van architectonische belang vanwege de mooie compostitie, de bijzondere typologie, de zorgvuldige detaillering en uitvoering. Nog grotendeels ongweijzigd is het een belangrijk werk in het oeuvre van de Zwolse architect Piet Lankhorst.

3.3.2 Uitgangspunt bestemmingsplan

Vanuit cultuurhistorisch perspectief is het gewenst om deze boerderij zoveel mogelijk vrij in het landschap te laten staan. Zichtlijnen naar de boerderij dienen waar mogelijk open te blijven. Om dit cultuurhistorisch waardevolle erf te behouden krijgen de gronden rond de boerderij de bestemming Waarde - Cultuurhistorie.

3.4 Verkeer

3.4.1 Huidige situatie

Autoverkeer

Voor het autoverkeer wordt het plangebied alleen ontsloten via de Oude Marslaan naar de Wijheseweg. De Wijheseweg maakt onderdeel uit van de hoofdwegenstructuur van Zwolle. Deze weg is onderdeel van de N337, de regionale weg die (de buitenring van) Zwolle verbindt met Wijhe, Olst en Deventer.

Langzaam verkeer

Het plangebied ligt hemelsbreed op minder dan 5 km van de binnenstad en dus op fietsafstand. De Mars en fietspaden aan de noordzijde van het plangebied verbinden het gebied met de hoofdfietsroutes via de Nieuwe Deventerweg en het Gerenpad. Aan de noordzijde van het plangebied loopt de doorgaande fietsroute via een

tunnel onder de Wijheseweg naar de Mars. Dit laatste fietspad vormt onderdeel van het zogenaamde “Rondje Zwolle,” een recreatieve fietsroute om de stad.

Openbaar vervoer

Het gebied wordt door openbaar vervoer ontsloten via een stadsbuslijn, een streekbuslijn en een buurtbus die alle drie hun halte hebben op de Hollewandsweg. Deze halte ligt op ca. 500 meter van de rand van het plangebied.

3.4.2 Uitgangspunt bestemmingsplan

Autoverkeer
De ontsluiting van autoverkeer wordt niet gewijzigd.

Langzaam verkeer

Dit wordt niet gewijzigd ten opzichte van de huidige situatie.

Parkeren
Voor wat betreft de eisen ten aanzien van parkeervoorzieningen zal moeten worden voldaan aan de eisen van de Regeling Parkeernormen 2016.

3.5 Natuur

3.5.1 Huidige situatie

In het plangebied zijn (anno 2017) 27 woningen gebouwd/ in aanbouw. Daarnaast is boerderij Oude Mars gerestaureerd en in gebruik als zorgboerderij. Verder zijn groenstructuren en recreatieve voorzieningen aangelegd.

3.5.2 Uitgangspunt bestemmingsplan

De plannen bestaan uit de bouw van ca. 73 woningen in de komende 10 jaar. Hiervoor zal de bebouwing aan de Mars 27 worden gesloopt. Door Ecogroen is een natuurtoets uitgevoerd ten behoeve van de actualisatie van het Bestemmingsplan ‘Oude Mars’ Dit onderzoek is als Bijlage 1 Natuurtoets bijgevoegd.

3.5.2.1 Gebiedsbescherming

Het project heeft geen negatieve effecten op instandhoudingsdoelen voor Natura 2000-gebieden tot gevolg. Specifiek is hiervoor een AERIUS-modelberekening uitgevoerd om mogelijke negatieve effecten door stikstof tijdens de aanleg -en gebruiksfase inzichtelijk te maken.

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van NNN. Vervolgstappen ten aanzien van NNN zijn niet aan de orde.

3.5.2.2 Soortbescherming

- In de bebouwing in het plangebied en het aangrenzende bos van Landgoed Zandhove zijn vaste verblijfplaatsen van vleermuizen te verwachten. Als gevolg van de geplande werkzaamheden gaat alleen een paarverblijfplaats van Gewone dwergvleermuis in de woning op perceel De Mars 27 verloren. Overige verblijfplaatsen blijven behouden en of zullen niet aangetast worden door de plannen;
- In het plangebied broeden Kerkuil en mogelijk ook Huismus in boerderij De Oude Mars. Daarnaast

broeden Ransuil, Buizerd en Sperwer in het aangrenzende Landgoed Zandhove. Nestlocaties gaan niet verloren als gevolg van de plannen. Ook zal geen onmisbaar foerageergebied verloren gaan;
- In het plangebied zijn enkele algemeen voorkomende broedvogels van ruigte en struweel aangetroffen en of te verwachten;
- Enkele te behouden bosschages met Sleedoorn zijn potentieel geschikt als leefgebied voor Sleedoornpage. De soort is overigens niet aangetroffen. Overige beschermde dagvlinders worden niet in het plangebied verwacht;
- In het plangebied zijn geen flora, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden (zonder vrijstelling) aangetroffen of te verwachten die bescherming genieten binnen de provincie Overijssel.

Conclusie
- Natuurwetgeving staat vaststelling van het bestemmingsplan niet in de weg. Er is weliswaar ontheffing Wet natuurbescherming nodig voor het verwijderen van een paarverblijfplaats van Gewone dwergvleermuis in de bebouwing van De Mars 27, maar dit betreft een veel voorkomende situatie waarvoor in vrijwel alle gevallen ontheffing wordt verleend. In deze situatie zijn eenvoudig passende maatregelen te nemen om aanwezige vleermuizen te ontzien en daarnaast zijn vervangende verblijfplaatsen aan te brengen in één van de woningen die nog gebouwd gaan worden;
- Voor vliegroutes van vleermuizen is van belang dat verstoring door licht op de bosrand van Landgoed Zandhoeve voorkomen wordt. Advies is om de aanlegwerkzaamheden uit te voeren in de overwinteringsperiode van december tot en met maart, waarin vleermuizen minder actief zijn. Buiten deze periode is - zowel tijdens de aanleg- en gebruiksfase - lichtverstoring te voorkomen door lichtbronnen af te schermen in de richting van de bosrand of gebruik te maken van lichtbronnen die alleen de grond verlichten;
- Werkzaamheden die broedbiotopen van alle aanwezige vogels beschadigen dienen te allen tijde voorkomen te worden. Dit is voor de meeste soorten mogelijk door gefaseerd te werken en de uitvoering in elk geval op te starten in de periode voor half maart en na eind juli of het onderzoeksgebied te controleren op broedende vogels en nesten binnen de invloedsfeer van de plannen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd, maar is het van belang of nesten of eieren van broedvogels worden beschadigd of vernield, ongeacht de datum.

3.6 Water

3.6.1 Huidige situatie

3.6.1.1 Waterstructuur

Aan de noord- en oostzijde van het plangebied zijn primaire watergangen gelegen die in beheer zijn van waterschap Drents Overijsselse Delta. Het watersysteem voert via gemaal Markvoort af op de Soestwetering. Het waterschap streeft door bemaling een vastpeil van NAP-0,20 m in het stedelijk gebied na.

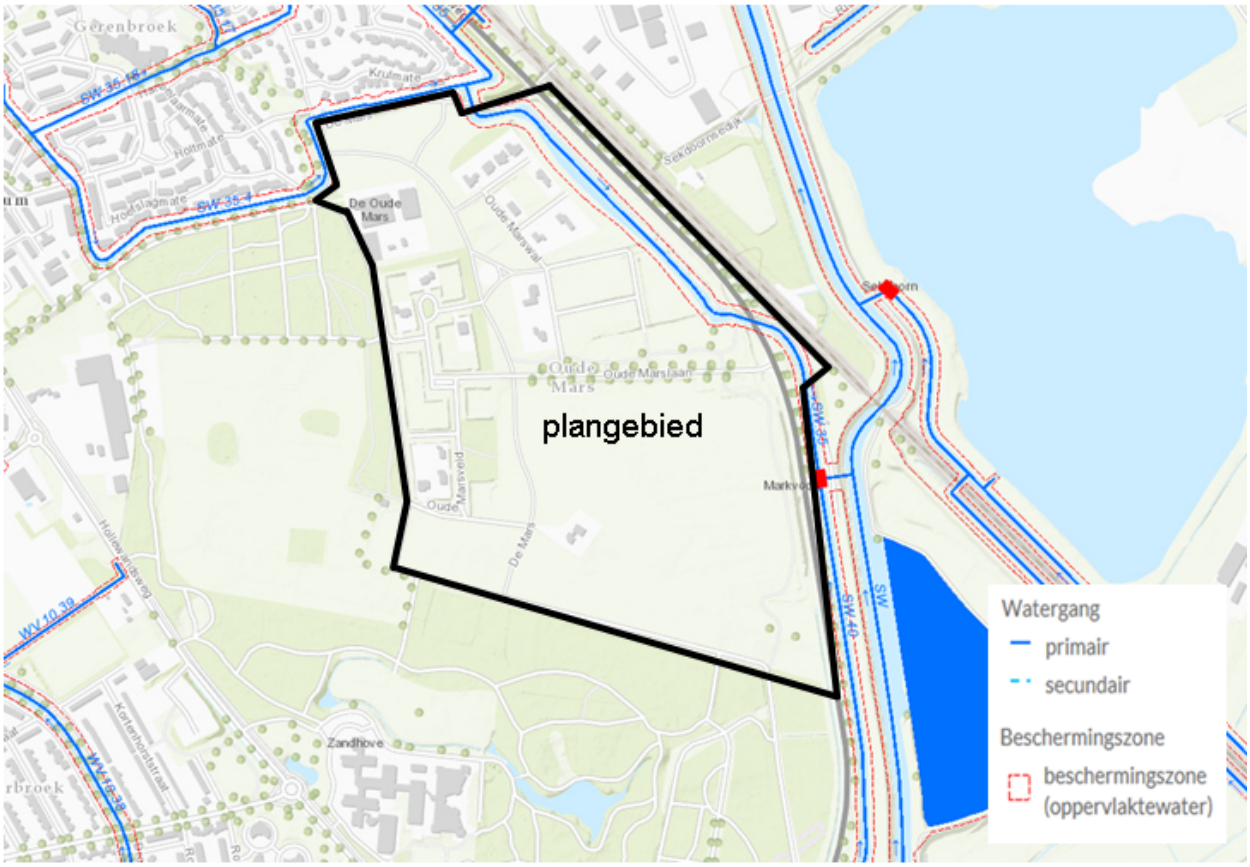

Figuur 1: Watergangen nabij plangebied (bron: Oppervlaktewaterlegger WDODelta)

Het plangebied ligt deels in de beschermingszone van primaire watergangen van waterschap Drents Overijsselse Delta. De functie van deze watergangen moet te allen tijde worden gegarandeerd. Hierbij wordt rekening gehouden met de beschermingszone van deze watergangen zoals in de Keur beschreven. Met betrekking tot deze watergangen gelden de binnen de Keur opgenomen gebods- en verbodsbepalingen. Voor werkzaamheden binnen de beschermingszone moet een Watervergunning worden aangevraagd bij waterschap Drents Overijsselse Delta. Ten behoeve van het beheer en onderhoud geldt langs de watergang (vanaf de insteek) een obstakelvrije zone van 5 meter. Door middel van een Watervergunning kan hiervan worden afgeweken.

Voor het dempen van watergangen / sloten (ook die niet in beheer zijn bij het waterschap) dient altijd een Watervergunning te worden aangevraagd bij waterschap Drents Overijsselse Delta.

Binnen het plangebied ligt een regionale waterkering die op de Legger van waterschap Drents Overijsselse Delta is opgenomen. De functie / stabiliteit van deze waterkering moet te allen tijde worden gegarandeerd. Binnen de Keur worden eisen gesteld met betrekking tot werkzaamheden binnen de (buiten)beschermingszone van de waterkering.

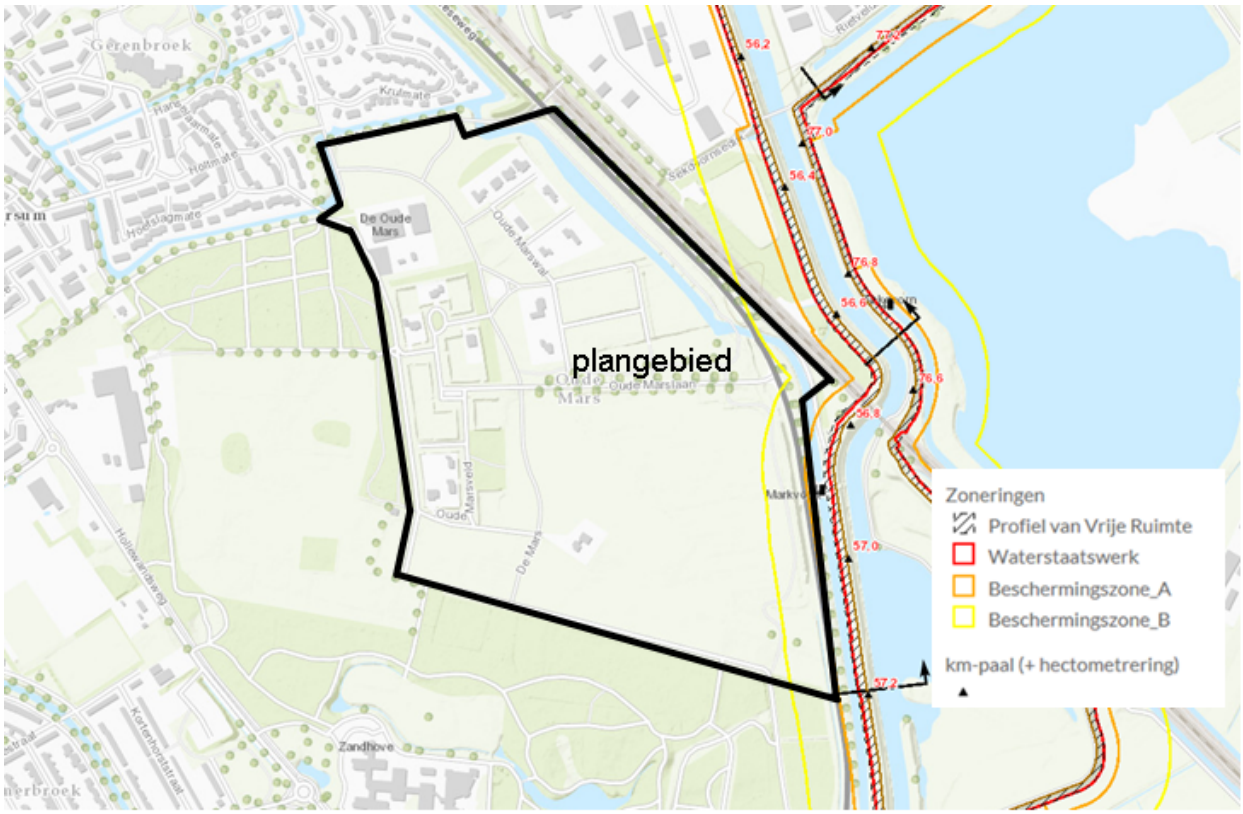

Figuur 2: Plangebied (deels) gelegen in beschermingszone A en B (bron: Legger Waterkeringen WDODelta)

Riolering

De droogweerafvoer vanuit het gebied wordt – via een pompunit met drukleiding – afgevoerd naar het bestaande gemeentelijke gescheiden rioolstelsel van Gerenbroek. Het hemelwater wordt ter plaatse geborgen en geïnfiltreerd in de bodem.

Ontwateringsdiepte

In het plangebied wordt een ontwateringsdiepte van minimaal 0,8 m gehanteerd om grondwateroverlast te voorkomen. De ontwateringsdiepte is de afstand tussen de gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG) en het maaiveld.

3.6.1.2 Overstromingsrisico

Het plangebied is gelegen achter een waterkering, waarbij in extreme situaties een kans op overstroming bestaat. Het gebied dat dan overstroomt, wordt omsloten door IJssel, Zwolle-IJsselkanaal/Zwarte Water, Vecht en hoger gelegen gronden aan de oostzijde. Voor bestemmingsplannen in gebieden waar een kans op overstroming vanuit het primaire watersysteem bestaat, is een overstromingsrisicoparagraaf vereist.

Risico-inventarisatie

Dijktrajecten die een gebied tegen overstromingen beschermen, kennen een overstromingskans. Voor het primaire dijktraject nabij het plangebied geldt een overstromingskans van 1 op 10.000 per jaar. De overstromingskans wordt in de Waterwet toegelicht als: “kans op verlies van waterkerend vermogen van een dijktraject, waardoor het door het dijktraject beschermde gebied zodanig overstroomt, dat dit leidt tot dodelijke slachtoffers of substantiële economische schade”.

Met behulp van de provinciale digitale Wateratlas wordt de maximale waterdiepte in het plangebied tijdens

een overstroming geschat tussen de 0,8 tot 2,0 meter (figuur 3). De tijd tot overstroming is afhankelijk van de locatie waar de waterkering faalt. In figuur 4 is de tijd tot overstroming van het plangebied (1 tot 2 dagen) bij een dijkdoorbraak ter hoogte van de IJsselcentrale weergegeven.

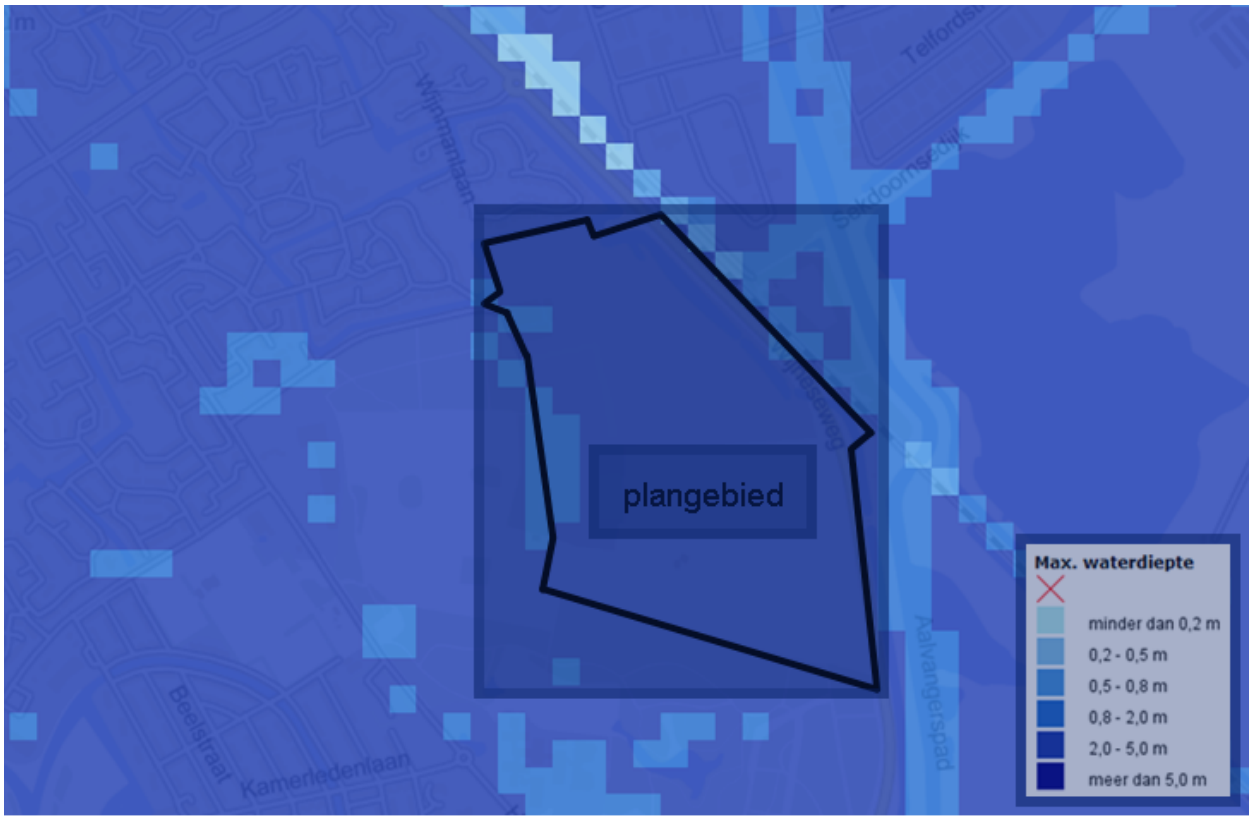

Figuur 3: Maximale waterdiepte bij een overstroming (bron: Wateratlas Provincie Overijssel)

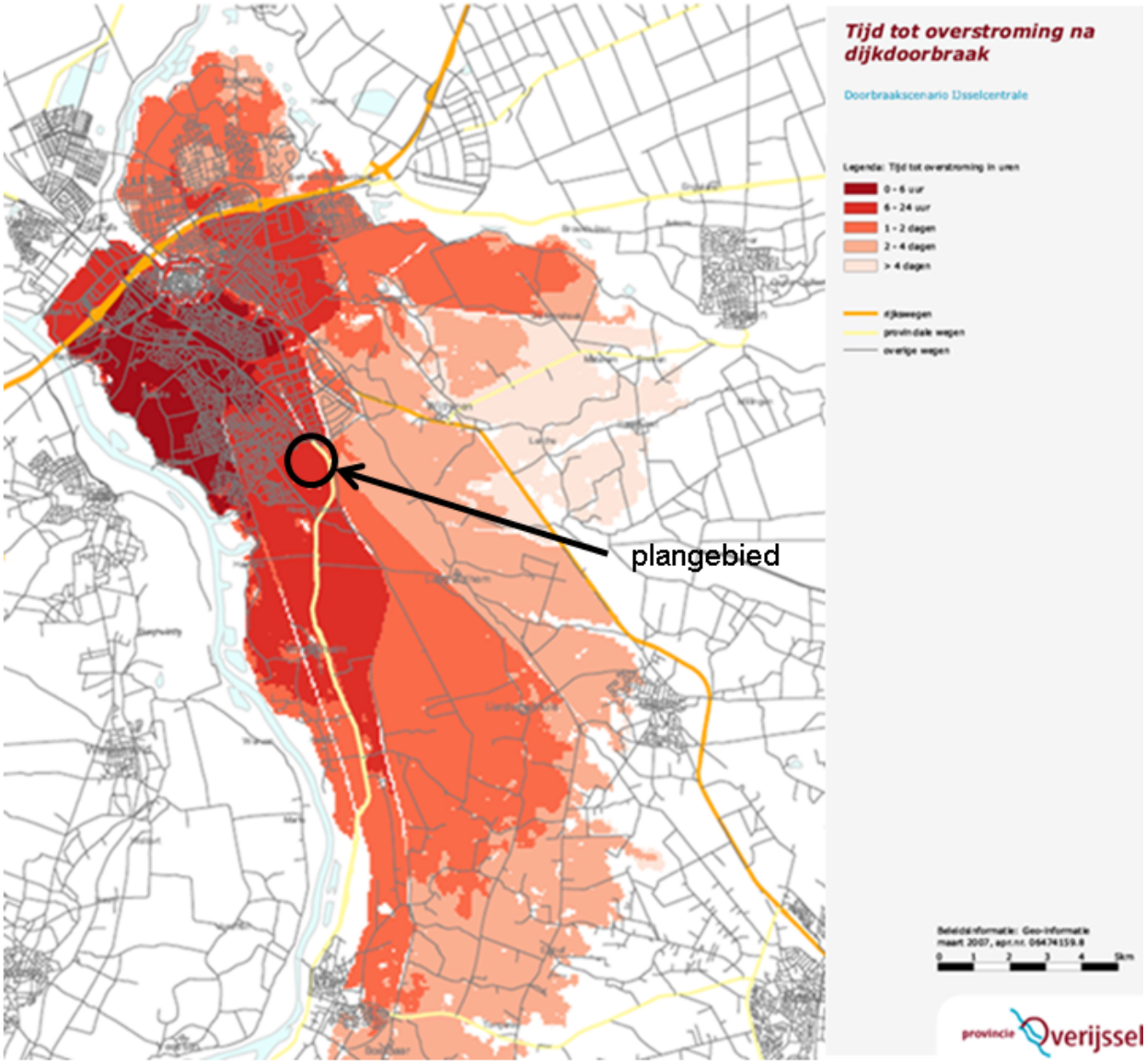

Figuur 4: Tijd tot overstroming na dijkdoorbraak t.h.v. Berkum (bron: Provincie Overijssel)

Maatregelen

Bij de ontwikkeling van het plangebied dient rekening te worden gehouden met mogelijke overstroming(en). Het betreft hierbij ook bewustwording dat bouwen in risicovolle gebieden bepaalde risico's met zich meebrengt en dat hier adequaat mee omgesprongen dient te worden. Wat betreft maatregelen kan worden gedacht aan: aanvullend ophogen (voor zover mogelijk) van het plangebied, voldoende hoog aanbrengen vloerpeil, verhoogde drempels, zodanige inrichting gebouw dat bij eventuele overstroming schade zoveel mogelijk wordt beperkt (denk aan materiaalgebruik en minder gevoelige ruimten op de begane grond), aansluiting van het plangebied op dichtstbijzijnde weg waardoor bereikbaarheid gewaarborgd blijft en opstellen van een evacuatieplan. Meer informatie is o.a. te vinden op de website www.onswater.nl.

3.6.2 Uitgangspunt bestemmingsplan

Waterstructuur

Onveranderd t.o.v. de huidige situatie.

Riolering

De droogweerafvoer (DWA) uit het plangebied moet naar gemeentelijk gescheiden rioolstelsel van Gerenbroek worden afgevoerd.

Bij de ontwikkeling van het gebied is sprake van een toename van de hoeveelheid afvalwater ten opzichte van de huidige situatie. Er is echter geen sprake van overbelasting ten aanzien van de capaciteit van het rioleringsstelsel en de capaciteit van zuiveringstechnische werken (rioolwaterzuiveringsinstallatie, transportleidingen en rioolgemalen).

De hemelwaterafvoer (HWA) van de daken en verharding moet binnen het plangebied worden geborgen (infiltreren). Binnen het plangebied dient daartoe minimaal een statische berging gecreëerd te worden van 20 mm per vierkante meter afvoerend verhard oppervlak, zie document “Infiltratievoorziening Oude Mars, versie 2016”. Als oppervlakkige infiltratie niet mogelijk is, is ondergrondse infiltratie door middel van bijvoorbeeld een infiltratieriool (IT-riool) of infiltratiekratten een optie. De afvoer van overtollig hemelwater uit het plangebied mag, ongeacht de toegepaste methode, niet tot wateroverlast leiden op aangrenzende percelen. Bovendien is het uitgangspunt dat (grond)waterstromen in de omgeving niet negatief worden beïnvloed door ontwikkeling in het plangebied (geen afwenteling). Afvoer naar het oppervlaktewater mag dus niet meer zijn dan de specifieke afvoer in de oorspronkelijke situatie (landbouwgrond). De specifieke afvoer is 1,4 l/s/ha.

Voor de benodigde nieuwe rioolaansluiting kan een aanvraag worden ingediend bij de gemeente. Ook het waterhuishoudings- en rioleringsplan (infiltratieplan) kan dan worden voorgelegd. Daarbij rekening te houden met de volgende zaken:

- De eventuele uitstroom van de riolering (met wel of geen drempel) is berekend op de waterstand die eens per 10 jaar optreedt. In het oppervlaktewater treedt een peilstijging van maximaal 0,3 m op in een T=10 situatie.
- Toetsing van het waterhuishoudingssysteem op een bui van T=100, dat kan worden gedefinieerd als 67 mm in 1 uur en 100 mm in 24 uur.
- Rekening houden met uitvoering van een stress-test. Het is namelijk goed mogelijk dat een zeer extreme bui (extremer dan de T=100) toch zou kunnen optreden en de gevolgen hiervan komen daarmee in beeld.

Speciale aandacht wordt besteed aan duurzaam bouwen en een duurzaam gebruik van de openbare ruimte om een goede kwaliteit van het afgekoppelde hemelwater te garanderen.

Ontwateringsdiepte

Onveranderd t.o.v. de huidige situatie. Om een goed inzicht te krijgen in het grondwatersysteem wordt geadviseerd om in overleg met het waterschap zo spoedig mogelijk te starten met een grondwateronderzoek. Dit kan in eerste instantie op basis van bestaande peilbuizen binnen of in de omgeving van het plangebied. Indien noodzakelijk kunnen nieuwe peilbuizen worden geplaatst.

Wateroverlast

Om wateroverlast en schade in woningen en bedrijven te voorkomen wordt geadviseerd om een drempelhoogte van 20 à 30 centimeter boven het straatpeil te hanteren. Ook voor lager, beneden het maaiveld, gelegen ruimtes (kelders, parkeergarages) moet aandacht worden besteed aan het voorkomen van wateroverlast door onder andere te voorkomen dat afstromend hemelwater vanaf het straatoppervlak naar binnen kan stromen. Bij de aanleg van kelderconstructies dient aandacht te worden geschonken aan

de toepassing van waterdichte materialen en constructies.

3.7 Wonen

3.7.1 Huidige situatie

In het plangebied zijn anno 2017 32 woningen gerealiseerd

3.7.2 Uitgangspunt bestemmingsplan

In het plangebied kunnen in totaal 102 vrijstaande woningen worden gerealiseerd in het topsegment.

3.8 Voorzieningen

3.8.1 Maatschappelijk

De boerderij Oude Mars en de nieuwbouw rond de boerderij aan de Mars 19 heeft een maatschappelijke functie.

Er is plaats voor wonen voor cliënten met Niet Aangeboren Hersenletsel of psychische problematiek. Daarnaast bezoeken cliënten van Zandhove het uitgebreide dagbestedingsprogramma, afgestemd op diverse doelgroepen.

Deze mensen vinden werk (en zorg) in de oude boerderij. Daar zijn werkplaatsen (kaarsen, textiel, hout, kaas) en stallen voor dieren van een kleine kinderboerderij op het terrein.

Binnen in de historische boerderij De Oude Mars ligt de ingang naar het Theehuis. Deze is gesitueerd in de voormalige hooischuur. Hier wordt koffie, thee en gebak geserveerd door cliënten van De Oude Mars.Tevens is er een winkeltje met zelfgemaakte producten

3.9 Milieu

In deze paragraaf wordt ingegaan op de milieuaspecten die van belang zijn bij het toekennen van bestemmingen. Tevens komt de ligging van kabels, leidingen en straalpaden aan bod.

3.9.1 Geluid

Op grond van de Wet geluidhinder (Wgh) moet bij het opstellen van bestemmingsplannen rekening worden gehouden met de geluidsproductie van wegverkeer, industrie en spoorwegen. Aan deze aspecten wordt in deze paragraaf aandacht besteed.

Wegverkeerslawaai

Volgens de WGH moet akoestisch onderzoek worden uitgevoerd naar de actuele geluidsbelasting indien een bestemmingsplan geluidsgevoelige functieveranderingen toestaat voor gebieden die liggen langs zoneplichtige wegen.

De geluidsbelasting vanwege het verkeer op de Wijheseweg in het plangebied is berekend volgens standaard rekenmethode II, conform het “Reken- en meetvoorschrift geluidhinder 2006, Bijlage III “ (ref.

Akoestisch Onderzoek betreffende wegverkeerslawaai ten behoeve van realisatie woningbouw plangebied Oude Mars, Expertisecentrum gemeente Zwolle, 23 oktober 2007).

Dit onderzoek is als Bijlage 2 aan de toelichting toegevoegd.

Bij de berekeningen is uitgegaan van een aarden wal met een topscherm. Van de Krulmate tot de ontsluitingsweg van het plangebied de Oude Mars steekt de aarden wal 3,5 meter boven de Wijheseweg uit. Het scherm op de wal heeft een hoogte van 1 0 meter. De totale hoogte van het geluidscherm/de aardenwal bedraagt daarmee 4,5 meter. Vanaf de ontsluitingsweg van het plangebied de Oude Mars richting Wijhe en Olst bedraagt de hoogte van de aarden wal 4 meter. Tezamen met het scherm van 1 m hoogte bedraagt de totale hoogte van het geluidscherm/de aardenwal daarmee 5,0 meter. De geplande aarden wal/scherm is ter hoogte van de Krulmate aangesloten op de bestaande aarden wal/scherm. Geluidswal en scherm begeleiden voor een deel de ontsluitingsweg.

De geluidsbelasting in de geplande woningbouwlocatie is aangegeven door middel van contouren op een waarneemhoogte van 1,5 (begane grond), 4,5 meter (eerste verdieping) en 7,5 meter (tweede verdieping) exclusief aftrek van 2 dB artikel 110 g Wet geluidhinder. Uit de berekende contouren en het verkavelingsplan, waarop de bouwvlakken zijn aangegeven, blijkt dat voor de begane grond (eerste bouwlaag) en eerste verdieping (tweede bouwlaag) overal wordt voldaan aan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB inclusief aftrek van 2 dB artikel 110 g Wet geluidhinder. Voor de tweede verdieping wordt op enkele bouwvlakken de voorkeursgrenswaarde van 48 dB overschreden. Voor deze kavels (derde bouwlaag) is in het bestemmingsplan de beperking opgenomen dat het niet is toegestaan om de derde bouwlaag te gebruiken voor geluidsgevoelige functies, tenzij kan worden voldaan aan de Wet Geluidhinder (bijvoorbeeld het toepassen van een dove gevel).

Naar aanleiding van het besluit om de ontsluiting voor het autoverkeer van de boerderij via de Wijheseweg te laten plaatsvinden is onderzocht of dit gevolgen heeft voor het wegverkeerslawaai. Uit de berekening blijkt dat de geluidsbelasting 0,1 dB (in Lden) toeneemt. Deze is dermate klein dat het te verwaarlozen is. Dit onderzoek is toegevoegd als Bijlage 3 aan de toelichting.(Aanvullend onderzoek Oude Mars 14 april 2008)

Uit de actualisatie van het gemeentelijk verkeersmodel (actualisatie in 2016) blijkt dat de prognose voor de Wijheseweg in 2030 14000 mvt/etmaal aangeeft. In het oorspronkelijke akoestisch onderzoek is gerekend met 20.000 mvt/etmaal. Een afname waardoor het niet noodzakelijk is de akoestische onderzoeken te actualiseren.

Industrielawaai

Op 22 januari 1991 hebben gedeputeerde staten van Overijssel een geluidzone rond het industrieterrein Marslanden vastgesteld. Het plangebied valt binnen de bestaande geluidszone van het bedrijventerrein De Marslanden. Hierdoor was een saneringssituatie ontstaan. Om deze saneringssituatie op te heffen dient de geluidszone te worden verkleind. In het kader van het bestemmingsplan Marslanden G is een akoestisch onderzoek uitgevoerd, waarin het bestaande industrieterrein en de uitbreiding van Marslanden G als één industrieterrein is beschouwd. In dit onderzoek is naast de nieuwe geluidzone ook aangegeven hoe de saneringssituatie kan worden opgeheven. Vervolgens is het saneringsprogramma door de minister van VROM (30 oktober 1997) vastgesteld. Op basis hiervan kan de nieuwe geluidzone in de bestemmingsplannen worden vastgesteld. Het veranderen van de bestaande zone naar de nieuwe zone vindt plaats bij de vaststelling van het bestemmingsplan. Aangezien de zonegrens is gelegen in het plangebied van de Oude Mars wordt deze in dit bestemmingsplan meegenomen. Het plangebied valt voor een deel binnen de nieuwe geluidszone. De zone is op de plankaart weergegeven. Binnen de zone zijn geen geluidsgevoelige bestemmingen geprojecteerd.

Spoorweglawaai

Aan de noordoostgrens van het plangebied ligt de spoorweg Zwolle-Almelo. De dichtstbijzijnde bouwblokken zijn gelegen op 100 m afstand van de spoorweg en bevinden zich derhalve buiten de aandachtszone.

De actualisatie van het plan (een andere kavelindeling voor fase 4) heeft geen akoestische consequenties. De planwijziging maakt namelijk geen extra geluidgevoelige bestemmingen mogelijk. De geluidgevoelige

functies die in het huidige plan zijn opgenomen worden niet gewijzigd (de afstand en hoogte blijft gelijk) ten opzichte van de bestaande geluidbronnen rondom het plangebied (industrielawaai, wegverkeer en spoorweglawaai). Daarom is akoestisch onderzoek en wijziging van het plan niet noodzakelijk.

3.9.2 Luchtkwaliteit

In hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer (Wm) zijn de grenswaarden op het gebied van de luchtkwaliteit vastgelegd. Daarbij zijn in de ruimtelijke ordeningspraktijk vooral de grenswaarden voor stikstofdioxide (NO2), fijnstof (PM10) en zeer fijn stof (PM2,5) van belang. Grenswaarden ten aanzien van de jaargemiddelde concentratie betreffen 40 ìg/m3 voor zowel NO2 als PM10 en 25 ìg/m3 voor PM2,5.

Projecten met een invloed van 'niet in betekenende mate' (NIBM) op de luchtkwaliteit zijn daarbij vrijgesteld van toetsing aan de grenswaarden. Op grond van de Regeling niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen) zijn (onder andere) de volgende projecten vrijgesteld van toetsing:

- woningbouwprojecten met minder dan 1.500 woningen;
- projecten die minder dan 3% van de (toekomstige) grenswaarde voor NO2

of PM10 bijdragen, wat overeenkomt met 1,2 ìg/m3 (grenswaarde ligt in 2017 op 1.401 auto's dan wel 109 vrachtwagens per weekdagetmaal). PM10 en PM2,5 zijn sterk gerelateerd, aangezien PM2,5 onderdeel uitmaakt van de emissie van PM10. Als aan PM10 wordt voldaan, mag daarom worden aangenomen dat ook de grenswaarde van PM2,5 niet wordt overschreden.

Het plan is vrijgesteld van toetsing op grond van de 'Regeling niet in betekende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)' gezien de beperkte invloed.

Overal binnen de gemeente Zwolle wordt voldaan aan de luchtkwaliteitseisen. Verdere toetsing aan de luchtkwaliteitseisen is dan ook niet noodzakelijk.

3.9.3 Bodemkwaliteit

Ter plaatse van De Mars 27 heeft in 1999 een bodemonderzoek plaatsgevonden. Uit dit onderzoek is gebleken dat er benzeen in sterk verhoogde gehaltes is aangetroffen in de bovengrond. Er is een nader bodemonderzoek uitgevoerd naar de omvang van de aangetroffen verontreinigingen met minerale olie. Tevens is een nader asbestonderzoek uitgevoerd om de omvang van de aangetroffen asbestverontreiniging vast te stellen.

Wat betreft de beide minerale olieverontreinigingen is er geen sprake van een ernstig geval van bodemverontreiniging en is er derhalve geen saneringsnoodzaak. Gezien de toekomstige ontwikkelingen op de locatie en de geringe omvang van de minerale olieverontreinigingen zal de verontreinigde grond ten tijde van het bouwrijp maken van de locatie worden ontgraven en afgevoerd. De verontreiniging met asbest betreft geen ernstig geval van bodemverontreiniging en derhalve is er geen saneringsnoodzaak. Gezien de toekomstige ontwikkelingen op de locatie en de geringe omvang van de asbestverontreiniging dient de met asbest verontreinigde grond te worden ontgraven en afgevoerd bij het bouwrijp maken van de locatie.

3.9.4 Externe veiligheid

Externe veiligheid heeft betrekking op het beheersen van risico's. Er wordt gelet op het gebruik, de opslag en de productie van gevaarlijke stoffen in bedrijven alsmede op het transport van gevaarlijke stoffen via wegen, spoorwegen, waterwegen en buisleidingen.

<u>Gebruik, opslag en productie van gevaarlijke stoffen</u>

In de nabije omgeving van het plangebied zijn geen inrichtingen aanwezig, waar gevaarlijke stoffen worden opgeslagen, bewerkt, of geproduceerd.

<u>Transport gevaarlijke stoffen</u>

In de nabije omgeving zijn geen aangewezen transportroutes voor gevaarlijke stoffen.

Buisleidingen

Door het plangebied lopen geen hogedrukaardgasleidingen

3.9.5 Kabels, leidingen en straalpaden

In het plangebied bevinden zich geen kabels, leidingen of straalpaden die beschermingen behoeven.

3.10 Duurzaamheid

Op 8 januari 2007 heeft de gemeenteraad de Beleidsvisie Duurzaam Bouwen vastgesteld. Het beleid is van toepassing op gebouwen en grond.-, weg- en waterbouw en is erop gericht dat overal een minimaal niveau voor duurzaamheid bereikt moeten worden. De beleidsvisie biedt 2 mogelijkheden voor het realiseren van het minimale niveau. Bouwpartijen kunnen een keuze kunnen maken voor één van beide. De methodes verschillen in flexibiliteit.

2. De toepassing van GPR Gebouw geeft maximale flexibiliteit voor de bouwpartijen. GPR (Gemeentelijke Praktijk Richtlijn) Gebouw is een computerprogramma dat ontwerpgegevens van een gebouw omzet in kwaliteit- en duurzaamheidprestaties, verdeeld over de thema's energie, materialen, afval, water, gezondheid en woonkwaliteit. Het programma is bruikbaar voor zowel woningbouw als utiliteitsbouw (kantoren en scholen). Het minimaal te bereiken niveau van kwaliteit- en duurzaamheidprestaties komt overeen met de toepassing van de vaste, kostenneutrale maatregelen uit het Nationaal Pakket Duurzame (Utiliteits)bouw (maatregelen, die altijd technisch goed toepasbaar zijn en in de regel kostenneutraal zijn). Dit niveau is hoger dan het minimaal vereiste conform het Bouwbesluit.
3. Toepassing van de lijst van 8 maatregelen, waaruit minimaal 5 maatregelen gekozen moeten worden. Dit geeft minder flexibiliteit aan bouwpartijen, maar wel duidelijkheid. Ook toepassing van de lijst van 8 maatregelen is bovenwettelijk en ligt dus boven het niveau van het Bouwbesluit.

3.11 Energie

De gemeente Zwolle wil in 2050 energieneutraal zijn. Vanaf 1 januari moeten alle nieuwe gebouwen in Nederland bijna energie neutrale (BENG) gebouwen zijn. Op gebouwniveau worden ook eisen gesteld aan de energiezuinigheid van nieuwe woningen. Het bouwbesluit is in op gebouwniveau het wettelijk kader, de maat is Energie Prestatie Coëfficiënt (EPC). Op dit moment is de EPC 0,4.

Het optimaal isoleren van de woningschil, zongericht verkavelen en de toepassing van duurzame energie (warmtepomp, zonneboiler, en PV-installatie) kunnen daar een substantiële bijdrage aan leveren. Hoewel de keuze ten aanzien van de bebouwing bij de bewoners ligt, er ernaar gestreefd de kavels zo te maken dat de mogelijkheid voor zongericht bouwen aanwezig is. Speciaal voor de kavels in het bosgedeelte is het van belang dat de woning een maximale bezonning kent en er geen hinder van de schaduw en het vocht van de bomen is.

In het kader van de gemeentelijke en landelijke doelstelling om in 2050 energieneutraal te zijn zal op termijn het gebruik van gas in Nederland en in Zwolle worden afgebouwd. Hoewel het plan nog wel voorziet in de aanleg van gasinfrastructuur wordt aangeraden bij de energievoorziening van een woning al te anticiperen op het afbouwen van het gebruik van aardgas.

Hoofdstuk 4 Juridische aspecten

4.1 Inleiding

Dit bestemmingsplan is gemaakt conform het 'Handboek bestemmingsplannen Zwolle' versie 21. Dit handboek is gebaseerd op de Standaard Vergelijkbare BestemmingsPlannen SVBP2012, zoals vastgelegd in de Regeling standaarden ruimtelijke ordening 2012.
De regels zijn binnen de systematiek van de SVBP2012 aangepast aan de Zwolse situatie en uitgebreid met extra standaardbestemmingen, waaraan in Zwolle behoefte is. De regels van Oude Mars 2018 zijn voor zover nodig op hun beurt weer aangepast aan specifieke situaties in het plangebied van het bestemmingsplan Oude Mars 2018.

De regels van het bestemmingsplan bestaan uit de volgende hoofdstukken:

- Hoofdstuk 1 Inleidende regels;
- Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels;
- Hoofdstuk 3 Algemene regels;
- Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels.

Hoofdstuk 1 Inleidende regels:

De inleidende regels zijn van algemene aard en bestaan uit de volgende regels:

Artikel 1 Begrippen;

Artikel 2 Wijze van meten.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels:

Toelichting op de regels voor de enkelbestemmingen:

Het gehele plangebied is onderverdeeld in enkelbestemmingen. Dit in tegenstelling tot een bestemming die andere bestemmingen als dubbelbestemming overlapt. De dubbelbestemmingen behoeven niet in het gehele plangebied voor te komen.

Een enkelbestemming kan in het plangebied op één plaats, maar ook op meerdere plaatsen voorkomen. De bij deze bestemmingen behorende regels zijn per bestemming in een apart artikel ondergebracht.

Alle regels die op een bepaalde bestemming van toepassing zijn, worden zoveel mogelijk in de bestemmingsregels zelf geregeld. Op deze wijze wordt bij de digitale versie van het plan bij het aanklikken op adres of bestemmingsvlak zo veel mogelijk informatie gegeven zonder dat er verder doorgeklikt behoeft te worden.

De opbouw van een bestemmingsregel is als volgt:

1. Bestemmingsomschrijving;
2. Bouwregels;
3. Nadere eisen;
4. Afwijken van de bouwregels;
5. Specifieke gebruiksregels;
6. Afwijken van de gebruiksregels;
7. Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden;
8. Wijzigingsbevoegdheid.

Per bestemmingsonderdeel wordt hierna een korte toelichting wordt gegeven.

1. <u>Bestemmingsomschrijving:</u>

In de bestemmingsomschrijving wordt een nadere omschrijving gegeven van de aan de gronden toegekende functie(s). De hoofdfunctie wordt als eerste genoemd. Indien van toepassing, worden ook aan de hoofdfunctie ondergeschikte functies mogelijk gemaakt. De ondergeschiktheid wordt aangegeven door de zin 'met daaraan ondergeschikt'. De ondergeschikte functies staan ten dienste van de hoofdfunctie in de bestemming. De bestemmingsomschrijving is niet alleen functioneel maar bevat ook inrichtingsaspecten.

2. Bouwregels:

In de bouwregels worden voor alle bouwwerken de van toepassing zijnde bebouwingsregels geregeld.

Bij woningen wordt een onderscheid gemaakt tussen 'hoofdgebouwen', 'bijbehorende bouwwerken' en 'bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zonder dak'. Een 'bijbehorend bouwwerk' is een uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd gebouw, of ander bouwwerk, met een dak'. Deze definitie is gelijk aan de definitie in het Besluit omgevingsrecht (Bor).

Voor de andere functies geldt dat er meestal geen sprake is van 'bijbehorende bouwwerken'. Bij deze functies wordt dan alleen gebruik gemaakt van de begrippen 'gebouwen' en 'bouwwerken, geen gebouwen zijnde'.

De maatvoering waaraan een (hoofd)gebouw, bijbehorend bouwwerk c.q. bouwwerk, geen gebouw zijnde, dient te voldoen wordt in deze regel opgenomen. De maximum goothoogte en maximum bouwhoogte worden in meters weergegeven, de dakhelling in graden.

De hoogte van de gebouwen wordt op de kaart aangegeven, indien er geen uniforme hoogteregels voor de gehele bestemming van toepassing zijn. Dit wordt in de verbeelding op papier van het plan gedaan door middel van een symbool in de vorm van een rondje verdeeld in een matrix met 2 of 3 vlakken. Linksboven staat bijvoorbeeld de maximum goothoogte in meters vermeld, rechtsboven de maximum bouwhoogte in meters en onderaan staat zo nodig het maximum bebouwingspercentage aangegeven. Het symbool is gekoppeld aan het bouwvlak, of indien er geen bouwvlak aanwezig is, aan het bestemmingsvlak.

3. Nadere eisen:

Op grond van artikel 3.6, eerste lid onder d, van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) kan in het bestemmingsplan worden bepaald dat door burgemeester en wethouders nadere eisen kunnen worden gesteld. Het betreft hier nadere eisen ten behoeve van bepaalde doorgaans kwalitatief omschreven criteria, zoals stedenbouwkundig beeld, woonsituatie, en verkeersveiligheid. De nadere eisenregeling biedt de mogelijkheid om in concrete situaties in het kader van het verlenen van een omgevingsvergunning sturend op te treden door het stellen van nadere eisen. De criteria zijn in de bepaling van nadere eisen zelf opgenomen.

De procedure voor het stellen van nadere eisen is in deze bestemmingsregels omschreven in Hoofdstuk 3 Algemene regels

Afwijken van de bouwregels:

Op grond van artikel 3.6, eerste lid onder c, van de Wro kan in het bestemmingsplan worden bepaald dat bij een omgevingsvergunning van het bestemmingsplan kan worden afgeweken. In deze bepaling wordt een opsomming gegeven van de bouwregels waarvan kan worden afgeweken. Een afwijkingsmogelijkheid van de bouwregels wordt alleen opgenomen, indien dit noodzakelijk wordt geacht in verband met het gewenste beleid en het een afwijking of verduidelijking betreft van de algemene afwijkingsregels. De criteria zijn in de afwijkingsregel zelf opgenomen.

De procedure voor het afwijken van de bouwregels is omschreven in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

4. Specifieke gebruiksregels:

In artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wabo wordt aangegeven dat het verboden is zonder omgevingsvergunning gronden en bouwwerken te gebruiken in strijd met het bestemmingsplan. Ter verduidelijking worden in een aantal bestemmingen in de specifieke gebruiksregels specifieke vormen van

gebruik met name uitgesloten. Dit zijn gebruiksvormen, waarvan het op voorhand gewenst is aan te geven dat deze in ieder geval niet zijn toegestaan.

5. Afwijken van de gebruiksregels:

Bij specifieke gebruiksregels wordt in een aantal bestemmingen een daarop gerichte afwijkingsbevoegdheid opgenomen. Bij zo'n specifieke afwijkingsbevoegdheid zijn ook hier de criteria opgenomen. Ook deze afwijkingsbevoegdheid is gebaseerd op artikel 3.6, eerste lid onder c, van de Wro

De procedure voor het afwijken van de gebruiksregels is omschreven in de Wabo.

6. Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden:

Door het opnemen van de eis voor een omgevingsvergunning overeenkomstig artikel 2.1, eerste lid onder b, van de Wabo, kunnen specifieke inrichtingsactiviteiten aan een omgevingsvergunning worden verbonden. Het betreft het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden. Het bouwen wordt niet aangemerkt als zo'n inrichtingsactiviteit. De eis voor een dergelijke omgevingsvergunning wordt opgenomen om extra bescherming aan een specifieke waarde van de bestemming te bieden, zoals de landschappelijke of cultuurhistorische waarde. De eis voor deze omgevingsvergunning wordt met de criteria voor vergunningverlening in de bestemmingsregel opgenomen.

Dit betekent dat in die gevallen dat er gebouwd wordt, er niet ook nog een vergunning nodig is voor het uitvoeren van een werk, tenzij de (bouw)aanvraag ook ziet op het uitvoeren van werken (bijvoorbeeld het inrichten van een terrein met parkeerplaatsen).

7. Wijzigingsbevoegdheid:

Het gaat hier om een specifieke op een bepaalde bestemming gerichte wijzigingsbevoegdheid als bedoel in artikel 3.6, eerste lid onder a, van de Wro. Hierin wordt aan burgemeester en wethouders de bevoegdheid gegeven om de betreffende bestemming op de aangegeven punten te wijzigen.

Op het toepassen van de wijzigingsbevoegdheid is de Uniforme openbare voorbereidingsprocedure (Uov) van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) van toepassing.

Toelichting op de regels voor dubbelbestemmingen:

Een dubbelbestemming wordt opgenomen in een bestemmingsplan wanneer er sprake is van twee functies die onafhankelijk van elkaar op dezelfde plaats voorkomen. Het opnemen van een dubbelbestemming zorgt met het oog op een specifiek belang voor bescherming van het betreffende gebied.

Het betreft in dit plan:

Artikel 10 Waarde - Archeologie;

Artikel 11 Waarde - Cultuurhistorie

De ze bestemmingen liggen als het ware over de reguliere (enkel)bestemmingen heen. De bestemmingsomschrijving van de dubbelbestemming geeft aan dat de gronden, naast de andere aan die gronden gegeven (enkel)bestemmingen, mede voor deze dubbelbestemming zijn bestemd.

De opbouw van een dubbelbestemmingregel is dezelfde als die van een (enkel)bestemmingsregel, maar alleen die regels worden ter aanvulling opgenomen die noodzakelijk zijn. De regels in de dubbelbestemming geven de verhouding van de enkelbestemming ten opzicht van de dubbelbestemming aan.

Hoofdstuk 3 Algemene regels**:**

In de algemene regels zijn de volgende regels in onderstaande volgorde opgenomen:

Artikel 12 Anti-dubbeltelregel;

Artikel 13 Algemene aanduidingsregels geluidzone - industrie;

Artikel 14 Algemene aanduidingsregels vrijwaringszone - dijk;

Artikel 15 Algemene afwijkingsregels

Artikel 16 Algemene wijzigingsregels

Artikel 17 Algemene procedureregels.

Artikel 18 Overige regels

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels**:**

In dit laatste hoofdstuk komen de overgangsregels en de slotbepaling aan de orde.

Artikel 19 Overgangsrecht

Artikel 20 Slotregel:

4.2 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

Hierin worden de in de regels gebruikte begrippen gedefinieerd. Ze zijn alfabetisch gerangschikt met uitzondering van de begrippen plan en bestemmingplan die als eerste zijn genoemd.

Het doel van deze regels is om misverstanden of verschillen in interpretatie te voorkomen. Dit als aanvulling op de gevallen waarbij het woordenboek van Van Dale geen uitsluitsel geeft.

Artikel 2 Wijze van meten

Dit is de handleiding voor de manier van meten van diverse in het plan bepaalde maten.

4.3 Bestemmingsregels

Hierna wordt - voor zover nog nodig - een toelichting op een aantal artikelen van de bestemmingsregels gegeven:

Artikel 3 Groen

Uitgangspunten:

- Het structuurgroen en het buurtgroen is bestemd tot 'Groen'. De overige groengebieden zijn bij de bestemming 'Verkeer - Erftoegangsweg' gevoegd. In de bestemming Groen zijn paden voor langzaam verkeer toegestaan maar geen wegen en parkeervoorzieningen voor snelverkeer. Dit is vast beleid waar in principe niet van kan worden afgeweken.
- Bermen en groenstroken langs wegen, die geen structuur- of buurtgroen zijn, zijn opgenomen in de verkeersbestemmingen. Binnen deze laatste bestemmingen is een uitwisseling van groen, verkeer en parkeren overal toegestaan
- Binnen de bestemming Groen zijn overal trapveldjes en speelvoorzieningen mogelijk. Daarnaast is het gebruik als dierenweide en hondenuitlaatterrein toegestaan ter plaatse van de aanduiding afwijkend gebruik. Tevens is recreatieve medegebruik in de vorm van dagrecreatie toegestaan
- Binnen de bestemming is voor o.a. het aanleggen van verharde wegen en andere oppervlakteverhardingen een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden vereist.
- Binnen deze bestemming mogen overal gebouwtjes voor openbare nutsvoorzieningen en maatschappelijke voorzieningen tot 50 m² en met een goothoogte tot 3 meter en een nokhoogte tot 6 meter worden gebouwd.

Artikel 5 Tuin

Binnen deze bestemming mogen in principe geen gebouwen worden gebouwd. Om variatie in de gevel van het hoofdgebouw mogelijk te maken, kunnen uitbouwen als serres maximaal 4 meter voor de voorgevel geplaatst worden (dus tot 5 meter vanaf de voorzijde van de kavel), over een breedte van maximaal 2/5 van de breedte van de voorgevel. Deze uitbouwen mogen dezelfde goot - en bouwhoogte hebben als het hoofdgebouw. Voor kavels die ook aan de zijkant grenzen aan de openbare ruimte zijn enige aanvullende regels gemaakt. Uitbouwen mogen maximaal 1,5 meter voor de zijgevel die grenst aan de openbare ruimte geplaatst worden (dus tot 3,5 meter vanaf de voorzijde van de kavel), over een breedte van maximaal 2/5 van de breedte van de zijgevel. Deze uitbouwen mogen dezelfde goot - en bouwhoogte hebben als het hoofdgebouw.

Artikel 6 Verkeer

Deze bestemming is opgenomen voor de wegen, welke gericht zijn op de afwikkeling van het doorgaande verkeer.

Artikel 7 Verkeer - Erftoegangsweg

Deze bestemming is opgenomen voor het verkeers- en verblijfsgebied met een erftoegangsfunctie. Het heeft een inrichting gericht op gemengd verkeer in een 30 kilometer gebied. Behalve de rijbanen zelf worden ook de bijbehorende bermen, voetpaden, fietspaden en parkeerplaatsen in de bestemming opgenomen. Ook groenvoorzieningen en speelvoorzieningen zijn als onderdeel van de verblijfsfunctie mogelijk in deze bestemming. Binnen deze bestemming mogen ook gebouwtjes voor openbare nutsvoorzieningen en maatschappelijke voorzieningen tot 50 m² en met een goothoogte tot 3 meter en een nokhoogte tot 6 meter worden gebouwd.

Artikel 8 Water

Deze bestemming omvat al het water dat van belang is voor de waterhuishouding van het gebied. Water dat voor de waterhuishouding niet van belang is, is opgenomen in de bestemmingsomschrijving van andere bestemmingen.

Artikel 9 Wonen

Deze bestemming is bedoeld voor de eengezinshuizen. Dit zijn gebouwen, welke één woning omvatten.

Uitgangspunten:

- Alle bestaande eengezinshuizen in het plangebied worden als zodanig bestemd.
- Binnen het bouwvlak mogen hoofdgebouwen, bijbehorende bouwwerken en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zonder dak worden gebouwd.
- De voorgevel van het hoofdgebouw staat minimaal 9 meter vanaf de erfgrens. De openbare ruimte blijft hierdoor ruim en open. Op deze regel is een uitzondering gemaakt voor het bosrijke deelgebied tegen Zandhove aan. Er is hier veel opgaande beplanting rond de kavels en de kavels hebben niet altijd een duidelijke voorzijde. Daarnaast is wat meer vrijheid op de kavel wenselijk, zodat er meer rekening gehouden kan worden met de bezonning in dit bosrijke gebiedje. De voorgevel moet hier minimaal 5 meter uit de erfgrens staan.
- De zijgevel staat minimaal 5 meter vanaf de erfgrens. De woningen komen hierdoor niet te dicht op elkaar te staan.
- De achtergevel staat minimaal 11 meter vanaf de erfgrens. Dit zorgt ervoor dat de achtertuinen enige ruimte houden en een zekere privacy gewaarborgd is.
- Het oppervlak van het hoofdgebouw en bijbehorende bouwwerken binnen het bouwvlak en de bestemming Tuin is maximaal 300 m². Dit zorgt ervoor dat de woningen niet te massaal worden en het

groene beeld van de locatie gaan verdringen.

- Op het erf binnen deze bestemming, dat buiten het bouwvlak is gelegen, mogen bijbehorende bouwwerken en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zonder dak worden gebouwd, maar geen zelfstandige hoofdgebouwen, waarvan situering niet ondenkbaar wordt bij het toestaan van grotere oppervlakten.
- Het erf mag binnen deze bestemming aan de zijkant en de achterkant van het bouwvlak zonder afwijking worden bebouwd met bijbehorende bouwwerken tot maximaal 50% en 100 m², mits deze gebouwen tenminste 5 meter achter de voorgevel van het hoofdgebouw en minimaal 2 meter uit de perceelsgrens worden gebouwd.
- Ter wille van de openheid in het stedenbouwkundig beeld blijft het uitgangspunt van toepassing om bijbehorende bouwwerken in de zijtuin achter de voorgevel van het hoofdgebouw te plaatsen.
- Bij de bepaling van de voorzijde wordt gekeken waar de naar de weg toegekeerde grens van een bouwvlak en de naar de weg toegekeerde grens van de gevel van een hoofdgebouw is gelegen. Hierbij is de zijde van de hoofdtoegang van het hoofdgebouw bepalend.
- In de voortuinen komt de bestemming 'Tuin', waar in principe geen gebouwen en carports zijn toegestaan. Onder voorwaarden mag aan de voor en zijgevel uitbouwen worden gerealiseerd.
- Zo nodig kunnen nadere eisen worden gesteld aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, zodat bij het ontwikkelen van ongewenste situaties nog kan worden ingegrepen..

Beroep aan huis:

Volgens vaste jurisprudentie moet binnen een woonbestemming ook een aan huis verbonden beroep worden toegelaten. Uit de jurisprudentie kan als enige ruimtelijk relevant criterium worden afgeleid het hebben van 'een ruimtelijke uitwerking of uitstraling, die in overeenstemming is met de woonfunctie van het betrokken perceel'.

Er is in dit plan een regeling opgenomen voor het gebruik van een deel van een woning voor een aan huis verbonden beroep, zoals in de gemeente Zwolle bij deze bestemming gebruikelijk is. De beperking van het ruimtebeslag van de woning met inbegrip van de bijgebouwen tot 30% van het vloeroppervlak van de woning (met een absoluut maximum van75 m²) dient om het verlies of de bovenmatige aantasting van de woonfunctie of van het woonkarakter tegen te gaan. Op deze wijze wordt tevens voorkomen dat de verkeersaantrekkende werking te groot zal worden.

Het verhuren of anderszins beschikbaar stellen van woonruimte aan derden voor de uitoefening van een beroep of bedrijf, hoe gering ook van omvang, is zonder meer als strijdig met de woonbestemming aan te merken.

In de begrippen is een definitie opgenomen over wat onder een aan huis verbonden beroep moet worden verstaan. Het gaat om een dienstverlenend beroep. De definitie van beroep aan huis is gelijk aan de landelijk gehanteerde standaarddefinitie. Indien er personeel in dienst wordt genomen kan er eerder sprake zijn van een ruimtelijke uitwerking of uitstraling die niet met de woonfunctie in overeenstemming is.

Bouwwerken, zonder dak:

Bij de regeling van deze bouwwerken is geen verschil gemaakt tussen verschillende soorten bouwwerken. Elk bouwwerk dat functioneel past in de bestemming kan worden toegelaten. Volstaan is met algemene bepalingen omtrent de maximum hoogte. Daarbij is voor erf- of perceelafscheidingen aansluiting gezocht bij het criterium voor vergunningvrij bouwen van het Bor en voor de afwijking bij het criterium van de Bouwverordening.

Wet geluidhinder

In verband met de Wet geluidhinder is het op de derde bouwlaag van een aantal woningen niet toegestaan geluidsgevoelige functies te realiseren. De desbetreffende erven zijn aangeduid als 'specifieke vorm van wonen uitgesloten - geluidsgevoelige functie'. In de begrippen is omschreven wat onder geluidsgevoelige functies bij woningen moet worden verstaan.

Artikel 10 Waarde - Archeologie

Uitgangspunten voor deze dubbelbestemming zijn:

- De gebieden die volgens de gemeentelijke archeologische waarderingskaart een grote vondstkans hebben (50% of meer) zijn mede bestemd tot archeologisch waardevol gebied .
- Bij de regeling voor de dubbelbestemming is nauwe aansluiting gezocht bij de Wet op de archeologische monumentenzorg.
- Bij verstoringen in de bodem met een grotere diepte dan 0,5 meter en een grotere oppervlakte dan 100 m² zijn specifieke bouwregels en een omgevingsgunningenstelsel conform de regeling uit de Wet op de archeologische monumentenzorg van toepassing.

Artikel 11 Waarde - Cultuurhistorie

Deze dubbelbestemming omvat de gronden rondom de boerderij de Oude Mars.

4.4 Algemene regels

Artikel 12 Anti-dubbeltelregel

De anti-dubbeltelregel moet op grond van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) worden opgenomen om bijvoorbeeld te voorkomen dat, wanneer volgens een bestemmingsplan bepaalde gebouwen en bouwwerken niet meer dan een bepaald deel van een perceel mogen beslaan, het opengebleven terrein niet nog eens meetelt bij het toestaan van een ander gebouw of bouwwerk, waaraan een soortgelijke eis wordt gesteld.

Bij een omgevingsvergunning kan hiervan worden afgeweken, indien anderszins in voldoende ruimte kan worden voorzien. Ten slotte kan bij een omgevingsvergunning worden afgeweken in bijzondere omstandigheden, onder andere op basis van criteria van de “Regeling Parkeernormen 2016”.

Artikel 13 Algemene aanduidingsregels geluidzone - industrie

Deze dubbelbestemming betreft de vastlegging van de geluidszone rond het industrieterrein Marslanden.

Artikel 15 Algemene afwijkingsregels

In deze regels is als eerste de op grond van vaste jurisprudentie vereiste algemene afwijking in de vorm van de zogenaamde 'toverformule' opgenomen. Bij een omgevingsvergunning moet van het gebruiksverbod worden afgeweken, indien strikte toepassing zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, welke niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Daarnaast wordt in deze regels de bevoegdheid gegeven om bij een omgevingsvergunning af te wijken van bepaalde in het bestemmingsplan geregelde onderwerpen. Hierbij gaat het om afwijkingsregels die gelden voor alle bestemmingen in het plan. Deze regels zijn niet van toepassing, indien en voor zover er specifieke in de bestemming zelf geregelde afwijkingsregels van toepassing zijn.

Ten slotte zijn de criteria voor de toepassing van deze afwijkingsregels hier opgenomen.

Artikel 16 Algemene wijzigingsregels

Deze regel maakt het mogelijk de bestemmingen 'Groen', 'Tuin', 'Verkeer - Erftoegangsweg', alsmede 'Wonen' onder in deze regel omschreven voorwaarden zodanig te wijzigen dat de situering en de vorm van de in het plan aangegeven bouwvlakken met bijbehorende tuinen, erven, wegen en groenvoorzieningen worden gewijzigd dan wel nieuwe bouwvlakken met bijbehorende tuinen, erven, wegen en groenvoorzieningen worden aangegeven.

Artikel 17 Algemene procedureregels

Hierin wordt de standaardprocedure bij Zwolse bestemmingsplannen voor de voorbereiding van een besluit tot het stellen van een nadere eis beschreven.

Artikel 18 Overige regels

n dit artikel wordt geregeld dat bij een omgevingsvergunning voor het bouwen en/of een omgevingsvergunning voor een wijziging van het gebruik wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid voor motorvoertuigen. Daarbij moet worden voldaan worden aan de parkeeropgave, zoals neergelegd in de “Regeling Parkeernormen 2016”. Indien deze regeling wordt gewijzigd, moet rekening worden gehouden met deze wijziging.

Bij een omgevingsvergunning kan hiervan worden afgeweken, indien anderszins in voldoende ruimte kan worden voorzien. Ten slotte kan bij een omgevingsvergunning worden afgeweken in bijzondere omstandigheden, onder andere op basis van criteria van de “Regeling Parkeernormen 2016”

4.5 Overgangs- en slotregels

Artikel 19 Overgangsrecht

Het overgangsrecht is vastgelegd in de vorm zoals in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is voorgeschreven.

Tevens is een hardheidsclausule opgenomen in de vorm van persoonsgebonden overgangsrecht op de wijze zoals door de regering bij de totstandkoming van het Bro werd aanbevolen.

Artikel 20 Slotregel

Als laatste wordt de slotregel opgenomen. Deze regel bevat zowel de aanhalingstitel van het plan, de aanhalingstitel van de regels van het plan als de vaststellingsregel van het plan.

4.6 Handboek

Dit bestemmingsplan is vervaardigd conform de richtlijnen van het 'Handboek bestemmingsplannen Zwolle' versie 21.

Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid

5.1 Economische uitvoerbaarheid

Inleiding

Indien sprake is van een of meerdere aangewezen bouwplannen in de zin van artikel 6.2.1 Besluit ruimtelijke ordening, (hierna “een aangewezen bouwplan”), in combinatie met een bestemmingsplan, wijzigingsplan, projectuitvoeringsbesluit of omgevingsvergunning is de afdeling 6.4 van de Wet ruimtelijke ordening (Grondexploitatiewet) van toepassing. Dit houdt in dat de gemeenteraad een exploitatieplan dient vast te stellen tenzij middels gemeentelijke gronduitgifte dan wel, of in combinatie met, een anterieure overeenkomst de kosten in de grondexploitatie anderszins verzekerd zijn en, indien noodzakelijk, er afspraken zijn gemaakt over een tijdvak, fasering en locatie-eisen.

Gronden in eigendom gemeente

Onderhavig bestemmingsplan maakt de realisatie van een woonwijk (ca. 102 woningen) ter plaatse van Oude Mars mogelijk. De gronden waarop deze bouwplannen plaatsvinden zijn eigendom van de gemeente Zwolle. Voor zover er in het onderhavige bestemmingsplan is voorzien in een aangewezen bouwplan is deze gesitueerd op percelen welke in eigendom zijn bij de gemeente en derhalve is het kostenverhaal anderszins verzekerd middels opname in de grondprijs. Daarom hoeft voor het onderhavige bestemmingsplan geen exploitatieplan te worden opgesteld.

In februari 2018 is de gemeenteraad geïnformeerd over het Stedenbouwkundig Plan Oude Mars. Op basis van het Stedenbouwkundig Plan is de grondexploitatie bij de MPV 2018 geactualiseerd en vastgesteld. Vooruitlopend is de raad middels bovengenoemde informatienota op de hoogte gebracht van de consequenties. Deze consequenties passen binnen de huidige reeds door de raad vastgestelde exploitatie Oude Mars bij de MPV 2017 in juni 2017. De kosten en opbrengsten die de ontwikkeling met zich meebrengt zullen worden ondergebracht in de geactualiseerde grondexploitatie, waarin de kosten worden gedekt door de opbrengsten. De kosten bestaan uit verwerving c.a., sloop, sanering, bouw- en woonrijpmaken, groen en bijkomende kosten als voorbereiding en toezicht, planontwikkeling en financieringskosten.

De opbrengsten bestaan uit uitgifte van grond. Alle kosten van het plan worden dus gedekt door grondverkopen van de gemeente.

Conclusie

Op basis van het bovenstaand wordt het bestemmingsplan geacht economisch uitvoerbaar te zijn.

5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

5.2.1 Overleg met de buurt

Tijdens een inloopbijeenkomst op 8 januari 2018 is de aanpassing van het stedenbouwkundig plan gepresenteerd aan de huidige bewoners/kopers van een kavel op de Oude Mars. Het aangepaste plan is (unaniem) ronduit goed ontvangen vanwege de verminderde stedelijke structuur. Ook was er volop begrip voor het toevoegen aan een beperkt aantal kavels in het segment tussen 750 en 1.000 m².

5.2.2 Uitkomsten overleg

Provincie Overijssel

Samenvatting reactie

Binnen het plan worden geen grootschalige ontwikkeling mogelijk gemaakt. Het doel is het herverkavelen van een deel van het gebied de Oude Mars en de actualisatie van het huidige bestemmingsplan. In dit nieuwe plan worden maximaal 2 woningen toegevoegd bovenop de 100 woningen uit het geldende bestemmingsplan, die al onderdeel uitmaken van de harde plancapaciteit. Dit plan is niet in strijd met het provinciale beleid en er is nog voldoende ruimte in de Woonafspraken.

Hiermee is, voor zover het de provinciale diensten betreft, voldaan aan het ambtelijke vooroverleg als bedoeld in het Besluit ruimtelijke ordening

Reactie gemeente

Hier wordt kennis van genomen.

Waterschap Drents Overijsselse Delta

Samenvatting reactie

Het waterschap heeft geen opmerkingen op dit voorontwerpbestemmingsplan.

Reactie gemeente

Hier wordt kennis van genomen.

Gemeente Zwartewaterland

Samenvatting reactie

De gemeente Zwartewaterland heeft geen opmerkingen op dit voorontwerpbestemmingsplan.

Reactie gemeente

Hier wordt kennis van genomen.

Veiligheidsregio IJsselland

Samenvatting reactie

Er zijn geen zaken die relevant zijn voor de (externe) veiligheid. In de directe omgeving van het plangebied zijn geen risicobronnen op het gebied van (externe) veiligheid aanwezig.

Reactie gemeente

Hier wordt kennis van genomen.

BIJLAGEN BIJ DE TOELICHTING

Bijlage 1 Natuurtoets

eco groen

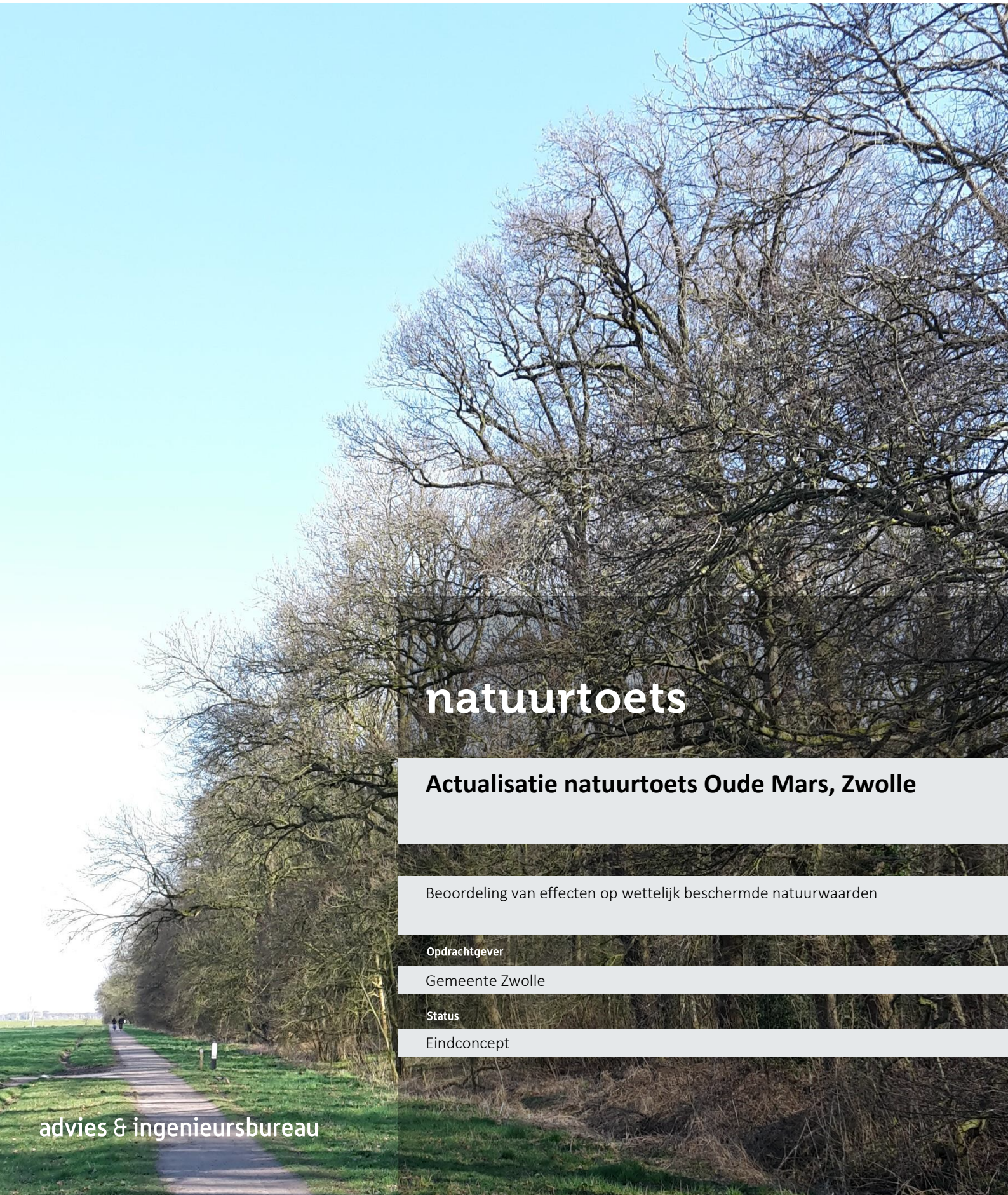

natuurtoets

Actualisatie natuurtoets Oude Mars, Zwolle

Beoordeling van effecten op wettelijk beschermde natuurwaarden

Opdrachtgever

Gemeente Zwolle

Status

Eindconcept

advies & ingenieursbureau

Emmastraat 16
8011 AG Zwolle

T (038) 423 64 64
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Actualisatie natuurtoets Oude Mars, Zwolle

Subtitel

Beoordeling van effecten op wettelijk beschermde natuurwaarden

Projectcode	Datum	Status
17-086	25 oktober 2017	Eindconcept

Auteur(s)

S.E. (Sebastiaan) Kraaijeveld en D.J. (David) Sietses

Tweede lezer

M. (Marco) van der Sluis

Opdrachtgever

Gemeente Zwolle

© Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

Kraaijeveld, S.E. en D.J. Sietses (2017). Actualisatie natuurtoets Oude Mars, Zwolle. Beoordeling van effecten op wettelijk beschermde natuurwaarden. Rapport 17-086. Ecogroen bv Zwolle.

Inhoud

Samenvatting 1

1. Inleiding 3
1.1 Aanleiding en doelstelling 3
1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkelingen 3
1.3 Leeswijzer 4

2. Toetsingskader en onderzoeksmethode 5
2.1 Wettelijk kader 5
2.2 Onderzoeksmethode 6

3. Gebiedsbescherming 9
3.1 Natura 2000 9
3.2 Natuurnetwerk Nederland 14

4. Soortbescherming 15
4.1 Flora 15
4.2 Zoogdieren 15
4.3 Broedvogels 18
4.4 Amfibieën 19
4.5 Dagvlinders 20
4.6 Overige soortgroepen 20

5. Geraadpleegde bronnen 21

Bijlagen

Bijlage 1 - Invoer Aerius aanlegfase
Bijlage 2 - Berekening Aerius: aanlegfase
Bijlage 3 - Berekening Aerius: gebruiksfase
Bijlage 4 Verspreidingskaart Gewone dwergvleermuis

Samenvatting

Inleiding

In opdracht van Gemeente Zwolle heeft Ecogroen BV een natuurtoets uitgevoerd ten behoeve van de actualisatie van het Bestemmingsplan 'Oude Mars'. Het onderzoek betreft een actualisatie van onderzoek dat in 2007 en 2008 is uitgevoerd (Ruiter 2007 & Schouten 2008).

Het voornemen gaat mogelijk gepaard met effecten op beschermde natuurwaarden. Ecogroen heeft beoordeeld of het voornemen conflicteert met de wettelijke- en beleidsmatige bescherming van natuurwaarden. Voorliggend rapport beschrijft de methodiek en het resultaat van het uitgevoerde onderzoek.

Huidige situatie en voorgenomen ontwikkelingen

Het plangebied bevat de percelen rondom boerderij de Oude Mars en wordt begrensd door de wijk Gerenbroek, de Wijheseweg en Landgoed Zandhove. In het plangebied zijn inmiddels 27 woningen gebouwd/ in aanbouw. Daarnaast is boerderij De Oude Mars gerestaureerd en omgevormd tot o.a. zorgboerderij, opvanglocatie en theehuis. Verder zijn groenstructuren en recreatievoorzieningen (o.a. wandelpaden) aangelegd.

De plannen bestaan uit de realisatie van 73 woningen in de komende 10 jaar. Hiervoor zal de bebouwing aan De Mars 27 (erf in het zuidelijk van het plangebied) verwijderd worden.

Gebiedsbescherming

- Het project heeft geen negatieve effecten op instandhoudingsdoelen voor Natura 2000-gebieden tot gevolg. Specifiek is hiervoor een AERIUS-modelberekening uitgevoerd om mogelijke negatieve effecten door stikstof tijdens de aanleg -en gebruiksfase inzichtelijk te maken;
- Het plangebied maakt geen onderdeel uit van NNN. Vervolgstappen ten aanzien van NNN zijn niet aan de orde.

Soortbescherming

- In bebouwing in het plangebied en het aangrenzende bos van Landgoed Zandhove zijn vaste verblijfplaatsen van vleermuizen te verwachten. Als gevolg van de geplande werkzaamheden gaat alleen een paarverblijfplaats van Gewone dwergvleermuis in de woning op perceel De Mars 27 verloren. Overige verblijfplaatsen blijven behouden en of zullen niet aangetast worden door de plannen;
- In het plangebied broeden Kerkuil en mogelijk ook Huismus in boerderij De Oude Mars. Daarnaast broeden Ransuil, Buizerd en Sperwer in het aangrenzende Landgoed Zandhove. Nestlocaties gaan niet verloren als gevolg van de plannen. Ook zal geen onmisbaar foerageergebied verloren gaan;
- In het plangebied zijn enkele algemeen voorkomende broedvogels van ruigte en struweel aangetroffen en of te verwachten;

- Enkele te behouden bosschages met Sleedoorn zijn potentieel geschikt als leefgebied voor Sleedoornpage. De soort is overigens niet aangetroffen. Overige beschermde dagvlinders worden niet in het plangebied verwacht;
- In het plangebied zijn geen flora, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden (zonder vrijstelling) aangetroffen of te verwachten die bescherming genieten binnen de provincie Overijssel.

Conclusie

- Natuurwetgeving staat vaststelling van het bestemmingsplan niet in de weg. Er is weliswaar ontheffing Wet natuurbescherming nodig voor het verwijderen van een paarverblijfplaats van Gewone dwergvleermuis in de bebouwing van De Mars 27, maar dit betreft een veelvoorkomende situatie waarvoor in vrijwel alle gevallen ontheffing wordt verleend. In deze situatie zijn eenvoudig passende maatregelen nemen om aanwezige vleermuizen te ontzien en daarnaast zijn vervangende verblijfplaatsen aan te brengen in één van de woningen die nog gebouwd gaan worden;
- Voor vliegroutes van vleermuizen is van belang dat verstoring door licht op de bosrand van Landgoed Zandhoeve voorkomen wordt. Advies is om de aanlegwerkzaamheden uit te voeren in de overwinteringsperiode van december tot en met maart, waarin vleermuizen minder actief zijn. Buiten deze periode is - zowel tijdens de aanleg- en gebruiksfase - lichtverstoring te voorkomen door lichtbronnen af te schermen in de richting van de bosrand of gebruik te maken van lichtbronnen die alleen de grond verlichten;
- Werkzaamheden die broedbiotopen van alle aanwezige vogels beschadigen dienen te allen tijde voorkomen te worden. Dit is voor de meeste soorten mogelijk door gefaseerd te werken en de uitvoering in elk geval op te starten in de periode voor half maart en na eind juli of het onderzoeksgebied te controleren op broedende vogels en nesten binnen de invloedsfeer van de plannen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd, maar is het van belang of nesten of eieren van broedvogels worden beschadigd of vernield, ongeacht de datum.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

In opdracht van Gemeente Zwolle heeft Ecogroen BV een natuurtoets uitgevoerd ten behoeve van de actualisatie van het Bestemmingsplan 'Oude Mars'. Het onderzoek betreft een actualisatie van onderzoek dat in 2007 en 2008 is uitgevoerd (Ruiter 2007 & Schouten 2008).

Het voornemen gaat mogelijk gepaard met effecten op beschermde natuurwaarden. Ecogroen heeft beoordeeld of het voornemen conflicteert met de wettelijke- en beleidsmatige bescherming van natuurwaarden. Voorliggend rapport beschrijft de methodiek en het resultaat van het uitgevoerde onderzoek.

1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkelingen

Het plangebied bevat de percelen rondom boerderij de Oude Mars en wordt begrensd door de wijk Gerenbroek, de Wijheseweg en Landgoed Zandhove (zie figuur 1.1). In het plangebied zijn inmiddels 27 woningen gebouwd/ in aanbouw. Daarnaast is boerderij De Oude Mars gerestaureerd en omgevormd tot o.a. zorgboerderij, opvanglocatie en theehuis. Verder zijn groenstructuren en recreatievoorzieningen (o.a. wandelpaden) aangelegd.

Figuur 1.1 Omlijning van plangebied (rode contouren).

De plannen bestaan uit de realisatie van 73 woningen in de komende 10 jaar. Hiervoor zal de bebouwing aan De Mars 27 (erf in het zuidelijk van het plangebied) verwijderd worden.

1.3 Leeswijzer

Het kader waarbinnen de natuurtoets is uitgevoerd en de gebruikte methodiek zijn beschreven in hoofdstuk 2. Op basis van de verzamelde informatie volgt een korte beschrijving van te verwachten effecten op beschermde gebieden (hoofdstuk 3) en beschermde soorten (hoofdstuk 4). Daarnaast is beschreven welke mitigerende (verzachtende of inpassings-) maatregelen nodig zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen.

2. Toetsingskader en onderzoeksmethode

2.1 Wettelijk kader

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (Staatsblad 2016a) regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, soorten en houtopstanden. In dit rapport gaan wij in op de gebiedsbescherming, soortbescherming en houtopstanden. Voor de volledige wettekst van de Wet natuurbescherming verwijzen wij naar: http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2017-01-01. In onderstaand kader 2.1 geven we een samenvatting van de relevante wetteksten.

Kader 2.1 Wet natuurbescherming

Gebiedsbescherming (Natura 2000)

Artikelen 2.1 tot en met 2.12 van de Wet natuurbescherming regelen de bescherming van Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden). Voor Natura 2000-gebieden zijn instandhoudingsdoelen opgesteld voor habitats, soorten, broedvogels en/ of niet-broedvogels. In artikel 2.7 verplicht de Wet natuurbescherming om vooraf te beoordelen of ingrepen / activiteiten in of in de nabijheid van Natura 2000-gebieden significant negatieve effecten kunnen hebben op de voor deze gebieden aangewezen instandhoudingsdoelen. Mocht sprake zijn van (significant) negatieve effecten dan kan het aanvragen van vergunning bij bevoegd gezag (veelal de provincie waarbinnen de ingreep of activiteit plaatsvindt) aan de orde zijn.

Soortbescherming

Artikelen 3.1 tot en met 3.11 van de wet regelen de bescherming van soorten. De bescherming is opgedeeld in vijf categorieën met soorten:

- Vogels met jaarrond beschermde nesten;
- Overige vogels;
- Soorten van de Habitatrichtlijn (bijlage IV) en de Verdragen van Bern (bijlage II) en Bonn (bijlage I);
- Overige soorten die op nationaal niveau beschermd zijn en waarvoor provinciaal geen vrijstelling geldt;
- Overige soorten die op nationaal niveau beschermd zijn, maar waarvoor provinciaal wel een vrijstelling geldt.

Voor vogels geldt dat er twee categorieën zijn: de vogels met jaarrond beschermde nesten (o.a. Huismus, Gierzwaluw en Buizerd) en overige broedvogels. Vogels met jaarrond beschermde nesten hebben een strikte beschermingsstatus binnen de Wet natuurbescherming. Van overige broedvogels zijn hun nesten alleen tijdens de broedseizoen beschermd (periode van nestbouw, eileg, broeden en voeren van de jongen op het nest).

Voor soorten van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn zijn in artikel 3.5 verboden vastgelegd (o.a. verboden om dieren te doden en voortplantings- of rustplaatsen te vernielen) en geldt een strikte beschermingsstatus. Soorten die op nationaal niveau beschermd zijn, kunnen ingedeeld worden in twee categorieën. Provincies mogen besluiten om bepaalde soorten vrij te stellen van bescherming in het kader van ruimtelijke ingrepen, beheer en onderhoud. In de meeste provincies geldt - onder andere voor ruimtelijke ontwikkelingen - een vrijstelling voor een selectie van zoogdieren en amfibieën. Voor de overige soorten gelden vergelijkbare verboden (zie artikel 3.10) als voor soorten van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn en geldt eveneens een strikte beschermingsstatus. Voor overige soorten geldt alleen geen verbod op verstoring.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

De bescherming van het Nationaal natuurnetwerk (NNN; de voormalige EHS) is vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Staatsblad 2016b) en uitgewerkt in provinciale verordeningen en bestemmingsplannen. De bescherming van het NNN staat geheel los van de Wet natuurbescherming.

In het Barro staat dat bij provinciale verordening gebieden moeten worden aangewezen die het Natuurnetwerk Nederland vormen. De ligging van die gebieden wordt geometrisch vastgelegd. Bij provinciale verordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden, regels gesteld omtrent de inhoud van bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. Voor nieuwe ontwikkelingen binnen het NNN, waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan, geldt een 'nee, tenzij'-afweging. Dit houdt kortweg in dat significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet toegestaan is. Regels voor beoordeling van effecten op het NNN zijn vastgelegd in provinciale verordeningen.

2.2 Onderzoeksmethode

Om de aanwezige of te verwachten beschermde waarden binnen de invloedssfeer van de voorgenomen activiteiten in beeld te brengen is gestart met literatuuronderzoek. Hierbij gaan we na of het plangebied binnen of nabij beschermde gebieden ligt en of beschermde soorten bekend zijn in en rondom het plangebied. Wij hebben gebruik gemaakt van beschikbare bronnen als voorgaande onderzoeken, verspreidingsatlassen, NDFF en provinciale kaartviewers (zie Geraadpleegde bronnen, hoofdstuk 5).

Quickscan

De verzamelde informatie uit het literatuuronderzoek vormt de basis voor het veldbezoek (quickscan) dat op 10 maart 2017 is uitgevoerd. Het plangebied en de directe omgeving (een zone van 20 meter rondom het plangebied) is onderzocht door een ecoloog van Ecogroen. Tijdens het veldbezoek is aandacht besteed aan beschermde soorten van de Wet natuurbescherming en mogelijke relaties tussen het onderzoeksgebied en omliggende gebieden (o.a. Landgoed Zandhove).

Tijdens het veldonderzoek is in kaart gebracht of (mogelijke) nesten van jaarrond beschermde broedvogels en nesten van Eekhoorn aanwezig zijn in bomen in en in de nabijheid van het plangebied. Daarnaast zijn bomen gecontroleerd op hun geschiktheid als vaste verblijfplaats voor vleermuizen en Boommarter (holten). Bebouwing van De Mars 27 is aan de binnen- en buitenzijde geïnspecteerd op potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen en Steenmarter en jaarrond beschermde nesten van soorten als Gierzwaluw, Steenuil, Kerkuil en Huismus.

Op basis van het uitgevoerde literatuuronderzoek en het veldbezoek is beoordeeld welke soorten (mogelijk) aanwezig zijn en is bepaald of het plangebied gelegen is in of nabij beschermde gebieden. Vervolgens is op basis van de geplande ingrepen bepaald welke effecten kunnen optreden op beschermde soorten en gebieden. Indien sprake is van negatieve effecten is advies gegeven over te nemen vervolgstappen.

Aanvullend onderzoek Huismus

Uit de quickscan is naar voren gekomen dat aanvullend onderzoek noodzakelijk is naar Huismus. Het onderzoek heeft zich specifiek gericht om perceel De Mars 27, aangezien de hier aanwezige bebouwing verwijderd wordt. Het aanvullend onderzoek naar Huismus heeft zich gericht op het vaststellen van nestlocaties en is uitgevoerd volgens de richtlijnen uit de soortenstandaard van Huismus (RvO 2014). Conform de soortenstandaard zijn twee veldbezoeken uitgevoerd in de periode 1 april tot en met 15 mei met een

tussenperiode van minimaal 10 dagen. De veldbezoeken zijn uitgevoerd in de ochtenduren op 3 mei en 15 mei 2017 met gunstige weersomstandigheden (zon en weinig wind).

Aanvullend onderzoek vleermuizen

Uit de quickscan is naar voren gekomen dat aanvullend onderzoek noodzakelijk was naar vleermuizen. Het onderzoek heeft zich specifiek gericht om perceel De Mars 27, aangezien de hier aanwezige bebouwing verwijderd wordt. Dit onderzoek is conform het vleermuisprotocol (Vleermuisvakberaad 2017) uitgevoerd.

Onderzoek kraamverblijfplaatsen (en zomerverblijfplaatsen)

Voor het inventariseren van kraamverblijfplaatsen van vleermuizen zijn twee bezoeken uitgevoerd in de periode 15 mei -15 juli, met minimaal 10 dagen tussen beide bezoeken.

Het onderzoek naar kraamverblijfplaatsen is gestart met een avondbezoek op 23 juni 2017, waarbij gelet is op uitvliegende en rondvliegende vleermuizen. Tijdens het ochtendbezoek op 4 juli 2017 is aan het begin van het bezoek gelet op middernachtzwermen van Gewone dwergvleermuis, een aanwijzing voor belangrijke winterverblijfplaats van de soort. Naarmate het lichter wordt, keren vleermuizen terug naar hun kraam- of zomerverblijfplaats, maar voordat ze naar binnen gaan cirkelen ze vaak minutenlang rond de ingang van hun verblijfplaats. Dit zogenoemde *zwermen* wijst op een verblijfplaats. Aan de hand van het aantal invliegende dieren is vervolgens de grootte van een eventueel aanwezige kraam- of zomerverblijfplaats bepaald.

Onderzoek paarverblijfplaatsen/baltsterritoria (en zomerverblijfplaatsen)

In de paarperiode (15 augustus tot en met 1 oktober) heeft onderzoek plaatsgevonden naar baltsterritoria (van rondvliegende baltsende exemplaren). Ook bij deze bezoeken zit er minimaal 10 dagen tussen beide bezoeken.

Gestart is met een avondbezoek op 16 augustus 2017, waarbij rondvliegende en vooral baltsende exemplaren in beeld zijn gebracht. Het bezoek geeft inzicht in welk deel van het plangebied paarverblijfplaatsen aanwezig kunnen zijn en dit vergemakkelijkt het zoeken naar paarverblijfplaatsen tijdens het later uit te voeren ochtendbezoek. Tijdens het avondbezoek is vanaf een uur na zonsondergang tot circa vier uur na zonsondergang gepost bij de bebouwing, waarbij in de piek van de roepactiviteit het plangebied minimaal 2 keer bezocht is. Vooral rond middernacht is ook gelet op middernachtzwermen van Gewone dwergvleermuis.

Het tweede en derde bezoek zijn uitgevoerd in de ochtenduren op 30 augustus en 19 september 2017 van ca. 4.00 tot 6.30 uur. Tijdens de ochtendbezoeken is het plangebied systematisch doorkruist. Aan het begin van het bezoek is gelet op middernachtzwermen van Gewone dwergvleermuis. Naarmate het lichter wordt, keren vleermuizen terug naar hun paar- of zomerverblijfplaats, maar voordat ze naar binnen gaan cirkelen ze vaak minutenlang rond de ingang van hun verblijfplaats. In het geval van een paarverblijfplaats wordt daarbij ook luidkeels gebaltst.

Het bezoek op 19 september 2017 is door 2 personen uitgevoerd en de overige bezoeken door 1 persoon. Alle bezoeken zijn onder gunstige weersomstandigheden uitgevoerd (zie tabel 3.1).

Tabel 2.1 Veldbezoeken vleermuizen

Bezoek	Waarnemer	Moment v/d dag	Datum	Weersomstan-digheden	Accent soort-groep
1	Piet Schermerhorn	Avond	23 juni 2017	Half bewolkt, droog 20°C	Vleermuizen
2	Piet Schermerhorn	Ochtend	4 juli 2017	Helder, droog 14°C	Vleermuizen
3	Janneke Lindenholz	Avond	16 augustus 2017	Half bewolkt, droog, 20°C	Vleermuizen
4	Piet Schermerhorn	Ochtend	30 augustus 2017	Bewolkt, droog, 17 °C	Vleermuizen
5	Piet Schermerhorn Adriaan de Gelder	Ochtend	19 september 2017	Bewolkt, droog 10°C	Vleermuizen

3. Gebiedsbescherming

3.1 Natura 2000

Ligging ten opzichte van beschermde gebieden

Het plangebied ligt buiten niet binnen de begrenzing van Natura 2000-gebieden. Natura 2000-gebieden Rijntakken, Veluwe en Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht liggen alle op minimaal 2 kilometer afstand van het plangebied (zie figuur 3.1). Genoemde gebieden zijn alle aangewezen als Habitat- en Vogelrichtlijngebied.

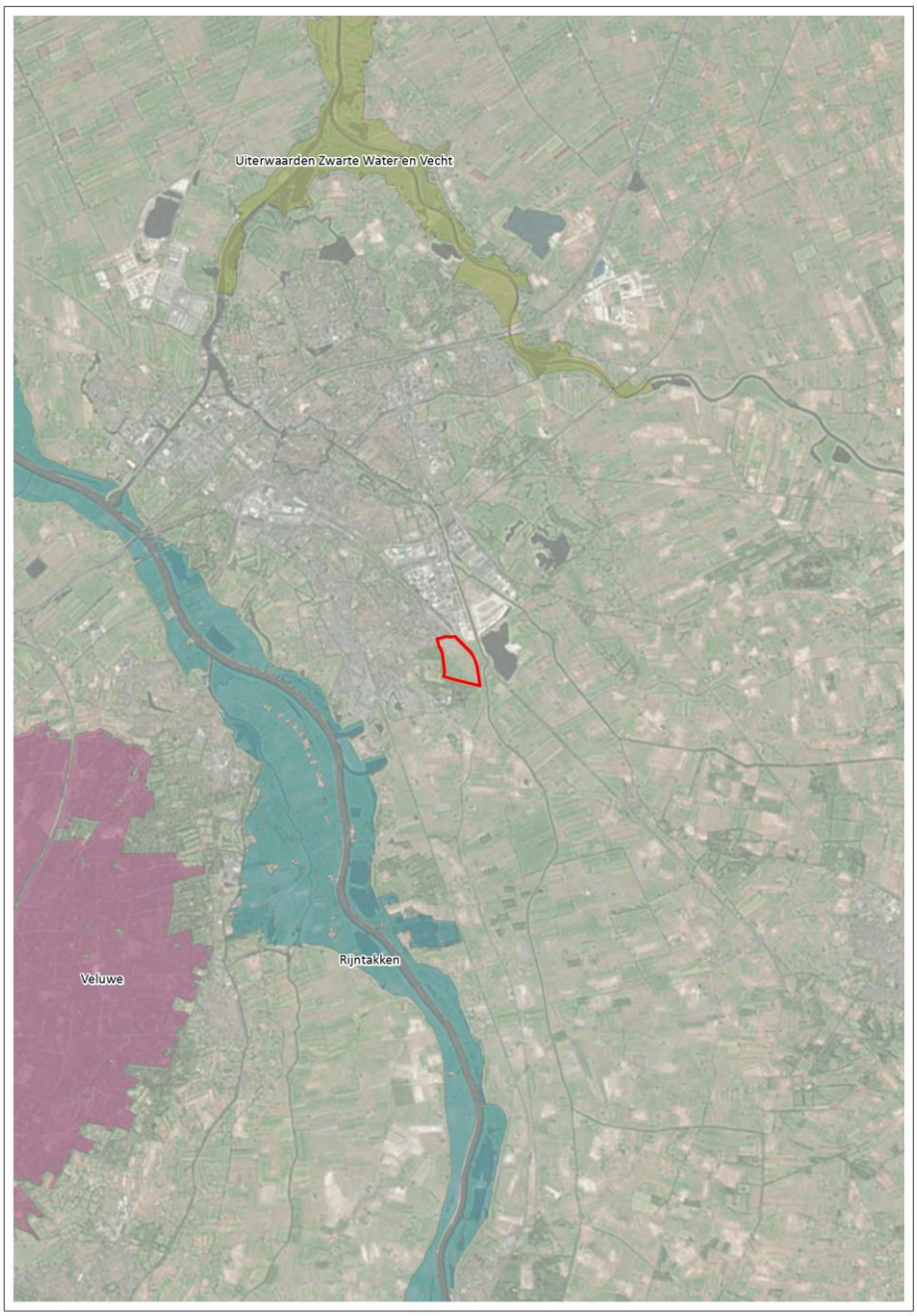

Figuur 3.1 Locatie van De Mars (rood omlijnd) ten opzichte van Natura 2000-gebieden.

Natuurwaarden in betrokken beschermde gebieden

Natura 2000-gebied Rijntakken

Het Natura 2000-gebied Rijntakken is aangewezen als speciale beschermingszone onder de Habitat- en Vogelrichtlijn voor 11 (sub)habitattypen, 11 habitatsoorten, 12 broedvogelsoorten en 26 niet broedvogels (zie tabel 3.1).

Tabel 3.1 Beschermde waarden voor Natura 2000-gebied Rijntakken. Bron: Ministerie van EZ 2017

Habitattypen		A249	Oeverzwaluw
H3150	Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	A272	Blauwborst
H3260B	Beken en rivieren met waterplanten (grote fonteinkruiden)	A298	Grote karekiet
H3270	Slikkige rivieroevers	Niet-broedvogels	
H6120	*Stroomdalgraslanden	A005	Fuut
H6430A	Ruigten en zomen (moerasspirea)	A017	Aalscholver
H6430C	Ruigten en zomen (droge bosranden)	A037	Kleine Zwaan
H6510A	Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver)	A038	Wilde Zwaan
H6510B	Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (grote vossenstaart)	A039b	Toendrarietgans
H91E0A	*Vochtige alluviale bossen (zachthoutooibossen)	A041	Kolgans
H91E0B	*Vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen)	A043	Grauwe Gans
H91F0	Droge hardhoutooibossen	A045	Brandgans
Habitatsoorten		A048	Bergeend
H1095	Zeeprik	A050	Smient
H1099	Rivierprik	A051	Krakeend
H1102	Elft	A052	Wintertaling
H1106	Zalm	A053	Wilde eend
H1134	Bittervoorn	A054	Pijlstaart
H1145	Grote modderkruiper	A056	Slobeend
H1149	Kleine modderkruiper	A059	Tafeleend
H1163	Rivierdonderpad	A061	Kuifeend
H1166	Kamsalamander	A068	Nonnetje
H1318	Meervleermuis	A125	Meerkoet
H1337	Bever	A130	Scholekster
Broedvogels		A140	Goudplevier
A004	Dodaars	A142	Kievit
A017	Aalscholver	A151	Kemphaan
A021	Roerdomp	A156	Grutto
A022	Woudaapje	A160	Wulp
A119	Porseleinhoen	A162	Tureluur
A122	Kwartelkoning		
A153	Watersnip		
A197	Zwarte Stern		
A229	IJsvogel		

Natura 2000-gebied Veluwe

Het Natura 2000-gebied Veluwe is aangewezen als speciale beschermingszone onder de Habitat- en Vogelrichtlijn voor 18 (sub)habitattypen, 7 habitatsoorten en 10 broedvogelsoorten (zie tabel 3.2).

Tabel 3.2 Beschermde waarden voor Natura 2000-gebied Veluwe (Min. EZ 2014)

Habitattypen		Habitatsoorten	
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	H1042	Gevlekte witsnuitlibel
H2320	Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	H1083	Vliegend hert
H2330	Zandverstuivingen	H1096	Beekprik
H3130	Zwakgebufferde vennen	H1163	Rivierdonderpad
H3160	Zure vennen	H1166	Kamsalamander
H3260A	Beken en rivieren met waterplanten (waterranonkels)	H1318	Meervleermuis

H4010A	Vochtige heiden (hogere zandgronden)	H1831	Drijvende waterweegbree
H4030	Droge heiden	Broedvogels	
H5130	Jeneverbesstruwelen	A072	Wespendief
H6230	Heischrale graslanden	A224	Nachtzwaluw
H6410	Blauwgraslanden	A229	IJsvogel
H7110B	Actieve hoogvenen (heideveentjes)	A233	Draaihals
H7140A	Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	A236	Zwarte Specht
H7150	Pioniervegetaties met snavelbiezen	A246	Boomleeuwerik
H7230	Kalkmoerassen	A255	Duinpieper
H9120	Beuken-eikenbossen met hulst	A276	Roodborsttapuit
H9190	Oude eikenbossen	A277	Tapuit
H91E0C	Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	A338	Grauwe Klauwier

Natura 2000-gebied Uiterwaarden Zwarte water en Vecht

Het Natura 2000-gebied Veluwe is aangewezen als speciale beschermingszone onder de Habitat- en Vogelrichtlijn voor 7(sub)habitattypen, 2 habitatsoorten en 5 vogelsoorten en 8 niet broedvogelsoorten (zie tabel 3.3).

Tabel 3.3 Beschermde waarden voor Natura 2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht (Min. EZ 2013)

Habitattypen		A119	Porseleinhoen
H3150	Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	A122	Kwartelkoning
H6120	Stroomdalgraslanden	A197	Zwarte Stern
H6410	Blauwgraslanden	A298	Grote karekiet
H6430A	Ruigten en zomen (moerasspirea)	Niet- broedvogels	
H6510A	Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver)	A037	Kleine zwaan
H6510B	Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (grote vossenstaart)	A041	Kolgans
H91F0	Droge hardhoutooibossen	A050	Smient
Habitatsoorten		A051	Krakeend
H1134	Bittervoorn	A054	Pijlstaart
H1149	Kleine modderkruiper	A056	Slobeend
Broedvogels		A125	Meerkoet
A021	Roerdomp	A156	Grutto

Mogelijke effecten

Op basis van de effectenindicator (Ministerie van EZ 2016), de activiteit (§1.2), de afstand tot beschermd gebieden (figuur 3.1) en expert judgement zijn alleen effecten als gevolg een toename van stikstof relevant. Stikstofdepositie kan leiden tot vermesting en verzuring van hiervoor gevoelige vegetaties. Het plan leidt tot een hogere uitstoot van stikstof (verkeersbewegingen en CV's van woningen) ten opzichte van het bestaand gebruik en daarmee mogelijk tot een hogere stikstofdepositie op hiervoor gevoelige habitattypen binnen omliggende Natura 2000-gebieden.

In de hierna volgende paragraaf wordt beoordeeld of een eventuele toename van de stikstofdepositie kan leiden tot significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen voor Natura 2000-gebieden.

Effectbeoordeling toename stikstofuitstoot

Programma Aanpak Stikstof

Op 1 juli 2015 is het Programma Aanpak Stikstof (PAS) in werking getreden. Dit programma heeft als doel om effecten van stikstofdepositie op beschermde natuurwaarden weg te nemen door:

- de emissies van stikstof (ammoniak en stikstofoxiden) te verminderen (bronmaatregelen) en
- door (herstel)maatregelen te nemen in de Natura 2000-gebieden.

Met het PAS is zodoende voor projecten ontwikkelingsruimte gecreëerd. Het model AERIUS is ontwikkeld om de depositie van stikstof (N) te berekenen en te bepalen of er (voldoende) ontwikkelruimte beschikbaar is. Voor (bestemmings)plannen kan geen ontwikkelingsruimte worden aangevraagd, aangezien voor plannen geen vergunning- of meldingsplicht geldt. Wel dient voor vaststelling van het plan het effect van het plan op beschermde natuur in beeld te zijn gebracht. Het PAS biedt daarvoor handvaten om aan te tonen of uitvoering van een vast te stellen (bestemmings)plan strijdig kan zijn met de Wet natuurbescherming. Daarom is voor de beoordeling van de uitvoerbaarheid van het plan in beeld gebracht óf er sprake is van een toename aan stikstofdepositie en zo ja, of voldoende ontwikkelingsruimte beschikbaar is.

Het PAS gaat uit van drie grenswaarden, te weten 0,05, 1 en 3 mol N/ha/jaar. Een depositie lager dan 0,05 mol N/ha/jaar wordt als verwaarloosbaar gezien: vervolgstappen ten aanzien van stikstof zijn dan niet nodig. Voor een depositie hoger dan 3 mol N/ha/jaar is in de meeste provincies geen ontwikkelruimte beschikbaar. Het project of de activiteit dient in dat geval te worden aangepast. Voor een depositie tot 3 mol N/ha/jaar is ontwikkelruimte beschikbaar. Om hiervan gebruik te maken is melding of vergunning nodig:

- bij een depositie >1 – 3 mol N/ha/jaar moet ontwikkelruimte worden vastgelegd via een toestemmingsbesluit (vergunningprocedure);
- bij een depositie <1 mol N/ha/jaar kan worden volstaan met een melding via AERIUS.

De tweede optie (melding in AERIUS) is voor diverse Natura 2000-gebieden vervallen, omdat geen of nog maar weinig ontwikkelruimte beschikbaar is. Voor projecten met effecten op dergelijke gebieden kan alleen nog ontwikkelruimte worden aangevraagd via een toestemmingsbesluit (vergunningplicht vanaf een bijdrage >0,05 mol N/ha/jaar). Voor de Natura 2000-gebieden Rijntakken en Veluwe is de grenswaarde op 17 maart 2017 verlaagd (Pas.bij12.nl). Hier geldt zodoende vergunningplicht in het geval de depositie als gevolg van het plan meer dan 0,05 mol N/ha/jaar bedraagt. Voor Natura 2000 gebied Uiterwaarden Zwarte Water & Vecht is de grenswaarde niet verlaagd.

Uitgangspunten AERIUS-berekening

Effecten door toename van stikstofdepositie kunnen ontstaan door zowel de aanleg van de woonwijk als de gebruiksfase ervan. Er zijn twee berekeningen uitgevoerd met AERIUS op 6 juni 2016. Ten eerste is de aanlegfase doorgerekend. Vervolgens is de gebruiksfase berekend. Onderstaand worden de gehanteerde uitgangspunten voor de berekeningen per fase toegelicht.

Aanlegfase:

- Tijdens de aanlegfase worden 73 vrijstaande villa's gerealiseerd. Voor de aanleg van de villa's is aangenomen dat verschillende mobiele werktuigen gebruikt worden. Een graafmachine is 8 uur bezig met het afgraven van de fundering per villa. Voor aan- en afvoer van materialen is aangenomen dat een dumper 8 uur per villa wordt ingezet. Een kraan draait vervolgens twee weken per villa om constructies te plaatsen. Voor de uitstoot van stikstof door vervoersbewegingen van bouwvakkers is rekening gehouden met twee (heen en terug) autobewegingen (licht verkeer) per dag per villa. In bijlage 1 zijn de invoergegevens van Aerius voor de aanlegfase gedetailleerd weergegeven;
- Naast de aanleg van villa's worden ten behoeve van de ontsluiting van de villa's wegen aangelegd. Aangenomen is dat een asfalt afwerkinstallatie en een wals beide 80 uur draaien om de wegen te realiseren (zie ook bijlage 1);
- Omdat De Mars al bouwrijp is gemaakt, is dit niet meegenomen in de berekeningen van de aanlegfase;
- De gemodelleerde verkeersroutes zijn aan de zuidwestelijke rand van het bestemmingsplangebied geprojecteerd, het meest dichtbij de begrenzing van Natura 2000-gebied, zodat uitgegaan wordt van een worstcase benadering (zie AERIUS-resultaat, bijlage 1);
- Het betreft een tijdelijk project (2018-2023), waarbij de totale emissie verdeeld is over 5 jaar;
- AERIUS berekent emissies voor mobiele werktuigen onder andere op basis van brandstofverbruik per stage klasse. Deze gestandaardiseerde klassen zijn afhankelijk van het bouwjaar en het vermogen van het mobiele werktuig en zijn overgenomen uit het Emissiemodel Mobiele Machines (TNO 2009); STAGE I betreft oudere werktuigen (bouwjaar 1999) en STAGE IV betreft relatief nieuwe werktuigen (bouwjaar 2014) (Dieselnet.com). In hetzelfde document van TNO is de mediane levensduur per machine weergegeven. Voor de emissies van de te gebruiken machines is uitgegaan van de gemiddelde emissie van deze stages die binnen de levensduur liggen;
- Er is met de nieuwste versie van Aerius gerekend (d.d. 6 juni 2017).

Gebruiksfase:

- Voor de emissie van stikstof als gevolg van de CV's van de 73 villa's in de gebruiksfase is in Aerius 'vrijstaande woningen' geselecteerd;
- Motorvoertuigen per woning per etmaal: 9 (voor een vrijstaande woning volgens CROW 2012);
- De gemodelleerde verkeersroutes zijn aan de zuidwestelijke rand van het bestemmingsplangebied geprojecteerd, het meest dichtbij de begrenzing van Natura 2000-gebied, zodat uitgegaan wordt van een worstcase benadering (zie AERIUS-resultaat, bijlage 1);
- Verkeerszwaarte: 100% licht verkeer (personenauto's);
- Het plan is doorgerekend voor het jaar 2027. Dit betreft een worstcase scenario, omdat de totale realisatie langer in beslag zal nemen. Er is met de nieuwste versie van Aerius gerekend (d.d. 6 juni 2017)

Conclusie

Uit de berekening met AERIUS blijkt dat zowel de aanleg- als de gebruiksfase niet leidt tot rekenresultaten in Natura 2000-gebieden die hoger zijn dan de drempelwaarde (0,05 mol N/ha/jaar) zijn (zie bijlage 2 en 3).

Geconcludeerd wordt dat stikstofdepositie als gevolg van uitvoering van het plan niet leidt tot een negatief effect op instandhoudingsdoelen voor habitattypen binnen Natura 2000-gebied. Een melding of ver-

gunning Natuurbeschermingswet is in het kader van de PAS niet aan de orde. Dit betekent dat het aspect stikstof (N) in het kader van de Natuurbeschermingswet geen belemmering vormt voor het vaststellen van het bestemmingsplan.

3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt aan de rand van het stedelijk gebied van Zwolle en op circa 2,0 kilometer van het dichtstbijzijnde NNN onderdeel, in Overijssel nog EHS geheten. De provinciale regels van Overijssel over de EHS gelden alleen voor gronden binnen het EHS. De nee, tenzij afweging is daarom niet aan de orde. Als gevolg van recente jurisprudentie (201509359/1/R1) is het wel nodig - in het kader van goede ruimtelijke ordening - te waarborgen dat een plan de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS niet aantast. Goede ruimtelijke ordening houdt in dat naastgelegen functies elkaar niet mogen hinderen.

Vanwege de tussenliggende infrastructuur en de afstand van het plangebied tot de EHS (circa 2 km) heeft de geplande ontwikkeling geen direct negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden. De rust, donkerte, openheid landschap, de kwaliteit van de bodem, water en lucht, waterhuishouding, oppervlakte, robuustheid, aaneengeslotenheid en de samenhang van het EHS, worden niet aangetast door de geplande ontwikkeling.

In het kader van goede ruimtelijke ordening is er geen sprake van aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS. Het nemen van vervolgstappen is niet aan de orde

4. Soortbescherming

4.1 Flora

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten of plantensoorten van de Rode Lijst aangetroffen. Op basis van de aangetroffen soortensamenstelling, de terreingesteldheid en bekende verspreidingsgegevens (NDFF 2017) worden deze soorten ook niet verwacht. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van de soortgroep flora is niet aan de orde.

4.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Het leefgebied van de in artikel 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV) beschermde vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden (zie ook kader 4.1). Hieronder worden deze onderdelen nader beschreven.

Kader 4.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen
Verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamverblijven / zomerverblijven, baltslocaties / paarverblijven en winterverblijven. Verstoring, beschadiging, vernietiging of het verwijderen van deze verblijfplaatsen is verboden.

Vliegroutes
Voor oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaatsen en foerageergebieden gebruiken vleermuizen veelal jarenlang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Foerageergebieden
Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water zijn van belang als foerageergebied voor vleermuizen. Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Wet natuurbescherming echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

Verblijfplaatsen

Bebouwing
Tijdens de veldbezoeken op 30 augustus en 19 september 2017 is een baltsend mannetje Gewone dwergvleermuis waargenomen rond de woning. Het dier bleef doorvliegen tot het vrijwel licht was. De exacte invliegplek is niet bekend, maar vermoedelijk is het dier ingevlogen aan de zuidgevel van de woning (zie bijlage 4). Hier is namelijk ook zwermgedrag waargenomen, waarbij de vierde pan vanaf de dakgoot werd aangetikt.

Boerderij Oude Mars blijft in de huidige staat gehandhaafd, zodat mogelijk hier aanwezige verblijfplaatsen niet aangetast worden. Voor het wegnemen of verstoren van de paarverblijfplaats van Gewone dwerg-

vleermuis is het aanvragen van ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming (of verklaring van geen bedenkingen[1]) noodzakelijk. Hierbij is van belang dat de functionele leefomgeving van de aanwezige vleermuizen niet in gevaar komt. Het is noodzakelijk om de volgende acties te ondernemen:

- Als onderbouwing van de ontheffingsaanvraag dient een activiteitenplan opgesteld te worden waarin duidelijk wordt welke functie het plangebied heeft voor vleermuizen, welke effecten optreden en op welke wijze effecten voorkomen worden. De looptijd van een ontheffing Wet natuurbescherming is maximaal 20 weken;
- Bij de planning van de sloop dient rekening gehouden te worden met de seizoensactiviteit van vleermuizen om verstoring in de meest kwetsbare perioden (kraam-, paar- en of overwinteringsperiode) te voorkomen. De meest geschikte periode voor het uitvoeren van de sloopwerkzaamheden is begin oktober-begin november en eind maart-begin april (weersafhankelijk);
- Voorafgaand aan de sloop is het noodzakelijk om de bebouwing ongeschikt te maken voor vleermuizen door tochtgaten te maken. Hiervoor zijn verschillende manieren zoals het maken van gaten in muren, verwijderen van kozijnen en het verwijderen van dakpannen. Met een controle kan vervolgens gecheckt worden of de vleermuizen daadwerkelijk vertrokken zijn;
- Ter vervanging van de te verwijderen verblijfplaatsen dienen vervangende verblijfplaatsen te worden gerealiseerd. In deze situatie is het mogelijk om te onderbouwen dat in de nieuwbouwwoningen geschikte alternatieve verblijfplaatsen aanwezig zijn;
- Bovenstaande maatregelen dienen te worden uitgevoerd in overleg met een vleermuisdeskundige.

Ontheffing voor soorten als Gewone dwergvleermuis wordt bij vrijwel alle aanvragen verleend, waarbij vooral de (on)mogelijkheid om alternatieve voorzieningen aan te brengen bepalend is voor al dan niet verlenen van de ontheffing. Omdat binnen het plangebied nog een groot aantal nieuwe woningen wordt gerealiseerd, zijn ruim voldoende mogelijkheden om vervangende verblijfplaatsen aan te brengen. Daarnaast zijn goede mogelijkheden aanwezig om individuele vleermuizen te ontzien. Op basis van bovenstaande is aangetoond dat er uitzicht is op ontheffing: de Wet natuurbescherming staat vaststelling van het bestemmingsplan niet in de weg ten aanzien van Gewone dwergvleermuis.

<u>Bomen</u>
In het plangebied ontbreken bomen met geschikte holten voor vleermuizen. In de laanstructuren grenzend aan het plangebied zijn wel geschikte holten aangetroffen die mogelijk geschikt zijn als verblijfplaats voor soorten als Rosse vleermuis, een soort waarvan verblijfplaatsen bekend zijn op Landgoed Zandhove (Van der Sluis 2014).

Als gevolg van de geplande ingreep gaan geen bomen met potentiele verblijfplaatsen van vleermuizen verloren. Ook worden tijdens de aanleg- en gebruiksfase van de nieuwbouwwijk geen negatieve effecten verwacht (bijvoorbeeld door gebruik van lichtbronnen) die zorgen dat verblijfplaatsen verstoord worden. Vervolgstappen zijn niet aan de orde voor vleermuizen die verblijfplaatsen in bomen bewonen.

[1] Indien de Wet natuurbescherming aanhaakt in een Omgevingsvergunningprocedure.

Vliegroutes
De bosranden langs het plangebied vormen opgaande lijnvormige elementen die door vleermuizen als Gewone dwergvleermuis worden gebruikt als vliegroute (Schouten 2008). Verwacht wordt dat de functie als vliegroute van deze structuur onveranderd is.

Vleermuizen als Gewone dwergvleermuis zijn gevoelig voor licht op de vliegroute, waardoor het gebruik van licht tijdens de aanleg- en gebruiksfase kan zorgen voor aantasting van de vliegroute. Advies is om de aanlegwerkzaamheden uit te voeren in de overwinteringsperiode van december tot en met maart, waarin vleermuizen minder actief zijn. Buiten deze periode raden wij af om tussen zonsondergang en zonsopkomst uitstralende lichtbronnen naar de vliegroute te plaatsen. Uitstraling wordt voorkomen door lichtbronnen af te schermen in de richting van de bosrand of gebruik te maken van lichtbronnen die alleen de grond verlichten. Ook tijdens de gebruiksfase kan lichtverstoring op vergelijkbare wijze voorkomen worden. Wanneer bovengenoemde adviezen opgevolgd worden, is het aanvragen van ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming niet aan de orde en staat de Wet natuurbescherming vaststelling van het bestemmingsplan voor dit onderwerp niet in de weg.

Foerageergebieden
De bosranden in het plangebied vormen geschikt foerageergebied voor soorten als Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger en Ruige dwergvleermuis (Van der Sluis 2014, NDFF 2017 & Schouten 2008). De bosranden worden daarom gekenmerkt als belangrijk foerageergebied voor vleermuizen. De bosranden worden echter in huidige staat gehandhaafd. Ook zal geen onmisbaar foerageergebied verloren gaan, aangezien in de omgeving voldoende alternatieve foerageergebieden resteren. De voorgenomen plannen geven dan ook geen aanleiding schade te veronderstellen aan onmisbare foerageergebieden van vleermuizen. Vervolgstappen voor foerageergebieden van vleermuizen zijn niet aan de orde.

Overige zoogdieren
Bij overige zoogdieren wordt onderscheid gemaakt in drie categorieën met een verschillende beschermingsregime (zie kader 2.1).

Soorten van Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn
Vaste verblijfplaatsen van soorten die zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn worden op basis van terreinkenmerken, het veldbezoek, en bekende verspreidingsgegevens (van der Sluis, 2014; NDFF 2017) uitgesloten. Vervolgstappen voor deze soorten zijn niet aan de orde.

Nationaal beschermde soorten (zonder provinciale vrijstelling)
Vaste verblijfplaatsen van nationaal beschermde soorten zonder provinciale vrijstelling, zoals Eekhoorn en Steenmarter, worden op basis van terreinkenmerken, het veldbezoek en bekende verspreidingsgegevens (van der Sluis, 2014; NDFF 2017) uitgesloten in het plangebied. Vervolgstappen voor deze soorten zijn niet aan de orde.

Nationaal beschermde soorten (met provinciale vrijstelling)
In het plangebied zijn vaste verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdiersoorten aangetroffen en/of te verwachten. Dit zijn onder andere Egel, Mol, Huisspitsmuis, Bosspitsmuis *spec.*, Bosmuis en Rosse woelmuis. Bij de geplande ingrepen kunnen enkele exemplaren van deze grondgebonden zoogdieren ge-

schaad worden. In voorliggende situatie geldt in de provincie Overijssel automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is.

4.3 Broedvogels

Bij broedvogels wordt onderscheid gemaakt in twee categorieën met een verschillende beschermingsregiem (zie kader 2.1).

Broedvogels met jaarrond beschermde nesten

Huismus
Binnen het plangebied zijn diverse potentiële nestlocaties van Huismus aanwezig in de vorm van ruimtes onder de dakpannen van de gebouwen. Daarnaast is het voorkomen van Huismus bekend uit de omgeving van het plangebied (Van der Sluis 2014 & NDFF 2017).

Gedurende het aanvullende onderzoek naar Huismus zijn geen waarnemingen gedaan op perceel De Mars 27. Nestlocaties van Huismus op dit perceel worden dan ook uitgesloten. Eventueel aanwezige nestlocatie van Huismus in boerderij De Oude Mars blijven gehandhaafd, omdat op dit perceel geen werkzaamheden gepland zijn. Vervolgstappen voor Huismus zijn niet aan de orde.

Kerkuil
Een nestlocatie van Kerkuil bevindt zich in één van de schuren van boerderij De Oude Mars (Van der Sluis 2014). Het omliggende gebied (tot ca. 1 kilometer vanaf de nestlocatie) wordt als foerageergebied door Kerkuil gebruikt.

Doordat de bebouwing van De Oude Mars gehandhaafd blijft, zal de nestlocatie van Kerkuil niet verdwijnen. Ook zal geen onmisbaar foerageergebied verdwijnen, aangezien in de nieuwbouwwijk veel groenstructuren aangelegd zijn die - meer nog dan de oorspronkelijke situatie met landbouwgronden - geschikt zijn als foerageergebied. Vervolgstappen voor Kerkuil zijn dan ook niet aan de orde.

Ransuil, Buizerd en Sperwer
Nestplaatsen van Buizerd, Ransuil en Sperwer bevinden zich op enige afstand van het plangebied in de bospercelen van landgoed Zandhove (van der Sluis 2014). Het omliggende gebied (tot ca. 1 kilometer vanaf de nestlocatie) wordt als foerageergebied door bovengenoemde soorten gebruikt

Als gevolg van de werkzaamheden zullen geen nestlocaties verloren gaan. De meeste nestlocaties van genoemde soorten liggen bovendien op ruime afstand van het plangebied en worden daardoor ook niet verstoord door de geplande werkzaamheden in het plangebied. Ook zal geen onmisbaar foerageergebied verdwijnen, aangezien in de nieuwbouwwijk veel groenstructuren aangelegd zijn die - meer nog dan de oorspronkelijke situatie met landbouwgronden - geschikt zijn als foerageergebied. Vervolgstappen voor Ransuil, Buizerd en Sperwer zijn dan ook niet aan de orde.

Overige soorten met jaarrond beschermde nesten
Op basis van bekende verspreidingsgegevens, terreinkenmerken en het uitgevoerde onderzoek worden overige vogels met jaarrond beschermde nesten niet verwacht in het plangebied. Het nemen van vervolgstappen voor dergelijke soorten is niet aan de orde.

Overige broedvogels

In het plangebied is broedbiotoop aanwezig voor algemene vogelsoorten zoals Kneu, Putter, Boompieper, Vink, Tjiftjaf, Witte kwikstaart, Houtduif en Grasmus.

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen of verstoren. Voor werkzaamheden met schadelijke effecten op broedvogels wordt veelal geen ontheffing verleend, omdat het uitvoeren van de werkzaamheden buiten het broedseizoen over het algemeen een goed alternatief vormt. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, omdat deze per soort en vaak per jaar kan verschillen. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Voor de meeste soorten kan de periode tussen half maart en eind juli worden aangehouden als broedseizoen.

Bij uitvoering van de werkzaamheden in de periodes tussen half februari - half maart en half juli - half november, is het wel van belang om na te gaan of nog bewoonde nesten van de vroeg of laat in het seizoen broedende Houtduif aanwezig zijn binnen het plangebied.

4.4 Amfibieën

Bij amfibieën wordt onderscheid gemaakt in drie categorieën met een verschillende beschermingsregime (zie kader 2.1).

Soorten van Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn

Voortplanting en overwintering van amfibieën die zijn opgenomen op Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn wordt op basis van het veldbezoek, terreinkenmerken en bekende verspreidingsgegevens (NDFF 2017) uitgesloten. Vervolgstappen voor deze soorten zijn niet aan de orde.

Nationaal beschermde soorten (zonder provinciale vrijstelling)

Voortplanting en overwintering van nationaal beschermde amfibieën zonder provinciale vrijstelling wordt op basis van het veldbezoek, terreinkenmerken en bekende verspreidingsgegevens (NDFF 2017) uitgesloten. Vervolgstappen voor deze soorten zijn niet aan de orde.

Nationaal beschermde soorten (met provinciale vrijstelling)

Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater in het plangebied kan voortplanting van nationaal beschermde amfibieën met provinciale vrijstelling worden uitgesloten. Wel zijn enkele algemene soorten zoals Kleine watersalamander, Gewone pad en Bruine kikker overwinterend te verwachten in de strooisellaag onder begroeiing in het plangebied.

Bij de geplande ingrepen kunnen enkele exemplaren van vrijgestelde beschermde amfibieën geschaad worden. In voorliggende situatie automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze amfibieën niet aan de orde is.

4.5 Dagvlinders

Sleedoornpage

In het noordelijk deel van het plangebied zijn tijdens het veldbezoek bosschages aangetroffen met Sleedoorn. Deze bevinden zich in een op het zuiden georiënteerde helling, wat dit deel van het plangebied uitermate geschikt maakt als leefgebied voor Sleedoornpage. Tijdens het veldbezoek zijn echter geen eitjes aangetroffen van Sleedoornpage. Overigens blijven genoemde sleedoornstruwelen in huidige staat gehandhaafd, waardoor ook geen potentieel leefgebied van Sleedoornpage verloren gaat. Vervolgstappen ten aanzien van Sleedoornpage zijn niet aan de orde.

Overige beschermde dagvlinders

Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFF 2017) wordt in het projectgebied geen leefgebied verwacht van overige beschermde dagvlinders uit de Wet natuurbescherming.

4.6 Overige soortgroepen

Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFF 2017) wordt in het projectgebied geen voortplanting of vaste verblijfplaatsen verwacht van overige beschermde soorten uit de Wet natuurbescherming. Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde voor overige soortgroepen (reptielen, vissen en ongewervelden).

5. Geraadpleegde bronnen

Literatuur

Crow (2012). Kencijfers parkeren en verkeersgeneratie. Artikelnummer:317. ISBN:978 90 6628 611 5.

Dienst Regelingen (2009). Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.

Ministerie van EZ (2015). Besluit van de Minister van Economische zaken van 15 oktober 2015, DGAN-PDJNG / 15129301, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna.

Ministerie van I&M (2012). Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte.

Ministerie van EZ (2013). Besluit Natura 2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht.

Ministerie van EZ (2014). Besluit Natura 2000-gebied Veluwe.

Ministerie van EZ (2017). Wijzigingsbesluit Natura 2000-gebied Rijntakken.

Ministerie van LNV (2009). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 28 augustus 2009, 25344, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna.

Provincie Overijssel (2015). Omgevingsverordening Overijssel 2009, geconsolideerde versie, geldend vanaf 21-10-2015.

RVO (2014). Soortenstandaard Huismus *Passer domesticus*. Versie 2.0.

Sluis, M. van der (2014). Faunaonderzoek Zwolle en De Horte 2012-2013. Inventarisatie van zoogdieren, broedvogels, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en sprinkhanen. Rapport 11430. EcoGroen Advies BV, Zwolle.

Staatsblad van het koninkrijk der Nederlanden (2016a). Jaargang 2016, Nr. 34. Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming).

Staatsblad van het koninkrijk der Nederlanden (2016b). Jaargang 2016, Nr. 351. Besluit van 20 september 2016, houdende regels tot wijziging van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening.

TNO (2009). Emissiemodel Mobiele Machines gebaseerd op machineverkopen in combinatie met brandstof Afzet (EMMA). TNO Bouw en Ondergrond, november 2009.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (2017). Zoogdiervereniging, Gegevensautoriteit Natuur en Netwerk Groene Bureaus, Vleermuisprotocol 2017. http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol.

Internet

Dieselnet (2016). European emission standards for engines used in new non-road mobile machinery (www.dieselnet.com/standards/eu/nonroad.php).

Ministerie van EZ (Gebiedendatabase Natura 2000: http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000).

Ministerie van EZ (http://mineleni.nederlandsesoorten.nl).

Ministerie van EZ (2016). (https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/inhoud/nieuwe-natuurwet).

NDFF Uitvoerportaal. Geraadpleegd 14 maart 2017.

Provincie Overijssel (2017). Atlas van Overijssel (http://gisopenbaar.overijssel.nl/viewer/app/atlasvanoverijssel_basis/v1). Geraadpleegd 14 maart 2017.

Provincie Overijssel (2017). (http://www.overijssel.nl/thema's/natuur-en-landschap/wet/).

Ravon.nl (website met soortinformatie over reptielen, amfibieën en vissen).

Bijlagen

Bijlage 1 - Invoer Aerius aanlegfase

Tabel B1.1: Aangenomen stikstofemissiebronnen tijdens de aanlegfase

Bronnr.	**Stikstofdepositiebron**			
1	Graafmachine ontgraven	uur per huis	#huizen	draaiuren/jr
		8	73	**584**
2	Dumper af- en aanvoer	uur per huis	#huizen	draaiuren/jr
		8	73	**584**
3	kraan	uur per huis	#huizen	draaiuren/jr
		16	73	**1168**
4	Asfalt afwerkinstallatie	meter p/d	Meters te asfalteren	draaiuren/jr
		200	2000	**80**
5	Wals	meter p/d	Meters te asfalteren	draaiuren/jr
		200	2000	**80**
6	Auto bouwvakkers	voertuigbewegingen per huis p/d	Aantal huizen	voertuigen per dag
		2	73	**146**

Tabel B1.2: NOx emissies per machine op basis van gemiddelde stageklassen en draaiuren

1 Graafmachine	**W**	**B**	**G**	**EF**	**C**	**E MW (WBZ)**	
STAGE IIIb	100	0,60	584,0	3,30	0,001	116	
STAGE IV	100	0,60	584,0	0,36	0,001	13	
Gemiddeld	100	0,60	584,0	1,83	0,001	**64**	**kg/jr**
2 Dumper 10m3	**W**	**B**	**G**	**EF**	**C**	**E MW (WBZ)**	
STAGE IIIa	75	0,50	584,0	3,30	0,001	72	
STAGE IIIb	75	0,50	584,0	3,30	0,001	72	
STAGE IV	75	0,50	584,0	0,36	0,001	8	
Gemiddeld	75	0,50	584,0	2,32	0,001	**51**	**kg/jr**
3 Kraan (landbouwtrekker)	**W**	**B**	**G**	**EF**	**C**	**E MW (WBZ)**	
STAGE II	200	0,40	1168,0	5,20	0,001	486	
STAGE IIIa	200	0,40	1168,0	3,30	0,001	308	
STAGE IIIb	200	0,40	1168,0	3,30	0,001	308	
STAGE IV	200	0,40	1168,0	0,36	0,001	34	
Gemiddeld	200	0,40	1168,0	3,04	0,001	**284**	**kg/jr**
4 Asfalt afwerkmachine	**W**	**B**	**G**	**EF**	**C**	**E MW (WBZ)**	
1999 - STAGE I	100	0,55	80,0	13,30	0,001	59	
STAGE I	100	0,55	80,0	8,10	0,001	36	
STAGE II	100	0,55	80,0	5,20	0,001	23	
STAGE IIIa	100	0,55	80,0	3,30	0,001	15	
STAGE IIIb	100	0,55	80,0	3,30	0,001	15	
STAGE IV	100	0,55	80,0	0,36	0,001	2	
Gemiddeld	100	0,55	80,0	5,59	0,001	**25**	**kg/jr**
5 Wals	**W**	**B**	**G**	**EF**	**C**	**E MW (WBZ)**	
1999 - STAGE I	50	0,40	80,0	13,30	0,001	21	
STAGE I	50	0,40	80,0	8,10	0,001	13	
STAGE II	50	0,40	80,0	5,20	0,001	8	
STAGE IIIa	50	0,40	80,0	3,30	0,001	5	
STAGE IIIb	50	0,40	80,0	3,30	0,001	5	
STAGE IV	50	0,40	80,0	0,36	0,001	1	
Gemiddeld	50	0,40	80,0	5,59	0,001	**9**	**kg/jr**

Bij de keuze voor 'draaiuren' berekent AERIUS de emissie NO_X met onderstaande formule:

$$E_{MW} = W * B * G * EF * \frac{1}{1000}$$

met:

E_{MW} = Totale emissie NO_X door alle ingevoerde mobiele werktuigen (kg/jaar)
W = Het gemiddelde volle vermogen van dit mobiele werktuig (kW)
B = Het gedeelte van het volle vermogen van dit mobiele werktuig dat daadwerkelijk wordt gebruikt (%)
G = Het aantal uren dat dit mobiele werktuig gemiddeld wordt gebruikt (uren/jaar)
EF = Emissiefactor NO_X (gram/kWh)

Tabel 1.3 Minimale inzet stageklassen op basis van mediane levensduur te gebruiken machines

Stageklasse voertuigen per jaartal (Dieselnet.com)	
1991 – STAGE I	1991 - 1999
STAGE I	1999 - 2001
STAGE II	2001 - 2004
STAGE IIIa	2004 - 2006
STAGE IIIb	2006 - 2013
STAGE IV	2013 - 2014

Machine type	Mediane levensduur (TNO 2009)	minimale inzet stageklasse
Graafmachine (100W)	7	STAGE IIIb
dumper (75W)	10	STAGE IIIa
landbouwtrekker (200W)	12	STAGE II
Asfalt afwerkinstallatie (100W)	19	1991 – STAGE I
Wals (50W)	20	1991 – STAGE I

Bijlage 2 - Berekening Aerius: aanlegfase

AERIUS CALCULATOR

Dit document bevat resultaten van een stikstofdepositieberekening met AERIUS Calculator. U kan dit document gebruiken voor de onderbouwing van depositie onder de drempelwaarde (0.05 mol/ha/j) in het kader van de Wet natuurbescherming, afhankelijk van de door u gekozen rekeninstellingen.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH3) en stikstofoxide (NOx), of één van beide. Hiermee is de depositie van de activiteit berekend en uitgewerkt. Op basis van de gekozen rekeninstellingen zijn de resultaten op Natura 2000-gebieden inzichtelijk gemaakt.

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in de Calculator. Voor meer toelichting verwijzen we u naar de websites pas.bij12.nl, www.aerius.nl en pas.natura2000.nl.

Berekening Situatie 1

- Kenmerken
- Emissie
- Depositie natuurgebieden
- Depositie habitattypen

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: www.aerius.nl en pas.natura2000.nl.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
-	-

Activiteit

Omschrijving
-

Datum berekening	Rekenjaar
06 juni 2017, 13:14	2018

Rekeninstellingen
Berekend voor Wnb.

Tijdelijk project, startjaar	Duur in jaren
2018	5

Totale emissie

	Situatie 1
NOx	1.324,51 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Depositie

Hectare met hoogste project-bijdrage (mol/ha/j)

Natuurgebied	Provincie
-	-

Situatie 1
-

Toelichting

Locatie
Situatie 1

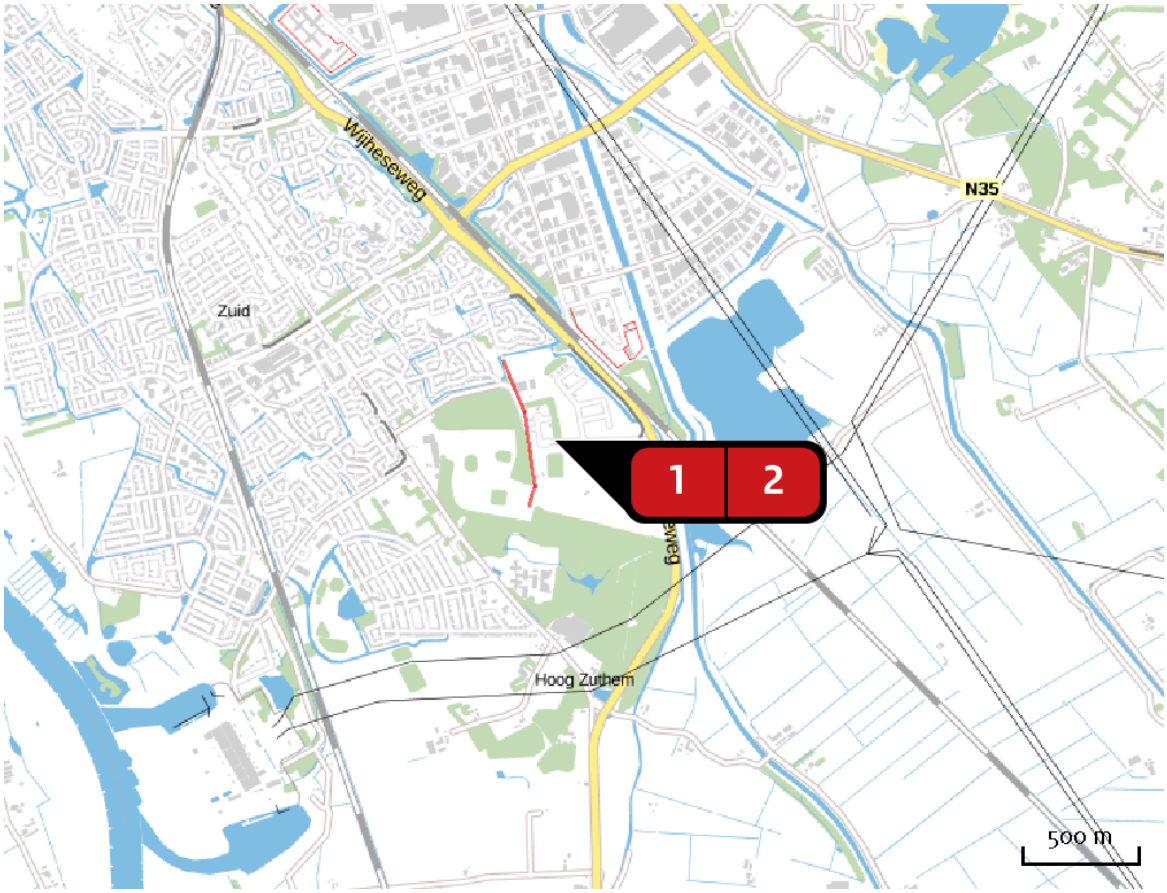

Emissie (per bron)
Situatie 1

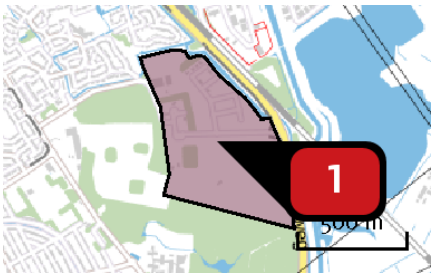

Naam	aanlegfase macines
Locatie (X,Y)	205547, 499410
NOx	1.317,00 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Brandstof verbruik (l/j)	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	graafmachine fundering		4,0	4,0	0,0	NOx	64,00 kg/j
AFW	dumper af- en aanvoer		4,0	4,0	0,0	NOx	51,00 kg/j
AFW	kraan		4,0	4,0	0,0	NOx	1.168,00 kg/j
AFW	asfalt afwerkmachine		4,0	4,0	0,0	NOx	25,00 kg/j
AFW	Wals		4,0	4,0	0,0	NOx	9,00 kg/j

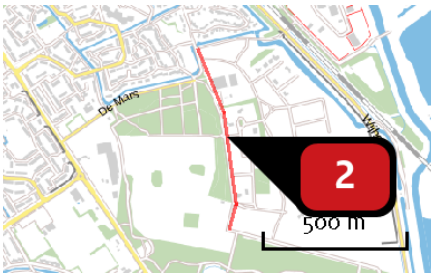

Naam	aanlegfase werklui
Locatie (X,Y)	205300, 499487
Uitstoothoogte	2,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
NOx	7,51 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen (/dag)	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	104,0	NOx	7,51 kg/j
			NH3	< 1 kg/j

Depositie natuur-gebieden

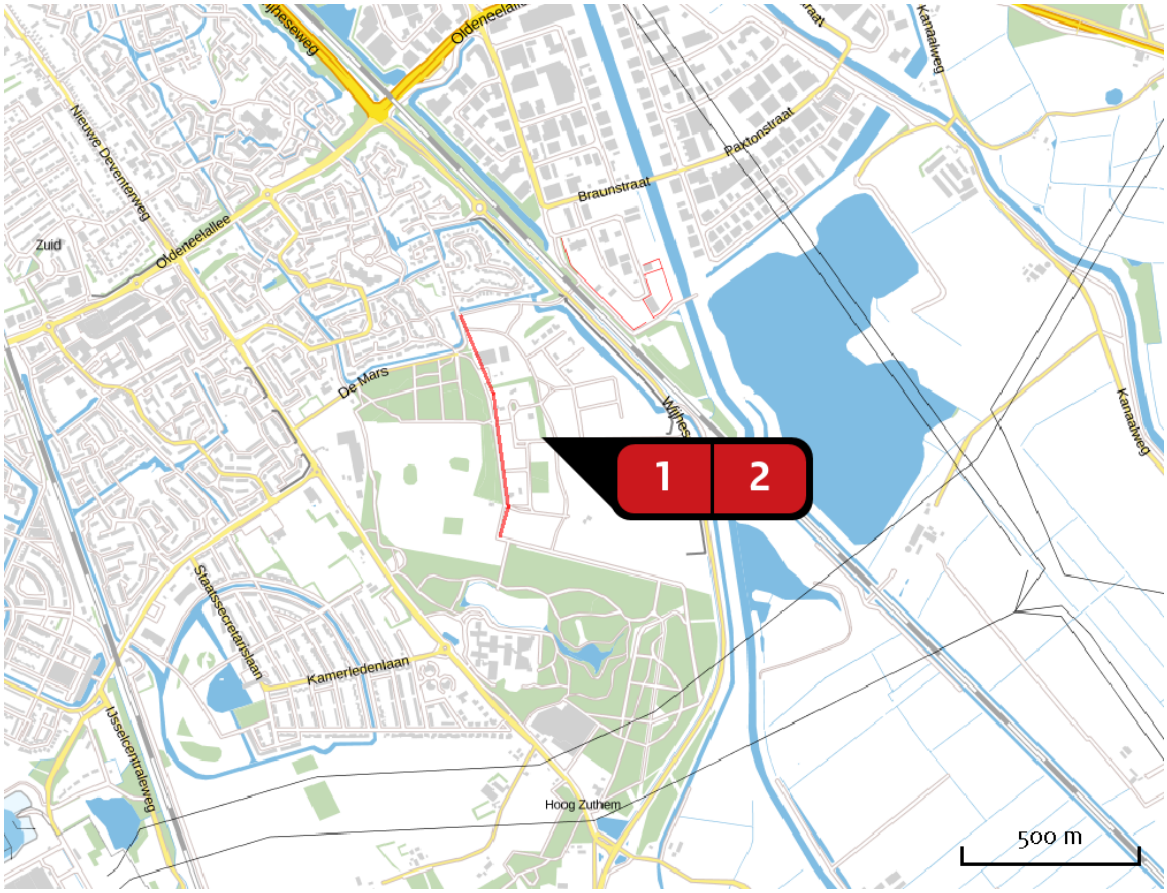

Hoogste projectbijdrage

Hoogste projectbijdrage per natuurgebied

Habitatrichtlijn

Vogelrichtlijn

Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden verleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS	versie 2016_20170324_a9b5d9a5ef
Database	versie 2016_20170301_feb336c45f

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:

https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2015-handboek-0

Bijlage 3 - Berekening Aerius: gebruiksfase

AERIUS CALCULATOR

Dit document bevat resultaten van een stikstofdepositieberekening met AERIUS Calculator. U kan dit document gebruiken voor de onderbouwing van depositie onder de drempelwaarde (0.05 mol/ha/j) in het kader van de Wet natuurbescherming, afhankelijk van de door u gekozen rekeninstellingen.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH3) en stikstofoxide (NOx), of één van beide. Hiermee is de depositie van de activiteit berekend en uitgewerkt. Op basis van de gekozen rekeninstellingen zijn de resultaten op Natura 2000-gebieden inzichtelijk gemaakt.

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in de Calculator. Voor meer toelichting verwijzen we u naar de websites pas.bij12.nl, www.aerius.nl en pas.natura2000.nl.

Berekening Situatie 1

- Kenmerken
- Emissie
- Depositie natuurgebieden
- Depositie habitattypen

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: www.aerius.nl en pas.natura2000.nl.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
-	-

Activiteit

Omschrijving
-

Datum berekening	Rekenjaar
06 juni 2017, 09:40	2027

Rekeninstellingen
Berekend voor Wnb.

Totale emissie

	Situatie 1
NOx	247,02 kg/j
NH3	1,86 kg/j

Depositie

Hectare met hoogste project-bijdrage (mol/ha/j)

Natuurgebied	Provincie
-	-

Situatie 1
-

Toelichting

Locatie
Situatie 1

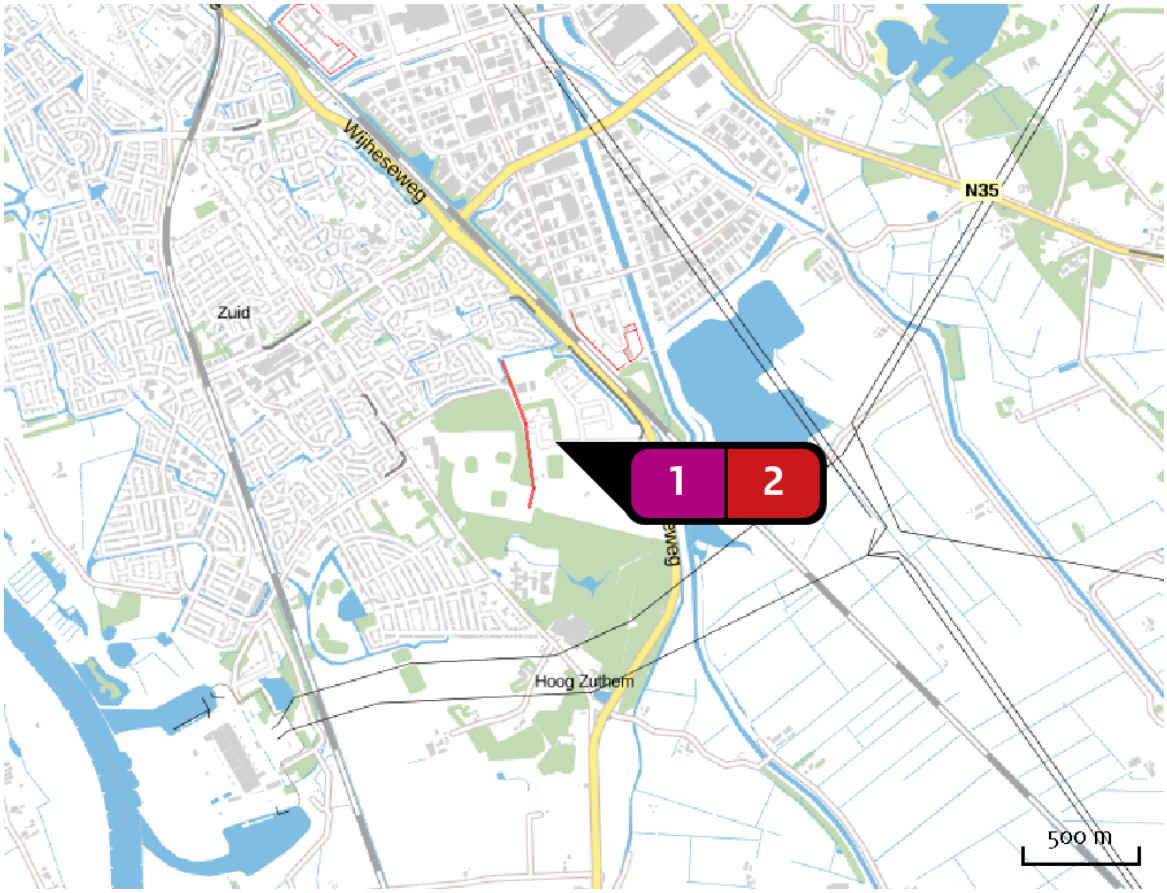

Emissie (per bron)
Situatie 1

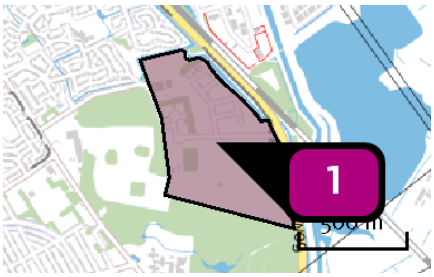

Naam	woningen
Locatie (X,Y)	205545, 499414
NOx	221,22 kg/j

Sector	Categorie	Omschrijving	Eenheden	Stof	Emissie
	Woningen (nieuwbouw): Vrijstaande woning	wonningen	73,0	NOx	221,22 kg/j

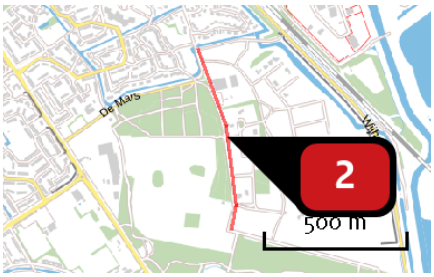

Naam	verkeer
Locatie (X,Y)	205297, 499491
Uitstoothoogte	2,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
NOx	25,80 kg/j
NH3	1,86 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen (/dag)	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	657,0	NOx	25,80 kg/j
			NH3	1,86 kg/j

Depositie natuur-gebieden

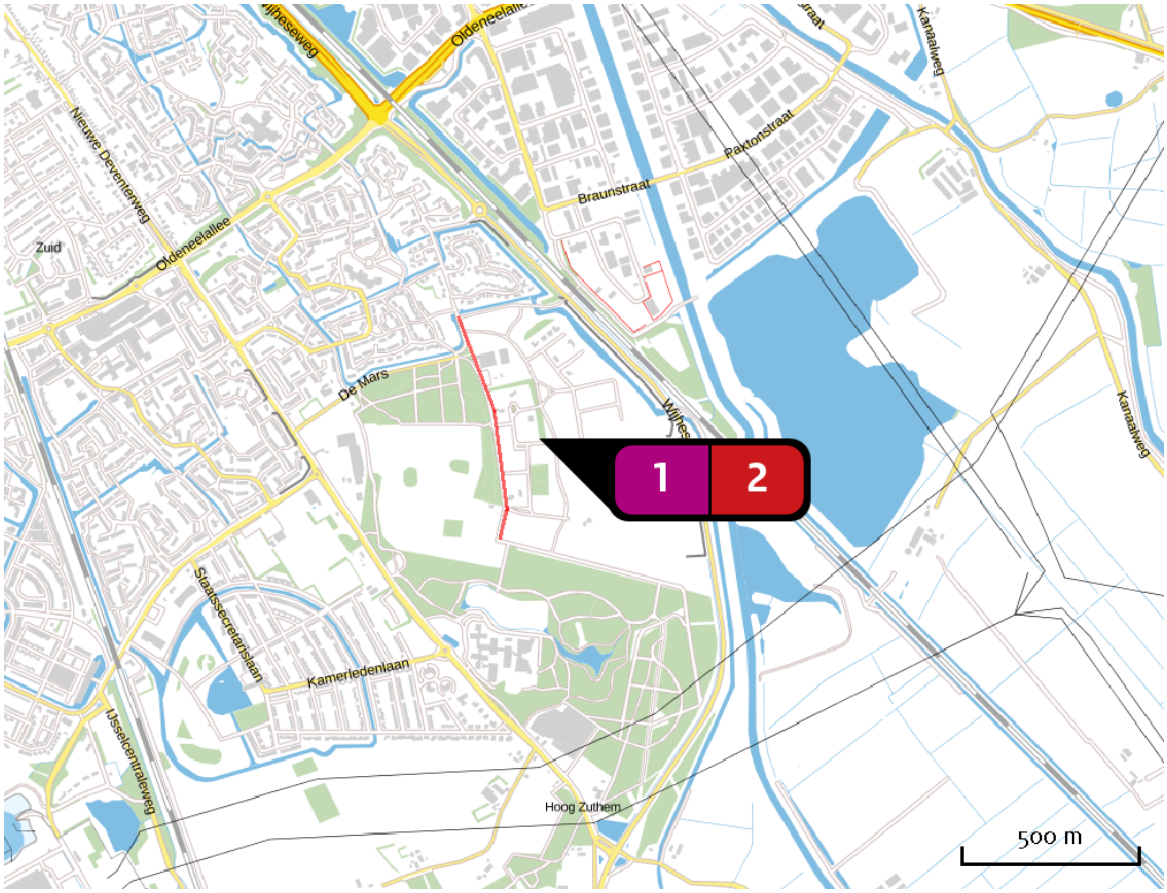

Hoogste projectbijdrage

Hoogste projectbijdrage per natuurgebied

Habitatrichtlijn

Vogelrichtlijn

Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden verleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS	versie 2016_20170324_a9b5d9a5ef
Database	versie 2016_20170301_feb336c45f

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:

https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2015-handboek-0

Bijlage 4 Verspreidingskaart Gewone dwergvleermuis

Project
De Oude Mars

Onderwerp
Locatie paarverblijfplaats Gewone dwergvleermuis

Legenda

- Paarverblijfplaats
- Plangebied

Datum **23-10-2017**	Schaal **1:500**	Opdrachtgever **Gemeente Zwolle**
Versie **1**	Kaartondergrond **BGT/PDOK**	Getekend door **Jan Borst**
Kaartnummer **1**	Formaat **A3, liggend**	Projectnummer **17-086**

Emmastraat 16
8011 AG ZWOLLE

T 038-4236464
I www.ecogroen.nl

eco groen
advies & ingenieursbureau

Bijlage 2 Akoestisch onderzoek Oude Mars

inzicht

Zwolle

Expertisecentrum
Stad en Landschap

Stadskantoor
Lübeckplein 2
Postbus 10007
8000 GA Zwolle
Telefoon (038) 498 25 85
B.Gunal@zwolle.nl

www.zwolle.nl

Bestemmingsplan "De Oude Mars"

Akoestisch onderzoek betreffende wegverkeerslawaai ten behove van realisatie woningbouw aan De Mars

Opdrachtgever	ECS/Stad en Landschap/J.van den Berg
Opdrachtnemer	ECS/MOA/B. Günal
Versie	versie oktober
Datum	23 oktober 2007

Inhoud

1	**Inleiding**	**2**
2	**Normstelling**	**2**
3	**Uitgangspunten**	**2**
3.1	Maaiveldhoogte van weg en woonlocatie	3
3.2	Geluidschermen	3
4	**Rekenmethode en verkeersgegevens**	**3**
4.1	Rekenmethode	3
4.2	Verkeersgegevens	3
5	**Berekeningsresultaten**	**4**
6	**Conclusie**	**4**

Bijlage 1: Situatietekening woningbouwlocatie
Bijlage 2: Verkeersintensiteiten
Bijlage 3: Akoestisch model en contouren

1 Inleiding

In opdracht van de afdeling Stad en Landschap heeft het team Milieuonderzoek en –advies van het Expertisecentrum Stad en Landschap van de gemeente Zwolle een akoestisch onderzoek verricht in het kader van de haalbaarheid van de nieuw te realiseren woningen aan de Mars en de Wijheseweg (zie bijlage 1 situatietekening)

De geplande woningbouwlocatie “De Oude Mars” grenst aan het industrieterrein Marslanden, de spoorweg Zwolle-Almelo en Wijheseweg. Het industrieterrein Marslanden is in het kader van de Wet geluidhinder gezoneerd. Met andere worden ligt er een 50 dB(A) geluidszone om het industrieterrein heen. De geplande woningbouwlocatie “De Oude Mars” ligt buiten de 50 dB(A) zone van het industrieterrein Marslanden.

De wettelijke breedte van zone van de spoor Zwolle-Almelo (trajectnummer 100) bedraagt 100 meter, gemeten vanaf de buitenste spoorstaaf . De woningbouwlocatie wordt buiten de zone van deze spoor gerealiseerd.

Conform de Wet geluidhinder heeft iedere weg een geluidszone. Dit geldt niet voor wegen op een woonerf, voor wegen waarop de maximum snelheid 30 km/uur bedraagt en voor wegen waar, volgens vastgestelde geluidsniveaukaart, de geluidsbelasting op 10 meter uit de as van de dichtstbijzijnde rijstrook 48 dB of lager is.

De woningbouwlocatie ligt wel in de zone van de Wijheseweg. Het onderhavige onderzoek heeft betrekking op het inzichtelijk maken van de geluidsbelasting (contouren) ten gevolge van het verkeer op de Wijheseweg. Afhankelijk van de uitkomsten van de berekeningen wordt het woningbouwprogramma hierop afgestemd. De breedte van de zone van de Wijheseweg bedraagt 250 meter.

2 Normstelling

Voor dit bouwplan is de regeling en de normstelling van nieuwe situaties van toepassing (wegverkeer).Voor de nieuwe situaties gelden de volgende normen in Lden:
de voorkeursgrenswaarde; 48 dB
de maximaal toelaatbare binnenstedelijke geluidbelasting; 63 dB
de maximaal toelaatbare buitenstedelijke geluidbelasting; 53 dB
de maximale binnenwaarde; 33 dB.
Conform de Wet geluidhinder wordt het plangebied aangemerkt als binnenstedelijke situatie.

3 Uitgangspunten

Ten aanzien van de geplande woningbouw is uitgegaan van de tekeningen en de digitale dxf ondergrond, die door de gemeente Zwolle beschikbaar zijn gesteld. De omgevingskenmerken en relevante gegevens voor de modellering zijn ter plekke geïnventariseerd. Vervolgens is het akoestisch model opgebouwd voor de berekeningen.

3.1 Maaiveldhoogte van weg en woonlocatie

De maaiveldhoogte van de Wijheseweg loopt vanaf de rotende tot de fietstunnel (ter hoogte van de Krulmate), van 1.0 meter tot 2.0 m. + maaiveld. Vervolgens loopt de maaiveldhoogte van fitstunnel tot de Hollewandseweg van 2.0 meter tot 1.0 meter + maaiveld. Voor de berekeningen is de maaiveldhoogte van plangebied gesteld (in overleg), op 1.60 meter + maaiveld

3.2 Geluidschermen

Bij de berekeningen is uitgegaan van een aarden wal met een topscherm. De hoogte van de aarden wal is 3,5 meter+ boven weg. Het scherm steekt 1, 0 meter boven deze wal uit. Dus de totale hoogte van het geluidscherm/de aardenwal is daarmee 4,5 meter+ boven weg (van de Krulmate tot de ontsluitingsweg van het plangebied de Oude Mars). Vanaf de ontsluitingsweg van het plangebied de Oude Mars richting Wijhe en Oolst bedraagt de hoogte van de aarden wal 4 meter + bovenweg. Het scherm steekt 1,0 meter boven deze wal uit. De totale hoogte van het geluidscherm/de aardenwal is daarmee 5,0 meter+ boven weg. De geplande aarden wal/scherm is aangesloten (ter hoogte van de Krulmate) op de bestaande aarden wal/scherm Voor de berekeningen is een reflectie factor van 0.5 voor de combinatie aarden wal en het scherm gehanteerd.

4 Rekenmethode en verkeersgegevens

4.1 Rekenmethode

De geluidsbelasting is berekend volgens standaard rekenmethode II, conform het “Reken- en meetvoorschrift geluidhinder 2006, Bijlage III “.

4.2 Verkeersgegevens

De verkeersintensiteiten en de verkeersverdelingen voor het jaar 2020 zijn verstrekt door het team verkeer van de afdeling Stad en Landschap. De rijsnelheid op de Wijheseweg bedraagt van de IJsselallee tot de ontsluitingsweg van het plangebied, 70 km/uur. Na de ontsluitingsweg van het plangebied richting Wijhe is de snelheid 80 km per uur.

Tabel 4.2. 1: overzicht verkeersintensiteit voor het jaar 2020.

Weg	Etmaal	wegdek	*Dagper.*	Avondper.	Nachtper.	Lichte Motorvoertuig	Middelzware motorvoertuig	Zware Motorvoertuig
Wijheseweg	20.000	Steenmastiek asfalt (sma 0/6)	6,6 %	3,6%	0,8 %	95,5 %	2,7 %	1,8 %

5 Berekeningsresultaten

De berekeningen zijn met behulp van het programma “Geonoise V5.40” uitgevoerd. De geluidsbelasting ten gevolge van het verkeer op Wijheseweg is berekend op een waarneemhoogte van 1,5 meter (begane grond), 4,5 meter (eerste verdieping) en 7,5 meter (tweede verdieping). De contouren zijn in bijlage 3 weergegeven.

6 Conclusie

In voorliggend rapport is de geluidsbelasting (vrije veld contouren) berekend op de geplande woningbouwlocatie “De Oude Mars” De contouren zijn weergegeven in bijlage 3, op een waarneemhoogte van 1,5 (begane grond), 4,5 meter (eerste verdieping) en 7,5 meter (tweede verdieping) exclusief aftrek van 2 dB artikel 110 g Wet geluidhinder. Uit de berekende contouren en de situatietekening (zie bijlage 1) blijkt dat voor de begane grond en eerste verdieping, overal wordt voldaan aan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB inclusief aftrek van 2 dB artikel 110 g Wet geluidhinder. Voor de tweede verdieping wordt op enkele kavels de voorkeursgrenswaarde van 48 dB overschreden (zie bijlage 3). Voor deze kavels (tweede verdieping) kunnen in het bestemmingsplan beperkingen worden opgenomen zoals het uitsluiten van de tweede verdieping, het uitvoeren als dove gevel of geen geluidsgevoelige functies realiseren.

Bijlage 1: situatietekening woningbouwlocatie

Bijlage 2: verkeersintensiteiten

meten

Memo

Zwolle

Aan
Kopie aan

Aan

Van
Datum
Ons kenmerk
Onderwerp

R.L.M. ter Heerdt
27 sept 2007

verkeersgegevens Oude Mars geactualiseerd 2010

Expertisecentrum
Stad en Landschap

Telefoon (038) 498 25 52
Fax (038) 498 20 41

Hierbij zend ik u de gevraagde gegevens.

Huidig 2005		Dagverdeling (%)					Avondverdeling (%)					Nachtverdeling (%)				
Wijheseweg t.h.v. Oude Mars		dag uur	lv	mv	zv	vracht totaal	avond uur	lv	mv	zv	vracht totaal	nacht uur	lv	mv	zv	vracht totaal
5 Gebiedsontsluitingsweg ; 80 km/uur		6,6	95,5	2,7	1,8	4,5	3,6	95,5	2,7	1,8	4,5	0,8	95,5	2,7	1,8	4,5
etmaalintensiteit (mvt):	**11.500**	**759**	**725**	**20**	**14**	**34**	**414**	**395**	**11**	**7**	**19**	**92**	**88**	**2**	**2**	**4**

Tussen variant 2010		Dagverdeling (%)					Avondverdeling (%)					Nachtverdeling (%)				
Wijheseweg t.h.v. Oude Mars		dag uur	lv	mv	zv	vracht totaal	avond uur	lv	mv	zv	vracht totaal	nacht uur	lv	mv	zv	vracht totaal
5 Gebiedsontsluitingsweg ; 80 km/uur		6,6	95,5	2,7	1,8	4,5	3,6	95,5	2,7	1,8	4,5	0,8	95,5	2,7	1,8	4,5
etmaalintensiteit (mvt):	**15.500**	**1.023**	**977**	**28**	**18**	**46**	**558**	**533**	**15**	**10**	**25**	**124**	**118**	**3**	**2**	**6**

Eind-situatie 2020		Dagverdeling (%)					Avondverdeling (%)					Nachtverdeling (%)				
Wijheseweg t.h.v. Oude Mars		dag uur	lv	mv	zv	vracht totaal	avond uur	lv	mv	zv	vracht totaal	nacht uur	lv	mv	zv	vracht totaal
5 Gebiedsontsluitingsweg ; 80 km/uur		6,6	95,5	2,7	1,8	4,5	3,6	95,5	2,7	1,8	4,5	0,8	95,5	2,7	1,8	4,5
etmaalintensiteit (mvt):	**20.000**	**1.320**	**1.261**	**36**	**24**	**59**	**720**	**688**	**19**	**13**	**32**	**160**	**153**	**4**	**3**	**7**

Bijlage 3: akoestisch model en contouren

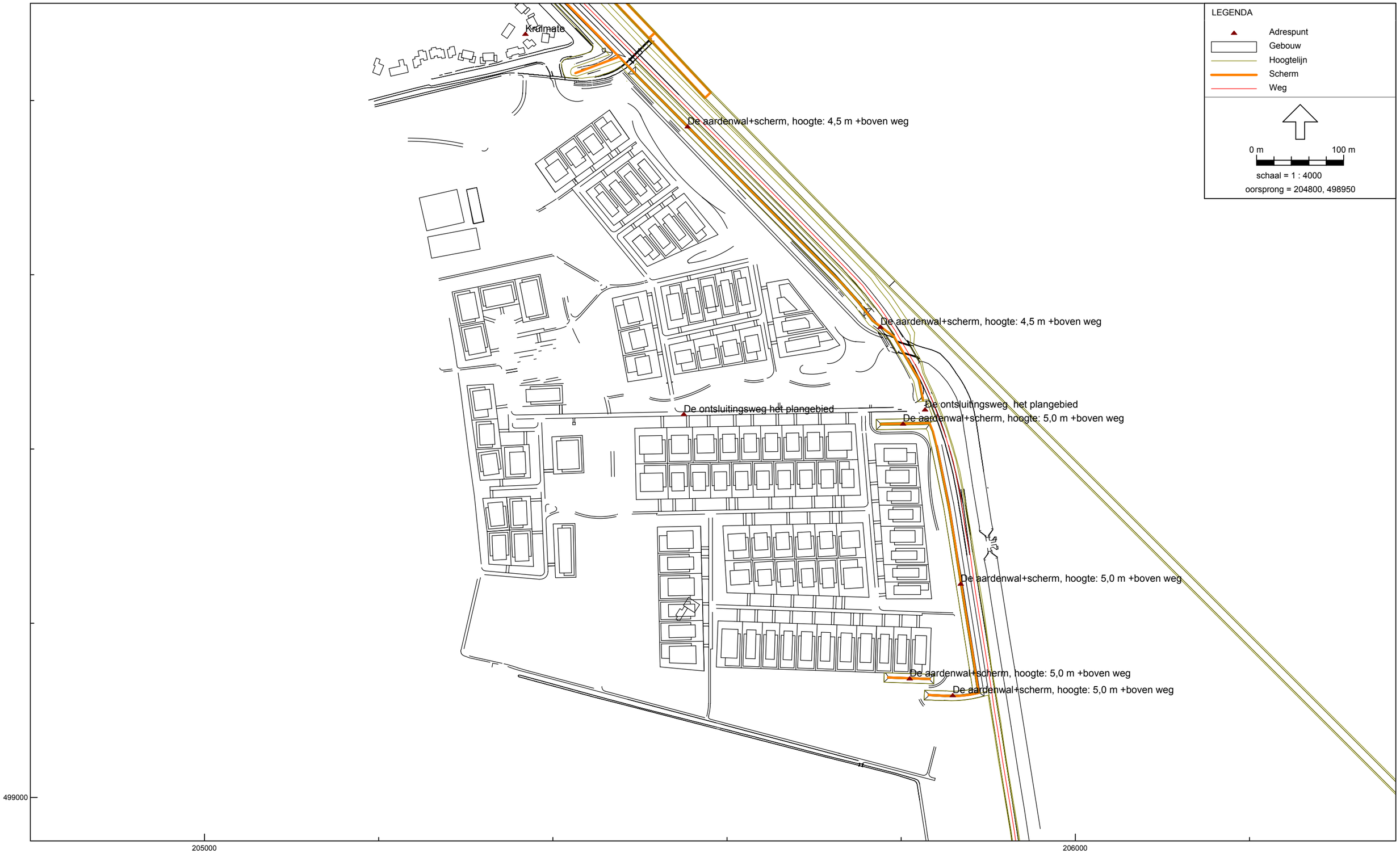
LEGENDA
Adrespunt
Gebouw
Hoogtelijn
Scherm
Weg
0 m
100 m
schaal = 1 : 4000
oorsprong = 204800, 498950
Kralmate
De aardenwal+scherm, hoogte: 4,5 m +boven weg
De aardenwal+scherm, hoogte: 4,5 m +boven weg
De ontsluitingsweg het plangebied
De ontsluitingsweg het plangebied
De aardenwal+scherm, hoogte: 5,0 m +boven weg
De aardenwal+scherm, hoogte: 5,0 m +boven weg
De aardenwal+scherm, hoogte: 5,0 m +boven weg
De aardenwal+scherm, hoogte: 5,0 m +boven weg
499000
205000
206000

Geluidsbel.(Lden) vanwege Wijheseweg, waarneemhoogte 1,5 m.

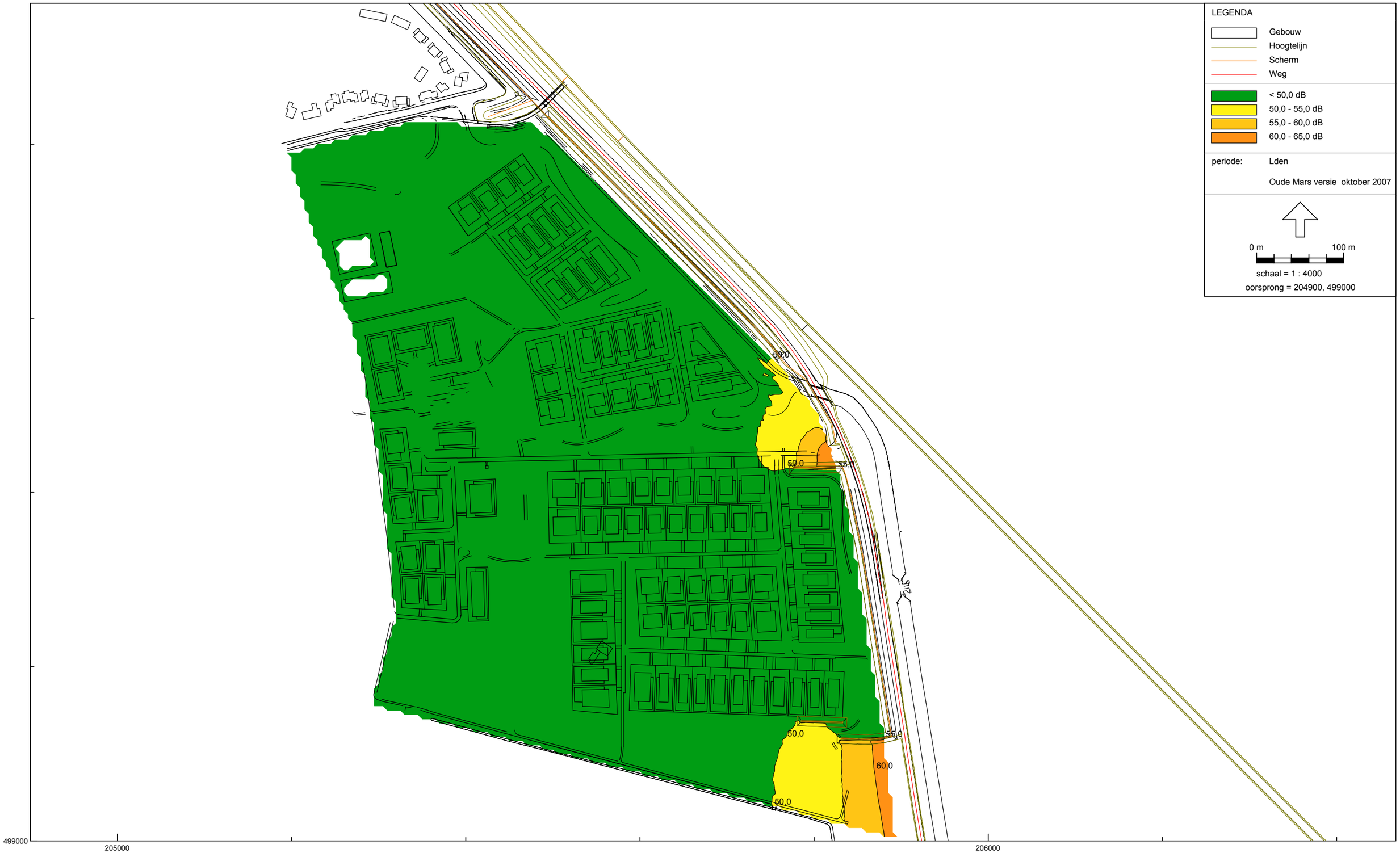

Wegverkeerslawaai - RMW-2006, Gbv9814.vst - De Oude Mars - Oude Mars versie oktober 2007 (wh;1,5 m en [D:\Oude Mars4\Versie 2007\Model 2007\De Oude Mars(LV)_v5.1\] , Geonoise V5.40

Lden exclusief aftrek van 2 dB art.110g Wgh.

Geluidsbel.(Lden) vanwege Wijheseweg, waarneemhoogte 4,5 m

Wegverkeerslawaai - RMW-2006, Gbv9814.vst - De Oude Mars - Oude Mars versie oktober 2007 (wh;4,5 m en [D:\Oude Mars4\Versie 2007\Model 2007\De Oude Mars(LV)_v5.1\] , Geonoise V5.40

Lden exclusief aftrek van 2 dB art.110g Wgh.

Geluidsbel.(Lden) vanwege Wijheseweg, waarneemhoogte 7,5 m

Wegverkeerslawaai - RMW-2006, Gbv9814.vst - De Oude Mars - Oude Mars versie oktober 2007 (wh; 7,5 m en [D:\Oude Mars4\Versie 2007\Model 2007\De Oude Mars(LV)_v5.1\] , Geonoise V5.40

Lden exclusief aftrek van 2 dB art.110g Wgh

Bijlage 3 Aanvullend akoestisch onderzoek Oude Mars

inzicht

Zwolle

Memo

Expertisecentrum
Stad en Landschap

Telefoon (038) 498 25 85
Fax (038) 498 27 41

Aan A.J.G. Aalders
Kopie aan J. van den Berg

Van B. Günal
Datum 14 april 2008
Onderwerp Aanvullend onderzoek De Oude Mars

In opdracht van de afdeling Stad en Landschap heeft reeds het team Milieuonderzoek en –advies van het Expertisecentrum Stad en Landschap van de gemeente Zwolle een akoestisch onderzoek verricht in het kader van de haalbaarheid van de nieuw te realiseren woningen aan de Mars en de Wijheseweg. De uitkomsten van dit onderzoek waren verwoord in het rapport d.d. 23 oktober 2007.

De geplande woningbouwlocatie “De Oude Mars” grenst aan het industrieterrein Marslanden, de spoorweg Zwolle-Almelo en Wijheseweg. Het industrieterrein Marslanden is in het kader van de Wet geluidhinder gezoneerd. Met andere worden ligt er een 50 dB(A) geluidszone om het industrieterrein heen. De geplande woningbouwlocatie “De Oude Mars” ligt buiten de 50 dB(A) zone van het industrieterrein Marslanden.

De wettelijke breedte van zone van de spoor Zwolle-Almelo (trajectnummer 100) bedraagt 100 meter, gemeten vanaf de buitenste spoorstaaf . De woningbouwlocatie wordt buiten de zone van deze spoor gerealiseerd.

De woningbouwlocatie ligt wel in de zone van de Wijheseweg. In het onderzoek d.d. 23 oktober 2007 was de geluidsbelasting (contouren) ten gevolge van het verkeer op de Wijheseweg inzichtelijk gemaakt. Op basis hiervan waren ook de maatregelen bepaald. Voor dit onderzoek was uitgegaan van een etmaalintensiteit van 20.000 motorvoertuigen op de Wijheseweg voor het jaar 2020. Bij nader inzicht blijkt dat ten gevolge van de boerderij “Oude Mars” de verkeersintensiteit 250 motorvoertuigen toeneemt. Dus het wordt totaal 20.250 motorvoertuigen voor het jaar 2020. Er verandert verder niets aan de reeds aangegeven verkeerssamenstelling. Er is een vraag gekomen van het team milieuplanologie of deze toename (250 motorvoertuigen) gevolgen heeft voor de uitkomsten van het onderzoek d.d. 23 oktober 2007.

Hiervoor zijn de berekeningen uitgevoerd op basis van het reeds gebruikt akoestisch model Oude Mars. Uit de berekening blijkt dat de geluidsbelasting ten opzichte van de situatie 20.000 motorvoertuigen 0,1 dB (in Lden) toeneemt. Deze is dermate klein dat het te verwaarlozen is. Dus deze heeft geen invloed op de uitkomsten van het akoestisch rapport d.d. 23 oktober 2007. Verder zie bijgesloten berekeningen.

Model: Kopie van Oude Mars versie oktober 2007 (wh; 7,5 m bepalen verschil intensiteiten) - De Oude Mars - Gbv9814.vst
Bijdrage van hoofdgroep op alle ontvangerpunten
Rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2006; Periode: Alle perioden

Id	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
Punt 1_A	Kontrole punt	7,5	52,8	50,2	43,7	53,6

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Model: Oude Mars versie oktober 2007 (wh; 7,5 m bepalen verschil intensiteiten) - De Oude Mars - Gbv9814.vst
Bijdrage van hoofdgroep op alle ontvangerpunten
Rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2006; Periode: Alle perioden

Id	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
Punt 1_A	Kontrole punt	7,5	52,8	50,1	43,6	53,5

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

REGELS

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

In deze regels wordt verstaan onder:

1.1 plan:
het bestemmingsplan Oude Mars 2018 met identificatienummer NL.IMRO.0193.BP18003-0004 van de gemeente Zwolle;

1.2 bestemmingsplan:
de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen;

1.3 aanduiding:
een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden;

1.4 aanduidingsgrens:
de grens van een aanduiding, indien het een vlak betreft;

1.5 ambachtelijk bedrijf:
een bedrijf dat is gericht op het geheel of overwegend door middel van handwerk vervaardigen, bewerken of herstellen en het installeren van goederen;

1.6 archeologische monumenten:
terreinen die van algemeen belang zijn wegens daar aanwezige vóór tenminste 50 jaar vervaardigde zaken, welke van algemeen belang zijn wegens hun schoonheid, hun betekenis voor de wetenschap of hun cultuurhistorische waarden;

1.7 archeologische waarden:
de aan een gebied toegekende waarden, gekenmerkt door het belang voor de archeologie en de kennis van de beschavingsgeschiedenis;

1.8 bebouwing:
één of meer gebouwen, bijbehorende bouwwerken en/of andere bouwwerken;

1.9 bebouwingspercentage:

indien het percentage een bestemmingsvlak betreft:
de verhouding tussen de oppervlakte van het te bebouwen terreingedeelte en de totale oppervlakte van het bestemmingsvlak;
indien het percentage een perceel betreft:
een percentage, dat de grootte aangeeft van het deel van een perceel, dat ten hoogste mag worden bebouwd;
dit percentage wordt slechts berekend over het gedeelte van het bestemmingsvlak of het perceel, waarbinnen de bouwwerken mogen worden gebouwd;

1.10 bed & breakfast:

ruimte in of direct bij de hoofdwoning, waar gasten voor een beperkte periode verblijven en het ontbijt wordt geserveerd;

1.11 bedrijf:

het uitoefenen van bedrijfsmatige activiteiten;

1.12 bedrijf aan huis:

een bedrijf, dat in of bij een woning wordt uitgeoefend, waarbij de woning in overwegende mate de woonfunctie behoudt en dat een ruimtelijke uitwerking of uitstraling heeft die met de woonfunctie in overeenstemming is;

1.13 bedrijfsgebouw:

een gebouw, dat dient voor de uitoefening van een bedrijf;

1.14 bedrijfsplan:

een weergave van de huidige en toekomstige situatie van een bedrijf en haar omgeving waarin de doelstellingen op korte en lange termijn zijn weergegeven en waarin tevens richtlijnen zijn opgenomen om de doelstellingen te realiseren.

1.15 bedrijfswoning:

een woning in of bij een gebouw of op een terrein, kennelijk slechts bedoeld voor (het huishouden van) een persoon, wiens huisvesting daar gelet op de bestemming van het gebouw of het terrein gewenst is;

1.16 beroep aan huis:

een beroep, dat in of bij een woning wordt uitgeoefend, waarbij de woning in overwegende mate de woonfunctie behoudt en dat een ruimtelijke uitwerking of uitstraling heeft die met de woonfunctie in overeenstemming is;

1.17 beroeps- c.q. bedrijfsvloeroppervlakte:

de totale vloeroppervlakte van de ruimte die wordt gebruikt voor beroep aan huis c.q. een bedrijf of een dienstverlenende instelling, inclusief opslag- en administratieruimten en dergelijke;
een daaraan vastgebouwde of er deel van uitmakende woning wordt niet meegeteld;

1.18 bestemmingsgrens:
de grens van een bestemmingsvlak;

1.19 bestemmingsvlak:
een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming;

1.20 bijbehorend bouwwerk:
uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd gebouw, of ander bouwwerk, met een dak;

1.21 bijzondere woonvorm:
een voorziening voor de huisvesting van personen die bij hun normale, dagelijkse functioneren huishoudelijke, sociale, sociaal-medische en/of medische begeleiding en/of verzorging behoeven, zoals bejaarden, jongeren of gehandicapten;

1.22 bouwen:
het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk;

1.23 bouwgrens:
de grens van een bouwvlak;

1.24 bouwlaag:
een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op gelijke of bij benadering gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen is begrensd, zulks met inbegrip van de begane grond en met uitsluiting van onderbouw en zolder;schrappen???

1.25 bouwperceel:
een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten;

1.26 bouwperceelgrens:
de grens van een bouwperceel;

1.27 bouwvlak:
een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten;

1.28 bouwwerk:
een bouwkundige constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die op de plaats van bestemming hetzij direct hetzij indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond, bedoeld om ter plaatse te functioneren;

1.29 carport:

een overdekt bouwwerk, geen gebouw zijnde, dat blijkens zijn aard kennelijk is bestemd voor het stallen van een motorvoertuig;

1.30 cultuurhistorische waarden:

de aan een gebied toegekende waarden, gekenmerkt door de ten gevolge van een vroeger cultuur- of levenspatroon ontstane in het terrein waarneembare vormen van landschap en bebouwing, welke hetzij van waarde zijn voor de wetenschap, hetzij een zodanige historiche waarde bezitten dat het behoud van belang is te achten;

1.31 dagrecreatie:

recreatie in de open lucht uitsluitend gedurende een dagperiode op speciaal daarvoor ingerichte terreinen, zoals een wandelbos, wandelpark, strandbad, vis- en zwemvijvers, speel- en ligweide, speelterrein, kinderspeelplaats, dierenpark, volkstuinen of nutstuinen;

1.32 detailhandel:

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, verkopen, verhuren en leveren van goederen aan personen die die goederen kopen of huren voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit, waaronder zijn begrepen grootschalige detailhandel, volumineuze detailhandel, een tuincentrum en een supermarkt;

1.33 dienstverlenend bedrijf of dienstverlenende instelling:

bedrijf of instelling waarvan de werkzaamheden bestaan uit het verlenen van diensten, waarbij, het publiek rechtstreeks al dan niet via een balie te woord wordt gestaan en geholpen, waaronder zijn begrepen belwinkels, internetcafés, kapperszaken, schoonheidsinstituten, fotostudio's en naar de aard daarmee gelijk te stellen bedrijven en inrichtingen, evenwel met uitzondering van een garagebedrijf en een seksinrichting;

1.34 dienstverlening:

het bedrijfsmatig verlenen van diensten, waarbij, het publiek rechtstreeks al dan niet via een balie te woord wordt gestaan en geholpen, waaronder zijn begrepen internetcafés, kapperszaken, schoonheidsinstituten, fotostudio's en naar de aard daarmee gelijk te stellen bedrijven en inrichtingen, evenwel met uitzondering van een garagebedrijf en een seksinrichting;

1.35 dove gevel:

een bouwkundige constructie die een ruimte in een woning of gebouw scheidt van de buitenlucht, daaronder begrepen het dak en waarin geen te openen delen aanwezig zijn en met een in NEN 5077 bedoelde karakteristieke geluidwering die ten minste gelijk is aan het verschil tussen de geluidsbelasting van die constructie en 33 dB onderscheidenlijk 35 dB(A), alsmede een bouwkundige constructie waarbij alleen bij uitzondering te openen delen aanwezig zijn, mits de delen niet direct grenzen aan een geluidsgevoelige ruimte;

1.36 één bestemmingsvlak vormend:

twee bestemmingsvlakken, welke ter plaatse van de aanduiding 'relatie' door de aangegeven relatie met elkaar verbonden zijn en daardoor aangemerkt worden als één bestemmingsvlak;

1.37 één perceel vormend:
twee percelen, welke ter plaatse van de aanduiding 'relatie' door de aangegeven relatie met elkaar verbonden zijn en daardoor aangemerkt worden als één perceel;

1.38 eengezinshuis:
een gebouw, dat één woning omvat;

1.39 eerste bouwlaag:
de bouwlaag op de begane grond;

1.40 erf:
al dan niet bebouwd perceel, of een gedeelte daarvan, dat direct gelegen is bij een hoofdgebouw;

1.41 erftoegangsweg:
een straat of weg waar de doorgaande functie van het verkeer niet meer primair is en waar aandacht kan worden gegeven aan snelheidsreducerende maatregelen;

1.42 erotisch getinte vermaaksfunctie:
een vermaaksfunctie, welke is gericht op het doen plaatsvinden van voorstellingen en/of vertoningen van porno-erotische aard, waaronder begrepen een seksbioscoop, een seksclub en een seksautomatenhal;

1.43 extensieve dagrecreatie:
recreatie in de open lucht uitsluitend gedurende een dagperiode, waarbij vooral het landschap of bepaalde delen ervan sterk beleefd worden, waarbij weinig of geen gebouwde voorzieningen nodig zijn en waarbij tevens in het algemeen het aantal recreanten per oppervlakte-eenheid beperkt is, zoals wandelen, fietsen, verpozen en natuur- en landschapsbeleving;

1.44 gebiedsontsluitingsweg:
een straat of weg waar de doorgaande functie van het verkeer primair is en welke dient voor de ontsluiting van een gebied;

1.45 gebouw:
elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;

1.46 geluidsbelasting:
de geluidsbelasting vanwege een industrieterrein, een spoorweg of een weg als bedoeld in de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder;

1.47 geluidsgevoelige functies:
ruimten binnen een woning voor zover die kennelijk als slaap-, woon-, of eetkamer worden gebruikt of voor een zodanig gebruik zijn bestemd, alsmede een keuken van een woning met een vloeroppervlakte van niet minder dan 11 m² en andere geluidsgevoelige functies als bedoeld in de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder;

1.48 geluidsgevoelige gebouwen:
gebouwen welke dienen ter bewoning of ten behoeve van een andere geluidsgevoelige functie als bedoeld in de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder;

1.49 geluidszoneringsplichtige inrichting:
een inrichting, bij welke ingevolge de Wet geluidhinder rondom het terrein van vestiging in een bestemmingsplan een zone moet worden vastgesteld;

1.50 groothandel:
het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, het verkopen, het verhuren en/of het leveren van goederen aan wederverkopers dan wel aan instellingen of personen ter aanwending in een andere bedrijfsactiviteit;

1.51 groothandelgebonden detailhandel:
detailhandel, welke een geïntegreerd en ondergeschikt deel uitmaakt van een groothandelsbedrijf;

1.52 hogere grenswaarde:
een maximum waarde voor de geluidsbelasting, die hoger is dan de voorkeursgrenswaarde en die in een concreet geval kan worden vastgesteld op grond van de Wet geluidhinder en/of het Besluit geluidhinder;

1.53 hoofdgebouw:
een gebouw dat op een kavel door zijn ligging, constructie, afmetingen of functie als belangrijkste bouwwerk valt aan te merken;

1.54 hoofdwoning:
de woning, waar de hoofdbewoner van de woning woont en verblijft;

1.55 horeca:
de bedrijfssector gericht op het verstrekken van ter plaatse te nuttigen voedsel en dranken, het exploiteren van zaalaccommodatie en/of het verstrekken van nachtverblijf, één en ander al dan niet in combinatie met een vermaaksfunctie, waaronder zijn begrepen een 'bed & breakfast', discotheek, feestzaal en partyboerderij, evenwel met uitzondering van een erotisch getinte vermaaksfunctie;

1.56 horecabedrijf:
een bedrijf, waar ter plaatse te nuttigen voedsel en dranken worden verstrekt, zaalaccommodatie wordt geëxploiteerd en/of waarin nachtverblijf wordt verstrekt, één en ander al dan niet in combinatie met een vermaaksfunctie, waaronder zijn begrepen een 'bed & breakfast', discotheek, feestzaal en partyboerderij, evenwel met uitzondering van een erotisch getinte vermaaksfunctie;

1.57 inwoning:
twee huishoudens die één woning bewonen met gemeenschappelijk gebruik van één of meerdere voorzieningen of (verblijfs)ruimten van die woning en waarbij de woning één hoofdtoegang behoudt en de voorzieningen c.q. (verblijfs)ruimten onderling vrij toegankelijk zijn;

1.58 kantoor:
een ruimte of complex van ruimten, welke dient voor het bedrijfsmatig verlenen van diensten, waarbij het publiek niet of slechts in ondergeschikte mate rechtstreeks te woord wordt gestaan en geholpen, waaronder is begrepen congres- en vergaderaccommodatie;

1.59 kantoorgebouw:
een gebouw, dat dient voor het bedrijfsmatig verlenen van diensten, waarbij het publiek niet of slechts in ondergeschikte mate rechtstreeks te woord wordt gestaan en geholpen, waaronder is begrepen congres- en vergaderaccommodatie;

1.60 kelder:
een doorlopend gedeelte van een gebouw dat wordt afgedekt door een vloer, waarvan de onderkant niet boven peil is gelegen;

1.61 kleinschalige bedrijfsmatige activiteit:
dienstverlenende bedrijvigheid of ambachtelijke bedrijvigheid dan wel naar de aard en de invloed op de omgeving daarmee gelijk te stellen bedrijvigheid, die door zijn beperkte omvang in of bij een woning met behoud van de woonfunctie kan worden uitgeoefend en welke een ruimtelijke uitwerking of uitstraling heeft die met de woonfunctie in overeenstemming is;

1.62 kunstnijverheidbedrijf:
een bedrijf dat is gericht op het geheel of overwegend door middel van handwerk vervaardigen van gebruiks- en siervoorwerpen alsmede in rechtstreeks verband daarmee en als ondergeschikte nevenactiviteit detailhandel;

1.63 landschapswaarden:
de aan een gebied toegekende waarden, gekenmerkt door het waarneembare deel van het aardoppervlak, dat wordt bepaald door de onderlinge samenhang en beïnvloeding van niet-levende en levende natuur;

1.64 maatschappelijke voorzieningen:
educatieve, sociaal-medische, sociaal-culturele voorzieningen, alsook ondergeschikte detailhandel, ondergeschikte horeca en ondergeschikte logies ten dienste van deze voorzieningen;

1.65 mantelzorg
langdurige zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens directe omgeving, waarbij de zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en de gebruikelijke zorg van huisgenoten voor elkaar overstijgt.

1.66 meergezinshuis:
een gebouw, dat meerdere naast elkaar en/of geheel of gedeeltelijk boven elkaar gelegen woningen omvat en dat qua uiterlijke verschijningsvorm als een eenheid beschouwd kan worden;

1.67 monumenten:
alle vóór tenminste 50 jaar vervaardigde zaken, welke van algemeen belang zijn wegens hun schoonheid, hun betekenis voor de wetenschap of hun cultuurhistorische waarden;

1.68 naar de weg toegekeerde grens van een bouwvlak:
de naar de weg toegekeerde grens van een bouwvlak, waar de hoofdtoegang van het op dat bouwvlak gelegen hoofdgebouw is gelegen;

1.69 nevenactiviteit:
een vorm van bedrijvigheid naast de hoofdfunctie;

1.70 normaal onderhoud:
werkzaamheden die regelmatig nodig zijn voor een goed beheer van de gronden en/of bouwwerken;

1.71 onderbouw:
een doorlopend gedeelte van een gebouw dat wordt afgedekt door een vloer, waarvan de bovenkant minder dan 1,50 meter boven peil is gelegen;

1.72 onderkomen:
een voor dag- en nachtverblijf van personen of dieren geschikte constructie;

1.73 openbaar toegankelijk gebied
weg als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder b, van de Wegenverkeerswet 1994, alsmede pleinen, parken, plantsoenen, openbaar water en ander openbaar gebied dat voor publiek algemeen toegankelijk is, met uitzondering van wegen uitsluitend bedoeld voor de ontsluiting van percelen voor langzaam verkeer;

1.74 openbare nutsvoorzieningen:
voorzieningen ten behoeve van openbaar nut, zoals gas-, water-, elektriciteits- en communicatievoorzieningen en voorzieningen ten behoeve van de inzameling van afval;

1.75 opslag:
het bewaren van goederen, materialen en stoffen zonder dat ter plaatse sprake is van productie, bewerking, verwerking, handel en/of activiteiten van administratieve aard;

1.76 overig bouwwerk:
een bouwkundige constructie van enige omvang, geen gebouw of bijbehorend bouwwerk zijnde;

1.77 pand:
de kleinste bij de totstandkoming functioneel en bouwkundig-constructief zelfstandige eenheid die direct en duurzaam met de aarde is verbonden en betreedbaar en afsluitbaar is;

1.78 peil:
a. voor een bouwwerk op een perceel, waarvan de hoofdtoegang direct aan de weg grenst:

de hoogte van de weg ter plaatse van die hoofdtoegang;
b. voor een bouwwerk op een perceel, waarvan de hoofdtoegang niet direct aan de weg grenst:
de hoogte van het terrein ter hoogte van die hoofdtoegang bij voltooiing van de bouw;
c. indien in of op het water wordt gebouwd:
het Normaal Amsterdams Peil (of een ander plaatselijk aan te houden waterpeil);

1.79 prostitutie:

het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen vergoeding;

1.80 ruimtelijke kwaliteit:

de kwaliteit gevormd door de evenwichtige samenhang tussen (openbare) ruimte en gebouwde elementen;

1.81 seksinrichting:

een voor het publiek toegankelijke besloten ruimte waarin bedrijfsmatig, of in de omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van erotisch/pornografische aard plaatsvinden;
onder seksinrichting wordt in ieder geval verstaan:
een prostitutiebedrijf, alsmede een erotische massagesalon, een seksbioscoop, seksautomatenhal, sekstheater of een parenclub, al dan niet in combinatie met elkaar;

1.82 sociale veiligheid:

de mogelijkheid om zich in een omgeving te kunnen bevinden zonder bedreigd te worden of het gevoel te hebben persoonlijk lastig te worden gevallen;

1.83 standplaats:

het vanaf een vaste plaats op of aan de weg of op een andere voor het publiek toegankelijke en in de openlucht gelegen plaats te koop aanbieden, verkopen of afleveren van goederen of het anderszins aanbieden van goederen of diensten, al dan niet gebruikmakend van fysieke middelen, zoals een kraam, een wagen of een tafel, waarbij onder een standplaats niet worden verstaan vaste plaatsen op jaarmarkten of markten, vaste plaatsen op evenementen, vaste plaatsen op snuffelmarkten en een permanente voorziening in de vorm van een bouwwerk;

1.84 stedenbouwkundig beeld:

het beeld dat wordt opgeroepen door het samengaan van gebouwde elementen, beplantingselementen en onbebouwde ruimten;

1.85 stroomweg:

een straat of weg waar de doorgaande functie van het verkeer primair is en welke geschikt is voor snelle verplaatsingen over grotere afstanden;

1.86 terugliggende bouwlaag:

gedeelte van een gebouw in de vorm van een bouwlaag voorzien van een plat dak en/ of een kap en waarvan het straatgerichte voorgevelvlak een afstand van ten minste 1 meter heeft ten opzichte van het daarmee corresponderende straatgerichte voorgevelvlak van de lager gelegen bouwlaag;

1.87 verzorgend bedrijf:
het verrichten van activiteiten welke bestaan uit het verlenen van diensten aan derden met of zonder rechtstreeks contact met het publiek en/of het te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, het verkopen, het verhuren en/of het leveren van goederen aan wederverkopers dan wel aan instellingen of personen ter aanwending in een andere bedrijfsactiviteit;

1.88 voorgevel:
de naar de weg toegekeerde gevel;

1.89 voorkeursgrenswaarde:
de maximum waarde voor de geluidsbelasting, zoals deze rechtstreeks kan worden afgeleid uit de Wet geluidhinder en/of het Besluit geluidhinder;

1.90 winkel:
een gebouw, dat een ruimte omvat, welke door zijn indeling kennelijk bedoeld is te worden gebruikt voor detailhandel;

1.91 woning:
een complex van ruimten, uitsluitend bedoeld voor de huisvesting van één afzonderlijk huishouden, waarbij inwoning is toegestaan;

1.92 wooneenheid:
elke ruimte of als eenheid samengesteld aantal ruimten, welke geschikt en bestemd is voor bewoning, zoals eengezinshuizen, bejaardenwoningen, woningen voor 1 en/of 2 persoonshuishoudens en meergezinshuizen;

1.93 zolder:
een gedeelte van een gebouw dat door één of meer schuine dakschilden is afgedekt en waarvan de borstwering niet hoger is dan 1 meter;

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de dakhelling:
langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak;

2.2 de goothoogte van een bouwwerk:
vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel;

2.3 de bouwhoogte van een bouwwerk:
vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een bouwwerk met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen;

2.4 de oppervlakte van een bouwwerk:
tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk;

2.5 de vloeroppervlakte van een woning:
binnenwerks op de vloer van de ruimten die worden of kunnen worden gebruikt voor wonen;

2.6 de inhoud van een bouwwerk:
tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidingsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen;

2.7 de horizontale bouwdiepte van een gebouw:
de lengte van een gebouw, gemeten buitenwerks en loodrecht vanaf de naar de weg toegekeerde gevel;

2.8 de verticale bouwdiepte van een gebouw:
de diepte van een gebouw, gemeten vanaf de onderzijde van de begane grondvloer;

2.9 de afstand tot de naar de weg toegekeerde gevel van een gebouw:
van enig punt van een bouwwerk tot de naar de weg toegekeerde gevel van dat gebouw.

2.10 ondergeschikte bouwdelen die buiten beschouwing gelaten moeten worden:
Bij de toepassing van het bepaalde ten aanzien van het bouwen worden ondergeschikte bouwdelen, als plinten, pilasters, stoeptreden, dorpels, kozijnen, gevelversieringen, ventilatiekanalen, schoorstenen, antennes, gevel- en kroonlijsten, luifels, erkers, balkons, dakgoten en overstekende daken buiten beschouwing gelaten, mits:

a. de overschrijding van aanduidingsgrenzen, bouwgrenzen dan wel bestemmingsgrenzen niet meer dan 1,30 meter bedraagt;
b. een erker aan een naar de weg toegekeerde gevel van een woning niet breder is dan 2/5 deel van de betreffende gevel.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Groen

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Groen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. groenvoorzieningen;
b. voetpaden, fietspaden en fiets/bromfietspaden;
c. speelvoorzieningen;
d. een dierenweide en/of een hondenuitlaatterrein ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van groen- afwijkend gebruik";
e. water;

met daaraan ondergeschikt:

f. maatschappelijke voorzieningen;
g. sport;
h. recreatief medegebruik in de vorm van dagrecreatie
i. educatief gebruik;
j. nutstuinen;
k. beeldende kunst;
l. geluidwerende voorzieningen;
m. openbare nutsvoorzieningen;
n. infrastructurele voorzieningen;

met de daarbij behorende:

o. bebouwing.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Andere gebouwen dan tunnels

Voor het bouwen van andere gebouwen dan tunnels gelden de volgende regels:

a. de oppervlakte van een gebouw mag niet meer dan 50 m² bedragen;
b. de goothoogte van een gebouw mag niet meer dan 3 meter bedragen;
c. de bouwhoogte van een gebouw mag niet meer dan 6 meter bedragen.

3.2.2 Overige bouwwerken

Voor het bouwen van overige bouwwerken als bedoeld in artikel 1.76 gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
    1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
    2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van de overige bouwwerken, niet genoemd onder a, mag niet meer dan 10 meter bedragen.

3.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de sociale veiligheid;
e. een goede milieusituatie;
f. de bescherming van de groenstructuur;
g. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

3.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

3.4.1 Verboden werkzaamheden

Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a. het aanplanten of verwijderen van bossen en houtopstanden al dan niet ten behoeve van houtteelt;
b. het aanleggen van verharde wegen;
c. het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen niet zijnde halfverharde wegen en paden met een oppervlakte van meer dan 100 m²;
d. het afgraven, ophogen, egaliseren of diepploegen van gronden over een oppervlakte van meer dan 100 m²;
e. het wijzigen van de grondsamenstelling of het aanbrengen van voorzieningen, waaronder afschermende materialen, ten behoeve van de aanleg van paardrijbakken;
f. het graven, vergraven of dempen, verdiepen of verbreden van sloten en daarmee gelijk te stellen waterlopen.
g. het aanbrengen van drainage;

3.4.2 Toegestane werkzaamheden

a. het normale onderhoud betreffen;
b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.

3.4.3 Voorwaarden

De in artikel 3 lid 4.1 genoemde vergunning kan slechts worden verleend, mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het behoud, het herstel of de ontwikkeling van de landschappelijke waarde van de gronden.

3.5 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.

Artikel 4 Maatschappelijk

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Maatschappelijk' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. gebouwen ten behoeve van maatschappelijke voorzieningen;
b. bijzondere woonvormen;
c. gebouwen ten behoeve van het houden van dieren ter plaatse van de aanduiding " afwijkend gebruik ";
d. een bedrijfswoning ter plaatse van de aanduiding bedrijfswoning "bw";

met daaraan ondergeschikt:

e. wegen en paden;
f. parkeervoorzieningen;
g. openbare nutsvoorzieningen;
h. infrastructurele voorzieningen;
i. groenvoorzieningen;
j. speelvoorzieningen;
k. water;

met de daarbij behorende:

l. tuinen, erven en terreinen;
m. overige bouwwerken.

4.2 Bouwregels

4.2.1 Gebouwen

Voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende regels:

a. de gebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
b. het aantal wooneenheden mag niet meer bedragen dan 40;
c. het aantal bedrijfswoningen mag niet meer dan 1 bedragen:
d. ter plaatse van de aanduiding 'maximale goot- en bouwhoogte (m)' mag de goot-,en bouwhoogte in meters van een hoofdgebouw niet meer dan de aangegeven goot- en bouwhoogte bedragen;

4.2.2 Overige bouwwerken

Voor het bouwen van overige bouwwerken als bedoeld in artikel 1.76 gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
    1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
    2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van de overige bouwwerken, niet genoemd onder a, mag niet meer dan 3 meter bedragen.

4.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. een goede woonsituatie;

c. de verkeersveiligheid;
d. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
e. de sociale veiligheid;
f. een goede milieusituatie;
g. de bescherming van de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

4.4 Afwijken van de bouwregels

4.4.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van:

a. het bepaalde in artikel 4.2.1 onder d om toe te staan dat de goothoogte en/of bouwhoogte van een gebouw wordt vergroot met niet meer dan 1 meter;

4.4.2 Voorwaarden

De in artikel 4.4.1 genoemde afwijkingen kunnen slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;
f. de milieusituatie;
g. de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

4.5 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gronden en bouwwerken voor groothandel, detailhandel of horeca met uitzondering van het gebruik voor ondergeschikte detailhandel, ondergeschikte horeca of ondergeschikte logies ten behoeve van maatschappelijke voorzieningen op de gronden en in de bouwwerken, welke voor deze voorzieningen worden gebruikt;
b. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.

Artikel 5 Tuin

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Tuin' aangewezen gronden zijn bestemd voor tuinen behorende bij de op de aangrenzende gronden gelegen hoofdgebouwen;

met daaraan ondergeschikt:

a. opritten, parkeervoorzieningen en paden;

met de daarbij behorende:

b. overige bouwwerken, met uitzondering van carports.

5.2 Bouwregels

5.2.1 Gebouwen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd met dien verstande dat:

a. aan de gevel van een hoofdgebouw met de aanduiding "gevellijn " mag ter plaatse van de 'specifieke bouwaanduiding - uitbreiding hoofdgebouw' worden gebouwd, mits dit gedeelte van het hoofdgebouw:
   1. niet breder is dan 2/5 deel van de betreffende gevel van het hoofdgebouw die is gelegen binnen het bouwvlak;
   2. tenminste 5 meter uit de perceelsgrens wordt gebouwd;
   3. horizontaal niet dieper is dan 4 meter;
   4. aan het in het bouwvlak gelegen hoofdgebouw wordt gebouwd.
b. voor gronden die grenzen aan gronden met de bestemming 'Verkeer - Erftoegangsweg' dan wel de bestemming 'Groen' mag ter plaatse van de 'specifieke bouwaanduiding - uitbreiding hoofdgebouw' worden gebouwd, mits dit gedeelte van het hoofdgebouw:
   1. niet breder is dan 2/5 deel van de betreffende zijgevel van het hoofdgebouw die is gelegen binnen het bouwvlak;
   2. horizontaal niet dieper is dan 1,5 meter gemeten vanuit de betreffende zijgevel van het hoofdgebouw en horizontaal niet dieper is dan 4 meter gemeten vanuit het verlengde van de gevel met de aanduiding "gevellijn" en tenminste 5 meter uit deze perceelsgrens wordt gebouwd;
   3. aan het in het bouwvlak gelegen hoofdgebouw wordt gebouwd.
c. de gezamenlijke oppervlakte van het hoofdgebouw en bijbehorende bouwwerken binnen het bouwvlak met de bestemming 'Wonen' en de uitbreiding van het hoofdgebouw binnen de bestemming "Tuin"mag niet meer bedragen dan maximaal 300 m² ;
d. de goothoogte en de bouwhoogte van een uitbreiding van het hoofdgebouw mag niet minder en/of niet meer bedragen dan de hoogte zoals aangegeven in het bouwvlak van de bestemming "Wonen".

5.2.2 Overige bouwwerken

Voor het bouwen van overige bouwwerken als bedoeld in artikel 1.76 gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
   1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
   2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van de overige bouwwerken, niet genoemd onder a, mag niet meer dan 3 meter bedragen.

5.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
e. de sociale veiligheid;
f. een goede milieusituatie;
g. de bescherming van de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

5.4 Afwijken van de bouwregels

5.4.1 Bevoegdheid

a. het bepaalde in artikel 5.2.1 onder d om toe te staan dat de goothoogte en/of bouwhoogte van de uitbreiding van een hoofdgebouw wordt vergroot met niet meer dan 1 meter;

5.4.2 Voorwaarden

De in artikel 5.4.1 genoemde afwijking kan slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;
f. de milieusituatie;
g. de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

5.5 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gronden ten behoeve van een seksinrichting;
b. het gebruik van gronden als opslagplaats anders dan voor opslag ten behoeve van normaal tuinonderhoud;
c. het gebruik van gronden als stallingsplaats of standplaats van kampeermiddelen.

Artikel 6 Verkeer

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Verkeer' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. een stroomweg voor zover het de Wijheseweg betreft;
b. gebiedsontsluitingswegen;
c. voetpaden, fietspaden en fiets/bromfietspaden;

met een inrichting hoofdzakelijk gericht op de afwikkeling van het doorgaande verkeer met:

d. 1 rijbaan met 2 rijstroken met waar nodig in- en uitvoegstroken op de Wijheseweg;

met daaraan ondergeschikt:

e. parkeervoorzieningen;
f. voorzieningen ten behoeve van beeldende kunst;
g. geluidwerende voorzieningen;
h. openbare nutsvoorzieningen;
i. infrastructurele voorzieningen;
j. groenvoorzieningen;
k. water;

met de daarbij behorende:

l. bebouwing.

6.2 Bouwregels

6.2.1 Andere gebouwen dan tunnels

Voor het bouwen van andere gebouwen dan tunnels gelden de volgende regels:

a. de oppervlakte van een gebouw mag niet meer dan 50 m² bedragen;
b. de goothoogte van een gebouw mag niet meer dan 3 meter bedragen;
c. de bouwhoogte van een gebouw mag niet meer dan 6 meter bedragen.

6.2.2 Overige bouwwerken

Voor het bouwen van overige bouwwerken als bedoeld in artikel 1.76 gelden de volgende regels: oor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
    1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
    2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van de overige bouwwerken, niet genoemd onder a, mag niet meer dan 10 meter bedragen.

6.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;

b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
e. de sociale veiligheid;
f. een goede milieusituatie;
g. de bescherming van de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

6.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.

6.5 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders kunnen met inachtneming van het bepaalde in artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening de bestemming 'Verkeer' wijzigen in die zin dat ....**????**

Artikel 7 Verkeer - Erftoegangsweg

7.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Verkeer - Erftoegangsweg' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. erftoegangswegen;
b. voetpaden, fietspaden en fiets/bromfietspaden;
c. parkeervoorzieningen;
d. groenvoorzieningen;
e. speelvoorzieningen;

met een inrichting gericht op gemengd verkeer in een 30 kilometer gebied;

met daaraan ondergeschikt:

f. maatschappelijke voorzieningen;
g. sport;
h. voorzieningen ten behoeve van beeldende kunst;
i. geluidwerende voorzieningen;
j. openbare nutsvoorzieningen;
k. infrastructurele voorzieningen;
l. water;

met de daarbij behorende:

m. bebouwing.

7.2 Bouwregels

7.2.1 Andere gebouwen dan tunnels

Voor het bouwen van andere gebouwen dan tunnels gelden de volgende regels:

a. de oppervlakte van een gebouw mag niet meer dan 50 m² bedragen;
b. de goothoogte van een gebouw mag niet meer dan 3 meter bedragen;
c. de bouwhoogte van een gebouw mag niet meer dan 6 meter bedragen.

7.2.2 Overige bouwwerken

Voor het bouwen van overige bouwwerken als bedoeld in artikel 1.76 gelden de volgende regels: oor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
    1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
    2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van de overige bouwwerken, niet genoemd onder a, mag niet meer dan 10 meter bedragen.

7.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;

b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
e. de sociale veiligheid;
f. een goede milieusituatie;
g. de bescherming van de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

7.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend het gebruik van gronden en gebouwen ten behoeve van een seksinrichting.

Artikel 8 Water

8.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Water' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. waterberging;
b. waterhuishouding;
c. waterlopen;

met daaraan ondergeschikt:

d. oeververbindingen;
e. groenvoorzieningen;
f. openbare nutsvoorzieningen;
g. infrastructurele voorzieningen;

met de daarbij behorende:

h. bebouwing, waaronder bruggen en dammen met duikers.

8.2 Bouwregels

8.2.1 Gebouwen

Op of in deze gronden mogen met uitzondering van tunnels geen gebouwen worden gebouwd.

8.2.2 Overige bouwwerken

Voor het bouwen van overige bouwwerken als bedoeld in artikel 1.76 gelden de volgende regels: oor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende regels: oor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van een brug mag niet meer dan 10 meter bedragen;
b. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
    1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
    2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
c. de bouwhoogte van de overige bouwwerken, niet genoemd onder a en b, mag niet meer dan 3 meter bedragen.

8.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. de verkeersveiligheid;
c. de sociale veiligheid;
d. een goede milieusituatie;
e. de bescherming van de groenstructuur;
f. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

8.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gronden als dam zonder duiker;
b. het gebruik van gronden, bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.

Artikel 9 Wonen

9.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Wonen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. eengezinshuizen al dan niet in combinatie met ruimte voor beroep aan huis;
b. bijbehorende bouwwerken;

met daaraan ondergeschikt:

c. opritten, parkeervoorzieningen en paden;

met de daarbij behorende:

d. tuinen en erven;
e. overige bouwwerken.

9.2 Bouwregels

9.2.1 Hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken binnen het bouwvlak

Voor het bouwen van hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken binnen het bouwvlak gelden de volgende regels:

a. er mogen hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken worden gebouwd;
b. de gezamenlijke oppervlakte van het hoofdgebouw, bijbehorende bouwwerken en de uitbreiding van het hoofdgebouw op grond met de bestemming 'Tuin' mag niet meer bedragen dan maximaal 300 m²;
c. ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)' mag de goothoogte en bouwhoogte in meters niet meer dan de aangegeven goothoogte en bouwhoogte bedragen;
d. ter plaatse van de aanduiding 'minimum- maximum goothoogte (m) en minimum- maximum bouwhoogte (m)' mag de goot-,en bouwhoogte in meters niet minder en/of niet meer dan de aangegeven goot- en bouwhoogte bedragen;

9.2.2 Hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak

Voor het bouwen van hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak gelden de volgende regels:

a. er mogen bijbehorende bouwwerken worden gebouwd;
b. er mogen geen zelfstandige hoofdgebouwen worden gebouwd;
c. de gezamenlijke oppervlakte van de bijbehorende bouwwerken, welke gelegen zijn op het erf dat zich buiten het bouwvlak bevindt mag niet meer bedragen dan 50% van de oppervlakte van dat gedeelte van het erf tot een maximum van 100 m²;
d. de goothoogte van een bijbehorend bouwwerk mag:
    1. indien aangebouwd niet meer bedragen dan 0,30 meter boven de bovenkant van de scheidingsconstructie met de tweede bouwlaag van het hoofdgebouw;
    2. indien vrijstaand niet meer dan 3 meter bedragen;
e. de bouwhoogte van een bijbehorend bouwwerk mag niet meer dan 6 meter bedragen;
f. de dakhelling van een aan het hoofdgebouw aangebouwd bijbehorend bouwwerk mag niet minder en/of meer bedragen dan de dakhelling van het hoofdgebouw.

9.2.3 Overige bouwwerken

Voor het bouwen van overige bouwwerken als bedoeld in artikel 1.76 gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
   1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
   2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van overige bouwwerken, niet genoemd onder a, mag niet meer dan 3 meter bedragen.

9.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
e. de sociale veiligheid;
f. een goede milieusituatie;
g. de bescherming van de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

9.4 Afwijken van de bouwregels

9.4.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van:

a. het bepaalde in de aanhef van artikel 9.2.1 om toe te staan dat een bouwvlak wordt vergroot, mits daardoor de geluidsbelasting van geluidsgevoelige gebouwen niet hoger zal zijn dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde, of een verkregen hogere grenswaarde;
b. het bepaalde in artikel 9.2.1 onder c, d en f om toe te staan dat de goothoogte en/of bouwhoogte van een bouwwerk wordt vergroot met niet meer dan 1 meter;
c. het bepaalde in artikel 9.2.2 onder d2 om toe te staan dat de goothoogte van een vrijstaand bouwwerk wordt vergroot tot niet meer dan 4 meter;
d. het bepaalde in artikel 9.2.2 onder e om toe te staan dat de bouwhoogte van een bouwwerk wordt vergroot tot niet meer dan 7 meter;

9.4.2 Voorwaarden

De in artikel 9.4.1 genoemde afwijkingen kunnen slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;
f. de milieusituatie;
g. de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

9.5 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gebouwen op een perceel voor meer dan 1 woning waarbij de kadastrale situatie ten tijde van de terinzagelegging van het ontwerp van dit plan bepalend is;
b. het gebruik van vrijstaande gebouwen buiten het bouwvlak als zelfstandige woning;
c. het gebruik van gebouwen voor beroep aan huis, tenzij het gedeelte dat voor beroep aan huis wordt gebruikt, niet groter is dan 30% van de vloeroppervlakte van de gebouwen op het perceel tot een maximum van 75 m²;
d. het gebruik van bouwwerken en het bijbehorende erf voor de uitoefening van een bedrijf;
e. het verhuren of anderszins beschikbaar stellen van woonruimte aan derden ten behoeve van de uitoefening van een beroep hoe gering ook van omvang, tenzij een afwijkend gebruik is toegestaan;
f. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting;
g. het gebruik van onbebouwde gronden als opslagplaats anders dan voor opslag ten behoeve van normaal tuinonderhoud;
h. het gebruik van onbebouwde gronden als stallingsplaats of standplaats van kampeermiddelen;
i. het gebruik van bijbehorende bouwwerken ten behoeve van geluidsgevoelige functies op de 3e bouwlaag ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van wonen uitgesloten - geluidsgevoelige functie'.

Artikel 10 Waarde - Archeologie

10.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor:

a. het behoud van de archeologische monumenten die ter plaatse aanwezig zijn;
b. het behoud van de archeologische monumenten, waarvan de aanwezigheid redelijkerwijs vermoed wordt.

10.2 Bouwregels

10.2.1 Algemeen

In afwijking van het bepaalde bij de andere bestemmingen mag op of in deze gronden niet anders worden gebouwd ten behoeve van deze bestemmingen dan overeenkomstig de volgende regels, indien door de bouw de bodem op een grotere diepte dan 0,5 meter en over een grotere oppervlakte dan 100 m² zal kunnen worden verstoord:

a. de aanvrager van een omgevingsvergunning dient in het belang van de archeologische monumentenzorg een rapport over te leggen waarin de archeologische waarden van het terrein dat blijkens de aanvraag zal worden verstoord naar het oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate zijn vastgesteld;
b. aan een omgevingsvergunning kunnen in het belang van de archeologische monumentenzorg in ieder geval de volgende regels worden verbonden:
    1. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen waardoor monumenten in de bodem kunnen worden behouden;
    2. de verplichting tot het doen van opgravingen;
    3. de verplichting de activiteit die tot bodemverstoring leidt te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan bij de vergunning te stellen kwalificaties.

10.2.2 Bouwwerken

Op of in deze gronden mogen geen bouwwerken ten behoeve van de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie' worden gebouwd.

10.3 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend een gebruik ten behoeve van een andere bestemming waardoor een onevenredige afbreuk aan het belang van de archeologische monumentenzorg wordt gedaan.

10.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

10.4.1 Verboden werkzaamheden

Het is verboden zonder omgevingsvergunning een werk, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, welke kunnen leiden tot het verstoren van de bodem op een grotere diepte dan 0,5 meter en over een grotere oppervlakte dan 100 m².

10.4.2 Toegestane werkzaamheden

Het in artikel 10.4.1 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.

10.4.3 Voorwaarden

De in artikel 10.4.1 genoemde vergunning kan slechts worden verleend, indien geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het belang van de archeologische monumentenzorg op grond waarvan de volgende regels van toepassing zijn:

a. de aanvrager van een omgevingsvergunning dient in het belang van de archeologische monumentenzorg een rapport over te leggen waarin de archeologische waarden van het terrein dat blijkens de aanvraag zal worden verstoord naar het oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate zijn vastgesteld;
b. aan een omgevingsvergunning kunnen in het belang van de archeologische monumentenzorg in ieder geval de volgende regels worden verbonden:
    1. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen waardoor monumenten in de bodem kunnen worden behouden;
    2. de verplichting tot het doen van opgravingen;
    3. de verplichting de activiteit die tot bodemverstoring leidt te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan bij de vergunning te stellen kwalificaties.

Artikel 11 Waarde - Cultuurhistorie

11.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Cultuurhistorie' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor het behoud en herstel van de cultuurhistorische waarden, zoals:

c. stedenbouwkundige en landschappelijke structuren;
d. eenheid in verschijningsvorm;
e. bebouwingstypologie;
f. massa en vorm;
g. dakvorm en dakrichting;
h. gevelkarakteristiek;
i. rooilijnen.

11.2 Bouwregels

In afwijking van het bepaalde bij de andere bestemmingen mag op of in deze gronden niet anders worden gebouwd ten behoeve van deze bestemmingen dan overeenkomstig de volgende regels:

a. bij nieuwbouw van bouwwerken welke zichtbaar is vanaf openbaar toegankelijk gebied en bij vergroting of verandering van bestaande bouwwerken welke zichtbaar is vanaf openbaar toegankelijk gebied, mag geen onevenredige afbreuk worden gedaan aan de ter plaatse aanwezige cultuurhistorische waarden;

11.3 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend een gebruik ten behoeve van een andere bestemming waardoor een onevenredige afbreuk aan het belang van de cultuurhistorische waarden wordt gedaan.

11.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

11.4.1 Verboden werkzaamheden

Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a. het verven van bouwwerken of het wijzigen van dakbedekking, voor zover dit zichtbaar is vanaf openbaar toegankelijk gebied;
b. het afgraven, ophogen of egaliseren van gronden;
c. het aanplanten van houtopstanden;
d. het kappen of rooien van houtopstanden, voorzover niet in de Bomenverordening geregeld;
e. het aanleggen en/of verharden van wegen en paden;
f. het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen dan genoemd onder e met een oppervlakte van meer dan 10 m².

11.4.2 Toegestane werkzaamheden

Het in artikel 11.4.1 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

a. het normale onderhoud betreffen, voor zover detaillering, profilering, vormgeving, materiaalsoort en kleur niet wijzigen en bij een tuin, park of andere aanleg, de aanleg niet wijzigt;

b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.

11.4.3 Voorwaarden

De in artikel 71.4.1 genoemde vergunning kan slechts worden verleend, indien geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het behoud of herstel van de cultuurhistorische waarden van de gronden in relatie tot het rijksmonument de Oude Mars.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 12 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 13 Algemene aanduidingsregels geluidzone - industrie

13.1 Aanduidingsomschrijving

a. Ter plaatse van de aanduiding 'geluidzone - industrie' zijn de gronden, behalve voor de daar voorkomende bestemmingen, mede aangewezen voor het tegengaan van een te hoge geluidsbelasting van geluidsgevoelige gebouwen vanwege het industrieterrein Marslanden, omdat op dit industrieterrein geluidszoneringsplichtige inrichtingen zijn toegestaan.
b. Voor zover de grens van de aanduiding 'geluidzone - industrie' niet samenvalt met de plangrens mag de geluidsbelasting vanwege het industrieterrein Marslanden buiten deze grens en buiten het industrieterrein, zoals bedoeld in de Wet geluidhinder, de waarde van 50 dB(A) niet te boven gaan.

Artikel 14 Algemene aanduidingsregels vrijwaringszone - dijk

14.1 Aanduidingsomschrijving

Ter plaatse van de aanduiding 'Algemene aanduidingsregels vrijwaringszone - dijk' zijn de gronden, behalve voor de daar voorkomende bestemmingen, mede aangewezen voor de bescherming, de versterking, het beheer en het onderhoud van de dijk, met de bijbehorende voorzieningen, zoals bermen, schouwpaden en beschoeiing;

14.2 Bouwregels

In afwijking van het bepaalde in de overige bestemmingen mag op de gronden zoals bedoeld in artikel 14.1 niet worden gebouwd.

14.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 14.2 voor het oprichten van bouwwerken ten behoeve van de op deze gronden liggende andere bestemming(en), mits het belang van de dijk in voldoende mate is gewaarborgd. Hieromtrent wordt advies ingewonnen bij beheerder van de dijk.

14.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

14.4.1 Verboden werkzaamheden

Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a. het vergraven, afgraven en egaliseren van gronden;
b. het aanbrengen van diepwortelende beplantingen;
c. het uitvoeren van heiwerken of het anderszins in de bodem drijven van voorwerpen;
d. het aanbrengen van ondergrondse transport-, energie- en telecommunicatieleidingen en de daarmee verband houdende constructies, installaties en/of apparatuur;
e. het uitvoeren van graafwerkzaamheden anders dan normaal spit- en ploegwerk.

14.4.2 Toegestane werkzaamheden

Het in artikel 14.4.1 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden:

a. die het normale onderhoud betreffen;
b. waarmee op grond van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden is of mag worden begonnen ten tijde van de inwerkingtreding worden van het plan;
c. die reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.

14.4.3 Voorwaarden

De in artikel 14.4.1 genoemde vergunning kan slechts worden verleend, mits:

a. het uitvoeren van de werken en/of de werkzaamheden, dan wel door de daarvan hetzij direct, hetzij indirect te verwachten gevolgen geen blijvende onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de mogelijkheid van een adequaat beheer of de veiligheid van de dijk en hieraan door het stellen van voorwaarden niet of onvoldoende tegemoet kan worden gekomen;

b. bij het bevoegd gezag daarover advies is ingewonnen bij de beheerder van de dijk.

Artikel 15 Algemene afwijkingsregels

15.1 Algemene afwijking van het algemeen geldende gebruiksverbod van artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

Bij een omgevingsvergunning wordt afgeweken van het verbod als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, indien strikte toepassing daarvan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, welke beperking niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

15.2 Algemene afwijkingsbevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan in dit plan of in een wijzigingsplan of uitwerkingsplan afgeweken worden van:

a. de bij recht in de regels gegeven aantallen, maten, afmetingen en percentages tot niet meer dan 10% van die aantallen, maten, afmetingen en percentages voor zover er geen specifieke afwijkingsmogelijkheid in deze regels van toepassing is;
b. de bestemmingsregels om toe te staan dat het beloop of het profiel van wegen of de aansluiting van wegen onderling in geringe mate wordt aangepast, indien de verkeersveiligheid of verkeersintensiteit daartoe aanleiding geven;
c. de bestemmingsregels om toe te staan dat aanduidingsgrenzen, bouwgrenzen dan wel bestemmingsgrenzen worden overschreden, indien een meetverschil daartoe aanleiding geeft;
d. de bestemmingsregels ten aanzien van de maximum bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen om toe te staan dat de bouwhoogte wordt vergroot in het belang van het af te scheiden erf of het af te scheiden perceel;
e. de bestemmingsregels ten aanzien van de maximum bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, om toe te staan dat de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van kunstwerken en ten behoeve van zend-, ontvang- of sirenemasten, wordt vergroot tot niet meer dan 40,00 meter;
f. de bestemmingsregels ten aanzien van de maximum bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die niet genoemd zijn onder d en e om toe te staan dat de bouwhoogte van deze bouwwerken, geen gebouwen zijnde, wordt vergroot tot niet meer dan 10,00 meter;
g. het bepaalde ten aanzien van de maximum bouwhoogte van gebouwen om toe te staan dat de bouwhoogte van de gebouwen ten behoeve van plaatselijke verhogingen van bouwdelen die niet van ondergeschikte aard zijn, als, liftkokers, trappenhuizen, en lichtkappen, wordt vergroot, mits:
    1. de oppervlakte van de vergroting niet meer dan 50 m² bedraagt;
    2. de bouwhoogte niet meer dan 1,25 maal de maximum bouwhoogte van het betreffende gebouw bedraagt;
h. de bestemmingsregels ten behoeve van het innemen of hebben van een standplaats, tenzij:
    1. de standplaats hetzij op zichzelf hetzij in verband met de omgeving niet voldoet aan eisen van redelijke welstand;
    2. als gevolg van bijzondere omstandigheden in de gemeente of in een deel van de gemeente redelijkerwijs te verwachten is dat door het verlenen van de vergunning voor een standplaats voor het verkopen van goederen een redelijk verzorgingsniveau voor de consument ter plaatse in gevaar komt;
i. de bestemmingsregels, voor zover deze een woning toestaan, ten behoeve van bed & breakfast, mits:
    1. degene die de bed & breakfastactiviteiten uitvoert, tevens de hoofdbewoner van de woning is of een lid van zijn gezin;
    2. er voor de bed & breakfastactiviteiten niet meer dan 30% van de brutovloeroppervlakte van de woning met bijbehorende bouwwerken wordt gebruikt met een maximum oppervlakte van 75 m²;
    3. er geen zelfstandige keuken in een door gasten gebruikte kamer of in een zelfstandig gastenverblijf

aanwezig is.

15.3 Voorwaarden voor het toestaan van afwijkingen

De in artikel 15.2 genoemde afwijkingen kunnen slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;
f. de milieusituatie;
g. de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 16 Algemene wijzigingsregels

Burgemeester en wethouders kunnen met inachtneming van het bepaalde in artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening de bestemmingen 'Groen', 'Tuin', 'Verkeer - Erftoegangsweg', 'Wonen' en '' wijzigen in die zin dat de situering en de vorm van de in het plan aangegeven bouwvlakken met bijbehorende tuinen, erven, wegen en groenvoorzieningen worden gewijzigd, mits:

a. de geluidsbelasting van geluidsgevoelige gebouwen niet hoger zal zijn dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde, of een verkregen hogere grenswaarde;
b. geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:
    1. het stedenbouwkundig beeld;
    2. de woonsituatie;
    3. de verkeersveiligheid;
    4. de parkeergelegenheid;
    5. de sociale veiligheid;
    6. de milieusituatie;
    7. de groenstructuur;
    8. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 17 Algemene procedureregels

Op de voorbereiding van een besluit tot het stellen van een nadere eis is de volgende procedure van toepassing:

1. Het ontwerp van een besluit met bijbehorende stukken wordt gedurende 2 weken ter inzage gelegd in het informatiecentrum in het stadskantoor van de gemeente Zwolle waarbij de stukken door een ieder kunnen worden geraadpleegd en voor een ieder digitaal kunnen worden opgevraagd;
2. Burgemeester en wethouders maken de terinzagelegging van tevoren langs elektronische weg bekend in het Gemeenteblad dat tevens bereikbaar is via de website van de gemeente Zwolle en op www.overheid.nl;
3. De bekendmaking houdt mededeling in van de bevoegdheid tot het naar voren brengen van zienswijzen;
4. Gedurende de onder a. genoemde termijn kunnen belanghebbenden bij burgemeester en wethouders langs elektronische weg of schriftelijk hun zienswijzen naar voren brengen omtrent het ontwerp van het besluit.

Artikel 18 Overige regels

18.1 Parkeren

a. Bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor het bouwen en/of een omgevingsvergunning voor een wijziging van het gebruik is verzekerd, dat op eigen terrein, dat bij dat bouwwerk of terrein waarvoor vergunning wordt verleend hoort, wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid voor motorvoertuigen. Daarbij moet worden voldaan worden aan de parkeeropgave, zoals neergelegd in de “Regeling Parkeernormen 2016”. Indien deze regeling wordt gewijzigd, moet rekening worden gehouden met deze wijziging.
b. De onder a. bedoelde plaatsen voor het parkeren van motorvoertuigen moeten afmetingen hebben die afgestemd zijn op gangbare motorvoertuigen, zoals neergelegd in de “Regeling Parkeernormen 2016”. Indien deze regeling wordt gewijzigd, moet rekening worden gehouden met deze wijziging.

18.2 Laden en lossen

Indien de bestemming van een bouwwerk of een terrein aanleiding geeft tot een te verwachten behoefte aan ruimte voor het laden of lossen van goederen moet, bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor het bouwen en/of een omgevingsvergunning voor een wijziging van het gebruik, zijn verzekerd, dat op eigen terrein wordt voorzien in voldoende ruimte voor het laden en lossen.

18.3 Afwijken van de overige regels

18.3.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning voor het bouwen en/of een omgevingsvergunning voor een wijziging van het gebruik kan worden afgeweken van het bepaalde in artikel 18.1 en 18.2:

a. voor zover op andere wijze in de nodige parkeergelegenheid dan wel laad- of losruimte wordt voorzien;
b. voor zover door een maatregel geen of minder dan de nodige parkeergelegenheid dan wel laad- of losruimte noodzakelijk is;
c. voor zover het voldoen aan die regels door bijzondere omstandigheden op overwegende bezwaren stuit.

18.3.2 Voorwaarden

Bij de toepassing van de in artikel 18.3.1 genoemde afwijkingen wordt rekening gehouden met de afwijkingsvoorwaarden, zoals deze zijn neergelegd in de “Regeling Parkeernormen 2016”. Indien deze regeling worden gewijzigd moet rekening worden gehouden met deze wijziging.

Hoofdstuk 4 Overgangs-en slotregels

Artikel 19 Overgangsrecht

19.1 Overgangsrecht bouwwerken

19.1.1 Bouwen

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,

a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

19.1.2 Afwijken

Bij een omgevingsvergunning kan eenmalig worden afgeweken van het bepaalde in artikel 19.1.1 voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in artikel 19.1.1 met maximaal 10%.

19.1.3 Uitzondering op het overgangsrecht bouwwerken

Artikel 19.1.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

19.2 Overgangsrecht gebruik

19.2.1 Voortzetting strijdig gebruik

Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

19.2.2 Verbod verandering strijdig gebruik

Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in artikel 19.2.1, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

19.2.3 Verbod hervatting strijdig gebruik

Indien het gebruik, bedoeld in artikel 19.2.1, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

19.2.4 Uitzondering op het overgangsrecht gebruik

Artikel 19.2.1 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsregels van dat plan.

19.2.5 Hardheidsclausule

Voor zover toepassing van het overgangsrecht gebruik leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard voor een of meer natuurlijke personen die op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan grond en bouwwerken gebruikten in strijd met het voordien geldende bestemmingsplan, kan met het oog op beëindiging op termijn van die met het plan strijdige situatie, ten behoeve van die persoon of personen bij een omgevingsvergunning van dat overgangsrecht worden afgeweken.

Artikel 20 Slotregel

Het plan wordt aangehaald als:

bestemmingsplan Oude Mars 2018.

Deze regels worden aangehaald als:

Regels van het bestemmingsplan 'Oude Mars 2018'.

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Zwolle in de vergadering
van .... nummer .....

drs. H.J. Meijer, voorzitter, drs. A.B.M. ten Have, griffier,

LEGENDA

Plangebied

- Plangebiedgrens

Bestemmingen

- G — Groen
- M — Maatschappelijk
- T — Tuin
- V — Verkeer
- V-EWE — Verkeer - Erftoegangsweg
- WA — Water
- W — Wonen

Dubbelbestemmingen

- WR-A — Waarde - Archeologie
- WR-C — Waarde - Cultuurhistorie

Gebiedsaanduidingen

- geluidzone - industrie
- vrijwaringszone - dijk

Functieaanduidingen

- (bw) — bedrijfswoning
- (sg-ag) — specifieke vorm van groen - afwijkend gebruik
- (sm-ag) — specifieke vorm van maatschappelijk - afwijkend gebruik
- (-sw-gf) — specifieke vorm van wonen uitgesloten - geluidsgevoelige functie

Bouwvlak

- bouwvlak

Bouwaanduidingen

- [sba-uh] — specifieke bouwaanduiding - uitbreiding hoofdgebouw

Maatvoeringaanduidingen

- maatvoeringsvlak
- maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)
- minimum goothoogte (m), maximum goothoogte (m), minimum bouwhoogte (m), maximum bouwhoogte (m)

Figuren

- gevellijn

VERKLARING

- topografische gegevens van de bestaande bebouwing met huisnummers
- kadastrale grenzen en perceelnummers
- kadastrale sectiegrens

Bronhouder:		Schaal:	Formaat:	Bestandsnaam:
Gemeente Zwolle		1 : 1000	A0	BP18003-0004.pdf
Planjuiste:	Getekend door:	Datum:	Blaadnr:	Vastste@rgisbestuit:
J. vd Berg	J.F.G. Grobbe	29-06-2018	1 van 1	vb_NL.IMRO.0193.BP18003-0004.pdf

Bestemmingsplan Oude Mars 2018

NL.IMRO.0193.BP18003-0004
Vastgesteld

rulmte op orde

Gemeente Zwolle Ruimtelijke Planvorming | Lubeckplein 2 | 8017 JZ Zwolle | Postbus 10007 | 8000 GA Zwolle | 038-498 9111

besluit

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	46867
Onderwerp	Vaststellen bestemmingsplan Oude Mars 2018

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 25-06-2018

besluit:

1. het bestemmingsplan Oude Mars 2018 ongewijzigd vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP18003-0004 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193.BP18003-0004 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm;
2. geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Oude Mars 2018 vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 juli 2018,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 9 juli 2018

onderwerp	Vormvrije m.e.r.-beoordelingsbesluit TiZwolle, Willemsvaart 19 (voormalig Ecodrome-terrein)
portefeuillehouder	Ed Anker
informant	Tromp, Gert (2360)
medeopstellers	
afdeling	Ruimtelijke planvorming
bijlagen	Voorstel: Beslisnota vormvrije m.e.r.-beoordelingsbesluit TiZwolle, Willemsvaart 19 (voormalig Ecodrome terrein) Bijlage: 1. Aanmeldingsnotitie vormvrije merbeoordeling TiZwolle Willemsvaart 19 te Zwolle Bijlage: 2. Verslag van inloopavond voor de buurt gehouden op 4 juni 2018 Bijlage: 2018-07-09 Raadsbesluit Vormvrije m.e.r.-beoordelingsbesluit TiZwolle, Willemsvaart 19 (voormalig Ecodrome terrein)

Voorgesteld besluit raad

1. voor de voorbereiding van het bestemmingsplan TiZwolle, Willemsvaart 19 (voormalig Ecodrome-terrein) geen milieueffectrapport op te stellen;
2. dit besluit te publiceren en ter inzage te leggen conform artikel 7.17, lid 5 Wet milieubeheer en Algemene wet bestuursrecht.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 13 juni 2018

Openbaar

Onderwerp	vormvrije m.e.r.-beoordelingsbesluit TiZwolle, Willemsvaart 19 (voormalig Ecodrome-terrein)
Versienummer	1

Portefeuillehouder	Ed Anker
Informant	Cor Blanken/Gert Tromp
Afdeling	Ruimtelijke Planvorming
Telefoon	(038) 498 4181
Email	C.Blanken@Zwolle.nl/GJ.Tromp@Zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel	1.2.1 We beschermen en bevorderen de gezondheid van onze inwoners 6.1.2 We zorgen voor een stad met ruimtelijke kwaliteit en heldere toekomstbestendige ruimtelijke structuren op niveau van concrete projecten en initiatieven 7.4.1 We sturen op vitaliteit en gezondheid van de mens en de omgeving waarin we wonen, werken en recreëren 7.4.3 We blijven voldoen aan de milieunormen
Begroting wijzigen	Nee
Dekking ten laste van	n.v.t.

Bijlagen

1. Aanmeldnotitie vormvrije m.e.r.-beoordeling bestemmingsplan TiZwolle, Willemsvaart 19 (voormalig Ecodrome terrein).
2. Verslag van inloopavond voor de buurt gehouden op 4 juni 2018.

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1 voor de voorbereiding van het bestemmingsplan TiZwolle, Willemsvaart 19 (voormalig Ecodrome-terrein) geen milieueffectrapport op te stellen;

2 dit besluit te publiceren en ter inzage te leggen conform artikel 7.17, lid 5 Wet milieubeheer en Algemene wet bestuursrecht.

Datum 13 juni 2018

Toelichting op het voorstel

Inleiding
Er wordt een plan voorbereid voor de realisatie van het bestemmingsplan TiZwolle aan de Willemsvaart 19 door Summercamp Heino. Het plan wordt ontwikkeld in het kader van de herontwikkeling van het voormalige Ecodrome terrein. Het bedrijf Summercamp Heino houdt zich bezig met dagrecreatie in de vorm van een themapark (Dinoland). Deze dagrecreatie past binnen het geldende bestemmingsplan. Het bedrijf wil ook verblijfsrecreatie realiseren binnen het plangebied, het gaat om overnachtingsmogelijkheid met ruimte voor 600 bedden in de vorm van een hostel en een bijbehorende bedrijfswoning. Het bestemmingsplan dient om deze reden te worden herzien.

In het Besluit milieueffectrapportage (m.e.r.) is opgenomen voor welke ruimtelijke ontwikkelingen een aanmeldnotitie vormvrije m.e.r.-beoordeling nodig is. Het onderhavige project valt onder deze categorie De verplichting tot een besluit op een aanmeldnotitie vormvrije m.e.r.-beoordeling is opgenomen in de Wet milieubeheer. Door de aanmeldnotitie wordt inzicht verkregen of het plan belangrijke nadelige milieugevolgen heeft en er mogelijk een milieueffectrapportage noodzakelijk is. Het bevoegd gezag, uw raad, dient vervolgens een besluit te nemen of voor het plan een milieueffectrapport verplicht is.

Beoogd effect
Door de aanmeldnotitie vormvrije m.e.r.-beoordeling is inzicht verkregen in het feit dat het plan geen belangrijke nadelige milieugevolgen heeft. Met dit vereiste besluit wordt vastgesteld dat er geen m.e.r. hoeft te worden opgesteld.

Argumenten
1.1 Uit de aanmeldnotitie vormvrije m.e.r.-beoordeling blijkt dat er geen belangrijke nadelige milieugevolgen optreden als gevolg van de realisatie van het bestemmingsplan TiZwolle, Willemsvaart 19 (voormalig Ecodrometerrein).

Samenvatting aanmeldnotitie:
Op grond van een diverse onderzoeken naar de potentiele effecten wordt geconcludeerd dat er geen sprake is van waarschijnlijk belangrijke gevolgen voor het milieu zoals bedoeld in artikel 7.16 en 7.17 Wet milieubeheer. Er is onderzoek naar de effecten van het plan op de bodem en grondwaterkwaliteit, archeologie, landschap en cultuurhistorie, natuur (inclusief PAS), gezondheid en externe veiligheid. Op basis van deze potentiele effecten, in combinatie met de effectkenmerken en de aanwezigheid van gevoelige gebieden is geconcludeerd dat het maken van een milieueffectrapport voor de besluitvorming over het project niet nodig. Deze beoordeling ligt formeel bij het bevoegd gezag.

Het project valt onder een categorie ruimtelijke ontwikkelingen waarvoor een aanmeldnotitie vormvrije m.e.r.-beoordeling nodig is. Namelijk *"De aanleg, wijziging of uitbreiding van skihellingen, skiliften, kabelspoorwegen en bijbehorende voorzieningen, jachthavens, vakantiedorpen en hotelcomplexen buiten stedelijke zones met bijbehorende voorzieningen, permanente kampeer- en caravanterreinen, of themaparken.".*

Er is hier sprake van vormvrije m.e.r.-beoordeling, omdat de drempelwaarden van deze categorie D 10 uit het Besluit milieueffectrapportage niet worden overschreden. De voorgenomen wijziging heeft namelijk geen betrekking op:
1°. 250.000 bezoekers of meer per jaar,
2°. een oppervlakte van 25 hectare of meer,
3°. 100 ligplaatsen of meer of
4°. een oppervlakte van 10 hectare of meer in een gevoelig gebied.

De benodigde aanmeldnotitie vormvrije m.e.r.-beoordeling is door Summercamp Heino ingediend.

1.3 Door besluitvorming kan het ontwerpbesluit verder voorbereid worden
Met de aanmeldnotitie vormvrije m.e.r.- beoordeling is inzicht verkregen in de milieugevolgen van het plan. Dit vormvrije m.e.r.-beoordelingsbesluit wordt opgenomen in het ontwerp van het TiZwolle, Willemsvaart 19 (voormalig Ecodrome-terrein).

N.b.: Dit verplichte m.e.r.-beoordelingsbesluit is niet een besluit over instemming met het plan.
Het uiteindelijke besluit over de instemming met het plan komt aan bod bij het raadsvoorstel over de vaststelling van het TiZwolle, Willemsvaart 19 (voormalig Ecodrome-terrein). Bij dit besluit zullen de eventueel ingediende zienswijzen op het gepubliceerde ontwerpbesluit worden afgewogen.
Het voorliggende besluit is een technisch besluit om op voorhand de vorm van de milieubeoordeling voor het plan te bepalen.

Risico's
Er zijn geen risico's aan het besluit verbonden. Het besluit staat niet open voor bezwaar of beroep.

Financiën
Het besluit heeft geen financiële gevolgen.

Communicatie

2.1 Dit besluit wordt bekendgemaakt zoals voorgeschreven in artikel 7.17 Wet milieubeheer
Dit besluit wordt gepubliceerd in het digitale Gemeenteblad via www.officielebekendmakingen.nl. Het besluit met bijlage wordt ter inzage gelegd.
Er staat geen bezwaar of beroep open tegen dit besluit over de procedure ter voorbereiding van een besluit, conform het bepaalde in artikel 6.3 Awb.

De omwonenden zijn op de hoogte van het initiatief
Om de buurt op de hoogte te stellen van de ontwikkeling heeft Summercamp Heino op 4 juni 2018 een inloopavond voor de buurt georganiseerd. Het verslag van deze avond is als bijlage toegevoegd.

Vervolg
Dit vormvrije m.e.r.-beoordelingsbesluit wordt opgenomen in het ontwerp van het bestemmingsplan TiZwolle, Willemsvaart 19 (voormalig Ecodrome-terrein) Op het ontwerpbestemmingsplan kan een ieder een zienswijze indienen. Uw raad zal uiteindelijk een besluit nemen over de vaststelling van het bestemmingsplan onder afweging van eventueel ingediende zienswijzen.

Openbaarheid
Dit besluit met bijlagen is openbaar.

Datum 13 juni 2018

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	46873
Onderwerp	Vormvrije m.e.r.-beoordelingsbesluit TiZwolle, Willemsvaart 19 (voormalig Ecodrome-terrein)

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 25-06-2018

besluit:

1. voor de voorbereiding van het bestemmingsplan TiZwolle, Willemsvaart 19 (voormalig Ecodrome-terrein) geen milieueffectrapport op te stellen;
2. dit besluit te publiceren en ter inzage te leggen conform artikel 7.17, lid 5 Wet milieubeheer en Algemene wet bestuursrecht.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 juli 2018,

de voorzitter,

de griffier,

Aanmeldingsnotitie vormvrije m.e.r-beoordeling

TiZwolle Willemsvaart 19 te Zwolle

projectnummer 434143
definitief
8 juni 2018

Understanding today.
Improving tomorrow.

Aanmeldingsnotitie vormvrije m.e.r-beoordeling

TiZwolle Willemsvaart 19 te Zwolle

projectnummer 434143
definitief revisie 01
8 juni 2018

Auteurs
S. Hammink

Opdrachtgever
Gemeente Zwolle
Postbus 10007
8000 GA Zwolle

datum vrijgave	beschrijving revisie 01	goedkeuring	vrijgave
12-6-18	definitief	S. Hammink	J. Officier

Inhoudsopgave

		Blz.
1	**Inleiding**	**1**
1.1	Aanleiding	1
1.2	Waarom een m.e.r-beoordeling?	1
1.3	Criteria voor het toetsen van activiteiten in een m.e.r-beoordeling?	2
1.4	Leeswijzer en bronnen	4
2	**Plaats en kenmerken van de activiteit**	**5**
2.1	Beschrijving van de activiteit	5
2.2	Energie en emissie	6
3	**Kenmerken van het potentiële effect**	**7**
3.1	Bodem	7
3.2	Archeologie	8
3.3	Landschap en cultuurhistorie	9
3.4	Water	10
3.5	Lucht	11
3.6	Licht	11
3.7	Verkeer en transport	11
3.8	Geluid	12
3.9	Natuur	13
3.10	Gezondheid	14
3.11	Externe veiligheid	14
3.12	Effectkenmerken	17
4	**Conclusie**	**18**

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Zwolle is gestart met het opstellen van het bestemmingsplan TiZwolle, Willemsvaart 19 (voormalig Ecodrome-terrein). Het terrein van het voormalige Ecodrome dat in eigendom was van de gemeente Zwolle, is gekocht door Summercamp Heino. Dit is een bedrijf dat zich bezighoudt met dagrecreatie en verblijfsrecreatie in de vorm van een themapark. Op het plangebied worden een aantal activiteiten aangeboden die binnen het geldende bestemmingsplan passen, echter past de overnachtingsmogelijkheid bestaande uit 600 bedden in de vorm van een hostel en een bijhorende bedrijfswoning niet. Het bestemmingsplan dient daarom te worden herzien. In figuur 1.1 is de globale ligging van het plangebied weergegeven.

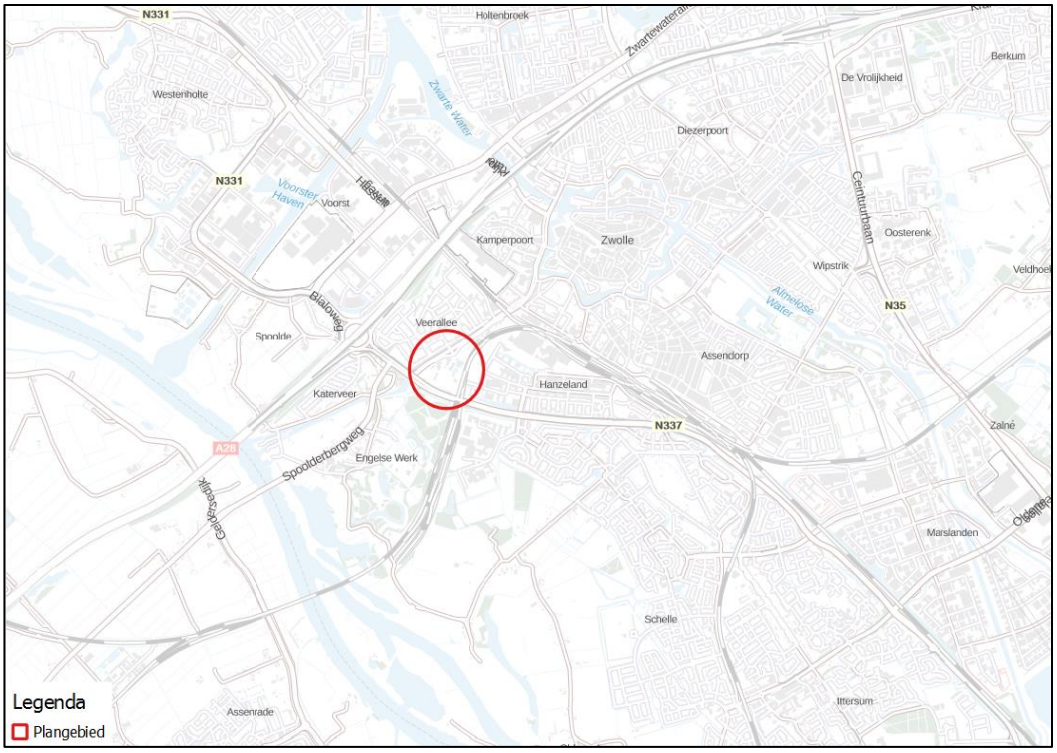

Figuur 1.1: Globale ligging plangebied

1.2 Waarom een m.e.r-beoordeling?

Volgens het Besluit milieueffectrapportage dient voor activiteiten van onderdeel D te worden bepaald of er ten gevolge van de voorgenomen activiteit sprake kan zijn van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu. Afhankelijk van waarschijnlijke belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu is een milieueffectrapportage (m.e.r., de procedure) al dan niet nodig en dient er wel of geen MER (milieueffectrapport, het document) te worden opgesteld. Dit is ter beoordeling aan het bevoegd gezag.

In relatie met themaparken is categorie D 10 uit het Besluit milieueffectrapportage van belang: *"De aanleg, wijziging of uitbreiding van skihellingen, skiliften, kabelspoorwegen en bijbehorende voorzieningen, jachthavens, vakantiedorpen en hotelcomplexen buiten stedelijke zones met bijbehorende voorzieningen, permanente kampeer- en caravanterreinen, of themaparken.".*

Er is hier sprake van vormvrije m.e.r.-beoordeling, omdat de drempelwaarden van deze categorie D 10 uit het Besluit milieueffectrapportage niet worden overschreden. De voorgenomen wijziging heeft namelijk geen betrekking op:
1°. 250.000 bezoekers of meer per jaar,
2°. een oppervlakte van 25 hectare of meer,
3°. 100 ligplaatsen of meer of
4°. een oppervlakte van 10 hectare of meer in een gevoelig gebied.

De op te stellen aanmeldingsnotitie ten behoeve van de m.e.r.-beoordeling gaat in op de mogelijke negatieve gevolgen voor het milieu. Met deze informatie kan het bevoegd gezag bepalen of er al dan niet een MER dient te worden opgesteld.

1.3 Criteria voor het toetsen van activiteiten in een m.e.r-beoordeling?

Wet milieubeheer en m.e.r.-beoordeling
Volgens artikel 7.16 Wet milieubeheer deelt de initiatiefnemer het voornemen mee aan het bevoegd gezag.

Bij deze mededeling dient in ieder geval de volgende informatie te worden verstrekt:

a. een beschrijving van de activiteit, met in het bijzonder:
   1) een beschrijving van de fysieke kenmerken van de gehele activiteit en, voor zover relevant, van sloopwerken;
   2) een beschrijving van de locatie van de activiteit, met bijzondere aandacht voor de kwetsbaarheid van het milieu in de gebieden waarop de activiteit van invloed kan zijn;
b. een beschrijving van de waarschijnlijk belangrijke gevolgen die de activiteit voor het milieu kan hebben;
c. een beschrijving, voor zover er informatie over deze gevolgen beschikbaar is, van de waarschijnlijk belangrijke gevolgen die de activiteit voor het milieu kan hebben ten gevolge van:
   1) indien van toepassing, de verwachte residuen en emissies en de productie van afvalstoffen;
   2) het gebruik van natuurlijke hulpbronnen, met name bodem, land, water en biodiversiteit.

Hierbij dient ook rekening te worden gehouden met de relevante criteria van bijlage III bij de m.e.r.-richtlijn en, voor zover relevant, met de beschikbare resultaten van andere relevante beoordelingen van gevolgen voor het milieu.

Voorts kan bij de mededeling een beschrijving worden verstrekt van de kenmerken van de voorgenomen activiteit en van de geplande maatregelen om waarschijnlijke belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu te vermijden of te voorkomen.

Op grond van de mededeling (het voorliggende document) neemt het bevoegd gezag uiterlijk zes weken na ontvangst een beslissing omtrent de vraag of er bij de voorbereiding van het betrokken besluit voor de activiteit, vanwege de belangrijke nadelige gevolgen die zij voor het milieu kan hebben, een milieueffectrapport moet worden gemaakt (artikel 7.17 Wet milieubeheer). Het bevoegd gezag houdt bij zijn beslissing rekening met de in bijlage III bij de EU Richtlijn MER aangegeven criteria.

Criteria EU Richtlijn
Op grond van de EU Richtlijn MER bijlage III (genoemd in de Wet milieubeheer, artikel 7.16) moet worden getoetst op een aantal criteria. In de voorliggende notitie vindt deze toetsing plaats.

1. Kenmerken van de projecten
Bij de kenmerken van de projecten moet in het bijzonder in overweging worden genomen:

a) de omvang en het ontwerp van het gehele project;
b) de cumulatie met andere bestaande en/of goedgekeurde projecten;
c) het gebruik van natuurlijke hulpbronnen, met name land, bodem, water en biodiversiteit;
d) de productie van afvalstoffen;
e) verontreiniging en hinder;
f) het risico van zware ongevallen en/of rampen die relevant zijn voor het project in kwestie, waaronder rampen die worden veroorzaakt door klimaatverandering, in overeenstemming met wetenschappelijke kennis;
g) de risico's voor de menselijke gezondheid (bijvoorbeeld als gevolg van waterverontreiniging of luchtvervuiling).

2. Plaats van de projecten
De kwetsbaarheid van het milieu in de gebieden waarop de projecten van invloed kunnen zijn, moet in aanmerking worden genomen, en met name:

a) het bestaande en goedgekeurde landgebruik;
b) de relatieve rijkdom aan en beschikbaarheid, kwaliteit en regeneratievermogen van natuurlijke hulpbronnen (met inbegrip van bodem, land, water en biodiversiteit) in het gebied en de ondergrond ervan;
c) het opnamevermogen van het natuurlijke milieu, met in het bijzonder aandacht voor de volgende typen gebieden:
    i. wetlands, oeverformaties, riviermondingen;
    ii. kustgebieden en het mariene milieu;
    iii. berg- en bosgebieden;
    iv. natuurreservaten en -parken;
    v. gebieden die in de nationale wetgeving zijn aangeduid of door die wetgeving worden beschermd; Natura 2000-gebieden die door de lidstaten zijn aangewezen krachtens Richtlijn 92/43/EEG en Richtlijn 2009/147/EG;
    vi. gebieden waar de milieukwaliteitsnormen, in de wetgeving van de Unie vastgesteld en relevant voor het project, al niet worden nagekomen of worden beschouwd als niet-nagekomen;

vii. gebieden met een hoge bevolkingsdichtheid;
viii. landschappen en plaatsen van historisch, cultureel of archeologisch belang.

3. Soort en kenmerken van het potentiële effect
De waarschijnlijk aanzienlijke milieueffecten van projecten moeten, in samenhang met de onder punten 1 en 2 van deze bijlage hierboven uiteengezette criteria, in aanmerking worden genomen, met aandacht voor het effect van het project op de in artikel 3, lid 1, uiteengezette factoren, met inachtneming van:

a) de orde van grootte en het ruimtelijk bereik van de effecten (bijvoorbeeld geografisch gebied en omvang van de bevolking die getroffen kan worden);
b) de aard van het effect;
c) het grensoverschrijdend karakter van het effect;
d) de intensiteit en de complexiteit van het effect;
e) de waarschijnlijkheid van het effect;
f) de verwachte aanvang, de duur, de frequentie en de omkeerbaarheid van het effect;
g) de cumulatie van effecten met de effecten van andere bestaande en/of goedgekeurde projecten;
h) de mogelijkheid om de effecten doeltreffend te verminderen.

1.4 Leeswijzer en bronnen

Het vervolg van het rapport is als volgt opgebouwd:

- hoofdstuk 2: de plaats van de activiteit en de kenmerken van de activiteit (aard en omvang, de wijze van aanleg);
- hoofdstuk 3: de kenmerken van het potentiële effect van de activiteit;
- hoofdstuk 4: conclusie.

Voor de projectinformatie is het (concept) Bestemmingsplan TiZwolle, Willemsvaart 19 (voormalig Ecodrome-terrein) van de gemeente Zwolle evenals de door de gemeente Zwolle aangeleverde stukken geraadpleegd.

2 Plaats en kenmerken van de activiteit

2.1 Beschrijving van de activiteit

Het plangebied ligt langs de Nieuwe Veerallee, de Willemsvaart en het spoor in het stedelijk gebied van de stad Zwolle. Het plangebied bestaat hoofdzakelijk uit bebouwing met verhard terrein, een parkeerplaats, een waterpartij en groenstroken. De ontwikkeling betreft de realisatie van een hostel met ruimte voor maximaal 600 gasten en een bijhorende bedrijfswoning. Het nieuwe plan maakt in totaal 8.000 m^2 Bruto vloeroppervlak (bvo) mogelijk. Het reeds aanwezige Dinoland blijft in gebruik. Mogelijk worden enkele gebouwen gesloopt of aangepast. De ligging en begrenzing van het plangebied zijn aangegeven op figuur 2.1.

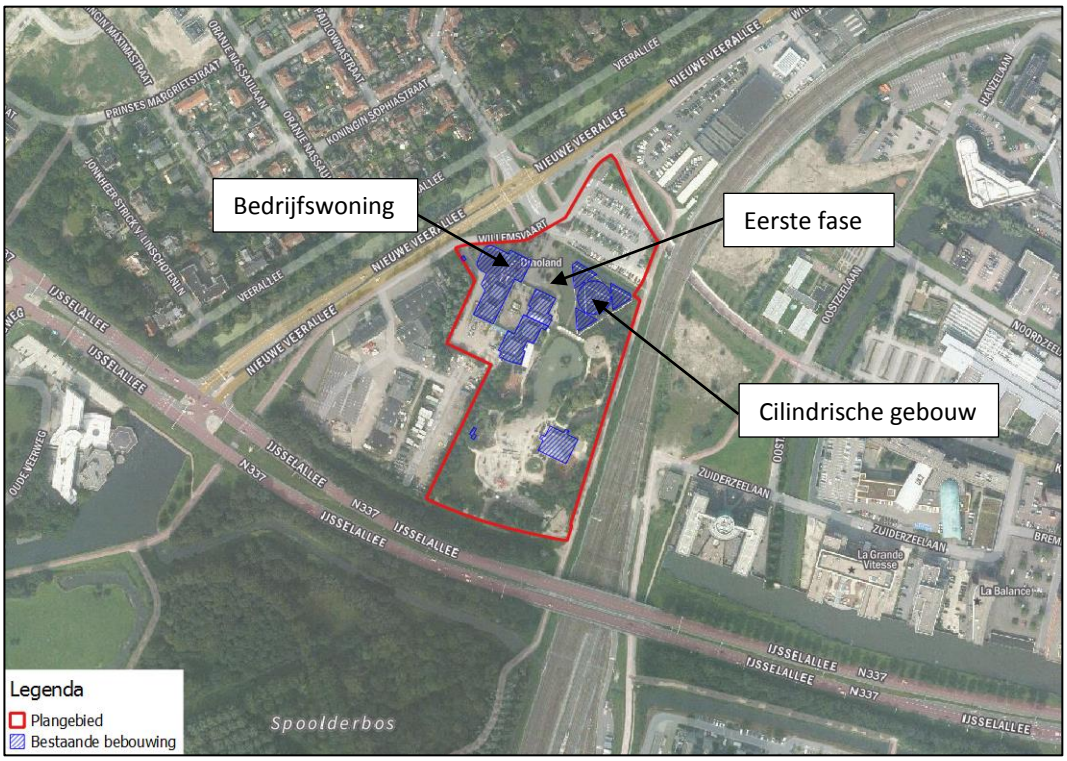

Figuur 2.1: Ligging plangebied

Het nieuw te bouwen hostel (groepsaccommodatie met maximaal 600 bedden) komt in de lijn te staan van de huidige noordelijke gebouwen (zie figuur 2.1). De gebouwen staan georiënteerd naar de voorkant van het terrein, daar zal ook de bedrijfswoning komen. Het hostel zal in fasen worden gerealiseerd, afhankelijk van de belangstelling. Begonnen wordt in de eerste fase tussen het cilindrische gebouw en de huidige bebouwing aan de noordwesthoek van het terrein. De nieuwbouw kent een hoogte van maximaal 5 bouwlagen. De vervolgstap hangt samen met de behoefte aan uitbreiding en de exploitatie van het cilindrische gebouw. Het bebouwingsvoorstel heeft de keuzevrijheid in zich om naar oost of naar west uit te breiden. Naar oost uitbreiden, betekent de sloop van het cilindrische gebouw waarna twee losse hostels de nieuwe voorkant vormen. Als naar west wordt uitgebreid, ontstaat er een groter, aaneengesloten hostel en wordt

een deel van de huidige kantoorbebouwing verwijderd. Het cilindrische gebouw blijft dan bestaan.

2.2 Energie en emissie

Voor de mogelijke aanleg- en bouwwerkzaamheden worden diverse mobiele werktuigen en transportmiddelen (zoals vrachtwagens) gebruikt. De energie daarvoor wordt geleverd door dieselolie en soms ook door elektriciteit uit het net. Het actuele gebruik van het plangebied verandert na afronding van de activiteiten. In het kader van de werkzaamheden is geen sprake van specifieke risico's voor zware ongevallen of rampen in en in de omgeving van het plangebied. Door de aanlegwerkzaamheden is, conform regelgeving, sprake van emissies ten aanzien van water, geluid, licht en lucht. Bij de effectbeschrijving in hoofdstuk 3 wordt hierop nader ingegaan.

3 Kenmerken van het potentiële effect

De voorgenomen ontwikkeling heeft mogelijk invloed op het milieu. In dit hoofdstuk zijn de mogelijke milieueffecten van de voorgenomen ontwikkeling beschreven. Voor de projectinformatie zijn reeds uitgevoerde onderzoeken en de door de gemeente Zwolle aangeleverde stukken geraadpleegd. Waar nodig is de informatie aangevuld.

3.1 Bodem

Een verontreinigde bodem kan zorgen voor gezondheidsproblemen en tast de kwaliteit van het natuurlijk leefmilieu aan. Daarom is het belangrijk om bij ruimtelijke plannen de bodemkwaliteit mee te nemen in de overwegingen. De Wet bodembescherming (Wbb), het Besluit bodem-kwaliteit en de Woningwet stellen grenzen aan de aanvaardbaarheid van verontreinigingen. Indien bij planvorming blijkt dat (ernstige) verontreinigingen in het plangebied aanwezig zijn, wordt op basis van de aard en omvang van de verontreiniging én de aard van de ruimtelijke plannen beoordeeld welke gevolgen dit heeft.

In verband met de (voorgenomen) verkoop van het perceel Willemsvaart 19 (Het TiZwolle terrein) heeft de afdeling Leefbaarheid en erfgoed van het expertisecentrum, gemeente Zwolle een memo over de bodemkwaliteit van het plangebied opgesteld. Deze memo is gebaseerd op de bodeminformatie en grondwatergegevens zoals die bij de gemeente bekend zijn. Ten aanzien van de bodem en het grondwater worden de volgende conclusies getrokken:

- De bodemkwaliteit is geschikt voor het huidige en toekomstige gebruik, te weten een “Leisure” voorziening met bijhorende voorzieningen.
- Indien bij bouwactiviteiten het nodig is diep grondwater te onttrekken (dieper dan 30 meter onder maaiveld) moet afstemming plaatsvinden met de gemeente Zwolle. Onderzocht moet worden of het noodzakelijk is een melding te verrichten in het kader van de Wet bodembescherming.
- Via een gebiedsgerichte aanpak heeft de gemeente Zwolle verantwoordelijkheid met betrekking tot de aanpak van de diepe grondwaterverontreinigingen naar zich toe getrokken. De strategische ligging tussen drinkwatervoorziening en het centrumgebied met een groot aantal (grondwater) verontreinigingen maakt dat de gemeente belang heeft bij het treffen van beheersmaatregelen door bijvoorbeeld toepassing van warmte- en koudeopslag voor gebouwverwarming en koeling. Mocht dit onderdeel gaan uitmaken van de gebiedsontwikkeling, dan is er de mogelijkheid om een gemeentelijke bijdrage voor een deel van de installatiekosten te ontvangen. De gebiedsbeheerder van Zwolle Centraal is hiervoor het aanspreekpunt.

Conclusie
Op basis hiervan kan worden geconcludeerd dat het plan niet tot belangrijke nadelige milieueffecten leidt betreffende het thema bodem.

3.2 Archeologie

In de Monumentenwet (artikel 38a) is vastgelegd dat gemeenten bij de vaststelling van bestemmingsplannen rekening moeten houden met aanwezige en te verwachten archeologische waarden. Daarnaast is in artikel 53 van de Monumentenwet bepaald dat de archeologische meldingsplicht te allen tijde van kracht blijft. Dit houdt in dat wanneer bij graafwerkzaamheden vondsten worden aangetroffen waarvan de vinder redelijkerwijs moet kunnen weten dat het archeologie betreft, dit gemeld moet worden bij het bevoegd gezag.

De Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW) geeft aan dat het plangebied niet in archeologische waardevol gebied ligt. Er hoeft geen archeologisch onderzoek uitgevoerd te worden voorafgaand aan het uitvoeren van werkzaamheden. Het dichtstbijzijnde gebied met archeologische waarden ligt ten noordoosten van het plangebied op meer dan 700 meter (zie figuur 3.1).

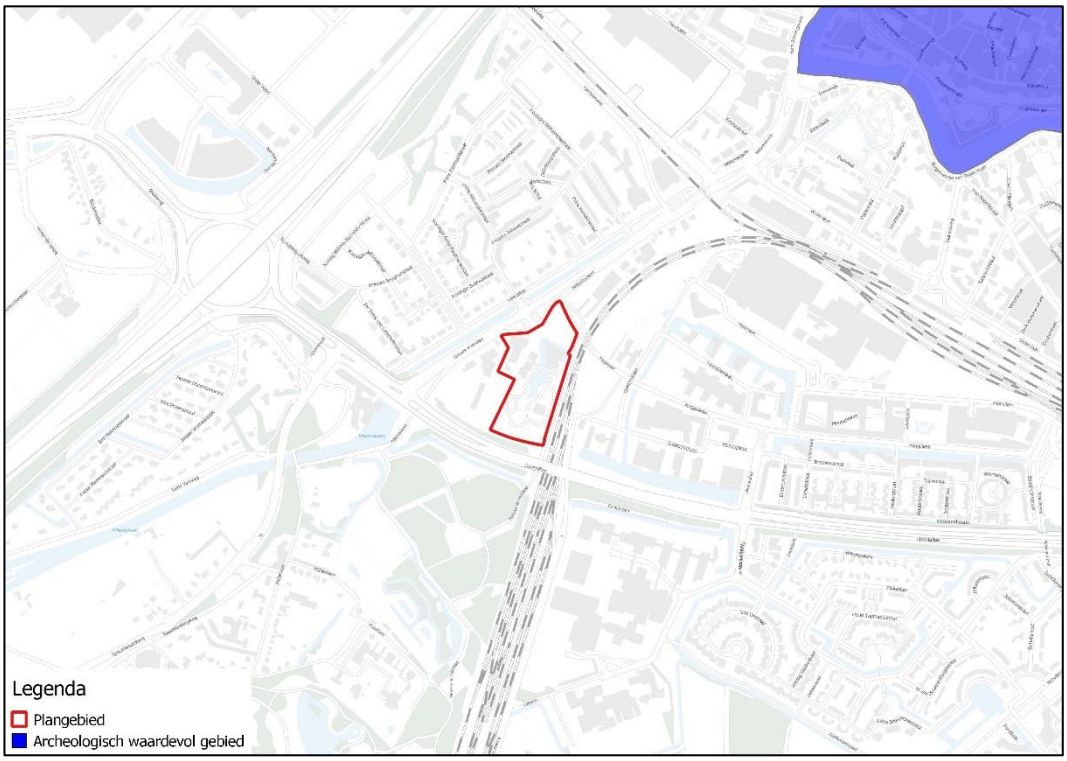

Figuur 3.1: Plangebied ten opzichte van archeologisch waardevol gebied

Conclusie
Op basis hiervan kan worden geconcludeerd dat het plan niet tot belangrijke nadelige milieueffecten leidt betreffende het thema archeologie.

3.3 Landschap en cultuurhistorie

Uit de cultuurhistorische waardenkaart van de provincie Overijssel (zie figuur 3.2) blijkt dat het plangebied in het deellandschap 'Midden-Nederlands rivierengebied' ligt dat van cultuurhistorische waarde is. Kenmerkend voor dit landschap zijn onder andere dijken en dwarsdijken, kastelen en landgoederen, weteringen en de Nieuwe Hollandse Waterlinie, de Maaslinie en de IJssellinie (bron: Cultuur Erfgoed, zd., geraadpleegd op 1 juni 2018 via: https://cultureelerfgoed.nl/sites/default/public_ftp/CultGIS/rivierengebied_m_nl.pdf).

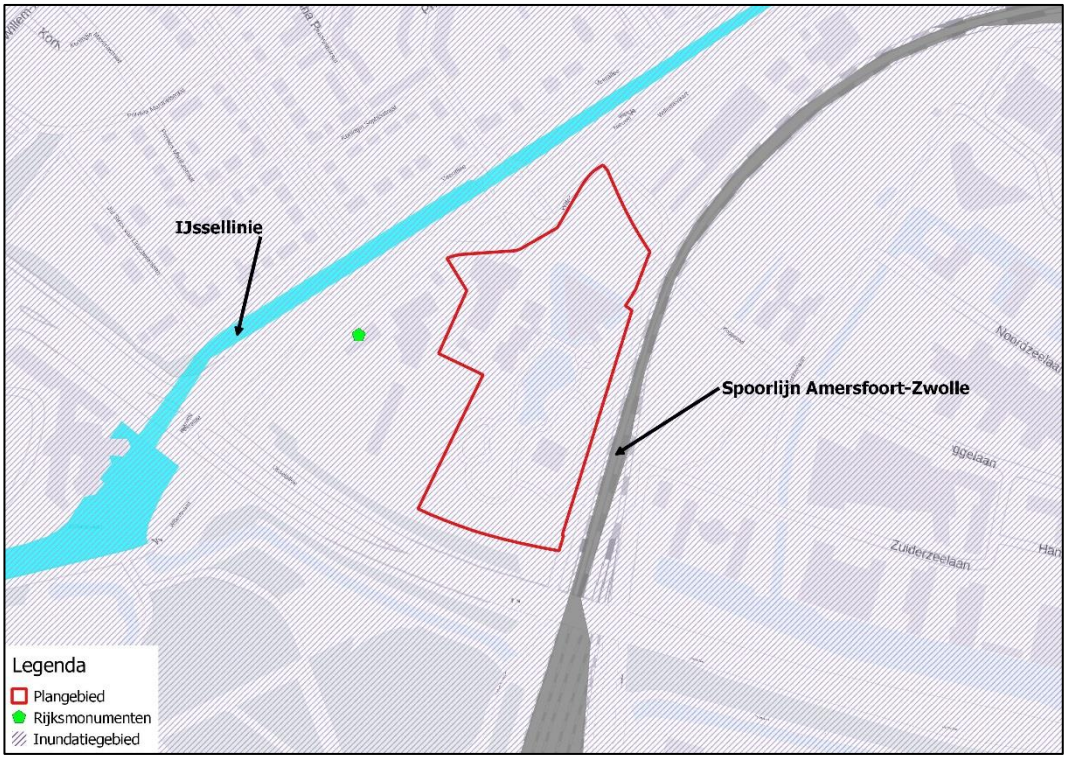

Figuur 3.2: Cultuurhistorische waarden

Het plangebied ligt volgens de cultuurhistorische waardenkaart ten oosten van de IJssellinie in het bijhorende 'inundatiegebied'. De IJssellinie is naar een idee van kapitein J.C.E. Haex aangelegd in de jaren van de Koude Oorlog tegen een eventuele inval van de Russen en hun bondgenoten vanuit oostelijke richting. De bedoeling van de linie was zoveel water van de Rijn af te leiden via Pannerdensch Kanaal, Nederrijn en IJssel dat die zouden overlopen en grote delen van Oost-Nederland onder water zouden zetten. Er zou een stromende inundatie ontstaan van 120 bij 5 kilometer (bron: Cultuur Erfgoed, zd., geraadpleegd op 1 juni 2018 via https://cultureelerfgoed.nl/sites/default/public_ftp/CultGIS/IJssellinie%202.pdf).

In het plangebied zijn geen beschermde rijks- en/of gemeentelijke monumenten of werelderfgoed aanwezig. Ten westen van het plan ligt het Rijksmonument "Kantoor Schrale's Beton". In het plangebied zijn geen karakteristieke panden aanwezig. Het plan heeft geen invloed op deze cultuurhistorische waarden.

Conclusie
Er kan worden geconcludeerd dat het plan niet tot belangrijke nadelige milieueffecten leidt betreffende de thema's landschap en cultuurhistorie.

3.4 Water

Ruimtelijke plannen moeten voorzien zijn van een waterparagraaf. Hiervoor moet het proces van de watertoets worden doorlopen. Het waterschap kijkt of in een plan voldoende rekening is gehouden met de waterhuishouding ter plaatse en geeft een wateradvies. Het doel van de watertoets is waarborgen, dat waterhuishoudkundige doelstellingen expliciet en op evenwichtige wijze in beschouwing worden genomen bij alle waterhuishoudkundig relevante ruimtelijke plannen en besluiten van Rijk, provincies en gemeenten. In het kader van het plan wordt de waterhuishouding niet aangepast.

Drooglegging
In plangebied wordt een ontwateringsdiepte van minimaal 0,7 m gehanteerd. Dit is de afstand tussen de gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG) en het maaiveld.

Riolering
Grenzend aan het plangebied ligt in de Willemsvaart een (verbeterd) gescheiden rioolstelsel, waarbij de droogweerafvoer en de hemelwaterafvoer in separate leidingen wordt afgevoerd; de droogweerafvoer wordt richting de AWZI afgevoerd en de hemelwaterafvoer richting oppervlaktewater, waarbij de "first flush" naar de AWZI wordt afgevoerd.

Waterwinning
Ten zuiden van het plangebied ligt het waterwingebied 'Engelse werk'. Dit waterwingebied is door de provincie Overijssel beschermd door een er omheen gelegd grondwaterbeschermings-gebied. In het kader van de verplaatsing van het waterwingebied is de ligging van het grondwaterbeschermingsgebied in 2008 gewijzigd. Het plangebied ligt nog steeds binnen het grondwaterbeschermingsgebied 'Engelse Werk'. Grondwaterbeschermingsgebieden zijn gebieden direct rondom drinkwaterwinningen aangewezen op grond van de Wet ruimtelijke ordening en de Wet milieubeheer. In deze gebieden wordt het grondwater beschermd, zowel ruimtelijk als milieutechnisch. Uitgangspunt van het beschermingsbeleid is preventie, het voorkomen van risicovolle activiteiten. Een ander uitgangspunt is het voorzorgsprincipe. Nieuwe risicovolle activiteiten worden uit voorzorg verboden of slechts onder voorwaarden toegestaan. Voor grondwaterbeschermingsgebieden moeten mechanische ingrepen dieper dan twee meter gemeld worden en is er een ontheffing nodig voor grote projecten. Op deze manier is de bescherming van het grondwater gewaarborgd. De boringsvrije zone, welke een lichter regiem dan het grondwaterbeschermingsgebied kent, is niet van toepassing op het plangebied.

Conclusie
Er kan worden geconcludeerd dat het plan niet tot belangrijke nadelige milieueffecten leidt betreffende het thema water.

3.5 Lucht

Op basis van de gegevens uit de Uitwerking verkeersbeweging ondernemersplan TiZwolle" is bepaald welke extra verkeersaantrekkende werking het plan heeft. De extra verblijfsrecreatie resulteert in maximaal 20 bussen per dag en maximaal 22 personenauto's per dag.

De NIBM-tool is een rekentool waarmee de bijdrage van kleinere ruimtelijke plannen en verkeersplannen aan de luchtkwaliteit kunnen worden vastgesteld: "met de NIBM-tool kunt u op een eenvoudige en snelle manier bepalen of een plan niet-in-betekenende-mate bijdraagt (NIBM)". Volgens de NIBM-tool van Infomil (versie 2015) draagt de extra functie "niet in betekenden mate bij" aan de verslechtering van de milieukwaliteit. Ook de totale activiteit, dus inclusief de bestaande dagrecreatie (50 auto's/dag) en de mogelijke evenementen (400 auto's/dag en maximaal 10 evenementen/jaar), draagt niet in betekenende mate bij aan een verslechtering van de luchtkwaliteit volgens de hierboven genoemde rekentool.

De rijksoverheid brengt via de NSL monitoringstool in beeld hoe de luchtkwaliteit zich zal ontwikkelen in Nederland. Via deze monitoringstool kan men op straatniveau inzicht krijgen in de te verwachten luchtkwaliteit ter plaatse. Hieruit blijkt dat de omgeving van TiZwolle voor zowel de huidige als de toekomstige situatie (2030) zal voldoen aan de wettelijke normen die voor luchtkwaliteit van toepassing zijn. De te verwachten waarden blijven ruim onder de normen voor fijnstof en stikstofdioxide (de maatgevende componenten voor luchtverontreiniging).

Conclusie
Op basis van bovenstaande gegevens kan worden geconcludeerd dat het voornemen niet tot belangrijke nadelige milieueffecten leidt betreffende het thema lucht.

3.6 Licht

Het plangebied ligt in het stedelijk gebied van Zwolle. Dit gebied is van zichzelf in de nacht in zekere mate verlicht. Het plan betreft een ontwikkeling van een gebied dat op dit moment reeds in gebruik is. Verwacht wordt daarom dat de ontwikkeling geen significante verschillen veroorzaakt in het kader van lichtemissie ten opzichte van de huidige situatie.

Conclusie
Op basis van bovenstaande gegevens kan worden geconcludeerd dat het voornemen niet tot belangrijke nadelige milieueffecten leidt betreffende het thema licht.

3.7 Verkeer en transport

Op basis van de gegevens uit de Uitwerking verkeersbeweging ondernemersplan TiZwolle" is bepaald welke extra verkeersaantrekkende werking het plan heeft. De verblijfsrecreatie resulteert in maximaal 20 bussen per dag en maximaal 22 personenauto's extra per dag. In de drukste maand trekt de dagrecreatie naar verwachting maximaal 40 auto's extra per dag. Het plangebied is rechtstreeks aangesloten op de hoofdwegenstructuur van Zwolle. De toename aan verkeer is minimaal en goed op te vangen door het huidige wegennetwerk.

De aanlegwerkzaamheden hebben geen gevolgen voor de overige infrastructuur in het gebied. Wel kan er tijdens de uitvoering mogelijk beperkt hinder ondervonden worden door een toename van verkeersintensiteiten in de nabijheid van het plangebied. Naar verwachting is het aantal verkeersbewegingen in de aanlegfase gering. In het kader van de voorbereiding van de uitvoeringsactiviteiten zal in overleg met de wegbeheerders worden nagegaan of/welke specifieke verkeersmaatregelen nodig zijn (bijvoorbeeld in de vorm van bebording).

Conclusie
Er kan worden geconcludeerd dat het plan niet tot belangrijke nadelige milieueffecten leidt betreffende het thema verkeer.

3.8 Geluid

Door de wijziging van het bestemmingsplan wordt het mogelijk overnachtingsmogelijkheden en een bedrijfswoning te realiseren. De overnachtingsmogelijkheden zijn niet geluidgevoelig in het kader van de Wet Geluidhinder en hoeven daarom niet getoetst te worden. Bovendien zal voor het hostel in een later stadium aangetoond moeten worden dat wordt voldaan aan de binnenwaarde conform het Bouwbesluit. De bedrijfswoning (woonbestemming) is wel geluidgevoelig in het kader van de genoemde wet en zal worden getoetst.

Het expertisecentrum van de gemeente Zwolle heeft een akoestisch onderzoek uitgevoerd (Bedrijfswoning TiZwolle, akoestisch onderzoek naar de geluidbelasting ten gevolge van wegverkeer (Ijsselallee en Nieuwe Veerallee), spoorwegverkeer (doorgaande treinen) en industrielawaai (het emplacement). Het plangebied ligt buiten het gezoneerde bedrijventerrein Hanzeland waardoor deze geluidzone niet van belang is voor de ontwikkeling.

Op basis van bekende geluidsgegevens is onderzocht welk deelgebied potentieel geschikt zou zijn om de woonfunctie mogelijk te maken. Daarbij is uit gegaan van de volgende voorwaarden:

- De bedrijfswoning mag geen belemmering vormen voor de activiteiten op het emplacement (industrielawaai);
- De maximale hogere grenswaarden voor wegverkeerslawaai en spoorweglawaai mogen niet worden overschreden zodat hogere grenswaarden mogelijk zijn;
- Het gebiedsgerichte milieubeleid is niet van toepassing omdat het om een zeer specifieke situatie gaat.

Uit het akoestisch onderzoek volgt dat het bestemmingsplan een woning mogelijk op de begane gronden en de eerste verdieping. Voorwaarde daarbij is dat een deel van de bestaande bebouwing blijft gehandhaafd. Dit is van belang vanwege de afschermende werking. Dit is in de gebruiksregels van het bestemmingsplan opgenomen. Op deze manier wordt de afscherming gewaarborgd.

Bij een eventuele nieuwe vergunningsaanvraag voor het emplacement zullen ook de maximale geluidniveaus op de nieuwe woonbestemming beoordeeld moeten worden. De kans bestaat dat het binnen niveau in de slaapkamers hoger is dan 25 dB(A) Lnight en daarmee een beperking vormt voor (toekomstige) activiteiten op het emplacement. Om die reden zal de woning zodanig geïsoleerd moeten worden dat kan worden voldaan aan 25 dB(A) Lnight. Dit is in de gebruiksregels van het bestemmingsplan opgenomen en op deze manier gewaarborgd.

Voor het wegverkeerslawaai t.g.v. de Nieuwe Veerallee en de IJsselallee zijn hogere grenswaarden noodzakelijk. Deze worden in een apart besluit aangevraagd en gemotiveerd.

Voor de aanleg van het project vinden de nodige werkzaamheden plaats. De werkzaamheden vinden overdag plaats. Deze werkzaamheden en het hierbij in te zetten materieel veroorzaken een bepaalde geluidsbelasting op de omgeving. De effecten vanwege de geluidshinder treden alleen op tijdens de aanleg. Voor dergelijke activiteiten is veelal de APV (Algemene Plaatselijke Verordening) van toepassing. Gezien de tijdelijk aard van de werkzaamheden wordt geen hinder verwacht of zullen specifieke afschermende maatregelen de hinder zo veel mogelijk beperken. Het plangebied ligt niet in de directe omgeving van een Stiltegebied, de afstand tot aan het dichtstbijzijnde stiltegebied bedraagt meer dan 10 kilometer.

Conclusie
Er kan worden geconcludeerd dat het plan niet tot belangrijke nadelige milieueffecten leidt betreffende het thema geluid.

3.9 Natuur

Bij ruimtelijke ingrepen dient rekening worden te gehouden met beschermde plant- en diersoorten en met beschermde gebieden. Er dient onderzocht te worden of de geplande ingrepen effect hebben op onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten of beschermde gebieden. Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. Door Ecogroen is in het kader van voorliggend plan een Natuurtoets uitgevoerd (kenmerk: 18-050, d.d. 28 mei 2018). De resultaten van deze toets zijn hieronder weergegeven.

Gebiedsbescherming
Het plangebied ligt op circa één kilometer van het Natura 2000-gebied Rijntakken. Gezien deze ruime afstand tot Natura 2000-gebied, tussenliggend afschermend gebied en de verstoringsgevoeligheid van soorten is alleen het indirect effect als gevolg van stikstofdepositie te verwachten. Uit de AERIUSberekening voor de beoogde situatie blijkt dat de bijdrage van het plan <0,05 mol/ha/jaar is op habitattypen en leefgebieden binnen Natura 2000-gebied Rijntakken. Het plan is uitvoerbaar vanuit de Wet natuurbescherming, onderdeel gebiedsbescherming.

De planlocatie ligt buiten de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland. Gezien de ruime afstand (700m), tussenliggende barrières en de aard van het plan zijn negatieve effecten op het NNN en natuur buiten het NNN (weidevogel- en ganzenrustgebieden) uitgesloten. Vervolgstappen in het kader van het NNN zijn niet aan de orde.

Soortbescherming
In het plangebied zijn geen potentiële vaste verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen of te verwachten. Schade aan onmisbaar foerageergebied of vliegroutes is evenmin te verwachten.

- Er zijn meerdere nestlocaties (ten minste 7) van Huismus aanwezig in het hoofdgebouw van Dinoland. Indien deze nesten bij uitvoering van de plannen verstoord of vernield worden dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie Overijssel. Overige broedvogels met jaarrond beschermde nesten zijn niet aangetroffen en worden niet verwacht.

- In het plangebied zijn algemene broedvogels zoals Merel, Roodborst, Zwarte roodstaart en Witte kwikstaart broedend te verwachten. Bij uitvoering van het plan dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van deze soorten.
- Er zijn geen stand- of verblijfplaatsen van beschermde flora, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden aangetroffen of te verwachten, uitgezonderd enkele soorten zoogdieren en amfibieën waarvoor een vrijstelling van ontheffingsplicht geldt in de provincie Overijssel.

Aanbevelingen
De plannen zijn niet in strijd met gebiedsgerichte bescherming. Ten aanzien van Natura 2000 en het NNN zijn geen vervolgstappen aan de orde.

- Indien de jaarrond beschermde nesten van Huismus verstoord of vernietigd worden bij uitvoering van de plannen, is vaststelling van het plan strijdig met de Wet natuurbescherming. We adviseren om met bevoegd gezag (provincie Overijssel) te overleggen of uitzicht is op ontheffing, om te bepalen of vaststelling van het plan mogelijk is.
- Voor schade aan nestplaatsen van huismus dient een ontheffing te worden aangevraagd bij provincie Overijssel. Tevens dient te worden gezorgd voor alternatieve broedgelegenheid, ruim voorafgaand aan de sloop.
- Alle nesten van broedvogels zijn gedurende het broedseizoen beschermd en mogen in deze periode niet verstoord of geschaad worden. Bij uitvoering van het plan zal hiermee rekening gehouden moeten worden. Voor verstoring van nestelende vogels wordt voor ruimtelijke ontwikkelingen nooit ontheffing verleend. Als broedseizoen wordt gehanteerd: periode van nestbouw, periode van broed op de eieren en de periode dat de jongen op het nest gevoerd worden. Voor de meeste soorten kan de periode tussen half maart en half juli worden aangehouden als broedseizoen. Er wordt echter geen standaardperiode gehanteerd voor het broedseizoen, maar het is van belang of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Voor verwachte vogelsoorten loopt het broedseizoen globaal van eind maart tot eind juli.

Conclusie
Er kan worden geconcludeerd dat het plan niet tot belangrijke nadelige milieueffecten leidt betreffende het thema natuur, mits de voorgestelde aanbevelingen opgevolgd worden.

3.10 Gezondheid

Mede op basis van de beoordeling ten aanzien van water, lucht, licht en geluid is er geen sprake van specifieke risico's door het plan voor de volksgezondheid of voor bijvoorbeeld waterverontreiniging of luchtvervuiling.

3.11 Externe veiligheid

In het kader van de bestemmingsplanwijziging heeft in opdracht van de gemeente Zwolle het adviesbureau VANDERZEE veiligheid/milieu een risicoberekening uitgevoerd naar de ontwikkeling op Tizwolle terrein. In het onderzoek is berekend wat het Plaatsgebonden risico (PR 10^{-6} contour) en het groepsrisico (GR) is als gevolg van het spoor Amersfoort Zwolle en de IJsselallee. Daarbij zijn twee situaties berekend:

1. De huidige situatie: dat wil zeggen een gebied waar de functie "cultuur en ontspanning" op rust.

2. De toekomstige situatie: dat wil zeggen, een gebied met de functie “cultuur en ontspanning “ met als toevoeging overnachtingsmogelijkheden. Daarbij is uit gegaan van maximaal 600 bedden.

In situatie 1, de huidige situatie, is op het gehele plangebied cultuur en ontspanning mogelijk. Het aantal bezoekers per jaar bedraagt 100.000. Dit is ingevoerd als evenement voor dagrecreatie. Hierbij is uitgegaan van 10 piekweken met 5000 bezoekers per week en de overige 50.000 bezoekers over de resterende 52 weken.

In situatie 2, de toekomstige situatie, is uitgegaan van situatie 1 met als toevoeging de overnachtingsmogelijkheden. Het gaat in deze situatie om 600 bedden die gesitueerd worden aan de noordoostzijde van het terrein, grenzend aan het parkeerterrein. In de overnachtingsmogelijkheid (het hostel) zal overnacht worden door schoolkinderen (met name de hogere groepen, groep 8), leden van sportverenigingen, internationale toeristen en families. Het kan gaan om verminderd zelfredzame personen. Deze personen zijn altijd onder begeleiding aanwezig. Daarnaast is de staf van TiZwolle opgeleid om in geval van een calamiteit verminderd zelfredzame personen (minderjarigen) te begeleiden.

De omvang van het groepsrisico
De officiële definitie van groepsrisico in artikel 1 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) luidt: "de cumulatieve kans per jaar dat ten minste 10, 100 of 1.000 personen overlijden als rechtstreeks gevolg van hun aanwezigheid in het invloedsgebied van een inrichting en een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof of gevaarlijke afvalstof betrokken is".

Groepsrisico spoor
Op basis van de berekening van het groepsrisico blijkt dat het groepsrisico in de huidige situatie onder de oriëntatiewaarde ligt, met factor 0,63. De toekomstige situatie laat een lichte stijging zien maar blijft nog ruim onder de oriëntatie waarde met een factor 0,83.

Groepsrisico weg (IJsselallee)
Op basis van de berekening van het groepsrisico blijkt dat het groepsrisico in zowel de huidige als de toekomstige situatie onder de oriëntatie waarde ligt met een factor 0,74.

Toetsing aan het gemeentelijk externe veiligheidsbeleid:
Zone 0 – 30 meter
In het bestemmingsplan worden kwetsbare objecten niet mogelijk gemaakt in deze zone. Tussen het spoor en het plangebied ligt een fietspad. De hulpdiensten kunnen gebruik maken van dit fietspad om een calamiteit op het spoor te benaderen.

Zone 30 – 250 meter
Functies met een laag zelfredzaamheidsniveau worden niet mogelijk gemaakt. Het hostel biedt ook onderdak aan groepen schoolkinderen in de basisschoolleeftijd. Het gaat echter vaak om kinderen in de leeftijdsgroep 11 en hoger (groep 8) die onder begeleiding hier verblijven. Tevens dient opgemerkt te worden dat er ook andere doelgroepen logeren die zelfredzaam zijn. De kwetsbare doelgroep is dus slechts een onderdeel.

Maatregelen ter beperking van het groepsrisico:

- De overnachtingsmogelijkheden zijn zodanig gepositioneerd (noordoosthoek van het plangebied) waardoor evacuatie van het spoor af is gericht.
- In het stedenbouwkundig masterplan wordt een heldere verbinding tussen binnen en buiten (het park) gecreëerd. Hiermee wordt het voor de bezoeker helder op welke wijze het park verlaten kan worden in het geval van een calamiteit op het spoor of de IJsselallee.
- Op de locatie zal een bedrijfswoning worden gesitueerd. Hiermee is ten allen tijde ter plaatse bekend personeel aanwezig. Dit draagt bij aan de verkleining van het groepsrisico, met name in de nachtelijke periode.
- Er zal in overleg met de Veiligheidsregio een evacuatieplan worden opgesteld om een eventuele ontvluchting snel te kunnen laten verlopen. Er is een BHV (Bedrijfs Hulp Verlening)-organisatie aanwezig.
- Het hostel zal uitgerust worden met afsluitbare ventilatie om in het geval van een calamiteit met toxische gassen de luchtinlaat te kunnen afsluiten.
- Het spoor ter hoogte van TiZwolle is bereikbaar voor brandweer via het fietspad dat tussen het terrein en het emplacement ligt.

Het plaatsgebonden risico:
Het plaatsgebonden risico is de kans per jaar dat een persoon (onbeschermd) op een bepaalde plek zal overlijden als gevolg van een calamiteit in de omgeving. Is deze kans op een bepaalde plek groter dan $1 * 10^{-6}$ (1 op een miljoen) dan is een kwetsbare functie (wonen, recreatie) niet toegestaan. De punten worden verbonden door een lijn. Deze wordt de PR 10^{-6} contour genoemd en daarbinnen is bouwen ten bate van de genoemde functies niet toegestaan.

Uit de berekening door het adviesbureau VANDERZEE veiligheid/milieu Ecodrome terrein (17 september 2015, versie 4.0) blijkt dat de PR 10^{-6} van het doorgaande spoor op 4 meter ligt ten opzichte van het spoor. In het basisnet (BevT) wordt een afstand van 6 meter genoemd.

De PR 10^{-6} van de IJsselallee komt niet voor.

Het plangebied ligt buiten deze contour. Het plaatsgebonden risico is daarmee geen beperking voor de voorgenomen functiewijziging.

De PAG-zone
Daarnaast speelt het zogenaamde Plasbrand Aandachtsgebied (PAG) een belangrijke rol bij de beoordeling van externe veiligheid. Het PAG betreft de zone waarbinnen de effecten van een ongeluk met brandbare vloeistoffen een dodelijk effect hebben. Voor de wegen en het spoor ligt deze grens op 30 meter, voor vaarwegen bedraagt de zone 25 meter.

Voor de spoorlijn Amersfoort – Zwolle is een PAG aanwezig van 30 meter. De PAG- zone ligt over het plangebied. In het bestemmingsplan is bouwen binnen de PAG-zone niet mogelijk. Het bouwvlak ligt namelijk buiten de PAG-zone. Daarnaast wordt de bestaande bebouwing binnen de PAG-zone mogelijk gesloopt.

Conclusie
Op basis van bovenstaande kan worden geconcludeerd dat bij het voorgenomen plan, mede door het treffen van specifieke maatregelen, geen sprake is van waarschijnlijk belangrijke nadelige milieueffecten betreffende het thema externe veiligheid.

3.12 Effectkenmerken

Orde van grootte en het ruimtelijk bereik van het effect (geografisch gebied en omvang van de bevolking die getroffen kan worden)

- Orde van grootte van het effect: zie paragraaf 3.1 t/m 3.11.
- Bereik van het effect: lokaal tot zeer lokaal.
- Getroffen bevolking: niet van toepassing, belangrijke nadelige effecten worden niet voorzien. Externe veiligheid is toegelicht in paragraaf 3.11.

Aard van het effect

- Aard van de effecten: zie paragraaf 3.1 t/m 3.11

Grensoverschrijdende karakter van het effect

- Er is geen sprake van een grensoverschrijdend effect.

Intensiteit en de complexiteit van het effect

- De effecten zijn beperkt qua intensiteit en complexiteit (geen vervolgeffecten of indirecte effecten verwacht).

Waarschijnlijkheid van het effect

- (Beperkte) emissies geluid, lucht en licht zijn zeker.
- Waarschijnlijkheid van effecten door calamiteiten is zeer gering.

Verwachte aanvang, de duur, de frequentie en de omkeerbaarheid van het effect

- Verwachte aanvang: start herinrichting na vaststelling bestemmingsplan
- Duur en periode indicatief: herinrichting en gebruik van het gebied is voor onbepaalde tijd.
- Frequentie: deze beoordeling betreft de aanleg/inrichting én het gebruik van het gebied.
- Er is geen sprake van onomkeerbare effecten.

Cumulatie van effecten met de effecten van andere bestaande en/of goedgekeurde projecten

Er zijn geen andere projecten of ontwikkelingen in de omgeving bekend die zouden kunnen leiden tot cumulatieve effecten, door bijvoorbeeld een toename van het verkeer. Omdat de verwachte effecten beperkt van omvang zijn, zal ook voor andere aspecten de cumulatie met effecten van andere ontwikkelingen niet tot aanmerkelijke effecten leiden.

Mogelijkheid om de effecten doeltreffende te verminderen

Per onderdeel worden de effecten van het project zo summier mogelijk gehouden. Zoals reeds is besproken in paragraaf 3.9 en 3.11 zal er een aantal maatregelen genomen worden ten aanzien van ecologie en externe veiligheid. Verdere mitigatie van (mogelijke) effecten is niet nodig.

4 Conclusie

Op grond van het voorgaande wordt geconcludeerd dat er geen sprake is van waarschijnlijk belangrijke gevolgen voor het milieu zoals bedoeld in artikel 7.16 en 7.17 Wet milieubeheer en is het maken van een milieueffectrapport voor de besluitvorming over het project niet nodig. Deze beoordeling ligt formeel bij het bevoegd gezag.

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Zutphenseweg 31D
7418 AH DEVENTER
Postbus 321
7400 AH DEVENTER
T. 06-22990312
E. stephan.hammink@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2018
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

informatie

Zwolle

Memo

Project Ontwikkeling

Telefoon (038) 498 3217

Aan	Jolanda van den Berg, Gert Tromp, Cor Blanken, Lieuwe Dijkstra
Kopie aan	Martyn Besselsen, Hennie Bruggeman, Laura Vrolijken, Suzanne Douwsma
Van	Aldert Koop
Datum	11 juni 2018
Onderwerp	Inloopavond Summercamp/ Dinoland op 4 juni 2018 ter voorbereiding van bestemmingsplanprocedure

Algemene informatie
In oktober 2014 heeft Summercamp het voormalige complex “Ecodrome” van de gemeente gekocht. Het doel is om een vergelijkbare voorziening als in Heino te realiseren. Daartoe zal gefaseerd een hostel (vergelijkbaar met Stayokay/ jeugdherberg e.d.) worden gerealiseerd (Start met 300 bedden. Uiteindelijk 600 bedden).

Communicatie
Op 21 oktober 14 is door Summercamp een inloopavond georganiseerd om informatie te geven over de plannen die zij met het gebied van het vm. Ecodrome hebben.

Op initiatief van Summercamp start op 11 november 2014 en klankbordgroep. Een afgevaardigde vanuit het bestuur van de bewonersvereniging van de Veerallee blijkt niet beschikbaar te zijn. Omdat Summercamp dan nog geen helder beeld heeft hoe het terrein van het vm. Ecodrome gebruikt zal gaan worden blijkt de afstemming in de klankbordgroep onvoldoende toegevoegde waarde te hebben. Daarom wordt dit overleg gestopt.

Summercamp heeft vervolgens via de media (De Stentor, De Swollenaer en WeblogZwolle) haar plannen regelmatig onder de aandacht gebracht waaronder de plannen voor het realiseren van een hostel.

Bestemmingsplan
Er wordt gewerkt aan de voorbereiding van een nieuw bestemmingsplan. Het belangrijkste verschil met het vigerende bestemmingsplan is dat het nieuwe bestemmingsplan verblijfsrecreatie ten behoeve van het hostel mogelijk maakt.
Summercamp heeft altijd aangegeven het hostel gefaseerd te willen realiseren. Begonnen wordt met de realisatie van een gebouw voor circa 300 bedden. Bij het uitvoeren van de benodigde onderzoeken wordt uit gegaan van de beoogde eindsituatie met 600 bedden.

Ter voorbereiding van de bestemmingsplanprocedure is op 4 juni 2018 een inloopavond georganiseerd voor de bewoners van de Veerallee.

De avond is door circa 50 bewoners bezocht. De belangrijkste vragen en opmerkingen hadden betrekking op de volgende punten.

- Is er voldoende parkeercapaciteit met de realisatie van het hostel en de verschillende soorten bezoekersgroepen om parkeren in de wijk te voorkomen?

- Is in de plannen wel rekening gehouden met de kruising van de hoofdfietsroute door bussen?
- Een gebouw van 5 lagen is wel hoog. Kan het gebouw niet naar een ander deel van het terrein zoals tijdens de eerst inloopavond is getoond.
- Aandacht voor bezoekers die naar het centrum gaan lopen. Ze zullen het fietspad gaan omdat de stoep te smal is.
- Eventuele overlast door groepen zoals festivalbezoekers.

Vervolg
In het overleg dat met het bestuur van de wijkvereniging wordt georganiseerd komen de bovenstaande punten aan de orde. Het zijn ook de onderwerpen die bij de voorbereiding van de plannen door Summercamp in het overleg met de gemeente aan de orde komen.
Summercamp kan de consequenties voor verkeer en parkeren goed inzichtelijk maken. Zij baseren de cijfers voor de parkeerbehoefte voor de mogelijke eindsituatie op de ervaringscijfers van zowel Dinoland als de voorziening in Heino. Doordat de verschillende voorzieningen bij Dinoland niet gelijktijdig om een maximale parkeercapaciteit zullen vragen voldoet de aanwezige parkeerplaats in de parkeerbehoefte. Tijdens circa 20 piekdagen per jaar fungeert de parkeerplaats van Windesheim als extra capaciteit. Daartoe is een contract met Windesheim afgesloten. Daarnaast moet nog worden opgemerkt dat de bezoekers aan het hostel doorgaans groepen zijn die met bussen worden vervoerd.

Veel bezoekers van het voormalig Ecodrome kwamen destijds met bussen. In verband daarmee is toentertijd de kruising met het fietspad daarop aangepast.

In de eerste globale plannen ten tijde van de aankoop van het vm Ecodrome speelde dagrecreatie een ondergeschikte rol in de plannen van Summercamp. Het park DinoLand heeft zich echter zodanig ontwikkeld, dat de locatie voor het logiesgebouw achter op het terrein niet meer mogelijk is. Dit omdat men onder meer de bezoekers van het hostel en de bezoekers van DinoLand gescheiden wil houden. Bij de uitwerking van de plannen voor de locatie van het gebouw wordt uit logistiek, economisch en oogpunt van veiligheid gekozen voor de locatie aan het parkeerterrein. De verdere uitwerking van de plannen zal in nauw overleg met de gemeente tot stand gekomen in verband met de relatie met de ontwikkeling van de Spoorzone. Bij de ontwikkeling van het “Spoorzone-gebied” zal aandacht aan de routing binnen dit totale gebied en in relatie tot de stad moeten worden besteed.

Ten aanzien van de bezoekersgroepen die gebruik maken van het hostel heeft Summercamp in Heino jarenlang ervaring. Bij het boeken houdt Summercamp in de gaten welke combinatie van groepen gelijktijdig aanwezig is. Tijdens het verblijf wordt permanent gemonitord of het verblijf goed verloopt. Bij eventuele klachten wordt daar direct op ingespeeld.

Summercamp vindt het belangrijk om een goed contact met het bestuur van de wijkvereniging van de Veerallee te hebben. Voor het hostel is nog geen concreet plan gemaakt. Wanneer er een ontwerp voor het hostel wordt voorbereid zal Summercamp dit ook met de buurt afstemmen.

besluit

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	46873
Onderwerp	Vormvrije m.e.r.-beoordelingsbesluit TiZwolle, Willemsvaart 19 (voormalig Ecodrome-terrein)

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 25-06-2018

besluit:

1. voor de voorbereiding van het bestemmingsplan TiZwolle, Willemsvaart 19 (voormalig Ecodrome-terrein) geen milieueffectrapport op te stellen;
2. dit besluit te publiceren en ter inzage te leggen conform artikel 7.17, lid 5 Wet milieubeheer en Algemene wet bestuursrecht.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 juli 2018,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 9 juli 2018

onderwerp	Vaststelling projectuitvoeringsbesluit Mimosastraat i.h.k.v. versnellingsactie sociale woningbouw
portefeuillehouder	Ed Anker
informant	Horsman - van Gelder, Ellen (2430)
medeopstellers	
afdeling	Ruimtelijke planvorming
bijlagen	Voorstel: Beslisnota Vaststelling projectuitvoeringsbesluit Mimosastraat i.h.k.v. versnellingsactie sociale woningbouw Bijlage: 1. Projectuitvoeringsbesluit Mimosastraat Bijlage: 2. Ruimtelijke onderbouwing Mimosastraat Bijlage: 3. Zienswijzennota Mimosastraat Bijlage: 4. Zienswijze Bijlage: 2018-07-09 Raadsbesluit Vaststelling projectuitvoeringsbesluit Mimosastraat ihkv versnellingsactie sociale woningbouw

Voorgesteld besluit raad

1. in te stemmen met de beantwoording van de zienswijze omtrent het ontwerp-projectuitvoeringsbesluit, zoals omschreven in de zienswijzennota Mimosastraat;
2. het projectuitvoeringsbesluit gewijzigd vast te stellen.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 26 juni 2018

Openbaar

Onderwerp	Vaststelling projectuitvoeringsbesluit Mimosastraat i.h.k.v. versnellingsactie sociale woningbouw
Versienummer	1

Portefeuillehouder	E.W. Anker
Informant	Ellen Horsman-van Gelder / Anton Westenberg
Afdeling	ZWRP / ZWPP
Telefoon	(038) 498 2430 / (038) 498 2660
Email	EH.Horsman.van.Gelder@zwolle.nl / A.Westenberg@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel	6.2.2 We behouden en versterken de beschikbaarheid van sociale huurwoningen en de betaalbaarheid voor de laagste inkomens
Begroting wijzigen	Nee
Dekking ten laste van	Anterieure overeenkomst

Bijlagen
1. Projectuitvoeringsbesluit Mimosastraat,
2. Ruimtelijke onderbouwing Mimosastraat,
3. Zienswijzennota Mimosastraat,
4. Zienswijze.

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:
1. in te stemmen met de beantwoording van de zienswijze omtrent het ontwerp-projectuitvoeringsbesluit, zoals omschreven in de zienswijzennota Mimosastraat;
2. het projectuitvoeringsbesluit gewijzigd vast te stellen.

Datum 26 juni 2018

Toelichting op het voorstel

Inleiding
Om de druk op de sociale huurmarkt te verminderen heeft de gemeente Zwolle in de prestatieafspraken met de corporaties de ambitie vastgelegd de voorraad sociale huurwoningen in de periode van 2016-2019 te laten stijgen met netto 700 woningen. In dit kader is bij het opstellen van de prestatieafspraken met de corporaties afgesproken dat minimaal 100 semipermanente woningen (1-2 persoonswoningen) gerealiseerd worden voor de doelgroep: spoed woningzoekende Zwollenaren. Hiertoe heeft uw raad op 30 oktober 2017 een besluit genomen.

Het voorliggende projectuitvoeringsbesluit gaat over de locatie aan de Mimosastraat (oostelijk van De Oude Ambachtsschool). Op de locatie aan de Mimosastraat worden door woningstichting SWZ 28 semi-permanente sociale huurwoningen gerealiseerd in de vorm van een woongebouw. De semi-permanente woningen hebben een instandhoudingstermijn van 15 jaar.

Voor de ontwikkeling van de 28 semi-permanente woningen is op 23 april 2018 een vormvrije m.e.r.-beoordelingsbesluit genomen. Vervolgens heeft het ontwerp-projectuitvoeringsbesluit van 3 mei 2018 tot en met 13 juni 2018 ter inzage gelegen. Er is één zienswijze ingediend tegen het ontwerp-projectuitvoeringsbesluit.

Uw raad is bevoegd gezag om uiteindelijk een besluit te nemen ten aanzien van het projectuitvoeringsbesluit. Dit voorstel ziet op het gewijzigd vaststellen van het projectuitvoeringsbesluit.

Beoogd effect
De vaststelling van het projectuitvoeringsbesluit heeft tot doel om de realisatie van het woongebouw met 28 semi-permanente sociale huurwoningen aan de Mimosastraat mogelijk te maken.

Argumenten

1.1 Voorgesteld wordt om tegemoet te komen aan de zienswijze van ProRail in die zin dat de ruimtelijke onderbouwing wordt aangevuld
In de zienswijze verzoekt ProRail om de aspecten ‘geluid’ en ‘trillingen’ nader te onderzoeken en te onderbouwen.
In de zienswijzennota wordt voorgesteld om tegemoet te komen aan de zienswijze in die zin dat de onderbouwing van het aspect ‘geluid’ in de ruimtelijke onderbouwing wordt aangevuld en dat een nieuwe paragraaf ‘trillingen’ wordt opgenomen in de ruimtelijke onderbouwing.
Verwezen wordt hierbij naar bestaande onderzoeken in het kader van het tracébesluit spooruitbreiding Zwolle-Herfte waarbij de gevolgen van geluid en trillingen op de omgeving, waaronder de bebouwing aan de Mimosastraat, in kaart zijn gebracht. De onderzoeken zijn opgenomen als bijlagen bij de ruimtelijke onderbouwing. De conclusie is dat de aspecten geluid en trillingen geen belemmering vormen voor de realisatie van het semi-permanente woongebouw op de locatie aan de Mimosastraat.

2.1 De ontwikkelingen sluit goed aan op de Zwolse woningbehoefte
De braakliggende locatie aan de Mimosastraat heeft zijn betekenis en gebruik voor de maatschappelijke bestemming verloren. De herontwikkeling van deze locatie naar (sociale) woningbouw betekent een belangrijke slag richting aansluiting op de Zwolse woningbehoefte.
De druk op de sociale huurmarkt is groot is en er zijn wachtlijsten van 4,5 jaar. Daarom werkt de gemeente samen met de corporaties aan de versnellingsactie sociale huur.

2.2 Instemmen met het projectuitvoeringsbesluit betekent voortgang in het project
Door in te stemmen met het projectuitvoeringsbesluit, kan een volgende stap op weg naar de realisatie van de sociale huurwoningen worden gezet.
Het projectuitvoeringsbesluit is een instrument onder vigeur van de Crisis- en herstelwet en vervangt alle vergunningen, ontheffingen, vrijstellingen en andere besluiten die wettelijk vereist zijn om het project uit te voeren. Als het projectuitvoeringsbesluit in werking is getreden kan worden gestart met de realisatie van de sociale huurwoningen.

Risico's
Tegen het projectuitvoeringsbesluit kan beroep worden ingesteld (zie ook 'Vervolg').

Financiën
Er is een anterieure overeenkomst gesloten waarin de kosten voor het voeren van het projectuitvoeringsbesluit worden verhaald op de initiatiefnemer.

Communicatie
Om de buurt op de hoogte te stellen van de ontwikkeling aan de Mimosastraat heeft SWZ, in samenwerking met de gemeente Zwolle, op maandag 10 juli 2017 een inloopavond georganiseerd voor de direct omwonenden. Dit betroffen de bewoners aan de Mimosastraat, Seringenstraat en Goudenregestraat. Op één bewoner na zijn alle overige bewoners huurder bij SWZ. Op de avond zijn uiteindelijk circa 15 mensen aanwezig geweest. De reacties op de plannen waren positief. Er werden vragen gesteld over doelgroepen, parkeren en verkeer in het algemeen. Deze vragen konden door SWZ en de gemeente voldoende en na tevredenheid worden beantwoord. Vraagstelling kwam ook voornamelijk voort vanuit de bestaande situatie (bijvoorbeeld roekeloos rijgedrag). De huidige functie van de locatie, zijnde een ontmoetingsplek voor de buurt, werd mede als gevolg van vervuiling als niet positief beschouwd. Door de nieuwbouw verdwijnt deze functie.

Op grond van de Wet ruimtelijke ordening wordt over het plan gecommuniceerd door publicatie in het Gemeenteblad en in de Staatscourant via www.officielebekendmakingen.nl en via de website www.ruimtelijkeplannen.nl, zodra de provincie heeft gereageerd dat zij afziet van het indienen van een reactieve aanwijzing en tegen vroegtijdige publicatie geen bezwaar heeft. Uiteraard wordt de indiener van de zienswijze op de hoogte gesteld van het raadsbesluit en de publicatie ervan.

Vervolg
Een projectuitvoeringsbesluit treedt pas in werking na afloop van de tervisielegging van het vastgestelde projectuitvoeringsbesluit of, indien beroep wordt ingesteld, na een beslissing op dat beroep. Des te sneller de tervisielegging kan plaatsvinden, des te eerder het besluit in werking kan treden.

Tegen het plan kan beroep worden ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Dit is alleen mogelijk voor de indieners van de zienswijzen, een belanghebbende wie redelijkerwijs niet kan worden verweten dat hij niet tijdig zijn zienswijze naar voren heeft gebracht en door belanghebbenden die bedenkingen hebben tegen wijzigingen die bij de vaststelling zijn aangebracht.

Openbaarheid
De stukken zijn openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

besluit

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	47112
Onderwerp	Vaststelling projectuitvoeringsbesluit Mimosastraat i.h.k.v. versnellingsactie sociale woningbouw

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 25-06-2018

besluit:

1. in te stemmen met de beantwoording van de zienswijze omtrent het ontwerp-projectuitvoeringsbesluit, zoals omschreven in de zienswijzennota Mimosastraat;
2. het projectuitvoeringsbesluit gewijzigd vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 juli 2018,

de voorzitter,

de griffier,

besluit

Projectuitvoeringsbesluit 28 tijdelijke appartementen Mimosastraat 3-001 t/m 3-304

Ons kenmerk 18432-2017
Datum 09-07-2018

Op 26 juli 2017 hebben wij een aanvraag ontvangen van Woningstichting SWZ te Zwolle voor de bouw van een woongebouw met 28 appartementen, een vrijstaande fietsenstalling en het realiseren van een in- en uitrit, met een instandhoudingstermijn van maximaal 15 jaar op het perceel Mimosastraat 3-001 t/m 3-304 (aangevraagd als Mimosastraat, tussen nummers 2 en 4) te Zwolle.

Projectuitvoeringsbesluit
De raad van de gemeente Zwolle heeft besloten, gelet op artikel 2.10 van de Crisis- en herstelwet, een projectuitvoeringsbesluit vast te stellen.

Het projectuitvoeringsbesluit wordt verleend onder de bepaling dat de gewaarmerkte stukken deel uitmaken van het besluit.

Het projectuitvoeringsbesluit wordt verleend voor de bouw van een woongebouw met 28 appartementen, een vrijstaande fietsenstalling en een in/uitrit met een instandhoudingstermijn van 15 jaar.

Duur projectuitvoeringsbesluit
Het projectuitvoeringsbesluit geldt voor **een periode van 15 jaar**, ingaande de dag van inwerkingtreding van het besluit, zijnde daags na het aflopen van de beroepstermijn, dan wel, indien beroep is ingesteld, zodra de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State op het beroep heeft beslist. Na deze termijn moet de voor het projectuitvoeringsbesluit bestaande toestand worden hersteld.

Op dit besluit is afdeling 2 van hoofdstuk 1 van de Crisis- en herstelwet van toepassing.

Procedure
De besluitvormingsprocedure is uitgevoerd overeenkomstig het bepaalde in afdeling 6 van de Crisis- en herstelwet (Chw). Bij een projectuitvoeringsbesluit worden de bij of krachtens wet of verordening vastgestelde toetsingskaders toegepast en normen in acht genomen. Voor zover de wet of verordening afwijking van die toetsingskaders of normen toestaat, kan het projectuitvoeringsbesluit daarin voorzien. Daartoe is de aanvraag getoetst aan artikel 2.10-2.20 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Tevens is de aanvraag getoetst aan het Besluit omgevingsrecht (Bor) en de Ministeriële regeling omgevingsrecht (Mor). Gebleken is dat de aanvraag voldoet en daarom zijn wij voornemens het gevraagde projectuitvoeringsbesluit vast te stellen.
De inhoudelijke overwegingen en de voorschriften zijn opgenomen in de bijlage “Onderdelen, behorende bij het projectuitvoeringsbesluit 28 tijdelijke appartementen Mimosastraat 3-001 t/m 3-304”.

Ons kenmerk 18432-2017
Datum 09-07-2018

Leges
De leges voor de behandeling van de aanvraag bedragen € 52.281,00. Hiervoor wordt apart een rekening verstuurd.

Bent u het niet eens met dit besluit?
Dan kunt u, als u belanghebbende bent, beroep instellen. Als u vragen heeft of als u het niet eens bent met het dit besluit adviseren wij u om eerst telefonisch contact met ons op te nemen. We nemen dan samen met u het besluit door. U kunt hiervoor bellen met Anne-Louise Sherriff van de sectie Vergunningen, bereikbaar via tel. 038 498 2825.

Wilt u juridische stappen ondernemen, dan kunt u tegen dit besluit schriftelijk beroep instellen. Zorgt u er voor dat u het beroepschrift indient binnen zes weken na de dag waarop het besluit ter inzage is gelegd. Door het beroepschrift tijdig in te dienen, voorkomt u dat uw beroepschrift niet meer in behandeling kan worden genomen.

Hoe kunt u beroep instellen?
U kunt uw beroepschrift schriftelijk indienen. Uw beroepschrift richt u aan de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA in Den Haag.

In uw beroepschrift moet het volgende staan:
- uw naam, adres en graag ook uw telefoonnummer;
- een duidelijke omschrijving van het besluit (u kunt bijvoorbeeld de datum en ons kenmerk van het besluit vermelden of een kopie meesturen) en dat sprake is van een besluit waarop de Crisis- en herstelwet van toepassing is;
- de beroepsgronden (reden waarom u beroep instelt). **LET OP: het beroep wordt niet-ontvankelijk verklaard, indien binnen de beroepstermijn geen gronden zijn ingediend. Verder kunnen, na afloop van de beroepstermijn, de gronden niet meer worden aangevuld;**
- de datum en uw handtekening.

Dient iemand anders namens u een beroepschrift in? Stuur dan een volmacht mee.

De inwerkingtreding van het besluit wordt opgeschort indien er beroep wordt ingesteld tegen het besluit totdat de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State op het beroep heeft beslist (artikel 2.14 Crisis- en herstelwet).

De raad van de Gemeente Zwolle,

de voorzitter,

de griffier,

Bijlage: onderdelen, behorende bij het projectuitvoeringsbesluit 28 tijdelijke appartementen Mimosastraat 3-001 t/m 3-304

Ons kenmerk 18432-2017
Datum 09-07-2018

Onderdelen, behorende bij het projectuitvoeringsbesluit 28 tijdelijke appartementen Mimosastraat 3-001 t/m 3-304

Inhoudsopgave
De volgende onderdelen horen bij en maken deel uit van het projectuitvoeringsbesluit voor de bouw van een woongebouw met 28 appartementen, een vrijstaande fietsenstalling en twee in-/uitritten, met een instandhoudingstermijn van 15 jaar op het perceel Mimosastraat 3-001 t/m 3-304 (aangevraagd als Mimosastraat, tussen nummers 2 en 4) te Zwolle:

- Procedureel
- Overwegingen
- Voorschriften

Procedureel
Gegevens aanvrager
Op 26 juli 2017 hebben wij een aanvraag om een projectuitvoeringsbesluit als bedoeld in afdeling 6 van de Crisis- en herstelwet (Chw) ontvangen. Het betreft een verzoek van: Woningstichting SWZ, vertegenwoordigd door de heer M.A. Meulenkamp, Postbus 40040, 8004 DA Zwolle.

Het project waarvoor een projectuitvoeringsbesluit wordt gevraagd is als volgt te omschrijven:

De bouw van een woongebouw met 28 appartementen, een tijdelijke fietsenstalling en een in/uitrit met een instandhoudingstermijn van 15 jaar op het perceel Mimosastraat 3-001 t/m 3-304 te Zwolle. Dit is omschreven in de “Ruimtelijke onderbouwing 28 tijdelijke woningen Mimosastraat te Zwolle, d.d. 19 juni 2018”, die onderdeel uitmaakt van dit besluit en als bijlage is bijgevoegd.

Inhoud projectuitvoeringsbesluit
Op de ontwikkeling en verwezenlijking van het project zijn de wettelijke voorschriften krachtens welke daarvoor een vergunning, ontheffing, vrijstelling of enig ander besluit is vereist, niet van toepassing. Uitzonderingen hierop zijn besluiten op grond van hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming, paragraaf 5.1 van de Erfgoedwet, artikel 6.5, onderdeel c, van de Waterwet en de artikelen 4.1a en 4.3a van de Wet ruimtelijke ordening. Voor dit project zijn binnen deze kaders geen besluiten nodig.

Het projectuitvoeringsbesluit strekt ter vervanging van deze besluiten conform artikel 2.10, lid 2 van de Crisis- en herstelwet.

Het gaat om de volgende onderdelen:
1 het bouwen van een bouwwerk;
2 het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met een bestemmingsplan.
3 het maken van een uitweg.

Afdeling 6 van de Chw is van toepassing op de uitvoering van projecten die geheel of hoofdzakelijk voorzien in de bouw van ten minste 12 woningen (artikel 2.9, eerste lid, onder a, van de Chw).

Bevoegd gezag
Gelet op bovenstaande projectbeschrijving, alsmede op het bepaalde in afdeling 6, artikel 2.10, lid 1 van de Crisis- en herstelwet (Chw) is de gemeenteraad bevoegd gezag om het projectuitvoeringsbesluit vast te stellen.

Wij zijn er procedureel en inhoudelijk voor verantwoordelijk dat in ons besluit alle relevante aspecten aan de orde komen met betrekking tot de fysieke leefomgeving, zoals ruimte, milieu, natuur en aspecten met betrekking tot bouwen, monumenten en brandveiligheid. Verder dienen wij ervoor zorg te dragen dat de aan het projectuitvoeringsbesluit verbonden voorschriften op elkaar zijn afgestemd.

Ontvankelijkheid
Artikel 2.8 van de Wabo biedt de grondslag voor een geharmoniseerde regeling van de indieningsvereisten. Dit betreft de gegevens en bescheiden die bij een aanvraag moeten worden gesteld om tot een ontvankelijke aanvraag te komen. De regeling is uitgewerkt in paragraaf 4.2 van het Bor, met een nadere uitwerking in de Ministeriële regeling omgevingsrecht (Mor).

Na ontvangst van de aanvraag hebben wij deze aan de hand van de Mor getoetst op ontvankelijkheid. Daarbij is gebleken dat een aantal gegevens ontbrak. De aanvrager is hierop in de gelegenheid gesteld om aanvullende gegevens te leveren. Wij zijn van oordeel dat de aanvraag alsmede de latere aanvulling daarop voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van de gevolgen van de activiteit op de fysieke leefomgeving. De aanvraag is dan ook ontvankelijk en in behandeling genomen.

Ter inzage legging
Het ontwerpprojectuitvoeringsbesluit heeft vanaf 3 mei 2018 voor 6 weken ter inzage gelegen. Binnen deze termijn is een ieder in de gelegenheid gesteld om zienswijzen naar voren te brengen.

Op 29 mei 2018 is een zienswijze ingediend door ProRail BV te Utrecht.
De inhoud van deze zienswijze is samengevat in een bijlage, evenals de reactie hierop. Deze bijlage ‘Zienswijzennota Projectuitvoeringsbesluit Mimosastraat 3-001 t/m 3-304, 28 tijdelijke appartementen van 15 juni 2018’, is bijgevoegd en maakt onderdeel uit van dit besluit.

De ingediende zienswijze geeft geen aanleiding om het projectuitvoeringsbesluit te weigeren. Het besluit is wel op onderdelen gewijzigd ten opzichte van het ontwerpbesluit (zie kopje Ruimtelijke onderbouwing onder Overwegingen).

Ons kenmerk 18432-2017
Datum 09-07-2018

Overwegingen

Aan het besluit liggen de volgende inhoudelijke overwegingen ten grondslag:

Het (ver)bouwen van een bouwwerk

bestemmingsplan/beheersverordening
Het perceel ligt in het geldende bestemmingsplan “Assendorp” en heeft de enkelbestemming “Maatschappelijk”, de dubbelbestemming “Waarde – Archeologie” en de volgende aanduidingen, binnen het bouwvlak: Maximum bebouwingspercentage terrein: 100 %. Maximum goot- en bouwhoogte aan de voorzijde van het perceel: 13 meter. Maximum goot- en bouwhoogte aan de achterzijde van het perceel: 3 meter.

Daarnaast geldt het bestemmingsplan “Zwolle, Parapluplan parkeren”.

Het project is in strijd met de regels van de geldende bestemmingsplannen voor wat betreft het gebruik van de gronden en de bouwvoorschriften. Daarnaast wordt er niet voldaan aan de eis dat er op eigen terrein in voldoende parkeergelegenheid wordt voorzien. De aanvraag wordt op grond van artikel 2.10, tweede lid van de Wabo, tevens aangemerkt als een aanvraag voor het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met het bestemmingsplan.

Zie hierna het onderdeel “het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met het bestemmingsplan”.

Dubbelbestemming Waarde-Archeologie
Het betreffend perceel ligt in het gebied met een archeologische waarde van 50%. Omdat door de bouw de bodem op een grotere diepte dan 0,5 meter en over een grotere oppervlakte dan 100 m² zal worden verstoord is archeologisch onderzoek noodzakelijk.
Vastgesteld is dat op de locatie archeologisch onderzoek plaats te vinden door middel van proefsleuven. Zoals ook in de Ruimtelijke Onderbouwing (paragraaf 4.5) is aangegeven is hiervoor inmiddels opdracht gegeven aan de gemeente-archeoloog van de gemeente Zwolle. Dit onderzoek zal worden uitgevoerd nadat sanering van de puinlaag heeft plaatsgevonden.

bouwbesluit
Het bouwplan is getoetst aan het Bouwbesluit 2012. Uit een oogpunt van uitvoering en veiligheid is het nodig voorschriften aan dit besluit te verbinden.

bouwverordening
Het bouwplan is getoetst aan de van toepassing zijnde Bouwverordening en voldoet hieraan.

Ons kenmerk 18432-2017
Datum 09-07-2018

Bodem
In of bij de aanvraag voor een bouwactiviteit moet een onderzoeksrapport betreffende verontreiniging van de bodem worden verstrekt (artikel 2.4 Regeling Omgevingsrecht). Er is een verkennend bodem- en asbestonderzoek uitgevoerd (30 augustus 2016), gevolgd door een aanvullend onderzoek (27 september 2016).
Er is volgens deze onderzoeken geen sprake van ernstige bodemverontreiniging. De grond is asbesthoudend, onder de interventiewaarde. Wel is er matige tot sterke verontreiniging van sterke metalen aangetroffen op de locatie, die te relateren is aan de bijmengingen met puin

In de Ruimtelijke Onderbouwing (paragraaf 4.4) wordt aangegeven dat, voordat er gestart wordt met de werkzaamheden, SWZ het hele terrein over een diepte van 80 cm zal saneren (puinlaag). Voor aanvang zal een plan van aanpak ter beoordeling worden voorgelegd aan de gemeente Zwolle. Op basis van de onderzoeken kan geconcludeerd worden dat de bodemkwaliteit geen belemmering vormt voor de tijdelijke functieverandering.

welstand
Omdat het om de bouw van een tijdelijk bouwwerk gaat is een toetsing aan redelijke eisen van welstand niet vereist, op grond van artikel 2.10, lid 1 onder d van de Wabo.

provinciale verordening of AMvB
Op 12 april 2017 hebben Provinciale Staten een omgevingsverordening vastgesteld. Voor deze aanvraag bevat de verordening geen rechtstreeks werkende normen. De aanvraag is niet in strijd met de Omgevingsverordening Overijssel 2017.
Er is geen Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) als bedoeld in artikel 4.3, derde lid Wro vastgesteld of in voorbereiding.

grondexploitatie
Het bouwplan betreft een bouwplan als genoemd in artikel 6.2.1. van het Besluit ruimtelijke ordening (een bouwplan waarvoor een exploitatieplan moet worden vastgesteld).

Vrijstelling van plicht vaststellen exploitatieplan
In bepaalde gevallen hoeft er bij een aangewezen bouwplan geen exploitatieplan vastgesteld te worden door de gemeenteraad (artikel 6.12, tweede lid Wro en artikel 6.2.1a Bro). Dit is aan de orde, omdat er een anterieure overeenkomst is gesloten met de aanvrager. De gemeenteraad hoeft voor de onderhavige aanvraag daarom geen exploitatieplan vast te stellen.

Het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met het bestemmingsplan

bestemmingsplan
Het perceel ligt in het geldende bestemmingsplan “Assendorp” en heeft de enkelbestemming “Maatschappelijk”, de dubbelbestemming “Waarde – Archeologie” en de volgende aanduidingen, binnen het bouwvlak: Maximum bebouwingspercentage

terrein: 100 %. Maximum goot- en bouwhoogte aan de voorzijde van het perceel: 13 meter. Maximum goot- en bouwhoogte aan de achterzijde van het perceel: 3 meter.

Het bouwplan is in strijd met de regels van het geldende bestemmingsplan. Binnen de enkelbestemming “Maatschappelijk” zijn geen woningen (en daarbij behorende andere bouwwerken) toegestaan. Daarnaast wordt in strijd gebouwd met de voorgeschreven maximale goot- en bouwhoogte van 3 meter, die geldt voor de achterzijde van het perceel. Het woongebouw heeft aan die zijde een goot- en bouwhoogte van ongeveer 6,16 meter. De fietsenstalling heeft een goot- en bouwhoogte van ongeveer 2,25 meter.

Ook is het bestemmingsplan “Zwolle, parapluplan parkeren” van toepassing. Daarin is onder artikel 95.1 bepaald dat, bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor het bouwen en/of een omgevingsvergunning voor een wijziging van het gebruik is verzekerd, dat op eigen terrein, dat bij dat bouwwerk of terrein waarvoor vergunning wordt verleend hoort, wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid voor motorvoertuigen. Daarbij moet worden voldaan worden aan de parkeeropgave, zoals neergelegd in de “Regeling Parkeernormen 2016”. De parkeerplaatsen moeten afmetingen hebben die afgestemd zijn op gangbare motorvoertuigen, zoals neergelegd in de “Regeling Parkeernormen 2016”.

Op basis van de Regeling parkeernormen 2016, waarin verwezen wordt naar de zogenaamde CROW notitie ”De nieuwe parkeerkencijfers en kencijfers verkeersgeneratie 2012” is bepaald dat er <u>tenminste 28 parkeerplaatsen</u> gerealiseerd moeten worden op eigen terrein, als volgt vastgesteld:

- Voor 22 appartementen type B2 en B4 geldt de norm:

Categorie ‘Huurwoningen, etage, midden/goedkoop’, gelegen binnen het gebied ‘schil centrum’ en ‘sterk stedelijk’: min. 0,7 en max. 1,5. Gemiddeld is 1,1 pp.
Dit betekent 22 X 1,1 = 24,2 pp.

- Voor 6 appartementen type A1 geldt de norm:

Categorie ‘`Kamerverhuur, zelfstandig (niet-studenten), gelegen binnen het gebied ‘schil centrum’ en ‘sterk stedelijk’: min. 0,5 en max. 0,6. Gemiddeld is 0,55 pp.
Dit betekent 6 x 0,55 = 3,3 pp.

24,2+ 3,3 = 27,5 afgerond 28 parkeerplaatsen.

Op de situatietekening is aangegeven, dat 6 parkeerplaatsen op eigen terrein kunnen worden gerealiseerd, die kunnen voldoen aan de minimale afmetingseisen. Er wordt daarmee niet aan de berekende parkeeropgave voldaan.

<u>mogelijkheid tot afwijken van het bestemmingsplan</u>
Wij hebben onderzocht of vergunningverlening met toepassing van artikel 2.12 Wabo mogelijk is.

Ten aanzien van de parkeerregel is een binnenplanse afwijkingsmogelijkheid opgenomen onder 95.3.1 van het bestemmingsplan “Zwolle, parapluplan parkeren”.

Ons kenmerk 18432-2017
Datum 09-07-2018

De mogelijkheid voor het afwijken van de parkeereis wordt op basis van artikel 2.4.1, onder c van de Regeling parkeernormen 2016 beoordeeld aan de hand van de parkeerdruk in het betreffende gebied.

Er zal door het plan een (theoretische) behoefte van 22 parkeerplaatsen in het openbare gebied benodigd zijn.

Uit parkeermetingen van april 2017, voor de parkeersectie 1169 Mimosastraat om 23:00 uur, blijkt van de capaciteit van 71 plaatsen een bezetting van 34 (is 48%). Bij een toename van 22 wordt de bezetting 56 van 71. Dit betekent een bezettingsgraad van 78,9%, wat minder is dan de toegestane maximale bezetting van 80%. Hiermee wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 2.4.1. onder c van de Regeling parkeernormen 2016.

Op basis van deze gegevens kan, op basis artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 1°, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) meegewerkt worden aan het afwijken van de parkeereis.

Ten aanzien van het bouwen binnen de bestemming “Maatschappelijk” en in strijd met de bouwregels, is meewerken aan het project enkel mogelijk indien de activiteit niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening en de motivering van het besluit een goede ruimtelijke onderbouwing bevat (op basis van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3 Wabo).

In artikel 2.12 van de Crisis- en herstelwet is bepaald dat, voor zover het projectuitvoeringsbesluit niet in overeenstemming is met het bestemmingsplan of een beheersverordening, het projectuitvoeringsbesluit als een omgevingsvergunning geldt waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3°, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) van het bestemmingsplan, het inpassingsplan of de beheersverordening wordt afgeweken.

ruimtelijke onderbouwing
Voor het project is een ruimtelijke onderbouwing opgesteld met als titel “Ruimtelijke onderbouwing 28 tijdelijke woningen Mimosastraat te Zwolle”.
De versie van 29 maart 2018 heeft bij het ontwerpbesluit ter inzage gelegen. De ruimtelijke onderbouwing is na de periode van ter inzagelegging op onderdelen aangepast en aangevuld met:

- Paragraaf 4.6 Geluid: is aangepast op basis van het akoestisch onderzoek van Movares, naar aanleiding van de ingediende zienswijze van ProRail;
- Paragraaf 4.7 Trillingen: is toegevoegd met als bijlage ‘Trillingsonderzoek, ontwerptracébesluit spooruitbreiding Zwolle – Herfte’, van 11 januari 2016, versie 2.0’, naar aanleiding van de ingediende zienswijze van ProRail.
- Paragraaf 4.9 PAS: is aangepast en aangevuld met de bijlage ‘Notitie Stikstof-depositieonderzoek 28 woningen Mimosastraat te Zwolle’, van 16 april 2018, opgesteld door bureau TAUW, advies- en ingenieursbureau.

- Paragraaf 4.10 Parkeren: is aangepast op de bepaling van het aantal benodigde parkeerplaatsen en de onderbouwing voor het kunnen afwijken daarvan, zoals aangegeven onder de toets Bestemmingplan in dit besluit.

De versie van 19 juni 2018 maakt als bijlage onderdeel uit van dit besluit.

besluit milieueffectrapportage
Op 7 juli 2017 is een wetswijziging van het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.) in werking getreden. Eén van de belangrijkste gevolgen van deze wetswijziging is dat vanaf 16 mei 2017 een aanmeldingsnotitie voor een vormvrije m.e.r.-beoordelingsbesluit aangevraagd moet worden voor een activiteit die wordt genoemd in onderdeel D van de bijlage bij het Besluit m.e.r. In onderdeel D bij het Besluit m.e.r. is onder 11.2 opgenomen dat de aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject aanmeldnotitie plichtig is. Hieronder valt ook de realisatie van woningen en parkeerterreinen.

De gemeenteraad heeft de aanmeldingsnotitie van 8 januari 2018 beoordeeld en op 23 april 2018 het m.e.r.-beoordelingsbesluit genomen. Er behoeft geen m.e.r.-procedure plaats te vinden.

Gelet op het voorgaande zijn er, op basis van de huidige wet- en regelgeving en het huidige provinciale en gemeentelijke beleid, geen stedenbouwkundige en/of ruimtelijke bezwaren tegen het project.

Activiteit: Het maken, hebben of veranderen van een uitweg

De aanvraag betreft tevens het aanleggen van twee nieuwe uitwegen naar het perceel .

De aanvraag is getoetst aan artikel 2:12 van de Algemene Plaatselijke Verordening Zwolle 2015. Geconstateerd is dat de activiteit niet in strijd is met het ter plaatse geldende bestemmingsplan, dat het veilig en doelmatig gebruik van de weg niet wordt aangetast, dat de aanleg niet ten koste gaat van parkeerplaatsen en dat het openbaar groen niet wordt aangetast. Gelet hierop zijn er geen bezwaren tegen het maken van twee uitwegen.

Voorschriften voor het (ver)bouwen van een bouwwerk

1. De ingediende gegevens over de (bevestiging van de) Franse balkons als vloerafscheidingen, zijn voor goedkeuring voorgelegd bij de sectie Bouw- en Milieutoezicht. Er mag niet met die constructies worden begonnen zolang geen goedkeuring van gemeentewege aan deze gegevens is gegeven.
   Wanneer uit deze gegevens blijkt dat de voorgestelde constructies niet voldoen aan de eisen gesteld in het Bouwbesluit zal er een wijziging van het bouwplan ter goedkeuring ingediend moeten worden.
2. Het advies brandveiligheid van de brandweer IJsselland van 9 maart 2018, kenmerk V18.000991/8013 SB 0002, maakt onverkort onderdeel uit van dit besluit.

Ons kenmerk 18432-2017
Datum 09-07-2018

3. Om te voldoen aan de voorschriften betreffende de afvoer van hemelwater, dient het hemelwater van het dak te worden geïnfiltreerd op een eigen infiltratievoorziening op eigen terrein conform het “Programma van eisen, Infiltratievoorzieningen Woongebieden”, dat als bijlage onderdeel uitmaakt van dit besluit;
4. Tijdens de verdere uitwerking en uitvoering van het plan dienen de punten genoemd in de bijlage "Zaak 18432B-2017 advies ZWCC 03-04-2018, Opmerkingen en adviezen bij bouwaanvraag” van de afdeling Civiel & Groen gevolgd te worden.
5. Er mag pas worden begonnen met de bouwwerkzaamheden als de bodem overeenkomstig het in de Ruimtelijke Onderbouwing (paragraaf 4.4) genoemde saneringsplan geschikt gemaakt is voor het beoogde gebruik en het inventariserend archeologisch onderzoek (eveneens genoemd in de Ruimtelijke Onderbouwing onder paragraaf 4.5) is afgerond.
   Bij de grondroerende werkzaamheden moet er rekening mee gehouden worden dat aan alle Arbo-regels wordt voldaan.

Voorschriften voor het maken, hebben of veranderen van een uitweg

6. Toestemming wordt verleend voor het maken, hebben en gebruiken van een uitweg overeenkomstig de bijgevoegde gewaarmerkte tekening, waarop de situatie is aangegeven;
7. Op het gedeelte van de uitweg dat op gemeentegrond ligt, is het volgende van toepassing:
   - werkzaamheden (aanleg, onderhoud, verwijdering, in oude staat herstellen) mogen slechts door of namens de gemeente Zwolle worden uitgevoerd;
   - de uitweg dient voldoende afstand tot de lantaarnpaal te houden. Dit zal circa 50 cm zijn, maar moet in nader overleg met de toezichthouder (de heer T.G. van der Kolk, tel. (038) 498 24 10) worden bepaald;
   - de uitvoeringskosten komen voor rekening van de vergunninghouder;
   - aanleg vindt plaats na betaling van de uitvoeringskosten à € 570,00 (2 x € 285,00);
   - na betaling dient u contact op te nemen met toezichthouder om een afspraak te maken voor het uitvoeren van de werkzaamheden.

8 De toegepaste materialen blijven in eigendom van de gemeente Zwolle;

9. Bij verkoop van het perceel waarvoor deze vergunning is verleend, gaat de vergunning over op de rechtverkrijgende.

BIJLAGEN

A. Ruimtelijke onderbouwing 28 tijdelijke woningen Mimosastraat te Zwolle, van Woningstichting SWZ, versie van 19 juni 2018, ontvangen 19 juni 2018, met de daarbij behorende bijlagen:
   a. ‘Externe Veiligheid spoor Project Mimosastraat Zwolle’, uitgevoerd door DPA Cauberg-Huygen (rapport 03567-22901-01) van 16 oktober 2017;

Ons kenmerk 18432-2017
Datum 09-07-2018

b. Rapport ‘Verkennend bodem- en asbestonderzoek Mimosastraat tussen nummer 1 en 3 te Zwolle” van 30 augustus 2016 en het aanvullend onderzoek ‘Nader asbest- en bodemonderzoek Mimosastraat tussen nummer 1 en 3 te Zwolle” van 27 september 2016, beiden uitgevoerd door bureau TAUW, advies- en ingenieursbureau.
c. ‘Akoestisch onderzoek, Ontwerptracébesluit spooruitbreiding Zwolle – Herfte’, uitgevoerd door Movares, van 12 januari 2016, versie 2.0;
d. ‘Trillingsonderzoek, Ontwerptracébesluit spooruitbreiding Zwolle – Herfte’, uitgevoerd door Movares van 11 januari 2016, versie 2.0;
e. ‘Quickscan Natuur Vlindertuin Mimosastraat Zwolle’, uitgevoerd door ZOON Ecologie te Witharen, van 12 oktober 2017;
f. ‘Notitie Stikstof-depositieonderzoek 28 woningen Mimosastraat te Zwolle’, van 16 april 2018, opgesteld door bureau TAUW, advies- en ingenieursbureau.

B. Zienswijzennota Projectuitvoeringsbesluit Mimosastraat 3-001 t/m 3-304, 28 tijdelijke appartementen van 15 juni 2018;
C. Advies brandveiligheid van de brandweer IJsselland van 9 maart 2018, kenmerk V18.000991/8013 SB 0002;
D. Zaak 18432B-2017 advies ZWCC 03-04-2018, Opmerkingen en adviezen bij bouwaanvraag;
E. Programma van eisen, Infiltratievoorzieningen Woongebieden.

Toetsingsdocumenten

De volgende toetsingsdocumenten zijn bij de inhoudelijke beoordeling betrokken en maken ook onderdeel uit van het besluit.

I. Aanvraagformulier omgevingsvergunning, activiteit ‘handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening’, van 26-7-2017, ontvangen 26-7-2017, aangevuld met de activiteit ‘bouwen’, van 17-11-2017, ontvangen 17-11-2017;
II. Aanmeldnotitie ten behoeve van de M.E.R.-beoordeling ‘realisatie 28 tijdelijke woningen Mimosastraat’, van Woningstichting SWZ, datum 8-1-2018, ontvangen 5-3-2018;
III. Twee tekeningen 3D-visuals op A4-formaat, ontvangen 26-7-2017;
IV. Tekening ‘Situatie’, met nr. Q16-00874-C-000 van De Meeuw Toekomstbouwers te Oirschot, van 17-11-2017, ontvangen 17-11-2017;
V. Tekening ‘Omgevingsvergunning- 28 appartementen’ (gevels, plattegronden en doorsneden), met nr. Q16-00874-C-001 van De Meeuw Toekomstbouwers te Oirschot, van 24-3-2017, wijziging G van 2-2-2018 ontvangen 2-2-2018;
VI. Tekening ‘Omgevingsvergunning- 28 appartementen’ (details, rioolplan en brandcompartimentering), met nr. Q16-00874-C-002 van De Meeuw Toekomstbouwers te Oirschot, van 24-3-2017, wijziging E van 2-2-2018 ontvangen 2-2-2018;
VII. Tekening ‘Woningtype overzicht’, met nr. Q16-00874-C-003 van De Meeuw Toekomstbouwers te Oirschot, van 3-4-2017, ontvangen 26-7-2017;

Ons kenmerk 18432-2017
Datum 09-07-2018

VIII. Tekening ‘fietsenstalling’ van Falco te Vriezenveen, van 16-4-2099, ontvangen 19-3-2018;
IX. Document ‘Meting van de geluidisolatie volgens ISO 140-3:1995’ van Adviesbureau Peutz & Associes BV, van 28-1997, ontvangen 2-2-2018;
X. Berekening ‘Daglichttoetreding’ en ‘Ventilatievoorziening’, voor project ‘SWZ, Mimosastraat’ van De Meeuw Toekomstbouwers te Oirschot, van 17-11-2017, ontvangen 17-11-2017;
XI. Brandoverslagberekening conform NEN 6068 Tijdelijk woongebouw 28 appartementen woningstichting SWZ Mimosastraat te Zwolle, van Bouwadviesbureau W3 te Best, van 8-12-2017, ontvangen 15-1-2018;
XII. Attesten brandwerendheid, rookproductie en binnendeur van De Meeuw Toekomstbouwers te Oirschot, t.b.v. project Woningstichting SWZ, projectnummer Q16-00874, van 31-01-2018, ontvangen 2-2-2018;
XIII. Kwaliteitsverklaringen bouwmaterialen van De Meeuw Toekomstbouwers te Oirschot, t.b.v. ontvangen 2-2-2018.

Ruimtelijke Onderbouwing
28 tijdelijke woningen Mimosastraat te Zwolle

Woningstichting SWZ
19-6-2018

Inhoud

1. Inleiding ... 2
   1.1 Aanleiding ... 2
   1.2 Plangebied ... 2
   1.3 Vigerende bestemmingsplan ... 4
   1.4 Projectuitvoeringsbesluit ... 4
2. Beschrijving plangebied ... 5
   2.1 Afbakening plangebied ... 5
   2.2 Uiteenzetting van de huidige situatie ... 5
3. Beleidskader ... 6
   3.1 Inleiding ... 6
   3.2 Ruimtelijk beleid ... 6
   3.3 Waterbeleid ... 11
4. Beperkingen ... 14
   4.1 Inleiding ... 14
   4.2 Luchtkwaliteit ... 14
   4.3 Externe veiligheid ... 14
   4.4 Bodemkwaliteit ... 16
   4.5 Archeologie ... 16
   4.6 Geluid ... 16
      4.6.1 Wegverkeerslawaai: ... 16
      4.6.2 Railverkeerslawaai: ... 16
      4.6.3 Geluidsisolatiewaarden woningen ... 18
   4.7 Trillingen ... 18
   4.8 Wet Natuurbescherming ... 19
   4.9 PAS ... 19
   4.10 Parkeren ... 20
   4.11 Waterhuishouding ... 21
5. Planbeschrijving ... 25
   5.1 Uiteenzetting van de toekomstige situatie ... 25
   5.2 Motivering, welstand en beeldkwaliteit van het bouwplan ... 25
   5.3 Welstandstoetsing/ stedenbouwkundige motivering ... 26
   5.4 Beschrijving van de te realiseren duurzaamheid ... 26
   5.5 Bouwmethode ... 26
6. Economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid ... 29
   6.1 Beschrijving van de financieel-economische uitvoerbaarheid van het bouwplan ... 29
   6.2 Beschrijving van de maatschappelijke uitvoerbaarheid van het bouwplan ... 29

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Op locatie “De Vlindertuin” gelegen aan de Mimosastraat tussen De Oude Ambacht School (DOAS) en portieketageflat 4 t/m 27 zal SWZ, in samenwerking met de gemeente Zwolle, 28 semipermanente woningen realiseren. Het gaat om woningen welke gebouwd worden onder een tijdelijke vergunning voor de duur van 15 jaar. Het perceel is in eigendom van SWZ en wordt tot op heden gebruikt als gemeenschappelijke buurttuin door omwonenden.

In verband met mogelijke toekomstige herontwikkelingen kan het perceel de komende jaren tijdelijk worden ingericht met semipermanente woningen om tegemoet te komen aan de enorme druk op de Zwolse sociale huurwoningmarkt. Er is gekozen voor het concept van NEZZT, onderdeel van De Meeuw te Oirschot. Deze woningen zijn gemakkelijk te plaatsen en te verplaatsen, en daarmee geschikt voor tijdelijke invulling van deze locatie.

1.2 Plangebied

Het plangebied van het bestemmingsplan Assendorp ligt in de wijk Pierik. De locatie grenst aan DOAS, de portieketage woningen aan de Mimosastraat 4 t/m 27 alsmede aan de eengezinswoningen aan de Seringenstraat (achterzijde) en ten noorden van de spoorlijn Zwolle-Meppel.
De omliggende bebouwing is (op Seringenstraat 46 na), in bezit van SWZ.

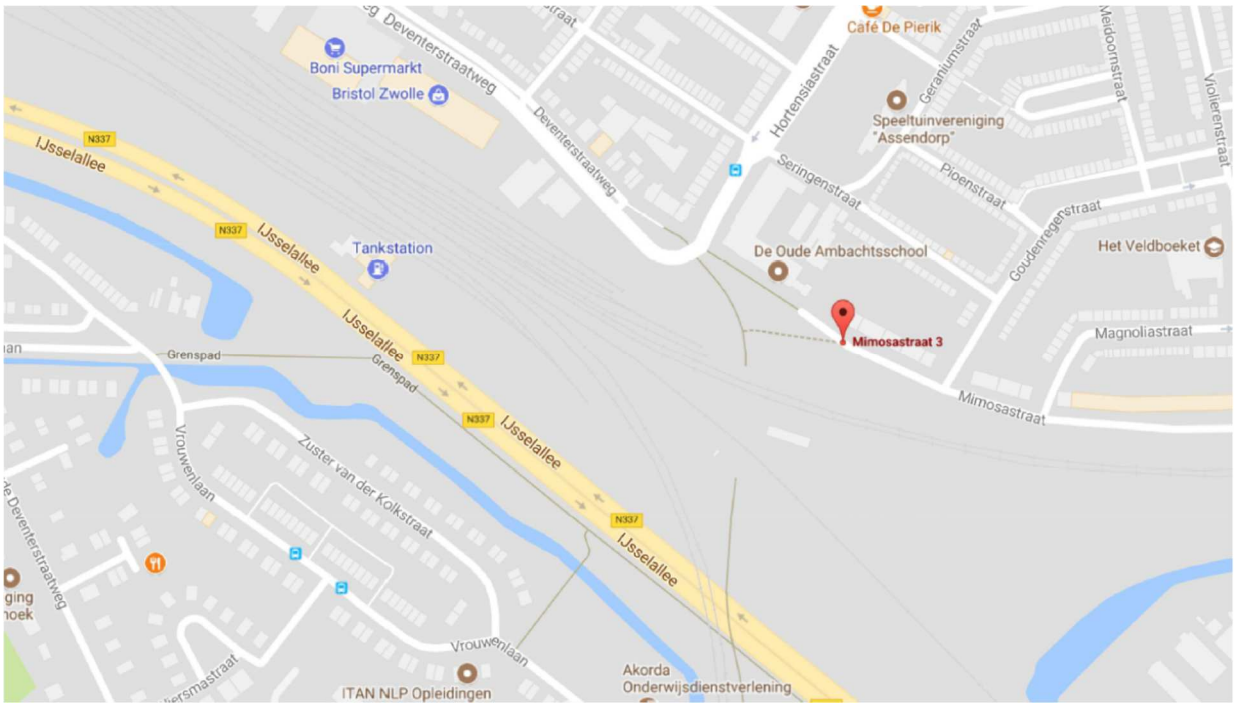

Locatie plangebied

De Pierik vormt een deel van de wijk Assendorp en is gebouwd in de jaren twintig. In 1928 werden de eerste 300 huizen gebouwd. Veel Zwollenaren menen dat de wijk is vernoemd naar aannemer Hendrik Pierik, die er veel huizen heeft gebouwd. Echter wordt er aangenomen dat de buurt zijn naam heeft te danken aan de boerderij De Pierik die er omstreeks 1825 stond, of aan het gelijknamige veld dat daar dichtbij lag. Aannemer Johannes Hendrikus Pierik (1888-1957) was in de jaren twintig begonnen met zijn activiteiten voor de bouw van de buurt.

Assendorp ligt ten zuiden van de binnenstad en is voor een deel de eerste wijk van Zwolle. Het is gebouwd met als doel sociale woningbouw toe te passen. De buurt oud-Assendorp is ontstaan begin 1900. De vele kleine eengezinswoningen waren bestemd voor arbeiders van het spoor. Meer dan driekwart van de woningen zijn eigen (koop)woningen. De buurt beschikt over veel voorzieningen langs en rond de Assendorperstraat. De binnenstad is dichtbij. Groen- en speelvoorzieningen zijn schaars. Kenmerkend voor Assendorp zijn de smalle woonstraatjes vol met geparkeerde auto's en

fietsen op de stoep. Met name voor starters - er wonen veel één- en tweepersoonshuishoudens - is Assendorp een gewilde wijk. Het aantal studenten in Assendorp is relatief zeer hoog (ongeveer 40% tegen 8% geheel Zwolle).

De Pierik is de meest oostelijk gelegen buurt in Assendorp. De Pierik is een buurt die vergrijst. Er zijn relatief zeer veel personen van 75 jaar en ouder (17% tegen 5% in heel Zwolle). De wijk heeft zowel smalle straatjes als ook straten die ruimer zijn opgezet en waar veel groen aanwezig is.

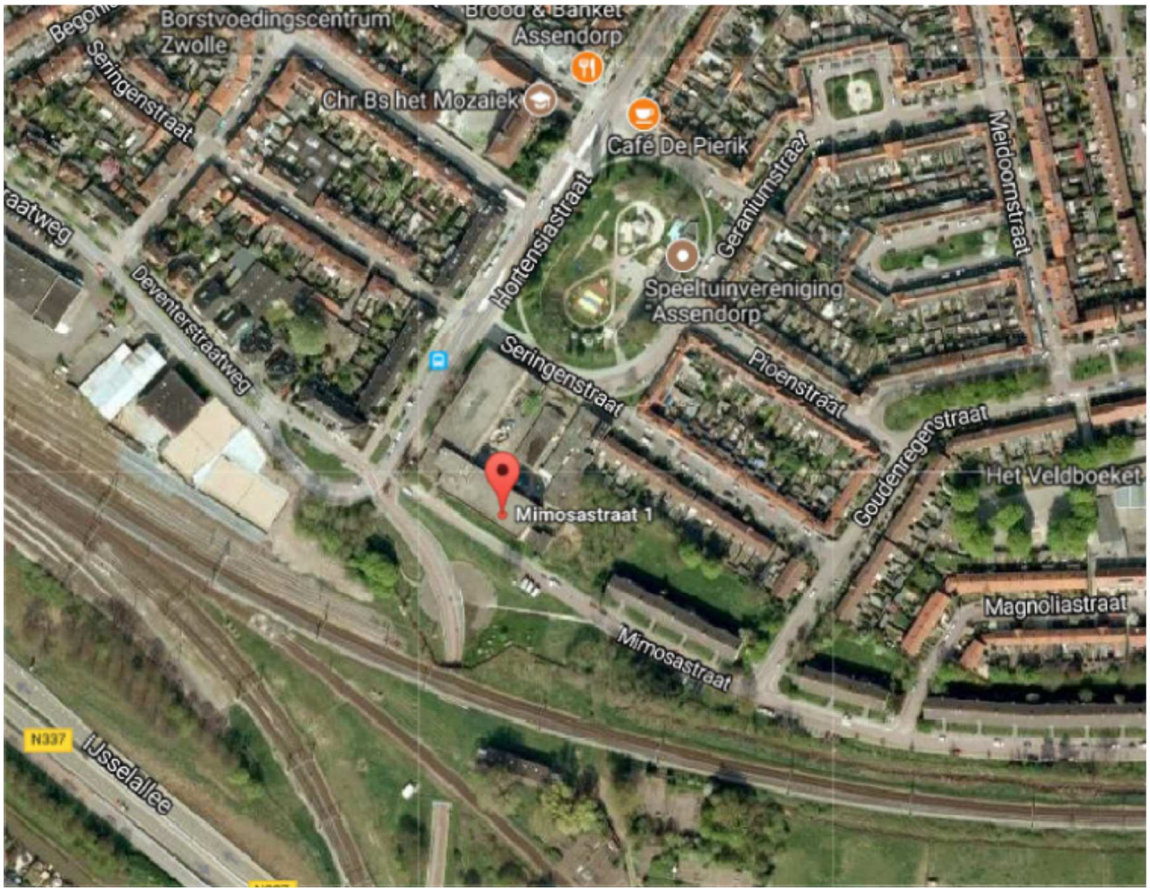

Luchtfoto van het plangebied

1.3 Vigerende bestemmingsplan

Het plangebied valt binnen het bestemmingsplan “Assendorp”, op 13 mei 2013 vastgesteld door de gemeenteraad van Zwolle.

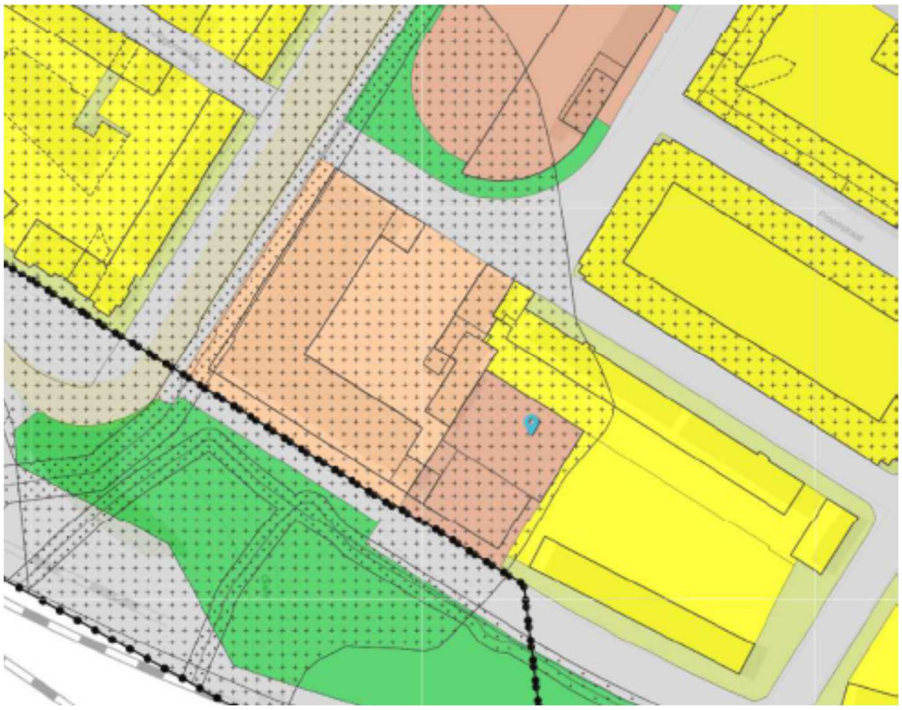

Uitsnede vigerend bestemmingsplan

In dit bestemmingsplan heeft het betreffende plangebied de bestemming “maatschappelijk”. De voor “Maatschappelijk” aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- Gebouwen ten behoeve van maatschappelijke voorzieningen;
- Bijzondere woonvormen.

Conform het vigerend bestemmingsplan bedraagt de maximale bouwhoogte op deze locatie aan de voorzijde (tot circa het midden van het perceel) 13 meter, aan de achterzijde 3 meter.

Daarnaast is ook het bestemmingsplan “Parapluplan parkeren” van toepassing, vastgesteld op 3 juli 2017 door de gemeenteraad van Zwolle. In dit bestemmingsplan wordt parkeren op eigen terrein voorgeschreven waarbij moet worden voldaan aan de parkeeropgave conform de Regeling parkeernormen 2016. Het plangebied van deze parapluherziening omvat het grootste deel van het gemeentelijk grondgebied.

De Regeling Parkeernormen 2016 is het kader voor het begrip “voldoende parkeer- of stallingsruimte dan wel laad- of losruimte in bestaande en op ontwikkeling gerichte nieuwe bestemmingsplannen. Ook is dit het beoordelingskader voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor het bouwen en-/of gebruik.

Zwolle, parapluplan parkeren

1.4 Projectuitvoeringsbesluit

Aangezien het projectplan in strijd is met het vigerende bestemmingsplan (bestemming en bouwhoogte achterzijde) kan middels een projectuitvoeringsbesluit (onderdeel van de Crisis en herstelwet) een tijdelijke versnelling worden aangebracht in de besluitvorming. Het projectuitvoeringsbesluit vervangt alle vergunningen, ontheffingen, vrijstellingen en andere besluiten die wettelijk vereist zijn om het project uit te voeren. Het project voldoet bovendien aan de gestelde voorwaarden om in aanmerking te komen voor een projectuitvoeringsbesluit (bouw van tenminste 12 woningen en ten hoogste 1500 woningen met één ontsluitingsweg).

2. Beschrijving plangebied

2.1 Afbakening plangebied

Het plangebied wordt gevormd door een deel van het perceel Seringenstraat 42/ Mimosastraat 1 t/m 4a, gelegen in de wijk Assendorp te Zwolle, ten noorden van de spoorlijn Zwolle-Meppel. Het plangebied heeft een totale oppervlakte van circa 1100 m², en betreft een deel van het perceel kadastraal bekend als: gemeente Zwolle, sectie C met perceelnummer 1214.

Kadastrale kaart plangebied

2.2 Uiteenzetting van de huidige situatie

Het perceel is al sinds de jaren ’60 in bezit van SWZ maar nooit eerder in ontwikkeling geweest. Het terrein wordt sinds 2014 gebruikt als gemeenschappelijke buurttuin door omwonenden van het perceel.

3. Beleidskader

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk komen een aantal relevante onderdelen van het beleidskader aan de orde waaronder het kader van het rijksbeleid, het provinciale beleid en het gemeentelijk beleid.

3.2 Ruimtelijk beleid

Nationaal
In de Structuurvisie infrastructuur en Ruimte (SVIR) gaat de rijksoverheid in op het toekomstige beleid en de ambities omtrent ruimtelijke vraagstukken in Nederland. De SVIR heeft een horizon tot het jaar 2040. Het uitgangspunt is een bereikbaar, concurrerend, leefbaar en veilig Nederland. Tevens is decentralisatie een belangrijk begrip, om de toenemende ruimtelijke verschillen van Nederland maatwerk te bieden. Nederland wil in 2040 tot de top 10 meest concurrerende landen ter wereld blijven behoren.

Het Rijk richt zich primair op 13 nationale belangen. Voor die belangen is het Rijk verantwoordelijk en wil het resultaten boeken. Buiten deze 13 belangen hebben decentrale overheden beleidsvrijheid. Voor een goed werkende woningmarkt blijft het Rijk de rijks doelstellingen voor heel Nederland benoemen: de zorg voor voldoende omvang, kwaliteit en differentiatie van de woningvoorraad. Gemeenten zorgen voor de (boven)lokale afstemming van woningbouwprogrammering, binnen de provinciale kaders, en uitvoering van de woningbouwprogramma's.

Bij Rijksbeleid wordt in ruimtelijke onderbouwingen van Zwolle ingegaan op de Ladder voor duurzame verstedelijking. Per 1 juli 2017 is het Besluit ruimtelijke ordening ten aanzien van de ladder gewijzigd.

Artikel 3.1.6 lid 2 Bro
"De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.".
(Nb: deze bepaling is ook van toepassing op ruimtelijke onderbouwingen voor afwijkingen van het bestemmingsplan o.g.v. artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3° van de Wabo, zo stelt artikel 5.20 Bor).

Stedelijke ontwikkeling
In artikel 1.1.1 is omschreven wat verstaan moet worden onder een stedelijke ontwikkeling. Namelijk een ruimtelijke ontwikkeling van bijvoorbeeld een woningbouwlocatie.
Op grond van jurisprudentie blijkt dat een initiatief vanaf 12 woningen of meer gezien wordt als een stedelijke ontwikkeling, waardoor de toetsing aan de ladder voor duurzame verstedelijking nodig is. Aangezien het initiatief de ontwikkeling van 28 appartementen omvat, is er sprake van een nieuwe stedelijke ontwikkeling.

Behoefte aan de ontwikkeling
De huidige prestatieafspraken liepen per 1 januari 2016 af. Het proces om te komen tot nieuwe prestatieafspraken is afgerond. Door de Stec groep is het rapport RWP West-Overijssel (Regionale Woon Programmering) opgesteld. In dit document - RWP West-Overijssel (Regionale WoonProgrammering) - is opgenomen wat de afspraken zijn in West-Overijssel en is voorgelegd aan de gemeentebesturen en provincie ter besluitvorming.

De gemeenten en de provincie hebben op 27 januari 2016 een samenwerkingsovereenkomst getekend waarin afspraken zijn gemaakt over woonregio's en nadere afspraken over aantallen woningen en afstemming met de regio. Dit rapport is in april 2017 geactualiseerd, zodat we nu de beschikking hebben over recente afspraken.

In dit rapport is aangegeven dat veruit de meeste verhuisbewegingen plaats vinden binnen de gemeentegrenzen. Daarmee zijn woningmarkten in West-Overijssel in eerste instantie lokaal georiënteerd. West-Overijsel wordt onderscheiden in vier subregio's zodat op lager schaalniveau naar de marktsituatie kan worden gekeken en afstemming van plannen kan plaatsvinden. Zwolle valt in de subregio Kop Zuid (Zwolle, Kampen en Zwartewaterland).

Voor West-Overijssel is de huishoudensprognose geactualiseerd. Daarvoor is een systematiek ontwikkeld waarbij 1) actuele marktinzichten worden betrokken, 2) ontwikkelingen op regionaal niveau worden meegewogen en 3) op lokaal niveau een stabieler beeld ontstaat over de verwachte huishoudensontwikkeling als basis voor programmering. Omdat prognoses gepaard gaan met enige onzekerheid maken de gemeenten in West-Overijssel de afspraak te werken met een bandbreedte.

Zowel de onderkant als de bovenkant van de bandbreedte hebben waarde. Dit voorkomt blindstaren op één getal en helpt gemeenten in West-Overijssel een stap te zetten naar meer kwalitatief en adaptief programmeren. De bovenkant van de bandbreedte kan worden opgezocht onder de volgende voorwaarden:

- Het betreft voornamelijk woningbouwplannen binnen de bebouwde kom van de gemeente;
- Indien sprake van overprogrammering heeft de gemeente een door provincie geaccordeerd deprogrammeerplan en is hier aantoonbaar mee aan de slag;
- Gemeenten hebben ook na tien jaar nog groei laten zien, gemeenten met krimp moeten extra onderbouwen waarom ze de bovenkant van de bandbreedte opzoeken (specifieke doelgroepen kunnen een rol spelen).

Alle gemeenten in West-Overijssel hebben hun harde plannen grondig geïnventariseerd en ingevuld in de planmonitor. Daarbij is een verschil gemaakt tussen onherroepelijke bestemmingsplannen met bouwtitel en plannen met een uitwerkingsplicht of wijzigingsbevoegdheid. Uitwerkingsplichten en wijzigingsbevoegdheden tellen mee als harde plancapaciteit. Zie tabel 1.

Wel dient in het kader van de Ladder en/of uitvoerbaarheid/goede ruimtelijke ordening nog een afweging plaats te vinden Monitoring van vraag en aanbod is een noodzakelijk en continu proces om gezamenlijke uitgangspunten actueel te houden.

Tabel 1: woningvoorraad en –aanbod per gemeente (periode 2017 t/m 2026)

Gemeente/ (sub)regio	Woningvraag periode 2017 t/m 2026	Beschikbare harde plancapaciteit			Vraag-aanbod verhouding 2017 t/m 2026
	Netto woningvraag (prognose)	Directe bouwtitel	Uitwerkings-plicht/ wijzigingsbevoegdheid	Totaal*	
Kop Noord					
Staphorst	465 tot 570	190	300	490	85 tot 105%
Steenwijkerland	1.065 tot 1.300	715	-	715	55 tot 65%
Kop Zuid					
Kampen	1.525 tot 1.865	735	405	1.140	60 tot 75%
Zwartewaterland	500 tot 610	235	240	475	80 tot 95%
Zwolle	4.910 tot 6.000	1.525	2.575	4.100	70 tot 85%
Vechtdal					
Hardenberg	1.365 tot 1.680	1.230	-	1.230	75 tot 90%
Dalfsen	840 tot 1.030	765	-	765	75 tot 90%
Ommen	310 tot 380	385	-	385	100 tot 125%
Salland					
Deventer	2.455 tot 3.000	1.495	800	2.295	75 tot 95%
Raalte	645 tot 785	725	-	725	90 tot 115%
Olst-Wijhe	420 tot 515	260	90	350	70 tot 85%

*Bron: provincie Overijssel (2017), actualisatie huishoudensprognose, 2017; opgave planaanbod door gemeenten via planmonitor, 2017. Bewerking Stec Groep (2017), afrondinsverschillen, afgerond op vijftallen. *een aantal gemeenten is voortvarend aan de slag met het deprogrammeren van harde bestemmingsplancapaciteit, zie hiervoor beeld en toelichting per gemeente.*

Het aantal van 28 appartementen te realiseren middels dit projectuitvoeringsbesluit, maakt deel uit van de zachte plancapaciteit. Gelet op het feit dat er een ondercapaciteit is in de vraag naar het aantal woningen, is er ruim voldoende kwantitatieve ruimte voor de woningen.

Procedure regionale afstemming
Zoals aangegeven werken gemeenten in Overijssel met dezelfde uitgangspunten om overprogrammering te voorkomen. Binnen de RWP is de afspraak gemaakt maximaal 100% van de gemeentelijke vraag naar woningen beschikbaar te maken in harde plannen.

Door te programmeren voor de eigen behoefte zorgen gemeenten ervoor dat er geen overaanbod in harde plannen ontstaat op de (regionale) woningmarkt. Hierdoor gaat er in principe geen extra aanzuigende werking uit naar huishoudens van andere gemeenten. Daarbij zijn migratiecijfers verwerkt in de huishoudensprognose en daarmee ook de regionale behoefte.

In de samenwerkingsovereenkomst hebben de provincie en de gemeenten in West Overijssel opgenomen dat ten behoeve van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik en de regionale onderbouwing en afstemming voor de ladder van duurzame verstedelijking gemeenten en provincie afspraken maken over programmeren. Deze zijn verder uitgewerkt in rapport RWP.

De afspraken over de regionale afstemming zijn de volgende:
- Gemeenten stemmen woningbouwplannen vanaf 25* woningen binnen bestaand stedelijk gebied af met gemeenten in de subregio. Er is sprake van een regionaal afgestemd plan zodra melding is gemaakt en mogelijkheid is geboden mee te denken over het woonplan.
- Gemeenten stemmen woningbouwplannen vanaf 25* woningen buiten bestaand stedelijk gebied af met gemeenten in de subregio en andere planrelevante gemeenten.
- Er is sprake van een regionaal afgestemd plan, zodra de meerderheid van de subregio en planrelevante gemeenten hebben ingestemd.

* Voor woningbouwplannen van de gemeenten Deventer en Zwolle ligt de ondergrens hoger. In deze gemeenten worden woningbouwplannen vanaf 50 woningen regionaal afgestemd. Het plan is regionaal afgestemd. Gemeenten in de subregio vinden het plan daarmee ook passend binnen de Ladder en programmering in de regio.

Woonvisie
Vanuit het woningbouwprogramma is de omslag gemaakt van programmeren naar stimuleren, zodat vanuit de kracht van de locatie en met de nodige flexibiliteit kan worden ingespeeld op de marktvraag. De gemeente schrijft niet vooraf in detail voor welke woningen, waar en wanneer gebouwd moeten worden. Maar vanuit haar publieke rol toetst de gemeente de plannen op ruimtelijke kwaliteit en het ontstaan van een mix van producten en woningtypen.

Voor de Woonvisie is een inventarisatie uitgevoerd naar belangrijke trends en ontwikkelingen, die van invloed zijn op de woningvraag:
- Het aantal huishoudens in Zwolle neemt sterk toe: van 57.276 huishoudens in 2016 tot 64.741 in 2040. Ook onder nieuwe vestigers is Zwolle populair. Er zijn 5.500 – 6.000 nieuwe woningen nodig tot 2027 en 10.000 tot 2040.
- Zwolle is een jonge stad: 85% van de inwoners is jonger dan 65 en 22% is jonger dan 18. Het aantal kinderen en jongeren groeit nog en daarmee blijft er vraag naar eengezinswoningen.
- Het aantal 65-plussers neemt toe: in 2030 zijn er 44% meer 65-plussers ten opzichte van 2016. De vergrijzing en langer zelfstandig wonen vergt de komende jaren extra aandacht.
- Het aantal een- en tweepersoonshuishoudens neemt aanzienlijk toe en daarmee de vraag naar kleinere woningen (tot 3 kamers).
- Starters en jongere huishoudens zijn onder de woningzoekenden oververtegenwoordigd. Daarnaast is er woningdruk door de uitstroom uit beschermd wonen en van statushouders.

- De vraag naar vrije sector huur en woningen (huur en koop) in het goedkope segment is relatief groot.

In dit plan wordt voorzien in woningen in de sociale huursector. Deze voorziet in een kwalitatieve behoefte.

Ontwikkeling binnen bestaand stedelijk gebied
Als de woningbouwontwikkeling voorziet in een behoefte en gepland is binnen bestaand stedelijk gebied dan wordt voldaan aan de Ladder.

Als bestaand stedelijk gebied wordt aangemerkt:
"bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing voor wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel of horeca, en ook de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur".

In de behoefte kan worden voorzien op een locatie binnen het bestaand stedelijk gebied en voldoet daarmee aan de Ladder.

Conclusie
Het bouwplan voor 28 sociale huurwoningen voorziet in een behoefte, wordt gerealiseerd binnen bestaand stedelijk gebied en voldoet hiermee aan de ladder.

<u>Provinciaal beleid: Omgevingsvisie en Omgevingsverordening</u>
Provinciale Staten van Overijssel hebben op 12 april 2017 de 'Omgevingsvisie Overijssel 2017. Beken kleur en Omgevingsverordening Overijssel 2017' vastgesteld. Deze visie gaat over hoe wij gezamenlijk de leefomgeving in onze provincie willen inrichten en ontwikkelen.
De Omgevingsvisie Overijssel is dé provinciale visie voor de fysieke leefomgeving van Overijssel en heeft een wettelijke basis in het omgevingsrecht (straks: de Omgevingswet). In de omgevingsvisie worden onderwerpen bekeken als ruimtelijke ordening, milieu, water, verkeer en vervoer, ondergrond en natuur in samenhang voor een duurzame ontwikkeling van onze leefomgeving. Het beleid voor de fysieke leefomgeving staat primair in dienst van de sociaaleconomische ontwikkeling van Overijssel. Ontwikkeling die nodig is om Overijssel toekomstbestendig te houden.

Beleid: Overijssel in 2030, daar werken we nu aan
Om te bepalen of een initiatief bijdraagt aan de visie wordt het Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel gebruikt. In het uitvoeringsmodel staan de stappen of, waar en hoe centraal. Of een initiatief mogelijk is, wordt onder andere bepaald door provinciale generieke beleidskeuzes, de ontwikkelingsperspectieven geven richting aan waar wat ontwikkeld kan worden en de gebiedskenmerken spelen een belangrijke rol bij de vraag hoe een initiatief ingepast kan worden.

De sturingsfilosofie van de provincie is als volgt samen te vatten: als sprake is van een bepaalde ontwikkeling, dan moet eerst worden nagegaan, aan de hand van de generieke beleidsuitgangspunten die in de Omgevingsvisie zijn opgenomen, of er behoefte is aan de ontwikkeling. Indien dat zo is, moet worden nagegaan of de gekozen plek geschikt is voor het aldaar doorvoeren van de ontwikkeling.

Om antwoord te kunnen geven op die laatste vraag dient de ontwikkelingsperspectievenkaart bekeken te worden. Wanneer uit die kaart blijkt dat een ontwikkeling, zoals gepland, niet in strijd is met deze kaart, kan verder worden bezien hoe de ontwikkeling vormgegeven moet worden. Hierbij heeft de provincie gekozen voor een vierlagenbenadering, in welke benadering vier kaarten/lagen worden onderscheiden.

Dit zijn de natuurlijke laag, de laag van het agrarische cultuurlandschap, de stedelijke laag en de laag van de beleving. Samen met de catalogus gebiedskenmerken kan worden geconstrueerd welke kenmerken per laag van belang zijn om rekening mee te houden bij de planvorming.

Voor het plangebied wordt hieronder deze bovengenoemde punten beschreven.

"7.1.3 Concentratiebeleid

Het concentratiebeleid van de provincie Overijssel houdt in dat stedelijke ontwikkelingen (wonen, werken en voorzieningen) zoveel mogelijk geconcentreerd worden in de stedelijke netwerken Twente (Enschede, Hengelo, Almelo, Oldenzaal en Borne), Zwolle-Kampen en Deventer Stedendriehoek. Daar mag gebouwd worden voor de (boven)regionale behoefte. De kernen Hardenberg en Steenwijk kunnen bouwen voor de regionale behoefte mits dit past binnen de regionale programmering.

In de onderbouwing van nieuwe initiatieven geeft de gemeente inzicht in de wijze waarop daarmee wordt voorzien in de behoefte van deze gemeente."

"7.1.4 (Boven)regionale afstemming

De verplichting tot (boven)regionale afstemming is erop gericht om gemeenten gezamenlijk verantwoordelijkheid te laten nemen voor de regionale programmering van woningbouw, werklocaties en stedelijke voorzieningen. Ook wanneer een gemeente alleen voorziet in haar eigen (lokale) behoefte is onderlinge afstemming gewenst, omdat het aanbod in een gemeente aan woningen, werklocaties en voorzieningen onderdeel uitmaakt van een regionale markt.

Wij zien het als onze taak om ervoor te zorgen dat het proces van regionale afstemming zodanig vorm krijgt dat daardoor vraag en aanbod per regio in balans is of wordt gebracht.

In de onderbouwing van nieuwe initiatieven geeft de gemeente inzicht in de wijze waarop invulling is gegeven aan de (boven)regionale afstemming."

"8 Ontwikkelingsperspectieven (waar)

8.2.1.2 Woon- en werklocaties binnen de stedelijke netwerk

Rond de binnensteden liggen de diverse woon- en werklocaties, elk met hun eigen woon-, werk- of mixmilieu. Herstructurering en transformatie moeten deze vitaal en aantrekkelijk houden en de diversiteit aan milieus versterken. Herstructurering en transformatie bieden kansen om te anticiperen op klimaatverandering (bijvoorbeeld door ruimte voor groen, natuur of water te reserveren). Van belang is de stedelijke ontwikkeling altijd af te stemmen op de kenmerken van het watersysteem, bijvoorbeeld door in laaggelegen gebieden bij bouw- en evacuatieplannen rekening te houden met risico’s op overstroming of wateroverlast. Herstructurering en transformatie kunnen ook bijdragen aan de energietransitie (door het nemen van energie-efficiënte maatregelen en/of het opwekken van duurzame energie door bijvoorbeeld het aanwezige dakoppervlak te benutten)".

Gebiedskenmerken

Het plangebied is onderdeel van de stedelijke omgeving van Zwolle. Het maakt deel uit van het gebied, dat is aangemerkt als 'Bestaande woonmilieus binnen de stedelijke netwerken'.

In de omgevingsvisie wordt voor deze gebieden de volgende ontwikkelingsrichting aangegeven:

Richting

Als ontwikkelingen plaats vinden in historische centra, binnensteden en landstadjes, dan dragen deze bij aan behoud en versterking de mix van functies, het historisch gegroeide patroon van wegen en openbare ruimten en de leefbaarheid. Grote bouwopgaven, zoals bij herstructurering, inbreiding of intensivering van woon-, werk-, en voorzieningen milieus worden ingepast met respect voor de historie, het individuele karakter van de bebouwing en de leefbaarheid, in relatie tot de problematiek van verkeer en parkeren.

Inspiratie

Nieuwe bebouwing is individueel en afwisselend; voegt zich in de structuur van de omgeving.

Ambitie

Vitale stads- en dorpscentra met een gevarieerd functioneel en ruimtelijk beeld. Eigen karakter van het centrum wordt opgezocht en versterkt. Het patroon van straten, pleinen en andere openbare ruimten wordt in stand gehouden en waar mogelijk versterkt of hersteld. Archeologische en historische waarden worden zichtbaar gemaakt en ingezet ter versterking van de eigen identiteit van gebieden. Cultuurhistorisch waardevolle en beeldbepalende gebouwen krijgen waar nodig nieuwe functies en economische dragers. Bijzondere condities (Waterfront, stationsgebied) worden benut.

Behouden en versterken van de leefbaarheid van de centra door het behouden en versterken van de mix van functies (bijvoorbeeld door het stimuleren van wonen boven winkels) en integrale oplossingen voor de functionele claim op de openbare ruimte (bijvoorbeeld door het toepassen 'shared space' concept: een integrale herinrichting van weg en omgeving met minimaal gebruik van verkeersborden, belijning, gescheiden rijbanen, drempels etc.).

Conclusie
Gezien de bovenstaande ontwikkelingsperspectieven en gebiedskenmerken voldoet de ontwikkeling in het plangebed aan het provinciale beleid.

Gemeentelijk beleid: Structuurplan Zwolle 2020
In 2008 heeft de gemeenteraad van Zwolle het opgestelde “Structuurplan Zwolle 2020” vastgesteld. Het Structuurplan geeft op hoofdlijnen een visie op de gewenste sociale, economische en ruimtelijke structuur in 2020. Zwolle wil zich de komende jaren verder ontwikkelen tot een veelzijdig regionaal en landsdelig centrum voor Noord- en Oost-Nederland. Onderhavig plangebied ligt in het gebied “Woongebied” (stedelijk/groen stedelijk/dorps). Binnen dit gebied ligt de nadruk op de woonfunctie met bijbehorende voorzieningen. De kwaliteit en vitaliteit van de bestaande wijken moet op peil blijven en waar mogelijk worden verbeterd. Enkele oude wijken, zoals delen van Assendorp en Pierik, lijken kwetsbaar. Bij kansen voor inbreiding moet worden beoordeeld welke samenstelling van het woningprogramma optimaal bijdraagt aan de versterking van de kwaliteit en vitaliteit van de buurt. Ook wordt er beoordeeld voor welke doelgroep en leefstijl de woningen bestemd worden.

Het plangebied wordt in het structuurplan aangemerkt als 'stedelijk' woonmilieu. Beschreven wordt dat het stedelijk wonen een grote variatie aan milieutypen kent. De nadruk ligt op compacte voor- en naoorlogse woonmilieus met een bruto dichtheid van 30-50 woningen per hectare.

Conclusie
Het plan voor de realisatie van de 28 semipermanente woningen draagt zeker bij aan een optimale samenstelling van het woningprogramma en de als maar stijgende vraag naar kleine betaalbare woningen voor de desbetreffende doelgroep (urgent woningzoekenden). Het plan draagt ook bij aan de kwaliteit alsmede vitaliteit van de buurt. De ontwikkeling past dus binnen de beleidskaders zoals verwoord in het Structuurplan 2020 van de gemeente Zwolle.

3.3 Waterbeleid

Europees en nationaal beleid
Duurzaam schoon oppervlaktewater en bescherming van het drinkwater voor de toekomst. Dat zijn heel in het kort de belangrijkste doelstellingen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) en het Waterbeheer 21e eeuw (WB21), die voortaan samengaan via het Nationaal Bestuursakkoord Water.

Waterwet
De Waterwet stelt integraal waterbeheer op basis van de watersysteembenadering centraal. Er wordt uitgegaan van het geheel van relaties tussen waterkwaliteit, waterkwantiteit, oppervlaktewater, grondwater, watergebruikers en grondgebruikers. Hierbij wordt het kader geschept voor het Nederlandse waterbeheer in de komende decennia. Per 1 januari 2017 is de Waterwet gewijzigd. De beoordeling van de veiligheid van primaire waterkeringen wordt nu gebaseerd op de overstromingskans. In 2050 moeten de waterkeringen voldoen aan de normen die per 1 januari 2017 van kracht zijn.

Waterbeheer 21e eeuw
De commissie Waterbeheer 21e eeuw (WB21) is gevraagd advies uit te brengen over de waterhuishoudkundige inrichting van Nederland, rekening houdend met ontwikkelingen zoals klimaatverandering, bodemdaling en zeespiegelstijging. Deze ontwikkelingen stellen strengere eisen aan het waterbeheer. In WB21 wordt uitgegaan van twee principes (tritsen) voor duurzaam waterkwantiteit- en waterkwaliteitsbeheer:

- Vasthouden, bergen en vertraagt afvoeren;
- Schoonhouden, scheiden en zuiveren.

Bij “vasthouden, bergen, afvoeren” wordt regenwater zoveel als mogelijk bovenstrooms vastgehouden in de bodem en het oppervlaktewater. Wanneer toch een wateroverschot ontstaat, wordt het water eerst tijdelijk geborgen in bergingsgebieden en dan pas afgevoerd. Bij “schoonhouden, scheiden en zuiveren” gaat het om een voorkeurvolgorde, waarbij de voorkeur uitgaat naar het voorkomen van verontreiniging (schoonhouden). Als toch verontreiniging ontstaat, moeten schoon- en vuilwater zoveel mogelijk worden gescheiden. Ten slotte wordt het verontreinigde water zo goed mogelijk gezuiverd.

Deltawet
Het doel van de Deltawet, aangenomen op 28 juni 2011, is ons land nu en in de toekomst beschermen tegen hoogwater en de zoetwatervoorziening op orde houden.
De afgelopen eeuw is de zeespiegel gestegen, de bodem gedaald en het is warmer geworden. Dat zet door, blijkt uit de cijfers van het KNMI. Hevigere weersomstandigheden, zoals meer regen en periodes van droogte, zijn zaken om rekening mee te houden. Het Deltaprogramma is er om ons land voor te bereiden op de toekomst. En om daarbij de juiste maatregelen te nemen voor een veilig en aantrekkelijk Nederland met voldoende zoetwater. In het Deltaprogramma werken het rijk, provincies, gemeenten en waterschappen samen met maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven en kennisinstituten. Dit gebeurt onder regie van de Deltacommissaris. De staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu is de coördinerend bewindspersoon voor het Deltaprogramma.
In het Deltaprogramma staan vijf deltabeslissingen centraal:

1. De normen van onze belangrijkste dijken en andere waterkeringen en de strategieën voor onze waterveiligheid;
2. De beschikbaarheid en verdeling van zoetwater;
3. Het peil van het IJsselmeer;
4. De manier waarop gebieden veilig kunnen blijven zonder aan economische waarde in te boeten en;
5. Hoe bij het bouwen van buurten en wijken rekening kan worden gehouden met water.

Provinciaal beleid
De Provincie Overijssel heeft haar beleid vastgelegd in een Omgevingsvisie en een Omgevingsverordening. De Omgevingsvisie heeft tevens de status van Regionaal Waterplan onder de nieuwe Waterwet, de status van Provinciaal Waterhuishoudingsplan onder de Wet op de waterhuishouding tot de inwerkingtreding van de Waterwet en de status van Milieubeleidsplan onder de Wet milieubeheer.

Waterschapsbeleid
Het beleid van waterschap DOD is beschreven in het Waterbeheerplan 2016-2021 en de beleidsnotitie stedelijk waterbeheer Water Raakt! (2015). Het waterschap zorgt voor de waterveiligheid, zodat inwoners veilig kunnen wonen, werken en recreëren. Zij beheert en onderhoudt dijken en kades om het risico op overstromingen en wateroverlast te beperken. Door klimaatverandering neemt de kans hierop toe. De economische waarde van huizen, bedrijven en infrastructuur is de laatste decennia sterk gestegen. Daardoor zal de schade bij een onverhoopte overstroming veel groter zijn dan vroeger. Om de gevolgen te beperken, adviseert zij bij ruimtelijke ontwikkelingen en is zij voorbereid op crisissituaties. Daarnaast werkt zij aan het vergroten van de bewustwording van risico’s op wateroverlast en overstromingen.

De ruimtelijke inrichting wordt de komende decennia klimaatbestendiger en water robuuster. De overheden gaan gezamenlijk en systematisch aan het werk om de bebouwde omgeving bij (her)ontwikkeling beter bestand te maken tegen hitte, droogte, wateroverlast en eventuele overstromingen.

Ruimtelijke aanpassingen kunnen bijdragen aan het voorkomen van een overstroming of wateroverlast en het beperken van eventuele gevolgen. Het waterschap adviseert hierover aan provincies en gemeenten. Daarnaast gaat het in deze zogenaamde tweede laag van het principe van meerlaagsveiligheid ook om de bijdrage die inwoners, gemeenten, provincies en belangenorganisaties zelf kunnen leveren aan waterveiligheid. De betrokkenheid vanuit de samenleving bij de gewenste veiligheid is een belangrijk aandachtspunt in de planperiode.

Om de initiatiefnemer van een ruimtelijk plan en de waterbeheerder in een zo vroeg mogelijk stadium met elkaar in gesprek te brengen wordt als procesinstrument de watertoets ingezet. De watertoets is in 2003 verankerd in het Besluit Ruimtelijke Ordening (BRO)..

Gemeentelijk beleid
Gemeente Zwolle heeft in de Wateragenda (2015) uitgangspunten vastgelegd om vorm te geven aan de opgaven rondom water en (aanpassen aan het) klimaat. Gemeente Zwolle heeft haar beleid ten aanzien van hemelwaterinfiltratie vastgelegd in de gemeentelijke bouwverordening. Verder zijn in het Gemeentelijk Rioleringsplan 2016-2020 ontwerprichtlijnen en beleidskeuzes beschreven waaraan voldaan moet worden.

Conclusie
Het plan is in overeenstemming met het waterbeleid.

4. Beperkingen

4.1 Inleiding

De realisatie van het complex op een binnenstedelijke locatie is gebonden aan diverse randvoorwaarden en uitgangspunten. Veelal worden die ingegeven door beperkingen op het gebied vanuit de aspecten milieu en veiligheid. In dit hoofdstuk worden alle relevante beperkingen voor de ontwikkeling van het complex toegelicht en gemotiveerd.

4.2 Luchtkwaliteit

Op 15 november 2007 is een nieuw wettelijk stelsel voor luchtkwaliteitseisen van kracht geworden. In dit stelsel speelt het begrip “niet in betekenende mate”(NIBM) een belangrijke rol. Een project is NIBM als aannemelijk wordt gemaakt dat het project een toename van de concentratie van niet meer dan 3% veroorzaakt. In dat geval hoeft geen verdere toetsing van de gevolgen van de ontwikkeling aan de grenswaarden plaats te vinden.

Middels de NIBM-tool is uitgerekend dat de bijdrage van het extra verkeer NIBM is. Hierbij is uitgegaan van 15 auto’s die gemiddeld 4 verkeersbewegingen per dag maken:

Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit

	Jaar van planrealisatie	**2018**
Extra verkeer als gevolg van het plan		
	Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)	60
	Aandeel vrachtverkeer	0,0%
Maximale bijdrage extra verkeer	NO_2 in µg/m^3	0,05
	PM_{10} in µg/m^3	0,01
Grens voor "Niet In Betekenende Mate" in µg/m^3		1,2
Conclusie		
De bijdrage van het extra verkeer is niet in betekenende mate; geen nader onderzoek nodig		

Berekening NIBM-tool

4.3 Externe veiligheid

SWZ heeft door onderzoeksbureau DPA Cauberg-Huygen een beoordeling gemaakt van de externe veiligheidsrisico’s die verband houden met de voorgestelde ontwikkeling. De locatie ligt binnen 200 meter van de spoorlijn Zwolle-Herfte aansluiting, waarover transport van gevaarlijke stoffen plaatsvindt. Inzicht in de externe veiligheid is daarom nodig. De onderzoeksresultaten zijn neergelegd in het rapport “Externe Veiligheid spoor Project Mimosastraat Zwolle” Van DPA Cauberg-Huygen (rapport 03567-22901-01) gedateerd 16 oktober 2017.

<u>Wet- en regelgeving</u>
Het transport van gevaarlijke stoffen brengt risico’s met zich mee door de mogelijkheid dat bij een ongeval gevaarlijke stoffen kunnen vrijkomen. Het risico voor personen die verblijven in de omgeving wordt gevat onder het begrip externe veiligheid (EV). Voor het transport van gevaarlijke stoffen over de weg, het spoor en het binnenwater is een risiconormering vastgesteld. In het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) zijn de regels opgenomen voor de ruimtelijke ordening. Voor infrabesluiten zijn de regels vastgelegd in de Beleidsregels EV-beoordeling Tracébesluiten (de Beleidsregels).

Op 1 april 2015 is het Basisnet volledig in werking getreden. Het basisnet bestaat uit een aangewezen aantal routes (wegen, spoorwegen en vaarwegen) waarop het mogelijk moet zijn en blijven om gevaarlijke stoffen te vervoeren. Het doel van het Basisnet is het vastleggen en waarborgen van een duurzame balans tussen het vervoer van gevaarlijke stoffen, de ruimtelijke omgeving en de veiligheid van mensen die wonen en werken langs de route. Het Basisnet stelt grenzen aan het risico vanwege het vervoer van gevaarlijke stoffen over wegen, vaarwegen en spoorlijnen alsmede aan ruimtelijke ontwikkelingen langs die wegen, vaarwegen en spoorlijnen. Voor elke weg, spoorlijn en vaarweg die deel uitmaakt van het Basisnet, is vastgesteld hoeveel risico het vervoer van gevaarlijke stoffen over die weg, spoorlijn of vaarweg maximaal mag veroorzaken. De basisnetroutes en deze zogenoemde “risicoplafonds” zijn vastgelegd in de regeling basisnet.

Risicobenadering
De risicobenadering externe veiligheid kent twee begrippen om het risiconiveau voor activiteiten met gevaarlijke stoffen in relatie tot de omgeving aan te geven. Deze begrippen zijn het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR).

Plaatsgebonden risico
Met het PR wordt de aan te houden afstand geëvalueerd tussen de activiteit en kwetsbare functies in de omgeving. Of een functie kwetsbaar of beperkt kwetsbaar is, is te vinden in het Besluit externe veiligheid Inrichtingen (Bevi). Voorbeelden van kwetsbare objecten zijn woningen, scholen, ziekenhuizen en grote kantoorgebouwen. Beperkt kwetsbare objecten zijn onder andere verspreid liggende woningen, sporthallen en bedrijfsgebouwen.

Bij het Basisnet Spoor gelden de afstanden die in bijlage 2 bij de Regeling Basisnet zijn opgenomen. Voor het traject ter hoogte van de beoogde ontwikkeling geldt een PR-plafond van 7 m. Dit betekent dat het plaatsgebonden risico vanwege het vervoer van gevaarlijke stoffen op 7 m, gemeten vanuit het midden van de spoorbundel, niet meer mag bedragen dan 10^{-6} per jaar. Het plaatsgebonden risico vormt daarmee geen belemmering voor het plangebied.

Groepsrisico
Met het GR wordt geëvalueerd of als gevolg van een ongeval een groot aantal slachtoffers kan vallen, doordat een grote groep personen blootgesteld wordt.

Het groepsrisico is berekend voor de huidige en toekomstige situatie. Uit het onderzoek blijkt dat de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico niet wordt overschreden. De voorgenomen ontwikkeling leidt niet tot een toename van het groepsrisico.

Omdat het groepsrisico kleiner is dan 0.1 keer de oriëntatiewaarde, kan een verantwoording van het groepsrisico achterwege blijven. Wel dient het bestuur van de veiligheidsregio in de gelegenheid te worden gesteld om advies uit te brengen. In de toelichting bij het besluit dient in elk geval in te worden gegaan op de mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp en de mogelijkheden voor personen om zich in veiligheid te brengen indien een ramp zich voordoet.

Plasbrandaandachtsgebied
In de regeling Basisnet is voor het hier beschouwde traject een plasbrandaandachtsgebied (PAG) voorgeschreven. Het PAG is het gebied tot 30 m van het spoor waarin, bij de realisering van (kwetsbare) objecten, rekening dient te worden gehouden met de effecten van een plasbrand. De 30 m voor het PAG wordt gemeten vanaf de buitenste spoorstaaf van de spoorbundel.
De ontwikkeling ligt op meer dan 50 tot de buitenste spoorstaaf van de spoorbundel. Er hoeft derhalve geen rekening te worden gehouden met de effecten van een plasbrand.

4.4 Bodemkwaliteit

TAUW heeft eind augustus 2016 in opdracht van SWZ een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd voor het plangebied. De resultaten zijn vastgelegd in het rapport “Verkennend bodem- en asbestonderzoek Mimosastraat tussen nummer 1 en 3 te Zwolle” d.d. 30 augustus 2016.

Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat het gehele perceel, over een diepte van circa 80 cm, puin, asbest en hoge kopergehalten bevat. Een aanvullend onderzoek (“Nader asbest- en bodemonderzoek Mimosastraat tussen nummer 1 en 3 te Zwolle” d.d. 27 september 2016) heeft vervolgens uitgewezen dat de aangetroffen hoeveelheden asbest en kopergehalte onder de wettelijke toegestane normen blijven.

Voordat er gestart wordt met de werkzaamheden zal SWZ het hele terrein over een diepte van 80 cm gaan saneren. Ten behoeve van deze sanering zal er voor aanvang van de werkzaamheden een plan van aanpak worden opgesteld en worden voorgelegd aan adviseur Milieu van de gemeente Zwolle. Op basis van de onderzoeken kan geconcludeerd worden dat de bodemkwaliteit geen belemmering vormt voor de tijdelijke functieverandering.

4.5 Archeologie

Na sanering van de grond zal er nog een verkennend archeologisch onderzoek vanuit de gemeente gaan plaatsvinden. Het gebied valt bestemmingsplan technisch onder waarde 'archeologie' met waarde 'hoog, 50%. De archeologische waarde is gebaseerd op de geomorfologische kaart en Bodemkaart van Nederland. Het vermoeden is dat het terrein ligt op een natuurlijke dekzandrug. Op dergelijke locaties is in theorie bewoning vanaf de Prehistorie mogelijk. Ook de kadastrale situatie van 1832 geeft aanleidingen voor de aanwezigheid van een dekzandrug. Op de locatie liggen in het plangebied smalle percelen die begrensd worden door een oude weg of pad. Mogelijk vormt dit pad, waarvan langs het spoor nog een klein relict bestaat de oorspronkelijke begrenzing van de natuurlijke zandrug. SWZ heeft reeds opdracht verstrekt aan dhr. M. Klomp, archeoloog binnen de gemeente Zwolle, voor de uit te voeren werkzaamheden.

4.6 Geluid

4.6.1 Wegverkeerslawaai:

Het plangebied grenst aan de doodlopende Mimosastraat waar ter hoogte van het perceel alleen nog een verdere doorgang is voor fietsers/ scooters/ bromfietsers en voetgangers. Wegverkeerslawaai zal zich dan ook slechts beperken tot de auto’s van de bewoners alsmede bezoekers van het complex. Wegverkeerslawaai speelt hiermee een ondergeschikte rol.

4.6.2 Railverkeerslawaai:

Het plangebied grenst aan de spoorzone Zwolle-Meppel wat hogere geluidsbelasting met zich mee brengt. In verband met de uitbreiding van het spoor Zwolle – Herfte heeft Movares een akoestisch onderzoek uitgevoerd (‘Akoestisch onderzoek, ontwerptracébesluit spooruitbreiding Zwolle - Herfte, d.d. 12 januari 2016, versie 2.0’). In dit onderzoek komt de geluidbelasting ten gevolge van (de uitbreiding van) het spoortracé Zwolle - Herfte op de omliggende omgeving, waaronder de locatie aan de Mimosastraat, aan de orde.

De Wet Milieubeheer stelt eisen aan de geluidproductie van de spoorweg in de vorm van geluidproductieplafonds (GPP’s). De wet is gebaseerd op het principe van een ‘stand still’. De geluidemissie mag niet (veel) toenemen. Bij het vaststellen van de GPP’s op 1 juli 2012 zijn deze gebaseerd op het gemiddelde van de geluidproductie in de jaren 2006, 2007 en 2008. Bovenop dit gemiddelde is een ruimte van 1,5 dB gereserveerd. Deze ruimte is nodig om een normale exploitatie van de spoorweg binnen het geluidproductieplafond mogelijk te maken (Wm artikel 11.45 lid 1). Movares heeft onderzocht of de situatie na uitvoering van het project binnen de geldende GPP’s zal blijven.

Uit de resultaten blijkt dat er ter plaatse van het plangebied, gelegen tussen Mimosastraat 3 en 4, zelfs sprake is van een onderschrijding van de GPP's (groene bolletjes). Dit betekent een afname van het geluid ten opzichte van de referentiesituatie in het geluidregister. Deze 'geluidruimte' wordt met name veroorzaakt door de inzet van stiller materieel. Ook het vernieuwen van de bovenbouw en vervangen van de twee stalen bruggen door betonnen bruggen (zonder toeslag) zorgen voor een afname van de geluidsemissie (zie onderstaande figuren).

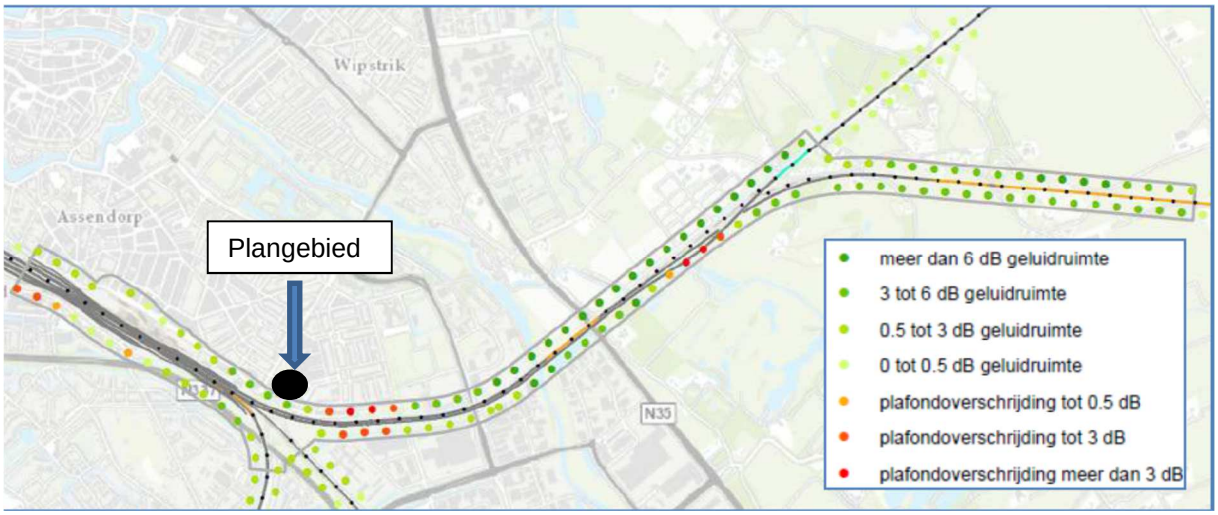

Resultaten toetsing spooruitbreiding aan de GGP's, bron: 'Akoestisch onderzoek, ontwerptracébesluit spooruitbreiding Zwolle - Herfte, d.d. 12 januari 2016, versie 2.0'.

Gemeente Zwolle

Adres en postcode		Bestemming	Geluidsbelasting bij huidig GPP [dB]	Toekomst zonder nieuwe maatregelen [dB]	Sanering (AWBWC)	Grenswaarde [dB]	Effect van het project	Benodigde reductie [dB]	Geluidsbelasting standaard akoestische situatie [dB]	Geluidsreductie door geadviseerde maatregelen [dB]	Toekomst met geadvi-seerde maatregel(en) [dB]	Overschrijding grenswaarde/ (X=ja, leeg vak=nee)
Mimosastraat 3 Q	8013SB	1	60	55		60	-4.29	-	55	0.00	55	
Mimosastraat 3 R	8013SB	1	60	55		60	-4.29	-	55	0.00	55	
Mimosastraat 3 S	8013SB	1	61	57		61	-4.22	-	57	0.00	57	
Mimosastraat 3 T	8013SB	1	61	57		61	-4.22	-	57	0.00	57	
Mimosastraat 4	8013SB	1	63	61		63	-2.40	-	61	-0.04	61	
Mimosastraat 4 A	8013SB	1	66	61		66	-4.69	-	61	-0.01	61	
Mimosastraat 5	8013SB	1	66	63		66	-3.83	-	63	-0.02	63	
Mimosastraat 6	8013SB	1	68	63		68	-5.20	-	63	-0.02	63	

Resultaten geluidberekening per geluidgevoelig object, bron: 'Akoestisch onderzoek, ontwerptracébesluit spooruitbreiding Zwolle - Herfte, d.d. 12 januari 2016, versie 2.0'.

Geconcludeerd kan worden dat het aspect geluid ten gevolge van (de uitbreiding van) het spoortracé Zwolle - Herfte geen belemmering vormt voor de realisatie van het tijdelijk woongebouw op de desbetreffende locatie aan de Mimosastraat.

4.6.3 Geluidsisolatiewaarden woningen

Conform het akoestisch onderzoek van Movares bedraagt de huidige geluidsbelasting t.p.v. het plangebied, gelegen tussen Mimosastraat 3 en 4, circa 61-63 dB.

Volgens het bouwbesluit dient een tijdelijk bouwwerk minimaal 20 dB geluidisolatie te realiseren (dus onafhankelijk van de geluidbelasting).

De wettelijke binnenwaarde is voor een permanente situatie 33 dB. In een tijdelijke situatie mag deze 10 dB hoger zijn.

De binnenwaarde voor spoorweglawaai dient in een tijdelijke situatie 43 dB te zijn. Dit betekent dat de isolatiewaarde van de woningen aan de voorzijde van de Mimosastraat minimaal 20 dB moet zijn.

4.7 Trillingen

Als gevolg van treinverkeer kan er hinder of zelfs schade aan gebouwen ontstaan door trillingen. Ook personen kunnen last hebben van deze trillingen. Trillinghinder of -schade moet daarom zoveel mogelijk worden voorkomen. Movares heeft in het kader van spooruitbreiding Zwolle – Herfte, een onderzoek gedaan naar mogelijke trillinghinder ('Bijlage Trillingsonderzoek, ontwerptracebesluit spooruitbreiding Zwolle – Herfte', d.d. 11 januari 2016, versie 2.0). In dit onderzoek komt de trillinghinder ten gevolge van (de uitbreiding van) het spoortracé Zwolle - Herfte op de omliggende omgeving, waaronder de locatie aan de Mimosastraat, aan de orde. Uit het onderzoek blijkt dat de planlocatie voldoet aan de Beleidsregel trillinghinder spoor (Bts).

Resultaten trillingsonderzoek OTB Zwolle-Herfte, bron: 'Bijlage Trillingsonderzoek, ontwerptracebesluit spooruitbreiding Zwolle – Herfte', d.d. 11 januari 2016, versie 2.0.

Geconcludeerd kan worden dat het aspect trillingen geen belemmering vormt voor de realisatie van het tijdelijke woongebouw op de locatie aan de Mimosastraat.

4.8 Wet Natuurbescherming

Het plangebied ligt in de bebouwde kom van Zwolle en heeft geen gebiedsbescherming.
Zoon Ecologie heeft in opdracht van SWZ een QuickScan laten uitvoeren voor het plangebied waarbij onderzocht is of er mogelijk beschermde soorten planten en dieren kunnen voorkomen ("Quickscan Natuur Vlindertuin Mimosastraat Zwolle" d.d. 12 oktober 2017).

Bomen:
Op de huidige locatie staan circa een 30-tal bomen (vooral acacia´s, een iep en veldesdoorn met een geschatte leeftijd van circa 30 jaar), vooral aan de achterzijde en rechterzijde van het perceel. Dhr. Rekers, gegevensbeheerder van de afdeling Openbare Ruimte, heeft op 16-6-2016 aangegeven dat de Mimosastraat tot hoofd groenstructuur behoort, de locatie zelf valt echter onder de witte vlek.
Dit betekend dat er geen kapvergunning noodzakelijk is. Ook heeft dhr. Rekers geconstateerd dat er geen bijzondere bomen staan. Wel wordt benadrukt dat de voorkeur uit gaat naar het zoveel mogelijk handhaven van de bomen. Dit is ook het uitgangspunt van SWZ! De uitgevoerde Quickscan door Zoon Ecologie bevestigd bovenstaande constateringen.

Vogels:
Door de noodzakelijke kap van een deel van de aanwezige bomen zal nestgelegenheid van zangvogels verwijderen. Echter staan er in de nabije omgeving voldoende vergelijkbare bomen waar de vogels nestgelegenheid kunnen vinden. De velling van de bomen zal voor maart 2018 plaatsvinden zodat de nesten van broedende vogels niet vernietigd zullen worden.

Zoogdieren:
Ook het jachtgebied van de gewone dwergvleermuis zal door de kap van een deel van de bomen worden verkleind. Aan de achterzijde van de Mimosaflats blijft echter voldoende jachtgebied over. Daarnaast zijn er geen verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis in de nabije omgeving en worden er dus geen verblijfplaatsen vernietigd.

Door het plan worden egels in hun verblijfplaatsen bedreigd tijdens de aanlegfase. Om dit te voorkomen zullen de activiteiten rondom bouwrijp maken van het plangebied op zijn vroegst vanaf maart 2018 van start gaan. Op deze wijze wordt voorkomen dat de egels tijdens hun winterslaap worden bedreigd.

Amfibieën:
Door de ontwikkeling worden kikkers en padden verstoord en verblijfplaatsen vernietigd. Doordat de bouwwerkzaamheden pas vanaf het voorjaar van start gaan wordt dit voorkomen aangezien de amfibieën dan bij hun voortplantingswateren buiten het plangebied zijn.

Geconcludeerd kan worden dat er vanuit het aspect Wet Natuurbescherming geen belemmeringen zijn voor de voorgestelde ontwikkeling. Er worden geen beschermde soorten bedreigd door het opvolgen van de aanbevelingen voortkomende uit de uitgevoerde Quickscan.

4.9 PAS

De programmatische Aanpak Stikstof (PAS) is per 1 juli 2015 in werking getreden en heeft niet alleen betrekking op veehouderijen, industriële bedrijven en grootschalige ontwikkelingen. Ook voor kleinschalige initiatieven op gebied van wonen kan de PAS consequenties hebben. De PAS levert de onderbouwing dat de natuurdoelen van Natura 2000-gebieden niet in gevaar komen.

Elke economische activiteit veroorzaakt stikstof door verkeer, verbranding of de aanwezigheid van vee en zelfs van mensen. Veruit de meeste van de beschermde natuurgebieden is gevoelig voor stikstof en op dit moment al (over)belast. Zelfs bij een paar woningen kan dit een probleem zijn, indien een nabijgelegen Natura 2000-gebied qua stikstof al 'op slot' zit.

Het overschot aan stikstof in Natura 2000-gebieden is schadelijk voor natuur en belemmert de vergunningverlening. Daarom is de PAS ontwikkeld. De PAS heeft als doel ruimte voor economische ontwikkelingen, sterkere natuur en minder stikstof. De PAS bevat maatregelen om de stikstofuitstoot te verminderen en de natuur te herstellen, waardoor er ruimte ontstaat voor nieuwe economische activiteiten.

Om de impact van het project op Natura2000-gebieden inzichtelijk te krijgen heeft Tauw in opdracht van SWZ een PAS-berekening opgesteld (Notitie: “Stikstof-depositieonderzoek 28 woningen Mimosastraat te Zwolle” d.d. 16 april 2018). Het onderzoek wijst uit dat er geen Natura2000-gebieden met een berekende stikstofdepositie van meer dan 0,05 mol/ha/jaar zijn. Daarmee is de ontwikkeling niet meldings- of vergunningsplichtig in het kader van de PAS.

4.10 Parkeren

Zoals omschreven in paragraaf 1.3 is ook het bestemmingsplan "Zwolle, parapluplan parkeren" van toepassing. Daarin is onder artikel 95.1 bepaald dat, bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor het bouwen en/of een omgevingsvergunning voor een wijziging van het gebruik is verzekerd, dat op eigen terrein, dat bij dat bouwwerk of terrein waarvoor vergunning wordt verleend hoort, wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid voor motorvoertuigen. Daarbij moet worden voldaan worden aan de parkeeropgave, zoals neergelegd in de "Regeling Parkeernormen 2016".

De parkeerplaatsen moeten afmetingen hebben die afgestemd zijn op gangbare motorvoertuigen, zoals neergelegd in de "Regeling Parkeernormen 2016". Op basis van de Regeling parkeernonnen 2016, waarin verwezen wordt naar de zogenaamde CROW notitie "De nieuwe parkeerkencijfers en kencijfers verkeersgeneratie 2012" is bepaald dat er tenminste 28 parkeerplaatsen gerealiseerd moeten worden op eigen terrein, als volgt vastgesteld:

- Voor 22 appartementen type B2 en B4 geldt de norm; Categorie 'Huurwoningen, etage, midden/goedkoop', gelegen binnen het gebied 'schil centrum' en 'sterk stedelijk': min. 0,7 en max. 1,5 met een gemiddelde van 1,1 pp. Dit betekent 22 x 1,1 = 24,2 pp.
- Voor 6 appartementen type A1 geldt de norm: Categorie "Kamerverhuur. zelfstandig (niet-studenten) gelegen binnen het gebied 'schil centrum' en 'sterk stedelijk': min. 0,5 en max. 0,6 met een gemiddelde van 0,55 pp. Dit betekent 6 x 0,55 = 3,3 pp.

Totaalaantal te realiseren parkeerplaatsen: 24,2 + 3,3 = 27,5 afgerond 28 parkeerplaatsen.
Op eigen terrein kunnen echter slechts 6 parkeerplaatsen worden gerealiseerd die voldoen aan de minimale afmetingseisen. Er wordt daarmee dus niet aan de berekende parkeeropgave voldaan.

Ten aanzien van de parkeerregel is een binnenplanse afwijkingsmogelijkheid opgenomen onder 95.3.1 van het bestemmingsplan "Zwolle, parapluplan parkeren".
De mogelijkheid voor het afwijken van de parkeereis wordt beoordeeld aan de hand van de parkeerdruk in het betreffende gebied.

Er zal door het plan een (theoretische) toename van 22 parkeerplaatsen in het openbare gebied benodigd zijn. Uit parkeermetingen van april 201 7, voor de parkeersectie 1169 Mimosastraat om 23:00 uur, blijkt van de capaciteit van 71 plaatsen een bezetting van 34 (is 48%). Bij een toename van 22 wordt de bezetting 56 van 71. Dit betekent een bezettingsgraad van 78,9%, wat minder is dan de toegestane maximale bezetting van 80%.

Op basis van deze gegevens kan, op basis van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 1°, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) meegewerkt worden aan het afwijken van de parkeereis.

4.11 Waterhuishouding

Het plan ligt in het stroomgebied Sallandse Weteringen. Rond het plangebied liggen primaire watergangen die in beheer van het waterschap zijn. Het gebied heeft een streefpeil van -0,2 m NAP (zomer en winter).

Kaartbeeld bestaande waterhuishouding rond het plangebied, bron: WDODelta.

Op basis van een uitsnede uit de klimaatatlas blijkt dat het perceel wateroverlast heeft na zware buien:

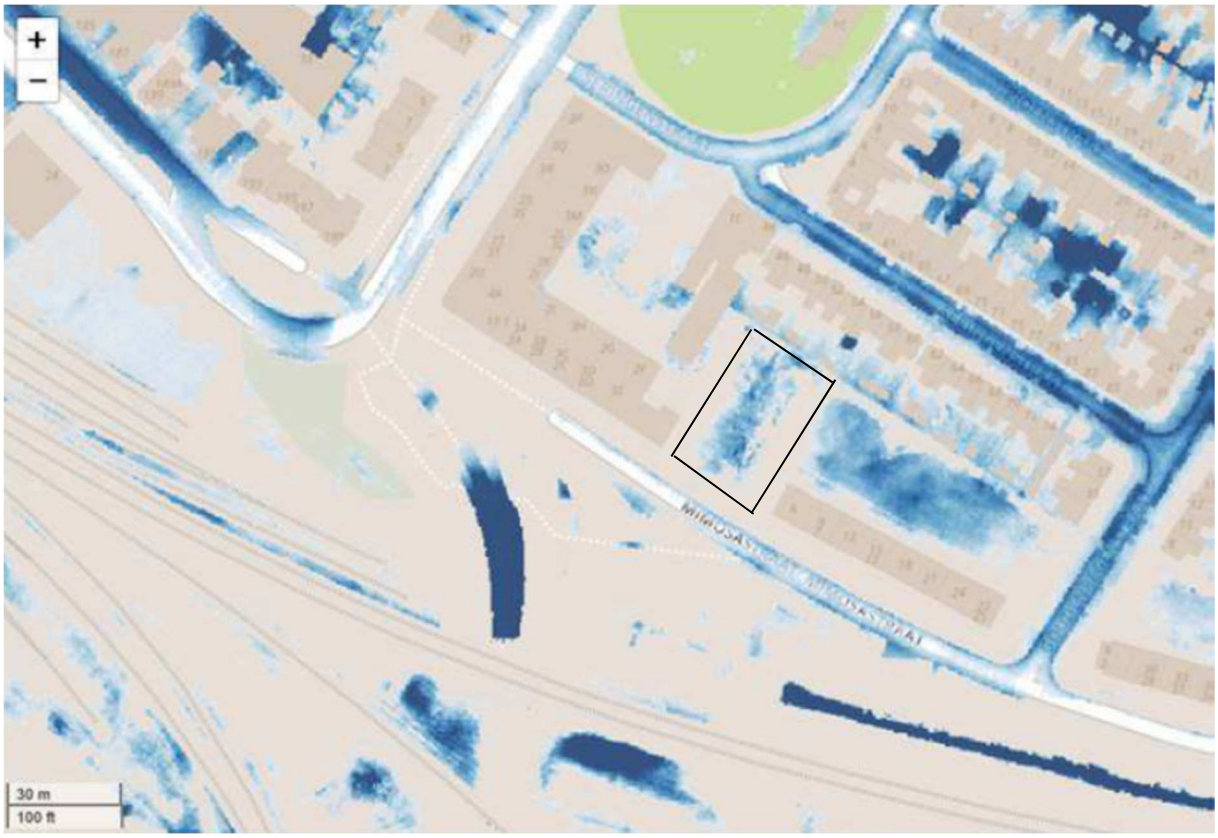

Uitsnede klimaatatlas, bron: wdodelta.nl

Een belangrijke reden hiervan is dat het gehele perceel over een diepte van circa 80 cm “vervuild” is met puin. Voordat er gestart wordt met de werkzaamheden zal SWZ het hele terrein over een diepte van 80 cm gaan saneren en voldoende ophogen. Na sanering/ ophoging en aanleg van infiltratievoorzieningen zal de wateroverlast na vermoeden sterk verminderd zijn. Daarbij zal ook rekening worden met voldoende afschot van het terrein naar de openbare weg. Op deze wijze moet voorkomen worden dat het hemelwater op andere locaties tot overlast gaat leiden.

Overstromingsrisico
Het plangebied is gelegen achter een waterkering, waarbij in extreme situaties een kans op overstroming bestaat. Het gebied dat dan overstroomt, wordt omsloten door IJssel, Zwolle-IJsselkanaal/Zwarte Water, Vecht en hoger gelegen gronden aan de oostzijde. Voor bestemmingsplannen in gebieden waar een kans op overstroming vanuit het primaire watersysteem bestaat, is een overstromingsrisicoparagraaf vereist.

Risico-inventarisatie
Dijktrajecten die een gebied tegen overstromingen beschermen, kennen een overstromingskans. Voor het primaire dijktraject nabij het plangebied geldt een overstromingskans van 1 op 10.000 per jaar. De overstromingskans wordt in de Waterwet toegelicht als: “kans op verlies van waterkerend vermogen van een dijktraject, waardoor het door het dijktraject beschermde gebied zodanig overstroomt, dat dit leidt tot dodelijke slachtoffers of substantiële economische schade”.

Met behulp van de provinciale digitale Wateratlas wordt de maximale waterdiepte in het plangebied tijdens een overstroming geschat tussen de 0,8 tot 2,0 meter:

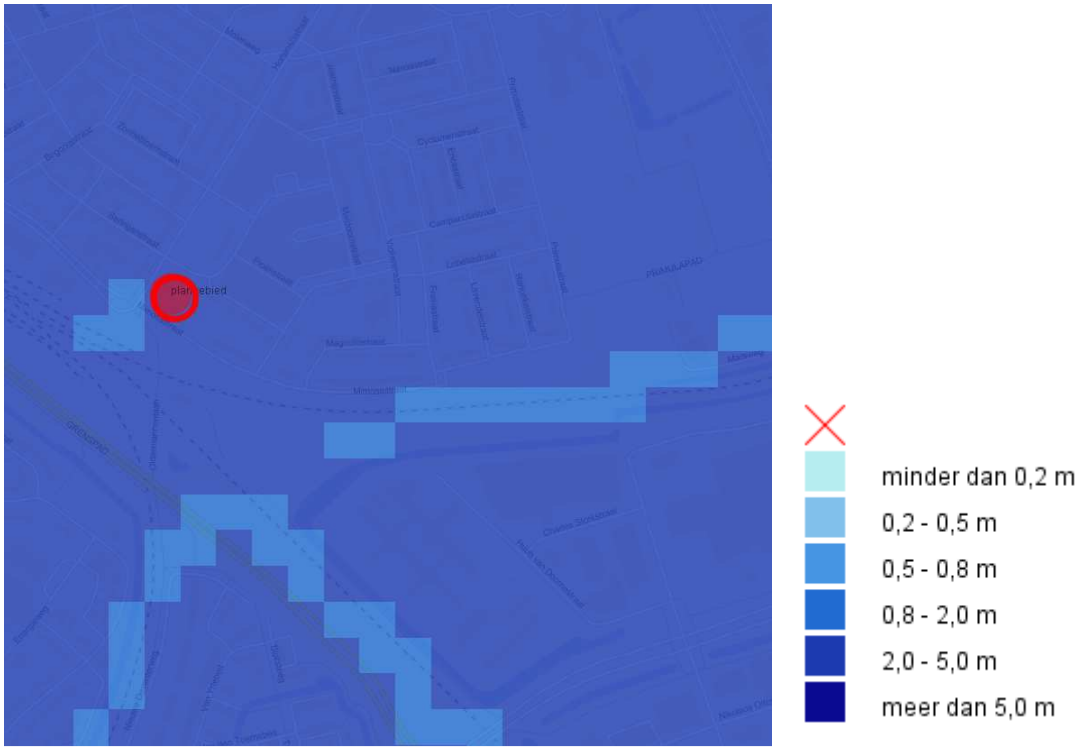

Maximale waterdiepte bij een overstroming, bron: Wateratlas Provincie Overijssel

De tijd tot overstroming is afhankelijk van de locatie waar de waterkering faalt. In onderstaand figuur is de tijd tot overstroming van het plangebied bij een dijkdoorbraak ter hoogte van de IJsselcentrale weergegeven, namelijk 0 tot 6 uur.

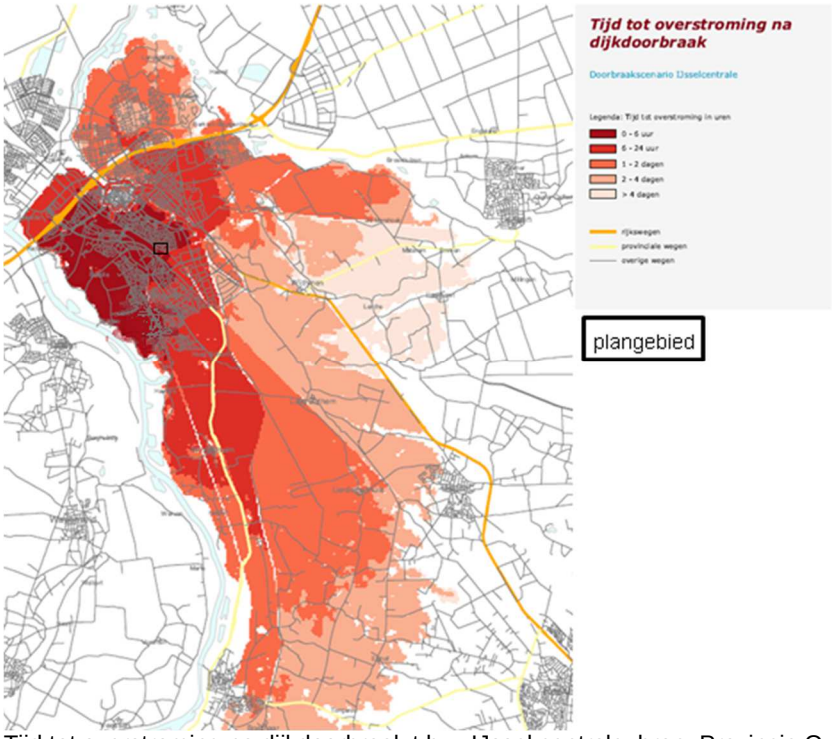

Tijd tot overstroming na dijkdoorbraak t.h.v. IJssel centrale, bron: Provincie Overijssel

Maatregelen
Bij de ontwikkeling van het plangebied dient rekening te worden gehouden met mogelijke overstroming(en). Het betreft hierbij ook bewustwording dat bouwen in risicovolle gebieden bepaalde risico's met zich meebrengt en dat hier adequaat mee omgesprongen dient te worden. Wat betreft maatregelen die toegepast zullen worden: aanvullend ophogen (voor zover mogelijk) van het plangebied, voldoende hoog aanbrengen vloerpeil en zodanig inrichting van het gebouw dat bij eventuele overstroming schade zoveel mogelijk wordt beperkt (denk aan materiaalgebruik) en aansluiting van het plangebied op dichtstbijzijnde weg waardoor bereikbaarheid gewaarborgd blijft.

Waterveiligheid
Om wateroverlast en schade aan het gebouw te beperken wordt het vloerpeil op voldoende hoogte boven openbare weg/ maaiveld gerealiseerd, definitief bouwpeil wordt door de gemeente Zwolle bepaald, geadviseerd wordt een vloerpeil van +20 cm boven kruin openbare weg.

Conform het reeds uitgevoerde bodemonderzoek (zie 4.4) ligt de diepte van het freatisch grondwater tussen 2,5 - 4,0 m -mv. Grondwateroverlast speelt bij deze ontwikkeling dus geen rol.

Wateroverlast
Het plan wordt dusdanig ontworpen dat kortstondige hevige buien zonder problemen kunnen worden opgevangen op eigen terrein zodat wateroverlast bij de woningen of andere kwetsbare functies wordt voorkomen. Hiertoe wordt een rioleringsplan en infiltratieplan met berekeningen opgesteld. Hierbij wordt rekening gehouden met toenemende neerslagintensiteit in de toekomst als gevolg van klimaatverandering (10% meer neerslag in 2050).

Voor de benodigde rioolaansluiting wordt een aanvraag ingediend bij de gemeente. Het waterhuishoudings- en rioleringsplan (infiltratieplan) zal worden getoetst op een bui van T=100, die kan worden gedefinieerd als een bui van 111 mm neerslag in 48 uur.

Waterkwaliteit
De geplande ontwikkeling heeft geen gevolgen voor het peil of de kwaliteit van het grondwater en het oppervlaktewater. Er worden geen materialen gebruikt die een verontreiniging met zich meebrengen, metalen als lood, zink en koper zullen niet worden gebruikt. Het watersysteem vormt geen risico’s voor de volksgezondheid en is voldoende schoon voor mens, plant en dier.

Riolering
Het hemelwater dat valt op de daken van het gebouw en op de overige delen van het perceel zal worden geïnfiltreerd in de bodem op eigen terrein. Infiltratie van het hemelwater geschiedt conform de voorschriften van de gemeente Zwolle. Binnen het plangebied dient daartoe minimaal een statische berging gecreëerd te worden van 20 mm per vierkante meter afvoerend verhard oppervlak, zie document “Infiltratievoorziening woongebieden, versie 2016”. De afvoer van overtollig hemelwater uit het plangebied mag, ongeacht de toegepaste methode, niet tot wateroverlast leiden op aangrenzende percelen. Denk bijvoorbeeld rekening gehouden worden met oude – vaak niet waterdichte – kelders in de omgeving. Bovendien is het uitgangspunt dat (grond)waterstromen in de omgeving niet negatief worden beïnvloed door ontwikkeling in het plangebied.

Het vuilwaterriool van het gebouw zal worden aangesloten op het bestaand gemeentelijk rioolstelsel. Bij de ontwikkeling van het gebied is sprake van een toename van de hoeveelheid afvalwater ten opzichte van de huidige situatie. Er is echter geen sprake van overbelasting ten aanzien van de capaciteit van het rioleringsstelsel en de capaciteit van zuiveringstechnische werken (rioolwaterzuiveringsinstallatie, transportleidingen en rioolgemalen).

Externe werking ruimtelijk plan
Het grondwater zal tijdens of na het bouwrijp maken niet structureel worden verlaagd. De ontwikkeling heeft dus geen nadelige gevolgen op de omgeving.

5. Planbeschrijving

5.1 Uiteenzetting van de toekomstige situatie

Om tegemoet de komen aan de aanhoudende druk op de Zwolse sociale woningmarkt en optimaal gebruik te maken van de locatie worden er 28 tijdelijke woningen gerealiseerd voor de duur van maximaal 15 jaar.

5.2 Motivering, welstand en beeldkwaliteit van het bouwplan

Voor de locatie is het concept van NEZZT beoogd. Dit zijn kleine zelfstandige woning voor 1-2 persoonshuishoudens. Het product wordt in de fabriek compleet gebouwd en met een vrachtwagen naar de locatie getransporteerd. Het product kan worden geschaard in het ‘hogere’ segment tijdelijke huisvesting.

NEZZT biedt een dynamisch antwoord op een dynamische vraag. Met een totaal nieuw woonconcept dat mee ademt met de samenleving. NEZZT is eindeloos aanpasbaar en blijvend inzetbaar. Klaar voor een volgende bewoner, klaar voor een volgende levensfase en klaar voor een nieuwe locatie. Dit is het nieuwe wonen!

NEZZT bewijst dat je royaal kunt wonen in ’t klein. Vanuit een multifunctionele basis met een vast vierkant formaat van 34 m2. Geen onbenutte, te kleine of te grote ruimtes, een perfecte basis om te eten, relaxen en ontmoeten. Zo halen bewoners iedere dag het maximale uit het NEZZT-concept.

Vrijheid zit daarnaast in het makkelijk kunnen verplaatsen van de woningen. Het duurzame design van NEZZT maakt de woning prima geschikt voor hergebruik. Twee vrachtwagens en een dag verder staat het huis op een andere locatie. Ideaal dus voor tijdelijk ruimtegebruik en het slim benutten van onbebouwde locaties zoals dit perceel aan de Mimosastraat.

5.3 Welstandstoetsing/ stedenbouwkundige motivering

De tijdelijke woning is een kant en klaar product/ontwerp. De indeling van en inrichting op de locatie is tot stand gekomen in samenwerking met stedenbouwkundige dhr. André van der Eijk en projectleider Anton Westenberg, gemeente Zwolle. Het complex is vormgegeven als een “Spinhx” zodat de voorzijde qua hoogte (4 bouwlagen) aansluit bij de DOAS alsmede de naastgelegen portieketageflat. De achterzijde van het complex omvat 2 bouwlagen en zorg voor de nodige privacy van en naar omwonenden en voorkomt schaduw belemmering naar de achtergelegen eengezinswoningen aan de Seringenstraat. De bomenrij aan de achterzijde en rechterzijde zullen zoveel mogelijk gehandhaafd blijven als “groene” buffer tussen de omliggende bebouwing. Aan de voorzijde van het complex zal een parkeerhaven worden gerealiseerd. Tussen parkeerhaven en trottoir zal een groenblijvende haag worden geplant. Linksachter op het perceel zal een overdekte, af te sluiten, fietsenstalling worden geplaatst.

5.4 Beschrijving van de te realiseren duurzaamheid

De woningen zijn all-electric. Dat betekent dat er geen gebruik wordt gemaakt van aardgas voor verwarming en warm tapwater. Verwarming gebeurt middels elektrische kachels en warmtapwater middels een elektrische boiler.
Voor een gezond binnenklimaat wordt gebruik gemaakt van natuurlijke ventilatietoevoer en mechanische afvoer.

Op de daken zullen in totaal 96 zonnepanelen worden aangebracht om een groot deel van het elektraverbruik duurzaam op te wekken. Bovendien draagt dit bij aan de betaalbaarheid van de woningen.

5.5 Bouwmethode

De tijdelijke woningen zijn zogenaamd modulair. De woningen worden gemonteerd met behulp van vooraf in de fabriek samengestelde modules.

De voordelen van de modulaire bouwmethode is; snelheid, flexibiliteit voor de toekomst en kwaliteit. Daarnaast heeft het een minimale impact op het milieu en zeer beperkte verstoring van de plaatselijke omgeving tijdens de bouw. De bouwtijd is namelijk zeer kort.

Woning gegevens:

- Ontworpen op basis van ruimtegebruik voor één persoon met circa 34 m2 woonoppervlak.
- Het huis voldoet aan het bouwbesluit voor niet-permanente bouwwerken: past bij de aard van het gebruik.
- Lichte, eenvoudig verplaatsbare constructie om te kunnen hergebruiken op meerdere locaties.
- Alleen aansluiting op water, riool en elektriciteit nodig.
- Het huis is compleet en gebruiksklaar, inclusief badkamer, keuken en installaties.

Minimale overlast voor omgeving - Modulaire bouw in een fabrieksomgeving resulteert in 90% minder voertuigbewegingen van, naar en op het bouwterrein. Dit betekent minder emissie van werkvoertuigen en minimale overlast voor de naaste omgeving.

Minder afval - Productie in een fabrieksomgeving genereert verhoudingsgewijs weinig afval. Om een indruk te geven: tot wel 90% minder afval in vergelijking met traditionele bouwmethoden.

Snelheid - Bouwen in de fabriek beperkt de werktijd op het terrein tot het minimum. Dat betekent minder lawaai, minder overlast en een schoon, veilig bouwterrein.

6. Economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid

6.1 Beschrijving van de financieel-economische uitvoerbaarheid van het bouwplan

Het project is financieel-economisch niet uitvoerbaar met een exploitatietermijn van 15 jaar. Daarom worden de tijdelijke woningen na bovengenoemde exploitatietermijn mogelijk verplaatst naar een nieuwe locatie om opnieuw gebruikt te worden. Om het exploitatietekort te verminderen draagt de gemeente Zwolle € 63.700,- bij aan deze ontwikkeling.

De Wet ruimtelijke ordening maakt met het bepaalde in afdeling 6.4 het vaststellen van een exploitatieplan verplicht voor een aantal bouwactiviteiten, wanneer de bouw planologisch mogelijk wordt gemaakt in het bestemmingsplan, wijziging van een bestemmingsplan, of een projectomgevingsvergunning of projectuitvoeringsbesluit.
De zogenaamde “aangewezen bouwplannen” waarbij een exploitatieplan verplicht is zijn opgenomen in artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro).

Aangewezen bouwplan
Het onderhavige bouwplan valt onder de volgende categorie aangewezen bouwplannen: “de bouw van een of meer woningen” (artikel 6.2.1, onder a Bro). Het bouwplan voorziet namelijk in de bouw van 28 woningen.

Nu sprake is van een aangewezen bouwplan in de zin van artikel 6.2.1 Bro, in combinatie met een planologische maatregel is afdeling 6.4 van de Wet ruimtelijke ordening (Grondexploitatiewet) van toepassing. Dit houdt in dat de gemeenteraad een exploitatieplan dient vast te stellen tenzij middels gemeentelijke gronduitgifte dan wel, of in combinatie met, een anterieure overeenkomst de kosten in de grondexploitatie anderszins verzekerd zijn.

Anterieure overeenkomst
Het bouwplan betreft, zoals gezegd de bouw van 28 woningen. Er is een anterieure overeenkomst gesloten met SWZ. Door middel van deze anterieure overeenkomst zijn de kosten van de grondexploitatie anderszins verzekerd. Op basis van het bovenstaande wordt de omgevingsvergunning geacht economisch uitvoerbaar te zijn. Het vaststellen van een exploitatieplan is derhalve niet noodzakelijk.

Beschikbaarheid gronden
De gronden waarop het bouwplan wordt gerealiseerd zijn in eigendom bij SWZ. De Mimosastraat en belendend trottoir zijn in eigendom van de gemeente Zwolle.

<u>Conclusie</u>
Het vaststellen van een exploitatieplan door de raad blijft achterwege, omdat met het aangaan van een anterieure overeenkomst met SWZ de kosten van de grondexploitatie anderszins verzekerd zijn (art 6.12, tweede lid, sub a Wro). Ook is de economische uitvoerbaarheid van het project voldoende aangetoond.

6.2 Beschrijving van de maatschappelijke uitvoerbaarheid van het bouwplan

De druk op de sociale huurmarkt in Zwolle is groot. Om deze druk te verminderen heeft de gemeente Zwolle in de prestatieafspraken met de corporaties de ambitie vastgelegd de voorraad sociale huurwoningen in de periode van 2016-2019 te laten stijgen met netto 700 woningen waarvan 100 semipermanente woningen. De 28 te realiseren woningen dragen hieraan bij.

Sociale huurwoningen zijn goedkope huurwoningen voor mensen die niet over genoeg financiële middelen beschikken om een woning te huren in de vrije sector. Om in aanmerking te komen voor een sociale huurwoning, moet men aan bepaalde voorwaarden voldoen. Zo mag bijvoorbeeld het inkomen niet te hoog zijn. In Zwolle is er een wachtlijst voor sociale huurwoningen. De huur van een sociale huurwoning mag niet hoger zijn dan de sociale huurgrens. In 2017 ligt deze grens op 710,68 euro. Dit bedrag betreft kale huur (en dus geen huur inclusief servicekosten).

Op 10 juli 2017 zijn alle omwonenden van het plangebied geïnformeerd over de tijdelijke woningen middels een inloopavond. De reacties van de aanwezigen waren over het algemeen positief.

Uitkomsten vooroverleg

Op 1 februari 2018 is de principeaanvraag Mimosastraat in het kader van het overleg als bedoeld in artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening naar de instanties en organisaties verzonden met het verzoek om uiterlijk 16 februari 2018 te reageren.

Het plan is toegezonden naar de volgende instanties en organisaties:
1. Provincie Overijssel;
3. Veiligheidsregio IJsselland;
4. Waterschap Drents Overijsselse Delta;

Onderstaand de vooroverlegreacties die ontvangen zijn.

<u>1. Provincie Overijssel</u>

Opmerking:
Binnen het plan worden geen grootschalige ontwikkelingen mogelijk gemaakt. Het doel is het mogelijk maken van 28 semipermanente woningen. Het plan is niet in strijd met het provinciale beleid en de provincie juicht deze ontwikkeling van harte toe.
Hiermee is, voor zover het de provinciale diensten betreft, voldaan aan het wettelijk vooroverleg.

Reactie:
Van de reactie is kennisgenomen.

<u>2. Veiligheidsregio IJsselland</u>

Opmerking:
De Veiligheidsregio IJsselland adviseert:
a) Alle woningen in het pand te laten voorzien van afsluitbare mechanische ventilatie. Deze moeten de bewoners zelf kunnen sluiten zodat zij bij een eventueel incident met toxische stoffen veilig binnen kunnen schuilen;
b) Te (laten) zorgen voor een tweede vluchtweg die zoveel mogelijk van het spoor is afgericht. De hoofdingang is naar het spoor, de risicobron, gericht en is bij een incident op het spoor daardoor niet geschikt als vluchtroute. Een goed alternatief is een vluchtroute aan de achterkant van het gebouw die vervolgens achter de portiekflat langs naar de Goudenregenstraat leidt. Zo wordt de vluchtroute grotendeels van het spoor afgeschermd door de portiekflat waardoor de vluchtroute veiliger wordt;
c) De toekomstige bewoners voor te (laten) lichten over de risico's die zij lopen en wat zij bij een eventueel incident zelf kunnen doen;

Reactie:
a) Ventilatie toevoer geschiedt op een natuurlijke wijze middels dauerluftung. Dit betekent dat er op dit moment van een calamiteit een handmatige actie nodig is om buitenlucht af te sluiten.
Daarnaast is de opzet zo dat er per woning een eigen afzuigventilator is voorzien. De afblaas wordt aangesloten op een collectief afblaaskanaal, per aansluiting op het afblaaskanaal is een standaard mechanische keerklep (zonder hoogwaardig afdichting) opgenomen, dit ter voorkoming van terugstroming van etenslucht van andere gebruikers.
Om de ventilatie bij een calamiteit handmatig te kunnen uitschakelen wordt er een extra noodknop geplaatst. Bij uitschakeling van de ventilator borgt de keerklep tevens dat er geen lucht via het afblaaskanaal de woning in kan stromen.

b) Er is reeds een bestaande 2e vluchtroute aanwezig die van het spoor is afgericht. Deze vluchtweg bevindt zich aan de linkerzijde tussen het perceel en DOAS. Bij een eventueel incident op het spoor kunnen bewoners via deze weg veilig vluchten via het binnenterrein van DOAS naar de achtergelegen Seringenstraat.

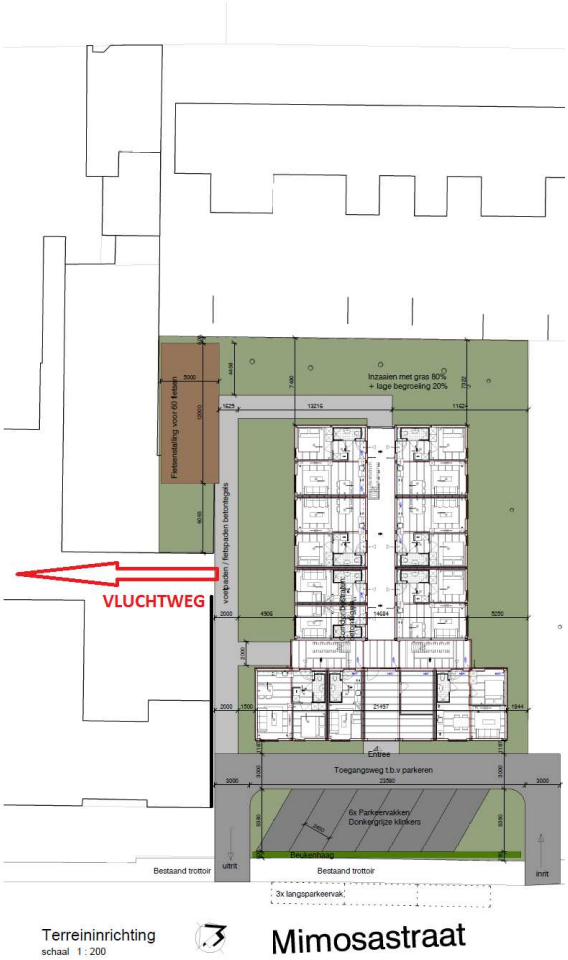

c) Iedere bewoner krijgt bij sleuteloverdracht standaard een uitleg van SWZ omtrent zijn/haar woning en het complex. Tevens zullen zij geïnformeerd worden over de mogelijke risico's die zij lopen, wat zij bij een eventuele calamiteit zelf kunnen doen en worden vluchtroutes kenbaar gemaakt.

<u>3. Waterschap Drents Overijsselse Delta</u>

Opmerking:
Het Waterschap verzoekt hoofdstuk 3 van de ruimtelijke onderbouwing aan de vullen met een paragraaf over waterschapsbeleid.

Reactie:
Hoofdstuk 3 is aangevuld met het waterschapsbeleid. Daarnaast is een digitale watertoets uitgevoerd. Op basis van de ingevoerde gegevens is gebleken dat voor dit plan de normale watertoetsprocedure doorlopen moet worden.

Opmerking:
In de onderbouwing (par 4.9 Water) is aangegeven dat het regenwater ter plekke wordt geïnfiltreerd. Het waterschap vraagt hoe dit wordt gerealiseerd en hoe de situatie is bij een T=100 bui.

Reactie:
Infiltratie van het hemelwater geschiedt conform de voorschriften van de gemeente Zwolle. Hiertoe worden infiltratieberekeningen en -tekeningen opgesteld.
Tevens is par. 4.9 verder uitgebreid met de verstrekte informatie van WDODelta en adviseur stedelijk water van de gemeente Zwolle o.b.v. de digitale watertoets.

Stationsweg 2
8011 CZ ZWOLLE
Postbus 1590
8001 BN ZWOLLE

T +31 (0)38-4221411
E zwolle.ch@dpa.nl
www.dpa.nl/cauberg-huygen

K.v.K 58792562
IBAN NL71 RABO 0112 075584

Externe Veiligheid spoor
Project Mimosastraat Zwolle

Datum 16 oktober 2017
Referentie 03567-22901-01

Referentie	03567-22901-01
Rapporttitel	Externe Veiligheid spoor Project Mimosastraat Zwolle
Datum	16 oktober 2017

Opdrachtgever	Woningstichting SWZ Postbus 40040 8004 DA ZWOLLE Telefoon (038) 468 01 53
Contactpersoon	De heer M. Meulenkamp

Behandeld door	ing. H.J.W. van Wijngen DPA Cauberg-Huygen B.V. Stationsweg 2 8011 CZ ZWOLLE Postbus 1590 8001 BN ZWOLLE Telefoon 038-4221411 Fax 038-4223197

Inhoudsopgave

1	**Inleiding**	**3**
2	**Normstelling externe veiligheid**	**4**
2.1	Wet- en regelgeving	4
2.2	Risicobenadering	4
2.2.1	Plaatsgebonden risico	4
2.2.2	Groepsrisico	5
2.3	Plasbrandaandachtsgebied (PAG)	6
3	**Uitgangspunten risicoberekening**	**8**
3.1	Plangebied	8
3.2	RBM II	10
3.3	Transportintensiteit	10
3.4	Trajecteigenschappen	10
3.5	Aanwezigheid personen	11
4	**Resultaten**	**13**
4.1	Plaatsgebonden risico	13
4.2	Groepsrisico	13
4.3	Plasbrandaandachtsgebied	15
5	**Conclusie**	**16**
5.1	Plaatsgebonden risico	16
5.2	Groepsrisico	16
5.3	Plasbrandaandachtsgebied	16

1 Inleiding

Er bestaan plannen voor de ontwikkeling van een appartementencomplex aan de Mimosastraat te Zwolle. De ontwikkeling voorziet in 22 tweepersoons- en zes éénpersoons appartementen. De locatie ligt binnen 200 meter van de spoorlijn Zwolle – Herfte-aansluiting, waarover transport van gevaarlijke stoffen plaatsvindt. Inzicht in de externe veiligheidsrisico's is daarom nodig.
De berekeningen zijn op verzoek van DPA Cauberg-Huygen uitgevoerd door Adviesgroep AVIV bv.

De rapportage is al volgt opgebouwd. In hoofdstuk 2 wordt de normstelling externe veiligheid voor transportroutes toegelicht. De gehanteerde gegevens en uitgangspunten zijn samengevat in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 wordt het resultaat van de berekeningen getoond. Hoofdstuk 5 ten slotte bevat de conclusie.

2 Normstelling externe veiligheid

2.1 Wet- en regelgeving

Het transport van gevaarlijke stoffen brengt risico's met zich mee door de mogelijkheid dat bij een ongeval gevaarlijke stoffen kunnen vrijkomen. Het risico voor personen die verblijven in de omgeving wordt gevat onder het begrip externe veiligheid (EV). Voor het transport van gevaarlijke stoffen over de weg, het spoor en het binnenwater is een risiconormering vastgesteld. In het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) zijn de regels opgenomen voor de ruimtelijke ordening. Voor infrabesluiten zijn de regels vastgelegd in de Beleidsregels EV-beoordeling Tracébesluiten (de Beleidsregels).

Op 1 april 2015 is het Basisnet volledig in werking getreden. Het basisnet bestaat uit een aangewezen aantal routes (wegen, spoorwegen en vaarwegen) waarop het mogelijk moet zijn en blijven om gevaarlijke stoffen te vervoeren. Het doel van het Basisnet is het vastleggen en waarborgen van een duurzame balans tussen het vervoer van gevaarlijke stoffen, de ruimtelijke omgeving en de veiligheid van mensen die wonen en werken langs de route. Het Basisnet stelt grenzen aan het risico vanwege het vervoer van gevaarlijke stoffen over wegen, vaarwegen en spoorlijnen alsmede aan ruimtelijke ontwikkelingen langs die wegen, vaarwegen en spoorlijnen. Voor elke weg, spoorlijn en vaarweg die deel uitmaakt van het Basisnet, is vastgesteld hoeveel risico het vervoer van gevaarlijke stoffen over die weg, spoorlijn of vaarweg maximaal mag veroorzaken. De basisnetroutes en deze zogenoemde "risicoplafonds" zijn vastgelegd in de regeling basisnet.

2.2 Risicobenadering

De risicobenadering externe veiligheid kent twee begrippen om het risiconiveau voor activiteiten met gevaarlijke stoffen in relatie tot de omgeving aan te geven. Deze begrippen zijn het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR).

Met het PR wordt de aan te houden afstand geëvalueerd tussen de activiteit en kwetsbare functies in de omgeving. Of een functie kwetsbaar of beperkt kwetsbaar is, is te vinden in het Besluit externe veiligheid Inrichtingen (Bevi). Voorbeelden van kwetsbare objecten zijn woningen, scholen, ziekenhuizen en grote kantoorgebouwen. Beperkt kwetsbare objecten zijn onder andere verspreid liggende woningen, sporthallen en bedrijfsgebouwen.

Met het GR wordt geëvalueerd of als gevolg van een ongeval een groot aantal slachtoffers kan vallen, doordat een grote groep personen blootgesteld wordt.

2.2.1 Plaatsgebonden risico

Het PR is de kans per jaar dat een persoon, die zich continu en onbeschermd op een bepaalde plaats in de omgeving van een transportroute bevindt, overlijdt door een ongeval met het transport van gevaarlijke stoffen op die route. Plaatsen met een gelijk risico kunnen door zogenaamde risicocontouren op een kaart worden weergegeven. Het PR leent zich daarmee goed voor het vaststellen van een veiligheidszone tussen een route en kwetsbare bestemmingen zoals woonwijken. In tabel 1 wordt weergegeven welke normen voor het plaatsgebonden risico van toepassing zijn.

Tabel 1. Normen plaatsgebonden risico

Type object	Omgevingsbesluit
Kwetsbare objecten	Grenswaarde PR 10^{-6}
Beperkt kwetsbare objecten	Richtwaarde PR 10^{-6}

De grenswaarde moet te allen tijde in acht worden genomen, het bevoegd gezag mag niet van de grenswaarde afwijken. Voor de richtwaarde geldt dat uitsluitend in geval van zwaarwegende belangen (zoals economische) daarvan mag worden afgeweken. Voor ruimtelijke ontwikkelingen in de omgeving van basisnetroutes dienen de afstanden rechtstreeks getoetst te worden aan de risicoplafonds zoals die zijn vastgesteld in de Regeling Basisnet. Voor ruimtelijke ontwikkelingen in de omgeving van andere dan de basisnetroutes dienen de afstanden getoetst te worden aan de berekende 10^{-6} contour van het plaatsgebonden risico. In veel gevallen is een risicoberekening niet nodig en kan worden volstaan met het toepassen van de vuistregels uit de Handleiding Risicoanalyse Transport (Hart).

2.2.2 Groepsrisico

Indien een plangebied ligt binnen het invloedsgebied van een transportroute waarover gevaarlijke stoffen worden vervoerd, wordt in de toelichting bij het bestemmingsplan en in de ruimtelijke onderbouwing van de omgevingsvergunning in elk geval ingegaan op:

- de mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp op die transportroute, en;
- voor zover dat plan of die vergunning betrekking heeft op nog niet aanwezige kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten: de mogelijkheden voor personen om zich in veiligheid te brengen indien zich op die transportroute een ramp voordoet.

Als het groepsrisico door een bestemmingsplan dat geheel of gedeeltelijk gelegen is binnen 200 m van een transportroute meer dan 10% toeneemt ten opzichte van de bestaande situatie en groter is dan 10% van de oriëntatiewaarde dient het groepsrisico te worden verantwoord. Dit wordt ook wel aangeduid als de verantwoordingsplicht groepsrisico. In de motivering bij het betrokken besluit moeten ten minste de volgende gegevens worden opgenomen:

- 1°. de dichtheid van personen in het invloedsgebied van de transportroute op het tijdstip waarop het plan of besluit wordt vastgesteld, rekening houdend met de in dat gebied reeds aanwezige personen en de personen die in dat gebied op grond van het geldende bestemmingsplan of de geldende bestemmingsplannen of een omgevingsvergunning redelijkerwijs te verwachten zijn, en;
  2°. de als gevolg van het bestemmingsplan of de omgevingsvergunning redelijkerwijs te verwachten verandering van de dichtheid van personen in het gebied waarop dat plan of die vergunning betrekking heeft;
- het groepsrisico op het tijdstip waarop het plan of de vergunning wordt vastgesteld en de bijdrage van de in dat plan of besluit toegelaten kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten aan de hoogte van het groepsrisico, vergeleken met de oriëntatiewaarde;

- de maatregelen ter beperking van het groepsrisico die bij de voorbereiding van het plan of de vergunning zijn overwogen en de in dat plan of die vergunning opgenomen maatregelen, waaronder de stedenbouwkundige opzet en voorzieningen met betrekking tot de inrichting van de openbare ruimte, en;
- de mogelijkheden voor ruimtelijke ontwikkelingen met een lager groepsrisico en de voor- en nadelen daarvan.

Het groepsrisico geeft aan wat de kans is op een ongeval met tien of meer dodelijke slachtoffers in de omgeving van de beschouwde activiteit, kortom de kans op een ramp. Het aantal personen dat in de omgeving van de route verblijft, bepaalt mede de hoogte van het GR. Het GR wordt weergegeven in een zogenaamde fN-curve, op de verticale as staat de cumulatieve kans per jaar f op een ongeval met N of meer slachtoffers en op de horizontale as het aantal slachtoffers. Figuur 1 geeft een voorbeeld.

Het groepsrisico wordt bepaald per kilometer route en vergeleken met de oriëntatiewaarde. Deze waarde helpt het bevoegd gezag bij de afweging of de kans op een ramp opweegt tegen het maatschappelijk voordeel van het voorgenomen besluit. Het begrip oriëntatiewaarde houdt in dat het bevoegd gezag gemotiveerd kan besluiten een hogere kans op een ramp te accepteren.

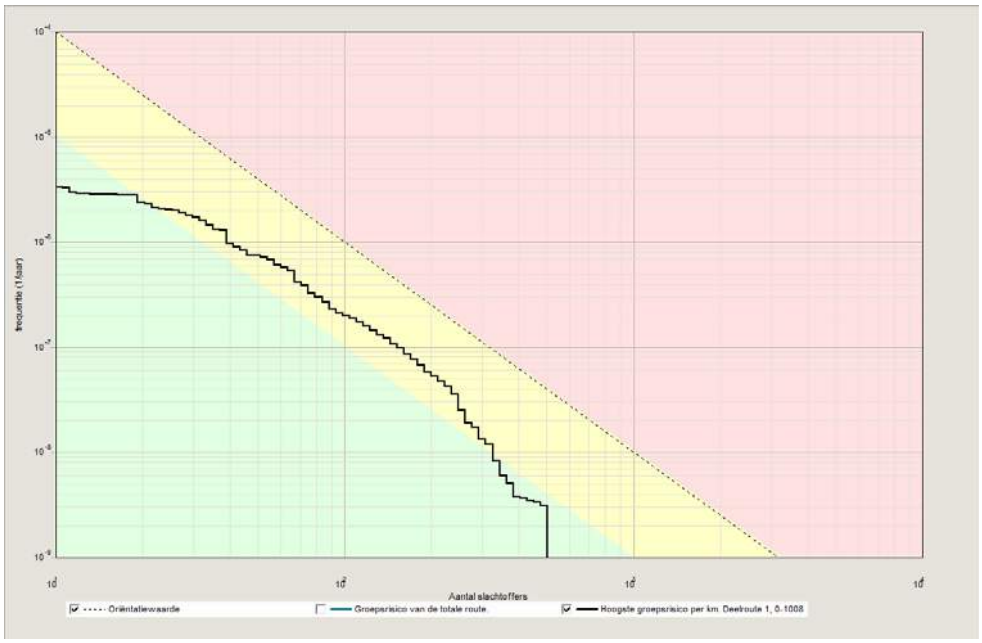

Figuur 1. Voorbeeld groepsrisico transportroute

2.3 Plasbrandaandachtsgebied (PAG)

Incidenten met grote lekkage van gevaarlijke stoffen komen heel weinig voor. Het meest voorkomende type incident op wegen en spoorwegen is een lekkage van een brandbare vloeistof zoals benzine. Naast het voldoen aan het plaatsgebonden risico en het verantwoorden van het groepsrisico moet het bevoegd gezag daarom tevens ingaan op een keuze om te bouwen in het zogeheten plasbrandaandachtsgebied (PAG). Het PAG is het gebied naast Basisnetroutes waarbij rekening gehouden wordt met de effecten van een plasbrand. Deze kan ontstaan wanneer bij een ongeval vrijgekomen brandbare vloeistof ontstoken wordt.

Met het oog op een dergelijk ongeval zijn in het Bouwbesluit 2012 en de daarop berustende ministeriële regeling bouwvoorschriften gegeven voor gebouwen in plasbrandaandachtsgebieden. De plasbrandaandachtsgebieden zijn bij ministeriële regeling aangewezen.

3 Uitgangspunten risicoberekening

3.1 Plangebied

Tussen het DOAS gebouw en de portiek flatblokken aan de Mimosastraat bevindt zich een braakliggend terrein, waar SWZ voornemens is om 28 semipermanente woningen te realiseren (voor de duur van 15 jaar) te realiseren. Het terrein wordt nu gebruikt als gemeenschappelijke buurttuin.

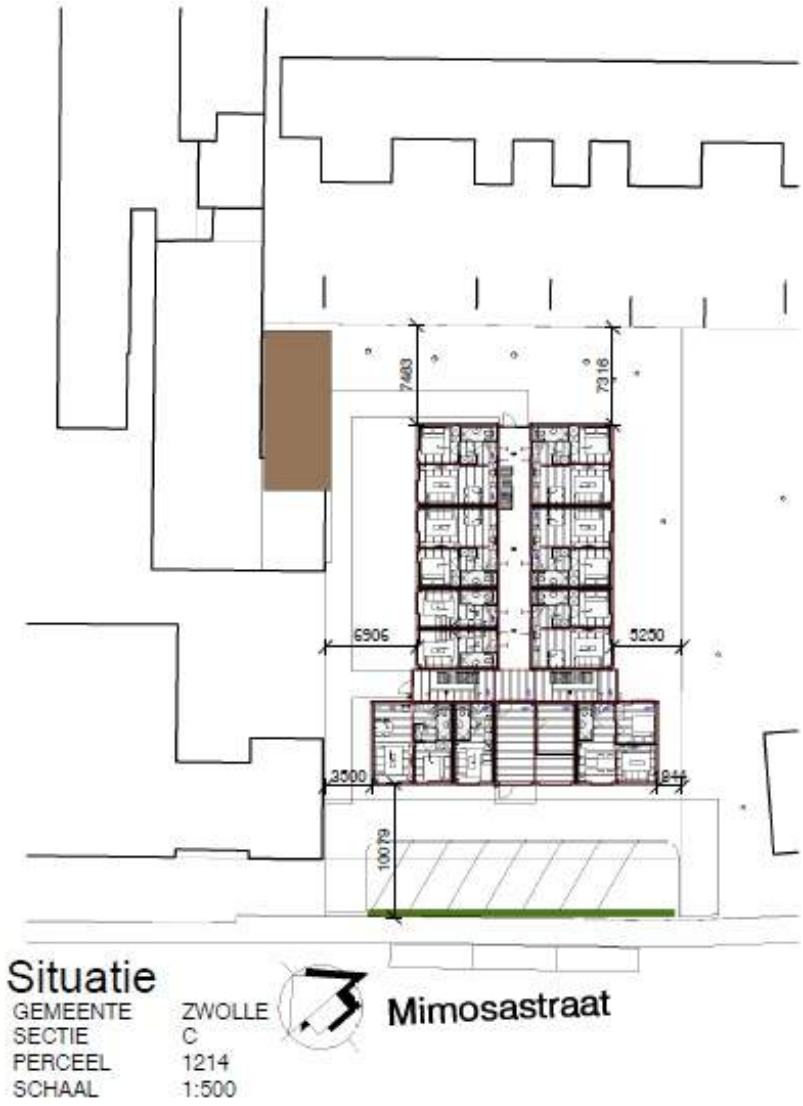

Figuur 2 situering plan

De ontwikkeling van het appartementencomplex voorziet in 22 tweepersoons- en zes éénpersoons appartementen.

Figuur 3 visualisatie semipermanente woningen

Figuur 4 toont de ligging van het plangebied ten opzichte van de spoorlijn Zwolle-Veldhoek aansluiting.

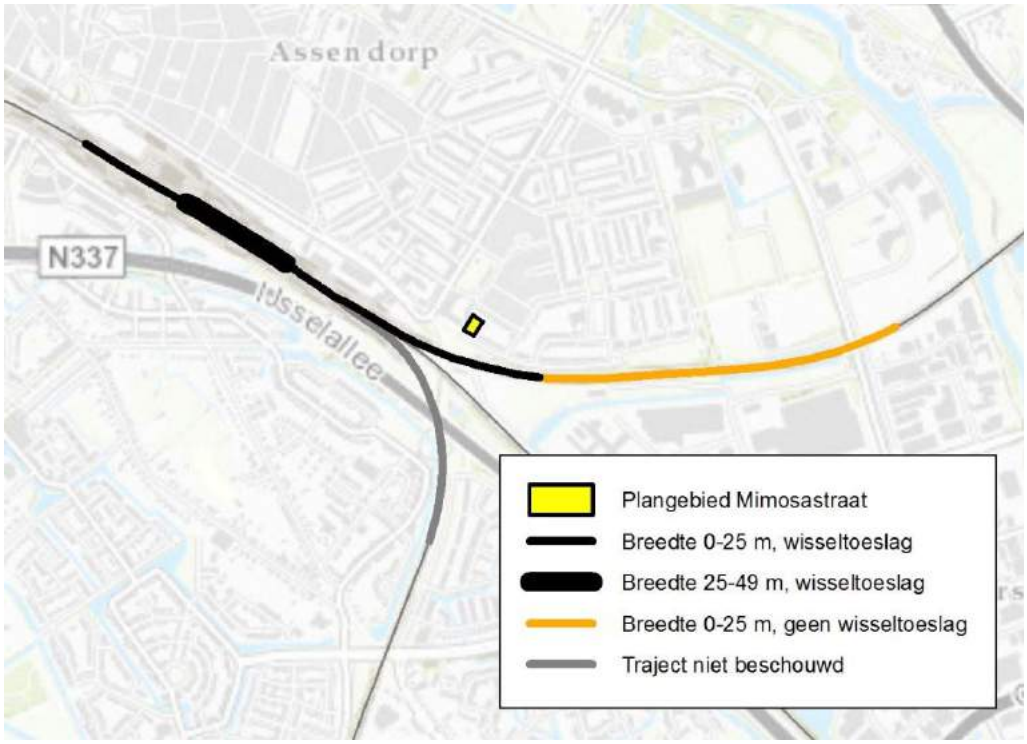

Figuur 4. Ligging plangebied en invloedsgebied rond spoorlijn

3.2 RBM II

Het risico van het transport is berekend met RBM II versie 2.3, ontwikkeld in opdracht van Rijkswaterstaat voor evaluatie van transportroutes. Voor de berekening zijn de volgende gegevens nodig:

- De transportintensiteit van gevaarlijke stoffen;
- Trajecteigenschappen zoals de uitstromingsfrequentie, de kans per voertuigkilometer dat een spoorketelwagen met gevaarlijke stoffen betrokken raakt bij een ongeval zodanig dat er uitstroming van de stof optreedt;
- Het aantal personen dat langs de route blootgesteld wordt aan de gevolgen van een ongeval;
- De meteorologische condities: hiervoor is weerstation Deelen gebruikt.

3.3 Transportintensiteit

Gerekend is met de voorgeschreven vervoersintensiteiten conform bijlage 2 van de Regeling Basisnet. Deze worden in tabel 2 getoond voor de trajecten Zwolle-Zwolle Oost (40.2) en Zwolle Oost-Herfte aansl. (40.3). Ook de zogenoemde warme/koude Bleve-verhouding die is afgeleid uit de samenstelling van de vervoersstroom is een invoerparameter. Bij de risicoberekening wordt standaard aangenomen dat 29% van het transport overdag plaatsvindt tussen 8:00 en 18:30 uur evenredig verdeeld over de dagen van de week.
In de regeling Basisnet is voor de spoorlijn Zwolle-Deventer uitsluitend transport van brandbare vloeistoffen opgenomen. Het invloedsgebied van brandbare vloeistoffen bedraagt 30 m. De ontwikkeling aan de Mimosastraat ligt daar ruimschoots buiten.

Tabel 2. Vervoershoeveelheden cf. Regeling Basisnet

Hoofdcategorie	Stofcat.	Voorbeeldstof	Aantal 40.2	Aantal 40.3
Brandbaar gas	A	Propaan	1430	1430
Toxisch gas	B2	Ammoniak	910	910
	B3	Chloor	0	0
Brandbare vloeistof	C3	Pentaan	6620	6120
Toxische vloeistof	D3	Acrylnitril	1110	1110
	D4	Acroleïne	180	180
Warme/koude Bleve-verhouding	A	Propaan	0	0
	B2	Ammoniak	0,84	0,84

3.4 Trajecteigenschappen

De baanvaksnelheid is groter dan 40 km/uur. In de berekeningen is uitgegaan van de ongevalsfrequentie van 6.07 10^{-8} per wagenkilometer voor een traject met wisseltoeslag en 2.77, 10^{-8} voor een traject zonder wisseltoeslag. Figuur 4 toont de trajecten.

3.5 Aanwezigheid personen

In de huidige situatie is het gebied braakliggend, maar heeft het de bestemming ‘Maatschappelijk’. Hiervoor is uitgegaan van 50 personen overdag en 5 ‘s nachts.

De aanwezigheidsgegevens binnen het plangebied zijn geleverd door de opdrachtgever. In de toekomstige situatie zullen hier 28 appartementen gerealiseerd zijn. Voor 22 appartementen wordt uitgegaan van 2 personen per woning waarvan 50% aanwezig overdag, voor de studentenwoningen wordt uitgegaan van 1 persoon per woning waarvan 50% aanwezig overdag. Dit resulteert in een aanwezigheid van 25 personen overdag en 50 ’s nachts. In figuur 6 is het plangebied geel weergegeven.

De bebouwing in de omgeving van het plangebied en de hiermee gepaard gaande aanwezigheid van personen binnen een zone van 995 m, het invloedsgebied van stofcategorie B2, rond het beschouwen traject is verkregen via de BAG-populatieservice. Figuur 6 toont de geleverde bevolking als blauwe vlakken. Voor de invoer in RBM II zijn bebouwingsvlakken met meer dan 100 personen geleverd als polygonen. Beneden deze drempelwaarde zijn personen toegekend aan het bevolkingsgrid waarvoor de standaard grootte van 50x50 m is gebruikt.

Figuur 5. Bebouwingsvlakken BAG-Populatieservice (blauw) en ruimtelijkeplannen.nl (groen)

Leemtes in de BAG-populatie zijn opgevuld aan de hand van bestemmingsplaninformatie. In figuur 5 zijn deze weergegeven als groene vlakken. Het gaat daarbij om de functies kantoor (nr. 1), sport (nr. 2) en bedrijven (nr. 3 en 4). Voor kantoor is uitgegaan van 200 personen per ha, alleen aanwezig overdag, voor bedrijven is uitgegaan van 40 personen per ha, alleen aanwezig overdag. De sportvelden zijn ingevoerd als weekevenement met 25 personen per ha overdag (8.5 uur) en ’s nachts (3.5 uur), de fractie buiten verblijvende personen is 0.95.

4 Resultaten

4.1 Plaatsgebonden risico

Bij het Basisnet Spoor gelden de afstanden die in bijlage 2 bij de Regeling Basisnet zijn opgenomen. Voor het traject ter hoogte van de beoogde ontwikkeling geldt een PR-plafond van 7 m. Dit betekent dat het plaatsgebonden risico vanwege het vervoer van gevaarlijke stoffen op 7 m, gemeten vanuit het midden van de spoorbundel, niet meer mag bedragen dan 10^{-6} per jaar. Het plaatsgebonden risico vormt daarmee geen belemmering voor het plangebied.

4.2 Groepsrisico

Het groepsrisico is berekend voor de huidige en toekomstige situatie. Figuur 6 toont de GR-curven. Tabel 3 toont de mate van overschrijding van de oriëntatiewaarde. Er is aangegeven hoeveel de berekende frequentie op een bepaald aantal slachtoffers maximaal afwijkt van de oriëntatiewaarde. Een waarde van 0.03 betekent dat het berekende GR over de gehele curve voor een zeker aantal slachtoffers meer dan 30 keer kleiner is dan de oriëntatiewaarde.

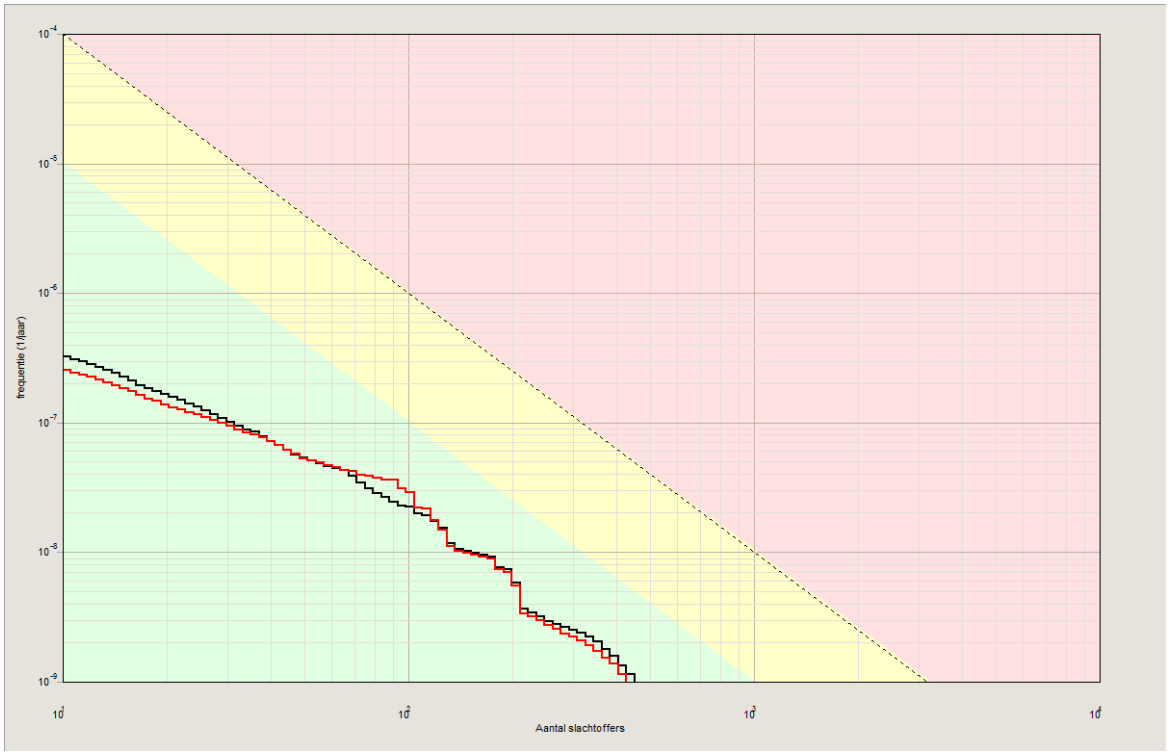

Figuur 6. Groepsrisicocurven

Huidige situatie

Toekomstig situatie

Tabel 3. Groepsrisico als factor ten opzichte van de oriëntatiewaarde (OW)

Situatie	Factor t.o.v. OW
Huidig	0.03
Toekomstig	0.03

Uit tabel 3 en figuur 6 blijkt dat de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico niet wordt overschreden. De voorgenomen ontwikkeling leidt niet tot een toename van het groepsrisico.

Figuur 7 vat het berekeningsresultaat op een andere wijze samen. In de figuur is het gedeelte van het traject dat het kilometervak met het maximale groepsrisico omvat weergegeven met blauwe cirkels. Geel gemarkeerd is het ongevalspunt dat de grootste bijdrage levert aan het groepsrisico van dit kilometervak. Dit punt ligt ten oosten van het plangebied.

Figuur 7. Kilometer hoogste groepsrisico toekomstige situatie

Deel van het traject dat het kilometervak met het hoogste groepsrisico omvat en een aanduiding van de grootte van dit groepsrisico. Geel gekleurd is kleiner dan 0.1 keer de oriëntatiewaarde.

Ongevalspunten met de grootste bijdrage aan het groepsrisico van dit kilometervak.

Overige deel van het traject met een groepsrisico kleiner dan 0.1 keer de oriëntatiewaarde.

4.3 Plasbrandaandachtsgebied

In de regeling Basisnet is voor het hier beschouwde traject een plasbrandaandachtsgebied (PAG) voorgeschreven. Het PAG is het gebied tot 30 m van het spoor waarin, bij de realisering van (kwetsbare) objecten, rekening dient te worden gehouden met de effecten van een plasbrand. De 30 m voor het PAG wordt gemeten vanaf de buitenste spoorstaaf van de spoorbundel.

De ontwikkeling ligt op meer dan 50 tot de buitenste spoorstaaf van de spoorbundel. Er hoeft derhalve geen rekening te worden gehouden met de effecten van een plasbrand.

5 Conclusie

Het externe veiligheidsrisico door het transport van gevaarlijke stoffen over het spoor ter hoogte van project Mimosastraat te Zwolle is berekend.

5.1 Plaatsgebonden risico

Het plaatsgebonden risico op 7 m gemeten vanuit het hart van de spoorbundel, mag niet hoger zijn dan 10^{-6}. Het plaatsgebonden risico vormt geen belemmering voor het plangebied.

5.2 Groepsrisico

Het groepsrisico is in zowel de huidige als toekomstige situatie meer dan 30 keer kleiner dan de oriëntatiewaarde. Het plangebied leidt niet tot een toename van het groepsrisico.

Omdat het groepsrisico kleiner is dan 0.1 keer de oriëntatiewaarde, kan een verantwoording van het groepsrisico achterwege blijven. Wel dient het bestuur van de veiligheidsregio in de gelegenheid te worden gesteld om advies uit te brengen. In de toelichting bij het besluit dient in elk geval in te worden gegaan op de mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp en de mogelijkheden voor personen om zich in veiligheid te brengen indien een ramp zich voordoet.

5.3 Plasbrandaandachtsgebied

Voor het hier beschouwde traject geldt geen plasbrandaandachtsgebied (PAG). Er hoeft derhalve geen rekening te worden gehouden met de effecten van een plasbrand.

DPA Cauberg-Huygen B.V.

ing. H.J.W. van Wijngen
Senior Adviseur

Quickscan Natuur
Vlindertuin Mimosa straat
Zwolle

12 oktober 2017

ZOON ECOLOGIE

Colofon

Titel	Quickscan Natuur Mimosastraat / Vlindertuin
Opdrachtgever	SWZ
Uitvoerder	ZOON ECOLOGIE
Auteur	C.P.M. Zoon
Datum	12 oktober 2017

ZOON ECOLOGIE

Balkerweg 60, 7738 PB, Witharen
tel: 0523-676.470, 06-22682040
e-mail: info@zoon-ecologie.nl

Ervaring sinds 1980 met veldonderzoek naar flora en vegetatie in Nederland en met faunaonderzoek in Europa.
Vanaf 1986 is gewerkt aan vorming van natuurbeleid van overheden en effectbeoordeling van ruimtelijke plannen in Nederland.
Vanaf 1990 ervaring met mitigeren van autowegen, terreinbeheer en natuurontwikkeling.
Sinds 2010 natuurbegrazing met een eigen schaapskudde.

Inhoud

Inleiding
Doel van deze toets
Ligging van het terrein
Het plan
Status van het terrein in het beleid voor gebiedsbescherming

Natuurwaarden
Onderzoek
Toestand van de natuur
Verwachting voor beschermde soorten
Aangetroffen beschermde soorten

Effecten
Effecten van het plan op beschermde soorten
Effecten van het plan op beschermde gebieden

Conclusies
Soorten
Gebieden

Aanbevelingen
Mogelijkheden voor mitigatie van negatieve effecten
Ontheffingen

Bijlagen 1
Wettelijke grond voor een natuurtoets

Inleiding

Doel van deze toets

De Woningstichting SWZ is voornemens om woningen te bouwen op het perceel van een vlindertuin aan de Mimosastraat in Zwolle. Er moet vastgesteld worden of er mogelijk beschermde soorten planten en dieren voor kunnen komen.

Ligging van het terrein

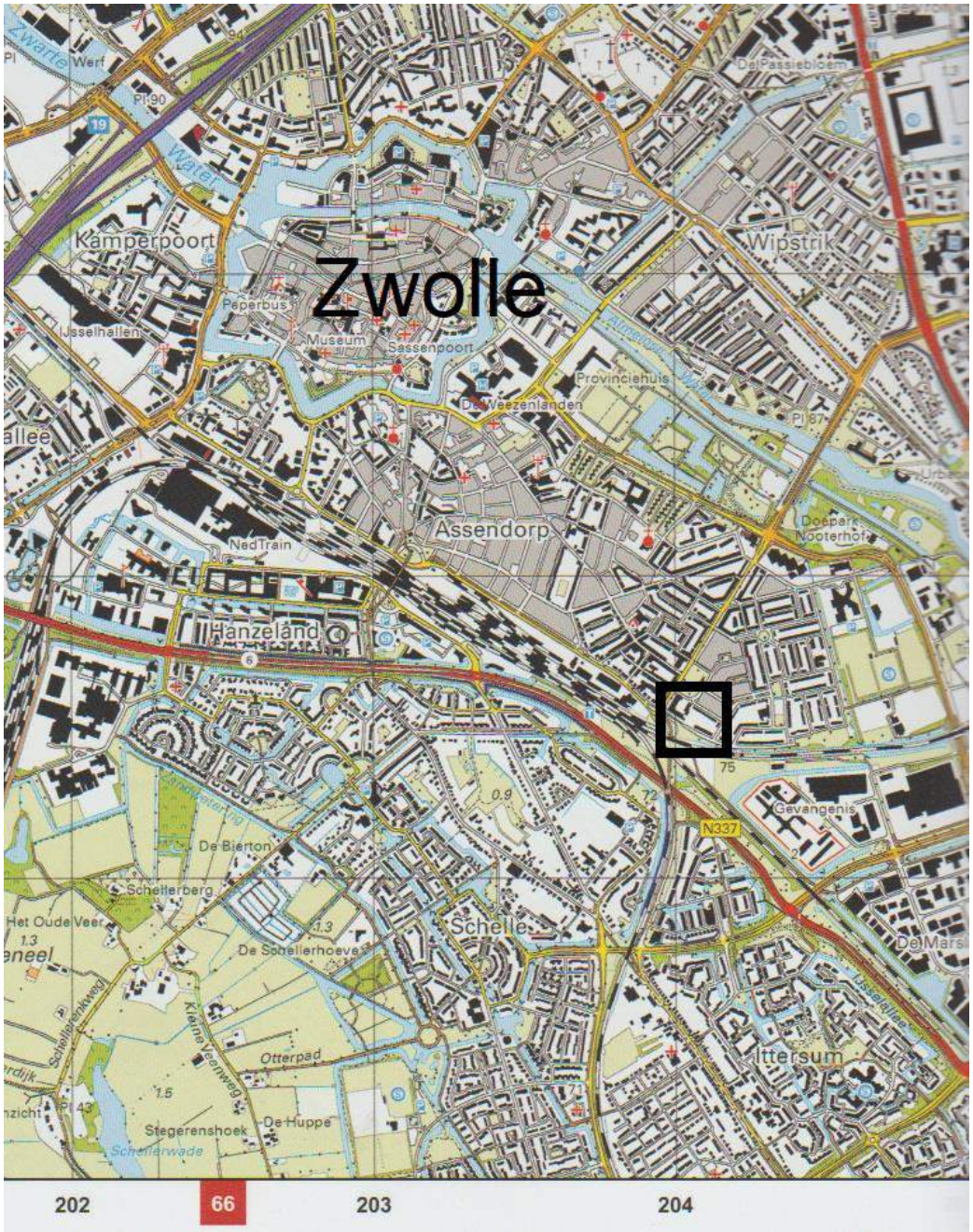

Het plangebied in het zuidoosten van de stad Zwolle

Het plan

Status van het gebied in het beleid voor gebiedsbescherming

Het perceel ligt in de bebouwde kom van Zwolle en heeft geen gebiedsbescherming

Natuurwaarden

Onderzoek

Op de volgende data is het plangebied bezocht:

datum	tijd	doel	weer
2017/09/20	10 – 11 uur	Terreintoestand	Droog
2017/09/24	06 - 07 uur	vleermuizen	droog
2017/09/26	07:00-07:30 u	vleermuizen	Droog, mistig

Toestand van de natuur

Er is sprake van een “wilde” moestuin. Teelt van diverse gewassen in m2 bakken en potten en een enkel vast bed. Er is veel opslag van spullen en van diverse composthopen.
Er staat een houten tuinhuisje en een bijenkast met een volk.

Het noordelijke achterstuk en een strook langs de oostkant bestaan uit jong bos (ca 30 jaar oud). Er zijn geen holten in deze bomen.

Samenstelling begroeiing:

Boomlaag
Iep (zonder iepziekte!) en Robinia, bij ca 10 bomen groeit klimop tot bovenin.

Struiklaag
Veldesdoorn, Meidoorn, Iep, Japanse duizendknoop, Hondsroos, Braam, Klimop en Amerikaanse vogelkers.

Kruidlaag
Brandnetel, Heermoes, Canadese fijnstraal, Kweek, Engels raaigras, Paardebloem, Smalle weegbree, Bijvoet, Akkermelkdistel, Teunisbloem, Hop, Bezemkruiskruid.

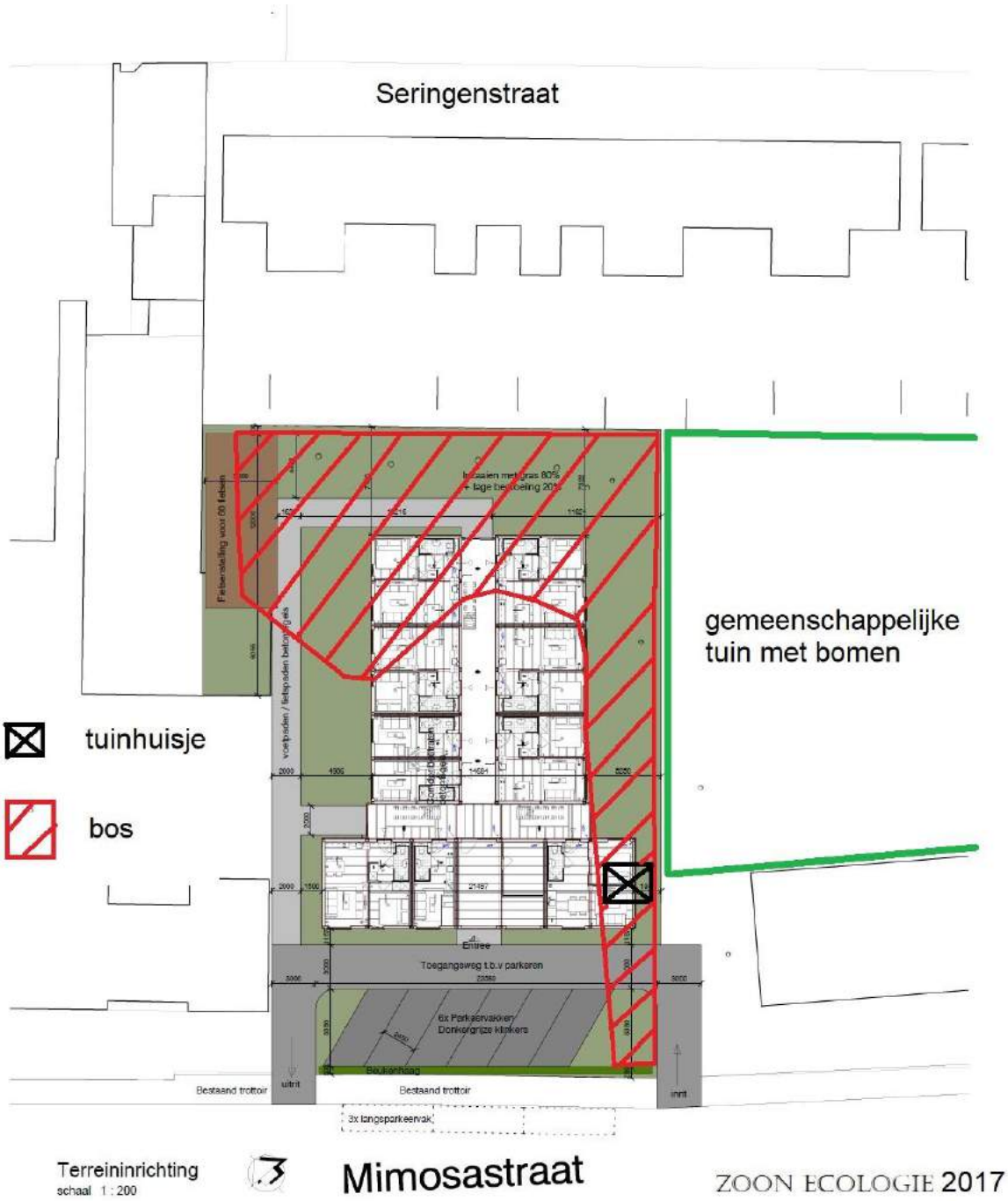

De begroeiing van het plangebied in vergelijking met het plan

Verwachting voor beschermde soorten

Vogels
De meeste vogels zullen kunnen broeden in de bomen die met klimop bedekt zijn. Vooral zangvogels. Echter geen jaarrond beschermde soorten. Wel zullen huismussen en andere stadsvogels foerageren in het terrein

Zoogdieren
Waarschijnlijk komt de egel voor (composthopen). Waarschijnlijk is het plangebied jachtterrein van vleermuizen uit de wijk. Er zijn geen vleermuisverblijfplaatsen mogelijk.

Amfibieën
Zeer waarschijnlijk is het perceel een land- en winterbiotoop voor de gewone pad en de bruine kikker. Voortplantingswateren liggen in sloten buiten de wijk.

Reptielen
Er worden geen beschermde reptielen verwacht.

Insecten
Er worden geen beschermde insecten vewacht.

Planten
Er worden geen beschermde planten verwacht

Aangetroffen beschermde soorten

Er zijn geen verblijfplaatsen van beschermde soorten aangetroffen
Enkele Gewone dwergvleermuizen werden jagend aangetroffen.

Effecten

Effecten van het plan op beschermde soorten

Vogels
Er zal een deel van de bomen moeten verdwijnen, waardoor nestgelegenheid van zangvogels zal verdwijnen. Er staan echter in de gemeenschappelijke tuinen achter de flats van de Mimosastraat en in de openbare ruimte aan overzijde van de straat nog veel andere vergelijkbare bomen met klimop. De vogels kunnen daarom voldoende nestgelegenheid vinden.
Als de velling plaatsvindt tussen maart en augustus dan worden broedende vogels verstoord en hun nesten vernietigd.

Zoogdieren
Doordat een deel van de bomen moet verdwijnen zal het jachtgebied van de Gewone dwergvleermuis verkleind worden. Er is echter nog veel geschikt jachtgebied achter de flats van de Mimosastraat dat blijft. Er zijn ook geen verblijfplaatsen van de Gewone dwergvleermuis in de nabije omgeving. Het plangebied is daardoor niet erg belangrijk. Er worden door het plan ook geen verblijfplaatsen vernietigd. Het effect van het plan op de Gewone dwergvleermuis is daardoor gering. De duurzame instandhouding van deze soort in de wijk is zeker.

Door het plan worden egels in hun verblijfplaatsen bedreigd tijdens de aanlegfase. Door een deel van het bos met composthopen te laten staan wordt dit effect geminimaliseerd. Ook werken buiten de winterslaapperiode van de egel kan voorkomen dat deze soort bedreigd wordt. Dus bouwrijp maken tussen maart en november is gunstiger voor egels.

Amfibieën
Door het plan worden kikkers en padden verstoord en hun verblijfplaatsen vernietigd. Dat kan voorkomen worden door in het voorjaar te werken, als de dieren bij hun voortplantingswateren buiten het plangebied zijn.

Effecten van het plan op beschermde gebieden

Hte plan heeft zeker geen effect op beschermde gebieden in de omgeving.

Conclusies

Soorten
Het plan heeft een licht negatief effect op Egel, Gewone pad en Bruine kikker in hun winterverblijven als bouwrijpmaken plaatsvindt tussen november en maart. Het plan heeft een licht negatief effect op het foerageren van de Gewone dwergvleermuis gedurende de periode dat deze actief is (maart – oktober). Als bouwrijp maken plaatsvindt tussen maart en juli dan worden zangvogels in de bomen bedreigd.

Gebieden
Het plan heeft geen negatieve invloed op beschermde gebieden

Aanbevelingen

Mogelijkheden voor mitigatie van negatieve effecten

Door een groot deel van het bos te laten staan, en niet te werken tussen maart en juli, dan worden broedvogels gespaard.
Door composthopen in het bos te handhaven en niet te werken tussen november en maart worden egels en amfibieën in hun winterverblijfplaats gespaard.
Door de fietsenstalling op te schuiven, kan langs de gehele achterkant bos behouden blijven. Nu resteert er een donker hoekje bij de poort naar de Technische school, waar weinig wil groeien.
Te behouden bos kan alleen op minimaal ca 3-5 m uit de gevel. Te behouden bos ligt langs noord- en oostzijde en zorgt dus voor weinig schaduwhinder.
Bijzonder waardevol aan het bos zijn de gezonde iepen.

Ontheffingen

Er worden geen beschermde soorten bedreigd als de aanbevelingen worden opgevolgd. .
Voor egels en amfibieën geldt een ontheffing van de vergunningplicht.

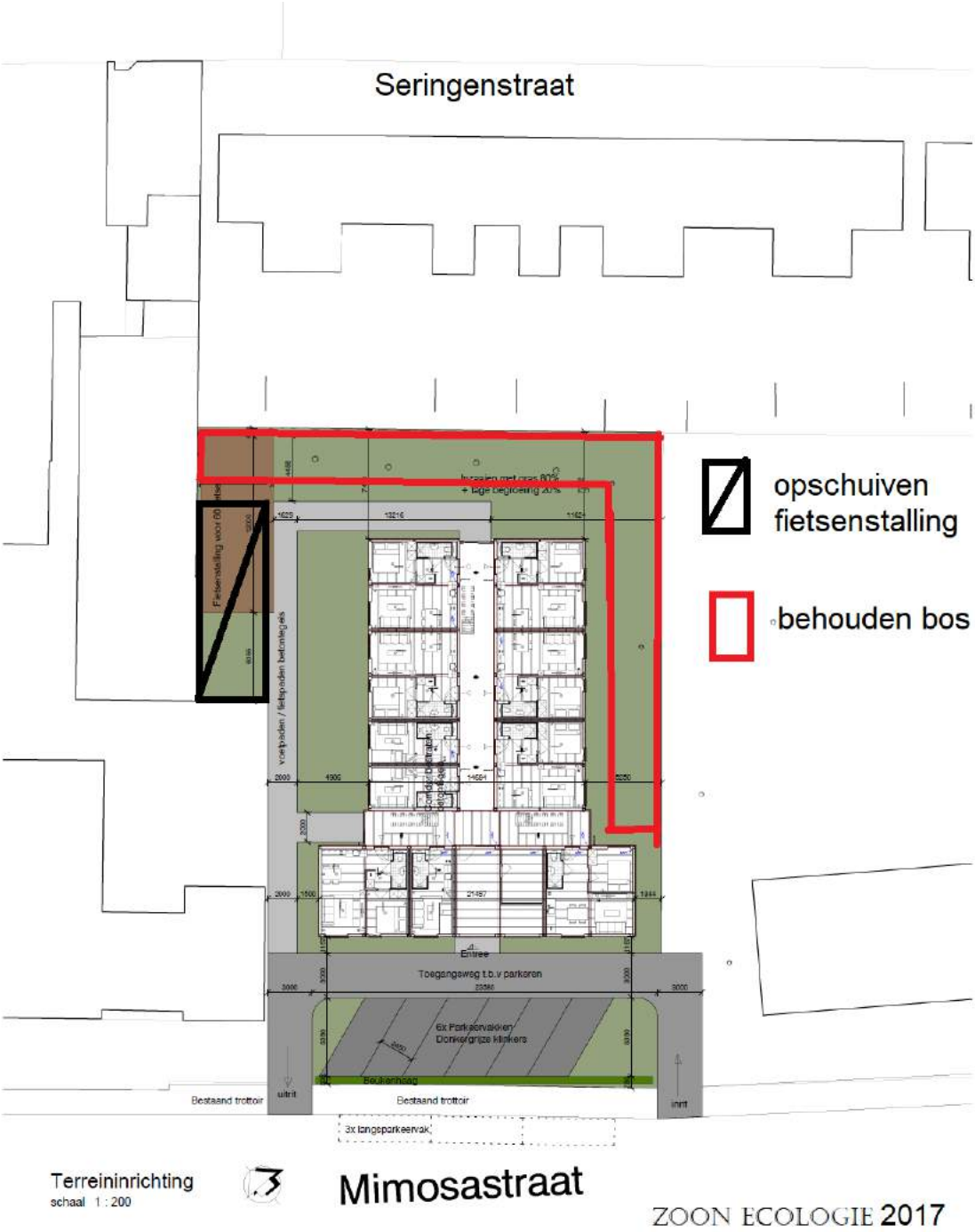

Aanbevelingen

Bijlage 1 Wettelijke grond voor een natuurtoets

Toets in het kader van gebiedsbescherming

Bescherming van Natura 2000 gebieden op grond van de Natuurbeschermingswet (artikel 2.1 t/m 2.11 Wet Natuurbescherming)

Voor elke ingreep, beheersplan, bestemmingsplan of bouwplan, dient onderzocht te worden of er negatieve effecten zijn op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000 gebieden. Deze doelstellingen zijn geformuleerd als populaties van soorten en habitats.
Voor gebieden die door de Nederlandse regering definitief zijn aangewezen, wordt getoetst, op grond van de Natuurbeschermingswet, aan de definitieve instandhoudingsdoelstellingen.
Bij gebieden die wel aangemeld zijn, maar nog niet definitief aangewezen door de Nederlandse regering, wordt getoetst aan de ontwerp instandhoudingsdoelen.
De opbouw van deze zogenaamde "habitattoets" wordt weergegeven in bijlage 2.

Bescherming van gebieden in het Nationaal Natuurnetwerk

Voor elke ingreep, beheersplan, bestemmingsplan of bouwplan in de EHS of het Provinciaal Natuurnetwerk, dat is de bestaande natuurr, geldt het principe "Nee-tenzij", waarvoor elke provincie in het kader van de provinciale Omgevingsvisie een toetsingsschema opgesteld heeft. Ingrepen binnen deze gebieden zijn niet toegestaan, tenzij significante verslechtering van de wezenlijke waarden en kenmerken voorkomen wordt. Voor een ruimere beschermingszone rond dit Provinciaal natuurnetwerk, waar natuur ontwikkeld kan worden met behoud van bestaande economische functies, geldt het principe “ja-mits”: Ingrepen kunnen plaatsvinden, mits de wezenlijke waarden en kernmerken behouden blijven.
De wezenlijke waarden en kernmerken, ook wel kernkwaliteiten genoemd, worden door de provincie beschreven.

Toets in het kader van soortbescherming

Bij elk plan dat ingrijpt op standplaatsen van planten of vaste verblijfplaatsen van dieren, dient getoetst te worden wat het effect is op beschermde soorten, die met name genoemd zijn in de Natuurbeschermingswet. Deze wet geldt altijd en overal, waar beschermde soorten voorkomen.

Zorgplicht soortbescherming (art.1.1. Natuurbeschermingswet)

Ook onbeschermde soorten mogen niet onnodig moedwillig vernietigd worden. Iedereen dient zich te houden aan de zorgplicht.
Dit houdt in dat de ingreep op zodanige wijze dient plaats te vinden, dat de schade aan soorten zoveel mogelijk beperkt wordt. Men dient bij de uitvoering rekening te houden met kwetsbare perioden van soorten (voortplantingstijd, overwintering).
Alle soorten die tijdens de ingreep aangetroffen worden dienen verplaatst of beschermd te worden, zodat zij behouden kunnen blijven.
Vaak is hiervoor deskundige begeleiding nodig bij de uitvoering van het plan.

Beschermingscategorieën

In de Natuurbeschermingswet worden beschermde soorten in drie beschermingscategorieën ingedeeld.

A. Vogelsoorten genoemd in art. 1 van de Vogelrichtlijn
B. Dier- en plantensoorten genoeme in Bijlage IV a en b van de Habitatrichtlijn
C. Overige dier– en plantensoorten genoemd in Bijlage A en B van de Natuurbeschermingswet.

A. Van nature in Nederland in het wild levende vogels uit art. 1 van de Vogelrichtlijn

Art. 3.1. benoemt de verboden handelingen, waarvan wij hier alleen handelingen noemen die voorkomen bij ruimtelijke ontwikkeling.

.

Lid 1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels te doden of te vangen.

Lid 2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.

Lid 4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.

Lid 5. Het verbod (verstoren), bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Gedeputeerde Staten kunnen op grond van art. 3.3 ontheffing verlenen van de verboden uit art. 3.1, als aan alle van de volgende voorwaarden voldaan is:

a. Er is geen andere bevredigende oplossing
b. De ingreep is nodig in het kader van de volgende belangen, die bij ruimtelijke ontwikkeling een rol kunnen spelen:
   - volksgezondheid of openbare veiligheid;
   - voorkomen van belangrijke schade;
c. De ingreep leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort.

Naast deze strikte bescherming van alle vogels tijdens het broedseizoen, gelden er nationale regels voor extra bescherming van nesten.

Aangepaste lijst van beschermde vogelsoorten

Van alle vogelsoorten zijn de bewoonde nesten tijdens het broedseizoen beschermd.
Daarboven zijn nesten en verblijfplaatsen van vogels jaarrond beschermd, als deze:

- het gehele jaar gebruik maken van de verblijfplaatsen (cat. 1);
- honkvaste koloniebroeders zijn (cat. 2);
- honkvaste niet-koloniebroeders zijn (cat. 3);
- zelf geen nest maken en elk jaar naar hetzelfde nest terugkeren (cat. 4).

B. In het wild levende soorten uit bijlage IV onderdeel a (dieren) of onderdeel b (planten) van de Habitatrichtlijn in hun natuurlijke verspreidingsgebied.

Art. 3.5 benoemt de verboden handelingen, waarvan wij hier alleen handelingen noemen die voorkomen bij ruimtelijke ontwikkeling.

Lid 1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, opzettelijk te doden of te vangen.
Lid 2. Het is verboden dieren van soorten uit bijlage IV, onderdeel a, van de Habitatrichtlijn, opzettelijk te verstoren.
Lid 4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
Lid 5. Het is verboden planten van soorten uit bijlage IV, onderdeel b van de Habitatrichtlijn, opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Gedeputeerde Staten kunnen op grond van art. 3.8 ontheffing verlenen van de verboden uit art. 3.5, als aan alle van de volgende voorwaarden voldaan is:

a. Er is geen andere bevredigende oplossing
b. De ingreep is nodig in het kader van de volgende belangen, die bij ruimtelijke ontwikkelingen een rol kunnen spelen:
   - Voorkomen van ernstige schade;
   - Volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang; met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
c. Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

C. In het wild levende dieren van soorten uit bijlage A en in het natuurlijke verspreidingsgbied voorkomende planten van soorten uit bijlage B van de Natuurbeschermingswet

Artikel 3.10 benoemt de verboden handelingen, waarvan wij hier alleen de handelingen noemen die voorkomen bij ruimtelijke ontwikkeling en renovatie.

Lid 1a. Het is verboden dieren van soorten uit bijlage A van deze wet opzettelijk te doden of te vangen.
Lid 1b. Het is verboden de voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van de soorten uit bijlage A van deze wet, opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Lid 1c. Het is verboden de planten van soorten uit bijlage B van deze wet, opzettelijk te plukken, te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Gedeputeerde Staten kunnen op grond van art. 3.10 lid 2 ontheffing verlenen van de verboden uit art. 3.10, als aan alle van de volgende voorwaarden voldaan is:

a. Er is geen andere bevredigende oplossing
b. De ingreep is nodig in het kader van de volgende belangen, die bij ruimtelijke ontwikkeling of renovatie een rol kunnen spelen:
   - Voorkomen van ernstige schade;
   - Volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang;
   - in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
   - ter voorkoming van schade of overlast;
   - in het algemeen belang
c. Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Art. 3.31 lid 1: De verboden in artikel 3.1 en 3.5 gelden niet voor handelingen die zijn beschreven in een door de Minister goedgekeurde gedragscode in het kader van:

- een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;
- een bestendig gebruik;
- ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Zo'n gedragscode houdt zich aan de beschreven belangen (art. 3.31 lid 2), die de handeling noodzakelijk maken, zoals genoemd in art. 3.3, 3.8. De beschreven handelingen mogen geen economische benutting als doel hebben. De gedragscode beschrijft hoe er zorgvuldig gehandeld wordt. Zorvuldig handelen betekent dat er zo min mogelijk dieren worden gedood, verblijfplaatsen, eieren en planten worden vernield (art 3.31 lid 3).

Akoestisch onderzoek

Ontwerptracébesluit spooruitbreiding Zwolle - Herfte

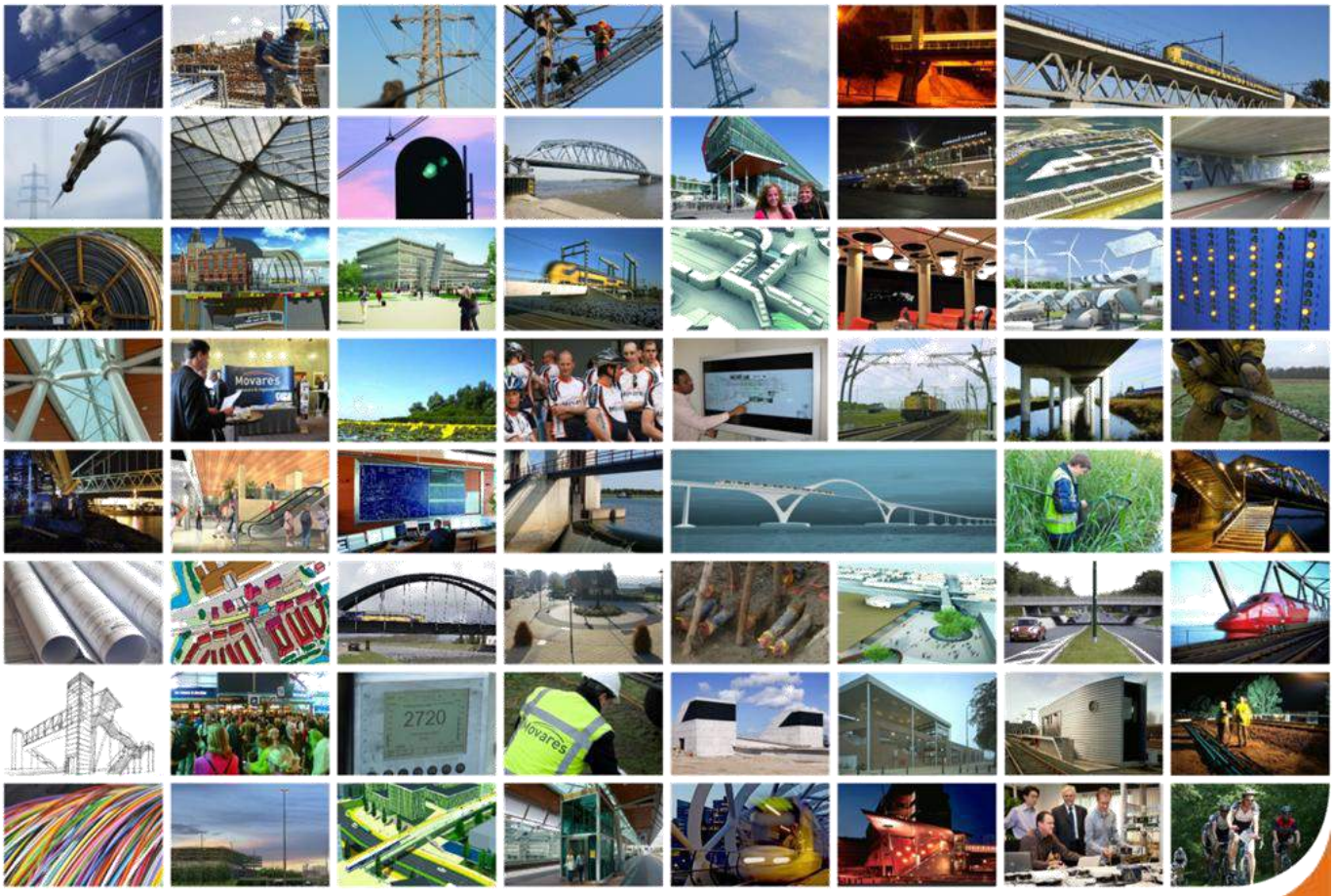

12 januari 2016- Versie 2.0

wij verbinden

Autorisatieblad

Akoestisch onderzoek

Ontwerptracébesluit spooruitbreiding Zwolle - Herfte

	Naam	Paraaf	Datum
Opgesteld door	Thijs Meeuws		
Controle door	Stefan Voeten		
Vrijgave door	Pauline van Veen		

Samenvatting

Spooruitbreiding Zwolle - Herfte

Station Zwolle vormt het op één-na-grootste treinverkeersknooppunt van Nederland en is daarmee een belangrijke schakel voor treinen tussen het Noorden van Nederland en de Randstad. De wens bestaat om in de toekomst de capaciteit rondom station Zwolle uit te breiden en te verbeteren. Om aan deze wens te voldoen zal het spoortraject Zwolle-Herfte moeten worden aangepast om een betere aansluiting van treinen te verkrijgen.

Om de capaciteit van het baanvak te vergroten worden onder meer twee extra sporen en een vrije spoorkruising tussen Zwolle en Herfte aangelegd. In het Tracébesluit spooruitbreiding Zwolle - Herfte wordt de uitbreiding van de sporen en de ligging van het tracé planologische vastgelegd. Als onderbouwing voor het tracébesluit wordt er akoestisch onderzoek uitgevoerd.

In het voortraject van het ontwerptracébesluit zijn drie varianten voor de vrije kruising in de spooruitbreiding onderzocht. In november 2015 heeft het Bestuurlijk Overleg Spoor Noord-Nederland een advies uitgebracht om te kiezen voor de vrije kruising door middel van een dive under bij Herfte. In het (ontwerp)tracébesluit zijn de spooraanpassingen volgens deze variant uitgewerkt. Dit rapport bevat het onderzoek naar de effecten van het project op het thema geluid.

Werkwijze akoestisch onderzoek

Bij het vaststellen van een tracébesluit gelden voor geluid de wettelijke regels uit hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer. Op grond van dit hoofdstuk zijn geluidproductieplafonds (GPP's) vastgesteld langs spoorwegen. De hoogte van de GPP's zijn ingevoerd in een databestand, het Geluidregister[1]. ProRail draagt zorg voor de naleving van deze geluidplafonds. Jaarlijks wordt in een nalevingsverslag gerapporteerd in hoeverre de geluidemissie van het Nederlandse spoorwegnet voldoet aan de GPP's[2],Bij de besluitvorming van spooruitbreidingen wordt vooraf getoetst aan de GPP's. ProRail maakt hierbij gebruik van eigen databestanden.

Alle wijzigingen van het project Zwolle-Herfte, zoals spoorligging, treintypen, treinsnelheden e.d. zijn in een rekenmodel opgenomen, waarna de geluidemissie is getoetst aan de waarde in het Geluidregister.

Conclusies akoestisch onderzoek In de omgeving van de Mimosastraat kan het geprojecteerd saneringsscherm niet meer gebouwd worden vanwege de spooruitbreiding. Uit het akoestisch onderzoek is gebleken dat door (onder andere) het aanvankelijk niet kunnen realiseren van het geluidscherm de geldende geluidproductieplafonds worden overschreden.

Uit de daarop volgende doelmatigheidsafweging volgt dat in de omgeving van de Mimosastraat nieuwe maatregelen getroffen moeten worden. De maatregelen bestaan uit twee geluidschermen in combinatie met raildempers. De doelmatige maatregelen worden in de tabel hieronder weergegeven.

[1] http://www.geluidspoor.nl/geluidregisterspoor.html
[2] http://www.geluidspoor.nl/nalevingsverslagen.html

Tabel 1 Overzicht doelmatige maatregelen

Geluidschermen

Locatie Geluidscherm [Cluster]	Hoogte tov BS [m]	Oriëntatie	km van	km tot	Lengte [m]
Mimosastraat	1.5	tussen de sporen*	74.980	75.164	184
Mimosastraat	1	4.75 m t.o.v. noordelijke sporen	75.154	75.250	96

*let op: afstand van scherm tot spoor variabel (precies tussen sporen)

Raildempers

Locatie Raildempers [Cluster]	Aantal sporen	Oriëntatie	km van	km tot	Lengte totaal [m]
Mimosastraat	2	2 meest zuidelijke sporen	75.164	75.450	572*

*2 x 286 meter

De exacte locaties van de doelmatige maatregelen zijn beschreven in hoofdstuk 5 en worden grafisch weergegeven in bijlage VI.

Met het maatregelpakket wordt op alle geluidgevoelige objecten voldaan aan de streefwaarde en is geen nader onderzoek naar de geluidwering vereist.

De GPP's worden gewijzigd in het projectgebied als gevolg van het project Zwolle Herfte. Daarvoor moeten de projectgegevens inclusief maatregelen in het geluidregister opgenomen worden.

In de omgeving van de gewijzigde GPP's (verlaging) moet 'gekoppeld' de sanering onderzocht worden. Uit de geluidsberekeningen blijkt dat alle saneringswoningen in de omgeving van de te wijzigen GPP's voldoen aan de saneringsstreefwaarde van 65 dB.

Inhoudsopgave

Samenvatting **1**

1 Inleiding **5**
1.1 De spooruitbreiding Zwolle – Herfte 5
1.2 Het tracébesluit 5
1.3 Voortraject 5
1.4 Relatie met ZwolleSpoort en andere ontwikkelingen rond Zwolle 6
1.5 Doel van dit onderzoek 6
1.6 De ligging van het tracé 6
1.7 Leeswijzer 7

2 Wettelijk kader **8**

3 Uitgangspunten van het onderzoek **11**
3.1 De spooruitbreiding 11
3.2 Geluidmodel 12
3.3 Omvang studiegebied 12
3.4 Gegevens uit het geluidregister 13
3.5 Uitgangspunten rekenmodel voor toetsing aan de GPP's 13
3.6 Uitgangspunten rekenmodellen bij geluidsgevoelige objecten 13
3.7 Treinintensiteiten toekomstige situatie 14
3.8 Snelheden toekomstige situatie 16
3.9 Spoorgebruik 17
3.10 Bovenbouw toekomstige situatie 18
3.11 Brugtoeslagen 18
3.12 Geluidschermen 19
3.13 Saneringsprogramma Mimosastraat 19
3.14 Dive-under 20
3.15 Rekenmethode 20

4 Resultaten toetsing aan GPP's **21**
4.1 Inleiding 21
4.2 Resultaten 21
4.2.1 *Overschrijdingen nabij Station Zwolle* *21*
4.2.2 *Overschrijdingen nabij de Mimosastraat* *22*
4.2.3 *Overschrijdingen nabij dive under Herfte* *23*
4.3 Onderzoeksgebieden 23
4.3.1 *Uitbreiding onderzoeksgebied vanwege niet realiseren scherm* *24*
4.3.2 *Uitbreiding onderzoeksgebied vanwege nieuwe GPP-punten* *24*
4.3.3 *Onderzoeksgebieden totaal* *24*
4.4 Conclusie GPP-toets 25

5 Maatregelen **26**
5.1 Inleiding 26
5.2 Algemene aanpak 26
5.3 Resultaten woningniveau 27
5.4 Afweging doelmatige maatregelen 28
5.5 Vaststelling geluidproductieplafonds 32
5.6 Objecten boven de streefwaarden 34
5.7 Cumulatie 34

5.8 Gevolgen spooruitbreiding niet geluidgevoelige objecten 34
5.9 Laagfrequent geluid 34

6 Samenvatting en conclusies 35

Colofon 37

Bijlage I - Details wettelijk kader

Bijlage II – Bovenbouw geluidregister en toekomst

Bijlage III – Resultaten GPP-toets

Bijlage IV – Onderzoeksgebieden

Bijlage V – Overschrijdingen woningniveau en indeling cluster

Bijlage VI – Doelmatige maatregelen

Bijlage VII – Resultaten geluidsbelastingen per geluidgevoelig object

Bijlage VIII – Resultaten Eindtoets

Bijlage IX – Overzicht te wijzigen GPP's

Bijlage X – Overzicht saneringsobjecten

1 Inleiding

1.1 De spooruitbreiding Zwolle – Herfte

De capaciteit van het baanvak tussen station Zwolle en de spoorsplitsing bij Herfte is te klein. Hierdoor moeten veel binnenkomende en vertrekkende treinen op station Zwolle op elkaar wachten, waardoor treinreizen langer duren dan nodig. De beperkte capaciteit maakt het ook onmogelijk om de dienstregeling uit te breiden met extra treinen. Deze uitbreiding is wel gewenst. Om deze problemen op te lossen zullen onder meer twee extra sporen en een vrije spoorkruising tussen Zwolle en Herfte worden aangelegd.

1.2 Het tracébesluit

In het Tracébesluit spooruitbreiding Zwolle - Herfte wordt de uitbreiding van de sporen en de ligging van het tracé planologische vastgelegd.
Het tracébesluit heeft betrekking op de uitbreiding van de hoofdspoorweg vanaf het emplacement van station Zwolle tot voorbij de aansluiting in Herfte alsmede de verlegging van een spoor op emplacement Zwolle ten behoeve van een perronverbreding. Bij de spooruitbreiding worden de volgende maatregelen getroffen:

- de realisatie van twee nieuwe geëlektrificeerde sporen over een lengte van ongeveer 3 kilometer vanaf het emplacement van station Zwolle (km 2.85) tot voorbij de aansluiting in Herfte (tot km 77.6 van de spoorlijn Zwolle - Meppel en km 4.8 van de spoorlijn Zwolle - Emmen);
- het realiseren van een vrije spoorkruising tussen km 76.9 van de spoorlijn Zwolle – Meppel en km 4.15 van de spoorlijn Zwolle – Emmen;
- het realiseren van nieuwe kunstwerken;
- het verleggen van spoor 16 op het emplacement van station Zwolle ten behoeve van het realiseren van een perronverbreding;
- het aanpassen van de bestaande infrastructuur.

Het project betreft een uitbreiding van een reeds bestaande verbinding. Het tracébesluit doorloopt in dit geval de verkorte Tracéwetprocedure.

1.3 Voortraject

In het voortraject van het ontwerptracébesluit zijn drie varianten voor de vrije kruising in de spooruitbreiding onderzocht. Deze drie varianten waren:

- Een vrije kruising door middel van een dive under ter plaatse van de Mimosastraat
- Een vrije kruising door middel van een fly over nabij de Marsweg
- Een vrije kruising door middel van een dive under nabij de spoorsplitsing bij Herfte

Van deze drie varianten is een ontwerp gemaakt en zijn de kosten geraamd. Van elk van de varianten zijn de effecten op de reistijden en de effecten op het milieu in kaart gebracht.
In het Bestuurlijk Overleg van 16 oktober 2015 is de voorkeur uitgesproken voor variant 3: de vrije kruising door middel van een dive under bij Herfte. In de kamerbrief Uitkomsten BO's MIRT najaar 2015 (13 november 2015) heeft de minister van de IenM de kamer geïnformeerd over de variantkeuze. In het (ontwerp)tracébesluit zijn de spooraanpassingen volgens deze variant uitgewerkt.

1.4 Relatie met ZwolleSpoort en andere ontwikkelingen rond Zwolle

De spooraanpassingen tussen Zwolle en Herfte maken onderdeel uit van het grotere programma ‘ZwolleSpoort’. In dit kader worden ook sporen, wissels en seinen bij station Zwolle aangepast en wordt het Rangeer- en Goederenstation (RGS) Zwolle uitgebreid en voorzien van een tweede toegang. Die aanpassingen maken geen onderdeel uit van het tracébesluit.

1.5 Doel van dit onderzoek

In dit rapport zijn de effecten van de spooruitbreiding en de vrije kruising op het aspect geluid beschreven. Dit rapport vormt een bijlage bij het tracébesluit. De uitkomsten van dit rapport zijn in samengevatte vorm opgenomen in de Toelichting bij het tracébesluit.

Hierbij is in dit rapport beschreven hoe voldaan kan worden aan de wettelijke eisen uit de Wet milieubeheer en welke doelmatige geluidmaatregelen getroffen moeten worden om aan deze eisen te voldoen. Deze mitigerende maatregelen zijn opgenomen in het tracébesluit.

1.6 De ligging van het tracé

Het tracébesluit heeft betrekking op de realisatie van twee nieuwe geëlektrificeerde sporen over een lengte van ongeveer 3 kilometer vanaf het emplacement van station Zwolle (km 2,85) tot voorbij de aansluiting in Herfte (tot km 77.6 van de spoorlijn Zwolle-Meppel en km 4.8 van de spoorlijn Zwolle – Emmen).
Het tracébesluit omvat hiermee de spoorverdubbeling en de vrije kruising, enkele andere spooraanpassingen in de nabijheid van het station en de verbreding van perron 15/16.

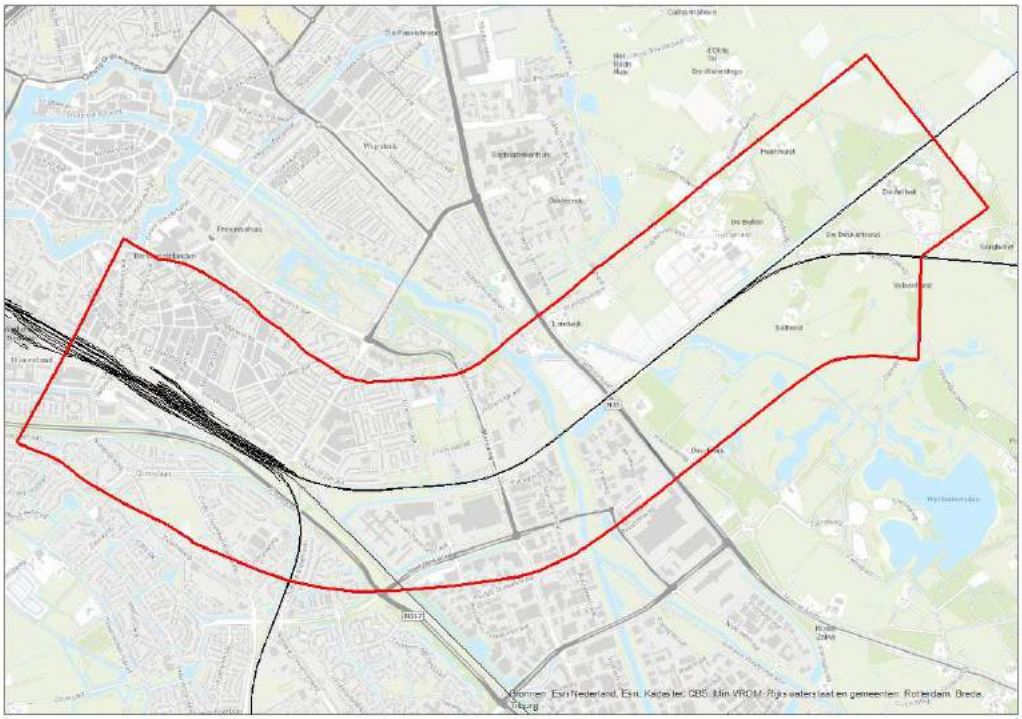

Figuur 1.1 Ligging van het tracé

1.7 Leeswijzer

De hoofdstukken in dit rapport zijn deels zelfstandig los van elkaar te lezen. Na deze inleiding wordt in hoofdstuk 2 het wettelijk kader beschreven van dit akoestisch onderzoek op grond van de Wet milieubeheer, het Besluit geluid milieubeheer, de Regeling geluid milieubeheer en het Reken- en meetvoorschrift geluidhinder 2012. Hoofdstuk 3 beschrijft de gehanteerde uitgangspunten van het akoestisch onderzoek. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van de toets aan de GPP's behandeld en worden de onderzoeksgebieden toegelicht. In hoofdstuk 5 zijn de resultaten van het onderzoek naar de geluidsbelastingen op geluidsgevoelige objecten opgenomen. Dit hoofdstuk beschrijft tevens de gemaakte afweging om de doelmatige geluidmaatregelen te bepalen. Hoofdstuk 6 geeft een beoordeling van het project en de conclusies die hieruit kunnen worden getrokken

In bijlage I wordt het wettelijk kader verder toegelicht. De verschillen tussen de gehanteerde bovenbouw van de situatie in het geluidregister en de toekomstige situatie zijn weergegeven in bijlage II. Verder kan men in bijlage III een grafische weergave vinden van de toets aan de geluidproductieplafonds. In bijlage IV zijn daarbij de onderzoeksgebieden weergegeven. De grafische toets van de geluidbelasting op woningniveau vindt u in bijlage V. Als men geïnteresseerd is in de geluidbelasting van de eigen wijk en naar eventuele geluidmaatregelen dan kan men het lezen van dit rapport beperken tot bijlage VI en VII. De resultaten van de Eindtoets zijn te zien in bijlage VIII. Bijlage IX bevat de te wijzigen GPP's. Tot slot laat bijlage X zien welke saneringsobjecten 'gekoppeld' mee zijn genomen bij het wijzigen van de GPP's.

2 Wettelijk kader

Het wettelijk kader voor het akoestisch onderzoek van dit project wordt gevormd door hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer (Wm). Dit hoofdstuk bevat een beknopte samenvatting van de wetgeving. Bijlage I bevat een gedetailleerde toelichting.

Wet milieubeheer

De Wm stelt eisen aan de *geluidproductie* van de spoorweg in de vorm van geluid-productieplafonds (GPP's). ProRail moet de GPP's naleven en daarover elk jaar rapporteren. Als niet aan de geluidproductieplafonds kan worden voldaan, bijvoorbeeld door uitvoering van een project, stelt de wet eisen aan de *geluidsbelasting* die optreedt op woningen en andere geluidsgevoelige objecten. Hoe de geluidsbelasting wordt berekend is toegelicht in bijlage I.

Vaststelling GPP's

De wet is gebaseerd op het principe van een 'stand still'. De geluidemissie mag niet (veel) toenemen. Bij het vaststellen van de GPP's op 1 juli 2012 zijn deze gebaseerd op het gemiddelde van de geluidproductie in de jaren 2006, 2007 en 2008. Bovenop dit gemiddelde is een ruimte van 1,5 dB gereserveerd. Deze ruimte is nodig om een normale exploitatie van de spoorweg binnen het geluidproductieplafond mogelijk te maken (Wm artikel 11.45 lid 1). Daarbij zijn enkele uitzonderingen gemaakt voor recente projecten (Wm artikel 11.45 lid 2) en voor de zogeheten dunne lijnen (Wm artikel 11.45 lid 3).

Een verdere beschrijving van de GPP's staat in bijlage I. Figuur 2.1 geeft de ligging van de GPP punten langs de spoorlijnen in dit akoestisch onderzoek.

Figuur 2.1 Ligging van referentiepunten waarop geluidproductieplafonds gelden in het gebied tussen Station Zwolle en Hertfte (afkomstig uit het geluidregister spoor)

Systematiek toetsing GPP's

Bij de voorbereiding van een project gaat de initiatiefnemer na of de situatie na uitvoering van het project binnen de geldende GPP's zal blijven. Als verwacht wordt dat na uitvoering van het project binnen de geldende GPP's gebleven wordt, kan het project zonder verder onderzoek uitgevoerd worden (zie bijlage I).

Als de situatie na uitvoering van het project *niet* binnen de GPP's past, bijvoorbeeld omdat groei van het treinverkeer wordt verwacht, kan de beheerder ervoor kiezen om maatregelen te treffen aan de bron, zodat de GPP's nageleefd kunnen worden. Als de beheerder daar niet voor kiest, of als na het treffen van deze bronmaatregelen nog niet voldaan kan worden aan de GPP's, is een wijziging van een of meerdere GPP's mogelijk (zie bijlage I).

Als een GPP verhoogd moet worden, moet de spoorweg bij vervanging voldoen aan de eisen van "minimale akoestische kwaliteit". Als een GPP gewijzigd wordt is altijd onderzoek nodig naar het geluid op de woningen en andere geluidsgevoelige objecten.

Streefwaarde

Elk geluidsgevoelig object heeft een "streefwaarde" voor de geluidsbelasting. Over het algemeen is de streefwaarde gelijk aan de waarde bij het volledig gevulde geldende GPP. Op grond van de voorgeschiedenis kan er sprake zijn van een "sanerings-situatie". Voor saneringsobjecten gelden andere streefwaarden (zie bijlage I). Als er een overschrijding van een GPP optreedt, moet ook de sanering worden meegenomen. Dit wordt gekoppelde sanering genoemd.

Bij wijziging van de GPP's dient ernaar gestreefd te worden om de streefwaarden niet te overschrijden. Om dat te bereiken kan het nodig zijn geluidmaatregelen te treffen. Als geluidmaatregelen financieel niet doelmatig zijn of op andere bezwaren stuiten mogen de streefwaarden binnen bepaalde grenzen overschreden worden (zie bijlage I).

Doelmatigheidsafweging

De te maken doelmatigheidsafweging voor geluidmaatregelen is in detail in de wet vastgelegd (zie bijlage I). De doelmatigheidsafweging wordt toegepast op clusters (groepen) geluidsgevoelige objecten waarbinnen sprake is van een overschrijding van de streefwaarde op tenminste één geluidsgevoelig object. Dit knelpunt moet gelegen zijn in het gebied waarbinnen een overschrijding van het GPP plaatsvindt, het zogenaamde overschrijdingsgebied[3].

Maatregelen kosten geld. Die kosten worden uitgedrukt in maatregelpunten. Een cluster krijgt een budget om het geluid te reduceren in de vorm van reductiepunten. Maatregelen zijn doelmatig als het aantal maatregelpunten lager is dan het aantal reductiepunten. Er kan echter met een goedkopere maatregel worden volstaan als een uitgebreidere maatregel niet veel extra geluidreductie oplevert of als aan de streefwaarden wordt voldaan met een goedkopere maatregel.

Cumulatie

Bij het geluidonderzoek op geluidsgevoelige objecten wordt als de streefwaarde niet wordt bereikt ook de cumulatie (samenloop) met andere geluidsbronnen onderzocht voor zover een andere bron de voorkeurswaarde overschrijdt (zie bijlage I).

Tracébesluit en binnenwaarden

Tenslotte worden nieuwe waarden voor de geluidproductieplafonds vastgesteld in het tracébesluit. Als het tracébesluit onherroepelijk is, wordt onderzocht of verbetering van de gevelisolatie nodig is om te voldoen aan de wettelijke eisen voor de binnenwaarde.

[3] Naast overschrijdingsgebieden kan het knelpunt ook gelegen zijn in een gebied waar het GPP gewijzigd moet worden. Dit kan bijvoorbeeld zijn vanwege het verwijderen van schermen in het register of het verbreden van de spoorbundel waardoor referentiepunten verplaatst moeten worden.

Dit onderzoek wordt uitgevoerd voor geluidsgevoelige objecten waarvan de geluidsbelasting (na het project) niet voldoet aan de streefwaarde binnen de GPP-overschrijdingsgebieden.

3 Uitgangspunten van het onderzoek

3.1 De spooruitbreiding

In het kort

Vanaf Zwolle (spoor 15/16) tot aan Herfte aansluiting wordt het aantal sporen uitgebreid van twee naar vier sporen. Tussen de Ceintuurbaan en Herfte wordt een dive under gerealiseerd waar de sporen van en naar Emmen onder de sporen van en naar Meppel geleid worden. Bij Herfte wordt de boog richting Emmen aangepast zodat de reizigerstreinen hier harder kunnen rijden.

Spooraanpassingen

De treinen uit Emmen komen aan op spoor 16, langs perron 1b. Dit perron is te smal om grote aantallen passagiers te kunnen verwerken. Daarom wordt dit perron verbreed. Spoor 16 wordt daarbij iets naar het noorden verlegd en komt daarbij buiten de huidige grens van de spoorzone te liggen.

Vanaf de sporen 15 en 16 worden twee nieuwe sporen langs de noordzijde van de huidige doorgaande spoorbundel getrokken. Deze twee nieuwe sporen liggen ongeveer vanaf de kruising met de Hortensiastraat buiten de bestaande sporenbundel; vanaf de knik in de Hortensiastraat liggen de nieuwe noordelijke sporen op het huidige spoortracé en de twee anders sporen zuidelijk daarvan.

Na de kruising met de Ceintuurbaan buigen alle vier de sporen naar het zuiden en vervolgens gaan de twee noordelijke sporen de toerit van de dive under in. De sporen kruisen vervolgens onder de sporen van en naar Meppel door die op het gesloten deel van de dive under liggen. De sporen van en naar Meppel komen ter hoogte van de spoorwegovergang Herfterlaan weer op het huidige tracé. Het spoor naar Emmen komt iets voorbij overweg Selhorst weer op het huidige tracé.

Kunstwerken

Op het traject bevinden zich een drie verkeerswegen en twee waterwegen die door de nieuwe sporen gekruist moeten worden. Het betreft, gezien vanaf station Zwolle:

- Fietspad Hortensiastraat. De huidige fietstunnel moet aan de noordzijde worden verbreed met een nieuw kunstwerk;
- De Marsweg. Hier is een nieuw viaduct aan de zuidzijde van het huidige viaduct nodig;
- De Nieuwe Wetering. Hierover komt een nieuwe brug ten zuiden van de huidige brug;
- de Zalnese Wetering. Hierover komt een nieuwe brug ten zuiden van de huidige brug;
- De Ceintuurbaan. Hier is een nieuw viaduct aan de zuidzijde van het huidige viaduct nodig.

De bestaande bruggen over de Nieuwe Wetering en Zalnese Wetering worden vervangen door nieuwe betonnen bruggen met ballast.

3.2 Geluidmodel

De toekomstige sporenligging is opgenomen in de geluidsmodellen door de spoorassen digitaal en in 3D over te nemen uit de ontwerpbestanden[4]. De sporenligging is opgenomen in de verschillende bijlagen van dit rapport.

In het akoestisch onderzoek is er rekening mee gehouden dat binnenkort ook enkele andere spooraanpassingen zullen plaatsvinden in het kader van het grotere project Zwolle Spoort. Het gaat hierbij onder meer om het aanpassen van wissels op het emplacement direct ten oosten van het station. Deze aanpassingen maken geen onderdeel uit van het tracébesluit en zullen eerder worden uitgevoerd.

3.3 Omvang studiegebied

In paragraaf 1.6 is de begrenzing van de spooraanpassingen gegeven. Rond dit tracé is een studiegebied. Hierbij zijn de 'akoestische projectgrenzen' vastgesteld omdat er geluideffecten kunnen optreden in een groter gebied dan waar de spooraanpassingen plaatsvinden. Hierbij kan worden gedacht aan veranderingen van de snelheid of de intensiteit van het treinverkeer. De grenzen in onderstaande tabel zijn gehanteerd om de GPP toets uit te voeren.

Tabel 3.1 Akoestische projectgrenzen

Sporen	Projectgrenzen [KM]
bij station Zwolle	2.878
richting Deventer	71.932
richting Wierden	1.662
richting Emmen	6.097
richting Meppel	77.748

De akoestische projectgrenzen zijn grafisch weergegeven in de onderstaande figuur.

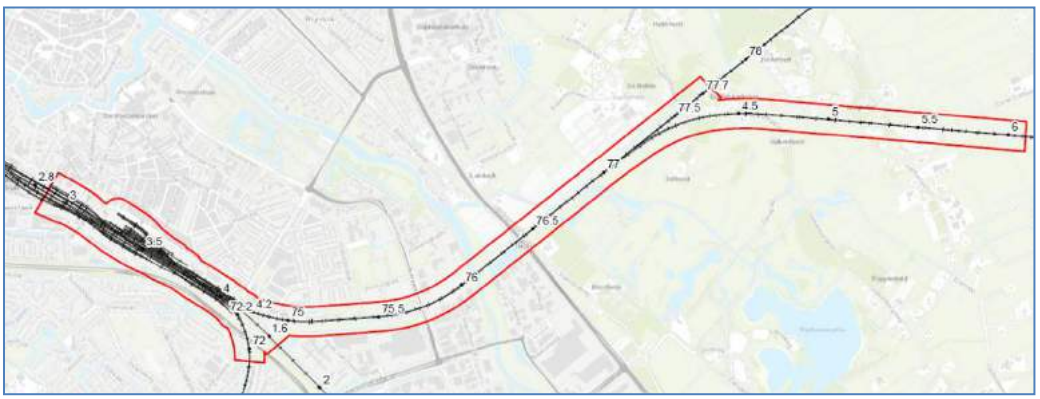

Figuur 3.1 Akoestische projectgrenzen

De akoestische projectgrenzen lopen in de richting van Emmen relatief ver door. Dit heeft te maken een snelheidsverhoging naar 130 km/u op dit gedeelte.

[4] X-ref Spoorontwerp DSM HERFTE A3 003 (VAR_3b verdiepingsslag kunstwerken)

3.4 Gegevens uit het geluidregister

Voor het uitvoeren van de toetsing is uitgegaan van de brongegevens uit het geluidregister (laatstelijk gewijzigd 19 augustus 2015). Het saneringsscherm in de omgeving van de Mimosastraat dat op basis van het eerder vastgestelde saneringsprogramma bepaald is, is in deze data opgenomen (zie paragraaf 3.13).

3.5 Uitgangspunten rekenmodel voor toetsing aan de GPP's

Om de geluidemissie na spooruitbreiding te toetsen aan de GPP's is een akoestisch geluidmodel opgesteld. Hierbij is gebruikt gemaakt van het programma SoundCheck dat ProRail ter beschikking stelt. De resultaten uit SoundCheck zijn getoetst aan de geldende geluidproductieplafonds, inclusief de saneringsmaatregelen[5] waartoe al besloten is (zie ook §3.13).

De modellering van de situatie na realisatie van het project is uitgevoerd op basis van de voorschriften voor de modellering volgens bijlage V van het RMG2012, maar zonder enkele vereenvoudigingen die volgens bijlage V in het geluidregister doorgevoerd mogen worden zoals de verdeling van de treinen over de sporen. De intensiteiten van de verschillende dienstregelingen zijn ingevoerd op de sporen waar deze worden verwacht te gaan rijden. Er is zodoende een duidelijk onderscheid gemaakt tussen het spoorgebruik van het treinverkeer richting Meppel en Emmen. De modellering van de treinen over de sporen en de intensiteiten is verder beschreven in paragraaf 3.7.

Bij de modellering van het bodemmodel van de omgeving is eveneens het door ProRail geleverde hoogtelijnen bestand gehanteerd. Waar nodig is dit bestand aangepast op de toekomstige ligging van de sporen (met name bij de uitbreiding van de sporen richting Herfte). De modellering van de tunnelbak is beschreven in paragraaf 3.14).

Bij de GPP toets is gebruik gemaakt van de akoestische projectgrenzen zoals weergegeven in tabel 3.1. De situatie met project is voor de toets gemodelleerd binnen de projectgrenzen met de projectbrongegevens, daarbuiten worden de vigerende brongegevens gehanteerd zoals deze in het geluidregister zijn opgenomen.

3.6 Uitgangspunten rekenmodellen bij geluidsgevoelige objecten

Bij het vervaardigen van het geluidsmodel voor het berekenen van de geluidsbelasting op de objecten in de omgeving van de spoorlijn is gebruik gemaakt van onderstaande gegevensbronnen:

- Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG);
- Top10-vector bestanden voor de modellering van de akoestisch reflecterende bodemgebieden;
- AHN2- en geluidregister spoor voor de modellering van de hoogtelijnen;
- AHN2- en Idelft-data voor de modellering van de hoogte van de gebouwen;
- Internetbronnen voor een visuele inspectie, met name gericht op controle van de hoogte van gebouwen en bodemgebieden;

[5] beschikking van de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, d.d. 14 mei 2013, kenmerk IenM/BSK-2013/87131

- Voor de saneringsobjecten heeft ProRail een bestand met de eindmelding verstrekt, namelijk Saneringslijst Spoorweglawaai 17 juli 2012.xlsx (exclusief de reeds gesaneerde woningen in de omgeving van de Mimosastraat).

De waarneempunten zijn geplaatst op elk geluidsgevoelig object waarvan op akoestische gronden aangenomen wordt dat in de toekomstige situatie niet aan de streefwaarden wordt voldaan zonder het treffen van maatregelen (ook zonder de bestaande maatregelen zoals geluidschermen). Op objecten waarvan op akoestisch gronden wordt verwacht dat de geluidsbelasting lager is dan de voorkeurswaarde zijn geen waarneempunten geplaatst. Dat zijn bijvoorbeeld objecten op grote afstand, of objecten die zijn afgeschermd.

Akoestisch reflecterende gebieden, zoals wegen, bestrating, water, e.d. zijn als 100% reflecterende oppervlakten ingevoerd. Zachte bodemgebieden, zoals grasland of groenstroken zijn als 100% geluidsabsorberend ingevoerd.

3.7 Treinintensiteiten toekomstige situatie

Voor de toetsing aan de streefwaarden in de toekomstige situatie (het jaar 2030) zijn de gemiddelde aantallen treinen per dagdeel noodzakelijk. De intensiteiten zijn afkomstig uit ‘ZwolleSpoort Nieuw Eindplan - CRS tracé Zwolle Herfte, met kenmerk P993271, versie V3, datum 29 januari 2015’.

Bij de bepaling van de treinintensiteiten is uitgegaan van de dienstregelingen voor reizigerstreinen. De bron voor deze gegevens is voor wat betreft de reizigersdienst de “Voorkeursbeslissing PHS en PNN”. Daarnaast is rekening gehouden met een herziene prognose voor goederentreinen[6] . Deze dienstregeling is omgezet naar een set gegevens die voor geluidberekeningen nodig is, dat wil zeggen naar aantallen rekeneenheden per uur gedurende de dag, de avond en de nacht. In de avond- en nachtperiode rijden minder treinen, die vaak ook korter zijn.

De resulterende treinintensiteiten in de toekomstige situatie zijn in tabel 3.2 gepresenteerd per richting per uur per bundel. Voor de omgekeerde richtingen gelden dezelfde intensiteiten per uur. Hoe de bundels zijn gedefinieerd is weergegeven in figuur 3.2. Een uitleg van de betekenis van de treincategorieën is opgenomen in bijlage I.

[6] “Verwerking herijkte goederenprognoses PHS”, ProRail,EDMS 3235055 V1-2, 22 maart 2013

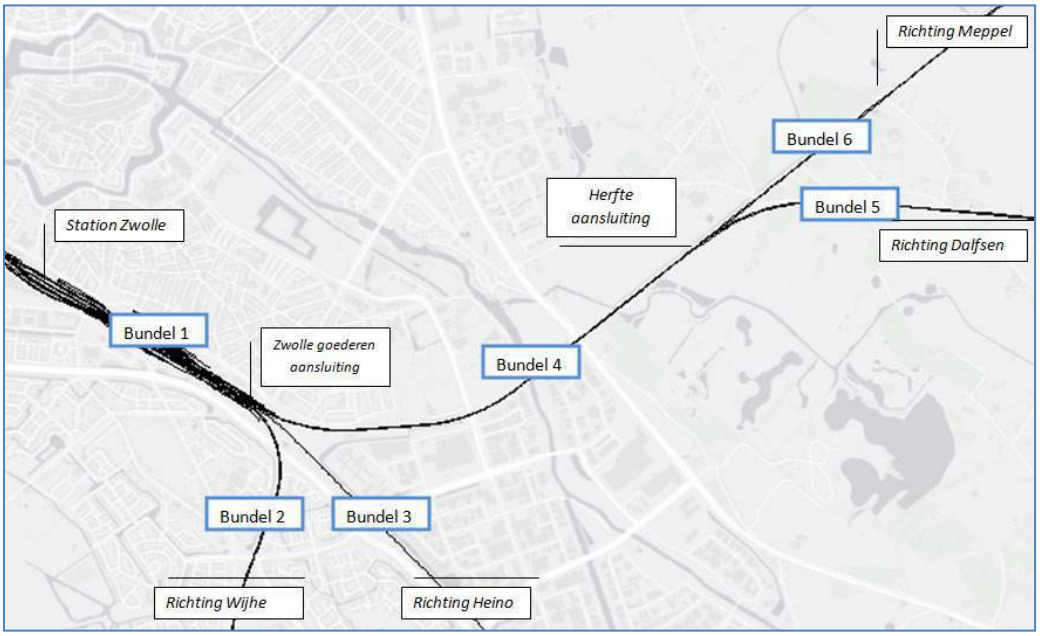

Figuur 3.2 Illustratie van de sporenbundels behorende bij de treinintensiteiten

De tabel hieronder bevat de gegevens voor het jaartal 2028/2030 behorende bij de bundels zoals weergegeven in figuur 3.3.

Tabel 3.2 Treinintensiteiten toekomstige situatie (rekeneenheden per uur per richting; gemiddeld over een kalenderjaar), gedurende de dag-, avond- en nachtperiode

Bundel	Van	Naar	Trein-categorie	Gemiddeld aantal eenheden per uur per richting		
				Dag	Avond	Nacht
1	Zwolle	Zwolle Goederen aansluiting	3	34.75	33.65	10.95
			4	1.95	2.15	1.35
			6	8.4	7.3	2.35
			8	49.05	38.4	13.25
			11	7.85	8.55	5.35
2	Zwolle Goederen aansluiting	Wijhe	3	22.05	22.05	7.05
			4	0.1	0.1	0.05
			11	0.35	0.35	0.25
3	Zwolle Goederen aansluiting	Heino	6	8.35	7.2	2.3
4	Zwolle Goederen aansluiting	Herfte aansluiting	3	12.75	11.6	3.85
			4	1.9	2.05	1.3
			6	0.05	0.05	0.05
			8	49.05	38.4	13.25
			11	7.5	8.2	5.1
5	Herfte aansluiting	Dalfsen	3	0.05	0.05	0.05

Bundel	Van	Naar	Trein-categorie	Gemiddeld aantal eenheden per uur per richting		
				Dag	Avond	Nacht
			4	0.35	0.4	0.25
			8	11.5	6	2.8
			11	1.45	1.55	1
6	Herfte aansluiting	Meppel	3	12.65	11.55	3.8
			4	1.5	1.65	1.05
			6	0.05	0.05	0.05
			8	37.55	32.4	10.45
			11	6.1	6.65	4.15

3.8 Snelheden toekomstige situatie

De rijsnelheden in het **geluidregister** zijn uitgangspunt voor de berekeningen van de geluidemissie in de referentiesituatie.

Voor de **plansituatie** zijn de rijsnelheden en de snelheidsprofielen anders. De belangrijkste wijzigingen zijn:

- verhoging van de baanvaksnelheid spoortak naar Emmen van 80 naar 130 km/h;
- verhoging van de baanvaksnelheid voor de treinen vanuit Meppel bij binnenkomst naar 80 km/h (ipv 60 km/h) en het vertrek naar Meppel naar 60 km/h (ipv 40 km/h).

Deze laatste snelheidsverhoging komt niet voort uit de spooruitbreiding, maar uit de zogenoemde ´gelijktijdigheden´ (zie onderstaand tekstvak).

Relatie gelijktijdigheden en spooruitbreiding

De staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu heeft in 2013, gezamenlijk met de regionale overheden, een besluit genomen over spooraanpassingen bij het knooppunt Zwolle. Dit besluit bestaat uit twee hoofdonderdelen, namelijk:

- De aanpassing aan de oostzijde van het emplacement bij Zwolle zodat ook de treinen richting Enschede en Deventer tegelijk met de trein naar Leeuwarden / Groningen kunnen vertrekken (de zogenoemde gelijktijdigheden).
- De uitbreiding van het spoor tussen Zwolle en de aansluiting bij Herfte van twee naar vier sporen inclusief de aanleg van een vrije kruising voor deze sporen zodat de treinen van Zwolle richting Leeuwarden/Groningen en van Zwolle richting Emmen geen hinder van elkaar ondervinden.

De aanpassingen die nodig zijn voor de gelijktijdigheden betreffen aanpassingen van sporen, wissels en seinen net ten oosten van het station Zwolle. Door deze, in wezen beperkte, aanpassingen binnen de spoorzone kunnen de treinen van en naar Meppel, Enschede en Deventer tegelijk binnenkomen en vertrekken. De snelheid van deze treinen kan omhoog van 40 km/u naar 60 km/u (Enschede en Deventer) respectievelijk 80 km/u (Meppel). Hiermee wordt de reistijd verkort.
Het project gelijktijdigheden wordt in verband met de beperkte omvang van de aanpassingen en de aanzienlijke winst voor de reiziger zo snel mogelijk, dat wil zeggen in 2017, gerealiseerd.

De spooruitbreiding tussen Zwolle en Herfte en de vrije kruising worden gerealiseerd buiten het gebied waar de aanpassingen voor de gelijktijdigheden plaatsvinden. De realisatie loopt een aantal jaren achter bij de realisatie van de gelijktijdigheden.
Het betreft daarmee kortom twee afzonderlijke projecten, waarbij de voordelen van beide projecten elkaar versterken.

Bij dit geluidonderzoek (en bij het trillingenonderzoek) bij het tracébesluit is er van uit gegaan dat de aanpassingen ten behoeve van de gelijktijdigheden (en de daarbij behorende hogere snelheid) zijn gerealiseerd. Bij de berekeningen zijn dus de effecten van de snelheidsverhoging als het ware 'meegenomen'. Hiermee is een beeld gegeven van de effecten van de spoorverdubbeling inclusief de gelijktijdigheden, en is dus een worst case situatie in beeld gebracht.

De snelheidsprofielen van de treinen zijn opgesteld door Movares per dienstregeling. De basis voor de snelheidsprofielen is de seinplaatsing die voor het project Zwolle Spoort ontworpen is. Daarnaast wordt onder andere rekening gehouden met het type materieel uit de prognose, de samenstelling en remgegevens. Een verdere beschrijving van de snelheden vanwege het project staat in het Functioneel Integraal Systeemontwerp (FIS) ZwolleSpoort fase II[7].De snelheidsprofielen van alle dienstregelingen zijn weergegeven in bijlage V van het FIS.

Bij de invoer van de snelheden in het geluidsmodel wordt de vigerende snelheid van het midden van de trein aangehouden. Daar waar de treinen echter minder hard dan 40 km/u rijden wordt er modeltechnisch een minimumsnelheid van 40 km/u gehanteerd.

3.9 Spoorgebruik

In onderstaande figuur zijn de treinstromen weergegeven van de reizigerstreinen ten oosten van station Zwolle.

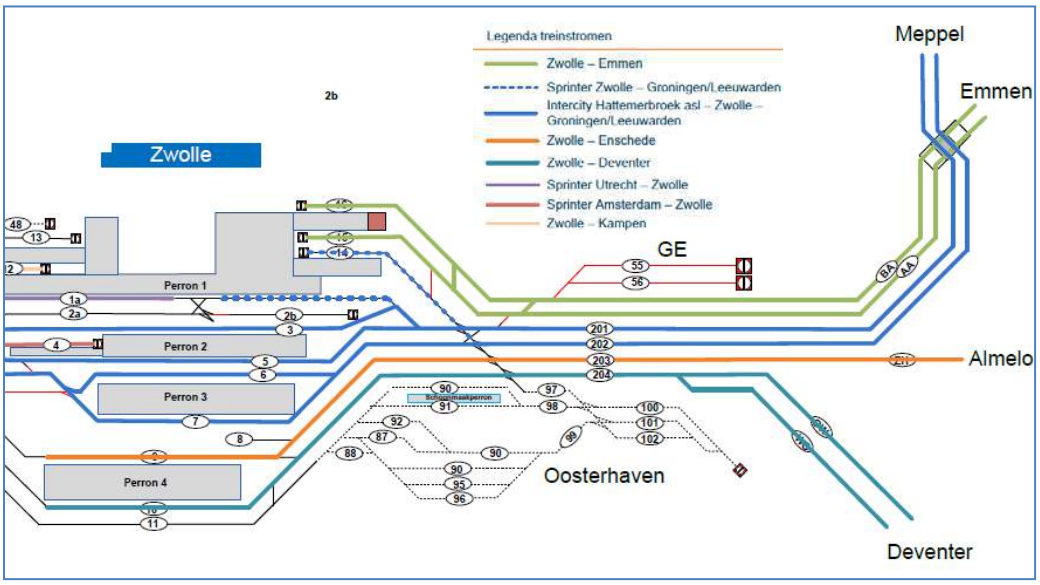

Figuur 3.3 Overzichtschema spoorgebruik reizigerstreinen

[7] Versie: 3.0 Status: Definitief Datum: 23 september 2015 Kenmerk: E74-MWO-KA-1500180

Er is sprake van gescheiden spoorgebruik van goederentreinverkeer richting Emmen en richting Meppel. Er is geen gelijktijdigheid van goederentreinverkeer door station Zwolle van of naar het noorden. Wel kunnen goederentreinen vanuit het zuiden en vanuit het noorden elkaar ter hoogte van Zwolle kruisen.

3.10 Bovenbouw toekomstige situatie

Het type bovenbouw is van invloed op de geluidemissie van het spoor. Binnen het gebied waar de sporen worden aangepast wordt voor de projectsituatie uitgegaan van betonnen dwarsliggers (de “minimale akoestische kwaliteit” zoals gedefinieerd in bijlage I). Voor de bovenbouwconstructie in het studiegebied waar het spoor niet wordt aangepast wordt voor de projectsituatie uitgegaan van de bovenbouwgegevens die ten grondslag hebben gelegen aan het: Nalevingsverslag geluidproductieplafonds 2013, ProRail 29 september 2014.

Bij aansluiting Herfte zijn er in het in het kader van het Meerjarenprogramma Geluidsanering (MJPG) en het versnellingsprogramma tussen km 77.500 en 77.700 raildempers toegepast op de sporen van en naar Meppel.

De bovenbouw van zowel de situatie in het geluidregister als de toekomstige situatie is weergegeven in bijlage II.

3.11 Brugtoeslagen

In het projectgebied zijn een aantal bruggen en spoorviaducten en aanwezig. Er zijn twee stalen bruggen aanwezig met een toeslag in het geluidregister. De locaties van de stalen bruggen zijn weergegeven in de onderstaande figuur.

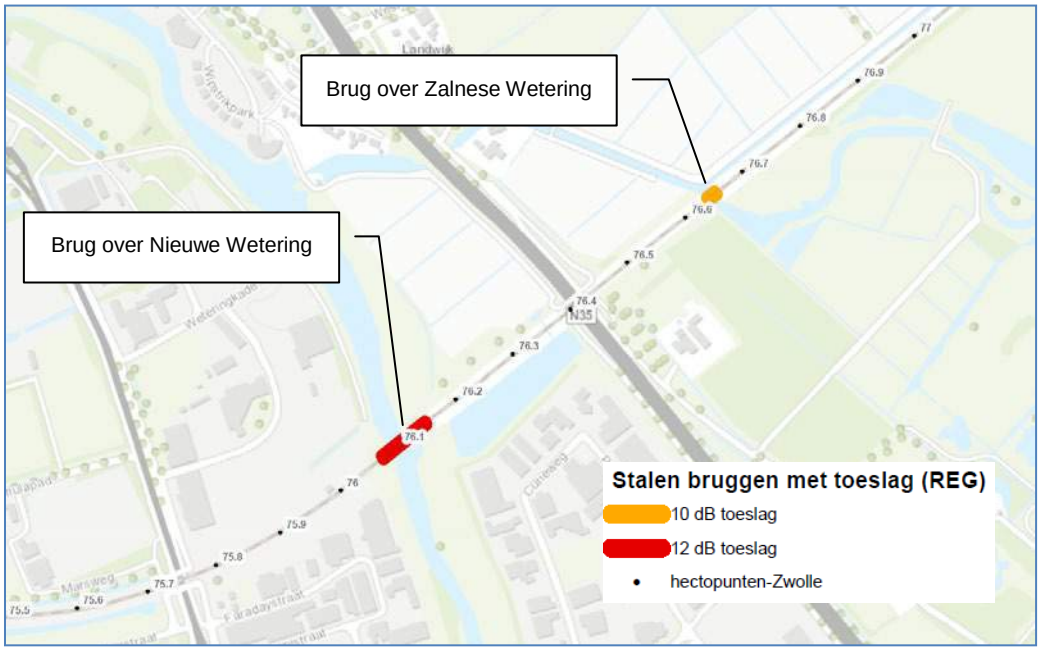

Figuur 3.4 Locaties stalen bruggen in het geluidregister

Het betreffen de stalen bruggen over:
- De Nieuwe Wetering met een toeslag van 12 dB;
- De Zalnese Wetering met een toeslag van 10 dB.

Het bestaande kunstwerk over de watergang Nieuwe Wetering (of Soestwetering, km 76.1) is een op staal gefundeerde brug. Deze brug zal worden gesloopt en vervangen worden door een nieuw te realiseren betonnen brug met ballast. Aan de zuidzijde zijn tevens twee nieuwe sporen gesitueerd.

Het bestaande kunstwerk over de watergang Zalnese Wetering (of Emmertochtsloot, km 76.65) is ook een op staal gefundeerde brug die zal worden gesloopt en vervangen worden door een nieuw te realiseren betonnen brug met ballast. Aan de zuidzijde zijn de twee nieuwe sporen gesitueerd.

Doordat beide stalen bruggen worden vervangen door betonnen bruggen met ballastbed vervalt de brugtoeslag in de toekomstige situatie. Meer informatie over de kunstwerken in het studiegebied staat in het FIS ZwolleSpoort fase II.

3.12 Geluidschermen

Als basis is uitgegaan van de geluidschermen volgens het geluidregister. Het 1 meter hoge geluidscherm aan de westzijde van het spoor richting Deventer vanaf km 72.035 is niet van invloed op de geluidbelastingen in het projectgebied. Het saneringsscherm ter hoogte van de Mimosastraat wordt in de volgende paragraaf behandeld.

3.13 Saneringsprogramma Mimosastraat

Voor de woningen in de omgeving van de Mimosastraat is in het verleden autonoom saneringsonderzoek uitgevoerd.

Ter uitvoering van de Wet geluidhinder heeft het college van Burgemeester en Wethouders eind 2011 een saneringsprogramma ingediend bij het ministerie van Infrastructuur en Milieu. Dit saneringsprogramma bestond uit geluidreducerende maatregelen in de vorm van een geluidscherm van 2,7 meter (2 meter boven bovenkant spoor) en raildempers.

In 2013 is dit saneringsprogramma echter herzien. Met buurtbewoners uit de Mimosastraat en omgeving is gekeken naar de verschillende voor- en nadelen van de diverse (mogelijk) te treffen geluidreducerende maatregelen. Vanwege de (betere) landschappelijke inpassing is uiteindelijk de voorkeur uitgegaan naar een geluidscherm van 1 meter ten opzichte van bovenkant spoor. Ten opzichte van het eerder ingediende saneringsprogramma uit 2011 betekende dit een verlaging van het daarin opgenomen geluidscherm met 1 meter.

In mei 2013 zijn de ten hoogste toelaatbare waarde van de geluidsbelasting vastgesteld voor de woningen gelegen aan de wegen "Fresiastraat, Geraniumstraat, Goudenregenstraat, Lavendelstraat, Magnoliastraat, Mimosastraat, Primulastraat, Ranonkelstraat en Seringenstraat" te Zwolle vanwege spoorweg "Traject 90". De maatregelen uit het herziene saneringsprogramma zijn weergegeven in de tabellen en figuur hieronder.

Tabel 3.3 Geluidmaatregelen herziene saneringsprogramma Mimosastraat

Maatregel	Traject	Geocode	Km begin	Km eind	Lengte [m]	Hoogte [m]	Zijde
Scherm	90	14	74.800	75.412	612	1	noord

Maatregel	Traject	Geocode	Km begin	Km eind	Lengte [m]	Aantal sporen	Zijde
Raildempers	90	14	75.000	75.433	433	1	Zuid
Raildempers	90	14	47.900	75.433	533	1	Noord

Figuur 3.5 Saneringsmaatregelen in omgeving Mimosastraat

De hogere waarden uit het saneringsplan moeten door het project gerespecteerd worden. De hogere waarden worden geborgd met het systeem van de GPP's. De bovengenoemde maatregelen zijn daartoe opgenomen in het geluidregister en vormen het uitgangspunt bij de vastgestelde GPP's en bepaling van de streefwaarden op de achtergelegen woningen.

3.14 Dive-under

De wanden van een toekomstige tunnelbak bij een dive under wordt voorzien van geluidsabsorptie. De wanden zijn daarom absorberend ingevoerd.

3.15 Rekenmethode

De berekening van geluidproductieplafonds wordt uitgevoerd conform Reken- en meetvoorschrift geluid 2012, bijlage V. Indien het geluidsonderzoek uitgebreid moet worden als gevolg van GPP overschrijdingen dan wordt gerekend conform standaard rekenmethode 2 van het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012, bijlage IV.

4 Resultaten toetsing aan GPP's

4.1 Inleiding

De resultaten van de toetsing aan de geluidproductieplafonds (GPP's) worden in dit hoofdstuk gepresenteerd. De resultaten zijn op grotere kaartbladen weergegeven in bijlage III. In deze bijlage zijn tevens de over- en onderschrijding per referentiepunt weergegeven.

4.2 Resultaten

De resultaten van de toetsing van de spooruitbreiding aan de GPP's zijn gepresenteerd in figuur 4.1 voor het gehele studiegebied.

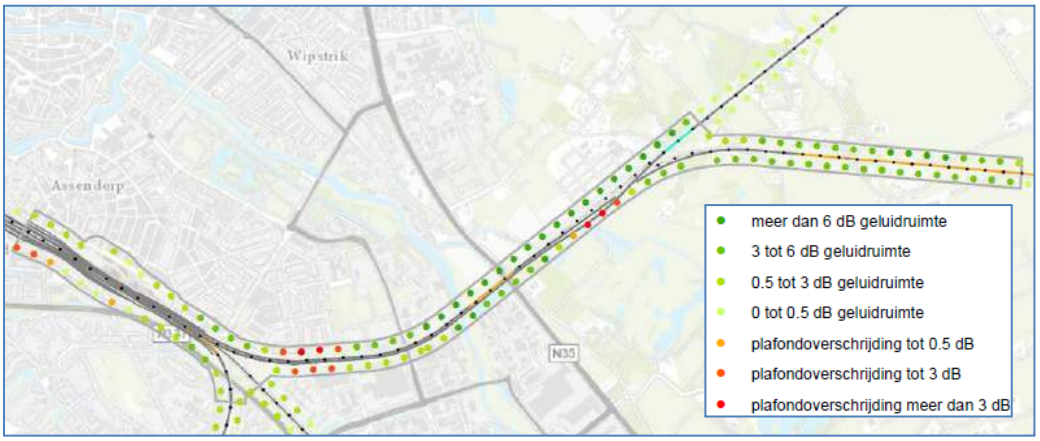

Figuur 4.1 Resultaten GPP-toets

Uit de resultaten blijkt dat er op het grootste gedeelte sprake is van een onderschrijding van de GPP's (groene bolletjes). Dit betekent een afname van het geluid ten opzichte van de referentiesituatie in het geluidregister. Deze 'geluidruimte' wordt met name veroorzaakt door de inzet van stiller materieel. Ook het vernieuwen van de bovenbouw en vervangen van de twee stalen bruggen door betonnen bruggen (zonder toeslag) zorgen voor een afname van de geluidsemissie.
Ondanks de inzet van het stillere materieel is er op een vijftal locaties sprake van een overschrijding van het vastgestelde GPP.

4.2.1 *Overschrijdingen nabij Station Zwolle*

De overschrijdingen aan de zuidzijde van station Zwolle worden veroorzaakt door een combinatie van de treinintensiteiten in de toekomst (incl. gewijzigd spoorgebruik en verschillen in treintype) en de geplande snelheidsverhoging op dit gedeelte. De overschrijdingen aan de zuidzijde van het station zijn weergegeven in figuur 4.2.

Figuur 4.2 Resultaten GPP-toets nabij Station Zwolle

4.2.2 *Overschrijdingen nabij de Mimosastraat*

Het volgende cluster van referentiepunten met een overschrijding van het geldende GPP bevinden zich ter hoogte van de Mimosastraat. Er is ingezoomd op de resultaten van de GPP-toets op deze locatie in figuur 4.3.

Figuur 4.3 Resultaten GPP-toets nabij de Mimosastraat

De maximale overschrijding bedraagt 4.2 dB aan de noordzijde van het spoor. De overschrijdingen aan de noordzijde worden veroorzaakt door het niet aanbrengen van het saneringsscherm dat reeds was opgenomen in geluidregister. Vanwege de gewijzigde sporenlay-out van het project kan het saneringsscherm voor de woningen in de Mimosastraat niet meer gerealiseerd worden.

Aan de zuidzijde worden de overschrijdingen veroorzaakt doordat de maatgevende sporen (van/naar Leeuwarden en Groningen) dichterbij de referentiepunten komen te

liggen. Het maximale verschil in afstand met de huidige sporen bedraagt ongeveer 20 meter.

4.2.3 *Overschrijdingen nabij dive under Herfte*

De grootste overschrijdingen van de volledig benutte geluidproductieplafonds bevinden zich in de omgeving van de nieuw te realiseren dive under nabij Herfte. Er is ingezoomd op de resultaten van de GPP-toets op deze locatie in figuur 4.4.

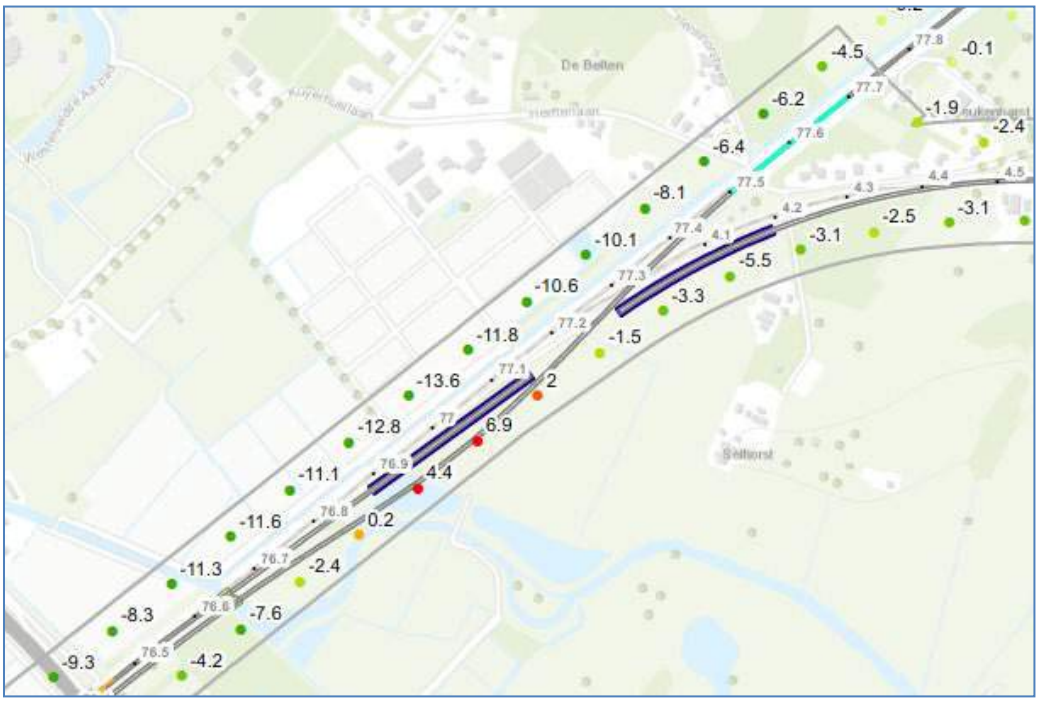

Figuur 4.4 Resultaten GPP-toets nabij dive under Herfte

De sporenlay-out wordt op deze locatie ingrijpend gewijzigd. Door de aanleg van de dive under worden de sporen in de richting van Meppel meer dan 45 meter verplaatst richting het zuidoosten ten opzichte van de bestaande sporen. De nieuwe sporen lopen daardoor bijna over de GPP-punten heen, die op 50 meter afstand van het spoor liggen. Dit zorgt er voor dat ondanks het stillere materieel de geluidproductieplafonds ruim worden overschreden.

De maximale overschrijding bedraagt in deze variant 6.9 dB aan de oostzijde van het spoor. Aan de andere zijde van spoor is er een grote geluidruimte te zien. Vanwege de afschermende werking van de tunnelbak, de verplaatsing van de maatgevende sporen naar het oosten over een afstand van ruim 45 meter en de inzet van stiller materieel loopt de geluidruimte op naar meer dan 10 dB.

Rondom de GPP-punten met een overschrijding wordt een onderzoeksgebied gedefinieerd waarbinnen onderzoek op woningniveau noodzakelijk is. De onderzoeksgebieden worden in de volgende paragraaf verder besproken.

4.3 Onderzoeksgebieden

Uit de resultaten in de voorgaande paragrafen blijkt dat er op een aantal locaties overschrijdingen van de volledig benutte GPP's zullen optreden na uitvoering van het project Zwolle - Herfte. Zoals eerder aangegeven wordt rondom de GPP-punten met

een overschrijding een overschrijdingsgebied gedefinieerd waarbinnen de geluidbelasting op woningniveau wordt getoetst aan wettelijke streefwaarde.

In het studiegebied van Zwolle -Herfte worden er echter naast de overschrijdingen op GPP-niveau op basis van twee andere aspecten aanvullende onderzoeksgebieden gecreëerd. De redenen van de uitbreiding worden in de volgende twee subparagrafen behandeld.

4.3.1 *Uitbreiding onderzoeksgebied vanwege niet realiseren scherm*

Vanwege de gewijzigde sporenlay-out van het project kan het geprojecteerde saneringsscherm voor de woningen in de Mimosastraat niet meer gerealiseerd worden. Omdat dit scherm reeds was opgenomen in het geluidregister en nu niet meer gebouwd kan worden, zullen de GPP's opnieuw moeten worden vastgesteld in gebied. Hiervoor is een wijzigingsprocedure noodzakelijk waardoor er onderzoek op woningniveau nodig is voor alle achter gelegen geluidgevoelige objecten. Dit betekent een uitbreiding van het onderzoeksgebied op basis van enkel de GPP-overschrijdingen.

4.3.2 *Uitbreiding onderzoeksgebied vanwege nieuwe GPP-punten*

Door de spooruitbreiding worden GPP's overschreden en komen de nieuwe sporen in de omgeving van de dive under bij Herfte zo dicht bij de bestaande referentiepunten, dat ze vervallen en er nieuwe referentiepunten aangemaakt worden die vastgesteld moeten worden. Niet alleen de referentiepunten bij de dive under worden 'verplaatst'. Er is besloten dit te doen voor alle referentiepunten aan de zuidzijde van het spoor waarbij er sprake is van een fysieke uittakking ten opzichte van de bestaande sporenlay-out. Bij het wijzigen en vaststellen van GPP's is het verplicht de geluidbelasting op woningniveau te toetsen aan de wettelijke streefwaarde.

Met het Ministerie van Infrastructuur en Milieu is een werkwijze afgesproken om geluidproductieplafonds te kunnen wijzigen bij tracébesluiten, ook als die door het project niet worden overschreden. De afgesproken werkwijze is ontwikkeld om een consistent geluidregister te behouden na invoering van grootschalige spooruitbreidingen. De leidraad van de werkwijze is dat indien een spoorwijziging leidt tot tenminste één overschrijding van een GPP, dat dan voor het gehele gebied waar sprake is van het fysiek wijzigen van sporen nieuwe GPP-waarden worden berekend. Voor Zwolle-Herfte betekent dit dat vanaf het punt Zwolle goederenaansluiting (km 4.200 nabij de Oldermannenlaan) tot aan km 4.475 spoor richting Emmen (globaal de Herfterlaan) in ieder geval nieuwe GPP-punten worden herberekend op basis van de prognose voor Zwolle -Herfte. Binnen dit gebied wordt de geluidbelasting op woningniveau beschouwd .

4.3.3 *Onderzoeksgebieden totaal*

Uit bovenstaande kan worden geconcludeerd dat het totale onderzoeksgebied op basis van drie criteria is vastgesteld. De onderzoeksgebieden zijn weergegeven in de onderstaande figuur en in bijlage IV. De onderzoeksgebieden kunnen elkaar overlappen. De verschillende kleuren geven de aanleiding van het onderzoeksgebied weer:

- GPP-overschrijding (rode gebieden);
- Niet realiseren registerscherm (groene gebied);
- Nieuwe GPP-punten na vervallen oude punten (blauwe gebied).

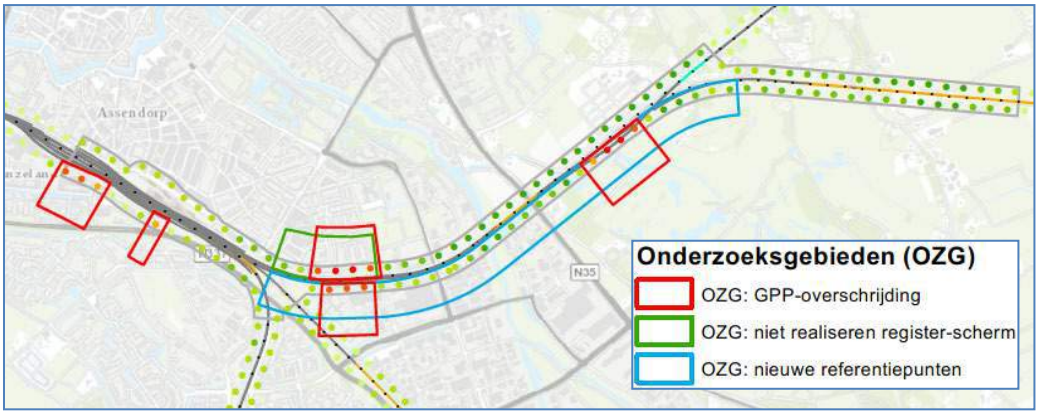

Figuur 4.5 Onderzoeksgebieden

4.4 Conclusie GPP-toets

Uit de resultaten blijkt dat er op een aantal locaties overschrijdingen van de volledig benutte GPP's zullen optreden na uitvoering van het project. Tevens worden er aanvullende onderzoeksgebieden gevormd. De volgende stap in het onderzoek is om te beoordelen of deze lokale overschrijdingen of bijkomende aanpassingen in het geluidregister leiden tot een overschrijding van de streefwaarden op woningen en andere geluidsgevoelige objecten in het totale onderzoeksgebied. Dit wordt in het volgende hoofdstuk behandeld.

5 Maatregelen

5.1 Inleiding

Uit het vorige hoofdstuk blijkt dat de geluidproductieplafonds op een aantal referentiepunten zonder het treffen van geluidmaatregelen worden overschreden na uitvoering van het project. Tevens is er sprake van twee aanvullende onderzoeksgebieden.

In dit hoofdstuk is getoetst of de geluidsbelasting op geluidsgevoelige objecten in de onderzoeksgebieden in de toekomstige situatie aan de streefwaarden voldoet. Daarbij is ook onderzocht welke maatregelen doelmatig zijn om de geluidsbelasting terug te brengen.

Eerst wordt de algemene aanpak beschreven. Daarna wordt ingegaan op de situatie bij de geluidsgevoelige objecten en worden de doelmatige maatregelen beschreven.

5.2 Algemene aanpak

Rond de locaties waar overschrijdingen van het GPP optreden zijn onderzoeks-gebieden gedefinieerd, volgens de methodiek in figuur I-2 van bijlage I. Daarnaast zijn er zoals uitgebreid in het voorgaande hoofdstuk besproken twee aanvullend onderzoeksgebieden van toepassing.

Als volgende stap is binnen deze onderzoeksgebieden bepaald bij welke geluidsgevoelige objecten een overschrijding van de streefwaarde optreedt. Daaronder kunnen zich saneringsobjecten bevinden. Voor de saneringsobjecten geldt een streefwaarde van 65 dB. Voor de overige objecten geldt een streefwaarde die gelijk is aan de geluidsbelasting bij het volledig gevulde nu geldende plafond met een minimum van 55 dB.

Vervolgens zijn er ten behoeve van de doelmatigheidsafweging clusters geluidsgevoelige objecten gedefinieerd rondom de objecten met een overschrijding van de streefwaarde. Een cluster kan ook objecten bevatten waarbij geen overschrijding van de streefwaarde optreedt, of objecten die buiten het onderzoeksgebied liggen. De objecten binnen een cluster profiteren allemaal van de geluidmaatregelen die voor de objecten met een overschrijding van de streefwaarde overwogen worden. De clusters zijn bepaald als volgt:

- Bepaal vanuit de objecten met een overschrijding van de streefwaarde de maximaal benodigde lengte van de geluidmaatregelen. Deze afstand bedraagt per object twee maal de afstand vanaf het object tot de spoorlijn.
- Trek een loodlijn op het spoor vanaf de twee uiteinden.
- Inventariseer alle geluidsgevoelige objecten met een geluidsbelasting boven de voorkeurswaarde binnen deze loodlijnen.
- Deze objecten vormen samen het cluster.

Per cluster wordt het aantal “reductiepunten” bepaald. Dat is het budget waarvoor geluidmaatregelen getroffen kunnen worden. Als er al bestaande maatregelen aanwezig zijn op deze locatie, worden de reductiepunten bepaald in de situatie zonder die maatregelen.

Op basis van het aantal reductiepunten wordt bepaald welke maatregelen doelmatig zijn. De kosten van maatregelen worden uitgedrukt in “maatregelpunten”.

Conform de wettelijke regeling[8] zijn geluidschermen alleen doelmatig als er een minimale geluidsreductie van 5 dB mee wordt bereikt (eventueel in combinatie met raildempers). Bovendien worden raildempers alleen als doelmatig gezien als deze geplaatst worden over een minimale lengte van 2x de afstand van het dichtstbijzijnde geluidsgevoelige object tot de buitenste spoorstaaf (zie bijlage I).

5.3 Resultaten woningniveau

De resultaten op woningniveau zijn weergegeven in bijlage V. Hierin worden naast een overzicht van het gehele studiegebied ingezoomd op vier deelgebieden.

In figuur 5.1 zijn de resultaten van de toets aan de streefwaarde op woningniveau te zien voor het hele studiegebied[9]. De overschrijdingen van de streefwaarde zijn gekleurd op basis van de mate van overschrijding.

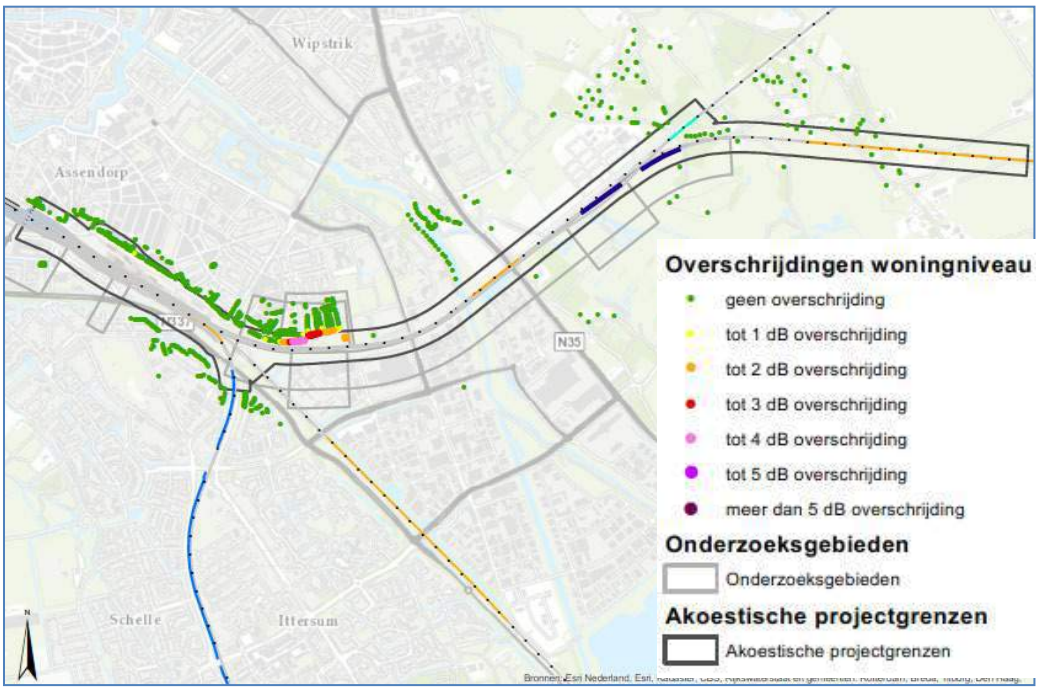

Figuur 5.1 Resultaten woningniveau in hele studiegebied

Alleen in de omgeving van de Mimosastraat wordt binnen de onderzoeksgebieden de streefwaarde op woningniveau overschreden. Op basis hiervan wordt een cluster gevormd. Voor de objecten met een overschrijding moet de doelmatigheid van maatregelen afgewogen worden.

In de volgende paragraaf wordt de doelmatigheid van maatregelen afgewogen voor het cluster in de omgeving van de Mimosastraat.

[8] Bgm artikel 33 lid 2
[9] Vanwege het totaaloverzicht en transparantie is ook inzichtelijke gemaakt wat de toets aan de streefwaarde is voor de geluidgevoelige objecten buiten de onderzoeksgebieden.

5.4 Afweging doelmatige maatregelen

In de omgeving van de Mimosastraat wordt op 81 woningen in de toekomstige situatie de streefwaarde voor de geluidbelasting overschreden. De maximale geluidbelasting bedraagt 65 dB. De maximaal benodigde geluidsreductie is 3.7 dB. De grootste overschrijdingen van de streefwaarde bevinden zich op de begane grond van de appartementen aan de Mimosastraat. De overschrijdingen worden veroorzaakt door het niet realiseren van het reeds in het geluidregister opgenomen saneringsscherm. Bij de bepaling van de streefwaarde is er daardoor rekening gehouden met het betreffende scherm. Het cluster en de mate van overschrijding per adres zijn weergegeven in de onderstaande figuur.

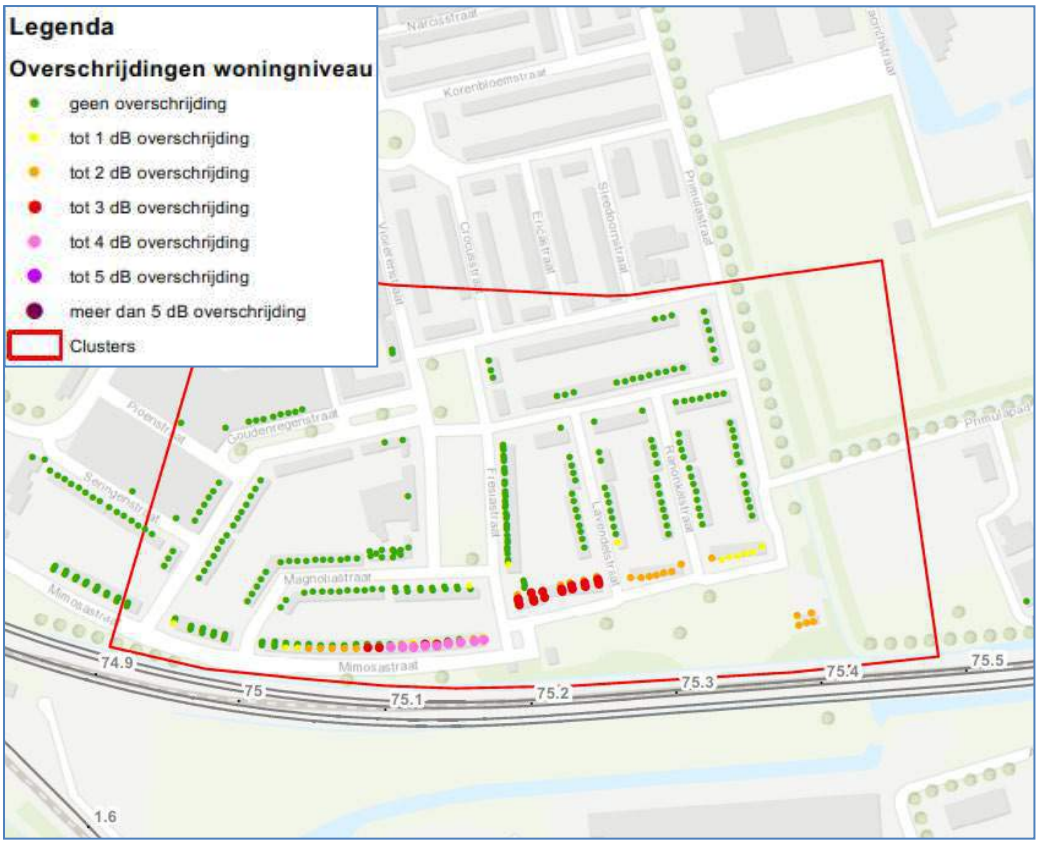

Figuur 5.2 Overschrijdingen op woningniveau Mimosastraat

De eerste stap in de doelmatigheidsafweging is in kaart brengen wat de beschikbare reductiepunten zijn. Dat wordt uitgevoerd in de theoretische situatie zonder de bestaande maatregelen. Alle geluidgevoelige objecten binnen het cluster dragen bij aan het totaal aan reductiepunten in het cluster (mits de geluidbelasting hoog genoeg is). Het “budget” in het cluster bedraagt 370.300 reductiepunten.

Voor het cluster zijn vier sporen gelegen. Over de twee noordelijke sporen rijden de treinen van en naar Emmen, terwijl de twee zuidelijke sporen het treinverkeer van en naar Meppel (Leeuwarden/Groningen) verwerken. De intensiteit en snelheid zijn op de zuidelijke sporen naar Meppel aanzienlijk hoger waardoor de geluidemissie als gevolg van deze sporen ongeveer 10 dB hoger is dan van de sporen naar Emmen op deze locatie (83 dB versus 73 dB).

Er is een doelmatigheidsafweging gemaakt van vijf DMC-varianten[10] voor de te treffen maatregelen. Allereerst is het effect bepaald van de bronmaatregelen. De bronmaatregelen in de vorm van raildempers zijn alleen toegepast op de sporen met de hoogste geluidemissie van en naar Meppel. Het toepassen van raildempers op de sporen van en naar Emmen heeft een zeer beperkt aanvullend effect.

Vervolgens is gekeken naar de effecten van geluidschermen. Voor het geluidreducerende effect van schermen geldt dat hoe dichter deze naar de bron toe worden geplaatst, hoe effectiever deze zijn. In het ontwerpvoorschrift (OVS) Geluidsbeperkende constructies bij spoorwegen van ProRail staat dat het mogelijk is om schermen vanaf 2.5 meter uit het hart van het spoor te plaatsen, dus dichterbij dan de gebruikelijke 4.75 meter. Hierbij is het wel van belang dat rekening wordt gehouden met inspectiepaden. De effecten van de locatie van het scherm tot aan de maatgevende sporen zijn bepaald in DMC-variant 2 en 3. In DMC-variant 2 wordt een geluidscherm met een hoogte van 1 m gerealiseerd aan de noordzijde van het spoor. Het scherm is 550 meter lang en bevind zich op 4,75 meter van het hart van de sporen naar Emmen. In DMC-variant 3 wordt een geluidscherm met een hoogte van 1 m gerealiseerd op een afstand van de minimale 2.5 meter uit het spoor ten opzichte de maatgevende zuidelijke sporen naar Meppel.

In de twee daaropvolgende DMC-varianten is het geluidscherm precies tussen de sporen in geplaatst en is rekening gehouden met de maximale lengte van het scherm aan de oostzijde vanwege spoorveiligheid. Omdat het scherm tussen de sporen staat moet deze aan beide zijden absorberend worden uitgevoerd. Het scherm tussen de sporen heeft een lengte van 184 meter en is 1.5 meter hoog. Vanaf het verplichte einde van het geluidscherm zijn over beide sporen van en naar Meppel over een lengte van 286 meter raildempers toegepast.

Een verdere beschrijving van deze varianten en de afweging hiervan is weergegeven in tabel 5.1.

Tabel 5.1 Doelmatigheidsafweging Mimosastraat

Basisgegevens		
Aantal reductiepunten in cluster zonder de bestaande maatregelen		370.300
Aantal objecten boven de streefwaarde zonder maatregelen		81
Onderzochte DMC-varianten		**Beschrijving**
1	Bronmaatregelen	Raildempers over 2 zuidelijke sporen, totaal 550m
2	Geluidscherm 1 meter [4.75 m] t.o.v. noordelijke sporen	1 meter hoog scherm over een lengte van 550 meter op 4.75 meter afstand van de noordelijk sporen

[10] Variant waarin maatregelen worden getoetst op basis van het Doelmatigheidscriterium (DMC).

3	Geluidscherm 1 meter [2.5 m] t.o.v. zuidelijk sporen	1 meter hoog scherm over een lengte van 550 meter op 2.5 meter afstand van de zuidelijke sporen
4	Geluidscherm [variërende afstand] t.o.v. zuidelijk sporen met raildempers	1.5 meter hoog scherm over een lengte van 184 meter tussen noordelijke en zuidelijke sporen icm met 286 meter raildempers
5	Geluidscherm [variërende afstand] t.o.v. zuidelijk sporen met raildempers en extra scherm 1m [4.75 m] t.o.v. noordelijke sporen	1.5 meter hoog scherm over een lengte van 184 meter tussen noordelijke en zuidelijke sporen icm met 286 meter raildempers en 1 meter hoog scherm aan noordzijde over een lengte van 96 meter

Maatregelafweging

DMC Maatregel-variant	Aantal maatregelpunten	Geluidreductie dB / %	Aantal objecten boven streefwaarde
1	31.900	120.2 / 65.2%	40
2	45.650	113 / 61.3%	48
3	45.650	184.4 / 100%	0
4	32.596	159.2 / 86.3%	17
5	40.564	176.5 / 95.7%	0

Doelmatigheidsafweging per DMC-regel, zie bijlage I

DMC Maat-regel-variant	Regel 1 "alles opgelost?"	Regel 2 "binnen budget?"	Regel 3 "zinvolle uitbreiding?"	Regel 4 "scherm vervangen?"	Regel 5 "5 dB-eis"	Regel 6 "meeste reductie?"
1	nee	ja	nee	nee	n.v.t.	nee
2	nee	ja	nee	nee	nee	nee
3	ja	ja	nee	nee	ja	ja
4	nee	ja	nee	nee	ja	nee
5	ja	ja	ja	nee	ja	nee

Conclusie

Variant 5 is op basis van regel 1 en 3 doelmatig

Uit de tabel kan worden opgemaakt dat op basis van DMC-variant 4 waarin alleen het 1.5 meter tussen de sporen worden toegepast in combinatie met raildempers op 17 woningen niet voldaan kan worden aan de streefwaarde. Het is noodzakelijk aanvullende maatregelen te treffen. Het toepassen van de raildempers op de sporen naar Emmen heeft vanwege de lage geluidemissie van de sporen weinig effect en zorgt er niet voor dat alle knelpunten worden opgelost.

Voor de 17 overgebleven overschrijdingen moet de resterende benodigde geluidreductie worden behaald middels het toepassen van een geluidscherm aan de noordzijde van het spoor omdat het doortrekken van het scherm tussen de sporen niet mogelijk bleek. Uitgaande van een overlap van 10 meter met het scherm tussen de sporen volstaat een geluidscherm met een hoogte van 1 meter over een lengte van 96 meter om de geluidbelasting op de resterende overschrijdingen te laten voldoen aan de streefwaarde. Het 'aanvullende' geluidscherm kan ondanks de grotere afstand tot de maatgevende sporen relatief laaf blijven. Dit komt wederom doordat de resterende overschrijdingen zich op de lagere bouwlagen bevinden.

De doelmatige DMC-variant is daarom het 1.5 meter hoge scherm tussen de sporen (over een lengte van 184 meter en aan beide zijden absorberend uitgevoerd) in combinatie met raildempers over een lengte van 286 meter over de sporen richting Meppel en een 1 meter hoog geluidscherm over een lengte van 96 aan de noordzijde van de sporen (DMC-variant 5).

Ook in DMC-variant 3 wordt overal voldaan aan de streefwaarde. Deze maatregel is echter kostbaarder (meer maatregelpunten) dan DMC-variant 5. Tevens is deze variant niet mogelijk in het kader van spoorveiligheid vanwege de te kleine afstand van het scherm tot aan het spoor.

Omdat alle objecten met de maatregelen uit variant 5 voldoen aan de streefwaarde is het verder uitbreiden van het maatregelenpakket (richting het westen) volgens het doelmatigheidscriterium niet nodig.

Met het toepassen van de doelmatige maatregelen zijn er geen woningen meer over met een overschrijding van de streefwaarde. Er is geen nader onderzoek noodzakelijk naar de geluidwering van de woningen. In figuur 5.3 en bijlage VI zijn de doelmatige maatregelen voor het cluster Mimosastraat weergegeven. De maximale geluidbelasting in het cluster bedraagt 65 dB na het treffen van maatregelen.

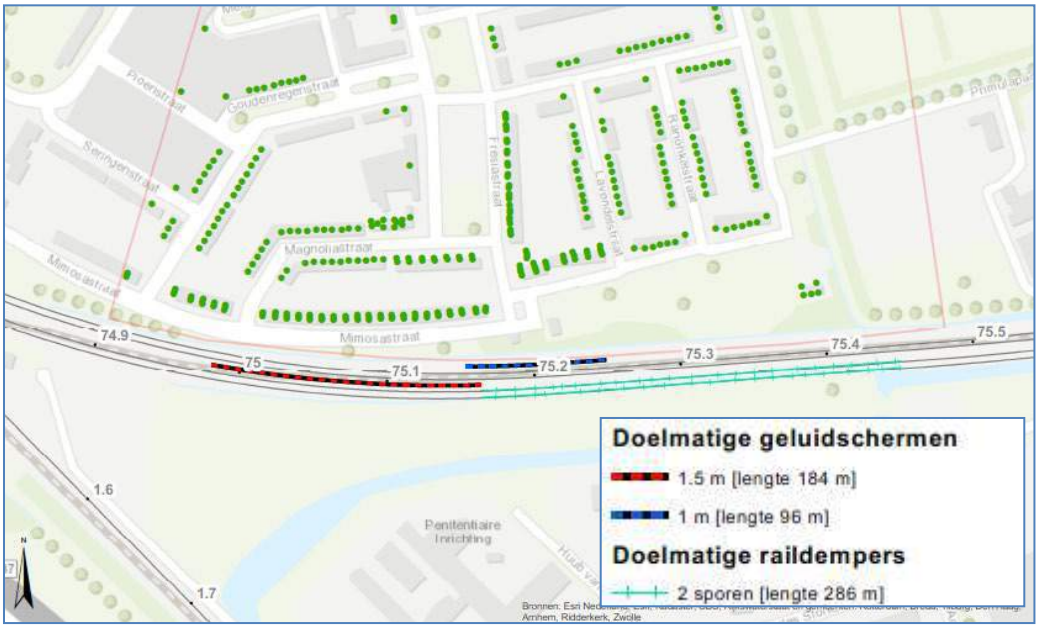

Figuur 5.3: Doelmatige maatregelen in cluster Mimosastraat

In de tabellen hieronder volgt de exacte locatie van de doelmatige maatregelen.

Geluidschermen

Locatie Geluidscherm [Cluster]	Hoogte tov BS [m]	Oriëntatie	km van	km tot	Lengte [m]
Mimosastraat	1.5	tussen de sporen*	74.980	75.164	184
Mimosastraat	1	4.75 m tov noordelijke sporen	75.154	75.250	96

*let op: afstand van scherm tot spoor variabel (precies tussen sporen)

Raildempers

Locatie Raildempers [Cluster]	Aantal sporen	Oriëntatie	km van	km tot	Lengte totaal [m]
Mimosastraat	2	2 meest zuidelijke sporen	75.164	75.450	572*

*2 sporen x 286 meter

5.5 Vaststelling geluidproductieplafonds

De maatregelen die volgen uit de voorgaande paragraaf zijn nodig om de overschrijding van de streefwaarden teniet te doen. Daar waar maatregelen niet doelmatig zijn of waar de hogere geluidemissie geen overschrijding van de streefwaarden op woningniveau veroorzaakt, worden hogere GPP-waarden vastgesteld.

Voor het op de juiste wijze juridisch vastleggen van de geluidruimte na realisatie van het project, worden de GPP's waarden opnieuw berekend op basis van de nieuwe brondata. Omdat het een grootschalige wijziging aan het spoor betreft is, wordt ter voorkoming van rekenartefacten bijna alle projectdata opgenomen in het geluidregister.

Voorafgaand aan de definitieve vaststelling van de GPP's is eerst een toets nodig om te bepalen waar de projectbrongegevens moeten worden overgenomen en waar de registergegevens niet aangepast hoeven te worden. Dit bepaalt welke GPP's daadwerkelijk wijzigen. Deze toets wordt de zogenaamde 'Eindtoets' genoemd. Een nadere toelichting op deze toets is terug te vinden in bijlage VIII.

De GPP's conform de Eindtoets zijn weergegeven in de figuur hieronder en in detail in bijlage VIII (inclusief mate van over- of onderschrijding).

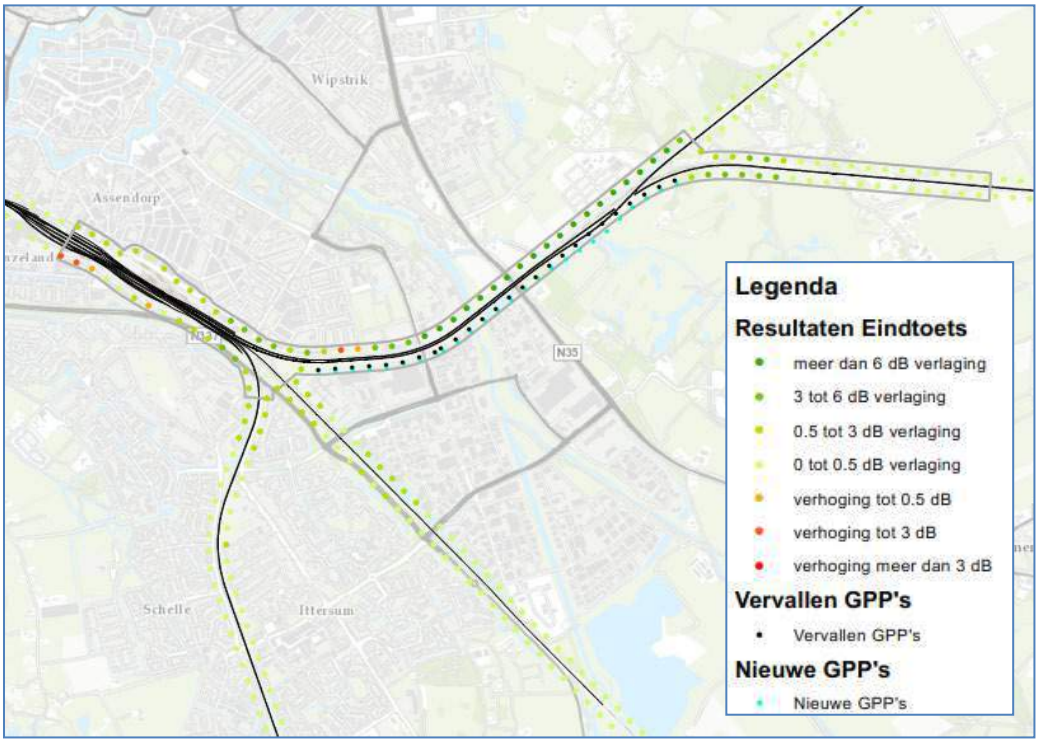

Figuur 5.4: Eindtoets inclusief terugplaatsen projectdata met maatregelen

In bijna het gehele projectgebied worden de GPP's gewijzigd (zowel verhogingen, verlagingen als nieuwe vaststelling). Ook buiten de akoestische projectgrenzen kunnen GPP's wijzigen.

Ten zuiden van station Zwolle is er sprake van vier GPP-overschrijdingen die niet met maatregelen door het project opgelost worden. Ter hoogte van de Mimosastraat zijn wel geluidbeperkende maatregelen voorzien. De fysieke wijzigingen aan het spoor ter hoogte van de maatregelen lopen vanaf Zwolle goederen aansluiting door tot na het knooppunt met de aftakkingen naar Emmen en Meppel. Het gedeelte waarover de projectgegevens opgenomen moeten worden in het register bestrijkt daarmee bijna het gehele projectgebied.

Richting Emmen vanaf km 4.900, waar er geen sprake meer is van een fysieke wijziging (alleen nog een snelheidsverhoging) en er sprake is van onderschrijdingen van het GPP kan de registerdata vigerend blijven. In het kader van beheersbaarheid en consistentie is besloten om de projectbrongegevens overal tussen de projectgrenzen (met uitzondering van de richting naar Emmen vanaf km 4.900) op te nemen in het geluidregister zodra het TB vastgesteld is.

Het wijzigen van de GPP-punten over bijna het gehele projectgebied en deels daarbuiten heeft tot gevolg dat bij verlagingen van de GPP's gekoppelde sanering onderzocht moet worden. Hiervan is sprake nabij het station van Zwolle, bij de splitsing van de sporen te Herfte en langs het spoor richting Deventer. Voor al deze situaties is de geluidproductie lager geworden en zodanig dat voldaan wordt aan de streefwaarde van 65 dB die bij sanering wordt aangehouden. In het projectgebied zijn daarom voor de saneringsobjecten van de eindmeldingslijst (sanering A) geen aanvullende saneringsmaatregelen noodzakelijk.

In bijlage X is een overzicht gegeven van de status van de saneringsobjecten die ‘gekoppeld’ onderzocht zijn. Deze woningen zullen worden afgemeld van de saneringslijst. Saneringswoningen buiten de onderzochte gebieden blijven recht hebben op sanering.

5.6 Objecten boven de streefwaarden

Er zijn geen woningen (inclusief ligplaatsen voor de woonboten) waarbij als gevolg van het project niet aan de streefwaarden wordt voldaan.

5.7 Cumulatie

Men spreekt van cumulatie als er samenloop van geluid is door twee of meer geluidbronnen, zoals spoorwegen, industriegebieden, vliegvelden, rijkswegen of belangrijke lokale wegen. Onderzoek naar de cumulatie kan achterwege blijven als de geluidsbelasting vanwege de andere geluidbronnen de voorkeurswaarde van die andere bronnen niet overschrijdt (zie bijlage I).

Bij het bepalen van de cumulatieve geluidsbelasting wordt rekening gehouden met de verschillen in hinderlijkheid tussen verschillende geluidtypen. Uit onderzoek blijkt bijvoorbeeld dat railverkeerslawaai bij een zelfde geluidsbelasting minder hinderlijk is dan wegverkeerslawaai.

Omdat er als gevolg van het project geen woningen zijn waarbij niet aan de streefwaarden kan worden voldaan, is het niet noodzakelijk cumulatie in beeld te brengen.

5.8 Gevolgen spooruitbreiding niet geluidgevoelige objecten

Er zijn ook objecten waarvoor geen wettelijke grenswaarden gelden maar die wel effecten van de geluidbelasting kunnen ondervinden vanwege de spooruitbreiding. Aan de zuidzijde van het spoor rond km 75.500 bevindt in de Anthony Fokkerstraat de Kynologenclub Zwolle (hondenvereniging). De geluidbelasting neemt hier vanwege de uitbreiding van de sporen beperkt toe (tot 1.2 dB). De activiteiten van de hondenclub worden niet meer belemmerd dan in de situatie van voor de spooruitbreiding.

5.9 Laagfrequent geluid

In tunnels of bij een verdiepte spoorligging kunnen trillingen in de bodem ontstaan die laagfrequent geluid veroorzaken. Dit zou dus kunnen ontstaan bij de dive under. Laagfrequent geluid dooft op korte afstand van de bron, binnen 50 meter, uit. Er bevinden zich geen woningen op deze korte afstand van de dive under. Daarom wordt geen hinder door laagfrequent geluid verwacht.

6 Samenvatting en conclusies

De capaciteit van het baanvak tussen station Zwolle en de spoorsplitsing bij Herfte is te klein. Om de capaciteit van het baanvak te vergroten worden onder meer twee extra sporen en een vrije spoorkruising tussen Zwollen en Herfte aangelegd. In het Tracébesluit spooruitbreiding Zwolle - Herfte wordt de uitbreiding van de sporen en de ligging van het tracé planologische vastgelegd. Het project betreft een uitbreiding van een reeds bestaande verbinding. Het tracébesluit doorloopt in dit geval de verkorte Tracéwetprocedure. Als onderbouwing voor het tracébesluit wordt er akoestisch onderzoek uitgevoerd.

Voor geluid gelden de wettelijke regels uit hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer (Wm). Het doel van dit onderzoek is aan te tonen hoe voldaan kan worden aan de wettelijke eisen uit de Wet milieubeheer.

Uit akoestisch onderzoek kunnen de volgende conclusie worden getrokken:

- De geluidemissie van het project is lager dan die van de brondata in het geluidregister waarmee de vigerende GPP's zijn vastgesteld.
- Het geprojecteerde saneringscherm in de omgeving van de Mimosastraat kan vanwege de uitbreiding van het project niet meer gerealiseerd worden.
- Vanwege het niet realiseren van het geluidscherm zullen er op deze locatie overschrijdingen van de volledige benutte GPP's optreden na uitvoering van het project. Tevens zullen er vanwege de verbreding van het spoor GPP-punten verplaatst moeten worden.
- Op deze locaties is de geluidbelasting op woningniveau getoetst aan de wettelijke streefwaarden. Hieruit blijkt dat ter hoogte van de Mimosastraat overschrijdingen ontstaan.
- Via een doelmatigheidstoets voor de woningen in het cluster zijn de maatregelen bepaald. Deze worden in de tabel hieronder weergegeven.

Geluidschermen

Locatie Geluidscherm [Cluster]	Hoogte tov BS [m]	Oriëntatie	km van	km tot	Lengte [m]
Mimosastraat	1.5	tussen de sporen*	74.980	75.164	184
Mimosastraat	1	4.75 m t.o.v. noordelijke sporen	75.154	75.250	96

*let op: afstand van scherm tot spoor variabel (precies tussen sporen)

Raildempers

Locatie Raildempers [Cluster]	Aantal sporen	Oriëntatie	km van	km tot	Lengte totaal [m]
Mimosastraat	2	2 meest zuidelijke sporen	75.164	75.450	572*

*2 x 286 meter

De exacte locaties van de doelmatige maatregelen worden grafisch weergegeven in bijlage VI.

- Na afloop van het project wordt een groot gedeelte van de projectdata opgenomen in het register. De GPP's worden gewijzigd of ze worden opnieuw vastgesteld op de locaties waar vanwege de spooruitbreiding de GPP's

verplaatst moeten worden. Het wijzigen van de GPP-punten over bijna het gehele projectgebied en deels daarbuiten heeft tot gevolg dat bij verlagingen van de GPP's gekoppelde sanering onderzocht moet worden.

- Uit de geluidsberekeningen blijkt dat bij alle saneringswoningen die op de eindmeldingslijst staan de geluidbelasting na wijzigen van de GPP's 65 dB of lager is. In het projectgebied zijn daarom voor de saneringsobjecten geen aanvullende saneringsmaatregelen noodzakelijk.

Colofon

Opdrachtgever ProRail B.V.

Uitgave Movares Nederland B.V.

Divisie Ruimte, Mobiliteit en Infra
Afdeling Planontwikkeling en Bouwprocessen: Omgeving en Conditionering

Daalseplein 100
Postbus 2855
3500 GW Utrecht

Telefoon 030 265 55 55

Ondertekenaar ing. S. P. Voeten

Projectnummer RA001791

Opgesteld door ir. M.H. Meeuws

© 2015, Movares Nederland B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Movares Nederland B.V.

Bijlage I - Details wettelijk kader

Deze bijlage bevat een uitgebreide uitwerking van het wettelijk kader dat beknopt is beschreven in hoofdstuk 2

Het wettelijk kader voor dit project, dat valt onder de Tracéwet wordt gevormd door hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer (Wm) waarin regels zijn vastgelegd met betrekking tot de geluidproductie van hoofdspoorwegen en rijkswegen.

Daarbij gelden ook het Besluit geluid milieubeheer (Bgm) en de Regeling geluid milieubeheer (Rgm) en het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 (RMG2012).

De Wm stelt eisen aan:
- De geluidproductie van de spoorweg.

En als de geluidproductie wijzigt ook aan:
- De geluidsbelasting die optreedt op geluidsgevoelige objecten.

In het navolgende wordt eerst ingegaan op de geluidsbelasting en daarna op de geluidproductie. De overige paragrafen van dit hoofdstuk behandelen de geldende wetgeving als er veranderingen optreden aan de geluidproductie.

Geluidsbelasting op geluidsgevoelige objecten

De geluidsbelasting die optreedt door het geluid van de spoorweg op geluidsgevoelige objecten, waaronder woningen, is een belangrijk onderdeel van de wetgeving.

Geluidsgevoelige objecten zijn (Bgm artikel 2) onder andere:
- Woningen, dat wil zeggen objecten die voor bewoning bestemd zijn (Bgm artikel 1 lid 1);
- Onderwijsgebouwen;
- Ziekenhuizen;
- Kinderdagverblijven;
- Kavels bestemd als standplaats voor woonwagens;
- Ligplaatsen in het water, bestemd voor woonschepen.

Penitentiaire inrichtingen, justitiële jeugdinrichtingen en TBS inrichtingen zijn niet geluidsgevoelig (Bgm artikel 4). Alle andere objecten, zoals kantoren of hotels, die niet specifiek in de wetgeving genoemd zijn, zijn wettelijk gezien niet geluidsgevoelig. Voor deze objecten moet bij het nemen van een besluit wel een afweging gemaakt worden of veranderingen in de geluidsituatie door de uitvoering van het project acceptabel zijn, op basis van algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

De geluidsbelasting wordt berekend met een rekenmodel, dat voldoet aan het RMG2012. De reden dat geluidberekeningen de voorkeur genieten boven geluidmetingen is dat het niet mogelijk is om bij een spoorproject geluidmetingen te doen aan een gewijzigde situatie, die pas in de toekomst ontstaat. Een andere reden is dat het uitvoeren van nauwkeurige metingen kostbaar en tijdrovend is, waardoor het niet mogelijk is om bij alle objecten metingen uit te voeren. Het rekenmodel is echter gebaseerd op metingen en wordt regelmatig via metingen getoetst.

De berekende waarde voor de geluidsbelasting wordt afgerond naar het dichtstbijzijnde gehele getal, waarbij een halve eenheid wordt afgerond naar het even getal (RMG2012 artikel 1.3).

De geluidsbelasting van een geluidsgevoelig gebouw is de geluidsbelasting van de hoogst belaste gevel van dat object (RMG2012 artikel 5.4). Voor een woonwagenstandplaats en een ligplaats van een woonschip is een vaste hoogte voorgeschreven, namelijk resp. 1,5 meter en 1 meter boven lokaal maaiveld.

Een gevel is gedefinieerd als de bouwkundige constructie die een ruimte in het geluidsgevoelig object scheidt van de buitenlucht, inclusief het dak (Bgm artikel 1 lid 1). Soms zijn woningen gebouwd met een zogenaamde “dove gevel” (Wet geluidhinder artikel 1b lid 4). Deze dove gevels vallen niet onder het begrip gevel (Bgm artikel 1 lid 3) en het geluid op die gevels behoeft dan ook niet te worden beoordeeld. Het gaat dan om woningen die langs spoorwegen gebouwd zijn na 2005[12].

De gebruikte geluidmaat voor de geluidsbelasting is de L_{den} in dB. De L_{den} is gedefinieerd in de Europese richtlijn 2002/49/EG van 25 juni 2002 (Wm artikel 11.1 lid 1). De L_{den} is gebaseerd op drie deelniveaus[13]:

- Lday; het equivalente geluidniveau gedurende de dag (07-19 uur),
- Levening; het equivalente geluidniveau gedurende de avond (19-23 uur)
- Lnight; het equivalente geluidniveau gedurende de nacht (23-07 uur).
-

Met equivalent geluidsniveau wordt bedoeld het gemiddelde geluidsniveau over de lange termijn (RMG2012 artikel 5.2).

De geluidsbelasting in L_{den} wordt uit de drie deelniveaus L_{day}, $L_{evening}$ en L_{night} berekend als volgt:

$$L_{den} = 10\lg\frac{1}{24}\left(12*10^{\frac{L_{day}}{10}} + 4*10^{\frac{L_{evening}+5}{10}} + 8*10^{\frac{L_{night}+10}{10}}\right)$$

Uit deze formule blijkt dat de avondperiode een toeslag krijgt van 5 dB en de nachtperiode een toeslag van 10 dB. Het geluid tijdens de 12 uren van de avond en

[12] Dove gevels bestaan voor wegen sinds ongeveer het jaar 2000. Door de andere terminologie in het toen geldende Besluit geluidhinder spoorwegen (Bgs), was de dove gevel oorspronkelijk niet van toepassing op spoorweglawaai. Het Bgs is op 7 maart 2005 gewijzigd. Op dat moment werd het begrip dove gevel ook voor spoorwegen toepasbaar, zie Staatsblad 2005, nr 145.

[13] De geluidsbelasting wordt altijd bepaald op basis van de L_{den}. Voor projecten die vallen onder de Wet geluidhinder wordt voor scholen en kinderdagverblijven de avond- en/of nachtperiode buiten beschouwing gelaten (Besluit geluidhinder artikel 1.6)

nacht tellen hierdoor zwaarder mee in het eindresultaat dan de 12 uren van de dagperiode.

De L_{day}, $L_{evening}$ en L_{night} worden op apart berekend volgens Standaardrekenmethode 2 uit Bijlage IV van het RMG2012 (artikel 5.8 lid 2 onder a). Daarbij wordt rekening gehouden met het aantal rekeneenheden van reizigerstreinen of goederentreinen die gedurende de dag, de avond en de nacht passeren. Rekeneenheden zijn bijvoorbeeld het aantal wagens of het aantal (delen van) een treinstel.

Om de equivalente geluidsbelasting te bepalen wordt gerekend met het aantal rekeneenheden dat jaarlijks per uur, gemiddeld over een etmaalperiode, op een traject passeert (analoog aan Rgm artikel 3 onder a).

Bij de berekeningen wordt rekening gehouden met:

- Het type trein. De verschillende treintypes zijn in 11 categorieën ingedeeld die elk een verschillende geluiduitstraling hebben. De 11 categorieën zijn:
  1. Blokgeremd reizigersmaterieel, waaronder Mat'64
  2. Schijf+blokgeremd reizigersmaterieel, waaronder ICMIII, ICR
  3. Schijf+blokgeremd elektrisch materieel, SGM
  4. Goederenmaterieel met gietijzeren blokremmen
  5. Blokgeremd dieselmaterieel, zoals loc DE-6400
  6. Schijfgeremd dieselmaterieel, zoals DM'90
  7. Schijfgeremd metro- en sneltrammaterieel
  8. Schijfgeremd reizigersmaterieel, waaronder ICMIV, IRM, diverse types lightrail materieel
  9. Schijf+blokgeremd hogesnelheidsmaterieel
  10. Lightrailmaterieel, waaronder A32 en Regio Citadis
  11. Goederenmaterieel met alternatieve blokkenrem
- De representatieve treinsnelheid.
- Het feit of de treinen remmen. Treinen met een blokkenrem op het wiel maken meer geluid als de remmen worden aangezet dan treinen met schijfremmen.
- Het type bovenbouwconstructie. Zo maakt voegenspoor op houten dwarsliggers meer geluid dan doorgelast spoor op betonnen dwarsliggers. Ook het effect van niet voegloze wissels wordt in rekening gebracht, of de aanwezigheid van raildempers.
- De geluiduitstraling van eventuele kunstwerken, zoals bruggen en viaducten. Indien nodig worden metingen uitgevoerd om de geluiduitstraling van met name stalen bruggen in rekening te brengen.
- De overdracht van het geluid van de spoorlijn naar de geluidsgevoelige objecten. Daarbij wordt het effect van de afstand in rekening gebracht, de demping door de lucht, de bodemdemping en eventuele hoogteverschillen.
- De aanwezigheid van afscherming, zoals perrons, geluidschermen of gebouwen.
- Reflecties op andere gebouwen. Er wordt rekening gehouden met 1 reflectie. Geluidschermen worden aan de spoorse zijde absorberend uitgevoerd, zodat er geen reflecties optreden tussen de trein en het geluidscherm.

De equivalente geluidniveaus voor de dag, avond en nacht worden voor een bestaande situatie berekend op basis van de in het geluidregister opgenomen brongegevens (RMG2012 artikel 5.8). Het geluidregister is bij de invoering van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer openbaar gemaakt.

Geluidproductie van de spoorweg

Hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer bevat naast wetgeving over de geluidsbelasting op geluidsgevoelige bestemmingen ook wetgeving over de geluidproductie van de spoorweg. De wetgeving is gericht op het stellen van een plafond aan de geluidproductie in de vorm van geluidproductieplafonds. De geluidproductieplafonds zijn geluidwaarden die gelden op referentiepunten. De ligging van deze punten is zo gekozen dat ze representatief zijn voor de geluidproductie van de spoorweg.

De referentiepunten liggen aan weerszijden van de spoorlijn. In de meeste gevallen liggen de referentiepunten op ongeveer 50 meter van het spoor en op een onderlinge afstand van ongeveer 100 meter. Figuur I-1 laat als voorbeeld de ligging van referentiepunten zien.

In dit rapport wordt kortweg de aanduiding GPP gebruikt. Daarmee wordt bedoeld “de waarde bij volledige benutting van het geldende geluidproductieplafond dan wel de waarde bij volledige benutting van het geluidproductieplafond zoals dat na wijziging zal gelden”.

De kern van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer is dat de GPP’s door de beheerder van de spoorweg, ProRail, moeten worden nageleefd (Wm artikel 11.20). ProRail zal hierover jaarlijks rapporteren (Wm artikel 11.22).

Bij het vaststellen van de GPP’s op 1 juli 2012 zijn deze gebaseerd op het gemiddelde van de geluidproductie in de jaren 2006, 2007 en 2008. Bovenop dit gemiddelde is een ruimte van 1,5 dB gereserveerd. Deze ruimte is nodig om een normale exploitatie van de spoorweg binnen het geluidproductieplafond mogelijk te maken (Wm artikel 11.45 lid 1). Daarbij zijn enkele uitzonderingen gemaakt voor recente projecten (Wm artikel 11.45 lid 2) en voor de zogeheten dunne lijnen (Wm artikel 11.45 lid 3).

Er is een openbaar geluidregister dat deze gegevens bevat en waar iedereen de GPP’s kan inzien (Wm artikel 11.25). Dit is de website http://www.geluidregisterspoor.nl.

Figuur I-1 *van referentiepunten waarop geluidproductieplafonds gelden ten tussen station Zwolle en Herfte*

Project zonder wijziging van de geluidproductieplafonds

Bij de voorbereiding van een project zal de initiatiefnemer nagaan of de situatie na uitvoering van het project binnen de geldende GPP's zal blijven. Als verwacht wordt dat na uitvoering van het project binnen de geldende GPP's gebleven wordt, kan het project zonder verder onderzoek uitgevoerd worden.

Het aanbrengen van extra spoor, het vervangen of verplaatsen van wissels, veranderingen van de treinsnelheid of het aanleggen van een nieuwe halte zal vaak mogelijk zijn binnen het geldende GPP.

Na uitvoering van het project houdt de beheerder van de spoorlijn de verplichting om de GPP's op alle referentiepunten na te leven. Bij deze naleving wordt de feitelijke situatie jaarlijks getoetst. Dit aspect leidt er toe dat bij het voorbereiden van een project het van belang is om de toekomstige groei van het verkeer ook mee te nemen. Anders is de beheerder niet in staat om de plafonds na te leven.

Wijziging van geluidproductieplafonds

Verwachtingen over de toekomstige omvang van het treinverkeer zijn van belang of het gebruik van de spoorweg ook in de toekomst binnen het geldende GPP kan blijven. Bij het uitvoeren van een project wordt daarom niet alleen rekening gehouden met de fysieke wijzigingen, maar ook met het toekomstige verkeer in de vorm van een verkeersprognose.

ProRail is verantwoordelijk voor de keuze van deze verkeersprognose. Een hoge verkeersprognose leidt in het algemeen tot GPP wijzigingen en tot de noodzaak om geluidreducerende maatregelen te treffen. Een lage verkeersprognose vergroot het risico dat, bij groei van verkeer, later alsnog geluidreducerende maatregelen getroffen moeten worden om de GPP's na te leven.

Als de situatie na uitvoering van het project niet binnen de GPP's past is een wijziging van het GPP mogelijk. De minister van Infrastructuur en Milieu kan een GPP namelijk wijzigen als dat nodig blijkt te zijn om het project te kunnen realiseren (Wm artikel 11.28). De GPP's kunnen dan bijvoorbeeld hoger worden. Bij wijziging van een GPP is altijd onderzoek naar de geluidsbelastingen van geluidsgevoelige bestemmingen nodig.

Het besluit van de minister over deze wijziging kan ambtshalve genomen worden, of op verzoek (Wm artikel 11.31). Als onderdeel van een tracébesluit gebeurt de wijziging ambtshalve.

Wijziging van geluidproductieplafonds – akoestische kwaliteit

Bij het vervangen van bestaande spoorweg of een gedeelte daarvan, wordt voldaan aan de eisen van minimale akoestische kwaliteit, tenzij dit om technische redenen niet mogelijk is (Wm artikel 11.3 lid 2). Dit geldt ook bij het aanleggen van een nieuwe spoorweg. De minimale akoestische kwaliteit heeft een geluidproductie die overeen komt met de geluidproductie van voegloos spoor op betonnen dwarsliggers in ballastbed (Bgm artikel 7 lid 2).

Bij verhoging van een GPP op verzoek van de beheerder van de spoorlijn, moet eveneens voldaan worden aan de minimale akoestische kwaliteit (Wm artikel 11.28 lid 2 onder a). Bij een tracébesluit is geen sprake van een verzoek van de beheerder, maar neemt de minister van Infrastructuur en Milieu een besluit.

Bij wijziging geluidproductie wordt de geluidsbelasting beoordeeld

Een GPP mag niet gewijzigd – dus ook niet verlaagd – worden zonder te beoordelen of er een overschrijding van de streefwaarde voor de geluidsbelasting optreedt op de geluidsgevoelige objecten in de buurt van het referentiepunt.

Wat wordt bedoeld met “in de buurt” is gedefinieerd in het RMG2012 artikel 5.10, lid 2. Het akoestisch onderzoek heeft betrekking op alle geluidsgevoelige objecten die liggen binnen een gebied dat wordt begrensd door de as van de spoorlijn en twee lijnen loodrecht op de as van de spoorweg, op de halve afstand tot de naastliggende referentiepunten. Op de plek waar de spoorweg van de beheerder eindigt worden alle geluidsgevoelige objecten meegenomen. Echter volgens RMG2012 artikel 5.10 lid 4, hoeven geluidsgevoelige objecten die een geluidsbelasting lager dan de voorkeurswaarde ondervinden niet te worden meegenomen. Dit begrenst het onderzoeksgebied. Dit is onderstaande figuur aangegeven.

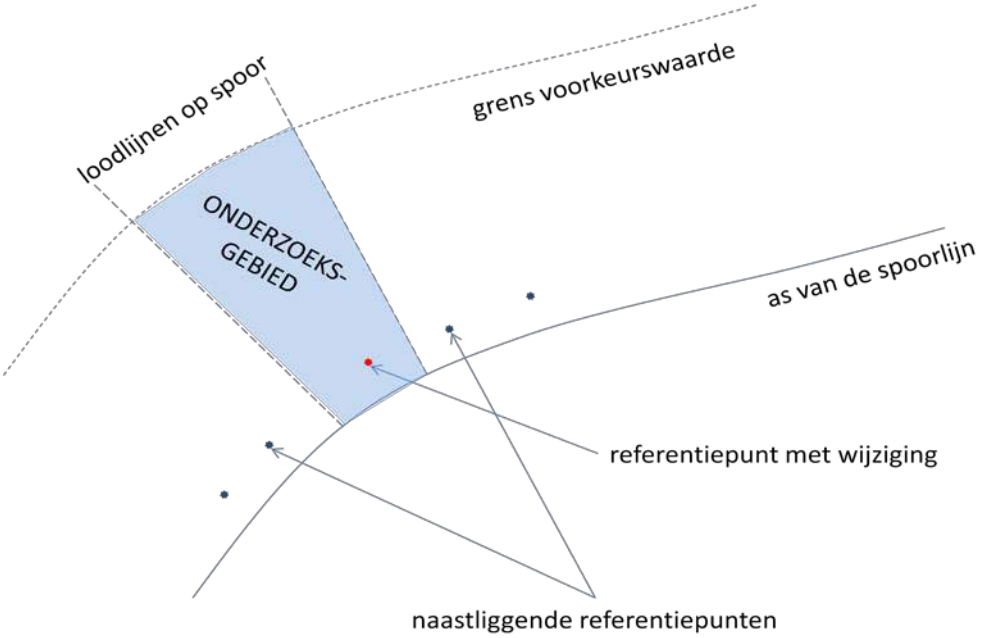

Figuur I-2 *Bepaling van het onderzoeksgebied rond een referentiepunt dat gewijzigd wordt in het TB.*

Elk geluidsgevoelig object heeft een “streefwaarde” voor de geluidsbelasting. Over het algemeen is de streefwaarde gelijk aan de waarde bij het geldende GPP.

Als een wijziging van een GPP ertoe zou leiden dat de geluidsbelasting op een geluidsgevoelig object in de omgeving van het referentiepunt boven de streefwaarde komt, wordt onderzocht of de geluidsbelasting door het nemen van maatregelen kan worden teruggebracht tot minstens deze streefwaarde. Daarbij wordt een afweging gemaakt of de geluidmaatregelen doelmatig zijn.

Bij geluidsgevoelige objecten kan sprake zijn van een “saneringssituatie”. Dit is een historisch gegroeide geluidsituatie die de wetgever niet wenselijk heeft geacht bij de invoering van hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer. Voor deze saneringsobjecten gelden lagere streefwaarden, met als doel de geluidsbelasting te reduceren en de saneringsituatie op te heffen.

Bij de wijziging van een geluidproductieplafond moet volgens de Wm de geluidsanering ook worden aangepakt (Wm artikel 11.42). Dit wordt gekoppelde sanering genoemd.

De maatregelen voor saneringsobjecten worden bij gekoppelde sanering integraal meegenomen bij de afweging van de maatregelen (Memorie van toelichting bij de Invoeringswet geluidproductieplafond, kamerstuk 32625 nr. 3).

De streefwaarden bij wijziging van geluidproductieplafonds

Bij het wijzigen van een GPP gelden verschillende streefwaarden, afhankelijk van het type geluidsgevoelig object. Er wordt onderscheid gemaakt tussen drie situaties:

1. Een geluidsgevoelig object is een saneringsobject.
2. Een geluidsgevoelig object is geen saneringsobject. Binnen vrijwel alle projecten zijn ook dit soort “gewone” objecten aanwezig;
3. Geluidsgevoelige objecten waarvoor een hogere geluidsbelasting is toegestaan dan de wettelijke maximumwaarde ingevolge de Wet geluidhinder op grond van toepassing van de Interimwet stad-en-milieubenadering. Voor deze objecten gelden geen streefwaarden (Wm artikel 11.40).

Eerst wordt ingegaan op de saneringsobjecten. Aan het eind van deze paragraaf wordt ingegaan op de niet-saneringsobjecten.

Saneringsobjecten vallen in een van onderstaande categorieën a, b of c:

a. Woningen en andere geluidsgevoelige objecten die in het verleden door de gemeente zijn gemeld aan het toenmalige ministerie van VROM. Deze objecten zijn opgenomen op een lijst, de zogeheten eindmelding. Deze objecten zijn saneringsobjecten als ze nog niet eerder zijn gesaneerd en als ze bij het huidige GPP een geluidsbelasting hebben die hoger is dan 65 dB (Wm artikel 11.57 lid 1 onder a). Voor deze objecten geldt een streefwaarde van 65 dB (Wm artikel 11.59 lid 1).
b. Woningen, ligplaatsen voor woonschepen en standplaatsen voor woonwagens die bij het huidige GPP een geluidsbelasting hebben die hoger is dan 70 dB (Wm artikel 11.57 lid 1 onder b). Voor deze objecten geldt ook een streefwaarde van 65 dB (Wm artikel 11.59 lid 1).
c. Woningen, ligplaatsen voor woonschepen en standplaatsen voor woonwagens die liggen langs bepaalde spoortrajecten opgenomen in Bijlage 4 van het Besluit geluid milieubeheer (Wm artikel 11.57 lid 1 onder c) en die tevens bij het huidige GPP een geluidsbelasting hebben die hoger is dan 60 dB. Voor deze objecten geldt als streefwaarde de geluidsbelasting bij het huidige GPP minus 5 dB (Wm artikel 11.59 lid 2). Als deze waarde hoger is dan 65 dB, geldt 65 dB als streefwaarde.

Voor saneringsobjecten moet op termijn, uiterlijk 31 december 2020, een saneringsplan worden opgesteld (Wm artikel 11.56 lid 1).

Als er eerder een saneringsplan is vastgesteld, geldt voor de geluidsgevoelige objecten in bovenstaande categorieën dezelfde streefwaarde als voor niet-saneringsobjecten.

Voor de niet-saneringsobjecten en voor de reeds gesaneerde saneringsobjecten geldt bij wijziging van een GPP een streefwaarde die gelijk is aan de geluidsbelasting bij het huidige GPP (Wm artikel 11.30 lid 2). Daarbij geldt echter ook dat een waarde van 55 dB, de voorkeurswaarde, altijd is toegestaan (Wm artikel 11.30 lid 3). De streefwaarde

voor geluidsgevoelige objecten die bij het huidige GPP een geluidsbelasting hebben van 55 dB of lager bedraagt dus 55 dB.

Afwijken van de streefwaarden

Bij het uitvoeren van een project kan het nodig zijn dat GPP's gewijzigd moeten worden. In dat geval dient ernaar te worden gestreefd om de streefwaarden op alle geluidsgevoelige objecten niet te overschrijden. Met andere woorden, de geluidsbelasting bij het gewijzigde GPP dient niet hoger te zijn dan de geldende streefwaarden.

De minister mag afwijken van deze doelstelling (Wm artikel 11.30, lid 4). Dat kan de minister doen als geluidmaatregelen financieel niet doelmatig zijn (Wm artikel 11.29, lid 1 onder a) of als deze stuiten op overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of technische aard (Wm artikel 11.29, lid 1 onder b).

Daarbij bestaat er wel een harde grens: Indien de streefwaarde wordt overschreden mag voor de niet-saneringsobjecten de geluidsbelasting niet hoger zijn dan de maximale waarde van 70 dB (Wm artikel 11.30, lid 5), tenzij er een overschrijdingsbesluit wordt genomen (Wm artikel 11.30, lid 7). Een overschrijdingsbesluit kan alleen onder strikte voorwaarden genomen worden (Wm artikel 11.49 e.v.).

Voor saneringsobjecten mag de maximale waarde van 70 dB wel worden overschreden. Dat is alleen toegestaan als de geluidsbelasting bij het gewijzigde GPP niet hoger is dan de geluidsbelasting bij het oorspronkelijke GPP (Wm artikel 11.42 lid 3 onder b).

Overschrijdingen van de maximale waarde moeten worden gemeld aan de Dienst voor het kadaster, zodat het besluit daarover in de openbare registers kan worden ingeschreven. (Voor niet-saneringsobjecten conform Wm artikel 11.53; voor saneringsobjecten conform Wm artikel 11.42 lid 4 en Wm artikel 11.65 lid 2).

Cumulatie met andere geluidbronnen

Bij het uitvoeren van akoestisch onderzoek moeten tevens de effecten van de cumulatie van geluid onderzocht worden (in de Wm “samenloop” genoemd, Wm artikel 11.33 lid 6). Op basis van de resultaten van het onderzoek naar cumulatie kan de minister eventueel andere streefwaarden kiezen voor een geluidsgevoelig object (Wm artikel 11.30 lid 5).

Voor de saneringsobjecten wordt geen cumulatieberekening uitgevoerd (Memorie van toelichting bij de invoeringswet geluidproductieplafonds) indien “autonoom”, buiten een project als het onderhavige wordt gesaneerd volgens Wm afdeling 11.3.6 en als er een saneringsplan wordt opgesteld (Wm artikel 11.56). Bij gekoppelde sanering kan het wel vereist zijn om cumulatie van geluid te onderzoeken (Wm artikel 11.42 lid 3 stelt dat artikel 11.30 lid 5 over cumulatie van toepassing is).

Cumulatieberekeningen hebben alleen betrekking op geluid van wegen, andere spoorwegen, industrieterreinen en luchthavens (artikel 15 Rgm). Cumulatieberekeningen worden uitgevoerd volgens hoofdstuk 2 van Bijlage 1 bij het RMG2012.

Cumulatieberekeningen kunnen in bepaalde gevallen achterwege blijven (Wm artikel 11.33 lid 7 onder c). Dit is het geval als de geluidsbelasting onder de voorkeurswaarde

blijft (Rgm artikel 16 onder a) of als wordt voldaan aan de streefwaarde (het geluidniveau bij het geldende GPP; Rgm artikel 16 onder b). Tenslotte kan onderzoek naar de cumulatie achterwege blijven als de geluidsbelasting vanwege de andere geluidbronnen de voorkeurswaarde van die andere bronnen niet overschrijdt (Rgm artikel 16 onder c).

Doelmatigheidsafweging - te overwegen maatregelen

Bij de doelmatigheidsafweging worden alleen maatregelen overwogen, die zijn toegestaan voor gebruik bij het spoor. Deze maatregelen zijn (Rgm artikel 10 lid 1):

- Bronmaatregelen: raildempers
- Overdrachtsmaatregelen: geluidschermen, geluidwallen en geluidschermen tussen de sporen

Bij het wijzigen van een GPP worden in elk geval bronmaatregelen in overweging genomen. In de tweede plaats worden andere geluidbeperkende maatregelen in overweging genomen, al dan niet in combinatie met bronmaatregelen (Bgm artikel 33 lid 1).

Figuur I-3 *Een voorbeeld van de bronmaatregel raildempers. Dit zijn de zwarte rubberen blokken die in dit geval tegen de rails worden geklemd.*

Er bestaan randvoorwaarden voor het toepassen van maatregelen. Zo worden raildempers alleen toegepast op betonnen dwarsliggers en niet tegen wissels of voegen. Bovendien worden raildempers over een minimale afstand aangebracht die gelijk is aan tweemaal de afstand tussen de buitenste spoorstaaf en het dichtstbijzijnde geluidsgevoelige object (Rgm Bijlage 3 tabel 1). Bij geluidwallen kan het ruimtebeslag en de grondgesteldheid een rol spelen (Rgm Bijlage 3 tabel 2). Schermen tussen de sporen kunnen uiteraard niet bij wissels worden toegepast (Rgm Bijlage 3 tabel 2).

Tenslotte wordt afgewogen of het aanpassen en vervangen van een spoorbrug doelmatig is op basis van de werkelijke kosten (Bgm artikel 31 lid 5 en Rgm artikel 10 lid 2).

Doelmatigheidsafweging - clusters objecten

De doelmatigheidsafweging wordt toegepast op clusters van geluidsgevoelige objecten (Bgm artikel 31 lid 1). Een cluster wordt samengesteld uit objecten die zo dicht bij elkaar in de buurt liggen, dat ze kunnen profiteren van een aaneengesloten

geluidmaatregel (Bgm artikel 1). In de toelichting bij het Bgm (Staatsblad 2012 163) is toegelicht hoe clusters in de praktijk worden gekozen. Daarbij spelen twee overwegingen een rol.

In de eerste plaats is kenmerkend voor een cluster dat alle geluidsgevoelige objecten daarbinnen voordeel hebben bij dezelfde geluidbeperkende maatregel en dat maatregelen getroffen worden waar ze werkelijk nodig zijn. Voorkomen wordt dat bij de beoordeling van de doelmatigheid van de geluidbeperkende maatregelen geluidsgevoelige objecten worden meegenomen die geen of slechts een verwaarloosbaar effect van de beoogde maatregelen ondervinden. Om clusters samen te stellen wordt daarom gebruik gemaakt van de zichthoeken waaronder de geluidsgevoelige objecten de infrastructuur en de geluidmaatregelen als het ware “zien”.

In de tweede plaats worden de clusters zodanig gekozen dat de woningdichtheid binnen een cluster overal ongeveer gelijk is. Deze methodiek wordt vooral toegepast op locaties waar geluidsgevoelige objecten met een relatief hoge dichtheid direct grenzen aan een gebied met meer verspreid liggende woningen. In dat geval worden eerst voor de clusters met de hoogste dichtheden van geluidsgevoelige objecten de doelmatige geluidbeperkende maatregelen bepaald. Met deze maatregelen als uitgangspunt kan vervolgens voor de clusters met lagere dichtheden bekeken worden welke geluidbeperkende maatregelen aanvullend doelmatig zijn.

Een cluster kan ook bestaan uit één geluidsgevoelig object. Dat kan voorkomen in het buitengebied.

Doelmatigheidsafweging - maatregelafweging

Overschrijding van de streefwaarde bij wijziging van een GPP is toegestaan als geluidbeperkende maatregelen financieel niet doelmatig zijn. De manier waarop deze doelmatigheidsafweging moet worden uitgevoerd is wettelijk vastgelegd (Wm artikel 11.29 lid 4). De uitwerking van het doelmatigheidscriterium is opgenomen in het Bgm en de Rgm.

Bij het maken van een doelmatigheidsafweging wordt altijd uitgegaan van de minimale akoestische kwaliteit (Bgm artikel 7 lid 2), ook al is het binnen het project niet nodig de spoorconstructie te vervangen. Dit kan een afzonderlijke berekening vergen.

De doelmatigheidsafweging gebeurt op grond van de volgende zes regels:

regel 1. Er hoeven nooit meer maatregelen getroffen te worden dan nodig om de geluidsbelasting op een geluidsgevoelig object terug te brengen tot de streefwaarde (Wm artikel 11.30 lid 2).

regel 2. Er hoeven nooit meer maatregelen getroffen te worden dan mogelijk is op basis van het beschikbare budget (Bgm artikel 31 lid 1).

regel 3. Als een uitbreiding van een maatregel niet veel extra geluidreductie oplevert, hoeft deze uitbreiding niet gerealiseerd te worden, ook al wordt met de uitbreiding voldaan aan regel 1 en 2 (Bgm artikel 31 lid 2 onder c).

regel 4. Een bestaand scherm hoeft onder bepaalde voorwaarden niet afgebroken te worden om plaats te maken voor een ander scherm (Bgm artikel 31 lid 3).

regel 5. Afscherming wordt alleen toegepast als deze, al dan niet in combinatie met een bronmaatregel, een afname van de geluidsbelasting oplevert van ten minste 5 dB op ten minste één geluidsgevoelig object oplevert (Bgm artikel 33 lid 2)[14].

regel 6. Daarnaast geldt als algemeen uitgangspunt dat als meerdere maatregelen mogelijk zijn op grond van regel 1, 2, 4 of 5, een maatregel niet doelmatig is als deze een kleinere geluidreductie oplevert dan een andere maatregel. Met andere woorden, de maatregel met de hoogste geluidreductie verdient de voorkeur (Bgm artikel 31 lid 2 onder a en b; Bgm artikel 33 lid 1). Als geluidreductie telt alleen de reductie boven de streefwaarde mee (Bgm artikel 34).

Toelichting op regel 2 - algemeen
Bij de toepassing van het doelmatigheidscriterium wordt gewerkt met maatregelpunten - die kunnen worden gezien als een maat voor de kosten van maatregelen - en reductiepunten - die kunnen worden gezien als een budget voor maatregelen.

Een maatregel of combinatie van maatregelen is volgens regel 2 doelmatig indien het aantal maatregelpunten van de maatregel niet hoger is dan het beschikbare aantal reductiepunten van het cluster. Als binnen het budget aan reductiepunten verschillende maatregelen mogelijk zijn, is de maatregel die de grootste totale geluidreductie tot gevolg heeft de maatregel die in beginsel wordt geadviseerd.

De geluidreductie van een maatregel is het verschil tussen de toekomstige geluidsbelasting zonder maatregelen en de toekomstige geluidsbelasting met maatregelen.

Bij het afwegen van maatregelen wordt altijd de mogelijkheid van een bronmaatregel onderzocht (raildempers), tenzij dat om technische redenen niet aangebracht kan worden. Dat is in overeenstemming met het algemene principe van het milieubeleid dat bronmaatregelen de voorkeur hebben boven maatregelen die de overdracht beperken of maatregelen bij de ontvanger. Een bronmaatregel heeft naar twee zijden van het spoor effect en veroorzaakt geen visuele hinder, zoals bij een geluidscherm wel kan voorkomen.

Toelichting op regel 2 - reductiepunten

Het aantal reductiepunten op een geluidsgevoelig object is afhankelijk van de toekomstige geluidsbelasting in de situatie zonder maatregelen op het geluidsgevoelige object (Bgm artikel 32, lid 2), maar met toepassing van de minimale akoestische kwaliteit.

De reductiepunten voor een woning zijn opgenomen in het Bgm tabel 1 van bijlage 1. Voor andere geluidsgevoelige objecten wordt een omrekening naar woningen gemaakt (Bgm artikel 32 lid 3); voor grote geluidsgevoelig gebouwen zoals ziekenhuizen of scholen telt elke 15 strekkende meter geluidbelaste gevel per bouwlaag voor één woning. Een woonwagenstandplaats en een ligplaats voor een woonschip telt voor één woning.

[14] Naar analogie van de doelmatigheidsregeling in het kader van de Wet geluidhinder wordt ook aan regel 5 voldaan als het effect van 5 dB op een lagere gelegen bouwlaag wordt gevonden.

Het aantal reductiepunten voor een cluster wordt bepaald door het aantal geluidsgevoelige objecten in het cluster, en door de hoogte van de geluidsbelasting in de (soms denkbeeldige) situatie waarin in het geheel geen geluidmaatregelen aanwezig zijn. Daarbij worden alle reductiepunten van de objecten binnen een cluster bij elkaar opgeteld (Bgm artikel 32 lid 1)

Voorbeelden:
- Een woning met een geluidsbelasting van 65 dB krijgt 3.600 reductiepunten.
- Een groep van 10 woningen met een geluidsbelasting van 65 dB krijgt 10x3.600 reductiepunten, dus in totaal 36.000 reductiepunten.

Toelichting op regel 2 - maatregelpunten

De kosten van maatregelen worden uitgedrukt in “maatregelpunten” (Bgm artikel 31 lid 4 en lid 5; Rgm artikel 11 lid 1). Ook de maatregelpunten worden bepaald ten opzichte van de situatie zonder maatregelen (Rgm artikel 11 lid 2) en zijn dus inclusief de maatregelpunten van bestaande maatregelen. De maatregelpunten zijn voor een raildemper opgenomen per strekkende meter enkel spoor. De maatregelpunten van geluidschermen en -wallen zijn afhankelijk van de hoogte ervan ten opzichte van de bovenkant van de spoorstaaf (Rgm artikel 11 lid 3)

Het aantal maatregelpunten van een maatregel is afhankelijk van de soort maatregel en de afmetingen. De maatregelpunten zijn opgenomen in tabel 1 en tabel 2 van bijlage 3 van de Rgm.

Voorbeelden:
- Een raildemper heeft 29 maatregelenpunten per meter enkel spoor
- Een geluidscherm van 2 meter hoog heeft 92 maatregelenpunten per strekkende meter.

Toelichting op regel 3
Het budget aan reductiepunten wordt niet per definitie helemaal besteed. Er kan met een goedkopere maatregel worden volstaan als een uitgebreidere maatregel niet veel extra geluidreductie oplevert.

De geluidreductie van een maatregel is het verschil tussen de situatie zonder maatregelen en met maatregelen (Bgm artikel 34 lid 1). De geluidreductie wordt berekend tot aan de geldende streefwaarde (Bgm artikel 34 lid 2).

In de toelichting bij artikel 31 van het Bgm staat dat dit artikel gericht is op een situatie dat met het aantal beschikbare reductiepunten bijna iedere denkbare maatregel gerealiseerd kan worden. Dat kan optreden in stedelijk gebied met dichte bebouwing, of bij een groot flatgebouw. In dat geval wordt per situatie beoordeeld wat ‘niet veel extra’ geluidreductie is. Het dient daarbij doorgaans te gaan om een alternatieve maatregel die een geluidreductie moet realiseren van ten minste 95 % van de geluidreductie van de maximale maatregel.

Toelichting op regel 4
Een bestaand scherm hoeft onder bepaalde voorwaarden niet te worden afgebroken. De voorwaarden hierbij zijn dat het bestaande scherm niet ouder is dan 10 jaar, niet

ophoogbaar is en als het een geluidreductie realiseert die vrijwel gelijk is aan de nieuw te treffen maatregel.

Toelichting op regel 5
Geluidschermen en –wallen hebben ook nadelen voor de bewoners, omdat zij het uitzicht kunnen belemmeren. Daarom wordt afscherming alleen toegepast als die, al dan niet in combinatie met raildempers, een afname van de geluidsbelasting[15] oplevert van ten minste 5 dB op tenminste één geluidsgevoelig object in een cluster. Een geluidreductie van 5 dB is goed hoorbaar, waarmee het visuele nadeel van afscherming wordt gecompenseerd.

Doelmatigheidsafweging - berekeningsresultaten

Zoals blijkt uit de vorige paragraaf is voor het bepalen van de doelmatige maatregelen veel rekenwerk nodig. Dit is vooral het geval als er veel woningen betrokken zijn bij de doelmatigheidsafweging en als veel maatregelvarianten zijn bekeken. Bovendien kan een extra berekening nodig zijn met de minimale akoestische kwaliteit. Hieruit volgen omvangrijke tabellen met resultaten uit de berekeningen. De tussenresultaten van het rekenwerk zijn daarom niet opgenomen in dit rapport. De resultaten zijn op verzoek bij ProRail te verkrijgen. De eindresultaten zijn wel opgenomen en samengevat bij de afweging per cluster.

Berekening van de geluidproductie op de referentiepunten

Het voorliggend akoestisch onderzoek is gericht op de geluidsbelasting op geluidsgevoelige objecten. Het onderzoek voor een wijziging van een GPP moet ook een berekening bevatten van de geluidproductie op elk betrokken referentiepunt (Wm artikel 11.33 lid 2).
De berekeningen van de geluidproductie op de referentiepunten worden uitgevoerd door ProRail, als beheerder van de spoorlijn (Wm artikel 11.33 lid 5).

Bij een spoorproject is het daarom van belang om te beoordelen of het project uitstralingseffecten heeft naar plafondpunten die niet direct langs het traject liggen waar de infrastructuur gewijzigd wordt of waar een groei van het verkeer optreedt.

Binnenwaarde

Na het onherroepelijk worden van het besluit over wijziging van een of meerdere GPP's wordt onderzocht of er geluidwerende maatregelen aan de gevel van de geluidsgevoelige objecten getroffen moeten worden om te voldoen aan de binnenwaarde. Dit onderzoek vindt alleen plaats bij objecten waar na uitvoering van het project niet aan de streefwaarden wordt voldaan.

Deze geluidwerende maatregelen worden getroffen ten behoeve van de geluidsgevoelige ruimten in het object. Geluidsgevoelige ruimten binnen woningen zijn ruimten die gebruikt worden als slaapkamer, woonkamer, eetkamer of keuken met een oppervlak van tenminste 11 m^2 (Bgm artikel 3 onder a). Ook voor andere geluidsgevoelige objecten zijn de geluidsgevoelige ruimten omschreven (Bgm artikel 3 onder b, c en d). Dat zijn onder andere leslokalen in onderwijsgebouwen, behandelingsruimten in ziekenhuizen en conversatieruimten in verzorgingstehuizen.

Voor de geldende binnenwaarde wordt onderscheid gemaakt tussen niet-saneringsobjecten, saneringsobjecten en objecten onder de stad-en-milieubenadering.

[15] Gezien de voorgeschiedenis van de doelmatigheidsafweging interpreteren wij de term "afname van de geluidsbelasting" als "geluidsreductie op een plaats op de gevel van één woning binnen een cluster". In de "Regeling doelmatigheid geluidmaatregelen" – die sinds 2009 geldt en die nog steeds toepasselijk is voor spoorprojecten buiten de Wet milieubeheer – wordt immers gesproken over "geluidsreductie" in plaats van over "afname van de geluidsbelasting".

Als de streefwaarde voor een niet-saneringsobject niet wordt overschreden, bijvoorbeeld doordat maatregelen zijn getroffen, worden geen geluidwerende maatregelen aan de gevel getroffen (Wm artikel 11.38 lid 1). Als dat wel het geval is, en de binnenwaarde wordt overschreden, dienen de geluidwerende maatregelen binnen twee jaar nadat het besluit onherroepelijk is geworden getroffen te worden. Daarbij dient de binnenwaarde binnen de geluidsgevoelige ruimten minstens 3 dB lager te zijn dan de wettelijke binnenwaarde (Wm artikel 11.38 lid 2).

De wettelijke binnenwaarde is afhankelijk van de ouderdom van het object. Daarbij geldt het jaar waarin een bouwvergunning is afgegeven als toetsmoment. Als de bouwvergunning voor 1982 is afgegeven, bedraagt de wettelijke binnenwaarde 41 dB. Als de bouwvergunning in 1982 of daarna is afgegeven, is de wettelijke binnenwaarde 36 dB. Een uitzondering is de situatie waarin de spoorlijn in gebruik is genomen na 1 juli 1987. Dan geldt voor alle objecten een wettelijke binnenwaarde van 36 dB (Wm artikel 11.2).

Voor de saneringobjecten geldt dat gevelwerende maatregelen worden getroffen als de streefwaarde voor saneringsobjecten van 65 dB wordt overschreden en bovendien de binnenwaarde wordt overschreden (Wm artikel 11.42 lid 4 en artikel 11.64 lid 1). Ook voor deze objecten moeten de maatregelen binnen twee jaar na het onherroepelijk worden van het besluit getroffen zijn (Wm artikel 11.42 lid 5). Daarbij dient de binnenwaarde binnen de geluidsgevoelige ruimten minstens 3 dB lager te zijn dan de wettelijke binnenwaarde. Die wettelijke binnenwaarde is hetzelfde als voor niet-saneringsobjecten (zie vorige alinea).

Voor de objecten die vallen onder de stad-en-milieubenadering gelden geen normen voor de binnenwaarden. Voor deze woningen hoeven geen gevelwerende maatregelen getroffen te worden (Wm artikel 11.40).

Eerdere besluiten

Bij het vaststellen van het geluidregister is geen rekening gehouden met tracébesluiten die nog niet onherroepelijk waren op 1 juli 2012. Pas na het onherroepelijk worden van zo een TB worden de geluidproductieplafonds van deze spoortrajecten vervangen door geluidproductieplafonds berekend op basis van het bedoelde besluit. Dit is opgenomen in de Invoeringswet geluidproductieplafonds artikel XI, lid 3. Soortgelijke bepalingen gelden voor nieuwe spoorlijnen (artikel XI, lid 4), of maatregelbesluiten die nog niet onherroepelijk waren op 1 juli 2012 (artikel XI, lid 5).

Overigens hebben andere eerdere besluiten, zoals hogere waarde besluiten op grond van de Wet geluidhinder, geen rechtskracht meer onder de Wet milieubeheer.

Bijlage II – Bovenbouw geluidregister en toekomst

Toelichting op de inhoud van deze bijlage.

Deze bijlage bevat de figuren met de bovenbouw zoals aanwezig in het geluidregister en zoals deze na uitvoering van het project aanwezig zal zijn. De eerste figuur betreft een overzichtskaart. Daarna wordt er ingezoomd op 4 deelgebieden. De eerste 5 figuren betreffen de bovenbouw uit het register. Daarna wordt de toekomstige bovenbouw getoond in 5 figuren.

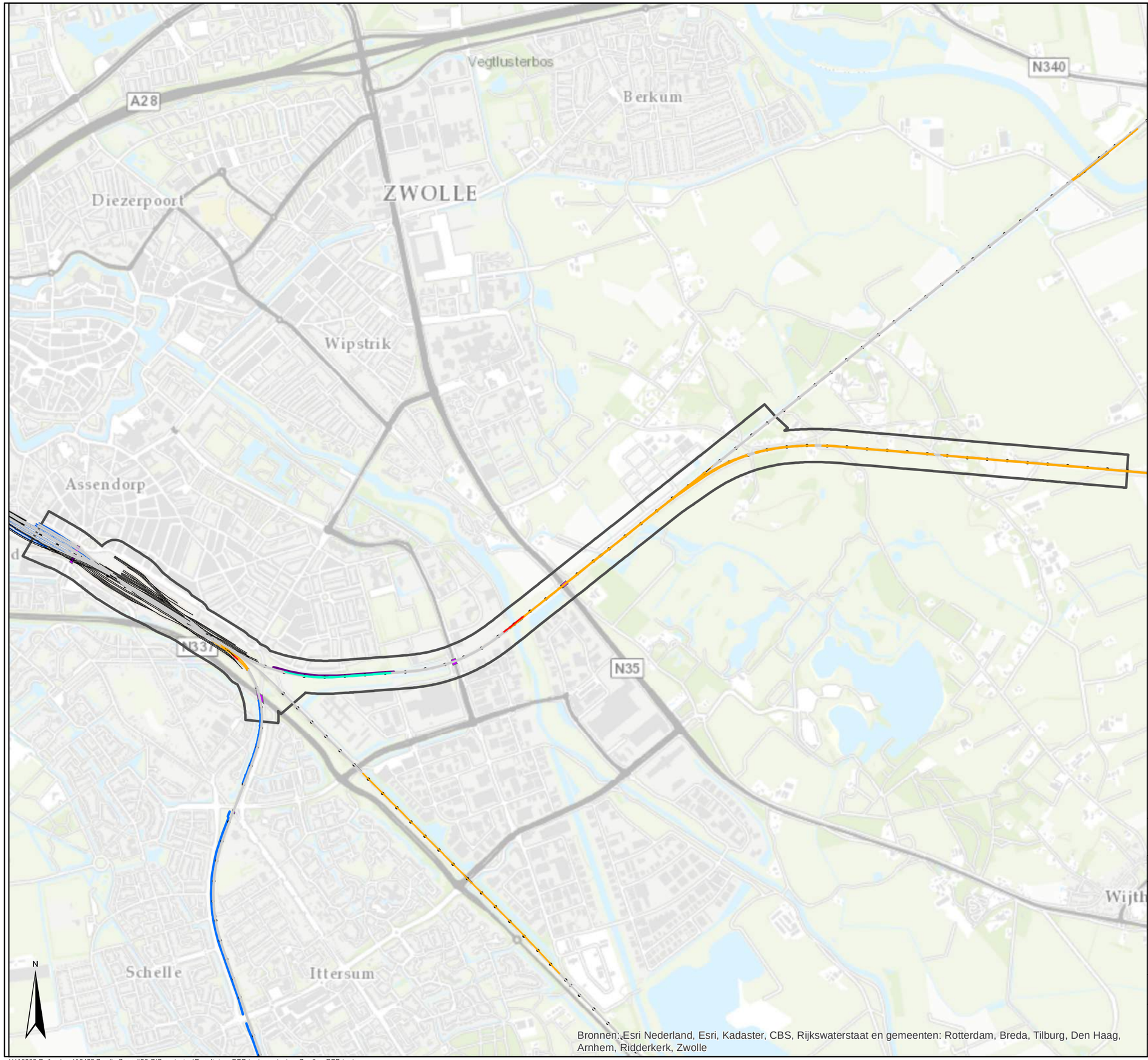

Legenda

Bovenbouw geluidregister

- 0 geen int
- 1 beton
- 2 hout
- 3 wissel
- 10 raildemper

Bestaande geluidschermen

- Bestaande geluidschermen

Saneringsscherm register

- Saneringsscherm register

Perrons

- Perrons

Overkapping

- Overkapping

Bruggen register

- Bruggen register

Akoestische projectgrenzen

- Akoestische projectgrenzen

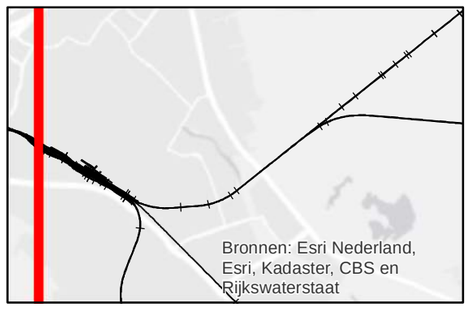

Movares
Postbus 2855
3500 GW Utrecht

Zwolle-Herfte

Bovenbouw geluidregister

Overzicht

Auteur	T. Meeuws	Datum	20-11-2015
Bedrijfsonderdeel		Formaat	A3 liggend
Geografische Informatie Systemen		Schaal	1 : 18500

0 460 920 m

Status	Vrijgave
Doc.nr.	

H:\10000 Railverkeer\10423 Zwolle Spoort\30 GIS-projecten\Resultaten_GPP-toets_varianten_Zwolle - GPP-toets

Copyright Movares B.V.

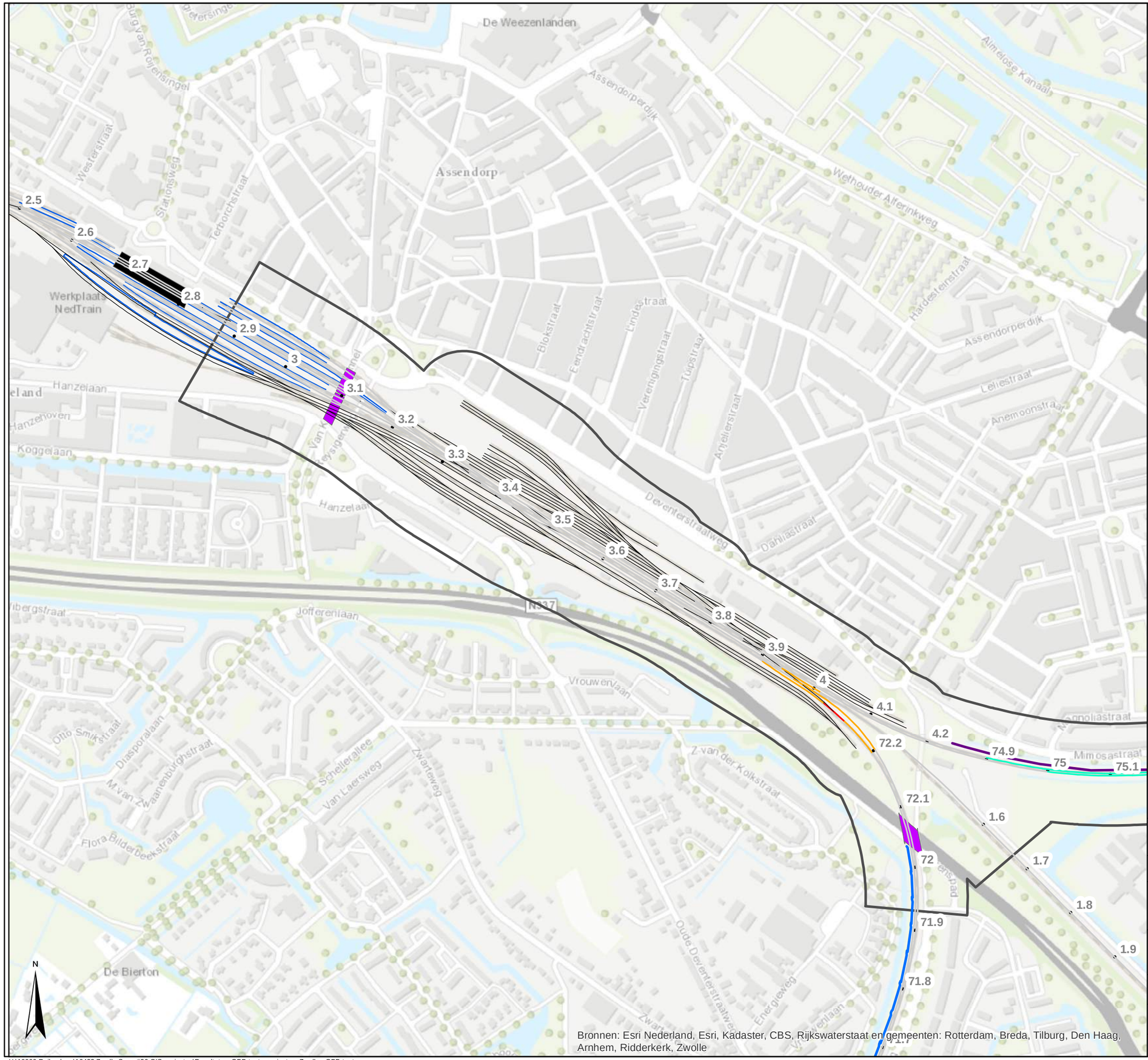

Bronnen: Esri Nederland, Esri, Kadaster, CBS, Rijkswaterstaat en gemeenten: Rotterdam, Breda, Tilburg, Den Haag, Arnhem, Ridderkerk, Zwolle

Legenda

Bovenbouw geluidregister

- 0 geen int
- 1 beton
- 2 hout
- 3 wissel
- 10 raildemper

Bestaande geluidschermen

- Bestaande geluidschermen

Saneringsscherm register

- Saneringsscherm register

Perrons

- Perrons

Overkapping

- Overkapping

Bruggen register

- Bruggen register

Akoestische projectgrenzen

- Akoestische projectgrenzen

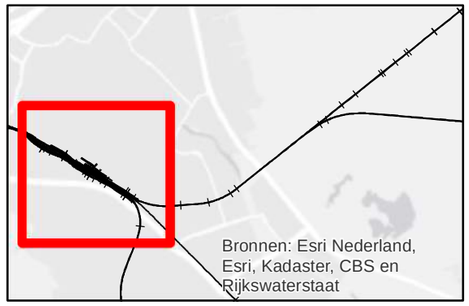

Movares
Postbus 2855
3500 GW Utrecht

Zwolle-Herfte

Bovenbouw geluidregister

Zwolle Station - Zwolle Goederen aansluiting

Auteur	T. Meeuws	Datum	20-11-2015
Bedrijfsonderdeel		Formaat	A3 liggend
Geografische Informatie Systemen		Schaal	1 : 6000

0 150 300 m

Status	Vrijgave
Doc.nr.	

Copyright Movares B.V.

H:\10000 Railverkeer\10423 Zwolle Spoort\30 GIS-projecten\Resultaten_GPP-toets_varianten_Zwolle - GPP-toets

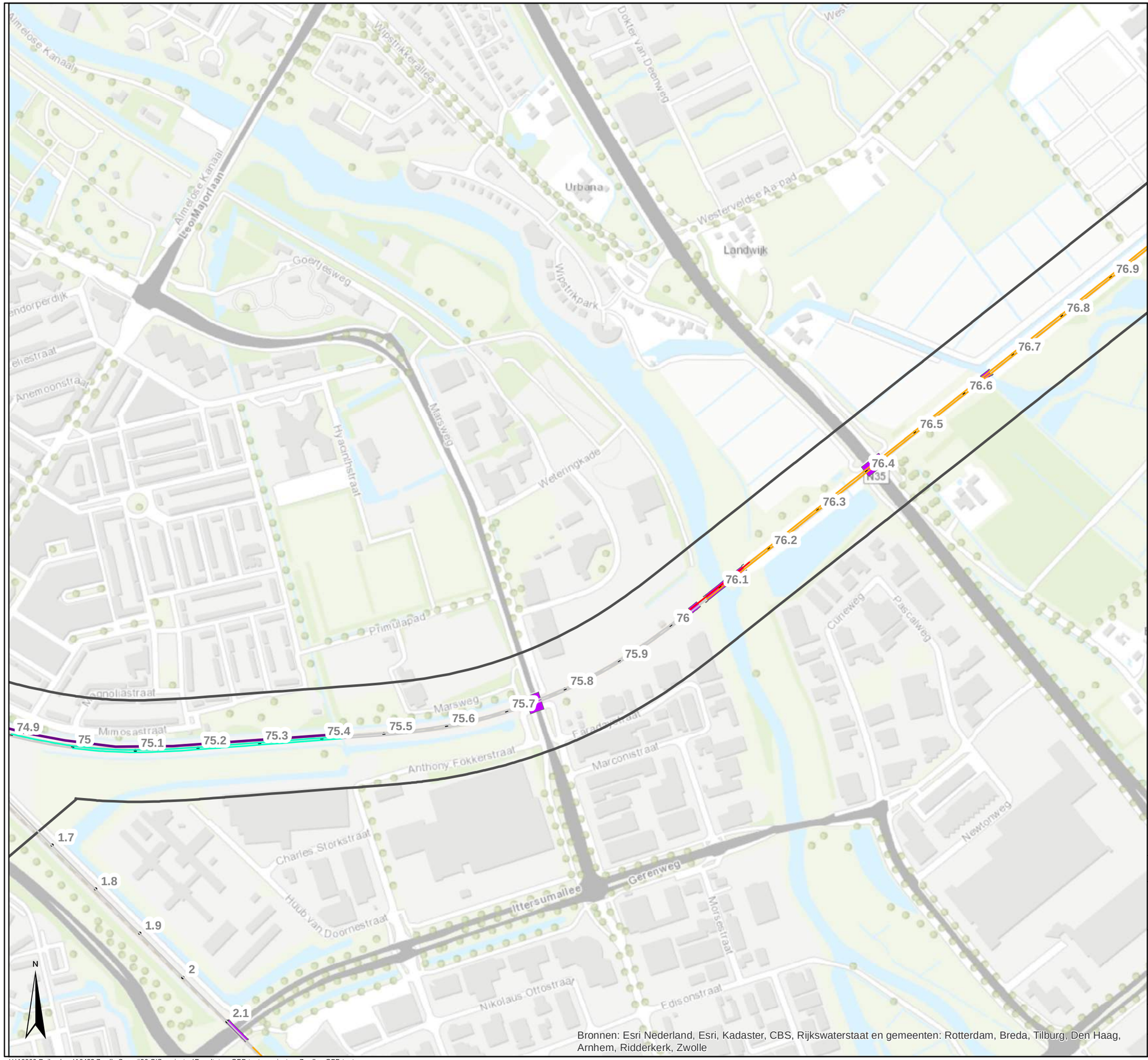

Bronnen: Esri Nederland, Esri, Kadaster, CBS, Rijkswaterstaat en gemeenten: Rotterdam, Breda, Tilburg, Den Haag, Arnhem, Ridderkerk, Zwolle

Legenda

Bovenbouw geluidregister

- 0 geen int
- 1 beton
- 2 hout
- 3 wissel
- 10 raildemper

Bestaande geluidschermen

- Bestaande geluidschermen

Saneringsscherm register

- Saneringsscherm register

Perrons

- Perrons

Overkapping

- Overkapping

Bruggen register

- Bruggen register

Akoestische projectgrenzen

- Akoestische projectgrenzen

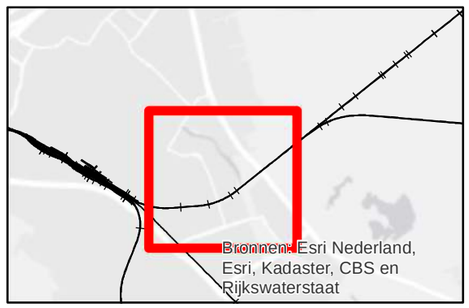

Movares
Postbus 2855
3500 GW Utrecht

Zwolle-Herfte

Bovenbouw geluidregister

Zwolle Goederen aansluiting - Herfte aansluiting

Auteur	T. Meeuws	Datum	20-11-2015
Bedrijfsonderdeel		Formaat	A3 liggend
Geografische Informatie Systemen		Schaal	1 : 6000

0 150 300 m

Status	Vrijgave
Doc.nr.	

H:\10000 Railverkeer\10423 Zwolle Spoort\30 GIS-projecten\Resultaten_GPP-toets_varianten_Zwolle - GPP-toets

Copyright Movares B.V.

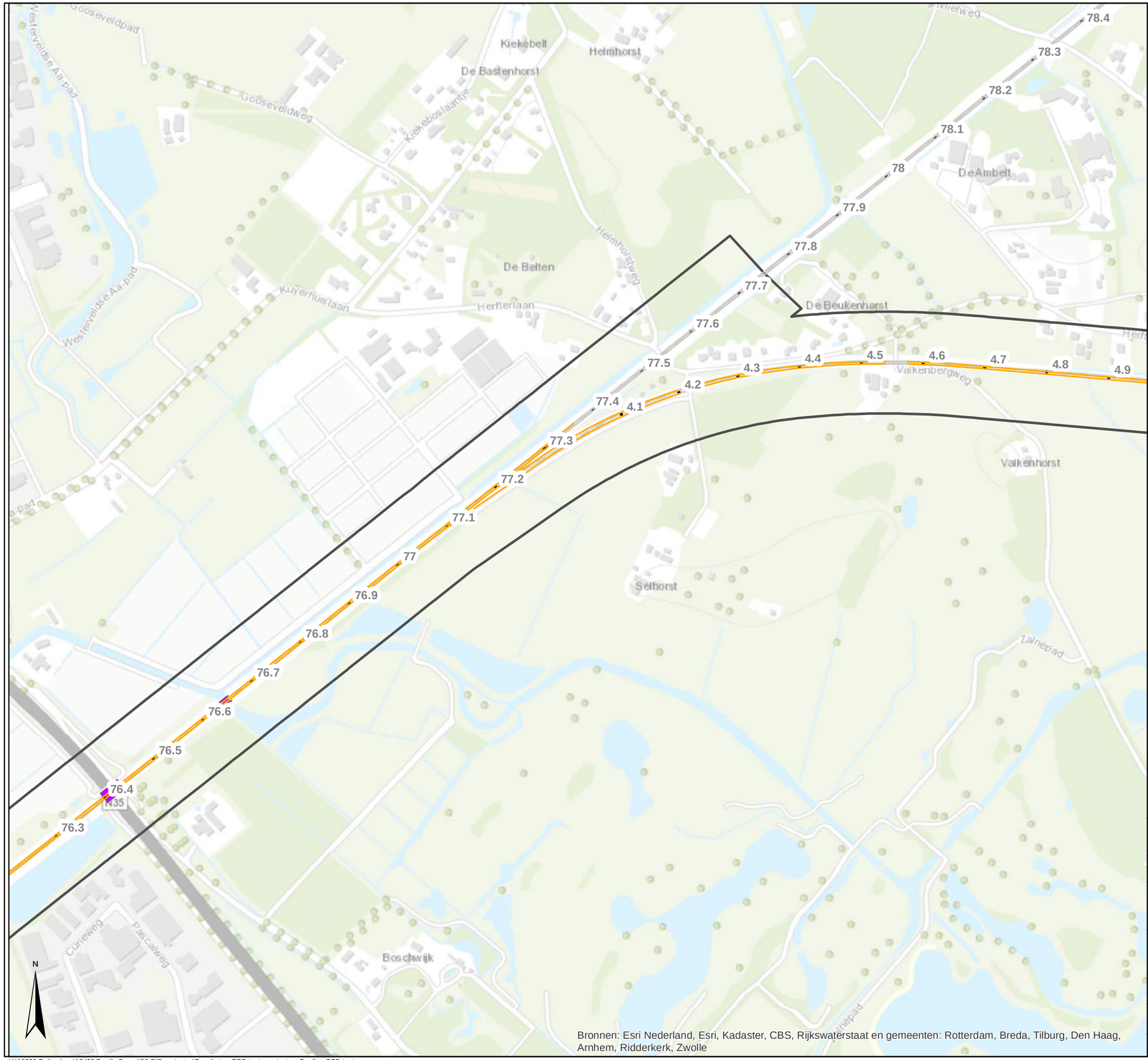

Bronnen: Esri Nederland, Esri, Kadaster, CBS, Rijkswaterstaat en gemeenten: Rotterdam, Breda, Tilburg, Den Haag, Arnhem, Ridderkerk, Zwolle

Legenda

Bovenbouw geluidregister

- 0 geen int
- 1 beton
- 2 hout
- 3 wissel
- 10 raildemper

Bestaande geluidschermen

- Bestaande geluidschermen

Saneringsscherm register

- Saneringsscherm register

Perrons

- Perrons

Overkapping

- Overkapping

Bruggen register

- Bruggen register

Akoestische projectgrenzen

- Akoestische projectgrenzen

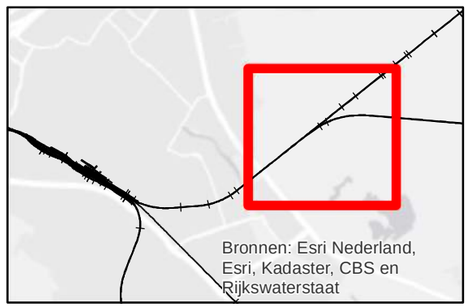

Movares
Postbus 2855
3500 GW Utrecht

Zwolle-Herfte

Bovenbouw geluidregister

Herfte aansluiting

Auteur	T. Meeuws	Datum	20-11-2015
Bedrijfsonderdeel		Formaat	A3 liggend
Geografische Informatie Systemen		Schaal	1 : 6000

0 150 300 m

Status	Vrijgave

Doc.nr.

H:\10000 Railverkeer\10423 Zwolle Spoort\30 GIS-projecten\Resultaten_GPP-toets_varianten_Zwolle - GPP-toets

Copyright Movares B.V.

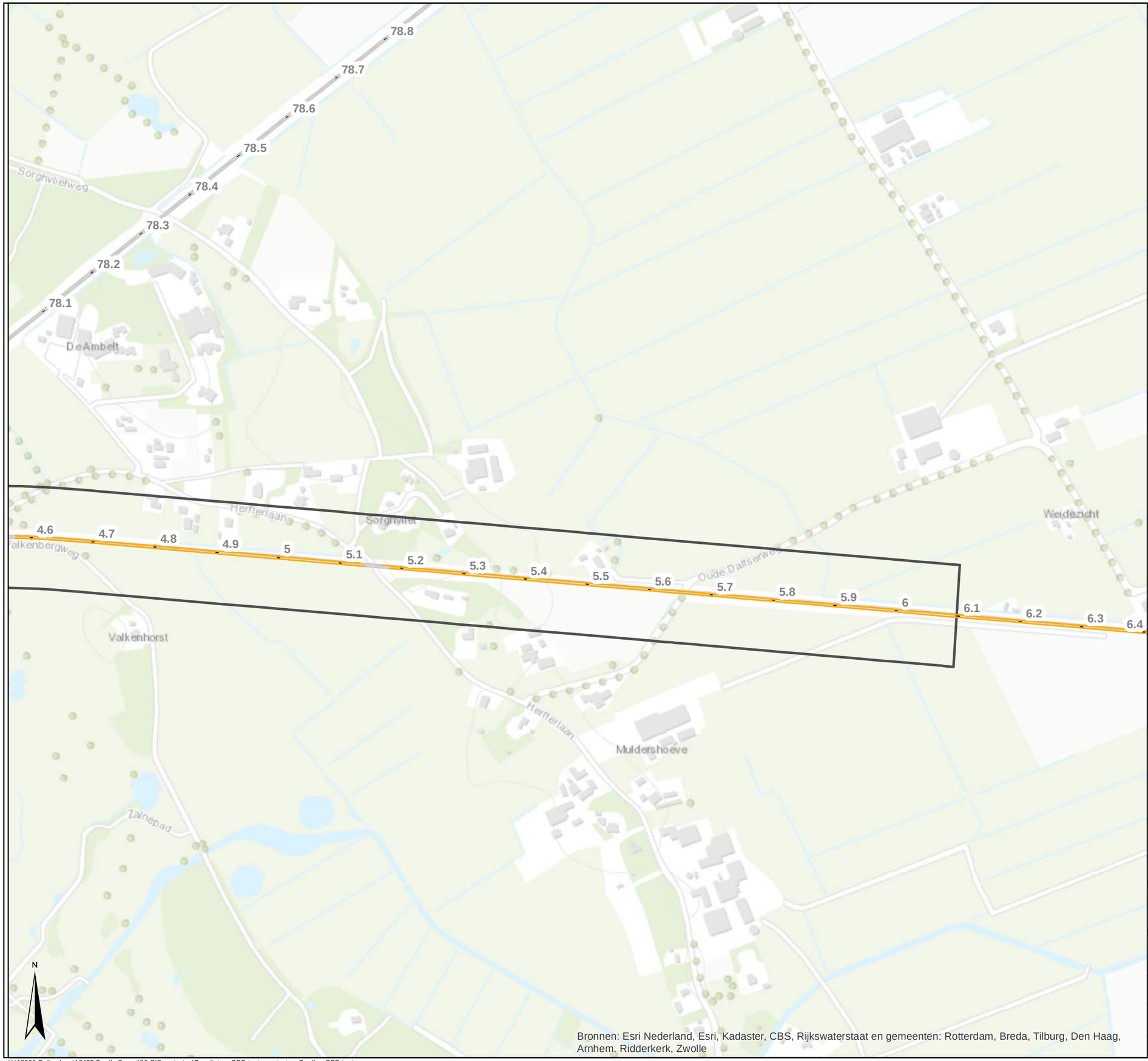

Bronnen: Esri Nederland, Esri, Kadaster, CBS, Rijkswaterstaat en gemeenten: Rotterdam, Breda, Tilburg, Den Haag, Arnhem, Ridderkerk, Zwolle

Legenda

Bovenbouw geluidregister

- 0 geen int
- 1 beton
- 2 hout
- 3 wissel
- 10 raildemper

Bestaande geluidschermen

- Bestaande geluidschermen

Saneringsscherm register

- Saneringsscherm register

Perrons

- Perrons

Overkapping

- Overkapping

Bruggen register

- Bruggen register

Akoestische projectgrenzen

- Akoestische projectgrenzen

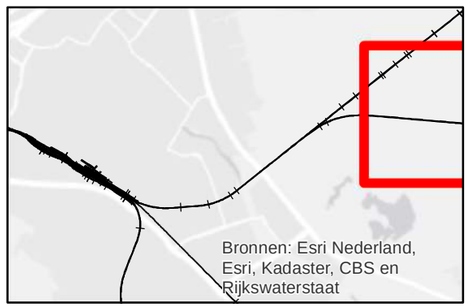

Movares
Postbus 2855
3500 GW Utrecht

Zwolle-Herfte

Bovenbouw geluidregister

Richting Emmen

Auteur	T. Meeuws	Datum	20-11-2015
Bedrijfsonderdeel		Formaat	A3 liggend
Geographische Informatie Systemen		Schaal	1 : 6000

0 150 300 m

Status	Vrijgave

Doc.nr.

H:\10000 Railverkeer\10423 Zwolle Spoort\30 GIS-projecten\Resultaten_GPP-toets_varianten_Zwolle - GPP-toets

Copyright Movares B.V.

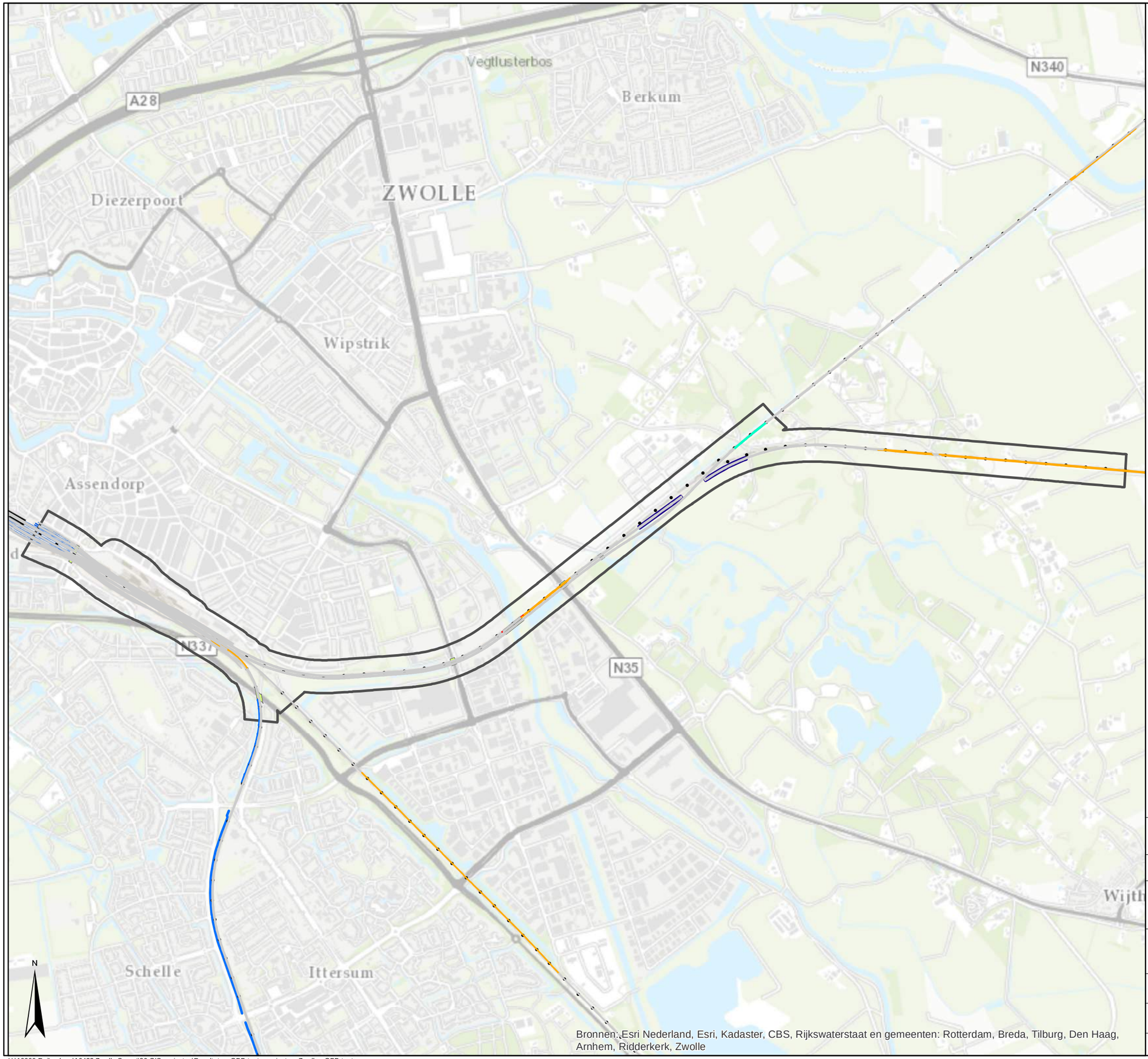

Legenda

Bovenbouw toekomstige sporen

- 1 beton
- 2 hout
- 3 wissel
- 10 raildemper

Bestaande geluidschermen

- Bestaande geluidschermen

Perrons

- Perrons

Tunnelwanden dive-under

- Tunnelwanden dive-under

Overkapping

- Overkapping

Bruggen toekomst

- Bruggen toekomst

Akoestische projectgrenzen

- Akoestische projectgrenzen

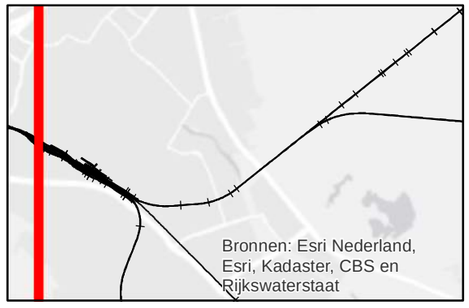

Movares
Postbus 2855
3500 GW Utrecht

Zwolle-Herfte

Bovenbouw toekomst

Overzicht

Auteur	T. Meeuws	Datum	20-11-2015
Bedrijfsonderdeel		Formaat	A3 liggend
Geografische Informatie Systemen		Schaal	1 : 18500

0 460 920 m

Status	Vrijgave
Doc.nr.	

Copyright Movares B.V.

H:\10000 Railverkeer\10423 Zwolle Spoort\30 GIS-projecten\Resultaten_GPP-toets_varianten_Zwolle - GPP-toets

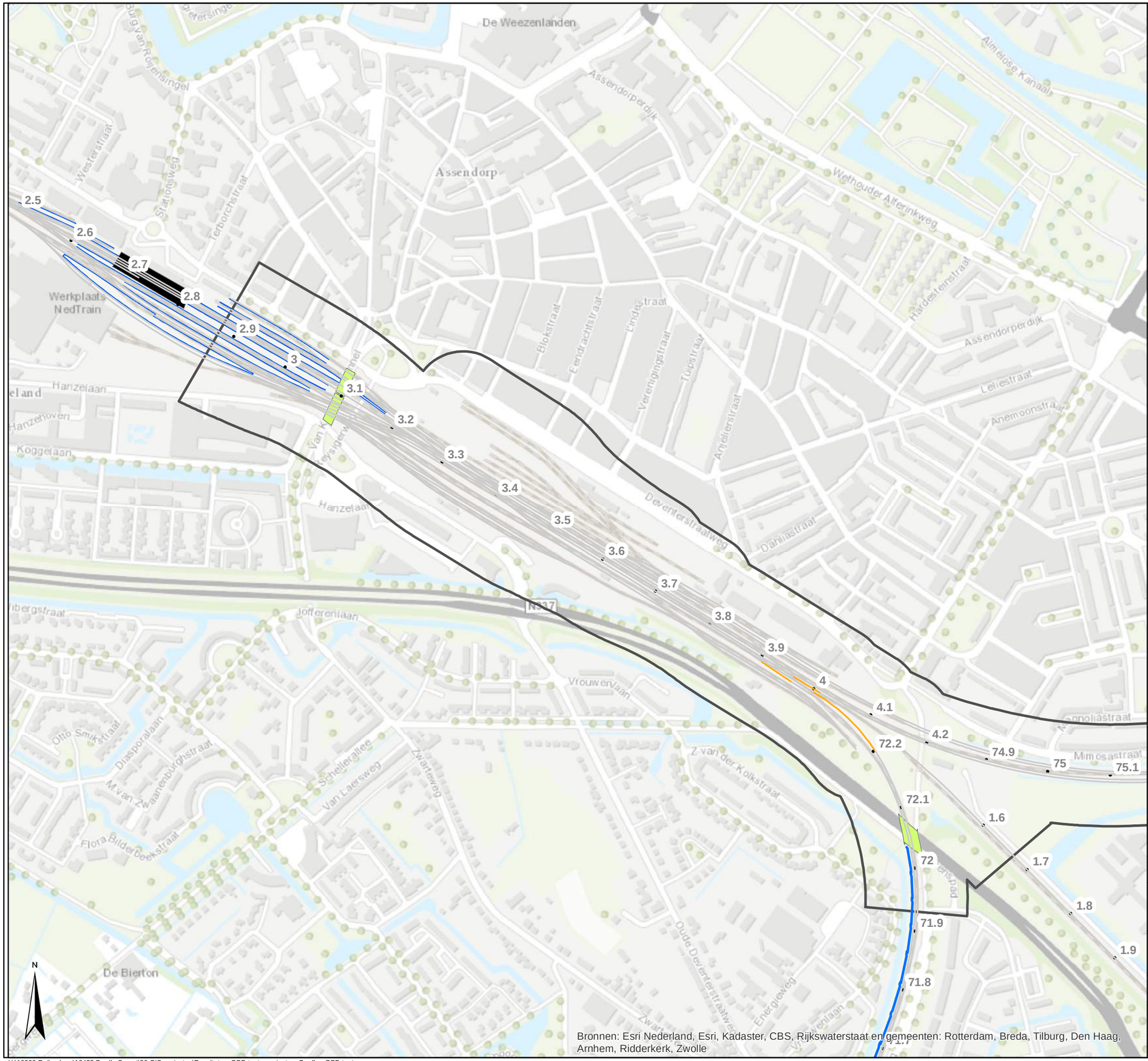

Bronnen: Esri Nederland, Esri, Kadaster, CBS, Rijkswaterstaat en gemeenten: Rotterdam, Breda, Tilburg, Den Haag, Arnhem, Ridderkerk, Zwolle

Legenda

Bovenbouw toekomstige sporen

- 1 beton
- 2 hout
- 3 wissel
- 10 raildemper

Bestaande geluidschermen

- Bestaande geluidschermen

Perrons

- Perrons

Tunnelwanden dive-under

- Tunnelwanden dive-under

Overkapping

- Overkapping

Bruggen toekomst

- Bruggen toekomst

Akoestische projectgrenzen

- Akoestische projectgrenzen

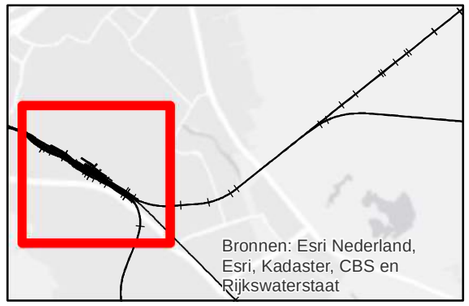

Movares
Postbus 2855
3500 GW Utrecht

Zwolle-Herfte

Bovenbouw toekomst

Zwolle Station - Zwolle Goederen aansluiting

Auteur	T. Meeuws	Datum	20-11-2015
Bedrijfsonderdeel		Formaat	A3 liggend
Geografische Informatie Systemen		Schaal	1 : 6000

0 150 300 m

Status	Vrijgave

Doc.nr.

Copyright Movares B.V.

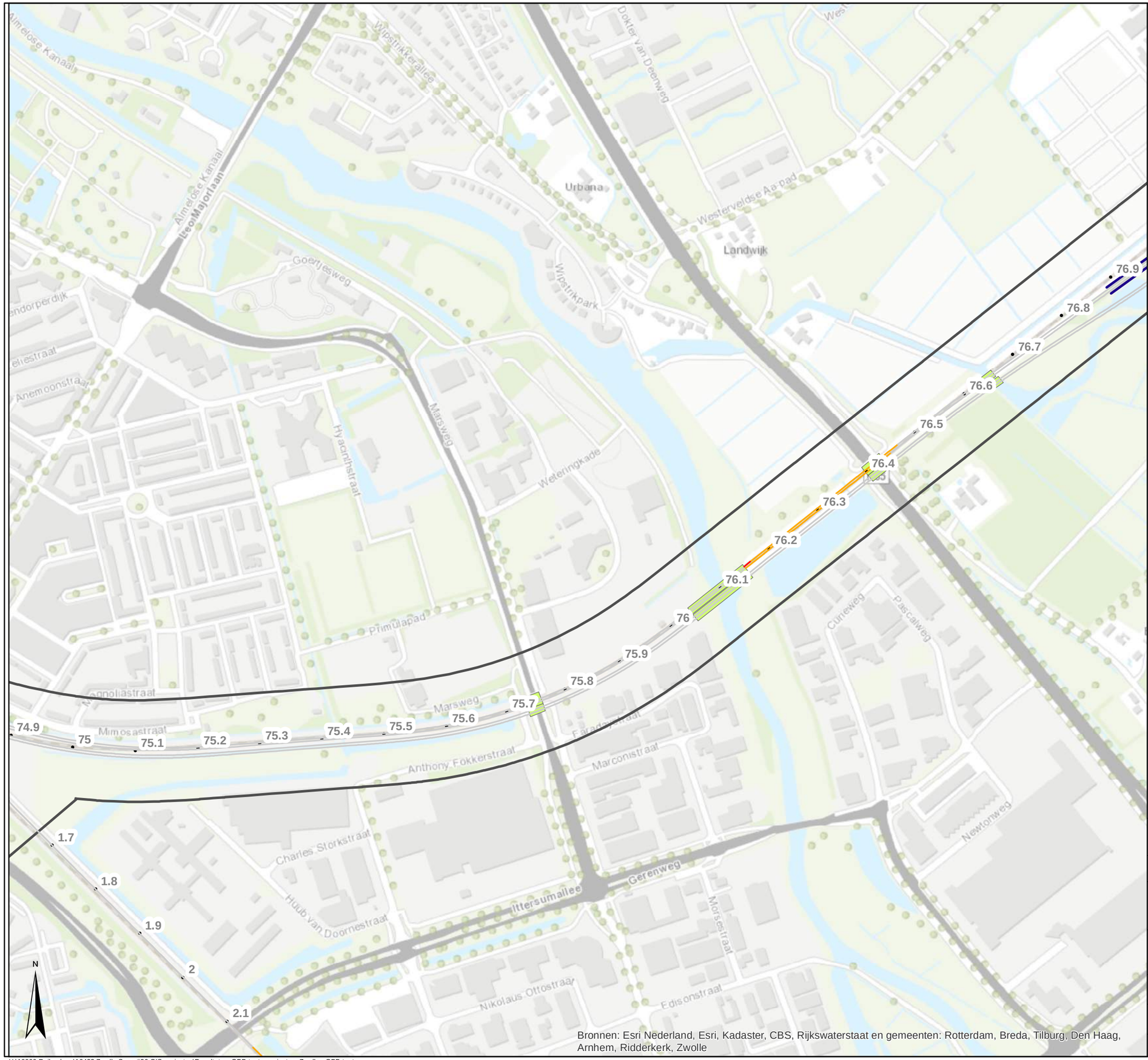

Bronnen: Esri Nederland, Esri, Kadaster, CBS, Rijkswaterstaat en gemeenten: Rotterdam, Breda, Tilburg, Den Haag, Arnhem, Ridderkerk, Zwolle

Legenda

Bovenbouw toekomstige sporen

- 1 beton
- 2 hout
- 3 wissel
- 10 raildemper

Bestaande geluidschermen

- Bestaande geluidschermen

Perrons

- Perrons

Tunnelwanden dive-under

- Tunnelwanden dive-under

Overkapping

- Overkapping

Bruggen toekomst

- Bruggen toekomst

Akoestische projectgrenzen

- Akoestische projectgrenzen

Movares
Postbus 2855
3500 GW Utrecht

Zwolle-Herfte

Bovenbouw toekomst

Zwolle Goederen aansluiting - Herfte aansluiting

Auteur	T. Meeuws	Datum	20-11-2015
Bedrijfsonderdeel		Formaat	A3 liggend
Geografische Informatie Systemen		Schaal	1 : 6000

0 150 300 m

Status	Vrijgave
Doc.nr.	

Copyright Movares B.V.

H:\10000 Railverkeer\10423 Zwolle Spoort\30 GIS-projecten\Resultaten_GPP-toets_varianten_Zwolle - GPP-toets

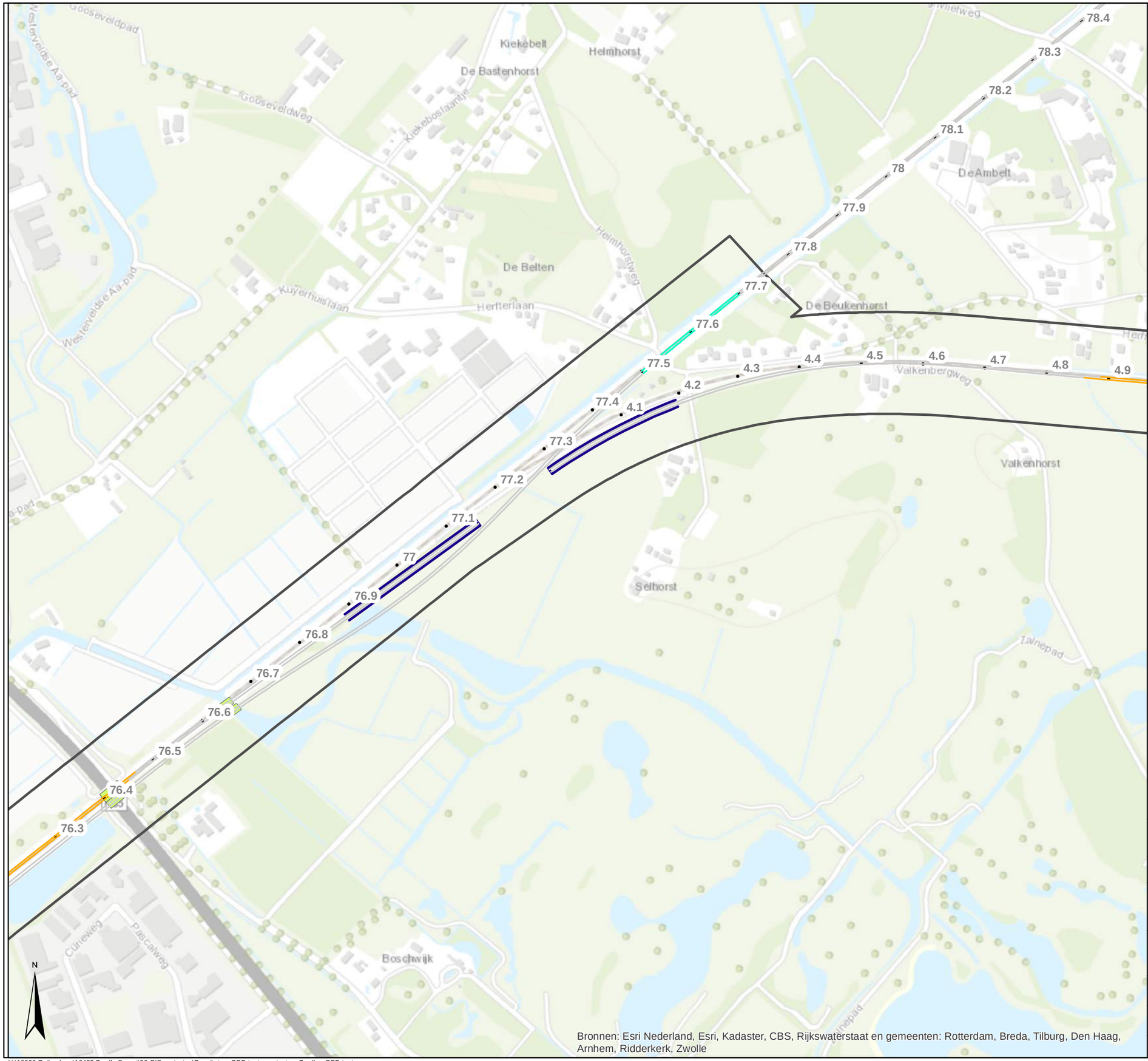

Bronnen: Esri Nederland, Esri, Kadaster, CBS, Rijkswaterstaat en gemeenten: Rotterdam, Breda, Tilburg, Den Haag, Arnhem, Ridderkerk, Zwolle

Legenda

Bovenbouw toekomstige sporen

- 1 beton
- 2 hout
- 3 wissel
- 10 raildemper

Bestaande geluidschermen

- Bestaande geluidschermen

Perrons

- Perrons

Tunnelwanden dive-under

- Tunnelwanden dive-under

Overkapping

- Overkapping

Bruggen toekomst

- Bruggen toekomst

Akoestische projectgrenzen

- Akoestische projectgrenzen

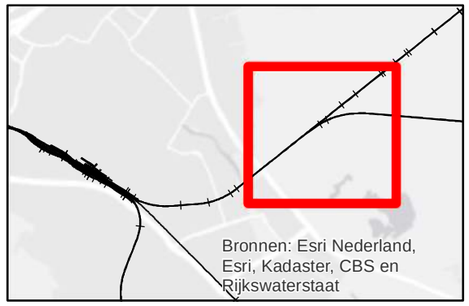

Movares
Postbus 2855
3500 GW Utrecht

Zwolle-Herfte

Bovenbouw toekomst

Herfte aansluiting

Auteur	T. Meeuws	Datum	20-11-2015
Bedrijfsonderdeel		Formaat	A3 liggend
Geografische Informatie Systemen		Schaal	1 : 6000

0 150 300 m

Status	Vrijgave
Doc.nr.	

Copyright Movares B.V.

H:\10000 Railverkeer\10423 Zwolle Spoort\30 GIS-projecten\Resultaten_GPP-toets_varianten_Zwolle - GPP-toets

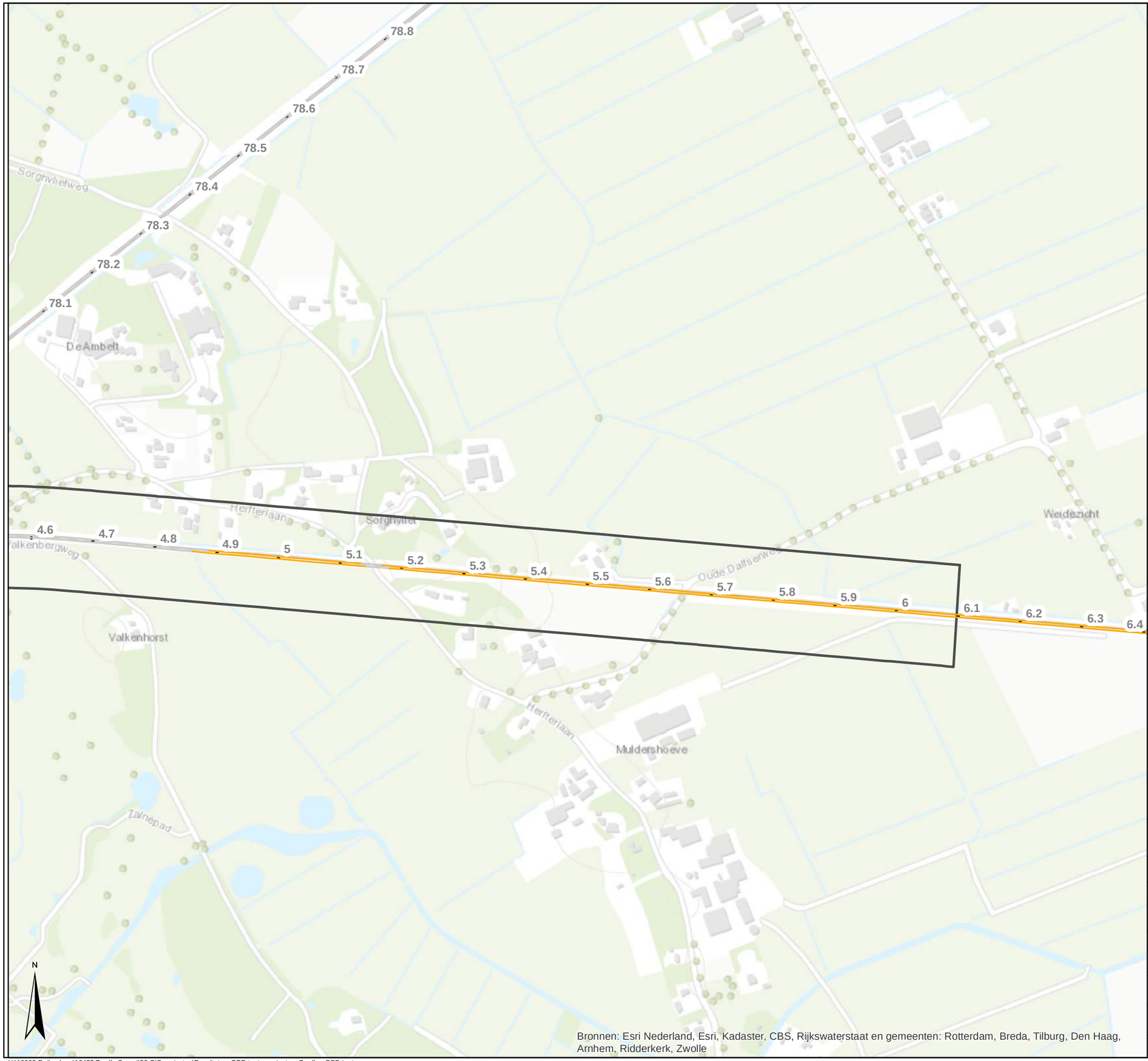

Bronnen: Esri Nederland, Esri, Kadaster, CBS, Rijkswaterstaat en gemeenten: Rotterdam, Breda, Tilburg, Den Haag, Arnhem, Ridderkerk, Zwolle

Legenda

Bovenbouw toekomstige sporen

- 1 beton
- 2 hout
- 3 wissel
- 10 raildemper

Bestaande geluidschermen

- Bestaande geluidschermen

Perrons

- Perrons

Tunnelwanden dive-under

- Tunnelwanden dive-under

Overkapping

- Overkapping

Bruggen toekomst

- Bruggen toekomst

Akoestische projectgrenzen

- Akoestische projectgrenzen

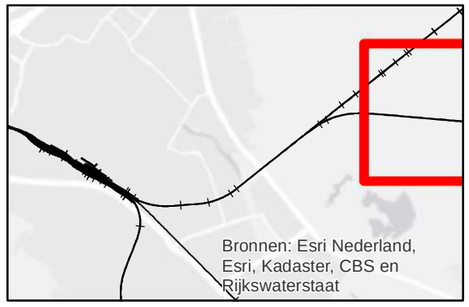

Movares
Postbus 2855
3500 GW Utrecht

Zwolle-Herfte

Bovenbouw toekomst

Richting Emmen

Auteur	T. Meeuws	Datum	20-11-2015
Bedrijfsonderdeel		Formaat	A3 liggend
Geografische Informatie Systemen		Schaal	1 : 6000

0 150 300 m

Status	Vrijgave
Doc.nr.	

H:\10000 Railverkeer\10423 Zwolle Spoort\30 GIS-projecten\Resultaten_GPP-toets_varianten_Zwolle - GPP-toets

Copyright Movares B.V.

Bijlage III – Resultaten GPP-toets

Toelichting op de inhoud van deze bijlage.

Deze bijlage bevat de figuren met de GPP-toets. Eerst wordt een overzicht gegeven van het gehele studiegebied, Daarna is er ingezoomd op 4 deelgebieden waarbij ook de mate van onder- of overschrijding te zien is.

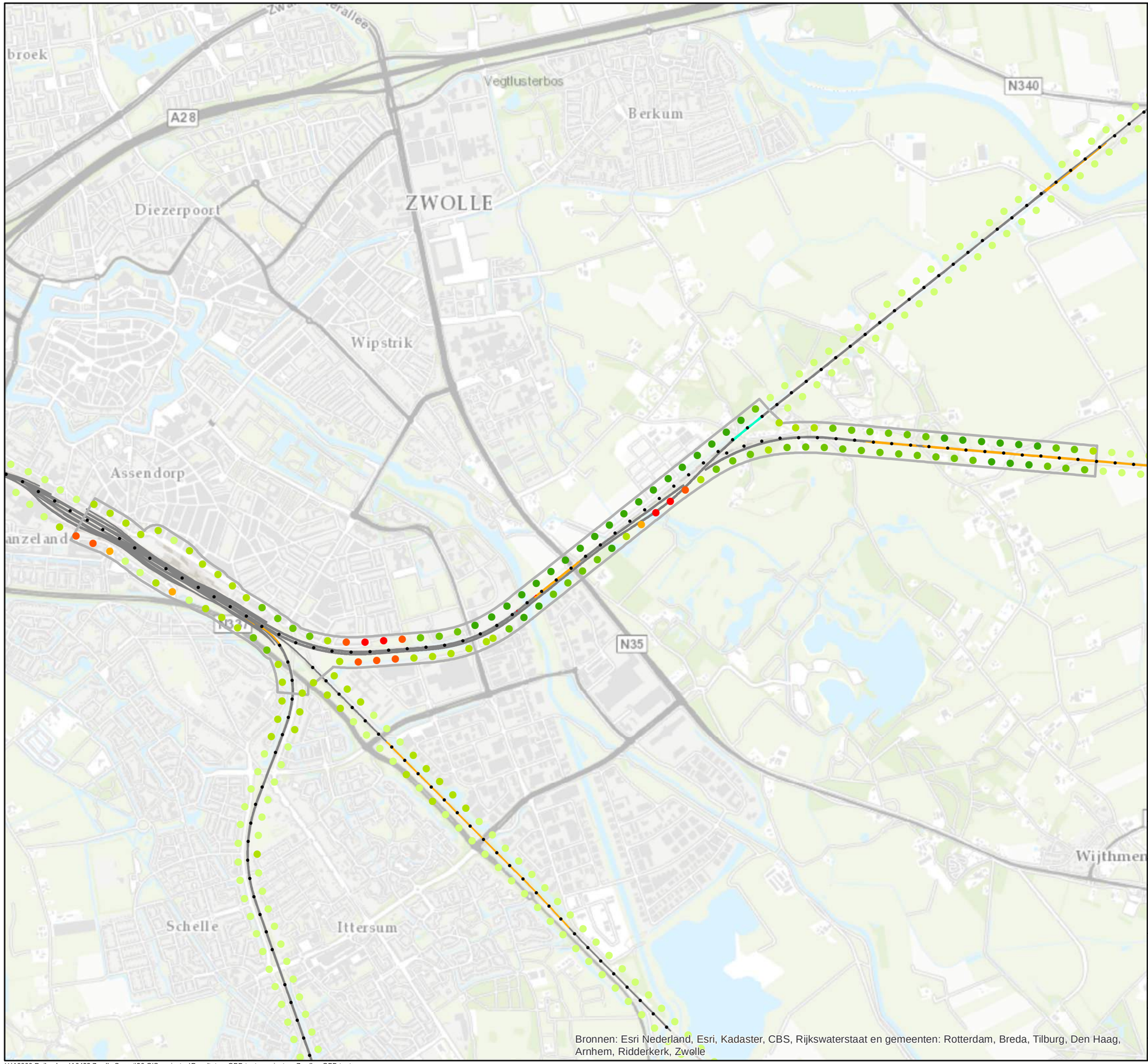

Bronnen: Esri Nederland, Esri, Kadaster, CBS, Rijkswaterstaat en gemeenten: Rotterdam, Breda, Tilburg, Den Haag, Arnhem, Ridderkerk, Zwolle

Legenda

Resultaten GPP-toets

- meer dan 6 dB geluidruimte
- 3 tot 6 dB geluidruimte
- 0.5 tot 3 dB geluidruimte
- 0 tot 0.5 dB geluidruimte
- plafondoverschrijding tot 0.5 dB
- plafondoverschrijding tot 3 dB
- plafondoverschrijding meer dan 3 dB

Akoestische projectgrenzen

- Akoestische projectgrenzen

Toekomstige Sporen

- 1 beton
- 2 hout
- 3 wissel
- 10 raildemper

N

Movares

Postbus 2855
3500 GW Utrecht

Zwolle-Herfte

GPP-toets via SoundCheck

Overzicht

Auteur	T. Meeuws	Datum	25-11-2015
Bedrijfsonderdeel		Formaat	A3 liggend
Geografische Informatie Systemen		Schaal	1 : 20000

0 500 1 m

Status	Vrijgave
Doc.nr.	

H:\10000 Railverkeer\10423 Zwolle Spoort\30 GIS-projecten\Resultaten_GPP-toets_varianten_Zwolle - GPP-toets

Copyright Movares B.V.

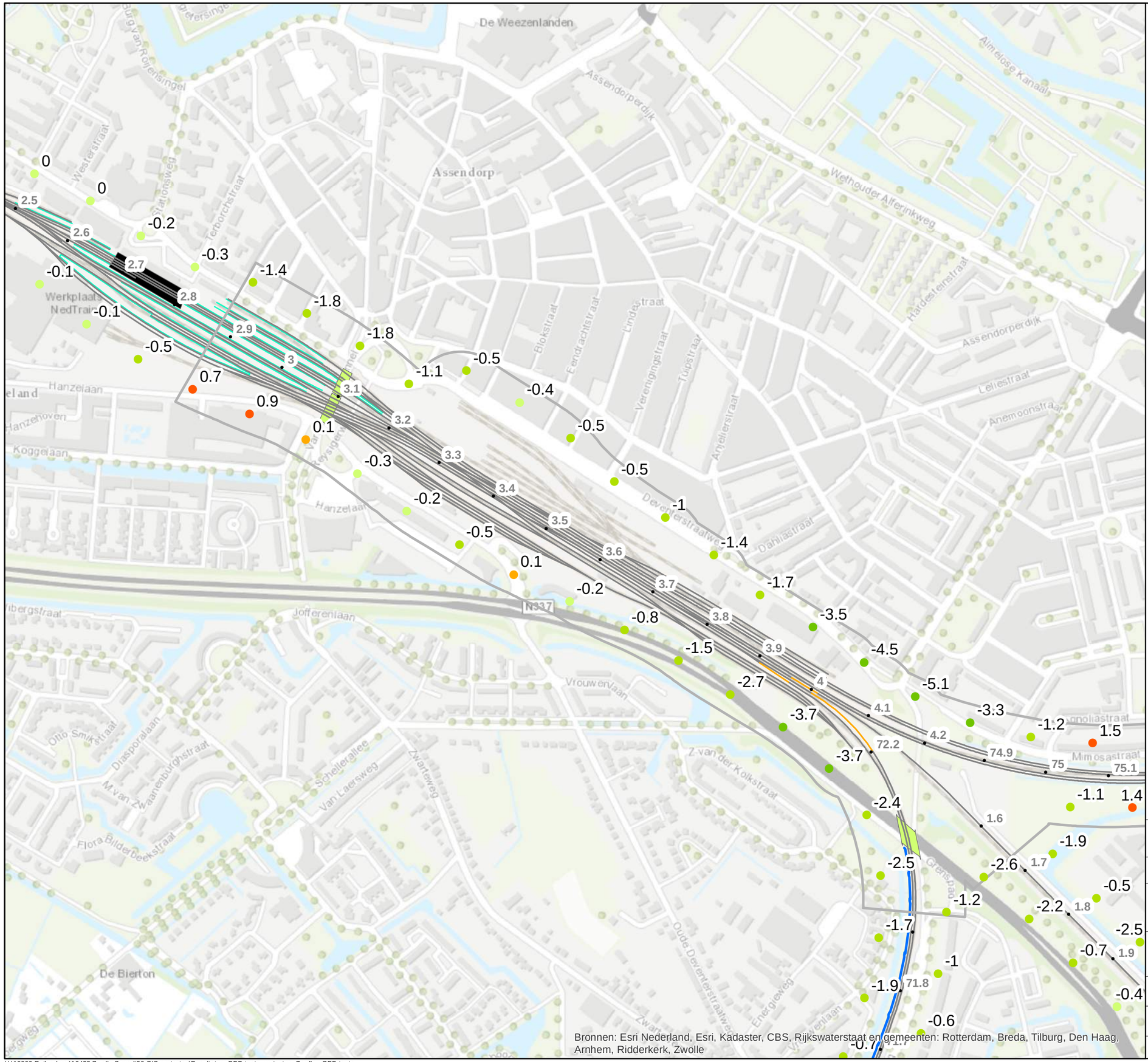

Bronnen: Esri Nederland, Esri, Kadaster, CBS, Rijkswaterstaat en gemeenten: Rotterdam, Breda, Tilburg, Den Haag, Arnhem, Ridderkerk, Zwolle

Legenda

Resultaten GPP-toets

- meer dan 6 dB geluidruimte
- 3 tot 6 dB geluidruimte
- 0.5 tot 3 dB geluidruimte
- 0 tot 0.5 dB geluidruimte
- plafondoverschrijding tot 0.5 dB
- plafondoverschrijding tot 3 dB
- plafondoverschrijding meer dan 3 dB

Akoestische projectgrenzen

- Akoestische projectgrenzen

Toekomstige Sporen

- 1 beton
- 2 hout
- 3 wissel
- 10 raildemper

Bestaande geluidschermen

- Bestaande geluidschermen

Tunnelwanden dive-under

- Tunnelwanden dive-under

Overkapping

- Overkapping

Bruggen

- Bruggen

Perrons

- Perrons

N

Movares
Postbus 2855
3500 GW Utrecht

Zwolle-Herfte

GPP-toets via SoundCheck

Zwolle Station - Zwolle Goederen aansluiting

Auteur	T. Meeuws	Datum	25-11-2015
Bedrijfsonderdeel		Formaat	A3 liggend
Geografische Informatie Systemen		Schaal	1 : 6000

0 150 300 m

Status	Vrijgave
Doc.nr.	

Copyright Movares B.V.

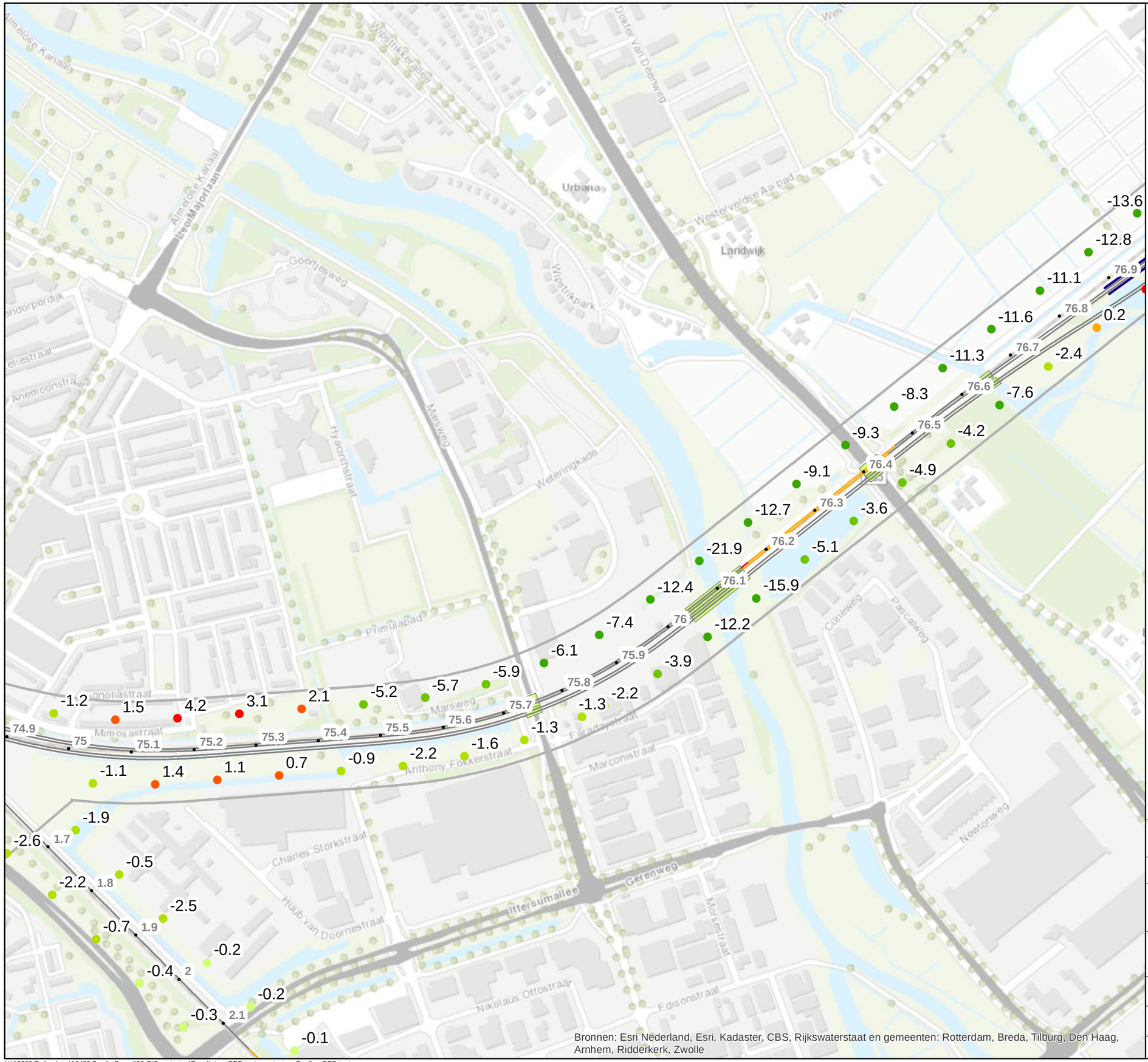

Bronnen: Esri Nederland, Esri, Kadaster, CBS, Rijkswaterstaat en gemeenten: Rotterdam, Breda, Tilburg, Den Haag, Arnhem, Ridderkerk, Zwolle

Legenda

Resultaten GPP-toets

- meer dan 6 dB geluidruimte
- 3 tot 6 dB geluidruimte
- 0.5 tot 3 dB geluidruimte
- 0 tot 0.5 dB geluidruimte
- plafondoverschrijding tot 0.5 dB
- plafondoverschrijding tot 3 dB
- plafondoverschrijding meer dan 3 dB

Akoestische projectgrenzen

- Akoestische projectgrenzen

Toekomstige Sporen

- 1 beton
- 2 hout
- 3 wissel
- 10 raildemper

Bestaande geluidschermen

- Bestaande geluidschermen

Tunnelwanden dive-under

- Tunnelwanden dive-under

Overkapping

- Overkapping

Bruggen

- Bruggen

Perrons

- Perrons

N

Movares
Postbus 2855
3500 GW Utrecht

Zwolle-Herfte

GPP-toets via SoundCheck

Zwolle Goederen aansluiting - Herfte aansluiting

Auteur	T. Meeuws	Datum	25-11-2015
Bedrijfsonderdeel	Geografische Informatie Systemen	Formaat	A3 liggend
		Schaal	1 : 6000

0 150 300 m

Status	Vrijgave
Doc.nr.	

Copyright Movares B.V.

H:\10000 Railverkeer\10423 Zwolle Spoort\30 GIS-projecten\Resultaten_GPP-toets_varianten_Zwolle - GPP-toets

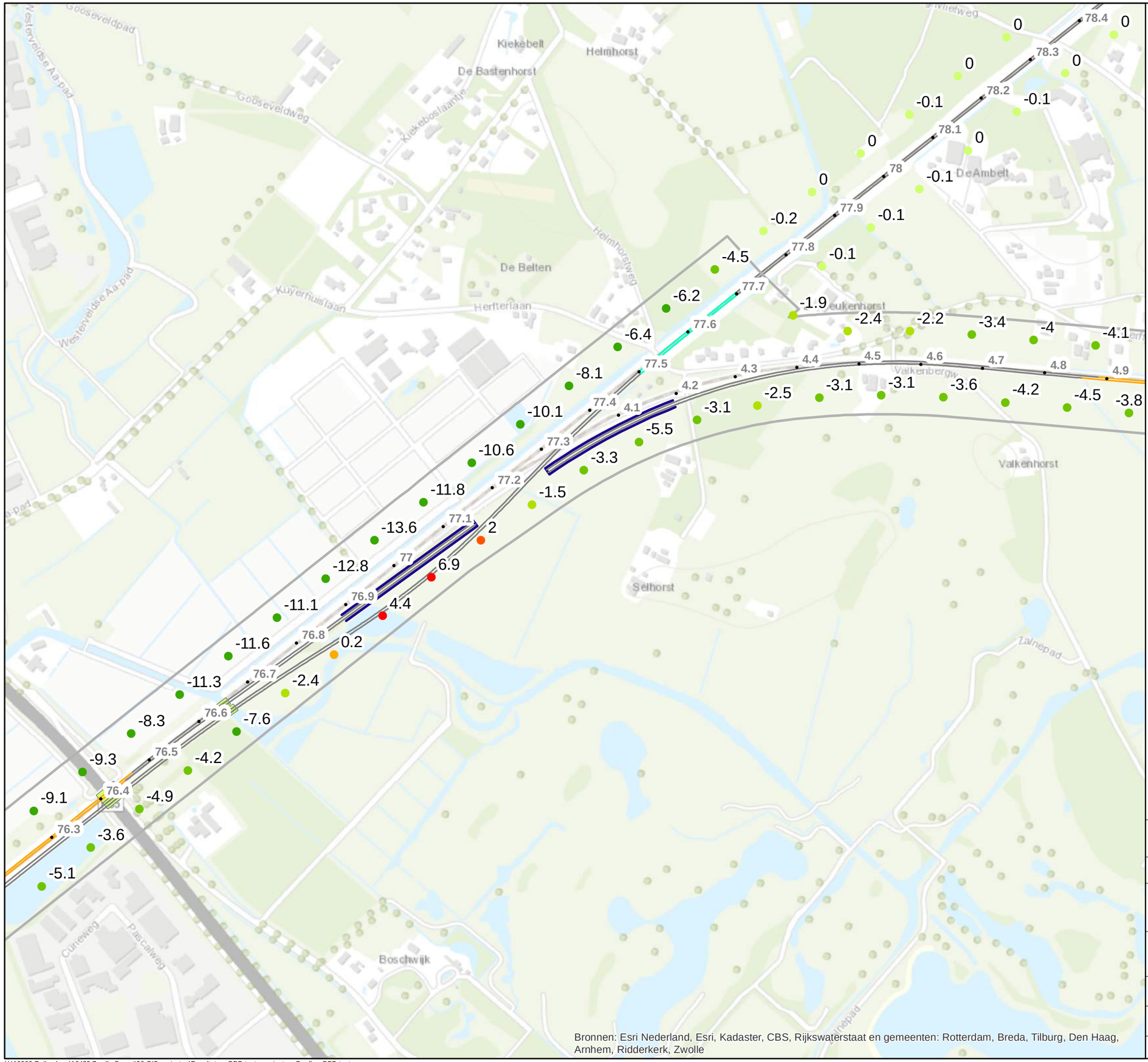

Bronnen: Esri Nederland, Esri, Kadaster, CBS, Rijkswaterstaat en gemeenten: Rotterdam, Breda, Tilburg, Den Haag, Arnhem, Ridderkerk, Zwolle

Legenda

Resultaten GPP-toets

- meer dan 6 dB geluidruimte
- 3 tot 6 dB geluidruimte
- 0.5 tot 3 dB geluidruimte
- 0 tot 0.5 dB geluidruimte
- plafondoverschrijding tot 0.5 dB
- plafondoverschrijding tot 3 dB
- plafondoverschrijding meer dan 3 dB

Akoestische projectgrenzen

- Akoestische projectgrenzen

Toekomstige Sporen

- 1 beton
- 2 hout
- 3 wissel
- 10 raildemper

Bestaande geluidschermen

- Bestaande geluidschermen

Tunnelwanden dive-under

- Tunnelwanden dive-under

Overkapping

- Overkapping

Bruggen

- Bruggen

Perrons

- Perrons

N

Movares
Postbus 2855
3500 GW Utrecht

Zwolle-Herfte

GPP-toets via SoundCheck

Herfte aansluiting

Auteur	T. Meeuws	Datum	25-11-2015
Bedrijfsonderdeel		Formaat	A3 liggend
Geografische Informatie Systemen		Schaal	1 : 6000

0 150 300 m

Status	Vrijgave
Doc.nr.	

H:\10000 Railverkeer\10423 Zwolle Spoort\30 GIS-projecten\Resultaten_GPP-toets_varianten_Zwolle - GPP-toets

Copyright Movares B.V.

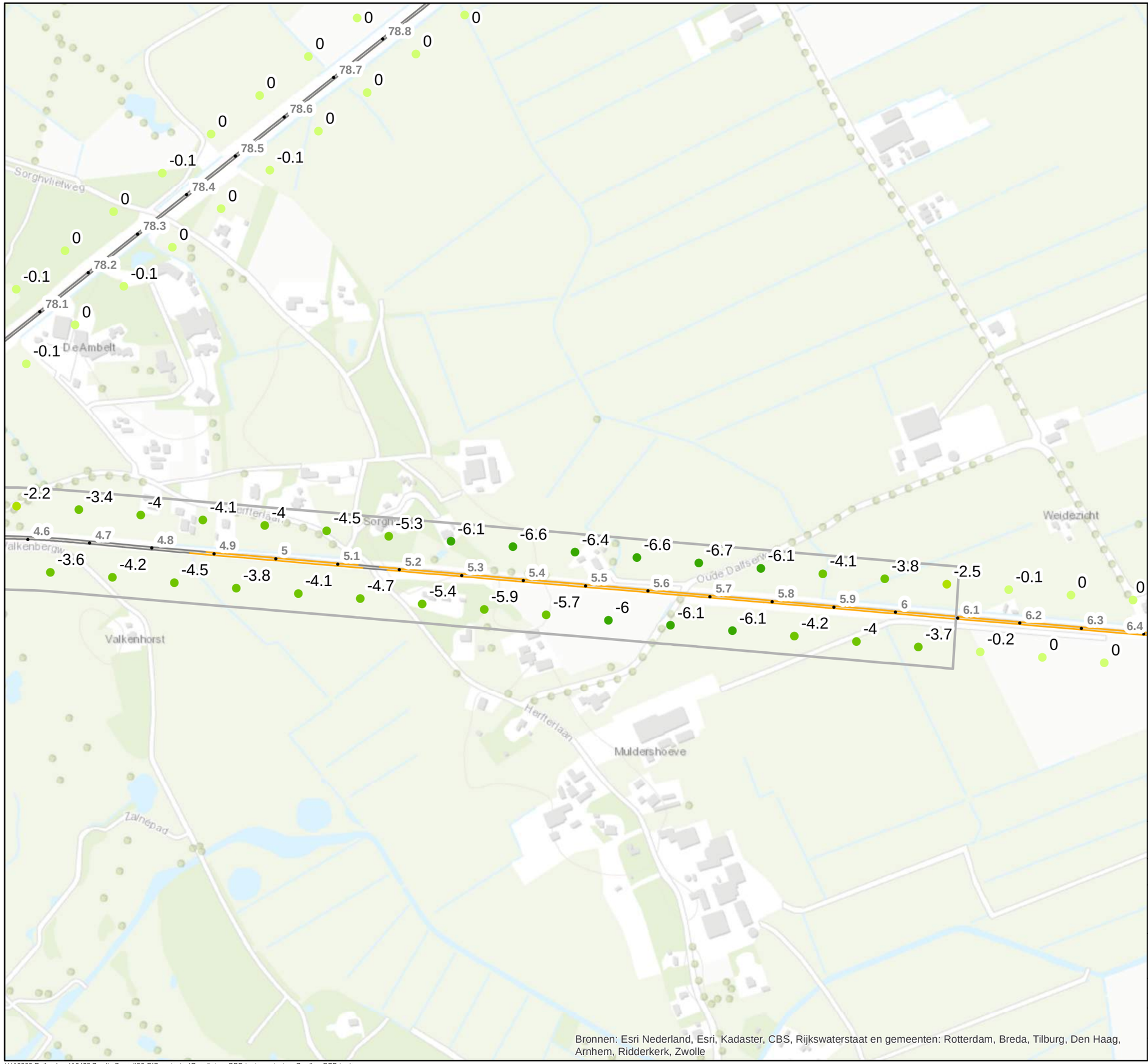

Bronnen: Esri Nederland, Esri, Kadaster, CBS, Rijkswaterstaat en gemeenten: Rotterdam, Breda, Tilburg, Den Haag, Arnhem, Ridderkerk, Zwolle

Legenda

Resultaten GPP-toets

- meer dan 6 dB geluidruimte
- 3 tot 6 dB geluidruimte
- 0.5 tot 3 dB geluidruimte
- 0 tot 0.5 dB geluidruimte
- plafondoverschrijding tot 0.5 dB
- plafondoverschrijding tot 3 dB
- plafondoverschrijding meer dan 3 dB

Akoestische projectgrenzen

Akoestische projectgrenzen

Toekomstige Sporen

- 1 beton
- 2 hout
- 3 wissel
- 10 raildemper

Bestaande geluidschermen

Bestaande geluidschermen

Tunnelwanden dive-under

Tunnelwanden dive-under

Overkapping

Overkapping

Bruggen

Bruggen

Perrons

Perrons

N

Movares
Postbus 2855
3500 GW Utrecht

Zwolle-Herfte

GPP-toets via SoundCheck

Richting Emmen

Auteur	T. Meeuws	Datum	25-11-2015
Bedrijfsonderdeel		Formaat	A3 liggend
Geografische Informatie Systemen		Schaal	1 : 6000

0 150 300 m

Status	Vrijgave
Doc.nr.	

Copyright Movares B.V.

Bijlage IV – Onderzoeksgebieden

Toelichting op de inhoud van deze bijlage.

Deze bijlage bevat een figuur met de onderzoeksgebieden. De onderzoeksgebieden kunnen elkaar overlappen. De verschillende kleuren geven de aanleiding van het onderzoeksgebied weer:

- GPP-overschrijding (rode gebieden);
- Niet realiseren registerscherm (groene gebied);
- Nieuwe GPP-punten (blauwe gebied).

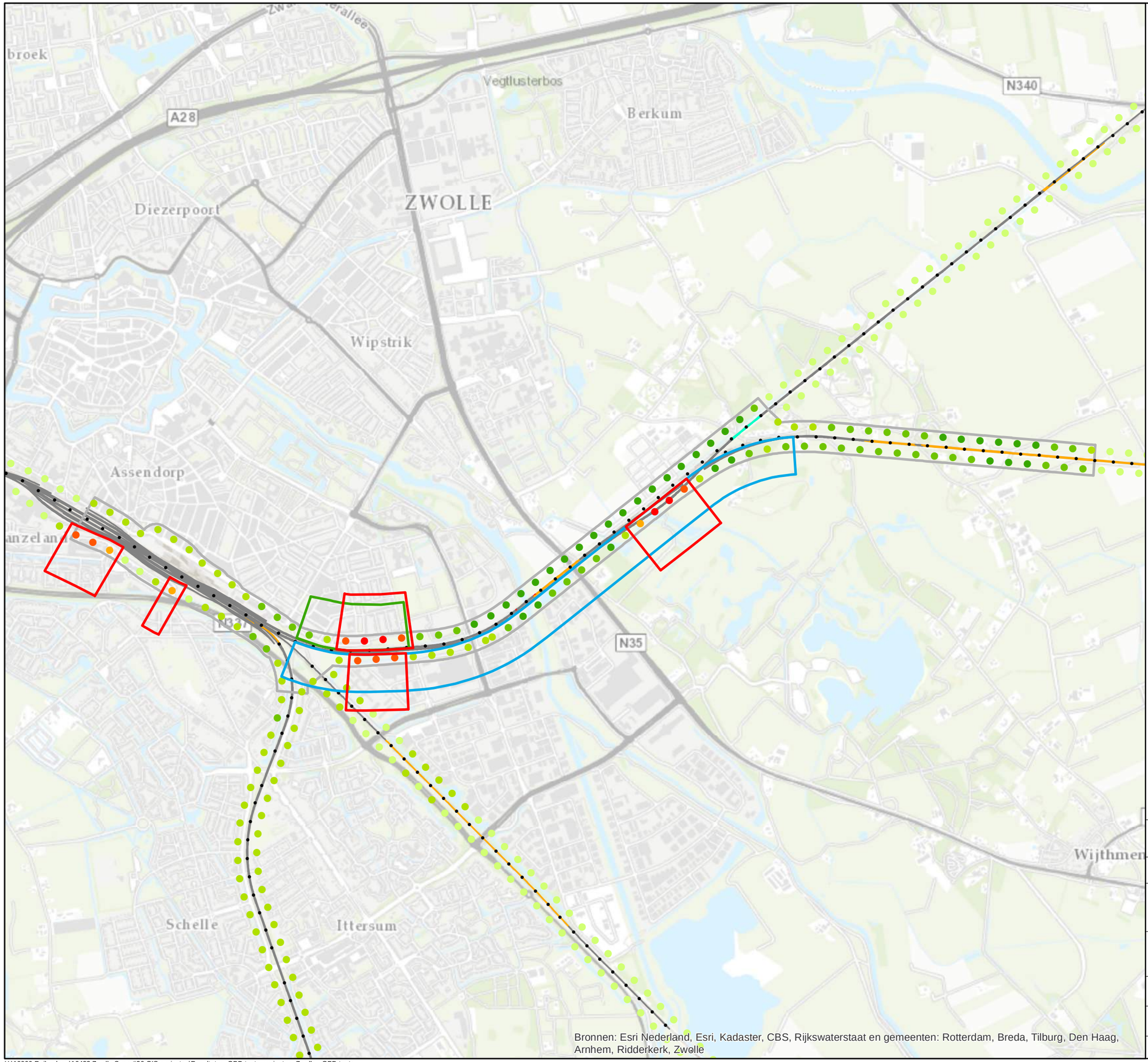

Bronnen: Esri Nederland, Esri, Kadaster, CBS, Rijkswaterstaat en gemeenten: Rotterdam, Breda, Tilburg, Den Haag, Arnhem, Ridderkerk, Zwolle

Legenda

Resultaten GPP-toets

- meer dan 6 dB geluidruimte
- 3 tot 6 dB geluidruimte
- 0.5 tot 3 dB geluidruimte
- 0 tot 0.5 dB geluidruimte
- plafondoverschrijding tot 0.5 dB
- plafondoverschrijding tot 3 dB
- plafondoverschrijding meer dan 3 dB

Onderzoeksgebieden (OZG)

- OZG: GPP-overschrijding
- OZG: niet realiseren register-scherm
- OZG: nieuwe referentiepunten

Akoestische projectgrenzen

- Akoestische projectgrenzen

N

Movares
Postbus 2855
3500 GW Utrecht

Zwolle-Herfte

GPP-toets via SoundCheck

inclusief onderzoeksgebieden

Auteur	T. Meeuws	Datum	20-11-2015
Bedrijfsonderdeel		Formaat	A3 liggend
Geografische Informatie Systemen		Schaal	1 : 20000

0 500 1 m

Status	Vrijgave

Doc.nr.

Copyright Movares B.V.

Bijlage V – Overschrijdingen woningniveau en indeling cluster

Toelichting op de inhoud van deze bijlage.

Deze bijlage bevat figuren met de overschrijdingen op woningniveau. De overschrijdingen in de onderzoeksgebieden vormen de clusters. Eerst wordt een overzicht gegeven van het gehele studiegebied, Daarna is er ingezoomd op 4 deelgebieden. Tot slot is het cluster in de Mimosastraat apart weergegeven.

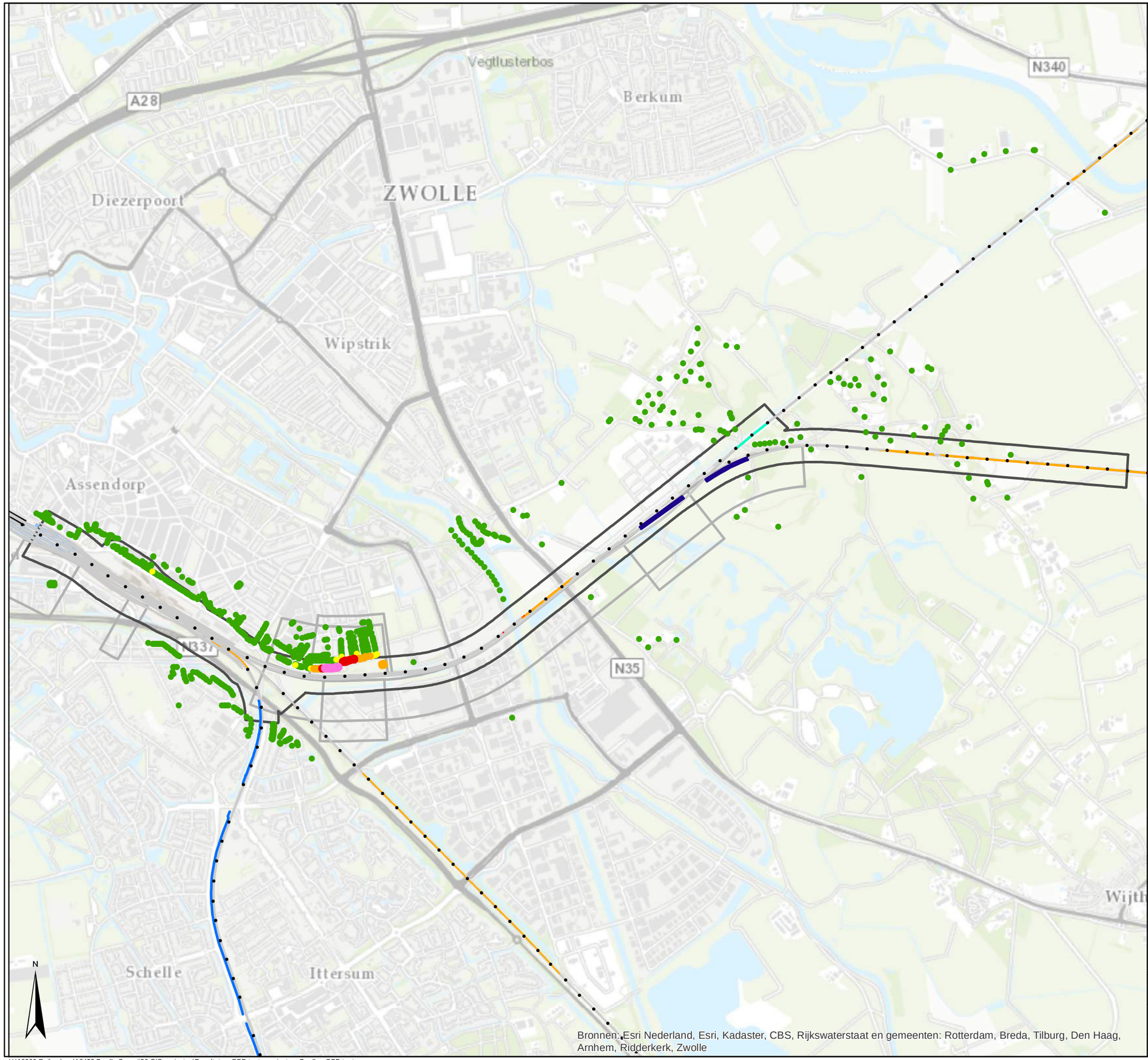

Legenda

Overschrijdingen woningniveau

- geen overschrijding
- tot 1 dB overschrijding
- tot 2 dB overschrijding
- tot 3 dB overschrijding
- tot 4 dB overschrijding
- tot 5 dB overschrijding
- meer dan 5 dB overschrijding

Onderzoeksgebieden

Onderzoeksgebieden

Akoestische projectgrenzen

Akoestische projectgrenzen

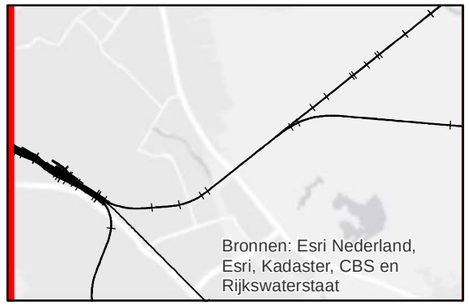

Movares
Postbus 2855
3500 GW Utrecht

Zwolle-Herfte

Resultaten woningniveau

Gehele studiegebied

Auteur	T. Meeuws	Datum	20-11-2015
Bedrijfsonderdeel		Formaat	A3 liggend
Geografische Informatie Systemen		Schaal	1 : 18500

0 460 920 m

Status	Vrijgave

Doc.nr.

H:\10000 Railverkeer\10423 Zwolle Spoort\30 GIS-projecten\Resultaten_GPP-toets_varianten_Zwolle - GPP-toets

Copyright Movares B.V.

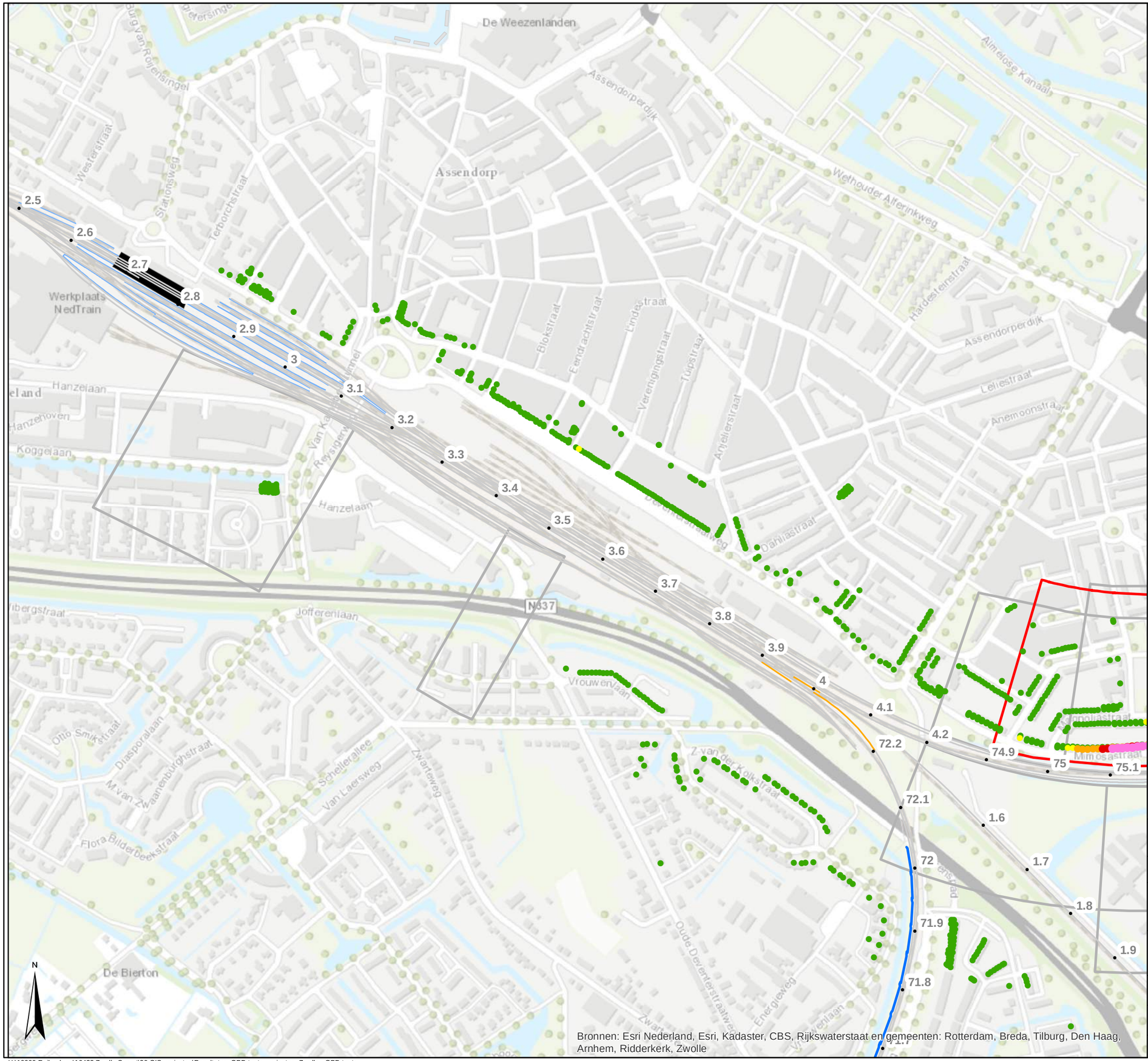

Bronnen: Esri Nederland, Esri, Kadaster, CBS, Rijkswaterstaat en gemeenten: Rotterdam, Breda, Tilburg, Den Haag, Arnhem, Ridderkerk, Zwolle

Legenda

Overschrijdingen woningniveau

- geen overschrijding
- tot 1 dB overschrijding
- tot 2 dB overschrijding
- tot 3 dB overschrijding
- tot 4 dB overschrijding
- tot 5 dB overschrijding
- meer dan 5 dB overschrijding
- Clusters

Onderzoeksgebieden

- Onderzoeksgebieden

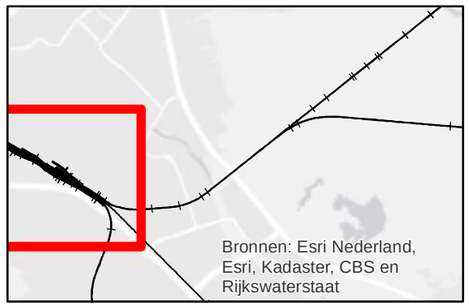

Movares
Postbus 2855
3500 GW Utrecht

Zwolle-Herfte

Resultaten woningniveau

Zwolle Station - Zwolle Goederen aansluiting

Auteur	T. Meeuws	Datum	20-11-2015
Bedrijfsonderdeel		Formaat	A3 liggend
Geografische Informatie Systemen		Schaal	1 : 6000

0 150 300 m

Status	Vrijgave
Doc.nr.	

H:\10000 Railverkeer\10423 Zwolle Spoort\30 GIS-projecten\Resultaten_GPP-toets_varianten_Zwolle - GPP-toets

Copyright Movares B.V.

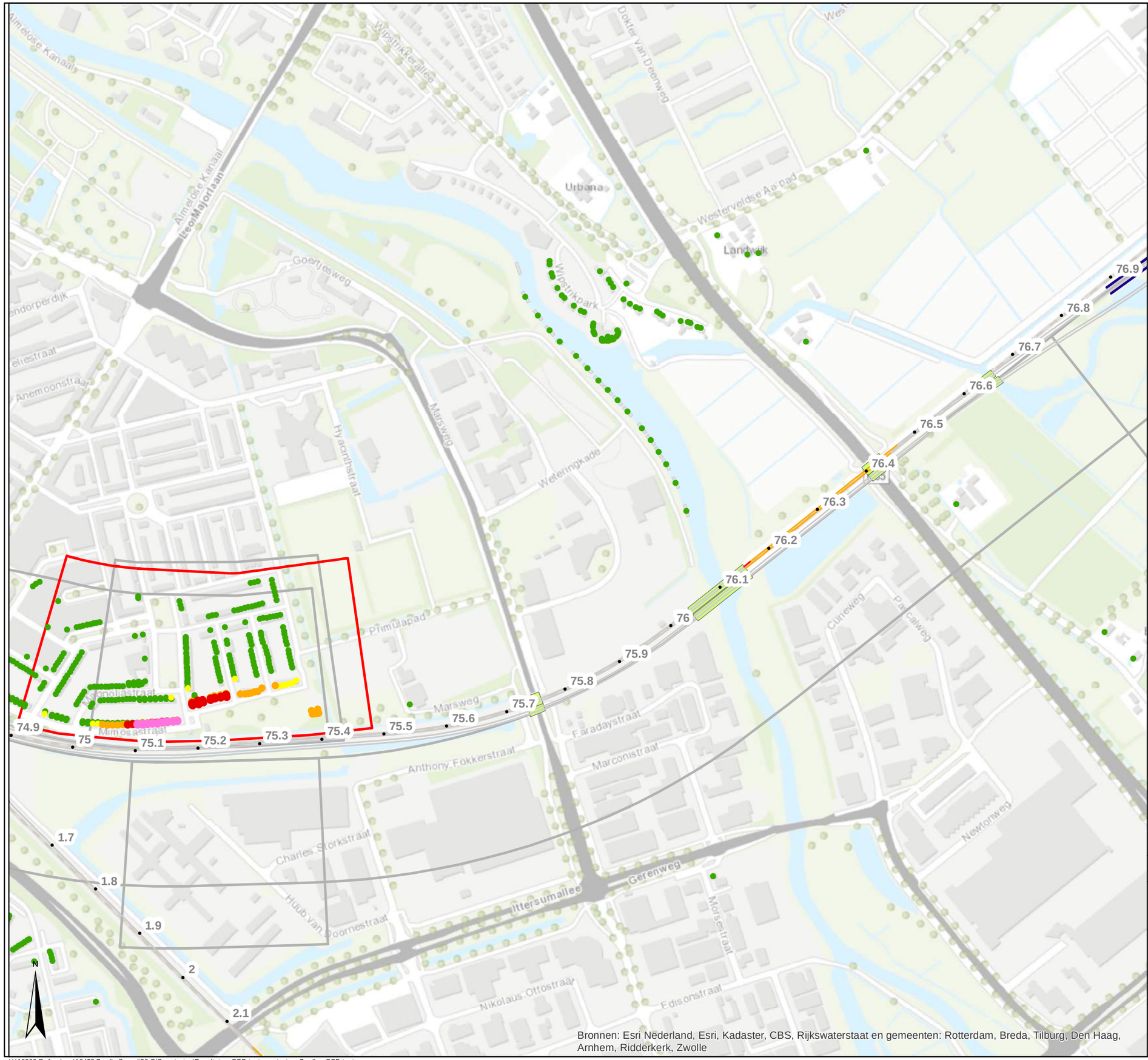

Bronnen: Esri Nederland, Esri, Kadaster, CBS, Rijkswaterstaat en gemeenten: Rotterdam, Breda, Tilburg, Den Haag, Arnhem, Ridderkerk, Zwolle

Legenda

Overschrijdingen woningniveau

- geen overschrijding
- tot 1 dB overschrijding
- tot 2 dB overschrijding
- tot 3 dB overschrijding
- tot 4 dB overschrijding
- tot 5 dB overschrijding
- meer dan 5 dB overschrijding
- Clusters

Onderzoeksgebieden

- Onderzoeksgebieden

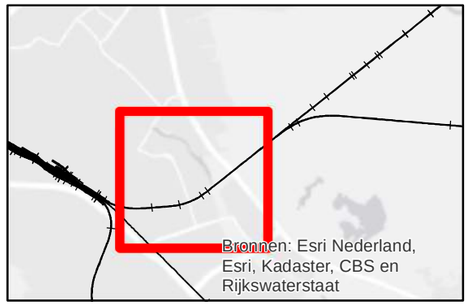

Movares
Postbus 2855
3500 GW Utrecht

Zwolle-Herfte

Resultaten woningniveau

Zwolle Goederen aansluiting - Herfte aansluiting

Auteur	T. Meeuws	Datum	20-11-2015
Bedrijfsonderdeel		Formaat	A3 liggend
Geografische Informatie Systemen		Schaal	1 : 6000

0 150 300 m

Status	Vrijgave
Doc.nr.	

Copyright Movares B.V.

H:\10000 Railverkeer\10423 Zwolle Spoort\30 GIS-projecten\Resultaten_GPP-toets_varianten_Zwolle - GPP-toets

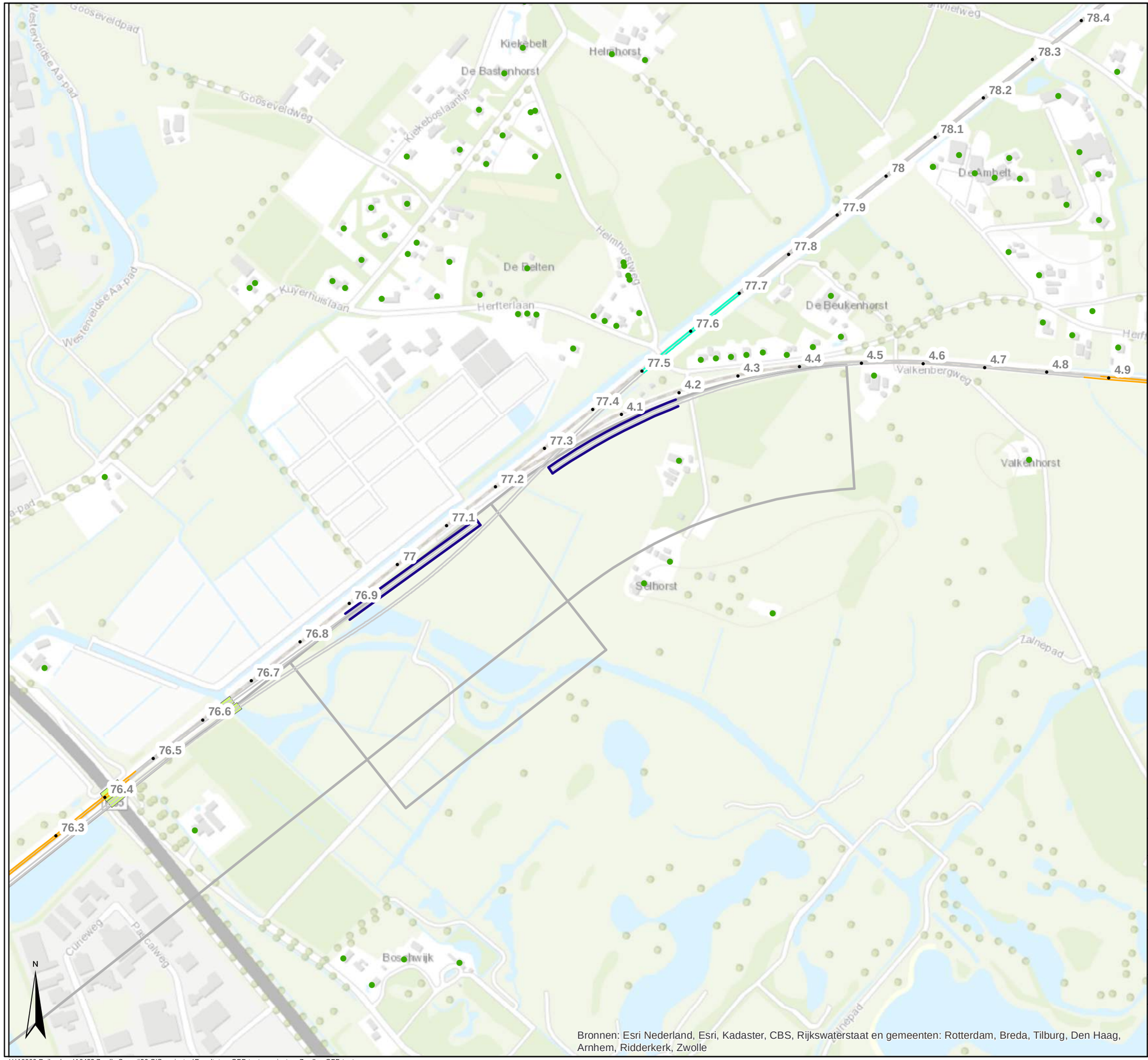

Bronnen: Esri Nederland, Esri, Kadaster, CBS, Rijkswaterstaat en gemeenten: Rotterdam, Breda, Tilburg, Den Haag, Arnhem, Ridderkerk, Zwolle

Legenda

Overschrijdingen woningniveau

- geen overschrijding
- tot 1 dB overschrijding
- tot 2 dB overschrijding
- tot 3 dB overschrijding
- tot 4 dB overschrijding
- tot 5 dB overschrijding
- meer dan 5 dB overschrijding
- Clusters

Onderzoeksgebieden

- Onderzoeksgebieden

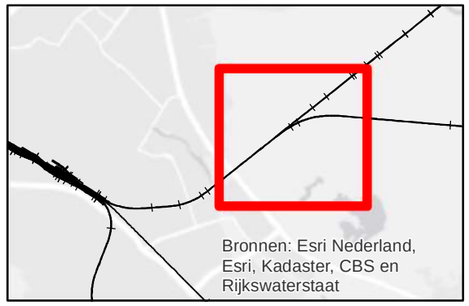

Movares
Postbus 2855
3500 GW Utrecht

Zwolle-Herfte

Resultaten woningniveau

Herfte aansluiting

Auteur	T. Meeuws	Datum	20-11-2015
Bedrijfsonderdeel		Formaat	A3 liggend
Geografische Informatie Systemen		Schaal	1 : 6000

0 150 300 m

Status	Vrijgave
Doc.nr.	

Copyright Movares B.V.

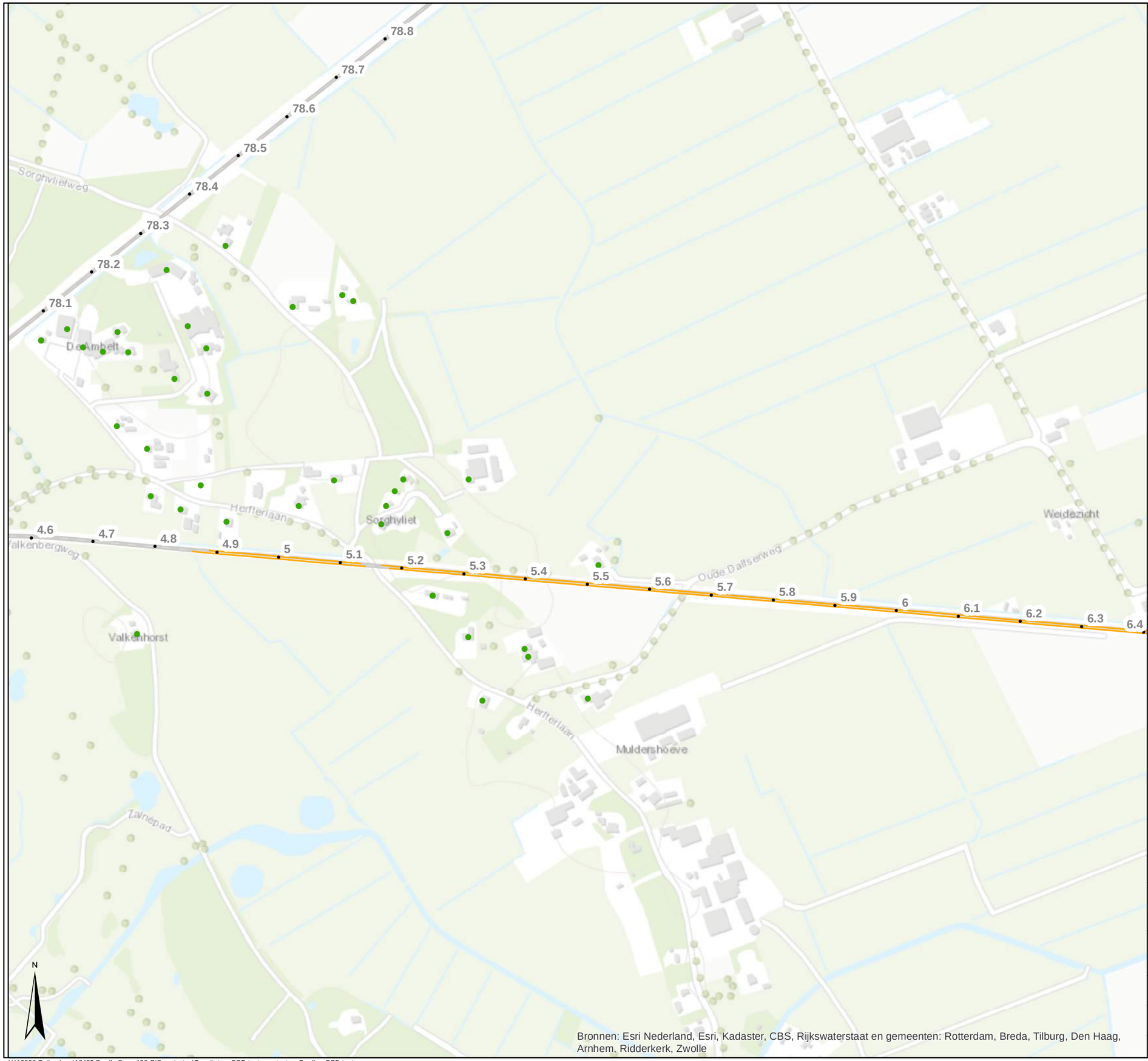

Bronnen: Esri Nederland, Esri, Kadaster, CBS, Rijkswaterstaat en gemeenten: Rotterdam, Breda, Tilburg, Den Haag, Arnhem, Ridderkerk, Zwolle

Legenda

Overschrijdingen woningniveau

- geen overschrijding
- tot 1 dB overschrijding
- tot 2 dB overschrijding
- tot 3 dB overschrijding
- tot 4 dB overschrijding
- tot 5 dB overschrijding
- meer dan 5 dB overschrijding
- Clusters

Onderzoeksgebieden

- Onderzoeksgebieden

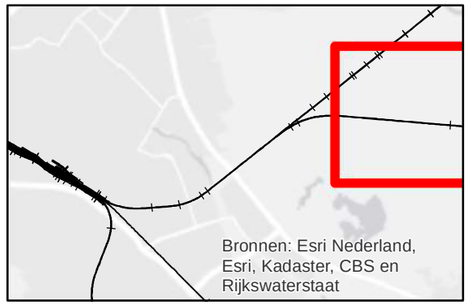

Movares
Postbus 2855
3500 GW Utrecht

Zwolle-Herfte

Resultaten woningniveau

Richting Emmen

Auteur	T. Meeuws	Datum	20-11-2015
Bedrijfsonderdeel		Formaat	A3 liggend
Geografische Informatie Systemen		Schaal	1 : 6000

0 150 300 m

Status	Vrijgave
Doc.nr.	

Copyright Movares B.V.

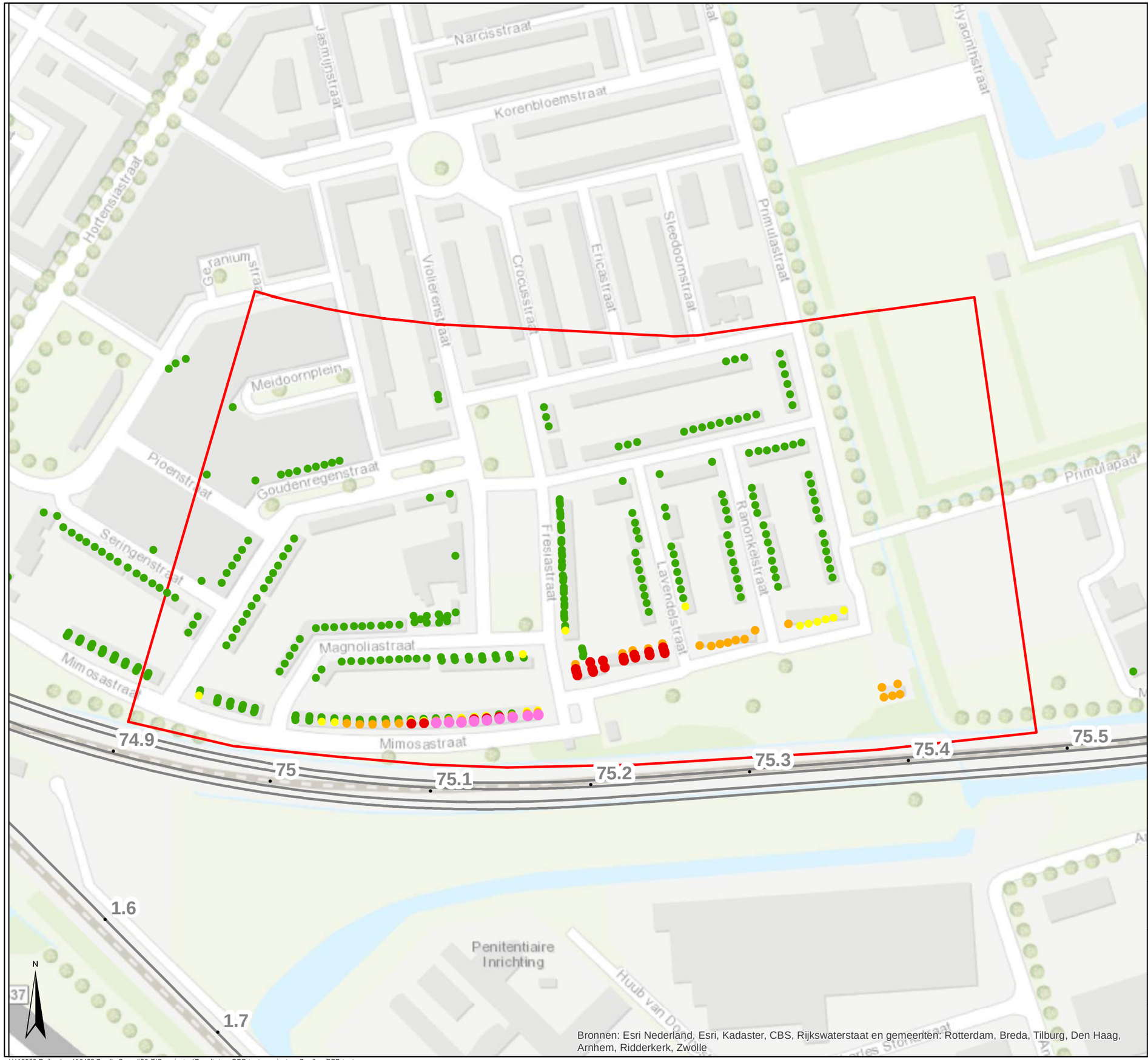

Bronnen: Esri Nederland, Esri, Kadaster, CBS, Rijkswaterstaat en gemeenten: Rotterdam, Breda, Tilburg, Den Haag, Arnhem, Ridderkerk, Zwolle

Legenda

Overschrijdingen woningniveau

- geen overschrijding
- tot 1 dB overschrijding
- tot 2 dB overschrijding
- tot 3 dB overschrijding
- tot 4 dB overschrijding
- tot 5 dB overschrijding
- meer dan 5 dB overschrijding
- Clusters

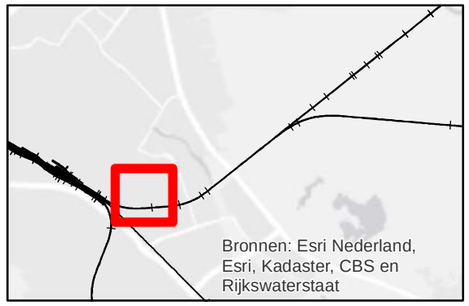

Movares
Postbus 2855
3500 GW Utrecht

Zwolle-Herfte

Resultaten woningniveau

Mimosastraat

Auteur	T. Meeuws	Datum	20-11-2015
Bedrijfsonderdeel	Geografische Informatie Systemen	Formaat	A3 liggend
		Schaal	1 : 2344.1

0 50 100 m

Status: Vrijgave

Doc.nr.

Copyright Movares B.V.

H:\10000 Railverkeer\10423 Zwolle Spoort\30 GIS-projecten\Resultaten_GPP-toets_varianten_Zwolle - GPP-toets

Bijlage VI – Doelmatige maatregelen

Toelichting op de inhoud van deze bijlage.

Deze bijlage bevat de figuur met de doelmatige maatregelen.

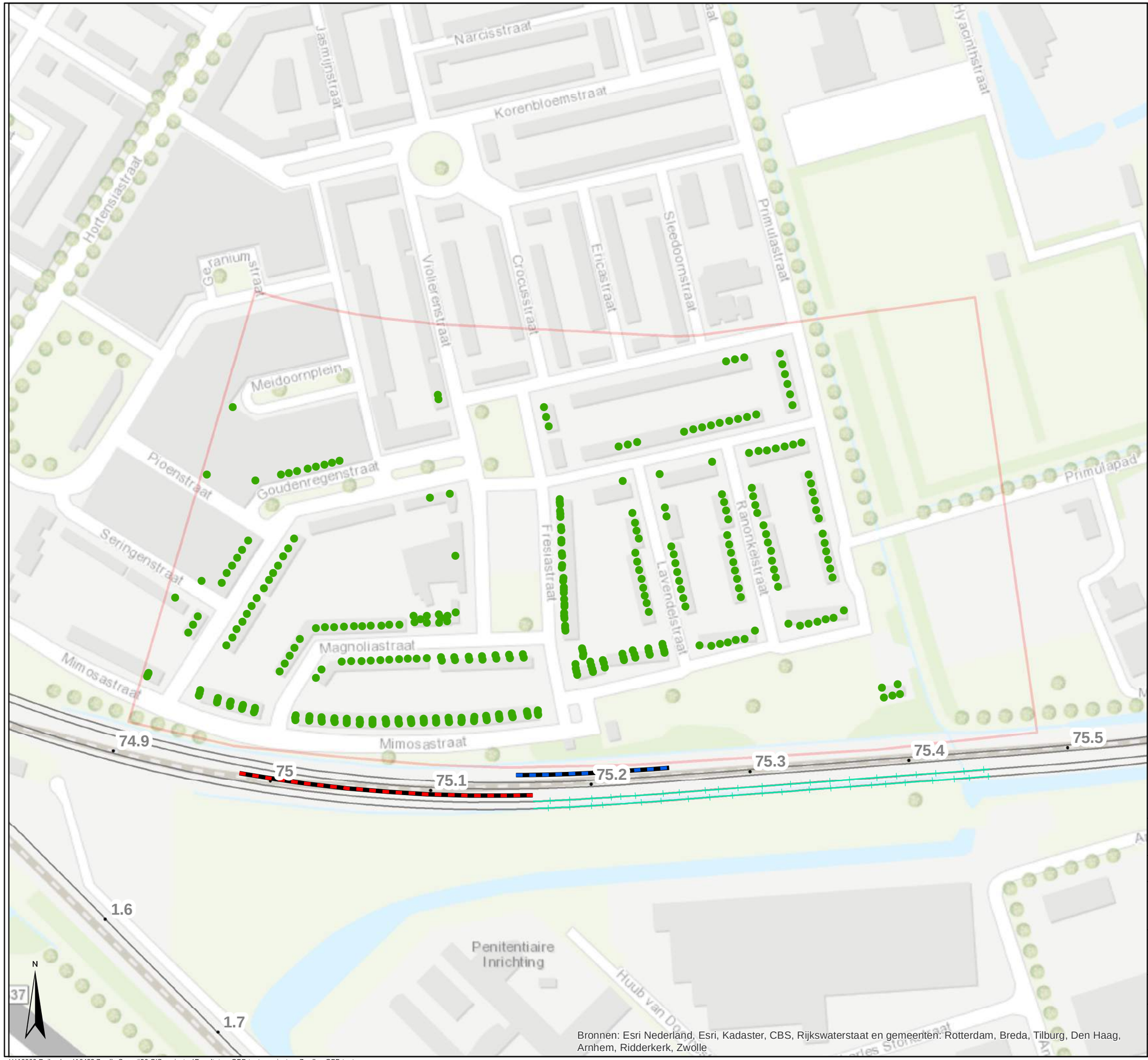

Legenda

Overschrijdingen na maatregelen

- geen overschrijding
- tot 1 dB overschrijding
- tot 2 dB overschrijding
- tot 3 dB overschrijding
- tot 4 dB overschrijding
- tot 5 dB overschrijding
- meer dan 5 dB overschrijding

Doelmatige geluidschermen

- 1.5 m [lengte 184 m]
- 1 m [lengte 96 m]

Doelmatige raildempers

- 2 sporen [lengte 286 m]
- Clusters

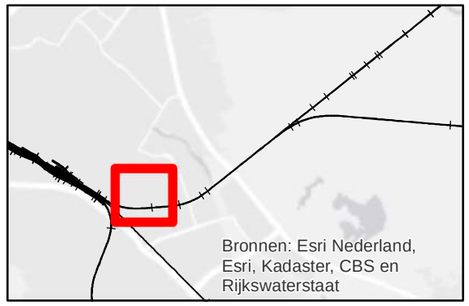

Movares
Postbus 2855
3500 GW Utrecht

Zwolle-Herfte

Doelmatige maatregelen

Incl resultaten woningniveau Mimosastraat

Auteur	T. Meeuws	Datum	22-11-2015
Bedrijfsonderdeel	Geografische Informatie Systemen	Formaat	A3 liggend
		Schaal	1 : 2344.1

0 50 100 m

Status	Vrijgave
Doc.nr.	

Copyright Movares B.V.

Bijlage VII – Resultaten geluidsbelastingen per geluidgevoelig object

Toelichting op de inhoud van deze bijlage.

Deze bijlage bevat een tabel met resultaten van de geluidberekeningen per geluidgevoelig object. Er is een selectie gemaakt van de meest relevante rekenresultaten. In deze bijlage bevat daardoor alleen gegevens van de geluidsgevoelige objecten in het studiegebied die in een geluidsbelasting ondervinden die hoger is dan 55 dB.

Zwolle - Herfte

In deze bijlage zijn enkel voor bestemmingen in het onderzoeksgebied de volledige gegevens weergegeven. In deze bijlage zijn aanvullend voor bestemmingen buiten het onderzoeksgebied welke wel meedoen in de maatregelafweging, de voor de maatregelafweging relevante gegevens weergegeven.

Toelichting op de kolommen:
- Kolom Sanering: "A" zijn de woningen en andere geluidsgevoelige objecten die op grond van artikel 88 van de Wet geluidhinder, zoals dat luidde voor 1 januari 2007, of artikel 4.17 van het Besluit geluidhinder bij de toenmalige Minister van VROM zijn gemeld, voor zover deze nog niet zijn gesaneerd, en de geluidsbelasting bij volledige benutting van de geluidproductieplafonds hoger is dan de maximale waarde, "B" zijn woningen en in een bestemmingsplan opgenomen ligplaatsen voor woonschepen en standplaatsen voor woonwagens, waarvan de geluidsbelasting bij volledige benutting van de geluidproductieplafonds hoger is de maximale waarde en "C" zijn de woningen alsmede in een bestemmingsplan opgenomen ligplaatsen voor woonschepen en standplaatsen voor woonwagens, waarvan de geluidsbelasting vanwege delen van (spoor)wegen zoals genoemd in bijlage 4 van het Besluit geluid milieubeheer bij volledige benutting van de geluidproductieplafonds hoger is de maximale waarde min 10 dB.
- Kolom Effect van het project: Het verschil tussen de Toekomstige situatie zonder nieuwe maatregelen en de grenswaarde.
- Kolom Benodigde reductie: De geluidreductie die nodig is om een overschrijding van de grenswaarde te voorkomen. Dit is gebaseerd op de afgeronde waarde van de grenswaarde én de Toekomstige situatie zonder nieuwe maatregelen.
- Kolom Geluidsbelasting standaard akoestische situatie: De toekomstige geluidsbelasting zonder maatregelen met de akoestische kwaliteit volgens artikel 1 van het Besluit geluid milieubeheer (zonder geluidsschermen/-wallen en doorgaans met een wegdek van zeer open asfalt beton).
- Kolom Geluidreductie door geadviseerde maatregelen: Geluidreductie voor de eindvariant met geadviseerde maatregelen ten opzichte van de Toekomstige situatie zonder nieuwe maatregelen. Bij een negatief getal is de toekomstige waarde lager dan de geluidsbelasting in de Toekomstige situatie zonder nieuwe maatregelen. Bij een positief getal is de toekomstige waarde hoger.

Gemeente Zwolle

Adres en postcode		Bestemming	Geluidsbelasting bij huidig GPP [dB]	Toekomst zonder nieuwe maatregelen [dB]	Sanering (A/B/C)	Grenswaarde [dB]	Effect van het project	Benodigde reductie [dB]	Geluidsbelasting standaard akoestische situatie [dB]	Geluidsreductie door geadviseerde maatregelen [dB]	Toekomst met geadvi-seerde maatregel(en) [dB]	Overschrijding grenswaarde/ (X=ja, leeg vak=nee)
Almelose Pad 2	8013PW	21	52	45		55	-10.05	-	0	0.00	45	
Almelose Pad 4	8013PW	21	53	44		55	-10.86	-	0	-0.01	44	
Almelose Pad 10	8013PW	21	55	44		55	-11.46	-	0	-0.01	44	
Assendorperstraat 211	8012DM	1	52	50		55	-5.37	-	50	-0.01	50	
Assendorperstraat 213	8012DN	1	49	47		55	-8.34	-	47	0.00	47	
Assendorperstraat 215	8012DN	1	46	44		55	-10.94	-	44	0.00	44	
Assendorperstraat 217	8012DN	1	42	40		55	-14.93	-	40	0.00	40	
Assendorperstraat 243	8012DN	1	51	49		55	-5.87	-	49	0.00	49	
Assendorperstraat 245	8012DN	1	46	44		55	-10.94	-	44	0.00	44	
Assendorperstraat 247	8012DN	1	52	49		55	-5.67	-	49	-0.02	49	
Assendorperstraat 249	8012DN	1	42	40		55	-14.93	-	40	0.00	40	
Assendorperstraat 279	8012DN	1	51	49		55	-5.87	-	49	0.00	49	
Assendorperstraat 307	8012DN	1	42	40		55	-14.93	-	40	0.00	40	
Assendorperstraat 309	8012DN	1	49	47		55	-8.34	-	47	0.00	47	
Assendorperstraat 311	8012DN	1	52	50		55	-5.37	-	50	-0.01	50	
Assendorperstraat 313	8012DN	1	52	49		55	-5.67	-	49	-0.02	49	
Begoniastraat 1	8012DA	1	55	54		55	-1.61	-	54	0.00	54	
Begoniastraat 2	8012DB	1	55	53		55	-2.05	-	53	0.00	53	
Begoniastraat 3	8012DA	1	55	53		55	-1.66	-	53	0.00	53	
Campanulastraat 36	8013TX	1	54	48		55	-7.23	-	48	-0.48	47	
Campanulastraat 38	8013TX	1	53	47		55	-7.51	-	47	-0.51	47	
Campanulastraat 40	8013TX	1	54	47		55	-7.54	-	47	-0.50	47	
Dahliastraat 48	8012CW	1	54	52		55	-2.51	-	52	0.00	52	
Dahliastraat 49	8012CX	1	53	52		55	-2.51	-	52	-0.01	52	
Dahliastraat 51	8012CX	1	55	54		55	-1.47	-	54	0.00	54	

Adres en postcode		Bestemming	Geluidsbelasting bij huidig GPP [dB]	Toekomst zonder nieuwe maatregelen [dB]	Sanering (AWBWC)	Grenswaarde [dB]	Effect van het project	Benodigde reductie [dB]	Geluidsbelasting standaard akoestische situatie [dB]	Geluidsreductie door geadviseerde maatregelen [dB]	Toekomst met geadvi-seerde maatregel(en) [dB]	Overschrijding grenswaarde/ (X=ja, leeg vak=nee)
Deventerstraatweg 1	8012AA	1	54	53		55	-1.56	-	53	0.00	53	
Deventerstraatweg 1 A	8012AA	1	55	55		55	-0.74	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 3	8012AA	1	55	54		55	-1.02	-	54	0.00	54	
Deventerstraatweg 5	8012AA	1	56	55		56	-0.82	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 7 A	8012AA	1	55	54		55	-0.78	-	54	0.00	54	
Deventerstraatweg 7 B	8012AA	1	56	55		56	-0.64	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 9	8012AA	1	56	55		56	-0.64	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 9 A	8012AA	1	54	54		55	-1.24	-	54	0.00	54	
Deventerstraatweg 11	8012AA	1	56	55		56	-0.68	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 11 A	8012AA	1	54	54		55	-1.21	-	54	0.00	54	
Deventerstraatweg 13	8012AA	1	54	54		55	-1.29	-	54	0.00	54	
Deventerstraatweg 13 A	8012AA	1	56	55		56	-0.59	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 15	8012AA	1	54	54		55	-1.38	-	54	0.00	54	
Deventerstraatweg 15 A	8012AA	1	56	55		56	-0.62	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 17	8012AA	1	56	55		56	-0.65	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 19	8012AA	1	55	54		55	-0.74	-	54	0.00	54	
Deventerstraatweg 19 A	8012AA	1	56	55		56	-0.62	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 21	8012AA	1	56	55		56	-0.56	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 23	8012AA	1	55	54		55	-0.67	-	54	0.00	54	
Deventerstraatweg 23 A	8012AA	1	56	55		56	-0.49	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 25	8012AA	1	56	55		56	-0.44	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 27	8012AB	1	56	55		56	-0.45	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 27 A	8012AB	1	54	53		55	-1.59	-	53	0.00	53	
Deventerstraatweg 29	8012AB	1	56	55		56	-0.39	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 29 A	8012AB	1	54	53		55	-1.51	-	53	0.00	53	
Deventerstraatweg 31	8012AB	1	56	55		56	-0.42	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 31 A	8012AB	1	54	53		55	-1.57	-	53	0.00	53	
Deventerstraatweg 33	8012AB	1	56	55		56	-0.38	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 35	8012AB	1	56	55		56	-0.44	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 35 A	8012AB	1	54	54		55	-1.37	-	54	0.00	54	
Deventerstraatweg 37	8012AB	1	56	55		56	-0.30	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 37 A	8012AB	1	54	54		55	-1.38	-	54	0.00	54	
Deventerstraatweg 39	8012AB	1	56	55		56	-0.27	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 39 A	8012AB	1	54	54		55	-1.47	-	54	0.00	54	
Deventerstraatweg 41	8012AB	1	56	55		56	-0.17	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 43	8012AB	1	55	55		55	-0.45	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 45	8012AB	1	55	55		55	-0.39	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 47	8012AB	1	55	55		55	-0.45	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 49	8012AB	1	55	55		55	-0.38	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 51	8012AB	1	55	55		55	-0.37	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 53	8012AB	1	53	53		55	-1.65	-	53	0.00	53	
Deventerstraatweg 55	8012AC	1	56	55		56	-0.10	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 57	8012AC	1	55	55		55	0.01	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 59	8012AC	1	55	56		55	0.03	0.03	56	0.00	56	X
Deventerstraatweg 61	8012AC	1	56	56		56	-0.04	-	56	0.00	56	
Deventerstraatweg 63	8012AC	1	55	55		55	-0.30	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 65	8012AC	1	55	55		55	-0.19	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 67	8012AC	1	55	55		55	-0.25	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 69	8012AC	1	55	55		55	-0.11	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 71	8012AC	1	55	55		55	-0.15	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 73	8012AC	1	55	55		55	-0.13	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 75	8012AC	1	55	55		55	-0.08	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 77	8012AC	1	55	55		55	-0.12	-	55	0.00	55	

Adres en postcode		Bestemming	Geluidsbelasting bij huidig GPP [dB]	Toekomst zonder nieuwe maatregelen [dB]	Sanering (AWBWC)	Grenswaarde [dB]	Effect van het project	Benodigde reductie [dB]	Geluidsbelasting standaard akoestische situatie [dB]	Geluidsreductie door geadviseerde maatregelen [dB]	Toekomst met geadvi-seerde maatregel(en) [dB]	Overschrijding grenswaarde/ (X=ja, leeg vak=nee)
Deventerstraatweg 79	8012AC	1	55	55		55	-0.11	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 81	8012AC	1	55	55		55	-0.13	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 83	8012AD	1	55	55		55	-0.18	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 85	8012AD	1	55	55		55	-0.21	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 87	8012AD	1	55	55		55	-0.24	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 89	8012AD	1	55	55		55	-0.30	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 91	8012AD	1	56	55		56	-0.32	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 93	8012AD	1	56	55		56	-0.28	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 95	8012AD	1	56	55		56	-0.41	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 97	8012AD	1	56	55		56	-0.39	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 99	8012AD	1	56	55		56	-0.40	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 101	8012AD	1	56	55		56	-0.43	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 103	8012AD	1	56	55		56	-0.47	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 105	8012AD	1	56	55		56	-0.48	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 107	8012AD	1	56	55		56	-0.51	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 109	8012AD	1	56	55		56	-0.53	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 111	8012AD	1	56	55		56	-0.58	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 113	8012AD	1	56	55		56	-0.58	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 115	8012AD	1	56	56		56	-0.66	-	56	0.00	56	
Deventerstraatweg 117	8012AD	1	56	55		56	-0.64	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 119	8012AD	1	56	56		56	-0.68	-	56	0.00	56	
Deventerstraatweg 121	8012AD	1	56	55		56	-0.74	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 123	8012AD	1	56	56		56	-0.68	-	56	0.00	56	
Deventerstraatweg 125	8012AD	1	56	56		56	-0.72	-	56	0.00	56	
Deventerstraatweg 127	8012AD	1	56	55		56	-0.81	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 129	8012AD	1	56	55		56	-0.86	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 131	8012AE	1	56	55		56	-0.84	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 133	8012AE	1	57	56		57	-0.82	-	56	0.00	56	
Deventerstraatweg 135	8012AE	1	56	55		56	-0.84	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 137	8012AE	1	57	56		57	-0.87	-	56	0.00	56	
Deventerstraatweg 139	8012AE	1	57	56		57	-0.87	-	56	0.00	56	
Deventerstraatweg 141	8012AE	1	57	56		57	-0.91	-	56	0.00	56	
Deventerstraatweg 143	8012AE	1	57	56		57	-0.94	-	56	0.00	56	
Deventerstraatweg 145	8012AE	1	57	56		57	-0.88	-	56	0.00	56	
Deventerstraatweg 147	8012AE	1	57	56		57	-0.94	-	56	0.00	56	
Deventerstraatweg 149	8012AE	1	57	56		57	-0.96	-	56	0.00	56	
Deventerstraatweg 151	8012AE	1	55	53		55	-2.12	-	53	0.00	53	
Deventerstraatweg 153	8012AE	1	54	52		55	-3.13	-	52	0.00	52	
Deventerstraatweg 155	8012AE	1	54	52		55	-2.67	-	52	0.00	52	
Deventerstraatweg 165	8012AE	1	53	50		55	-5.13	-	50	-0.02	50	
Deventerstraatweg 171	8012AE	1	54	50		55	-4.59	-	50	-0.01	50	
Deventerstraatweg 173	8012AE	1	55	52		55	-3.64	-	52	0.00	52	
Deventerstraatweg 175	8012AG	1	60	57		60	-3.79	-	56	0.00	57	
Deventerstraatweg 177	8012AG	1	60	57		60	-3.75	-	57	0.00	57	
Deventerstraatweg 179	8012AG	1	60	56		60	-3.52	-	56	0.00	56	
Deventerstraatweg 181	8012AG	1	59	55		59	-3.60	-	55	0.00	55	
Deventerstraatweg 185	8012AG	1	60	56		60	-4.32	-	56	0.00	56	
Deventerstraatweg 189	8012AG	1	65	60		65	-4.59	-	60	0.00	60	
Deventerstraatweg 191	8012AG	1	65	61		65	-4.56	-	61	0.00	61	
Deventerstraatweg 193	8012AG	1	65	60		65	-4.53	-	60	0.00	60	
Deventerstraatweg 195	8012AG	1	65	60		65	-4.61	-	60	0.00	60	
Deventerstraatweg 197	8012AG	1	65	61		65	-4.57	-	60	-0.01	61	
Deventerstraatweg 199	8012AG	1	65	61		65	-4.67	-	61	-0.01	61	

Adres en postcode		Bestemming	Geluidsbelasting bij huidig GPP [dB]	Toekomst zonder nieuwe maatregelen [dB]	Sanering (AWBWC)	Grenswaarde [dB]	Effect van het project	Benodigde reductie [dB]	Geluidsbelasting standaard akoestische situatie [dB]	Geluidsreductie door geadviseerde maatregelen [dB]	Toekomst met geadvi-seerde maatregel(en) [dB]	Overschrijding grenswaarde/ (X=ja, leeg vak=nee)
Eendrachtstraat 92	8012VZ	1	45	44		55	-10.69	-	44	0.00	44	
Essinckbelt 1	8014NV	1	55	53		55	-1.85	-	53	-0.30	53	
Essinckbelt 3	8014NV	1	53	52		55	-2.69	-	52	-0.34	52	
Essinckbelt 5	8014NV	1	54	53		55	-1.92	-	53	-0.32	53	
Essinckbelt 7	8014NV	1	54	53		55	-2.48	-	53	-0.30	52	
Fresiastraat 1	8013SM	1	53	48		55	-6.55	-	48	-1.09	47	
Fresiastraat 3	8013SM	1	52	48		55	-6.51	-	48	-1.04	47	
Fresiastraat 5	8013SM	1	52	48		55	-7.07	-	48	-1.01	47	
Fresiastraat 13	8013SM	1	46	45		55	-9.87	-	45	-2.07	43	
Fresiastraat 15	8013SM	1	53	50		55	-5.37	-	50	-1.19	48	
Fresiastraat 17	8013SM	1	53	50		55	-5.29	-	50	-1.37	48	
Fresiastraat 19	8013SM	1	49	43		55	-12.12	-	43	-0.68	42	
Fresiastraat 21	8013SM	1	54	49		55	-6.26	-	49	-0.62	48	
Fresiastraat 23	8013SM	1	53	49		55	-6.25	-	49	-0.97	48	
Fresiastraat 27	8013SM	1	50	48		55	-7.08	-	48	-2.15	46	
Fresiastraat 29	8013SM	1	52	50		55	-4.54	-	50	-1.99	48	
Fresiastraat 33	8013SM	1	53	49		55	-5.62	-	49	-1.39	48	
Fresiastraat 35	8013SM	1	53	50		55	-4.71	-	50	-1.84	48	
Fresiastraat 39	8013SM	1	53	50		55	-5.47	-	50	-1.15	48	
Fresiastraat 41	8013SM	1	52	50		55	-5.03	-	50	-1.51	48	
Fresiastraat 45	8013SM	1	54	50		55	-5.21	-	50	-1.21	49	
Fresiastraat 47	8013SM	1	52	50		55	-5.00	-	50	-1.59	48	
Fresiastraat 51	8013SN	1	53	50		55	-5.14	-	50	-1.23	49	
Fresiastraat 53	8013SN	1	52	50		55	-4.52	-	50	-1.64	49	
Fresiastraat 57	8013SN	1	49	50		55	-5.21	-	50	-2.02	48	
Fresiastraat 59	8013SN	1	51	52		55	-2.94	-	52	-1.77	50	
Fresiastraat 63	8013SN	1	49	50		55	-4.79	-	50	-2.20	48	
Fresiastraat 65	8013SN	1	52	53		55	-2.13	-	53	-1.87	51	
Fresiastraat 67	8013SN	1	48	49		55	-5.59	-	49	-3.09	46	
Fresiastraat 69	8013SN	1	50	51		55	-3.60	-	51	-2.53	49	
Fresiastraat 71	8013SN	1	53	54		55	-1.21	-	54	-2.13	52	
Fresiastraat 73	8013SN	1	50	52		55	-2.65	-	52	-4.19	48	
Fresiastraat 75	8013SN	1	52	54		55	-0.56	-	54	-3.32	51	
Fresiastraat 77	8013SN	1	54	56		55	1.05	0.56	56	-2.67	53	
Geraniumstraat 26	8013TK	1	52	47		55	-7.69	-	47	-0.10	47	
Geraniumstraat 28	8013TK	1	52	46		55	-8.76	-	46	-0.20	46	
Geraniumstraat 30	8013TK	1	52	47		55	-8.24	-	47	-0.19	47	
Gooseveldweg 1	8024PG	1	54	48		55	-7.33	-	48	0.00	48	
Goudenregenstraat 2	8013TC	1	62	63		62	0.48	0.36	63	-0.39	62	
Goudenregenstraat 4	8013TC	1	67	65		67	-2.41	-	65	-0.35	64	
Goudenregenstraat 6	8013TC	1	69	65		69	-3.95	-	65	-0.25	65	
Goudenregenstraat 8	8013TC	1	59	56		59	-2.96	-	56	-0.07	56	
Goudenregenstraat 10	8013TC	1	58	55		58	-3.19	-	55	-0.04	55	
Goudenregenstraat 12	8013TC	1	57	55		57	-2.18	-	55	-0.09	55	
Goudenregenstraat 14	8013TC	1	57	54		57	-3.06	-	54	-0.05	54	
Goudenregenstraat 16	8013TC	1	56	53		56	-2.74	-	53	-0.06	53	
Goudenregenstraat 18	8013TC	1	53	51		55	-3.65	-	51	-0.07	51	
Goudenregenstraat 20	8013TC	1	55	52		55	-2.96	-	52	-0.08	52	
Goudenregenstraat 22	8013TC	1	55	53		55	-2.83	-	53	-0.06	53	
Goudenregenstraat 24	8013TC	1	52	51		55	-3.67	-	51	-0.07	51	
Goudenregenstraat 26	8013TC	1	53	51		55	-3.94	-	51	-0.08	51	
Goudenregenstraat 28	8013TC	1	55	51		55	-3.87	-	51	-0.13	51	
Goudenregenstraat 30	8013TD	1	51	50		55	-5.41	-	50	-0.12	49	

Adres en postcode		Bestemming	Geluidsbelasting bij huidig GPP [dB]	Toekomst zonder nieuwe maatregelen [dB]	Sanering (AWBWC)	Grenswaarde [dB]	Effect van het project	Benodigde reductie [dB]	Geluidsbelasting standaard akoestische situatie [dB]	Geluidsreductie door geadviseerde maatregelen [dB]	Toekomst met geadvi-seerde maatregel(en) [dB]	Overschrijding grenswaarde/ (X=ja, leeg vak=nee)
Goudenregenstraat 32	8013TD	1	53	51		55	-4.43	-	51	-0.11	50	
Goudenregenstraat 33	8013TA	1	61	58		61	-2.27	-	58	0.00	58	
Goudenregenstraat 34	8013TD	1	53	50		55	-4.67	-	50	-0.12	50	
Goudenregenstraat 35	8013TA	1	57	56		57	-0.87	-	56	-0.06	56	
Goudenregenstraat 37	8013TA	1	58	56		58	-2.66	-	56	-0.01	56	
Goudenregenstraat 39	8013TA	1	57	54		57	-2.06	-	54	-0.02	54	
Goudenregenstraat 41	8013TA	1	52	51		55	-4.45	-	51	-0.01	51	
Goudenregenstraat 43	8013TA	1	52	50		55	-4.87	-	50	-0.01	50	
Goudenregenstraat 45	8013TA	1	51	49		55	-5.58	-	49	-0.02	49	
Goudenregenstraat 47	8013TA	1	53	49		55	-5.72	-	49	-0.02	49	
Goudenregenstraat 49	8013TA	1	53	50		55	-4.95	-	50	-0.02	50	
Goudenregenstraat 53	8013TB	1	53	47		55	-8.49	-	46	-0.08	46	
Goudenregenstraat 58	8013TD	1	51	48		55	-6.67	-	48	-0.85	47	
Goudenregenstraat 59	8013TB	1	51	47		55	-7.76	-	47	-0.05	47	
Goudenregenstraat 61	8013TB	1	53	49		55	-6.07	-	49	-0.05	49	
Goudenregenstraat 62	8013TD	1	53	48		55	-6.79	-	48	-1.22	47	
Goudenregenstraat 63	8013TB	1	53	49		55	-6.17	-	49	-0.06	49	
Goudenregenstraat 65	8013TB	1	53	49		55	-5.53	-	49	-0.05	49	
Goudenregenstraat 67	8013TB	1	52	49		55	-6.24	-	49	-0.07	49	
Goudenregenstraat 69	8013TB	1	51	48		55	-7.01	-	48	-0.05	48	
Goudenregenstraat 71	8013TB	1	51	47		55	-7.76	-	47	-0.07	47	
Goudenregenstraat 73	8013TB	1	51	47		55	-7.71	-	47	-0.06	47	
Grenslaan 50	8017BH	1	56	54		56	-1.93	-	54	0.00	54	
Grenslaan 52	8017BH	1	57	55		57	-2.25	-	55	0.01	55	
Grenslaan 54	8017BH	1	57	55		57	-2.05	-	55	0.00	55	
Groenestraat 70	8012VM	1	51	50		55	-5.13	-	50	0.00	50	
Groenestraat 72	8012VM	1	51	50		55	-4.65	-	50	0.00	50	
Groenestraat 73	8012VK	1	53	52		55	-2.85	-	52	0.00	52	
Groenestraat 74	8012VM	1	53	52		55	-2.84	-	52	0.00	52	
Groeneweg 1	8012AJ	1	54	53		55	-2.40	-	53	0.00	53	
Groeneweg 2	8012AN	1	55	54		55	-1.00	-	54	0.00	54	
Groeneweg 2 A	8012AN	1	54	53		55	-2.10	-	53	0.00	53	
Groeneweg 3	8012AJ	1	54	53		55	-2.29	-	53	0.00	53	
Groeneweg 5	8012AJ	1	54	53		55	-2.32	-	53	0.00	53	
Groeneweg 6	8012AN	1	54	53		55	-2.43	-	53	0.00	53	
Groeneweg 7	8012AJ	1	54	53		55	-2.38	-	53	0.00	53	
Groeneweg 8	8012AN	1	53	52		55	-2.68	-	52	0.00	52	
Groeneweg 9	8012AJ	1	54	52		55	-2.51	-	52	0.00	52	
Groeneweg 11	8012AJ	1	54	52		55	-2.50	-	52	0.00	52	
Groeneweg 13	8012AJ	1	53	52		55	-2.53	-	52	0.00	52	
Groeneweg 15	8012AJ	1	53	52		55	-2.58	-	52	0.00	52	
Groeneweg 23	8012AJ	1	54	53		55	-2.46	-	53	0.00	53	
Groeneweg 25	8012AJ	1	53	52		55	-2.59	-	52	0.00	52	
Groeneweg 27	8012AJ	1	53	52		55	-2.73	-	52	0.00	52	
Groeneweg 31 A	8012AJ	1	54	53		55	-2.26	-	53	0.00	53	
Groeneweg 80	8012AP	1	46	46		55	-9.22	-	46	0.01	46	
Groeneweg 80 A	8012AP	1	53	53		55	-2.29	-	53	0.00	53	
Groeneweg 102	8012AR	1	54	53		55	-1.54	-	53	0.00	53	
Groeneweg 108	8012AR	1	55	54		55	-0.60	-	54	-0.01	54	
Groeneweg 137	8012AM	1	54	53		55	-2.46	-	53	0.00	53	
Groeneweg 139	8012AM	1	55	53		55	-1.81	-	53	0.01	53	
Groeneweg 140	8012AS	1	55	54		55	-0.70	-	54	0.00	54	
Groeneweg 141	8012AM	1	55	54		55	-1.47	-	54	0.00	54	

Adres en postcode		Bestemming	Geluidsbelasting bij huidig GPP [dB]	Toekomst zonder nieuwe maatregelen [dB]	Sanering (AWBWC)	Grenswaarde [dB]	Effect van het project	Benodigde reductie [dB]	Geluidsbelasting standaard akoestische situatie [dB]	Geluidsreductie door geadviseerde maatregelen [dB]	Toekomst met geadvi-seerde maatregel(en) [dB]	Overschrijding grenswaarde/ (X=ja, leeg vak=nee)
Groeneweg 143	8012AM	1	55	54		55	-1.27	-	54	0.00	54	
Groeneweg 145	8012AM	1	55	54		55	-1.23	-	54	0.00	54	
Groeneweg 147	8012AM	1	54	53		55	-2.48	-	53	0.01	53	
Groeneweg 149	8012AM	1	54	53		55	-2.24	-	53	0.01	53	
Groeneweg 151	8012AM	1	56	54		56	-1.18	-	54	0.00	54	
Groeneweg 153	8012AM	1	56	54		56	-1.22	-	54	0.00	54	
Groeneweg 154	8012AS	1	53	53		55	-2.24	-	53	0.00	53	
Groeneweg 156	8012AS	1	53	53		55	-2.13	-	53	0.00	53	
Groeneweg 158	8012AS	1	53	53		55	-2.46	-	53	0.00	53	
Groeneweg 162	8012AT	1	53	53		55	-2.24	-	53	-0.01	53	
Groeneweg 164	8012AT	1	53	53		55	-2.20	-	53	0.00	53	
Groeneweg 188	8012AT	1	55	53		55	-1.85	-	53	0.00	53	
Groeneweg 190	8012AT	1	55	53		55	-1.79	-	53	0.00	53	
Groeneweg 192	8012AT	1	56	55		56	-0.97	-	55	0.00	55	
Groeneweg 194	8012AT	1	57	56		57	-1.00	-	56	0.00	56	
Heinoseweg 1	8026PA	1	63	54		63	-9.13	-	53	0.00	54	
Heinoseweg 3	8026PA	1	64	59		64	-5.89	-	58	0.00	59	
Heinoseweg 5	8026PA	1	57	50		57	-7.17	-	50	0.00	50	
Heinoseweg 7	8026PA	1	54	48		55	-6.98	-	48	0.00	48	
Heinoseweg 9	8026PA	1	55	48		55	-7.00	-	48	0.00	48	
Heinoseweg 11	8026PA	1	56	49		56	-7.07	-	49	0.00	49	
Helmhorstweg 3	8024PH	1	68	62	A	65	-2.73	-	65	0.00	62	
Helmhorstweg 5	8024PH	1	64	58		64	-5.62	-	60	0.00	58	
Helmhorstweg 7	8024PH	1	62	57		62	-5.35	-	59	0.00	57	
Helmhorstweg 9	8024PH	1	60	55		60	-4.98	-	57	0.00	55	
Helmhorstweg 11	8024PH	1	60	55		60	-4.87	-	57	0.00	55	
Helmhorstweg 23	8024PH	1	55	51		55	-4.17	-	52	0.00	51	
Helmhorstweg 25	8024PH	1	54	50		55	-5.03	-	50	0.00	50	
Herfter Esweg 2	8026RH	1	58	53		58	-4.63	-	52	0.00	53	
Herfterlaan 1	8024PK	1	57	50		57	-7.22	-	50	0.00	50	
Herfterlaan 1 A	8024PK	1	59	51		59	-7.58	-	51	0.00	51	
Herfterlaan 1 B	8024PK	1	56	48		56	-8.00	-	49	0.00	48	
Herfterlaan 3	8024PK	1	61	54		61	-7.77	-	54	0.00	54	
Herfterlaan 5	8024PK	1	61	53		61	-7.12	-	54	0.00	53	
Herfterlaan 6	8024PJ	1	62	55		62	-7.71	-	55	0.00	55	
Herfterlaan 8	8024PJ	1	64	56		64	-7.67	-	56	0.00	56	
Herfterlaan 9	8024PK	1	66	59	A	65	-5.77	-	59	0.00	59	
Herfterlaan 10	8024PJ	1	64	57		64	-7.26	-	57	0.00	57	
Herfterlaan 11	8024PK	1	67	60	A	65	-5.06	-	61	0.00	60	
Herfterlaan 12	8024PJ	1	70	62	A	65	-2.73	-	62	0.00	62	
Herfterlaan 13	8024PK	1	70	64	A	65	-1.20	-	65	0.00	64	
Herfterlaan 14	8026RA	1	65	59		65	-5.63	-	59	0.00	59	
Herfterlaan 15	8026RC	1	71	65	AB	65	-0.20	-	67	0.00	65	
Herfterlaan 16	8026RA	1	60	54		60	-5.53	-	54	0.00	54	
Herfterlaan 17	8026RC	1	66	61	A	65	-4.48	-	63	0.00	61	
Herfterlaan 18	8026RA	1	60	54		60	-5.41	-	54	0.00	54	
Herfterlaan 19	8026RC	1	67	61	A	65	-4.06	-	63	0.00	61	
Herfterlaan 21	8026RC	1	66	61	A	65	-3.96	-	63	0.00	61	
Herfterlaan 22	8026RA	1	56	52		56	-4.50	-	52	0.00	52	
Herfterlaan 23	8026RC	1	66	61	A	65	-4.21	-	62	0.00	61	
Herfterlaan 24 A	8026RA	1	62	57		62	-5.15	-	57	0.00	57	
Herfterlaan 26	8026RA	1	62	57		62	-5.17	-	57	0.00	57	
Herfterlaan 26 A	8026RA	1	63	59		63	-4.14	-	58	0.00	59	

Adres en postcode		Bestemming	Geluidsbelasting bij huidig GPP [dB]	Toekomst zonder nieuwe maatregelen [dB]	Sanering (AWBWC)	Grenswaarde [dB]	Effect van het project	Benodigde reductie [dB]	Geluidsbelasting standaard akoestische situatie [dB]	Geluidsreductie door geadviseerde maatregelen [dB]	Toekomst met geadvi-seerde maatregel(en) [dB]	Overschrijding grenswaarde/ (X=ja, leeg vak=nee)
Herfterlaan 27	8026RC	1	66	61	A	65	-3.54	-	61	0.00	61	
Herfterlaan 28	8026RA	1	54	50		55	-5.23	-	49	0.00	50	
Herfterlaan 29	8026RC	1	65	61		65	-4.70	-	61	0.00	61	
Herfterlaan 31	8026RC	11	64	59		64	-4.20	-	59	0.00	59	
Herfterlaan 33	8026RC	11	64	64		64	-0.27	-	64	0.00	64	
Herfterlaan 35	8026RC	1	56	54		56	-1.66	-	55	0.00	54	
Herfterlaan 37	8026RC	1	58	58		58	-0.02	-	58	0.00	58	
Herfterlaan 39	8026RC	15	60	60		60	-0.01	-	60	0.00	60	
Herfterlaan 39 A	8026RC	15	61	61		61	-0.01	-	61	0.00	61	
Herfterlaan 39 B	8026RC	15	64	64		64	0.00	-	64	0.00	64	
Herfterlaan 39 C	8026RC	15	66	66		66	-0.01	-	66	0.00	66	
Herfterlaan 39 D	8026RC	15	72	72		72	0.03	-	72	0.00	72	
Herfterlaan 39 E	8026RC	15	65	65		65	0.00	-	65	0.00	65	
Herfterlaan 39 F	8026RC	15	69	69		69	0.00	-	69	0.00	69	
Herfterlaan 39 H	8026RC	15	60	60		60	-0.11	-	60	0.00	60	
Herfterlaan 39 J	8026RC	15	57	56		57	-0.22	-	56	0.00	56	
Herfterlaan 39 K	8026RC	15	54	54		55	-0.93	-	54	0.00	54	
Herfterlaan 47	8026RC	11	72	72		72	0.00	-	72	0.00	72	
Herfterlaan 47	8026RC	11	72	72		72	0.00	-	72	0.00	72	
Herfterlaan 53	8026RD	1	60	55		60	-4.83	-	54	0.00	55	
Herfterlaan 55	8026RD	1	57	53		57	-4.90	-	51	0.00	53	
Herfterlaan 65	8026RD	1	67	62	A	65	-3.19	-	60	0.00	62	
Herfterlaan 65	8026RD	1	67	62	A	65	-3.19	-	60	0.00	62	
Herfterlaan 67	8026RD	1	61	56		61	-5.74	-	54	0.00	56	
Hortensiastraat 1	8013AA	1	62	57		62	-4.96	-	57	0.00	57	
Hortensiastraat 3	8013AA	1	61	56		61	-4.86	-	56	-0.01	56	
Hortensiastraat 5	8013AA	1	60	55		60	-5.01	-	55	0.00	55	
Hortensiastraat 7	8013AA	1	59	55		59	-4.83	-	55	0.00	55	
Hortensiastraat 9	8013AA	1	59	54		59	-4.68	-	54	0.00	54	
Hortensiastraat 11	8013AA	1	58	53		58	-4.60	-	53	0.00	53	
Hortensiastraat 13	8013AA	1	58	53		58	-4.65	-	53	0.00	53	
Hortensiastraat 15	8013AA	1	57	52		57	-4.36	-	52	0.00	52	
Hortensiastraat 17	8013AA	1	56	51		56	-4.39	-	51	-0.02	51	
Hortensiastraat 19	8013AA	1	56	51		56	-4.28	-	51	-0.02	51	
Hortensiastraat 21	8013AA	1	55	51		55	-4.31	-	51	-0.02	51	
Hortensiastraat 23	8013AA	1	55	50		55	-4.64	-	50	-0.02	50	
Hortensiastraat 25	8013AA	1	54	49		55	-5.57	-	49	-0.02	49	
Hortensiastraat 27	8013AA	1	54	50		55	-5.25	-	50	-0.02	50	
Kiekeboslaantje 1	8024PM	1	54	51		55	-3.85	-	52	0.00	51	
Kiekeboslaantje 15	8024PM	1	54	48		55	-6.69	-	49	0.00	48	
Klimopstraat 11	8012DD	1	53	50		55	-4.54	-	50	-0.01	50	
Klimopstraat 13	8012DD	1	53	50		55	-4.65	-	50	-0.01	50	
Klimopstraat 15	8012DD	1	53	50		55	-4.59	-	50	-0.01	50	
Klimopstraat 17	8012DD	1	53	50		55	-4.68	-	50	-0.01	50	
Klimopstraat 18	8012DD	1	54	51		55	-4.46	-	50	-0.01	51	
Klimopstraat 19	8012DD	1	54	51		55	-4.25	-	51	-0.01	51	
Klimopstraat 20	8012DD	1	54	51		55	-4.09	-	51	0.00	51	
Klimopstraat 22	8012DD	1	55	51		55	-3.64	-	51	0.00	51	
Klimopstraat 24	8012DD	1	56	52		56	-3.70	-	52	-0.01	52	
Klimopstraat 26	8012DD	1	56	53		56	-3.40	-	53	0.00	53	
Klimopstraat 28	8012DD	1	57	53		57	-3.71	-	53	-0.01	53	
Kuyerhuislaan 1	8025AT	1	55	46		55	-9.05	-	46	0.00	46	
Kuyerhuislaan 1 A	8025AT	1	57	48		57	-8.71	-	48	0.00	48	

Gemeente Zwolle

Adres en postcode		Bestemming	Geluidsbelasting bij huidig GPP [dB]	Toekomst zonder nieuwe maatregelen [dB]	Sanering (AWBWC)	Grenswaarde [dB]	Effect van het project	Benodigde reductie [dB]	Geluidsbelasting standaard akoestische situatie [dB]	Geluidsreductie door geadviseerde maatregelen [dB]	Toekomst met geadvi-seerde maatregel(en) [dB]	Overschrijding grenswaarde/ (X=ja, leeg vak=nee)
Kuyerhuislaan 1 B	8025AT	1	54	44		55	-10.83	-	44	0.00	44	
Kuyerhuislaan 2	8025AS	1	58	44		58	-13.78	-	44	-0.02	44	
Kuyerhuislaan 3	8024PC	1	58	49		58	-8.11	-	50	0.00	49	
Kuyerhuislaan 3 A	8024PC	1	55	47		55	-7.54	-	48	0.00	47	
Kuyerhuislaan 3 B	8024PC	1	56	49		56	-7.76	-	49	0.00	49	
Kuyerhuislaan 3 C	8024PC	1	53	44		55	-10.83	-	44	0.00	44	
Kuyerhuislaan 4	8025AS	1	58	49		58	-8.87	-	49	0.05	49	
Kuyerhuislaan 5	8024PC	1	54	48		55	-7.05	-	48	0.00	48	
Kuyerhuislaan 6	8025AS	1	60	49		60	-10.87	-	49	-0.01	49	
Kuyerhuislaan 8	8025AS	1	59	49		59	-10.24	-	49	0.00	49	
Kuyerhuislaan 9	8024PC	1	54	50		55	-5.41	-	50	0.00	50	
Kuyerhuislaan 10	8024PD	1	59	50		59	-8.33	-	50	0.00	50	
Kuyerhuislaan 11	8024PC	1	55	53		55	-2.50	-	53	0.00	53	
Kuyerhuislaan 11 A	8024PC	1	53	50		55	-4.65	-	51	0.00	50	
Kuyerhuislaan 12	8024PD	1	59	50		59	-8.19	-	50	0.00	50	
Kuyerhuislaan 16 A	8024PD	1	55	50		55	-5.01	-	51	0.00	50	
Kuyerhuislaan 16 B	8024PD	1	55	50		55	-4.70	-	51	0.00	50	
Kuyerhuislaan 18	8024PD	1	54	51		55	-4.05	-	51	0.00	51	
Kuyerhuislaan 20	8024PD	1	54	51		55	-4.25	-	51	0.00	51	
Kuyerhuislaan 22	8024PD	1	56	55		56	-1.44	-	55	0.00	55	
Kuyerhuislaan 24	8024PD	1	56	54		56	-1.27	-	54	0.00	54	
Lavendelstraat 1	8013SL	1	52	49		55	-6.00	-	49	-1.31	48	
Lavendelstraat 2	8013SL	1	51	50		55	-4.92	-	50	-1.25	49	
Lavendelstraat 3	8013SL	1	50	49		55	-6.13	-	49	-1.32	48	
Lavendelstraat 4	8013SL	1	51	51		55	-4.02	-	51	-1.46	50	
Lavendelstraat 6	8013SL	1	52	51		55	-3.84	-	51	-1.47	50	
Lavendelstraat 8	8013SL	1	51	51		55	-3.53	-	51	-1.58	50	
Lavendelstraat 9	8013SL	1	50	50		55	-4.60	-	50	-1.46	49	
Lavendelstraat 10	8013SL	1	52	51		55	-3.61	-	51	-1.60	50	
Lavendelstraat 11	8013SL	1	51	51		55	-4.42	-	51	-1.51	49	
Lavendelstraat 12	8013SL	1	52	51		55	-3.67	-	51	-1.67	50	
Lavendelstraat 13	8013SL	1	50	51		55	-3.95	-	51	-1.68	49	
Lavendelstraat 14	8013SL	1	52	52		55	-3.21	-	52	-1.55	50	
Lavendelstraat 15	8013SL	1	51	51		55	-3.59	-	51	-1.75	50	
Lavendelstraat 16	8013SL	1	52	52		55	-3.50	-	52	-1.48	50	
Lavendelstraat 17	8013SL	1	51	52		55	-3.23	-	52	-1.75	50	
Lavendelstraat 18	8013SL	1	51	52		55	-3.12	-	52	-1.59	50	
Lavendelstraat 19	8013SL	1	51	53		55	-2.48	-	53	-2.07	50	
Lavendelstraat 20	8013SL	1	52	52		55	-2.78	-	52	-1.73	50	
Lavendelstraat 21	8013SL	1	51	53		55	-1.98	-	53	-2.04	51	
Lavendelstraat 22	8013SL	1	52	52		55	-2.68	-	52	-1.80	51	
Lavendelstraat 23	8013SL	1	54	56		55	0.58	0.09	56	-2.23	53	
Lavendelstraat 24	8013SL	1	52	53		55	-2.37	-	53	-1.91	51	
Lavendelstraat 25	8013SL	1	58	60		58	2.43	1.83	60	-2.04	58	
Lavendelstraat 26	8013SL	1	51	53		55	-2.16	-	53	-1.83	51	
Lavendelstraat 28	8013SL	1	54	58		55	2.90	2.41	58	-3.44	54	
Lindestraat 84	8012VT	1	52	52		55	-3.19	-	52	0.00	52	
Lindestraat 84 A	8012VT	1	41	40		55	-14.97	-	40	0.00	40	
Lindestraat 84 B	8012VT	1	41	40		55	-14.97	-	40	0.00	40	
Lindestraat 84 C	8012VT	1	46	45		55	-9.57	-	45	0.00	45	
Lindestraat 84 D	8012VT	1	46	45		55	-9.57	-	45	0.00	45	
Lindestraat 84 E	8012VT	1	52	52		55	-3.19	-	52	0.00	52	
Lindestraat 86	8012VT	1	48	48		55	-6.67	-	48	0.00	48	

Adres en postcode		Bestemming	Geluidsbelasting bij huidig GPP [dB]	Toekomst zonder nieuwe maatregelen [dB]	Sanering (AWBWC)	Grenswaarde [dB]	Effect van het project	Benodigde reductie [dB]	Geluidsbelasting standaard akoestische situatie [dB]	Geluidsreductie door geadviseerde maatregelen [dB]	Toekomst met geadvi-seerde maatregel(en) [dB]	Overschrijding grenswaarde/ (X=ja, leeg vak=nee)
Lindestraat 86 A	8012VT	1	55	55		55	-0.15	-	55	-0.01	55	
Lobeliastraat 9	8013SV	1	51	48		55	-7.31	-	48	-1.29	46	
Lobeliastraat 10	8013SW	1	51	49		55	-6.31	-	49	-1.19	48	
Lobeliastraat 11	8013SV	1	51	48		55	-6.68	-	48	-1.27	47	
Lobeliastraat 13	8013SV	1	51	48		55	-6.93	-	48	-1.24	47	
Lobeliastraat 22	8013SW	1	50	49		55	-5.79	-	49	-1.20	48	
Lobeliastraat 23	8013SV	1	53	47		55	-8.02	-	47	-0.61	46	
Lobeliastraat 24	8013SW	1	54	47		55	-8.06	-	47	-0.63	46	
Lobeliastraat 25	8013SV	1	53	47		55	-7.94	-	47	-0.57	46	
Lobeliastraat 26	8013SW	1	53	47		55	-8.23	-	47	-0.64	46	
Lobeliastraat 27	8013SV	1	53	47		55	-7.83	-	47	-0.70	46	
Lobeliastraat 28	8013SW	1	53	47		55	-8.30	-	47	-0.68	46	
Lobeliastraat 29	8013SV	1	53	48		55	-6.56	-	48	-1.09	47	
Lobeliastraat 30	8013SW	1	54	47		55	-7.76	-	47	-0.69	47	
Lobeliastraat 31	8013SV	1	53	49		55	-6.35	-	49	-1.18	47	
Lobeliastraat 32	8013SW	1	54	46		55	-8.62	-	46	-0.58	46	
Lobeliastraat 33	8013SV	1	53	48		55	-6.68	-	48	-1.09	47	
Lobeliastraat 34	8013SW	1	55	49		55	-6.34	-	49	-0.43	49	
Lobeliastraat 35	8013SV	1	53	48		55	-7.35	-	48	-0.89	47	
Lobeliastraat 36	8013SW	1	57	51		57	-6.32	-	51	-0.46	50	
Lobeliastraat 37	8013SV	1	53	47		55	-8.08	-	47	-0.73	46	
Lobeliastraat 39	8013SV	1	53	47		55	-8.01	-	47	-0.63	46	
Maatgravenweg 1 A	8024PB	1	57	57		57	0.00	-	57	0.00	57	
Maatgravenweg 1 B	8024PB	1	55	55		55	0.00	-	55	0.00	55	
Maatgravenweg 3	8024PB	1	58	58		58	0.00	-	57	0.00	58	
Maatgravenweg 5	8024PB	1	58	58		58	0.00	-	58	0.00	58	
Maatgravenweg 5 A	8024PB	1	58	58		58	0.01	-	58	0.00	58	
Maatgravenweg 7	8024PB	1	61	61		61	0.00	-	61	0.00	61	
Maatgravenweg 7 A	8024PB	1	61	61		61	0.00	-	61	0.00	61	
Maatgravenweg 10	8024PB	1	56	56		56	0.00	-	56	0.00	56	
Maatgravenweg 20	8026RG	1	62	62		62	0.00	-	62	0.00	62	
Magnoliastraat 1	8013SP	1	60	59		60	-1.32	-	59	-4.27	55	
Magnoliastraat 2	8013SR	1	56	54		56	-1.67	-	54	-0.89	53	
Magnoliastraat 3	8013SP	1	58	57		58	-0.99	-	57	-3.64	54	
Magnoliastraat 4	8013SR	1	55	54		55	-1.41	-	54	-0.78	53	
Magnoliastraat 5	8013SP	1	58	56		58	-1.25	-	56	-3.42	53	
Magnoliastraat 6	8013SR	1	51	50		55	-5.24	-	50	-1.74	48	
Magnoliastraat 7	8013SP	1	57	55		57	-1.35	-	55	-2.83	52	
Magnoliastraat 8	8013SR	1	51	49		55	-6.08	-	49	-0.59	48	
Magnoliastraat 9	8013SP	1	56	54		56	-1.17	-	54	-3.00	51	
Magnoliastraat 10	8013SR	1	48	46		55	-9.23	-	46	-0.09	46	
Magnoliastraat 11	8013SP	1	56	55		56	-1.22	-	55	-2.64	52	
Magnoliastraat 12	8013SR	1	48	45		55	-9.66	-	45	-0.08	45	
Magnoliastraat 13	8013SP	1	55	54		55	-1.01	-	54	-2.32	52	
Magnoliastraat 14	8013SR	1	47	45		55	-9.85	-	45	-0.14	45	
Magnoliastraat 15	8013SP	1	55	54		55	-1.05	-	54	-2.14	52	
Magnoliastraat 16	8013SR	1	47	45		55	-9.77	-	45	-0.10	45	
Magnoliastraat 17	8013SP	1	53	53		55	-2.48	-	53	-2.02	50	
Magnoliastraat 18	8013SR	1	47	45		55	-10.14	-	45	-0.16	45	
Magnoliastraat 19	8013SP	1	52	52		55	-3.44	-	52	-1.62	50	
Magnoliastraat 20	8013SR	1	47	45		55	-9.99	-	45	-0.13	45	
Magnoliastraat 21	8013SP	1	51	50		55	-5.38	-	50	-1.48	48	
Magnoliastraat 22	8013SR	1	46	45		55	-9.71	-	45	-0.77	45	

Adres en postcode		Bestemming	Geluidsbelasting bij huidig GPP [dB]	Toekomst zonder nieuwe maatregelen [dB]	Sanering (AWBWC)	Grenswaarde [dB]	Effect van het project	Benodigde reductie [dB]	Geluidsbelasting standaard akoestische situatie [dB]	Geluidsreductie door geadviseerde maatregelen [dB]	Toekomst met geadvi-seerde maatregel(en) [dB]	Overschrijding grenswaarde/ (X=ja, leeg vak=nee)
Magnoliastraat 23	8013SP	1	49	48		55	-6.79	-	48	-2.04	46	
Magnoliastraat 24	8013SR	1	46	45		55	-9.66	-	45	-0.73	45	
Magnoliastraat 25	8013SP	1	49	48		55	-7.42	-	48	-1.64	46	
Magnoliastraat 26	8013SR	1	41	39		55	-16.00	-	39	-0.24	39	
Magnoliastraat 26 A	8013SR	1	47	46		55	-9.48	-	46	-0.74	45	
Magnoliastraat 27	8013SP	1	48	46		55	-8.81	-	46	-0.79	45	
Magnoliastraat 28	8013SR	1	41	39		55	-15.93	-	39	-0.29	39	
Magnoliastraat 28 A	8013SR	1	46	46		55	-9.35	-	46	-0.63	45	
Magnoliastraat 29	8013SP	1	47	46		55	-8.96	-	46	-0.75	45	
Magnoliastraat 30	8013ST	1	47	47		55	-7.93	-	47	-0.88	46	
Magnoliastraat 30 A	8013ST	1	41	41		55	-14.19	-	41	-0.77	40	
Magnoliastraat 31	8013SP	1	42	41		55	-13.51	-	41	-1.54	40	
Magnoliastraat 32	8013ST	1	43	44		55	-11.47	-	44	-2.35	41	
Magnoliastraat 32 A	8013ST	1	48	48		55	-7.50	-	48	-1.24	46	
Magnoliastraat 33	8013SP	1	45	44		55	-11.37	-	44	-0.99	43	
Magnoliastraat 34	8013ST	1	49	50		55	-4.96	-	50	-1.72	48	
Magnoliastraat 34 A	8013ST	1	42	42		55	-12.61	-	42	-1.03	41	
Magnoliastraat 35	8013SP	1	41	39		55	-15.55	-	39	-0.16	39	
Magnoliastraat 36	8013ST	1	50	52		55	-3.32	-	52	-2.21	49	
Magnoliastraat 36 A	8013ST	1	45	46		55	-8.71	-	46	-2.37	44	
Magnoliastraat 37	8013SP	1	44	42		55	-12.63	-	42	-0.17	42	
Magnoliastraat 38	8013ST	1	54	56		55	1.41	0.92	56	-2.84	54	
Magnoliastraat 38 A	8013ST	1	49	53		55	-1.69	-	53	-4.77	49	
Magnoliastraat 39	8013SP	1	47	46		55	-9.08	-	46	-0.75	45	
Magnoliastraat 41	8013SP	1	41	40		55	-15.47	-	40	-0.30	39	
Magnoliastraat 43	8013SP	1	44	42		55	-12.63	-	42	-0.31	42	
Magnoliastraat 43	8013SP	1	44	42		55	-12.63	-	42	-0.17	42	
Magnoliastraat 45	8013SP	1	41	40		55	-15.47	-	40	-0.30	39	
Magnoliastraat 47	8013SP	1	44	42		55	-12.63	-	42	-0.31	42	
Magnoliastraat 49	8013SP	1	47	45		55	-9.93	-	45	-0.23	45	
Meidoornplein 16	8013TR	1	53	46		55	-8.67	-	46	-0.13	46	
Mimosastraat 1 C	8013SB	1	59	56		59	-3.23	-	56	0.00	56	
Mimosastraat 2 A	8013SB	1	66	62		66	-4.69	-	62	-0.01	62	
Mimosastraat 2 B	8013SB	1	66	62		66	-4.69	-	62	-0.01	62	
Mimosastraat 2 C	8013SB	1	66	62		66	-4.69	-	62	-0.01	62	
Mimosastraat 2 D	8013SB	1	67	62		67	-4.74	-	62	0.00	62	
Mimosastraat 2 E	8013SB	1	67	62		67	-4.74	-	62	0.00	62	
Mimosastraat 2 F	8013SB	1	51	47		55	-8.26	-	47	-0.02	47	
Mimosastraat 2 G	8013SB	1	51	47		55	-8.26	-	47	-0.02	47	
Mimosastraat 2 S	8013SB	1	60	56		60	-4.44	-	56	0.00	56	
Mimosastraat 2 T	8013SB	1	60	56		60	-4.44	-	56	0.00	56	
Mimosastraat 2 U	8013SB	1	65	61		65	-4.81	-	61	0.00	61	
Mimosastraat 3 A	8013SB	1	67	62		67	-4.84	-	62	-0.01	62	
Mimosastraat 3 B	8013SB	1	67	62		67	-4.84	-	62	-0.01	62	
Mimosastraat 3 C	8013SB	1	67	62		67	-4.84	-	62	-0.01	62	
Mimosastraat 3 D	8013SB	1	68	62		68	-5.38	-	62	0.00	62	
Mimosastraat 3 E	8013SB	1	68	62		68	-5.38	-	62	0.00	62	
Mimosastraat 3 F	8013SB	1	50	47		55	-7.79	-	47	-0.28	47	
Mimosastraat 3 G	8013SB	1	50	47		55	-7.79	-	47	-0.28	47	
Mimosastraat 3 M	8013SB	1	55	51		55	-4.00	-	51	-0.08	51	
Mimosastraat 3 N	8013SB	1	55	51		55	-4.00	-	51	-0.08	51	
Mimosastraat 3 O	8013SB	1	55	51		55	-4.00	-	51	-0.08	51	
Mimosastraat 3 P	8013SB	1	60	55		60	-4.29	-	55	0.00	55	

Adres en postcode		Bestemming	Geluidsbelasting bij huidig GPP [dB]	Toekomst zonder nieuwe maatregelen [dB]	Sanering (AWBWC)	Grenswaarde [dB]	Effect van het project	Benodigde reductie [dB]	Geluidsbelasting standaard akoestische situatie [dB]	Geluidsreductie door geadviseerde maatregelen [dB]	Toekomst met geadvi-seerde maatregel(en) [dB]	Overschrijding grenswaarde/ (X=ja, leeg vak=nee)
Mimosastraat 3 Q	8013SB	1	60	55		60	-4.29	-	55	0.00	55	
Mimosastraat 3 R	8013SB	1	60	55		60	-4.29	-	55	0.00	55	
Mimosastraat 3 S	8013SB	1	61	57		61	-4.22	-	57	0.00	57	
Mimosastraat 3 T	8013SB	1	61	57		61	-4.22	-	57	0.00	57	
Mimosastraat 4	8013SB	1	63	61		63	-2.40	-	61	-0.04	61	
Mimosastraat 4 A	8013SB	1	66	61		66	-4.69	-	61	-0.01	61	
Mimosastraat 5	8013SB	1	66	63		66	-3.83	-	63	-0.02	63	
Mimosastraat 6	8013SB	1	68	63		68	-5.20	-	63	-0.02	63	
Mimosastraat 7	8013SB	1	63	61		63	-2.39	-	61	-0.05	61	
Mimosastraat 8	8013SB	1	67	63		67	-3.89	-	63	-0.03	63	
Mimosastraat 9	8013SB	1	68	63		68	-5.26	-	63	-0.03	63	
Mimosastraat 10	8013SB	1	63	61		63	-2.38	-	61	-0.04	61	
Mimosastraat 11	8013SB	1	67	63		67	-3.94	-	63	-0.03	63	
Mimosastraat 12	8013SB	1	69	63		69	-5.33	-	63	-0.03	63	
Mimosastraat 13	8013SB	1	64	61		64	-2.36	-	61	-0.06	61	
Mimosastraat 14	8013SB	1	67	63		67	-3.98	-	63	-0.04	63	
Mimosastraat 15	8013SB	1	69	63		69	-5.39	-	63	-0.04	63	
Mimosastraat 16	8013SB	1	64	61		64	-2.29	-	61	-0.06	61	
Mimosastraat 17	8013SB	1	67	63		67	-3.96	-	63	-0.05	63	
Mimosastraat 18	8013SB	1	69	64		69	-5.38	-	64	-0.04	64	
Mimosastraat 19	8013SB	1	64	62		64	-2.29	-	62	-0.08	62	
Mimosastraat 20	8013SB	1	67	63		67	-4.00	-	63	-0.05	63	
Mimosastraat 21	8013SB	1	69	64		69	-5.39	-	64	-0.05	64	
Mimosastraat 22	8013SB	1	64	62		64	-1.92	-	62	-0.08	62	
Mimosastraat 23	8013SB	1	67	64		67	-3.85	-	64	-0.06	64	
Mimosastraat 24	8013SB	1	69	64		69	-5.28	-	64	-0.06	64	
Mimosastraat 25	8013SB	1	64	62		64	-1.93	-	62	-0.10	62	
Mimosastraat 26	8013SB	1	68	64		68	-3.89	-	64	-0.07	64	
Mimosastraat 27	8013SB	1	69	64		69	-5.29	-	64	-0.07	64	
Mimosastraat 28	8013SC	1	64	63		64	-0.47	-	63	-0.55	63	
Mimosastraat 29	8013SC	1	67	65		67	-2.53	-	65	-0.53	64	
Mimosastraat 30	8013SC	1	68	65		68	-3.60	-	65	-0.40	64	
Mimosastraat 31	8013SC	1	64	63		64	-0.26	-	63	-0.84	63	
Mimosastraat 32	8013SC	1	67	65		67	-2.34	-	65	-0.80	64	
Mimosastraat 33	8013SC	1	68	65		68	-3.40	-	65	-0.58	64	
Mimosastraat 34	8013SC	1	64	64		64	-0.34	-	64	-1.34	62	
Mimosastraat 35	8013SC	1	67	65		67	-2.39	-	65	-1.25	64	
Mimosastraat 36	8013SC	1	68	65		68	-3.37	-	65	-0.89	64	
Mimosastraat 37	8013SC	1	64	64		64	-0.27	-	64	-1.90	62	
Mimosastraat 38	8013SC	1	67	65		67	-2.37	-	65	-1.71	63	
Mimosastraat 39	8013SC	1	68	65		68	-3.32	-	65	-1.16	64	
Mimosastraat 40	8013SC	1	64	64		64	-0.21	-	64	-4.11	60	
Mimosastraat 41	8013SC	1	67	65		67	-2.19	-	65	-3.43	62	
Mimosastraat 42	8013SC	1	68	65		68	-3.05	-	65	-2.13	63	
Mimosastraat 43	8013SC	1	64	64		64	-0.09	-	64	-4.40	59	
Mimosastraat 44	8013SC	1	67	65		67	-2.10	-	65	-3.70	61	
Mimosastraat 45	8013SC	1	68	65		68	-3.01	-	65	-2.30	63	
Mimosastraat 46	8013SC	1	63	64		63	0.45	0.21	64	-4.60	59	
Mimosastraat 47	8013SC	1	67	65		67	-1.74	-	65	-3.96	61	
Mimosastraat 48	8013SC	1	68	65		68	-2.82	-	65	-2.49	63	
Mimosastraat 49	8013SC	1	63	64		63	0.77	0.20	64	-4.78	59	
Mimosastraat 50	8013SC	1	67	65		67	-1.52	-	65	-4.12	61	
Mimosastraat 51	8013SC	1	68	65		68	-2.71	-	65	-2.63	62	

Adres en postcode		Bestemming	Geluidsbelasting bij huidig GPP [dB]	Toekomst zonder nieuwe maatregelen [dB]	Sanering (AWBWC)	Grenswaarde [dB]	Effect van het project	Benodigde reductie [dB]	Geluidsbelasting standaard akoestische situatie [dB]	Geluidsreductie door geadviseerde maatregelen [dB]	Toekomst met geadvi-seerde maatregel(en) [dB]	Overschrijding grenswaarde/ (X=ja, leeg vak=nee)
Mimosastraat 52	8013SE	1	62	64		62	1.36	1.11	64	-4.90	59	
Mimosastraat 53	8013SE	1	66	65		66	-1.20	-	65	-4.27	61	
Mimosastraat 54	8013SE	1	68	65		68	-2.58	-	65	-2.87	62	
Mimosastraat 55	8013SE	1	62	64		62	1.60	1.04	64	-4.93	59	
Mimosastraat 56	8013SE	1	66	65		66	-0.95	-	65	-4.30	61	
Mimosastraat 57	8013SE	1	67	65		67	-2.47	-	65	-2.95	62	
Mimosastraat 58	8013SE	1	61	63		61	2.12	1.95	63	-4.99	58	
Mimosastraat 59	8013SE	1	65	65		65	-0.45	-	65	-4.38	61	
Mimosastraat 60	8013SE	1	67	65		67	-2.21	-	65	-3.17	62	
Mimosastraat 61	8013SE	1	61	63		61	2.29	1.91	63	-5.09	58	
Mimosastraat 62	8013SE	1	65	65		65	-0.22	-	65	-4.46	60	
Mimosastraat 63	8013SE	1	67	65		67	-2.06	-	65	-3.30	62	
Mimosastraat 64	8013SE	1	61	63		61	2.78	1.85	63	-5.08	58	
Mimosastraat 65	8013SE	1	65	65		65	0.32	-	65	-4.48	60	
Mimosastraat 66	8013SE	1	66	65		66	-1.59	-	65	-3.42	61	
Mimosastraat 67	8013SE	1	60	63		60	3.07	2.74	63	-4.99	58	
Mimosastraat 68	8013SE	1	64	65		64	0.65	0.27	65	-4.39	60	
Mimosastraat 69	8013SE	1	66	65		66	-1.25	-	65	-3.42	61	
Mimosastraat 70	8013SE	1	60	63		60	3.38	2.65	63	-4.93	58	
Mimosastraat 71	8013SE	1	64	65		64	1.03	0.22	65	-4.35	60	
Mimosastraat 72	8013SE	1	66	65		66	-0.90	-	65	-3.47	61	
Mimosastraat 73	8013SE	1	59	63		59	3.71	3.69	63	-4.85	58	
Mimosastraat 74	8013SE	1	63	65		63	1.45	1.26	65	-4.26	60	
Mimosastraat 75	8013SE	1	65	65		65	-0.47	-	65	-3.48	61	
Mimosastraat 76	8013SG	1	59	63		59	4.09	3.61	63	-4.93	58	
Mimosastraat 77	8013SG	1	63	65		63	1.88	1.26	65	-4.29	60	
Mimosastraat 78	8013SG	1	65	65		65	0.00	-	65	-3.58	61	
Mimosastraat 79	8013SG	1	59	63		59	4.04	3.59	63	-4.92	58	
Mimosastraat 80	8013SG	1	63	65		63	1.98	1.20	65	-4.22	60	
Mimosastraat 81	8013SG	1	64	65		64	0.14	0.07	65	-3.58	61	
Mimosastraat 82	8013SG	1	59	63		59	4.35	3.48	63	-4.98	58	
Mimosastraat 83	8013SG	1	62	65		62	2.27	2.16	65	-4.19	60	
Mimosastraat 84	8013SG	1	64	65		64	0.43	0.02	65	-3.58	61	
Mimosastraat 85	8013SG	1	59	63		59	4.30	3.52	63	-5.07	58	
Mimosastraat 86	8013SG	1	62	65		62	2.39	2.17	65	-4.17	60	
Mimosastraat 87	8013SG	1	64	65		64	0.63	0.01	65	-3.60	61	
Mimosastraat 88	8013SG	1	59	63		59	4.25	3.34	63	-5.18	58	
Mimosastraat 89	8013SG	1	62	65		62	2.32	2.01	65	-4.07	60	
Mimosastraat 90	8013SG	1	64	64		64	0.65	-	64	-3.50	61	
Mimosastraat 91	8013SG	1	59	63		59	4.04	3.22	63	-5.33	57	
Mimosastraat 92	8013SG	1	62	64		62	2.29	1.88	64	-3.94	60	
Mimosastraat 93	8013SG	1	64	64		64	0.73	-	64	-3.39	61	
Mimosastraat 94	8013SG	1	58	62		58	4.04	3.58	62	-5.24	57	
Mimosastraat 95	8013SG	1	62	64		62	2.62	1.77	64	-3.73	61	
Mimosastraat 96	8013SG	1	63	64		63	0.93	0.63	64	-3.19	61	
Mimosastraat 97	8013SG	1	58	62		58	4.04	3.58	62	-5.24	57	
Mimosastraat 98	8013SG	1	62	64		62	2.47	1.50	64	-3.55	60	
Mimosastraat 99	8013SG	1	63	64		63	0.83	0.43	64	-2.99	61	
Mimosastraat 101	8013SH	1	53	58		55	2.83	2.34	58	-4.52	53	
Mimosastraat 102	8013SH	1	53	58		55	3.11	2.62	58	-5.21	53	
Mimosastraat 103	8013SH	1	49	47		55	-8.38	-	47	-0.36	46	
Mimosastraat 104	8013SH	1	57	60		57	3.39	2.70	60	-3.32	57	
Mimosastraat 105	8013SH	1	57	60		57	3.39	2.70	60	-3.32	57	

Adres en postcode		Bestemming	Geluidsbelasting bij huidig GPP [dB]	Toekomst zonder nieuwe maatregelen [dB]	Sanering (AWBWC)	Grenswaarde [dB]	Effect van het project	Benodigde reductie [dB]	Geluidsbelasting standaard akoestische situatie [dB]	Geluidsreductie door geadviseerde maatregelen [dB]	Toekomst met geadvi-seerde maatregel(en) [dB]	Overschrijding grenswaarde/ (X=ja, leeg vak=nee)
Mimosastraat 106	8013SH	1	57	60		57	3.33	3.00	60	-3.53	57	
Mimosastraat 107	8013SH	1	54	48		55	-6.97	-	48	-0.52	48	
Mimosastraat 108	8013SH	1	57	60		57	3.23	2.25	60	-2.84	57	
Mimosastraat 109	8013SH	1	57	60		57	3.23	2.25	60	-2.84	57	
Mimosastraat 110	8013SH	1	57	60		57	3.23	2.25	60	-2.84	57	
Mimosastraat 111	8013SH	1	57	60		57	3.23	2.25	60	-2.84	57	
Mimosastraat 112	8013SH	1	59	61		59	2.62	1.89	61	-2.77	59	
Mimosastraat 113	8013SH	1	59	61		59	2.62	1.89	61	-2.77	59	
Mimosastraat 114	8013SH	1	59	62		59	2.62	2.12	62	-2.93	59	
Mimosastraat 115	8013SH	1	51	47		55	-8.07	-	47	-0.44	46	
Mimosastraat 116	8013SH	1	58	61		58	2.31	2.31	61	-2.47	58	
Mimosastraat 117	8013SH	1	58	61		58	2.31	2.31	61	-2.47	58	
Mimosastraat 118	8013SH	1	58	61		58	2.31	2.31	61	-2.47	58	
Mimosastraat 119	8013SH	1	58	61		58	2.31	2.31	61	-2.47	58	
Mimosastraat 120	8013SH	1	59	62		59	2.04	2.02	62	-2.53	59	
Mimosastraat 121	8013SH	1	59	62		59	2.04	2.02	62	-2.53	59	
Mimosastraat 122	8013SH	1	60	62		60	1.98	1.19	62	-2.67	59	
Mimosastraat 123	8013SH	1	46	42		55	-12.78	-	42	-0.64	42	
Mimosastraat 124	8013SH	1	59	61		59	1.82	1.57	61	-2.29	59	
Mimosastraat 125	8013SH	1	59	61		59	1.82	1.57	61	-2.29	59	
Mimosastraat 126	8013SH	1	59	61		59	1.82	1.57	61	-2.29	59	
Mimosastraat 127	8013SH	1	59	61		59	1.82	1.57	61	-2.29	59	
Mimosastraat 128	8013SH	1	58	60		58	2.38	1.74	60	-1.98	58	
Mimosastraat 129	8013SH	1	58	60		58	2.35	1.67	60	-1.95	58	
Mimosastraat 130	8013SH	1	58	60		58	2.43	1.60	60	-1.92	58	
Mimosastraat 131	8013SH	1	58	60		58	2.41	1.47	60	-1.88	58	
Mimosastraat 132	8013SH	1	58	60		58	2.48	1.49	60	-1.87	58	
Mimosastraat 133	8013SH	1	58	59		58	1.91	0.95	59	-1.70	58	
Mimosastraat 134	8013SH	1	58	59		58	1.60	0.93	59	-1.67	58	
Mimosastraat 135	8013SH	1	58	59		58	1.56	0.85	59	-1.66	58	
Mimosastraat 136	8013SH	1	58	59		58	1.40	0.78	59	-1.65	58	
Mimosastraat 137	8013SH	1	58	59		58	1.22	0.68	59	-1.63	58	
Mimosastraat 150	8013SH	1	59	61		59	2.11	1.57	61	-1.65	59	
Mimosastraat 151	8013SH	1	59	61		59	2.11	1.57	61	-1.65	59	
Mimosastraat 152	8013SH	1	59	61		59	2.11	1.57	61	-1.65	59	
Mimosastraat 153	8013SH	1	59	61		59	2.11	1.57	61	-1.65	59	
Mimosastraat 154	8013SH	1	59	61		59	2.11	1.57	61	-1.65	59	
Molenweg 1	8012WB	1	53	52		55	-3.01	-	52	0.00	52	
Molenweg 2	8012WK	1	54	53		55	-2.48	-	53	0.00	53	
Molenweg 2 A	8012WK	1	53	52		55	-3.32	-	52	0.00	52	
Molenweg 2 B	8012WK	1	54	53		55	-2.48	-	53	0.00	53	
Molenweg 2 C	8012WK	1	53	52		55	-3.32	-	52	0.00	52	
Molenweg 2 D	8012WK	1	51	50		55	-4.70	-	50	0.00	50	
Molenweg 2 E	8012WK	1	51	50		55	-4.70	-	50	0.00	50	
Molenweg 4	8012WK	1	54	53		55	-2.48	-	53	0.00	53	
Molenweg 4 A	8012WK	1	53	52		55	-3.32	-	52	0.00	52	
Molenweg 4 B	8012WK	1	51	50		55	-4.70	-	50	0.00	50	
Molenweg 4 C	8012WK	1	51	50		55	-4.70	-	50	0.00	50	
Molenweg 4 D	8012WK	1	54	53		55	-2.48	-	53	0.00	53	
Molenweg 4 E	8012WK	1	53	52		55	-3.32	-	52	0.00	52	
Morsestraat 1	8013PP	1	57	46		57	-10.86	-	46	-0.01	46	
Oldermannenlaan 1	8014NE	1	57	56		57	-0.57	-	56	0.00	56	
Oldermannenlaan 3	8014NE	1	57	56		57	-0.77	-	56	-0.02	56	

Adres en postcode		Bestemming	Geluidsbelasting bij huidig GPP [dB]	Toekomst zonder nieuwe maatregelen [dB]	Sanering (AWBWC)	Grenswaarde [dB]	Effect van het project	Benodigde reductie [dB]	Geluidsbelasting standaard akoestische situatie [dB]	Geluidsreductie door geadviseerde maatregelen [dB]	Toekomst met geadvi-seerde maatregel(en) [dB]	Overschrijding grenswaarde/ (X=ja, leeg vak=nee)
Oldermannenlaan 5	8014NE	1	56	55		56	-0.45	-	55	0.00	55	
Oldermannenlaan 9	8014NE	1	53	52		55	-2.93	-	52	0.00	52	
Oldermannenlaan 11	8014NE	1	57	56		57	-0.69	-	56	-0.01	56	
Oldermannenlaan 13	8014NE	1	56	56		56	-0.65	-	56	0.00	56	
Oldermannenlaan 15	8014NE	1	57	56		57	-0.73	-	56	-0.02	56	
Oldermannenlaan 19	8014NE	1	56	55		56	-0.58	-	55	-0.01	55	
Oldermannenlaan 21	8014NE	1	55	55		55	-0.57	-	55	0.00	55	
Oldermannenlaan 23	8014NE	1	55	55		55	-0.72	-	55	0.00	55	
Oldermannenlaan 25	8014NE	1	53	52		55	-2.92	-	52	0.00	52	
Oldermannenlaan 27	8014NE	1	56	55		56	-0.72	-	56	-0.01	55	
Oldermannenlaan 29	8014NE	1	57	56		57	-0.81	-	56	-0.02	56	
Oldermannenlaan 33	8014NE	1	56	55		56	-0.68	-	55	0.00	55	
Oldermannenlaan 35	8014NE	1	57	56		57	-0.84	-	56	-0.02	56	
Oldermannenlaan 39	8014NE	1	56	55		56	-0.77	-	56	0.00	55	
Oldermannenlaan 41	8014NE	1	57	56		57	-0.93	-	56	-0.02	56	
Oldermannenlaan 43	8014NE	1	55	55		55	-0.73	-	55	0.00	55	
Oldermannenlaan 45	8014NE	1	55	55		55	-0.79	-	55	-0.01	55	
Oldermannenlaan 47	8014NE	1	57	56		57	-0.90	-	56	-0.02	56	
Oldermannenlaan 49	8014NE	1	52	51		55	-3.51	-	52	0.00	51	
Oldermannenlaan 51	8014NG	1	57	56		57	-1.07	-	56	-0.01	56	
Oldermannenlaan 53	8014NG	1	52	51		55	-3.66	-	52	0.00	51	
Oldermannenlaan 57	8014NG	1	55	54		55	-0.85	-	55	0.00	54	
Oldermannenlaan 59	8014NG	1	55	55		55	-0.94	-	55	-0.01	55	
Oldermannenlaan 61	8014NG	1	57	56		57	-0.98	-	56	-0.01	56	
Oldermannenlaan 63	8014NG	1	56	55		56	-0.96	-	56	-0.01	55	
Oldermannenlaan 65	8014NG	1	57	56		57	-1.02	-	56	-0.02	56	
Oldermannenlaan 69	8014NG	1	52	51		55	-3.75	-	52	0.00	51	
Oldermannenlaan 71	8014NG	1	55	54		55	-0.93	-	55	0.00	54	
Oldermannenlaan 73	8014NG	1	57	56		57	-1.02	-	56	-0.01	56	
Oldermannenlaan 75	8014NG	1	56	55		56	-0.93	-	56	0.00	55	
Oldermannenlaan 77	8014NG	1	55	55		55	-0.90	-	55	-0.01	54	
Oldermannenlaan 79	8014NG	1	56	56		56	-0.83	-	56	0.00	56	
Oldermannenlaan 81	8014NG	1	55	55		55	-0.80	-	55	-0.01	55	
Oldermannenlaan 83	8014NG	1	57	56		57	-0.91	-	56	-0.01	56	
Oldermannenlaan 85	8014NG	1	57	56		57	-0.93	-	56	-0.01	56	
Oldermannenlaan 89	8014NG	1	52	51		55	-3.67	-	52	0.00	51	
Oldermannenlaan 91	8014NG	1	55	55		55	-0.77	-	55	-0.01	55	
Oosterlaan 2	8011GA	1	57	56		57	-0.85	-	56	0.00	56	
Oosterlaan 4	8011GA	1	58	57		58	-0.78	-	57	0.00	57	
Oosterlaan 6	8011GA	1	57	56		57	-1.06	-	56	0.00	56	
Oosterlaan 6 A	8011GA	1	59	58		59	-1.01	-	58	0.00	58	
Oosterlaan 7	8011GA	1	58	57		58	-1.18	-	57	0.00	57	
Oosterlaan 7 A	8011GA	1	59	58		59	-1.15	-	58	0.00	58	
Oosterlaan 8	8011GA	1	55	54		55	-1.14	-	54	0.00	54	
Oosterlaan 8 A	8011GA	1	60	58		60	-1.62	-	58	0.00	58	
Oosterlaan 8 B	8011GA	1	58	57		58	-1.49	-	57	0.00	57	
Oosterlaan 9	8011GA	1	55	54		55	-1.39	-	54	0.00	54	
Oosterlaan 9 A	8011GA	1	58	56		58	-1.38	-	56	0.00	56	
Oosterlaan 9 B	8011GA	1	59	57		59	-1.53	-	57	0.00	57	
Oosterlaan 10	8011GA	1	60	58		60	-1.79	-	58	0.00	58	
Oosterlaan 10 A	8011GA	1	58	57		58	-1.60	-	57	0.00	57	
Oosterlaan 11	8011GC	1	59	57		59	-1.62	-	57	0.00	57	
Oosterlaan 11 A	8011GC	1	56	54		56	-1.17	-	54	0.00	54	

Gemeente Zwolle

Adres en postcode		Bestemming	Geluidsbelasting bij huidig GPP [dB]	Toekomst zonder nieuwe maatregelen [dB]	Sanering (AWBWC)	Grenswaarde [dB]	Effect van het project	Benodigde reductie [dB]	Geluidsbelasting standaard akoestische situatie [dB]	Geluidsreductie door geadviseerde maatregelen [dB]	Toekomst met geadvi-seerde maatregel(en) [dB]	Overschrijding grenswaarde/ (X=ja, leeg vak=nee)
Oosterlaan 11 B	8011GC	1	60	58		60	-1.83	-	58	0.00	58	
Oosterlaan 12	8011GC	1	59	58		59	-1.82	-	58	0.00	58	
Oosterlaan 12 A	8011GC	1	58	56		58	-1.58	-	56	0.00	56	
Oosterlaan 12 B	8011GC	1	55	54		55	-1.12	-	54	0.00	54	
Oosterlaan 13	8011GC	1	60	58		60	-2.03	-	58	0.00	58	
Oosterlaan 17	8011GC	1	59	57		59	-1.94	-	57	0.00	57	
Oosterlaan 22	8011GC	1	60	58		60	-2.03	-	58	0.00	58	
Oosterlaan 23	8011GC	1	60	58		60	-1.96	-	58	0.00	58	
Oosterlaan 24	8011GC	1	60	58		60	-2.03	-	58	0.00	58	
Oude Almeloseweg 2	8025AP	1	58	46		58	-12.12	-	45	-0.01	46	
Oude Almeloseweg 2 A	8025AP	1	56	40		56	-16.02	-	40	0.04	40	
Oude Almeloseweg 2 B	8025AP	1	56	41		56	-15.05	-	41	0.04	41	
Oude Almeloseweg 2 C	8025AP	1	58	43		58	-14.76	-	43	0.03	43	
Oude Almeloseweg 3	8025AN	1	54	44		55	-11.05	-	44	0.00	44	
Oude Almeloseweg 4	8025AP	1	59	47		59	-12.32	-	47	-0.01	47	
Oude Almeloseweg 6	8025AP	1	59	48		59	-11.52	-	47	0.09	48	
Oude Almeloseweg 8	8025AP	1	59	48		59	-10.97	-	48	0.00	48	
Oude Almeloseweg 10	8025AP	1	61	50		61	-10.53	-	50	0.00	50	
Oude Almeloseweg 12	8025AP	1	61	50		61	-10.66	-	50	-0.03	50	
Oude Almeloseweg 14	8025AP	1	60	49		60	-11.21	-	49	-0.03	49	
Oude Almeloseweg 16	8025AP	1	61	50		61	-11.07	-	49	0.00	50	
Oude Almeloseweg 18	8025AP	1	62	52		62	-10.39	-	51	-0.02	52	
Oude Almeloseweg 20	8025AP	1	62	52		62	-10.90	-	51	-0.02	52	
Oude Almeloseweg 22	8025AP	1	61	51		61	-9.59	-	51	0.04	51	
Oude Almeloseweg 24	8025AP	1	62	50		62	-11.69	-	50	-0.01	50	
Oude Almeloseweg 26	8025AP	1	63	53		63	-10.56	-	52	0.03	53	
Oude Dalfserweg 1	8026PW	1	55	50		55	-5.47	-	49	0.00	50	
Oude Dalfserweg 1 A	8026PW	1	57	52		57	-5.44	-	51	0.00	52	
Oude Dalfserweg 2	8026PW	1	57	52		57	-5.38	-	51	0.00	52	
Oude Dalfserweg 7	8026PW	1	69	63	A	65	-2.28	-	61	0.00	63	
Oude Deventerstraatweg 13	8017BA	1	53	50		55	-4.69	-	50	0.02	50	
Oude Deventerstraatweg 15	8017BA	1	53	51		55	-3.94	-	51	0.00	51	
Oude Deventerstraatweg 17	8017BA	1	53	51		55	-4.26	-	51	0.00	51	
Oude Deventerstraatweg 49	8017BA	1	54	51		55	-4.04	-	51	0.01	51	
Pioenstraat 19	8013TE	1	52	46		55	-8.61	-	46	-0.17	46	
Primulastraat 22	8013XG	1	55	49		55	-5.86	-	49	-0.46	49	
Primulastraat 24	8013XG	1	55	49		55	-5.74	-	49	-0.45	49	
Primulastraat 26	8013XG	1	57	48		57	-8.96	-	48	-0.55	48	
Primulastraat 28	8013XG	1	56	48		56	-8.47	-	48	-0.55	47	
Primulastraat 30	8013XG	1	55	50		55	-5.36	-	50	-0.51	49	
Primulastraat 32	8013XG	1	55	51		55	-3.91	-	51	-0.84	50	
Primulastraat 34	8013XH	1	55	51		55	-4.26	-	51	-0.67	50	
Primulastraat 36	8013XH	1	55	51		55	-4.45	-	51	-0.57	50	
Primulastraat 38	8013XH	1	56	51		56	-5.09	-	51	-0.60	50	
Primulastraat 40	8013XH	1	56	51		56	-4.84	-	51	-0.59	50	
Primulastraat 42	8013XH	1	55	51		55	-4.33	-	51	-0.60	51	
Primulastraat 44	8013XH	1	56	51		56	-4.30	-	51	-0.63	51	
Primulastraat 46	8013XH	1	57	52		57	-5.40	-	52	-0.69	51	
Primulastraat 48	8013XH	1	56	52		56	-4.24	-	52	-0.66	51	
Primulastraat 50	8013XH	1	56	52		56	-3.92	-	52	-0.71	51	
Primulastraat 52	8013XH	1	56	52		56	-4.12	-	52	-0.73	52	
Primulastraat 54	8013XH	1	56	52		56	-3.89	-	52	-0.68	51	
Primulastraat 56	8013XH	1	57	52		57	-4.20	-	52	-0.75	52	

Adres en postcode		Bestemming	Geluidsbelasting bij huidig GPP [dB]	Toekomst zonder nieuwe maatregelen [dB]	Sanering (AWBWC)	Grenswaarde [dB]	Effect van het project	Benodigde reductie [dB]	Geluidsbelasting standaard akoestische situatie [dB]	Geluidsreductie door geadviseerde maatregelen [dB]	Toekomst met geadvi-seerde maatregel(en) [dB]	Overschrijding grenswaarde/ (X=ja, leeg vak=nee)
Primulastraat 58	8013SJ	1	58	59		58	0.93	0.63	59	-1.59	58	
Ranonkelstraat 1	8013SK	1	51	50		55	-5.29	-	50	-1.34	48	
Ranonkelstraat 2	8013SK	1	50	50		55	-5.34	-	50	-1.25	48	
Ranonkelstraat 3	8013SK	1	51	50		55	-5.01	-	50	-1.38	49	
Ranonkelstraat 4	8013SK	1	51	50		55	-5.06	-	50	-1.35	49	
Ranonkelstraat 5	8013SK	1	51	50		55	-4.96	-	50	-1.38	49	
Ranonkelstraat 6	8013SK	1	51	50		55	-4.77	-	50	-1.37	49	
Ranonkelstraat 7	8013SK	1	52	50		55	-4.74	-	50	-1.37	49	
Ranonkelstraat 8	8013SK	1	51	50		55	-4.63	-	50	-1.43	49	
Ranonkelstraat 9	8013SK	1	52	51		55	-3.57	-	51	-1.49	50	
Ranonkelstraat 10	8013SK	1	51	51		55	-3.97	-	51	-1.50	50	
Ranonkelstraat 11	8013SK	1	52	52		55	-3.43	-	52	-1.52	50	
Ranonkelstraat 12	8013SK	1	51	51		55	-3.95	-	51	-1.47	50	
Ranonkelstraat 13	8013SK	1	52	52		55	-3.38	-	52	-1.55	50	
Ranonkelstraat 14	8013SK	1	51	51		55	-3.98	-	51	-1.49	50	
Ranonkelstraat 15	8013SK	1	52	52		55	-3.26	-	52	-1.55	50	
Ranonkelstraat 16	8013SK	1	52	51		55	-3.58	-	51	-1.51	50	
Ranonkelstraat 17	8013SK	1	52	52		55	-2.90	-	52	-1.57	51	
Ranonkelstraat 18	8013SK	1	52	52		55	-3.47	-	52	-1.50	50	
Ranonkelstraat 19	8013SK	1	52	53		55	-2.27	-	53	-1.65	51	
Ranonkelstraat 20	8013SK	1	52	52		55	-3.06	-	52	-1.54	50	
Ranonkelstraat 21	8013SK	1	52	53		55	-1.88	-	53	-1.67	51	
Ranonkelstraat 22	8013SK	1	52	52		55	-2.73	-	52	-1.55	51	
Ranonkelstraat 23	8013SK	1	53	54		55	-1.18	-	54	-1.69	52	
Ranonkelstraat 24	8013SK	1	52	52		55	-2.70	-	52	-1.55	51	
Ranonkelstraat 25	8013SK	1	58	60		58	2.04	1.05	60	-1.74	58	
Ranonkelstraat 26	8013SK	1	58	60		58	2.30	1.36	60	-1.83	58	
Seringenstraat 12	8012XE	1	53	50		55	-4.74	-	50	0.00	50	
Seringenstraat 44	8013SZ	1	56	53		56	-3.49	-	53	-0.01	53	
Seringenstraat 46	8013SZ	1	59	56		59	-3.14	-	56	-0.05	56	
Seringenstraat 48	8013SZ	1	59	56		59	-3.17	-	56	-0.05	56	
Seringenstraat 50	8013SZ	1	59	56		59	-3.39	-	56	-0.08	56	
Seringenstraat 52	8013SZ	1	59	56		59	-3.65	-	56	-0.07	56	
Seringenstraat 54	8013SZ	1	59	55		59	-3.72	-	55	-0.06	55	
Seringenstraat 56	8013SZ	1	59	55		59	-3.92	-	55	-0.06	55	
Seringenstraat 58	8013SZ	1	59	55		59	-3.82	-	55	-0.01	55	
Seringenstraat 60	8013SZ	1	57	53		57	-3.64	-	53	-0.03	53	
Seringenstraat 62	8013SZ	1	56	52		56	-4.37	-	52	-0.03	52	
Seringenstraat 64	8013SZ	1	56	52		56	-3.59	-	52	-0.13	52	
Seringenstraat 66	8013SZ	1	55	52		55	-3.02	-	52	-0.02	52	
Seringenstraat 68	8013SZ	1	54	52		55	-3.10	-	52	-0.03	52	
Seringenstraat 70	8013SZ	1	54	53		55	-2.49	-	52	-0.03	52	
Seringenstraat 72	8013SZ	1	57	55		57	-1.41	-	55	0.00	55	
Seringenstraat 73	8013SX	1	53	48		55	-6.54	-	48	-0.01	48	
Seringenstraat 74	8013SZ	1	57	55		57	-1.99	-	55	0.00	55	
Seringenstraat 85	8013SX	1	51	48		55	-6.78	-	48	-0.01	48	
Sorghvlietweg 2	8026RJ	11	56	52		56	-4.03	-	51	0.00	52	
Sorghvlietweg 2 A	8026RJ	1	57	52		57	-5.60	-	50	0.00	52	
Sorghvlietweg 2 B	8026RJ	1	57	51		57	-5.76	-	49	0.00	51	
Sorghvlietweg 2 C	8026RJ	1	64	58		64	-5.31	-	57	0.00	58	
Sorghvlietweg 4	8026RJ	1	65	59		65	-6.21	-	57	0.00	59	
Sorghvlietweg 8	8026RJ	1	57	51		57	-6.18	-	49	0.00	51	
Sorghvlietweg 10	8026RJ	1	53	53		55	-1.58	-	53	0.00	53	

Adres en postcode		Bestemming	Geluidsbelasting bij huidig GPP [dB]	Toekomst zonder nieuwe maatregelen [dB]	Sanering (AWBWC)	Grenswaarde [dB]	Effect van het project	Benodigde reductie [dB]	Geluidsbelasting standaard akoestische situatie [dB]	Geluidsreductie door geadviseerde maatregelen [dB]	Toekomst met geadvi-seerde maatregel(en) [dB]	Overschrijding grenswaarde/ (X=ja, leeg vak=nee)
Sorghvlietweg 12	8026RJ	1	56	56		56	-0.09	-	56	0.00	56	
Sorghvlietweg 14	8026RJ	1	57	57		57	0.00	-	57	0.00	57	
Sorghvlietweg 16	8026RJ	1	65	65		65	0.01	-	65	0.00	65	
Spoorstraat 18	8012AV	1	54	53		55	-1.90	-	53	0.00	53	
Spoorstraat 29	8012AV	1	54	53		55	-2.45	-	53	0.00	53	
Stickerbelt 19	8014NC	1	52	51		55	-3.88	-	51	-0.19	51	
Stockholmstraat 2	8017JA	1	53	52		55	-3.15	-	52	0.00	52	
Stockholmstraat 2 A	8017JA	1	50	49		55	-5.72	-	49	0.00	49	
Stockholmstraat 2 B	8017JA	1	51	50		55	-4.84	-	50	0.00	50	
Stockholmstraat 4	8017JA	1	51	50		55	-4.84	-	50	0.00	50	
Stockholmstraat 4 A	8017JA	1	50	49		55	-5.72	-	49	0.00	49	
Stockholmstraat 4 B	8017JA	1	53	52		55	-2.66	-	52	0.00	52	
Stockholmstraat 6	8017JA	1	52	51		55	-3.97	-	51	0.00	51	
Stockholmstraat 6 A	8017JA	1	48	48		55	-7.45	-	48	0.00	48	
Stockholmstraat 6 B	8017JA	1	51	50		55	-4.84	-	50	0.00	50	
Stockholmstraat 6 C	8017JA	1	52	51		55	-3.97	-	51	0.00	51	
Stockholmstraat 8	8017JA	1	50	49		55	-5.72	-	49	0.00	49	
Stockholmstraat 8 A	8017JA	1	52	51		55	-3.97	-	51	0.00	51	
Stockholmstraat 8 B	8017JA	1	48	48		55	-7.45	-	48	0.00	48	
Stockholmstraat 10	8017JA	1	53	52		55	-3.15	-	52	0.00	52	
Stockholmstraat 12	8017JA	1	50	49		55	-5.72	-	49	0.00	49	
Stockholmstraat 14	8017JA	1	52	51		55	-3.97	-	51	0.00	51	
Stockholmstraat 16	8017JA	1	53	52		55	-2.66	-	52	0.00	52	
Stockholmstraat 18	8017JA	1	48	48		55	-7.45	-	48	0.00	48	
Stockholmstraat 20	8017JA	1	48	48		55	-7.45	-	48	0.00	48	
Stockholmstraat 22	8017JA	1	53	52		55	-2.66	-	52	0.00	52	
Stockholmstraat 24	8017JA	1	51	50		55	-4.84	-	50	0.00	50	
Stockholmstraat 26	8017JA	1	53	52		55	-2.66	-	52	0.00	52	
Stockholmstraat 28	8017JA	1	53	52		55	-3.15	-	52	0.00	52	
Stockholmstraat 30	8017JA	1	53	52		55	-3.15	-	52	0.00	52	
Stockholmstraat 32	8017JA	1	48	48		55	-7.45	-	48	0.00	48	
Tulpstraat 74	8012BJ	1	53	53		55	-1.87	-	53	-0.01	53	
Tulpstraat 74	8012BJ	1	53	53		55	-1.87	-	53	0.00	53	
Valkenbergweg 2	8026RK	1	67	63	A	65	-1.75	-	63	0.00	63	
Valkenbergweg 4	8026RK	1	57	53		57	-3.65	-	53	0.00	53	
Van den Tyverbelt 2	8014NT	1	53	50		55	-5.05	-	50	-0.23	50	
Van den Tyverbelt 4	8014NT	1	53	50		55	-4.95	-	50	-0.21	50	
Van den Tyverbelt 6	8014NT	1	53	50		55	-4.68	-	50	-0.22	50	
Van den Tyverbelt 8	8014NT	1	53	50		55	-4.53	-	50	-0.22	50	
Van den Tyverbelt 10	8014NT	1	53	50		55	-4.51	-	50	-0.24	50	
Van den Tyverbelt 12	8014NT	1	54	51		55	-4.39	-	51	-0.22	50	
Van den Tyverbelt 14	8014NT	1	54	51		55	-4.18	-	51	-0.22	51	
Van den Tyverbelt 16	8014NT	1	55	53		55	-2.03	-	53	-0.31	53	
Van Ittersumstraat 139	8012TK	1	53	52		55	-2.69	-	52	0.00	52	
Van Ittersumstraat 141	8012TK	1	54	53		55	-2.42	-	53	0.00	53	
Van Ittersumstraat 146	8012TN	1	47	46		55	-8.95	-	46	0.00	46	
Van Ittersumstraat 156	8012TN	1	54	53		55	-1.66	-	53	0.00	53	
Van Ittersumstraat 158	8012TN	1	54	53		55	-1.71	-	53	0.00	53	
Van Ittersumstraat 158 A	8012TN	1	54	53		55	-1.71	-	53	0.00	53	
Van Karnebeekstraat 106	8011JL	1	54	52		55	-2.83	-	52	0.00	52	
Van Karnebeekstraat 108	8011JL	1	54	52		55	-2.70	-	52	0.00	52	
Van Karnebeekstraat 110	8011JL	1	55	54		55	-1.59	-	54	0.00	54	
Van Karnebeekstraat 112	8011JL	1	55	54		55	-1.63	-	54	0.00	54	

Gemeente Zwolle

Adres en postcode		Bestemming	Geluidsbelasting bij huidig GPP [dB]	Toekomst zonder nieuwe maatregelen [dB]	Sanering (AWBWC)	Grenswaarde [dB]	Effect van het project	Benodigde reductie [dB]	Geluidsbelasting standaard akoestische situatie [dB]	Geluidsreductie door geadviseerde maatregelen [dB]	Toekomst met geadvi-seerde maatregel(en) [dB]	Overschrijding grenswaarde/ (X=ja, leeg vak=nee)
Van Karnebeekstraat 114	8011JL	1	60	58		60	-2.05	-	58	0.00	58	
Van Karnebeekstraat 123	8011JE	1	53	52		55	-3.16	-	52	0.00	52	
Van Yrtebelt 48	8014NM	1	52	51		55	-4.25	-	51	-0.42	50	
Van Yrtebelt 157	8014NS	1	48	47		55	-7.66	-	47	-0.48	47	
Van Yrtebelt 161	8014NS	1	50	48		55	-6.61	-	48	-0.39	48	
Van Yrtebelt 165	8014NS	1	53	51		55	-4.17	-	51	-0.29	51	
Van Yrtebelt 171	8014NS	1	52	50		55	-4.96	-	50	-0.44	50	
Van Yrtebelt 173	8014NS	1	52	50		55	-4.52	-	50	-0.38	50	
Van Yrtebelt 175	8014NS	1	53	51		55	-3.83	-	51	-0.34	51	
Van Yrtebelt 177	8014NS	1	53	51		55	-3.86	-	51	-0.37	51	
Van Yrtebelt 179	8014NS	1	53	51		55	-3.78	-	51	-0.37	51	
Van Yrtebelt 181	8014NS	1	53	52		55	-3.49	-	52	-0.39	51	
Van Yrtebelt 183	8014NS	1	55	53		55	-2.12	-	53	-0.30	53	
Venestraat 1	8011GJ	1	53	51		55	-3.79	-	51	0.00	51	
Venestraat 1 A	8011GJ	1	54	52		55	-2.68	-	52	0.00	52	
Venestraat 1 B	8011GJ	1	55	53		55	-2.09	-	53	0.00	53	
Venestraat 2	8011GL	1	54	53		55	-1.85	-	53	0.00	53	
Venestraat 3	8011GJ	1	51	49		55	-5.68	-	49	0.00	49	
Venestraat 3 A	8011GJ	1	53	52		55	-3.31	-	52	0.00	52	
Violierenstraat 36	8013TV	1	52	47		55	-7.71	-	47	-1.21	46	
Violierenstraat 36 A	8013TV	1	46	44		55	-10.97	-	44	-2.35	42	
Violierenstraat 42	8013TV	14	50	48		55	-6.77	-	48	-1.40	47	
Vrouwenlaan 5	8017HB	1	56	55		56	-0.77	-	55	0.00	55	
Vrouwenlaan 7	8017HB	1	54	53		55	-1.72	-	53	0.00	53	
Vrouwenlaan 9	8017HB	1	56	55		56	-0.94	-	55	0.00	55	
Vrouwenlaan 11	8017HB	1	56	55		56	-0.96	-	55	0.00	55	
Vrouwenlaan 13	8017HB	1	56	55		56	-0.97	-	55	0.00	55	
Vrouwenlaan 15	8017HB	1	56	55		56	-0.97	-	55	0.00	55	
Vrouwenlaan 17	8017HB	1	56	56		56	-0.98	-	56	0.00	56	
Vrouwenlaan 19	8017HB	1	57	56		57	-0.99	-	56	0.00	56	
Vrouwenlaan 21	8017HB	1	57	56		57	-1.05	-	56	0.00	56	
Vrouwenlaan 23	8017HC	1	57	56		57	-1.18	-	56	0.00	56	
Vrouwenlaan 24	8017HS	1	57	55		57	-2.20	-	55	0.00	55	
Vrouwenlaan 25	8017HC	1	57	56		57	-1.18	-	56	0.00	56	
Vrouwenlaan 26	8017HS	1	56	54		56	-2.35	-	54	0.00	54	
Vrouwenlaan 27	8017HC	1	57	56		57	-1.05	-	56	0.00	56	
Vrouwenlaan 28	8017HS	1	56	54		56	-2.31	-	54	0.00	54	
Vrouwenlaan 29	8017HC	1	57	56		57	-1.29	-	56	0.00	56	
Vrouwenlaan 30	8017HS	1	55	53		55	-2.43	-	53	0.00	53	
Vrouwenlaan 31	8017HC	1	57	56		57	-1.31	-	56	0.00	56	
Vrouwenlaan 32	8017HS	1	55	53		55	-2.19	-	53	0.00	53	
Vrouwenlaan 33	8017HC	1	57	56		57	-1.38	-	56	0.00	56	
Vrouwenlaan 34	8017HS	1	54	52		55	-3.19	-	52	0.00	52	
Vrouwenlaan 35	8017HC	1	57	56		57	-1.43	-	56	0.00	56	
Vrouwenlaan 36	8017HS	1	53	51		55	-3.69	-	51	0.00	51	
Vrouwenlaan 37	8017HC	1	57	56		57	-1.51	-	56	0.00	56	
Vrouwenlaan 39	8017HC	1	57	56		57	-1.50	-	56	0.00	56	
Vrouwenlaan 41	8017HC	1	57	56		57	-1.50	-	56	0.00	56	
Vrouwenlaan 43	8017HC	1	57	56		57	-1.56	-	56	0.00	56	
Vrouwenlaan 45	8017HC	1	57	56		57	-1.49	-	56	-0.01	56	
Vrouwenlaan 47	8017HC	1	57	56		57	-1.63	-	56	0.00	56	
Vrouwenlaan 49	8017HC	1	57	56		57	-1.68	-	56	0.00	56	
Vrouwenlaan 51	8017HC	1	57	55		57	-1.73	-	55	0.00	55	

Adres en postcode		Bestemming	Geluidsbelasting bij huidig GPP [dB]	Toekomst zonder nieuwe maatregelen [dB]	Sanering (A/B/C)	Grenswaarde [dB]	Effect van het project	Benodigde reductie [dB]	Geluidsbelasting standaard akoestische situatie [dB]	Geluidsreductie door geadviseerde maatregelen [dB]	Toekomst met geadvi-seerde maatregel(en) [dB]	Overschrijding grenswaarde/ (X=ja, leeg vak=nee)
Vrouwenlaan 61	8017HR	1	53	52		55	-3.30	-	52	0.00	52	
Vrouwenlaan 63	8017HR	1	53	52		55	-3.39	-	52	0.00	52	
Vrouwenlaan 78	8017HS	1	53	51		55	-4.27	-	51	-0.09	51	
Vrouwenlaan 80	8017HS	1	53	51		55	-4.19	-	51	-0.07	51	
Vrouwenlaan 82	8017HS	1	54	52		55	-3.18	-	52	-0.06	52	
Vrouwenlaan 84	8017HS	1	54	52		55	-3.35	-	52	-0.06	52	
Vrouwenlaan 86	8017HS	1	56	53		56	-2.69	-	54	-0.06	53	
Vrouwenlaan 88	8017HS	1	56	53		56	-2.72	-	54	-0.04	53	
Vrouwenlaan 90	8017HS	1	56	54		56	-2.76	-	54	-0.05	54	
Vrouwenlaan 92	8017HS	1	56	54		56	-2.74	-	54	-0.05	53	
Vrouwenlaan 94	8017HS	1	56	54		56	-2.66	-	54	-0.04	54	
Vrouwenlaan 96	8017HS	1	57	54		57	-2.89	-	54	-0.07	54	
Vrouwenlaan 98	8017HS	1	56	52		56	-3.69	-	52	0.00	52	
Vrouwenlaan 100	8017HS	1	56	55		56	-0.72	-	58	-0.06	55	
Vrouwenlaan 102	8017HS	1	56	56		56	-0.66	-	58	-0.04	56	
Vrouwenlaan 104	8017HS	1	54	53		55	-1.52	-	57	-0.08	53	
Vrouwenlaan 106	8017HS	1	55	55		55	-0.66	-	57	-0.08	54	
Vrouwenlaan 108	8017HS	1	54	54		55	-1.07	-	57	-0.07	54	
Weteringkade 13	8013PB	21	56	45		56	-10.77	-	0	0.00	45	
Weteringkade 15	8013PB	21	54	47		55	-7.85	-	0	-0.01	47	
Weteringkade 19	8013PB	21	56	48		56	-8.09	-	0	0.00	48	
Weteringkade 23	8013PB	21	58	49		58	-9.03	-	0	0.00	49	
Weteringkade 25	8013PB	21	55	49		55	-6.61	-	0	0.00	49	
Weteringkade 29	8013PB	21	56	49		56	-7.19	-	0	0.00	49	
Weteringkade 31	8013PB	21	60	49		60	-10.51	-	0	0.00	49	
Weteringkade 37	8013PB	21	57	51		57	-6.75	-	0	0.00	51	
Weteringkade 39	8013PB	21	57	51		57	-6.55	-	0	0.00	51	
Weteringkade 43	8013PB	21	61	52		61	-9.06	-	0	0.00	52	
Weteringkade 45	8013PB	21	60	52		60	-7.79	-	0	0.00	52	
Weteringkade 51	8013PB	21	67	55		67	-12.54	-	0	-0.01	55	
Weteringkade 57	8013PB	21	72	56	B	65	-8.50	-	0	0.00	56	
Wipstrikpark 139	8025CD	1	54	44		55	-11.35	-	43	0.06	44	
Wipstrikpark 141	8025CD	1	55	43		55	-11.95	-	43	0.03	43	
Wipstrikpark 143	8025CD	1	54	43		55	-12.42	-	42	0.00	43	
Wipstrikpark 145	8025CD	1	54	43		55	-11.68	-	43	0.00	43	
Wipstrikpark 149	8025CD	1	54	43		55	-11.87	-	43	0.04	43	
Wipstrikpark 151	8025CD	1	56	43		56	-13.07	-	43	0.10	43	
Wipstrikpark 153	8025CD	1	54	44		55	-11.22	-	44	0.14	44	
Wipstrikpark 157	8025CD	1	56	45		56	-11.82	-	44	-0.08	45	
Wipstrikpark 159	8025CD	1	58	44		58	-13.96	-	44	-0.02	44	
Wipstrikpark 161	8025CD	1	57	44		57	-13.76	-	44	-0.05	44	
Wipstrikpark 163	8025CD	1	55	37		55	-18.26	-	37	0.03	37	
Wipstrikpark 165	8025CD	1	57	38		57	-18.80	-	38	-0.01	38	
Wipstrikpark 167	8025CD	1	61	50		61	-11.30	-	50	-0.03	50	
Wipstrikpark 169	8025CD	1	61	49		61	-12.47	-	49	0.06	49	
Wipstrikpark 171	8025CD	1	61	49		61	-11.68	-	49	-0.03	49	
Wipstrikpark 173	8025CD	1	61	49		61	-12.47	-	49	0.06	49	
Wipstrikpark 175	8025CD	1	55	37		55	-18.26	-	37	0.03	37	
Wipstrikpark 177	8025CD	1	58	39		58	-18.16	-	39	-0.01	39	
Wipstrikpark 179	8025CD	1	61	49		61	-12.27	-	49	0.06	49	
Wipstrikpark 181	8025CD	1	61	50		61	-11.58	-	50	-0.05	50	
Wipstrikpark 183	8025CD	1	61	49		61	-11.68	-	49	-0.03	49	
Wipstrikpark 185	8025CD	1	61	49		61	-12.47	-	49	0.06	49	

Gemeente Zwolle

Adres en postcode		Bestemming	Geluidsbelasting bij huidig GPP [dB]	Toekomst zonder nieuwe maatregelen [dB]	Sanering (AWBWC)	Grenswaarde [dB]	Effect van het project	Benodigde reductie [dB]	Geluidsbelasting standaard akoestische situatie [dB]	Geluidsreductie door geadviseerde maatregelen [dB]	Toekomst met geadvi-seerde maatregel(en) [dB]	Overschrijding grenswaarde/ (X=ja, leeg vak=nee)
Wipstrikpark 187	8025CD	1	57	38		57	-18.80	-	38	-0.01	38	
Wipstrikpark 189	8025CD	1	58	39		58	-18.16	-	39	-0.01	39	
Wipstrikpark 191	8025CD	1	61	48		61	-12.69	-	48	0.55	49	
Wipstrikpark 193	8025CD	1	61	50		61	-11.44	-	50	-0.04	50	
Wipstrikpark 195	8025CD	1	61	50		61	-11.58	-	50	-0.05	50	
Wipstrikpark 197	8025CD	1	61	48		61	-12.97	-	48	0.72	49	
Wipstrikpark 201	8025CD	1	61	50		61	-11.44	-	50	-0.04	50	
Wipstrikpark 203	8025CD	1	61	48		61	-12.97	-	48	0.72	49	
Zuster van der Kolkstraat 2	8017HV	1	57	54		57	-2.42	-	54	0.00	54	
Zuster van der Kolkstraat 4	8017HV	1	58	55		58	-2.68	-	55	0.00	55	
Zuster van der Kolkstraat 6	8017HV	1	58	55		58	-2.77	-	55	-0.01	55	
Zuster van der Kolkstraat 7	8017HT	1	59	56		59	-3.30	-	56	-0.01	56	
Zuster van der Kolkstraat 8	8017HV	1	58	55		58	-2.88	-	55	0.00	55	
Zuster van der Kolkstraat 9	8017HT	1	60	56		60	-3.32	-	56	0.00	56	
Zuster van der Kolkstraat 10	8017HV	1	58	55		58	-2.86	-	55	0.00	55	
Zuster van der Kolkstraat 11	8017HT	1	59	56		59	-3.24	-	56	-0.02	56	
Zuster van der Kolkstraat 12	8017HV	1	58	55		58	-2.91	-	55	0.00	55	
Zuster van der Kolkstraat 13	8017HT	1	59	56		59	-3.44	-	56	-0.02	56	
Zuster van der Kolkstraat 14	8017HV	1	58	55		58	-3.02	-	55	-0.01	55	
Zuster van der Kolkstraat 15	8017HT	1	59	56		59	-3.39	-	56	0.00	56	
Zuster van der Kolkstraat 16	8017HV	1	58	54		58	-3.11	-	54	0.00	54	
Zuster van der Kolkstraat 17	8017HT	1	59	56		59	-3.41	-	56	-0.01	56	
Zuster van der Kolkstraat 18	8017HV	1	57	54		57	-3.16	-	54	0.00	54	
Zuster van der Kolkstraat 19	8017HT	1	59	56		59	-3.32	-	56	0.00	56	
Zuster van der Kolkstraat 20	8017HV	1	55	53		55	-2.70	-	53	0.00	53	
Zuster van der Kolkstraat 21	8017HT	1	59	56		59	-3.26	-	56	0.00	56	
Zuster van der Kolkstraat 23	8017HT	1	59	56		59	-3.32	-	56	-0.01	56	
Zuster van der Kolkstraat 25	8017HT	1	59	56		59	-3.31	-	56	-0.01	56	
Zuster van der Kolkstraat 27	8017HT	1	59	56		59	-3.27	-	56	-0.01	56	
Zuster van der Kolkstraat 29	8017HT	1	59	56		59	-3.13	-	56	-0.01	56	
Zuster van der Kolkstraat 31	8017HT	1	59	56		59	-3.08	-	56	-0.03	56	
Zuster van der Kolkstraat 33	8017HT	1	60	57		60	-3.26	-	57	-0.01	57	
Zuster van der Kolkstraat 35	8017HT	1	59	56		59	-2.86	-	56	-0.03	56	
Zuster van der Kolkstraat 37	8017HT	1	59	56		59	-2.79	-	56	-0.03	56	

Bijlage VIII – Resultaten Eindtoets en vaststelling GPP’s

Toelichting op de inhoud van deze bijlage

Deze bijlage bevat figuren met de effecten van het opnemen van de projectbrongegevens tussen de eerder bepaalde grenzen in het geluidregister op de geldende GPP’s.

Eindtoets en vaststelling GPP’s

Zoals in het rapport is omschreven in paragraaf 5.5 volgt na het uitvoeren van het akoestisch onderzoek een eindfase waarin de gegevens overgedragen worden aan het register. De gegevens worden overgenomen voor zover de wetgeving daar aanleiding toe geeft. Dit is bijvoorbeeld het geval waar geluidschermen worden geplaatst of waar een omvangrijke spoorwijziging plaatsvindt.

Als geluidbeperkende maatregelen of GPP-overschrijdingen ter hoogte van een fysieke wijziging liggen wordt, ter voorkoming van rekenartefacten in de berekening van de nieuwe GPP's, een ruimere afbakening gekozen. Alle projectbrongegevens worden in dat geval over de gehele lengte van de fysieke wijziging gebruikt voor de berekening van de nieuwe GPP’s. Indien de geluidbeperkende maatregelen of GPP-overschrijdingen ter hoogte van een knooppunt of station liggen, worden alle project brongegevens over de lengte van de knooppunt of station gehanteerd bij de vaststelling van de nieuwe GPP’s. In principe kan in alle overige gebieden de bestaande registerdata vigerend blijven en wijzigen er mogelijk geen GPP’s.

Voor de definitieve vaststelling van de GPP’s moeten eerst de doelmatige maatregelen tezamen met de brongegevens opgenomen worden in SoundCheck waarmee de zogenaamde ‘Eindtoets’ wordt uitgevoerd. Deze toets is nodig om te bepalen waar de projectbrongegevens moeten worden overgenomen en waar de registergegevens niet aangepast hoeven te worden. Dit bepaalt welke GPP’s daadwerkelijk wijzigen.

De projectbrongegevens worden in ieder geval in het register overgenomen ter hoogte van (en aan weerszijde van) de nieuwe geluidbeperkende maatregelen, ter hoogte van de GPP-overschrijdingen die niet door maatregelen kunnen worden weggenomen, waarbij het gedeelte van de brondata dat opgenomen wordt doorloopt tot aan de locaties waartussen de fysieke wijzigingen aan het spoor plaatsvinden.

Op andere locaties blijft het vigerende register ongewijzigd (vanaf km 4.900 richting Emmen). Aldus worden er delen aangepast en delen blijven gelijk. Dit is zichtbaar in de Eindtoets. De figuren laten de effecten van de Eindtoets op de geldende GPP’s zien nadat ze met SoundCheck berekend zijn. Als er uit de Eindtoets geen nieuwe maatregelafweging hoeft plaats te vinden in het kader van gekoppelde sanering kunnen de GPP’s met dezelfde brondata worden vastgesteld.

Zodra het project Zwolle Spoort in het geluidregister is verwerkt met alle voorgestelde maatregelen (conform de Eindtoets) zullen in het projectgebied alle geluidproductieplafonds wijzigen omdat de brongegevens van het register moeten worden aangepast, dit kunnen hogere, lagere of gelijke waarden worden. Per situatie zijn bijzonderheden te onderscheiden:

Hogere GPP's: dit kan ten eerste voorkomen op locaties waar het project wel de GPP's overschrijdt maar geen overschrijdingen bij geluidsgevoelige bestemming veroorzaakt of als dergelijke bestemmingen niet in het gebied liggen. Het GPP wordt dan op een hoger niveau vastgesteld middels het TB. Ten tweede kunnen de geluidmaatregelen bij woningclusters wel de toenames op woningniveau hebben weggenomen maar niet volledig de GPP toename.

Lagere GPP's: Daar waar maatregelen getroffen worden kunnen de GPP's lager worden. Echter ook buiten deze gebieden kan dit voorkomen als gevolg van het opnemen van 'stillere' projectbrongegevens in het register. Een dergelijk afname heeft juridische gevolgen daar waar saneringssituaties bestaan. Een wijziging, dus ook een verlaging, geeft de verplichting om 'gekoppelde sanering' integraal met het project te onderzoeken (zie bijlage I).

Gelijkblijvende GPP's: Als de brongegevens in het register niet aangepast worden zullen ook de GPP's niet wijzigen. Echter, bij het werken met deze registerdata kunnen geluidsmodellen tot hele kleine GPP wijzigingen leiden buiten de overschrijdingsgebieden (die al onderzocht zijn). Dit worden 'uitstralingseffecten' genoemd die niet leiden tot een extra onderzoeksverplichting. De punten die hierdoor wijzigen worden wel meegenomen in de lijst met te wijzigen GPP's.

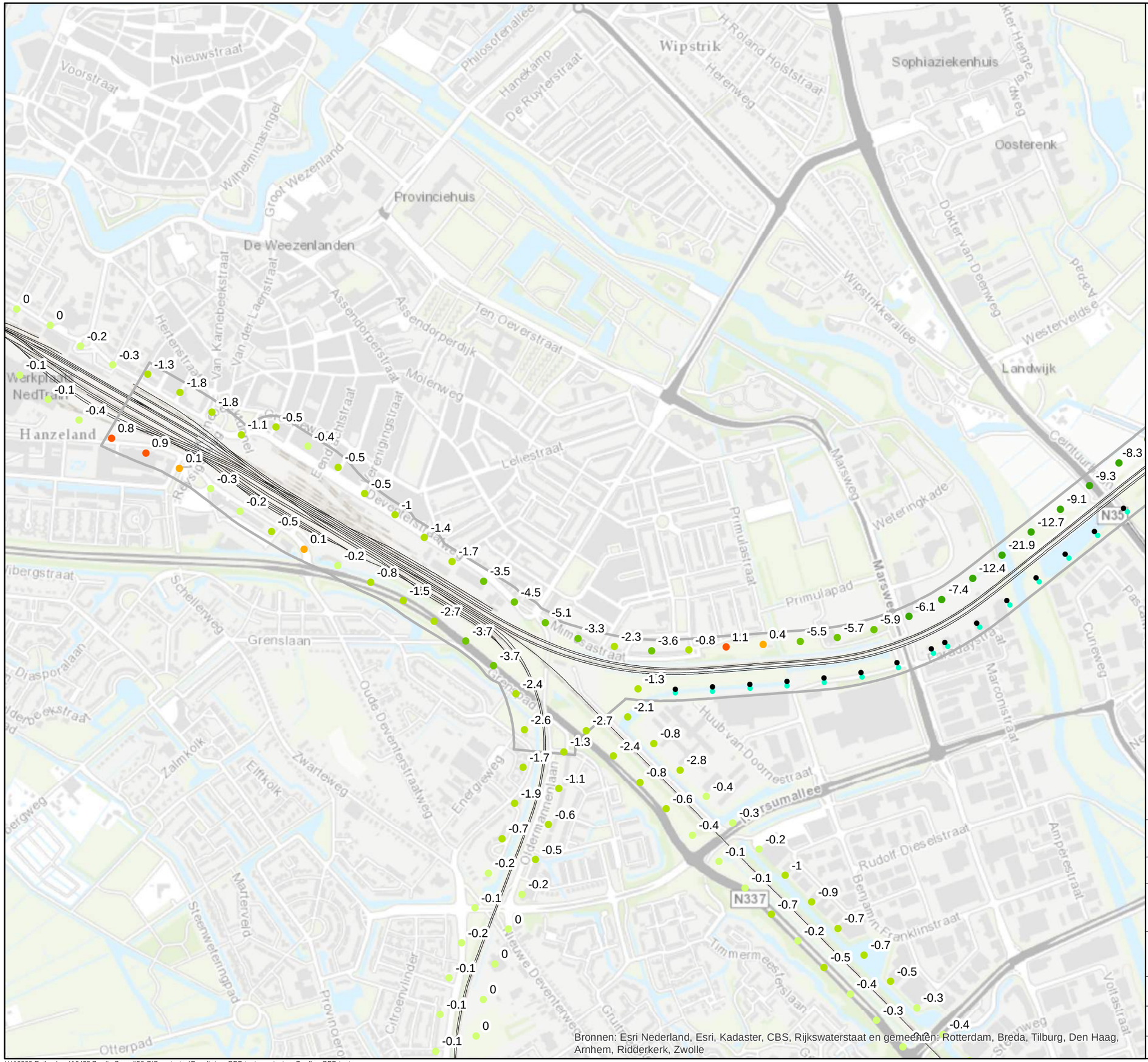

Bronnen: Esri Nederland, Esri, Kadaster, CBS, Rijkswaterstaat en gemeenten: Rotterdam, Breda, Tilburg, Den Haag, Arnhem, Ridderkerk, Zwolle

Legenda

Resultaten Eindtoets

- meer dan 6 dB verlaging
- 3 tot 6 dB verlaging
- 0.5 tot 3 dB verlaging
- 0 tot 0.5 dB verlaging
- verhoging tot 0.5 dB
- verhoging tot 3 dB
- verhoging meer dan 3 dB

Vervallen GPP's

- Vervallen GPP's

Nieuwe GPP's

- Nieuwe GPP's

Akoestische projectgrenzen

Akoestische projectgrenzen

Toekomstige Sporen

Toekomstige Sporen

N

Movares
Postbus 2855
3500 GW Utrecht

Zwolle-Herfte

Resultaten Eindtoets

Deel west

Auteur	T. Meeuws	Datum	26-11-2015
Bedrijfsonderdeel	Geografische Informatie Systemen	Formaat	A3 liggend
		Schaal	1 : 10000

0 230 460 m

Status	Vrijgave
Doc.nr.	

Copyright Movares B.V.

H:\10000 Railverkeer\10423 Zwolle Spoort\30 GIS-projecten\Resultaten_GPP-toets_varianten_Zwolle - GPP-toets

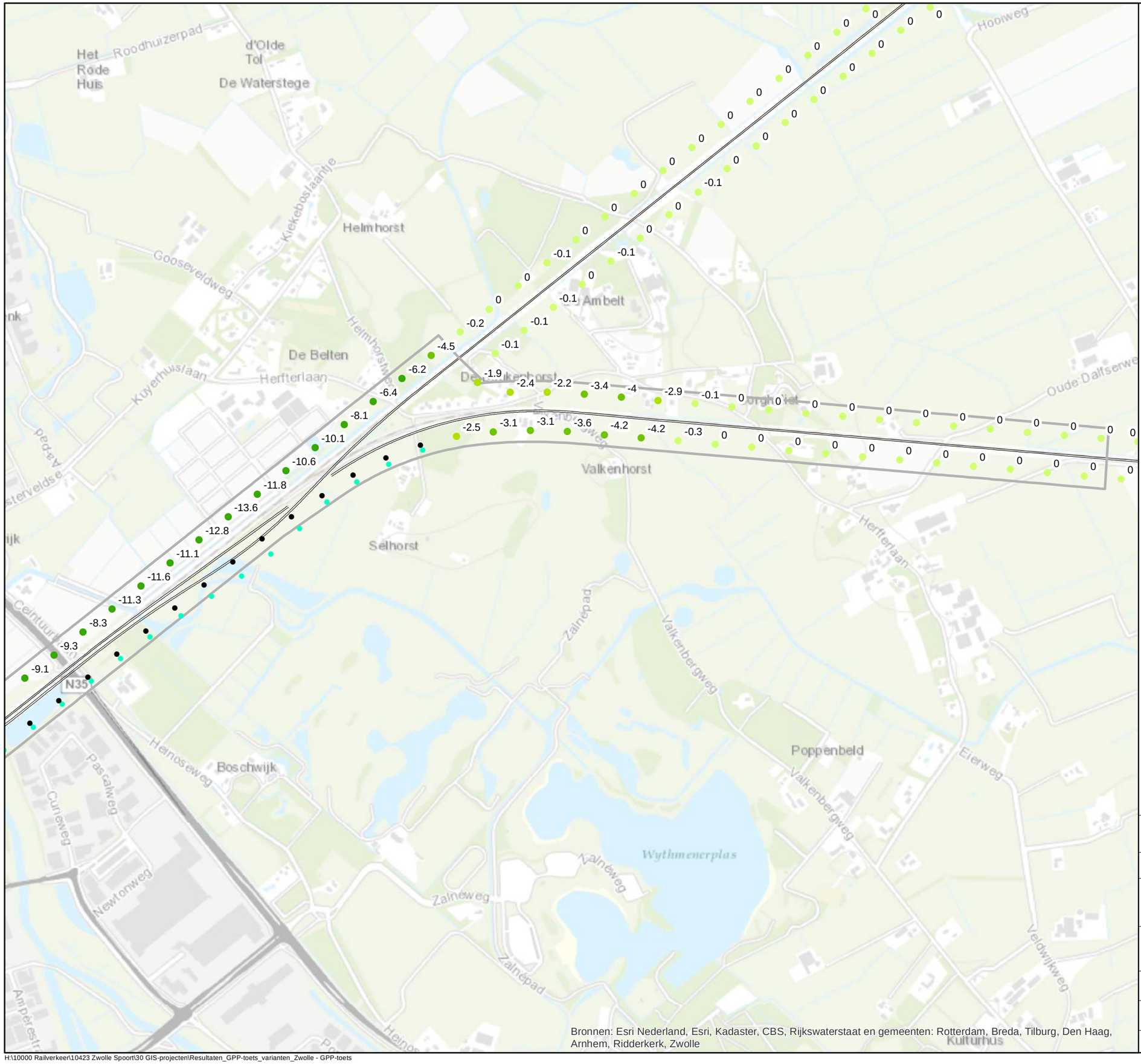

Bronnen: Esri Nederland, Esri, Kadaster, CBS, Rijkswaterstaat en gemeenten: Rotterdam, Breda, Tilburg, Den Haag, Arnhem, Ridderkerk, Zwolle

Legenda

Resultaten Eindtoets

- meer dan 6 dB verlaging
- 3 tot 6 dB verlaging
- 0.5 tot 3 dB verlaging
- 0 tot 0.5 dB verlaging
- verhoging tot 0.5 dB
- verhoging tot 3 dB
- verhoging meer dan 3 dB

Vervallen GPP's

- Vervallen GPP's

Nieuwe GPP's

- Nieuwe GPP's

Akoestische projectgrenzen

- Akoestische projectgrenzen

Toekomstige Sporen

- Toekomstige Sporen

N

Movares
Postbus 2855
3500 GW Utrecht

Zwolle-Herfte

Resultaten Eindtoets

Deel oost

Auteur	T. Meeuws	Datum	26-11-2015
Bedrijfsonderdeel	Geografische Informatie Systemen	Formaat	A3 liggend
		Schaal	1 : 10000

0 230 460 m

Status	Vrijgave
Doc.nr.	

Copyright Movares B.V.

H:\10000 Railverkeer\10423 Zwolle Spoort\30 GIS-projecten\Resultaten_GPP-toets_varianten_Zwolle - GPP-toets

Bijlage IX – Overzicht te wijzigen GPP's

Toelichting op de inhoud van deze bijlage

De GPP's worden formeel pas gewijzigd na een vastgesteld TB. De nieuwe waarden worden bovendien niet op basis van alleen het project met doelmatige maatregelen berekend maar nadat het project voor zover noodzakelijk in het register opgenomen is. Dit is de situatie na de Eindtoets. De GPP waarden op basis van die berekening zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Referentiepunt id	X	Y	GPP vastgesteld of gewijzigd
6268	206584772	502631624	62,7
6269	206537317	502767437	68,8
6270	206631844	502709951	67,6
6272	206710108	502772198	69,0
6274	206788331	502834495	68,6
6275	206772100	502954191	69,0
6278	206944937	502958891	69,1
6284	207179610	503145783	68,9
6714	204167068	501465632	61,1
6715	204230376	501352530	63,3
6716	204266426	501455145	57,1
6718	204366354	501457308	56,5
6720	204466076	501464742	59,3
6722	204565795	501472228	59,5
6724	204665523	501479587	61,0
6726	204764908	501490444	61,6
6728	204862479	501512026	61,5
6730	204956416	501546103	61,0
6733	205045231	501591893	61,1
6735	205127602	501648506	62,2
6737	205206203	501710325	60,1
6739	205284520	501772505	61,5
6741	205362837	501834686	61,5
6743	205441154	501896866	61,0
6745	205519498	501959013	61,2
6747	205597821	502021187	60,8
6749	205676150	502083352	60,4
8704	203721393	500084592	53,0
8706	203698370	500181849	53,3
8708	203686912	500281121	53,9
8709	203789877	500322416	60,4
8710	203687352	500381058	54,0
8712	203699539	500480252	53,2
8714	203723316	500577329	52,6
8716	203756642	500671592	52,6
8718	203792703	500764864	57,1
8719	203918637	500801677	56,5
8720	203828871	500858094	56,7
8721	203954779	500894917	56,1
8722	203865038	500951324	52,5
8723	203990082	500988472	54,1
8724	203899388	501045223	50,8
8725	204017609	501084528	54,2
8726	203922263	501142463	51,4
8727	204031146	501183489	55,5
8728	203925135	501242145	53,9
43615	206527779	502486411	59,7
43616	206626958	502498813	59,2
43617	206672870	502605586	60,7

43618	206726860	502502606	58,6
43619	206772854	502606089	60,1
43620	206826783	502499345	58,2
43621	206872663	502600142	59,5
43622	206926460	502491331	58,2
43623	206972303	502591671	59,1
43624	207026090	502482741	58,6
43625	207071948	502583244	60,4
43626	207125723	502474175	62,1
43627	207171584	502574728	62,9
44067	204091338	501240175	55,7
44068	204201986	501277035	57,0
44069	204164457	501172828	54,6
44070	204272449	501206078	56,0
44071	204235009	501101960	53,6
44072	204342970	501135179	55,5
44073	204305523	501031053	53,3
44274	204413502	501064290	55,4
44275	204375972	500960082	53,8
44276	204484045	500993413	55,2
44277	204446641	500889331	55,4
44278	204554617	500922565	56,4
44279	204517247	500818516	55,9
44280	204625229	500851756	56,7
44281	204587839	500747687	56,1
44282	204695771	500780877	56,7
44283	204658325	500676753	56,1
44284	204766331	500710018	56,9
44285	204728926	500605934	56,5
44286	204836802	500639068	55,8
44287	204799307	500534895	56,6
44288	204907393	500568238	56,5
44289	204869914	500464082	56,5
44290	204977905	500497330	57,0
44291	204940453	500393199	56,8
44292	205048463	500426467	56,8
44293	205011052	500322378	56,7
44494	205119013	500355596	56,8
44495	205081576	500251481	56,0
44496	205189585	500284747	56,9
44497	205152148	500180632	57,1
44498	205260156	500213898	57,1
44499	205222452	500109518	56,4
44500	205329907	500142241	56,9
44502	205398554	500069526	55,6
44503	205359744	499964096	56,0
44504	205466372	499996038	55,9
44505	205427619	499890660	54,7
44506	205534630	499922962	55,3
44507	205496531	499818199	54,0

44508	205604157	499851088	55,3
44509	205566365	499746624	55,5
44510	205674167	499779686	55,2
44511	205636693	499675534	55,4
44512	205744661	499708760	55,3
44513	205707188	499604608	55,6
44688	205815156	499637834	55,4
44690	205885607	499566865	55,0
44691	205848269	499462848	55,9
44692	205956124	499495963	54,9
44693	205918793	499391953	54,8
44694	206026754	499425171	54,4
44695	205989250	499320989	54,7
44696	206097227	499354225	55,1
44697	206059791	499250110	56,0
44698	206167778	499283354	55,0
44699	206130298	499179196	55,9
53121	206224382	502518298	63,2
53122	206302616	502580581	63,4
53123	206380905	502642798	62,9
53124	206459078	502705158	64,4
53141	202734891	502271216	50,3
53142	202821315	502220967	52,5
53143	202915100	502196578	53,5
53144	203001822	502146786	53,3
53145	203087145	502094720	54,4
53146	202999965	501943655	55,9
53147	203165900	502033380	55,9
53148	203083420	501889290	55,0
53149	203258658	502054356	51,3
53150	203162415	501828178	54,2
53151	203344317	502003387	51,6
53152	203247071	501774994	54,3
53153	203426072	501946155	52,4
53154	203334553	501726846	55,1
53155	203496538	501875937	54,3
53156	203424557	501683600	56,3
53157	203578499	501818767	55,2
53158	203513198	501637727	57,7
53159	203656630	501757970	56,4
53160	203599829	501588458	58,1
53161	203731226	501694132	57,8
53162	203683370	501533629	57,9
53163	203816298	501641571	58,0
53164	203768257	501480801	58,4
53165	203898540	501585249	59,1
53166	203842159	501414331	57,2
53167	203981164	501530352	61,2
53168	204069585	501487695	62,1
53172	203902840	501339382	58,2

56618	202571475	502193726	55,7
56619	202647370	502128868	53,4
56620	202730223	502072934	52,6
56621	202817942	502025023	54,3
56622	202909637	501985412	55,5
106717	204329765	501341362	61,1
106719	204430012	501345962	60,0
106721	204530822	501353523	59,7
106723	204630203	501360909	60,9
106725	204730091	501369050	60,7
106727	204831081	501384001	62,2
106729	204928619	501409962	62,5
106731	205022693	501447072	63,0
106732	205061007	501465960	63,0
106734	205147275	501517668	63,2
106736	205227614	501577318	63,4
106738	205306085	501639589	63,3
106740	205385871	501702869	63,8
106742	205463121	501764248	64,4
106744	205542466	501827249	63,6
106746	205620578	501888101	63,7
106748	205700187	501946157	63,7
106750	205784140	502003125	63,8
106751	205760753	502136420	61,0
106752	205866917	502056009	63,7
106753	205841989	502195446	60,1
106754	205947976	502109478	63,9
153111	206344996	502411433	59,7
153112	206436034	502449614	58,7
153113	205922588	502253546	60,0
153114	206026807	502168878	63,5
153115	206005182	502313094	62,9
153116	206104887	502238247	64,0
153117	206085848	502371214	62,9
153118	206178170	502308745	64,2
153119	206158431	502442099	63,9
153120	206258451	502363707	62,3

Bijlage X – Overzicht saneringsobjecten

Toelichting op de inhoud van deze bijlage

In deze bijlage is een overzicht gegeven van de status van de saneringsobjecten die onderzocht zijn. Binnen de projectgrenzen is gekoppeld gesaneerd daar waar de GPP's wijzigen (zie ook bijlage IX).

Er zijn verschillende situaties die zich binnen de onderzochte gebieden voordoen en in deze bijlage grafisch zijn weergegeven. Binnen het gebied met de te wijzigen GPP's liggen vele objecten die door de gemeente Zwolle zijn gemeld als saneringssituatie. In de toekomstige situatie na uitvoering van het project is een groot aantal van deze saneringssituaties opgelost, zelfs zonder aanvullende geluidmaatregelen omdat de geluidsbelasting 65 dB of lager is in de toekomstige situatie. Deze eindmeldingswoningen zijn in de bijlage groen gekleurd.

In de omgeving van de Mimosastraat zijn de eindmeldingswoningen in een eerder saneringsplan afgehandeld. De toen bepaalde saneringsmaatregelen zijn uitgangspunt geweest bij de bepaling van de streefwaarde in dit onderzoek (paragraaf 3.13). Deze woningen zijn geen saneringsobject meer en zijn oranje gekleurd.

De eindmeldingswoningen zijn onderzocht voor zover deze in de omgeving van de te wijzigen GPP's liggen. Hierbij is het te onderzoeken gebied afgebakend op het eerste GPP-punt waarbij geen effect van het project meer merkbaar is (verlaging is 0 dB).

Een geluidsmodel hoeft maar een heel klein beetje te veranderen (op grote afstand) en de afronding kan een waarde iets hoger of lager doen uitpakken (0,1 dB). Dit is geen effect van het project en is daarmee een soort ambtshalve wijziging zonder gevolgen. Deze 'uitstralingseffecten' leiden daardoor niet tot een extra onderzoeksverplichting
De eindmeldingswoningen die niet nader onderzocht zijn, zijn in de figuur blauw gekleurd.

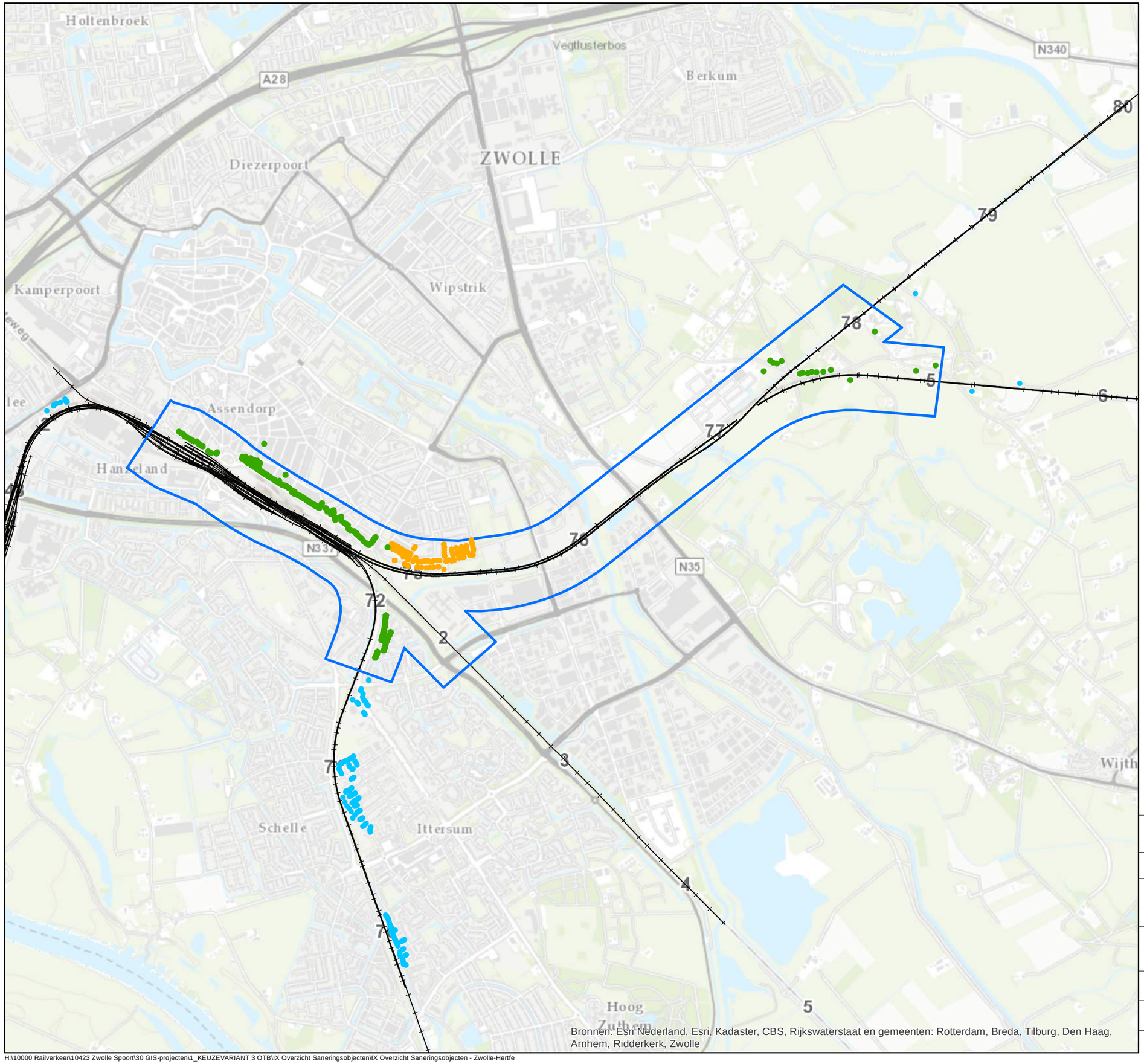

Bronnen: Esri Nederland, Esri, Kadaster, CBS, Rijkswaterstaat en gemeenten: Rotterdam, Breda, Tilburg, Den Haag, Arnhem, Ridderkerk, Zwolle

Legenda

- Geen saneringsobject, wel op eindmeldingslijst
- Object eindmeldingslijst, niet onderzocht
- Object eindmeldingslijst, reeds gesaneerd
- Gebied Sanering onderzocht

N

Movares
Postbus 2855
3500 GW Utrecht

Zwolle-Hertfe

Gekoppelde sanering ondezocht eindsituatie na maatregelen

Auteur	T. Meeuws	Datum	26-11-2015
Bedrijfsonderdeel		Formaat	A3 liggend
Geografische Informatie Systemen		Schaal	1 : 21443.4

0 775 1.55 m

Status	Vrijgave

Doc.nr.

Copyright Movares B.V.

H:\10000 Railverkeer\10423 Zwolle Spoort\30 GIS-projecten\1_KEUZEVARIANT 3 OTB\IX Overzicht Saneringsobjecten\IX Overzicht Saneringsobjecten - Zwolle-Hertfe

Bijlage Trillingsonderzoek

Ontwerptracébesluit spooruitbreiding Zwolle - Herfte

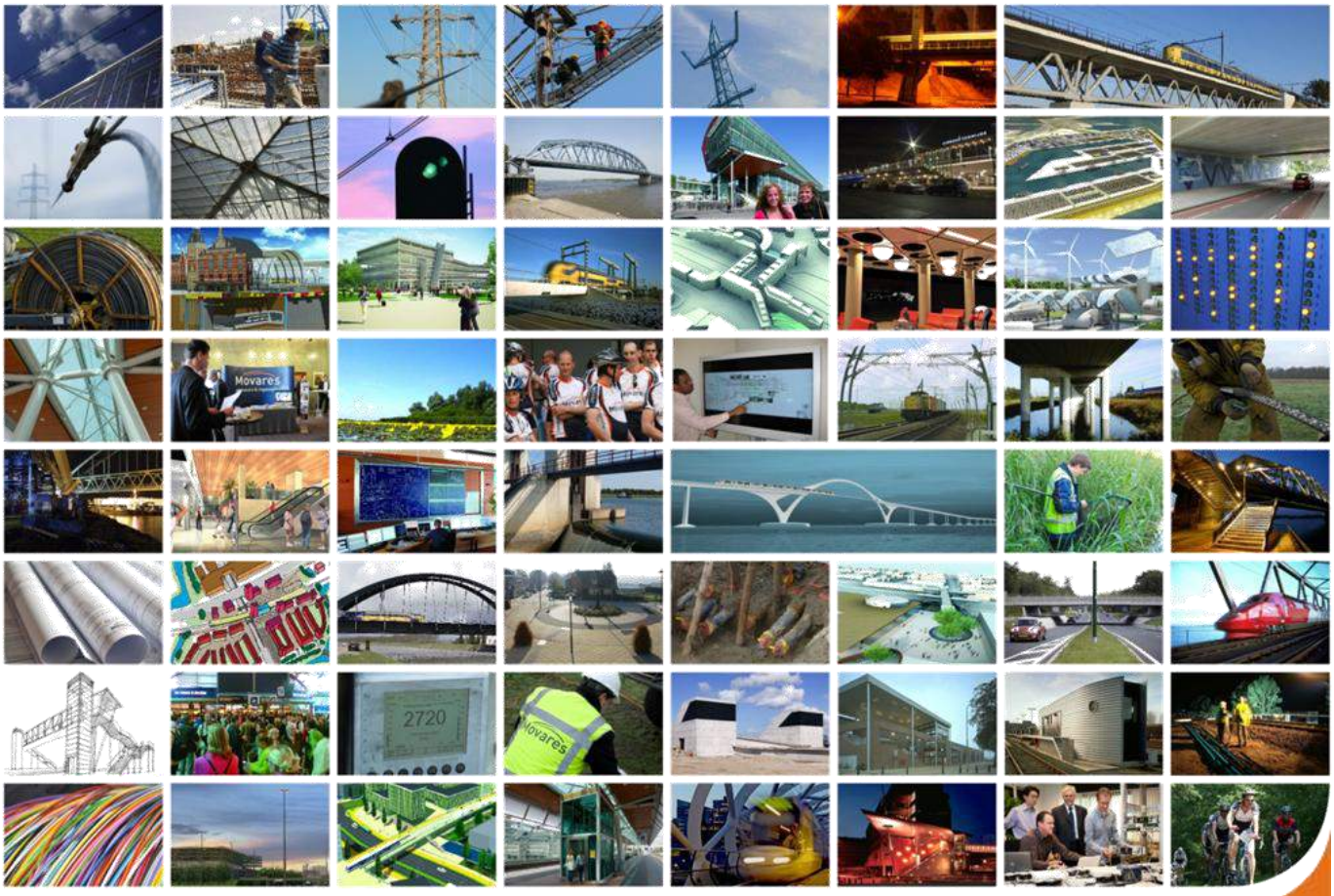

11-01-2016- Versie 2.0

wij verbinden

Autorisatieblad

Bijlage Trillingsonderzoek

Ontwerptracébesluit spooruitbreiding Zwolle - Herfte

	Naam	Paraaf	Datum
Opgesteld door	Boon, PM		
Controle door	Veen, PC van		
Vrijgave door	Sande, PJ van de		

Samenvatting

Station Zwolle vormt het op een-na-grootste treinverkeersknooppunt van Nederland en is daarmee een belangrijke schakel voor treinen tussen het Noorden van Nederland en de Randstad. De wens bestaat om in de toekomst de capaciteit rondom station Zwolle uit te breiden en te verbeteren. Om aan deze wens te voldoen zal het spoortraject Zwolle-Herfte moeten worden aangepast om een betere aansluiting van treinen te verkrijgen en om treinen met hogere snelheid te laten passeren ter hoogte van Herfte. Hiervoor wordt het spoor uitgebreid tussen Zwolle en de aansluiting bij Herfte van twee naar vier sporen inclusief de aanleg van een vrije kruising. Hiervoor wordt een tracéwetprocedure uitgevoerd. Onderdeel van het ontwerptracébesluit voor *Zwolle-Herfte* is een onderzoek naar de milieueffecten van de voorgenomen wijzigingen.

Het doel van dit onderzoek is om voor het tracé *Zwolle-Herfte* de trillingshinder in de referentie- en plansituatie in gebouwen rond het spoor vast te stellen. Het trillingsonderzoek dient als basis voor het OTB van *Zwolle-Herfte*. Daarnaast wordt in dit onderzoek de kans op trillingsschade tijdens de exploitatie- en bouwfase van *Zwolle-Herfte* beschreven.

In dit onderzoek is de trillingssituatie na realisatie van *Zwolle-Herfte* vergeleken met de referentiesituatie in het jaar 2014. Middels een uitgebreid trillingsonderzoek in een zone van 500 meter rondom de sporen is de trillingssterkte in gebouwen vastgesteld. In dit trillingsonderzoek wordt gebruik gemaakt van een getrapte aanpak:

1. Stap 1: inventarisatie van locaties waar mogelijk trillingshinder kan optreden met behulp van een globaal trillingsmodel op basis van expert judgment;
2. Stap 2: inventarisatie van aandachtslocaties aan de hand van metingen op maaiveld en empirische prognoses, verwerkt in een nauwkeurig trillingsmodel;
3. Stap 3: trillingsmetingen in woningen en nauwkeurige trillingsprognoses op aandachtslocaties;
4. Stap 4: ontwerpen van trillingsmaatregelen.

De beoordeling aan de hand van de Beleidsregel trillinghinder spoor (Bts), uitgevoerd na bovengenoemde stappen 1, 2 en 3, is weergegeven in Figuur 1. Locaties die in een bepaalde stap afvallen, behoeven niet te worden meegenomen in vervolgstappen. Ter verificatie van de gekozen aanpak zijn op een groot aantal locaties nog wel aanvullende onderzoeken verricht. Andersom is op sommige locaties geen nader onderzoek verricht omdat de resultaten uit de andere aanvullende onderzoeken voor deze locaties gebruikt kunnen worden.

Uit het onderzoek volgt dat er een kans op een overschrijding is bij enkele woningen aan de Herfterlaan. Hier is een grote kans op een overschrijding van de grenswaarde voor de trillingsintensiteit V_{per} door de toename van het aantal goederentreinen op vooral het traject naar Meppel, en in mindere mate door de hogere rijsnelheid van treinen van en naar Emmen en de toename van het aantal goederentreinen van en naar Emmen.
Omdat zettingsverschillen rond de spoorwegovergang bij de Herfterlaan de meest waarschijnlijke oorzaak van de overschrijdingen zijn, wordt geadviseerd om tijdens de vernieuwing van de spoorwegovergang zorg te besteden aan een *blijvend* goede overgang tussen de spoorwegovergang en de aardebaan door technische aanpassingen door te voeren tijdens de vernieuwing van de spoorwegovergang. Als uit

nametingen blijkt dat deze maatregel onvoldoende effect heeft, kan een 3.5 meter diepe sloot worden gerealiseerd tussen de woningen aan de Herfterlaan en de sporen richting Meppel.

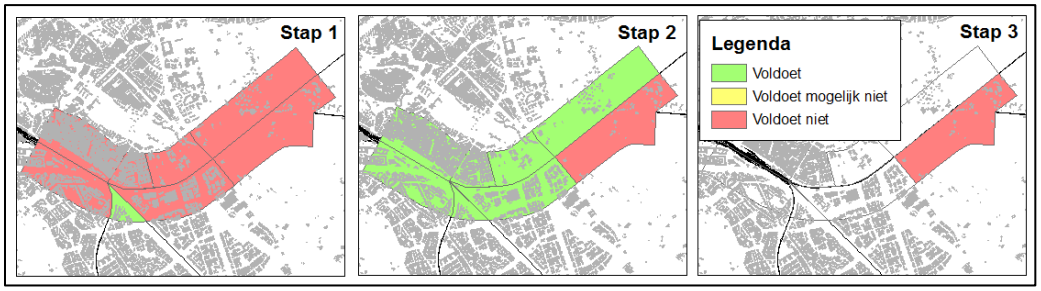

Figuur 1 *Resultaten trillingsonderzoek OTB Zwolle-Herfte*

Uit het trillingsonderzoek volgt dat trillingsschade tijdens de exploitatie zeer onwaarschijnlijk is, de trillingssnelheden zijn ruim lager dan de grenswaarden uit de SBR A-richtlijn.

Tijdens de realisatiefase van *Zwolle-Herfte* worden op diverse locaties bouwwerkzaamheden uitgevoerd. Bij een deel van deze werkzaamheden is een kans op trillingsschade bij omliggende gebouwen niet uit te sluiten. Deze trillingsschade kan optreden door werkzaamheden als het intrillen van damwanden of bijvoorbeeld door heiwerkzaamheden. Met behulp van eindige elementen modellen is bepaald voor welke gebouwen trillingsschade niet kan worden uitgesloten.

In het ontwerp is op een aantal locaties sprake van werkzaamheden die mogelijk tot trillingsschade kunnen leiden. Dat zijn met name het viaduct over de Marsweg, de brug over de Nieuwe Wetering en de dive-under. Dit leidt tot een kans op schade aan woningen bij de Herfterlaan. Zodra een verdere detaillering van de kunstwerken heeft plaatsgevonden en de exacte afmetingen van de te gebruiken palen en de realisatiemethode bekend zijn, kunnen de contouren meer exact worden ingeschat. Voor panden met een kans op schade adviseren wij een bouwkundige vooropname uit te voeren en trillingen tijdens de bouwwerkzaamheden te monitoren.

Begrippenlijst

Bts	Beleidsregel trillinghinder spoor, beoordelingsrichtlijn van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu ten aanzien van trillinghinder t.b.v. de vaststelling van Tracébesluiten voor de aanleg, wijziging of opnieuw in gebruik nemen van een landelijke spoorweg, d.d. 10 april 2012, Staatscourant. 2012, nr. 7532 en de bijbehorende wijzigingen van 24 maart 2014, Staatscourant. 2014, nr. 8251
SBR-richtlijn	Door de Stichting BouwResearch opgestelde richtlijn om trillingen te beoordelen. De richtlijn bestaat uit 3 delen: • Deel A: schade aan gebouwen; • Deel B: hinder voor personen in gebouwen; • Deel C: verstoring van apparatuur.
Geovib	3D eindige elementenmodel dat de voortplanting van trillingen door de bodem berekent. Het model is heel geschikt om verschillende varianten van bijvoorbeeld de taludgeometrie door te rekenen, of om de invloed van trillingsmaatregelen te onderzoeken. Geovib is in het verleden ontwikkeld door Movares en wordt al jarenlang toegepast binnen trillingsonderzoeken. Het model is uitvoerig geverifieerd met behulp van metingen.
VibraDyna	Een door Movares ontwikkeld trillingsmodel dat de trillingen van weg- en railverkeer berekent. In dit onderzoek is gebruik gemaakt van versie 1.5. Dit model is in het verleden al uitvoerig geverifieerd, zie ook Bijlage I.
(O)TB	(Ontwerp) Tracébesluit, besluit op grond van de Tracéwet, waarin het project is vastgelegd
Referentiesituatie	Huidige situatie, wordt in de Bts referentiesituatie genoemd. In dit onderzoek wordt als jaartal 2014 gehanteerd
Plansituatie	Situatie die ontstaat na realisatie van *Zwolle-Herfte*

Inhoudsopgave

Samenvatting **1**

Begrippenlijst **3**

1 Inleiding **6**
1.1 De spooruitbreiding Zwolle – Herfte 6
1.2 Het tracébesluit 6
1.3 Voortraject 6
1.4 Relatie met ZwolleSpoort en andere ontwikkelingen rond Zwolle 7
1.5 Doel van dit onderzoek 7
1.6 Leeswijzer 7

2 Situatiebeschrijving **8**
2.1 Onderzoeksgebied 8
2.2 Referentiesituatie 9
2.2.1 *Spoorgebruik* *9*
2.2.2 *Snelheden* *10*
2.2.3 *Treinintensiteiten* *10*
2.3 Plansituatie (na realisatie project) 10
2.3.1 *Uitgangspunten* *10*
2.3.2 *Spoorgebruik* *11*
2.3.3 *Taludgeometrie* *12*
2.3.4 *Treinsnelheid* *12*
2.3.5 *Treinintensiteit* *13*
2.3.6 *Cumulatie met overige trillingsbronnen* *14*

3 Opzet trillingsonderzoek **15**
3.1 Onderzoek naar trillingshinder 15
3.1.1 *Stap 1: Inventarisatie van trillingsgevoelige locaties* *15*
3.1.2 *Stap 2: Indicatieve trillingsmeting en empirische prognose* *16*
3.1.3 *Stap 3: Nauwkeurige trillingsprognoses in woningen* *16*
3.1.4 *Stap 4: Ontwerpen van maatregelen en afwegen van varianten* *17*
3.2 Onderzoek naar trillingsschade 17

4 Beoordelingskader trillingshinder en schade **18**
4.1 Beoordeling trillingshinder 18
4.2 Beoordeling trillingsschade 19

5 Stap 1 – Globaal trillingsonderzoek **20**
5.1 Inleiding 20
5.2 Vergelijking trillingscontouren 20
5.3 Aandachtslocaties 20

6 Stap 2 – Locatiespecifiek trillingsonderzoek **22**
6.1 Inleiding 22
6.2 Vergelijking trillingscontouren 23
6.3 Aandachtslocaties 24

7 Stap 3 – Onderzoek op aandachtslocaties **26**
7.1 Algemeen 26

7.2 Onderzoeksaanpak 27
7.3 Prognosemodel 27
7.3.1 *Invloed spoorafstand* *28*
7.3.2 *Invloed snelheidswijziging* *28*
7.3.3 *Invloed wijziging in treinintensiteit* *28*
7.3.4 *Bepaling gewijzigde trillingssterkte* *29*
7.4 Resultaten 29
7.5 Bepaling trillingssituatie in niet-gemeten woningen 30
7.6 Betrouwbaarheid 31
7.7 Locaties voor maatregelen 31

8 Onderzoek naar trillingsreducerende maatregelen 33
8.1 Gevolgde methodiek 33
8.2 Mogelijke maatregelen 34
8.2.1 *Mogelijke maatregelen aan de bron* *35*
8.2.2 *Mogelijke maatregelen aan de transmissie* *36*
8.2.3 *Mogelijke maatregelen aan de ontvanger* *38*
8.2.4 *Voorgestelde maatregelen* *39*
8.3 Gebiedsbegrenzing 39
8.4 Onderzochte maatregelen 40
8.5 Resultaten detaillering maatregelen 42
8.6 Voorgestelde maatregel 43

9 Trillingsschade 45
9.1 Inleiding 45
9.2 Uitgangspunten 45
9.3 Modellering 46
9.4 Resultaten 46
9.5 Schadecontouren 48
9.6 Aanbevelingen 49

10 Conclusies en aanbevelingen 51
10.1 Onderzoek naar trillingshinder 51
10.2 Onderzoek naar trillingsschade 52

Colofon 53

Bijlage I VibraDyna

Bijlage II Beoordelingskader

Bijlage III Resultaten bodemonderzoek en maaiveldmetingen

Bijlage IV Verwerkingsprocedure trillingsmetingen

Bijlage V Resultaten onderzoek naar trillingshinder

Bijlage VI Effectiviteit maatregelen

1 Inleiding

1.1 De spooruitbreiding Zwolle – Herfte

De capaciteit van het baanvak tussen station Zwolle en de spoorsplitsing bij Herfte is te klein. Hierdoor moeten veel binnenkomende en vertrekkende treinen op station Zwolle op elkaar wachten, waardoor treinreizen langer duren dan nodig. De beperkte capaciteit maakt het ook onmogelijk om de dienstregeling uit te breiden met extra treinen. Deze uitbreiding is wel gewenst. Om deze problemen op te lossen zullen onder meer twee extra sporen en een vrije spoorkruising tussen Zwollen en Herfte worden aangelegd.

1.2 Het tracébesluit

In het Tracébesluit spooruitbreiding Zwolle - Herfte wordt de uitbreiding van de sporen en de ligging van het tracé planologische vastgelegd.
Het tracébesluit heeft betrekking op de uitbreiding van de hoofdspoorweg vanaf het emplacement van station Zwolle tot voorbij de aansluiting in Herfte alsmede de verlegging van een spoor op emplacement Zwolle ten behoeve van een perronverbreding. Bij de spooruitbreiding worden de volgende maatregelen getroffen:

- de realisatie van twee nieuwe geëlektrificeerde sporen over een lengte van ongeveer 3 kilometer vanaf het emplacement van station Zwolle (km 2.85) tot voorbij de aansluiting in Herfte (tot km 77.6 van de spoorlijn Zwolle - Meppel en km 4.8 van de spoorlijn Zwolle - Emmen);
- het realiseren van een vrije spoorkruising tussen km 76.9 van de spoorlijn Zwolle – Meppel en km 4.15 van de spoorlijn Zwolle - Emmen;
- het realiseren van nieuwe kunstwerken;
- het verleggen van spoor 16 op het emplacement van station Zwolle ten behoeve van het realiseren van een perronverbreding;
- het aanpassen van de bestaande infrastructuur.

Het project betreft een uitbreiding van een reeds bestaande verbinding. Het tracébesluit doorloopt in dit geval de verkorte Tracéwetprocedure.

1.3 Voortraject

In het voortraject van het ontwerptracébesluit zijn drie varianten voor de vrije kruising in de spooruitbreiding onderzocht. Deze drie varianten waren:

- Een vrije kruising door middel van een dive under ter plaatse van de Mimosastraat
- Een vrije kruising door middel van een fly over nabij de Marsweg
- Een vrije kruising door middel van een dive under nabij de spoorsplitsing bij Herfte

Van deze drie varianten is een ontwerp gemaakt en zijn de kosten geraamd. Van elk van de varianten zijn de effecten op de reistijden en de effecten op het milieu in kaart gebracht.
In het Bestuurlijk Overleg van 16 oktober 2015 is de voorkeur uitgesproken voor variant 3: de vrije kruising door middel van een dive under bij Herfte. In de kamerbrief Uitkomsten BO's MIRT najaar 2015 (13 november 2015) heeft de minister van de IenM de kamer geïnformeerd over de variantkeuze. In het (ontwerp)tracébesluit zijn de spooraanpassingen volgens deze variant uitgewerkt.

1.4 Relatie met ZwolleSpoort en andere ontwikkelingen rond Zwolle

De spooraanpassingen tussen Zwolle en Herfte maken onderdeel uit van het grotere programma ‘ZwolleSpoort’. In dit kader worden ook sporen, wissels en seinen bij station Zwolle aangepast en wordt het Rangeer- en Goederenstation (RGS) Zwolle uitgebreid en voorzien van een tweede toegang. Die aanpassingen maken geen onderdeel uit van het tracébesluit.

1.5 Doel van dit onderzoek

In dit rapport zijn de effecten van de spooruitbreiding en de vrije kruising op het aspect trillingen beschreven. Dit rapport vormt een bijlage bij het tracébesluit. De uitkomsten van dit rapport zijn in samengevatte vorm opgenomen in de Toelichting bij het tracébesluit.

1.6 Leeswijzer

Het volgende hoofdstuk (2) beschrijft de referentiesituatie en de plansituatie voor het trillingsonderzoek. Hoofdstuk 3 beschrijft de opzet van het onderzoek. In hoofdstuk 4 wordt het beoordelingskader voor trillingshinder en trillingsschade gegeven. De hoofdstukken 5 tot en met 8 geven de resultaten van de vier stappen in het onderzoek, waarbij in hoofdstuk 8 de afweging van trillingsmaatregelen is gegeven. Hoofdstuk 9 gaat in op trillingsschade. In het laatste hoofdstuk, hoofdstuk 10, staan conclusies en aanbevelingen.

2 Situatiebeschrijving

In het trillingsonderzoek wordt onderscheid gemaakt tussen twee situaties:
1. De referentiesituatie conform de Bts, in 2014;
2. De plansituatie, de situatie die ontstaat na realisering van het project *Zwolle-Herfte*.

2.1 Onderzoeksgebied

Het tracédeel waarop dit trillingsonderzoek betrekking heeft, is het gebied tussen Station Zwolle (km 3.0) / Herfte (km 78.4 op het spoortraject richting Meppel en *km* 4.8 op het spoortraject richting Emmen), zie Figuur 2-1. In dit gebied vinden wijzigingen in snelheid en sporenlay-out plaats ten gevolge van het project *Zwolle-Herfte*. Deze wijzigingen hebben invloed op de trillingen in gebouwen rond het spoor.

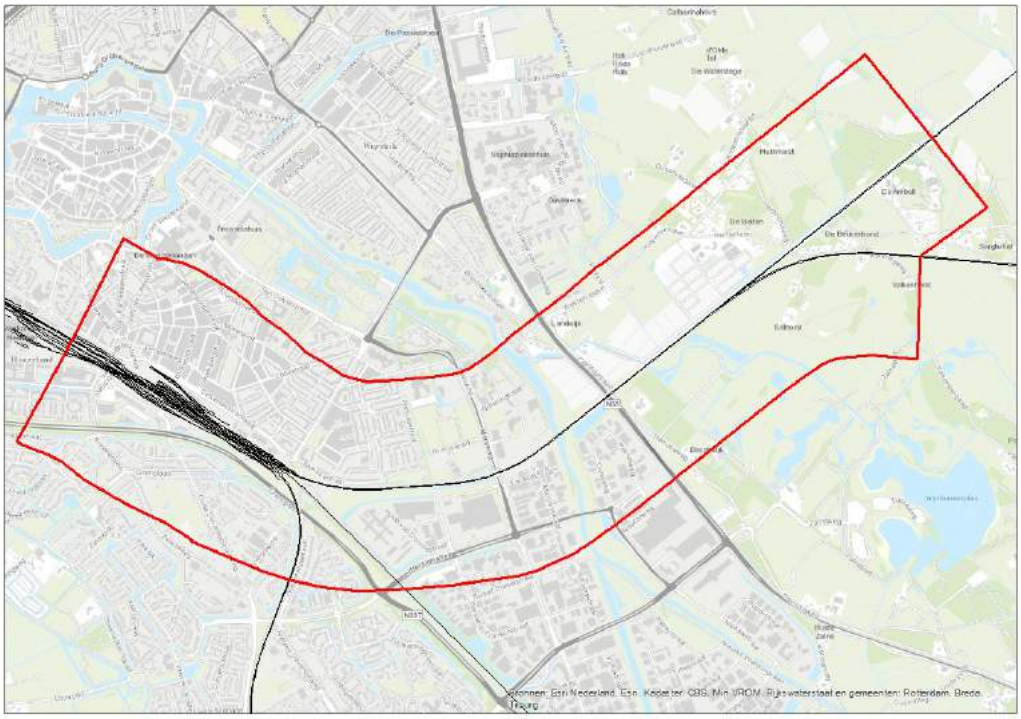

Figuur 2-1 *Onderzoeksgebied trillingsonderzoek*

Het onderzoeksgebied is opgedeeld in deelgebieden, zie Figuur 2-2. Deze opdeling heeft plaatsgevonden op basis van type bebouwing, afstand tot het spoor, bodemgesteldheid en treinsnelheid. Door deze benaderingswijze is het mogelijk om bepaalde onderzoeksgebieden in hun geheel wel of niet mee te nemen in vervolgonderzoek.

De nummers van de deelgebieden zijn weergegeven in Tabel 2-1. Per deelgebied is een naam gekozen. Deze namen worden in het vervolg van dit onderzoek gehanteerd.

Tabel 2-1 *Deelgebieden met namen en nummers*

Nr	Naam deelgebied in trillingsonderzoek	Belangrijke stra(a)t(en)
1	Stationszone Zuid	Wagenveldtraat, Vrouwenlaan
2	Beltbuurt	Oldermannenlaan
3	De Marslanden Zuid	Marsweg, Anthony Fokkerlaan
4	Herfte Zuid	Herfterlaan, Valkenbergweg
5	Herfte Noord	Herfterlaan, Helmhorstweg
6	De Marslanden Noord	Marsweg
7	Bloemen- en Plantenbuurt	Mimosastraat, Magnoliastraat
8	Stationszone Noord	Deventerstraatweg

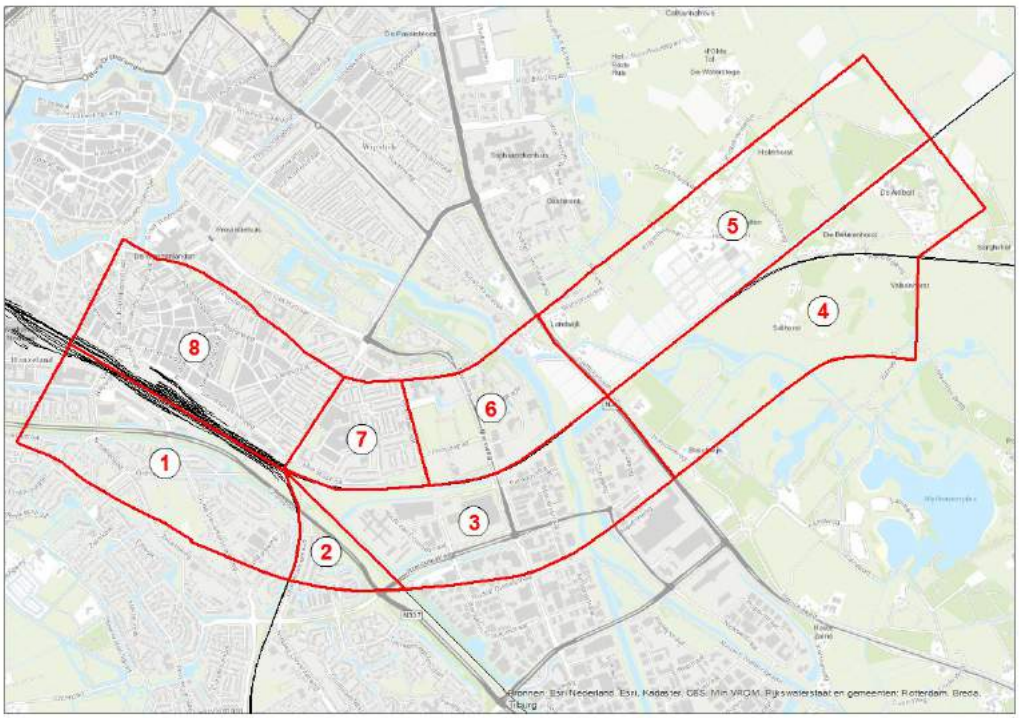

Figuur 2-2 *Deelgebieden trillingsonderzoek*

2.2 Referentiesituatie

Deze paragraaf bevat een beschrijving van de referentiesituatie. Als referentiesituatie conform het vigerende beleidskader, de Bts, geldt de spoorligging van 2014, vóór aanvang van de werkzaamheden ten behoeve van *Zwolle-Herfte*. De beoordeling van trillingshinder vindt plaats ten opzichte van deze situatie. Alle overige gegevens, zoals spoorgebruik en treinintensiteiten, worden ook genomen uit dit referentiejaar.

2.2.1 *Spoorgebruik*

Het spoorgebruik in de referentiesituatie is weergegeven in Figuur 2-3. De gegevens over het spoorgebruik en de ligging tot de sporen in de referentie- en plansituatie zijn gebruikt om de verandering in trillingen vast te stellen.

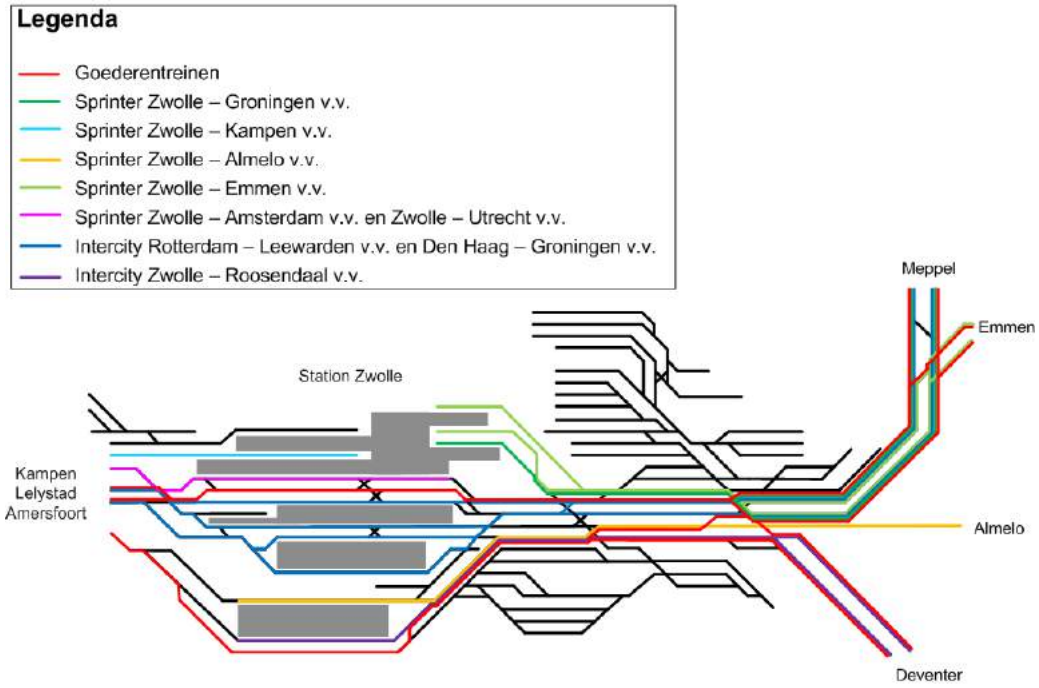

Figuur 2-3 *Lijnvoeringsschema in referentiesituatie*

2.2.2 *Snelheden*

Voor de snelheidsprofielen worden de maximale te hanteren snelheden gebruikt, deze zijn bepaald aan de hand van de seinplaatsing en de aanzet- en remcurves van de diverse treintypes. De in dit onderzoek gehanteerde maximale snelheden van reizigers- en goederentreinen zijn weergegeven in Figuur 2-5.

2.2.3 *Treinintensiteiten*

De treinaantallen per uur per richting zijn weergegeven in Tabel 2-2 (zie pag. 13).

2.3 Plansituatie (na realisatie project)

Deze paragraaf bevat een beschrijving van de plansituatie tussen station Zwolle en de aansluiting bij Herfte, na realisatie van *Zwolle-Herfte*. De belangrijkste wijzigingen zijn veranderingen in spoorgebruik, rijsnelheid en het verwijderen van een groot aantal wissels op het emplacement van station Zwolle.

2.3.1 *Uitgangspunten*

Voor de plansituatie is in het trillingsonderzoek gebruik gemaakt van de tekeningen van het project *Zwolle-Herfte*[1] en de bijbehorende uitgangspuntennotitie[2].

Ten opzichte van de referentiesituatie zijn in de plansituatie de volgende zaken gewijzigd:

1. Sporenlay-out (en samenhangend ook het spoorgebruik). Het ontwerp voorziet in een verdubbeling van de sporen tussen Zwolle en Herfte van twee naar vier sporen inclusief de aanleg van een vrije kruising. Hierdoor ondervinden de treinen

[1] Tekeningen Ontwerp Zwolle-Herfte, Movares, C30-RSC-AU-1500071, C30-RSC-AU-1500072 C30-RSC-AU-1500073 , 6 mei 2015
[2] Uitgangspunten notitie onderzoeken OTB Zwolle –Herfte, Prorail, 18 februari 2015

van en naar Leeuwarden en Groningen geen hinder meer van de treinen van en naar Emmen. De vrije kruising wordt gerealiseerd door middel van een dive-under bij Herfte, waarbij de sporen richting Emmen onder de sporen richting Meppel doorgaan.

2. De rijsnelheid van de treinen wijzigt door een wijziging in seinplaatsing en spoorgebruik. De belangrijkste wijzigingen in de snelheid zijn:
    a. Verhoging van de baanvaksnelheid van en naar Emmen ter hoogte van Herfte van 80 naar 130 km/h voor reizigerstreinen. Dit wordt mogelijk gemaakt door de vrije kruising, en leidt tot een snellere afhandeling van het treinverkeer en kortere reistijden. Zowel in de huidige als de toekomstige situatie blijven goederentreinen van en naar Emmen ter hoogte van Herfte 90 km/h rijden. In incidentele gevallen kunnen goederentreinen vanuit Emmen maximaal 100 km/h rijden. Uit een nadere analyse blijkt dat dit geen gevolgen heeft voor de trillingssituatie in de onderzochte woningen. In dit rapport is deze situatie daarom niet nader uitgewerkt;
    b. Verhoging van de rijsnelheid van goederentreinen ter hoogte van station Zwolle van 40 naar 60 km/h. Door deze snelheidsverhoging wordt het mogelijk om de capaciteit van station Zwolle te vergroten voor reizigerstreinen. Overigens is deze snelheidsverhoging geen onderdeel van het project Zwolle-Herfte, de snelheidsverhoging hangt samen met het verwijderen van een groot aantal wissels op het emplacement ten oosten van station Zwolle;
    c. De aanpassingen die nodig zijn voor het project *gelijktijdigheden* betreffen aanpassingen van sporen, wissels en seinen net ten oosten van het station Zwolle. Door deze, in wezen beperkte, aanpassingen binnen de spoorzone kunnen de treinen van en naar Meppel, Enschede en Deventer tegelijk binnenkomen en vertrekken. De snelheid van deze treinen kan omhoog van 40 km/u naar 60 km/u (Enschede en Deventer) respectievelijk 80 km/u (Meppel). Hiermee wordt de reistijd verkort. Deze snelheidsverhoging is geen onderdeel van de spooruitbreiding *Zwolle-Herfte* waarvoor het OTB wordt gemaakt. Met deze snelheid is in dit onderzoek wel rekening gehouden.
3. Beperkte wijziging in treinintensiteiten, onder meer een beperkte toename van het aantal goederentreinen richting Meppel en Emmen. Daarnaast rijdt de sprinter Leeuwarden – Meppel in de plansituatie door naar Zwolle. Op het traject Zwolle – Meppel neemt het aantal sprinters dus toe.

2.3.2 *Spoorgebruik*

Het spoorgebruik is weergegeven in Figuur 2-4. De belangrijkste wijziging is de ontvlechting van het treinverkeer op de corridors Zwolle – Meppel en Zwolle – Emmen. De getoonde sporen ter hoogte van station Zwolle (langs de perrons) zijn overigens geen onderdeel van het tracé Zwolle-Herfte.

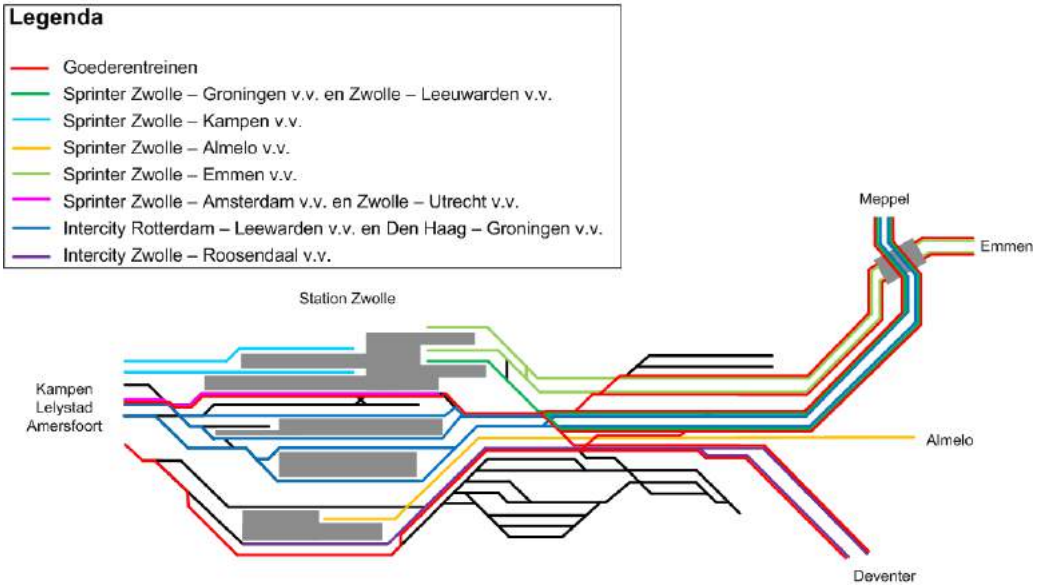

Figuur 2-4 *Lijnvoeringsschema in plansituatie*

2.3.3 *Taludgeometrie*

Het project leidt niet tot significante wijzigingen in taludgeometrie, wel wordt er een dive-under gerealiseerd. In het onderzoek is gecorrigeerd voor deze constructies. De terreinhoogte is gebaseerd op de hoogtekaarten van het Algemeen Hoogtebestand Nederland (AHN, versie 2).

2.3.4 *Treinsnelheid*

Ook voor de plansituatie zijn de snelheden van de treinen per locatie bepaald aan de hand van de seinplaatsing. De maximale snelheid van goederen- en reizigerstreinen in de referentie- en plansituatie is weergegeven in Figuur 2-5. In deze figuur valt vooral op dat reizigerstreinen in de richting van Emmen harder gaan rijden, deze treinen kennen bij Herfte een snelheidsverhoging van ongeveer 80 naar ongeveer 130 km/h. Dit leidt tot een snellere afwikkeling van het treinverkeer en kortere reistijden, en wordt vooral mogelijk gemaakt door het realiseren van andere wissels bij station Zwolle, de boogverruiming en de ongelijkvloerse kruising bij Herfte en optimalisatie van de posities van wissels en seinen.

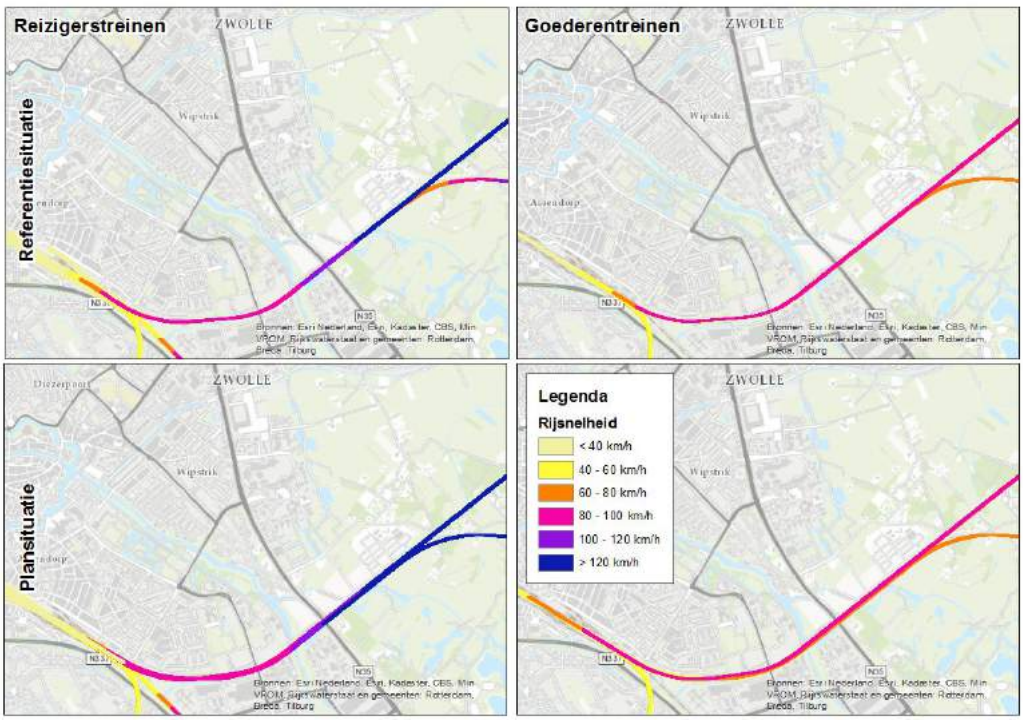

Figuur 2-5 *Maximale snelheden voor reizigers- (links) en goederentreinen (rechts) in de referentie- (boven) en plansituatie (onder)*

2.3.5 *Treinintensiteit*

De treinintensiteiten in de referentie- en plansituatie zijn weergegeven in Tabel 2-2. In deze tabel staat *Referentie* voor referentiesituatie en *Plan* voor plansituatie. De treinaantallen zijn etmaalgemiddelden, afgeleid van jaarprognoses, en gebaseerd op de PHS prognose voor de plansituatie.

Tabel 2-2 *Treinaantallen per uur per richting*

	Dag (7:00 – 19:00)		Avond (19:00 – 23:00)		Nacht (23:00 – 7:00)	
Treintype en verbinding	**Huidig**	**Plan**	**Huidig**	**Plan**	**Huidig**	**Plan**
Intercity Rotterdam – Leeuwarden v.v.	2.00	2.00	2.00	2.00	0.64	0.64
Intercity Den Haag – Groningen v.v.	2.00	2.00	2.00	2.00	0.64	0.64
Sprinter Zwolle – Leeuwarden v.v.	-.--	2.00	-.--	2.00	-.--	0.64
Sprinter Zwolle – Groningen v.v.	2.00	2.00	2.00	2.00	0.64	0.64
Intercity + Sprinter Zwolle – Emmen v.v.	2.00	2.00	0.57	0.57	0.66	0.66
Sprinter Zwolle – Coevorden v.v.	0.47	0.57	0.00	0.00	0.10	0.13
Sprinter Zwolle – Almelo v.v.	2.00	2.00	2.00	2.00	0.38	0.38
Intercity Deventer – Zwolle v.v.	2.00	2.00	2.00	2.00	0.25	0.25
Goederen Zwolle – Leeuwarden v.v.	0.05	0.37	0.18	0.41	0.18	0.36
Goederen Zwolle – Emmen v.v.	0.01	0.08	0.04	0.08	0.03	0.05
Goederen Zwolle – Deventer v.v.	0.07	0.07	0.08	0.08	0.06	0.06

Voor goederentreinen betekent dit op de lijn Zwolle – Emmen een toename van gemiddeld 0.5 naar 1.7 goederentreinen per dag per richting en op de lijn Zwolle – Meppel een toename van 2.8 naar 9.0 goederentreinen per dag per richting. Deze toename van het aantal goederentreinen is een gevolg van de autonome groei van het goederenverkeer, en staat dus los van het project.

2.3.6 *Cumulatie met overige trillingsbronnen*

De cumulatie van de trillingen van treinverkeer met andere trillingsbronnen kan leiden tot hogere trillingen dan wanneer de verschillende trillingsbronnen afzonderlijk worden bekeken. In het onderzoeksgebied kan cumulatie optreden met zwaar wegverkeer, zoals bussen en vrachtverkeer. In de praktijk treedt cumulatie op wanneer aan onderstaande twee condities wordt voldaan:

1. Beide trillingsbronnen hebben vergelijkbare trillingssterktes. Dit betekent doorgaans dat de afstand tot beide trillingsbronnen vergelijkbaar moet zijn. In de praktijk worden alleen die trillingsbronnen beschouwd die parallel aan het spoor lopen;
2. Beide trillingsbronnen treden gelijktijdig op. In de praktijk betekent dit dat op het moment van een treinpassage ook een ander voertuig langskomt wat vergelijkbare trillingen veroorzaakt. Dit zal alleen optreden bij drukke vervoerslijnen, zoals buslijnen en intensief door vrachtverkeer gebruikte wegen.

In het onderzoeksgebied voldoet alleen de Deventerstraatweg, bij het station, aan de tweede conditie. De trillingen van de bussen op deze weg verschillen door het grote verschil in afstand tussen de woningen en de busbaan en de woningen en het spoor echter dermate van de trillingen van het treinverkeer dat er geen significante cumulatie zal optreden.

3 Opzet trillingsonderzoek

Dit trillingsonderzoek bestaat uit twee onderdelen:

- Onderzoek naar trillingshinder tijdens de exploitatiefase ten behoeve van het OTB *Zwolle-Herfte*. In dit deel van het onderzoek worden alle gebouwen in een zone van 500 meter rond het spoor beoordeeld op het vigerende beoordelingskader, de Bts;
- Onderzoek naar trillingsschade tijdens de realisatie- en exploitatiefase. Voor de realisatiefase wordt voor gebouwen in de nabijheid van bouwwerkzaamheden een beoordeling uitgevoerd op de SBR A-richtlijn. De kans op trillingsschade tijdens de exploitatiefase wordt eveneens beoordeeld op de SBR A-richtlijn.

In dit hoofdstuk wordt de voor beide onderzoeken gevolgde aanpak nader toegelicht.

3.1 Onderzoek naar trillingshinder

Ten behoeve van het onderzoek naar trillingshinder worden verschillende stappen doorlopen. De stappen hebben een toenemende nauwkeurigheid, waarbij in elke volgende stap de nauwkeurigheid groter wordt. Op deze manier wordt alleen verder onderzoek gedaan op een locatie wanneer dat nodig is, de zogenaamde zeefmethode.

De volgende stappen worden achtereenvolgens doorlopen:

1. Stap 1: inventarisatie van locaties waar mogelijk trillingshinder – conform de definities van de Bts – kan optreden met behulp van een globale berekening in het trillingsmodel Vibra*Dyna*[3];
2. Stap 2: verfijning van het onderzoek door gebruik te maken van valproeven[4], maaiveldmetingen[5] en gebouwgegevens – zoals bouwjaar, afmetingen, bouwstijl en bouwhoogte – middels een nauwkeurige berekening in Vibra*Dyna*;
3. Stap 3: uitvoeren van trillingsmetingen en maken van nauwkeurige trillingsprognoses voor aandachtslocaties;
4. Stap 4: ontwerpen van trillingsmaatregelen.

Bovengenoemde vier stappen worden in de volgende subparagrafen nader toegelicht.

3.1.1 *Stap 1: Inventarisatie van trillingsgevoelige locaties*

Om een goede voorspelling te kunnen maken van de trillingssituatie, is door Movares het rekenmodel Vibra*Dyna* ontwikkeld op basis van een groot aantal metingen die in geheel Nederland zijn uitgevoerd, aangevuld met gegevens uit modelberekeningen. Met dit model wordt voor het gehele onderzoeksgebied de trillingssituatie in beeld gebracht. Het model wordt toegepast op een zone van 500 meter aan weerszijden van de sporen.

[3] Vibra*Dyna* is een door Movares ontwikkeld rekenmodel, gebaseerd op empirische formules, modelberekeningen en een groot aantal metingen, dat de trillingen van weg- en railverkeer berekent. In dit onderzoek is gebruik gemaakt van versie 1.5.
[4] Valproeven zijn metingen waarbij met behulp van een kunstmatige trillingsbron trillingen worden gegenereerd, waarna deze op verschillende afstanden tot de trillingsbron worden gemeten. Met behulp van dit type metingen kunnen de bodemeigenschappen worden bepaald. Deze bodemeigenschappen zijn van belang voor de uitdemping van de trillingen met de afstand tot het spoor.
[5] Maaiveldmetingen: bij deze metingen worden de trillingen van de passerende treinen op een vaste referentieafstand van 20 meter gemeten op verschillende locaties langs het tracé.

Alle aannames in het model zijn worst-case[6] (conservatief). Hierdoor is de door het model geprognosticeerde trillingssituatie per gebouw een bovengrens. In veel gebouwen zal de trillingssterkte in werkelijkheid lager zijn dan de waarde die uit het model volgt. Door deze aanpak wordt voorkomen dat bepaalde gebouwen waar in werkelijkheid wel trillingshinder optreedt, niet worden meegenomen in de vervolgstappen van het trillingsonderzoek. Anderzijds resulteert dit wel in een overschatting van het aantal gebouwen met een overschrijding van het beoordelingskader.
Het model wordt toegepast op een zone van 500 meter rondom de sporen. Op grotere afstand tot het spoor is geen significante toename in trillingshinder te verwachten en zijn de trillingssterktes lager dan de streefwaarden uit de Bts. Trillingen zijn op dergelijke grote afstanden doorgaans niet voelbaar.

Met het model worden voor alle gebouwen in het onderzoeksgebied in de referentie- en plansituatie de trillingssterkte V_{max} en de trillingsintensiteit V_{per} bepaald. Deze stap van het onderzoek wordt in hoofdstuk 5 beschreven.

3.1.2 *Stap 2: Indicatieve trillingsmeting en empirische prognose*

Op locaties uit het stap 1-onderzoek waar (een toename van) trillingshinder niet valt uit te sluiten, is nader onderzoek verricht. De volgende metingen zijn uitgevoerd:

- Trillingsmetingen aan treinpassages op maaiveld loodrecht op het spoor, om de bronsterkte van de verschillende passerende treinen te bepalen;
- Valproeven om de afname van de trillingen met de afstand tot de trillingsbron van de lokale bodem vast te stellen (de bodemeigenschappen).

De resultaten van deze metingen zijn gebruikt als invoer in een nauwkeurige berekening in Vibra*Dyna*, waar vervolgens een nauwkeurige berekening is uitgevoerd met locatie- en frequentieafhankelijke parameters. In de berekeningen wordt rekening gehouden met de eigenschappen van de bebouwing, zoals de afmetingen, de hoogte en het type vloeren. De invloed van deze eigenschappen op de trillingen zijn vastgesteld op basis van metingen in vergelijkbare gebouwen.
Door de modelresultaten in de referentie- en plansituatie te beoordelen op de Bts, wordt zichtbaar voor welke locaties er een kans is op overschrijden van het beoordelingskader. Deze stap wordt beschreven in hoofdstuk 6.

3.1.3 *Stap 3: Nauwkeurige trillingsprognoses in woningen*

In de derde stap van het trillingsonderzoek worden alleen die locaties beschouwd waar op basis van de resultaten van stap 2 (een toename van) trillingshinder waarschijnlijk is. Voor deze stap wordt gebruik gemaakt van metingen in gebouwen.

Na opdeling van het onderzoeksgebied in deelgebieden, wordt per gebied een aantal representatieve woningen (qua ligging, type en bouwstijl) geselecteerd waarin metingen worden verricht.
Op basis van de resultaten van de metingen wordt vervolgens per treinpassage een prognose gemaakt voor de trillingssterkte van diezelfde treinpassage in de gewijzigde situatie. De invloed van de wijzigingen wordt bepaald met modelberekeningen en empirische formules op basis van eerdere metingen.

[6] Het model rekent met bovengrenzen. Dat betekent dat het model eerder een overschrijding van de richtlijn aangeeft dan in werkelijkheid doorgaans zal optreden. De door het model berekende trillingssituatie is de maximale trillingssituatie op een bepaalde locatie, zie ook Bijlage I

Het resultaat van deze stap is een trillingsprognose die kan worden beschouwd als de meest nauwkeurige prognose die met de thans beschikbare middelen mogelijk is. Indien er na deze stap nog steeds locaties overblijven waar (een toename van) trillingshinder waarschijnlijk is, dan zullen er voor deze locaties in stap 4 maatregelen worden beschouwd. De resultaten van de metingen en prognoses in gebouwen zijn in hoofdstuk 7 beschreven.

3.1.4 *Stap 4: Ontwerpen van maatregelen en afwegen van varianten*

Voor elke locatie die op basis van de resultaten uit de voorgaande stap niet voldoet aan de Bts worden maatregelen ontworpen en doorgerekend. Vervolgens worden de kosten van de maatregelen geëvalueerd. Bij de afweging van maatregelen wordt aangegeven of bepaalde maatregelen kosteneffectief zijn, en daarmee mogelijk doelmatig. Deze laatste stap van het trillingsonderzoek ten behoeve van het TB is in hoofdstuk 8 beschreven.

3.2 Onderzoek naar trillingsschade

Gezien de hoogte van de trillingssnelheden van het treinverkeer in het onderzoeksgebied is schade aan gebouwen tijdens de exploitatiefase zeer onwaarschijnlijk. De verwachte trillingen zijn ruim lager dan de grenswaarden uit de SBR A-richtlijn.

Ten behoeve van het onderzoek naar trillingsschade tijdens de bouwfase zijn 3D eindige elementen modellen opgesteld van de bouwwerkzaamheden die aanleiding kunnen geven tot trillingsschade. Met behulp van deze modellen is geanalyseerd op welke afstand schade aan bebouwing mogelijk is. Voor de gebouwen die binnen deze afstanden vallen, wordt geadviseerd om een vooropname uit te voeren. Het onderzoek naar trillingsschade wordt beschreven in hoofdstuk 0.

4 Beoordelingskader trillingshinder en schade

Treinverkeer, maar ook bouwwerkzaamheden en wegverkeer, kunnen aanleiding geven tot trillingen in gebouwen. Deze trillingen kunnen leiden tot hinder of schade. In het trillingsonderzoek ten behoeve van *Zwolle-Herfte* wordt zowel trillingshinder als trillingsschade beschouwd. De gehanteerde beoordelingsmethodiek voor zowel trillingshinder als voor trillingsschade wordt in dit hoofdstuk nader toegelicht.

4.1 Beoordeling trillingshinder

Tot op heden zijn richtlijnen voor trillingshinder nog niet vastgelegd in wetgeving, zoals dat bijvoorbeeld voor geluidhinder wel het geval is. De minister van Infrastructuur en Milieu heeft in 2012 een *Beleidsregel trillinghinder spoor* (Bts) opgesteld, die een wijziging van en aanvulling op de eerder gebruikte SBR B-richtlijn is. In 2014 is een aangevulde versie van de Bts gepubliceerd. De Bts 2014 vult de SBR B-richtlijn met name aan op de volgende onderdelen:

1. De normstelling voor het al dan niet treffen van maatregelen. De Bts geeft aan wanneer het Tracébesluit maatregelen dient te bevatten ter mitigatie van de trillinghinder die zal ontstaan als gevolg van de aanleg of wijziging van een spoorweg;
2. Een introductie van een kosteneffectiviteitscriterium. In dit kosteneffectiviteitscriterium wordt uitsluitsel gegeven of bepaalde maatregelen, gezien de kosten, effectiviteit, milieu- en maatschappelijke impact en de mate van trillingshinder voldoende kosteneffectief zijn. In het Tracébesluit wordt een richtbedrag van € 47.000 per woning met overschrijdingen genoemd. Voor kantoren wordt een bedrag van € 500 per werkplek aangehouden;
3. De trillingssterkte Vmax wordt bepaald over een meetperiode van tenminste 1 week. Het resultaat is het maximale niveau in een week, vergelijkbaar met de grootheid Vmax,stat van de SBR B-richtlijn. De meetmethode en de naverwerkingsmethode zijn gebaseerd op die van de SBR B-richtlijn, maar verder uitgebreid met het doel de reproduceerbaarheid van de metingen en berekeningen te vergroten. Deze methodiek is nauwkeurig beschreven in een memo van Level Acoustics[7] en in Bijlage IV;
4. Introductie van een zogenaamde R-waarde, die een indicatie is van de reproduceerbaarheid van de meting. De R-waarde is uitgedrukt als een onzekerheidspercentage van de Vmax, Bts. Gestreefd wordt naar een R-waarde van kleiner dan 10 procent;
5. Introductie van een zogenaamde Q-waarde, de verhouding tussen de trillingssterkte in de plan- en referentiesituatie8. Bij metingen met een hoge R-waarde wordt deze Q-waarde gecorrigeerd voor de lagere reproduceerbaarheid.

Een andere belangrijke wijziging is het ontkoppelen van de beoordeling van de trillingssterkte Vmax en de trillingsintensiteit Vper. Ongeacht de wijzigingen in trillingssterkte mag de trillingsintensiteit Vper niet toenemen boven de grenswaarde.

Trillingshinder wordt in dit onderzoek beoordeeld op de Bts. Een nadere omschrijving van het beoordelingskader is te vinden in Bijlage II.

[7] Koopman , A., LA.131001a.M04
[8] Voor nieuwbouwplannen bestaat er geen referentiesituatie, hier wordt beoordeeld op de Bts voor nieuwe situaties, zie ook Bijlage II.

4.2 Beoordeling trillingsschade

De toetsing van trillingsschade vindt in Nederland vrijwel altijd plaats op basis van de SBR A-richtlijn, deze richtlijn beschrijft de meetmethodiek en toetsingscriteria voor trillingsschade. Ook van de SBR A-richtlijn is een omschrijving opgenomen in Bijlage II.

5 Stap 1 – Globaal trillingsonderzoek

5.1 Inleiding

In de eerste stap van het onderzoek naar trillingshinder is de trillingssituatie in gebouwen op een globale manier bepaald. Er is een groot aantal factoren dat de trillingssterkte in een gebouw beïnvloedt. In deze eerste stap wordt een deel van deze factoren ingeschat op basis van expert judgment en langdurige ervaring met trillingshinder langs het spoor.

Het onderzoek in deze stap heeft nog een globaal karakter, met als doel om snel een predictie te maken van de trillingshinder op een willekeurige locatie langs het spoor. Omdat de analyse nog globaal is, zijn de aannames worstcase, zodat in ieder geval die locaties waar mogelijk hinder optreedt, worden meegenomen in de vervolgstappen.

5.2 Vergelijking trillingscontouren

Met behulp van Vibra*Dyna* is voor alle gebouwen binnen 500 meter van de sporen de trillingssterkte V_{max} en de trillingsintensiteit V_{per} bepaald. Voor de inventarisatie van aandachtslocaties worden de waarden van V_{max} in de referentie- en plansituatie en de waarde van V_{per} in de plansituatie voor elk gebouw beoordeeld op de Bts. In dit hoofdstuk zijn de resultaten weergegeven.

Het resultaat van de beoordeling is weergegeven in de onderstaande figuur.

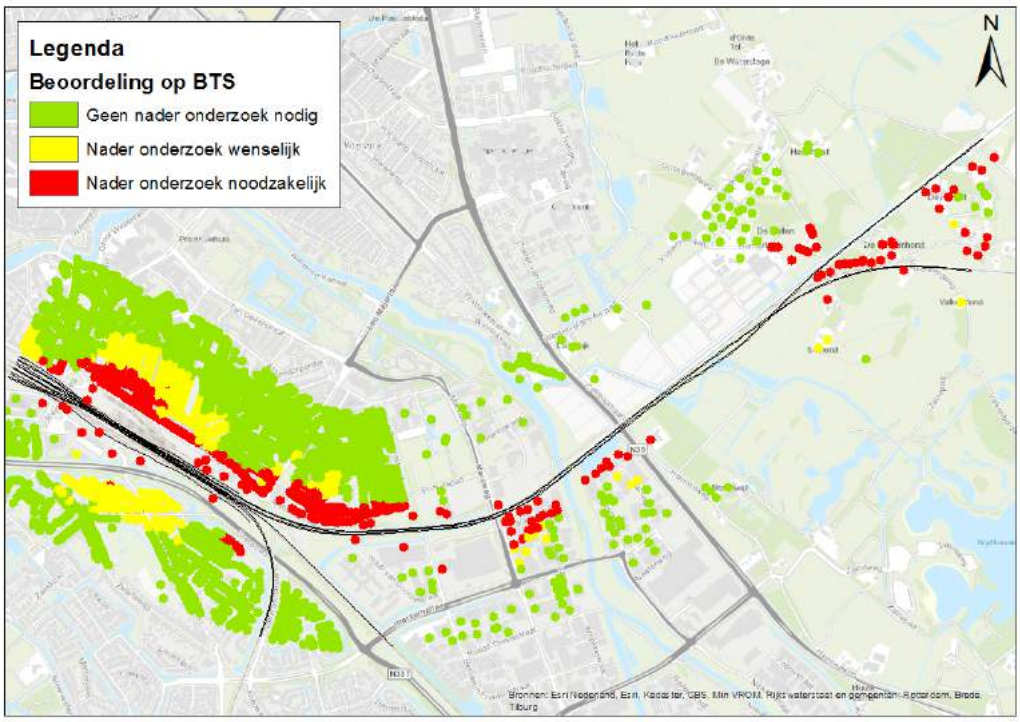

Figuur 5-1 *Beoordeling van de resultaten van het globale model*

5.3 Aandachtslocaties

Op basis van de resultaten zoals afgebeeld in Figuur 5-1 volgt een aantal aandachtslocaties. Omdat in stap 1 gebruik wordt gemaakt van een conservatief model

(omdat er nog veel onzekerheden zijn) resulteert een vrij groot aantal locaties waarvoor nader onderzoek nodig is. Globaal beschouwd leidt het project *Zwolle-Herfte* met name tot mogelijke knelpunten in de nabijheid van de spoorsplitsing bij Herfte, door de toename in rijsnelheid en het aantal goederentreinen. In verder van het station gelegen deelgebieden zijn ook overschrijdingen van het beoordelingskader mogelijk, dit komt door de hoge trillingsintensiteit die in deze woningen kan optreden.
De gebieden waarin gebouwen zijn te vinden die mogelijk niet voldoen aan het beoordelingskader, zijn in Tabel 5-1 rood weergegeven.

Tabel 5-1 *Resultaten stap 1*

Nr	Naam deelgebied in trillingsonderzoek	Voldoet aan Bts Stap 1
1	Stationszone Zuid	
2	Beltbuurt	
3	De Marslanden Zuid	
4	Herfte Zuid	
5	Herfte Noord	
6	De Marslanden Noord	
7	Bloemen- en Plantenbuurt	
8	Stationszone Noord	

Kleur	Omschrijving
	Voldoet mogelijk niet aan Bts, nader onderzoek noodzakelijk
	Voldoet aan Bts, nader onderzoek wenselijk
	Voldoet aan Bts

In stap 1 wordt conservatief beoordeeld of een locatie voor nader onderzoek in aanmerking komt, omdat er nog geen rekening wordt gehouden met een aantal effecten die invloed hebben op de trillingssituatie. Deze tweede stap wordt beschreven in het volgende hoofdstuk.

6 Stap 2 – Locatiespecifiek trillingsonderzoek

6.1 Inleiding

In de tweede stap van het trillingsonderzoek wordt de trillingssituatie op een meer gedetailleerde wijze bepaald. De berekening wordt opnieuw uitgevoerd met behulp van VibraDyna, maar nu wordt gebruik gemaakt van een nauwkeurige berekening, waarbij gebruik wordt gemaakt van aanvullende informatie. Ten opzichte van de eerste stap van het trillingsonderzoek wordt een aantal parameters nu wel meegenomen:

1. Er wordt gebruik gemaakt van de resultaten van valproeven en maaiveldmetingen aan treinpassages, zodat de bodemeigenschappen en de trillingssterktes op maaiveld nauwkeuriger kunnen worden meegenomen;
2. De eigenschappen van de bebouwing (zoals bouwjaar, bouwhoogte en bouwstijl) worden meegenomen. De invloed van deze parameters op de trillingen is vastgesteld op basis van metingen;
3. De variatie in terreinhoogte wordt meegenomen;
4. De berekening wordt frequentieafhankelijk uitgevoerd. Hiermee wordt de nauwkeurigheid van de prognoses aanzienlijk verbeterd.

Op basis van de resultaten uit het globale trillingsonderzoek volgden een aantal aandachtslocatie. Op deze locaties zijn additionele metingen verricht. Ter verificatie van het model van stap 1 is daarnaast ook op andere locaties een nader onderzoek uitgevoerd. Het type metingen is voor elk deelgebied weergegeven in Tabel 6-1, zie ook Figuur 6-1. In een aantal deelgebieden in Tabel 6-1 is aangegeven dat er in stap 2 geen onderzoeken zijn uitgevoerd op deze locatie, omdat er op omliggende locaties al onderzoek is verricht of al trillingsmetingen in gebouwen zijn uitgevoerd in eerdere onderzoeken.

Tabel 6-1 *Uitgevoerde metingen in stap 2*

Nr	Naam deelgebied in trillingsonderzoek	Uitgevoerd onderzoek
4	Herfte Zuid	Valproef + Maaiveldmeting
7	Bloemen- en Plantenbuurt	Valproef + Maaiveldmeting (Mimosastraat west)
		Valproef + Maaiveldmeting (Mimosastraat oost)

Op locaties waar geen onderzoeken zijn uitgevoerd, wordt geïnterpoleerd vanuit nabijgelegen locaties. Omdat de bodem vrij uniform is, zorgen deze interpolaties niet voor een significante toename van de onzekerheid. De resultaten van de valproeven en maaiveldmetingen zijn opgenomen in Bijlage III.

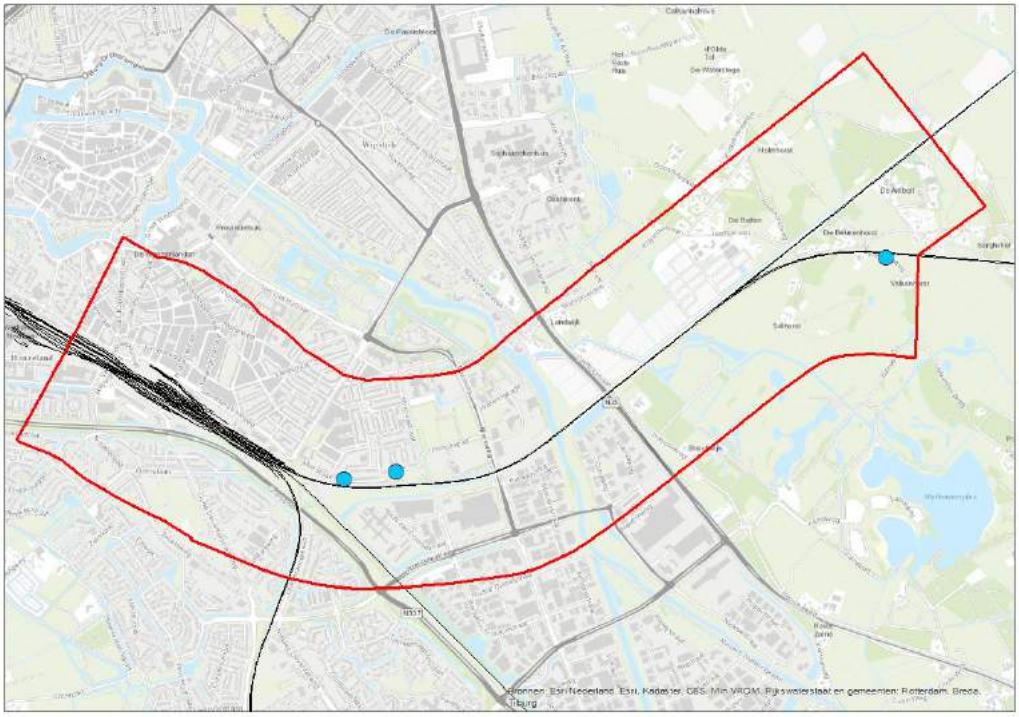

Figuur 6-1 *Onderzoekslocaties t.b.v. stap 2*

6.2 Vergelijking trillingscontouren

Met behulp van Vibra*Dyna* zijn voor alle gebouwen binnen 500 meter van de sporen de trillingssterkte V_{max} en de trillingsintensiteit V_{per} bepaald.

Voor de inventarisatie van aandachtslocaties worden de waarden van V_{max} in de referentie- en plansituatie en de waarde van V_{per} in de plansituatie voor elk gebouw beoordeeld op de Bts. In dit hoofdstuk zijn de resultaten weergegeven

Het resultaat van de beoordeling is weergegeven in de onderstaande figuur.

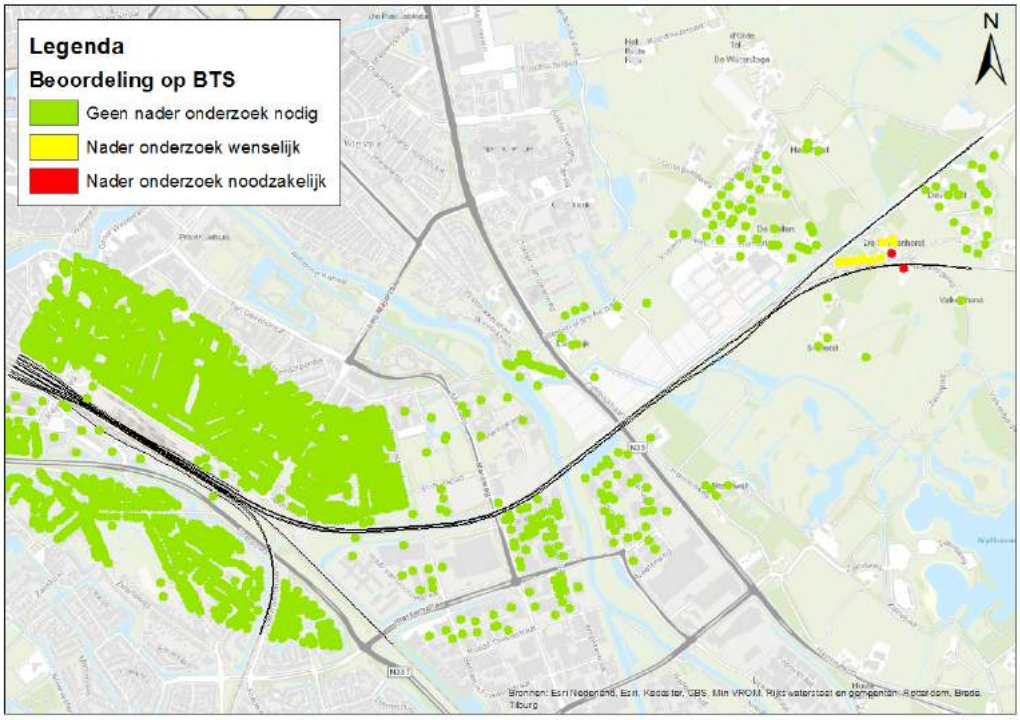

Figuur 6-2 *Beoordeling van de resultaten van het nauwkeurige model*

6.3 Aandachtslocaties

Op basis van de resultaten zoals afgebeeld in Figuur 6-2 volgt een aantal aandachtslocaties in de plansituatie. De gebieden waarin gebouwen zijn te vinden die mogelijk niet voldoen, zijn in Tabel 6-2 rood weergegeven.

Het gebied Herfte Zuid, waar een kans op overschrijdingen is, wordt in stap 3 nader onderzocht door middel van locatiespecifiek onderzoek (metingen in gebouwen).

Tabel 6-2 *Resultaten stap 1 en 2*

		Voldoet aan Bts	
Nr	**Naam deelgebied in trillingsonderzoek**	**Stap 1**	**Stap 2**
1	Stationszone Zuid		
2	Beltbuurt		
3	De Marslanden Zuid		
4	Herfte Zuid		
5	Herfte Noord		
6	De Marslanden Noord		
7	Bloemen- en Plantenbuurt		
8	Stationszone Noord		

Kleur	Omschrijving
	Voldoet mogelijk niet aan Bts, nader onderzoek noodzakelijk
	Voldoet aan Bts, nader onderzoek wenselijk
	Voldoet aan Bts

Uit eerdere onderzoeken blijkt dat het model VibraDyna een betrouwbaarheid van 95 procent heeft, een betrouwbaarheid die gebruikelijk is bij trillingsonderzoeken, zie ook

Bijlage I. Dat betekent dat in maximaal 5 procent van de gebouwen een hogere trillingssterkte of trillingsintensiteit optreedt dan het model berekent.

Verschillen tussen stap 1 en 2 worden veroorzaakt door (een combinatie van) de volgende aspecten:

1. Het model van stap 2 is nauwkeuriger dan het model van stap 1. Zo worden de werkelijke bodemeigenschappen meegenomen in stap 2 en worden veel parameters frequentieafhankelijk meegenomen;
2. In stap 2 worden gebouweigenschappen meegenomen. Nieuwe gebouwen zijn vaak steviger gebouwd en hebben betonnen vloeren, waardoor trillingen vaak minder sterk zijn dan in oude gebouwen met houten vloeren;
3. In stap 2 wordt het effect van dive-unders en fly-overs nauwkeuriger meegenomen. Door de zware constructie van deze civiele kunstwerken nemen de trillingen rond deze constructies af ten opzichte van het stap 1-model.

7 Stap 3 – Onderzoek op aandachtslocaties

7.1 Algemeen

In de derde stap van het trillingsonderzoek zijn trillingsmetingen uitgevoerd in gebouwen in de deelgebieden waar op basis van stap 2 niet wordt voldaan aan de streef- of grenswaarden met betrekking tot trillingshinder.

Ten opzichte van de tweede stap is het proces nog nauwkeuriger gemaakt doordat in stap 3 gebruik wordt gemaakt van metingen in gebouwen. De volgende aspecten van de berekening worden in deze derde stap nauwkeuriger uitgevoerd:

1. Er worden metingen in representatieve[9] gebouwen verricht, verdeeld over het deelgebied. Op basis van de meetgegevens worden prognoses gemaakt voor de toekomst. Omdat er alleen wordt gerekend met toeslagen[10], neemt de betrouwbaarheid aanzienlijk toe. Immers, de huidige situatie wordt betrouwbaar vastgesteld door middel van representatieve metingen, de toekomstige situatie wordt berekend vanuit de huidige situatie door gebruik te maken van genoemde toeslagen. Hoe beperkter het aantal wijzigingen op een locatie, hoe nauwkeuriger de toekomstige situatie kan worden vastgesteld;
2. Er wordt niet langer gerekend met verhoudingen tussen treinen, zoals in de modelberekeningen, maar met werkelijke treinpassages. Dit vergroot de betrouwbaarheid van de berekeningen en prognoses;
3. Er wordt frequentieafhankelijk gecorrigeerd voor een eventuele verandering in baanopbouw (dive-unders, zettingsvrije platen) en taludgeometrie, aan de hand van 3D eindige elementenmodellen.

Op basis van de nauwkeurige modelberekeningen uit stap 2 volgt een aantal aandachtslocaties. Op deze locaties zijn metingen in gebouwen uitgevoerd. De meetlocaties per deelgebied zijn weergegeven in Tabel 7-1, zie ook Figuur 7-1.

Tabel 7-1 *Meetlocaties in stap 3*

Nr	Naam deelgebied in trillingsonderzoek	Meetlocatie
4	Herfte Zuid	Herfterlaan 17
		Herfterlaan 27
		Valkenbergweg 2

De resultaten van de metingen en berekeningen per meetlocatie zijn opgenomen in Bijlage V.

[9] Representatieve gebouwen zijn geselecteerd op basis van afstand tot het spoor en gebouwkenmerken, zoals bouwperiode, gebouwafmetingen en constructiewijze.
[10] Voorbeelden van deze toeslagen zijn: toeslag voor een snelheidswijziging, voor een wijziging in geometrie van de spoordijk, voor een andere afstand tot het spoor of een nieuw te realiseren wissel.

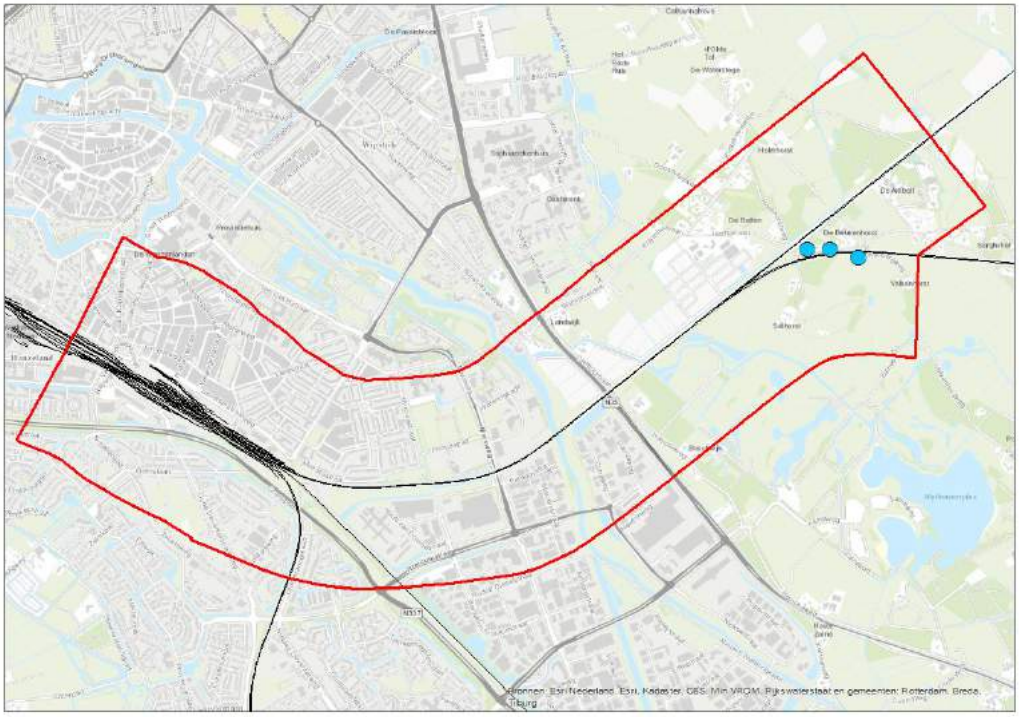

Figuur 7-1 *Uitgevoerde metingen in gebouwen t.b.v. stap 3*

7.2 Onderzoeksaanpak

In stap 3 wordt de volgende onderzoeksaanpak gehanteerd:

1. Er wordt een trillingsmeting uitgevoerd in gebouwen;
2. Aan de hand van de resultaten van de meting wordt per treinpassage een berekening gemaakt voor de trillingen van dezelfde treinpassage in de plansituatie;
3. De resultaten van de prognose worden beoordeeld op de streef- en grenswaarden, die volgen uit de referentiesituatie (conform de Bts).

Het prognosemodel is beschreven in de volgende paragraaf.

7.3 Prognosemodel

De trillingssterkte op een bepaalde positie wordt bepaald door een groot aantal factoren. In stap 3 worden de volgende parameters onderscheiden:

- De treinsnelheid. De trillingssterkte schaalt exponentieel met de treinsnelheid;
- Invloed van wissels. De invloed van wissels neemt af met de afstand tot de wissels. In het onderzoeksgebied liggen geen wissels binnen 100 meter van de woningen. De invloed van wissels op een afstand van meer dan 100 meter is verwaarloosbaar;
- Invloed van wijzigingen in spooropbouw, zoals de aanleg van bijvoorbeeld dive-unders of fly-overs, maar ook nieuwe kunstwerken die worden gerealiseerd. Vooral bij de dive-under worden er relatief dichtbij de woningen aan de Herfterlaan wijzigingen in spooropbouw gerealiseerd. De invloed hiervan op de woningen is echter verwaarloosbaar;
- Wijzigingen in spoorligging (sporen komen verder weg of dichterbij te liggen). Door de bochtverruiming van de sporen van en naar Emmen komen de sporen bij een deel van de woningen (Herfterlaan 15 tot 21) 10 tot 15 meter verder weg te liggen. Dit verder weg liggen van de sporen heeft een reducerend effect op de trillingen.

Overige factoren, zoals aslast, afvering, wielonrondheid en overdracht in de woning tussen fundering en vloerniveau wijzigen niet bij dit project, doordat de momenteel gebruikte treintypes en de bebouwing na realisatie van het project niet gewijzigd zijn ten opzichte van de referentiesituatie. De invloed hiervan is daarom niet meegenomen.

In stap 3 worden alle wijzigingen relatief (d.w.z. ten opzichte van de metingen) beschouwd, hierdoor is de betrouwbaarheid van de berekeningen groot. Alle wijzigingen worden als toeslagfactor ten opzichte van de gemeten waarde toegepast.

De invloed van de wijzigingen is onderzocht met behulp van metingen en modellen. Toeslagfactoren voor de uitdemping van de bodem, de geometriewijziging en een eventuele wijziging in baanopbouw zijn locatiespecifiek, alle overige factoren zijn universeel toepasbaar. In de volgende subparagrafen wordt de invloed van de factoren nader toegelicht.

7.3.1 *Invloed spoorafstand*

De overdracht van trillingen door de bodem kan worden beschreven met behulp van de Barkanvergelijking. De Barkanvergelijking wordt in stap 3 alleen gebruikt om relatieve veranderingen van sporen en wissels te beschrijven. Omdat het in vrijwel alle gevallen om kleine veranderingen gaat, heeft de Barkanvergelijking en de nauwkeurigheid van de parameters daarin slechts een beperkte invloed op het eindresultaat. De parameters in de Barkanvergelijking zijn bepaald uit valproeven en metingen aan treinpassages op maaiveldniveau. Meer gedetailleerde informatie over de gebruikte bodemparameters per meetlocatie is opgenomen in Bijlage III.

Naast de gewijzigde spoorafstand door de andere spoorligging, verandert voor een deel van de treinen de spoorafstand aanzienlijk doordat deze treinen in de toekomst op andere sporen gaan rijden. Bij het maken van de prognose voor de plansituatie wordt hierbij gebruik gemaakt van de lijnvoeringsschema's uit hoofdstuk 2. De positie van de sporen is weergegeven in de plankaarten in het (O)TB.

7.3.2 *Invloed snelheidswijziging*

Door wijzigingen in seinplaatsing en posities van wissels veranderen de snelheidsprofielen van de treinen. Om de invloed van de snelheid op de trillingssterkte vast te stellen is op een aantal locaties gedurende langere tijd gemeten. De relatie tussen snelheid en trillingssterkte kent een exponentieel verband tot snelheden rond de kritische treinsnelheid, deze ligt in Zwolle echter veel hoger dan 140 km/h.

7.3.3 *Invloed wijziging in treinintensiteit*

In de berekeningen voor stap 3 wordt voor elke trein de trillingssterkte in de plansituatie bepaald op basis van het trillingssignaal uit de metingen. Als gevolg van deze aanpak wordt er niet gecorrigeerd voor aanpassingen in het aantal passerende treinen. De berekende waarde van V_{per} uit de prognose dient daarom nog te worden gecorrigeerd voor wijzigingen in treinintensiteit. Een verhoging van de treinintensiteit leidt tot een hogere waarde van de trillingsintensiteit V_{per}. De nieuwe waarde van V_{per} kan worden berekend met behulp van de volgende vergelijking:

$$V_{per,nieuw} = V_{per,nieuw,ongecorrigeerd} \cdot \sqrt{\frac{n_{nieuw}}{n_{oud}}}$$

Hierbij is *n* de treinintensiteit in treinen per periode (dag, avond, nacht). $V_{per,nieuw,ongecorrigeerd}$ is de trillingsintensiteit zoals deze volgt uit de prognoses, deze waarde is nog niet gecorrigeerd voor wijzigingen in aantal treinen.

7.3.4 *Bepaling gewijzigde trillingssterkte*

Met behulp van de verschillende toeslagfactoren is de trillingssterkte per trein in de plansituatie bepaald op basis van de metingen. Hierbij is een extrapolatie gemaakt vanuit de huidige situatie, waarbij gebruik is gemaakt van modelberekeningen en empirische formules op basis van meetervaringen in verschillende situaties.

7.4 Resultaten

De resultaten van de metingen, die representatief zijn voor de referentiesituatie, en van de berekeningen voor de plansituatie zijn weergegeven in Tabel 7-2. De verwerkingsprocedure van de metingen is opgenomen in Bijlage IV. Per meetlocatie zijn achtereenvolgens weergegeven:

- de *R*-waarde van de referentiesituatie, plansituatie en de gecombineerde R_Q-waarde. Deze reproduceerbaarheidswaarde (in procenten) geeft aan of de datasets van de metingen en prognoses voor de verschillende situaties voldoende reproduceerbaar zijn. Conform het memo van Level Acoustics[11] wordt gestreefd naar een *R*-waarde die niet groter is dan 10 procent. Bij de grenswaarde *A2* in de Bts van 0.4 is de onzekerheid dan in de orde van de afrondingsfout. Voor het, door middel van een voor- en nameting, toetsen of er sprake is van een toename van meer dan 30 procent, is het ook van belang dat de onzekerheid in beide metingen niet te groot is;
- de gemeten trillingssterkte in de referentiesituatie (ref);
- de berekende trillingssterkte voor de plansituatie (plan);
- de verhouding tussen de trillingssterkte $V_{max,}$ in de plan- en referentiesituatie (Q). De streefwaarde voor deze *Q*-waarde is 1.3.
- de maximale waarde van de trillingsintensiteit V_{per} in de referentiesituatie (ref);
- de maximale waarde van de trillingsintensiteit V_{per} in de plansituatie (plan).

Zowel voor V_{max} als voor V_{per} is de maximale waarde over alle sensoren weergegeven. Overschrijdingen van de streef- of grenswaarden uit de Bts zijn oranje gearceerd.

Een aantal opmerkingen bij Tabel 7-2:

- De overschrijdingen worden met name veroorzaakt door de toename van het aantal goederentreinen op het traject van en naar Meppel, en in mindere mate door die op het traject van en naar Emmen. Deze toename in het aantal goederentreinen staat overigens los van het project en is een gevolg van de autonome groei van het goederenvervoer;
- De trillingen van de treinen op het traject Zwolle – Meppel zijn hoger dan die op het traject Zwolle – Emmen. Dit is ook terug te zien in de afname in trillingssterkte en trillingsintensiteit met de afstand tot dit spoor (Herfterlaan 17 ligt meest dichtbij, Valkenbergweg 2 het meest ver weg).
- Verschillen tussen meetlocaties binnen een deelgebied worden met name veroorzaakt door verschillen in gebouweigenschappen. Zo zal een snelheidstoename van goederentreinen meer effect hebben op de trillingssterkte voor gebouwen waar goederentreinen hogere trillingssterktes hebben dan reizigerstreinen, dan voor gebouwen waar beide types treinen vergelijkbare trillingssterktes geven.

[11] Koopman, A., LA.131001.M04.2

Tabel 7-2 *Resultaten metingen in gebouwen*

		R-waarde			Trillingssterkte (V_{max})			Trillingsintensiteit (V_{per})		
Meetlocatie	**Bestemming**	R_{ref}	R_{plan}	R_Q	**ref**	**plan**	**Q**	**ref**	**plan**	**streef**
Herfterlaan 17	Wonen	6	5	8	1.02	1.02	1.00	0.09	0.12	0.1
Herfterlaan 27	Wonen	5	4	7	0.39	0.41	1.06	0.04	0.05	0.1
Valkenbergweg 2	Wonen	2	2	3	0.28	0.33	1.20	0.02	0.04	0.1

7.5 Bepaling trillingssituatie in niet-gemeten woningen

In stap 3 zijn metingen verricht op een aantal locaties per deelgebied. Om te bepalen of ook in overige gebouwen in het deelgebied een overschrijding van het beoordelingskader optreedt, zijn met behulp van de modelberekeningen (stap 2) en de metingen in woningen (stap 3) de trillingen in de overige woningen bepaald. Hierbij zijn de afmetingen van de gebouwen en het bouwjaar bepaald op basis van gegevens uit de BAG[12] en AHN2[13]. De op deze manier geïdentificeerde knelpuntlocaties zijn weergegeven in Figuur 7-2.

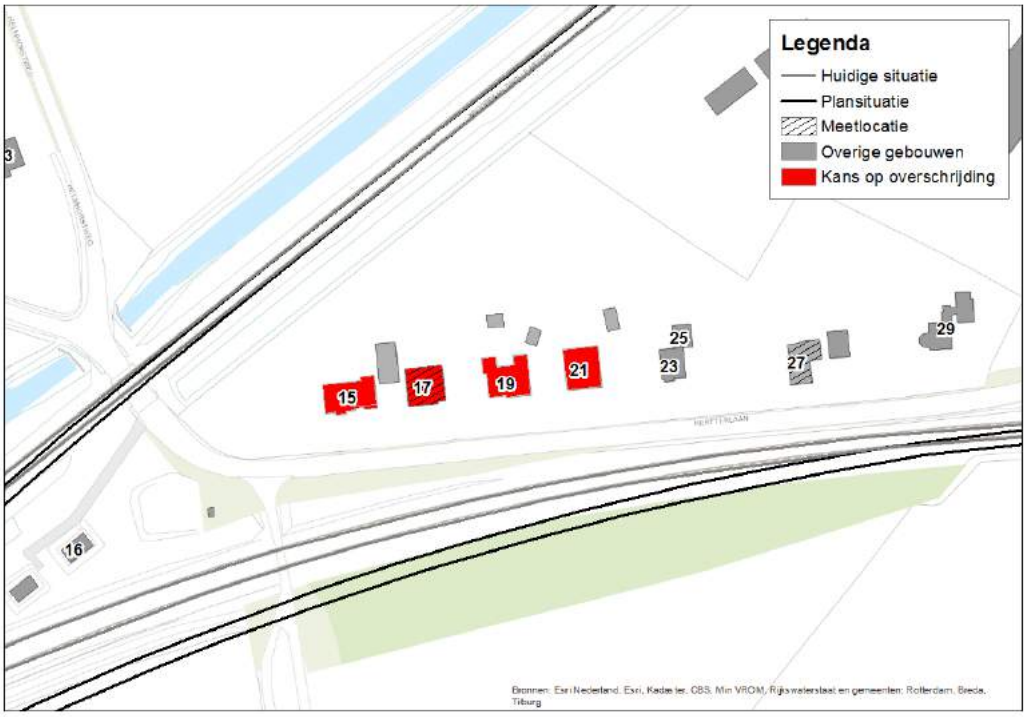

Figuur 7-2 *Knelpuntlocaties bij de Herfterlaan (rond meetlocatie Herfterlaan 17)*

Overschrijdingen zijn mogelijk in de woningen Herfterlaan 15 tot en met 21. De woningen Herfterlaan 15 tot en met 19 hebben sterk vergelijkbare gebouweigenschappen, de woning Herfterlaan 21 is een iets grotere woning waardoor daar iets hogere trillingen worden verwacht (grotere vloeroverspanningen). De verwachting is wel dat, omdat de overschrijdingen vooral het gevolg zijn van de trillingen van goederentreinen op de spoorlijn Zwolle - Meppel, de trillingen het hoogst zijn in Herfterlaan 15, en dat in Herfterlaan 21 nog maar een kleine kans op een overschrijding is.

[12] Basisregistratie Adressen en Gebouwen
[13] Algemeen Hoogtebestand Nederland

7.6 Betrouwbaarheid

De betrouwbaarheid van de prognoses in stap 3 wordt in dit onderzoek per locatie aangegeven door middel van een bandbreedte op de eindresultaten. Voor elke factor die in het prognosemodel wordt gebruikt is de onzekerheid bepaald aan de hand van metingen of modellen. Niet voor elke locatie geldt dezelfde betrouwbaarheid omdat er op sommige locaties bepaalde wijzigingen niet optreden. Hoe minder wijzigingen, hoe groter de betrouwbaarheid van de prognose.
In dit onderzoek wordt daarom voor elke locatie, naast een prognose voor de trillingssituatie na realisatie van het project, een spreiding in de verwachte resultaten weergegeven in Bijlage V. De beoordeling vindt, zoals gebruikelijk, plaats op de verwachtingswaarde van de toekomstige trillingen.

De betrouwbaarheid van de prognose hangt eveneens sterk samen met de betrouwbaarheid van de meting op basis waarvan de prognoses of berekeningen zijn gemaakt. Alleen bij het meten van voldoende treinpassages is de meting, en daarmee ook de prognose, voldoende betrouwbaar. De betrouwbaarheid van de meting wordt in dit onderzoek aangegeven middels een zogenaamde *R*- of reproduceerbaarheidswaarde. Een *R*-waarde van kleiner dan 10 procent impliceert een goed reproduceerbare meting, de resultaten van een tweede meting zullen maximaal 10 procent afwijken van de gepresenteerde meetresultaten.

7.7 Locaties voor maatregelen

Op basis van de resultaten in Tabel 7-2 volgt een locatie met mogelijke overschrijdingen. Voor deze locatie worden in de vierde stap van het trillingsonderzoek maatregelen afgewogen op kosteneffectiviteit. Het gebied waarin gebouwen zijn te vinden die niet voldoen, is in Tabel 7-3 rood gearceerd. Het ontwerpen van maatregelen is in hoofdstuk 8 beschreven.

Tabel 7-3 *Resultaten stap 1, 2 en 3*

		Voldoet aan Bts		
Nr	**Naam deelgebied in trillingsonderzoek**	**Stap 1**	**Stap 2**	**Stap 3**
1	Stationszone Zuid			
2	Beltbuurt			
3	De Marslanden Zuid			
4	Herfte Zuid			
5	Herfte Noord			
6	De Marslanden Noord			
7	Bloemen- en Plantenbuurt			
8	Stationszone Noord			

Kleur	Omschrijving
	Voldoet mogelijk niet aan Bts, nader onderzoek noodzakelijk
	Voldoet aan Bts, nader onderzoek wenselijk
	Voldoet aan Bts
	Niet nader onderzocht

Deze mogelijke overschrijdingen na stap 3 zijn vooral het gevolg van de toename van de goederentreinen op beide baanvakken rondom Herfte, en in mindere mate van de hogere rijsnelheid van de treinen van en naar Emmen en van en naar Meppel.

Verschillen tussen stap 2 en 3 kunnen worden veroorzaakt door (een combinatie van) de volgende aspecten:

1. Het model van stap 3 is nauwkeuriger dan het model van stap 2, omdat alleen gerekend wordt met toeslagfactoren voor de wijzigingen in bijvoorbeeld treinsnelheid en de ligging van sporen. Hoe geringer deze wijzigingen zijn, hoe meer de plansituatie overeenkomt met de gemeten referentiesituatie, en hoe betrouwbaarder de berekeningen dus zijn;
2. In stap 3 wordt in gebouwen gemeten, hierdoor worden de specifieke gebouweigenschappen nauwkeuriger meegenomen dan in stap 2. Elk gebouw heeft een specifieke overdracht tussen fundering en midden vloerveld. Hierdoor is het ene gebouw gevoeliger voor een toename van de trillingssterkte in het laagfrequente gebied dan een ander gebouw. Verschillen tussen stap 2 en stap 3 worden meestal veroorzaakt door verschillen in gebouweigenschappen

8 Onderzoek naar trillingsreducerende maatregelen

In de vierde stap van het trillingsonderzoek worden trillingsmaatregelen ontworpen voor een deel van de woningen langs de Herfterlaan. Hier worden op basis van stap 1, 2 en 3 van het trillingsonderzoek overschrijdingen van het beoordelingskader verwacht.

8.1 Gevolgde methodiek

De keuze voor een bepaalde trillingsmaatregel bestaat uit een aantal stappen. Deze stappen zijn schematisch weergegeven in Figuur 8-1. Het schema laat zien dat door middel van een getrapte aanpak gezocht wordt naar de meest kosteneffectieve maatregel. Door het volgen van deze aanpak wordt voorkomen dat onnodig veel tijd wordt gestoken in maatregelen die niet effectief zullen zijn.

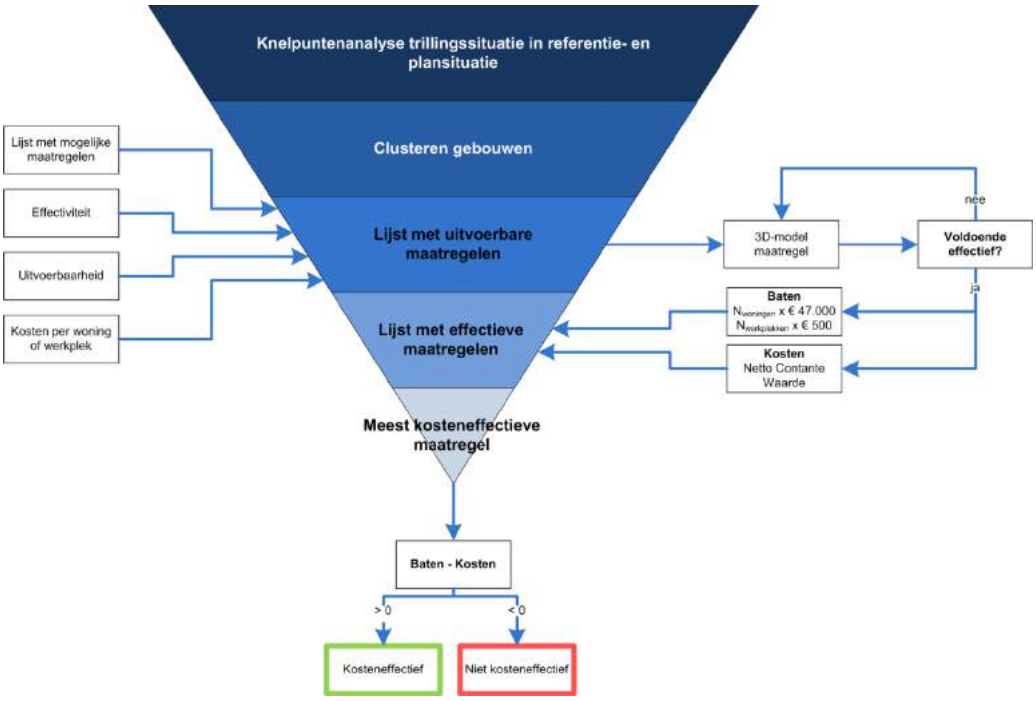

Figuur 8-1 *Stappenplan voor kosteneffectiviteitsafweging*

De volgende stappen worden genomen:

- Knelpuntenanalyse: het bepalen van V_{per} en V_{max} in de referentie- en plansituatie, dit vindt plaats op basis van het model van stap 2 en de metingen uit stap 3;
- Clustering van gebouwen: bepalen aantal gebouwen waar een kans op een overschrijding is. Een groep gebouwen waarvoor een aaneengesloten maatregel nodig is, wordt een cluster genoemd;
- Uit het overzicht van mogelijke maatregelen de uitvoerbare maatregelen selecteren. Deze afweging of een maatregel wel of niet mogelijk is (ruimtetechnisch, fysieke obstakels, effectiviteit en kosten) vindt plaats op basis van expert judgement;
- Gedetailleerd doorrekenen van uitvoerbare maatregelen. Van de effectieve maatregelen worden de kosten over de looptijd, in de vorm van een Netto Contante Waarde (NCW) bepaald, alsmede de baten. De baten zijn gedefinieerd als het aantal woningen waarvoor de maatregel voldoende effectief is bij

beoordeling op de Bts, maal het richtbedrag van € 47.000 per woning. Voor kantoren wordt een bedrag van € 500 per werkplek gehanteerd. Resultaat van deze stap is een lijst met effectieve maatregelen;
- Uit de lijst met effectieve maatregelen wordt de meest kosteneffectieve maatregel geselecteerd (grootste reductie in aantal gehinderden tegen laagste prijs). Wanneer het saldo (baten minus kosten) positief is, is de maatregel kosteneffectief en wordt deze voorgesteld ter afweging in het (O)TB.

8.2 Mogelijke maatregelen

Trillingen ten gevolge van treinverkeer kunnen op drie posities worden gereduceerd:
1. Bij de bron (treinen[14] of spoorconstructie);
2. Tussen de bron en de ontvanger (in de bodem);
3. Bij de ontvanger (gebouw).

Deze drie posities zijn schematisch weergegeven in Figuur 8-2.

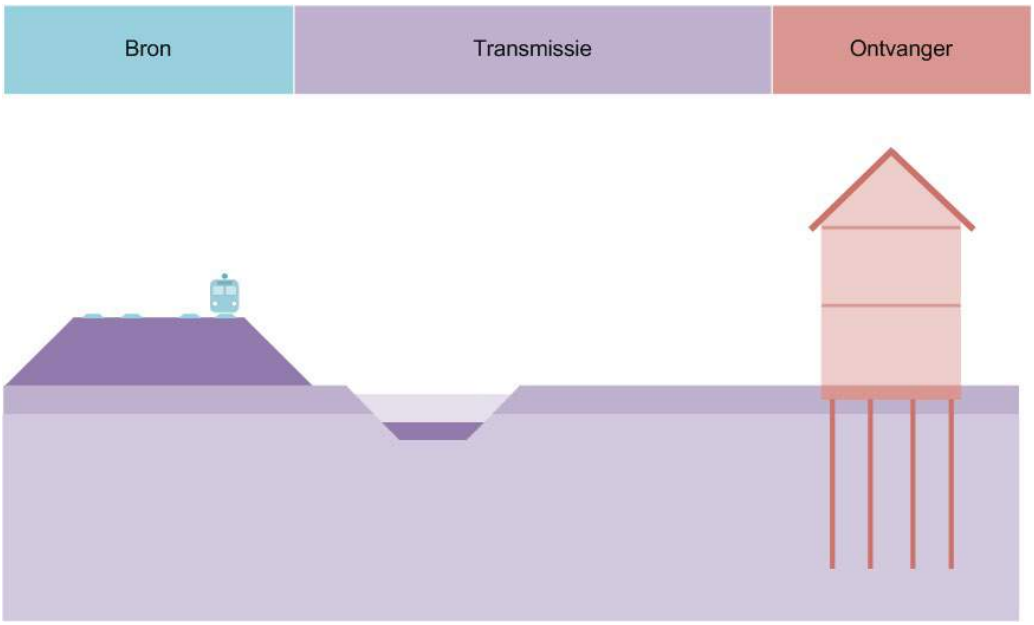

Figuur 8-2 *Schematisch overzicht spoorsysteem*

Voor het zoeken naar mogelijkheden voor het reduceren van de trillingshinder is het van belang de spoorbaanconstructie als complex massa-veersysteem te beschouwen. Er zijn twee mogelijke principes om de trillingshinder te reduceren:
- Het verhogen van de impedantie van de aangestoten constructie (de mate waarin een constructie in beweging kan worden gebracht). Dit kan bijvoorbeeld door het verhogen van de stijfheid van de constructie of het vergroten van de massa;
- Het ontkoppelen van de bron en de ontvanger door het toepassen van verende of reflecterende tussenlagen. Dit type maatregel wordt het meest toegepast.

In de praktijk is het reduceren van trillingen ten gevolge van treinverkeer zeer moeilijk, zeker als de trillingen afkomstig zijn van goederentreinen, doordat de trillingen dan zeer lage frequenties hebben. De effectiviteit van een maatregel hangt af van een groot aantal factoren. Maatregelen die op de ene locatie effectief zijn, kunnen op een

[14] ProRail noch het ministerie van Infrastructuur en Milieu (I&M) kan spoorwegondernemeningen dwingen om ander materieel te rijden of bepaalde vervoerders snelheidsbeperkingen op te leggen. Hoewel deze maatregelen dus effectief kunnen zijn, zijn dit momenteel juridisch gezien geen maatregelen die kunnen worden ingezet.

andere locatie de trillingssterkte niet of veel minder reduceren door verschillen in bijvoorbeeld het trillingsspectrum van de treinen of de bodemopbouw. Het uitvoeren van een maatregelenonderzoek vindt daarom altijd locatiespecifiek plaats.

In het voorliggende onderzoek is door middel van bronnenonderzoek een breed scala aan mogelijke trillingsmaatregelen bepaald[15]. De verschillende types maatregelen worden in de onderstaande subparagrafen nader toegelicht.

8.2.1 *Mogelijke maatregelen aan de bron*

De meest effectieve aanpak is het reduceren van de trillingen bij de bron: de trein of het spoorsysteem. Mogelijke maatregelen zijn:

Railpads, een verende constructie tussen spoorstaaf en dwarsligger, vaak in de vorm van een rubberen plaat. Deze maatregel heeft effect bij frequenties boven de 40 Hz en is daardoor onvoldoende effectief voor goederentreinen, waarbij de dominante frequentie vaak tussen de 3 en 10 Hz ligt.

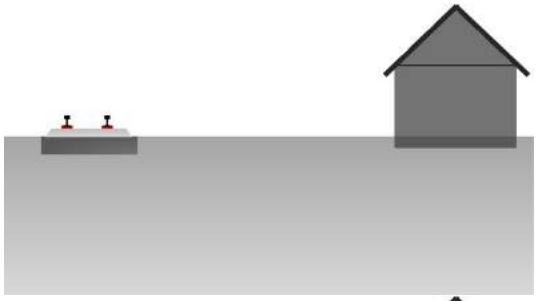

Under sleeper pads, een verende constructie tussen dwarsligger en ballast of betonplaat, vaak in de vorm van een rubberen plaat. Deze maatregel heeft effect bij frequenties boven de 25 Hz, en is daardoor onvoldoende effectief voor goederentreinen.

Ballastmatten, een verende constructie onder het ballast, vaak in de vorm van een rubberen mat. Deze maatregel heeft effect bij frequenties boven de 20 Hz, en is daardoor onvoldoende effectief voor goederentreinen.

Floating slab track, een verende oplegging van het gehele spoorsysteem. Deze maatregel heeft effect bij frequenties boven de 5 Hz, en kan daardoor voldoende effectief zijn voor goederentreinen. Het effect hangt sterk af van de gekozen constructie (eigenfrequentie en demping).

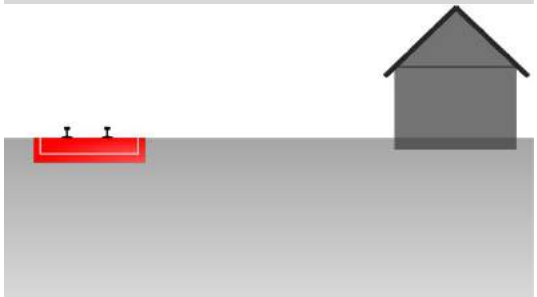

[15] Zie onder meer de maatregelencatalogus van ProRail, v1.1

Slab track, een betonplaat onder het ballast. Deze maatregel heeft vaak alleen effect bij lage frequenties en een slappe bodem door de minimalisatie van zettingsverschillen in het spoor.

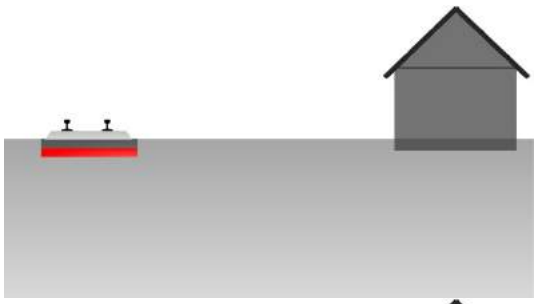

Decktrack, een betonnen constructie onder het spoor. Deze maatregel is vergelijkbaar met een slab track en heeft doorgaans alleen effect bij lage frequenties en een slappe bodem door de minimalisatie van zettingsverschillen in het spoor.

Aanpassing dwarsliggers, door de stijfheid of massa van de dwarsliggers aan te passen (grotere dwarsliggers, ander materiaal, holle dwarsliggers, etc.) kunnen de trillingen worden gereduceerd. Deze maatregel heeft effect bij frequenties boven de 8 Hz, en is daarom meestal onvoldoende effectief voor goederentreinen.

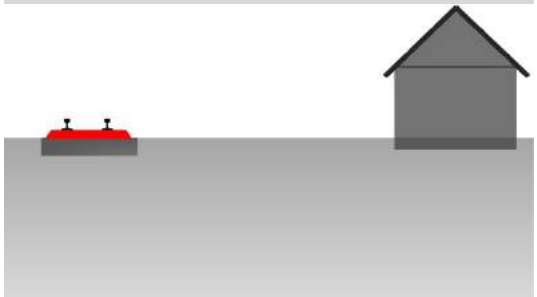

Aanpassing spoorligging, bijvoorbeeld door het verplaatsen van wissels en andere oneffenheden in het spoor, zoals de aansluiting tussen aardebaan en kunstwerk.

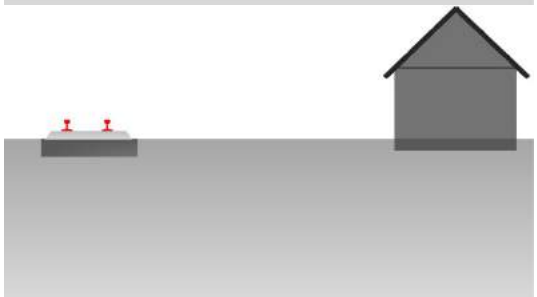

Aanpassing aan voertuigen, bijvoorbeeld door het reduceren van de treinsnelheid, beter toezicht op de kwaliteit van het materieel of het aanpassen van de afveerconstructie van treinwagons.[16]

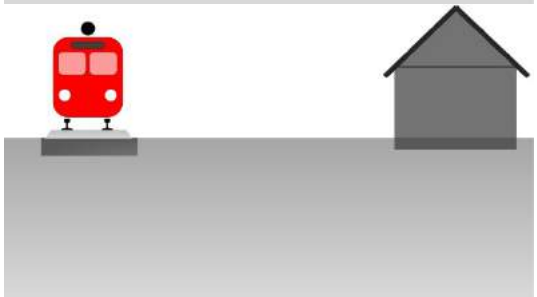

8.2.2 *Mogelijke maatregelen aan de transmissie*

Bij maatregelen aan de transmissie (of de overdracht) kan reductie van trillingshinder worden bereikt door de trillingen te absorberen of te reflecteren. Absorptie van

[16] ProRail noch het ministerie van Infrastructuur en Milieu (I&M) kan specifieke spoorwegondernemingen dwingen om ander materieel te rijden of bepaalde vervoerders snelheidsbeperkingen (lager dan de baanvaksnelheid) op te leggen. Hoewel deze maatregelen dus effectief kunnen zijn, zijn dit momenteel juridisch gezien geen maatregelen die kunnen worden ingezet.

trillingen is praktisch vrijwel niet uitvoerbaar, reflectie van trillingen kan worden bereikt door het introduceren van een fysieke barrière tussen de bron en de ontvanger. Een dergelijke barrière kan worden gerealiseerd met een zeer licht materiaal zoals EPS[17] (of zelfs geen materiaal, zoals bij een sloot), of juist een zeer zwaar en stijf materiaal (zoals beton). Belangrijk is dat er een impedantiesprong wordt gecreëerd. Het ontwerpen van maatregelen aan de transmissie dient daarom altijd locatiespecifiek te worden uitgevoerd, zodat de lokale bodemkarakteristieken worden meegenomen.

Mogelijke transmissiemaatregelen zijn onder meer:

Ondergrondse trillingsreducerende constructie (OTC), bijvoorbeeld van beton of EPS. Een dergelijke constructie kan de trillingen absorberen (bij een zware constructie) of reflecteren, waardoor er een barrière ontstaat tussen bron en ontvanger.

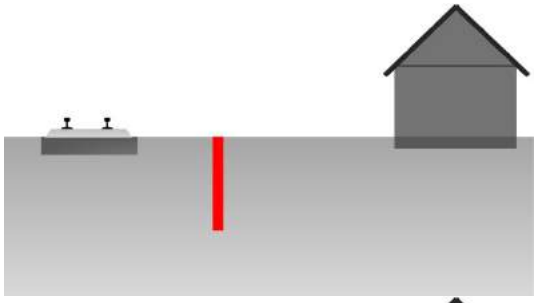

Beklede ondergrondse trillingsreducerende constructie (beklede OTC), waarbij de barrière wordt voorzien van een extra laag slap materiaal, bijvoorbeeld rubber, om een extra impedantiesprong te creëren. Deze maatregel heeft doorgaans meer effect dan een niet-beklede barrière.

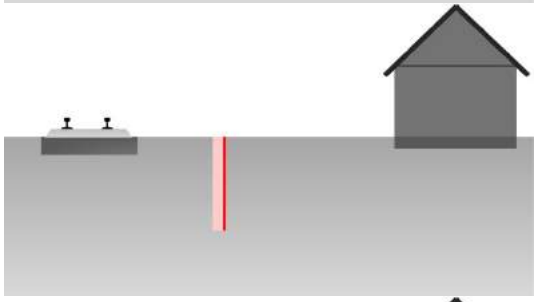

Toepassen van een sleuf en damwand(en), bij deze constructie wordt een smalle sloot of EPS-constructie gerealiseerd naast een of tussen twee damwanden. De verschillende materialen zorgen voor impedantiesprongen, waardoor reflectie van de trillingsgolven optreedt.

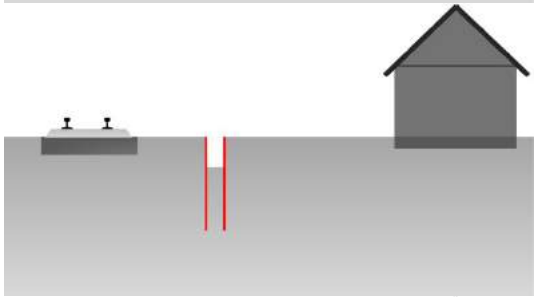

Sloot, hierbij wordt een fysieke onderbreking gecreëerd in het pad van de trillingen tussen bron en ontvanger.

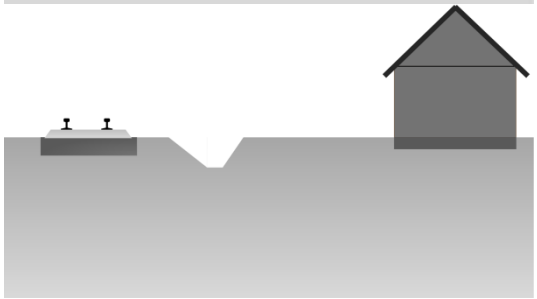

[17] EPS is een kunststof bestaande uit geëxpandeerd polystyreen, en wordt gebruikt voor fundaties en isolatie.

Aanpassen van de bodem onder het spoor, bijvoorbeeld door het toepassen van grondverbetering of het realiseren van een zettingsvrije plaat (onderheide betonnen plaat)

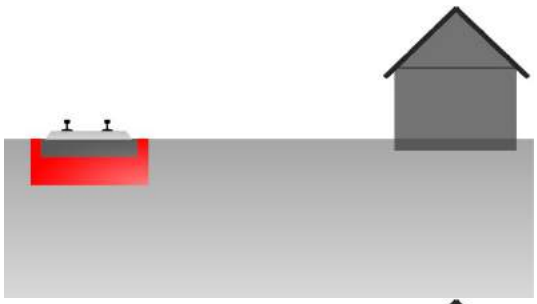

Aanpassen van het spoortalud, bijvoorbeeld door het realiseren van een betonnen L-wand of het toepassen van geogrids. Treinen op een verhoogd talud geven doorgaans minder trillingen dan treinen die op maaiveld rijden.

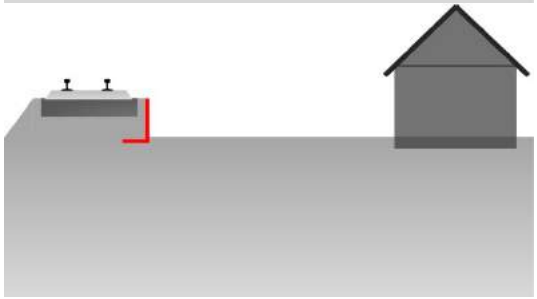

Voor al deze maatregelen geldt dat het effect voor reizigerstreinen groter is dan voor goederentreinen. Afhankelijke van de lokale bodemopbouw kunnen de maatregelen ook effect hebben voor goederentreinen. Het effect van een maatregel wordt daarom altijd frequentieafhankelijk doorgerekend, om rekening te houden met dit verschil in effect.

8.2.3 *Mogelijke maatregelen aan de ontvanger*

De laatste categorie maatregelen zijn maatregelen aan de ontvanger, aan de gebouwen. Nadeel van deze categorie is dat de meeste opties grote impact hebben op de gebruikers van de gebouwen en vrijwel niet uitvoerbaar zijn voor bestaande gebouwen. De volgende maatregelen zijn mogelijk:

Opkopen, de gebouwen worden opgekocht en de bewoners of gebruikers verhuizen.

Verstijven van vloeren en muren, hierbij worden (veelal houten) vloeren en soms ook muren vervangen of verstevigd door stalen of betonnen elementen.

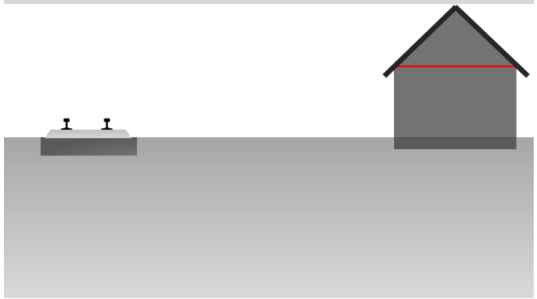

Inpakken van de fundering, vooral bij gebouwen die op staal zijn gefundeerd. Hierbij wordt de fundering ingepakt in een dempend materiaal, bijvoorbeeld rubber.

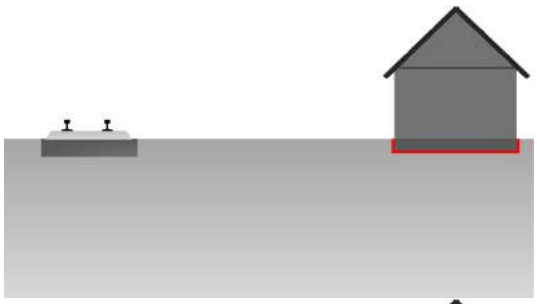

Tuned mass damper, een afgeregeld massa-veersysteem dat trillingen kan uitdempen toepassen in een woning. Een dergelijk systeem werkt vooral bij trillingen die alleen bij een bepaalde frequentie optreden, de trillingen van treinverkeer hebben vaak een breed frequentiespectrum, zodat deze maatregel vaak niet voldoende effectief is.

8.2.4 *Voorgestelde maatregelen*

In de volgende paragrafen wordt aangegeven welke maatregelen, gezien de kosten, effectiviteit en inpassing de voorkeur verdienen.

8.3 Gebiedsbegrenzing

Uit hoofdstuk 7 blijkt dat er overschrijdingen zijn in subgebied 4 (Herfte Zuid), bij de meetlocatie Herfterlaan 17. Op basis van het nauwkeurige trillingsmodel, waarbij de resultaten gecorrigeerd zijn met behulp van de metingen, is per gebouw aangegeven of de locatie wel of niet voldoet aan het beoordelingskader, zie Figuur 8-3. Voor het cluster Herfterlaan gaat het om 4 woningen waar een overschrijding mogelijk is.

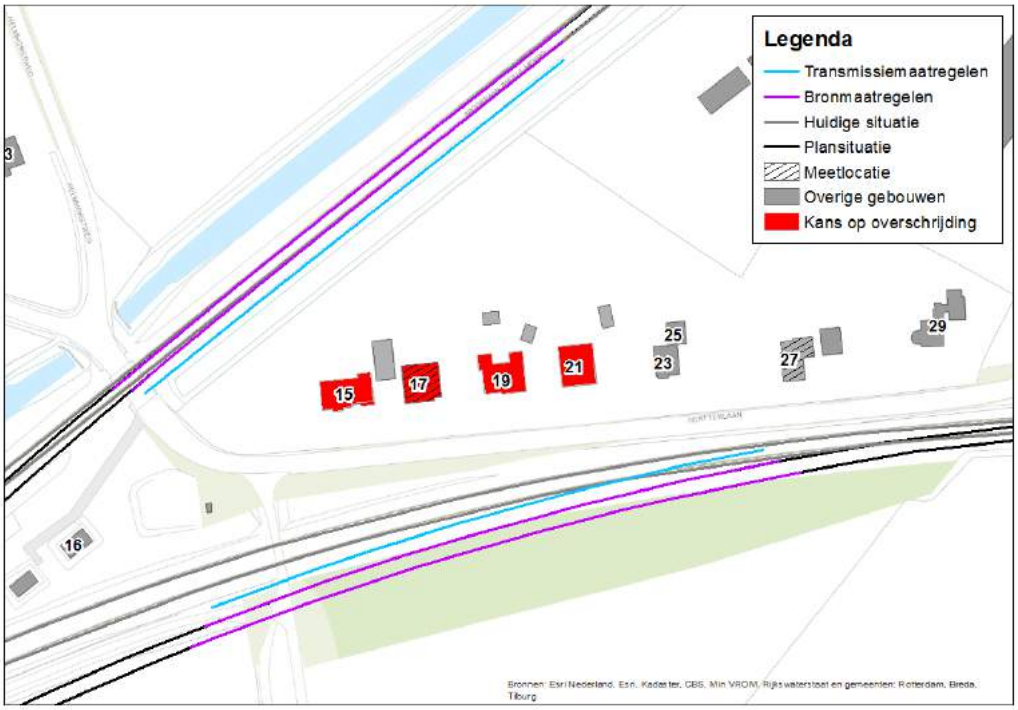

Figuur 8-3 *Locaties overschrijdingen, cluster Herfterlaan*

8.4 Onderzochte maatregelen

Voor het gedeelte van het subgebied dat niet voldoet is een onderzoek naar maatregelen uitgevoerd. In dit onderzoek is gefocust op een aantal maatregelen aan de bron (het spoor) en de transmissie (bodem). Voor de transmissiemaatregelen is een locatie beschouwd, zie ook Figuur 8-3: 4.5 m vanaf hart spoor. Maatregelen aan de bron moeten worden toegepast op de sporen die mogelijk voor overschrijdingen zorgen. In dit geval zijn dat alle sporen op de beide baanvakken Zwolle-Emmen en Zwolle-Meppel. De locaties voor maatregelen zijn weergegeven in Figuur 8-3. De benodigde totale lengte voor bronmaatregelen is ongeveer 775 meter, voor maatregelen aan de transmissie ongeveer 275 meter.

Uit een analyse van de gemeten trillingen en de eigenschappen van de woning volgt dat er alleen overschrijdingen van de streefwaarde worden verwacht in verticale richting op de verdiepingsvloeren. Deze overschrijding komt doordat de eigenfrequentie van de vloer (ca. 8 Hz) samenvalt met de dominante frequenties in de trillingsspectra van het treinverkeer. Om de trillingen te reduceren dient de eigenfrequentie van de vloeren te worden verhoogd tot boven de 30 Hz. Een dergelijke verhoging van de eigenfrequentie is niet realiseerbaar voor een houten verdiepingsvloer zonder het plaatsen van tussensteunpunten (lees: dragende tussenwanden) op de begane grond. Gezien de impact op de bewoonbaarheid wordt dit soort ingrijpende maatregelen buiten beschouwing gelaten. Er zijn daardoor geen effectieve maatregelen aan de woning mogelijk.

Verder blijkt dat de trillingen vooral worden veroorzaakt door treinen op de sporen van en naar Meppel. De meest waarschijnlijke oorzaak van de aanzienlijk hogere trillingssterkte van treinen op dit baanvak (vergeleken met treinen op het baanvak van en naar Emmen) is de ligging van de spoorwegovergang bij de Herfterlaan. Door het verschil in hardheid van de ondergrond tussen de spoorwegovergang (betonplaat) en

Bijlage Trillingsonderzoek

Ontwerptracébesluit spooruitbreiding Zwolle - Herfte

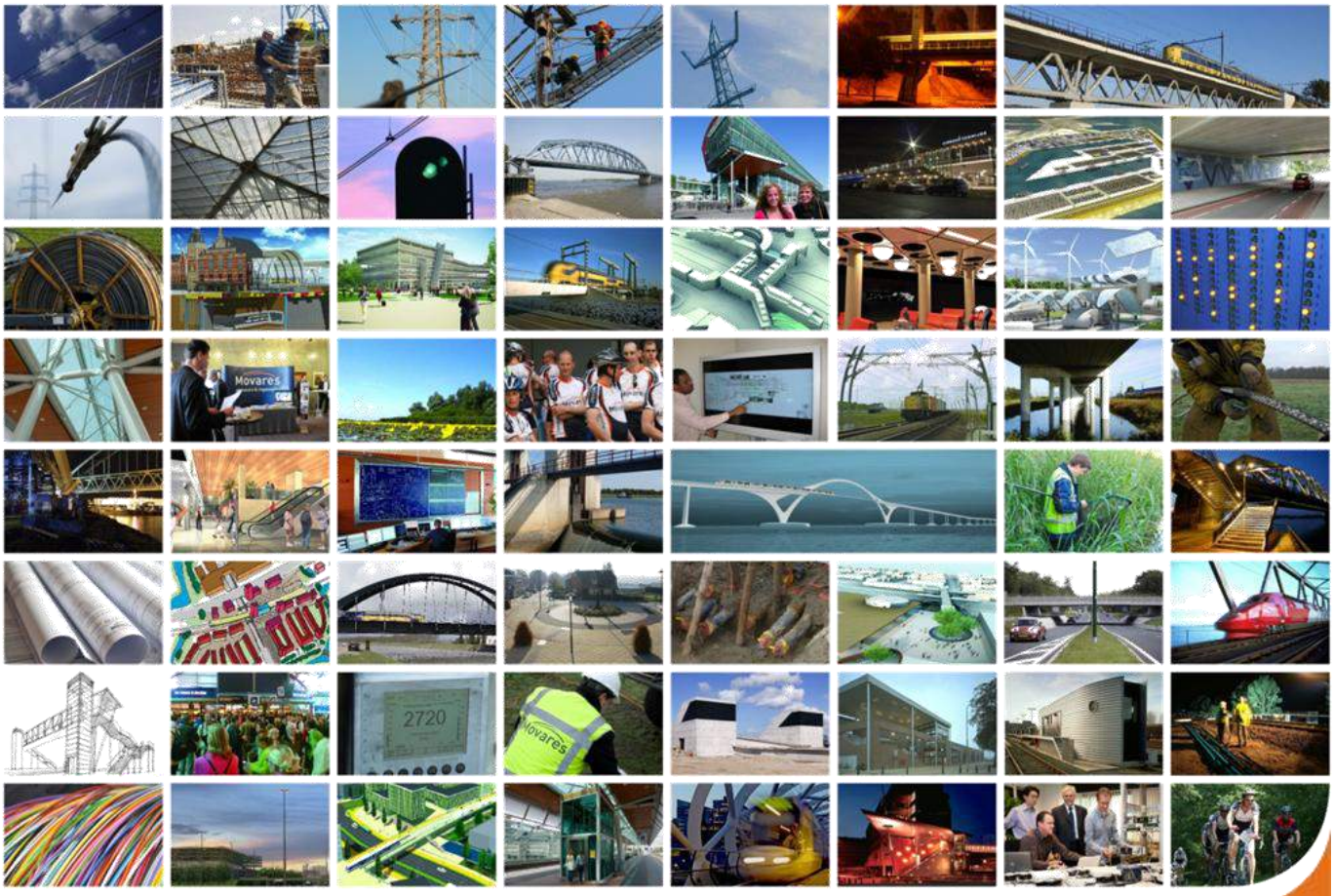

Toetsgroepversie

11 januari 2016- Versie 2.0

wij verbinden

Autorisatieblad

Bijlage Trillingsonderzoek

Ontwerptracébesluit spooruitbreiding Zwolle - Herfte

	Naam	Paraaf	Datum
Opgesteld door	Boon, PM		
Controle door	Veen, PC van		
Vrijgave door	Sande, PJ van de		

Samenvatting

Station Zwolle vormt het op een-na-grootste treinverkeersknooppunt van Nederland en is daarmee een belangrijke schakel voor treinen tussen het Noorden van Nederland en de Randstad. De wens bestaat om in de toekomst de capaciteit rondom station Zwolle uit te breiden en te verbeteren. Om aan deze wens te voldoen zal het spoortraject Zwolle-Herfte moeten worden aangepast om een betere aansluiting van treinen te verkrijgen en om treinen met hogere snelheid te laten passeren ter hoogte van Herfte. Hiervoor wordt het spoor uitgebreid tussen Zwolle en de aansluiting bij Herfte van twee naar vier sporen inclusief de aanleg van een vrije kruising. Hiervoor wordt een tracéwetprocedure uitgevoerd. Onderdeel van het ontwerptracébesluit voor *Zwolle-Herfte* is een onderzoek naar de milieueffecten van de voorgenomen wijzigingen.

Het doel van dit onderzoek is om voor het tracé *Zwolle-Herfte* de trillingshinder in de referentie- en plansituatie in gebouwen rond het spoor vast te stellen. Het trillingsonderzoek dient als basis voor het OTB van *Zwolle-Herfte*. Daarnaast wordt in dit onderzoek de kans op trillingsschade tijdens de exploitatie- en bouwfase van *Zwolle-Herfte* beschreven.

In dit onderzoek is de trillingssituatie na realisatie van *Zwolle-Herfte* vergeleken met de referentiesituatie in het jaar 2014. Middels een uitgebreid trillingsonderzoek in een zone van 500 meter rondom de sporen is de trillingssterkte in gebouwen vastgesteld. In dit trillingsonderzoek wordt gebruik gemaakt van een getrapte aanpak:

1. Stap 1: inventarisatie van locaties waar mogelijk trillingshinder kan optreden met behulp van een globaal trillingsmodel op basis van expert judgment;
2. Stap 2: inventarisatie van aandachtslocaties aan de hand van metingen op maaiveld en empirische prognoses, verwerkt in een nauwkeurig trillingsmodel;
3. Stap 3: trillingsmetingen in woningen en nauwkeurige trillingsprognoses op aandachtslocaties;
4. Stap 4: ontwerpen van trillingsmaatregelen.

De beoordeling aan de hand van de Beleidsregel trillinghinder spoor (Bts), uitgevoerd na bovengenoemde stappen 1, 2 en 3, is weergegeven in Figuur 1. Locaties die in een bepaalde stap afvallen, behoeven niet te worden meegenomen in vervolgstappen. Ter verificatie van de gekozen aanpak zijn op een groot aantal locaties nog wel aanvullende onderzoeken verricht. Andersom is op sommige locaties geen nader onderzoek verricht omdat de resultaten uit de andere aanvullende onderzoeken voor deze locaties gebruikt kunnen worden.

Uit het onderzoek volgt dat er een kans op een overschrijding is bij enkele woningen aan de Herfterlaan. Hier is een grote kans op een overschrijding van de grenswaarde voor de trillingsintensiteit V_{per} door de toename van het aantal goederentreinen op vooral het traject naar Meppel, en in mindere mate door de hogere rijsnelheid van treinen van en naar Emmen en de toename van het aantal goederentreinen van en naar Emmen.
Omdat zettingsverschillen rond de spoorwegovergang bij de Herfterlaan de meest waarschijnlijke oorzaak van de overschrijdingen zijn, wordt geadviseerd om tijdens de vernieuwing van de spoorwegovergang zorg te besteden aan een *blijvend* goede overgang tussen de spoorwegovergang en de aardebaan door technische aanpassingen door te voeren tijdens de vernieuwing van de spoorwegovergang. Als uit

nametingen blijkt dat deze maatregel onvoldoende effect heeft, kan een 3.5 meter diepe sloot worden gerealiseerd tussen de woningen aan de Herfterlaan en de sporen richting Meppel.

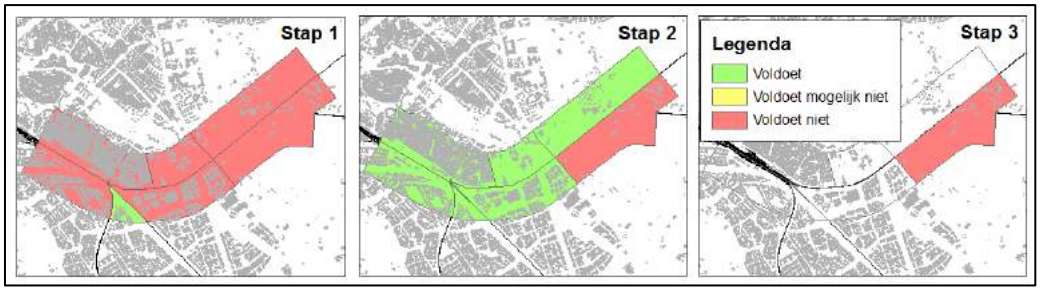

Figuur 1 *Resultaten trillingsonderzoek OTB Zwolle-Herfte*

Uit het trillingsonderzoek volgt dat trillingsschade tijdens de exploitatie zeer onwaarschijnlijk is, de trillingssnelheden zijn ruim lager dan de grenswaarden uit de SBR A-richtlijn.

Tijdens de realisatiefase van *Zwolle-Herfte* worden op diverse locaties bouwwerkzaamheden uitgevoerd. Bij een deel van deze werkzaamheden is een kans op trillingsschade bij omliggende gebouwen niet uit te sluiten. Deze trillingsschade kan optreden door werkzaamheden als het intrillen van damwanden of bijvoorbeeld door heiwerkzaamheden. Met behulp van eindige elementen modellen is bepaald voor welke gebouwen trillingsschade niet kan worden uitgesloten.

In het ontwerp is op een aantal locaties sprake van werkzaamheden die mogelijk tot trillingsschade kunnen leiden. Dat zijn met name het viaduct over de Marsweg, de brug over de Nieuwe Wetering en de dive-under. Dit leidt tot een kans op schade aan woningen bij de Herfterlaan. Zodra een verdere detaillering van de kunstwerken heeft plaatsgevonden en de exacte afmetingen van de te gebruiken palen en de realisatiemethode bekend zijn, kunnen de contouren meer exact worden ingeschat. Voor panden met een kans op schade adviseren wij een bouwkundige vooropname uit te voeren en trillingen tijdens de bouwwerkzaamheden te monitoren.

Begrippenlijst

Bts	Beleidsregel trillinghinder spoor, beoordelingsrichtlijn van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu ten aanzien van trillinghinder t.b.v. de vaststelling van Tracébesluiten voor de aanleg, wijziging of opnieuw in gebruik nemen van een landelijke spoorweg, d.d. 10 april 2012, Staatscourant. 2012, nr. 7532 en de bijbehorende wijzigingen van 24 maart 2014, Staatscourant. 2014, nr. 8251
SBR-richtlijn	Door de Stichting BouwResearch opgestelde richtlijn om trillingen te beoordelen. De richtlijn bestaat uit 3 delen: • Deel A: schade aan gebouwen; • Deel B: hinder voor personen in gebouwen; • Deel C: verstoring van apparatuur.
Geovib	3D eindige elementenmodel dat de voortplanting van trillingen door de bodem berekent. Het model is heel geschikt om verschillende varianten van bijvoorbeeld de taludgeometrie door te rekenen, of om de invloed van trillingsmaatregelen te onderzoeken. Geovib is in het verleden ontwikkeld door Movares en wordt al jarenlang toegepast binnen trillingsonderzoeken. Het model is uitvoerig geverifieerd met behulp van metingen.
VibraDyna	Een door Movares ontwikkeld trillingsmodel dat de trillingen van weg- en railverkeer berekent. In dit onderzoek is gebruik gemaakt van versie 1.5. Dit model is in het verleden al uitvoerig geverifieerd, zie ook Bijlage I.
(O)TB	(Ontwerp) Tracébesluit, besluit op grond van de Tracéwet, waarin het project is vastgelegd
Referentiesituatie	Huidige situatie, wordt in de Bts referentiesituatie genoemd. In dit onderzoek wordt als jaartal 2014 gehanteerd
Plansituatie	Situatie die ontstaat na realisatie van *Zwolle-Herfte*

Inhoudsopgave

Samenvatting **1**

Begrippenlijst **3**

1 Inleiding **6**
1.1 De spooruitbreiding Zwolle – Herfte 6
1.2 Het tracébesluit 6
1.3 Voortraject 6
1.4 Relatie met ZwolleSpoort en andere ontwikkelingen rond Zwolle 7
1.5 Doel van dit onderzoek 7
1.6 Leeswijzer 7

2 Situatiebeschrijving **8**
2.1 Onderzoeksgebied 8
2.2 Referentiesituatie 9
2.2.1 *Spoorgebruik* *9*
2.2.2 *Snelheden* *10*
2.2.3 *Treinintensiteiten* *10*
2.3 Plansituatie (na realisatie project) 10
2.3.1 *Uitgangspunten* *10*
2.3.2 *Spoorgebruik* *11*
2.3.3 *Taludgeometrie* *12*
2.3.4 *Treinsnelheid* *12*
2.3.5 *Treinintensiteit* *13*
2.3.6 *Cumulatie met overige trillingsbronnen* *14*

3 Opzet trillingsonderzoek **15**
3.1 Onderzoek naar trillingshinder 15
3.1.1 *Stap 1: Inventarisatie van trillingsgevoelige locaties* *15*
3.1.2 *Stap 2: Indicatieve trillingsmeting en empirische prognose* *16*
3.1.3 *Stap 3: Nauwkeurige trillingsprognoses in woningen* *16*
3.1.4 *Stap 4: Ontwerpen van maatregelen en afwegen van varianten* *17*
3.2 Onderzoek naar trillingsschade 17

4 Beoordelingskader trillingshinder en schade **18**
4.1 Beoordeling trillingshinder 18
4.2 Beoordeling trillingsschade 19

5 Stap 1 – Globaal trillingsonderzoek **20**
5.1 Inleiding 20
5.2 Vergelijking trillingscontouren 20
5.3 Aandachtslocaties 20

6 Stap 2 – Locatiespecifiek trillingsonderzoek **22**
6.1 Inleiding 22
6.2 Vergelijking trillingscontouren 23
6.3 Aandachtslocaties 24

7 Stap 3 – Onderzoek op aandachtslocaties **26**
7.1 Algemeen 26

7.2 Onderzoeksaanpak 27
7.3 Prognosemodel 27
7.3.1 *Invloed spoorafstand* *28*
7.3.2 *Invloed snelheidswijziging* *28*
7.3.3 *Invloed wijziging in treinintensiteit* *28*
7.3.4 *Bepaling gewijzigde trillingssterkte* *29*
7.4 Resultaten 29
7.5 Bepaling trillingssituatie in niet-gemeten woningen 30
7.6 Betrouwbaarheid 31
7.7 Locaties voor maatregelen 31

8 Onderzoek naar trillingsreducerende maatregelen 33
8.1 Gevolgde methodiek 33
8.2 Mogelijke maatregelen 34
8.2.1 *Mogelijke maatregelen aan de bron* *35*
8.2.2 *Mogelijke maatregelen aan de transmissie* *36*
8.2.3 *Mogelijke maatregelen aan de ontvanger* *38*
8.2.4 *Voorgestelde maatregelen* *39*
8.3 Gebiedsbegrenzing 39
8.4 Onderzochte maatregelen 40
8.5 Resultaten detaillering maatregelen 42
8.6 Voorgestelde maatregel 43

9 Trillingsschade 45
9.1 Inleiding 45
9.2 Uitgangspunten 45
9.3 Modellering 46
9.4 Resultaten 46
9.5 Schadecontouren 48
9.6 Aanbevelingen 49

10 Conclusies en aanbevelingen 51
10.1 Onderzoek naar trillingshinder 51
10.2 Onderzoek naar trillingsschade 52

Colofon 53

Bijlage I VibraDyna

Bijlage II Beoordelingskader

Bijlage III Resultaten bodemonderzoek en maaiveldmetingen

Bijlage IV Verwerkingsprocedure trillingsmetingen

Bijlage V Resultaten onderzoek naar trillingshinder

Bijlage VI Effectiviteit maatregelen

1 Inleiding

1.1 De spooruitbreiding Zwolle – Herfte

De capaciteit van het baanvak tussen station Zwolle en de spoorsplitsing bij Herfte is te klein. Hierdoor moeten veel binnenkomende en vertrekkende treinen op station Zwolle op elkaar wachten, waardoor treinreizen langer duren dan nodig. De beperkte capaciteit maakt het ook onmogelijk om de dienstregeling uit te breiden met extra treinen. Deze uitbreiding is wel gewenst. Om deze problemen op te lossen zullen onder meer twee extra sporen en een vrije spoorkruising tussen Zwollen en Herfte worden aangelegd.

1.2 Het tracébesluit

In het Tracébesluit spooruitbreiding Zwolle - Herfte wordt de uitbreiding van de sporen en de ligging van het tracé planologische vastgelegd.
Het tracébesluit heeft betrekking op de uitbreiding van de hoofdspoorweg vanaf het emplacement van station Zwolle tot voorbij de aansluiting in Herfte alsmede de verlegging van een spoor op emplacement Zwolle ten behoeve van een perronverbreding. Bij de spooruitbreiding worden de volgende maatregelen getroffen:

- de realisatie van twee nieuwe geëlektrificeerde sporen over een lengte van ongeveer 3 kilometer vanaf het emplacement van station Zwolle (km 2.85) tot voorbij de aansluiting in Herfte (tot km 77.6 van de spoorlijn Zwolle - Meppel en km 4.8 van de spoorlijn Zwolle - Emmen);
- het realiseren van een vrije spoorkruising tussen km 76.9 van de spoorlijn Zwolle – Meppel en km 4.15 van de spoorlijn Zwolle - Emmen;
- het realiseren van nieuwe kunstwerken;
- het verleggen van spoor 16 op het emplacement van station Zwolle ten behoeve van het realiseren van een perronverbreding;
- het aanpassen van de bestaande infrastructuur.

Het project betreft een uitbreiding van een reeds bestaande verbinding. Het tracébesluit doorloopt in dit geval de verkorte Tracéwetprocedure.

1.3 Voortraject

In het voortraject van het ontwerptracébesluit zijn drie varianten voor de vrije kruising in de spooruitbreiding onderzocht. Deze drie varianten waren:

- Een vrije kruising door middel van een dive under ter plaatse van de Mimosastraat
- Een vrije kruising door middel van een fly over nabij de Marsweg
- Een vrije kruising door middel van een dive under nabij de spoorsplitsing bij Herfte

Van deze drie varianten is een ontwerp gemaakt en zijn de kosten geraamd. Van elk van de varianten zijn de effecten op de reistijden en de effecten op het milieu in kaart gebracht.
In het Bestuurlijk Overleg van 16 oktober 2015 is de voorkeur uitgesproken voor variant 3: de vrije kruising door middel van een dive under bij Herfte. In de kamerbrief Uitkomsten BO's MIRT najaar 2015 (13 november 2015) heeft de minister van de IenM de kamer geïnformeerd over de variantkeuze. In het (ontwerp)tracébesluit zijn de spooraanpassingen volgens deze variant uitgewerkt.

1.4 Relatie met ZwolleSpoort en andere ontwikkelingen rond Zwolle

De spooraanpassingen tussen Zwolle en Herfte maken onderdeel uit van het grotere programma ‘ZwolleSpoort’. In dit kader worden ook sporen, wissels en seinen bij station Zwolle aangepast en wordt het Rangeer- en Goederenstation (RGS) Zwolle uitgebreid en voorzien van een tweede toegang. Die aanpassingen maken geen onderdeel uit van het tracébesluit.

1.5 Doel van dit onderzoek

In dit rapport zijn de effecten van de spooruitbreiding en de vrije kruising op het aspect trillingen beschreven. Dit rapport vormt een bijlage bij het tracébesluit. De uitkomsten van dit rapport zijn in samengevatte vorm opgenomen in de Toelichting bij het tracébesluit.

1.6 Leeswijzer

Het volgende hoofdstuk (2) beschrijft de referentiesituatie en de plansituatie voor het trillingsonderzoek. Hoofdstuk 3 beschrijft de opzet van het onderzoek. In hoofdstuk 4 wordt het beoordelingskader voor trillingshinder en trillingsschade gegeven. De hoofdstukken 5 tot en met 8 geven de resultaten van de vier stappen in het onderzoek, waarbij in hoofdstuk 8 de afweging van trillingsmaatregelen is gegeven. Hoofdstuk 9 gaat in op trillingsschade. In het laatste hoofdstuk, hoofdstuk 10, staan conclusies en aanbevelingen.

2 Situatiebeschrijving

In het trillingsonderzoek wordt onderscheid gemaakt tussen twee situaties:
1. De referentiesituatie conform de Bts, in 2014;
2. De plansituatie, de situatie die ontstaat na realisering van het project *Zwolle-Herfte*.

2.1 Onderzoeksgebied

Het tracédeel waarop dit trillingsonderzoek betrekking heeft, is het gebied tussen Station Zwolle (km 3.0) / Herfte (km 78.4 op het spoortraject richting Meppel en *km* 4.8 op het spoortraject richting Emmen), zie Figuur 2-1. In dit gebied vinden wijzigingen in snelheid en sporenlay-out plaats ten gevolge van het project *Zwolle-Herfte*. Deze wijzigingen hebben invloed op de trillingen in gebouwen rond het spoor.

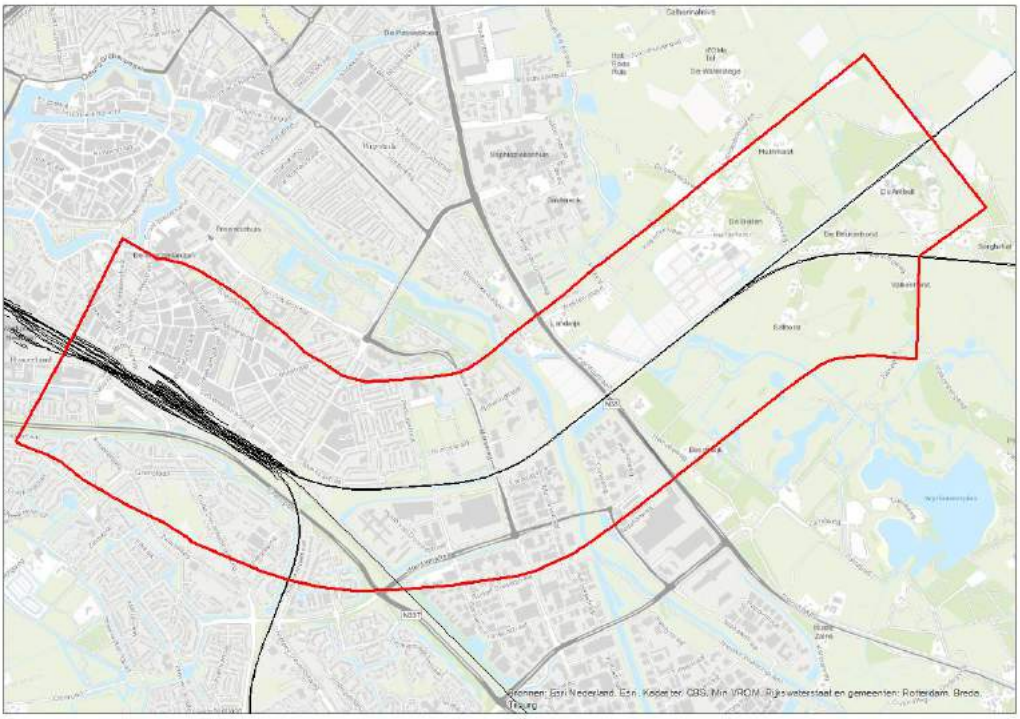

Figuur 2-1 *Onderzoeksgebied trillingsonderzoek*

Het onderzoeksgebied is opgedeeld in deelgebieden, zie Figuur 2-2. Deze opdeling heeft plaatsgevonden op basis van type bebouwing, afstand tot het spoor, bodemgesteldheid en treinsnelheid. Door deze benaderingswijze is het mogelijk om bepaalde onderzoeksgebieden in hun geheel wel of niet mee te nemen in vervolgonderzoek.

De nummers van de deelgebieden zijn weergegeven in Tabel 2-1. Per deelgebied is een naam gekozen. Deze namen worden in het vervolg van dit onderzoek gehanteerd.

Tabel 2-1 *Deelgebieden met namen en nummers*

Nr	Naam deelgebied in trillingsonderzoek	Belangrijke stra(a)t(en)
1	Stationszone Zuid	Wagenveldtraat, Vrouwenlaan
2	Beltbuurt	Oldermannenlaan
3	De Marslanden Zuid	Marsweg, Anthony Fokkerlaan
4	Herfte Zuid	Herfterlaan, Valkenbergweg
5	Herfte Noord	Herfterlaan, Helmhorstweg
6	De Marslanden Noord	Marsweg
7	Bloemen- en Plantenbuurt	Mimosastraat, Magnoliastraat
8	Stationszone Noord	Deventerstraatweg

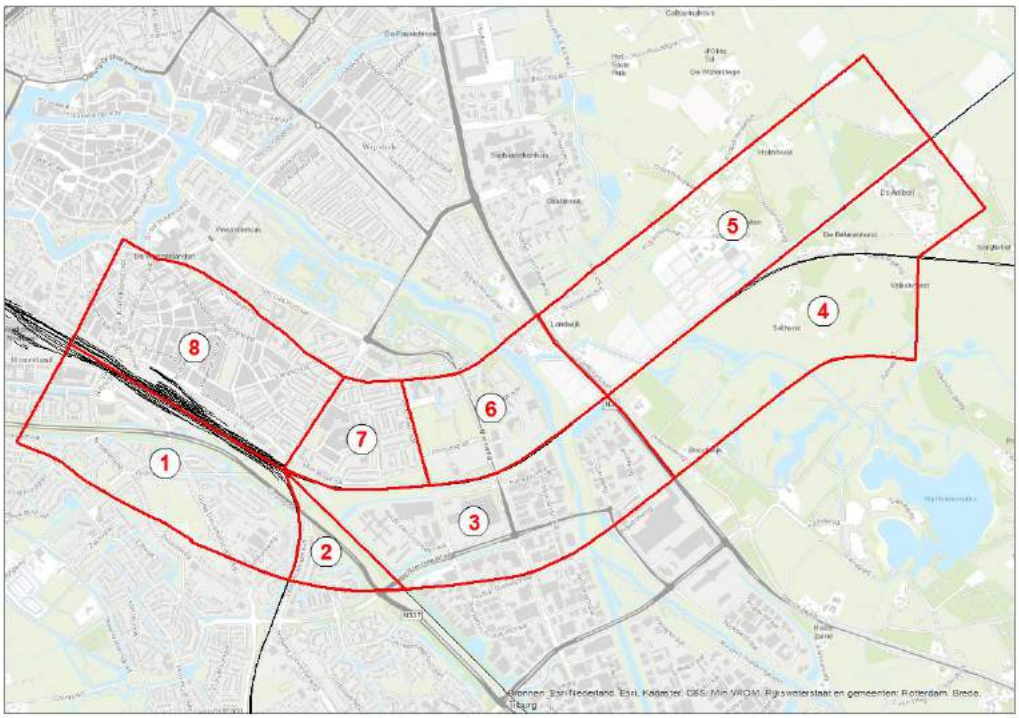

Figuur 2-2 *Deelgebieden trillingsonderzoek*

2.2 Referentiesituatie

Deze paragraaf bevat een beschrijving van de referentiesituatie. Als referentiesituatie conform het vigerende beleidskader, de Bts, geldt de spoorligging van 2014, vóór aanvang van de werkzaamheden ten behoeve van *Zwolle-Herfte*. De beoordeling van trillingshinder vindt plaats ten opzichte van deze situatie. Alle overige gegevens, zoals spoorgebruik en treinintensiteiten, worden ook genomen uit dit referentiejaar.

2.2.1 *Spoorgebruik*

Het spoorgebruik in de referentiesituatie is weergegeven in Figuur 2-3. De gegevens over het spoorgebruik en de ligging tot de sporen in de referentie- en plansituatie zijn gebruikt om de verandering in trillingen vast te stellen.

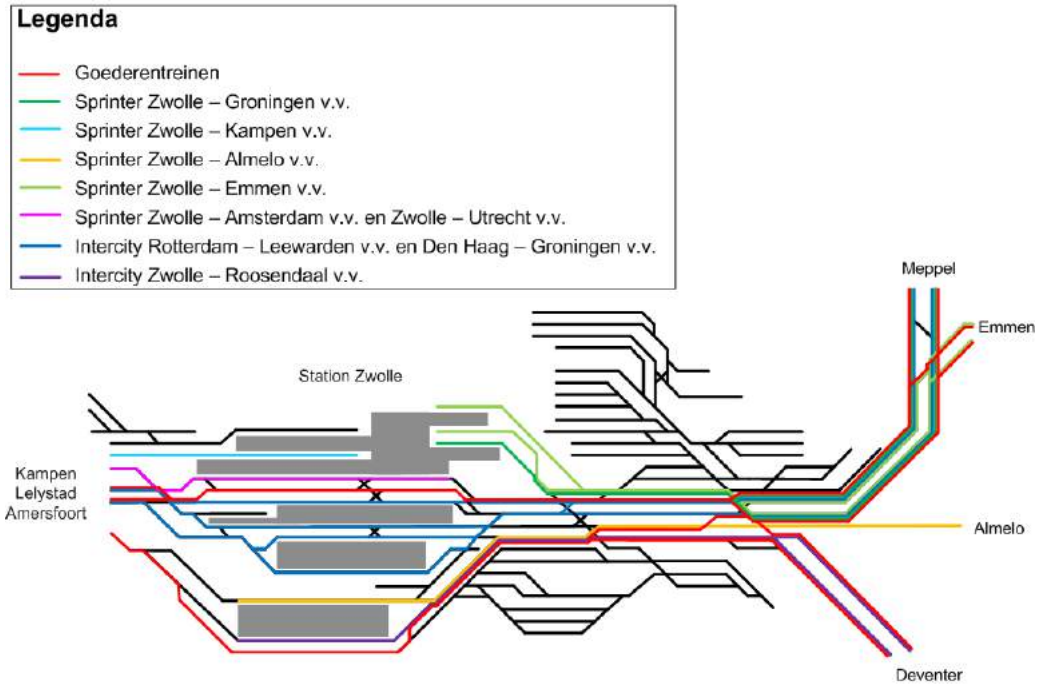

Figuur 2-3 *Lijnvoeringsschema in referentiesituatie*

2.2.2 *Snelheden*

Voor de snelheidsprofielen worden de maximale te hanteren snelheden gebruikt, deze zijn bepaald aan de hand van de seinplaatsing en de aanzet- en remcurves van de diverse treintypes. De in dit onderzoek gehanteerde maximale snelheden van reizigers- en goederentreinen zijn weergegeven in Figuur 2-5.

2.2.3 *Treinintensiteiten*

De treinaantallen per uur per richting zijn weergegeven in Tabel 2-2 (zie pag. 13).

2.3 Plansituatie (na realisatie project)

Deze paragraaf bevat een beschrijving van de plansituatie tussen station Zwolle en de aansluiting bij Herfte, na realisatie van *Zwolle-Herfte*. De belangrijkste wijzigingen zijn veranderingen in spoorgebruik, rijsnelheid en het verwijderen van een groot aantal wissels op het emplacement van station Zwolle.

2.3.1 *Uitgangspunten*

Voor de plansituatie is in het trillingsonderzoek gebruik gemaakt van de tekeningen van het project *Zwolle-Herfte*[1] en de bijbehorende uitgangspuntennotitie[2].

Ten opzichte van de referentiesituatie zijn in de plansituatie de volgende zaken gewijzigd:

1. Sporenlay-out (en samenhangend ook het spoorgebruik). Het ontwerp voorziet in een verdubbeling van de sporen tussen Zwolle en Herfte van twee naar vier sporen inclusief de aanleg van een vrije kruising. Hierdoor ondervinden de treinen

[1] Tekeningen Ontwerp Zwolle-Herfte, Movares, C30-RSC-AU-1500071, C30-RSC-AU-1500072 C30-RSC-AU-1500073 , 6 mei 2015
[2] Uitgangspunten notitie onderzoeken OTB Zwolle –Herfte, Prorail, 18 februari 2015

van en naar Leeuwarden en Groningen geen hinder meer van de treinen van en naar Emmen. De vrije kruising wordt gerealiseerd door middel van een dive-under bij Herfte, waarbij de sporen richting Emmen onder de sporen richting Meppel doorgaan.

2. De rijsnelheid van de treinen wijzigt door een wijziging in seinplaatsing en spoorgebruik. De belangrijkste wijzigingen in de snelheid zijn:
    a. Verhoging van de baanvaksnelheid van en naar Emmen ter hoogte van Herfte van 80 naar 130 km/h voor reizigerstreinen. Dit wordt mogelijk gemaakt door de vrije kruising, en leidt tot een snellere afhandeling van het treinverkeer en kortere reistijden. Zowel in de huidige als de toekomstige situatie blijven goederentreinen van en naar Emmen ter hoogte van Herfte 90 km/h rijden. In incidentele gevallen kunnen goederentreinen vanuit Emmen maximaal 100 km/h rijden. Uit een nadere analyse blijkt dat dit geen gevolgen heeft voor de trillingssituatie in de onderzochte woningen. In dit rapport is deze situatie daarom niet nader uitgewerkt;
    b. Verhoging van de rijsnelheid van goederentreinen ter hoogte van station Zwolle van 40 naar 60 km/h. Door deze snelheidsverhoging wordt het mogelijk om de capaciteit van station Zwolle te vergroten voor reizigerstreinen. Overigens is deze snelheidsverhoging geen onderdeel van het project Zwolle-Herfte, de snelheidsverhoging hangt samen met het verwijderen van een groot aantal wissels op het emplacement ten oosten van station Zwolle;
    c. De aanpassingen die nodig zijn voor het project *gelijktijdigheden* betreffen aanpassingen van sporen, wissels en seinen net ten oosten van het station Zwolle. Door deze, in wezen beperkte, aanpassingen binnen de spoorzone kunnen de treinen van en naar Meppel, Enschede en Deventer tegelijk binnenkomen en vertrekken. De snelheid van deze treinen kan omhoog van 40 km/u naar 60 km/u (Enschede en Deventer) respectievelijk 80 km/u (Meppel). Hiermee wordt de reistijd verkort. Deze snelheidsverhoging is geen onderdeel van de spooruitbreiding *Zwolle-Herfte* waarvoor het OTB wordt gemaakt. Met deze snelheid is in dit onderzoek wel rekening gehouden.
3. Beperkte wijziging in treinintensiteiten, onder meer een beperkte toename van het aantal goederentreinen richting Meppel en Emmen. Daarnaast rijdt de sprinter Leeuwarden – Meppel in de plansituatie door naar Zwolle. Op het traject Zwolle – Meppel neemt het aantal sprinters dus toe.

2.3.2 *Spoorgebruik*

Het spoorgebruik is weergegeven in Figuur 2-4. De belangrijkste wijziging is de ontvlechting van het treinverkeer op de corridors Zwolle – Meppel en Zwolle – Emmen. De getoonde sporen ter hoogte van station Zwolle (langs de perrons) zijn overigens geen onderdeel van het tracé Zwolle-Herfte.

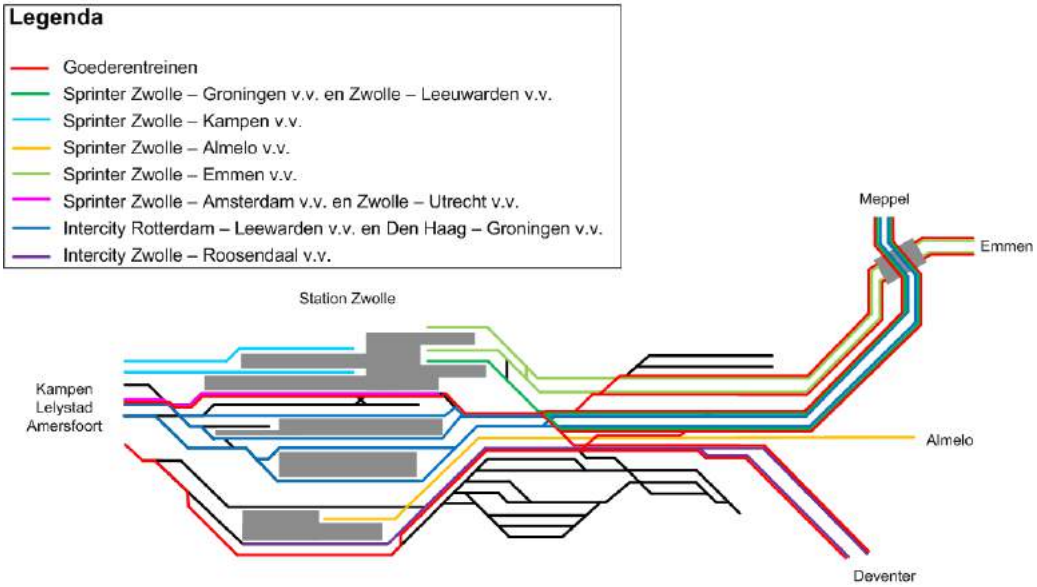

Figuur 2-4 *Lijnvoeringsschema in plansituatie*

2.3.3 *Taludgeometrie*

Het project leidt niet tot significante wijzigingen in taludgeometrie, wel wordt er een dive-under gerealiseerd. In het onderzoek is gecorrigeerd voor deze constructies. De terreinhoogte is gebaseerd op de hoogtekaarten van het Algemeen Hoogtebestand Nederland (AHN, versie 2).

2.3.4 *Treinsnelheid*

Ook voor de plansituatie zijn de snelheden van de treinen per locatie bepaald aan de hand van de seinplaatsing. De maximale snelheid van goederen- en reizigerstreinen in de referentie- en plansituatie is weergegeven in Figuur 2-5. In deze figuur valt vooral op dat reizigerstreinen in de richting van Emmen harder gaan rijden, deze treinen kennen bij Herfte een snelheidsverhoging van ongeveer 80 naar ongeveer 130 km/h. Dit leidt tot een snellere afwikkeling van het treinverkeer en kortere reistijden, en wordt vooral mogelijk gemaakt door het realiseren van andere wissels bij station Zwolle, de boogverruiming en de ongelijkvloerse kruising bij Herfte en optimalisatie van de posities van wissels en seinen.

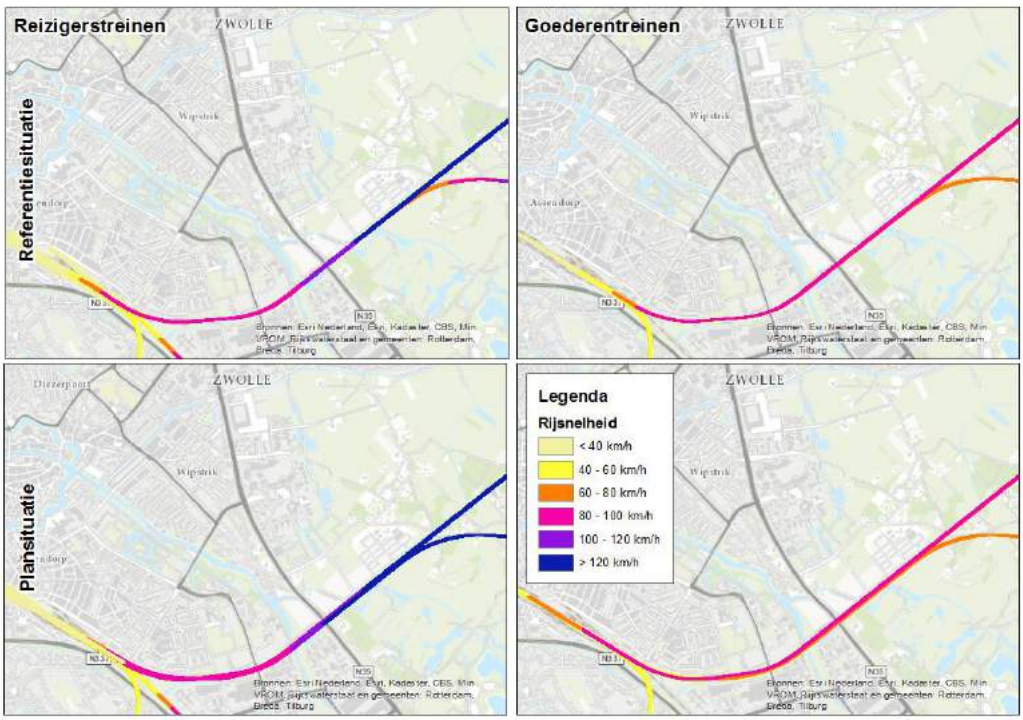

Figuur 2-5 *Maximale snelheden voor reizigers- (links) en goederentreinen (rechts) in de referentie- (boven) en plansituatie (onder)*

2.3.5 *Treinintensiteit*

De treinintensiteiten in de referentie- en plansituatie zijn weergegeven in Tabel 2-2. In deze tabel staat *Referentie* voor referentiesituatie en *Plan* voor plansituatie. De treinaantallen zijn etmaalgemiddelden, afgeleid van jaarprognoses, en gebaseerd op de PHS prognose voor de plansituatie.

Tabel 2-2 *Treinaantallen per uur per richting*

	Dag (7:00 – 19:00)		Avond (19:00 – 23:00)		Nacht (23:00 – 7:00)	
Treintype en verbinding	**Huidig**	**Plan**	**Huidig**	**Plan**	**Huidig**	**Plan**
Intercity Rotterdam – Leeuwarden v.v.	2.00	2.00	2.00	2.00	0.64	0.64
Intercity Den Haag – Groningen v.v.	2.00	2.00	2.00	2.00	0.64	0.64
Sprinter Zwolle – Leeuwarden v.v.	-.--	2.00	-.--	2.00	-.--	0.64
Sprinter Zwolle – Groningen v.v.	2.00	2.00	2.00	2.00	0.64	0.64
Intercity + Sprinter Zwolle – Emmen v.v.	2.00	2.00	0.57	0.57	0.66	0.66
Sprinter Zwolle – Coevorden v.v.	0.47	0.57	0.00	0.00	0.10	0.13
Sprinter Zwolle – Almelo v.v.	2.00	2.00	2.00	2.00	0.38	0.38
Intercity Deventer – Zwolle v.v.	2.00	2.00	2.00	2.00	0.25	0.25
Goederen Zwolle – Leeuwarden v.v.	0.05	0.37	0.18	0.41	0.18	0.36
Goederen Zwolle – Emmen v.v.	0.01	0.08	0.04	0.08	0.03	0.05
Goederen Zwolle – Deventer v.v.	0.07	0.07	0.08	0.08	0.06	0.06

Voor goederentreinen betekent dit op de lijn Zwolle – Emmen een toename van gemiddeld 0.5 naar 1.7 goederentreinen per dag per richting en op de lijn Zwolle – Meppel een toename van 2.8 naar 9.0 goederentreinen per dag per richting. Deze toename van het aantal goederentreinen is een gevolg van de autonome groei van het goederenverkeer, en staat dus los van het project.

2.3.6 *Cumulatie met overige trillingsbronnen*

De cumulatie van de trillingen van treinverkeer met andere trillingsbronnen kan leiden tot hogere trillingen dan wanneer de verschillende trillingsbronnen afzonderlijk worden bekeken. In het onderzoeksgebied kan cumulatie optreden met zwaar wegverkeer, zoals bussen en vrachtverkeer. In de praktijk treedt cumulatie op wanneer aan onderstaande twee condities wordt voldaan:

1. Beide trillingsbronnen hebben vergelijkbare trillingssterktes. Dit betekent doorgaans dat de afstand tot beide trillingsbronnen vergelijkbaar moet zijn. In de praktijk worden alleen die trillingsbronnen beschouwd die parallel aan het spoor lopen;
2. Beide trillingsbronnen treden gelijktijdig op. In de praktijk betekent dit dat op het moment van een treinpassage ook een ander voertuig langskomt wat vergelijkbare trillingen veroorzaakt. Dit zal alleen optreden bij drukke vervoerslijnen, zoals buslijnen en intensief door vrachtverkeer gebruikte wegen.

In het onderzoeksgebied voldoet alleen de Deventerstraatweg, bij het station, aan de tweede conditie. De trillingen van de bussen op deze weg verschillen door het grote verschil in afstand tussen de woningen en de busbaan en de woningen en het spoor echter dermate van de trillingen van het treinverkeer dat er geen significante cumulatie zal optreden.

3 Opzet trillingsonderzoek

Dit trillingsonderzoek bestaat uit twee onderdelen:

- Onderzoek naar trillingshinder tijdens de exploitatiefase ten behoeve van het OTB *Zwolle-Herfte*. In dit deel van het onderzoek worden alle gebouwen in een zone van 500 meter rond het spoor beoordeeld op het vigerende beoordelingskader, de Bts;
- Onderzoek naar trillingsschade tijdens de realisatie- en exploitatiefase. Voor de realisatiefase wordt voor gebouwen in de nabijheid van bouwwerkzaamheden een beoordeling uitgevoerd op de SBR A-richtlijn. De kans op trillingsschade tijdens de exploitatiefase wordt eveneens beoordeeld op de SBR A-richtlijn.

In dit hoofdstuk wordt de voor beide onderzoeken gevolgde aanpak nader toegelicht.

3.1 Onderzoek naar trillingshinder

Ten behoeve van het onderzoek naar trillingshinder worden verschillende stappen doorlopen. De stappen hebben een toenemende nauwkeurigheid, waarbij in elke volgende stap de nauwkeurigheid groter wordt. Op deze manier wordt alleen verder onderzoek gedaan op een locatie wanneer dat nodig is, de zogenaamde zeefmethode.

De volgende stappen worden achtereenvolgens doorlopen:

1. Stap 1: inventarisatie van locaties waar mogelijk trillingshinder – conform de definities van de Bts – kan optreden met behulp van een globale berekening in het trillingsmodel Vibra*Dyna*[3];
2. Stap 2: verfijning van het onderzoek door gebruik te maken van valproeven[4], maaiveldmetingen[5] en gebouwgegevens – zoals bouwjaar, afmetingen, bouwstijl en bouwhoogte – middels een nauwkeurige berekening in Vibra*Dyna*;
3. Stap 3: uitvoeren van trillingsmetingen en maken van nauwkeurige trillingsprognoses voor aandachtslocaties;
4. Stap 4: ontwerpen van trillingsmaatregelen.

Bovengenoemde vier stappen worden in de volgende subparagrafen nader toegelicht.

3.1.1 *Stap 1: Inventarisatie van trillingsgevoelige locaties*

Om een goede voorspelling te kunnen maken van de trillingssituatie, is door Movares het rekenmodel Vibra*Dyna* ontwikkeld op basis van een groot aantal metingen die in geheel Nederland zijn uitgevoerd, aangevuld met gegevens uit modelberekeningen. Met dit model wordt voor het gehele onderzoeksgebied de trillingssituatie in beeld gebracht. Het model wordt toegepast op een zone van 500 meter aan weerszijden van de sporen.

[3] Vibra*Dyna* is een door Movares ontwikkeld rekenmodel, gebaseerd op empirische formules, modelberekeningen en een groot aantal metingen, dat de trillingen van weg- en railverkeer berekent. In dit onderzoek is gebruik gemaakt van versie 1.5.
[4] Valproeven zijn metingen waarbij met behulp van een kunstmatige trillingsbron trillingen worden gegenereerd, waarna deze op verschillende afstanden tot de trillingsbron worden gemeten. Met behulp van dit type metingen kunnen de bodemeigenschappen worden bepaald. Deze bodemeigenschappen zijn van belang voor de uitdemping van de trillingen met de afstand tot het spoor.
[5] Maaiveldmetingen: bij deze metingen worden de trillingen van de passerende treinen op een vaste referentieafstand van 20 meter gemeten op verschillende locaties langs het tracé.

Alle aannames in het model zijn worst-case[6] (conservatief). Hierdoor is de door het model geprognosticeerde trillingssituatie per gebouw een bovengrens. In veel gebouwen zal de trillingssterkte in werkelijkheid lager zijn dan de waarde die uit het model volgt. Door deze aanpak wordt voorkomen dat bepaalde gebouwen waar in werkelijkheid wel trillingshinder optreedt, niet worden meegenomen in de vervolgstappen van het trillingsonderzoek. Anderzijds resulteert dit wel in een overschatting van het aantal gebouwen met een overschrijding van het beoordelingskader.
Het model wordt toegepast op een zone van 500 meter rondom de sporen. Op grotere afstand tot het spoor is geen significante toename in trillingshinder te verwachten en zijn de trillingssterktes lager dan de streefwaarden uit de Bts. Trillingen zijn op dergelijke grote afstanden doorgaans niet voelbaar.

Met het model worden voor alle gebouwen in het onderzoeksgebied in de referentie- en plansituatie de trillingssterkte V_{max} en de trillingsintensiteit V_{per} bepaald. Deze stap van het onderzoek wordt in hoofdstuk 5 beschreven.

3.1.2 *Stap 2: Indicatieve trillingsmeting en empirische prognose*

Op locaties uit het stap 1-onderzoek waar (een toename van) trillingshinder niet valt uit te sluiten, is nader onderzoek verricht. De volgende metingen zijn uitgevoerd:

- Trillingsmetingen aan treinpassages op maaiveld loodrecht op het spoor, om de bronsterkte van de verschillende passerende treinen te bepalen;
- Valproeven om de afname van de trillingen met de afstand tot de trillingsbron van de lokale bodem vast te stellen (de bodemeigenschappen).

De resultaten van deze metingen zijn gebruikt als invoer in een nauwkeurige berekening in Vibra*Dyna*, waar vervolgens een nauwkeurige berekening is uitgevoerd met locatie- en frequentieafhankelijke parameters. In de berekeningen wordt rekening gehouden met de eigenschappen van de bebouwing, zoals de afmetingen, de hoogte en het type vloeren. De invloed van deze eigenschappen op de trillingen zijn vastgesteld op basis van metingen in vergelijkbare gebouwen.
Door de modelresultaten in de referentie- en plansituatie te beoordelen op de Bts, wordt zichtbaar voor welke locaties er een kans is op overschrijden van het beoordelingskader. Deze stap wordt beschreven in hoofdstuk 6.

3.1.3 *Stap 3: Nauwkeurige trillingsprognoses in woningen*

In de derde stap van het trillingsonderzoek worden alleen die locaties beschouwd waar op basis van de resultaten van stap 2 (een toename van) trillingshinder waarschijnlijk is. Voor deze stap wordt gebruik gemaakt van metingen in gebouwen.

Na opdeling van het onderzoeksgebied in deelgebieden, wordt per gebied een aantal representatieve woningen (qua ligging, type en bouwstijl) geselecteerd waarin metingen worden verricht.
Op basis van de resultaten van de metingen wordt vervolgens per treinpassage een prognose gemaakt voor de trillingssterkte van diezelfde treinpassage in de gewijzigde situatie. De invloed van de wijzigingen wordt bepaald met modelberekeningen en empirische formules op basis van eerdere metingen.

[6] Het model rekent met bovengrenzen. Dat betekent dat het model eerder een overschrijding van de richtlijn aangeeft dan in werkelijkheid doorgaans zal optreden. De door het model berekende trillingssituatie is de maximale trillingssituatie op een bepaalde locatie, zie ook Bijlage I

Het resultaat van deze stap is een trillingsprognose die kan worden beschouwd als de meest nauwkeurige prognose die met de thans beschikbare middelen mogelijk is. Indien er na deze stap nog steeds locaties overblijven waar (een toename van) trillingshinder waarschijnlijk is, dan zullen er voor deze locaties in stap 4 maatregelen worden beschouwd. De resultaten van de metingen en prognoses in gebouwen zijn in hoofdstuk 7 beschreven.

3.1.4 *Stap 4: Ontwerpen van maatregelen en afwegen van varianten*

Voor elke locatie die op basis van de resultaten uit de voorgaande stap niet voldoet aan de Bts worden maatregelen ontworpen en doorgerekend. Vervolgens worden de kosten van de maatregelen geëvalueerd. Bij de afweging van maatregelen wordt aangegeven of bepaalde maatregelen kosteneffectief zijn, en daarmee mogelijk doelmatig. Deze laatste stap van het trillingsonderzoek ten behoeve van het TB is in hoofdstuk 8 beschreven.

3.2 Onderzoek naar trillingsschade

Gezien de hoogte van de trillingssnelheden van het treinverkeer in het onderzoeksgebied is schade aan gebouwen tijdens de exploitatiefase zeer onwaarschijnlijk. De verwachte trillingen zijn ruim lager dan de grenswaarden uit de SBR A-richtlijn.

Ten behoeve van het onderzoek naar trillingsschade tijdens de bouwfase zijn 3D eindige elementen modellen opgesteld van de bouwwerkzaamheden die aanleiding kunnen geven tot trillingsschade. Met behulp van deze modellen is geanalyseerd op welke afstand schade aan bebouwing mogelijk is. Voor de gebouwen die binnen deze afstanden vallen, wordt geadviseerd om een vooropname uit te voeren. Het onderzoek naar trillingsschade wordt beschreven in hoofdstuk 0.

4 Beoordelingskader trillingshinder en schade

Treinverkeer, maar ook bouwwerkzaamheden en wegverkeer, kunnen aanleiding geven tot trillingen in gebouwen. Deze trillingen kunnen leiden tot hinder of schade. In het trillingsonderzoek ten behoeve van *Zwolle-Herfte* wordt zowel trillingshinder als trillingsschade beschouwd. De gehanteerde beoordelingsmethodiek voor zowel trillingshinder als voor trillingsschade wordt in dit hoofdstuk nader toegelicht.

4.1 Beoordeling trillingshinder

Tot op heden zijn richtlijnen voor trillingshinder nog niet vastgelegd in wetgeving, zoals dat bijvoorbeeld voor geluidhinder wel het geval is. De minister van Infrastructuur en Milieu heeft in 2012 een *Beleidsregel trillinghinder spoor* (Bts) opgesteld, die een wijziging van en aanvulling op de eerder gebruikte SBR B-richtlijn is. In 2014 is een aangevulde versie van de Bts gepubliceerd. De Bts 2014 vult de SBR B-richtlijn met name aan op de volgende onderdelen:

1. De normstelling voor het al dan niet treffen van maatregelen. De Bts geeft aan wanneer het Tracébesluit maatregelen dient te bevatten ter mitigatie van de trillinghinder die zal ontstaan als gevolg van de aanleg of wijziging van een spoorweg;
2. Een introductie van een kosteneffectiviteitscriterium. In dit kosteneffectiviteitscriterium wordt uitsluitsel gegeven of bepaalde maatregelen, gezien de kosten, effectiviteit, milieu- en maatschappelijke impact en de mate van trillingshinder voldoende kosteneffectief zijn. In het Tracébesluit wordt een richtbedrag van € 47.000 per woning met overschrijdingen genoemd. Voor kantoren wordt een bedrag van € 500 per werkplek aangehouden;
3. De trillingssterkte Vmax wordt bepaald over een meetperiode van tenminste 1 week. Het resultaat is het maximale niveau in een week, vergelijkbaar met de grootheid Vmax,stat van de SBR B-richtlijn. De meetmethode en de naverwerkingsmethode zijn gebaseerd op die van de SBR B-richtlijn, maar verder uitgebreid met het doel de reproduceerbaarheid van de metingen en berekeningen te vergroten. Deze methodiek is nauwkeurig beschreven in een memo van Level Acoustics[7] en in Bijlage IV;
4. Introductie van een zogenaamde R-waarde, die een indicatie is van de reproduceerbaarheid van de meting. De R-waarde is uitgedrukt als een onzekerheidspercentage van de Vmax, Bts. Gestreefd wordt naar een R-waarde van kleiner dan 10 procent;
5. Introductie van een zogenaamde Q-waarde, de verhouding tussen de trillingssterkte in de plan- en referentiesituatie8. Bij metingen met een hoge R-waarde wordt deze Q-waarde gecorrigeerd voor de lagere reproduceerbaarheid.

Een andere belangrijke wijziging is het ontkoppelen van de beoordeling van de trillingssterkte Vmax en de trillingsintensiteit Vper. Ongeacht de wijzigingen in trillingssterkte mag de trillingsintensiteit Vper niet toenemen boven de grenswaarde.

Trillingshinder wordt in dit onderzoek beoordeeld op de Bts. Een nadere omschrijving van het beoordelingskader is te vinden in Bijlage II.

[7] Koopman , A., LA.131001a.M04
[8] Voor nieuwbouwplannen bestaat er geen referentiesituatie, hier wordt beoordeeld op de Bts voor nieuwe situaties, zie ook Bijlage II.

4.2 Beoordeling trillingsschade

De toetsing van trillingsschade vindt in Nederland vrijwel altijd plaats op basis van de SBR A-richtlijn, deze richtlijn beschrijft de meetmethodiek en toetsingscriteria voor trillingsschade. Ook van de SBR A-richtlijn is een omschrijving opgenomen in Bijlage II.

5 Stap 1 – Globaal trillingsonderzoek

5.1 Inleiding

In de eerste stap van het onderzoek naar trillingshinder is de trillingssituatie in gebouwen op een globale manier bepaald. Er is een groot aantal factoren dat de trillingssterkte in een gebouw beïnvloedt. In deze eerste stap wordt een deel van deze factoren ingeschat op basis van expert judgment en langdurige ervaring met trillingshinder langs het spoor.

Het onderzoek in deze stap heeft nog een globaal karakter, met als doel om snel een predictie te maken van de trillingshinder op een willekeurige locatie langs het spoor. Omdat de analyse nog globaal is, zijn de aannames worstcase, zodat in ieder geval die locaties waar mogelijk hinder optreedt, worden meegenomen in de vervolgstappen.

5.2 Vergelijking trillingscontouren

Met behulp van Vibra*Dyna* is voor alle gebouwen binnen 500 meter van de sporen de trillingssterkte V_{max} en de trillingsintensiteit V_{per} bepaald. Voor de inventarisatie van aandachtslocaties worden de waarden van V_{max} in de referentie- en plansituatie en de waarde van V_{per} in de plansituatie voor elk gebouw beoordeeld op de Bts. In dit hoofdstuk zijn de resultaten weergegeven.

Het resultaat van de beoordeling is weergegeven in de onderstaande figuur.

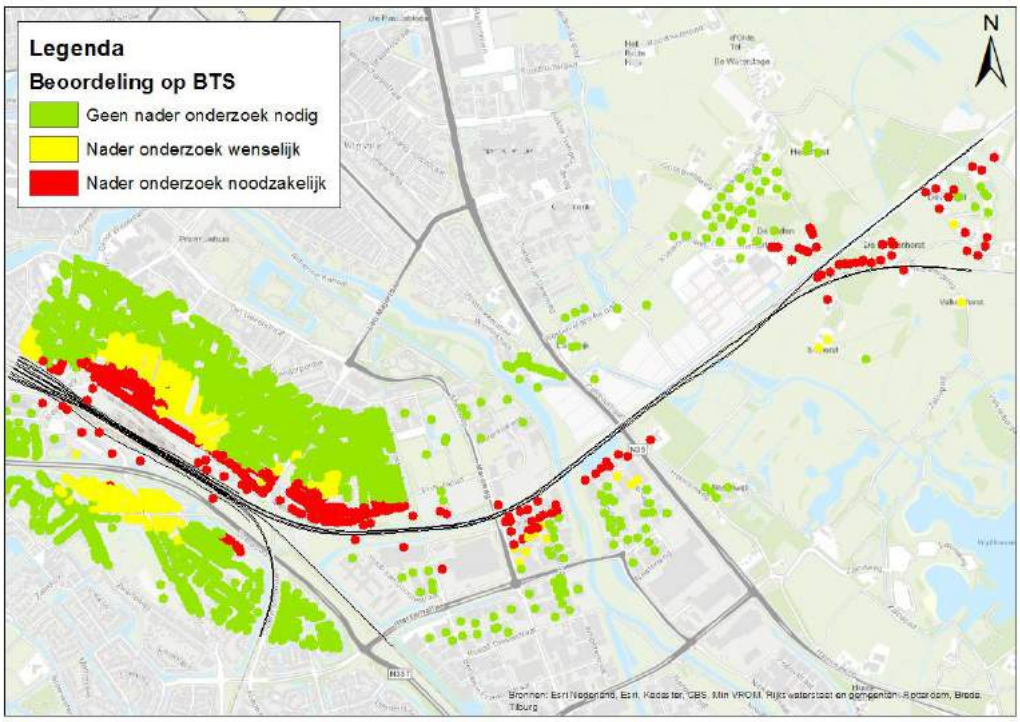

Figuur 5-1 *Beoordeling van de resultaten van het globale model*

5.3 Aandachtslocaties

Op basis van de resultaten zoals afgebeeld in Figuur 5-1 volgt een aantal aandachtslocaties. Omdat in stap 1 gebruik wordt gemaakt van een conservatief model

(omdat er nog veel onzekerheden zijn) resulteert een vrij groot aantal locaties waarvoor nader onderzoek nodig is. Globaal beschouwd leidt het project *Zwolle-Herfte* met name tot mogelijke knelpunten in de nabijheid van de spoorsplitsing bij Herfte, door de toename in rijsnelheid en het aantal goederentreinen. In verder van het station gelegen deelgebieden zijn ook overschrijdingen van het beoordelingskader mogelijk, dit komt door de hoge trillingsintensiteit die in deze woningen kan optreden.
De gebieden waarin gebouwen zijn te vinden die mogelijk niet voldoen aan het beoordelingskader, zijn in Tabel 5-1 rood weergegeven.

Tabel 5-1 *Resultaten stap 1*

Nr	Naam deelgebied in trillingsonderzoek	Voldoet aan Bts Stap 1
1	Stationszone Zuid	
2	Beltbuurt	
3	De Marslanden Zuid	
4	Herfte Zuid	
5	Herfte Noord	
6	De Marslanden Noord	
7	Bloemen- en Plantenbuurt	
8	Stationszone Noord	

Kleur	Omschrijving
	Voldoet mogelijk niet aan Bts, nader onderzoek noodzakelijk
	Voldoet aan Bts, nader onderzoek wenselijk
	Voldoet aan Bts

In stap 1 wordt conservatief beoordeeld of een locatie voor nader onderzoek in aanmerking komt, omdat er nog geen rekening wordt gehouden met een aantal effecten die invloed hebben op de trillingssituatie. Deze tweede stap wordt beschreven in het volgende hoofdstuk.

6 Stap 2 – Locatiespecifiek trillingsonderzoek

6.1 Inleiding

In de tweede stap van het trillingsonderzoek wordt de trillingssituatie op een meer gedetailleerde wijze bepaald. De berekening wordt opnieuw uitgevoerd met behulp van VibraDyna, maar nu wordt gebruik gemaakt van een nauwkeurige berekening, waarbij gebruik wordt gemaakt van aanvullende informatie. Ten opzichte van de eerste stap van het trillingsonderzoek wordt een aantal parameters nu wel meegenomen:

1. Er wordt gebruik gemaakt van de resultaten van valproeven en maaiveldmetingen aan treinpassages, zodat de bodemeigenschappen en de trillingssterktes op maaiveld nauwkeuriger kunnen worden meegenomen;
2. De eigenschappen van de bebouwing (zoals bouwjaar, bouwhoogte en bouwstijl) worden meegenomen. De invloed van deze parameters op de trillingen is vastgesteld op basis van metingen;
3. De variatie in terreinhoogte wordt meegenomen;
4. De berekening wordt frequentieafhankelijk uitgevoerd. Hiermee wordt de nauwkeurigheid van de prognoses aanzienlijk verbeterd.

Op basis van de resultaten uit het globale trillingsonderzoek volgden een aantal aandachtslocatie. Op deze locaties zijn additionele metingen verricht. Ter verificatie van het model van stap 1 is daarnaast ook op andere locaties een nader onderzoek uitgevoerd. Het type metingen is voor elk deelgebied weergegeven in Tabel 6-1, zie ook Figuur 6-1. In een aantal deelgebieden in Tabel 6-1 is aangegeven dat er in stap 2 geen onderzoeken zijn uitgevoerd op deze locatie, omdat er op omliggende locaties al onderzoek is verricht of al trillingsmetingen in gebouwen zijn uitgevoerd in eerdere onderzoeken.

Tabel 6-1 *Uitgevoerde metingen in stap 2*

Nr	Naam deelgebied in trillingsonderzoek	Uitgevoerd onderzoek
4	Herfte Zuid	Valproef + Maaiveldmeting
7	Bloemen- en Plantenbuurt	Valproef + Maaiveldmeting (Mimosastraat west)
		Valproef + Maaiveldmeting (Mimosastraat oost)

Op locaties waar geen onderzoeken zijn uitgevoerd, wordt geïnterpoleerd vanuit nabijgelegen locaties. Omdat de bodem vrij uniform is, zorgen deze interpolaties niet voor een significante toename van de onzekerheid. De resultaten van de valproeven en maaiveldmetingen zijn opgenomen in Bijlage III.

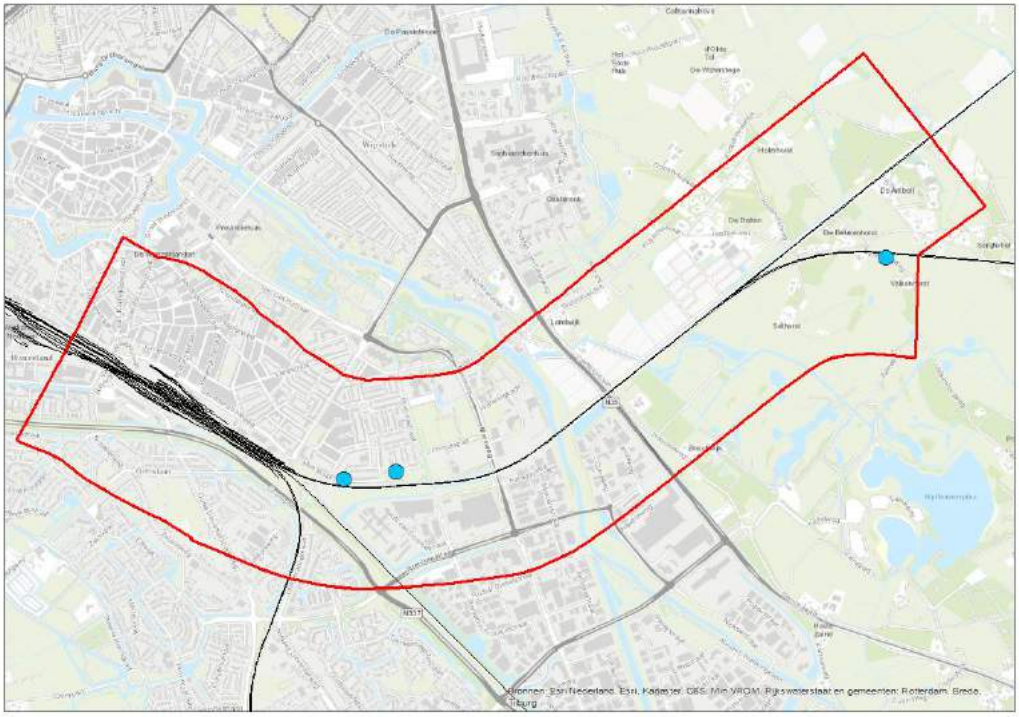

Figuur 6-1 *Onderzoekslocaties t.b.v. stap 2*

6.2 Vergelijking trillingscontouren

Met behulp van Vibra*Dyna* zijn voor alle gebouwen binnen 500 meter van de sporen de trillingssterkte V_{max} en de trillingsintensiteit V_{per} bepaald.

Voor de inventarisatie van aandachtslocaties worden de waarden van V_{max} in de referentie- en plansituatie en de waarde van V_{per} in de plansituatie voor elk gebouw beoordeeld op de Bts. In dit hoofdstuk zijn de resultaten weergegeven

Het resultaat van de beoordeling is weergegeven in de onderstaande figuur.

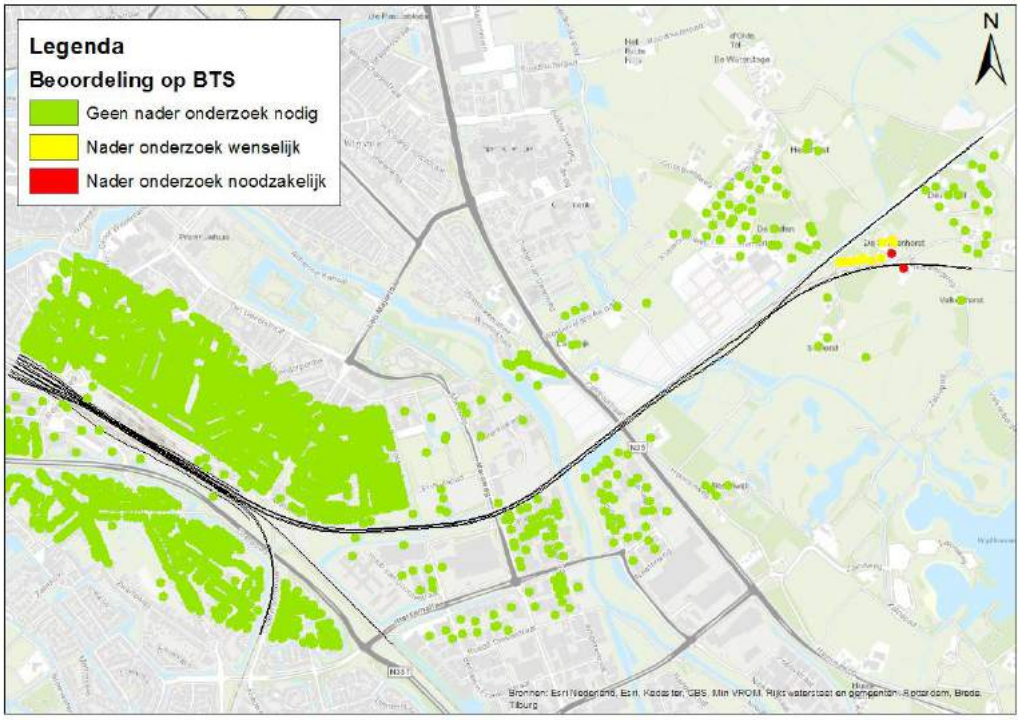

Figuur 6-2 *Beoordeling van de resultaten van het nauwkeurige model*

6.3 Aandachtslocaties

Op basis van de resultaten zoals afgebeeld in Figuur 6-2 volgt een aantal aandachtslocaties in de plansituatie. De gebieden waarin gebouwen zijn te vinden die mogelijk niet voldoen, zijn in Tabel 6-2 rood weergegeven.

Het gebied Herfte Zuid, waar een kans op overschrijdingen is, wordt in stap 3 nader onderzocht door middel van locatiespecifiek onderzoek (metingen in gebouwen).

Tabel 6-2 *Resultaten stap 1 en 2*

		Voldoet aan Bts	
Nr	**Naam deelgebied in trillingsonderzoek**	**Stap 1**	**Stap 2**
1	Stationszone Zuid		
2	Beltbuurt		
3	De Marslanden Zuid		
4	Herfte Zuid		
5	Herfte Noord		
6	De Marslanden Noord		
7	Bloemen- en Plantenbuurt		
8	Stationszone Noord		

Kleur	Omschrijving
	Voldoet mogelijk niet aan Bts, nader onderzoek noodzakelijk
	Voldoet aan Bts, nader onderzoek wenselijk
	Voldoet aan Bts

Uit eerdere onderzoeken blijkt dat het model VibraDyna een betrouwbaarheid van 95 procent heeft, een betrouwbaarheid die gebruikelijk is bij trillingsonderzoeken, zie ook

Bijlage I. Dat betekent dat in maximaal 5 procent van de gebouwen een hogere trillingssterkte of trillingsintensiteit optreedt dan het model berekent.

Verschillen tussen stap 1 en 2 worden veroorzaakt door (een combinatie van) de volgende aspecten:

1. Het model van stap 2 is nauwkeuriger dan het model van stap 1. Zo worden de werkelijke bodemeigenschappen meegenomen in stap 2 en worden veel parameters frequentieafhankelijk meegenomen;
2. In stap 2 worden gebouweigenschappen meegenomen. Nieuwe gebouwen zijn vaak steviger gebouwd en hebben betonnen vloeren, waardoor trillingen vaak minder sterk zijn dan in oude gebouwen met houten vloeren;
3. In stap 2 wordt het effect van dive-unders en fly-overs nauwkeuriger meegenomen. Door de zware constructie van deze civiele kunstwerken nemen de trillingen rond deze constructies af ten opzichte van het stap 1-model.

7 Stap 3 – Onderzoek op aandachtslocaties

7.1 Algemeen

In de derde stap van het trillingsonderzoek zijn trillingsmetingen uitgevoerd in gebouwen in de deelgebieden waar op basis van stap 2 niet wordt voldaan aan de streef- of grenswaarden met betrekking tot trillingshinder.

Ten opzichte van de tweede stap is het proces nog nauwkeuriger gemaakt doordat in stap 3 gebruik wordt gemaakt van metingen in gebouwen. De volgende aspecten van de berekening worden in deze derde stap nauwkeuriger uitgevoerd:

1. Er worden metingen in representatieve9 gebouwen verricht, verdeeld over het deelgebied. Op basis van de meetgegevens worden prognoses gemaakt voor de toekomst. Omdat er alleen wordt gerekend met toeslagen10, neemt de betrouwbaarheid aanzienlijk toe. Immers, de huidige situatie wordt betrouwbaar vastgesteld door middel van representatieve metingen, de toekomstige situatie wordt berekend vanuit de huidige situatie door gebruik te maken van genoemde toeslagen. Hoe beperkter het aantal wijzigingen op een locatie, hoe nauwkeuriger de toekomstige situatie kan worden vastgesteld;
2. Er wordt niet langer gerekend met verhoudingen tussen treinen, zoals in de modelberekeningen, maar met werkelijke treinpassages. Dit vergroot de betrouwbaarheid van de berekeningen en prognoses;
3. Er wordt frequentieafhankelijk gecorrigeerd voor een eventuele verandering in baanopbouw (dive-unders, zettingsvrije platen) en taludgeometrie, aan de hand van 3D eindige elementenmodellen.

Op basis van de nauwkeurige modelberekeningen uit stap 2 volgt een aantal aandachtslocaties. Op deze locaties zijn metingen in gebouwen uitgevoerd. De meetlocaties per deelgebied zijn weergegeven in Tabel 7-1, zie ook Figuur 7-1.

Tabel 7-1 *Meetlocaties in stap 3*

Nr	Naam deelgebied in trillingsonderzoek	Meetlocatie
4	Herfte Zuid	Herfterlaan 17
		Herfterlaan 27
		Valkenbergweg 2

De resultaten van de metingen en berekeningen per meetlocatie zijn opgenomen in Bijlage V.

[9] Representatieve gebouwen zijn geselecteerd op basis van afstand tot het spoor en gebouwkenmerken, zoals bouwperiode, gebouwafmetingen en constructiewijze.
[10] Voorbeelden van deze toeslagen zijn: toeslag voor een snelheidswijziging, voor een wijziging in geometrie van de spoordijk, voor een andere afstand tot het spoor of een nieuw te realiseren wissel.

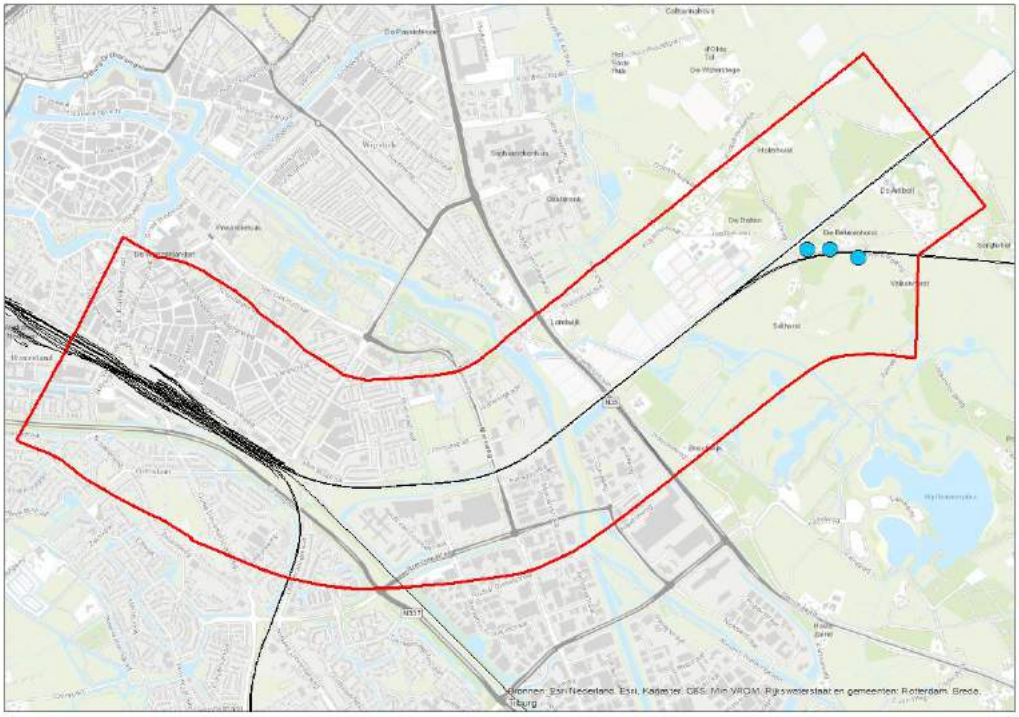

Figuur 7-1 *Uitgevoerde metingen in gebouwen t.b.v. stap 3*

7.2 Onderzoeksaanpak

In stap 3 wordt de volgende onderzoeksaanpak gehanteerd:

1. Er wordt een trillingsmeting uitgevoerd in gebouwen;
2. Aan de hand van de resultaten van de meting wordt per treinpassage een berekening gemaakt voor de trillingen van dezelfde treinpassage in de plansituatie;
3. De resultaten van de prognose worden beoordeeld op de streef- en grenswaarden, die volgen uit de referentiesituatie (conform de Bts).

Het prognosemodel is beschreven in de volgende paragraaf.

7.3 Prognosemodel

De trillingssterkte op een bepaalde positie wordt bepaald door een groot aantal factoren. In stap 3 worden de volgende parameters onderscheiden:

- De treinsnelheid. De trillingssterkte schaalt exponentieel met de treinsnelheid;
- Invloed van wissels. De invloed van wissels neemt af met de afstand tot de wissels. In het onderzoeksgebied liggen geen wissels binnen 100 meter van de woningen. De invloed van wissels op een afstand van meer dan 100 meter is verwaarloosbaar;
- Invloed van wijzigingen in spooropbouw, zoals de aanleg van bijvoorbeeld dive-unders of fly-overs, maar ook nieuwe kunstwerken die worden gerealiseerd. Vooral bij de dive-under worden er relatief dichtbij de woningen aan de Herfterlaan wijzigingen in spooropbouw gerealiseerd. De invloed hiervan op de woningen is echter verwaarloosbaar;
- Wijzigingen in spoorligging (sporen komen verder weg of dichterbij te liggen). Door de bochtverruiming van de sporen van en naar Emmen komen de sporen bij een deel van de woningen (Herfterlaan 15 tot 21) 10 tot 15 meter verder weg te liggen. Dit verder weg liggen van de sporen heeft een reducerend effect op de trillingen.

Overige factoren, zoals aslast, afvering, wielonrondheid en overdracht in de woning tussen fundering en vloerniveau wijzigen niet bij dit project, doordat de momenteel gebruikte treintypes en de bebouwing na realisatie van het project niet gewijzigd zijn ten opzichte van de referentiesituatie. De invloed hiervan is daarom niet meegenomen.

In stap 3 worden alle wijzigingen relatief (d.w.z. ten opzichte van de metingen) beschouwd, hierdoor is de betrouwbaarheid van de berekeningen groot. Alle wijzigingen worden als toeslagfactor ten opzichte van de gemeten waarde toegepast.

De invloed van de wijzigingen is onderzocht met behulp van metingen en modellen. Toeslagfactoren voor de uitdemping van de bodem, de geometriewijziging en een eventuele wijziging in baanopbouw zijn locatiespecifiek, alle overige factoren zijn universeel toepasbaar. In de volgende subparagrafen wordt de invloed van de factoren nader toegelicht.

7.3.1 *Invloed spoorafstand*

De overdracht van trillingen door de bodem kan worden beschreven met behulp van de Barkanvergelijking. De Barkanvergelijking wordt in stap 3 alleen gebruikt om relatieve veranderingen van sporen en wissels te beschrijven. Omdat het in vrijwel alle gevallen om kleine veranderingen gaat, heeft de Barkanvergelijking en de nauwkeurigheid van de parameters daarin slechts een beperkte invloed op het eindresultaat. De parameters in de Barkanvergelijking zijn bepaald uit valproeven en metingen aan treinpassages op maaiveldniveau. Meer gedetailleerde informatie over de gebruikte bodemparameters per meetlocatie is opgenomen in Bijlage III.

Naast de gewijzigde spoorafstand door de andere spoorligging, verandert voor een deel van de treinen de spoorafstand aanzienlijk doordat deze treinen in de toekomst op andere sporen gaan rijden. Bij het maken van de prognose voor de plansituatie wordt hierbij gebruik gemaakt van de lijnvoeringsschema’s uit hoofdstuk 2. De positie van de sporen is weergegeven in de plankaarten in het (O)TB.

7.3.2 *Invloed snelheidswijziging*

Door wijzigingen in seinplaatsing en posities van wissels veranderen de snelheidsprofielen van de treinen. Om de invloed van de snelheid op de trillingssterkte vast te stellen is op een aantal locaties gedurende langere tijd gemeten. De relatie tussen snelheid en trillingssterkte kent een exponentieel verband tot snelheden rond de kritische treinsnelheid, deze ligt in Zwolle echter veel hoger dan 140 km/h.

7.3.3 *Invloed wijziging in treinintensiteit*

In de berekeningen voor stap 3 wordt voor elke trein de trillingssterkte in de plansituatie bepaald op basis van het trillingssignaal uit de metingen. Als gevolg van deze aanpak wordt er niet gecorrigeerd voor aanpassingen in het aantal passerende treinen. De berekende waarde van V_{per} uit de prognose dient daarom nog te worden gecorrigeerd voor wijzigingen in treinintensiteit. Een verhoging van de treinintensiteit leidt tot een hogere waarde van de trillingsintensiteit V_{per}. De nieuwe waarde van V_{per} kan worden berekend met behulp van de volgende vergelijking:

$$V_{per,nieuw} = V_{per,nieuw,ongecorrigeerd} \cdot \sqrt{\frac{n_{nieuw}}{n_{oud}}}$$

Hierbij is *n* de treinintensiteit in treinen per periode (dag, avond, nacht). $V_{per,nieuw,ongecorrigeerd}$ is de trillingsintensiteit zoals deze volgt uit de prognoses, deze waarde is nog niet gecorrigeerd voor wijzigingen in aantal treinen.

7.3.4 *Bepaling gewijzigde trillingssterkte*

Met behulp van de verschillende toeslagfactoren is de trillingssterkte per trein in de plansituatie bepaald op basis van de metingen. Hierbij is een extrapolatie gemaakt vanuit de huidige situatie, waarbij gebruik is gemaakt van modelberekeningen en empirische formules op basis van meetervaringen in verschillende situaties.

7.4 Resultaten

De resultaten van de metingen, die representatief zijn voor de referentiesituatie, en van de berekeningen voor de plansituatie zijn weergegeven in Tabel 7-2. De verwerkingsprocedure van de metingen is opgenomen in Bijlage IV. Per meetlocatie zijn achtereenvolgens weergegeven:

- de *R*-waarde van de referentiesituatie, plansituatie en de gecombineerde R_Q-waarde. Deze reproduceerbaarheidswaarde (in procenten) geeft aan of de datasets van de metingen en prognoses voor de verschillende situaties voldoende reproduceerbaar zijn. Conform het memo van Level Acoustics[11] wordt gestreefd naar een *R*-waarde die niet groter is dan 10 procent. Bij de grenswaarde *A2* in de Bts van 0.4 is de onzekerheid dan in de orde van de afrondingsfout. Voor het, door middel van een voor- en nameting, toetsen of er sprake is van een toename van meer dan 30 procent, is het ook van belang dat de onzekerheid in beide metingen niet te groot is;
- de gemeten trillingssterkte in de referentiesituatie (ref);
- de berekende trillingssterkte voor de plansituatie (plan);
- de verhouding tussen de trillingssterkte $V_{max,}$ in de plan- en referentiesituatie (Q). De streefwaarde voor deze *Q*-waarde is 1.3.
- de maximale waarde van de trillingsintensiteit V_{per} in de referentiesituatie (ref);
- de maximale waarde van de trillingsintensiteit V_{per} in de plansituatie (plan).

Zowel voor V_{max} als voor V_{per} is de maximale waarde over alle sensoren weergegeven. Overschrijdingen van de streef- of grenswaarden uit de Bts zijn oranje gearceerd.

Een aantal opmerkingen bij Tabel 7-2:

- De overschrijdingen worden met name veroorzaakt door de toename van het aantal goederentreinen op het traject van en naar Meppel, en in mindere mate door die op het traject van en naar Emmen. Deze toename in het aantal goederentreinen staat overigens los van het project en is een gevolg van de autonome groei van het goederenvervoer;
- De trillingen van de treinen op het traject Zwolle – Meppel zijn hoger dan die op het traject Zwolle – Emmen. Dit is ook terug te zien in de afname in trillingssterkte en trillingsintensiteit met de afstand tot dit spoor (Herfterlaan 17 ligt meest dichtbij, Valkenbergweg 2 het meest ver weg).
- Verschillen tussen meetlocaties binnen een deelgebied worden met name veroorzaakt door verschillen in gebouweigenschappen. Zo zal een snelheidstoename van goederentreinen meer effect hebben op de trillingssterkte voor gebouwen waar goederentreinen hogere trillingssterktes hebben dan reizigerstreinen, dan voor gebouwen waar beide types treinen vergelijkbare trillingssterktes geven.

[11] Koopman, A., LA.131001.M04.2

Tabel 7-2 *Resultaten metingen in gebouwen*

		R-waarde			Trillingssterkte (V_{max})			Trillingsintensiteit (V_{per})		
Meetlocatie	**Bestemming**	R_{ref}	R_{plan}	R_Q	**ref**	**plan**	**Q**	**ref**	**plan**	**streef**
Herfterlaan 17	Wonen	6	5	8	1.02	1.02	1.00	0.09	0.12	0.1
Herfterlaan 27	Wonen	5	4	7	0.39	0.41	1.06	0.04	0.05	0.1
Valkenbergweg 2	Wonen	2	2	3	0.28	0.33	1.20	0.02	0.04	0.1

7.5 Bepaling trillingssituatie in niet-gemeten woningen

In stap 3 zijn metingen verricht op een aantal locaties per deelgebied. Om te bepalen of ook in overige gebouwen in het deelgebied een overschrijding van het beoordelingskader optreedt, zijn met behulp van de modelberekeningen (stap 2) en de metingen in woningen (stap 3) de trillingen in de overige woningen bepaald. Hierbij zijn de afmetingen van de gebouwen en het bouwjaar bepaald op basis van gegevens uit de BAG[12] en AHN2[13]. De op deze manier geïdentificeerde knelpuntlocaties zijn weergegeven in Figuur 7-2.

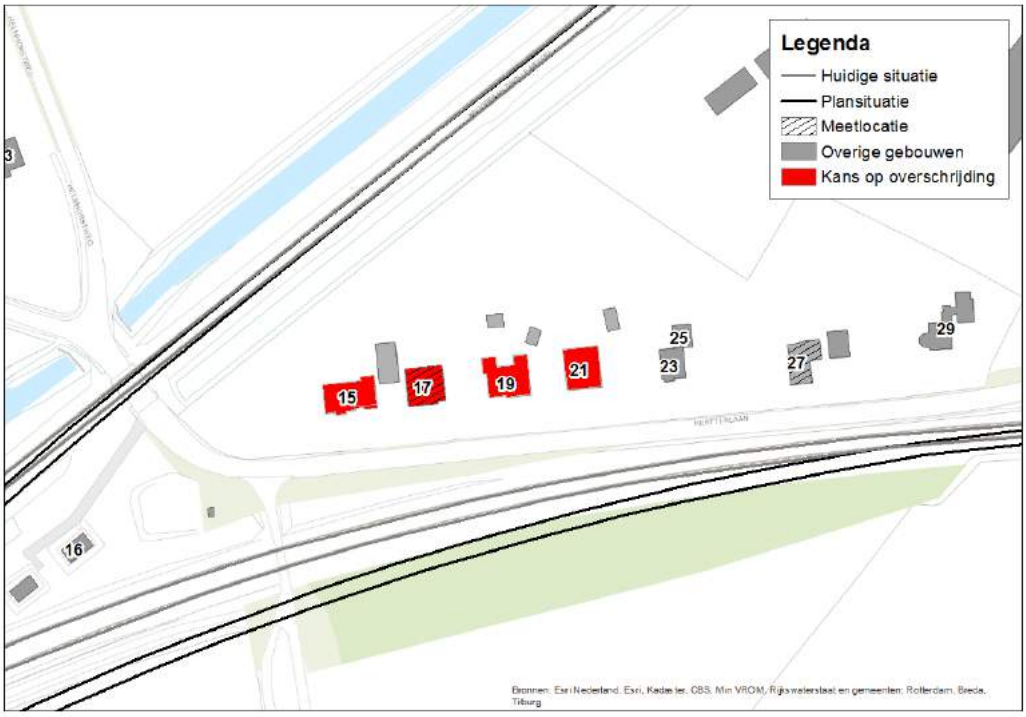

Figuur 7-2 *Knelpuntlocaties bij de Herfterlaan (rond meetlocatie Herfterlaan 17)*

Overschrijdingen zijn mogelijk in de woningen Herfterlaan 15 tot en met 21. De woningen Herfterlaan 15 tot en met 19 hebben sterk vergelijkbare gebouweigenschappen, de woning Herfterlaan 21 is een iets grotere woning waardoor daar iets hogere trillingen worden verwacht (grotere vloeroverspanningen). De verwachting is wel dat, omdat de overschrijdingen vooral het gevolg zijn van de trillingen van goederentreinen op de spoorlijn Zwolle - Meppel, de trillingen het hoogst zijn in Herfterlaan 15, en dat in Herfterlaan 21 nog maar een kleine kans op een overschrijding is.

[12] Basisregistratie Adressen en Gebouwen
[13] Algemeen Hoogtebestand Nederland

7.6 Betrouwbaarheid

De betrouwbaarheid van de prognoses in stap 3 wordt in dit onderzoek per locatie aangegeven door middel van een bandbreedte op de eindresultaten. Voor elke factor die in het prognosemodel wordt gebruikt is de onzekerheid bepaald aan de hand van metingen of modellen. Niet voor elke locatie geldt dezelfde betrouwbaarheid omdat er op sommige locaties bepaalde wijzigingen niet optreden. Hoe minder wijzigingen, hoe groter de betrouwbaarheid van de prognose.
In dit onderzoek wordt daarom voor elke locatie, naast een prognose voor de trillingssituatie na realisatie van het project, een spreiding in de verwachte resultaten weergegeven in Bijlage V. De beoordeling vindt, zoals gebruikelijk, plaats op de verwachtingswaarde van de toekomstige trillingen.

De betrouwbaarheid van de prognose hangt eveneens sterk samen met de betrouwbaarheid van de meting op basis waarvan de prognoses of berekeningen zijn gemaakt. Alleen bij het meten van voldoende treinpassages is de meting, en daarmee ook de prognose, voldoende betrouwbaar. De betrouwbaarheid van de meting wordt in dit onderzoek aangegeven middels een zogenaamde *R*- of reproduceerbaarheidswaarde. Een *R*-waarde van kleiner dan 10 procent impliceert een goed reproduceerbare meting, de resultaten van een tweede meting zullen maximaal 10 procent afwijken van de gepresenteerde meetresultaten.

7.7 Locaties voor maatregelen

Op basis van de resultaten in Tabel 7-2 volgt een locatie met mogelijke overschrijdingen. Voor deze locatie worden in de vierde stap van het trillingsonderzoek maatregelen afgewogen op kosteneffectiviteit. Het gebied waarin gebouwen zijn te vinden die niet voldoen, is in Tabel 7-3 rood gearceerd. Het ontwerpen van maatregelen is in hoofdstuk 8 beschreven.

Tabel 7-3 *Resultaten stap 1, 2 en 3*

		Voldoet aan Bts		
Nr	**Naam deelgebied in trillingsonderzoek**	**Stap 1**	**Stap 2**	**Stap 3**
1	Stationszone Zuid			
2	Beltbuurt			
3	De Marslanden Zuid			
4	Herfte Zuid			
5	Herfte Noord			
6	De Marslanden Noord			
7	Bloemen- en Plantenbuurt			
8	Stationszone Noord			

Kleur	Omschrijving
	Voldoet mogelijk niet aan Bts, nader onderzoek noodzakelijk
	Voldoet aan Bts, nader onderzoek wenselijk
	Voldoet aan Bts
	Niet nader onderzocht

Deze mogelijke overschrijdingen na stap 3 zijn vooral het gevolg van de toename van de goederentreinen op beide baanvakken rondom Herfte, en in mindere mate van de hogere rijsnelheid van de treinen van en naar Emmen en van en naar Meppel.

Verschillen tussen stap 2 en 3 kunnen worden veroorzaakt door (een combinatie van) de volgende aspecten:

1. Het model van stap 3 is nauwkeuriger dan het model van stap 2, omdat alleen gerekend wordt met toeslagfactoren voor de wijzigingen in bijvoorbeeld treinsnelheid en de ligging van sporen. Hoe geringer deze wijzigingen zijn, hoe meer de plansituatie overeenkomt met de gemeten referentiesituatie, en hoe betrouwbaarder de berekeningen dus zijn;
2. In stap 3 wordt in gebouwen gemeten, hierdoor worden de specifieke gebouweigenschappen nauwkeuriger meegenomen dan in stap 2. Elk gebouw heeft een specifieke overdracht tussen fundering en midden vloerveld. Hierdoor is het ene gebouw gevoeliger voor een toename van de trillingssterkte in het laagfrequente gebied dan een ander gebouw. Verschillen tussen stap 2 en stap 3 worden meestal veroorzaakt door verschillen in gebouweigenschappen

8 Onderzoek naar trillingsreducerende maatregelen

In de vierde stap van het trillingsonderzoek worden trillingsmaatregelen ontworpen voor een deel van de woningen langs de Herfterlaan. Hier worden op basis van stap 1, 2 en 3 van het trillingsonderzoek overschrijdingen van het beoordelingskader verwacht.

8.1 Gevolgde methodiek

De keuze voor een bepaalde trillingsmaatregel bestaat uit een aantal stappen. Deze stappen zijn schematisch weergegeven in Figuur 8-1. Het schema laat zien dat door middel van een getrapte aanpak gezocht wordt naar de meest kosteneffectieve maatregel. Door het volgen van deze aanpak wordt voorkomen dat onnodig veel tijd wordt gestoken in maatregelen die niet effectief zullen zijn.

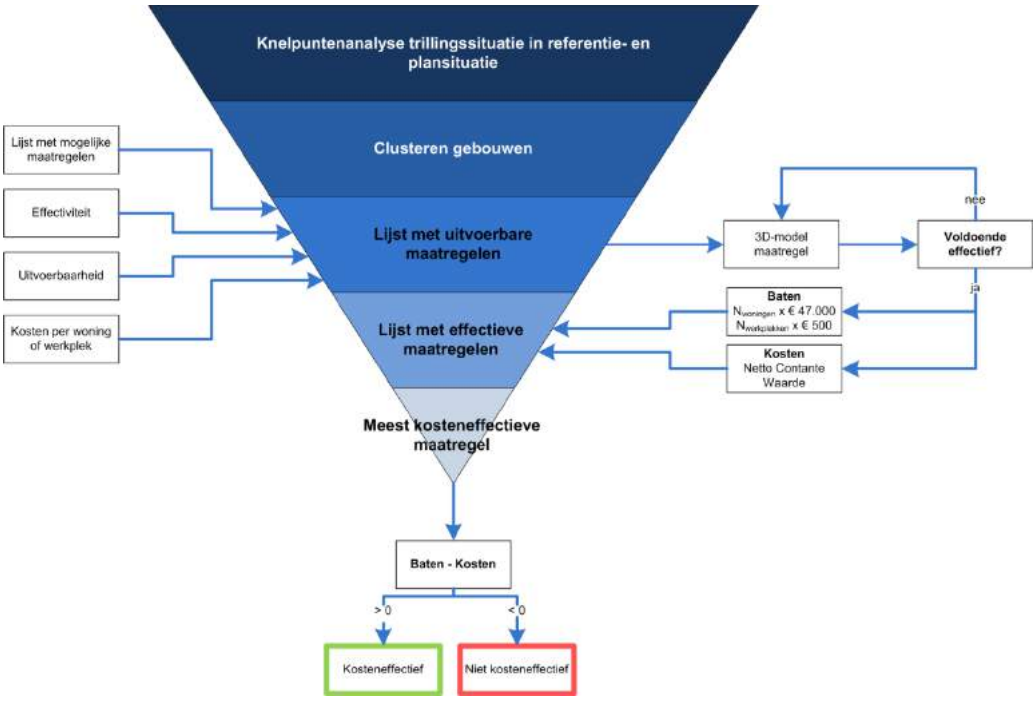

Figuur 8-1 *Stappenplan voor kosteneffectiviteitsafweging*

De volgende stappen worden genomen:

- Knelpuntenanalyse: het bepalen van V_{per} en V_{max} in de referentie- en plansituatie, dit vindt plaats op basis van het model van stap 2 en de metingen uit stap 3;
- Clustering van gebouwen: bepalen aantal gebouwen waar een kans op een overschrijding is. Een groep gebouwen waarvoor een aaneengesloten maatregel nodig is, wordt een cluster genoemd;
- Uit het overzicht van mogelijke maatregelen de uitvoerbare maatregelen selecteren. Deze afweging of een maatregel wel of niet mogelijk is (ruimtetechnisch, fysieke obstakels, effectiviteit en kosten) vindt plaats op basis van expert judgement;
- Gedetailleerd doorrekenen van uitvoerbare maatregelen. Van de effectieve maatregelen worden de kosten over de looptijd, in de vorm van een Netto Contante Waarde (NCW) bepaald, alsmede de baten. De baten zijn gedefinieerd als het aantal woningen waarvoor de maatregel voldoende effectief is bij

beoordeling op de Bts, maal het richtbedrag van € 47.000 per woning. Voor kantoren wordt een bedrag van € 500 per werkplek gehanteerd. Resultaat van deze stap is een lijst met effectieve maatregelen;
- Uit de lijst met effectieve maatregelen wordt de meest kosteneffectieve maatregel geselecteerd (grootste reductie in aantal gehinderden tegen laagste prijs). Wanneer het saldo (baten minus kosten) positief is, is de maatregel kosteneffectief en wordt deze voorgesteld ter afweging in het (O)TB.

8.2 Mogelijke maatregelen

Trillingen ten gevolge van treinverkeer kunnen op drie posities worden gereduceerd:
1. Bij de bron (treinen[14] of spoorconstructie);
2. Tussen de bron en de ontvanger (in de bodem);
3. Bij de ontvanger (gebouw).

Deze drie posities zijn schematisch weergegeven in Figuur 8-2.

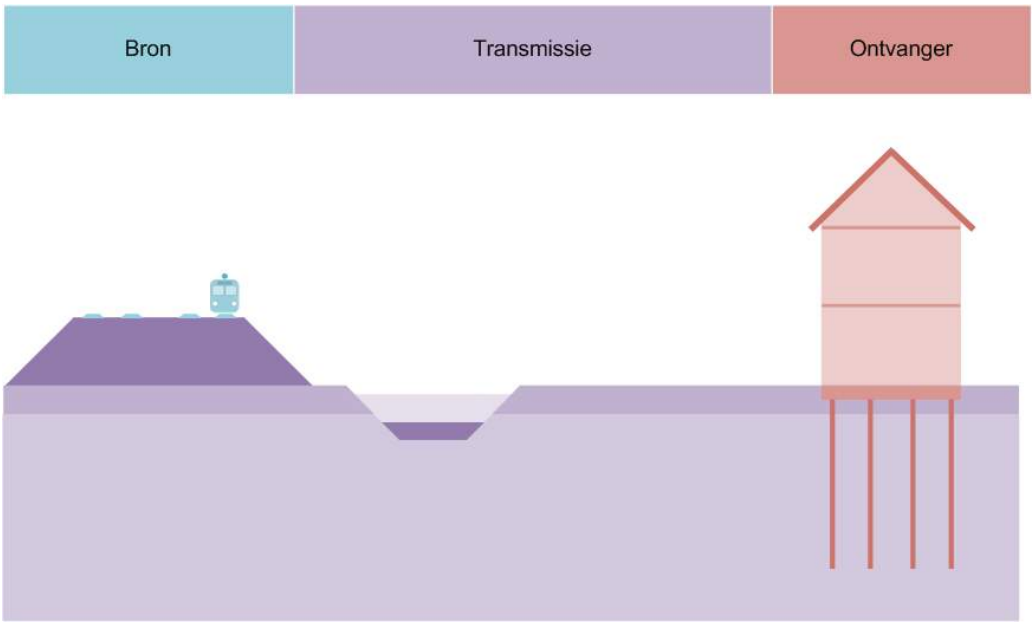

Figuur 8-2 *Schematisch overzicht spoorsysteem*

Voor het zoeken naar mogelijkheden voor het reduceren van de trillingshinder is het van belang de spoorbaanconstructie als complex massa-veersysteem te beschouwen. Er zijn twee mogelijke principes om de trillingshinder te reduceren:
- Het verhogen van de impedantie van de aangestoten constructie (de mate waarin een constructie in beweging kan worden gebracht). Dit kan bijvoorbeeld door het verhogen van de stijfheid van de constructie of het vergroten van de massa;
- Het ontkoppelen van de bron en de ontvanger door het toepassen van verende of reflecterende tussenlagen. Dit type maatregel wordt het meest toegepast.

In de praktijk is het reduceren van trillingen ten gevolge van treinverkeer zeer moeilijk, zeker als de trillingen afkomstig zijn van goederentreinen, doordat de trillingen dan zeer lage frequenties hebben. De effectiviteit van een maatregel hangt af van een groot aantal factoren. Maatregelen die op de ene locatie effectief zijn, kunnen op een

[14] ProRail noch het ministerie van Infrastructuur en Milieu (I&M) kan spoorwegondernemeningen dwingen om ander materieel te rijden of bepaalde vervoerders snelheidsbeperkingen op te leggen. Hoewel deze maatregelen dus effectief kunnen zijn, zijn dit momenteel juridisch gezien geen maatregelen die kunnen worden ingezet.

andere locatie de trillingssterkte niet of veel minder reduceren door verschillen in bijvoorbeeld het trillingsspectrum van de treinen of de bodemopbouw. Het uitvoeren van een maatregelenonderzoek vindt daarom altijd locatiespecifiek plaats.

In het voorliggende onderzoek is door middel van bronnenonderzoek een breed scala aan mogelijke trillingsmaatregelen bepaald[15]. De verschillende types maatregelen worden in de onderstaande subparagrafen nader toegelicht.

8.2.1 *Mogelijke maatregelen aan de bron*

De meest effectieve aanpak is het reduceren van de trillingen bij de bron: de trein of het spoorsysteem. Mogelijke maatregelen zijn:

Railpads, een verende constructie tussen spoorstaaf en dwarsligger, vaak in de vorm van een rubberen plaat. Deze maatregel heeft effect bij frequenties boven de 40 Hz en is daardoor onvoldoende effectief voor goederentreinen, waarbij de dominante frequentie vaak tussen de 3 en 10 Hz ligt.

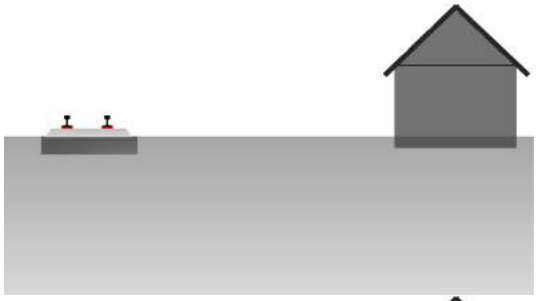

Under sleeper pads, een verende constructie tussen dwarsligger en ballast of betonplaat, vaak in de vorm van een rubberen plaat. Deze maatregel heeft effect bij frequenties boven de 25 Hz, en is daardoor onvoldoende effectief voor goederentreinen.

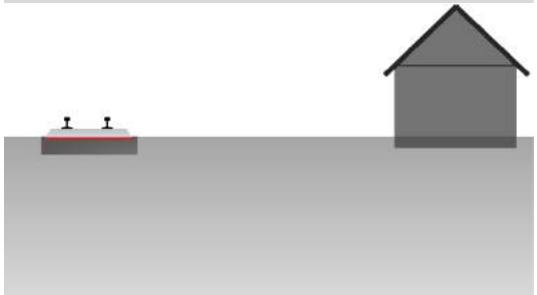

Ballastmatten, een verende constructie onder het ballast, vaak in de vorm van een rubberen mat. Deze maatregel heeft effect bij frequenties boven de 20 Hz, en is daardoor onvoldoende effectief voor goederentreinen.

Floating slab track, een verende oplegging van het gehele spoorsysteem. Deze maatregel heeft effect bij frequenties boven de 5 Hz, en kan daardoor voldoende effectief zijn voor goederentreinen. Het effect hangt sterk af van de gekozen constructie (eigenfrequentie en demping).

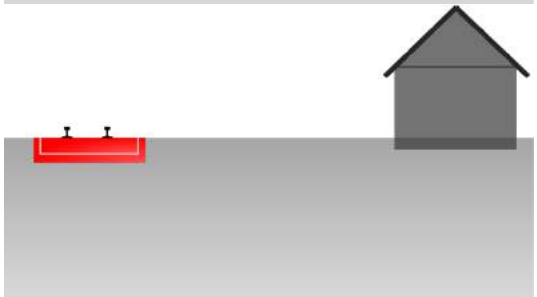

[15] Zie onder meer de maatregelencatalogus van ProRail, v1.1

Slab track, een betonplaat onder het ballast. Deze maatregel heeft vaak alleen effect bij lage frequenties en een slappe bodem door de minimalisatie van zettingsverschillen in het spoor.

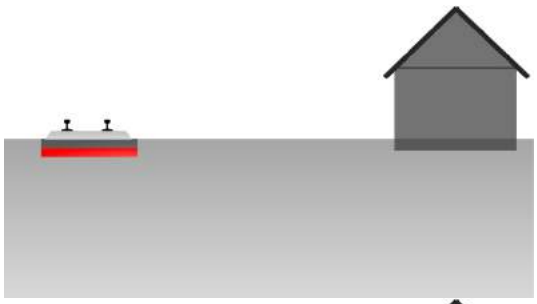

Decktrack, een betonnen constructie onder het spoor. Deze maatregel is vergelijkbaar met een slab track en heeft doorgaans alleen effect bij lage frequenties en een slappe bodem door de minimalisatie van zettingsverschillen in het spoor.

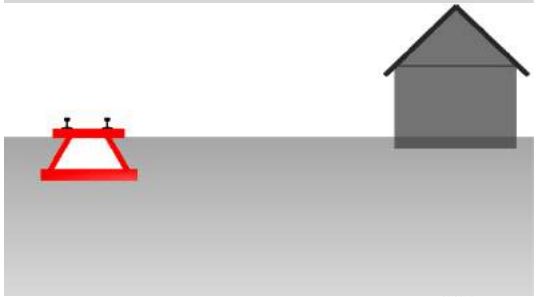

Aanpassing dwarsliggers, door de stijfheid of massa van de dwarsliggers aan te passen (grotere dwarsliggers, ander materiaal, holle dwarsliggers, etc.) kunnen de trillingen worden gereduceerd. Deze maatregel heeft effect bij frequenties boven de 8 Hz, en is daarom meestal onvoldoende effectief voor goederentreinen.

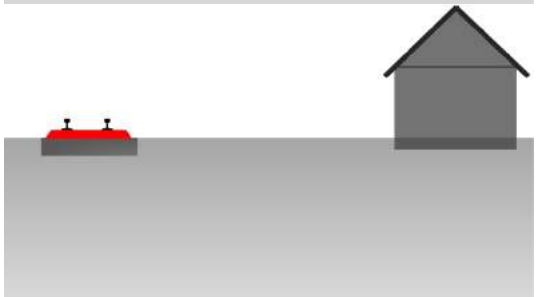

Aanpassing spoorligging, bijvoorbeeld door het verplaatsen van wissels en andere oneffenheden in het spoor, zoals de aansluiting tussen aardebaan en kunstwerk.

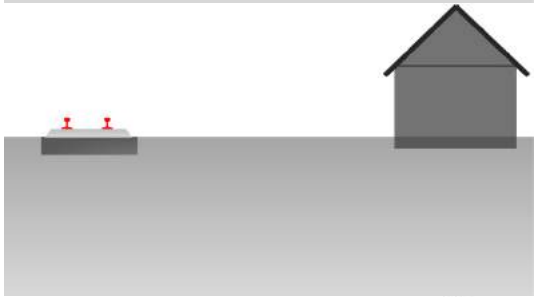

Aanpassing aan voertuigen, bijvoorbeeld door het reduceren van de treinsnelheid, beter toezicht op de kwaliteit van het materieel of het aanpassen van de afveerconstructie van treinwagons.[16]

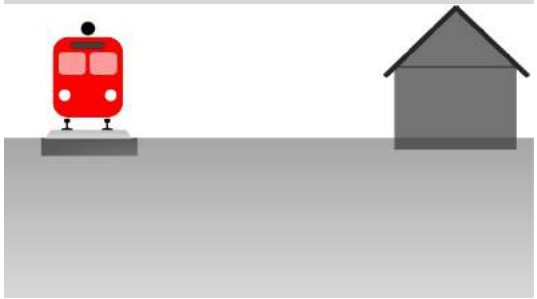

8.2.2 *Mogelijke maatregelen aan de transmissie*

Bij maatregelen aan de transmissie (of de overdracht) kan reductie van trillingshinder worden bereikt door de trillingen te absorberen of te reflecteren. Absorptie van

[16] ProRail noch het ministerie van Infrastructuur en Milieu (I&M) kan specifieke spoorwegondernemingen dwingen om ander materieel te rijden of bepaalde vervoerders snelheidsbeperkingen (lager dan de baanvaksnelheid) op te leggen. Hoewel deze maatregelen dus effectief kunnen zijn, zijn dit momenteel juridisch gezien geen maatregelen die kunnen worden ingezet.

trillingen is praktisch vrijwel niet uitvoerbaar, reflectie van trillingen kan worden bereikt door het introduceren van een fysieke barrière tussen de bron en de ontvanger. Een dergelijke barrière kan worden gerealiseerd met een zeer licht materiaal zoals EPS[17] (of zelfs geen materiaal, zoals bij een sloot), of juist een zeer zwaar en stijf materiaal (zoals beton). Belangrijk is dat er een impedantiesprong wordt gecreëerd. Het ontwerpen van maatregelen aan de transmissie dient daarom altijd locatiespecifiek te worden uitgevoerd, zodat de lokale bodemkarakteristieken worden meegenomen.

Mogelijke transmissiemaatregelen zijn onder meer:

Ondergrondse trillingsreducerende constructie (OTC), bijvoorbeeld van beton of EPS. Een dergelijke constructie kan de trillingen absorberen (bij een zware constructie) of reflecteren, waardoor er een barrière ontstaat tussen bron en ontvanger.

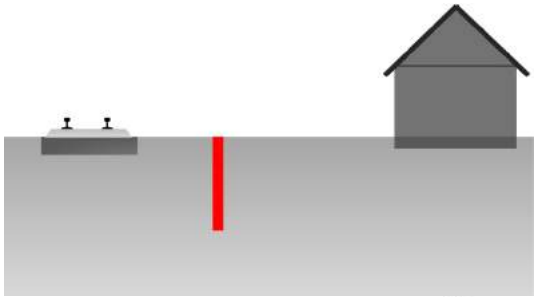

Beklede ondergrondse trillingsreducerende constructie (beklede OTC), waarbij de barrière wordt voorzien van een extra laag slap materiaal, bijvoorbeeld rubber, om een extra impedantiesprong te creëren. Deze maatregel heeft doorgaans meer effect dan een niet-beklede barrière.

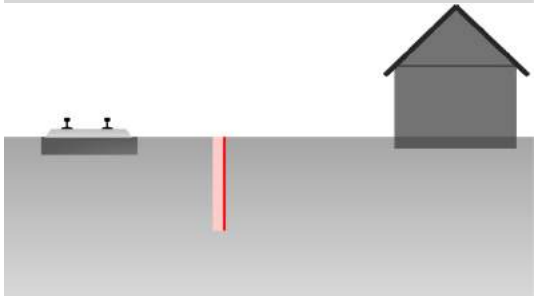

Toepassen van een sleuf en damwand(en), bij deze constructie wordt een smalle sloot of EPS-constructie gerealiseerd naast een of tussen twee damwanden. De verschillende materialen zorgen voor impedantiesprongen, waardoor reflectie van de trillingsgolven optreedt.

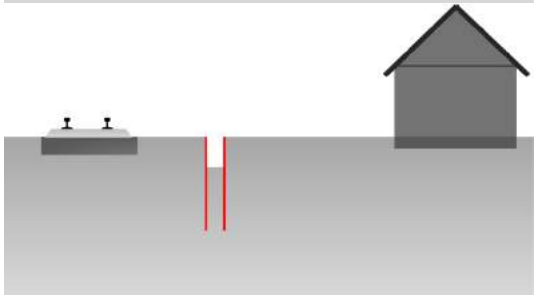

Sloot, hierbij wordt een fysieke onderbreking gecreëerd in het pad van de trillingen tussen bron en ontvanger.

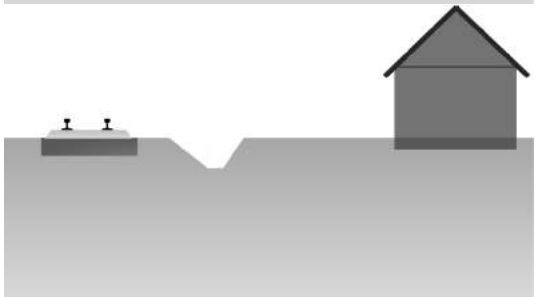

[17] EPS is een kunststof bestaande uit geëxpandeerd polystyreen, en wordt gebruikt voor fundaties en isolatie.

Aanpassen van de bodem onder het spoor, bijvoorbeeld door het toepassen van grondverbetering of het realiseren van een zettingsvrije plaat (onderheide betonnen plaat)

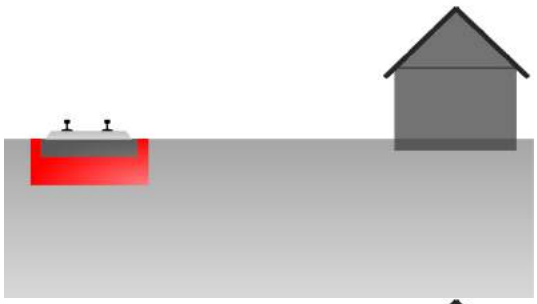

Aanpassen van het spoortalud, bijvoorbeeld door het realiseren van een betonnen L-wand of het toepassen van geogrids. Treinen op een verhoogd talud geven doorgaans minder trillingen dan treinen die op maaiveld rijden.

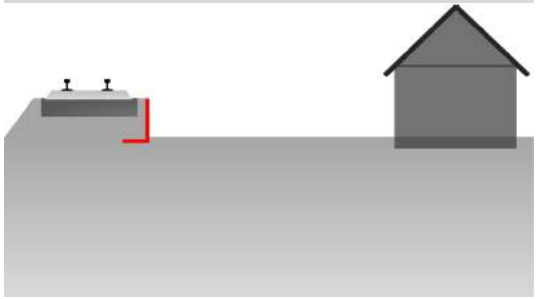

Voor al deze maatregelen geldt dat het effect voor reizigerstreinen groter is dan voor goederentreinen. Afhankelijke van de lokale bodemopbouw kunnen de maatregelen ook effect hebben voor goederentreinen. Het effect van een maatregel wordt daarom altijd frequentieafhankelijk doorgerekend, om rekening te houden met dit verschil in effect.

8.2.3 *Mogelijke maatregelen aan de ontvanger*

De laatste categorie maatregelen zijn maatregelen aan de ontvanger, aan de gebouwen. Nadeel van deze categorie is dat de meeste opties grote impact hebben op de gebruikers van de gebouwen en vrijwel niet uitvoerbaar zijn voor bestaande gebouwen. De volgende maatregelen zijn mogelijk:

Opkopen, de gebouwen worden opgekocht en de bewoners of gebruikers verhuizen.

Verstijven van vloeren en muren, hierbij worden (veelal houten) vloeren en soms ook muren vervangen of verstevigd door stalen of betonnen elementen.

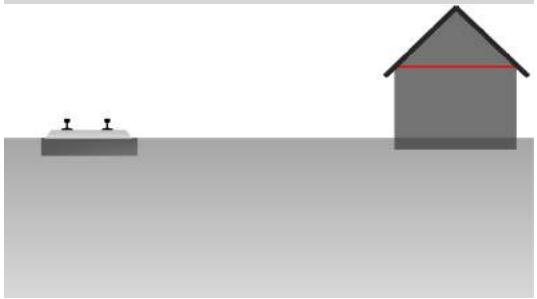

Inpakken van de fundering, vooral bij gebouwen die op staal zijn gefundeerd. Hierbij wordt de fundering ingepakt in een dempend materiaal, bijvoorbeeld rubber.

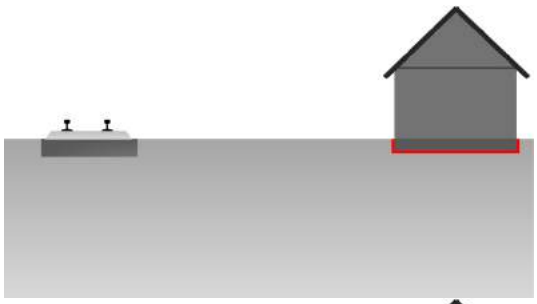

Tuned mass damper, een afgeregeld massa-veersysteem dat trillingen kan uitdempen toepassen in een woning. Een dergelijk systeem werkt vooral bij trillingen die alleen bij een bepaalde frequentie optreden, de trillingen van treinverkeer hebben vaak een breed frequentiespectrum, zodat deze maatregel vaak niet voldoende effectief is.

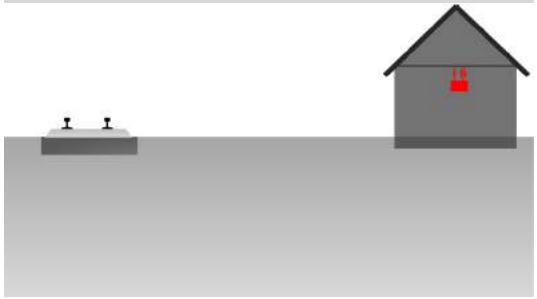

8.2.4 *Voorgestelde maatregelen*

In de volgende paragrafen wordt aangegeven welke maatregelen, gezien de kosten, effectiviteit en inpassing de voorkeur verdienen.

8.3 Gebiedsbegrenzing

Uit hoofdstuk 7 blijkt dat er overschrijdingen zijn in subgebied 4 (Herfte Zuid), bij de meetlocatie Herfterlaan 17. Op basis van het nauwkeurige trillingsmodel, waarbij de resultaten gecorrigeerd zijn met behulp van de metingen, is per gebouw aangegeven of de locatie wel of niet voldoet aan het beoordelingskader, zie Figuur 8-3. Voor het cluster Herfterlaan gaat het om 4 woningen waar een overschrijding mogelijk is.

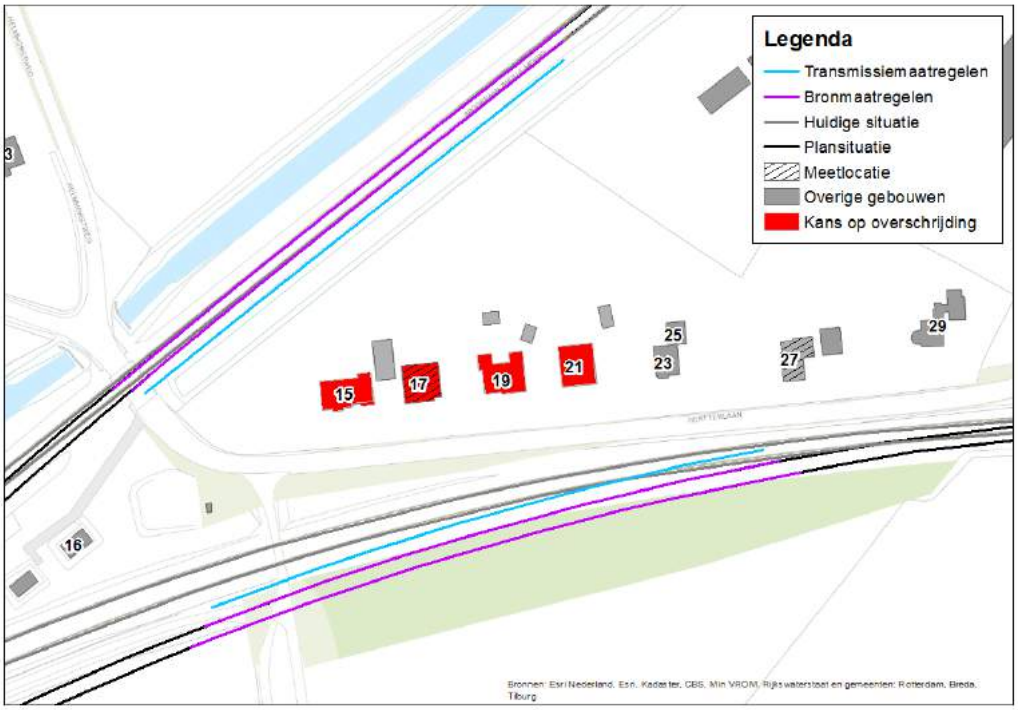

Figuur 8-3 *Locaties overschrijdingen, cluster Herfterlaan*

8.4 Onderzochte maatregelen

Voor het gedeelte van het subgebied dat niet voldoet is een onderzoek naar maatregelen uitgevoerd. In dit onderzoek is gefocust op een aantal maatregelen aan de bron (het spoor) en de transmissie (bodem). Voor de transmissiemaatregelen is een locatie beschouwd, zie ook Figuur 8-3: 4.5 m vanaf hart spoor. Maatregelen aan de bron moeten worden toegepast op de sporen die mogelijk voor overschrijdingen zorgen. In dit geval zijn dat alle sporen op de beide baanvakken Zwolle-Emmen en Zwolle-Meppel. De locaties voor maatregelen zijn weergegeven in Figuur 8-3. De benodigde totale lengte voor bronmaatregelen is ongeveer 775 meter, voor maatregelen aan de transmissie ongeveer 275 meter.

Uit een analyse van de gemeten trillingen en de eigenschappen van de woning volgt dat er alleen overschrijdingen van de streefwaarde worden verwacht in verticale richting op de verdiepingsvloeren. Deze overschrijding komt doordat de eigenfrequentie van de vloer (ca. 8 Hz) samenvalt met de dominante frequenties in de trillingsspectra van het treinverkeer. Om de trillingen te reduceren dient de eigenfrequentie van de vloeren te worden verhoogd tot boven de 30 Hz. Een dergelijke verhoging van de eigenfrequentie is niet realiseerbaar voor een houten verdiepingsvloer zonder het plaatsen van tussensteunpunten (lees: dragende tussenwanden) op de begane grond. Gezien de impact op de bewoonbaarheid wordt dit soort ingrijpende maatregelen buiten beschouwing gelaten. Er zijn daardoor geen effectieve maatregelen aan de woning mogelijk.

Verder blijkt dat de trillingen vooral worden veroorzaakt door treinen op de sporen van en naar Meppel. De meest waarschijnlijke oorzaak van de aanzienlijk hogere trillingssterkte van treinen op dit baanvak (vergeleken met treinen op het baanvak van en naar Emmen) is de ligging van de spoorwegovergang bij de Herfterlaan. Door het verschil in hardheid van de ondergrond tussen de spoorwegovergang (betonplaat) en

de aardebaan kunnen zettingsverschillen ontstaan, die leiden tot een toename van de trillingen. Bij het toepassen van maatregelen aan de sporen in de vorm van verende lagen in de spoorbaan (zoals under sleeper pads of ballastmatten) neemt de indrukking van de spoorbaan toe. Daarom moet een overgangszone worden gecreëerd waarin de under sleeper pads of ballastmatten langzaam slapper worden. Dit is enerzijds noodzakelijk vanuit veiligheidsoogpunt, anderzijds wordt hiermee voorkomen dat er juist een toename van de trillingen plaatsvindt door een abrupte wisseling in ondergrond. In de overgangszone zal naar alle waarschijnlijkheid een toename van de trillingen optreden. Gezien de benodigde lengte van de overgangszone in relatie tot de ligging van de spoorwegovergang zullen under sleeper pads en ballastmaten daarom geen of zelfs een versterkend effect hebben op de trillingen ter plaatse van de woningen die het betreft.

Op basis van deze en meer overwegingen zijn de maatregelen uit paragraaf 8.2 weergegeven voor cluster Herfterlaan in Tabel 8-1, met daarbij een indicatie van de uitvoerbaarheid (realiseerbaarheid en inpasbaarheid), verwachte effectiviteit en de kosten per gebouw voor de adressen met een overschrijding. Maatregelen die negatief (-) of nagenoeg geen effect (0) scoren op effectiviteit of negatief scoren op uitvoerbaarheid en/of kosten, worden niet nader onderzocht.

Tabel 8-1 *Mogelijke trillingsmaatregelen bij Herfterlaan*

	Uitvoerbaarheid	Effectiviteit	Kosten per gebouw	Nader onderzoeken
Bronmaatregelen				
Railpads	0	0	25 - 65 k€	nee
Under sleeper pads	+	0	36 - 82 k€	nee
Ballastmatten	0	0	65 - 163 k€	nee
Floating slab track	0	++	2.974 – 4.112 k€	nee
Slab track	0	0	2.617 – 3.397 k€	nee
Decktrack	0	0	3.250 – 5.038 k€	nee
Aanpassing dwarsliggers	0	0	33 - 82 k€	nee
Aanpassing spoorligging (overweg)	+	+		ja
Aanpassing aan voertuigen				nee
Transmissiemaatregelen				
OTC	0	+	170 - 2125 k€	nee
Beklede OTC	0	++	723 - 3400 k€	nee
Sleuf tussen twee damwanden	0	+	298 - 2686 k€	nee
Sloot aanleggen of verdiepen	0	+	10 - 510 k€	ja
Aanpassen bodem	-	0	325 - 4875 k€	nee
Aanpassen spoortalud	--	0	213 - 2720 k€	nee
Ontvangermaatregelen				
Amoveren	--	++	150 – 1.000 k€	nee
Verstijven van vloeren en muren	-	0	21 - 85 k€	nee
Inpakken van fundering	-	0	40 - 90 k€	nee
Tuned Mass Damper	+	-	10 - 30 k€	nee

		Omschrijving per categorie	
Kleurcode	**Uitvoerbaarheid**	**Effectiviteit**	**Kosten per gebouw**
--	Niet uitvoerbaar	Sterk negatief effect	Kosten zijn hoger dan richtbedrag
-	Zeer moeilijk uitvoerbaar	Licht negatief effect	
0	Moeilijk uitvoerbaar	Geen effect	Kosten kunnen hoger zijn dan richtbedrag
+	Relatief eenvoudig uitvoerbaar	Licht positief effect	
++	Zeer eenvoudig uitvoerbaar	Sterk positief effect	Kosten zijn lager dan richtbedrag
	Niet van toepassing	Niet van toepassing	

Uit Tabel 8-1 volgt dat alleen een sloot een mogelijk kosteneffectieve maatregel is, en daarnaast het aanpassen van de spoorwegovergang bij de Herfterlaan. Omdat deze al wordt vernieuwd tijdens het project, is de verwachting dat de trillingen ten gevolge van de overweg sterk zullen afnemen, zeker wanneer de overweg wordt geoptimaliseerd ten aanzien van trillingen. De sloot als maatregel is gedetailleerd doorgerekend met behulp van 3D eindige elementenmodellen. De resultaten van de gedetailleerde doorrekening zijn opgenomen in de volgende paragraaf.

8.5 Resultaten detaillering maatregelen

Op analoge wijze als in het onderzoek van stap 3 is voor de meetlocatie Herfterlaan 17 de plansituatie berekend met de voorgestelde maatregel. De effectiviteit van de maatregel, zoals bepaald op basis van modelberekeningen, is weergegeven in Bijlage VI. In Tabel 8-2 zijn de resultaten van het gedetailleerde maatregelenonderzoek opgenomen. Er is een korte omschrijving van de maatregel, de trillingssituatie in de plansituatie met maatregel en, indien de maatregel voldoende effectief is, de totale bouwkosten per meter weergegeven. Situaties waarbij na het nemen van de maatregelen de trillingsintensiteit Vper groter is dan de A3-grenswaarde, zijn oranje gearceerd.

Tabel 8-2 *Overzicht van onderzochte maatregelen*

		Trillingen in plansituatie			
Maatregel	**Afbeelding**	**Vmax**	**Q**	**Vper**	**Kosten/m**
Geen maatregel (uitgangssituatie)	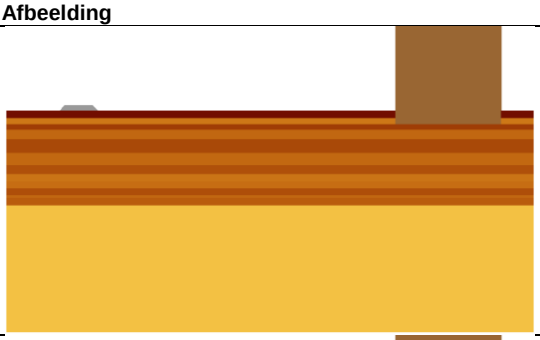	1.02	1.00	0.12	
T.1 Sloot • 3.5 m diep, 7.5 m breed • Naast baanvak Zwolle-Emmen • Naast baanvak Zwolle-Meppel		0.91	0.89	0.09	

In de berekening van maatregel T.1, de sloot, is deze langs zowel het baanvak naar Emmen als het baanvak naar Meppel geplaatst. Uit een nadere analyse blijkt dat de sloot langs het baanvak naar Emmen geen significant effect heeft op de trillingssterkte en trillingsintensiteit. Er kan daarom worden volstaan met alleen een sloot langs het baanvak Zwolle-Meppel.

Op basis van de resultaten in Tabel 8-2 blijkt dat het toepassen van een sloot een doelmatige maatregel is die voldoende effect geeft om de overschrijding van V_{per} te reduceren.

8.6 Voorgestelde maatregel

Omdat zettingsverschillen rond de spoorwegovergang de meest waarschijnlijke oorzaak van de overschrijdingen zijn, wordt geadviseerd om tijdens de vernieuwing van de spoorwegovergang zorg te besteden aan een *blijvend* goede overgang tussen de spoorwegovergang en de aardebaan. Hiervoor zijn meerdere mogelijkheden. De verwachting is dat met een vernieuwing en aanpassing van de spoorwegovergang voldaan kan worden aan het beoordelingskader voor trillingshinder. Aanpassingen aan de spoorwegovergang zijn niet meegenomen in de kostenafweging van de maatregelen.

Als uit nametingen blijkt dat deze maatregel onvoldoende effect heeft, kan een 3.5 meter diepe sloot worden gerealiseerd tussen de woningen aan de Herfterlaan en de sporen richting Meppel, zie Figuur 8-4. Dit is een kosteneffectieve maatregel die de trillingen reduceert tot onder de streefwaarden. De kosten-batentabel is weergegeven in Tabel 8-3. Per woning met een overschrijding bedragen de verwachte kosten van de maatregel € 12.000 tot € 27.000.

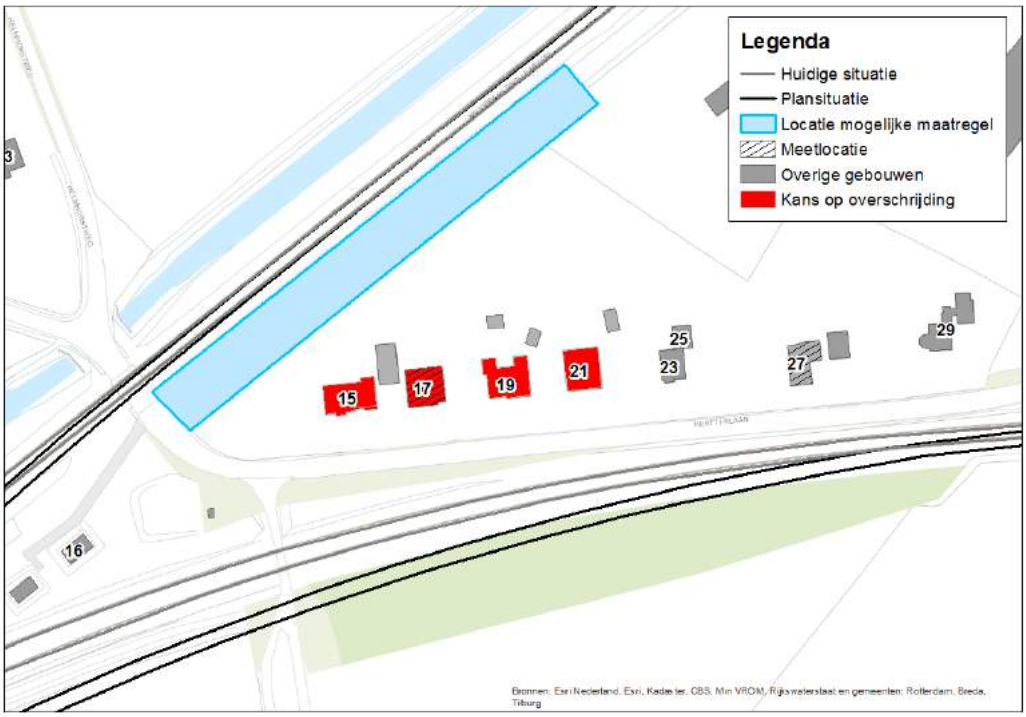

Figuur 8-4 *Voorgestelde maatregellocatie*

Tabel 8-3 *Kosten-batentabel Herfterlaan*

Kosten	**Kosten per meter**	**Lengte maatregel**	**Totaal**
Subtotaal	€ 300 - € 644	165 m	€ 49.500 - € 106.500

Baten	**Aantal adressen**	**Richtbedrag / adres**	
Subtotaal	4	€ 47.000	€ 188.000
Saldo			€ 81.500 - € 138.500.

9 Trillingsschade

9.1 Inleiding

Schade door trillingen ten gevolge van treinverkeer komt in de praktijk niet vaak voor in Nederland. Uit de modelberekeningen die zijn uitgevoerd in het voorliggende onderzoek blijkt dat de trillingssterktes in alle gebouwen in het onderzoeksgebied lager zijn dan de grenswaarden uit de SBR A-richtlijn. De metingen in Herfte zijn nauwkeuriger geanalyseerd. Uit deze analyse blijkt dat de trillingen op alle locaties aanzienlijk lager zijn dan de grenswaarden uit de SBR A-richtlijn. Een toelichting per meetlocatie is opgenomen in Bijlage V.

Tijdens de realisatiefase van *Zwolle-Herfte* worden op diverse locaties bouwwerkzaamheden uitgevoerd. Bij een deel van deze werkzaamheden is een kans op trillingsschade aan omliggende gebouwen niet uit te sluiten. Deze trillingsschade kan optreden door bijvoorbeeld heiwerkzaamheden.
Daarom is een nadere analyse uitgevoerd met behulp van eindige elementen modellen om te bepalen voor welke gebouwen trillingsschade niet kan worden uitgesloten, en waar daarom een vooropname en eventueel maatregelen dienen te worden getroffen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. De vooropnames zijn bedoeld om de huidige schade van gebouwen vast te stellen, zodat na de werkzaamheden een causaal verband kan worden gelegd tussen de eventueel opgetreden schade en de uitgevoerde werkzaamheden.

In het huidige ontwerp is naar verwachting sprake van werkzaamheden met kans op schade op een aantal locaties:

1. Het realiseren van enkele viaducten of bruggen. Er zijn viaducten gepland bij de Oldermannenlaan, de Marsweg en de Ceintuurbaan, en bruggen bij de Nieuwe Wetering en de Emmertochtsloot;
2. Het realiseren van de dive-unders. Deze wordt waarschijnlijk gerealiseerd met behulp van trekpalen.

In alle gevallen gaat er geheid worden.

9.2 Uitgangspunten

Er zijn drie modellen gemaakt, waarvan de uitgangspunten per model zijn weergegeven in Tabel 9-1.

Tabel 9-1 *Uitgangspunten modelberekeningen*

Model	Omschrijving	Sondering/Boring	Palen
M.1	Heien dive-under	0140006S	450 x 450 mm, tot -11 m NAP
M.2	Heien kunstwerk Marsweg	01400111	450 x 450 mm, tot -11m NAP
M.3	Heien kunstwerk Marsweg	S21G00022	450 x 450 mm, tot -13 m NAP

In de berekeningen is een veiligheidsfactor van 2.0 toegepast op de trillingssnelheden. Uit nadere analyse van de trillingssignalen is gebleken dat de oscillaties tengevolge van heien een grote component in het frequentiegebied van onder de 10 Hz hebben, daarom is de maximaal toegestane amplitude uit dit frequentiegebied in de SBR A-richtlijn toegepast. Rond alle locaties is voornamelijk sprake van gebouwen in categorie 2 van de SBR A-richtlijn, zie Bijlage II. Het betreft gebouwen in goede staat.

De modellen M.2 en M.3 zijn op vrijwel dezelfde locatie. Uit het onderzoek blijkt dat model M.2, ondanks de kleinere diepte van de palen, de grootste contourafstanden geeft. Voor alle heiwerkzaamheden ten oosten van de Primulastraat wordt model M.2 gebruikt, ten westen van de Primulastraat model M.1

9.3 Modellering

Voor het bepalen van de afstanden waarop schade kan ontstaan aan gebouwen is gebruik gemaakt van 3D-rekenmodellen met de grondopbouw van de verschillende locaties. De modellen zijn axi-symmetrisch gemaakt. Dit is gebaseerd op het feit dat de golven zich in een cirkel uitbreiden vanaf de puntbron (de heipaal). Het inheien van de heipalen gebeurt met een heiblok. In het model is de zwaarte van het heiblok afhankelijk van de grote van de paal.

9.4 Resultaten

De trillingssnelheid (zowel in horizontale als in verticale richting) als functie van de afstand en de grenswaarden uit de SBR A-richtlijn voor categorie 1-, 2- en 3-gebouwen, is weergegeven in Figuur 9-1 tot en met Figuur 9-3.

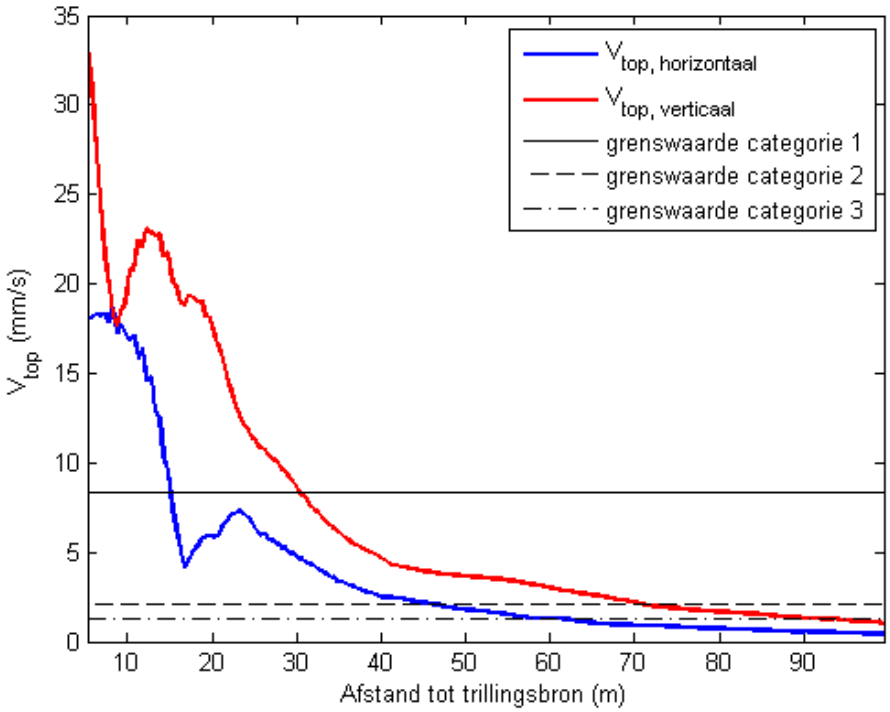

Figuur 9-1 *Trillingssnelheid vs. afstand, model M.1*

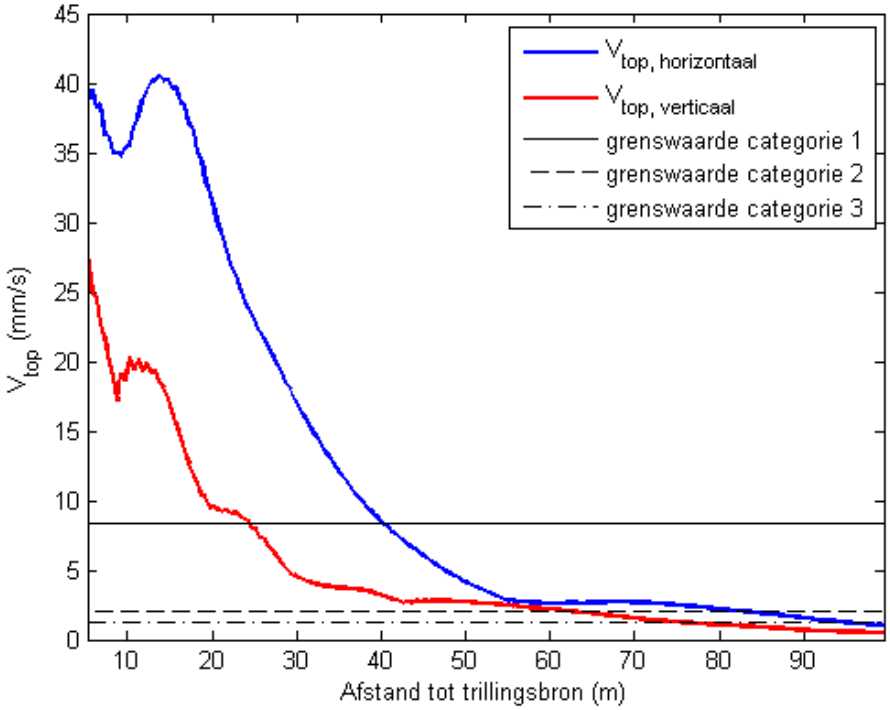

Figuur 9-2 *Trillingssnelheid vs. afstand, model M.2*

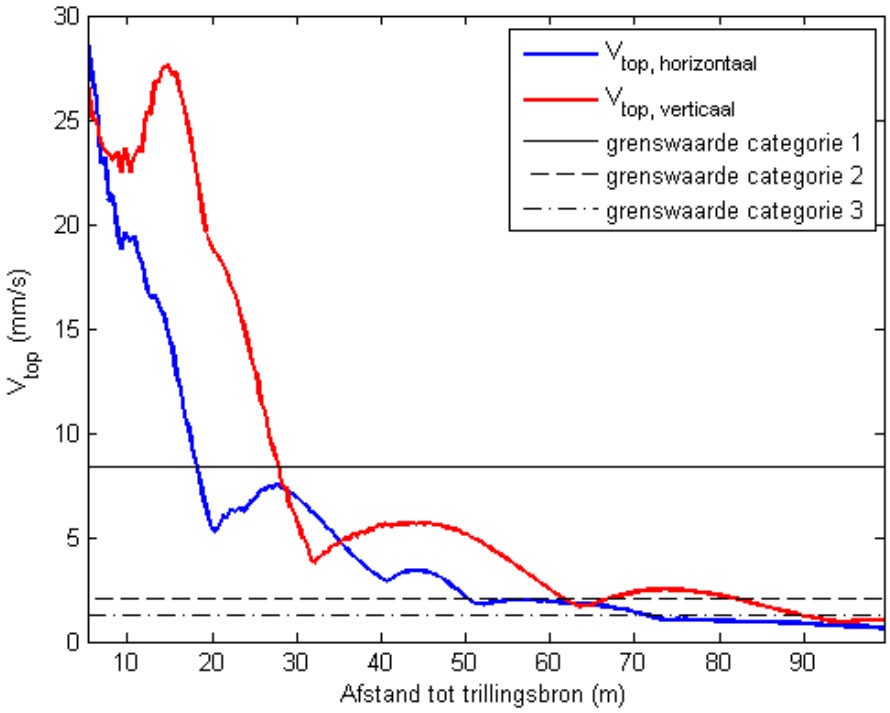

Figuur 9-3 *Trillingssnelheid vs. afstand, model M.3*

De contourafstanden voor categorie 1-, 2- en 3-gebouwen voor de verschillende modellen zijn weergegeven in Tabel 9-2.

Tabel 9-2 *Contourafstanden mogelijke bouwschade*

	Toegestane afstand (m)		
Model	**Categorie 1**	**Categorie 2**	**Categorie 3**
M.1	15	46	62
M.2	24	62	75
M.3	18	50	71

De contourafstanden voor categorie 1-, 2- en 3-gebouwen zijn geprojecteerd rond de werkzaamheden bij de kunstwerken, zie Figuur 9-4 tot en met Figuur 9-6. Binnen de aangegeven afstanden tot de werkzaamheden is trillingsschade ten gevolge van de bouwwerkzaamheden niet uit te sluiten.

In de volgende paragrafen wordt dit kort toegelicht middels een beschrijving van de locaties met een kans op schade en bijbehorende contourfiguren. De panden met een kans op schade zijn blauw gearceerd, hierbij is rekening gehouden met de staat van het pand (categorie 1, 2 of 3 conform de SBR A-richtlijn, zie Bijlage II).

9.5 Schadecontouren

Bij de spooruitbreiding Zwolle - Herfte is er een kans op schade bij de realisatie van de volgende objecten:

1. Viaduct over de Marsweg: kans op schade aan enkele technische ruimtes, zie Figuur 9-5;
2. Brug over de Nieuwe Wetering: kans op schade bij een bedrijfspand aan de Faradaystraat, zie Figuur 9-5;
3. Dive-under bij de spoorsplitsing bij Herfte: kans op schade aan woningen en bijgebouwen aan de Herfterlaan, zie Figuur 9-6.

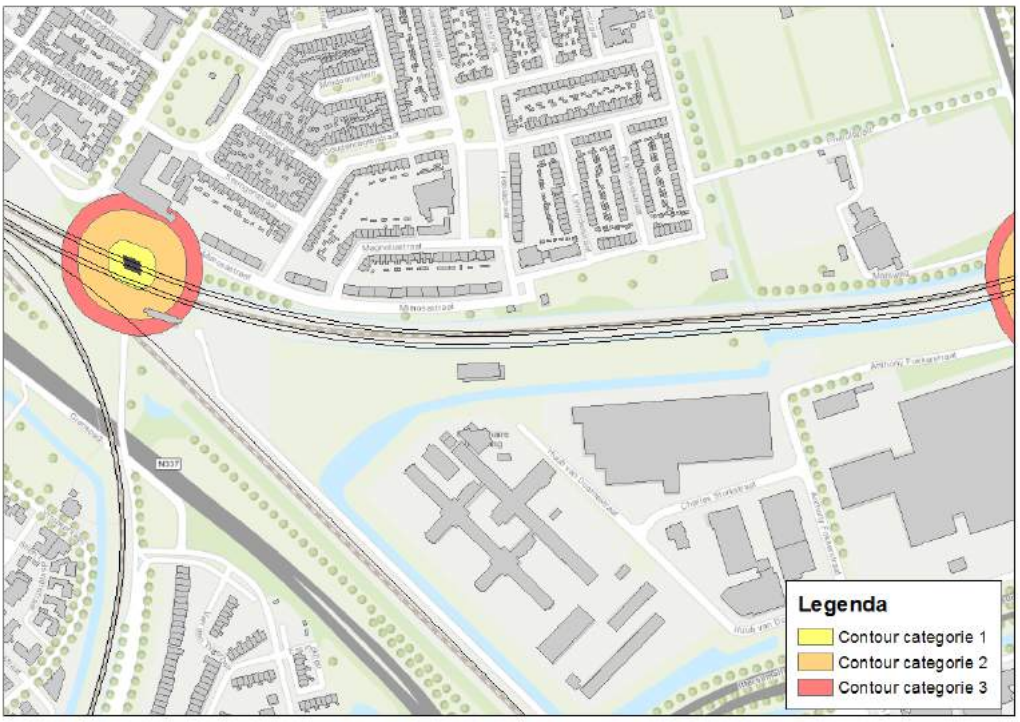

Figuur 9-4 *Schadecontouren bij Mimosastraat*

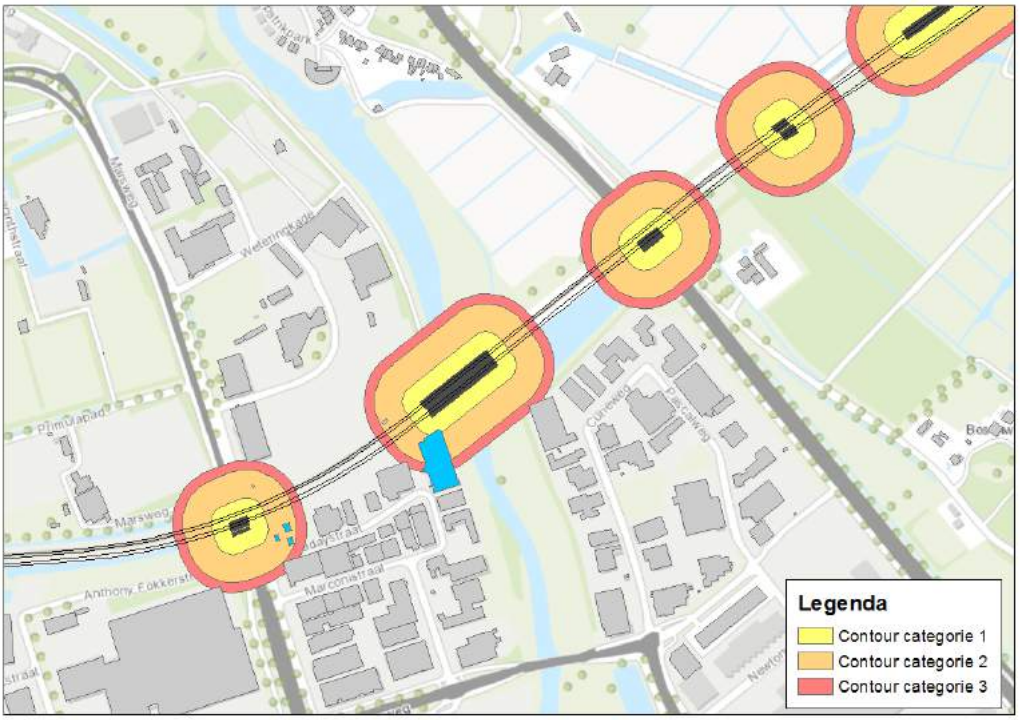

Figuur 9-5 *Schadecontouren bij Nieuwe Wetering*

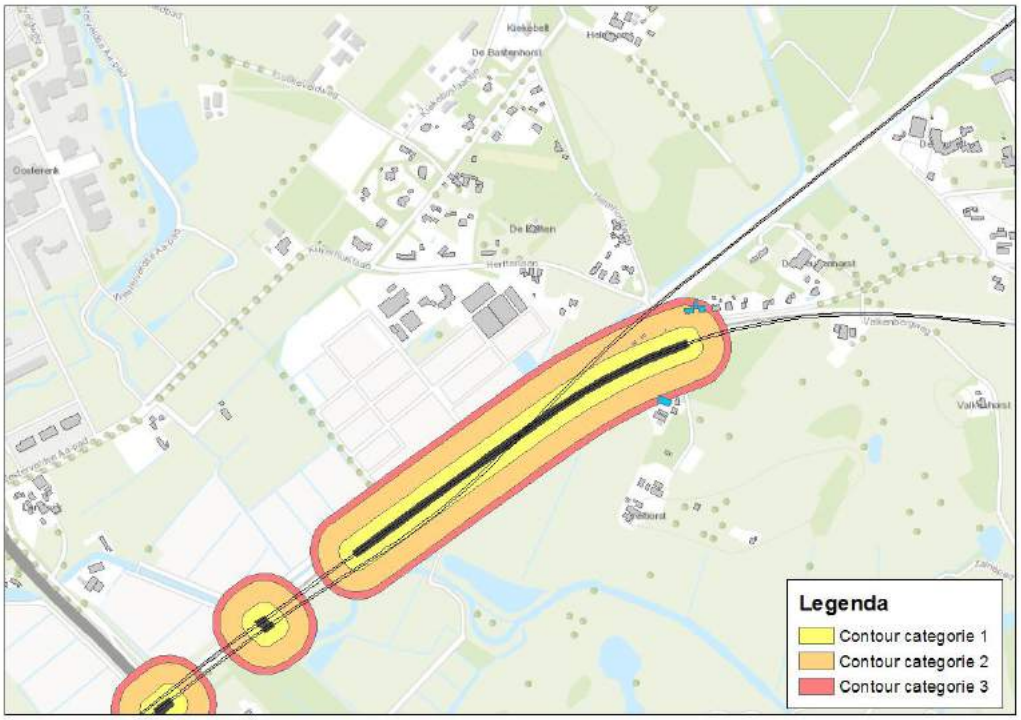

Figuur 9-6 *Schadecontouren bij spoorsplitsing Herfte*

9.6 Aanbevelingen

Voor locaties waar een kans op trillingsschade niet is uit te sluiten, adviseren wij nader onderzoek. Zodra een verdere detaillering van de kunstwerken heeft plaatsgevonden en de exacte afmetingen van de te gebruiken palen en de realisatiemethode bekend zijn, kunnen de contouren meer exact worden ingeschat. Voor panden met een kans

op schade adviseren wij een bouwkundige vooropname uit te voeren en trillingen tijdens de bouwwerkzaamheden te monitoren.

10 Conclusies en aanbevelingen

In het voorliggende trillingsonderzoek zijn de trillingseffecten voor het project *Zwolle-Herfte* bepaald. Het doel van dit onderzoek is tweeledig:

1. Het vaststellen en beoordelen van de trillingshinder tijdens de exploitatiefase, na realisatie van het project. Dit onderzoek is uitgevoerd ten behoeve van het OTB;
2. Het beoordelen van de trillingsschade tijdens de realisatie- en bouwfase.

10.1 Onderzoek naar trillingshinder

In dit onderzoek is de trillingssituatie na realisatie van *Zwolle-Herfte* vergeleken met de referentiesituatie in het jaar 2014. Middels een uitgebreid trillingsonderzoek in een zone van 500 meter rondom de sporen is de trillingssterkte in gebouwen vastgesteld. Hiertoe is het onderzoeksgebied geografisch opgedeeld in deelgebieden, afhankelijk van bodemopbouw, bouwjaar en constructie van de woningen. In dit trillingsonderzoek wordt gebruik gemaakt van een getrapte aanpak:

1. Stap 1: inventarisatie van locaties waar mogelijk trillingshinder kan optreden met behulp van een globaal trillingsmodel op basis van expert judgment;
2. Stap 2: inventarisatie van aandachtslocaties aan de hand van metingen op maaiveld en empirische prognoses, verwerkt in een nauwkeurig trillingsmodel;
3. Stap 3: trillingsmetingen in woningen en nauwkeurige trillingsprognoses op aandachtslocaties;
4. Stap 4: ontwerpen van trillingsmaatregelen.

De beoordeling aan de hand van de Beleidsregel trillinghinder spoor (Bts), uitgevoerd na bovengenoemde stappen 1, 2 en 3, is weergegeven in Figuur 1. Locaties die in een bepaalde stap afvallen, behoeven niet te worden meegenomen in vervolgstappen. Ter verificatie van de gekozen aanpak zijn op een groot aantal locaties nog wel aanvullende onderzoeken verricht. Andersom is op sommige locaties geen nader onderzoek verricht omdat de resultaten uit de andere aanvullende onderzoeken voor deze locaties gebruikt kunnen worden.

Uit het onderzoek volgt dat er een kans op een overschrijding is bij enkele woningen aan de Herfterlaan. Hier is een grote kans op een overschrijding van de grenswaarde voor de trillingsintensiteit V_{per} door de toename van het aantal goederentreinen op vooral het traject naar Meppel, en in mindere mate door de hogere rijsnelheid van treinen van en naar Emmen en de toename van de goederentreinen van en naar Emmen.

Omdat zettingsverschillen rond de spoorwegovergang bij de Herfterlaan de meest waarschijnlijke oorzaak van de overschrijdingen zijn, wordt geadviseerd om tijdens de vernieuwing van de spoorwegovergang zorg te besteden aan een *blijvend* goede overgang tussen de spoorwegovergang en de aardebaan door technische aanpassingen door te voeren tijdens de vernieuwing van de spoorwegovergang. Als uit nametingen blijkt dat deze maatregel onvoldoende effect heeft, kan een 3.5 meter diepe sloot worden gerealiseerd tussen de woningen aan de Herfterlaan en de sporen richting Meppel. De afweging op doelmatigheid wordt uitgevoerd in het OTB.

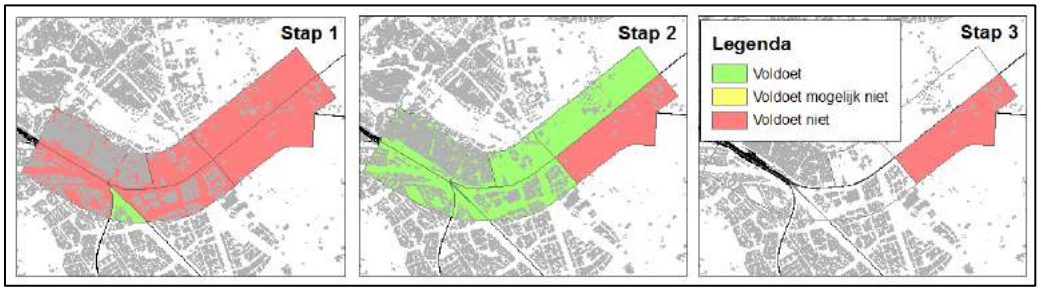

Figuur 1 *Resultaten trillingsonderzoek OTB Zwolle-Herfte*

10.2 Onderzoek naar trillingsschade

Uit het trillingsonderzoek volgt dat trillingsschade tijdens de exploitatie zeer onwaarschijnlijk is, de trillingssnelheden zijn ruim lager dan de grenswaarden uit de SBR A-richtlijn.

Tijdens de realisatiefase van *Zwolle-Herfte* worden op diverse locaties bouwwerkzaamheden uitgevoerd. Bij een deel van deze werkzaamheden is een kans op trillingsschade bij omliggende gebouwen niet uit te sluiten. Deze trillingsschade kan optreden door werkzaamheden als het intrillen van damwanden of bijvoorbeeld door heiwerkzaamheden. Met behulp van eindige elementen modellen is bepaald voor welke gebouwen trillingsschade niet kan worden uitgesloten.

In het ontwerp is op een aantal locaties sprake van werkzaamheden die mogelijk tot trillingsschade kunnen leiden. Dat zijn met name het viaduct over de Marsweg, de brug over de Nieuwe Wetering en de dive-under. Er is alleen kans op schade aan de Herfterlaan. Zodra een verdere detaillering van de kunstwerken heeft plaatsgevonden en de exacte afmetingen van de te gebruiken palen en de realisatiemethode bekend zijn, kunnen de contouren meer exact worden ingeschat. Voor panden met een kans op schade adviseren wij een bouwkundige vooropname uit te voeren en trillingen tijdens de bouwwerkzaamheden te monitoren.

Colofon

Opdrachtgever ProRail B.V.

Uitgave Movares Nederland B.V.

Divisie Ruimte, Mobiliteit en Infra
Afdeling Planontwikkeling en Bouwprocessen: Omgeving en Conditionering

Daalseplein 100
Postbus 2855
3500 GW Utrecht

Telefoon 030 265 55 55

Ondertekenaar

Projectnummer RA001791

Opgesteld door

© 2015, Movares Nederland B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Movares Nederland B.V.

Bijlage I VibraDyna

In dit onderzoek is gebruik gemaakt van Vibra*Dyna*, een door Movares ontwikkeld trillingsmodel dat met behulp van een database en door de gebruiker geselecteerde specifieke gegevens de trillingssituatie berekend ten gevolge van rail- of wegverkeer, zie Figuur I-1.

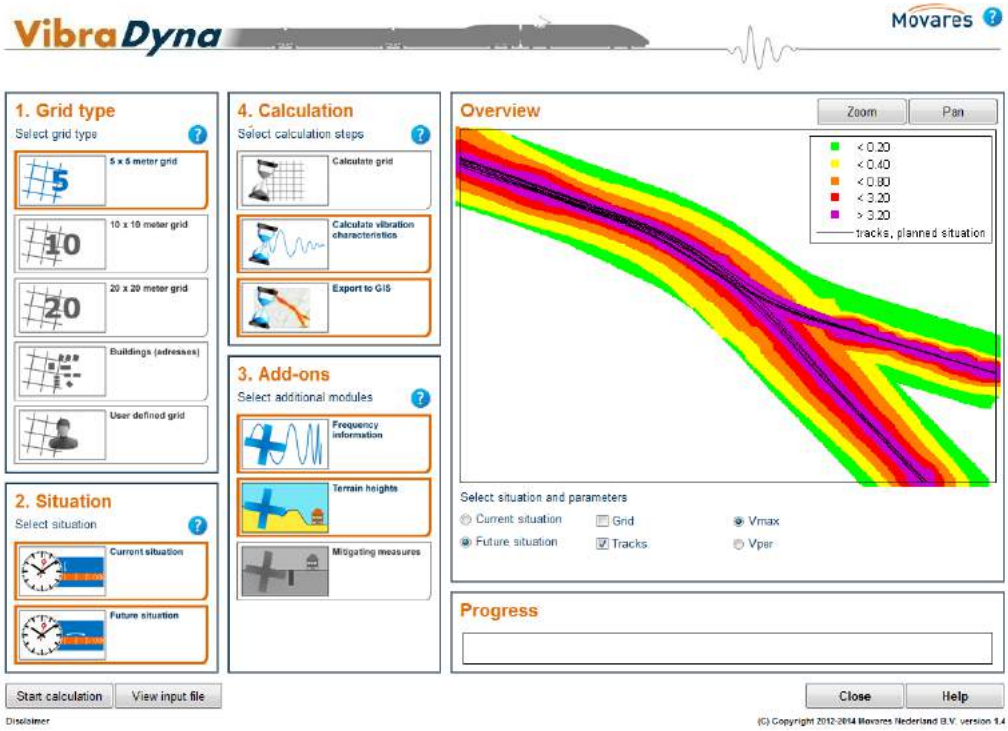

Figuur I-1 *VibraDyna*

In het huidige onderzoek is gebruik gemaakt van twee types berekeningen in Vibra*Dyna*:

1. Een snelle, globale berekening op basis van expert judgment voor stap 1 van het trillingsonderzoek;
2. Een nauwkeurige berekening op basis van metingen. Dit type onderzoek is gebruikt in de tweede stap van het trillingsonderzoek.

Beide types modellen worden hieronder nader toegelicht.

I.1 Globale berekening op basis van expert judgment

De berekeningen in Vibra*Dyna* kunnen aanzienlijk worden versneld en versimpeld door alleen gebruik te maken van de database van het model. Deze database bevat gegevens over de grondopbouw, trillingssterktes, invloed van wissels en kunstwerken en talloze andere aspecten, en is opgebouwd op basis van jarenlange ervaring met metingen langs spoorlijnen en wegen. Alle aannames in het model zijn worst-case (conservatief).

I.1.1 In- en uitvoer

Gebruikers kunnen de volgende parameters variëren:

1. Afstand tussen gebouw en spoor;

2. Bodemtype (zand, veen, klei, etc.). Deze gegevens zijn op hoofdlijnen uit archieven beschikbaar;
3. Voertuigtypes;
4. Voertuigsnelheden;
5. Voertuigintensiteiten in dag-, avond- en nachtperiode;
6. Wissels en kunstwerken.

Output van het model is de trillingssterkte en trillingsintensiteit op de door de gebruiker opgegeven locatie(s). Resultaten kunnen worden gevisualiseerd in bijvoorbeeld een GIS-applicatie.

I.1.2 Bron, transmissie en ontvanger

Vibra*Dyna* is gebaseerd op de Barkanvergelijking, een empirische vergelijking die de prolongatie van trillingsgolven door de bodem beschrijft. Uit onderzoek blijkt dat deze empirische relatie goed bruikbaar is om de afname van trillingen met de afstand tot een trillingsbron te beschrijven.

In de overdracht van trillingen van bron naar ontvanger wordt onderscheid gemaakt tussen de bron, de transmissie (of overdracht) en de ontvanger. Een voorbeeld van een dwarsdoorsnede van een gebied langs het spoor is weergegeven in Figuur I-2. Bron, transmissie en ontvanger zijn daarin aangegeven.

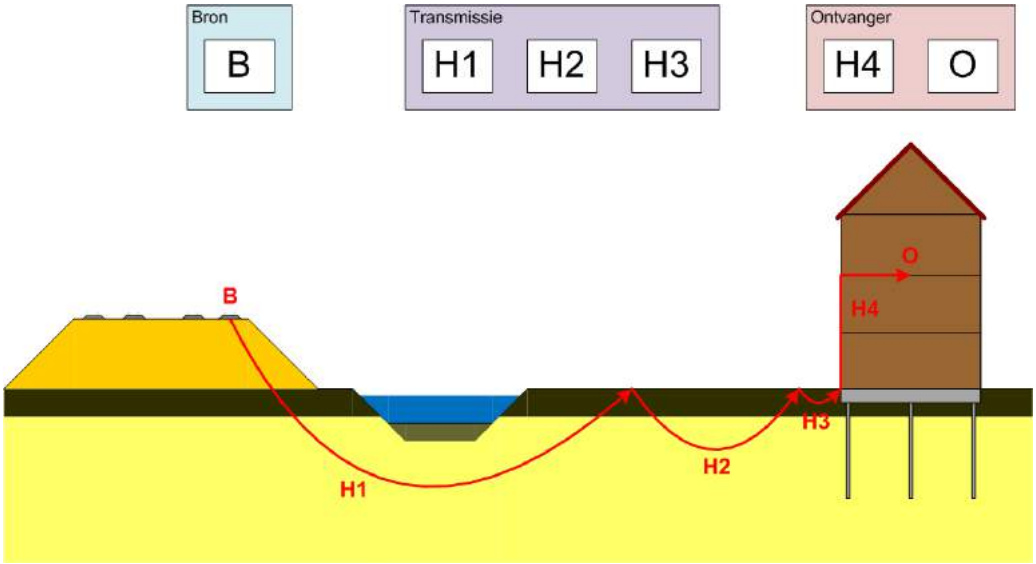

Figuur I-2 *Transmissie van trillingen*

In de globale berekening worden alle parameters niet-frequentieafhankelijk beschouwd.

I.1.3 Database

Er is een aantal bronparameters dat de trillingssterkte beïnvloedt, deze bronparameters kunnen worden onderscheiden in twee categorieën:

1. Treinafhankelijke parameters, zoals treinsnelheid, aslast, afvering en wielruwheid. Deze parameters worden deels ingegeven door de gebruikers, en zijn deels opgenomen in de database van Vibra*Dyna*;

2. Baanparameters, zoals oneffenheden in de baan, zetting van de baan en de aanwezigheid van wissels en kunstwerken. Deze parameters zijn opgenomen in de database van Vibra*Dyna*.

Parameters uit categorie 1 worden meegenomen door onderscheid te maken tussen verschillende treintypes en door het introduceren van een variatie op de betrouwbaarheid. Parameters uit categorie 2 worden meegenomen als afzonderlijke trillingsbronnen.

I.1.4 Berekening

Met behulp van de relaties tussen de treintypes en de Barkanvergelijking wordt de trillingssterkte V_{max} per treintype bepaald in de referentie- en plansituatie.

De trillingsintensiteit V_{per} wordt berekend met behulp van de maximale uurintensiteit van de verschillende treintypes. Dit resulteert in een conservatieve inschatting van V_{per}, aangezien niet alle maximale uurintensiteiten in dezelfde periode (dag, avond of nacht) optreden.

I.2 Nauwkeurige berekening op basis van metingen

Voor veel onderzoeken is een grotere precisie van het onderzoek gewenst dan een bepaling op basis van expert judgment, zodat posities van aandachtslocaties beter inzichtelijk kunnen worden gemaakt. In dat geval kan een nauwkeuriger berekening worden uitgevoerd met Vibra*Dyna*, waarbij gebruik wordt gemaakt van metingen. Deze metingen worden door de gebruiker zelf uitgevoerd en als invoer in het model gestopt.

De volgende meetresultaten kunnen worden ingevoerd in het model:

- Trillingsmetingen aan voertuigpassages op maaiveld loodrecht op het spoor of de weg, om de bronsterkte van de verschillende passerende voertuigen te bepalen;
- Valproeven om de afnamecurve van de lokale bodem vast te stellen (de bodemeigenschappen).

Ten opzichte van de globale berekening wordt deze nauwkeuriger berekening frequentieafhankelijk uitgevoerd. Daarnaast wordt rekening gehouden met lokale variaties in taludgeometrie, bodem- en baanopbouw. Daardoor heeft dit type model een grotere betrouwbaarheid.

I.2.1 Frequentieafhankelijkheid

In het nauwkeurige model wordt gerekend met zogenaamde tertsbandspectra van trillingssignalen van treinen. Uit een groot aantal onderzoeken blijkt dat de tertsbandspectra van treinen, mits genormaliseerd voor snelheid, per treintype weinig variatie kennen. De beperkte variatie die er is wordt vooral veroorzaakt door de wielruwheid en aslast.

Ook een groot aantal andere invloeden is frequentieafhankelijk. Te denken valt aan de invloed van wissels, geometriewijzigingen, de eigenschappen van gebouwen of de demping van de bodem, bepaald uit valproefmetingen. Door deze invloeden frequentieafhankelijk in het model in te voeren, wordt de nauwkeurigheid van het trillingsmodel vergroot ten opzichte van het werken met scalaire grootheden.

I.2.2 Relatie tussen tertsbandspectrum en v_{eff}

De trillingssterkte v_{eff} is een gewogen voortschrijdend gemiddelde, dat gecorrigeerd is voor frequenties. Deze grootheid wordt gebruikt om de trillingssterkte V_{max} te bepalen, die vervolgens getoetst wordt aan de Bts.

Er is een verhouding tussen de v_{rms}-waarde van het trillingssignaal en de trillingssterkte v_{eff}. Deze verhouding is van belang omdat het model rekent met tertsbandspectra, maar toetsing plaatsvindt op basis van de trillingssterkte V_{max}, die wordt bepaald uit de gehele verzameling van gemeten v_{eff}-waarden voor alle treinen.
De v_{rms}-waarde kan worden bepaald uit het tertsbandspectrum door energetisch te sommeren over de frequenties, na het toepassen van de correctie uit de SBR B-richtlijn:

$$v_{rms} = \sqrt{\sum_{i=1}^{N} F_c(f) \cdot v_i(f)^2}$$

Hierbij is $v_i(f)$ het tertsbandspectrum en $F_c(f)$ de correctiefactor van de SBR B-richtlijn. De waarde van v_{rms} kan niet één op één vertaald worden naar de waarde van v_{eff}. De omrekening vindt daarom plaats via een statistische verdeling die uit een groot aantal metingen is bepaald.

I.2.3 Berekening

De berekening in Vibra*Dyna* vindt plaats volgens een aantal stappen. Met behulp van de relaties tussen de treintypen en een frequentieafhankelijke Barkanvergelijking wordt de trillingssterkte V_{max} bepaald voor de referentie- en plansituatie.

De trillingsintensiteit V_{per} wordt op analoge wijze als in stap 1 berekend.

I.3 Betrouwbaarheid van Vibra*Dyna*

In dit onderzoek wordt gebruik gemaakt van trillingsmodellen in plaats van metingen in gebouwen. Het gebruik van trillingsmodellen in plaats van het uitvoeren van metingen heeft een aantal voordelen:

- Het maakt het mogelijk om sneller een goede prognose te geven van de trillingssterkte;
- Het maakt het mogelijk om een groter aantal verschillende locaties te beschouwen. Het uitvoeren van metingen op een groot aantal locaties is zowel tijdrovend als kostbaar en kan bij het gebruik van een trillingsmodel achterwege blijven.

Nadeel van het gebruik van modellen is dat een model slechts een *benadering* van de werkelijkheid is. Zo kunnen gebouwen met een ongunstige overdrachtskarakteristiek (tussen maaiveld en de bewoonde vloeren) afwijken van de gemiddelde prognoses die het model hanteert. Om er toch voor te zorgen dat de modellen zo betrouwbaar mogelijk zijn, is de volgende aanpak gehanteerd:

1. Modelparameters zijn bepaald op basis van een groot aantal metingen in een groot aantal gebouwen door het gehele land, over langere tijd. De beoordeling van de trillingssterkte vindt plaats op basis van een bovengrens die statistisch wordt bepaald. Hierdoor is het percentage gebouwen waar in werkelijkheid een hogere trillingssterkte wordt gemeten, zeer klein. Bij het nauwkeurige model is het mogelijk om gebouweigenschappen toe te voegen, zodat de invloed van sterk afwijkende bebouwing sterk wordt gereduceerd;

2. Het model is uitvoerig geverifieerd in eerdere onderzoeken met behulp van metingen in gebouwen. Uit deze verificatiemetingen volgt dat het gebruikte model een hoge betrouwbaarheid heeft, zie onder meer de trillingsonderzoeken ten behoeve van de Tracébesluiten *Sporen in Arnhem*[18], *Sporen in Utrecht*[19] en *Doorstroomstation Utrecht*[20];
3. In de beoordeling van de modelresultaten worden drie categorieën onderscheiden:
    a. Gebouwen die voldoen aan het beoordelingskader;
    b. Gebouwen die wel voldoen aan het beoordelingskader, maar waarbij nog een kans op een overschrijding is;
    c. Gebouwen die niet voldoen aan het beoordelingskader.

   Locaties waarvan niet zeker is dat ze voldoen aan het beoordelingskader, komen voor nader onderzoek in aanmerking. Door deze conservatieve manier van beoordeling worden alle locaties (extreme uitschieters uitgezonderd) waar een mogelijke overschrijding is van het beoordelingskader, net zo lang onderzocht totdat duidelijk is dat er geen overschrijdingen zullen optreden. Wanneer in stap 3 van het onderzoek blijkt dat er desondanks overschrijdingen zijn van het beoordelingskader, dan worden in stap 4 maatregelen ontworpen om de locatie alsnog te laten voldoen aan de streefwaarden.

De maximale trillingssterkte en trillingsintensiteit wordt door Vibra*Dyna* met een betrouwbaarheid van 95 procent bepaald door het model. Bij beoordeling op de Bts speelt vooral de toename in trillingssterkte een belangrijke rol. Om deze toename conservatief genoeg te berekenen, rekent Vibra*Dyna* met simultane probabilisitsche verdelingen van de trillingssterkte per meetpunt.
Voor elke factor die de trillingssterkte beïnvloedt, de correlatie te bepalen tussen deze factor in de referentie- en plansituatie. Door vervolgens een simultane probabilistische verdeling op te stellen van de maximale trillingssterkte in de referentie- en plansituatie, kunnen kansdichtheidscontouren worden getrokken zoals in Figuur I-3. De zwarte punt geeft in dit geval de trillingssterkte in de referentie- en plansituatie weer.

[18] Boon, ir. P.M., *Sporen in Arnhem, Trillingsonderzoek t.b.v. Tracébesluit,* Movares Nederland B.V., D79-PBO-KA1400006, 31 maart 2014, versie 1.0
[19] Boon, ir. P.M., *Sporen in Utrecht, Trillingsonderzoek t.b.v. Tracébesluit,* Movares Nederland B.V., D79-PBO-KA1400005, 31 maart 2014, versie 1.0
[20] Boon, ir. P.M., *Doorstroomstation Utrecht (DSSU), Trillingsonderzoek,* Movares Nederland B.V., OND-ET-CON-TR-RAP-100, 4 juni 2015, versie 3.0

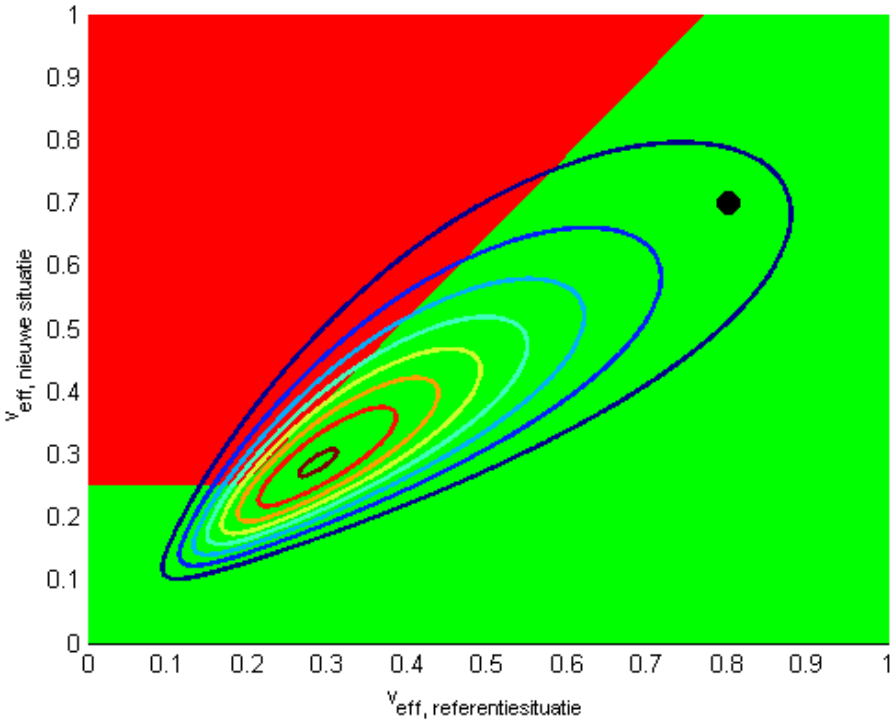

Figuur I-3 *Voorbeeld trillingssterkte in referentie- en plansituatie (zwarte stip) en kansdichtheidscontouren van mogelijke trillingssterktes (correlatiecoëfficiënt van 0.85)*

Hoe groter de correlatie tussen de beide situaties is (d.w.z., hoe minder veranderingen er zijn tussen referentie- en plansituatie), hoe meer de contouren worden samengetrokken naar de lijn die loopt tussen de zwarte punt en het centrum van de contouren in Figuur I-4, en hoe betrouwbaarder de predictie dus is.
Door de simultane probabilistische verdeling van de trillingssterkte in de referentie- en plansituatie te integreren over het groene gebied in Figuur I-3, kan een kans worden toegekend aan of een woning voldoet in de plansituatie. Voor de in Figuur I-3 getoonde verdeling en contouren is deze kans bijvoorbeeld gelijk aan 85 procent.
Enkele aandachtspunten bij deze overschrijdingskans:

1. Voor het getoonde voorbeeld is er nog een kans van 15 procent op een overschrijding van de grenswaarden. Bij overschrijdingen is de waarde van de trillingssterkte in de nieuwe situatie waarschijnlijk echter aanzienlijk lager dan de trillingssterkte die weergegeven is door de zwarte stip in Figuur I-4. Op basis van uitgebreid onderzoek is ervoor gekozen om locaties nader te onderzoeken indien de overschrijdingskans groter is dan 80 procent. De overschrijdingskans wordt alleen meegenomen om te bepalen of een woning of deelgebied wordt meegenomen in een vervolgonderzoek, niet bij het al dan niet nemen van maatregelen;
2. In het globale model wordt een eventuele wijziging in taludgeometrie nog niet meegenomen. Daarom wordt in dit model extra conservatief getoetst door te rekenen met een lagere correlatiecoëfficiënt (meer spreiding in resultaten mogelijk).

Bijlage II Beoordelingskader

II.1 Algemeen

Treinverkeer, maar ook bouwwerkzaamheden en wegverkeer, kunnen leiden tot trillingen in gebouwen. Deze trillingen kunnen resulteren in hinder en/of schade. De Duitse DIN 4150-2 (1999) norm beschrijft criteria voor het meten en beoordelen van trillingen. De Nederlandse SBR richtlijn is hierop gebaseerd.

De SBR richtlijn is in Nederland de meest gebruikte richtlijn voor het beoordelen van trillingen en bestaat uit 3 delen:

- Deel A: schade aan gebouwen;
- Deel B: hinder voor personen in gebouwen;
- Deel C: verstoring van apparatuur.

Daarnaast heeft het ministerie van Infrastructuur en Milieu een *Beleidsregel Trillingshinder Spoor* (Bts) opgesteld, dat een wijziging van en aanvulling op de SBR B-richtlijn is.

In dit onderzoek wordt verstoring aan apparatuur niet onderzocht. Voor het onderzoek naar trillingshinder ten behoeve van het OTB wordt gebruik gemaakt van de Bts, voor het onderzoek naar trillingsschade wordt de SBR A-richtlijn gebruikt. In de volgende paragrafen staan deze de beoordelingskaders achtereenvolgens beschreven.

II.2 Bts (Beleidsregel Trillingshinder Spoor) – beoordelingskader trillingshinder

Tot op heden zijn er nog geen richtlijnen voor trillingshinder vastgelegd in wetgeving, zoals dat bijvoorbeeld voor geluidhinder wel het geval is. Vooruitlopend op toekomstige wetgeving heeft het ministerie van Infrastructuur en Milieu in 2012 een *Beleidsregel Trillingshinder Spoor* (Bts) opgesteld, dat een wijziging van en aanvulling op de SBR B-richtlijn is. Naar aanleiding van de uitspraken van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State op 2 oktober 2013 in zake de Tracébesluiten *Sporen in Arnhem 2012* en *Sporen in Utrecht 2012 deeltracé Utrecht Centraal – Houten*, is de Bts gewijzigd om tegemoet te komen aan de kritiekpunten. De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de eerdere Bts komen tot uiting in:

- Een nadere invulling van het kosteneffectiviteitscriterium, met een richtbedrag van € 47.000 per woning met overschrijdingen. Dit bedrag is gebaseerd op een MKBA[21], uitgevoerd door Witteveen+Bos, RoyalHaskoningDHV en TNO;
- Een aanpassing van de meetprocedure. De trillingssterkte wordt bepaald over een meetperiode van tenminste een week;
- De introductie van een naverwerkingsmethode, met als doel een reproduceerbare maximale trillingssterkte te genereren, die vergelijkbaar is met de methode zoals gehanteerd in de SBR B-richtlijn;
- De introductie van een reproduceerbaarheidswaarde *R*. Deze factor is een indicatie van de onzekerheid in de meting en eventuele prognoses die zijn gemaakt, en geeft aan in hoeverre het resultaat van een herhaling van de meting

[21] MKBA = Maatschappelijke Kosten Baten Analyse, methodiek om de maatschappelijk gezien acceptabele kosten van een maatregel te bepalen. Zie Ruijgrok, dr. ir. E.C.M. e.a., *Kosteneffectiviteitstoetsing Trillingsreducerende Maatregelen Spoor*, Witteveen+Bos, juni 2013, projectcode ut702-1-1

of berekeningen kan afwijken van het gegeven resultaat. Wanneer deze *R*-waarde hoger is dan 10 procent, wordt bij het beoordelen van de trillingssituatie en het nemen van maatregelen rekening gehouden met deze onzekerheid.

In de Bts wordt onderscheid gemaakt tussen nieuwe en bestaande situaties, waarbij de grenswaarden voor nieuwe situaties strenger zijn dan voor bestaande situaties. Dit project valt onder bestaande (gewijzigde) situaties. Bts artikel 1 spreekt van een 'bestaande situatie als een referentiesituatie waarin reeds sprake is van trillingen als gevolg van railverkeer'.
De Bts maakt daarnaast onderscheid tussen de dag- en avondperiode en de nachtperiode. Hierbij geldt dat de grenswaarden van de trillingssterktes gedurende de nacht lager zijn dan die gedurende de dag en avond.
Om de trillingssterkte in een gebouw te bepalen dient de effectieve trillingssnelheid v_{eff} gemeten te worden in een gebouw gedurende een periode van minimaal een week. Deze effectieve trillingssnelheid wordt bepaald als voortschrijdend gemiddelde per 30 seconden. Vervolgens wordt per 30 seconden de maximale waarde van dit voortschrijdend gemiddelde genomen. Middels een statistische procedure wordt vervolgens een waarde bepaald voor $V_{max, Bts}$, zie ook Bijlage IV. Deze waarde wordt gebruikt voor toetsing aan de streefwaarden.

V_{per} is een weergave van de trillingsintensiteit. Deze waarde wordt bepaald door het kwadratisch gemiddelde te nemen van de maximale trillingssterkte per 30 seconden indien deze boven de drempelwaarde van 0.1 valt. Trillingssnelheden onder de 0.1 zijn nauwelijks voelbaar en worden niet meegenomen in de bepaling van de V_{per}. Het kwadratisch gemiddelde wordt vervolgens gecorrigeerd voor de tijd waarin de trillingssnelheden boven de 0.1 uitkomen. Zie voor de exacte bepaling de SBR B-richtlijn.

II.2.1 Normstelling in de Bts

De grenswaarden in de Bts verschillen over de dag en avond (7.00 – 23.00 uur) en nacht (23.00 – 7.00 uur) en zijn verschillend per gebouwfunctie. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen *gebouwen met een kritische werkruimte* (gevoelige apparatuur e.d.), *gezondheidszorg en wonen* en kantoren en *gebouwen ten behoeve van onderwijs of bijeenkomsten*. Bij elke gebouwfunctie horen andere toegestane trillingssterktes, zie Tabel II - 1 voor de normstelling voor bestaande situaties.
De Bts kent drie grenswaarden: A1, de streefwaarde voor de trillingssterkte V_{max}, A2, de grenswaarde voor de trillingssterkte V_{max} en A3, de grenswaarde voor de trillingsintensiteit V_{per}.

Tabel II - 1 *Normstelling bestaande situatie volgens Bts*

	Dag en avond			Nacht		
Gebouwfunctie	**A1**	**A2**	**A3**	**A1**	**A2**	**A3**
Gezondheidszorg en wonen	0.2	0.8	0.1	0.2	0.4	0.1
Onderwijs, kantoor en bijeenkomsten	0.3	1.2	0.15	0.3	1.2	0.15
Kritische ruimte	0.1	0.1	-.--	0.1	0.1	-.--

II.2.2 Beoordeling van trillingssituatie

Voor het beoordelen of een bepaalde locatie voldoet aan de Bts voor bestaande situaties moet het schema in Figuur II - 1 worden doorlopen. Dit schema geeft aan

wanneer maatregelen dienen te worden afgewogen. Maatregelen ter voorkoming of beperking van de trillingshinder met betrekking tot de waarde van V_{max} kunnen achterwege blijven indien wordt voldaan aan één van de twee volgende condities:

1. De waarde van V_{max} in de plansituatie is lager dan A1 en de waarde van de trillingsintensiteit V_{per} is lager dan A3;
2. De toename in trillingssterkte in de plansituatie ten opzichte van de referentiesituatie is 30 procent of minder en de waarde van de trillingsintensiteit V_{per} is lager dan A3 en de trillingssterkte in de plansituatie is lager dan de grenswaarde van 3.2.
3.

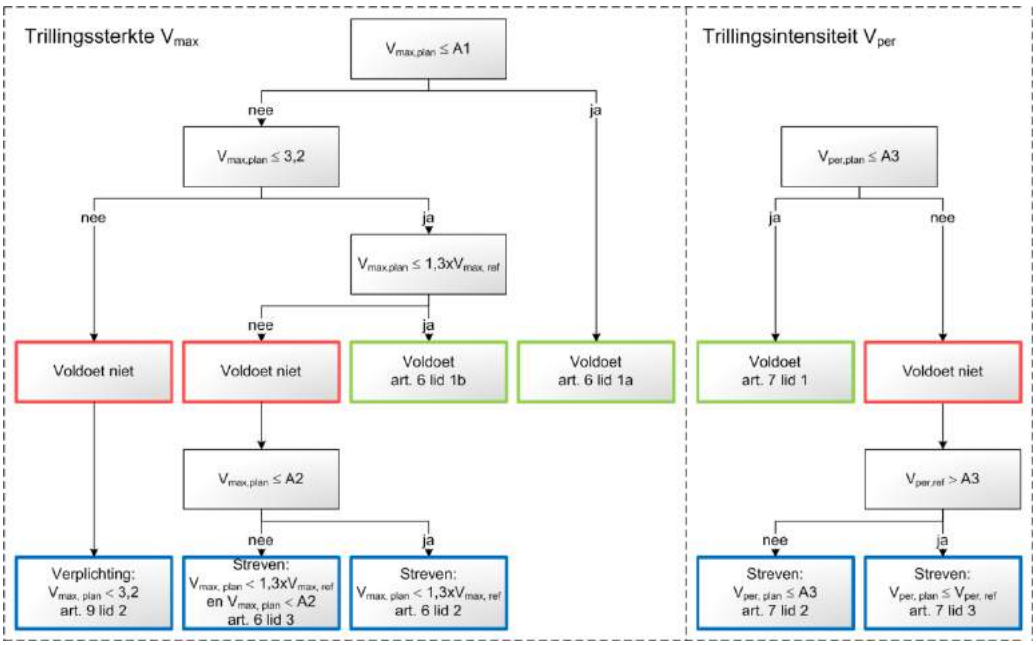

Figuur II - 1 *Beoordeling van gewijzigde situaties in de Bts*

II.3 SBR richtlijn deel A – beoordelingskader trillingsschade

II.3.1 Schade als gevolg van treinverkeer

Bouwwerkzaamheden kunnen leiden tot schade aan gebouwen in de omgeving van de werkzaamheden. Heien, het intrillen van damwanden en sloopwerkzaamheden kunnen hoge trillingsnelheden veroorzaken, die zeker op korte afstand van de trillingsbron tot schade in gebouwen kunnen leiden.

II.3.2 Schade ten gevolge van treinverkeer

De sterkte van trillingen ten gevolge van treinverkeer zijn voor vrijwel alle gebouwen te gering om schade aan gebouwen te veroorzaken. Op afstanden groter dan 10 meter vanaf de spoorbaan is de trillingssnelheid, gemeten aan de fundering, zonder uitzondering kleiner dan 2 mm/s. Voor de meeste woningen (categorie 2 conform de SBR A-richtlijn) wordt een grenswaarde voor de trillingssnelheid van 5 mm/s aangehouden, voor monumentale panden (zoals Valkenbergweg 2, categorie 3 conform de SBR A-richtlijn) geldt een strengere grenswaarde van 3 mm/s. Onder deze grens is de kans op schade kleiner dan 1 procent. Uit de metingen blijkt dat dergelijke trillingssterktes niet optreden, schade ten gevolge van treinverkeer in de exploitatiefase is daarmee zeer onwaarschijnlijk.

II.3.3 Algemeen

De grenswaarden voor trillingen t.a.v. schade volgens SBR A-richtlijn worden vastgesteld op basis van drie beoordelingscriteria:

1. Type bouwwerk. Er worden drie verschillende typen van bouwwerken onderscheiden:
    a. Categorie 1: in goede staat verkerende onderdelen van een draagconstructie indien deze bestaan uit gewapend beton of hout; onderdelen van een bouwwerk die geen deel uitmaken van de draagconstructie, indien deze bestaan uit gewapend beton of hout en draagconstructies van bouwwerken die geen gebouw zijn en bestaan uit metselwerk zoals pijlers van viaducten, kademuren en dergelijke;
    b. Categorie 2: in goede staat verkerende onderdelen van de draagconstructie van een gebouw, indien deze bestaan uit metselwerk; in goede staat verkerende onderdelen van een gebouw die niet tot de draagconstructie behoren, zoals bijvoorbeeld scheidingsconstructies, welke bestaan uit niet-gewapend beton, metselwerk of uit brosse steenachtige materialen;
    c. Categorie 3: onderdelen van oude en monumentale gebouwen met grote cultuurhistorische waarde. In slechte staat verkerende gebouwen uit metselwerk of onderdelen daarvan.

    De grenswaarden per categorie zijn weergegeven in Figuur II - 3.

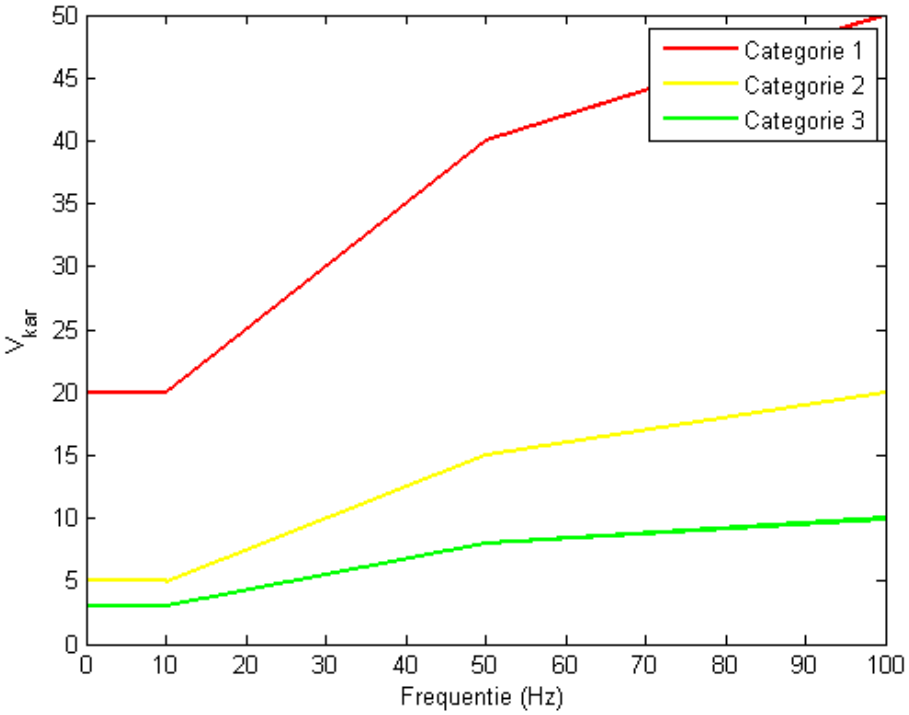

Figuur II - 3 *Grenswaarden in SBR A-richtlijn*

2. Type trillingsbron. Er worden drie verschillende typen van trillingsbronnen onderscheiden, elk met een eigen veiligheidsfactor:
    a. Bronnen die incidenteel voorkomende kortdurende trillingen veroorzaken ten gevolge van een stootvormige excitatie. Het aantal malen dat het trillingsverschijnsel voorkomt is zo gering dat er geen rekening behoeft te worden gehouden met vermoeiingseffecten van constructiematerialen.

Voorbeelden van dit type trillingen zijn explosies en botsingen. De veiligheidsfactor die gehanteerd moet worden is 1.0;

b. Bronnen die herhaalde kortdurende belastingen veroorzaken bij een stootvormige excitatie. Hieronder worden bronnen verstaan die zodanig vaak voorkomen dat met vermoeiingseffecten in materialen rekening moet worden gehouden. Een voorbeeld van dit type trillingen is heiwerkzaamheden. De veiligheidsfactor die gehanteerd moet worden is 1.5;

c. Bronnen die continue trillingen veroorzaken. Hieronder worden verstaan alle bronnen die niet onder de voorgaande twee categorieën kunnen worden ingedeeld. Resonanties en / of vermoeiingseffecten in de onderdelen van een gebouw kunnen optreden. Voorbeelden van dit type trillingen zijn machines met roterende onderdelen, vibratoren, verdichtingswerk d.m.v. trilwalsen en het inbrengen van damwanden d.m.v. trilblokken. De veiligheidsfactor die gehanteerd moet worden is 2.5.

In dit onderzoek wordt schade gerelateerd aan de bouw van kunstwerken. Het gaat dan om bouw- en sloopwerkzaamheden waarbij heipalen worden aangebracht en damwanden worden ingetrild. Deze trillingsbronnen vallen onder categorie 2. De bijbehorende veiligheidsfactor is 1.5. De grenswaarden dienen door deze veiligheidsfactor te worden gedeeld.

3. Type meting. Afhankelijk van hoeveelheid meetpunten, is opnieuw een driedeling gemaakt:

a. Indicatieve meting. Bij een indicatieve meting wordt slechts op één meetpunt in drie richtingen gemeten. Dit meetpunt wordt gemonteerd op een stijf punt aan de fundering. De gekozen horizontale richtingen worden zoveel mogelijk gekozen overeen komend met de hoofdassen van het gebouw. De veiligheidsfactor is 1.6;

b. Beperkte meting. Bij een beperkte meting wordt ten minste in één meetpunt op het begane grondniveau en ten minste één meetpunt op de hoogste verdieping van het gebouw gemeten. De veiligheidsfactor is 1.4;

c. Uitgebreide meting. Bij een uitgebreide meting dient een groter aantal meetpunten te worden gemeten, als aanvulling op de beperkte meting. (een uitgebreide beschrijving is in de SBR trillingsrichtlijn deel A gegeven). De veiligheidsfactor is 1.0;

In dit onderzoek wordt nog geen gebruik gemaakt van meetpunten, daarom wordt de hoogste veiligheidsfactor (1.6, indicatieve meting) gehanteerd.

II.3.4 Toetsing

Na de grenswaarden voor een bepaald gebouw gedeeld te hebben door de partiële veiligheidsfactor behorend bij het type trillingsbron, kan de met behulp van berekeningen bepaalde trillingssnelheid ten gevolge van werkzaamheden getoetst worden aan de grenswaarde. Daar bovenop wordt een veiligheidsfactor gehanteerd.

In dit onderzoek wordt aangegeven voor hoeveel gebouwen een overschrijding van de SBR A-richtlijn wordt geprognosticeerd. Deze toetsing vindt alleen plaats in de nabijheid van hei- en trilwerkzaamheden.

Bijlage III Resultaten bodemonderzoek en maaiveldmetingen

Voor de tweede stap van het trillingsonderzoek zijn metingen uitgevoerd aan de bodemopbouw en treinpassages. De bodemopbouw is bepaald met behulp van valproefmetingen.

III.1 Valproeven

Bij de valproeven is er gebruik gemaakt van een kunstmatige gecontroleerde bron die de bodem in trilling brengt. Trillingssensoren registreren de resulterende bodemtrillingen. Door de trillingssensoren in een rij op de bodem te plaatsen, kunnen de loopsnelheden van de verschillende typen trillingsgolven (drukgolf en schuifgolf) bepaald worden. De schuifgolf is de dominante trillingsgolf. Een voorbeeld hiervan staat in Figuur III - 1. In deze figuur zijn de geregistreerde trillingen in de tijd uitgezet tegen de afstand tot de trillingsbron.

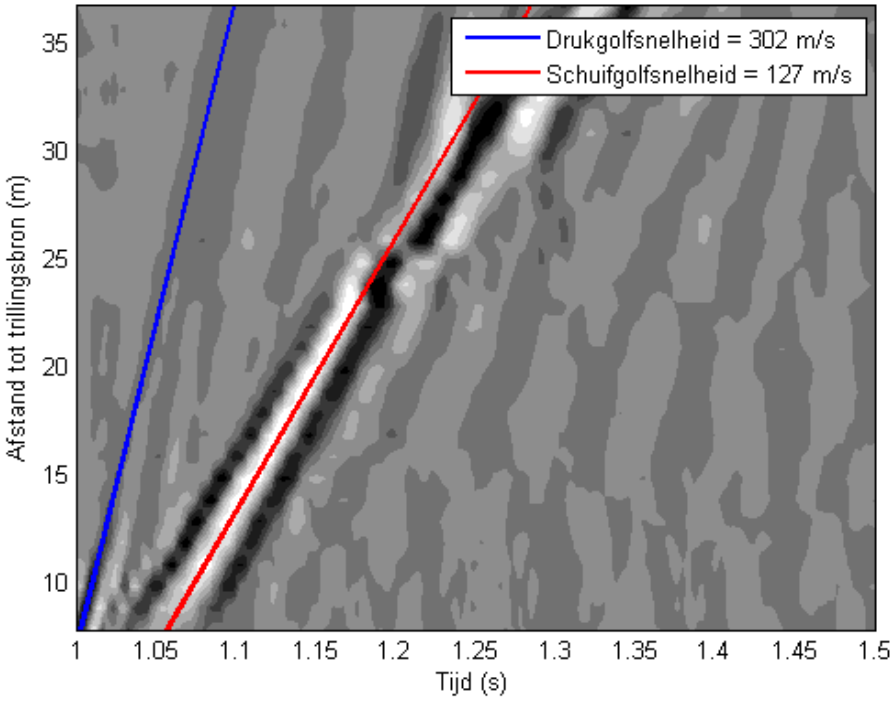

Figuur III - 1 *Voortplanting van trillingen in de bodem*

Als kunstmatige trillingsbron is gebruik gemaakt van valproefopstelling met een valgewicht van 60 kg, zie Figuur III - 2. Het valgewicht valt van een hoogte van ongeveer 2 m op de bodem en genereert daarmee een trilling.

Figuur III - 2 *Opstelling valgewicht (links) en de positie van de trillingssensor (rechts)*

Door de afstand tussen trillingsbron en trillingsopnemers te variëren kan op elke willekeurige afstand tot de trillingsbron de trillingssterkte worden gemeten als functie van de tijd. Door per positie een aantal trillingssignalen te middelen neemt de invloed van de achtergrondtrillingen (ruis) af.

Door de trillingssignalen als functie van de tijd te transformeren naar het frequentie-domein (Fourier-transformatie) kan voor elke afstand tot de trillingsbron een tertsbandspectrum worden gegenereerd. Vervolgens kan met behulp van de zogenaamde Barkanvergelijking de trillingssterkte op een willekeurige afstand tot het spoor worden bepaald. De gebruikte Barkanvergelijking luidt:

$$V(r, f) = V(r_0, f)\frac{r_0}{r}^{n(f)} e^{-\alpha(f)(r-r_0)}$$

Hierin is $V(r,f)$ de trillingssterkte op een willekeurige afstand r tot de trillingsbron, r_0 een referentieafstand, n een frequentieafhankelijke factor die de geometrische uitbreiding van de trillingen beschrijft en α een frequentieafhankelijke factor die de bodemdemping beschrijft. Met behulp van de kleinste-kwadratenmethode is deze relatie voor elke frequentie in het tertsbandspectrum te bepalen.

De valproeven voor het project *Zwolle-Herfte* zijn uitgevoerd op in totaal 3 locaties, verdeeld langs het tracé, zie Figuur III - 3.

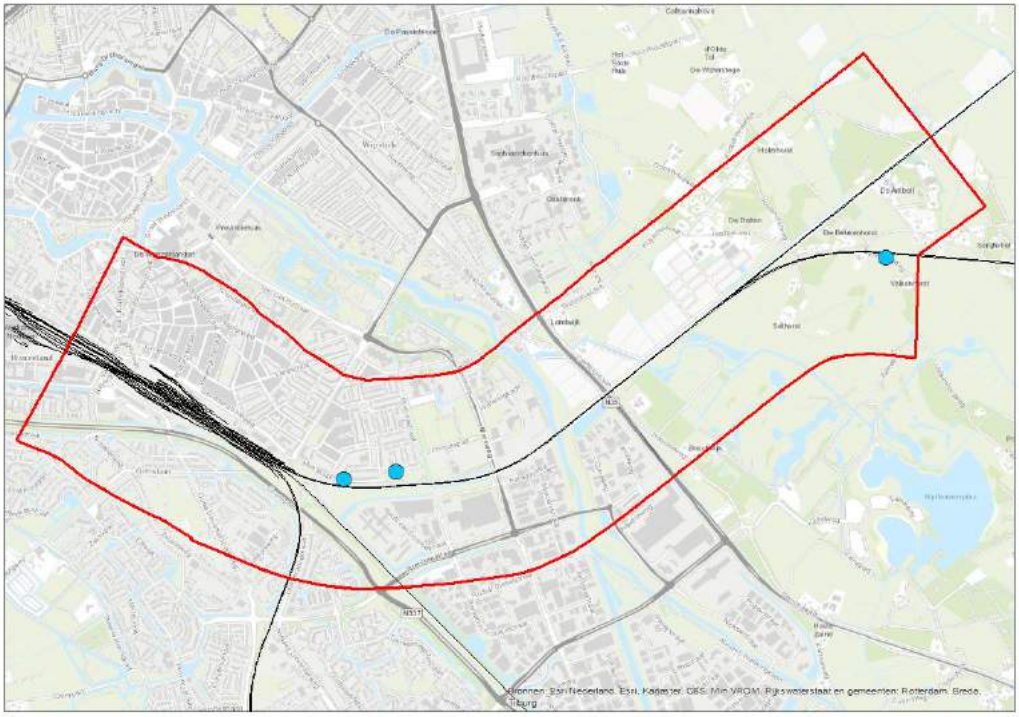

Figuur III - 3 *Locaties voor valproeven en maaiveldmetingen*

Op alle 3 locaties zijn valproeven uitgevoerd, op een deel van de locaties zijn ook maaiveldmetingen verricht. De beelden van de valproeven (dempingsparameter en geometrische uitbreidingsfactor) zijn per locatie weergegeven in Figuur III - 4 tot en met Figuur III - 6.

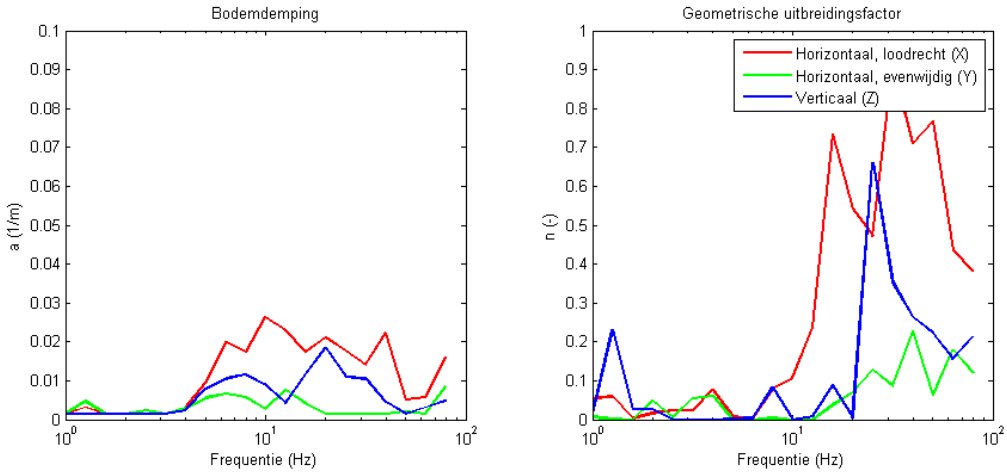

Figuur III - 4 *Dempingsparameter (linksonder) en geometrische uitbreidingsfactor als functie van de frequentie (rechtsonder). De meting is verricht aan de Mimosastraat west.*

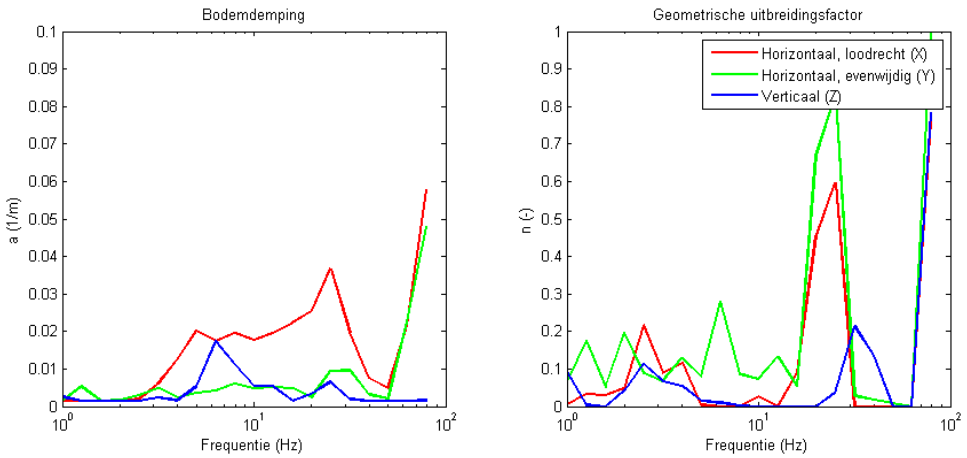

Figuur III – 5 *Dempingsparameter (linksonder) en geometrische uitbreidingsfactor als functie van de frequentie (rechtsonder). De meting is verricht aan de Mimosastraat oost*

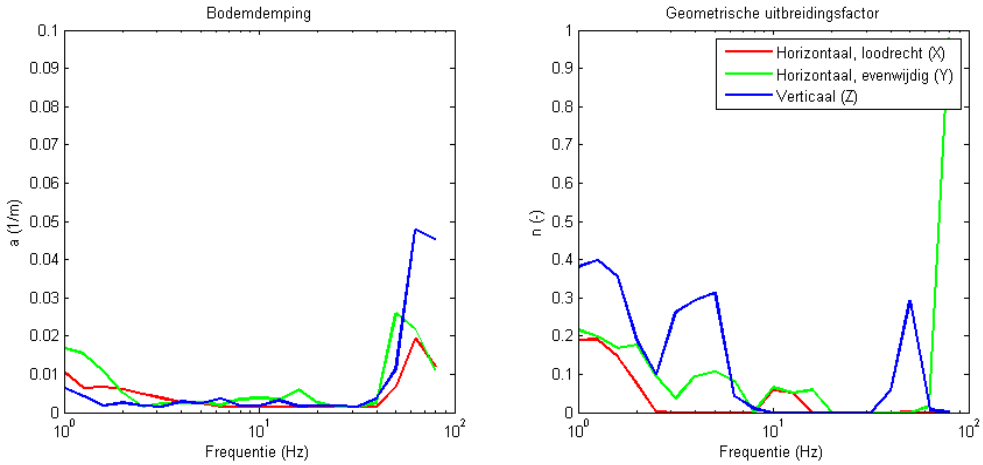

Figuur III – 6 *Dempingsparameter (linksonder) en geometrische uitbreidingsfactor als functie van de frequentie (rechtsonder). De meting is verricht aan de Valkenbergweg*

III.2 Maaiveldmetingen

Naast de valproefmetingen zijn ook maaiveldmetingen uitgevoerd aan passerende treinen. Hiervoor is gebruik gemaakt van een aantal sensoren op verschillende afstanden tot de sporen. Door per treinpassage het tertsbandspectrum van de trillingen te registreren, is per locatie een gemiddeld tertsbandspectrum vastgesteld. Deze gemeten trillingssignalen zijn weergegeven in Figuur II - 7.

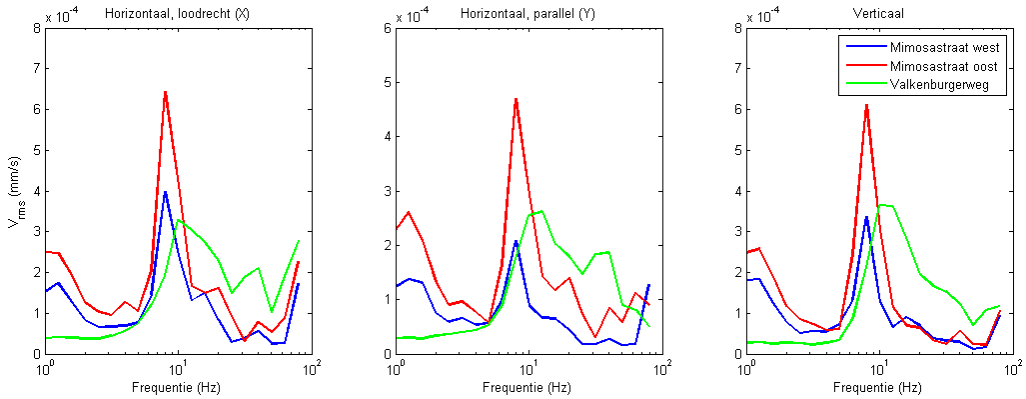

Figuur III - 7 *Voor snelheid genormaliseerde tertsbandspectra voor treintype GTW*

Bij de Valkenbergweg is te zien dat het spectrum iets naar rechts is verschoven, dit komt door de hogere rijsnelheid op die locatie. De piek rond 10 Hz bij de Mimosastraat oost komt waarschijnlijk doordat daar lokaal sprake is van een iets slechtere spoorligging.

III.3 Gebruikte sondering

In dit onderzoek is, onder meer voor het opstellen van de 3D eindige elementenmodellen van de maatregelen voor de Herfterlaan, gebruik gemaakt van sonderingen. De gebruikte sondering is LC602, zie Figuur III - 4. De bijbehorende grondparameters zijn weergegeven in Tabel III - 1.

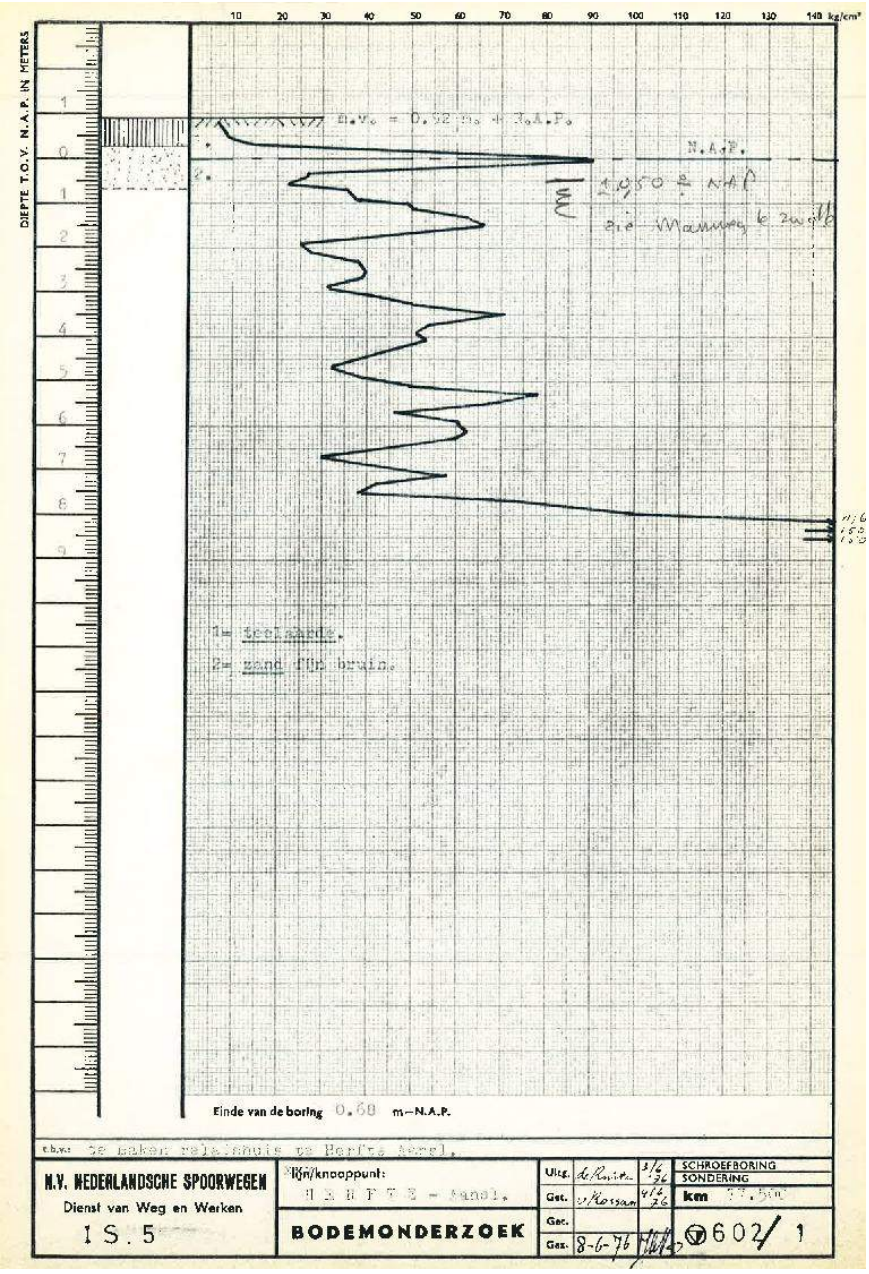

Figuur III - 4 *Gebruikte sondering LC602*

Tabel III - 1 *Gebruikte grondparameters voor 3D-modellen Herfterlaan*

Grondsoort	diepte [m] van	diepte [m] tot	q_c [MPa]	f_s [MPa]	f_w [%]	G_{dyn} [MPa]	r [kg/m^3]	ν [-]	C_{schuif} [m/s]	ζ [%]
zand, kleiig	1.0	0.3	0.8	1.0	7	1700	0.4	0.4	64	3
zand	0.3	-0.3	5.8	0.5	50	1700	0.4	0.4	171	3
zand, kleiig	-0.3	-0.8	2.7	1.0	23	1900	0.45	0.45	111	3
zand	-0.8	-1.7	5.2	0.5	45	1900	0.45	0.45	153	3
zand, kleiig	-1.7	-2	3.3	1.0	28	1900	0.45	0.45	122	3
zand, kleiig	-2	-3	3.3	1.0	28	1900	0.45	0.45	122	3
zand	-3	-4.2	5.3	0.5	46	1900	0.45	0.45	155	3

zand	-4.2	-5	3.7	0.5	32	1900	0.45	0.45	129	3
zand	-5	-5.7	6.2	0.5	53	1900	0.45	0.45	168	3
zand	-5.7	-6.4	5.7	0.5	49	1900	0.45	0.45	161	3
zand	-6.4	-7	3.6	0.5	31	1900	0.45	0.45	128	3
zand	-7	-7.3	5.2	0.5	45	1900	0.45	0.45	153	3
zand	-7.3	-8	4.5	0.5	39	1900	0.45	0.45	143	3
zand	-8	-10	15.0	0.3	129	2000	0.45	0.45	254	3
zand	-10	-12	15.0	0.3	129	2000	0.45	0.45	254	3
zand	-12	-15	15.0	0.3	129	2000	0.45	0.45	254	3

Bijlage IV Verwerkingsprocedure trillingsmetingen

Ten behoeve van de derde stap van het trillingsonderzoek zijn metingen uitgevoerd op een aantal locaties. Deze metingen zijn onbemand uitgevoerd met behulp van een meetcomputer die continu (gedurende minimaal een week) de trillingssignalen meet. Aan deze meetcomputer is een webcam gekoppeld die de treinen registreert. Om een dataset met trillingen van treinverkeer te genereren wordt de volgende procedure doorlopen om te garanderen dat alle door treinen veroorzaakte trillingen in beschouwing worden genomen en dat niet-spoorgerelateerde trillingen buiten beschouwing worden gelaten:

1. Stap 1: met behulp van gegevens over de passagetijden[22] en videobeelden zijn de treinen gemarkeerd. De lijst met passagetijden is gebruikt om te verifiëren dat alle passerende treinen (ook in de nacht) daadwerkelijk zijn gemarkeerd: het aantal treinen in de database komt overeen met het aantal gemarkeerde treinen.
2. Stap 2: bij de meting wordt gebruik gemaakt van meerdere sensoren. Met behulp van spectraalanalyse[23] worden de trillingssignalen van beide sensoren op elkaar gedeeld. Hierdoor kunnen lokale fenomenen (bijvoorbeeld voetstappen in de ene ruimte) worden uitgefilterd. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de videobeelden om te verifiëren of de uitgefilterde signalen daadwerkelijk vervuild zijn met voetstappen;
3. Stap 3: met behulp van spectraalanalyse worden afwijkende trillingssignalen nader geanalyseerd. Signalen met een sterk afwijkend frequentiespectrum zijn vaak vervuild met werkzaamheden buiten of passerend vrachtverkeer. Omdat deze trillingen niet te wijten zijn aan passerende treinen, worden deze trillingen apart gemarkeerd als zijnde achtergrondtrillingen;
4. Stap 4: de hoogste waarden uit de dataset worden nogmaals gecontroleerd of het niet-vervuilde treinsignalen zijn of niet. Elke trein wordt gemarkeerd met de bijbehorende spoorafstand. Alle niet spoorgerelateerde trillingsbronnen worden apart gemarkeerd. In de datasets in het meetrapport zijn deze trillingsbronnen eveneens weergegeven.

Deze stappen worden met behulp van een voorbeeldsituatie nader toegelicht in deze bijlage.

VI.1 Verwerking van ruwe meetdata

Na het uitvoeren van de meting wordt de ruwe data geconverteerd naar $V_{eff,max}$-waarden per 30 seconden, conform de procedure in de SBR B-richtlijn. Per meetlocatie is deze bewerkte meetdata eventueel opvraagbaar. Een voorbeeld van een dergelijk resultaat is weergegeven in Figuur IV - 1. Elk punt stelt een 30-secondeperiode voor. In de resultaten is duidelijk zichtbaar dat er periodieke verstoringen optreden, die met een dag-nacht ritme terugkeren.

[22] Deze passagetijden zijn opgevraagd bij ProRail
[23] Spectraalanalyse is het onderzoeken van het frequentiespectrum van een trillingssignaal. Hierbij wordt naar de verschillende frequenties gekeken.

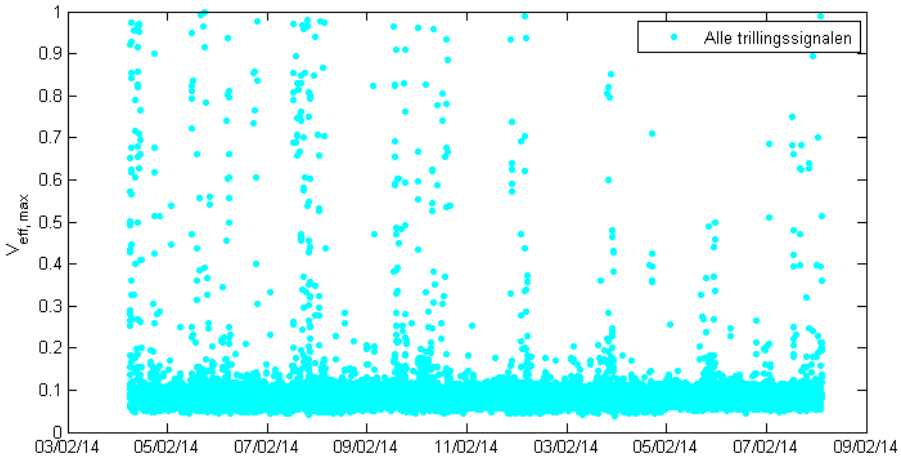

Figuur IV - 1 *Meetdata, $V_{eff, max}$ per 30 seconden*

VI.2 Stap 1 – Toekennen van treinpassages aan 30-seconde periodes

In de eerste stap van de verwerkingsprocedure wordt gekeken of binnen een bepaalde 30-secondeperiode een trein passeert, en zo ja, om welk type trein het gaat en over welk spoor deze trein rijdt. Deze eerste selectie vindt bij voorkeur plaats met behulp van gegevens over de passagetijden van alle treinen, en wordt eventueel geverifieerd met behulp van de videobeelden. Door deze dubbele procedure wordt gegarandeerd dat alle gepasseerde treinen worden meegenomen in de analyse.

Een voorbeeld wordt hieronder toegelicht.

Voorbeeldsituatie

De gegevens per treinpassage geven voor verschillende zogenaamde 'dienstregelpunten' de passagetijd van elke gepasseerde trein aan. Per passage en per dienstregelpunt zijn het unieke treinnummer, de vervoerder, het treintype, de rijrichting en het type trein opgenomen. Met deze gegevens kan een inschatting worden gegeven van de passagetijd van elke trein op de meetlocatie.

In deze voorbeeldsituatie zijn er passagegegevens van een trein met treinnummer 104 van vervoerder NSR (NS Reizigers) op de passagepunten *Ut* en *Utoa*, zie Figuur IV - 2. De locaties van deze passagepunten zijn bekend, de meetlocatie ligt ongeveer halverwege tussen deze punten in. Verder is de richting van de trein en het type trein (*IC*) aangegeven. Op basis van de passagetijden en de locatie is de verwachting dat deze trein tussen 12:42:30 en 12:43:15 passeert.

ProRail

PAB Detailtreinactiviteiten

							Plantijd	Rijkarakteristiek
Dag	Vervoerder	Treinnummer	Rijrichting	Rijvolgorde	Dienstregelpunt	Activiteit	Uitvoering	Uitvoering
24-02-2014	NSR	104	VB	540	Ut	V	21-jul-2013 12:42:00	IC
24-02-2014	NSR	104	VB	550	Utoa	D	21-jul-2013 12:43:58	IC
24-02-2014	NSR	105	NB	180	Utoa	D	21-jul-2013 12:44:26	ICE
24-02-2014	NSR	105	NB	190	Ut	A	21-jul-2013 12:46:43	ICE

Figuur IV - 2 *Voorbeeldgegevens treinpassages*

Elk type trein heeft verder een karakteristiek trillingsspectrum. Voor de verschillende 30-secondeperiodes waarin de treinpassage kan hebben plaatsgevonden, wordt het karakteristieke trillingsspectrum van de passerende trein vergeleken met het trillingsspectrum van die 30-secondeperiode. Middels een gewogen[24] kleinste kwadratenmethode[25] wordt bepaald welke periode van 30 seconden het best passend is, deze periode wordt gemarkeerd als zijnde de treinpassage.

Op een deel van de locaties vindt aanvullend geautomatiseerde verificatie plaats op basis van beeldverwerking van de videobeelden, zie Figuur IV - 3.Hierbij worden opeenvolgende videobeelden geautomatiseerd met elkaar vergeleken om te bepalen of er een trein passeert, en zo ja, in welke richting en met welke rijsnelheid.

Figuur IV - 3 *Videobeelden en triilingssignalen*

Op deze manier wordt gegarandeerd dat alle gepasseerde treinen ook daadwerkelijk worden gemarkeerd als zijnde een trein.

Het resultaat van deze stap is weergegeven in Figuur IV - 4. De blauwe stippen zijn geen treinen, de overige als trein gemarkeerde stippen zijn mogelijk treinen maar

[24] Gewogen voor trillingssterkte, zodat sterkere trillingssignalen zwaarder worden meegenomen dan minder sterke trillingssignalen
[25] Kleinste kwadratenmethode is een rekenmethode om een verdeling punten te vergelijken met bijvoorbeeld een berekende waarde. De methode geeft aan welke punten het dichtst bij de berekende waarde liggen.

kunnen ook vervuild zijn. In vervolgstappen worden deze vervuilde signalen verwijderd.

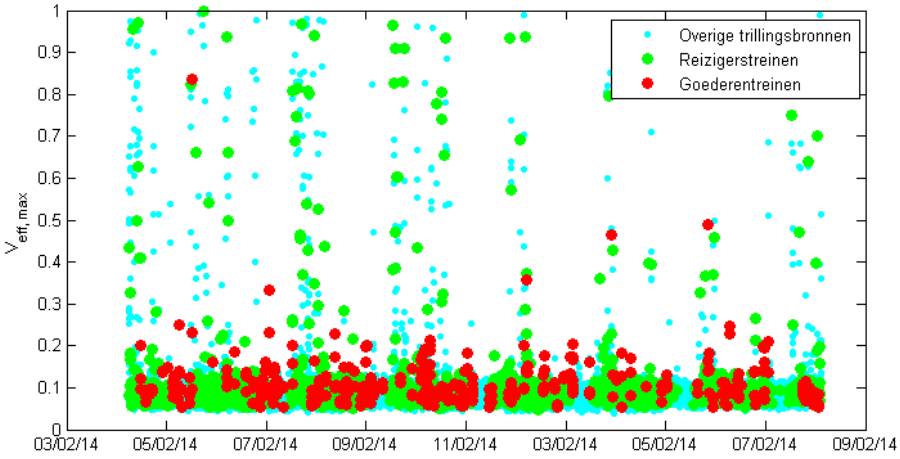

Figuur IV - 4 *Meetdata met gemarkeerde treinpassages*

VI.3 Stap 2 – Uitfilteren van interne verstoringen, zoals voetstappen

Omdat gebruik wordt gemaakt van meerdere sensoren, kunnen de trillingsspectra van de verschillende sensoren op elkaar worden gedeeld. Hierdoor worden lokaal optredende trillingen, zoals voetstappen, inzichtelijk gemaakt. Deze voetstappen vertonen immers alleen een uitslag op een van beide sensoren. Een voorbeeld van deze selectie op trillingsspectra is weergegeven in Figuur IV - 5. De selectiecriteria worden vastgesteld op basis van de spreiding in overdrachten en geverifieerd in de videobeelden.

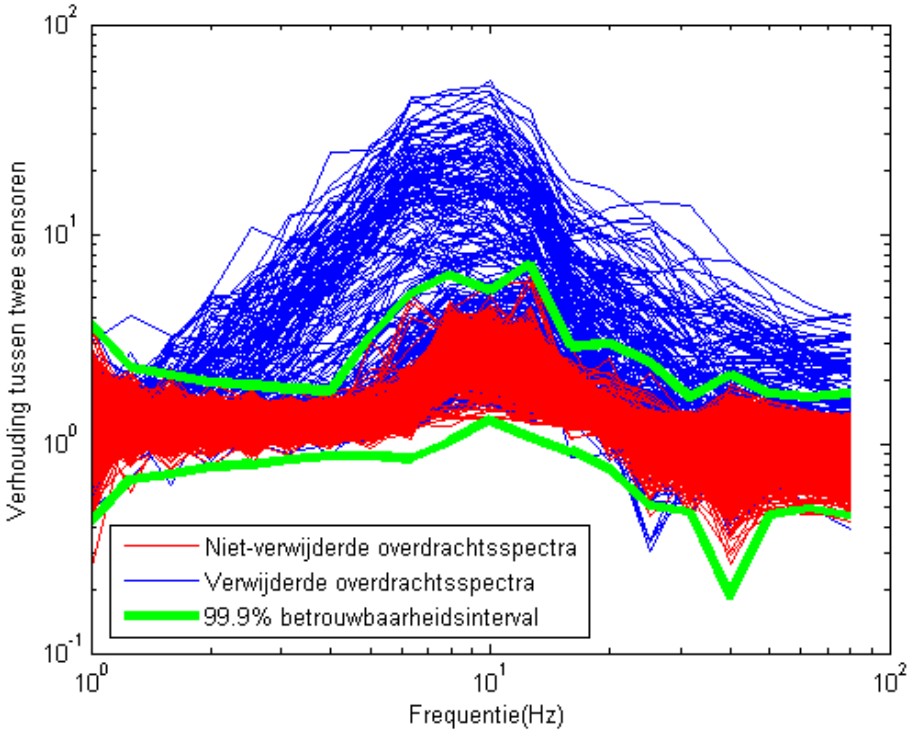

Figuur IV - 5 *Spectraalanalyse in stap 2*

Het resultaat van deze stap is weergegeven in Figuur IV - 6.

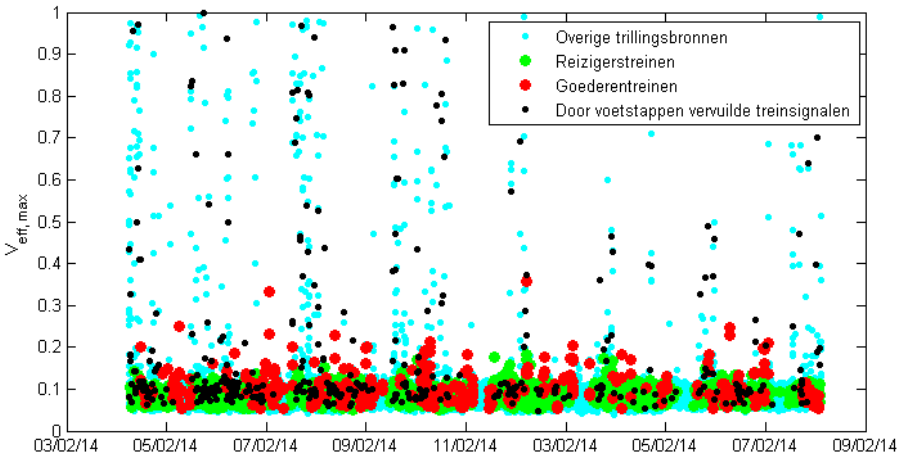

Figuur IV - 6 *Meetdata met gemarkeerde treinpassages en uitgefilterde lokale trillingsbronnen*

VI.4 Stap 3 – Uitfilteren van externe verstoringen

Conform het memo van Level Acoustics worden niet-spoor gerelateerde gebeurtenissen, zoals wegverkeer en bouwwerkzaamheden, verwijderd uit de dataset. In het geval van externe verstoringen, zoals de passage van vrachtauto's of het gelijktijdig uitvoeren van werkzaamheden buiten het gebouw, kunnen deze verstoringen worden uitgefilterd met behulp van spectraalanalyse. Deze spectraalanalyse vindt per treintype plaats, zodat duidelijk zichtbaar wordt welke 30-secondeperiodes sterk afwijkende trillingsspectra hebben. Een voorbeeld hiervan is weergegeven in Figuur IV - 7. De selectiecriteria worden vastgesteld op basis van de spreiding in signalen en geverifieerd met behulp van de videobeelden.

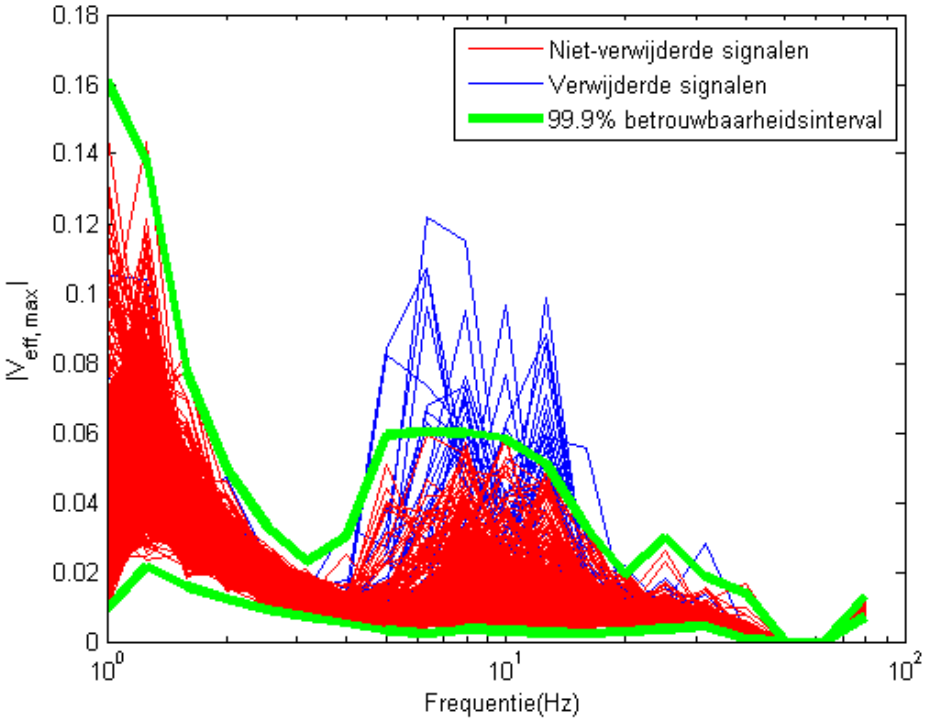

Figuur IV - 7 *Spectraalanalyse in stap 3*

Het resultaat van deze stap is weergegeven in Figuur IV - 8.

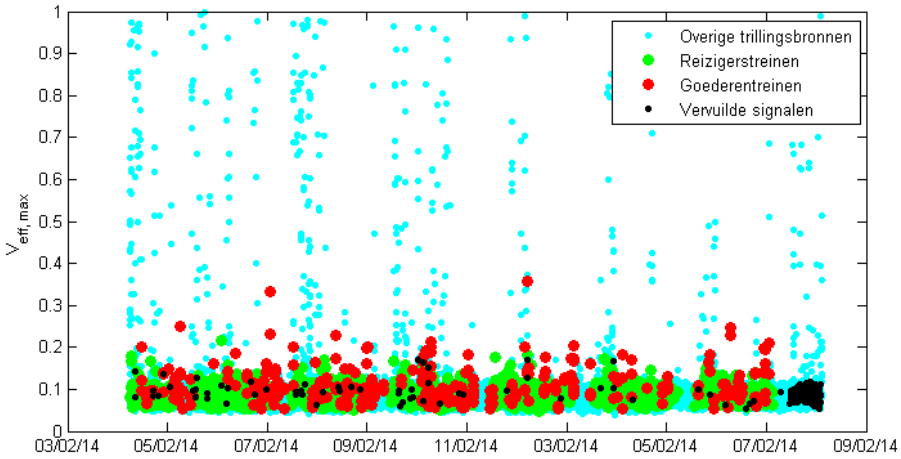

Figuur IV - 8 *Meetdata met gemarkeerde treinpassages en externe trillingsbronnen*

VI.5 Stap 4 – Controle van hoogste waarden

Als laatste controlestap worden alle hoge trillingssignalen nogmaals gecontroleerd op vervuiling door andere trillingsbronnen. Deze laatste controle vindt handmatig plaats in de meetsoftware. Hierbij worden de trillingssignalen en videobeelden beschouwd op afwijkingen en verstoringen. Een voorbeeldselectie van te controleren trillingssignalen (zwart omcirkelde meetpunten) voor dit voorbeeld is weergegeven in Figuur IV - 9.

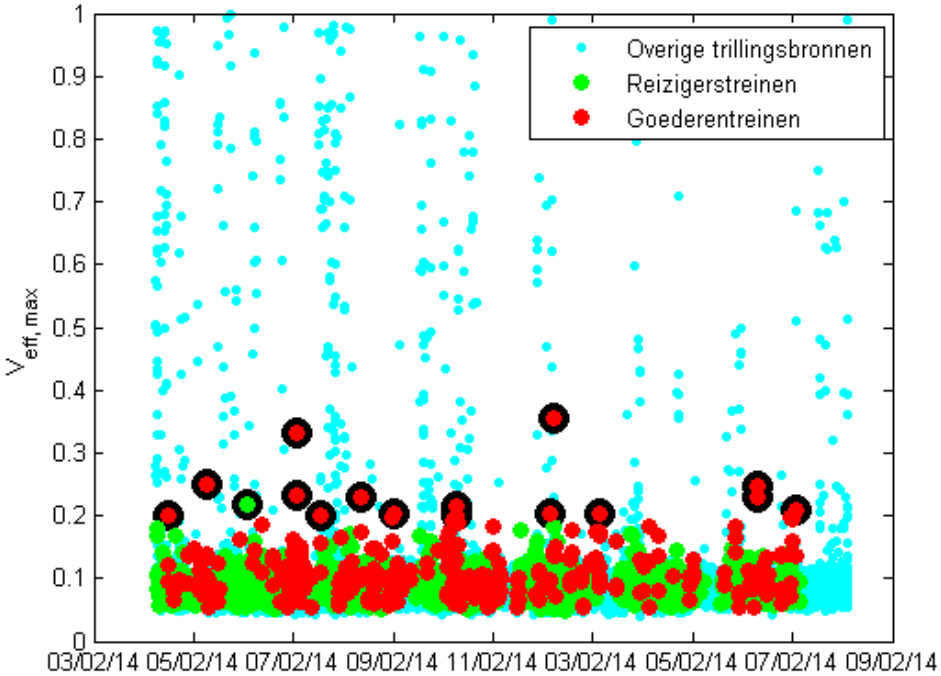

Figuur IV - 9 *Te controleren treinsignalen in stap 4*

Het resultaat van deze stap is weergegeven in Figuur IV - 10. Dit is de uiteindelijke dataset waarover de trillingssterkte V_{max} en de trillingsintensiteit V_{per} worden bepaald.

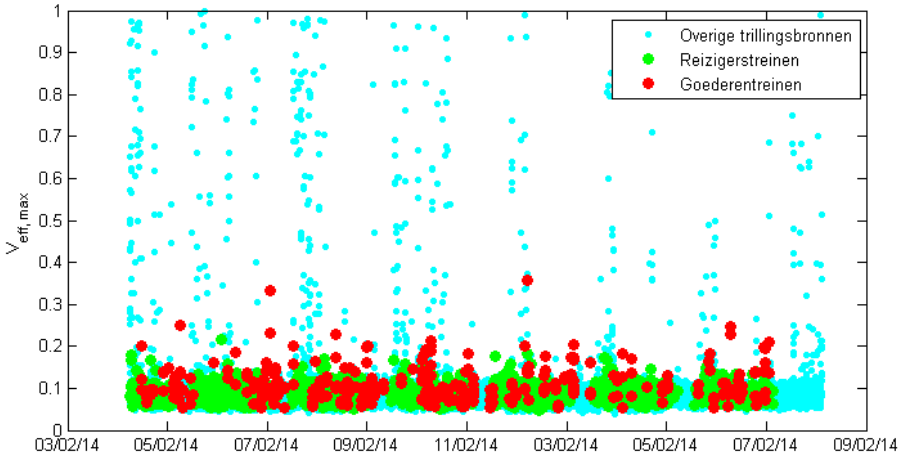

Figuur IV - 10 *Schone dataset met treinpassages*

VI.6 Naverwerkingsprocedure

De naverwerkingsprocedure zoals die is toegepast in dit trillingsonderzoek is gebaseerd op optie 1 uit het memo LA.131001a.M04 van Level Acoustics, waarbij gedurende minimaal 7 x 24 uur op diverse meetpunten in een gebouw is gemeten en de trillingen van alle meetrichtingen zijn vastgelegd. Vervolgens wordt de volgende naverwerkingsprocedure gestart:

1. Er wordt vastgesteld op grond van hoeveel meetdagen de verzameling $V_{eff,\ max,\ i}$ – waarden tot stand is gekomen. Deze parameter wordt *#meetdagen* genoemd;
2. Alle gebeurtenissen met een $V_{eff,max,i}$ groter dan 0.02 op de fundering worden geselecteerd. Indien geen funderingspunt is gekozen, dan wordt gekozen voor een meetpunt op de laagst beschikbare verdieping waarbij $V_{eff,max,i}$ groter dient te zijn dan 0.05;
3. Vervolgens wordt een iteratieve procedure gestart:
    a. Per meetpunt wordt een *top50%* bepaald;
    b. De grootte van deze *top50%* wordt vastgesteld, *#top50%*;
    c. Van de *top50%* wordt de natuurlijke logaritme genomen:

$$\log\left(V_{eff,\max,i}\right)$$

    d. Vervolgens wordt hierover het gemiddelde μ en de standaarddeviatie σ bepaald:

$$\mu = gemiddelde\left\{\log\left(V_{eff,\max,i}\right)\right\}$$
$$\sigma = standaardafwijking\left\{\log\left(V_{eff,\max,i}\right)\right\}$$

    e. De betrouwbaarheidscoefficient β wordt vastgesteld volgens de formule:

$$\beta = t^{-1}\left[1 - \frac{\left(\frac{\#meetdagen}{7}\right)}{\#top50\%}; \#top50\% - 1\right]$$

f. Vervolgens wordt $V_{max,\ Bts}$ per meetpunt en meetrichting bepaald volgens de formule:

$$V_{\max,Bts} = e^{\mu+\beta\cdot\sigma}$$

g. Een volgende iteratiestap wordt ingegaan wanneer

$$\#\left\{V_{eff,\max,i} > V_{\max,Bts}\right\} > \frac{\#meetdagen}{7} \quad \text{en} \quad \#top50\% > 15 \cdot \frac{\#meetdagen}{7}$$

Hierbij geeft het eerste criterium aan hoeveel gebeurtenissen er zijn waarvan de trillingssterkte hoger is dan $V_{max,\ Bts}$ van dat meetpunt en die meetrichting. Wanneer het aantal gebeurtenissen met een trillingssterkte groter dan $V_{max,\ Bts}$ groter is dan een keer per week, wordt voldaan aan de eerste eis om nogmaals te itereren.
Het tweede criterium geeft aan dat nogmaals geitereerd moet worden wanneer het aantal waarden in de bepaling van de $V_{max,\ Bts}$ groter is dan 15 per week. Wanneer een nieuwe iteratiestap nodig is, dan wordt deze uitgevoerd volgens bovenstaande stappen, waarbij de huidige top50 de basis vormt om een nieuwe top50 te bepalen.
De iteratiestappen worden net zo lang herhaald totdat niet langer aan het criterium wordt voldaan, of wanneer het aantal gebeurtenissen met een trillingssterkte die groter is dan $V_{max,\ Bts}$ toeneemt. In dat geval worden de resultaten uit de voorlaatste iteratiestap herhaald.

4. Vervolgens wordt de reproduceerbaarheid R per meetpunt en richting bepaald:

$$R = 100\% \cdot \sqrt{\frac{2\cdot\left(1+\beta^2\right)\cdot\sigma^2}{\#topX\%}}$$

5. De toetswaarde voor $V_{max,\ Bts}$ wordt als volgt bepaald:

$$\begin{array}{ll} V_{\max,Bts} & \text{als } R \leq 10\% \\ V_{\max,Bts}\cdot\left(1+\frac{R}{100\%}\right) & \text{als } R > 10\% \end{array}$$

6. Te toename van $V_{max,\ Bts}$ is een verhouding tussen de plan- en referentiesituatie, de zogenaamde Q-waarde. Hiervoor wordt in de Bts een grenswaarde van 1.3 gehanteerd. Q wordt als volgt bepaald:

$$Q = \frac{V_{\max,Bts,plansituate}}{V_{\max,Bts,referentiesituatie}}$$

Hierbij wordt de $V_{max,\ Bts}$ zonder eventuele correctiefactor gebruikt. De onzekerheid in de toename Q wordt bepaald volgens de formule:

$$R_Q = \sqrt{R^2_{referentiesituatie} + R^2_{plansituate}}$$

De waarde van Q wordt dan als volgt bepaald:

$$\begin{array}{ll} Q & \text{als } R_Q \leq 14\% \\ Q \cdot \left(1 + \dfrac{R}{100\%}\right) & \text{als } R_Q > 14\% \end{array}$$

Deze naverwerkingsprocedure leidt in de voorbeeldsituatie tot het volgende iteratieschema, zie de histogrammen in Figuur IV - 11 per iteratiestap. In blauw zijn alle treinen weergegeven, in rood de in de bepaling van $V_{max,Bts}$ meegenomen treinen. De resultaten per iteratiestap zijn opgenomen in Tabel IV - 1.

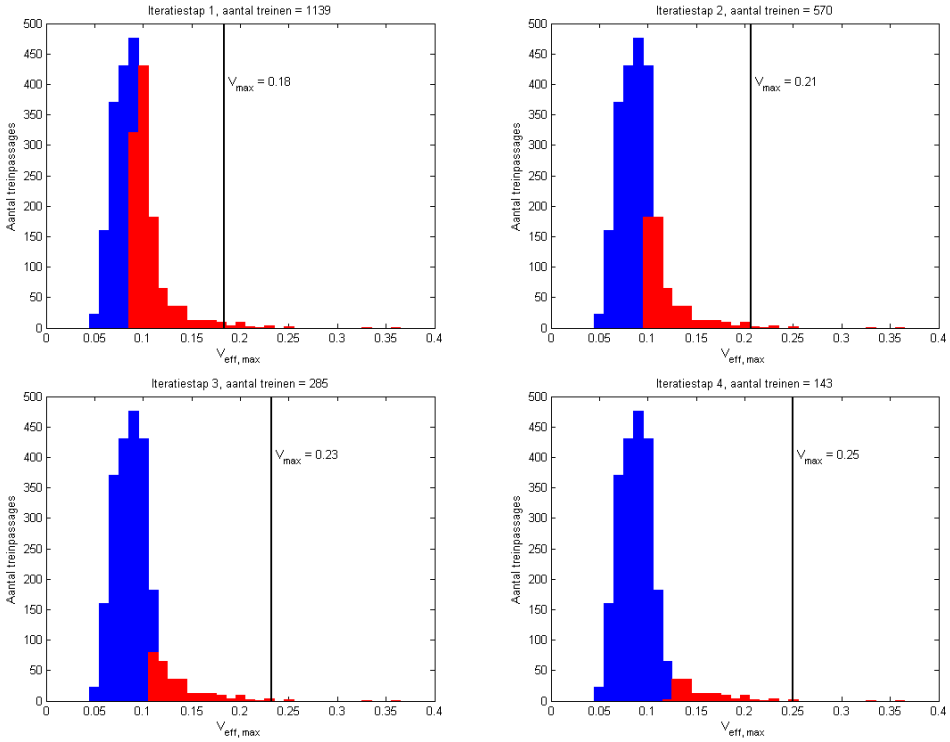

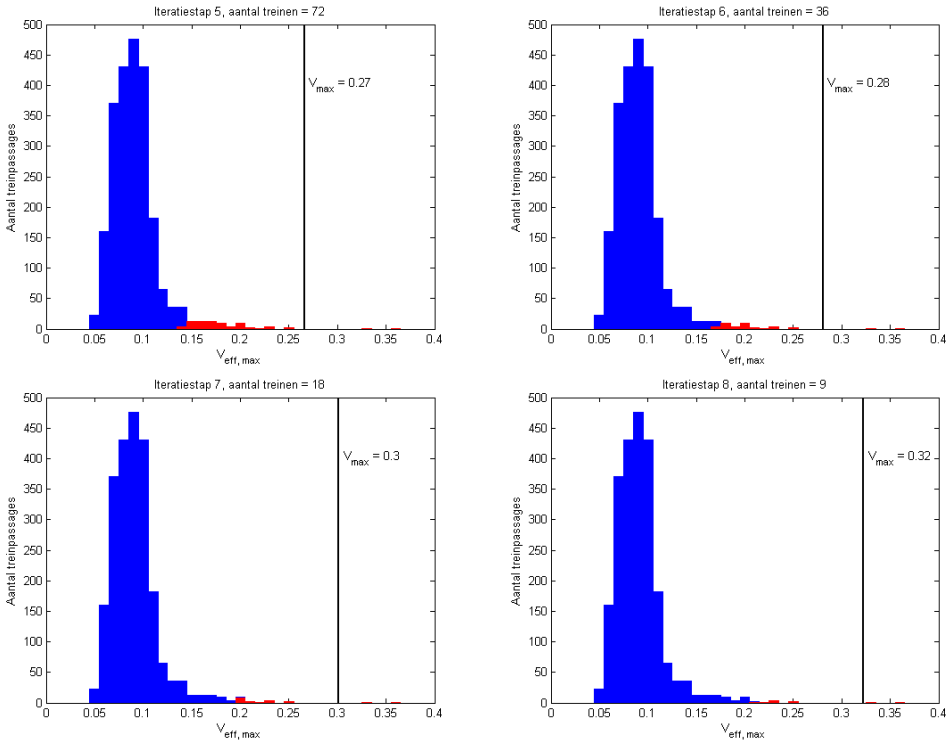

Figuur IV - 11 *Resultaten voor de acht iteratiestappen*

Tabel IV - 1 *Resultaten van de acht iteratiestappen*

Iteratiestap	$V_{max, Bts}$	R	topX%	#topX%	σ	μ	β
1	0.18	2.44	50	1139	0.177	-2.25	3.14
2	0.21	3.51	25.0	570	0.191	-2.14	2.93
3	0.23	4.94	12.5	285	0.203	-2.02	2.72
4	0.25	6.09	6.28	143	0.192	-1.87	2.49
5	0.27	7.31	3.16	72	0.178	-1.73	2.25
6	0.28	8.62	1.58	36	0.165	-1.60	1.99
7	0.30	11.2	0.79	18	0.171	-1.49	1.67
8	0.32	14.5	0.40	9	0.185	-1.38	1.33

Bijlage V Resultaten onderzoek naar trillingshinder

Deze bijlage bevat een overzicht en schets van de meetopstelling, de resultaten van de metingen en de berekening voor de referentie- en plansituatie voor alle meetlocaties.

V.1 Herfterlaan 17

De meetlocatie Herfterlaan 17 heeft de functie *Wonen*, een foto van dit gebouw is weergegeven in Figuur V- 1.

Figuur V- 1 *Gevel Herfterlaan 17*

In deze woning is een meting uitgevoerd conform de Bts. Er is één meetpunt geplaatst gedurende de gehele meetperiode (sensor 12) en twee meetpunten zijn berekend aan de hand van de overdracht bepaald met een 24-uurs meting (sensoren 20, 25):

1. Een driedimensionale trillingssensor (12) bij de fundering;
2. Een driedimensionale trillingssensor (20) op de 1e verdieping op tapijten vloer (100_20 is de berekende sensorwaarde);
3. Een driedimensionale trillingssensor (25) op de 1^{e} verdieping op tapijten vloer (100_25 is de berekende sensorwaarde).

De gegevens van de metingen zijn opgenomen in Tabel V - 1.

Tabel V - 1 *Gegevens meting Herfterlaan 17*

1	Uitvoerende organisatie	*Movares Nederland B.V.* *Daalseplein 101* *3511 SX Utrecht*
	Verantwoordelijke persoon	*Ir. P.M. Boon* *e-mail: pieter.boon@movares.nl* *tel.: 06-10039454*
2	Meting uitgevoerd door	*Ir. R.G.P. Ritzen*
3	Tijdsperiode meting	*6 juli 2015 13:47 tot 17 augustus 2015 10:26*
4	Type trillingsbron	*Treinen.*
5	Gebouwomschrijving	*Tweelaagse vrijstaande woning, opgebouwd uit*

		metselwerk
6	Locatie metingen	*Zie Figuur V - 2*
7	Geotechnische gegevens	*Zie Bijlage III.3*
8	Meetposities	*Zie Figuur V - 2*
9	Gebruikte meetopnemers	*Drie 3D-geofoons*
	Gebruikte registratieapparatuur	*Dewe-101 meetcomputer met 6 aangesloten kanalen en webcam*
		D03-meetcomputer met 3 aangesloten kanalen
	Gebruikte verwerkingsapparatuur	*Meetcomputer*
10	Overzicht meetwaarden	*Zie Figuur V - 3*
11	Motivatie classificatie gebouw	*Zie hoofdstuk 4*
12	Overige relevante omstandigheden	*Zie hoofdstuk 4*

Een overzicht van de gebruikte sensorposities is weergegeven in Figuur V - 2, de meetresultaten zijn weergegeven in Figuur V - 3.

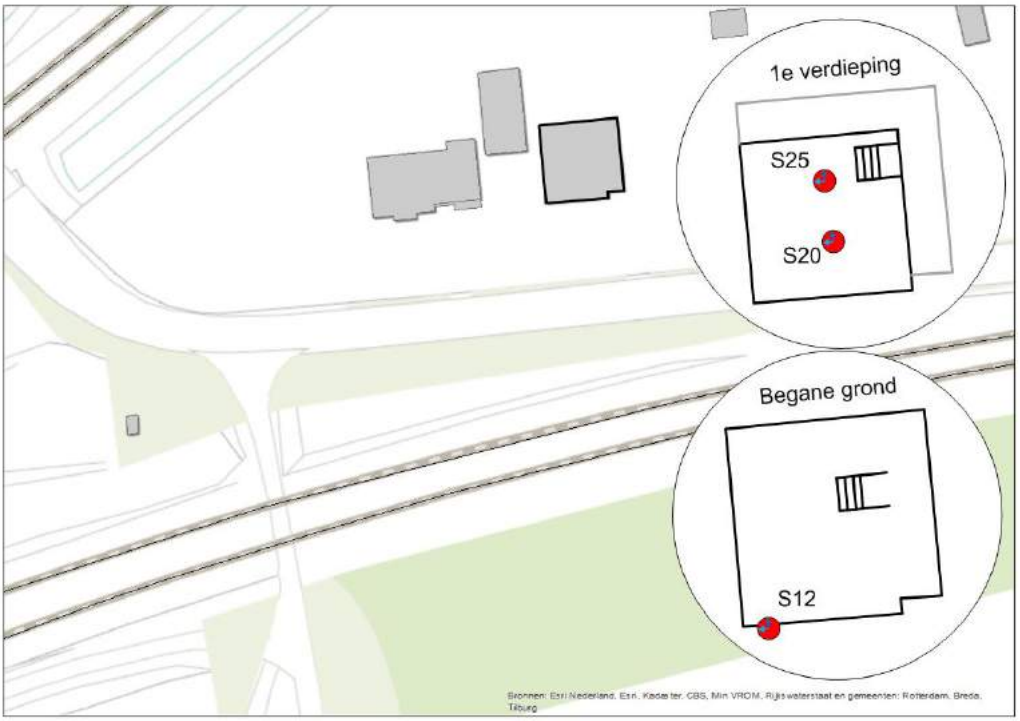

Figuur V - 2 *Opstelling sensoren bij Herfterlaan 17*

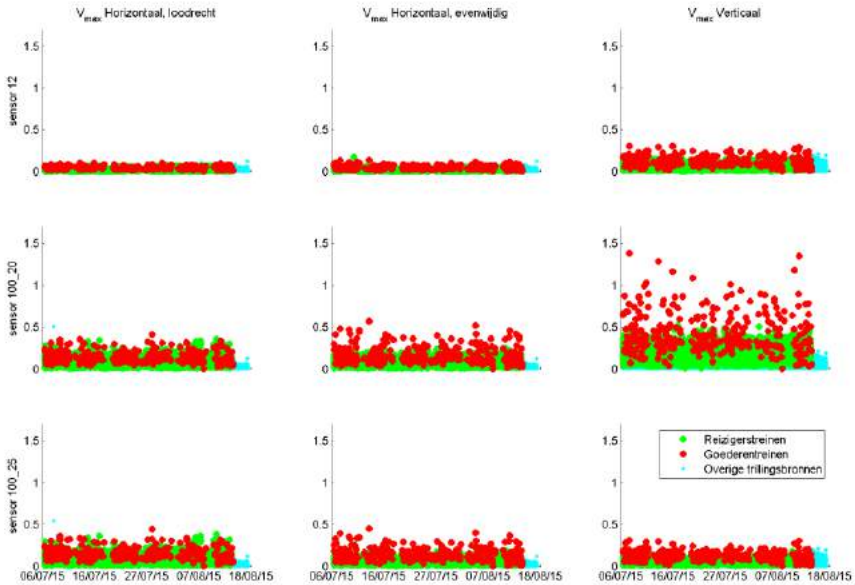

Figuur V – 3 *Meetresultaten Herfterlaan 17*

V.1.1 Wijzigingen aan sporen

De belangrijkste wijzigingen op deze locatie zijn:

1. Wijziging van de sporenlay-out;
2. Wijziging van de rijsnelheid van de treinen;

De sporenlay-out in de referentie- en plansituatie is weergegeven in Figuur V - 4.

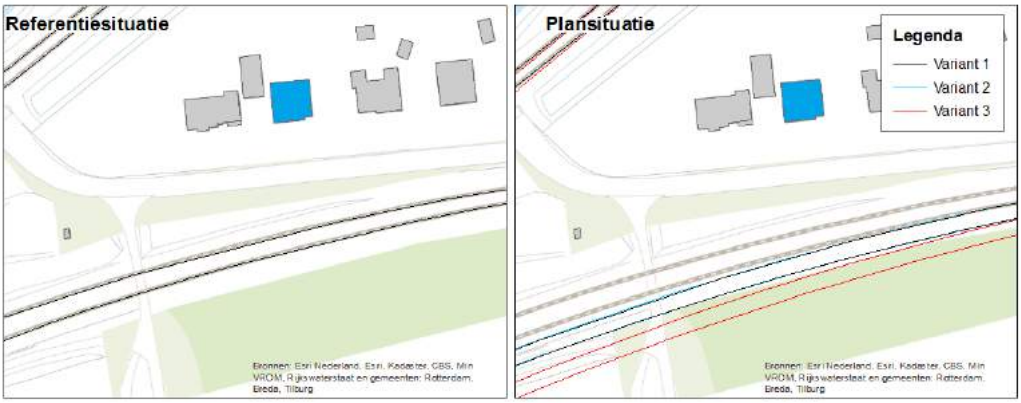

Figuur V - 4 *Meetlocatie Herfterlaan 17 in referentiesituatie (links) en plansituatie (rechts)*

V.1.2 Resultaten meting

De meetresultaten zijn samengevat weergegeven in Tabel V-2. H1 is horizontaal, loodrecht op het spoor, H2 is horizontaal, parallel aan het spoor en V is verticaal.

Tabel V - 2 *Resultaten referentiesituatie*

	12, fundering			20, boven tapijt			25, boven hout		
	H1	H2	V	H1	H2	V	H1	H2	V
$V_{per,\ dag}$	<0.01	<0.01	0.02	0.03	0.03	0.08	0.03	0.02	0.01
$V_{per,\ avond}$	<0.01	<0.01	0.02	0.03	0.03	0.09	0.03	0.02	0.02
$V_{per,\ nacht}$	<0.01	<0.01	0.01	0.02	0.02	0.05	0.02	0.01	0.01
V_{max}	0.09	0.11	0.25	0.33	0.43	1.02	0.35	0.33	0.25
X (%)	0.79	0.79	0.79	0.79	0.79	0.79	0.79	0.79	0.79
#topX%	76	76	76	76	76	76	76	76	76
μ	-2.64	-2.56	-1.62	-1.30	-1.18	-0.28	-1.26	-1.42	-1.63
σ	0.13	0.23	0.17	0.14	0.24	0.21	0.14	0.22	0.17
β	1.43	1.43	1.43	1.43	1.43	1.43	1.43	1.43	1.43
R	4	6	5	4	7	6	4	6	5

Op deze locatie zijn 9755 reizigers- en 316 goederentreinen gemeten.

V.1.3 Resultaten berekening plansituatie

Aan de hand van de metingen en de wijzigingen die zijn opgetreden tussen de situatie van de metingen en de plansituatie is een berekening gemaakt voor de trillingssituatie in de plansituatie. Per trein is een individuele berekening gemaakt met behulp van het in Bijlage I beschreven model en de parameters uit Bijlage II en III. Met behulp van de resulterende dataset zijn conform de Bts de benodigde parameters bepaald.

De resultaten van de berekening zijn weergegeven in Tabel V – 3. De resultaten van de berekeningen zijn getoetst aan de grenswaarden. Overschrijdingen van de grenswaarden zijn oranje gearceerd.

Tabel V – 3 *Resultaten berekening plansituatie*

	12, fundering			100_20, boven tapijt			100_25, boven hout		
	H1	H2	V	H1	H2	V	H1	H2	V
$V_{per,\ dag}$	<0.01	<0.01	0.03	0.04	0.04	0.12	0.04	0.03	0.02
$V_{per,\ avond}$	<0.01	<0.01	0.02	0.04	0.04	0.11	0.04	0.03	0.02
$V_{per,\ nacht}$	<0.01	<0.01	0.02	0.02	0.03	0.07	0.03	0.02	0.02
V_{max}	0.09	0.11	0.26	0.35	0.43	1.02	0.37	0.33	0.25
X (%)	0.79	0.79	0.79	0.79	0.79	0.79	0.79	0.79	0.79
#topX%	78	78	78	78	78	78	78	78	78
μ	-2.60	-2.52	-1.58	-1.27	-1.16	-0.24	-1.22	-1.38	-1.59
σ	0.13	0.20	0.15	0.15	0.22	0.18	0.15	0.19	0.14
β	1.45	1.45	1.45	1.45	1.45	1.45	1.45	1.45	1.45
R	4	6	4	4	6	5	4	5	4
$\boldsymbol{V_{per,\ grenswaarde}}$	**0.1**	**0.1**	**0.1**	**0.1**	**0.1**	**0.1**	**0.1**	**0.1**	**0.1**

De *Q*-waarde bedraagt 1.00. De trillingsterkte neemt niet toe. Er is echter wel een overschrijding van de grenswaarde voor de trillingsintensiteit V_{per} op de verdiepingsvloer.

V.1.4 Conclusies

De trillingssterkte V_{max} neemt in de plansituatie niet voelbaar toe ten opzichte van de referentiesituatie. De trillingsintensiteit V_{per} is in de plansituatie hoger dan de grenswaarde. Voor deze locatie dienen maatregelen te worden afgewogen op doelmatigheid

Uit de metingen en berekeningen blijkt verder dat de trillingssnelheid aanzienlijk lager is dan de grenswaarde voor trillingsschade uit de SBR A-richtlijn, de kans op schade ten gevolge van treinverkeer is dus verwaarloosbaar.

In Figuur V – 5 tot en met Figuur V - 7 worden de referentie- (links) en plansituaties (rechts) getoond voor alle gemeten trillingssignalen. Goederentreinen zijn als rode meetpunten weergegeven, reizigerstreinen als groene meetpunten, en alle overige trillingsbronnen zijn als blauwe meetpunten weergegeven. Een deel van de overige trillingsbronnen geeft hogere trillingen dan de treinen. De trillingen die hoger dan of vergelijkbaar aan die van treinen zijn, zijn afkomstig van voetstappen of gemotoriseerd vervoer van de nabijgelegen weg.

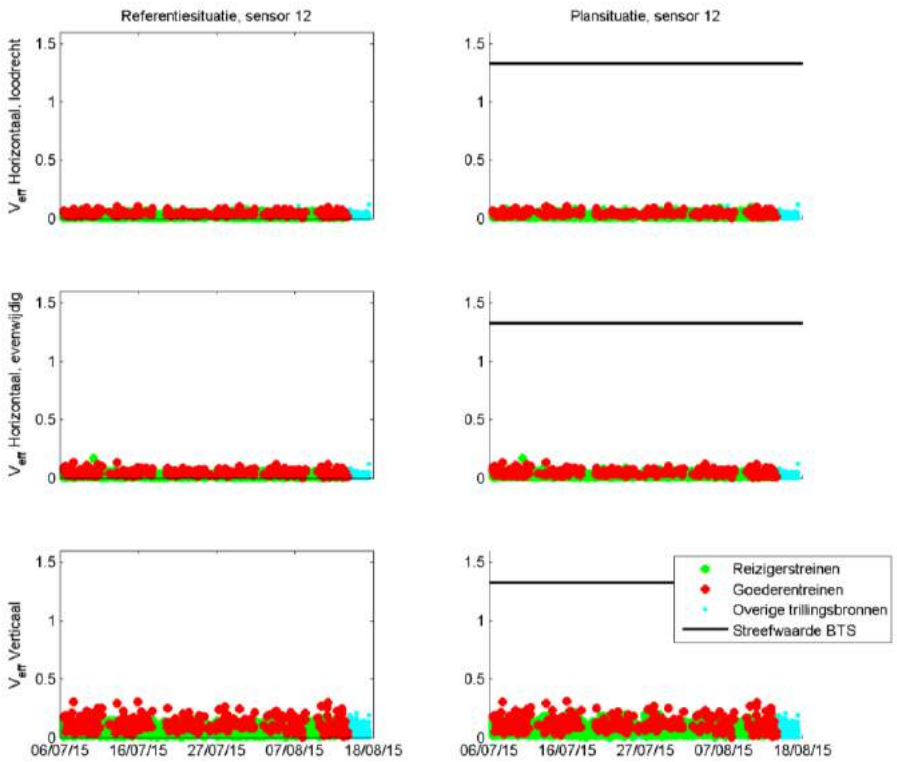

Figuur V - 5 *Resultaten sensor 12*

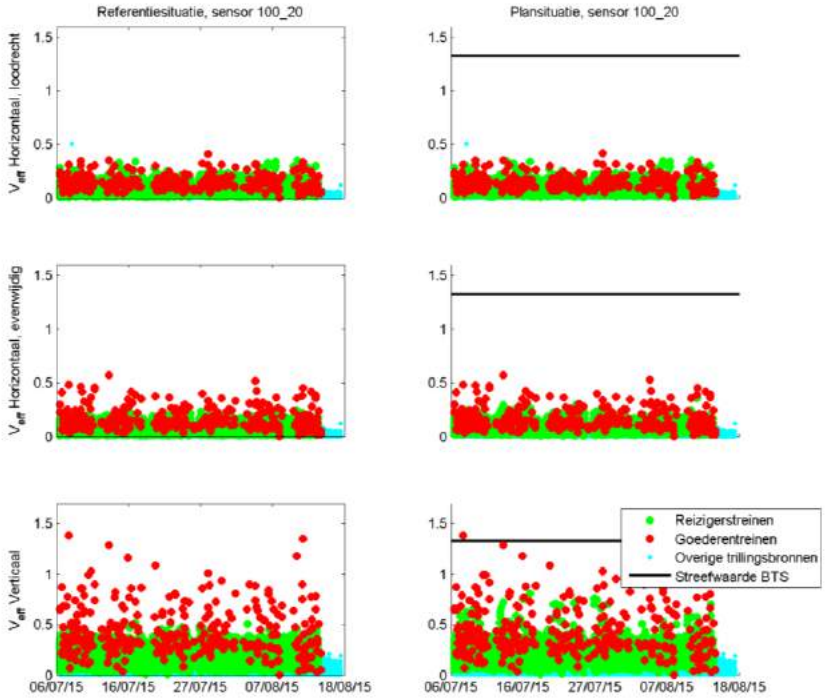

Figuur V - 6 *Resultaten sensor 100_20*

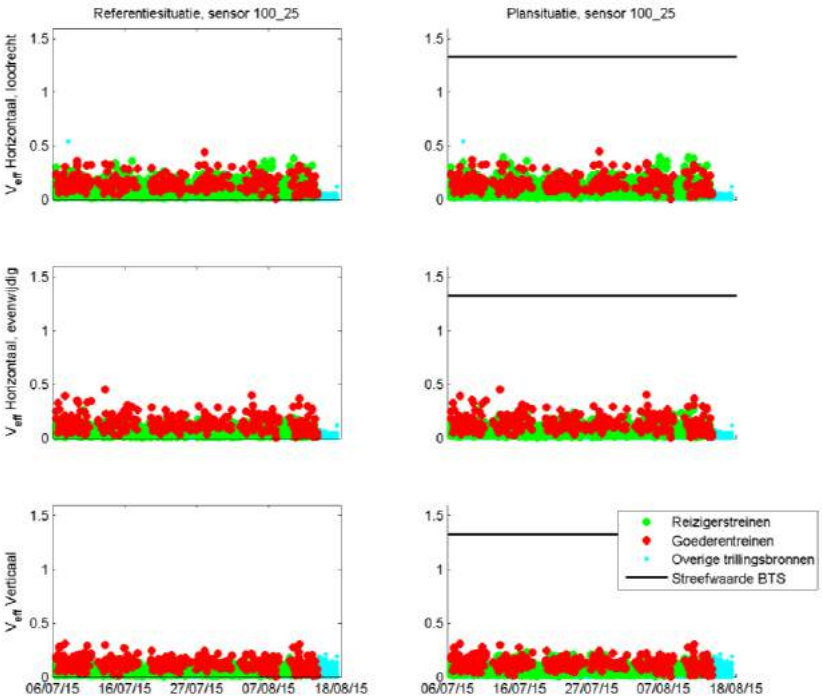

Figuur V - 7 *Resultaten sensor 100_25*

Om de betrouwbaarheid van de berekeningen te controleren is een Monte Carlosimulatie uitgevoerd, waarbij de invloed van de snelheidsverhoging en de wijziging in sporenlay-out is gevarieerd. Uit deze analyse blijkt dat er een kleine kans is

op een overschrijding van de trillingssterkte V_{max}, en een grote kans op een overschrijding van de trillingsintensiteit V_{per}.

V.2 Herfterlaan 27

De meetlocatie Herfterlaan 27 heeft de functie *Wonen*, een foto van dit gebouw is weergegeven in Figuur V – 8.

Figuur V - 8 *Gevel Herfterlaan 27*

In deze woning is een meting uitgevoerd conform de Bts. Er is één meetpunt geplaatst gedurende de gehele meetperiode (sensor 24) en één meetpunt is berekend aan de hand van de overdracht bepaald met een 24-uurs meting (sensor 15) , zie ook Figuur V - 10 voor een schets van de meetopstelling:

1. Een driedimensionale trillingssensor (24) bij de fundering;
2. Een driedimensionale trillingssensor (15) op de 1e verdieping op vloerbedekking (100_15 is de berekende sensorwaarde).

V.2.1 Wijzigingen aan sporen

De belangrijkste wijzigingen op deze locatie zijn:

1. Wijziging van de sporenlay
2. Gewijzigde rijsnelheid van een deel van de treinen.

De sporenlay-out in de referentie- en plansituatie is weergegeven in Figuur V – 9.

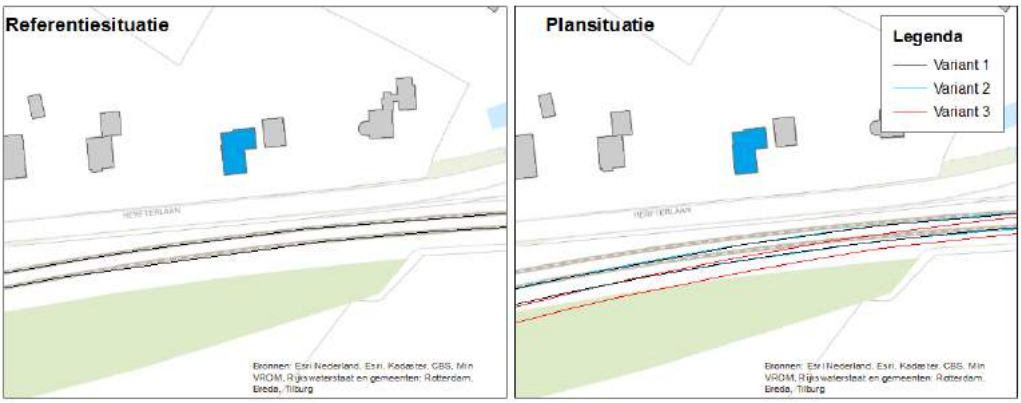

Figuur V - 9 *Meetlocatie Herfterlaan 27 in referentiesituatie (links) en plansituatie (rechts)*

De gegevens van de metingen zijn opgenomen in Tabel V - 6.

Tabel V - 6 *Gegevens meting Herfterlaan 27*

1	Uitvoerende organisatie	*Movares Nederland B.V.* *Daalseplein 101* *3511 SX Utrecht*
	Verantwoordelijke persoon	*Ir. P.M. Boon* *e-mail: pieter.boon@movares.nl* *tel.: 06-10039454*
2	Meting uitgevoerd door	*Ir. R.G.P. Ritzen*
3	Tijdsperiode meting	*6 juli 2015 12:41 tot 17 augustus 2015 10:27*
4	Type trillingsbron	*Treinen.*
5	Gebouwomschrijving	*Tweelaagse vrijstaande woning, opgebouwd uit metselwerk*
6	Locatie metingen	*Zie Figuur V - 10*
7	Geotechnische gegevens	*Zie Bijlage III.3*
8	Meetposities	*Zie Figuur V - 10*
9	Gebruikte meetopnemers	*Twee 3D-geofoons*
	Gebruikte registratieapparatuur	*Dewe-101 meetcomputer met 3 aangesloten kanalen en webcam* *D03-meetcomputer met 3 aangesloten kanalen*
	Gebruikte verwerkingsapparatuur	*Meetcomputer*
10	Overzicht meetwaarden	*Zie Figuur V - 11*
11	Motivatie classificatie gebouw	*Zie hoofdstuk 4*
12	Overige relevante omstandigheden	*Zie hoofdstuk 4*

Een overzicht van de gebruikte sensorposities is weergegeven in Figuur V - 10 , de meetresultaten zijn weergegeven in Figuur V - 11.

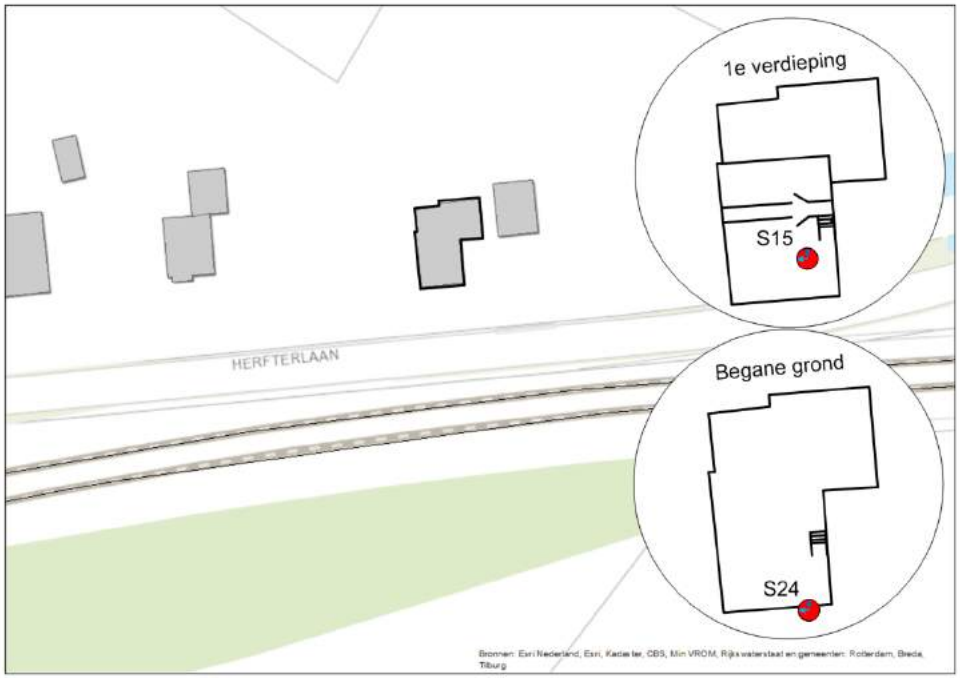

Figuur V - 10 *Opstelling sensoren bij Herfterlaan 27*

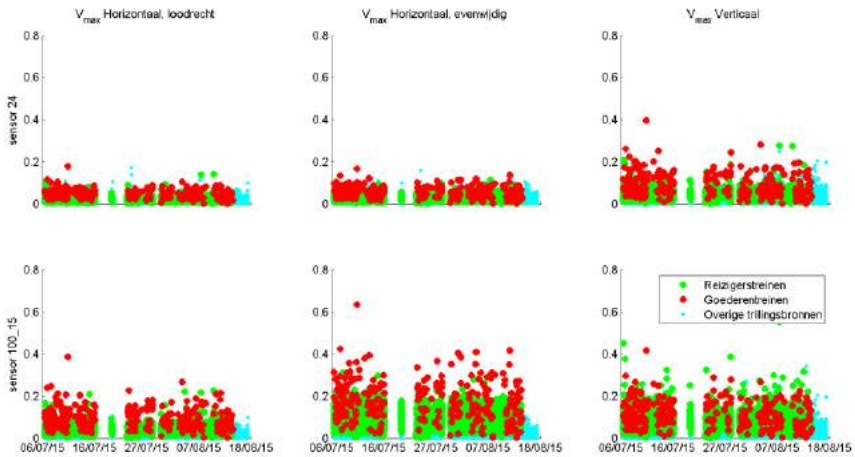

Figuur V - 11 *Meetresultaten Herfterlaan 27*

V.2.2 Resultaten meting

De meetresultaten zijn samengevat weergegeven in Tabel V - 7. H1 is horizontaal, loodrecht op het spoor, H2 is horizontaal, parallel aan het spoor en V is verticaal.

Tabel V - 7 *Resultaten referentiesituatie*

	24, fundering			15, boven tapijt		
	H1	**H2**	**V**	**H1**	**H2**	**V**
$V_{per,\ dag}$	<0.01	<0.01	0.01	0.01	0.04	0.03
$V_{per,\ avond}$	<0.01	<0.01	0.01	0.01	0.04	0.03
$V_{per,\ nacht}$	<0.01	<0.01	0.01	0.01	0.02	0.02
V_{max}	0.11	0.12	0.24	0.23	0.39	0.36
X (%)	0.79	0.79	0.79	0.79	0.79	0.79
#topX%	61	61	61	61	61	61
μ	-2.52	-2.38	-1.73	-1.76	-1.18	-1.36
σ	0.20	0.16	0.20	0.20	0.17	0.23
β	1.43	1.43	1.43	1.43	1.43	1.43
R	6	5	6	6	5	7

Op deze locatie zijn 7683 reizigers- en 279 goederentreinen gemeten.

V.2.3 Resultaten berekening plansituatie

Aan de hand van de metingen en de wijzigingen die zijn opgetreden tussen de situatie van de metingen en de plansituatie is een berekening gemaakt voor de trillingssituatie in de plansituatie. Per trein is een individuele berekening gemaakt met behulp van het in Bijlage I beschreven model en de parameters uit Bijlage II en III. Met behulp van de resulterende dataset zijn conform de Bts de benodigde parameters bepaald.

De resultaten van de berekening zijn weergegeven in Tabel V - 8. De resultaten van de berekeningen zijn getoetst aan de grenswaarden.

Tabel V – 8 *Resultaten berekening plansituatie*

	24, fundering			15, boven tapijt		
	H1	**H2**	**V**	**H1**	**H2**	**V**
$V_{per,\ dag}$	<0.01	<0.01	0.02	0.01	0.05	0.04
$V_{per,\ avond}$	<0.01	<0.01	0.02	0.01	0.05	0.04
$V_{per,\ nacht}$	<0.01	<0.01	0.01	0.01	0.03	0.03
V_{max}	0.11	0.12	0.24	0.23	0.41	0.38
X (%)	0.79	0.79	0.79	0.79	0.79	0.79
#topX%	61	61	61	61	61	61
μ	-2.50	-2.32	-1.70	-1.74	-1.09	-1.33
σ	0.19	0.15	0.20	0.18	0.14	0.26
β	1.43	1.43	1.43	1.43	1.43	1.43
R	6	5	6	6	4	8
$\mathbf{V_{per,\ grenswaarde}}$	**0.1**	**0.1**	**0.1**	**0.1**	**0.1**	**0.1**

De *Q*-waarde bedraagt 1.06. De trillingsterkte neemt niet voelbaar toe.

V.2.4 Conclusies

De trillingssterkte V_{max} neemt in de plansituatie niet voelbaar toe ten opzichte van de referentiesituatie. De trillingsintensiteit V_{per} is in de plansituatie lager dan de grenswaarde.

Uit de metingen en berekeningen blijkt verder dat de trillingssnelheid aanzienlijk lager is dan de grenswaarde voor trillingsschade uit de SBR A-richtlijn, de kans op schade ten gevolge van treinverkeer is dus verwaarloosbaar.

In Figuur V - 12 tot en met Figuur V - 13 worden de referentie- (links) en plansituatie (rechts) getoond voor alle gemeten trillingssignalen. Goederentreinen zijn als rode meetpunten weergegeven, reizigerstreinen als groene meetpunten, en alle overige trillingsbronnen zijn als blauwe meetpunten weergegeven. Een deel van de overige trillingsbronnen geeft hogere trillingen dan de treinen. De trillingen die hoger dan of vergelijkbaar aan die van treinen zijn, zijn afkomstig van voetstappen of gemotoriseerd vervoer van de nabijgelegen weg.

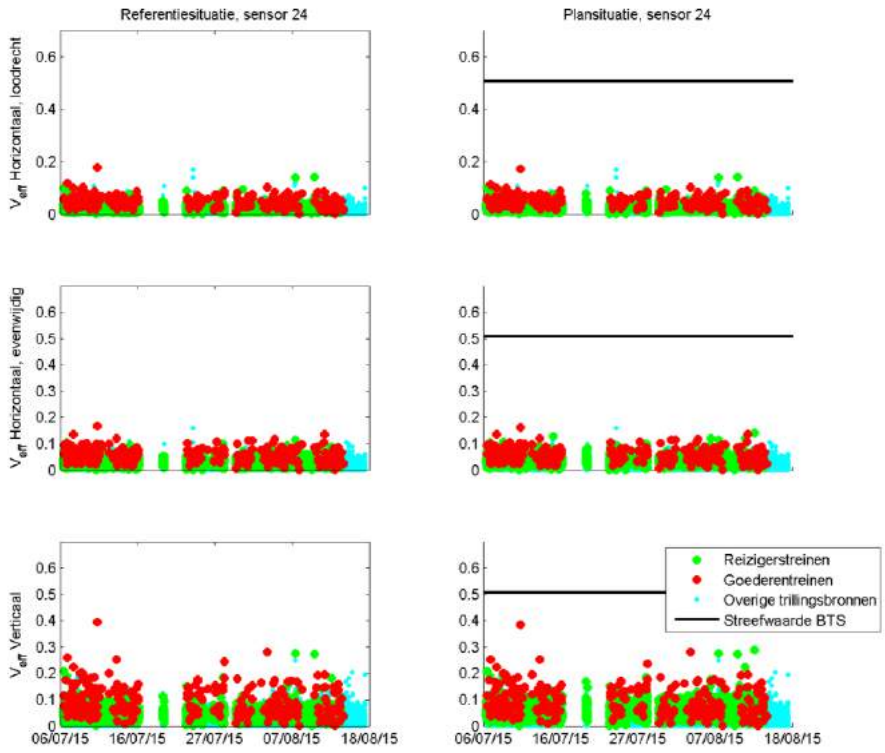

Figuur V - 12 *Resultaten sensor 24*

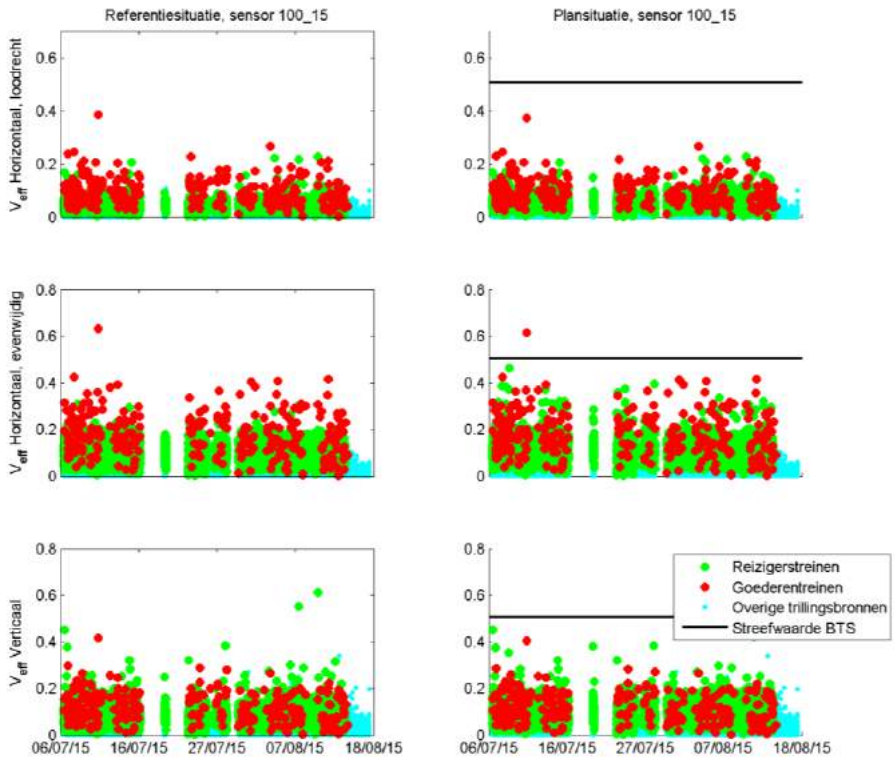

Figuur V - 13 *Resultaten sensor 100_15*

Om de betrouwbaarheid van de berekeningen te controleren is een Monte Carlosimulatie uitgevoerd, waarbij de invloed van de snelheidsverhoging en de wijziging in sporenlay-out is gevarieerd. Uit deze analyse blijkt dat er een kleine kans is op een overschrijding van de trillingssterkte V_{max}. Er is geen kans op een overschrijding van de trillingsintensiteit V_{per}.

V.3 Valkenbergweg 2

De meetlocatie Valkenbergweg 2 heeft de functie *Wonen*, een foto van dit gebouw is weergegeven in Figuur V - 14.

Figuur V - 14 *Gevel Valkenbergweg 2*

In deze woning is een meting uitgevoerd conform de Bts. Er is één meetpunt geplaatst gedurende de gehele meetperiode (sensor 14) en drie meetpunten zijn berekend aan de hand van de overdracht bepaald met een 24-uurs meting (sensoren 5, 16 en 21) , zie ook Figuur V - 32 voor een schets van de meetopstelling:

1. Een driedimensionale trillingssensor (14) bij de fundering;
2. Een driedimensionale trillingssensor (100_5) op de tegelvloer aan de achterzijde van de woning;
3. Een driedimensionale trillingssensor (100_16) op de tegelvloer aan de achterzijde van de woning bij een pilaar.
4. Een driedimensionale trillingssensor (100_21) op de tegelvloer bij voorgevel.

Daarnaast zijn meetpunten gepositioneerd op de zolder, deze meetpunten zijn gebruikt om de trillingseigenschappen van de woning in kaart te brengen.

V.3.1 Wijzigingen aan sporen

De belangrijkste wijzigingen op deze locatie is de gewijzigde rijsnelheid van een deel van de treinen. De sporenlay-out in de referentie- en plansituatie is weergegeven Figuur V - 15.

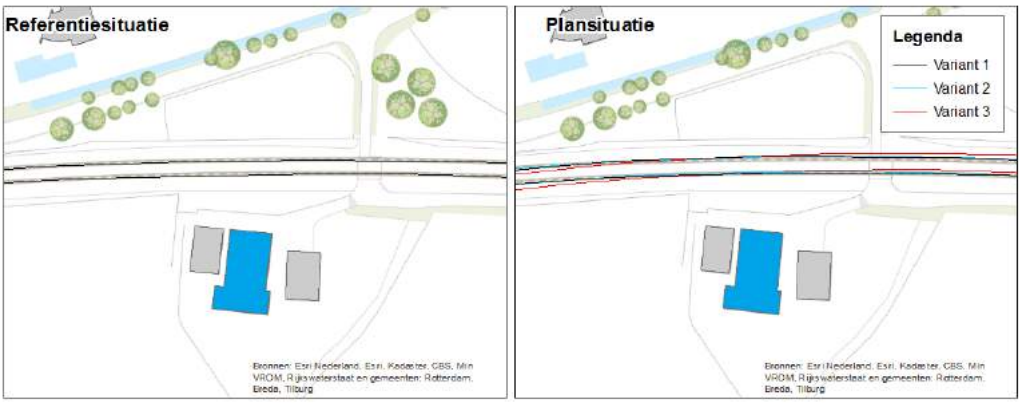

Figuur V - 15 *Meetlocatie Valkenbergweg 2 in referentiesituatie (links) en plansituatie (rechts)*

De gegevens van de metingen zijn opgenomen in Tabel V - 11.

Tabel V - 11 *Gegevens meting Valkenbergweg 2*

1	Uitvoerende organisatie	*Movares Nederland B.V.* *Daalseplein 101* *3511 SX Utrecht*
	Verantwoordelijke persoon	*Ir. P.M. Boon* *e-mail: pieter.boon@movares.nl* *tel.: 06-10039454*
2	Meting uitgevoerd door	*Ir. R.G.P. Ritzen*
3	Tijdsperiode meting	*6 juli 2015 10:37 tot 17 augustus 2015 10:27*
4	Type trillingsbron	*Treinen.*
5	Gebouwomschrijving	*Tweelaagse vrijstaande woning, opgebouwd uit metselwerk*
6	Locatie metingen	*Zie Figuur V - 16*
7	Geotechnische gegevens	*Zie Bijlage III.3*
8	Meetposities	*Zie Figuur V - 16*
9	Gebruikte meetopnemers	*Vier 3D-geofoons*
	Gebruikte registratieapparatuur	*Dewe-1201 meetcomputer met 9 aangesloten kanalen en webcam* *D04-meetcomputer met 3 aangesloten kanalen*
	Gebruikte verwerkingsapparatuur	*Meetcomputer*
10	Overzicht meetwaarden	*Zie Figuur V - 17*
11	Motivatie classificatie gebouw	*Zie hoofdstuk 4*
12	Overige relevante omstandigheden	*Zie hoofdstuk 4*

Een overzicht van de gebruikte sensorposities is weergegeven in Figuur V - 16, de meetresultaten zijn weergegeven in Figuur V - 17.

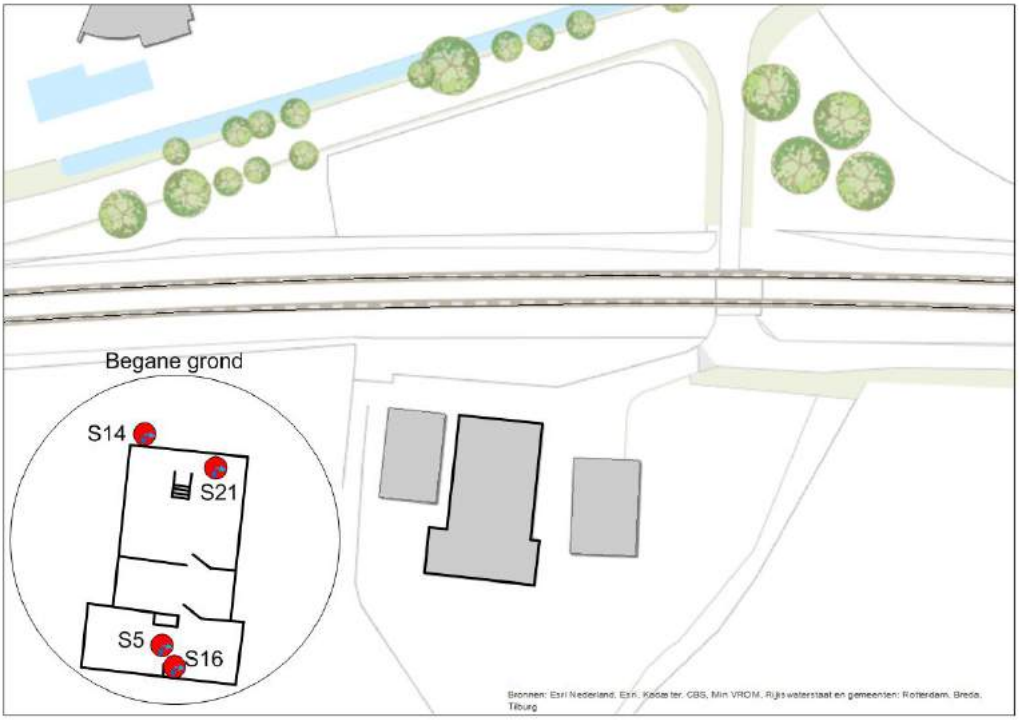

Figuur V - 16 *Opstelling sensoren bij Valkenbergweg 2*

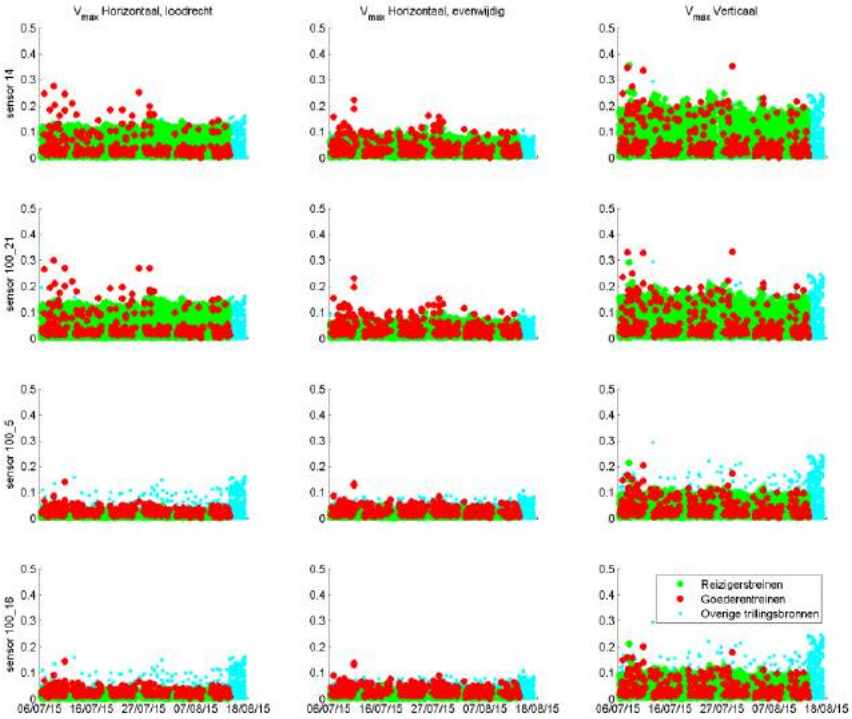

Figuur V - 17 *Meetresultaten Valkenbergweg 2*

V.3.2 Resultaten meting

De meetresultaten zijn samengevat weergegeven in Tabel V - 12. H1 is horizontaal, loodrecht op het spoor, H2 is horizontaal, parallel aan het spoor en V is verticaal.

Tabel V - 12 *Resultaten referentiesituatie*

	14, fundering			21, tegel			5, tegel			16, tegel		
	H1	H1	H1	H1	H2	V	H1	H2	V	H1	H2	V
$V_{per.\ dag}$	0.01	<0.01	0.02	0.01	<0.01	0.02	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01
$V_{per.\ avond}$	0.01	<0.01	0.02	0.01	<0.01	0.02	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01
$V_{per.\ nacht}$	0.01	<0.01	0.02	0.01	<0.01	0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	0.01
V_{max}	0.21	0.14	0.28	0.22	0.13	0.24	0.06	0.07	0.14	0.07	0.08	0.14
X (%)	50.01	1.57	50.01	50.01	1.57	1.57	3.14	1.57	1.57	1.57	1.57	1.57
#topX%	2231	70	2231	2231	70	70	140	70	70	70	70	70
μ	-2.61	-2.25	-2.05	-2.50	-2.33	-1.64	-3.20	-2.90	-2.16	-3.02	-2.86	-2.13
σ	0.37	0.18	0.27	0.35	0.22	0.15	0.23	0.21	0.16	0.22	0.22	0.14
β	2.79	1.39	2.79	2.79	1.39	1.39	1.73	1.39	1.39	1.39	1.39	1.39
R	3	5	2	3	6	4	6	6	5	6	6	4

Op deze locatie zijn 9601 reizigers- en 388 goederentreinen gemeten.

V.3.3 Resultaten berekening plansituatie

Aan de hand van de metingen en de wijzigingen die zijn opgetreden tussen de situatie van de metingen en de plansituatie is een berekening gemaakt voor de trillingssituatie in de plansituatie. Per trein is een individuele berekening gemaakt met behulp van het

in Bijlage I beschreven model en de parameters uit Bijlage II en III. Met behulp van de resulterende dataset zijn conform de Bts de benodigde parameters bepaald.

De resultaten van de berekening zijn weergegeven in Tabel V - 13. De resultaten van de berekening zijn getoetst aan de grenswaarden.

Tabel V - 13 *Resultaten berekening plansituatie*

	14, fundering			21, tegel			5, tegel			16, tegel		
	H1	**H1**	**H1**	**H1**	**H2**	**V**	**H1**	**H2**	**V**	**H1**	**H2**	**V**
$V_{per.\ dag}$	0.02	0.01	0.04	0.02	0.01	0.03	<0.01	<0.01	0.01	<0.01	<0.01	0.01
$V_{per.\ avond}$	0.02	0.01	0.03	0.02	0.01	0.03	<0.01	<0.01	0.01	<0.01	<0.01	0.01
$V_{per.\ nacht}$	0.01	0.01	0.02	0.01	0.01	0.02	<0.01	<0.01	0.01	<0.01	<0.01	0.01
V_{max}	0.24	0.15	0.33	0.26	0.14	0.28	0.06	0.07	0.17	0.06	0.08	0.17
X (%)	50.01	1.57	1.57	50.01	1.57	1.57	3.14	1.57	1.57	6.25	1.57	1.57
#topX%	2231	70	70	2231	70	70	140	70	70	279	70	70
μ	-2.30	-2.07	-1.21	-2.19	-2.14	-1.39	-3.02	-2.84	-1.89	-2.99	-2.80	-1.87
σ	0.31	0.12	0.08	0.30	0.13	0.09	0.14	0.18	0.09	0.11	0.18	0.08
β	2.79	1.39	1.39	2.79	1.39	1.39	1.73	1.39	1.39	2.04	1.39	1.39
R	3	4	2	3	4	3	3	5	3	2	5	2
$\boldsymbol{V_{per.\ gw.}}$	**0.1**	**0.1**	**0.1**	**0.1**	**0.1**	**0.1**	**0.1**	**0.1**	**0.1**	**0.1**	**0.1**	**0.1**

De *Q*-waarde bedraagt 1.20. De trillingsterkte neemt niet voelbaar toe.

V.3.4 Conclusies

De trillingssterkte V_{max} neemt in de plansituatie niet voelbaar toe ten opzichte van de referentiesituatie. De trillingsintensiteit V_{per} is in de plansituatie lager dan de grenswaarde.

Uit de metingen en berekeningen blijkt verder dat de trillingssnelheid aanzienlijk lager is dan de grenswaarde voor trillingsschade uit de SBR A-richtlijn, de kans op schade ten gevolge van treinverkeer is dus verwaarloosbaar. De maximaal optredende trillingssnelheid ten gevolge van treinverkeer in de plansituatie is 0.89 mm/s. Inclusief toeslagfactor voor de onzekerheid van een indicatieve meting (toeslagfactor is 1.6, zie Bijlage II) is maximaal een trillingssnelheid van 1.43 mm/s te verwachten. De grenswaarde uit de SBR A-richtlijn voor trillingen ten gevolge van treinverkeer met een dominante frequentie van minder dan 10 Hz in panden met een monumentale status zoals Valkenbergweg 2 bedraagt 2 mm/s. Omdat de maximaal verwachte trillingssnelheid lager is dan deze grenswaarde, is de kans op schade conform de SBR A-richtlijn kleiner dan 1 procent, en daarmee verwaarloosbaar. Er wordt dus geen schade ten gevolge van treinverkeer verwacht.

In Figuur V – 18 tot en met Figuur V - 21 worden de referentie- (links) en plansituatie (rechts) getoond voor alle gemeten trillingssignalen. Goederentreinen zijn als rode meetpunten weergegeven. reizigerstreinen als groene meetpunten. en alle overige trillingsbronnen zijn als blauwe meetpunten weergegeven. Een deel van de overige trillingsbronnen geeft hogere trillingen dan de treinen. De trillingen die hoger dan of vergelijkbaar aan die van treinen zijn. zijn afkomstig van voetstappen of gemotoriseerd vervoer van de nabijgelegen weg.

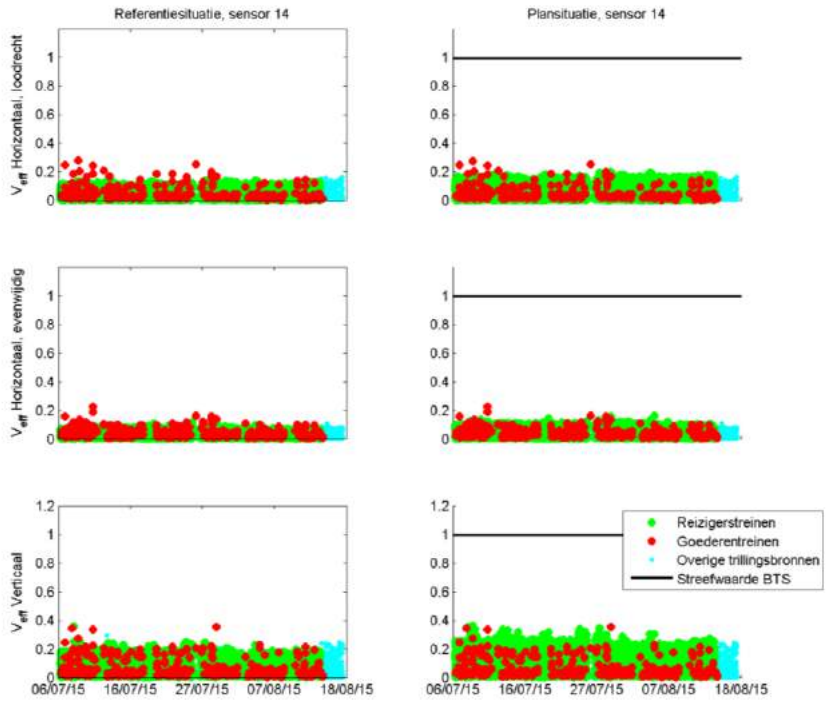

Figuur V - 18 *Resultaten sensor 14*

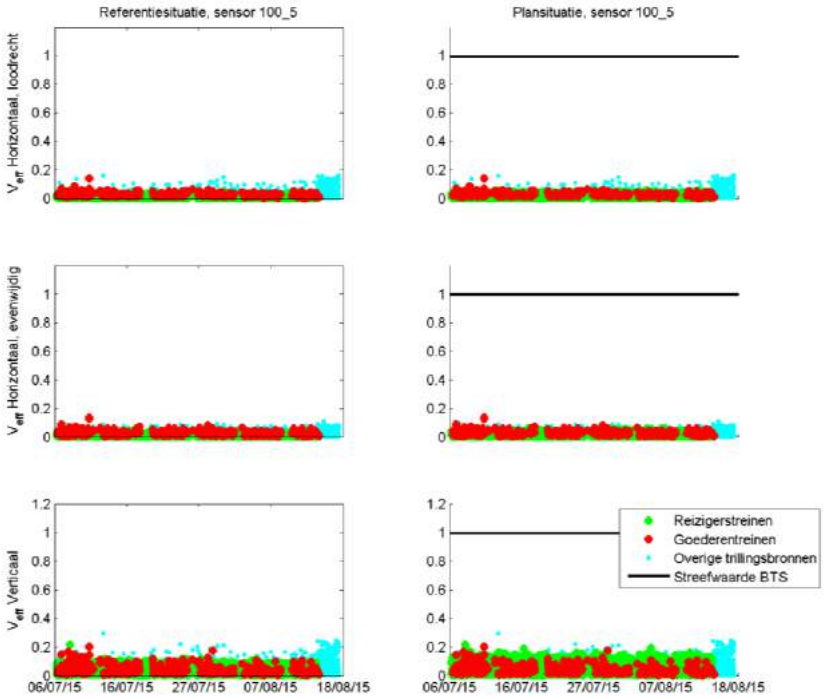

Figuur V - 19 *Resultaten sensor 100_5*

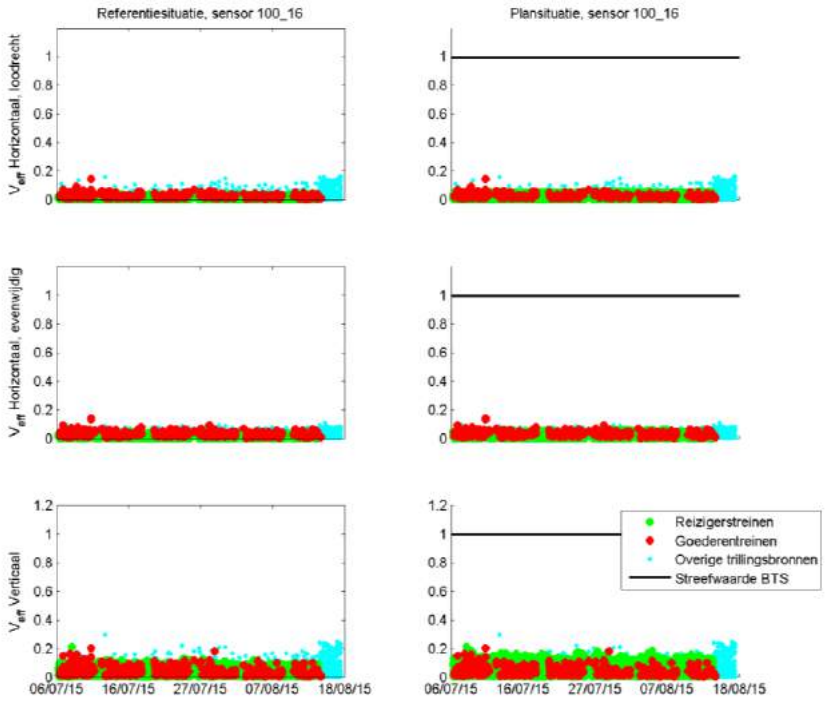

Figuur V - 20 *Resultaten sensor 100_16*

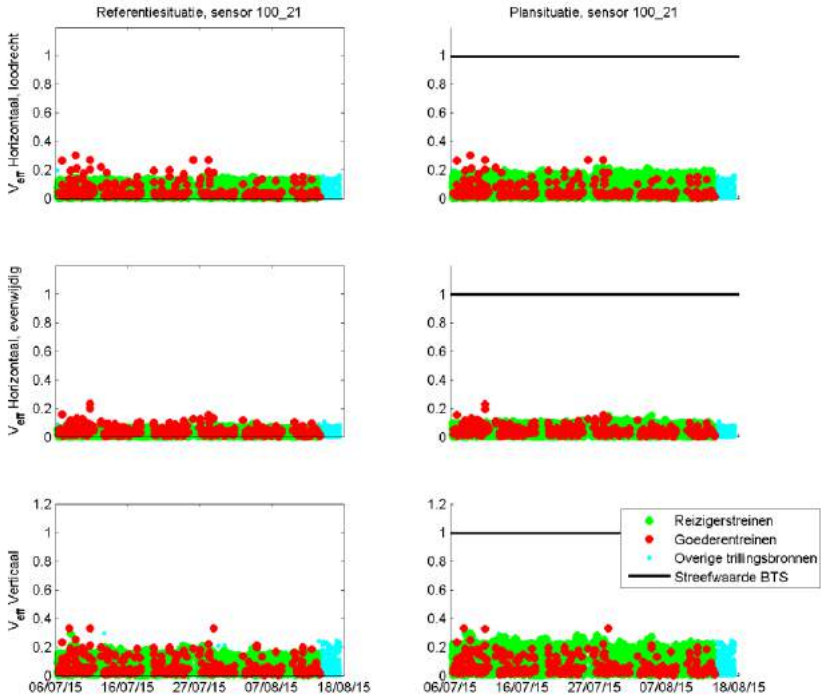

Figuur V - 21 *Resultaten sensor 100_21*

Om de betrouwbaarheid van de berekeningen te controleren is een Monte Carlosimulatie uitgevoerd, waarbij de invloed van de snelheidsverhoging en de wijziging in sporenlay-out is gevarieerd. Uit deze analyse blijkt dat er een kleine kans is op een overschrijding van de trillingssterkte V_{max}. Er is geen kans op een overschrijding van de trillingsintensiteit V_{per}.

Bijlage VI Effectiviteit maatregelen

In deze bijlage is het effect opgenomen van de doorgerekende maatregel, als functie van de frequentie, in Figuur VI - 1. Groter dan 1 betekent een versterking van de trillingen, kleiner dan 1 een verzwakking. De maatregel heeft vooral effect boven 10 Hz.

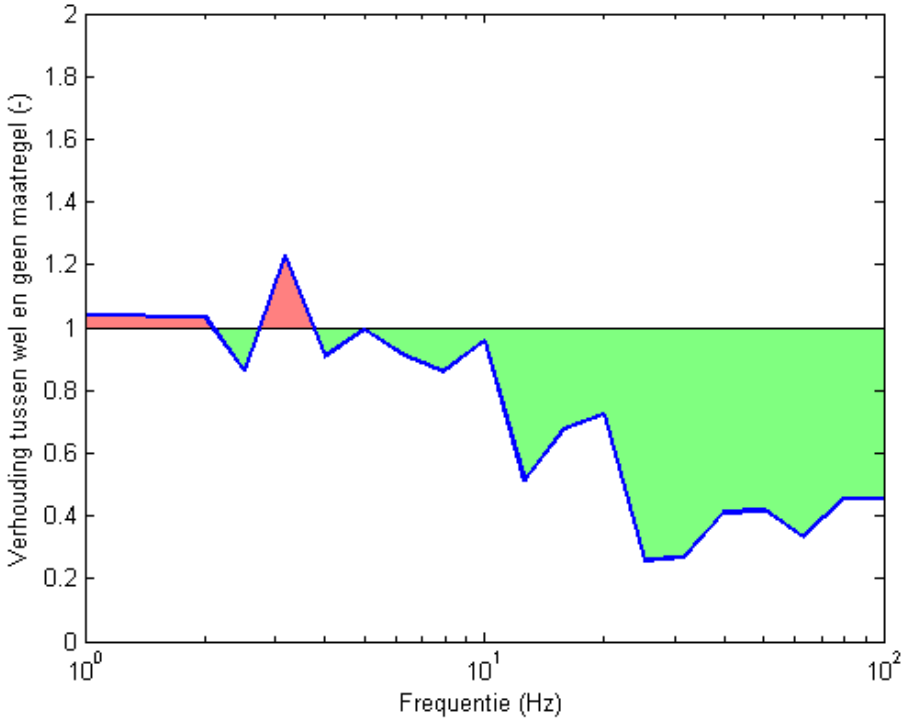

Figuur VI- 1 *Doorgerekende maatregel voor cluster Herfterlaan (sloot van 3.5 meter diep)*

		Omschrijving per categorie	
Kleurcode	**Uitvoerbaarheid**	**Effectiviteit**	**Kosten per gebouw**
--	Niet uitvoerbaar	Sterk negatief effect	Kosten zijn hoger dan richtbedrag
-	Zeer moeilijk uitvoerbaar	Licht negatief effect	
0	Moeilijk uitvoerbaar	Geen effect	Kosten kunnen hoger zijn dan richtbedrag
+	Relatief eenvoudig uitvoerbaar	Licht positief effect	
++	Zeer eenvoudig uitvoerbaar	Sterk positief effect	Kosten zijn lager dan richtbedrag
	Niet van toepassing	Niet van toepassing	

Uit Tabel 8-1 volgt dat alleen een sloot een mogelijk kosteneffectieve maatregel is, en daarnaast het aanpassen van de spoorwegovergang bij de Herfterlaan. Omdat deze al wordt vernieuwd tijdens het project, is de verwachting dat de trillingen ten gevolge van de overweg sterk zullen afnemen, zeker wanneer de overweg wordt geoptimaliseerd ten aanzien van trillingen. De sloot als maatregel is gedetailleerd doorgerekend met behulp van 3D eindige elementenmodellen. De resultaten van de gedetailleerde doorrekening zijn opgenomen in de volgende paragraaf.

8.5 Resultaten detaillering maatregelen

Op analoge wijze als in het onderzoek van stap 3 is voor de meetlocatie Herfterlaan 17 de plansituatie berekend met de voorgestelde maatregel. De effectiviteit van de maatregel, zoals bepaald op basis van modelberekeningen, is weergegeven in Bijlage VI. In Tabel 8-2 zijn de resultaten van het gedetailleerde maatregelenonderzoek opgenomen. Er is een korte omschrijving van de maatregel, de trillingssituatie in de plansituatie met maatregel en, indien de maatregel voldoende effectief is, de totale bouwkosten per meter weergegeven. Situaties waarbij na het nemen van de maatregelen de trillingsintensiteit Vper groter is dan de A3-grenswaarde, zijn oranje gearceerd.

Tabel 8-2 *Overzicht van onderzochte maatregelen*

		Trillingen in plansituatie			
Maatregel	**Afbeelding**	**Vmax**	**Q**	**Vper**	**Kosten/m**
Geen maatregel (uitgangssituatie)		1.02	1.00	0.12	
T.1 Sloot • 3.5 m diep, 7.5 m breed • Naast baanvak Zwolle-Emmen • Naast baanvak Zwolle-Meppel	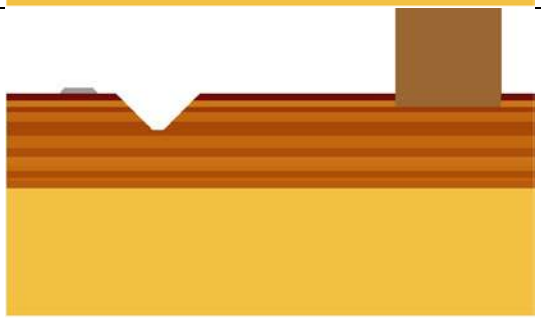	0.91	0.89	0.09	

In de berekening van maatregel T.1, de sloot, is deze langs zowel het baanvak naar Emmen als het baanvak naar Meppel geplaatst. Uit een nadere analyse blijkt dat de sloot langs het baanvak naar Emmen geen significant effect heeft op de trillingssterkte en trillingsintensiteit. Er kan daarom worden volstaan met alleen een sloot langs het baanvak Zwolle-Meppel.

Op basis van de resultaten in Tabel 8-2 blijkt dat het toepassen van een sloot een doelmatige maatregel is die voldoende effect geeft om de overschrijding van V_{per} te reduceren.

8.6 Voorgestelde maatregel

Omdat zettingsverschillen rond de spoorwegovergang de meest waarschijnlijke oorzaak van de overschrijdingen zijn, wordt geadviseerd om tijdens de vernieuwing van de spoorwegovergang zorg te besteden aan een *blijvend* goede overgang tussen de spoorwegovergang en de aardebaan. Hiervoor zijn meerdere mogelijkheden. De verwachting is dat met een vernieuwing en aanpassing van de spoorwegovergang voldaan kan worden aan het beoordelingskader voor trillingshinder. Aanpassingen aan de spoorwegovergang zijn niet meegenomen in de kostenafweging van de maatregelen.

Als uit nametingen blijkt dat deze maatregel onvoldoende effect heeft, kan een 3.5 meter diepe sloot worden gerealiseerd tussen de woningen aan de Herfterlaan en de sporen richting Meppel, zie Figuur 8-4. Dit is een kosteneffectieve maatregel die de trillingen reduceert tot onder de streefwaarden. De kosten-batentabel is weergegeven in Tabel 8-3. Per woning met een overschrijding bedragen de verwachte kosten van de maatregel € 12.000 tot € 27.000.

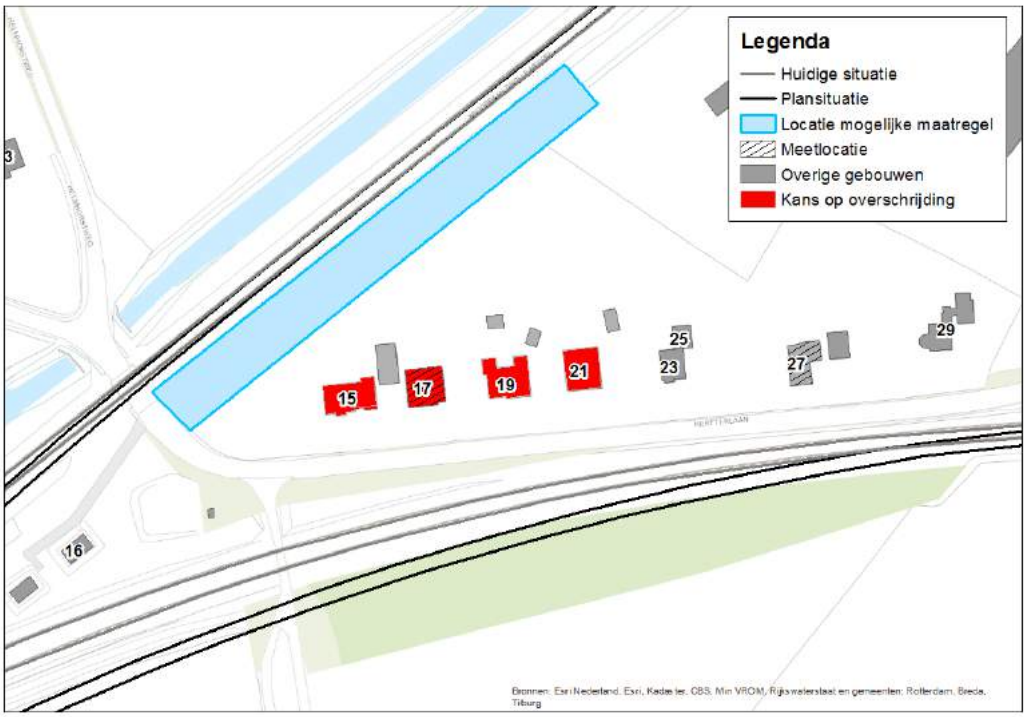

Figuur 8-4 *Voorgestelde maatregellocatie*

Tabel 8-3 *Kosten-batentabel Herfterlaan*

Kosten	**Kosten per meter**	**Lengte maatregel**	**Totaal**
Subtotaal	€ 300 - € 644	165 m	€ 49.500 - € 106.500

Baten	**Aantal adressen**	**Richtbedrag / adres**	
Subtotaal	4	€ 47.000	€ 188.000
Saldo			€ 81.500 - € 138.500.

9 Trillingsschade

9.1 Inleiding

Schade door trillingen ten gevolge van treinverkeer komt in de praktijk niet vaak voor in Nederland. Uit de modelberekeningen die zijn uitgevoerd in het voorliggende onderzoek blijkt dat de trillingssterktes in alle gebouwen in het onderzoeksgebied lager zijn dan de grenswaarden uit de SBR A-richtlijn. De metingen in Herfte zijn nauwkeuriger geanalyseerd. Uit deze analyse blijkt dat de trillingen op alle locaties aanzienlijk lager zijn dan de grenswaarden uit de SBR A-richtlijn. Een toelichting per meetlocatie is opgenomen in Bijlage V.

Tijdens de realisatiefase van *Zwolle-Herfte* worden op diverse locaties bouwwerkzaamheden uitgevoerd. Bij een deel van deze werkzaamheden is een kans op trillingsschade aan omliggende gebouwen niet uit te sluiten. Deze trillingsschade kan optreden door bijvoorbeeld heiwerkzaamheden.
Daarom is een nadere analyse uitgevoerd met behulp van eindige elementen modellen om te bepalen voor welke gebouwen trillingsschade niet kan worden uitgesloten, en waar daarom een vooropname en eventueel maatregelen dienen te worden getroffen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. De vooropnames zijn bedoeld om de huidige schade van gebouwen vast te stellen, zodat na de werkzaamheden een causaal verband kan worden gelegd tussen de eventueel opgetreden schade en de uitgevoerde werkzaamheden.

In het huidige ontwerp is naar verwachting sprake van werkzaamheden met kans op schade op een aantal locaties:

1. Het realiseren van enkele viaducten of bruggen. Er zijn viaducten gepland bij de Oldermannenlaan, de Marsweg en de Ceintuurbaan, en bruggen bij de Nieuwe Wetering en de Emmertochtsloot;
2. Het realiseren van de dive-unders. Deze wordt waarschijnlijk gerealiseerd met behulp van trekpalen.

In alle gevallen gaat er geheid worden.

9.2 Uitgangspunten

Er zijn drie modellen gemaakt, waarvan de uitgangspunten per model zijn weergegeven in Tabel 9-1.

Tabel 9-1 *Uitgangspunten modelberekeningen*

Model	Omschrijving	Sondering/Boring	Palen
M.1	Heien dive-under	0140006S	450 x 450 mm, tot -11 m NAP
M.2	Heien kunstwerk Marsweg	01400111	450 x 450 mm, tot -11m NAP
M.3	Heien kunstwerk Marsweg	S21G00022	450 x 450 mm, tot -13 m NAP

In de berekeningen is een veiligheidsfactor van 2.0 toegepast op de trillingssnelheden. Uit nadere analyse van de trillingssignalen is gebleken dat de oscillaties tengevolge van heien een grote component in het frequentiegebied van onder de 10 Hz hebben, daarom is de maximaal toegestane amplitude uit dit frequentiegebied in de SBR A-richtlijn toegepast. Rond alle locaties is voornamelijk sprake van gebouwen in categorie 2 van de SBR A-richtlijn, zie Bijlage II. Het betreft gebouwen in goede staat.

De modellen M.2 en M.3 zijn op vrijwel dezelfde locatie. Uit het onderzoek blijkt dat model M.2, ondanks de kleinere diepte van de palen, de grootste contourafstanden geeft. Voor alle heiwerkzaamheden ten oosten van de Primulastraat wordt model M.2 gebruikt, ten westen van de Primulastraat model M.1

9.3 Modellering

Voor het bepalen van de afstanden waarop schade kan ontstaan aan gebouwen is gebruik gemaakt van 3D-rekenmodellen met de grondopbouw van de verschillende locaties. De modellen zijn axi-symmetrisch gemaakt. Dit is gebaseerd op het feit dat de golven zich in een cirkel uitbreiden vanaf de puntbron (de heipaal). Het inheien van de heipalen gebeurt met een heiblok. In het model is de zwaarte van het heiblok afhankelijk van de grote van de paal.

9.4 Resultaten

De trillingssnelheid (zowel in horizontale als in verticale richting) als functie van de afstand en de grenswaarden uit de SBR A-richtlijn voor categorie 1-, 2- en 3-gebouwen, is weergegeven in Figuur 9-1 tot en met Figuur 9-3.

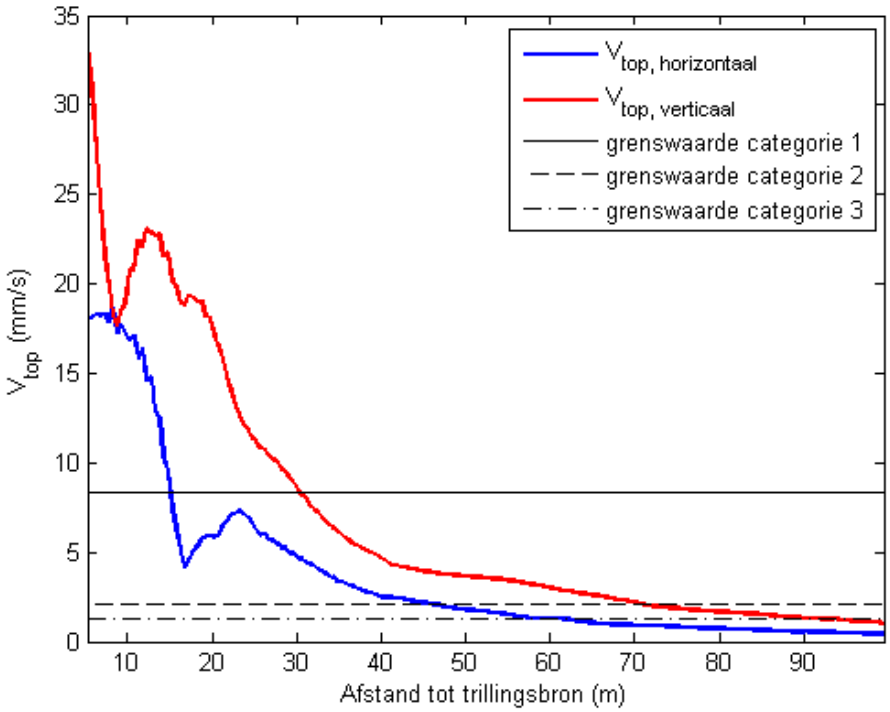

Figuur 9-1 *Trillingssnelheid vs. afstand, model M.1*

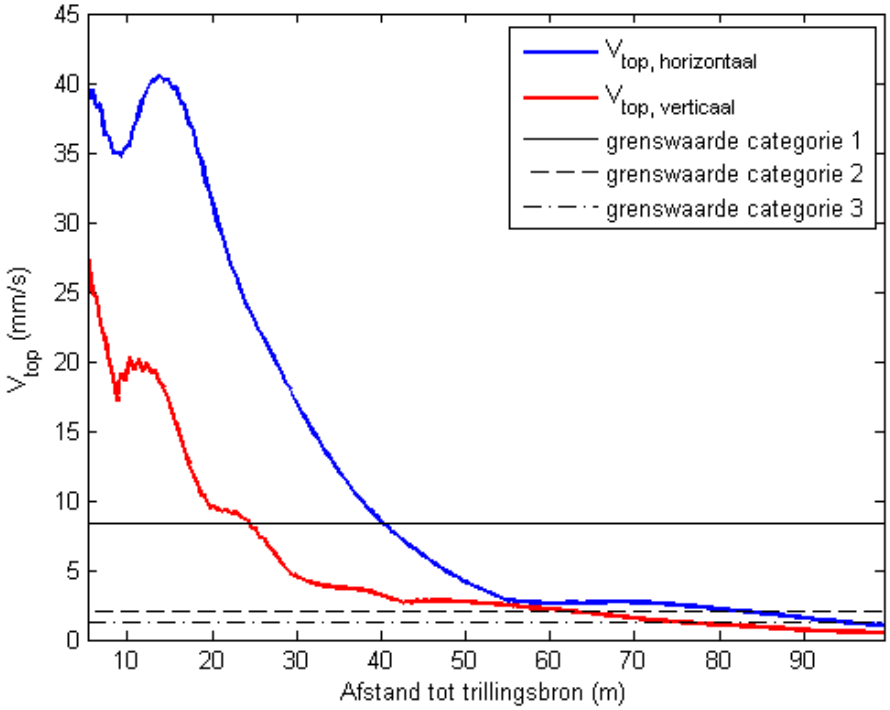

Figuur 9-2 *Trillingssnelheid vs. afstand, model M.2*

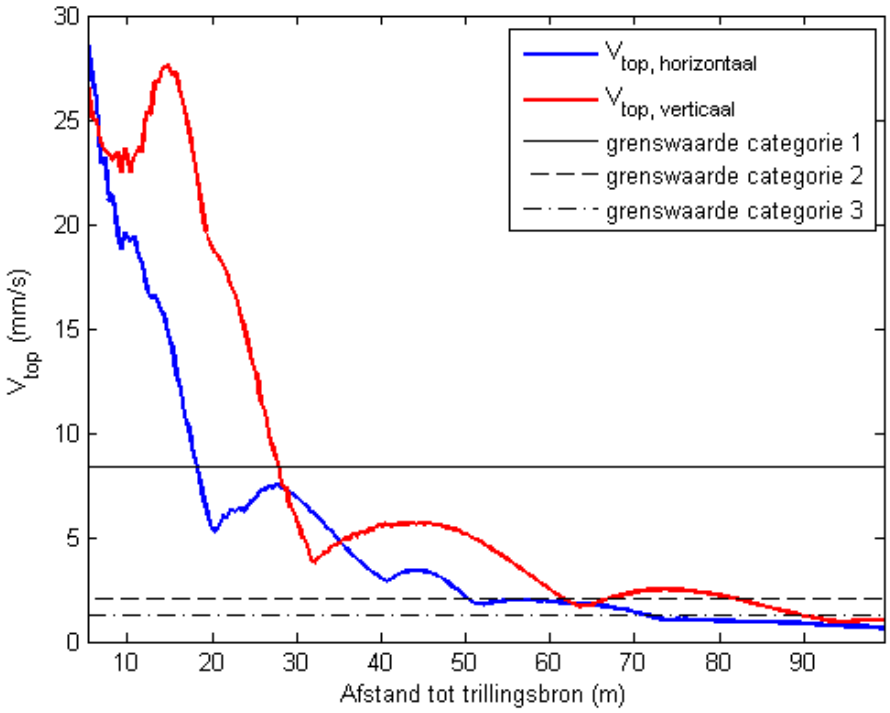

Figuur 9-3 *Trillingssnelheid vs. afstand, model M.3*

De contourafstanden voor categorie 1-, 2- en 3-gebouwen voor de verschillende modellen zijn weergegeven in Tabel 9-2.

Tabel 9-2 *Contourafstanden mogelijke bouwschade*

	Toegestane afstand (m)		
Model	**Categorie 1**	**Categorie 2**	**Categorie 3**
M.1	15	46	62
M.2	24	62	75
M.3	18	50	71

De contourafstanden voor categorie 1-, 2- en 3-gebouwen zijn geprojecteerd rond de werkzaamheden bij de kunstwerken, zie Figuur 9-4 tot en met Figuur 9-6. Binnen de aangegeven afstanden tot de werkzaamheden is trillingsschade ten gevolge van de bouwwerkzaamheden niet uit te sluiten.

In de volgende paragrafen wordt dit kort toegelicht middels een beschrijving van de locaties met een kans op schade en bijbehorende contourfiguren. De panden met een kans op schade zijn blauw gearceerd, hierbij is rekening gehouden met de staat van het pand (categorie 1, 2 of 3 conform de SBR A-richtlijn, zie Bijlage II).

9.5 Schadecontouren

Bij de spooruitbreiding Zwolle - Herfte is er een kans op schade bij de realisatie van de volgende objecten:

1. Viaduct over de Marsweg: kans op schade aan enkele technische ruimtes, zie Figuur 9-5;
2. Brug over de Nieuwe Wetering: kans op schade bij een bedrijfspand aan de Faradaystraat, zie Figuur 9-5;
3. Dive-under bij de spoorsplitsing bij Herfte: kans op schade aan woningen en bijgebouwen aan de Herfterlaan, zie Figuur 9-6.

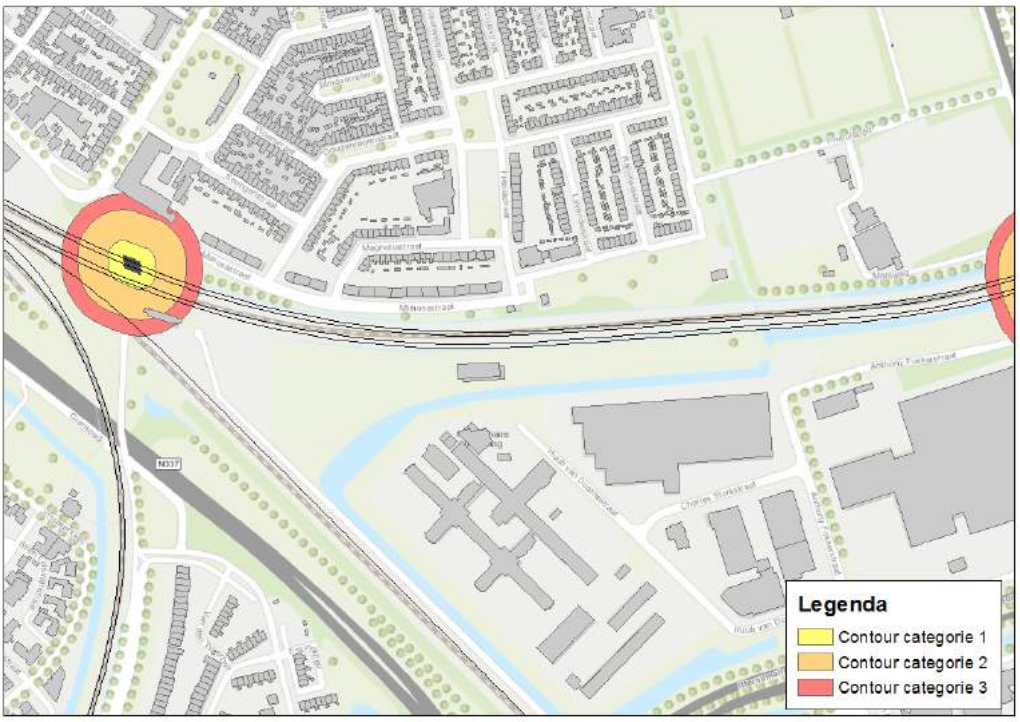

Figuur 9-4 *Schadecontouren bij Mimosastraat*

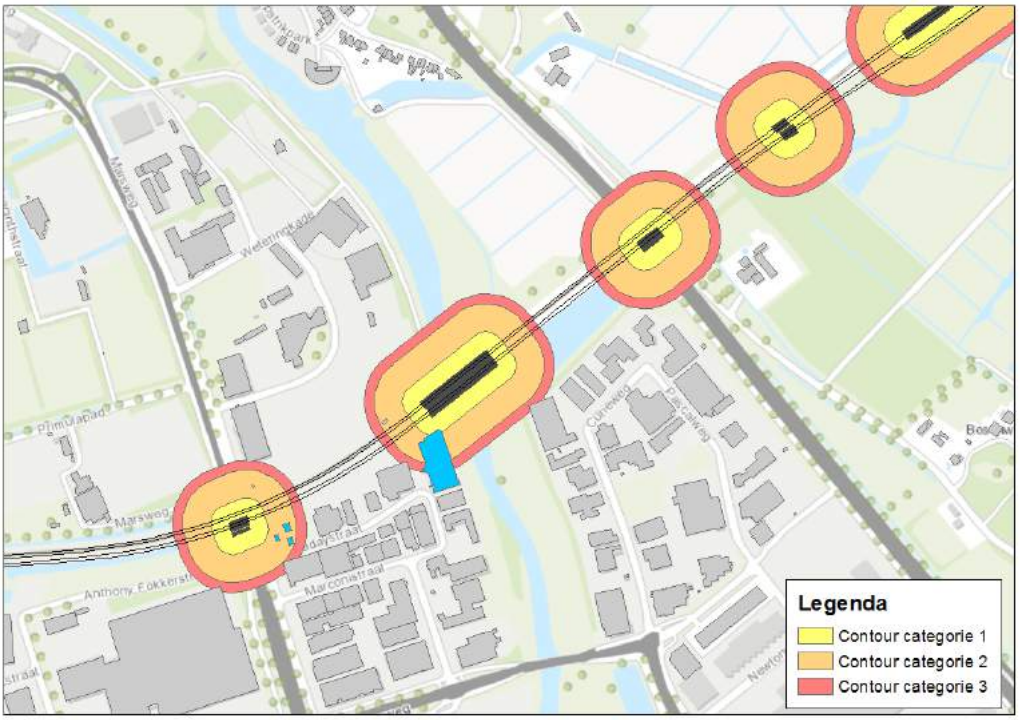

Figuur 9-5 *Schadecontouren bij Nieuwe Wetering*

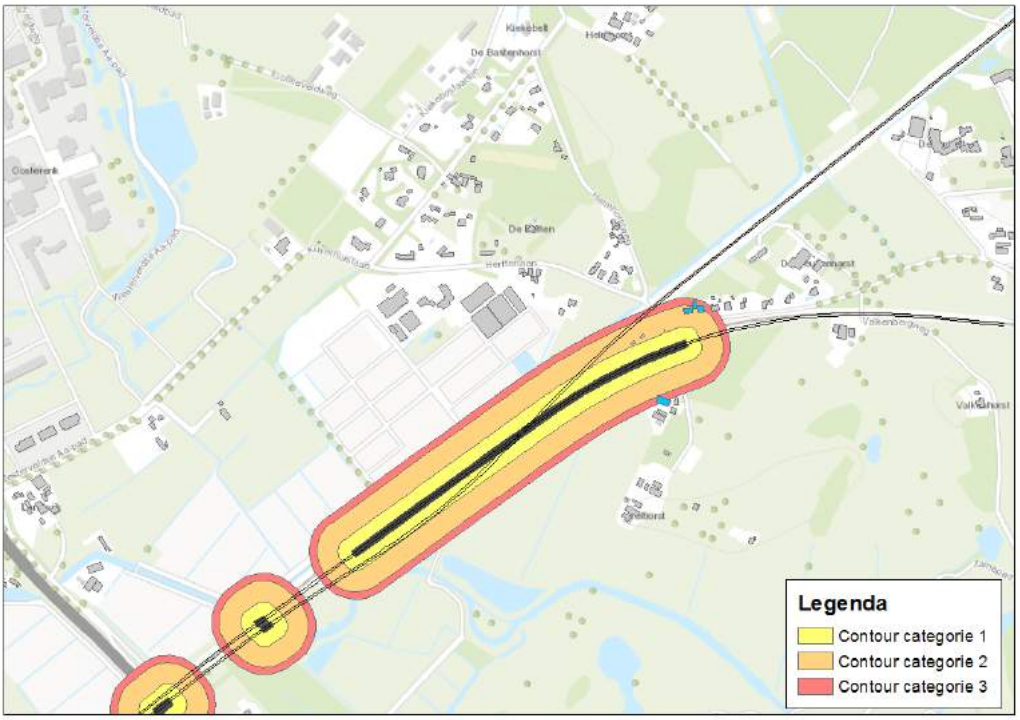

Figuur 9-6 *Schadecontouren bij spoorsplitsing Herfte*

9.6 Aanbevelingen

Voor locaties waar een kans op trillingsschade niet is uit te sluiten, adviseren wij nader onderzoek. Zodra een verdere detaillering van de kunstwerken heeft plaatsgevonden en de exacte afmetingen van de te gebruiken palen en de realisatiemethode bekend zijn, kunnen de contouren meer exact worden ingeschat. Voor panden met een kans

op schade adviseren wij een bouwkundige vooropname uit te voeren en trillingen tijdens de bouwwerkzaamheden te monitoren.

10 Conclusies en aanbevelingen

In het voorliggende trillingsonderzoek zijn de trillingseffecten voor het project *Zwolle-Herfte* bepaald. Het doel van dit onderzoek is tweeledig:

1. Het vaststellen en beoordelen van de trillingshinder tijdens de exploitatiefase, na realisatie van het project. Dit onderzoek is uitgevoerd ten behoeve van het OTB;
2. Het beoordelen van de trillingsschade tijdens de realisatie- en bouwfase.

10.1 Onderzoek naar trillingshinder

In dit onderzoek is de trillingssituatie na realisatie van *Zwolle-Herfte* vergeleken met de referentiesituatie in het jaar 2014. Middels een uitgebreid trillingsonderzoek in een zone van 500 meter rondom de sporen is de trillingssterkte in gebouwen vastgesteld. Hiertoe is het onderzoeksgebied geografisch opgedeeld in deelgebieden, afhankelijk van bodemopbouw, bouwjaar en constructie van de woningen. In dit trillingsonderzoek wordt gebruik gemaakt van een getrapte aanpak:

1. Stap 1: inventarisatie van locaties waar mogelijk trillingshinder kan optreden met behulp van een globaal trillingsmodel op basis van expert judgment;
2. Stap 2: inventarisatie van aandachtslocaties aan de hand van metingen op maaiveld en empirische prognoses, verwerkt in een nauwkeurig trillingsmodel;
3. Stap 3: trillingsmetingen in woningen en nauwkeurige trillingsprognoses op aandachtslocaties;
4. Stap 4: ontwerpen van trillingsmaatregelen.

De beoordeling aan de hand van de Beleidsregel trillinghinder spoor (Bts), uitgevoerd na bovengenoemde stappen 1, 2 en 3, is weergegeven in Figuur 1. Locaties die in een bepaalde stap afvallen, behoeven niet te worden meegenomen in vervolgstappen. Ter verificatie van de gekozen aanpak zijn op een groot aantal locaties nog wel aanvullende onderzoeken verricht. Andersom is op sommige locaties geen nader onderzoek verricht omdat de resultaten uit de andere aanvullende onderzoeken voor deze locaties gebruikt kunnen worden.

Uit het onderzoek volgt dat er een kans op een overschrijding is bij enkele woningen aan de Herfterlaan. Hier is een grote kans op een overschrijding van de grenswaarde voor de trillingsintensiteit V_{per} door de toename van het aantal goederentreinen op vooral het traject naar Meppel, en in mindere mate door de hogere rijsnelheid van treinen van en naar Emmen en de toename van de goederentreinen van en naar Emmen.

Omdat zettingsverschillen rond de spoorwegovergang bij de Herfterlaan de meest waarschijnlijke oorzaak van de overschrijdingen zijn, wordt geadviseerd om tijdens de vernieuwing van de spoorwegovergang zorg te besteden aan een *blijvend* goede overgang tussen de spoorwegovergang en de aardebaan door technische aanpassingen door te voeren tijdens de vernieuwing van de spoorwegovergang. Als uit nametingen blijkt dat deze maatregel onvoldoende effect heeft, kan een 3.5 meter diepe sloot worden gerealiseerd tussen de woningen aan de Herfterlaan en de sporen richting Meppel. De afweging op doelmatigheid wordt uitgevoerd in het OTB.

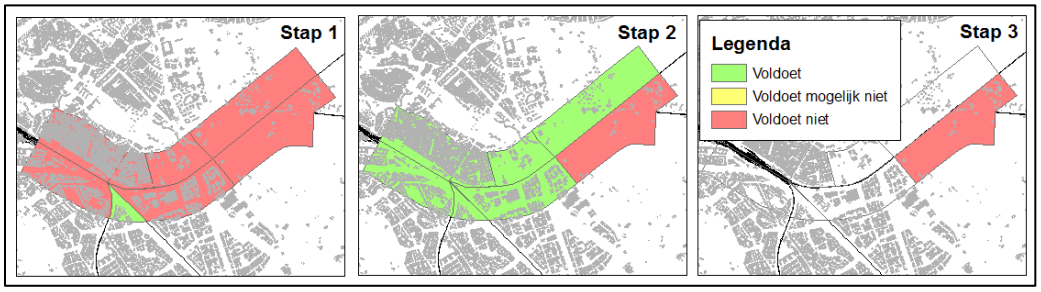

Figuur 1 *Resultaten trillingsonderzoek OTB Zwolle-Herfte*

10.2 Onderzoek naar trillingsschade

Uit het trillingsonderzoek volgt dat trillingsschade tijdens de exploitatie zeer onwaarschijnlijk is, de trillingssnelheden zijn ruim lager dan de grenswaarden uit de SBR A-richtlijn.

Tijdens de realisatiefase van *Zwolle-Herfte* worden op diverse locaties bouwwerkzaamheden uitgevoerd. Bij een deel van deze werkzaamheden is een kans op trillingsschade bij omliggende gebouwen niet uit te sluiten. Deze trillingsschade kan optreden door werkzaamheden als het intrillen van damwanden of bijvoorbeeld door heiwerkzaamheden. Met behulp van eindige elementen modellen is bepaald voor welke gebouwen trillingsschade niet kan worden uitgesloten.

In het ontwerp is op een aantal locaties sprake van werkzaamheden die mogelijk tot trillingsschade kunnen leiden. Dat zijn met name het viaduct over de Marsweg, de brug over de Nieuwe Wetering en de dive-under. Er is alleen kans op schade aan de Herfterlaan. Zodra een verdere detaillering van de kunstwerken heeft plaatsgevonden en de exacte afmetingen van de te gebruiken palen en de realisatiemethode bekend zijn, kunnen de contouren meer exact worden ingeschat. Voor panden met een kans op schade adviseren wij een bouwkundige vooropname uit te voeren en trillingen tijdens de bouwwerkzaamheden te monitoren.

Colofon

Opdrachtgever ProRail B.V.

Uitgave Movares Nederland B.V.

Divisie Ruimte, Mobiliteit en Infra
Afdeling Planontwikkeling en Bouwprocessen: Omgeving en Conditionering

Daalseplein 100
Postbus 2855
3500 GW Utrecht

Telefoon 030 265 55 55

Ondertekenaar

Projectnummer RA001791

Opgesteld door

© 2015, Movares Nederland B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Movares Nederland B.V.

Bijlage I VibraDyna

In dit onderzoek is gebruik gemaakt van Vibra*Dyna*, een door Movares ontwikkeld trillingsmodel dat met behulp van een database en door de gebruiker geselecteerde specifieke gegevens de trillingssituatie berekend ten gevolge van rail- of wegverkeer, zie Figuur I-1.

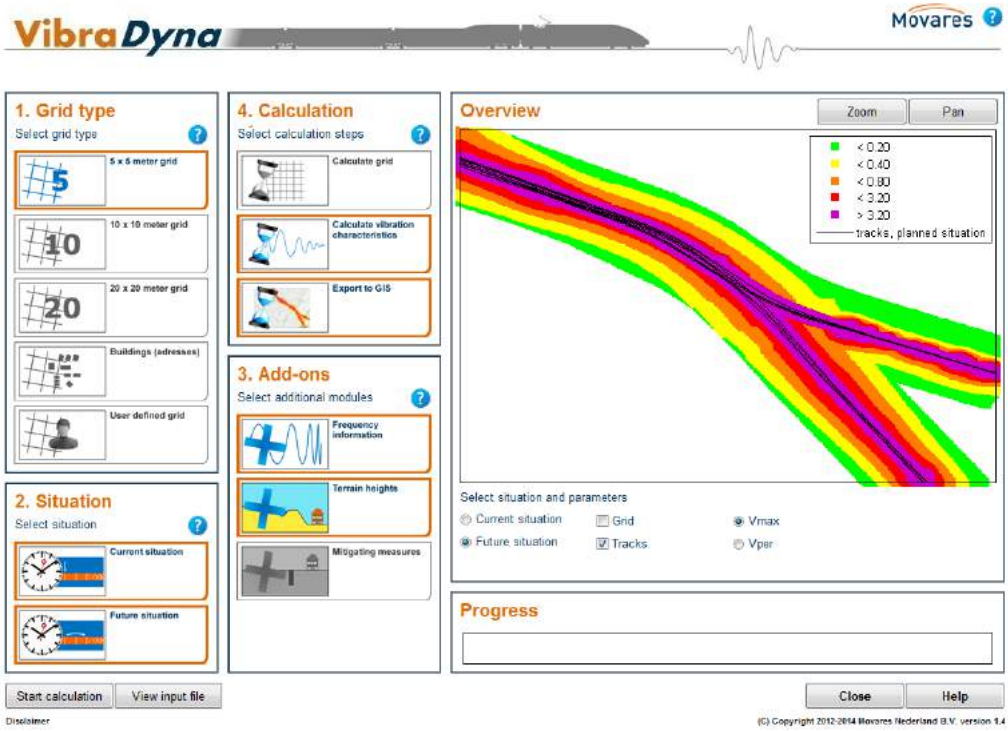

Figuur I-1 *VibraDyna*

In het huidige onderzoek is gebruik gemaakt van twee types berekeningen in Vibra*Dyna*:

1. Een snelle, globale berekening op basis van expert judgment voor stap 1 van het trillingsonderzoek;
2. Een nauwkeurige berekening op basis van metingen. Dit type onderzoek is gebruikt in de tweede stap van het trillingsonderzoek.

Beide types modellen worden hieronder nader toegelicht.

I.1 Globale berekening op basis van expert judgment

De berekeningen in Vibra*Dyna* kunnen aanzienlijk worden versneld en versimpeld door alleen gebruik te maken van de database van het model. Deze database bevat gegevens over de grondopbouw, trillingssterktes, invloed van wissels en kunstwerken en talloze andere aspecten, en is opgebouwd op basis van jarenlange ervaring met metingen langs spoorlijnen en wegen. Alle aannames in het model zijn worst-case (conservatief).

I.1.1 In- en uitvoer

Gebruikers kunnen de volgende parameters variëren:

1. Afstand tussen gebouw en spoor;

2. Bodemtype (zand, veen, klei, etc.). Deze gegevens zijn op hoofdlijnen uit archieven beschikbaar;
3. Voertuigtypes;
4. Voertuigsnelheden;
5. Voertuigintensiteiten in dag-, avond- en nachtperiode;
6. Wissels en kunstwerken.

Output van het model is de trillingssterkte en trillingsintensiteit op de door de gebruiker opgegeven locatie(s). Resultaten kunnen worden gevisualiseerd in bijvoorbeeld een GIS-applicatie.

I.1.2 Bron, transmissie en ontvanger

Vibra*Dyna* is gebaseerd op de Barkanvergelijking, een empirische vergelijking die de prolongatie van trillingsgolven door de bodem beschrijft. Uit onderzoek blijkt dat deze empirische relatie goed bruikbaar is om de afname van trillingen met de afstand tot een trillingsbron te beschrijven.

In de overdracht van trillingen van bron naar ontvanger wordt onderscheid gemaakt tussen de bron, de transmissie (of overdracht) en de ontvanger. Een voorbeeld van een dwarsdoorsnede van een gebied langs het spoor is weergegeven in Figuur I-2. Bron, transmissie en ontvanger zijn daarin aangegeven.

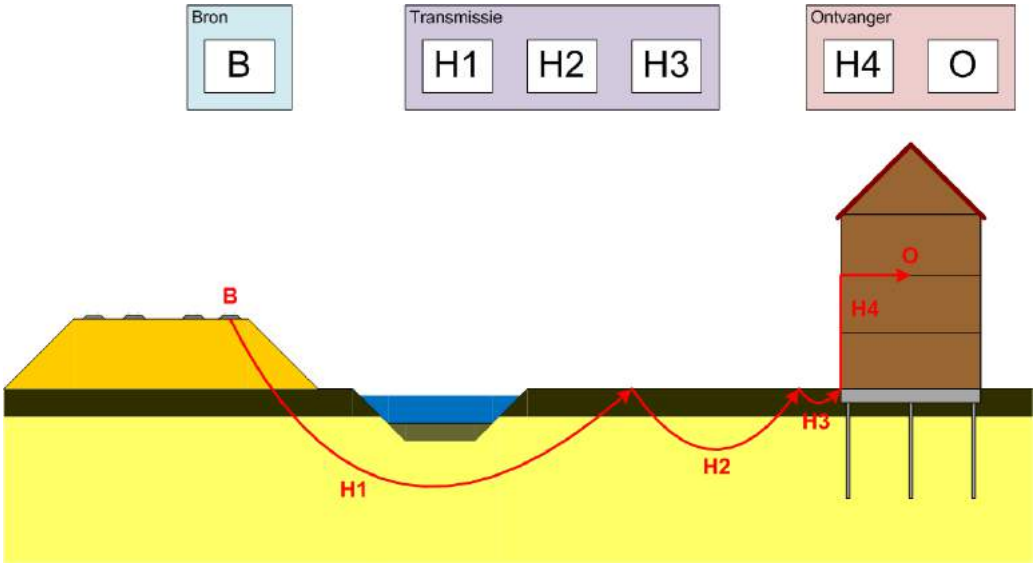

Figuur I-2 *Transmissie van trillingen*

In de globale berekening worden alle parameters niet-frequentieafhankelijk beschouwd.

I.1.3 Database

Er is een aantal bronparameters dat de trillingssterkte beïnvloedt, deze bronparameters kunnen worden onderscheiden in twee categorieën:

1. Treinafhankelijke parameters, zoals treinsnelheid, aslast, afvering en wielruwheid. Deze parameters worden deels ingegeven door de gebruikers, en zijn deels opgenomen in de database van Vibra*Dyna*;

2. Baanparameters, zoals oneffenheden in de baan, zetting van de baan en de aanwezigheid van wissels en kunstwerken. Deze parameters zijn opgenomen in de database van Vibra*Dyna*.

Parameters uit categorie 1 worden meegenomen door onderscheid te maken tussen verschillende treintypes en door het introduceren van een variatie op de betrouwbaarheid. Parameters uit categorie 2 worden meegenomen als afzonderlijke trillingsbronnen.

I.1.4 Berekening

Met behulp van de relaties tussen de treintypes en de Barkanvergelijking wordt de trillingssterkte V_{max} per treintype bepaald in de referentie- en plansituatie.

De trillingsintensiteit V_{per} wordt berekend met behulp van de maximale uurintensiteit van de verschillende treintypes. Dit resulteert in een conservatieve inschatting van V_{per}, aangezien niet alle maximale uurintensiteiten in dezelfde periode (dag, avond of nacht) optreden.

I.2 Nauwkeurige berekening op basis van metingen

Voor veel onderzoeken is een grotere precisie van het onderzoek gewenst dan een bepaling op basis van expert judgment, zodat posities van aandachtslocaties beter inzichtelijk kunnen worden gemaakt. In dat geval kan een nauwkeuriger berekening worden uitgevoerd met Vibra*Dyna*, waarbij gebruik wordt gemaakt van metingen. Deze metingen worden door de gebruiker zelf uitgevoerd en als invoer in het model gestopt.

De volgende meetresultaten kunnen worden ingevoerd in het model:

- Trillingsmetingen aan voertuigpassages op maaiveld loodrecht op het spoor of de weg, om de bronsterkte van de verschillende passerende voertuigen te bepalen;
- Valproeven om de afnamecurve van de lokale bodem vast te stellen (de bodemeigenschappen).

Ten opzichte van de globale berekening wordt deze nauwkeuriger berekening frequentieafhankelijk uitgevoerd. Daarnaast wordt rekening gehouden met lokale variaties in taludgeometrie, bodem- en baanopbouw. Daardoor heeft dit type model een grotere betrouwbaarheid.

I.2.1 Frequentieafhankelijkheid

In het nauwkeurige model wordt gerekend met zogenaamde tertsbandspectra van trillingssignalen van treinen. Uit een groot aantal onderzoeken blijkt dat de tertsbandspectra van treinen, mits genormaliseerd voor snelheid, per treintype weinig variatie kennen. De beperkte variatie die er is wordt vooral veroorzaakt door de wielruwheid en aslast.

Ook een groot aantal andere invloeden is frequentieafhankelijk. Te denken valt aan de invloed van wissels, geometriewijzigingen, de eigenschappen van gebouwen of de demping van de bodem, bepaald uit valproefmetingen. Door deze invloeden frequentieafhankelijk in het model in te voeren, wordt de nauwkeurigheid van het trillingsmodel vergroot ten opzichte van het werken met scalaire grootheden.

I.2.2 Relatie tussen tertsbandspectrum en v_{eff}

De trillingssterkte v_{eff} is een gewogen voortschrijdend gemiddelde, dat gecorrigeerd is voor frequenties. Deze grootheid wordt gebruikt om de trillingssterkte V_{max} te bepalen, die vervolgens getoetst wordt aan de Bts.

Er is een verhouding tussen de v_{rms}-waarde van het trillingssignaal en de trillingssterkte v_{eff}. Deze verhouding is van belang omdat het model rekent met tertsbandspectra, maar toetsing plaatsvindt op basis van de trillingssterkte V_{max}, die wordt bepaald uit de gehele verzameling van gemeten v_{eff}-waarden voor alle treinen.
De v_{rms}-waarde kan worden bepaald uit het tertsbandspectrum door energetisch te sommeren over de frequenties, na het toepassen van de correctie uit de SBR B-richtlijn:

$$v_{rms} = \sqrt{\sum_{i=1}^{N} F_c(f) \cdot v_i(f)^2}$$

Hierbij is $v_i(f)$ het tertsbandspectrum en $F_c(f)$ de correctiefactor van de SBR B-richtlijn. De waarde van v_{rms} kan niet één op één vertaald worden naar de waarde van v_{eff}. De omrekening vindt daarom plaats via een statistische verdeling die uit een groot aantal metingen is bepaald.

I.2.3 Berekening

De berekening in Vibra*Dyna* vindt plaats volgens een aantal stappen. Met behulp van de relaties tussen de treintypen en een frequentieafhankelijke Barkanvergelijking wordt de trillingssterkte V_{max} bepaald voor de referentie- en plansituatie.

De trillingsintensiteit V_{per} wordt op analoge wijze als in stap 1 berekend.

I.3 Betrouwbaarheid van Vibra*Dyna*

In dit onderzoek wordt gebruik gemaakt van trillingsmodellen in plaats van metingen in gebouwen. Het gebruik van trillingsmodellen in plaats van het uitvoeren van metingen heeft een aantal voordelen:

- Het maakt het mogelijk om sneller een goede prognose te geven van de trillingssterkte;
- Het maakt het mogelijk om een groter aantal verschillende locaties te beschouwen. Het uitvoeren van metingen op een groot aantal locaties is zowel tijdrovend als kostbaar en kan bij het gebruik van een trillingsmodel achterwege blijven.

Nadeel van het gebruik van modellen is dat een model slechts een *benadering* van de werkelijkheid is. Zo kunnen gebouwen met een ongunstige overdrachtskarakteristiek (tussen maaiveld en de bewoonde vloeren) afwijken van de gemiddelde prognoses die het model hanteert. Om er toch voor te zorgen dat de modellen zo betrouwbaar mogelijk zijn, is de volgende aanpak gehanteerd:

1. Modelparameters zijn bepaald op basis van een groot aantal metingen in een groot aantal gebouwen door het gehele land, over langere tijd. De beoordeling van de trillingssterkte vindt plaats op basis van een bovengrens die statistisch wordt bepaald. Hierdoor is het percentage gebouwen waar in werkelijkheid een hogere trillingssterkte wordt gemeten, zeer klein. Bij het nauwkeurige model is het mogelijk om gebouweigenschappen toe te voegen, zodat de invloed van sterk afwijkende bebouwing sterk wordt gereduceerd;

2. Het model is uitvoerig geverifieerd in eerdere onderzoeken met behulp van metingen in gebouwen. Uit deze verificatiemetingen volgt dat het gebruikte model een hoge betrouwbaarheid heeft, zie onder meer de trillingsonderzoeken ten behoeve van de Tracébesluiten *Sporen in Arnhem*[18], *Sporen in Utrecht*[19] en *Doorstroomstation Utrecht*[20];
3. In de beoordeling van de modelresultaten worden drie categorieën onderscheiden:
    a. Gebouwen die voldoen aan het beoordelingskader;
    b. Gebouwen die wel voldoen aan het beoordelingskader, maar waarbij nog een kans op een overschrijding is;
    c. Gebouwen die niet voldoen aan het beoordelingskader.

   Locaties waarvan niet zeker is dat ze voldoen aan het beoordelingskader, komen voor nader onderzoek in aanmerking. Door deze conservatieve manier van beoordeling worden alle locaties (extreme uitschieters uitgezonderd) waar een mogelijke overschrijding is van het beoordelingskader, net zo lang onderzocht totdat duidelijk is dat er geen overschrijdingen zullen optreden. Wanneer in stap 3 van het onderzoek blijkt dat er desondanks overschrijdingen zijn van het beoordelingskader, dan worden in stap 4 maatregelen ontworpen om de locatie alsnog te laten voldoen aan de streefwaarden.

De maximale trillingssterkte en trillingsintensiteit wordt door Vibra*Dyna* met een betrouwbaarheid van 95 procent bepaald door het model. Bij beoordeling op de Bts speelt vooral de toename in trillingssterkte een belangrijke rol. Om deze toename conservatief genoeg te berekenen, rekent Vibra*Dyna* met simultane probabilisitsche verdelingen van de trillingssterkte per meetpunt.
Voor elke factor die de trillingssterkte beïnvloedt, de correlatie te bepalen tussen deze factor in de referentie- en plansituatie. Door vervolgens een simultane probabilistische verdeling op te stellen van de maximale trillingssterkte in de referentie- en plansituatie, kunnen kansdichtheidscontouren worden getrokken zoals in Figuur I-3. De zwarte punt geeft in dit geval de trillingssterkte in de referentie- en plansituatie weer.

[18] Boon, ir. P.M., *Sporen in Arnhem, Trillingsonderzoek t.b.v. Tracébesluit,* Movares Nederland B.V., D79-PBO-KA1400006, 31 maart 2014, versie 1.0
[19] Boon, ir. P.M., *Sporen in Utrecht, Trillingsonderzoek t.b.v. Tracébesluit,* Movares Nederland B.V., D79-PBO-KA1400005, 31 maart 2014, versie 1.0
[20] Boon, ir. P.M., *Doorstroomstation Utrecht (DSSU), Trillingsonderzoek,* Movares Nederland B.V., OND-ET-CON-TR-RAP-100, 4 juni 2015, versie 3.0

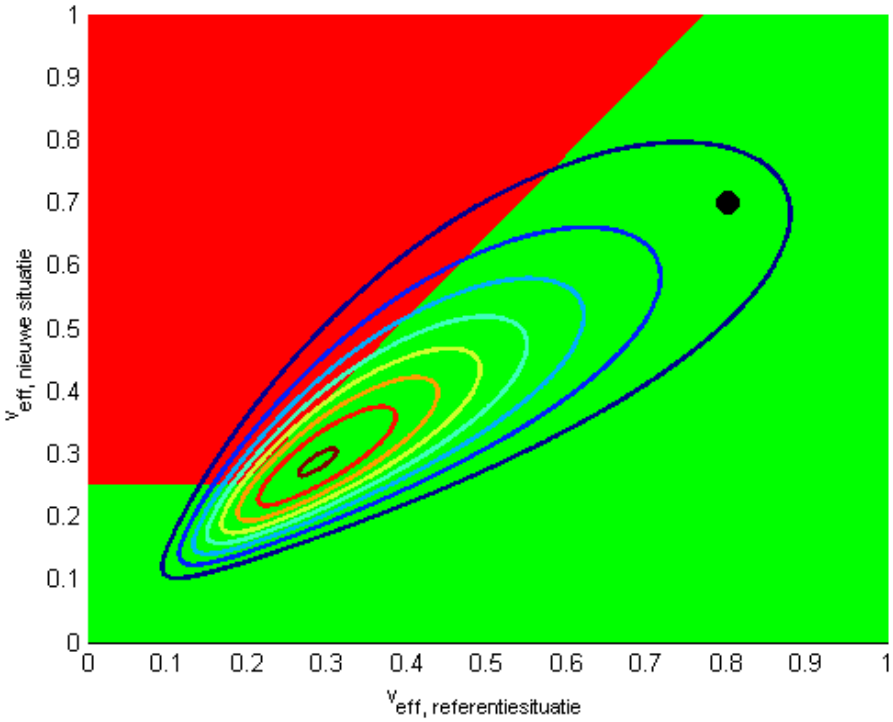

Figuur I-3 *Voorbeeld trillingssterkte in referentie- en plansituatie (zwarte stip) en kansdichtheidscontouren van mogelijke trillingssterktes (correlatiecoëfficiënt van 0.85)*

Hoe groter de correlatie tussen de beide situaties is (d.w.z., hoe minder veranderingen er zijn tussen referentie- en plansituatie), hoe meer de contouren worden samengetrokken naar de lijn die loopt tussen de zwarte punt en het centrum van de contouren in Figuur I-4, en hoe betrouwbaarder de predictie dus is.
Door de simultane probabilistische verdeling van de trillingssterkte in de referentie- en plansituatie te integreren over het groene gebied in Figuur I-3, kan een kans worden toegekend aan of een woning voldoet in de plansituatie. Voor de in Figuur I-3 getoonde verdeling en contouren is deze kans bijvoorbeeld gelijk aan 85 procent.
Enkele aandachtspunten bij deze overschrijdingskans:

1. Voor het getoonde voorbeeld is er nog een kans van 15 procent op een overschrijding van de grenswaarden. Bij overschrijdingen is de waarde van de trillingssterkte in de nieuwe situatie waarschijnlijk echter aanzienlijk lager dan de trillingssterkte die weergegeven is door de zwarte stip in Figuur I-4. Op basis van uitgebreid onderzoek is ervoor gekozen om locaties nader te onderzoeken indien de overschrijdingskans groter is dan 80 procent. De overschrijdingskans wordt alleen meegenomen om te bepalen of een woning of deelgebied wordt meegenomen in een vervolgonderzoek, niet bij het al dan niet nemen van maatregelen;
2. In het globale model wordt een eventuele wijziging in taludgeometrie nog niet meegenomen. Daarom wordt in dit model extra conservatief getoetst door te rekenen met een lagere correlatiecoëfficiënt (meer spreiding in resultaten mogelijk).

Bijlage II Beoordelingskader

II.1 Algemeen

Treinverkeer, maar ook bouwwerkzaamheden en wegverkeer, kunnen leiden tot trillingen in gebouwen. Deze trillingen kunnen resulteren in hinder en/of schade. De Duitse DIN 4150-2 (1999) norm beschrijft criteria voor het meten en beoordelen van trillingen. De Nederlandse SBR richtlijn is hierop gebaseerd.

De SBR richtlijn is in Nederland de meest gebruikte richtlijn voor het beoordelen van trillingen en bestaat uit 3 delen:

- Deel A: schade aan gebouwen;
- Deel B: hinder voor personen in gebouwen;
- Deel C: verstoring van apparatuur.

Daarnaast heeft het ministerie van Infrastructuur en Milieu een *Beleidsregel Trillingshinder Spoor* (Bts) opgesteld, dat een wijziging van en aanvulling op de SBR B-richtlijn is.

In dit onderzoek wordt verstoring aan apparatuur niet onderzocht. Voor het onderzoek naar trillingshinder ten behoeve van het OTB wordt gebruik gemaakt van de Bts, voor het onderzoek naar trillingsschade wordt de SBR A-richtlijn gebruikt. In de volgende paragrafen staan deze de beoordelingskaders achtereenvolgens beschreven.

II.2 Bts (Beleidsregel Trillingshinder Spoor) – beoordelingskader trillingshinder

Tot op heden zijn er nog geen richtlijnen voor trillingshinder vastgelegd in wetgeving, zoals dat bijvoorbeeld voor geluidhinder wel het geval is. Vooruitlopend op toekomstige wetgeving heeft het ministerie van Infrastructuur en Milieu in 2012 een *Beleidsregel Trillingshinder Spoor* (Bts) opgesteld, dat een wijziging van en aanvulling op de SBR B-richtlijn is. Naar aanleiding van de uitspraken van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State op 2 oktober 2013 in zake de Tracébesluiten *Sporen in Arnhem 2012* en *Sporen in Utrecht 2012 deeltracé Utrecht Centraal – Houten*, is de Bts gewijzigd om tegemoet te komen aan de kritiekpunten. De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de eerdere Bts komen tot uiting in:

- Een nadere invulling van het kosteneffectiviteitscriterium, met een richtbedrag van € 47.000 per woning met overschrijdingen. Dit bedrag is gebaseerd op een MKBA[21], uitgevoerd door Witteveen+Bos, RoyalHaskoningDHV en TNO;
- Een aanpassing van de meetprocedure. De trillingssterkte wordt bepaald over een meetperiode van tenminste een week;
- De introductie van een naverwerkingsmethode, met als doel een reproduceerbare maximale trillingssterkte te genereren, die vergelijkbaar is met de methode zoals gehanteerd in de SBR B-richtlijn;
- De introductie van een reproduceerbaarheidswaarde *R*. Deze factor is een indicatie van de onzekerheid in de meting en eventuele prognoses die zijn gemaakt, en geeft aan in hoeverre het resultaat van een herhaling van de meting

[21] MKBA = Maatschappelijke Kosten Baten Analyse, methodiek om de maatschappelijk gezien acceptabele kosten van een maatregel te bepalen. Zie Ruijgrok, dr. ir. E.C.M. e.a., *Kosteneffectiviteitstoetsing Trillingsreducerende Maatregelen Spoor*, Witteveen+Bos, juni 2013, projectcode ut702-1-1

of berekeningen kan afwijken van het gegeven resultaat. Wanneer deze *R*-waarde hoger is dan 10 procent, wordt bij het beoordelen van de trillingssituatie en het nemen van maatregelen rekening gehouden met deze onzekerheid.

In de Bts wordt onderscheid gemaakt tussen nieuwe en bestaande situaties, waarbij de grenswaarden voor nieuwe situaties strenger zijn dan voor bestaande situaties. Dit project valt onder bestaande (gewijzigde) situaties. Bts artikel 1 spreekt van een 'bestaande situatie als een referentiesituatie waarin reeds sprake is van trillingen als gevolg van railverkeer'.
De Bts maakt daarnaast onderscheid tussen de dag- en avondperiode en de nachtperiode. Hierbij geldt dat de grenswaarden van de trillingssterktes gedurende de nacht lager zijn dan die gedurende de dag en avond.
Om de trillingssterkte in een gebouw te bepalen dient de effectieve trillingssnelheid v_{eff} gemeten te worden in een gebouw gedurende een periode van minimaal een week. Deze effectieve trillingssnelheid wordt bepaald als voortschrijdend gemiddelde per 30 seconden. Vervolgens wordt per 30 seconden de maximale waarde van dit voortschrijdend gemiddelde genomen. Middels een statistische procedure wordt vervolgens een waarde bepaald voor $V_{max, Bts}$, zie ook Bijlage IV. Deze waarde wordt gebruikt voor toetsing aan de streefwaarden.

V_{per} is een weergave van de trillingsintensiteit. Deze waarde wordt bepaald door het kwadratisch gemiddelde te nemen van de maximale trillingssterkte per 30 seconden indien deze boven de drempelwaarde van 0.1 valt. Trillingssnelheden onder de 0.1 zijn nauwelijks voelbaar en worden niet meegenomen in de bepaling van de V_{per}. Het kwadratisch gemiddelde wordt vervolgens gecorrigeerd voor de tijd waarin de trillingssnelheden boven de 0.1 uitkomen. Zie voor de exacte bepaling de SBR B-richtlijn.

II.2.1 Normstelling in de Bts

De grenswaarden in de Bts verschillen over de dag en avond (7.00 – 23.00 uur) en nacht (23.00 – 7.00 uur) en zijn verschillend per gebouwfunctie. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen *gebouwen met een kritische werkruimte* (gevoelige apparatuur e.d.), *gezondheidszorg en wonen* en kantoren en *gebouwen ten behoeve van onderwijs of bijeenkomsten*. Bij elke gebouwfunctie horen andere toegestane trillingssterktes, zie Tabel II - 1 voor de normstelling voor bestaande situaties.
De Bts kent drie grenswaarden: A1, de streefwaarde voor de trillingssterkte V_{max}, A2, de grenswaarde voor de trillingssterkte V_{max} en A3, de grenswaarde voor de trillingsintensiteit V_{per}.

Tabel II - 1 *Normstelling bestaande situatie volgens Bts*

	Dag en avond			Nacht		
Gebouwfunctie	**A1**	**A2**	**A3**	**A1**	**A2**	**A3**
Gezondheidszorg en wonen	0.2	0.8	0.1	0.2	0.4	0.1
Onderwijs, kantoor en bijeenkomsten	0.3	1.2	0.15	0.3	1.2	0.15
Kritische ruimte	0.1	0.1	-.--	0.1	0.1	-.--

II.2.2 Beoordeling van trillingssituatie

Voor het beoordelen of een bepaalde locatie voldoet aan de Bts voor bestaande situaties moet het schema in Figuur II - 1 worden doorlopen. Dit schema geeft aan

wanneer maatregelen dienen te worden afgewogen. Maatregelen ter voorkoming of beperking van de trillingshinder met betrekking tot de waarde van V_{max} kunnen achterwege blijven indien wordt voldaan aan één van de twee volgende condities:

1. De waarde van V_{max} in de plansituatie is lager dan A1 en de waarde van de trillingsintensiteit V_{per} is lager dan A3;
2. De toename in trillingssterkte in de plansituatie ten opzichte van de referentiesituatie is 30 procent of minder en de waarde van de trillingsintensiteit V_{per} is lager dan A3 en de trillingssterkte in de plansituatie is lager dan de grenswaarde van 3.2.
3.

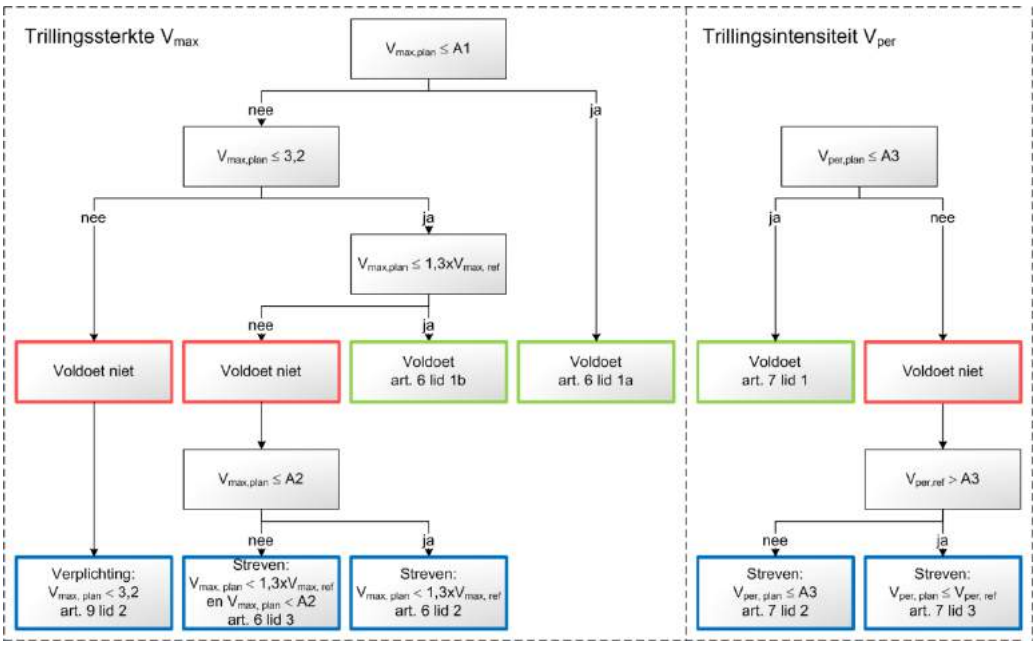

Figuur II - 1 *Beoordeling van gewijzigde situaties in de Bts*

II.3 SBR richtlijn deel A – beoordelingskader trillingsschade

II.3.1 Schade als gevolg van treinverkeer

Bouwwerkzaamheden kunnen leiden tot schade aan gebouwen in de omgeving van de werkzaamheden. Heien, het intrillen van damwanden en sloopwerkzaamheden kunnen hoge trillingsnelheden veroorzaken, die zeker op korte afstand van de trillingsbron tot schade in gebouwen kunnen leiden.

II.3.2 Schade ten gevolge van treinverkeer

De sterkte van trillingen ten gevolge van treinverkeer zijn voor vrijwel alle gebouwen te gering om schade aan gebouwen te veroorzaken. Op afstanden groter dan 10 meter vanaf de spoorbaan is de trillingssnelheid, gemeten aan de fundering, zonder uitzondering kleiner dan 2 mm/s. Voor de meeste woningen (categorie 2 conform de SBR A-richtlijn) wordt een grenswaarde voor de trillingssnelheid van 5 mm/s aangehouden, voor monumentale panden (zoals Valkenbergweg 2, categorie 3 conform de SBR A-richtlijn) geldt een strengere grenswaarde van 3 mm/s. Onder deze grens is de kans op schade kleiner dan 1 procent. Uit de metingen blijkt dat dergelijke trillingssterktes niet optreden, schade ten gevolge van treinverkeer in de exploitatiefase is daarmee zeer onwaarschijnlijk.

II.3.3 Algemeen

De grenswaarden voor trillingen t.a.v. schade volgens SBR A-richtlijn worden vastgesteld op basis van drie beoordelingscriteria:

1. Type bouwwerk. Er worden drie verschillende typen van bouwwerken onderscheiden:
    a. Categorie 1: in goede staat verkerende onderdelen van een draagconstructie indien deze bestaan uit gewapend beton of hout; onderdelen van een bouwwerk die geen deel uitmaken van de draagconstructie, indien deze bestaan uit gewapend beton of hout en draagconstructies van bouwwerken die geen gebouw zijn en bestaan uit metselwerk zoals pijlers van viaducten, kademuren en dergelijke;
    b. Categorie 2: in goede staat verkerende onderdelen van de draagconstructie van een gebouw, indien deze bestaan uit metselwerk; in goede staat verkerende onderdelen van een gebouw die niet tot de draagconstructie behoren, zoals bijvoorbeeld scheidingsconstructies, welke bestaan uit niet-gewapend beton, metselwerk of uit brosse steenachtige materialen;
    c. Categorie 3: onderdelen van oude en monumentale gebouwen met grote cultuurhistorische waarde. In slechte staat verkerende gebouwen uit metselwerk of onderdelen daarvan.

    De grenswaarden per categorie zijn weergegeven in Figuur II - 3.

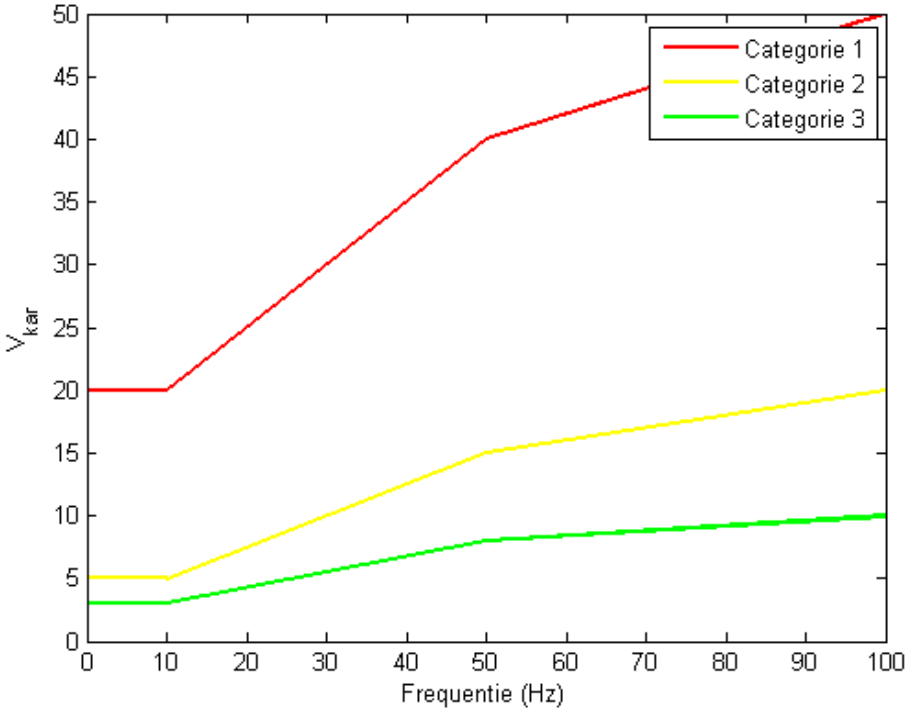

Figuur II - 3 *Grenswaarden in SBR A-richtlijn*

2. Type trillingsbron. Er worden drie verschillende typen van trillingsbronnen onderscheiden, elk met een eigen veiligheidsfactor:
    a. Bronnen die incidenteel voorkomende kortdurende trillingen veroorzaken ten gevolge van een stootvormige excitatie. Het aantal malen dat het trillingsverschijnsel voorkomt is zo gering dat er geen rekening behoeft te worden gehouden met vermoeiingseffecten van constructiematerialen.

Voorbeelden van dit type trillingen zijn explosies en botsingen. De veiligheidsfactor die gehanteerd moet worden is 1.0;

b. Bronnen die herhaalde kortdurende belastingen veroorzaken bij een stootvormige excitatie. Hieronder worden bronnen verstaan die zodanig vaak voorkomen dat met vermoeiingseffecten in materialen rekening moet worden gehouden. Een voorbeeld van dit type trillingen is heiwerkzaamheden. De veiligheidsfactor die gehanteerd moet worden is 1.5;

c. Bronnen die continue trillingen veroorzaken. Hieronder worden verstaan alle bronnen die niet onder de voorgaande twee categorieën kunnen worden ingedeeld. Resonanties en / of vermoeiingseffecten in de onderdelen van een gebouw kunnen optreden. Voorbeelden van dit type trillingen zijn machines met roterende onderdelen, vibratoren, verdichtingswerk d.m.v. trilwalsen en het inbrengen van damwanden d.m.v. trilblokken. De veiligheidsfactor die gehanteerd moet worden is 2.5.

In dit onderzoek wordt schade gerelateerd aan de bouw van kunstwerken. Het gaat dan om bouw- en sloopwerkzaamheden waarbij heipalen worden aangebracht en damwanden worden ingetrild. Deze trillingsbronnen vallen onder categorie 2. De bijbehorende veiligheidsfactor is 1.5. De grenswaarden dienen door deze veiligheidsfactor te worden gedeeld.

3. Type meting. Afhankelijk van hoeveelheid meetpunten, is opnieuw een driedeling gemaakt:

a. Indicatieve meting. Bij een indicatieve meting wordt slechts op één meetpunt in drie richtingen gemeten. Dit meetpunt wordt gemonteerd op een stijf punt aan de fundering. De gekozen horizontale richtingen worden zoveel mogelijk gekozen overeen komend met de hoofdassen van het gebouw. De veiligheidsfactor is 1.6;

b. Beperkte meting. Bij een beperkte meting wordt ten minste in één meetpunt op het begane grondniveau en ten minste één meetpunt op de hoogste verdieping van het gebouw gemeten. De veiligheidsfactor is 1.4;

c. Uitgebreide meting. Bij een uitgebreide meting dient een groter aantal meetpunten te worden gemeten, als aanvulling op de beperkte meting. (een uitgebreide beschrijving is in de SBR trillingsrichtlijn deel A gegeven). De veiligheidsfactor is 1.0;

In dit onderzoek wordt nog geen gebruik gemaakt van meetpunten, daarom wordt de hoogste veiligheidsfactor (1.6, indicatieve meting) gehanteerd.

II.3.4 Toetsing

Na de grenswaarden voor een bepaald gebouw gedeeld te hebben door de partiële veiligheidsfactor behorend bij het type trillingsbron, kan de met behulp van berekeningen bepaalde trillingssnelheid ten gevolge van werkzaamheden getoetst worden aan de grenswaarde. Daar bovenop wordt een veiligheidsfactor gehanteerd.

In dit onderzoek wordt aangegeven voor hoeveel gebouwen een overschrijding van de SBR A-richtlijn wordt geprognosticeerd. Deze toetsing vindt alleen plaats in de nabijheid van hei- en trilwerkzaamheden.

Bijlage III Resultaten bodemonderzoek en maaiveldmetingen

Voor de tweede stap van het trillingsonderzoek zijn metingen uitgevoerd aan de bodemopbouw en treinpassages. De bodemopbouw is bepaald met behulp van valproefmetingen.

III.1 Valproeven

Bij de valproeven is er gebruik gemaakt van een kunstmatige gecontroleerde bron die de bodem in trilling brengt. Trillingssensoren registreren de resulterende bodemtrillingen. Door de trillingssensoren in een rij op de bodem te plaatsen, kunnen de loopsnelheden van de verschillende typen trillingsgolven (drukgolf en schuifgolf) bepaald worden. De schuifgolf is de dominante trillingsgolf. Een voorbeeld hiervan staat in Figuur III - 1. In deze figuur zijn de geregistreerde trillingen in de tijd uitgezet tegen de afstand tot de trillingsbron.

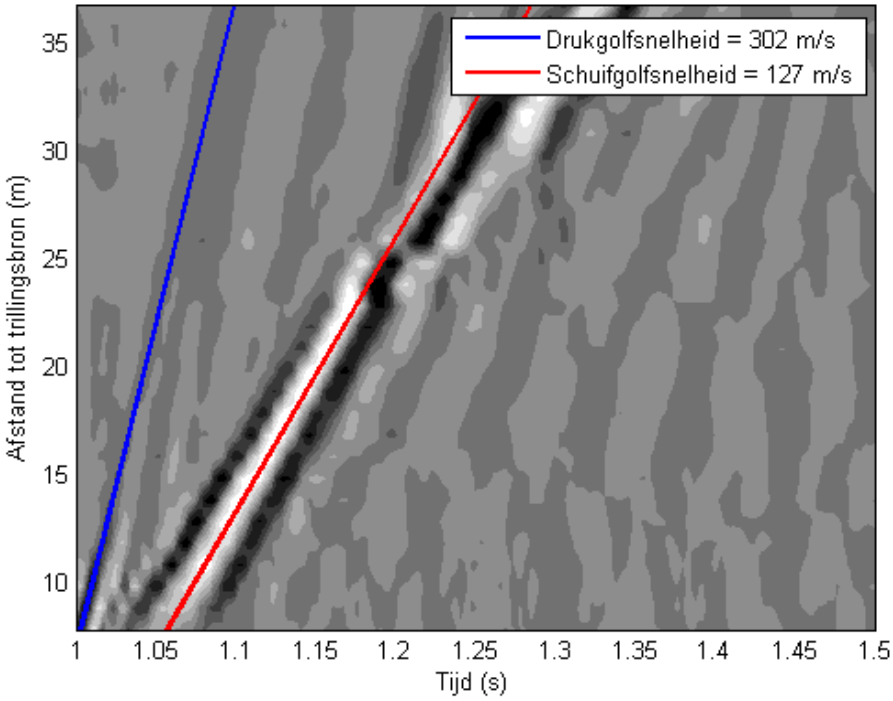

Figuur III - 1 *Voortplanting van trillingen in de bodem*

Als kunstmatige trillingsbron is gebruik gemaakt van valproefopstelling met een valgewicht van 60 kg, zie Figuur III - 2. Het valgewicht valt van een hoogte van ongeveer 2 m op de bodem en genereert daarmee een trilling.

Figuur III - 2 *Opstelling valgewicht (links) en de positie van de trillingssensor (rechts)*

Door de afstand tussen trillingsbron en trillingsopnemers te variëren kan op elke willekeurige afstand tot de trillingsbron de trillingssterkte worden gemeten als functie van de tijd. Door per positie een aantal trillingssignalen te middelen neemt de invloed van de achtergrondtrillingen (ruis) af.

Door de trillingssignalen als functie van de tijd te transformeren naar het frequentie-domein (Fourier-transformatie) kan voor elke afstand tot de trillingsbron een tertsbandspectrum worden gegenereerd. Vervolgens kan met behulp van de zogenaamde Barkanvergelijking de trillingssterkte op een willekeurige afstand tot het spoor worden bepaald. De gebruikte Barkanvergelijking luidt:

$$V(r, f) = V(r_0, f)\frac{r_0}{r}^{n(f)} e^{-\alpha(f)(r-r_0)}$$

Hierin is *V(r,f)* de trillingssterkte op een willekeurige afstand *r* tot de trillingsbron, r_0 een referentieafstand, *n* een frequentieafhankelijke factor die de geometrische uitbreiding van de trillingen beschrijft en *α* een frequentieafhankelijke factor die de bodemdemping beschrijft. Met behulp van de kleinste-kwadratenmethode is deze relatie voor elke frequentie in het tertsbandspectrum te bepalen.

De valproeven voor het project *Zwolle-Herfte* zijn uitgevoerd op in totaal 3 locaties, verdeeld langs het tracé, zie Figuur III - 3.

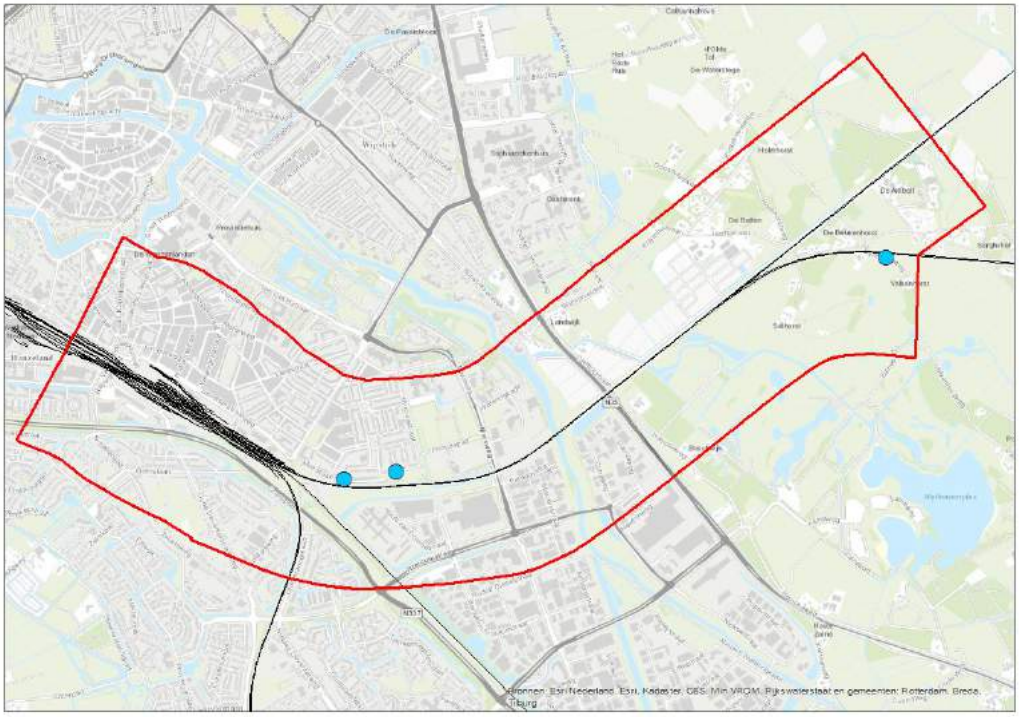

Figuur III - 3 *Locaties voor valproeven en maaiveldmetingen*

Op alle 3 locaties zijn valproeven uitgevoerd, op een deel van de locaties zijn ook maaiveldmetingen verricht. De beelden van de valproeven (dempingsparameter en geometrische uitbreidingsfactor) zijn per locatie weergegeven in Figuur III - 4 tot en met Figuur III - 6.

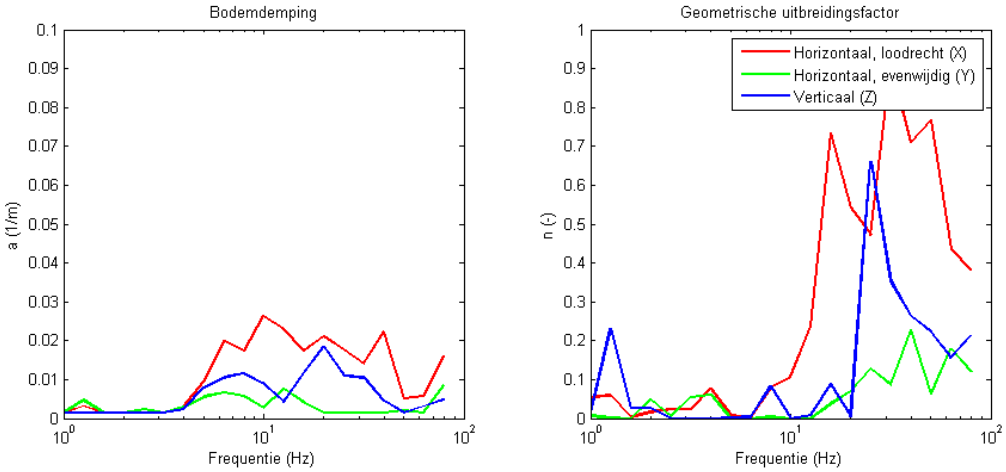

Figuur III - 4 *Dempingsparameter (linksonder) en geometrische uitbreidingsfactor als functie van de frequentie (rechtsonder). De meting is verricht aan de Mimosastraat west.*

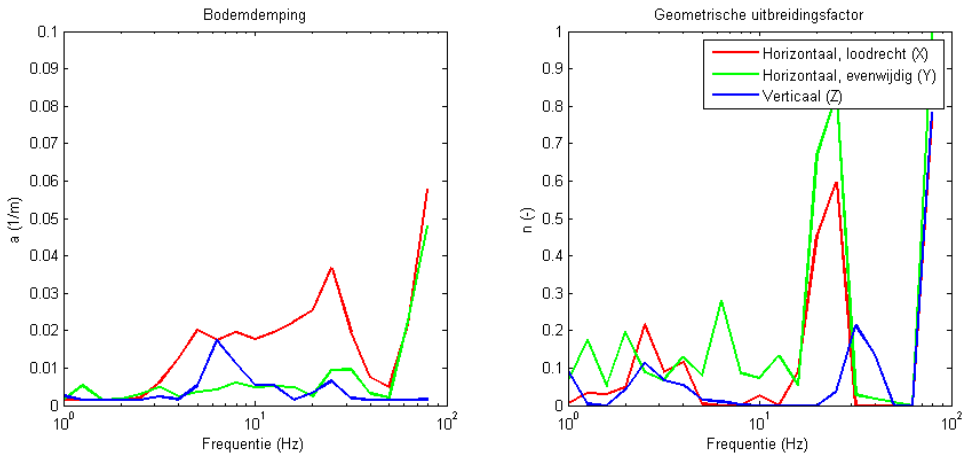

Figuur III – 5 *Dempingsparameter (linksonder) en geometrische uitbreidingsfactor als functie van de frequentie (rechtsonder). De meting is verricht aan de Mimosastraat oost*

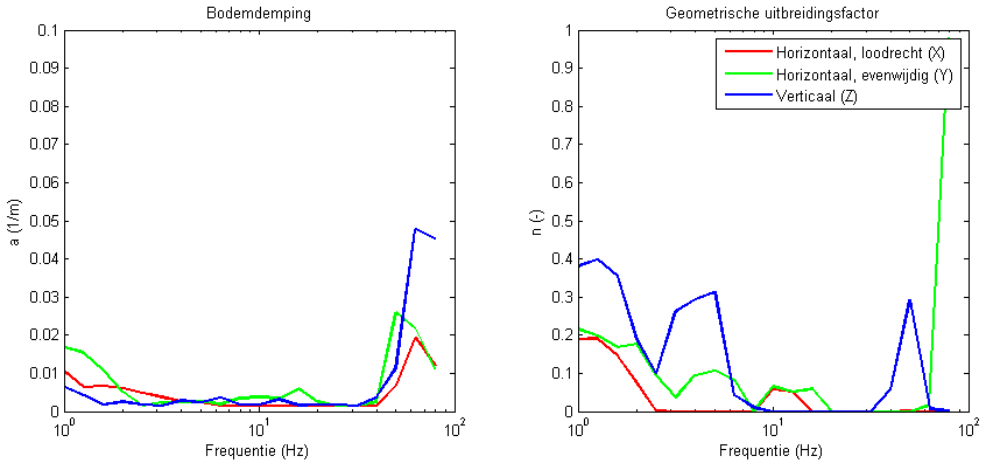

Figuur III – 6 *Dempingsparameter (linksonder) en geometrische uitbreidingsfactor als functie van de frequentie (rechtsonder). De meting is verricht aan de Valkenbergweg*

III.2 Maaiveldmetingen

Naast de valproefmetingen zijn ook maaiveldmetingen uitgevoerd aan passerende treinen. Hiervoor is gebruik gemaakt van een aantal sensoren op verschillende afstanden tot de sporen. Door per treinpassage het tertsbandspectrum van de trillingen te registreren, is per locatie een gemiddeld tertsbandspectrum vastgesteld. Deze gemeten trillingssignalen zijn weergegeven in Figuur II - 7.

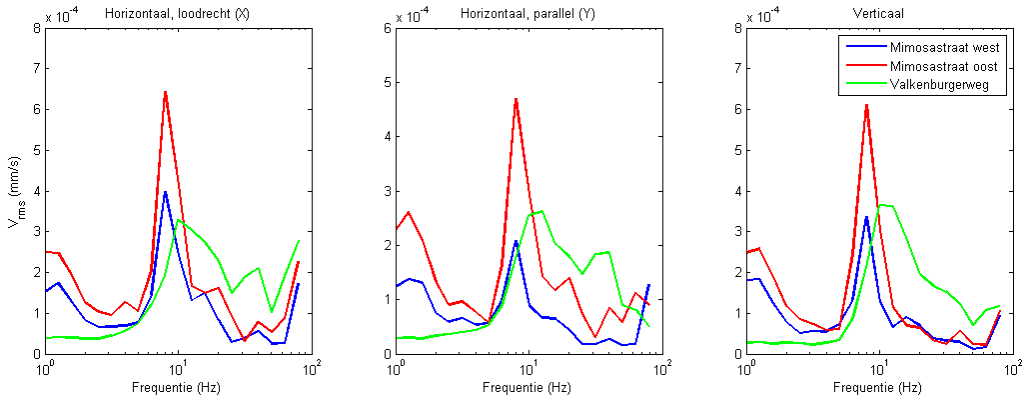

Figuur III - 7 *Voor snelheid genormaliseerde tertsbandspectra voor treintype GTW*

Bij de Valkenbergweg is te zien dat het spectrum iets naar rechts is verschoven, dit komt door de hogere rijsnelheid op die locatie. De piek rond 10 Hz bij de Mimosastraat oost komt waarschijnlijk doordat daar lokaal sprake is van een iets slechtere spoorligging.

III.3 Gebruikte sondering

In dit onderzoek is, onder meer voor het opstellen van de 3D eindige elementenmodellen van de maatregelen voor de Herfterlaan, gebruik gemaakt van sonderingen. De gebruikte sondering is LC602, zie Figuur III - 4. De bijbehorende grondparameters zijn weergegeven in Tabel III - 1.

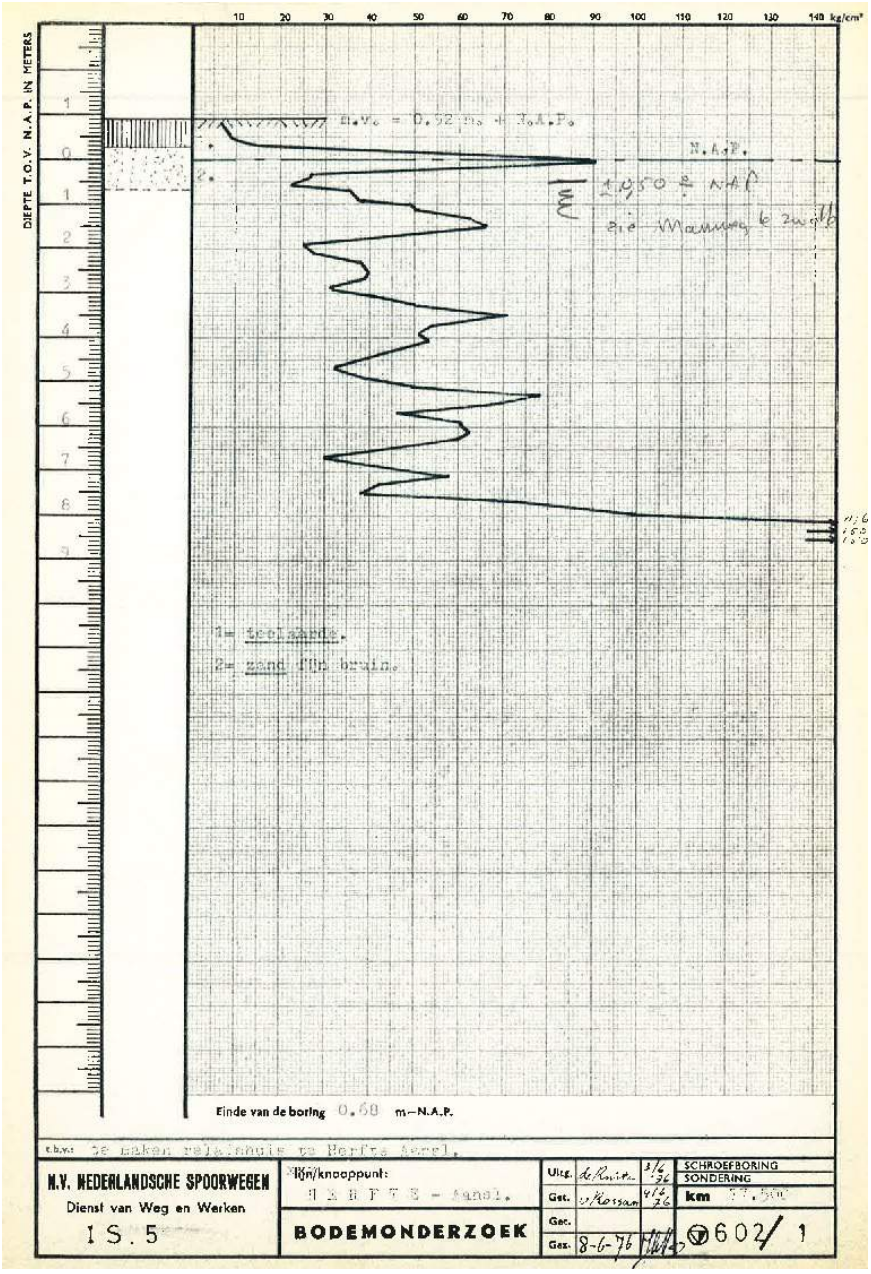

Figuur III - 4 *Gebruikte sondering LC602*

Tabel III - 1 *Gebruikte grondparameters voor 3D-modellen Herfterlaan*

Grondsoort	diepte [m] van	diepte [m] tot	q_c [MPa]	f_s [MPa]	f_w [%]	G_{dyn} [MPa]	r [kg/m^3]	ν [-]	C_{schuif} [m/s]	ζ [%]
zand, kleiig	1.0	0.3	0.8	1.0	7	1700	0.4	0.4	64	3
zand	0.3	-0.3	5.8	0.5	50	1700	0.4	0.4	171	3
zand, kleiig	-0.3	-0.8	2.7	1.0	23	1900	0.45	0.45	111	3
zand	-0.8	-1.7	5.2	0.5	45	1900	0.45	0.45	153	3
zand, kleiig	-1.7	-2	3.3	1.0	28	1900	0.45	0.45	122	3
zand, kleiig	-2	-3	3.3	1.0	28	1900	0.45	0.45	122	3
zand	-3	-4.2	5.3	0.5	46	1900	0.45	0.45	155	3

zand	-4.2	-5	3.7	0.5	32	1900	0.45	0.45	129	3
zand	-5	-5.7	6.2	0.5	53	1900	0.45	0.45	168	3
zand	-5.7	-6.4	5.7	0.5	49	1900	0.45	0.45	161	3
zand	-6.4	-7	3.6	0.5	31	1900	0.45	0.45	128	3
zand	-7	-7.3	5.2	0.5	45	1900	0.45	0.45	153	3
zand	-7.3	-8	4.5	0.5	39	1900	0.45	0.45	143	3
zand	-8	-10	15.0	0.3	129	2000	0.45	0.45	254	3
zand	-10	-12	15.0	0.3	129	2000	0.45	0.45	254	3
zand	-12	-15	15.0	0.3	129	2000	0.45	0.45	254	3

Bijlage IV Verwerkingsprocedure trillingsmetingen

Ten behoeve van de derde stap van het trillingsonderzoek zijn metingen uitgevoerd op een aantal locaties. Deze metingen zijn onbemand uitgevoerd met behulp van een meetcomputer die continu (gedurende minimaal een week) de trillingssignalen meet. Aan deze meetcomputer is een webcam gekoppeld die de treinen registreert. Om een dataset met trillingen van treinverkeer te genereren wordt de volgende procedure doorlopen om te garanderen dat alle door treinen veroorzaakte trillingen in beschouwing worden genomen en dat niet-spoorgerelateerde trillingen buiten beschouwing worden gelaten:

1. Stap 1: met behulp van gegevens over de passagetijden[22] en videobeelden zijn de treinen gemarkeerd. De lijst met passagetijden is gebruikt om te verifiëren dat alle passerende treinen (ook in de nacht) daadwerkelijk zijn gemarkeerd: het aantal treinen in de database komt overeen met het aantal gemarkeerde treinen.
2. Stap 2: bij de meting wordt gebruik gemaakt van meerdere sensoren. Met behulp van spectraalanalyse[23] worden de trillingssignalen van beide sensoren op elkaar gedeeld. Hierdoor kunnen lokale fenomenen (bijvoorbeeld voetstappen in de ene ruimte) worden uitgefilterd. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de videobeelden om te verifiëren of de uitgefilterde signalen daadwerkelijk vervuild zijn met voetstappen;
3. Stap 3: met behulp van spectraalanalyse worden afwijkende trillingssignalen nader geanalyseerd. Signalen met een sterk afwijkend frequentiespectrum zijn vaak vervuild met werkzaamheden buiten of passerend vrachtverkeer. Omdat deze trillingen niet te wijten zijn aan passerende treinen, worden deze trillingen apart gemarkeerd als zijnde achtergrondtrillingen;
4. Stap 4: de hoogste waarden uit de dataset worden nogmaals gecontroleerd of het niet-vervuilde treinsignalen zijn of niet. Elke trein wordt gemarkeerd met de bijbehorende spoorafstand. Alle niet spoorgerelateerde trillingsbronnen worden apart gemarkeerd. In de datasets in het meetrapport zijn deze trillingsbronnen eveneens weergegeven.

Deze stappen worden met behulp van een voorbeeldsituatie nader toegelicht in deze bijlage.

VI.1 Verwerking van ruwe meetdata

Na het uitvoeren van de meting wordt de ruwe data geconverteerd naar $V_{eff,max}$-waarden per 30 seconden, conform de procedure in de SBR B-richtlijn. Per meetlocatie is deze bewerkte meetdata eventueel opvraagbaar. Een voorbeeld van een dergelijk resultaat is weergegeven in Figuur IV - 1. Elk punt stelt een 30-secondeperiode voor. In de resultaten is duidelijk zichtbaar dat er periodieke verstoringen optreden, die met een dag-nacht ritme terugkeren.

[22] Deze passagetijden zijn opgevraagd bij ProRail
[23] Spectraalanalyse is het onderzoeken van het frequentiespectrum van een trillingssignaal. Hierbij wordt naar de verschillende frequenties gekeken.

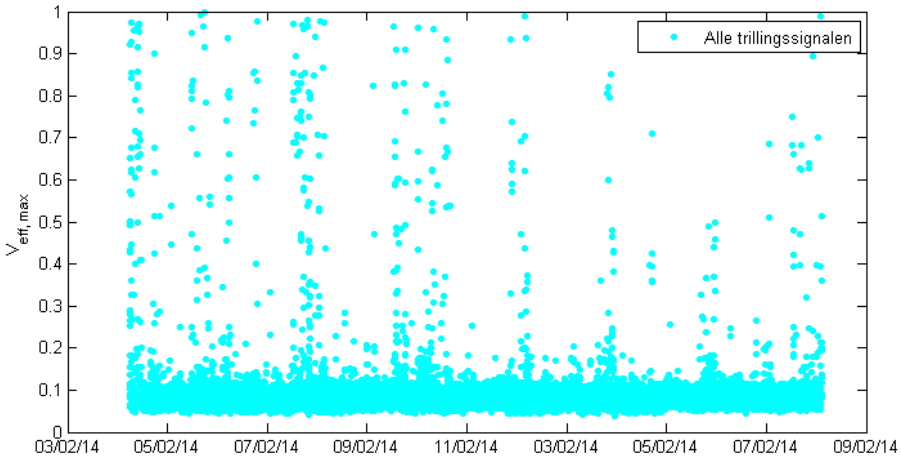

Figuur IV - 1 *Meetdata, $V_{eff, max}$ per 30 seconden*

VI.2 Stap 1 – Toekennen van treinpassages aan 30-seconde periodes

In de eerste stap van de verwerkingsprocedure wordt gekeken of binnen een bepaalde 30-secondeperiode een trein passeert, en zo ja, om welk type trein het gaat en over welk spoor deze trein rijdt. Deze eerste selectie vindt bij voorkeur plaats met behulp van gegevens over de passagetijden van alle treinen, en wordt eventueel geverifieerd met behulp van de videobeelden. Door deze dubbele procedure wordt gegarandeerd dat alle gepasseerde treinen worden meegenomen in de analyse.

Een voorbeeld wordt hieronder toegelicht.

Voorbeeldsituatie

De gegevens per treinpassage geven voor verschillende zogenaamde 'dienstregelpunten' de passagetijd van elke gepasseerde trein aan. Per passage en per dienstregelpunt zijn het unieke treinnummer, de vervoerder, het treintype, de rijrichting en het type trein opgenomen. Met deze gegevens kan een inschatting worden gegeven van de passagetijd van elke trein op de meetlocatie.

In deze voorbeeldsituatie zijn er passagegegevens van een trein met treinnummer 104 van vervoerder NSR (NS Reizigers) op de passagepunten *Ut* en *Utoa*, zie Figuur IV - 2. De locaties van deze passagepunten zijn bekend, de meetlocatie ligt ongeveer halverwege tussen deze punten in. Verder is de richting van de trein en het type trein (*IC*) aangegeven. Op basis van de passagetijden en de locatie is de verwachting dat deze trein tussen 12:42:30 en 12:43:15 passeert.

ProRail

PAB Detailtreinactiviteiten

							Plantijd	Rijkarakteristiek
Dag	Vervoerder	Treinnummer	Rijrichting	Rijvolgorde	Dienstregelpunt	Activiteit	Uitvoering	Uitvoering
24-02-2014	NSR	104	VB	540	Ut	V	21-jul-2013 12:42:00	IC
24-02-2014	NSR	104	VB	550	Utoa	D	21-jul-2013 12:43:58	IC
24-02-2014	NSR	105	NB	180	Utoa	D	21-jul-2013 12:44:26	ICE
24-02-2014	NSR	105	NB	190	Ut	A	21-jul-2013 12:46:43	ICE

Figuur IV - 2 *Voorbeeldgegevens treinpassages*

Elk type trein heeft verder een karakteristiek trillingsspectrum. Voor de verschillende 30-secondeperiodes waarin de treinpassage kan hebben plaatsgevonden, wordt het karakteristieke trillingsspectrum van de passerende trein vergeleken met het trillingsspectrum van die 30-secondeperiode. Middels een gewogen[24] kleinste kwadratenmethode[25] wordt bepaald welke periode van 30 seconden het best passend is, deze periode wordt gemarkeerd als zijnde de treinpassage.

Op een deel van de locaties vindt aanvullend geautomatiseerde verificatie plaats op basis van beeldverwerking van de videobeelden, zie Figuur IV - 3.Hierbij worden opeenvolgende videobeelden geautomatiseerd met elkaar vergeleken om te bepalen of er een trein passeert, en zo ja, in welke richting en met welke rijsnelheid.

Figuur IV - 3 *Videobeelden en triilingssignalen*

Op deze manier wordt gegarandeerd dat alle gepasseerde treinen ook daadwerkelijk worden gemarkeerd als zijnde een trein.

Het resultaat van deze stap is weergegeven in Figuur IV - 4. De blauwe stippen zijn geen treinen, de overige als trein gemarkeerde stippen zijn mogelijk treinen maar

[24] Gewogen voor trillingssterkte, zodat sterkere trillingssignalen zwaarder worden meegenomen dan minder sterke trillingssignalen
[25] Kleinste kwadratenmethode is een rekenmethode om een verdeling punten te vergelijken met bijvoorbeeld een berekende waarde. De methode geeft aan welke punten het dichtst bij de berekende waarde liggen.

kunnen ook vervuild zijn. In vervolgstappen worden deze vervuilde signalen verwijderd.

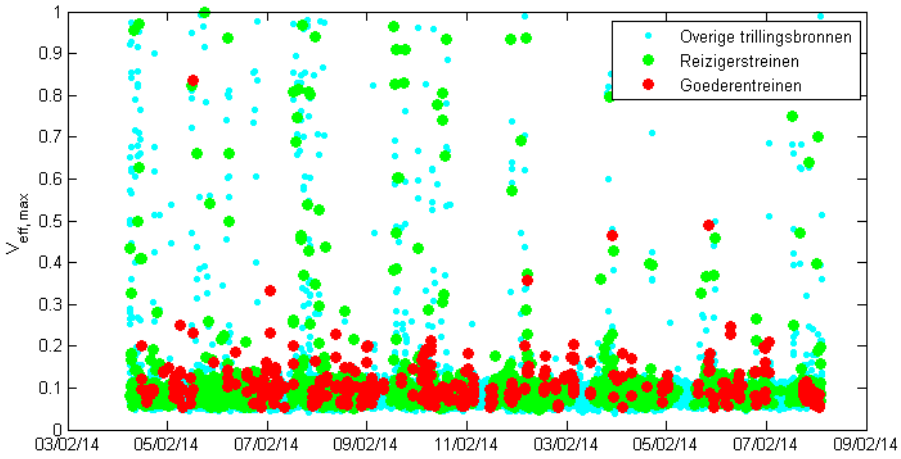

Figuur IV - 4 *Meetdata met gemarkeerde treinpassages*

VI.3 Stap 2 – Uitfilteren van interne verstoringen, zoals voetstappen

Omdat gebruik wordt gemaakt van meerdere sensoren, kunnen de trillingsspectra van de verschillende sensoren op elkaar worden gedeeld. Hierdoor worden lokaal optredende trillingen, zoals voetstappen, inzichtelijk gemaakt. Deze voetstappen vertonen immers alleen een uitslag op een van beide sensoren. Een voorbeeld van deze selectie op trillingsspectra is weergegeven in Figuur IV - 5. De selectiecriteria worden vastgesteld op basis van de spreiding in overdrachten en geverifieerd in de videobeelden.

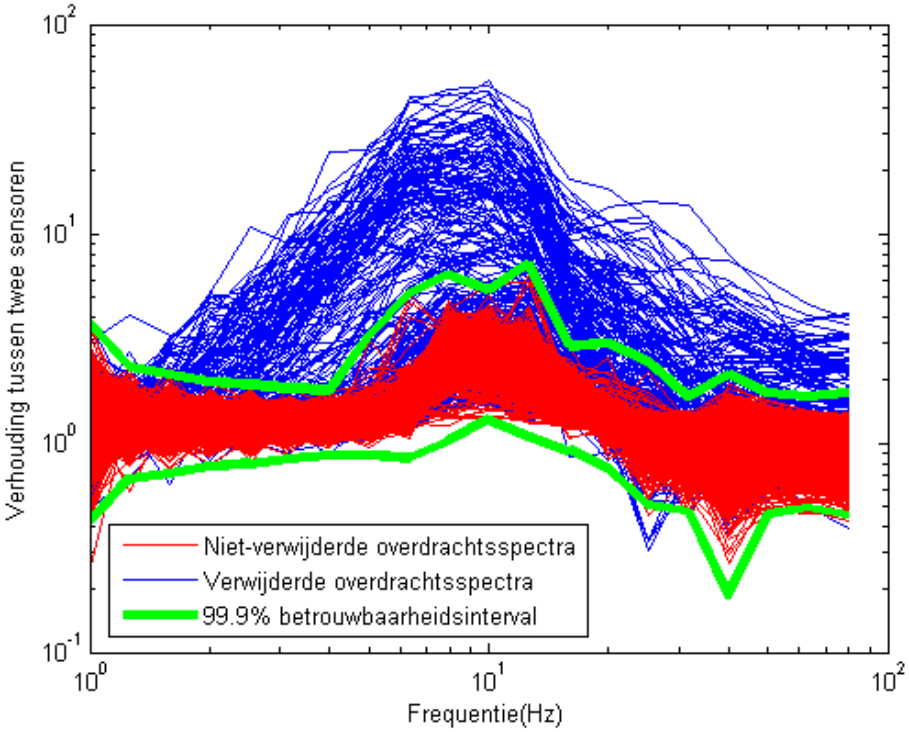

Figuur IV - 5 *Spectraalanalyse in stap 2*

Het resultaat van deze stap is weergegeven in Figuur IV - 6.

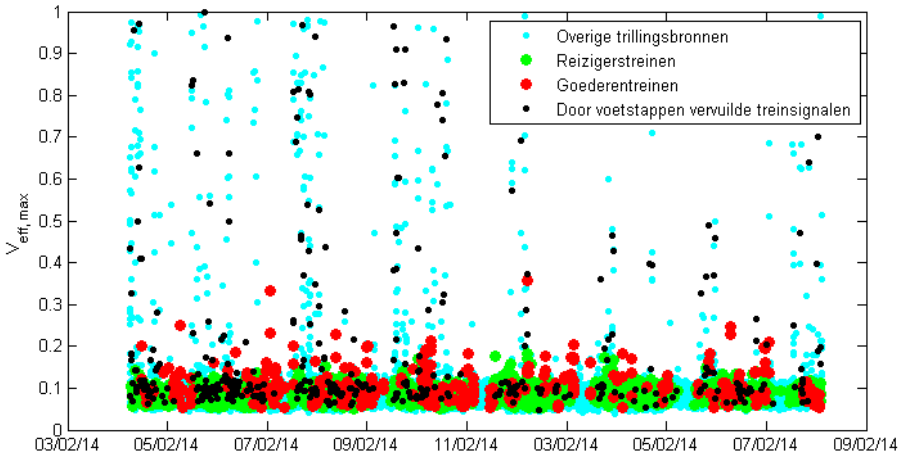

Figuur IV - 6 *Meetdata met gemarkeerde treinpassages en uitgefilterde lokale trillingsbronnen*

VI.4 Stap 3 – Uitfilteren van externe verstoringen

Conform het memo van Level Acoustics worden niet-spoor gerelateerde gebeurtenissen, zoals wegverkeer en bouwwerkzaamheden, verwijderd uit de dataset. In het geval van externe verstoringen, zoals de passage van vrachtauto's of het gelijktijdig uitvoeren van werkzaamheden buiten het gebouw, kunnen deze verstoringen worden uitgefilterd met behulp van spectraalanalyse. Deze spectraalanalyse vindt per treintype plaats, zodat duidelijk zichtbaar wordt welke 30-secondeperiodes sterk afwijkende trillingsspectra hebben. Een voorbeeld hiervan is weergegeven in Figuur IV - 7. De selectiecriteria worden vastgesteld op basis van de spreiding in signalen en geverifieerd met behulp van de videobeelden.

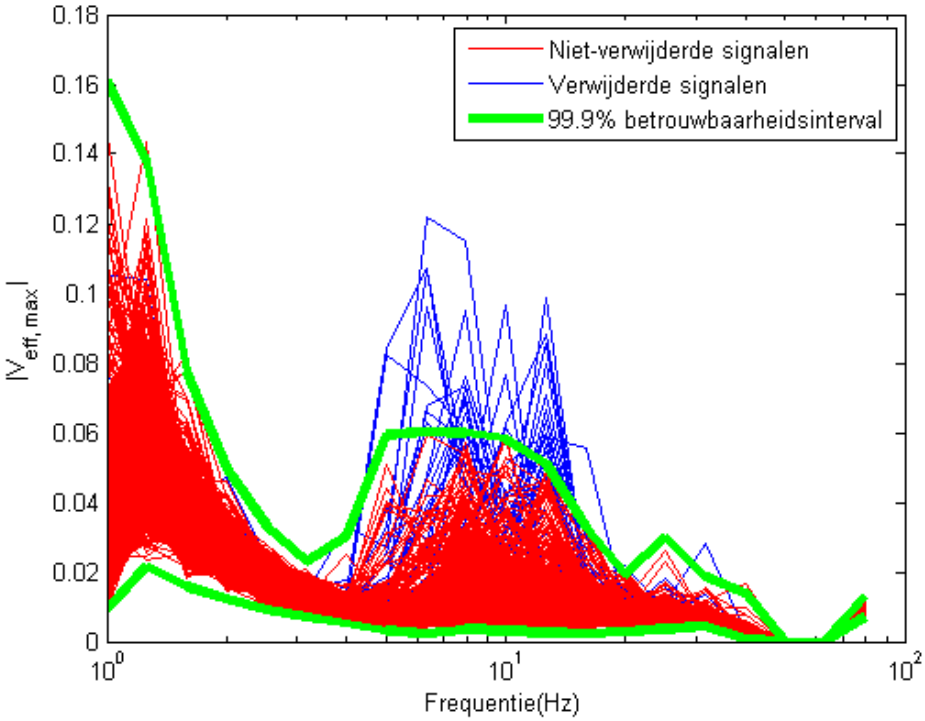

Figuur IV - 7 *Spectraalanalyse in stap 3*

Het resultaat van deze stap is weergegeven in Figuur IV - 8.

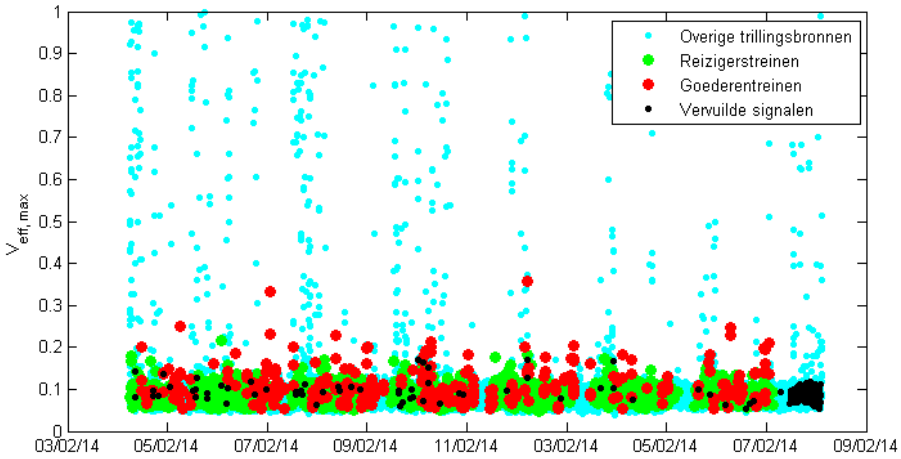

Figuur IV - 8 *Meetdata met gemarkeerde treinpassages en externe trillingsbronnen*

VI.5 Stap 4 – Controle van hoogste waarden

Als laatste controlestap worden alle hoge trillingssignalen nogmaals gecontroleerd op vervuiling door andere trillingsbronnen. Deze laatste controle vindt handmatig plaats in de meetsoftware. Hierbij worden de trillingssignalen en videobeelden beschouwd op afwijkingen en verstoringen. Een voorbeeldselectie van te controleren trillingssignalen (zwart omcirkelde meetpunten) voor dit voorbeeld is weergegeven in Figuur IV - 9.

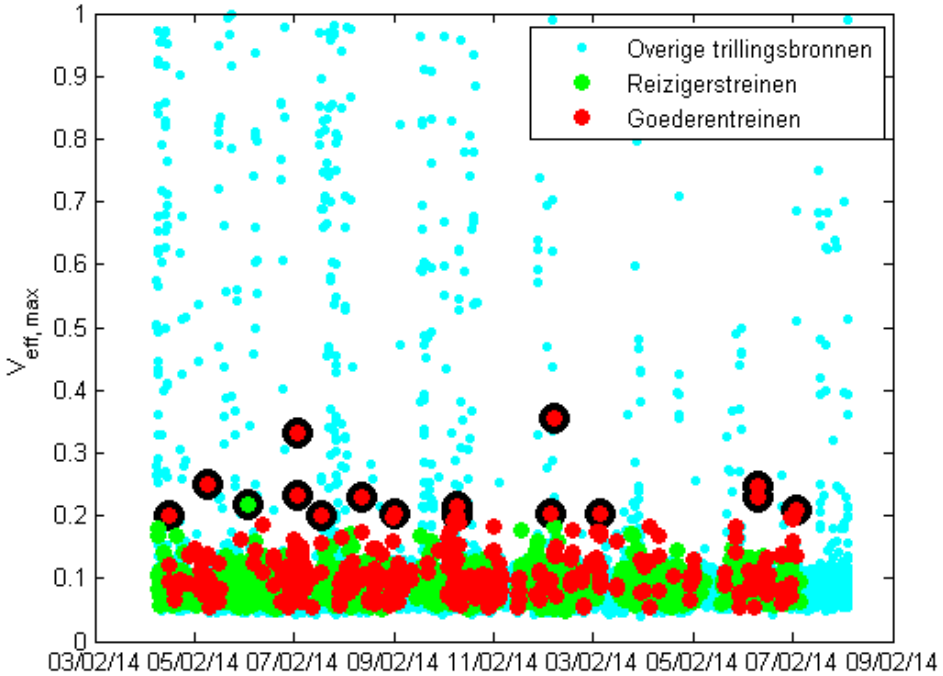

Figuur IV - 9 *Te controleren treinsignalen in stap 4*

Het resultaat van deze stap is weergegeven in Figuur IV - 10. Dit is de uiteindelijke dataset waarover de trillingssterkte V_{max} en de trillingsintensiteit V_{per} worden bepaald.

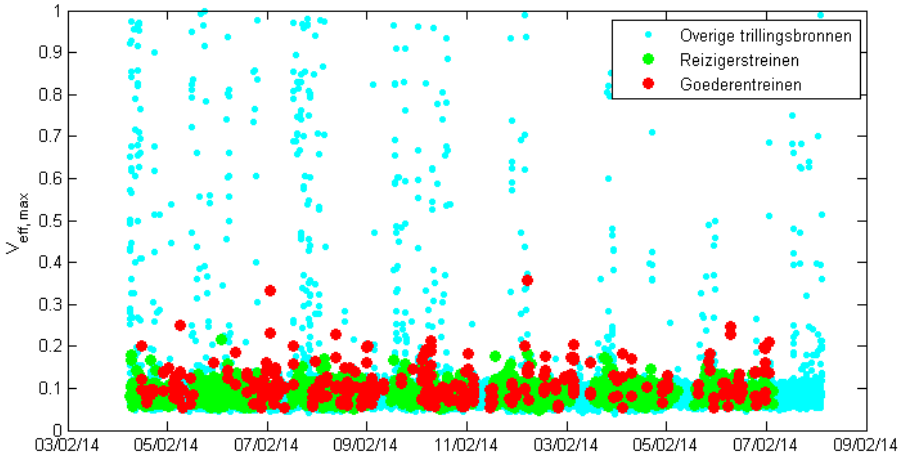

Figuur IV - 10 *Schone dataset met treinpassages*

VI.6 Naverwerkingsprocedure

De naverwerkingsprocedure zoals die is toegepast in dit trillingsonderzoek is gebaseerd op optie 1 uit het memo LA.131001a.M04 van Level Acoustics, waarbij gedurende minimaal 7 x 24 uur op diverse meetpunten in een gebouw is gemeten en de trillingen van alle meetrichtingen zijn vastgelegd. Vervolgens wordt de volgende naverwerkingsprocedure gestart:

1. Er wordt vastgesteld op grond van hoeveel meetdagen de verzameling $V_{eff,\ max,\ i}$ – waarden tot stand is gekomen. Deze parameter wordt *#meetdagen* genoemd;
2. Alle gebeurtenissen met een $V_{eff,max,i}$ groter dan 0.02 op de fundering worden geselecteerd. Indien geen funderingspunt is gekozen, dan wordt gekozen voor een meetpunt op de laagst beschikbare verdieping waarbij $V_{eff,max,i}$ groter dient te zijn dan 0.05;
3. Vervolgens wordt een iteratieve procedure gestart:
    a. Per meetpunt wordt een *top50%* bepaald;
    b. De grootte van deze *top50%* wordt vastgesteld, *#top50%*;
    c. Van de *top50%* wordt de natuurlijke logaritme genomen:

$$\log\left(V_{eff,\max,i}\right)$$

    d. Vervolgens wordt hierover het gemiddelde μ en de standaarddeviatie σ bepaald:

$$\mu = gemiddelde\left\{\log\left(V_{eff,\max,i}\right)\right\}$$
$$\sigma = standaardafwijking\left\{\log\left(V_{eff,\max,i}\right)\right\}$$

    e. De betrouwbaarheidscoefficient β wordt vastgesteld volgens de formule:

$$\beta = t^{-1}\left[1 - \frac{\left(\frac{\#\,meetdagen}{7}\right)}{\#\,top50\%}; \#\,top50\% - 1\right]$$

f. Vervolgens wordt $V_{max,\,Bts}$ per meetpunt en meetrichting bepaald volgens de formule:

$$V_{\max,Bts} = e^{\mu+\beta\cdot\sigma}$$

g. Een volgende iteratiestap wordt ingegaan wanneer

$$\#\left\{V_{eff,\max,i} > V_{\max,Bts}\right\} > \frac{\#\,meetdagen}{7} \quad \text{en} \quad \#\,top50\% > 15\cdot\frac{\#\,meetdagen}{7}$$

Hierbij geeft het eerste criterium aan hoeveel gebeurtenissen er zijn waarvan de trillingssterkte hoger is dan $V_{max,\,Bts}$ van dat meetpunt en die meetrichting. Wanneer het aantal gebeurtenissen met een trillingssterkte groter dan $V_{max,\,Bts}$ groter is dan een keer per week, wordt voldaan aan de eerste eis om nogmaals te itereren.
Het tweede criterium geeft aan dat nogmaals geitereerd moet worden wanneer het aantal waarden in de bepaling van de $V_{max,\,Bts}$ groter is dan 15 per week. Wanneer een nieuwe iteratiestap nodig is, dan wordt deze uitgevoerd volgens bovenstaande stappen, waarbij de huidige top50 de basis vormt om een nieuwe top50 te bepalen.
De iteratiestappen worden net zo lang herhaald totdat niet langer aan het criterium wordt voldaan, of wanneer het aantal gebeurtenissen met een trillingssterkte die groter is dan $V_{max,\,Bts}$ toeneemt. In dat geval worden de resultaten uit de voorlaatste iteratiestap herhaald.

4. Vervolgens wordt de reproduceerbaarheid *R* per meetpunt en richting bepaald:

$$R = 100\%\cdot\sqrt{\frac{2\cdot\left(1+\beta^2\right)\cdot\sigma^2}{\#\,topX\%}}$$

5. De toetswaarde voor $V_{max,\,Bts}$ wordt als volgt bepaald:

$$\begin{array}{ll} V_{\max,Bts} & \text{als } R \le 10\% \\ V_{\max,Bts}\cdot\left(1+\frac{R}{100\%}\right) & \text{als } R > 10\% \end{array}$$

6. Te toename van $V_{max,\,Bts}$ is een verhouding tussen de plan- en referentiesituatie, de zogenaamde *Q*-waarde. Hiervoor wordt in de Bts een grenswaarde van 1.3 gehanteerd. *Q* wordt als volgt bepaald:

$$Q = \frac{V_{\max,Bts,plansituatie}}{V_{\max,Bts,referentiesituatie}}$$

Hierbij wordt de $V_{max,\ Bts}$ zonder eventuele correctiefactor gebruikt. De onzekerheid in de toename Q wordt bepaald volgens de formule:

$$R_Q = \sqrt{R^2_{referentiesituatie} + R^2_{plansituatie}}$$

De waarde van Q wordt dan als volgt bepaald:

$$\begin{array}{ll} Q & \text{als } R_Q \leq 14\% \\ Q \cdot \left(1 + \dfrac{R}{100\%}\right) & \text{als } R_Q > 14\% \end{array}$$

Deze naverwerkingsprocedure leidt in de voorbeeldsituatie tot het volgende iteratieschema, zie de histogrammen in Figuur IV - 11 per iteratiestap. In blauw zijn alle treinen weergegeven, in rood de in de bepaling van $V_{max,Bts}$ meegenomen treinen. De resultaten per iteratiestap zijn opgenomen in Tabel IV - 1.

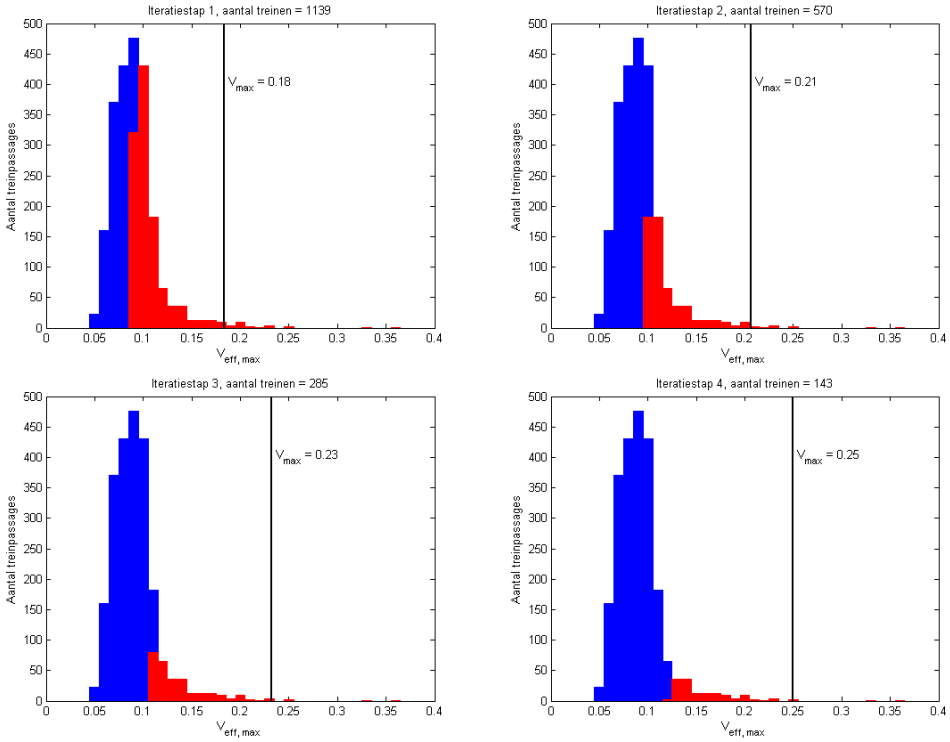

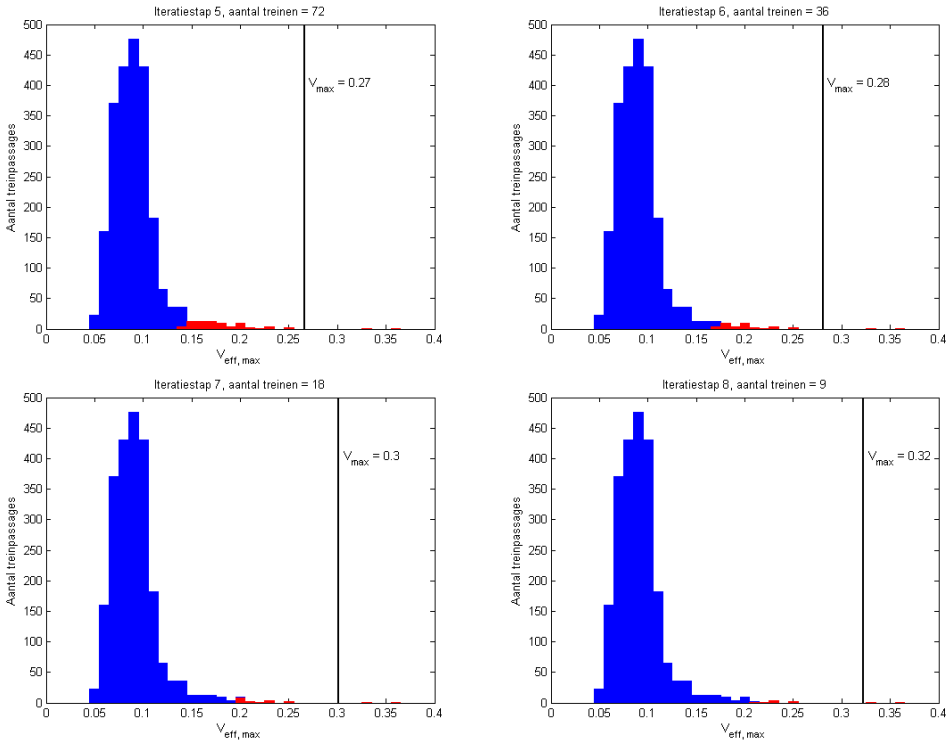

Figuur IV - 11 *Resultaten voor de acht iteratiestappen*

Tabel IV - 1 *Resultaten van de acht iteratiestappen*

Iteratiestap	$V_{max, Bts}$	R	topX%	#topX%	σ	μ	β
1	0.18	2.44	50	1139	0.177	-2.25	3.14
2	0.21	3.51	25.0	570	0.191	-2.14	2.93
3	0.23	4.94	12.5	285	0.203	-2.02	2.72
4	0.25	6.09	6.28	143	0.192	-1.87	2.49
5	0.27	7.31	3.16	72	0.178	-1.73	2.25
6	0.28	8.62	1.58	36	0.165	-1.60	1.99
7	0.30	11.2	0.79	18	0.171	-1.49	1.67
8	0.32	14.5	0.40	9	0.185	-1.38	1.33

Bijlage V Resultaten onderzoek naar trillingshinder

Deze bijlage bevat een overzicht en schets van de meetopstelling, de resultaten van de metingen en de berekening voor de referentie- en plansituatie voor alle meetlocaties.

V.1 Herfterlaan 17

De meetlocatie Herfterlaan 17 heeft de functie *Wonen*, een foto van dit gebouw is weergegeven in Figuur V- 1.

Figuur V- 1 *Gevel Herfterlaan 17*

In deze woning is een meting uitgevoerd conform de Bts. Er is één meetpunt geplaatst gedurende de gehele meetperiode (sensor 12) en twee meetpunten zijn berekend aan de hand van de overdracht bepaald met een 24-uurs meting (sensoren 20, 25):

1. Een driedimensionale trillingssensor (12) bij de fundering;
2. Een driedimensionale trillingssensor (20) op de 1e verdieping op tapijten vloer (100_20 is de berekende sensorwaarde);
3. Een driedimensionale trillingssensor (25) op de 1^{e} verdieping op tapijten vloer (100_25 is de berekende sensorwaarde).

De gegevens van de metingen zijn opgenomen in Tabel V - 1.

Tabel V - 1 *Gegevens meting Herfterlaan 17*

1	Uitvoerende organisatie	*Movares Nederland B.V.* *Daalseplein 101* *3511 SX Utrecht*
	Verantwoordelijke persoon	*Ir. P.M. Boon* *e-mail: pieter.boon@movares.nl* *tel.: 06-10039454*
2	Meting uitgevoerd door	*Ir. R.G.P. Ritzen*
3	Tijdsperiode meting	*6 juli 2015 13:47 tot 17 augustus 2015 10:26*
4	Type trillingsbron	*Treinen.*
5	Gebouwomschrijving	*Tweelaagse vrijstaande woning, opgebouwd uit*

		metselwerk
6	Locatie metingen	*Zie Figuur V - 2*
7	Geotechnische gegevens	*Zie Bijlage III.3*
8	Meetposities	*Zie Figuur V - 2*
9	Gebruikte meetopnemers	*Drie 3D-geofoons*
	Gebruikte registratieapparatuur	*Dewe-101 meetcomputer met 6 aangesloten kanalen en webcam*
		D03-meetcomputer met 3 aangesloten kanalen
	Gebruikte verwerkingsapparatuur	*Meetcomputer*
10	Overzicht meetwaarden	*Zie Figuur V - 3*
11	Motivatie classificatie gebouw	*Zie hoofdstuk 4*
12	Overige relevante omstandigheden	*Zie hoofdstuk 4*

Een overzicht van de gebruikte sensorposities is weergegeven in Figuur V - 2, de meetresultaten zijn weergegeven in Figuur V - 3.

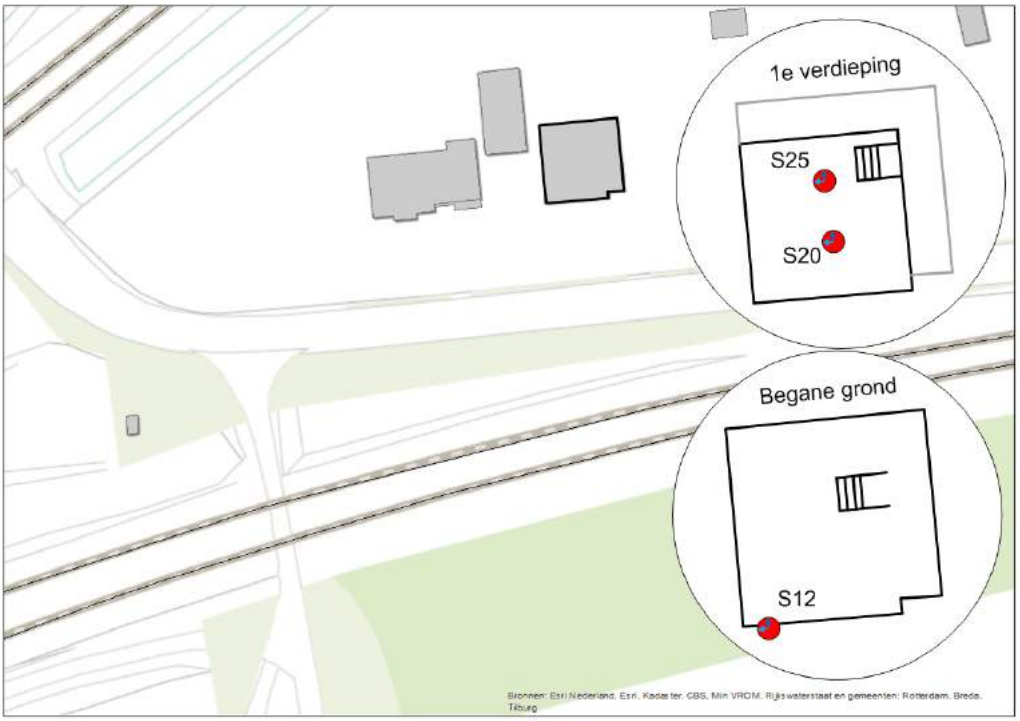

Figuur V - 2 *Opstelling sensoren bij Herfterlaan 17*

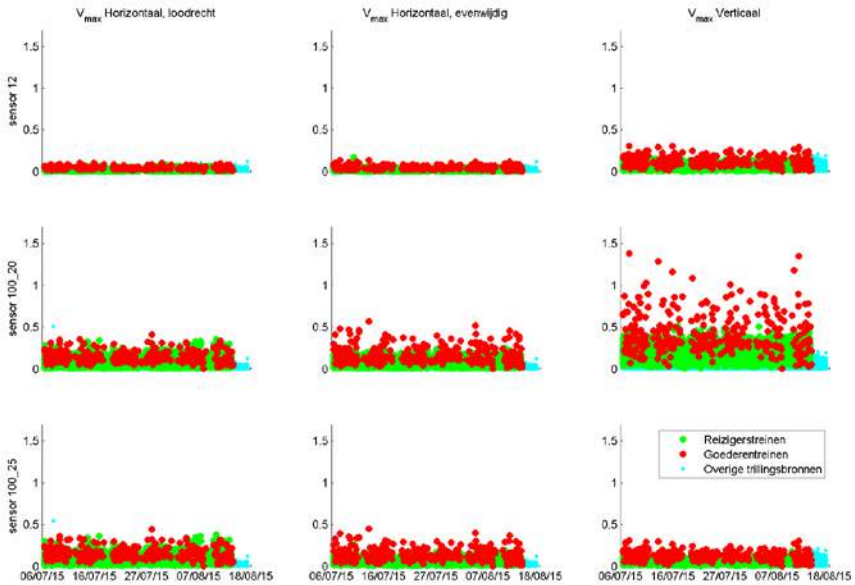

Figuur V – 3 *Meetresultaten Herfterlaan 17*

V.1.1 Wijzigingen aan sporen

De belangrijkste wijzigingen op deze locatie zijn:

1. Wijziging van de sporenlay-out;
2. Wijziging van de rijsnelheid van de treinen;

De sporenlay-out in de referentie- en plansituatie is weergegeven in Figuur V - 4.

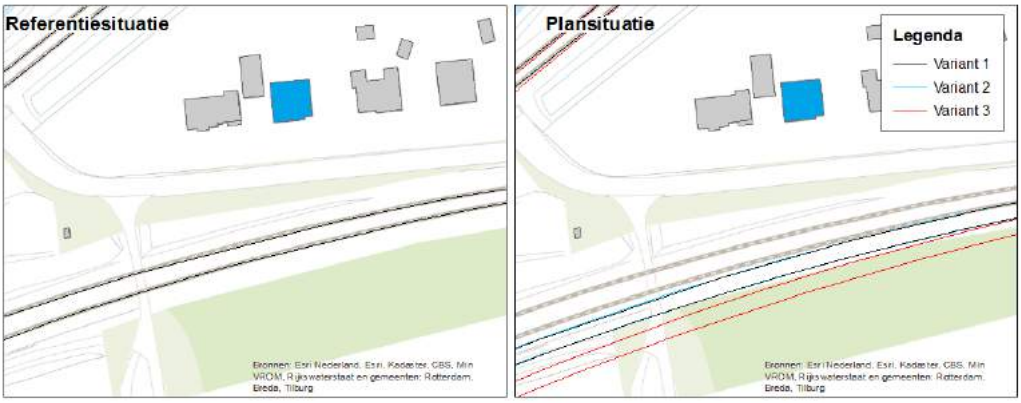

Figuur V - 4 *Meetlocatie Herfterlaan 17 in referentiesituatie (links) en plansituatie (rechts)*

V.1.2 Resultaten meting

De meetresultaten zijn samengevat weergegeven in Tabel V-2. H1 is horizontaal, loodrecht op het spoor, H2 is horizontaal, parallel aan het spoor en V is verticaal.

Tabel V - 2 *Resultaten referentiesituatie*

	12, fundering			20, boven tapijt			25, boven hout		
	H1	**H2**	**V**	**H1**	**H2**	**V**	**H1**	**H2**	**V**
$V_{per,\ dag}$	<0.01	<0.01	0.02	0.03	0.03	0.08	0.03	0.02	0.01
$V_{per,\ avond}$	<0.01	<0.01	0.02	0.03	0.03	0.09	0.03	0.02	0.02
$V_{per,\ nacht}$	<0.01	<0.01	0.01	0.02	0.02	0.05	0.02	0.01	0.01
V_{max}	0.09	0.11	0.25	0.33	0.43	1.02	0.35	0.33	0.25
X (%)	0.79	0.79	0.79	0.79	0.79	0.79	0.79	0.79	0.79
#topX%	76	76	76	76	76	76	76	76	76
μ	-2.64	-2.56	-1.62	-1.30	-1.18	-0.28	-1.26	-1.42	-1.63
σ	0.13	0.23	0.17	0.14	0.24	0.21	0.14	0.22	0.17
β	1.43	1.43	1.43	1.43	1.43	1.43	1.43	1.43	1.43
R	4	6	5	4	7	6	4	6	5

Op deze locatie zijn 9755 reizigers- en 316 goederentreinen gemeten.

V.1.3 Resultaten berekening plansituatie

Aan de hand van de metingen en de wijzigingen die zijn opgetreden tussen de situatie van de metingen en de plansituatie is een berekening gemaakt voor de trillingssituatie in de plansituatie. Per trein is een individuele berekening gemaakt met behulp van het in Bijlage I beschreven model en de parameters uit Bijlage II en III. Met behulp van de resulterende dataset zijn conform de Bts de benodigde parameters bepaald.

De resultaten van de berekening zijn weergegeven in Tabel V – 3. De resultaten van de berekeningen zijn getoetst aan de grenswaarden. Overschrijdingen van de grenswaarden zijn oranje gearceerd.

Tabel V – 3 *Resultaten berekening plansituatie*

	12, fundering			100_20, boven tapijt			100_25, boven hout		
	H1	**H2**	**V**	**H1**	**H2**	**V**	**H1**	**H2**	**V**
$V_{per,\ dag}$	<0.01	<0.01	0.03	0.04	0.04	0.12	0.04	0.03	0.02
$V_{per,\ avond}$	<0.01	<0.01	0.02	0.04	0.04	0.11	0.04	0.03	0.02
$V_{per,\ nacht}$	<0.01	<0.01	0.02	0.02	0.03	0.07	0.03	0.02	0.02
V_{max}	0.09	0.11	0.26	0.35	0.43	1.02	0.37	0.33	0.25
X (%)	0.79	0.79	0.79	0.79	0.79	0.79	0.79	0.79	0.79
#topX%	78	78	78	78	78	78	78	78	78
μ	-2.60	-2.52	-1.58	-1.27	-1.16	-0.24	-1.22	-1.38	-1.59
σ	0.13	0.20	0.15	0.15	0.22	0.18	0.15	0.19	0.14
β	1.45	1.45	1.45	1.45	1.45	1.45	1.45	1.45	1.45
R	4	6	4	4	6	5	4	5	4
$\boldsymbol{V_{per,\ grenswaarde}}$	**0.1**	**0.1**	**0.1**	**0.1**	**0.1**	**0.1**	**0.1**	**0.1**	**0.1**

De *Q*-waarde bedraagt 1.00. De trillingsterkte neemt niet toe. Er is echter wel een overschrijding van de grenswaarde voor de trillingsintensiteit V_{per} op de verdiepingsvloer.

V.1.4 Conclusies

De trillingssterkte V_{max} neemt in de plansituatie niet voelbaar toe ten opzichte van de referentiesituatie. De trillingsintensiteit V_{per} is in de plansituatie hoger dan de grenswaarde. Voor deze locatie dienen maatregelen te worden afgewogen op doelmatigheid

Uit de metingen en berekeningen blijkt verder dat de trillingssnelheid aanzienlijk lager is dan de grenswaarde voor trillingsschade uit de SBR A-richtlijn, de kans op schade ten gevolge van treinverkeer is dus verwaarloosbaar.

In Figuur V – 5 tot en met Figuur V - 7 worden de referentie- (links) en plansituaties (rechts) getoond voor alle gemeten trillingssignalen. Goederentreinen zijn als rode meetpunten weergegeven, reizigerstreinen als groene meetpunten, en alle overige trillingsbronnen zijn als blauwe meetpunten weergegeven. Een deel van de overige trillingsbronnen geeft hogere trillingen dan de treinen. De trillingen die hoger dan of vergelijkbaar aan die van treinen zijn, zijn afkomstig van voetstappen of gemotoriseerd vervoer van de nabijgelegen weg.

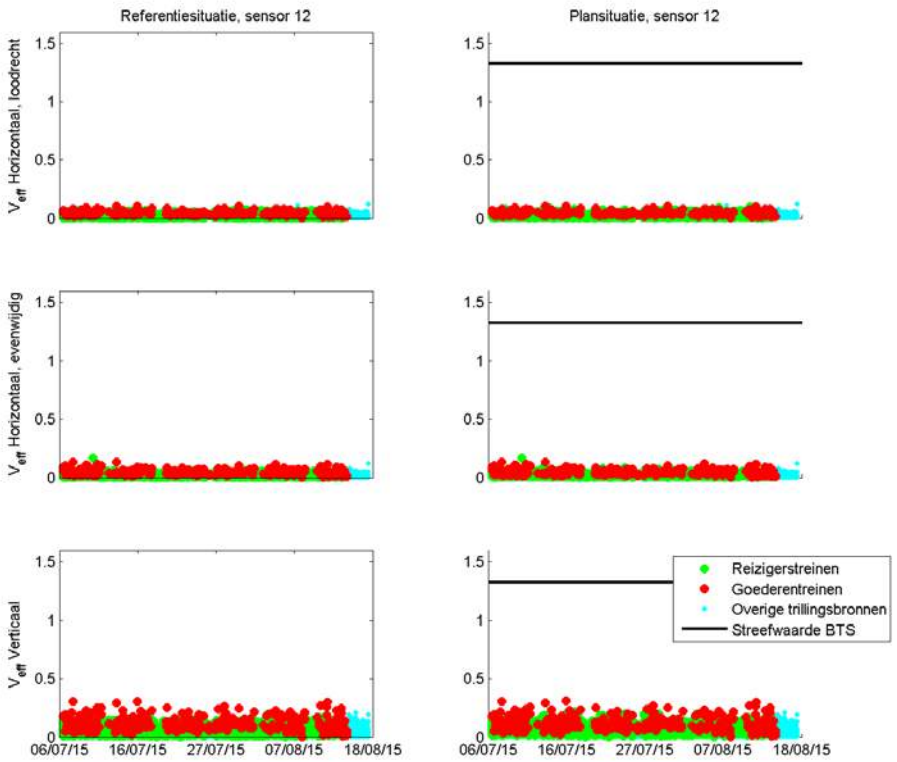

Figuur V - 5 *Resultaten sensor 12*

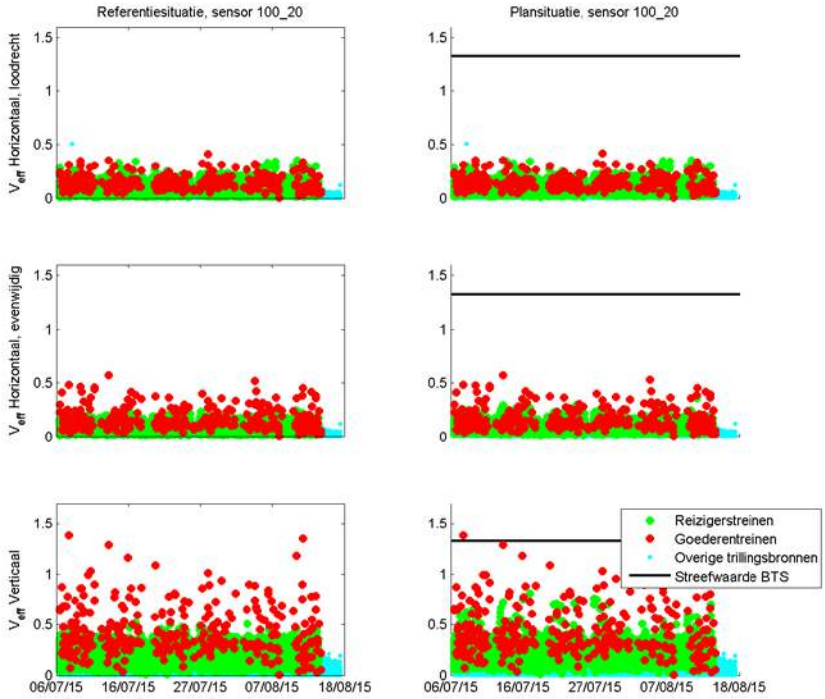

Figuur V - 6 *Resultaten sensor 100_20*

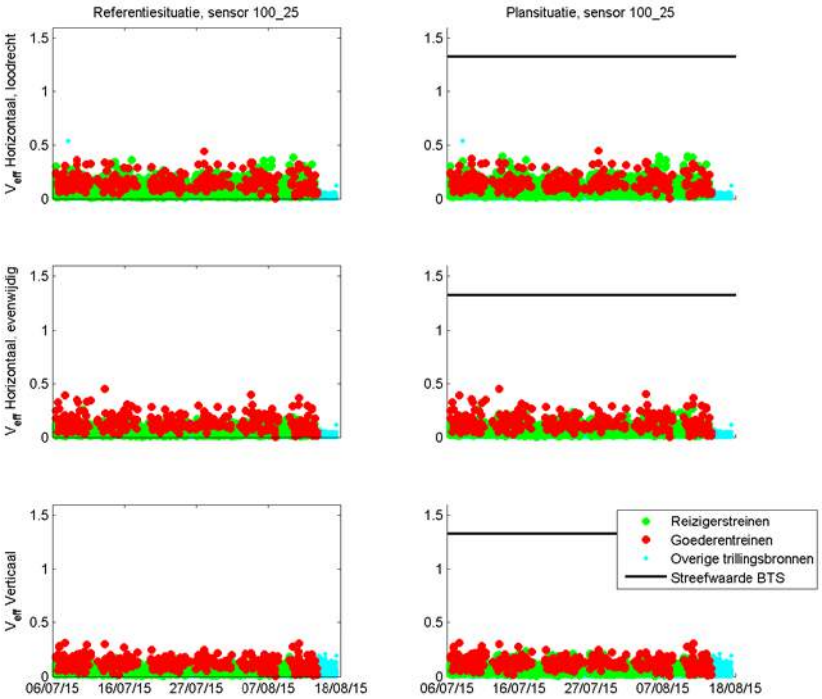

Figuur V - 7 *Resultaten sensor 100_25*

Om de betrouwbaarheid van de berekeningen te controleren is een Monte Carlosimulatie uitgevoerd, waarbij de invloed van de snelheidsverhoging en de wijziging in sporenlay-out is gevarieerd. Uit deze analyse blijkt dat er een kleine kans is

op een overschrijding van de trillingssterkte V_{max}, en een grote kans op een overschrijding van de trillingsintensiteit V_{per}.

V.2 Herfterlaan 27

De meetlocatie Herfterlaan 27 heeft de functie *Wonen*, een foto van dit gebouw is weergegeven in Figuur V – 8.

Figuur V - 8 *Gevel Herfterlaan 27*

In deze woning is een meting uitgevoerd conform de Bts. Er is één meetpunt geplaatst gedurende de gehele meetperiode (sensor 24) en één meetpunt is berekend aan de hand van de overdracht bepaald met een 24-uurs meting (sensor 15) , zie ook Figuur V - 10 voor een schets van de meetopstelling:

1. Een driedimensionale trillingssensor (24) bij de fundering;
2. Een driedimensionale trillingssensor (15) op de 1e verdieping op vloerbedekking (100_15 is de berekende sensorwaarde).

V.2.1 Wijzigingen aan sporen

De belangrijkste wijzigingen op deze locatie zijn:

1. Wijziging van de sporenlay
2. Gewijzigde rijsnelheid van een deel van de treinen.

De sporenlay-out in de referentie- en plansituatie is weergegeven in Figuur V – 9.

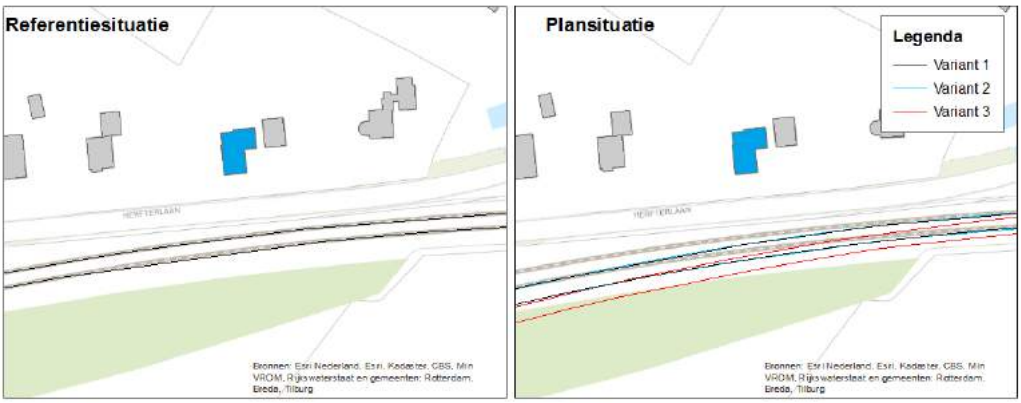

Figuur V - 9 *Meetlocatie Herfterlaan 27 in referentiesituatie (links) en plansituatie (rechts)*

De gegevens van de metingen zijn opgenomen in Tabel V - 6.

Tabel V - 6 *Gegevens meting Herfterlaan 27*

1	Uitvoerende organisatie	*Movares Nederland B.V.* *Daalseplein 101* *3511 SX Utrecht*
	Verantwoordelijke persoon	*Ir. P.M. Boon* *e-mail: pieter.boon@movares.nl* *tel.: 06-10039454*
2	Meting uitgevoerd door	*Ir. R.G.P. Ritzen*
3	Tijdsperiode meting	*6 juli 2015 12:41 tot 17 augustus 2015 10:27*
4	Type trillingsbron	*Treinen.*
5	Gebouwomschrijving	*Tweelaagse vrijstaande woning, opgebouwd uit metselwerk*
6	Locatie metingen	*Zie Figuur V - 10*
7	Geotechnische gegevens	*Zie Bijlage III.3*
8	Meetposities	*Zie Figuur V - 10*
9	Gebruikte meetopnemers	*Twee 3D-geofoons*
	Gebruikte registratieapparatuur	*Dewe-101 meetcomputer met 3 aangesloten kanalen en webcam* *D03-meetcomputer met 3 aangesloten kanalen*
	Gebruikte verwerkingsapparatuur	*Meetcomputer*
10	Overzicht meetwaarden	*Zie Figuur V - 11*
11	Motivatie classificatie gebouw	*Zie hoofdstuk 4*
12	Overige relevante omstandigheden	*Zie hoofdstuk 4*

Een overzicht van de gebruikte sensorposities is weergegeven in Figuur V - 10 , de meetresultaten zijn weergegeven in Figuur V - 11.

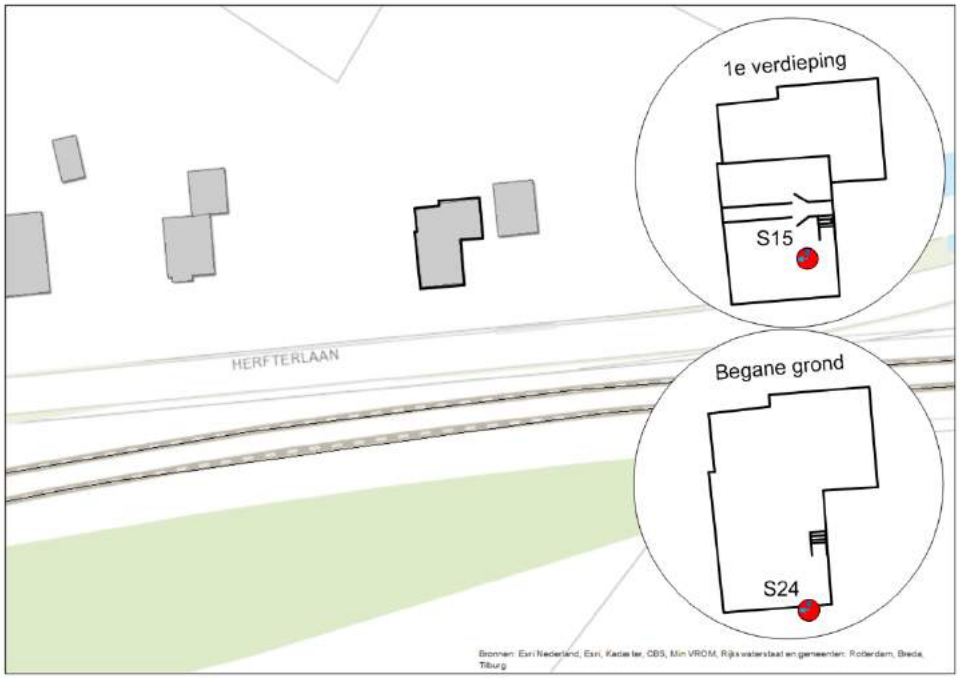

Figuur V - 10 *Opstelling sensoren bij Herfterlaan 27*

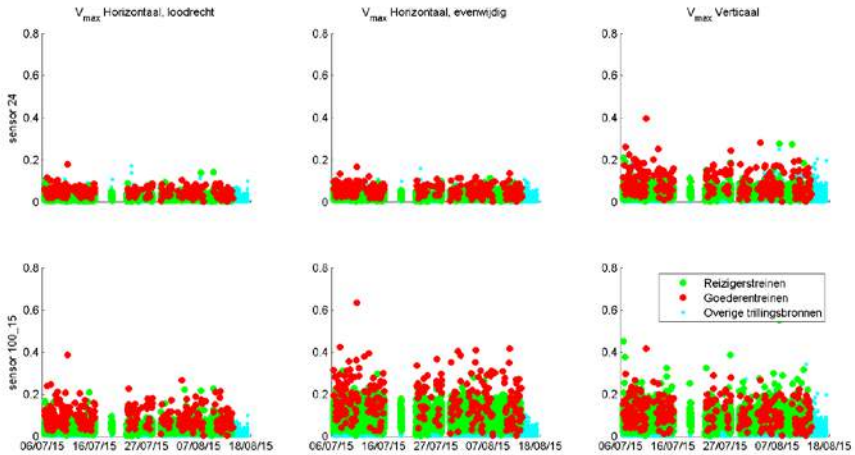

Figuur V - 11 *Meetresultaten Herfterlaan 27*

V.2.2 Resultaten meting

De meetresultaten zijn samengevat weergegeven in Tabel V - 7. H1 is horizontaal, loodrecht op het spoor, H2 is horizontaal, parallel aan het spoor en V is verticaal.

Tabel V - 7 *Resultaten referentiesituatie*

	24, fundering			15, boven tapijt		
	H1	**H2**	**V**	**H1**	**H2**	**V**
$V_{per,\ dag}$	<0.01	<0.01	0.01	0.01	0.04	0.03
$V_{per,\ avond}$	<0.01	<0.01	0.01	0.01	0.04	0.03
$V_{per,\ nacht}$	<0.01	<0.01	0.01	0.01	0.02	0.02
V_{max}	0.11	0.12	0.24	0.23	0.39	0.36
X (%)	0.79	0.79	0.79	0.79	0.79	0.79
#topX%	61	61	61	61	61	61
μ	-2.52	-2.38	-1.73	-1.76	-1.18	-1.36
σ	0.20	0.16	0.20	0.20	0.17	0.23
β	1.43	1.43	1.43	1.43	1.43	1.43
R	6	5	6	6	5	7

Op deze locatie zijn 7683 reizigers- en 279 goederentreinen gemeten.

V.2.3 Resultaten berekening plansituatie

Aan de hand van de metingen en de wijzigingen die zijn opgetreden tussen de situatie van de metingen en de plansituatie is een berekening gemaakt voor de trillingssituatie in de plansituatie. Per trein is een individuele berekening gemaakt met behulp van het in Bijlage I beschreven model en de parameters uit Bijlage II en III. Met behulp van de resulterende dataset zijn conform de Bts de benodigde parameters bepaald.

De resultaten van de berekening zijn weergegeven in Tabel V - 8. De resultaten van de berekeningen zijn getoetst aan de grenswaarden.

Tabel V – 8 *Resultaten berekening plansituatie*

	24, fundering			15, boven tapijt		
	H1	**H2**	**V**	**H1**	**H2**	**V**
$V_{per,\ dag}$	<0.01	<0.01	0.02	0.01	0.05	0.04
$V_{per,\ avond}$	<0.01	<0.01	0.02	0.01	0.05	0.04
$V_{per,\ nacht}$	<0.01	<0.01	0.01	0.01	0.03	0.03
V_{max}	0.11	0.12	0.24	0.23	0.41	0.38
X (%)	0.79	0.79	0.79	0.79	0.79	0.79
#topX%	61	61	61	61	61	61
μ	-2.50	-2.32	-1.70	-1.74	-1.09	-1.33
σ	0.19	0.15	0.20	0.18	0.14	0.26
β	1.43	1.43	1.43	1.43	1.43	1.43
R	6	5	6	6	4	8
$\mathbf{V_{per,\ grenswaarde}}$	**0.1**	**0.1**	**0.1**	**0.1**	**0.1**	**0.1**

De *Q*-waarde bedraagt 1.06. De trillingsterkte neemt niet voelbaar toe.

V.2.4 Conclusies

De trillingssterkte V_{max} neemt in de plansituatie niet voelbaar toe ten opzichte van de referentiesituatie. De trillingsintensiteit V_{per} is in de plansituatie lager dan de grenswaarde.

Uit de metingen en berekeningen blijkt verder dat de trillingssnelheid aanzienlijk lager is dan de grenswaarde voor trillingsschade uit de SBR A-richtlijn, de kans op schade ten gevolge van treinverkeer is dus verwaarloosbaar.

In Figuur V - 12 tot en met Figuur V - 13 worden de referentie- (links) en plansituatie (rechts) getoond voor alle gemeten trillingssignalen. Goederentreinen zijn als rode meetpunten weergegeven, reizigerstreinen als groene meetpunten, en alle overige trillingsbronnen zijn als blauwe meetpunten weergegeven. Een deel van de overige trillingsbronnen geeft hogere trillingen dan de treinen. De trillingen die hoger dan of vergelijkbaar aan die van treinen zijn, zijn afkomstig van voetstappen of gemotoriseerd vervoer van de nabijgelegen weg.

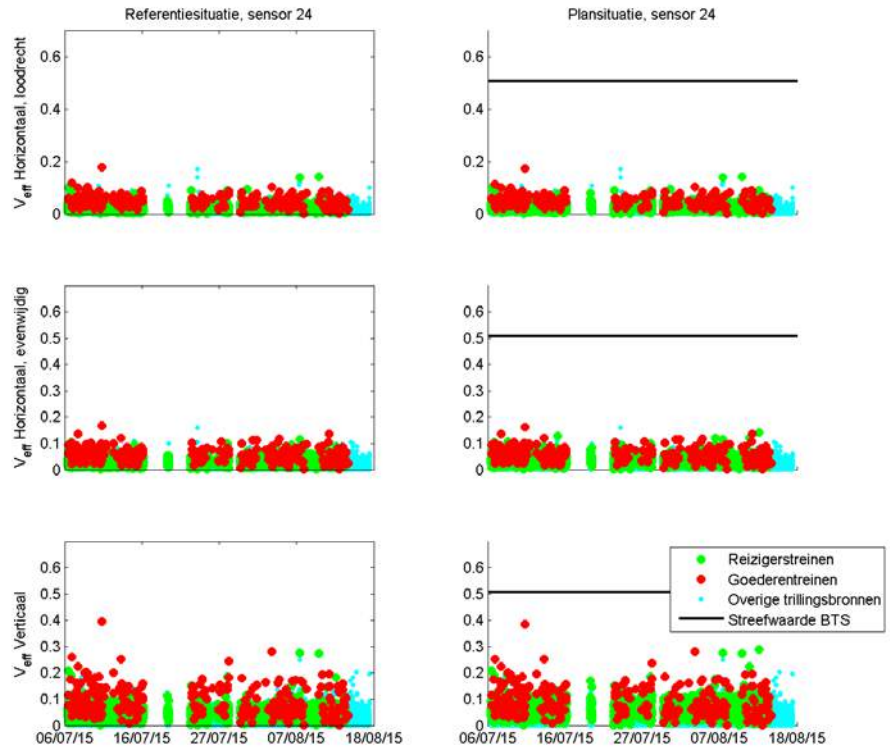

Figuur V - 12 *Resultaten sensor 24*

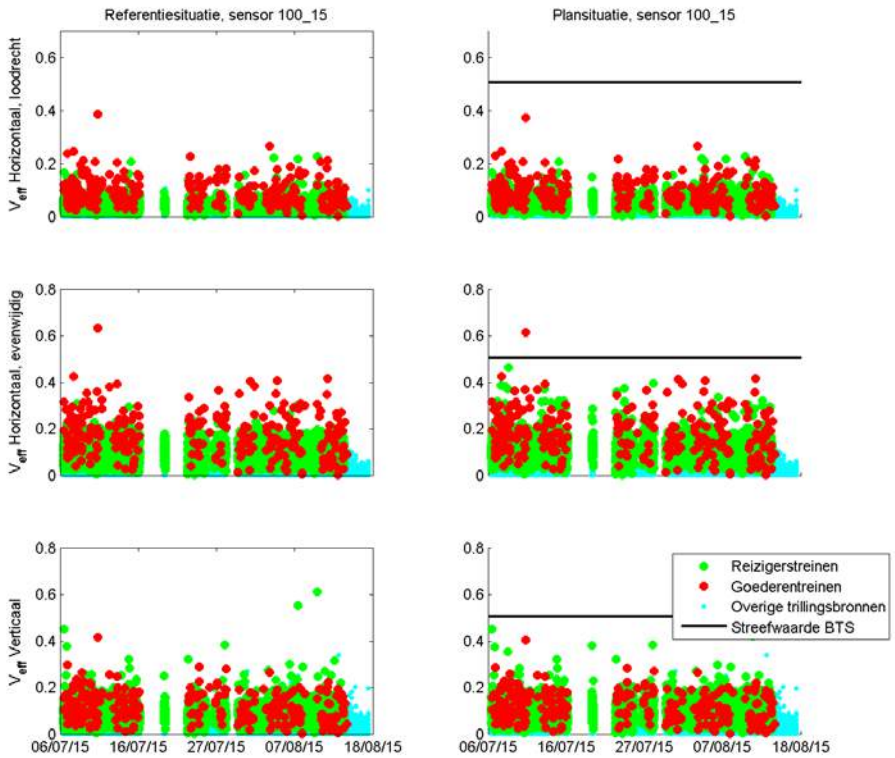

Figuur V - 13 *Resultaten sensor 100_15*

Om de betrouwbaarheid van de berekeningen te controleren is een Monte Carlosimulatie uitgevoerd, waarbij de invloed van de snelheidsverhoging en de wijziging in sporenlay-out is gevarieerd. Uit deze analyse blijkt dat er een kleine kans is op een overschrijding van de trillingssterkte V_{max}. Er is geen kans op een overschrijding van de trillingsintensiteit V_{per}.

V.3 Valkenbergweg 2

De meetlocatie Valkenbergweg 2 heeft de functie *Wonen*, een foto van dit gebouw is weergegeven in Figuur V - 14.

Figuur V - 14 *Gevel Valkenbergweg 2*

In deze woning is een meting uitgevoerd conform de Bts. Er is één meetpunt geplaatst gedurende de gehele meetperiode (sensor 14) en drie meetpunten zijn berekend aan de hand van de overdracht bepaald met een 24-uurs meting (sensoren 5, 16 en 21) , zie ook Figuur V - 32 voor een schets van de meetopstelling:

1. Een driedimensionale trillingssensor (14) bij de fundering;
2. Een driedimensionale trillingssensor (100_5) op de tegelvloer aan de achterzijde van de woning;
3. Een driedimensionale trillingssensor (100_16) op de tegelvloer aan de achterzijde van de woning bij een pilaar.
4. Een driedimensionale trillingssensor (100_21) op de tegelvloer bij voorgevel.

Daarnaast zijn meetpunten gepositioneerd op de zolder, deze meetpunten zijn gebruikt om de trillingseigenschappen van de woning in kaart te brengen.

V.3.1 Wijzigingen aan sporen

De belangrijkste wijzigingen op deze locatie is de gewijzigde rijsnelheid van een deel van de treinen. De sporenlay-out in de referentie- en plansituatie is weergegeven Figuur V - 15.

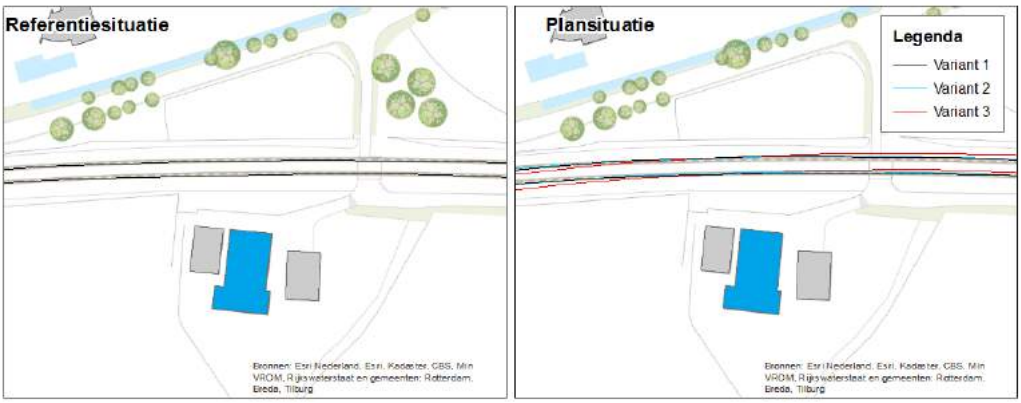

Figuur V - 15 *Meetlocatie Valkenbergweg 2 in referentiesituatie (links) en plansituatie (rechts)*

De gegevens van de metingen zijn opgenomen in Tabel V - 11.

Tabel V - 11 *Gegevens meting Valkenbergweg 2*

1	Uitvoerende organisatie	*Movares Nederland B.V.* *Daalseplein 101* *3511 SX Utrecht*
	Verantwoordelijke persoon	*Ir. P.M. Boon* *e-mail: pieter.boon@movares.nl* *tel.: 06-10039454*
2	Meting uitgevoerd door	*Ir. R.G.P. Ritzen*
3	Tijdsperiode meting	*6 juli 2015 10:37 tot 17 augustus 2015 10:27*
4	Type trillingsbron	*Treinen.*
5	Gebouwomschrijving	*Tweelaagse vrijstaande woning, opgebouwd uit metselwerk*
6	Locatie metingen	*Zie Figuur V - 16*
7	Geotechnische gegevens	*Zie Bijlage III.3*
8	Meetposities	*Zie Figuur V - 16*
9	Gebruikte meetopnemers	*Vier 3D-geofoons*
	Gebruikte registratieapparatuur	*Dewe-1201 meetcomputer met 9 aangesloten kanalen en webcam* *D04-meetcomputer met 3 aangesloten kanalen*
	Gebruikte verwerkingsapparatuur	*Meetcomputer*
10	Overzicht meetwaarden	*Zie Figuur V - 17*
11	Motivatie classificatie gebouw	*Zie hoofdstuk 4*
12	Overige relevante omstandigheden	*Zie hoofdstuk 4*

Een overzicht van de gebruikte sensorposities is weergegeven in Figuur V - 16, de meetresultaten zijn weergegeven in Figuur V - 17.

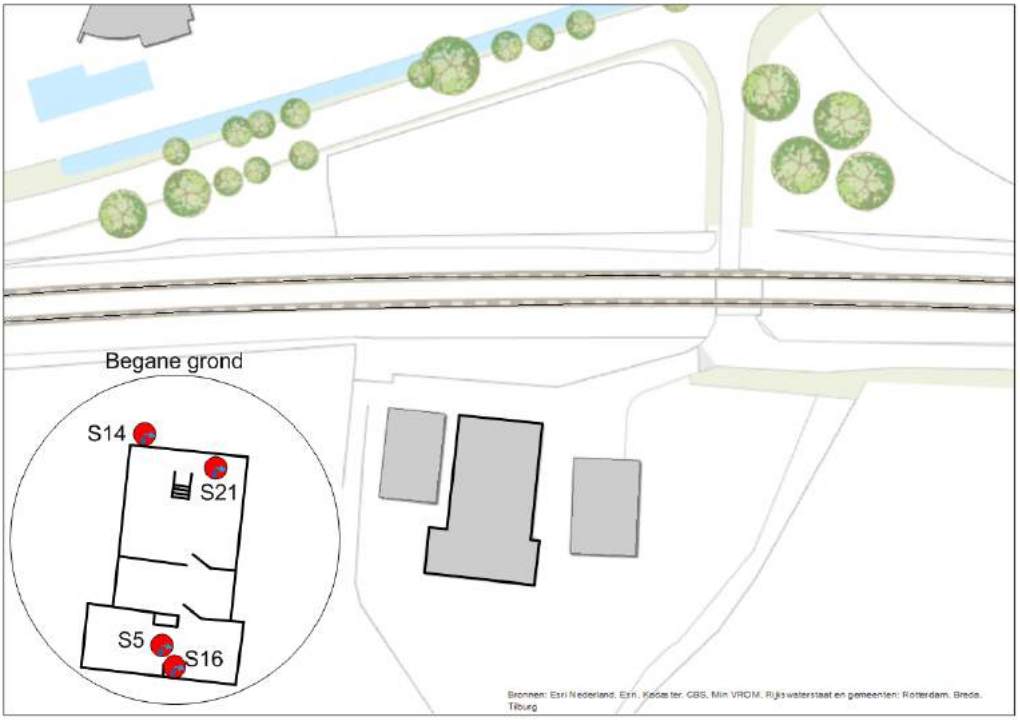

Figuur V - 16 *Opstelling sensoren bij Valkenbergweg 2*

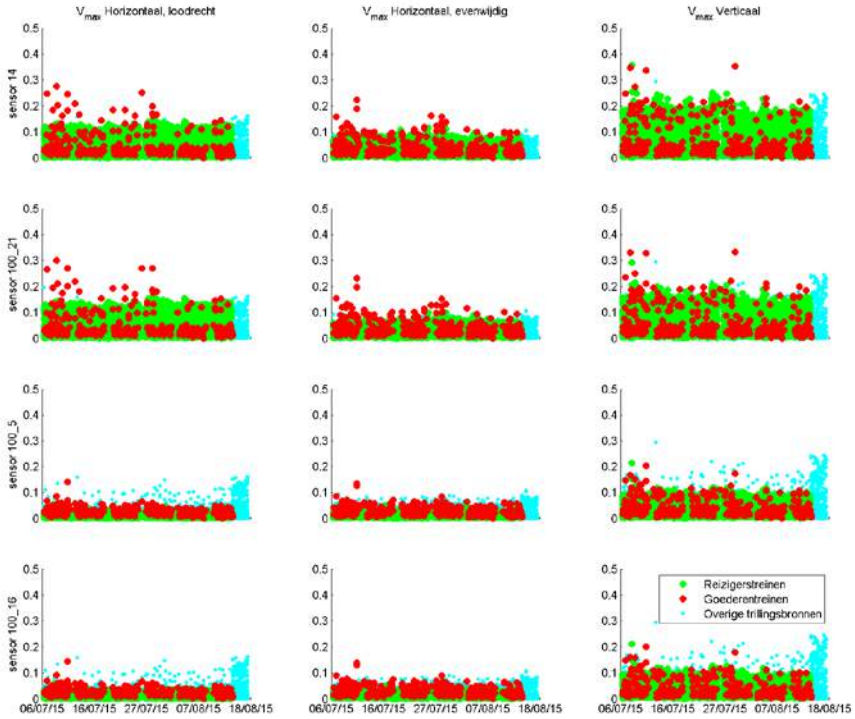

Figuur V - 17 *Meetresultaten Valkenbergweg 2*

V.3.2 Resultaten meting

De meetresultaten zijn samengevat weergegeven in Tabel V - 12. H1 is horizontaal, loodrecht op het spoor, H2 is horizontaal, parallel aan het spoor en V is verticaal.

Tabel V - 12 *Resultaten referentiesituatie*

	14, fundering			21, tegel			5, tegel			16, tegel		
	H1	H1	H1	H1	H2	V	H1	H2	V	H1	H2	V
$V_{per.\ dag}$	0.01	<0.01	0.02	0.01	<0.01	0.02	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01
$V_{per.\ avond}$	0.01	<0.01	0.02	0.01	<0.01	0.02	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01
$V_{per.\ nacht}$	0.01	<0.01	0.02	0.01	<0.01	0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	0.01
V_{max}	0.21	0.14	0.28	0.22	0.13	0.24	0.06	0.07	0.14	0.07	0.08	0.14
X (%)	50.01	1.57	50.01	50.01	1.57	1.57	3.14	1.57	1.57	1.57	1.57	1.57
#topX%	2231	70	2231	2231	70	70	140	70	70	70	70	70
μ	-2.61	-2.25	-2.05	-2.50	-2.33	-1.64	-3.20	-2.90	-2.16	-3.02	-2.86	-2.13
σ	0.37	0.18	0.27	0.35	0.22	0.15	0.23	0.21	0.16	0.22	0.22	0.14
β	2.79	1.39	2.79	2.79	1.39	1.39	1.73	1.39	1.39	1.39	1.39	1.39
R	3	5	2	3	6	4	6	6	5	6	6	4

Op deze locatie zijn 9601 reizigers- en 388 goederentreinen gemeten.

V.3.3 Resultaten berekening plansituatie

Aan de hand van de metingen en de wijzigingen die zijn opgetreden tussen de situatie van de metingen en de plansituatie is een berekening gemaakt voor de trillingssituatie in de plansituatie. Per trein is een individuele berekening gemaakt met behulp van het

in Bijlage I beschreven model en de parameters uit Bijlage II en III. Met behulp van de resulterende dataset zijn conform de Bts de benodigde parameters bepaald.

De resultaten van de berekening zijn weergegeven in Tabel V - 13. De resultaten van de berekening zijn getoetst aan de grenswaarden.

Tabel V - 13 *Resultaten berekening plansituatie*

	14, fundering			21, tegel			5, tegel			16, tegel		
	H1	**H1**	**H1**	**H1**	**H2**	**V**	**H1**	**H2**	**V**	**H1**	**H2**	**V**
$V_{per.\ dag}$	0.02	0.01	0.04	0.02	0.01	0.03	<0.01	<0.01	0.01	<0.01	<0.01	0.01
$V_{per.\ avond}$	0.02	0.01	0.03	0.02	0.01	0.03	<0.01	<0.01	0.01	<0.01	<0.01	0.01
$V_{per.\ nacht}$	0.01	0.01	0.02	0.01	0.01	0.02	<0.01	<0.01	0.01	<0.01	<0.01	0.01
V_{max}	0.24	0.15	0.33	0.26	0.14	0.28	0.06	0.07	0.17	0.06	0.08	0.17
X (%)	50.01	1.57	1.57	50.01	1.57	1.57	3.14	1.57	1.57	6.25	1.57	1.57
#topX%	2231	70	70	2231	70	70	140	70	70	279	70	70
μ	-2.30	-2.07	-1.21	-2.19	-2.14	-1.39	-3.02	-2.84	-1.89	-2.99	-2.80	-1.87
σ	0.31	0.12	0.08	0.30	0.13	0.09	0.14	0.18	0.09	0.11	0.18	0.08
β	2.79	1.39	1.39	2.79	1.39	1.39	1.73	1.39	1.39	2.04	1.39	1.39
R	3	4	2	3	4	3	3	5	3	2	5	2
$\boldsymbol{V_{per.\ gw.}}$	**0.1**	**0.1**	**0.1**	**0.1**	**0.1**	**0.1**	**0.1**	**0.1**	**0.1**	**0.1**	**0.1**	**0.1**

De *Q*-waarde bedraagt 1.20. De trillingsterkte neemt niet voelbaar toe.

V.3.4 Conclusies

De trillingssterkte V_{max} neemt in de plansituatie niet voelbaar toe ten opzichte van de referentiesituatie. De trillingsintensiteit V_{per} is in de plansituatie lager dan de grenswaarde.

Uit de metingen en berekeningen blijkt verder dat de trillingssnelheid aanzienlijk lager is dan de grenswaarde voor trillingsschade uit de SBR A-richtlijn, de kans op schade ten gevolge van treinverkeer is dus verwaarloosbaar. De maximaal optredende trillingssnelheid ten gevolge van treinverkeer in de plansituatie is 0.89 mm/s. Inclusief toeslagfactor voor de onzekerheid van een indicatieve meting (toeslagfactor is 1.6, zie Bijlage II) is maximaal een trillingssnelheid van 1.43 mm/s te verwachten. De grenswaarde uit de SBR A-richtlijn voor trillingen ten gevolge van treinverkeer met een dominante frequentie van minder dan 10 Hz in panden met een monumentale status zoals Valkenbergweg 2 bedraagt 2 mm/s. Omdat de maximaal verwachte trillingssnelheid lager is dan deze grenswaarde, is de kans op schade conform de SBR A-richtlijn kleiner dan 1 procent, en daarmee verwaarloosbaar. Er wordt dus geen schade ten gevolge van treinverkeer verwacht.

In Figuur V – 18 tot en met Figuur V - 21 worden de referentie- (links) en plansituatie (rechts) getoond voor alle gemeten trillingssignalen. Goederentreinen zijn als rode meetpunten weergegeven. reizigerstreinen als groene meetpunten. en alle overige trillingsbronnen zijn als blauwe meetpunten weergegeven. Een deel van de overige trillingsbronnen geeft hogere trillingen dan de treinen. De trillingen die hoger dan of vergelijkbaar aan die van treinen zijn. zijn afkomstig van voetstappen of gemotoriseerd vervoer van de nabijgelegen weg.

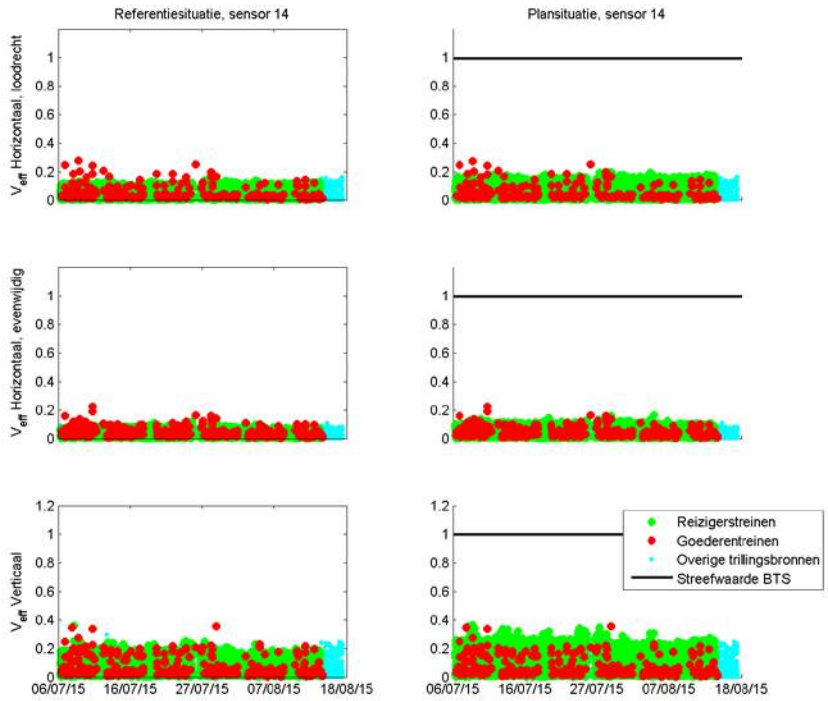

Figuur V - 18 *Resultaten sensor 14*

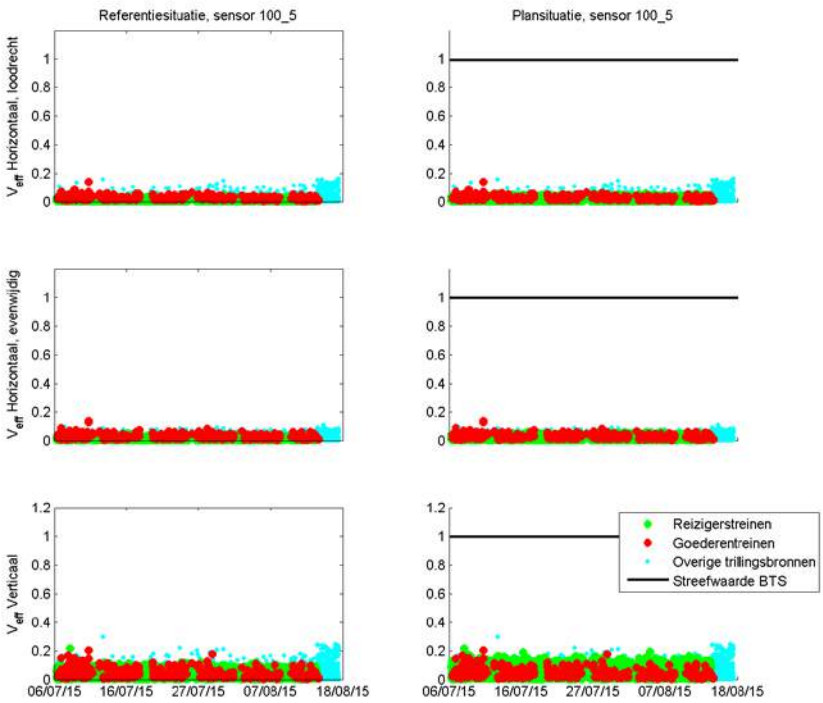

Figuur V - 19 *Resultaten sensor 100_5*

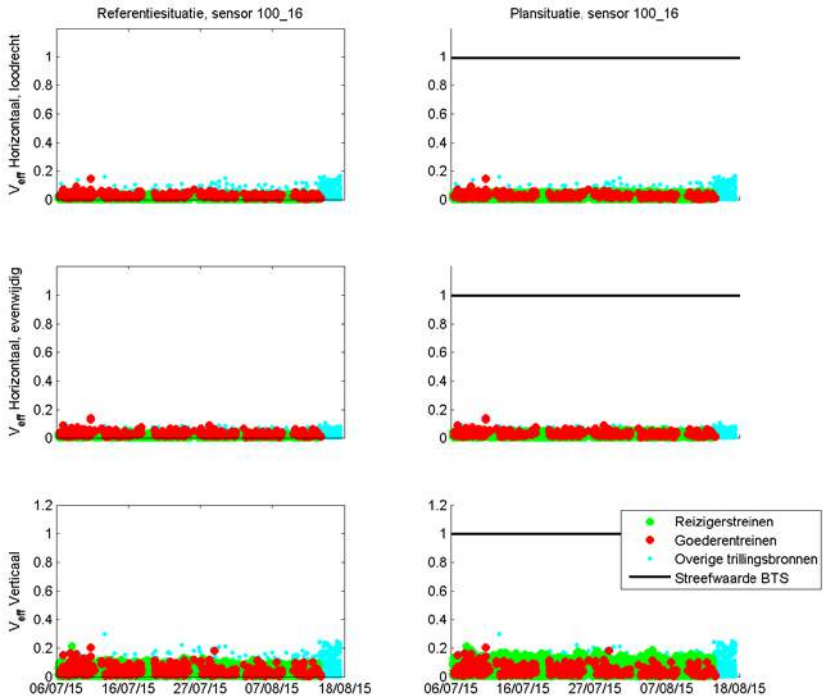

Figuur V - 20 *Resultaten sensor 100_16*

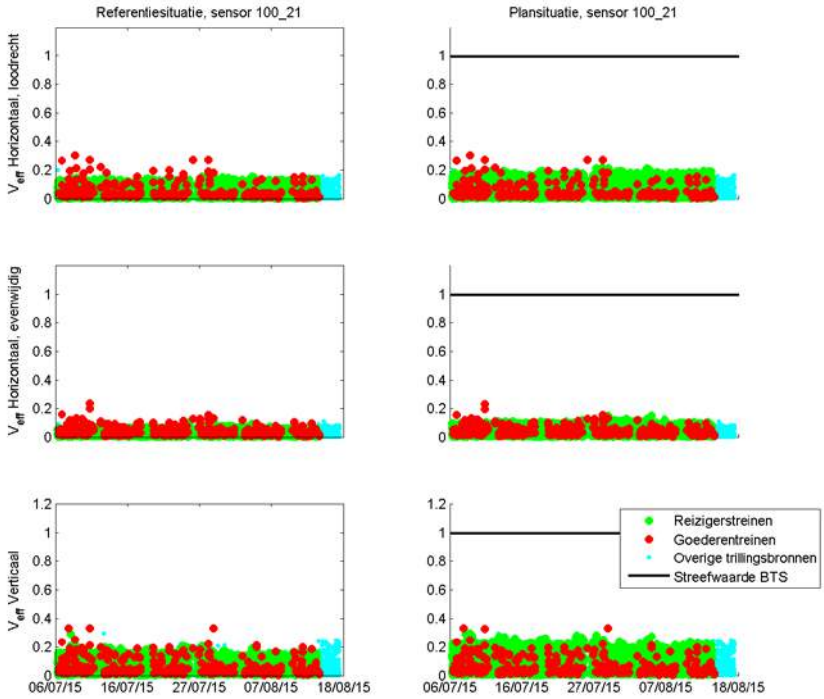

Figuur V - 21 *Resultaten sensor 100_21*

Om de betrouwbaarheid van de berekeningen te controleren is een Monte Carlosimulatie uitgevoerd, waarbij de invloed van de snelheidsverhoging en de wijziging in sporenlay-out is gevarieerd. Uit deze analyse blijkt dat er een kleine kans is op een overschrijding van de trillingssterkte V_{max}. Er is geen kans op een overschrijding van de trillingsintensiteit V_{per}.

Bijlage VI Effectiviteit maatregelen

In deze bijlage is het effect opgenomen van de doorgerekende maatregel, als functie van de frequentie, in Figuur VI - 1. Groter dan 1 betekent een versterking van de trillingen, kleiner dan 1 een verzwakking. De maatregel heeft vooral effect boven 10 Hz.

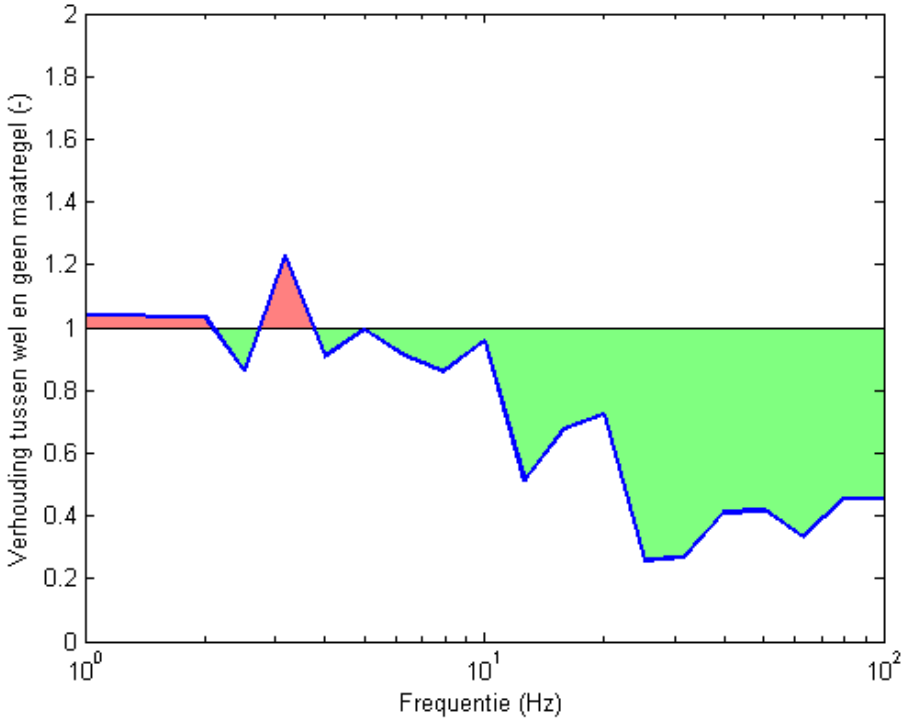

Figuur VI- 1 *Doorgerekende maatregel voor cluster Herfterlaan (sloot van 3.5 meter diep)*

op orde

Zwolle

Zienswijzennota

Projectuitvoeringsbesluit
Mimosastraat 3-001 t/m 3-304,
28 tijdelijke appartementen

Opdrachtnemer	ZWRP
Versie	1
Datum	15 juni 2018

Inhoud

1	**Terinzagelegging**	**3**
2	**Behandeling zienswijze**	**4**
2.1	ProRail B.V.	4
2.1.1	Geluid	4
2.1.2	Trillinghinder	4
2.1.3	Conclusie	5

1 Terinzagelegging

Het ontwerp van het projectuitvoeringsbesluit Mimosastraat 3-001 t/m 3-304 heeft van 3 mei 2018 tot en met 13 juni 2018, gedurende 6 weken, voor een ieder ter inzage gelegen in het Stadskantoor.

Deze terinzagelegging met de vermelding van de mogelijkheid om schriftelijk of mondeling een zienswijze bij de gemeenteraad kenbaar te maken is op woensdag 2 mei 2018 gepubliceerd in de digitale Staatscourant en het digitale Gemeenteblad.

Tevens was het ontwerp-projectuitvoeringsbesluit digitaal in te zien op:
www.ruimtelijkeplannen.nl/web-roo/?planidn=NL.IMRO.0193.PUB18003-0002
De bronbestanden waren beschikbaar via:
http://ro.zwolle.nl/plans/NL.IMRO.0193.PUB18003-/NL.IMRO.0193.PUB18003-0002/
Een ieder kon op een computer in het Stadskantoor het digitale ontwerp-projectuitvoeringsbesluit raadplegen.

Tegen het ontwerp-projectuitvoeringsbesluit is één zienswijze naar voren gebracht door:

1. ProRail B.V., Postbus 2038, 3500 GA, Utrecht.

De zienswijze is schriftelijk naar voren gebracht en is als bijlage bij het raadsvoorstel opgenomen.

De ingekomen zienswijze is tijdig ontvangen, zodat wij voorstellen reclamant in zijn zienswijze te ontvangen.

2 Behandeling zienswijze

Wij hebben de zienswijze puntsgewijs samengevat en vervolgens van commentaar voorzien.

2.1 ProRail B.V.

2.1.1 Geluid

Samenvatting zienswijze:
ProRail is van mening dat het aspect Geluid (paragraaf 4.6) niet goed is onderbouwd. Verzocht wordt om middels een akoestisch onderzoek de gevolgen voor dit specifieke plan in kaart te brengen en de resultaten te verwerken in het projectuitvoeringsbesluit.

Reactie van de gemeente:
In de ruimtelijke onderbouwing wordt paragraaf 4.6 ‘Geluid’ aangepast. Hierbij wordt verwezen naar en informatie gebruikt uit het ‘Akoestisch onderzoek, ontwerptracébesluit spooruitbreiding Zwolle - Herfte, Movares, d.d. 12 januari 2016, versie 2.0’. In dit onderzoek komt de geluidbelasting ten gevolge van (de uitbreiding van) het spoortracé Zwolle - Herfte op de omliggende omgeving, waaronder de locatie aan de Mimosastraat, aan de orde. Het onderzoek was reeds opgenomen als bijlage bij de ruimtelijke onderbouwing.
Conclusie blijft dat het aspect geluid geen belemmering vormt voor de realisatie van het tijdelijke woongebouw op de locatie aan de Mimosastraat.

2.1.2 Trillingshinder

Samenvatting zienswijze:
ProRail geeft aan dat door de ligging van de beoogde nieuwe woningen bij het spoor trillinghinder voor de toekomstige bewoners kan ontstaan als gevolg van treinverkeer. Aangeraden wordt om het aspect trillinghinder af te wegen zoals door Kenniscentrum InfoMil wordt aanbevolen. ProRail raadt aan om het aspect trillingen te betrekken bij het projectuitvoeringsbesluit.
ProRail geeft aan dat eventueel indicatief onderzoek kan worden gedaan naar de te verwachten trillingsniveaus, en dat de conclusies hieruit betrokken kunnen worden bij het projectuitvoeringsbesluit.

Reactie van de gemeente:
In de ruimtelijke onderbouwing wordt een nieuwe paragraaf ‘Trillingen’ opgenomen. Hierbij wordt verwezen naar en informatie gebruikt uit de ‘Bijlage Trillingsonderzoek, ontwerptracébesluit spooruitbreiding Zwolle - Herfte, Movares, d.d. 11 januari 2016, versie 2.0’. In dit onderzoek komt de trillinghinder ten gevolge van (de uitbreiding van) het spoortracé Zwolle - Herfte op de omliggende omgeving, waaronder de locatie aan de Mimosastraat, aan de orde. Het onderzoek wordt toegevoegd als bijlage bij de ruimtelijke onderbouwing.

Uit het onderzoek blijkt dat de planlocatie voldoet aan de Beleidsregel trillinghinder spoor (Bts). Conclusie is dat het aspect trillingen geen belemmering vormt voor de realisatie van het tijdelijke woongebouw op de locatie aan de Mimosastraat.

2.1.3 Conclusie

Gelet op het bovenstaande wordt voorgesteld om tegemoet te komen aan de zienswijze in die zin dat paragraaf 4.6 ‘Geluid’ van de ruimtelijke onderbouwing wordt aangevuld en dat een nieuwe paragraaf ‘Trillingen’ wordt opgenomen in de ruimtelijke onderbouwing.
Als bijlage bij de ruimtelijke onderbouwing wordt toegevoegd de ‘Bijlage Trillingsonderzoek, ontwerptracébesluit spooruitbreiding Zwolle - Herfte, Movares, d.d. 11 januari 2016, versie 2.0’.

2

2.1 ProRail B.V.

2.1.1 Geluid

Samenvatting zienswijze:
ProRail is van mening dat het aspect Geluid (paragraaf 4.6) niet goed is onderbouwd. Verzocht wordt om middels een akoestisch onderzoek de gevolgen voor dit specifieke plan in kaart te brengen en de resultaten te verwerken in het projectuitvoeringsbesluit.

Reactie van de gemeente:
In de ruimtelijke onderbouwing wordt paragraaf 4.6 'Geluid' aangepast. Hierbij wordt verwezen naar en informatie gebruikt uit het 'Akoestisch onderzoek, ontwerptracébesluit spooruitbreiding Zwolle - Herfte, Movares, d.d. 12 januari 2016, versie 2.0'. In dit onderzoek komt de geluidbelasting ten gevolge van (de uitbreiding van) het spoortracé Zwolle - Herfte op de omliggende omgeving, waaronder de locatie aan de Mimosastraat, aan de orde. Het onderzoek was reeds opgenomen als bijlage bij de ruimtelijke onderbouwing.
Conclusie blijft dat het aspect geluid geen belemmering vormt voor de realisatie van het tijdelijke woongebouw op de locatie aan de Mimosastraat.

2.1.2 Trillingshinder

Samenvatting zienswijze:
ProRail geeft aan dat door de ligging van de beoogde nieuwe woningen bij het spoor trillinghinder voor de toekomstige bewoners kan ontstaan als gevolg van treinverkeer. Aangeraden wordt om het aspect trillinghinder af te wegen zoals door Kenniscentrum InfoMil wordt aanbevolen. ProRail raadt aan om het aspect trillingen te betrekken bij het projectuitvoeringsbesluit.
ProRail geeft aan dat eventueel indicatief onderzoek kan worden gedaan naar de te verwachten trillingsniveaus, en dat de conclusies hieruit betrokken kunnen worden bij het projectuitvoeringsbesluit.

Reactie van de gemeente:
In de ruimtelijke onderbouwing wordt een nieuwe paragraaf 'Trillingen' opgenomen. Hierbij wordt verwezen naar en informatie gebruikt uit de 'Bijlage Trillingsonderzoek, ontwerptracébesluit spooruitbreiding Zwolle - Herfte, Movares, d.d. 11 januari 2016, versie 2.0'. In dit onderzoek komt de trillinghinder ten gevolge van (de uitbreiding van) het spoortracé Zwolle - Herfte op de omliggende omgeving, waaronder de locatie aan de Mimosastraat, aan de orde. Het onderzoek wordt toegevoegd als bijlage bij de ruimtelijke onderbouwing.
Uit het onderzoek blijkt dat de planlocatie voldoet aan de Beleidsregel trillinghinder spoor (Bts). Conclusie is dat het aspect trillingen geen belemmering vormt voor de realisatie van het tijdelijke woongebouw op de locatie aan de Mimosastraat.

2.1.3 Conclusie

Gelet op het bovenstaande wordt voorgesteld om tegemoet te komen aan de zienswijze in die zin dat paragraaf 4.6 ‘Geluid’ van de ruimtelijke onderbouwing wordt aangevuld en dat een nieuwe paragraaf ‘Trillingen’ wordt opgenomen in de ruimtelijke onderbouwing.
Als bijlage bij de ruimtelijke onderbouwing wordt toegevoegd de ‘Bijlage Trillingsonderzoek, ontwerptracébesluit spooruitbreiding Zwolle - Herfte, Movares, d.d. 11 januari 2016, versie 2.0’.

besluit

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	47112
Onderwerp	Vaststelling projectuitvoeringsbesluit Mimosastraat i.h.k.v. versnellingsactie sociale woningbouw

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 25-06-2018

besluit:

1. in te stemmen met de beantwoording van de zienswijze omtrent het ontwerp-projectuitvoeringsbesluit, zoals omschreven in de zienswijzennota Mimosastraat;
2. het projectuitvoeringsbesluit gewijzigd vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 juli 2018,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 9 juli 2018

onderwerp	Interventies sociaal domein
portefeuillehouder	Klaas Sloots
informant	Proce, Henk (2684)
medeopstellers	
afdeling	Management Team Zwolle
bijlagen	Voorstel: Beslisnota Interventies sociaal domein Bijlage: Interventieplan Sociaal domein Bijlage: Technische vragen en antwoorden Interventieplan Sociaal Domein Bijlage: Memo wethouder Sloots - Nadere uitleg tekst coalitieakkoord m.b.t. budget sociaal domein Bijlage: Korte terugblik informatieronde 11 juni 2018- Interventies sociaal domein Bijlage: Korte terugblik debatronde 11 juni 2018- Interventies sociaal domein Bijlage: Participatieraad Zwolle - advies interventies Sociaal Domein Bijlage: Reactie college van B&W op advies Participatieraad Zwolle Bijlage: 2018-07-09 M12-1 Betere risicobeheersing sociaal domein Bijlage: 2018-07-09 M12-2 Versneld komen tot outcome Bijlage: 2018-07-09 M12-3 Sturen op kwaliteit in sociaal domein Bijlage: 2018-07-09 M12-4 Schrapsessies in de zorg Bijlage: 2018-07-09 M12-5 Versterken eerste lijn in sociaal domein Bijlage: 2018-07-09 M12-6 Doorbraak bij stapeling Bijlage: 2018-07-09 Raadsbesluit Interventies sociaal domein

Voorgesteld besluit raad

1. Kennis te nemen van bijgevoegde "Interventieplan Sociaal domein" en de daarin opgenomen analyse;
2. Kennis te nemen van het actuele financieel perspectief sociaal domein;
3. Kennis te nemen van de in het "Interventieplan sociaal domein" opgenomen scenario's en maatregelen;
4. Kennis te nemen van de implementatie van het scenario "optimaliseren" door het college en overdracht van verdere uitwerking van het scenario "hervormen" aan het nieuwe college;
5. In te stemmen met het beschikbaar stellen van een budget van € 251.000,- voor 2018 en € 125.000,- voor 2019 ten behoeve van de implementatie van een deel van de

maatregelen en deze kosten te dekken uit de reserve incidentele middelen.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 15 mei 2018

Openbaar

Onderwerp	Interventies sociaal domein
Versienummer	2

Portefeuillehouder	E.W. Anker en E.G. Meijerink
Informant	Peter van Drielen/Lauris van Eekeren/Paul Feldbrugge
Afdeling	Concernstaf
Telefoon	(038) 498 4063
Email	P.van.Drielen@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel	N.v.t.
Begroting wijzigen	Ja, € 251.000,- in 2018 en € 125.000,- in 2019
Dekking ten laste van	Reserve incidentele middelen

Bijlagen

1. Interventieplan Sociaal domein

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. Kennis te nemen van bijgevoegde “Interventieplan Sociaal domein” en de daarin opgenomen analyse;
2. Kennis te nemen van het actuele financieel perspectief sociaal domein;
3. Kennis te nemen van de in het “Interventieplan sociaal domein” opgenomen scenario’s en maatregelen;
4. Kennis te nemen van de implementatie van het scenario “optimaliseren” door het college en overdracht van verdere uitwerking van het scenario “hervormen” aan het nieuwe college;
5. In te stemmen met het beschikbaar stellen van een budget van € 251.000,- voor 2018 en € 125.000,- voor 2019 ten behoeve van de implementatie van een deel van de maatregelen en deze kosten te dekken uit de reserve incidentele middelen.

Datum 15 mei 2018

Inleiding

Het college heeft in maart 2018 de toenmalige gemeenteraad geïnformeerd over een financieel tekort op het sociaal domein. In de informatienota “Financiële ontwikkelingen zorguitgaven Wmo en Jeugd” van 13 maart 2018 (link) is aangegeven dat het werkelijk resultaat 2017 op het sociaal domein circa € 6 mln. negatief afwijkt van de begroting 2017. Dit tekort wordt veroorzaakt door overschrijdingen op de Wet maatschappelijke ondersteuning (-€ 3,5 mln.) en Jeugdhulp (-€ 2,5 mln.). Een deel van deze tekorten was eerder in 2017 voorzien en gemeld aan de raad in de tussentijdse rapportages (-€ 2,5 mln. voor de Wmo). In de informatienota aan de raad is door het college aangegeven dat het geconstateerde tekort doorwerkt naar 2018 en daarop volgende jaren. Daarnaast is opgemerkt dat de transformatiemaatregelen effect sorteren, maar niet in het verwachte tempo en dat er druk ontstaat op de exploitatie van de sociale werkvoorziening. Dit tezamen maakte dat het college de verwachting uitsprak dat het tekort in 2018 oploopt naar € 8 mln. Zonder bijsturing heeft dit tekort een structureel karakter. Een structurele overschrijding op het sociaal domein heeft aanzienlijke negatieve consequenties voor de gehele gemeentebegroting. Het college acht bijsturing noodzakelijk en streeft naar een nieuwe balans tussen kwaliteit, maatwerk, toegankelijkheid en kostenbeheersing in het sociaal domein.

In de informatienota van 13 maart en het raadsdebat van 16 maart jongstleden is stilgestaan bij de mogelijke verklaringen voor het financieel tekort. Dit op basis van een eerste globale analyse. Deze analyse is in daarop volgende maand verder uitgewerkt en aangescherpt. Dit heeft geleid tot een notitie “ Analyse Sociaal Domein (concept)” (link). Dit document is op 26 april overgedragen aan uw raad. Het vormt daarmee de basis voor overleg met partners als de Participatieraad, zorgaanbieders, overige gemeenten en andere organisaties. Maar ook het fundament voor noodzakelijke maatregelen en beleidsinterventies ter bijsturing van het financieel resultaat. Het college heeft in dit kader en gelet op de urgentie scenario’s en een bijbehorend pakket van mogelijk te treffen maatregelen laten uitwerken. Door middel van deze nota en het bijgevoegde Interventieplan (bijlage 1) wordt u meegenomen in deze maatregelen. In de nota wordt voorgesteld hoe met de verschillende maatregelen om te gaan. Hierbij enerzijds rekening houdend met het urgente karakter van het financieel vraagstuk en anderzijds ruimte latend aan het nieuwe college om haar eigen afwegingen te maken en richting te bepalen. Het bijgevoegde Interventieplan vormt tevens de basis voor het gesprek met onze partners over de achtergrond, opzet en consequenties van te treffen maatregelen.

Beoogd effect

Het beoogd effect is het terugdringen van de voorziene tekorten in het sociaal domein en tegelijkertijd de beoogde transformatie krachtiger en met focus door te zetten. We blijven zorg en ondersteuning bieden aan inwoners die dit nodig hebben. Dit doen we niet alleen, maar als professionele partij samen met en ten opzichte van onze partners. Tegelijkertijd vergt de financiële situatie een aangepaste aanpak om toe te kunnen (blijven) werken naar een betaalbaar en houdbaar lokaal zorgstelsel. Er is een noodzaak tot het maken van keuzes, een verzakelijking in werkwijze richting aanbieders van zorg en ondersteuning en intensivering van het overleg met andere overheden en zorg gerelateerde instanties (zorgkantoor, zorgverzekeraars). Daarbij staan de doelen van de transformatie nog steeds ferm overeind: het bevorderen van de zelfredzaamheid van onze inwoners met gebruik van het maatschappelijk voorveld, de beweging van zwaardere naar lichtere zorg (preventie) en de integrale aanpak van problematiek.

Datum 15 mei 2018

Argumenten

1.1. Het tekort 2017 wordt grotendeels veroorzaakt voor volumestijgingen Wmo en Jeugd

U heeft de analyse en bijbehorende informatienota (link) eind april ontvangen. De hoofdlijnen daaruit zijn in het Interventieplan samengevat. Uit de analyse blijken verscheidene kwalitatieve en - in mindere mate - kwantitatieve verklaringen voor de geconstateerde tekorten.
De belangrijkste verklaringen voor het tekort 2017 zijn de stijging van het aantal mensen in zorg en ondersteuning en de duur van behandeltrajecten. De geconstateerde volumestijgingen zijn het meest zichtbaar in de zorgcategorieën Individuele Begeleiding (IB) en Licht Verstandelijk Beperking (LVB). Dit heeft geleid tot een tekort van € 3,45 mln. voor IB en € 2,2 mln. voor LVB ten opzichte van de begroting 2017. In algemene zin kan worden opgemerkt dat zowel IB als LVB zich kenmerken door grote aantallen gebruikers, grote aantallen aanbieders, openeindregelingen en relatief kortdurende voorzieningen. Deze kenmerken geven de context waarin onverwacht en ook ongewenst gebruik van de regelingen lijkt te hebben plaatsgevonden.
De volume- en kostenstijging met betrekking tot LVB heeft zich met name in het laatste kwartaal 2017 voorgedaan. Mogelijke oorzaken worden momenteel onderzocht. In de analyse zijn enkele denkrichtingen opgenomen; onder andere extra opnames gespecialiseerde jeugdhulp en loslaten budgetplafonds in verband met de groeiende wachtlijsten en zware casuïstiek. De stijging van het gebruik van IB is beter verklaarbaar. Verscheidene oorzaken zijn genoemd, waaronder een verschuifeffect vanuit Beschermd wonen. Deze beweging past goed in onze transformatiegedachte; de verschuiving van zware naar lichte(re) vormen van zorg. Aandachtspunt is het verschuifeffect van de Wlz richting de Wmo. Het Rijk en partijen als het zorgkantoor en zorgverzekeraars sturen strakker op de toegang van de Wlz-voorzieningen waarvoor zij verantwoordelijk zijn. Dit heeft geleid tot een toenemend beroep op gemeentelijke voorzieningen als meest toegankelijke schakel in de keten van zorg, hulp en ondersteuning.

1.2. De beoogde transformatie in het sociaal domein heeft effect, zij het vertraagd

In 2016 is de transformatieagenda vastgesteld. De vastgelegde transformatiethema's zijn in uitvoering gebracht. Te zien is dat op verscheidene onderdelen de beoogde transformatie op gang komt en inhoudelijke en financieel effect sorteert. Bijvoorbeeld de samenwerking tussen jeugdgezinswerkers van het Sociaal Wijkteam (SWT) en huisartsen, maar ook de ondersteuningsteams in het primair onderwijs. Tegelijkertijd heeft dit in financieel opzicht nog niet tot de kostenverlaging geleid die was beoogd. Er is sprake van een vertraagd effect. Dit houdt onder andere verband met de vertraging van de nieuwe contractering thuisondersteuning (oorzaak juridische procedure) en de aanbesteding dagbesteding (langere voorbereidingstijd benodigd).

1.3. Het financieel resultaat sociaal domein 2017 is vergeleken met andere gemeenten

Een vergelijking met circa twintig andere gemeenten leidt tot het inzicht dat vrijwel alle gemeenten worden geconfronteerd met een (fors) financieel tekort op Jeugdhulp. Dit kan duiden op een landelijk (macro)tekort binnen het Jeugddomein. Op het vlak van de Wmo is er onder de onderzochte gemeenten sprake van een wisselend beeld. Verhoudingsgewijs is ons tekort 2017 op Jeugd hulp lager dan de gemeenten in onze benchmark. Het tekort Wmo daarentegen ligt hoger dan het gecalculeerde gemiddelde.

2.1. De geactualiseerde prognose 2018-2022 wijst een hoger structureel tekort uit

In de tabel hieronder een geactualiseerde financiële prognose sociaal domein:

(bedragen x € 1 mln. en cumulatief)	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wmo	-3,2	-4,0	-4,0	-4,0	-4,0	-4,0
Jeugd	-2,4	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0
WRA-Wezo	0,0	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Sociaal wijkteam		-0,5	-0,5	-0,2	-0,2	-0,2
Loonschaal HH (landelijke afspraak)		-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Prognose tekort sociaal domein		**-10,5**	**-10,5**	**-10,2**	**-10,2**	**-10,2**
Geraamde transformatieopgave (PPN 18-21)		**al in prog.**	**0,5**	**-1,3**	**-1,8**	**-1,8**
Reëel te verwachten transformatie-opbrengsten		**al in prog.**	**1,0**	**2,2**	**2,8**	**3,3**
Tekort sociaal domein		**-10,5**	**-9,0**	**-9,3**	**-9,2**	**-8,7**

In de tabel is het eerder geconstateerde tekort voor 2017 zichtbaar. De vooruitblik naar 2018 wijst uit dat dit tekort voor het lopende jaar zonder ingrijpen oploopt naar circa € 10,5 mln. Dit wijkt af van het eerder gecommuniceerde tekort van € 8,0 mln. De verklaringen voor de verwachte stijging van het tekort met ongeveer € 5,0 mln. in 2018 ten opzichte van 2017 zijn:

- Op grond van de AMvB ‘reële prijs’ zijn gemeenten verplicht cao-wijzigingen door te berekenen in de tarieven van inkoop voorzieningen Wmo. Het effect van de recent afgesloten nieuwe landelijke cao voor Huishoudelijk hulp wordt voorlopig ingeschat op een nadeel van € 0,5 mln. structureel. De werkelijke kosten is afhankelijk van een aantal factoren die nader worden onderzocht (minus € 0,5 mln structureel);
- Het negatieve resultaat van WRA-Wezo kan niet langer worden afgedekt via de ingestelde risicoreserve Wezo (minus €0,5 mln structureel).
- Het tekort op de Wmo loopt naar verwachting op naar € 4,0 mln (minus € 0,8 mln structureel);
- De afgelopen jaren is een deel van de overschrijdingen op Jeugdhulp incidenteel afgedekt. Dit betreft een bedrag van € 1,6 mln en heeft inmiddels een structureel karakter. Dit is inclusief circa € 0,2 mln. apparaatskosten RSJ voor versterking van deze organisatie. Daarnaast is er sprake van circa € 1,0 mln. aan verlies aan transformatieopbrengst in 2018 (het eerder benoemd vertraagd effect).
- De opbrengsten van de transformatieopgaven zijn geactualiseerd. Dit heeft geleid tot een correctie, die is doorgevoerd in de voorgaande tabel.
- Het Sociaal Wijkteam heeft in 2016 een formatie calculatiemodel opgesteld, de 0-meting, waarin het werkpakket van het SWT is doorberekend naar capaciteit. Er is recent een 1-meting van het formatiemodel van het SWT uitgevoerd. Deze 1-meting laat zien dat uitvoering van het takenpakket van het SWT onder druk staat en vraagt om uitbreiding van het SWT. Tevens is een verschuiving waarneembaar in aard van het werk. Een deel van de functies die tot op heden incidenteel zijn bekostigd, hebben een structureel karakter. Dit tezamen maakt dat er in het kader van de Berap1 een voorstel aan uw raad wordt voorgelegd voor uitbreiding van de loonsom van het SWT. Het financieel effect van dit voorstel is al rekening gehouden in bovenstaande tabel (minus € 0,5 mln. structureel).

Dit levert een tekort schommelend rond de € 9,0 mln. in de periode 2019 tot en met 2022.
NB. Voorgaande tabel is opgesteld vanuit de aanname dat de verdere volumegroei en prijsindex in het sociaal domein vanaf 2019 uit de compensatie via het gemeentefonds kunnen worden betaald. Het te verwachten nadelige effect van de invoering van het abonnementstarief is reeds meegenomen in het totale financiële perspectief van onze gemeente.

Doorvertaling van het hiervoor geschetste financiële tekort sociaal domein naar het totale financieel perspectief van de Gemeente Zwolle levert het volgende beeld op:

(bedragen x € 1 mln.)	2019	2020	2021	2022
Uitkomsten na begrotingsbehandeling 2018	**1,0**	**1,9**	**2,7**	**2,7**
Mutaties obv autonome ontwikkelingen	1,6	-0,5	-0,6	-0,6
Geactualiseerde uitkomsten bestaand beleid	**2,6**	**1,4**	**2,1**	**2,1**
Gevolgen Regeerakkoord obv maartcirculaire GF	4,1	4,6	4,8	6,1
Ontwikkelingen BTW-compensatiefonds nav RA	1,1	1,6	1,9	2,4
Risico's overige gevolgen rijksbeleid	pm	pm	pm	pm
Bestaande knelpunten	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0
Actuele structurele begrotingsruimte, excl. sociaal domein	**4,8**	**4,6**	**5,8**	**7,6**
Prognose sociaal domein	**-9,0**	**-9,3**	**-9,2**	**-8,7**
Financieel perspectief	**-4,2**	**-4,7**	**-3,4**	**-1,1**

Voor meer informatie over het financieel perspectief gemeentebreed wordt verwezen naar de afzonderlijke informatienota aan uw raad over het actueel financieel perspectief 2018 – 2022.

3.1. Ingrijpen is noodzakelijk voor een sluitende en toekomstbestendige gemeentebegroting

Het voorziene financieel tekort sociaal domein heeft een forse impact op de gehele gemeentebegroting. Doorvertaling resulteert in een nadelige begroting de komende jaren. Bij ongewijzigd beleid leidt dit tot uitstel en/of afstel van overige (strategische) opgaven in de stad. Het college acht dit onacceptabel. Ingrijpen in het sociaal domein is noodzakelijk om toe te werken naar een gezonde financiële basis en ruimte te behouden voor ondersteuning van de gewenste ruimtelijke, economische, duurzame en culturele ontwikkeling van onze stad.

Het college blijft daarbij staan voor goede zorg voor en ondersteuning aan die inwoners die dit nodig hebben. Het in 2016 ingezette transformatieproces laat zien dat we deze zorg kunnen bieden en tegelijkertijd (financieel) kunnen optimaliseren. We blijven daarom volop inzetten op realisatie van de in de transformatieagenda vastgelegde doelen en schakelen bij waar nodig om de transformatiebeweging krachtiger en gerichter te laten verlopen. De in het Interventieplan opgenomen nieuwe interventies sluiten zoveel mogelijk aan op deze inzet. Deze maatregelen zijn gericht op realisatie van een toekomstbestendige balans tussen kwaliteit en kosten. Ter realisatie van deze balans moeten keuzes worden gemaakt . Dergelijke keuzes tasten het fundament van het sociaal domein niet aan, maar hebben wel consequenties voor inwoners en aanbieders

3.2. Nieuwe fase aangebroken, zakelijker sturen noodzakelijk

Er is een nieuwe fase in het sociaal domein aangebroken. Na een periode van overdracht en inregelen staat de lokale organisatie en wordt goede zorg geleverd aan degene die het nodig heeft. Tegelijkertijd is het zorglandschap nog volop in beweging. Binnen de zorgsector wordt gezocht en toegewerkt naar een optimale wissel- en samenwerking tussen inwoners, gemeenten, aanbieders, rijksoverheid en partijen als zorgverzekeraars en zorgkantoren. We hebben tegen deze achtergrond onze eigen rol en positionering binnen het sociaal domein tegen het licht gehouden. De afgelopen jaren hebben we de focus gelegd op het borgen van zorgkwaliteit en -continuïteit. We hebben bij het leveren van deze zorgcontinuiteit de nadruk gelegd op het faciliteren van keuzevrijheid voor inwoners en het bieden van ruimte aan de markt van aanbieders. Daarmee is de lokale marktwerking in de zorg naar onze mening teveel leidend geworden en is maatwerk in de vorm van individuele voorzieningen in zekere zin de standaard geworden. Voorgaande heeft mede bijgedragen aan het waargenomen

vraag- en kostenopdrijvende effect. We hebben terugkijkend onze eigen positie als gemeente binnen het lokale zorgveld ondergeschikt gemaakt aan het faciliteren van de behoeften en belangen van inwoners en aanbieders. De huidige financiële situatie vraagt om een herijking van deze positie en vergt een betere balans tussen de belangen van inwoners, zorgaanbieders en de gemeente. We willen meer grip krijgen op het samenspel tussen vraag naar en aanbod van zorg en ondersteuning en moeten gerichte keuzes maken om kwalitatieve en betaalbare zorg te kunnen blijven bieden aan de Zwolse inwoners; nu en in de toekomst. Daarmee zetten we principes als keuzevrijheid en marktwerking niet buitenspel, maar plaatsen ze wel in een perspectief dat uitgaat van een zakelijkere gemeentelijke sturing. Ook is een andere manier van samenwerken en afstemming tussen raad, college en organisatie mogelijk en gewenst. Hierover wordt nader gesprek met u georganiseerd.

3.3. De scenario's verschillen qua aard en impact, voor inwoners en aanbieders

Vanuit de noodzaak en urgentie tot ingrijpen heeft het college de afgelopen maand vier "interventiescenario's" in kaart laten brengen. Deze scenario's onderscheiden zich op de volgende aspecten:

1. De mate van keuzevrijheid van de inwoner;
2. De positie en omvang van het maatschappelijk veld;
3. De mate van sturing door de gemeente;
4. Het financieel effect van doorvoering.

Hieronder per scenario een toelichting.

- <u>Scenario 1: "Doorgaan"</u>
  In dit scenario continueert de gemeente Zwolle de huidige werkwijze. De basisgedachte hierbij is dat de bestaande uitgangspunten passend en adequaat zijn. De focus ligt op de implementatie van de bestaande transformatiethema's, zoals opgenomen in de transformatieagenda. Er worden er geen wezenlijk andere maatregelen genomen. De impact op inwoners is nihil. De inwoners blijven een hoge mate van keuzevrijheid houden bij het ontvangen van de hulp en ondersteuning en het voorzieningenniveau wordt niet of nauwelijks versoberd. Het geschetste financieel tekort van het sociaal domein voor 2018 en verder blijft in stand, met een aannemelijk substantieel risico op verdere groei van dat tekort in volgende jaren. Er is geen ruimte om te investeren in de stad in andere domeinen en er is geen perspectief op een sluitende meerjarenbegroting.
- <u>Scenario 2: "Optimaliseren"</u>
  In dit scenario ligt de focus op het beter beheersen en sturen. De gemeente gaat door met transformeren vanuit de bestaande kaders en thema's, maar kiest daarin nadrukkelijker focus. De focus ligt in dit scenario op het beter beheersen van en sturen op het huidige beleid en uitvoering. Nieuwe beleidsinitiatieven worden beperkt, het contractmanagement wordt aangescherpt en er wordt sterker gestuurd op doelmatigheid. In dit scenario wordt ook sterker gestuurd (bijv. via benchmarks) dat het Zwolse aanbod van ondersteuning en hulp zich verhoudt met andere vergelijkbare gemeenten. Daarnaast worden contacten met het rijk, zorgkantoor en -verzekeraars over het grensvlak tussen de Wet langdurige zorg (Wlz), de zorgverzekeringswet (ZvW) en met name de Wmo geïntensiveerd. Hulp en ondersteuning blijft maatwerk, er blijft in bepaalde mate keuzevrijheid voor inwoners door middel van een gedifferentieerd aanbod. Wel is er een verscherpte toetsing van toekenningen en wordt de ruimte in toekenningen en keuzevrijheid beperkt. Dit scenario heeft impact op inwoners, aangezien sturing op zorgaanbod de ruimte en keuzevrijheid enigszins beperkt en mogelijk voorzieningen worden versoberd (indien hiertoe aanleiding blijkt uit benchmarks). Het financieel effect is dat er de nodige besparingen gerealiseerd worden, maar dat er een aanzienlijk tekort blijft de komende jaren.

- Scenario 3: “Hervormen”:
  In dit scenario worden stevige aanpassingen en ingrepen gedaan in de leidende uitgangspunten in het sociaal domein. Sturing vindt sterker plaats op basis van strakke inhoudelijke en financiële kaders. Er worden noodzakelijke wijzigingen aangebracht in beleid. Gemeentelijke regelgeving, besluiten, contracten en afspraken worden waar mogelijk aangepast. Beschikbare middelen zullen gericht verplaatst worden naar waar de hulp en ondersteuning het meest effectief en efficiënt georganiseerd kan worden. Door meer te verplaatsen naar (en vervolgens zakelijk te sturen op) collectieve voorzieningen in het voorveld wordt het systeem van hulp en ondersteuning betaalbaar gehouden. Maatwerk en keuzevrijheid wordt beperkt. Wel blijft er ruimte voor individueel maatwerk, waar collectief niet kan, maar daarbij is er een meer scherpe afweging tussen noodzaak en kosten. De impact voor inwoners is groter, zoals minder keuzevrijheid en een versobering van (maatwerk)voorzieningen en waar nodig zelfs verplichte overgang naar andere aanbieders. Het financieel effect is dat door de stevige ingrepen en sterkere sturing het tekort flink terug gedrongen wordt en op termijn de mogelijkheid ontstaat om de inkomsten en uitgaven in balans te doen zijn.
- Scenario 4: “Herstructureren/ budget is leidend”
  In dit scenario staat financieel sturen voorop. De uitvoering van de zorg en ondersteuning moet plaatsvinden binnen de beschikbare financiële kaders. Kostenbeheersing en budgetsturing zijn leidende principes. Het cliëntperspectief is minder leidend. Voor inwoners betekent dit dat keuzevrijheid sterk wordt versoberd en invoering van budgetplafonds wordt overwogen. Verwachting is dat uitvoer van dit scenario (op termijn) leidt tot een balans tussen lasten en baten in het sociaal domein (of surplus) en uitsluiting van onverwachte financiële tegenvallers.

Enkele begeleidende opmerkingen:

1. Te zien is dat de impact voor inwoners en aanbieders toeneemt per scenario evenals de verwachte financiële opbrengst van uitvoering.
2. De financiële consequenties zijn voor de scenario’s in beeld gebracht, met uitzondering van scenario 4. Het kwantificeren van de opbrengst van dit scenario vergt meer tijd en overleg. Om die reden is aangenomen dat doorvoering van dit scenario minimaal leidt tot oplossing van het financieel tekort.
3. Scenario 3 “hervormen” is qua maatregelenpakket nagenoeg gelijk aan scenario 2 “optimaliseren”. Het verschil wordt gevormd door de maatregel “Versterken collectieve voorzieningen”.
4. Scenario 1 “doorgaan” is volledigheidshalve opgenomen en uitgewerkt. Het college acht dit scenario vanuit financieel perspectief bij voorbaat onwenselijk en onhaalbaar.

3.4. De maatregelen kennen elk hun eigen dynamiek en uitwerking

De mogelijke maatregelen zijn onderzocht op haalbaarheid en effect. Elke maatregel is verbonden met één van de scenario’s. In het Interventieplan is een overzicht van maatregelen naar scenario’s opgenomen (paragraaf 4.1.). Daarnaast is iedere maatregel van een beknopte toelichting voorzien (zie paragraaf 4.2. “Maatregelen”) en is aangegeven welke consequenties doorvoering van de maatregel inhoudelijk en financieel heeft.

De maatregelen zijn grofweg onder te verdelen in drie categorieën. Veel van de maatregelen passen binnen het reguliere mandaat van een college en zijn direct uitvoerbaar. Dit zijn maatregelen die voornamelijk vallen onder het scenario “optimaliseren”. Daarnaast zijn er maatregelen die verdere uitwerking vergen alvorens besluitvorming kan plaatsvinden. Het effect van dergelijke interventies is op “PM” gezet. Tot slot een maatregel (“Versterken collectieve voorzieningen) die een forse impact heeft op het gebruik en de structuur van maatschappelijke voorzieningen. Deze maatregel vergt zorgvuldige voorbereiding en intensief overleg met aanbieders. Het huidige

college stelt voor de verantwoordelijkheid voor uitwerking van deze maatregel over te dragen aan het nieuwe college.

Maatregelen op het vlak van participatie worden bezien vanuit het bredere perspectief van de ontwikkeling van Wezo-WRA, het regionaal werkbedrijf (RWB) en doorontwikkeling en implementatie en van de Human Capital Agenda. In dit kader wordt aansluiting gezocht bij het lopende proces van oprichting van en opdrachtverstrekking aan de nieuwe overheids-BV. Dit doet recht aan de nieuwe formele verhoudingen tussen de gemeente en deze verbonden partij en leidt tot een aangescherpte opdrachtverstrekking richting de nieuwe organisatie (taakstelling besparing).

In het Interventieplan zijn vijf maatregelen opgenomen die betrekking hebben op WRA/Wezo. Deze maatregelen gaan onderdeel vormen van de opdrachtverstrekking aan WRA/Wezo en de besluitvorming van het nieuwe college over deze opdracht. In dit proces wordt in het samenspel van opdrachtgever (gemeente) en opdrachtnemer (overheids-BV) ruimte ingebouwd voor de uitwerking en implementatie van eventuele effectievere maatregelen met gelijke opbrengst.

3.5. Doorvoering scenario's en maatregelen is vertaald naar het financieel perspectief sociaal domein

De scenario's en bijbehorende maatregelen zijn doorgerekend op hun financieel effect. Deze informatie is verwerkt in onderstaande figuur (verticale as geeft de tekorten in mln euro weer).

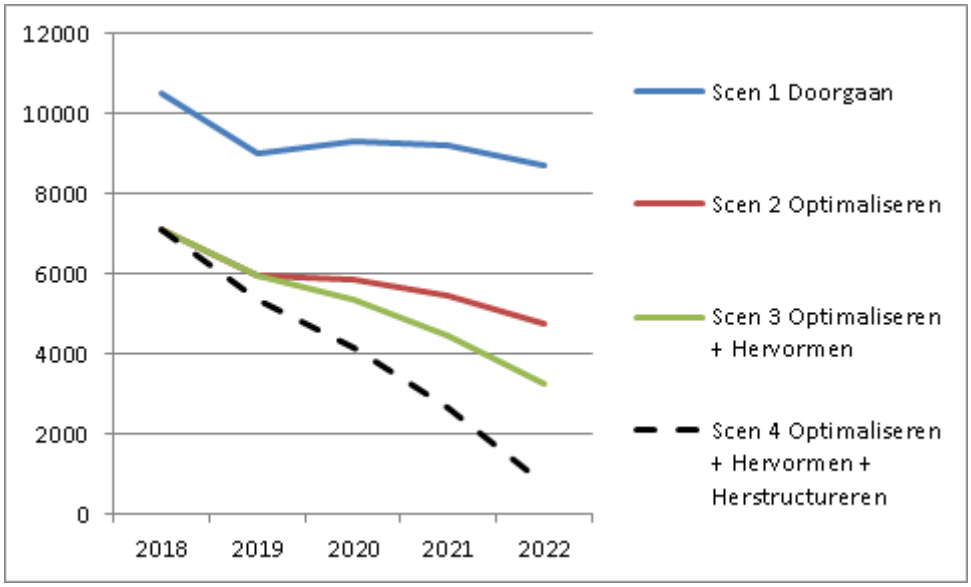

De grafiek laat per scenario het verloop van het financiële tekort op het sociaal domein zien. Doorvoering van het scenario "optimaliseren" resulteert in termijn in een afname van het tekort met circa € 3,95 mln. Er resteert alsnog een structureel tekort van circa € 4,8 mln. Het scenario "hervormen" leidt tot een besparing van ongeveer € 5,5 mln in 2022 en een resterend tekort van € 3,3 mln (in 2023 volgt een verdere besparing van € 0,5 mln). Het meest extreme scenario "herstructureren" leidt op termijn tot een evenwicht tussen begroting en verwachte uitgaven.

4.1. Het college zet in op het scenario "optimaliseren"

Het college is voornemens het scenario "optimaliseren" te implementeren. Het effectueren van de bij dit scenario horende maatregelen, inclusief de integrale opgave en bijbehorende taakstelling Wezo-WRA, resulteert in

verwachte besparing van circa € 3,9 mln. in 2022. Daarnaast staat het college inhoudelijk achter de principes van de maatregel “Versterken collectieve voorzieningen”, feitelijk de kern van het scenario “hervormen”. Uitvoering van deze maatregelen in Zwolle vergt, gelet op de gevolgen voor inwoners en aanbieders, verder onderzoek naar de opzet en consequenties en overleg met betrokken partijen. Het huidige college geeft de nieuwe coalitie in overweging de verdere uitwerking van deze maatregel vorm te geven. Het is de verwachting dat er op termijn (vanaf 2023) een structurele besparing van € 2,0 miljoen als gevolg van een nieuw dagbestedingsmodel te realiseren is. Daarmee kan het tekort sociaal domein op termijn met circa € 5,9 mln worden verlaagd.

4.2. Inzet incidentele middelen is noodzakelijk ter afdekking van resterende tekorten

De voorgestelde maatregelen kennen een periode van ingroei en renderen daarmee pas volledig binnen een termijn van 4 jaar (rond 2022). Dit betekent dat de tekorten in de tussenliggende jaren opgevangen moeten worden door inzet van (een deel van) de structurele begrotingsruimten en/of inzet van incidentele middelen. In een separate notitie “Financieel perspectief” zijn de financiële uitkomsten van het interventieplan sociaal domein verwerkt, resulterend in een actueel financieel perspectief.

4.3. Mogelijkheid tot tweede tranche maatregelen

In het maatregelenpakket zijn verscheidene maatregelen nog niet op financieel effect gezet (PM-posten). Dit vanwege het feit dat deze maatregelen nog verder moeten worden uitgewerkt. Elk van deze maatregelen heeft een eigen tijdpad. Het is de verwachting dat implementatie leidt tot een extra besparing. We zijn en gaan daarnaast in gesprek met zorgaanbieders. Het is denkbaar dat deze gesprekken leiden tot aanvullende inzichten en zo mogelijk alternatieve oplossingsrichtingen. Tot slot heeft het onderzoeksproces van de afgelopen maand geleid tot een globaal overzicht van mogelijk nieuw te treffen maatregelen bovenop het huidige pakket aan maatregelen. Het huidige college draagt de beschikbare informatie uit voorgaande stappen over aan het nieuwe college.

5.1. Implementatie van de maatregelen vergt extra inzet van de ambtelijke organisatie

De voorbereiding en implementatie van het maatregelenpakket vraagt de nodige inzet van de ambtelijke organisatie. De maatregelen zijn divers van karakter. Sommige interventies zijn relatief eenvoudig en snel te realiseren. Andere maatregelen zijn complex en vergen afstemming met meerdere partijen. De benodigde werkzaamheden in het kader van de interventies in het sociaal domein kunnen niet worden vormgegeven binnen de huidige formatie of bovenop het huidige takenpakket van betrokken organisatieonderdelen. Er wordt voor de begroting 2019 gewerkt aan een afzonderlijk inzicht in wat nodig is aan formatie vanaf 2019 en verder om alle maatregelen te implementeren. In dit kader wordt ook gekeken naar de formatieve consequenties van een beleidsversobering en eventuele stop van (enkele) pilots. Vooruitlopend hierop is voor 2018 een inschatting gemaakt van de kosten van de extra werkzaamheden in het lopende jaar. Dit vergt een incidentele investering van € 251.000,- voor 2018. Dit is inclusief de bekostiging van de maatregel met betrekking tot het in staat stellen van het SWT om de huidige pilot “”passender toekenning” voor te zetten en uit te rollen naar alle wijkteams. We stellen voor deze maatregel ook in 2019 voor te zetten en hiervoor € 125.000,- beschikbaar te stellen.

Risico’s

Samengevat zien wij de volgende risico’s:

- De jaarrekening van het Regionaal Serviceteam Jeugd (RSJ) is nog niet definitief. Het risico is dat de uiteindelijke kosten voor Jeugdhulp voor 2017 hoger uitvallen.

- De transformatiemaatregelen en nieuwe maatregelen resulteren niet in de beoogde en begrote opbrengst. De bij de PPN 2018-2021 vastgestelde behoedzaamheidsmarge kan worden ingezet ingeval verwachte opbrengsten van het geschetste maatregelenpakket of transformatieopbrengsten lager uitvallen of later worden gerealiseerd. De structurele marge bedraagt € 1 mln. in 2018, in 2019 € 2 mln. en vanaf 2020 € 2,5 mln.
- Een verdere stijging van het gebruik van de verschillende voorzieningen (volumestijging) zonder compensatie van het rijk. Zonder ingrijpen is dit een reëel risico.
- De financiele relatie tussen Rijk en lokale overheden is aan verandering onderhevig. Zo wordt in 2019 de integratie-uitkering Sociaal Domein grotendeels overgeheveld naar de algemene uitkering. De consequenties hiervan zijn onduidelijk.
- Risico op weerstand van inwoners en aanbieders en juridische procedures als gevolg hiervan. Dit is een aannemelijk risico bij de scenario's "hervormen" en "herstructureren" en in mindere mate bij het scenario "optimaliseren".
- De huidige financiele situatie vergt politiek-bestuurlijke en ambtelijke focus. Niet ieder verzoek van een individuele burger of maatschappelijke organisatie kan worden ingewilligd. Initiatieven of verzoeken niet passend binnen het vastgelegde beleidskader moeten worden geweigerd of leiden tot heroverweging van beleid en/of herallocatie van middelen binnen het bestaande budgettaire kader.

Financiën

De financiële effecten van de scenario's en maatregelen zijn in de grafiek onder argument 3.5. gevisualiseerd. Hieronder in tabelvorm het totaaloverzicht van financiële effecten per scenario op het financieel tekort sociaal domein voor de periode 2018 tot en met 2022. Met uitzondering van scenario "herstructureren". Dit scenario is nog onvoldoende uitgewerkt voor een financiële vertaling.

Effect scenario's op tekort sociaal domein

(bedragen x € 1 mln. en cumulatief)	2018	2019	2020	2021	2022
Scenario 1: doorgaan	**-10,5**	**-9,0**	**-9,3**	**-9,2**	**-8,7**
Scenario 2: optimaliseren	**-7,1**	**-6,0**	**-5,9**	**-5,5**	**-4,8**
Scenario 2 + 3: optimaliseren + hervormen	**- 7,1**	**-6,0**	**-5,4**	**-4,5**	**-3,3**
	via berap				
Beschikbare behoedzaamheidsmarge	1,0	2,0	2,5	2,5	2,5

Te zien is dat uitvoering van scenario "optimaliseren + hervormen" (vooralsnog) niet leidt tot een sluitend financieel perspectief binnen het sociaal domein. Ook niet na inzet van de bestaande behoedzaamheidsmarge. Echter, binnen het bestaande maatregelenpakket zijn mogelijkheden om het tekort verder terug te brengen. Dit doordat nog niet alle besparingen van de interventies inzichtelijk zijn en om die reden ook niet zijn vertaald naar de verschillende scenario's. In de op te stellen kwartaalrapportages (zie ook "Vervolg") wordt u op de hoogte gehouden van de voortgang van uitwerking en het financieel effect van deze maatregelen.

Elke maatregel wordt vertaald naar een bijstelling van budgetten binnen onze begroting. Naast die vertaling dient frequent en diepgaand per budget de ontwikkeling van aantallen in de gaten gehouden te worden. Dit is een essentiële bouwsteen voor adequate sturing en monitoring binnen het sociaal domein.

Uitvoering van de maatregelen heeft formatieve consequenties. De benodigde werkzaamheden zijn zoals aangegeven niet op te vangen binnen bestaande formatie. Onder argument 5.1. zijn de formatieve consequenties voor 2018 geduid. Er wordt incidenteel budget gevraagd van € 251.000,- voor 2018 en € 125.000,-.

Datum 15 mei 2018

Communicatie en vervolg

Het Interventieplan heeft consequenties voor inwoners en zorgaanbieders. Om die reden hecht het college waarde aan nauwe betrokkenheid van deze stakeholders bij de totstandkoming en implementatie van het plan. We hebben in dit kader in eerste instantie de blik naar binnen geworpen en een voorzet voor een analyse gemaakt. Deze analyse is direct na afronding in conceptvorm openbaar gemaakt, ter voeding van de dialoog met onder andere de Participatieraad en zorgaanbieders. Het gesprek met deze partijen kan leiden tot aanpassing van de analyse. Parallel aan dit traject zijn we via onze reguliere contractmanagement ambtelijk het gesprek aangegaan met verscheidene afzonderlijke zorgaanbieders over de ontstane situatie. Deze gesprekken worden momenteel nog volop gevoerd en leiden tot op heden tot een bevestiging van verscheidene conclusies in onze analyse.

We hebben gelet op de financiële urgentie en de demissionaire status van het college gekozen om vanuit de opgeleverde analyse zo spoedig mogelijk een Interventieplan op te stellen. Met de overdracht van deze nota aan uw raad komt dit plan beschikbaar voor overleg met Participatieraad en zorgaanbieders. Doel van dit overleg is na te gaan of analyse en beoogde interventies leiden tot herkenning van vraagstukken, (mogelijke) oplossingen en rolverdeling.

We hebben ambtelijk nauw contact met de Participatieraad over de ontwikkelingen binnen het sociaal domein. Daarnaast staat op 17 mei aanstaande een eerste plenaire bijeenkomst met zorgaanbieders. Bij deze bijeenkomst hebben we ook “meedenkers” uit andere regio’s en sectoren uitgenodigd (“out of the box”). Volgend op deze sessie organiseren we per domein een of meerdere denktankbijeenkomsten. Het overleg met afzonderlijke zorgaanbieders is de afgelopen periode door ons contractmanagement opgestart. De diverse benoemde overleggen zijn erop gericht betrokkenen te informeren en op onderdelen mee te laten denken bij oplossingsrichtingen. We verwerken de vergaarde informatie en inzichten in de opgestelde analyse en zo nodig in het maatregelenpakket.

Naast voorgaande processtappen zijn we ook in overleg met onze regiogemeenten. Temeer daar op een enkel onderdeel (beschermd wonen) regionale verkenning en besluitvorming vereist is, dan wel we zo veel mogelijk gezamenlijk optrekken (Wmo en jeugdhulp). We geven dit vorm binnen de reguliere regionale bestuurlijke overleggen (Beschermd wonen/maatschappelijke opvang, Jeugdhulp, Wmo). Daarnaast wordt op landelijk niveau samen opgetrokken met collega-gemeenten binnen de G40. Daar waar nodig en effectief wordt een gezamenlijke lobby richting het Rijk opgetuigd. Een belangrijk moment is het VNG-congres eind juni. Tijdens dit congres wordt het IBP - met als belangrijk onderdeel het sociaal domein - in stemming gebracht. We hebben los hiervan contact met het Ministerie van VWS. Een aanstaand bezoek van de Secretaris-Generaal van dit departement aan onze stad wordt benut om aandacht te vragen voor enkele wezenlijke vraagstukken in het sociaal domein, waaronder de bestaande grensvlakkendiscussie Wmo en Wlz.

Passend bij de scenario’s “optimaliseren” en “hervormen” wordt de sturing op en monitoring van het sociaal domein aangescherpt. Dit houdt onder andere in dat uw raad per kwartaal via een zogenaamde kwartaalrapportage informeren over de stand van zaken sociaal domein breed en specifiek met betrekking tot de maatregelen; inhoudelijk (inclusief consequenties voor inwoners) en financieel.
Om het Interventieplan en beoogde optimaliseringen prioriteit te geven, moeten we selectiever worden in ontwikkeling van nieuw beleid en pilots. We brengen mogelijke criteria in kaart op basis waarvan raad en college een afweging kunnen maken om nieuw beleid en pilots te initiëren. In dit kader kijken we ook naar het effect op de organisatie van het beleidsproces en de daarbij betrokken afdelingen. Voor dit proces nemen we meer tijd.

Datum 15 mei 2018

Openbaarheid

Deze beslisnota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	44515
Onderwerp	Interventies sociaal domein

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d.

besluit:

1. Kennis te nemen van bijgevoegde "Interventieplan Sociaal domein" en de daarin opgenomen analyse;

2. Kennis te nemen van het actuele financieel perspectief sociaal domein;

3. Kennis te nemen van de in het "Interventieplan sociaal domein" opgenomen scenario’s en maatregelen;

4. Kennis te nemen van de implementatie van het scenario "optimaliseren" door het college en overdracht van verdere uitwerking van het scenario "hervormen" aan het nieuwe college;

5. In te stemmen met het beschikbaar stellen van een budget van € 251.000,- voor 2018 en € 125.000,- voor 2019 ten behoeve van de implementatie van een deel van de maatregelen en deze kosten te dekken uit de reserve incidentele middelen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 juli 2018,

de voorzitter,

de griffier,

Datum 15 mei 2018
Titel Interventieplan Sociaal domein

Interventieplan Sociaal domein

Datum 15 mei 2018
Titel Interventieplan Sociaal domein

Inhoud

1	**Inleiding**	**3**
2	**Context sociaal domein**	**4**
2.1	Decentralisaties in het sociaal domein	4
2.2	Sturingsmogelijkheden gemeenten	4
2.3	Van transitie…	6
2.4	…naar transformatie	6
3	**Analyse tekorten 2017 en prognoses 2018-2021**	**7**
3.1	Omvang tekorten 2017	7
3.2	Vergelijking met andere gemeenten	8
3.3	Achtergronden tekorten	8
3.3.1	Wmo	8
3.3.2	Jeugdhulp	10
3.3.3	Participatie	11
3.4	Effecten interbestuurlijk programma (IBP)	13
3.5	Prognose bij ongewijzigd beleid	13
4	**Scenario's, maatregelen en financieel perspectief**	**15**
4.1	Scenario's qua (be)sturing	15
4.2	Maatregelen	17
4.2.1	Maatregelen Wmo	17
4.2.2	Maatregelen Jeugdhulp	18
4.2.3	Maatregelen Participatie	20
4.3	Financieel perspectief	23
4.4	Risico's	24
4.5	Conclusie	25

1 Inleiding

In maart 2018 is de toenmalige gemeenteraad door het College geïnformeerd over de financiële tekorten in het sociaal domein, die naar voren zijn gekomen vanuit de voorlopige jaarrekening 2017.

Gezien het belang heeft het college direct opdracht gegeven tot verdere analyse. Dit zodat beter en zo snel mogelijk onderbouwde uitspraken kunnen worden gedaan over oorzaak, aard en doorwerking van geconstateerde overschrijdingen, evenals ook mogelijkheden kunnen worden verkend tot passende interventies op korte en middellange termijn. Gezien de urgentie is de eerste analyse uitgevoerd in de periode medio maart – medio april 2018, waarbij ook de eerste gesprekken zijn gevoerd met participatieraad en aanbieders, en het concept daarvan is gedeeld met de gemeenteraad eind april 2018.

Dit interventieplan sociaal domein bevat deze analyse, alsmede scenario's en maatregelen die gekozen kunnen worden om te intervenieren in het sociaal domein. Daarmee markeert dit plan een nieuwe fase in de transitie en transformatie van het sociaal domein. Dit laatste is nodig om ook op korte en (middel)lange termijn een betaalbaar en houdbaar stelsel van hulp en ondersteuning te kunnen waarborgen voor inwoners van de gemeente Zwolle. Daarbij staan de doelen van de transformatie nog steeds overeind: het bevorderen van de zelfredzaamheid van onze inwoners met gebruik van het maatschappelijk 'voorveld', de beweging van zwaardere naar lichtere hulp en ondersteuning (waaronder preventie) en de integrale aanpak van problematiek. Tegelijkertijd kunnen de komende bestuursperiode andere maatregelen naar voren komen die genomen kunnen worden. Daarmee staat achter dit interventieplan 'geen punt, maar een komma'.

Dit interventieplan gaat achtereenvolgens in op de volgende onderwerpen:

- Schets van de context van het sociaal domein, waaronder de recente geschiedenis van de decentralisaties, de effecten op de sturing van gemeenten, en de transitie en transformatie van het sociaal domein.
- De belangrijkste oorzaken van de tekorten, die nu ontstaan zijn, in het algemeen en per onderdeel, de (financiële) prognose bij ongewijzigd beleid, waarbij ook ingegaan wordt op de effecten van het landelijke interbestuurlijk programma (IBP).
- De scenario's die gekozen kunnen worden als het gaat om bijsturing, mogelijk te treffen maatregelen, het financiële perspectief na implementatie van de maatregelen en de risico's die daarbij aan de orde zijn.

Daarmee geeft dit interventieplan de mogelijkheid om de transformatie met kracht door te zetten, de gemeente Zwolle hulp en ondersteuning kan blijven bieden aan inwoners die dit nodig hebben, maar tegelijkertijd de inkomsten en uitgaven in het sociaal domein meer in balans te brengen op korte- en (middel)lange termijn.

2 Context sociaal domein

Voordat wordt ingegaan op de (oorzaken van de) tekorten in het sociaal domein en mogelijke maatregelen die daarbij aan de orde (kunnen) zijn, is het van belang de context en de achtergronden van het sociaal domein te doorgronden. In dit hoofdstuk wordt deze context geboden en wordt een breder perspectief geboden. Hierdoor wordt duidelijk dat:

- Gemeenten door verschillende decentralisaties in de afgelopen dertig jaar in financieel opzicht geleidelijk meer en meer risicohouder zijn geworden voor inwoners die in een bepaalde mate hulp en ondersteuning nodig hebben.
- Gelet op de omvang van de financiële middelen die met het sociaal domein gemoeid zijn en de aard van de taken die bekostigd worden, dit in belangrijke mate vraagt om daar waar mogelijk beheersing van risico's, voor zover beïnvloedbaar.
- Gemeenten in de periode 2015-2017 met name ingezet hebben op continuïteit en transitie, en in de loop van 2017 pas echt de mogelijkheden ontstonden om stappen te maken richting verandering en transformatie, waarvan de financiële effecten naar verwachting later zullen volgen.

2.1 Decentralisaties in het sociaal domein

De decentralisatie van hulp en ondersteuning naar gemeenten per 1-1-2015 past bij de ontwikkeling die gaande is vanaf de tweede helft van de jaren tachtig. In die tijd neemt de behoefte aan sturing op doelmatigheid, efficiëntie en een terugtrekkende overheid toe. Stapsgewijs leidt dit tot verdergaande decentralisatie van verantwoordelijkheden en taken in het brede sociaal domein. Meest in het oog springende onderdelen zijn de Welzijnswet (1987), Wet voorzieningen gehandicapten (1994), Wet Werk en bijstand (2004), Wet maatschappelijke ondersteuning (2007) en vervolgens uiteindelijk de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, de Participatiewet en de Jeugdwet (allen 2015)
Hieruit blijkt dat de drie decentralisaties uit 2015 een voorlopig sluitstuk vormen van een langdurige decentralisatiebeweging.
Met al deze decentralisaties hebben gemeenten de verantwoordelijkheid gekregen om een goed vangnet voor hun inwoners te bieden en meer in het bijzonder voor diegenen die deze hulp en ondersteuning nodig hebben. Met daarbij financieel gezien de uitdaging om de eerder stijgende kosten van hulp en ondersteuning te beteugelen, terwijl er veelal gelijktijdig een korting op de financiële middelen werd doorgevoerd.
Een kenmerkend element bij deze decentralisaties is de inzet om de bestedingsvrijheid te maximaliseren voor gemeenten ten aanzien van de middelen die beschikbaar zijn gesteld voor de betreffende taken. Dit om hiermee te voldoen aan de randvoorwaarden om de decentralisatie te doen slagen: maatschappelijke en financiële verantwoordelijkheid dient samen op te gaan met vrijheid van handelen om die verantwoordelijkheid ook passend waar te kunnen maken.

2.2 Sturingsmogelijkheden gemeenten

Met de groeiende verantwoordelijkheden voor gemeenten vanuit de decentralisaties is voor gemeenten ook de garantie verdwenen dat het budget toereikend is om de benodigde uitgaven te dekken. Gemeenten zijn zelf in toenemende mate risicodrager geworden.

En daar er ook vele minder beïnvloedbare variabelen zijn die een grote impact kunnen hebben op de uitgaven, is de onvoorspelbaarheid van de gemeentelijke uitgaven vanaf 1-1-2015 sterk toegenomen. Zo hebben veel onderdelen binnen het sociaal domein het karakter van een open-einde-regeling, waarmee de sturingsmogelijkheden zijn beperkt.[1] Dit effect is nog eens versterkt doordat na 1-1-2015 de rijksoverheid en de rechtspraak de noodzakelijke beleidsruimte voor gemeenten hebben beperkt en mogelijk verder zullen beperken de komende jaren.[2]
Met deze ontwikkelingen is het risicoprofiel van gemeenten vanaf 1-1-2015 fors gewijzigd. Dit wordt des te meer duidelijk als beseft wordt dat het budget binnen de gemeentelijke begroting welke betrekking heeft op het sociaal domein aanzienlijk is gegroeid. Het aandeel middelen sociaal domein binnen de gemeentelijke begroting is daarmee zowel relatief als absoluut groot. Onderstaande grafische weergave geeft het gedeelte van de middelen sociaal domein in de begroting 2018 weer in verhouding toch het geheel van de begroting, vergeleken met de begroting 2014 (voor de decentralisaties). De programma's Samenleving, Inwonersondersteuning, Opvang en bescherming en Inkomen behoren tot het sociaal domein.

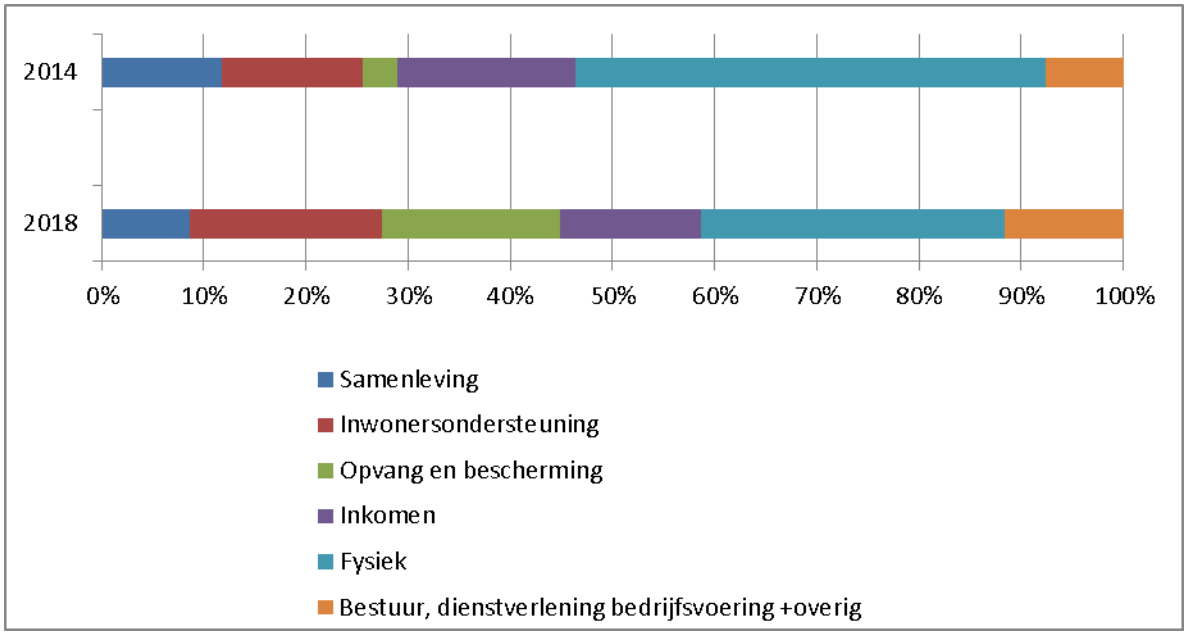

Door het grote aandeel van het sociaal domein ten opzichte van het overige deel van de gemeentelijke begroting in combinatie met de beperkte beïnvloedbaarheid van de uitgaven, is het een reel risico dat het ontwikkelingen in het sociaal domein ook andere (begrotings)programma's kan beïnvloeden. Het in redelijkheid beheersen van de uitgaven in het sociaal domein, voor zover beïnvloedbaar, is daarmee van groot belang om andere gemeentelijke ambities niet onder druk te laten komen.

[1] Te denken valt aan de toegang tot de jeugdhulp, welke wettelijk via de huisarts kan verlopen, maar ook de beperkte motivatieplicht van cliënten om in aanmerking te komen voor een maatwerkvoorziening Wmo via een pgb.
[2] Voorbeelden hiervan zijn de Algemene Maatregel van Bestuur betreffende de reële kostprijs, de voorgenomen invoering van het abonnementstarief Wmo, en de uitspraken van de Centrale Raad van Beroep over 'een schoon huis'.

2.3 Van transitie…

Gezien het tempo waarin de decentralisaties van 1-1-2015 zijn besloten en de impact op inwoners, aanbieders en gemeenten hebben gemeenten in 2014 vooral ingezet op het beheersbaar overnemen van bestaande taken. Continuïteit bieden in 2015 was in dit kader het belangrijkst. Niet alleen vanuit het Rijk werden er waarborgen geschapen voor continuïteit van cliënten (bijv. door het opnemen van overgangsrechten voor cliënten), maar ook gemeenten kozen voor continuïteit, voornamelijk gezien het korte tijdpad tussen de daadwerkelijke besluitvorming, publicatie en ingangsdatum over de betreffende wetten[3]. Leidende uitgangspunten en principes die de gemeente Zwolle daarbij hanteerde waren zorgdragen voor een 'zachte landing', niemand tussen 'wal en schip', kwaliteit van hulp en ondersteuning, bieden van maatwerk, laagdrempelig bieden van toegang, en sturen vanuit vertrouwen in en verbinding met maatschappelijke partners.
Tegelijkertijd werd deze inzet op continuïteit matig gefaciliteerd door het Rijk. Weliswaar kwamen er incidenteel extra middelen beschikbaar (met name in 2015), maar deze stonden niet in verhouding tot de forse structurele kortingen die door het rijk waren doorgevoerd op de bestaande budgetten (zoals deze er waren in 2014). Ook ontbrak het veelal aan tijdige en betrouwbare sturingsinformatie.[4]
Met de al grote opdracht die de gemeenten hadden, stonden 2015 en 2016 vooral in het teken van het op orde krijgen van de basis en optimaliseren van processen, structuren en middelen. Te denken valt daarbij aan de toegang (in Zwolle met name via de sociale wijkteams), de contractuele relatie met aanbieders, het administratief proces pgb's (in relatie tot het SVB), maar ook de samenwerking in en 'governance' van intergemeentelijke regionale samenwerkingsverbanden[5].

2.4 …naar transformatie

Tijdens de transitieperiode werd - in interactie met cliëntvertegenwoordigers, aanbieders en gemeenten - de basis gelegd voor de gewenste en noodzakelijke transformatie van het sociaal domein middels de formulering van de zgn. transformatieagenda sociaal domein 2016-2019. Deze agenda werd door de gemeenteraad van Zwolle medio 2016 vastgesteld. De vijf thema's die daarin centraal staan, zijn:

- Samenkracht van mensen
- Integrale (gezins)aanpak
- Passend wonen met zorg
- Samenhang en samenwerking in de toegang
- (Arbeids)participatie en bijstand

Verdere verkenning, formulering en uitvoering van daarbij passende maatregelen en interventies is in volle gang. Er zijn en worden op de verschillende thema's ook afgelopen jaren al betekenisvolle stappen gezet en effecten bereikt, die bijdragen in het versterken van de kracht van de samenleving en het passend bieden van ondersteuning aan onze inwoners. Maatschappelijke en financiële effecten worden stap voor stap zichtbaar, waarbij ook niet voorziene (soms nadelige) effecten. De analyse hieromtrent geeft inzicht in de maatregelen en interventies die het meest doeltreffend zijn om bij te sturen en de gewenste effecten ook duurzaam te realiseren. Dusdanig dat de inkomsten en uitgaven in het sociaal domein (meer) in balans zijn.

[3] Zo werd de Wmo 2015 gepubliceerd in het Staatsblad in de zomer 2014, minder dan een half jaar voor de invoeringsdatum van 1-1-2015.
[4] Actuele cliëntgegevens kwamen in de loop van 2015 pas beschikbaar.
[5] Dit betreft met name het geheel van de Jeugdhulp (verplichte intergemeentelijke samenwerking), evenals ook Wmo-voorzieningen als beschermd wonen en opvang (via continuering en uitbreiding bestaande centrumgemeenteconstructie).

3 Analyse tekorten 2017 en prognoses 2018-2021

Bij de (voorlopige) jaarrekening 2017 bleek dat de gemeente Zwolle 2017 zal afsluiten met forse tekorten in het sociaal domein. In dit hoofdstuk wordt allereerst ingegaan op de omvang van de tekorten en vervolgens op de voorlopige analyse van deze tekorten, de opbouw en (mogelijke) verklaringen. Vervolgens wordt ingegaan op de financiële prognoses bij ongewijzigd beleid. Tot slot wordt ingegaan op het recent tot stand gekomen “interbestuurlijk programma” (IBP) tussen rijk, provincies, waterschappen en gemeenten en de effecten daarvan op de komende jaren.

3.1 Omvang tekorten 2017

In deze paragraaf wordt op hoofdlijnen nader ingegaan op de omvang van de tekorten zoals deze zich hebben voorgedaan.

De jaarrekening 2017 wijst uit dat de gemeente Zwolle 2017 afsluit met een financieel tekort in het sociaal domein. Zo is er sprake van een tekort op de Wmo van ca. € 3,2 mln., een tekort op Jeugd(hulp) van ca. € 2,5 mln en een tekort op Participatie van ca. € 0,15 mln. In de grafiek hieronder een weergave van het resultaat (begroting minus jaarrekening) per jaar ten aanzien van deze per 1-1-2015 gedecentraliseerde lokale onderdelen van het sociaal domein.

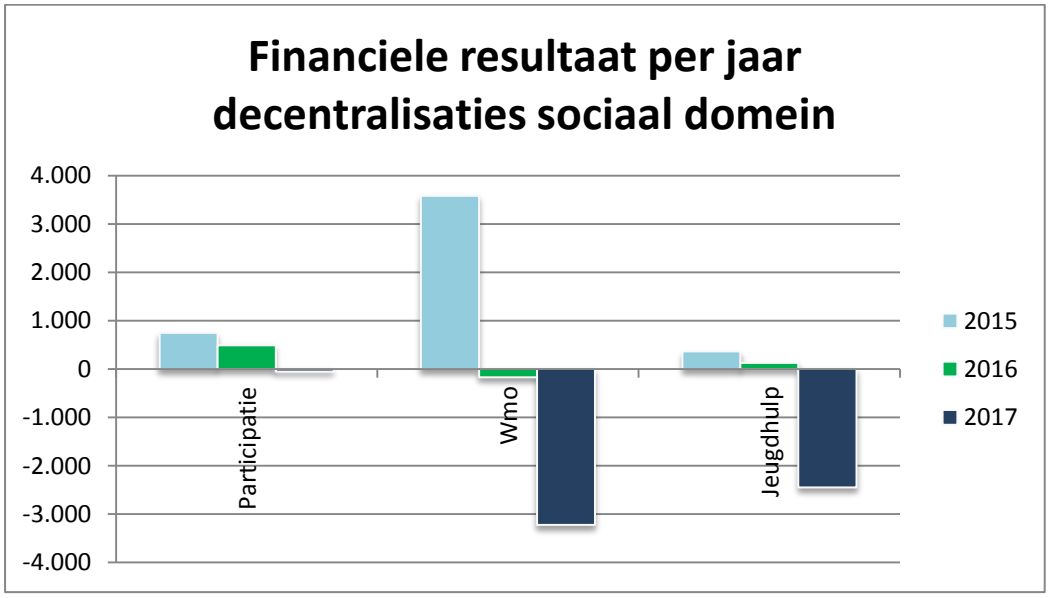

Een nadere uitsplitsing van *alle* budgetten sociaal domein en de resultaten hiervan is te vinden in bijlage 1. De voor- en nadelen op de verschillende budgetten leiden gesaldeerd tot een tekort in het sociaal domein van ca. € 5,2 mln. in 2017.

3.2 Vergelijking met andere gemeenten

Om tot verdieping van de analyse te komen is een vergelijking gemaakt van het financieel resultaat 2017 op de Wmo en Jeugdhulp tussen de gemeente Zwolle en andere (vergelijkbare) gemeenten, landelijk en regionaal. Deze vergelijking levert het volgende beeld op:

	Inwoners	Tekort Wmo (incl. BW) (per inwoner)	Tekort Jeugdhulp (per inwoner)
18 grote gemeenten	3.198.110	-€ 7,95	-€ 27,07
Gemeente Zwolle	126.138	-€ 16,65	-€ 19,82
Verschil		-€ 8,69	+€ 7,25
Indien Zwolle = gemiddeld		-€ 1.003.310	-€ 3.414.049
Werkelijk		-€ 2.100.000	-€ 2.500.000
Verschil		-€ 1.096.690	+€ 914.049

Enkele conclusies uit de uitgevoerde vergelijking:

- Vrijwel alle gemeenten zijn in 2017 geconfronteerd met een (fors) financieel tekort op Jeugdhulp. Dit kan duiden op een landelijk (macro)tekort binnen het Jeugdhulpdomein.
- Op het vlak van de Wmo is sprake van een wisselend beeld: verscheidene gemeenten met een substantieel tekort, maar ook gemeenten met een (aanzienlijk) overschot.
- Verhoudingsgewijs is het tekort in 2017 op Jeugdhulp lager dan de gemeenten in de eigen benchmark. Het tekort Wmo daarentegen ligt hoger dan het gecalculeerde gemiddelde.
- De praktijk wijst uit dat vrijwel alle gemeenten moeite hebben om dit domein dusdanig te begroten, dat de begroting in redelijke mate aansluit bij de werkelijkheid. Het huidige dynamische karakter van dit domein is hieraan debet.

Ten aanzien van de BUIG wordt het volgende opgemerkt. Ook in 2017 (voor het vierde jaar op rij) kregen gemeenten van het rijk te weinig budget om de bijstandsuitkeringen te betalen. Het tekort 2017 bedroeg macro landelijk € 347 mln., waarvan € 71 mln. voor de kosten van de vangnetregeling. Uit de analyse van Divosa op basis van de voorlopige financiële gegevens van gemeenten over 2017 blijkt dat 79% van alle gemeenten een tekort had. Vooral gemeenten met meer dan 100.000 inwoners hadden een tekort. Circa 90% van deze gemeenten waren genoodzaakt uit eigen middelen de extra kosten voor bijstand te betalen waarbij 67% een tekort had van meer dan 5%.

3.3 Achtergronden tekorten

Gebleken is dat de achtergronden van de tekorten verschillen per onderdeel binnen het sociaal domein. Daarom worden de achtergronden hieronder ook in hoofdlijn samengevat voor achteréénvolgens (1) Wmo (2) Jeugdhulp en (3) Participatie. In de analyse is uitgelicht hoe de verschillende onderdelen in het sociaal domein zich hebben ontwikkeld in de periode 2015 tot en met 2017 met daarbij specifieke aandacht voor 2017.

3.3.1 Wmo

In het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo) biedt de gemeente algemene- en maatwerkvoorzieningen voor onder meer mantelzorgondersteuning, huishoudelijke hulp,

dagbesteding, individuele (thuis)begeleiding, beschermd wonen en opvang. Hieronder wordt met name ingegaan op de voorzieningen voor individuele begeleiding, aangezien hierin een groot tekort is ontstaan in 2017.

(Individuele) begeleiding

De tekorten op de Wmo in 2017 zijn met name ontstaan bij hogere uitgaven bij individuele begeleiding (+ €3,45 mln.) en ook door een lagere eigen bijdrage (- € 0,87 mln.). Daar tegenover staan enkele onderschrijdingen, met name als het gaat om huishoudelijke hulp (+ € 0,7 mln.). Per saldo resteert een tekort op de Wmo-voorzieningen als geheel in 2017 van circa € 3,2 mln.
In 2017 is de kostprijs van de voorzieningen niet gewijzigd. De stijging van de ondersteuningskosten in 2017 ten opzichte van 2016 houdt dus vooral verband met een aanzienlijke stijging van het aantal cliënten (begroot 1.300, werkelijk 1.700 inwoners). De volgende achtergronden zijn in het bijzonder geïdentificeerd als belangrijkste oorzaken van de tekorten.

Achtergronden gerelateerd aan flankerende kaders

- Waar voorheen de begeleiding vanuit de AWBZ sterk gerelateerd was aan “zorg”, is begeleiding in de Wmo onderdeel van ‘maatschappelijk participeren’, wat leidt tot bredere (en nieuwe) ondersteuningsvragen en groepen inwoners.
- Tegelijkertijd zijn de wettelijke definities voor zorg, hulp en ondersteuning vanuit de Wet langdurige zorg (Wlz), Beschermd wonen (op grond van de Wmo)[6] en de Jeugdhulp beperkter (dan voor 1-1-2015) wat maakt dat meer inwoners (langer) een beroep doen op begeleiding in de thuissituatie, op grond van de Wmo.
- Dit wordt versterkt doordat vanuit de betreffende kaders afbouw plaatsvindt (beschermd wonen, maar ook opnamecapaciteit ggz), strikter wordt gestuurd dan voorheen qua bekostiging (Jeugdhulp) of toegang (Wlz) of er wachtlijsten zijn (zorgverzekeringswet, beschermd wonen Wmo), dan wel budgetplafonds aan de orde zijn (dagbesteding en beschermd wonen op grond van de Wmo). Deze ontwikkelingen leiden tot meer beroep op individuele begeleiding.
- Voor de groep ouderen is het onaantrekkelijk om vanuit de Wmo over te gaan naar de Wlz vanwege de zgn. ‘zorgval’. Achtergrond daarvan is dat door stapeling van verschillende vormen van ondersteuning vanuit de Wmo en vanuit de zorgverzekeringswet, een inwoner meer ondersteuning ontvangt binnen de Wmo tegen een lagere eigen bijdrage dan bij de Wlz het geval zou zijn.

Achtergronden gerelateerd aan inrichting contractering en toegang

- De sociale wijkteams zijn laagdrempelig ingericht. Veronderstelling daarbij is dat mensen in een vroeg stadium van de problematiek bereikt worden en dat daarmee zwaardere problematiek wordt voorkomen. Deze wijze van inrichting leidt tot een toename van het aantal aanmeldingen. Effect hiervan is dat er een vicieuze cirkel lijkt te ontstaan: een toename aan ondersteuningsvragen, meer keukentafelgesprekken, hogere werkdruk, minder tijd en aandacht

[6] Als gevolg daarvan is onder meer in de periode tot 1-1-2020 (overgangsrecht beschermd wonen op grond van de Wmo) sprake van extra uitstroom uit beschermd wonen naar zelfstandig wonen met begeleiding in de thuissituatie. Dit heeft te maken met het gegeven dat cliënten onder de AWBZ hun beschermd wonen-indicatie mochten verzilveren in de thuissituatie. Met ingang van de Wmo 2015 is dat alleen nog mogelijk in de overgangsrechtperiode. Deze cliënten gaan na einde indicatie (en uiterlijk per 1-1-2020) over naar een toekenning individuele begeleiding in de thuissituatie. Deze uitstroom in de periode 1-1-2015 tot 1-1-2020 heeft in 2017 meer dan gemiddeld plaatsgevonden.

voor toeleiden naar collectief algemeen toegankelijke oplossingen en/of inzet sociaal netwerk en (meer) inzet van individuele begeleiding.

- De wijze van contractering (open contractering diensten in- en aan huis) leidt tot veel keuzevrijheid en een divers aanbod. Het aantal aanbieders diensten in/aan huis is met ongeveer 30% toegenomen, van 99 in 2015 naar rond de 130 in 2017. Nadeel hiervan is dat aanbod ook vraag lijkt te scheppen en er te weinig scherp zicht kan ontstaan op de kwaliteit van alle aanbieders. De nieuwe contractering thuisondersteuning is hiervoor mede een oplossing. De inwerkingtreding hiervan is - mede als gevolg van een rechtsgang door enkele aanbieders - vertraagd en gaat nu per 1 juni 2018 in, waardoor de financiële effecten hiervan vanaf dat moment pas zullen gaan renderen.

Achtergronden gerelateerd aan de begroting

- De daadwerkelijke inkomsten vanuit de eigen bijdrage van cliënten vanuit het CAK bleken fors lager dan begroot. In 2017 is van rijkswege de eigen bijdrage gelimiteerd. De inkomsten vanuit de eigen bijdrage in 2017 bleken daarop niet passend aangepast.
- In de regel benutten cliënten met een pgb, niet het gehele pgb. In de begroting wordt daarom al rekening gehouden met een het niet geheel benutten van het pgb door cliënten. In 2017 bleken cliënten relatief meer van het pgb benutten dan – op basis van ervaringsgegevens - eerder was geraamd.

Dagbesteding

Mede oorzaak van het tekort op de Wmo is dat een belangrijk onderdeel binnen de transformatieagenda is vertraagd, namelijk de transformatie van dagbesteding. Dit door het langer duren van het traject van voorbereiding van de aanbesteding dagbesteding met de vertegenwoordigers van aanbieders in de stad. Deze vertraging is er de oorzaak van dat de betreffende transformatieopbrengst ook vertraagd is.

3.3.2 Jeugdhulp

In 2017 is er ook een fors financieel tekort ontstaan bij Jeugdhulp. Het tekort is vooral veroorzaakt door de onderdelen Jeugdhulp voor jeugdigen met een begeleidingsvraag (‘LVB’, - € 2,2 mln.) en de jeugd-GGZ (jongeren met behandeling) (- €1,37 mln.). Tegelijkertijd laten de onderdelen PGB en ‘Jeugd en Opvoeding’ een onderschrijding zien. Per saldo is daarmee een tekort op Jeugdhulp van € 2,4 mln. verklaard. De achtergronden variëren per categorie. Vandaar dat hieronder per categorie wordt ingegaan op de belangrijkste achtergronden.

Jeugdhulp ten behoeve van personen met een begeleidingsvraag

Een groot deel van het tekort wordt veroorzaakt door de overschrijding op de Jeugdhulp voor personen met een begeleidingsvraag. Van oudsher (voor de decentralisatie) wordt deze categorie ‘LVB’ genoemd. De belangrijkste achtergronden hiervan zijn de volgende:

- Er is achteraf meer LVB-jeugdhulp gedeclareerd dan na kwartaal 3-2017 werd voorzien. Tussen medio november 2017 en medio februari 2018 is voor € 2,3 miljoen aan aanvullende declaraties ingediend over de eerste drie kwartalen van 2017. De uitputting is in lijn met de toewijzingen die

regionaal sterk zijn gestegen gedurende 2018. Voor de goede orde: het niveau van toekenning ligt vrijwel altijd hoger dan de daadwerkelijke uitputting.

- Op basis van de gegevens zoals bekend na kwartaal 3 was een lineaire extrapolatie toegepast. Voor kwartaal 4 was rekening gehouden met uitgaven ad. € 7,9 miljoen. Op basis van de huidige bekende gegevens (rekening houdend met de achteraf ingediende declaraties over de eerste drie kwartalen) zijn uitgaven aan de orde van € 9,7 miljoen. Dit verklaart een afwijking van € 1,8 miljoen.
- Op basis van recente beschikbare informatie, is de ingezette begeleiding toegenomen in zorgzwaarte. We zien een afname van de in de lichte begeleidingsvormen, een grote toename in de middencategorie en lichte stijging in de zwaardere categorie. Deze toename is zo sterk dat dit de stijging in kosten kan verklaren. Een inhoudelijke duiding is hier nog niet aan gegeven.
- Nog niet duidelijk is waaróm de LVB-uitgaven in het laatste kwartaal 2017 zo sterk zijn gestegen. Mogelijke oorzaken die nu onderzocht worden zijn:
    - In 2017 waren er vanaf juli geen budgetplafonds van toepassing op de LVB-jeugdhulp. Hierdoor was specifiek maatwerk mogelijk en werd er meer hulp ingezet dan in het voorgaande jaar.
    - Daarnaast kan een deel van het verschil over 2017 veroorzaakt zijn door extra opnames gespecialiseerde jeugdhulp bij zware Autisme Spectrum Stoornis (ASS). Dit zou een verklaring kunnen zijn voor het financiële verschil.

Jeugd-GGZ
Een ander fors deel van het tekort wordt veroorzaakt door de overschrijding op de jeugd-GGZ. Belangrijkste achtergronden van dit tekort zijn de volgende.

- De uitgaven voor Jeugd-GGZ in 2016 en 2017 wijken niet noemenswaardig af. De begroting 2017 ten opzichte van de werkelijke cijfers laten wél een aanzienlijk verschil zien. Het tijdsverschil tussen het opstellen van de begroting (jaar t) en beschikbaar komen van de jaarrekening (t-1) is daar in belangrijke mate debet aan.
- Tot november 2017 was in de J-GGZ nog sprake van budgetplafonds. Wel was er een ‘urgente casusroute’ afgesproken voor die situaties waarin jeugd-GGZ wel nodig was, ook al zou het budgetplafond voor een aanbieder daardoor worden overschreden. Deze route zou een kostenopdrijvend effect kunnen hebben gehad, mede omdat veel jeugd-GGZ aanbieders al vroeg in 2017 het budgetplafond bereikt hadden.

3.3.3 Participatie
Ook op het onderdeel ‘participatie’ is in 2017 een tekort ontstaan. Dit vooral door het gestegen voorziene en geraamde tekort op de BUIG en de sociale werkvoorziening.

Gebundelde uitkering uitkeringen participatiewet
Gemeenten ontvangen een gebundelde uitkering (BUIG) om daarmee de uitkeringen in het kader van de Participatiewet te financieren. Het uitgangspunt hiervan is dat de beleidsmatige en financiële verantwoordelijkheid bij gemeenten ligt. De Participatiewet kent een budgetteringsystematiek.

Het tekort op de BUIG was in 2016 ca. € 3,2 mln. en is gestegen in 2017 naar ca. € 3,5 mln. De belangrijkste achtergronden daarvan zijn als volgt.

- Onderzoek wijst uit dat het macrobudget BUIG (landelijk) vanuit het Rijk aantoonbaar te laag is en het verdeelmodel ongunstig uitpakt voor de gemeente Zwolle. Dit laatste houdt onder andere verband met de centrumfunctie van Zwolle in de regio. Vanwege deze functie zijn er relatief meer dak- en thuislozen in de gemeente, heeft de gemeente een aantrekkingskracht op zorgaanbieders en zijn er relatief meer woonzorgvoorzieningen.
- Daarnaast is er op de gemeentelijke lokale arbeidsmarkt sprake van een mismatch tussen vraag naar en aanbod van arbeid. Dit heeft vooral consequenties voor de “onderkant” van de arbeidsmarkt. Er is sprake van een oververtegenwoordiging van lager opgeleide inwoners en inwoners van 55 jaar en ouder. Daar komt bij dat de beschikbare banen voor deze doelgroep worden ingevuld door arbeidskrachten uit de regio (verdringing). Hierdoor is de uitstroom uit de bijstand uit deze groep mensen beperkt.
- Er is sprake geweest van een relatief hoge instroom van statushouders en AMV’ers.
- Met invoering van de Participatiewet is instroom in de Wajong nog maar beperkt mogelijk en is instroom in de WSW niet mogelijk. Tevens blijven bijstandsgerechtigden langer in de bijstand, door het ophogen van de AOW leeftijd.

Sociale werkvoorziening

De sociale werkvoorziening biedt mensen met een arbeidsbeperking een passende werkplek in een zo regulier mogelijke, aan de arbeidsbeperking aangepaste, werkomgeving. Er is sprake van een tekort op de rijksbijdrage uit het Participatiebudget voor de sociale werkvoorziening. In de begroting is voor € 2,7 structureel gecompenseerd om de loonkosten voor de SW-medewerkers te kunnen blijven voldoen. Het saldo van de sociale werkvoorziening (SW) is in 2017 verslechterd: circa € 0,45 mln. ten opzichte van de begroting 2017. Al sinds enkele jaren is sprake van een negatieve trend. Hieraan liggen de volgende verklaringen ten grondslag.

- Het totaal aantal SW-ers neemt jaarlijks af. Tegelijkertijd blijft het aantal mensen beschut binnen gelijk. De daling zit voornamelijk in het aantal detacheringen. Een detacheringsplek levert gemiddeld genomen circa 11.500 euro meer op dan een plaatsing beschut binnen.
- De gemiddelde rijksbijdrage per SW-er blijft dalen, vanuit de veronderstelling van het Rijk dat het de SW-bedrijven lukt om de productiviteit van de medewerkers te verhogen. In de praktijk is juist een omgekeerde trend zichtbaar door vergrijzing en een hoog ziekteverzuim.
- De quotumwet is nog niet geactiveerd. Daardoor voelen nog niet alle werkgevers (niet in de laatste plaats overheidsinstellingen) de urgentie om arbeidsbeperkten, welke opgenomen zijn in het doelgroepregister, een reguliere baan te bieden. De plaatsingen die wel vanuit het doelgroepenregister plaatsvinden zijn vooral Wajongers, waarbij mogelijk sprake is van verdringing van SW-ers.
- Werkgeversdienstverlening regionaal samen met het UWV richt zich niet specifiek op plaatsing SW-ers. Dit in tegenstelling tot de Wezo voorheen[7].
- Daarnaast is er in 2017 een negatief exploitatieresultaat op het pand Lingenstraat van circa € 0,2 mln. ten laste gebracht van de risicoreserve Wezo.

[7] Betrof de afdeling commercie van Wezo.

3.4 Effecten interbestuurlijk programma (IBP)

Voordat tot een hernieuwde prognose voor 2018-2022 kan worden gekomen is het van belang om de effecten van het interbestuurlijk programma te doorgronden. In het recent tot stand gekomen interbestuurlijk programma (IBP) zijn afspraken gemaakt tussen het Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen over de ontwikkeling van o.a. het gemeentefonds en wat dit betekent voor de huidige integratie- en decentralisatie-uitkeringen in het sociale domein. De belangrijkste effecten voor het sociaal domein zijn de volgende.

- De voeding van het gemeentefonds wordt gebaseerd op het zogenaamde “brede begrotingskader”, dus inclusief de rijksuitgaven voor zorg en sociale zaken. Het gemeentefonds blijft meebewegen met de rijksuitgaven.
- Hierdoor komen er meer middelen beschikbaar voor het gemeentefonds onder andere om volume- en prijsontwikkelingen in het sociaal domein mee op te vangen.
- Er wordt een fonds gevormd voor gemeenten die worden geconfronteerd met een stapeling aan tekorten in het sociaal domein. Dit fonds heeft in 2018 een omvang van € 200 mln.: € 100 mln. van het rijk en € 100 mln. uit het gemeentefonds. Het genoemde fonds dient ter overbrugging van de periode tot invoering van het nieuwe verdeelmodel. Voor 2019 wordt bezien of aanvulling van het fonds nodig is.
- In 2019 wordt de integratie-uitkering Sociaal domein grotendeels overgeheveld naar de algemene uitkering. Deze overheveling geeft herverdeeleffecten, die thans niet zijn in te schatten.
- Er wordt door de Raad van het Openbaar Bestuur (ROB) onderzoek gedaan naar de ontwikkeling en systematiek van de BUIG.

Ondertekenaars (waaronder VNG namens de gemeenten) geven aan dat met het IBP daarmee een discussie over de bekostiging van het sociaal domein is afgerond. Resultaat daarvan is dat gemeenten geen aanvullende middelen ontvangen, gemeenten tekorten op het sociaal domein zelf dienen op te lossen door eventuele inzet van extra accres-middelen uit het gemeentefonds én eventueel een beroep te doen op het fonds voor stapeling van tekorten. De rijksoverheid geeft inmiddels aan dat er een nieuwe verdeelsystematiek moet komen voor het gemeentefonds nu daarin de uitkeringen sociaal domein opgaan.

3.5 Prognose bij ongewijzigd beleid

Rekening houdend met de analyse en de effecten vanuit het interbestuurlijk programma is het mogelijk een geactualiseerde financiële prognose sociaal domein weer te geven voor de komende jaren. Dit vanuit een aanname dat er geen nadere interventies/maatregelen zouden worden genomen. Daarbij is de aanname gedaan dat de verdere volumegroei en prijsindex in het sociaal domein uit de compensatie via het gemeentefonds kunnen worden betaald. Het te verwachten nadelige effect van de invoering van het abonnementstarief Wmo is reeds meegenomen in het totale financiële perspectief van de gemeente Zwolle (dus inclusief ‘aanzuigende werking’).

Samenvattend ontstaat dan het volgende beeld.

Prognose sociaal domein

(bedragen x € 1 mln. en cumulatief)	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wmo	-3,2	-4,0	-4,0	-4,0	-4,0	-4,0
Jeugd	-2,4	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0
WRA-Wezo	0,0	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Sociaal wijkteam		-0,5	-0,5	-0,2	-0,2	-0,2
Loonschaal HbH (landelijke afspraak)		-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Prognose tekort sociaal domein		**-10,5**	**-10,5**	**-10,2**	**-10,2**	**-10,2**
Geraamde transformatieopgave (PPN 18-21)		**al in prog.**	**0,5**	**-1,3**	**-1,8**	**-1,8**
Reëel te verwachten transformatie-opbrengsten		**al in prog.**	**1,0**	**2,2**	**2,8**	**3,3**
Tekort sociaal domein		**-10,5**	**-9,0**	**-9,3**	**-9,2**	**-8,7**

In de tabel is het eerder geconstateerde tekort voor 2017 zichtbaar. De vooruitblik naar 2018 wijst uit dat dit tekort voor dit jaar zonder ingrijpen oploopt naar € 10,5 mln. De verklaring hiervoor is als volgt:

- Het tekort op de Wmo groeit naar verwachting door naar € 4,0 mln.
- De afgelopen jaren is een deel van de overschrijdingen op Jeugdhulp incidenteel afgedekt. Dit betreft een bedrag van € 1,6 mln. en heeft inmiddels een structureel karakter. Dit is inclusief circa € 0,2 mln. apparaatskosten RSJ voor versterking van deze organisatie. Daarnaast is er sprake van circa € 1,0 mln. aan verlies aan transformatieopbrengst in 2018, aangezien verschillende onderdelen getemporiseerd zijn.
- Het negatieve resultaat van WRA-Wezo kan niet langer worden afgedekt via de ingestelde risicoreserve Wezo (minus € 0,5 mln. structureel).
- Het Sociaal wijkteam (SWT) heeft in 2016 een formatie-calculatiemodel opgesteld, de 0-meting, waarin het werkpakket van het SWT is doorberekend naar capaciteit. Er is recent een 1-meting van het formatiemodel van het SWT uitgevoerd. Deze 1-meting laat zien dat uitvoering van het takenpakket van het SWT onder druk staat en vraagt om uitbreiding van het SWT. Tevens is een verschuiving waarneembaar in aard van het werk. Een deel van de functies die tot op heden incidenteel zijn bekostigd, hebben een structureel karakter. Dit tezamen maakt dat er in het kader van de Berap 2018/1 een voorstel aan de raad wordt voorgelegd voor uitbreiding van de loonsom van het SWT. Met het financieel effect van dit voorstel is al rekening gehouden in bovenstaande tabel (minus € 0,5 mln. structureel).
- Op grond van de AMvB ‘reële prijs’ zijn gemeenten verplicht cao-wijzigingen door te berekenen in de tarieven van inkoop voorzieningen Wmo. Het effect van de recent afgesloten nieuwe landelijke cao voor Huishoudelijk hulp wordt voorlopig ingeschat op een nadeel van € 0,5 mln. structureel. De werkelijke kosten zijn afhankelijk van een aantal factoren die nader worden onderzocht.
- De (vertraagde) opbrengsten van de transformatieopgaven zijn geactualiseerd. Dit heeft geleid tot een correctie, die is doorgevoerd in de voorgaande tabel.

Dit leidt tot een tekort in het sociaal domein van variërend € 8,7 mln. tot € 9,3 mln. in de periode 2019 tot en met 2022.

4 Scenario's, maatregelen en financieel perspectief

Dit hoofdstuk bevat scenario's qua positionering hoe als gemeente om te kunnen gaan met de geschetste tekorten in het sociaal domein. Vervolgens wordt ingegaan op maatregelen die genomen kunnen worden om de tekorten op korte en middellange termijn te bestrijden. Daarbij dient opgemerkt te worden dat de voorstellen globaal zijn gehouden en voor een deel op aannames zijn gebaseerd. Vanuit de huidige bestuurlijke verantwoordelijkheid is een aantal maatregelen nu reeds genomen. Een aantal mogelijke maatregelen is geïnventariseerd en worden aangereikt voor verdere verkenning en besluitvorming ten behoeve van de komende bestuursperiode, waarbij ook de voorwaarden hiervoor worden geschetst. Voorts worden de maatregelen vertaald in een hernieuwd en mogelijk financieel perspectief, waarbij ook de risico's naar voren worden gebracht.

4.1 Scenario's qua (be)sturing

De sturing binnen het sociaal domein heeft in de afgelopen transitieperiode in het teken gestaan van de basis op orde krijgen. Na de overgang van taken was de eerste focus gericht op het bieden van continuïteit van hulp en ondersteuning aan inwoners en het inbedden van de taken binnen de gemeentelijke organisatie. Nu een drietal jaren verder is in het algemeen een stevige basis ontstaan en wordt goede hulp en ondersteuning geboden.
Tegelijkertijd is zichtbaar dat dat niet genoeg is om binnen de gestelde financiële kaders en beschikbare budgetten te werken. Heroriëntatie op de gemeentelijke rol en positionering en de (be)sturing in het sociaal domein is noodzakelijk in deze nieuwe fase. Een meer zakelijke sturing en het verstevigen van professioneel partnerschap richting aanbieders van hulp en ondersteuning is een vereiste om deze goede hulp en ondersteuning in de toekomst te kunnen blijven borgen en betaalbaar te houden.
Ook vraagt deze fase om meer focus en scherpte in keuzes in beleid en een heroriëntatie op bestaande uitgangspunten als continuïteit en kwaliteit van ondersteuning, optimale keuzevrijheid en maatwerk. Het optimaal faciliteren van de behoeften van onze inwoners via deze uitgangspunten heeft veel ruimte gegeven aan groei van het aanbod en tot een vraag- en kostenopdrijvend effect geleid. De huidige financiële situatie vraagt om een herijking van deze positie in het veld van hulp en ondersteuning en vraagt om een betere balans tussen de individuele belangen van inwoners en aanbieders en de collectieve belangen van de gemeente als geheel. Daarmee blijven de uitgangspunten wel leidend, maar worden deze nadrukkelijker in een breder gemeentelijk perspectief geplaatst.

Vanuit het geschetste financieel perspectief en de noodzakelijke heroriëntatie op de (be)sturing en de reikwijdte van beleidsmatige uitgangspunten zijn verschillende scenario's mogelijk. Hieronder worden een viertal scenario's geschetst, welke zich onderscheiden zich op de volgende aspecten:

- De mate van sturing door de gemeente;
- De positie en omvang van het maatschappelijk veld;
- De mate van keuzevrijheid van de inwoner en de omvang van de voorzieningen;
- Het financieel effect van het doorvoeren van het betreffende scenario.

Hieronder wordt elk scenario van een toelichting voorzien.

Scenario 1: "Doorgaan"
In dit scenario continueert de gemeente Zwolle de huidige werkwijze. De basisgedachte hierbij is dat de uitgangspunten van de transformatie in het sociaal domein passend en adequaat zijn. De focus ligt op de implementatie van de bestaande transformatie-thema's, zoals opgenomen in de transformatie-agenda. Er worden er geen wezenlijk andere maatregelen genomen. De impact op inwoners is nihil. De inwoners blijven een hoge mate van keuzevrijheid houden bij het ontvangen van de hulp en ondersteuning en het voorzieningenniveau wordt niet of nauwelijks versoberd. Het geschetste financieel tekort van het sociaal domein voor 2018 en verder blijft in stand, met een aannemelijk substantieel risico op verdere groei van dat tekort in volgende jaren. Er is geen ruimte om te investeren in de stad in andere domeinen en er is geen perspectief op een sluitende meerjarenbegroting.

Scenario 2: "Optimaliseren"
In dit scenario ligt de focus op het beter beheersen en sturen. De gemeente Zwolle gaat door met transformeren vanuit de bestaande kaders en thema's, maar kiest daarin nadrukkelijker focus. De focus ligt in dit scenario op het beter beheersen van en sturen op het huidige beleid en uitvoering. Nieuwe beleidsinitiatieven worden beperkt, het contractmanagement wordt aangescherpt en er wordt sterker gestuurd op doelmatigheid. In dit scenario wordt ook sterker gestuurd (bijv. via benchmarks) dat het Zwolse aanbod van ondersteuning en hulp zich verhoudt met andere vergelijkbare gemeenten. Daarnaast worden contacten met het Rijk, zorgkantoor en zorgverzekeraars over het grensvlak tussen de Wet langdurige zorg (Wlz), de zorgverzekeringswet (Zvw) en met name de Wmo geïntensiveerd. Hulp en ondersteuning blijft maatwerk, er blijft in bepaalde mate keuzevrijheid voor inwoners door middel van een gedifferentieerd aanbod. Wel is er een verscherpte toetsing van toekenningen en wordt de ruimte in toekenningen en keuzevrijheid beperkt. Dit scenario heeft impact op inwoners, aangezien bij sturing op aanbod van hulp en ondersteuning, de ruimte en keuzevrijheid enigszins wordt beperkt en mogelijk voorzieningen worden versoberd (indien hiertoe aanleiding blijkt uit benchmarks). Het financieel effect is dat er de nodige besparingen gerealiseerd worden, maar dat er een aanzienlijk tekort blijft de komende jaren.

Scenario 3: "Hervormen"
In dit scenario worden stevige aanpassingen en ingrepen gedaan in de leidende uitgangspunten in het sociaal domein. Sturing vindt sterker plaats op basis van strakke inhoudelijke en financiële kaders. Er worden noodzakelijke wijzigingen aangebracht in beleid. Gemeentelijke regelgeving, besluiten, contracten en afspraken worden waar mogelijk aangepast. Beschikbare middelen zullen gericht verplaatst worden naar waar de hulp en ondersteuning het meest effectief en efficiënt georganiseerd kan worden. Door meer te verplaatsen naar (en vervolgens zakelijk te sturen op) collectieve voorzieningen in het 'voorveld' wordt het systeem van hulp en ondersteuning betaalbaar gehouden. Maatwerk en keuzevrijheid wordt beperkt. Wel blijft er ruimte voor individueel maatwerk, waar collectief niet kan, maar daarbij is er een meer scherpe afweging tussen noodzaak en kosten. De impact voor inwoners is groter, zoals minder keuzevrijheid en een versobering van (maatwerk)voorzieningen en waar nodig verplichte overgang naar andere aanbieders. Het financieel effect is dat door de stevige ingrepen en sterkere sturing het tekort flink terug gedrongen wordt en op termijn de mogelijkheid ontstaat om de inkomsten en uitgaven in balans te doen zijn.

Scenario 4: "Herstructureren"(budget is leidend)
In dit scenario staat financieel sturen voorop. De uitvoering van hulp en ondersteuning moet plaatsvinden binnen de beschikbare financiële kaders. Kostenbeheersing en budgetsturing zijn leidende principes. Invoering van budgetplafonds is hierbij behulpzaam. Het cliëntperspectief is minder leidend. Voor inwoners betekent dit dat de voorzieningen sterk worden versoberd, er meer wachtlijsten zullen ontstaan en er minder ruimte is voor maatwerk. Verwachting is dat uitvoer van dit scenario (op termijn) leidt tot een balans (of een surplus) tussen lasten en baten in het sociaal domein en er minder onverwachte financiële tegenvallers ontstaan.
Deze scenario's betreffen mogelijkheden die keuzes vragen in de nieuwe bestuursperiode. Samenvattend kan gesteld worden dat de impact voor inwoners (en aanbieders) toeneemt per scenario evenals de verwachte financiële opbrengst van uitvoering van het scenario.

4.2 Maatregelen

In deze paragraaf wordt ingegaan op maatregelen die genomen kunnen worden om de tekorten in het sociaal domein op korte en middellange termijn te bestrijden. Er zijn in een korte periode verschillende mogelijke maatregelen onderzocht op haalbaarheid en effect. Daarbij dient opgemerkt te worden dat de maatregelen tot dusver op onderdelen globaal beschreven zijn en voor een deel op aannames zijn gebaseerd. Bijna alle nu in beeld gebrachte maatregelen passen het meest bij het scenario 'optimaliseren'. Eén mogelijke maatregel ('collectiviseren voorzieningen') past nadrukkelijk bij het scenario 'hervormen'. Om die reden is er een nadere ordening aangebracht op onderdelen van het sociaal domein. Eerst wordt ingegaan op deze onderdelen (achtereenvolgens Wmo, Jeugdhulp en Participatie) en vervolgens komen in nog een aantal maatregelen aan de orde die betrekking hebben om meerdere onderdelen (of het sociaal domein als geheel). De maatregelen worden samenvattend beschreven en kort wordt aangegeven welke consequenties doorvoering van de maatregel naar verwachting inhoudelijk en financieel heeft.

4.2.1 Maatregelen Wmo

Ten aanzien van de Wmo zijn de volgende maatregelen beschikbaar.

Maatregel W1: meer passende toekenning ('voortzetting pilot SWT')
Doordat het wijkteam meer tijd besteedt aan de onderzoeksfase ('de voorkant') kan een meer passende toekenning worden geboden. Een pilot laat goede resultaten zien: de toekenningen worden in goed overleg meer als passend ervaren en bovendien lager dan in eerste instantie gedacht.
Geprognotiseerde opbrengsten:

2018	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000

Maatregel W2: midden-scenario thuisondersteuning
Deze maatregel zet op aanpassing van het voorzichtige scenario bij de aanbesteding thuisondersteuning naar het midden scenario. De aanbesteding was en is doorgerekend. Tot op heden is uitgegaan van het voorzichtige scenario. Daarvoor zijn inmiddels geen gegronde redenen meer. Voorgesteld wordt om uit te gaan van het midden scenario. Geprognotiseerde opbrengsten:

2018	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
€ 100.000	€ 200.000	€ 500.000	€ 800.000	€ 1.000.000

Maatregel W3: vrijval voordeel beschermd wonen t.g.v. individuele begeleiding
De transformatie-opgave 'passend wonen met zorg' levert inmiddels regionaal positieve financiële resultaten op in de voorlopige jaarrekening 2017 als het gaat om beschermd wonen (op grond van de Wmo). De regionaal gecreëerde bestemmingsreserve beschermd wonen – maatschappelijke opvang heeft hierdoor inmiddels een voldoende omvang. Tegelijkertijd leidt de ingezette beweging tot meer gebruik van individuele (ambulante) begeleiding bij gemeenten. Deze verschuiving is ook zo beoogd, maar het is nu ook gewenst de gemeenten (waaronder de gemeente Zwolle) de passende financiële middelen daartoe zo snel mogelijk beschikbaar te stellen om deze beweging ook financieel te faciliteren in de periode 2018 - 2021. Dit kan door (a) Niet langer te kiezen voor een regionale bestemmingsreserve en het aandeel gemeente Zwolle bij vrijval bestaande bestemmingsreserve te laten vrijvallen ten gunste van lokale uitgaven individuele begeleiding Wmo; (b) Over te gaan tot verevening van de verwachtte voordelen vanaf 2018 (achteraf of waar mogelijk vooraf op begrotingsbasis) en (c) Verkenning aanvullende taakstellende prestatieafspraken aanbieders afbouw plaatsen beschermd wonen. Voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang wordt regionaal samengewerkt. Besluiten hieromtrent dienen in de regio genomen te worden. Geprognotiseerde (maximale) opbrengsten:

2018	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Max. € 2.700.000	Max. € 1.400.000	Max. € 1.400.000	Max. € 1.400.000	Max. € 1.400.000

Maatregel W4: Collectiviseren voorzieningen door middel van integrale contractering
Deze maatregel ziet op de verschuiving van middelen van individuele begeleiding naar lichte begeleiding. Dit door middel van (meer) integrale contractering met budgetplafonds. Hiermee wordt gestuurd op de 'beweging naar voren'. Tegelijkertijd wordt een bezuiniging doorgevoerd. Dit betreft een systeemverandering en heeft consequenties voor onder meer keuzevrijheid. De (meer) integrale contractering past in de wens tot meer integrale contractering zoals opgenomen in de transformatie-agenda sociaal domein. Verder uitwerking en uitvoering vraagt een goede, maar intensieve voorbereiding en investeringen in het proces. Geprognotiseerde opbrengsten:

2018	**2019**	**2020**	**2021**	**2022/ 2023**
		€ 500.000	€ 1.000.000	€ 1.500.000 (2022) € 2.000.000 (2023)

4.2.2 Maatregelen Jeugdhulp
Ten aanzien van Jeugdhulp zijn tot dusver 3 meer uitgewerkte maatregelen beschikbaar.

Maatregel J1: BSO+, alleen nog meerkosten financieren (Plus) uit Jeugdhulp
Buitenschoolse opvang is een verantwoordelijkheid van ouders zelf. Scholen (behalve speciaal onderwijs) hebben de verantwoordelijkheid om dit nabij school mogelijk te maken. Buitenschoolse opvang voor kinderen met een extra ondersteuningsvraag is vaak duurder dan opvang voor andere kinderen. Sinds de decentralisatie wordt voor een deel van de kinderen van bso+ de financiering volledig uit jeugdhulp bekostigd. Dit is een gevolg van het overgangsrecht jeugdhulp. De gemeente heeft echter geen verantwoordelijkheid waar het gaat om het financieren van buitenschoolse opvang. Om de drempel voor ouders van kinderen met een ondersteuningsvraag – en daardoor hogere kosten

– niet hoger te laten zijn dan voor andere ouders kiest de gemeente ervoor kiezen wel een 'meerkostenregeling' te bieden. Dit heeft effect op participatie van ouders en voorkomt financiële problemen voor betrokken huishoudens. Geprognotiseerde opbrengsten:

2018	2019	2020	2021	2022
€ 50.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000

Maatregel J2: onderscheid kinderen dyslexie en andere spraak/taalproblemen

De praktijk in Zwolle is dat de weging of een kind in aanmerking komt van eerste screening en diagnostiek tot behandeling allemaal in handen van de aanbieder ligt. Een regionale pilot toont aan dat het helpt om zo snel mogelijk onderscheid te maken tussen kinderen met dyslexie en kinderen met andere problemen op het gebied van spraak/taak ontwikkeling, zodat zo min mogelijk onnodige diagnostiek en behandeling wordt ingezet. Besparingen zijn zo mogelijk door het voorkomen van een onnodig beroep op dyslexiezorg. Hiertoe is het wenselijk om een toegangsroute toe te passen via het ondersteuningsteam op school. De proeftuin dyslexie is onderdeel van de samenwerking met het Zwolse onderwijs (Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp). Besluitvorming hierover dient zowel bij de gemeente als bij de betrokken besturen plaats te vinden. De mogelijke opbrengst van de maatregel dient verder nog te worden aangescherpt. Op dit moment wordt uitgegaan van de volgende geprognotiseerde opbrengsten:

2018	2019	2020	2021	2022
€ 50.000	€ 100.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000

Maatregel J3: Amv-plaatsen terugbrengen

De gemeente Zwolle stelt plaatsen beschikbaar voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (Amv-ers). Dit op basis van de totale instroom statushouders, het aandeel Amv-ers daarin en de taakstelling van de gemeente Zwolle. Nu de vluchtelingenstroom afgenomen is, is het een logische maatregel om het aantal plaatsen bij te stellen naar het niveau wat van de gemeente Zwolle redelijkerwijs verwacht mag worden op basis van de huidige en voorlopig verwachte instroom van Amv-ers in Nederland. Dit zou betekenen een vermindering van het aantal plekken van 50 naar 12 (en maximaal 5 nieuwe plaatsingen per jaar).[8] Omdat deze nieuwe instroom nog niet in de prognose is verwerkt wordt een verdere kostenstijging vermeden, namelijk 38 plaatsen maal € 20.000, dus € 760.000. Deze kosten bestaan voornamelijk uit de huisvesting en intensieve begeleiding van de Amv-ers, zodra ze - na het bereiken van het 18e levensjaar - onder de verantwoordelijkheid van de gemeente vallen. De verantwoordelijkheid van de gemeente Zwolle voor de jonge statushouders die in Zwolle zijn en in Zwolle komen blijft van belang, maar met deze maatregel wordt – in lijn met de dalende instroom in Nederland – het aantal plaatsen in de stad verlaagd. Op dit moment wordt ervan uitgegaan dat dit niet leidt tot een opbrengst, maar meer het voorkomen van (verdere) kostenstijging. Derhalve is (gesaldeerd) de volgende opbrengst aan de orde:

2018	2019	2020	2021	2022
€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

[8] Inmiddels is gebleken dat de huidige aanbieders (die nu in de gemeente Zwolle Amv-ers opvangen) naar verwachting geen gunning zullen krijgen in de recente landelijke aanbesteding. Daarmee is deze maatregel wellicht achterhaald. Anderzijds valt niet uit te sluiten dan een ander aanbieder, die wel deel uitmaakt van de nieuwe aanbesteding, Amv-ers in Zwolle wil huisvesten. Met Nidos, de jeugdvoogdij-instelling die de aanbesteding heeft uitgevoerd, is vooraf contact over het aantal plaatsen en het maximaal aantal nieuwe plaatsingen per jaar.

4.2.3 Maatregelen Participatie

Maatregelen op het vlak van participatie worden bezien vanuit het bredere perspectief van de ontwikkeling van Wezo-WRA, het regionaal werkbedrijf (RWB) en doorontwikkeling en implementatie en van de Human Capital Agenda (HCA). In dit kader wordt aansluiting gezocht bij het lopende proces van oprichting van en opdrachtverstrekking aan de nieuwe overheids-BV. Dit doet recht aan de nieuwe formele verhoudingen tussen de gemeente en deze verbonden partij en leidt tot een aangescherpte opdrachtverstrekking richting deze verbonden partij (taakstelling besparing).

In deze paragraaf is een pakket van maatregelen opgenomen. Deze maatregelen gaan onderdeel vormen van de opdrachtverstrekking aan Wezo-WRA en de besluitvorming van het nieuwe college over deze opdracht. In dit proces wordt in het samenspel van opdrachtgever (gemeente) en opdrachtnemer (overheids-BV) ruimte ingebouwd voor de uitwerking en implementatie van eventuele effectievere maatregelen met gelijke opbrengst. De maatregelen die nu worden voorgesteld zijn:

Maatregel P1: Effectievere ondersteuning en begeleiding

De bevordering van participatie van onze inwoners is van belang. Zo ook voor de groep mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Deze groep inwoners worden momenteel twee keer per jaar gezien door medewerkers van WRA/Wezo. Geconstateerd is dat deze werkwijze niet aantoonbaar leidt tot meer participatie. Daarnaast zijn er kansen tot optimalisering van de samenwerking in de keten WRA/Wezo, SWT en de afdeling Inkomensondersteuning. Ook laten andere gemeenten zien dat alternatieve vormen van ondersteuning en begeleiding van inwoners leidt tot bevordering van participatie en meer uitstroom. Doorvoering van deze maatregel moet leiden tot een effectieve inzet van medewerkers en daarmee een besparing op de formatie WRA/Wezo.

Maatregel P2: Verhogen uitstroom/detacheringen door o.a. richten werkgeversdienstverlening op top 5 (publieke sector)

Deze maatregel zet in op twee onderdelen. Ten eerste door extra (bestuurlijke) kracht te zetten op de werkgeversdienstverlening worden (grote) werkgevers meer verantwoordelijk voor aannemen doelgroepen Participatiewet. Hierbij wordt de regio ook benut. Een deel van de werkgeversadviseurs gaat zich specifiek richten op werkgevers die plekken kunnen bieden voor SW-medewerkers. Dit vraagt ook het doorontwikkelen van accountmanagement en de daarbij horende expertise. Effect hiervan is: meer gedetacheerde SW-medewerkers, waardoor reductie van financieel tekort ontstaat. Het effect op bijstandstekort is door structurele tekort op I-deel niet op korte termijn zichtbaar.

Maatregel P3: Verhoging gebruik werkplekken infrastructuur Wezo door Pw-cliënten

Om werknemersvaardigheden op te doen, kunnen meer Participatiewet-cliënten (tijdelijk) worden geplaatst op klussen die onder beschut binnen bij Wezo/WRA worden uitgevoerd. Hierdoor kunnen meer mensen werkervaring opdoen in een beschermde omgeving en SW-medewerkers worden meer gestimuleerd om ‘naar buiten’ te gaan. Kritische factor is dat het moet gaan om tijdelijke werkervaring, waardoor een pool van cliënten voor continuïteit gevormd moet worden. Effect: hogere opbrengst door meer inzet personeel (verdiencapaciteit van € 2.000 tot € 4.000 per plaats) en extra werkervaringsmogelijkheden.

Maatregel P4: Afschaffen indienstnemingssubsidies
Het instrument indienstnemingssubsidies is niet wettelijk verplicht en kan dus eventueel worden afgeschaft, mede omdat het vaak in combinatie met andere instrumenten wordt gebruikt. Regionaal is afgesproken dat de gemeente Zwolle dit instrument overal eenduidig hanteert en het een beperking van 'ontzorgende' instrumenten zal inhouden. Daarom kan implementatie complex zijn in de regionale samenwerking en bovendien gevoelig liggen bij werkgevers. Tussenvorm is om niet het instrument af te schaffen, maar in de uitvoering stapeling van instrumenten te beperken en hierdoor gebruik indienstnemingssubsidies terug te dringen. Effect is minder uitgaven voor indienstnemingssubsidies.

Maatregel P5: Passende ondersteuning en zorg
Van de nieuwe overheids-BV mag goed werkgeverschap verwacht worden, uitgaande van een optimale begeleiding van de SW-doelgroep. Uitgangspunt is dat iedere werknemer werkzaam is op het niveau waarop hij/zij is geïndiceerd. In de praktijk is dat niet zo. Dit vergt extra begeleiding van WRA/Wezo. Deze maatregel heeft tot doel passende ondersteuning en zorg aan de SW-doelgroep te bieden dat is afgestemd op het werkelijke arbeidsvermogen. Daarbij wordt scherper gestuurd op toepassing van andere vangnetten (zoals bijvoorbeeld WIA) en/of best passende ondersteuning (afgestemd op de wens van de inwoner). Voorgaande leidt tot een andere begeleidingsbehoefte bij beschut binnen en mogelijk andere huisvestingsbehoefte. Dit kan op termijn leiden tot minder begeleidings- en -huisvestingslasten. Het financiële effect is op korte termijn onzeker.

Zoals hierboven beschreven vindt besluitvorming over de maatregelen P1 t/m P5 plaats bij de afzonderlijke besluitvorming over de opdracht aan de nieuwe overheids-BV. Geprognotiseerde potentiele opbrengst van het totaal betreft:

2018	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
€ 284.000	€ 718.000	€ 718.000	€ 718.000	€ 718.000

Van bovengenoemde maatregelen komt de opbrengst van maatregel P1 en P4 ten gunste van het re-integratiebudget. De opbrengst van maatregelen P2, P3 en P5 komen ten gunste van het bedrijfsresultaat WRA/Wezo.

Maatregel P6: Passende huisvesting Wezo-WRA
WRA/Wezo is gebaat bij goede huisvesting, passend bij de visie en opgaven van de (nieuwe) organisatie. Gebruik van het huidige pand aan de Lingenstraat is hierbij niet leidend. Ervaring in de praktijk is dat het huidige pand niet past bij de huidige en toekomstige behoeften van de organisatie (onder andere te groot). Om die reden staat het gebouw in de verkoop. Deze maatregel ziet toe op versnelde actie op deze verkoop. Dit levert eventueel boekwinst op en lagere kosten als gevolg van huidige leegstand (tot € 270.000). Door verkoop kan de huidige kostenraming voor aanpassing Lingenstraat als gevolg van samenvoeging Wezo WRA omlaag. In de nadere analyse van de verkoopmogelijkheden kunnen ook de subsidiemogelijkheden Topwerklocaties van de Provincie worden betrokken. Deze maatregel vraagt nadere analyse en advies, bijv. over verkoopbaarheid en eventueel rentevoordeel. Geprognotiseerde opbrengsten:

2018	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
	PM	PM	PM	PM

4.2.4 Maatregelen sociaal domein breed

Een aantal maatregelen heeft betrekking op meerdere onderdelen van het sociaal domein (of het sociaal domein als geheel). Dit betreft de volgende.

Maatregel S1: Verdeelmodellen

Deze maatregelen zit in op een nadrukkelijkere positie innemen als het gaat om beïnvloeding van vooral verdeelmodellen. Het sociaal domein kent naast de uitgavenkant uiteraard ook een inkomstenkant. Dit betreft grotendeels rijksmiddelen die met verdeelmodellen worden toegerekend aan gemeenten. Daarmee zijn deze belangrijk bij het voorkomen (en bestrijden) van tekorten in het sociaal domein. De komende tijd veranderen de verdeelmodellen van vooral Jeugdhulp, Wmo, beschermd wonen en maatschappelijke opvang maar ook de BUIG. En ook worden op zeer korte termijn de spelregels van de zgn. 'stroppenpot sociaal domein' bepaald. Door een goede technische analyse en een goede lobby middels een interne multidisciplinaire aanpak, waarbij bestuurders en ambtenaren goed gepositioneerd zijn in koepels en landelijk opererende gremia binnen het Sociaal Domein (g40 stedennetwerk, VNG (waaronder VNG-commissie, ambtelijke voorbereidingswerkgroepen) kan dit op middellange termijn effectief zijn. Dit vraagt wel afstemming in de regio én een tijdsinvestering op korte en middellange termijn. Daarbij draagt het intensiever participeren in landelijke netwerken bij aan het doeltreffender lokaal en regionaal anticiperen, doordat alternatieven sneller in beeld komen en er beter zicht ontstaat op (perverse) prikkels in ketens én in bestaande verdeelmodellen. Geprognotiseerde opbrengsten:

2018	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
PM	PM	PM	PM	PM

S2 Passende tarieven (door middel van nadrukkelijker data-analyse)

Het vastleggen én ontsluiten van soorten klanten, indicaties, declaraties etc. is in 2017 aanzienlijk verbeterd. Dat biedt een informatiepositie die het mogelijk maakt eerder en beter te signaleren als aanbieders de grenzen opzoeken van contracten en niet vanuit de principes van de transformatie handelen. Een voorbeeld hiervan is het bewust over grenzen van zorgzwaarte heen diagnosticeren, wat effect heeft op de tarieven die binnen contracten gehanteerd worden. Door meer inzet op data-analyse, kan de gemeente eerder in actie komen vanuit de contractuele verantwoordelijkheid en bevoegdheid. Geprognotiseerde opbrengsten:

2018	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
PM	PM	PM	PM	PM

S3 Toepassing juiste wetten

Binnen het gemeentelijk sociaal domein valt alle hulp aan jeugdigen (Jeugdwet) en de ondersteuning aan volwassenen (Wet maatschappelijke ondersteuning). Tegelijk is er 'grensverkeer' met het 'zorgdomein' bijvoorbeeld daar waar het gaat om de Wet langdurige zorg (Wlz, vooral als het gaat om gehandicaptenzorg en ouderenzorg) en de zorgverzekeringswet (Zvw), met name voor volwassen-ggz en ouderenzorg) evenals met het 'onderwijsdomein', bijvoorbeeld als het gaat om de wet passend onderwijs. Door meer intensief in te zetten op de juiste toepassing van de juiste wetten, zou het mogelijk (moeten) zijn om besparingen te realiseren, doordat inwoners hun noodzakelijke zorg – daar waar passend – geïndiceerd en vervolgens bekostigd krijgen vanuit flankerende wetten. Hierbij dient voorkomen te worden dat mensen tussen 'wal en schip' vallen. De maatregel zet zowel in op de

toegang, warme overdracht, contractering, lobby (macro-budgettair kader en grenzen tussen wetten) en samenwerking met andere financiers (en indicatieorganen). Geprognotiseerde opbrengsten (concreet gemaakt t.b.v. jeugdhulp, 18-/18+):

2018	2019	2020	2021	2022
PM	250	250	250	250

S4 Uitvoeringstoets

Deze maatregelen zet in op het nadrukkelijker toetsen van voorgenomen beleid op uitvoeringsaspecten. Wettelijke veranderingen en maatschappelijke, financiële en bestuurlijke ontwikkelingen kunnen vragen om beleidswijzigingen. Deze beleidswijzigingen dienen echter wel zo vormgegeven te worden dat ze in voldoende mate uitvoerbaar zijn. Deze maatregel zet in op een zgn. ‘uitvoeringstoets’, zodat bij de voorbereiding van besluitvorming nadrukkelijker uitvoeringsaspecten worden meegewogen in de besluitvorming. Dit kan in de uitvoering vervolgens (meer)kosten besparen. Geprognotiseerde opbrengsten:

2018	2019	2020	2021	2022
PM	PM	PM	PM	PM

4.3 Financieel perspectief

De in paragraaf 4.2.1 t/m 4.2.3 weergegeven maatregelen zijn doorgerekend op hun potentiele financieel effect in de komende bestuursperiode. Het resultaat daarvan is weergegeven in onderstaande tabel.

Effect scenario’s op tekort sociaal domein

(bedragen x € 1 mln. en cumulatief)	2018	2019	2020	2021	2022
Scenario 0: doorgaan	**-10,5**	**-9,0**	**-9,3**	**-9,2**	**-8,7**
Scenario 1: optimaliseren	**-7,1**	**-6,0**	**-5,9**	**-5,5**	**-4,8**
Scenario 1 + 2: optimaliseren + hervormen	**-7,1**	**-6,0**	**-5,4**	**-4,5**	**-3,3**
	via berap				
Beschikbare behoedzaamheidsmarge	1,0	2,0	2,5	2,5	2,5

Bij de PPN 2018-2021 is besloten een behoedzaamheidsmarge aan te houden ingeval de verwachte transformatie-opbrengsten lager uitvallen of later worden gerealiseerd.

Deze informatie is verwerkt in onderstaande figuur (verticale as geeft de tekorten in mln. euro's weer), waarmee het scenario 'herstructureren' indicatief is weergegeven omdat hier vooralsnog geen berekeningen aan ten grondslag liggen.

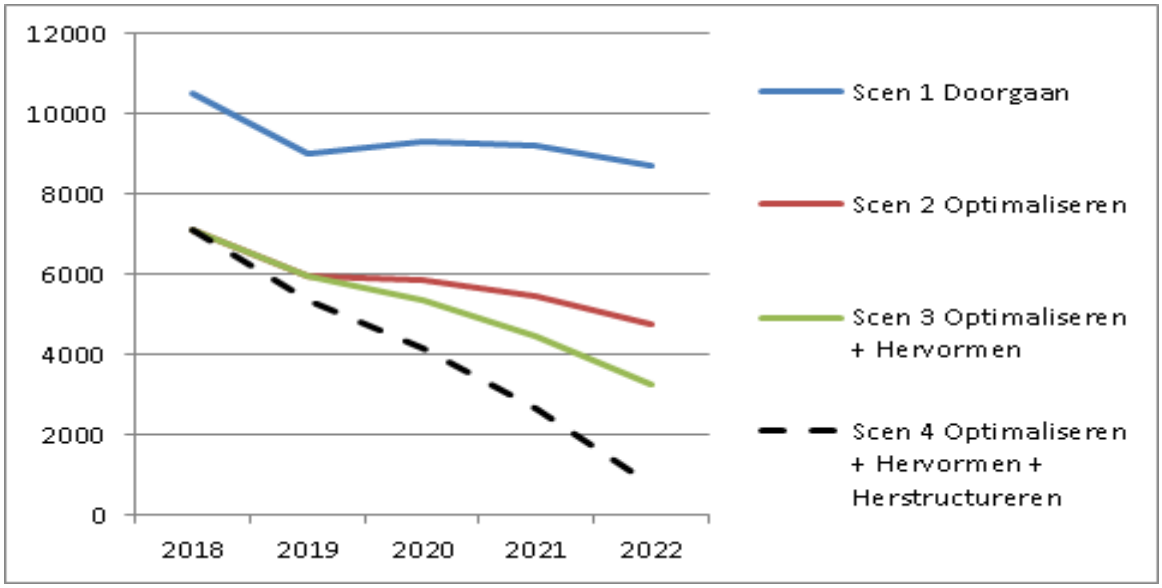

4.4 Risico's

Ook de komende periode is een aantal risico's aan de orde waarmee rekening moet worden gehouden bij de duiding en uitvoering van dit interventieplan. De volgende risico's nu in beeld:

- De jaarrekening van het Regionaal Serviceteam Jeugd (RSJ) is nog niet definitief. Het risico is dat de uiteindelijke kosten voor Jeugdhulp voor 2017 hoger uitvallen.
- De transformatiemaatregelen betreffen ramingen. Het risico is dat deze uiteindelijk niet resulteren in de beoogde en begrote opbrengst. Daarom is sprake van een behoedzaamheidsmarge transformatieopbrengsten sociaal domein. De structurele marge bedraagt € 1 mln. in 2018, in 2019 € 2 mln. en vanaf 2020 € 2,5 mln.
- De kans is aanwezig dat het lokale gebruik van de verschillende voorzieningen meer stijgt dan gecompenseerd wordt via het rijk. Deze kans zal zich vooral voordoen indien het scenario 'doorgaan' wordt gekozen.
- De financiële relatie tussen Rijk en lokale overheden is aan verandering onderhevig. Zo wordt in 2019 de integratie-uitkering Sociaal Domein grotendeels overgeheveld naar de algemene uitkering. De consequenties hiervan zijn onduidelijk, vooral als het gaat om de herverdeeleffecten.
- Voornamelijk als wordt gekozen voor scenario "hervormen" en/of "herstructureren" en in mindere mate bij het scenario "optimaliseren" is er een reëel risico op weerstand van inwoners en aanbieders en juridische procedures als gevolg hiervan.
- Met name als wordt gekozen voor scenario "hervormen" en/of "herstructureren" is er het risico dat problemen van inwoners pas later zichtbaar worden in de samenleving, bijv. door overlast of onveiligheid.

4.5 Conclusie

Met dit interventieplan is een context en analyse geboden van de belangrijkste oorzaken van de tekorten in het sociaal domein en financiele doorwerking. Ook is ingegaan op scenario's (en daarbij horende maatregelen) die gekozen kunnen worden om te intervenieren in het sociaal domein, evenals het verwachtte financiële perspectief na implementatie van de maatregelen.

Heel helder is dat het sociaal domein in een nieuwe fase is gekomen. Een fase waarin op een realistische wijze gekeken moet worden naar de verhouding tussen de wensen en ambities in het sociaal domein en de betaalbaarheid hiervan nu en in de toekomst. Dit betekent iets voor de wijze waarop het sociaal domein bestuurd wordt. Om een goede (financiële) beheersbaarheid van het sociaal domein te realiseren zijn scherpe keuzes nodig en is het noodzakelijk dat meer vanuit integraliteit en overzicht gestuurd wordt. Beleid dat ten dienste is van de uitvoering. Versterken van professioneel partnerschap. Bestuurlijk vraagt het de focus op een goede werking van het collectieve systeem in plaats van het individu en sturing op de hoofdlijnen van beleid.
Daarmee geeft dit interventieplan mogelijkheden om keuzes te maken en de inkomsten en uitgaven in het sociaal domein meer in balans te brengen.

Datum 15 mei 2018
Titel Interventieplan Sociaal domein

Bijlage 1: Financiële resultaten 2015-2017 sociaal domein gemeente Zwolle

	2015			2016			2017		
Product	Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo
Beschermd wonen	58.637	58.637	0	57.861	57.861	0	63.034	57.520	5.513
BW reserve storting							0	5.513	-5.513
Bijstand	9.016	9.190	-173	6.877	6.242	635	7.377	7.123	254
Participatie	24.012	23.265	748	21.315	20.828	487	23.177	23.229	-52
Armoede	8.492	8.578	-86	7.693	7.538	155	7.969	7.702	267
Wmo	50.289	46.711	3.578	43.615	43.787	-172	45.318	48.538	-3.220
Jeugd	36.099	35.735	364	34.803	34.678	125	36.102	38.548	-2.446
Totaal	**186.546**	**182.115**	**4.430**	**172.164**	**170.935**	**1.230**	**182.977**	**188.173**	**-5.196**

Bovenstaand is een vergelijking tussen begroting en werkelijke cijfers, waarbij de tussentijdse begrotingswijzigingen (berap) zijn verwerkt. Hierin is afgelopen collegeperiode al in de begroting uit eigen middelen bijgeplust:

Bijstand	€ 3,2 mln.(2016) structureel oplopend naar € 4,0 mln.(2018)
Participatiewet	€ 2,7 mln. SW structureel (PPN 2018-2021)
Armoede	€ 1,0 mln. vanaf 2017 structureel voor bewindvoering
Buffer SD	€ 4,3 mln. (in 2015 en in 2016), € 3,3 mln. (in 2017)

	2015			2016			2017		
Product	Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo
BW	61.920	61.770	**150**	59.723	59.810	**-87**	66.317	60.539	**5.777**
Eigen bijdrage	-3.283	-3.182	**-101**	-2.883	-2.925	**42**	-3.283	-3.019	**-264**
Reservemutaties		49	**-49**	1.021	976	**45**	0	5.513	**-5.513**
Subtotaal BW	*58.637*	*58.637*	***0***	*57.861*	*57.861*	***0***	*63.034*	*63.033*	***0***
Dagbest	4.649	3.934	715	3.574	3.243	332	4.119	3.778	341
Eigenbijdrage	-2.928	-2.057	-871	-3.016	-2.928	-88	-2.688	-1.823	-865
HH	11.886	9.782	2.104	7.720	7.392	328	8.084	7.354	730
IB	9.263	8.791	472	10.393	11.479	-1.087	9.985	13.439	-3.454
indiv. Vrz	8.044	6.884	1.161	7.404	7.328	76	7.189	7.191	-2
Opvang	15.063	14.917	147	13.816	13.597	219	13.669	13.321	347
Reservemutaties	290	1.018	-728	0	38	-38	-137	313	-450
Overig Wmo	4.020	3.442	579	3.725	3.639	86	5.097	4.965	132
Subtotaal Wmo	*50.289*	*46.711*	***3.578***	*43.615*	*43.787*	***-172***	*45.318*	*48.538*	***-3.220***
GGZ	6.066	8.328	-2.262	8.022	7.936	86	6.430	7.802	-1.372
J&O	15.233	11.031	4.201	10.615	10.615	0	12.275	11.481	794
LVB	2.903	7.237	-4.334	8.785	8.785	0	9.509	11.727	-2.218
PGB Jeugd	5.080	4.288	792	2.512	2.487	25	2.750	2.268	482
AMHK	1.521	1.491	30	1.541	1.541	0	1.572	1.620	-48
Jeugd lokaal	5.296	3.359	1.937	3.328	3.314	14	3.565	3.650	-84
Subtotaal Jeugd	*36.099*	*35.735*	***364***	*34.803*	*34.678*	***125***	*36.102*	*38.548*	***-2.446***
Bijstand	9.016	9.190	**-173**	6.877	6.242	**635**	7.377	7.123	**254**
Armoede	8.492	8.578	**-86**	7.693	7.538	**155**	7.969	7.702	**267**
Participatie	5.855	5.201	**654**	4.923	4.803	**120**	6.444	6.594	**-149**
SW	18.157	18.063	**94**	16.392	16.025	**367**	16.733	16.635	**98**
Totaal	186.546	182.115	**4.430**	172.164	170.935	**1.230**	182.977	188.173	**-5.196**

Uit voorgaande tabel blijkt onder meer dat:

- Er is een tekort van circa € 5,2 mln. op het Sociaal Domein totaal in 2017 (circa 2,8% overschrijding ten opzichte van begroting 2017)
- Het resultaat op Beschermd wonen circa € 5,5 mln. positief is in 2017. Dit betreft een resultaat op centrumgemeenteregioniveau (samenwerkingsverband 15 gemeenten). Dit resultaat wordt conform regionale afspraken gestort in de regionale bestemmingsreserve Beschermd wonen.
- De werkelijke totale kosten fluctueren per jaar: € 182 mln. in 2015, circa € 171 mln. in 2016 en € 188 mln. in 2017. Oorzaken van deze fluctuatie:
    - Van 2015 naar 2016: dit komt onder andere doordat de gehele kosten bedrijfsvoering naar een afzonderlijk programma bedrijfsvoering zijn overgeheveld.
    - Van 2016 naar 2017: er was onder andere sprake van een stapsgewijze overdracht van rijksmiddelen ten behoeve van extra taken/kosten Beschermd wonen (ten behoeve van kapitaallasten aanbieders). Bij Jeugdhulp is er extra incidenteel geld voor Voogdij 18+ toegevoegd.

Bijlage 2: Lijst met afkortingen

AMHK	= Advies en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling
AMV	= Alleenstaande minderjarige vreemdeling
AmvB	= Algemene Maatregel van Bestuur
BUIG	= Bundeling uitkeringen inkomensvoorziening gemeenten
BW	= Beschermd wonen
Cak	= Centraal administratie kantoor
Diah	= Diensten in en aan Huis
GGZ	= Geestelijke gezondheidszorg
HH	= Hulp in de huishouding
IB	= Individuele begeleiding
IUSD SW	= Integrale uitkering sociaal domein sociale werkvoorziening
IV	= Individuele voorzieningen (bijv. trapliften, rollator, woningaanpassing)
J-GGZ	= Jeugd geestelijke gezondheidszorg
J&O	= Jeugd en opvoeding
LVB	= Licht verstandelijke beperking
PGB	= Persoonsgebonden budget
PPN	= Perspectiefnota
RSJ	= Regionaal serviceteam jeugd
SWT	= Sociaal wijkteam
Wlz	= Wet langdurige zorg
Wmo	= Wet maatschappelijke ondersteuning 2015
(W)SW	= (Wet) sociale werkvoorziening
Zvw	= Zorgverzekeringswet

Technische vragen Interventieplan Sociaal Domein

SP

1. Waar wordt concreet aan gedacht bij de term 'collectieve voorziening' als het gaat om LVB-problematiek?

Antwoord: LVB bestaat grotendeels uit vormen van begeleiding, deels individueel en deels groepsgewijs. Maar wel altijd op basis van een individuele toewijzing. Met name in jeugdhulp werken we er naar toe om hulp zoveel mogelijk te 'normaliseren'. Dus: hulp dicht bij de hulpvrager, als het niet nodig is niet in een individueel hulptraject. In die lijn willen we ook voor LVB zorg verkennen hoe we het groepsgewijs werken verder kunnen versterken. Ook willen we bezien of we die ondersteuning kunnen organiseren als collectieve voorziening waarvan niet altijd een individuele toewijzing nodig is.

2. Verhoudingsgewijs is ons tekort op jeugdhulp in 2017 lager dan de gemeenten in onze benchmark. Hoe komt dit? Is dit duidelijk? (maw: wat deden wij beter?)

Antwoord: De tekorten jeugd zijn inderdaad geen specifiek probleem alleen voor Zwolle. We hebben weliswaar inzicht in de financiële resultaten van andere gemeentes, maar geen nadere analyses ontvangen (op 1 gemeente na). In de informatienota "analyse sociaal domein" geven we verschillende factoren aan die van invloed zijn op het Zwolse financiële resultaat. (inzet op preventie, inzet op andere verwijzers (zoals huisartsen en GI's), de werking van het SWT, het verdeelmodel. We kunnen nog niet de invloed van de individuele effecten toerekenen naar het resultaat.

3. Op het gebied van WMO deden wij het 'slechter'. Hoe komt dat, meer aanvragen? Grotere hulpvragen?

Antwoord: Deze analyse betreft een financiële analyse waarin de uitgaven voor de Wmo in verhouding tot het aantal inwoners is vergeleken met andere gemeenten. Voor de inhoudelijke analyse verwijzen wij naar de informatienota "analyse sociaal domein" waarin de inhoudelijke verklaringen worden geschetst die hebben bijgedragen aan de toename van de uitgaven Wmo. We hebben weliswaar inzicht in de financiële resultaten van andere gemeentes, maar geen nadere analyses ontvangen (op 1 gemeente na).

4. Welke focus wordt bedoeld bij: 'de gemeente gaat door met transformeren vanuit de bestaande kaders en thema's maar kiest daarin nadrukkelijker focus. Ik proef hierin dat de gemeente eerst niet duidelijk focustte, (op financien? Of op inhoud?) maar is dat wat er bedoeld wordt? Stuurde de gemeente hier eerst dan niet in?

Antwoord: Gezien het tempo waarin de decentralisaties van 1-1-2015 zijn besloten en de impact op inwoners, aanbieders en gemeenten hebben gemeenten in 2014 vooral ingezet op het beheersbaar overnemen van bestaande taken. Continuïteit bieden in 2015 was in dit kader het belangrijkst. Niet alleen vanuit het Rijk werden er waarborgen geschapen voor continuïteit van cliënten (bijv. door het opnemen van overgangsrechten voor cliënten), maar ook gemeenten kozen voor continuïteit, voornamelijk gezien het korte tijdpad tussen de daadwerkelijke besluitvorming, publicatie en ingangsdatum over de betreffende wetten. Het interventie plan sociaal domein markeert een nieuwe fase in de transitie en transformatie van het sociaal domein, met meer focus op de balans tussen betaalbaarheid en kwaliteit. Dit is nodig om ook op termijn een betaalbaar en houdbaar stelsel van hulp en ondersteuning te kunnen waarborgen voor inwoners van de gemeente Zwolle. Hierbij komen ook aspecten als meer gericht op collectieve

voorzieningen, duidelijkheid naar aanbieders en betere aansluiting op zorgvraag. Daarbij staan de doelen van de transformatie nog steeds overeind: het bevorderen van de zelfredzaamheid van onze inwoners met gebruik van het maatschappelijk 'voorveld', de beweging van zwaardere naar lichtere hulp en ondersteuning (waaronder preventie) en de integrale aanpak van problematiek

5. De toetsing van toekenningen wordt verscherpt: In welke mate moet ik dit zien, wordt verwacht dat mensen teveel zorg toegekend hebben gekregen in de afgelopen jaren? Is dit onderzocht?

Antwoord: Dit kan worden gezien in het licht van het meer passend toekennen van ondersteuning. In het wijkteam is de afgelopen periode ervaring op gedaan met het extra inzetten op het goede gesprek aan de voorkant met de inwoner om te bezien welke toekenning passend is; en van welke voorliggende voorzieningen/ netwerk optimaal gebruik kan worden gemaakt.

Hieruit komt naar voren dat het investeren aan de voorkant in dit gesprek/ onderzoek besparingen oplevert omdat de toekenning voor een maatwerkvoorziening Wmo kan worden verminderd (veelal ook gebruikmakend van bestaande voorliggende voorzieningen) of de cliënten naar andere vormen van ondersteuning zijn begeleid, (WLZ, behandeling). Kortom, scherper toetsen levert vaak goede alternatieven op die tegelijkertijd minder kosten.

6. 3 scenario 3, 'hervormen' In dit scenario wordt strak gestuurd op basis van strakke inhoudelijke en financiële kaders. De financiële kan ik begrijpen, maar hoe ziet dat sturen op strakke inhoudelijke kaders eruit?

Antwoord: Hiermee wordt bedoeld dat van de gemeente verwacht mag worden dat wij duidelijker aan de voorkant de inhoudelijke randvoorwaarden en criteria meegeven waar ondersteuning of oplossingsrichtingen van vraagstukken aan moeten voldoen. Hiermee beogen we door middel van stevige sturing vanuit de gemeente om de transformatiedoelen te bereiken. Tijdens de uitvoering en implementatie zorgen wij voor monitoring en evaluatiemomenten op deze gestelde kaders. Om zodoende tijdig te kunnen (bij)sturen op de inhoudelijke resultaten. Hierbij kan onder meer gedacht worden aan cliënttevredenheid van de verkregen ondersteuning en zorg of dat gecontracteerde zorg ook daadwerkelijk geleverd wordt conform gemaakte contractafspraken (contractmanagement). We willen doeltreffende en doelmatige zorg en ondersteuning bieden. De praktijk leert dat hierin nog niet in alle gevallen de goede balans is gevonden. Via budgettering, contractering en toegang kan gewerkt worden aan versterking van deze balans.

7. Beschikbare middelen zullen gericht verplaatst worden naar waar de hulp en ondersteuning het meest effectief en efficiënt georganiseerd kan worden. Hoe weten we wat het meest effectief is, en is dit ook wel altijd efficiënt? Kost het verplaatsen ook geld, is hier een beeld van?

Antwoord: In het coalitieakkoord 'Duurzame kwaliteit en groei voor Zwolle' worden de uitgangspunten van het sociaal domein die we de afgelopen jaren als kaders hanteerden doorgezet. We willen dat er voldoende collectief aanbod is dat effectief kan zijn voor inwoners die goed ondersteund kunnen worden met deze voorziening. Waar dit aanbod niet effectief is voor een inwoner, zijn maatwerkvoorzieningen aanwezig. Dit vraagt om het beter en meer benutten van de voorliggende voorzieningen zoals welzijn en mantelzorg. Hiermee zullen ook de middelen verschuiven. Er zijn goede voorbeelden hiervan te benoemen zoals inzet van Zwolle Doet en de samenwerking tussen huisartsen, Jeugd-GGZ en Sociaal Wijkteam gericht op ondersteuning van jeugdproblematiek.

8. Hoe kan het dat de kosten niet te voorspellen waren? Blijft dit risico? Is dit risico te beperken?

Antwoord: In het Interventieplan wordt in paragraaf 3.3 Achtergronden tekorten nader toegelicht. Deze achtergronden verschillen per onderdeel binnen het sociaal domein. Het risico

blijft bestaan. Dit heeft te maken met een aantal factoren, o.a. door open eind regelingen, wijze van contractering (open contractering diensten in- en aan huis), inkomsten eigen bijdragen via het CAK, geen budgetplafonds Jeugd en meerdere toegangen Jeugdhulp.

9. Woonplaatsbeginsel: in het interventieplan is te lezen dat Zwolle door de centrum-positie meer woon-zorgvoorzieningen heeft dan andere gemeenten in de omgeving. Wanneer iemand uit een andere gemeente hier gebruik van maakt, zijn deze kosten dan voor Zwolle of -tot op zekere hoogte- voor de gemeente van herkomst? Zo niet, zijn er manieren om dit te veranderen?

Antwoord: Het antwoord op de vraag valt uitéén in twee delen. Ten eerste gaat legt de passage in het interventieplan een relatie tussen de BUIG-middelen en de centrumfunctie van Zwolle in de regio. De gemeente Zwolle is in het verdeelmodel BUIG in bepaalde mate gecompenseerd door het Rijk voor aspecten van verstedelijking waarbij aandacht is voor het aantal dak- en thuislozen en het bestaan van woonzorgvoorzieningen voor bijv. mensen met lichamelijke en verstandelijke beperkingen en/of psychische problematiek. Door de gemeente Zwolle wordt geconstateerd dat in het landelijk verdeelmodel, naar de mening van de gemeente Zwolle, deze factoren (maar vooral ook de hoeveelheid huishoudens met meerdere problemen) onvoldoende gecompenseerd worden. Dit blijkt o.a. uit het feit dat 90% van de gemeenten met meer dan 100.000 inwoners een tekort heeft op de bijstand. Hiervoor wordt aandacht gevraagd bij aanpassing van het verdeelmodel door het rijk, want daar moet de oplossing gezocht worden. Er is geen mogelijkheid voor compensatie als het gaat om de regio van herkomst.

Ten tweede ligt er hierbij een relatie met de uitgaven als regio als geheel voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang op grond van de Wmo. De centrumgemeente Zwolle ontvangt hiervoor rijksmiddelen voor de regio als geheel en geeft deze in overleg met de regio ook uit aan voorzieningen in de regio als geheel. Hierbij is er dus geen direct financieel nadeel voor de gemeente Zwolle indien er sprake zou zijn van dat deze voorzieningen relatief meer in de gemeente Zwolle gelokaliseerd zouden zijn. Voor de wijze waarop voor- en nadelen verevend worden en er financiële prikkels kunnen worden geregeld tussen de samenwerkende gemeenten verwijzen wij naar de tweede deel van ons antwoord op de vraag over de centrumfunctie.

10. Wordt er ook in de andere domeinen gekeken naar mogelijkheden om te besparen voor het sociaal domein, of wil men dit in zijn geheel voorkomen?

Antwoord: In het Interventieplan is niet gekeken naar besparingsmogelijkheden in andere domeinen. Verschuivingen tussen programma’s verlopen via de reguliere beleidscyclus.

<u>Swollwacht</u>

1. Als de cijfers van 2015 bekend waren geweest en niet alleen de cijfers van het eerste kwartaal van 2016 (Niet representatief voor het hele jaar, ook omdat men niet de nota's binnen 6 weken instuurt), had de begroting voor 2017 er dan anders uit gezien?

Antwoord: Ja en nee. Nee , omdat in 2015 omdat in het eerste jaar de financiële cijfers binnen begroting bleven. Ja, omdat indien de werkelijk gebruikscijfers (P en Q) geanalyseerd en gebruikt hadden kunnen worden trends en ontwikkelingen meegenomen hadden kunnen worden. In het Interventieplan Sociaal Domein wordt dit in paragraaf 3.1 Omvang tekorten 2017 nader toegelicht. Hierin wordt tevens geconcludeerd: De praktijk wijst uit dat vrijwel alle gemeenten moeite hebben om dit domein dusdanig te begroten, dat de begroting in redelijke mate aansluit bij de werkelijkheid. Het huidige dynamische karakter van dit domein is hieraan debet.

2. Klopt het dat er onvoorziene kosten waren doordat de transitie nog maar zo kort geleden is ingezet (2015)?

Hebben we nu wel het overzicht of op welke termijn zullen we dat overzicht hebben? Is het mogelijk om een goed overzicht te hebben binnen het sociaal domein?

Antwoord: In de periode 2015-2017 is met name ingezet hebben op continuïteit en transitie. Er was in die periode sprake van onvoorziene kosten bij de gemeente bijvoorbeeld als gevolg van de administratieve chaos bij de SVB en de onvolledige overdracht van gegevens door het ministerie.

In 2017 is het sociaal domein geleidelijk in een nieuwe fase is gekomen. Een fase waarin op een realistische wijze gekeken moet worden naar de verhouding tussen de wensen en ambities in het en de betaalbaarheid. Het gekozen scenario 'optimaliseren' is in deze context gericht op beter beheersen en sturen. De maatregelen in het Interventieplan zijn er op gericht om dit in de periode tot 2022 te bereiken.

3. Is er een overgangsregeling vanuit het Rijk voor de kosten die via de AWBZ/WLZ over zijn gegaan naar de gemeenten? Zo ja, is daar gebruik van gemaakt?

   Antwoord: Er is in de mei circulaire 2017 als correctie op de uitname herinstromers Wlz voor 23,7 mln. landelijk gecompenseerd (WMO).
   Voor Zwolle betekent dit een aanvulling van ca. € 175.000.

<u>GroenLinks</u>

Bij hoofdstuk 2: Context

Citaat uit de nota (p.4): "Gemeenten in de periode 2015-2017 met name ingezet hebben op continuïteit en transitie, en in de loop van 2017 pas echt de mogelijkheden ontstonden om stappen te maken richting verandering en transformatie, waarvan de financiële effecten naar verwachting later zullen volgen."

In de beslisnota transformatie Sociaal Domein 2017 – 2020 (vastgesteld op 20 juni 2016) staat: "De doorgevoerde wijzigingen in het eerste anderhalf jaar van de decentralisatie hebben naast het doel ons huishoudboekje op orde te krijgen en te houden ook al bijgedragen aan transformatie."

Vraag: Hoe kijkt het college met de kennis van nu terug op de uitspraak van 2016, waarin het college aangeeft dat de transformatie in Zwolle al is ingezet en ook al (structurele) financiële vruchten afwerpt.

Antwoord: Met de kennis van nu constateren wij dat de transformatie is ingezet ook de gewenste financiële effecten sorteert maar niet in het tempo dat we hadden verwacht.

Bij hoofdstuk 3: Analyse

In de Wmo en de Jeugdwet heeft de eigen regie van inwoners een belangrijke plek. Dit blijkt onder meer uit de artikelen over het persoonlijk plan (Wmo) en het familiegroepsplan (Jeugdwet). Dit blijkt ook uit het belang dat wordt gehecht aan onafhankelijke cliëntondersteuning. Eigen regie leidt tot betere en effectievere hulp is de gedachte.

Vragen:

- Hoeveel persoonlijke plannen en familiegroepsplan zijn er sinds 2015 ingediend? Is er een stijgende lijn zichtbaar?

Antwoord: Het komt voor dat inwoners zelf een eerste aanzet tot een persoonlijk plan cq. gezinsplan maken. Hoe vaak (of welk percentage) wordt niet geregistreerd / bijgehouden. En daarmee ook niet of hierin een stijgende lijn zichtbaar is.
In geval van een pgb-aanvraag is een eigen plan één van de voorwaarden. Dat dit ook daadwerkelijk door de aankomend budgethouder zelf (al dan niet met ondersteuning uit sociaal netwerk) is opgesteld en bijv. niet door de zorgaanbieder, wordt scherper dan voorheen gemonitord.

- Hoe vaak is sinds 2015 cliëntondersteuning ingezet? Welke trend is sindsdien zichtbaar? Toelichting van vraagsteller: De onderzoeksfase, na een melding, is van groot belang om daarna de juiste hulp en ondersteuning te kunnen inzetten.

Antwoord: Uit de jaarverslagen van Zorgbelang Overijssel komen onderstaande cijfers m.b.t. onafhankelijke cliëntondersteuning in Zwolle naar voren:
2016: In 80 gevallen is onafhankelijke cliëntondersteuning ingezet.
2017: In 60 gevallen is onafhankelijke cliëntondersteuning ingezet.
Zorgbelang geeft aan, dat de complexiteit van de vraagstukken toe neemt.
Hoe vaak door AKJ onafhankelijke cliëntondersteuning (o.h.g.v. Jeugd) is geboden m.b.t. Zwolle wordt niet door ons geregistreerd.
Op basis van het bovenstaande kan geen trend vastgesteld worden. De vraag naar onafhankelijke cliëntondersteuning is vanaf begin af aan relatief laag. Inwoners, die wel graag ondersteuning hebben bij gesprekken met SWT, kiezen er vaak voor om een bekende (familielid, mantelzorger of vriend/kennis) te vragen. Dit wordt niet als zodanig geregistreerd, exacte aantallen zijn niet bekend.

Vragen:

- Is de (gemiddeld) aantal uren bekend dat door het Sociaal Wijkteam anno 2017 per onderzoek (van melding tot besluit, inclusief keukentafelgesprek) wordt besteed?

Antwoord:
Ja, alle taken en normtijden zijn geïnventariseerd en verwerkt in de formatiecalculatie. In 2017 is t.o.v. de oorspronkelijke meting (0-meting) een 1-meting uitgevoerd.

- Is bekend hoe per cliënt(groep), vanaf de eerste (overgangs)indicatie, sinds 2015 het aantal uren gemiddeld is verlopen? Krijgen inwoners die structureel zijn aangewezen op hulp en ondersteuning steeds kleinere indicaties of blijven ze over het algemeen gelijk?

Antwoord:
Per cliënt is bekend hoe de indicaties vanaf 2015 tot op heden zijn verlopen. Dit staat in het betreffende dossier in TOP. Het maken van analyses per cliëntgroep is bewerkelijk en daarmee kostbaar. We zijn daar dan ook terughoudend in. Sinds mei 2018 is een grote hoeveelheid operationele data met een business-intelligence-tool ontsloten tot geaggregeerde informatie en kan het eenvoudiger worden om analyses op bijv. cliëntgroepen te maken.

Tweede helft 2017 is wel de ontwikkeling van de gemiddelde wmo-diah (nu ThuisOndersteuning) geanalyseerd. Daaruit bleek, dat het gemiddelde bedrag in de periode 2015 – 2017 was afgenomen. De aantallen zijn in diezelfde periode echter wel toegenomen, waardoor het totaal bedrag hoger uit kwam.
Op dit moment lijken de aantallen te stabiliseren cq. de groei af te vlakken. Er is echter nog wel steeds een toename (instroom) van GGZ-gerelateerde problematiek, in de lijn van landelijk GGZ-beleid. Sec voor de gemeente betekent dit een toename van relatief hoge indicaties.

Vanuit inhoud: iedere casus is en blijft maatwerk. Het is niet zo, dat het een doel op zich is, om inwoners, die structureel zijn aangewezen op hulp / ondersteuning steeds kleinere indicaties te

geven. Wel kijken we kritischer dan in het begin naar welke inzet nog van meerwaarde is, oftewel wat kan/moet parallel en wat ook niet. Het aantal leefgebieden waarop tegelijkertijd wordt ingezet, neemt daarmee gemiddeld genomen af en daarmee neemt ook de indicatie-hoogte af. De focus neemt daarentegen toe. Meer (hoge indicatie) is niet automatisch beter.

De nieuwe contracteringen TO (per 01-06-18) en Jeugd (per 01-01-18) gaan uit van trajecten / arrangementen en niet van ureninzet.

Daarnaast wordt scherper dan voorheen gekeken naar de grensvlakken tussen bijv. WMO en WLZ. Daar waar ten onrechte een beroep op WMO (i.c.m. ZVW) gedaan wordt ipv WLZ wordt dit bespreekbaar gemaakt.

Vraag: Zijn er in Zwolle wel eens voorzieningen 'afgepeld' op het doel? Zo ja, wat was het resultaat en heeft dit tot aanpassingen geleid in de indicaties/ financiering vanuit de gemeente? Toelichting door vraagsteller : Rond 2012 was in een gemeente een voorziening voor jongeren afgepeld. Een deel van de individuele begeleiding was bedoeld als ontlasting van de ouder en werd collectief aangeboden op een locatie in de buurt, het deel dat bestemd was voor opvoedondersteuning bleef individueel thuis aangeboden.

Antwoord: We zijn niet bekend met dit voorbeeld uit 2012 en de term 'afpellen'. Dat was een aantal jaren voor de decentralisaties. Wel zien ook wij mogelijkheden om individuele begeleiding collectief aan te bieden.

Vraag: Op pagina 10 staat: "(..) het langer duren van het traject van voorbereiding van de aanbesteding dagbesteding met de vertegenwoordigers van aanbieders in de stad." Wat is de reden dat het traject langer duurt?

Antwoord: Wij zien dat het organiseren van de ontwikkeling van de beweging 'naar voren' en de aansluiting van de dagbesteding en het maatschappelijk voorveld veel tijd vraagt qua voorbereiding en het aanhaken van partijen in de stad. Vanuit cliëntenoogpunt staat hierbij een zorgvuldig proces voorop wat maakt dat de gewenste beweging wel wordt ingezet maar dat het traject langer duurt.

Vraag: Is het takenpakket van het SWT hetzelfde als in 2016? Welke verschuiving is waarneembaar in de aard van het werk? Toelichting door vraagsteller: Er is structureel meer geld nodig voor het Sociaal Wijkteam. Dit wordt op pagina 14 aldus gemotiveerd: "Deze 1-meting laat zien dat uitvoering van het takenpakket van het SWT onder druk staat en vraagt om uitbreiding van het SWT. Tevens is een verschuiving waarneembaar in aard van het werk."

Antwoord: Via de Berap vindt het gesprek en besluitvorming plaats over de reguliere formatie van het SWT. We constateren dat diverse taken minder tijd (stroomlijning WMO-proces) vragen en andere taken juist meer (bijv checken woonplaatbeginsel, wijzigingen goed implementeren, schoolmaatschappelijk werk).

Bij hoofdstuk 4: Maatregelen

Maatregel W3 (p.18): Is overwogen en regionaal besproken op welke wijze gemeenten kunnen profiteren van de regioreserve? Is overwogen een beloningsprikkel in te voeren: hoe meer succes in de uitstroom, hoe meer geld de betreffende gemeente uitgekeerd krijgt?

Antwoord: Ja, op welke wijze gemeenten kunnen profiteren vindt regionaal het gesprek plaats tussen de samenwerkende gemeenten. In het convenant regionale samenwerking beschermd wonen en maatschappelijke opvang welke tussen de samenwerkende gemeenten is aangegaan is het uitgangspunt van verevening van de voor- en nadelen afgesproken. Tevens is de mogelijkheid opgenomen om tot de instelling van een bestemmingsreserve over te gaan. Eerder is regionaal besloten om tot het instellen van een bestemmingsreserve over te gaan. Op korte termijn vindt er overigens heroverweging regionaal plaats van deze bestemmingsreserve. Dit ook in lijn met de inzet van het College, genoemd in het interventieplan.

In het betreffende convenant is tevens vastgelegd welke inspanningen minimaal gevraagd worden van elke gemeente. De beloningsprikkel is daarbij niet zozeer gekoppeld aan individuele gemeenten, maar aan het geheel van gemeenten. Indien de samenwerkende gemeenten in staat zijn om de kosten van beschermd wonen en maatschappelijke opvang collectief te beperken, zouden er regionaal voordelen kunnen ontstaan, die dan vervolgens verevend worden tussen de gemeenten. Een beloningsprikkel per gemeente zou een hoge mate van administratieve lasten geven, omdat dan gevolgd zou moet worden welke kosten waar worden voorkomen en in hoeverre de inspanningen van de individuele gemeenten daaraan hebben bijgedragen. De samenwerkende gemeenten hebben hier niet voor gekozen, maar handelen vanuit het vertrouwen en de verwachting dat elke gemeente in de samenwerking maximaal bijdraagt aan het voorkomen van onnodige regionale kosten.

Maatregel W4 (p.18): De maatregel heet collectiviseren van voorzieningen. In de toelichting staat: "Deze maatregel ziet op de verschuiving van middelen van individuele begeleiding naar lichte begeleiding. Dit door middel van (meer) integrale contractering met budgetplafonds." Waarom ziet deze maatregel niet op het verschuiven van individuele begeleiding naar gezamenlijke (collectieve) begeleiding? Waarom is een budgetplafond nodig?

Antwoord: Wanneer wordt gesproken over een verschuiving naar lichte begeleiding wordt bedoeld lichtere vormen van begeleiding. Dat kan in verschillende vormen plaatsvinden. Het kan hierbij bijvoorbeeld gaan om vormen van collectieve begeleiding, maar ook mogelijkheden van inlooppunten of andere ondersteuning vanuit het maatschappelijk voorveld. Het al dan niet gebruik maken van budgetplafond zal onderdeel uitmaken van de nadere afwegingen in dit proces van hervormen.

Maatregel J1 (p.18): Is hier voorzien in een overgangstermijn voor ouders om aan deze maatregel te wennen?

Antwoord: Formeel gezien valt buitenschoolse opvang niet onder jeugdhulp, maar wel betekent het een wijziging in hoe we in het verleden hebben gedaan. Communicatie hierover is bij deze maatregel van belang, ook gezien de geboden mogelijkheid tot een meerkostenregeling en de werking hiervan. Of er een formele overgangstermijn wordt gehanteerd en de duur hiervan, zal in de uitwerking nader worden bekeken. Dit hangt ook af of we mogelijk lopende beschikkingen voortijdig willen beëindigen of het als een natuurlijk verloop (bij afloop van een beschikking toepassen). Gezien jeugdbeschikkingen voor dit type ondersteuning vaak niet voor lange termijn wordt afgegeven zal de tweede optie het meest voor de hand liggen. Gelet op de vraagstelling: Bij de uitwerking van de maatregel wordt in ogenschouw gehouden dat dit consequenties heeft en houden we ook rekening mee in de uitwerking hiervan.

Algemeen:

Vrijdag 25 mei nam Jan Telgen, hoogleraar inkoopmanagement voor de publieke sector, na 31 jaar afscheid van de universiteit Twente. In zijn afscheidsrede wees hij Nederland nogmaals op een

belangrijke uitspraak van het Europese hof van justitie, anderhalf jaar geleden. In een gecombineerde Finse en Duitse zaak sprak het hof uit dat aanbestedingen in het sociale domein echt niet nodig zijn, zolang cliënten zelf uit verschillende aanbieders kunnen kiezen. 'Het Europese hof stelt dat gemeenten voorwaarden mogen stellen aan aanbieders, bijvoorbeeld over kwaliteit en prijs', vertelt Telgen. 'Met elke partij die aan deze voorwaarden voldoet, mag de gemeente dan in zee gaan. Zo ontstaat een geheel van aanbieders, waaruit cliënten zelf hun keuze moeten maken. Al het gedoe in de afgelopen jaren met aanbestedingen in het sociale domein had dus niet gehoeven. Door deze uitspraak "verdampt" zelfs de hele discussie over aanbestedingen in het sociaal domein. Gemeenten kunnen de contractvorming in het sociale domein nu werkelijk anders inrichten (bewerking van een deel van een artikel uit Binnenlands Bestuur van 23 mei 2018).

In de Tweede Kamer pleitte GroenLinks recent ook al voor keuzevrijheid bij gemeenten of zij willen aanbesteden of niet.

Over de aanbestedingen die recent in Zwolle hebben plaatsgevonden, bereiken onze fractie signalen dat aanbieder(s) buiten de boot vielen omdat zij net niet de deadline voor het uploaden van bestanden haalden (het gaat dan soms om minutenwerk). Hierdoor kon uiteraard geen beoordeling worden gedaan van de kwaliteit van de inschrijving. Verder gaven aanbieders in het keukentrapdebat van 13 maart 2018 aan dat het schrijven van een aanbesteding, gecombineerd met de overlegtijd daaraan voorafgaand, een forse ureninvestering vraagt. Uren die niet direct ten goede komen aan de ondersteuning van inwoners.

Vragen

1. Is het college het met de fractie van GroenLinks eens dat een aanbesteding niet altijd leidt tot het contracteren van de kwalitatief beste aanbieders?

Antwoord: Een aanbesteding is gericht op het selecteren van partijen die kwalitatief de beste zorg kunnen leveren binnen de gestelde (financiële) kaders.

2. Is het college het met ons eens dat we, zeker bij oplopende tekorten, alles op alles moeten zetten om de (uren)inzet van aanbieders zoveel mogelijk direct ten goede te laten komen aan inwoners en niet aan het voorbereiden van aanbestedingen?

Antwoord: Naast het maken van prijsafspraken is het aanbestedingsproces er ook op gericht om zorgvuldige afspraken te maken met aanbieders over de te leveren kwaliteit van zorg. Dit is overigens ook aan de orde bij het proces van subsidiëren.
Tevens is het aanbestedingsproces voor ons een belangrijke stuurmoment om samen met de aanbieders afspraken te maken over de gewenste innovaties en transformaties. Het maakt een belangrijk onderdeel uit van de wijze waarop we in de stad gezamenlijk met elkaar in gesprek zijn: de gemeente, SWT, participatieraad en aanbieders over de inhoudelijk gewenste bewegingen. De aanbesteding is het uiteindelijke sluitstuk van deze gezamenlijke afgestemde koers. Wij investeren in deze gesprekken met de stad en proberen de administratieve lasten van de aanbesteding (binnen de wettelijke mogelijkheden) tot het minimum proberen te beperken.

3. Is het college bereid nog dit jaar te verkennen welke (maatwerk)voorzieningen niet langer via aanbesteding hoeven te worden ingekocht en welke alternatieve vormen dan kunnen worden ingezet?

Antwoord: De (maatwerk) voorzieningen Thuisondersteuning en Jeugdhulp zijn recent aanbesteed. Dit jaar gaan we ons niet bezig houden met alternatieven vormen van aanbesteding maar zijn we vooral gefocust op het scenario optimaliseren. Met maatregel W4: Collectiviseren voorzieningen door middel van integrale contractering koersen we wel op een systeemverandering

op termijn. Verder uitwerking en uitvoering vraagt een goede, maar intensieve voorbereiding en investeringen in het proces. Wij zullen de raad tijdig meenemen in de te ondernemen stappen.

bericht

Zwolle

Memo

Concernstaf

Telefoon (038) 498 2622

Aan De leden van de Gemeenteraad

Van Henriëtte Agterhuis

Datum 12 juni 2018

Onderwerp Nadere uitleg tekst coalitieakkoord m.b.t. budget sociaal domein

In het coalitieakkoord is ten aanzien van het sociaal domein opgenomen dat voor een effectief en houdbaar systeem alleen optimaliseren onvoldoende is . We willen daarom een hervormingsagenda opstellen en zo komen tot een Zwols model. Een stelsel dat de doelen van de transformatieagenda dichterbij brengt en daarnaast houdbaar is. Het doel is te komen tot een stelsel dat past binnen de structureel beschikbare middelen in de begroting.

Uitgangspunt is te streven naar een goede balans tussen kwaliteit, maatwerk, toegankelijkheid en kostenbeheersing. Financieel houdt dit in dat het uitgangspunt van 'uitgaven binnen het beschikbare rijksbudget opvangen' wordt losgelaten. Enerzijds omdat naar huidige inzichten de kwaliteit van zorg in het geding komt en anderzijds vanaf 2019 is het rijksbudget voor specifiek het gedecentraliseerde rijkstaken sociaal domein niet meer op een eenduidige wijze te berekenen vanwege de overheveling van de afzonderlijke uitkeringen sociaal domein in de algemene uitkering van het gemeentefonds.

Dit betekent dat in lijn met de normale begrotingssystematiek de vastgestelde budgetten voor het sociaal domein de maatstaf is voor toekomstige ontwikkelingen. Dit houdt onder andere in dat bij (dreigende) budgetoverschrijdingen in eerste instantie naar oplossingsmogelijkheden binnen de beschikbare middelen voor het sociaal domein moet worden gezocht. Indien blijkt dat daar geen of onvoldoende mogelijkheden toe zijn dan vindt een nadere afweging plaats binnen het totaal gemeentelijke financieel budgetkader.

Vertaald naar de huidige situatie betekent dit dat de budgetten voor het sociaal domein in de komende jaren worden verhoogd met het thans berekende tekort verminderd met de besparingen vanwege de door te voren optimaliserings- en hervormingsmaatregelen. Zie de uitwerking in onderstaande tabel.

Budgetverhoging sociaal domein

(bedragen x € 1 mln. en cumulatief)	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Tekortprognose	**-10,5**	**-9,0**	**-9,3**	**-9,2**	**-8,7**	**-8,7**
Besparing via optimaliseringsmaatregelen	**3,4**	**3,0**	**3,4**	**3,7**	**3,9**	**3,9**
Besparing via hervormen naar Zwols model			**0,5**	**1,0**	**1,5**	**2,0**
Verhoging budgetten sociaal domein	**7,1**	**6,0**	**5,4**	**4,5**	**3,3**	**2,8**
Beschikbare behoedzaamheidsmarge	1,0	2,0	2,5	2,5	2,5	2,5

Op concernniveau houden we een behoedzaamheidsmarge aan ingeval de verwachte transformatie- opbrengsten en te treffen maatregelen niet de

verwachte budgetbesparingen opleveren. Indien de behoedzaamheidsmarge niet hoeft te worden ingezet dan vallen de middelen vrij aan de algemene middelen.

Nb. De nieuw bepaalde budgetten worden vervolgens - evenals andere begrotingsbudgetten – jaarlijks geïndexeerd met inflatie en volumegroei (voor zover van toepassing) en eventuele specifieke taakmutaties. Bijvoorbeeld als gevolg van wijzigingen landelijke regelgeving / beleidswijzigingen.

Effect budgetverhoging sociaal domein op het totaal financieel perspectief:
In mei is de raad middels een informatienota geïnformeerd over het financieel perspectief. In die nota is het effect van bovengenoemde budgetverhoging verwoord. In onderstaande tabel is samenvattend het bijgestelde financieel perspectief weergegeven. De tabel uit de informatienota is als bijlage bijgevoegd.
Het financieel perspectief laat zien dat er in 2019 en 2020 een incidenteel tekort ontstaat en dat er vanaf 2021 structurele ruimte beschikbaar komt. De incidentele tekorten vangen wij op door het inzet van beschikbare reservemiddelen.

Effect budgetverhoging sociaal domein op financieel perspectief

(bedragen x € 1 mln. en cumulatief)	2019	2020	2021	2022
Structurele begrotingsruimte (excl. sociaal domein)	**4,8**	**4,6**	**5,8**	**7,6**
Effect budgetverhoging sociaal domein	**-6,0**	**-5,4**	**-4,5**	**-3,3**
Financieel perspectief	**-1,2**	**-0,8**	**1,3**	**4,3**
Incidentele dekking uit reserves	**1,2**	**0,8**		

Nb. Het financieel perspectief is een momentopname per begin mei. Bij de begroting 2019 vindt een actualisering plaats waarin onder andere de effecten van de meicirculaire van het gemeentefonds worden verwerkt. De uitkomsten van de circulaire verwachten wij begin juli aan de raad te kunnen verstrekken.

Korte terugblik informatieronde 11 juni 2018

Interventies sociaal domein
Op 16 maart 2018 vond er tijdens een extra belegd raadsplein een spoeddebat plaats over de ontstane tekorten in het sociaal domein.
Het vorige college heeft vervolgens een analyse uitgevoerd naar de oorzaken van de tekorten en op basis hiervan een interventieplan opgesteld.
In dit interventieplan worden verschillende scenario´s beschreven. Door het vorige college is gekozen voor het scenario ´optimaliseren´, waarbij de focus ligt op het beter beheersen en sturen.
Daarnaast is de verdere uitwerking van het scenario ´hervormen´ overgedragen aan het nieuwe college. In dit scenario worden stevige aanpassingen gedaan in de leidende uitgangspunten in het sociaal domein. Voor deze informatieronde is aan instellingen en betrokkenen gevraagd wat zij vinden van het interventieplan.
In een korte pitch gaan de volgende mensen hierop in:
- Dhr. Hofstra op persoonlijke titel
- Mw. Lange namens de Participatieraad
- Dhr. Jansen namens PEC United
- Mw. Swart namens MEE IJsseloevers
- Mw. Journee namens RIBW Overijssel
- Dhr. Hijink op persoonlijke titel
- Mw. Van der Sar op persoonlijke titel.

Vervolgens zijn raadsleden met bovenstaande en nog een aantal andere mensen in gesprek gegaan om nadere informatie te vergaren over hoe gedacht wordt over de voorgestelde maatregelen uit het Interventieplan.

Na afloop van deze gesprekken vraagt de voorzitter of de raadsleden voldoende informatie hebben vergaard om op 25 juni het debat over het Interventieplan te kunnen aan gaan. Dat blijkt het geval te zijn.

Namens het college blikt wethouder Sloots nog even kort terug op de bijeenkomst en benadrukt dat het college bij deze optimalisatie maar ook bij de komende hervorming uit gaat van kwalitatief goede en betaalbare zorg. De hervorming wil het college graag samen met de stad doen. Betaalbare zorg betekent binnen het bestaande budget. Over wat onder het bestaande budget verstaan wordt zal de wethouder de raad via een memo nader informeren.
Vanuit de raad wordt het college nog gevraagd de raad tijdig te betrekken bij het proces van optimaliseren naar hervormen.

De voorzitter bedankt tenslotte alle meesprekers voor hun inbreng en verwijst naar het debat over het Interventieplan, dat zal plaatsvinden op maandag 25 juni a.s.

Korte terugblik debatronde 18 juni 2018

Interventies sociaal domein
Op 16 maart vond er een spoeddebat plaats over de ontstane tekorten in het sociaal domein. Hierna heeft het college een analyse uitgevoerd naar de oorzaken en op basis hiervan een interventieplan opgesteld. Dit plan is op 11 juni in een informatieronde behandeld, waarbij diverse organisaties en personen aanwezig waren om hun visie op het plan te geven. In het interventieplan worden diverse scenario's beschreven. Door het college wordt gekozen voor het scenario 'optimaliseren', waarbij de focus ligt op het beter beheersen en sturen. Daarnaast wordt de verdere uitwerking van het scenario 'hervormen' overgedragen aan het nieuwe college.
De raad wordt met het onderhavige raadsvoorstel gevraagd kennis te nemen van de optimaliseringsmaatregelen en in te stemmen met het beschikbaar stellen van een budget ten behoeve van de implementatie van een deel van de maatregelen.

Nagenoeg alle woordvoerders zeggen namens hun fracties zich te kunnen vinden in de voorgestelde maatregelen. Zij beklemtonen wel dat het uitgangspunt moet blijven dat iedere Zwollenaar die zorg behoort te krijgen, die hij of zij nodig heeft. Niemand mag door het ijs zakken, een vangnet moet er dus altijd blijven. Maar daarnaast geldt ook dat de zorg, ook op termijn, betaalbaar moet blijven. Interventies zijn dus nodig.

Van de zijde van verschillende fracties worden allerlei suggesties gedaan voor toekomstige hervormingsmaatregelen en wordt het college gevraagd deze mee te nemen in het vervolgproces. Ook vragen een aantal fracties naar de inzet van het college op het VNG-congres als het gaat om de bijdrage vanuit het Rijk voor het sociaal domein. Dit in relatie tot het Interbestuurlijk Programma.

Van de zijde van het college wordt geantwoord dat de gedane suggesties over toekomstige hervormingsmaatregelen meegenomen worden in het vervolgtraject. Over die hervorming gaat het college in gesprek met zowel cliënten en ervaringsdeskundigen als het veld en ook de raad wordt daarin betrokken. Zo wordt geprobeerd te komen tot een Zwols model. Na de zomer volgt hiervoor een uitgewerkte routekaart.
Wat betreft de inzet op het VNG congres, daarover heeft Zwolle in G40 verband vooroverleg gehad. Inmiddels zijn allerlei moties in elkaar geschoven tot 1 motie. Inzet is dat, afhankelijk van de uitkomst van een onderzoek van het Rijk, aanvullende financiering voor het sociaal domein moet worden gevraagd.

Naast de toezegging dat de gedane suggesties worden meegenomen in het vervolgtraject, worden er van de zijde van het college nog enkele toezeggingen gedaan:
- Nader bezien zal worden of het systeem van aanbestedingen los gelaten kan worden.
- Het effect van de 50 rijksmaatregelen zal steeds worden gedeeld met de raad.
- Er komt een uitgewerkte routekaart voor het hervormingsproces.
- Scrapsessies (voor overbodige regels en administratie) worden meegenomen in het vervolgproces.
- Op de motie over transparantie zorgkosten zal het college op korte termijn reageren.
- Hoe om te gaan met de outcome criteria in de jeugdzorg, zeker met de reeds afgesproken criteria, volgt na de zomer bericht naar de raad.
- Over de opdrachtformulering voor de nieuwe overheids bv wordt de gemeenteraad

geïnformeerd via een informatienota of een bijpraatsessie.
- De raad wordt op korte termijn, waarschijnlijk meteen na de zomer, bijgepraat over de zgn Human Capital Agenda.
- Op de voorgestelde maatregelen wil het college tegenspraak organiseren en daarvoor zal een extern bureau worden ingezet. Over de uitkomst wordt verslag aan de raad gedaan.

Hierna concludeert de voorzitter dat het voorstel voldoende is besproken en dat het voorstel door kan naar de besluitvormingsronde van 9 juli a.s.

Participatieraad
Zwolle

Aan het College van Burgemeester en wethouders
van de gemeente Zwolle
Postbus 10007
8000 GA Zwolle

Zwolle, 15 juni 2018

Onderwerp: Advies Interventies sociaal domein

Geacht College,

Op 22 mei ontvingen wij het verzoek advies uit te brengen op de Beslisnota Interventies Sociaal Domein (versienummer 2, versie 15 mei 2018) en op het Interventieplan Sociaal domein (15 mei 2018).

Aan dat verzoek voldaan wij graag. Hierbij treft u ons advies aan.

Beslisnota Interventies Sociaal Domein (versienummer 2, versie 15 mei 2018)

De Participatieraad kan zich vinden in de keuze, van het 'oude' College, voor scenario 2 (optimalisering) én in de keuze dat het nieuwe College scenario 3 (hervormen) uitwerkt. We verwachten dat u ons daar actief bij betrekt zodat de inwoner van Zwolle centraal blijft staan. We constateren daarbij wel dat de interventies sociaal domein vooral voortkomen uit een financieel knelpunt, niet vanuit knelpunten die inwoners, op het terrein van zorg en ondersteuning, ervaren. Ons uitgangspunt is: Vraag de inwoner welke ondersteuning nodig is en de zorg wordt goedkoper. Neem die uitdaging aan en ga niet uit van het aanbod dat zorgaanbieders willen leveren.

Heeft u inmiddels al inzicht, vanuit een analyse, waarom de ondersteuning aan de groep mensen met een licht verstandelijke beperking zo hard gegroeid is?

WLZ versus WMO
We adviseren u er sterk op in te zetten dat de VNG in gesprek gaat met het Rijk over de hoogte van de budgetten WLZ en WMO. Er komt, door een verschuiving van financiering van zorg vanuit de WLZ naar financiering van zorg vanuit de WMO, druk op dit laatste budget. Dit is zeker ook in het belang van inwoners die nu nog wel eens worden verwezen van CIZ naar SWT - en omgekeerd -, terwijl dringend ondersteuning nodig is.

SWT

Vanuit de gedachte: Het SWT verstaat, na een aanloopperiode, zijn taak en inwoners van Zwolle krijgen de zorg die ze nodig hebben, zou ook een keuze voor scenario 1 (doorgaan) mogelijk zijn. De Participatieraad kiest hier niet voor. Eerder zijn wij van mening dat binnen de rolopvatting van het SWT scherpere keuzes mogelijk zijn. Waarvoor is het SWT er? Past bijvoorbeeld hulp bij echtscheiding binnen die rolopvatting, of kan ook hier een voorliggende informatie voorziening ingezet worden? We adviseren u scherp te zijn op de verhouding tussen als SWT zelf ondersteuning bieden of er voor zorgen dat inwoners richting ondersteuning geleid worden.

Wij adviseren u gericht in te zetten om transformatie waarbij de eigen kracht en eigen regie van inwoners centraal staat. Laat dat ook de werkwijze van het SWT en de aanbieders zijn.
Dat verstaat wij onder optimaliseren en wij adviseren u ook de kwaliteit, de werkwijze en de kaders van de SWT's hierop af te stemmen. Daarnaast adviseren wij u om meer in te zetten op betere informatieverstrekking en laagdrempelige doorverwijzing te organiseren. Een informatiepunt bijvoorbeeld voor ouderen ("Waar bent u wel op de juiste plek met uw vraag") zou de medewerkers van het SWT ontlasten en meer recht doen aan de eigen kracht en regie van de inwoners en hun omgeving.

We plaatsen bovenstaande opmerkingen ook in het licht van de passages over het SWT in het Interventieplan, bijvoorbeeld pagina 9, laatste paragraaf.

Op pagina 12, paragraaf 5.1, geeft u aan in 2018 € 251.000 (voorbereiding en implementatie maatregelenpakket) en in 2019 € 125.000 (passender toekenning) in te willen zetten. We adviseren we u het huidige personeelsbestand optimaal in te zetten en te benutten.

Interventieplan Sociaal domein

In het Interventieplan Sociaal domein lopen we de Maatregelen (vanaf pagina 17, paragraaf 4.2) langs.

- Maatregel W1: Meer passende toekenning ('voortzetting pilot SWT')

We kregen als ambtelijke toelichting op deze pilot dat binnen elk wijkteam één a twee mensen enkel nog indicaties gaan verzorgen.
We zijn als Participatieraad niet betrokken bij deze pilot en weten onvoldoende over de effecten ervan op de inwoners om een zinvol inhoudelijk advies te kunnen geven.
We adviseren u duidelijker aan te geven wat de pilot behelst en welke resultaten u hiermee denkt te kunnen bereiken voor inwoners.

- Maatregel W2: Midden-scenario thuisondersteuning

Waarom gaat u bij deze maatregel uit van het midden-scenario in plaats van het voorzichtige scenario? Intussen groeit ook de groep die gebruik maakt van thuisondersteuning. Verder is ons onduidelijk waarom u in 2022 op een geprognotiseerde opbrengst van € 1.000.000 uitkomt.
We kunnen er als Participatieraad geen onderbouwd inhoudelijk advies over geven.

- Maatregel W3: Vrijval voordeel beschermd wonen t.g.v. individuele begeleiding (pagina 18)

U geeft bij deze maatregel aan dat beschermd wonen minder kost dan u verwacht had. U deelt deze opbrengst met de regiogemeenten. Wel moet u meer individuele begeleiding gaan leveren.

Dat gaat meer kosten. We adviseren u te kijken of het aantal plekken beschermd wonen wel naar beneden moet. Dit gezien de vermaatschappelijking van de zorg waarbij mensen veel minder lang worden opgenomen. We adviseren een niet te snelle vermindering van het aantal beschermd wonen plekken.
Er is dus sprake van een verschuiving van het regionaal budget voor beschermd wonen naar het gemeentelijk WMO budget. We adviseren u alvorens het ene af te bouwen, het andere goed te regelen.
We adviseren u hier in centrum-gemeentelijk verband over te spreken.

- Maatregel W4: Collectiviseren voorzieningen door middel van integrale contractering

De Participatieraad kan op dit moment niet overzien wat dit voor betrokken inwoners betekent. We adviseren u gericht met cliëntengroepen en hun naasten in gesprek te gaan en met hen naar creatieve mogelijkheden te zoeken. De Participatieraad wil bij het collectiviseren van voorzieningen graag betrokken worden en een adviserende rol hebben over proces en aanpak.

Bij de maatregelen Wmo missen we de constatering dat er, door toenemend gebruik, ook voorzieningen duurder zullen worden zoals vervoer en hulpmiddelen. Langer zelfstandig wonen gaat geld kosten, bijvoorbeeld op het terrein van mobiliteit en ondersteuning. We adviseren u dit goed in kaart te brengen.

<u>Maatregelen Jeugdhulp</u>

- Maatregel J1: BSO+, alleen nog meerkosten financieren (Plus) uit Jeugdhulp

Omdat hier gebruik wordt gemaakt van een maas in de wet adviseert de Participatieraad deze regeling inderdaad af te schaffen. Wij adviseren u wel de meerkosten die voortkomen uit een beperking van een kind te vergoeden.

- Maatregel J2: Onderscheid kinderen dyslexie en andere spraak/taalproblemen (pagina 19)

Vorig jaar is ingestoken op de inzet van consulenten SWT op basisscholen. Hoe is de samenwerking tussen de consulenten en de scholen? We adviseren u met scholen (leerkrachten en ouders) in gesprek te gaan over de verwijzingen voor een dyslexieverklaring. Zijn er daarbij verschillen tussen scholen in het aantal dyslexieverklaringen?
We adviseren u om de pilot, waarin zo snel mogelijk een onderscheid gemaakt wordt tussen kinderen met dyslexie en kinderen met andere problemen op het gebied van spraak/taalontwikkeling, in te zetten.
De Participatieraad vindt het zeer onwenselijk dat een aanbieder zowel test op dyslexie alsook behandelaar is.

- J3: Amv-plaatsen terugbrengen

Het is voor de Participatieraad onduidelijk waarom deze maatregel opgevoerd wordt. We kunnen er dan ook geen advies over geven.

<u>Maatregelen Participatie</u>

- P1: Effectievere ondersteuning en begeleiding

We adviseren u duidelijker te beschrijven wat u concreet gaat doen. Wat zijn bijvoorbeeld de 'alternatieve vormen van begeleiding en ondersteuning'? We verzoeken u hierbij de Participatieraad te betrekken.

- P2: Verhogen uitstroom / detacheringen door onder andere richten werkgeversdienstverlening op top 5 (publieke sector)

De Participatieraad verwacht een groot voorbeeldeffect wanneer elke wethouder persoonlijk vijf personen uit de doelgroep weet te plaatsen.

- P3: Verhoging gebruik werkplekken infrastructuur WEZO door Pw-cliënten

We adviseren u meer toelichting te geven op dit onderdeel. Met de gegeven informatie kan de Participatieraad hierover niet adviseren.

- P4: Afschaffen indienstnemingssubsidies (pagina 21)

We adviseren u te onderzoeken wat het financiële effect van deze maatregel voor betrokkenen is en om hoeveel mensen het gaat.
We adviseren u daarnaast werkgevers aan te spreken op hun verantwoordelijkheid om banen te creëren voor deze doelgroep.

- P5: Passende ondersteuning en zorg

Op basis van de summiere informatie kan de Participatieraad over deze maatregel geen advies uitbrengen. We adviseren u aan te geven om hoeveel mensen het gaat en wat de consequenties voor hen zijn. Wat zijn de kosten en baten van deze specifieke maatregel en wat levert het op?

- P6: Passende huisvesting WEZO-WRA

We adviseren u te onderzoeken of andere gemeentelijke diensten, al dan niet tijdelijk, gebruik kunnen maken van dit pand. Tevens adviseren we u te onderzoeken of er ruimte is om sociale ondernemingen in het pand te huisvesten.

Vanuit de gedachte van collegiaal bestuur gaan we er van uit dat het hele College verantwoordelijk is voor de maatregelen op het sociaal domein en dit ook daadwerkelijk uitdraagt en toont. Op het gebied van de Participatiewet kan de gemeente als werkgever en als ambassadeur een sterkere rol nemen en meer inspanningen doen.

<u>Maatregelen sociaal domein breed</u>

- S1: Verdeelmodellen (pagina 22)

Aan het begin van dit advies adviseerden we u al er stevig op in te zetten dat de VNG in gesprek gaat met het Rijk over de hoogte van de budgetten. We herhalen dit advies bij deze maatregel – die overigens meer een oorzaak dan een maatregel is.

- S 2: Passende tarieven

Data-analyse (big data) vindt de Participatieraad een goed instrument zolang dit niet op traceerbaar persoonsniveau gebeurt.

- S3: Toepassing juiste wetten

Participatieraad
Zwolle

De sfeer van ‘we hebben het laten gaan als gemeente’ dat uit deze maatregel spreekt, baart de Participatieraad zorgen. Overigens maakt het voor inwoners niet uit van waaruit zorg en hulp gefinancierd wordt, zolang zij de juiste hulp en ondersteuning krijgen.

Mocht ons advies leiden tot vragen dan zijn wij graag bereid een toelichting te geven.

Hoogachtend,

Rabia Madarun

Voorzitter Participatieraad

bericht

Concernstaf

Stadhuis
Grote Kerkplein 15
Postbus 10007
8000 GA Zwolle
Telefoon (038) 498 4063
P.van.Drielen@zwolle.nl

www.zwolle.nl

Retouradres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle

Participatieraad
t.a.v. mevrouw R. Madarun

Uw kenmerk	
Ons kenmerk	180626CSPvD01
Behandeld door	Peter van Drielen
Datum	26 juni 2018
Onderwerp	Advies Participatieraad inzake Interventies sociaal domein

Geachte mevrouw Madarun,

Wij hebben op 15 juni 2018 het advies van de Participatieraad over het Interventieplan Sociaal Domein in goede orde ontvangen. Hartelijk dank voor dit advies. In deze brief is onze reactie met betrekking tot uw advies opgenomen.

Het college van burgemeester en wethouders heeft op 13 maart 2018 de Zwolse gemeenteraad geïnformeerd over een aanzienlijk financieel tekort op het sociaal domein. In de extra ingelaste raadsvergadering van 16 maart is door het college een eerste inkijk gegeven in mogelijke oorzaken van dit tekort. Het college gaf daarbij aan te (gaan) werken aan een verdiepte analyse naar deze oorzaken en maatregelen ter bijsturing. In de volgende twee maanden zijn een “conceptanalyse sociaal domein” en een “Interventieplan sociaal domein” ontwikkeld en overgedragen aan de gemeenteraad. Gedurende deze periode hebben we op verschillende momenten met u overleg gehad. Op de eerste plaats om u te informeren over de ontstane situatie, maar ook om u mee te nemen in mogelijke oplossingsrichtingen. Wij danken u voor uw betrokkenheid en meedenkende werkwijze tijdens de verschillende bijeenkomsten en contacten.

In het Interventieplan kiest het college voor directe uitvoering van scenario twee “optimalisering” en verdere uitwerking van scenario 3 “hervormen”. U onderschrijft deze keuze in uw advies. U stelt daarbij als randvoorwaarde dat de Participatieraad actief betrokken wordt bij deze uitwerking. Dit zodat de inwoner van Zwolle centraal blijft staan. Dit uitgangspunt sluit aan bij onze visie. Daarbij zijn wij met u van mening dat goede zorg en ondersteuning voor de Zwolse inwoners het leidende principe blijft. Over de wijze waarop we dit kwalitatief, toekomstbestendig en betaalbaar kunnen organiseren blijven we met u in gesprek. Uw betrokkenheid bij het vervolgproces is zeer gewenst.

Datum 26 juni 2018
Ons kenmerk 180626CSPvD01

U heeft per maatregel advies gegeven. Ten aanzien van enkele maatregelen merkt u op over onvoldoende informatie te beschikken om deze maatregel van onderbouwd advies te kunnen voorzien. We hebben in een eerder stadium de maatregelen van toelichting voorzien. Tegelijkertijd zien wij dat enkele maatregelen op hoofdlijnen zijn verwoord in het Interventieplan en begrijpen de behoefte aan extra toelichting. We stellen voor u tijdens een eerstvolgend overleg van een aanvullende toelichting te voorzien op die maatregelen waarover onduidelijkheid bestaat. Ten aanzien van uw overige adviezen:

- Wmo: u geeft het advies om centrum-gemeentelijk te spreken over verschuiving van regionaal budget naar het gemeentelijk Wmo budget. Dit onderwerp staat op het agenda van het bestuurlijk overleg in de regio over beschermd wonen en maatschappelijke opvang.
- Wmo: u wenst betrokkenheid bij het collectiviseren van voorzieningen. Zoals aangegeven blijven we u nauw betrekken.
- Wmo: u mist de constatering dat er door toenemend gebruik ook voorzieningen duurder worden, zoals vervoer en hulpmiddelen. We nemen uw advies dit goed in kaart te brengen ter harte. In het Interventieplan en bijbehorende beslisnota voor de gemeenteraad hebben we aangegeven de raad periodiek door kwartaalrapportages te informeren over de ontwikkelingen in het sociaal domein. Binnen deze cyclus wordt het gebruik van maatschappelijke voorzieningen gemonitord en waar mogelijk geprognosticeerd. De kwartaalrapportages komen ook beschikbaar voor de Participatieraad.
- Jeugdhulp: uw advies met betrekking tot de maatregel BSO+ is de kern van onze maatregel.
- Jeugdhulp: ten aanzien van uw advies met betrekking tot dyslexiezorg de volgende reactie. Dit schooljaar 2017-2018 is op alle scholen de samenwerking tussen jeugd- en gezinswerkers, Intern Begeleiders en orthopedagogen in een ondersteuningsteam versterkt. In juli vindt een eerste evaluatie plaats. In het kader van de nieuwe maatregel dyslexie uit het Interventieplan bespreken we met het onderwijs de mogelijkheid om het ondersteuningsteam een nadrukkelijker rol te spelen in de routes tussen school en aanbieders van dyslexiezorg. Daarmee versterken we de basis voor het gesprek over ondersteuning bij alle vormen van dyslexie met school en ouders, zowel binnen de scholen als tussen de scholen. Bij de verdere uitwerking van deze maatregel maken we ook gebruik van de bevindingen uit de regionale pilot. Daarnaast maken we een ‘startfoto’ waarbij de verwijzingen vanuit scholen naar dyslexiezorg in beeld worden gebracht als input voor het gesprek met scholen en aanbieders. Ten slotte verkennen we mogelijkheden om diagnostiek anders te organiseren.
- Participatie: u adviseert duidelijker te beschrijven wat we concreet gaan doen op het vlak van effectievere ondersteuning en begeleiding. Een groep mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt wordt momenteel twee keer per jaar gezien door medewerkers van WRA/Wezo. Wij verwachten deze groep effectiever te ondersteunen en begeleiden door gerichte inzet van de afdeling

Datum 26 juni 2018
Ons kenmerk 180626CSPvD01

SWT op sociale activering en taal of van de afdeling Inkomensondersteuning op het oplossen van schulden, handhaving en armoedebestrijding. Wij betrekken de Participatieraad graag bij de wijze waarop wij dit vormgeven.

- Participatie: u geeft aan een groot voorbeeldeffect te verwachten wanneer elke wethouder persoonlijk vijf personen uit de doelgroep weet te plaatsen. Wij zien dit ook en zijn als college voornemens intensiever in contact te treden met publieke werkgevers.
- Participatie: u adviseert te onderzoeken wat het financiële effect van de maatregel “afschaffen indienstnemingssubsidies” voor betrokkenen is en om hoeveel mensen het gaat. U adviseert daarnaast werkgevers aan te spreken op hun verantwoordelijkheid om banen te creëren voor deze doelgroep. Wij nemen uiteraard in de uitwerking mee dat afschaffing van subsidies effecten heeft op alle betrokkenen, zowel de kandidaten als de werkgevers.
- Sociaal domein breed: u advies met betrekking tot de maatregel verdeelmodellen komt overeen met onze handelswijze in de praktijk. We staan via de VNG of rechtstreeks in contact met het Rijk over diverse onderwerpen en ontwikkelingen binnen het sociaal domein. Zo ook over de Verdeelmodellen.
- Sociaal domein breed: u geeft aan dat data-analyse een goed instrument is, mits dit niet op traceerbaar persoonsniveau gebeurt. We werken conform wettelijk kader.
- Sociaal domein breed: uw spreekt uw zorgen uit over de sfeer die uit de maatregel “toepassing juiste wetten” spreekt. Wij kunnen ons niet geheel vinden in uw kwalificatie “we hebben het laten gaan als gemeente”. Zoals u weet is het zorglandschap sinds de decentralisaties van 2015 volledig veranderd. In de periode 2015 tot en met 2017 hebben we ons als gemeente gericht op het borgen van continuïteit van passende zorg aan onze inwoners en het inregelen van de nieuwe lokale zorgstructuur. Deze bewuste keuze heeft onze volle aandacht gevergd. Tegelijkertijd merken we in de praktijk dat de toegang tot andere vormen van zorg (met name Wlz, maar ook ZvW) moeizamer tot stand komt dan de wettelijke kaders zouden veronderstellen. Reden hiervoor is o.a. ook dat er afbouw plaatsvindt vanuit die kaders, strikter gestuurd lijkt te worden dan voorheen op de toegang tot de Wlz en bepaalde onderdelen van de ZvW, er ook in de ZvW wachtlijsten zijn. Dit heeft tot gevolg dat meer inwoners een beroep doen op alternatieve, gemeentelijke ondersteuning (vaak vanuit de Wmo). Nu de organisatie staat en we zicht hebben op dit soort bewegingen in het zorgveld, is het moment aangebroken om actie te ondernemen.

Tot slot geeft u in enkele passages feedback op de positie en rol(opvatting) van het Sociaal Wijkteam. We nemen de adviezen die u in dit kader geeft ter harte. Met u herkennen we belang van een goede samenwerking en interactie tussen het SWT en het maatschappelijk voorveld. Het SWT heeft daarbij continue aandacht voor de eigen kracht en eigen regie van onze inwoners.

We danken u nogmaals voor uw advies. We blijven met elkaar in gesprek over de ontwikkelingen binnen het sociaal domein en de uitwerking van het

Datum 26 juni 2018
Ons kenmerk 180626CSPvD01

hervormingsscenario. Mocht u naar aanleiding van deze reactie vragen of opmerkingen hebben, dan kunt u contact opnemen met ondergetekende.

Met vriendelijke groet,
namens burgemeester en wethouders,

H.J. Meijer
Burgemeester

I. Geveke
Gemeentesecretaris

VVD ZWOLLE

ChristenUnie Zwolle

Swollwacht

Betere risicobeheersing sociaal domein

De gemeenteraad van Zwolle in vergadering bijeen op 9 juli 2018,
Gehoord hebbende de beraadslaging over de beslisnota Interventies sociaal domein

Constaterende dat:

- Het werkelijk resultaat 2017 op het sociaal domein circa € 6 mln. negatief afwijkt van de begroting 2017;
- In de Berap 2018-1 €10.556.000 vanuit de algemene middelen naar tekorten op het sociaal domein gaat.

Van mening dat:

- Grote tekorten de toegankelijkheid, kwaliteit en betaalbaarheid van de zorg in gevaar brengen;
- Om financieel in control te zijn het naast interventiemaatregelen ook goed is te kijken naar een onderzoek naar de risicobeheersing binnen het stelsel om zo onverwachte ontwikkelingen of afwijkingen eerder te constateren;
- De gemeente naar tevredenheid bij grootschalige projecten eerder heeft gekozen voor een extern onderzoek als het gaat om risicobeheersing.

Verzoekt het College:

- Met een voorstel te komen voor een extern onderzoek naar de mate van adequaatheid van de gehanteerde systematiek voor risicobeheersing binnen het sociaal domein;
- Met aanbevelingen en/of instrumenten te komen voor het Zwolse zorgstelsel hoe een dergelijke situatie in de toekomst voorkoombaar is;
- De resultaten uiterlijk in kwartaal 2 van 2019 voor te leggen aan de Raad.

En gaat over tot de orde van de dag,

Johran Willegers	**Jacob Raap**	**Silvia Bruggenkamp**
VVD	**ChristenUnie**	**Swollwacht**

Tegen: PvdA en SP
aangenomen 9-7-18

VVD ZWOLLE

Swollwacht

Versneld komen tot outcome

De gemeenteraad van Zwolle in vergadering bijeen op 9 juli 2018,
Gehoord hebbende de beraadslaging over de beslisnota Interventies sociaal domein

Constaterende dat:

- In artikel 2.2 lid c van de Jeugdwet (1 maart 2014) is opgenomen dat bij door de gemeente te voeren beleid outcome criteria gehanteerd moeten worden;
- De Raad op 24 november 2014 unaniem het Amendement 11-1 Outcomecriteria heeft aangenomen waarmee het opnemen is geregeld van de door het Rijk beschikbare basisset outcomecriteria tevredenheid, uitval en doelresultaat en hier ook al de meetsystematiek bij is meegegeven;
- In het debat over de beslisnota Interventies sociaal domein aan de orde is gekomen dat outcome nog geen integraal onderdeel vormen van de werkwijze van Jeugdzorgaanbieders.

Van mening dat:

- Dat het noodzakelijk is versneld te komen tot een volledige hantering van in ieder geval de basisset outcomecriteria;
- Outcome niet voor niets een wettelijke verplichting zijn en bijdragen aan de monitoring en kwaliteit van de zorg.

Verzoekt het College:

- Regie te nemen en in GR-verband zo snel mogelijk voor Jeugdzorgaanbieders, waar mogelijk contractueel, de verplichting te creëren voor het hanteren, monitoren en rapporteren op basis van de basisset outcomecriteria;
- Tevens door te blijven werken aan een bredere set outcomecriteria in GR-verband;
- De gemeenteraad daarover te informeren in de tweede helft 2018.

En gaat over tot de orde van de dag,

Johran Willegers **Silvia Bruggenkamp**
VVD **Swollwacht**

aangehouden
9-7-18

PvdA

MOTIE Sturen op kwaliteit in sociaal domein.

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op 9 juli 2018

Van mening dat:

- inwoners van Zwolle die aangewezen zijn op zorg, ondersteuning of begeleiding, moeten kunnen rekenen op een kwalitatief en vertrouwenwekkend zorgaanbod;
- het daarvoor nodig is dat zorgaanbieders de juiste dingen doen en die ook goed doen;
- er daardoor besparingen mogelijk zijn in het sociaal domein omdat zorg daardoor niet langer duurt dan nodig is;

Van oordeel dat:

- het daarom nodig is dat de gemeente heldere kwaliteitseisen stelt aan de gecontracteerde aanbieders van zorg, ondersteuning en begeleiding (b.v. een gecertificeerde organisatie, geregistreerde professionals, inzet van effectieve behandelmethoden);
- dat mogelijk is door de mogelijkheid om een kwaliteitskader (een normenkader) in te voeren in net sociaal domein (daar waar dat nog niet gebeurt);
- zorgaanbieders vervolgens jaarlijks of tweejaarlijks getoetst kunnen worden op dat normenkader;
- Zorgaanbieders die bij herhaling niet voldoen aan de kwaliteitseisen uit het normenkader uitgesloten kunnen worden van contractering of subsidiëring door de gemeente;

Verzoekt het college:

- te onderzoeken of en op welke termijn het mogelijk is een dergelijk normenkader in te voeren voor de zorgaanbieders in het sociaal domein en daarover de gemeenteraad op de hoogte te brengen voor de begrotingsbehandeling in het najaar 2018;

En gaat over tot de orde van de dag.

PvdA Zwolle

Y. Ben Ali.

Ingetrokken
9-7-18

M12-4

Schrapsessies in de zorg

De gemeenteraad van Zwolle in vergadering bijeen op 9 juli 2018,
Gehoord hebbende de beraadslaging over de beslisnota Interventieplan Sociaal Domein

Constaterende dat:

- De regeldruk voor zorgprofessionals groot is;
- Op nationaal niveau werk wordt gemaakt van het schrappen van regels in het programma (ont)regel de zorg;
- Ook op lokaal en regionaal niveau vanuit de overheid, of door instellingen zelf mogelijk overbodige bureaucratie bestaat.

Van mening dat:

- Zorgprofessionals zo veel mogelijk van hun tijd daadwerkelijk aan zorg moeten kunnen besteden;
- Regels en registreren belangrijk is voor goede metingen en daarmee voor de kwaliteit, maar dit proportioneel moet zijn en duidelijk moet zijn welk doel er mee gediend is;
- Daarvoor zo min mogelijk administratieve rompslomp en hindernissen noodzakelijk zijn;
- Het College zich moet inzetten om input uit het brede zorgveld te ontvangen voor overbodige regels die geschrapt kunnen worden.

Verzoekt het College:

- Door het faciliteren van schrapsessies met zorgprofessionals, organisaties, koepels, vrijwilligers en mantelzorgers te inventariseren welke bureaucratie, regels of protocollen op lokaal en regionaal niveau niet direct bijdragen aan betere zorg;
- Vervolgens merkbaar de regeldruk te verminderen door het (helpen met) schrappen van regels en door nieuwe regeldruk te voorkomen.

En gaat over tot de orde van de dag,

Johran Willegers	**Silvia Bruggenkamp**	**Remko de Paus**
VVD	**Swollwacht**	**GroenLinks**

met algemene stemmen aangenomen 9-7-18

PvdA

M12-5

MOTIE Versterken eerste lijn in sociaal domein.

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op 9 juli 2018.

Overwegende dat:

- De door Zwolle gewenste transformatie in het sociaal domein in het teken staat van het bevorderen van de zelfredzaamheid van onze inwoners met gebruik van het maatschappelijk voorveld, de beweging van zwaardere naar lichtere zorg (preventie) en de integrale aanpak van problematiek;
- Deze gewenste transformatie zorgt voor een minder beroep op de duurdere tweedelijnsvoorzieningen en een grotere inzet van de goedkopere eerstelijnsvoorzieningen;

Van mening dat:

- deze vorm van transformatie al redelijk succesvol blijkt in het onderwijs, zoals via het Deltion Jongeren Team;
- mede door de inzet van hulp lukt het de studenten hun schoolloopbaan goed af te ronden en voortijdig schoolverlaten en toename van het aantal 'thuiszitters' wordt voorkomen;
- problemen op het gebied van b.v. verslaving of psychisch welbevinden, in veel gevallen met lichte ondersteuning op school opgelost kunnen worden.

Verzoekt het college:

- in samenspraak met het veld en het onderwijs de wenselijkheid te bespreken om een dergelijke transformatie ook elders in het (V)MBO en het VSO in te zetten;
- Daarvoor bij de behandeling van de jaarstukken 2018 te rapporteren aan de gemeenteraad;

En gaat over tot de orde van de dag.

PvdA Zwolle

Y. Ben Ali.

Met algemene stemmen aangenomen 9-7-18

PvdA

MOTIE Doorbraak bij stapeling.

Raadsvoorstel :

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op 9 juli 2018,

Overwegende dat:

- Er in het sociaal domeinen sprake is van forse financiële overschrijdingen;
- Deze overschrijding niet altijd te maken hebben met een forse groei van het aantal individuen dat zorg nodig heeft;
- Deze overschrijdingen zich soms voordoen door een stapeling van problematiek of een stapeling van zorg bij specifieke doelgroepen (een klein deel van de huishoudens legt beslag op een groot deel van de voorzieningen, b.v. multiprobleemgezinnen of dreigende uithuiszettingen);
- Deze stapeling van problematiek of stapeling van gebruik van voorzieningen soms wel meer dan € 100.000 per huishouden per jaar kan kosten (zie p. 5-6);

Van oordeel dat:

- De zorg in bovengenoemde situaties zowel efficiënter (goedkoper) als effectiever (eerder en duurzamer oplossen van problemen) georganiseerd kan worden;
- Dit mogelijk is door geldstromen uit de WMO, Zvw en Wlz te combineren;
- De zorg daardoor zowel financieel als inhoudelijk integraler georganiseerd kan worden;
- De gewenste transformatie daarmee niet alleen binnen de WMO, maar ook binnen de Zvw en Wlz georganiseerd kan worden;

Verzoekt het college:

- in overleg met de wijkteams en andere organisaties de wenselijkheden en mogelijkheden van een stapeling van gelden te onderzoeken;
- Hierover bij de voorjaarststukken 2019 terug te rapporteren aan de gemeenteraad.

En gaat over tot de orde van de dag.

PvdA Zwolle

Y. Ben Ali.

Met algemene stemmen aangenomen 9-7-18

besluit

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	44515
Onderwerp	Interventies sociaal domein

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 15 MEI 2018

besluit:

1. Kennis te nemen van bijgevoegde "Interventieplan Sociaal domein" en de daarin opgenomen analyse;

2. Kennis te nemen van het actuele financieel perspectief sociaal domein;

3. Kennis te nemen van de in het "Interventieplan sociaal domein" opgenomen scenario's en maatregelen;

4. Kennis te nemen van de implementatie van het scenario "optimaliseren" door het college en overdracht van verdere uitwerking van het scenario "hervormen" aan het nieuwe college;

5. In te stemmen met het beschikbaar stellen van een budget van € 251.000,- voor 2018 en € 125.000,- voor 2019 ten behoeve van de implementatie van een deel van de maatregelen en deze kosten te dekken uit de reserve incidentele middelen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 juli 2018,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 9 juli 2018

onderwerp	Preventie van en ondersteuning bij zorgkosten vanaf 2019
portefeuillehouder	Klaas Sloots
informant	Dekker, Astrid (3268)
medeopstellers	
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Beslisnota Preventie van en ondersteuning bij zorgkosten vanaf 2019 Bijlage: 1. Onderzoek chronisch zieken Bijlage: 2. Verordening Wmo Bijlage: 3. Verordening Collectieve Zorgverzekering Voor Minima En Alleenrecht Bijlage: 4. Verordening Participatie Volwassen Gemeente Zwolle 2018 Bijlage: 5. Advies Participatieraad Bijlage: Reactie college op advies beslisnota preventie van en ondersteuning bij zorgkosten vanaf 2019 Bijlage: 2018-07-09 M13-1 Ondersteuning voor álle Zwollenaren met zorgkosten Bijlage: 2018-07-09 Raadsbesluit Preventie van en ondersteuning bij zorgkosten vanaf 2019

Voorgesteld besluit raad

1. Kennis te nemen van de resultaten van de marktoriëntatie onder zorgverzekeraars, het onderzoek naar de tegemoetkoming meerkosten, en de visie van het college op de resultaten.
2. In te stemmen met het pakket maatregelen voor ondersteuning bij zorgkosten.
3. In de verordening Wmo art 7.8.5 per 1 januari 2019 te wijzigen in *De hoogte van de tegemoetkoming bedraagt maximaal € 350,00 per kalenderjaar per persoon. De tegemoetkoming wordt ook verleend voor kinderen met een chronische ziekte of beperking binnen het gezin.*
4. De verordening Collectieve Zorgverzekering Voor Minima En Alleenrecht Gemeente Zwolle 2019 conform bijlage 1 vast te stellen, onder voorbehoud van een kort geding tijdens de 20 dagen termijn, met ingang 1 januari 2019. Deze verordening is inclusief een te verlenen uitsluitend recht ex art 1.1 aanbestedingswet 2012 inzake het aanbieden van een collectieve zorgverzekering voor minima in de gemeente Zwolle.
5. De verordening Inkomensondersteunende maatregelen gemeente Zwolle 2015 in te trekken met ingang van 1 januari 2019.

6. De verordening Participatie Volwassen Gemeente Zwolle 2018 vast te stellen met ingang van 1 juli 2018.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 20 juni 2018

Openbaar

Onderwerp	Preventie van en ondersteuning bij zorgkosten vanaf 2019
Versienummer	

Portefeuillehouder	K. Sloots
Informant	A.M. Dekker
Afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
Telefoon	(038) 498 3268
Email	A.M.Dekker@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel	4.1.2 We bestrijden de financiële risico's die samenhangen met een slechte gezondheid voor huishoudens onder de Zwolse armoedegrens
Begroting wijzigen	Nee
Dekking ten laste van	P4

Bijlagen

1. Onderzoek chronisch zieken
2. Verordening Wmo
3. Verordening Collectieve Zorgverzekering Voor Minima En Alleenrecht Gemeente Zwolle 2019
4. Verordening Participatie Volwassen Gemeente Zwolle 2018
5. Advies Participatieraad

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1) Kennis te nemen van de resultaten van de marktoriëntatie onder zorgverzekeraars, het onderzoek naar de tegemoetkoming meerkosten, en de visie van het college op de resultaten.
2) In te stemmen met het pakket maatregelen voor ondersteuning bij zorgkosten.
3) In de verordening Wmo art 7.8.5 per 1 januari 2019 te wijzigen in
De hoogte van de tegemoetkoming bedraagt maximaal € 350,00 per kalenderjaar per persoon. De tegemoetkoming wordt ook verleend voor kinderen met een chronische ziekte of beperking binnen het gezin.
4) De verordening Collectieve Zorgverzekering Voor Minima En Alleenrecht Gemeente Zwolle 2019 conform bijlage 1 vast te stellen, onder voorbehoud van een kort geding tijdens de 20 dagen termijn, met ingang 1 januari 2019. Deze verordening is inclusief een te verlenen uitsluitend recht ex art 1.1 aanbestedingswet 2012 inzake het aanbieden van een collectieve zorgverzekering voor minima in de gemeente Zwolle.
5) De verordening Inkomensondersteunende maatregelen gemeente Zwolle 2015 in te trekken met ingang van 1 januari 2019.
6) De verordening Participatie Volwassen Gemeente Zwolle 2018 vast te stellen met ingang van 1 juli 2018.

voorstel

Zwolle

Datum 20 juni 2018

.

Toelichting op het voorstel

Inleiding

De gemeente ondersteunt minima, chronisch zieken en beperkten in de kosten en financiële risico's die samenhangen met hun, soms slechte, gezondheid. Dit doen we onder andere met het bieden van een collectieve zorgverzekering. Vorig jaar heeft Zilveren Kruis gemeente Zwolle laten weten geen korting meer te bieden per 2018 en te willen stoppen met het aanbieden van deze collectieve verzekering voor minima per 2019 vanwege concernverliezen. Uw raad is hierover geïnformeerd op 2 oktober 2017. Naar aanleiding van deze berichten zijn we gestart met een marktoriëntatie. Tevens hebben we een onderzoek gedaan naar het gebruik van de tegemoetkoming in meerkosten voor chronisch zieken en beperkten. We informeren u in deze nota over de uitkomsten van de marktoriëntatie en het onderzoek.

De opzegging van Zilveren Kruis, het beperkt aantal reacties op de marktoriëntatie en de resultaten van het onderzoek naar de regeling tegemoetkoming in meerkosten voor chronisch zieken zijn aanleiding geweest voor een zorgvuldige heroriëntatie. Ook landelijke onderzoeken over de toekomst van de collectieve zorgverzekering en ontwikkelingen bij andere gemeentes op het terrein van de collectieve zorgverzekering zijn meegenomen in de heroriëntatie. We hebben een zorgvuldige afweging gemaakt om te bepalen met welke ondersteuning we kunnen bijdragen aan de transformatiedoelen. In het licht van de tussenevaluatie van het sociaal domein en het nieuwe coalitieakkoord hebben we bekeken hoe we de bestaande middelen efficiënter kunnen gebruiken om voor inwoners met een laag inkomen de financiële risico's die samenhangen met hun, soms slechte, gezondheid, te beperken. Dat heeft geresulteerd in een pakket maatregelen, dat we hebben besproken met Participatieraad en diverse professionele partners en inwoners. Het pakket aan maatregelen bevat preventieve en curatieve maatregelen. De maatregelen die we per 2019 willen treffen, leggen we hierbij graag aan u voor:

a. We bieden begeleiding bij het kiezen van een passende en betaalbare zorgverzekering.
b. We verstrekken een hogere tegemoetkoming voor meerkosten aan chronisch zieken en beperkten.
c. We bieden een collectieve zorgverzekering voor minima.
d. We onderzoeken hoe we armoederegelingen kunnen versimpelen en verder effectiever maken.

Beoogd effect

Met het pakket aan maatregelen bereiken we dat minima, chronisch zieken en beperkten, de financiële risico's die samenhangen met hun gezondheid beperken Ook faciliteren we dat de doelgroep, al dan niet met ondersteuning, een passende en betaalbare zorgverzekering kiest. De gemeentelijke collectieve zorgverzekering is daarbij één van de opties. Door een tegemoetkoming in hun meerkosten ondersteunen we chronisch zieken en beperkten met een laag inkomen om te participeren. Het pakket zorgt voor een beter bereik van regelingen en de gemeentelijke gelden worden efficiënter ingezet. Met het pakket aan maatregelen dragen we met het Zwols armoedebeleid uit dat we een sociale en inclusieve stad willen zijn.

Argumenten

Argument 1a:
Alhoewel uit de marktoriëntatie blijkt dat interesse van zorgverzekeraars om een aanbod te doen voor een collectieve zorgverzekering in Zwolle beperkt is, hebben we een driejarig contract af kunnen sluiten voor een Zwolse collectieve zorgverzekering voor minima.

Datum 20 juni 2018

De Zwolse collectieve zorgverzekering kent 5.800 deelnemers, 4.600 volwassenen en 1.200 kinderen die gratis meeverzekerd zijn. In de afgelopen jaren is er veel veranderd. We zien positieve en negatieve ontwikkelingen. De regeling laat een groeiend en inmiddels groot bereik zien, onder bijstandsgerechtigden, maar vooral ook onder niet-bijstandsgerechtigden met een laag inkomen, bijvoorbeeld uit pensioen, Wia, Wajong, werk of eigen onderneming. Er is een groot vertrouwen van de doelgroep in het aanbod. We zien dat het bieden van een collectieve zorgverzekering goed aansluit bij het verminderen van keuzestress voor inwoners en ook professionals geven aan tevreden te zijn met het bestaan van een gemeentelijke collectiviteit. Tegelijkertijd zijn de premies van de collectieve zorgverzekering de afgelopen jaren aanzienlijk gestegen en is de invloed van de gemeente op het aanbod juist steeds verder ingeperkt. Deze ontwikkelingen waren punt van aandacht in de marktoriëntatie.
De marktoriëntatie heeft een beperkt aantal reacties opgeleverd. Zorgverzekeraars geven aan dat een minimapolis verlieslatend is en dat ze zich vooralsnog beperken tot het aanbieden van minimacontracten aan een beperkt aantal gemeenten of in een beperkte regio. Inspraak van gemeente is beperkt, de meeste verzekeraars doen een standaard aanbod voor alle gemeentes en bieden geen specifieke dekkingen per gemeente. De sturing op de inzet van het gemeentelijk geld is hierdoor beperkt en de effecten van het geld in het lokale armoedebeleid zijn eveneens beperkt. We vinden dit een onwenselijke situatie. Er is uit de marktoriëntatie één aanbieder naar voren gekomen die een aanbod doet wat past bij onze wensen. Met deze regionale verzekeraar, Salland Verzekeringen zijn we tot gemeente specifieke afspraken gekomen over het bieden van een betaalbare collectieve zorgverzekering voor minima in Zwolle.

Argument 1b:
Uit het onderzoek blijkt dat de tegemoetkoming voor chronisch zieken gericht ondersteunt in de hogere kosten die participeren met een ziekte of beperking met zich mee brengt. Persoonlijk benaderen van de mogelijke doelgroep zou het bereik van de regelingen nog kunnen vergroten.
Ook hebben we bij onze heroriëntatie de onderzoeksresultaten van het onderzoek naar het gebruik van de tegemoetkoming voor chronisch zieken betrokken. De gemeente Zwolle komt haar inwoners sinds 2015 tegemoet in een aantal meerkosten als er sprake is van een chronische ziekte of beperking. Het gebruik van deze regeling bleef achter bij de verwachtingen. We zijn een onderzoek gestart naar het gebruik van de regeling. Daarbij is ingegaan op de bekendheid van de regeling, de hoogte van het bedrag en de wijze van aanvragen.
Op grond van het onderzoek is geen eenduidige uitspraak te doen over hoe de hoogte van het bedrag door de hele groep wordt ervaren. De ervaringen zijn individueel sterk verschillend en blijken te worden bepaald door wel of geen ervaring met de voormalige rijksvergoedingen op grond van de Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten (Wtcg) en Compensatie eigen risico(CER), de aard van de ziekte of beperking en de mate van financieel inzicht in de kosten die samenhangen met de ziekte of handicap. Er is gevraagd voor welke meerkosten de tegemoetkoming gebruikt wordt. De tegemoetkoming blijkt vooral gebruikt te worden voor niet-vergoede medicijnen (wel op doktersvoorschrift), hulpmiddelen zoals speciale schoenen en kosten voor vervoer naar arts of ziekenhuis. Het onderzoek geeft geen aanleiding de categorieën aan te passen. De categorieën sluiten goed aan bij de diversiteit van meerkosten die verschillende ziektes en beperkingen met zich meebrengen. De wijze van verstrekken via het (digitale) aanvraagformulier wordt als positief beoordeeld. Bekendheid en communicatie kan verbeterd worden. Niet iedereen was zich bewust een brief te hebben ontvangen of berichten in de krant te hebben gezien. Het is dus zaak om voortdurend

over de regeling te communiceren. Opmerkelijk is dat uit interviews bleek dat de naamgeving van de regeling soms tot verwarring leidt en het aanvragen op zich een hoge drempel kan zijn.

-"De benaming van de tegemoetkoming maakt dat ik buiten de boot val."
-"Maar ik ben toch niet ziek genoeg om deze tegemoetkoming aan te vragen?"
-"Andere mensen kunnen dit geld veel beter gebruiken dan ik, zij zijn veel zieker."

Het persoonlijk benaderen van de (mogelijke) doelgroep, wat we met dit onderzoek gedaan hebben, werd zeer op prijs gesteld. Dit biedt kansen voor het vergroten van het gebruik van de regeling.

Argument 2a:
Het pakket maatregelen zorgt voor zowel preventie van als passende ondersteuning bij zorgkosten van minima, chronisch zieken en beperkten.
Uw raad heeft voor het doel 4.2.1 We bestrijden de financiële risico's die samenhangen met een slechte gezondheid voor huishoudens onder de Zwolse armoedegrens, € 2,1 mln. beschikbaar gesteld voor het treffen van maatregelen. Die gelden willen we zorgvuldig en met voldoende sturing inzetten. Waar we voorheen onze ondersteuning vooral richtten op een hoge gemeentelijke bijdrage aan een collectieve zorgverzekering, willen we nu een breder en evenwichtiger pakket aan maatregelen aanbieden. Immers niet alle zorgkosten vallen onder de zorgverzekering en we willen inwoners stimuleren om zelf preventief bij te dragen aan het beperken van financiële risico's. Dit kan door actief te blijven, zich passend te verzekeren en goed gebruik te maken van inkomensondersteunende maatregelen. Het pakket aan maatregelen is daarom preventief en curatief van aard. De verschillende maatregelen hebben ieder hun functie in het geheel. Ze bieden gezamenlijk goede ondersteuning zodat de financiële risico´s die samenhangen met gezondheid, beperkt worden.
Met het pakket maatregelen kunnen inwoners de financiële risico's die samenhangen met gezondheid beperken door het maken van individueel passende keuzes.

Argument 2b:
Met het bieden van begeleiding stimuleren we het kiezen van een passende en betaalbare zorgverzekering en goed gebruik van regelingen.
De Zorgverzekeringswet gaat uit van keuzevrijheid bij het kiezen van een zorgverzekering. Er is sinds 2006 een veelvoud aan zorgverzekeringen ontstaan. Sommige extra's die eerst alleen voor de gemeentelijke collectieve verzekering beschikbaar waren, worden nu door zorgverzekeraars aan een ieder geboden. Zo biedt inmiddels elke verzekeraar de mogelijkheid om het eigen risico te sparen, her te verzekeren of gespreid te betalen. Wie zich in de alternatieven verdiept en goed financieel zelfredzaam is, vindt een betaalbaar en individueel passende verzekering. Kiezen van een passende zorgverzekering is niet eenvoudig. Daarbij kan overstappen van zorgverzekeraar slechts gedurende 6 weken per jaar. Om keuzestress te vermijden wordt wellicht geen goede afweging gemaakt. Vorig jaar heeft een andere gemeente inwoners gestimuleerd om met behulp van een vergelijkingssite een passende verzekering te kiezen. Uit hun eerste evaluatie blijkt dat huishoudens gemiddeld € 400 per jaar bespaard hebben op de verzekeringspremie. Op basis van een goede individuele keuze kunnen mensen dus veel besparen op de zorgpremie. Deze succesvolle best practice gaan wij oppakken.
Door het inzetten van begeleiding aan het einde van het jaar willen we mensen helpen om een passende keuze te maken bij het kiezen van een zorgverzekering. Tegelijkertijd kunnen inwoners dan ook gewezen worden op mogelijk passende rijks- en gemeentelijke inkomensondersteunende maatregelen, zoals de tegemoetkoming in meerkosten voor chronisch zieken, de zorgtoeslag, belastingaftrek van zorgkosten, etc. De wijze waarop deze begeleiding wordt vormgegeven zal nog nader worden ingevuld in overleg met de Participatieraad, betrokken partners en ervaringsdeskundigen. De begeleiding zal in ieder geval dicht bij de inwoner worden georganiseerd en

er zullen mogelijkheden zijn voor persoonlijk contact, bijvoorbeeld tijdens inloopspreekuren. Gebruik maken van een vergelijkingssite of een voorzieningenwijzer behoort daarbij tot de mogelijkheden voor de begeleiding. De sites kunnen helpen bij het maken van vergelijking in zorgkosten. Door goede keuzes kan men kosten besparen. Voor het realiseren van deze begeleiding en het ontwikkelen en onderhouden van platforms reserveren we binnen het budget een bedrag van maximaal € 200.000 Door het organiseren van begeleiding voor inwoners die dat nodig hebben, wordt het aanvragen van inkomensondersteunende maatregelen eenvoudiger, zorgen we voor beter bereik van regelingen en daarmee maken we onze gemeentelijk armoedebeleid effectiever.

Argument 2c:
Door samen met de stad te onderzoeken hoe we regelingen kunnen versimpelen kunnen we de bereikbaarheid vergroten en de regelingen effectiever maken.
We staan open voor nieuwe ideeën om regelingen eenvoudiger en makkelijker toegankelijk te maken. Samen met de stad, professionals, ervaringsdeskundigen, bedrijven en vrijwilligers die zich inzetten voor armoedebestrijding onderzoeken we mogelijkheden. Dit in lijn met de raadsbreed aangenomen motie van 18 juni 2018 om armoede- en schuldhulpregelingen zo effectief mogelijk in te zetten zodat meer mensen worden bereikt met als doel om de budgetten beter te benutten.

Argument 3:
Met het aanpassen van art 7.8.5 in de verordening Wmo wordt het bedrag van de tegemoetkoming voor meerkosten verhoogd van € 175 naar € 350 per 2019.
Het verstrekken van een hogere tegemoetkoming in meerkosten sluit beter aan bij de verschillen in behoefte van chronisch zieken en beperkten. Tot nu toe werd een groot deel van de ondersteuning voor chronisch zieken en beperkten ingezet via een hoge gemeentelijke bijdrage aan de premie voor de collectieve zorgverzekering. Daarnaast bedroeg de tegemoetkoming voor meerkosten €175. Uit gesprekken met de doelgroep blijkt dat met name voor chronisch zieken individuele keuzevrijheid bij een zorgverzekering belangrijk is. Een ziekte of beperking heeft zijn eigen karakteristieke kosten en meerkosten. Voor sommige chronisch zieken of beperkten biedt een basisverzekering voldoende dekking, omdat hun zorgkosten vanuit het basispakket worden vergoed. Anderen hebben juist behoefte aan een specifiek aanvullend pakket, vergoeding van het eigen risico of aan vergoeding van kosten die niet via de zorgverzekering gedekt worden. Voor wie in een instelling verblijft kan tandartszorg of fysiotherapie via de Wet langdurige zorg geregeld zijn. Het bieden van een gemeentelijke collectieve verzekering biedt niet voldoende ruimte voor deze individuele verschillen. We willen chronisch zieken en beperkten in staat stellen om tot goede keuzes voor hun individuele situatie te komen. Dit doen we door het bedrag van de tegemoetkoming voor meerkosten te verhogen naar € 350 per jaar. De tegemoetkoming is hiervoor een passende regeling gebleken. De regeling staat open voor chronisch zieken en beperkten met een inkomen tot 130% en voor chronisch zieken met een hoger inkomen die door hoge zorgkosten op deze grens uitkomen. Ook bieden we begeleiding in het maken van een keuze van een passende zorgverzekering die zo goed mogelijk aansluit bij de ziekte of handicap. Aandachtspunt is het gebruik van de regeling tot nu toe. De verwachting is dat met de intensieve voorlichting en het bieden van de mogelijkheid voor individuele begeleiding bij het zoeken van een passende zorgverzekering ook het gebruik van deze regeling stijgt.

Argument 4 en 5:
We voldoen aan de voorwaarden om een alleenrecht te vestigen voor het bieden van een collectieve verzekering voor minima waarmee we gemeente specifieke ondersteuning bieden aan inwoners.

Datum 20 juni 2018

Door het opzeggen van het contract door Zilveren Kruis zijn veel gemeentes en verzekeraars zich aan het heroriënteren op de toekomst van de gemeentelijke collectieve zorgverzekering. Met de uitkomsten van onze marktoriëntatie is duidelijk dat er beperkt interesse is onder zorgverzekeraars om in Zwolle een aanbod te doen. Daarom verwachten we geen positieve resultaten van een aanbesteding. Doordat we juist een vrije keuze willen stimuleren bij het zoeken van een zorgverzekering zien we ook geen voordelen in het aangaan van contracten met meerdere verzekeraars. Stoppen met het bieden van een collectieve zorgverzekering achten we echter ook onverstandig. De collectieve verzekering biedt de gemeente specifieke mogelijkheden voor ondersteuning, zoals de vergoeding van eigen bijdrages Wmo, toegang tot een aanvullende verzekering zonder medische keuring, toegang tot aanvullende verzekering voor inwoners met een schuldregeling en extra gemeentelijke dekkingen. Bovendien kent de huidige regeling een groot bereik onder minima. Een rigoureuze wijziging hierin is niet in het belang van de inwoners.

Om een goed beeld te krijgen van de marktsituatie werd in 2015 een marktconsultatie gehouden en is in 2017 nogmaals een marktoriëntatie gestart. Er blijkt een zeer beperkte interesse voor het contract in Zwolle. Zorgverzekeraars benutten de collectieve zorgverzekering voor minima om marktaandeel in de regio te vergroten. Interesse van een buitenlandse verzekeraar in het aanbieden van een dergelijke zorgverzekering aan inwoners van de gemeente Zwolle door niet waarschijnlijk gebleken. In het licht van de nieuwe aanbestedingswet is het vestigen van een alleenrecht noodzakelijk wanneer de gemeente één zorgverzekeraar zonder voorafgaande aanbestedingsprocedure wil contracteren. Artikel2a.14 lid 2 biedt die mogelijkheid. Een uitsluitend recht kan gevestigd worden indien:

1. een concessie wordt gegund aan één zorgverzekeraar;
2. de zorgverzekeraar het recht is voorbehouden een collectieve zorgverzekering aan te bieden;
3. de zorgverzekering binnen de gemeente wordt aangeboden;
4. op grond van een bekendgemaakt besluit;
5. er geen sprake is van een grensoverschrijdend belang.

Uit de marktconsultatie en daaropvolgende gesprekken met een beperkt aantal zorgverzekeraars dat op de markconsultatie gereageerd heeft, is één aanbieder naar voren gekomen die een aanbod doet wat past bij onze wensen. Met deze regionale verzekeraar, Salland Verzekeringen zijn we tot gemeente specifieke afspraken gekomen over het bieden van een betaalbare collectieve zorgverzekering. Ook levert de zorgverzekeraar een bijdrage aan onze samenwerkingsverbanden gericht op gezondheid, preventie en het stimuleren van een gezonde leefstijl. Tot slot hebben we afspraken gemaakt over toegang tot de collectieve zorgverzekering voor mensen met een schuldregeling, bereidheid om de Zwolse armoedegrenzen toe te passen en bereidheid om met de Participatieraad in overleg te gaan over wensen ten aanzien van de pakketsamenstelling. De beoogde zorgverzekeraar biedt met de Gemeentepolis twee pakketten, het Extra en het Plus pakket. Het Extra pakket biedt een basis- aanvullende- en tandverzekering en uitbreiding met een gemeentepakket. Met het Plus pakket biedt daarboven een verzekering voor het wettelijk verplicht eigen risico, eigen bijdrages Wmo en extra gemeentelijke dekkingen. Salland biedt een korting van 8% op de aanvullende verzekering. De gemeentelijke bijdrage in de premie stellen we vast op € 10 per maand voor het Extra pakket en € 20 per maand voor het Plus pakket. De afspraken zijn vastgelegd in een conceptovereenkomst.
De marktoriëntatie heeft dus geresulteerd in een positieve uitkomst. Met deze verzekeraar vestigen we een alleenrecht voor het bieden van de collectieve zorgverzekering vanaf 2019 tot 2021. Uw raad wordt voorgesteld het besluit tot het vestigen van een alleenrecht nu te nemen. Het college heeft belanghebbenden via het Tendernet gewezen op het voornemen van dit raadsbesluit met toepassing van een 20 dagenperiode waarbinnen eventuele bezwaren ingediend kunnen worden. Na deze periode

en de bestuurlijke besluitvorming zal het college een contract af kunnen sluiten met de aanbieder. Daarmee hebben we na de zomer duidelijkheid en voldoende tijd om te communiceren met de stad over het aanbod van de nieuwe collectieve zorgverzekering. Dit is ruim voordat de overstapperiode van de zorgverzekering van zeven weken aan het einde van het jaar ingaat.

Argument 6:
Met het vaststellen van de verordening is aanvragen van de tegemoetkoming voor culturele, sportieve en maatschappelijke activiteiten mogelijk tot 1 juli 2019,.
Op 2 oktober 2017 heeft de gemeenteraad van Zwolle besloten een regeling voor volwassenparticipatie in te stellen. Volwassenen kunnen een tegemoetkoming krijgen in de kosten voor deelname aan culturele, maatschappelijke of sportieve activiteiten. Er is toegezegd de raad te informeren over de ontwikkelingen. Tussen 1 november 2017 en 1 januari 2018 zijn meer dan 2000 aanvragen ingediend en daarvan was op 1 januari al 80% toegekend. In het eerste kwartaal 2018 zijn 650 aanvragen toegekend. Het totaal aantal komt daarmee op 2.300 toegekende aanvragen.

Kosten entree/lidmaatschap sport	34 %
Vervoerskosten	31 %
Overige kosten maatsch. cult. sport	16 %
Lidmaatschap Stadkamer	10 %
Museum jaarkaart	9 %
Totaal	**100%**

Van het beschikbare budget (eenmalig € 500.000) is nu ongeveer de helft besteed. Verlenging van de regeling met een jaar is daardoor mogelijk binnen het bestaande, eenmalige, budget. Door het vaststellen van de verordening Participatie Volwassenen Gemeente Zwolle 2018 kan de regeling tot 1 juli 2019 worden aangevraagd. Gezien de tekorten in het sociaal domein acht het college dit niet het geschikte moment om te beslissen over structurele verlenging van de regeling. Deze afweging willen we zorgvuldig maken bij de PPN in het voorjaar 2019.

Risico's
Het vestigen van een alleenrecht brengt het risico van bezwaren met zich mee. Dit kan leiden tot vertraging in het sluiten van het nieuwe contract. Het nieuwe contract moet tijdig getekend zijn, om overstappen van zorgverzekeraar aan het einde van het jaar mogelijk te maken.

Financiën
De maatregelen worden vanaf 2019 gefinancierd uit het bestaande budget voor doel 4.2.

Vervolg
Uw raad heeft het college een Minima effect rapportage gevraagd in het jaar van aantreden. Uitvoeren van het onderzoek in dit jaar zal echter niet de effecten van de huidige maatregelen in beeld brengen. Om voor de komende jaren tot een zorgvuldige afweging te kunnen komen in maatregelen in het gemeentelijke armoedebeleid willen we de effecten van deze nieuwe maatregelen graag meenemen in de Minimaeffectrapportage. Het college wil daarom het onderzoek begin 2019 uit laten voeren. De resultaten zullen dan, samen met de resultaten van het onderzoek naar versimpelen en verder effectiever maken van armoederegeling, met de PPN beschikbaar zijn voor uw raad.

Datum 20 juni 2018

We hebben advies gevraagd aan de Participatieraad. Hun positieve advies is bijgevoegd. Daarbij merken we op dat het advies gebaseerd is op een voorstel om de regeling volwassenparticipatie structureel maken. Zoals u hebt gelezen willen we deze keuze pas maken bij de PPN 2019 We zullen het positieve advies over deze maatregel zeker meenemen bij de behandeling van de PPN.
Voor wat betreft de verordening Collectieve Zorgverzekering Voor Minima En Alleenrecht Gemeente Zwolle 2019 is het voornemen tot het verlenen van een uitsluitend recht gepubliceerd op Tendernet. In die publicatie is de gelegenheid gegeven om bezwaren tegen de vestiging van het alleenrecht binnen 20 dagen na publicatie kenbaar te maken via een kort geding bij de bevoegde rechter. In het geval er geen geding aanhangig wordt gemaakt zal een definitieve concessieovereenkomst met de beoogde zorgverzekeraar worden gesloten. De conceptovereenkomst is ter kennisneming bijgevoegd.
De wijze waarop we met inwoners communiceren over deze maatregelen en over het vormgeven van de begeleiding zal met de Participatieraad en betrokkenen worden vormgegeven.

De raad wordt op gebruikelijke wijze via de begrotingscyclus geïnformeerd over het gebruik en bereik van het nieuwe maatregelenpakket.

Communicatie
Over het nieuwe pakket aan maatregelen wordt gecommuniceerd met de doelgroep en professionals. Dit gebeurt op verschillende manieren gebeuren, via persoonlijk contact, websites, nieuwsbrieven, krantenberichten en in overleg met de Participatieraad en ervaringsdeskundigen. Ook zal de nieuwe zorgverzekeraar communiceren over het aanbod en in de laatste weken van het jaar spreekuren bemannen om vragen van inwoners te beantwoorden.

De vastgestelde (gewijzigde) verordeningen zullen op de gebruikelijk wijze worden bekendgemaakt Tevens worden de (gewijzigde) verordening aan de partners in de stad op het terrein van armoedebestrijding en schulddienstverlening worden toegezonden.

Openbaarheid
Deze nota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

besluit

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	44002
Onderwerp	Preventie van en ondersteuning bij zorgkosten vanaf 2019

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 19-06-2018

besluit:

1. Kennis te nemen van de resultaten van de marktoriëntatie onder zorgverzekeraars, het onderzoek naar de tegemoetkoming meerkosten, en de visie van het college op de resultaten.
2. In te stemmen met het pakket maatregelen voor ondersteuning bij zorgkosten.
3. In de verordening Wmo art 7.8.5 per 1 januari 2019 te wijzigen in *De hoogte van de tegemoetkoming bedraagt maximaal € 350,00 per kalenderjaar per persoon. De tegemoetkoming wordt ook verleend voor kinderen met een chronische ziekte of beperking binnen het gezin.*
4. De verordening Collectieve Zorgverzekering Voor Minima En Alleenrecht Gemeente Zwolle 2019 conform bijlage 1 vast te stellen, onder voorbehoud van een kort geding tijdens de 20 dagen termijn, met ingang 1 januari 2019. Deze verordening is inclusief een te verlenen uitsluitend recht ex art 1.1 aanbestedingswet 2012 inzake het aanbieden van een collectieve zorgverzekering voor minima in de gemeente Zwolle.
5. De verordening Inkomensondersteunende maatregelen gemeente Zwolle 2015 in te trekken met ingang van 1 januari 2019.
6. De verordening Participatie Volwassen Gemeente Zwolle 2018 vast te stellen met ingang van 1 juli 2018.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 juli 2018,

de voorzitter,

de griffier,

Onderzoek naar de tegemoetkoming voor mensen met een chronische ziekte of een beperking

Datum: 31 mei 2018

Colofon

Onderzoek naar de tegemoetkoming voor mensen met een chronische ziekte of een beperking

Maatschappelijke ontwikkeling, Gemeente Zwolle
Mei 2018

Opdrachtgever

Maatschappelijke Ontwikkeling, Gemeente Zwolle

Samenstelling

afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling, Sander van Meel, student Maatschappelijk werk en Dienstverlening Windesheim

INLEIDING 2

AANLEIDING 2
DOEL VAN HET ONDERZOEK 2
METHODIEK 2
RESPONS 2

RESULTATEN 5

WAAR WORDT DE TEGEMOETKOMING VOOR GEBRUIKT? 5
HOE ERVAREN DE MENSEN DE MANIER VAN AANVRAGEN VAN DE TEGEMOETKOMING? 5
HOE WORDT DE MANIER VAN AANVRAGEN VAN DE TEGEMOETKOMING ERVAREN? 6
IN HOEVERRE ZIJN DE GEÏNTERVIEWDEN BEKEND MET DE TEGEMOETKOMING? 6

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN 7

HOE WORDT DE HOOGTE VAN DEZE TEGEMOETKOMING ERVAREN? 7
ZIJN ER CATEGORIEËN/ KENMERKEN VOOR DE HELE GROEP TE ONDERSCHEIDEN BINNEN DE TEGEMOETKOMING VOOR CHRONISCH ZIEKEN EN BEPERKTEN? 7
HOE ERVAREN DE MENSEN DE MANIER VAN AANVRAGEN VAN DE TEGEMOETKOMING? 7
BIEDT DE TEGEMOETKOMING VOOR AANNEMELIJKE MEERKOSTEN VAN CHRONISCH ZIEKEN EN BEPERKTEN VAN €175,- TER BEVORDERING VAN DE DEELNAME AAN HET MAATSCHAPPELIJK VERKEER EN VAN HET ZELFSTANDIG FUNCTIONEREN VOLDOENDE ONDERSTEUNING **ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**
AANBEVELINGEN 8

BIJLAGEN 9

BIJLAGE 1 – BELSCRIPT 9
BIJLAGE 2 - ANTWOORDSCHEMA 11

Inleiding

Aanleiding

In 2014 zijn rijksregelingen voor chronisch zieken en gehandicapten komen te vervallen. Voorheen kon men een beroep doen op de Wet Tegemoetkoming Chronisch zieken & Gehandicapten(WTCG) en Compensatie Eigen Risico(CER) vergoeding. De CER was bedoeld voor mensen met hoge zorgkosten die het volledige eigen risico van de zorgverzekering moesten betalen. De WTCG was een tegemoetkoming in de kosten voor chronisch zieken en gehandicapten. De tweede werd toegewezen op basis van medicijngebruik, gemonitord door het Rijk. Echter is medicijngebruik geen correcte en volledige maatstaf voor de hoeveelheid (meer)kosten waar de chronisch zieke/beperkte mee te maken krijgt. De gemeenteraad vroeg om een laagdrempelige regeling die ongericht voorkomt, lage uitvoeringskosten heeft en compensatie biedt voor meerkosten van minima- en middeninkomens. Per 2015 verstrekt de gemeenten een tegemoetkoming aan mensen met een beperking of een chronisch-, psychisch- of psychosociaal probleem om aannemelijke meerkosten te vergoeden

Doel van het onderzoek

De Gemeente Zwolle wil onderzoeken of de vergoeding van € 175 voor aannemelijke meerkosten van chronisch zieken en beperkten voldoende ondersteuning biedt aan de doelgroep en of de juiste doelgroepen bereikt worden. Het gebruik van de regeling blijft achter bij de verwachting van destijds. Vandaar nu na twee jaar een onderzoek naar het gebruik van deze regeling.

Methodiek

Onderzoeksinstrument
Als onderzoeksinstrument is gebruikt gemaakt van persoonlijke interviews. De interviews zijn telefonisch uitgevoerd.
Er is een script opgesteld waarin alle gegevens worden weergeven die uitgevraagd moeten worden om de genoemde doelstellingen te kunnen behalen. Dit script functioneert als leidraad van het gesprek, en is te vinden in Bijlage 1 - Belscript. Daarnaast is er een Excel-bestand opgesteld wat als afvinkmiddel fungeert. Tijdens het bellen met de klant is de benodigde informatie direct ingevuld. Een voorbeeld hiervan is te vinden in Bijlage 2 – Excel schema.

Onderzoeksdoelgroep
Voor het benaderen van de (potentiele) gebruikers van de regeling is gebruikt gemaakt van drie bestanden.

- Personen die gebruik maken van een 3-sterren pakket collectieve zorgverzekering. Dit pakket is ingericht voor mensen met een chronische ziekte of beperking. Deze groep zal naar verwachting ook in aanmerking komen voor de tegemoetkoming. Door deze groep te benaderen is er tevens gepoogd oververzekeren te verminderen. Als men geen WMO of WLZ indicatie heeft kan men wellicht toe met een goedkoper alternatief.
- Personen die een aanvraag voor de tegemoetkoming hebben ingediend, waarbij de aanvraag is toegekend;
- Personen die een aanvraag voor de tegemoetkoming hebben ingediend, waarbij de aanvraag is afgewezen.

Respons

In totaal zijn er 329 personen benaderd, door middel van telefoongesprekken en verstuurde brieven. Bij het niet drie keer niet beantwoorden van een telefoonoproep is een brief met een terugbelverzoek verstuurd.

De verdeling uit de verschillende groepen is als volgt: 291 personen uit de collectieve zorgverzekering, 28 personen waarvan van te voren duidelijk was dat een aanvraag is toegekend en tien personen waarvan van te voren duidelijk was dat een aanvraag was afgewezen.

In totaal is er met 107 van de 329 personen persoonlijk contact tot stand gekomen.

In de eerste groep (personen met 3-sterren pakket collectieve zorgverzekering) is er met 95 van de 291 personen persoonlijk contact tot stand gekomen. Dit is verder uit te splitsen in 9 personen die een toegekende aanvraag hebben gedaan, 5 personen die een afgewezen aanvraag hebben gedaan, 44 personen die wel in de doelgroep van de tegemoetkoming vallen, maar geen aanvraag hebben gedaan en 37 personen die om verschillende redenen niet mee hebben gewerkt aan het onderzoek.

In de tweede groep (personen waarvan aanvraag is toegekend) is er met 12 van de 16 personen een contact tot stand gekomen.

In de laatste groep (personen waarvan duidelijk was dat aanvraag is afgewezen) is er met geen van de 10 personen contact tot stand gekomen , ondanks drie keer bellen en het versturen van een brief.

In het schema op de volgende pagina is dit inzichtelijk gemaakt.

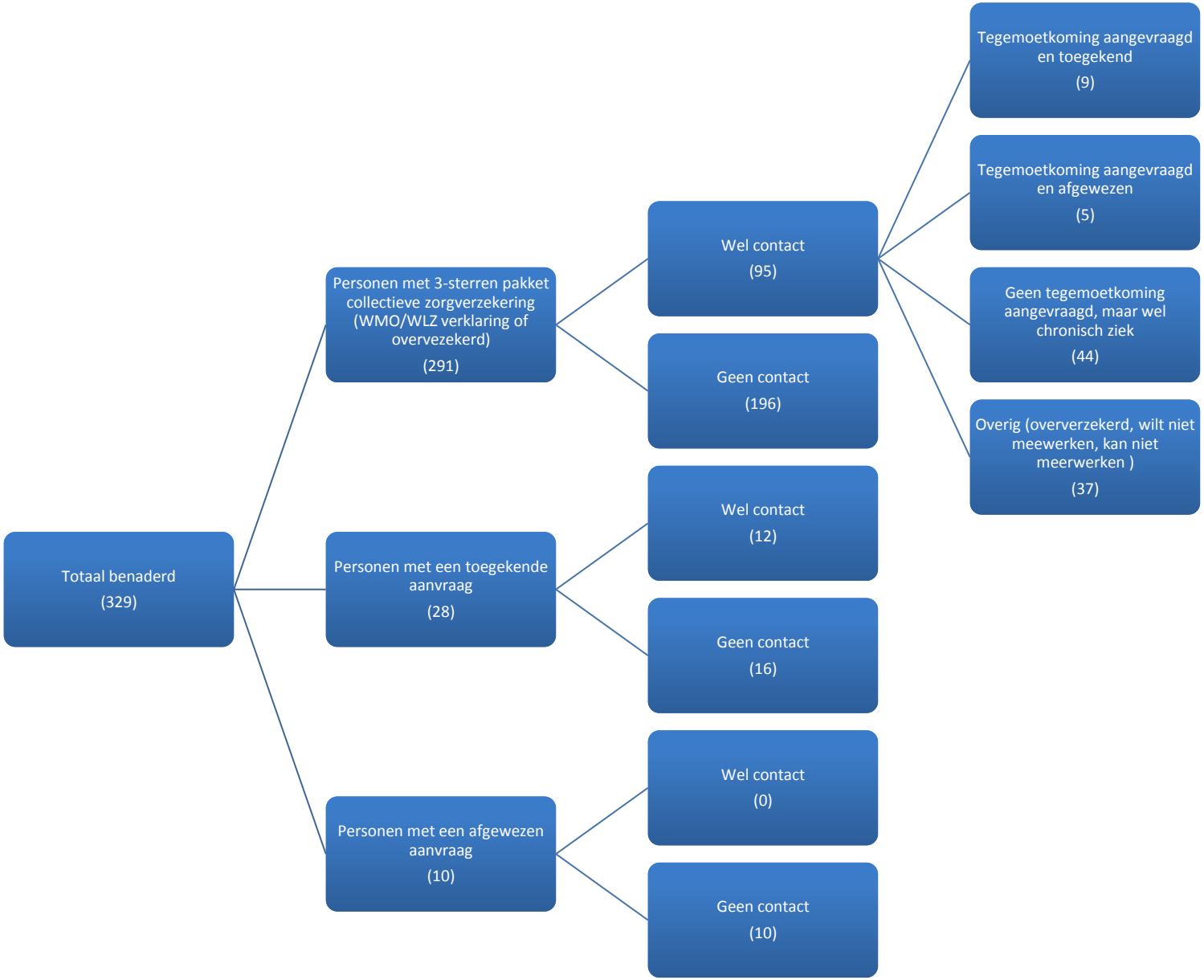
Totaal benaderd
(329)
Personen met 3-sterren pakket collectieve zorgverzekering (WMO/WLZ verklaring of overvezekerd)
(291)
Personen met een toegekende aanvraag
(28)
Personen met een afgewezen aanvraag
(10)
Wel contact
(95)
Geen contact
(196)
Wel contact
(12)
Geen contact
(16)
Wel contact
(0)
Geen contact
(10)
Tegemoetkoming aangevraagd en toegekend
(9)
Tegemoetkoming aangevraagd en afgewezen
(5)
Geen tegemoetkoming aangevraagd, maar wel chronisch ziek
(44)
Overig (oververzekerd, wilt niet meewerken, kan niet meerwerken)
(37)

Resultaten

Waar wordt de tegemoetkoming voor gebruikt?

Tijdens de gesprekken zijn de volgende meerkosten benoemd.

Beschrijving	Aantal keer
Kosten voor genees- en heelkundige hulp	1
Medicijnen (op doktersvoorschrift)	8
Bepaalde hulpmiddelen	7
Bepaalde aanpassingen	4
Vervoer, zoals reiskosten naar huisarts/ziekenhuis	6
Dieet op voorschrift (zonder bijzondere bijstand)	2
Extra gezinshulp	4
Extra kleding/beddengoed	5
Overig	3
Niet nader gespecificeerd	5

Het kan zijn dat personen meer dan één meerkostenpost hebben of dat mensen om privacy redenen niet wilden aangeven binnen welke categorie meerkosten het valt.

Er is hierbij geen duidelijk verband tussen de chronische ziekte of beperking en het soort meerkosten dat gemaakt wordt.

Hoe ervaren de mensen de manier van aanvragen van de tegemoetkoming?

Personen die voorheen geen WTCG hebben ontvangen zien het bedrag van €175,- als een mooie tegemoetkoming of als een goed begin.

Personen die vroeger een hoge tegemoetkoming ontvingen in het kader van de Wet Tegemoetkoming Chronisch zieken & Gehandicapten voelen zich gekort. Eerder ging het vaak om een bedrag tussen de €300,- en €500,-. De mensen die dit bedrag ontvingen zijn er dus minimaal €125,- per jaar op achteruit gegaan. Gevoelsmatig werkt dit extra door, omdat ze zelf niets kunnen doen aan de ziekte en/of beperking.

Een deel geeft aan dat het bedrag van 175 euro niet alle meerkosten dekt. Sommige personen geven aan dat het bedrag van de WTCG wenselijk is. Er is ook een groep die geen inschatting kan maken van het wenselijke bedrag.

Ondanks het hebben van een chronische ziekte of beperking, maakt niet iedereen meerkosten. Bij het niet maken van €175,- meerkosten voelen mensen zich bezwaard het gehele bedrag aan te vragen.

-"Ik ben wel chronisch ziek, maar daardoor maak ik geen extra kosten."

Een kleine groep geeft aan dat ze af zien van hulp en/of ondersteuning als dit niet wordt vergoed.

Hoe wordt de manier van aanvragen van de tegemoetkoming ervaren?

De aanvraag wordt gezien als eenvoudig. Het is bij iedereen soepel verlopen. Het wel of niet toekennen van de tegemoetkoming heeft hier verder geen invloed op gehad.

Het elk jaar opnieuw aanvragen wordt als vervelend beschouwd, omdat de ziekte chronisch is.

Ook is er gekeken wat de voorkeur is in manier van uitkeren. Hierbij zijn de opties geld of natura voorgelegd. Slechts één van de ondervraagde geeft aan de voorkeur te geven aan natura.

> *-"Ik zie door de bomen het bos niet meer, ik weet niet meer waarvoor ik wel en niet in aanmerking kom* "

In hoeverre zijn de geïnterviewden bekend met de tegemoetkoming?

Hierin is een tegenstrijdigheid te zien. Een groep geeft aan de regeling te kennen via krantenberichten of de Gemeente Zwolle. Een grote groep van de mensen die niet bekend zijn met de tegemoetkoming geeft juist aan dat zij via deze kanalen geïnformeerd hadden willen worden. Zij hebben dus de publicaties gemist.

Minder vaak gehoorde wensen om bekend te raken met de tegemoetkoming zijn email, het toesturen van een vooraf ingevuld aanvraagformulier, het toesturen van een overzicht van alle minimaregelingen die er zijn in de Gemeente Zwolle.

Nadat er bekendheid is gegeven aan de tegemoetkoming door de interviews is er slechts een beperkt extra aanvragen binnengekomen bij de Gemeente Zwolle. Het grootste deel van deze aanvragen is goedgekeurd.

Conclusies en aanbevelingen

Hoe wordt de hoogte van deze tegemoetkoming ervaren?

Op grond van het onderzoek is geen eenduidige uitspraak te doen over hoe de hoogte van het bedrag door de hele groep wordt ervaren. De overgang van het verstrekken van een tegemoetkoming van rijk naar gemeente wordt door sommigen als negatief ervaren, omdat de gemeentelijke tegemoetkoming in voorkomende gevallen lager is dan de voormalige tegemoetkoming op grond van de Wtcg. Omdat men zelf geen invloed heeft op het hebben van een ziekte of beperking voelt dit lagere bedrag als een strafkorting. Anderen gaven aan dat het ontvangen van de tegemoetkoming wordt ervaren als erkenning voor hun persoonlijke situatie. De ervaringen zijn individueel sterk verschillend en blijken te worden bepaald door

- wel of geen ervaring met de voormalige rijksvergoedingen op grond van de Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten (Wtcg) en Compensatie eigen risico(CER),
- de aard van de ziekte of beperking en
- de mate van financieel inzicht in de kosten die samenhangen met de ziekte of beperking.

Zijn er categorieën/ kenmerken voor de hele groep te onderscheiden binnen de tegemoetkoming voor chronisch zieken en beperkten?

Uit het onderzoek blijkt het dat de tegemoetkoming voldoende ondersteuning biedt om te kunnen blijven participeren in de samenleving. De tegemoetkoming blijkt vooral gebruikt te worden voor niet-vergoede medicijnen (wel op doktersvoorschrift) , hulpmiddelen zoals speciale schoenen en kosten voor vervoer naar arts of ziekenhuis. Hierdoor drukken deze kosten niet of in mindere mate op het besteedbare inkomen voor participatie. Het onderzoek geeft geen aanleiding de categorieën aan te passen. Er is geen betere definiëring gevonden voor de doelgroep.

Hoe ervaren de mensen de manier van aanvragen van de tegemoetkoming?

De wijze van verstrekken wordt als positief beoordeeld. Er kan digitaal of met een papieren aanvraag formulier worden aangevraagd. De verstrekking volgt binnen enkele weken.
De regeling was niet bij alle geïnterviewden bekend. Men kon zich niet herinneren dat hierover een brief was verstuurd of berichten in de krant waren geplaatst. Naar aanleiding van de interviews is alsnog een aantal aanvragen binnengekomen

Zoals eerder al aangestipt is er de beleving van de doelgroep rondom de tegemoetkoming wel iets dat opvalt. Door de naamgeving van regeling zijn veel inwoners die binnen de doelgroep vallen te bescheiden of te aarzelend om de regeling aan te vragen.

-"De benaming van de tegemoetkoming maakt dat ik buiten de boot val."

-"Maar ik ben toch niet ziek genoeg om deze tegemoetkoming aan te vragen?"

-"Andere mensen kunnen dit geld veel beter gebruiken dan ik, zij zijn veel zieker."

Aanbevelingen

Het onderzoek heeft een aantal punten opgeleverd die nog voor verbetering vatbaar zijn. Voor deze punten is een aantal aanbevelingen opgesteld.

Naamsverandering

Door de naam van de regeling worden niet alle mensen binnen de doelgroep bereikt. Dit omdat de doelgroep te bescheiden is met aanvragen of zich bezwaard voelt.
Een aanbeveling op dit punt is het veranderen van de naam voor de tegemoetkoming, voorbeelden hiervan kunnen zijn:

- Tegemoetkoming eigen risico in de zorg;
- Tegemoetkoming hoge zorgkosten.

Communicatie

-"Wat fijn dat de Gemeente hierover belt."

Het onderzoek heeft inzichtelijk gemaakt dat bijna alles rondom de regeling goed is ingeregeld. Er is veel gedaan om de doelgroep te bereiken en de juiste kanalen zijn gebruikt. Wel is het belangrijk om te blijven herhalen in de communicatie. De doelgroep is erg bescheiden en persoonlijk contact rondom de aanvraag helpt bij het vergroten van het bereik van de regeling. Uit het onderzoek blijkt dat de doelgroep persoonlijk contact als prettig ervaart. In dit geval een persoonlijk telefoongesprek of het krijgen van een persoonlijke brief.

Voorbeelden om de communicatie te verbeteren zijn:

- Persoonlijk contact zoeken met de inwoner;
- Uitnodigend contact;
- Volhouden als het contact in eerste instantie niet lukt;
- Jaarlijks aandacht blijven besteden aan de nieuwe aanvraag ;
- Het koppelen van de tegemoetkoming aan andere minimaregelingen.

Periode van toekennen

-"Huh? Die heb ik toch al eens aangevraagd?"

De toekenning van de tegemoetkoming moet per jaar worden vastgesteld. Dit is niet bij iedereen duidelijk. Dit leidt vervolgens tot onbegrip. Het gaat om een vergoeding voor een chronische ziekte of een beperking, en wellicht kan er worden gesteld dat de diagnose hiervoor langer dan een jaar geldt.
Voorbeelden om de periode van toekennen te verbeteren zijn dan ook:

- De toekenning uitgeven voor een periode van minimaal twee jaar;
- Toewerken naar een systeem waarbij de tegemoetkoming jaarlijks automatisch wordt toegekend.

Bijlagen

Bijlage 1 – Belscript

De gemeente is bezig met een onderzoek naar de meerkosten van chronisch zieken en de vergoeding daarvoor. U heeft een tijdje terug de tegemoetkoming meerkosten aangevraagd. Vandaar dat ik u bel. Mag ik u daar wat vragen over stellen, het duurt een paar minuten?

Schikt het nu of op een ander moment?
Het onderzoek is vrijblijvend, als u op bepaalde vragen geen antwoord wil geven is dat prima. Ik stel eerst wat vragen over uw situatie, daarna over de tegemoetkoming en over de zorgverzekering.

U heeft de vergoeding tegemoetkoming meerkosten aangevraagd.

- Via welke weg bent u bekend geworden met deze tegemoetkoming?
- Hoe verliep de aanvraag?
- Is deze toegekend?
- Heeft u de € 175 ontvangen?
- Zijn er meerdere personen in uw huishouden die deze tegemoetkoming hebben aangevraagd of ontvangen?

De tegemoetkoming is toegekend:

- Waar is de tegemoetkoming voor gebruikt?
- Was het voldoende om alle kosten te dekken?
    - Ja
    - Nee: Welke kosten heeft u niet vergoed gekregen?
        - Kosten voor genees- en heelkundige hulp
        - Medicijnen op doktersvoorschrift
        - Bepaalde hulpmiddelen
        - Bepaalde aanpassingen
        - Vervoer, zoals reiskosten naar huisarts/ziekenhuis
        - Dieet op voorschrift van dokter/diëtist (zonder bijz. bijstand)
        - Extra gezinshulp
        - Extra kleding/beddengoed/reiskosten
        - Overig
    - Ziet u af van hulp/ondersteuning als dit niet wordt vergoed?
    - Welk bedrag acht u wenselijk voor de tegemoetkoming?
        - Op grond waarvan?
        - Zou u de tegemoetkoming liever in geldbedrag of in natura ontvangen?

De tegemoetkoming is niet toegekent:

- Wat zijn de consequenties hiervan?

- Zijn er dingen die u eigenlijk nodig heeft maar niet neemt omdat u de tegemoetkoming niet krijgt?

- Welk bedrag acht u wenselijk voor de tegemoetkoming?

- Op grond waarvan?
  Waarom krijgt u de tegemoetkoming niet?
  - Verdient teveel
  - Teveel vermogen
  - Andere reden

Zorgverzekering

- Heeft u een uitgebreide zorgverzekering om uw ziektekosten te vergoeden?
- Heeft u zelf een verzekering uitgezocht of maakt u gebruik van het gemeentelijk collectief?
- Sluit de zorgverzekering goed aan op uw behoefte die ontstaat door uw chronische ziekte?

Afsluiting / vragen over uw situatie

- Kreeg u voorheen de WTCG- en CER-vergoeding?
  - Ja: hoeveel? (hoog/laag)
- Kunt u aangeven welke ziekte/beperking u heeft?

- Welke meerkosten heeft u door uw ziekte of beperking?
  - Kosten voor genees- en heelkundige hulp die niet worden verzekerd
  - Medicijnen op doktersvoorschrift die niet worden vergoed
  - Bepaalde hulpmiddelen
  - Bepaalde aanpassingen
  - Vervoer, zoals reiskosten naar huisarts/ziekenhuis
  - Dieet op voorschrift van dokter/diëtist (zonder bijz. bijstand)
  - Extra gezinshulp
  - Extra kleding/beddengoed/reiskosten
  - Overig

- Ontvangt u ook andere ondersteuning vanuit de gemeente?
  - Huishoudelijk vervoer
  - WMO vervoer
  - WMO individuele begeleiding
  - Overig

- Zijn er andere oplossingen die u graag zou zien?
- Wilt u ons nog iets melden/meegeven?

Bijlage 2 - antwoordschema

Algemeen	**Inwoner 1**	**Inwoner 2**	**Etc.**
Bekendheid			
Hoe verliep de aanvraag?			
Is de aanvraag toegekend?			
Ontvangen			

Tegemoetkoming is toegekend			
Waar is deze voor gebruikt?			
Was het voldoende dekkend?			
Ziet u af van hulp/ondersteuning als dit niet wordt vergoed?			
Welk bedrag is wenselijk?			

Tegemoetkoming is niet toegekend			
Wat zijn de consequenties?			
Zijn er dingen die u eigenlijk nodig heeft maar niet neemt omdat u de tegemoetkoming niet krijgt?			
Welk bedrag is wenselijk?			

Zorgverzekering			
Uitgebreid om ziektekosten te vergoeden?			
Collectief?			
Sluit het aan op uw behoefte?			

Persoonlijk			
Voorheen WTCG- en CER vergoeding?			
Welke ziekte/beperking?			
Welke meerkosten?			
Andere oplossingen?			
Melden/meegeven			

Verordening maatschappelijke ondersteuning Zwolle 2018

Hoofdstuk 1 Algemeen

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze verordening en de daarop rustende bepalingen wordt verstaan onder:

- *algemeen gebruikelijke voorziening*: voorziening die niet speciaal is bedoeld voor mensen met een beperking en die algemeen verkrijgbaar is en niet of niet veel duurder is dan vergelijkbare producten;
- *andere voorziening*: voorziening anders dan in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015;
- *bijdrage*: bijdrage als bedoeld in artikel 2.1.4, eerste lid, van de wet;
- *gesprek:* het gesprek in het kader van het onderzoek als bedoeld in artikel 2.3.2., eerste lid van de wet na een melding waarin het college met degene die maatschappelijke ondersteuning vraagt zijn gehele situatie inventariseert ten aanzien van zijn mogelijkheden om op eigen kracht, met gebruikelijke hulp of hulp van personen uit zijn sociaal netwerk dan wel met gebruikmaking van voorliggende voorzieningen, algemeen gebruikelijke voorzieningen, algemene voorzieningen of maatwerkvoorzieningen zijn zelfredzaamheid of participatie te verbeteren.
- *hulpvraag*: behoefte aan maatschappelijke ondersteuning als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet;
- *persoonlijk plan*: plan waarin inwoner de omstandigheden, bedoeld in 2.3.2., vierde lid onderdelen a t/m g van de wet, beschrijft en aangeeft welke maatschappelijke ondersteuning naar zijn mening het meest aangewezen is;
- *PGB-plan:* plan waarin de inwoner omschrijft hoeveel persoonsgebonden budget hij nodig heeft voor een maatwerkvoorziening en waaraan hij het toe te kennen budget wil gaan besteden.
- *vergoeding*: financiële voorziening waarvoor geen maatwerkvoorziening in natura bestaat;
- *voorliggende voorziening*: algemene voorziening of andere voorziening waarmee aan de hulpvraag wordt tegemoetgekomen;
- *wet*: Wet maatschappelijke ondersteuning 2015;

Artikel 2. Melding hulpvraag

1. Een hulpvraag kan door of namens een inwoner van Zwolle bij het college worden gemeld.
2. In spoedeisende gevallen als bedoeld in artikel 2.3.3 van de wet treft het college na de melding onverwijld een tijdelijke maatwerkvoorziening in afwachting van de uitkomst van het onderzoek.

Artikel 3. Onderzoek en indienen persoonlijk plan

1. Het college verzamelt alle voor het onderzoek ex artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet, van belang zijnde en toegankelijke gegevens over de inwoner en zijn situatie en maakt zo spoedig mogelijk met deze inwoner en de eventuele mantelzorger een afspraak voor een gesprek.
2. Voor het gesprek verschaft de inwoner het college alle overige gegevens en bescheiden die naar het oordeel van het college voor het onderzoek nodig zijn en waarover hij redelijkerwijs de beschikking kan krijgen.
3. Als de inwoner genoegzaam bekend is bij de gemeente, kan het college in overeenstemming met de inwoner afzien van een vooronderzoek als bedoeld in het eerste en tweede lid.
4. Voordat het onderzoek van start gaat, kan de inwoner het college een persoonlijk plan overhandigen waarin hij zijn omstandigheden beschrijft en aangeeft welke (maatwerk)voorziening naar zijn mening het meest is aangewezen. Het college brengt de inwoner van deze mogelijkheid op

de hoogte en stelt hem gedurende zeven dagen na de melding, bedoeld in artikel 2 lid 1, in de gelegenheid het plan te overhandigen. De inwoner kiest zelf op welke wijze hij zijn persoonlijk plan wil vormgeven, met inachtneming van het voorgaande.

Artikel 4. Gesprek

1. Het college onderzoekt in een gesprek met degene door wie de melding is gedaan en waar mogelijk met hulp van personen uit zijn sociaal netwerk de elementen genoemd in artikel 2.3.2 van de wet, alsook:
   a. de mogelijkheden om op eigen kracht of met gebruikelijke hulp of algemeen gebruikelijke voorzieningen of algemene voorziening of mantelzorg zijn zelfredzaamheid of zijn participatie te handhaven of te verbeteren;
   b. de mogelijkheden om aanvullend op de onder a genoemde ondersteuning een maatwerkvoorziening te verstrekken.
2. Het college informeert de inwoner over de gang van zaken bij het gesprek, diens rechten en plichten en de vervolgprocedure.
3. Als de hulpvraag genoegzaam bekend is, kan het college onverminderd het bepaalde in artikel 2.3.2 van de wet, in overleg met de inwoner, afzien van een gesprek.

Artikel 5. Verslag

1. Het college zorgt na het gesprek voor een schriftelijk verslag waarin de afspraken die met de inwoner gemaakt zijn, worden vastgelegd.
2. Binnen 10 werkdagen na het gesprek verstrekt het college aan de inwoner een afschrift van het verslag.
3. Opmerkingen of latere aanvullingen van de inwoner worden aan het verslag toegevoegd.

Artikel 6. Aanvraag

1. Een inwoner of zijn gemachtigde of vertegenwoordiger kan na onderzoek ex artikel 2.3.2 van de wet een aanvraag om een maatwerkvoorziening indienen bij het college. De aanvraag is vergezeld van een PGB-plan als de inwoner verzoekt om een persoonsgebonden budget.
2. Het ondertekende schriftelijke verslag kan worden aangemerkt als aanvraag van de inwoner.

Hoofstuk 2 Voorzieningen

Artikel 7.1. Criteria voor een maatwerkvoorziening

1. .Het college neemt het verslag als uitgangspunt voor de beoordeling van een aanvraag voor een maatwerkvoorziening.
2. Onverminderd artikel 2.3.6, tweede en vijfde lid, van de wet verstrekt het college geen maatwerkvoorziening voor zover de aanvraag betrekking heeft op kosten die de aanvrager voorafgaand aan de indiening van de aanvraag heeft gemaakt
3. Alle mogelijkheden van de cliënt om op eigen kracht, met gebruikelijke hulp of met hulp van personen uit zijn sociaal netwerk dan wel met gebruikmaking van algemene of andere voorzieningen zijn zelfredzaamheid of participatie te verbeteren of te regelen dat hij geen behoefte meer heeft aan maatwerkvoorzieningen, worden in het onderzoek eerst beoordeeld.
4. Bij de beoordeling van de aanvraag hanteert het college in aanvulling op de voorgaande leden de volgende criteria:
   a. er is geen aanspraak op een adequate andere voorziening op grond van een andere regeling ;
   b. er is geen sprake van normale maatschappelijke kosten of van een algemeen gebruikelijke voorziening;
   c. er is geen sprake van voorzieningen die de aanvrager zelf heeft aangebracht of verwijderd.

d. er is aan de zijde van de aanvrager geen sprake van aantoonbare meerkosten in vergelijking met de situatie voorafgaand aan het optreden van beperkingen waarvoor de voorziening wordt aangevraagd.
e. er is sprake van een noodzaak tot het treffen van een maatwerkvoorziening voor zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen of opvang;
f. het college kent in beginsel de adequaat goedkoopste voorziening toe;
g. de voorziening voorzienbaar was maar van de cliënt redelijkerwijs niet verwacht kon worden maatregelen te hebben getroffen die de hulpvraag overbodig had gemaakt.
h. het college vergoedt of verstrekt geen voorziening als de normale afschrijvingstermijn van de eerder vergoede of verstrekte gelijkwaardige voorziening nog niet is verstreken of deze technisch nog niet is afgeschreven, tenzij deze voorziening verloren is gegaan als gevolg van omstandigheden die niet aan de cliënt zijn toe te rekenen.

Artikel 7.2 Aanvullende criteria voor begeleiding en huishoudelijke hulp
Met inachtneming van artikel 7.1 kan een cliënt in aanmerking komen voor begeleiding of huishoudelijke hulp als

a) bij cliënt sprake is van een complexe ondersteuningsvraag, blijkend uit de noodzaak tot inzet van ondersteuning, of
b) er bij het functioneren van de cliënt sprake is van risico voor hemzelf of diens omgeving, of
c) toezicht op de cliënt mogelijk nodig is, of
d) aantoonbare beperkingen bij het voeren van een huishouden ondervindt, of
e) problemen zich voordoen bij de gebruikelijke hulp en mantelzorg.

Artikel 7.3 Aanvullende criteria voor kortdurend verblijf
Met inachtneming van artikel 7.1 kan een cliënt in aanmerking komen voor kortdurend verblijf als

a. de cliënt is aangewezen op ondersteuning met permanent toezicht, en
b. de mantelzorger door het overstijgen van het gebruikelijke, redelijkerwijs van hem te verwachten toezicht, overbelast dreigt te worden.

Artikel 7.4 Aanvullende criteria voor opvang en beschermd wonen
1. Met inachtneming van artikel 7.1 kan een cliënt alsmede eventuele kinderen van deze cliënt in aanmerking komen voor opvang als

a. hij feitelijk of residentieel dakloos is en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving;
b. hij de situatie van dakloosheid en het niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving - niet op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg dan wel met gebruikmaking van algemene voorzieningen of andere maatwerkvoorzieningen gericht op het bevorderen van de participatie en zelfredzaamheid in voldoende mate kan verminderen of wegnemen.
c. opvang een passende, noodzakelijke en tijdelijke bijdrage levert aan het voorkomen van dakloosheid, het psychosociaal functioneren, voorkomen van verwaarlozing of maatschappelijke overlast en/of het afwenden van gevaar voor de cliënt of anderen en de behoefte van de cliënt met als doel het realiseren van een situatie waarin de cliënt in staat wordt gesteld zich zo snel mogelijk weer op eigen kracht te handhaven in de samenleving.

2. Met inachtneming van artikel 7.1.kan een cliënt alsmede eventuele kinderen van deze cliënt in aanmerking komen voor opvang als

a. deze de thuissituatie heeft verlaten, vanwege risico’s voor de veiligheid van cliënt en/of de kinderen van deze cliënt als gevolg van huiselijk geweld, en de cliënt niet in staat is zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving;

b. deze de opvangsituatie niet op eigen kracht, met gebruikelijke hulp of met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk dan wel met gebruikmaking van algemene voorzieningen of andere maatwerkvoorzieningen in voldoende mate kan verminderen of wegnemen.
c. opvang een passende, noodzakelijke en tijdelijke bijdrage levert aan het afwenden van gevaar voor de cliënt of zijn kinderen, voorkomen van dakloosheid, het psychosociaal functioneren, voorkomen van verwaarlozing of maatschappelijke overlast en de behoefte van de cliënt met als doel het realiseren van een situatie waarin de cliënt en/of zijn kinderen in staat wordt gesteld zich zo snel mogelijk weer op eigen kracht en in een veilige situatie zich te handhaven in de samenleving.

3. Met inachtneming van artikel 7.1. kan een cliënt in aanmerking komen voor beschermd wonen op grond van de wet als

a. hij psychische- of psychosociale problemen heeft en niet in staat is zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving en
b. hij de situatie van psychische of psychosociale problemen - met als gevolg het niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving - niet op eigen kracht, met gebruikelijke hulp of met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk dan wel met gebruikmaking van algemene voorzieningen of maatwerkvoorzieningen gericht op het bevorderen van de participatie en zelfredzaamheid in de thuissituatie in voldoende mate kan verminderen of wegnemen.
c. beschermd wonen een passende en noodzakelijke bijdrage levert aan het bevorderen van de zelfredzaamheid en participatie, het psychosociaal functioneren, stabilisatie van een psychiatrisch ziektebeeld, voorkomen van maatschappelijke overlast en/of het afwenden van gevaar voor de cliënt of anderen en daarbij voorziet in het realiseren van een situatie waarin de cliënt in staat wordt gesteld zich zo snel mogelijk weer op eigen kracht te handhaven in de samenleving.

Artikel 7.5 Aanvullende criteria voor woonvoorzieningen

1. Met inachtneming van artikel 7.1. kan een inwoner in aanmerking komen voor een van de volgende woonvoorzieningen:

a. een vergoeding in de verhuis- en/of stofferingskosten;
b. een vergoeding voor het bezoekbaar maken van een woning;
c. een bouwkundige of woontechnische woonvoorziening;
d. een niet bouwkundige of niet woontechnische woonvoorziening;
e. een uitraasruimte;
f. vergoeding van onderhoud, keuring en reparatie van de verstrekte woonvoorziening;
g. huurderving; of
h. tijdelijke huisvesting.

2. Inwoner kan in aanmerking komen voor een woonvoorziening als hij

a. aantoonbare beperkingen heeft bij het normaal gebruik van zijn woning, en
b. het redelijke heeft gedaan om een geschikte woning te bewonen, of
c. een op basis van aantoonbare beperkingen aanwezige gedragsstoornis heeft met ernstig ontremd gedrag tot gevolg, waarbij alleen het zich kunnen afzonderen kan leiden tot een situatie waarin deze persoon met beperkingen tot rust kan komen.

3. Een inwoner kan alleen voor een woonvoorziening in aanmerking komen wanneer deze langdurig noodzakelijk is en verhuizing niet mogelijk is of niet de adequaat goedkoopste voorziening is.

4. Een woonvoorziening wordt slechts verstrekt als de cliënt zijn hoofdverblijf heeft of zal hebben in de woonruimte waaraan de voorziening wordt getroffen, dan wel voor het logeerbaar maken van een andere woonruimte indien de cliënt met beperkingen zijn hoofdverblijf heeft in een erkende zorginstelling.

5. Een woonvoorziening wordt niet verleend voor bedrijfsruimten, trekkerswoonwagens, instellingen, verzorgingshuizen, tweede woningen, ruimten bestemd voor kamerverhuur, gemeenschappelijke ruimten of als ze zonder noemenswaardige meerkosten bij nieuwbouw of renovatie meegenomen kunnen worden.
6. Het college kan, indien zonder woningaanpassing de woonruimte voor de aanvrager ontoegankelijk blijft, een vergoeding verlenen voor het verbreden van toegangsdeuren en het aanbrengen van elektrische deuropeners, drempelhulp of vlonders aan een gemeenschappelijke ruimte of een extra trapleuning bij een portiekwoning.
7. Het college verleent een vergoeding voor onderhoud, keuring en reparatie indien de kosten betrekking hebben op een (trap)lift, elektromechanische deuropenings- en sluitingsmechanismen uitgezonderd deuren van gemeenschappelijke ruimten of mechanische inrichting voor verstellen van hoogte keukenblok, bad of wastafel.

Artikel 7.5.1 Niet noodzakelijke verhuizing en andere beperkende voorwaarden
1. De aanvraag voor een woonvoorziening wordt geweigerd indien:
   a. de noodzaak tot het treffen van de woonvoorziening het gevolg is van een verhuizing waartoe op grond van belemmeringen bij het normale gebruik van de woning geen aanleiding bestond en geen andere belangrijke reden aanwezig was;
   b. de aanvrager niet is verhuisd naar de voor zijn of haar beperkingen op dat moment beschikbare meest geschikte woning, tenzij tevoren schriftelijk toestemming is verleend door het college;
   c. de aanvrager verhuisd is vanuit of naar een woonruime die ongeschikt is het gehele jaar door bewoond te worden, verhuisd is naar een op grond van een toegelaten instelling in het kader van de Wlz of een andere instelling gericht op het verstrekken van zorg, of er in de verlaten woonruimte geen problemen met het normale gebruik van de woning zijn ondervonden;
   d. de ondervonden problemen bij het normale gebruik van de woning voortvloeien uit de aard van de in de woning gebruikte materialen; of
   e. hij betrekking heeft op voorzieningen voor een hoger niveau dan het uitrustingsniveau voor sociale woningbouw.
2. Het college verleent slechts een vergoeding voor onderhoud, keuring en reparatie als bedoeld in artikel 7.5, indien de kosten van onderhoud, keuring en reparatie betrekking hebben op:
   - (trap)liften; of
   - de mechanische inrichting voor het verstellen van een in hoogte verstelbaar keukenblok, bad of wastafel; of
   - elektromechanische openings- en sluitingsmechanismen van deuren uitgezonderd de deuren die behoren tot de gemeenschappelijke ruimten van een woongebouw.

Artikel 7.5.2 Primaat van de verhuizing
1. Een inwoner kan voor een vergoeding voor verhuizing en stoffering in aanmerking komen wanneer aantoonbare beperkingen het normale gebruik van de woning belemmeren.
2. Een inwoner kan voor een woningaanpassing en voor woonvoorzieningen van niet-bouwkundige of woontechnische aard in aanmerking komen indien verhuizing naar een aangepaste of aanpasbare woning niet te realiseren is of niet de adequaat goedkoopste oplossing is of uit maatschappelijk oogpunt onaanvaardbaar is.
3. Verhuizing naar een aangepaste of aanpasbare woning heeft geen voorrang, indien de som van de kosten van het aanpassen van die woning en het treffen van een woonvoorziening van niet-bouwkundige of woontechnische aard aan die woning minder bedraagt dan € 11.258, -.
4. Indien een inwoner de aangepaste of aanpasbare woning niet accepteert, omdat hij zijn huidige woning wil aanpassen, kan hem een vergoeding verleend worden voor aanpassing van die huidige

woning waarbij een bijdrage ex artikel 11 is verschuldigd. De maximale hoogte van deze vergoeding bedraagt € 11.258, -.
5. Het gestelde in leden 3 en 4 is niet van toepassing als de gevraagde woonvoorzieningen betrekking hebben op het aanpassen van een woonwagen of woonschip.

Artikel 7.5.3 Afbakening doelgroep verhuizing en stoffering
1. Het college kan een vergoeding voor verhuizing en stoffering verstrekken aan degene die verhuist of degene die op verzoek van de gemeente de woonruimte heeft ontruimd.
2. Het college verleent in aanvulling op artikel 7.5.1. geen vergoeding als bedoeld in lid 1, indien:
   a. de inwoner voor het eerst zelfstandig gaat wonen;
   b. de inwoner verhuisd is op een moment dat op basis van leeftijd, gezinssituatie of woonsituatie de verhuizing ook zonder handicap algemeen gebruikelijk geacht zou zijn.

Artikel 7.5.4 Aanpassen hoofdverblijf en bezoekbaar maken andere woonruimte
1. Een voorziening wordt alleen verleend, indien de inwoner zijn hoofdverblijf heeft of zal hebben in de woonruimte waaraan de voorziening wordt getroffen.
2. In afwijking van het eerste lid kan een vergoeding worden verleend in de kosten van het aanpassen van één woonruimte, indien de aanvrager zijn hoofdverblijf heeft in een op grond van artikel 5 van de Wet toelating zorginstellingen erkende instelling.
3. De aanvraag moet ingediend worden in de gemeente waar de aan te passen woning staat.
4. De vergoeding als bedoeld in het tweede lid betreft het bezoekbaar maken van de bedoelde woonruimte. Het maximale toe te kennen bedrag is € 6.020, -.
5. Onder bezoekbaar maken wordt uitsluitend verstaan dat de aanvrager de woonruimte, de woonkamer en een toilet kan bereiken en gebruiken.
6. In het geval van co-ouderschap wordt één verblijf als hoofdverblijf aangemerkt.

Artikel 7.5.5 Kostensoorten voor bouwkundige of woontechnische woonvoorziening
1.De kosten voor het realiseren van een bouwkundige of woontechnische woonvoorziening zijn:
   a. de aanneemsom;
   b.de risicoverrekening van loon- en materiaalkosten;
   c. het architectenhonorarium;
   d. het toezicht op de uitvoering, indien dit noodzakelijk is;
   e. de leges die betrekking hebben op het treffen van de voorziening;
   f. de verschuldigde en niet verrekenbare of terugvorderbare omzetbelasting;
   g. renteverlies, in verband met het verrichten van noodzakelijke betaling aan derden voordat de bijdrage is uitbetaald, voor zover deze verband houdt met de bouw dan wel het treffen van voorzieningen;
   h. de prijs van bouwrijpe grond indien noodzakelijk en gemaximeerd door het college;
   i. de door het college schriftelijk goedgekeurde kostenverhogingen, die ten tijde van de raming van de kosten redelijkerwijs niet voorzienbaar waren;
   j.de kosten in verband met noodzakelijk technisch onderzoek en adviezen met betrekking tot het verrichten van de aanpassing;
   k. de kosten van heraansluiting op de openbare nutsvoorziening;
   l. de administratiekosten die de verhuurder maakt ten behoeve van het treffen van een voorziening voor de aanvrager.
2. Indien een woningaanpassing betrekking heeft op het uitbreiden van een bestaande woning of het groter bouwen van een nieuw te bouwen woning, kan een vergoeding verleend worden voor de extra te verwerven grond die ten hoogste overeenkomt met de bijdrage voor het aantal vierkante meters per vertrek en een gedeelte van de buitenruimte bij de woning, zoals vermeld in onderstaande tabel.

Soort vertrek	Aantal m2 waarvoor ten hoogste vergoeding wordt verleend in geval van aanbouw van een vertrek	Aantal m2 waarvoor ten hoogste vergoeding wordt verleend in geval van uitbreiding van een reeds aanwezig vertrek
Woonkamer	30	6
Keuken	10	4
Eenpersoonsslaapkamer	10	4
Tweepersoonsslaapkamer	18	4
Toiletruimte	2	1
Badkamer: wastafelruimte	2	1
Badkamer: doucheruimte	3	2
Entree/hal/berging	5	2
Berging	6	4
Uitraasruimte	10	4

Artikel 7.5.6 Huurderving

1. In geval van huurbeëindiging van een aangepaste woonruimte kan het college voor de duur van maximaal 6 maanden een vergoeding ter hoogte van de gederfde huurinkomsten verlenen aan de eigenaar van de woning in verband met verlies van huurinkomsten.
2. Het bedrag van de vergoeding uit het eerste lid bedraagt de daadwerkelijk gederfde huurinkomsten, gemaximeerd tot het bedrag van de maximaal subsidiabele huur, zoals jaarlijks wordt vastgesteld in het onderdeel Huurtoeslag van de belastingdienst;

Artikel 7.5.7 tijdelijke huisvesting

1. Het college kan een vergoeding in de kosten van tijdelijke huisvesting verlenen die een inwoner maakt in verband met het aanpassen van zijn huidige woonruimte of nog te betrekken woonruimte.
2. De vergoeding wordt uitsluitend verleend voor de periode dat de aan te passen woonruimte ten gevolge van het realiseren van de woningaanpassing niet bewoond kan worden en de aanvrager als gevolg daarvan voor dubbele woonlasten komt te staan.
3. De maximale termijn waarvoor het college een vergoeding verleent in de kosten van tijdelijke huisvesting, bedraagt zes maanden.
4. De hoogte van een vergoeding als bedoeld in het eerste lid wordt verstrekt voor de woning met de laagste woonlasten en gemaximeerd tot het bedrag per maand dat als maximale huur wordt aangemerkt voor de Huurtoeslag.
5. De vergoeding bedraagt voor tijdelijke huisvesting de werkelijke kosten van het tijdelijk betrekken van woonruimte, gemaximeerd tot het bedrag van de maximaal subsidiabele huur, zoals jaarlijks vastgesteld in het onderdeel Huurtoeslag van de belastingdienst.

Artikel 7.6 Aanvullende criteria voor vervoersvoorziening

1. Met inachtneming van artikel 7.1. kan een aanvrager in aanmerking komen voor collectief vervoer als de inwoner door aantoonbare beperkingen niet of onvoldoende gebruik kan maken van het openbaar vervoer.
2. Een inwoner kan, als aantoonbare beperkingen het gebruik van het collectieve vervoer onmogelijk maken, in aanmerking komen voor een persoonsgebonden budget voor gebruik van de eigen auto of een voorziening voor de aanpassing van de eigen auto.
3. Een aanvrager kan voor individueel taxivervoer in aanmerking komen als aantoonbare beperkingen het gebruik van het collectieve vervoer onmogelijk maken en hij niet de beschikking heeft over een eigen auto.
4. Een aanvrager kan voor een vervoersvoorziening voor de directe woonomgeving in aanmerking komen als er sprake is van ernstige beperkingen in de mobiliteit. Een voorziening voor de directe

woonomgeving kan in aanvulling op het gebruik van een andere vervoersvoorziening verstrekt worden.
5. Een aanvrager kan eerst in aanmerking komen voor een individuele vervoersvoorziening als deze langdurig noodzakelijk is en het collectief vervoer niet afdoende is.
6. Bij de te verstrekken vervoersvoorziening wordt ten aanzien van de vervoersbehoefte ten behoeve van maatschappelijke participatie uitsluitend rekening gehouden met de verplaatsingen in de directe woon- en leefomgeving van aanvrager en in elk geval binnen de gemeente Zwolle en de regio in het kader van het leven van alledag.
7. In afwijking van het derde lid kan een vervoersvoorziening worden verstrekt als zich een situatie voordoet waarbij het gaat om een bovenregionaal contact, dat uitsluitend door de persoon met beperkingen zelf bezocht kan worden, terwijl het bezoek voor de persoon met beperkingen noodzakelijk is om dreigende vereenzaming te voorkomen.

Artikel 7.6.1 Omvang gebied.
1. Bij de te verstrekken vervoersvoorziening wordt ten aanzien van de vervoersbehoefte uitsluitend rekening gehouden met verplaatsingen in het kader van het leven van alledag, die zich binnen 25 kilometer vanaf het woonadres afspelen, tenzij er sprake is van bijzondere individuele omstandigheden, die een grotere vervoersbehoefte aannemelijk maken.
2. Voor vervoer buiten de gemeentegrens maar binnen 25 kilometers vanaf het woonadres met het collectief vervoersysteem kan door het college een budget bij de vervoerder beschikbaar gesteld tot maximaal € 585,- per jaar, tenzij er sprake is van bijzondere individuele omstandigheden, die een grotere vervoersbehoefte aannemelijk maken. De daarmee gepaard gaande hogere vergoeding is tot maximaal 1.500 taxikilometers.

Artikel 7.6.2 Voorzieningen voor lokaal vervoer en het primaat van het collectief vervoer
1. Een voorziening voor lokaal vervoer bestaat uit gebruik van het collectief systeem van vervoer door een door het college aan te wijzen vervoerder.
2. Indien de voorziening onder lid 1 niet verantwoord is of onvoldoende aansluit bij de persoonskenmerken en behoeften, kan individueel vervoer door een door het college aan te wijzen vervoerder worden toegekend of een persoonsgebonden budget worden toegekend voor:
   a. het gebruik van een eigen auto;
   b. de aanpassing van een eigen auto;
3. Het persoonsgebonden budget voor gebruik van een auto bedraagt:
   - € 627,-- per kalenderjaar voor eigen auto of
   - € 333,-- per kalenderjaar voor bruikleen- of leaseauto of
   - € 886,-- indien de auto waarvan gebruik gemaakt wordt speciaal ingericht of aangepast is voor het zittend in een rolstoel vervoeren van een aanvrager die rolstoelafhankelijk is.
   - Het budget voor het gebruik van een auto kan verhoogd worden indien de aanvrager ter voorkoming van dreigende eenzaamheid aangewezen is op contacten buiten het zorggebied. In een dergelijke situatie wordt de verhoging individueel vastgesteld op basis van de vervoersbehoefte, waarbij uitgegaan wordt van de werkelijke kosten van het vervoer verminderd met de kosten van het openbare vervoer.
   - Indien echtgenoten beiden in aanmerking komen voor een vervoersvoorziening wordt het budget vastgesteld op niet meer dan anderhalf maal de bedragen genoemd in dit lid.

Artikel 7.7 Aanvullende criteria voor rolstoelvoorziening en sportvoorziening
1. Met inachtneming van artikel 7.1. kan een cliënt in aanmerking komen voor een rolstoelvoorziening als wegens aantoonbare beperkingen het voor hem noodzakelijk is om zich regelmatig in of om de woning zittend te verplaatsen.

2. Een cliënt kan voor een vergoeding voor een sportrolstoel of andere noodzakelijke sportvoorziening in aanmerking worden gebracht tot maximaal € 2.836, - per 3 jaar als aantoonbare beperkingen het sporten zonder sportrolstoel of andere sportvoorziening onmogelijk maken.

Hoofdstuk 3 Tegemoetkoming meerkosten

Artikel 7.8 Begrippen tegemoetkoming meerkosten

In dit hoofdstuk van deze verordening wordt verstaan onder:

a. Aanvrager: de persoon die ten behoeve van zichzelf, zijn partner en/of één of meerdere kinderen een tegemoetkoming meerkosten verzoekt.

b. Partner: de persoon die al of niet gehuwd of geregistreerd met de aanvrager een gezamenlijke huishouding voert, tenzij het betreft een bloedverwant in de eerste graad.

c. Gezamenlijke huishouding: een huishouding zoals omschreven in artikel 3 Participatiewet.

d. Kind: het eigen kind of stiefkind dat op de peildatum jonger is dan 18 jaar, ten laste van de aanvrager of diens partner komt en op het zelfde adres als de aanvrager staat ingeschreven in de gemeentelijke basisregistratie personen.

e. Ten laste komend kind: het kind voor wie de aanvrager of diens partner aanspraak op kinderbijslag kan maken.

f. Inkomen: het inkomen in de peilmaand van aanvrager zoals bedoeld in artikel 31,32 en 33 van de Participatiewet verminderd met de ontvangen vakantietoeslag. Tot het inkomen wordt ook gerekend de bijstand voor algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan zoals genoemd in artikel 5 onder c van de Participatiewet. Bij partners wordt uitgegaan van de som van het inkomen van aanvrager en zijn partner.

g. Norm: bedrag voor de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan, zoals bedoeld in artikel 5 onder c van de Participatiewet maar verminderd met de in de Participatiewet geldende vakantietoeslag;

h. Peilmaand: de maand november van het kalenderjaar waarop de tegemoetkoming betrekking heeft.

i. Persoon met beperking of chronische ziekte: Een aanvrager, diens partner of een ten laste komend kind, die op de peildatum:

1. Een toekenning heeft voor voorzieningen op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning; of
2. Een toekenning heeft voor voorzieningen op grond van de Wlz.
3. Ondersteuning nodig heeft om te participeren in de samenleving ter beoordeling van het college.

j. Vermogen: het vermogen van belanghebbende zoals bedoeld in artikel 34 van de wet. Bij een gehuwde of samenwonende wordt uitgegaan van de som van het vermogen van aanvrager en zijn partner.

k. Zelfstandige: de volwassene jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd die voor de voorziening in het bestaan geheel of gedeeltelijk is aangewezen op arbeid in eigen bedrijf of zelfstandig beroep en de financiële risico’s daarvan draagt.

Artikel 7.8.1 Financiële tegemoetkoming meerkosten

Een tegemoetkoming voor aannemelijke meerkosten wordt verleend ter ondersteuning van de zelfredzaamheid en de participatie aan een inwoner voor onderstaande kosten die voortvloeien uit chronische ziekte of beperking en waarin niet op andere wijze reeds is voorzien:

a. extra uitgaven voor dieet;

b. extra uitgaven voor hulpmiddelen;

c. extra uitgaven voor kleding of bewassing;

d. extra uitgaven voor verwarming;
e. extra uitgaven voor vervoer;
f. extra uitgaven voor eigen bijdragen of eigen risico;
g. andere extra uitgaven voor medische dienstverlening.

Artikel 7.8.2 Kring van belanghebbenden en inkomen

1. Om als chronisch zieke of persoon met een beperking of chronische psychische of psychosociale problemen voor deze tegemoetkoming in aanmerking te komen, dient:
   a. de aanvrager en zijn partner op de peildatum 18 jaar of ouder te zijn; en
   b. de aanvrager en zijn partner op de peildatum in de gemeentelijke basisregistratie personen van de gemeente Zwolle ingeschreven te staan; en
   c. het inkomen over de peilmaand niet meer te bedragen dan 130% van de toepasselijke norm; en
   d. het vermogen minder te bedragen dan de van toepassing zijnde vermogensgrens op grond van artikel 34 Participatiewet. Indien er sprake is van eigenwoningbezit is artikel 50 lid 1 van de Participatiewet op overeenkomstige wijze van toepassing.
2. Indien als gevolg van wisselende of eenmalige inkomsten het inkomen in de peilmaand hoger is dan de norm wordt uitgegaan van een gemiddeld inkomen. Het gemiddeld inkomen wordt berekend door de som van het inkomen dat gedurende 12 maanden voorafgaand aan de peilmaand is genoten te delen door 12.
3. Indien er sprake is van een inkomen als zelfstandige wordt uitgegaan van het inkomen over het boekjaar, voorafgaand aan het jaar waarin de aanvraag is gedaan. Dit is het inkomen na aftrek van de verschuldigde inkomstenbelasting en premies volksverzekeringen. Deze belasting en premies worden gesteld op het percentage, zoals vermeld in artikel 6, lid 2, van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004. Hierbij wordt een teruggave inkomstenbelasting en premies volksverzekeringen niet als inkomen aangemerkt. Het vastgestelde inkomen als zelfstandige wordt, na eventuele vermeerdering met andere inkomsten over het betreffende boekjaar, gedeeld door 12.
4. Indien de aanvrager of diens partner in een inrichting verblijft wordt het inkomen dat overeenkomstig het gestelde onder 1 tot en 3 is vastgesteld verminderd met een bedrag dat gelijk is aan de verschuldigde bijdrage in de verzorgingskosten.
5. Indien in hetzelfde kalenderjaar als van de aanvraag gebruik is gemaakt van een Zwolse gemeentelijke inkomensondersteunende voorziening of kwijtschelding van Zwolse gemeentelijke belastingen over het jaar van aanvraag is verleend, kan het college oordelen dat aan de inkomens- en vermogensnorm in lid 1 is voldaan.

Artikel 7.8.3 Schuldenaren

In afwijking van het gestelde in artikel 7.8.2 lid 1 kan een aanvrager ongeacht de hoogte van het inkomen voor een voorziening in aanmerking komen als hij in het kader van een schuldregeling een relatie heeft met de verantwoordelijke eenheid van de gemeentelijke schulddienstverlening en hij structureel alleen het vrij te laten bedrag van zijn inkomen overhoudt ter besteding.

Artikel 7.8.4 Wie komt niet voor een tegemoetkoming in aanmerking

1. Een tegemoetkoming wordt niet verstrekt als een aanvrager en zijn partner als vreemdeling niet rechtmatig verblijf houdt in Nederland in de zin van artikel 8 onder a tot en met e en l van de Vreemdelingenwet 2000;
2. Het eerste lid is niet van toepassing als een aanvrager en zijn partner als vreemdeling na rechtmatig verblijf te hebben gehouden in de zin van artikel 8 onder a tot en met e en l van de Vreemdelingenwet 2000, rechtmatig in Nederland verblijf heeft op grond van artikel 8, onder g of h van de Vreemdelingenwet 2000.

3. Indien een situatie zoals genoemd in lid 1 of 2 zich slechts ten aanzien van één van de partners voordoet, wordt bij de beoordeling of er aanspraak bestaat op een voorziening en bij de vaststelling van de omvang van de voorziening de partner op wie het gestelde in lid 1 van toepassing is buiten beschouwing gelaten.

Artikel 7.8.5 Hoogte tegemoetkoming
De hoogte van de tegemoetkoming bedraagt maximaal € 350,00 per kalenderjaar per persoon. De tegemoetkoming wordt ook verleend voor kinderen met een chronische ziekte of beperking binnen het gezin.

Artikel 7.8.6 Uitbetaling en schriftelijke bewijzen
1. De uitbetaling vindt één keer in het jaar plaats.
2. De aanvrager bewaart gedurende tenminste twee jaar na afloop van het betreffende kalanderjaar de schriftelijke bewijzen van zijn extra uitgaven van dieet, eigenbijdragen of andere medische aard of voor maatschappelijke dienstverlening, etc.

Hoofstuk 4 Overige bepalingen

Artikel 8 Criteria persoonsgebonden budget
1. Het college kent met inachtneming van artikel 7.1.een persoonsgebonden budget toe als naar het oordeel van het college is vastgesteld dat:
   a. aanvrager, al dan niet met hulp van zijn mantelzorger of zijn vertegenwoordiger, in staat is tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake dan wel in staat is te achten om de aan een persoonsgebonden budget verbonden taken op een verantwoorde wijze uit te voeren;
   b. gemotiveerd is dat een aanvrager een persoonsgebonden budget wenst;
   c. gewaarborgd is dat de diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die met het persoonsgebonden budget betaald moeten worden, veilig, doeltreffend en cliëntgericht zijn.
2. Het college kent geen persoonsgebonden budget toe als
   a. in de drie jaren, voorafgaand aan de datum van het onderzoek, toepassing is gegeven aan artikel 2.3.10, eerste lid, onderdeel a, d, en e van de wet;
   b. het bieden van een keuze voor het persoonsgebonden budget negatieve gevolgen zou hebben voor het voortbestaan van het systeem van de desbetreffende maatwerkvoorzieningen in natura;
   c. er sprake is van ondersteuning in een spoedeisende situatie, als bedoeld in artikel 2.3.3 van de wet;
   d. voor zover het persoonsgebonden budget is bestemd voor besteding in het buitenland, tenzij voldaan is aan door het college te stellen nadere voorwaarden;
   e. voor zover deze is bedoeld voor ondersteunings- of administratiekosten in verband met het persoonsgebonden budget.
3. Een inwoner aan wie een persoonsgebonden budget wordt verstrekt, mag onder de volgende voorwaarden een persoon uit zijn sociaal netwerk inschakelen:
   a. de persoon heeft niet aangegeven dat ondersteuning aan de aanvrager hem te zwaar valt.
   b. de persoon beschikt over de vereiste professionele kwalificaties als de dienst volgens professionele standaard zorg vereist;
4. tussenpersonen of belangenbehartigers mogen niet uit het persoonsgebonden budget worden betaald.

Artikel 9 Hoogte persoonsgebonden budget en vergoeding

1. Het persoonsgebonden budget bedraagt maximaal de kosten van de maatwerkvoorziening in natura. De hoogte van een persoonsgebonden budget:

a. is toereikend om veilige, doeltreffende en kwalitatief goede diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot de maatwerkvoorziening behoren, van derden te betrekken, en wordt indien nodig aangevuld met een vergoeding voor onderhoud en verzekering;

b. bedraagt bij een aanpassing in eigen beheer alleen de feitelijk aantoonbare kosten tot maximaal de kosten die zouden zijn vergoed bij professionele uitbesteding.

c. wordt gebaseerd op een door de inwoner opgesteld PGB-plan over hoe hij het persoonsgebonden budget gaat besteden.

2. De hoogte van een persoonsgebonden budget voor:

a. een zaak wordt bepaald op basis van de tegenwaarde die de gemeente aan de leverancier betaalt voor de adequaat goedkoopste voorziening of de door het college goedgekeurde offerte. Indien nodig wordt het persoonsgebonden budget verhoogd met het jaarbedrag voor onderhoud en reparatie gebaseerd op het onderhoudscontract van de gemeente bij het verstrekken van de voorziening in natura. Het college bepaalt per persoonsgebonden budget het aantal jaren dat aan onderhoud en reparatie zal worden opgenomen.

b. de waarde van een tweedehandszaak wordt vastgesteld aan de hand van de afschrijvingssystematiek zoals hier aangegeven. Dit zijn maximumbedragen.

	Jaar 1	**Jaar 2**	**Jaar 3**	**Jaar 4**	**Jaar 5**	**Jaar 6**	**Jaar 7**
Voorziening	86%	71%	57%	43%	29%	14%	0%

c. huishoudelijke hulp en individuele begeleiding bedraagt maximaal 80% van de kostprijs van de maatwerkvoorziening in natura. Het maximumuurtarief voor ondersteuning uit het sociaal netwerk is € 14,50 voor huishoudelijke ondersteuning en € 20, - voor individuele begeleiding.

d. kortdurend verblijf wordt bepaald per resultaat en bedraagt maximaal 80% van de kostprijs van de maatwerkvoorziening voor kortdurend verblijf in natura.

e. beschermd wonen wordt bepaald op basis van een naar aard en omvang oplopend budget en bedraagt maximaal 81% van de maximaal subsidiabele kosten van de voorziening in natura.

3. Een vergoeding voor verhuis- en stofferingskosten bedraagt voor:

- verhuiskosten als bedoeld in artikel 7.5 maximaal de kosten van overbrenging van de inboedel in eigen beheer tegen referentiekosten waarvan de hoogte door het college wordt bepaald. Dan wel maximaal de kosten van overbrenging van de inboedel door een erkend verhuisbedrijf dat het college heeft aanvaard.
- de stoffering maximaal € 2.409, - voor één of tweepersoonshuishouden en maximaal € 302, - voor elk volgend gezinslid.

4. De vergoeding bedraagt voor medisch noodzakelijke sanering van de stoffering zoals vloerbedekking en gordijnen de som van de richtprijzen die het college hanteert bij de bijzondere bijstandsverlening in het kader van de Participatiewet.

Artikel 10 Verantwoording persoonsgebonden budget

1. De persoon die een persoonsgebonden budget ontvangt, geeft de middelen uit in overeenstemming met het PGB-plan. Hij bewaart gedurende een periode van vijf jaar, de originele aankoopbewijzen, huurovereenkomsten en betaalbewijzen van alle tot het bestedingsdoel van het persoonsgebonden budget behorende goederen of diensten.

2. Deze gegevens worden op verzoek van de gemeente door de persoon aan wie het persoonsgebonden budget is toegekend, dan wel diens wettelijke vertegenwoordiger binnen een termijn van 20 werkdagen aangeleverd, nadat de gemeente hierom vraagt.

Artikel 11 Regels voor bijdrage in de kosten van maatwerkvoorzieningen en algemene voorzieningen

1. Een cliënt is een bijdrage in de kosten verschuldigd voor het gebruik of bezit van een maatwerkvoorziening gedurende de periode waarvoor de maatwerkvoorziening wordt verstrekt. De hoogte van de bijdrage is afhankelijk van het inkomen en vermogen van de cliënt en zijn echtgenoot overeenkomstig het Uitvoeringsbesluit Wet maatschappelijke ondersteuning;
2. De bijdragen per vier weken, de inkomensbedragen en de percentages die gelden voor de berekening van de eigen bijdrage zijn gelijk aan die genoemd in artikel 3.8, eerste lid, van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015. Voor beschermd wonen geldt dat de bijdrage wordt berekend volgens artikel 3.11 en 3.12 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 en voor opvang geldt dat de bijdrage wordt berekend volgens artikel 3.20 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015.
3. In afwijking van het eerste lid geldt dat geen bijdrage is verschuldigd voor de onderhoudskosten, de reparaties en de keuringskosten van voorzieningen.
4. Voor opvang worden de bijdragen voor een maatwerkvoorziening door de aanbieder van de voorziening vastgesteld en geïnd. Het college draagt er zorg voor dat aan het CAK mededeling wordt gedaan van de bijdragen die door de aanbieder zijn vastgesteld, voor zover niet betrekking hebbende op personen die de thuissituatie hebben verlaten in verband met risico's voor hun veiligheid als gevolg van huiselijk geweld.
5. Als de bijdrage voor een maatwerkvoorziening ten behoeve van een woningaanpassing voor een minderjarige inwoner is verschuldigd, is de bijdrage verschuldigd door de onderhoudsplichtige ouders, daaronder begrepen degene tegen wie een op artikel 394 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek gegrond verzoek is toegewezen, en degene die anders dan als ouder samen met de ouder het gezag uitoefent over een inwoner.
6. De bijdrage voor een éénmalig verstrekte maatwerkvoorziening wordt gebaseerd op de kostprijs van de voorziening. De bijdrage wordt geheven voor de duur van:
    - Maximaal 39 perioden voor woonvoorzieningen in eigendom dan wel bij een bouwkundige of woontechnische aanpassing van de woning
    - Maximaal 91 perioden voor overige woon- en vervoersvoorzieningen
7. De bijdrage voor overige maatwerkvoorzieningen wordt geheven gedurende de looptijd van de voorziening. De eigen bijdrage van een maatwerkvoorziening in natura voor individuele begeleiding en huishoudelijke hulp is gebaseerd op een kostprijs van € 23, - per uur. De bijdrage voor een pgb individuele begeleiding of huishoudelijke hulp is gebaseerd op 50 % van het pgb; in geval er alleen sprake is van het resultaatgebied huishouden is de bijdrage gebaseerd op 100% van het pgb.
8. Voor de overige maatwerkvoorzieningen geldt dat de bijdrage is gebaseerd op de kostprijs.
9. De aanbieder van een maatwerkvoorziening kan aan de cliënt een betaling voor algemeen gebruikelijke kosten vragen voor zover dat tussen het college en de aanbieder is afgesproken en dit door het college is vastgesteld. Het gaat hierbij in ieder geval om een betaling voor het gebruik van collectief vraagafhankelijk vervoer berekend op basis van tarieven openbaar vervoer;
10. Een cliënt is een bijdrage in de kosten verschuldigd voor het gebruik of bezit van een algemene voorziening, niet zijnde cliëntondersteuning. De hoogte van de bijdrage wordt per soort algemene voorziening bepaald aan de hand van en tot het maximum van de kostprijs van deze voorziening. Voor dagbesteding is de cliënt een bijdrage in de kosten verschuldigd die na overleg met de aanbieder wordt vastgesteld en bedraagt maximaal € 5 per week.

Artikel 12 Kwaliteitseisen maatschappelijke ondersteuning

1. Aanbieders zorgen voor een goede kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen, door:
    a) het afstemmen van voorzieningen op de persoonlijke situatie van de cliënt;
    b) het afstemmen van voorzieningen op andere vormen van zorg en ondersteuning;

c) erop toe te zien dat beroepskrachten tijdens hun werkzaamheden in het kader van het leveren van voorzieningen handelen in overeenstemming met de professionele standaard;
d) erop toe te zien dat beroepskrachten op de hoogte zijn van en rekening houden met de wensen, mogelijkheden en beperkingen van de informele zorg die wordt verleend.

2. Het college kan bij nadere regeling bepalen welke verdere eisen worden gesteld aan de kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen.
3. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van deze eisen door periodieke overleggen met de aanbieders, een jaarlijks inwoner-ervaringsonderzoek, en het zo nodig in overleg met de inwoner ter plaatse controleren van de geleverde voorzieningen.

Artikel 13 Nieuwe feiten en omstandigheden, herziening, intrekking of terugvordering

1. Onverminderd artikel 2.3.8 van de wet doet een cliënt aan het college op verzoek of onverwijld uit eigen beweging mededeling van alle feiten en omstandigheden, waarvan hem redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat deze aanleiding kunnen zijn tot heroverweging van een beslissing als bedoeld in artikel 2.3.5 of 2.3.6 van de wet.
2. Onverminderd artikel 2.3.10 van de wet kan het college een beslissing als bedoeld in artikel 2.3.5 of 2.3.6 van de wet herzien dan wel intrekken als het college vaststelt dat:
a) de cliënt onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid;
b) de cliënt niet langer op de maatwerkvoorziening is aangewezen;
c) de maatwerkvoorziening niet meer toereikend is te achten;
d) de cliënt niet voldoet aan de aan de maatwerkvoorziening verbonden voorwaarden, of
e) de inwoner de maatwerkvoorziening niet of voor een ander doel gebruikt.

3. Een beslissing tot verlening van een persoonsgebonden budget kan worden ingetrokken als blijkt dat het persoonsgebonden budget binnen een redelijke termijn na uitbetaling niet is aangewend voor de bekostiging van de voorziening waarvoor de verlening heeft plaatsgevonden.
4. Als het college een beslissing op grond van het tweede lid en/of derde lid heeft ingetrokken geheel of gedeeltelijk de geldswaarde vorderen van de ten onrechte genoten maatwerkvoorziening of het ten onrechte genoten persoonsgebonden budget .
5. Ingeval het recht op een in eigendom verstrekte voorziening is ingetrokken, kan deze voorziening worden teruggevorderd.
6. Ingeval het recht op een in bruikleen verstrekte voorziening is ingetrokken, kan deze voorziening worden teruggevorderd.

Artikel 14 Jaarlijkse waardering mantelzorgers

1. Mantelzorgers van cliënten in de gemeente kunnen door middel van een melding bij het college voor het ontvangen van een jaarlijkse blijk van waardering in aanmerking worden gebracht.
2. De jaarlijkse blijk van waardering heeft een waarde van ten minste € 50,- en wordt door het college jaarlijks na overleg met de uitvoerende instelling vastgesteld.

Artikel 15 Verhouding prijs en kwaliteit levering dienst door derden

1. Ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van een dienst door een derde als bedoeld in artikel 2.6.4 van de wet en de eisen die gesteld worden aan de kwaliteit van de dienst stelt het college vast:
a) een vaste prijs, die geldt voor een inschrijving als bedoeld in de Aanbestedingswet 2012 en het aangaan van een overeenkomst met de derde; of
b) een reële prijs die geldt als ondergrens voor:
    1. een inschrijving en het aangaan van een overeenkomst met de derde, en

2. de vaste prijs, bedoeld in onderdeel a.

2. Het college stelt de prijzen, bedoeld in het eerste lid, vast:
   a. overeenkomstig de eisen aan de kwaliteit van die dienst, waaronder de eisen aan de deskundigheid van de beroepskracht, bedoeld in artikel 2.1.3, tweede lid, onderdeel c, van de wet, en
   b. rekening houdend met de continuïteit in de hulpverlening, bedoeld in artikel 2.6.5, tweede lid, van de wet, tussen degenen aan wie de dienst wordt verstrekt en de betrokken hulpverleners.
3. Het college baseert de vaste prijs of de reële prijs op de volgende kostprijselementen:
   a. de kosten van de beroepskracht;
   b. redelijke overheadkosten;
   c. kosten voor niet productieve uren van de beroepskrachten als gevolg van verlof, ziekte, scholing, werkoverleg;
   d. reis en opleidingskosten;
   e. indexatie van de reële prijs voor het leveren van een dienst;
   f. overige kosten als gevolg van door de gemeente gestelde verplichtingen voor aanbieders waaronder rapportageverplichtingen en administratieve verplichtingen.
4. Het college kan het eerste lid, onderdeel b, buiten beschouwing laten indien bij de inschrijving aan de derde de eis wordt gesteld een reële prijs voor de dienst te hanteren die gebaseerd is op hetgeen gesteld is in het tweede en derde lid.

Artikel 16 Klachtregeling

1. Het college behandelt klachten van en die betrekking hebben op de wijze van afhandeling van meldingen en aanvragen als bedoeld in deze verordening, overeenkomstig hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht en volgens de door het college vastgestelde Procedureregeling Klachtbehandeling.
2. Aanbieders stellen een regeling vast voor de afhandeling van klachten van cliënten ten aanzien van alle voorzieningen die in het kader van deze verordening worden verstrekt.
3. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van de klachtregelingen van aanbieders door periodieke overleggen met de aanbieders.

Artikel 17 Medezeggenschap bij aanbieders van maatschappelijke ondersteuning

1. Aanbieders stellen een regeling vast voor de medezeggenschap van gebruikers over voorgenomen besluiten van de aanbieder welke voor de gebruikers van belang zijn ten aanzien van alle voorzieningen die in het kader van deze verordening worden verstrekt.
2. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van de medezeggenschapsregelingen van aanbieders door periodieke overleggen met de aanbieders.

Artikel 18 Betrekken van inwoners bij het beleid

1. Het college betrekt inwoners van de gemeente, waaronder in ieder geval cliënten of hun vertegenwoordigers, bij de voorbereiding van het beleid betreffende maatschappelijk ondersteuning, overeenkomstig de Inspraakverordening van de gemeente Zwolle en de ‘Verordening participatieraad gemeente Zwolle’.
2. Het college stelt inwoners vroegtijdig in de gelegenheid voorstellen voor het beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning te doen, advies uit te brengen bij de besluitvorming over verordeningen en beleidsvoorstellen betreffende maatschappelijke ondersteuning, en voorziet hen van ondersteuning om hun rol effectief te kunnen vervullen.
3. Het college zorgt ervoor dat inwoners kunnen deelnemen aan periodiek overleg, waarbij zij onderwerpen voor de agenda kunnen aanmelden, en dat zij worden voorzien van de voor een adequate deelname aan het overleg benodigde informatie en ondersteuning.

4. Het college kan nadere regels vaststellen ter uitvoering van het tweede en derde lid.

Artikel 19 Right to Challenge
1. Het college wijst de inwoners op de mogelijkheid initiatieven te ontplooien die het uitvoeren van taken van het college op grond van de wet betreffen, zoals vastgelegd in artikel 2.6.7 van de wet;
2. Het college kan nadere regels stellen omtrent de in lid 1 beschreven mogelijkheid om initiatieven te ontplooien.
3. Ter uitvoering van lid 1 regelt het college bij de inkoop/subsidie van maatschappelijke ondersteuning dat minimaal eenmaal per jaar inwoners en maatschappelijke initiatieven de mogelijkheid tot intekening op en de uitvoering van de genoemde taken hebben.

Hoofdstuk 5 Slotbepalingen

Artikel 20 Hardheidsclausule
Het college kan in uitzonderlijke gevallen afwijken van de artikelen van deze verordening, voor zover toepassing van de verordening gelet op het belang van de aanvrager tot onbillijkheden van overwegende aard leidt uitgezonderd artikel 7.8.1 en 7.8.5

Artikel 21 Indexering
Het college kan jaarlijks de geldende bedragen van deze verordening verhogen of verlagen conform de ontwikkelingen van de Centraal Bureau voor de Statistiek prijsindex voor gezinsconsumptie of ander passend indexcijfer.

Artikel 22 Integrale thuisondersteuning
Met ingang van 1 april 2018 wijzigen de drie onderstaand genoemde artikelen:

a. art 7.2 de titel en aanhef aanpassen in:
“Artikel 7.2 Aanvullende criteria voor thuisondersteuning
Met inachtneming van artikel 7.1 kan een cliënt in aanmerking komen voor thuisondersteuning als”
b. art 9 lid 2 sub c vervangen door: “c. thuisondersteuning bedraagt maximaal 80% van de kostprijs van de maatwerkvoorziening in natura. Het maximumuurtarief voor thuisondersteuning uit het sociaal netwerk is € 20, - of in geval alleen huishoudelijke hulp wordt geboden €14,50.”
c. art 11 lid 7 vervangen door: “7. De bijdrage voor overige maatwerkvoorzieningen wordt geheven gedurende de looptijd van de voorziening. De eigen bijdrage van een maatwerkvoorziening in natura voor thuisondersteuning is gebaseerd op een kostprijs van € 23, - per uur. De bijdrage voor een pgb thuisondersteuning is gebaseerd op 50 % van het pgb; in geval er alleen sprake is van het resultaatgebied huishouden is de bijdrage gebaseerd op 100% van het pgb.”

verordeningsnummer:
vastgesteld: 9 juli 2018
datum bekendmaking: N.t.b.
treedt in werking: 1 januari 2019
inwerkingtreding
laatste wijziging: …
wettelijke grondslag: artikel 149 Gemeentewet juncto artikel 2a.14 lid 2 Aanbestedingswet

COLLECTIEVE ZORGVERZEKERING MINIMA EN ALLEENRECHT GEMEENTE ZWOLLE 2019

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begrippen

In deze verordening wordt verstaan onder:

a. Belanghebbende: de persoon die ten behoeve van zichzelf, zijn partner en of één of meerdere kinderen een voorziening in het kader van deze verordening verzoekt.
b. Partner: de persoon die al of niet gehuwd met de belanghebbende een gezamenlijke huishouding voert, tenzij het betreft een bloedverwant in de eerste graad.
c. Inkomen: het inkomen van belanghebbende zoals bedoeld in artikel 31,32 en 33 van de wet verminderd met de ontvangen vakantietoeslag. Tot het inkomen wordt ook gerekend de bijstand voor algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan zoals genoemd in artikel 5 onder b van de wet. Bij een partner wordt uitgegaan van de som van het inkomen van belanghebbende en zijn partner.
d. Kind: het eigen kind of stiefkind dat in de peilmaand jonger is dan 18 jaar, ten laste van de belanghebbende of diens partner komt en op het zelfde adres als de belanghebbende staat ingeschreven in de basisregistratie personen van de gemeente.
e. Peilmaand: de maand voorafgaand aan de aanvraag bij begin van de collectieve zorgverzekering voor minima of de maand september van het lopende jaar bij verlenging van de voorziening.
f. Norm: bedrag voor de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan, zoals bedoeld in artikel 5 onder b van de wet maar verminderd met de in de wet geldende vakantietoeslag;
g. Persoon met beperking of chronisch ziekte: Een belanghebbende, diens partner of een ten laste komend kind, die op de peildatum:
    1. geïndiceerd is voor voorzieningen op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning; of
    2. geïndiceerd is voor voorzieningen op grond van de Wet langdurige zorg; of
    3. Ondersteuning nodig heeft om te participeren in de samenleving ter beoordeling van het college.
h. Uitkeringsgerechtigde: een belanghebbende die van de gemeente Zwolle een uitkering voor levensonderhoud ontvangt op grond van de Participatiewet, de Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of de Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen.
i. Vermogen: het vermogen van belanghebbende zoals bedoeld in artikel 34 van de wet. Bij een partner wordt uitgegaan van de som van het vermogen van belanghebbende en zijn partner.
j. Wet: Participatiewet
k. Zelfstandige: de volwassene die voor de voorziening in het bestaan geheel of gedeeltelijk is aangewezen op arbeid in eigen bedrijf of zelfstandig beroep en de financiële risico's daarover draagt.

Artikel 2 Kring van belanghebbenden

1. Om voor de collectieve zorgverzekering voor minima in aanmerking te komen:
    a. dient de belanghebbende 18 jaar of ouder te zijn; en

b. dient de belanghebbende en zijn partner in de gemeentelijke basisregistratie personen van de gemeente Zwolle ingeschreven te staan; en
c. mag het inkomen over de peilmaand niet meer bedragen dan 110% van de norm of 130% van de norm voor de persoon met een beperking of chronische ziekte; en
d. dient het vermogen minder te bedragen dan de van toepassing zijnde vermogensgrens op grond van artikel 34 van de wet.

2. indien als gevolg van wisselende of eenmalige inkomsten het inkomen in de peilmaand hoger is dan de norm wordt uitgegaan van een gemiddeld inkomen. Het gemiddeld inkomen wordt berekend door de som van het inkomen dat gedurende 12 maanden voorafgaand aan de peilmaand is genoten te delen door 12.
3. indien de belanghebbende of diens partner in een inrichting verblijft wordt het inkomen verminderd met een bedrag dat gelijk is aan de verschuldigde bijdrage in de verzorgingskosten.
4. Indien er sprake is van eigenwoning bezit is artikel 50 lid 1 van de wet op overeenkomstige wijze van toepassing.

Artikel 3 Geleidelijke uitstroom
In afwijking van het gestelde in artikel 2 lid 1 onder c kan de collectieve zorgverzekering voor minima voortgezet worden tot het einde van het lopende kalenderjaar als het inkomen van de belanghebbende is gestegen boven de toepasselijke norm mits de belanghebbende aan de overige bepalingen van deze verordening voldoet.

Artikel 4 Schuldenaren
1. In afwijking van het gestelde in artikel 2 lid 1 onder c kan een belanghebbende ongeacht de hoogte van het inkomen voor een voorziening in aanmerking komen als hij in het kader van een schuldregeling een relatie heeft met de gemeentelijke Schulddienstverlening en hij alleen het vrij te laten bedrag van zijn inkomen overhoudt ter besteding.
2. Indien de schuldenaar gedurende het kalenderjaar opnieuw de beschikking krijgt over meer inkomen dan het vrij te laten bedrag, geschiedt de uitstroom geleidelijk dat wil zeggen per 1 januari van het volgende kalenderjaar.

Artikel 5 Wie komt niet voor een voorziening in aanmerking?
1. Een voorziening wordt niet verstrekt als een belanghebbende en of zijn partner op de peildatum als vreemdeling niet rechtmatig verblijf houdt in Nederland in de zin van artikel 8 onder a tot en met e en l van de Vreemdelingenwet 2000;
2. Het eerste lid is niet van toepassing als een belanghebbende en zijn partner als vreemdeling na rechtmatig verblijf te hebben gehouden in de zin van artikel 8 onder a tot en met e en l van de Vreemdelingenwet 2000, rechtmatig in Nederland verblijf heeft op grond van artikel 8, onder g of h van de Vreemdelingenwet 2000.
3. Indien een situatie zoals genoemd in lid 1 of 2 zich slechts ten aanzien van één van de partners voordoet, wordt bij de beoordeling of er aanspraak bestaat op een voorziening en bij de vaststelling van de omvang van de voorziening de partner op wie het gestelde in lid 1 van toepassing is buiten beschouwing gelaten.

Hoofdstuk 2 Deelname collectieve zorgverzekering voor minima

Artikel 6 Collectieve zorgverzekering voor minima
De gemeente sluit een overeenkomst met de zorgverzekeraar NV ENO te Deventer over een collectieve zorgverzekering voor minima met een gemeentespecifieke module voor haar inwoners met een laag inkomen of beperking of chronische ziekte.

Artikel 7 Deelname aan collectieve zorgverzekering voor minima
Deelname aan de collectieve zorgverzekering voor minima is mogelijk als de belanghebbende en/of diens partner met de zorgverzekeraar als bedoeld in artikel 6, een overeenkomst sluit voor een zorgverzekering in het kader van de Zorgverzekeringswet en het te verzekeren pakket overeenkomt met de eisen die het college aan een collectieve zorgverzekering voor minima stelt.

Artikel 8 Ingangsdatum collectieve zorgverzekering voor minima
Een inwoner kan aan de collectieve zorgverzekering voor minima deelnemen vanaf de datum waarop de collectieve zorgverzekeraar hem accepteert.

Artikel 9 Beëindiging collectieve zorgverzekering voor minima
De deelname aan de collectieve zorgverzekering voor minima eindigt vanaf het moment dat belanghebbende of diens partner:
a. de verzekering beëindigt;
b. niet meer ingeschreven staat in de gemeentelijke basisadministratie van de gemeente Zwolle*;*
c. het inkomen hoger is dan 110% van de toepasselijke norm, tenzij er sprake is van een situatie als bedoeld in artikel 3 of de persoon onder artikel sub g een inkomen heeft hoger dan 130%;
d. de schuldenaar als bedoeld in artikel 4 de beschikking krijgt over meer dan het vrij te laten met dien verstande dat ook de schuldenaar geleidelijk uitstroomt.
e. het vermogen boven de van toepassing zijnde vermogensgrens op grond van artikel 34 van de wet komt.

Hoofdstuk 3 Slotbepalingen

Artikel 10 Uitsluitend recht in Zwolle
1. Ten behoeve van de uitvoering van een collectieve basiszorgverzekering en aanvullende zorgverzekering en gemeentespecifieke module voor minima wordt Eno Zorgverzekeraar N.V., statutair gevestigd aan de Munsterstraat 7 (7418 EV) te Deventer en Eno Aanvullende Verzekeringen N.V., statutair gevestigd aan de Munsterstraat 7 (7418 EV) te Deventer, gezamenlijk handelend onder de naam Salland Zorgverzekeringen, een uitsluitend recht verleend voor het aanbieden van een basiszorgverzekering, een aanvullende zorgverzekering en een gemeentespecifieke module aan minima in de gemeente Zwolle voor de periode van 1 januari 2019 tot en met 31 december 2021.
2. Op basis van het uitsluitend recht zoals bedoeld in het eerste lid gaat het college van burgemeester en wethouders met genoemde zorgverzekeraar een concessie-overeenkomst aan voor de periode van 1 januari 2019 tot en met 31 december 2021

Artikel 11 Aanvragen
Om voor een voorziening in aanmerking te komen dient de belanghebbende voor het aanvragen gebruik te maken van een formulier dat door het college is vastgesteld. De partner moet schriftelijk instemmen dat de belanghebbende mede namens hem een aanvraag in dient.

Artikel 12 Inlichtingenverplichting
Belanghebbenden die deelnemen aan de collectieve zorgverzekering voor minima zijn verplicht het college in te lichten indien zij niet meer voldoen aan één van de voorwaarden.

Artikel 13 Hardheidsclausule
Het college kan in bijzondere gevallen artikel 2, 3, 4, 8, 9, en 11 buiten toepassing laten of daarvan afwijken voorzover toepassing gelet op het belang van belanghebbende leidt tot onbillijkheid van overwegende aard.

Artikel 14 Inwerkingtreding
Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2019.

TOELICHTING COLLECTIEVE ZORGVERZEKERING MINIMA EN ALLEENRECHT GEMEENTE ZWOLLE 2019.

Algemeen
In het kader van armoedebestrijding heeft de gemeente Zwolle verordeningen over inkomensondersteunende maatregelen vastgesteld. Vanwege het vestigen van een uitsluitend recht is een hernieuwde vaststelling noodzakelijk. De verordening kent nu nog slechts een inkomensondersteunende maatregel namelijk de collectieve zorgverzekering, vandaar ook de naamswijziging. Deze inkomensondersteunende maatregel heeft de vorm van bijzondere bijstand. Daarom zijn de bepalingen van de Participatiewet, zoals inkomen, vermogen en samenwonen, zoveel mogelijk van toepassing op de voorziening uit deze verordening.

Collectieve zorgverzekering minima
De gemeente Zwolle heeft een contract gesloten met een zorgverzekeraar. Inwoners zijn vrij in de keuze van hun zorgverzekeraar. De collectieve verzekering is één van de keuzes. Door het bieden van een collectieve zorgverzekering voor minima kan de gemeente in nauwe samenwerking met de verzekeraar de deelnemer een aantal specifieke voordelen bieden, zoals toegang tot de aanvullende verzekering zonder medisch keuring en vergoeding van eigen bijdrages Wmo. De exacte invulling van het pakket kan per jaar verschillen. Iemand die aan de collectieve zorgverzekering voor minima wil deelnemen, sluit hiervoor zelf een overeenkomst met de aangewezen zorgverzekeraar.
.
De gemeente bepaalt met welke verzekeraar de collectieve verzekering minima wordt gesloten, wie tot de doelgroep van de collectieve zorgverzekering voor minima behoort en wat de randvoorwaarden zijn. Dit wil nog niet zeggen dat de zorgverzekeraar iemand ook daadwerkelijk kan of wil toelaten. Enerzijds geeft de Zorgverzekeringswet regels over het toelaten tot een zorgverzekering en anderzijds heeft de zorgverzekeraar hiervoor ook eigen vrijheid.
De Zorgverzekeringswet bepaalt bijvoorbeeld dat iemand maar 1x per jaar van zorgverzekeraar kan veranderen en dat hij of zij dit tussen 12 november en 31 december moet aangeven. In het door de gemeente afgesloten contract is bepaald dat voor de toelating geen medische selectie zal toepassen. Een persoon die een bijstandsuitkering aanvraagt zit dus eerst nog een paar maanden, tot 1 januari van het volgende, vast aan zijn oude zorgverzekeraar.

Artikelsgewijze Toelichting

Artikel 1 begrippen
Voor het definiëren van de begrippen is aangesloten bij de Participatiewet. Deze wet geeft structuur aan veel situaties en concepten op het terrein van armoedebeleid.

Inkomen
Aan de collectieve verzekering voor minima kunnen inwoners deelnemen die een inkomen hebben dat niet hoger is dan 110% van de geldende bijstandsnorm. Voor personen met een beperking of een chronische ziekte geldt een grens van 130%. Bij het vergelijken van de inkomens wordt de vakantietoeslag buiten beschouwing gelaten. Voor de toetsing of iemand kan deelnemen aan de collectieve zorgverzekering voor minima wordt uitgegaan van een peilmaand. Bepalend voor behoud van of instroom in de verzekering is de situatie in september. Als het inkomen stijgt, eindigt de deelname in het daaropvolgende jaar.

De inkomensgrenzen zijn niet gekoppeld aan het soort inkomen. Deelname aan de collectieve zorgverzekering voor minima is niet beperkt tot mensen die een uitkering op grond van de Participatiewet ontvangen. Ook mensen met een inkomen uit werk of uit zelfstandigheid of een andere uitkering kunnen in aanmerking komen voor een collectieve zorgverzekering.

Artikel 2, 3, 4 en 5 Wie komt wel of niet voor tegemoetkoming in aanmerking?

In Participatiewet wordt aangegeven wie recht hebben op bijstand. De artikelen 11 en 13 PW passen we analoog toe in deze autonome verordening. Hieruit volgt dat:

- alleen mensen die in Zwolle verblijven kunnen deelnemen.
- Inwoners met een meer dan bescheiden vermogen niet kunnen deelnemen.
- vreemdelingen die rechtmatig hier verblijven en voldoen aan art 11 lid 2 en 3 PW, hebben recht op deelname.
- Gedetineerden geen recht hebben op deelname.

De bepalingen 2, 3, 4 en 5 zijn van belang bij de toetsing van de situatie op het moment van de aanvraag.

Partners en kinderen
In de verordening wordt aangegeven wie wel of niet voor de collectieve zorgverzekering voor minima in aanmerking komt. Bij een echtpaar of ongehuwd samenwonenden kan er sprake zijn van een situatie dat de ene partner wel aan de voorwaarden voldoet en de andere partner niet bv de een is chronisch ziek en de andere niet. In een dergelijke situatie kunnen alle huisgenoten deelnemen aan de collectieve verzekering. Denk bijvoorbeeld aan een minderjarig kind dat chronisch ziek is. Dan kunnen ook beide ouders deelnemen aan de collectieve verzekering mits het inkomen lager is dan 130%.

Zelfstandige
Een zelfstandige kan evenzeer in financieel moeilijke omstandigheden verkeren. Naast het volledig uitoefenen van het ondernemerschap kunnen ook zelfstandige activiteiten worden verricht in combinatie met bijvoorbeeld arbeid in loondienst. Deze activiteiten hebben in de regel een bescheiden karakter. Voor het bepalen van het inkomen gaan we uit van een boekjaar en delen dat inkomen door twaalf.

Schuldenaren
Mensen met schulden die een hoger inkomen hebben dan de genoemde grens van 110%, hebben als gevolg van inhoudingen of beslagleggingen vaak een besteedbaar inkomen dat veel lager is dan de genoemde grens. Het volgen van een schuldregelingstraject is een langdurige en financieel moeilijke opgave. Als stimulans om een dergelijk traject te volgen en vol te houden, geeft de verordening aan dat iemand die een schuldregelingsrelatie heeft met de gemeentelijke Schuldhulpverlening ongeacht de hoogte van het inkomen in aanmerking kan komen voor een voorziening. Het besteedbare inkomen van de inwoner is dan gelijk aan het “vrij te laten bedrag (VTLB)”. Artikel vier bepaalt dat deze groep van mensen ook recht hebben op deelname indien in de peilmaand het VTLB van toepassing is.

Vermogen
Eén van de voorwaarden om voor de tegemoetkoming in aanmerking te komen is dat een belanghebbende voldoet aan de vermogensbepalingen. In de wet worden voor eigen woning bezit vermogensvrijlatingen genoemd. Deze vermogensvrijlatingen zijn ook van toepassing op de collectieve zorgverzekering voor minima. In de wet wordt echter aangegeven dat als iemand als gevolg van het bezit van een eigen woning meer vermogen heeft dan het vermogen dat vrijgelaten mag worden er bijstand verleend wordt in de vorm van een lening. Het is niet de bedoeling om deelname collectieve zorgverzekering voor minima in de vorm van een lening te verstrekken. In de situatie dat iemand als gevolg van het eigen woning bezit meer vermogen heeft dan toegestaan, wordt de deelname aan de collectieve zorgverzekering voor minima toch toegestaan.

Geleidelijk uitstroom
Mensen mogen tot 1 januari van het volgende jaar gebruik maken van deze voorziening indien het inkomen boven de normen is gestegen bijvoorbeeld door werkaanvaarding of relatievorming. Inwoners kunnen eerst per 1 januari een verzekering opzeggen.
Ook voor schuldenaren geldt dat zij lopende het jaar opnieuw de beschikking kunnen krijgen over een hogere besteedbaar inkomen bijvoorbeeld door einde schuldregeling.

Artikel 6 Collectieve zorgverzekering voor minima

De gemeente heeft onderhandeld met de zorgverzekeraar Salland over het scheppen van de voorziening voor de Zwollenaren. De gemeente sluit een overeenkomst met twee vennootschappen van de gekozen zorgverzekeraar ENO te Deventer over een collectieve zorgverzekering voor minima voor haar inwoners. De zorgverzekeringswet eist voor haar uitvoering gescheiden vennootschappen. Salland noemt dit product “Gemeentepolis”.

Artikel 7 Deelname aan collectieve zorgverzekering voor minima
Deelname aan de collectieve zorgverzekering voor minima is mogelijk als de belanghebbende en/of diens partner met de zorgverzekeraar, een zorgverzekering sluit en het te verzekeren pakket overeenkomt met de eisen die het college aan deelname van het collectief stelt.

Artikel 8 Ingangsdatum collectieve zorgverzekering voor minima
Een inwoner kan aan de collectieve zorgverzekering voor minima deelnemen vanaf de datum waarop de collectieve zorgverzekeraar hem accepteert. Soms is het nodig om over te stappen van een andere zorgverzekeraar naar de collectieve zorgverzekering. De zorgverzekeringswet kent slechts één keer per jaar de mogelijkheid om over te stappen.

Artikel 9 Beëindiging collectieve zorgverzekering voor minima
De collectieve zorgverzekering voor minima kent verschillende momenten waarop de deelname eindigt. De gronden voor beëindiging van het collectief spreken voor zich zoals beëindiging van de verzekering door de belanghebbende, verhuizing naar een andere gemeente of meer inkomen.

Artikel 10 Alleenrecht
Sinds de wijzigingen in 2016 van de Aanbestedingswet 2012 valt het aanbieden van een collectieve zorgverzekering voor minima onder de aanbestedingsplicht. De concessierichtlijn bepaalt (art. 10 lid 1) dat de richtlijn niet van toepassing is op concessie voor diensten die aan een ondernemer worden gegund op basis van een uitsluitend recht dat wordt/is verleend dat in overeenstemming is met het VWEU. In 2017 is een oproep op TenderNed geplaatst om te peilen wie interesse heeft in het bieden van een collectieve zorgverzekering in Zwolle.
In Nederland is een aantal grote en kleine spelers actief in de zorgverzekeringsmarkt. Dit is geen internationale markt, er zijn geen buitenlandse zorgverzekeraars actief op de Nederlandse markt. De gemeente Zwolle heeft onderzocht of er in de zorgverzekeringsmarkt interesse is voor een overeenkomst met de Gemeente Zwolle. Tevens onderzochten we welk aanbod en welke voorwaarden passend zouden zijn. In de marktoriëntatie zijn criteria benoemd:

1. Aanbod: De pakketsamenstelling van basisverzekering en aanvullende verzekering en premie zijn bij alle aanbieders voldoende. Hier zijn verzekeraars moeilijk vergelijkbaar. Sommige bieden een goede prijs/kwaliteit verhouding maar een dure verzekering, sommige bieden korting maar minder dekking op belangrijke posten. Premies zijn pas laat bekend en kunnen per jaar sterk verschillen. De gemeente heeft op de premie geen invloed en op de pakketsamenstelling geen of beperkte invloed.
2. Samenwerking: verzekeraars zijn bereid tot samenwerking, in de regio of in de stad.
3. Schulden: Gemeente hecht belang aan toegang tot de collectieve zorgverkering voor minima als ze een schuldregeling hebben. Eno biedt die toegang. Andere verzekeraars niet.
4. Uitvoering: Gemeente hecht belang aan eenvoudige en efficiënte uitvoering en communicatie met de inwoner. Hierover hebben we met Eno goede afspraken kunnen maken.
5. Armoedebeleid: Gemeente heeft verzekeraars verzocht open te staan voor mogelijk toekomstige aanpassingen in de Zwolse armoedegrens, omdat er dit jaar een Minimaeffectrapportage opgesteld wordt. Eno heeft dit toegezegd.

De marktoriëntatie c.q. oproep resulteerde uiteindelijk in één positieve reactie voor de collectieve zorgverzekering voor minima van de Gemeente Zwolle. De gemeente wenst aan deze zorgverzekeraar een uitsluitend recht te verlenen. Dit moet per algemeen verbindend voorschrift. Een uitsluitend recht kan gevestigd worden indien:

1. een concessie wordt gegund aan één zorgverzekeraar;
2. de zorgverzekeraar het recht is voorbehouden een collectieve zorgverzekering aan te bieden;
3. de zorgverzekering binnen de gemeente wordt aangeboden;
4. op grond van een bekendgemaakt besluit;

5. er geen sprake is van een duidelijk grensoverschrijdend belang.

In deze door de gemeenteraad vastgestelde verordening is de vestiging van het uitsluitend recht voor drie jaar vastgelegd t.b.v. Eno Zorgverzekeraar N.V., statutair gevestigd aan de Munsterstraat 7 (7418 EV) te Deventer en Eno Aanvullende Verzekeringen N.V., statutair gevestigd aan de Munsterstraat 7 (7418 EV) te Deventer met dien verstande dat het college met de specifiek genoemde zorgverzekeraars een contract sluit over een gemeentespecifiek pakket voor haar inwoners. Het aangaan van het uitsluitend recht voor de collectieve zorgverzekering voor minima gebeurt dus door een contract zoals onderhandeld en vastgesteld door het college met twee vennootschappen van zorgverzekeraar Salland. In het contract met de gekozen zorgverzekeraar worden de details van de voorziening en de gemeentegrenzen van het uitsluitend recht vastgelegd.

Het alleenrecht heeft tot doel de inwoners meer zekerheid en ondersteuning te bieden bij het verzekeren van ziektekosten. Het grote aanbod in zorgverzekeringsland leidt tot problemen bij de Zwolse minima. Door één kwalitatieve goede en voordelige polis aan te bieden stimuleren we een passende verzekering, gezonde levensstijl van inwoners, inzichtelijkheid van het verzekeringsproduct en efficiënte uitvoering van het gemeentelijk minimabeleid. Andere verzekeraars worden niet onevenredig benadeeld. Er is in de verzekeringsmarkt weinig interesse voor dit product.

Artikel 11 Aanvragen
Voor het aanvragen van de voorziening moet men gebruik maken van het vastgestelde formulier. Partners van echtparen of samenwonenden kunnen individueel aanvragen of met wederzijdse toestemming gezamenlijk aanvragen.

Artikel 12 Inlichtingenverplichting
Mensen die deelnemen aan de collectieve zorgverzekering voor minima zijn verplicht de gemeente c.q. het college te informeren over wijzigingen in hun omstandigheden. Het spreekt voor zich dat deze informatieplicht van de gebruiker slechts geldt voor zover iemand niet meer voldoet aan één van de voorwaarden uit deze wettelijke regeling.

Artikel 13 Hardheidsclausule
In bijzondere gevallen mag het college van burgemeester en wethouders van de gemeente afwijken van een paar bepalingen in de verordening. Het betreffen de bepalingen over de omvang van de doelgroep en het aanvragen van de tegemoetkoming. Het college moet, zover mogelijk, in samenwerking met een zorgverzekeraar de voorziening voor minima scheppen en mag niet afwijken van het alleenrecht.

Artikel 14 Inwerkingtreding en einde
De verordening treedt in werking op 1 januari 2019 in aansluiting op het contract van de huidige verzekeraar.

verordeningsnummer:	
vastgesteld:	9 juli 2018
datum bekendmaking:	
treedt in werking:	1 juli 2018
laatste wijziging:	N.v.t.
wettelijke grondslag	149 gemeentewet

VERORDENING PARTICIPATIE VOLWASSENEN GEMEENTE ZWOLLE 2018

Artikel 1 Begrippen

In deze verordening wordt verstaan onder:

a. Wet: Participatiewet
b. Volwassene: de meerderjarige persoon die ten behoeve van zichzelf een voorziening in het kader van deze verordening verzoekt.
c. Partner: de persoon die al of niet gehuwd met de volwassene een gezamenlijke huishouding voert, tenzij het betreft een bloedverwant in de eerste graad.
d. Inkomen: het inkomen zoals bedoeld in artikel 31, 32 en 33 van de wet verminderd met de ontvangen vakantietoeslag. Tot het inkomen wordt ook gerekend de bijstand voor algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan zoals genoemd in artikel 5 onder b van de wet. Bij een gehuwde of samenwonende wordt uitgegaan van de som van het inkomen van de aanvrager en zijn partner.
e. Peilmaand: de maand voorafgaand aan de maand waarin het verzoek om een tegemoetkoming is gedaan.
f. Norm: bedrag voor de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan, zoals bedoeld in artikel 5 onder c van de wet maar verminderd met de in de wet geldende vakantietoeslag;
g. Vermogen: het vermogen van belanghebbende zoals bedoeld in artikel 34 van de wet. Bij een gehuwde of samenwonende wordt uitgegaan van de som van het vermogen van aanvrager en zijn partner.
h. Zelfstandige: de volwassene die voor de voorziening in het bestaan geheel of gedeeltelijk is aangewezen op arbeid in eigen bedrijf of zelfstandig beroep en de financiële risico’s daarover draagt.
i. Maatschappelijke of culturele activiteit: een bezigheid van een volwassene waaraan kosten verbonden zijn door aanschaf van een museumjaarkaart, lidmaatschap van de bibliotheek Zwolle, entree of lidmaatschap van een sportgelegenheid of vervoer.

Artikel 2 Kring van belanghebbenden

1. Om voor een tegemoetkoming participatie volwassenen in aanmerking te komen:
   a. dient de volwassene en zijn partner op het moment van de aanvraag in de gemeentelijke basisregistratie personen van de gemeente Zwolle ingeschreven te staan; en

b. mag het inkomen over de peilmaand of de maand waarin voor het eerst een uitkering levensonderhoud op grond van de wet is aangevraagd, niet meer bedragen dan 110% van de norm of voor een chronisch zieke niet meer bedragen dan 130% van de norm; en
c. dient het vermogen minder te bedragen dan de van toepassing zijnde vermogensgrens op grond van artikel 34 van de wet. Indien er sprake is van bezit van een eigen woning is artikel 50 lid 1 van de wet op overeenkomstige wijze van toepassing.

2. Indien als gevolg van wisselende of eenmalige inkomsten het inkomen in de peilmaand hoger is dan de norm wordt uitgegaan van een gemiddeld inkomen. Het gemiddeld inkomen wordt berekend door de som van het inkomen dat gedurende 12 maanden voorafgaand aan de peilmaand is genoten te delen door 12.
3. Indien er sprake is van een inkomen als zelfstandige wordt uitgegaan van het inkomen over het boekjaar, voorafgaand aan het jaar waarin de aanvraag is gedaan. Dit is het inkomen na aftrek van de verschuldigde inkomstenbelasting en premies volksverzekeringen. Deze belasting en premies worden gesteld op het percentage, zoals vermeld in artikel 6, lid 2, van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004. Hierbij wordt een teruggave inkomstenbelasting en premies volksverzekeringen niet als inkomen aangemerkt. Het vastgestelde inkomen als zelfstandige wordt, na eventuele vermeerdering met andere inkomsten over het betreffende boekjaar, gedeeld door 12.
4. Indien in hetzelfde kalenderjaar als van de aanvraag gebruik is gemaakt van een Zwolse gemeentelijke inkomensondersteunende voorziening of kwijtschelding van Zwolse gemeentelijke belastingen over het jaar van aanvraag is verleend, kan het college oordelen dat aan de inkomens- en vermogensnorm in lid 1 is voldaan.

Artikel 3 Schuldenaren

In afwijking van het gestelde in artikel 2 lid 1 onder c kan de volwassene ongeacht de hoogte van het inkomen voor een tegemoetkoming in aanmerking komen als hij in het kader van een schuldregeling een relatie heeft met de gemeentelijke Schulddienstverlening en hij alleen het vrij te laten bedrag van zijn inkomen overhoudt ter besteding.

Artikel 4 Wie komt niet voor de tegemoetkoming in aanmerking?

Een tegemoetkoming wordt niet verstrekt als een volwassene:

a. als vreemdeling niet rechtmatig verblijf houdt in Nederland in de zin van artikel 8 onder a tot en met e en l van de Vreemdelingenwet 2000;
b. uit ‘s Rijks kas bekostigd onderwijs volgt en in verband daarmee een aanspraak heeft op de Wet op de studiefinanciering 2000;
c. rechtens zijn vrijheid is ontnomen of zich onttrekt aan tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf;
d. in een inrichting verblijft;
e. Het eerste lid is niet van toepassing als een volwassene als vreemdeling na rechtmatig verblijf te hebben gehouden in de zin van artikel 8 onder a tot en met e en l van de Vreemdelingenwet 2000, rechtmatig in Nederland verblijf heeft op grond van artikel 8, onder g of h van de Vreemdelingenwet 2000.

Artikel 5 Hoogte en besteding tegemoetkoming

1. De hoogte van de tegemoetkoming bedraagt € 60,00 per maatschappelijke of culturele activiteit.

2. Een volwassene kan maximaal voor twee maatschappelijke of culturele activiteiten een tegemoetkoming krijgen.

Artikel 6 Aanvragen

1. Om voor een tegemoetkoming in aanmerking te komen dient de volwassene voor het aanvragen gebruik te maken van een formulier dat door het college is vastgesteld. De partner moet schriftelijk instemmen als de volwassene mede namens de partner een aanvraag indient.
2. De tegemoetkoming wordt een keer per jaar verstrekt. Betaling geschiedt op de opgegeven bankrekening.

Artikel 7 Terugvordering

1. De volwassene bewaart gedurende tenminste twee jaar na afloop van het betreffende kalanderjaar de schriftelijke bewijzen van zijn uitgaven voor de maatschappelijke of culturele activiteiten.
2. De bijdrage kan geheel of gedeeltelijk worden teruggevorderd indien de aanvrager onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en daardoor een te hoge bijdrage heeft ontvangen of weigert te voldoen aan gestelde verplichtingen.

Artikel 8 Hardheidsclausule

Het college kan in bijzondere gevallen artikel 2, 3, 4 en 7 buiten toepassing laten of daarvan afwijken voorzover toepassing gelet op het belang van belanghebbende leidt tot onbillijkheid van overwegende aard.

Artikel 9 Inwerkingtreding en einde

Deze verordening treedt in werking op 1 juli 2018 tot 1 juli 2019.

Algemene Toelichting

We willen voorkomen dat mensen in de samenleving niet meer participeren in de maatschappij. Iedereen in Zwolle heeft recht op een inkomen maar niet elk inkomen biedt voldoende bestedingsmogelijkheden om te kunnen participeren. Met een laag inkomen verandert er veel in je leven. Men bezuinigt op voeding, abonnementen, bioscoop, lidmaatschappen en reizen. Een extraatje of tegemoetkoming in de kosten in welke vorm dan ook, is wenselijk. Als grote gemene deler werden door betrokkenen genoemd een tegemoetkoming in de kosten voor vervoer, sport en cultuur met name bibliotheek, film, theater, museum.
Met deze declaratieregeling wordt aan volwassenen uit huishoudens met een laag inkomen volgens de Zwolse armoedegrens de mogelijkheid geboden om een tegemoetkoming aan te vragen voor de kosten voor participatie. Zo kunnen zij ondanks hun beperkte financiële situatie deelnemen aan culturele, maatschappelijke en sportieve voorziening. Hiermee beogen ook aan preventie van zware sociale problematiek een bijdrage te leveren.

Artikelsgewijze Toelichting

Artikel 1 begrippen

Voor het definiëren van de begrippen is aangesloten bij de Participatiewet. Deze wet geeft structuur aan veel situaties en concepten op het terrein van armoedebeleid. Deze verordening is op veel manieren een doortrekking van de verordening scholieren gemeente Zwolle.

Toegevoegd is het begrip zelfstandige om een uniforme benadering van het inkomen en vermogen te scheppen voor deze groep van inwoners die een beroep doen op de regeling.
Een zelfstandige is iemand die voor de voorziening in het bestaan geheel of gedeeltelijk is aangewezen op arbeid in eigen bedrijf of zelfstandig beroep. Een zelfstandige moet de financiële risico's van het bedrijf dragen. In het begrip zelfstandige is geen begrenzing voor opgenomen in verband met de pensioengerechtigde leeftijd. Immers ook een zeventigjarige kan nog actief zijn als zelfstandige en, naast zijn AOW, daaruit inkomen verwerven. Ook het element wettige beroepsuitoefening is weggelaten omdat ook onwettige beroepsuitoefening inkomen genereert. Zowel bij volledig ondernemerschap als gedeeltelijk ondernemerschap wordt ten aanzien van het bepalen van het inkomen, uitgegaan van het inkomen over een boekjaar. Dit is het boekjaar voorafgaand aan het jaar van de aanvraag.

Voor toelichting op het begrip maatschappelijke of culturele activiteit zie artikel 5.

Artikel 2, 3 en 4 Wie komt wel of niet voor tegemoetkoming in aanmerking?
In Participatiewet wordt aangegeven wie recht hebben op bijstand. De artikelen 11 en 13 PW passen we analoog toe in deze autonome verordening. Hieruit volgt dat:

- alleen mensen die hier te lande verblijven recht hebben op de tegemoetkoming.
- vreemdelingen die rechtmatig in Nederland verblijven en die voldoen aan het gestelde in artikel 11 lid 2 en 3 Pw recht hebben op een tegemoetkoming.
- Gedetineerden, verpleegden en studenten geen recht hebben op een tegemoetkoming.

De bepalingen 2, 3 en 4 zijn van belang bij de toetsing van de situatie op het moment van de aanvraag.

Een zelfstandige kan evenzeer in financieel moeilijke omstandigheden geraken of verkeren. Naast het volledig uitoefenen van het ondernemerschap kunnen ook zelfstandige activiteiten worden verricht in combinatie met bijvoorbeeld arbeid in loondienst. Deze activiteiten hebben in de regel een bescheiden karakter. Voor het bepalen van het inkomen gaan we uit van een boekjaar en delen dat inkomen door twaalf.

Eén van de voorwaarden om voor de tegemoetkoming in aanmerking te komen is dat een belanghebbende voldoet aan de vermogensbepalingen. In de wet worden voor eigen woning bezit vermogensvrijlatingen genoemd. Deze vermogensvrijlatingen zijn ook van toepassing op de verlening van de tegemoetkoming. In de wet wordt echter aangegeven dat als iemand als gevolg van het bezit van een eigen woning meer vermogen heeft dan het vermogen dat vrijgelaten mag worden er bijstand verleend wordt in de vorm van een lening. Het is niet de bedoeling om de tegemoetkoming in de vorm van een lening te verstrekken. In de situatie dat iemand als gevolg van het eigen woning bezit meer vermogen heeft dan toegestaan en een inkomen heeft kleiner dan 110% van de bijstandsnorm, wordt de tegemoetkoming á fonds perdu verleend.

Mensen met veel schulden hebben weinig te besteden. Schuldenaren die bij de gemeentelijke afdeling schulddienstverlening (SDV) een traject doorlopen worden in sommige gevallen teruggezet op een minimaal besteedbaar inkomen. Dit minimale besteedbare inkomen wordt vastgesteld door berekening van het “vrij te laten bedrag (VTLB)”. In artikel drie wordt bepaald dat deze groep van mensen ook recht hebben op de tegemoetkoming indien in de peilmaand het VTLB van toepassing is.

Artikel 5 Hoogte en besteding tegemoetkoming

Het inkomen is meestal wel genoeg om er de vaste lasten zoals huur, gas en water van te kunnen betalen. Voor iets extra's, zoals het lidmaatschap van een sportvereniging of bibliotheek, het bezoeken van een concert of het museum, blijft geen geld over. Dat is zorgelijk. We willen voorkomen dat mensen met een laag inkomen in een sociaal isolement terechtkomen of vereenzamen. Dat kan slecht zijn voor hun gezondheid. Participeren brengt echter kosten met zich mee De gemeente wil voor volwassen een tegemoetkoming bieden in deze kosten voor maatschappelijke of culturele activiteiten

Er is voor gekozen om een tegemoetkoming te verlenen voor de vier onderstaande categorieën van maatschappelijke of culturele activiteiten.

1. Tegemoetkoming in de kosten voor lidmaatschap van de bibliotheek.
Lidmaatschap voor een partner en voor kinderen tot 18 jaar is gratis. De bibliotheek biedt ook een boekendienst aan huis, voor wie niet zelfstandig naar de Stadkamer kan komen.
2. Tegemoetkoming voor vervoerskosten.
Vervoer blijkt bij participatie vaak een grote kostenpost. Niet iedereen kan een bezoek aan bijvoorbeeld familie, sportclub of bibliotheek lopend of fietsend afleggen. De regeling biedt een vergoeding van € 60 voor bijv het opladen van een ov-kaart of autohuur van een erkend bedrijf. Daarmee kan gebruik gemaakt worden van bus- en treinvervoer in Zwolle en daarbuiten.
3. Tegemoetkoming voor entree van sportgelegenheden of lidmaatschap van een sportvereniging.
Hierbij wordt gedacht aan een tegemoetkoming voor entree bij de Zwolse zwembaden, vergoeding voor lidmaatschap van een sportschool en van sportverenigingen.

4. Tegemoetkoming voor aanschaf van een museumjaarkaart.
De museumkaart is de sleutel tot 400 musea. De kaart is uitsluitend bestemd voor de persoon van wie de gegevens op de Museumkaart staan.
Voor wie een tegemoetkoming wil in overige kosten ter ondersteuning van een van de vier bovengenoemd categorieën, zal op het formulier een kopje Overig worden toegevoegd met de mogelijkheid om kostensoort en motivatie aan te geven. Als dit in lijn met de verordening is, zal via een persoonlijk gesprek een maatwerkoplossing gezocht worden.

Omdat de bovenstaande kosten nauwelijks verschillen qua hoogte wordt standaard € 60,00 vergoed per categorie. Het maximale aantal vergoedingen per persoon wordt gesteld op twee waardoor het maximum op € 120, - komt. Voor een echtpaar is dat dus maximaal twee keer € 120.

Artikel 6 Aanvragen
Een volwassene kan een keer per jaar een aanvraag voor een tegemoetkoming indienen. Voor het aanvragen van de tegemoetkoming moet men gebruik maken van het vastgestelde formulier. Echtparen of samenwonenden kunnen met wederzijdse toestemming gezamenlijk gaan aanvragen. Een ieder heeft opnieuw de kans onder deze nieuwe regeling een eenmalige aanvraag in te dienen voor de tegemoetkoming.
Het recht op de tegemoetkoming vervalt na afloop van de regeling.

Artikel 7 Terugvordering
De belanghebbende moet aantonen dat de tegemoetkoming gebruikt is voor uitgaven op het culturele, maatschappelijke of sportieve vlak. Te denken valt aan:, deelname aan muziekevenementen en het lidmaatschap van een sport- of muziekvereniging, museumjaarkaart, bibliotheekabonnement

De belanghebbende moet de bewijzen van deze uitgaven gedurende twee jaar bewaren, gerekend vanaf 1 januari volgend op het jaar van uitgave. Indien men onjuiste inlichtingen verschaft of in onvoldoende mate aan de verplichtingen voldoet kan de gemeente overgaan tot terugvordering van de tegemoetkoming.

Artikel 8 Hardheidsclausule
In bijzondere gevallen mag het college van burgemeester en wethouders van de gemeente afwijken van een paar bepalingen in de verordening. Het betreffen de bepalingen over de omvang van de doelgroep, het aanvragen en het terugvorderen van de tegemoetkoming. Het college mag niet afwijken van de hoogte van de tegemoetkoming.

Artikel 9 Inwerkingtreding en einde
De verordening treedt in werking op 1 juli 2018 aansluitend op de vorige regeling Volwassenparticipatie 2017 tot uiterlijk 1 juli 2019. Op deze wijze heeft een ieder de kans om maximaal twee keer de tegemoetkoming aan te vragen. De eerste keer onder de oude regeling en nu de tweede keer onder de nieuwe regeling. Zie ook artikel zes.

Participatieraad
Zwolle

Aan het College van Burgemeester en wethouders
van de gemeente Zwolle
Postbus 10007
8000 GA Zwolle

Zwolle, 14 juni 2018

Onderwerp: Preventie van en ondersteuning bij zorgkosten vanaf 2019

Geacht College,

Op 28 mei jongstleden ontvingen wij het verzoek advies uit te brengen op de Beslisnota Preventie van en ondersteuning bij zorgkosten vanaf 2019. Aan dat verzoek voldoen wij graag. Hierbij treft u ons advies aan.

De Participatieraad is enthousiast over het voorstel en de maatregelen die op pagina 2 van de Beslisnota (onder punt a tot en met d) genoemd worden, mits deze goed worden uitgevoerd met goede voorlichting. “Het is goed wat er gaat gebeuren, maar het moet wel goed gebeuren.”
We adviseren u ruchtbaarheid te geven aan de maatregelen en voor een goede informatieverstrekking en voorlichting te zorgen.

We adviseren u daarbij aandacht te hebben voor alle inwoners, maar zeker ook voor mensen met psychiatrische klachten en schulden. Bij de voorlichting aan hen zou u gebruik kunnen maken van ambulante begeleiders, sociaal raadslieden, bewindvoerders, mentoren et cetera.

Iedereen die nu al gebruik maakt van de collectieve zorgkostenverzekering zou geïnformeerd moeten worden over de nieuwe maatregelen, op welke wijze dan ook. We verzoeken u hierbij onze Participatieraad te betrekken. We geven u in dit advies alvast aandachtspunten mee voor de informatievoorziening en voorlichting.

We stemmen van harte in met de maatregel dat u ondersteuning gaat bieden aan de doelgroep bij het kiezen van een passende en betaalbare zorgverzekering.
We adviseren u de ondersteuning zo laagdrempelig mogelijk te houden. Zoek mensen op in wijkcentra, moskeeën of verenigingen. Houd daarbij rekening met laaggeletterdheid.

Het is belangrijk dat er een persoonlijk gesprek komt met iemand die in aanmerking komt voor de collectieve zorgkostenverzekering en bij het zoeken naar de best passende zorgverzekering. In dat gesprek kan meteen gewezen worden op andere regelingen waarvoor betrokkene in aanmerking komt.

Participatieraad
Zwolle

Wij adviseren u hierbij ervaringsdeskundigen, bijvoorbeeld vanuit de bijstand, te betrekken en op te leiden om de voorlichting te verzorgen en gesprekken te voeren.

We adviseren u ook op basis van de gesprekken in beeld te brengen wat het mensen oplevert: leidt het tot besparing in de zorgkosten voor de inwoners van Zwolle? Zo krijgt u als gemeente ook een beeld van wat het effect van de maatregelen is.
Tevens adviseren wij u oog te hebben, en waar nodig een vangnet te zijn, voor mensen die geconfronteerd worden met hogere zorgkosten (door verhoging van de premie) en die geen gebruik kunnen maken van het participatiebudget vanwege ziekte of beperking.

We zijn enthousiast over het effect van de bijdrage in de kosten van maatschappelijke participatie van maximaal € 120,-- per persoon. Hiermee kunnen inwoners van Zwolle deelnemen aan sportieve, culturele en maatschappelijke activiteiten. In onze klankbordgroep Participatie & Inkomen krijgen we daar positieve signalen over. We ondersteunen van harte dat deze regeling in stand blijft.

Hetzelfde geldt voor de tegemoetkoming voor chronisch zieken en beperkten voor meerkosten van € 350,-- bij hogere zorgkosten. Dit kan helpen financiële en gezondheidsrisico's te beperken.

In het voorstel lezen we dat een grote groep – die wel aan de vereisten voldoet – zichzelf niet als chronisch ziek beschouwt. We adviseren duidelijke voorlichting te geven over wat verstaan wordt onder 'chronische ziekte'.

In september krijgen mensen met een WIA, een WGA of een Wajong uitkering een bedrag van € 175,-- via het UWV. We adviseren u dit bedrag los te zien van de gemeentelijke uitkering van € 350.--. Indien dit niet mogelijk is adviseren we u het bedrag van € 175.-- aan te vullen tot € 350.--.

Mocht ons advies u aanleiding geven tot vragen dan zijn wij graag bereid dit advies toe te lichten.

Hoogachtend,

Rabia Madarun

Voorzitter Participatieraad

Participatieraad
Zwolle

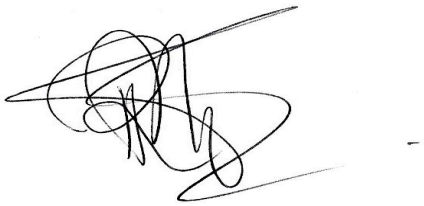

Maatschappelijke Ontwikkeling

Stadskantoor
Lübeckplein 2
Postbus 10007
8000 GA Zwolle
Telefoon 14 038
G.Pluim@zwolle.nl

www.zwolle.nl

Retouradres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle

Participatieraad Zwolle
T.a.v. de voorzitter

Uw kenmerk	
Ons kenmerk	
Behandeld door	A.M. Dekker
Datum	05 juli 2018
Onderwerp	Reactie Advies Preventie van en ondersteuning bij zorgkosten

Geachte voorzitter,

Wij hebben uw advies van 14 juni 2018 over preventie van en ondersteuning bij zorgkosten in goede orde ontvangen. Wij danken u voor het constructieve meedenken en de snelheid waarmee u uw advies heeft weten te realiseren binnen onze strakke deadlines.

Het doet ons plezier dat u enthousiast bent over het voorstel en de maatregelen uit het voorstel preventie van en ondersteuning bij zorgkosten vanaf 2019.

In onze collegebespreking hebben we besloten om, anders dan in het voorstel beschreven staat, de regeling volwassen tijdelijk te verlengen tot medio 2019. Gezien de tekorten in het sociaal domein vinden we op dit moment beslissen over structurele inzet onverstandig. We hebben besloten om eerst in de stad ideeën over versimpeling van regelingen op te halen. Samen met de resultaten van de minima effectrapportage kunnen we dan in het voorjaar 2019 de discussie voeren.

Wij gaan graag in op een aantal specifieke aanbevelingen in uw advies:

- Communicatie
  De inwoners moeten exact weten wat de inhoud is van de collectieve zorgverzekering. U adviseert om te zorgen voor een goede informatieverstrekking en goede voorlichting. Dit advies nemen we ten volle over. Daarbij zullen wij ook extra aandacht schenken aan bewoners met psychiatrische klachten en inwoners met schulden. Alle mensen die nu gebruik maken van de collectieve zorgverzekering zullen over de nieuwe maatregelen worden geïnformeerd. We zullen daarbij rekening houden met laaggeletterdheid en de adviezen van het Versimpelteam.

Datum 18 juni 2018

Ons kenmerk

- Tegemoetkoming meerkosten
  U vraagt aandacht voor voorlichting over de definitie van chronisch ziek. Wij zullen ons nogmaals en blijvend inspannen om de doelgroep zo volledig mogelijk te bereiken.
- U merkt op dat mensen met een uitkering voor arbeidsongeschiktheid een tegemoetkoming voor meerkosten via het UWV ontvangen. Dit is een rijksbesluit geweest. Dat is ook de reden waarom we deze groep uit hebben gesloten voor een tegemoetkoming voor meerkosten via de gemeente. Wij hebben geen invloed op de hoogte van de tegemoetkoming van het UWV.

We zien uit naar onze samenwerking bij het vormgeven van de begeleiding aan inwoners bij het zoeken van een passende verzekering en goed gebruik van regelingen. Wij zullen daarbij graag gebruik maken van uw expertise

Nogmaals hartelijk dank voor uw uitermate vlot uitgebrachte advies over dit veelomvattende en complexe voorstel.

Met vriendelijke groet,
namens burgemeester en wethouders,

Nico Middelbos
hoofd Maatschappelijke Ontwikkeling

SP

MOTIE

Betreft: Ondersteuning voor álle Zwollenaren met zorgkosten.

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op maandag 9 juli 2018.
Aan de orde: Preventie van en ondersteuning bij zorgkosten vanaf 2019.

Overwegende dat:

- De participatieraad op 14 juni 2018 het college heeft geadviseerd de financiële tegemoetkoming voor meerkosten ook beschikbaar te stellen voor mensen met een WIA, WGA of Wajong uitkering.
- De wethouder op vragen van mevrouw Van der Veer van Swollwacht in het debat van 4 juli 2018 te kennen heeft gegeven dit niet te willen.
- Het college ná het debat per brief van 5 juli 2018 aan de participatieraad schrijft dat inwoners die een tegemoetkoming voor meerkosten van het UWV ontvangen, uitgesloten blijven van de Zwolse meerkostenregeling.

Van mening dat:

- De motivering aan de participatieraad feitelijk niet anders is dan de constatering dat de ene regeling een rijksbesluit is en de andere een gemeentelijke.
- Dit een technische benadering en waarheid is.
- We het hier hebben over onze Zwolse inwoners die ongewild, dag in dag uit, met meerkosten worden geconfronteerd door chronische ziekte en/of beperking.
- Die ziekte of beperking geen onderscheid maakt of iemand een tegemoetkoming van het UWV ontvangt of van de gemeente Zwolle.
- Deze Zwollenaren en de participatieraad een inhoudelijker behandeling van het verzoek van de participatieraad verdienen.

De Zwolse raad roept het college op:

- Het advies van de participatieraad van 14 juni 2018 op bladzijde 2 '*We adviseren u dit bedrag los te zien van de gemeentelijke uitkering van € 350,00. Indien dit niet mogelijk is adviseren we u het bedrag van € 175,00 aan te vullen tot € 350,00.*" nader te onderzoeken.
- Beide opties in dat onderzoek afzonderlijk mee te nemen op kosten en (on)mogelijkheden.
- De gemeenteraad daarover vóór de begrotingsbehandeling van 2019 te informeren.

En gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van de SP,
Sandra Drost
Bert Sluijer

Voor: SP
Verworpen 9-7-18

besluit

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	44002
Onderwerp	Preventie van en ondersteuning bij zorgkosten vanaf 2019

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 19-06-2018

besluit:

1. Kennis te nemen van de resultaten van de marktoriëntatie onder zorgverzekeraars, het onderzoek naar de tegemoetkoming meerkosten, en de visie van het college op de resultaten.
2. In te stemmen met het pakket maatregelen voor ondersteuning bij zorgkosten.
3. In de verordening Wmo art 7.8.5 per 1 januari 2019 te wijzigen in *De hoogte van de tegemoetkoming bedraagt maximaal € 350,00 per kalenderjaar per persoon. De tegemoetkoming wordt ook verleend voor kinderen met een chronische ziekte of beperking binnen het gezin.*
4. De verordening Collectieve Zorgverzekering Voor Minima En Alleenrecht Gemeente Zwolle 2019 conform bijlage 1 vast te stellen, onder voorbehoud van een kort geding tijdens de 20 dagen termijn, met ingang 1 januari 2019. Deze verordening is inclusief een te verlenen uitsluitend recht ex art 1.1 aanbestedingswet 2012 inzake het aanbieden van een collectieve zorgverzekering voor minima in de gemeente Zwolle.
5. De verordening Inkomensondersteunende maatregelen gemeente Zwolle 2015 in te trekken met ingang van 1 januari 2019.
6. De verordening Participatie Volwassen Gemeente Zwolle 2018 vast te stellen met ingang van 1 juli 2018.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 juli 2018,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 9 juli 2018

onderwerp	Wijziging Zwolse Winkeltijdenverordening
portefeuillehouder	René de Heer
informant	Oosterhout, Rob van (2047)
medeopstellers	Stellingwerff, Arend (2156)
afdeling	Ruimte en Economie
bijlagen	Voorstel: Beslisnota wijziging Zwolse Winkeltijdenverordening Bijlage: Bijlage Winkeltijdenverordening Zwolle 2018 Bijlage: 180606_brief citycentrum Bijlage: Inspraaktekst G. van Doorenmolen - Citycentrum Zwolle - zondagsopenstelling Bijlage: 2018-07-09 AM14-1 zondagopenstelling winkels Zwolle vanaf 12.00 uur Bijlage: 2018-07-09 Raadsbesluit Wijziging Zwolse Winkeltijdenverordening

Voorgesteld besluit raad

Uitvoering te geven aan het coalitieakkoord over het onderwerp winkelopenstelling waarbij uitgegaan wordt van het voorstel van ondernemers over te gaan tot zelfregulering en daarbij voor de binnenstad zoveel mogelijk een combinatie wordt gezocht met andere activiteiten, evenementen en cultuur

2. Hiervoor de Winkeltijdenverordening Zwolle 2018 met toelichting vast te stellen. Door vaststelling van de Winkeltijdenverordening 2018 wordt de Winkeltijdenverordening 2016 ingetrokken.

3. In samenwerking met CityCentrum, Zwollefonds, de cultuursector en de horeca/gastronomie een plan te ontwikkelen om de zondagsopenstelling tot een aansprekende mix van cultuur, horeca, en winkelbeleving te maken waarbij recht wordt gedaan aan de zondagsbeleving.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 6 juni 2018

Openbaar

Onderwerp	Wijziging Zwolse Winkeltijdenverordening
Versienummer	

Portefeuillehouder	R.E. de Heer
Informant	Rob van Oosterhout, Arend Stellingwerff
Afdeling	Ruimte en Economie, Juridische zaken
Telefoon	(038) 498 2047, (038) 4982156
Email	RAL.van.Oosterhout@zwolle.nl, A.Stellingwerff@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel	5.2.1 We versterken de economische positie van Zwolle als koop- en recreatiecentrum van de regio
Begroting wijzigen	Nee
Dekking ten laste van	Nvt

Bijlagen
- Winkeltijdenverordening Zwolle 2018

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. Uitvoering te geven aan het coalitieakkoord over het onderwerp winkelopenstelling waarbij uitgegaan wordt van het voorstel van ondernemers over te gaan tot zelfregulering en daarbij voor de binnenstad zoveel mogelijk een combinatie wordt gezocht met andere activiteiten, evenementen en cultuur
2. Hiervoor de Winkeltijdenverordening Zwolle 2018 met toelichting vast te stellen. Door vaststelling van de Winkeltijdenverordening 2018 wordt de Winkeltijdenverordening 2016 ingetrokken.
3. In samenwerking met CityCentrum, Zwollefonds, de cultuursector en de horeca/gastronomie een plan te ontwikkelen om de zondagsopenstelling tot een aansprekende mix van cultuur, horeca, en winkelbeleving te maken waarbij recht wordt gedaan aan de zondagsbeleving.

Datum 6 juni 2018

Inleiding
In het nieuwe coalitieakkoord is onderstaande passage opgenomen ten aanzien van de openingstijden van winkels:
"*Zwolle vormt het economisch centrum van een wijde regio. Dat geldt zeker voor de Zwolse binnenstad. Om de kwaliteit van beleving van de binnenstad te bevorderen is een heroriëntatie van de openstelling van winkels nodig. We hebben branchevereniging CityCentrum gevraagd te komen met een voorstel dat gedragen wordt door de ondernemers. Op basis daarvan passen we op korte termijn de verordening aan. De combinatie van activiteiten en evenementen is daarbij een belangrijk uitgangspunt, evenals de relatie met cultuur. Voor de zondagsopenstelling geldt daarnaast dat het bijzondere van de zondag wordt gerespecteerd. Wij vinden het van belang dat in een raadsdebat begrip is voor de verschillende opvattingen, maar ook dat er ruimte is om tot andere afwegingen rond het voorstel te komen"*

CityCentrum heeft een voorstel ingediend dat gedragen wordt door een meerderheid van de ondernemers. De 2 belangrijkste elementen zijn: ondernemersvrijheid/zelfregulering en een gezamenlijk programma voor de binnenstad. Volgens het CityCentrum is het wenselijk dat het aan de ondernemers zelf wordt overgelaten wanneer men open en dicht wil zijn. Bovendien wil CityCentrum bij de openstelling in het weekend (op zaterdag en zondag) in de binnenstad zoveel mogelijk de samenwerking zoeken en een combinatie vinden met activiteiten/evenementen en cultuur (gezamenlijk programma).

Om daadwerkelijk uitvoering te kunnen geven aan het advies van CityCentrum, kiest het college voor een wijziging van de Zwolse winkeltijdenverordening zodanig dat er geen sprake meer is van regulering in aantallen en openingstijden. In de nieuwe verordening kiest het college er voor om de bepalingen ten aanzien van de opening van winkels op zon- en feestdagen niet meer op te nemen zodat in principe voor de ondernemer de mogelijkheid wordt geboden om zelf te bepalen wanneer men open (en dicht) wil zijn.

Wel is de verplichting om op 4 mei om 19.00 de winkel te sluiten gehandhaafd vanwege het algemene karakter van de Dodenherdenking. In bijlage 1 is de gewijzigde Zwolse winkeltijdenverordening met toelichting te vinden.

Beoogd effect
- Mede op basis van het advies van CityCentrum uitvoering geven aan het nieuwe coalitieakkoord voor het onderdeel openstelling van winkels.
- Versterken van de positie van Zwolle als winkelstad

Argumenten
<u>1a/2a komt tegemoet aan de wens van ondernemers voor zelfregulering</u>
Duidelijk wordt dat het onderwerp openstelling van winkels van groot belang is voor de winkeliers. Uit een onderzoek van het CityCentrum blijkt dat een meerderheid van de winkeliers wenst dat men zelf de openingstijden en dagen mag bepalen (binnen de marges van de landelijke winkeltijdenwet). En daarmee ook de mogelijkheid om op zondag open te zijn. Het belang is de afgelopen jaren steeds groter geworden: verschillende winkeliers geven aan omzet te missen doordat men op zon- en feestdagen dicht moet zijn. Dit geldt overigens ook voor de winkels buiten de binnenstad. Ondernemers geven aan flexibel te willen inspelen op mogelijkheden om in combinatie met evenementen en activiteiten meerwaarde te creëren aan een bezoek aan de stad.

Niet iedereen zal altijd open gaan. Juist daarvoor is ook begrip. Heel duidelijk stelt het CityCentrum dan ook dat het geen verplichting is om open te zijn. En het college onderschrijft dit uitgangspunt. Want vrijheid van ondernemen betekent ook de keuze maken om op zondag dicht te zijn.

1b/2b/3 CityCentrum zet zich in voor een omlijstend programma in de binnenstad en begeleiding van het proces van zelfregulering

Volgens het CityCentrum zullen winkeliers in de toekomst meer en meer op zoek moeten naar concepten die een totaalbeleving kunnen geven. Hierbij zijn de andere partijen zoals cultuur en horeca van wezenlijk belang. Blauwdrukken zijn volgens CityCentrum daarvoor niet te geven, het is lokaal maatwerk. Door ondernemersvrijheid toe te staan en daarmee het kunnen en mogen inspelen op wensen van de hedendaagse consument heeft de ondernemer volgens CityCentrum ook werkelijk een kans om de toekomst met vertrouwen tegemoet te zien.
Daarbij wil CityCentrum Zwolle in een regelmatig overleg met haar leden het proces van ondernemersvrijheid en wat dit betekent voor de zondagsopenstelling begeleiden en waar mogelijk de samenhang bevorderen/stimuleren.

Het college ziet graag dat CityCentrum Zwolle haar taak om, in samenwerking met haar leden en andere ondernemers, de cultuursector en de horeca/gastronomie, de zondagsopenstelling tot een aansprekende mix van cultuur, horeca, en winkelbeleving waar wil maken. Hiertoe zal een kwalitatief hoogwaardig plan worden gemaakt in samenwerking met het ZwolleFonds en dat gedragen wordt door de verschillende partijen. Dit om Zwolle gezamenlijk als gastvrije stad te profileren.

1c/2c Zelfregulering in plaats van regulering door de gemeentelijke overheid

Ondernemersvrijheid zal ook betekenen dat niet alle winkels in Zwolle altijd en elke week open zijn. Er zijn ondernemers die vaker open zullen zijn dan anderen. Naar verwachting met name buiten de binnenstad op de perifere winkellocaties. Maar ook in de binnenstad zullen zich verschillen voordoen. Flexibel om kunnen gaan met de openingstijden geeft een extra mogelijkheid om klantgericht te werken.
Opgemerkt dient te worden dat afgelopen jaren de gegeven openstelling op zon- en feestdagen niet aan begin- of eindtijden was gebonden (met uitzondering van de levensmiddelenwinkels die elke zondag open mogen van 14.00 tot 18.00) en dat de koopzondagen per gebied of branche konden verschillen. In de binnenstad gingen de winkels in de middag open. CityCentrum geeft aan dat voor de binnenstad in de toekomst de winkels op zon- en feestdagen ook pas in de middag open zullen zijn.

Ook buiten de binnenstad gingen de winkels afgelopen jaren grotendeels pas vanaf 12.00 open, een enkele uitzondering daargelaten. Uit een snelle verkenning van de openingstijden van de grote landelijke ketens elders in het land (en die ook in Zwolle zijn gevestigd) blijkt dat men daar op een winkelzondag voor het overgrote deel vanaf 12.00 uur geopend is.

Uit een inventarisatie van de gewenste openingstijden van de levensmiddelenwinkels in Zwolle blijkt dat de gewenste begintijd varieert tussen 12.00 uur en 14.00 uur (overgrote deel om 12.00 uur) . De meeste supermarkten willen om 18.00 de winkel weer sluiten.

Uit bovenstaande blijkt dat de bestaande praktijk recht doet aan het speciale karakter van de zondag. In de nieuwe situatie kiezen de meeste concerns, supermarkten en winkels in de binnenstad voor een openingstijd aan het begin van de middag (in het tijdvak 12.00 tot 13.00). Daarom kiezen wij ervoor om hier ook geen regulering op te nemen.

Datum 6 juni 2018

1d veel consumenten hebben de wens om op zondag te kunnen winkelen
Eén van de redenen waarom CityCentrum voor ondernemersvrijheid pleit is dat de ondernemers moeten kunnen inspelen op de wensen van de consument, ook op zon- en feestdagen. Niet tegemoetkomen aan deze maatschappelijke trend betekent verlies van klanten en daardoor omzet. Online kan immers 24 uur per dag 'gewinkeld' worden. Bezorging van de producten vindt tegenwoordig ook steeds meer op zon- en feestdagen plaats. Ook andere activiteiten vinden steeds meer op zon- en feestdagen plaats.
Het biedt een extra kans wat betreft click- en bricks: het thuis shoppen maar toch ook nog even naar de fysieke winkel om het gewenste product nog eens goed te kunnen bekijken en eventueel te kunnen kopen. Het is hiermee mede een wapen tegen (toekomstige) winkelleegstand. Dit argument geldt ook voor de winkels buiten de binnenstad.

1e versterkt de positie van Zwolle als toeristische stad
Vaak laat de toerist bij de keuze welke stad men op zondag zal bezoeken als dagje uit, de keuze mede afhangen van het al dan niet open zijn van winkels. Een combinatie met andere belevingselementen van Zwolle zorgt ervoor dat Zwolle aantrekkelijker wordt als een te bezoeken stad, dan wel men in ieder geval beter de concurrentie aan kan met vergelijkbare steden die 'strijden' om de consument en toerist.

Risico's
-

Financiën
-

Communicatie
De uitvoering van de wijziging van de Zwolse Winkeltijdenverordening zal breed gecommuniceerd worden. Tevens zal gecommuniceerd worden dat de ingangsdatum zo snel mogelijk na de raadsbeslissing plaatsvindt (waarschijnlijk 1 augustus 2018).

Vervolg
CityCentrum heeft aangekondigd om het verdere proces te begeleiden en samen te werken met de gemeente.
Ook zal er een plan worden ontwikkeld om de zondagsopenstelling tot een aansprekende mix van cultuur, horeca en winkelbeleving te maken waarbij recht wordt gedaan aan de zondagsbeleving.

Openbaarheid
Voorstel is openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

Datum 6 juni 2018

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

besluit

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	46374
Onderwerp	Wijziging Zwolse Winkeltijdenverordening

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 12-06-2018

besluit:

1. Uitvoering te geven aan het coalitieakkoord over het onderwerp winkelopenstelling waarbij uitgegaan wordt van het voorstel van ondernemers over te gaan tot zelfregulering en daarbij voor de binnenstad zoveel mogelijk een combinatie wordt gezocht met andere activiteiten, evenementen en cultuur
2. Hiervoor de Winkeltijdenverordening Zwolle 2018 met toelichting vast te stellen. Door vaststelling van de Winkeltijdenverordening 2018 wordt de Winkeltijdenverordening 2016 ingetrokken.
3. In samenwerking met CityCentrum, Zwollefonds, de cultuursector en de horeca/gastronomie een plan te ontwikkelen om de zondagsopenstelling tot een aansprekende mix van cultuur, horeca, en winkelbeleving te maken waarbij recht wordt gedaan aan de zondagsbeleving.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 juli 2018,

de voorzitter,

de griffier,

Winkeltijdenverordening Zwolle 2018

De raad van de gemeente Zwolle;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 11 juni 2018;
gelet op de Winkeltijdenwet, het Vrijstellingenbesluit en artikel 149 van de Gemeentewet;
besluit vast te stellen de volgende **Winkeltijdenverordening Zwolle 2018**

Artikel 1 Begripsbepaling

- a. de wet: de Winkeltijdenwet;
- b. de winkel: hetgeen in artikel 1 van de wet daaronder verstaan wordt;
- c. college: het college van burgemeester en wethouders van Zwolle;
- d. de raad: de gemeenteraad van Zwolle;

Artikel 2 Algemene vrijstelling

Voor de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a en b, van de wet vervatte verboden geldt een algemene vrijstelling met uitzondering van 4 mei na 19 uur.

Artikel 2a Bepaalde vrijstellingen

De in artikel 2, eerste lid en tweede lid, van de wet vervatte verboden, voor zover deze betrekking hebben op de dagen zoals genoemd in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a en b van de wet, gelden niet ten aanzien van:

- 1. musea;
- 2. winkels, waar uitsluitend maaltijden, voor directe consumptie geschikte eetwaren, alcoholvrije dranken en, door middel van een automaat, tabak en tabaksproducten, middelen ter voorkoming van zwangerschap en damesverband plegen te worden verkocht;
- 3. winkels waar de bedrijfsactiviteit hoofdzakelijk bestaat uit het verhuren van voorbespeelde videobanden en andere voorbespeelde beelddragers, mits in die winkel geen andere goederen worden te koop aangeboden of verkocht dan videobanden en andere beelddragers, alsmede tijdschriften en catalogi, die betrekking hebben op het te huur aangeboden assortiment;
- 4. winkels, waarin zich horeca bevindt, voor zover het laten betreden van de winkel noodzakelijk is voor het bezoeken van de horeca, deze vrijstelling geldt niet ten aanzien van het verkopen van goederen;
- 5. winkels waar uitsluitend of hoofdzakelijk fietsen en bromfietsen plegen te worden verkocht, voor zover het laten betreden van de winkel noodzakelijk is voor het huren van fietsen en bromfietsen, deze vrijstelling geldt niet ten aanzien van het verkopen van goederen;
- 6. winkels, waar uitsluitend of hoofdzakelijk bloemen en planten plegen te worden verkocht en die zijn gelegen op een afstand van ten hoogste 100 meter van de publieksingang van een begraafplaats, gedurende de openingstijden van die begraafplaats;

- 7. het te koop aanbieden en verkopen van bloemen en planten op een begraafplaats dan wel op een afstand van ten hoogste 100 meter van de publieksingang daarvan, gedurende de openingstijden van die begraafplaats;
- 8. gebouwen, waar voorstellingen, uitvoeringen of evenementen van culturele aard plaatsvinden, en waar uitsluitend of hoofdzakelijk goederen die rechtstreeks verband houden met aldaar te houden voorstellingen, uitvoeringen en evenementen plegen te worden verkocht, vanaf een uur voor de aanvang van de voorstelling, de uitvoering of het evenement tot een uur na afloop daarvan;
- 9. het ter gelegenheid van voorstellingen, uitvoeringen of evenementen van culturele aard te koop aanbieden en verkopen van goederen, die rechtstreeks verband houden met die voorstellingen, uitvoeringen of evenementen, vanaf een uur voor de aanvang van de voorstelling, de uitvoering of het evenement tot een uur na afloop daarvan;
- 10. winkels in of op het terrein van sportcomplexen, waar uitsluitend of hoofdzakelijk goederen worden verkocht, die rechtstreeks verband houden met de aldaar beoefende sporten, gedurende de openstellingsuren van die sportcomplexen;
- 11. het in of op het terrein van sportcomplexen te koop aanbieden en verkopen van goederen, die rechtstreeks verband houden met de aldaar beoefende sporten, gedurende de openstellingsuren van die sportcomplexen;
- 12. winkels in of op het terrein van bejaardenoorden, waar uitsluitend of hoofdzakelijk eet- en drinkwaren, prentbriefkaarten, nieuwsbladen en tijdschriften alsmede bloemen en planten plegen te worden verkocht;
- 13. op het terrein van bejaardenoorden te koop aanbieden en verkopen van eet- en drinkwaren, prentbriefkaarten, nieuwsbladen en tijdschriften alsmede bloemen en planten;

Artikel 2b Vrijstelling straatverkoop van bepaalde goederen

De in artikel 2, tweede lid, van de wet vervatte verboden, voor zover deze betrekking hebben op de dagen zoals genoemd in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a en b van de wet, gelden niet ten aanzien van het te koop aanbieden en verkopen van voor directe consumptie geschikte eetwaren en alcoholvrije dranken.

Artikel 3 Openstelling winkels voor 6 uur en na 22 uur (nachtwinkels)

- 1. Het college kan op aanvraag ontheffing verlenen van de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder c van de wet vervatte verbod.
- 2. De ontheffing kan worden geweigerd indien de woon- en leefsituatie of de openbare orde in de omgeving van de winkel op ontoelaatbare wijze nadelig wordt beïnvloed door de openstelling van de winkel.
- 3. Het college kan nadere voorschriften verbinden aan het verlenen van de ontheffing.

Artikel 4 Ontheffing voor bijzondere situaties

- 1. Het college kan ontheffing verlenen van de in artikel 2 van de wet vervatte verboden ten behoeve van bijzondere gevallen van tijdelijke aard of voor het uitstallen van goederen.
- 2. De ontheffing kan worden geweigerd indien de woon- en leefsituatie of de openbare orde in de omgeving van de winkel of waar goederen plegen te worden verkocht op ontoelaatbare wijze nadelig wordt beïnvloed door de openstelling.
- 3. Het college kan nadere voorschriften verbinden aan het verlenen van de ontheffing.

Artikel 5 Beslistermijn

- 1. Het college beslist op een aanvraag om een ontheffing binnen 8 weken.
- 2. Het college kan de beslissing voor ten hoogste 6 weken verdagen.
- 3. De aanvrager wordt schriftelijk van de verdaging op de hoogte gesteld voor afloop van de in het eerste lid bedoelde termijn.

Artikel 6 Overdracht van de ontheffing

- 1. Ontheffingen op grond van deze verordening zijn overdraagbaar na verkregen toestemming van het college.
- 2. In geval van een voorgenomen overdracht van de in het eerste lid bedoelde ontheffing doet de houder van de ontheffing hiervan onmiddellijk schriftelijk mededeling aan het college onder vermelding van de naam en het adres van de voorgestelde rechtverkrijgende.

Artikel 7 Intrekken of wijzigen van de ontheffing

Het college kan een ontheffing intrekken of wijzigen indien:

- a. ter verkrijging daarvan onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt;
- b. veranderende omstandigheden of gewijzigde inzichten dit noodzakelijk maken in verband met het belang of de belangen ter bescherming waarvan de ontheffing is vereist;
- c. het gebruik van de winkel of de uitoefening van een bedrijf anders dan in een winkel gevaar oplevert voor de openbare orde, de veiligheid of het woon- en leefklimaat ter plaatse;
- d. de aan de ontheffing verbonden voorschriften en beperkingen niet zijn of worden nagekomen;
- e. van de ontheffing geen gebruik wordt gemaakt binnen een daarin gestelde termijn of, bij gebreke van een dergelijke termijn, binnen 6 maanden na afgifte van de ontheffing;
- f. van de ontheffing langer dan 6 maanden geen gebruik wordt gemaakt;
- g. de houder of zijn rechtverkrijgende dit verzoekt.

Artikel 8 Toezicht

Met het toezicht en de handhaving op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening zijn belast de door het college aangewezen personen.

Artikel 9 Intrekking voorgaande regeling en overgangsrecht

- 1. De Winkeltijdenverordening gemeente Zwolle 2016 wordt ingetrokken;
- 2. Een krachtens de Winkeltijdenverordening 2015 of Winkeltijdenverordening 2016 verleende ontheffing geldt als ontheffing verleend krachtens deze verordening. Het college kan deze ambtshalve vervangen door een ontheffing of krachtens deze verordening. Ambtshalve vervanging kan gepaard gaan met een wijziging van beperkingen en voorschriften;
- 3. Aanvragen om ontheffing die zijn ingediend onder de Winkeltijdenverordening gemeente Zwolle 2016 maar waarop nog niet is beschikt bij het in werking treden van deze verordening, worden afgehandeld overeenkomstig deze verordening.

Artikel 10 Inwerkingtreding
Deze verordening treedt in werking op 1 augustus 2018.

Artikel 11 Citeertitel
Deze verordening kan worden aangehaald als "Winkeltijdenverordening Zwolle 2018".

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 9 juli 2018;

De voorzitter,

De griffier,

Toelichting Winkeltijdenverordening Zwolle 2018

Algemene toelichting Winkeltijdenwet
Op 1 juni 1996 is de Winkeltijdenwet tezamen met het Vrijstellingenbesluit Winkeltijdenwet in werking getreden. Deze wet stelt ruimere regels voor de openingstijden van winkels dan zijn voorganger, de Winkelsluitingswet 1976. In deze verordening wordt regelmatig verwezen naar de Winkeltijdenwet.
Op 28 mei 2013 heeft de Eerste Kamer ingestemd met een initiatiefwet tot wijziging van de Winkeltijdenwet. Deze wetswijziging is op 1 juli 2013 in werking getreden.
Op grond van de gewijzigde Winkeltijdenwet blijven de wettelijke verboden om winkels op zon-, feestdagen en op werkdagen voor 6.00 uur en na 22.00 uur open te stellen, op zichzelf bestaan. Gemeenten kunnen na de wetswijziging echter zelf bepalen of - en in hoeverre - zij vrijstelling of ontheffing verlenen van deze verboden. De uitzonderingsbepalingen daarvoor uit de voorheen geldende Winkeltijdenwet, zoals de toerismebepaling en de avondwinkelbepaling, zijn vervallen.
In concreto komen de uitgangspunten van de Winkeltijdenwet op het volgende neer:

- a. op maandag tot en met zaterdag, de werkdagen, is openstelling van winkels toegestaan tussen 06.00 en 22.00 uur. Gemeenten mogen tijdens deze uren geen beperkingen opleggen aan de openstelling van winkels.
- b. Aan het aantal openingsuren per winkel per week is geen maximum verbonden.
- c. Tijdens de nachturen van 22.00 tot 06.00 uur is winkelopening op werkdagen niet toegestaan. Gemeenten kunnen echter vrijstellingen of ontheffingen van deze verplichte winkelsluiting verlenen. Op Goede Vrijdag, Kerstavond (24 december) en Dodenherdenking (4 mei) moeten de winkels vanaf 19.00 uur dicht zijn.
- d. Op zon- en feestdagen is winkelopening niet toegestaan. De gemeente kan vrijstelling of ontheffing van deze verplichte sluiting verlenen. De gemeente is vrij in het bepalen van het maximum aantal te verlenen vrijstellingen of ontheffingen. Ook kan de gemeente onderscheidt maken tussen branches of gebieden waarvoor vrijstellingen of ontheffingen gelden.

De Winkeltijdenwet merkt in dit verband als feestdagen aan: Nieuwjaarsdag, Tweede Paasdag, Hemelvaartsdag, Tweede Pinksterdag en Eerste en Tweede Kerstdag. In het Vrijstellingsbesluit Winkeltijdenwet zijn enkele algemene vrijstellingen opgenomen. Op Koningsdag en op 31 december na 19:00 mogen de winkels geopend zijn op grond van de Winkeltijdenwet.

In de Winkeltijdenverordening Zwolle 2018 worden mogelijkheden gegeven om geopend te zijn op zon- en feestdagen. Voor opening tijdens de nachturen en in bijzondere situaties is een ontheffingsmogelijkheid opgenomen.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 2
Er geldt een algemene vrijstelling. Winkels mogen open zijn op de in de wet aangegeven zon- en feestdagen tussen 06:00 en 22:00 uur alsmede na 19:00 uur op Goede Vrijdag en Kerstavond. Het is de eigen keuze én eigen verantwoordelijk van ondernemers om gebruik te maken van de mogelijkheden van de Winkeltijdenverordening om wel of niet geopend te zijn. Op 4 mei dienen de winkels na 19:00 uur wel gesloten te zijn in verband met het algemene karakter van de Dodenherdenking.

Artikel 2a en 2b
Deze artikelen betreffen diverse vrijstellingen voor bijzondere situaties uit het deels vervallen Vrijstellingenbesluit Winkeltijdenwet. In het Vrijstellingenbesluit Winkeltijdenwet is voor een aantal

overige vormen van detailhandel afwijkende openstellingsuren geregeld. Deze mogelijkheden waren reeds gegeven in de vorige Winkeltijdenverordening en zijn daarom overgenomen.

Artikel 3
Artikel 3, lid 2 van de wet geeft de mogelijkheid om op aanvraag ontheffing te verlenen van het verbod om op voor 6 uur en na 22 uur de winkel open te hebben. Per geval is een afweging te maken of de gewenste openstelling zich verhoudt met de belangen van de woon- en leefomgeving en de openbare orde. De ontheffingen kunnen onder beperkingen en voorschriften worden verleend. Zo worden ontheffingen voor bepaalde tijd verleend. In het Vrijstellingenbesluit Winkeltijdenwet is voor een aantal overige vormen van detailhandel afwijkende openstellingsuren geregeld.

Artikel 4
Artikel 4 is gebaseerd op artikel 4 van de wet die geldig was tot 1 juli 2013. Dit artikel geeft het college de bevoegdheid bij bijzondere gevallen van tijdelijke aard of voor het uitstallen van goederen ontheffing te verlenen. Per geval is een afweging te maken of de gewenste openstelling zich verhoudt met de belangen van de woon- en leefomgeving en de openbare orde. Het stellen van voorschriften en/of beperkingen is mogelijk. Het college kan deze ontheffing toekennen per ondernemer of per gebied.

Artikel 6
De bepaling bindt de overdracht van de ontheffing aan de toestemming van het college. Deze tussenkomst geeft het college de gelegenheid om inzicht te krijgen in de handel en wandel van de opvolger. Als het gaat om overdracht naar een ander rechthebbende, moet het college kunnen toetsen of de ontheffing in stand kan blijven of dat er eventueel andere voorschriften aan moeten worden verbonden.

Artikel 11
In de verordening is een overgangsbepaling opgenomen bedoeld voor de ontheffingen die verleend zijn op grond van de Verordening Winkeltijden gemeente Zwolle 2015 en 2016. Daarnaast voorziet de overgangsbepaling in de mogelijkheid om bestaande ontheffingen ambtshalve te wijzigen in ontheffingen op grond van de Winkeltijdenverordening 2018.

citycentrum zwolle
secretariaat:
Thorbeckegracht 30
8011 VM Zwolle
t 038-421 29 00
f 038-423 97 91
e info@citycentrum-zwolle.nl
w www.citycentrum-zwolle.nl

College van Burgemeester en Wethouders

Gemeente Zwolle

Postbus 10007

8000 GA Zwolle

Per mail cc aan Formateur en onderhandelende partijen.

Zwolle, 3 mei 2018

Onderwerp: Vrijheid van ondernemen

Geacht College,

Eind februari heeft CityCentrum Zwolle onder de Retail ondernemers van de binnenstad, en de ring daarbuiten, een enquête uitgezet. In totaal werden 243 ondernemers bezocht. De uitkomsten zijn als bijlage toegevoegd. Uit de enquête blijkt dat ruim 63% van de ondernemers meer ondernemersvrijheid willen. Ruim 80% zegt dat de door hen zo gewenste ondernemersvrijheid van invloed zal zijn op hun zondagse openingstijden.

Daarom verzoeken wij u, namens een ruime meerderheid van de Retailondernemers van de Zwolse binnenstad, om de ruimte die de winkeltijdenverordening u biedt te vertalen naar een ander beleid op het gebied van de winkelopenstelling op zondag.

Wat ons betreft zou dit beleid moeten inhouden het vrijgeven van de koopzondagen en zo op deze manier de ondernemers de ruimte te geven daarin hun eigen keuzes te maken. Onze voorkeur zou uitgaan naar een zondagsopenstelling van 13.00 tot 18.00

Het aanwijzen van winkelzondagen voldoet niet meer aan de moderne eisen van ondernemerschap en de ontwikkelingen van Zwolle als 'grote 'stad. Voorbeelden uit het recente verleden zullen ook u aan het denken hebben gezet.

Het schrappen van dit beleid, met andere woorden het verbod, wil wat ons betreft niet zeggen dat er een gemeentelijk gebod ontstaat waardoor ondernemers zich verplicht zouden voelen. In het nieuwe beleid is het aan de ondernemer zelf om daarover te beslissen en is het een taak van de vereniging CityCentrum Zwolle om daar vorm en inhoud aan te geven.

bank: Rabobank
rek.nr. 1588.00.176
iban. NL45 RABO0158800176
bic. RABONL2U
k.v.k. zwolle 40059231
btw-nr: NL 0026.45.580.B.01

Er zijn ondernemers die vaker open zullen zijn dan anderen. Met name in het perifere gebied (Hornbach, Ikea, meubelboulevard enz.). Maar ook in de binnenstad zullen zich verschillen voordoen. Dat brengt het beginsel van ondernemersvrijheid met zich mee flexibel om kunnen gaan met de openingstijden geeft een extra mogelijkheid om klantgericht te werken.

CityCentrum Zwolle wil in een regelmatig overleg met haar leden het proces van ondernemersvrijheid en wat dit betekent voor de zondagsopenstelling begeleiden en waar mogelijk de samenhang bevorderen/stimuleren. Met andere woorden, het is waarschijnlijk dat de voorstanders in principe iedere zondag hun bedrijf zullen openen, er zullen ondernemers zijn die geen gebruik maken van de mogelijkheid tot openstelling. Anderen zullen wellicht eerst maatregelen daarvoor moeten treffen. Maar de hoofdstroom is, blijkt uit de enquête, dat winkeliers op zondag open willen zijn.

CityCentrum Zwolle ziet het als haar taak om in samenwerking met de cultuursector en de Horeca/gastronomie de zondagsopenstelling tot een aansprekende mix van cultuur, Horeca, en winkelbeleving samen te smeden. Niet onbelangrijk daarbij is de intensieve samenwerking met het Zwollefonds. Wij denken de bezoeker van onze mooie stad op deze wijze een volwaardige dagbesteding te kunnen bieden.

Samen met bovengenoemde partijen maar ook samen met de gemeente willen wij Zwolle als gastvrije stad op de kaart zetten en houden. Het kunnen en mogen inspelen op de wensen en behoeftes van de hedendaagse consument is daarbij een belangrijke voorwaarde. Wij willen graag samen met het Zwollefonds, de cultuursector, de horeca en Zwolle marketing jaarlijks een programma vaststellen waarbij winkelopeningen een vast onderdeel zijn van de programmering. In Zwolle staan we wat dat betreft pas aan het begin, we kunnen nog heel veel leren van steden die ons zijn voorgegaan bijvoorbeeld met hybride formules waar Retail en horecaconcepten samengaan maar daarbij moet de consument wel vrij zijn van werkzaamheden en dat is toch vaak op zondag. Retailondernemers zullen in de toekomst meer en meer op zoek moeten naar concepten die een totaalbeleving kunnen geven, daarvoor zijn de andere genoemde partijen zoals cultuur en horeca van wezenlijk belang. Blauwdrukken zijn daarvoor niet te geven het is lokaal maatwerk. Door ondernemersvrijheid toe te staan heeft de ondernemer ook werkelijk een kans om de toekomst met vertrouwen tegemoet te zien.

Een weekendje Zwolle moet de kreet van de toekomst worden, vrijdagavond aankomen in een van onze hotels of B&B, lekker uit eten in een van de vele restaurants die Zwolle rijk is, misschien nog even een afzakkertje in een leuke kroeg. Zaterdagmorgen na het, niet te vroege ontbijt, heerlijk slenteren over de markt, na de middag een stadswandeling of eventueel een rondvaart en op zondag naar het museum en daarna een, door de samenwerkende Retail en horeca georganiseerde, modeshow bezoeken en aansluitend nog even een paar inkopen doen. En dat allemaal in die prachtige Hanzestad Zwolle.

Economische gronden om ondernemersvrijheid toe te staan zijn; het langer vasthouden van een bezoeker aan onze mooie stad waardoor bijvoorbeeld een bezoek aan een van onze musea kan leiden tot bestedingen in onze stad met een volgens onderzoek aantoonbare multiplier van 6,2%. In de stad Groningen heeft de koopzondag geleidt tot een gemiddelde overall omzetstijging van 8 tot 10%. Grootwinkelbedrijven zullen meer personeel nodig hebben, bijvoorbeeld voor Ikea-store brengt genoemde omzetstijging zo'n 30 extra arbeidsplaatsen met zich mee.

De discussie over de koopzondagen wordt al vele jaren gevoerd en maakt op verschillende wijze veel los bij voor- en tegenstanders. Maatschappelijke ontwikkelingen houden, lijkt het wel, geen rekening met persoonlijke gevoelens en of standpunten, de karavaan trekt immer verder. De wens om te komen tot volledige ondernemersvrijheid ligt echter al vele jaren op de collegetafel. Een ruime meerderheid van de Zwolse binnenstad ondernemers, maar ook de ondernemers in bredere zin zien dat zij moeten inspelen op de wensen van de consument door ook in de weekenden en op speciale feestdagen hun aanbod aan de mens te brengen. Niet tegemoetkomen aan deze maatschappelijke trend betekent verlies van klanten en daardoor omzet. Ook ontwikkelingen op het gebied van online shoppen brengen deze wens duidelijk aan het licht. Opvallend daarbij is het thuis shoppen maar toch ook nog even naar de fysieke winkel om het gewenste product nog eens goed te kunnen bekijken. Het zogenaamde clicks and bricks principe. Daarom ook denken wij dat de strijd tegen de leegstand best gevoerd kan worden mits men met de maatschappelijke ontwikkelingen kan en wil meegaan.

Samengevat

CityCentrum Zwolle verzoekt het college om de ruimte die de winkeltijdenverordening u biedt te vertalen naar het bieden van ondernemersvrijheid, ook op zondag, aan de Zwolse Retail ondernemer en de zondagsopenstelling vrij te geven. Vanaf 13.00 uur tot 18.00 uur.

Het aan CityCentrum Zwolle over te laten om in samenspraak met de Zwolse binnenstadondernemer, lid of geen lid, de openingstijden en de onderlinge samenhang vorm te geven.

CityCentrum Zwolle, maar ook genoemde Zwolse partijen inclusief de gemeente uit te dagen om te komen tot een jaarlijks vast te stellen programma speciaal waar het de zondagen betreft.

Met vriendelijke groet,

Gerard van Dooremolen

Voorzitter CityCentrum Zwolle

Uitkomsten inventariserend onderzoek behoefte aan ondernemersvrijheid Retailondernemers binnenstad Zwolle

In totaal zijn er 243 ondernemers bezocht door studenten van de Landstede en werden de volgende vragen gesteld;

Op de vraag wat er eventueel zou moeten veranderen in het Zwolse beleid ten aanzien van de ondernemersvrijheid voor alle winkeliers in de binnenstad zegt 63 % van de ondernemers meer ondernemersvrijheid te willen. Ze willen zelf kunnen kiezen op welke dagen ze open of gesloten zijn. 37% zegt tevreden te zijn met de huidige mogelijkheden.

Als de ondernemers volledige vrijheid van ondernemen zou hebben dan zegt 62% van de ondernemers dat dit zeker invloed zal hebben op hun openingstijden. 38% zegt dat dit geen invloed zal hebben.

Als de ondernemers volledige vrijheid van ondernemen zou hebben dan zegt 80 % dat dit van invloed zou zijn op hun Zondags-openingstijden. 20% ziet geen invloed.

Over aan welke frequentie men de voorkeur zou geven blijkt een meerderheid van de ondernemers te kiezen voor meerdere tot alle zondagen per maand open te willen. 68% alle zondagen, 18% 1x per maand, 14% meerdere weekenden.

62% van de ondernemers zouden hun openingstijden mee willen afstemmen op bijzondere activiteiten in de binnenstad

Als slot gaven veel ondernemers aan dat ondernemersvrijheid een eerste stap is om te komen tot een goed aanbod in relatie tot de ambitie van de stad. Daarnaast gaven veel ondernemers aan dat de openingstijden op zaterdag maar ook de koopavonden wat hen betreft aan veranderingen toe zijn.

Voorzitter,

Geachte leden van de gemeenteraad en leden van het college van Ben W

Met vreugde hebben wij kennisgenomen van het collegevoorstel omtrent vrijheid van ondernemen voor met name de Retail ondernemers van onze mooie binnenstad en onze stad in zijn algemeenheid.

Wij hebben al langer gepleit voor een nieuwe verordening die aan de ondernemers in onze stad de ruimte geeft om zelf te kunnen beslissen over de openstelling van hun winkels en dan met name ook op de zondagen.

Veel van onze ondernemers zien op dit moment omzet wegvloeien of vinden dat zij te weinig kunnen inspelen op de huidige maatschappelijke ontwikkelingen waar het het koopgedrag van hun (potentiele) klanten betreft.

In de nieuwe verordening kunnen onze ondernemers wel inspelen op veranderingen in maatschappelijke opvattingen en wensen van hun publiek.

De verordening past ook heel goed bij uw wens om Zwolle verder te ontwikkelen tot een vitale en nog gastvrijere- maar ook leefbare stad die in de rankingen hoog blijft scoren en haar aantrekkingskracht toekomstbestendig maakt.

In de nieuwe verordening is geen sprake van moeten maar van kunnen. Ook in onze stad zijn er, al is het een minderheid, ondernemers die over een eventuele openstelling op zondag andere opvattingen hebben dan bij de meerderheid het geval is.

Voor de binnenstad vinden wij het onze verantwoordelijkheid om ook voor deze ondernemers aandacht te hebben en in samenwerking met het Zwollefonds, het onderwijs, de horeca en de cultuursector een zodanige jaarprogrammering te ontwikkelen waarmee de kwaliteit van de beleving van de binnenstad wordt verbeterd. Een langer verblijf van bezoekers in de binnenstad is daarbij het doel. Wij zijn dan ook blij met de uitgestoken hand van het college om daarbij met ons en de genoemde partijen samen te werken.

Zodoende hopen wij dat op termijn ook ondernemers die nu nog huiverig zijn gaan zien dat die samenwerking vruchten afwerpt en daardoor hun schroom afwerpen. Wij moeten hierin respectvol en met geduld de ontwikkelingen hun werk laten doen.

Bij onze ondernemersbijeenkomst op 18 juni bleek ons dat een overweldigende meerderheid van de ruim 80 aanwezige ondernemers de wijziging zoals die nu voor ligt omarmt.

Onze samenwerking met het Zwollefonds wordt steeds intensiever en kent steeds meer samenhang. We delen hetzelfde kantoor en het secretariaat en we voeren gesprekken over nog meer integratie. Beiden hebben we hetzelfde doel en dat is economisch gezonde ondernemingen in een economisch gezonde stad. In het Zwollefonds werken Retail ondernemers en horecaondernemers nauw samen. Er is nog plaats voor de cultuursector. En het onderwijs.

Tot slot, wij gaan er van uit dat door de in uw beslisnota genoemde partijen in samenwerking met de gemeente een jaarlijkse planning ontwikkeld kan worden met respect voor de zondagsbeleving en een extra stimulans voor een vitale en gastvrije stad.

Amendement: Zondagopenstelling winkels Zwolle vanaf 12:00 uur

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op 9 juli 2018, gehoord hebbende de beraadslaging over de Winkeltijdenverordening op 4 juli 2018

Overwegende dat:
Zwolle een plaats is waar we rekening met elkaar en elkaars (geloofs) overtuigingen houden. Hierin past ruimte voor zondagsrust en ontspanning. Rekening houden betekent dat de winkels na 12 uur open kunnen om mensen die dat wensen welkom te heten en voor 12 uur gesloten zijn.

Er in dit voorstel geen mogelijkheid is opgenomen om winkelsluiting voor 12 uur te garanderen.

Stelt de raad voor het voorstel: "Wijziging Zwolse Winkeltijdenverordening", als volgt te wijzigen:

Oude tekst van de Winkeltijdenverordening Zwolle 2018 artikel 2: "Voor de in artikel 2, eerste lid, aanhef, en onder a en b, van de wet vervatte verboden geldt een algemene vrijstelling met uitzondering van 4 mei na 19 uur. "

Te wijzigen in: "Voor de in artikel 2, eerste lid, aanhef, en onder a en b, van de wet vervatte verboden geldt een algemene vrijstelling van 12:00 uur tot 22:00 uur met uitzondering van 4 mei na 19 uur. "

CDA	SP
Jan Nabers	Brammert Geerling

Voor: CDA, ChristenUnie en SP

Verworpen 9-7-18

besluit

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	46374
Onderwerp	Wijziging Zwolse Winkeltijdenverordening

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 12-06-2018

besluit:

1. Uitvoering te geven aan het coalitieakkoord over het onderwerp winkelopenstelling waarbij uitgegaan wordt van het voorstel van ondernemers over te gaan tot zelfregulering en daarbij voor de binnenstad zoveel mogelijk een combinatie wordt gezocht met andere activiteiten, evenementen en cultuur
2. Hiervoor de Winkeltijdenverordening Zwolle 2018 met toelichting vast te stellen. Door vaststelling van de Winkeltijdenverordening 2018 wordt de Winkeltijdenverordening 2016 ingetrokken.
3. In samenwerking met CityCentrum, Zwollefonds, de cultuursector en de horeca/gastronomie een plan te ontwikkelen om de zondagsopenstelling tot een aansprekende mix van cultuur, horeca, en winkelbeleving te maken waarbij recht wordt gedaan aan de zondagsbeleving.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 juli 2018,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 9 juli 2018

onderwerp	Voorjaarsmoment 2018 - moties en toezeggingen
portefeuillehouder	Klaas Sloots
informant	Zanden, Gerdien van der (2255)
medeopstellers	
afdeling	Concernstaf
bijlagen	Voorstel: Beslisnota Voorjaarsmoment 2018 - moties en toezeggingen Bijlage: Toezegging 137 - Eindrapport Stadsfestival 2017 Bijlage: 2018-07-09 Raadsbesluit Voorjaarsmoment 2018- moties en toezeggingen

Voorgesteld besluit raad

1. In te stemmen met het overzicht afgedane moties en toezeggingen als onderdeel van het Voorjaarsmoment 2018.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 29 mei 2018

Openbaar

Onderwerp	Voorjaarsmoment 2018 - moties en toezeggingen
Versienummer	-

Portefeuillehouder	K. Sloots
Informant	Gerdien van der Zanden
Afdeling	Concernstaf
Telefoon	(038) 498 2255
Email	G.van.der.Zanden@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel	9.3.2 We ondersteunen het bestuurlijk proces
Begroting wijzigen	Nee
Dekking ten laste van	-

Bijlagen

1. Bijlage bij toezegging 137 – eindrapport Stadsfestival 2017.

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. In te stemmen met het overzicht afgedane moties en toezeggingen als onderdeel van het Voorjaarsmoment 2018.

Datum 29 mei 2018

Toelichting op het voorstel

Inleiding
Als onderdeel van de Voorjaarsmoment 2018 worden verschillende moties en toezeggingen afgehandeld. Voorgesteld wordt om in te stemmen met de afgedane moties en toezeggingen.

Beoogd effect
Vaststellen afgedane moties en toezeggingen.

Argumenten
Als onderdeel van het Voorjaarsmoment 2018 worden de volgende moties en toezeggingen afgedaan.

Moties

- Motie 6 – Meten duurzaam effect bij werken aan werk	Afgedaan via doel 2.2.1
- Motie 33 – Goed werk	Afgedaan via doel 2.2.1
- Motie 307 – Stop en shop plekken binnenstad	Afgedaan via Voorjaarsmoment (1)
- Motie 408 – Meer mannen voor de klas	Afgedaan via doel 1.5.2
- Motie 577 – Een begrijpelijke begroting	Afgedaan vanaf Begroting 2018
- Motie 582 – Posters tegen armoede	Afgedaan via doel 4.1.1

Toezeggingen

- Toezegging 91 – Woonlastenfonds	Afgedaan via doel 4.1.1
- Toezegging 92 – BKR privacy	Afgedaan via doel 4.3.2
- Toezegging 137 – Stadsfestival	Afgedaan via doel 5.3.1 (2)
- Toezegging - leges en precario voor evenementen	Afgedaan via Tarievennota 2018

Daarnaast met betrekking tot de motie voedselbank (d.d. 3 juli 2017) het volgende:
Het college heeft in samenspraak met de Voedselbank onderzoek gedaan naar de financiële situatie van deze organisatie om een plan te ontwikkelen. Er zijn een aantal mogelijkheden onderzocht en doorgerekend. Het zijn vooral de huisvestingskosten die voor de Voedselbank knellen. De Voedselbank zelf ziet een structurele subsidie voor de huurkosten als een definitieve oplossing. Bij het Najaarsmoment wordt een nota voorgelegd aan de gemeenteraad over het uitgevoerde onderzoek en de uitkomsten. We zullen uiteen zetten hoe de continuïteit van de Voedselbank wordt geborgd in de toekomst.

Ad (1)
In 2016 is een motie aangenomen over het onderzoeken van de mogelijkheid van stop&shop-plekken bij de inrichting van de Eekwal. Dit mede naar aanleiding van de herinrichting van het Gasthuisplein.
Herschikken van parkeervoorzieningen en/of het wijzigen van het parkeerregime wordt steeds zoveel mogelijk gerealiseerd in samenhang met lopende herinrichtingsprojecten. Recente voorbeelden daarvan zijn de Badhuiswal en het Ter Pelwijkpark. De Eekwal is in 2016 met een aantal ingrepen (tijdelijk) aangepast aan de situatie met minder busverkeer. De mogelijkheid om op korte termijn parkeerplaatsen toe te voegen is gezien de verkeerssituatie, het toegevoegde fietsparkeren en de uitritten beperkt. Er bestaat nu ook geen urgentie om dit in tijdelijkheid op te pakken.

Datum 29 mei 2018

In 2019 wordt een plan/gebiedsaanpak voorgelegd aan de raad, dat antwoord geeft op welk geheel van parkeervoorzieningen het beste tegemoet komt aan de beschreven ambities in het Startdocument Mobiliteits Agenda en in de Strategische Agenda Binnenstad. Zodat in de komende jaren in de binnenstad verschillende parkeer-doelgroepen gefaciliteerd blijven worden: zowel het kortparkeren voor bezoekers (stop&shop), het langparkeren voor bezoekers (met name accommodaties), als het parkeren voor bewoners en abonnementhouders. In het Startdocument Mobiliteits Agenda (2018) staat dat gastvrijheid belangrijk blijft, ook wanneer Zwolle in de komende jaren verder groeit en meer verstedelijkt. Benadrukt wordt dat: “de opgave is om met een toenemende verkeers- en parkeerdruk gastvrij te blijven.” In zowel de Visie2030 op de binnenstad (2016) als in de Strategische Agenda Binnenstad (2017) is de ambitie verwoord om de historische binnenstad verder autoluw te maken.

Definitieve herinrichting van de Eekwal inclusief benodigde parkeeroplossingen wordt afgewogen binnen de investeringsruimte van het programma Binnenstad. Dat doen we na vaststelling van de gebiedsaanpak voor parkeren/mobiliteit en na de verdere verplaatsing van de buslijnen als de busbrug is gerealiseerd.

Ad (2)
Aanvullend op de tekst die is opgenomen bij doel 5.3.1 in de Jaarstukken 2017, is de evaluatie van het Stadsfestival 2017 als bijlage toegevoegd.

Risico’s
Niet van toepassing.

Financiën
Niet van toepassing.

Communicatie
Niet van toepassing.

Vervolg
Niet van toepassing.

Openbaarheid
Openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	46056
Onderwerp	Voorjaarsmoment 2018 - moties en toezeggingen

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d.

besluit:

1. In te stemmen met het overzicht afgedane moties en toezeggingen als onderdeel van het Voorjaarsmoment 2018.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 juli 2018,

de voorzitter,

de griffier,

Stadsfestival 2017

Inhoudsopgave

Projectinformatie **4**

Stadsfestival 2017, start van een nieuw cultureel seizoen **5**
Inhoudelijke en organisatorische toelichting *6*
Muziek *7*
Jong Talent muziek *7*
ArteZ Conservatorium talent tent *7*
Jong Talent Theater *8*
Zomers nieuwjaarsconcert *8*
Eten verbindt *8*
Diner 8
Ontbijt 9

Programma op het water **9**
Club Cele – Plastic Fantastic *9*
Club Cele – ZERO WASTE 9
Poezieboot *9*
Ingmar Heytze 10
Stella Bergsma 10
Geert-Jan Roebers 10
The Young Ones *10*
Jeugdvoorstellingen *11*

Samenwerkingspartners **11**
Hedon *11*
Fraterhuis *12*
Kwasten met de Gasten *12*
ArtEZ hogeschool - Parade *12*

PR bereik **12**

Financiën **13**
Zichtbaarheid *14*
Expertise *14*
Productie-uren *15*

Tot slot **15**

BIJLAGE 1: foto's **17**

BIJLAGE 2: Financiële verantwoording Stadsfestival 2017 **22**
Begroting Niek van der Sprong vs Realisatie Blauwvinger Producties *23*
Toelichting realisatie nieuwe Zwolse producties *24*

BIJLAGE 3: Nationaal theater **25**
Nationaal theater *25*
Theater Gnaffel – Het bos draaft door 25
Lucas De Man – De Man Is Lam 25
Het Nationale theater 25
Steef de Jonge – Een Huzarenstukje 25
Theater Krijt – Wat is er mis met mijn vis 26
Toneelgroep Oostpool – Paradijsvogels 26
Theatergroep Nachtbaard – Prins Prullenbak 26
155 & Cookacho i.s.m. DOX – LIJF 26

BIJLAGE 4: Zwolse gezelschappen **27**
The Young Ones – Na mij de Zondvloed 27
Kameroperahuis – Before I Die 27
Theater Gnaffel – De Worstelaar 27
Saran & De Schepper – Tussen een persoon 28
Theater de Makkers – Hoe hoort het eigenlijk? 28
BIJLAGE 5: Muziek **29**
Muziek *29*
Ellen ten Damme – Je Veux L'amour 29
Fratsen – André Manuel 29
Stille disco 30
Orkest van het Oosten 30

Projectinformatie

Producent	Zwolse theaters / Blauwvinger Producties
Datum	31 augustus t/m 4 september 2017
Contactpersoon	Audrey Kruisdijk
E-mailadres	audrey@stadsfestival.nl
Website	www.stadsfestival.nl
Locatie	Noordereiland, Spinhuisplein 14
Bestuur Stadsfestival	Coby Zandbergen | voormalig Voorzitter Monique Schuttenbeld | Secretaris en huidige Voorzitter Erik van der Linden | Penningmeester René van Rijn | Algemeen Bestuurslid
Artistieke supervisie	Jan Eric Hulsman
Programma	Keimpe de Jong, Jan Eric Hulsman, Erik Delobel, Gooitske Zijlstra, Margreet Wieringa, Anne van Uum, Arjen Hosper
Productie	Audrey Kruisdijk, Sanne Veltman, Anne Hoekstra, Chris Steenbergen, Sanne Huiskamp, Raoul Troisfontaine
Techniek	Dennis Bouwhuis & team
Redactie & Marketing	Nienke Schutte & Anna Bouwman
Advertising & sponsoring	Ingrid Heijnen & Jolanda Berends
Horeca	Ton Voorhorst
Kaartverkoop	Inez van Kleef & nationale theaterkassa
Vormgeving	Fabriek Fanatiek
Aantal bezoekers	15.000 gasten
Aantal vrijwilligers	60 vrijwilligers
Aantal genodigden	320 genodigden voor het VIP-programma zaterdagavond
Aantal producties	Ruim 50 verschillende theater- en muziekproducties
Zwolse gezelschappen	The Young Ones, Kameroperahuis, Gnaffel, Saran & de Schepper, De Makkers.

Stadsfestival 2017, start van een nieuw cultureel seizoen

Het Stadsfestival heeft in 2017 haar 6e editie beleefd, zij het in een ander jasje. Zwolse theaters is, na een intensief partnerschap in de vorige edities, medio 2017 gevraagd het stokje van Niek van de Sprong het stokje over te nemen en de komende jaren als producent van het Stadsfestival op te treden. Daar heeft Zwolse theaters 'ja' tegen gezegd en heeft daartoe Stichting 'Blauwvinger Producties' opgericht. Zwolse theaters vindt het van belang om een dergelijke project onder een andere juridische entiteit onder te brengen, om een duidelijke (financiële) scheiding aan te kunnen brengen tussen Zwolse theaters en in dit geval Blauwvinger Producties c.q. het Stadsfestival.

Het festival is neergezet op basis van wat de afgelopen jaren is opgebouwd. Hetgeen in de afgelopen jaren is ontwikkeld, is zoveel mogelijk overgenomen en op onderdelen versterkt. De locatiekeuze, de centrale rol van het water rondom het festivalterrein en de beeldbepalendheid van de programmering door het toevoegen van o.a. nationaal bekende gezelschappen heeft het festival een steviger profiel gegeven.

Het Stadsfestival vond dit jaar voor het eerst plaats op het veld en aan het water achter Theater de Spiegel. Er is gekozen om alles overzichtelijk te positioneren op één festivallocatie bij elkaar: alle mooie, spannende, hilarische en ontroerende voorstellingen in sfeervolle festivaltenten. In het bijzonder valt de samenwerking met Firma Traktor te noemen, oprichter van de Parade. Vaste bezoekers van de Parade kwamen de tenten dan ook bekend voor. Mede door deze unieke samenwerking hebben we het Stadsfestival een landelijke uitstraling weten te geven. Alles was in harmonie op elkaar afgestemd, van het ontwerp van de uitingen door de Zwolse Fabriek Fanatiek tot de inrichtingen van het terrein met de karakteristieke tenten. Een festivalterrein met voor ieder wat wils. Een terrein dat heeft uitgenodigd tot verbinding. Een voorbeeld daarvan waren de grote tafels midden op het festivalterrein. Aan deze tafels puzzelden de bezoekers door het 'blokkenschema' en aten gezamenlijk een maaltijd in de avond. Op de tafels werd overdag gespeeld door de kinderen, 's avonds werd erop gedanst.

De programmering van het Stadsfestival 2017 is tot stand gekomen door bijzondere samenwerkingen met landelijke en lokale gezelschappen, maar ook met lokale partijen als poppodium Hedon. Elke dag en gedurende de dag was er een gedifferentieerd programma-aanbod. Er kon gelachen worden, was stof tot nadenken, er werd een traantje weggepinkt of gezellig gedanst in de silent disco.

Tevens was het Stadsfestival 2017 het eerste festival waar haar eigen plastic afval is gesorteerd en omgesmolten tot festivalmunten. Een festival dat met creativiteit probeert de vaak negatieve effecten van een festival om te buigen in duurzame oplossingen.
Het was een boordevol festival in vier dagen waar we graag verslag van doen!

Een festival nieuwe stijl heeft tijd nodig om zich in te bedden in de stad en om herhaalbezoek te realiseren. Over media-aandacht viel in 2017 niet te klagen en men was positief over de keuzes die zijn gemaakt. Het publiek gaf vooraf blijk te moeten wennen aan de nieuwe opzet en locatie, maar nadat ze eenmaal het festival hadden ervaren waren ze positief.

Inhoudelijke en organisatorische toelichting

Het Stadsfestival luidt van oudsher het nieuwe culturele seizoen in. Ook dit jaar stond dit centraal. De editie van 2017 stond onder andere in het teken van de nieuwe locatie van het festivalhart. Een nieuwe locatie was nodig, omdat de oorspronkelijke locatie aan het Rodetorenplein niet beschikbaar was vanwege andere activiteiten. Het hart van het Stadsfestival nieuwe stijl is gesitueerd op het Noordereiland, naast Theater de Spiegel aan het Spinhuisplein. Het iconische gebouw van Theater de Spiegel naast een sfeervolle plek aan het water is een logische plek om het hart van een theaterfestival te vestigen. Het tweejaarlijks festival Chef's Revolution wordt ook op deze plaats gehouden, waardoor de locatie voor publiek niet geheel nieuw is. Bovendien maakt het Noordereiland het mogelijk om de voorzieningen van het theater te gebruiken gedurende het festival. Naast faciliteiten bood Theater de Spiegel een aantal unieke speelplekken. De fietsenkelder en de coulissen van het toneel waren tevens speellocaties tijdens het festival.

Er is gekozen voor een compacte aanpak van het festival, geconcentreerd om De Spiegel. De samenwerking met poppodium Hedon werd verstevigd door het poppodium mee te laten programmeren. Het publiek werd uitgenodigd op één festivalterrein, waardoor de volume van zowel het publiek als het aanbod voelbaar was en elkaar heeft ontmoet op één geweldige locatie. De grachten vormden nog steeds de omliggende infrastructuur, maar ook het decor voor bijvoorbeeld de literaire boot: een voorstelling op het water.

Blauwvinger Producties heeft het als nieuwe producent niet eenvoudig gehad om deze editie te programmeren en produceren. Het krappe tijdsbestek om het te moeten organiseren (3,5 maanden) en de keuze voor een nieuwe locatie heeft een enorme druk op de organisatie c.q. Zwolse theaters gelegd. Diverse medewerkers hebben in deze periode dan ook een dubbelrol vervuld van theater- én festivalmedewerker. Een geluk was dat de piek van de organisatiedruk van het Stadsfestival in de luwe periode van het theaterseizoen viel.

Voorstellingen & muziek

De voorstellingen op het festivalterrein zijn geprogrammeerd en gemaakt vanuit een helder filosofie: laagdrempelige toegang tot kunst en cultuur. De vorm van een festival maakte dat je kon proeven van allerlei verschillende podium- en kunstdisciplines. Het merendeel van de voorstellingen duurde maximaal 30 minuten waar de artiest dicht op de huid van de bezoeker zat. De artiest 'maakte parade' op het festivalterrein, sprak het publiek aan, en nodigde hen uit voor een korte voorstelling in één van de tenten en andere plekken op het terrein. Het contact was ongedwongen en niet geregisseerd. Om toegang te krijgen tot de voorstelling betaalde de bezoeker een festivalmuntje. Het publiek liet zich verleiden en nam zo de stap om meerdere voorstellingen te bezoeken. De munten waren zowel betaalmiddel voor de voorstellingen als de horeca.

Landelijke programmering

Er waren ook landelijke artiesten geprogrammeerd zoals Ellen ten Damme, André Manuel en nationale gezelschappen die later in het theaterseizoen te zien zijn in Zwolse theaters. Met deze voorstellingen heeft Zwolse theaters de festivalbezoekers een "sneak-preview" gegeven wat het komende theaterseizoen gaat brengen, maar ook de programmering inhoudelijk naar een hoger niveau getild. In bijlage 3 treft u een korte samenvatting van alle theaterproducties welke in dit genre zijn geprogrammeerd.

Zwolse gezelschappen

Zwolle heeft vele pareltjes en gezelschappen waar we trots op zijn. Aan vier gezelschappen heeft de organisatie specifiek gevraagd om een premièrevoorstelling te maken speciaal voor het Stadsfestival. Hiertoe was extra financiële ondersteuning vanuit de gemeente Zwolle beschikbaar. De voorstellingen van gemiddeld 50 minuten waren merendeel te zien op bijzondere plekken in Theater de Spiegel, maar ook in tenten op het festivalterrein. In bijlage 4 treft u een korte samenvatting van deze producties van o.a. The Young Ones, Kameroperahuis, Theater Gnaffel, Saran & De Schepper. Tevens hebben De Makkers gedurende de festivaldagen een kleine interactieve onderzoeksperformance uitgevoerd.

Muziek

De programmering betreft niet alleen theater en toneel, maar muziek maakt ook een belangrijk onderdeel uit van het festival. Muziek maakt pure emotie los. Muziek kan je grijpen, kan je roeren en geeft de mogelijkheid om je dachten de vrije loop te laten. In bijlage 5 treft u de diverse performances.

Jong Talent muziek

Het Zwols Songwriters Gilde van Hedon brengt muzikanten bij elkaar om ervaring te delen en een bloeiende songwriters-scene te bouwen. Iedereen die zich in Zwolle bezighoudt met songwriting was welkom; van nieuw talent tot doorgewinterde professional. Het Gilde staat onder leiding van songwriter Bertolf Lentink, die tevens één van de ‘Artists in Residence’ van het Hedon Productiehuis is.

Vanuit het Gilde zijn drie middagen en avonden geprogrammeerd in de locatie “IK” op het festivalterrein. Diverse nieuwe talenten hebben een kans gekregen om zich te presenteren en hun nieuwe liedjes ten gehore te brengen: Karel J Schepers, Dina, Marle Thompson, Robin Schepers, Timo de Jong, Hendrik, Julliete Venemar, Seb Dokman, Scott & Young, Milo, Robin Kramer, Aisha.

ArteZ Conservatorium talent tent

Het wemelde van tonen, talenten en jonge mensen rondom de Leeuwenkooi op het festivalterrein. De tent was een komen en gaan van artiesten dat eigen publiek genereerde en de opbouw als theatrale performance verpakte. Hier konden de gasten onder andere genieten van singer-songwriter Silja v/d Brink met hartverscheurende super sensitieve songs, de energieke vocalist en gitarist Jord Brinkhuis, gospelzangeres Jane Loois, (speelplezier en kwaliteit spatten ervan af), Gospel & R&B zangeres Milou Hesselink samen met drummer Christopher Verwey, jazzzanger Nathan Heijnst met zijn vaste gitarist Willem Ouwehand, R&B zangeres Irene Aalvink met stergitarist Wouter Lorist en collega-zangeres Lieke Radstaak, de hippe modern-style jazz saxofonist Kasper Rietkerk, mainstream jazz saxofonisten Tom Leeuwenburg en Geert van Dijk, het prachtige veelzijdige duo Viktor & Grace (een unieke combi klassiek gitaar en eigentijds singer-songwriting), De Geldwolven (duo met trompettist/zanger Luc Hudepohl en gitarist/zanger Ruben Nosaehi) met een aanstekelijke originele mix van cabaret, pop en een vleugje jazz.

Tijdens het tafeldiner traden tevens diverse conservatoriumstudenten op om het diner muzikaal op te luisteren. Lopend over de tafels en manoeuvrerend tussen de borden en glazen door creëerden zij zo hun eigen podium.

Jong Talent Theater

De Zwolse gezelschappen omarmen jonge theatermakers, maar Zwolse theaters heeft jongtalentontwikkeling ook hoog in het vaandel staan. In de programmering van het Stadfestival is dat ook zichtbaar geweest. Er is bewust een keuze gemaakt om deze jonge talenten in toneel, muziek of theater maken c.q. -regie het podium te bieden. Zo heeft Julia Schmitz twee dagen de Royal-locatie als eigen speellocatie gehad. Hier speelde zij haar voorstelling 'Thuis Troost'. En hebben de jonge dames van Gestampte Meisjes het Zwolse publiek gek gemaakt met hun voorstelling 'Ballen'. Deze laatste voorstelling was zo populair, dat zij op de avond zelf hebben besloten om een extra voorstelling in te lassen. Beide voorstellingen waren een enorm succes.

Zomers nieuwjaarsconcert

Het traditionele Stadsfestival Zaterdagavondconcert vond dit jaar plaats op het festivalterrein. Het concert is een Zomers Nieuwjaarsconcert geworden uitgevoerd door Orkest van het Oosten en Steef de Jong. Zij maakten speciaal voor deze zesde editie een nieuw programma en staken de traditionele Weense Nieuwjaarsconcert met veel humor in een nieuw zomers jasje. Op het programma stonden naast werken van componist Jaques Offenbach alle grote hits van Johann Strauss zoals de Tritsch-Tratsch en An Der Schönen Blauen Donau. Uiteraard werd de avond afgesloten met de daverende Radentzky Mars.

Steef de Jong is theatermaker en groot fan van Strauss. Hij voorzag het geheel op zijn eigen onnavolgbare manier van commentaar. Met een "levend" decor van kartonnen platen speelde hij alle rollen van de muziekstukken in zijn eentje. Hij gaf een wervelende uitleg bij alle liedjes en het geheel was een logische samensmelting van theater en klassieke muziek. Steef de Jong is op zoek gegaan naar het verhaal achter Strauss, de Armin van Buren van de 19^{e} eeuw.

Als het symfonieorkest van Overijssel staat het Orkest van het Oosten midden in de Overijsselse samenleving. Het orkest maakt hoogwaardige klassieke muziek voor iedereen en brengt mensen met elkaar en met muziek in verbinding. Door op een festival te spelen werd er een andere beleving van klassieke muziek gebracht aan het publiek. Met dit optreden markeerde ook het Orkest de start van hun culturele seizoen in de provincie en vooral in de stad Zwolle. Door de wervelende show van Steef de Jong en de bekende nummers begon het publiek op de tafels te dansen en aan het eind te roepen om nog een nummer. Door de sneeuw en het vuurwerk stond iedereen te juichen op klassieke muziek. Zelfs de musici waren onder de indruk van het feestende publiek. Een genre wat vaak wordt bestempeld als oubollig en stijf was de dans-hit van het festival.

Link: Filmfragment Zaterdagavondconcert

Eten verbindt

Dit jaar was er naast de diverse voorstellingen ook een "podium" voor de (diner)tafels op het festivalterrein. Letterlijk een podium waar de artiesten op speelden en de ontmoetingsplek waar vreemden naast elkaar plaatsnamen en uiteindelijk door de informele sfeer met elkaar in contact kwamen. Dit geslaagde concept is een goede aanvulling op het Stadsfestival gebleken.

Diner

Bij deze editie van het Stadsfestival is gekozen om elke avond vanaf 18.00 met elkaar te dineren. De gasten schoven aan dinertafels bij elkaar aan die centraal op het festivalterrein stonden. In parade kwam de keukenwagen het terrein oprijden en werd het diner al lopend over de tafels door studenten van ArtEZ en de vrijwilligers van het Stadsfestival uitgeserveerd. Op de tafels maakten vroegen de gezelschappen op ludieke wijze aandacht voor hun voorstelling 's avonds. "Komt dat zien, komt dat zien!".

Ontbijt

Dit jaar werd het Stadsfestival, in samenwerking met Bewonersvereniging Binnenstad Zwolle (BBZ), zondagochtend afgesloten met een groot stadsontbijt. Niet alleen voor de bewoners van de binnenstad in Zwolle, maar het ontbijt was voor iedereen. De gasten aten gezamenlijk aan de lange tafels en 'That's what she Said' verzorgde de muzikale omlijsting. Heerlijk in het zonnetje en een geslaagde afsluiting van het festival.

Programma op het water

Club Cele – Plastic Fantastic

Club Cele heeft in het kader van het Stadsfestival een project ontwikkelt dat gericht is op duurzaamheid. Een festival laat vaak een deken van afval/plastic achter. Club Cele is het platform voor verbinding, maatschappelijke initiatieven en actie heeft een vernieuwend concept bedacht om deze aspecten te verbinden. Op het Stadsfestival is namelijk betaald met zwerfplastic. De festivalmuntjes zijn gemaakt van gerecycled plastic, deels vooraf, maar ook tijdens het festival was het maakproces te zien. Het concept is een manier om het publiek, maar ook festivalorganisatoren aan het denken te zetten bijvoorbeeld plasticgebruik en hoe je van een nood een deugd kan maken.

Het basismateriaal was niet alleen afkomstig van festivalterrein zelf, maar de dagen voorafgaande aan het festival o.a. uit de Zwolse grachten gevist, waar alle Zwollenaren met bootjes voor uitgenodigd waren. Het was een zeer druk bezochte activiteit waar kinderen met hun ouders naar plastic zijn gaan vissen. Het project 'Stadsjutten´ is ontstaan met veel samenwerkingspartners om de problematiek aan de kaarten bij bezoekers, jeugd en festivalorganistoren. De partners waren: Trending Industries, Schelling services, Polymer Science Park, GreenPac Ilab, Rabobank, Novon Schoonmaak, BPD, Deloitte, Korrels, ROVA, Mooi Schoon en Gestift.

Club Cele – ZERO WASTE

Elke week organiseert Club Cele in Schouwburg Odeon een vrij toegankelijk debat en/of college plaats over maatschappelijke thema's. Op de zaterdagmiddag van het Stadsfestival deed Club Cele College dit voor de allerjongste festivalbezoekers. Het thema dit keer was: 'Hoe blaas je plastic nieuw leven in?'

Inge Arends van Clean 2 Antarctica nam de kinderen tijdens het college mee in de wondere wereld van plastic. Ze werd geassisteerd door een aantal kinderen die meegedaan hebben aan het project 'Stadsjutten' in de grachten van Zwolle en liet de jonge bezoekers inspireren door hun kijk op welke eerste stap je kan nemen. Welk plastic kun je wel/niet bij elkaar verzamelen? Is plastic een wegwerpproduct of grondstof voor een nieuw product? Na het college gingen de kinderen mee naar de Plastic Straat en kregen zij uitleg over het maakproces van de festivalmunten.

Poezieboot

Varen over de grachten van Zwolle, genieten van het uitzicht, de mooie historische panden en al het groen wat de parken bieden in dit seizoen van het jaar. En dat al luisterend naar passages uit boeken voor gedragen door drie bekende literaire schrijvers. Dat was heerlijk weg zwijmelen en wegdromen.

Ingmar Heytze
Ingmar Heytze (1970, Utrecht) is landelijk bekend als dichter, schrijver, columnist, performer en presentator. Hij trad op tijdens festivals als de Nacht van de Poëzie en de reprise van Poëzie in Carré. Ingmar Heytze werkt op dit moment als columnist voor Onze Taal en het AD Utrechts Nieuwsblad. Zijn meest recente publicatie is Voor de liefste onbekende, verzamelde gedichten 1985-2015. Over dat laatste boek zei de dichter: 'Dit verzameld werk wil mee in handtas of rugzak om te worden gelezen in verloren momenten op vliegvelden en stations. Het wil vol ezelsoren op de toiletten van studentenhuizen liggen. Het wil kruimels, wijn- en koffievlekken verzamelen. Het wil jaar na jaar iets vormelozer en valer worden tot het weer in delen uit elkaar valt, stukgelezen. In de tussentijd schrijf ik nieuwe gedichten.

Stella Bergsma
Stella Bergsma studeerde Film- en Televisiewetenschappen en Filosofie aan de Universiteit van Amsterdam. In 2016 verscheen haar debuutroman Pussy Album en schreef zij columns voor de Volkskrant en Vrij Nederland en ze speelde verdienstelijk mee in De Slimste Mens. In 2017 wisselt zij een wekelijkse column over vergeten woorden af met Sylvia Witteman in de Volkskrant, schrijft zij een wekelijkse column voor HP/De Tijd, Linda en Libelle en is zij regelmatig te gast in talkshows als Jinek, Pauw en De Wereld Draait Door. Samen met Kluun schreef zij het boekenbal-lied voor het Boekenbal van 2017. Bergsma stond met Saskia Noort en Georgina Verbaan op Lowlands 2017 met het literaire programma Noort, Verbaan & Bergsma. Tijdens het Stadsfestival heeft zij op de boot een lezing gegeven over de vrouw. Ze wil de vrouw menselijker maken.

Geert-Jan Roebers
Geert-Jan Roebers is bioloog en schrijver. Hij schrijft meestal voor kinderen en altijd over de natuur. Naast tijdschriftartikelen, lesmateriaal en commerciële uitgaven – waaronder Albert Heijn superdieren – schreef hij een serie jeugdboeken over dieren in eigen land voor de KNNV-uitgeverij en twee non-fictie jeugdboeken bij Gottmer: *Zij de Cobra? Wij de adder!* (2016) en het net verschenen *Ben niet bang voor de wilde dieren*.
Geert-Jans overtuiging is dat de natuur vooral bedreigd wordt door onwetendheid en onverschilligheid. Via zijn teksten en presentaties wil hij daar wat aan doen. Het moet natuurlijk wel leuk blijven maar gelukkig valt met de natuur genoeg lol te beleven. Een bijzondere aanvulling op de kinderprogrammering op zaterdag!

The Young Ones
Theatergroep The Young Ones is een cultureel broeinest voor jong (theater) talent in Oost-Nederland met een unieke manier van werken. Zij maakt professionele, energieke en beeldende voorstellingen en voert theater- en culturele projecten uit met kinderen en jongeren in de leeftijd van 10 t/m 26 jaar vanuit grote verhalen met thema's die door de jaren heen actueel blijven, of weer actueel geworden zijn.

The Young Ones is al jaren vaste bespeler van het Stadsfestival, met als thuisbasis hun eigen rode theatertent. Voor afgelopen Stadsfestival hebben zij zich weer tien dagen opgesloten in hun tent om samen met 15 Syrische vluchtelingen en 15 Young Ones acteurs een voorstelling te maken. Deze voorstelling heeft drie dagen meerdere keren per dag de gasten van het Stadsfestival verrast en geëmotioneerd.

Voor de voorstelling ‘Na mij de Zondvloed’ heeft de organisatie van het Stadsfestival een intensieve en inspirerende samenwerking met Waterschap Drents Overijsselse Delta tot stand gebracht. Zij hebben voorzieningen geleverd zoals zandzakken, pallets, machines en mankracht om het decor voor deze voorstelling te creëren. Waterschap Drents Overijsselse Delta heeft ervoor gezorgd dat elke voorstelling de speellocatie “overstroomde” en zowel de acteurs en bezoekers met hun voeten letterlijk in het water stonden. Een unieke verbinding met de locatie aan het water en de werkzaamheden van Waterschap Drents Overijsselse Delta.

Kinderen & jeugd

Tijdens het Stadsfestival zijn voor de jeugd meerdere geschikte locatievoorstellingen geprogrammeerd. Tevens waren er pop-up activiteiten op het festivalterrein. Dit waren toegankelijke gratis activiteiten speciaal voor de jeugd.

Jeugdvoorstellingen

De voorstellingen voor de jeugd en familie werden dit jaar o.a. door de Zwolse gezelschappen verzorgd. De Zwolse gezelschappen die familieaanbod maakten zijn Theater Gnaffel met De Worstelaar, The Young Ones met een voorstelling in een week gemaakt met de helft vluchtelingen, en de helft Young Ones spelers.

Tevens waren de voorstellingen van Joep Onderdelinden en Mark Haayema (Het bos draaft door), De Grote Hula Show van Circus en de voorstelling van Nachtbaard speciaal geprogrammeerd voor de zaterdagmiddag. Op deze middag was Michiel Lammers (Zwolse kinderboekenschrijver) aanwezig om samen met de jongste kinderen aan de grote centrale tafels te tekenen, verhalen te vertellen en voor te lezen. Musici van het Orkest van het Oosten hebben met de aanwezige kinderen muziek gemaakt en uitleg gegeven hoe de instrumenten werken. Op de literaire boot was Geert-Jan Roebers aanwezig en Club Cele bood een gratis collega aan over Zero Waste.

De zaterdagmiddag werd voor kinderen en hun ouders specifiek geprogrammeerd. Door zowel voor de kinderen als voor de ouders een aanbod te programmeren, gaan wij ervan uit dat er uitwisseling is ontstaan en dat de ouders zijn gestimuleerd om door het jaar heen met hun kind ook culturele instellingen te bezoeken. De zaterdag-jeugd- programmering startte om 11.00 uur en liep door tot 16.00 uur.

Samenwerkingspartners

Voor deze editie is de stap gezet om meer met de Zwolse culturele partners op te trekken. Samen met hen heeft Zwolse theaters delen van de programmering tot stand gebracht. Het Stadsfestival fungeerde hierbij als verbinder: een verbindende rol als spil tussen de verschillende actoren en culturele instellingen van de stad. Met al deze samenwerkingen maken we het festival toegankelijk voor publiek dat normaal gesproken niet direct naar een theatervoorstelling zou gaan. Een eerste stap die goed is bevallen en voor komende editie zeker uitgebreid gaat worden.

Hedon

Bij Hedon kun je als muziekliefhebber wekelijks terecht voor de fijnste concerten en dance-events. Met jaarlijks ruim 400 events in de meest uiteenlopende soorten en maten proberen zij iedere muziekliefhebber te bekoren. Zwolse theaters heeft een nauwe samenwerking met de programmeur van Hedon en vinden er diverse co-producties in Theater de Spiegel plaats die mede door Hedon zijn geprogrammeerd.

De programmeur van Hedon, Eric Delobel, heeft samen met het Zwols Songwriters Gilde de locatie "IK" geprogrammeerd. Jonge muzikale talenten die aan het begin van hun carrière staan en op het Stadsfestival een podium hebben kregen.

Fraterhuis

Filmtheater Fraterhuis is een goede huisgenoot van Schouwburg Odeon. Samen delen zij de locatie op de Blijmarkt. Logisch dat voor het Stadsfestival ook deze samenwerking verder is uitgerold. Op donderdag 31 augustus vertoonde het Fraterhuis de film Florence Foster Jenkins in het Celekwartier. Op een stoeltje op de Blijmarkt, of vanaf het terras; iedereen in Zwolle was welkom om te komen kijken naar deze film in een bijzondere ambiance. De toegang was gratis en honderden gasten hebben hier gebruik van gemaakt. Voor de buitenfilm hebben beide organisaties de PR gezamenlijk opgepakt.

Kwasten met de Gasten

Kwasten met de Gasten bestaat uit ongeveer 12 kunstenaars die in wisselende samenstelling samen schilderen. Als zij samen zijn schildert iedereen zoals hij zich voelt, maar creëren zij een werk dat eruit ziet of het door één persoon is gemaakt. Het gaat vaak over het loslaten van het ego: egoloos schilderen. Op het Stadsfestival hebben o.a. Gestift, Juice, Ottograph en Pfff geschilderd. IQ Kunstuitleen en De Herman Brood Experience van Ivo de Lange hebben mede mogelijk gemaakt dat dit project op het Stadsfestival aanwezig was.

ArtEZ hogeschool - Parade

Nieuw voor het programma 2017 is het onderdeel voor en door jongeren. Zwolse theaters vindt het belangrijk dat leeftijdsgenoten in de leeftijd van 15 t/m 24 jaar actief zijn op het festival, zowel aan de organisatiekant als bezoekerskant. Zwolse theaters is een speciale samenwerking aangegaan met ArtEZ hogeschool voor de kunsten. De 1ste t/m 4de jaars studenten hebben onder leiding van Toneelgroep Gajes een theatrale Parade in elkaar gezet. Elke dag werd het Stadsfestival geopend met een volledig geregisseerde optocht van een uur door de binnenstad van Zwolle. Honderd ArtEZ studenten, uitgedost in het thema van de "Kermis van Vroeger" liepen al muziekmakend door het centrum. Als "rattenvangers van Hamelen" verleidden zij de gasten naar het festivalterrein te komen. De Parade had als eindpunt het festivalterrein, waar ze met de rode tractor voorop en het grote blauwe opblaaspaard arriveerden.

PR bereik

Voor deze editie heeft Zwolse theaters haar activiteiten voorafgaand aan het festival ingezet om het merk "Stadsfestival" te laden. Voor deze editie was het belangrijk dat de trouwe Stadsfestivalbezoekers wisten dat het centrale festivalterrein was verschoven van het Rodentorenplein naar het Noordereiland. Hiervoor hebben zij een campagne 'Hier ben ik!' ontwikkeld om de Zwollenaren continu te laten zien dat het festival een nieuwe locatie heeft. Door middel van aankondigingen langs de weg, in openbare gebouwen en uitgaansgelegenheden en via advertenties in o.a. De Stentor hebben de Zwollenaren kennis gemaakt met het vernieuwde Stadsfestival.

Ook is het nieuwe concept met de theatrale tenten en toegang via theatermunten op de website en in programmaboekje extra toegelicht. Daarvoor is bewust de keuze gemaakt om een nieuwe look-and-feel te laten ontwerpen. In het programmaboekje, website, posters en banners in de stad waren de tenten zichtbaar die ook op het festivalterrein te zien zouden zijn. Zo kregen de gasten vast een voorproefje van de inrichting, sfeer en was het uiteindelijk tijdens het Stadsfestival een blik van herkenning toen de gasten voor het eerst het terrein op liepen.

Voorafgaande het festival is via social media dagelijks kort de optredende artiesten en gezelschappen voorgesteld. Op de website konden de Zwollenaren meer informatie vinden over deze optredens en wanneer zij optraden.

Tijdens het Stadsfestival is social media eveneens ingezet om de Zwollenaren "live" te laten beleven wat er op het festivalterrein te doen was. Door het continu posten van foto's en korte filmpjes zijn nieuwsgierige Zwollenaren verleid om naar het Stadsfestival te komen en hebben zij uiteindelijk genoten van de sfeer, de optredens en de gezelligheid.

De gehele marketing en kaart-/muntverkoop is vanuit de Zwolse theaters gecoördineerd. Dit is een vooruitgang. De website van Stadsfestival kent alleen bezoekers rond de periode van het Stadsfestival, de website van Zwolse theaters heeft het hele jaar door bezoekers. Door te verwijzen naar het Stadsfestival vanuit de reguliere kanalen van Zwolse theaters, is het bereik van de cultuurliefhebber in Zwolle en de regio vele malen groter geweest.

De Parade-optocht, verzorgd door de 100 studenten van ArtEZ, was het dagelijkse "schud-wakker-moment" voor de passanten in de binnenstad. Niemand kan het zijn ontgaan dat het Stadsfestival was neergestreken in Zwolle. Een unieke PR-tool die zeker heeft gewerkt en voor reuring heeft gezorgd.

Link: After-movie Stadsfestival 2017

Financiën

De zesde editie van het Stadsfestival vond plaats op een nieuwe locatie, met een nieuwe opzet & inhoud en een nieuwe organisatie. De begroting ten behoeve van o.a. de subsidieaanvragen was opgesteld door Niek van der Sprong producties. Na het overnemen van de organisatie van het Stadsfestival door Zwolse theaters, is er een herziene begroting opgesteld. Dit naar aanleiding van de keuze die is gemaakt om het inhoudelijke concept van het festival aan te passen, maar ook om de reeds gemaakte keuze van het verplaatsen van het Zaterdagavondconcert (voorheen Thorbeckegracht) en de thuisbasis van het Stadsfestival (Rodetorenplein) niet meer beschikbaar was.

Het eindresultaat op de begroting van het Stadsfestival 2017 is iets minder dan € 15.500,00 excl. btw negatief. Doordat er voor de Blauwvinger Producties als nieuwe producent een zeer korte productieperiode restte (opdrachtverstrekking pas per medio april) en tevens een vernieuwd concept moest worden geïntroduceerd, was er ondermeer de noodzaak van inhuur van extra expertise, de inzet van een extra marketinginzet en voor de organisatie waar het voor grotendeels nieuw voor was extra inzet van productie-uren. Bovendien was de tijd te kort om optimaal gebruik te kunnen maken van het aanboren van derdegeldstromen. Voor bepaalde fondsen was bijvoorbeeld de aanmeldingstermijn al verstreken. Het bedrag van € 35.000,00 ten behoeve van de productiefee van Niek van der Sprong wordt financieel ondersteund door de Gemeente Zwolle.

Zichtbaarheid

Zwolse theaters heeft voor deze editie van het Stadsfestival extra investeringen gedaan met de campagne 'Hier ben ik!' om de Zwollenaren en de festivalbezoekers te vertellen dat het festivalhart dit jaar niet op het Rodetorenplein was, maar dat deze is verplaatst naar het terrein naast Theater de Spiegel. Hiervoor zijn extra advertenties ingekocht in regionale kranten, spandoeken opgehangen in de binnenstad en borden naast de openbare wegen in en rond Zwolle geplaatst. Tevens is de look-and-feel (huisstijl) en de website herontworpen om de gasten mee te nemen in het nieuwe parade-concept. Tevens is de website aangepast, zodat de gasten gemakkelijker informatie over de geprogrammeerde voorstellingen konden vinden en het nieuwe paradeconcept goed kon worden toelicht. Deze extra kosten kunnen ook worden aangemerkt als investering voor de komende jaren.

Expertise

Een nieuw festivalterrein. Een nieuwe locatie voor het Zaterdagavondconcert. Een nieuw festival-format. Korte duur om het festival te organiseren (3,5 maanden). En de eerste keer dat Zwolse theaters zo'n grootse buitenproductie organiseert, heeft hen doen besluiten om externe expertise in te huren.

De Firma Traktor heeft het paradeconcept en de inrichting van de terreinen bedacht en begeleid. Zij zijn tevens eigenaar van de festivaltenten die op het terrein stonden. Firma Traktor is een familiebedrijf bestaande uit vader Terts Brinkhoff en de twee zoons Luc en Laszlo. Zij voelden zich erg betrokken bij de organisatie van het Stadsfestival. Zij hebben o.a. geholpen bij het intekenen van het festivalterrein voor de vergunningaanvraag, contacten gelegd met artiesten met landelijke allure (o.a. Ellen ten Damme). Tijdens het Stadsfestival waren zij tevens vanaf de eerste opbouwdag tot de dag dat de laatste tent vertrok op het festival aanwezig. Zij hebben gestuurd en tips gegeven om Zwolse theaters tot dit eindresultaat te komen. Hun rode tractor was de rode draad van het festival en had de hoofdrol tijdens de parade-optocht door de stad met de ArtEZ-studenten en tijdens het diner aan de lange tafels. Terts Brinkhoff is de oorspronkelijke eigenaar en bedenker van De Parade die 's zomers door Nederland trekt en alle grote steden zoals Rotterdam, Utrecht, Den-Haag en Amsterdam aandoet.

Jan-Eric Hulsman is een artistiek regisseur die menig mega-event heeft georganiseerd en tevens een bekende in de festival-wereld, aangezien hij zelf op de Parade heeft opgetreden. Jan-Eric heeft ervoor gezorgd dat door zijn netwerk en het scouten van bijzondere festivalproducties de programmering is uitgebreid met landelijke producties die perfect passen bij het Stadsfestival nieuwe stijl.

Subsidie

Naast gemeentelijke subsidie, heeft de provincie Overijssel ook een driejaarlijkse subsidie verstrekt. Het Stadsfestival is geoormerkt als een potentieel beeldbepalend evenement voor de provincie, met landelijke uitstraling. Daartoe zal het Stadsfestival de komende jaren een ontwikkeling moeten doormaken. De subsidie-eisen van de gemeente Zwolle en de provincie Overijssel zijn naar mening van de organisatie niet tegenstrijdig, maar kunnen als complementair worden gezien.

Productie-uren

Een nieuw festivalterrein vraagt ook om een herziene vergunningaanvraag met het daarbij behorende veiligheidsplan. De projectmanager heeft samen met hoofd-techniek van Zwolse theaters een compleet nieuw veiligheidsplan geschreven. Op verzoek van de gemeente Zwolle zijn er diverse metingen en berekenen uitgevoerd om de veiligheid van de gasten te garanderen in verband met de wens om de theatertenten op het parkeerdek Noordereiland te plaatsen. Door de reeds gemaakt keuze van verplaatsing van het festivalhart zijn de veiligheidstekening van het complete festivalterrein ook vanaf nul gemaakt. Er lag geen blauwdruk van vorig edities waarop voort borduurd kon worden. Ook deze investering is een investering voor de volgende edities geweest. Voor komende editie ligt de blauwdruk van het veiligheidsplan klaar en dienen er enkele aanpassingen op het nieuwe concept te worden gemaakt.

Tot slot

Starten met de elementen die bij deze verantwoording horen:

- Concept gevolgd en verdiept: start van cultureel seizoen
- Beeldbepalendheid gerealiseerd door locatie en programmeringskeuzes
- Uitleg Blauwvingers en relatie met Zwolse Theaters

De productie van Zwolse theaters kijkt terug op een geslaagde eerste editie op het festivalterrein naast Theater de Spiegel. Een nieuw festivalconcept dat potentie heeft om uit te groeien tot een groot regionaal festival en een beeldbepalend festival voor de provincie Overijssels kan worden. De ambitie is om landelijk bekend te zijn en onder één noemer als ‘Waanders in de Broeren’ en ‘Museum De Fundatie’ genoemd te worden.

Het laagdrempelige theaterconcept en de opstelling op één festivallocatie heeft bewezen dat de bezoeker door de ‘theatermunten’ gemakkelijk is te verleiden om een voorstelling te bezoeken. De bezoeker heeft letterlijk de munten op zak, dus een bezoek aan een voorstelling is eenvoudig.

Door de aanwezigheid van enkele food-trucks en de mogelijkheid om ’s avonds theatraal te dineren, werd de bezoekduur van de festivalgast verlengd. Dit heeft ook weer bijgedragen aan de sfeer en uitstraling van het festival. Gasten bleven, onder het genot van een drankje, op de terrassen zitten en genoten van de andere bezoekers en artiesten die voorbij trokken.

De eerste stap met verdere samenwerking met culturele partners uit Zwolle is zeer goed bevallen. Hierdoor is er een bredere programmering tot stand gekomen en is er ook een bredere doelgroep aangesproken. Voor de volgende editie vraagt dit om meer. Culturele en talentvolle partners genoeg!

‘Voor en door de jeugd’ heeft bijzondere projecten tot stand gebracht tijdens deze editie. De unieke en ludieke Parade-optocht door de stad is een goed voorbeeld van de samenwerking met het onderwijs. Wat kan er in de toekomst nog meer ontstaan met de aanwezige opleidingen uit de creatieve industrie? Zij hebben de talenten en ideeën genoeg.

Het Zaterdagavondconcert was een groot succes op de nieuwe locatie Noordereiland. Gasten namen stoeltjes en her en der een eigen flesje wijn mee. Een enkele gast kwam met een bootje aanmeren. Het is altijd wennen als een concept én locatie verandert, maar voor de volgende editie denken wij dat de concertbezoeker weet wat hij/zij kan en mag verwachten: een mooi en groots concert waar iedereen goed zicht heeft op het podium en waar men gemakkelijk een drankje bij een van de aanwezige locaties van de bar kan bestellen.

Doordat er elke dag voor het grootste gedeelte andere programmering was, heeft het Stadsfestival aan ruim 50(!) verschillende acts en artiesten een podium kunnen bieden. Dit is een unicum voor Zwolle. Zoveel talenten gedurende vier dagen op een festival.

Het grachtenconcept is door de korte organisatieduur en de overdracht naar een nieuwe organisator kleinschaliger geworden dan Niek van der Sprong afgelopen jaren heeft geprogrammeerd, maar het concept is wel overeind gebleven. De activiteiten op het water, zoals 'Plastic vissen op de stadsgracht' hebben wel veel mensen op de been/boot gebracht. De Zwolse pers heeft hier veel aandacht aan besteed. De literatuurboot was ook een uniek concept die nog niet eerder op het Stadsfestival heeft plaatsgevonden. Tevens hadden de festivalbezoekers de gelegenheid om met hun bootje naar het festivalterrein te komen of het Zaterdagavondconcert vanaf de gracht te bekijken. Voor de komende editie kan het waterconcept organisatorisch verder uitgewerkt worden.
De theatergezelschappen in Zwolle hebben eerst moeten wennen aan het herziene theaterconcept, de opstelling van het festival op één terrein en het zelf parade moeten maken om je eigen publiek te genereren en dus ook (gedeeltelijk) je eigen inkomsten. Ondanks de enige kritische opmerkingen is het een geslaagd concept gebleken wat alle kansen biedt om verder te groeien. Dit blijkt uit het feit dat de eerste aanmeldingen van nieuwe Zwolse gezelschappen alweer binnen komen. Zij hebben zin in de komende editie van het Stadsfestival; hét startsein van het nieuwe culturele theaterseizoen!

BIJLAGE 1: foto’s

Jonge ArtEZ-talenten in De Leeuwenkooi

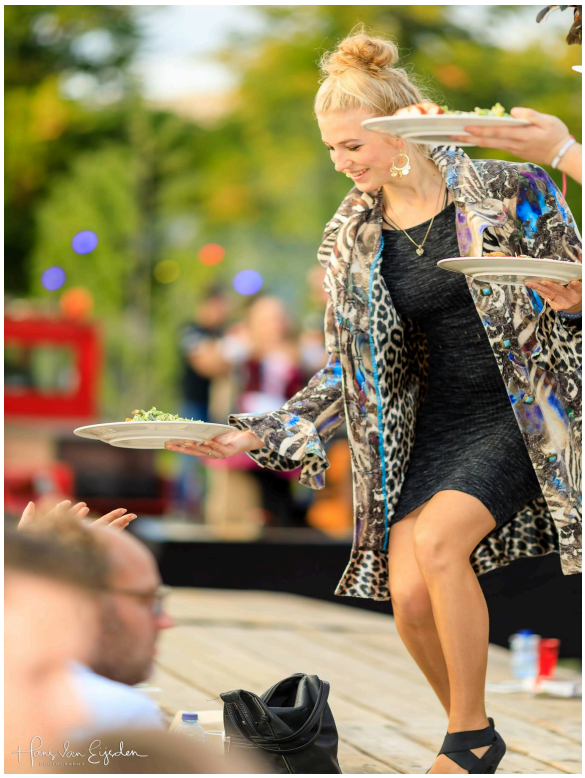

Elke avond diner aan lange tafels. Uitgeserveerd door o.a. ArtEZ studenten

Zaterdagavondconcert met Steef de Jong en Orkest van het Oosten

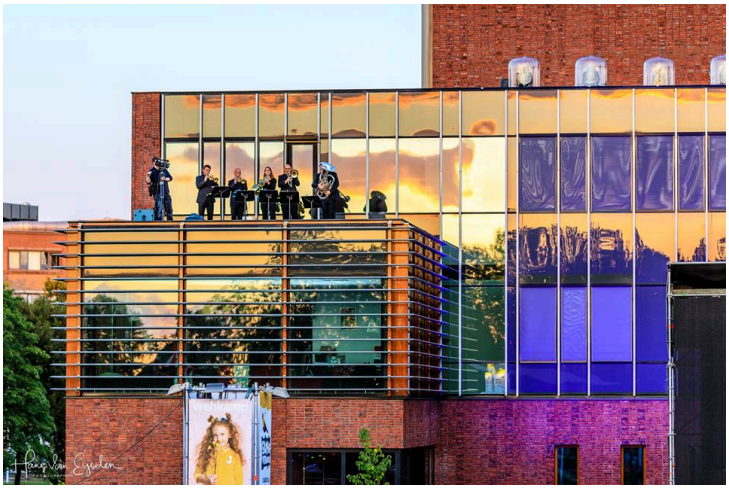

Zaterdagavondconcert: Orkest van het Oosten op het dak van De Spiegel

erimpressie Stadsfestival tijdens Zaterdagavondconcert

Sfeerimpressie Stadsfestival tijdens diner

Kwasten met de Gasten

Kwasten met de Gasten

Parade gemaakt door ArtEZ-studenten

Stadsfestival werd elke dag geopend met de Parade gemaakt door ArtEZ-studenten

Parade gemaakt door ArtEZ-studenten

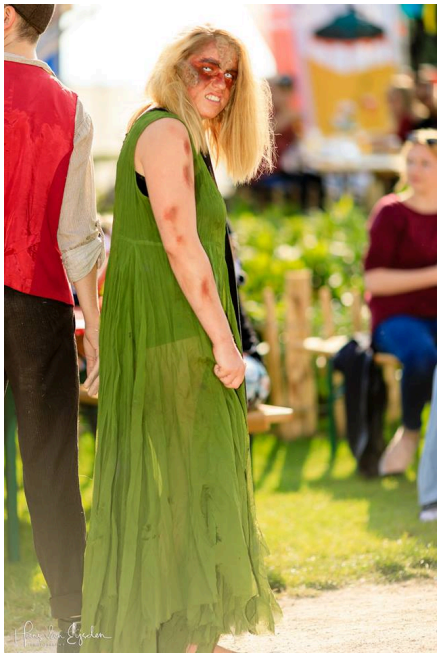

Literaire rondvaartboot door de grachten van Zwolle

ArtEZ-studenten overdag op de tafels

Zondagochtend met Stadsontbijt i.s.m. de BBZ

Zondagochtend met Stadsontbijt i.s.m. de BBZ

Zaterdagavondconcert

Sfeerimpressie Stadsfestival met aankomst Parade ArtEZ-studenten

Sfeerimpressie Stadsfestival

Stadsfestival: Voor jong & oud!

Stadsfestival: Voor jong & oud!

Financiële verantwoording Stadsfestival 2017

Financiële verantwoording Stadsfestival 2017

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017

		2017
Baten		
Advertenties	1.350	
Opbrengst verkoop tickets	28.516	
Subsidies en bijdragen	205.000	
Opbrengst horeca	41.404	
Opbrengst producties	14.343	
Sponsoring	57.436	348.049
Lasten		
Kosten programma	58.555	
Kosten productie	172.052	
Inkoop horeca	28.906	
Personeelskosten	85.622	
Marketingkosten	26.059	
Kosten sponsoring	5.000	
Algemene kosten	22.205	398.399
Bedrijfsresultaat		-50.350
Netto resultaat		-50.350

Voor akkoord:
Datum:

H.M.M. Schuttenbeld ..... R.A.J. van Rijn ..... E. van der Linden .....

Begroting Niek van der Sprong vs Realisatie Blauwvinger Producties

Voor de subsidieaanvraag heeft Niek van der Sprong de eerste begroting ingediend. Gedurende het organisatieproces zijn er, zoals u in deze verslaglegging heeft kunnen lezen, wijzigingen geweest in locatie, invulling en locatie zaterdagavondconcert, festivalconcept en de hoofd-producent. Dit heeft uiteraard ook consequenties in de verdeling van de werkelijk gemaakte kosten versus de ingediende begroting door Niek van der Sprong.

Hieronder vindt u de ingediende begroting van Niek van der Sprong met in de kolom ernaast de gemaakte kosten.

De grootste onvoorziene kostenposten is de productiefee ad. € 35.000,00 welke Blauwvinger Producties aan Niek van der Sprong heeft moeten betalen.

Kosten	Begroot	Werkelijk
Personeel	€ 117.500,00	€ 85.621,86
Productie-uren	70.000,00	73.000,00
Productie-uren externe inhuur	37.500,00	12.621,86
PR/Marketing	€ 19.325,00	€ 26.058,72
Programma	€ 106.250,00	€ 58.555,00
Productie	€ 64.500,00	€ 172.052,00
Productie divers	30.695,44	137.052,00
Productiefee Niek van der Sprong		35.000,00
Representatie/ Catering	€ 25.750,00	€ 31.718,13
Faciliteiten	€ 23.175,00	€ 19.393,28
Sponsoring & advertenties	-	€ 5.000,00
TOTAAL	**€ 356.500,00**	**€ 398.398,99**

Inkomsten	Begroot	Werkelijk
Gemeente & Provincie	€ 146.000,00	€ 146.000,00
Gemeente Zwolle	80.000,00	80.000,00
Gemeente Zwolle- regeling productie	30.000,00	30.000,00
Provincie Overijssel	36.000,00	36.000,00
Subsidies & Fondsen	€ 45.000,00	€ 59.000,00
Hervormd Weeshuis	5.000,00	4.000,00
VSB Fonds	40.000,00	40.000,00
Bijdrage Zwolse theaters t.b.v. nationale programmering	-	15.000,00
Sponsoring & Advertenties	€ 33.500,00	€ 1.350,00
Advertenties		1.350,00
Opbrengst verkoop	€ 102.000,00	€ 141.699,93
Tickets	62.000,00	28.516,00
Horeca	20.000,00	41.403,91
VIP-tickets & sponsoring *(w.v. € 4.000,00 sponsoring vanuit De Provincie Overijssel)*	20.000,00	57.436,90
Feestavond Waterschap	-	14.343,12
Overige opbrengsten	€ 30.000,00	€ 0,00
TOTAAL	**€ 356.500,00**	**€ 348.049,93**

Toelichting realisatie nieuwe Zwolse producties

Niek van der Sprong en Blauwvinger producties hebben 4 Zwolse gezelschappen gevraagd om voor het Stadsfestival 2017 nieuwe voorstellingen te maken/produceren. Deze gezelschappen zijn Lisi de Schepper, The Young Ones, Gnaffel en Kamer Operahuis geweest. Zij hebben een uitkoopbedrag gekregen om dit te kunnen produceren en (indien) vooraf door Niek van der Sprong afgesproken een afdracht van de recette. Blauwvinger Producties heeft technisch en facilitair ondersteund.

Onderstaand treft u de realisatie van de gemaakte afspraken/kosten versus de ingediende begroting van Niek van der Sprong. Bij Lisi de Schepper en Kameroperahuis zijn de productiekosten hoger geworden. Voor Kameroperahuis hebben wij o.a. een tribune moeten inhuren en hebben de technici van Zwolse theaters bij de opbouw, uitvoer en afbouw technisch ondersteund. Dit was vooraf niet begroot.
Lisi de Schepper heeft gebruik gemaakt van lichtvoorzieningen en geluidsinstallatie van Zwolse theaters. Tevens heeft een technicus Lisi en Boris helpen opbouwen, programmeren en afbouwen. Voor tribunebouw hebben zij de praktikabels van het theater gebruikt.
De voorstelling van Gnaffel was nog helemaal niet begroot. Zij gaven aan dat zij het wenselijk vonden om ook op het Stadsfestival te spelen. Deze productie heeft Blauwvinger Producties later toegevoegd en deze kosten op zich genomen.

Drie van de vier gezelschappen hebben tevens een kick-back ontvangen op de kaartverkoopomzet.

Kostenrealisatie Zwolse producties	Kosten begroot	Kosten Werkelijk	Aanvullend: Kick-back recette
Lisi de Schepper			
Gage/uitkoopsom	€ 2.500,00	€ 2.500,00	€ 829,40
Productiekosten, incl. licht, prakken en techn. ondersteuning	€ 1.000,00	€ 1.500,00	
The Young Ones			
Gage/uitkoopsom	€ 12.500,00	€ 12.500,00	n.v.t.
Productiekosten, incl. extra stroom	€ 2.500,00	€ 2.500,00	
Kameroperahuis			
Gage/uitkoopsom	€ 2.500,00	€ 2.500,00	€ 2.377,33
Productiekosten, incl. tribunebouw, licht en techn. ondersteuning	€ 1.000,00	€ 3.000,00	
Gnaffel			
Gage/uitkoopsom	€ 0,00	€ 1.500,00	€ 3.160,38
Productiekosten, incl. stroom, meubilair, afzetting	€ 0,00	€ 1.000,00	
Publiciteit & kaartverkoop	€ 2.500,00	€ 2.500,00	
Artistieke en productionele begeleiding	€ 2.500,00	€ 2.500,00	
Financiële administratie	€ 1.000,00	€ 1.000,00	
Onvoorzien	€ 2.000,00	€ 0,00	
TOTAAL	**€ 30.000,00**	**€ 33.000,00**	

BIJLAGE 3: Nationaal theater

Nationaal theater

Tijdens het Stadsfestival hebben diverse acteurs en gezelschappen opgetreden met nationale bekendheid. Bij deze editie heeft de organisatie Zwolse theaters naast de Zwolse gezelschappen en opkomende talenten uit de regio, ook gekozen voor landelijk bekende gezelschappen die later in het theaterseizoen ook te zien zijn in een van de theaters in Zwolle. Met deze voorstellingen geeft Zwolse theaters de gasten een "sneak-preview" en een "voorproefje" wat het komende theaterseizoen gaat brengen en heeft de programmering inhoudelijk naar een hoger niveau getild. In bijlage 3 treft u een korte samenvatting van alle theaterproducties welke in dit genre zijn geprogrammeerd.

Theater Gnaffel – Het bos draaft door

Het Zwolse gezelschap Theater Gnaffel maakt voorstellingen waarin mensgrote poppen op magische wijze tot leven komen. De poppen staan naast de acteurs op het toneel als gelijkwaardige personages. In deze familievoorstelling 'Het bos draaft door' maakt Joep Onderdelinden (bekend van o.a. Zaai in het personage Postbode Siemen) en Mark Haayema een geheel eigen versie van het populaire televisieprogramma De Wereld Draait Door. Presentator Twan nodigt dagelijks verschillende dieren uit in zijn tv-show, om ze eens flink aan de al dan niet aanwezige tand te voelen. Over hoe te leven in de huidige wereld, hoe om te gaan met veranderingen en of mensen groepsgevoel hebben. Welkom bij Het bos draaft doorrrrrr! Deze voorstelling is gemaakt voor kinderen van 6 jaar en ouder. Maar ook zeer vermakelijk om als volwassenen te zien.

Lucas De Man – De Man Is Lam

Lucas De Man komt uit België en is creator, conceptontwikkelaar, presentator, dagvoorzitter, theatermaker, regisseur. Hij is oprichter en artistiek leider van stichting Nieuwe Helden, presentator van het AvroTros programma Kunstuur. Ook geeft hij regelmatige lezingen, en treedt hij op als host, presentator of dagvoorzitter.

Lucas De Man heeft de officiële opening van het Stadsfestival op donderdag verzorgd. Samen met wethouder Jan Brink heeft hij een betoog gehouden waarom theater & cultuur zo belangrijk zijn voor de mens en de samenleving.

Daarnaast speelde hij op het Stadsfestival zijn voorstelling 'De Man Is Lam'. Echte mannen huilen niet, trotseren sneeuwstormen, maken vuur en plakken banden. Maar tegelijk wordt er ook verwacht dat ze mee snikken met Grey's Anatomy, kaarsjes aansteken en de gezinstaken evenwichtig oppakken. Het valt kortom niet mee om man te zijn in onze huidige sterk vervrouwelijkte maatschappij, vol tegenstijdige verwachtingen. De man verkeert in een identiteitscrisis! Lucas De Man staat komend theaterseizoen ook geprogrammeerd in Zwolse theaters.

Het Nationale theater

Met theater voor jong en oud, voorstellingen door gevierde regisseurs en aanstormende talenten, actief reizend door het hele land, is Het Nationale Theater een toonaangevend theaterinstituut, dat iedere inwoner van dit land uitnodigt tot ontmoeting, kunstbeleving en debat. Op het Stadsfestival heeft het Nationale theater met 3 voorstellingen gestaan, namelijk De Poezieboys, The Very Tired Girl en Wat ouders doen als kinderen er niet bij zijn. Onder andere deze 3 voorstellingen van het Nationale theater hebben het Stadsfestival een landelijke programmering gegeven.

Steef de Jonge – Een Huzarenstukje

Steef de Jong (1983) is theatermaker, liedjesschrijver en beeldend kunstenaar. In zijn werk zoekt hij graag de grens op tussen kunst en kitsch, ratio en sentiment, realiteit en fantasie, subtiele details en grote gebaren. Hij heeft een fascinatie voor de operette: het miskende stiefkind van de opera en de moeder van de musical. Zaterdagavond heeft hij de Stadsfestival-gasten verrast op het grote hoofdpodium tijdens het optreden van het Orkest van het Oosten met zijn hilarische zoektocht naar het verhaal achter Strauss, de Armin van Buren van de 19^{e} eeuw.

Zijn voorstelling 'Een Huzarenstukje' is een bewerking van Viktoria und ihr husar van Paul Abraham uit 1930, met heerlijke melodieën, fijne personages en romantische intriges. In de intieme setting brengt Steef de Jong een integrale eenmansversie van dit vier aktes tellende meesterwerk.

Theater Krijt – Wat is er mis met mijn vis

Helder, toegankelijk, beeldend en dichtbij. Dat zijn de kenmerken van theater KRIJT. Herkenbare thema's en bevlogen (poppen-)spel en objecttheater zorgen voor een verhaal dat je hoort, ziet én voelt. Krijt speelt jeugd- en familievoorstellingen op scholen en in theaters. De voorstelling 'Wat is er mis met mijn vis' is een kindervoorstelling. Maar Cristel Hakvoort heeft deze speciaal voor het Stadsfestival bewerkt, zodat de voorstelling ook geschikt is voor volwassenen. Een kleine ontroerende voorstelling met herkenbare thema's gevoel, liefde en vriendschap.

Toneelgroep Oostpool – Paradijsvogels

Eén van de Oostelijke gezelschappen die nationale bekendheid genereert en onderleiding van Artistiek directeur en regisseur Marcus Azzini prachtige voorstellingen maakt. Trost is Zwolse theaters dan ook dat Toneelgroep Oostpool de voorstelling 'Paradijsvogels' tijdens het Stadsfestival heeft vertoond.

Paradijsvogel is een muzikale voorstelling die licht werpt op de zonderlinge figuren van de wereld. Acteur Rick Paul van Mulligen gaat op zoek naar juist die ene mens die voluit anders is dan anders. Een geestige lofzang op iedereen die de nog niet platgetreden paden van het leven beloopt. Live begeleid door rasmuzikanten Jan en Keez Groenteman zingt Rick Paul van Mulligen speciaal voor hem geschreven liedjes en duikt hij in de wereld van de humoristische schoonheid van de eenling die kleur geeft aan de massa.

Theatergroep Nachtbaard – Prins Prullenbak

Theatergroep Nachtbaard is een jonge theatergroep die zich richt op het maken van poppen- en objecttheatervoorstellingen voor kinderen en (jong)volwassenen. Aansluitend op het thema "Plastic Fantastic" van Club Cele en de gerecyclede theatermunten die Stadsfestival tijdens deze editie heeft gebruikt als betaalmiddel, hebben de 2 acteurs van Nachtbaard de voorstelling 'Prins Prullenbak' gespeeld.

Een kindervoorstelling (7 jaar en ouder) met een knipoog naar het "recycle-thema" waarin twee vuilnismannen bezig zijn aan hun dagelijkse ronde. Het is bijna weekend en beide mannen willen snel naar huis. Wanneer ze hun laatste vuilniszak willen oprapen, voelen ze iets bewegen. Ze openen voorzichtig de zak. Uit het afval vormt zich een klein poppetje dat nog lang niet van plan is om op de vuilstort te worden gegooid. Het poppetje, bestaande uit afval, lijkt in eerste instantie lief en onschuldig. Maar al snel blijkt het tegendeel waar. Het popje terroriseert de vuilnismannen en steelt de show.

155 & Cookacho i.s.m. DOX – LIJF

LIJF was één van de meest bezochte producties op het Stadsfestival. Drie dagen lang stonden zij op het zijtoneel van de grote zaal van theater De Spiegel. Deze was omgetoverd tot een dampende nachtclub. Plakkende vloeren. Zweterige lijven. Te harde muziek, waardoor je enkel kan communiceren met lichaamstaal. Waarom vinden we het leuk om 's nachts in een club te staan? Daarover gaat LIJF. Een co-productie met Dox en Cookachoo, waarin grenzen vervagen tussen clubnacht, popconcert en dansvoorstelling. De setting: een festivalsfeer waar mag worden gedronken, gejuicht en gecrowdsurft. Met hun energieke show bouwt 155 binnen no-time een feestje, maar wel met inhoud.

BIJLAGE 4: Zwolse gezelschappen

Zwolse gezelschappen

Zwolle heeft vele pareltjes en gezelschappen waar we trotst op zijn! Vier gezelschappen heeft Zwolse theaters gevraagd om een premièrevoorstelling te maken speciaal voor het Stadsfestival. Met een financiële ondersteuning vanuit de Gemeente Zwolle hebben zij hun premières op de donderdag van het Stadsfestival gehad. In bijlage 4 treft u een korte samenvatting van deze vier geweldige producties.

The Young Ones – Na mij de Zondvloed

Theatergroep The Young Ones is een cultureel broeinest voor jong (theater) talent in Oost-Nederland met een unieke manier van werken. Zij maakt professionele, energieke en beeldende voorstellingen en voert theater- en culturele projecten uit met kinderen en jongeren in de leeftijd van 10 t/m 26 jaar vanuit grote verhalen met thema's die door de jaren heen actueel blijven, of weer actueel geworden zijn.

The Young Ones is al jaren vaste bespeler van het Stadsfestival, met als thuisbasis hun eigen rode theatertent. Voor afgelopen Stadsfestival hebben zij zich weer 10 dagen opgesloten in hun tent om samen met 15 Syrische vluchtelingen en 15 Young Ones acteurs een voorstelling te maken. Deze voorstelling heeft drie dagen meerdere keren per dag de gasten van het Stadsfestival verrast en geëmotioneerd.

Regisseur Irene Kriek geeft haar voorstelling als volgt weer: "Tijdens het Stadsfestival zetten we onze tenten op en bouwen ons eigen veilige haven. Wanneer vluchtelingen vanuit de stadsgracht hun voet aan wal zetten maken wij ons op om het onbekende onder ogen te komen. Terwijl ze bezit nemen van onze bedden, onze tafels, de ruimte vullen met hun muziek, hun etensgeur, hun dynamiek en hun cultuur, proberen wij ons te verhouden. Laten we ons verrassen, schuiven we schoorvoetend aan bij de lange tafels vol eten wat we niet kennen. Dansen we. Zingen we. Doen we een klompendans. Reageren we, omarmen we, ergeren we, vechten we, zoeken we. Samen met ons publiek. En misschien vinden we elkaar".

Voor de voorstelling 'Na mij de Zondvloed' heeft de organisatie van het Stadsfestival een intensieve en inspirerende samenwerking met Waterschap Drents Overijsselse Delta tot stand gebracht. Zij hebben voorzieningen geleverd zoals zandzakken, pallets, machines en mankracht om het decor voor deze voorstelling te creëren. Als "ambassadeurs" hebben zij de voorstelling van The Young Ones bezocht met zakenrelaties. Een mooie culturele samenwerking met één van de cultuur ambassadeurs van Zwolse theaters.

Kameroperahuis – Before I Die

Kameroperahuis is een productiehuis dat jonge professionele muziektheatermakers uitdaagt om hun talent zo breed mogelijk in te zetten in de samenleving. Zij geven deze makers de tools in handen om binnen de vier pijlers #Speelt, #Werkt, #Leert en #Verbindt hun talenten verder te ontwikkelen.

Before I Die is een bijzondere en hartstochtelijke muziektheaterproductie van Kameroperahuis en I SOLISTI Belgian wind ensemble Antwerp. Het is het regiedebuut van Mart van Berckel. Van Berckel won met zijn afstudeervoorstelling PLAY MAIDS in 2016 de publieksprijs op festival Körber Studio Junge Regie in Hamburg.

Theater Gnaffel – De Worstelaar

De Worstelaar is een wervelende en beeldende voorstelling voor kinderen vanaf 6 jaar en zeker ook de volwassenen-fans van Gnaffel.

Deze voorstelling laat zien dat mensen zich tegen alle verwachtingen in kunnen blijven verwonderen. Koos de worstelaar komt terecht in een ingedut bejaardentehuis. In het huis heersen regels en orde. Koos is ook oud, maar in zijn hoofd is hij nog steeds worstelkampioen. Wat moeten die opa's en oma's nou met zo'n mafkees? Ze willen rust, maar zijn aanwezigheid doet hun bloed weer sneller stromen. Hij traint nog elke dag en maakt een feestje van het leven. Zijn enthousiasme werkt aanstekelijk. Hoewel de strenge meneer Kowalski luidkeels protesteert, krijgt Koos het voor elkaar: Mathilde wordt weer verliefd, meneer Kleermaker danst in zijn pyjama op het slappe koord en mevrouw Langelaar ontpopt zich tot een ware danseres. Zijn vrienden maken Koos opnieuw kampioen! De Worstelaar is een echte Gnaffel-voorstelling geworden, die komend theaterseizoen in diverse theaters door het land te zien is.

Saran & De Schepper – Tussen een persoon

De jonge theatermaakster Lisi de Schepper heeft samen met Boris Saran deze mooie voorstelling gemaakt. Vijf dagen heeft zij zich opgesloten in de fietsenkelder van theater De Spiegel om haar voorstelling af te monteren en om op donderdag 31 augustus in première te gaan.

Tussen een persoon, naar het boek van Esther Gerritsen, is de beklemmende monoloog van een vrouw tot haar vriend. Op de dag van hun verhuizing besluit ze dat ze toch niet gaat. Dat ze wil blijven. Dat ze haar vriend opnieuw wil zien. Als vreemde. Als iemand die tussen haar en zichzelf instaat. En ze wil niet verder. Ze wil dat het stopt op het hoogtepunt.

Theater de Makkers – Hoe hoort het eigenlijk?

Theater De Makkers bestaat uit 2 jonge theatermaaksters die voorstellingen maken, workshops geven en diverse projecten organiseren. Je vindt hen binnen en buiten de theaters en zijn gevestigd in onze thuisstad Zwolle.

Tijdens het Stadsfestival hebben zij de gasten meegenomen in de wereld van etiquette. Maar etiquette zijn toch ouderwets en voor de elite? Neen, met behulp van de etiquetteregels weet iedereen altijd waar hij aan toe is, en hoeft niemand onzeker te zijn, aldus van Ditzhuyzen (schrijfster van het boek “Hoe hoort het eigenlijk?).

Theater de Makkers heeft voor een nieuwe voorstelling een onderzoek naar het gebruik van etiquette in de huidige samenleving gedaan. In de vorm van een vijf minuten durende performance. Een voorproefje, een teaser, een warm makertje voor *Hoe hoort het eigenlijk* die volgend jaar in première zal gaan.

BIJLAGE 5: Muziek

Muziek

Theater is niet alleen toneel, maar muziek maakt tegenwoordig een belangrijk onderdeel uit van de theaterprogrammering. Muziek maakt pure emotie los. Muziek kan je grijpen, kan je roeren en geven de mogelijkheid om je dachten de vrije loop te laten. In bijlage 5 treft u de diverse performances.

Sproken – Techno talen Reggea verhalen

De band Sproken bestaat uit Tom Strik, Mathijs de Valk en Twan Veldkamp en vertelt in Reggae verhalen - Techno talen verhalen door middel van muziek en tekst. Tom Strik is in Zwolle ook bekend als een van de talenten die uit de stal van The Young Ones komt.

Het uitgangspunt voor het maken van deze show is het gegeven: “het festival”. Daar waar alles mooier, leuker en liever is dan in het echte dagelijkse leven. Daar waar mensen zichzelf kunnen zijn of juist even iemand anders zijn. De teksten gaan over broederschap, jezelf verliezen, jezelf vergeten en jezelf zijn. Juist in deze periode waarin er veel negativiteit in de wereld is, vinden de mannen van Sproken het belangrijk om als kunstenaar mensen bewust te maken. Bewust te maken dat we de sfeer van het festival ook kunnen meenemen in ons dagelijkse leven. Het mag allemaal wel wat liever en aardiger in de wereld. Want heel ons leven is een festival. Een feest. Laten we dat dan ook uitstralen met en naar elkaar. En vieren met elkaar. - “het leven is een festival we maskeren alle lelijke dingen zetten een masker op om maar niet over het lelijke te hoeven beginnen” - Het leven is een festival. We bevinden ons in de speeltuin voor volwassenen. We leven en spelen. Maar vergeten soms wat gas terug te nemen.

Ellen ten Damme – Je Veux L’amour

Trots dat deze artiest met internationale bekendheid tijdens de openingsavond het hoofdpodium in de Home-tent heeft gespeeld. Tijdens haar optreden zong Ellen ten Damme over de drang naar liefde. Zij heeft de mooiste Franse Chansons uit de twintigste eeuw doen herleven tijdens het Stadsfestival. Zij opende haar koffer vol klassiekers van o.a. Jacques Brel, Edith Piaf, Yves Montand, Brigitte Bardot en Serge Gainsbourg. Alles op onnavolgbare wijze uitgevoerd zoals alleen Ellen ten Damme dat kan!

Fratsen – André Manuel

De meeste mensen kennen André Manuel als de scherp gebekte cabaretier uit Twente. Maar niet iedereen weet dat Manuel tevens een doorgewinterde rockmuzikant is. Sinds kort heeft hij met zijn band Fratsen een comeback gemaakt en hebben zij tevens een nieuw album SPOOKT opgenomen. Dit album is 14 april jl. gelanceerd. Tijdens het Stadsfestival hebben zij de nieuwe nummers van dit album in de Home-tent ten gehore gebracht.

PlankenPoëzie

PlankenPoëzie is sinds 2015 de enige echte poëzie-community van Zwolle. De vaste prik voor (jonge) artiesten in alle genres die te scharen zijn onder woordkunst: gedichten, korte verhalen, comedy, songwriters, rap, etc. Zij stonden op o.a. Zwolle Unlimited, Feest van de Geest (Dominicanenklooster), Internationale Hanzedagen, Graceland Festival. Tijdens het Stadsfestival hebben deze jonge talenten de gasten verrast met “spoken word”.

Grote Karaoke Show

Met muziek zing je het liefst mee! En de grootste droom is natuurlijk om zelf op een groot podium te staan. De Grote Karaoke Show uit Zwolle zorgde ervoor dat onze jongere bezoekers (20 t/m 30 jaar) in de spotlight stonden met een mega toffe live band. Zij konden kiezen uit een lijst van 100 liedjes en bouwden een feestje in een knotsgekke avond vol meezingen, dansen, springen, tranen en volledig live gezongen top entertainment! De doelgroep 20+ is niet een eenvoudige doelgroep om te bereiken tijdens een Stadsfestival. Door De Grote Karaoke Show gratis toegankelijk te maken, hebben ruim 200 jongeren op vrijdagavond genoten van het optreden en tevens de sfeer geproefd van het vernieuwde Stadsfestival.

Stille disco

Drie avonden werd de locatie “Leeuwenkooi” vanaf 22:00 uur omgeturnd tot Stille Disco. Dansen op de muziek van DJ Stephan & Friends! Dit concept heeft zijn succes weer bewezen op het Stadsfestival. Elke avond stonden er 80 personen van ongeveer 20 t/m 45 jaar non-stop te dansen tot sluitingstijd van het festival.

Orkest van het Oosten

Als het symfonieorkest voor Overijssel staat het Orkest van het Oosten midden in de Overijsselse samenleving. Het orkest maakt hoogwaardige klassieke muziek voor iedereen en brengt mensen met elkaar én met muziek in verbinding. Daarnaast is het orkest een enthousiaste en professionele begeleider van koren en opera en onderneemt het tal van initiatieven voor muziekeducatie.

Het Orkest van het Oosten heeft tijdens het Zaterdagavondconcert de muzikale omlijsting verzorgd. Tevens hebben zij op zaterdagmiddag een “muziekinstrumententuin” op het festivalterrein georganiseerd voor de kinderen. Kinderen van alle leeftijden konden diverse instrumenten bekijken en bespelen.

besluit

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	46056
Onderwerp	Voorjaarsmoment 2018 - moties en toezeggingen

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 29 MEI 2018

besluit:

1. In te stemmen met het overzicht afgedane moties en toezeggingen als onderdeel van het Voorjaarsmoment 2018.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 juli 2018,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 9 juli 2018

onderwerp	Jaarstukken 2017
portefeuillehouder	Klaas Sloots
informant	Zanden, Gerdien van der (2255)
medeopstellers	
afdeling	Concernstaf
bijlagen	Voorstel: Beslisnota Jaarstukken 2017 Bijlage: 1. Bijlagenboek Jaarstukken 2017 Bijlage: 2. Vertrouwelijke risicoparagraaf Bijlage: 3. Vertrouwelijke risicomatrix Bijlage: 4. Accountantsverslag jaarstukken 2017 Bijlage: Brief Afstemmingscomité over accountantsverslag bij jaarstukken 2017 Bijlage: 2018-07-09 M16-1 Kleine initiatieven Stads- ontwikkelfonds Bijlage: 2018-07-09 M16-2 Financiele impuls voor culturele festivals Bijlage: 2018-07-09 Raadsbesluit Jaarstukken 2017

Voorgesteld besluit raad

De raad wordt voorgesteld om:

1. De Jaarstukken 2017 inclusief de accountantsverklaring vast te stellen.
2. Het saldo van de rekening 2017 à € 3.681.000 toe te voegen aan de algemene reserve.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 29 mei 2018

Openbaar

Onderwerp	Jaarstukken 2017
Versienummer	-

Portefeuillehouder	K. Sloots
Informant	Gerdien van der Zanden
Afdeling	Concernstaf
Telefoon	(038) 498 2255
Email	G.van.der.Zanden@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel	9.3.2 We ondersteunen het bestuurlijk proces
Begroting wijzigen	Ja
Dekking ten laste van	Diverse posten

Bijlagen

1. Bijlagenboek Jaarstukken 2017
2. Vertrouwelijke risicoparagraaf
3. Vertrouwelijke risicomatrix
4. Accountantsverslag PwC over de Jaarstukken 2017 (volgt uiterlijk 15 juni).

De raad wordt voorgesteld om:

1. De Jaarstukken 2017 inclusief de accountantsverklaring vast te stellen.
2. Het saldo van de rekening 2017 à € 3.681.000 toe te voegen aan de algemene reserve.

Datum 29 mei 2018

Toelichting op het voorstel

Inleiding
Met de Jaarstukken 2017 legt het college van burgemeester en wethouders verantwoording af over de realisatie van de Begroting 2017. De Jaarstukken 2017 omvatten het Jaarverslag en de Jaarrekening.

De Jaarstukken 2017 maken onderdeel uit van de digitale beleidscyclus van de gemeente Zwolle en zijn vanaf 8 juni te benaderen via de website http://zwolle.jaarverslag-2017.nl/

Beoogd effect
Door de Raad vastgestelde Jaarstukken 2017.

Argumenten

1.1
Op grond van de gemeentewet is het vaststellen van de Jaarstukken voorbehouden aan de Raad. De vastgestelde Jaarstukken 2017 moeten uiterlijk 15 juli 2018 zijn toegestuurd aan Gedeputeerde Staten van Overijssel.

1.2
De accountant, PwC, heeft een goedkeurende verklaring afgegeven over de Jaarstukken 2017. Dit betekent dat zij van oordeel zijn dat de Jaarstukken een getrouw beeld geven van de grootte en samenstelling van de activa & passiva en de baten & lasten per 31 december 2017. Ook geeft deze verklaring aan dat de Jaarstukken rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met relevante wet- en regelgeving, waaronder de gemeentelijke verordeningen.

Het accountantsverslag van PwC komt rond 15 juni 2018 beschikbaar.

1.3
Als onderdeel van het project ‘versterken sturend vermogen beleidscyclus’ is de website van de Jaarstukken 2017 de laatste die voor de eerste keer in de zelfde Zwolse digitale vormgeving wordt gepresenteerd. De Jaarstukken zijn een spiegel van de website van de Begroting. De Begroting 2017 was de eerste begroting met tien begrotingsprogramma’s en de opbouw conform de structuur van ambitie, doel, criteria. Wat de Begroting en de Jaarstukken 2017 nog niet bevatten is een begrotingbrede indicatorenset; deze is met ingang van de Begroting 2018 gepresenteerd en kan dus voor de eerste keer gebruikt worden bij de Jaarstukken 2018.

Risico’s
Zie paragraaf ‘weerstandsvermogen en risico’s’ en de bijgevoegde vertrouwelijke risicoparagraaf.

Datum 29 mei 2018

Financiën
Het positieve saldo van de Jaarrekening is € 3.681.000. Dit is het resultaat na verrekening van de toegestane reservemutaties. Zo is onder andere het nadelig resultaat op de sociaal domein onderdelen van ruim € 5 miljoen conform afspraak verrekend met de risicoreserve sociaal domein. Evenzo is het voordelig resultaat van de Meerjaren Prognose Vastgoed (MPV) 2018 van circa € 17 miljoen direct verrekend met de algemene reserve (zie het raadsvoorstel MPV 2018).

Het voordelig resultaat is vooral ontstaan door hogere opbrengst bij de bouwleges, lagere onderhoudslasten bij de verhuurde panden, de vrijval van de middelen uit de post onvoorziene uitgaven en een bijstelling van de verschuldigde vennootschapsbelasting. Voorgesteld wordt het voordelig resultaat van de jaarrekening toe te voegen aan de algemene concernreserve.

Openbaarheid
Openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

besluit

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	45003
Onderwerp	Jaarstukken 2017

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d.

besluit:

1. De Jaarstukken 2017 inclusief de accountantsverklaring vast te stellen.
2. Het saldo van de rekening 2017 à € 3.681.000 toe te voegen aan de algemene reserve.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 juli 2018,

de voorzitter,

de griffier,

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 1
Toelichting per reserve 3
A01 - Algemene reserve 4
A02 - Risicoreserve Sociaal Domein 5
A03 - Reserve WEZO financiële risico's 6
B01 - Begraafplaatsen 7
B02 - Egalisatiereserve rijbewijzen/eigen verklaringen 8
C01 - ICT investeringen 9
C02 - Kapitaallasten wagenpark 10
C03 - Algemene bedrijfsreserve Vastgoed 11
C04 - Dekkingsreserve kapitaallasten 13
D01 - Onderhoud panden gemeentelijke organisatie 15
D02 - Reserve civiele infrastructuur 16
D03 - Onderhoud recreatieplassen 17
D04 - Onderhoud Kleine Veer 18
D06 - Onderhoud wijk- en buurtcentra 19
D07 - Onderhoud sportaccommodaties 20
D08 - Onderhoud verhuurde panden 21
D09 - Onderhoud gemeentelijke huisvestingspanden 22
E01 - Res. Alg. Pensioenwet Polit. Ambtsdr, (APPA) 23
E02 - Rechtspositionele verplichtingen publiekszaken 24
F01 - Bedrijfsvoeringsreserve Raad(-sgriffie) 25
F02 - Bedrijfsvoeringsreserve algemeen 26
F03 - Bedrijfsvoeringsreserve ONS 27
G01 - Nog uit te voeren werken Raad(-sgriffie) 28
G02 - Nog uit te voeren werken sociaal 29
G03 - Nog uit te voeren werken fysiek 33
G04 - Nog uit te voeren werken bestuur en organisatie 39
H01 - Stadsontwikkelfonds 41
H02 - Reserve incidentele bestedingen 43
H04 - Stadsuitleg 45
H05 - Recreatieve voorziening 46
H06 - Parkeren 47
H07 - Hoofdinfrastructuur Stadshagen (HIS) 49
H08 - Bestemmingsplannen 50
H09 - Openbaar vervoer 51
H10 - Reserve ISV 52
H11 - Gebiedsbeheersplan 54
H12 - Spoorzone 56

H13 - Voorsterpoort 57
H14 - Verkiezingen 58
H15 - Regionaal Coördinatiepunt Fraudebestrijding 59
H16 - Beschermd Wonen 60
Toelichting per voorziening 61
001- Voorziening afval 62
002 - Voorziening riolering 63
021 - Rechtspositie raadsleden 64
022 - Alg. Pensioenwet Politieke Ambtsdragers 65
023 - Voorz. Rechtspos. verplichtingen 66
102 - Algemene voorziening Vastgoed 67
103 - WRZV 68
104 - Voorziening dubieuze debiteuren 69
105 - Risico oninbaar schuldhulpverlening 70
106 - Risico oninbaar bijstandsleningen 71
107 - Risico oninbaar bijstandsvorderingen 72
Afschrijvingstabel 73
Overzicht vaste activa 77
Overzicht maatschappelijke / economische functie van Vastgoedobjecten 80
Overzicht langlopende leningen 85
Overzicht gewaarborgde geldleningen 91
Arbeidsgerelateerde lasten 93
Overzicht personeelslasten 94
Subsidiestaat 96

Toelichting per reserve

A01 - Algemene reserve

Aard van de reserve: Weerstand- en risicoreservering

Doel: De algemene concernreserve dient als weerstandscapaciteit voor het opvangen van verliezen door calamiteiten en andere éénmalige financiële tegenvallers.
Op basis van de begin 2012 vastgesteld vierjaarlijkse nota weerstandsvermogen en risicomanagement is besloten ook de risico's met betrekking tot het vastgoedgebeuren onder de algemene concernreserve mee te nemen.
Voor zowel Vastgoed als de algemene risico's wordt een normomvang van € 10 mln. gehanteerd, met voor beiden een minimale dekkingsgraad van 50% en maximaal 100%.

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017	Bestedingen na 2017
Stand per 01/01/2017			48.767.720	48.767.720	
Toevoegingen					
Rekeningresultaat 2016		Rb 3-7-17	7.824.487	7.824.487	
Verkoop gemeentelijke panden	7.5.1	Rb 8-12-14	1.651.415	1.651.415	
Storting ten laste van algemene reserve Vastgoed	10.1.1	MPV 2018		17.047.535	
Totaal toevoegingen			9.475.902	26.523.437	0
Onttrekkingen / bestedingsrechten					
Kamperlijn	6.3.1	Rb 13-2-17	2.435.000	2.435.000	
Berap 2017-1	10.1.1	Rb 3-7-17	5.093.000	5.093.000	
Berap 2017-2	10.1.1	Rb 10-11-17	560.529	560.529	
Zwolse Theaters toekomstbestendig	5.3.1	Rb 4-7-16	100.000	100.000	100.000
PPN: naar reserves stadsontwikkelfonds en incident.bested.	10.1.1	inc.nw.bel.2017	8.815.000	8.815.000	
Voorbereiding versnelling sociale huur	6.2.2	Rb 9-9-14	22.859	2.188	20.671
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsrechten			17.026.388	17.005.717	120.671
Onttrekkingen / bestedingsvoornemens					
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsvoornemens			0	0	0
Totaal onttrekkingen			17.026.388	17.005.717	120.671
Stand per 31/12/2017			**41.217.234**	**58.285.440**	**120.671**

Toelichting:
Het verschil van € 17 mln. ten opzichte de begroting is volledig toe te schrijven aan het voordelig MPV (grondexploitaties) resultaat. Voor een nadere toelichting zie het voorstel MPV resultaat 2018.
In de kolom bestedingen na 2017 staan twee bedragen die geen onderdeel zijn van het weerstandsvermogen. Aan de Zwolse Theaters wordt in 2018 de laatste jaarschijf van € 100.000 overgemaakt. Het restantbudget voor versnelling sociale huur dient voor de vervolgkosten.
Bij de begroting 2018 is besloten vanuit de algemene concernreserve € 3 mln. in te zetten voor honorering knelpunten, €13,6 toe te voegen aan de reserve incidentele bestedingen en €3,2 mln. toe te voegen aan het stadsontwikkelfonds. Verder is besloten ingaande 2018 het restant in de risicoreserve sociaal domein over te boeken naar de algemene concernreserve.
Het na bovenstaande besluiten resterend bedrag bepaald de beschikbaar weerstandscapaciteit om de (gewogen) risico's mee op te vangen indien deze zich daadwerkelijk voordoen.

A02 - Risicoreserve Sociaal Domein

Aard van de reserve: Weerstand- en risicoreservering

Doel: De risicoreserve sociaal domein is ingesteld om de eerste jaren de risico's in verband met de overgehevelde rijkstaken op het gebied van zorg, participatie en jeugd en de rijkskortingen op de Wmo op te kunnen vangen.
De risicoberekening wordt volgens dezelfde uitgangspunten opgesteld als bij de berekening van het algemeen weerstandsvermogen. De minimumomvang bedraagt 50% van de gewogen risico's.

Instelling reserve bij raadsbesluit: nr. d.d.

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017	Bestedingen na 2017
Stand per 01/01/2017			7.753.153	7.753.153	
Toevoegingen					
Totaal toevoegingen			0	0	0
Onttrekkingen / bestedingsrechten					
Positionering SWT	2.1.1	Rb 3-4-17	1.009.000	212.900	796.100
Resultaat 2017 Sociaal Domein	10.1.1			5.297.684	
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsrechten			1.009.000	5.510.584	796.100
Onttrekkingen / bestedingsvoornemens					
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsvoornemens			0	0	0
Totaal onttrekkingen			1.009.000	5.510.584	796.100
Stand per 31/12/2017			**6.744.153**	**2.242.569**	**796.100**

Toelichting:
Het nadelig resultaat op de sociaal domein onderdelen (breed) zijn verrekend met de risicoreserve.
Na verwerking van het definitieve resultaat en restantbudget voor positionering SWT wordt ingaande 2018 het restant van de reserve overgeheveld naar de algemene concernreserve, conform besluit bij PPN 2018-2021.

A03 - Reserve WEZO financiële risico's

Aard van de reserve: Weerstand- en risicoreservering

Doel: De reserve financiële risico's Wezo is ingesteld voor een periode van 5 jaar ter afdekking financiële risico's als enig aandeelhouder van de Wezo .

Instelling reserve bij raadsbesluit: nr. d.d.

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017	Bestedingen na 2017
Stand per 01/01/2017			1.008.465	1.008.465	
Toevoegingen					
1/5 deel afkoopsom opbrengst aandelen	2.2.1			381.362	
Totaal toevoegingen			0	381.362	0
Onttrekkingen / bestedingsrechten					
Leegstand Wezo	2.2.1	Berap 2017-1	180.000	240.000	
Resultaat Wezo	2.2.1	Berap 2017-2	398.000	550.209	
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsrechten			578.000	790.209	0
Onttrekkingen / bestedingsvoornemens					
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsvoornemens			0	0	0
Totaal onttrekkingen			578.000	790.209	0
Stand per 31/12/2017			**430.465**	**599.618**	**0**

B01 - Begraafplaatsen

Aard van de reserve: Reservering gekoppeld aan kostendekkingsbeginsel

Doel: Het vastgestelde beleid achter deze egalisatiereserve is, dat de besteding geoormerkt is voor de functie begraafplaatsen.
Op basis van het gehanteerde beginsel van 100% kostendekkende begraafplaatsrechten moeten vrijvallende middelen in deze reserve benut worden voor het realiseren van lagere c.q. minder snel stijgende begraafplaatsrechten.

Instelling reserve bij raadsbesluit: nr. d.d.

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017	Bestedingen na 2017
Stand per 01/01/2017			610.448	610.448	
Toevoegingen					
Budgettaire effecten boekwaarde 1-1-17	8.2.1	Berap 2017-1	62.832		
rekeningsaldo begraven 2017	8.2.1			181.139	
Totaal toevoegingen			62.832	181.139	0
Onttrekkingen / bestedingsrechten					
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsrechten			0	0	0
Onttrekkingen / bestedingsvoornemens					
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsvoornemens			0	0	0
Totaal onttrekkingen			0	0	0
Stand per 31/12/2017			**673.280**	**791.587**	**0**

Toelichting:
Er worden op dit moment veel graven eeuwigdurend afgekocht. Dit geld reserveren we in deze reserve zodat in de toekomst de onderhoudskosten van deze graven uit deze reserve betaald kunnen worden.

B02 - Egalisatiereserve rijbewijzen/eigen verklaringen

Aard van de reserve: Reservering gekoppeld aan kostendekkingsbeginsel

Doel: Met ingang van de begroting 2007 is een egalisatiereserve rijbewijzen/eigen verklaringen ingesteld.
Deze reserve vangt de grote verschillen per jaar binnen de tienjaarscyclus van rijbewijzen op en maakt het mogelijk jaarlijks nagenoeg 100% kostendekkend te zijn.

Instelling reserve bij raadsbesluit: nr. d.d.

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017	Bestedingen na 2017
Stand per 01/01/2017			159.569	159.569	
Toevoegingen					
rekeningsaldo rijbewijzen 2017	8.2.1			59.165	
Totaal toevoegingen			0	59.165	0
Onttrekkingen / bestedingsrechten					
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsrechten			0	0	0
Onttrekkingen / bestedingsvoornemens					
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsvoornemens			0	0	0
Totaal onttrekkingen			0	0	0
Stand per 31/12/2017			**159.569**	**218.734**	**0**

Toelichting:
Door het hogere aantal uitgegeven rijbewijzen ontstaat er in 2017 een positief saldo. Dit positieve saldo op rijbewijzen wordt gestort in de reserve. Dit bedrag is de komende jaren nodig aangezien de aantallen af zullen nemen na 2019 door de tienjaarscyclus.

C01 - ICT investeringen

Aard van de reserve: Reservering voor lopende exploitatielasten

Doel: Deze reserve is bedoeld als een egalisatiereserve. Uit deze reserve kunnen incidentele overschrijdingen van de ICT-bandbreedte worden gedekt.

Het niet benutte deel van de ICT-bandbreedte wordt jaarlijks aan deze reserve toegevoegd. Op basis van het raadsbesluit inzake ICT Investeringen (uitvoering motie 3 en motie 101) van 7 juni 2004 is besloten voor deze reserve een maximum niveau te hanteren van 25% van de ICT-bandbreedte. Als gevolg van het raadsbesluit van 26 maart 2007 is het hanteren van een maximum niveau losgelaten..

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017	Bestedingen na 2017
Stand per 01/01/2017			685.482	685.482	
Toevoegingen					
Onderschrijding bandbreedte	9.2.3	Rb. 7-6-04	721.199	721.199	
Totaal toevoegingen			721.199	721.199	0
Onttrekkingen / bestedingsrechten					
Krediet voorbereiding + onderzoek	9.2.3			12.502	
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsrechten			0	12.502	0
Onttrekkingen / bestedingsvoornemens					
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsvoornemens			0	0	0
Totaal onttrekkingen			0	12.502	0
Stand per 31/12/2017			**1.406.681**	**1.394.179**	**0**

Toelichting:
De Raad heeft een structureel budget vastgesteld betreffende kapitaalslasten voor investeringen op ICT gebied, dit noemen we de ICT bandbreedte. Benutten we in enig jaar de bandbreedte niet volledig, dan voegen wij het niet-benutte deel toe aan deze reserve informatie. Is in enig jaar de bandbreedte niet toereikend de volledige kapitaalslasten te dekken, dan onttrekken we het verschil aan deze reserve. De basis bandbreedte is de afgelopen jaren (op basis van de besluitvorming bij de PPN 2008) met € 1,0 mln. verhoogd op basis van gerealiseerde inverdieneffecten (besparingen op beheerskosten) en bedroeg in 2017 € 3.305 mln (verlaagd t.o.v. 2016 i.v.m. rente-aanpassing).
Voor wat betreft de volgende zaken ligt er een beslag op de middelen in deze reserve:
- kapitaalslasten gedane investeringen voorgaande jaren
- kapitaalslasten voorgenomen investeringen in 2016
- niet-activeerbare kosten projecten uit lopend programma

1) Niet-activeerbare kosten: Dit betreffen de niet-activeerbare kosten ten aanzien van de ICT-projecten (bijv. opleidingskosten, bestede kosten van de eenheid t.b.v. het project).

C02 - Kapitaallasten wagenpark

Aard van de reserve: Reservering voor lopende exploitatielasten

Doel: Jaarlijkse tegenvallers kapitaallasten/boekwaarde wagenpark worden verrekend met deze egalisatiereserve kapitaallasten wagenpark.

Instelling reserve bij raadsbesluit: jaarrekening 2005 d.d. 2006

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017	Bestedingen na 2017
Stand per 01/01/2017			36.300	36.300	
Toevoegingen					
Totaal toevoegingen			0	0	0
Onttrekkingen / bestedingsrechten					
Verkoop electrokar	9.2.4			1.366	
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsrechten			0	1.366	0
Onttrekkingen / bestedingsvoornemens					
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsvoornemens			0	0	0
Totaal onttrekkingen			0	1.366	0
Stand per 31/12/2017			**36.300**	**34.934**	**0**

C03 - Algemene bedrijfsreserve Vastgoed

Aard van de reserve: Reservering voor lopende exploitatielasten

Doel: Verrekening van stortingen uit Bouwgronden In Exploitatie (winst name) en onttrekkingen voor het treffen van voorzieningen.
Één keer per jaar wordt de hoogte van de reserve bepaald en wordt bij de vaststelling van de jaarlijkse MPV vastgesteld of de reserve moet worden aangevuld vanuit het concern of dat een bedrag kan worden afgedragen aan het concern.

Instelling reserve bij raadsbesluit: nr. d.d.

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017	Bestedingen na 2017
Stand per 01/01/2017			596.452	596.452	
Toevoegingen					
Resultaat verhuur gronden	6.1.5		190.910	266.705	
Resultaat Recht van Opstal	6.1.5		32.585	40.847	
Resultaat erfpachten	6.1.5		316.856	472.296	
Verkoop erfpacht van Lennepstraat 1			58.483		
Wipstrikkerallee 176, verkoop erfpacht grond			146.654		
Winstneming BIE Noordereiland	6.1.2			300.526	
Winstneming BIE Zwolle-Zuid	6.1.2			574.825	
Winstneming BIE Kop Hanzeland	6.1.2			124.751	
Winstneming BIE Rood voor rood	6.1.2			235.200	
Winstneming BIE Oosterenk	5.1.1			414.515	
Winstneming BIE Bagijneweide	6.2.1			256.913	
Beleggershuur Stadshagen	6.2.1			327.640	
Winstneming BIE De Vrolijkheid	5.1.1			379.933	
Winstneming BIE Kamperpoort	6.2.2			1.829.668	
Winstneming BIE Stinspoort	6.2.1			328.120	
Winstneming BIE Marslanden Zuid	5.1.1			637.336	
Winstneming BIE Krasse Knarren	6.2.1			523.163	
Winstneming BIE Geert Grootestraat	6.2.1			43	
Winstneming BIE Noordereiland	6.1.2			82.597	
Winstneming BIE Wipstrikkerallee	5.1.1			65.049	
Winstneming BIE Hessenpoort	5.1.1			6.054.230	
Winstneming BIE Bos en Buitenplaatsen	6.2.1			2.808	
Winstneming BIE Kraanbolwerk	6.2.1			248.945	
Winstneming BIE Stadshagen	6.2.1			3.624.040	
Winstneming BIE Marslanden G	5.1.1			50.864	
Winstneming BIE Forelkolk	6.1.2			139.135	
Vrijval uit algemene voorziening Vastgoed	6.1.5			110.697	
Totaal toevoegingen			745.488	17.090.845	0
Onttrekkingen / bestedingsrechten					
Claim planschade Wipstrikpark					29.547

Claim nagekomen kosten Forelkolk					1.577
Waarborgsom Vrolijkheid					25.000
Bestemmingsplanwijziging TI Zwolle gevolg verkoop Ecodrome					43.519
Sloop Zwartewaterallee					536.607
Verliesneming BIE Wipstrikpark	6.2.1			3.513	
Afdracht aan algemene concernreserve	6.1.5			17.047.535	
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsrechten			0	17.051.048	636.250
Onttrekkingen / bestedingsvoornemens					
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsvoornemens			0	0	0
Totaal onttrekkingen			0	17.051.048	636.250
Stand per 31/12/2017			**1.341.940**	**636.250**	**636.250**

Toelichting:
Het saldo van de algemene reserve Vastgoed wordt conform de geldende afspraken voor het grootste deel verrekend met de algemene concernreserve.
Voor de vrijval uit de algemene voorziening Vastgoed wordt verwezen naar de toelichting op deze voorziening.

C04 - Dekkingsreserve kapitaallasten

Aard van de reserve: Reservering voor lopende exploitatielasten

Doel: Via diverse besluiten zijn éénmalige gemeentelijke middelen ingezet voor de financiering van onderstaande investeringen. Op grond van wettelijke regeling mogen de gemeentelijke middelen niet ineens op een actief worden afgeboekt. De middelen zijn in deze reserve gestort en jaarlijks worden de kapitaallasten van de investeringen uit deze reserve gedekt.

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017	Bestedingen na 2017
Stand per 01/01/2017			2.883.520		
Van O12 Morsestraat				277.048	
Van O13 Stadhuis/Stadskantoor				390.334	
Van O14 Vlasakkers				78.028	
Van O18 Kunstgrasvelden				1.701.248	
Van O32 Binnenklimaat primair onderwijs				100.616	
Van O33 Almeloos Kanaal				119.231	
Van O34 Zuiderzeehaven				217.015	
Totaal stand per 01/01/2017			2.883.520	2.883.520	0
Toevoegingen					
Rentetoevoeging 1,5%	10.1.1		43.253	43.253	
BBV-wijziging per 1-1-2017 activeren maatschappelijke investeringen via Berap 2017-2:					
Toekomst Kamper Lijn	10.1.1	Rb 16-12-13	8.821.729	8.821.729	
Hoofdinfra Stadshagen	10.1.1	Rb 6-10-03	4.682.622	4.682.622	
Belvederelaan VV hoofdfietsroute	10.1.1	Rb 1-6-15	242.231	242.231	
Doorstroming OV (lange termijn)	10.1.1	div.	873.522	873.522	
Binnenstad	10.1.1	meerj.inc.	1.748.929	1.748.929	
Rembrandtlaan-knelpunt verkeersveiligheid	10.1.1	inc.nw.bel.2017	150.000	150.000	
N35 fietsbrug	10.1.1	Rb 24-10-16	693.797	693.797	
Shellterrein herontwikkeling	10.1.1	Rb 22-4-13	227.818	227.818	
Diezerpoort, Fysiek	10.1.1	Rb 2-9-13	2.011.771	2.011.771	
Geluidsanering	10.1.1	Rb 11.157	390.716	390.716	
Herontwikkeling locatie Weezenlanden	10.1.1	BW12-11-13	143.978	143.978	
Herinrichting park Weezenlanden	10.1.1	Rb 2012	145.324	145.324	
Ruimte voor de Vecht	10.1.1	Rb 4-4-16	205.000	205.000	
Idem m.b.t. voortgang natuur en struinpad Langenholte	10.1.1	BW 12-12-17	15.000	15.000	
Structuurvisie VCN Fase1	10.1.1	Rb 10-3-14	4.910.186	4.910.186	
Broerenkwartier - Weeshuispassage	10.1.1	Berap 2017-2	390.000	390.000	
Recreatieplassen investeringsplan	10.1.1	Rb 30-10-17	256.900	256.900	
Totaal toevoegingen			25.952.776	25.952.776	0
Onttrekkingen / bestedingsrechten					
Kapitaallasten	div.		298.300	298.300	27.885.945

Inhaalafschrijving toplagen kunstgras 15=>10 jaar				652.051	
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsrechten			298.300	950.351	27.885.945
Onttrekkingen / bestedingsvoornemens					
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsvoornemens			0	0	0
Totaal onttrekkingen			298.300	950.351	27.885.945
Stand per 31/12/2017			**28.537.996**	**27.885.945**	**27.885.945**

Toelichting:
In 2017 is een correctieafschrijving voor een bedrag van € 1.000.493 uitgevoerd op de toplagen van kunstgrasvelden, vanwege aanpassing van de afschrijvingstermijn van 15 jaar naar 10 jaar. Dat is voor een bedrag van € 652.051 gedekt uit deze reserve.

Dekking kapitaallasten	t/m jaar	1-1-2017	31-12-2017
Morsestraat	2057	277.048	259.887
Stadhuis/Stadskantoor	2024-2025	390.334	345.999
Vlasakkers	2026	78.028	70.737
Kunstgrasvelden	2020-2040	1.701.248	899.238
Binnenklimaat primair onderwijs	2021	100.616	80.492
Almeloos Kanaal	2034	119.231	113.412
Zuiderzeehaven	2024	217.015	206.657
BBV-wijziging per 1-1-2017 activeren maatschappelijke investeringen:			
Toekomst Kamper Lijn	nog bepalen		8.821.729
Hoofdinfra Stadshagen	nog bepalen		4.482.622
Belvederelaan VV hoofdfietsroute	nog bepalen		242.231
Doorstroming OV (lange termijn)	nog bepalen		873.522
Binnenstad	nog bepalen		1.948.929
Rembrandtlaan-knelpunt verkeersveiligheid	nog bepalen		150.000
N35 fietsbrug	nog bepalen		693.797
Shellterrein herontwikkeling	nog bepalen		227.818
Diezerpoort, Fysiek	nog bepalen		2.011.771
Geluidsanering	nog bepalen		390.716
Herontwikkeling locatie Weezenlanden	nog bepalen		143.978
Herinrichting park Weezenlanden	nog bepalen		145.324
Ruimte voor de Vecht	nog bepalen		220.000
Structuurvisie VCN Fase1	nog bepalen		4.910.186
Broerenkwartier - Weeshuispassage	nog bepalen		390.000
Recreatieplassen investeringsplan	nog bepalen		256.900
		2.883.520	27.885.945

Reserve

D01 - Onderhoud panden gemeentelijke organisatie

Aard van de reserve:	Reservering voor lopende exploitatielasten
Doel:	Egalisatie van de planbare onderhoudslasten in de loop der jaren. Ten laste van de exploitatierekening wordt jaarlijks een vast bedrag toegevoegd aan deze reserve. Alle werkelijke planbare onderhoudslasten in enig jaar komen ten laste van deze reserve.

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017	Bestedingen na 2017
Stand per 01/01/2017			1.205.740	1.205.740	
Toevoegingen					
Storting onderhoudsfonds	9.2.2	Begroting 2017		127.206	
Totaal toevoegingen			0	127.206	0
Onttrekkingen / bestedingsrechten					
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsrechten			0	0	0
Onttrekkingen / bestedingsvoornemens					
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsvoornemens			0	0	0
Totaal onttrekkingen			0	0	0
Stand per 31/12/2017			**1.205.740**	**1.332.946**	**0**

Toelichting:
De afdeling Vastgoed heeft het eigendom van deze panden.
Zij bekostigen ook het planbaar buiten onderhoud van deze gemeentelijke huisvestingspanden.(zie reserve D09)
Via deze reserve loopt het planbaar onderhoud voor wand-, plafond- en vloerafwerkingen.

D02 - Reserve civiele infrastructuur

Aard van de reserve: Reservering voor lopende exploitatielasten

Doel: Een gelijkmatige verdeling van onderhoudskosten over de jaren gebaseerd op het meerjarenonderhoudsprogramma buitengewoon onderhoud van wegen.
Voeding van de reserve vindt plaats door een jaarlijkse storting vanuit het saldo van de baten en lasten voortvloeiende uit de aanleg respectievelijk vervanging van kabels en leidingen (herstraatwerk/vergoeding).

Instelling reserve bij raadsbesluit: nr. d.d.

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017	Bestedingen na 2017
Stand per 01/01/2017			619.881	619.881	
Toevoegingen					
Storting t.l.v. exploitatie	7.1.2	Begroting 2017	388.800	388.800	
Herstraatvergoedingen 2017 kabels en leidingen	7.1.2			165.195	
Totaal toevoegingen			388.800	553.995	0
Onttrekkingen / bestedingsrechten					
Buitengewoon onderhoud	7.1.2	Begroting 2017	575.000	575.000	
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsrechten			575.000	575.000	0
Onttrekkingen / bestedingsvoornemens					598.876
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsvoornemens			0	0	598.876
Totaal onttrekkingen			575.000	575.000	598.876
Stand per 31/12/2017			**433.681**	**598.876**	**598.876**

Toelichting:
De stortingen in de reserve voor de vergoeding van het herstraten door de aanleg van kabels en leidingen worden aangewend om toekomstig buitengewoon onderhoud te kunnen bekostigen. Het restant zal in 2018 en 2019 besteed worden.

D03 - Onderhoud recreatieplassen

Aard van de reserve: Reservering voor lopende exploitatielasten

Doel: Instandhouding, beheer en onderhoud van de recreatieplassen. Voornamelijk gebouwen, terrein en verharding.

Instelling reserve bij raadsbesluit: nr. d.d.

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017	Bestedingen na 2017
Stand per 01/01/2017			308.804	308.804	
Toevoegingen					
Investerings-/exploitatieplan recreatieplassen	7.4.1	Rb 30-10-17	64.105	64.105	
Totaal toevoegingen			64.105	64.105	0
Onttrekkingen / bestedingsrechten					
Investerings-/exploitatieplan recreatieplassen	7.4.1	Rb 30-10-17	256.029	256.900	116.009
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsrechten			256.029	256.900	116.009
Onttrekkingen / bestedingsvoornemens					
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsvoornemens			0	0	0
Totaal onttrekkingen			256.029	256.900	116.009
Stand per 31/12/2017			**116.880**	**116.009**	**116.009**

Toelichting:
In 2017 is het Investerings- en exploitatieplan Recreatieplassen vastgesteld. Een aantal investeringen wordt geactiveerd en gedekt uit middelen die gereserveerd zijn in de dekkingsreserve Kapitaallasten. Deze laatstgenoemde reserve is gevoed door een uitname aan de reserve onderhoud recreatieplassen voor een bedrag van € 256.900.

D04 - Onderhoud Kleine Veer

Aard van de reserve: Reservering voor lopende exploitatielasten

Doel: Instandhouding, beheer en onderhoud van de veerverbinding "het Kleine Veer".

Instelling reserve bij raadsbesluit: nr. d.d.

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017	Bestedingen na 2017
Stand per 01/01/2017			41.167	41.167	
Toevoegingen					
Totaal toevoegingen			0	0	0
Onttrekkingen / bestedingsrechten					
Groot onderhoud	7.4.1			17.080	24.087
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsrechten			0	17.080	24.087
Onttrekkingen / bestedingsvoornemens					
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsvoornemens			0	0	0
Totaal onttrekkingen			0	17.080	24.087
Stand per 31/12/2017			**41.167**	**24.087**	**24.087**

Toelichting:
In 2017 zijn groot onderhoudswerkzaamheden verricht. Tevens zijn reparaties uitgevoerd (keerkoppeling en schroefasafdichting). De laatste kosten zijn grotendeels door de verzekeringsmaatschappij vergoed.
In 2018 wordt een financiële doorrekening gemaakt voor de exploitatie voor de komende 10 jaar op basis van een nog op te stellen meerjarenonderhoudsplan. Er zal onderzocht worden hoe dit onderdeel op termijn goedkoper (evt. kostendekkend) geëxploiteerd zal kunnen worden.

D06 - Onderhoud wijk- en buurtcentra

Aard van de reserve: Reservering voor lopende exploitatielasten

Doel: Dekking van de kosten voor groot onderhoud aan wijk- en buurtcentra.
Voeding: jaarlijkse storting ten laste van de exploitatie.

Instelling reserve bij raadsbesluit: nr. d.d.

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017	Bestedingen na 2017
Stand per 01/01/2017			116.007	116.007	
Toevoegingen					
Volume planbaar onderhoud	1.1.2	Begroting 2017		111.020	
Totaal toevoegingen			0	111.020	0
Onttrekkingen / bestedingsrechten					
Onttrekking onderhoud niet gemeentelijke wijkcentra	1.1.2			37.652	
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsrechten			0	37.652	0
Onttrekkingen / bestedingsvoornemens					
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsvoornemens			0	0	0
Totaal onttrekkingen			0	37.652	0
Stand per 31/12/2017			**116.007**	**189.375**	**0**

Toelichting:
Het restant in deze reserve is nodig voor de dekking van kosten van het groot onderhoud aan de wijk- en buurtcentra. Op basis van de werkelijke onderhoudskosten wordt jaarlijks bepaald of er een storting of dotatie nodig is.

D07 - Onderhoud sportaccommodaties

Aard van de reserve: Reservering voor lopende exploitatielasten

Doel: De bestaande onderhoudsreserve sportaccommodaties is bestemd voor onderhoud sporthallen en (groot) onderhoud buitensport accommodaties

Instelling reserve bij raadsbesluit: nr. d.d.

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017	Bestedingen na 2017
Stand per 01/01/2017			280.875	280.875	
Toevoegingen					
Jaarlijkse storting	1.4.3	Begroting 2017	230.884	230.884	
Totaal toevoegingen			230.884	230.884	0
Onttrekkingen / bestedingsrechten					
Onderhoud Buitensportaccommodaties	1.4.3	Begroting 2017	245.786	212.175	
Kapitaallasten investering kleedkamers	1.4.3.	Begroting 2017	27.476	27.476	
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsrechten			273.262	239.651	0
Onttrekkingen / bestedingsvoornemens					
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsvoornemens			0	0	0
Totaal onttrekkingen			273.262	239.651	0
Stand per 31/12/2017			**238.497**	**272.108**	**0**

Toelichting:

Deze reserve bestaat per 31-12-2017 uit:

a. onderhoud sportparken

b. onderhoud sporthallen

Toelichting op afwijkende onttrekkingen:

Onderhoud buitensportaccommodaties: Deze onttrekking hangt samen met de onderhoudskosten van de afdeling ZWECB. Er zijn minder kosten gemaakt omdat diverse begrote werkzaamheden zijn verschoven naar het volgende begrotingsjaar. Hierdoor hoefde er minder onttrokken te worden aan de reserve.

D08 - Onderhoud verhuurde panden

Aard van de reserve: Reservering voor lopende en toekomstige exploitatielasten

Doel: Planbaar en dagelijks onderhoud van verhuurde eigendommen kunnen jaarlijks sterk fluctueren. Door deze lasten in een reserve onder te brengen wordt een meer egale exploitatie verwacht en zullen budgetten beschikbaar blijven, zodat het onderhoud flexibeler kan worden uitgevoerd. Door een verbeterde meerjarenplanning is er wel sprake van een verschuiving van dagelijks naar planbaar onderhoud.

Instelling reserve bij raadsbesluit: nr. d.d.

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017	Bestedingen na 2017
Stand per 01/01/2017			1.575.923	1.575.923	
Toevoegingen					
Jaarlijkse storting	7.5.1	Begroting 2017	3.000.802	3.000.802	
Bijdrage tbv lift Diezerstraat 80	7.5.1		80.000	80.000	
Vitale wijken	7.5.1	Berap 2017-1	750.000	750.000	
Totaal toevoegingen			3.830.802	3.830.802	0
Onttrekkingen / bestedingsrechten					
Kosten Vastgoedmanagement	7.5.1	Begroting 2017	63.805	63.805	
Bijdrage Celekwartier	7.5.1			22.129	
Verduurzaming gem.vastgoed	7.5.1			9.780	
Asbestsanering	7.5.1			225.313	
Dagelijks/periodiek onderhoud verhuurde panden	7.5.1			1.974.152	
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsrechten			63.805	2.295.179	0
Onttrekkingen / bestedingsvoornemens					
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsvoornemens			0	0	0
Totaal onttrekkingen			63.805	2.295.179	0
Stand per 31/12/2017			**5.342.920**	**3.111.546**	**0**

Toelichting:

Er hebben onderhoudslasten plaatsgevonden voor een bedrag van	1.974.152
tevens zijn er kosten gemaakt voor inventarisatie en herstel asbestsanering	225.313
In de begroting 2017 is een bedrag begrepen voor onderhoudskosten van	3.830.802
Per saldo gestort in de reserve t.g..v. de staat van Baten en Lasten	1.631.337

In 2017 is voor een totaal bedrag van € 2.802.611 onderhoud aan de afdeling Beheer en Gebouwen opgedragen. (€ 871.359 dagelijks en € 1.931.252 planbaar onderhoud). De uitgaven bedroegen € 1.974.152 (€ 829.717 dagelijks en € .1.114.434 planbaar onderhoud)

D09 - Onderhoud gemeentelijke huisvestingspanden

Aard van de reserve: Reservering voor lopende en toekomstige exploitatielasten

Doel: Bij de jaarrekening 2007 is de reserve onderhoud gemeentelijke panden gesplitst in een deel bij de vm. eenheid A&F (zie D01) en een deel via de vm. eenheid Ontwikkeling. Via deze reserve wordt het planmatig onderhoud van de gemeentelijke huisvestingspanden (Stadhuis en Stadskantoor - Vastgoed) bekostigd. Jaarlijks wordt een vast bedrag voor onderhoud ten laste van de exploitatie gebracht en toegevoegd aan deze reserve. Alle zich werkelijk manifesterende onderhoudslasten komen ten laste van deze reserve. Aan de hand van een meerjarige onderhoudsplanning zal worden bepaald of de jaarlijkse dotatie toereikend is.

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017	Bestedingen na 2017
Stand per 01/01/2017			2.703.176	2.703.176	
Toevoegingen					
Jaarlijkse storting	9.2.2	Begroting 2017	435.058	435.027	
Totaal toevoegingen			435.058	435.027	0
Onttrekkingen / bestedingsrechten					
Planbaar onderhoud stadhuis en stadskantoor	9.8.4 huisvesting			247.190	
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsrechten			0	247.190	0
Onttrekkingen / bestedingsvoornemens					
Planbaar onderhoud					2.891.013
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsvoornemens			0	0	2.891.013
Totaal onttrekkingen			0	247.190	2.891.013
Stand per 31/12/2017			**3.138.234**	**2.891.013**	**2.891.013**

Toelichting:
De afdeling Vastgoed heeft het eigendom van deze panden.
Zij bekostigen ook het planbaar buiten onderhoud van deze gemeentelijke huisvestingspanden.(zie reserve O30)
Via deze reserve loopt het planbaar onderhoud voor wand-, plafond- en vloerafwerkingen.

E01 - Res. Alg. Pensioenwet Polit. Ambtsdr, (APPA)

Aard van de reserve: Reservering voor lopende exploitatielasten

Doel: Deze reserve is ingesteld voor verplichtingen aan oud-wethouders, oud-bestuurders en hun nabestaanden die reeds vóór 2013 maandelijkse uitkeringen ontvingen.

Instelling reserve bij raadsbesluit: nr. 2010.108 Berap d.d. 28-06-2010

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017	Bestedingen na 2017
Stand per 01/01/2017			851.761	851.761	
Toevoegingen					
Totaal toevoegingen			0	0	0
Onttrekkingen / bestedingsrechten					
Gelden van Hasselt (toegevoegd aan voorziening 022 APPA)	8.1.2	Berap 2017-2	307.447	307.447	
Vrijval reserve wethouders pensioenen	8.1.2	Berap 2017-2	471.471	471.471	
Dekking lasten Wethouders	8.1.2			72.843	
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsrechten			778.918	851.761	0
Onttrekkingen / bestedingsvoornemens					
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsvoornemens			0	0	0
Totaal onttrekkingen			778.918	851.761	0
Stand per 31/12/2017			**72.843**	**0**	**0**

Toelichting:
Een deel van de middelen in deze reserve (€ 307.447) is overgeheveld naar de Voorziening APPA. Deze middelen in de voorziening APPA zullen ingezet worden voor dekking van de jaarlijkse pensioenuitkeringen.
Er heeft in 2017 een vrijval van middelen plaatsgevonden ten gunste van de algemene middelen. De jaarlijkse pensioenuitkeringen van oud-bestuursleden die vóór 2013 met pensioen gegaan zijn, worden vanaf 2018 rechtstreeks ten laste van B&L gebracht en niet meer uit deze reserve.
Een klein deel van de middelen in deze reserve is ingezet voor dekking van lasten van oud-wethouders (€ 72.843).
Deze reserve is per eind 2017 opgeheven.

E02 - Rechtspositionele verplichtingen publiekszaken

Aard van de reserve: Reservering voor lopende exploitatielasten

Doel: De loonkosten voor de bovenformatieven en de garantietoelagen worden gedekt door een onttrekking uit de reserve rechtspositionele verplichtingen.

Instelling reserve bij raadsbesluit: nr. d.d.

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017	Bestedingen na 2017
Stand per 01/01/2017			74.561	74.561	
Toevoegingen					
Rentetoevoeging	10.0.8		1.119	1.119	
Totaal toevoegingen			1.119	1.119	0
Onttrekkingen / bestedingsrechten					
Overboeking van reserve naar voorziening 023 rechtspos.	9.3.1			75.680	
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsrechten			0	75.680	0
Onttrekkingen / bestedingsvoornemens					
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsvoornemens			0	0	0
Totaal onttrekkingen			0	75.680	0
Stand per 31/12/2017			**75.680**	**0**	**0**

Toelichting:
Deze gelden zijn overgeheveld naar de voorziening rechtspositionele verplichtingen waar ook de overige gelden staan die hierop betrekking hebben. Gezien de aard van de verplichtingen horen deze gelden in een voorziening.

F01 - Bedrijfsvoeringsreserve Raad(-sgriffie)

Aard van de reserve: Reservering voor lopende exploitatielasten

Doel: De bedrijfsvoeringsreserve (BVR) dient primair ter egalisatie van de financiële bedrijfsvoeringsresultaten.
Daarnaast kan - binnen vastgestelde marges en concernregels - de BVR gebruikt worden voor incidentele bestedingen die de kwaliteit van de bedrijfsvoering bevorderen.

Instelling reserve bij raadsbesluit: nr. d.d.

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017	Bestedingen na 2017
Stand per 01/01/2017			14.000	14.000	
Toevoegingen					
Totaal toevoegingen			0	0	0
Onttrekkingen / bestedingsrechten					
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsrechten			0	0	0
Onttrekkingen / bestedingsvoornemens					
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsvoornemens			0	0	0
Totaal onttrekkingen			0	0	0
Stand per 31/12/2017			**14.000**	**14.000**	**0**

F02 - Bedrijfsvoeringsreserve algemeen

Aard van de reserve: Reservering voor lopende exploitatielasten

Doel: De bedrijfsvoeringsreserve (BVR) dient primair ter egalisatie van de financiële bedrijfsvoeringsresultaten op het begrotingsprogramma Bedrijfsvoering.
Daarnaast kan - binnen vastgestelde marges en concernregels - de BVR gebruikt worden voor incidentele bestedingen, die de kwaliteit van de bedrijfsvoering bevorderen.

Instelling reserve bij raadsbesluit: jaarrekening 2015 d.d. 4-7-2016

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017	Bestedingen na 2017
Stand per 01/01/2017			856.462	856.462	
Toevoegingen					
Ondersteuning bezuinigingsoperatie	9.3.1		274.104	274.104	
van reserve NUTVW vm.OW vergroten ontwikkelvermogen	9.3.1		43.330	43.330	
van reserve NUTVW vm.OW veranderplannen	9.3.1		63.877	63.877	
toevoeging via resultaat Bedrijfsvoering 2017	9.3.1			263.358	
Totaal toevoegingen			381.311	644.669	0
Onttrekkingen / bestedingsrechten					
Kredieten veranderplannen-ontwikkelvermogen	9.3.1			25.209	
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsrechten			0	25.209	0
Onttrekkingen / bestedingsvoornemens					
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsvoornemens			0	0	0
Totaal onttrekkingen			0	25.209	0
Stand per 31/12/2017			**1.237.773**	**1.475.922**	**0**

Toelichting:
in 2017 heeft er een storting plaats gevonden van € 263.358 a.g.v. het positieve resultaat op het programma bedrijfsvoering .

F03 - Bedrijfsvoeringsreserve ONS

Aard van de reserve: Reservering voor lopende exploitatielasten

Doel: De bedrijfsvoeringsreserve (BVR) dient primair ter egalisatie van de financiële bedrijfsvoeringsresultaten op het begrotingsprogramma Bedrijfsvoering.
Daarnaast kan - binnen vastgestelde marges en concernregels - de BVR gebruikt worden voor incidentele bestedingen, die de kwaliteit van de bedrijfsvoering bevorderen.

Instelling reserve bij raadsbesluit: nr. d.d.

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017	Bestedingen na 2017
Stand per 01/01/2017			89.349	89.349	
Toevoegingen					
Totaal toevoegingen			0	0	0
Onttrekkingen / bestedingsrechten					
Resultaat ONS 2017	9.8.9 ONS			89.349	
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsrechten			0	89.349	0
Onttrekkingen / bestedingsvoornemens					
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsvoornemens			0	0	0
Totaal onttrekkingen			0	89.349	0
Stand per 31/12/2017			**89.349**	**0**	**0**

Toelichting:
De reserve is aangewend ter dekking van het tekort op de standaard dienstverlening.

Reserve

G01 - Nog uit te voeren werken Raad(-sgriffie)

Aard van de reserve: Bestemmingsreserve

Doel: Via deze reserve kunnen nog niet bestede restanten van incidenteel beschikbaar gestelde gelden, waarvoor geen afzonderlijke reserve is/wordt ingesteld, (tijdelijk) worden geparkeerd.

Instelling reserve bij raadsbesluit: nr. d.d.

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017	Bestedingen na 2017
Stand per 01/01/2017			20.975	20.975	
Toevoegingen					
Totaal toevoegingen			0	0	0
Onttrekkingen / bestedingsrechten					
Vrijval rekenkameronderzoek schuldhulpverlening	8.1.1		5.975	5.975	
Vervanging smartphone+tablet raadsleden 2016	8.1.1		15.000		15.000
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsrechten			20.975	5.975	15.000
Onttrekkingen / bestedingsvoornemens					
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsvoornemens			0	0	0
Totaal onttrekkingen			20.975	5.975	15.000
Stand per 31/12/2017			**0**	**15.000**	**15.000**

Toelichting:
Eens in de twee jaar hebben de raadsleden de mogelijkheid om smartphones en tablets aan te schaffen/te vervangen.

In 2018 krijgen de raadsleden wederom de mogelijkheid om over te gaan tot vervanging/aanschaf van deze apparaten (geraamd op € 39.000). Om deze reden worden de middelen (uit 2016) in de reserve gelaten en aangevuld met middelen uit 2018.

G02 - Nog uit te voeren werken sociaal

Aard van de reserve: Bestemmingsreserve
Doel: Via deze reserve kunnen nog niet bestede restanten van incidenteel beschikbaar gestelde gelden, waarvoor geen afzonderlijke reserve is/wordt ingesteld, (tijdelijk) worden geparkeerd.

Instelling reserve bij raadsbesluit: nr. d.d.

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017	Bestedingen na 2017
Stand per 01/01/2017			4.595.970		
Van O50/1 Ontwikkeling sociaal				2.302.513	
Van S50 Sociale Zaken				2.293.457	
Totaal stand per 01/01/2017			4.595.970	4.595.970	
Toevoegingen					
Human Capital	5.5.1	PPN 2018	150.000	150.000	
Uitstroombevorderende maatregelen	2.2.1	PPN 2017	750.000	750.000	
Perspectiefonds	4.3.2	Berap 2017-1	500.000	500.000	
Experiment participatie	4.1.1	RB 03-07-17	175.000	175.000	
Overheveling reserve RPA	2.2.1	Rekening 2016	151.278	151.278	
Arbeidsparticipatie statushouders	2.2.1	Berap 2017-2	500.000	500.000	
ESF subsidie reïntegratie	2.2.1	Berap 2017-2	320.000	340.870	
Arbeidsmarktregio	2.2.1	Berap 2017-2	188.500	188.500	
Duurzaamheidsmaatregelen onderwijs	1.5.4	meerj.inc.2016	76.724	76.724	
Implementatie krediet sociaal domein ICT	2.1.1	meerj. inc.2017		80.000	
Innovatie projecten WMO; V&V Senioren	1.1.3	Berap 2017-2		70.000	
Innovatie projecten WMO; hulpen en woon initiatief	2.1.2	Inc. begr 2017		100.000	
Innovatie projecten WMO;dagbesteding proeftuinen	2.1.2	Inc. begr 2017		235.000	
Projectleiders transformatieopgave sociaal domein	9.8.7	Berap 2017-1		45.000	
Implementatiekosten nieuwe thuisondersteuning	2.1.2	Inc. begr 2017		115.000	
Percentage regeling beeldende kunst	5.3.2	RB 06-10		368.000	
Declaratiefonds	4.2.1	Rekening 2017		64.360	
Arbeidsparticipatie psychisch kwetsbaren	2.2.1	Rekening 2017		82.190	
Totaal toevoeging			2.811.502	3.991.922	0
Onttrekkingen / bestedingsrechten					
Sociale Zaken:					
Huishoudelijke hulp toeslag		Rekening 2015	958.945	137.000	821.945
Regionaal werkbedrijf	2.2.1	Rekening 2015	198.403	198.403	0
Businesscase werken aan minder bijstand	2.2.1	Rb. 8-9-14	274.678	274.678	0
Woonlastenfonds	4.1.1	Rekening 2015	200.000	6.500	193.500
Deltion JWL effectief vakmanschap	2.2.1	Rekening 2015	32.000	32.000	0
Ontsluiting CV		Rekening 2015	4.900		4.900
Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid	2.2.1	Rekening 2016	151.278	79.098	72.180
Arbeidsparticipatie statushouders		Berap 2017-2	500.000		500.000
ESF project werk mogelijk maken		Berap 2017-2	320.000		340.870

Human Capital	2.2.1	Berap 2017-1	150.000	202.559	-52.559
Jeugdwerkloosheid regio	2.2.1	Rekening 2015	94.075	65.823	28.252
Incidentele intensivering re-integratie activeiten	2.2.1	Rekening 2016	400.000	400.000	0
Reservering doorl. verplichtingen	2.2.1	Rekening 2016	107.500	107.500	0
ontv.subs ESFJ			22.956		22.956
Arbeidsmarktregio	2.2.1	Berap 2017-2	188.500	88.500	100.000
Perspectiefonds		Berap 2017-1	500.000		500.000
Experiment participatie	2.2.1	RB 03-07-17	175.000	19.890	155.110
Uitstroombevorderende maatregelen	2.2.1	Berap 2017-1	750.000	29.783	720.218
Arbeidsparticipatie psychisch kwetsbaren		Rekening 2017			82.190
Onderwijs en Jeugd:					
Brandveiligheidsvoorzieningen		PPN 2009	481.524		481.524
Overdracht scholen	1.5.4	Berap 2012-1	4.149	4.149	0
Peuterwerk	1.3.3	Rb. 9-1-17	72.341	72.341	0
Brede School regulier		Rb. 07.031	110.932		110.932
Duurzaamheidsmaatregelen onderwijs		meerj.inc.2016	76.724		76.724
Sport:					
Brede impuls buurtsport/buurtsportcoaches	1.4.1	Rekening 2012	591.016	195.000	396.016
Meerjarig Onderhoudscontract Het Hoge Laar	1.4.3	Rekening 2015	103.084	9.554	93.530
Haalbaarheidsonderzoek WRZV hallen	1.4.3	BW 12-7-16	34.000	34.000	0
Renovatie Sportveld WVF	1.4.3	BW 31-1-17	36.687	36.687	0
Cultuur:					
Kwartiermaker cultuurhistorie	5.3.1	BW 5-6-16	19.594	19.594	0
Cultuureducatie	5.3.1	Rb. 06-10	247.696	122.696	125.000
IJsselbiënnale	5.3.1	BW 29-11-16	20.000	20.000	0
Percentage Beeldende kunst	5.3.1	Berap 2016-1	188.045	23.672	164.373
Percentage Beeldende kunst		RB 06-10			368.000
Welzijn					
Homobeleid		inc 2012-2013	23.398		23.398
woongerelateerde overlast	7.2.1	Berap 2013-1	59.545	54.000	5.545
Wijkveiligheidsacties	7.1.1	Rekening 2011	6.572	6.572	0
Roelenweg Oost: opvang/zorgcluster	3.3.1	Rekening 2015	21.630	20.208	1.423
Beheersplan werkgroep jongeren		Rekening 2015	18.500		18.500
Vrouwenopvang verdeeleffect	3.2.1	Rb. 7-12-15	254.000	80.000	174.000
Str wijkfonds Dieze-oost	7.1.1		9.800	9.800	0
Implementatie krediet sociaal domein ICT		meerj. inc.2017			80.000
Innovatie projecten WMO; V&V Senioren		Berap 2017-2			70.000
Innovatie projecten WMO; hulpen en woonintiatief		Inc. begr 2017			100.000
Innovatie projecten WMO;dagbesteding proeftuinen		Inc. begr 2017			235.000
Projectleiders transformatieopgave sociaal domein		Berap 2017-1			45.000
Implementatiekosten nieuwe thuisondersteuning		Inc. begr 2017			115.000
Declaratiefonds		Rekening 2017			64.360
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsrechten			7.407.472	2.350.007	6.237.885
Onttrekkingen / bestedingsvoornemens					

Subtotaal onttrekkingen / bestedingsvoornemens			0	0	0
Totaal onttrekkingen			7.407.472	2.350.007	6.237.885
Stand per 31/12/2017			**0**	**6.237.885**	**6.237.885**

Toelichting:

Sociaal

Huishoudelijke hulp toeslag: Betreft het restant van de incidentele middelen voor de toeslag huishoudelijke hulp. De regeling is het eerste halfjaar van 2017 nog van toepassing geweest. Hierna worden de dan resterende middelen ingezet t.b.v, Huishoudelijke Hulp zin.

Human Capital

Onder invloed van technologische innovaties, robotisering en flexibilisering veranderen de economie en arbeidsmarkt snel. Om adequaat te anticiperen op arbeidsmarktvraagstukken en de disruptieve (in plaats van lineaire) economie van de toekomst is een groot adaptief vermogen nodig van werknemers en werkgevers. Voortdurende samenwerking tussen ondernemers, onderwijs, overheden, onderzoek en omgeving (5 O's) is een vereiste om arbeidsinpassing mogelijk te maken. Hiervoor is in 2017 € 150.000 beschikbaar gesteld en in 2018 en 2019 elk jaar € 300.000.

Uitstroombevorderende maatregelen

Uitstroombevorderende maatregelen uit de bijstand alg gevolg oplopende aantallen in de bijstand is zijn in de PPN 2017 exrtra middelen beschikbaar gesteld. Hiervoor is een businesscase ontwikkeld en aanbesteed voor een periode van 2017 tot en met 2021.

Perspectiefonds

Dit fonds is eenmalig togekend en biedt de gemeente de mogelijkheid om onder strikte voorwaarden de schulden van jongeren en inwoners met beginnende schulden over te nemen zodat zij een tweede kans krijgen.

Experiment participatie

Budget om wetenschappelijk te onderzoeken of een verandering van de uitvoering van de Participatiewet bij bijstandsgerechtigden daadwerkelijk leidt tot meer economische en maatschappelijke participatie.

Arbeidsparticipatie statushouders

Arbeidsparticipatie statushouders

Om de uitstroom van nieuwe Zwollenaren naar betaald werk te stimuleren worden aanvullende opleidingen en duale trajecten (inburgering in combinatie met werk) ingezet Alsmede worden deze middelen ingezet voor assesments. Tot slot worden deze middelen ingezet voor de begeleiding

Declaratiefonds

Naar aanleiding van Nibud-onderzoek heeft de gemeenteraad bij motie gevraagd om met voorstellen te komen voor een declaratiefonds of stadspas bij de behandeling van de voorjaarsbrief. De verwachting is dat als mensen met een laag inkomen zelf financiële mogelijkheden hebben om te participeren, dit een beroep op zwaardere ondersteuning vermindert. Invoering van een Declaratiefonds voor volwassenen blijkt de goedkoopste variant in de berekening uit het onderzoek.De middelen betrreffen 500.000 verdeeld over 2 jaar gedekt uit het programma inkomen. Het restant van de 1e jaarschijf wordt hierbij gereserveerd.

Arbeidsparticipatie psychisch kwetsbaren

Sinds 2013 wordt vanuit SZW, VWS samen met landelijke partners gewerkt aan het project Mensenwerk. Dit project heeft tot doel om de participatie van mensen met een psychische aandoening te bevorderen. In het kader van dit landelijk project kan elke regiogemeente een bedrag van € 82.190 aanvragen voor de financiële ondersteuning in de regio. Deze aanvraag is inmiddels gedaan en de middelen zijn ontvangen. Besteding vind plaats in 2018.

ESF project werk mogelijk maken

Deze middelen worden conform eerdere besluitvorming gereserveerd voor financiering van toekomstige activiteiten op het gebied van re-integratie

Arbeidsmarktregio

De ontvangen middelen in het gemeentefonds voor impuls klantprofielen (€ 88.500) en impuls grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling (€ 100.000) worden ingezet voor de arbeidsmarktregio. Zwolle is centrumgemeente voor dit onderwerp

Regionaal Werkbedrijf

Voor de vorming van een regionaal werkbedrijf heeft het Rijk per arbeidsmarktregio € 1 mln. beschikbaar gesteld. €0,1mln in 2014; 0,5 mln. in 2015 en 0,4 mln. in 2016.

Businesscase werken aan minder bijstand

In 2014 heeft de raad besloten om uit het overschot van het I-deel € 830.000 beschikbaar te stellen voor een businesscase werken aan minder bijstand. Deze businesscase heeft een looptijd van 2 jaar. (2015 en 2016). Het maatschappelijk effect dat met de business cases wordt bereikt is het vergroten van de duurzame uitstroom waarbij niet de duur van de plaatsing maar de persoon met zijn of haar mogelijkheden centraal staat.

Woonlastenfonds

Betreft een tijdelijke verhuiskostenregeling die bedoeld is voor de laagste inkomensgroepen waarbij de huurlasten te hoog zijn.

Deltion JWL effectief vakmanschap

In het kader van jeugdwerkloosheid is een 5 jarig project afgesproken met Deltion. Totale kosten zijn € 160.000. Elk jaar wordt een evenredig deel als kosten genomen.

Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid

Het betreft regionale middelen ten behoeve van arbeidmarkt beleid.

Jeugdwerkloosheid regio

Betreft een rijksbijdrage van het Rijk ten behoeve van de regionale jeugdwerkloosheid. Deze middelen zijn bedoeld voor het organiseren en coördineren van actieve bemiddeling van kwetsbare jongeren naar werk in onze regio.

Onderwijs:

Brandveilgheidsvoorzieningen: in de PPN 2009 en de PPN 2010 zijn middelen (respectievelijk €. 500.000 en €. 443.000) beschikbaar gesteld voor het treffen van brandveiligheidsvoorzieningen aan schoolgebouwen. Dit om te voldoen aan de vereisten voor het verkrijgen van een gebruiksvergunning en aan de eisen die de verzekeringsmaatschappij stelt. Het restantbedrag in de reserve bedraagt per 31-12-2017 nog € 481.524 en zal in 2018 worden uitgegeven voor het treffen van de brandveiligheidsvoorzieningen aan de schoolgebouwen.

Brede school: Deze middelen zijn gereserveerd als gevolg van boekhoudkundige verschillen die ontstaan door kalenderjaren en schooljaren. Per 31-12-2017 resteert een bedrag van € 110.932. Per 1 mei 2015 is de tot op dat moment geldende subsidieregeling Stimulering Zwolse Brede Scholen ingetrokken. In 2018 zal een nieuwe subsidieregeling worden vastgesteld, waarvoor de reservemiddelen niet benodigd zijn. In Berap 1

2018 zal een voorstel worden gedaan om de reservemiddelen in 2018 aan te wenden voor tijdelijke capaciteitsuitbreiding op onderwijshuisvestingsbeleid in brede zin. Één van de opgaven binnen onderwijshuisvestingsbeleid betreft het realiseren van IKC's (Integrale Kindcentra), de hedendaagse variant van de Brede School.
Overdracht scholen: In 2012 is incidenteel (PPN) een bedrag beschikbaar gesteld voor overdracht van scholen om de kosten die in 2014 en verder gemaakt zouden worden, te kunnen dekken. In 2014 is hierop € 6.580, in 2015 en in 2016 is € 25.683 besteed. In 2017 is het restantbedrag ad € 4.149 besteed.
Peuterwerk: De bij de Meicirculaire 2016 van Het Rijk verkregen extra middelen voor voorschoolse voorzieningen ad € 72.341 in 2016 en € 144.681 in 2017, zijn door de Raad beschikbaar gesteld (RB 9-1-2017) voor pilots in het kader van de eerste lijn van de Strategische Onderwijsagenda 2016-2020 'spelen, leren en werken'. De middelen 2016 zijn in 2016 in de reserve gestort en besteed in 2017.
Duurzaamheidsmaatregelen: In 2016 en 2017 zijn incidentele middelen verkregen voor duurzaamheidsmaatregelen van respectievelijk € 35.000 en € 50.000. In totaal is hierop per 31-12-2017 een bedrag uitgegeven van € 8.276. Het restant ad € 76.724 is in de reserve gestort en zal in de komende jaren worden besteed aan projectkosten vanuit het Convenant Energietransitie. Hiertoe zal onder andere een voorstel worden gedaan voor tijdelijke capaciteitsuitbreiding binnen Onderwijshuisvestingsbeleid bij Berap 1 2018.

Sport
Brede Impuls Buurtsportcoaches: Van het Rijk is in 2012 € 201.000 ontvangen voor de Brede Impuls Buurtsportcoaches. Dit bedrag is in 2012 in de reserve gestort. In 2013 is hierop een bedrag besteed van € 25.000, waardoor er eind 2017 een bedrag resteert van € 176.000. Dit restbedrag zal in de komende 2 jaren worden besteed tezamen met het restbedrag op Buurtsportcoaches.
Buurtsportcoaches: In 2013 is middels decentralisatie-uitkering een bedrag ontvangen van € 268.480 en in de reserve gestort. Dit bedrag was benodigd voor de Regeling Brede Impuls Combinatiefuncties (BIC) in de jaren 2014 en verder. In 2014 en verder zit het budget van € 268.480 structureel in de begroting; er is in 2014 echter een bedrag op overgebleven van € 154.498. Ook dit restbudget is in de reserve gestort. In totaal was er per 31-12-2014 op Buurtsportcoaches een reservebedrag van € 422.978. Hierop is in 2015 € 7.963 uitgegeven. In 2017 is € 195.000 uitgegeven. Het restant per 31-12-2017 bedraagt € 220.016 en zal tezamen met het restant op Brede Impuls Buurtsportcoaches in de komende 2 jaar worden ingezet voor buurtsportcoaches ter ondersteuning van de verenigingen.
Meerjarig Onderhoudscontract Hoge Laar: in 2012 heeft de Raad besloten een investeringskrediet beschikbaar te stellen voor herontwikkeling van Sportpark Hoge Laar (Rb 4-6 herontw.spp.HogeLaar). Onderdeel van dit investeringskrediet betrof een budget ter dekking van het meerjarige onderhoudscontract (10 jaar) dat is afgesloten met Sallandse Wegenbouw.
Het per 31-12-2014 nog benodigde bedrag voor dat onderhoudscontract ad € 133.760 is uit het investeringsbudget gehaald en in de reserve gestort. Hierop is tot en met 2017 een bedrag uitgegeven van in totaal € 40.230 waardoor er per 31-12-2017 nog € 93.530 resteert.
Tot 1-11-2022 kunnen de jaarlijkse onderhoudskosten gedekt worden uit deze reserve.
Renovatie Sportvelden: B&W heeft besloten het budget 2016 voor Renovatie Sportvelden in de reserve te storten en dit budget tezamen met het budget 2017 aan te wenden voor renovatie van het hoofdveld op sportpark De Weidesteen. De middelen zijn besteed in 2017.
Haalbaarheidsonderzoek WRZV: Het college heeft in 2016 besloten een voorbereidingskrediet van € 50.000 uit te trekken voor een haalbaarheidsonderzoek naar renovatie/ nieuwbouw WRZV hallen en dit krediet te dekken uit de concern stelpost onvoorzien. Het budget is in de reserve gestort en er is in 2016 € 16.000 op uitgegeven. De resterende € 34.000 is besteed in 2017.

Cultuur
Decentralisatiefonds beeldende kunst: Op basis van de Verordening Percentageregeling Kunstwerken (1% regeling) wordt bij grote projecten een percentage van het investeringsbudget beschikbaar gesteld voor kunstprojecten. Deze bedragen worden gereserveerd voor de realisatie van nieuwe en het onderhoud van bestaande kunstwerken. .
Cultuureducatie: De reserve is gevormd vanwege het nieuwe beleid cultuureducatie. De voordelen worden gereserveerd om de frictiekosten als gevolg van de personele afbouw van Muzerie uit te betalen in de aankomende jaren. Dit is in overeenstemming met de aangenomen motie transparantie frictiekosten.Voor de nog resterende afbouwkosten is nog circa €125.000 nodig. Het resterende deel, 112k, is vrijgevallen.

Welzijn
Vrouwenopvang verdeeleffect: Bij raadsbesluit van 07-12-2015 is besloten de termijn voor de beschikbaarheid van middelen om de effecten van het nieuwe verdeelmodel Vouwenopvang op te vangen ad € 254.000,- binnen de reserve NUTW, te verlengen tot en met 2018. In 2017 is er middels een besluit al een beroep gedaan voor € 80.000 op deze reserve waarmee een bedrag van € 174.000 resteert.
Implemen. krediet SD ICT: In 2017 is een incidenteel krediet ICT ad € 150.000 beschibaar gesteld tbv de doorontwikkeling ICT Sociaal Domein (TOP). Een aantal van deze projecten zal nog doorlopen in 2018.
Innovatie project WMO: Vanuit de bij de begroting 2017 incidenteel beschikbaar gestelde middelen tbv innovatie in de WMO zijn de projecten V&V senioren, WMO hulpen, wooninitiatieven en proeftuinen dagbesteding (op)gestart. Een deel van deze projecten zal doorlopen in 2018 en daarmee ook de financiering.
Projectleiders transformatieopgave: bij de berap is een bedrag van € 300.000 beschikbaar gesteld voor de inzet van projectleiders transformatieopgave, een deel van deze projectleiders zal begin 2018 nog werkzaamheden uitvoeren.
Implementatiekosten thuisondersteuning: de nieuwe aanbesteding rondom thuisondersteuning vraagt ook incidentele investering voor de implementatie. Deze middelen zijn gereserveerd vanuit de incidentele gelden WMO die bij de begroting 2017 beschikbaar zijn gesteld.

G03 - Nog uit te voeren werken fysiek

Aard van de reserve: Bestemmingsreserve
Doel: Via deze reserve kunnen nog niet bestede restanten van incidenteel beschikbaar gestelde gelden, waarvoor geen afzonderlijke reserve is/wordt ingesteld, (tijdelijk) worden geparkeerd.

Instelling reserve bij raadsbesluit: nr. d.d.

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017	Bestedingen na 2017
Stand per 01/01/2017			10.002.946		
van E50 nutw EC				1.923.941	
Van 050/2 nutw OW				8.079.005	
Totaal stand per 01/01/2017			10.002.946	10.002.946	
Toevoegingen					
vm. EC:					
Monumentensubsidies t.l.v exploitatie	6.1.4	begroting 2017	40.700	40.700	
Excessieve opgravingen (rest mdl begr 2017)	6.1.4	rekening 2017		9.263	
Openstaande opdrachten monumentenzorg	6.1.4	rekening 2017		69.507	
Inc nw beleid / knelpunt 2017 Erfgoed hotspot	5.2.2	berap 2017/2		20.000	
Reserveverrekening Groen stelpost VCN 2017	7.1.2	begroting 2018		10.000	
Vitale wijken:					
Aantrekkelijke openbare ruimte overlopende posten 2017-2018	7.1.2	Rekening 2017		692.711	
Duurzame inrichting en beheer overlopende posten 2017-2018	7.3.1	Rekening 2017		12.700	
Gezondheid mens en omgeving overlopende posten 2017-2018	7.4.1	Rekening 2017		507.640	
KWP Parkeren overlopende posten 2017-2018	6.3.3	Rekening 2017		153.595	
Overlopende posten 2017 - 2018 BOR sport	1.4.3.	Rekening 2017		44.147	
Economie:					
Topwerklocaties 2017	5.1.1	Inc.2017	60.000	60.000	
Topwerklocaties strategische opgave	5.1.1	Berap 2017-1	180.000	180.000	
Port of Zwolle	7.1.2			35.000	
Verk. Spoorterminal	5.1.1	BW 23-5-17	30.000	30.000	
Regio Zwolle	5.1.1			49.504	
Dec circulaire	5.1.1	Jaarrekening 2017		41.000	
Lopende verplichting ZZH	5.1.1	Jaarrekening 2017		5.355	
Lopende verplichting Eventfunctie	5.2.1	Jaarrekening 2017		10.200	
Diezerstraat Statenzaal	7.5.1	Berap 2017-1	50.000	50.000	
Milieu:					
Energietransitie begr 2017	6.4.1	Begr.2017	95.000	95.000	
Energietransitie berap 2017-1	6.4.1	Berap 2017-1	375.000	375.000	
Energietransitie berap 2017-2	6.4.1	Berap 2017-2	57.055	57.055	
Windverkenning Voorst	6.4.1	Berap 2017-1	100.000	100.000	
Bodemconvenant	6.4.4	rekening 2016	42.850	42.850	
Klimaatadaptie water	6.4.4	Inc.2017	336.000	336.000	
Klimaatadaptie	6.4.4	Berap 2017-1	330.000	330.000	

Klimaatadaptie Global Centre	6.4.4	Berap 2017-2	33.000	33.000	
Verplichting energietransitie	6.4.1	Jaarrekening 2017		31.949	
Volkshuisvesting:					
Knelpunt woonvisie	6.2.1	Berap 2017-1	100.000	100.000	
Walgebruik	6.1.3	Berap 2017-1	50.000	50.000	
Groen en recreatie:					
Ruimte voor de Vecht	7.1.3	Jaarrek. 2017		5.000	
Mobiliteit en bereikbaarheid:					
Verkeersveiligheid	6.3.2	1e x wijziging	250.000	250.000	
Actieplan stadslogistiek	6.3.1	Berap 2017-2	35.000	35.000	
Bushaltes Blaloweg-Grote Voort		Berap 2017-2	20.000		
Brederostraat aanpassing profiel	7.1.2	Berap 2017-2	25.000	38.416	
Fietsroute Hbrug-Kanaalweg Afkoop beheer en onderhoud	7.1.2	Berap 2017-2	50.000	50.000	
Fietsroute Hbrug-Kanaalweg Vernieuwen deklaag	7.2.3	Berap 2017-2	75.000	249.875	
Fietsmodel Zwolle				19.400	
Mobiliteitsbeeld 2030				11.555	
Ruimtelijke plannen en monumenten:					
Hof van Thorbecke	6.1.2	Jaarrek. 2017		66.385	
Ruimtelijke plannen - Bijdrage Visies/Initiatieven	6.1.2	Jaarrek. 2017		306.056	
Omgevingsvisie	6.3.1	Berap 2017-1	180.000	180.000	
Binnenstad - Programmamanager	5.2.1	Inc.nwbel.17	200.000	200.000	
Binnenstad - Strategische agenda	5.2.1	Rb 18-4-17	600.000	600.000	
Binnenstad - Noordereiland	5.2.1	jaarrek. 2017		50.000	
Zwolle Spoort	6.3.1	Rb 18-4-17	220.000	220.000	
Herontwikkeling Weezenlanden Noord	6.3.1	Berap 2017-2	46.000	46.000	
Totaal toevoegingen			3.580.605	5.899.863	0
Onttrekkingen / bestedingsrechten					
vm. EC					
Mj.inc.nw.beleid: archeol.excessieve opgravingen		ppn 2008+rek	101.280		101.280
Mj.inc.nw.beleid monumentensubsidies (proj.subs)		berap 1 2016	72.364		72.364
Mj.inc.nw.beleid inv en uitbr monumentenlijst		rekening 2011	58.310		58.310
Inc.nw.beleid Modernisering Monumentenzorg		rekening 2011	93.125		93.125
Restauratie Algemene Begraafplaats	7.5.1	begroting 2010	-19.197	-19.206	9
Wijkboerderij Stadshagen	7.1.2	rest.krediet	87.481	87.481	0
Afkoopsom onderh. Bep Wiersmapad (20 jaar vanaf'13)	7.1.2	rb. 10.091	38.195	2.400	35.795
Afkoop onderhoud artistieke kunstwerken (8 jaar)	7.1.2	rekening 2010	24.500		24.500
Afk. onderh. Sted. Bepl. Aa-landen (10 jaar vanaf '10))	7.1.2	rekening 2007	35.447	8.862	26.585
Afk. beheer budget Zalné (10 jaar vanaf 2010)	7.1.2	rekening 2007	24.000	6.000	18.000
Afkoopsom onderh. Westerveldse Aa (10 jaar vanaf'12)	7.1.2	rekening 2011	124.800	20.800	104.000
Exploitatie Recreatieplassen (nw. Investeringsplan)	7.4.1	Rb. 30-10-'17	535.455	46.984	488.471
Afkoopsom Provincie voor exploitatie Kleine Veer	7.4.1	berap 2013	79.309	8.506	70.803
Afwikkeling inrichting gemeentewerf (Rova-gemeente)		dt 23-10-2013	24.596		24.596
Monumentensubsidies t.l.v exploitatie	6.1.4	begroting 2014	10.536	10.536	0
Openstaande opdrachten monumentenzorg		rekening 2014	6.741		6.741

Afkoopsom BOR VRI (nog 8 jaar te gaan na 2017)	7.1.2	rekening 2014	15.396	1.710	13.686
Compensatie prijsinflatie onderhoud zonnepanelen		rekening 2016	18.952		18.952
Monumentensubsidies t.l.v exploitatie	6.1.4	begroting 2015	24.526	24.526	0
Areaaluitbreiding VCN 2015 e.v.	7.1.2	rekening 2015	100.000	100.000	0
Areaaluitbreiding VCN 2017 stelpost	7.1.2	begroting 2018		10.000	0
Monumentensubsidies t.l.v exploitatie	6.1.4	begroting 2016	28.445	26.321	2.124
Openstaande opdrachten IBOR/Monumentenzorg 2016	7.1.2	rekening 2016	383.199	383.199	0
Monumentensubsidies t.l.v exploitatie		begroting 2017	40.700		40.700
Bomenfonds (overlopende posten 2016)		rekening 2016	56.481		56.481
Vitale wijken overlopende posten 2017-2018		rekening 2017			1.213.051
Sport overlopende posten 2017 - 2018 BOR		rekening 2017			44.147
KWP overlopende posten Parkeren		rekening 2017			153.595
Inc nw beleid / knelpunt 2017 Erfgoed hotspot		Berap 2017-2			20.000
Excessieve opgravingen (rest mdl begr 2017)		rekening 2017			9.263
Openstaande opdrachten monumentenzorg		rekening 2017			69.507
Economie:					
Stimulering Zwolse economie		PPN 10-13/rb 11-5-15	90.000		90.000
Topwerklocaties		Inc.nwbel.17	110.000		110.000
Duurzame versterking Voorst	5.1.1	Rb 09/145	461.244	138.965	322.279
Verbeteren havens Voorst		Rb 09/146	20.899		20.899
Kantorenmarkt	5.1.1	PPN 2011-2014	111.380	10.242	101.138
Economische ontwikkeling ZKN	5.1.1	PPN 2011-2014	60.000	10.000	50.000
Herontwikkeling Weeshuisstraat		Rb 25-03-2015	6.508		6.508
Samenwerking Regio economie		BW 8-5-11	257.461		306.965
Dec circulaire Regio		Dec circulaire 17			41.000
Lopende verplichtingen	5.1.1	Rek. 2016/17	36.762	36.762	5.355
Lopende verplichtingen		Rek. 2016/17			10.200
Transitie team Leegstand	5.1.1	Bw 21-4-15	13.130	117	13.013
Regionaal Platform arbeidsmarktbeleid	5.1.1	Bw 14-01-14	151.278	151.278	0
Heel Zwolle glasvezel		Bw 02-10-10	27.158		27.158
Port of Zwolle	5.1.1	Bw 21-9-15	72.000	75.000	32.000
Voortvarendheid Economie		Berap 2016-2, PPN 17	10.000		10.000
Evenementenbeleid		Berap 2016-2	60.000		60.000
Topwerklocaties strategische opgave	5.1.1	Berap 2017-1	180.000	180.000	0
Verk. Spoorterminal		BW 23-5-17	30.000		30.000
Diezerstraat statenzaal		Berap 2017-1	50.000		50.000
Milieu:					
Luchtkwaliteitsplan	7.4.3	RB 2012	18.773	18.773	0
Geluidsoverlast		PPN 2010-2013	364		364
Visie ondergrond	6.4.3	RB 11.098	212.841	90.953	121.888
Dieze Oost		RB 11.062	32.949		32.949
Geluidsanering	7.4.3	Berap 2014-2	33.322	16.926	16.396
Milleniumgemeente	6.4.4	PPN 2012-2015	64.495	175	64.320
Externe veiligheid	7.4.3	RB 2-12-2013	49.771	38.858	10.913
Wave		RB 08.064	30.000		30.000
Interreg project Catch		BW. 23-2-16	270.360		270.360
Verplichtingen	6.4.1	Rekening 2015/2016	43.124	43.124	0
Verplichtingen duurzaamheid		Rekening 2017			31.949

Geluidwering Kranenburgweg		BW 15-11-16	23.000		23.000
Energietransitie	6.4.1	PPN 2017	-3.371	-3.371	
Energietransitie begr 2017	6.4.1	Begr.2017	95.000	95.000	
Energietransitie berap 2017-1	6.4.1	Berap 2017-1	375.000	375.000	
Energietransitie berap 2017-2	6.4.1	Berap 2017-2	57.055	50.403	6.652
Vrijval tbv energietransitie	6.4.1	Berap 2017-2	57.055	57.055	
Klimaatadaptie water verplichtingen	6.4.4	Inc.2017	336.000	204.465	131.535
Klimaatadaptie	6.4.4	Berap 2017-1	330.000	330.000	0
Klimaatadaptie Global C	6.4.4	Berap 2017-2	33.000	33.000	0
Windverkenning Voorst	6.4.1	Berap 2017-1	100.000	100.000	0
Volkshuisvesting:					
Verplichtingen oud Woningschap		Berap 2013-1	410		410
Woonservicegebieden		RB 11.063	55.000		55.000
Woononderzoek		BW 27-9-11	6.119		6.119
Friese wal		Berap 2012	25.557		25.557
Particulier opdrachtgeverschap		BW 17-9-12	23.038		23.038
Onderzoek Semi-permanent wonen	6.2.2	Berap 2016-1	91.807	89.084	2.723
Lopende verplichtingen	6.2.1	Rekening 2016	27.400	27.400	0
Vrijval bijdrage Driezorg	10.0.8	Berap 2017-2	25.000	25.000	0
Knelpunt woonvisie	6.2.1	Berap 2017-1	100.000		100.000
Walgebruik	6.1.3	Berap 2017-1	50.000	4.168	45.832
Groen en recreatie:					
Park de Weezenlanden	10.0.8	rb 2012	145.324	145.324	0
Structuurvisie Vechtcorridor Noord (1e fase)	6.4.2	rb 10-3-'14	111.286	111.000	286
Sloop Goertjesweg	7.1.3	bw 07-12-'15	6.088	1.624	4.463
Ottervriendelijk	7.1.3	bw 09-10-'17	5.000	5.000	0
NLY-Groene/Blauwe diensten	7.1.3	rekening 2015	15.000		15.000
Ruimte voor de Vecht	10.0.8	rb. 4-4-'16	175.000	175.000	5.000
Stadslandbouw Dijklanden	10.0.8	bw. 6-12-'16	30.000	30.000	0
Leader	6.4.2	rb. 15-2-'16	63.800		63.800
Mobiliteit en bereikbaarheid:					
Mobiliteitsvisie		rb 04-06-12	24.566		24.566
Toekomstige verkeersontsluiting Stadshagen	6.3.1	rb 11/151	225	225	0
Beter Benutten 2.0 (uitw. opgaven Verkeer en Vervoer)	6.3.2	rb 01-06-15	916.848	936.059	-19.211
B.B. Belvederelaan naar dekkingsreserve kap.l. (BBV)	10.0.8			227.231	-227.231
B.B. 2.0- Intelligente Transportsystemen		rekening 2016	75.000		75.000
Verkeersveiligheid Winkelcentrum - Bèlvédèrelaan		rb 01-06-15	250.738		250.738
Verkeersveiligheid Menistenstraat - Hanekamp	7.2.3	rb 01-06-15	97.621	43.457	54.164
Verkeersveiligheid v Rooijensingel - 7 Alleetjes	7.2.3	rb 01-06-15	72.480	3.471	69.009
Verkeersmaatregelen Campus Windesheim minus vrijval	7.2.3	Berap 2016-1	400.475	56.653	343.822
Prijscompensatie			46.390		46.390
Bijdr verkeersveilighdkn	6.3.2	1e x-wijziging	250.000	170.359	79.641
Actieplan stadslogistiek		Berap 2017-2	35.000		35.000
Bushaltes Blaloweg-Grote Voort		Berap 2017-2	20.000		
Brederostraat aanpassing profiel		Berap 2017-2	25.000		38.416
Fietsroute Hbrug-Kanaalweg Afkoop beheer en onderhoud		Berap 2017-2	50.000		50.000
Fietsroute Hbrug-Kanaalweg Vernieuwen deklaag		Berap 2017-2	75.000		249.875
Fietsmodel Zwolle					19.400

Mobiliteitsbeeld 2030					11.555
Ruimtelijke plannen en monumenten:					
Verplichtingen 2014/15/16	6.1.2	jaarrekeningen	348.479	33.141	617.097
Binnenstad Gasthuisplein naar dekkingsres.kap.l. (BBV)	10.0.8	rb. 21-3-16	752.877	752.877	0
Binnenstad: 3e fase fietsparkeren naar dekkingsres.kap.l.(BBV)	10.0.8	rb 9-9-14	16.309	16.309	0
Binnenstad: Melkmarkt naar dekkingsres.kapitaallasten (BBV)	10.0.8	rb 15-12-14	18.208	18.208	0
Binnenstad - Melkmarkt	5.2.1	rb 15-12-14	188.293	110.000	78.293
Binnenstad: Verbetering routering naar dekkingsres.kap.l.(BBV)	10.0.8	rb 23-11-15	96.000	96.000	0
Herinrichting Voorstraat naar dekkingsreserve kap.l.(BBV)	10.0.8	rb 21-9-15	92.086	92.086	0
Spoorzone		rb 30-9-13	-4.297		0
Visie Diezerpoort / Vogelaar-gelden	7.1.1	rb 2012	437.334	170.986	266.348
Structuurvisie VCN fase 1	10.0.8	rb 10-3-14	299.186	299.186	0
Herontwikkeling Weezenlanden	10.0.8	bw12-11-13	143.978	101.508	42.470
Broerenkwartier	10.0.8	berap 2016-1	482.054	413.780	68.274
Hof van Thorbecke		bw 25-04-16	16.261		82.647
Bachlaan West	6.2.2	rekening 2015	4.132	271	3.861
Activering Binnenstad	10.0.8			19.276	-19.276
Spoorverdubbelen Zwolle	6.3.1	rek'15+Rb 18-4-17	230.000	22.220	207.780
Omgevingsvisie 839-840	6.3.1	Berap 2017-1	180.000	180.000	0
Actualisatie woonvisie			50.000		50.000
Binnenstad-Programmamanager	5.2.1	inc.nw.bel 2017	200.000	129.458	70.542
Binnenstad-Noordereiland		Jaarrek. 2017			50.000
Binnenstad-Herinrichting Grote Kerk	5.2.1	Rb 30-10-17	100.000	100.000	0
Herontwikkeling Weezenlanden-Noord	6.3.1	Berap 2017-2	46.000	46.000	0
Bestedingsvoornemens volkshusvesting naar dekking kap.l.(BBV)	10.0.8	Rb 18-4-17	600.000	600.000	0
Verr. Vrijval res.(doorlichting reserves) Mobiliteit !!!!!!!!!!!!!			0	50.000	-50.000
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsrechten			13.463.270	8.073.204	7.709.324
Onttrekkingen / bestedingsvoornemens					
Positioneringstatement H'broek			120.281		120.281
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsvoornemens			120.281	0	120.281
Totaal onttrekkingen			13.583.551	8.073.204	7.829.605
Stand per 31/12/2017			**0**	**7.829.605**	**7.829.605**

Toelichting:

Openstaande opdrachten Vitale wijken (€ 1.213.051), Sport BOR onderhoud (€ 44.147) en KWP Parkeren (€ 153.595)

Betreft eind 2017 in uitvoering zijnde opdrachten zowel intern als extern die in 2018 zullen worden afgerond.

Diverse afkoopsommen groen en grijs beheer

Bep Wiersmapad, artistieke kustwerken, stedelijke beplanting Aa-landen, beheer Zalné en Westerveldse Aa en VRI zijn afkoopsommen voor het beheer en onderhoud van de genoemde onderdelen waarvan de kosten over meerdere jaren zijn gespreid.

Bomenfonds

Betreft vergoeding voor schades aan bomen en vergoeding voor compensatie van kap bomen

Afkoopsom Provincie exploitatie Kleine Veer

Van de provincie is in2013 een afkoopsom ontvangen voor de exploitatie van 't Kleine Veer (per eind 2017 nog € 70.803). Jaarlijks wordt een deel van deze middelen ingezet voor dekking van de exploiatie (op baten en lasten).

Exploitatie Recreatieplassen € 488.471
In 2013 is van de provincie een afkoopsom ontvangen voor de exploitatie van de Wijthmenerplas (per eind 2017 € 268.471). Tevens zijn meerjarig incidenteel
middelen beschikbaar gesteld voor de exploitatie Wijthmnerplas (€ 220.000).
Eind 2017 is het Investerings- en exploitatieplan Recreatieplassen vastgesteld. De middelen in deze reserve zullen komende jaren ingezet worden voor dekking van de exploitatielasten.

Duurzame Versterking Voorst
Het project bevindt zich in de laatste fase. Er moeten in 2018 nog een paar maatregelen worden uitgevoerd. Er wordt zoveel mogelijk werk met werk gemaakt door aan te sluiten op de planningen van andere projecten. Hierdoor zijn termijnen opgeschoven. Met de provincie is de afspraak gemaakt dat het project in 2018 wordt afgerond. Daarna vindt de afrekening met de provincie plaats.

Economische ontwikkeling ZKN
Het restantbedrag is bestemd voor logistieke samenwerking.

Samenwerking Economie Regio
De gemeente Zwolle verzorgt het penvoerderschap van de Regio. Met ingang van 2016 is de bijdrage per inwoner voor de deelnemende gemeenten van de Regio verhoogd. Het werkplan economie Regio in met ingang 2016 naar boven bijgesteld.
Dit betekent dat de extra uitgaven worden gedekt uit de hogere bijdragen van de deelnemende gemeenten.
Het restantbedrag is bestemd voor volgende jaren.

Havenbedrijf Port of Zwolle
De gemeente Zwolle verstrekt vanaf 2016 een jaarlijkse bijdrage ad. €75.000.
Het restant heeft betrekking op de bijdrage 2018

Topwerklocaties
Samen met partners van andere overheden, ondernemers en onderwijsinstellingen willen wij topwerklocaties realiseren.
Doordat de programmamanager pas eind 2017 is begonnen zal er in 2018 een inhaalslag moeten plaats vinden.
Het restantbedrag is hiervoor bestemd

Visie ondergrond
Het bedrag heeft o.a. betrekking op het duurzaam beheer van grondwater en het veilig gebruik van bodem en grondwater

Interreg project Catch
Binnen het Europese programma Interreg Vb North Sea Region is een aantal prioriteiten gesteld, waaronder bescherming tegen klimaatverandering en behoud van het milieu. Samen met een groot aantal partners is daarvoor het projectvoorstel Catch geschreven. Het project is in november officieel van start gegaan. Het bedrag is voor de uitvoering van het project bedoeld.

Verplichtingen klimaatadaptatie
Dit heeft betrekking op een bijdrage aan het interregproject en project in Stadshagen.

G04 - Nog uit te voeren werken bestuur en organisatie

Aard van de reserve: Bestemmingsreserve

Doel: Via deze reserve kunnen nog niet bestede restanten van incidenteel beschikbaar gestelde gelden, waarvoor geen afzonderlijke reserve is/wordt ingesteld, (tijdelijk) worden geparkeerd.

Instelling reserve bij raadsbesluit: nr. d.d.

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017	Bestedingen na 2017
Stand per 01/01/2017			1.572.530		
Van A50 A&F				173.697	
Van C50 CS				793.163	
Van O50/2 OW fysiek				107.207	
Van P50 PZ				498.463	
Toevoegingen					
Arbeidsvoorwaarden Lokale CAO (ZWHR)	9.8.7		60.000	60.000	
Verbeter-/bespaarloket	6.4.1			1.074	1.074
MTO 2018 (ZWHR)	9.8.7		46.000	46.000	
Initiatiefrijk Zwolle 2017	9.8.7			40.938	40.938
Adviseur info voorziening	9.8.3			28.000	28.000
Strateeg datagedreven	9.8.7			22.000	22.000
Budget versterken sturend vermogen beleidscyclus	9.8.3			20.000	20.000
Totaal toevoegingen			106.000	218.012	112.012
Onttrekkingen / bestedingsrechten					
BCF/BTW		Rekening 2016	35.659		35.659
Overdracht GBLT	9.8.7	Rekening 2016	46.038	46.038	0
HR MTO 2018		Rekening 2016	138.000		138.000
Ondersteuning bezuinigingsoperatie	9.8.7	diversen	274.104	274.104	
Vergroting ontwikkelvermogen	9.8.7	Rekening 2015	43.330	43.330	0
Veranderplannen	9.8.7	Rekening 2015	63.877	63.877	0
Arbeidsvoorwaarden lokale CAO (algemeen)	9.8.7	diversen	505.623	505.753	-130
A&F-opdracht gezondheidsbeleid		Rekening 2010	16.248		16.248
Duurzaamheid		Rekening 2010	28.926		28.926
Compensatie werkgeversaanspraken team milieu	8.1.2	Rekening 2010	23.422	15.787	7.635
Boekenonderzoek toetreding Deventer tot GGD		Rekening 2015	4.840		4.840
Omgevingswet	6.1.3	Rekening 2016	43.878	-52.138	96.016
ICT OmgevingsDienst	7.4.3	Rekening 2016	75.000	-50.000	125.000
Veiligheid RCIV / Burgernet	7.2.1	Rekening 2015	92.266	7.219	85.047
Eigen bijdrage bommenregeling	7.2.1	Rekening 2015	222.665	25.125	197.540
Restant KCC project	9.8.7	Rekening 2013	64.654	25.979	38.675
Werkzaamheden Buza uit gelden verkiezingen	9.8.7	Rekening 2017		-50.000	50.000
Inhuur externe expertise ivm taxaties rondom VPB	9.8.7			7.500	-7.500

Subtotaal onttrekkingen / bestedingsrechten			1.678.530	862.574	815.956
Onttrekkingen / bestedingsvoornemens					
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsvoornemens			0	0	0
Totaal onttrekkingen			1.678.530	862.574	815.956
Stand per 31/12/2017			**0**	**927.968**	**927.968**

Toelichting:

BCF/BTW: Het gereserveerde bedrag voor BTW / BCF heeft betrekking op inhuur van externe expertise voor vraagstukken op het gebied van BTW / BCF / en sinds vorig jaar ook VPB. In de exploitatie is hiervoor geen specifiek budget beschikbaar. Bedrag wordt is in de jaren 2015-2017 ingezet. De laatste doorloop is na verwachting in 2018

Overdracht GBLT: In 2014 heeft GBLT een bijdrage geleverd voor de overdracht. Met dit geld wordt naast evt. techniek, financieel administratieve processen en het bouwen van systemen voor achterblijvende belastingsoorten (precario en parkeren) gefinancierd. in 2016 zijn de laatste werkzaamheden in dat kader geweest; het restant valt vrij t.g.v. de bedrijfsvoeringreserve (F02).

MTO 2018: in 2015 is een start gemaakt met het opbouwen van een nieuwe reserve voor het MTO 2018.

Ondersteuning bezuinigingsoperatie / Vergroting Ontwikkelplannen / Veranderplannen: conform begrotingsbesluit 2018, is het resterende bedrag doorgeschoven naar de Bedrijfsvoeringreserve algemeen (F02)

Arbeidsvoorwaarden lokale CAO: Conform besluit van het GO d.d.. 30-1-'17 zijn de gelden vrijgevallen t.g.v. het IKB van de individuele medewerkers van de gemeente Zwolle.

Omgevingswet, er zijn diverse werkzaamheden die doorgeschoven worden naar 2018 en 2019 door latere invoering van deze wet. Hierdoor is het beschikbare budget 2017 niet volledig gebruikt.

ICT Omgevingsdienst, voor de vorming van de omgevingsdienst heeft u geld beschikbaar gesteld. De omgevingsdienst is per 01-01-2018 gestart maar op het gebied van ICT dienen er nog diverse zaken geregeld te worden.

Veiligheid RCIV / Burgernet, in 2017 zijn de kosten hiervoor door een verrekening oude jaren lager waardoor er minder wordt onttrokken.

Bommenregeling, het gaat hierbij om de 30% die voor rekening komt van de gemeente, de overige 70% wordt gedeclareerd bij het ministerie.

KCC Project, er hebben in 2017 werkzaamheden plaatsgevonden in het kader van de doorontwikkeling KCC. De resterende gelden worden in 2018 ingezet.

Werkzaamheden BuZa, door de inzet van medewerkers bij de verkiezingen in 2017 zijn er werkzaamheden blijven liggen bij Burgerzaken. Hiervoor heeft u in 2017 60.000,-- beschikbaar gesteld. Helaas is het niet gelukt om deze achterstanden in 2017 volledig in te lopen. Het restant budget wordt daarom voorgesteld mee te nemen naar 2018.

Duurzaamheid
Vanaf 2010 zijn jaarlijks incidentele middelen beschikbaar gesteld. Niet-bestede middelen worden gereserveerd ter dekking van uitgaven in
komende jaren.

Compensatie werkgeversaanspraken team milieu
Begin 2010 heeft Zwolle 2 mensen van de voormalige Regio IJssel-Vecht overgenomen (gepositioneerd bij het Expertisecentrum). Door Zwolle is destijds 2 jaarsalarissen gevraagd ter compensatie van werkgeverrisico's. Het risico is vanaf 2013 lager ingeschat en daarom is het bedrag toen verlaagd. Jaarlijks wordt door de GGD kosten gedeclareerd. Het restant ad ruim € 7.635 zal in 2018 e.v. benodigd zijn ter dekking van de kosten.

Boekenonderzoek toetreding Deventer tot GGD
Dit is inmiddels afgerond en het bedrag van € 4.840 kan vrijvallen.

H01 - Stadsontwikkelfonds

Aard van de reserve: Bestemmingsreserve

Doel: Doelstelling van het fonds is het (tussentijds) mogelijk maken van initiatieven en projecten die een bijdrage leveren aan de sociale, economische en/of fysieke ontwikkeling van (delen van) de stad. Het fonds bevat niet geoormerkte middelen, opdat gedurende het gehele jaar besluiten door de raad kunnen worden genomen, waardoor flexibel kan worden ingespeeld op de kansen die zich voordoen.
Als richtlijn om middelen beschikbaar te stellen gelden de volgende criteria:
* voor kleine initiatieven is € 150.000 beschikbaar, per aanvraag max. € 15.000 bij min. 50% cofinanciering door derden,
* de initiatieven moeten passen binnen de ambitie van de stad, rendement hebben voor een groot deel van de stad, verdere ontwikkelingen in de stad aanjagen, binnen een jaar uitvoerbaar zijn,
* tevens worden de bestedingen afgestemd met het budget voor burgercontacten in het kader van initiatiefrijk Zwolle,
* investeringsprojecten die met cofinanciering van mede overheden (of andere instanties) gerealiseerd kunnen worden en passen binnen de ambities van Zwolle.
In de PPN worden potentiële projecten zoveel mogelijk aangegeven. Benutting van het stadsontwikkelfonds wordt voorgelegd aan de raad.

Instelling reserve bij raadsbesluit: begroting 2015 d.d.14-11-2014

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017	Bestedingen na 2017
Stand per 01/01/2017			3.224.151	3.224.151	
Toevoegingen					
Herontwikkeling Shell-terrein	10.1.1	Berap 2017-1	250.000	250.000	
PPN: Aanvulling stadsontwikkelfonds	10.1.1	inc.nw.bel.2017	4.550.000	4.550.000	
Totaal toevoegingen			4.800.000	4.800.000	0
Onttrekkingen / bestedingsrechten					
cor VG Friesewal-Montiverdilaan	6.2.2			-2.516	
Bijdr.versn/actie Katwolderplein	6.2.2			-79.807	
Anningahof	9.2.5	BW 07-2-17	15.000	15.000	
SID Zwolle	9.2.5	BW 28-3-17	15.000	15.000	
Zonnetapijt	9.2.5	BW 18-4-17	15.000	15.000	
Indoor Skatepark Zwolle	9.2.5	BW 3-10-17	15.000	15.000	
Div initiatieven tlv SO-fonds	9.2.5		15.165	15.165	
Creative Council	10.1.1	BW 4-7-17	30.000	30.000	
Herinrichting Grote Kerk		Rb 30-10-17	900.000		900.000
Versnellingsactie sociale huur 1e fase		Rb 11-5-15			1.200.875
Bijdrage sluizen Kornwerderzand		Begr. 2018			250.000
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsrechten			1.005.165	22.842	2.350.875
Onttrekkingen / bestedingsvoornemens					
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsvoornemens			0	0	0
Totaal onttrekkingen			1.005.165	22.842	2.350.875
Stand per 31/12/2017			**7.018.986**	**8.001.309**	**2.350.875**

Toelichting:
Na verrekening van de bestedingen na 2017 resteert een kleine € 6 mln. Bij de PPN 2018-2021 is besloten in 2018 € 3,2 mln. aan het fonds toe te voegen. In 2018 vindt een verrekening plaats met de reserve stadsuitleg van €150.000 in verband met een correctie bijdrage N35.
In totaal resteert ca. € 9 mln. als vrije bestedingsruimte ingaande 2018.

H02 - Reserve incidentele bestedingen

Aard van de reserve: Bestemmingsreserve

Doel: In 2002 is de reserve ingesteld met het doel eenmalige vrijkomende middelen in de reserve te storten en jaarlijks bij de PPN en begroting te besluiten over de aanwending van de gelden. Bij de begrotingsbehandeling 2015 (november 2014) is besloten het onderdeel Stadsontwikkelfonds in een aparte reserve te storten.

Instelling reserve bij raadsbesluit: begrotingsbehandeling d.d. 29 november 2002

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017	Bestedingen na 2017
Stand per 01/01/2017			11.481.920	11.481.920	
Toevoegingen					
Begrotingsresultaat 2017	10.1.1	Begroting 2017	1.834.730	1.834.730	
PPN:Aanv. res incid.best.	10.1.1	inc.nw.bel.2017	3.315.000	3.315.000	
PPN:Inz vr mj incid.knelpunten	10.1.1	inc.nw.bel.2017	950.000	950.000	
Totaal toevoegingen			6.099.730	6.099.730	0
Onttrekkingen / bestedingsrechten					
Klantcontactcentrum	8.2.1	Berap 2017-2	30.000	30.000	
Structuurvisie VCN 1e fase (naar reserve dekking kap.I BBV)	10.1.1	Rb. 10-3-14	1.500.000	1.500.000	
Spoorverdubbeling Herfte	6.1.2	Rb. 18-4-17	220.000	220.000	
Lagere opbrengst bouwleges	10.1.1	PPN 2016-2019	500.000	500.000	
Toename bijstand en schulddienstverlening	10.1.1	PPN 2016-2019	390.000	390.000	
Dato	10.1.1	PPN 2016-2019	100.000	100.000	100.000
Accountmanager MKB	10.1.1	PPN 2016-2019	60.000	60.000	60.000
Verkeersregelaars station	10.1.1	PPN 2016-2019	75.000	75.000	63.000
Omgevingswet	10.1.1	PPN 2017-2020	250.000	250.000	395.000
Verhoogde asielinstroom	10.1.1	PPN 2017-2020	115.000	115.000	
Binnenstad, investeringsprogramma 2017	10.1.1	inc.nw.bel.2017	400.000	400.000	
Transformatie jeugd	10.1.1	inc.nw.bel.2017	1.500.000	1.500.000	
Transformatie Wmo	10.1.1	inc.nw.bel.2017	1.000.000	1.000.000	
Huishoudelijke hulp	10.1.1	inc.nw.bel.2017	500.000	500.000	
Smart Zwolle	10.1.1	inc.nw.bel.2017	57.000	57.000	92.000
ZKN	10.1.1	inc.nw.bel.2017	37.000	37.000	
Consulent aangepast sporten	10.1.1	inc.nw.bel.2017	61.000	61.000	
Topwerklocaties	10.1.1	inc.nw.bel.2017	60.000	60.000	
Intensiveren energietransitie	10.1.1	inc.nw.bel.2017	95.000	95.000	
Klimaatadaptatie (water)	10.1.1	inc.nw.bel.2017	336.000	336.000	
Wonen en zorg	10.1.1	inc.nw.bel.2017	70.000	70.000	
Veilig thuis	10.1.1	inc.nw.bel.2017	80.000	80.000	
Verkeersveiligheid 30 km zones	10.1.1	inc.nw.bel.2017	250.000	250.000	
Shelter City	10.1.1	Rb. 13-3-17	18.000	18.000	
Bijdr.verhuurde pandenVastgoed	7.1.4	Begr. 2017	660.000	660.000	
Sociale huurwoningen Oosterenk	6.2.2	Rb. 13-2-17	326.000		326.000

Binnenstad, investeringsprogramma 2017	5.2.1	Rb. 18-4-17	600.000	600.000	
Experiment participatie	4.1.1	Rb. 4-5-17	175.000	175.000	
Toekomst WRZV hallen	1.4.3	BW 7-4-17	100.000	41.861	58.139
Winkelgebied Diezerbrink	5.2.1	Rb. 11-9-17	77.000	6.159	70.841
Parkeerterrein station Stadshagen		Rb. 11-9-17	215.000		215.000
Herontwikkeling Stilohal-locatie	6.2.1	Rb. 3-7-17	220.000	154.191	65.809
Verkoop en ontwikkeling WRZV/VEZ (Voorsterpoort)	6.1.2	BW 12-09-17	50.000	5.666	44.334
Museale samenwerking Zwolle		Rb 30-10-17			950.000
Locatie Hanzebad		Rb 2-10-17			215.000
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsrechten			10.127.000	9.346.877	2.655.123
Onttrekkingen / bestedingsvoornemens					
Beeldengroep van der Capellen					100.000
Incidenteel ontwikkelbudget Omgevingsdienst IJsselland		Rb 22-5-2017			63.000
Restant sociale woningbouw 2e fase					674.000
Terugstorting voorfinanciering spoorverdubbeling Herfte		Rb 18-4-17			-400.000
Terugstorting voorfinanciering locatie Stilohal		Rb 3-7-17			-220.000
Terugstorting voorfinanciering locatie Hanzebad		Rb 2-10-17			-215.000
Vergroening leges		begr. 2018			250.000
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsvoornemens			0	0	252.000
Totaal onttrekkingen			10.127.000	9.346.877	2.907.123
Stand per 31/12/2017			**7.454.650**	**8.234.773**	**2.907.123**

Toelichting:
In de kolom bestedingen na 2017 zijn de bedragen vermeld die het restantbedrag betreffen en aanvullende bestedingen op het onderwerp op basis van eerdere besluitvorming. Naast deze bestedingen zijn er bij de PPN 2018-2021 en begroting 2018 diverse bestedingsvoorstellen gehonoreerd en zijn middelen aan de reserve toegevoegd. Op basis van bestaande besluitvorming door de raad is de beschikbare ruimte:

Saldo bovenstaand overzicht (€ 8,2 mln. minus € 2,9 mln.)	5,3 mln.
Toevoeging obv PPN 2018-2021 en begroting 2018	17,1 mln.
Onttrekkingen PPN-besluiten en begrotingen	- 21,7 mln.
Resterend bedrag in de reserve	0,7 mln.

H04 - Stadsuitleg

Aard van de reserve: Bestemmingsreserve

Doel: Bestemd voor het treffen van zgn. bovenwijkse voorzieningen (voorzieningen die buiten een bestemmingsplan zijn gelegen en dienstbaar zijn aan meerdere plannen/wijken; onder andere aanleg toeleidingswegen, bouw van viaducten, bruggen, duikers, fietsvoorzieningen etc.)

Instelling reserve bij raadsbesluit: nr. d.d.

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017	Bestedingen na 2017
Stand per 01/01/2017			10.283.103	10.283.103	
Toevoegingen					
Totaal toevoegingen			0	0	0
Onttrekkingen / bestedingsrechten					
Kamperlijn naar dekkingsreserve kapitaallasten (BBV)	10.1.1	Berap 2017-2		5.672.729	
Herontw.Shellterrein naar dekkingsreserve kapitaallstn (BBV)	10.1.1	Berap 2017-2		227.818	
Structuurvisie VCN naar dekkingsreserve kapitaallasten (BBV)	10.1.1	Berap 2017-2		3.000.000	
N35 Fietsbrug naar dekkingsreserve kapitaallasten (BBV)	10.1.1	Berap 2017-2		843.797	
N35 Fietsbrug naar dekkingsreserve kapitaallasten (BBV)	10.1.1	Berap 2017-2		-150.000	
Vrijval dekking Shelll-terr./Hornbach naar stadsontwikkelfonds	6.3.1	Berap 2017-1	250.000	250.000	
Ceintuurbaan (gereed muv risicoreservering)		Rb 08.033			119.200
Herontwikkeling Shell-terrein/Hornbach (kruisp. Blaloweg)		Rb 22-04-13			309.007
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsrechten			250.000	9.844.344	428.207
Onttrekkingen / bestedingsvoornemens					
Reservering voor kleine verschillen afsluiten projecten					10.552
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsvoornemens			0	0	10.552
Totaal onttrekkingen			250.000	9.844.344	438.759
Stand per 31/12/2017			**10.033.103**	**438.759**	**438.759**

Toelichting:
Ceintuurbaan
Om evt. nakomende kosten/verplichtingen op te vangen zal een bedrag van ruim € 119.000 gereserveerd moeten blijven t/m eind 2018.

Herontwikkeling Shellterrein/Hornbach
Dit bedrag moet nog beschikbaar blijven tot de definitieve afwikkeling van het project in 2018. Na afwikkeling hiervan kan het restant vrijvallen.

In 2018 vindt een verrekening plaats met de reserve stadsontwikkelfonds van €150.000 in verband met een correctie bijdrage **N35**.

H05 - Recreatieve voorziening

Aard van de reserve: Bestemmingsreserve

Doel: Financiering van bosaanleg voortvloeiende uit 'Zwolle Beter met Bos en Recreatie' en overige recreatieve voorzieningen.

Instelling reserve bij raadsbesluit: nr. d.d.

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017	Bestedingen na 2017
Stand per 01/01/2017			9.820	9.820	
Toevoegingen					
Totaal toevoegingen			0	0	0
Onttrekkingen / bestedingsrechten					
Groenbeleid- recr. toeristische voorzieningen	7.1.3		7.936	7.936	
NLY			1.884		1.884
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsrechten			9.820	7.936	1.884
Onttrekkingen / bestedingsvoornemens					
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsvoornemens			0	0	0
Totaal onttrekkingen			9.820	7.936	1.884
Stand per 31/12/2017			**0**	**1.884**	**1.884**

Toelichting:
Er staat nog een klein bedrag in deze reserve voor NLY.

H06 - Parkeren

Aard van de reserve: Egalisatiereserve

Doel: De reserve Parkeren is in de basis een egalisatiereserve. In het verleden gevormd om de meerjarige effecten van de exploitatie van parkeervoorzieningen op de tarieven te egaliseren. Daarnaast is de reserve bedoeld ter dekking van nieuw beleid en investeringen tbv. parkeren in het centrumgebied van Zwolle en maatregelen ter bevordering van het gebruik van ander vervoer dan een auto voor het bezoek aan de binnenstad van Zwolle.

Instelling reserve bij raadsbesluit: nr. d.d.

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017	Bestedingen na 2017
Stand per 01/01/2017			3.521.842	3.521.842	
Toevoegingen					
Exploitatie parkeren		Begroting 2017	3.384.756		
Resultaat parkeren	6.3.3	Rekening 2017		4.552.521	
Reservering openstaande opdrachten	6.3.3	Rekening 2017		287.762	
Totaal toevoegingen			3.384.756	4.840.283	0
Onttrekkingen / bestedingsrechten					
Afdrachten concern oa check-ups en bezuinigingen + resultaat beleid parkeren	6.3.3	Begroting 2017	2.566.591	2.810.817	
Koersdocument&uitwerkingsplannen parkeren	6.3.3	Rb. 08-06-11	15.696	2.872	12.824
Uitwpl Innov Park.	6.3.3	Rb. 13-5-13	1.062		
fietsparkeren Bankenloc/ Melkmarkt naar res dekking kapitaallasten	10.1.1	Rb. 09-09-14	36.000	36.000	
Binnenstad-Melkmarkt naar reserve dekking kapitaallasten	10.1.1	Rb. 15-12-14	18.173	18.173	
Kentekenparkeren	6.3.3	Rb. 12-01-15	24.036		
Parkeerbeleid en uitwerkingsplan fin en tarifering	6.3.3	Rb. 09-11-12	36.711	650	173.196
Actieplan fietsp. binnenstad	6.3.3	Rb 21-03-16	141.063	61.432	79.631
Koersdocument parkeren 2016-2020	6.3.3	Begroting 2017	290.000	32.816	257.184
Fietsparkeren Spoorzone	6.3.3	Rb. 22-5-17	65.000	7.485	57.515
Overlopende posten parkeren expl.	6.3.3	Rekening 2016	104.673	104.673	
res. overlopende posten parkeren expl.	6.3.3	Rekening 2017			287.762
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsrechten			3.299.005	3.074.918	868.112
Onttrekkingen / bestedingsvoornemens					
Scenario Noordereiland, reservering bodemsanering Noordereil.		Rb. 12-12-11			1.334.000
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsvoornemens			0	0	1.334.000
Totaal onttrekkingen			3.299.005	3.074.918	2.202.112
Stand per 31/12/2017			**3.607.593**	**5.287.207**	**2.202.112**

Toelichting:

In het kader van de begroting 2018 is de reserve parkeren meerjarig doorgerekend op basis van 'bestaand beleid'. Om een goed meerjarig beeld te hebben, is de reserve doorgerekend t/m 2027.Het bestaand beleid is doorgerekend op basis van de resultaten van de jaarrekening 2017 en de begroting 2018 t/m berap 2018-1.

De parkeerreserve kent een ondergrens van € 500.000 voor egalisatie en risico-opvang. Jaarlijks wordt bij de PPN/ begroting bepaald welke middelen kunnen vrijvallen in de reserve Parkeren

Afdrachten concern o.a. check-ups en bezuinigingen + resultaat beleid parkeren

Verklaring verschil t.o.v. begroting: In de begroting was een te lage afdracht opgenomen (post bezuiniging 2016 was hier onterecht op in mindering gebracht).

Projecten die gedekt worden uit een bijdrage uit de parkeerreserve:

Koersdocument fietsparkeren
Restantbedrag van € 12.824 is t.b.v. het afronden van Vitaal Assendorp in 2018.

fietsparkeren en Binnenstad- Melkmarkt
Bijdrage aan project binnenstad is overgeboekt naar de reserve kapitaallasten. (Door de stelselwijziging BBV moeten m.i.v. 2017 ook alle maatschappelijke investeringen via de balans geactiveerd worden ongeacht de dekking die er tegenover staat).

Uitwerking Innovatie Parkeren en Kentekenparkeren
Projecten zijn afgerond. Resterende middelen blijven in de reserve beschikbaar.

Parkeerbeleid en uitwerkingsplan financiën en tarifering
Het onderdeel fietsparkeren is afgerond. De pnt uit het uitwerkingsplan worden in 2018 en 2019 uitgewerkt.

Actieplan fietsparkeren binnenstad, Koersdocument 2016-2020 en Fietsparkeren binnenstad.
Deze projecten zijn in uitvoering.

Binnen de reserve staan middelen gereserveerd voor komende investeringsverplichtingen:

1,3 mln (restant) in 2020 en 2021; t.b.v. de bodemsanering gebiedsontwikkeling Noordereiland (11 mei 2016) werd voor gedeeltelijke sanering al een bedrag van € 628.680 beschikbaar gesteld

H07 - Hoofdinfrastructuur Stadshagen (HIS)

Aard van de reserve: Bestemmingsreserve

Doel: Deze bestemmingsreserve heeft tot doel alle middelen voor de aanleg van de (regionale) hoofdinfrastructuur rond Stadshagen te centraliseren. Dit is nodig gezien de lange uitvoeringsduur alsmede de substantiële bedragen die hiermee gemoeid zijn.

Instelling reserve bij raadsbesluit: nr. 2003.128 d.d. 06-10-2003

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017	Bestedingen na 2017
Stand per 01/01/2017			3.110.026	3.110.026	
Toevoegingen					
Totaal toevoegingen			0	0	0
Onttrekkingen / bestedingsrechten					
Kamperlijn naar reserve dekking kapitaallasten (BBV)	10.1.1	Berap 2017-2	714.000	714.000	
HIS naar reserve dekking kapitaallasten (BBV)	10.1.1	Berap 2017-2	2.395.327	2.395.327	
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsrechten			3.109.327	3.109.327	0
Onttrekkingen / bestedingsvoornemens					
Vrijval restbedrag	10.1.1			699	
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsvoornemens			0	699	0
Totaal onttrekkingen			3.109.327	3.110.026	0
Stand per 31/12/2017			**699**	**0**	**0**

H08 - Bestemmingsplannen

Aard van de reserve:	Bestemmingsreserve
Doel:	Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording mogen geen lasten betreffende bestemmingsplannen worden geactiveerd. Wel mag een reserve gevormd worden teneinde een gelijke belasting in de jaren te verkrijgen
Instelling reserve bij raadsbesluit: nr.	d.d.

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017	Bestedingen na 2017
Stand per 01/01/2017			285.292	285.292	
Toevoegingen					
Zwolle Actualiseren op Maat - bijdrage B&L		6.1.3	180.000	180.000	
Totaal toevoegingen			180.000	180.000	0
Onttrekkingen / bestedingsrechten					
Zwolle Actualiseren op Maat - bijdrage B&L			180.000		
Bestemmingsplannen 2017-Buitengebied		6.1.3		5.141	60
Bestemmingsplannen		6.1.3		207.331	252.760
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsrechten			180.000	212.472	252.820
Onttrekkingen / bestedingsvoornemens					
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsvoornemens			0	0	0
Totaal onttrekkingen			180.000	212.472	252.820
Stand per 31/12/2017			**285.292**	**252.820**	**252.820**

Toelichting:
De lasten voor bestemmingsplannen kunnen per jaar behoorlijk fluctueren doordat de doorlooptijd en procedurekosten niet rechtstreeks beïnvloed kunnen worden. Omdat de kosten niet geactiveerd kunnen worden, zouden jaarlijks ofwel overschotten ofwel tekorten ontstaan. Om een gelijke belasting over de jaren te verkrijgen is deze reserve gevormd.

Voor bestemmingsplannen is een regulier jaarbudget beschikbaar. Dit budget is bedoeld voor het actualiseren van de plannen en voor dekking van de procedurekosten (vanaf besluitvorming raad). De kosten voor het opstellen van nieuwe bestemmingsplannen worden in rekening gebracht bij de initiatiefnemer. Intern zijn dit de projecten, extern de particuliere ontwikkelaars. De procedurekosten van nieuwe bestemmingsplannen komen wel t.l.v. het reguliere budget.

Voor het versneld actualiseren is het project "Zwolle op Orde" opgestart. In 2003 is Zwolle daadwerkelijk gestart met het actualiseren van ca. 300 verouderde bestemmingsplannen via een aanpak in de werkplaats ZOO. De werkplaats loopt inmiddels geolied en levert via een procesmatige aanpak volgens planning bestemmingsplannen op.
Voor het aanpakken van nog een aantal blinde vlekken binnen ZOO zijn vanaf 2011 nog extra budgetten beschikbaar gesteld voor ZwolleExtraOp Orde. Deze locaties waren niet opgenomen binnen ZOO omdat er herontwikkeling was voorzien waarbij de bestemmingsplan wijziging binnen het project zou worden meegenomen.
Vanaf 2013 dienen de plannen 1 x per 10 jaar geactualiseerd te worden. Vanaf 2013 begint de cyclus dus opnieuw voor de plannen die als eerste in 2003 geactualiseerd zijn. Jaarlijks zullen er dan gemiddeld 3 plannen geactualiseerd dienen te worden. Verwacht wordt dat de kosten voor het actualiseren van de actuelere en globalere bestemmingsplannen lager zijn (nu per bestemmingsplan € 180.000), waardoor in ieder geval de eerste jaren (waarin circa 2 plannen worden geactualiseerd i.p.v. 3 à 4) het structurele budget van € 180.000 voldoende is.

H09 - Openbaar vervoer

Aard van de reserve: Bestemmingsreserve
Doel: Het treffen van voorzieningen ten behoeve van het openbaar vervoer.
Na de overdracht van de O.V.-bevoegdheid naar de provincie betreft dit alleen nog het gemeentelijke deel van onderzoek c.q. uitvoering

Instelling reserve bij raadsbesluit: nr. d.d.

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017	Bestedingen na 2017
Stand per 01/01/2017			1.321.368	1.321.368	
Toevoegingen					
Verkeersregelaars station-binnenstad	6.3.2	PPN 2016-2019	75.000	75.000	
Totaal toevoegingen			75.000	75.000	0
Onttrekkingen / bestedingsrechten					
Verkeersregelaars station-binnenstad		PPN 2016-2019	75.000		150.000
Doorstroomassen naar reserve dekking kapitaallasten (BBV)	10.1.1			873.522	
Doorstroming OV	6.3.1			110.984	243.721
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsrechten			75.000	984.506	393.721
Onttrekkingen / bestedingsvoornemens					
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsvoornemens			0	0	0
Totaal onttrekkingen			75.000	984.506	393.721
Stand per 31/12/2017			**1.321.368**	**411.862**	**393.721**

Toelichting:
Verkeersregelaars:
Om de doorstroming van het verkeer en de verkeersveiligheid te bevorderen worden in de ochtend- en de middagspits verkeersregelaars ingezet bij de uitritten van het stad- en streekbusstation, de voetgangersoversteekplaats en de rotonde bij het station. De verkeersregelaars leveren een belangrijke bijdrage aan de doorstroming van het busverkeer en de verkeersveiligheid voor voetgangers en fietsers
Nog niet toegewezen middelen:
Doorstroomassen (€ 243.721)
Betreft restant van de geoormerkte middelen van de doorstroomassen. Hier zullen gefaseerd voorstellen worden voorgelegd.
Overige niet toegewezen middelen betreft € 18.141

H10 - Reserve ISV

Aard van de reserve: Bestemmingsreserve

Doel: Tot 2000 ontving de gemeente rijksbijdragen op grond van de Wet op de Stads- en Dorpsvernieuwing. Deze geoormerkte middelen werden via deze reserve (voorheen voorziening) gereserveerd.
Op grond van het convenant met de rijksoverheid heeft de gemeente vanaf 2000 rijksmiddelen ontvangen voor de pijler fysiek van het Grote stedenbeleid (GSBIII). Hieronder vallen ook de gelden voor ISV (Investeringsbudget stedelijke vernieuwing). De ISV1- middelen voor de periode 2000- 2004 en de ISV2 -middelen voor de periode 2005-2009, zijn als vooruitontvangen subsidies geactiveerd. Op basis van het gemeentelijk verantwoordingsverslag op grond van de Wet Stedelijke Vernieuwing is het ISV-budget voor deze perioden inmiddels definitief vastgesteld door de minister van Vrom. De nog niet bestede middelen blijven voor de volgende ISV periode (2010 - 2014) beschikbaar. Nu de verantwoording van deze middelen gereed is en de ISV3-middelen voor de periode 2010 - 2014 zijn gewijzigd in een decentralisatie-uitkering waarover geen verantwoording meer hoeft plaats te vinden, lopen alle middelen via deze reserve.

Instelling reserve bij raadsbesluit: nr. d.d.

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017	Bestedingen na 2017
Stand per 01/01/2017			3.705.633	3.705.633	
Toevoegingen					
NRF	6.2.2			7.514	
Duurzaam Dieze	6.4.1			800	
Totaal toevoegingen			0	8.314	0
Onttrekkingen / bestedingsrechten					
Krekenbuurt		Berap 12-2	7.974		7.974
Beg/uiv startersleningen		Rb. 4-2-13	4.630		4.630
NRF			24.178		31.692
Regulering walgebruik	6.1.3	Rb. 10-3-14	18.671	18.671	0
Actualiseren woonvisie	6.2.1	PPN 17-20	50.000	1.968	48.032
Visie ondergrond	6.4.3		515.991	19.960	496.031
Duurzaam Dieze		Rb. 2015	350.800		351.600
Duurzame woningbouw	6.4.1	Rb. 11.115	179.368	142.000	37.378
Geluidsanering Mimosastraat	7.4.3	Rb. 4-1-13	3.126	2.904	221
Diezerpoort naar reserve dekking kapitaallasten (BBV)	10.1.1	Rb. 10.159	2.011.771	2.011.771	0
Geluidsanering	7.4.3		44.238	6.860	37.369
Geluidsanering naar reserve dekking kapitaallasten (BBV)	10.1.1		390.716	390.716	
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsrechten			3.601.463	2.594.850	1.014.927
Onttrekkingen / bestedingsvoornemens					
Vrijval woonwagenlocaties	10.1.1	Berap 2017-2	75.000	75.000	0
Bestedingsvoornemens bodem			14.523		14.523
Bestedingsvoornemens regulering Walgebruik			14.647		14.647

Subtotaal onttrekkingen / bestedingsvoornemens			104.170	75.000	29.170
Totaal onttrekkingen			3.705.633	2.669.850	1.044.097
Stand per 31/12/2017			**0**	**1.044.097**	**1.044.097**

Toelichting:

Visie ondergrond
Het bedrag heeft o.a. betrekking op het duurzaam beheer van grondwater en het veilig gebruik van bodem en grondwater

Duurzaam Dieze
Het bedrag heeft hoofdzakelijk betrekking op een subsidieregeling voor zonnepanelen voor bewoners in Dieze

H11 - Gebiedsbeheersplan

Aard van de reserve: Bestemmingsreserve

Doel: Het Gebiedsbeheerplan Zwolle Centraal heeft als doel de bijdrage van de ondergrond in het centrumgebied aan de duurzame ontwikkeling van Zwolle te maximaliseren. Zwolle doet dit door samen met haar ondergrondpartners (provincie Overijssel en waterschap Groot Salland) de knelpunten als gevolg van de aanwezigheid van grondwaterverontreinigingen weg te nemen, efficiënt gebruik te maken van de beschikbare ondergrondse ruimte en beschikbare (financiële) middelen voor het beheer van de ondergrond efficiënt te benutten.
De inkomsten, die grotendeels in de periode 2013-2015 beschikbaar zijn dan wel binnen zijn gekomen, worden in de reserve 'Gebiedsbeheerplan Zwolle Centraal' gestort. Op deze reserve vindt de standaard rentebijschrijving plaats.
De jaarlijkse uitvoeringskosten van € 500.000 worden in de programmabegroting opgenomen en gedekt vanuit deze reserve. Jaarlijkse afwijkingen, zowel positief als negatief, worden met deze reserve geëgaliseerd

Instelling reserve bij raadsbesluit: nr. d.d. 6 januari 2014

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017	Bestedingen na 2017
Stand per 01/01/2017			9.187.500	9.187.500	
Rentetoevoeging 1,5%	10.1.1		137.812	137.812	
Stand per 1/1 na rente			9.325.312	9.325.312	0
Toevoegingen					
Afkoop derden GBP 2017	7.4.2			192.000	
Afkoop I en M	7.4.2			512.000	
Totaal toevoegingen			0	704.000	0
Onttrekkingen / bestedingsrechten					
Kosten GBP 2017	6.4.3			489.280	
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsrechten			0	489.280	0
Onttrekkingen / bestedingsvoornemens					
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsvoornemens			0	0	0
Totaal onttrekkingen			0	489.280	0
Stand per 31/12/2017			**9.325.312**	**9.540.032**	**0**

Toelichting:
De reserve is t/m 2017 als volgt opgebouwd:

Rentetoevoeging reserve		670.968
Afkoopsommen gemeentelijke projecten		4.224.226
Afkoopsommen derden		2.454.000
Bijdrage provincie		2.723.566
Bijdrage ministerie I en M		1.364.000
Uitvoeringskosten 2014-2017	-/-	1.896.728

Nog niet toegewezen middelen:
De inkomsten die beschikbaar zijn dan wel binnenkomen, worden in de reserve "Gebiedsbeheerplan Zwolle Centraal"gestort.
De jaarlijkse uitvoeringskosten ad. € 500.000 worden in de programmabegroting opgenomen en gedekt vanuit deze reserve.
Jaarlijkse afwijkingen, zowel positief als negatief, worden met deze reserve geëgaliseerd.

H12 - Spoorzone

Aard van de reserve: Bestemmingreserve

Doel: Deze bestemmingsreserve heeft tot doel alle middelen voor de investeringen in de Spoorzone te centraliseren (gezien de hoogte van het totale investeringsbedrag dat hiermee gemoeid is) en gedurende de lange uitvoeringsduur in te zetten: deels ter dekking van investeringsbedragen en deels ter dekking van kosten beheer en onderhoud.

Instelling reserve bij raadsbesluit: nr. d.d. 30-09-2013

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017	Bestedingen na 2017
Stand per 01/01/2017			3.000.000	3.000.000	
Toevoegingen					
Spoorzone	6.3.1	Berap 2017-1	2.400.000	2.400.000	
Spoorzone - afrekening NS	6.3.1			163.702	
Totaal toevoegingen			2.400.000	2.563.702	0
Onttrekkingen / bestedingsrechten					
Beheer- en onderhoud Spoorzone (overheveling naar BOR)	6.3.1	Berap 2017-1	11.520	11.520	
Gebiedsontwikkeling GO-spoorzone		Rb. 3-4-17	1.500.000		
Dekking investeringen	6.3.1			54.429	
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsrechten			1.511.520	65.949	0
Onttrekkingen / bestedingsvoornemens					
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsvoornemens			0	0	0
Totaal onttrekkingen			1.511.520	65.949	0
Stand per 31/12/2017			**3.888.480**	**5.497.753**	**0**

Toelichting:
Voor de Spoorzone zijn jaarlijks middelen beschikbaar gesteld; t/m 2016 € 3,0 mln. en vanaf 2017 € 2,4 mln.. In de eerste jaren zullen de meeste investeringen in de Spoorzone gedekt worden uit de provinciale middelen alsmede bijdragen van andere partijen (NS en I&M). De middelen in de reserve zullen ingezet worden ter dekking van de investeringen voor busstation en liften (passerelle) in 2018 e.v. (in 2017 is nog maar een bedrag van € 54.429 besteed).

Voor de dekking van jaarlijkse kosten beheer en onderhoud is in 2017 een budget overgeheveld naar BOR (t.b.v. de kunstroute en watertappunt).

H13 - Voorsterpoort

Aard van de reserve: Bestemmingsreserve

Doel: Spoolderwerk beoogt de ontwikkeling van kantoren en retail. De locatie is geen eigendom van de Gemeente. Sinds 2011 zijn er geen ontwikkelingen en in de nabije toekomst is er ook geen zicht op. Bij nieuwe, private ontwikkelingen zal er een zelfstandig proces voor worden gevolgd en ter besluitvorming aan de Raad worden voorgelegd.

Instelling reserve bij raadsbesluit: nr. d.d. 11 januari 2016

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017	Bestedingen na 2017
Stand per 01/01/2017			5.719.633	5.719.633	
Toevoegingen					
Totaal toevoegingen			0	0	0
Onttrekkingen / bestedingsrechten					
Bedrijfsverplaatsing	5.1.1	BW 18-10-16	45.000	4.587	
Vervolgscenario	6.1.2	Rb. 3-7-17	730.000	130.605	
Vm. Beers Stork locatie	6.1.2	BW 12-9-17	50.000	5.914	
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsrechten			825.000	141.105	0
Onttrekkingen / bestedingsvoornemens					
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsvoornemens			0	0	0
Totaal onttrekkingen			825.000	141.105	0
Stand per 31/12/2017			**4.894.633**	**5.578.528**	**0**

Toelichting:
Risico's Voorsterpoort
De gemeenteraad heeft op 3 juli 2017 besloten tot vaststelling van de vervolgscenario's Voorsterpoort. Op grond van deze vervolgscenario's is een risico-inventarisatie gehouden. Het totaal gekwantificeerd risicobedrag van de vervolgscenario's bedraagt € 2,6 miljoen. De reserve Voorsterpoort na beslagen bedraagt € 4,9 miljoen. Na uitwerking van de vervolgscenario's kan de gemeenteraad keuzes maken. In geval de keuzes leiden tot het openen van een grondexploitatie, zullen de risico's in verband worden gebracht met de reserve Voorsterpoort.

H14 - Verkiezingen

Aard van de reserve: Bestemmingsreserve

Doel: Deze bestemmingsreserve dient ter egalisatie van de lasten die gepaard gaan met het houden van verkiezingen. Tevens worden in deze reserve bedragen geparkeerd voor eventueel te houden referenda. Ieder jaar worden in de begroting lasten opgenomen voor het houden van één verkiezing. Indien er geen verkiezing wordt gehouden, dan wordt het positieve saldo toegevoegd aan deze reserve; worden meerdere verkiezingen gehouden dan wordt het negatieve saldo onttrokken aan deze reserve.

Instelling reserve bij raadsbesluit: nr. d.d.

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017	Bestedingen na 2017
Stand per 01/01/2017			387.654	387.654	
Toevoegingen					
Totaal toevoegingen			0	0	0
Onttrekkingen / bestedingsrechten					
Extra inzet Buza verkiezingen		Berap 2017-1	60.000		
Saldo jaarrekening verkiezingen	8.2.1			122.917	
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsrechten			60.000	122.917	0
Onttrekkingen / bestedingsvoornemens					
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsvoornemens			0	0	0
Totaal onttrekkingen			60.000	122.917	0
Stand per 31/12/2017			**327.654**	**264.737**	**0**

Toelichting:
Het saldo van de tweede kamer verkiezing wordt onttrokken aan de reserve. Het restant budget is nodig voor de verkiezingen en een eventueel referendum de komende jaren.

H15 - Regionaal Coördinatiepunt Fraudebestrijding

Aard van de reserve: Bestemmingsreserve

Doel: Via deze reserve kunnen nog niet bestede middelen die zijn ontvangen voor de uitvoering van het RCF tijdelijk worden geparkeerd.

Instelling reserve bij raadsbesluit: Berap 2012-2 d.d. 2012

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017	Bestedingen na 2017
Stand per 01/01/2017			66.290	66.290	
Toevoegingen					
Totaal toevoegingen			0	0	0
Onttrekkingen / bestedingsrechten					
Blended leeromgeving voor handhaving	4.1.1			32.065	
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsrechten			0	32.065	0
Onttrekkingen / bestedingsvoornemens					
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsvoornemens			0	0	0
Totaal onttrekkingen			0	32.065	0
Stand per 31/12/2017			**66.290**	**34.225**	**0**

Toelichting:
Deze reserve is gevormd bij de overgang van het Regionaal Coördinatiepunt Fraudebestrijding van de gemeente Enschede naar de gemeente Zwolle. In 2016 is besloten om de reserve te verdelen over de deelnemende gemeente. Het achterblijvende saldo is het deel ten gunste van Zwolle In 2014 is besloten dat voor dat een deel van de reserve wordt geoormerkt voor de ontwikkeling van een blended leeromgeving voor handhaving in het sociale domein. De gelden zijn tevens geoormerkt voor een kosteloos aanbod van deze blended leeromgeving aan de gemeenten in Overijssel.

H16 - Beschermd Wonen

Aard van de reserve: Bestemmingsreserve

Doel: Zwolle is centrumgemeente voor beschermd wonen. Regionaal is afgesproken dat tekorten/overschotten t.o.v. het rijksbudget verevend worden. De reserve is gevormd om mogelijke tekorten te kunnen dekken die ontstaan in 2017 en verder.

Instelling reserve bij raadsbesluit: nr. d.d.

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017	Bestedingen na 2017
Stand per 01/01/2017			1.140.613	1.140.613	
Toevoegingen					
resultaat maatschappelijke opvang	3.3.1			26.400	
resultaat beschermd wonen	3.3.2			5.777.390	
Totaal toevoegingen			0	5.803.790	0
Onttrekkingen / bestedingsrechten					
Ontrekking vanwege lagere eigen bijdrage	2.1.2			268.823	
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsrechten			0	268.823	0
Onttrekkingen / bestedingsvoornemens					
Subtotaal onttrekkingen / bestedingsvoornemens			0	0	0
Totaal onttrekkingen			0	268.823	0
Stand per 31/12/2017			**1.140.613**	**6.675.580**	**0**

Toelichting:
De middelen beschermd wonen / maatschappelijke opvang zijn regionale middelen. In het vastgestelde convenant regionale samenwerking beschermd wonen – maatschappelijke opvang centrumgemeenteregio Zwolle is opgenomen dat gemeenten er gezamenlijk voor kunnen kiezen om eventuele restantbudgetten te bestemmen in een bestemmingsreserve bij de centrumgemeente (Zwolle). Indien de regiogemeenten er niet voor kiezen dit bedrag in de reserve te storten gaat het voordeel via verevening naar de samenwerkende gemeenten. Hetzelfde is aan de orde als het gaat om nadelen. Het resultaat op beschermd wonen en maatschappelijke opvang over 2017 is derhalve in de reserve gestort. De onttrekking betreft een bijdrage vanuit de reserve ivm lagere ontvangen eigen bijdrage dan begroot voor beschermd wonen. Het totaal saldo in de reserve is als volgt onderverdeeld:

	saldo
Beschermd wonen	6.451.180
Maatschappelijke opvang	224.400

Toelichting per voorziening

001- Voorziening afval

Doel:

Het vastgestelde beleid achter deze voorziening is, dat de besteding geoormerkt is voor de functie afvalstoffen.
Op basis van het gehanteerde beginsel van een 100% kostendekkende heffing voor de inzameling en verwerking van afvalstoffen moeten de vrijvallende middelen via deze voorziening terugvloeien naar de burger in de vorm van een lagere c.q. minder snel stijgende afvalstoffenheffing.

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017
Stand per 01/01/2017			4.198.416	4.198.416
Toevoegingen				
Saldo Afval	7.3.1	Berap 2017-2	425.851	673.609
Totaal toevoegingen			425.851	673.609
Aanwendingen				
Verrekening baten en lasten (primaire begroting 2017)	7.3.1	Begroting 2017	111.932	
Gemeentelijk Grondstoffenplan 2017-2020	7.3.1	Rb. 17-7-17	40.800	
Totaal aanwendingen			152.732	0
Stand per 31/12/2017			**4.471.535**	**4.872.025**

Toelichting:
Het saldo op de staat van Baten en Lasten van Afval wordt geëgaliseerd met deze voorziening.
Over 2017 was een verrekening geraamd van € 273.119 (saldo primaire begroting+GGP+mutatie 2e berap). In werkelijkheid is een bedrag van € 673.609 gedoteerd aan de voorziening, een verschil van € 400.000. Oorzaken van deze dotatie/voordeel: minder restafval en hogere bijdragen oud papier en PMD.
Voor een nadere toelichting op dit saldo wordt verwezen naar doel 7.3.1 Duurzame Inrichting en beheer, Afval.

002 - Voorziening riolering

Doel:

Het vastgestelde beleid achter deze voorziening is, dat de besteding geoormerkt is voor de functie riolering. Op basis van het gehanteerde beginsel van een 100% kostendekkende heffing voor het afvoeren van afvalwater, afstromend hemelwater en grondwater, moeten de vrijvallende middelen via deze voorziening terugvloeien naar de burger in de vorm van een lagere c.q. minder snel stijgen
rioolheffing.

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017
Stand per 01/01/2017			3.861.940	3.861.940
Toevoegingen				
Lagere kapitaallast 2017	7.4.1	bud. eff. 2017	24.790	24.790
Overlopende posten 2017 naar 2018 (verplichtingen)	7.4.1	rekening 2017		179.096
Totaal toevoegingen			24.790	203.886
Aanwendingen				
Onttrekking exploitatie	7.4.1	begr. 2017	81.009	52.060
Totaal aanwendingen			81.009	52.060
Stand per 31/12/2017			**3.805.721**	**4.013.766**

Toelichting:
In het collegeakkoord van mei 2014 is bepaald dat de woonlasten voor de burgers qua heffingen niet meer mogen stijgen dan de inflatiecorrectie.
In november 2016 is het Gemeentelijk Rioleringsplan door de Raad vastgesteld.
Het tarief voor 2018 is verlaagd met 2%, in plaats van het te verhogen met het prijsindexpercentage van 2,3%.
In 2017 is onderzoek gedaan en in 2018 wordt onderzoek gedaan of maatregelen binnen het GRP noodzakelijk zijn in het kader van de klimaatverandering.
De investeringen met betrekking tot klimaatadaptatie binnen het GRP, worden betrokken bij de besluitvorming over het investeringsplan bij het voorjaarsmoment of het najaarsmoment 2018. Afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek kunnen de tarieven van 2019 tot en met 2025 wijzigen. Er vindt dan ook een heroverweging plaats ten aanzien van de hoogte van de egalisatievoorziening.

Voorziening

021 - Rechtspositie raadsleden

Doel: Bij raadsbesluit 94/011 is deze voorziening ingesteld voor structurele verbetering van de secundaire rechtspositie van de raadsleden. De voorziening is bedoeld om schommelingen in de exploitatie-uitkomsten te egaliseren.

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017
Stand per 01/01/2017			151.460	151.460
Toevoegingen				
Totaal toevoegingen			0	0
Aanwendingen				
Totaal aanwendingen			0	0
Stand per 31/12/2017			**151.460**	**151.460**

Toelichting:
De wachtgeldregeling voor raadsleden is voor nieuwe leden afgeschaft bij raadsbesluit 2010.055 aanpassingen verordeningen raad d.d.16/4/2010.
De raadsleden die in 2014 uit de raad zijn vertrokken en nog recht hadden op deze regeling zijn in 2014 en 2015 ten laste van deze voorziening gebracht.
Er zijn nog 8 personen die rechten kunnen ontlenen aan deze regeling. De totale resterende wachtgeldverplichting bedraagt ongeveer € 150.000.
Dit bedrag zal, mede afhankelijk van het werkelijk vertrek van deze raadsleden, dan worden uitgekeerd.

Voorziening

022 - Alg. Pensioenwet Politieke Ambtsdragers

Doel:

Deze voorziening is in 2012 ingesteld in verband met de Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA) voor toekomstige verplichtingen aan actieve wethouders en oud-bestuurders en hun nabestaanden. Daarnaast worden opgebouwde bedragen/kapitalen van oud-wethouders (door Loyalis) aan deze voorziening gedoteerd waarvoor de maandelijkse uitkeringen gestart zijn.

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017
Stand per 01/01/2017			1.796.031	1.796.031
Toevoegingen				
Gelden die in 1e instantie geraamd zijn op reserve E01 APPA	8.1.2	Berap 2017-2	307.447	307.447
Aanvulling tekort (acc.rapport PWC)	8.1.2	Berap 2017-2	461.000	461.000
Kapitaaluitkering Loyalis	8.1.2			1.089.296
Totaal toevoegingen			768.447	1.857.743
Aanwendingen				
Uitkeringen pensioenlasten 2017				61.745
Vrijval deel wethouderspensioen (actualisatie)				404.000
Totaal aanwendingen			0	465.745
Stand per 31/12/2017			**2.564.478**	**3.188.029**

Toelichting:
De gemeente Zwolle heeft de pensioenvoorziening voor oud-wethouders ondergebracht bij Loyalis. Op het moment dat een oud wethouder de pensioengerechtigde leeftijd heeft ontvangt de gemeente Zwolle de opgebouwde pensioenkapitaal van Loyalis. De Gemeente Zwolle verzorgt daarna de uitbetalingen van het pensioen aan de oud-wethouders. Hiervoor is er een voorziening ingesteld.
In 2017 heeft de gemeente Zwolle één kapitaaluitkering ontvangen van Loyalis voor een wethouder (€ 1.089.000). Voor de huidige oud-wethouders die met pensioen zijn en de toekomstige verplichtingen voor oud-wethouders is getoetst of de berekende waarde voldoende is. Hiervoor is in de 2e berap 2017 een storting gedaan in de voorziening voor een bedrag van € 461.000.
De ontvangen kapitaaluitkering van een andere wethouder (€ 307.447) was gereserveerd in de reserve APPA. Deze middelen zijn overgeheveld naar de voorziening APPA.
Eind 2017 heeft actualisatie van de verplichtingen aan wethouderspensioenen plaatsgevonden; een bedrag van € 404.000 is vrijvallen als gevolg van lagere verplichtingen wethouderspensioenen.

023 - Voorz. Rechtspos. verplichtingen

Doel: Deze voorziening is ingesteld voor rechtspositionele verplichtingen van (oud) medewerkers van de gemeente Zwolle (wachtgelduitkeringen, sociaal statuut, excl. 55+ regeling, etc.). De stand van de voorziening moet voldoende zijn om de verwachte meerjarenverplichtingen te dekken.

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017
Stand per 01/01/2017			783.919	
Rechtspositie verplichting vm. AF				434.908
Rechtspositie verplichting vm. CS				21.193
Bijdrage voormalig personeel algemeen				127.450
Rechtspositie verplichting vm. EC				200.368
Totaal stand per 01/01/2017			783.919	783.919
Toevoegingen				
Overheveling van reserve E02 rechtspositionele verplichtingen vm. PZ	9.3.1			75.680
Totaal toevoegingen			0	75.680
Aanwendingen				
Voormalig AF				218.319
Voormalig personeel algemeen				68.111
Voormalig PZ				22.900
Totaal aanwendingen			0	309.330
Stand per 31/12/2017			**783.919**	**550.269**

Toelichting:

Voormalig personeel algemeen: de opgebouwde voorziening uit 2016 is gebruikt om de lasten (WW en bovenwettelijke WW) te dekken van 2 medewerkers.

Voormalig AF: In het kader van de herijking is in 2003 eenmalig t.l.v. de reserve tekortdekking een bijdrage ontvangen voor afkoopsommen. Door een actief uitstroombeleid (afkoopsommen, suppletiebijdragen e.d.) zullen de kosten de komende jaren omlaag gebracht dienen te worden. Jaarlijks wordt de stand van deze voorziening aangepast aan de berekende meerjarenverplichtingen.

Voormalig PZ: de verplichtingen voor oude garantietoelagen en bovenformatieven worden uit deze voorziening gedekt. De toevoeging aan de voorziening is afkomstig uit de reserve rechtspositionele verplichtingen die opgeheven is.

102 - Algemene voorziening Vastgoed

Doel: Bestemd voor de dekking van de voorzienbare toekomstige- en conjuncturele risico´s van de grondexploitaties. Één keer per jaar wordt de benodigde stand bepaald en wordt bij de vaststelling van de jaarlijkse MPV besloten of de voorziening moet worden aangevuld vanuit de reserve of kan vrijvallen ten gunste van de reserve.

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017
Stand per 01/01/2017			16.319.923	16.319.923
Toevoegingen				
Rentecompensatie	6.1.5		18.864	18.864
Totaal toevoegingen			18.864	18.864
Aanwendingen				
Vrijval voorziening	6.1.5			110.697
Totaal aanwendingen			0	110.697
Stand per 31/12/2017			**16.338.788**	**16.228.091**

Toelichting:

Deze voorziening wordt via de balans in mindering gebracht op de betreffende activaposten

Voorziening Complexen	**2016**	**2017**
Schaepman/Kraanbolwerk	298.123	-
Westenholte-Stins		59.000
IJsselhallen Kamperpoort	638.226	-
Prinsenpoort	-	200.000
Tippe	-	704.000
Campus Windesheim	-	136.000
Rood voor Rood	6.858	-
Totaal	943.207	1.099.000

Voorziening NNIEGG	**2016**	**2017**
toekomstige grondexploitaties	3.625.576	3.857.609
Strategische bezittingen verpacht < 6 jaar	1.741.927	1.699.986
Strategische bezittingen verpacht > 6 jaar	84.899	62.454
Strategische bezeittingenstedelijk	415.271	-
Dijklanden	3.259.771	3.259.771
Vechtpoort	6.242.276	6.242.276
Nog uit te nemen gronden	1.995	1.995
rechten verplichtingen	5.000	5.000
Totaal	15.376.716	15.129.091

103 - WRZV

Doel: Bestemd voor afdekking van de financiële risico's inzake de WRZV -hallen

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017
Stand per 01/01/2017			353.974	353.974
Toevoegingen				
Totaal toevoegingen			0	0
Aanwendingen				
Huurmatiging	1.4.3	BW 22-11-16	73.923	73.923
Totaal aanwendingen			73.923	73.923
Stand per 31/12/2017			**280.051**	**280.051**

Toelichting:
De betalingsachterstand van de WRZV is in 2017 afgenomen met € 73.923 en bedraagt per 31-12-2017 € 280.051.
Deze voorziening wordt via de balans in mindering gebracht op de betreffende activapost.

104 - Voorziening dubieuze debiteuren

Doel: Dubieuze vorderingen worden ten laste van deze voorziening gebracht om schommelingen in de exploitatie tegen te gaan.

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017
Stand per 01/01/2017			254.552	254.552
Toevoegingen				
Dotatie uit staat van B&L				381.800
Totaal toevoegingen			0	381.800
Aanwendingen				
Oninbaar				365.810
Totaal aanwendingen			0	365.810
Stand per 31/12/2017			**254.552**	**270.542**

Toelichting:

Inschatting risico oninbaar openstaande vorderingen per 31/12/2017	openstaand bedrag	% Oninbaar	verwacht oninbaar
stopcode F: faillissement	€ 1.883,--	95%	€ 1.741,--
stopcode Q: vertrokken onbekend waarheen (vow)	€ 1.017,--	50%	€ 509,--
stopcode S: schuldsanering	€ 1.923,--	75%	€ 1.442,--
stopcode W: wet schuldsanering natuurlijke personen	€ 1.745,--	100%	€ 1.745,--
Overige vordering dubieus gemeente Zwolle	€ 0,--	75%	€ 0,--
GBLT			€ 265.105,--
Totaal verwacht oninbaar			**€ 270.542,--**

Storting ten laste van de staat van Baten & Lasten

Bij Berap en jaarrekening wordt bekeken of de stand van deze voorziening voldoende hoog is om aan toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen. Dit is conform het Besluit Begroting en Verantwoording.

Voorziening

105 - Risico oninbaar schuldhulpverlening

Doel: Deze voorziening is ingesteld om oninbaarheidsrisico´s van niet-zakelijke kredietverlening op te vangen.

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017
Stand per 01/01/2017			81.589	81.589
Toevoegingen				
Storting t.l.v. exploitatie	4.3.1			31.025
Totaal toevoegingen			0	31.025
Aanwendingen				
Oninbaar	4.3.1			7.666
Totaal aanwendingen			0	7.666
Stand per 31/12/2017			**81.589**	**104.948**

Toelichting:
Deze voorziening dient ter dekking van de verstrekte leningen schuldhulpverlening. Deze leningen zijn volledig voorzien. Afhankelijk van de mutaties gedurende het jaar (verstrekkingen en aflossingen) dient bij de jaarrekening een bedrag aan de voorziening te worden toegevoegd of te worden onttrokken.
Deze voorziening wordt via de balans in mindering gebracht op de betreffende activaposten

Voorziening

106 - Risico oninbaar bijstandsleningen

Doel: Deze voorziening is ingesteld om oninbaarheidsrisico´s van bijstandsleningen op te vangen.

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017
Stand per 01/01/2017			393.541	393.541
Toevoegingen				
Dotatie i.v.m. opboeking leningen				112.985
Totaal toevoegingen			0	112.985
Aanwendingen				
Onttrekking i.v.m. aflossing leningen				82.065
Onttrekking i.v.m. afboeking leningen				55.023
Vrijval				10.524
Totaal aanwendingen			0	147.612
Stand per 31/12/2017			**393.541**	**358.914**

Toelichting:
Lopende het jaar worden verstrekte bijstandsleningen (bijna) volledig in de voorziening oninbaar gestort, vanwege de zeer beperkte courantie van deze leningen. Aan het einde van het jaar wordt de inbaarheid van de op moment openstaande leningen definitief bepaald, waarna (mogelijk) een correctie in de voorziening plaatsvindt.
Deze voorziening wordt via de balans in mindering gebracht op de betreffende activaposten

Voorziening

107 - Risico oninbaar bijstandsvorderingen

Doel: Deze voorziening is ingesteld om oninbaarheidsrisico´s van bijstandsvorderingen op te vangen.

	Programma / ambitie / doel	Raadsbesluit	Begroting 2017	Rekening 2017
Stand per 01/01/2017			7.522.846	7.522.846
Toevoegingen				
Dotatie i.v.m. opboeking vorderingen				1.721.034
Dotatie i.v.m. aanvulling saldo				7.971
Totaal toevoegingen			0	1.729.005
Aanwendingen				
Onttrekking i.v.m. aflossingen vorderingen				1.150.037
Onttrekking i.v.m. afboeking vorderingen				235.792
Totaal aanwendingen			0	1.385.829
Stand per 31/12/2017			**7.522.846**	**7.866.022**

Toelichting:
Lopende het jaar worden verstrekte bijstandsvorderingen (bijna) volledig in de voorziening oninbaar gestort, vanwege de zeer beperkte courantie van deze vorderingen. Aan het einde van het jaar wordt de inbaarheid van de op dat moment openstaande vorderingen definitief bepaald, waarna (mogelijk) een correctie in de voorziening plaatsvindt.
Deze voorziening dubieuze debiteuren betreft een correctie op de waardering van de bijstandsvorderingen. Gezien de geringe fluctuaties in het openstaande saldo van de bijstandsvorderingen is de waarderingscorrectie navenant.

Afschrijvingstabel

Omschrijving activa	Afschrijvings-termijn (in jaren)	Economisch Nut (EN) of Maatschappelijk Nut (MN)	Balanscode
Activa in eigendom van derden			
bijdragen aan activa in eigendom van derden	maximaal gelijk aan die van de activa waarvoor de bijdrage wordt verstrekt	-	001
Apparatuur / voorzieningen (roerend)		**EN**	
auto-/laadkraan vrachtauto	8		015
couverteermachine	8		015
beregeningsinstallatie	20		015
containers/olietank	10		019
hogedrukreiniger koud water	10		015
hogedrukreiniger koud/warm water	5		015
hogedrukvernevelaar	2		015
inpakmachine	8		015
kantoormachines	5		015
ontstoppingsmachine	8		015
repro-apparatuur	5		015
tachy-meter	5		015
Automatisering		**EN**	
beeldscherm	4		015
pc	4		015
laptop	4		015
thin client	4		015
printer	5		015
readerprinter	10		015
overige hardware, waaronder centrale hardware	5 á 7		019
software, waaronder software centrale systemen	5 á 7		019
Boten		**EN**	
kunststof boten	10		014
stalen boten	25		014
Bruggen		**MN**	
aandrijving (mechanisch)	25		013
aanleg bruggen (beton/staal)	40		013
aanleg bruggen hout	15		013
camera's brugbediening	10		019
elektrische installaties	20		015
epoxy deklaag	30		013
remmingswerken bruggen	15		013
renovatie bruggen beton/staal	30		013
slagbomen	20		013
software brugbediening	10		019
stalen hangkabels	10		013
verfsystemen	25		013
Gebouwen / niet verhuurde monumenten		**MN**	
(complete) verbouwing/restauratie	25		011, 012

Omschrijving activa	Afschrijvings-termijn (in jaren)	Economisch Nut (EN) of Maatschappelijk Nut (MN)	Balanscode
Gebouwen / overig		**EN**	
complete verbouwing/restauratie verhuurde monumenten	25		011, 012
dakbedekking - plat dak	15		011, 012
dakbedekking - rond dak	20		011, 012
dakbedekking - pannen	40		011, 012
fietsenstalling hout	10		012
fietsenstalling steen	20		012
garagedeuren	10		012
gebouwen permanent	50		011, 012
gebouwen semipermanent	20		011, 012
grote verbouwingen (verlenging levensduur)	20 á 30		011, 012
hekwerk	15		011, 012
houten onderkomens plantsoenen	10		012
kleine verbouwingen	10 á 15		011, 012
loodsen/opslagplaatsen	20		012
plantenkassen	20		012
sporthallen	40		012
schoolgebouwen t/m 2016	50		012
schoolgebouwen vanaf 2017	40		012
nieuwbouw bij scholen voor niet-onderwijsgebruik	40		012
Gebouwen / inrichting		**EN**	
buitenzonwering	10		019
gordijnen, luxaflex	15		019
inrichting magazijn	10		019
1e inrichting schoorgebouwen (vervanging via het rijk)	15		019
meubilair schoolgebouwen	15		019
meubilair gymzalen/sporthallen	10		019
meubilair kantoren - bureaustoelen	8		019
meubilair kantoren - overige	15		019
toestellen gymzalen/sporthallen - valmatten	5		019
toestellen gymzalen/sporthallen - overige	10		019
vloerbedekking	10		019
onderwijsleermethoden	10		019
Gebouwen / technische voorzieningen (onroerend)		**EN**	
alarminstallatie (brand-, inbraak-)	10		015
brandblusinstallatie (sprinkler)	15		015
c.v. - ketel	20		015
c.v. - leidingen, radiatoren	40		015
c.v. - regelinstallatie	10		015
geluidsinstallaties	8		015
keukenapparatuur	10		015
lift - installatie	25		015
lift - besturing en deuren	15		015
om-, oproepinstallatie	8		015
slagbomen	10		015
telefoon - centrale	8		015
telefoon - leidingen etc.	25		015
ventilatie en verwarming (airco)	10		015
verlichting (incl. bedrading)	20		015
waterleiding, riolering	40		015
zonnepanelen	20 á 25		015
Grond			
geen afschrijving	-		010
Havens		**EN**	
aanleg/nieuwbouw	30		013
meerstoel/dukdalf - hout	20		013
meerstoel/dukdalf	40		013
reconstructies/verbeteringen	20		013
Immateriële activa		**n.v.t.**	
kosten verbonden aan sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	max. looptijd lening		019
kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	5		019

Omschrijving activa	Afschrijvings-termijn (in jaren)	Economisch Nut (EN) of Maatschappelijk Nut (MN)	Balanscode
Openbaar groen, recreatieplassen, speeltuin-/plein		**MN**	
Begraafplaatsen		**EN**	
aanleg/herinrichting plantsoenen e.d.	30	EN/MN[1]	013
banken	10	EN/MN[1]	019
kunstwerk	30	MN	019
speelwerktuigen	10 á 15	MN	019
speeltuinen/-pleinen	10	MN	013
zandstranden, recreatieplassen	10	MN	013
houten keerwanden / geluidsschermen	15	MN	013
rieten dak aula	30	EN	012
Parkeervoorzieningen		**EN**	
aanleg parkeerterreinen	20		013
bouw parkeergarages	40		012
camera's/systeemmonitoren e.d.	7		015
parkeerautomaten/apparatuur[2] parkeergarages	10		015
parkeermeters	10		015
dynamische verkeersafsluiting (bollards)	10		015
parkeerverwijssysteem	10		015
Brandveiligheidsvoorzieningen parkeergarages/-dekken	15		015
Rijdend materieel		**EN**	
aanhangwagen	10		014
bestelauto	9		014
pick up / terreinwagen	9		014
electro-trucks	5		014
kettingzaag boomfrais	5		015
mini-vuildichter THG	5		015
personenauto	6		014
takkenversnipperaar in de hef	6		015
trekwagen	20		014
vrachtauto	8		014
Riolen en gemalen		**EN**	
gemalen (gebouwen)	40		012
riolering	40		013
installaties	15		015
Sportparken en terreinen		**EN**	
aanleg speelvelden, tennisvelden e.d.	50		010
afrastering/ballenvangers	15		019
drainage	20		013
kleedkamers	40		012
kuipstoelen tribunes	10		019
kunstgrasveld fundering	30		019
kunstgrasveld toplaag	10		019
kunststofbaan	15		019
toplagen verharding sportparken	20		013
Straatmeubilair		**MN**	
interlokale bewegwijzering	20		019
mast interlokale bewegwijzering	30		019
rijwielklemmen en -blokken	10		019
straatnaamborden	10		019
verkeersborden	10		019
verkeerszuilen	10		019
wegwijzers	10		019
inzinkbare palen	10		019
Straatverlichting		**MN**	
armaturen	30		019
masten (ijzer, aluminium)	30		019

[1] Alleen EN voor zover betrekking hebbend op begraafplaatsen

[2] Slagbomen, inrijstations, uitrijstations, managementstations, intercomsysteem, volsignalering

Omschrijving activa	Afschrijvings-termijn (in jaren)	Economisch Nut (EN) of Maatschappelijk Nut (MN)	Balanscode
Tunnels, viaducten		**MN**	
aanleg viaduct	40		013
dillitatievoegen	15		013
nieuwbouw tunnel	40		013
technische installaties	15		015
verfsystemen	25		013
Verkeersregulering		**MN**	
rotonde	30		013
schakelkast verkeersregelinstallatie (computer)	12		019
verkeersregelinstallatie (compleet)	15		015
verkeerslichtbakken	12		015
verkeerslichtportalen	25		015
(vervanging) grondkabels verkeersregelinstallatie	30		015
Waterbouwkundige werken		**MN**	
betongording	30		013
houten beschoeiing	20		013
reconstructies/verbeteringen	20		013
drijvende steigers	20		013
Wegen, straten en pleinen		**MN**	
asfaltering	25		013
bermverbetering buitengebied	30		013
(her-)bestrating wegen	30		013
grasbetonstenen	30		013

Aanpassing afschrijvingstermijn schoolgebouwen die gebouwd worden vanaf 2017:
De nieuwe schoolgebouwen die wij neerzetten zijn niet te vergelijken met de al bestaande schoolgebouwen; het zijn 2 verschillende categorieën. De bestaande gebouwen gaan langer mee dan de nieuwe gebouwen die we neerzetten. Het is algemeen bekend dat er vroeger 'beter werd gebouwd'. Toch is dit vaak een gevoel en niet feitelijk te onderbouwen met onderzoeksrapporten.
We hebben gekozen voor 2 verschillende categorieën: 1 bestaande gebouwen; 50 jaar. Nieuwe gebouwen; 40 jaar. De schoolgebouwen t/m 2016 worden in 50 jaar afgeschreven en schoolgebouwen vanaf 2017 in 40 jaar. De afschrijvingstermijn van 40 jaar is voor het eerst opgenomen in de afschrijvingstabel in de begroting 2018 maar in oktober 2017 heeft de raad ingestemd met de notitie Toekomstgerichte OHV waarin uitgegaan wordt van een afschrijvingstermijn van 40 jaar voor nieuwe schoolgebouwen. (afschrijving start niet voor 2018, dus geen effecten voor deze jaarrekening).
Aanpassing afschrijvingstermijn toplagen kunstgrasvelden:
De raad heeft bij de begroting 2018, in de afschrijvingstabel, besloten tot aanpassing van 15 naar 10 jaar.
Echter de raad heeft in november 2017 al een raadsbesluit over vervanging van enkele kunstgrasvelden genomen waarin uitgegaan wordt van 10 jaar. Tevens is er in de PPN 2016 al een melding gedaan dat de afschrijvingstermijn terug moet van 15 jaar naar 10 jaar. Daarom worden in deze jaarrekening de nadelen van de schattingswijziging verwerkt.

Overzicht vaste activa

Overzicht van activa en overzicht van kapitaallasten 2017

omschrijving	boekwaarde 1 januari	correctie balanscode	investeringen	desinves-teringen	afschrij-vingen / aflossingen	bijdragen van derden	afwaard. wegens waarde-vermind.	boekwaarde 31 december	rente	kapitaallasten
Immateriële vaste activa										
Kosten onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief	14.250				6.807			7.443	214	7.020
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	4.556.787		475.674		449.910	-26.657		4.555.895	68.352	518.262
Totaal immateriële vaste activa	**4.571.037**	**-**	**475.674**	**-**	**456.716**	**-26.657**	**-**	**4.563.338**	**68.566**	**525.282**
Materiële vaste activa										
Investeringen econ. nut met heffingen										
Gronden en terreinen	1.855.939		-3.397		86.062			1.766.481	27.839	113.901
Bedrijfsgebouwen	28.654				1.629			27.025	430	2.059
Grond- weg en waterbouwkundige werken	27.798.446		135.650		1.132.732			26.801.364	416.977	1.549.708
Machines apparaten en installaties	1.921.560				214.164			1.707.397	28.823	242.987
Overige materiële vaste activa	387.625				19.045			368.579	5.814	24.859
Totaal economisch nut met heffingen	31.992.224	-	132.253	-	1.453.632	-	-	30.670.845	479.883	1.933.515
Investeringen met economisch nut										
Gronden en terreinen	104.438.449		929.253	-4.465.624	2.980			100.899.098	1.569.389	1.572.370
Correctie gevormde voorzieningen	-15.376.716		-232.032	479.657				-15.129.091		
Bedrijfsgebouwen	246.553.020		10.651.919	-2.198.027	8.140.120	-688.707		246.178.085	3.631.208	11.771.328
Grond- weg en waterbouwkundige werken	578.529				45.871			532.657	8.678	54.549
Vervoermiddelen	426.480		174.517	-2.366	70.807			527.824	6.397	77.204
Machines apparaten en installaties	26.378.555		3.914.004	-31.064	3.927.815	-9.538		26.324.141	400.376	4.328.191
Overige materiële vaste activa	16.876.649		580.020		2.249.796			15.206.874	256.230	2.506.025
Totaal investeringen economisch nut	379.874.966	-	16.017.681	-6.217.423	14.437.390	-698.245	-	374.539.588	5.872.278	20.309.668
Investeringen met maatschappelijk nut										
Grond- weg en waterbouwkundige werken	7.960.767		21.181.019		403.548	-7.501.204		21.237.033	119.411	522.959
Machines apparaten en installaties	2.616.817		239.722		368.813			2.487.727	39.252	408.065
Overige materiële vaste activa	3.248.103		1.554.422		300.123	-275.000		4.227.402	48.722	348.844
Totaal investering maatschappelijk nut	13.825.687	-	22.975.163	-	1.072.483	-7.776.204	-	27.952.162	207.385	1.279.868
In erfpacht uitgegeven	3.922.858		19.066	-1.083				3.940.840	58.843	58.843
Totaal materiële vaste activa	**429.615.733**	**-**	**39.144.162**	**-6.218.506**	**16.963.505**	**-8.474.449**	**-**	**437.103.437**	**6.618.390**	**23.581.894**

omschrijving	boekwaarde 1 januari	correctie balanscode	investeringen	desinves-teringen	afschrijvingen / aflossingen	bijdragen van derden	afwaard. wegens waarde-vermind.	boekwaarde 31 december	rente	kapitaallasten
Financiële vaste activa										
Kapitaalverstrekkingen aan:										
Deelnemingen	1.222.700							1.222.700	18.341	18.341
Leningen aan:										
Woningbouwcorporaties	15.099.666				960.750			14.138.916	670.034	670.034
Deelnemingen	4.285.198				202.980			4.082.218		
Overige verbonden partijen	4.851.739				105.696			4.746.043		
Totaal leningen aan:	24.236.604	-	-	-	1.269.427	-	-	22.967.177	670.034	670.034
Overige langlopende leningen	10.863.031		579.594		1.620.718		-242.835	9.579.072	81.479	81.479
Correctie gevormde voorzieningen	-475.129		-133.486	55.024	-89.731			-463.862		
Totaal overige langlopende leningen	10.387.902	-	446.108	55.024	1.530.987	-	-242.835	9.115.210	81.479	81.479
Uitzettingen > 1 jaar:										
Overige uitzettingen > 1 jaar	782.105				260.702			521.403		
Totaal uitzettingen > 1 jaar	782.105	-	-	-	260.702	-	-	521.403	-	-
Totaal financiële vaste activa	**36.629.310**	**-**	**446.108**	**55.024**	**3.061.115**	**-**	**-242.835**	**33.826.491**	**769.854**	**769.854**
Totaal vaste activa	**470.816.080**	**-**	**40.065.944**	**-6.163.482**	**20.481.336**	**-8.501.106**	**-242.835**	**475.493.266**	**7.456.809**	**24.877.030**

Overzicht maatschappelijke / economische functie van Vastgoedobjecten

Dit overzicht bevat de indeling van de gemeentelijke gebouwen naar maatschappelijke functie cq. bedrijfseconomische functie, zoals is vastgesteld bij raadsbesluit d.d. maart 2018.
Bij gebouwen met een maatschappelijke functie wordt geen waardestijging of winst nagestreefd.
Bij gebouwen met een bedrijfseconomische functie geldt dat er vanuit financieel oogpunt winst kan worden gemaakt en/of waardestijging wordt gerealiseerd.

Lijst maatschappelijk vastgoed

Straat	Nummer	Feitelijk gebruik
Haersterveerweg	23 2	3516 toilet gebouw
Albert Cuypstraat	1 A	3515 clubhuis/verenigingsgebouw
Almelose Kanaal	33	3263 kinderboerderij
Assendorperplein	9	3419 cultureel centrum
Bachlaan	14	3339 dagbesteding
Bachlaan	20	3376 wijk- buurtcentrum
Bachlaan	4a	3511 gymnastieklokaal
Bagijnesingel	6	3314 middelbaar beroepsonderwijs
Belvederelaan	1	3389 overig gemeenschap
Bergkloosterweg	46	3176 atelier/werkruimte/broedplaats
Beulakerwiede	2	3511 gymnastieklokaal
Blijmarkt	25	3411 theater/schouwburg/concertgebouw
Botlek	58	3317 bijzonder onderwijs (vm. speciaal/bijz.)
Brahmstraat	3	3511 gymnastieklokaal
Gelijkheid	1	meerdere gebruikstypes
Burgemeester Drijbersingel	11	3141 kantoor
Burgemeester Drijbersingel	7	3411 theater/schouwburg/concertgebouw
Burgemeester van Walsumlaan	3	3318 (kinder)dagverblijf (KDV)
Campherbeeklaan	82	3376 wijk- buurtcentrum
Curieweg	12	3176 atelier/werkruimte/broedplaats
Friesewal	1A-1	1700 (parkeer)garage
Dokter Hengeveldweg	2	meerdere gebruikstypes
Emmawijk	ong.	1700 (parkeer)garage
Het Engels Werk	4b	3141 kantoor
Enkstraat	67	3376 wijk- buurtcentrum
Erfgenamenweg	14	3376 wijk- buurtcentrum
Ferdinand Bolstraat	2	3529 overig sport en recreatie binnen
Van Nahuysplein	Fontein	4199 overig onbebouwd
Gedeputeerdenlaan	45	3511 gymnastieklokaal
Geert Grooteweg	21	3376 wijk- buurtcentrum
Geraniumstraat	1A en 1B	3376 wijk- buurtcentrum
Goudsteeg	8	3419 galerie
Gouwe	10	3511 gymnastieklokaal

Gouwe	2	3318 (kinder)dagverblijf (KDV)
Grote Kerkplein	15	3371 stadhuis
Herenweg	49	3318 (kinder)dagverblijf (KDV)
Hille Gaerthéstraat	92	3511 gymnastieklokaal
Holtenbroekerdijk	40	3179 overig bedrijf
Hoogstraat	86	3376 wijk- buurtcentrum
Hyacinthstraat	68	3389 overig gemeenschap
IJsselcentraleweg	63	3511 gymnastieklokaal
Jacob Catsstraat	3	3318 (kinder)dagverblijf (KDV)
Klokkengieterlaan	1	3376 jongerencentrum
Klooienberglaan	1	meerdere gebruikstypes
Koestraat	3	3315 hoger onderwijs/hogeschool
Koewegje	4	3176 atelier/werkruimte/broedplaats
Koningin Wilhelminastraat	28	3511 gymnastieklokaal
Korianderplein	2	3511 gymnastieklokaal
Korte Kamperstraat	17	3175 opslag/loods
Kranenburgweg	7A	3379 uitvaartcentrum/begraafplaats
Kranenburgweg	ong. 2	3379 uitvaartcentrum/begraafplaats
Kranenburgweg	ong. 3	3379 uitvaartcentrum/begraafplaats
Kranenburgweg	ong. 1	3379 uitvaartcentrum/begraafplaats
Kranenburgweg	5	1000 woning
Kranenburgweg	7	3379 uitvaartcentrum/begraafplaats
Landsheerlaan	3	3318 (kinder)dagverblijf (KDV)
Lisdodde	ong.	3516 toilet gebouw
Lübeckplein	1	Stadskantoor
Marsweg	39	3375 brandweerkazerne
Meppelerstraatweg	1	0000 feitelijke leegstand
Meppelerstraatweg	ong.	0000 feitelijke leegstand
Meppelerstraatweg	3	1000 woning
Middelweg	235	3375 brandweerkazerne
Molenweg	152A	3511 gymnastieklokaal
Morsestraat	5	3372 gemeentewerken, werf
Munterkamp	75	meerdere gebruikstypes
Nilantsweg	109	3376 wijk- buurtcentrum
Oostzeelaan	6	0000 leegstandsbeheer
Ossenkamp	7	3521 zwembad/sauna
Ossenmarkt	42	3451 kerktoren
Oude Deventerstraatweg	40	4125 moestuin
Oude Deventerstraatweg	42	3179 overig bedrijf
Overtoom	3	3511 sporthal
Papaverweg	59	3318 (kinder)dagverblijf (KDV)
Papenstraat	3	3416 bioscoop
Papenstraat	9	0000 feitelijke leegstand
Papenstraat	11-13	0000 feitelijke leegstand
Pastorieweg	1	3389 overig gemeenschap
Pastorieweg	6	3379 uitvaartcentrum/begraafplaats

Pergolesistraat	5	3389 overig gemeenschap
Praubstraat	14	meerdere gebruikstypes
Praubstraat	16-18	3315 hoger onderwijs/hogeschool
Praubstraat	23	3176 atelier/werkruimte/broedplaats
Rhijnvis Feithlaan	50	3315 hoger onderwijs/hogeschool
Ridder Zwederlaan	1	3379 uitvaartcentrum/begraafplaats
Rieteweg	10	3176 atelier/werkruimte/broedplaats
Roopoort	1A	3263 kinderboerderij
Schubertstraat	39	3459 overig religie
Spinhuisplein	14	3411 theater/schouwburg/concertgebouw
Sportlaan	10	3511 gymnastieklokaal
Spui	2	3314 middelbaar beroepsonderwijs
Stationsplein	14	1700 (parkeer)garage
Bagijneweide	33	3315 hoger onderwijs/hogeschool
Bagijneweide	15	3176 atelier/werkruimte/broedplaats
Trompstraat	10B	3376 wijk- buurtcentrum
Turfmarkt	4	3339 gezondheidscentrum
Turfmarkt	5	3511 gymnastieklokaal
Van der Heydenstraat	10	3376 jongerencentrum
Van 't Hoffpad	3	3515 scoutingvereniging
Van Wevelinkhovenstraat	103	3529 overig sport en recreatie binnen
Van Wevelinkhovenstraat	8	1700 (parkeer)garage
Veemarkt	35-40	meerdere gebruikstypes
Vlasakkers	10	3376 wijk- buurtcentrum
Vondelkade	175	3624 windmolen traditioneel
Waallaan	10	3511 gymnastieklokaal
Waallaan	12	3511 gymnastieklokaal
Werkerlaan	1	3410 bibliotheek
Wijheseweg	43	3624 windmolen traditioneel
Abel Tasmanstraat	292	3511 gymnastieklokaal
Zalneweg	102	3389 overig gemeenschap
Zerboltstraat	63-63A	3339 dagbesteding
Zwarteweg	122	3511 gymnastieklokaal
Blijmarkt	20	3413 museum
Zalneweg	ong.	3516 toilet gebouw
Zwartewaterallee	8	3314 middelbaar beroepsonderwijs
Hanzelaan	246 A 1	1700 (parkeer)garage
Hanzelaan	96	1700 (parkeer)garage
Noordereiland	3	1700 (parkeer)garage
Oude Wetering	35	4125 moestuin
Van Wevelinkhovenstraat	107	3511 sporthal
Werkerlaan	1	meerdere gebruikstypes
Diezerstraat	80	0000 leegstandsbeheer
Stokmeesterslaan	3	meerdere gebruikstypes
Voorsterweg	36	meerdere gebruikstypes
Eemlaan	25	3263 kinderboerderij

Praubstraat	4	3176 atelier/werkruimte/broedplaats
Rodetorenplein	1	3523 jachthaven
Blijmarkt	21	3419 galerie
Zeven Alleetjes	1A	3410 bibliotheek
Van der Capellenstraat	95	3410 bibliotheek
Katerdijk	2B	1700 (parkeer)garage
Van Wevelinkhovenstraat	105	3459 overig religie
Van Wevelinkhovenstraat	105 A	3122 café/bar/restaurant
Bagijneweide	17	3162 praktijkruimte

Lijst economisch vastgoed

Straat	Nummer	Feitelijk gebruik
Bergkloosterweg	44	1000 woning
Bergkloosterweg	54	1000 woning
Beukenallee	44	1000 woning
Blijmarkt	23	3122 café/bar/restaurant
Derde Bredehoek	3	0000 leegstandsbeheer
Derde Bredehoek	6	1730 berging
Derde Bredehoek	5	0000 leegstandsbeheer
Gooseveldweg	21	1000 woning
Grote Markt	20	3122 café/bar/restaurant
Harm Smeengekade	13	0000 leegstandsbeheer
Kanonsteeg	6	1000 woning
Krabbestraat	63	3122 café/bar/restaurant
Lorentzlaan	15	3318 (kinder)dagverblijf (KDV)
Luttekestraat	35	0000 leegstandsbeheer
Markteweg	9	1000 woning
Oude Deventerstraatweg	38	1000 woning
Papendwarsstraat	12	3141 kantoor
Papenstraat	5	3141 kantoor
Pletterstraat	8	3125 pension/logiesgebouw
Praubstraat	10	1000 woning
Praubstraat	12	1000 woning
Praubstraat	6	1000 woning
Rieteweg	4	3414 expositiehal/evenementenhal
Russenweg	6T1	3175 opslag/loods
Zwarteweg	118	1000 woning
Zwartewaterallee	4	0000 leegstandsbeheer
Stokmeesterslaan	1	3318 (kinder)dagverblijf (KDV)

Overzicht langlopende leningen

Overzicht opgenomen langlopende geldleningen per 31 december 2017

Categorie Geldgever + leningnummer	Oorspronke-lijk bedrag van de geldlening	Type lening	Jaar van de laatste aflos-sing	Rentepercentage huidige %	Rentepercentage event. herzie-nings-datum	Restant-bedrag van de lening op 1 jan. 2017	Bedrag van de in de loop van het dienstjaar aangegane geldleningen	Bedrag van rente ten laste van 2017	Bedrag van aflos-sing in 2017	Restantbedrag van de lening op 31 dec. 2017
Algemene financiering:										
BNG 40.90814.01	9.000.000	20 jr. lin.	2020	4,320		1.800.000		59.900	450.000	1.350.000
NWB 1W0024574	10.000.000	30 jr. fixe	2036	4,125		10.000.000		412.500		10.000.000
NWB 1W0024134	5.000.000	10 jr. fixe	2017	3,760		5.000.000		4.623	5.000.000	
BNG 10.102419	5.000.000	40 jr. fixe	2047	4,068		5.000.000		203.400		5.000.000
BNG 40.102583	5.000.000	40 jr. fixe	2047	4,297		5.000.000		214.850		5.000.000
BNG 40.102366	5.000.000	50 jr. fixe	2058	4,040		5.000.000		202.000		5.000.000
BNG 40.102365	5.000.000	50 jr. fixe	2059	4,045		5.000.000		202.250		5.000.000
BNG 40.104240	8.000.000	10 jr. fixe	2019	4,690		8.000.000		375.200		8.000.000
ASN 279	10.000.000	12 jr. fixe	2021	4,680		10.000.000		468.000		10.000.000
BNG 40.104390	10.000.000	9 jr. fixe	2018	4,315		10.000.000		431.500		10.000.000
BNG 40.104717	8.000.000	8 jr. fixe	2017	3,515		8.000.000		256.547	8.000.000	
ASN 307	8.000.000	10 jr. fixe	2019	3,770		8.000.000		301.600		8.000.000
NWB 1W0026665RH4 (basisrentelening)	10.000.000	50 jr. fixe	2061	3,108	febr. 2019	10.000.000		312.785		10.000.000
BNG 40.105745	12.000.000	10 jr. lineair	2020	2,459		4.800.000		107.684	1.200.000	3.600.000
NWB 1W0026928	15.000.000	14 jr. fixe	2024	3,540	nov. 2020	15.000.000		531.000		15.000.000
BNG 40.105414.02 (basisrentelening)	15.000.000	50 jr. fixe	2062	3,210	okt. 2018	15.000.000		481.500		15.000.000
BNG 40.107721	10.000.000	15 jr. fixe	2027	3,300		10.000.000		330.000		10.000.000
SparkassenVersicherung Gebäudeversicherung	5.000.000	20 jr. fixe	2032	3,380		5.000.000		169.000		5.000.000
SparkassenVersicherung Lebensversicherung	10.000.000	20 jr. fixe	2032	3,380		10.000.000		338.000		10.000.000
Süddeutsche Lebensversiecherung	5.000.000	20 jr. fixe	2032	3,380		5.000.000		169.000		5.000.000
BNG 40.108268	10.000.000	3 jr.10 mnd fixe	2017	1,035		10.000.000		8.201	10.000.000	
BNG 40.108269	10.000.000	4 jr. 8 mnd fixe	2017	1,230		10.000.000		111.542	10.000.000	

NWB 1W0025401TR	8.745.000	50 jr. lineair	2058	4,760		7.345.800		342.681	174.900	7.170.900
Provincie Noord-Brabant OL215146	10.000.000	10 jr. fixe	2025	1,000		10.000.000		100.000		10.000.000
Provincie Limburg	10.000.000	10 jr. fixe	2025	1,400		10.000.000		140.000		10.000.000
NWB 1-29030	7.500.000	10 jr. fixe	2026	0,927		7.500.000		69.525		7.500.000
NWB 1-29031	7.500.000	10 jr. fixe	2026	0,927		7.500.000		69.525		7.500.000
BNG 40.110687	10.000.000	7 jr. fixe	2023	0.218		10.000.000		21.800		10.000.000
BNG 40.110773	10.000.000	15 jr. fixe	2031	1,007		10.000.000		100.700		10.000.000
BNG 40.110854	10.000.000	12 jr. fixe	2028	1,063		10.000.000		106.300		10.000.000
Medium Term Note 12343925	10.000.000	12 jr. fixe	2029	1,195			10.000.000	66.134		10.000.000
Medium Term Note 12650659	10.000.000	5 jr. fixe	2022	0,162			10.000.000	1.509		10.000.000
Renteswap Deutsche Bank (icm 3 mnd lening)	10.000.000	40 jr.	2053	3,425		10.000.000		341.504		10.000.000
Projectfinanciering Stadskantoor:										
BNG 40.88278.01	9.983.165	50 jr. ann.	2050	1,115	juli 2025	8.849.979		97.476	215.496	8.634.483
Projectfinanciering Theater de Spiegel:										
BNG 40.111043 (vh. BNG 40.107544)	10.000.000	10 jr. fixe	2027	1,050		10.000.000		120.658		10.000.000
Triodos Cultuurfonds 000558	5.000.000	25 jr. lineair	2034	3,178	dec. 2019	3.600.000		114.356	200.000	3.400.000
Triodos Bank N.V. 2205 4093 79	6.000.000	27 jr. fixe	2037	1,106	apr. 2018	6.000.000		66.360		6.000.000
Doorlening aan Zorgspectrum Het Zand:										
NWB 1W0022120RH	3.233.184	30 jr. lineair	2032	2,230	dec. 2022	1.724.365		38.447	107.773	1.616.592
NWB 1W0013035RH2	907.560	40 jr. lineair	2034	2,500		408.402		9.926	22.689	385.713
Doorlening aan Woningcorporaties:										
BNG t.b.v. SWZ	2.869.920	1 ann.len.	2022	5,235		1.183.375		61.950	172.951	1.010.424
BNG t.b.v. Openbaar Belang	2.087.389	1 ann.len.	2034	2,590		1.439.425		37.281	63.784	1.375.641
BNG t.b.v. Delta Wonen	19.355.088	4 ann.len.	2034		sept. 2024	12.227.370		567.949	614.091	11.613.279
Doorlening aan Sporthal Zwolle Zuid:										
BNG 40.86510.01	1.231.106	40 jr. lineair	2037	3,860		646.330		24.948	30.778	615.553

Doorlening t.b.v. objectfinanciering:										
Stim.fonds Vhv t.b.v. SWZ herontwikkeling	750.000	10 jr. ann.	2019	1,500		240.485		2.853	110.023	130.462
Subtotaal opgenomen geldleningen	**355.162.412**					**304.265.531**	**20.000.000**	**8.192.964**	**36.362.484**	**287.903.047**
Opgenomen geldleningen Sociale Zaken										
Opgenomen (rente-)leningen BBZ						2.474.608	769.679		1.003.051	2.241.237
Opgenomen leningen W I K						15.271	4.513		5.395	14.389
Totaal opgenomen geldleningen Sociale Zaken						**2.489.880**	**774.192**		**1.008.446**	**2.255.626**
Totaal opgenomen langlopende geldleningen	**355.162.412**					**306.755.411**	**20.774.192**	**8.192.964**	**37.370.930**	**290.158.673**

Overzicht verstrekte langlopende geldleningen per 31 december 2017

Geldnemer	Oorspronke-lijk bedrag van de geldlening	Type lening	Jaar van de laatste aflos-sing	Rentepercentage hui-dige %	Rentepercentage event. herzie-nings-datum	Restant-bedrag van de lening op 1 jan. 2017	Bedrag van de in de loop van het dienstjaar verstrekte geldleningen	Bedrag van afwaarde-ring wegens waarde-vermind-ering	Bedrag van rente ten gunste van 2017	Bedrag van ontvangen aflossing 2017	Restant-bedrag van de lening op 31 dec. 2017
Leningen aan:											
Woningcorporaties											
SWZ - herontwikkeling oude ambachtschool	750.000	annuïtair	2019	1,500		249.495			3.742	109.925	139.571
SWZ - 1 lening	2.925.895	annuïtair	2022	5,245		1.183.375			62.068	172.951	1.010.424
Openbaar Belang - 1 lening	2.087.389	annuïtair	2034	2,590		1.439.425			37.281	63.784	1.375.641
Delta Wonen - 4 leningen	19.355.087	annuïtair	2034		2024	12.227.370			567.949	614.091	11.613.279
Deelnemingen											
ROVA	2.603.241	achterg.lng		8,000	2021	2.603.241			208.259		2.603.241
Vitens	3.044.700	achterg.lng	2021	2,120	jaarlijks	1.014.900			19.615	202.980	811.920
Zuiderzeehaven	667.057	achterg.lng				667.057					667.057
Overige verbonden partijen											
Veiligheidsregio Middelweg 235; brandweerkazerne	4.593.608	annuïtair	2022	3,300		4.303.599			142.019	105.696	4.197.903
Tranche D Vordering op Enexis B.V.	831.601	achterg.lng	2019	7,200		548.139			39.466		548.139
Overige langlopende leningen											
Het Zand 92 - 01	4.310.912	lineair	2032	3,240	2022	1.724.365			55.869	107.773	1.616.592
Het Zand 94 - 01	907.560	lineair	2034	2,760		408.402			10.959	22.689	385.713
Sporthal Zwolle-zuid	1.231.106	lineair	2037	4,160		646.331			26.247	30.778	615.553
ZLTB	57.479	lineair	2031	4,950		22.685			1.123	1.513	21.172
a.v. PEC	36.302	annuïtair	2028	5,400		21.409			1.156	1.314	20.095

Vivente-Ichtus; zonnepanelen	10.169	annuïtair	2037	4,600		9.205			423	269	8.935
Vivente-Klokbeker; zonnepanelen	57.078	annuïtair	2037	4,600		51.665			2.377	1.512	50.153
Vivente-Zevensprong; zonnepanelen	42.037	annuïtair	2037	4,600		38.050			1.750	1.114	36.936
Verstrekte startersleningen Stimuleringsfonds	3.679.542	annuïtair				3.019.958			68.122	578.084	2.441.874
Leningen riolering aan 11 particulieren	29.953	annuïtair				13.799			616	1.777	12.022
Stadlandbos B.V. vml Ecodrome	850.000	lineair	2019			600.000				200.000	400.000
Odeon de Spiegel	991.717	lineair	2023			781.717				100.000	681.717
Overige uitzettingen > 1 jaar aan openbare lichamen											
Gem. Hattem, afkoopsom aandeelhouderschap Wezo N.V.	475.140	lineair	2019			356.355				118.785	237.570
Gem. Zwartewaterl, afkoopsom aandeelhoud.schap Wezo N.V.	567.667	lineair	2019			425.750				141.917	283.833
Totaal leningen aan:	**50.105.240**					**32.356.292**			**1.249.042**	**2.576.951**	**29.779.341**
Verstrekte geldleningen Sociale Zaken											
Uitstaande leningen nABW						465.445	112.986	55.024		82.065	441.343
Opgenomen leningen nABW						-393.541	-47.438			-82.065	-358.914
Uitstaande (rente-) leningen BZ						2.474.609	391.216	187.812		436.776	2.241.237
Uitstaande leningen W.I.K.						31.885				5.395	26.490
Krediethypotheken nABW						471.918	9.079			6.704	474.292
Kredietnemers SchuldHulpVerlening						81.589	66.313			42.955	104.948
Voorziening risico oninbaar schuldhulpverlening						-81.589	-31.025			-7.666	-104.948
Totaal verstrekte geldleningen Sociale Zaken						**3.050.316**	**501.131**	**242.835**		**484.164**	**2.824.448**
Totaal verstrekte langlopende geldleningen	**50.105.240**					**35.406.608**	**501.131**	**242.835**	**1.249.042**	**3.061.115**	**32.603.789**

Overzicht gewaarborgde geldleningen

Risicoanalyse (monitoring) gegarandeerde geldleningen

Soort	Garantstel-ling / waar-borgfonds	Omvang jaar-rek. 2017	Omschrijving garantstelling / waarborgfonds	Omschrijving risico
- Woningcorporaties - Landelijk toegelaten instellingen	WSW	712.834	Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) staat borg voor leningen zodat corporaties een lagere rente kunnen aantrekken. Gemeenten en Rijk kunnen in laatste instantie worden aangesproken, dat wil zeggen: als er geen geld meer in het fonds zit. Rijk en gemeenten zijn samen achtervang als het vermogen van het waarborgfonds tekortschiet. Zij moeten dan renteloze leningen verstrekken (het Rijk en de gemeenten ieder 50 procent). Nadeelgemeenten betalen 25 procent. De andere 25 procent moet worden opgebracht door alle gemeenten, inclusief de nadeelgemeenten. Dit is overigens nog nooit gebeurd. De som van de geborgde leningen waarvoor een gemeente een achtervangpositie inneemt bij het WSW mag maximaal gelijk zijn aan de som van de laatst bekende WOZ-waarden van bezit in die gemeente. Het betreft hier door de deelnemer ingebrachte en door het WSW als onderpand geaccepteerd bezit.	Het risico dat gemeenten lopen bestaat uit het verstrekken van een relatief kleine en renteloze lening, die het WSW te zijner tijd terugbetaalt. Dit speelt pas als een corporatie niet meer aan haar verplichtingen kan voldoen èn het garantievermogen van het WSW niet toereikend blijkt. De gemeente wordt dan aangesproken voor het genoemde percentage (zie vorige kolom) afhankelijk van waar de problemen zich voordoen. Dit kan dus ook zijn als er zich problemen voordoen bij een corporatie elders in het land. Financiële problemen bij Zwolse corporaties kunnen ook politiek gevoelig liggen (bijvoorbeeld als er onvoldoende gemeentelijk toezicht is geweest).
Particuliere woninghypotheken	NHG / WEW	1.021.000	Het Waarborgfonds eigen woningen (WEW) staat garant voor de onder Nationale hypotheek garantie (NHG) afgegeven hypotheken aan particulieren. Per 1-1-2011 is er geen achtervang meer voor gemeenten bij nieuwe NHG hypotheken. De achtervangpositie voor de NHG hypotheken van voor 1-1-2011 blijft bestaan.	Het WEW kan bij dreigende liquiditeitstekorten in verband met tot en met 31 december 2010 afgegeven borgtochten een beroep doen op achtergestelde, renteloze leningen van het Rijk (50%) en van de gemeenten (50%). Ten aanzien van per 1 januari 2011 afgegeven borgtochten wordt de volledige achtervangfunctie door het Rijk vervuld. Verder is de regel om voor NHG in aanmerking te komen dat de waarde van het onderpand niet volledig mag worden gefinancierd. De risico's in de NHG garanties zijn ook afgenomen door de recente waardestijging van woningen.

Monumentale en behoudenswaardige panden	Gemeente Zwolle	793	De gemeente Zwolle staat garant voor de door het Nationaal Restauratiefonds (NRF) verstrekte laagrentende restauratiehypotheken van onroerende goederen in de gemeente Zwolle ('Revolvingfund, restaurantiefonds (oud)'). Daarnaast verstrekt de gemeente 'Subsidies op termijn'. Hierbij gaat het NRF er vanuit dat de gemeente tot een bepaald maximum 100 % subsidie verleent in de goedgekeurde kosten van voorzieningen tbv monumenten cq stadsvernieuwingspanden. Deze subsidie wordt echter pas na 15 jaar uitgekeerd. Voor het bedrag van de op termijn uit te betalen subsidie kan de eigenaar een aflossingsvrije lening met een, voor restauratiehypotheken, gunstig rentepercentage bij het NRF aantrekken.	Bij het niet nakomen van de betalingsverplichtingen door de geldnemer loopt de gemeente financieel risico. Financiële problemen bij de geldnemer kunnen ook politiek gevoelig liggen (bijvoorbeeld als er onvoldoende gemeentelijk toezicht is geweest). De leningen zijn verstrekt na onderzoek van kredietwaardigheid door het NRF, er is een notariële akte opgesteld en er is hypotheek gevestigd. Het NRF zal slechts een beroep doen op gemeentegarantie als de eigenaar niet aan de betalingsverplichting voldoet en executoriale verkoop van het pand vervolgens onvoldoende oplevert om de restschuld te voldoen. Hierbij moet in aanmerking worden genomen dat de huizenprijzen sinds 1996 aanmerkelijk zijn gestegen. Mocht het NRF zelf in financiële problemen komen, dan staat het Rijk garant. Sinds 2002 worden geen nieuwe garantstellingen meer verstrekt door de gemeente Zwolle.
Verkrijgen en verbeteren eigen woning	50% Rijk en 50% Gemeente	5.828	Tot 1995 hebben gemeenten garanties verleend ter bevordering van het eigen woningbezit. Het Rijk staat voor 50% garant en de gemeente voor 50%. Er worden geen nieuwe garanties meer verstrekt.	Bij het niet nakomen van de betalingsverplichtingen door de geldnemer loopt de gemeente financieel risico. Het gaat dan om de helft van de betreffende financiering, voor de andere helft staat het Rijk garant. De waarde van de woningen is gestegen tov de periode van voor 1995.
Sportverenigingen	Klein deel SWS, grote deel gemeente Zwolle	3.217	De gemeente fungeert als achtervang voor de geldverstrekker wanneer de geldnemer niet aan zijn verplichtingen voldoet. Bij één van de verenigingen (Hoge Laar oorsponkelijke hoofdsom 1.250.000,- en stand volgens overzicht geldverstrekker midden 2017 € 1.011.670,-) fungeert de gemeente samen met de Stichting Waarborfonds Sport (SWS) als achtervang voor de geldverstrekker wanneer de geldnemer niet aan zijn verplichtingen voldoet. De SWS garandeert hierbij maximaal € 375.000,-. De rest van de garantie is voor risico van de gemeente. In dit bedrag is ook de garantstelling aan PEC Zwolle opgenomen.	Bij het niet nakomen van de betalingsverplichtingen door de geldnemer loopt de gemeente financieel risico. Financiële problemen bij Zwolse sportverenigingen kunnen ook politiek gevoelig liggen (bijvoorbeeld als er onvoldoende gemeentelijk toezicht is geweest). Inkomsten kunnen dalen als er een afname van het aantal leden plaatvindt. Verder kunnen onvoorziene kosten druk op de exploitatie van een vereniging geven.
NV Wezo	Gemeente Zwolle	9.610	In het laatste kwartaal van 2015 is gemeente Zwolle 100% eigenaar geworden van de NV Wezo. Hierdoor staan wij garant voor de kortdurende en langlopende geldleningen van deze NV richting de BNG	Er is sprake van een enig risico, ingeval van WEZO NV haar verplichtingen niet kan voldoen. Daar staat tegenover een zekerheidstelling van al het onroerend goed van de NV.
Overig, met name: Kringloop, Dierenasiel, Stadkamer, SWZ, (niet WSW)	Gemeente Zwolle	5.958	De gemeente fungeert als achtervang voor de geldverstrekker wanneer de geldnemer niet aan zijn verplichtingen voldoet.	Bij het niet nakomen van de betalingsverplichtingen door de geldnemer loopt de gemeente financieel risico. Financiële problemen bij de geldnemer kunnen ook politiek gevoelig liggen (bijvoorbeeld als er onvoldoende gemeentelijk toezicht is geweest).
Totaal		**1.759.240**		

Arbeidsgerelateerde lasten

A. Huidig personeel (excl. inhuur)	totale formatie		totale loonkosten		
	vastgestelde begroting 2017	gemiddeld over het jaar 2017	vastgestelde begroting 2017	begroting t/m december	rekening 2017
Bestuur:					
Raad	39,0	39,0	929.541	929.541	781.336
Burgemeester en wethouders	6,0	6,0	768.626	768.626	722.059
Totaal Bestuur	**45,0**	**45,0**	**1.698.167**	**1.698.167**	**1.503.395**
Ambtelijke organisatie:					
Indirecte afdelingen (via programma bedrijfsvoering)					
Management	39,2	36,0	4.599.758	4.599.758	4.221.528
Secretariaten	35,8	35,2	1.845.469	1.821.130	1.813.899
Concernstaf	16,8	22,4	1.296.711	1.684.996	1.729.778
Advies en Ondersteuning (corr.fte's)	34,8	27,6	2.563.992	2.124.921	2.031.994
Human Resources	12,1	13,4	961.663	961.663	1.062.748
Services	18,7	18,8	1.048.466	1.045.666	1.055.587
Financiën	45,3	45,5	3.240.056	3.495.343	3.257.357
Managementpool	4,2	3,5	413.627	413.627	348.642
DIV	7,0	4,8	384.067	337.879	261.585
Informatiemanager	1,0	0,9	106.164	134.164	96.789
Juridische Zaken	9,3	9,8	740.718	780.738	780.738
Onderzoek en Informatie	12,3	13,1	880.911	935.711	935.711
Advies	10,2	11,6	992.165	1.042.165	1.126.288
Communicatie	5,7	6,7	378.206	558.206	445.144
WIA/WGA			75.304	75.304	45.080
subtotaal programma bedrijfsvoering	252,4	249,3	19.527.277	20.011.271	19.212.868
Directe afdelingen (via overige programma's/projecten):					
Raadsgriffie	6,1	6,6	397.634	397.634	427.498
Juridische Zaken	10,9	10,4	758.815	758.815	725.294
Onderzoek en Informatie	6,8	6,8	546.148	546.148	548.439
Advies	8,3	2,3	514.516	514.516	143.092
Communicatie	12,5	10,9	915.081	915.081	797.719
Ruimte en Economie	18,9	18,3	1.749.307	1.946.847	1.690.329
Projectontwikkeling	29,1	31,0	2.293.166	2.316.666	2.439.259
Maatschappelijke Ontwikkeling	28,7	31,8	2.145.069	2.521.069	2.377.827
Vastgoed	23,7	20,0	1.911.545	2.061.845	1.611.189
Beheer en Gebouwen	37,5	39,6	2.296.838	2.328.838	2.422.821
Civiel- & Cultuurtechniek	17,2	17,4	1.389.619	1.406.619	1.409.646
Leefomgeving en Erfgoed	20,4	20,1	1.530.502	1.530.502	1.510.178
Projecten	20,1	18,9	1.547.553	1.547.553	1.455.841
Ruimtelijke Planvorming	22,7	22,9	1.791.319	1.857.319	1.807.569
Beheer Openbare Ruimte	15,8	17,5	1.212.821	1.244.321	1.343.612
Sociale Wijkteams	54,8	54,9	3.643.631	4.048.247	3.648.154
Inkomens Ondersteuning	71,6	78,0	4.587.983	4.634.633	4.997.515
Werkreintegratie en Arbeidsontwikkeling	34,3	33,1	2.178.679	2.284.679	2.104.241
Inwonerszaken	47,0	46,6	2.605.100	2.725.410	2.583.764
Verkiezingen					25.537

Fysieke Leefomgeving	75,0	64,2	4.981.600	5.057.100	4.261.062
Beiaardier	0,4	0,4	32.800	32.800	32.890
Trainees					34.000
Arbeidsvoorwaardenbudget				484.889	505.752
subtotaal overige programma's	561,8	551,6	39.029.726	41.161.531	38.903.228
subtotaal bedrijfsvoering + dir.afd.	814,2	800,9	58.557.003	61.172.802	58.116.096
ONS per 31-12-17 over naar BVO	86,4	78,0	6.195.753	6.094.666	5.780.840
Sociale Werkvoorziening	519,7	525,6	15.227.657	16.000.657	15.947.901
Totaal ambtelijke organisatie	**1.420,3**	**1.404,4**	**79.980.413**	**83.268.125**	**79.844.837**
Totaal bestuur + ambtelijke organisatie	**1.465,3**	**1.449,4**	**81.678.580**	**84.966.292**	**81.348.232**

B. Voormalig personeel	**uitkeringen**		
	vastgestelde begroting 2017	**begroting t/m december**	**rekening 2017**
Uitkering v/m wethouders	443.603	443.603	426.802
FPU/FLO v/m personeel	69.144	139.144	58.785
Muzerie	7.207	7.207	71.632
Totaal voormalig personeel	**519.954**	**589.954**	**557.219**

Subsidiestaat jaarrekening 2017

Doel/gesubsidieerden	Rekening 2016	Begroting 2017	Rekening 2017
Programma 1 Samenleving			
Ambitie 1.1 Benutten eigen vermogen			
0111-Competenties en sociaal kapitaal			
Incidentele subsidies		150.000	135.906
Vrijwilligerscentrale st.	181.014	184.272	198.778
0112-Veerkracht			
Incidentele subsidies	308.000	151.543	24.509
Dorpshuis "De Molenkamp" te Windesheim	2.000		0
Spoolde buurthuis		2.023	4.062
Stichting Gemeenschapscentrum De Elshof	2.000	2.023	2.000
Stichting Ontmoetingscentrum Westenholte	25.000		25.000
WijZ	60.271	66.030	77.678
Wijk-/Speeltuinver. Wipstrikkwartier	41.600		36.500
Stichting Wijkcentrum Aa-Landen	3.600		7.394
Stichting Wijkorganisatie Holtenbroek N.	9.000		0
Travers	3.090.613	3.137.415	3.139.181
Aa-landen wijkgemeenschap st.	12.000	12.066	12.000
Wijkver.Berkum	22.000		
Buurtvereniging De Bollebieste	3.092	3.074	3.092
Wijkvereniging Veeralleekwartier	2.918	2.832	2.900
Wijthmen plaatselijk belang	2.674	2.624	2.699
Noorden Wijkvereniging		4.954	
C.O.C.	15.250	2.740	14.000
Zwolse bal de speel-o-theek st.		5.712	
Dorpshuis Windesheim ,st.		2.023	2.000
Buurthuis Eben-Haezer	20.062		
Stichting Slachtofferhulp Nederland	10.175	14.705	10.175
Spoolde Oranjevereniging	1.900		1.900
Wijkenvereniging Zwolle-Zuid	2.400	4.263	2.400
Wijkvereniging W.V.F.	5.970	5.797	5.988
Bewonersvereniging Binnen	4.410	3.287	4.558
Langenholte buurtvereniging	1.850	1.864	1.850
Wijk- en Speeltuinvereniging Wipstrikkwartier	3.820	45.995	8.920
Anker het ontmoetingscentrum	2.000	28.437	2.000
Nederlandse Vereniging tot Integratie			9.250
Stichting Kindercircus Pavarini	5.500	6397	6.940
Bolder de, Wijkcentrum	35.000	38.594	31.206
Wijkcentrum Dieze-Oost	2.770	5.591	
Wijkvereniging Berkum	5.800	5.855	5.800
St. Recreatieve Initiatieven Kamperpoort	2.829	2.859	2.900
Weijenbelt de wijkcentrum	1.495	25.787	23.495
Wijkorganisatie Holtenbroek		9.004	9.000
Stichting Stadshagen Totaal	19.000	16.108	19.750
Wijkenvereniging Zwolle-Zuid	21.600	21.600	21.600
Anti Discriminatie Bureau		0	
RiMa - educatie	10.000		
Assendorper Zaken	11.677	11.378	11.677
Plaatselijk Belang Windesheim en omstreken	2.400	2.457	2.400
Art.1 Overijssel stichting	46.582	47573	45.722

Tactus Verslavingszorg	1.853		-1.853
Wijkcentrum De Enk	82.270	81.063	82.270
Holtenbroek Kwaliteitspan		5.018	
Stichting VluchtelingenWerk Oost-Nederland	213.172	359.348	367.452
Wijkvereniging De Vlasakkers	3.188	2858	3.188
Coöperatief WijBedrijf Dieze U.A.			13.500
Stichting Liberta Care			61.200
Christelijke Hogeschool Windesheim			14.900
Stichting Vluchtelingenwerk Overijssel		0	
0113-Zelfstandigheid ouderen			
Incidentele subsidies	35.154	210.342	80.077
WijZ	958.870	972.222	1.020.138
C.O.S.B.O.	3.870	3.908	3.870
0114-Sociale netwerken kwetsbare inwoners			
Incidentele subsidies	3.000	35.682	10.342
Vrijwilligerscentrale st.	426.096	433.766	433.766
Bres de, stichting		0	
Stichting Presént Zwolle	65.822	66.624	67.007
Stichting Focus	337.084	343.557	346.632
PaRT Zwolle Welzijn		9.181	
Alzheimer Nederland, Best	8.469	8.469	8.470
Stichting Mantelzorg Adv.	3.460		3.460
Stichting Laagdrempelige Inloop Plek Zwolle	29.830	20138	31.080
Ambitie 1.1 Benutten eigen vermogen	6.170.410	6.579.058	6.460.729
Ambitie 1.2 Positieve gezondheid			
0121-Bescherming gezondheid			
Incidentele subsidies	1.080	24.237	
GGD IJsselland	3.836.694	4.034.367	4.138.472
ICARE Jeugdgezondheidszorg		0	
Bedrijfsopleiding eerste		11.000	
GGD Regio IJssel-Vecht	55.000		35.000
Vereniging Vu-Windesheim			15.000
0122-Gezondheidsverschillen			
Incidentele subsidies		11.589	
GGD Regio IJssel-Vecht		46453	42.344
Ambitie 1.2 Positieve gezondheid	3.892.774	4.127.646	4.230.816
Ambitie 1.3 Ontwikkeling kinderen			
0131-Eigen kracht en samenkracht			
Incidentele subsidies	304.338	553.265	365.473
Dimence Regio West-Overijssel		71.200	
Stichting Trias Jeugdhulp	38.785		
Kern de, Maatschappelijk Werk en Sociaal	39.492	374302	473.145
GGD IJsselland		260.431	32.736
Stichting Vrijwilligerscentrale Zwolle			35.783
Wijk- en Speeltuinvereniging Het Noorden	2.952		2.800
Wijk-/Speeltuinver. Wipstrikkwartier	4.200	4.236	4.200
Stichting Wijkorganisatie Holtenbroek N.	1.376		1.376
Stichting Vaandrig Lengton Groep	2.000	3.750	2.000
Jeugdraad Hervormde Wijkg.	1.864	3.363	1.900
Travers	251.626	256.155	414.079
Christelijk Jongeren Verbond "Schelle"	2.299	1.038	2.077
Zeeverkennersgroep Zwolsche	1.750	1.636	1.707
CJV Windesheim	392	626	360

Stichting Huysmangroep		3.527	
Wijkvereniging Veeralleekwartier	725		725
ICARE Jeugdgezondheidszorg	63.141	126.448	
Christofoor Zeeverkenners	1.707	1.079	1.892
Jan Lijdinggroep Zwolle stichting	2.188	1.895	1.892
Kippers Hopman Scouting st.	3.750		3.750
Christelijke Scoutinggroep Indaba	4.297	4.714	3.372
YMCA christelijk jongeren verbond ov.	1.818	725	3.113
GGD Regio IJssel-Vecht	100.986		82.000
Kippers Hopman		3.527	
Scouting St. Zwolle Zuid	4.500		4.500
Jeugdland		20.910	
Wijkvereniging Berkum	6.100		6.100
St. Recreatieve Initiatieven Kamperpoort	749		749
Stichting ICARE			21.369
Jeugdraad Adventskerk Zwolle	3.768		3.512
Stichting Stadshagen Totaal	2.400		2.900
De Kern, Stichting Maatschappelijke	32.498		64.169
Stichting SportService Zwolle			20.000
Plaatselijk Belang Windesheim en omstreken	2.818	1.929	2.846
Stichting MEE IJsselkanten	15.264		-8.640
Scoutinggroep Renatum 57	1.062	1.303	1.062
WVF	1.916		1.916
Oudervereniging gereform.	1.500	1.599	1.500
Werkgroep dierenweide Aal	2.238		2.200
Jeugdland HWZ	650		650
Stichting Travers Welzijn	23.783		6.750
Speeltuinvereniging "Assendorp"	6.750	7.080	6.750
Stichting Mindfit	71.200		70.972
Wijkvereniging De Vlasakkers	500		500
Stichting Vechterweerd	55.000		55.000
Speeltuinvereniging Holtenbroek	5.000	5.151	5.000
0132-Wijk- en kindgerichte samenwerking			
Incidentele subsidies	17.240	129.075	14.625
0133-Breed toegankelijke peuteropvang			
Incidentele subsidies		217.022	
Travers	801.347	1.222.971	1.439.993
0134-Vroegtijdige educatieve middelen			
Incidentele subsidies	1.769.304	1.544.555	1.290.572
0135-Doorgaande leerlijn			
Deltion College			30.750
Stichting Gereformeerd Voortgezet Onderwijs			2.500
Gemeente Raalte			2.000
Gemeente Hardenberg			2.000
AOC de Groene Welle			8.750
Stichting Openbaar Onderwijs ZwolleRegio			8.000
Landstede			77.350
Alfa-college, locatie Hardenberg			20.500
Cibap vakschool voor verbeelding			12.000
Stichting Orthopedagogisch Centrum De Am			200
Stichting Regionaal Samenwerkingsverband			2.000
Ambitie 1.3 Ontwikkeling kinderen	3.655.273	4.823.512	4.615.425
Ambitie 1.4 Vitale inwoners			

0141-Sport- en beweegparticipatie			
Incidentele subsidies	145.087	143.444	174.388
WijZ	56.114	29.124	28.000
Stichting Travers	72.740	74.050	74.050
Zwolse Wandel Verenigingen	2.500		
VG Sport Zwolle	13.563	11.000	10.420
Revas De Peperbus	13.623	15.635	12.005
Swoll 1894 Zwemvereniging	1.755	8.889	876
Hoefijzer 't Paardrijden	11.083		11.669
Stichting Openbaar Onderwijs ZwolleRegio	21.034	25.525	22.558
Hogeschool Windesheim		78.336	
Paardrijden voor gehandic.		10.450	
Hamraz AS		195.000	
Stichting SportService Zwolle	1.374.982	1.011.891	1.205.303
KIDS Zwolle Stichting	7.126	10.713	7.724
Bestuur WRZV/De Boog	8.213	8.012	8.071
WijZ	72.741	74.050	72.742
SWOL 1894	15.800		7.900
0143-Vitaliteit sportaccomodaties			
Incidentele subsidies	-30.180		
W.R.Z.V. Sporthallen	62.022	64.415	62.022
Landstede stichting		138.500	
Stichting Sporthal Zwolle Zuid	69.869	72.983	71.126
Openluchtbad Zwolle, Ver.	56.000	56.000	56.000
Stichting SportService Zwolle		351.459	359.016
Rechterland Exploitatie B.V.	146.000		146.000
Optisport Zwolle B.V.	2.275.455	2264824	2.278.070
Ambitie 1.4 Vitale inwoners	4.395.527	4.644.300	4.607.940
Ambitie 1.5 Kracht van de school			
0152-Onderwijs, economie en arbeidsmarkt			
Incidentele subsidies	881.530		975.347
0153-Studentenstad			
Incidentele subsidies	12.000	10.000	8.817
Hedon Podium voor Popcultuur	54.042		
Stichting Stad&Cultuur		55.015	55.015
STOEV	2.000		2.000
SOOZ		1.500	
Vrienden van Elektro reg.		2.500	
0154-Flexibele /duurzame schoolgebouwen			
Wijkvereniging Berkum	16500	16.500	16.500
Stichting Artez	180.000	96759	97.000
Ambitie 1.5 Kracht van de school	1.146.072	182.274	1.154.679
Totaal programma 1 Samenleving	**19.260.056**	**20.356.790**	**21.069.589**
Programma 2 Inwonersondersteuning			
Ambitie 2.1 Iedereen doet naar vemogen mee			
0211-Laagdrempelige ondersteuning			
Incidentele subsidies via SWT 583805	237.159	311.904	101.680
Incidentele subsidies		53.000	53.000
Kern de, Maatschappelijk Werk en Sociaal	1.856.539	1.863.016	1.871.941
WijZ	100.376	0	
0212-(maatwerk)Voorzieningen Wmo			
Incidentele subsidies		691.000	68.450

Hospice Zwolle Stichting	9.000		
0213-Voorliggend veld			
Incidentele subsidies		1.296.837	1.296.837
Vrijwilligerscentrale st.	454.000	454.000	517.172
Stichting MEE IJsselkanten	1.254.210		
Zorgbelang Overijssel	19.687		19.818
Stichting Hospice Zwolle			18.000
Stichting OZOverbindzorg.nl			40.470
Ambitie 2.1 Iedereen doet naar vemogen mee	3.930.971	4.669.757	3.987.368
Ambitie 2.2 Participatie bijstandsgerechtigden			
0221-Deelname arbeidsmarkt			
Incidentele subsidies	175.735	60.000	749.892
Wezo groep B.V.	15.425.150		
Deltion College	32.000	32000	52.000
0222-Maatschappelijke participatie			
Incidentele subsidies	0	0	207.280
Ambitie 2.2 Incl. arbeidsmarkt bijstand	15.632.885	92.000	1.009.172
Ambitie 2.3 Participatie kinderen/jongeren en ouders			
0231-Toegang tot jeugdhulp			
Incidentele subsidies	150.829	47.980	-13.548
GGD IJsselland	-27.883		
Travers	89.166		
Humanitas ned ver maatsch dienstverl.	54.000		-1.921
Bureau Jeugdzorg Overijssel	1.624.459	1.631.400	1.598.209
Stichting MEE IJsselkanten	-5.675		
Humanitas District Oost	330		-5.340
Stichting Dimence	157.168	142.020	205.296
Ambitie 2.3 Zelfredzaamh. kinderen/ouders	2.042.394	1.821.400	1.782.696
Totaal programma 2 Inwonersondersteuning	**21.606.250**	**6.583.157**	**6.779.236**
Programma 3 Opvang en bescherming			
Ambitie 3.1 Veilige thuissituatie			
0313-Veilig Thuis IJsselland			
St. Kadera aanpak huiselijk geweld	1.005.953	938.773	909.037
Bureau Jeugdzorg Overijssel	1.935.250	1.970.086	1.466.510
Stichting Veilig Thuis IJsselland			855.811
0314-Huiselijk geweld			
Incidentele subsidies	412.973	519.044	378.091
Kern de, Maatschappelijk Werk en Sociaal	81.153	81.953	81.953
GGD IJsselland	20.000	15.769	20.000
Stichting Kadera aanpak huiselijk geweld	2.271.729	2.151.326	2.266.430
Bureau Jeugdzorg Overijssel	23.084	24.077	17.625
Ambitie 3.1 Veilige thuissituatie	5.750.142	5.701.028	5.995.457
Ambitie 3.2 Geen (verdere) maatschappelijke uitval			
0321-Verslavingsproblematiek			
Tactus Verslavingszorg		1.732.512	1.727.160
0322-Zorgmijding			
GGD Regio IJssel-Vecht		749.932	732.233
GGD Gelre-IJssel		223.445	220.391
0324-Integratie na detentie			

Incidentele subsidies		6.000	10.271
Ambitie 3.2 Geen (verdere) maatschappelijke uitval	0	2.711.889	2.690.055
Ambitie 3.3 Opvang en beschermd wonen			
0331-Onderdak en begeleiding daklozen			
Incidentele subsidies	1.175.040	1.893.461	1.470.924
Stichting Leger des Heils	3.110.704	2.207.186	2.430.799
GGD IJsselland	528.390		0
W.R.Z.V. Sporthallen	33.978	34.880	33.978
GGD Regio IJssel-Vecht	434.803	379.408	574.942
Evangelisch Begeleidingsc.	490.134	498.971	464.293
IrisZorg Stichting	788.631	884.145	793.572
Stichting LIMOR	1.270.828	826.847	318.195
GGD Gelre-IJssel		110.659	110.659
Ontmoeting Stichting	353.413	80.994	346.848
Herberg de Stichting		18.466	
Stichting RIBW Groep Overijssel	463.840	476.864	462.270
Stichting IrisZorg	11.827		0
Stichting Tactus Verslavingszorg	1.696.624		
Creating Balance Zwolle B.V.			153.620
0332-Beschermd wonen psych.problemen			
incidentele subsidies	-1.791.947	48.639.627	
Frion	-64.015		
Stichting Leger des Heils	2.939.166		2.918.843
Stichting Philadelphia Zorg	296.131		207.250
GGD IJsselland	372.562	500.000	464.177
Zand het Zorgspectrum st.	81.614		-16.770
Driezorg- Stichting voor Wonen,Zorg en W.	1.070.246		610.837
Stichting ICARE	29.456		-17.306
Bierens Van Boven advocaten	17.056		-4.000
Evangelisch Begeleidingsc.	1.728.281		1.760.795
IrisZorg Stichting	1.096.760		1.090.442
Stichting Sprank	58.538		67.704
Stichting LIMOR	977.008		768.504
Carinova	4.297		13.364
Stichting J.P. van der Bent	362.785		464.904
Eleos	2.241.378		2.194.424
Stichting RIBW Groep Overijssel	18.635.622		18.033.145
Tactus Verslavingszorg	1.247.813		1.609.966
Ontmoeting Stichting	-49.124		
Stichting Christelijke Zonnehuisgroep	364.642		253.653
GGD Gelre-IJssel			116.491
Stichting Timon	70.594		144.582
Dimence	-8.053		
WijZ	6.352		6.464
Sticht.Zorgcombinatie "Noorderboog"	273.235		14.324
Stichting IJsselheem	1.226.274		1.194.832
GGz Centraal locatie Vondelhove	6.446.271		6.385.100
Omega Groep B.V.	423.811		1.031.011
PerspektieV B.V.	5.980		41.285
Stichting Verian	12.326		20.805
Hanzeheerd Brinkhoven	-3.872		84.585
WoonZorg Combinatie Overijssel B.V.	414.874		665.700
Stichting Empower Zwolle	42.552		57.252

UZOZ			1.391
AndersOm ThuisBegeleiding B.V.	-5.350		
De Maargies Hoeve	700		
Coöperatie Boer en Zorg	1.040.210		726.201
Stichting GoedGeregeld	-16.747		
Stichting Humanitas voor Dienstverlening	-13.968		-4.421
Stichting 's Heeren Loo Zorggroep	486.329		150.113
Trainingscentrum Overijssel	71.754		236.627
Stichting Vitree	35.095		71.292
Auti Start B.V.	349.467		-124.887
Woonzorgnet B.V.	1.325.152		1.357.828
Collectief Saxenburgh Groep	56.499		111.701
Bedrijfsbureau Woonzorg Unie Veluwe	636.805		372.899
AAA3A B.V.	37.297		
Stichting Bewindvoering Baalderborg	221.898		173.096
Stichting ZorgAccent	-7.397		
Stichting Zorggroep Oude en Nieuwe Land	79.469		28.465
Stichting RST Zorgverleners	12.765		13.062
Zorgcoöperatie Klaver4you U.A.	6.428		167.494
Zorgstal Gerrits B.V.	4.086		
Stichting Driestroom			43.555
Creating Balance Zwolle B.V.	114.375		44.293
Stichting De Novo			60.505
Sa-Net Wonen B.V.			11.984
BMO Holding B.V.			13.146
Ambitie 3.3 Opvang en beschermd wonen	53.321.692	56.551.508	50.796.807
Totaal programma 3 Opvang en bescherming	**59.071.834**	**64.964.425**	**59.482.319**
Programma 4 Inkomen			
Ambitie 4.1 Kunnen voorzien in levensonderhoud			
0411-Gemeentelijk vangnet armoedegrens			
Incidentele subsidies	137.961	70.000	233.345
Vrijwilligerscentrale st.	16.650		7.000
Stichting Voedselbank Zwolle en omstreken			30.000
Ambitie 4.1 Kunnen voorzien in levensonderhoud	154.611	70.000	270.345
Ambitie 4.2 Ontplooiing ongeacht fin.situatie gezin			
0421-Participatie kinderen met laag inkomen			
Incidentele subsidies		281.041	
GGD Regio IJssel-Vecht	14.732		14.500
Stichting Noodfonds Zwolle e.o.	10.000		10.000
Stichting Jeugdsportfonds	129.500		57.949
Mee Doen Stichting	80.000		15.000
Stichting Weekje Weg	39.135		39.260
Stichting de Ruime Wind	8.970		9.600
Ambitie 4.2 Ontpooiing ongeacht fin.situatie gezin	282.337	281.041	146.309
Totaal programma 4 Inkomen	**436.948**	**351.041**	**416.654**

Programma 5 Ondernemende en levendige stad			
Ambitie 5.1 Economische toppositie			
Incidentele subsidies	474.500	75000	532.300
Deltion College			61.000
Ambitie 5.1 Economische toppositie	474.500	75.000	593.300
Ambitie 5.2 Koop- en recreatiecentrum			
0521-Economische positie			
Incidentele subsidies		903.330	
City Centrum Zwolle Winkeliers	6.000	5.000	
HESZ		16.400	16.400
Stichting Sport Evenementen	30.000	30.000	31.500
Stichting Halve Marathon Zwolle	30.000	30.000	30.000
Eileuvers Carnavalsvereniging De	2.900	3.190	3.190
Niek van der Sprong Culturele Producties	100.000		
Stichting Stadshagen Totaal	3.500		
VVV Kampen-Zwolle-Overijssel	241.000	253.025	247.500
De freule van Eekhout St.	2.600	2.500	2.500
Straten Festival Zwolle	32.000	32.000	32.000
Stichting Stadsfestival Zwolle	10.000	80.000	80.000
Bevrijdingsfestival	50.000	50.000	50.000
Vereniging Citycentrum Zwolle	-6.000		
Stichting Zwolle Unlimited	55.000	55.000	55.000
Stichting Oranjepret Zwolle	3.000	3.000	3.000
Stichting Stad & Cultuur		10.000	10.000
Stichting Evenementen Zwolle	6.000		5.000
Batavia GmbH	5.000		
0522-Beleefbaar erfgoed			
Incidentele subsidies	46.786		61.383
Ambitie 5.2 Koop- en recreatiecentrum	617.786	1.473.445	627.473
Ambitie 5.3 Cultureel aanbod en cultureel klimaat			
0531-Basisinfrastructuur en aanbod			
Incidentele subsidies	75.000	24.260	24.082
Stichting Zwolse Theaters	100.000	100000	
Stichting De Stadkamer	5.132.943	5.640.364	5.441.321
Stichting IJsselacademie	30.035	33.785	30.576
Odeon De Spiegel	4.123.880	4.180.364	4.262.337
Hedon Podium voor Popcultuur	1.189.071	1.206.439	1.206.392
Ateliers Zwolle	134.307	137.855	136.725
Historisch Centrum Overijssel	1.507.320	1.546.827	1.534.452
Gnaffel theater st.	102.354	84.449	80.000
Filmtheater Fraterhuis	16.023	16.189	16.311
Belangenvereniging Zwolse	4.500	4.916	9.081
Stichting Culturele Werkplaats Zwolle	107.387	46.282	31.139
Buurtmuseum Kamperpoort	13.439	13.865	13.681
Museum de Fundatie Stichtng	685.296	698.526	697.631
Stichting Stedelijk Museum Zwolle	1.050.934	1.070.774	1.069.851
Kameroperahuis stichting	23.000	25.000	5.000
Mee Doen Stichting	35.000	38.375	38.000
Stichting Kunstwegen	2.500		
The Young Ones B.V.		50.000	50.000
Stichting Kameroperahuis	2.247	26.112	45.000
Stichting Zwolle Unlimited			10.000
De Creatieve Coöperatie Beheer B.V.			43.000

0532-Dynamische en innovererend klimaat			
incidentele subsidies	103.896	202.436	64.654
Alg.Muziekvereniging Voorwaarts	13.074	16.531	13.074
Christelijke Brassband "David"	5.416	5.926	5.945
Kunst en Vermaak, Accordeon	1.875	1.640	2.000
Kunst na Arbeid muziekvereniging	6.814	6.175	6.811
Slavisch Koor Zwolle	1.188	1.179	1.188
Euphonia	3.563	3.545	3.563
Gemengde Zangvereniging Zang en Vriendschap	600	1.179	1.000
Con Amore		1.179	
Sangh en Spel Geref.Koren		1.179	
Studentenkoor Zwols	3500	710	
Commissie Orgelconcerten		3.272	
Gitaarweken Zwolle	6.500	6.600	0
Christelijk Gemengd Koor Gloria Patri	630	1.179	1.005
Christelijke Zangvereniging De Roepstem		1.179	
Christelijke Zang- en Oratoriumvereniging	3.500	3.545	3.500
Anthem, Koor voor Kerkmuziek	1.188	1.179	1.188
Toonkunstkoor Caecilia	3.500	3.545	3.500
Overijssels Kamerkoor	1.188		
Zanglust Windesheim		847	
Vocaal Ensemble Zwols	3.200	1.154	
Hedon Podium voor Popcultuur			5.000
Prins Willem Alexander Dr		7.913	
Excelsior muziekvereniging	10.342	9.173	10.258
Thomas a Kempis Orkestvereniging	4.800	2.694	4.549
Muziekvereniging "Nooit Gedacht"	7.580	7.444	7.617
Christelijk Mannenkoor Zwolle	1.000	1.179	1.000
Liter activit Zwolle st.	-600		
Suus Stichting			2.500
Popkoor Swingshift	824		1.178
Musica Vocalis Stichting	1.150	1.064	3.400
Melodysingers	1.188	1.179	1.069
Inn Singers Zangver. De	1.080	787	1.080
Driezorg Zwolle		8.000	
Zwols Symfonie Orkest	2.974	2.662	2.900
Vereniging Promise	800	809	800
Bigband Allotria	2.000	1.678	1.750
Kamerkoor Convocaal	523	1.009	1.188
Popwaarts st.		5.000	
Stichting Hanze Orkest	2.974	2.974	2.974
Stichting Eco-Muze	6.944	6.944	6.944
Odeon De Spiegel			30.000
Vuurvogel Stichting		2.974	
Zwols Shanty-koor 'de Iselanders'	1.188	1.030	1.188
Looft den Heer Chr. Gem.	1.188		
Zwolse Beiaard Stichting	2.582	2.645	2.582
Jubal Zwolle	9.435	8.009	9.560
Groot Mannenkoor Zwolle	1.188	1.179	1.188
Theatergroep de Jonge Honden			550
Accordeon Vereniging "Milonga"	2.050		2.125
Lowland Brigade Pipe Band	1.500	699	1.500
Verhalenboot de			6.000
Stichting Benjamin Britten Orkesten	2.974		2.974
Multiple Voice	900		900
Stichting Zwolse Omroep Organisatie	74.584	75.927	74.000

Verenigingsgebouw "De Bazuin"	10.086	10.415	10.116
De Zwolsche Harmonie en D	5.965	5.474	5.751
NKV			5.950
Vereniging Huismuziek afdeling Zwolle	1.500		450
Theater initiatief Zwolle	1.080		1.050
Zwols Muziek theater	5.981		6.551
Second Voices The	700		700
Vereniging Vrouwenkoor Gioia	1.145		1.170
Popkoor On-Cue	1.188		1.188
Stichting Kinderkoor Konstantijn	1.050	1.179	1.188
Stichting de Vuurvogel	3.569		3.569
Stichting Stadshagen Op Planken			719
Stichting The Young Ones			7.500
Christelijk Gemengd Koor Zwolle		1.179	1.188
Vereniging Overijssels Kamerkoor		1.179	2.688
Zwolse Zangraad		3.000	3.000
Zwols Vocaal Ensemble			1.188
Stichting Galerie Het Langhuis		42.690	42.690
Stichting Empower Zwolle			18.854
Stichting Krijt			5.000
Stichting Mpingo	2.974		2.378
Cantiamo Zwolle	1.188		1.188
Stichting Musica Michaëlis			4.500
Stichting Grote Kerk Zwolle	3.000		15.000
N.V. Grote Kerk Zwolle			3.000
Stichting Theater de Makkers			15.000
Stichting Koor Oud Goud			720
Stichting De Nieuwe Oost			2.000
Stichting Something Els in Music			5.000
Stichting The Millenium Jazz Orchestra			5.800
Ambitie 5.3 Cultureel aanbod en cultureel klimaat	14.675.462	15.426.649	15.213.877
Totaal programma 5 Ondernemende en levendige stad	**15.767.748**	**16.975.094**	**16.434.650**
Programma 6 Toekomstgerichte stad			
Ambitie 6.1 Toekomstbestendige ruimtelijke structuur en kwaliteit			
0614-Erfgoed als inspirerend thema			
Incidentele subsidies	3.062	5.087	
Monumentenzorg alg.kosten	1.750		
Ambitie 6.1 Ruimt. structuur & kwaliteit	4.812	5.087	0
Ambitie 6.2 Evenwichtig aanbod woningmarkt			
0621-Woningaanbod dat aansluit bij de vraag			
Incidentele subsidies	-184.500		
0622-Beschikbaarheid sociale huurwoningen			
Incidentele subsidies	97.006	-59.280	
Ambitie 6.2 Evenwichtig aanbod woningmarkt	-87.494	-59.280	0
Ambitie 6.3 Duurzaam bereikbaar			
0631-Verkeersinfrastructuur			
Incidentele subsidies	48.609		
0632-Beter benutten en innovatie			

Incidentele subsidies	88.351		188.046
Ambitie 6.3 Duurzaam bereikbaar	136.960	0	188.046
Ambitie 6.4 Duurzame ontwikkeling			
0641-Op termijn energieneutraal			
Incidentele subsidies	211.200		142.500
Milieuraad Zwolle st.	23.120	29.710	23.536
Ambitie 6.4 Duurzame ontwikkeling	234.320	29.710	166.036
Totaal programma 6 Toekomstgerichte stad	**288.598**	**-24.483**	**354.082**
Programma 7 Vitale wijken			
Ambitie 7.1 Vitale woon, werk en leefomg.			
0711-Gezamenlijk eigenaarschap			
Incidentele subsidies	-500	47.500	30.088
Travers	50.386	51.293	51.293
0712-Aantrekkelijke openbare ruimte			
Incidentele subsidies		3.140	
Schwering NP	110.344		
Riviergemeenten, Nederlan		4.162	4.996
Travers	371.698	419.398	384.066
Stichting Kinderboerderijen Zwolle	-2.900		112.330
Stichting de Stadshoeve			75.300
0713-Groen- en recreatiestructuur			
Incidentele subsidies	282.774		-466
Ambitie 7.1 Vitale woon, werk en leefomg.	811.802	525.493	657.607
Ambitie 7.2 Veilige woon, werk en leefomg.			
0722-Fysieke veiligheid			
GGD IJsselland	-3.754		
Veiligheidsregio Ijsselland	8.811.790	8.918.000	9.015.210
0723-Veilig gebruik openbare ruimte			
Incidentele subsidie			1.485
OPV-Handhaven kinderopvang	68.176		
OPV-Vergunning kinderopvang	79.991		
GGD IJsselland	15.874	176.700	158.266
Ambitie 7.2 Veilige woon, werk en leefomg.	8.972.077	9.094.700	9.174.961
Ambitie 7.3 Duurzame woon,werk en leefomg.			
0731-Duurzame inrichting en beheer			
Incidentele subsidies		200.000	
Milieuraad Zwolle st.		12.500	12.500
Stichting Zwols Dierenasiel	318.531	327.283	314.085
Dierenambulance Zwolle e.o.	27.791	28.015	28.291
Vereniging van Jeugdtuinv.	1.260	2.600	2.600
Ambitie 7.3 Duurzame woon,werk en leefomg.	347.582	570.398	357.476
Ambitie 7.4 Gezonde woon, werk en leefomg.			
0741-Gezondheid mens en omgeving			
Incidentele subsidies	2.100	24.209	
Wijkvereniging W.V.F.	485		699
Kinderboerderij Berkum	1.840		1.760
Buurtweide 't Noorden	235		235
Dierenweide Stadshagen stichting	1.490		1.285

Wareweide de	4.570		4.775
Buurtweide De Ramshorst	1.198		664
Wollewei, de	1.127		628
Dierenweide 't Spiekertje	1.310		1.295
Plaatselijk Belang Windesheim en omstreken	300		235
Ver. Plaatselijk Belang Windeshein eo	698		
De Gerenweide			1.198
SWA Dierenweide	1.375		3.700
Stinsweide	1.280		
Wijkvereniging De Vlasakkers	576		426
Ambitie 7.4 Gezonde woon, werk en leefomg.	18.583	24.209	16.900
Totaal programma 7 Vitale wijken	**10.150.044**	**10.214.800**	**10.206.944**
Pogramma 8 Bestuur en inwonerszaken			
Ambitie 8.1 Transp. en slagvaardig bestuur			
0812-College			
GGD IJsselland	12.827		
Stichting Vliegramp Tripoli	3.000		
Stichting Nationaal Monument MH17	5.000		
Stichting Nederlands Auschwitz Comite			5.550
Ambitie 8.1 Transp. en slagvaardig bestuur	20.827	0	5.550
Totaal pogramma 8 Bestuur en inwonerszaken	**20.827**	**0**	**5.550**
Programma 9 Bedrijfsvoering			
Ambitie 9.2 Dienstverl. in digi. Tijdperk			
Incidentele subsidies	25.250	75.165	82.624
Ambitie 9.2 Dienstverl. in digi. tijdperk	25.250	75.165	82.624
Totaal programma 9 Bedrijfsvoering	**25.250**	**75.165**	**82.624**
TOTAAL-GENERAAL	**126.627.554**	**119.495.989**	**114.831.648**

www.pwc.nl

Accountantsverslag 2017

Controlebevindingen voor gemeente Zwolle

19 juni 2018

thuis

Zwolle

pwc

Aan de gemeenteraad van de gemeente Zwolle
T.a.v. de heer A. ten Have, griffier
Postbus 10007
8000 GA ZWOLLE

19 juni 2018

Referentie: U44WZ25HMEQC-620226916-55

Geachte leden van de raad,

Accountantsverslag inzake onze controle van de jaarrekening 2017

Hierbij bieden wij u ons accountantsverslag aan dat is opgesteld in het kader van de opdracht om de jaarrekening 2017 (de 'jaarrekening') van gemeente Zwolle te controleren. Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met onze opdrachtbevestiging van 25 september 2017. Dit accountantsverslag gaat in op de belangrijkste bevindingen uit de controle van de jaarrekening van gemeente Zwolle. Dit verslag is besproken met de portefeuillehouder financiën, de CFO en een afvaardiging van de ambtelijke organisatie.

Ons accountantsverslag begint met de kernboodschappen. Daarnaast besteden wij aandacht aan de uitkomsten van de controle en zijn voor drie belangrijke thema's (sociaal domein, ruimtelijk domein en de bedrijfsvoering) dashboards opgenomen.

Wij willen de inhoud van dit verslag graag tijdens de vergadering op 2 juli met de gemeenteraad bespreken. Mocht u in de tussentijd nog vragen hebben, aarzelt u dan niet om contact met ons op te nemen.

Wij maken graag van deze gelegenheid gebruik om u en uw medewerkers te bedanken voor de medewerking die wij ervaren hebben tijdens onze controle.

Hoogachtend,
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. M.J.A. Koedijk RA RE
partner

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Thomas R. Malthusstraat 5, 1066 JR Amsterdam, Postbus 90357, 1006 BJ Amsterdam
T: 088 792 00 20, F: 088 792 96 40, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Inhoudsopgave

1. Onze kernboodschappen
2. Een goedkeurend oordeel bij uw jaarrekening

2.1. Nog te ontvangen bedragen te hoog verantwoord

3. Uitkomsten van het sociaal domein in één oogopslag

3.1. Uit de controle decentralisaties blijken enkele bevindingen
3.2. Bevindingen in de zorg in natura
3.3. Bevindingen in de PGB bestedingen
3.4. Primaire registratie van belang voor getrouwheid en rechtmatigheid

4. Conclusies ruimtelijk domein op één pagina

4.1. Uw grondexploitaties hebben zich in 2017 financieel positief ontwikkeld: resultaten en risico's nemen licht toe
4.2. Aangescherpt standpunt commissie BBV inzake winstneming grondexploitaties heeft een aanzienlijke impact op uw resultaat 2017
4.3. De parameters voor de grondexploitaties zijn evenwichtig ingeschat
4.4. De verslagleggingseisen rondom materiele vaste activa zijn aangepast
4.5. Spoorzone volop in ontwikkeling

5. Uw dashboard bedrijfsvoering

5.1. Uw organisatie en omgeving als uitgangspunt
5.2 De financiële positie van uw gemeente is stabiel
5.3 De informatiewaarde van uw jaarstukken kan verder worden verbeterd
5.4 Uw jaarrekening is conform het Besluit Begroting en Verantwoording opgesteld
5.5 Naheffing loonbelasting na onderzoek Belastingdienst
5.6 Een update over uw IT-omgeving
5.7 De belangrijkste onderwerpen van uw interne beheersing
5.8 Er zijn geen aanwijzingen voor fraude
5.9 Er zijn evenwichtige schattingen gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening

1. Onze kernboodschappen

Een goedkeurende verklaring bij uw jaarrekening 2017

Wij hebben onze controle van de jaarrekening 2017 van gemeente Zwolle afgerond en hebben een goedkeurende controleverklaring over de aspecten getrouwheid en rechtmatigheid bij de jaarrekening afgegeven. Uit de controle van de SiSa-bijlage komen geen bijzonderheden naar voren. Wij hebben ook vastgesteld dat de WNT is nageleefd. De opgenomen toelichtingen in uw jaarrekening 2017 voldoen aan de in deze wet gestelde eisen.

Controle sociaal domein levert voldoende zekerheid op

De controle van het sociaal domein is afgerond. Wij hebben onder andere controles uitgevoerd op de toekenningen van zorg. Hieruit komen geen materiële bevindingen naar voren. Uit de controle op de prestatielevering komen wel enkele bevindingen (met name onzekerheden) naar voren. Deze zijn in dit verslag opgenomen. De totale fout en onzekerheden blijven onder de controletoleranties en hebben dus geen impact gehad op de controleverklaring.

Aanzienlijke tekorten in het sociaal domein

Over het jaar 2017 zijn in het sociaal domein diverse tekorten gerealiseerd. Op de WMO en Jeugd is in totaal ruim € 6 miljoen meer uitgegeven dan was begroot. Dit conform het landelijke beeld bij veel gemeenten. Het college heeft een eerste onderzoek uit laten voeren naar de oorzaken en de mogelijkheid tot beïnvloeding van de financiële resultaten. Het college heeft op 17 mei aan de raad een voorstel toegezonden met daarin meerdere scenario's qua maatregelen en het daarbij horende financiële effect. Dit wordt eind juni in de raad behandeld. Wij zullen in 2018 de opvolging hiervan beoordelen.

Prestatielevering dit jaar deels zelf vastgesteld

Gemeente Zwolle heeft over het jaar 2017 de prestatielevering van de PGB Beschermd Wonen zelf vastgesteld middels het versturen van bevestigingen. Het is positief dat Zwolle hier zelf werkzaamheden heeft uitgevoerd. De response op deze uitgestuurde bevestigingen is relatief hoog geweest. Hiermee is een groot deel van de onzekerheden in de PGB opgelost. Per saldo resteert voor de PGB nog een onzekerheid van € 6,6 miljoen (waaronder de geëxtrapoleerde onzekerheid inzake het uitgevoerde onderzoek PGB Beschermd wonen van € 2,2 miljoen).

Voor de zorg in natura (hierna: 'ZIN') is met name gesteund op van zorgleveranciers verkregen productieverantwoordingen (inclusief controleverklaringen) om zekerheid te krijgen over de prestatielevering. Per saldo resteert nog voor € 3,8 miljoen aan bestedingen ZIN waar de prestatie niet is aangetoond. Dit hebben wij als onzekerheid aangemerkt.

Tussentijdse winstnemingen grondexploitatie van € 13,4 miljoen

Door de commissie BBV zijn de regels omtrent tussentijdse winstnemingen aangepast. Sinds 2016 moet naar rato van de voortgang van een project winst genomen worden (percentage of completion methode). Eind 2017 is door de commissie BBV concreet invulling hieraan gegeven door het voorschrijven van een berekeningsmethode. Op grond hiervan heeft gemeente Zwolle in totaal € 13,4 miljoen als winst moeten verantwoorden in de jaarrekening 2017, waarvan € 6 miljoen voor Hessenpoort en € 3,6 miljoen voor Stadshagen.

Geen bevindingen omtrent de Wet Normering Topinkomens

Door de gemeente Zwolle is de WNT-verantwoording 2017 juist ingevuld en het juist format is gehanteerd. Uit de controle van de WNT-verantwoordingen komen geen bijzonderheden naar voren. Er is geen sprake van overschrijdingen van de WNT-norm van € 181.000.

Interne beheersing van gemeente Zwolle is stabiel

De interne beheersing van gemeente Zwolle is van een goed niveau (conform voorgaande jaren). Door de organisatie wordt actief ingespeeld op nieuwe ontwikkelingen en verbeteringen doorgevoerd in interne processen. Uit onze controle komen echter wel een aantal aandachtspunten ten aanzien van de interne beheersing. We hebben de belangrijkste punten uit onze rapportage interim-bevindingen in dit verslag toegelicht. Belangrijk aspect hierbij zijn de toenemende eisen die gesteld worden aan de IT-omgeving. Het is van groot belang dat u continu uw IT-omgeving blijft verbeteren en wijzigingen adequaat documenteert.

Naheffing omtrent loonbelasting vanuit onderzoek Belastingdienst

De Belastingdienst is in 2017 gestart met een onderzoek naar o.a. de naleving van de wet op de loonbelasting. Dit onderzoek ziet toe op meerdere jaren. Er is nog geen zicht op bevindingen, omdat het gesprek met de belastingdienst ook in 2018 nog verder plaatsvindt. De financiële impact is daarom op dit moment nog niet in te schatten. De uitkomsten van het onderzoek en de besprekingen met de belastingdienst worden in de tweede helft van 2018 verwacht. Gemeente Zwolle heeft dit onderzoek en de samenhangende onzekerheid adequaat toegelicht in de jaarrekening.

Impact van de invoering vennootschapsbelasting(VPB) blijft tot op heden beperkt

De gemeente Zwolle heeft in de jaarrekening 2017 een voorlopige vpb-last verantwoord van € 148.000. Wij kunnen ons vinden in dit bedrag en de toelichting in de jaarrekening.

BBV-wijzigingen zijn adequaat verwerkt

Gedurende 2017 heeft de commissie BBV-wijzigingen doorgevoerd in de regelgeving voor onder andere taakvelden en overhead. Wij hebben vastgesteld dat de regelgeving op een adequate wijze is toegepast in de jaarrekening 2017.

Solvabiliteit gemeente Zwolle is gestegen

De solvabiliteit van gemeente Zwolle is per 31 december 2017 29% (v.j. 26%). Deze stijging is te verklaren door het positieve jaarrekeningresultaat (voor bestemming) 2017 en de dotaties aan reserves gedurende het boekjaar. Daarmee heeft gemeente Zwolle een voldoende verhouding eigen vermogen/totaal vermogen (solvabiliteit).

2. Een goedkeurend oordeel bij uw jaarrekening

Goedkeurende verklaring voor getrouwheid en rechtmatigheid

De door ons geconstateerde ongecorrigeerde bevindingen blijven binnen de door u gestelde goedkeuringstoleranties. Derhalve geeft onze controleverklaring de volgende oordelen:

Getrouwheid	Goedkeurend
Rechtmatigheid	Goedkeurend

Onderstaand hebben wij een samenvatting van de door ons geconstateerde bevindingen opgenomen:

Tabel 1 Fouten en onzekerheden (bedragen x € 1 miljoen)

Getrouwheid			
Bevinding	Toelichting	Fout	Onzeker
Nog te ontvangen bedragen onjuist geclassificeerd	§ 2.1	€ 0,3	€ 0
Sociaal Domein	§ 3.1	€ 0,3	€ 10,4
Totaal		**€ 0,6**	**€ 10,4**
Goedkeuringstolerantie		*€ 5,9*	*€ 17,7*

Rechtmatigheid			
Bevinding	Toelichting	Fout	Onzeker
Ongesaldeerde getrouwheidsfouten	§	€ 0,6	€ 10,4
Sociaal Domein	§	€ 1,1	€ 1,5
Totaal		**€ 1,7**	**€ 11,9**
Goedkeuringstolerantie		*€ 5,9*	*€ 17,7*

Ons oordeel bij uw verantwoordingsbijlagen bij de jaarrekening

Bijlage Single information, Single audit (SiSa)

Aantal specifieke uitkeringen dat u verantwoordt	8
Bedrag wat u aan (mede)-overheden verantwoordt via de SiSa-bijlage	€ 72,9 miljoen
Door ons geconstateerde bevindingen	Geen

Bijlage Taakvelden

Aantal en omvang bevindingen bijlage taakvelden	Geen bevindingen
Toegelicht op welke wijze de taakvelden over de programma's verdeeld zijn	Er is een toelichting opgenomen over de verdeling per programma

Bijlage Wet Normering Topinkomens (WNT)

	U heeft **twee** topfunctionarissen verantwoord in de jaarrekening 2017
	Beide topfunctionarissen waren heel 2017 bij u **in loondienst**
	U heeft in 2017 **nul** ontslagvergoedingen boven de WNT-grens uitgekeerd

2.1. Nog te ontvangen bedragen te hoog verantwoord

Bij de controle van de overige vorderingen hebben we vastgesteld dat twee bedragen onterecht als ‘nog te ontvangen’ zijn gepresenteerd.

Voor 1 project dat onder de SiSa-regeling Brede doeluitkering Verkeer en Vervoer valt, zijn de bestedingen in 2017 van € 0,1 miljoen, als ‘nog te ontvangen bedrag’ (op de activa zijde van de balans) opgenomen. Omdat vanuit de provincie reeds een voorschot van € 0,15 miljoen was ontvangen, hadden deze gesaldeerd moeten worden gepresenteerd onder de overlopende passiva.

Daarnaast zijn nog kosten gemaakt voor de grondexploitaties, die niet meer in de grondexploitaties zijn verwerkt, aangezien de sub-administratie reeds was gesloten. Totaal van deze kosten is € 0,2 miljoen. Deze kosten hadden onder de grondexploitaties moeten worden verantwoord in plaats van onder de overlopende activa.

3. Uitkomsten van het sociaal domein in één oogopslag

Uitkomsten controle sociaal domein

Het sociaal domein is een materiële post in de jaarrekening van de gemeente. In onderstaand overzicht hebben wij op basis van 3-pijlers weergegeven waar wij bevindingen hebben geconstateerd.

Tabel 2 Bevindingen sociaal domein

	Toewijzing	Facturatie	Prestatie-levering
2017	✓	✓	≠
2016	✓	✓	✗

Over 2017 blijven de fout en onzekerheden binnen de foutmarge. Hierbij steunt Zwolle met name op verantwoordingen van derden om de prestatielevering vast te stellen. Wel heeft Zwolle de onzekerheid inzake prestatielevering van PGB beschermd wonen weten te beperken door bevestigingen te versturen aan budgethouders. Dit is positief. Wij adviseren om controles ten aanzien van de overige PGB-stromen en ZIN verder in de interne beheersing te integreren.

Financiële resultaten 2017

De resultaten op het sociaal domein laten landelijk wisselende beelden zien. Voor uw gemeente zien wij dat over het gehele sociaal domein een tekort is behaald ten opzichte van de primitieve begroting. Een weergave van de resultaten hebben wij hieronder opgenomen (in €1.000).

Figuur 2 Financiële resultaten sociaal domein

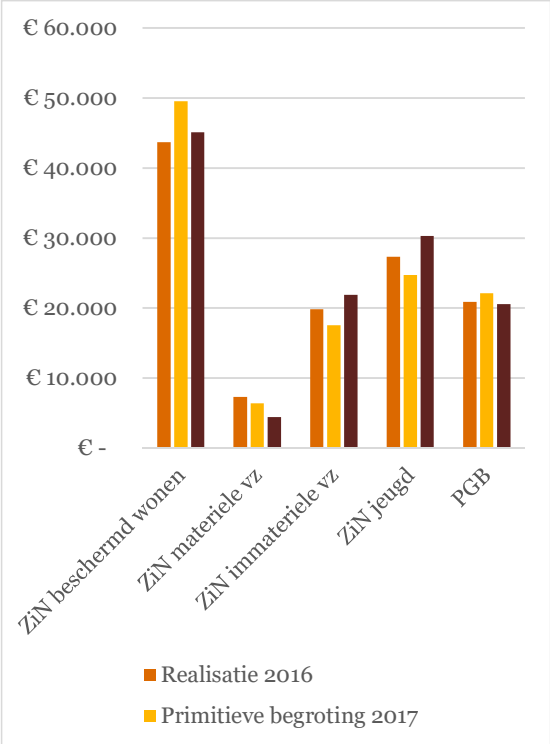

Hoe is zekerheid verkregen in 2017?

In voorgaande jaren is in belangrijke mate gesteund op productieverantwoordingen van zorgaanbieders om voldoende zekerheid te verkrijgen over de getrouwheid en rechtmatigheid van de lasten sociaal domein. In onderstaande figuur hebben we weergegeven hoe in 2017 zekerheid is verkregen:

Figuur 1 Bron zekerheid sociaal domein

Gemeente Zwolle heeft gedurende 2017 de volgende werkzaamheden verricht om de prestatielevering aan te tonen:

- Versturen bevestigingen voor beschermd wonen PGB (13%);
- Productieverantwoordingen inclusief controleverklaring (indien aanwezig) en verantwoording SVB (87%). Hierbij is wel vastgesteld dat de SVB geen controles verricht op prestatielevering. Derhalve heeft dit geresulteerd in een onzekerheid in de controle.

3.1. Uit de controle decentralisaties blijken enkele bevindingen

Uit onze controle van de decentralisaties komen een aantal bevindingen naar voren. Onderstaand hebben wij de uitkomsten van dit jaar vergeleken met voorgaand jaar ten aanzien van de fouten en onzekerheden inzake de getrouwheid van de bestedingen.

Tabel 3 Fouten en onzekerheden in het sociaal domein

	2017 (x €1.000)		**2016** (x €1.000)	
	Fout	Onzeker	Fout	Onzeker
Bestedingen PGB		€ 4.327		€ 20.903
Geëxtrapoleerde onzekerheid prestatielevering Beschermd Wonen		€ 2.257		
Prestatielevering zorg in natura onzeker		€ 3.783		€ 7.251
Schuld inzake ZIN te laag	€303		€ 1.024	
Totaal	**€ 303**	**€ 10.367**	**€ 1.024**	**€ 28.154**

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de totale onzekerheid ten aanzien van de decentralisaties over 2017 behoorlijk is afgenomen. Dit is het resultaat van het eigen onderzoek naar de prestatielevering PGB beschermd wonen (d.m.v. sturen van bevestigingen). Daarnaast wordt van zorgaanbieders eerder een verantwoording met controleverklaring verkregen en worden hierin minder bevindingen geconstateerd. Dit heeft een positief effect op de onzekerheid rondom prestatielevering.

Naast de getrouwheidsfouten en onzekerheden blijken uit de controle twee specifieke rechtmatigheidsbevindingen:

- Uit de landelijke controle van de SVB blijken rechtmatigheidsfouten. Voor de foutenweging bij de individuele gemeenten dient op basis van de landelijke instructies de maximale fout worden meegenomen (hierbij zijn de formele fouten niet meegenomen). In totaal bedraagt de rechtmatigheidsfout hierdoor € 1,1 miljoen.
- Door de SVB is een verantwoording opgesteld op basis van het kasstelsel. Door de gemeente is daarbij op basis van informatie van de SVB een inschatting gemaakt van de kosten op basis van het baten en lastenstelsel (totaal € 1,5 miljoen).

  Aangezien deze bestedingen niet gecontroleerd zijn op rechtmatigheid door de accountantsdienst van de SVB wordt dit op basis van de landelijke lijn als onzeker voor rechtmatigheid aangemerkt.

De belangrijkste bevindingen uit bovenstaande tabel lichten wij hieronder toe.

3.2. Bevindingen in de zorg in natura

In 2017 is net als 2015 en 2016 gebruik gemaakt van productieverantwoordingen om de prestatielevering van zorg in natura inzake de Wmo vast te stellen. Hierbij heeft Zwolle met een risicoanalyse gekeken op welke onderdelen zelfstandig werkzaamheden zijn uitgevoerd (en dus ook op welke onderdelen gebruik wordt gemaakt van verantwoordingen van instellingen). Hierbij zijn aanvullende werkzaamheden uitgevoerd met name bij de persoonsgebonden budgetten, dit aangezien hier vorig jaar hele grote onzekerheden bestonden. Voor de zorg in natura is bewust gekozen om hier gebruik te maken van verantwoordingen.

Waar dit afgelopen jaren voor vertraging in het jaarrekeningtraject verzorgde, heeft de aanlevering van productieverantwoordingen door zorgaanbieders bij de gemeente voor 2017 tijdiger plaatsgevonden. Wel is de afhankelijkheid van gemeente Zwolle van zorgaanbieders en hun accountants hierdoor nog steeds hoog.

Uit de controle van de bestedingen WMO en Beschermd wonen (zorg in natura) blijkt een aantal bestedingen waarvan op basis van het landelijke controleprotocol geen controleverklaring wordt ontvangen of waarvan geen productieverantwoording is ontvangen. Dit is inherent aan de door Zwolle gekozen aanpak. Hierdoor is de prestatielevering van deze door zorgaanbieders gedeclareerde lasten onzeker en merken wij dit voor onze jaarrekeningcontrole als onzeker aan (totaal € 3,18 miljoen).

Voor de Jeugd geldt dat deze taken ondergebracht zijn bij de Regionaal Serviceteam Jeugd (RSJ) IJsselland. De contracten met de zorgaanbieders worden door de RSJ afgesloten en de controle van de facturen vindt ook plaats bij deze RSJ. Voor 2017 is op individueel (gemeente) niveau afgerekend op basis van PxQ. Gemeente Zwolle ontvangt een specificatie van de RSJ met de kosten die gemaakt zijn voor Zwolle. Deze verantwoording is voorzien van een controleverklaring door de externe accountant van de RSJ.

Wij hebben van de externe accountant een goedkeurende verklaring ontvangen bij de verantwoording van de RSJ, de samenwerkingsorganisatie die verantwoordelijk is voor de Jeugd. In totaal resteert een onzekerheid van circa € 0,6 miljoen. Dit hebben wij meegenomen in onze weging van het oordeel bij uw jaarrekening.

In totaal bedraagt hiermee de onzekerheid inzake de getrouwheid van de zorg in natura bestedingen € 3,78 miljoen.

Naast de onzekerheid inzake prestatielevering is uit de jaarrekeningcontrole gebleken dat de opgenomen balanspost inzake de zorg in natura bestedingen (jeugd en WMO) te laag is. Zwolle heeft ten behoeve van de jaarrekening een inschatting gemaakt van de te betalen declaraties die ontvangen worden na het boekjaar. Van de precieze omvang van deze balanspost is de gemeente Zwolle afhankelijk van productieverantwoordingen van zorgaanbieders, waardoor de precieze omvang van de balanspost pas bepaald kan worden na ontvangst van deze productieverantwoordingen. Het huidige verschil tussen de lasten uit de ontvangen productieverantwoordingen en de inschatting van Zwolle bedraagt € 0,3 miljoen. Dit hebben wij als fout aangemerkt.

3.3. Bevindingen in de PGB-bestedingen

Voor alle klanten die een PGB-budget ontvangen worden door de gemeente beschikkingen verstrekt aan de klant. Conform landelijke afspraken verzorgt de Sociale Verzekeringsbank (SVB) het administratieve proces rondom de PGB-verstrekkingen en legt daarover verantwoording af aan de gemeenten, waar overigens de prestatielevering geen onderdeel van uitmaakt.

De verantwoording van de SVB is hierbij op landelijk niveau gecontroleerd. De afgegeven controleverklaring levert daardoor onvoldoende zekerheid op voor gemeente Zwolle. Hier zijn door gemeente Zwolle aanvullende werkzaamheden op uitgevoerd waardoor wel gebruik gemaakt kan worden van de uitkomsten van de landelijk uitgevoerde controles.

Op basis van de landelijke afspraken dienen alle gemeenten de maximale fout mee te nemen in de eigen foutenweging. Zie ook 3.1. voor de uitkomsten hiervan. Dit is meegenomen als rechtmatigheidsbevindingen.

Voor de getrouwheid (en specifiek de prestatielevering) van de PGB-bestedingen heeft Zwolle voor het onderdeel beschermd wonen een onderzoek verricht naar de prestatielevering.

Hiertoe is ervoor gekozen om via de GGD IJsselland en Noord- Oost-Gelderland bevestigingen uit te sturen naar budgethouders (klanten of vertegenwoordigers van klanten). Op basis van de verkregen response is uiteindelijk de resterende onzekerheid over de gehele populatie Beschermd wonen bepaald. Dit resulteert in een geëxtrapoleerde onzekerheid van € 2,2 miljoen.

Ten aanzien van de overige stromen zijn door Zwolle onvoldoende interne beheersingsmaatregelen ten aanzien van prestatielevering opgezet en geen vervangende maatregelen genomen. De PGB Wmo en Jeugd last voor deze overige stromen, van € 4,3 miljoen, is daarom onzeker.

3.4. Primaire registratie van belang voor getrouwheid en rechtmatigheid

De volledigheid en juistheid van de gegevens in de klantenregistratie zijn van belang om te kunnen sturen op het sociaal domein. Tevens vormen deze de basis om tot een betrouwbare afrekening te komen met de zorgaanbieders. De gemeente moet immers in staat zijn om vast te stellen welke inwoners zorgbehoevend zijn, welke zorg nodig is en of de zorg die is geleverd in lijn ligt met deze behoefte. Door de organisatie zijn voor de betrouwbaarheid van de klantenregistratie diverse werkzaamheden verricht waardoor de basisadministratie voldoende betrouwbaar is om te komen tot een verantwoording van de bestedingen. Uit onze controle zijn geen bijzonderheden naar voren gekomen.

4. Conclusies ruimtelijk domein op één pagina

Effect wijzigingen BBV Materiële vaste activa

Met ingang van 2017 is het verplicht investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut te activeren. Het effect hiervan op uw jaarstukken is:

Bedrag **investeringen** in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut: **€ 15,2 mln.**

Dit zijn alle investeringen boven de investeringsgrens van: **€ 0,1 mln.**

Ontwikkeling portefeuille en risicoprofiel grondexploitaties (x € 1 mln)

Figuur 3 Grondexploitaties

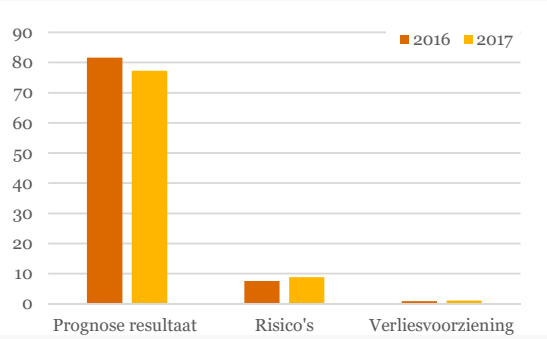

Ons oordeel over de gehanteerde parameters grondexploitatie

Tabel 4

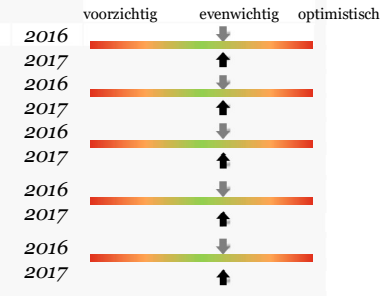

Effect aanscherping berekening tussen-tijdse winstneming grondexploitaties

Uw 'oude' berekening

Tussentijdse winst op totaalcomplex bij negatieve boekwaarde en verwachte contante waarde groter dan € 0,25 miljoen

Nieuwe (verplichte) berekening

% kostenrealisatie x % opbrengstenrealisatie x (winst -/- risico's) = te nemen winst

Volgens de 'nieuwe' formule is in 2017 aan tussentijdse winst verantwoord: **€ 13 mln.**

Relevante ruimtelijke projecten

Wij hebben vanuit de jaarrekeningcontrole, naast de grondexploitaties, tevens de projectbeheersing van uw overige belangrijke ruimtelijke projecten gecontroleerd.

Project	Oordeel projectbeheersing
Spoorzone	Adequaat

4.1. Uw grondexploitaties hebben zich in 2017 financieel positief ontwikkeld: resultaten en risico's nemen licht toe

Uit de figuur op de vorige pagina blijkt dat uw grondexploitaties zich financieel positief ontwikkelen. De belangrijkste oorzaken hiervoor liggen in:

- Het resterend te verwachten resultaat lijkt met € 4,3 miljoen te zijn afgenomen, echter, in 2017 is een tussentijdse winstgenomen van € 13,4 miljoen. Het totale verwachte resultaat op de grondexploitaties is dus toegenomen.
- Met ingang van 2018 is besloten dat de risico's van het project Hessenpoort niet meer zelfstandig door deze exploitatie gedragen moeten worden, maar dat deze onderdeel uit gaan maken van het weerstandsvermogen. Het totale risico dat in het weerstandsvermogen benodigd is voor de grondexploitaties neemt hierdoor toe van € 7,6 miljoen naar € 8,8 miljoen. Zonder deze aanpassing zou het risicoprofiel afgenomen zijn met € 2 miljoen.
- In 2017 zijn ook een aantal grondexploitaties afgesloten. Hieruit komt een positief resultaat van € 2,1 miljoen naar voren.

4.2. Aangescherpt standpunt commissie BBV inzake winstneming grondexploitaties heeft een aanzienlijke impact op uw resultaat 2017

De commissie BBV heeft recentelijk een standpunt gepubliceerd inzake de te hanteren methode van tussentijdse winstneming op grondexploitaties op basis van voortgang van het project. Het komt erop neer dat de tot ultimo 2017 gerealiseerde winst in principe op grond van een rekenregel tussentijdse als resultaat wordt verantwoord. Deze "rekenregel" is het product van de voortgang van gerealiseerde verkopen (in %) vermenigvuldigd met gerealiseerde kosten (in%) maal de gerealiseerde winst.

Rekenvoorbeeld toepassing rekenregel tussentijdse winstneming

Een project is op 31 december 2017 voor 70% verkocht, de kosten zijn voor 80% gerealiseerd en het geraamde resultaat is 100. Dan zal in principe per 31-12-2017 totaal 80*70 (=56%) * 100= 56 winst genomen moeten zijn. In de berekening mag, onder voorwaarden, rekening worden gehouden met onzekerheden met betrekking tot te verwachten kosten en opbrengsten.

Voor de gemeente Zwolle heeft dit geresulteerd in aanpassing van de systematiek van tussentijdse winstneming en een winstneming in 2017 van € 13,4 mln.

Tot en met 2016 werden door de gemeente Zwolle alleen tussentijdse winsten genomen op het totaal van het complex (dus niet op deelcomplexen). Daarbij gold dat de boekwaarde negatief moest zijn en de contante waarde naar verwachting meer dan € 0,25 miljoen bedraagt. De gewijzigde systematiek ten opzichte van 2016 is derhalve in de jaarrekening als schattingswijziging verwerkt.

4.3. De parameters voor de grondexploitaties zijn evenwichtig ingeschat

De waardering van uw grondexploitaties is voor een groot deel afhankelijk van schattingen. Om inzicht te krijgen in de financiële risico's stelt de gemeente exploitatieoverzichten op (de zogenaamde jaarschijven, waarin een schatting is opgenomen van de te maken kosten en opbrengsten. Aan deze schattingen liggen diverse parameters en uitgangspunten ten grondslag. Wij hebben de gehanteerde uitgangspunten en parameters beoordeeld. In onderstaande tabel zijn onze bevindingen weergegeven.

Tabel 5 Inschatting parameters grondexploitaties

Belangrijkste schattingen	Inschatting 2016	Inschatting 2017	Toelichting
Gehanteerde rekenrente	(E)	(E)	Vorig jaar is de rekenrente fors verlaagd naar 2,1%. In 2017 is deze op basis van de BBV-voorschriften verder verlaagd naar 1,85%. Deze verlaging past bij de dalende rente op de markt. Voor de disconteringsvoet wordt 2% gehanteerd. Dit is voorschreven door de commissie BBV.
Kostenstijging	(E)	(E)	De gemeente Zwolle rekent voor alle jaren met 2% kostenstijging. Differentiatie tussen de korte termijn en middellange termijn is daarmee losgelaten. Wij kunnen instemmen met dit percentage.
Opbrengstenstijging	(E)	(E)	De opbrengstenstijging wordt dit jaar optimistischer ingeschat. Waar vorig jaar nog met 1% werd gerekend voor alle jaren, wordt nu voor 2018 met 3,5% gerekend, voor 2019 en 2020 met 3%, voor 2021 met 2,5% en voor de jaren daarna met 2,0%. Voor de periode langer dan 10 jaar wordt met 0% gerekend. Deze meer optimistische inschatting past bij de aantrekkende markt. Wel adviseren we u te monitoren in hoeverre de ingerekende stijgingen werkelijk gerealiseerd worden. Voor bedrijventerreinen wordt met 0% opbrengstenstijging gerekend voor de komende jaren. Vanaf 2022 wordt met 1% gerekend.
Gehanteerde programmering	(E)	(E)	In de huidige programmering wordt uitgegaan van 550-600 woningen per jaar binnen de gemeente. Ongeveer 50% hiervan wordt door de gemeente gerealiseerd. De andere helft wordt door particuliere projectontwikkelaars ontwikkeld. Voor bedrijventerreinen wordt uitgegaan van een uitgifte van elf hectare in 2018 en in de jaren daarna vijf hectare. De hoge uitgifte voor 2018 is met name gebaseerd op lopende belangstelling voor kavels op Hessenpoort.
Verkoopprijzen	(E)	(E)	De verkoopprijzen voor zowel woningbouw als bedrijventerreinen zijn niet significant gewijzigd. Bij het bepalen van de grondprijzen is gebruik gemaakt van onderzoeken van twee externe partijen. Wij kunnen hiermee instemmen.

Controleverschil	*Voorzichtig*	*Evenwichtig (best haalbare)*	*Optimistisch*	*Controleverschil*
(CV)	*(V)*	*(E)*	*(O)*	*(CV)*

Aanvaardbare bandbreedte – gebaseerd op materialiteitsoverwegingen

4.4. De verslagleggingseisen rondom materiele vaste activa zijn aangepast

In het kader van de vernieuwing BBV en ook vanwege een notitie materiele vaste activa is in 2017 een aantal wijzigingen in het BBV doorgevoerd. De voornaamste betreft dat het vanaf 2017 verplicht is om alle investeringen te activeren dus ook de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. In dit kader zijn in 2017 investeringen geactiveerd die onder het “oude” regime als kosten verantwoord zouden zijn (€ 15,2 miljoen). Deze investeringen worden conform de Nota waarderen, activeren en afschrijven van vaste activa afgeschreven. Wij hebben vastgesteld dat deze wijziging adequaat in de jaarrekening is verwerkt en toegelicht.

4.5. Spoorzone volop in ontwikkeling

Het project Spoorzone is voor de gemeente Zwolle het belangrijkste project. In onze rapportage interim-bevindingen hebben we u geïnformeerd over de stand tot en met 1 juli 2017.

De totale bestedingen in 2017 bedragen € 9,5 miljoen. Hiervan is ruim € 6,0 als materieel vast actief opgenomen, zijnde de busbrug (€ 5,6 miljoen) en het busstation en busperron (€ 0,4 miljoen).

In 2017 is voor ruim € 2,1 miljoen (ruim 19.000 uur) aan interne uren aan het project besteed. Dit illustreert dat het project volop in beweging is.

Wij hebben een controle uitgevoerd op de verwerking van deze posten. Hieruit komen geen afwijkingen van het BBV naar voren.

5. Uw dashboard bedrijfsvoering

Uw financiële positie

Figuur 4 Kengetallen

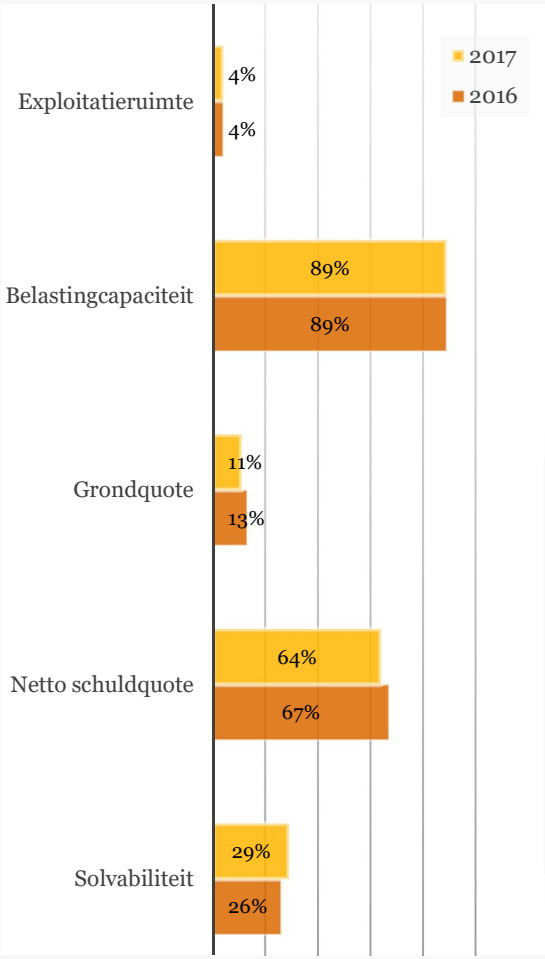

Informatiewaarde jaarverslag

		goed / voldoende / Onvoldoende
Algemene leesbaarheid	2016	↓
	2017	↑
Koppeling jaarverslag <> coalitieakkoord	2016	↓
	2017	↑
Koppeling beleidsmatige en financiële realisatie	2016	↓
	2017	↑
Informatiewaar de paragrafen	2016	↓
	2017	↑

Tabel 7

Door het college gemaakte schattingen in de jaarrekening

		voorzichtig / evenwichtig / optimistisch
Waardering grond-exploitaties	2016	↓
	2017	↑
Waardering materiële vaste activa	2016	↓
	2017	↑
Waardering van gemeentelijk vastgoed	2016	↓
	2017	↑
Waardering financiële vaste activa	2016	↓
	2017	↑
Juistheid/ volledigheid voorzieningen	2016	↓
	2017	↑

Tabel 6

5.1. Uw organisatie en omgeving als uitgangspunt

Onze risico-inschatting is ongewijzigd ten opzichte van onze eerste inschatting in het controleplan

In september 2017 hebben wij uw organisatie en haar omgeving samen met de organisatie beoordeeld en deze analyse vertaald naar organisatie- en controlerisico's. Wij hebben over de uitkomst van deze analyse verslag uitgebracht in ons startnotitie 2017, en een update daarvan gegeven in de rapportage interim-bevindingen controle 2017. Wij hebben geen verdere wijzigingen in onze controleaanpak aangebracht.

5.2 De financiële positie van uw gemeente is stabiel

De kwaliteit van de financiële positie van uw gemeente zegt iets over de mate waarin uw gemeente in staat is om haar schulden af te lossen, onverwachte tegenvallers op te vangen en noodzakelijke ombuigingen te realiseren. Er zijn diverse manieren om de financiële positie van een gemeente in kaart te brengen. In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing is de financiële positie van uw gemeente in kaart gebracht aan de hand van vijf kengetallen die op basis van het BBV verplicht zijn voorgeschreven (zie ook Figuur 4 op pagina 15).

De solvabiliteit van uw gemeente ten opzichte van voorgaand jaar is gestegen

De solvabiliteit van uw gemeente geeft een beeld van de mate waarin uw gemeente op lange termijn aan haar verplichtingen kan voldoen. De solvabiliteit van gemeente Zwolle is per 31 december 2017 29% (v.j. 26%). Deze stijging is te verklaren door het positieve jaarrekeningresultaat 2017 en de dotaties aan reserves gedurende het boekjaar. Dit met name door tussentijdse winstnemingen op grondexploitaties. Tevens zijn de langlopende leningen fors afgenomen, waardoor het aandeel vreemd vermogen in het balanstotaal afneemt. Dit resulteert in een solvabiliteitsverhouding (eigen vermogen/totaal vermogen) die op basis van landelijke normen bijna als voldoende wordt aangemerkt (>30%).

Hieronder hebben wij de ontwikkeling van uw solvabiliteit gedurende de laatste vier jaar weergegeven.

Daarnaast hebben wij op basis van uw meerjarenbegroting een doorkijk gegeven naar de ontwikkeling van uw solvabiliteit voor de periode tot en met 2021.

Figuur 5 Ontwikkeling solvabiliteit

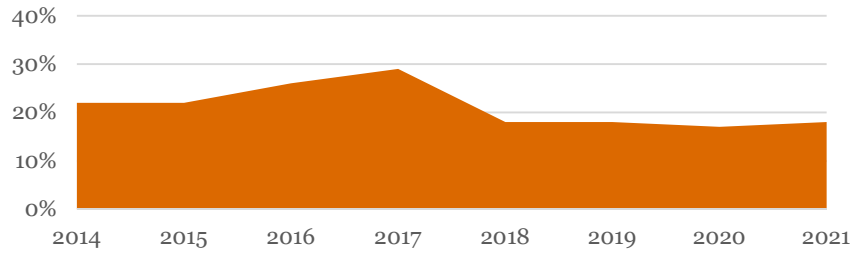

Na een stijging van de solvabiliteit in afgelopen jaren, is de verwachting op basis van uw begroting dat de solvabiliteit in 2018 daalt om daarna stabiel te blijven. Hier is echter nog geen rekening gehouden met het effect van de eerdere winstneming op uw grondexploitaties. De winstneming in 2017 is één van de redenen van de stijgende solvabiliteit.

De schuldpositie van uw gemeente laat een stabiele trend zien

De schuldpositie van uw gemeente geeft een beeld van de mate waarin uw gemeente afhankelijk is externe middelen bij het realiseren van haar doelstellingen. Tevens geeft het inzicht in welk deel van de inkomsten van de gemeente gebruikt moeten worden om de rente en aflossing van de schulden te kunnen betalen. De netto schuldquote gecorrigeerd is aangepast voor leningen die de gemeente 'doorleent' aan derden (bijvoorbeeld woningbouw-verenigingen).

Hieronder hebben wij de ontwikkeling van uw schuldpositie gedurende de afgelopen vier jaar weergegeven. Daarnaast hebben wij op basis van uw meerjarenbegroting een doorkijk gegeven naar de ontwikkeling van uw schuldpositie voor de periode tot en met 2021.

Figuur 6 Ontwikkeling schuldpositie

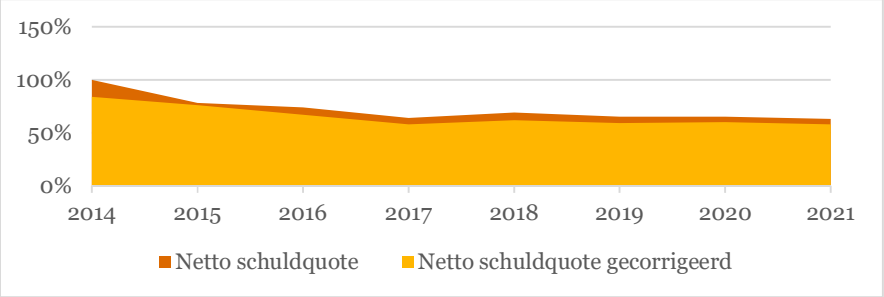

De netto schuldquote is afgenomen in afgelopen jaren. Vanaf 2017 stabiliseert de schuldquote zich.

Analyse van het resultaat

Gemeente Zwolle stuurt op een structureel sluitende begroting. We hebben vastgesteld dat voor komende jaren een positief resultaat begroot wordt van 2018 tot en met 2021. Deze overschotten komen vanuit de structurele middelen.

Voor een uitgebreide analyse van de verschillen tussen de realisatie 2017 en de primitieve en bijgestelde begroting verwijzen wij naar het jaarverslag. Onderstaand een samenvatting van het resultaat van 2017 ten opzichte van 2016.

Tabel 8 Analyse resultaat (bedragen x € 1 mln)

Kengetal	Begroting na wijziging 2016	Rekening 2016	Begroting na wijziging 2017	Rekening 2017
Saldo van baten en lasten	1,0V	26,8V	5,8N	20,4V
Reservemutaties	1,0N	19,0N	5,8V	16,7N
Resultaat	0,0V	7,8V	0,0V	3,7V

De afwijking van het resultaat tussen begroting na wijziging en rekening wordt veroorzaakt door diverse kleinere afwijkingen. De grote afwijkingen tussen begroting en werkelijk, zoals het negatief resultaat op sociaal domein en de winstnemingen in de grondexploitatie, worden gecompenseerd door mutaties in de reserves, waardoor deze per saldo beperkt impact hebben op het resultaat.

5.3 De informatiewaarde van uw jaarstukken kan verder worden verbeterd

Als accountant geven wij een oordeel over uw jaarrekening. Maar uw jaarstukken bestaan uit meer dan dat. En voor u als raad is het integrale jaarwerk van belang. Om die reden hebben wij de informatiewaarde van uw jaarstukken nader beoordeeld. Vanuit onze natuurlijke adviesfunctie delen wij graag onze observaties over de informatiewaarde van uw jaarstukken met u.

Wij baseren ons hierbij op het verkregen boekwerk met daarin de jaarstukken. Door gemeente Zwolle is gekozen om de jaarstukken alleen nog digitaal uit te brengen (via de website). Door deze keuze wordt de leesbaarheid van het boekwerk wel minder goed. Dit komt ook tot uiting in onderstaande waarnemingen.

Tabel 9 Informatiewaarde jaarstukken

		onvoldoende	voldoende	goed
Algemene leesbaarheid	*2016*		⬇	
	2017		⬆	

Toelichting:
De afgelopen jaren is gewerkt aan het verbeteren van de leesbaarheid. Hierbij zijn onder andere de teksten verbeterd. Naar onze mening kan de leesbaarheid nog aanzienlijk verbeteren. Belangrijke aanbevelingen hierin zijn:

- Zorgen voor minder en kortere teksten.
- Het actualiseren van het format van de jaarstukken met aandacht voor layout, verwijderen van overbodige onderdelen die niet ingevuld worden en gebruik van meer figuren.
- Het opnemen van meer toelichting op de balans. Nu zijn dit met name financiële overzichten. Een korte toelichting kan zorgen voor nog verder begrip van de opgenomen balansposten.

		onvoldoende	voldoende	goed
Koppeling jaarverslag <> coalitieakkoord	*2016*			
	2017			

Toelichting:
In de jaarstukken wordt conform vorig jaar niet concreet een relatie gelegd met het coalitieakkoord 2014-2018. Dit is een bewuste keuze geweest. Hierbij is ervoor gekozen om het coalitieakkoord uiteindelijk te vertalen in een aantal programma's en doelstellingen per programma in begroting. In de jaarstukken wordt hierop teruggekoppeld. Een meer expliciete koppeling tussen het coalitieakkoord en de jaarstukken kan nog beter inzicht bieden in de realisatie van de doelstellingen. Gezien de nieuwe start van de raadsperiode hebben wij dit advies nogmaals opgenomen.

Koppeling beleidsmatige en financiële realisatie	*2016*	
	2017	

Toelichting:
Per programma zijn de doelen en ambities weergegeven. Daarbij is per doel ook een weergave gegeven van de financiële realisatie. Hiermee is meer een relatie te leggen tussen de inhoud en financiën. Dit is overigens nog wel voor verbetering vatbaar (zoals bij veel gemeenten).

Informatie-waarde paragrafen	*2016*	
	2017	

Toelichting:
Conform vorig jaar hebben wij aanbevelingen om de informatiewaarde van de paragrafen verder te verbeteren. Enkele waarnemingen zijn:
* In de paragraaf weerstandsvermogen wordt veel tekst gebruikt om de risico's inzichtelijk te maken. Hier kan in kracht worden gewonnen door meer compacte teksten te gebruiken en gestructureerd inzicht te geven in de mogelijke impact (nu met name opgenomen in een afzonderlijke risicomatrix buiten de jaarrekening om). Daarbij wordt in de paragraaf de ontwikkeling van het weerstandsvermogen gepresenteerd over een periode van ruim 10 jaar. Het is de vraag wat de toegevoegde waarde hiervan is voor de raad.
*In de paragraaf lokale heffingen is (ook in vergelijking met andere gemeenten) vrij beknopt van aard. Het meer inzicht geven in de belangrijke ontwikkelingen in de verschillende belastingstromen verhoogt de informatiewaarde.

5.4 Uw jaarrekening is conform het Besluit Begroting en Verantwoording opgesteld

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente heeft de jaarrekening opgesteld in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Als onderdeel van onze controle en met betrekking tot de jaarrekening hebben wij:

- de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving beoordeeld; en
- de juistheid en de volledigheid van de toelichtingen beoordeeld.

Wij zijn van mening dat de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling die het college heeft gehanteerd bij het opstellen van de jaarrekening 2017 aanvaardbaar zijn en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria geschikt.

5.5 Naheffing loonbelasting na onderzoek Belastingdienst

Gedurende het jaar 2017 is de belastingdienst gestart met een onderzoek naar de naleving van de wet op loon- en omzetbelasting over de periode 1 januari 2012 tot en met 31 december 2016. Op dit moment is er nog geen zicht op voorlopige bevindingen aangezien het onderzoek en de gesprekken met de belastingdienst nog lopen. De financiële impact is op dit moment nog niet te bepalen. Naar verwachting zal hierover in de tweede helft van 2018 meer duidelijkheid ontstaan.

Op grond van onduidelijkheid over de financiële omvang is er nog geen schuld opgenomen in de jaarrekening 2017. Wel is de onzekerheid kort toegelicht in de jaarrekening en opgenomen in de vertrouwelijke bijlage bij de paragraaf weerstandsvermogen. Op grond van de toelichting in de jaarrekening kunnen wij instemmen met de verwerking in de gemeentelijke jaarrekening. Wij hebben het college geadviseerd de raad actief te informeren over de uitkomsten van het onderzoek.

Eventuele bevindingen uit het onderzoek kunnen ook nog gevolgen hebben voor de WNT. Dit is echter nog onzeker. Deze onzekerheid is ook toegelicht in de jaarrekening. Derhalve kunnen wij hiermee instemmen.

5.6 Een update over uw IT-omgeving

In onze rapportage interim bevindingen 2017 hebben we onze beelden ten aanzien van IT-ontwikkelingen en uw IT-beheerprocessen opgenomen (voor die applicaties die voor onze jaarrekeningcontrole in scope zijn).
Belangrijke aandachtspunten daarbij waren:

- Het meer documenteren van uitgevoerde controlewerkzaamheden ten aanzien van wijzigingen in het sociale zaken pakket
- Het aanscherpen van het wachtwoordbeleid (waar op dat moment al actie op was ondernomen).
- Uitgebreide rechten in de salarisapplicatie (ook daar waren op dat moment al acties op ingezet)

Wij hebben begin 2018 een update uitgevoerd (om zekerheid te krijgen over het gehele jaar 2017). Hieruit is een nieuwe controlebevinding gebleken.
Op basis van een deelwaarneming van 5 wijzigingen in OneWorld hebben we vastgesteld dat niet alle wijzigingen (zichtbaar) conform change management procedure zijn doorlopen. Hierdoor hebben we onvoldoende zekerheid verkregen over de werking van deze procedure. Dit betekent ook dat wij meer gegevensgerichte werkzaamheden hebben uitgevoerd. Wij hebben begrepen dat Zwolle inmiddels actie heeft ondernomen, de change management procedure verder heeft ontwikkeld en dat changes nu goed worden gedocumenteerd.
Wij zullen dit in 2018 verder valideren.

Daarnaast hebben wij een data-analyse uitgevoerd op functiescheiding in het salarisproces. Hierbij hebben wij vastgesteld dat voor het merendeel van de doorgevoerde mutaties in het pakket Youforce functiescheiding heeft bestaan. Echter ook voor circa 25% van de mutaties is dit onvoldoende aantoonbaar. Wij hebben het college geadviseerd de autorisaties in Youforce aan te scherpen zodat functiescheiding tussen invoer en autorisaties van HR-mutaties is geborgd. Hierbij is het belangrijk om gebruik te maken van accounts die herleidbaar zijn naar betreffende personen (en geen generieke accounts).

Verder hebben wij het college aandacht gevraagd voor de interne beheersing rondom het doorvoeren van migraties. In 2017 is de IT-infrastructuur vervangen en zijn migraties doorgevoerd op diverse databases. Op basis van interview hebben wij begrepen dat een formeel project- en migratieplan niet aanwezig is, geen formele project- en stuurgroep zijn ingericht en dat een databasebeheerder tevens de rol van projectleider heeft vervuld. Daarbij is in de migratie wel een aantal controles uitgevoerd. Deze zijn echter niet volledig zichtbaar uitgevoerd. Het is belangrijk om goede procedures voor migraties in te richten, waarbij het zichtbaar uitvoeren van controles essentieel is.

5.7 De belangrijkste onderwerpen van uw interne beheersing

De belangrijkste onderwerpen uit de tussentijdse rapportage accountantscontrole d.d. 5 februari 2018 zijn hieronder weergegeven, aangevuld met eventuele nieuwe bevindingen met betrekking tot de interne beheersing blijkend uit de jaarrekeningcontrole.

- Door de gemeente wordt de zorg van klanten periodiek geëvalueerd. De vastlegging hiervan biedt op dit moment onvoldoende houvast om de prestatielevering vast te kunnen stellen. Nadat de (on)mogelijkheden van het zelf vaststellen van de prestatielevering uitgebreid zijn onderzocht en afgestemd met de organisatie, heeft de gemeente Zwolle bewust gekozen om voor dit onderdeel, evenals vorig jaar, te steunen op de verantwoordingen (met controleverklaring) van zorginstellingen.
- De interne beheersing met betrekking tot afdeling overstijgende inkopen is onvoldoende om het risico op niet naleven van aanbestedingsrichtlijnen af te dekken. Hierdoor zijn achteraf interne controles noodzakelijk om dit aan te tonen. Wij hebben begrepen dat gemeente Zwolle onderzoek gaat doen om dit risico in de toekomst zoveel mogelijk te voorkomen met aanvullende maatregelen.
- Bij het afsluiten van huurcontracten dient op basis van de interne procesafspraken een taxatierapport aanwezig te zijn om de marktprijs te toetsen. De reden voor het niet aanwezig zijn van een taxatie wordt niet gedocumenteerd.

Verder hebben wij gedurende de jaarrekeningcontrole 2017 op een prettige manier samengewerkt met de interne controle. Deze afdeling werkt op een professionele manier en komt afspraken na. De oplevering van documentatie is gedurende het jaarrekeningtraject gedegen gebleken.

5.8 Er zijn geen aanwijzingen voor fraude

Tijdens onze controle van de jaarrekening 2017 zijn geen aanwijzingen voor fraude aan het licht gekomen. In bijlage A.4 zijn de verantwoordelijkheden met betrekking tot fraude in relatie tot de jaarrekening opgenomen.

Op basis van onze frauderisicobeoordeling hebben wij de volgende controlewerkzaamheden uitgevoerd:

- We hebben per proces een fraude risicoanalyse uitgevoerd waarin de drie kenmerken van fraude: rationalisatie, druk en gelegenheid zijn afgezet tegen de kans en de impact. Vanuit deze analyse hebben we de volgende onderwerpen in 2017 nader geanalyseerd: aanbestedingen, grondexploitaties en het project Spoorzone.
- Met behulp van data-analyse hebben we ongebruikelijke transacties geanalyseerd, bijvoorbeeld ongebruikelijke rekeningcombinaties, personen die rekeningen aanmaken en goedkeuren en ongebruikelijke bewoordingen.
- Jaarlijks wordt in het kader van onvoorspelbaarheid een proces/transactie nader geanalyseerd. Voor 2017 hebben we het proces omtrent havengelden in kaart gebracht en hebben we de risico's rondom het festival "Vliegende vrienden" nader beoordeeld.

Uit bovenstaande werkzaamheden zijn geen bijzonderheden voorgekomen.

5.9 Er zijn evenwichtige schattingen gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening

Bij het opstellen van de jaarrekening maakt het college belangrijke schattingen. We hebben de schattingen die het college heeft gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening 2017 beoordeeld en hebben geconcludeerd dat deze grotendeels evenwichtig tot stand zijn gekomen. Onderstaande tabel geeft een overzicht van onze bevindingen met de bijbehorende motivering. Voor wat betreft de belangrijke schattingen die ook in het voorgaande jaar relevant waren, is onze conclusie dat deze zijn gebaseerd op consistente uitgangspunten en veronderstellingen.

Tabel 10 Bevindingen inzake schattingen van het college

Belangrijkste schattingen	Beoordeling 2017	Beoordeling 2016	Toelichting
Waardering van uw grond-exploitaties	(E)	(E)	Wij zijn van mening dat de schattingen met betrekking tot de grondexploitaties een betrouwbaar beeld geven van de waardering van uw grondexploitaties. Voor een uiteenzetting hiervan verwijzen wij naar paragraaf 0 van dit accountantsverslag.
Waardering van uw materiële vaste activa	(E)	(E)	Aan de wijze van afschrijven op materiële vaste activa ligt het activabeleid van de gemeente ten grondslag. Deze is in 2017 aangepast vanwege de nieuw eisen omtrent investeringen met een maatschappelijk nut. De gehanteerde afschrijvingspercentages blijken uit de grondslagen van de jaarrekening. De gehanteerde afschrijvingspercentages zijn afgestemd op de economische levensduur van de materiële vaste activa en daarmee aanvaardbaar.
Waardering van uw vastgoed	(E)	(E)	Vastgoed kan een economische of een maatschappelijke functie hebben. Op vastgoed met een maatschappelijke functie (bijvoorbeeld schoolgebouwen) mag niet afgewaardeerd worden. Op vastgoed met een economische functie moet dat wel indien de marktwaarde lager is dan de boekwaarde. We hebben de waardering van uw vastgoed in detail gecontroleerd. Wij concluderen dat de inschattingen van het college ten aanzien van de waardering evenwichtig tot stand zijn gekomen.
Waardering van uw financiële vaste activa	(E)	(E)	We hebben de waardering van uw financiële vaste activa in detail gecontroleerd. Ook de deelnemingen hebben we specifiek gecontroleerd. Wij concluderen dat de inschattingen van het college ten aanzien van deze deelnemingen en (gerelateerde) leningen evenwichtig tot stand zijn gekomen.
Juistheid en volledigheid van de voorzieningen	(E)	(C)	De voorziening wethouderspensioenen (APPA) per ultimo 2017 is onderbouwd door actuele actuariële berekeningen die zijn gemaakt door een externe serviceorganisatie. We hebben deze laten toetsen door onze intern specialisten en kunnen concluderen dat de voorziening juist en volledig is.
	(V)	(E)	Met betrekking tot de voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken hebben we geconstateerd dat deze erg voorzichtig is. In de jaarrekening 2017 wordt 92% van het openstaand saldo voorzien. Over het algemeen wordt een lager percentage gehanteerd. Omdat het verschil binnen de bandbreedtes blijft, is dit niet als controleverschil aangemerkt.

Controleverschil	Voorzichtig	Evenwichtig	Optimistisch	Controleverschil
	Aanvaardbare bandbreedte op basis van materialiteitsoverwegingen			

A. Bijlagen

A.1. Single information Single audit (SiSa)

Wij hebben in onze controle specifieke werkzaamheden verricht om een oordeel te kunnen geven over de getrouwheid en rechtmatigheid van de financiële verantwoordingsinformatie in de SiSa bijlage bij de jaarrekening 2017. Onze werkzaamheden varieerden van het beoordelen van de interne beheersing tot het uitvoeren van detailcontroles. In de bijlage bij de jaarrekening zijn twee typen indicatoren opgenomen:

- Indicatoren (bedragen en andere kwantitatieve gegevens, veelal prestatie-indicatoren), die van invloed zijn op de financiële vaststelling.
- Indicatoren, zonder invloed op de financiële vaststelling.

Voor de eerste indicator geldt dat er een relatie is tussen de jaarrekening en de bijlage. Wij hebben op deze indicatoren een reguliere rechtmatigheidscontrole uitgevoerd en indien specifiek gevraagd, is de deugdelijke totstandkoming van de indicator beoordeeld. De tweede indicator heeft normaliter geen directe relatie met de gemeentelijke jaarrekening. Deze indicatoren zijn noodzakelijk voor het departementale jaarverslag. Bij deze indicatoren hebben wij alleen de deugdelijke totstandkoming van de indicator beoordeeld en dus niet de rechtmatigheid vastgesteld.

Voor de bevindingen uit onze controle gelden op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden ('BADO') zwaardere rapporteringtoleranties dan voor andere onderdelen van de reguliere jaarrekening.

De rapporteringstolerantie is per specifieke uitkering:

- € 12.500 indien de omvangsbasis kleiner dan of gelijk is aan € 125.000;
- 10% indien de omvangsbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk is aan € 1.000.000;
- € 125.000 indien de omvangsbasis groter is dan € 1.000.000.

De rapporteringstolerantie heeft geen consequenties voor de omvang en aard van de controle van specifieke uitkeringen.

Op basis van de Nota verwachtingen accountantscontrole uitgegeven door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties rapporteren wij door middel van onderstaande voorgeschreven tabel de geconstateerde fouten of onzekerheden per regeling.

Tabel 11 Bevindingen SiSa-bijlage

Nr	Naam specifieke uitkering of overige	Totale fout of onzekerheid per specifieke uitkering	Totale omvang van de fout of de onzekerheid (in €)	Toelichting fout/onzekerheid
D1	Regionale meld- en coördinatiecentra voortijdig schoolverlaten	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
D1A	Regionale maatregelen voortijdig schoolverlaten 2016-2021	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
D9	Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2018 (OAB)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
D10	(Volwassenen)Onderwijs (participatiewet) 2015-2018	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaai	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
E27B	Brede doeluitkeringen Verkeer en Vervoer (SiSa tussen medeoverheden)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2017	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
G3	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeente 2017	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

A.2. De materialiteit en reikwijdte van de controlewerkzaamheden

De reikwijdte van de controle is zo ontworpen dat er voldoende controle-informatie wordt verkregen met betrekking tot uw jaarrekening, ter ondersteuning van een kwalitatieve controle. In het controleplan hebben wij afspraken met u gemaakt over de reikwijdte van de controle. In deze paragraaf bevestigen wij de definitieve reikwijdte van de controle en beschrijven wij de eventuele wijzigingen ten opzichte van het controleplan.

A.2.1. Materialiteit bedraagt €6,3 miljoen

Er zijn geen wijzigingen aangebracht in de materialiteit

De reikwijdte van onze controle wordt beïnvloed door het toepassen van materialiteit. Het begrip 'materieel' wordt toegelicht in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening' in onze controleverklaring.

In het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) zijn de goedkeuringstoleranties bepaald die de accountant ten behoeve van de oordeelsvorming over de jaarrekening van de gemeente hanteert. De grondslag voor het bepalen van deze toleranties betreft de totale werkelijke kosten van de gemeente, inclusief de toevoegingen aan de bestemmingsreserves.

Voor uw gemeente heeft dit geleid tot de volgende goedkeuringstoleranties:

Omvang in %	Omvang in miljoen €	Fouten	Onzekerheden
< 1%	< € 6,3	Goedkeurend	Goedkeurend
≥ 1% maar < 3%	> € 6,3 maar < € 18,9	Beperking	Goedkeurend
≥ 3% maar < 10%	> € 18,9 maar < € 63,0	Afkeurend	Beperking
≥ 10%	> € 63,0	Afkeurend	Oordeelonthouding

In ons controleplan hebben wij een materialiteit vastgesteld van € 4,75 miljoen. Hierbij hanteren wij een rapportagetolerantie van € 0,3 miljoen. Indien er bevindingen zijn die kleiner zijn dan deze rapportagetolerantie, maar naar onze mening wel van belang, dan zullen wij deze om kwalitatieve redenen aan u rapporteren.

Materialiteit wordt geactualiseerd op basis van de feitelijke financiële gegevens en wijzigingen in uw organisatie en omgeving gedurende het hele jaar, en heeft geen aanzienlijke wijzigingen ondergaan. De wijziging ten opzichte van het controleplan is te verklaren door de definitieve cijfers in de jaarrekening 2017.

A.3. Update over verplichte communicatie

Als PwC vinden wij het van belang om de gemeente Zwolle te laten zien op welke wijze wij belangrijkste voorwaarden en aandachtspunten van de controle hebben gerapporteerd. Deze hebben we opgenomen in onderstaande tabel.

Vereiste communicatie grond van controlestandaarden	Controleplan	Rapportage IT-bevindingen	Accountantsverslag/ jaarrekeningcontrole
Mededeling over de verantwoordelijkheden van de accountant.	●		
Bevestiging van de onafhankelijkheid van PwC.	●		●
Eventuele significante tekortkomingen in de interne controle.		●	●
Ontdekte of vermoede fraude.		●	●
Niet-naleven van wet- en regelgeving.			●
Schriftelijke bevestigingen gevraagd van het management.			●
Alle zaken die van invloed zijn op de vorm en inhoud van de controleverklaring.			●
Standpunt van de accountant over belangrijke kwalitatieve aspecten van de verslaggeving door de onderneming			●
Rapporteren over significante moeilijkheden, aangelegenheden en overige zaken die van belang zijn voor het toezicht op de financiële verslaggevingsproces			●
Niet gecorrigeerde afwijkingen			●
Significante aangelegenheden die naar voren komen tijdens de controle in verband met verbonden partijen van de entiteit.			●
Beschrijving van de reikwijdte en timing van de controle, waaronder significante risico's.	●		●

A.4. De verantwoordelijkheden bij fraude in relatie tot de jaarrekening

De maatschappelijke verwachtingen voor wat betreft de werkzaamheden van de accountant met betrekking tot fraude zijn toegenomen. Als zodanig en naar aanleiding van verdere richtsnoeren van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants ('NBA') hebben wij onze aan fraude gerelateerde controlewerkzaamheden geïntensiveerd.

De aandacht in de maatschappij voor fraude en corruptie neemt toe

Belangrijk voor u, als organisatie, is hoe om te gaan met de risico's van fraude, omkoping en corruptie waarmee uw organisatie wordt geconfronteerd in de snel veranderende wereld van vandaag de dag. In dit accountantsverslag geven wij u een update van onze inzichten, een samenvatting van de controlewerkzaamheden die uitgevoerd zijn naar aanleiding van onze frauderisicobeoordeling en onze bevindingen en conclusies op basis van onze werkzaamheden.

De jaarrekening is de verantwoordelijkheid van het college en de directie

Met betrekking tot fraude zijn het college en de directie verantwoordelijk voor het beschermen van het vermogen van de gemeente, het voeren van een afdoende financiële administratie en het in stand houden van een geschikt systeem van interne beheersing (waaronder procedures voor het waarborgen van de betrouwbaarheid en continuïteit van geautomatiseerde systemen en het voorkomen en opsporen van fraude, overige onregelmatigheden en fouten en niet-naleving van wet- of regelgeving). Wij hebben onze controle zodanig ingericht dat wij een redelijke, maar geen absolute, mate van zekerheid verkrijgen dat de jaarrekening in haar geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat die het gevolg zijn van fraude of fouten.

Onze controle bestond niet uit een uitvoerige controle van transacties zoals noodzakelijk zou zijn om fouten of fraude die niet hebben geleid tot materiële afwijkingen in de jaarrekening te kunnen opsporen. Het dient te worden onderkend dat het controleproces inherente beperkingen kent. Als gevolg van de aard van fraude, met name wanneer daarbij sprake is van verhulling door samenzwering en vervalsing van documenten, is het mogelijk dat bij een controle die is opgezet en uitgevoerd in overeenstemming met algemeen aanvaarde controlestandaarden materiële fraude niet wordt ontdekt.

Hoewel effectieve interne beheersingsmaatregelen het risico doen afnemen dat fouten en fraude zich voordoen of onontdekt blijven, wordt dit risico hiermee niet weggenomen. Wij kunnen daarom niet garanderen dat eventuele fouten of gevallen van fraude ontdekt worden. Gegeven de inherente beperkingen van het controleproces en het interne beheersingssysteem kan en mag er niet op vertrouwd worden dat ons onderzoek alle fouten of gevallen van fraude aan het licht zal brengen.

bericht

Raadsgriffie

Telefoon (038) 498 2216
E.Bagerman@zwolle.nl

www.zwolle.nl

Aan de leden van de gemeenteraad

Behandeld door	E.J. Bagerman
Datum	29 juni 2018
Onderwerp	Accountantsverslag over de jaarstukken 2017

Geacht raadslid/burgerlid,

Op 27 juni jl. heeft het afstemmingscomité de jaarstukken 2017 en het accountantsverslag over de jaarstukken 2017 met de accountant besproken. In het accountantsverslag staan elf kernboodschappen (blz. 4 en 5). Aan de hand van deze kernboodschappen heeft het gesprek plaatsgevonden. De rekeningcommissie, bestaande uit de raadsleden uit het afstemmingscomité, wil u hierover het volgende meegeven.

De eerste en belangrijkste kernboodschap heeft betrekking op het type verklaring dat de accountant afgeeft. Na twee jaarrekeningen waarover de accountant een verklaring met beperkingen afgaf, zijn wij blij te kunnen constateren dat de accountant over zowel het onderdeel getrouwheid als het onderdeel rechtmatigheid een goedkeurende verklaring heeft afgegeven. De fouten en onzekerheden blijven daarbij ruim binnen de goedkeuringstoleranties.

De accountant onderkent dat de goedkeurende verklaring voor een groot deel te danken is aan een intensivering van de interne controle. Zo heeft de organisatie extra inzet gepleegd door de prestatielevering van het PGB Beschermd Wonen deels zelf vast te stellen. Daarnaast constateert de accountant dat de interne beheersing van de gemeente Zwolle van een goed niveau is. Wij spreken onze waardering uit voor de inzet die de ambtelijke organisatie op deze onderdelen heeft gepleegd.

De accountant vraagt in haar verslag aandacht voor de informatiewaarde/leesbaarheid van de jaarstukken en voor het belang van continue verbetering van de IT-omgeving. Daarbij wordt aangetekend dat op deze onderdelen al belangrijke stappen zijn gezet. Wij zullen de ontwikkelingen op deze gebieden blijven volgen.

Datum 29 juni 2018

Wij kijken terug op een goed gesprek met de accountant en zijn content met de goedkeurende verklaring die zij heeft afgegeven. Wij adviseren u dan ook om in te stemmen met de jaarrekening 2017. Desgewenst zijn wij graag bereid tijdens de info-/debatronde van maandag 2 juli een korte toelichting te geven.

Met vriendelijke groet,
De Rekeningcommissie,

Norman Finies
Jolien Elshof
Sonja Paauw
Jeffrey Satoor de Rootas

ChristenUnie GROEN LINKS ZWOLLE D66

Betreft: Kleine initiatieven Stads-ontwikkelfonds

De Raad van Zwolle in vergadering bijeen op 9 juli 2018,

Overwegende dat:

- De werking van het Stads-ontwikkelfonds is verruimd
- Het Stads-ontwikkelfonds de samenleving uitnodigt om mee te werken aan het ontwikkelen van een toekomstbestendige stad
- Het fonds beoogt een financiële bijdrage te verstrekken aan kleine en grote initiatieven die de stad tot bloei brengen
- De raad gedurende het gehele jaar hierover besluiten kan nemen
- Het restant budget ad € 150.000.- voor kleine initiatieven begin 2018 is ingevuld
- Er derhalve in 2018 geen middelen meer voor kleine initiatieven beschikbaar zijn
- Er ultimo 2017 in het stads-ontwikkelfonds bijna € 9 miljoen beschikbaar is.

Van mening dat:

- Wij ook in 2018 de samenleving de mogelijkheid willen bieden om met initiatieven te komen die bijdragen aan de sociale en economische ontwikkeling van de stad

Draagt/roept het college op:

Om binnen het Stads-ontwikkelfonds een budget te reserveren voor kleine initiatieven en bij de begroting 2019 met een aanvullend voorstel te komen.

ChristenUnie	Groen Links	D66
Jolien Elshof	Patrick Pelman	Sonja Paauw

Met algemene stemmen aangenomen 9-7-18

D66 SP PvDA

Motie Financiële impuls voor culturele festivals

De gemeenteraad van Zwolle, in vergadering bijeen op maandag 9 juli 2019, gelezen hebbende de evaluatie van Het Stadsfestival bij de jaarstukken:

Constaterende dat:

- Uit de evaluatie blijkt dat het huidige Stadsfestival ver van het oorspronkelijke concept dat uitgaat van de kracht van de ster van Zwolle, afligt.
- De ambities, landelijke en zelfs internationale uitstraling, nog niet waargemaakt zijn na meer dan 5 jaar.
- Zwolle onlangs nog heeft uitgesproken kunstenaars een redelijke vergoeding te willen geven en dat zij staat voor goed opdrachtgeverschap.

Van mening dat:

- Het Stadsfestival een kwalitatief hoogwaardig, uniek en onderscheidend cultureel festival zou moeten zijn dat de kracht van de Zwolse binnenstad laat zien en versterkt en waar makers uit Zwolle en de regio naast makers uit Nederland en daarbuiten een plek zouden moeten hebben.
- Een structurele financiële impuls nodig is om de ambities met het Stadsfestival waar te kunnen maken.
- Ook Zwolle Unlimited en het Bevrijdingsfestival elk jaar worstelen met de beschikbare middelen.

Verzoekt het college:

- Met het Stadsfestival, Zwolle Unlimited en het Bevrijdingsfestival in gesprek te gaan om te kijken welke impuls zij nodig hebben om de ambities waar te maken en een goed festival te kunnen blijven organiseren en dit terug te koppelen in een voorstel aan de gemeenteraad voor de begrotingsbehandeling voor het jaar 2019.

D66	SP	PvdA
Sonja Paauw	Sandra Drost	Patty Wolthof

Aangehouden
9-7-19

besluit

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	45003
Onderwerp	Jaarstukken 2017

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 29 MEI 2018

besluit:

1. De Jaarstukken 2017 inclusief de accountantsverklaring vast te stellen.
2. Het saldo van de rekening 2017 à € 3.681.000 toe te voegen aan de algemene reserve.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 juli 2018,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 9 juli 2018

onderwerp	Beleidsrapportage (Berap) 2018-1
portefeuillehouder	Klaas Sloots
informant	Zanden, Gerdien van der (2255)
medeopstellers	
afdeling	Concernstaf
bijlagen	Voorstel: Beslisnota Berap 2018-1 Bijlage: Memo behorend bij doel 741 - toegankelijk stadhuis Bijlage: Voortgangsrapportage projecten, deel 1 (ook digitaal via Berap beschikbaar) Bijlage: Voortgangsrapportage projecten, deel 2 (ook digitaal via Berap beschikbaar) Bijlage: 2018-07-09 AM17-1 Impuls festivals Bijlage: 2018-07-09 AM17-2 Fractiemedewerkers Bijlage: 2018-07-09 Raadsbesluit Beleidsrapportage (Berap) 2018-1

Voorgesteld besluit raad

1. In te stemmen met de Berap 2018-1.
2. Akkoord te gaan met de aangegeven budgetwijzigingen per programma en:
a. het nadelig resultaat van circa € 9,7 miljoen dat voortvloeit uit de verwachte afwijkingen in de begrotingsprogramma's ten laste te brengen van de algemene concernreserve.
b. de structurele doorwerking van de in de Berap opgenomen voorstellen meerjarig te verwerken in de begroting 2019 c.q. de meerjarenraming 2020 t/m 2022.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 22 mei 2018

Openbaar

Onderwerp	Berap 2018-1
Versienummer	-

Portefeuillehouder	K. Sloots
Informant	Gerdien van der Zanden / Bert Tory
Afdeling	Concernstaf
Telefoon	(038) 498 2255 / (038 498 2538
Email	G.van.der.Zanden@zwolle.nl / B.Tory@Zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel	9.3.2 We ondersteunen het bestuurlijk proces
Begroting wijzigen	Ja
Dekking ten laste van	Diverse posten

Bijlagen

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. In te stemmen met de Berap 2018-1.
2. Akkoord te gaan met de aangegeven budgetwijzigingen per programma en:
    a. het nadelig resultaat van circa € 9,7 miljoen dat voortvloeit uit de verwachte afwijkingen in de begrotingsprogramma's ten laste te brengen van de algemene concernreserve.
    b. de structurele doorwerking van de in de Berap opgenomen voorstellen meerjarig te verwerken in de begroting 2019 c.q. de meerjarenraming 2020 t/m 2022.

Datum 22 mei 2018

Toelichting op het voorstel

Inleiding
De beleidsrapportage (verder te noemen Berap) is een onderdeel van de beleidscyclus. De Berap 2018-1 heeft als peildatum 1 april 2018. Zoals alle onderdelen van de beleidscyclus wordt ook de Berap u digitaal aangeboden. Vanaf 8 juni kunt u de Berap benaderen via de website https://zwolle2018.1ebeleidsrapportage.nl

Beoogd effect
De Berap is bedoeld om bij te sturen op de uitvoering van de begroting 2018. De Berap is een afwijkingenrapportage: het gaat hierbij nadrukkelijk alleen om de beleidsmatige en financiële afwijkingen ten opzichte van de begroting 2018.

Argumenten

1.1 de Berap toont de afwijkingen ten opzichte van de Begroting 2018
In de Berap worden voor de tien in de begroting onderscheiden programma's per doel de afwijkingen aangegeven. Omdat de Berap een afwijkingenrapportage is, kunnen alleen de doelen waarop afwijkingen worden gemeld, worden geopend. Het volgende wordt in beeld gebracht:

a. wat zijn de beleidsmatige en / of financiële afwijkingen in de uitvoering van geplande activiteiten en op kredieten / projecten en welke oorzaken liggen daaraan ten grondslag.
b. worden de afgesproken doelen gerealiseerd, of is er bijstelling van doel c.q. de criteria nodig: welke beleidsinterventie wordt voorgesteld.

Projecten en kredieten zijn integraal onderdeel van de programma's, ambities en doelen. Afwijkingen hierop worden in de Berap gemeld. Indien het geen omvangrijke afwijkingen betreft kan de raad mutaties via de Berap autoriseren, waardoor geen aparte besluitvorming via een beslisnota hoeft plaats te vinden. Indien er sprake is van een omvangrijke beleidswijziging of budgetwijziging wordt de afwijking in de Berap aangekondigd met vermelding dat hiervoor een beslisnota wordt aangeboden. Bij het voorjaarsmoment 2018 is dit het geval voor één onderwerp, te weten het voorstel voor nieuwbouw voor de van der Capellen scholengemeenschap.

1.2 de Voortgangsrapportage Projecten maakt onderdeel uit van de Berap
Gelijktijdig met de Berap wordt de voortgangsrapportage projecten (VP) voor de complexere projecten aangeboden. De VP is op de website van de Berap via de knop "links" te benaderen als achtergrondinformatie. In de VP wordt de voortgang van de complexe projecten gemeld. Doen zich afwijkingen voor op beleid of financiën, dan worden deze afwijkingen in de Berap bij het betreffende doel gemeld.

1.3 Geen Perspectiefnota, wel voorstellen voor nieuw beleid / beleidsintensiveringen
Als gevolg van de gemeenteraadsverkiezingen beperkt het Voorjaarsmoment zich tot de Jaarstukken 2017 en de Berap 2018-1. Er is dit voorjaar anders dan andere jaren geen Perspectiefnota opgesteld; in plaats daarvan is het coalitieakkoord opgesteld.

De Perspectiefnota is het geëigende moment voor het indienen van voorstellen tot nieuw beleid of beleidsintensiveringen. Vanwege het ontbreken van de Perspectiefnota zijn deze als uitzondering opgenomen als onderdeel van de Berap. Er is daarbij onderscheid te maken tussen twee typen:

a. Autonome beleidsintensiveringen; o.a. de mutaties van het gemeentefonds, inflatie of de OZB. Deze worden als onderdeel van besluitvorming over de Berap direct meerjarig verwerkt (zie paragraaf 1.4 van dit voorstel).
b. Nieuw beleid of beleidsintensiveringen; Deze voorstellen zijn hieronder opgesomd. Deze voorstellen hebben - met uitzondering van de onderste vijf voorstellen- enkel betrekking op 2018. Met uitzondering van de vijf beschreven voorstellen, maken de meerjarige effecten van beleidsintensiveringen maken onderdeel uit van het Najaarsmoment.

In deze Berap zitten de volgende voorstellen tot nieuw beleid of beleidsintensiveringen voor 2018:
- Onderwijshuisvesting; capaciteitsuitbreiding (doel 1.3.3)
- Bedrijfsvoering SWT (doel 2.1.1)
- Continueren uitbreiding Logeerhuis (doel 3.3.1)
- Positionering culturele regio Zwolle (doel 5.3.1)
- Regulering bestemmingsplannen Walgebruik Woonboten (doel 6.1.3)
- Capaciteit grootschalige opwek duurzame energie (doel 6.4.1)
- Klimaatadaptatie (doel 6.4.4)
- Hoogwater beschermingsprogramma (doel 6.4.4)
- Toegankelijkheid stadhuis (doel 7.4.1)

Daarnaast bevat de Berap ook voorstellen tot nieuw beleid of beleidsintensiveringen met een meerjarig of structureel karakter:

- Suïcidepreventie GGD (doel 1.2.1)	€ 29.584 voor 2018 en 2019
- Fractiemedewerkers (doel 8.1.1)	€ 200.000 structureel
- Uitbreiding aantal wethouders + ondersteuning (doel 8.1.2)	€ 300.000 structureel
- Uitbreiding loonsom als gevolg van wetgeving rondom Bescherming persoonsgegevens (doel 9.3.1)	€ 73.750 structureel
- Uitbreiding rol bedrijfsarts en preventiemedewerker (doel 9.3.1)	€ 40.900 structureel

1.4 instemmen met structurele doorwerking
Doorwerkingen naar latere jaren worden normaliter bij de Perspectiefnota meegenomen. Vanwege het ontbreken van de Perspectiefnota stellen wij u voor om in te stemmen met de aanpassingen die een structureel effect hebben en de budgettaire gevolgen daarvan te verwerken in begroting 2019 c.q. de meerjarenraming 2020 t/m 2022

2.1 geen beleidsinterventies, wel financiële interventies
Voor wat betreft de uitvoering van de vastgestelde begroting 2018, worden er bij de doelen geen beleidsmatige afwijkingen gerapporteerd. Op financieel vlak worden er wel mutaties gepresenteerd. Er is sprake van diverse budgetverschuivingen tussen doelen; deze zijn budgettair neutraal. Daarnaast is er sprake van aanvullende inkomsten en aanvullende uitgaven ten opzichte van de Begroting. Daarbij wordt opgemerkt dat er ten aanzien van de problematiek in het Sociaal Domein een afzonderlijk raadsvoorstel aan u is voorgelegd. De aanvullende uitgaven als gevolg van de problematiek in het Sociaal Domein zitten vanwege het effect op de jaarschijf 2018 in deze Berap. De mogelijk opbrengsten als gevolg van de interventies zijn niet verwerkt in de cijfers; hierover moet uw Raad eerst besluiten welke interventies uitgevoerd gaan worden. Pas daarna worden de mogelijk opbrengsten verwerkt; dit zal waarschijnlijk plaats vinden in de Berap 2018-2. Als laatste worden er enkele winstwaarschuwingen gepresenteerd; onderwerpen waarover in de Berap 2018-2 opnieuw wordt gerapporteerd.

In totaal bevat de Berap aanvullende uitgaven ten opzichte van de Begroting voor een bedrag van € 13,1 miljoen. Daarnaast bevat de Berap aanvullende inkomsten voor een bedrag van € 3,3 miljoen. De analyse van deze bedragen is als volgt:

2.1.a Aanvullende uitgaven
De aanvullende uitgaven bedragen € 13,1 miljoen. Het grootste gedeelte hiervan wordt verklaard door tegenvallers binnen het Sociaal Domein. Via het Raadsvoorstel 'interventies sociaal domein' bent u geïnformeerd over het financieel tekort op het sociaal domein en de mogelijke interventies om dit tekort terug te brengen. Enkele onderdelen vanuit dit Raadsvoorstel komen terug in de Berap. Het gaat om:

- Bedrijfsvoering Sociaal Wijkteam (doel 2.1.1)	€ 516.000
- Loonsom Hulp in Huis (doel 2.1.3)	€ 500.000
- Tekort maatwerkvoorzieningen Diah (doel 2.1.3)	€ 4.100.000
- Sociale werkvoorziening (doel 2.2.1)	€ 440.000
- Jeugdzorg (doel 2.3.2)	€ 5.000.000
Totaal	**€ 10.556.000**

Naast de mutatie in het Sociaal Domein is er nog sprake van circa € 2,6 miljoen aan aanvullende uitgaven. Enkele grote elementen hiervan zijn:
- Het Festival (doel 1.3.3)
- Extra capaciteit grootschalige opwek van duurzame energie (doel 6.4.1)
- Klimaatadaptatie en Hoogwaterbeschermingsprogramma (doel 6.4.4)
- Kosten januaristorm (doel 7.1.2)
- Toegankelijkheid stadhuis (doel 7.1.4)
- Fractiemedewerkers en extra wethouder (doel 8.1.1)
- Sociale lasten, gemeentefonds, treasuryresultaat (doel 10.1.1)

Toelichting op de genoemde mutaties vindt u in de Berap bij het betreffende doel.

2.1.b Aanvullende inkomsten
De aanvullende inkomsten in de Berap bedragen € 3,3 miljoen. Enkele grote elementen hiervan zijn:
- Vrijval stelpost kapitaallasten sportaccommodaties (doel 1.2.3)
- Bijstandsverlening (doel 4.1.1)
- Zuiderzeehaven (doel 5.1.1)
- Bouwleges (doel 6.1.3)
- Parkeerinkomsten (doel 6.3.3)
- OZB opbrengsten en onderuitputting kapitaallasten (doel 10.1.1)

2.2 instemmen met de verwachte afwijkingen per programma
Op de website wordt als onderdeel van 'financiën' een financiële samenvatting gepresenteerd. In dit overzicht zijn alle afzonderlijke mutaties opgenomen. De inhoudelijke toelichting op deze voorstellen vindt u bij het betreffende doel (als onderdeel van 'programma's').

Risico's
Niet van toepassing.

Datum 22 mei 2018

Financiën
Wij stellen u voor om het nadelig resultaat à € 9,7 miljoen dat voortvloeit uit de verwachte afwijkingen in de begrotingsprogramma's ten laste te brengen van de algemene concernreserve.

Communicatie
De Berap 2018-1 maakt onderdeel uit van het voorjaarsmoment 2018. Over het voorjaarsmoment (die naast de Berap 2018-1 ook de Jaarstukken bevat) vindt communicatie via verschillende kanalen plaats.

Openbaarheid
Dit voorstel is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Datum 22 mei 2018

Overzicht financiële mutaties uit de Berap 2018-1

Aanvullende uitgaven:

- Suïcidepreventie (2018 en 2019)
- Huurinkomsten Brede School (structureel)
- Onderwijshuisvestingsbeleid; het Festival
- Bedrijfsvoering SWT
- Tekort maatwerkvoorzieningen Diah
- Loonsom Hulp in Huis (structureel)
- Sociale werkvoorziening
- Jeugdzorg
- Huiselijk geweld
- Continueren uitbreiding logeerhuis
- Positionering culturele stedelijke regio Zwolle
- Brandveiligheid parkeergarages Lubeckplein en Dijkstraat
- Extra capaciteit grootschalige opwek van duurzame energie
- Klimaatadaptatie
- Hoogwater beschermingsprogramma
- Extra kosten januaristorm
- Toegankelijkheid Stadhuis
- Accountantskosten; meerwerk
- Fractiemedewerkers (structureel)
- Extra wethouder (structureel)
- Uitbreiding loonsom als gevolg van wetgeving rondom bescherming persoonsgegevens (structureel)
- Uitbreiding rol bedrijfsarts en preventiemedewerker (structureel)
- Hogere loonkosten vanwege ontwikkeling sociale lasten (structureel)
- Gemeentefonds; aanpassing maatstaven (structureel)
- Treasuryresultaat

Totaal 13.138.706

Aanvullende inkomsten:

- Stelpost dekking kapitaallasten sportaccommodaties
- Toetsen meerjarige onderhoudsplannen scholen (structureel)
- Vrijval middelen opvangvoorzieningen voor jongeren
- Bijstandsverlening
- Zuiderzeehaven
- Bouwleges
- Parkeerinkomsten
- Onderhoudskosten Vecht Corridor Noord
- OZB opbrengsten (structureel)
- Onderuitputting kapitaallasten

Totaal 3.335.093

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	45005
Onderwerp	Beleidsrapportage (Berap) 2018-1

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d.

besluit:

1. In te stemmen met de Berap 2018-1.

2. Akkoord te gaan met de aangegeven budgetwijzigingen per programma en:

a. het nadelig resultaat van circa € 9,7 miljoen dat voortvloeit uit de verwachte

afwijkingen in de begrotingsprogramma's ten laste te brengen van de algemene concernreserve.

b. de structurele doorwerking van de in de Berap opgenomen voorstellen meerjarig te verwerken in de begroting 2019 c.q. de meerjarenraming 2020 t/m 2022.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 juli 2018,

de voorzitter,

de griffier,

bericht

Zwolle

Memo

Aan Jan Brink

Van Jeroen van Ettekoven

Datum 20 april 2018

Onderwerp Toegangkelijkheid stadhuis voor mindervaliden.

Inleiding.

21 november 2016 is de motie aangenomen met betrekking tot het VN-verdrag voor mensen met een handicap. In deze motie wordt het college opgeroepen om:

1. De raad ruim voor de gemeenteraadsverkiezingen een voorstel voor te leggen hoe de raadzaal kan worden aangepast voor mindervaliden, zodat zij als raadslid en inspreker op dezelfde wijze als validen hun rol kunnen nemen.
2. Op korte termijn zo adequaat mogelijke oplossingen te zoeken, om de periode tot de aanpassingen zijn gerealiseerd te overbruggen.

13 februari 2018 hebben wij u geïnformeerd dat het pakket van technische maatregelen, vanwege de bouwkundige complexiteit, in twee fases gerealiseerd moet worden. De werkzaamheden uit de eerste fase zijn spoedig afgerond. Fase1 is gefinancierd uit de reserve onderhoud gemeentelijke huisvestingspanden.

Het is budget voor realisering van de tweede fase is opgenomen in de Berap. Onderhavige memo licht de werkzaamheden uit deze fase nader toe.

Werkzaamheden.

Fase 2 voorziet in constructieve wijzigingen in het gebouw, met als doelstelling zoveel mogelijk aan te sluiten bij de gestelde criteria van agenda 22[1]. De volgende werkzaamheden worden uitgeoverd.

Buiten	- Langer talud met gelijkmatige bestrating. - Leuning bij hellingbaan. - Contrasterende markering op traptreden.
Toegang hoofdentree	- Knop op paal plaatsen voor deingang of voordeurbel. - Glazen deur voorzien van contraterende markering bezoekers in een scootmobiel of rolstoel deze zelfstandig kunnen bedienen.
Balie receptie	- Verlagen van (een deel van) de balie.
Lift	- Plaatsen zitje in de noord-lift en zuid-lift.
Bediening liften	- Bij geen vervanging verbouwing liften wel aanpassen bedieningsknoppen in midden van de noord- en zuid-lift op op gewenste hoogte + oproeppaneel uitvoeren met reliëf.

[1] Agenda 22 is gebaseerd op de 22 standaardregels van de VN. O.a. zelfstandig functioneren is hierin een belangrijke regel.

Datum 20 april 2018

Toiletten 2e verdieping	**-** Miva toiletten op de 2e verdieping realiseren door schoonmaakruimte noord te verbouwen.
Miva toiletten begane grond	- Aanpassen vrije transferrruimte
Toegang TAK-zaal	- Aanleggen traplift.
Bediening van deuren	- Verplaatsen van paslezers en knoppen. - Branddeuren voorzien van automatische deurdrangers. - Extra knoppen om de elektrische deuren vrij te geven. - Bestaande deurknoppen / klinken verdarruimten fractie begane grond noord vervangen. - Glazen deuren voorzien van contrasterende markering

Bovenstaande werkzaamheden worden aangevuld met aanpassen van het spreekgestoelte en camerasysteeem

Financiën
De kosten voor deze werkzaamheden zijn begroot op € 376.000.

Voortgangsrapportage Project

Van	Ontwikkeling
Project	Eemlaan
Project (risico)profiel	Ontwikkeling vm Zwembadlocatie voor cpo Krasse Knarren en locatie Eemlaan voor deltaWonen
Project nummer OneWorld	54340799 - Versnellingsactie sociale huur en 53337 - Knasse Knarren

Voortgang betreft de afgelopen periode met peildatum : 01-01-2018
Bestuurlijke opdrachtgever : E. Anker
Projectmanager/leider : A. Westenberg

Project omschrijving
Ontwikkelen van 48 woningen en 1 collectief gebouw voor het (collectief opdrachtgever schap) cpo project Krasse Knarren
Ontwikkelen van 30 woningen door deltaWonen in het kader van de versnellingsactie sociale huur

Resultaten tot nu toe
Beide projecten zijn in het 4e kwartaal van 2017 opgeleverd

Financiën
Voor de locatie van het voormalig zwembad is een grondexploitatie en krediet vastgesteld.
De versnellingsactie voor de Eemlaan is verwerkt in de totale kredietbeschikbaarstelling versnellingsactie deltaWonen. Op dit moment wordt niet verwacht dat het krediet voor de ontwikkeling voor het voormalige zwembad wordt overschreden.

Fase van het project, wat hebben we het afgelopen half jaar gedaan, stand van zaken?
Bouwplannen
De projecten zijn in het 4e kwartaal van 2018 opgeleverd.

Woonrijp maken
De werkzaamheden voor het woonrijp maken zijn inmiddels aanbesteed binnen het budget en zijn inmiddels aangevangen. De verwachting is dat deze werkzaamheden aan het einde van het 1e kwartaal 2018 zijn afgerond.

Inrichtingsplan
Het concept inrichtingsplan is met de omwonenden in december 2016 verder besproken. Gekozen is voor maatwerk ten aanzien van het aantal afvalcontainers. Als uitzondering wordt een ondergrondse afvalcontainer geplaatst voor pmd. Daarnaast maakt het collectief krasse knarren afspraken over gezamenlijk gebruik van papier en gft containers om het aantal containers te beperken.
Het inrichtingsplan is verder aangepast aan het Arne om het uitstappen te vergemakkelijken.

Wat gaan we het komend half jaar doen en wat zijn de belangrijkste mijlpalen op de langere termijn
Woonrijp maken
De werkzaamheden lopen door tot in het 1e kwartaal van 2018.

Risicotabel:

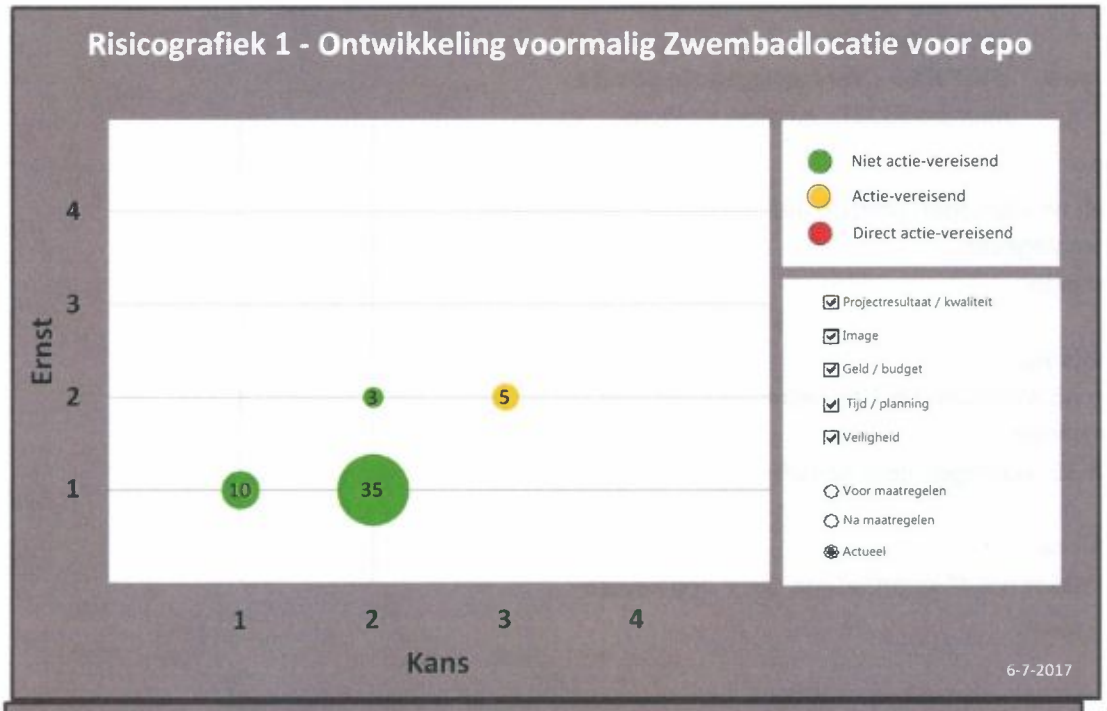

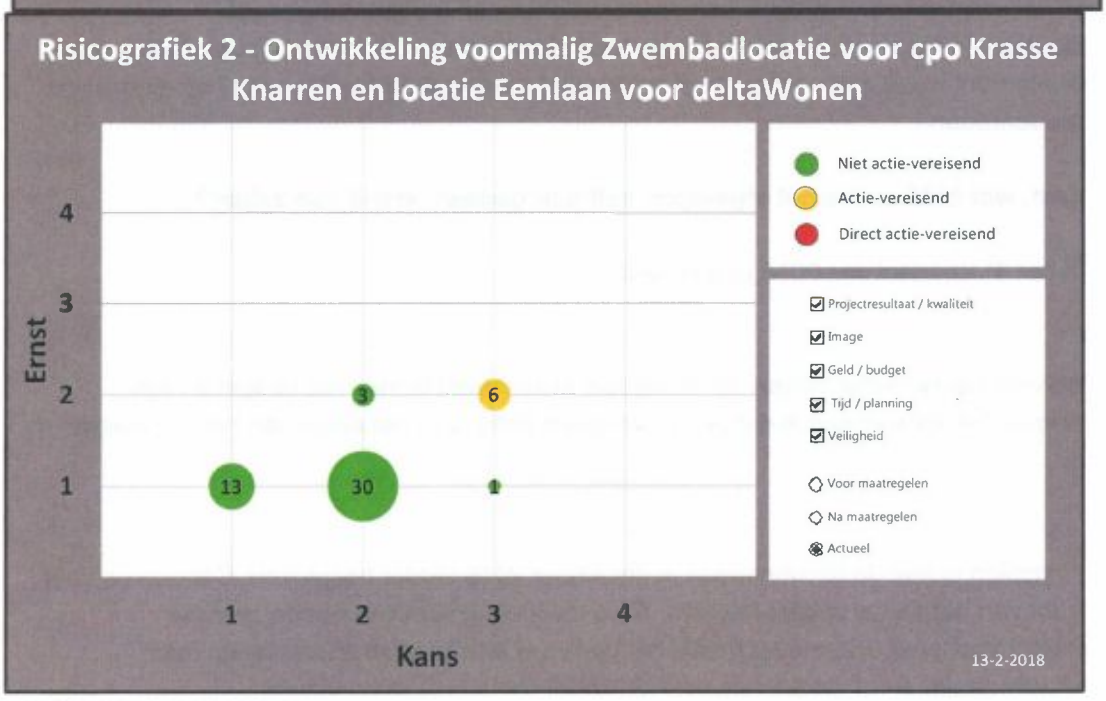

Toelichting risicotabel

De resterende risico's liggen op het vlak van woonrijpmaken, te weten vertraging door de nutsbedrijven en als gevolg daarvan overlast voor bewoners/omwonenden.

Top risico's

Er zijn geen toprisico's

:eker

Zwolle

Voortgangsrapportage

Ontwikkeling

Van	PPP
Project	Camperplaatsen Katerdijk 1-3
Project (risico)profiel	Laag
Project nummer OneWorld	33405379

Voortgang betreft de afgelopen periode met peildatum : 01-07-2017 – 31-12-2017
Bestuurlijke opdrachtgever : Ed Anker
Projectmanager/leider : Ron Eggink

Project omschrijving
In juni 2015 heeft initiatiefnemer het eigendom verworven van het perceel Katerdijk 1-3. Na een grondige verbouwing is hoofdwoning Katerdijk 3 door hem met zijn gezin in augustus 2016 betrokken. Vervolgens ontstond het idee om op ongeveer 3.000 m2 (westzijde van het terrein) camperstandplaatsen te realiseren (ca. 20 stuks). De locatie dicht bij de afrit van de A28 en op loopafstand van de binnenstad is aantrekkelijk voor camperaars. In de verst van de Katerdijk gelegen schuur wordt een dienstwoning voor het camperterrein gerealiseerd (met toepassing van het overgangsrecht bestaat het recht op een tweede woning op het terrein). In de aangebouwde 2e schuur wordt de bergruimte bij de dienstwoning gerealiseerd en de sanitaire voorzieningen voor het camperterrein. In voormalige woning Katerdijk 1 (de witte woning direct langs de Katerdijk) wordt de B & B –functie gerealiseerd met 2 studio's.
Een wijziging van het bestemmingsplan is nodig om de genoemde planonderdelen te kunnen realiseren.

Fase van het project, wat hebben we het afgelopen half jaar gedaan, stand van zaken?
In het afgelopen half jaar zijn de anterieure overeenkomst en de grondverkoopovereenkomst tot stand gebracht en is er gestart met de bestemmingsplanprocedure.

Wat gaan we het komend half jaar doen en wat zijn de belangrijkste mijlpalen op de langere termijn
De komende periode wordt de bestemmingsplanprocedure afgerond en de procedure voor de omgevingsvergunning opgestart en afgerond.
Afhankelijk van het verloop van de bestemmingsplanprocedure kan de initiatiefnemer eind 2e kwartaal 2018 starten met de planuitvoering.

Risicografiek:

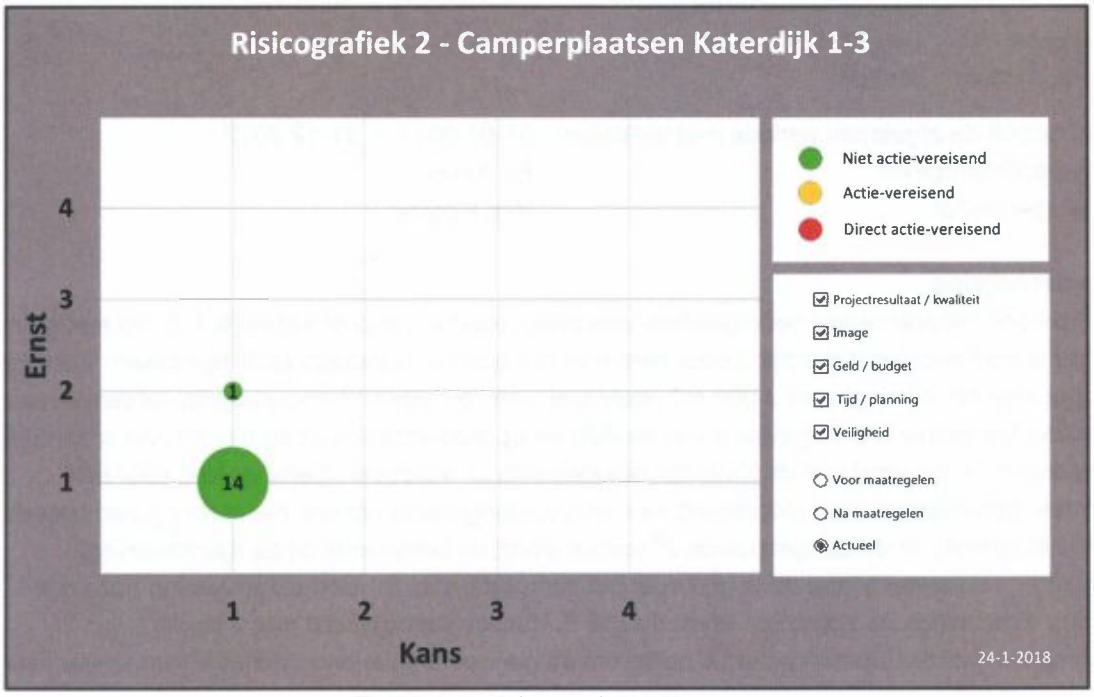

Peildatum 1 januari 2018

Toelichting risicotabel

Deze voortgangsrapportage en risicoanalyse zijn per peildatum 1 januari 2018 voor het eerst gemaakt.

Toelichting op de grootste risico's

Het grootste risico is dat vertraging in de uitvoering ontstaat door bezwaren tegen het bestemmingsplan en de omgevingsvergunning. Dat treft met name de initiatiefnemer.

Het is de taak van de gemeente om de procedures voor bestemmingsplanherziening en vergunningverlening goed te doorlopen. Hieraan is voor de gemeente geen noemenswaardig financieel risico verbonden.

Voortgangsrapportage Hanzebad

Ontwikkeling

Van	Ontwikkeling
Project	Hanzebad
Project (risico)profiel	Hoog
Project nummer OneWorld	53357

Voortgang betreft de afgelopen periode met peildatum : 1 januari 2018
Bestuurlijke opdrachtgever : wethouder Anker
Projectmanager/leider : Ronald IJsselsteijn

Project omschrijving

In Hanzeland wordt gewerkt aan een organische gebiedsontwikkeling. Het bestaande gebied met gescheiden deelgebieden voor kantoren en wonen wordt getransformeerd naar een meer gemengd, stedelijk gebied. De investeringen in Spoorzone en Hanzeland moeten bijdragen aan het realiseren van een nieuwe Centrumzone.
Na de sloop van het oude Hanzebad is de locatie beschikbaar voor een nieuwe ontwikkeling. De Hanzebadlocatie kan in de transformatie van Hanzeland een belangrijke bijdrage leveren, in aantallen en als katalysator voor de rest van het gebied. De raad heeft besloten dat in het kader van de Versnellingsactie ten minste 40 sociale huurwoningen worden gerealiseerd (in de praktijk rekenen we met 50 sociale huurwoningen). Op basis van uitgevoerde verkenningen blijkt dat ruimte is voor 120-150 of misschien wel 200 woningen. Daarbij willen we voldoen aan hoge standaarden voor beeldkwaliteit, klimaatadaptatie en energietransitie. De ontwikkeling moet budgettair neutraal worden uitgevoerd.

Financiën

De locatie kan ten minste budgettair neutraal ontwikkeld worden. Budgettair neutraal betekent in dit geval dat de boekwaarde en de door de gemeente te maken kosten voor planontwikkeling, bestemmingsplan en onderzoekskosten zullen worden terugverdiend door de verkoop van de grond. Vooralsnog wordt voorgesteld niet te streven naar zo hoog mogelijke opbrengst, maar te kiezen voor een zo hoog mogelijke kwaliteit.
Niet uitgesloten is dat als gevolg van de planontwikkeling of de gebiedsontwikkeling Hanzeland ook de behoefte ontstaat aan bovenwijkse voorzieningen, zoals een andere ontsluiting. Met de kosten voor deze voorzieningen is nog geen rekening gehouden.

De opbrengst zal aan het eind van het traject kunnen worden geïncasseerd bij de verkoop van de locatie. De gemeenteraad heeft op 2 oktober 2017 een voorbereidingskrediet van € 215.000 beschikbaar gesteld.

Fase van het project, wat hebben we het afgelopen half jaar gedaan, stand van zaken?

In de tweede helft van 2017 zijn meerdere gesprekken met belanghebbenden (omwonenden uit Hanzeland, Assendorp en Schelle, bedrijven, Vrienden van Hanzeland, belangenorganisaties) gevoerd. Het doel van deze gesprekken is de belangen van de verschillende partijen te inventariseren en op basis hiervan een voorkeursmodel op te stellen. Dit voorkeurmodel is dan na vaststelling door de raad, de basis voor aanbesteding en realisatie.

Wat gaan we het komend half jaar doen en wat zijn de belangrijkste mijlpalen op de langere termijn

We werken aan een voorkeursmodel dat ter besluitvorming aan de gemeenteraad kan worden voorgelegd. Dit voorkeursmodel wordt uitgewerkt in een aanbestedingsdocument dat op de markt wordt gebracht.
Na het afronden van de aanbesteding kan het project door de winnende partij verder worden uitgewerkt en in uitvoering gebracht.

Risicografiek:

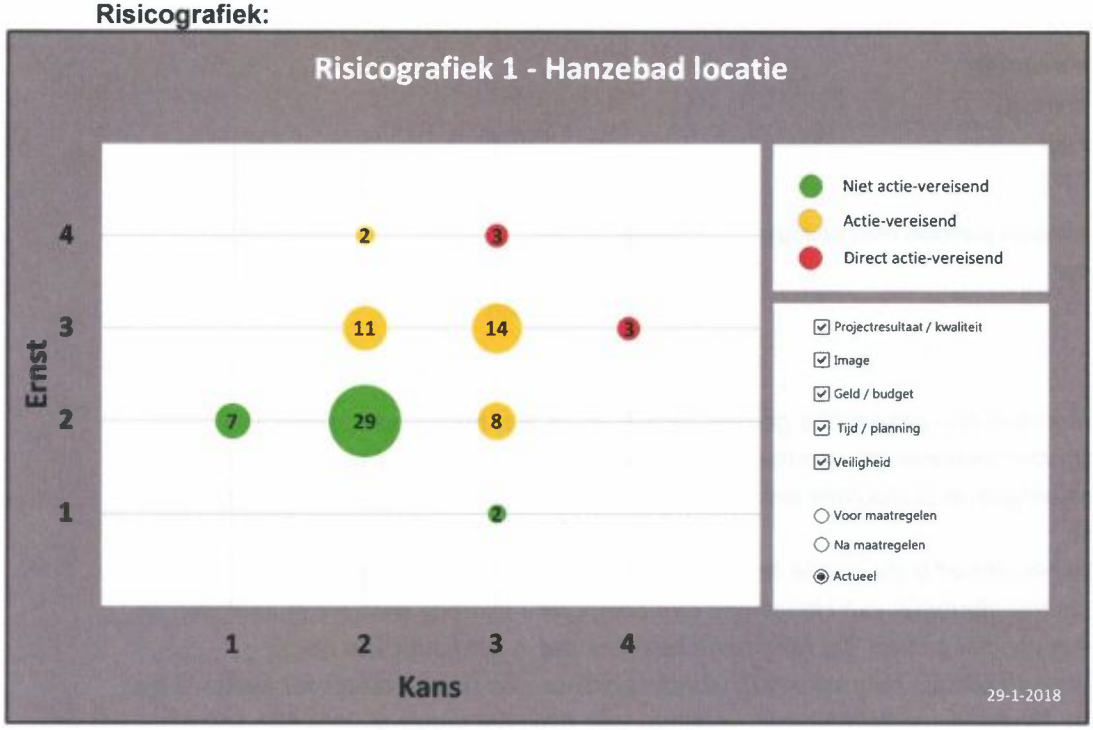

Peildatum 1 januari 2018

Toelichting risicotabel

Het project is gestart in najaar 2017; er is dus geen vergelijking met eerdere risicotabel.
De grootste risico's hebben met name betrekking op draagvlak van belanghebbenden en mogelijke vertraging, onhaalbaarheid van het project door stapeling van ambities en het niet op tijd beschikbaar zijn van alternatieven voor het bestaande parkeergebruik

Toelichting op de grootste risico's

1. *Onvoldoende draagvlak voor ontwikkeling*

Het plangebied is een braakliggend terrein in een bewoonde omgeving. De locatie biedt veel kansen voor een bijdrage aan de gebiedsontwikkeling van Hanzeland. Hanzeland-Oost kan een aangenaam en aantrekkelijk onderdeel van Hanzeland worden. Voor de omwonenden gelden daarnaast ook andere belangen, zoals behoud uitzicht en groen. De uitdaging is om een plan te maken dat aan zoveel mogelijk belangen tegemoet komt en een zo groot mogelijk draagvlak heeft. De kans op weerstand is aanwezig. Weerstand kan leiden tot vertraging in de realisatie. Daarom wordt ingezet op het zorgvuldig doorlopen van het proces en wordt rekening gehouden met een langere doorlooptijd.

2. *Sociale huurwoningen kunnen niet in 2019 worden gerealiseerd.*

Als gevolg van het zorgvuldige proces is het niet langer haalbaar om de sociale huurwoningen in 2019 te realiseren. Er wordt nu samen met de corporaties onderzocht welke gevolgen dit heeft voor de uitvoering van de Versnellingsactie en of er alternatieven mogelijk zijn. Sociale huurwoningen blijven wel onderdeel van het plan.

3. *Aanbesteding mislukt door te grote complexiteit uitvraag*

Het hoge ambitieniveau op verschillende terrein (klimaat en energie, gezond en veilig, architectuur, stedenbouw) samen met de omgevingsfactoren (spoor, bustunnel en IJsselallee) kan niet alleen leiden tot kostenstijgingen waardoor het uitgangspunt budgettair neutraal onder druk komt te staan. Ook kan de stapeling van opgaven leiden tot een te complexe opgave, waardoor geïnteresseerde partijen afzien van

het indienen van een bieding. Bij het opstellen van het programma van eisen en de aanbesteding zal dan ook worden gecontroleerd of ambitie en haalbaarheid nog zijn geborgd.

4. Bij start werkzaamheden geen alternatief voor huidige parkeren

Op de te bebouwen locatie is nu nog parkeerplek voor 180 auto's. Als deze plekken niet elders worden aangeboden voor de start van de bouw, ontstaat een onaccaptabele parkeerdruk in de omgeving. Daarom is een onderzoek gestart naar mogelijke alternatieven. Daarbij wordt aangesloten bij het initiatief Movez zodat niet alleen wordt gekeken naar andere locaties, maar ook naar alternatieve vormen van parkeren en betere benutting van bestaande plekken.

zeker

Zwolle

Voortgangsrapportage Project

Ontwikkeling

Van	Ontwikkeling
Project	Herontwikkeling Stilohallocatie
Project (risico)profiel	Hoog
Project nummer OneWorld	5xxxxx

Voortgang betreft de afgelopen periode met peildatum :01-01-2018
Bestuurlijke opdrachtgever :Wethouder Anker
Projectmanager/leider :Anton Westenberg

Project omschrijving
Het bepalen en beschrijven van ruimtelijke randvoorwaarden om, op basis van een uitvraag, uiteindelijk te komen tot de verkoop van de locatie aan de hand van een ingediend stedenbouwkundig plan. .

Financiën
Voor het definiëren van de uitvraag, alsmede ten behoeve van een aantal noodzakelijke onderzoeken is een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld van 220.000,--
De verwachting is dat de uiteindelijke kosten binnen het budget zullen blijven.

Fase van het project, wat hebben we het afgelopen half jaar gedaan, stand van zaken?
In hoofdlijnen zijn de ruimtelijke randvoorwaarden onderzocht en bepaald. Deze voorwaarden zijn onderzocht in relatie tot planologie, stedenbouw, milieu, verkeer, geluid en groen.
Verder hebben er onderzoeken plaatsgevonden in het kader van Flora en Fauna, aanwezigheid archeologie, bodem en asbestsanering.

Resultaat van de fase
De ruimtelijke randvoorwaarden zijn zover gedefinieerd dat deze onderdeel kunnen gaan uitmaken van de "uitvraag".

Wat gaan we het komend half jaar doen en wat zijn de belangrijkste mijlpalen op de langere termijn
Het komende half jaar worden de ruimtelijke randvoorwaarden verder uitgeschreven en bepaald. Vervolgens worden deze aan de raad voorgelegd om hierover een besluit te nemen. Na goedkeuring raad zullen de ruimtelijke randvoorwaarden een belangrijk onderdeel uit maken van de "uitvraag".
In de "uitvraag" zal aan marktpartijen een stedenbouwkundig plan gevraagd worden die past binnen de vastgestelde ruimtelijke randvoorwaarden. Het stedenbouwkundigplan zal vergezeld dienen te gaan van een uitgebreid Beeld-/Kwaliteitplan. Het ingediende plan zal getoetst worden op kwaliteit en geld alsmede op toepassing van factoren als energietransitie en klimaatadaptatie.

Risicotabel:

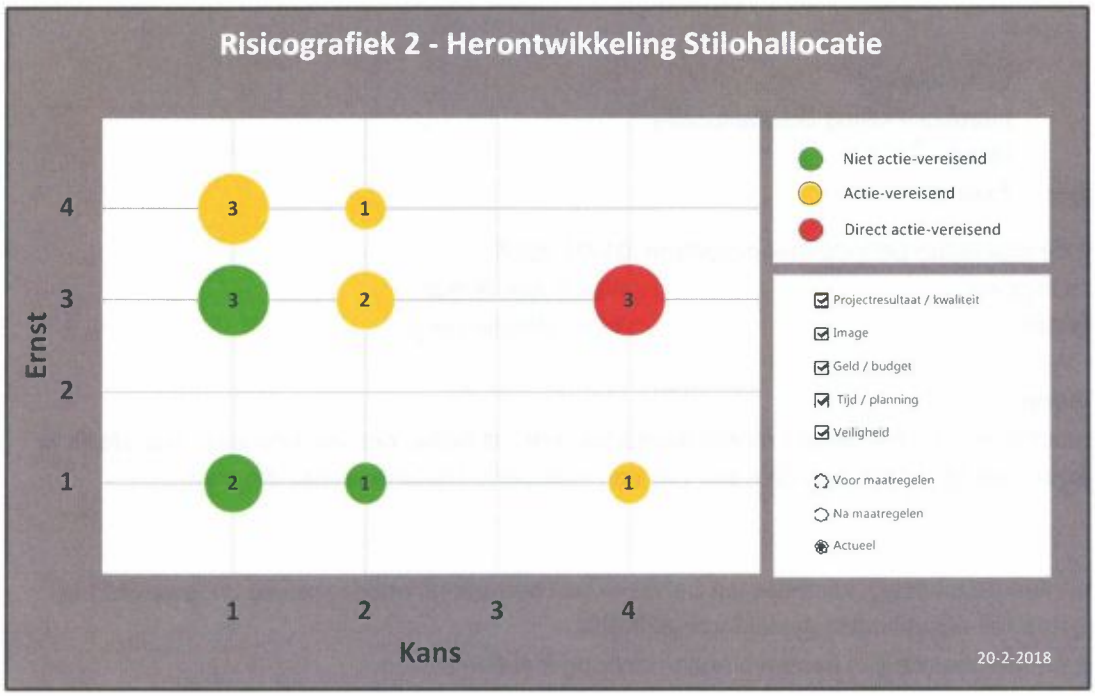

Toelichting risicotabel
Het project kent één top risicoprofiel.

Risico's
De meeste risico's liggen op het vlak van de "uitvraag". Deze risico's zijn in beeld en goed te managen.

Top risico's:
Het grootste risico ligt bij de huidige gebruikers van de Stilohallocatie. Ondanks dat alle gebruiksovereenkomst per 1 juli 2018 aflopen dient er in sommige gevallen zorggedragen worden voor herhuisvesting. Dit is het gevolg van de sociale en maatschappelijke functie die deze gebruikers innemen in de lokale samenleving.

zeker

Zwolle

Ontwikkeling

Voortgangsrapportage Spoorzone

Van	Ontwikkeling
Project	Spoorzone
Project (risico)profiel	Hoog
Project nummer OneWorld	54340813

Voortgang betreft de afgelopen periode met peildatum : 1 januari 2018
Bestuurlijke opdrachtgever : Ed Anker
Ambtelijk opdrachtgever : Pien van der Does
Projectmanager : Wim Korf

Voorwoord

Met het op 30 oktober 2017 door de raad vastgestelde Ontwikkelperspectief Stationsgebied Zwolle (verder als OP) is er een eind gekomen aan de onduidelijkheid over het totaal ontwerp van het stationsgebied. Immers, het Investeringsbesluit Spoorzone 2013 bevatte wel de componenten waar de gemeente met de provincie gezamenlijk in wilde investeren, maar het integrale mooie ambitieuze ontwerp, waarin alle puzzelstukken op hun plaats vielen, ontbrak. Het ontwerp waar ook de spoorsector achter kan staan en houvast in vindt voor de samenwerking met de gemeente en de provincie. Het ontwerp waarmee duidelijk is hoeveel extra geld nodig is voor het realiseren ervan, en dat zo passend en mooi is dat partijen bereid zijn extra budget te investeren. Naast het directe belang van het OP voor de afbouw van het stationsgebied, heeft het OP (en het proces dat doorlopen is) een grote impact op de ontwikkeling van de gebieden rondom het stationsgebied. Er zijn nieuwe inzichten ontstaan over de revitalisering van Hanzeland, over de opwaardering van het stationsplein en de directe omgeving, over de samenhang tussen Hanzeland en het oude stadscentrum (ook in het kader van de omgevingsvisie).

Er is met het OP dus een belangrijke stap gezet waaraan alle betrokken partijen grote verwachtingen ontlenen! Verwachtingen, die dan ook nog waargemaakt moeten worden! Daarin zit de uitdaging voor de nieuwe fase: met als basis het OP en de daarop gebaseerde nieuwe verhoudingen met alle betrokken partijen komen tot afspraken en plannen voor het vervolg. Het betreft dan enerzijds de afbouw van het stationsgebied, anderzijds de ontwikkeling van nieuwe stedelijke dynamiek in en om het stationsgebied. Nog wat concreter: het met vaart verder bouwen aan de busbrug, het busstation, de ondergrondse fietsenstalling met het stationsplein en de aanpalende wegen. Het ontwerpen van de passerelle en de ontvangstdomeinen van het station, waaronder de overkappingen inclusief die over het busstation. Het passen en meten in tijd en ruimte om deze ontwerpen zo spoedig mogelijk te realiseren. Het planmatig zoeken naar extra budget bij de betrokken overheden voor de afbouw van het stationsgebied.

De gewekte verwachtingen voor de gebiedsontwikkeling betreffen een groot gebied: van BAM tot Boni, van Binnenstad tot Hanzeland. Dat vraagt om een stedenbouwkundige visie die haar basis krijgt in een omgevingsplan, afgeleid van de omgevingsvisie. Dat plan betreft ook de bereikbaarheid en de verbindingen, parkeerbeleid, visie op de economische functie van Hanzeland en de directe omgeving. Dat vraagt vervolgens een visie op de rol van de overheid en een meerjarig investeringsplan voor de inzet van de ambtelijke organisatie en voor de realisatie van meer verbindingen tussen Hanzeland en de omgeving. En gelijktijdig moeten er verrassende en nuttige ontwikkelingen gefaciliteerd en gestimuleerd worden. De markt trekt weer toonbaar aan en met de, inmiddels landelijke bekendheid van dit gebied, komen er allerlei initiatieven voor de gebieden als de Kop van Hanzeland, de Hanzebad-locatie en het gebied ten zuiden van het station, waaronder het bedrijventerrein van de NS. Waarop worden deze beoordeeld? Hier doet zich een gezonde spanning voor tussen de wens om een gecontroleerde ontwikkeling en die van de proeftuin. Een goed evenwicht zal moeten worden gevonden. Het is duidelijk waar de toprisico's zitten. Voor de afbouw van het stationsgebied zit het grootste risico erin, dat de vier partners (NS, ProRail, provincie en gemeente) er samen niet goed uit komen. Dat we geen gezamenlijk beeld krijgen van de

ambities voor de ontvangstdomeinen, de architectuur van zowel de stationskappen als de kap voor het busstation. En dat we daarmee ook geen extra budget krijgen. Bij de gebiedsontwikkeling is het toprisico stagnatie. Dit omdat we nog niet weten waarop we marktinitiatieven moeten toetsen en omdat we, ook binnen de gemeente, verschillende beelden hebben over hoe het nu verder moet gaan: verschillende beelden over de gewenste rol van de overheid, mogelijke druk om gelijktijdig met Hanzeland ook de Veerallee, en het gebied ten noorden van het station te gaan ontwikkelen, de druk op het traditioneel programmeren en sturen. Voor de afbouw van het stationsgebied zullen we flink in de relatie moeten investeren. Voor de gebiedsontwikkeling moeten we in 2018 met de vele betrokkenen zorgvuldig toewerken naar een aanpak die voor alle marktpartijen en betrokken overheden comfort biedt.

Projectresultaat

Het op 30 oktober 2017 vastgestelde Ontwikkelperspectief heeft nieuwe inzichten opgeleverd die aanleiding zijn geweest om het Investeringsbesluit Spoorzone van 2013 te actualiseren. De raad heeft op 22 januari 2018 ingestemd met de geactualiseerde Investeringsbesluit waarin de te realiseren bouwopgaven en de algemene projectkosten zijn opgenomen:

	Investeringsoverzicht Deelproject / Algemeen Bedragen * miljoen	Investeringsbesluit 2018
	NOORDZIJDE	
A	Fietsenkelder	24,24
B	Herinrichting Stationsplein	3,52
C	Westerlaan, Oosterlaan, Stationsweg	3,65
	SPOORKRUISEND	
D	Busbrug	26,70
E	Passerelle	10,06
	Reizigerstunnel	6,64
	ZUIDZIJDE	
F	Busperron, incl. aansluiting Hanzelaan	4,02
G	Oostelijk deel Hanzelaan (zit in F)	
H	Stationsplein zuid, tijdelijke inrichting	1,88
I	Hanzepark (met tijdelijk maaiveldvoorzieningen)	0,90
	Parkeren	
	Hanzelaan west	1,00
	Kap busperron (tijdelijk)	1,00
	Reservering kap (definitief)	1,40
A1	Fiets- en autoparkeren (tijdelijk)	1,00
	ALGEMEEN	
J	Organisatiekosten	8,75
K	Verwervingen	8,00
L	Risico reservering – post onvoorzien	5,10
M	Planontwikkeling	3,54

N	Gebiedsontwikkeling	2,10
	TOTAAL	**113,50**

Financiën

Van het projectkrediet van € 113, 50 mln. is per 1 januari 2018 ca. € 42,0 mln. aan bestedingen / verplichtingen aangegaan. Daarvan is reeds € 29,5 mln. uitgegeven.
De verdeling van de reeds gemaakte kosten is als volgt:

- € 6,2 mln. voor de afbouw reizigerstunnel
- € 6,8 mln. voor kosten busbrug
- € 0,5 mln. voor de voorbereidingskosten plein Zuid, busstation
- € 0,3 mln. voor de uitvoering van het busstation en gedeelte Hanzelaan
- € 0,6 mln. voor de voorbereidingskosten fietsenstalling en plein Noord
- € 0,5 mln. voor de uitvoering van de fietsenstalling en plein Noord
- € 0,5 mln. voor de sloop / tijdelijke inrichting en voorbereiding van het reizigersdomein plein Zuid
- € 6,5 mln. voor de busverbinding (verwervingen)
- € 3,0 mln. voor activiteiten m.b.t. het kwaliteitsboek en gebiedsontwikkeling
- € 4,6 mln. voor de projectoverhead

Bij het geactualiseerde Investeringsbesluit 2018 zijn ook de reeds gemaakte investeringskosten betrokken. Over de vernieuwde door de raad ingekaderde financiële en inhoudelijke beginsituatie zal worden gerapporteerd.

Fase van het project, wat hebben we het afgelopen half jaar gedaan, stand van zaken?

Ontwikkelperspectief Stationsgebied

Het door de raad vastgestelde Ontwikkelperspectief is gericht op het realiseren van de ambitie dat Station Zwolle voor alle bezoekers en reizigers een uitstekend toegankelijke en duurzame OV-knoop in een groene omgeving is. Het station laat een samenhangende ruimtelijke kwaliteit zien en is de katalysator voor de gebiedsontwikkeling van een prominent stadsdeel. Het station en de stationsomgeving zijn gebieden waar mensen elkaar graag ontmoeten, waar wat te beleven is en waar je je verbonden voelt met de mensen om je heen, met de stad en met de rest van Nederland. Het Ontwikkelingsperspectief is de basis voor het verkrijgen van extra budget en voor de verdere samenwerking van de spoorse partijen, gemeente, provincie en rijk bij de uitvoering van de plannen.
In de Perspectiefnota 2018 is vanaf 2021 een eerste aanzet gegeven voor nieuwe investeringen in de Spoorzone met een structureel bedrag van € 0,5 miljoen (mogelijke investeringsvolume van € 7,5 miljoen).

Investeringen Spoorzone						
(bedragen x € 1.000)	**Investering**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Structureel						
Investeringsruimte vanaf 2021	7.500 1)					500

1) Voor deze investeringen zal t.z.t. nadere besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.

Busbrug

De aanbesteding van de busbrug heeft plaatsgevonden. De brug wordt gebouwd door BAM Infra naar een ontwerp van IPV Delft creatieve ingenieurs. In het contract met de aannemer is conform de aanbestedingsstukken 15 januari 2019 als uiterste opleverdatum opgenomen.

Partijen (ProRail, provincie en gemeente) hebben over de planning op 20 mei 2016 bestuurlijk afgesproken dat de definitieve datum van ingebruikname pas met hoge nauwkeurigheid kan worden aangegeven als er duidelijkheid is over de Trein Vrije Periodes (TVP's). Over het eerder dan 15 januari 2019 in gebruik nemen van de busbrug vindt overleg plaats met BAM Infra en ProRail.
De noodzakelijke aanpassingen aan de spoorinfrastructuur (bovenleidingen) voor de busbrug zijn onderdeel van het zgn. "Contract Zwolle" van ProRail. De aanbesteding van dit contract in december 2016 is niet gelukt. Vervolgens is er een nieuwe aanbestedingsprocedure gestart. Ondanks de significant hogere aanbiedingen dan de raming hebben de financiers (ministerie van I en M, provincie en gemeente) in juli 2017 besloten het werk te gunnen. De werkzaamheden aan de bovenleidingen worden in het voorjaar van 2018 uitgevoerd.
Voor het onderdeel behorend bij het project busbrug (aanpassen bovenleidingen) geldt overigens dat de inschrijving passend is binnen de realisatieovereenkomst tussen ProRail en gemeente. Wel vindt nog nader overleg met ProRail plaats over de verrekening van de meerkosten als gevolg van de mislukte aanbesteding.
Gezamenlijke inzet van partijen blijft er op gericht dat de busbrug en het busstation in het najaar van 2018 in gebruik kunnen worden genomen. Over de definitieve datum van ingebruikname vindt overleg plaats met partijen.

Busstation
De ligging, de vorm, het aantal halteplekken en daarmee samenhangende eisen voor het busstation zijn op 5 juli 2016 door het college van B&W vastgesteld, na intensief vooroverleg met de provincie en andere belanghebbenden. Vervolgens is het definitief ontwerp voor het busstation, inclusief keerlus en aansluiting, in juni 2017 definitief vastgesteld en is de aanbestedingsprocedure gestart. De uitvoering van de werkzaamheden is inmiddels gestart en de oplevering vindt in het najaar van 2018 plaats.
Voor de kap van het busstation geldt dat de ambitie van partijen is om bij voorkeur een geïntegreerde stationskap en buskap te realiseren. Gezien de discussie hierover in het kader van het Ontwikkelperspectief Stationsgebied kan een geïntegreerde kap niet op korte termijn worden gerealiseerd. In Ontwikkelperspectief worden de kwaliteiten en de functionaliteiten van de kappen omschreven. Er volgt nog een ontwerptraject, er is onvoldoende financiële dekking en er moet nog worden aanbesteed voordat er kan worden gebouwd. Afspraak is dat de huidige kap wordt gehandhaafd of dat er een andere tijdelijke voorziening komt tot de definitieve kap kan worden gerealiseerd.
Als aanvulling op de afspraken in de bestuursovereenkomst uit 2013 hebben de provincie en de gemeente afgesproken dat de gemeente voor rekening en risico van de provincie een wachtruimte voor chauffeurs realiseert in de directe omgeving van het busplatform. De provincie stelt hiervoor nog een programma van eisen op en de afspraken tussen provincie en gemeente worden schriftelijk vastgelegd.
Dit geldt mogelijk ook voor het anticiperen op het aanleggen van voorzieningen op het busplatform voor het toekomstig elektrisch rijden.
Het busstation ligt als bouwopgave niet op het kritieke pad maar vormt samen met de busbrug (die wel op het kritieke pad ligt) de nieuwe busverbinding. Inzet van partijen blijft erop gericht dat de busbrug en het busstation eind 2018 in gebruik kunnen worden genomen.

Ondergrondse fietsenstalling en herinrichting openbare ruimte
Na de oplevering van de busbrug en het busstation gaan de bussen naar de zuidzijde van het station. Direct daarna kan begin 2019 worden gestart met de realisatie van de ondergrondse stalling voor 4800 fietsen en vervolgens de herinrichting van het Stationsplein-noord en de Stationsweg.
In het op 30 oktober 2017 door de raad vastgestelde Ontwikkelperspectief Stationsgebied zijn voorlopige ontwerpen opgenomen voor zowel de ondergrondse fietsenstalling als het Stationsplein-noord en de Stationsweg. Vervolgens heeft de raad op 22 januari 2018 ingestemd met het geactualiseerd Investeringsbesluit Spoorzone. Daarmee zijn de ruimtelijke en financiële kaders voor de realisatie van deze omvangrijke bouwopgave vastgesteld. Inmiddels is de aanbesteding gestart.

Gemeente, provincie, NS en ProRail zijn het er over eens dat de aanleg van een grote, separate ondergrondse fietsenstalling onder het Stationsplein een gewenste investering met duurzame gebruikskwaliteit is.
Concreet betekent dit dat onder het gehele plein een stalling voor 4800 fietsen wordt aangelegd. De stalling is direct vanuit de Ooster- en Westerlaan toegankelijk. De ruime en comfortabele (niet overkapte) entreepartijen op het Stationsplein zijn gericht op de dominante fietsroutes (vanuit oost en west). Vanuit de stalling komt er een comfortabele loopverbinding naar de reizigerstunnel.
Een rechtstreekse ondergrondse verbinding van de ondergrondse fietsenstalling met de reizigerstunnel is zeer recent met een quick scan onderzocht. Het resultaat hiervan is dat alle partijen deze verbinding zien als een kans voor de toekomst. Met partijen is afgesproken de haalbaarheid hiervan verder te onderzoeken als onderdeel van de planstudie naar een volwaardige stationsentree aan de noordzijde: kap en ontvangstdomein (wenkend perspectief 2025 uit het Ontwikkelperspectief). Onderdeel van deze studie is ook de financiële haalbaarheid (inclusief extra bijdragen van onze partners). In de tweede helft van 2018 zijn de resultaten van deze planstudies beschikbaar.
In het ontwerp van de nu te bouwen fietsenstalling wordt zoveel mogelijk geanticipeerd op een eventuele toekomstige uitbreiding van de fietsenstalling en de rechtstreekse ondergrondse verbinding met de reizigerstunnel.

Beheersing van de exploitatiekosten van de nieuwe fietsenstalling is essentieel. Volgens de landelijke opzet van fietsparkeren bij stations worden de gemeenten en de NS ieder voor 1/3 verantwoordelijk voor de exploitatielasten en – risico's. Voor het resterende deel moet nog een derde partij worden gevonden. Onduidelijk is welke partij dit zou moeten zijn. In het geactualiseerde Investeringsbesluit Spoorzone 2018 is opgenomen dat het ontbrekende deel (vooralsnog) voor rekening van de gemeente komt. Daarmee komt de voortgang niet in gevaar en kan worden voldaan aan de voorwaarden van het ministerie van I&M voor cofinanciering. De jaarlijkse exploitatiekosten zijn opgenomen in het geactualiseerde Investeringsbesluit Spoorzone 2018. De komende tijd wordt het maximale gedaan om via efficiencyslagen en innovatieve exploitatievormen de toekomstige exploitatiekosten te drukken. Zo loopt er een haalbaarheidsstudie naar het automatiseren van combigebouw waardoor de exploitatiekosten worden verlaagd.

Fietsparkeren zuidzijde
Voor het fietsparkeren aan de zuidzijde geldt dat het huidig maaiveldparkeren (2050 plaatsen) wordt gehandhaafd en geleidelijk wordt uitgebreid naar behoefte. In het Ontwikkelperspectief wordt voor 2025 de ambitie uitgesproken om een gebouwde voorziening te realiseren.

Marktbenaderingsstrategie
Een extern bureau heeft in opdracht van de gemeente een onafhankelijk advies opgesteld over de best passende wijze van contracteren en aanbesteden voor de diverse onderdelen van het project Spoorzone. Dit advies is tot stand gekomen door verschillende interviews en workshops met deelnemers van NS, ProRail en gemeente Zwolle. Kader voor de strategie is het Zwolse aanbestedingsbeleid waarbij duurzaamheid, Social Return on Investment (SROI) en het betrekken van de regionale markt zijn meegenomen.
Deze strategie bestaat uit een advies over zowel de contracteringsstrategie als de wijze van aanbesteden op basis van de geformuleerde risico's door partijen op de projectdoelstellingen. Het advies wordt door de projectorganisatie als kader gebruik voor het vervolg proces.

Gebiedsontwikkeling

Het Ontwikkelingsperspectief voor het stationsgebied heeft een boost gegeven aan de gebiedsontwikkeling. De stationscarré-gedachte heeft visie op en structuur gegeven aan het gebied binnen het carré, maar ook aan de omliggende gebieden. De parallelle ontwikkeling van de omgevingsvisie heeft de Spoorzone/Hanzeland en het oude stadscentrum qua visie aan elkaar verbonden. De gebiedsontwikkeling voltrekt zich niet meer langs de geijkte patronen van voor de crisis; er is behoefte om niet meer te vervallen in de oude patronen van de korte termijn projectontwikkeling. Het is zoeken naar methodes om via nieuwe vormen van samenwerking met allerlei partijen een unieke dynamiek te creëren; dat geldt met name voor Hanzeland, waar sprake is van gebiedstransformatie, naast het invullen van open ruimtes.

De afgelopen jaren is gepoogd om organisatorisch en inhoudelijk gelijke tred te houden met de ontwikkeling van en de aandacht voor de gebiedsontwikkeling door onder andere een kleine eigen organisatie op te zetten, een accounthouder te benoemen die voortdurend zoekt naar kansen, een verbinder is in het gebied en initiatieven in het gebied actief kan begeleiden, waar ze bijdragen aan de revitalisering van Hanzeland: denk hierbij aan Brainz, Perron 038, Nomad City, vergroening Lübeckplein, transformeren kantoren naar woningen.

Verder is er specifiek aandacht voor:

- de adviezen van het O team;
- verkennen wat een goede strategie en fasering zou zijn voor met name Hanzeland;
- te investeren in een publiek private samenwerking: 'de Vrienden van Hanzeland';
- een visiedocument te maken, gezamenlijk met alle relevante partijen in het gebied;
- een vertaalslag te maken van de visie naar stedenbouwkundige en functionele kaders voor Hanzeland en omgeving;
- actief de verbinding te zoeken met de omgevingsvisie;
- een mobiliteitsvisie te laten opstellen in nauwe samenwerking met de gemeentelijke experts;
- uitvoeren pilots in het kader van de geformuleerde ambities voor klimaatadaptatie en energietransitie.

Deze brede verkenning en zoektocht zal naar verwachting in het voorjaar van 2018 leiden tot een strategische agenda. Daarbij is duidelijk dat er voortdurend ruimte moet zijn voor wijziging of beïnvloeding door allerlei initiatieven. De tijdelijkheid is definitief; de plannen van aanpak worden steeds ingehaald door de nieuwe werkelijkheid.

In maart 2017 heeft de gemeenteraad ingestemd met het procesplan voor de gebiedsontwikkeling Spoorzone/Hanzeland 2016-2017 en het budget daarvoor. In het geactualiseerde Investeringsbesluit 2018 is voor 2018 een krediet van € 600.000 beschikbaar gesteld voor gebiedsontwikkeling.

Wat gaan we het komend half jaar doen en wat zijn de belangrijkste mijlpalen op de langere termijn?

In de 1e helft van 2018 zijn aan de orde:

- het sluiten van een samenwerkingsovereenkomst met NS en ProRail;
- het uitwerken van de op 28 juni 2017 met partijen gemaakte bestuurlijke afspraken over het Ontwikkelperspectief Stationsgebied;
- de aanbesteding van de bouw van de ondergrondse fietsenstalling en de herinrichting van het stationsplein-noord en de Stationsweg;
- de begeleiding van de bouw van de busbrug en de bouw van het busstation;
- het samen met partijen (NS, ProRail en provincie) vinden van voldoende dekking voor de nog niet gedekte ambities;
- het opstellen van de strategische agenda voor de gebiedsontwikkeling Spoorzone/Hanzeland;
- de planvorming voor de passerelle.

Planning

De managementplanning geeft een totaaloverzicht van de deelprojecten. Op projectniveau wordt een detailplanning gemaakt.

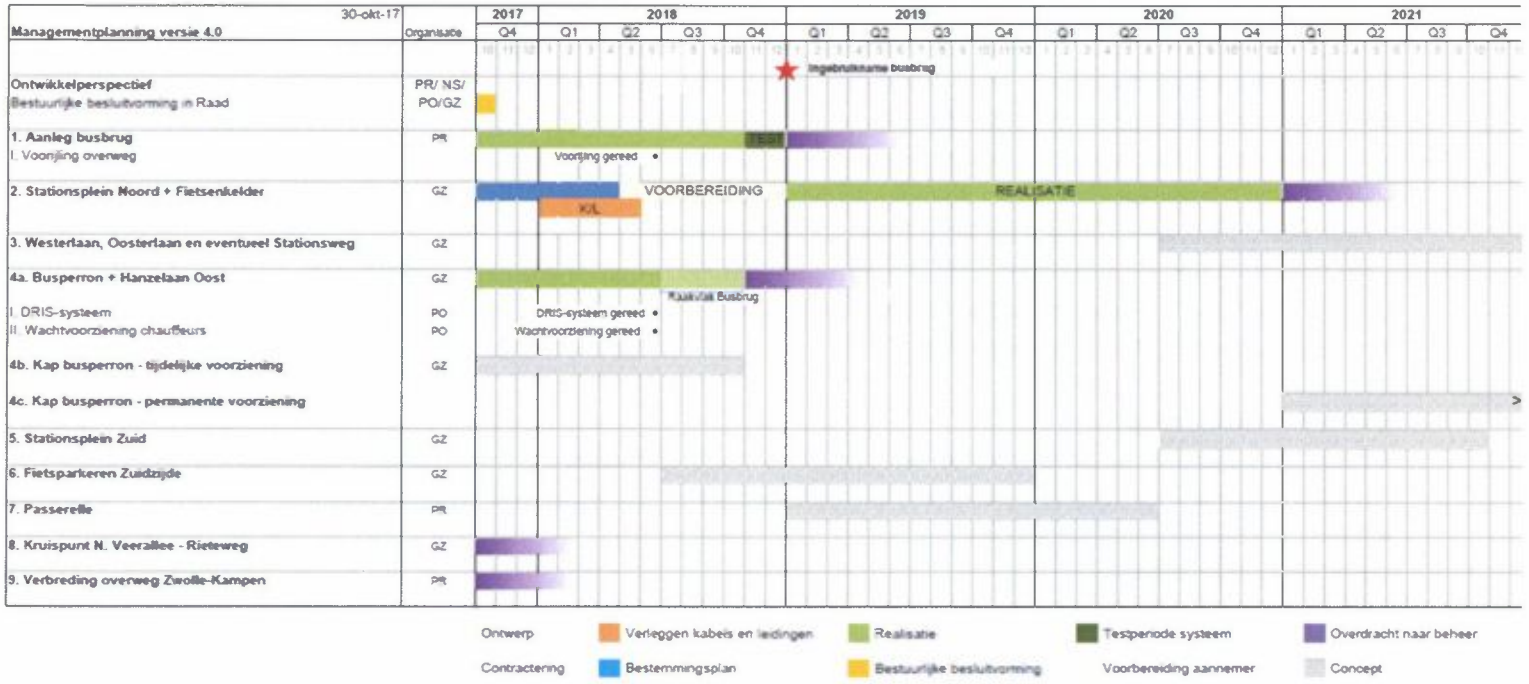

Risicomanagement Spoorzone

Het project kent drie onderdelen op drie schaalniveaus, van grof naar fijn:
- de gebiedsontwikkeling op de schaal van Spoorzone/Hanzeland en met een tijdsas van meer dan 10 jaar;
- de planontwikkeling met een scope van het spoorzonegebied en een tijdsas van <10 jaar; op dit niveau speelt het Ontwikkelingsperspectief: het integrale ontwerp van de Spoorzone waar de bouwopgaven van worden afgeleid en dat dient als ambitie voor het werven van aanvullend budget;
- de realisatie van de verschillende bouwopgaven; in dit onderdeel vindt de realisatie plaats van die onderdelen waarover besluitvorming heeft plaatsgevonden en waarvoor budget beschikbaar is.

Deze onderdelen grijpen weliswaar op elkaar in, maar de raakvlakken zijn te overzien en er is een zekere logica qua besturing. De risicoanalyse dient plaats te vinden op de doelstellingen per deelproject.

Realisatie

Op het niveau van de realisatie kunnen de risico's scherp worden verbonden met de bouwopgaven
- overschrijding van de geraamde kosten, bijvoorbeeld in de fase van het detailontwerp;
- de marktspanningen, dit in relatie met het hanteren van een indexering op de kosten van 2%;
- uitloop van (met de aannemer afgesproken) planning.

Als voorbeeld kan de busbrug dienen: deze is succesvol aanbesteed, binnen de gereserveerde middelen. Een deel van het werk is onderdeel van een ander contract. De aanbesteding daarvan loopt vertraging op. Het is de vraag of het totale project daarmee gaat schuiven. Het is een risico in het kader van de categorie 'risico's die buiten de aansturing maar binnen de invloedssfeer van de projectleider liggen'.
ProRail heeft de leiding over de uitvoering. En er is beperkte invloed op de aanpak. Deze problematiek geeft ook een mogelijk kosteneffect. Vooralsnog lijkt die eventuele overschrijding te kunnen worden betaald uit het beschikbare budget voor de busbrug.

Planontwikkeling

De situatie op het vlak van de planontwikkeling is positief: er ligt een door alle partijen omarmd Ontwikkelingsperspectief. Dat integrale ontwerp was nodig onder andere als basis voor het ontwerp van de bouwopgaven: busstation, ondergrondse fietsenstalling, stationsplein, passerelle. Daarmee is een groot risico geëlimineerd, het risico van suboptimalisatie: ligging van een ondergrondse fietsenstalling, waar later blijkt dat een andere ligging een veel beter stationsplein had opgeleverd.
Met het Ontwikkelperspectief vallen de puzzelstukjes op een functionele manier in elkaar en ontstaat er een prachtig stationsgebied, dat tevens alle randvoorwaarden bevat voor de ontsluiting van Hanzeland.
Welke risico's lopen we dan nog in de fase van besluitvorming?
- het risico op inboeten op de ambities vanwege de kostendekkingsproblematiek;
- het risico dat dekking van de ambities via onder andere het rijk zo lang op zich laat wachten dat het geloof taant. Deze risico's worden onderkend en zijn slechts te beheersen door zeer actief op alle niveaus te lobbyen voor het Ontwikkelperspectief.

Gebiedsontwikkeling

Omdat deze opgave van de gemeente een opstelling vraagt van visievorming, faciliteren en aanjagen is risicomanagement van een andere orde. Het grootste risico is dat Hanzeland niet meeprofiteert van de komst van een nieuw stationsgebied.
Dat vraagt onder andere:
- een publiek private eigenaar van deze opgave: de Vrienden van Hanzeland, geïnitieerd door de overheid;
- een gezamenlijke ruimtelijk economische visie;
- identificeren en aanjagen van dagelijkse kansen.

Marktontwikkelingen

Een risico dat zich snel aan het manifesteren is, is de onzekerheid over de prijsontwikkeling in de bouwsector. Er is landelijk veel vraag naar vakmensen en grondstoffen stijgen snel in prijs. Dit gegeven kan consequenties hebben voor de aankomende aanbestedingen van werken. Ter illustratie, een paar procent hogere indexering van de nog te maken investeringen geeft een verhoging van 1,5 - 2,0 mln. van het noodzakelijke budget.

Risico's

Binnen de deelprojecten van de Spoorzone zijn er, conform de aangescherpte methodiek van risicobeheersing, voor de tweede keer sessies gehouden om de risico's te beschrijven en beheersmaatregelen te treffen. Het verder in ontwikkeling brengen van de deelprojecten busbrug, busstation, ondergrondse fietsenstalling en stationsplein noord hebben meer inzicht gegeven in mogelijke uitvoeringsrisico's. Daarvoor hebben we beheersmaatregelen kunnen treffen. Aan de hand van de nieuwe beelden uit het Ontwikkelperspectief en de bijbehorende ramingen heeft er tevens een herijking van de Investeringsraming 2018 plaatsgevonden. De nominale risico's zijn opnieuw financieel geraamd en afgezet tegen de vorige rapportage. De risico's zijn beduidend lager en nemen dan ook (gewogen) af met € 2,2 mln van € 4,2 naar € 2,0 mln (zie tabel 1).

	Totalen risicobedragen			
Jan 2018				**Totaal**
Ongewogen	€ 3.258.000	€ 1.535.000	€ 597.462	€ 5.390.462
Gewogen	€ 814.500	€ 767.500	€ 448.096	€ 2.030.096
	25%	50%	75%	

Tabel: 1

Vervolgens maken we de toets om minimaal 5% als post onvoorzien beschikbaar te houden om tegenvallers binnen het project Spoorzone op te kunnen vangen. Daarbij beoordelen we ook hoe hoog de post onvoorzien moet zijn aan de hand van het nog te investeren bedrag. Deze is middels tabel 2 vastgesteld op € 3,32 mln. Met de herijking van het investeringsbesluit Spoorzone 2018, het nieuwe risicoprofiel en dit afgezet tegen de beschikbaarheid van de post onvoorzien van € 5,10 mln., kan de conclusie worden getrokken dat dit bedrag voldoende is om de risico's/onvoorzien op te kunnen vangen.

	Investeringsbesluit 2018	Bedragen * miljoen
1	Totale investeringsraming	113,50
2	Post onvoorzien	-5,10
	Investeringsraming (excl. onvoorzien)	**108,40**
4	Boekwaarde per 1-1-2018	42,00
	Nog te investeren per 1-1-2018	**66,40**
6	Post onvoorzien 5%	-3,32

Tabel: 2

De afname van de risico's zijn met name zichtbaar bij de deelprojecten Busbrug en de Ondergrondse Fietsenstalling en Openbare Ruimte (OFOR): de Busbrug is in uitvoering, de werkterreinen zijn beschikbaar en het project doorstroomassen (omgevingsmanagement) is gereed, waardoor enkele risico's zijn vervallen. Met de Provincie blijven we constructief in overleg over de geplande opleveringsdatum van de busbrug en busstation. Met ProRail en NS zijn afspraken gemaakt over het gebruik van benodigde gronden.
Bij het project OFOR zien we vooral dat de risico's lager gewaardeerd worden, aangezien we verder in het proces zitten. Het ontwerp voor de uitvraag is gereed en er is veel kennis voor de contractvorming en aanbesteding extern opgehaald en vertaald in de contracten voor de aanbesteding medio 2018.

Nu het Ontwikkelperspectief ambtelijk en bestuurlijk door de Spoorse partijen NS en ProRail wordt omarmd en bestuurlijk is vastgesteld, verwachten we dat de bestuurlijke afspraken kunnen worden vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst. De ontbrekende 1/3 dekking voor de exploitatiekosten van de fietsenkelder is afgedekt binnen de herijking van het Investeringsbesluit Spoorzone 2018. De zoektocht naar een derde partij gaat echter onverminderd door.

De gewogen risico's worden binnen het projectkrediet opgevangen.

In de bollengrafiek hieronder zijn alle benoemde risico's uit het risicoregister visueel gemaakt. Er zijn 21 risico's als gebeurtenis benoemd die op 36 onderdelen effecten kunnen hebben (zie het totaal van de rode bollen). Deze risico's zijn dan ook direct actie vereisend en hebben een beheersmaatregel en een actiehouder meegekregen en worden gemanaged binnen het project.

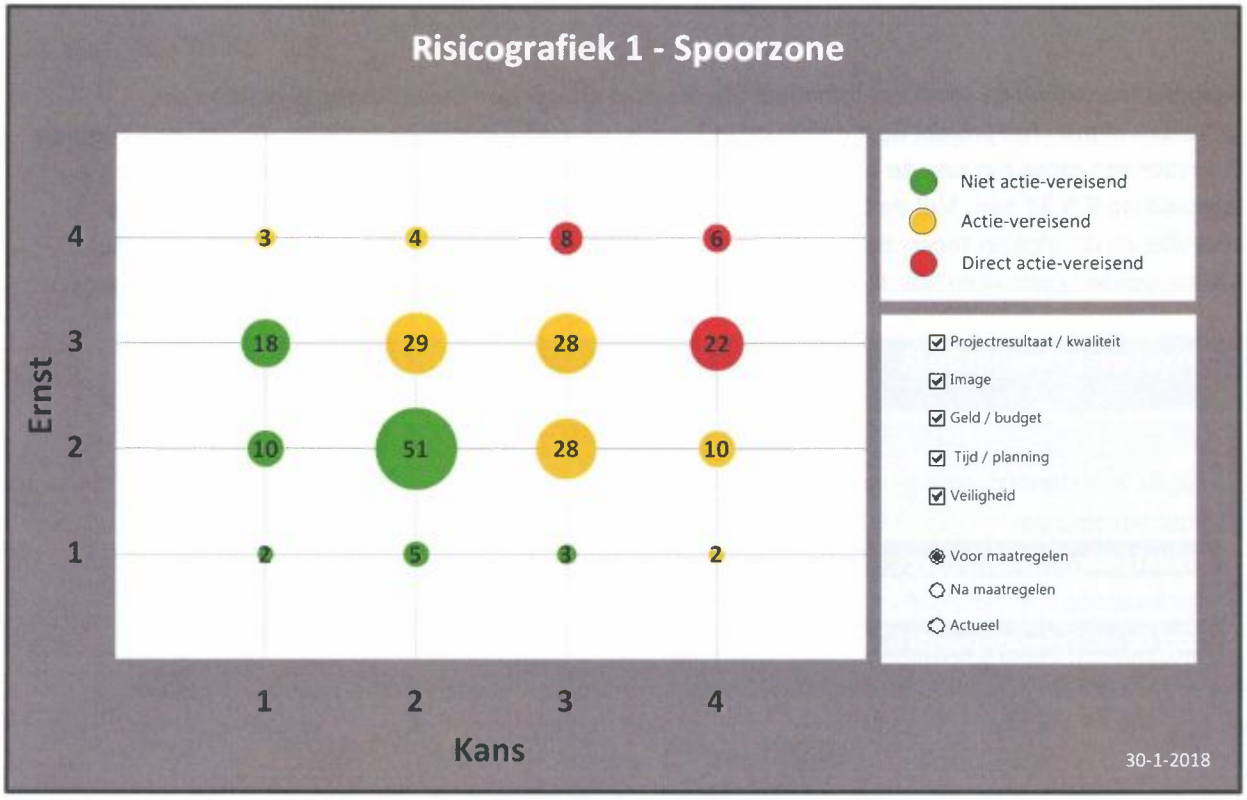

Met het inzetten op de beheersmaatregel wordt getracht het risico te verlagen. Zoals hieronder in de bollengrafiek is waar te nemen, zetten we hier scherp op in en na uitvoering moet dit, met de kennis van nu, het volgende beeld geven. In de volgende rapportages worden de ontwikkelingen en de bijbehorende risico's binnen het project op deze wijze gevisualiseerd. In het risicoregister Spoorzone zijn alle risico's met oorzaak en mogelijk gevolg uitgeschreven, er zijn beheersmaatregelen tegenover gezet en de risico's zijn financieel in beeld gebracht. Het risicoregister is een managementtool en wordt regelmatig herijkt.

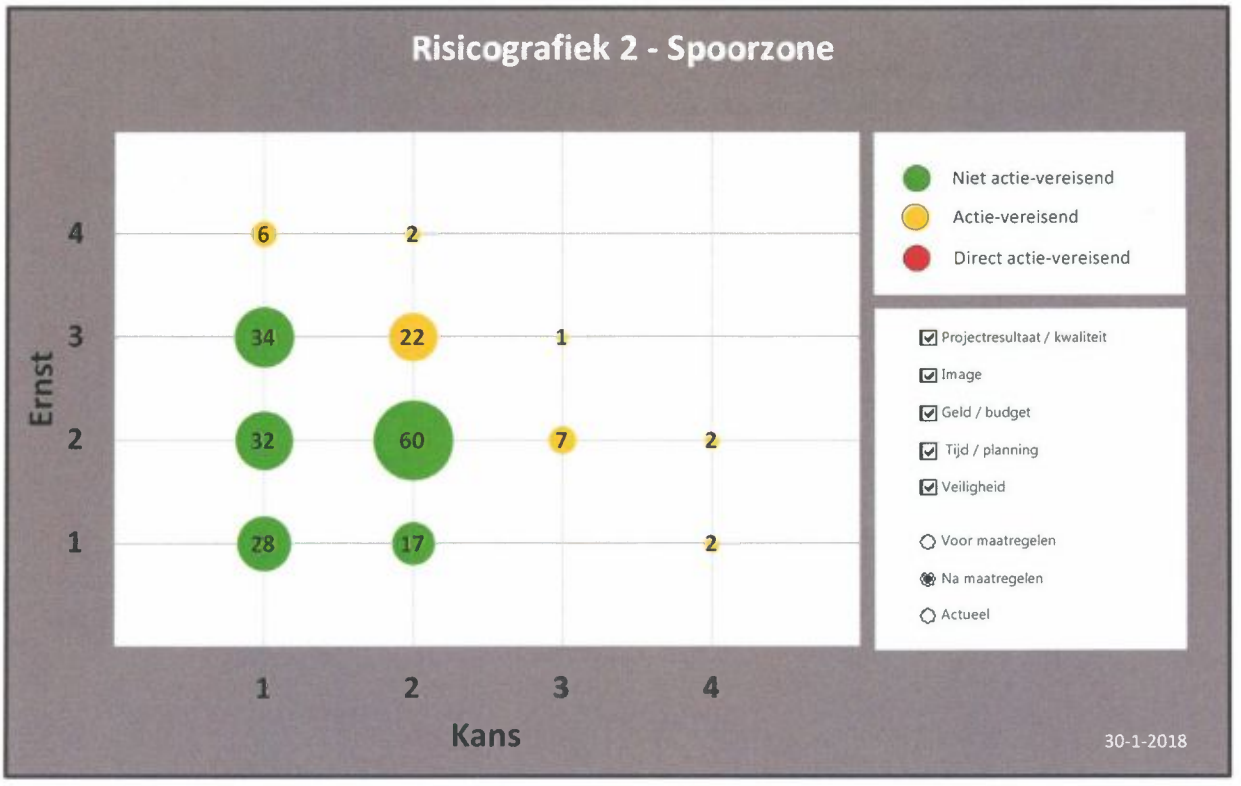

De huidige direct actie vereisende risico's zijn voorzien van een actiehouder en de verwachting is dan ook dat na het uitvoeren van de beheersmaatregel het effect een verlaging van het risico is, zodanig dat er geen rode risico's meer aanwezig zijn.

Top 3 risico's
De belangrijkste risico's zijn:
- De afstemming in ontwerp- en planprocessen met partijen leidt tot een langere doorlooptijd, waardoor de afhankelijkheid en voortgang van deelprojecten onder spanning staan.
- De procesgang om te komen tot een succesvolle aanbesteding is geen eenvoudige opgave met de huidige druk op de landelijke aanbestedingskalender voor de Spoorse sector.
- De verwachtingen die in het Ontwikkelingsperspectief zijn gewekt voor de Gebiedsontwikkeling moeten nog in de strategische agenda Gebiedsontwikkeling tot besluit worden geformaliseerd.
- De discussie over de reikwijdte van de ambitie in de nog op te stellen samenwerkingsovereenkomst met de Spoorse partijen.

Voor deze toprisico's worden de volgende beheersmaatregelen ingezet:
- Aandacht voor integrale en overkoepelende sturing om te voorkomen dat afstemming met partijen in ontwerp- en planproces tot te lange doorlooptijd leidt.
- Voortdurend de landelijke tendensen volgen en interesse bij de markt opwekken voor de Zwolse werken binnen de Spoorzone.
- Stringente sturing op kritieke pad om uit te sluiten dat de projectprestaties busverbinding (busbrug en busperron) niet voldoen aan de bestuursovereenkomst met de provincie (inclusief bestuurlijke lobby voor de TVP in 2018).
- Het tijdig doordenken van de mogelijke gevolgen van de risico's voor de realisatie van de projectdoelen.

Voor de andere gesignaleerde risico's gelden de volgende beheersmaatregelen:
- Contractafspraken over investeringsbeslissingen worden pas genomen indien er budgettaire ruimte

is binnen de planelementen.
- Externe review van de opgave voor wat betreft scope en benodigd budget.
- Na elke fase opnieuw een herziening van de kostenopzet maken.

Met het geactualiseerde investeringsbesluit Spoorzone 2018 is een herijkt financieel kader neergezet met bijbehorend risicoprofiel.

zeker

Zwolle

Voortgangsrapportage Project

Ontwikkeling

Van	Ontwikkeling
Project	Oude Mars
Project (risico)profiel	Hoog
Project nummer OneWorld	53067

Voortgang betreft de afgelopen periode met peildatum :01-01-2018
Bestuurlijke opdrachtgever :Wethouder Anker
Projectmanager/leider :Anton Westenberg

Project omschrijving
Gefaseerde uitgifte en realisatie van 102 vrije sectorkavels voor het topsegment. Verkoop van de monumentale boerderij De Oude Mars en herbestemming naar een zorgboerderij.

Financiën
Ten opzichte van de MPV 2017 is het resultaat met ca 2 miljoen gestegen naar € 9,1 miljoen..
De totale kosten bedragen € 23 miljoen, deze worden gedekt door de opbrengsten van € 36,7 miljoen op eindwaarde. Contant gemaakt naar 1-2018 bedraagt het voordelig verwachte saldo bijna € 9,2 miljoen.
Ten opzichte van de MPV 2017 is dit een verbetering van € 2 miljoen Deze verbetering wordt voornamelijk veroorzaakt door:
- de aangepaste verkavelingsstudie die is verricht voor oude mars waar de raad in februari 2018 over is geinformeerd- aanpassing van de opbrengsten en kosten conform de laatste inzichten (marktonderzoek en actualiseren kosten conform aangepaste verkaveling)
- aanpassing van met name de opbrengstenparameter conform de nota van uitgangspunten 2018.

Fase van het project, wat hebben we het afgelopen half jaar gedaan, stand van zaken?
Woningen: realisatiefase (fase 1 t/m 2) en ontwerpfase (fase 3)

Resultaat van de fase

Woningen: Het realiseren van 102 vrije sectorkavels voor het topsegment. De kavels worden gefaseerd uitgegeven over een periode van 20 jaar.

Resultaat voor de eerste en tweede uitgiftefasen:
- Bouwrijp maken van de eerste 44 kavels
- Realisatie van de geluidswal, infrastructuur en groenstructuur.
- Uitgifte en verkoop van de eerste 44 kavels
- Bij voldoende verkoopresultaat starten uitgifte van de volgende fase.

Uitgifte kavels:
Op 26 september 2009 is gestart met de verkoop van de eerste 16 kavels. Op 21 mei 2011 zijn de volgende 15 kavels in de verkoop gegaan. In juni 2016 zijn 12 houtwalkavels aan het aanbod toegevoegd. Eén kavel is gereserveerd voor de bewoners van de huidige boerderij in het gebied. Dat betekent dat alle 44 kavels die bouwrijp zijn gemaakt in nu de uitgifte zitten. Er zijn in totaal 28 kavels verkocht (25 gepasseerd (per 31-12-2017) en één kavel is onder optie. Het duurdere segment blijft achter in vergelijking met de aangetrokken woningmarkt voor de goedkopere woningcategorieën. Dit vraagt om een gedegen analyse van de situatie op Oude Mars.

Voortgang werkzaamheden:

Het bouwrijp maken van de eerste twee fasen is afgerond. Het geluidscherm in de Oude Mars is geplaatst en de entree voor het gebied is gemaakt. Tevens is een gewijzigd stedenbouwkundige plan ontworpen voor fase 3 waardoor deze een meer landelijk en open karakter krijgt. Dit zal worden vertaald naar een aangepast verkavelingsplan. Verder is er een marktonderzoek uitgevoerd is het kader van een wijziging in de BBV-regels (zie ook onder risico's). Uit dit marktonderzoek blijkt dat het aanbod op Oude Mars uniek is in de regio en dat de kavels marktconform zijn. De aanbevelingen uit het marktonderzoek worden meegenomen in genoemde verkavelingsstudie. Het uitgangspunt dat Oude Mars een locatie is voor het topsegment blijft gehandhaafd voor de verkavelingsstudie. Het nieuwe stedenbouwkundig plan voor fase 3 resulteert in een nieuw aantal van totaal 102 kavels in het gehele plangebied waarbij er ook een aantal kavels tussen de 750 en 1.000 m2 zijn ingepast. Middels een inloopbijeenkomst met de buurt is dit gecommuniceerd en de reacties waren zeer positief te noemen. Middels een informatienota in februari 2018 is de raad hiervan op de hoogte gesteld
Het huidige bestemmingsplan is geldig tot 2019 en zal, mede in relatie tot de herverkaveling, worden herzien.

Boerderij De Oude Mars:
De boerderij is verkocht aan Zorgspectrum Het Zand en in gebruik genomen als zorgboerderij voor mensen met niet aangeboren hersenletsel. Zie ook: https://www.hetzand.nl/locaties/de-oude-mars/

Wat gaan we het komend half jaar doen en wat zijn de belangrijkste mijlpalen op de langere termijn
Er zal een nieuw verkoop- en communicatieplan worden opgesteld voor de Oude Mars. Daarbij ligt de nadruk op het verder visualiseren van het (toekomstig) plangebied en intensiever gebruik van de bekende verkoopkanalen. Een deel van fase 2 (vlek 4) zal hierbij in verkoop gaan.
In 2019 zal ook aangevangen worden met de bouwrijpwerkzaamheden van fase 2.
Ik kom een beetje in de war van al die fasen en vlekken...

Risicotabel:

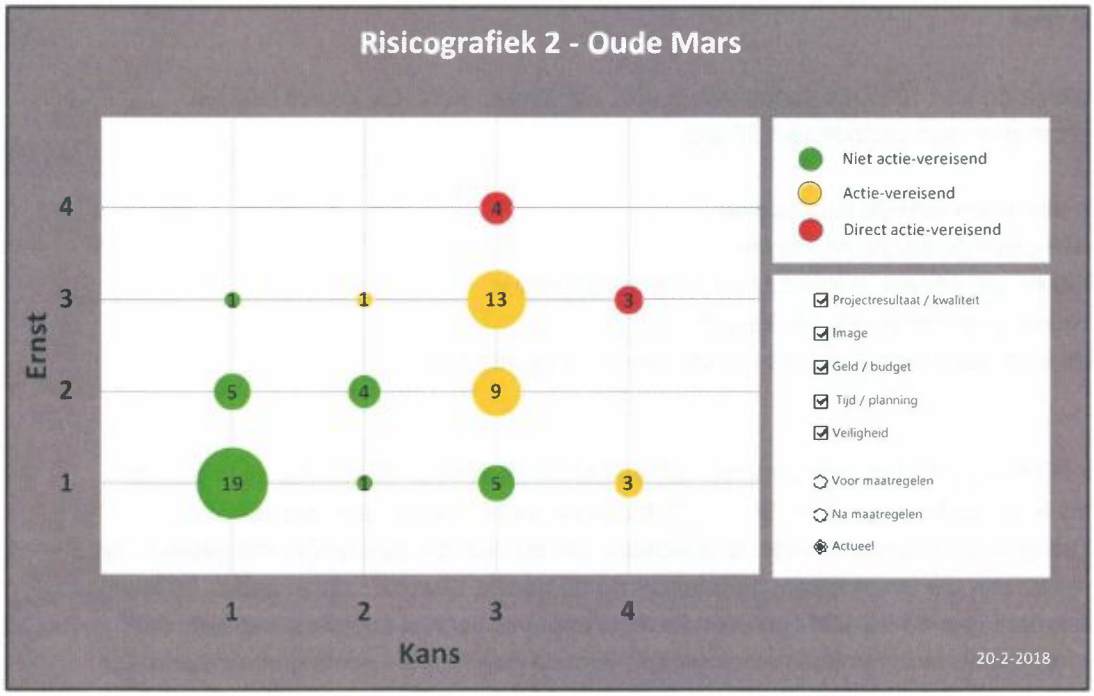

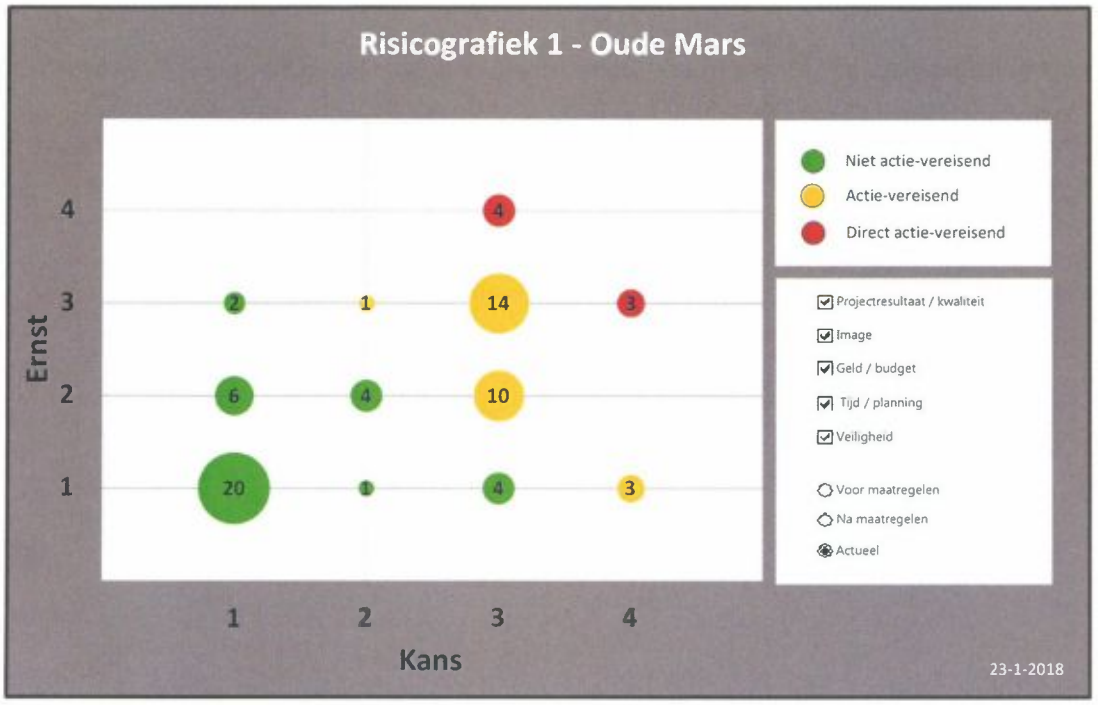

Risico's: zijn er met name in de planning van het bouwrijp maken, dit ligt vooral bij de grilligheid in beschikbaarheid van de nutsbedrijven.

Toelichting risicotabel

Ten opzichte van de tussentijdse mpv 2017 stijgen de risico's met € 680.000,-.
worden gesteld. Dit verschil wordt met name veroorzaakt doordat een eerste studie naar de mogelijkheid om Oude Mars een meer landelijk en open karakter te laten krijgen slechts een vermindering van 1 kavel laat zien, terwijl de kavels beter gepositioneerd zijn. Hierdoor vervalt het risicobedrag van vermindering van 6 kavels van € 2,18 miljoen euro.

	groen	oranje	rood
mpv 2018	€ -	€ 759.216	€ 91.031
tuss mpv	€ 25.000	€ 256.000	€ -97.000
verschil	€ -25.000	€ 503.216	€ 188.031

Het ongewogen nominale risico bedraagt bij de MPV 2018 aan:

Groene risico's	€ 25.000,-
Oranje risico's	€ 760.000,-
Rode risico's	€ 91.000,-

De verschillen in de risico's kunnen als volgt worden verklaard:

groen:

herverkavelingsstudie opgepakt binnen jaar, zodat risico vervalt

oranje:

onveilige verkeerskundige situatie	€ 400.000
vandalisme gevoelige geluidsschermen	€ 108.000

rood:

meeropbrengsten agv verkavelingsstudie meegenomen in grondexploitatie	€ 218.000
door kavelverkoop en lagere rente is vertragingsrisico gedaald	€ 30.000 -/-

Risico's

1. Het is onzeker in welke mate het herstel van de woningmarkt doorzet. Het duurdere segment blijft achter in vergelijking met de aangetrokken woningmarkt voor de goedkopere woningcategorieën. Het is echter wel de verwachting dat het verkooptempo in fase 3 zal toenemen door enerzijds het aanbod van kavels (750 en 1.000 m2) welk segment momenteel niet in Zwolle beschikbaar is en anderzijds door de gunstige ligging van de grotere kavels in deze fase. Gezien de geraamde opbrengsten van € 27,7 miljoen, hebben afzetgevolgen grote invloed op het ersulaat
2. Wijkontsluiting: De ontsluiting van de wijk wordt als knelpunt ervaren
3 Vandalismegevoelige geluidsschermen

:eker

Zwolle

Voortgangsrapportage Sanering Noordereiland

Ontwikkeling

Van	Ontwikkeling
Project	Noordereiland
Project (risico)profiel	laag
Project nummer OneWorld	53059

Voortgang betreft de afgelopen periode met peildatum :1 januari 2018
Bestuurlijke opdrachtgever :vacant(sanering) E. Anker (Kus NE wakker)
Projectmanager/leider :R. IJsselsteijn

Projectresultaat
Afgerond: Plan Tanerij.
In realisatiefase: Saneren van de voormalige gasfabriek locatie Noordereiland met uitzondering van het deel onder het parkeerdek. Na de sanering wordt het gebied weer ingericht als groen verblijfsgebied dat meer aansluit bij de gebruikswensen van de omgeving.
Nog te realiseren: Kus Noordereiland wakker op parkeergarage Noordereiland (visie op ontwikkeling locatie).
Geen onderdeel project: particuliere initiatieven

Financiën
Het totale krediet voor de sanering is € 1.860.000,-- (raad mei 2015). Dit krediet wordt gedekt uit een provinciale subsidie van € 1.231.320,-- (ten behoeve van de aanpak bodemverontreiniging op voormalige gasfabrieken) en € 628.680,-- uit de gereserveerde middelen in de reserve parkeren, die voor de bodemsanering van deze locatie zijn geoormerkt.
De grondexploitatie Noordereiland is voor het grootste deel afgesloten. Streven is om deze medio 2018 geheel af te sluiten, na betaling van de laatste groennota's en afronding van het mediationtraject met bewoner Spinhuisbredehoek.

Fase van het project, wat hebben we het afgelopen half jaar gedaan, stand van zaken?
Sanering en herinrichting zijn afgerond en nagenoeg financieel afgehandeld. Met een bewoner van de Spinhuisbredehoek is een mediationtraject gestart over de onvrede die bestaat over het afhandelen van eerdere toezeggingen. Aan het budget voor de uitvoering van de Strategische agenda Binnenstad is een financiële bijdrage geleverd. De uitvoering van de motie Kus het Noordereiland wakker is daarmee overgedragen aan het project Binnenstad.

Wat gaan we het komend half jaar doen en wat zijn de belangrijkste mijlpalen op de langere termijn
Afronden mediation. Naar verwachting kan de grondexploitatie medio 2018 worden afgesloten.

De uitvoering van de motie Kus het Noordereiland wordt in het kader van de Strategische agenda binnenstad opgepakt.

Risico's
De risico's zijn ongewijzigd ten opzichte van de vorige rapportage.

Risicotabel:

Top 3 risico's

Er zijn alleen kleine risico's waarvoor dekkende beheermaatregelen zijn afgesproken.

Peildatum 1 juli 2017

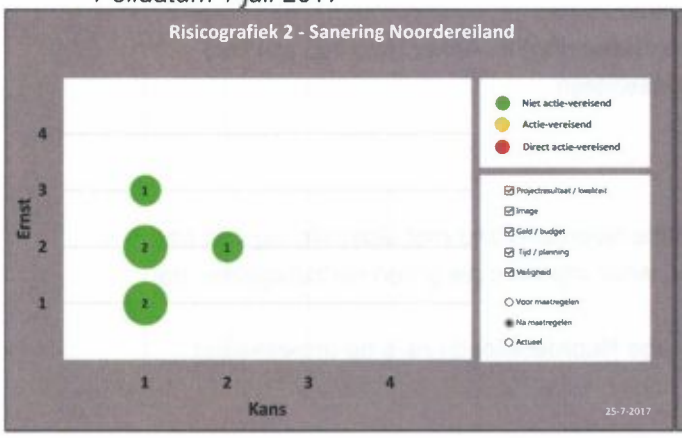

peildatum 1 januari 2018

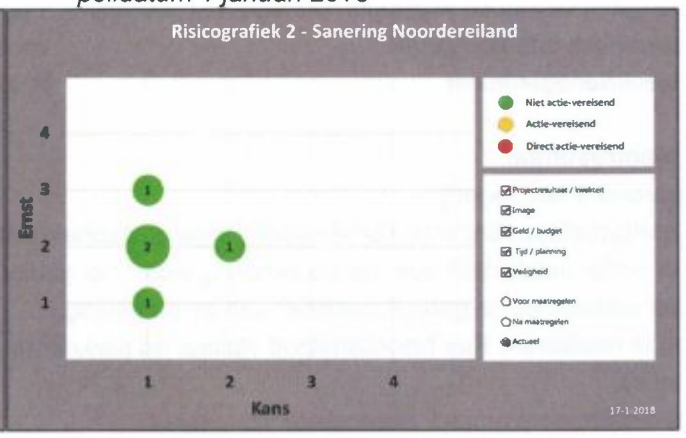

Voortgangsrapportage

Van	Ontwikkeling
Project	Kamperpoort Midden
Project (risico)profiel	Laag
Project nummer OneWorld	53171

Voortgang betreft de afgelopen periode met peildatum : 01-07-2017 tot 31-12-2017
Bestuurlijke opdrachtgever : Ed Anker
Projectmanager/leider : Ron Eggink

Projectomschrijving
Herstructurering van de wijk Kamperpoort naar een eigentijdse stadswijk, met in de eindsituatie:

- Ca. 1.500 woningen, waarvan:
  40% in de categorie goedkoop, 30% middenduur en 30% duur
  Minimaal 50% grondgebonden woningen
- Stedelijke functies aan de noordoostzijde van de wijk
- Voldoende (sociaal) maatschappelijke functies en kleinschalige bedrijvigheid
- Vernieuwde inrichting van de buitenruimte met voldoende speelplekken, parkeer- en groenvoorzieningen

Financiën
De vigerende geconsolideerde grondexploitatie Kamperpoort bestaat enerzijds uit de grondexploitatie Katwolderplein en anderzijds uit de geconsolideerde grondexploitatie Kamperpoort-Midden. In de MPV wordt alleen de geconsolideerde grondexploitatie Kamperpoort gepresenteerd.
Het exploitatieresultaat Katwolderplein bedraagt ca. € 1,9 mln. nadelig. Na verevening met de grondexploitatie Kamperpoort-Midden bedraagt het exploitatieresultaat Kamperpoort in de MPV 2018 ca. € 2,7 mln. voordelig (NCW). Ten opzichte van de MPV 2017 (€ 0,6 mln. nadelig) is het resultaat sterk verbeterd met € 3,3 mln.
De grondexploitatie Brandweerkazerne is in 2017 tussentijds geactualiseerd door wijzigingen in het programma van de deelexploitatie (door de raad vastgesteld). Het exploitatieresultaat Brandweerkazerne is verbeterd met ca. € 0,3 mln. euro als gevolg van o.a. een ander programma met meer grondopbrengsten. Binnen andere deelexploitaties is nog sprake van kleine voordelen door lagere financieringslasten en extra exploitatiebijdrage van derden.

Fase van het project, wat hebben we het afgelopen half jaar gedaan, stand van zaken?

<u>Feniks (ontwerpfase voor het laatste deel)</u>
Deelgebied Feniks is gerealiseerd met uitzondering van de locatie Lankhorst en de daar ten westen van gelegen locatie (Blok 1).
De ontwikkelaars van de Feniks zijn SWZ (huurgedeelte) en de Ontwikkelingscombinatie De Nieuwe Kamperpoort (DLH, Bouwfonds, Volker Wessels en Salverda) (koopgedeelte).
Bouwplannen voor beide genoemde locaties zijn gemaakt en de aanvragen om Omgevingsvergunning zijn ingediend.
Op locatie Lankhorst worden 27 woningen/appartementen in de beleggershuur en op locatie Blok 1 worden 57 woningen/appartementen met een ondergrondse parkeervoorziening in de sociale huur gerealiseerd.
De gemeente heeft het grootste deel van deelgebied Feniks woonrijp gemaakt. Het laatste deel gebeurt aansluitend aan de oplevering van de beide op de locaties Lankhorst en Blok 1 te bouwen appartementencomplexen.

De locatie Lankhorst valt buiten de grondexploitatie Kamperpoort. Zoals in de ruilovereenkomst Feniks met SWZ is benoemd hebben partijen afgesproken dat de locatie Lankhorst in een separaat traject wordt ontwikkeld. SWZ is eigenaar van deze locatie. Voor de medewerking aan het plan wordt een binnen het bestemmingsplan opgenomen wijzigingsbevoegdheid toegepast. Een anterieure overeenkomst wordt gesloten.

HSK20 (verbouw van "oude Nieuwe Haven" = realisatiefase) en Begijnehof (nieuwbouw rondom kapel = realisatiefase)

Architectenbureau Sacon heeft voor opdrachtgever deltaWonen het bouwplan ontwikkeld voor HSK20 en Begijnehof.
Het programma voor HSK20 is 39 koop- en 26 huurappartementen en 300 m2 commerciële ruimte. Het programma voor Begijnehof is 5 grondgebonden woningen en 17 appartementen in de sociale huursector.
De anterieure overeenkomst is tot stand gebracht.
De gemeenteraad heeft op 19 december 2016 het bestemmingsplan vastgesteld.
De besluiten voor de omgevingsvergunning (met toepassing van de kruimellijstprocedure) en de hogere grenswaarde voor HSK20 zijn op 24 augustus 2016 verleend aan ontwikkelaar BPD.
BPD levert deltaWonen de huurappartementen na realisatie terug en is verantwoordelijk voor de afzet van de koopappartementen. Alle appartementen van HSK20 zijn verkocht.
De verwachte oplevering van HSK20 is tweede kwartaal van 2018.
De omgevingsvergunning voor de Begijnehof is verleend per 1 maart 2017.

Brandweerkazerne (ontwerpfase)

De locatie van de Brandweerkazerne aan de Harm Smeengekade is meegenomen in de Versnellingsactie sociale woningbouw. deltaWonen bouwt hier 10 eengezinswoningen en 29 appartementen met parkeren op eigen terrein. Het bouwplan is op VO -niveau gereed. De procedure tot wijziging van het bestemmingsplan kan "naar buiten" worden vervolgd als het bouwplan op DO –niveau is goedgekeurd. Overeenstemming bestaat over de grondverkoop. De sloop staat gepland voor eind 2e kwartaal 2018, zodat in de 1e helft 2019 gestart kan worden met de bouw.

Kop Hoogstraat (ontwerpfase)

Nijhuis Bouw heeft het bouwplan op DO –niveau aan de gemeente gepresenteerd. Voor de realisatie van het plan heeft Nijhuis Bouw grond nodig van de gemeente. Over deze grondverkoop bestaat overeenstemming. Nijhuis Bouw heeft aangegeven de bouwhoogte te willen aanpassen naar 35,2 meter. Hiervoor is een wijziging van het bestemmingsplan noodzakelijk. De procedure voor een addendum bij de anterieure overeenkomst is in gang gezet samen met de procedure tot wijziging van het bestemmingsplan. Het te realiseren programma omvat 86 woningen en appartementen (41 sociale huur via deltaWonen en 45 koop), 750 m2 commerciële ruimte en een parkeergarage op -1.

Hoogstraat 28

Het betreft de bouw van circa 12 appartementen op de kop van 't Zijltje, waarvoor een bestemmingsplanprocedure en anterieure overeenkomst nodig zijn. Met de initiatiefnemer wordt over bouwplan en anterieure overeenkomst overlegd. Met Enexis over de mogelijkheid om de benodigde grotere traforuimte in het plan te integreren.

Tinyhouses

deltaWonen ontwikkelt op de locatie Veemarkt 23, 6 tinyhouses.
De bestemmingsplanprocedure is gestart en de omgevingsvergunning is aangevraagd. Tegen het voornemen tot vergunningverlening is bezwaar aangetekend.

Wat gaan we het komend half jaar doen en wat zijn de belangrijkste mijlpalen op de langere termijn

- Sluiten anterieure overeenkomst en toepassing wijzigingsbevoegdheid bestemmingsplan voor locatie Lankhorst door gemeente
- Start bouw van de beide appartementencomplexen op de locaties Lankhorst en Blok 1 ter afronding van Feniks door ontwikkelaar en aansluitend woonrijp maken door gemeente
- Afronding bouwplan Brandweerkazerne tot DO –niveau door ontwikkelaar i.s.m. gemeente. Sloop Brandweerkazerne en bouwrijp maken door gemeente (3e kwartaal gereed)
- Vervolg procedure wijziging bestemmingsplan Brandweerkazerne/Begijnehof door gemeente
- Afronding overeenkomst tot grondverkoop Brandweerkazerne door gemeente en deltaWonen
- Afronding wijzigingprocedure bestemmingsplan en anterieure overeenkomst Kop van Hoog door gemeente en Nijhuis Bouw
- Verlening omgevingsvergunning Kop van Hoog door gemeente
- Verlening omgevingsvergunning (met toepassing van kruimelregeling) voor Katwolderplein Blok C.
- Tot stand brengen anterieure overeenkomst Hoogstraat 28 en start bestemmingsplanprocedure
- Oplevering Tiny Houses in 1e helft 2018.

Risicografiek:

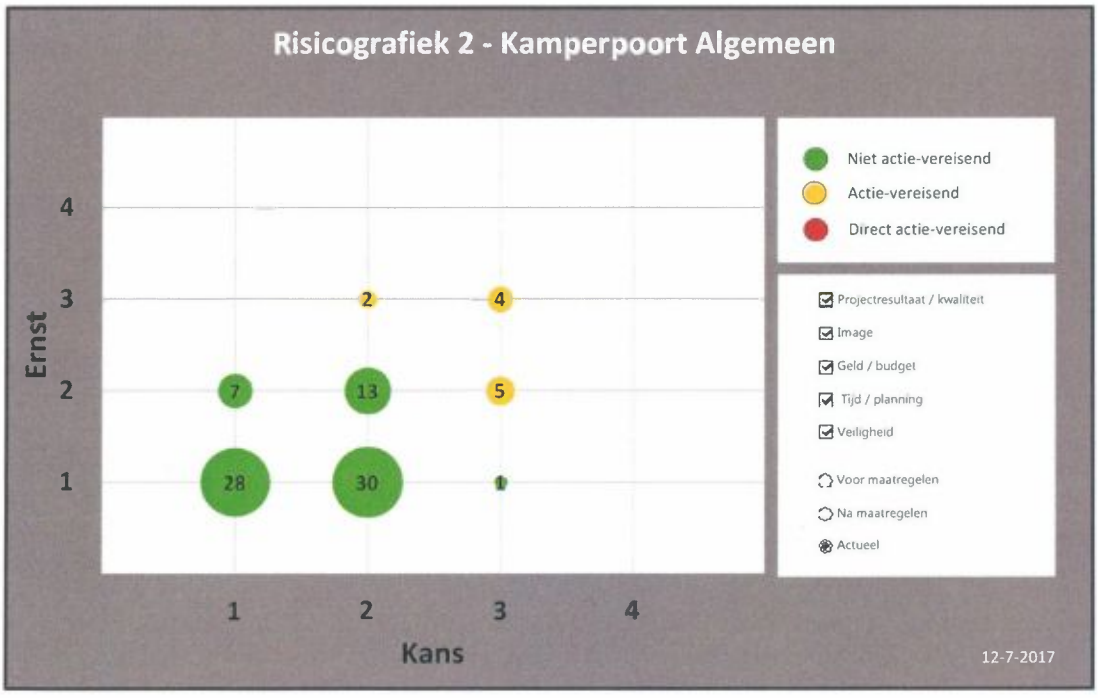

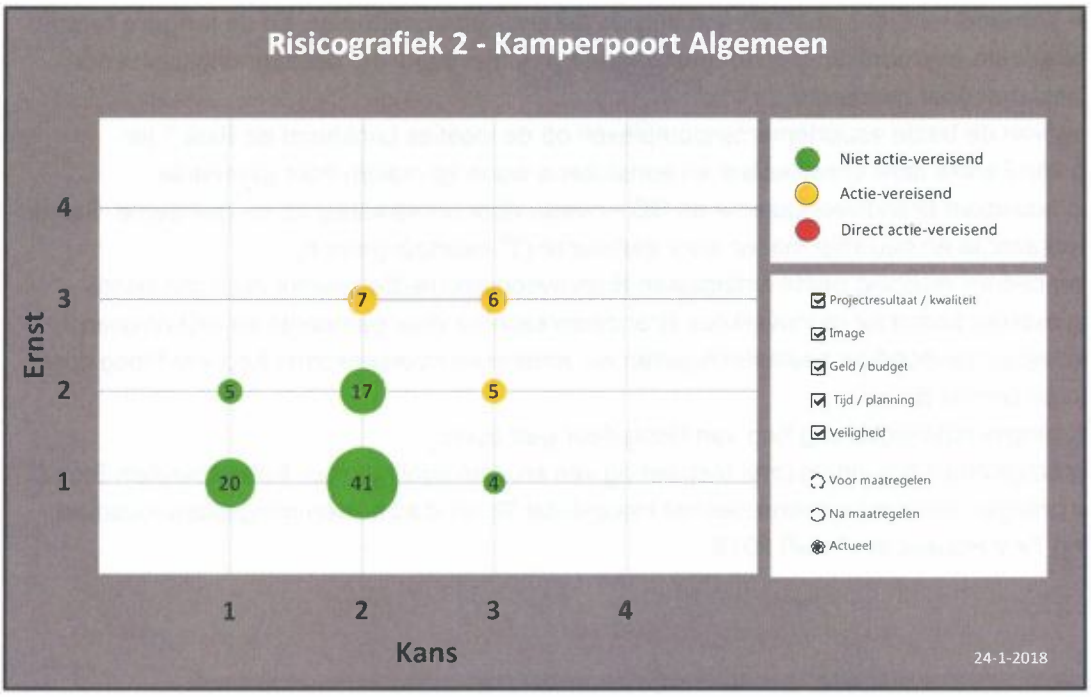

Toelichting risicotabel

Het risicoprofiel van dit deelgebied is al langer laag en krijgt door de verdere realisatie in de tijd steeds lagere risicoscores.

Voortgangsrapportage Project

Ontwikkeling

Van	Ontwikkeling
Project	Regulering Walgebruik Woonboten
Project (risico)profiel	Laag
Project nummer OneWorld	54340271

Voortgang betreft de afgelopen periode met peildatum	:	1 januari 2018
Bestuurlijke opdrachtgever	:	E. Anker
Projectmanager/leider	:	A. Koop

Project omschrijving

Het Waterschap Drents Overijsselse Delta (destijds Waterschap Groot Salland) heeft er bij de gemeente Zwolle jarenlang op aangedrongen het walgebruik bij woonboten te reguleren. Dit omdat de situatie in strijd is met de Keur; de verordening met de regels die een waterschap hanteert bij de bescherming van waterkeringen, watergangen en bijbehorende kunstwerken. Op grond van de Keur is walgebruik niet toegestaan omwille van de veiligheid en de toetsbaarheid van de waterkeringen.

Bij het pilotproject Weteringkade/ Almelose Pad is gebleken dat er in overleg met Waterschap, bewoners en de gemeente mogelijkheden zijn om tot een passende oplossing voor alle partijen te komen. Het project Weteringkade/ Almelose Pad bleek in vergelijking met de andere locaties, naast het feit dat de mogelijkheden van regulering nog moesten worden bepaald, inhoudelijk complex. Ook is ten behoeve van de handhaving nog enige tijd ondersteuning nodig om voor de lange termijn tot een handhaafbare situatie te komen.

In aansluiting op het pilot project is samen met het Waterschap geïnventariseerd voor welke van de 140 woonboten verdeeld over 15 locaties het walgebruik geregeld dient te worden. Bij 9 locaties is sprake van walgebruik dat onder voorwaarden is toegestaan.

Voor alle woonbootlocaties wordt één nieuw bestemmingsplan gemaakt. Daarin zullen de volgende onderwerpen worden verwerkt.

- Omdat door de omgevingswet verordeningen komen te vervallen wordt de ligplaatsverordening deels in het bestemmingsplan verwerkt.
- Door een wijziging van het Bouwbesluit, worden woonschepen gezien als bouwwerken. Daarmee is het nodig om bouwregels voor woonschepen op te nemen in het bestemmingsplan. Daartoe is een bestemmingsplan voor alle woonbootlocaties in Zwolle in voorbereiding.
- Het walgebruik voor 9 locaties wordt in het bestemmingsplan vastgelegd.

Financiën

Er is een krediet van € 175.000 beschikbaar gesteld.

Omdat het walgebruik plaats vindt op gemeentelijke grond gaan de woonbootbewoners op termijn voor dat gebruik betalen. Voor de hoogte van dat bedrag en de wijze van invoering wordt een voorstel gedaan.

Fase van het project, wat hebben we het afgelopen half jaar gedaan, stand van zaken?

Voor het walgebruik in Park de Wezenlanden heeft met een afvaardiging van de bewoners van de woonboten een aantal gesprekken plaats gevonden. Er is met de bewoners nog geen overeenstemming bereikt over hoe de wal gebruikt mag gaan worden in combinatie met de ecologische zone die de gemeente tussen het Almelose Kanaal en het Koelwaterkanaal wil afronden.

Voor de andere locaties waar het walgebruik wordt toegestaan is geen plantraject nodig. Daar wordt de huidige situatie bestemmingsplan technisch vastgelegd. Ter voorbereiding van een bestemmingsplanprocedure en de diverse vergunning trajecten zijn de te reguleren gebieden op kaart vastgelegd.

Ten behoeve van het te maken bestemmingsplan is een plan van aanpak goedgekeurd.

Wat gaan we het komend half jaar doen en wat zijn de belangrijkste mijlpalen op de langere termijn
Het komende half jaar zou er met de bewoners van Park de Wezenlanden overeenstemming moeten kunnen worden bereikt over het walgebruik. Het doel is om deze zone van het park dit jaar definitief in te richten.

Er is gestart met de voorbereiding van een bestemmingsplan voor alle circa 140 woonschepen verdeeld over de 15 locaties. In verband met de bestemmingsplanprocedure zullen alle woonbootbewoners vooraf worden geïnformeerd. Ook zal er in ieder geval een inloopavond worden georganiseerd waar mensen terecht kunnen met vragen over hun persoonlijke situatie.

Na de vaststelling van het bestemmingsplan kunnen de overige vergunningen procedures starten.
Het gaat daarbij om de aanvraag van de watervergunning bij het Waterschap en omgevingsvergunningen voor diverse vlonders en schuurtjes die bewoners willen realiseren.

Het overgrote deel van het walgebruik vindt plaats op gemeentelijke grond. In lijn met andere situaties in de stad waar bewoners gemeentegrond mogen gebruiken, gaan de woonbootbewoners op termijn voor het walgebruik betalen. De hoogte van dat bedrag en het moment en de wijze van invoering worden uitgewerkt. Het bedrag voor het walgebruik wordt net als het liggeld opgenomen in de tarievenlijst.

Risicotabel:

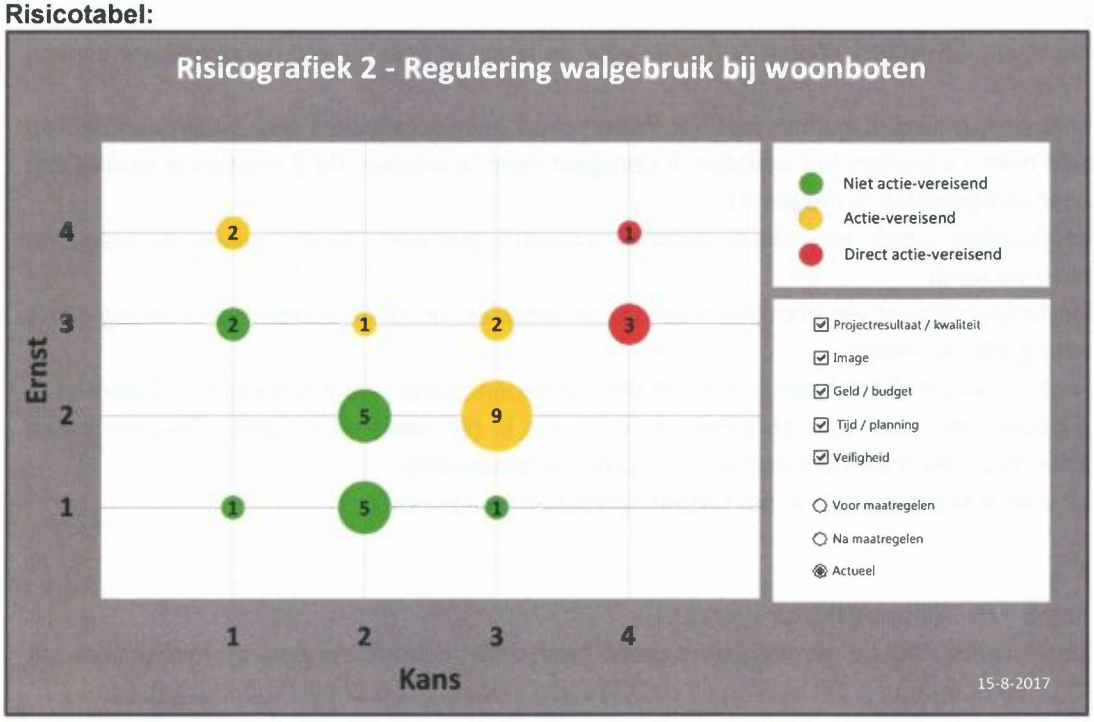

Bollengrafiek 1 juli-2017

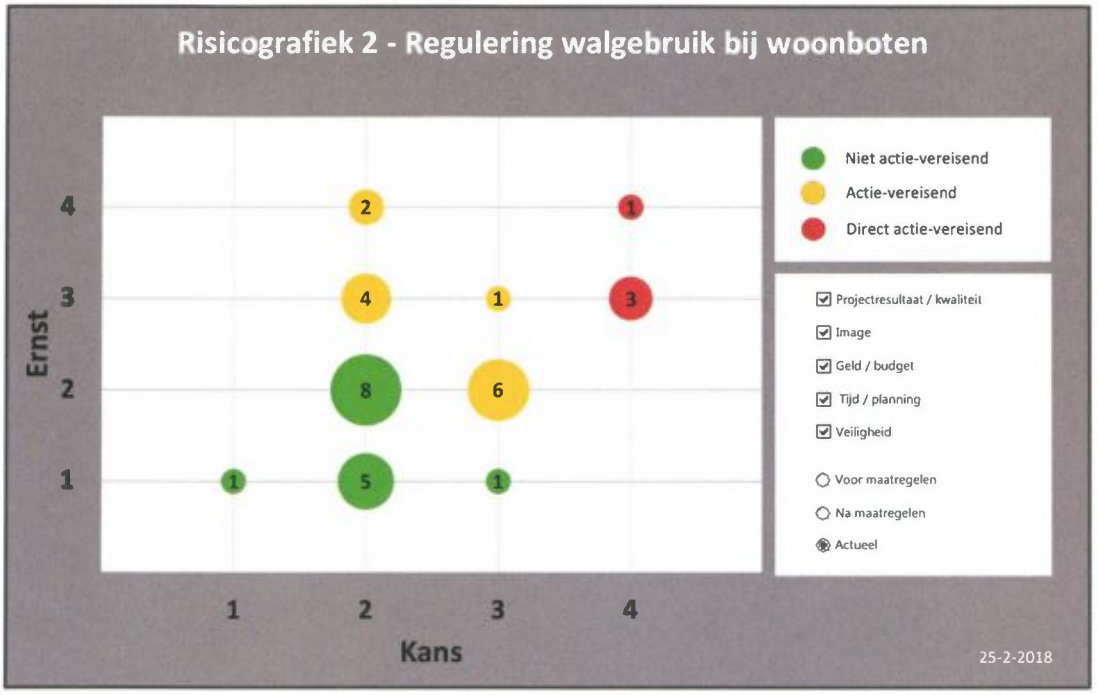

Bollengrafiek 1 januari 2018

Toelichting risicotabel

Door het aantal locaties en woonboten, de verschillen per locatie en de complexiteit van de materie is het daadwerkelijk realiseren van de verschillende deelresultaten een risico. Daarbij gaat het om het bereiken van overeenstemming met bewoners over het walgebruik voor nog één locatie, het succesvol afronden van de bestemmingsplan procedure, de beide vergunningen procedures en de invoering van een tarief voor het walgebruik.

Top risico

De hoogte en wijze van invoering van het tarief voor het walgebruik is bij de risico's het belangrijkste aandachtspunt bij de regulering van het walgebruik. In verband daarmee is landelijk onderzocht hoe hier mee om wordt gegaan. Tevens zal hierover afstemming met het Woonschepen Overleg Zwolle (WOZ) plaatsvinden. Zodra er zicht op is dat de bestemmingsplan kan worden vastgesteld zal een voorstel voor de tarifering van het walgebruik worden voorbereid.

Voortgangsrapportage Project

Van	Ontwikkeling
Project	1e fase Dorpsplan Wijthmen
Project (risico)profiel	Midden
Project nummer OneWorld	53281

Voortgang betreft de afgelopen periode met peildatum	: 1 januari 2018
Bestuurlijke opdrachtgever	: E. Anker
Ambtelijk opdrachtgever	: E. Wolfkamp
Projectmanager/leider	: A. Koop

Project omschrijving

Een intensieve participatie met bewoners heeft in 2010 geleid tot "Het Dorpsplan Wijthmen".
Het Dorpsplan Wijthmen is een ontwikkelplan, gebaseerd op de identiteit (open, ondernemend) en de behoeften van de bewoners van het dorp. Het legt de basis voor een duurzame ontwikkeling van Wijthmen. In het Dorpsplan worden 4 gebieden onderscheiden die mogelijk ontwikkeld zouden kunnen worden. Omdat gebied 1 het meest kansrijk is, is deze als 1^{e} fase van de realisatie van het Dorpsplan opgepakt. In dit gebied zullen circa 90 woningen worden gerealiseerd.
Een belangrijk gevolg van deze uitbreiding is, dat het leidt tot een verbetering van de leefbaarheid en de levensvatbaarheid van Wijthmen, doordat verschillende doelgroepen de mogelijkheid wordt geboden zich te kunnen vestigen. Dit zijn zowel starters uit het dorp, als ook ouderen, doorstromers uit het dorp, terugkeerders en nieuwkomers.

Financiën

Omdat een combinatie van marktpartijen de ontwikkeling voor eigen rekeningen en risico gaat ontwikkelen worden ten behoeve van het maken van inhoudelijke en financiële afspraken respectievelijk een intentieovereenkomst en een anterieure overeenkomst opgesteld. De kosten voor de gemeentelijke inzet worden bij de marktpartijen verhaald.

Fase van het project, wat hebben we het afgelopen half jaar gedaan, stand van zaken?

De marktpartijen Kreator en Loostad die geïnteresseerd zijn om de ontwikkeling van de 1^{e} fase van het Dorpsplan voor eigen rekening en risico te gaan ontwikkelen voert ten behoeve van de aankoop van het te ontwikkelen gebied gesprekken met de grondeigenaar. Om tot een Anterieure Overeenkomst te komen wordt eerst een Intentieovereenkomst opgesteld. Het afgelopen half jaar hebben gesprekken tussen de gemeente en het samenwerkingsverband Kreator/Loostad plaatsgevonden over de inhoud van de Intentieovereenkomst. Dit heeft er toe geleid dat deze overeenkomst in januari 2018 ondertekend kan worden.

Wat gaan we het komend half jaar doen en wat zijn de belangrijkste mijlpalen op de langere termijn

Kreator/ Loostad start diverse onderzoeken. Zo wordt bijvoorbeeld gestart met een onderzoek naar de actuele woningbehoefte in Wijthmen, Herfte en Zalné. Op basis van de woningbehoefte en andere uitgangspunten voor de ontwikkeling van het gebied (verkeer, milieu, planologisch, technisch e.d.) zal een stedenbouwkundigplan worden uitgewerkt. Op grond van het stedenbouwkundig plan kan de haalbaarheid van de realisatie van het beoogde programma van eisen en de financiële haalbaarheid worden bepaald. De fase van de Intentieovereenkomst eindigt met een GO/ NO GO besluit door zowel de ontwikkelende partij als de gemeente. Bij een GO besluit door beide partijen kan de anterieure overeenkomst worden ondertekend. Het doel is om dit voor 1 april 2018 te ondertekenen. Wanneer de anterieure overeenkomst is ondertekend start aansluitend de voorbereiding van de bestemmingsplanprocedure.

Risicotabel:

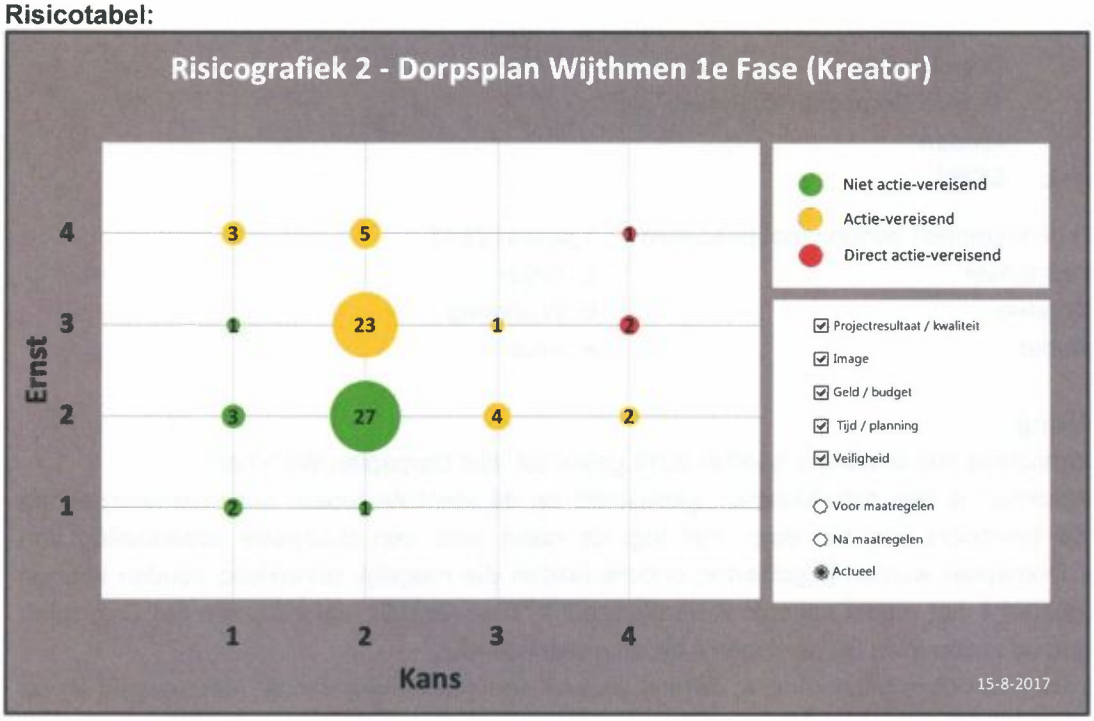

Bollengrafiek juli 2017

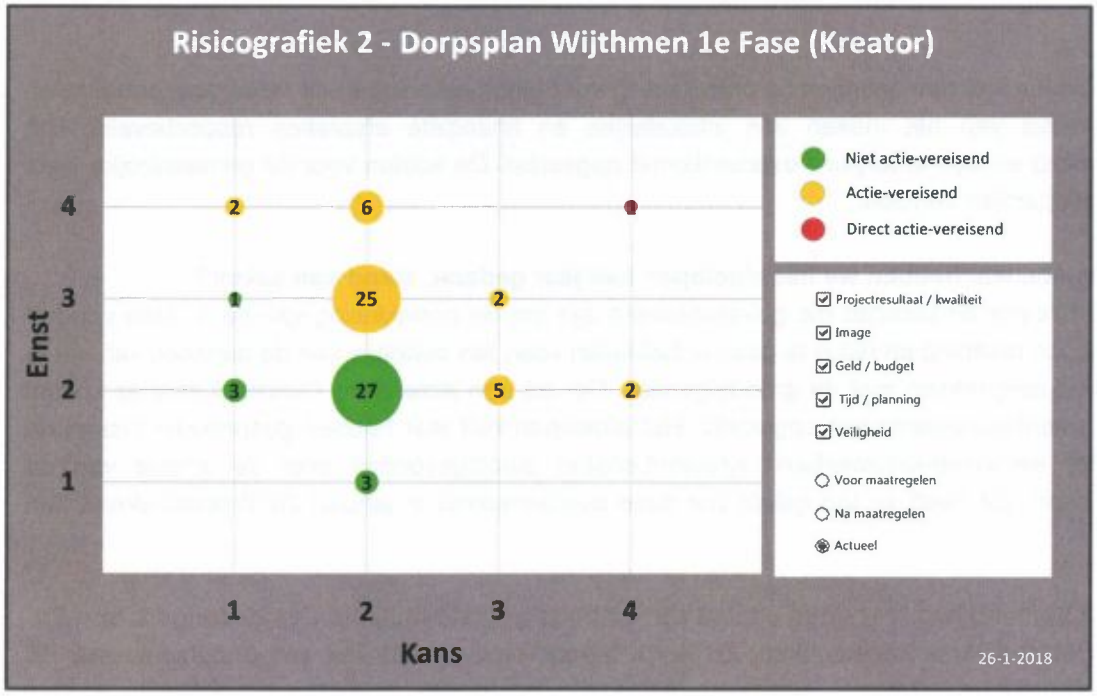

Bollengrafiek januari 2018

Toelichting risicotabel

Doordat er inhoudelijk weinig voortgang is geboekt is er nauwelijks verschil tussen de beide bollengrafieken. Doordat het project in de initiatieffase verkeerd is de aard van de geïnventariseerde risico's nog vrij breed en algemeen.

Top risico's

1. Het grootste risico is de situatie waarin het bestemmingsplan voor de woninglocatie en/of de te verplaatsen boerderij niet kan worden vastgesteld. Daardoor zou niet gestart kunnen worden met de bouw. De belangrijkste beheermaatregel is dat belanghebbenden door de ontwikkelaar bij de planvorming worden betrokken zodat zo goed mogelijke met hun wensen rekening kan worden gehouden.

2. Na de realisatie van de woningen kan de geurbelasting als gevolg van een aangrenzend boeren bedrijf tot klachten van de nieuwe bewoners leiden. De ontwikkelaar onderzoekt hoe dit kan worden voorkomen.

3. Kreator/Loostad ontwikkelt de 1e fase van het Dorpsplan voor eigen rekening en risico. Wanneer de exploitatie van de ontwikkelende partij niet positief sluit zal de ontwikkelcombinatie vragen om een financiële bijdrage van de gemeente. Op grond van wettelijke kaders zal worden bepaald of de gemeente daartoe bereid is. Een eventuele bijdrage zal ter goedkeuring aan de Raad worden voorgelegd. Indien de ontwikkeling door Kreator/ Loostad financieel niet haalbaar wordt geacht zullen de gemeentelijke kosten niet worden vergoed.

Voortgangsrapportage Project

Ontwikkeling

Van	Ontwikkeling
Project	Weezenlanden
Project (risico)profiel	Laag
Project nummer OneWorld	54340491

Voortgang betreft de afgelopen periode met peildatum : 1 jan 2018
Bestuurlijke opdrachtgever : E. Anker
Projectmanager : C. Waalewijn

Project omschrijving
Het (laten) realiseren (vanaf 2017) van een centrum stedelijk programma van 290 woningen, met een accent op grondgebonden woningen, met een hoge ruimtelijke kwaliteit en grote toekomstwaarde; daarbij dient rekening te worden gehouden met de kwaliteiten van de locatie als onderdeel van de binnenstadschil.
De architectonische kwaliteit en de openbare ruimte is omschreven in een stedenbouwkundig- en beeldkwaliteitplan. Voor de ontwikkeling is een nieuw bestemmingsplan vastgesteld. Het plan wordt ontwikkeld door Novaform, waarbij Openbaar Belang/ SWZ en Syntrus Achmea de sociale en beleggers woningen afnemen. Verwacht wordt dat in 2020 deze locatie is bebouwd en ingericht.
deltaWonen is eigenaar van de grond onder het voormalige Transitorium en een stukje van Novaform. Novaform ontwikkelt voor deltaWonen een appartementencomplex met ca. 43 appartementen en 11 grondgebonden woningen. Verwacht wordt dat deze locatie in 2018 is bebouwd en ingericht.

Onderzoek mogelijke verplaatsing bushaltes
De gemeente onderzoekt de aanpassingen die in de openbare ruimte noodzakelijk zijn. Een onderdeel is daarbij de mogelijke verplaatsing van de bushaltes aan het Groot Wezenland en de Schuurmanstraat naar de hoek Assendorperstraat – Groot Wezenland.
Een mogelijke verplaatsing is mede afhankelijk van de ontwikkeling van de Spoorzone en de mogelijke nieuwe aanrijroutes.
In het stedenbouwkundig plan en de uitwerking van Novaform is rekening gehouden met een eventuele haltekom bij de Assendorperstraat.
Door de ontwikkeling van het ziekenhuisterrein en het andere gebruik van de weg Groot Wezenland is er een kans om het Groot Wezenland anders in te richten. In het project worden de mogelijkheden globaal onderzocht. Voor de herinrichting zijn nog geen middelen beschikbaar (uitgezonderd een bijdrage van Novaform voor het planten van bomen die niet in het project kunnen worden teruggebracht).

<u>Resultaten tot nu toe:</u>
Stedenbouwkundig- en beeldkwaliteitplan is juni 2014 door de raad vastgesteld.
Bestemmingsplan is in december 2014 door de raad vastgesteld en is vanaf februari 2015 onherroepelijk.
Kapvergunning en sloopvergunning zijn in januari 2015 afgegeven.
Tekeningen verharding, riolering en dwarsprofielen zijn juli 2015 geaccordeerd.
Bestek openbaar gebied is door Novaform gemaakt en in 2015 door de gemeente goedgekeurd.
Omgevingsvergunning voor de locatie van het voormalig Transitorium is in juli 2016 afgegeven.
Start bouw Transitorium 12 oktober 2016.
Omgevingsvergunning voor 1^{e} fase is in 2016 afgegeven voor eengezinswoningen. De vergunning voor een appartementengebouw is in het eerste kwartaal 2017 afgegeven.

De vergunning voor de grondgebonden woningen fase 2 zal in week 5 2018 onherroepelijk zijn, mits er geen bezwaren komen.

De vergunning voor de appartementen fase 2 zal uiterlijk 20 januari 2018 verleend worden, en onherroepelijk zijn in week 10 2018 mits er geen bezwaren komen.

Financiën

Het is een kredietproject. De dekking komt uit de vergoeding van de plankosten via de anterieure overeenkomsten met Novaform en deltaWonen.
De plankosten kennen een aantal tegenvallers:
1. De kosten voor de bouwbegeleiding voor de eerste fasen en de woningen van deltaWonen zijn hoger uitgevallen dan voor dit onderdeel is begroot. Voor de begeleiding voor de overige fasen is hierdoor minder te besteden. Met Novaform zijn in 2016 afspraken gemaakt om het aantal toets momenten te beperken. De noodzakelijke toets momenten zijn uitgevoerd. Daarnaast zijn het aantal overlegmomenten beperkt.
2. Daarnaast zijn en komen er een aantal onvoorziene vragen naar boven die niet zijn vastgelegd in de anterieure overeenkomst. Waaronder het inrichten van een kwaliteitsteam om de ruimtelijke kwaliteit te borgen, veranderende inzichten in duurzaam ontwikkelen, mogelijke tijdelijke inrichting, extra bouwplanbegeleiding ed.
De plankosten worden gedekt uit de bijdrage van de ontwikkelende partij(en) maar heeft geen post onvoorzien en is gekoppeld aan een vast bedrag. Voor fase 1 zijn meer uren besteed dan voor fase 1 zijn geraamd. Deze extra uren konden niet worden gecompenseerd bij de toetsing voor de 2^{e} en 3^{e} fase. Ondanks de beheermaatregelen is een kostenoverschrijding van de plankosten te verwachten aan het eind van het project. De verwachte overschrijding wordt gerapporteerd in de retraite en wordt in september 2018 aangemeld voor een begrotingswijzigingen voor 2019.

IJssel-Vechtdeltaprogramma

In overleg met het Waterschap is een oplossing gevonden voor het verplaatsen van de waterkering. In het kader van het IJssel-Vechtdeltaprogramma (IJVD) is de waterkering en het gebied verder uitgewerkt zodat het gebied meer waterrobuust en klimaatbestendig wordt ontwikkeld. De provincie draagt bij aan het realiseren van deze deltaproof bestendige oplossing.

Fase van het project, wat hebben we het afgelopen half jaar gedaan, stand van zaken?

Sloop

Door de aanwezigheid van asbest is het voormalige zusterhuis nog niet gesloopt. Voorafgaand aan de start van de sloop van het zusterhuis in juni gestart met het verwijderen van het beeld van de barmhartige Samaritaan. Het beeld is in juli er uitgezaagd en is tijdelijk opgeslagen. Het beeld wordt weer teruggeplaatst in een van de nieuwe appartementengebouwen aan de Luttenbergstraat.

Ontwerp

De ontwerpen voor de eengezinswoningen en appartementsgebouwen voor fase 2 en 3 zijn in 2017 verder uitgewerkt en besproken met het kwaliteitsteam. Het gaat daarbij om de appartementengebouwen aan de Luttenbergstraat en de eengezinswoningen langs het Groot Wezenland.

Verkoop

In juni is gestart met de eengezinswoningen en enkele appartementen in de 2^{e} fase (gebied langs het Groot Wezenland). De woningen zijn allemaal verkocht.
De appartementen Luttenbergstraat start de verkoop in het voorjaar van 2018.

Bouw

Locatie voormalig Transitorium (naast de rechtbank)

De bouw van de locatie van het voormalige Transitorium (43 appartementen en 11 eengezinswoningen) is eind 2017 afgerond en opgeleverd.

Novaform

De bouw van de eengezinswoningen langs het Groot Wezenland is gestart in het eerste kwartaal van 2017. Het eerste deel van de waterkering is verplaatst en de eerste maatregelen om het gebied hoger aan te leggen zijn in uitvoering. Bij de bouw wordt geconstateerd dat door het aantrekken van de markt sommige materialen niet op tijd kunnen worden geleverd. Dit vertraagt de oplevering.
De parkeerplaatsen en stoepen rond de woningen in de 1e fase zijn aangelegd. Afspraken zijn gemaakt over het overnemen in beheer en eigendom van de toekomstige openbare ruimte. Novaform heeft voor het opvangen van hemelwater op de privé parkeerterreinen ondergrondse putten geplaatst waar het water kan infiltreren.

Wat gaan we het komend half jaar doen en wat zijn de belangrijkste mijlpalen op de langere termijn

Bouwplannen

De eengezinswoningen van de 1e fase worden opgeleverd. Verwacht wordt dat het appartementengebouw op de hoek van de Luttenbergstraat in het tweede kwartaal van 2018 worden opgeleverd.
Het deel van de toekomstige openbare ruimte, die niet grenst aan bouwwegen, wordt door de gemeente in beheer overgenomen.
Gestart wordt met de bouw van de 2e fase. De start bouw van de woningen en appartementen 2e fase is in maart 2018 (ervan uitgaande dat de vergunningen dan onherroepelijk zijn).

Inrichting Groot Wezenland

Het Groot Wezenland wordt door het verplaatsen van het ziekenhuis anders gebruikt. Deze openbare ruimte maakt geen onderdeel uit van de ontwikkeling maar biedt wel kansen om de weg meer aan te laten sluiten aan de nieuwe ontwikkeling en de looproute rond het centrum. Onderzocht is op welke wijze deze straat kan worden heringericht. Een klein deel van de herinrichtingskosten zijn gedekt vanuit de bijdrage van de ontwikkelaar voor het planten van bomen. Hierbij speelt ook het onderzoek van een mogelijke wijziging van de buslijnen. Het wijzigen van buslijnen hangt nauw samen met de ontwikkeling van het verplaatsen van de buslijnen in de spoorzone. De kosten voor de verplaatsing van een buslijn liggen bij de provincie. De herinrichting heeft ook een relatie met de ontwikkeling van Weezenlanden Noord. Het ontwerp en mogelijke kosten worden verder uitgewerkt. Op basis van het ontwerp en de mogelijkheden van het verplaatsen van de buslijnen wordt gezocht naar financiële middelen.

Parkeren
De woningen in het gebied krijgen allemaal een parkeerplaats op eigen terrein. Gelet op de ligging van het plangebied tussen buurten waar het parkeren gereguleerd is, ligt het voor de hand om in de openbare ruimte parkeren op dezelfde wijze te organiseren als in Assendorp (en Dieze en Kamperpoort) in de vorm van gefiscaliseerd parkeren. Dat wil zeggen dat alle openbare parkeerplaatsen betaalde parkeerplaatsen worden. De ontwikkelaar is op de hoogte van dit parkeerregiem en communiceert dit ook met de afnemers. Omdat de parkeerplaatsen door de bouw maar beperkt gebruikt kunnen worden, wordt het terrein nu nog afgesloten en behoort het nog niet bij het parkeerregiem.

Toelichting risicotabel
De risico's voor de ontwikkeling liggen vooral bij de particuliere initiatiefnemer. De gemeente neemt grond van de ontwikkelaar over nadat het woonrijp is gemaakt. De kwaliteit wordt geborgd door van te voren opgestelde technische eisen en controle van de bestekken en het overdracht protocol. Een risico is schade aan de bestaande bomen bij de bouw. Afspraken zijn gemaakt over de bescherming tijdens de bouw.

Het grootste risico is de kostenoverschrijding. Op basis van de bestemmingsplan is een inschatting gemaakt over de benodigde plankosten en deze zijn opgenomen in de anterieure overeenkomst. Het krediet is aangevraagd op basis van deze inschatting. Vooral in de beginfasen is veel overleg geweest over de kwaliteit van de bouwplannen en de toekomstige openbare ruimte. Op basis van de ervaringen over de capaciteit inzet is het aantal overlegmomenten sterk gereduceerd. Verwacht wordt dat het totaal aantal uren bij het afronden van het project in 2020 wordt overschreden. In de retraite van januari 2018 meegenomen en wordt in september voorgelegd als begrotingswijziging voor 2019.

De plannen om de buslijn te verplaatsen zijn onduidelijk. Hoewel in het bestemmingsplan is vastgelegd dat aan de Assendorperstraat een bushalte kan worden geplaatst kan plaatsing tot bezwaren leiden. Daarnaast vragen de nieuwe bewoners ook om een herinrichting van het Groot Wezenland. De gemeente heeft vanuit verkeersbeleid aangegeven dat een fietsstraat wenselijk is.

Risicotabel:

Bollengrafiek juli 2017

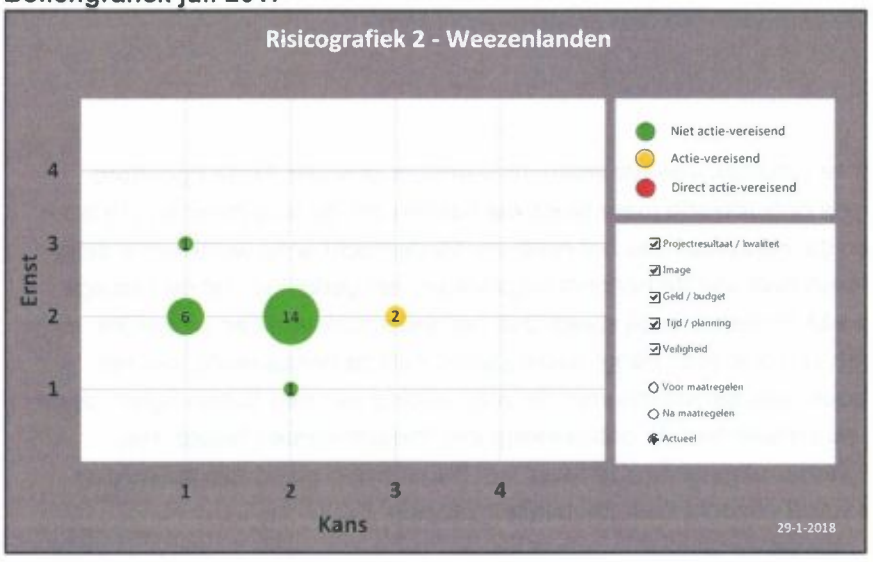

Bollengrafiek jan 2018

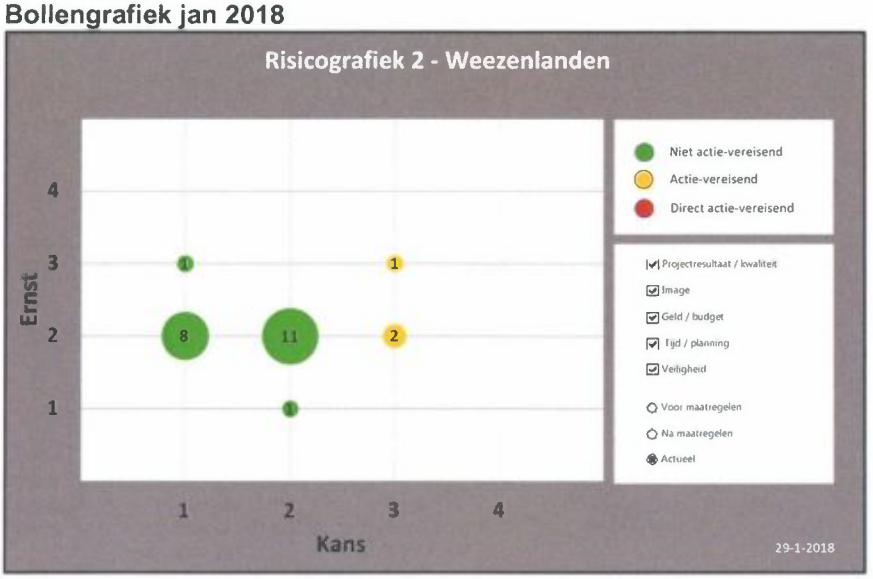

Top risico's

Er worden geen grote risico's benoemd. Als gele risico wordt gezien de mogelijke schade aan bomen cq omgeving door de bouw (kosten zijn in principe voor de projectontwikkelaar). En de extra plankosten voor het gehele project is nu duidelijk waardoor deze als een groter risico is benoemd.

Voortgangsrapportage

Van	Ontwikkeling
Project	Katwolderplein
Project (risico)profiel	Laag (blok B en C)
Project nummer OneWorld	53145

Voortgang betreft de afgelopen periode met peildatum : 01-07-2017 - 31-12-2017
Bestuurlijke opdrachtgever : Ed Anker
Projectmanager/leider : Ron Eggink

Project omschrijving
Blok A: Parkeergarage (gemeente), bioscoop met commercieel programma (supermarkt en horeca) (Multi)
Blok A en B: afronding fase 2 Vogelbuurt, realisatie van 23 grondgebonden afzoomwoningen aan de westrand van de Blokken A en B. (deltaWonen)
Blok B: 6 eengezinswoningen en 42 appartementen (35 klein en 7 groot) (deltaWonen)
Blok C: 63 appartementen (middelduur), en circa 800 m² BVO horeca (Open Development)
Blok A en de 23 afzoomwoningen zijn gerealiseerd.
De Blokken B en C moeten nog gerealiseerd. De bouw van Blok B is gestart en die van Blok C volgt later in 2018.

Financiën
De vigerende geconsolideerde grondexploitatie Kamperpoort bestaat enerzijds uit de grondexploitatie Katwolderplein en anderzijds uit de geconsolideerde grondexploitatie Kamperpoort-Midden. In de MPV wordt alleen de geconsolideerde grondexploitatie Kamperpoort gepresenteerd.
Het exploitatieresultaat Katwolderplein bedraagt ca. € 1,9 mln. nadelig. Na verevening met de grondexploitatie Kamperpoort-Midden bedraagt het exploitatieresultaat Kamperpoort in de MPV 2018 ca. € 2,7 mln. voordelig (NCW). Ten opzichte van de MPV 2017 (€ 0,6 mln. nadelig) is het resultaat sterk verbeterd met € 3,3 mln.
De grondexploitatie Katwolderplein is in 2017 tussentijds geactualiseerd door wijzigingen in het programma van de deelexploitatie voor bouwblok B en C (door de raad vastgesteld). Het exploitatieresultaat Katwolderplein is verbeterd met ca. € 3,2 mln. euro als gevolg van een ander programma met meer grondopbrengsten, een versnelling van gronduitgifte met als gevolg minder plankosten en een rentevoordeel, en als laatste een geactualiseerde civiel technische raming. Het verbeterde exploitatieresultaat is positief van invloed op het geconsolideerde grondexploitatieresultaat Kamperpoort.

Parkeergarage:
Voor de bouw van de parkeergarage is door de raad een krediet van € 26,4 mln. beschikbaar gesteld.
De aanbesteding van de parkeergarage heeft geleid tot een besparing van € 2,9 mln.. Het nieuwe investeringsbedrag is naar beneden bijgesteld naar € 23,5 mln.. Dit is inclusief een post voor Onvoorzien van ruim € 2,0 mln.. De bouw van de parkeergarage heeft uiteindelijk € 21,8 mln. gekost: een voordeel van € 1,7 mln. Door meerwerk is de post Onvoorzien slechts deels aangesproken.
De parkeergarage is op 2 maart 2017 voor het publiek geopend. Het project wordt per 1 januari 2018 afgesloten omdat nagenoeg alle werkzaamheden aan de parkeergarage zijn uitgevoerd. Het financiële eindresultaat zal iets uitvoeriger worden gerapporteerd in de jaarrekening 2017 bij het onderdeel investeringskredieten.

Fase van het project, wat hebben we het afgelopen half jaar gedaan, stand van zaken?

Bouwblok B (valt binnen de versnellingsactie)
deltaWonen heeft met architectenbureau Massa het planconcept voor bouwblok B verder uitgewerkt. Het ontwerp op DO-niveau (definitief ontwerp) is goedgekeurd. De aanvraag om omgevingsvergunning is ingediend en de vergunning is verleend. Er is overeenstemming over de grondverkoop. In oktober 2017 is gestart met de bouw, naar verwachting vindt de oplevering eind 2018 plaats.

Bouwblok C
Open Development was sinds medio 2015 ontwikkelpartner van Multi voor dit bouwblok. Multi was daarbij verantwoordelijk voor het commercieel programma en Open Development voor het woonprogramma. Na het afhaken van Multi heeft Open Development aangegeven bouwblok C te willen ontwikkelen voor zowel het woonprogramma als het commercieel programma. In januari 2017 is de overeenkomst tot grondverkoop met Open Development ondertekend. Het bouwplan bevindt zich inmiddels op DO-niveau (definitief ontwerp). De aanvraag omgevingsvergunning wordt ingediend in maart 2018 en naar verwachting start de bouw na de bouwvak 2018.

.

Wat gaan we het komend half jaar doen en wat zijn de belangrijkste mijlpalen op de langere termijn

Bouwblok B
Nijhuis Bouw bouwt verder. De oplevering is voorzien eind 2018.

Bouwblok C:
Het bouwplan op DO-niveau zal worden goedgekeurd. Naar verwachting wordt de aanvraag Omgevingsvergunning ingediend in maart 2018. De start bouw kan dan na de bouwvak 2018 plaatsvinden. De oplevering is voorzien eind 2019.

Dit alles betekent dat het gehele deelproject Katwolderplein eind 2019 gerealiseerd zal zijn.

Risicografiek:

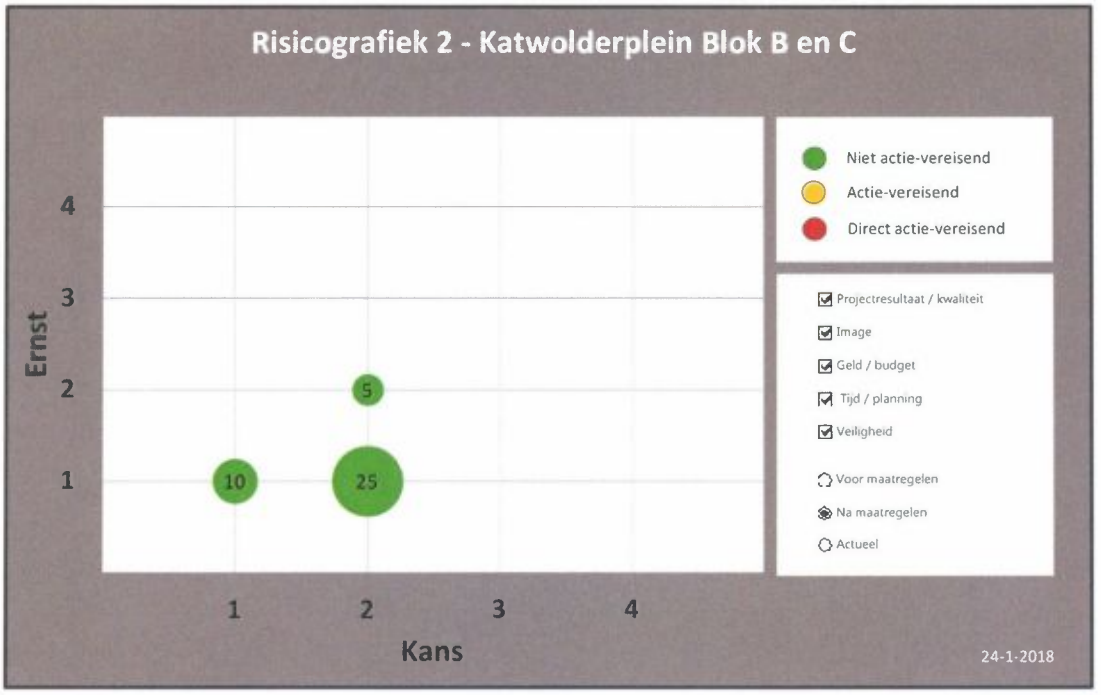

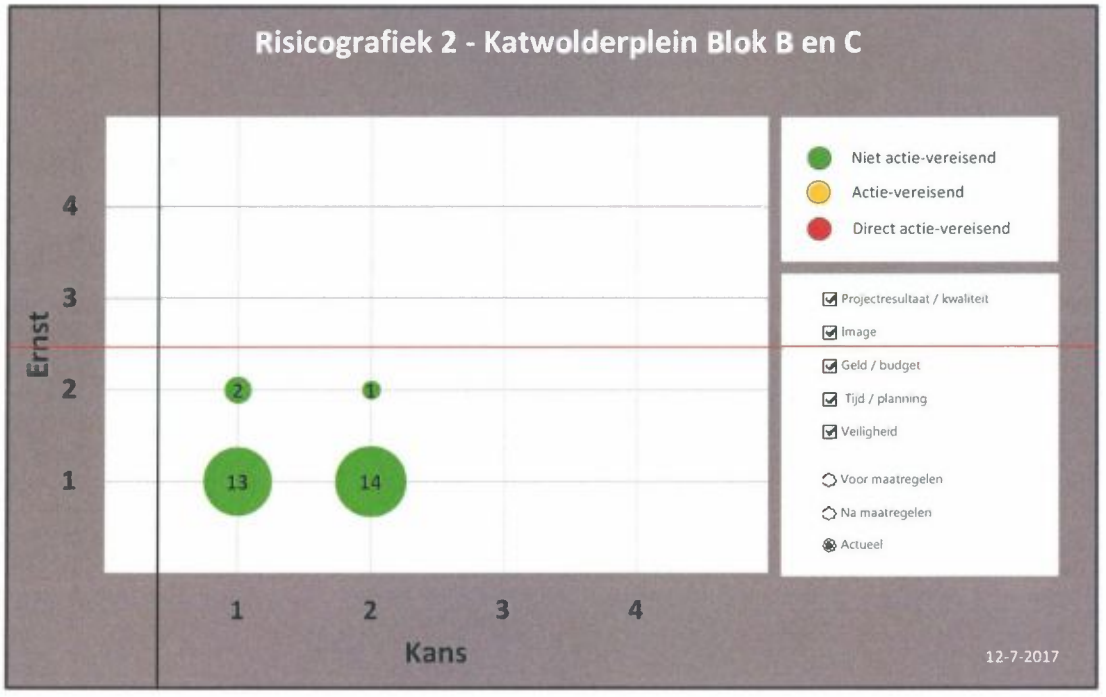

Toelichting risicotabel

Het risicoprofiel van het deelgebied is al langer laag en krijgt door de verdere realisatie in de tijd steeds lagere risicoscores.

Voortgangsrapportage Project

Van	Ontwikkeling
Project	Roelenweg Oost vierde woontoren studentenhuisvesting
Project (risico)profiel	laag
Project nummer OneWorld	54340377

Voortgang betreft de afgelopen periode met peildatum : 01-01-2018
Bestuurlijke opdrachtgever : Ed Anker
Projectmanager : Ron Eggink

Project omschrijving
In 2012 heeft de gemeente ingestemd met de ontwikkel- en realisatieovereenkomst voor het project Roelenweg Oost om studentenwoningen in vier torens en een zorgcluster voor de opvang voor drugsverslaafden en dak- en thuislozen te realiseren. Als gevolg van marktomstandigheden is destijds overeengekomen het project gefaseerd uit te voeren waarbij de vierde woontoren later wordt gerealiseerd. Het project is gestart met een (grond)watersanering. In februari 2015 is de eerste fase met drie woontorens met totaal 357 studentenwoningen en het zorgcluster (Tactus) opgeleverd.
De realisatie van de vierde woontoren is getemporiseerd teneinde te kunnen bepalen of er nog voldoende behoefte is aan studentenwoningen. In 2017 heeft de eigenaar aangeven de 4^{e} woontoren te willen ontwikkelen.
De ontwikkelaar van de vierde woontoren is DLH te Zwolle. Beoogd eigenaar is deltaWonen.

Financiën
Er wordt nog een anterieure overeenkomst afgesloten waarmee we, ter dekking van de gemeentelijke kosten, een exploitatiebijdrage van de initiatiefnemer ontvangen. Deze anterieure overeenkomst wordt op dit moment opgesteld en zal naar verwachting in het tweede kwartaal van 2018 worden ondertekend.

Fase van het project, wat hebben we het afgelopen half jaar gedaan, stand van zaken?
In 2017 is geconstateerd dat er nog voldoende behoefte is aan studentenwoningen om de vierde woontoren te realiseren. Voor 2021 dient de vierde woontoren (maximaal 117 woningen) gerealiseerd te zijn i.v.m. verleende IMG-subsidie. In totaal is er 4 miljoen subsidie verleend door provincie en gemeente (beide € 2 miljoen). Wanneer de vierde woontoren niet tijdig wordt gerealiseerd betekent dit dat een deel van de subsidie terugbetaald moet worden door de ontwikkelaar.
In het bestemmingsplan voor de Roelenweg is de locatie van de vierde woontoren niet meegenomen. Het voorontwerp voor de noodzakelijke wijziging van het bestemmingsplan is in 2017 opgesteld.

Het ontwerp bestemmingsplan is nog niet in procedure gebracht omdat DLH nog geen overeenstemming heeft bereikt met Dimence over de te verwerven grond. Deze grond heeft DLH nodig om de vierde woontoren te kunnen realiseren en aan de parkeerbehoefte te kunnen voldoen.
DLH heeft nu aangegeven een mondeling akkoord te hebben met Dimence. Zodra de contracten getekend zijn zal het bestemmingsplan in combinatie met de aanvraag om omgevingsvergunning in procedure worden gebracht.
De in mei 2017 gehouden workshop met de in het gebied gevestigde bedrijven/kantoren over de zorgen over de verkeersafwikkeling op de kruising met de Roelenweg (onderdeel van de risicoanalyse) heeft niet geleid tot opzienbarende inzichten en de noodzaak tot het treffen van maatregelen.

Wat gaan we het komend half jaar doen en wat zijn de belangrijkste mijlpalen op de langere termijn
Er van uitgaande dat er schriftelijke overeenstemming komt met Dimence zullen de volgende werkzaamheden het komende half jaar worden verricht:

- Opstellen en ondertekenen van een anterieure overeenkomst.
- Bestemmingsplan in procedure brengen i.c.m. de aanvraag om omgevingsvergunning en vervolgens bestemmingsplan vaststellen en omgevingsvergunning verlenen.

Op de langere termijn is de mijlpaal de tijdige (voor 2021in relatie tot de subsidiebeschikking) realisatie van de vierde woontoren studentenhuisvesting.

Risicografiek:

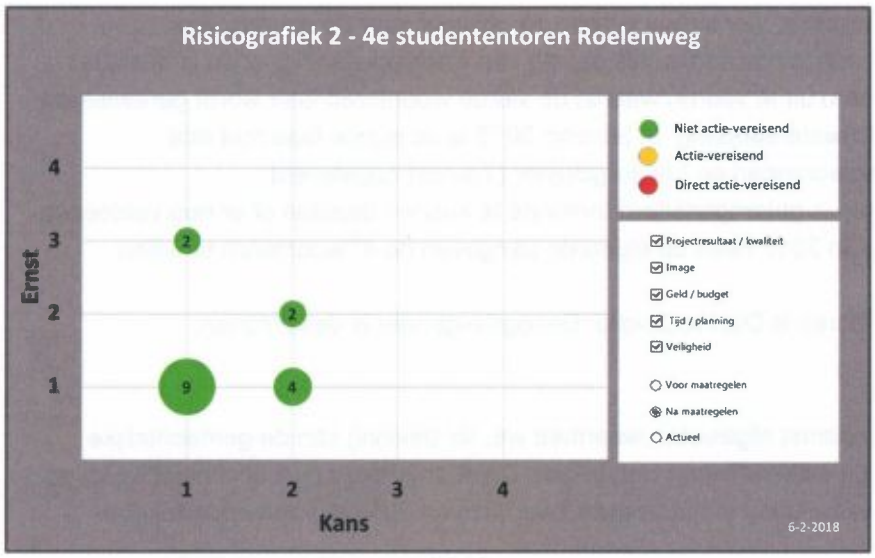

Peildatum 1januari 2018

Toelichting risicotabel
De gemeente is geen eigenaar van de grond. De gemeentelijke taak is beperkt tot de publieke taak van herziening bestemmingsplan en vergunningverlening. De risico's liggen voor het overgrote deel bij de ontwikkelaar.
De gemeente is wel aansprakelijk voor een goede bereikbaarheid en een goede verkeersafwikkeling. Het financiële risico is daarin beperkt.

Toelichting op de grootste risico's
Het grootste risico voor de ontwikkelaar is/was dat alsnog geen overeenstemming wordt bereikt met de grondeigenaar van het naastliggend terrein. De vierde woontoren kan dan in zijn huidige ontwerp niet worden gerealiseerd. Dit risico is met de mededeling van de ontwikkelaar dat overeenstemming met de grondeigenaar is bereikt verlaagd. De ondertekende overeenkomst wordt op korte termijn verwacht.

Het risico voor de gemeente ligt in de bereikbaarheid van de locatie. De doorkruising van de fietsroute met autoverkeer kan in spitstijden voor problemen zorgen. De gemeente tracht in overleg met de andere in het gebied gevestigde bedrijven/kantoren tot een goede oplossing te komen. De daartoe in mei 2017 gehouden workshop heeft niet geleid tot opzienbarende inzichten en de noodzaak tot het treffen van (dure) maatregelen.

zeker

Zwolle

Voortgangsrapportage Project

Ontwikkeling

Van	Ontwikkeling
Project	Grote Kerk
Project (risico)profiel	Gemiddeld
Project nummer OneWorld	5xxxxx

Voortgang betreft de afgelopen periode met peildatum :01-01-2018
Bestuurlijke opdrachtgever :Wethouder Brink
Projectmanager/leider :Anton Westenberg

Project omschrijving
1e fase herinrichting van de Grote of St. Michaelskerk. De belangrijkste aspecten van de herinrichting zijn het tweezijdig openen en transparant maken van het gebouw (een vernieuwde entree aan zowel de zijde de Grote Markt als het Grote Kerkplein), het aanmerkelijk verbeteren van de facilitaire voorzieningen (sanitair), een verlichting- en geluidsplan en het realiseren van berg- en vergaderruimte.
Tevens wordt de openbare ruimte Grote Kerkplein (bij zuidelijke ingang) wordt aangepast. Het gaat om beperkte maatregelen in het openbaar gebied om de zuidelijke entree toegankelijk, zichtbaar en uitnodigend te maken.

Financiën
Ten behoeve van de herinrichting heeft de Stichting Grote Kerk Zwolle een subsidieaanvraag gedaan van 900.000 euro gedaan. De raad heeft in 2017 deze subsidie toegekend en deze te dekken uit het Stadsontwikkelfonds.
Voor de inrichting van de openbare ruimte heeft de raad gelijktijdig een krediet van 100.000 euro beschikbaar gesteld ten laste van de reeds beschikbare middelen PPN 2016-2019.

Fase van het project, wat hebben we het afgelopen half jaar gedaan, stand van zaken?
De Stichting Grote Kerk heeft haar plannen samen met Van Hoogevest Architecten uitgewerkt tot een Definitief Ontwerp welk plan begroot wordt op maximaal 900.000 euro. Op basis van het plan heeft de Stichting de subsidieaanvraag ingediend.

Resultaat van de fase
De subsidieaanvraag is goedgekeurd en toegekend.
Het plan voldoet, na enige kleine aanpassingen, aan de wensen van RCE en Welstand.

Wat gaan we het komend half jaar doen en wat zijn de belangrijkste mijlpalen op de langere termijn
De omgevingsvergunning wordt in februari 2018 ingediend waarna de Stichting Grote Kerk Zwolle een aannemer zal selecteren. De start van de herinrichtingswerkzaamheden staan gepland voor het najaar 2018.
De gemeente zal een aanvang maken met het ontwerp van de inrichting van de openbare ruimte. Dit inrichtingsplan zal gecommuniceerd en voorgelegd worden met omwonenden

Risicotabel:

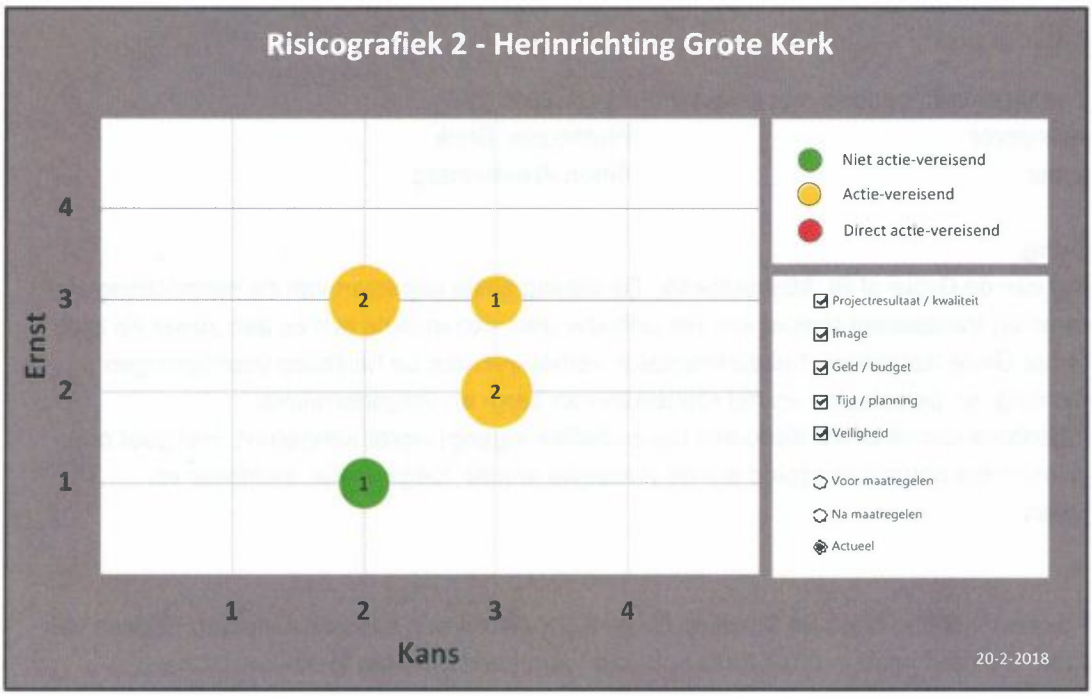

Toelichting risicotabel
Het project kent een gemiddeld risicoprofiel.

Risico's
De risico's liggen op het vlak van kostenbeheersing en de financiële weerbaarheid daarbij van Stichting Grote Kerk Zwolle.

Top risico's:
Er zijn geen toprisico's

Voortgangsrapportage Project

Ontwikkeling

Van	Ontwikkeling C. Waalewijn
Project	Kraanbolwerk
Project (risico)profiel	Midden
Project nummer OneWorld	53119

Voortgang betreft de afgelopen periode met peildatum : 1 januari 2018
Bestuurlijke opdrachtgever : J. Brink
Projectmanager : C. Waalewijn

Project omschrijving

Resultaat totale gebiedsontwikkeling

Het – binnen gemeentelijke randvoorwaarden – ontwikkelen van een rendabele herontwikkeling (door de ontwikkelaar VanWonen) van de locatie Kraanbolwerk in een hoogwaardig binnenstedelijk woonmilieu. Waarbij wordt uitgegaan van ca. 130 woningen in een mix van appartementen en grondgebonden woningen en het parkeren in een half verdiepte parkeergarage. De geraamde kosten en opbrengsten zijn opgenomen in de grondexploitatie. De uitvoering wordt in 3 bouwfasen uitgevoerd. De inrichting van de buitenruimte is in 4 fasen (afronding van de buitenruimte bij de Thorbeckegracht wordt uitgevoerd als de tijdelijke toegang parkeergarage wordt verwijderd (2020))
Door AM is de vastgoedpositie verkocht aan VanWonen. De contractvoorwaarden zijn met een actualisering van enkele bijlagen voorgelegd aan VanWonen.

Resultaten tot nu toe

Vastgesteld stedenbouwkundigplan december 2011
Beeldkwaliteitplan september 2012
Bestemmingsplan februari 2013
Inrichtingsplan mei 2013
Sanering 1e fase augustus 2014-december 2014
Levering grond 1e fase december 2014
Bouw 1e appartementencomplex De Stelling \in september 2016 opgeleverd
Sanering 2/3 fase maart-juli 2016
Levering grond 2e fase juli 2016
Bouw van de totale parkeergarage start augustus 2016 start woningen start januari 2017
Levering 3e fase maart 2017

Financiën

Voor het project is een grondexploitatie met een krediet vastgesteld.

Subsidie IJssel-Vechtdelta

Voor het deltaproof maken van het gebied is een uitvoeringsplan gemaakt "Deltaproof binnenstad Zwolle en Kraanbolwerk". Op 22 januari 2014 is het investeringsvoorstel door Provinciale Staten goedgekeurd voor de 1e fase en in 2016 voor de 2e fase. De beschikkingen zijn, voor het deel van VanWonen aan VanWonen doorgezet. De voorgestelde maatregelen ten aanzien van de parkeergarage, extra stevige wanden en extra palen om opdrijven van de parkeergarage te voorkomen, zijn door VanWonen in het bouwplan verwerkt. De extra maatregelen in de buitenruimte worden in 2018 uitgevoerd voor fase 1, in 2019, 20 en 21 worden de maatregelen voor fase 2 en 3 meegenomen in de aanleg van de openbare ruimte.

Fase van het project, wat hebben we het afgelopen half jaar gedaan, stand van zaken

Bouwplannen
Begin 2017 is na de bouw van de parkeergarage gestart met de bouw van het appartementengebouw 'De Kraan' en 11 eengezinswoningen. Door een vertraging in het leveren van materialen en bouwvakkers is de oplevering pas in de eerste maand van 2018.

De bouw van de Tweeling (appartementencomplex aan de Thorbeckegracht is in november gestart. Verkoop fase 3 (blok D3, D4, F1, V en E) start medio mei 2018. In mei zal ook eerste werving kunnen plaats vinden voor de woningen van blok F5 zodat in gezamenlijkheid met klanten het ontwerp afgerond kan worden. 1e overeenkomst in juli getekend.

Hof van Thorbecke
De bouw van deze appartementen en woningen gaan in januari 2018 van start.
Alle woningen zijn verkocht.

Woonrijp maken
Het bouwplan wordt in fasen uitgevoerd waardoor ook de openbare ruimte in fase wordt aangelegd.
Voor het inrichten van de openbare ruimte bij het appartementencomplex de Stelling en de straat voor de 11 eengezinswoningen is het bestek aanbesteed. Door vertraging in de oplevering van de bouw start de uitvoering van het inrichtingsplan in het eerste kwartaal van 2018.

Plein als kunstwerk
Voor het plein van het Hof van Volharding is een kunstenaar geselecteerd. De kunstenaar werkt het schetsplan uit naar een definitief ontwerp. In december is het proefvlak van de bestrating beoordeeld. In het eerste kwartaal 2018 wordt het definitief ontwerp beoordeeld door de jury.

Wat gaan we het komend half jaar doen en wat zijn de belangrijkste mijlpalen op de langere termijn
Bouwplannen

De bouw van een deel van de woningen aan de Friesewal en hof van Volharding start begin 2018.
De plannen voor de 5 woningen aan de Thorbeckegracht (ontwerp architecten atelier 19) worden verder uitgewerkt.

Woonrijp maken/ inrichtingsplan
De inrichting van de omgeving van de openbare ruimte bij het appartementencomplex de Stelling, de kraan en bij 11 eengezinswoningen start in januari 2018.

Plein als kunstwerk
In januari wordt het definitief ontwerp van de kunstenaar beoordeeld door de jury. Daarna wordt een contract met de kunstenaar over de uitvoer afgesloten. Het kunstwerk maakt deel uit van de inrichting van de openbare ruimte bij het Hof van Volharding. De aanleg is in het najaar van 2018.

2019 en verder

Door de gunstige woningmarkt wordt verwacht dat er geen vertraging ontstaat in de bouwplanning. De planning kan wel worden beïnvloed door stagnatie in het aanleveren van materialen en personeelstekort. Volgens deze planning worden de laatste woningen in 2020 opgeleverd. Het inrichten van de buitenruimte volgt de bouwplanning. Als laatste onderdeel wordt, na het gereed komen van de definitieve ingang aan de Friesewal, de tijdelijke ingang aan de Thorbeckegracht dicht gemaakt. Daarna kan de openbare ruimte aan de Thorbeckegracht worden ingericht.

Toelichting risicotabel

Risicotabel:

Juli 2017

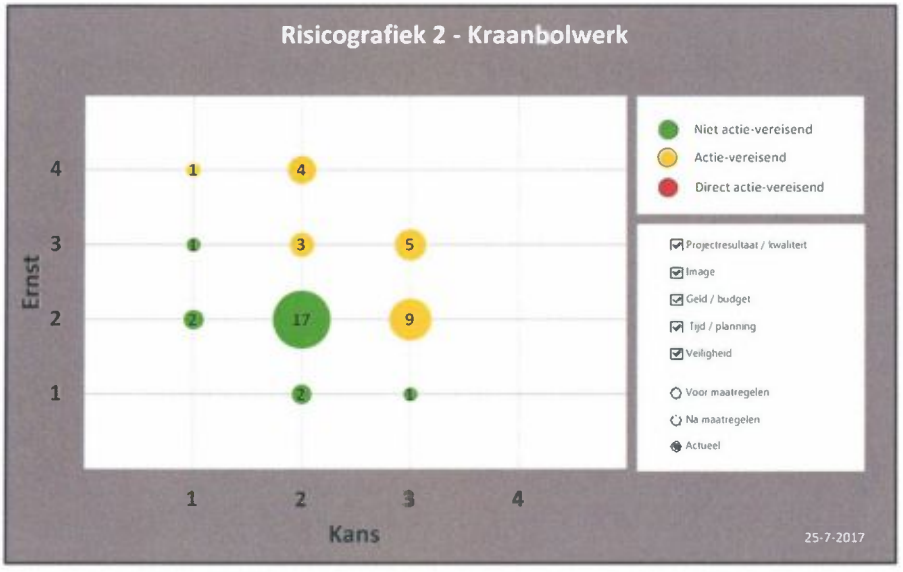

Jan 2018

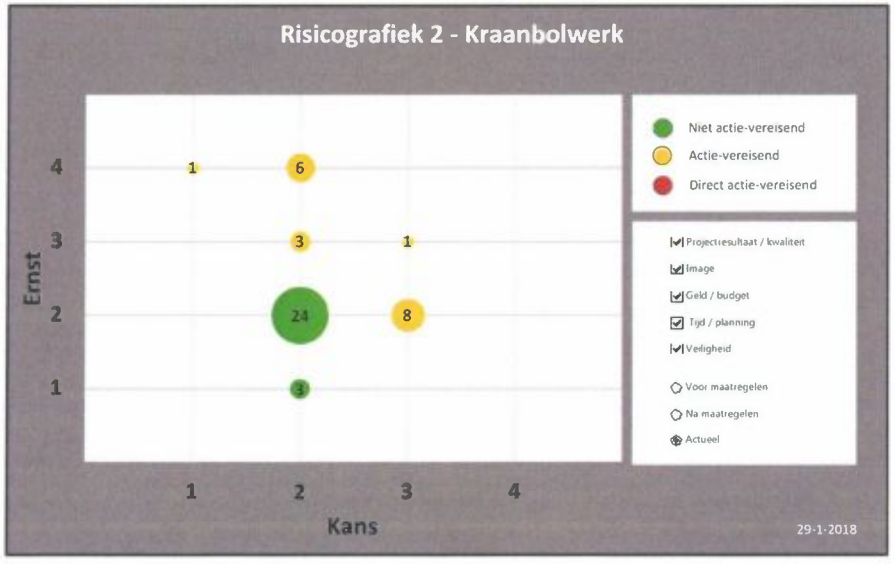

Aandacht voor de risico's:
Er zijn drie grotere risico's waar in de vorm van beheersmaatregelen extra aandacht aan wordt besteed;

- De bouw wordt gefaseerd uitgevoerd en de openbare ruimte kan daarom niet in een keer worden aangelegd. Bij een vertraging in de bouw, door tekort aan materialen en bouwvakkers, kunnen extra kosten ontstaan bij het aanbesteden van het woonrijp maken, mogelijke wijzigingen in het inrichtingsplan en extra plankosten. Als extra risico is opgenomen dat door de aantrekken van de markt het moeilijker wordt om bepaalde materialen op tijd en voor een lage prijs aan te schaffen.
- Doordat de openbare ruimte in fasen wordt aangelegd en een deel van de openbare ruimte grenst aan de bouwprojecten is de kans groter dat delen worden beschadigd. Daarbij is de kans ook groter dat de nieuwe bewoners overlast ondervinden.
- Bij de bouw kan schade ontstaan, onder andere door zwaar bouwverkeer, aan de bestaande kademuur, ankerschotten en damwanden.

De beheersmaatregelen zijn vooraf gericht op goede afstemming met de ontwikkelaar, kosten neerleggen bij de veroorzaker en communicatie met de nieuwe bewoners.

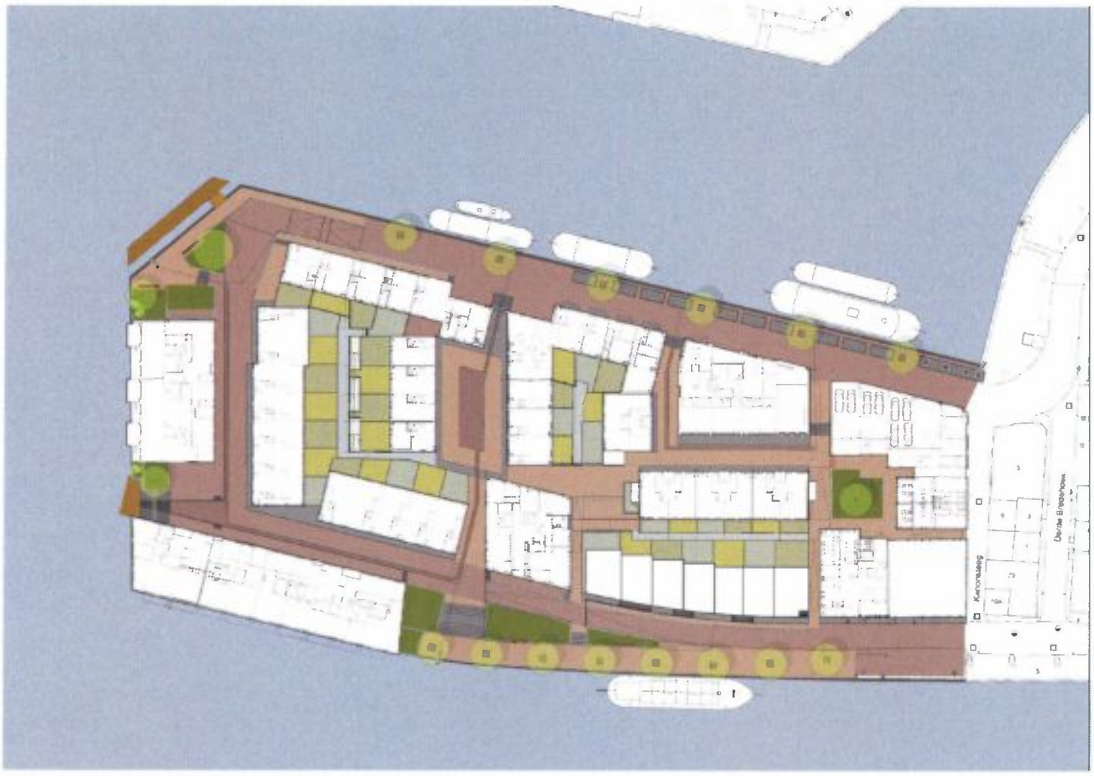

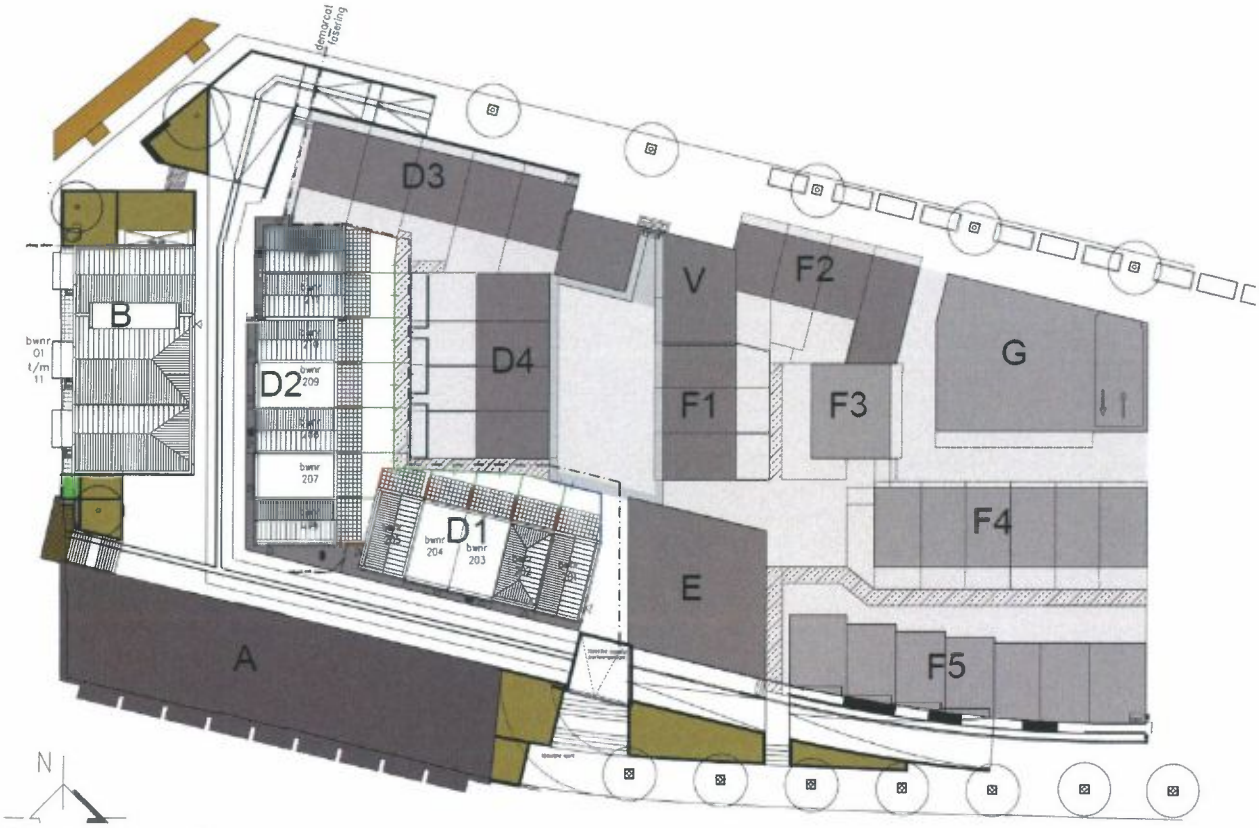

Fase 1A: A 2015

Fase 1B: Parkeergarage plus Blokken B, D1, D2

Fase 2: blokken D3, D4 E, V, F1

Fase 3: blokkenF2, F3, F4, F5,G

samen

Zwolle

Voortgangsrapportage Binnenstad

Ontwikkeling

Van	Project ontwikkeling
Project	Programma Binnenstad
Project (risico)profiel	Midden
Project nummer OneWorld	54340271

Voortgang betreft de afgelopen periode met peildatum : 1 januari 2018
Bestuurlijke opdrachtgever : Wethouder de Heer
Opgavemanager : Pien van der Does
Programmamanager : Patricia Gerrits
Projectmanagers : Hester Nijmeijer

Project omschrijving

Zwolle heeft de ambitie om de meest aantrekkelijke binnenstad van Noordoost-Nederland te blijven. Op verzoek van de raad is in het najaar van 2015 een nieuwe visie op de Binnenstad 2030 opgesteld. Deze visie is inmiddels uitgewerkt naar een Strategische Agenda met een investeringsagenda die in februari 2017 is vastgesteld door de raad. De strategische agenda geeft de volgende doelstellingen aan:

1. Meer bezoekers te stimuleren, die vaker een bezoek brengen aan de binnenstad, langer blijven en meer besteden.
2. Nieuwe impulsen voor een aantrekkelijk programma en beleving te faciliteren en stimuleren.
3. Structureel te investeren in een uitstekend verblijfsklimaat en de openbare ruimte
4. De groei van de binnenstad ruimtelijk te faciliteren.

Financiën

De binnenstad betreft een kredietproject. Voor 2017 is bij de vaststelling van de strategische agenda binnenstad voor de uitvoering een budget van € 600.000,- beschikbaar gesteld, plus een budget van € 200.000 voor de benodigde basiscapaciteit. De uitvoering vindt plaats binnen de gestelde kaders. Er is geen sprake van overschrijdingen.
Eind 2017 is het deelproject Bankenlocatie afgesloten met een positief resultaat van € 150.000.
Het college heeft besloten deze middelen aan te wenden voor een ander deelproject in de Binnenstad, het Broerenkwartier.

Fase van het project, wat hebben we het afgelopen half jaar gedaan, stand van zaken?

1. Meer bezoekers te stimuleren, die vaker een bezoek brengen aan de binnenstad, langer blijven en meer besteden.

<u>Routering</u>

Voetgangersbewegwijzering naar en in de binnenstad verbeteren door:

- de bestaande groene (ANWB-)wegwijzers te actualiseren,
- het ontwerpen van een moderne en wervende plattegrond, en
- het plaatsen van informatiezuilen en plattegronden op knoop- en bronpunten.

Fase : Realisatiefase.
Producten gerealiseerd : Stadsplattegrond n.a.v. prijsvraag.
Planning : plaatsing eerste 6 zuilen maart 2018. Na de evaluatieperiode van 4 weken wordt de rest van de zuilen geplaatst (2e kwartaal 2018), in totaal circa 30 zuilen.

Loopstromenonderzoek
Er wordt onderzocht of en hoe we loopstromen kunnen monitoren van bezoekers in de binnenstad, om te zien wat dit betekent voor de loopstromen van de bezoekers door de binnenstad. Dit met als doel hierop in te kunnen spelen en zodoende de bezoekers te verleiden langer in de binnenstad te laten verblijven.
De data zijn beschikbaar. Om ze te kunnen verwerken en presenteren, dient een aantal privacy-issues beslecht te worden.

Fase	: Ontwerpfase
Producten gerealiseerd	: Plan van Aanpak Loopstromen.
Planning	: Innovatie-sprint eind augustus, tekenen intentieovereenkomst september.

2. Nieuwe impulsen voor een aantrekkelijk programma en beleving te faciliteren en stimuleren.

ZwolleFonds
Het ZwolleFonds heeft een bijdrage (€ 100.000) gekregen voor het versterken van (nieuwe) evenementen en activiteiten in de binnenstad. Daarnaast is er per 1 september a.s. een binnenstadmanager aangenomen. Deze binnenstadmanager is de verbinder tussen ondernemers, het ZwolleFonds, maatschappelijke organisaties en de gemeente Zwolle. Op die manier vergroot de binnenstadmanager de daadkracht van ondernemers en gemeente.

Fase	: Nazorgfase
Producten gerealiseerd	: Collegebesluit, cofinanciering, aanstelling binnenstadmanager, SOK met ZwolleFonds
Planning	: gereed

Integraal Lichtplan
Een lichtplan is het totaalconcept / totaalontwerp van de verlichtingsbronnen. Deze geeft richtlijnen voor de verlichting in de openbare ruimte en objecten ten behoeve van de aantrekkelijkheid van de binnenstad. Het zorgt dat lichtbronnen op elkaar afgestemd zijn. Daarnaast kan het de routering en het veiligheidsgevoel bevorderen. Een goed lichtplan maakt het makkelijker om de stad 'te lezen' en voeg waarde toe door een verhaal te vertellen.

Fase	: Definitiefase
Producten gerealiseerd	: Startnotitie met stappenplan, collegebesluit en informatienota raad
Planning	: Plan van aanpak gereed 3^{e} kwartaal 2018

Sfeerverlichting
De oude sfeerverlichting is na ruim 10 jaar afgeschreven. Het college heeft ingestemd met een bijdrage (cofinanciering met ZwolleFonds) van € 290.000,- voor de aanschaf van nieuwe sfeerverlichting. In samenwerking met ZwolleFonds willen we een aantrekkelijk verlichte binnenstad realiseren, die de gastvrijheid en het historisch karakter benadrukt en een basis is voor ondernemerschap tijdens de winterperiode. Dit vergroot de aantrekkingskracht van de binnenstad in de winterperiode en draagt zo bij aan de ambitie van Zwolle.

Fase	: Gereed.
Producten gerealiseerd	: College- en raadsbesluit, SOK met ZwolleFonds, Plan van aanpak en aanbesteding, uitvoering.
Planning	: Uitvoering heeft plaatsgevonden in oktober 2017.

Broerenkwartier
Op 12 juni heeft de raad ingestemd met een ruimtelijke kader voor het Broerenkwartier en de met herinrichting van het openbaar gebied van de Weeshuispassage. Dit omvat 2 delen:

1. *Revitalisering Broerenkwartier*

De Eerste ruimtelijke invulling van de gemeente op het Broerenkwartier geeft een kader en visiebeeld aan eigenaren/verhuurders in het Broerenkwartier, zodat op basis daarvan nieuwe initiatieven/ontwikkelingen kunnen gaan plaatsvinden. Deze is mede op basis van plannen van stakeholders gemaakt. In de afgelopen periode hebben de Herstructureringsmaatschappij Overijssel en de gemeente nader met de betrokken vastgoedeigenaren en initiatiefnemers gesproken. Doel is om te verkennen wat mogelijk is aan samenwerking en om tot een ruimtelijke visie te komen. In december 2017 heeft het college een aantal vervolgbesluiten genomen, waaronder een aantal extra stedenbouwkundige- en architectonische uitgangspunten. Regie op het proces en sturing op een kwalitatieve ontwikkeling zijn belangrijk. Ook is het vervolgproces beschreven en is er geld beschikbaar gesteld.

Fase	: Definitiefase
Producten gerealiseerd	: Collegebesluit en informatienota raad. Twee stedenbouwkundige analyses en een samenvatting van de gesprekken stakeholders.
Planning	: afronding definitiefase en start ontwikkelfase in 2018

2. *Weeshuispassage*

Door de kap van de Weeshuispassage te verwijderen en door de herinrichting van de openbare ruimte wordt er een begin gemaakt met de uitvoering van de ruimtelijke visie op het Broerenkwartier. De ondernemers zorgen dat de kap er af gaat en knappen de gevels op.

Fase	: Uitvoeringsfase
Producten gerealiseerd	: Raadsbesluit, instemming van de VVE, projectplan, herinrichting openbare ruimte
Planning	: Uitvoering verwijdering kap gereed februari 2018.

<u>Grote Kerk en Grote Kerkplein</u>

De raad heeft aan de Grote Kerk een bijdrage toegezegd van € 900.000,- voor herinrichting van de kerk, zodat het een Academiegebouw kan worden. Hiervoor is het ook noodzakelijk dat de openbare ruimte aan de zuidkant (Grote Kerkplein) van de kerk wordt heringericht. De herinrichting van de kerk gaat om het toevoegen van sanitair, aanpassen van verlichting en een goede entree aan de noord- en zuidkant maken. Tevens heeft de raad € 100.000,- beschikbaar gesteld voor de herinrichting van het Grote Kerkplein. Voor de Grote Kerk is een separate risicoanalyse gemaakt.

Fase	: Ontwerpfase
Producten gerealiseerd	: Collegebesluit, Voorlopig ontwerp, raadsbesluit
Planning	: DO gereed en vergunningaanvraag in februari 2018.

<u>Eekwal</u>

De ontwikkelaar heeft een vergunning om stadsvilla's te gaan bouwen. Aangezien dit plan niet verkocht heeft de ontwikkelaar een nieuw plan gemaakt. Een gedeelte van het gebouw heeft een monumentenstatus. Om het nieuwe plan te kunnen realiseren moet de monumentenstatus van het plan worden gehaald en om dat mogelijk te maken moet er draagvlak zijn voor het plan. Er bleek geen draagvlak te zijn voor het nieuwe plan.. De ontwikkelaar heeft daarom besloten het oude plan dat wel draagvlak heeft in de omgeving verder uit te werken en tot uitvoer te brengen. Het plan gaat eind februari opnieuw in de verkoop. Zodra er 2 van de 4 huizen woningen verkocht zijn gaat de bouw door. Voor de start wordt ook de buurt geïnformeerd.

Fase	: Ontwerpfase
Producten gerealiseerd	: Ontwikkelplan in verkoop, draagvlak met de buurt
Planning	: Planning start bouw 4^{e} kwartaal 2018

Papenstraat:
Een ontwikkelaar heeft een plan gemaakt voor de oude X-ray discotheek. Dit plan is afgestemd met de vrienden van de stadskern, omgeving (20 juli), welstand, monumenten en de omgeving. Eind december is de omgevingsvergunning aangevraagd voor de bouw van 13 appartementen. Er zijn nog geen formele zienswijzen ingediend, wel zijn er vragen gesteld die mogelijk leiden tot een zienswijzen. Het plan is inmiddels in de verkoop gegaan.

Fase	: Realisatiefase
Producten gerealiseerd	: Definitief ontwerp en brede afstemming.
Planning	: De omgevingsaanvraag is ingediend en er wordt een communicatie- en herstelplan opgesteld. Welstand is positief. De sloopvergunning wordt verleend. Start bouw september 2018.

3. Structureel te investeren in een uitstekend verblijfsklimaat en de openbare ruimte

Actieplan Fietsparkeren
Doel is te komen tot maatregelen die de sterke positie van de fiets in de binnenstad waarborgen en verder versterken. Er worden plannen gemaakt om dit in 2018 een verder vervolg te geven. Het actieplan fietsparkeren is gerealiseerd op de Nieuwstraat en de Pletterstraat na, plus de uitbreiding van de voorziening Meerminneplein. Dit in verband met de herontwikkelplannen.
Het aantal gerealiseerde plekken is voor de nabije toekomst nog onvoldoende.
Begin 2018 wordt een ambitiedocument opgesteld voor het fietsparkeren in de binnenstad voor de (middel) lange termijn.

Fase	: grotendeels gereed
Producten gerealiseerd	: actieplan fietsparkeren
Planning	: uitvoering heeft plaatsgevonden in 2017. Dit project kent nog een vervolg.

Spoelstraat
Herinrichting i.v.m. afronding bouw Zara. Het ontwerp is afgestemd met de omgeving. Het college heeft ingestemd met het voorstel voor herinrichting van de Spoelstraat.

Fase	: Uitvoeringsfase.
Producten gerealiseerd	: Ontwerp en afstemming buurt, college besluit.
Planning	: Uitvoering 1e kwartaal 2018.

Wilhelminasingel
Bewoners ervaren de Wilhelminasingel als verkeersonveilig. In overleg met de bewoners en VVN is een proces doorlopen met meerdere varianten. Er is een aantal varianten uitgewerkt en met de omgeving besproken. In november heeft de raad tijdens de begrotingsbehandeling een besluit genomen, waarbij is gekozen voor de asfaltvariant met rode fietsstroken, rabatstroken en een zwarte baan in het midden. Dit ontwerp is op 23 januari'18 met de bewoners middels een bewonersavond afgestemd en positief ontvangen.

Fase	: Voorbereiding op de uitvoeringsfase
Producten gerealiseerd	: Ontwerp en afstemming met de buurt.
Planning	: Uitvoering verwacht maart-april 2018, afhankelijk van de weersomstandigheden.

Gasthuisplein
De herinrichting van het Gasthuisplein is grotendeels gereed, inclusief de spelaanleiding 'Ode aan de Poorten' . Een deel van het plein wordt pas aangelegd als de bouwactiviteiten aan het plein gerealiseerd is. De opening van het Gasthuisplein en de spelaanleiding heeft op 25 november plaatsgevonden, georganiseerd door ondernemers en de gemeente. De oude bioscoop is gesloopt en er is in oktober

gestart met de bouw van 12 woningen. Er wordt in het kader van de herinrichting mogelijk nog een aanpassing gedaan bij het terras voor de gezelligheid in voorjaar 2018.

Fase	: realisatiefase (bouw 12 woningen)
	: beheerfase (spelaanleiding en heringericht plein)
Producten gerealiseerd	: herinrichting gasthuisplein, spelaanleiding, sloop bioscoop
Planning	: Nieuwbouw bioscooplocatie gereed 2018

Melkmarkt/Bankenlocatie

De Primark is in maart dit jaar geopend. Het project is klaar en is eind 2017 afgesloten.

4. De groei van de binnenstad ruimtelijk te faciliteren.

Toegankelijkheid

Investeren in het bereikbaar en toegankelijk houden van een gastvrije, leefbare binnenstad. Gevraagd aan City Centrum en Koninklijke Horeca Nederland om openbare toiletten toe te voegen aan de landelijke app/site 'Hogenood.nu'.

Aanloopstraten, Diezerbrink en Assendorperstraat

Vanuit wijkmanagement en het Retailactieplan wordt onderzocht welke maatregelen samen met de stakeholders te treffen zijn, ter versterking van de aantrekkelijkheid en profilering van deze aanloopgebieden.

Weezenlanden-Noord

De afgelopen periode is verkend hoe deze locatie een bijdrage kan leveren aan het ontwikkelen van het centrum van Zwolle. De locatie is om meerdere redenen belangrijk: schakelfunctie van aanliggende gebieden (centrum-oost), maakt deel uit van een ontwikkelzone langs de noord-zijde van de grachten en groen (tussen Almelose kanaal en Zwarte Water), de Schuurmanstraat vormt een derde stadsentree en is een (langzaam verkeer) verbinding tussen de binnenstad en het stadspark Weezenlanden en het daarachter resterende deel van de stad en de locatie ligt strategisch langs de binnenring (mobiliteit).
De locatie vraagt om een stedelijke invulling: een gemixt woningbouwprogramma met deels andere functies in de plint, met name langs de Schuurmansstraat en een gebouwde parkeeroplossing. De inzet is om het parkeren in de omliggende openbare ruimte te verwijderen vergroenen) en dit gebied in te richten voor ontmoeting en verblijven. De visie en globale randvoorwaarden voor de locatie worden in de eerste helft van 2018 voorgelegd ter besluitvorming.

Wat gaan we het komend half jaar doen en wat zijn de belangrijkste mijlpalen op de langere termijn
Per doelstelling geven we weer wat we het komende half jaar gaan doen en wat de belangrijkste mijlpalen op de langere termijn zijn.

1. **Meer bezoekers te stimuleren, die vaker een bezoek brengen aan de binnenstad, langer blijven en meer besteden.**

Routering
Plaatsing eerste 6 zuilen januari 2018. Na monitoring wordt de rest van de zuilen geplaatst (1e kwartaal 2018), in totaal circa 31 zuilen.

Loopstromenonderzoek
Er wordt onderzocht of en hoe we loopstromen kunnen monitoren van bezoekers in de binnenstad om te zien wat dit betekent voor de loopstromen van de bezoekers door de binnenstad. Dit met als doel hierop in te kunnen spelen en zodoende de bezoekers te verleiden langer in de binnenstad te laten verblijven

Inzet binnenstadmanager en cofinanciering ZwolleFonds
Ter versterking van de ondernemersinitiatieven die bijdragen aan de ambitie en doelen van de binnenstad is een Binnenstadmanager aangesteld per 1 september 2017. Vanuit de gemeente, ZwolleFonds en CityCentrum is er behoefte aan een gezamenlijk en overkoepelend binnenstadmanagement met als doel de ontwikkeling van de binnenstad vorm te geven. Er is een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met ZwolleFonds waarin de afspraken tussen partijen over de financiële gemeentelijke bijdragen van de gemeente aan ZwolleFonds in het kader van cofinanciering. Dit met als doel de aantrekkelijkheid en het economisch functioneren van de binnenstad te versterken. Hiertoe ontvangen zij een financiële bijdrage. In de tweede helft van 2018 wordt deze inzet geëvalueerd.

Toerisme en promotie
In 2018 en 2019 zijn er extra middelen voor het versterken van het toerisme en bijdragen aan de versterking van de regionale samenwerking. Hiervoor wordt een plan gemaakt.
Ook is er voor deze jaren extra inzet op promotie. Deze wordt ingezet voor een aantal(tv)commercials en voor specifieke promotie van (een of meerdere) deelgebieden.

Horecavisie
In 2018 wordt een nieuwe horecavisie gemaakt voor de binnenstad(schil)/centrumgebied.

2. **Nieuwe impulsen voor een aantrekkelijk programma en beleving te faciliteren en stimuleren.**

Broerenkwartier
HMO, gemeente en Buro Maan hebben gesprekken gevoerd met de betrokken (vastgoed)eigenaren om te onderzoeken wat de partijen kunnen en willen investeren in het Broerenkwartier en of de investeringskracht te verenigen is. De raad is in december 2017 geïnformeerd over de tussenstand hiervan. In 2018 starten we met:
- Uitwerken van een intentieovereenkomst tussen de Gemeente Zwolle, HMO en de Provincie Overijssel en het verder onderzoeken van een gezamenlijke investerings- en organisatievorm.
- Huisvestingsstudie Artez.
- Afronden ontwikkelings- en investeringsstrategie HMO.
- Plan van aanpak maken voor de volgende fase in de gebiedsontwikkeling (ontwikkelingsfase), inclusief een communicatieplan, een vastgoedstrategie en een beoogd tijdspad.
- Opstellen van een stedenbouwkundig ontwikkelingsplan. Hiervoor moeten ook de gemeentelijke beleidsambities worden bepaald ten aanzien van onder andere klimaat, groen en mobiliteit. Een

programmatische toets is nodig voor met name het retailaandeel in dit gebied. In deze fase worden nadere, meer bindende afspraken gemaakt. Bijv. in de vorm van een anterieure of een samenwerkingsovereenkomst.
- Wijzigen van het bestemmingsplan en het eventueel realiseren van een samenwerkingsvorm, zoals een fonds of een VVE.
- Maken van een uitvoeringsstrategie voor de inrichting van de openbare ruimte (per deelgebied).

Weeshuispassage
Herinrichting openbaar gebied Weeshuispassage heeft plaatsgevonden in december 2017. Het verwijderen van de kap vindt plaats in januari/februari 2018.

Winters Zwolle 2017/2018
Versterking huidig evenementenprogramma door o.a. Winter in Zwolle. We zetten in op evenementen en festivals die helpen om de aantrekkelijkheid van Zwolle te vergroten. Door een evenwichtig aanbod verspreid in tijd en ruimte, bewaken we de balans tussen leefbaarheid en levendigheid.

Versterken cultureel aanbod
In 2018 en '19 zijn er middelen beschikbaar om betaalbare (tijdelijke) zichtbare werkplekken/ateliers mogelijk maken voor kunstenaars in de binnenstad.
De bestaande activiteiten voor studenten en jongeren worden versterkt (Buro Ruis).
De zichtbaarheid van cultuurhistorie willen we versterken en crossovers worden gestimuleerd.
De subsidies Cultuur en Kkwaliteit en Innovatie worden verdubbeld in beide jaren om het aantal culturele activiteiten te vergroten.

Grote Kerk
Het raadsbesluit inzake bijdrage herinrichting Grote Kerk heeft plaatsgevonden. De subsidiebrief is verzonden. Afstemming van het ontwerp met de Rijksdienst, welstand en monumentencommissie heeft plaatsgevonden.
Vervolgstappen:

- Behandelen aanvraag omgevingsvergunning; februari 2018
- Onderzoeken welke duurzaamheidsmaatregelen er mogelijk zijn; fase II
- Verder uitwerken van het ontwerp tot definitief ontwerp; januari.
- Ontwerp maken buitenruimte/ grote kerkplein

Papenstraat / verbouw oude X-ray pand
Omgevingsaanvraag wordt ingediend en verkoopproces is gestart. Er zijn afspraken gemaakt over het bouwverkeer en eventuele schade aan de openbare ruimte. Hiervoor wordt een 0-meting gedaan. Tevens maakt de ontwikkelaar een communicatie- en beheerplan. Start gepland in september 2018.

3. Structureel te investeren in een uitstekend verblijfsklimaat en de openbare ruimte

Actieplan Fietsparkeren
Producten gerealiseerd: actieplan fietsparkeren
Dit project kent nog een vervolg in 2018; de locaties Nieuwstraat en Pletterstraat, en de verruiming Meerminneplein zijn doorgeschoven.

Spoelstraat
Herinrichting i.v.m. na afronding bouw van de Zara. Het ontwerp is met de bewoners afgestemd en het college heeft ingestemd met het voorstel voor herinrichting.

Uitvoering: 1e kwartaal 2018.

Wilhelminasingel
In november '17 heeft de raad besloten om maatregelen te treffen die de verkeersveiligheid bevorderen, in de vorm van rode fietsstroken (asfalt). Uitvoering vindt plaats 2e helft maart 2018 indien de weersomstandigheden het toelaten.

Gasthuisplein
Bouw oude bioscoop: juli 2018 gereed. Definitief inrichten laatste deel van het plein.

Luttekestraat
Hier komen meerdere opgaven samen; herinrichting, uitgifte Oude Politiebureau, zichtbaarheid en bereikbaarheid, en positionering/profilering van het deelgebied. Dit is een van de gebieden om nader te bekijken vanuit het Retailactieplan dat eind 2017 is vastgesteld door de raad. De ondernemers vragen hier ook om. Een eerste bijeenkomst is begin 2018 geweest, in combinatie met het onderzoek Avondstad met Platform 31. Een plan van aanpak is in de maak.

Weversgildeplein
Een goede herinrichting is nodig voor het volwaardig kunnen benutten van het plein ten behoeve van de veiligheid.

Aanmeervoorzieningen
Er worden 2 voorzieningen gerealiseerd, die kansrijk zijn vanuit de Waterkansenkaart; Broerenkerkplein en Diezerpoortenbrug. Kans om recreatieve functie te versterken van de grachten. Ook is dit een impuls voor het gebied. Thorbeckegracht-Broerenkwartier bij 't Beugeltje.

Integraal Lichtplan
De raad heeft geld beschikbaar gesteld voor een onderzoek om te komen tot een integraal Lichtplan voor de binnenstad. Er zijn 3 scenario's voorgelegd en het college heeft ingestemd met het opstellen van een integraal Lichtplan met richtlijnen voor verschillende soorten verlichting die richting 2030 gefaseerd wordt uitgevoerd. Een plan van aanpak voor een integraal lichtplan is in de maak.

4. De groei van de binnenstad ruimtelijk te faciliteren.

Onderzoeken en (ruimtelijke) verkenningen

Avondstad
Platform31 doet een onderzoek in 5 grote steden in Nederland genaamd 'Avondstad'. Onderzoek naar kansen en mogelijkheden om de binnenstad na sluitingstijd van de winkels en voor de horecatijden, tussen 18.00-22.00 uur, ook aantrekkelijk te maken voor bezoekers om ze zo langer te laten verblijven.
Als pilot gebied is hiervoor de Luttekestraat aangewezen. Op 30 januari is een eerste bijeenkomst geweest met bewoners en ondernemers.

Stedelijke Transformatie en Centrumgebied
Samen met Spoorzone vormt de Binnenstad(schil) het centrumstedelijke gebied van Zwolle; Centrumgebied. Zowel in de verdere vormgeving van beide gebieden als in de Omgevingsvisie werken we dit verder uit. De as. Visie op Mobiliteit en de Ontwikkelstrategie Wonen zijn hiervoor belangrijk, maar ook de uitwerking van strategische opgaven als klimaat en energie, plus afstemming over marktinitiatieven op de gebieden van bijv. bouw en evenementen.

Platform 31 start in 2018 het programma Stedelijke Transformatie. Hierin komen de centrumstedelijke ontwikkelingsvraagstukken terug. Ministerie, markt en overheden bundelen hiervoor hun expertise. Zwolle is een van de deelnemers hieraan. Startbijeenkomst is in februari 2018.

Verkenning ontwikkelpotentie Noordereiland
Nu de parkeergarage Katwolderplein een tijdje is geopend, is de tijd rijp om de ontwikkelpotentie van dit gebied te verkennen. Daar beginnen we mee in het 2e kwartaal 2018. De gemeente is ook gevraagd om planologisch mee te werken aan een herontwikkelingsinitiatief.
De toekomstige ontwikkeling heeft duidelijke relaties met de andere (her)ontwikkelingen en verkenningen in de schil, zoals de Drijbersingel (transformatie kantoren, Kantorenconvenant) en Weezenlanden Noord.

Aanloopstraten, Diezerbrink en Assendorperstraat
Vanuit wijkmanagement en het Retailactieplan wordt onderzocht welke maatregelen samen met de stakeholders te treffen zijn, ter versterking van de aantrekkelijkheid en profilering van deze aanloopgebieden.

Onderzoeken en monitoring
Medio 2018 wordt een aantal onderzoeken en data-analyses uitgevoerd die ertoe moeten leiden dat we op basis van de meest actuele informatie kunnen sturen. De ambitie is ook om daar een monitoringsysteem voor te ontwikkelen. Het betreft een nieuwe Visie op Studentenhuisvesting (met onderwijs en corporaties), een monitoringsysteem voor relevante woondata en een analyse van de vastgoedeigenaren en type bedrijven.

Risicografiek voor maatregelen

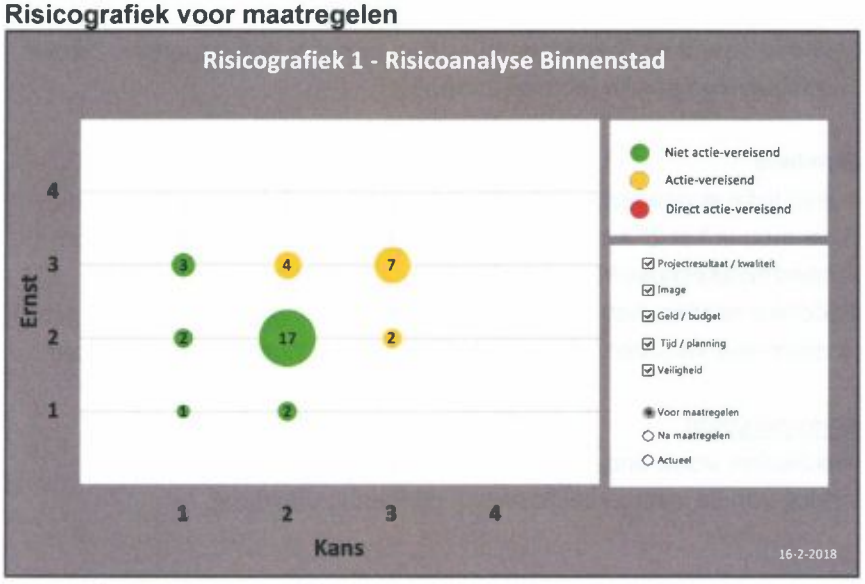

Risicografiek na maatregelen

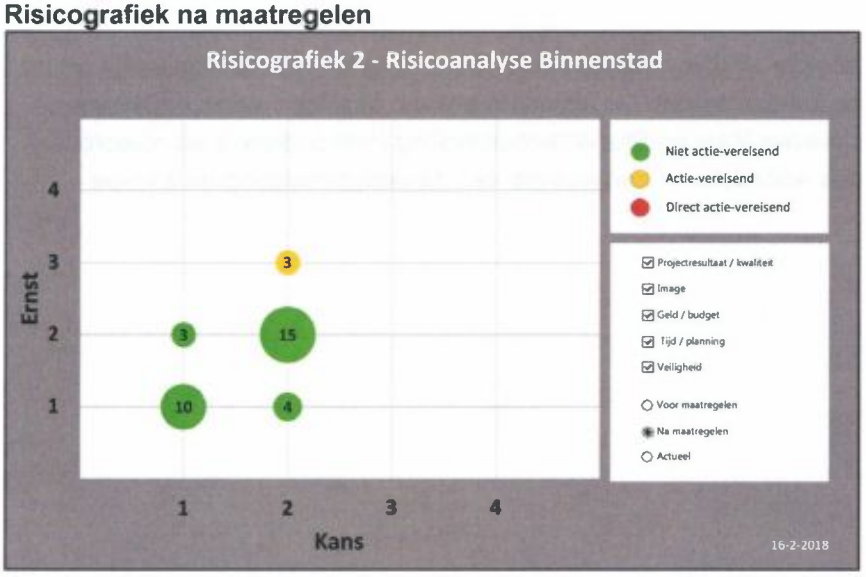

Toelichting risicotabel

De binnenstad kent een gemiddeld risicoprofiel en is weinig veranderd ten opzichte van 1 januari 2017. Voor de Grote Kerk is een separate risicoanalyse gemaakt en niet in de grafiek meegenomen.

Toelichting op de grootste risico's

1. Broerenkwartier
   Er komt geen breed gedragen plan, doordat partijen niet bereid zijn of in staat zijn om mee te investeren of participeren. Dit kan veroorzaken dat de kosten die bij de gemeente worden neergelegd hoger worden en gebied niet optimaal wordt ontwikkeld met o.a. de gewenste functiemenging.
   De gemeente heeft weinig invloed op investerende partijen en de invulling van de retail/horeca.
   Beheersmaatregelen: HMO is ingeschakeld als onafhankelijke derde om het proces mede te begeleiden en te komen tot een marktconforme, gedragen businesscase. Er wordt een Beeldkwaliteitplan en Programma van Eisen opgesteld voor het Broerenkwartier / de openbare ruimte.

2. Routering
   Discussie over locatie en inhoud van de zuil kan volgen. Wijzigingen op de informatiezuilen kost extra tijd en geld. Er moet extra budget worden geregeld. Beheersmaatregel: Evalueren na plaatsing 6 proefzuilen en proces bijstellen bij uitvoering deel 2. Indien nodig gefaseerd uitvoeren of minder zuilen plaatsen.

zeker

Zwolle

Voortgangsrapportage Project

Ontwikkeling

Van	Ontwikkeling
Project	Stadshagen
Project (risico)profiel	Hoog
Project nummer OneWorld	53019

Voortgang betreft de afgelopen periode met peildatum : 1 januari 2018
Bestuurlijke opdrachtgever : René de Heer
Ambtelijk opdrachtgever : Esther Wolfkamp
Projectmanager : Marjolijn Helmich

Projectomschrijving
Het realiseren van ruim 2.025 woningen en bijbehorende voorzieningen, waaronder de uitbreiding van het winkelcentrum, in de periode van 2013 t/m 2025, conform de Ontwikkelstrategie Stadshagen uit 2013. De woningen worden gerealiseerd in de bestaande woonbuurten Breecamp (zuidelijk deel), Werkeren, Frankhuis en wanneer deze gebieden gereed zijn, in Breecamp Noord en Breezicht Zuid. Voor de voorzieningen zijn strategisch kavels gereserveerd die ook in de komende periode tot ontwikkeling zullen komen. In de Scholtensteeg zijn woon-werkkavels te koop.

Nu de economische crisis achter ons ligt, gaat de ontwikkeling van Stadshagen in volle vaart verder. Bij nieuwe projecten is vaak weer sprake van meer inschrijvingen dan beschikbare woningen en kavels. Tevens neemt de belangstelling voor de voorzieningenkavels toe. Met een bouwtempo van 300 woningen per jaar conform de Woonvisie Zwolle 'Ruimte voor Wonen 2017-2027' wordt dit jaar de bestaande gebieden (Breecamp (zuidelijk deel), Werkeren en Frankhuis) afgebouwd, aangevuld met woningbouw in Breecamp Noord (niet prioritair gebied). Naar alle waarschijnlijkheid start in de tweede helft van 2019 de bouw in Breezicht Zuid. Er wordt nagedacht over de ontwikkelingsstrategie voor het afbouwen van Stadshagen en de overstap naar het niet prioritaire gebied (Breezicht Noord en De Tippe).

In het eerste kwartaal van 2018 vragen we de Raad in te stemmen met een fasering en planning voor het afbouwen van de prioritaire en niet prioritaire gebieden in Stadshagen in de periode t/m 2027. Het doel is om de beoogde bouwproductie van 300 woningen per jaar in Stadshagen te realiseren vanuit onze ambitie om van Stadshagen een aantrekkelijke, duurzame en klimaatbestendige wijk te maken.

Financiën
Voor de ontwikkeling van Stadshagen bestaat één grondexploitatie. Deze grondexploitatie kent zijn oorsprong in 2013 toen de ontwikkelingsstrategie voor Stadshagen is herzien en een bijbehorend financieel kader is opgesteld.

In de MPV 2017 is gemeld dat de grondexploitatie van Stadshagen een positief resultaat heeft van € 0,75 mln. op netto contante waarde 1-1-2017.

In de tussentijdse MPV 2017 is aangegeven dat dit resultaat naar verwachting zal verbeteren naar € 1,76 mln. door lagere kosten voor bouw- en woonrijp maken en versnelde uitgifte. Op basis van de werkelijke transacties in 2017 is de uitgifte niet versneld. In de grondexploitatie MPV 2017 was uitgegaan van 292 uit te geven kavels en in werkelijkheid is het 282 geworden.

In 2017 is een nieuwe grondexploitatie voor Breecamp Noord geopend. Breecamp Noord ligt in het niet prioritaire gebied. Deze exploitatie sluit met een positief resultaat van € 6,7 mln., waardoor het financieel resultaat van de totale grondexploitaties van Stadshagen fors verbetert.

Fase van het project, wat hebben we het afgelopen half jaar gedaan, stand van zaken?

- Er zijn afspraken met de claimhouders gemaakt over de woningbouwproductie 2018 in de bestaande buurten en Breecamp Noord.
- Gezamenlijk met de claimpartners is gewerkt aan een verkaveling voor Breezicht Zuid en de verdere uitwerking van de ambities klimaatbestendig, waterrobuust en duurzaam, een en ander met als doelstelling minimaal een sluitende grondexploitatie. Voor de financiële haalbaarheid is Breezicht als geheel beschouwd. Breezicht Zuid is op zichzelf niet financieel sluitend maar wanneer Breezicht Noord erbij wordt betrokken is een sluitende exploitatie mogelijk. Het stedenbouwkundig plan Breezicht is op 23 november 2017 in het Bestuurlijk Overleg Breezicht (bestuurders claimpartners en gemeente) vastgesteld waarna het de gemeente besluitvorming ingaat (College en vervolgens Raad vanaf januari 2018).
- Op 15 november 2017 heeft een informatieavond over Breezicht plaatsgevonden voor omwonenden/ geïnteresseerden/belangstellenden om hen te informeren en te betrekken bij de toekomstige ontwikkelingen van de nieuwste buurt in Stadshagen.
- Gestart is met de voorbereiding van de uitgifte van de waterwoningen in Frankhuis.
- De resterende woningen/kavels in Carré 1 zijn (bijna) allemaal verkocht en het gebied wordt afgebouwd.
- In Breecamp zijn nu ook de laatste 6 kavels van de Plantage in verkoop gebracht. Hiervan zijn er nog 2 beschikbaar. In totaal zijn er in Breecamp in 2017 14 kavels verkocht. Er resteren (incl. laatste fase) nog 4 kavels.
- Er zijn afspraken met de claimhouders in Breecamp Noord vastgelegd. In totaal gaat het om 199 woningen, circa 100 in 2018 en het resterende in 2019. Het benodigde bestemmingsplan is opgesteld en is als ontwerp in procedure gebracht.
- Bewonersavonden hebben plaatsgevonden voor de bewoners in Breecamp (26 september 2017), Frankhuis (7 november 2017) en Werkeren (28 november 2017). De opkomst was goed. Bewoners zijn erg betrokken bij de ontwikkelingen in hun buurt.
- Met het schoolbestuur wordt gewerkt aan een nieuwe school in Tippe-Zuid. De aanbesteding heeft niet het gewenste resultaat opgeleverd waardoor een nieuw aanbestedingsproces is opgestart. Oplevering van de school wordt verwacht begin 2019.
- In december 2017 is de ingebruikname van het station Stadshagen tot nader orde uitgesteld. De consequenties voor Tippe-Zuid zijn beperkt aangezien voor dit gebied nog geen actieve grondexploitatie is. Nadere informatie over de voortgang van station Stadshagen zie Voortgangsrapportage Kamperlijn.
- In Park De Stadshoeve wordt met vier partijen gewerkt aan een 'groene oase' in de wijk waar ontmoeting en educatie centraal staan. De nieuwbouw van De Stadshoeve is begin mei opgeleverd. Een koopovereenkomst is gesloten met de dierenkliniek en een reserveringsovereenkomst met de ontwikkelaar van het concept Waaranders (50 woningen waaronder woningen voor verstandelijk gehandicapten). De onderlinge samenwerking moet verder gestalte gaan krijgen, waardoor het geheel 'meer is dan de som der delen'. Hiervoor zijn diverse stakeholders overleggen gevoerd.
- De verkoopresultaten voor de woon-werkkavels aan de Scholtensteeg waren teleurstellend. Dit was reden om een alternatief plan te ontwikkelen waarin meer flexibiliteit mogelijk is en tegelijkertijd voldoende ruimte blijft voor het 'werken'. Dit alternatieve plan is uitgewerkt.
- Rondom de Milligerplas zijn diverse verenigingen actief. Het beter benutten van de potentie van de Milligerplas voor de inwoners van Stadshagen is al lange tijd een wens. Ook in het onderzoek uitgevoerd in 2015 'Voorzieningen Stadshagen 2025' is de Milligerplas als Unique Selling Point van Stadshagen benoemd. Om een afgewogen programma neer te leggen is de aftrap gegeven voor een visie op de Milligerplas. De visie zal naar verwachting half 2018 gereed zijn.
- Planvorming voor de uitbreiding van het winkelcentrum is gestart. Eind 2017 hebben we een aanbestedingsstrategie bepaald (aanbesteding met preselectie en inschrijving via concurrentiegerichte dialoog, gunning op basis van prijs/kwaliteit) en is een massastudie afgerond. Gesprekken met de winkeliersvereniging en eigenaar van het winkelcentrum over de uitbreiding zijn gestart.
- Aangezien de ruimte voor voorzieningen beperkt is en het aantal initiatieven toeneemt, hebben we besloten sterker te sturen op voorzieningen die aanvullend zijn op het bestaande aanbod en van toegevoegde waarde zijn voor de wijk. De voorzieningenkavels die nog beschikbaar zijn, zijn dan ook van de website gehaald en met partners uit de wijk wordt gekeken naar gewenste

toevoegingen ten opzichte van het bestaande aanbod. Zo wordt gesproken met het Gezondheidshuis over een tweede vestiging in Stadshagen en wordt met een partij nagedacht over huisvesting voor dementerende bewoners in Stadshagen.

Wat gaan we het komend half jaar doen en wat zijn de belangrijkste mijlpalen op de langere termijn

- Verkoop volgende fase vrije kavels in Carré 2.
- Start verkoop waterwoningen Frankhuis in het eerste kwartaal 2018.
- Verkoop van de laatste vrije sector kavels in Breecamp.
- Start verkoop vrije kavels Breecamp Noord.
- Start verkoop woningen ontwikkelaars Breecamp Noord.
- Bouwrijp maken Breecamp Noord.
- Op 20 februari 2018 is er een bewonersavond in Breecamp en in het najaar worden ook weer bewonersavonden in Frankhuis en Werkeren georganiseerd.
- Een visie op de Milligerplas zal in samenspraak met omwonenden en betrokken verenigingen tot stand komen.
- Een Programma van uitgangspunten zal het komende half jaar opgesteld worden voor de uitbreiding van het Winkelcentrum Stadshagen. Hiervoor wordt ook met direct betrokkenen en omwonenden gesproken. Het Programma van uitgangspunten wordt het komend halfjaar aan het College voorgelegd.
- De aanbesteding van de uitbreiding van het winkelcentrum zal starten met een preselectie van geschikte kandidaten. Aansluitend volgt de inschrijvingsfase.
- Het onderzoek naar de mogelijkheden voor een wellness-voorziening in Stadshagen wordt afgerond.
- Het onderzoek naar de mogelijkheden voor een nieuwe sporthal in Stadshagen wordt afgerond.
- Met voetbalvereniging CSV'28 wordt gesproken over de uitbreidingsmogelijkheden van het sportpark.
- Voor de Scholtensteeg wordt komend halfjaar toegewerkt naar een nieuw bestemmingsplan voor kavels met gecombineerd wonen en werken.
- Ondanks het feit dat het station Stadshagen tot nader orde niet in gebruik genomen wordt, starten wel de voorbereidingen voor de aanleg van het P+R terrein bij het station (zie Raadsbesluit d.d. 11 september 2017).
- (Tijdelijke) initiatieven van bewoners blijven we zoveel mogelijk faciliteren. Maar we zullen wel sterker sturen op de inhoud van het initiatief om zo de toegevoegde waarde ten opzichte van de bestaande voorzieningen te realiseren op de nog beperkt beschikbare ruimte.
- Stadshagen kent een grote groep jongeren. Voor de jongeren zijn beperkte voorzieningen. Een proces is gestart met onder meer de jongerenwerkers om te komen tot een voorstel gericht op activiteiten/voorzieningen voor de jeugd. Dit proces zal half 2018 afgerond zijn.
- Bestuurlijke besluitvorming over de plannen voor Breezicht (Stedenbouwkundig Plan met uitwerking van de ambities, verkaveling en financiële haalbaarheid). Het College heeft 23 januari 2018 met het voorstel ingestemd. Op 5 februari 2018 heeft de Raad over dit onderwerp gedebatteerd en op 12 maart 2018 staat het voor besluitvorming op de agenda van de Raad. (gelijktijdig met het voorstel over het afbouwen van Stadshagen).
- Na bestuurlijke besluitvorming over de plannen voor Breezicht volgt verdere planuitwerking (inrichtingsplan en beeldkwaliteitsplan) en het opstellen van een bestemmingsplan.
- Updaten van de gebiedscommunicatie en aansluitend de website en social-media.
- Bestuurlijke besluitvorming bestemmingsplan Breecamp Noord.
- Bestuurlijke besluitvorming voor het afbouwen van Stadshagen (inclusief niet-prioritair gebied). Voor 2018 resteren nog circa 200 woningen in de wijken Frankhuis, Werkeren en Breecamp. Om ook in 2018 de productie van 300 woningen te kunnen halen, wordt het resterende aantal woningen in Breecamp (noordelijk deel) gerealiseerd. De benodigde bouwproductie in Stadshagen stemmen we af op de stedelijke woningbehoefte, zoals nu is geformuleerd in de Woonvisie, en de plannen in het prioritaire gebied waar we nu aan werken. Mogelijk wordt de productie van 300 per jaar nog verder opgevoerd. Het College heeft 23 januari 2018 met het voorstel ingestemd. Op 5 februari 2018 heeft de Raad over dit onderwerp gedebatteerd en op 12 maart 2018 staat het onderwerp voor besluitvorming op de agenda van de Raad (gelijktijdig met het voorstel voor de ontwikkeling van Breezicht).

Luchthaven Lelystad
Omdat luchthaven Schiphol tegen zijn grenzen loopt, heeft de Rijksoverheid besloten een deel van de vluchten te verplaatsen naar de vliegvelden Lelystad en Eindhoven. Volgens het m.e.r.-rapport over Lelystad Airport, in 2014 uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, liggen er geen wettelijke geluidcontouren over Stadshagen. In 2017 zijn fouten in deze m.e.r. geconstateerd en is gestart met het herzien en actualiseren van de m.e.r.

Op 21 februari 2018 heeft de Minister van Infrastructuur en Waterstaat per brief de Tweede Kamer geïnformeerd over:
- Uitstel van opening Lelystad Airport met minimaal één jaar (van april 2019 naar april 2020).
- Actualisatie m.e.r. Lelystad Airport
- Voorgenomen besluit ontwerp aansluitroutes

De Commissie m.e.r. heeft zes weken de tijd om een advies uit te brengen over de actualisatie van de m.e.r. Lelystad Airport. De gemeente Zwolle onderzoekt op dit moment de gevolgen van de voorstellen voor Zwolle.

Werk in uitvoering
In 2017 zijn veel projecten in uitvoering gegaan, waardoor er veel (zwaar) bouwverkeer in en rond Stadshagen is, zoals:
- aanleg station Stadshagen en spoortunnel;
- zogenaamde BDU projecten: herprofilering Oude Wetering, aanpassen kruispunt Frankhuizerallee/Belvédèrelaan en aansluiting Belvédèrelaan/Duiker entree winkelcentrum;
- woningbouwprojecten in Frankhuis, Werkeren en Breecamp Oost en de bouw van Park de Stadshoeve;
- regulier beheer en onderhoud.

Dit heeft grote impact op de wijk en alles is erop gericht de overlast voor bewoners, instellingen en bedrijven tot een minimum te beperken door middel van interne afstemming en coördinatie, goede afspraken met aannemers, handhaving van deze afspraken, tijdige communicatie en het aanstellen van één contactpersoon voor bewoners en andere belanghebbenden. Dit wordt voortgezet in 2018.

Project Risico Management
Het risicoprofiel van Stadshagen blijft te kwalificeren als hoog omdat het een groot en veel omvattend project betreft. Risico's die zich voordoen hebben op grote schaal impact (imagoschade, geld, projectresultaat etc.) Ten opzichte van de risicoanalyse van juli 2017 zijn er minimale wijzigingen. Deze Voortgangsrapportage (juli 2017) is gebaseerd op de MPV 2017.

Risicografiek voor maatregel – stand PRM per 1 juli 2017

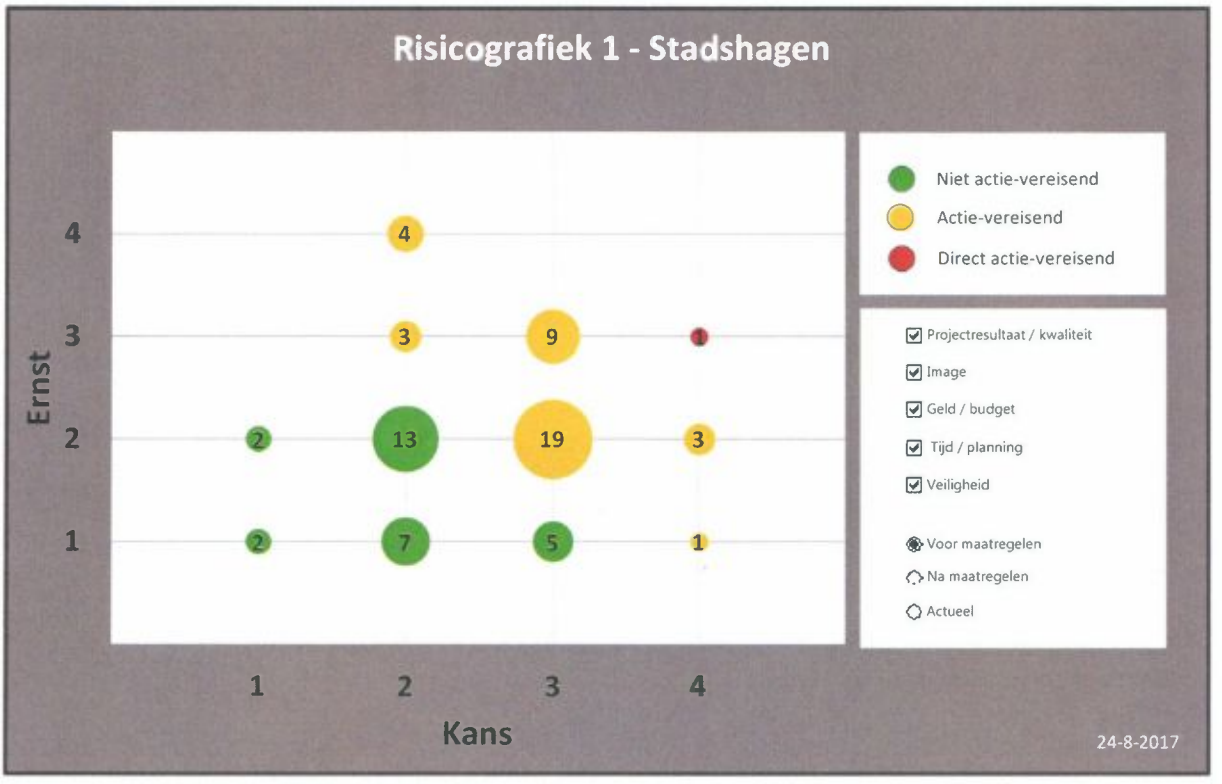

Risicografiek voor maatregel – stand PRM per 1 januari 2018

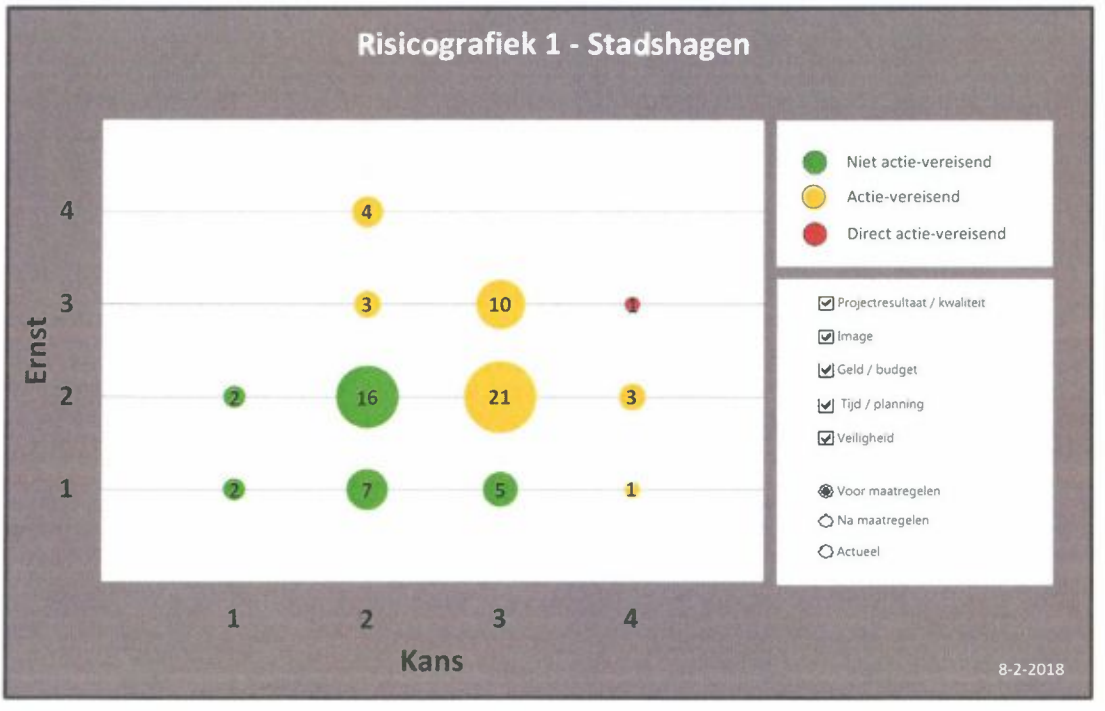

Risicografiek na maatregel – stand PRM 1 januari 2018

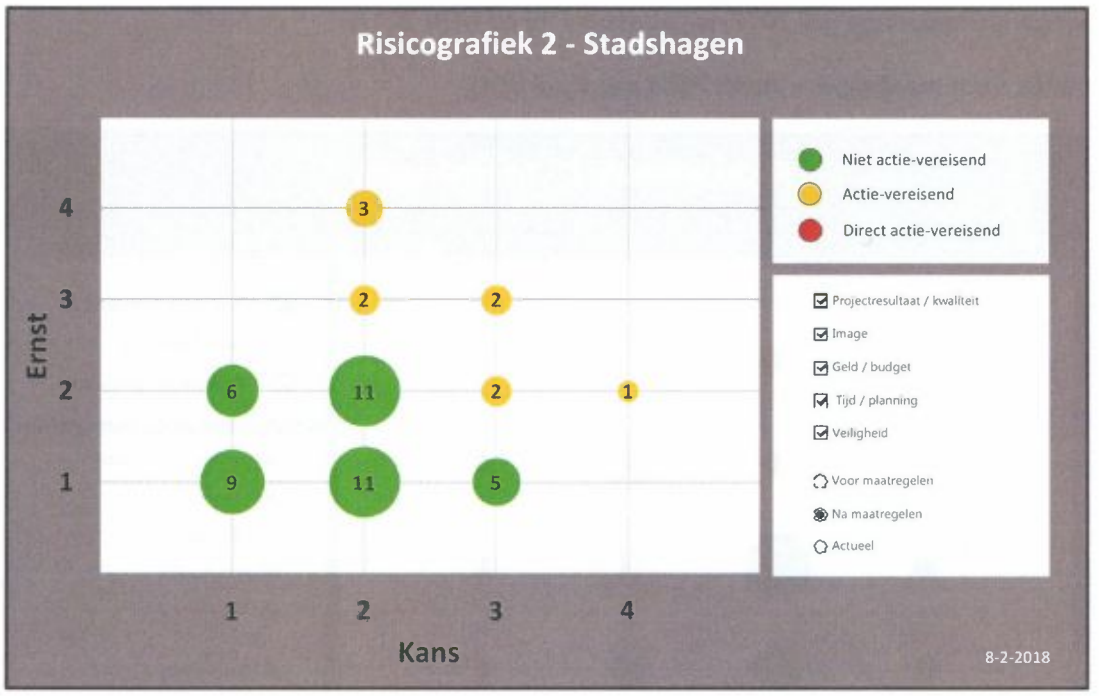

Toelichting verschil bollengrafieken stand 1 juli 2017 t.o.v. 1 januari 2018:
Minimaal verschil t.o.v. juli 2017.

Top risico's

1. Aanvliegroutes luchthaven Lelystad langs Stadshagen
Geluidshinder door dalende vliegtuigen langs Stadshagen zorgen voor onrust in de wijk (verontruste bewoners). Risico voor het project Stadshagen is imagoschade en afzetbaarheid van de nog te verkopen kavels/woningen in Breecamp Noord (200 woningen) en Breezicht (1.100 woningen). Als beheersmaatregel hebben we omschreven dat we vanuit de gemeente actief betrokken zijn bij de ontwikkelingen van Lelystad Airport en bewoners goed blijven informeren over deze ontwikkelingen.

Voortgangsrapportage Project

Ontwikkeling

Van	Ontwikkeling
Project	Langenholterweg / Geert Grootestraat
Project (risico)profiel	Midden
Project nummer OneWorld	53283

Voortgang betreft de afgelopen periode met peildatum	:	01-01-2018
Bestuurlijke opdrachtgever	:	R.E. de Heer
Ambtelijk opdrachtgever	:	E. Wolfkamp
Projectmanager/leider	:	A. Koop

Project omschrijving

Het gebied Langenholterweg/Schoolstraat ligt al tientallen jaren braak. Het terrein is afgesloten omdat de grond vervuild is. Als gevolg van de vervuiling is het financieel lastig om het gebied te ontwikkelen. Aan de Geert Grootestraat liggen twee percelen die ontwikkeld kunnen worden De ontwikkelaar Artezs/ Prins ontwikkelt deze percelen onder de gemeentelijke voorwaarde dat deze financieel rendabele ontwikkeling wordt gecombineerd met de ontwikkeling van het gebied Langenholterweg/ Schoolstraat. Hiermee komen twee gewenste ontwikkelingen tot stand. In het gebied Langenholterweg/Schoolstraat is het beoogde doel om daar vijf woningen te realiseren. Langs de Geert Grootestraat worden twee gebouwen gerealiseerd.
Eén gebouw met een gezondheidszorgfunctie in combinatie met 19 woningen. De invulling van het tweede gebouw moet nog worden bepaald.

Financiën

Hiervoor is een grondexploitatie geopend. (Zie MPV)

Fase van het project, wat hebben we het afgelopen half jaar gedaan, stand van zaken?

Het gebouw dat als eerste aan de Geert Grootestraat wordt gerealiseerd bevat ruimtes voor huisartsen, fysiotherapie e.d. die nu nog in het naastgelegen voormalige schoolgebouw zijn gehuisvest. De bouw is na ze zomervakantie 2017 gestart. De oplevering vindt voor de zomer 2018 plaats.

Voor de Langenholterweg is een principeplan uitgewerkt, uitgaande van een situatie dat de voormalige schoollokalen worden aangekocht. Inmiddels lopen er weer gesprekken tussen de eigenaar van de voormalige school en Artezs/Prins. Voor de Schoolstraat wordt onderzocht of een integrale ontwikkeling mogelijk is door samenwerking met andere partijen in het gebied.

Wat gaan we het komend half jaar doen en wat zijn de belangrijkste mijlpalen op de langere termijn

De ontwikkelaar gaat door met het onderzoek om te komen tot functies die in het tweede gebouw aan de Geert Grootestraat gevestigd zouden kunnen worden.

De gesprekken met de eigenaar van de school moeten leiden tot een definitief besluit om de school wel of niet aan te kopen. Indien de aankoop slaagt wordt de verdere planvorming gestart.
Indien de aankoop niet lukt wordt een voorstel gedaan voor een terugvalscenario.

Risicotabel:

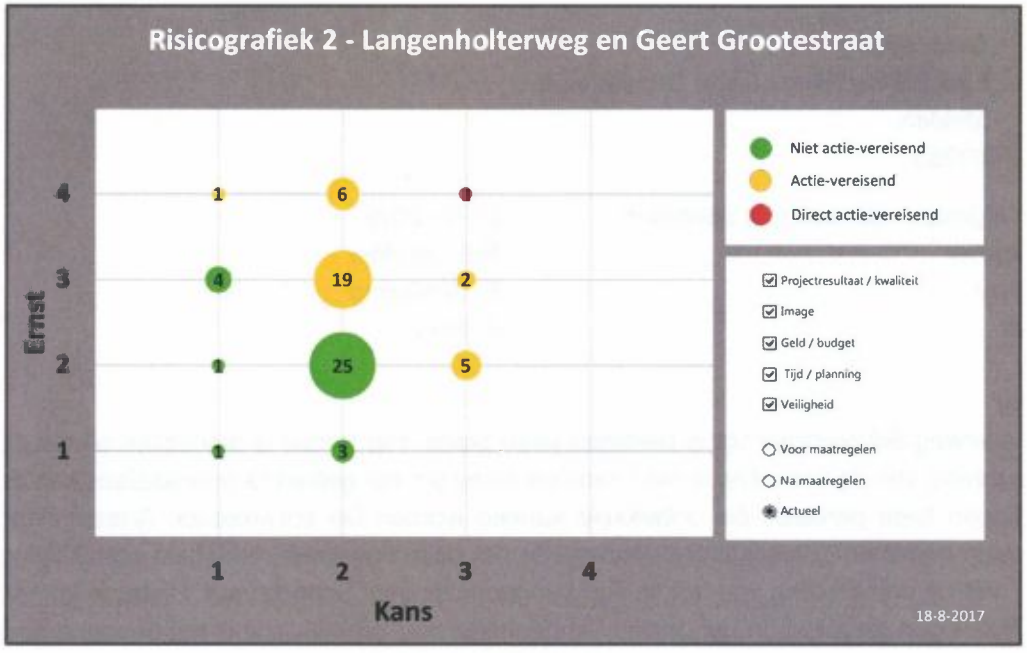

Bollengrafiek juli 2017

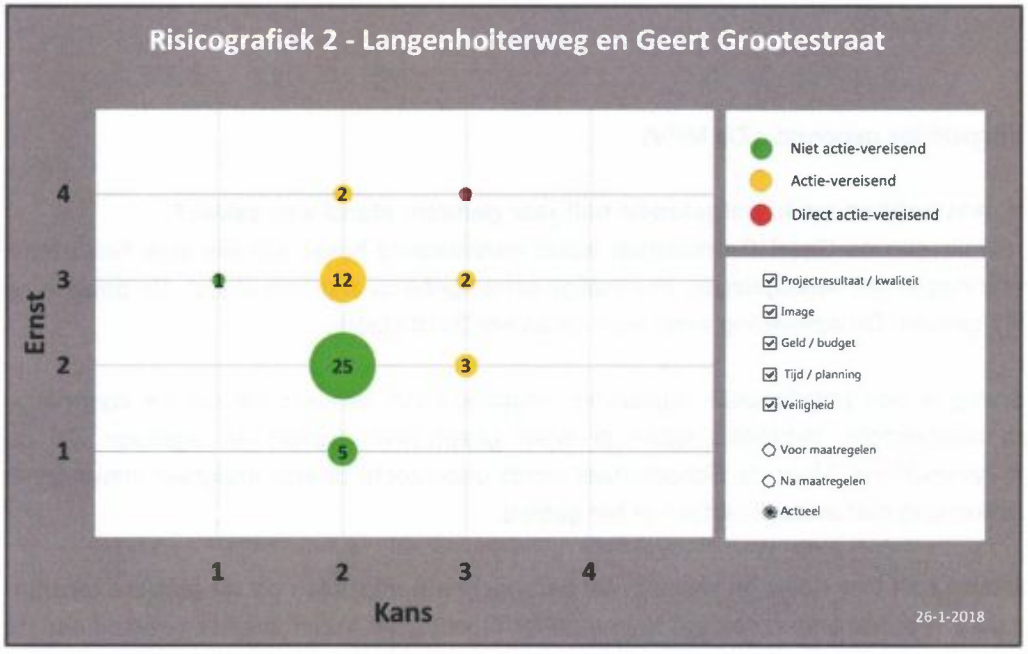

Bollengrafiek januari 2018

Toelichting risicotabel

Doordat eind 2016 beide kavels aan de Geert Grootestraat zijn aangekocht zijn met name de financiële risico's voor de gemeente lager geworden. In de loop van 2017 zijn een aantal risico's komen te vervallen. Op dit moment zijn geen grote risico's voor de gemeente te onderkennen.

Top risico

Het rode risico heeft betrekking op de situatie dat de voormalige schoolkavel niet wordt aangekocht.
In verband hiermee is onderzocht wat mogelijke terugvalscenario's zijn. Indien die situatie zich voordoet wordt een voorstel gedaan hoe het braakliggende gebied zou kunnen worden ingericht.

Voortgangsrapportage Hessenpoort

Van	Ontwikkeling
Project	Hessenpoort
Project (risico)profiel	Midden
Project nummer OneWorld	53284 t/m 53312

Voortgang betreft de afgelopen periode met peildatum : 1 juli 2017 t/m 1 januari 2018
Bestuurlijke opdrachtgever : Wethouder de Heer
Projectmanager/leider : Michiel Scheper

Project omschrijving
Realisatie van een grootschalig regionaal bedrijventerrein voor transport en distributie, ruimte-extensieve bedrijven (kavels groter dan 1 ha) en milieubelastende bedrijven (tot en met categorie 5).
Voor 2018 is de verwachting uitgesproken dat ca. 11 ha. wordt uitgegeven, inmiddels is er ruim 6 ha. uitgegeven.

Financiën
De grondexploitatie Hessenpoort laat op startwaarde een positief resultaat zien van circa € 63,6 miljoen (prijspeil 1-1-2018). Het bovengenoemde resultaat is exclusief winstname per 31-12-2017. Binnen het project Hessenpoort in circa € 6,1 miljoen aan winst genomen. Het financiële resultaat van Hessenpoort is verwerkt in de MPV 2018.

Fase van het project, wat hebben we het afgelopen half jaar gedaan, stand van zaken?
Uitvoeringsfase

- In het afgelopen half jaar zijn verschillende verkopen definitief geworden, dit betreft de uitbreiding van Wehkamp en de uitbreiding van De Weerd. Daarnaast is er overeenstemming met een partij, waarvan de naam nog niet in de openbaarheid mag worden gebracht.
- Verder zijn de voorbereidingen en de start bouw voor Volvo gefaciliteerd. Daarnaast is gestart met het bouwrijp maken van de kavel voor de uitbreiding van Wehkamp. Daarbij is ook de voorbereiding voor de aanleg en realisatie van de infrastructuur op Hessenpoort Noord gestart.
- Als vervolg op de visie Hessenpoort Natuurlijk! is in 2017 de uitvoeringsagenda daadwerkelijk opgestart. Kleinschalige duurzame initiatieven zijn uitgevoerd en is de planvorming en vergunningaanvraag voor het Zonnepark Hessenpoort doorlopen. Op dit moment wordt de uitkomst voor wat betreft de financiering afgewacht. Deze uitkomst is randvoorwaardelijk om daadwerkelijk tot realisatie over te gaan.
- In de laatste maanden van 2017 is de studie naar de verdere verbetering van de bereikbaarheid en infrastructuur op Hessenpoort afgerond. Dit heeft inmiddels geresulteerd in een aanvullend programma Bereikbaar Hessenpoort waarover de raad op 13 februari 2018 conform heeft besloten.
- Het onderzoek ten behoeve van de ladder-onderbouwing om voor een deel van Hessenpoort het bestemmingsplan te flexibiliseren is afgerond.

Uitgifte juli tot en met januari 2018
De interesse voor vestiging en/of uitbreiding op Hessenpoort blijft aanhouden. De vragen variëren van kleine kavels (tot 1 ha. op de zuidstrook) tot grotere vragen. Hiervoor worden momenteel meerdere verkenningen uitgevoerd.
Hierbij wordt rekening gehouden met een dusdanige verkaveling dat er voldoende flexibiliteit in de uitgifte van grond mogelijk blijft en zodoende dat er geen onrendabele delen ontstaan.

Wat gaan we het komend half jaar doen en wat zijn de belangrijkste mijlpalen op de langere termijn

- Voor 1 onderneming wordt de vergunningverlening verwacht en mogelijk start bouw.
- Continue monitoring en optimalisatie uitgiftestrategie i.r.t. kwalitatieve en kwantitatieve grondvoorraad en regionale economische opgave.
- Opstellen samenwerkingsagenda provincie Overijssel, Ondernemersvereniging Hessenpoort, gemeente Zwolle om invulling te geven aan Hessenpoort als Topwerklocatie.
- Aanbesteding verschillende infrastructurele werken ten behoeve van Hessenpoort Noord.
- Opstarten van het onderzoek voor de scenario's aangaande de PAS-wetgeving.
- Verdere verkenning naar de mogelijkheden en randvoorwaarden voor een spoorterminal nabij Hessenpoort.
- (voorbereiding) Bouw- en woonrijp maken van de zuidstrook van Hessenpoort.
- In de 1e helft 2018 start de ontwerpfases voor 2 werken: de aanpassingen aan de Nieuwleusenerdijk-Paderbornstraat en de aansluiting Mindenstraat-Bohemenstraat.

Risicografiek:

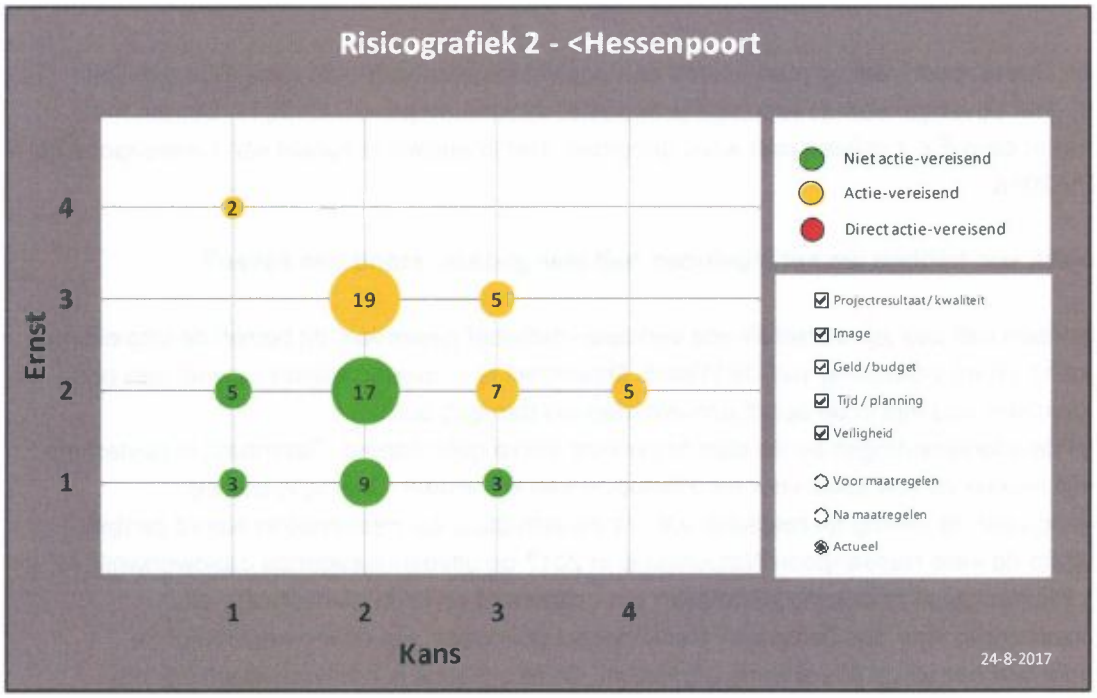

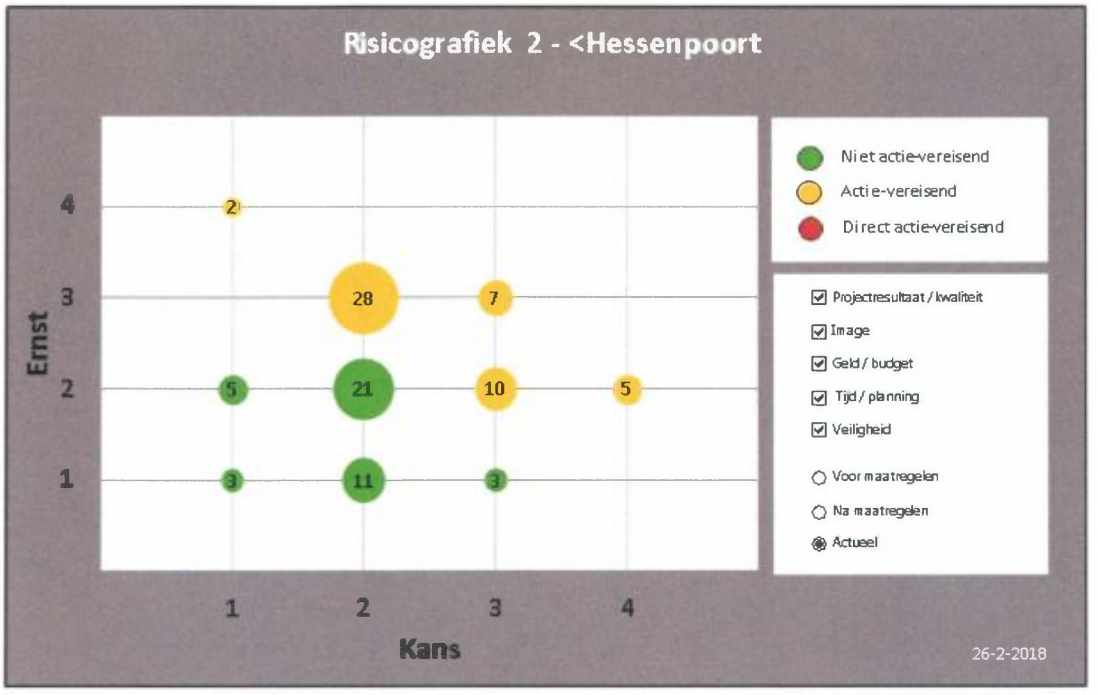

Toelichting op de grootste risico's

1. Onvoldoende flexibiliteit in vestigingsmogelijkheden

In het matchen van vraag en aanbod moet constant worden afgewogen of een (potentiële) vestiging (en daarmee uitgifte) voor alle partijen interessant is en tegen de juiste voorwaarden. Het voorkomen van onrendabele of niet interessante kavels is daarbij het doel. Hierop wordt een mix aan maatregelen genomen. Standaard wordt er met een bouwteam gewerkt, waarmee de (potentiële) klant snel en flexibel kan worden gefaciliteerd. Voor het verder flexibiliseren van het planologisch kader wordt het voorontwerp bestemmingsplan in procedure gebracht.

2. Onzekerheid rondom Natuurwetgeving

Als gevolg van de overgang van het bevoegd gezag van nationaal niveau naar provinciaal niveau op het gebied van Natuurwetgeving bestaat er op onderdelen van deze wetgeving onduidelijkheid over de kaderstelling. Gezien het karakter van Hessenpoort (groene/ecologische zone) vraagt dit een nauwe samenwerking met de provincie ten aanzien van de uitwerking van de beleidsregels.

3. Kavels niet op tijd bouwrijp

Gezien de grote hoeveelheid verkennende gesprekken ten aanzien van een mogelijke verkoop van bouwgrond welke op dit moment nog niet bouwrijp is, wordt zo snel mogelijk gestart met het bouwrijp maken van grond, indien de onderhandelingen zijn afgerond.

4. Bereikbaarheid Hessenpoort neemt af

Gezien het grote aantal ondernemingen welke aan het bouwen zijn of op korte termijn gaan doen, gecombineerd met de uitvoering van verschillende civiele werken en de start bouw van het viaduct N340 neemt het risico op overlast toe, daarmee kan de bereikbaarheid tijdelijk minder goed zijn. Hiervoor worden werkzaamheden in samenhang en tijd beoordeeld en gepland. Verder is er een externe communicatiekaart gemaakt waarop alle werkzaamheden inzichtelijk zijn. De directe omgeving (bedrijven) bij werkzaamheden worden individueel betrokken en geïnformeerd bij de planvorming en uitvoering.

Voortgangsrapportage Project

Van	Ontwikkeling
Project	Voorsterpoort
Project (risico)profiel	Laag
Project nummer OneWorld	53057

Voortgang betreft de afgelopen periode met peildatum : 1 januari 2018
Bestuurlijke opdrachtgever : Wethouder de Heer
Projectmanager/leider : Michiel Scheper

Project omschrijving
Ontwikkeling en realisatie van een hoogwaardig gebied met een mix van functies (retail, leisure, bedrijvigheid, kantoren).

Financiën
Het voorbereidingskrediet voor de planvorming en het opstellen van het bestemmingsplan voor de uitbreiding van de retailmogelijkheden wordt uitgevoerd.
Er zijn twee voorbereidingskredieten beschikbaar voor de verkoop van de bestaande WRZV-hallen en de herontwikkeling van de voormalige Beers locatie.
In een separaat krediet is het vervolgonderzoek voor de nieuwbouw WRZV-hallen afgerond. De besluitvorming over nieuwbouw wordt in kwartaal 1 van 2018 verwacht.

Fase van het project, wat hebben we het afgelopen half jaar gedaan, stand van zaken?
De voorbereiding voor de uitbreiding van de retailmogelijkheden op Voorsterpoort is in de tweede helft van 2017 gestart. Inmiddels is het marktonderzoek naar de programmatische ruimte afgerond en worden er verschillende ruimtelijke scenario's ontwikkeld als basis voor het bestemmingsplan.
De onderzoeken voor het kunnen uitgeven van de voormalige Beers Stork locatie zijn bijna allemaal afgerond. De stedenbouwkundige eisen uit het ontwikkelkader Voorsterpoort worden gebruikt en op onderdelen van een actualisatie voorzien, mede met het oog op de ambities ten aanzien van de beoogde nieuwbouw van de WRZV-hallen op Voorsterpoort.
Het vervolgonderzoek voor de nieuwbouw van de WRZV-hallen is afgerond en wordt separaat in besluitvorming gebracht (kwartaal 1 2018).
Met Scania zijn afspraken gemaakt over een definitieve einddatum voor wat betreft het tijdelijk gebruik van de Beers Stork locatie.

Wat gaan we het komend half jaar doen en wat zijn de belangrijkste mijlpalen op de langere termijn
Het komende halfjaar worden de volgende ontwikkelingen verwacht:
- Start bestemmingsplanwijziging uitbreiding retailmogelijkheden op Voorsterpoort.
- Voorbereiding herontwikkeling Beers Stork locatie (afhankelijk van marktinteresse).
- Besluitvorming over de herontwikkeling aangaande Voorsterpoort-Oost (WRZV/VEZ gebied).
- Start architectenselectie nieuwbouw WRZV-hallen.

Risicotabel:

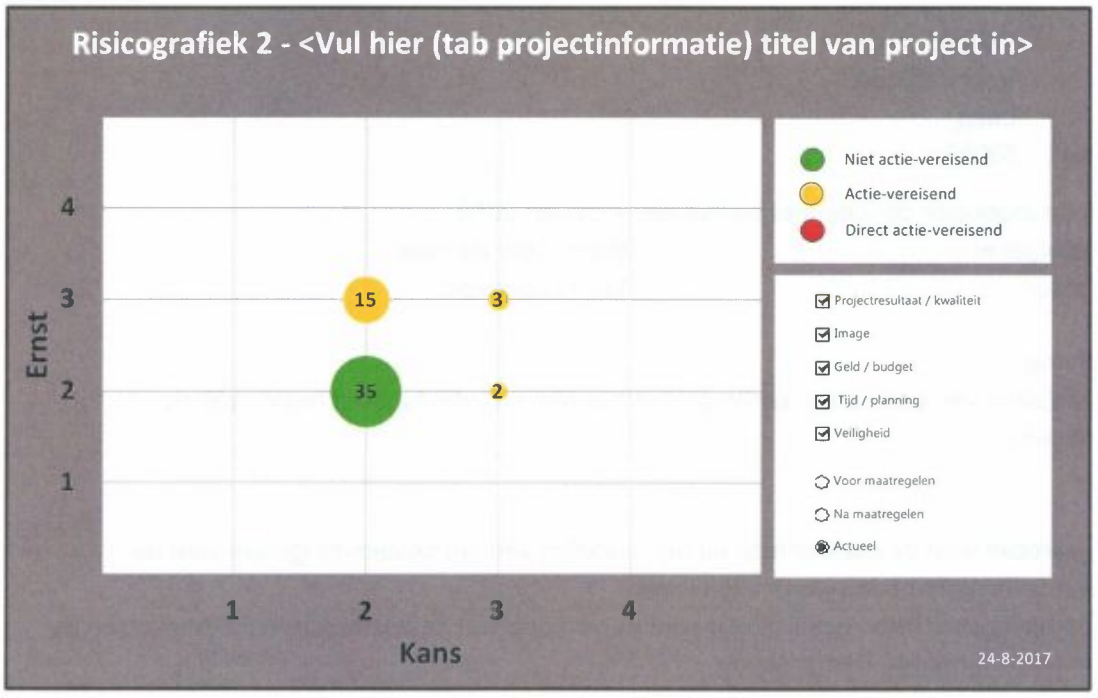

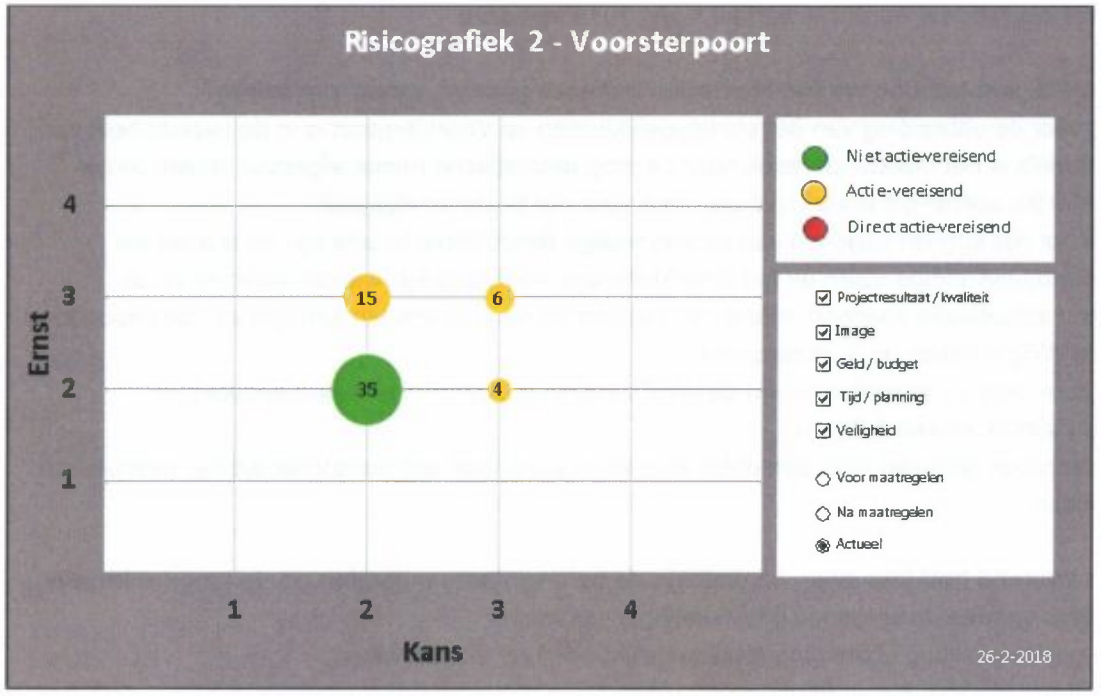

Top risico's

1. Hoge boekwaardes

voor een aantal delen van Voorsterpoort is er sprake van hoge boekwaardes. Dit is een risico voor de haalbaarheid van planontwikkeling. Voor een deel wordt dit risico kleiner door als gemeente zelf een bestemmingsplan op te stellen, waarmee de bestemming en daarbij behorende randvoorwaarden worden gewijzigd die een goede ruimtelijke ordening en de kans op planontwikkeling vergroot. Hierbij wordt gezocht naar het optimale programma en daarmee financiële haalbaarheid. Daarnaast kan worden onderzocht of er verschillende functies (bijvoorbeeld parkeren) dubbel kunnen worden gebruikt. Tot slot kan een afboekingsstrategie voor deze gronden worden overwogen.

2) Geen samenhang in planontwikkeling retailmogelijkheden en gebieden
Gegeven de verschillende mogelijkheden om de uitbreiding van de retailmogelijkheden vorm te geven, moet worden gewaarborgd dat de samenhang met de bestaande woonboulevard in stand blijft. Hiertoe worden verschillende ruimtelijke modellen opgesteld zodat de meest gewenste variant in het bestemmingsplan wordt vertaald. Daarnaast wordt vroegtijdig met bestaande eigenaren en potentiële stakeholders overleg gevoerd zodat deze belangen worden meegewogen in de definitieve voorstellen.

zeker

Zwolle

Voortgangsrapportage Project

Ontwikkeling

Van	Ontwikkeling
Project	Semipermanente sociale woningbouw
Project (risico)profiel	Midden
Project nummer OneWorld	54340847

Voortgang betreft de afgelopen periode met peildatum : 1 januari 2018
Bestuurlijke opdrachtgever : Wethouder E. Meijerink
Projectmanager/leider : A. Westenberg

Project omschrijving

Het realiseren van ca. 100 (indien mogelijk meer) semi permanente sociale huurwoningen (in 2017) op diverse locaties in Zwolle. Dit kunnen locaties van de gemeente, corporaties of derden zijn.
In de prestatieafspraken met de corporaties is afgesproken dat we in 2017 100 semi permanente woningen gaan realiseren. Er is een groslijst van potentieel vastgoed (inclusief grondposities) en aanbieders van (tijdelijke) woonruimte opgesteld. Elke potentiële locatie is onderzocht op geschiktheid aan de hand van een waarderingsmatrix (aspecten als leefbaarheid, toekomstwaarde, financiële haalbaarheid, gebruikswaarde, planning etc.). Hieruit is een shortlist ontstaan. Op grond van deze shortlist zijn 6 locaties verder onderzocht met als doel daar het beoogde aantal woningen in 2017 te realiseren. Om te kunnen borgen dat er minimaal 100 semipermanente woningen gerealiseerd worden is het van belang alle 6 locaties nader te onderzoeken en uit te werken op haalbaarheid. Indien alle locaties blijken te kunnen worden gerealiseerd is het mogelijk dat er tot 200 semipermanente woningen worden gerealiseerd. De locaties zijn; Scholtensteeg (68 woningen), Mimosastraat (28 woningen), Kuijerhuislaan (40 woningen), Waterschaplocaties (ca. 55 woningen), Pilotenlaan (12 woningen) en Veemarkt (6 woningen).

Financiën

In het kader van de voorjaarscyclus is in de Berap een bedrag van € 150.000,- als voorbereidingskrediet voor dit project opgenomen. Op dit moment is het bedrag geheel gebruikt, alsmede meer dan 100% van de oorspronkelijke opgave (120 woningen van de 100) daadwerkelijk in voorbereiding.
Ten behoeve van de realisering van de afgesproken 100 semipermanente woningen is binnen de Reserve Meerjaren Incidentele Bestedingen, in de PPN 2017-2020, een stelpost opgenomen van € 1.000.000. Dit ter dekking van eventuele gemeentelijke financiële bijdragen binnen het traject "Extra impuls sociale woningbouw". Het project Oosterenk-Kuyerhuislaan (40 woningen) heeft in dit kader een financiële bijdrage ontvangen van € 326.000 (raadsbesluit januari 2017). Hiervan is € 235.000 besteed aan grondkosten (bouw-/woonrijp en inrichting) en € 91.000 aan bijdrage in de exploitatiekosten (huur van de locatie).
De provincie Overijssel heeft vanwege de urgente en complexe opgave om op korte termijn tijdelijke woonvormen voor statushouders te realiseren, subsidie beschikbaar gesteld om gemeenten hier in te ondersteunen. De subsidie is beschikbaar voor realisatie van tijdelijke huisvesting (door nieuwbouw, transformatie of verbouw) voor statushouders mits het gebouw 10 jaar geschikt is voor huisvesting.
De subsidie bedraagt een vastgesteld tarief per gerealiseerde woning met een maximum van € 250.000 per aanvraag. Per gemeente mogen er twee aanvragen ingediend worden. De gemeente Zwolle heeft inmiddels € 500.000 toegewezen gekregen. De subsidie zal aangewend worden voor de overige vijf projecten.
Tevens zal de subsidie besteed worden aan extra plankosten nu alle locaties verder onderzocht zijn. In dat geval is het mogelijk dat er meer dan de oorspronkelijk geplande van 100 semipermanente woningen worden gerealiseerd. Hiervoor is aanvullend budget nodig wat geschat wordt op circa € 50.000. Binnen de provinciale subsidie is het mogelijk om middelen in te zetten ten behoeve van plan- en proceskosten. Een raadsbesluit over de subsidie verdeling is in het najaar van 2017 goedgekeurd.

Fase van het project, wat hebben we het afgelopen half jaar gedaan, stand van zaken?

Scholtensteeg:

Deze locatie is eigendom van Jansen Vastgoed. Jansen en deltaWonen hebben nagenoeg overeenstemming om op deze locatie in totaal 107 semipermanente woningen te realiseren. Het is de bedoeling dat deltaWonen er hiervan 30 afneemt. Vanuit 's-Heerenbroek bestaat weerstand tegen de plannen. Op basis hiervan hebben er reeds gesprekken plaatsgevonden met Dorpsbelangen 's-Heerenbroek. Ook zal er een bijeenkomst in 's-Heerenbroek worden georganiseerd waarbij de plannen door de initiatiefnemers zal worden toegelicht.

Mimosastraat:

De gemeente en SWZ hebben overeenstemming bereikt voor de realisatie van 28 semi permanente woningen aan de Mimosastraat. SWZ heeft hiervoor intern de goedkeuring verkregen van hun RvC. De bestemmingsplanwijziging is momenteel in procedure op basis waarvan de realisatie in april/mei 2018 kan plaatsvinden. De buurt is middels een inloopbijeenkomst geïnformeerd over de plannen.

Kuijerhuislaan:

13 februari 2017 heeft de raad besloten dat er 40 semi permanent 1-2 persoons woningen op de locatie Oosterenk kunnen worden gerealiseerd. Dit is een gemeentelijke locatie. Voor dit plan is de aanvraag voor een tijdelijke ontheffing van het bestemmingsplan aangevraagd en inmiddels vergund. De bouw is gestart en zal in januari 2018 worden opgeleverd, waarna de bewoning in februari zal plaatsvinden.

Waterschaplocatie:

Deze locatie is eigendom van Jansen Vastgoed en is als kanslocatie onderzocht in het kader van semipermanente woningbouw. Jansen Vastgoed heeft echter besloten om deze locatie permanent te transformeren naar woningbouw.

Pilotenlaan:

Deze potentiele locatie is verkend met omwonenden. Ten behoud van een groene woonomgeving is besloten af te zien van semipermanente woningbouw op deze locatie.

Veemarkt:

De gemeente en deltaWonen hebben overeenstemming bereikt voor de realisatie van 6 semi permanente woningen aan de Veemarkt. Middels een inloopbijeenkomst is de buurt geïnformeerd over de planvorming. De bestemmingsplanprocedure is opgestart. Ondanks dat er vooraf een gesprek heeft plaatsgevonden met Libéma (huurder IJsselhallen) heeft deze wel bezwaar aangetekend tegen de plannen. De inhoud van dit bezwaar wordt in 2018 bekend.

Wat gaan we het komend half jaar doen en wat zijn de belangrijkste mijlpalen op de langere termijn

Scholtensteeg:

De plannen zullen zo spoedig mogelijk met de omgeving gecommuniceerd gaan worden. Daarna zullen de plannen definitief uitgewerkt worden en zal de bestemmingsplanprocedure worden opgestart.

Mimosastraat:

Na het doorlopen van de bestemmingsplanprocedure zal de bouw in april/mei 2018 plaatsvinden. De woningen zullen voor een periode van 15 jaar worden gerealiseerd.

Kuijerhuislaan:

De oplevering zal in januari 2018 plaatsvinden waarna het complex in februari 2018 bewoond zal zijn. De omgeving zal betrokken worden met de opening van het complex.

Waterschaplocatie:

Hierin zal verder geen actie meer ondernomen worden.

Pilotenlaan:

Hierin zal verder geen actie meer ondernomen worden.

Veemarkt:

De gronden van het bezwaar van Libéma ten aanzien van de planvorming zullen nader worden bestudeerd. Met de uitkomsten daarvan zal het vervolgtraject bepaald worden.

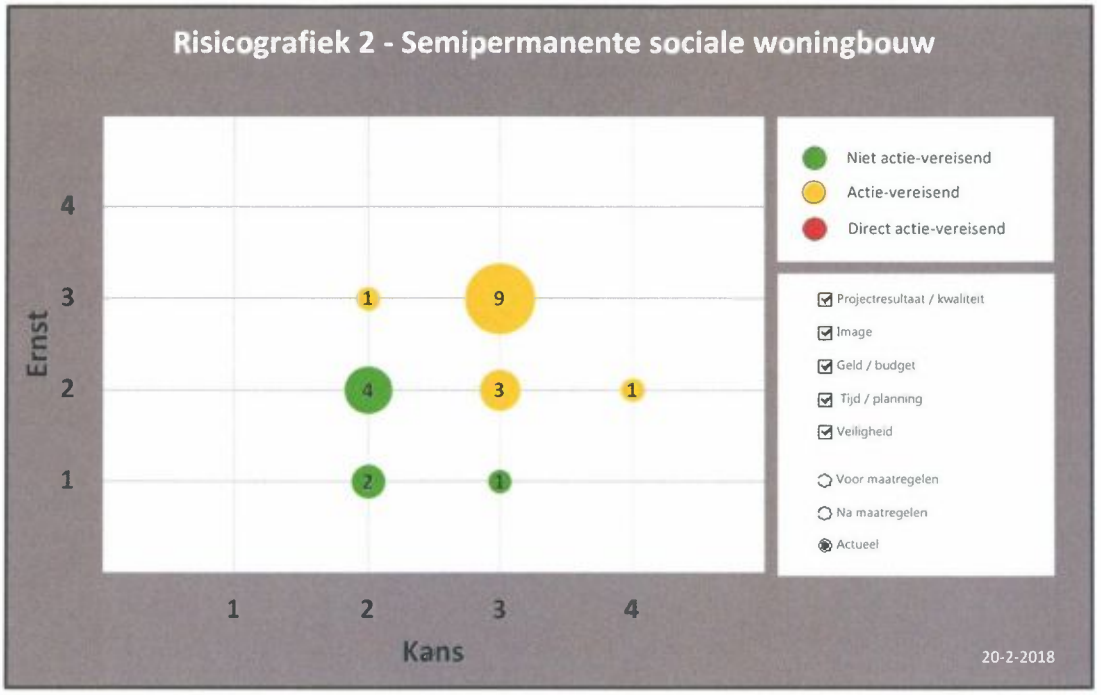

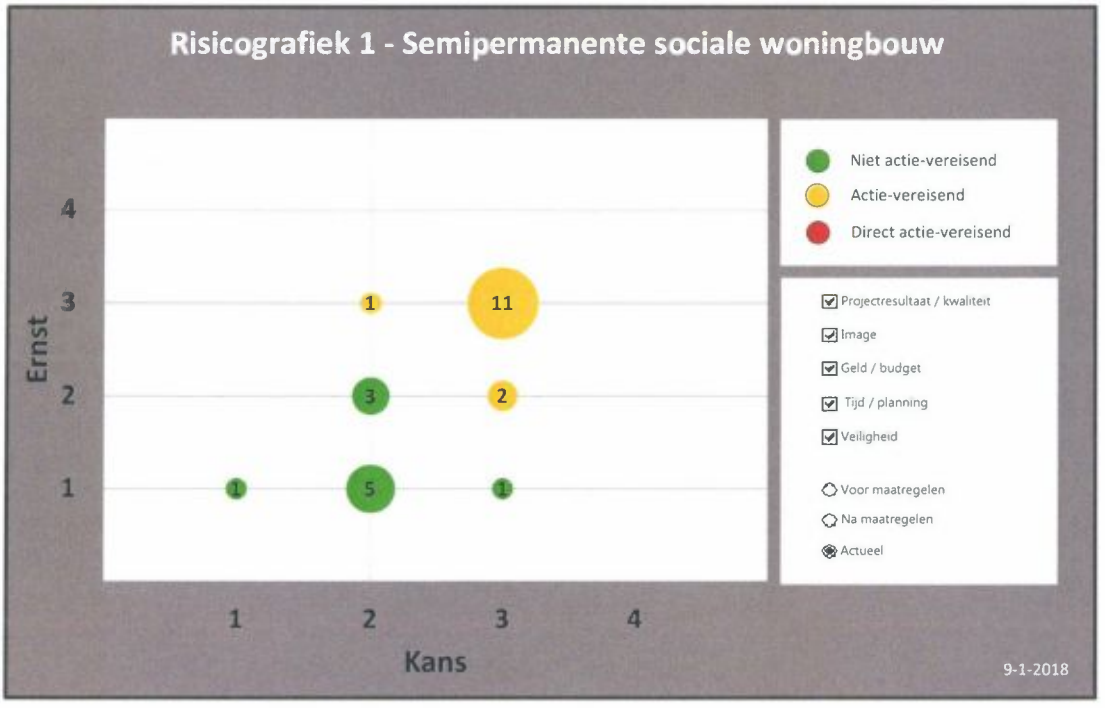

Toelichting risicotabel

Het project kent een gemiddeld risicoprofiel.

Top risico's:

- De afspraak is dat er 100 semipermanente woningen in 2017 zouden worden gebouwd. Dit

is niet gehaald. Belangrijk is om dit aantal wel in 2018 te realiseren. Het niet halen van de aantallen kan ook invloed hebben op de reeds verstrekte provinciale subsidie.

- Er kan bezwaar ingediend worden tegen de omgevingsvergunning inzake de diverse locaties. Dit kan leiden tot vertraging zoals thans is gebeurd bij de locatie Veemarkt. We proberen dit risico te verlagen door in gesprek te blijven met de omliggende bedrijven en omwonenden over de realisatie van de woningen (planning en inrichting van de kavel).

Voortgangsrapportage Project

Ontwikkeling

Van	Ontwikkeling
Project	Versnellingsactie Sociale Huurwoningen
Project (risico)profiel	Midden
Project nummer OneWorld	54340799

Voortgang betreft de afgelopen periode met peildatum	:	1 januari 2018
Bestuurlijke opdrachtgever	:	Eefke Meijerink
Projectmanager/leider	:	Anneloes van Roon (2418)

1 Inleiding

In mei 2015 heeft de raad ingestemd met de samenwerkingsovereenkomst Versnellingsactie sociale huurwoningen met deltaWonen als partner. Deze samenwerking komt voort uit het coalitie akkoord waarin een opdracht is geformuleerd om 400 extra sociale woningen te realiseren ten einde de wachttijd te verkorten. deltaWonen heeft het vermogen en is bereid om te investeren in de stad. Samen met deltaWonen zijn afspraken gemaakt om negen locaties te ontwikkelen waarbij gestuurd wordt op tijd, geld, kwaliteit en aantallen.

In deze rapportage wordt de voortgang van de volgende negen locaties toegelicht:

1. Eemlaan
2. Reggelaan
3. Schubertstraat
4. Monteverdilaan
5. Hobbemaschool
6. Brandweerkazerne
7. Katwolderplein
8. Kanonsteeg Derde brede hoek
9. Friesewal Dijkstraat

De voortgang van de volgende zes locaties zijn niet in deze voortgangsrapportage opgenomen:

1. Hanzebad
2. Stinspoort
3. Transitorium
4. Mimosatraat (Vlindertuin)
5. Lankhorst Feniks
6. Stilohal

De locaties Stinspoort en Transitorium zijn reeds opgeleverd. De locatie Mimosastraat wordt ingevuld met semi-permanente woningbouw. De locatie Lankhorst Feniks is in eigendom van SWZ in 2018 wordt gestart met de bouw. De locaties Hanzebad en Stilohal zijn voor de versnellingsactie nog steeds gelabeld als kans locatie waarover de voortgang separaat zal worden gerapporteerd.

In de samenwerkingsovereenkomst zijn op hoofdlijnen de volgende afspraken gemaakt:

- De gemeente en delta Wonen zijn gelijkwaardig in het project
- Transparantie en versnellen is een belangrijke grondhouding
- Er wordt gestuurd op tijd, geld kwaliteit en aantallen
- Er wordt gestreefd naar een minimaal aantal van 313 extra sociale huurwoningen
- De startbouw moet in 2017 plaatsvinden
- De totale gronddeal bedraagt ca. € 3,0 miljoen voor de negen locaties
- Het te verwachten deficiet wordt volgens de verdeelsleutel 50%-50% gedeeld
- Er is een gezamenlijke risicoreservering ingesteld van € 0,7 miljoen
- De totale gemeentelijke voorziening die is getroffen bedraagt € 1,5 miljoen en is gedekt uit het stadsontwikkelfonds

Voortgangsrapportage Project

2 Deal

Aantallen

In de overeenkomst is het aantal van 313 sociale huurwoningen opgenomen dat minimaal moet worden gerealiseerd. Op basis van de huidige planuitwerkingen van de 14 locaties wordt verwacht een aantal van 445 woningen te realiseren. Dit aantal is niet "hard" omdat een aantal locaties nog verder moet worden doorontwikkeld waarbij de kans bestaat dat locaties afvallen omwille van de haalbaarheid (tijd, geld en kwaliteit).

Geld

Tijdens de besluitvorming door de raad is voor de gemeentelijke opgave dekking gevonden uit het stadsontwikkelfonds ter hoogte van € 1,5 miljoen. In de PPN 2017 en in de BERAP 2017 is aanvullende dekking toegekend voor het benodigde werkkapitaal voor de (deel)projecten en voor additionele plankosten. Tabel 1 geeft de totale begroting en de bijbehorende dekking weer.

Begroting		Dekking		
	(€)		(€)	(€)
Gemeentelijke plankosten Kernteam	€ 438.832	Stadsontw ikkelfonds	€ 250.000	
		PPN 2016	€ 188.832	
				€ 438.832
Werkkapitaal (deel)projecten	€ 3.406.158	Grondopbrengsten	€ 1.560.500	
		50% dekking deficiet Gemeente (Stadsontw ikkelfonds)	€ 922.829	
		50% dekking deficiet deltaWonen	€ 922.829	
				€ 3.406.158
Risiocpot projecten	€ 700.000	50% dekking Gemeente (Stadsontw ikkelfonds)	€ 350.000	
		50% dekking deltaWonen	€ 350.000	
				€ 700.000
TOTAAL KOSTEN	**€ 4.544.990**	**TOTAAL DEKKING**		**€ 4.544.990**

Tabel 1: Begroting en dekking versnellingsactie

De actuele financiële stand van zaken laat geen overschrijdingen van bovenstaande budgetten zien. Deze worden op basis van voortschrijdend inzicht vooralsnog ook niet verwacht. Figuur 1 laat de actuele stand van zaken zien van het te verwachte deficiet.

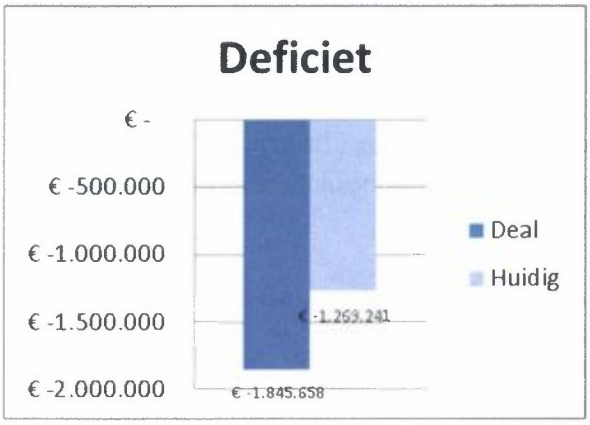

Figuur 1: Stand van zaken deficiet

Op basis van de huidige stand van zaken kan worden geconcludeerd dat de gezamenlijk getroffen voorziening van ca. € 1,8 mln voldoende is. Bij het voltooien van het totale project zal moeten blijken of dit dan nog steeds het geval is.

Voortgangsrapportage Project

Risico's

In de samenwerkingsovereenkomst is een gezamenlijke risicoreservering opgenomen van € 0,7 miljoen. Omdat de deal is gebaseerd op een haalbaarheidsstudie op hoofdlijnen, is dit bedrag ingesteld om o.a. onvoorziene kosten op te vangen. Alvorens een project aanspraak wil maken op een deel van de risicoreservering zal er eerst worden gekeken of er binnen het project een optimalisatie kan plaatsvinden. Indien dit niet mogelijk is, zal worden gekeken of verevening met de andere projecten mogelijk is. Indien dit tevens niet mogelijk is, kan aanspraak worden gemaakt op de risicoreservering. Vooralsnog kunnen tegenvallers worden opgevangen door verevening met andere projecten. Dit geeft echter geen garantie voor de toekomst.

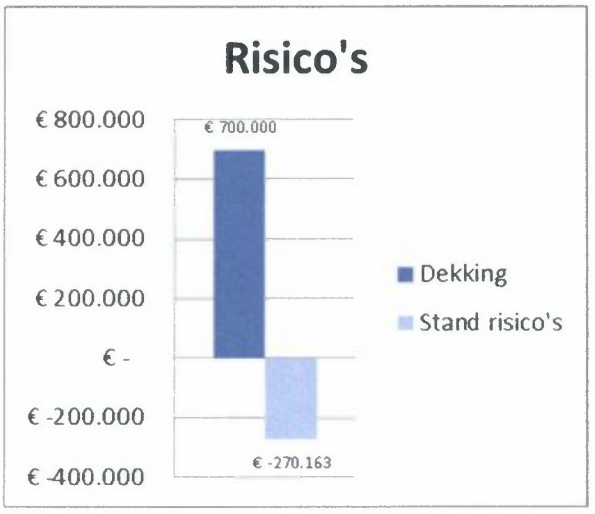

Figuur 2: Stand van zaken risicoreservering

Op basis van de huidige stand van zaken kan geconcludeerd worden dat de verrichte optimalisaties binnen de projecten er toe leiden dat de risicovoorziening van € 0,7 miljoen nog niet wordt aangewend. Het totale beschikbare risicobedrag bedraagt ca. € 0,97 miljoen.

3 Samenvatting

In onderstaand schema wordt aan de hand van het smiley-overzicht de voortgang van de projecten schematisch weergegeven. In de volgende hoofdstukken worden de specifieke projecten nader toegelicht. Dit geldt niet voor de locaties Hanzebad, Stilohal, Stinspoort, Transitorium, Mimosastraat en Lankhorst Feniks. Deze zijn alleen in onderstaand schema opgenomen om het totaal aantal woningen te monitoren in relatie tot de planning.

	Eemlaan	Reggelaan		Schuberstraat		Monteverdilaan	Hobbemastraat	Brandweerkazerne		Katwolderplein		Kanonsteeg	Friesewal/Dijkstraat	Hanzebad		Stinspoort	Transitorium	Vlindertuin	Feniks Blok A	TOTAAL SOK
Woningtype																				
Corporatie	dW	dW		SWZ	SWZ	dW	dW	dW		dW		dW	dW	SWZ	WOB	dW	dW		SWZ	
UGF	27	15	11	14	0	16	28	9	19	8	12	6	18	40	9	16	36	0	18	315
Stuurgroep (besproken)	30	18	0	0	27	16	22	6	29	6	42	14	37	46	9	16	50	0	57	410
Huidig	30	18	0	0	27	16	22	6	29	6	42	14	37	25	25	16	50	0	57	420
Aantal	☺	☺		☺		☺	☺	☺		☺		☺	☺	☺		☺	☺		☺	
Zittende huurders	☺	☺		😐		☺	☺	☺		☺		😐	☺	😐						
Bestemmingsplan	☺	☺		😐		☺	☺	😐		☺		☺	☺	😐						
benodigde onderzoeken	☺	☺		☺		☺	☺	😐		☺		😐	☺	😐						
parkeren	☺	☺		☺		☺	☺	☺		☺		😐	☺	😐						
omwonenden	☺	☺		😐		☺	☺	😐		☺		😐	☺	😐						
Planning (startbouw 2e helft 2017)	☺	☺		☹		☺	☺	☹		☺		☹	☺	☹					☺	
Planning (startbouw z.s.m.)	☺	☺		☺		☺	☺	😐		☺		😐	☺	☹					☺	
Planning start bouw 2018	☺	☺		☺		☺	☺	😐		☺		☺	☺	☹					☺	
€ (stand van zaken t.o.v. SOK)	☺	☹		☺		☺	☺	☺		☺		☹	☺	☹						

KANSLOCATIES	Stilohal		TOTAAL
woningtype			
	dW		
UGF	17	11	321
Stuurgroep	17	11	436
Huidig	11	14	445
Aantal	☺	☺	
Zittende huurders	😐		
Bestemmingsplan	😐		
benodigde onderzoeken	😐		
parkeren	😐		
omwonenden	😐		
Planning (startbouw 2e helft 2017)	☹		
Planning (startbouw z.s.m.)	☹		
Planning start bouw 2018			
€	😐		

Figuur 3: Smiley-overzicht

* vooruitlopend op de definitieve invulling van de locatie Monteverdilaan in het kader van de Versnellingsactie (permanente sociale woningbouw) zal de locatie tijdelijk bebouwd worden met semipermanente woningen. De semipermanente units zullen in 2018 worden gerealiseerd.

Voortgangsrapportage Project

Provinciale subsidie "Vitaliteit en ruimtelijke identiteit"

De samenwerking die in de samenwerkingsovereenkomst is aangegaan met deltaWonen is een bijzondere. Deze nieuwe manier van samenwerking heeft er mede toe geleid dat er door de Provincie een subsidie beschikbaar is gesteld van € 500.000,-. Het betreft de subsidie "Vitaliteit en ruimtelijke identiteit". In de beschikking is aangegeven dat de locaties die gebruik mogen maken van deze subsidie zijn:

- Hanzebad
- Hobbemaschool
- Katwolderplein
- Kanonsteeg / Derde brede hoek

Deze subsidie draagt bij aan de verduurzaming van de ruimtelijke en fysieke maatregelen binnen de projecten die de kwaliteit van de leefbaarheid in het gebied verhogen. Een additionele cofinanciering is niet vereist, omdat de samenwerkingsovereenkomst reeds voorziet in een grote investering / financiering. De provincie speelt hierbij een rol spelen als katalysator: inzetten van denkkracht en het losweken nieuwe initiatieven. Periodiek schuift de Provincie aan tijdens het kernteam waarbij zij bijdraagt op zowel de inhoud als proces.

Vooralsnog wordt per locatie bekeken waar (een deel van) de subsidie kan worden verantwoord. Dit proces wordt gezamenlijk opgepakt met deltaWonen waarbij regelmatig contact is met de Provincie. Indien blijkt dat de locaties hierboven genoemd onvoldoende inzetbaar zijn, is er voldoende flexibiliteit om andere deellocaties die deel uitmaken van de versnellingsactie aan te dragen.

Inmiddels is duidelijk geworden dat de locatie Hanzebad te ver in tijd uitloopt om binnen de voorwaarden van de provinciale subsidie te vallen. Onlangs is besloten om de ontwikkeling Friesewal Dijkstraat naar voren te schuiven als locatie ten koste van de locatie Hanzebad. Figuur 4 laat een overzicht zien van de financiële invulling tot nu toe van de provinciale subsidie.

Voortgangsrapportage Project

Projecten		Bedragen		Besluit Stuurgroep
Reggelaan				
Sportveld Maaslaan	€	93.575		Ja
Subtotaal			**€ 93.575**	
Friesewal Dijkstraat				
Speedgate	€	58.155		Ja
Binnentuin	€	134.897		Ja
Waterdichtheid	€	4.000		Nee
Extra kosten speedgate	€	4.345		Nee
Aanpassing raming	€	11.429		Nee
Subtotaal			**€ 212.826**	
Hobbemaschool				
gebakken klinkers ipv betontegels	€	16.500		Ja
beplanting volgens zorgeloos groen concept	€	6.600		Ja
3 bomen	€	435		Ja
(gemetselde) bankjes e.d.	€	8.500		Ja
Subtotaal			**€ 32.035**	
Katwolderplein				
beplanting, bloembakken, bew atering en inrichting aankleding van entreetrapjes met bakken	€	69.040		Nee
Extra budget obv bestek/aanbesteding	€	26.890		Nee
Subtotaal			**€ 95.930**	
Kanonsteeg Derde Breedehoek				
Project specifiek	€	25.000		Nee
Openbaar gebied	€	-		Nee
Subtotaal			**€ 25.000**	
TOTAAL			**€ 459.366**	
Budget subsidie	€	500.000		
Restant budget			**€ 40.634**	

Figuur 4:Overzicht verdeling subsidie

De uitwerking van deze subsidie per locatie zal aan bod komen in het betreffende hoofdstuk.

Voortgangsrapportage Project

Van	Ontwikkeling
Project	Eemlaan
Project (risico)profiel	Laag
Project nummer OneWorld	54340799 - Versnellingsactie sociale huur

Voortgang betreft de afgelopen periode met peildatum : 01-01-2018
Bestuurlijke opdrachtgever : E. Meijerink
Projectmanager/leider : A. Westenberg

Project omschrijving
Ontwikkelen van 30 grondgebonden woningen door deltaWonen. Dit zijn 3 woningen meer dan in de samenwerkingsovereenkomst als uitgangspunt gehanteerd. De bouw is in 2017 gestart. Het gebied zal in 2018 gereed zijn. Het project loopt gelijktijdig met de ontwikkeling van het naastgelegen Krasse Knarren project.

Resultaten tot nu toe
Het project is in het 4e kwartaal van 2017 opgeleverd

Financiën
In de samenwerkingsovereenkomst is een voorziening getroffen voor het plan Eemlaan van ca. € 100.000,-. Mede als gevolg van het realiseren van meer woningen en optimalisatie aan de kostenkant is het verwachte resultaat verbeterd met ca. € 32.000,- Deze verbetering van het resultaat wordt ingezet voor de verevening met de andere deelgebieden binnen het totale krediet van de versnellingsactie.

Fase van het project, wat hebben we het afgelopen half jaar gedaan, stand van zaken?
Bouwplannen
Het project is in het 4e kwartaal van 2017 opgeleverd.

Woonrijp maken
De werkzaamheden voor het woonrijp maken zijn inmiddels aanbesteed binnen het budget en zijn inmiddels aangevangen. De verwachting is dat deze werkzaamheden aan het einde van het 1e kwartaal 2018 zijn afgerond.

Inrichtingsplan
Het concept inrichtingsplan is met de omwonenden in december verder besproken. Gekozen is voor maatwerk ten aanzien van het aantal afvalcontainers. Als uitzondering wordt een ondergrondse afvalcontainer geplaatst voor pmd. Daarnaast maakt het collectief krasse knarren afspraken over gezamenlijk gebruik van papier en gft containers om het aantal containers te beperken.
Het inrichtingsplan is verder aangepast aan het Arne om het uitstappen te vergemakkelijken.

Wat gaan we het komend half jaar doen en wat zijn de belangrijkste mijlpalen op de langere termijn

Woonrijp maken
De werkzaamheden lopen door tot in het 1e kwartaal van 2018.

Voortgangsrapportage Project

Risicotabel:

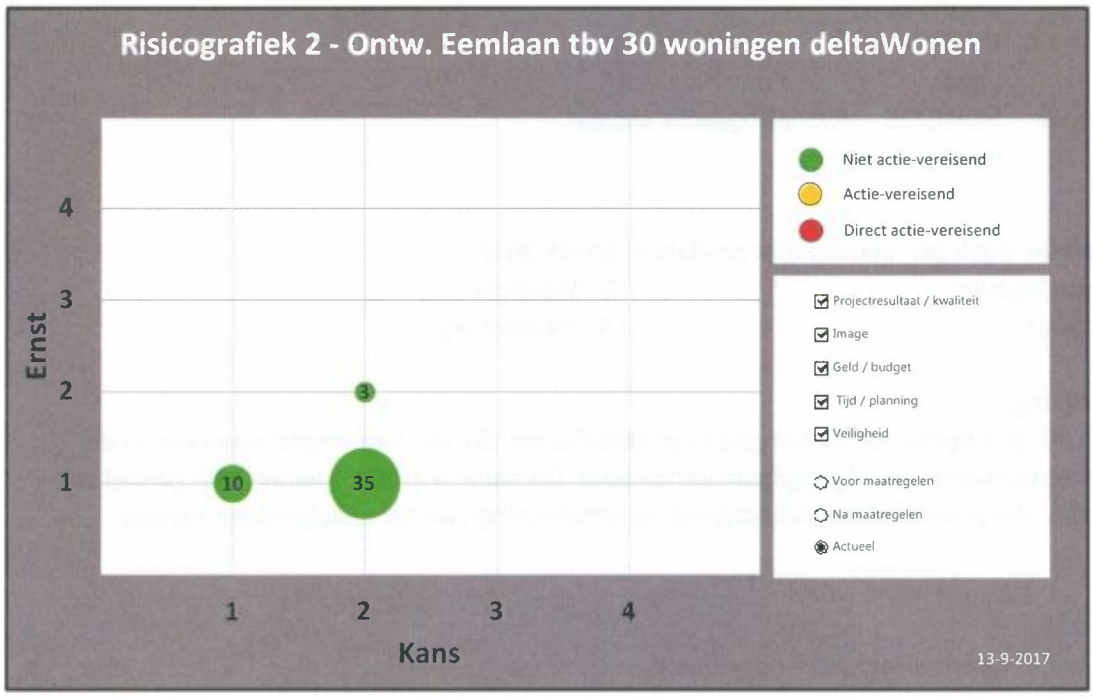

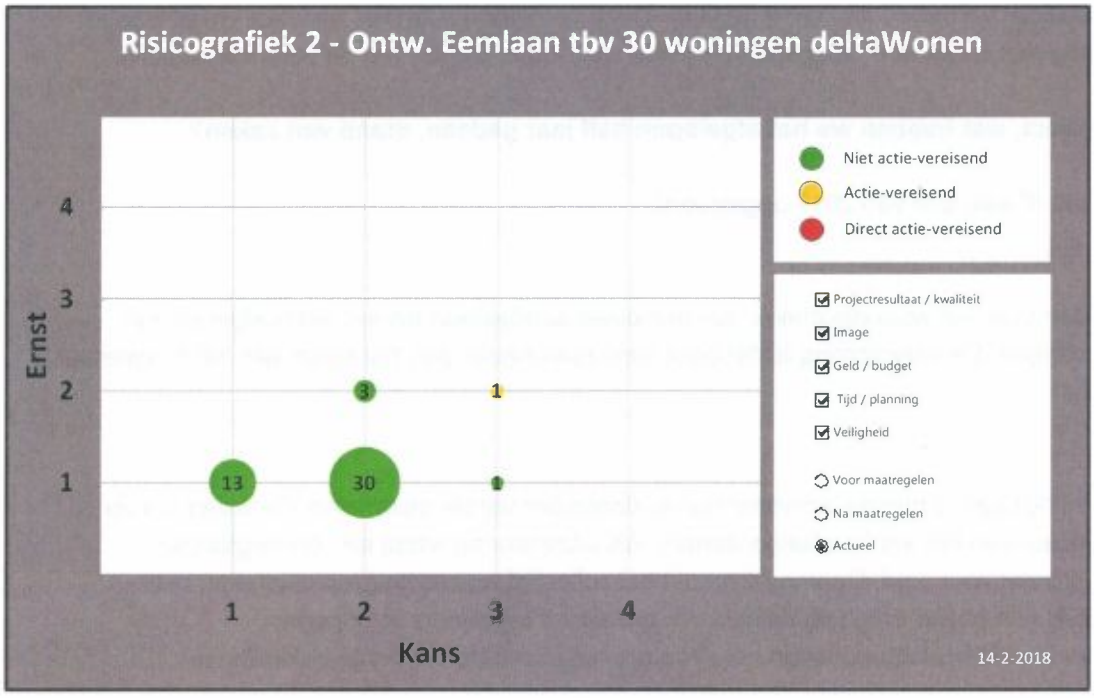

Voortgangsrapportage Project

Toelichting risicotabel

De resterende risico's liggen op het vlak van woonrijpmaken, te weten vertraging door de nutsbedrijven en als gevolg daarvan overlast voor bewoners/omwonenden.

Top risico's

Er zijn geen toprisico's

Voortgangsrapportage Project

Project	Reggelaan
Project (risico)profiel	Laag
Project nummer OneWorld	54340799 - Versnellingsactie sociale huur

Voortgang betreft de afgelopen periode met peildatum : 1 januari 2018
Bestuurlijke opdrachtgever : E. Meijerink
Projectmanager/leider : A.C.M. van Roon

Project omschrijving
Ontwikkelen van 18 grondgebonden woningen door deltaWonen. Dit zijn 3 woningen meer dan in de samenwerkingsovereenkomst als uitgangspunt gehanteerd. De 11 geprognosticeerde appartementen kunnen niet in het plan worden opgenomen.

Resultaten tot nu toe
De omgevingsvergunning voor de bouw is in december 2017 verleend. De bouw start in het 1e kwartaal 2018 en is het gebied in 2018 gereed.

Financiën
In de samenwerkingsovereenkomst is een voorziening getroffen voor het plan Reggelaan van ca. € 200.000,-. Mede als gevolg van het realiseren van minder woningen is het verwachte resultaat verslechterd met ca. € 93.000,-. Deze extra opgave kan door middel van verevening tussen de andere deelgebieden worden gedragen binnen het totale krediet van de versnellingsactie.

Fase van het project, wat hebben we het afgelopen half jaar gedaan, stand van zaken?
Bestemmingsplan
Het bestemmingsplan is inmiddels onherroepelijk.

Bouwplannen
De omgevingsvergunning is voor de bouw is in december 2017 verleend.

Bouwrijp maken
De werkzaamheden voor het bouwrijpmaken zijn aanbesteed binnen het budget en zijn in december 2017 afgerond.

Wat gaan we het komend half jaar doen en wat zijn de belangrijkste mijlpalen op de langere termijn
Bouwplannen
De grond wordt in januari 2018 in eigendom overgedragen. De bouw start in februari. Naar verwachting zal de oplevering eind juni 2018 plaatsvinden.

Woonrijp maken
Het bestek van het woonrijp maken zal worden opgepakt ten tijde van de bouw van het plan, medio het eerste kwartaal van 2018. Werkzaamheden zullen worden afgestemd met de bouw van de woningen. Verwachte oplevering zal zijn juni/juli 2018.

Voortgangsrapportage Project

Risicotabel:

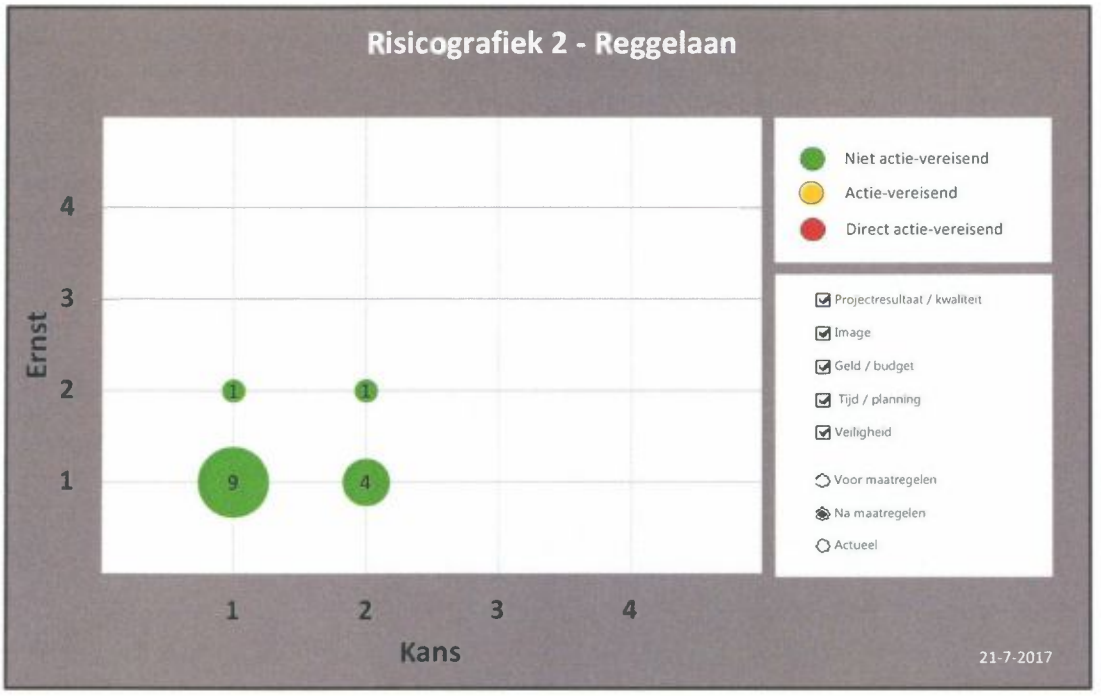

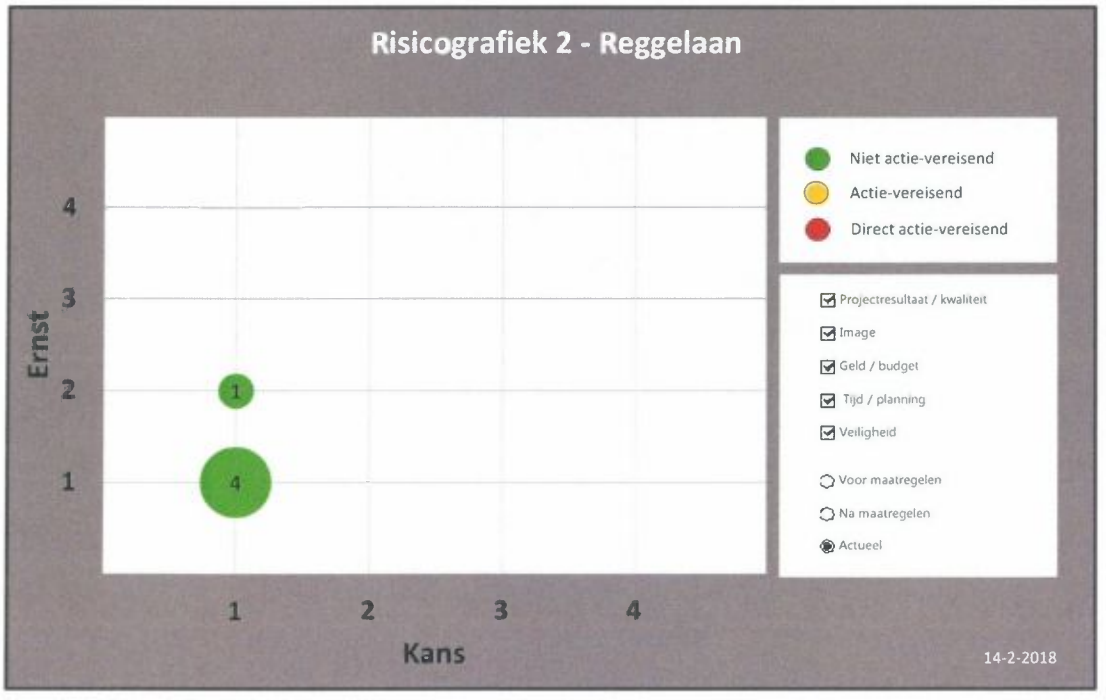

Toelichting risicotabel

De resterende risico's liggen op het vlak van woonrijpmaken. De aanbesteding is nog niet geweest. Pas dan kan worden geconstateerd of de begrote bedragen in de ramingen voldoende zijn.

Top risico's

Er zijn geen toprisico's.

Voortgangsrapportage Project

Provinciale subsidie

De bouw van het project start 2018 en in de zomer van 2018 wordt opgeleverd. Hiermee voldoet het project aan de planningsvereisten van de VRI subsidie.

Uit de buurt is er verzoek gekomen voor het creëren van een Cruyffcourt. Door het wegvallen van het voormalige speelplein van de voormalige school is dit een goede invulling van de VRI subsidie en draagt het creëren van het Cruyffcourt bij aan de vitaliteit van dit deel van de A-landen. Door het inzetten van de subsidie op deze locatie is het mogelijk om de oorspronkelijke wijkfunctie van het voormalig schoolplein te behouden in de wijk. Het spelen worden nu op een andere wijze ingericht en gefaciliteerd door het creëren van een Cruyffcourt. De provincie heeft ingestemd om een budget van € 93.575,- uit de verstrekte subsidie hiervoor in te zetten.

Binnen het project zelf wordt een binnentuin gecreëerd. Dit is een vereiste binnen project en behoeft geen extra subsidie. Mogelijk dat bij de uitwerking er nog kansen ontstaan om de binnentuin of voortuinen verder te verfraaien in het kader van de VRI subsidie.

Voortgangsrapportage Project

Project	Schuberstraat
Project (risico)profiel	Hoog
Project nummer OneWorld	54340799 - Versnellingsactie sociale huur

Voortgang betreft de afgelopen periode met peildatum : 1 januari 2018
Bestuurlijke opdrachtgever : E. Meijerink
Projectmanager/leider : A.C.M. van Roon

Project omschrijving
Ontwikkelen van 24 tot 27 appartementen door SWZ. Optimalisaties in het plan mede ingegeven door akoestische belemmeringen hebben er toe geleidt dat de 16 geplande grondgebonden woningen niet te realiseren zijn en dat er voor gekozen is om appartementen te bouwen. Dit zijn 13 woningen meer dan in de samenwerkingsovereenkomst als uitgangspunt gehanteerd.
In de huidige planning kan de bouw starten eind 2018 en is het gebied in 2019 gereed.

Resultaten tot nu tot nu toe
Het afgelopen jaar is gewerkt aan een SO.
De zittende gebruiker is schriftelijk bevestigd dat het gebruik van het pand wordt beëindigd en dat de gebruiker het pand dient te verlaten per een nader in overleg te bepalen datum. Met gebruiker hebben diverse gesprekken plaatsgevonden. Diverse onderzoeken zijn verricht, o.a. planschade, bodem, archeologie en asbest. De uitkomsten van het akoestisch onderzoek geven aan dat er nader onderzoek vereist is. Dit heeft er toe geleidt dat het woningbouwprogramma is gewijzigd van grondgebonden naar appartementen. Het voorontwerpbestemmingsplan is in voorbereiding. Planschaderisico-analyse zal moeten worden geactualiseerd naar aanleiding van het nieuwe plan.

Financiën
In de samenwerkingsovereenkomst is een voorziening getroffen voor het plan Schubertstraat van ca. € 200.000,-. Mede als gevolg van het realiseren van meer woningen en optimalisaties aan de kostenkant is het verwachte resultaat verbeterd met ca. € 90.000,-. Deze verbetering van het resultaat wordt ingezet voor de verevening met de andere deelgebieden binnen het totale krediet van de versnellingsactie.

Fase van het project, wat hebben we het afgelopen half jaar gedaan, stand van zaken?
Ontwerpfase
Het akoestisch onderzoek heeft plaats gevonden. Uit de conclusies komt naar voren dat er nader onderzoek moet worden verricht om woningbouw mogelijk te maken. Geconstateerd is dat het wijzigen van het programma van grondgebonden naar appartementen past binnen de akoestische zonering en niet verder leidt tot problemen.

Bestemmingsplan
Het voorontwerpbestemmingsplan is in voorbereiding. Door omwonenden zijn zorgen geuit over het voorgenomen plan.

Wat gaan we het komend half jaar doen en wat zijn de belangrijkste mijlpalen op de langere termijn
Bouwplannen
Het bouwplan zal worden uitgewerkt tot een VO.

Bestemmingsplan

Voortgangsrapportage Project

Het voorontwerpbestemmingsplan is in voorbereiding en zal naar verwachting in het 2e kwartaal van 2018 in procedure worden gebracht. Er wordt begin 2018 een extra inloopbijeenkomst voor de omwonenden gehouden.

Bouwrijp maken

Zodra de huidige gebruiker het pand verlaten heeft zal worden overgegaan tot sloop van het pand en bouwrijpmaken van het gebied.

Woonrijp maken

Het bestek van het woonrijp maken zal worden opgepakt ten tijde van de bouw van het plan, eind 2018.

Risicotabel:

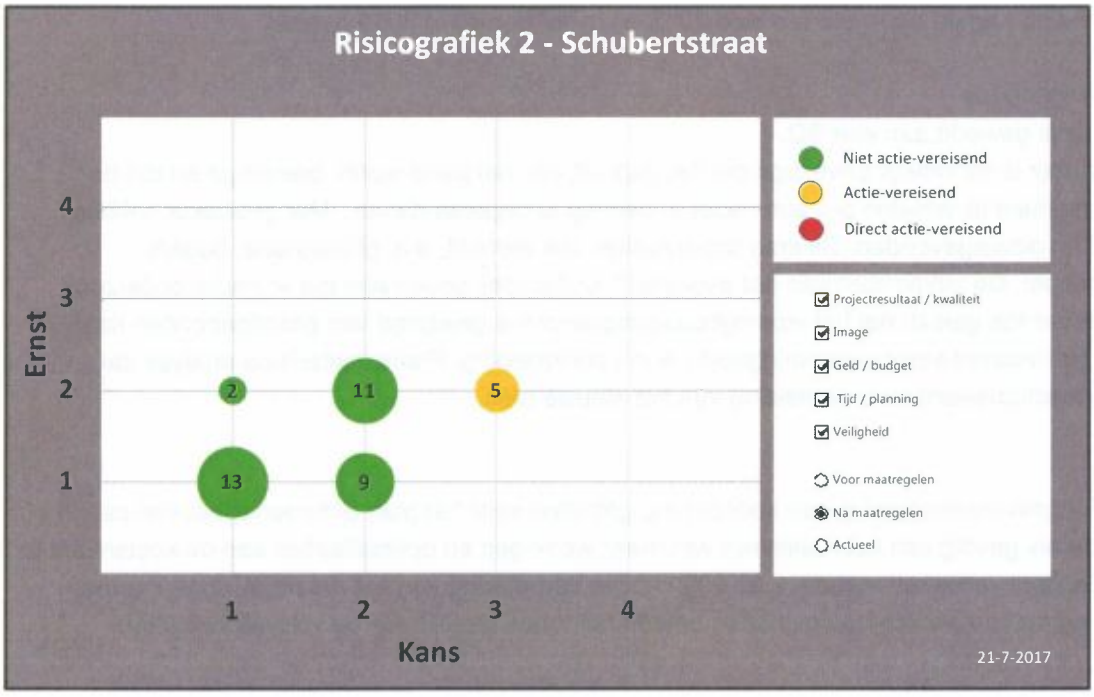

Voortgangsrapportage Project

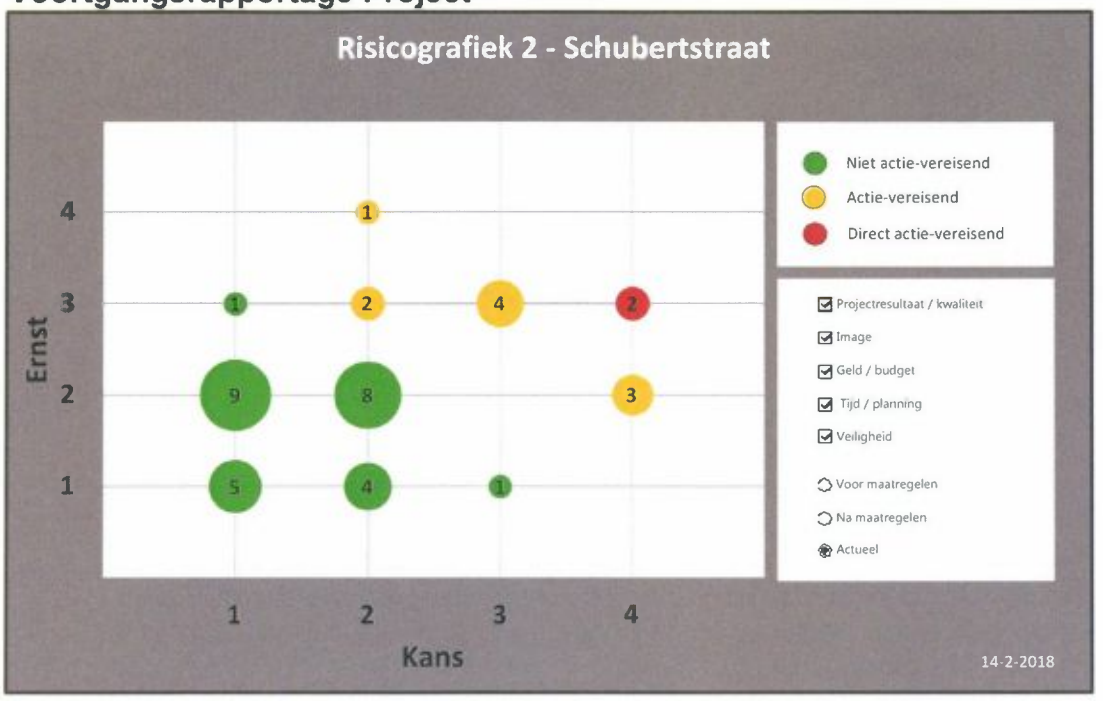

Toelichting risicotabel

De huidige gebruiker heeft enkele jaren geleden grond van de gemeente gekocht ten behoeve van de bouw van een moskee. Op dit moment is alleen de fundering gerealiseerd. Voor de bouw van de opstal heeft gebruiker een financiën/hypotheek nodig. Het verzoek om hypotheek wordt tot nu toe afgewezen door de bank. Risico bestaat dat de huidige gebruiker een probleem heeft om het pand tijdig te verlaten. De gemeente is het afgelopen jaar in overleg met de huidig gebruiker van het pand aan de Schubertstraat 39 over de zoektocht van gebruiker naar een mogelijke oplossing. Inmiddels heeft de gebruiker de bouw van de moskee verder opgepakt en is de verwachting dat zij zich tijdig hier kunnen huisvesten.
Asbest a-onderzoek is verricht. Het type A onderzoek wijst uit dat er meer asbest is dan nu aanneembaar. Aanvullend destructief onderzoek is noodzakelijk voor een complete sloopraming, dit kan op moment dat het pand leeg staat. Het pand moet worden gesloopt. Risico bestaat dat de aanbesteding van de sloop hoger uitvalt dan de sloopraming.
Het voorontwerpbestemmingsplan is in voorbereiding. Omwonenden hebben hun zorgen geuit omtrent het plan. Communicatie met de omgeving vindt plaats. Planschaderisico-analyse wordt geupdate naar het nieuwe plan.

Top risico's

Het destructieve onderzoek naar asbest moet uitwijzen of er asbest aanwezig is. Indien dit het geval is, kan dit leiden tot een grote kostenpost. De aanbesteding van het bouw- en woonrijp maken is nog niet geweest. Pas dan kan worden geconstateerd of de begrote bedragen in de ramingen voldoende zijn. Bezwaren van omwonenden kunnen tot vertraging leiden.

Provinciale subsidie

Het project wordt nader uitgewerkt. Met name de kwaliteit van de groen inrichting in dit versteende deel van Holtenbroek, kan bijdragen aan een betere vitaliteit. Er ligt een kans om de aansluiting met het al aanwezige park beter te maken en het meer de wijk in te trekken. Er wordt gewerkt aan een uitwerking en begroting.

Voortgangsrapportage Project

Project	Monteverdilaan
Project (risico)profiel	Laag
Project nummer OneWorld	54340799 - Versnellingsactie sociale huur

Voortgang betreft de afgelopen periode met peildatum : 1 januari 2018
Bestuurlijke opdrachtgever : E. Meijerink
Projectmanager/leider : A.C.M. van Roon

Project omschrijving
Ontwikkelen van 16 grondgebonden woningen door deltaWonen. De locatie wordt niet traditioneel ontwikkeld maar is in Q3 2017 als pand (in huidige staat) overgedragen aan deltaWonen. DeltaWonen heeft het pand inmiddels gesloopt. Vooruitlopend op de definitieve invulling van de locatie Monteverdilaan in het kader van de Versnellingsactie met permanente sociale woningbouw, die zal worden gerealiseerd als een integrale ontwikkeling met het naastgelegen Havezate gebouw, zal de locatie tijdelijk bebouwd worden met 16 semipermanente woningen. De semipermanente units zullen naar verwachting in 2018 worden gerealiseerd.

Resultaten tot nu toe
Goedkeuring van de stuurgroep over leveringsvoorwaarden aan deltaWonen. Juridische overdracht van de locatie.

Financiën
In de samenwerkingsovereenkomst is een voorziening getroffen voor het plan Monteverdilaan van ca. € 100.000,-. Door de overdracht van de locatie in de huidige staat aan deltaWonen zijn de benodigde afwijkende financiële afspraken vastgesteld in de stuurgroep. Dit leidt tot het wegvallen van de getroffen voorziening. Deze verbetering van het resultaat wordt ingezet voor de verevening met de andere deelgebieden binnen het totale krediet van de versnellingsactie. Eventuele toekomstige verrekeningen als gevolg van het realiseren van meer volume dan nu als uitgangspunt gehanteerd, worden vastgelegd in de verkoopovereenkomst.

Fase van het project, wat hebben we het afgelopen half jaar gedaan, stand van zaken?
Afspraken voor nu en voor de toekomst zijn gemaakt en vastgelegd in de verkoopovereenkomst. De notariële akte van levering is gepasseerd.

Wat gaan we het komend half jaar doen en wat zijn de belangrijkste mijlpalen op de langere termijn
In de stuurgroep is besloten dat vooruitlopend op de invulling met permanente sociale woningbouw, die zal worden gerealiseerd als een integrale ontwikkeling met het naastgelegen Havezate gebouw, deze locatie de komende paar jaar door deltaWonen zal worden ingezet ten behoeve van 16 semi-permanente woningen. Het traject om te komen tot de invulling met semi-permanente woningbouw is in gang gezet.

Voortgangsrapportage Project

Risicotabel:

Er zijn geen risico's meer voor deze locatie ten aanzien van het project versnellingsactie.

Toelichting risicotabel

Met de verkoop van de locatie in de huidige staat komen alle risico's bij deltaWonen te liggen. Na levering is het deelproject voor de versnellingsactie afgesloten.

Top risico's

Geen.

Voortgangsrapportage Project

Project	Hobbemastraat
Project (risico)profiel	Laag
Project nummer OneWorld	54340799 - Versnellingsactie sociale huur

Voortgang betreft de afgelopen periode met peildatum : 1 januari 2018
Bestuurlijke opdrachtgever : E. Meijerink
Projectmanager/leider : A.C.M. van Roon

Project omschrijving
Op de locatie Hobbemastraat wordt het bestaande schoolgebouw herontwikkeld naar 22 appartementen waarbij het parkeren op eigen terrein wordt gerealiseerd. Dit zijn 6 appartementen minder dan opgenomen in de samenwerkingsovereenkomst. De locatie wordt niet traditioneel ontwikkeld maar is in Q3 2017 (na onherroepelijkheid bestemmingsplan) als pand overgedragen aan deltaWonen.

Resultaten tot nu toe
Goedkeuring van de stuurgroep over leveringsvoorwaarden aan deltaWonen. Alle huurders hebben het pand verlaten. Bestemmingsplan is onherroepelijk vastgesteld. Omgevingsvergunning is aangevraagd. Het pand is in eigendom overgedragen aan deltaWonen.

Financiën
In de samenwerkingsovereenkomst is een voorziening getroffen voor het plan Hobbemastraat van ca. € 4.000,-. Door de overdracht van de locatie in de huidige staat aan deltaWonen zijn de benodigde afwijkende financiële afspraken vastgesteld in de stuurgroep. Dit leidt tot het wegvallen van de getroffen voorziening. Deze verbetering van het resultaat wordt ingezet voor de verevening met de andere deelgebieden binnen het totale krediet van de versnellingsactie.

Fase van het project, wat hebben we het afgelopen half jaar gedaan, stand van zaken?

Bestemmingsplan
Het gewijzigde bestemmingsplan is inmiddels onherroepelijk vastgesteld.
De juridische eigendomsoverdracht van het pand heeft plaatsgevonden.

Bouwplannen
De benodigde omgevingsvergunning is door deltaWonen ingediend.

Wat gaan we het komend half jaar doen en wat zijn de belangrijkste mijlpalen op de langere termijn
Bouwplannen
De omgevingsvergunning zal naar verwachting in februari 2018 worden verleend.

Voortgangsrapportage Project

Risicotabel:

Het totale projectbudget voor de Hobbemaschool is kleiner dan € 300.000,-. Conform het vigerende risicomanagement volstaat dan een globale risicoscan. Deze risicoscan heeft geen bollengrafiek als output. Vandaar dat deze hier ook niet is opgenomen.

Toelichting risicotabel

Na de overdracht van de locatie zijn alle risico's voor rekening van deltaWonen m.u.v. de risico's op asbest. De dekking van dit risico is opgenomen binnen de versnellingsactie. Asbest A-onderzoek is verricht. Het Type B onderzoek wordt onderzocht. Planschade risico onderzoek is verricht en is voor rekening van dW.

Top risico's

Het destructieve onderzoek naar asbest moet uitwijzen of er asbest aanwezig is. Indien dit het geval is, kan dit leiden tot een grote kostenpost.

Provinciale subsidie

In mei 2017 is in overleg met de provincie en het projectteam bepaald dat de voorgestelde onderdelen voor de subsidie draagvlak hebben en bijdragen aan de doelstellingen voor de VRI.
Met name de inrichting van de tuin gaat bijdragen aan de vitaliteit van de buurt. Door de tuin als verblijfsgebied in te richten kan de school zijn oorspronkelijke functie van wijkgebouw in het openbaar gebied behouden. Het kan een ontmoetingsplek zijn voor bewoners. Dit in combinatie met de al aanwezige speeltuin, blijft het gebouw en zijn omgeving die prominente plek behouden.
Zonder subsidie wordt het een niet goed toegankelijke onderhoudsarme tuin.

gebakken klinkers ipv betontegels	€	16.500,00
beplanting volgens zorgeloos groen concept	€	6.600,00
3 bomen	€	435,00
banken e.d.	€	8.500,00
gemetselde bankjes		
subtotaal	**€**	**32.035,00**

In onderstaande plattegrond afbeeldingen is te zien hoe het project wordt zonder subsidie en hoe het project eruit komt te zien met de bijdrage van de subsidie.

Maatregelen:

Basis

Voorstel met subsidie

Voortgangsrapportage Project

De doelstelling met de ingrepen is dat het een toegankelijke tuin kan worden voor zowel de bewoners als ook omwonenden. Dit draagt bij aan de doelstellingen van de VRI subsidie.

Voortgangsrapportage Project

Project	Brandweerkazerne
Project (risico)profiel	Midden
Project nummer OneWorld	54340799 - Versnellingsactie sociale huur

Voortgang betreft de afgelopen periode met peildatum : 1 januari 2018
Bestuurlijke opdrachtgever : E. Meijerink/ E. Anker
Projectmanager/leider : R. Eggink

Project omschrijving
Op de voormalige Brandweerlocatie worden 10 grondgebonden sociale huurwoningen, 4 grondgebonden woningen en 29 sociale huurappartementen ontwikkeld waarbij het parkeren op eigen terrein wordt gerealiseerd. Dit zijn 3 grondgebonden sociale huurwoningen minder en 10 sociale huurappartementen meer dan opgenomen in de samenwerkingsovereenkomst. In de huidige planning wordt met de bouw in 2019 gestart en wordt het project in 2020 opgeleverd.

Resultaten tot nu toe
De grondprijsonderhandelingen zijn afgerond en vertaald in de grondexploitatie Brandweerkazerne dat deel uit maakt van de geconsolideerde grondexploitatie Kamperpoort, deze is in september 2017 geactualiseerd vastgesteld. Het VO is door dW gepresenteerd.

Financiën
In de samenwerkingsovereenkomst is een voorziening getroffen voor het plan Brandweerkazerne van € 700.000,-. Mede als gevolg van het realiseren van meer woningen is het verwachte resultaat verbeterd met ca. € 167.000,-. Deze verbetering van het resultaat wordt ingezet voor de verevening met de andere deelgebieden binnen het totale krediet van de versnellingsactie.
Naast de grondopbrengsten volgend uit het beoogde programma, heeft dW additioneel € 300.000,- over voor deze locatie vanwege de courante ligging.

Fase van het project, wat hebben we het afgelopen half jaar gedaan, stand van zaken?
Ontwerpfase
Het planinitiatief is op VO niveau gepresenteerd aan de gemeente. De procedure tot wijziging van het bestemmingsplan is in gang gezet.

Wat gaan we het komend half jaar doen en wat zijn de belangrijkste mijlpalen op de langere termijn
Ontwerpfase
Beoordeling van het VO bouwplan en de ontwikkeling van het DO en zal de wijziging van het bestemmingsplan in procedure worden gebracht.

Bouwrijpmaken
Er zal in juli 2018 gestart worden met de sloop van het pand en de kelder.
Start bouw is voorzien in Q1 2019.

Voortgangsrapportage Project

Risicotabel:

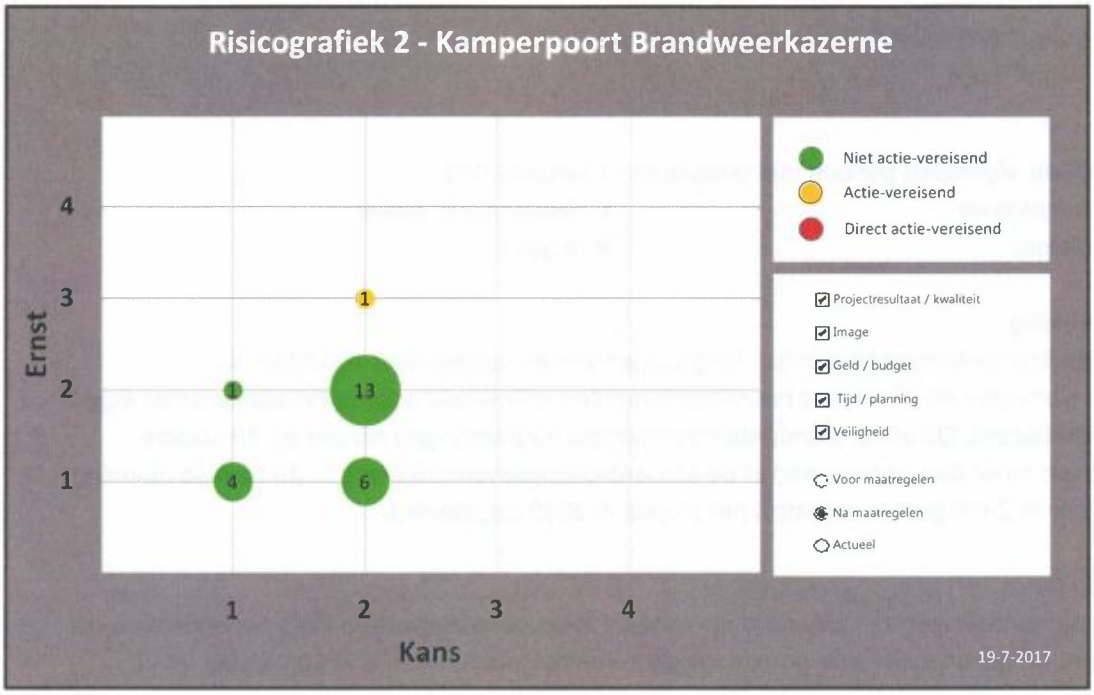

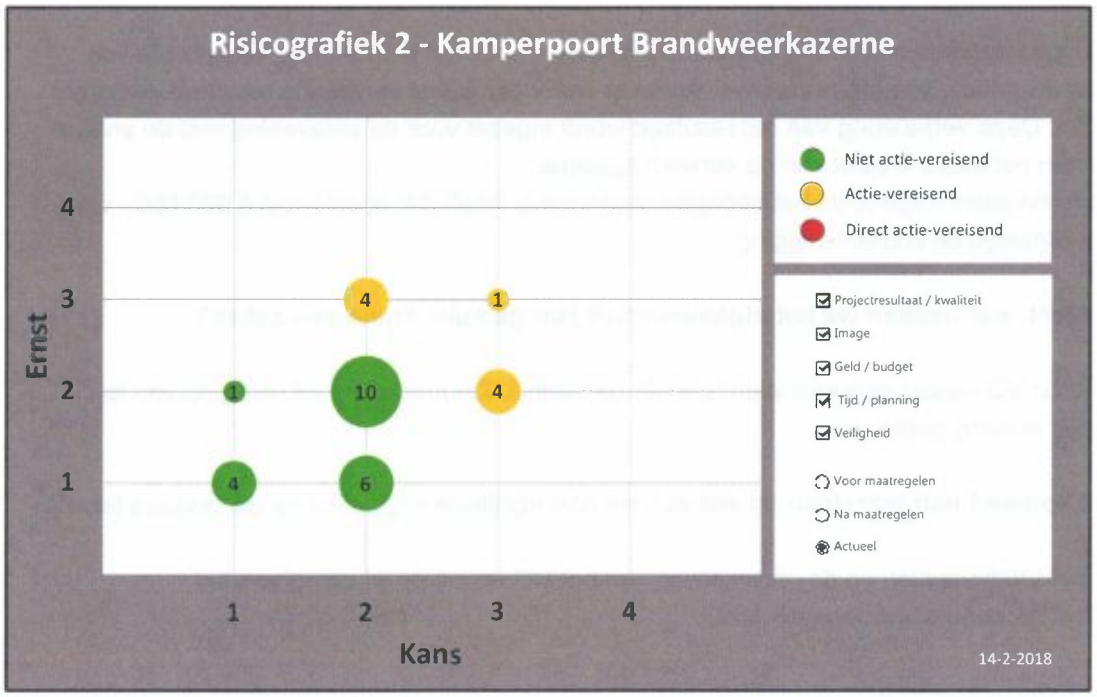

Toelichting risicotabel

Alvorens de locatie herontwikkeld kan worden dient het huidige pand te worden gesloopt. Vanwege de aanwezigheid van een atoomkelder, kunnen de sloopwerkzaamheden worden bemoeilijkt en kan dit mede leiden tot hogere kosten. Bodemonderzoek wordt verricht en bij het constateren van vervuiling kan dit leiden tot een hoge kostenpost. Mogelijk is er sprake van aanwezigheid asbest. Dit kan pas worden vastgesteld tijdens een destructief onderzoek. Zolang de huidige locatie nog wordt verhuurd, kan dit onderzoek nog niet plaatsvinden.

Voortgangsrapportage Project

Een bestemmingsplanwijziging is nodig om de beoogde ontwikkeling te transformeren naar woningbouw. Eventuele zienswijzen leiden tot vertragingen in het planproces.

Top risico's

Het slopen van de huidige pand wordt samen met de eventuele aanwezigheid van asbest ingeschat als een matig tot groot risico. De sloop wordt voorbereid met externe adviseurs teneinde de risico's zo goed mogelijk te kunnen beheersen. De aanpak wordt overlegd met de eigenaren van het aangrenzende pand aan de Harm Smeengkade 9.

Voortgangsrapportage Project

Project	Katwolderplein blok B
Project (risico)profiel	Laag
Project nummer OneWorld	54340799 - Versnellingsactie sociale huur

Voortgang betreft de afgelopen periode met peildatum : 1 januari 2018
Bestuurlijke opdrachtgever : E. Meijerink / E. Anker
Projectmanager/leider : R. Eggink

Project omschrijving
Op de locatie Katwolderplein Blok B worden 6 grondgebonden woningen en 42 appartementen ontwikkeld waarbij het parkeren deels op eigen terrein en deels in de ontwikkeling Kop Hoogstraat wordt gerealiseerd. Dit zijn 2 grondgebonden woningen minder en 30 appartementen meer dan opgenomen in de samenwerkingsovereenkomst.

Resultaten tot nu toe
De grondprijsonderhandelingen zijn afgerond en vertaald in de grondexploitatie Katwolderplein dat deel uit maakt van de geconsolideerde grondexploitatie Kamperpoort. De omgevingsvergunning is onherroepelijk. In het najaar van 2017 is gestart met de bouw en het project zal in 2018 gereed zijn.

Financiën
In de samenwerkingsovereenkomst is een voorziening getroffen voor de locatie Katwolderplein Blok B van ca. € 170.000,-. Mede als gevolg van het realiseren van meer woningen is het verwachte resultaat verbeterd met ca. € 120.000,-. Deze verbetering van het resultaat wordt ingezet voor de verevening met de andere deelgebieden binnen het totale krediet van de versnellingsactie.

Fase van het project, wat hebben we het afgelopen half jaar gedaan, stand van zaken?
Bouwplannen
De omgevingsvergunning is onherroepelijk. De gronden zijn in eigendom aan deltaWonen overgedragen. De bouw is gestart.

Bestemmingsplan
Het bestemmingsplan is onherroepelijk.

Wat gaan we het komend half jaar doen en wat zijn de belangrijkste mijlpalen op de langere termijn
Bouwplan
Nijhuis Bouw vervolgt in 2018 de in 2017 gestarte bouwwerkzaamheden.

Woonrijpmaken
De werkzaamheden worden afgestemd op de bouw van de woningen en worden in 2018 bij oplevering van de woningen afgerond.

Voortgangsrapportage Project

Risicotabel:

Met het overdragen van de grond is het deelproject voor de versnellingsactie afgesloten. Het project Katwolderplein blok B maakt onderdeel uit van de Grex Kamperpoort en de voortgang wordt gerapporteerd in de Voortgangsrapportage Project Katwolderplein blok B en C.

Toelichting risicotabel

Niet opgenomen omdat er voor de gemeente geen risico's meer zijn nu de bouw in uitvoering is.

Top risico's

Geen

Voortgangsrapportage Project

Provinciale Subsidie

Dit project maakt onderdeel uit van de grotere ontwikkeling aan het Katwolderplein. Het ambitieniveau in het openbaar gebied ligt hier al hoog. Inmiddels is het project aan het Katwolderplein in uitvoering. De te subsidiëren onderdelen betreffen voornamelijk extra invulling van groen in het (semi) openbaargebied en verbetering aan de verlichting. Bij dit project is tussen partijen afgesproken dat het plan in basis, zonder subsidie, al goed moet functioneren. Onderstaande tekening laat het (oorspronkelijke) plan zien zonder invulling van de subsidie.

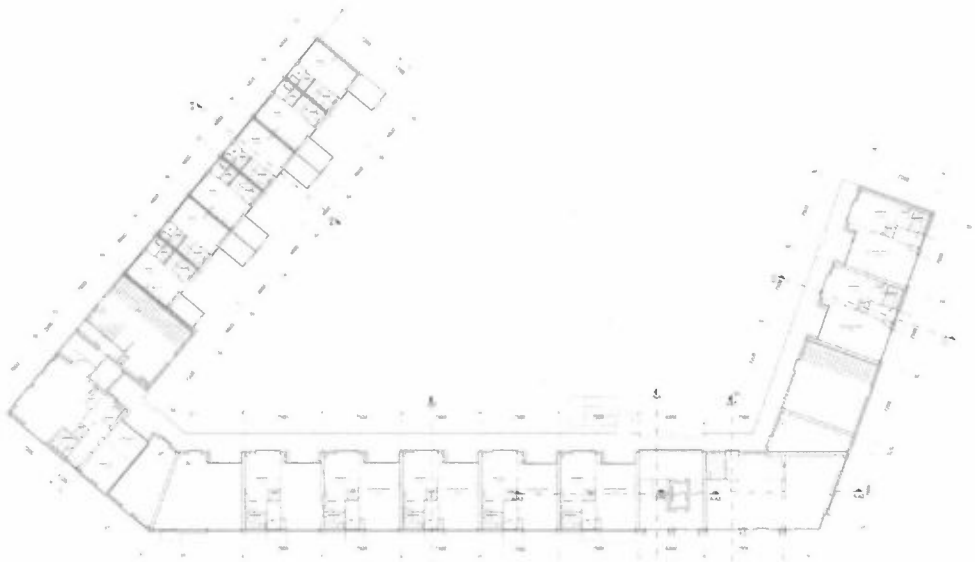

Binnen de projectgroep is draagvlak gecreëerd voor onderstaande te subsidiëren werkzaamheden. Dit draagt bij aan een prettiger leefklimaat en draagt ook bij aan een betere hittebestendige woonomgeving. Kortom de vitaliteit van dit gebied in de Kamperpoort wordt er door verbeterd. Het is tevens een goede aansluiting op de kwaliteit die in het openbaargebied op het Katwolderplein wordt gerealiseerd.

Voortgangsrapportage Project

Het nieuwe plan dat gerealiseerd kan worden inclusief subsidie, ziet er als volgt uit.

Voortgangsrapportage Project

De provincie heeft ingestemd met de voorgestelde onderstaande te subsidiëren onderdelen.

Onderdeel			Prijs per eenheid	Totaal
Stalen bloembakken galerij	28	st	€ 1.714,28	€ 48.000,00
Stalen bloembakken aan frans balkon	44	st	€ 200,75	€ 8.833,00
Contentstalen bloembakken bij woningen	7	st	€ 423,50	€ 2.964,50
Stalen bloembakken bij app.	9	st	€ 2.099,17	€ 18.892,50
Beplanting	1	po		€ 10.000,00
Verlichting	1	po		€ 7.240,00
				€ 95.930,00

De totale subsidie voor Katwolderplein blok B bedraagt **€ 95.930,- excl. btw**.

Voortgangsrapportage Project

Project	Kanonsteeg Derde brede hoek
Project (risico)profiel	Midden
Project nummer OneWorld	54340799 - Versnellingsactie sociale huur

Voortgang betreft de afgelopen periode met peildatum : 1 januari 2018
Bestuurlijke opdrachtgever : E. Meijerink
Projectmanager/leider : A.C.M. van Roon

Project omschrijving
Ontwikkelen van 14 appartementen door deltaWonen in het kader van de versnellingsactie sociale huur. Dit zijn 8 appartementen meer dan in de samenwerkingsovereenkomst opgenomen. In de huidige planning wordt de bouw in 2018 gestart en is het gebied in 2018 gereed.

Resultaten tot nu toe
Het afgelopen jaar is gewerkt aan de exacte grenzen van het projectgebied. De locatie Derde Bredehoek 1 is uit het project gehaald en locatie Derde Bredehoek 5 is toegevoegd aan het gebied.
DeltaWonen heeft gewerkt aan een schetsplan. Gesprek inzake het gekraakte pand aan de Kanonsteeg zijn opgestart.

Financiën
In de samenwerkingsovereenkomst is een voorziening getroffen voor de locatie Kanonsteeg Derde brede hoek van ca. € 75.000,-. Door extra benodigde kosten die niet volledig kunnen worden gedekt door de extra opbrengsten is het verwachte resultaat verslechterd met ca. € 43.000,-. Deze extra opgave kan door middel van verevening tussen de andere deelgebieden worden gedragen binnen het totale krediet van de versnellingsactie. Er wordt met deltaWonen gekeken naar de rolneming van partijen. Onderzocht wordt of deltaWonen de locatie in de huidige staat kan overnemen.

Fase van het project, wat hebben we het afgelopen half jaar gedaan, stand van zaken?
Ontwerpfase
Er is duidelijkheid over de exacte grenzen van het projectgebied. Op basis hiervan heeft deltaWonen de afgelopen periode gewerkt aan een schetsplan dat financieel is door vertaald.

Bestemmingsplan
De huidige bestemming staat wonen toe.

Wat gaan we het komend half jaar doen en wat zijn de belangrijkste mijlpalen op de langere termijn
Bouwplannen
Het schetsontwerp zal door deltaWonen worden uitgewerkt tot DO. Er zal een informatiebijeenkomst met de buurt worden georganiseerd.
Onderzoek dient te worden uitgezet onder andere ten behoeve van bodem, asbest en planschade.
Het indien noodzakelijk opstarten van een gerechtelijke procedure ten aanzien van het gekraakte pand aan de Kanonsteeg 6. Met de aangrenzende eigenaren (waaronder monumentaal pand) wordt in gesprek gegaan over de wijze van sloop.

Voortgangsrapportage Project

Risicotabel:

Het totale projectbudget voor de Kanonsteeg Derde brede hoek is kleiner dan € 300.000,-. Conform het vigerende risicomanagement volstaat dan een globale risicoscan. Deze risicoscan heeft geen bollengrafiek als output. Vandaar dat deze hier ook niet is opgenomen.

Toelichting risicotabel

Onderzoeken ten behoeve van bodem, asbest en planschade moeten worden uitgezet. Risico dat de uitkomsten hiervan financiële consequenties hebben waarmee het project onder druk komt te staan.
Het pand aan de Kanonsteeg 6 is gekraakt. Overleg is opgestart, mogelijk zal een gerechtelijke procedure moeten worden opgestart.
Het gaat om een inbreidingslocatie waarbij weerstand kan ontstaan bij omwonenden over sloop- en bouwwerkzaamheden.
Extra zorg ten aanzien van de naastgelegen (monumentale) panden aan de Derde Bredehoek, gezien de gevelconstructie.
Parkeren kan niet op eigen terrein worden opgelost en er dient te worden gezocht naar een integrale oplossing, waarbij gedacht wordt aan het gebruik van de doelgroepengarage aan de Friesewal.

Top risico's

De uitplaatsing van de kraker te samen met de financiële consequenties als gevolg van tegenvallers bij de sloop en ten aanzien van bodem en asbest worden gezien als de voornaamste risico's.

Provinciale subsidie

Het project aan de Kanonsteeg is nog volop in ontwikkeling. Bij dit project worden met name kansen gezien voor de VRI subsidie in relatie tot de ontwikkeling van de Friesewal.
De kansen die worden gezien liggen met name in de inrichting van het openbaar gebied. Vanwege het feit dat in dit stuk van de stad diverse projecten worden gebouwd. Op de hoek van de Friesewal, Derde Bredehoek en Kanonsteeg ligt een kans om het openbaar gebied anders in te richten, zodat dit gebied vitaler kan worden. Dit zal in de komende maanden meer duidelijk worden. Tevens wordt dan duidelijk of het project binnen de termijnen van de subsidie kan worden gerealiseerd.

Voortgangsrapportage Project

Project	Friesewal Dijkstraat
Project (risico)profiel	Laag
Project nummer OneWorld	54340799 - Versnellingsactie sociale huur

Voortgang betreft de afgelopen periode met peildatum :01-01-2018
Bestuurlijke opdrachtgever :E. Meijerink
Projectmanager/leider :A. Westenberg

Project omschrijving
Ontwikkelen van 37 appartementen door deltaWonen in het kader van de versnellingsactie sociale huur. Dit zijn 19 appartementen meer dan in de samenwerkingsovereenkomst opgenomen. Uitgangspunt is een innovatief concept van duurzame energievoorziening. Het gebruik van de parkeergarage wordt aangepast aan de nieuwe opbouw. Dit betekent dat het bovendek buiten gebruik gesteld wordt en dat het benedendek wordt ingericht voor gebruik door abonnement- en vergunninghouders. De bouw is in het najaar van 2017 gestart en het gebied zal in 2018 gereed zijn.

Resultaten tot nu toe
Levering van het opstalrecht heeft op 6 september 2017 plaatsgevonden en de bouw van de appartementen is gestart.

Financiën
In de samenwerkingsovereenkomst is een voorziening getroffen voor de locatie Friesewal Dijkstraat van ca.€ 280.000,-. Mede als gevolg van het realiseren van meer woningen is het verwachte resultaat verbeterd met ca.€ 152.000,-. Deze verbetering van het resultaat wordt ingezet voor de verevening met de andere deelgebieden binnen het totale krediet van de versnellingsactie.
Tot op heden zijn er geen redenen om een aanpassing te doen op het verwachte resultaat.

Fase van het project, wat hebben we het afgelopen half jaar gedaan, stand van zaken?
Contractvorming
De akte van levering van het opstalrecht is op 6 september 2017 getransporteerd.

Bouwplannen
De omgevingsvergunning is op 30 juni 2017 onherroepelijk geworden. De bouw van de appartementen is in september 2017 gestart.

Communicatie
In samenspraak met de buurt gekeken naar detaillering van de bouw en invulling van de binnentuin. Op 26 juni 2017 is een inloopbijeenkomst geweest waarin omwonenden zich konden informeren over het veiligheidsplan van dit bouwproject en de omliggende bouwprojecten (Kraanbolwerk, Hof van Thorbecke).

Wat gaan we het komend half jaar doen en wat zijn de belangrijkste mijlpalen op de langere termijn
De inrichting van het bovendek (daktuin) van de parkeergarage wordt nader bepaald mede als onderbouwing voor de provinciale subsidieaanvraag.

Voortgangsrapportage Project

Risicotabel:

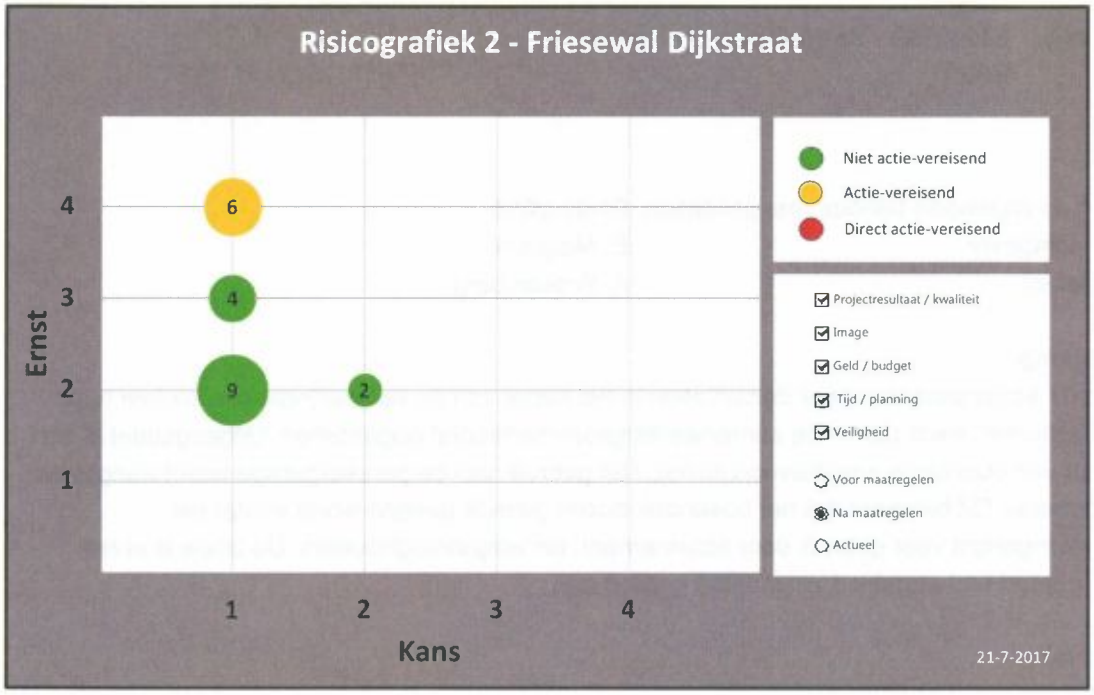

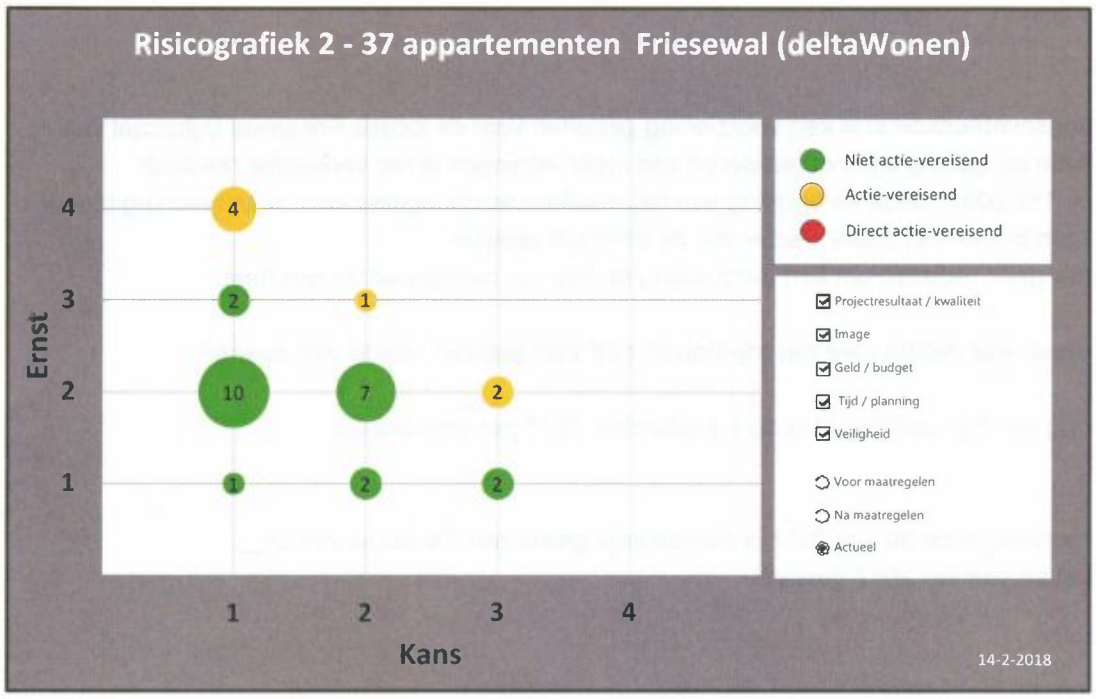

Toelichting risicotabel

De risico's richten zich met name op de bouw ten aanzien van veiligheid, potentiële schade aan omgeving alsmede uitloop van de bouwplanning als gevolg van een overspannen markt.

Toprisico's

Een overspannen markt leidt tot prijsstijgingen. Dit kan zich vertalen in hogere kosten voor de gemeente met betrekking tot de aanpassingen van de huidige parkeergarage. Hiervoor is een bedrag van 20.000 euro gereserveerd.

Voortgangsrapportage Project

Subsidie

In september 2017 is gestart met de bouw van de 37 appartementen aan de Friesewal Dijkstraat gelegen in de binnenstad van Zwolle. Met de keuze voor het maken van een binnentuin waarop zicht is vanuit het openbaar gebied wordt bijgedragen aan de doelstellingen van de VRI subsidie. Met name de vitaliteit van dit versteende gebied wordt beter door het toevoegen van meer groen. Deze binnentuin (mos, sedem) heeft geen directe gebruiksfunctie. Het te subsidiëren onderdeel van het project (speedgate en binnentuin) is uitgewerkt en eerder dit jaar (juni 2017) door zowel de stuurgroep Versnellingsactie als de Provincie Overijssel geaccordeerd (€ 193.052,- excl. btw).

Onderstaand overzicht geeft een onderbouwing van het genoemde bedrag.

sloopkosten	€	5.057,46
bouwkundige kosten (speedgate+ hekwerk)	€	53.097,42
dakbedekking	€	61.712,96
inrichting binnenterrein	€	73.184,48
subtotaal	**€**	**193.052,33**

Bovenstaande bedragen waren gebaseerd op onderliggende offertes. Een verdere uitwerking van de geplande werkzaamheden wijst uit dat een additioneel bedrag à €19.773,67 excl. btw benodigd is. Deze is als volgt opgebouwd:

- Extra kosten waterdichtheid € 4.000,-
- Extra kosten speedgate € 4.345,-
- Aanpassing kostenraming € 11.429,-

Getracht wordt om door middel van optimalisaties in de begroting dit bedrag te reduceren. Vooruitlopend op de haalbaarheid van deze taakstelling, is goedkeuring gevraagd en afgegeven door de Provincie voor het additionele budget. De totale subsidie voor de Friesewal Dijkstraat bedraagt maximaal **€ 212.826,- excl. btw**.

Hieronder een beeld van het project zonder VRI subsidie en een met VRI subsidie.

Voortgangsrapportage Project

Maatregelen: zonder VRI subsidie

Alternatief is plantenbakken op het dek en blauwe muurtjes handhaven

Maatregelen:

:eker

Zwolle

Voortgangsrapportage Project Doorstroomassen

Ontwikkeling

Van	Ontwikkeling
Project	Doorstroomassen HOV
Project (risico)profiel	midden
Project nummer OneWorld	54340601

Voortgang betreft de afgelopen periode met peildatum : 1 januari 2018
Bestuurlijke opdrachtgever: : M. van Willigen
Projectmanager/leider : R. IJsselsteijn/N. Munnik

Project omschrijving
Vanaf 2011 wordt gewerkt aan het realiseren van de westelijke doorstroomas voor het busvervoer. De westelijke doorstroomas verbindt de nieuw aan te leggen busbrug bij het station met het nieuw aangelegde busstation aan de Pannenkoekendijk. Doel van het project is de aanleg van een vrijliggende busbaan, een nieuw doorlopend dubbelzijdig fietspad en betere voorzieningen voor voetgangers te realiseren. Door deze maatregelen wordt de doorstroming van alle verkeersmodaliteiten en de veiligheid voor alle gebruikers verbeterd.
In de afgelopen jaren zijn al diverse deelprojecten uitgevoerd (Katerdijk, Burgemeester Roelenweg, Pannekoekendijk en Harm Smeengekade).

Naast de westelijke doorstroomas zijn ook verbeteringen van de doorstroming van het openbaar vervoer aan de oostzijde van de binnenstad voorzien: de oostelijke doorstroomas.

Financiën
Op 30 oktober 2017 heeft de gemeenteraad het Werkplan Doorstroomassen 2017 vastgesteld. Voor de realisatie van alle deelprojecten van de doorstroomassen (incl. Burg. Roelenweg) is in totaal € 19.028.487,- gereserveerd. Hiervan is na de correctie door het Werkplan € 17.653.595,- door de raad beschikbaar gesteld. Daarmee resteert nog een bedrag van € 1.374.892. Conform plan kan dit restant ingezet worden voor de Oostelijke doorstroomassen.
De provincie heeft uitstel verleend voor het afronden van het project tot 1 januari 2020. Op deze wijze kan ook de oostelijke doorstroomas worden uitgevoerd binnen de subsidieperiode.

Fase van het project, wat hebben we het afgelopen half jaar gedaan, stand van zaken?
Het deelproject Willemskade loopt tot aan de Nieuwe Veerallee/aansluiting Kamperweg, inclusief spoorwegovergang en aansluiting op busbrug. In april 2017 is gestart met de uitvoeringswerkzaamheden. De werkzaamheden zijn afgestemd met de werkzaamheden aan de elektrificatie Kamperlijn en buitengebruikstelling van de spoorlijn. Op deze manier kan het werk efficiënter en goedkoper uitgevoerd worden en treden minder risico's op.
Net als bij de vorige deelprojecten is stevig ingezet op communicatie met belanghebbenden en omgevingsmanagement. Ook is een verkeersmanagementplan gebruikt. Bij de uitvoering zijn extra maatregelen getroffen om de doorstroming te bevorderen. Bij de werkzaamheden zijn geen grote verstoringen van de doorstroming opgetreden.
De werkzaamheden zijn conform planning afgerond eind augustus 2017, met uitzondering van het planten van bomen.

Wat gaan we het komend half jaar doen en wat zijn de belangrijkste mijlpalen op de langere termijn
De laatste werkzaamheden aan Willemskade en Katerdijk worden afgerond. Daarna worden deze delen afgerekend bij de provincie.

Met de provincie zijn we in overleg over het verbeteren van de doorstroming van het openbaar vervoer aan de oostzijde van de binnenstad (Groot Weezenland/Wethouder Alferinkweg en Deventerweg/Hortensiastraat). De provincie heeft een ambtelijk advies afgegeven voor de toekomstige busroutes.. Wij onderzoeken of deze busroutes haalbaar zijn en wat de consequenties zijn voor infrastructuur. Daarna kunnen de plannen meer concreet worden gemaakt en besproken met belanghebbenden. Deze plannen hebben een sterke samenhang met de Spoorzone.

Risicotabel:

Stand van zaken Juli 2017

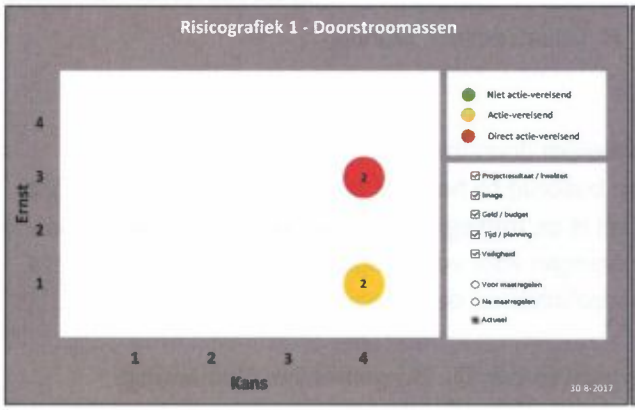

Stand van zaken Januari 2018

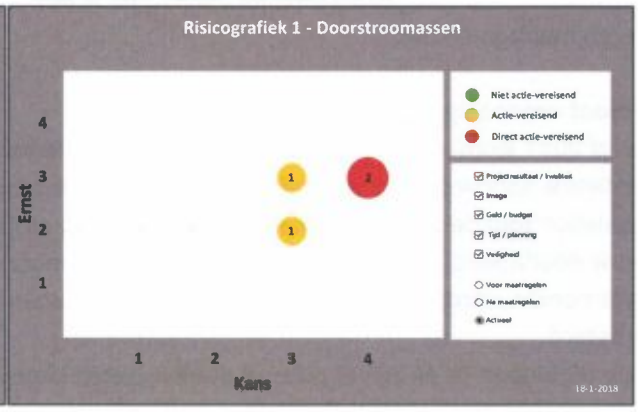

Top 3 (2) risico's

1. *Extra kosten verbreding overweg Veerallee*

Als onderdeel van de werkzaamheden is de overweg Veerallee verbreed. Hiervoor is opdracht verstrekt aan ProRail. ProRail heeft een forse meerkostenpost aangekondigd van maximaal € 250.000,-. Deze meerkosten zijn volgens ProRail een gevolg van nieuw beleid bij ProRail en waren bij aanvang van de aanbesteding nog niet bekend. Om deze meerkostenpost goed te kunnen beoordelen is extern advies ingewonnen. Wij bestrijden dat deze meerkosten voor rekening van de gemeente (als opdrachtgever) moeten komen en trekken hierbij samen op met provincie. Deze gesprekken hebben nog niet geleid tot een conclusie.

2. *Nadeel compensatie ondernemers*

Ten gevolg van de werkzaamheden hebben zich medio 2017 9 ondernemers gemeld en aangekondigd dat ze van plan zijn een nadeel compensatie claim in te dienen.
Alle ondernemers zijn geïnformeerd dat over het algemeen de eerste 15% omzetdaling wordt gerekend tot het normaal maatschappelijk ondernemersrisico. Echter in dit specifieke geval zien we dat met name de horeca binnen twee jaar tijd tweemaal geconfronteerd wordt met een reconstructie bij hen voor de deur. De beoordeling van deze claims en het eventueel uitkeren van deze claims leiden mogelijk tot overschrijding van het beschikbare budget. Het maximale risico wordt nu ingeschat op 9 x € 20.000,- + 10% behandelingskosten = ca. €200.000,-
Met de ondernemers zijn extra maatregelen afgesproken om de overlast te beperken en op deze wijze de schade te beperken. Bovendien zijn rijbanen in het project eerder opengesteld om de bereikbaarheid te bevorderen. Als er claims worden ingediend, zijn deze waarschijnlijk na het opstellen van de jaarrekeningen van 2017 te verwachten (Q2 2018).

:eker

Zwolle

Voortgangsrapportage Kamperlijn

Ontwikkeling

Van	Ontwikkeling
Project	Kamperlijn
Project (risico)profiel	Midden
Project nummer OneWorld	53284 t/m 53312

Voortgang betreft de afgelopen periode met peildatum : 1 juli 2017 t/m 1 januari 2018
Bestuurlijke opdrachtgever : Wethouder van Willigen
Projectmanager/leider : Michiel Scheper

Project omschrijving
- Realisatie treinhalte en tunnel in Stadshagen.
- Realisatie nieuwe buitenruimte en verkeersstructuur.
- Ophoging spoorbrug Blaloweg.
- Aanleg fietsbrug Blaloweg (afgerond).

Financiën
Projectkrediet van ca. 17 miljoen euro.

Fase van het project, wat hebben we het afgelopen half jaar gedaan, stand van zaken?
- De oplevering van de halte Stadshagen is afgerond.
- De uitvoering van de realisatie van de tunnel in het verlengde van de Belvédèrelaan wordt conform planning uitgevoerd.
- De uitvoering van de buitenruimte rondom de halte Stadshagen is gestart.
- De uitvoering van de te nemen geluidsmaatregelen is gestart.

Wat gaan we het komend half jaar doen en wat zijn de belangrijkste mijlpalen op de langere termijn
- Uitvoering van de realisatie en afronding van de tunnel (opdracht ProRail).
- Verdere uitvoering te nemen geluidsmaatregelen in de buurt rondom de halte Stadshagen.
- Verdere uitvoering van de realisatie van de buitenruimte.
- ProRail is een onderzoek naar de oorzaken van het niet in dienst kunnen nemen van de halte Stadshagen gestart, tevens voeren zij een onderzoek uit naar de te nemen maatregelen voor de dienstname van de halte Stadshagen.

Risicografiek:

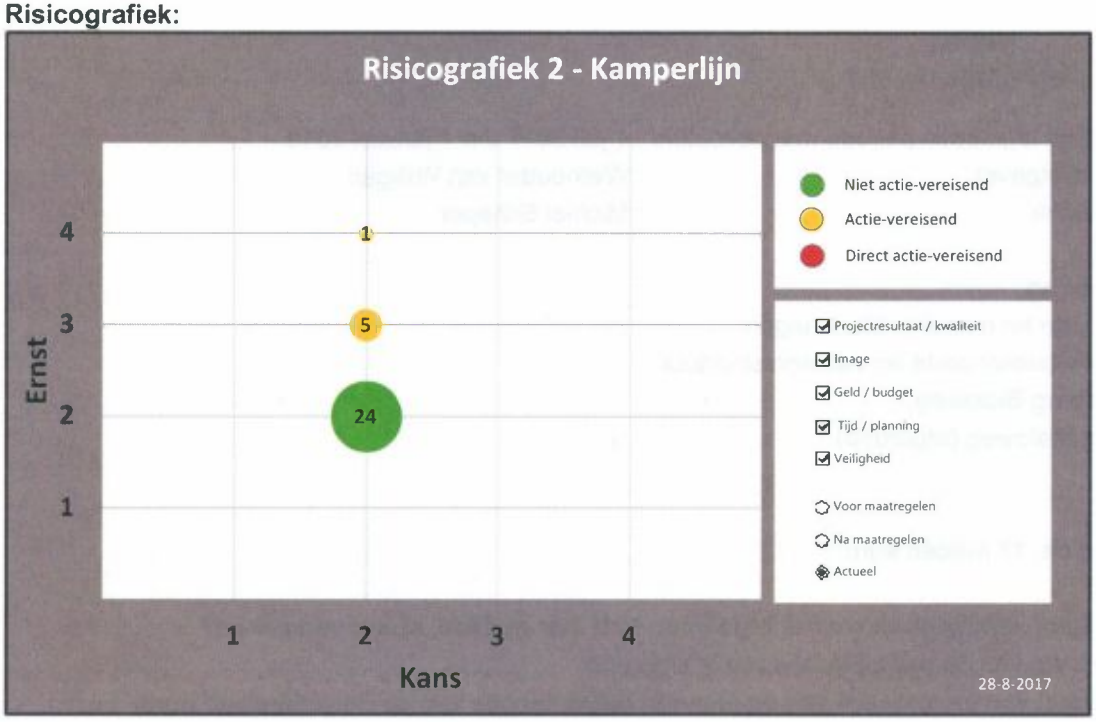

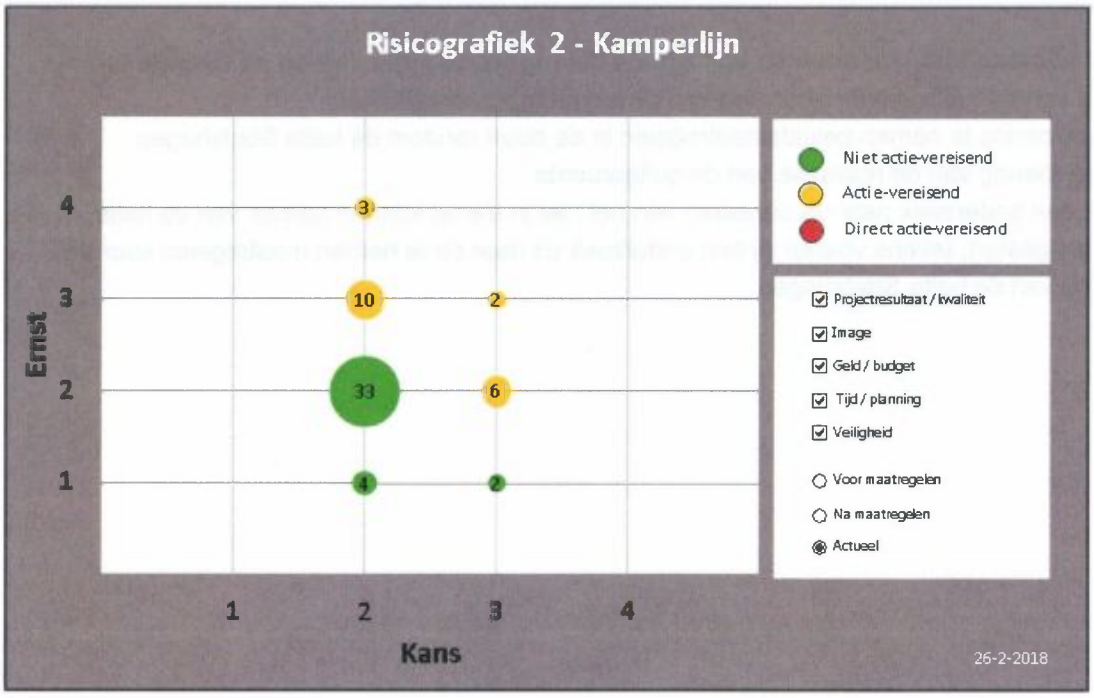

Toelichting risicotabel

Het aantal risico's voor het project is toegenomen. O.a. door het niet in bedrijf kunnen nemen van de halte Stadshagen. Ook komen de werkzaamheden aan de tunnel in de afrondende fase, waarbij er realisatie-

overdracht en afstemmingsrisico's ontstaan, gezien de deadline van het project. Dit betreffen geen risico's die direct aanvullende acties vereisen.

Toelichting op de grootste risico's

1. Vertraging in de uitvoering van de werkzaamheden voor de buitenruimte
Als gevolg van de afhankelijkheid en samenloop in de planning van het contract van ProRail en het contract voor de buitenruimte kan er vertraging in de uitvoering ontstaan. Om dit risico te minimaliseren is dezelfde aannemer voor deze werkzaamheden gecontracteerd en zijn contractuele afspraken gemaakt voor wat betreft de uitvoering en de raakvlakken van de werkzaamheden.

2. Maatregelen in dienstname halte Stadshagen niet bekend
Na het bericht uit december dat de halte Stadshagen niet in dienst kan worden genomen met de boogde snelheid van 140 km/u is ProRail een onderzoek gestart naar de oorzaken hiervan en wordt tevens inzichtelijk gemaakt welke maatregelen kunnen worden genomen om de halte wel in dienst te kunnen nemen. Afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek wordt inzichtelijk wat de maatregelen zijn om de halte wel in dienst te kunnen nemen. De maatregelen worden op dit moment nader onderzocht, waarbij ook de uitvoering en kosten per maatregel wordt bepaald. Afhankelijk van de oorzaken van de ontstane situatie moet ook worden bepaald welke partij eventuele maatregelen moet financieren.

3. Omgeving is onvoldoende geïnformeerd
De werkzaamheden die worden uitgevoerd hebben een grote impact op de omgeving (inwoners, de school De Schatkamer en verkeersdeelnemers). De werkzaamheden zijn zo optimaal mogelijk gepland en hierover wordt op basis van een verkeersmanagementplan vroegtijdig en herhaaldelijk gecommuniceerd met de omgeving.

Voortgangsrapportage Project

Van	Ontwikkeling
Project	Hoofdinfrastructuur Stadshagen (HIS)
Project (risico)profiel	Laag
Project nummer OneWorld	54340269

Voortgang betreft de afgelopen periode met peildatum : 1 juli 2017 t/m 1 januari 2018
Bestuurlijke opdrachtgever : Wethouder van Willigen
Projectmanager/leider : Michiel Scheper

Project omschrijving
Realisatie deelprojecten hoofdinfrastructuur Stadshagen.

Financiën
De totale investering van de Hoofd Infrastructuur (HIS) bedraagt € 89,9 miljoen. Deze investering is gedekt door bijdragen uit de GREX Stadshagen, subsidies en bijdragen en de activering van algemene middelen voor € 8,3 miljoen, zodanig dat verwachte opbrengsten en kosten gelijk zijn.

Fase van het project, wat hebben we het afgelopen half jaar gedaan, stand van zaken?
- Uitvoeringsfase en afrondingsfase
- Realisatie aanleg fietspad op geluidswal (Breecamp).

Wat gaan we het komend half jaar doen en wat zijn de belangrijkste mijlpalen op de langere termijn
- Afronding en overdracht deelproject fietspad Breecamp.
- Verkopen laatste restkavel Oude Wetering
- Afronding laatste restpunten projecten.

Risicotabel

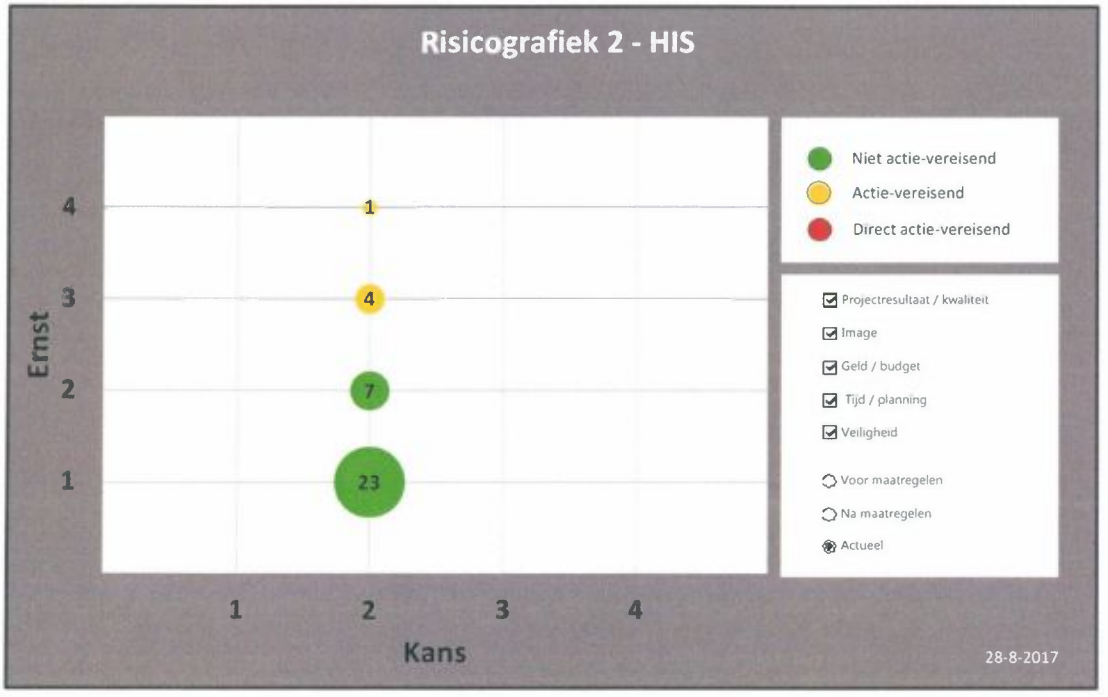

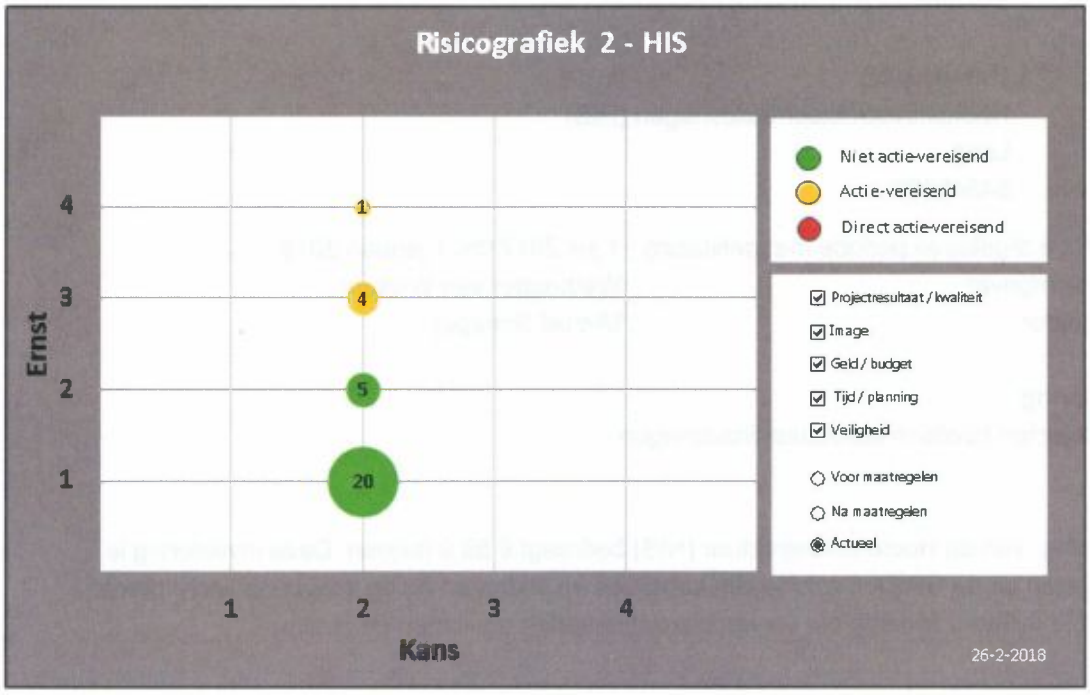

Top risico's

Geen

Amendement

Betreft: Aanpassing Berap-1 2018

De raad van Zwolle in vergadering bijeen op 9 juli 2018,

Overwegende dat:

- De financiele bijdrage van de gemeente voor de Zwolse culturele festivals sinds de cultuurnota van 2012 nooit geïndexeerd zijn.
- Er dus feitelijk minder financiële middelen vanuit de gemeente Zwolle beschikbaar zijn, maar de Zwolse ambities niet bijgesteld zijn.
- Verschillende culturele festivals het moeilijk hebben om de begroting rond te krijgen en zelfs met tekorten kampen.

Van mening dat:

- De indexeringssystematiek toegepast zou moeten worden voor culturele festivals.

Stelt de raad voor:

Beslispunt 2 b. "... de structurele doorwerking van de in de Berap opgenomen voorstellen meerjarig te verwerken in de begroting 2019 c.q. de meerjarenraming 2020 t/m 2022." Uit te breiden met: "en daarin ook mee te nemen om voor de culturele festivals vanaf 2019 de indexeringssystematiek toe te passen."

Fractie D66	SP	PvdA	CDA
Sonja Paauw	Sandra Drost	Patty Wolthof	Leo Elfers

Voor: D66, SP, CDA, PvdA

Verworpen 9-7-18

SP

AMENDEMENT

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op 9-07-2018 en besprekend de Berap 2018-1;

Besluit de beslisnota Berap 2018-1 als volgt te wijzigen: het nieuwe beleidsvoornemen onder doel 8.1.1. om in 2018 eenmalig €100.000 en vanaf 2019 structureel €200.000 te reserveren voor fractiemedewerkers te schrappen.

SP
Brammert Geerling

Voor: SP
Verworpen 9-7-18

besluit

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	45005
Onderwerp	Beleidsrapportage (Berap) 2018-1

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 22 MEI 2018

besluit:

1. In te stemmen met de Berap 2018-1.

2. Akkoord te gaan met de aangegeven budgetwijzigingen per programma en:

a. het nadelig resultaat van circa € 9,7 miljoen dat voortvloeit uit de verwachte

afwijkingen in de begrotingsprogramma's ten laste te brengen van de algemene concernreserve.

b. de structurele doorwerking van de in de Berap opgenomen voorstellen meerjarig te verwerken in de begroting 2019 c.q. de meerjarenraming 2020 t/m 2022.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 juli 2018,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 9 juli 2018

onderwerp	Meerjarenprognose Vastgoed 2018
portefeuillehouder	René de Heer
informant	Steenwijk, Christiaan van
medeopstellers	
afdeling	Vastgoed
bijlagen	Voorstel: Beslisnota Meerjarenprognose Vastgoed 2018 Bijlage: MPV 2018 Bijlage: Projectenboek MPV 2018 Bijlage: 2018-07-09 M18-1 Zwols financieel effect Lelystad Airport Bijlage: 2018-07-09 Raadsbesluit Meerjarenprognose Vastgoed 2018

Voorgesteld besluit raad

1. De complexen Noordereiland, Zwolle zuid, Kop Hanzeland, Rood voor rood, Wipstrikpark Oosterenk, Bagijneweide, Forelkolk, Marslanden G en de Vrolijkheid af te sluiten en het positief saldo ad. € 2.473.000 ten gunste van het jaarresultaat van vastgoed te brengen;
2. Vervroegd winst te nemen binnen de complexen voor een totaalbedrag ad. € 13.396.000 en ten gunste van het jaarresultaat van vastgoed te brengen;
3. De voorziening Vastgoed te verlagen met een bedrag van € 111.000;
4. De gepresenteerde grondexploitaties vast te stellen en de budgetten voor de 1e jaarschijf;
5. Een risicobedrag op te nemen voor de economische risico's ad. € 2.024.000 en voor de projectgebonden risico's ad. € 6.766.000, in totaal € 8.790.000;
6. Op basis van bovenstaande beslispunten in te stemmen met de MPV 2018 en het financiële jaarresultaat van Vastgoed per 31 december 2017 ad € 17.047.000 voordelig en conform het huidige beleid te storten naar de Algemene Concernreserve;
7. In samenhang met de uitkomsten van de jaarrekening, de eerste berap 2018 het vereiste weerstandsvermogen van Vastgoed vaststellen op € 10,0 mln.;
8. Kennis te nemen van de tussentijdse controle van de accountant m.b.t. de MPV activiteiten;
9. Kennis te nemen van de tussentijdse winstneming binnen grondexploitaties;
10. Kennis te nemen van de reeds lopende langjarige grondexploitaties Hessenpoort en Oude Mars en deze, met de kennis van de huidige geprognosticeerde resultaten, als zodanig te handhaven;
11. Kennis te nemen van de lopende (vastgoed)ontwikkelingen.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 06 maart 2018
Ons kenmerk OW18.0000.1

Onderwerp MPV 2018
Versienummer 1

Portefeuillehouder R. de Heer

Informant J. Balk
Eenheid/Afdeling Ontwikkeling / Vastgoed
Telefoon 3362
Email j.balk@zwolle.nl
Bijlagen 1. MPV 2018

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. De complexen Noordereiland, Zwolle zuid, Kop Hanzeland, Rood voor rood, Wipstrikpark Oosterenk, Bagijneweide, Forelkolk, Marslanden G en de Vrolijkheid af te sluiten en het positief saldo ad. € 2.473.000 ten gunste van het jaarresultaat van vastgoed te brengen;
2. Vervroegd winst te nemen binnen de complexen voor een totaalbedrag ad. € 13.396.000 en ten gunste van het jaarresultaat van vastgoed te brengen;
3. De voorziening Vastgoed te verlagen met een bedrag van € 111.000;
4. De gepresenteerde grondexploitaties vast te stellen en de budgetten voor de 1e jaarschijf;
5. Een risicobedrag op te nemen voor de economische risico's ad. € 2.024.000 en voor de projectgebonden risico's ad. € 6.766.000, in totaal € 8.790.000;
6. Op basis van bovenstaande beslispunten in te stemmen met de MPV 2018 en het financiële jaarresultaat van Vastgoed per 31 december 2017 ad € 17.047.000 voordelig en conform het huidige beleid te storten naar de Algemene Concernreserve;
7. In samenhang met de uitkomsten van de jaarrekening, de eerste berap 2018 het vereiste weerstandsvermogen van Vastgoed vaststellen op € 10,0 mln.;
8. Kennis te nemen van de tussentijdse controle van de accountant m.b.t. de MPV activiteiten;
9. Kennis te nemen van de tussentijdse winstneming binnen grondexploitaties;
10. Kennis te nemen van de reeds lopende langjarige grondexploitaties Hessenpoort en Oude Mars en deze, met de kennis van de huidige geprognosticeerde resultaten, als zodanig te handhaven;
11. Kennis te nemen van de lopende (vastgoed)ontwikkelingen.

Datum 06 maart 2018
Ons kenmerk OW18.0000.1

Inleiding
De MPV 2018 staat vooral in het teken van de goede resultaten binnen de grondexploitaties over het jaar 2017, maar ook het pakken van de kansen in de nabije toekomst door de oplevende vastgoedmarkt. De beheersing op, en het managen van de lopende risico's blijft een aandachtspunt waar we scherp op inzetten. Het herstel van de vastgoedmarkt zet zich stevig door en dat met name in de sterk aantrekkende en enigszins overspannen woningmarkt. De aankomende periode zal duidelijk worden of de hoge ambities waargemaakt kunnen worden. De herziening en aanscherping van de BBV verslaggevingsregels m.b.t. het tussentijds winst nemen in grondexploitaties heeft bijgedragen aan de aanzienlijke financiële storting in de Algemene Concernreserve.

Voor het jaar 2018 (en verder) wordt het, betrekking hebbende op de vastgoedportefeuille binnen de MPV, belangrijk om positieve cijfers af te blijven geven. We hebben de wind in de zeilen, echter voorzichtigheid en realisme blijft geboden. De ambities op een aantal beleidsterreinen (vooral de duurzaamheidsvraagstukken) zijn groot en moeten telkens integraal binnen de ruimtelijke projecten worden afgewogen. Elk project is uniek in zijn soort met specifieke omgevingsfactoren en kansen maar ook risico's. Dit vraagt nog de nodige aansturing van processen en financiële wendbaarheid, maar zeker ook ondernemersgeest. Het is (nog) niet mogelijk om alle ambities te stapelen en in de grondexploitaties financieel op te vangen. De signalen in de vastgoedmarkt voor wat betreft de ruimtelijke ontwikkelingen i.c.m. de duurzaamheidsambities zijn positief te noemen, nu wordt het een uitdaging om die signalen om te zetten naar (toekomstige) resultaten. In 2016 en 2017 hebben we goede financiële resultaten laten zien, dit na een aantal zeer zware jaren. We pakken nu voortvarend door, wat in de cijfers ook zichtbaar is. De woningbouwmarkt in Zwolle is robuust en zelfs op onderdelen overspannen te noemen en er is de aankomende jaren een flinke behoefte aan woningen, in het hele segment. De ambitie in de woningbouw is zelfs om te versnellen. Het bedrijventerrein Hessenpoort als regionale trekker en landelijke speler, laat goede cijfers zien over 2016 en 2017 en ook de nabije toekomst geeft vertrouwen.

Later in het hoofdstuk Ontwikkelingen wordt stilgestaan bij een aantal onderwerpen op het gebied van beleid, wet- en regelgeving en vastgoed- en gebiedsontwikkelingen.

Op 18 december 2017 heeft de raad het besluit genomen over de nota van uitgangspunten MPV 2018, waarbij de kaders zijn vastgesteld als basis voor de MPV 2018.

Voor de analyse van alle resultaten wordt verwezen naar de bijgevoegde MPV 2018 die in hoofdlijnen de volgende opbouw kent:
- Samenvatting en resultaten MPV op hoofdlijnen. Dit deel stelt de lezer in staat om de financiële resultaten op hoofdlijnen tot zich te nemen;
- Een toelichting en onderbouwing van het financiële resultaat van Vastgoed;
- Bijlagen, in een afzonderlijk document terug te vinden.

Beoogd effect
De voorliggende MPV 2018 geeft een financiële vertaling van het huidige gemeentelijke beleid/werkwijze binnen het economische klimaat. Twee keer per jaar tekenen we de resultaten op van de op dat moment vastgelegde planningen en overige uitgangspunten. Tegelijkertijd geeft de MPV 2018 een financiële doorkijk naar de toekomst, in een stevig herstellende vastgoedbranche en met de

doorgevoerde wijzigingen van de regelgeving. De rapportage en uitkomsten van de MPV 2018 lopen mee in de planning van de beleidscyclus. Het bedrijfsresultaat is opgebouwd met € 0,1 mln. positief op de voorzieningen, het afsluiten van complexen met € 2,5 mln. positief en het tussentijds winstnemen van € 13,4 mln. en overig met € 1,0 positief, dus in totaal € 17,0 mln. Het totale risicoprofiel ten opzichte van vorig jaar is financieel met ca. € 2,1 mln. afgenomen, in deze cijfers zijn de risico's van Hessenpoort ook opgenomen. Hessenpoort valt binnen deze MPV weer gewoon binnen de algemene beleidslijn, waarbij de risico's worden opgevangen door het weerstandsvermogen. In voorgaande jaren werden de risico's binnen het resultaat van het complex Hessenpoort zelf opgevangen. Met de regelgeving van het tussentijds winstnemen hebben is dit hersteld. Het totale risicoprofiel van € 8,8 mln. past volledig binnen het aanwezige weerstandsvermogen, waardoor er een dekkingsgraad is van 114% (beleidsmatige bovengrens is 100%).

Argumenten

1.1 Resultaat afgesloten complexen

Het afsluiten van het tiental complexen heeft een positief resultaat opgeleverd van € 2.473.149 wat ten gunste komt van het jaarresultaat. Om dit te kunnen realiseren zijn er een paar reserveringen in de reserve Vastgoed opgenomen met een totale waarde van € 99.643, dit o.a. over mogelijke nagekomen kosten bij de afgesloten complexen.

2.1 Tussentijdse winstname complexen

Conform de aangescherpte richtlijnen rondom het tussentijds winst nemen in complexen zijn alle projecten na de herziening doorgerekend. Op basis van de vastgestelde percentage of completion (POC) methode zijn de winstberekeningen gemaakt. In het rapport MPV 2018 is in paragraaf 2.5 de wet- en regelgeving nader toegelicht en is de berekening per complex uitgewerkt. Bij de in voorbereiding zijnde herijking van de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen gaan we nader in op de spelregels voor het bepalen van het weerstandsvermogen van de Gemeente Zwolle en hoe de regelgeving van het tussentijds winstnemen in complexen hierin een plaats moet krijgen. Er zijn dit jaar 11 complexen die in aanmerking komen voor winstneming met een totaalbedrag van € 13.395.999. Door deze wijziging van het voorzichtigheidsbeginsel naar het realiteitsbeginsel (POC methode) heeft er een inhaalslag plaatsgevonden in de tussentijdse winstneming. Het gepresenteerde bedrag is éénmalig en zal de aankomende jaren, afhankelijk van de resultaten, fors lager zijn. In paragraaf 4.1.2. van het rapport MPV 2018 is de ontwikkeling van de reserve toegelicht.

3.1 Gevormde voorziening Vastgoed

De hoogte van de voorziening per 31-12-2017 bedroeg € 16.228.000, wat € 112.000 lager is dan vorig jaar. De afname van de voorziening wordt met name veroorzaakt door het gunstig verkopen van grond uit de voorraad gronden waar een voorziening voor was getroffen. Verder hebben een aantal complexen in 2017 een verschuiving ondergaan, wat in de tabel Voorziening Vastgoed op pagina 13 van het rapport overzichtelijk is weergegeven.

4.1 De begrote inkomsten en uitgaven voor de grondexploitaties worden opnieuw vastgesteld.

Bij het openen van een grondexploitatie middels een raadsbesluit, wordt bij de start van een project het krediet vrijgegeven voor het maken van kosten en opbrengsten. Jaarlijks worden in de MPV de grondexploitaties herzien. In dit beslispunt worden de gewijzigde kredieten voor alle projecten opnieuw

vastgesteld en het 1e jaarschijf vrijgegeven. In het bijlagenboek zijn alle grondexploitaties financieel gepresenteerd.

5.1 Op basis van de risicomethodiek worden de risico's eenduidig bepaald

Voor de risicovolle projecten worden de projectrisico's middels een vastgesteld format jaarlijks bepaald en gewogen. De economische risico's worden berekend over de getotaliseerde cijfers van de MPV, dit na besluitvorming over de parameters in de Nota van Uitgangspunten voor de MPV (raadsbesluit 18 december 2017). De economische en projectgebonden gewogen risico's over de 1e vier jaar bepalen de benodigde weerstandscapaciteit. Deze wordt afgezet tegen de aanwezige weerstandscapaciteit om zodoende het weerstandsvermogen van Vastgoed te bepalen (zie conclusie).
Dit betreft het algemeen gehanteerde beleid.

De risico's die betrekking hebben op complexen die een langere looptijd hebben zijn specifiek in beeld gebracht en gecorrigeerd op de berekende winstneming. Dit is gebeurd om de harmonisering in stand te houden tussen het projectresultaat en de bijbehorende risico's. Alle complexen worden jaarlijks onderworpen aan de beoordeling van tussentijdse winstneming.

6.1 De reserve vastgoed is de lopende rekening van Vastgoed

De financiële stand van zaken op korte termijn wordt bepaald door de Reserve Vastgoed. Dit kan ook wel de lopende rekening van Vastgoed genoemd worden. Elk jaar wordt op basis van de stand van de reservepositie bepaald hoe hoog het bedrag is wat afgedragen kan worden aan óf gestort moet worden vanuit de Algemene Concernreserve.
De stand van de reserve Vastgoed (jaarresultaat) per 31-12-2017 is € 17,0 mln. positief. Het overschot wordt conform vastgesteld beleid toegevoegd aan de Algemene Concernreserve.
De belangrijkste ontwikkelingen zijn:

-	resultaat erfpacht en verhuurde gronden	€ 0,57 mln. positief;
-	vrijval budget beleggershuurwoningen	€ 0,33 mln. positief;
-	onttrekking voorziening vastgoed	€ 0,11 mln. positief;
-	tussentijdse winstneming (11 complexen)	€ 13,40 mln. positief;
-	afsluiten 10 complexen	€ 2,47 mln. positief;
-	claims / verplichtingen	€ 0,10 mln. negatief;
-	resultaat afkoop erfpacht (incidenteel)	€ 0,21 mln. positief;
	Totaal	€ 17,00 mln. positief.

Deze bedragen zijn herleidbaar in het overzicht van de stortingen en onttrekkingen van de Reserve Vastgoed in hoofdstuk 4 van de MPV .

7.1 Weerstandvermogen

Conform het huidige beleid is het dit jaar niet nodig om het weerstandsvermogen vanuit de algemene middelen aan te vullen. Het weerstandsvermogen staat nu op 114% met een aanwezige weerstandscapaciteit van € 10 mln. Het te hanteren beleid gaat uit van een dekkingspercentage van minimaal 50% en maximaal 100%, met een minimum bedrag van € 10 mln., tenzij de vereiste weerstandscapaciteit onder dit bedrag komt. Dat is dit jaar het geval met een vereiste weerstands-capaciteit van € 8.790.000. Geadviseerd wordt om het minimum bedrag van € 10 mln. te handhaven

voor vastgoed als onderdeel van de Algemene Concernreserve. Dit om de robuustheid van het weerstandsvermogen te behouden in verband met de oververhitte vastgoedmarkt voor woningbouw. Lopende ontwikkelingen waaronder onder meer de in voorbereiding zijnde omgevingsvisie i.r.t. de voorraad gronden, de ontwikkelingen m.b.t. de regionale programmering van bedrijventerreinen en de ambitie op de duurzaamheidsvraagstukken gaat de aankomende jaren zijn weerslag krijgen, ook in de lopende complexen.

8.1 Accountant

De accountant heeft het college van B&W op 20 februari en de gemeenteraad in maart 2018 gerapporteerd over de bevindingen m.b.t. de tussentijdse controle over het jaar 2017 van o.a. de MPV activiteiten. *"het hanteren van de methodiek van winstneming is door de BBV gedetailleerd voorgeschreven en de Gemeente Zwolle dient het winstnemingsbeleid hierop aan te passen".*
Door de zeer magere communicatie vanuit de commissie BBV omtrent deze aangescherpte richtlijn en het momentum van presentatie van de informatie (eind december 2017) was het niet mogelijk om deze kaders bij de Nota van Uitgangspunten 2018 te beschrijven, u heeft tenslotte op 18 december 2017 de kaders meegegeven. Op het onderdeel winstneming is in deze MPV afgeweken van het procesvoorstel uit de Nota van Uitgangspunten en is, in het belang van een juiste jaarrekening 2017, het proces naar voren getrokken.

9.1 Waardering gronden

De gronden van Voorsterpoort (gronden met het voornemen tot ontwikkeling) laten we om de twee jaar extern taxeren. Dit is dit jaar ook gebeurd voor de jaarrekening 2017 en die resultaten zijn nu ook verwerkt in de MPV 2018. Dit geldt overigens niet voor de overige (agrarische) gronden, dat is vorig jaar gebeurd. In het kader van de BBV richtlijnen per 1-1-2016 worden er op de gronden geen exploitatiekosten toegerekend c.q. bijgeschreven. Deze (exploitatie)kosten worden jaarlijks in de begroting opgenomen.

10.1 Risico analyse

De risicoprofielen van alle projecten krijgen twee keer per jaar een update, waarin de laatste inzichten worden verwerkt en met beheersmaatregelen worden gemanaged. Alle projecten in de MPV 2018 zijn onderworpen met een risico analyse en hiervan wordt in de voortgangsrapportage projecten (VP) inhoudelijk verslag gedaan. Financieel loopt het risicoprofiel van de projecten wel mee in de beoordeling van het weerstandsvermogen.

11.1 Langjarige grondexploitaties

De aanscherping van de BBV richtlijnen kan consequenties hebben voor de langlopende grondexploitaties Hessenpoort en Oude Mars. Dit analyseren we jaarlijks en de motivering om daar van af te wijken laten we door u bekrachtigen. In zowel de MPV als in de nota van uitgangspunten komt dit jaarlijks aan de orde. Nu de herziening van de grondexploitaties heeft plaatsgevonden, kunnen we stellen dat beide projecten binnen een periode van 10 jaar winstgevend worden, met inbegrip van de tussentijdse winstneming 2017 en alle reeds gerealiseerde- en nog te realiseren (binnen 10 jaar) investeringen.

Een toelichting is terug te lezen in paragraaf 2.2 van de MPV 2018 en in eerdere besluitvorming van de Nota van Uitgangspunten en MPV in 2016 en 2017.

Datum 06 maart 2018
Ons kenmerk OW18.0000.1

Recente ontwikkelingen
De aangescherpte BBV richtlijnen van tussentijdse winstneming op de grondexploitaties heeft zijn intrede gedaan en zal jaarlijks in de MPV worden geanalyseerd. In de Nota van Uitgangspunten is hier al op geanticipeerd, nu krijgt het echter al zijn uitwerking al in de gepresenteerde cijfers.

- Projecten met een langere looptijd dan 10 jaar

De gemeente Zwolle heeft de beschikking over twee grondexploitaties die een zeer lange looptijd kennen. Het betreft de projecten: bedrijventerrein Hessenpoort (2042) en woningbouw Oude Mars (2037). Voor deze projecten is de index voor de opbrengstenstijging (periode na 10 jaar) reeds op nul procent gezet, waardoor er een behoedzaam beeld wordt gecreëerd. Voor bedrijventerrein Hessenpoort is de opbrengststijging voor de 1^{e} vier jaar ook op nul procent gezet. Zoals eerder onder argument 7.1 en 11.1 is gemeld, zetten we in op maximale beheersmaatregelen om een behoedzaam maar reëel beeld neer te zetten voor beide grondexploitaties. We laten elk jaar zien dat beide projecten binnen 10 jaar winstgevend zijn, rekening houdende met mogelijke tussentijdse winstnemingen.

- Rente in de grondexploitaties

De rente die wordt toegerekend aan grondexploitaties is vastgesteld op 1,85%, gebaseerd op de werkelijke rente over het vreemd vermogen en vastgesteld in de begroting 2018-2021. Dit was vorig jaar 2,1%. Binnen de grondexploitaties laten vooral de projecten met een positieve boekwaarde (op termijn) hierdoor een negatief resultaat op dit onderdeel zien.

- Overgangsregeling waardering gronden

Zoals in de nota van uitgangpunten reed toegelicht zijn onze gronden marktconform, dat wil zeggen dat de marktwaarde overeenkomt met de bestemming. Er is hiervoor een voorziening getroffen van € 15.1 mln. om dit af te dekken. Zie hiervoor paragraaf 3.4.2. van de MPV 2018.

- Risico’s en onzekerheden

In hoofdstuk 5.1 van de MPV 2018 wordt er aandacht gegeven aan de risico’s en onzekerheden rondom de grondexploitaties en het (mogelijke) financiële effect hiervan op weerstandsvermogen en reserves. Het financiële effect zal worden opgenomen in de toelichting op de grondexploitaties in de jaarrekening. Nadere onderbouwing van de mutaties maakt hier onderdeel vanuit.

- Grondprijsontwikkelingen

In 2014 is ervoor gekozen om een aantal instrumenten in te zetten om beweging in de woningmarkt te krijgen. Deze voorzieningen zijn per 31-12-2016 en/of bij raadsbesluit over de nota van uitgangspunten komen te vervallen, uitgezonderd het budget voor beleggershuurwoningen in Stadshagen. Dit budget is nog één jaar doorgeschoven. In 2017 is er echter geen beroep meer op gedaan en het restantbudget is ook niet meer noodzakelijk. Het bedrag van € 327.000 vloeit terug naar de algemene middelen.

Datum 06 maart 2018
Ons kenmerk OW18.0000.1

Conclusies

Ontwikkeling totaalresultaat grondexploitaties
Het totale resultaat van alle exploitaties is verbeterd. Er heeft een tussentijdse winstneming van € 13,4 mln. plaatsgevonden en er zijn 10 complexen afgesloten met een positief resultaat van € 2,5 mln. De balans slaat dus met € 11,6 mln. positief door, zowel door betere resultaten in 2017 als door een positievere prognose voor de toekomst (kaders uit de Nota van Uitgangspunten 2018). De totale prognose van de winstverwachting van alle exploitaties tezamen neemt wel iets af met € 4,3 mln., wat vooral te maken heeft met de eerder genoemde winstneming. Zie paragraaf 3.3 voor de analyse binnen de projecten.

Reserves en voorzieningen
In onderstaande tabel zijn de reserves samengevat.

Reserves en voorzieningen		MPV 2018		MPV 2017
Reserve Vastgoed (lopende rekening)	€	17.048.000	€	15.028.000
Voorziening Vastgoed (geoormerkt geld tekortplannen)	€	16.228.000	€	16.320.000
Bestemmingsreserve Nniegg	€	-	€	-

Tabel 1: Reserves en voorzieningen

De voorzieningen zijn toegelicht onder paragraaf 4.2 in de MPV 2018. In het kader van de BBV richtlijnen kunnen complexen die niet ruimtelijk en economisch met elkaar verweven zijn niet gesaldeerd worden. Deze complexen waren eerder onder het complex NUTVW opgenomen. Dat betekent dat voor een paar complexen met een negatief resultaat een voorziening getroffen moet worden, wat in deze MPV is verwerkt.

Weerstandsvermogen
Met het exploiteren van (bouw) grond gaan niet alleen grote bedragen om, maar zijn er ook risico's aan verbonden. Zeker gelet op de lange looptijden, de relatief hoge boekwaarden, geprognosticeerde omzetten en hoge nog te genereren opbrengsten moet rekening gehouden worden met een reëel bedrijfsrisico. De regels omtrent de risicosystematiek en het bijbehorende niveau van het weerstandsvermogen van de afdeling Vastgoed zijn vastgelegd in de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2011 – 2014. De herijking op de nota is in voorbereiding. Tegenover de risico's die zich voor kunnen doen moet een minimale dekking aanwezig zijn.
Dit wordt weergegeven in het weerstandsvermogen.
Het beleid voor het weerstandsvermogen gaat uit van de begrippen vereiste weerstandscapaciteit en aanwezige weerstandscapaciteit. In het overzicht hieronder is een korte omschrijving gegeven van de betekenis van deze begrippen.

Datum 06 maart 2018
Ons kenmerk OW18.0000.1

Weerstandsvermogen:
De verhouding tussen de aanwezige en vereiste weerstandscapaciteit.
Vereiste weerstandscapaciteit:
Het risicobedrag dat periodiek bepaald wordt op basis van een inventarisatie en financiële vertaling van risico's .
Aanwezige weerstandscapaciteit:
Het vrij besteedbare geld dat de gemeente gereserveerd en beschikbaar heeft om tegenvallers op te vangen.

Conform beleid moet het weerstandsvermogen een dekkingsgraad hebben van minimaal 50% en maximaal 100%. Daarbij wordt een ondergrens van minimaal € 10 mln. gehanteerd voor de aanwezige weerstandscapaciteit. Bij de jaarrekening 2016 (MPV 2017) is dit bedrag vastgezet op € 10,0 mln.
Na het opplussen van het jaarresultaat van € 17,0 mln. is de aanwezige weerstandscapaciteit € 27,0 mln. Daar tegenover moet het risicoprofiel worden afgezet met € 8,8 mln..
Het berekende weerstandsvermogen is, na het storten van het resultaat van € 17,0 naar de Algemene Concernreserve bij de MPV 2018 is 114%. Dit betekent dat 114% van de risico's gedekt kunnen worden uit de aanwezige middelen, wat als goed is te benoemen.

Financiële opbouw bovengenoemde cijfers

In de tabellen hieronder is de financiële weergave gegeven van de berekening van het weerstandsvermogen.

Omschrijving	Bedrag
Reserve Vastgoed	17,0 mln.
Weerstandsreserve Vastgoedrisico	10,0 mln.
Totaal aanwezige weerstandscapaciteit	27,0 mln.

Omschrijving	Bedrag
Economische risico's	2,0 mln.
Projectgebonden risico's	6,7 mln.
Totaal vereiste weerstandscapaciteit	8,8 mln.

De storting van € 17,0 mln. uit de Reserve Vastgoed naar de Algemene Concernreserve vindt conform de algemene gedragslijn reeds bij het jaarrekening plaats en is dan ook onderdeel van het totale resultaat van de Gemeente Zwolle. Van de weerstandscapaciteit is dan reeds € 17,0 afgedragen aan de Algemene Concernreserve, waardoor er € 10,0 resteert.

Aanwezige weerstandscapaciteit	€ 10.000.000	
Vereiste weerstandscapaciteit	€ 8.790.000	= 114 %

Conclusie weerstandsvermogen:

1. Het weerstandsvermogen is toereikend voor het opvangen van de risico's;
2. De aanwezige weerstandscapaciteit is € 10,0 mln. Hiertegenover staat de vereiste Weerstandscapaciteit van € 8,8 mln. Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de aanwezige weerstandscapaciteit en de vereiste weerstandscapaciteit. Het weerstandsvermogen

is 114%. Dit betekent dat meer dan 100% van de risico's kunnen worden gedekt;
3. In de Algemene Concernreserve is een weerstandsreserve voor vastgoedrisico's aanwezig van € 10,0 mln., wat voldoende is;
4. Het is mogelijk om van de huidige Reserve Vastgoed het volledige resultaat van € 17,0 vrij te laten vallen ten gunste van de Algemene Concernreserve.

Risicomanagement
In de voortgangsrapportage projecten (VP) worden alle projecten inhoudelijk toegelicht, ook voor wat betreft de risico's. In de MPV 2018 wordt inzicht gegeven in de (financiële) samenhang tussen de grondexploitatie, het risicoprofiel en de beheersing van de risico's. Op deze manier kan er een onderbouwing en toelichting worden gegeven op de mutaties. In de tabel op de volgende pagina zijn de grootste mutaties t.o.v. vorig jaar in beeld gebracht.

Gewogen risico's	MPV 2017	MPV 2018	Verschil
Stadshagen	2.443.375	3.416.750	973.375
Voorsterpoort (Mva deel)	438.250	-	-438.250
Kamperpoort Katwolderplein	60.000	15.750	-44.250
Oude Mars	1.485.250	530.250	-955.000
Kraanbolwerk	917.763	412.500	-505.263
Bos en Buitenplaatsen	-	712.750	712.750
Campus Windesheim	-	97.500	97.500
Westenholte Stins	-	168.000	168.000
Hessenpoort	1.294.750	1.286.750	-8.000
Mutaties totaal			Nihil

De totale gewogen projectgebonden risico's zijn nagenoeg gelijk gebleven, met dien verstande dat Hessenpoort nu, conform de algemene beleidslijn, via het weerstandsvermogen wordt opgevangen en niet meer binnen het project zelf.

In bovenstaande tabel genoemde projecten vertegenwoordigen voor het grootste gedeelte de mutaties. Hieronder worden de mutaties in de projecten kort toegelicht:

- Stadshagen: De gewogen risico's nemen toe met € 973.000 wat o.a. wordt veroorzaakt door de externe ontwikkelingen en de zandwinning uit de Milligerplas;
- Voorsterpoort (Mva deel): De risico's zijn uit de MPV gehaald omdat het daar, door aanpassing van de regelgeving, onterecht is opgenomen en nu ondergebracht is bij de reserve Voorsterpoort. In de MPV kunnen alleen de in uitvoering zijnde complexen worden opgevoerd;
- Oude Mars: De nieuwe verkaveling en verkoopstrategie hebben een positief effect op de opbrengstrisico's;
- Kraanbolwerk: Lagere saneringskosten en eerdere afname bouwgrond uit het contract;
- Bos en Buitenplaatsen, Campus Windesheim en Westenholte Stins: omdat deze complexen weer volledig zijn geprognosticeerd, moeten ook de risico's in beeld worden gebracht. Dit is

anders dan vorig jaar, aangezien de projecten toen gesaldeerd onder het complex NUTVW stonden opgenomen. Hiermee neemt de transparantie van de totale portefeuille toe.

Risico's
Voor een nadere inhoudelijke toelichting van de risico's binnen de grondexploitaties, zie de Voortgangsrapportage Projecten.

Financiën
Met besluitpunt 6 kan er sprake zijn van een storting in de Algemene Concernreserve. De hoogte hiervan is afhankelijk van de uitkomsten van dit besluitpunt.

Communicatie
Deze MPV zal meelopen met de planning en besluitvorming van de beleidscyclus 2018.

Vervolg
De resultaten van de MPV 2018 worden verwerkt in de jaarrekening 2017.

Openbaarheid
Dit voorstel en bijbehorende MPV 2018 zijn openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris a.i.

Datum 06 maart 2018
Ons kenmerk OW18.0000.1

Besluit

Jaargang	2018
Nummer	1
Onderwerp	MPV 2018

De raad van de gemeente Zwolle;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders, d.d.

Besluit:

1. De complexen Noordereiland, Zwolle zuid, Kop Hanzeland, Rood voor rood, Wipstrikpark Oosterenk, Bagijneweide, Forelkolk, Marslanden G en de Vrolijkheid af te sluiten en het positief saldo ad. € 2.473.000 ten gunste van het jaarresultaat van vastgoed te brengen;
2. Vervroegd winst te nemen binnen de complexen voor een totaalbedrag ad. € 13.396.000 en ten gunste van het jaarresultaat van vastgoed te brengen;
3. De voorziening Vastgoed te verlagen met een bedrag van € 111.000;
4. De gepresenteerde grondexploitaties vast te stellen en de budgetten voor de 1e jaarschijf;
5. Een risicobedrag op te nemen voor de economische risico's ad. € 3.662.000 en voor de projectgebonden risico's ad. € 6.766.000, in totaal € 10.428.000;
6. Op basis van bovenstaande beslispunten in te stemmen met de MPV 2018 en het financiële jaarresultaat van Vastgoed per 31 december 2017 ad € 17.047.000 voordelig en conform het huidige beleid te storten naar de Algemene Concernreserve;
7. In samenhang met de uitkomsten van de jaarrekening, de eerste berap 2018 het vereiste weerstandsvermogen van Vastgoed vaststellen op € 10,0 mln;
8. Kennis te nemen van de tussentijdse controle van de accountant m.b.t. de MPV activiteiten;
9. Kennis te nemen van de tussentijdse winstneming binnen grondexploitaties;
10. Kennis te nemen van de reeds lopende langjarige grondexploitaties Hessenpoort en Oude Mars en deze, met de kennis van de huidige geprognosticeerde resultaten, als zodanig te handhaven;
11. Kennis te nemen van de lopende (vastgoed)ontwikkelingen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van

de voorzitter,

de griffier,

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	44298
Onderwerp	Meerjarenprognose Vastgoed 2018

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d.

besluit:

1. De complexen Noordereiland, Zwolle zuid, Kop Hanzeland, Rood voor rood, Wipstrikpark Oosterenk, Bagijneweide, Forelkolk, Marslanden G en de Vrolijkheid af te sluiten en het positief saldo ad. € 2.473.000 ten gunste van het jaarresultaat van vastgoed te brengen;

2. Vervroegd winst te nemen binnen de complexen voor een totaalbedrag ad. € 13.396.000 en ten gunste van het jaarresultaat van vastgoed te brengen;

3. De voorziening Vastgoed te verlagen met een bedrag van € 111.000;

4. De gepresenteerde grondexploitaties vast te stellen en de budgetten voor de 1e jaarschijf;

5. Een risicobedrag op te nemen voor de economische risico’s ad. € 2.024.000 en voor de projectgebonden risico’s ad. € 6.766.000, in totaal € 8.790.000;

6. Op basis van bovenstaande beslispunten in te stemmen met de MPV 2018 en het financiële jaarresultaat van Vastgoed per 31 december 2017 ad € 17.047.000 voordelig en conform het huidige beleid te storten naar de Algemene Concernreserve;

7. In samenhang met de uitkomsten van de jaarrekening, de eerste berap 2018 het vereiste weerstandsvermogen van Vastgoed vaststellen op € 10,0 mln.;

8. Kennis te nemen van de tussentijdse controle van de accountant m.b.t. de MPV activiteiten;

9. Kennis te nemen van de tussentijdse winstneming binnen grondexploitaties;

10. Kennis te nemen van de reeds lopende langjarige grondexploitaties Hessenpoort en Oude Mars en deze, met de kennis van de huidige geprognosticeerde resultaten, als zodanig te handhaven;

11. Kennis te nemen van de lopende (vastgoed)ontwikkelingen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 juli 2018,

de voorzitter,

de griffier,

Zwolle

Meerjaren Prognose Vastgoed 2018

1 Inhoudsopgave

Inleiding 4
Leeswijzer 4
2 Samenvatting en conclusies 5
2.1 Context speelveld MPV 5
2.2 Wet- en regelgeving BBV 6
2.3 Hessenpoort 7
2.4 Oude Mars 8
2.5 Wet- en regelgeving winstname in Grondexploitaties 9
2.5.1 Te volgen stappen bij winstneming 10
2.6 Berekening winstname 11
2.7 Wet- en regelgeving faciliterende projecten 12
2.8 Wet- en regelgeving Vennootschapsbelasting (Vpb) 12
2.9 Financiële stand van zaken 13
2.9.1 Samenvatting resultaten financiële positie grondbedrijf 13
2.9.2 Resultaat grondexploitaties 13
2.9.3 Reserve, voorziening en bestemmingsreserve Vastgoed 13
2.9.4 Risico's 14
2.9.5 Weerstandsvermogen 15
3 Verwacht resultaat grondexploitaties 16
3.1 Complexen 16
3.1.1 In Exploitatie Genomen Gronden (IEGG) 16
3.1.2 Toekomstige exploitaties 17
3.1.3 Binnenkort af te sluiten complexen (BATSC) 17
3.1.4 Afgesloten complexen 18
3.2 Financieel resultaat complexen 19
3.2.1 Totaal beeld 19
3.2.2 Cashflow 20

3.2.3 Analyse resultaat ... 20
3.2.4 Inleiding ... 21
3.2.5 In exploitatie genomen gronden ... 21
3.2.6 Binnenkort af te sluiten complexen ... 22
3.2.7 Toekomstige exploitaties (voorbereidingskredieten) ... 22
3.2.8 Resumé financieel overzicht complexen ... 23
3.3 Analyse resultaten complexen ... 24
3.3.1 Analyse resultaten woningbouw ... 24
3.3.2 Analyse resultaten bedrijventerreinen en kantoren ... 26
3.3.3 Analyse resultaten herstructurering ... 26
3.3.4 Analyse resultaten binnenkort af te sluiten complexen ... 27
3.3.5 Analyse resultaten afgesloten exploitaties ... 28
3.4 Financieel resultaat gronden Materiële Vaste Activa (MVA) ... 30
3.4.1 Verloop boekwaarde MVA-gronden ... 30
3.4.2 Waardering Voorraad-gronden per 31-12-2017 ... 31
3.4.3 Jaarlijks exploitatieresultaat Voorraad-gronden ... 31
3.4.4 Jaarlijks exploitatieresultaat erfpachtgronden en recht van opstal ... 31
4 Reserves, voorzieningen en bestemmingsreserve Vastgoed ... 32
4.1 Reserve Vastgoed ... 32
4.1.1 Reserve Vastgoed per 31-12-2017 ... 32
4.1.2 Ontwikkeling reserve Vastgoed komende 4 jaar ... 33
4.2 Voorziening Vastgoed ... 34
5 Risico’s in relatie tot weerstandsvermogen ... 35
5.1 Risico’s ... 35
5.1.1 Projectgebonden risico’s ... 35
5.1.2 Economische risico’s ... 37
5.2 Weerstandsvermogen ... 38
5.2.1 Aanwezige weerstandscapaciteit ... 38
5.2.2 Vereiste weerstandscapaciteit ... 39

5.2.3 Berekening weerstandsvermogen 39
Colofon 40

Inleiding

Voor u ligt de Meerjaren Prognose Vastgoed (MPV) 2018. De MPV doet verslag van de financiële effecten van het gevoerde beleid. Beleidskeuzes over het faciliteren van initiatieven in het ruimtelijk domein, visies, plannen en projecten vinden plaats in de daarvoor geëigende gremia. De uitkomsten van de MPV kunnen vanzelfsprekend wel belangrijke input zijn voor eventuele beleidswijzigingen.

Leeswijzer

In deze leeswijzer wordt aangegeven welke inhoudelijke gegevens gewijzigd zijn en waar deze in de MPV terug te vinden zijn.

Hoofdstuk 2 begint met de samenvatting en conclusies. In dit hoofdstuk wordt informatie gegeven over de context van de MPV en een samenvatting van de financiële stand van zaken. Hoofdstuk 3 gaat vervolgens verder met een gedetailleerde onderbouwing van de resultaten van de complexen. Vervolgens gaat hoofdstuk 4 in op de reserve Vastgoed, de voorziening en de bestemmingsreserve Vastgoed.

In hoofdstuk 5 van dit document wordt uitgebreid stilgestaan bij de methode voor het bepalen van de risico's en het weerstandsvermogen. Daarbij wordt de relatie tussen deze twee begrippen uitgelegd. Dit beleid is verankerd in de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen.

De MPV wordt ondersteund met verschillende bijlagen, zoals de afzonderlijke grondexploitaties van alle complexen, resultaat erfpachtgronden en recht van opstal e.a.. Deze bijlagen worden als apart document bijgevoegd.

2 Samenvatting en conclusies

2.1 Context speelveld MPV

In de Nota van Uitgangspunten MPV 2018 heeft u als raad op 18 december 2018 een besluit genomen over de te hanteren kaders voor het opstellen van deze MPV. Zwolle groeit door tot 2040 richting de 140.000 inwoners en daarvoor zal er ruimte benodigd zijn om deze groei te kunnen faciliteren. Dat doen we samen met de vastgoedpartners in de stad, waarbij we zowel actief risicovol als actief faciliterend projecten realiseren. Waar we in 2016 zagen dat er weer beweging kwam in de vastgoedmarkt, zien we dat dit stevig heeft doorgezet in 2017. De tweede helft van 2017 was er, op onderdelen, reeds sprake van een sterk overspannen markt.

Hessenpoort is volop in beweging met goede verkoopresultaten en extra kwaliteitsinjecties in het openbaar gebied. De nabije toekomst is goed te noemen. Het herstel in de woningmarkt zet zich explosief door, wat ook weer een keerzijde heeft. De nieuwbouw aan woningen laat in 2017 een goede stijging zien met ca. 300 nieuwbouwwoningen in onze eigen grondexploitaties. Conform de in mei 2017 vastgestelde Woonvisie wordt voor Stadshagen nu uitgegaan van de bouw van ca. 300 woningen per jaar voor de komende 10 jaar, waar voor het afbouwen en doorontwikkelen van de deelgebieden in Stadshagen u een nieuwe ontwikkelstrategie heeft vastgesteld. Voor Oude Mars wordt er met een gedeeltelijk gewijzigd stedebouwkundig plan met bijbehorende verkoopanalyse en -promotie de basis gelegd voor het doorontwikkelen van deze locatie. Projecten als b.v. Kraanbolwerk en Kamperpoort gaan voortvarend te werk en dat laten de resultaten dan ook zien.

In al deze voortvarendheid is er ook een keerzijde. De woningmarkt is in meerdere steden in Nederland, maar zeker ook in Zwolle, overspannen te noemen. Potentiële klanten van woningen in de bestaande markt moeten regelmatig ver boven de vraagprijs bieden om in aanmerking te komen voor de betreffende woning. Het loten van kavels en het inschrijven op woningen is het laatste half jaar sterk toegenomen. Verder zien we aan de investeringenkant een stevige toename van de bouwkosten. Dit is nog niet altijd direct zichtbaar in de indexen, maar zeker gevoelsmatig aanwezig en merkbaar in de praktijk van de lopende onderhandelingen met partijen. Planningen lopen uit, bouwmaterialen stijgen sterk in prijs waardoor het niet onredelijk is aan te nemen dat dit een corrigerend effect zal gaan hebben op de realisatie van de ambitie in de woningbouw. De ambities op het gebied van de energietransitie, klimaatadaptatie en circulaire economie zijn beleidsmatig en uitvoeringstechnisch in beweging. In hoeverre de grondexploitaties hierin een bijdrage kunnen leveren zal zich de aankomende jaren moeten bewijzen. Hierin is nog veel werk te verzetten.

De spanningen in de vastgoedmarkt, de toenemende bouwkosten en de ambities op het gebied van duurzaamheid vragen om een behoedzaam karakter bij het vrij laten vallen van incidentele middelen. Door de aangescherpte richtlijnen van de commissie BBV over het tussentijds winstnemen, zal er bij een aantal projecten een winstafdracht plaatsvinden. Deze bedragen komen in het jaarresultaat van 2017 tot uiting en zullen vanaf 2018 een jaarlijks terugkerende paragraaf in deze nota krijgen.

Dit rapport geeft een weerslag van de financiële stand van zaken per 1-1-2018. De kaders hiervoor zijn door u in de nota van uitgangspunten MPV 2018 vastgelegd. Voor het meer beleidsmatige en strategische aspect rond de MPV worden in het raadsvoorstel alle belangrijke ontwikkelingen kort en bondig toegelicht. De inhoudelijke toelichting loopt via de Voortgangsrapportage Projecten (VP). Deze MPV 2018 is anticiperend op de vastgoed ontwikkelingen, waarbij reële prognoses het uitgangspunt zijn.

Dit jaar hebben we een vervolg gemaakt om de MPV compact en overzichtelijk te schrijven, aangezien een groot gedeelte reeds bij de Nota van Uitgangspunten een plaats heeft gekregen. In deze rapportage wordt geregeld over miljoenen gesproken. Indien de argumentatie c.q. situatie erom vraagt, wordt hier echter van afgeweken.

2.2 Wet- en regelgeving BBV

De richtlijnen van de nieuwe wetgeving voor grondexploitaties blijven, door de uitgifte van Vraag en Antwoord rubriek, steeds aan verandering onderhevig. De accountant heeft in de brief van december 2017 met betrekking tot de tussentijdse rapportage 2017 de Raad hierop gewezen. Het onderwerp tussentijdse Winstname wordt uitgewerkt in paragraaf 2.5.

Voor de exploitaties met een looptijd langer dan 10 jaar zijn risicobeperkende maatregelen toegepast, door sinds 2016 geen opbrengstenstijging meer te hanteren na de periode van 10 jaar. De op termijn winstgevende grondexploitaties Hessenpoort en Oude Mars geven bij de herziening een reëel beeld weer dat ze binnen een periode van 10 jaar winstgevend worden. Hiermee voldoen we aan de gestelde kaders vanuit de aangescherpte wet- en regelgeving. Voor Hessenpoort is het zelfs mogelijk om een tussentijdse winstneming te doen.

Beide langjarige grondexploitaties zijn, met de recente ontwikkelingen binnen de projecten en de vastgestelde kaders, goed in control. Voor beide projecten hebben we vanaf 2016 zowel bij de behandeling van de MPV als bij de Nota van Uitgangspunten aangegeven op welke gronden we het verantwoord vinden om deze grondexploitaties met een looptijd van langer dan tien jaar operationeel te houden. Deze argumentatie is meerdere keren onderwerp van overleg geweest met de accountant. De discussie met de accountant zit in de bewegingsvrijheid die de intepretatie van de aanscherpende regelgeving op dit onderdeel van de BBV biedt. Dit is aanleiding geweest om scherp in beeld te krijgen wat de situatie is na een fictieve periode (knip) bij 10 jaar. Voor beide projecten is de prognose dat ze binnen die periode winstgevend worden, dit met reële kaders. Ook bij de aanscherping van de richtlijn voor tussentijdse winstneming is dit onderwerp van gesprek. Het geheel wordt in paragraaf 2.3 en 2.4 nader toegelicht.

2.3 Hessenpoort

De herziening van Hessenpoort is uitgaande van de huidige prognoses vanaf 2027 winstgevend. Dat betekent dat de huidige boekwaarde van € 47,2 mln., waarbij een tussentijds winst in is opgenomen van € 6,1 mln. over 2017, de aankomende jaren snel zal afnemen en als gevolg van verkopen voor het eerst in 2027 positief zal worden en oploopt naar een winstverwachting bij 10 jaar in 2027 van € 3,2 mln. De tussentijdse winstnames beïnvloeden het omslagpunt. Dit zal jaarlijks worden gemonotord. Zie de grafiek Cash flow Hessenpoort hiernaast. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 3, waar een korte en bondige analyse wordt gegeven op het resultaat.Concluderend kan dus gesteld worden dat de gemeente het bedrijventerrein Hessenpoort, in relatie tot de BBV richtlijnen, als zodanig volledig in stand houdt aangezien er geen aanleiding is om extra (financiële)zekerheden in te bouwen. Er zijn zelfs indicaties dat op korte termijn om tot een beter resultaat voor de gronduitgifte te komen aangezien de kans bestaat dat de verkopen de prognose overstijgt.

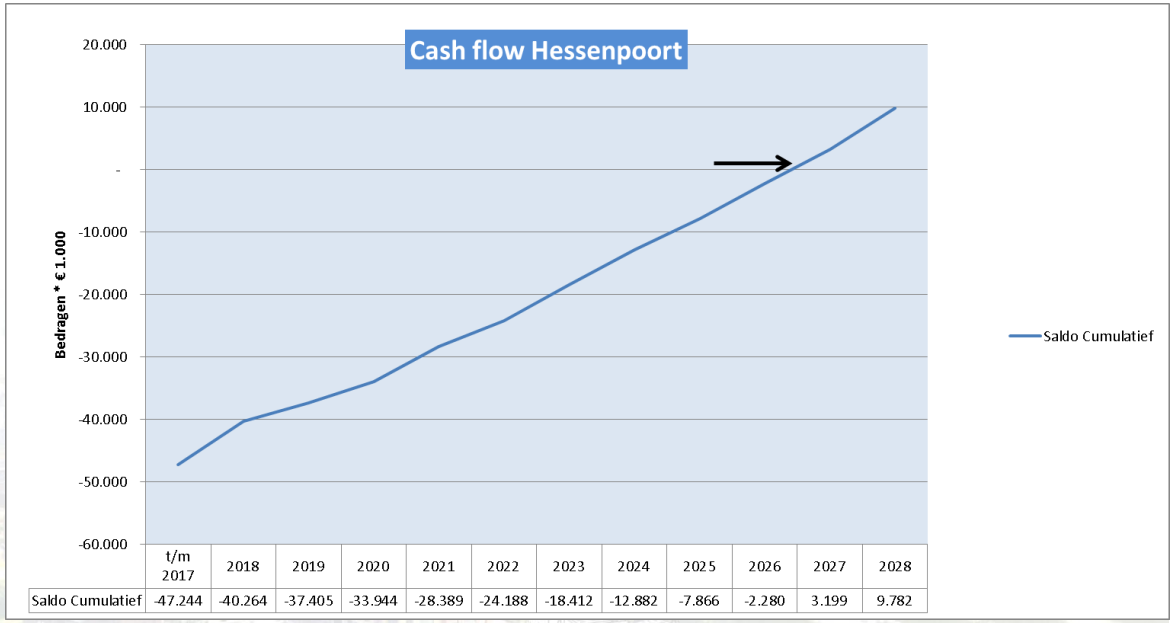

	t/m 2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Saldo Cumulatief	-47.244	-40.264	-37.405	-33.944	-28.389	-24.188	-18.412	-12.882	-7.866	-2.280	3.199	9.782

2.4 Oude Mars

In februari 2018 is de raad geïnformeerd over de gedeeltelijke aanpassing van het stedenbouwkundig plan van het woningbouwproject Oude Mars. De huidige prognose bereikt in 2026 haar break even point en wordt winstgevend. Dit betekent dat de huidige boekwaarde van € 3,3 mln. door verkopen voor het eerst winstgevend wordt in 2026 en oploopt naar een winstverwachting bij 10 jaar in 2027 van € 2,4 mln. Zie de grafiek Cash flow Oude Mars hiernaast. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 3, waar een toelichting en analyse wordt gegeven op het resultaat. De tusentijdse winstnames beslissen het omslagpunt en dit wordt jaarlijks gemonitord.

Concluderend kan gesteld worden dat er voldoende beheersmaatregelen zijn om de langere looptijd van Oude Mars te handhaven.

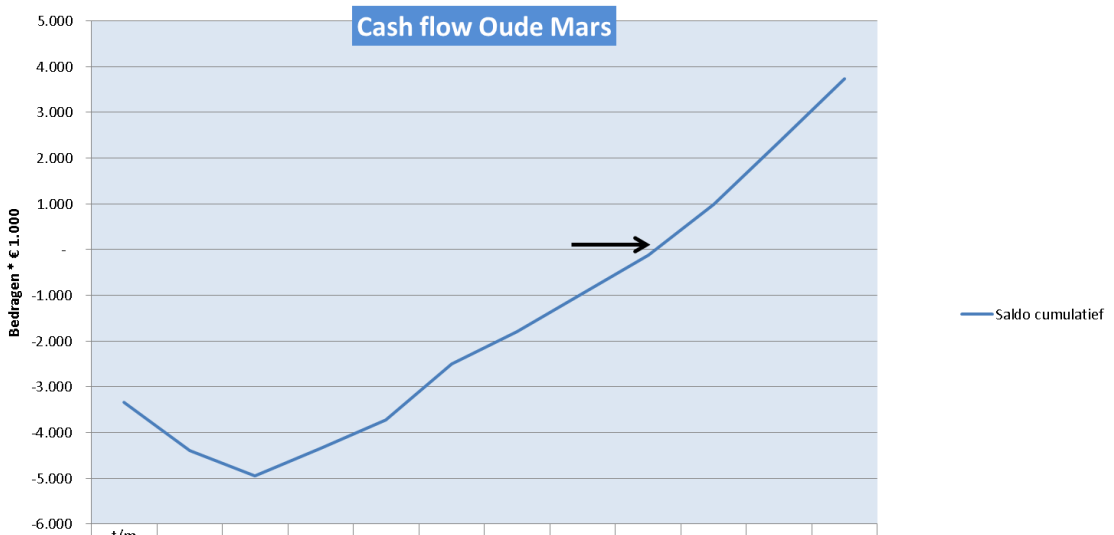

	t/m 2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Saldo cumulatief	-3.336	-4.401	-4.953	-4.348	-3.720	-2.510	-1.794	-967	-126	985	2.351	3.731

2.5 Wet- en regelgeving winstname in Grondexploitaties

Het nemen van tussentijds winst uit grondexploitaties is onderdeel van de aanscherping van de BBV richtlijnen. Een van de wijzingen waarop vanuit de BBV richtlijnen door de Gemeente Zwolle op wordt geanticipeerd is de aanbeveling voor winstneming. Dit is vastgelegd en uitgewerkt in de Nota van Uitgangspunten MPV 2018. De Raad heeft hierover op 18 december 2017 een besluit genomen.

Besluitvorming Raad 18 december 2017:
"Jaarlijks bij het opstellen van de MPV wordt voor wat betreft tussentijdse winstneming zowel het voorzichtigheids-beginsel als het realiteitsbeginsel bij grond-exploitaties beoordeeld en afgewogen."

Het gemeentelijk beleid is in 2012 vastgelegd in de richtlijn waarbij het voorzichtigheidsbeginsel als basis is uitgewerkt. De commissie BBV beveelt aan om bij het bepalen van winstneming tevens het realisatiebeginsel hierbij te betrekken. Met het besluit van de Raad van 18 december 2017 is een procesvoorstel afgesproken. Vanaf de MPV 2019 zou er jaarlijks, bij het bepalen van het MPV resultaat, een quick scan worden uitgevoerd naar de mogelijkheid voor winstneming bij de in uitvoering zijnde projecten. Deze aanbeveling was voor het eerst opgenomen in de paragraaf Grondbeleid bij de Begroting 2018 en was als kennisgeving aan de Raad gemeld (vooraankondiging).

De afgelopen weken/maanden heeft er (landelijk) een verdieping op dit onderwerp plaatsgevonden, waardoor er jurisprudentie op de BBV richtlijn is ontstaan. Eind december 2017 heeft de accountant de directie hierop gewezen en op 15 januari 2018 hierover een siteletter uitgebracht. In deze siteletter wordt door de accountant duidelijk stelling genomen over winstneming en de advisering over de te nemen stappen. In deze toelichting op de jaarstukken leggen we de waarderings-grondslagen vast, waarbij de inzet is om het effect van de (meerjaren) begroting in beeld te brengen. Dit houdt in dat er alleen nog sprake is van toepassing van het realisatiebeginsel, de percentage of completion (POC) methode. Om tot deze berekening te komen houden we rekening met de wijze waarop gemeentelijk wordt omgegaan met de berekening van het risicoprofiel (periode van 4 jaar, conform de meerjarenbegroting): De berekening van de tussentijds te nemen winst gaat volgens de formule en de stappen A t/m E, zoals in bijgevoegd overzicht op de volgende pagina is weergegeven:

In verband met de lange looptijd van sommige grondexploitaties, worden zowel de projectgebonden alsmede de economische gewogen risico's voor de totale duur van het project in beeld gebracht.

- De langjarige grondexploitaties Hessenpoort en Oude Mars moeten altijd binnen 10 jaar een minimaal sluitende grondexploitatie laten zien. Indien dit niet het geval is, dan zal de winstafdracht met het ontbrekende bedrag gecorrigeerd worden.
- De berekende risico's voor de grondexploitatie Hessenpoort gaan volgens de algemene gedragslijn voor het bepalen van het Weerstandsvermogen Vastgoed (als onderdeel van de Algemene Reserve).
- De economische risico's zoals vastgelegd in het besluit over de Nota van Uitgangspunten is de basis voor de berekening, echter de kans van optreden wordt voor de periode na het vierde jaar vastgesteld op 75%. Dat is op onderdelen hoger dan de economische risico's voor de periode van de eerste 4 jaar.

2.5.1 Te volgen stappen bij winstneming

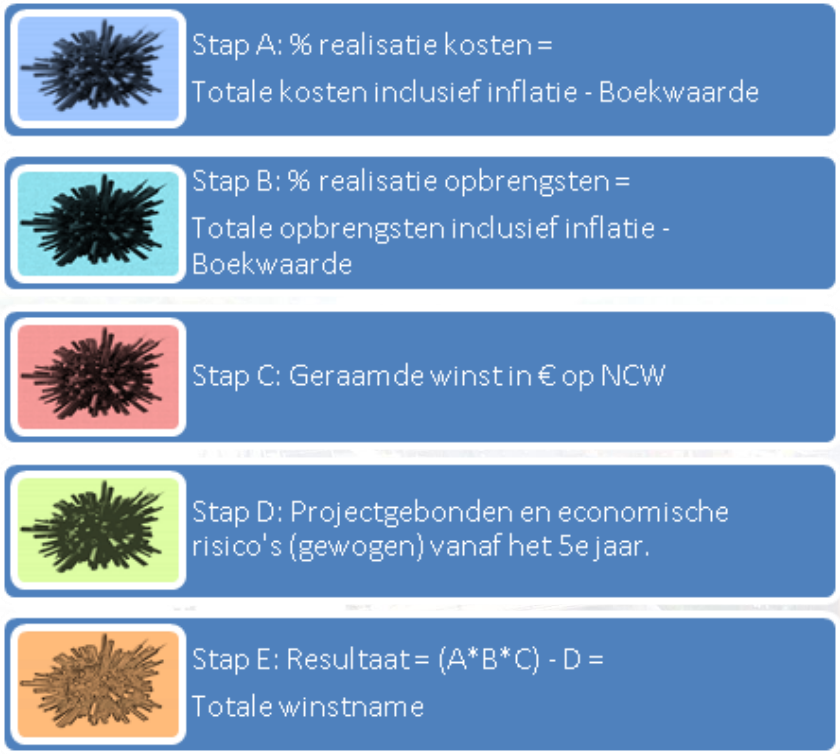

Zodra de winst is bepaald zal het totale risicoprofiel in twee gedeeltes uiteenvallen. Het berekende gewogen risico voor de periode van de eerste vier jaar zal, conform de bestendige gedragslijn, via het weerstandsvermogen van Vastgoed lopen. De overige gewogen risico's (vanaf jaar 5) worden binnen het project gemanaged en zijn in beeld gebracht als correctie op de berekening van de winstname (POC methode).

Bij de projecten Hessenpoort en Oude Mars zal elk jaar tevens de toets worden verricht of het complex binnen 10 jaar nog winstgevend wordt. Indien dit niet het geval is, dan wordt de tussentijdse winstneming hierop gecorrigeerd. Hiermee wordt voorkomen dat de looptijd van de complexen opnieuw ter discussie komt te staan.

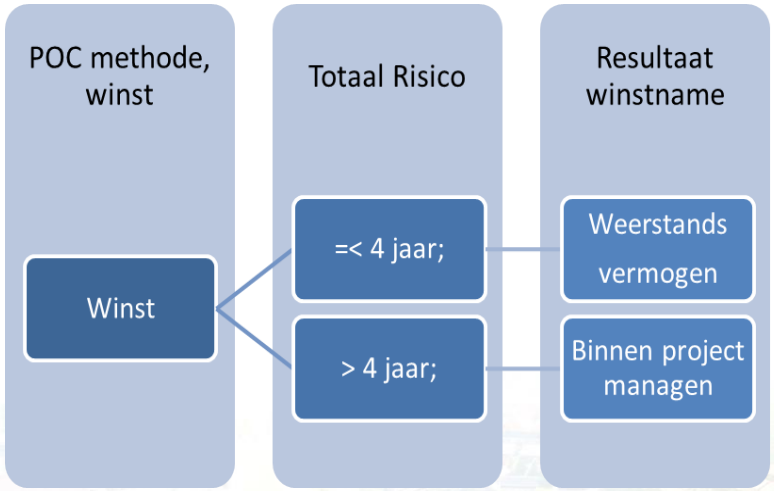

In de tabel hieronder over de Economische risico's is de kans van optreden in beeld gebracht. De economische risico's voor de 1e vier jaar zijn door de Raad als kader meegegeven voor de MPV 2018. Door de hogere onzekerheid in verband met de prognose voor de lange termijn treed er een mutatie in de kansberekening op, deze wordt verhoogd naar 75%.

Economische risico's	Kans 1e 4 jaar	Kans > 4 jaar
Planning	50%	75%
Rente	25%	75%
Kostenstijging	75%	75%
Opbrengstendaling	50%	75%

2.6 Berekening winstname

De uitkomsten van de onder paragraaf 2.5 aangescherpte wet- en regelgeving en gewijzigd beleid voor winstname staan hieronder in de tabel opgenomen. Bij een aantal MPV projecten is tussentijdse winstneming ook daadwerkelijk van toepassing. Voor alle MPV projecten is er een analyse gemaakt van de projectgebonden risico's (ook voor de termijn na vier jaar) en is dit, indien van toepassing, als correctie meegenomen in de winstberekening. Dit is gebeurd bij de herziening van de complexen in deze MPV 2018 en de berekening van de Netto Contante Waarde (NCW) per 1-1-2018. Vervolgens is de boekwaarde per 31-12-2017 met het bedrag van de winstneming per project gecorrigeerd waardoor er een nieuwe boekwaarde ontstaat. Bij enkele projecten is er sprake van een voorlopige winstname, aangezien de risico's voor de periode na het vierde jaar hierop gecorrigeerd worden. Het betreft de projecten Kamperpoort met een eindjaar in 2022, Hessenpoort met 2042 en Stadshagen met eindjaar 2025.

Totaal winstname over 2017	NCW 1-1-2018	Winst percentage	Voorlopige winstname	Risico's na jaar 4 tot einde looptijd			Bedrag winstname
				Project	Economisch	Totaal	
MPV projecten							
53171 Kamperpoort	€ 2.719.991	69%	1.887.793	58.125-	-	58.125-	1.829.668
53133 Stinspoort	€ 390.697	84%	328.120	-	-	-	328.120
53289 Marslanden zuid	€ 1.010.020	63%	637.336	-	-	-	637.336
53337 Krasse Knarren	€ 705.432	74%	523.163	-	-	-	523.163
53313 Geert Grotestraat	€ 403	11%	43	-	-	-	43
53059 Noordereiland	€ 82.852	100%	82.597	-	-	-	82.597
53335 Wipstrikkeralle	€ 190.329	34%	65.049	-	-	-	65.049
53289 Hessenpoort	€ 63.614.494	28%	17.554.853	6.006.957-	5.493.666-	11.500.623-	6.054.230
53321 Bos en Buitenplaatsen	€ 822.881	0%	2.808	-	-	-	2.808
53119 Kraanbolwerk	€ 337.968	74%	248.945	-	-	-	248.945
53019 Stadshagen	€ 5.819.447	77%	4.493.128	670.595-	198.493-	869.088-	3.624.040
Totaal			**€ 25.823.834**	**€ 6.735.677-**	**€ 5.692.158-**	**€ 12.427.836-**	**€ 13.395.999**

Tabel: tussentijdse winstname

Bij de correctie op de winstname vallen vooral de projecten Hessenpoort en Stadshagen op, de projectgebonden risico's tot aan het einde van de looptijd worden op de volgende pagina nader toegelicht. Bij deze projecten is er niet alleen sprake van meerjarige economische risico's, ook de projectrisico's nemen toe als gevolg van de langere looptijd. Beleidsmatig worden de risico's voor een periode van vier jaar berekend en opgenomen ter bepaling van het weerstandsvermogen.

Projectrisico's Hessenpoort

- Doorbelasting van beleidsmatige en uitvoeringstechnische vastgoedkosten;
- Prijsdaling op de grexprijs;
- Planherziening als gevolg van voortschrijdend inzicht;
- Incourante restkavels bij de afronding van het project, waarbij de aanname is dat het over de uitgifte van de laatste vijf jaar 5% van de opbrengsten niet gerealiseerd kan worden.

Projectrisico's Stadshagen

- Functioneren van rotondes;
- Programma woon-werkkavels lastig afzetbaar;
- Prijsdaling a.g.v. externe ontwikkelingen,
- Overlast door verkeerstoename;
- Watersysteem Breezicht, ontwerp en tchnische uitvoering.

2.7 Wet- en regelgeving faciliterende projecten

Op het vlak van de faciliterende projecten heeft er tevens een wijziging plaatsgevonden in de verslaggevingsregels. Projecten waarbij sprake is van verhaalbare kosten in het kader van faciliterend grondbeleid moeten in de verslaggeving bij de jaarrekening onderscheiden worden van de projecten inzake het actieve grondbeleid c.q. de eigen gemeentelijke grondexploitaties. Bij faciliterend grondbeleid heeft de gemeente zelf geen grond in haar bezit en voert niet zelf de grondexploitatie, maar gebeurt dit door de private ontwikkelaar. De kosten die de gemeente in dat kader maakt worden in zo'n geval verrekend, er is dus sprake van een vordering op een derde partij. Feitelijk schiet de gemeente kosten voor die later via een overeenkomst worden verhaald en moeten dan ook als vordering op de balans worden opgenomen. Na deze MPV worden alle MPV projecten op dit onderdeel opnieuw geanalyseerd en vervolgens gekwalificeerd als faciliterend grondbeleid of bouwgrond in exploitatie (BIE). Het kan dus inhouden dat er bestaande projecten moeten worden opgeknipt indien er sprake is van gemengde projecten. Met de actualisatie van de grondexploitaties voor de MPV 2018 is er een natuurlijk moment aangebroken om een gedegen analyse van alle projecten te maken en indien nodig een splitsing te formaliseren met bijbehorend raadsbesluit bij de eerstvolgende Nota van Uitgangspunten. Dit zal dan ook in 2018 plaatsvinden om zodoende de opschoning bij de jaarrekening 2018 te kunnen presenteren. In dat verband zijn alle nog lopende projecten inzichtelijk gemaakt, ook de complexen die in eerdere jaren onder het complex Nog uit te voeren projecten (NUTVW) zijn gebracht.

2.8 Wet- en regelgeving Vennootschapsbelasting (Vpb)

De regelgeving heeft per 1 januari 2016 zijn intrede gedaan. De (fiscale) beginbalans voor alle grondexploitaties zijn opgesteld. Zowel de totale Vpb last als de bijbehorende risicoparagraaf worden gepositioneerd en verantwoord binnen het programma 10 Algemene dekkingsmiddelen en paragraaf 2 weerstandsvermogen en risicobeheersing.

2.9 Financiële stand van zaken

In deze paragraaf wordt een samenvatting gegeven van de belangrijkste financiële resultaten van de MPV 2018 die van belang zijn voor de financiële positie van Vastgoed. De paragraaf begint met een samenvattend overzicht van de resultaten binnen vastgoed. Dit zijn de resultaten van de grondexploitaties, de reserves en voorzieningen, de risico's en het weerstandsvermogen. In de volgende paragrafen zijn deze resultaten verder onderbouwd.

2.9.1 Samenvatting resultaten financiële positie grondbedrijf

In deze paragraaf wordt een samenvattend overzicht gegeven van de financiële positie van het grondbedrijf.

Resumé	Exploitatieresultaat			Gunstiger, neutraal of ongunstiger
	MPV 2018	MPV 2017	verschil	
Resultaat grondexploitaties	€ -78.300.000	€ -82.300.000	€ 4.000.000	ongunstiger
Reserve Vastgoed:				
Stand reserves	€ -17.000.000	€ -15.000.000	€ -2.000.000	gunstiger
Stand voorzieningen	€ 16.200.000	€ 16.300.000	€ -100.000	gunstiger
Risico's vastgoedontwikkelingen	€ 8.800.000	€ 10.800.000	€ -2.000.000	gunstiger

Bovenstaande resultaten worden in de volgende paragrafen kort toegelicht. Een uitgebreide toelichting is terug te vinden in hoofdstuk 3 van dit document.

2.9.2 Resultaat grondexploitaties

Het resultaat van de grondexploitaties is welliswaar verslechterd met € 4,0 mln. tot een positief resultaat van € 78,3 mln., echter daarbij moet vermeld worden dat er in 2017 wel sprake is geweest van een tussentijdse winstname van € 13,4 mln. In hoofdstuk 3 worden de verschillen in resultaten per categorie toegelicht.

2.9.3 Reserve, voorziening en bestemmingsreserve Vastgoed

Reserves en voorzieningen	MPV 2018	MPV 2017
Reserve Vastgoed (lopende rekening)	€ 17.048.000	€ 15.028.000
Voorziening Vastgoed (geoormerkt geld tekortplannen	€ 16.228.000	€ 16.320.000
Bestemmingsreserve Nniegg	€ -	€ -

De financiële stand van zaken van het grondbedrijf op korte termijn wordt bepaald door de reserve Vastgoed. Dit kan ook wel de lopende rekening van Vastgoed genoemd worden. De hoogte van de reserve Vastgoed wordt bepaald door stortingen en onttrekkingen. Elk jaar wordt op basis van de stand van de reservepositie bepaald hoe hoog het bedrag is wat overgeheveld kan worden naar de Algemene Concernreserve of wat gestort moet worden vanuit de Concernreserve. De stand van de reserve Vastgoed per 31-12-2017 is € 17,0 mln. **positief,** bestaande uit de winstname van 13,4 mln, het afsluiten van complexen van € 2,5 mln. het resultaat van de lopende rekening ad € 1,0 mln. positief en het vrijvallen van de voorzieningen met € 0,1 mln. positief.

Voorziening Vastgoed

De voorziening Vastgoed is bedoeld voor de zogenaamde tekortplannen en de afwaardering van de vooraad gronden. Per 31 december 2017 is een totale voorziening gevormd van € 16,2 mln., bestaande uit een bedrag van € 1,1 mln. aan tekort complexen en € 15,2 mln. als voorziening voor de in voorraad zijnde gronden.

complexen	voorziening		
met een voorziening	MPV 2018	MPV 2017	verschil
53119 Kraanbolwerk	€ -	€ 298.000	€ -298.000
53283 Langenholterweg	€ -	€ 7.000	€ -7.000
53701 Kamperpoort	€ -	€ 638.000	€ -638.000
53345 De Tippe	€ 704.000	€ -	€ 704.000
53135 Westenholte Stins	€ 59.000	€ -	€ 59.000
53245 ABN prinsenpoort	€ 200.000	€ -	€ 200.000
53247 Campus Windesheim	€ 136.000	€ -	€ 136.000
Totaal	€ 1.099.000	€ 943.000	€ 156.000

2.9.4 Risico's

Met het exploiteren van (bouw) grond zijn niet alleen grote bedragen gemoeid, er zijn ook forse risico's aan verbonden. Zeker gelet op de lange looptijden, de relatief hoge boekwaarden van de lopende exploitaties, geprognosticeerde omzetten en hoge nog te genereren opbrengsten moet rekening gehouden worden met een reëel bedrijfsrisico. De regels omtrent de risicosystematiek en het bijbehorende niveau van het weerstandsvermogen zijn vastgelegd in de nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen. In het overzicht hieronder zijn de gewogen risico's van de MPV 2018 weergegeven.

Het risicoprofiel waarmee het weerstandsvermogen wordt berekend was vorig jaar € 7,6 mln. en dit jaar in totaal € 8,8 mln. Dit is € 1,1 mln. hoger dan bij de MPV 2017. Het verschil betreft dan ook vooral de risico's bij Hessenpoort die vanaf de MPV 2018, conform de algemene gedragslijn, meedoen in het bepalen van de vereiste weerstandscapaciteit.

Risico	MPV 2016	MPV 2017	MPV 2018
Economische risico's	€ 5.346.000	€ 3.665.000	€ 2.024.000
Projectgebonden risico´s (rood)	€ 10.339.000	€ 3.047.000	€ 3.245.000
Projectgebonden risico's (oranje en groen)	€ 6.128.000	€ 4.113.000	€ 3.521.000
Totaal risicobedrag	**€ 21.813.000**	**€ 10.825.000**	**€ 8.790.000**
Totaal risicobedrag Hessenpoort (binnen project)	**€ -4.393.000**	**€ -3.249.000**	**€ -**
Totaal risicobedrag	**€ 17.420.000**	**€ 7.576.000**	**€ 8.790.000**

In verband met de gewijzigde BBV richtlijnen voor grondexploitaties, waarbij de tussentijdse winstneming bij projecten vanaf de MPV 2018 is opgenomen, is het ongewenst om het project Hessenpoort nog langer zelfstandig de risico's op te laten vangen. Om een heldere gedragslijn te behouden voor alle grondexploitaties en te voldoen aan de kaders uit de nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen worden de risico's binnen Hessenpoort meegenomen bij het bepalen van de vereiste weerstandscapaciteit.

De gevoeligheidsanalyse van de economische risico's dalen ten opzichte van vorig jaar tot op een bedrag van € 2,0 mln. De parameters en wegensfactoren zijn bij de Nota van Uitgangspunten opnieuw vastgesteld. Er zijn wel specifieke risico's te benoemen die op dit moment (nog) niet financieel zijn te berekenen. Dit gaat dan vooral over de marktontwikkelingen, stijgende prijsvorming en het tekort aan vakmensen. Ook de gemeentelijke ambitie op het terrein van de versnelling van woningbouw en de duurzaamheidsvraagstukken op het gebied van energie, circulaire economie en klimaatadaptatie maken onderdeel uit van de specifieke risico's c.q. kansen.

2.9.5 Weerstandsvermogen

De hoogte van de risico's en de grootte van het weerstandsvermogen hangen nauw met elkaar samen. Het beleid voor het weerstandsvermogen gaat uit van de begrippen vereiste weerstandscapaciteit en aanwezige weerstandscapaciteit. In het overzicht hieronder is een korte omschrijving gegeven van de betekenis van deze begrippen.
Het berekende weerstandsvermogen in de MPV 2018 opgelopen tot een percentage van 96%. Dit betekent dat nagenoeg alle risico's gedekt kunnen worden uit de aanwezige beschikbare Weerstandsreserve vastgoedrisico's. In de tabel hieronder is een financiële weergave gegeven van bovenstaande begrippen.

Weerstandsvermogen:
De verhouding tussen de aanwezige en vereiste weerstandscapaciteit.
Vereiste weerstandscapaciteit:
Het risicobedrag dat periodiek bepaald wordt op basis van een inventarisatie en financiële vertaling van risico's .
Aanwezige weerstandscapaciteit:
Het vrij besteedbare geld dat de gemeente gereserveerd en beschikbaar

Aanwezige weerstandscapaciteit			Weerstandsvermogen
Weerstandsreserve vastgoedrisico's (concern)	€	10.000.000	
Totaal aanwezige weerstandscapaciteit	**€**	**10.000.000**	
Risico			
Economische risico's	€	2.024.000	113,8%
Projectgebonden risico´s (rood) 75%	€	3.245.000	
Projectgebonden risico's (oranje) 50%	€	3.017.000	
Projectgebonden risico's (groen) 25%	€	504.000	
Totaal risicobedrag	**€**	**8.790.000**	

Kernpunten en conclusies:

1. De aanwezige weerstandscapaciteit is € 10,0 mln., wat ruim voldoende is om de gewogen risico's binnen de in uitvoering zijnde complexen op te kunnen vangen;
2. Er kan een storting plaatsvinden vanuit de Reserve Vastgoed naar de Algemene Reserve van € 17,0 mln., zie de tabel onder paragraaf 2.9.3;
3. Alle projectgebonden en economische gewogen risico's, totaal € 8,8 mln. (voor de 1e vier jaar) worden opgevangen door de weerstandscapaciteit;

3 Verwacht resultaat grondexploitaties

3.1 Complexen

Alle complexen zijn administratief ingedeeld aan de hand van 3 rubrieken. In de hiernaast gepresenteerde tabellen zijn ze zichtbaar gemaakt. Ten behoeve van de transparantie en de aanscherping van de BBV richtlijnen zijn ze in de tabellen hiernaast allemaal genoemd.

3.1.1 In Exploitatie Genomen Gronden (IEGG)

Dit zijn complexen waar een grondexploitatie of herziening door de raad is vastgesteld. De stedenbouwkundige planvorming is minimaal in de fase van het stedenbouwkundig ontwerp beland en de eerste activiteiten in het kader van de grondexploitatie hebben plaatsgevonden. Onder deze rubriek vallen 15 projecten. In 2017 zijn er twee woningbouw complexen toegevoegd, De Tippe en Breecamp Noord. Het betreft zelfstandige complexen met een eigen resultaat en besluitvorming.

Overzicht projecten IEGG	
In Exploitatie Genomen Woningbouw	
67	Oude Mars
119	Kraanbolwerk
129	Bagijneweide
133	Stinspoort
19/197	Stadshagen I en II
345	De Tippe
347	Breecamp Noord
283	Langenholterweg
337	Krasse knarren
In Exploitatie Genomen Bedrijvigheid	
11	Marslanden Zuid
289/312	Hessenpoort
In Exploitatie Genomen Herstructurering	
701	Kamperpoort
269	Vrolijkheid
313	Geert Groottestraat
335	Wipstrikkerallee

3.1.2 Toekomstige exploitaties

Door de scherpere afbakening van het startmoment van een grondexploitatie (BIE), kunnen (voorbereidings)kosten die worden gemaakt in de periode vóórdat de grondexploitatie wordt vastgesteld, nog niet op onderhanden werk worden geactiveerd wanneer het betreffende complex (BIE) nog niet operationeel is. Het activeren van voorbereidingskosten voor grondexploitaties als kosten van onderzoek en ontwikkeling is onder voorwaarden onder de immateriële vast activa toegestaan. De voorbereidingskosten en de voorlopige dekking van de projecten wordt onder paragraaf 3.2.5 nader toegelicht.

Overzicht projecten	
Toekomstige exploitaties	
357	Hanzebad
351	Stilohal
339	Retail Voorsterpoort
355	Beers Stork

3.1.3 Binnenkort af te sluiten complexen (BATSC)

De meeste projecten in deze rubriek worden op korte termijn afgesloten. Voor de resterende werkzaamheden voor zowel de kosten als de opbrengsten zijn ze ondergebracht is het complex Nog Uit Te Voeren Werkzaamheden (NUTVW). De BBV richtlijnen vragen op dit onderdeel ook verdere transparantie. De resultaten van de complexen moeten zelfstandig worden beoordeeld en indien van toepassing moet er een voorziening voor worden getroffen. Dit betekent dan ook dat er voor de complexen Westenholte Stins, Prinsenpoort en Windesheim een voorziening moet worden getroffen, aangezien er sprake is van een negatief exploitatieresultaat. Dit wordt verder onder paragraaf 3.3.5 toegelicht.

Overzicht projecten	
Binnenkort af te sluiten complexen	
135	Westenholte Stins
245	Prinsenpoort
321	Bos en Buitenplaatsen
323	Stadshagen I, fase 1
325	Stadshagen I, vlek 1
059	Noordereiland
247	Campus Windesheim

3.1.4 Afgesloten complexen

Gedurende het jaar is er veel werk verzet om de projecten nader te analyseren op inhoud en proces en af te ronden. Door deze actie zijn er een tiental projecten afgerond, zowel inhoudelijk als financieel. De financiële resultaten zijn hiernaast in de tabel weergegeven en gaan met een totaal positief resultaat van € 2.173.000 naar de Reserve Vastgoed en maakt onderdeel uit van het jaarresultaat. Voor sommige projecten is er in de Reserve Vastgoed nog een claim opgenomen, in totaal voor een bedrag van ca € 100.000.

Overzicht afgesloten projecten in 2017

		Resultaat
315	Zwolle zuid	€ 575.000
327	Kop Hanzeland	€ 125.000
331	Rood voor Rood	€ 235.000
319	Oosterenk	€ 415.000
129	Bagijneweide	€ 257.000
269	De Vrolijkheid	€ 380.000
333	Wipstrikpark	- € 4.000
123	Forelkolk	€ 139.000
317	Marslanden G	€ 51.000
	TOTAAL RESULTAAT	€ 2.173.000

3.2 Financieel resultaat complexen

3.2.1 Totaal beeld

De boekwaarde is het afgelopen jaar fors afgenomen met € 18,1 mln.. Daarbij betreft het onderaan de streep een bedrag van € 3,1 mln. aangezien er, voor het afsluiten van het boekjaar 2017, een totaalboeking van de (tussentijdse) winstneming heeft plaatsgevonden van in totaal € 15,0 mln. Het betreft het 3e jaar achtereen dat de boekwaarde met meer dan € 5,0 mln. afneemt. De boekwaarde van de portefeuille van alle in uitvoering zijnde complexen is € 60,9 mln. (zie tabel onder 3.2.3). In de tabel op de volgende pagina zijn de grootste mutaties zichtbaar gemaakt.

De afname van de boekwaarde heeft vooral te maken met de gerealiseerde verkoopopbrengst van bouwgrond voor woningbouw en bedrijvigheid. De gronden van de complexen Stadshagen en Hessenpoort liggen al grotendeels bouwrijp, waardoor er op de korte termijn minder investeringen noodzakelijk zijn.

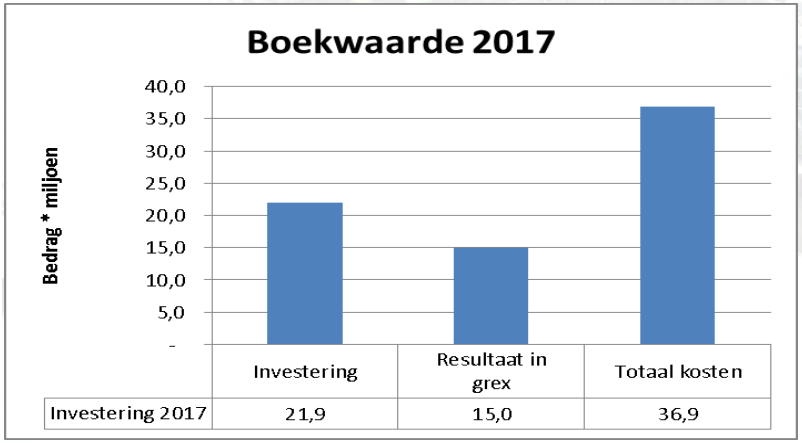

De nog te realiseren opbrengsten hebben bijna een factor 2,3 ten opzichte van de investeringen. Vorig jaar was die factor nog 2,5. De nog te realiseren nominale kosten nemen dit jaar licht toe, van 128 mln. in 2017 naar 132 mln. in 2018. Dit komt met name door het in exploitatie nemen van de complexen Breecamp Noord en De Tippe. In hoofdstuk 3.3 wordt per exploitatie ingegaan op de grootste mutaties.

Overzicht investeringen / opbrengsten in boekjaar 2017	
Investering	€ 21.900.000
Resultaatneming in exploitaties	€ 15.000.000
Totaal kosten	€ 36.900.000
Uitgifte bouwgronden	€ 37.800.000
Overige opbrengsten	€ 2.210.000
Totaal opbrengsten	€ 40.010.000
Saldo boekwaarde jaarschijf 2017	€ 3.110.000

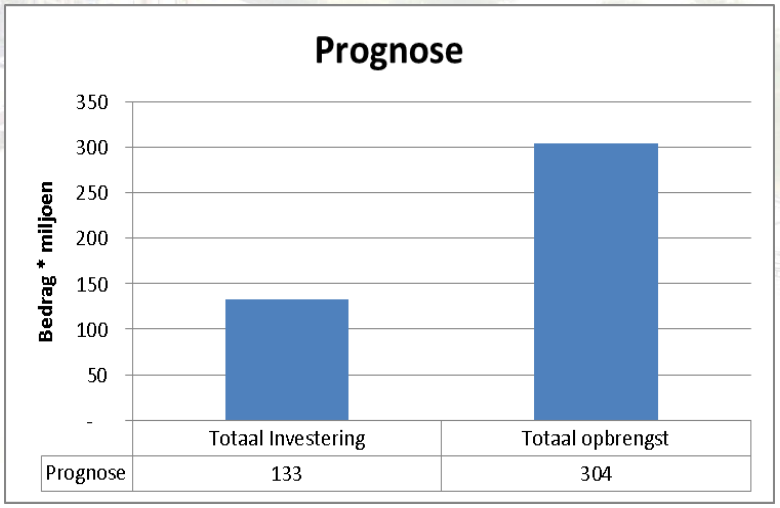

3.2.2 Cashflow

Het afgelopen jaar is ca. 65% van de geprognosticeerde investeringen van in totaal ca. 22 mln. gerealiseerd en 95% van de opbrengsten van in totaal ca. 38 mln.. Het doorschuiven van investeringen naar een later jaar komt regelmatig voor. Vertragingen in het werk, juridische procedures en te optimische inschattingen zijn daar grotendeels de oorzaak van. In de grafiek cashflow 1e vier jaar is de prognose van de investeringen en de opbrengsten voor de begrotingsperiode van vier jaar in beeld gebracht. Daarin is waar te nemen dat de 1e jaarschijf een fors hogere opbrengst laat zien. De verwachting is dat op het complex Hessenpoort een forse opbrengst zal plaatsvinden met een verkoopprognose van 11 ha.

Het investeringsvolume zal ook dit jaar te optimisch zijn ingeschat, echter door profesionalisatie in de checks and balances zal het percentage de aankomende jaren hoger worden. De verwachting is is dat tussen de 70% en 80% van de prognose daadwerkelijk gerealiseerd gaat worden.

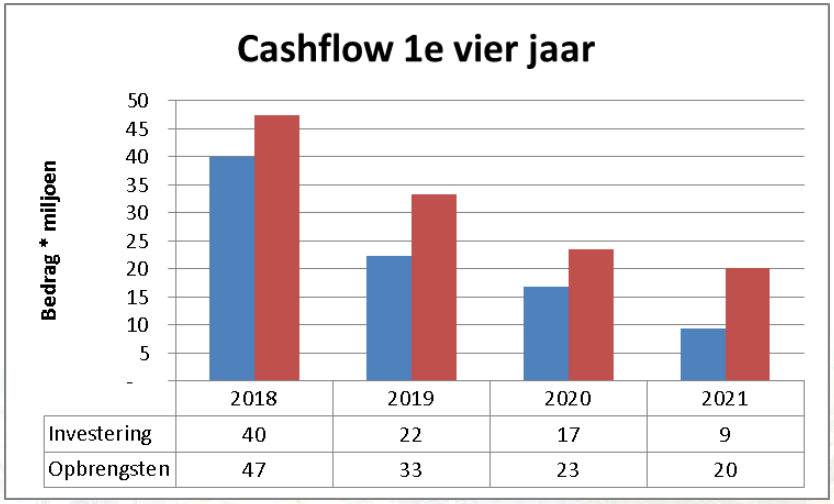

3.2.3 Analyse resultaat

Het is niet eenvoudig om de jaarresultaten op macroniveau van de MPV met elkaar te vergelijken. Toch zullen we daar zeker een poging voor doen en waar mogelijk een abstracter beeld vormen. De analyse op complexniveau is er uiteraard en komt in de volgende paragraven aan de orde. In de hieronder gepresenteerde tabel mutatie jaarschijf is op hoofdlijnen de beweging van het MPV resultaat te zien. De winstverwachting van de complexen is afgenomen met € 4,0 mln. op startwaarde. Daarbij moet rekening worden gehouden met een tussentijdse winstneming uit de complexen van ca. € 13,4 mln. en het resultaat van de afgesloten complexen van ca. € 2,5 mln. in totaal € 15,9 mln.

In exploitatie genomen gronden	boekwaarde	Nog te realiseren		Exploitatieresultaat	
		kosten	opbrengsten	Eindwaarde	Startwaarde
MPV 2018	€ 60.939.692	€ 132.623.162	€ 304.015.391	€ -120.753.498	€ -78.295.856
MPV 2017	€ 64.046.999	€ 128.229.060	€ 329.042.392	€ -136.766.333	€ -82.296.523
Mutatie	**€ -3.107.307**	**€ 4.394.102**	**€ -25.027.001**	**€ 16.012.835**	**€ 4.000.667**

Tabel: mutatie jaarschijf

3.2.4 Inleiding

Voor elk complex wordt een begroting opgesteld. Een grondexploitatie geeft inzicht in enerzijds de reeds gerealiseerde kosten en opbrengsten en anderzijds de nog te maken kosten en de te verwachten opbrengsten. Uit deze financiële opstelling wordt het voorgecalculeerde exploitatie resultaat bepaald op zowel startwaarde (= contante waarde per 1-1-2018) als eindwaarde. De startwaarde wordt aangegeven omdat de looptijden van de projecten verschillen. Het terugrekenen naar een startwaarde van nu maakt de projecten onderling vergelijkbaar.

In exploitatie genomen gronden	boekwaarde per 1-1-2018	Nog te realiseren			Exploitatieresultaat			eind jaar
		kosten	opbrengsten	rente	Eindwaarde	Startwaarde	+ / -	
Woningbouw								
53067 Oude Mars	€ 3.335.792	€ 10.726.880	€ 26.565.956	€ -1.121.528	€ -13.624.812	€ -9.169.108	winst	2037
53119 Kraanbolwerk	€ -4.800.684	€ 5.156.106	€ 320.975	€ -132.389	€ -97.942	€ -90.484	winst	2021
53133 Stinspoort	€ 1.029.477	€ 474.579	€ 1.593.037	€ 22.872	€ -66.109	€ -63.542	winst	2019
19/197 Stadshagen I en II	€ 11.522.532	€ 51.555.661	€ 66.264.458	€ 479.070	€ -2.707.195	€ -2.237.062	winst	2025
53345 De Tippe	€ 504.288	€ 1.199.282	€ 1.009.231	€ 114.400	€ 808.739	€ 704.057	verlies	2025
53347 Breecamp Noord	€ 3.547.866	€ 6.485.909	€ 17.373.262	€ -115.259	€ -7.454.746	€ -7.024.774	winst	2025
53283 Langenholterweg	€ 408.453	€ 753.759	€ 1.166.226	€ -1.081	€ -5.095	€ -4.896	winst	2019
53337 Krasse Knarren	€ -434.450	€ 253.455	€ -	€ -5.704	€ -186.699	€ -183.038	winst	2018
Subtotaal woningbouw	**€ 15.113.274**	**€ 76.605.631**	**€ 114.293.145**	**€ 759.619-**	**€ 23.333.859-**	**€ 18.068.847-**	**winst**	
Bedrijventerreinen en kantoren								
53011 Marslanden Zuid	€ 56.679	€ 471.793	€ 916.183	€ -10.764	€ -398.475	€ -375.491	winst	2020
53021 Hessenpoort	€ 47.243.679	€ 47.518.184	€ 180.179.998	€ -9.374.380	€ -94.792.515	€ -57.778.962	winst	2042
Subtotaal bedrijven en kantoren	**€ 47.300.358**	**€ 47.989.977**	**€ 181.096.181**	**€ 9.385.144-**	**€ 95.190.990-**	**€ 58.154.453-**	**winst**	
Herstructurering								
53701 Kamperpoort	€ 278.462-	€ 3.943.837	€ 4.526.218	€ 136.955-	€ 997.798-	€ 903.736-	winst	2022
53335 Wipstrikkerallee	€ -17.380	€ 123.896	€ 236.008	€ -1.048	€ -130.540	€ -125.471	winst	2019
53313 Geert Grootteestraat	€ -1.036.722	€ 1.046.648	€ -	€ -10.300	€ -374	€ -360	winst	2019
Subtotaal herstructurering	**€ 1.332.564-**	**€ 5.114.381**	**€ 4.762.226**	**€ 148.303-**	**€ 1.128.712-**	**€ 1.029.567-**	**winst**	
Totaal	**€ 61.081.068**	**€ 129.709.989**	**€ 300.151.552**	**€ 10.293.066-**	**€ 119.653.561-**	**€ 77.252.867-**	**winst**	

3.2.5 In exploitatie genomen gronden

Deze complexen zijn onderverdeeld in de categorieën woningbouw, bedrijventerreinen, kantoren en herstructurering. In de tabel hiernaast is zichtbaar wat het voorgecalculeerde exploitatieresultaat is van de 'In exploitatie genomen gronden'.

In het bijlagenboek is per complex een berekening opgenomen van het exploitatieresultaat. Daarin zijn de reeds gemaakte kosten en opbrengsten per 1-1-2018 opgenomen en wordt daarbij inzicht gegeven in de nog te maken kosten en opbrengsten per kosten- respectievelijk opbrengstensoort per jaar.

Kernpunten:

1. Het verwachte voorgecalculeerde exploitatieresultaat is op startwaarde € 77,3 mln. positief.
   Het saldo is als volgt opgebouwd:
   - Complexen met een verwacht positief resultaat € 78,0 mln.
   - Complexen met een verwacht negatief resultaat € 0,7 mln.
2. Voor de grondexploitatie De Tippe met een verwacht verlies wordt een voorziening getroffen van in totaal € 0,7 mln.
3. De projecten Stadshagen en Hessenpoort laten een mutatie in de opbrengst zien van respectievelijk € 21,3 en € 20,5 mln.;
4. Vorig jaar was de winstverwachting op startwaarde € 81,6 mln.
   De winstverwachting neemt dus af met € 4,3 mln., echter er heeft in 2017 wel een winstname plaatsgevonden vanuit grondexploitaites van € 15,9 mln; Nadere onderbouwing van dit bedrag is in paragraaf 2.6 te vinden.

Berekening startwaarde: ''vertalen" van de waarde van het toekomstig exploitatieresultaat naar "wat het per 01-01-2018 waard is".

3.2.6 Binnenkort af te sluiten complexen

In de tabel hiernaast staan alle complexen genoemd die binnen afzienbare tijd kunnen worden afgesloten. Veel van de bijna afgesloten complexen waren de voorgaande jaren ondergebracht onder het complex Nog Uit te Voeren Werken. Deze projecten zijn nu, in verband met de aanscherping van de BBV richtlijnen m.b.t. tussentijdse winstneming, zelfstandig zichtbaar en leesbaar gemaakt. Dit betekent dat er bij verliesobjecten direct een voorziening wordt getroffen en dat er bij winstgevende projecten de jaarlijkse toets op tussentijdse winstname kan plaatsvinden. Het eindresultaat wordt bij de administratieve afsluiting ten gunste of ten laste van de reserve Vastgoed gebracht.

Binnenkort af te sluiten complexen	boekwaarde per 1-1-2018	Nog te realiseren		Exploitatieresultaat		eind jaar
		kosten	opbrengsten	Startwaarde	+ / -	
53059 Noordereiland	€ -63.154	€ 63.355	€ -	€ -377	winst	2018
53135 Westenholte Stins	€ 14.913	€ 71.322	€ 26.500	€ 58.769	verlies	2020
53245 ABN prinsenpoort	€ -19.821	€ 226.159	€ -	€ 199.712	verlies	2022
53321 Bos en Buitenplaatsen	€ 570.657	€ 407.292	€ 1.864.268	€ -820.090	winst	2021
53323 Stadshagen I, fase 1	€ 31.212	€ 329.414	€ 808.497	€ -428.185	winst	2019
53325 Stadshagen I, vlek 1	€ 10.674	€ 149.725	€ 355.658	€ -188.630	winst	2019
53247 Campus Windesheim	€ -685.857	€ 1.385.096	€ 528.106	€ 135.812	verlies	2021
Totaal af te sluiten complexen	**€ 141.376-**	**€ 2.632.363**	**€ 3.583.029**	**€ 1.042.989-**	**winst**	

Kernpunten:

1. Het verwachte exploitatieresultaat is op startwaarde € 1.043.000 positief.
2. Voor een drietal complexen dient er een voorziening getroffen te worden, dat zijn Westenholte Stins, Prinsenpoort en Windesheim, met een totaalbedrag van € 394.000. Deze zijn is deze MPV 2018 opgenomen.
3. Het verwachte positieve resultaat (prognose) komt daarmee op € 1.437.000, wat de aankomende jaren naar verwachting geleidelijk als winst kan worden genomen. Aan deze projecten hangen ook risicoprofielen, zodat resultaat en risico's met elkaar communiceren.

3.2.7 Toekomstige exploitaties (voorbereidingskredieten)

Er zijn een drietal projecten in voorbereiding, waarvan verwacht wordt dat dit complexen met grondexploitaties gaan worden. Het betreft de projecten Hanzebad, Stilohal en de retail Voorsterpoort. De voorbereidingskosten van de Stilhhal en de Hanzebadlocatie worden vooralsnog voorgefinancierd binnen het budget Incidentele Bestedingen. Bij project retail Voorsterpoort loopt de dekking via de reserve Voorsterpoort. Verder verwachten we dat de locatie Beers / Stork in het voorjaar van 2018 tot ontwikkeling gaat komen door het openen van een grondexploitatie.

3.2.8 Resumé financieel overzicht complexen

Paragraaf 3.2 wordt afgesloten met een samenvattend financieel overzicht van de complexen. Zoals weergegeven in de tabel hiernaast is het totaalresultaat van de complexen ten opzichte van de MPV 2017 met € 4,0 mln. gedaald tot een bedrag van € 78,3 mln. De grootste oorzaak zitten in de tussentijdse winstneming van € 13,4 mln. die in de boekwaarde is verwerkt. Ook het uit elkaar vlechten van het complex NUTVW in zelfstandige grexen beinvloed het resultaat. Een voorbeeld hiervan is het complex Bos en Buitenplaatsen, waar nu een inschatting is gemaakt van de nog te realiseren kosten en opbrengsten met bijbehorende fasering. Dit was vorig jaar gesaldeerd opgenomen in het resultaat van het complex, waarbij de toekomstverwachting van de opbrengsten nog niet was ingerekend.

Toekomstige exploitaties waarvoor nog geen complex met grondexploitatie door de raad is vastgesteld, worden financieel niet meer binnen de MPV opgenomen. Dit geldt b.v. voor de voorbereidingskredieten voor de Stilohal en de Hanzebadlocatie. Deze kosten worden óf direct ten laste van het jaarresultaat worden genomen óf de dekking zal (al dan niet tijdelijk) via andere dekkingsbronnen moeten plaatsvinden.

In paragraaf 3.3 worden de verschillen verder verklaard, waarbij ingegaan wordt op de individuele grondexploitaties.

Resumé	Exploitatieresultaat			Gunstiger, neutraal of ongunstiger
	MPV 2018	MPV 2017	verschil	
In exploitatie genomen gronden	€ 77.300.000-	€ 81.400.000-	€ 4.100.000	ongunstiger
Binnenkort af te sluiten complexen	€ 1.000.000-	€ 900.000-	€ 100.000-	gunstiger
Toekomstige exploitaties	€ -	€ -	€ -	neutraal
Totaal	**€ 78.300.000-**	**€ 82.300.000-**	**€ 4.000.000**	**ongunstiger**

3.3 Analyse resultaten complexen

In deze paragraaf wordt een toelichting gegeven op het verschil in resultaat van de complexen tussen de MPV 2017 en de MPV 2018. De parameters en programmatische aanpassingen zoals opgenomen in de nota van uitgangspunten MPV 2018 zijn evenals de laatste inzichten doorvertaald naar de complexen.
In paragraaf 3.3.1 tot en met 3.3.5 worden de verschillen per project verklaard.

Kernpunten:

1. Voor een aantal projecten geldt dat de fundamentele wijzigingen tussentijds met de raad zijn gedeeld. Dat geldt o.a. voor het project Kamperpoort en Oude Mars.
2. De nieuwe complexen De Tippe en Breecamp Noord zijn in exploitatie genomen.
3. Bij de herziening in het kader van de MPV 2018 zijn voorafgaand voor alle projecten een aantal uitgangspunten vastgesteld, zijnde de grondprijzen, programma's en parameters (rente, kostenstijging, opbrengstenstijging).
4. De toekomstige grondexploitatie Beers / Stork is in procedure.
5. De nieuwe BBV richtlijnen op het gebied van tussentijdse winstname zijn in de complexen doorgevoerd.

3.3.1 Analyse resultaten woningbouw

In exploitatie genomen gronden		Exploitatieresultaat			Gunstiger, neutraal of ongunstiger
		MPV 2018	MPV 2017	Verschil	
Woningbouw					
53067	Oude Mars	€ 9.169.108-	€ 7.177.139-	€ 1.991.969-	gunstiger
53119	Kraanbolwerk	€ 90.484-	€ 298.123	€ 388.607-	gunstiger
53129	(X) Bagijneweide	€ -	€ 226.133-	€ 226.133	ongunstiger
53133	Stinspoort	€ 63.542-	€ 367.907-	€ 304.365	ongunstiger
19/197	Stadshagen I en II	€ 2.237.062-	€ 753.795-	€ 1.483.267-	gunstiger
53345	De Tippe	€ 704.057	€ -	€ 704.057	ongunstiger
53347	Breecamp Noord	€ 7.024.774-	€ -	€ 7.024.774-	gunstiger
53283	Langenholterweg	€ 4.896-	€ 6.858	€ 11.754-	gunstiger
53337	Krasse Knarren	€ 183.038-	€ 847.958-	€ 664.920	ongunstiger
Subtotaal		**€ 18.068.847-**	**€ 9.067.951-**	**€ 9.000.896-**	**gunstiger**

Oude Mars
In februari 2018 is de raad geïnformeerd over de gevolgen van de nieuwe verkaveling waarin 102 kavels worden geprojecteerd. De extra kosten van de nieuwe verkaveling worden grotendeels goedgemaakt door de extra opbrengsten. Dat het resultaat ten opzichte van de MPV 2017 daarentegen met 2,0 mln. stijgt wordt voornamelijk veroorzaakt door wijziging van de inflatieparameters van met name de opbrengsten. Ten opzichte van de MPV 2017 dalen de gewogen risico's met € 1,0 mln. Dit is met name te danken aan de nieuwe verkaveling waardoor het opbrengst/verkavelingsrisico met € 1,3 mln. afneemt. Daarentegen stijgen de risico's als gevolg van vandalisme gevoelige geluidsschermen en een onveilige verkeerssituatie met € 0,3 mln.

Kraanbolwerk
Ten opzichte van de MPV 2017 laat Kraanbolwerk een minder negatief resultaat zien van circa € 390.000 en laat de exploitatie een verwacht overschot zien van € 90.000. Dit verschil wordt met name veroorzaakt doordat de sanering van de tweede fase waarvoor de raad in 2014 o.a. extra middelen ter beschikking stelde meeviel ter grootte van € 380.000. Daarnaast is ook een bijdrage ontvangen van de projectontwikkelaar in de saneringskosten van € 175.000. Tezamen met extra renteopbrengsten van de projectontwikkelaar, lagere kosten voor remmingswerken en plankosten kan eveneens € 80.000 vrijvallen. Door deze meevallers van in totaal € 636.000 kan een tussentijdse winstname plaatsvinden van ca. 250.000. Het resultaat op startwaarde wijzigt met € 390.000. Als gevolg van de lagere saneringskosten en afname van fase 3 kunnen eveneens de bijbehorende risico's vervallen waardoor de gewogen risico's met € 505.000 afnemen.

Bagijneweide
In 2017 zijn de laatste woonrijp werkzaamheden uitgevoerd. Eind 2017 is het project afgesloten met een voordelig resultaat van € 257.000 en dat is € 31.000 positiever. Het verbeterde resultaat wordt veroorzaakt door lagere resterende kosten en het vrijvallen van de post onvoorzien.

Stinspoort
Het eindresultaat in de MPV 2018 (voor winstneming) is € 0,39 mln. voordelig. Het resultaat is ten opzichte van de MPV 2017 licht gestegen. In plaats van het realiseren van het bedrijfsverzamelgebouw en de 4 woon-werkkavels aan de Voorsterweg worden 6 kavels gerealiseerd voor 4 vrijstaande woningen en 2 kavels voor een 2-onder-1-kap. Per eind 2017 resteren er voor de periode tot en met 2019 nog 7 kavels. Eind 2017 is het resultaat afgenomen naar een bedrag van € 0,06 mln. als gevolg van winstneming voor een bedrag van € 0,33 mln..

Stadshagen I en II
In 2017 is de grondexploitatie Stadshagen uitgesplitst naar Breezicht-Zuid en overige deelgebieden. Breezicht-Zuid is een nieuw te ontwikkelen plandeel en kenmerkt zich door verhoogd gelegen buurtschappen in het landschap, minder verstedelijkt en minder programma dan conform de prognose bij de MPV 2017. Het aantal woningen is gedaald met 258 woningen (van 1.455 woningen bij de MPV 2017 naar 1.197 woningen).
Het resultaat is (voor winstname) met € 5,1 mln. verbeterd: van € 0,7 mln. positief naar € 5,8 mln. positief. Vervolgens heeft er conform de BBV richtlijn een tussentijdse winstname plaatsgevonden van € 3,6 mln., waardoor het resultaat op NCW is vastgesteld op € 2,2 mln.. De toelichting over de verbetering van het resultaat met € 1,5 mln. is als volgt, waarbij de grootste posten zijn benoemd;

De kosten voor het bouw- en woonrijpmaken vallen ten opzichte van de ramingen mee. Aanbestedingsvoordelen en de verdieping met civiel technische ramingen i.p.v. normbedragen geven een voordeel van in totaal € 1,9 mln. In de plankosten en de onvoorziene kosten hebben positieve bijstellingen plaatsgevonden met een totaalbedrag van € 5,5 mln.

Het dalende aantal woningen in Breezicht kan de stijgende opbrengsten per woning niet geheel goedmaken. De prognose van de grondopbrengsten daalt met € 2,2 mln. Bij de voorzieningen is het opbrengend vermogen van de zandwinning verlaagd en er is één voorziening doorgeschoven naar deelgebied De Tippe. In Scholtensteeg is rekening gehouden met de nieuwe positionering van de voorzieningenkavels waardoor in totaal de opbrengsten voor de voorzieningen dalen met € 3,0 mln.

De gewogen risico's stijgen met € 1,0 miljoen. Van € 4,5 miljoen in 2017 naar € 5,5 miljoen in 2018. De stijging wordt veroorzaakt door verminderde belangstelling voor gronden Breezicht door externe factoren en overig Breezicht voor € 2,2 mln. Er is een afname van het risico in Scholtensteeg door een nieuwe visie met ca. € 0,8 mln. Door verbeterde marktontwikkeling is er een aframing van het risico van de verkoop van dure woningen met € 0,15 mln. Het risico van de zandwinning is nu verwerkt in de grondexploitatie ad. € 0,25 mln.

De Tippe
In 2017 is de eerste grondexploitatie geopend voor Tippe. Het betreft een kleine voorzieningen ontwikkeling, waar een basisschool en een voorzieningenkavel beoogd zijn. In tegenstelling tot 2018 is bij de eerste grondexploitatie is het tekort ten laste gebracht van het complex Stadshagen. De ontsluitingskosten voor een kleine ontwikkeling zijn relatief hoog, waardoor het plan sluit met een tekort van € 704.000 en is € 226.000 negatiever dan 2017. Het verslechterde resultaat wordt veroorzaakt door hogere plankosten voor de start van de ontwikkeling van de gehele Tippe en een bijdrage voor aanpassing van de Hasselterweg.

Breecamp Noord
In april 2017 is, bij raadsbesluit, de eerste grondexploitatie geopend voor Breecamp-Noord. In Breecamp-Noord worden 200 woningbouwkavels voorzien. De uitgifte vindt plaats in de jaren 2018 en 2019. Naar verwachting kan het complex in 2020 worden afgesloten. Het plan sluit met een overschot € 0,7 mln en is ca € 290.000 positiever dan de besluitvorming in 2017. Het verbeterde resultaat wordt in belangrijke mate veroorzaakt door de verbeterde parameter opbrengstenstijging.

Langenholterweg
Het project Geert Grootestraat (commerciële voorzieningen) is gekoppeld aan het project Langenholterweg (woningbouw). Het betreft een zoet-zuur constructie. Het voordelige resultaat van de Geert Grootestraat wordt ingezet voor het nadelige resultaat van de Langenholterweg. De locatie Langenholterweg is een binnenstedelijk, vervuilde locatie. De aankoopbesprekingen van een deel van de locatie verlopen moeizaam. Daarvoor zijn extra plankosten opgenomen. Tevens krijgt het complex een hogere bijdrage van Geert Grootestraat. Het complex sluit met een neutraal resultaat en € 12.000 positiever dan de MPV 2017.

Krasse Knarren
Het project Krasse Knarren is een woningbouwontwikkeling voor de leeftijdsgroep 50+. In 2017 zijn de gronden uitgegeven en is gestart met het woonrijpmaken. Naar verwachting kan het project in 2018 worden afgerond. Het complex sluit, na tussentijdse winstname in 2017 van € 523.000 met een voordelig resultaat van € 183.000. In totaal komt het positieve resultaat uit op € 706.000. De kosten van voorbereiding en toezicht en het bouw- en woonrijpmaken nemen af. Nu zijn de kosten van grondinbreng van € 165.000 wel meegenomen.

3.3.2 Analyse resultaten bedrijventerreinen en kantoren

In exploitatie genomen gronden		Exploitatieresultaat			Gunstiger, neutraal of ongunstiger
		MPV 2018	MPV 2017	Verschil	
Bedrijventerreinen en kantoren					
53011	Marslanden Zuid	€ 375.491-	€ 909.305-	€ 533.814	ongunstiger
53021	Hessenpoort	€ 57.778.962-	€ 71.339.570-	€ 13.560.608	ongunstiger
Subtotaal bedrijven en kantoren		**€ 58.154.453-**	**€ 72.248.875-**	**€ 14.094.422**	**ongunstiger**

Marslanden Zuid
Het voordelig exploitatieresultaat van het project Marslanden Zuid is € 0,38 mln. Het resultaat is gedaald met circa € 0,53 mln. in vergelijking met vorig jaar. De daling van het resultaat wordt veroorzaakt door een winstname van € 0,64 mln. De kosten binnen het project zijn gedaald als gevolg van nadere uitwerking van de nog uit te voeren werkzaamheden (woonrijp maken). De opbrengsten binnen de exploitatie zijn onveranderd.

Hessenpoort
Het exploitatieresultaat van het project Hessenpoort is € 57,78 mln. positief. Het resultaat is met € 13,56 mln. gedaald. Het project is als gevolg van de gerealiseerde uitgifte en de uitgifteprognose verkort met één jaar tot 2042. Binnen de exploitatieberekening zijn wijzigingen aangebracht die op nominale waarde de volgende effecten hebben; Als gevolg van BBV-regelgeving is een tussentijdse winst genomen van € 6,05 mln. waardoor het financieel resultaat van het project daalt. De totale verwachte opbrengst is afgenomen met € 1,76 mln. als gevolg van het verwerken van de gerealiseerde verkopen en aanpassingen in de verkaveling. Op basis van het raadsbesluit van 13 februari 2018 is aanvullend budget van circa € 3,0 mln. opgenomen voor het programma Bereikbaar Hessenpoort. Tot slot stijgen de kosten door periodieke actualisatie van de ramingen en het matenplan met € 0,89 mln. De aanpassing van de parameters voor rente, kostenstijging, opbrengstenstijging en aanbesteding conform de nota van uitgangspunten MPV 2018 zorgen voor daling van het resultaat van het project. Het risicoprofiel van het project is financieel nagenoeg ongewijzigd.

3.3.3 Analyse resultaten herstructurering

In exploitatie genomen gronden		Exploitatieresultaat			Gunstiger, neutraal of ongunstiger
		MPV 2018	MPV 2017	Verschil	
Herstructurering					
53701	Kamperpoort	€ 903.736-	€ 638.227	€ 1.541.963-	gunstiger
53269	(X) Vrolijkheid	€ -	€ 480.497-	€ 480.497	ongunstiger
53335	Wipstrikkerallee	€ 125.471-	€ 180.319-	€ 54.848	ongunstiger
53313	Geert Groottestraat	€ 360-	€ 70.884-	€ 70.524	ongunstiger
Subtotaal herstructurering		**€ 1.029.567-**	**€ 93.473-**	**€ 936.094-**	**gunstiger**

Kamperpoort
De geconsolideerde grondexploitatie Kamperpoort bestaat enerzijds uit de grondexploitatie Katwolderplein en anderzijds uit de geconsolideerde grondexploitatie Kamperpoort-Midden (bestaande uit diverse deelcomplexen). In de MPV wordt alleen de geconsolideerde grondexploitatie Kamperpoort gepresenteerd. Het exploitatieresultaat Katwolderplein bedraagt ca. € 1,9 mln. nadelig. Na verevening met de grondexploitatie Kamperpoort-Midden ad € 4,6 mln. voordelig bedraagt het exploitatieresultaat Kamperpoort in de MPV 2018 ca. € 2,7 mln. voordelig (NCW). Ten opzichte van de MPV 2017 (€ 0,6 mln. nadelig) is het resultaat sterk verbeterd met € 3,3 mln.
Katwolderplein: de grondexploitatie Katwolderplein is in 2017 tussentijds geactualiseerd door wijzigingen in het programma van de deelexploitatie voor bouwblok C. Het exploitatieresultaat Katwolderplein is verbeterd met ca. € 3,2 mln. euro als gevolg van een ander programma met meer grondopbrengsten (meer appartementen), een versnelling van gronduitgifte met als gevolg minder plankosten en een rentevoordeel en een geactualiseerde civiel technische raming.
Brandweerkazerne: de grondexploitatie Brandweerkazerne is eveneens in 2017 tussentijds geactualiseerd door wijzigingen in het programma van de deelexploitatie. Het exploitatieresultaat Brandweerkazerne is verbeterd met ca. € 0,3 mln. euro als gevolg van o.a. een ander programma met meer grondopbrengsten, bijdragen van deltaWonen en de Versnellingsactie.
Overige deelexploitaties: binnen andere deelexploitaties is nog sprake van kleine nadelen door o.a. lagere bijdragen van derden, ca. € 0,2 mln..
Eind 2017 heeft winstneming plaatsgevonden voor een bedrag van € 1,8 mln. waardoor het resultaat afgenomen is naar een bedrag van € 0,9 mln. (NCW).

Vrolijkheid
Medio 2017 heeft de laatste afname van bouwgrond plaatsgevonden binnen het contract. De werkzaamheden aan het openbaar gebied zijn gereed en het is nu wachten op bebouwing. Er zijn in 2017 nog financieringskosten doorbelast en naijlende kosten t.b.v. het openbaar gebied. Het complex kan worden afgesloten met een resultaat van € 380.000 positief. Dit bedrag is toegevoegd aan de Reserve Vastgoed.

Wipstrikkeralle
De locatie Wipstrikkerallee voorziet in voorzieningen kavels. Op dit moment is nog één kavel te koop. De verkoop verloopt moeizaam i.v.m. de beperkingen van de achtergelegen Centuurbaan. De verkoop van de kavel is met één jaar vertraagd. Bij de kosten zijn hogere kosten geraamd voor het vermarkten van de kavel en een lager bedrag voor onvoorzien. Het resultaat van de tussentijdse winstname is € 65.000, waardoor de mutatie per saldo € 10.000 gunstiger wordt.

Geert Groottestraat
Het project Geert Grootestraat (commerciële voorzieningen) is gekoppeld aan het project Langenholterweg (woningbouw). Het betreft een zoet-zuur constructie. Het voordelige resultaat van de Geert Grootestraat wordt ingezet voor de nadelige resultaat van de Langenholterweg. De locatie Langenholterweg is een binnenstedelijk, vervuilde locatie. Het complex sluit met een neutraal resultaat en € 70.000 negatiever t.o.v. de MPV 2017. In lijn met het oorspronkelijke raadsbesluit is in 2017 het gehele positieve saldo van het complex overgedragen aan het complex Langenholterweg.

3.3.4 Analyse resultaten binnenkort af te sluiten complexen

Binnenkort af te sluiten complexen		Exploitatieresultaat						Gunstiger, neutraal of ongunstiger
		MPV 2018		MPV 2017		verschil		
53059	Noordereiland	€	-	€	-287.000	€	287.000	ongunstiger
53123	(X) Forelkolk	€	-	€	-64.000	€	64.000	ongunstiger
53135	Westenholte Stins	€	59.000	€	53.000	€	6.000	ongunstiger
53245	ABN prinsenpoort	€	200.000	€	168.000	€	32.000	ongunstiger
53287	(X) Wijthmenerplas, marktselectie	€	-	€	-5.000	€	5.000	ongunstiger
53315	(X) Zwolle Zuid restant	€	-	€	-531.000	€	531.000	ongunstiger
53317	(X) Marslanden G, restant	€	-	€	89.000	€	-89.000	gunstiger
53319	(X) Oosterenk	€	-	€	-631.000	€	631.000	ongunstiger
53321	Bos en Buitenplaatsen	€	-820.000	€	601.000	€	-1.421.000	gunstiger
53323	Stadshagen I, fase 1	€	-428.000	€	43.000	€	-471.000	gunstiger
53325	Stadshagen I, vlek 1	€	-189.000	€	12.000	€	-201.000	gunstiger
53327	(X) Kop Hanzeland 1 restant	€	-	€	-117.000	€	117.000	ongunstiger
53331	(X) Rood voor Rood restant	€	-	€	-11.000	€	11.000	ongunstiger
53333	(X) Wipstrikpark	€	-	€	5.000	€	-5.000	gunstiger
53247	Campus Windesheim	€	136.000	€	-206.000	€	342.000	ongunstiger
	Totaal af te sluiten complexen	**€**	**-1.042.000**	**€**	**-881.000**	**€**	**-161.000**	**gunstiger**

Noordereiland
Het exploitatie Noordereiland bevindt zich in een afrondende fase en is budgettair neutraal. Ten opzichte van de MPV 2017 lijkt het alsof het resultaat is verminderd met € 280.000, maar dit wordt veroorzaakt door de winstname in dit project. Vermindering van de kosten van het saneringsbudget, kabels en leidingen en het oppakken van de motie “kus noordereiland wakker” in de strategische agenda zorgen voor ca. € 100.000 minder kosten. Deze besparing alsmede de winstname van € 380.000 aan de Reserve Vastgoed zorgen voor de wijziging van het resultaat. Omdat het project bijna is afgerond bedraagt het projectgebonden risico nog maar € 20.000, dit ten behoeve van mogelijke juridische- en/of onderhandelings ondersteuning.

Westenholte Stins
De grondexploitatie laat een tekort zien van € 59.000. Dit is een stijging van het tekort met € 5.000 tov de MPV 2017. Dit verschil wordt vnl. veroorzaakt vanwege de lange duur om te komen tot een anterieure overeenkomst en de ingeschatte kosten voor het ramen van een bodem geschiktheidsverklaring. De risico-analyse is met € 68.000 toegenomen als gevolg van autonome ontwikkelingen.

Prinsenpoort
De exploitatie laat een nadelig resultaat zien van ca. € 200.000. Ten opzichte van de MPV 2017 is dit een verslechtering van € 32.000,-. Verlenging van de looptijd en daarbij behorende kosten, als ook het in meerdere fasen transporteren van de openbare ruimte naar de gemeente is hiervan de oorzaak. Gezien de stadium van dit project is geen risico-rapportage meer nodig.

Bos en Buitenplaatsen
Ten opzichte van de gehanteerde systematiek bij de MPV 2017, waarbij uit voorzichtigheidsprincipe enkel de plankosten in het project waren opgenomen, zijn nu zowel alle te maken kosten als de te maken opbrengsten meegenomen, waardoor het resultaat ten opzichte van de MPV 2017 met € 1,4 mln. stijgt tot € 0,82 mln. voordelig. Daar staat wel tegenover dat nu ook € 0,7 mln. aan gewogen risico's zijn opgenomen o.a. over het uitgifterisico van de kavels. De kavels staan al lang in de verkoop. Scenariostudie over de mogelijkheden in 2018/2019 bij tegenvallende verkoop kan een van de opties zijn.

Stadshagen I, fase 1
Deze locatie betreft de laatste voorzieningenkavel van Stadshagen 1e fase. De gemeente heeft voor deze kavel een reserveringsovereenkomst gesloten. Naar verwachting wordt de kavel in 2019 uitgegeven. In de MPV 2018 zijn voor het eerst de opbrengsten geraamd en een globale kosteninschatting opgenomen. Het complex sluit met een voordelig resultaat van € 428.000.

Stadshagen 1, vlek 13 – De Hoven
Deze locatie betreft de laatste woningbouwkavel van Stadshagen vlek 13 voor 5 woningen. De uitgifte van deze kavel verloopt moeizaam. Naar verwachting wordt de kavel in 2019 uitgegeven. In de MPV 2018 zijn voor het eerst de opbrengsten geraamd en een globale kosteninschatting opgenomen. Het complex sluit met een voordelig resultaat van € 189.000.

Campus Windesheim
Het complex laat een tekort zien van € 136.000,-. Een verschil van ca €.341.000 t.o.v. de MPV 2017. Dit wordt veroorzaakt doordat i.t.t. voorgaande jaren de kosten voor de aanpassing voor de kruising Burgemeester van Walsumlaan en Pilotenlaan nu conform het raadsbesluit van 2010 zijn verwerkt. De gewogen risico's nemen met € 98.000 toe. Als risico is opgenomen dat enkel de toename van het wijkverkeer de oorzaak is van aanpassing voor de kruising van de Burgemeester van Walsumlaan en Pilotenlaan. Er is dan geen toerekening van kosten mogelijk. Dit was vorig jaar niet volledig inzichtelijk, aangezien het resultaat gesaldeerd werd binnen het complex NUTVW. Dit enigszins slapende project is nu financieel goed in beeld (check and balance).

3.3.5 Analyse resultaten afgesloten exploitaties

Forelkolk
Na overeenstemming met de koper heeft het 8 jaar geduurd om tot daadwerkelijke uitgifte over te gaan en in 2017 heeft de grondoverdracht plaatsgevonden. Tevens zijn de kosten voor woonrijpmaken in 2017 afgerond. Eind 2017 is het project afgesloten en het voordelig resultaat van € 139.000 is naar de Reserve Vastgoed geboekt. Dit bedrag is € 74.000 positiever dan de MPV 2017. Het verbeterde resultaat wordt veroorzaakt door lagere resterende kosten en het vrijvallen van de post onvoorzien.

Zwolle zuid
Bij de Nota van uitgangspunten 2018 is de raad gevraagd te besluiten de grondexploitatie Zwolle Zuid af te sluiten. De werkzaamheden aan de Energieweg zijn afgerond en de kavels van de Hollewandseweg zijn (met bestemming groen/sport) overgebracht naar Materiële Vaste Activa (MVA). Door de grondexploitatie in 2017 af te sluiten is het voordelig resultaat van € 575.000 overgeboekt vanuit het complex Nog Uit te Voeren Werken naar de Reserve Vastgoed.

Oosterenk-Watersteeg
Deze locatie voorziet in kantoor ontwikkelingen. In 2017 hebben nagenoeg alle resterende kavels een tijdelijke functie (10 jaar) gekregen voor parkeren en semi-permanente huisvesting. De huuropbrengsten worden geadministeerd bij de verhuurde gronden. Tevens zijn de laatste woonrijpmaakwerkzaamheden uitgevoerd. Eind 2017 is het complex afgesloten met een voordelig resultaat van € 415.000.

Kop Hanzeland
De nog twee percelen gronden in dit gebied zijn overgedragen naar de Materiele Vaste Activa (MVA). Door de exploitatie in 2017 af te sluiten is het voordelig resultaat van € 125.000 overgeboekt vanuit het complex Nog Uit te Voeren Werken naar de Reserve Vastgoed.

Rood voor Rood
In 2017 heeft de ontwikkelaar zijn laatste betalingsverplichtingen aan de gemeente voldaan. Eind 2017 is het project afgesloten met een voordelig resultaat van € 235.000.

Wipstrikpark
Wipstrikpark betreft een private woningbouwontwikkeling. De gemeentelijke kosten zijn privaatrechtelijk verhaald. Eind 2017 is het project afgesloten met een nadelig resultaat van € 4.000.

3.4 Financieel resultaat gronden Materiële Vaste Activa (MVA)

De gemeenteraad heeft bij de vaststelling van de nota van uitgangspunten 2017 de gronden, conform de overgangsregeling van de BBV richtlijn m.b.t. de waardering, aangewezen en gerangschikt onder de materiële vaste activa. Het toerekenen van rente en andere kosten wordt via de begroting opgevangen.

3.4.1 Verloop boekwaarde MVA-gronden

De gemeente Zwolle rubriceert de gronden onder de Materiële Vaste Activia als investeringen met een economisch nut.
Deze rubriek hebben we vervolgens onderverdeeld in:

- Toekomstige exploitaties
- Strategisch grondbezit
- Te verkopen terreinen en uit te nemen gronden.

In de tabel hiernaast zijn de mutaties financieel weergegeven en is de boekwaarde per 31-12-2017 in de laatste kolom zichtbaar.

Project		Stand per 1-1-2017			Mutaties 2017		Stand per 31-12-2017		
		boekwaarde	m²	bw per m²	in €	in m²	boekwaarde	m²	bw per m²
Toekomstige grondexploitaties									
48100021	Toekomstige exploitaties	€ 16.859.182	169.415	€ 99,51	€ 140.124	2.017	€ 16.999.305	171.432	€ 99,16
0	rubriek stellig voornemen	€ 22.096.308	1.271.708	€ 17,38	€ 3.481.300-	281.548-	€ 18.615.008	990.160	€ 18,80
	Totaal Nnieg-gronden	€ 38.955.490	1.441.123	€ 27,03	€ 3.341.177-	-279.531	€ 35.614.313	1.161.592	€ 30,66

Project		Stand per 1-1-2017			Mutaties 2017		Stand per 31-12-2017		
		boekwaarde	m²	bw per m²	in €	in m²	boekwaarde	m²	bw per m²
Strategisch grondbezit									
48100031	Verpachtingen korter dan 6 jaar	€ 6.345.296	2.335.941	€ 2,72	€ 66.073-	19.180-	€ 6.279.223	2.316.761	€ 2,71
48100032	Verpachtingen langer dan 6 jaar	€ 652.544	953.215	€ 0,68	€ 12.891-	2.246-	€ 639.653	950.969	€ 0,67
48100033	Diverse bezittingen	€ 718.832	18.006	€ 39,92	€ 504.787-	5.546-	€ 214.046	12.460	€ 17,18
48100037	Strategisch bezit bebouwd	€ 14.730	7.365	€ 2,00	€ -	-	€ 14.730	7.365	€ 2,00
48100038	Dijklanden	€ 6.462.370	536.226	€ 12,05	€ 113.531	-	€ 6.575.901	536.226	€ 12,26
48100039	Vechtpoort	€ 9.741.306	1.749.515	€ 5,57	€ -	-	€ 9.741.306	1.749.515	€ 5,57
48100040	NS Gronden	€ -	167.396	€ -	€ -	-	€ -	167.396	€ -
Subtotaal	**Strategisch grondbezit**	**€ 23.935.078**	**5.767.664**	**€ 4,15**	**€ 470.220-**	**26.972-**	**€ 23.464.858**	**5.740.692**	**€ 4,09**
Te verkopen terreinen / uit te nemen									
48100042	Overig	€ 6.996	9.309	€ 0,75	€ -	-	€ 6.996	9.309	€ 0,75
Subtotaal	**overige bezittingen**	**€ 6.996**	**9.309**	**€ 0,75**	**€ -**	**-**	**€ 6.996**	**9.309**	**€ 0,75**
	Totaal voorraad-gronden	**€ 23.942.074**	**5.776.973**	**€ 4,14**	**€ 470.220-**	**-26.972**	**€ 23.471.854**	**5.750.001**	**€ 4,08**
	Totaal gronden	**€ 62.897.564**	**7.218.096**	**€ 8,71**	**€ 3.811.397-**	**-306.503**	**€ 59.086.167**	**6.911.593**	**€ 8,55**

Kernpunten:

1. De waarde van de in bezit zijnde grond heeft een boekwaarde € 59,1 mln.;
2. De Gemeente Zwolle bezit per 31-12-2017 in totaal 69,1 ha grond;
3. De voorraad grond is per saldo afgenomen met ca. 306.500 m², het betreft vooral de inbreng van gronden in de (nieuwe) complexen Krasse Knarren en Breecamp Noord;
4. De hoeveelheid grond met een stellig voornemen, in totaal 116,2 ha heeft een totale boekwaarde van € 35,6 mln., wat een m² prijs is van € 30,66. Deze gronden worden op termijn in ontwikkeling genomen. Door het in exploitatie nemen van bouwgrond met een boekwaarde c.q. inbrengwaarde die lager ligt, neemt de prijs per m2 toe.
5. Het overige stategisch grondbezit heeft een boekwaarde van € 23,5 mln. Met een totale oppervlakte van 574,1 ha is dit een bedrag van € 4,09 per m²;
6. De totale boekwaarde van de voorraad gronden is in 2017 gedaald met € 3.811.000 door het inbrengen van bouwgrond in exploitatie;

Project		Stand per 1-1-2017			Mutaties 2017		Stand per 31-12-2017		
		boekwaarde	m²	bw per m²	in €	in m²	boekwaarde	m²	bw per m²
Toekomstige grondexploitaties									
48100021	Toekomstige exploitaties	€ 17.164.485	183.432	€ 93,57	€ 165.180-	12.000-	€ 16.999.305	171.432	€ 99,16
0	rubriek stellig voornemen	€ 21.791.005	1.257.691	€ 17,33	€ 3.175.997-	267.531-	€ 18.615.008	990.160	€ 18,80
	Totaal Nnieg-gronden	€ 38.955.490	1.441.123	€ 27,03	€ 3.341.177-	-279.531	€ 35.614.313	1.161.592	€ 30,66

Project		Stand per 1-1-2017			Mutaties 2017		Stand per 31-12-2017		
		boekwaarde	m²	bw per m²	in €	in m²	boekwaarde	m²	bw per m²
Strategisch grondbezit									
48100031	Verpachtingen korter dan 6 jaar	€ 6.345.296	2.335.941	€ 2,72	€ 66.073-	19.180-	€ 6.279.223	2.316.761	€ 2,71
48100032	Verpachtingen langer dan 6 jaar	€ 652.544	953.215	€ 0,68	€ 12.891-	2.246-	€ 639.653	950.969	€ 0,67
48100033	Diverse bezittingen	€ 718.832	18.006	€ 39,92	€ 504.787-	5.546-	€ 214.046	12.460	€ 17,18
48100037	Strategisch bezit bebouwd	€ 14.730	7.365	€ 2,00	€ -	-	€ 14.730	7.365	€ 2,00
48100038	Dijklanden	€ 6.462.370	536.226	€ 12,05	€ 113.531	-	€ 6.575.901	536.226	€ 12,26
48100039	Vechtpoort	€ 9.741.306	1.749.515	€ 5,57	€ -	-	€ 9.741.306	1.749.515	€ 5,57
48100040	NS Gronden	€ -	167.396	€ -	€ -	-	€ -	167.396	€ -
Subtotaal	**Strategisch grondbezit**	**€ 23.935.078**	**5.767.664**	**€ 4,15**	**€ 470.220-**	**26.972-**	**€ 23.464.858**	**5.740.692**	**€ 4,09**
Te verkopen terreinen / uit te nemen									
48100042	Overig	€ 6.996	9.309	€ 0,75	€ -	-	€ 6.996	9.309	€ 0,75
Subtotaal	**overige bezittingen**	**€ 6.996**	**9.309**	**€ 0,75**	**€ -**	**-**	**€ 6.996**	**9.309**	**€ 0,75**
	Totaal voorraad-gronden	**€ 23.942.074**	**5.776.973**	**€ 4,14**	**€ 470.220-**	**-26.972**	**€ 23.471.854**	**5.750.001**	**€ 4,08**
	Totaal gronden	**€ 62.897.564**	**7.218.096**	**€ 8,71**	**€ 3.811.397-**	**-306.503**	**€ 59.086.167**	**6.911.593**	**€ 8,55**

Project		Stand per 1-1-2017			Waardering per 31-12-2017		Te treffen
		boekwaarde	m²	bw per m²	per m²	Totaal	voorziening
Toekomstige grondexploitaties							
48100021	Toekomstige exploitaties	€ 16.859.182	169.415	€ 99,51	€ 136,73	€ 23.439.041	€ 3.857.609
0	rubriek stellig voornemen	€ 22.096.308	1.271.708	€ 17,38	€ 22,75	€ 22.526.140	€ 0
	Totaal Nnieg-gronden	€ 38.955.490	1.441.123	€ 27,03	€ 39,57	€ 45.965.181	€ 3.857.609

Project		Stand per 1-1-2017			Waardering per 31-12-2017		Te treffen
		boekwaarde	m²	bw per m²	per m²	Totaal	voorziening
Strategisch grondbezit							
48100031	Verpachtingen korter dan 6 jaar	€ 6.345.296	2.335.941	€ 2,72	€ 4,59	€ 10.629.647	€ 1.699.986
48100032	Verpachtingen langer dan 6 jaar	€ 652.544	953.215	€ 0,68	€ 3,52	€ 3.344.631	€ 62.454
48100033	Diverse bezittingen	€ 718.832	18.006	€ 39,92	€ 25,29	€ 315.133	€ 0
48100037	Strategisch bezit bebouwd	€ 14.730	7.365	€ 2,00	€ 2,00	€ 14.730	€ -
48100038	Dijklanden	€ 6.462.370	536.226	€ 12,05	€ 6,18	€ 3.316.130	€ 3.259.771
48100039	Vechtpoort	€ 9.741.306	1.749.515	€ 5,57	€ 2,00	€ 3.499.030	€ 6.242.276
48100040	NS Gronden	€ -	167.396	€ -	€ 0,71	€ 118.088	€ -
Subtotaal	**Strategisch grondbezit**	**€ 23.935.078**	**5.767.664**	**€ 4,15**	**€ 3,70**	**€ 21.237.389**	**€ 11.264.486**
Te verkopen terreinen / uit te nemen							
48100042	Overig	€ 6.996	9.309	€ 0,75	€ 14,08	€ 131.040	€ 6.996
Subtotaal	**overige bezittingen**	**€ 6.996**	**9.309**	**€ 0,75**	**€ 14,08**	**€ 131.040**	**€ 6.996**
	Totaal voorraad-gronden	**€ 23.942.074**	**5.776.973**	**€ 4,14**	**€ 3,72**	**€ 21.368.429**	**€ 11.271.482**
	Totaal gronden	**€ 62.897.564**	**7.218.096**	**€ 8,71**	**€ 9,74**	**€ 67.333.610**	**€ 15.129.091**

3.4.2 Waardering Voorraad-gronden per 31-12-2017

Op basis van de eerder vastgestelde waarderingsgrondslagen is de waarde van de onroerende zaken afgezet tegen de boekwaarde van de gronden. Voor de gronden/objecten waarvan de boekwaarde hoger is dan de marktwaarde wordt een voorziening getroffen. In 2017 zijn externe taxaties gedaan voor de waarderingsgrondslag van de gronden. Het is de bedoeling om eens per twee jaar deze externe taxaties te doen. Dit betekent dat de waardering van de gronden overeenkomt met die van 2017. Voor de verpachte gronden is op perceelsniveau de waarde bepaald en is er een contractclaim opgenomen. De gronden die intern overgedragen worden naar beheer openbare ruimte staan op nul gewaardeerd. Dit leidt tot een totale voorziening van € 15,1 mln., wat € 248.000 lager is dan vorig jaar. De voorziening van de Deltionkavel is met € 0,2 mln verhoogd en in verband met de verkoop van Katerdijk 4/5 is een voorziening van € 0,4 mln. komen te vervallen.

3.4.3 Jaarlijks exploitatieresultaat Voorraad-gronden

Voor het beheer van de in voorraad zijnde gronden worden jaarlijks exploitatielasten gemaakt. Daarnaast worden er opbrengsten gegenereerd. De exploitatielasten van de voorraad gronden worden opgenomen binnen de begroting (algemene middelen).

3.4.4 Jaarlijks exploitatieresultaat erfpachtgronden en recht van opstal

Naast de grondexploitaties worden de jaarlijkse exploitatieresultaten van de complexen verhuurde gronden, erfpachten en recht van opstal verrekend met de reserve vastgoed. De verrekeningen zien er als volgt uit:

De uitkomsten 2017 zijn beïnvloed door de volgende effecten, waarbij hiernaast in de tabel het werkelijke resultaat van 2016 en 2017 naast elkaar zijn weergegeven:

Onder erfpacht heeft er een afkoop plaatsgevonden met een incidenteel resultaat van € 209.000. Verder zijn de erfpachtopbrengsten ca. € 50.000 lager door aanpassing van de canon voor de erfpacht. Het positieve verschil van € 49.000 bij de verhuurde gronden heeft vooral te maken met de hogere huuropbrengsten van de locatie Oosterenk-Watersteeg.

Omschrijving	Resultaat 2017	Resultaat 2016
Verhuurde gronden	€ 266.000	€ 217.000
Erfpachten	€ 472.000 *	€ 229.000
Recht van opstal	€ 41.000	€ 13.000 -
Totaal	€ 779.000	€ 433.000

4 Reserves, voorzieningen en bestemmingsreserve Vastgoed

4.1 Reserve Vastgoed

De financiële stand van zaken op korte termijn wordt bepaald door de reserve Vastgoed. Dit is de lopende rekening van Vastgoed. De hoogte van de reserve Vastgoed wordt bepaald door stortingen en onttrekkingen. Elk jaar wordt op basis van de stand van de reservepositie bepaald hoe hoog het bedrag is wat overgeheveld kan worden naar de concernreserve of wat gestort moet worden vanuit de concernreserve. Vanaf deze MPV zal er ook jaarlijks een toets per project plaatsvinden over het al dan niet tussentijds winstnemen, conform het realisatiebeginsel.

4.1.1 Reserve Vastgoed per 31-12-2017

De stand van de reserve Vastgoed per 31-12-2017 is € 17,0 mln. positief, opgebouwd uit een bedrag van € 2,5 mln. aan winstafdrachten vanuit afgesloten complexen, € 13,4 mln. aan tussentijdse winstneming, € 0,1 mln. aan vrijval van voorzieningen en ca. 0,7 mln. als overig jaarresultaat . In de tabel hiernaast is zichtbaar wat de mutaties in 2017 op het jaarresultaat zijn geweest.

Kernpunten:

1. Er zijn in 2017 10 complexen afgesloten met een positief resultaat van € 2,5 mln.;
2. Er is in 11 complexen een tussentijdse winstname geweest met een totaalbedrag van € 13,4 mln.;
3. Om de complexen af te kunnen sluiten zijn er nog wel een paar claims opgevoerd ter waarde van € 100.000 waar rekening mee gehouden moet worden;,
4. De sloop van het pand aan de Zwartewaterallee 4-6 als claim van € 536.000.
5. Het terugvloeien van niet gebruikte middelen in het kader van het stimuleren van beleggershuur woningen, totaal € 328.000;
6. Het resultaat van erfpacht, recht van opstal en verhuurde gronden, in totaal € 780.000.

Reserve Vastgoed			Bedrag
Stand reserve Vastgoed per 1 januari 2017, incl. rentetoevoeging			€ 596.452
voorziene claims en is inmiddels gestort in de reserve vastgoed			
onderhoud Rieteweg	€	57.066	
sloop Zwartewaterallee	€	539.386	
Winstafdrachten vanuit grondexploitaties			
tussentijdse winstname Noordereiland	€	300.526	
afsluiting grex Zwolle-Zuid	€	574.825	
afsluiting grex Hanzeland	€	124.751	
afsluiting grex Rood voor rood	€	235.200	
afsluiting grex Oosterenk-watersteeg	€	414.515	
afsluiting grex Bagijneweide	€	256.913	
afsluiting grex Vrolijkheid	€	379.933	
afsluiting grex Marslanden G	€	50.864	
afsluiting grex Forelkolk	€	139.135	
Winstneming BBV grex N-eiland	€	82.597	
Winstneming BBV grex Wipstr allee	€	65.049	
Winstneming BBV grex Hessenpoort	€	6.054.230	
Winstneming BBV grex Stinspoort	€	328.120	
Winstneming BBV grex Kraanbolwerk	€	248.945	
Winstneming BBV grex Stadshagen	€	3.624.040	
Winstneming BBV grex Kamperpoort	€	1.829.668	
Winstneming BBV grex G Grootestr	€	43	
Winstneming BBV grex KrasseKnarren	€	523.163	
Winstneming BBV grex Marslanden zd	€	637.336	
Winstneming BBV grex Bos+Buitenpl	€	2.808	
Subtotaal winstafdrachten			**€ 15.872.661**
Overig			
resultaat erfpacht begroting 2017 inclusief wijzigingen	€	472.296	
resultaat verhuurde gronden begroting 2017	€	266.705	
resultaat recht van opstal begroting 2017	€	40.847	
storting niet gebruikte middelen beleggers huurreservering	€	327.640	
ontrekking uit de voorziening vastgoed	€	111.347	
Subtotaal overig			**€ 1.218.835**
Totaal toevoegingen			**€ 17.091.496**
afsluiting grex Wipstrikpark	€	3.513	
Totaal onttrekkingen			**€ 3.513**
Bij: diverse claims			
verplichtingen volgende jaren			
claim planschade Wipstrikpark	€	29.547	
claim nagekomen kosten Forelkolk	€	1.577	
waarborgsom Vrolijkheid	€	25.000	
bestemmingsplanwijziging Tizwolle gevolg verkoop Ecodrome	€	43.519	
sloop Zwartewaterallee	€	536.607	
Subtotaal diverse claims			**€ 636.250**
Saldo per 31 december 2017			**€ 17.048.185**

4.1.2 Ontwikkeling reserve Vastgoed komende 4 jaar

Zoals in de inleiding van dit hoofdstuk is toegelicht, wordt de reserve Vastgoed gevormd door stortingen in en onttrekkingen aan de reserve. De stortingen worden voornamelijk veroorzaakt door de winsten uit complexen. Vanaf de MPV 2018 zal er jaarlijks een berekening plaatsvinden binnen alle lopende complexen over het al dan niet tussentijds winst nemen, conform het realisatiebeginsel (POC methode). Voor de aankomende jaren verwachten we dat er enkele projecten afgesloten kunnen worden waar een winst op te verwachten is. Tevens zal er tussentijdse winstname op de projecten plaatsvinden.

Er is een analyse gemaakt van de mogelijke tussentijdse winstname op de in uitvoering zijnde complexen voor de aankomende vier jaar. Daarbij moeten de volgende voorbehoudens worden meegegeven;

- Uit ervaring van de afgelopen jaren zien we dat ramingen van de investeringen meestal te positief zijn weergegeven door o.a. vertragingseffecten op projectactiviteiten. Er moet eigenlijk rekening worden gehouden met een prognose van de investering van tussen de 70 en 80%.
- Waar beleidsmatig de ambtitie is uitgesproken om in de woningbouw een versnelling van de uitgifte van bouwgrond en de bouw van woningen te realiseren, zien we tevens dat er een tekort aan vakmensen aan het ontstaan is. Dit kan een risico gaan vormen;
- Duurzaamheid is normaal aan het worden binnen de ruimtelijke projecten. Het is echter nog niet volledig doorgevoerd in zowel beleid als in de bestaande, in uitvoering zijnde ruimtelijke projecten. Het geforceerd inzetten op Klimaatadaptatie, Energietransitie en de inbedding van Circulaire Economie kan een vertragend effect hebben in onderhandelingen met marktpartijen.
- Voor de projecten Hessenpoort en Oude Mars is het onmogelijk om alle risico's voor zo'n lange looptijd volledig in beeld te hebben. Voorzichtigheid hierbij is derhalve geboden.
- Met de huidige kennis van de markt, de vertaling naar de projecten en de stand van zaken van de MPV 2018, durven we een eerste bandbreedte af te geven van de verwachte tussentijdse winstname binnen de in uitvoering zijnde complexen voor de aankomende drie jaar. In verband met de gevoeligheid van vertragingen en onzekerheden moeten de cijfers in onderstaand tabel als een richting worden gezien voor de aankomende jaren.

Prognose tussentijdse winstname	Bedrag / bandbreedte
Jaarrekening 2017 / MPV 2018	€ 13,4 mln.
Per 31-12-2018	€ 8 en 11 mln.
Per 31-12-2019	€ 6 en 9 mln.
Per 31-12-2020	€ 5 en 8 mln.
Totaal aankomende 3 jaar	**€ 19 en 28 mln.**

- Bij de bandbreedte is een marge aangehouden waar de tussentijdse winstmarge zich binnen zal ophouden.

4.2 Voorziening Vastgoed

Volgens de BBV-richtlijnen moet er in ieder geval een voorziening worden getroffen:

- Voor een project of complex waar geen sluitende grondexploitatie mogelijk is;
- Als de boekwaarde van de vooraad gronden de marktwaarde van de gronden overstijgt;

Per 31 december 2017 is er een bedrag aan voorzieningen nodig van € 16,2 mln. De opbouw van deze voorziening is in de tabel hieronder weergegeven.

Te treffen voorzieningen		MPV 2018
In exploitatie genomen gronden	€	1.099.000
Voorziening Nniegg	€	15.129.000
Overige toekomstige exploitaties	€	-
Nieuw te treffen voorziening	**€**	**16.228.000**
Stand per 31-12-2017, incl. rentetoevoeging	€	16.339.000
Storting in reserve Vastgoed	**€**	**111.000-**

Kernpunten:

1. De voorzieningen voor in exploitatie genomen gronden betreft de grondexploitaties met een tekort. In de tabel hiernaast is aangegeven hoe de mutatie van de voorziening tot een bedrag van € 1.099.000 is opgebouwd.
2. In paragraaf 3.4.2. is beschreven hoe de € 15,1 mln. aan voorziening is opgebouwd.
3. De programmawijziging in Kamperpoort is met een raadsbesluit bekrachtigd waardoor de voorziening is komen te vervallen;
4. Bij Kraanbolwerk zijn vooral de lagere saneringskosten en een biidrage van de ontwikkelaar de oorzaak van het vrijvallen van de voorziening;
5. In verband met de transparantie in de aangescherpte richtlijn voor tussentijdse winstneming zijn de projecten Westenholte Stins, Prinsenpoort en Campus Windesheim als zelfstandige complexen opgevoerd.
6. De Raad heeft het complex de Tippe laten openen met een tekort waarvoor een voorziening is gevormd.

complexen			voorziening				
met een voorziening			MPV 2018		MPV 2017		verschil
53119	Kraanbolwerk	€	-	€	298.000	€	-298.000
53283	Langenholterweg	€	-	€	7.000	€	-7.000
53701	Kamperpoort	€	-	€	638.000	€	-638.000
53345	De Tippe	€	704.000	€	-	€	704.000
53135	Westenholte Stins	€	59.000	€	-	€	59.000
53245	ABN prinsenpoort	€	200.000	€	-	€	200.000
53247	Campus Windesheim	€	136.000	€	-	€	136.000
	Totaal	**€**	**1.099.000**	**€**	**943.000**	**€**	**156.000**

5 Risico's in relatie tot weerstandsvermogen

Met het exploiteren van (bouw) grond gaan niet alleen grote bedragen om, maar zijn er ook enorme risico's aan verbonden. Zeker gelet op de lange looptijden, de relatief hoge boekwaarden, geprognosticeerde omzetten en hoge nog te genereren opbrengsten moet rekening gehouden worden met een reëel bedrijfsrisico. De regels omtrent de risicosystematiek en het bijbehorende niveau van het weerstandsvermogen van de afdeling Vastgoed zijn vastgelegd in de nota Grondbeleid 2009 – 2013 en de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2011 – 2014. Bovenstaande wordt verder uitgewerkt en toegelicht in de paragrafen 5.1 en 5.2.

5.1 Risico's

In deze paragraaf worden de risico's toegelicht en onderbouwd. Het gaat om de projectgebonden risico's en de economische risico's. De economische risico's worden door middel van een gevoeligheidsanalyse bepaald. Het beeld van het totale gewogen risicoprofiel, met een totaalbedrag van ca. € 8,8 mln., als basis voor de vereiste weerstandscapaciteit ziet er als volgt uit:

Vereiste weerstandscapaciteit	Bedrag
Economische risico's (totaal)	€ 2.024.000
Projectgebonden risico's:	
Rood 75%	€ 3.245.000
Oranje 50%	€ 3.017.000
Groen 25%	€ 504.000
Totaal	**€ 8.790.000**

5.1.1 Projectgebonden risico's

Ieder project kent eigen projectgebonden risico's. Die zijn per project bepaald door de projectorganisatie. Het bepalen van deze risico's gebeurt door gebruik te maken van de Handreiking Risicomanagement Projecten en het bijbehorende model risicoscan. We onderscheiden hoge risico's (code rood), middelgrote risico's (code oranje) en lage risico's (code groen).

De scan kent de volgende projectgebonden risico's:

- Financiële risico's
- Technische risico's
- Bestuurlijke en politieke risico's
- Organisatorische risico's
- Ruimtelijke risico's
- Juridische en wettelijke risico's'

Risico's	Totaal ongewogen	Wegingsfactor	Totaal gewogen
Rood	4.327.000	75%	3.245.000
Oranje	6.034.000	50%	3.017.000
Groen	2.017.000	25%	504.000
Totaal	€ 12.378.000		€ 6.766.000

Kernpunten:

1. Het risicoprofiel is voor alle projecten (periode van vier jaar) doorgerekend en heeft een ongewogen resultaat van € 12,4 mln. De ongewogen risico's zijn binnen de projecten met € 1,0 mln. toegenomen. Dat wordt volledig verooorzaakt door het, conform de algemene gedragslijn, opnieuw opnemen van de risico's van Hessenpoort in de berekening van het weerstandsvermogen. In voorgaande jaren is bij het project Hessenpoort, om financieel economische redenen, hiervan afgeweken. Vorig jaar waren de ongewogen risico's nog € 13,4 mln.

Zodra de projectrisico's gewogen zijn, conform de vastgestelde methodiek, dan ontstaat er een projectgebonden risicobedrag van € 6,8 mln. (In 2017 was dit 7,6 mln. en in 2016 was dit nog € 16,5 mln.) De mutatie t.o.v. 2017 van € 0,8 mln. hoger wordt met name veroorzaakt door Hessenpoort. In de tabel hiernaast zijn de grootste mutaties in beeld gebracht. De kleinere mutaties in diverse complexen zijn, om de overzichtelijkheid te bewaren, buiten deze tabel gehouden.

Hieronder worden de risico mutaties binnen de projecten kort toegelicht:

- Stadshagen: mogelijke verminderde belangstelling Breezicht i.v.m. externe factoren en de zandwinning uit de Milligerplas;
- Voorsterpoort (Mva deel): de risico's staan opgenomen onder de bestemmingsreserve Voorsterpoort;
- Oude Mars: door de nieuwe verkaveling en verkoopstrategie dalen de opbrengs- en verkavelingsrisico's;
- Kraanbolwerk: de lagere saneringskosten en de eedere afname van fase 3 uit het contract;
- De projecten Bos en Buitenplaatsen, Campus Windesheim en Westenholte Stins zijn weer als zelfstandige complexen geprognosticeerd, waardoor ook de risico's in beeld zijn gebracht.

Gewogen risico's	MPV 2017	MPV 2018	Verschil
Stadshagen	2.443.375	3.416.750	973.375
Voorsterpoort (Mva deel)	438.250	-	-438.250
Kamperpoort Katwolderplein	60.000	15.750	-44.250
Oude Mars	1.485.250	530.250	-955.000
Kraanbolwerk	917.763	412.500	-505.263
Bos en Buitenplaatsen	-	712.750	712.750
Campus Windesheim	-	97.500	97.500
Westenholte Stins	-	168.000	168.000
Hessenpoort	1.294.750	1.286.750	-8.000
Mutaties totaal			Nihil

5.1.2 Economische risico's

Op totaalniveau van de grondexploitaties wordt een gevoeligheidsanalyse gemaakt. Hierbij wordt gerekend met 4 variabelen oftewel 4 individuele risico's:

- Vertraging van het programma;
- stijging van de kosten;
- daling van de opbrengsten;
- rentestijging.

Bij de MPV 2017 was het economisch risicobedrag gewaardeerd op € 3,7 mln. - € 2,0 mln (Hessenpoort) € 1,7 mln. De opbouw van het risicobedrag voor dit jaar is hiernaast weergegeven. Gezien de aangescherpte richtlijn over het tussentijds winst nemen binnen complexen, worden de economische risico's van het project Hessenpoort, conform de standaard methodiek meenomen bij het bepalen van het weerstandsvermogen. Door voortgang van de projecten, het hogere risico van de kostenstijging en de opbrengstendaling van 0,25% stijgt het risicobedrag naar € 2,0 mln. Het economische risico is lager dan van vorig jaar, mede door de voortgang in de projecten.

De belangrijkste oorzaken zijn;

- Vertraging van het programma is gunstig voor het risicoprofiel, omdat de rente lager is dan de opbrengststijging bij woningbouw. Daarom het negatieve gewogen risico bedrag op nul aangehouden.
- Er zijn een paar nieuwe projecten toegevoegd, de bestaande projecten nemen in omvang en programma langzaam af;
- De kans dat de kostenstijging toeneemt wordt hoog ingeschat (van 50% naar 75%), dit gezien de gerealiseerde cijfers van 2017.
- De rente als economisch risico opgenomen. De oorzaak hiervoor is de lagere omlagrente (van 3,5% in 2016 en 2,1% in 2017) naar 1,85% in 2018 in de grondexploitaties. Dit is in het kader van de aangescherpte BBV richtlijnen aangepast naar de gemeentelijke omslagrente zoals in de begroting 2018 is opgenomen. In overleg met treasury is genoemd risico ingeschat;
- Bij de grondexploitatie Hessenpoort, een exploitatie met een positief resultaat, worden de risico's, conform raadsbesluit in 2015, binnen het projectresultaat opgevangen. Dit wordt vanaf 2018 hersteld naar de standaard gedragslijn wat reeds geldt voor de overige complexen.

Economische risico's	Risico	Kans	Gewogen risico bedrag
Planning / Programma	1 jaar	50%	€ -
Rente	201 8 - 0,2% 2019- 0,3% 2020 - 0,4% 2021 - 0,4%	25%	€ 133.000
Kostenstijging	0,50%	75%	€ 976.000
Opbrengstendaling	-0,25%	50%	€ 915.000
Totaal			**€ 2.024.000**

Kernpunten:

1. Er is gerekend met een vertraging van het programma met 1 jaar. De kans dat deze programmavertraging zich op korte termijn ook voor zal doen wordt geschat op 50%, wat neerkomt op een gewogen kans, vandaar dat er geen bedrag is genoemd;
2. Er is gerekend met een stijging van de rente (basis is 1,85%) in de grondexploitaties. Het risico hiervan is een stijging van 0,2% tot 0,4%, waarvan de kans als gering wordt ingeschat. Rekening wordt gehouden met een gewogen risicobedrag van € 133.000;
3. Er is gerekend met een stijging van de kosten met 0,5%. De kans dat deze kostenstijging zich op korte termijn daadwerkelijk ook voor zal doen wordt geschat op hoog (75%), wat neerkomt op een gewogen risicobedrag van € 976.000
4. Er is gerekend met een daling van de opbrengstenstijging met en gemiddelde van 0,25%. De kans dat deze opbrengstendaling zich ook daadwerkelijk voor zal gaan doen wordt geschat op 50%. Dit komt neer op een gewogen risicobedrag van € 915.000;

5.2 Weerstandsvermogen

De hoogte van de risico's en de grootte van het weerstandsvermogen hangen nauw met elkaar samen. Daarnaast moet tegenover de risico's die zich voor kunnen doen minimaal 50% dekking aanwezig zijn.

Het beleid voor het weerstandsvermogen van Vastgoed gaat uit van de begrippen vereiste weerstandscapaciteit en aanwezige weerstandscapaciteit. In het overzicht hiernaast is een korte omschrijving gegeven van de betekenis van deze begrippen. Het vastgestelde beleid is terug te vinden in hoofdstuk 5 van de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen.

5.2.1 Aanwezige weerstandscapaciteit

De aanwezige weerstandscapaciteit wordt gevormd door een optelsom van de reserve Vastgoed en het geoormerkte geld voor het opvangen van vastgoedrisico's.

De reserve Vastgoed en de weerstandsreserve vastgoedrisico's zijn direct beschikbaar om risico's op te kunnen vangen.

Kernpunten:

1. De *reserve Vastgoed* sluit per 31-12-2017 af met een positief saldo van € 17,0 mln.

2. De *weerstandsreserve vastgoedrisico's* ad. € 10,0 mln. is uitsluitend bedoeld voor de situatie dat financiële risico's die betrekking hebben op lopende grondexploitaties omslaan in harde verliesverwachtingen. De reserve zal dan moeten worden aangesproken om bestaande voorzieningen op de balans voor lopende exploitaties op te hogen dan wel om nieuwe voorzieningen te vormen voor lopende exploitaties. Indien een beroep op de weerstandsreserve ertoe leidt dat de weerstandsreserve op een niveau komt beneden de actueel berekende benodigde omvang moet zorg worden gedragen voor de benodigde aanvulling.

3. De *weerstandsreserve* is niet bedoeld als dekkingsreserve voor berekende tekorten van nieuwe plannen waarvoor nog geen exploitatie is vastgesteld. Het wegwerken van tekorten op nieuwe plannen dient te worden afgewogen als onderdeel van het investeringsprogramma.

Weerstandsvermogen:
De verhouding tussen de aanwezige en vereiste weerstandscapaciteit.
Vereiste weerstandscapaciteit:
Het risicobedrag dat periodiek bepaald wordt op basis van een inventarisatie en financiële vertaling van risico's .
Aanwezige weerstandscapaciteit:
Het vrij besteedbare geld dat de gemeente gereserveerd en beschikbaar heeft om tegenvallers op te vangen.

Reserve Vastgoed	€
Weerstandsreserve vastgoedrisico's	€ +
Aanwezige weerstandscapaciteit	**€**

Omschrijving	Bedrag
Reserve Vastgoed	17,0 mln.
Weerstandsreserve Vastgoedrisico	10,0 mln.
Totaal aanwezige weerstandscapaciteit	27,0 mln.

5.2.2 Vereiste weerstandscapaciteit

De vereiste weerstandscapaciteit wordt bepaald aan de hand van een optelsom van de economische risico's en de projectgebonden risico's.

De economische risico's zijn onderverdeeld in risico's als gevolg van wijzigingen in de kosten- en opbrengstenstijging en risico's als gevolg van het niet realiseren van de programma's.

De economische risico's zijn berekend op € 2,0 mln. De projectgebonden risico's zijn berekend op € 6,8 mln. Het risicoprofiel komt hiermee uit op € 8,8 mln.

Economische risico's	€
Projectgebonden risico's	€ +
Vereiste weerstandscapaciteit	**€**

Omschrijving	Bedrag
Economische risico's	**€ 2.024.000**
Projectgebonden risico's	**€ 6.766.000**
Totaal vereiste weerstandscapaciteit	**€ 8.790.000**

5.2.3 Berekening weerstandsvermogen

Uiteindelijk kan het weerstandsvermogen van Vastgoed worden berekend door de aanwezige weerstandscapaciteit te delen op de vereiste weerstandscapaciteit.

Conform beleid moet de dekkingsgraad minimaal 50% en maximaal 100% zijn. De algemene gedragslijn is dat het niet wenselijk is een weerstandsvermogen te hebben die hoger is dan 100%

De aanwezige weerstandscapaciteit is € 27,0 mln. Hiertegenover staat de vereiste weerstandscapaciteit van € 8,8 mln.

Het resultaat van de Reserve Vastgoed kan, na verrekening van de voorzieningen, voor een bedrag van € 17,0 mln. worden afgedragen naar de Algemene Reserve.

Dit betekent dat, bij het handhaven van het weerstandsvermogen Vastgoedrisico's van 10 mln. er een dekkingsgraad van 114% aanwezig is voor het opvangen van de risico's. Dit wordt als ruim voldoende gezien.

$$\frac{\text{Aanwezige weerstandscapaciteit}}{\text{Vereiste weerstandscapaciteit}} = \text{weerstandsvermogen Vastgoed}$$

Aanwezige weerstandscapaciteit	€ 10.000.000	
Vereiste weerstandscapaciteit	€ 8.790.000	= 114 %

Colofon

Meerjaren Prognose Vastgoed
Is een jaarlijkse verslaglegging van de financiële effecten van het gevoerde beleid en een doorkijk naar de nabije toekomst van de onderhanden zijnde grondexploitaties en het grondbezit van de gemeente Zwolle.

Productie
Team Planeconomie:
Maryl Veldkamp, Wim van der Linde, Michele Lunetta, Christiaan van Steenwijk en Johan Balk

Eindredactie
Johan Balk

Opdrachtgever
Anja Jager / Afdelingshoofd Vastgoed

PROJECTENBOEK

Zwolle

Meerjaren Prognose Vastgoed 2018

Leeswijzer

Voor u ligt het projectenboek Meerjaren Prognose Vastgoed 2018. Per project is er voor gekozen om op een zestal indicatoren in één oogopslag de informatie te presenteren. Om de leesbaarheid te vergroten zal per indicator, indien noodzakelijk, een korte en bondige toelichting worden gegeven.

Het eerste deel behandelt het plangebied, vervolgens gaat het over de algemene projectinformatie, het bespreekt de exploitatie cijfers en vervolgens bestaat het uit de prestatie indicatoren, wat o.a. inzicht geeft in het te realiseren programma en laat in een grafiek de cashflow van het project zien.

Plangebied:
Op de tekening is het exploitatiegebied ingetekend. De exploitatie gaat dan ook over het gebied binnen de geprojecteerde lijnen.

Algemeen:
Met het type project wordt aangegeven wat het hoofdbestanddeel is van de ruimtelijke ontwikkeling, in welke fase het project zich bevindt en wanneer de einddatum is. Met de projectcode is de verbinding met de administratie gelegd en worden de ambtelijk aan te spreken medewerkers gemeld.

Exploitatie:
Onder de totale kosten en opbrengsten zijn de gegevens van het project vermeld, dus zowel de boekwaarde als de nog te investeren kosten als de te ontvangen bedragen uit verkopen, bijdragen/subsidies. Het nominale saldo is het bedrag exclusief de tijdsinvloeden (rente, kostenstijging en opbrengstenstijging). Deze bedragen zijn afzonderlijk gepresenteerd. Het Saldo is het resultaat aan het einde van het project. De Netto contante waarde is het bedrag teruggerekend naar het moment van nu, dus 1-1-2018.

Prestatie indicatoren:

De prestatie indicatoren hebben drie te hanteren standen, t.w. rood, oranje en groen. Het uitslaan naar een bepaalde kleur vraagt om een toelichting. Het betreft een mutatie ten opzichte van vorig jaar op een van de onderdelen programma, exploitatie, capaciteit, planning en risico's. Er wordt kort en bondig onder de indicator tekstueel vermeld wat de oorzaak is van de mutatie. In de Voortgangsrapportage Projecten (VP) vind u een inhoudelijke uitgebreide toelichting van het totale project.

Programma:
In de tabel Programma wordt de gerealiseerde en nog te verwachten uitgifte van woningen of m2 grond weergegeven.

Cashflow
Het verloop van de boekwaarde tot aan het einde van het project, met de te verwachten opbrengsten en investeringen, wordt in de grafiek weergegeven.

Inhoudsopgave

1. Woningbouw

1.1	Oude Mars	4
1.2	Kraanbolwerk	6
1.3	Stinspoort	8
1.4	Stadshagen I en II	10
1.5	De Tippe	12
1.6	Breecamp Noord	14
1.7	Langenholterweg	16
1.8	Krasse Knarren	18

2. Bedrijventerreinen en Kantoren

2.1	Marslanden Zuid	20
2.2	Hessenpoort	22

3. Hestructurering

3.1	Kamperpoort	24
3.2	Wipstrikkerallee	26
3.3	Geert Grotestraat	28

4. Binnenkort af te sluiten complexen

4.1	Noordereiland	30
4.2	Westenholte Stins	32
4.3	Prinsenpoort	34
4.4	Bos en Buitenplaatsen	36
4.5	Stadshagen, fase I	38
4.6	Stadshagen, vlek 13	40
4.7	Campus Windesheim	42

5. Afgeloten projecten 44

1.1 Oude Mars

Plankaart

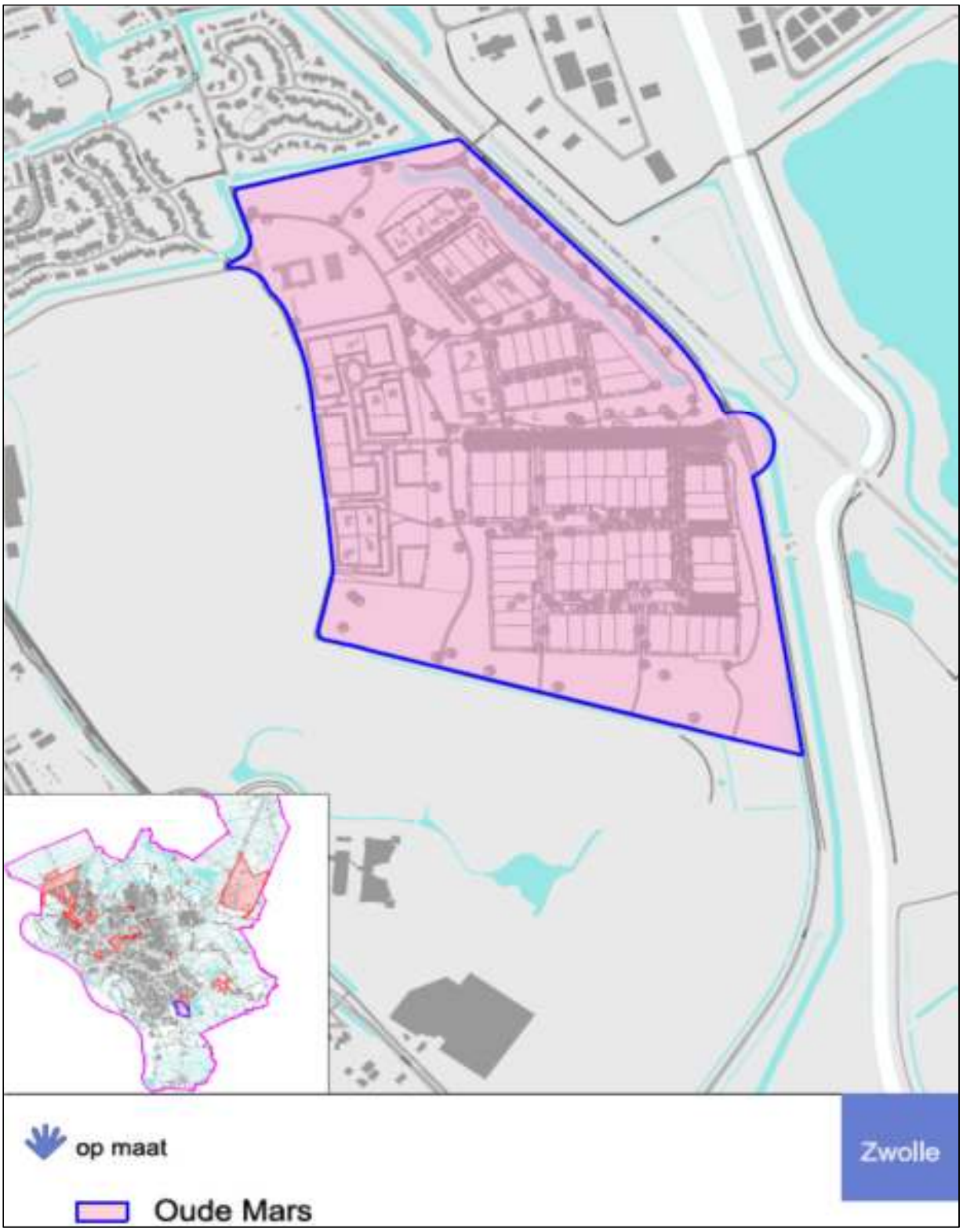

1.1 Oude Mars

Algemeen

Type project	IEGG Woningbouw
Planfase	Uitvoering
Startdatum exploitatie	1-1-2018
Einddatum exploitatie	31-12-2037
Projectcode	53067
Projectleider	Anton Westenberg
Planeconoom	Maryl Veldkamp
Ambtelijk opdrachtgever	Esther Wolfkamp

Exploitatie

Totaal kosten	21.796.082
Totaal opbrengsten	31.122.459
Nominaal saldo (kosten - opbrengsten)	-9.326.376
Kostenstijging	1.249.003
Opbrengstenstijging	4.425.910
Rente	-1.121.528
Saldo	-13.624.812
Netto contante waarde	-9.169.108

Prestatie indicatoren

Programma	Exploitatie	Capaciteit
In februari 2018 is de Raad geïnformeerd over de nieuwe verkaveling waarin 102 kavels zijn geprojecteerd.	De exploitatie kent per 1-1-2018 een positief resultaat van € 9,17 mln. Het resultaat is met € 1,99 mln. verbeterd ten opzichte van vorig jaar.	-

Planning	Risico's	Overige
-	De projectgebonden risico's zijn afgenomen. Door de nieuwe verkaveling daalt het opbrengst/verkavelingsrisico. Daarentegen stijgen de risico's vanwege vandalisme gevoelige geluischermen en een onveilige verkeerssituatie.	-

Programma

Programmaonderdeel	Totaal	Gerealiseerd	Te realiseren	2018	2019	2020	2021 ev
Woningbouw	102 st.	25 st.	77 st.	4 st.	4 st.	4 st.	65 st.

Cashflow

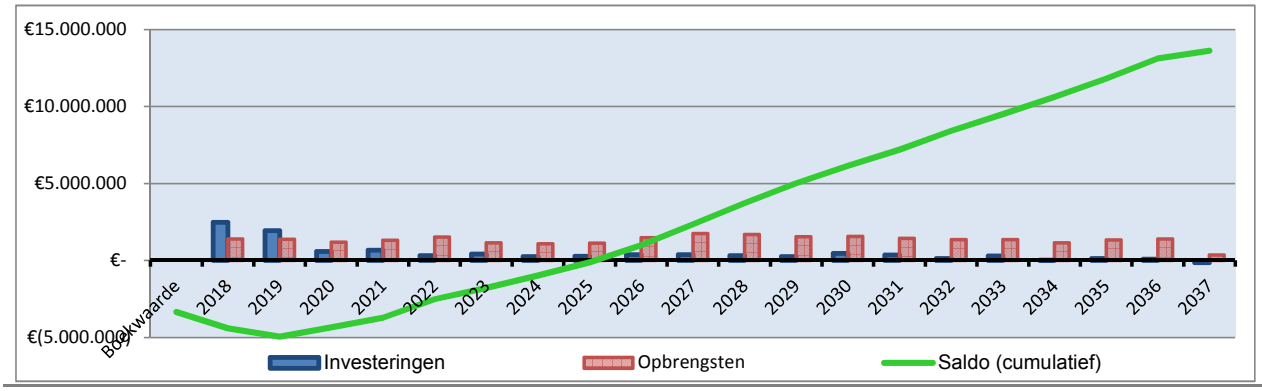

1.2 Kraanbolwerk

Plankaart

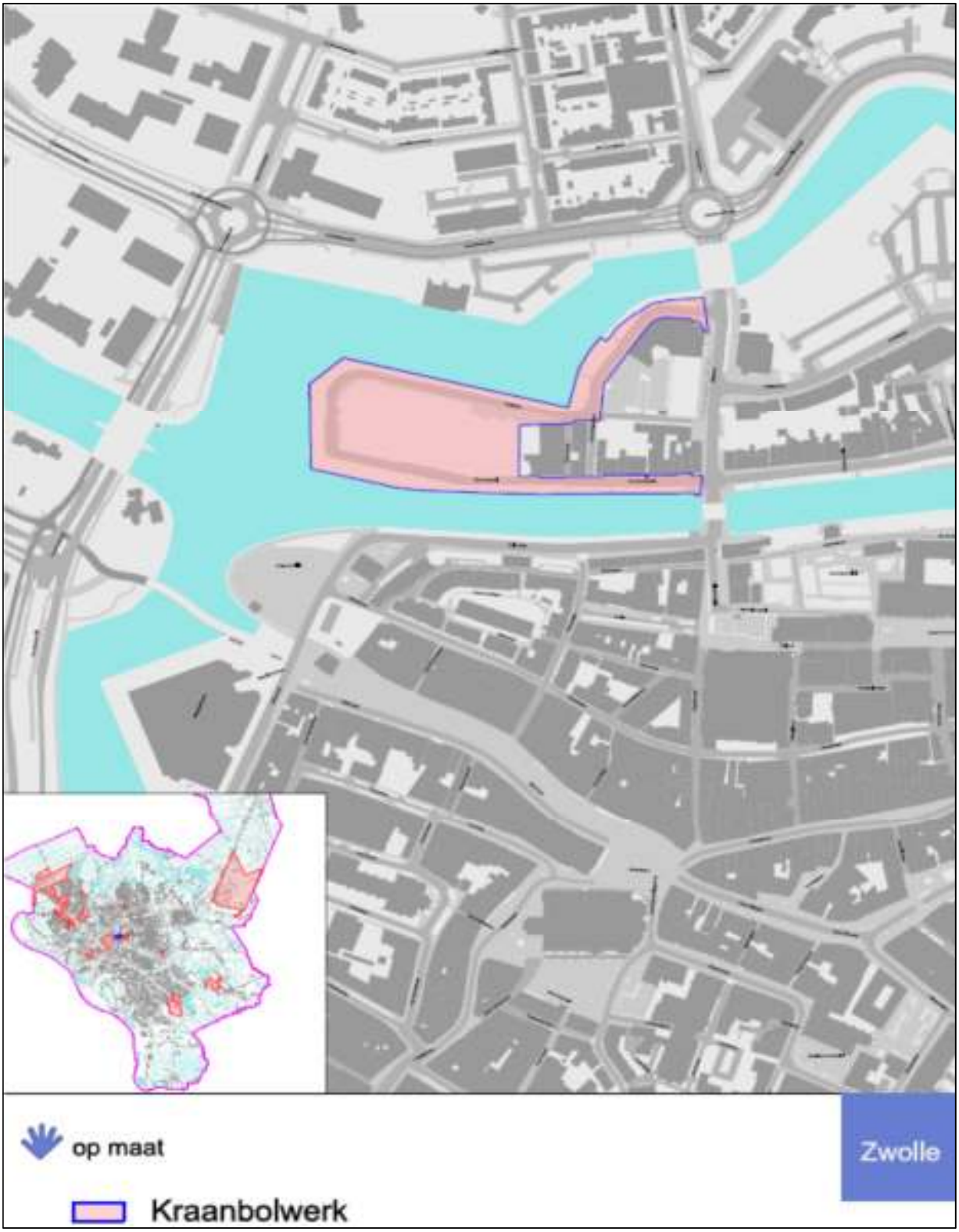

1.2 Kraanbolwerk

Algemeen

Type project	IEGG Woningbouw
Planfase	Uitvoering
Startdatum exploitatie	1-1-2018
Einddatum exploitatie	31-12-2021
Projectcode	53119
Projectleider	Ciska Waalewijn
Planeconoom	Maryl Veldkamp
Ambtelijk opdrachtgever	Esther Wolfkamp

Exploitatie

Totaal kosten	20.153.480
Totaal opbrengsten	20.268.059
Nominaal saldo (kosten - opbrengsten)	-114.579
Kostenstijging	149.025
Opbrengstenstijging	-
Rente	-132.389
Saldo	-97.943
Netto contante waarde	-90.484

Prestatie indicatoren

Programma	Exploitatie	Capaciteit
De drie fases van het project zijn uitgegeven. Nog niet alle fasen zijn gestart met de bouw.	De exploitatie kent per 1-1-2018 een posititief resultaat van € 0,09 mln. Het resultaat is met € 0,39 mln. verbeterd ten opzichte van vorig jaar.	-

Planning	Risico's	Overige
Verkoop verloopt voorspoedig. Bouwperiode staat onder druk vanwege een tekort aan bouwpersoneel waardoor ook later gestart kan worden met woonrijpmaken.	De projectgebonden risico's zijn afgenomen. Deze daling wordt met name veroorzaakt doordat sanering is uitgevoerd, projectontwikkelaar heeft afgenomen en de opbrengst is ontvangen.	Binnen het project is per 31-12-2017 een winstname gedaan van € 0,25 mln.

Programma

Programmaonderdeel	Totaal	Gerealiseerd	Te realiseren	2018	2019	2020	2021 ev
Woningbouw	129 st.	129 st.					

Cashflow

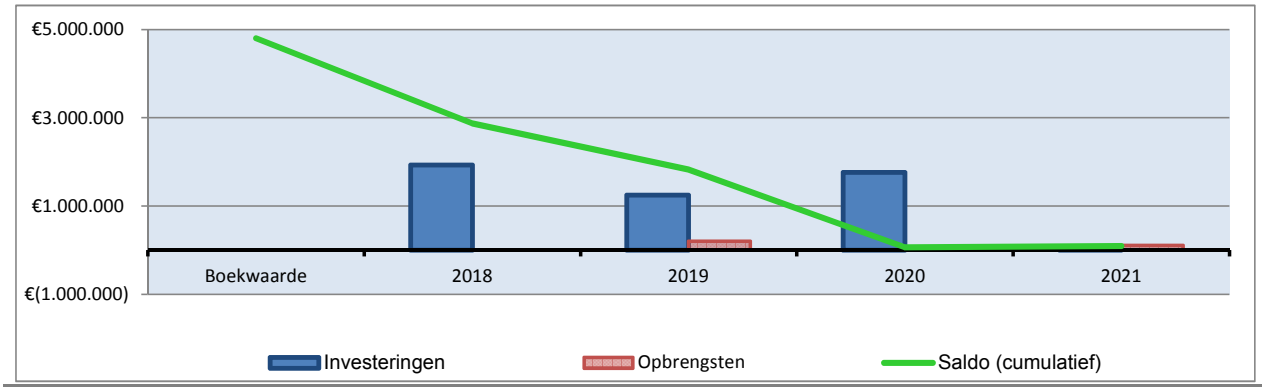

1.3 Stinspoort

Plankaart

1.3 Stinspoort

Algemeen

Type project	IEGG Woningbouw
Planfase	Uitvoering
Startdatum exploitatie	1-1-2018
Einddatum exploitatie	31-12-2019
Projectcode	53133
Projectleider	Danielle Dijkslag-Erdtsieck
Planeconoom	Michele Lunetta
Ambtelijk opdrachtgever	Esther Wolfkamp

Exploitatie

Totaal kosten	12.189.779
Totaal opbrengsten	12.229.245
Nominaal saldo (kosten - opbrengsten)	-39.466
Kostenstijging	6.628
Opbrengstenstijging	56.143
Rente	22.872
Saldo	-66.109
Netto contante waarde	-63.542

Prestatie indicatoren

Programma	Exploitatie	Capaciteit
Het aantal kavels is gewijzigd. Het bedrijfsverzamelgebouw is komen te vervallen en samen met de 4 kavels voor woon-werk zijn daar nu 6 kavels woningbouw voor in de plaats gekomen.	De exploitatie kent per 1-1-2018 een positief resultaat van € 0,06 mln. Het resultaat is met € 0,30 mln. verminderd ten opzichte van vorig jaar.	-

Planning	Risico's	Overige
De afwikkeling/afronding van een aantal civieltechnische werkzaamheden loopt volgens planning.	-	Binnen het project is per 31-12-2017 een winstname gedaan van € 0,33 mln.

Programma

Programmaonderdeel	Totaal	Gerealiseerd	Te realiseren	2018	2019	2020	2021 ev
Woningbouw	11 st.	4 st.	7 st.	3 st.	4 st.		

Cashflow

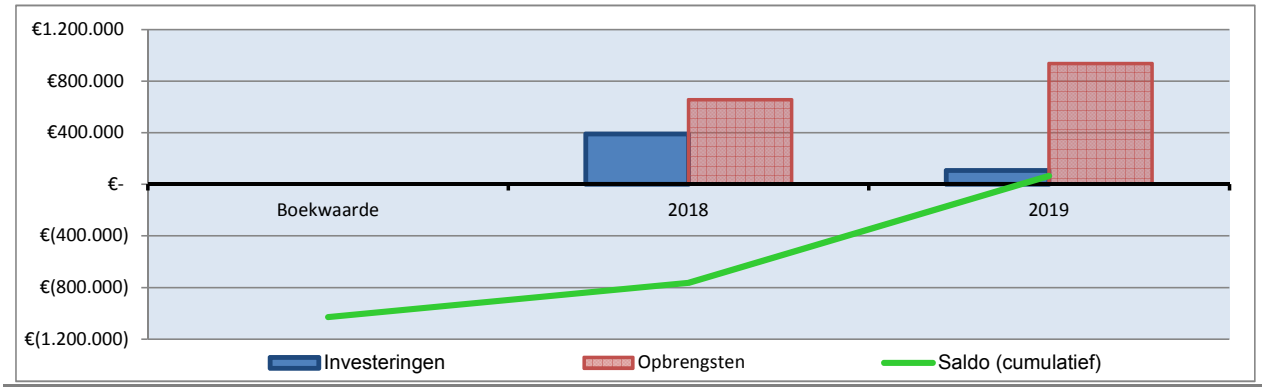

1.4 Stadshagen

Plankaart

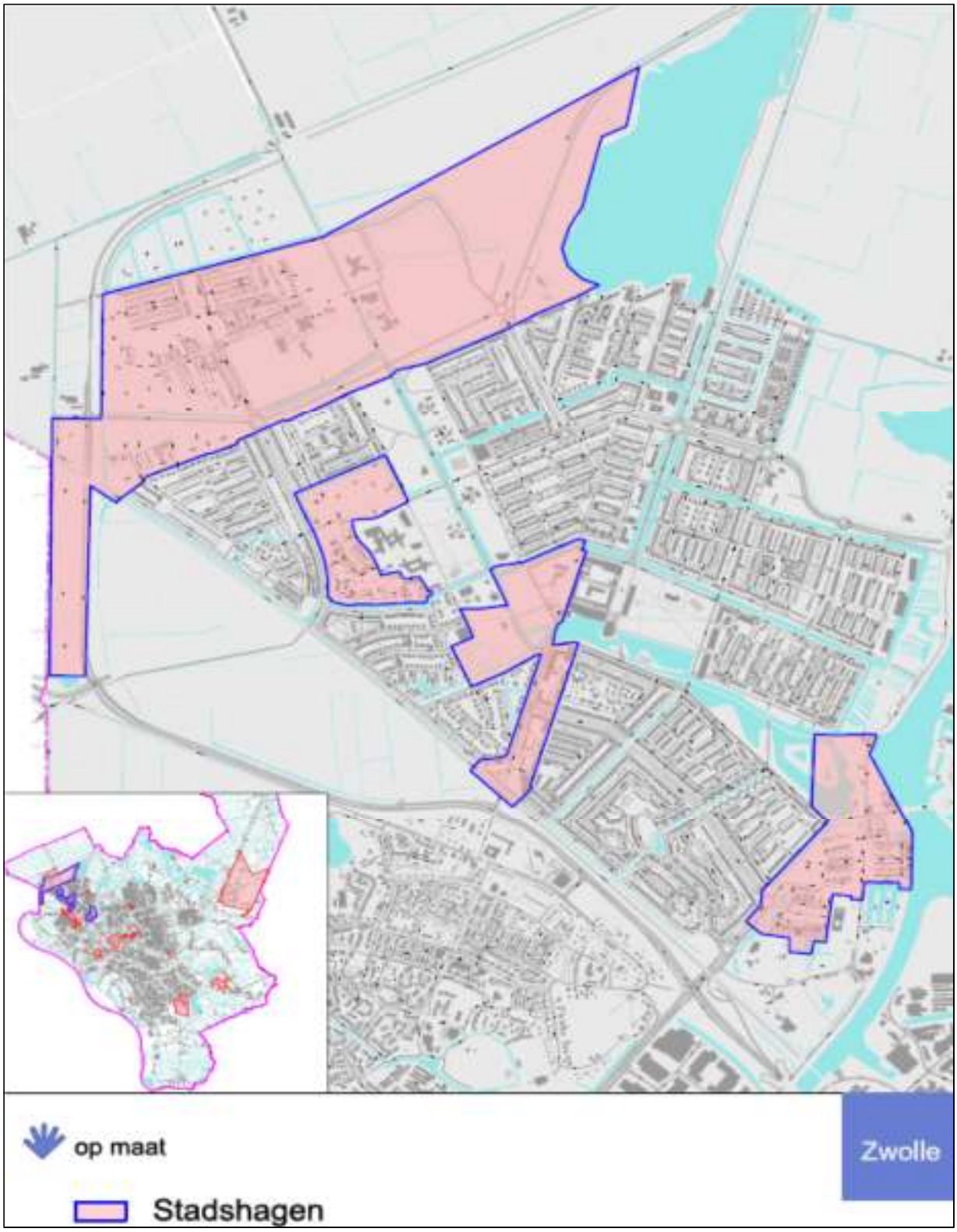

1.4 Stadshagen

Algemeen

Type project	IEGG Woningbouw
Planfase	Uitvoering
Startdatum exploitatie	1-1-2018
Einddatum exploitatie	31-12-2025
Projectcode	53019
Projectleider	Marjolijn Helmich
Planeconoom	Wim van der Linde
Ambtelijk opdrachtgever	Esther Wolfkamp

Exploitatie

Totaal kosten	483.547.745
Totaal opbrengsten	485.143.377
Nominaal saldo (kosten - opbrengsten)	-1.595.632
Kostenstijging	2.033.400
Opbrengstenstijging	3.624.033
Rente	479.071
Saldo	-2.707.194
Netto contante waarde	-2.237.061

Prestatie indicatoren

Programma	Exploitatie	Capaciteit
In 2017 is de grondexploitatie Stadshagen uitgesplits in Breezicht-Zuid en overige deelgebieden. Het aantal woningen is gedaald met 258 woningen.	De exploitatie kent per 1-1-2018 een positief resultaat van € 2,24 mln. Het resultaat is met € 1,48 mln. verbeterd ten opzichte van vorig jaar.	-

Planning	Risico's	Overige
De uitgifteplanning van Stadshagen en Breecamp Noord blijft stabiel op 300 woningen per jaar	De projectgebonden risico’s zijn toegenomen. Mutaties binnen de risico's is de mogelijke verminderde belangstelling voor Breezicht i.v.m. externe factoren en de zandwinning uit de Milligerplas.	Binnen het project is per 31-12-2017 een winstname gedaan van € 3,62 mln.

Programma

Programmaonderdeel	Totaal	Gerealiseerd	Te realiseren	2018	2019	2020	2021 ev
Woningbouw	1.762 st.	847 st.	915 st.	223 st.	164 st.	151 st.	377 st.
Winkels en horeca	20.213 m²	3.477 m²	16.736 m²			13.368 m²	3.368 m²
Bedrijventerreinen	37.529 m²		37.529 m²	2.025 m²	3.060 m²	6.089 m²	26.355 m²
Maatschappelijke voorz.	36.350 m²	13.418 m²	22.932 m²	1.566 m²	3.816 m²	16.437 m²	1.113 m²

Cashflow

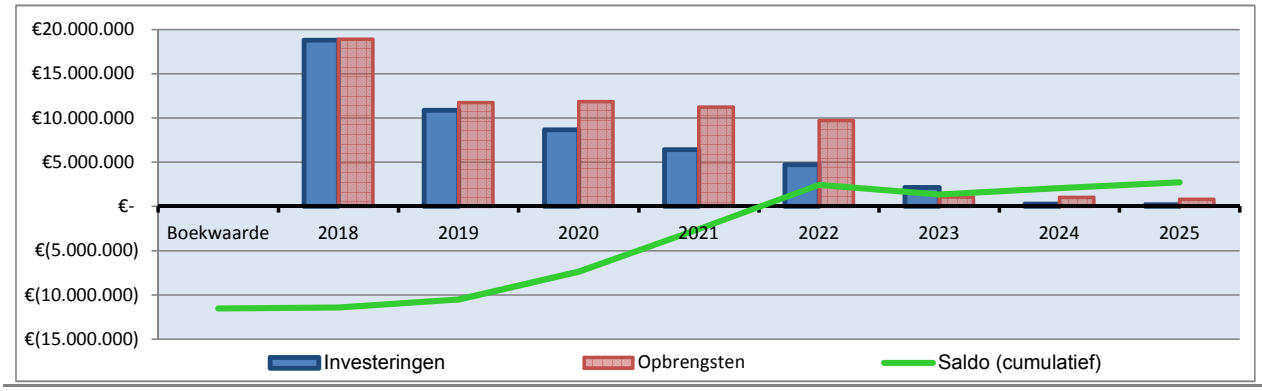

1.5 De Tippe

Plankaart

1.5 De Tippe

Algemeen

Type project	IEGG Woningbouw
Planfase	Uitvoering
Startdatum exploitatie	1-1-2018
Einddatum exploitatie	31-12-2024
Projectcode	53345
Projectleider	Marjolijn Helmich
Planeconoom	Wim van der Linde
Ambtelijk opdrachtgever	Esther Wolfkamp

Exploitatie

Totaal kosten	1.659.891
Totaal opbrengsten	958.500
Nominaal saldo (kosten - opbrengsten)	701.391
Kostenstijging	43.680
Opbrengstenstijging	50.731
Rente	114.400
Saldo	808.740
Netto contante waarde	704.057

Prestatie indicatoren

Programma	Exploitatie	Capaciteit
Het programma betreft een voorzieningenstrook. In 2018 vindt planvorming plaats voor de gehele locatie De Tippe en deze kosten worden op deze grondexploitatie verantwoord.	In 2017 is de eerste grondexploitatie voor De Tippe geopend. De exploitatie kent per 1-1-2018 een negatief resultaat van € 0,70 mln.	-

Planning	Risico's	Overige
De uitgifte van een deel van het programma vertraagd in verband met het ontbreken van (voldoende) financiering.	-	-

Programma

Programmaonderdeel	Totaal	Gerealiseerd	Te realiseren	2018	2019	2020	2021 ev
Maatschappelijke voorz.	5.325 m²		5.325 m²	2.985 m²			2.340 m²

Cashflow

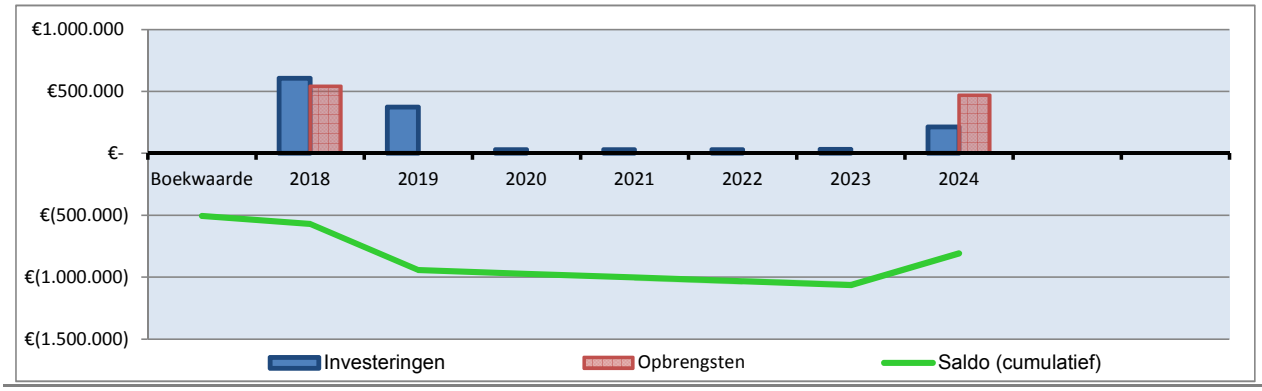

1.6 Breecamp Noord

Plankaart

1.6 Breecamp Noord

Algemeen

Type project	IEGG Woningbouw
Planfase	Uitvoering
Startdatum exploitatie	1-1-2018
Einddatum exploitatie	31-12-2020
Projectcode	53347
Projectleider	Marjolijn Helmich
Planeconoom	Wim van der Linde
Ambtelijk opdrachtgever	Esther Wolfkamp

Exploitatie

Totaal kosten	9.857.056
Totaal opbrengsten	16.586.780
Nominaal saldo (kosten - opbrengsten)	-6.729.724
Kostenstijging	176.719
Opbrengstenstijging	786.482
Rente	-115.259
Saldo	-7.454.746
Netto contante waarde	-7.024.774

Prestatie indicatoren

Programma	Exploitatie	Capaciteit
In Breecamp-Noord worden 198 woningbouwkavels voorzien.	In april 2017 is de eerste grondexploitatie geopend voor Breecamp-Noord. De exploitatie kent per 1-1-2018 een positief resultaat van € 7,02 mln.	-

Planning	Risico's	Overige
De uitgifte van de woningbouwkavels vindt plaats in 2018, 2019 en 2021.	-	-

Programma

Programmaonderdeel	Totaal	Gerealiseerd	Te realiseren	2018	2019	2020	2021 ev
Woningbouw	198 st.		198 st.	90 st.	99 st.	9 st.	0 st.

Cashflow

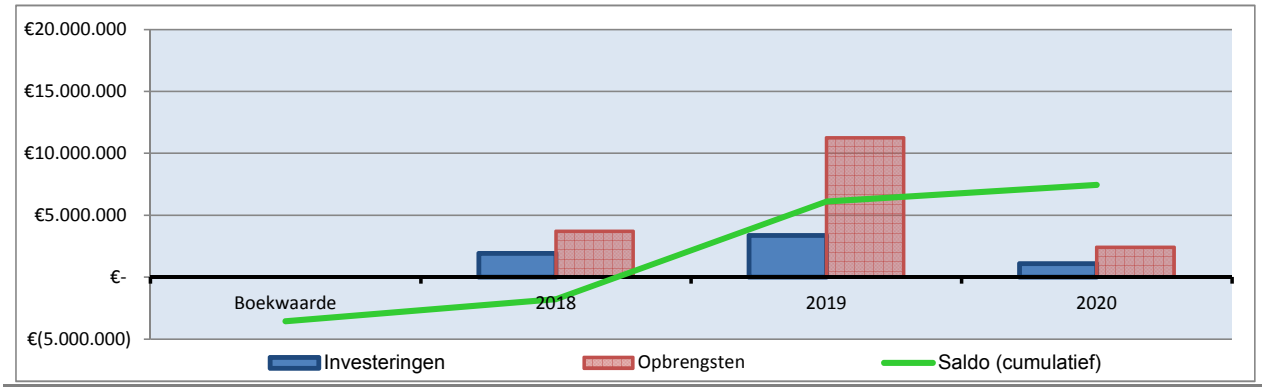

1.7 Langenholterweg

Plankaart

1.7 Langenholterweg

Algemeen

Type project	IEEG Woningbouw
Planfase	Uitvoering
Startdatum exploitatie	1-1-2018
Einddatum exploitatie	31-12-2019
Projectcode	53283
Projectleider	Albert Koop
Planeconoom	Wim van der Linde
Ambtelijk opdrachtgever	Esther Wolfkamp

Exploitatie

Totaal kosten	1.149.759
Totaal opbrengsten	1.162.010
Nominaal saldo (kosten - opbrengsten)	-12.251
Kostenstijging	12.454
Opbrengstenstijging	4.216
Rente	-1.081
Saldo	-5.094
Netto contante waarde	-4.896

Prestatie indicatoren

Programma	Exploitatie	Capaciteit
-	De exploitatie kent per 1-1-2018 een neutraal resultaat van € 0,0 mln. Het resultaat is nagenoeg gelijk aan vorig jaar.	-

Planning	Risico's	Overige
De realisatie is met één jaar vertraagd als gevolg van het intensieve planvormingstraject met diverse belanghebbenden.	-	-

Programma

Programmaonderdeel	Totaal	Gerealiseerd	Te realiseren	2018	2019	2020	2021 ev
Woningbouw	9 st.		9 st.	9 st.			

Cashflow

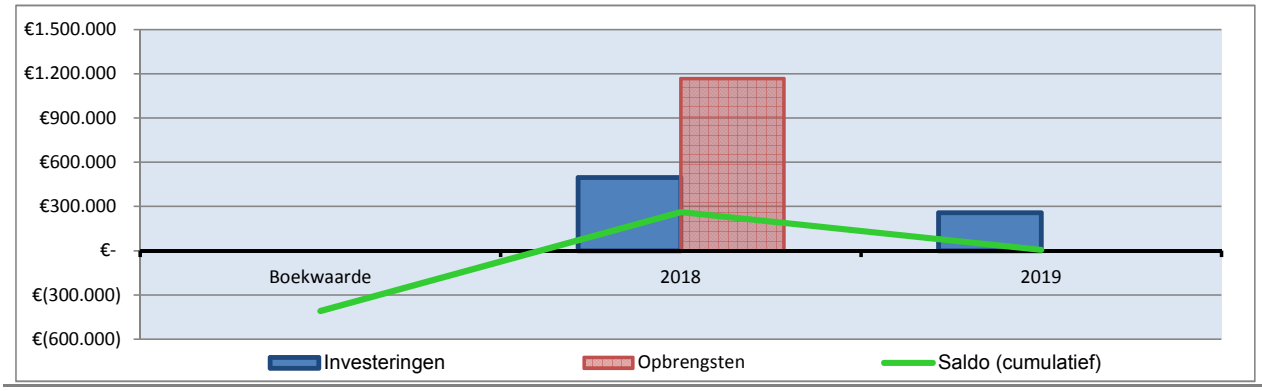

1.8 Krasse Knarren

Plankaart

1.8 Krasse Knarren

Algemeen

Type project	IEGG Woningbouw
Planfase	Uitvoering
Startdatum exploitatie	1-1-2018
Einddatum exploitatie	31-12-2018
Projectcode	53337
Projectleider	Anton Westenberg
Planeconoom	Wim van der Linde
Ambtelijk opdrachtgever	Ester Wolfkamp

Exploitatie

Totaal kosten	1.457.456
Totaal opbrengsten	1.640.949
Nominaal saldo (kosten - opbrengsten)	-183.493
Kostenstijging	2.497
Opbrengstenstijging	-
Rente	-5.704
Saldo	-186.699
Netto contante waarde	-183.038

Prestatie indicatoren

Programma	Exploitatie	Capaciteit
Het project is een woningbouwontwikkeling voor de leeftijdsgroep 50+.	De exploitatie kent per 1-1-2018 een positief resultaat van € 0,18 mln. Het resultaat is met € 0,66 mln. verminderd ten opzichte van vorig jaar.	-

Planning	Risico's	Overige
In 2017 zijn de woningen opgeleverd en in 2018 wordt het gehele gebied woonrijp gemaakt.	-	Binnen het project is per 31-12-2017 een winstname gedaan van € 0,52 mln.

Programma

Programmaonderdeel	Totaal	Gerealiseerd	Te realiseren	2018	2019	2020	2021 ev
Woningbouw	48 st.	48 st.					

Cashflow

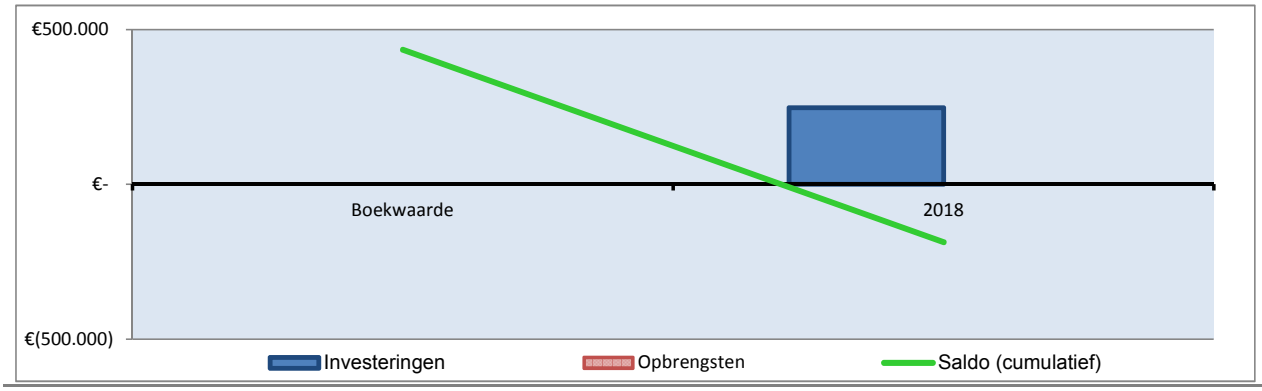

2.1 Marslanden Zuid

Plankaart

2.1 Marslanden Zuid

Algemeen

Type project	IEGG Bedrijventerrein en Kantoren
Planfase	Uitvoering
Startdatum exploitatie	1-1-2018
Einddatum exploitatie	31-12-2020
Projectcode	53011
Projectleider	Danielle Dijkslag-Erdtsieck
Planeconoom	Christiaan van Steenwijk
Ambtelijk opdrachtgever	Anja Jager

Exploitatie

Totaal kosten	3.495.063
Totaal opbrengsten	3.890.198
Nominaal saldo (kosten - opbrengsten)	-395.134
Kostenstijging	7.424
Opbrengstenstijging	-
Rente	-10.764
Saldo	-398.474
Netto contante waarde	-375.491

Prestatie indicatoren

Programma	Exploitatie	Capaciteit
-	De exploitatie kent per 1-1-2018 een positief resultaat van € 0,38 mln. Het resultaat is met € 0,53 mln. verminderd ten opzichte van vorig jaar.	-

Planning	Risico's	Overige
Het uitgeven van de bedrijfskavels en de nog uit te voeren werkzaamheden zullen volgens planning in de periode tot en met 2020 plaatsvinden	-	Binnen het project is per 31-12-2017 een winstname gedaan van € 0,64 mln.

Programma

Programmaonderdeel	Totaal	Gerealiseerd	Te realiseren	2018	2019	2020	2021 ev
Bedrijventerreinen	68.273 m²	55.636 m²	12.637 m²	6.764 m²	4.770 m²	1.103 m²	

Cashflow

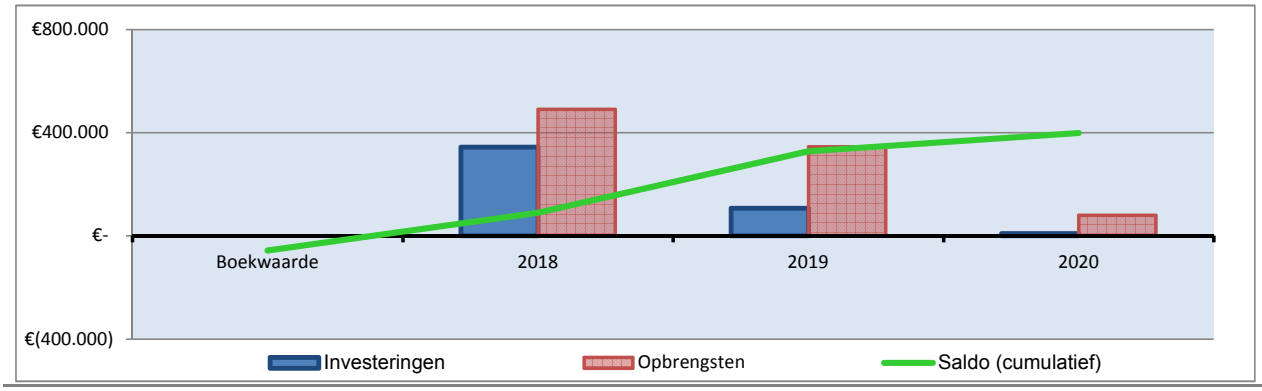

2.2 Hessenpoort

Plankaart

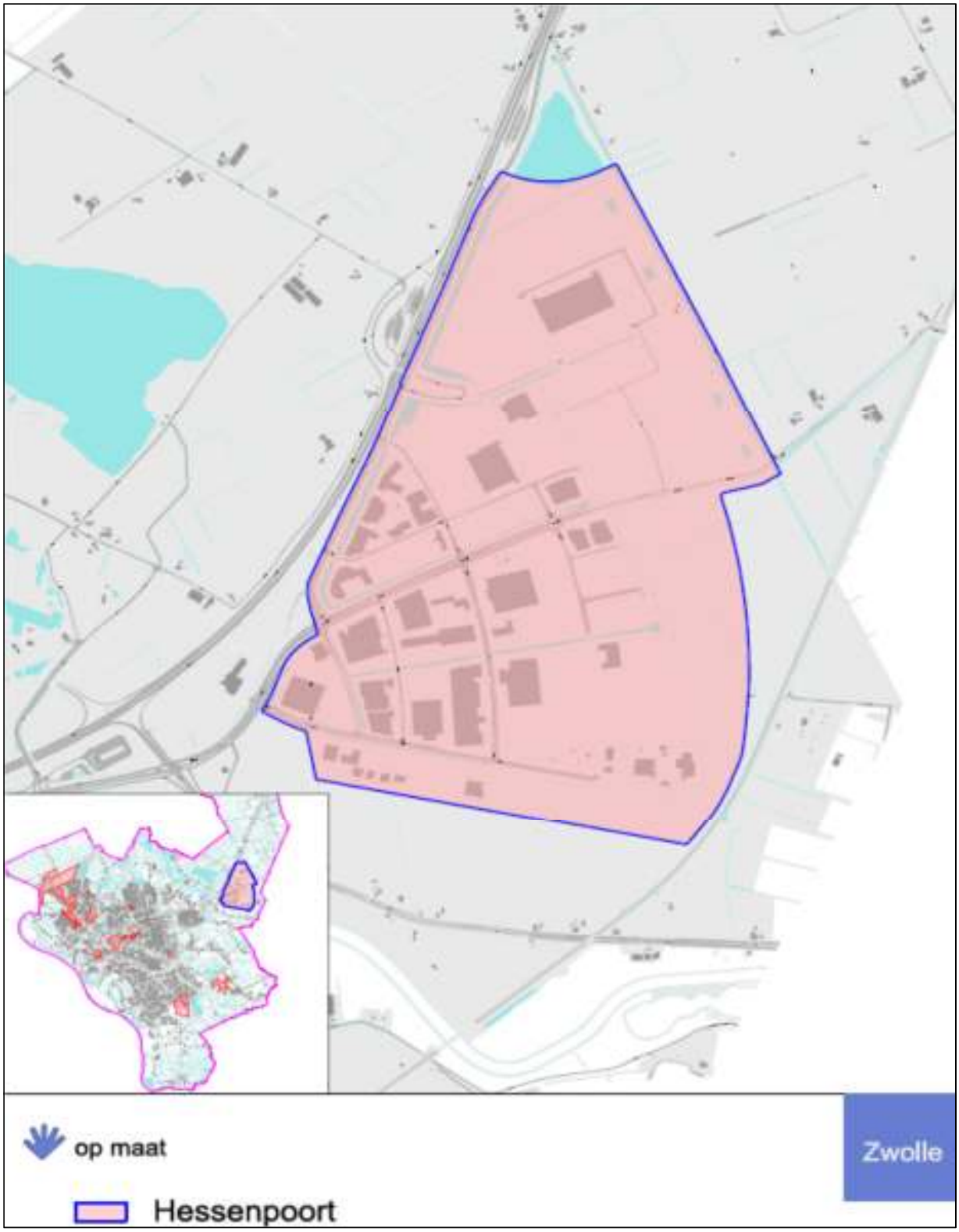

2.2 Hessenpoort

Algemeen

Type project	IEGG Bedrijventerrein en Kantoren
Planfase	Uitvoering
Startdatum exploitatie	1-1-2018
Einddatum exploitatie	31-12-2042
Projectcode	53289 - 53311
Projectleider	Michiel Scheper
Planeconoom	Christiaan van Steenwijk
Ambtelijk opdrachtgever	Anja Jager

Exploitatie

Totaal kosten	196.026.611
Totaal opbrengsten	282.876.603
Nominaal saldo (kosten - opbrengsten)	-86.849.992
Kostenstijging	8.638.538
Opbrengstenstijging	7.206.677
Rente	-9.374.381
Saldo	-94.792.512
Netto contante waarde	-57.778.962

Prestatie indicatoren

Programma	Exploitatie	Capaciteit
In februari 2018 is het programma Breikbaar Hessenpoort vastgesteld en opgenomen binnen het project Hessenpoort.	De exploitatie kent per 1-1-2018 een positief resultaat van € 57,78 mln. Het resultaat is met € 13,56 mln. verminderd ten opzichte van vorig jaar.	-

Planning	Risico's	Overige
Het project is als gevolg van gerealiseerde uitgifte en de uitgifteprognose verkort met één jaar.	-	Binnen het project is per 31-12-2017 een winstname gedaan van € 6,05 mln.

Programma

Programmaonderdeel	Totaal	Gerealiseerd	Te realiseren	2018	2019	2020	2021 ev
Bedrijventerreinen	2.094.042 m²	828.982 m²	1.265.060 m²	103.236 m²	45.230 m²	48.897 m²	1.067.697 m²
Commerciële voorzieningen	49.461 m²	49.461 m²					

Cashflow

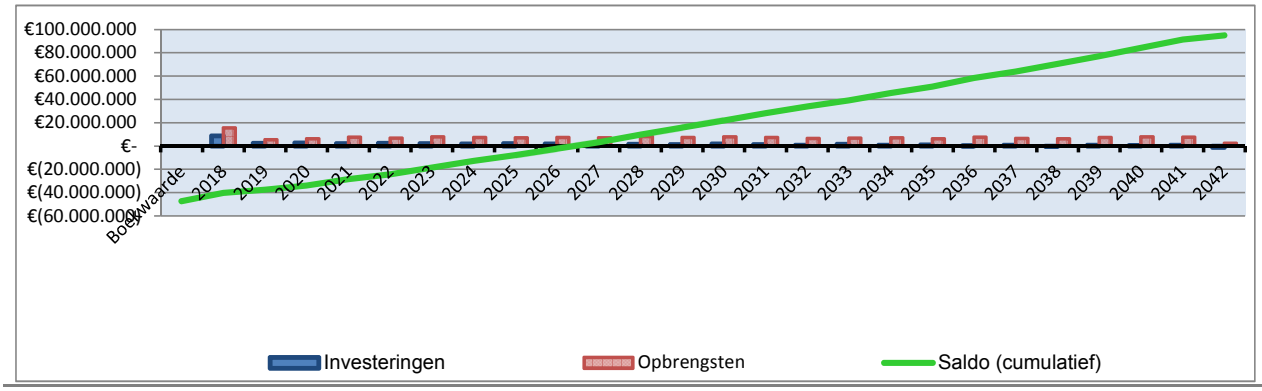

3.1 Kamperpoort

Plankaart

3.1 Kamperpoort

Algemeen

Type project	IEGG Herstructurering
Planfase	Uitvoering
Startdatum exploitatie	1-1-2018
Einddatum exploitatie	31-12-2022
Projectcode	53139-53155, 53169-53171
Projectleider	Ron Eggink
Planeconoom	Michele Lunetta
Ambtelijk opdrachtgever	Esther Wolfkamp

Exploitatie

Totaal kosten	25.538.935
Totaal opbrengsten	26.452.161
Nominaal saldo (kosten - opbrengsten)	-913.226
Kostenstijging	101.753
Opbrengstenstijging	49.369
Rente	-136.956
Saldo	-997.798
Netto contante waarde	-903.737

Prestatie indicatoren

Programma	Exploitatie	Capaciteit
In juli 2017 zijn twee exploitaties (Brandweerkazerne en Katwolderplein) vastgesteld. Het aantal op te leveren woningen is toegenomen. Het aantal m2 BVO commerciële voorzieningen is licht afgenomen.	De exploitatie kent per 1-1-2018 een postief resultaat van € 0,90 mln. Het resultaat is met € 1,54 mln. verbeterd ten opzichte van vorig jaar.	-

Planning	Risico's	Overige
-	-	Binnen het project is per 31-12-2017 een winstname gedaan van € 1,83 mln.

Programma

Programmaonderdeel	Totaal	Gerealiseerd	Te realiseren	2018	2019	2020	2021 ev
Woningbouw	230 st.	132 st.	98 st.	98 st.			
Commerciële voorzieningen	7.847 m²	7.047 m²	800 m²	800 m²			
Overig grondgebruik	1.250 m²		1.250 m²	1.250 m²			

Cashflow

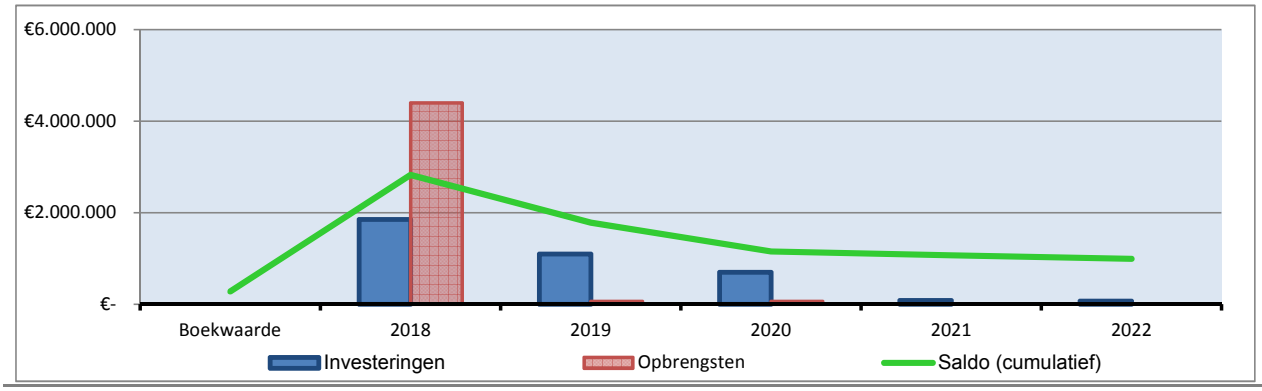

3.2 Geert Grotestraat

Plankaart

3.2 Geert Grotestraat

Algemeen

Type project	IEGG Herstructurering
Planfase	Uitvoering
Startdatum exploitatie	1-1-2018
Einddatum exploitatie	31-12-2019
Projectcode	53313
Projectleider	Aldert Koop
Planeconoom	Wim van der Linde
Ambtelijk opdrachtgever	Esther Wolfkamp

Exploitatie

Totaal kosten	1.157.818
Totaal opbrengsten	1.159.000
Nominaal saldo (kosten - opbrengsten)	-1.182
Kostenstijging	11.107
Opbrengstenstijging	-
Rente	-10.300
Saldo	-375
Netto contante waarde	-360

Prestatie indicatoren

Programma	Exploitatie	Capaciteit
-	De exploitatie kent per 1-1-2018 een neutraal resultaat van € 0,0 mln. Het resultaat is nagenoeg gelijk aan vorig jaar.	-

Planning	Risico's	Overige
De gronden zijn uitgegeven. Het moment van realisatie van de opstal van Geert Grootestraat 5 is nog onbekend.	-	-

Programma

Programmaonderdeel	Totaal	Gerealiseerd	Te realiseren	2018	2019	2020	2021 ev
Maatschappelijke voorz.	4.500 m²	4.500 m²					

Cashflow

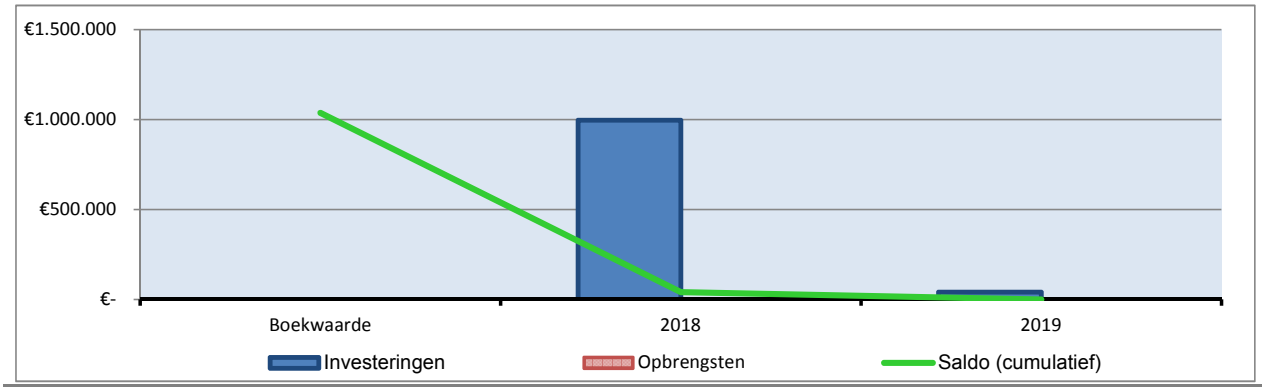

3.3 Wipstrikkerallee

Plankaart

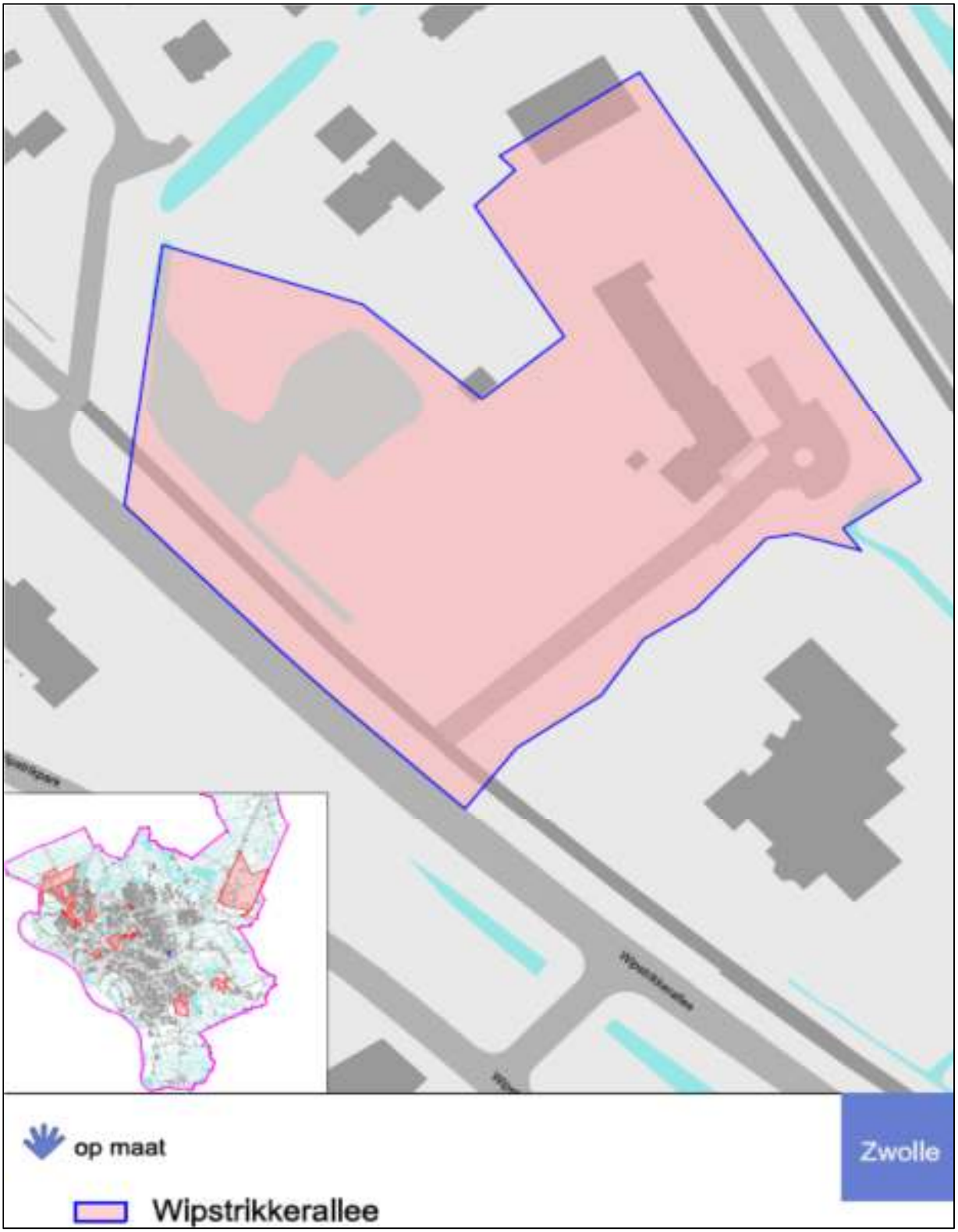

3.3 Wipstrikkerallee

Algemeen

Type project	IEGG Herstructurering
Planfase	Uitvoering
Startdatum exploitatie	1-1-2018
Einddatum exploitatie	31-12-2019
Projectcode	53335
Projectleider	-
Planeconoom	Wim van der Linde
Ambtelijk opdrachtgever	Ester Wolfkamp

Exploitatie

Totaal kosten	387.442
Totaal opbrengsten	515.374
Nominaal saldo (kosten - opbrengsten)	-127.932
Kostenstijging	2.967
Opbrengstenstijging	4.528
Rente	-1.048
Saldo	-130.540
Netto contante waarde	-125.471

Prestatie indicatoren

Programma	Exploitatie	Capaciteit
De locatie voorziet in voorzieningen kavels waarvan nog 1 beschikbaar is.	De exploitatie kent per 1-1-2018 een positief resultaat van € 0,13 mln. Het resultaat is met € 0,05 mln. verminderd ten opzichte van vorig jaar.	-

Planning	Risico's	Overige
De uitgifte van de kavel is met 1 jaar uitgesteld naar 2019	-	Binnen het project is per 31-12-2017 een winstname gedaan van € 0,07 mln.

Programma

Programmaonderdeel	Totaal	Gerealiseerd	Te realiseren	2018	2019	2020	2021 ev
Maatschappelijke voorz.	4.694 m²	3.408 m²	1.286 m²		1.286 m²		

Cashflow

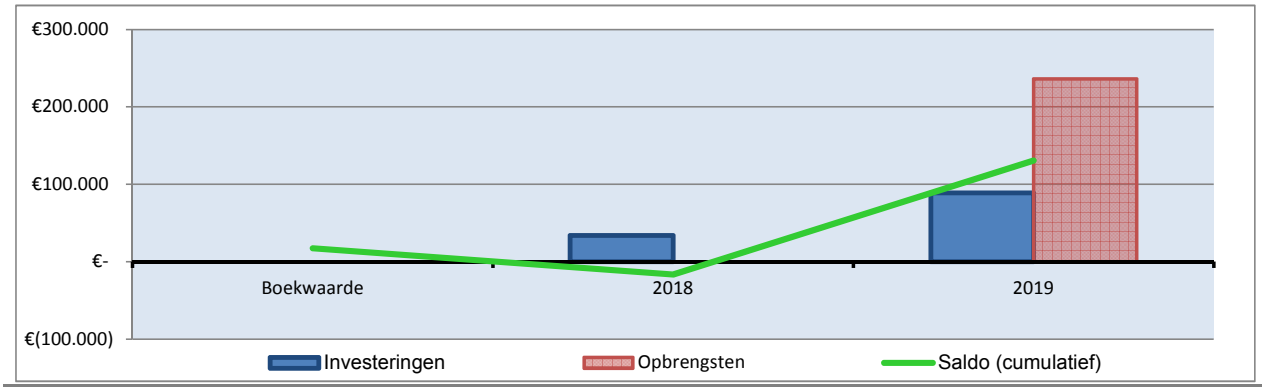

4.1 Noordereiland

Plankaart

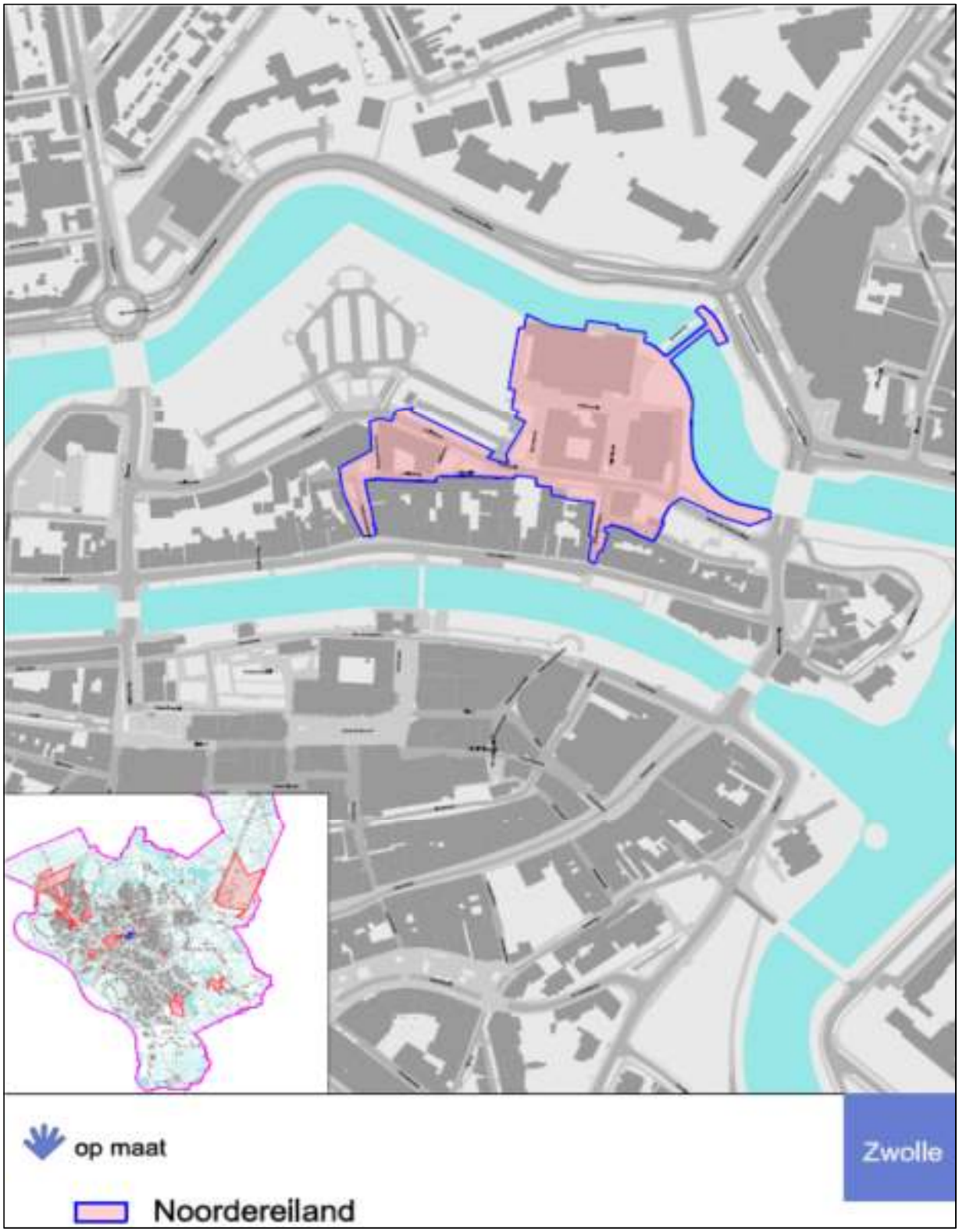

4.1 Noordereiland

Algemeen

Type project	Binnenkort af te sluiten projecten
Planfase	Uitvoering
Startdatum exploitatie	1-1-2018
Einddatum exploitatie	31-12-2018
Projectcode	53059
Projectleider	Ronald IJsselsteijn
Planeconoom	Maryl Veldkamp
Ambtelijk opdrachtgever	-

Exploitatie

Totaal kosten	20.428.127
Totaal opbrengsten	20.428.551
Nominaal saldo (kosten - opbrengsten)	-423
Kostenstijging	624
Opbrengstenstijging	-
Rente	-585
Saldo	-384
Netto contante waarde	-377

Prestatie indicatoren

Programma	Exploitatie	Capaciteit
Programma is gerealiseerd	De exploitatie kent per 1-1-2018 een neutraal resultaat van € 0,00 mln. Het resultaat is met € 0,28 mln. verminderd ten opzichte van vorig jaar.	-

Planning	Risico's	Overige
Door oppakken motie "Kus Noordereiland wakker" buiten het project, kan dit project eerder worden afgesloten, naar verwachting in 2018.	-	Binnen het project is per 31-12-2017 een winstname gedaan van €.0,08 mln.

Programma

Programmaonderdeel	Totaal	Gerealiseerd	Te realiseren	2018	2019	2020	2021 ev
Commerciële voorz.	1.930 m²	1.930 m²					
Niet commerciële voorz.	8.131 m²	8.131 m²					

Cashflow

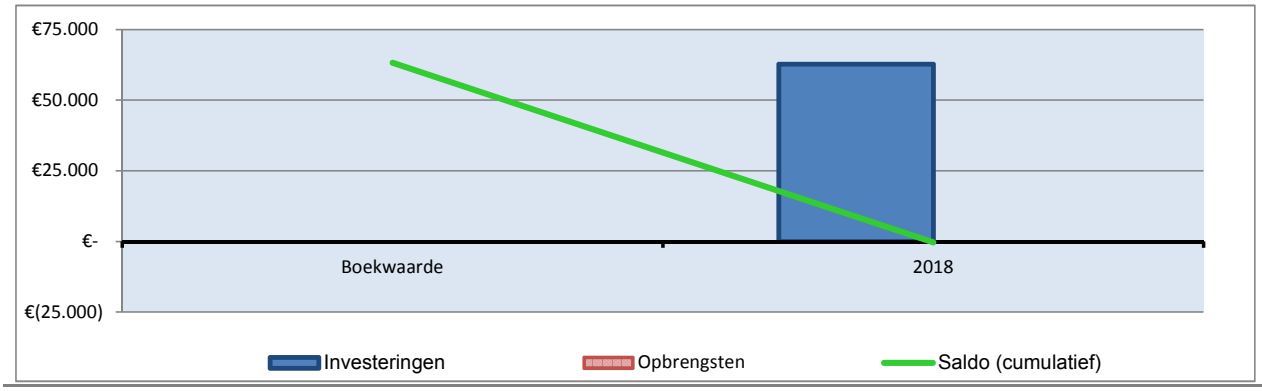

4.2 Westenholte Stins

Plankaart

4.2 Westenholte Stins

Algemeen

Type project	Binnenkort af te sluiten projecten
Planfase	Uitvoering
Startdatum exploitatie	1-1-2018
Einddatum exploitatie	31-12-2020
Projectcode	53135
Projectleider	Auke Sipma
Planeconoom	Maryl Veldkamp
Ambtelijk opdrachtgever	-

Exploitatie

Totaal kosten	328.720
Totaal opbrengsten	271.027
Nominaal saldo (kosten - opbrengsten)	57.693
Kostenstijging	2.042
Opbrengstenstijging	-
Rente	2.631
Saldo	62.366
Netto contante waarde	58.769

Prestatie indicatoren

Programma	Exploitatie	Capaciteit
Het nog te realiseren woningbouwprogramma wordt niet actief door de gemeente uitgevoerd, maar bedraagt ca 19 woningen	De exploitatie kent per 1-1-2018 een positief resultaat van € 0,06 mln. Het resultaat is met € 0,01 mln. verminderd ten opzichte van vorig jaar.	-

Planning	Risico's	Overige
Het sluiten van een anterieure overeenkomst kost meer tijd dan verwacht.	Betreffen met name hogere plankosten	-

Programma

Programmaonderdeel	Totaal	Gerealiseerd	Te realiseren	2018	2019	2020	2021 ev
Woningbouw							

Cashflow

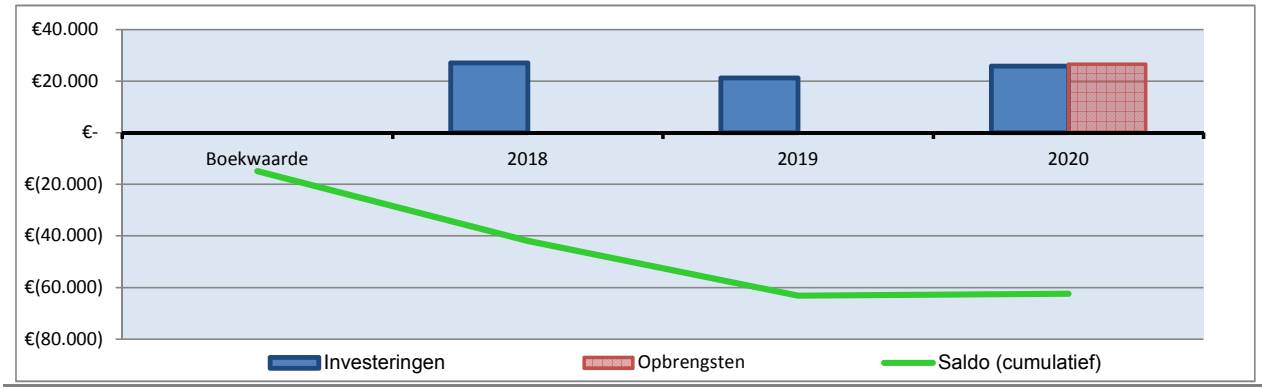

4.3 Prinsenpoort

Plankaart

4.3 Prinsenpoort

Algemeen

Type project	Binnenkort af te sluiten projecten
Planfase	Uitvoering
Startdatum exploitatie	1-1-2018
Einddatum exploitatie	31-12-2022
Projectcode	53123
Projectleider	Ronald IJsselsteijn
Planeconoom	Maryl Veldkamp
Ambtelijk opdrachtgever	-

Exploitatie

Totaal kosten	923.044
Totaal opbrengsten	722.260
Nominaal saldo (kosten - opbrengsten)	200.784
Kostenstijging	5.554
Opbrengstenstijging	-
Rente	14.160
Saldo	220.498
Netto contante waarde	199.712

Prestatie indicatoren

Programma	Exploitatie	Capaciteit
Het nog te realiseren woningbouwprogramma wordt niet actief door de gemeente uitgevoerd, in totaal worden maximaal 140 woningen en maximaal 10.000 m² kantoorruimte gerealiseerd	De exploitatie kent per 1-1-2018 een negatief resultaat van € 0,20 mln. Het resultaat is met € 0,03 mln. verminderd ten opzichte van vorig jaar.	-

Planning	Risico's	Overige
Laatste oplevering van de openbare ruimte vindt naar alle waarschijnlijkheid in 2022 plaats	-	

Programma

Programmaonderdeel	Totaal	Gerealiseerd	Te realiseren	2018	2019	2020	2021 ev
Woningbouw							

Cashflow

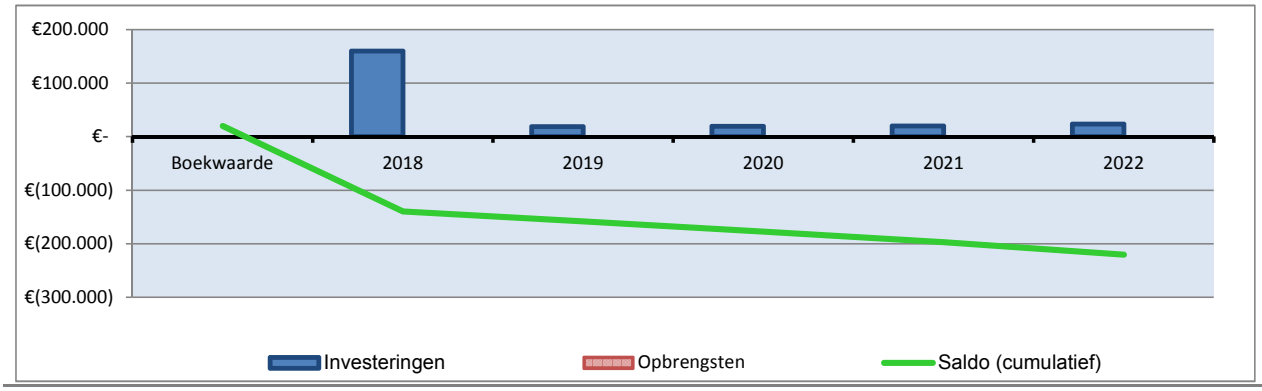

4.4 Bos en Buitenplaatsen

Plankaart

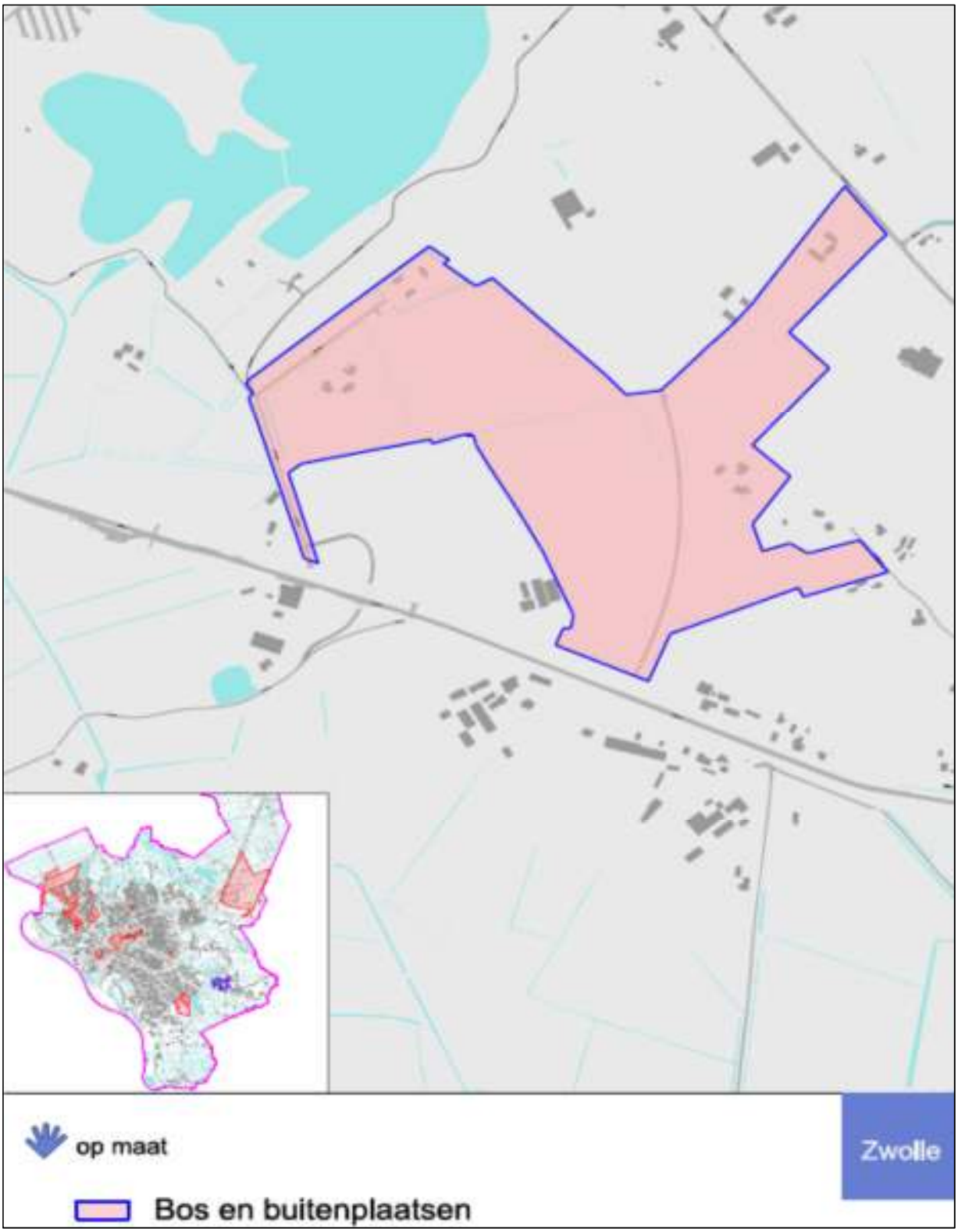

4.4 Bos en Buitenplaatsen

Algemeen

Type project	Binnenkort af te sluiten projecten
Planfase	Uitvoering
Startdatum exploitatie	1-1-2018
Einddatum exploitatie	31-12-2020
Projectcode	53321
Projectleider	-
Planeconoom	Maryl Veldkamp
Ambtelijk opdrachtgever	-

Exploitatie

Totaal kosten	976.505
Totaal opbrengsten	1.750.801
Nominaal saldo (kosten - opbrengsten)	-774.296
Kostenstijging	12.245
Opbrengstenstijging	124.268
Rente	-1.372
Saldo	-887.691
Netto contante waarde	-820.090

Prestatie indicatoren

Programma	Exploitatie	Capaciteit
In het plangebied zijn 4 buitenplaatsen gerealiseerd en nog 3 buitenplaaten te verkopen	De exploitatie kent per 1-1-2018 een positief resultaat van € 0,82 mln. Het resultaat is met € 1,42 mln. verbeterd ten opzichte van vorig jaar.	-

Planning	Risico's	Overige
Voor de nog te verkopen kavels zijn optie of reserveringsovereenkomsten getekend maar nog geen zekerheid of deze overeenkomsten worden verlengd. Indien ze niet worden verlengd treedt vertraging op en zal nader onderzoek plaatsvinden.	Grootste risico's betreffen vertraging/niet uitgeven van de kavels	Ten opzichte van de MPV 2017 zijn nu alle te maken kosten, te maken opbrengsten en risico's meegenomen in de resultaatberekening.

Programma

Programmaonderdeel	Totaal	Gerealiseerd	Te realiseren	2018	2019	2020	2021 ev
Woningbouw	7 st.	4 st.	3 st.		1 st.	2 st.	

Cashflow

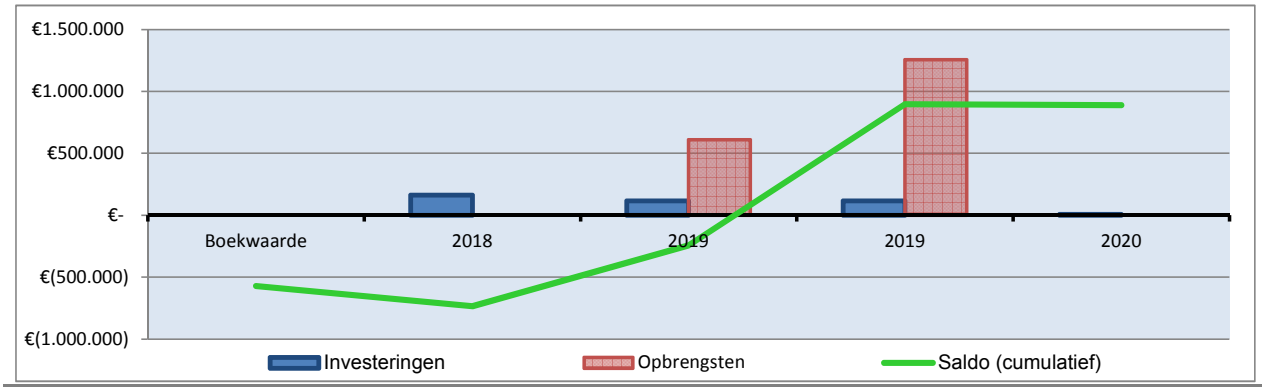

4.5 Stadshagen, fase I

Plankaart

4.5 Stadshagen, fase I

Algemeen

Type project	Binnenkort af te sluiten projecten
Planfase	Uitvoering
Startdatum exploitatie	1-1-2018
Einddatum exploitatie	31-12-2019
Projectcode	53323
Projectleider	Marjolijn Helmich
Planeconoom	Wim van der Linde
Ambtelijk opdrachtgever	Esther Wolfkamp

Exploitatie

Totaal kosten	356.843
Totaal opbrengsten	772.480
Nominaal saldo (kosten - opbrengsten)	-415.637
Kostenstijging	3.783
Opbrengstenstijging	36.017
Rente	2.388
Saldo	-445.483
Netto contante waarde	-428.185

Prestatie indicatoren

Programma	Exploitatie	Capaciteit
Deze locatie betreft d elaatste voorzieningenstrook van Stadshagen 1e fase.	De exploitatie kent per 1-1-2018 een positief resultaat van € 0,43 mln. Het resultaat is met € 0,47 mln. verbeterd ten opzichte van vorig jaar.	-

Planning	Risico's	Overige
Er is een reserveringsovereenkomst gesloten. Naar verwachting wordt de kavel in 2019 uitgegeven.	-	-

Programma

Programmaonderdeel	Totaal	Gerealiseerd	Te realiseren	2018	2019	2020	2021 ev
Woningbouw	33 st.		33 st.		33 st.		
Commerciële voorzieningen	584 m²		584 m²		584 m²		

Cashflow

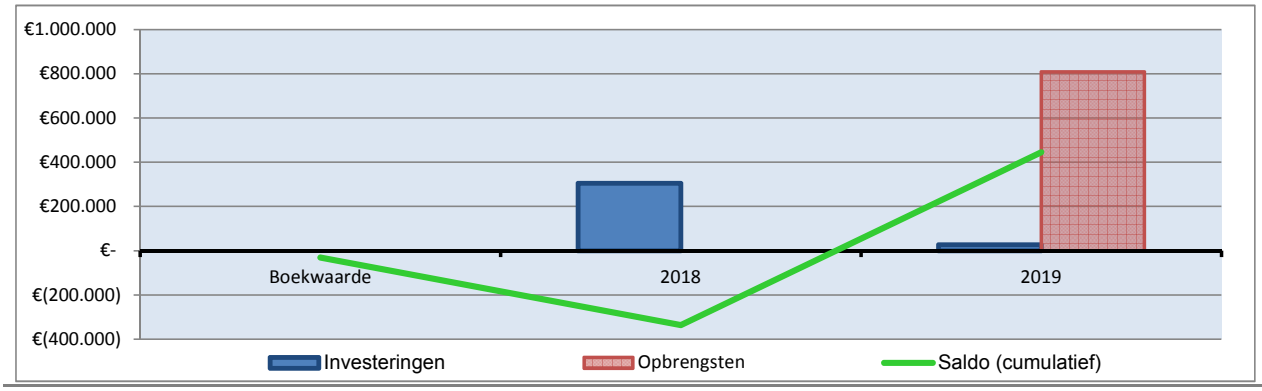

4.6 Stadshagen, vlek 13

Plankaart

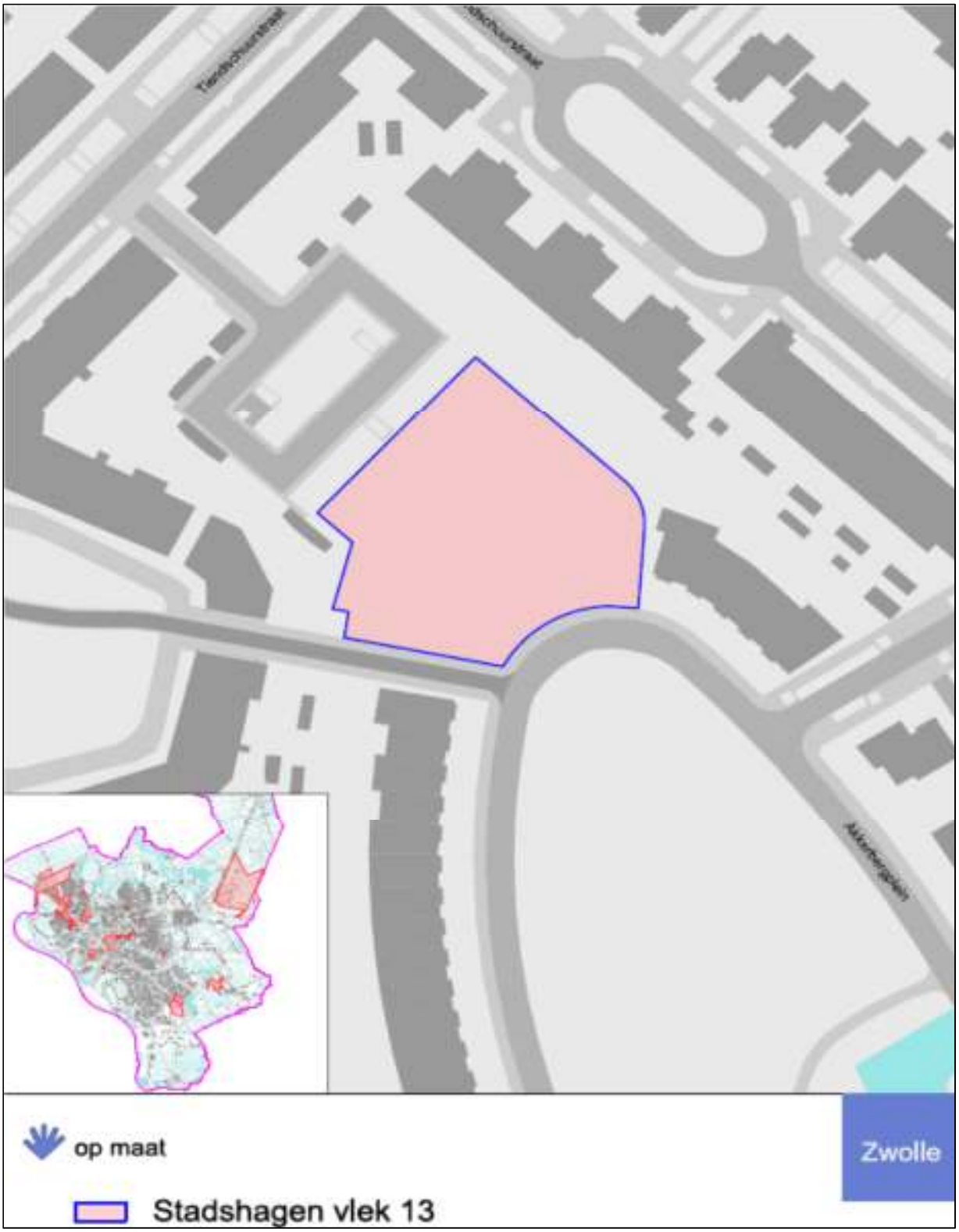

4.6 Stadshagen, vlek 13

Algemeen

Type project	Binnenkort af te sluiten projecten
Planfase	Uitvoering
Startdatum exploitatie	1-1-2018
Einddatum exploitatie	31-12-2019
Projectcode	53325
Projectleider	Marjolijn Helmich
Planeconoom	Wim van der Linde
Ambtelijk opdrachtgever	-

Exploitatie

Totaal kosten	156.544
Totaal opbrengsten	338.590
Nominaal saldo (kosten - opbrengsten)	-182.046
Kostenstijging	3.855
Opbrengstenstijging	17.068
Rente	-991
Saldo	-196.250
Netto contante waarde	-188.630

Prestatie indicatoren

Programma	Exploitatie	Capaciteit
De locatie betreft de laatste woningbouwkavel van Stadshagen vlek 13 voor 5 woningen.	De exploitatie kent per 1-1-2018 een positief resultaat van € 0,19 mln. Het resultaat is met € 0,02 mln. verbeterd ten opzichte van vorig jaar.	-

Planning	Risico's	Overige
De uitgifte verloopt moeizaam, naar verwachting wordt de kavel in 2019 uitgegeven.	-	-

Programma

Programmaonderdeel	Totaal	Gerealiseerd	Te realiseren	2018	2019	2020	2021 ev
Woningbouw	5 st.		5 st.		5 st.		

Cashflow

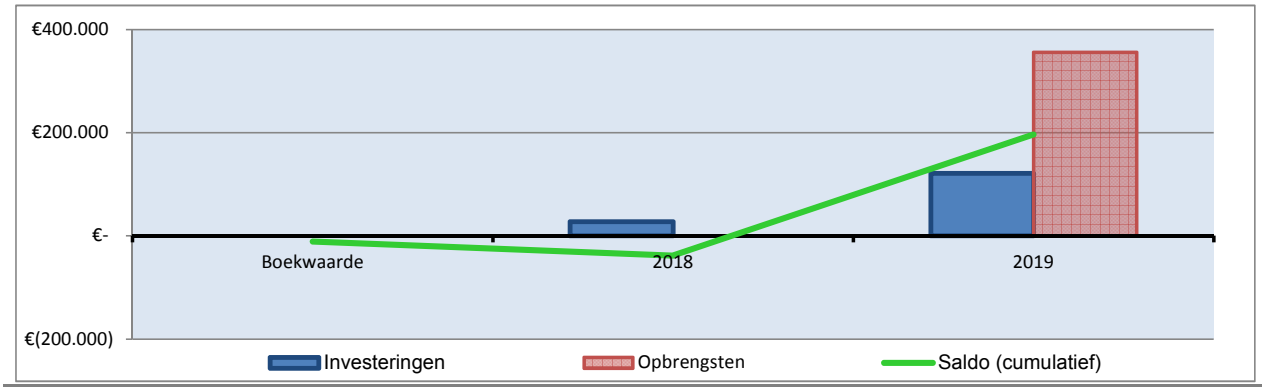

4.7 Campus Windesheim

Plankaart

4.7 Campus Windesheim

Algemeen

Type project	Binnenkort af te sluiten projecten
Planfase	Uitvoering
Startdatum exploitatie	1-1-2017
Einddatum exploitatie	31-12-2019
Projectcode	53247
Projectleider	Ciska Waalewijn
Planeconoom	Maryl Veldkamp
Ambtelijk opdrachtgever	-

Exploitatie

Totaal kosten	1.878.097
Totaal opbrengsten	1.769.696
Nominaal saldo (kosten - opbrengsten)	108.400
Kostenstijging	62.733
Opbrengstenstijging	-
Rente	-24.126
Saldo	147.007
Netto contante waarde	135.812

Prestatie indicatoren

Programma	Exploitatie	Capaciteit
Voor Windesheimwas al een exploitatie aanwezig. Deze is in 2010 geactualiseerd met de vesitging van een anterieure overeenkomst voor Campus Windesheim	De exploitatie kent per 1-1-2018 een negatief resultaat van € 0,14 mln. Het resultaat is met € 0,34 mln. verslechterd ten opzichte van vorig jaar.	-

Planning	Risico's	Overige
Bij een nieuwe ontwikkeling zal een nieuw bestemmignsplan in procedure moeten worden gebracht, waarover opnieuw afspraken moeten worden gemaakt	Grootste risico's betreffen meer begeleidingskosten als gevolg van het trage proces en risico's indien aanpassing voor kruising eenduidig te herleiden is op toename wijkverkeer	-

Programma

Programmaonderdeel	Totaal	Gerealiseerd	Te realiseren	2018	2019	2020	2021 ev

Cashflow

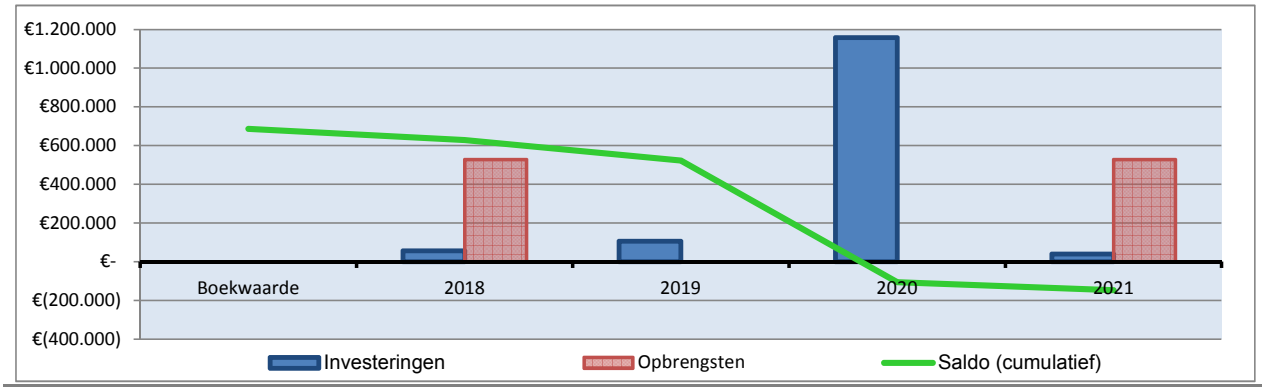

5.1 Afgesloten projecten

Projecten

Projectcode	Project	Resultaat
53315	Zwolle Zuid	575.000
53327	Kop Hanzeland	125.000
53331	Rood voor Rood	235.000
53319	Oosterenk	415.000
53219	Bagijneweide	257.000
53269	De Vrolijkheid	380.000
53333	Wistrikpark	-4.000
53123	Forelkolk	139.000
53011	Marslanden G	**51.000**
		2.173.000

MOTIE: Zwols financieel effect Lelystad Airport

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op 9 juli 2018, gehoord hebbende de beraadslaging over de MPV 2018.

Constaterende dat:

- Het voornemen van het rijk om laagvliegroutes over Zwolle ten behoeve van het vliegveld Lelystad nu ook impact lijkt te gaan krijgen op de financiën van de gemeente Zwolle. Dit blijkt uit de MPV waar al wordt voorgesorteerd op risico's bij Stadshagen.

Is van mening dat:

- Het een nieuwe en ongewenste ontwikkeling is dat de gemeente Zwolle op voorhand al financiële schade lijdt door het moeten nemen van extra reserves bij lopende en toekomstige grondexploitaties.

Roept het College op:

- de raad (vertrouwelijk) te informeren over de te lopen risico's en de consequenties daarvan voor de korte en langere termijn waar het gaat om de impact van de laagvliegroutes op de gemeentelijke financiën.
- Tevens verzoeken wij het college om naar aanleiding van bovenstaande constateringen bij de samenwerkende partners in het Lelystad dossier te informeren naar soortgelijke problemen en hiervan melding te doen naar de Zwolse raad en de andere overheden die zich bezig houden met dit dossier.

En gaat over tot de orde van de dag.

CDA	D66	PvdA	SP
Jan Nabers	Claudia van Bruggen	Mart Oude Egbrink	Brammert Geerling

Voor: PvdA, CDA, SP, D66
Verworpen 9-7-18

besluit

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	44298
Onderwerp	Meerjarenprognose Vastgoed 2018

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 6 MAART 2018

besluit:

1. De complexen Noordereiland, Zwolle zuid, Kop Hanzeland, Rood voor rood, Wipstrikpark Oosterenk, Bagijneweide, Forelkolk, Marslanden G en de Vrolijkheid af te sluiten en het positief saldo ad. € 2.473.000 ten gunste van het jaarresultaat van vastgoed te brengen;

2. Vervroegd winst te nemen binnen de complexen voor een totaalbedrag ad. € 13.396.000 en ten gunste van het jaarresultaat van vastgoed te brengen;

3. De voorziening Vastgoed te verlagen met een bedrag van € 111.000;

4. De gepresenteerde grondexploitaties vast te stellen en de budgetten voor de 1e jaarschijf;

5. Een risicobedrag op te nemen voor de economische risico's ad. € 2.024.000 en voor de projectgebonden risico's ad. € 6.766.000, in totaal € 8.790.000;

6. Op basis van bovenstaande beslispunten in te stemmen met de MPV 2018 en het financiële jaarresultaat van Vastgoed per 31 december 2017 ad € 17.047.000 voordelig en conform het huidige beleid te storten naar de Algemene Concernreserve;

7. In samenhang met de uitkomsten van de jaarrekening, de eerste berap 2018 het vereiste weerstandsvermogen van Vastgoed vaststellen op € 10,0 mln.;

8. Kennis te nemen van de tussentijdse controle van de accountant m.b.t. de MPV activiteiten;

9. Kennis te nemen van de tussentijdse winstneming binnen grondexploitaties;

10. Kennis te nemen van de reeds lopende langjarige grondexploitaties Hessenpoort en Oude Mars en deze, met de kennis van de huidige geprognosticeerde resultaten, als zodanig te handhaven;

11. Kennis te nemen van de lopende (vastgoed)ontwikkelingen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 juli 2018,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 9 juli 2018

onderwerp	Nieuwbouw onderwijshuisvesting Van der Capellen SG
portefeuillehouder	Michiel van Willigen
informant	Augustinus, Henrik (06-23241046)
medeopstellers	
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Beslisnota nieuwbouw onderwijshuisvesting Van der Capellen SG Bijlage: 1. Stichtingskosten nieuwbouw onderwijshuisvesting Bijlage: 2018-07-09 M19-1 Bouw Van der Capellen volledig energie-neutraal Bijlage: 2018-07-09 Raadsbesluit Nieuwbouw onderwijshuisvesting Van der Capellen SG

Voorgesteld besluit raad

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:
1 In te stemmen met vervangende nieuwbouw voor de Van der Capellen SG aan de Lassuslaan.
2 Hiervoor een bedrag van 13,7 miljoen euro beschikbaar te stellen, waarvan 7 miljoen euro reeds is opgenomen in het financieel Masterplan onderwijshuisvesting.
3 De aanvullende structurele kapitaallast ad € 268.000 te dekken uit de meerjarenraming c.q. structurele begrotingsruimte.
(De structurele kapitaallast bedraagt in totaal € 548.000, waarvan € 280.000 reeds gedekt is vanuit de stelposten OHV).
4 In te stemmen met het uitstellen van de beslissing voor het realiseren van een Bijna Energie Neutraal Gebouw (BENG) of een Energie Neutraal Gebouw (ENG).
5 In te stemmen met het gehanteerde normbedrag van € 2.000 per m² bvo (zie bijlage).

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 9 mei 2018

Openbaar

Onderwerp	Raadsvoorstel nieuwbouw onderwijshuisvesting Van der Capellen SG
Versienummer	1.0
Portefeuillehouder	M. van Willigen
Informant	Henrik Augustinus
Afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
Telefoon	06 23241046
Email	H.Augustinus@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel	0133 Onderwijsvoorzieningen: voldoende en adequate onderwijshuisvesting
Begroting wijzigen	Ja
Dekking ten laste van	De meerjarenraming c.q. structurele begrotingsruimte
Bijlagen	1. Stichtingskosten nieuwbouw onderwijshuisvesting

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1 In te stemmen met vervangende nieuwbouw voor de Van der Capellen SG aan de Lassuslaan.

2 Hiervoor een bedrag van 13,7 miljoen euro beschikbaar te stellen, waarvan 7 miljoen euro reeds is opgenomen in het financieel Masterplan onderwijshuisvesting.

3 De aanvullende structurele kapitaallast ad € 268.000 te dekken uit de meerjarenraming c.q. structurele begrotingsruimte.
(De structurele kapitaallast bedraagt in totaal € 548.000, waarvan € 280.000 reeds gedekt is vanuit de stelposten OHV).

4 In te stemmen met het uitstellen van de beslissing voor het realiseren van een Bijna Energie Neutraal Gebouw (BENG) of een Energie Neutraal Gebouw (ENG).

5 In te stemmen met het gehanteerde normbedrag van € 2.000 per m² bvo (zie bijlage).

Datum 9 mei 2018

Toelichting op het voorstel

Inleiding
In het Masterplan onderwijshuisvesting 2011/2021 is het knellende huisvestingsvraagstuk van de Van der Capellen Scholengemeenschap aan de Lassuslaan te Zwolle benoemd en een op dat moment reëel lijkend investeringsbedrag van 7 miljoen euro opgenomen.

In de periode tot eind 2015 zijn verdiepende gesprekken gevoerd met het schoolbestuur waarin de mogelijke opties nieuwbouw en renovatie overwogen zijn. Het schoolbestuur heeft in 2015 een variantenstudie uit laten voeren met als resultaat een voorkeur voor nieuwbouw boven renovatie. Aan de gemeente is voorgesteld dit advies over te nemen.

De gemeente heeft bij haar overweging meerdere criteria toegepast. Allereerst vallen de structurele lasten in geval van nieuwbouw iets lager uit dan bij renovatie en verder zal er in geval van nieuwbouw geen tijdelijke huisvesting nodig zijn, waarmee een behoorlijke kostenpost vermeden wordt. Daarnaast voldoet een nieuw gebouw aan alle eisen met betrekking tot eigentijds onderwijs.

Na gemeentelijke toetsing van de overwegingen is bestuurlijke overeenstemming bereikt met het schoolbestuur om in te zetten op vervangende nieuwbouw. Een verdeling in de bekostiging is overeengekomen onder voorbehoud van goedkeuring door uw raad.

Tijdens het onderzoek en de gesprekken met het schoolbestuur is de bouwsector zich gaan herstellen, waardoor aanbestedingsprijzen zijn gestegen. De stijgingen beperken zich niet tot een indexering van enkele procenten, maar nemen onevenredig toe. Deze ontwikkeling werd onlangs bevestigd door het advies van de VNG aan gemeenten om de normbedragen voor de nieuwbouw van scholen bij te stellen met 40%. Deze ontwikkeling leidt tot een sterke toename van de stichtingskosten en daarmee de behoefte aan een verhoogd budget.

Beoogd effect
Te voldoen aan de wettelijke zorgplicht voor realisatie van voldoende en adequate onderwijshuisvesting rekening houdend met de verduurzamingsopgave van de gemeente Zwolle.

Argumenten
1.1. De ontwikkeling van deze school is een uitwerking van het oude Masterplan onderwijshuisvesting en maakt geen onderdeel uit van de vastgestelde notitie Toekomstgerichte Onderwijshuisvesting Zwolle of het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs welke in 2018 wordt ontwikkeld.
Het voorliggende voorstel voor de huisvesting van de Van der Capellen SG is de laatste voorziening uit het Masterplan onderwijshuisvesting 2011/2021 waarover besluitvorming moet plaatsvinden. Wel is gebruikgemaakt van enkele kaders welke zijn vastgesteld in de notitie Toekomstgerichte Onderwijshuisvesting Zwolle. Zo is afgesproken dat uitgegaan wordt van de duurzaamheidsnorm Bijna Energie Neutrale Gebouwen (BENG) en is vastgesteld dat renovatie een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van de gemeente en het schoolbestuur.

1.2 Nieuwbouw prevaleert zowel inhoudelijk als financieel boven het scenario renovatie.
Bij nieuwbouw is er vrijheid in het creëren van een optimale leeromgeving passend bij de huidige en verwachte toekomstige onderwijsbehoefte. De structurele kapitaallasten bij nieuwbouw zijn bovendien

iets lager dan bij renovatie. Het bijkomend voordeel van nieuwbouw is dat er geen tijdelijke huisvesting nodig is ten tijde van de ontwikkeling, waardoor een omvangrijke kostenpost wordt vermeden. Daarnaast heeft de school een financieel voordeel door reductie van de exploitatielast op onderhoud, schoonmaak en energie. Gelet op dit voordeel brengt de school een investeringsbedrag van 1,3 miljoen euro in voor de realisatie van een Bijna Energie Neutraal Gebouw (BENG) aangevuld met een bijdrage van 2,2 miljoen euro in de stichtingskosten. Alles overwegend is nieuwbouw zowel voor de gemeente als voor het schoolbestuur een voor de hand liggende keuze, afgezien van het feit dat het om een omvangrijke investering gaat.

1.3 Locatie schoolgebouw.
De nieuwbouw wordt gerealiseerd op het terrein achter de school dat nu in gebruik is als sportveld voor de school. Er is daarmee geen sprake van behoefte aan tijdelijke huisvesting, waardoor een omvangrijke kostenpost wordt vermeden.

Voor de buitensport zal de school gebruik gaan maken van sportvelden in de directe omgeving. Na realisatie van de nieuwbouw wordt het schoolgebouw gesloopt en is de grond beschikbaar voor herontwikkeling door de gemeente.

2.1 Om te komen tot een realistisch budgetkader dient rekening gehouden te worden met de marktontwikkelingen in de bouwsector.
In bijlage 1 wordt ingegaan op het effect van de aantrekkende bouwsector waardoor een prijsopdrijvend effect ontstaat. De conclusie is dat de gemeente genoodzaakt is rekening te houden met een bedrag van € 2.000 per vierkante meter bruto vloeroppervlak uitgaande van het prijspeil kwartaal 1 2018. Dit bedrag is inclusief btw en exclusief BENG.

2.2 Toekomstige marktontwikkeling tot aanbesteding is niet meegenomen vanwege de grilligheid van de bouwsector.
Op dit moment kan niet worden voorspeld welke prijsontwikkelingen er nog gaan plaatsvinden, waardoor het budget is vastgesteld op prijspeil kwartaal 1 2018.

2.3 Omvang nieuwbouw.
Gelet op het huidige aantal leerlingen en de prognoses voor de Van der Capellen SG is de omvang van de school berekend op basis van 1.200 leerlingen. In dit aantal van 1.200 leerlingen is rekening gehouden met de leerlingen van de voortgezet onderwijs vrije school Michael College en leerlingen die deelnemen aan de onderwijsroute 10-14-jarigen.

3.1 Gegeven de ambities van de gemeente op het gebied van duurzaamheid is een overweging om te komen tot een ENG gebouw gewenst.
De duurzaamheidsambitie van Zwolle om in 2050 energieneutraal te zijn, vraagt bij iedere voorgenomen investering om een kritische blik op de verduurzamingsmogelijkheden. Onderwijshuisvesting is één van de voorgenomen kansrijke investeringen om een bijdrage te leveren aan deze ambitie. De gemeente heeft in samenwerking met de schoolbesturen een convenant getekend waarin is vastgelegd dat wordt ingezet op het komen tot ENG onderwijsgebouwen. Gegeven het bovenstaande is de overweging ook in dit nieuwbouwproject op zijn plaats, temeer vanwege de levensduur van een onderwijsgebouw van doorgaans 40 jaar.

3.2 De overweging voor dit project komt te vroeg in verband met de lopende trajecten Energietransitie Onderwijshuisvesting en het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs om een voldoende integrale afweging te maken tussen ambities en bekostigingsmogelijkheden.
In 2018 wordt in samenwerking met de schoolbesturen gewerkt aan een plan van aanpak voor de energietransitie. In dit plan komen de concrete stappen om te komen tot energieneutrale onderwijsgebouwen, waarbij ook ingegaan wordt op de wijze van bekostiging. Alternatieve bekostigingsmogelijkheden bijvoorbeeld in samenwerking met de provincie moeten worden verkend. Daarnaast wordt gewerkt aan een Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs wat kan resulteren in het herschikken van de huisvestingsportefeuille. Het effect van de verwachte onderwijsbehoefte is een belangrijke basis om vast te stellen waar verduurzaming effectief is in verband met de verwachte levensduur van de schoolgebouwen.

3.4 Het nieuwbouwplan voor de Van der Capellen SG is in het beginstadium van ontwikkeling waardoor op een later moment de ENG ambitie nog kan worden ingevoegd.
Uitgaande van een vastgesteld Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs en plan van aanpak voor de Energietransitie Onderwijshuisvesting in 2018 kan in de ontwikkeling van de nieuwbouw de ambitie tot energieneutraliteit nog worden toegevoegd. In het huidige plan wordt uitgegaan van de BENG-norm.

Risico's
In argument 2.2 is benoemd dat de prijsontwikkeling in de bouwsector niet is in te schatten. Om die reden is er geen aanvullend bedrag tot aanbesteding opgenomen. Echter, het risico van marktwerking is weldegelijk aanwezig. Wanneer prijsstijging zich voordoet, zal op het moment van aanbesteding aanvullend budget worden aangevraagd.

Financiën

Investering nieuwbouw Lassuslaan Vd Capellen SG								
M² bvo		**8.200**						
				Totaal invest		**Gemeente**		**OOZ**
Stichtingskosten	€	2.000	€	16.400.000	€	14.200.000	€	2.200.000
BENG 8%	€	160	€	1.300.000			€	1.300.000
Totaal	**€**	**2.160**	**€**	**17.700.000**	**€**	**14.200.000**	**€**	**3.500.000**

De gemeentelijke bijdrage aan de stichtingskosten bedraagt 14,2 miljoen euro (Prijspeil Q1 2018).

Onder verrekening van een reeds beschikbaar gesteld voorbereidingskrediet van 0,5 miljoen euro wordt de raad voorgesteld 13,7 miljoen euro beschikbaar te stellen voor de vervangende nieuwbouw voor de van der Capellen scholengemeenschap aan de Lassuslaan.

In het financieel Masterplan onderwijshuisvesting is reeds budgetruimte beschikbaar voor een investering van 7 miljoen euro. Voorgesteld wordt om de structurele jaarlast ad € 268.000 die voortvloeit uit het nog niet gedekte deel van de investering ad 6,7 miljoen euro te dekken uit de meerjarenraming c.q. structurele begrotingsruimte.

Daartegenover staat de (financiële) ontwikkelpotentie van de huidige locatie, waartoe nader onderzoek gewenst is om de financiële voordelen van deze ontwikkeling vast te stellen.

Datum 9 mei 2018

Communicatie
Het schoolbestuur is intensief betrokken in de gesprekken en afwegingen om te komen tot het voorliggende voorstel. Na uw besluit wordt het schoolbestuur schriftelijk geïnformeerd over de uitkomsten.

Vervolg
Na uw besluit wordt het uitvoeringsoverleg met het schoolbestuur gestart. Hierin worden afspraken gemaakt over het bouwheerschap en de verdere procedure voor het realiseren van een nieuw schoolgebouw.

Openbaarheid
Dit voorstel is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	45744
Onderwerp	Nieuwbouw onderwijshuisvesting Van der Capellen SG

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d.

besluit:

1 In te stemmen met vervangende nieuwbouw voor de Van der Capellen SG aan de Lassuslaan.
2 Hiervoor een bedrag van 13,7 miljoen euro beschikbaar te stellen, waarvan 7 miljoen euro reeds is opgenomen in het financieel Masterplan onderwijshuisvesting.
3 De aanvullende structurele kapitaallast ad € 268.000 te dekken uit de meerjarenraming c.q. structurele begrotingsruimte.
(De structurele kapitaallast bedraagt in totaal € 548.000, waarvan € 280.000 reeds gedekt is vanuit de stelposten OHV).
4 In te stemmen met het uitstellen van de beslissing voor het realiseren van een Bijna Energie Neutraal Gebouw (BENG) of een Energie Neutraal Gebouw (ENG).
5 In te stemmen met het gehanteerde normbedrag van € 2.000 per m² bvo (zie bijlage).

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 juli 2018,

de voorzitter,

de griffier,

Bijlage 1

Zwolle

Stichtingskosten nieuwbouw onderwijshuisvesting

Aan Leden van de gemeenteraad

Van Henrik Augustinus

Datum 9 mei 2018

Onderwerp Bijlage budgetkader onderwijshuisvesting Van der Capellen SG

Deze bijlage bevat de financiële overweging aangaande de stichtingskosten van de beslisnota:

- Onderwijshuisvesting Van der Capellen Scholengemeenschap, d.d. 9 mei 2018.

In het genoemd raadsvoorstel is geadviseerd het budget vast te stellen op € 2.000 per vierkante meter bruto vloeroppervlak. Dit bedrag voldoet aan het vastgestelde kader Frisse Scholen klasse B en is exclusief de maatregelen voor BENG welke worden bekostigd door het schoolbestuur.

Terugblik

Eind 2017 is de notitie Toekomstgerichte Onderwijshuisvesting Zwolle vastgesteld waarin een budgetkader is opgenomen van € 1.650 per m² bvo inclusief btw (prijspeil voorjaar 2017). Aanvullend is als kader gesteld dat gemeente en schoolbesturen in gesprek treden als het budget niet toereikend zou zijn.

Door het herstel van de economie is de vraag in de bouwsector zodanig toegenomen dat orderportefeuilles van aannemers vol raken. De schaarste onder het bouwend personeel is groot. Deze ontwikkelingen hebben een prijsopdrijvend effect voor de ontwikkeling van vastgoed. Er kan gesproken worden van een hoogconjunctuur in de bouwsector waarbij niet duidelijk is wanneer de markt stabiliseert of kantelt. Wel is duidelijk dat het vastgesteld budget van € 1.650 per m² bvo inclusief btw niet toereikend is. Herziening van het normbedrag is daarmee noodzakelijk om een schoolgebouw in de huidige markt te kunnen realiseren.

Advies prijspeil Q1 2018

Om te komen tot een zo accuraat mogelijke indicatie van een marktconforme prijs per vierkante meter onderwijsvoorziening, zijn verschillende bronnen onderzocht. Vanuit de kennis van de adviesbureaus HEVO, BBN en ICSadviseurs is een beeld gevormd van het benodigde bedrag voor onderwijsvoorzieningen. Daarnaast is het Bouwkostenkompas geraadpleegd en is het advies van de VNG om de normbedragen met 40% te verhogen meegenomen in de analyse.

De bandbreedte van de geïnventariseerde bedragen loopt van € 1.900 tot € 2.100 per vierkante meter op basis van het kwaliteitskader Frisse Scholen klasse B.

Datum 9 mei 2018

Gemeentelijk uitgangspunt

De gemeente Zwolle heeft besloten te voorzien in onderwijsvoorzieningen op niveau Frisse Scholen klasse B (notitie Toekomstbestendige Onderwijshuisvesting Zwolle). Gegeven de berichten vanuit de adviesbureaus en het advies van de VNG is het voorstel om het budgetkader aan te passen naar € 2.000 per m² bvo (prijspeil kwartaal 1 2018) voor de bouw van nieuwe scholen. Het budgetkader zal haar verdere beslag krijgen in het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs (HSP) eind 2018. Hierin zal een herijking van het financieel meerjarenperspectief worden verwerkt en aan uw raad worden voorgelegd bij de PPN in het voorjaar van 2019. Vooruitlopend daarop vragen wij u het budgetkader aan te passen voor de Van der Capellen Scholengemeenschap. Tevens loopt het aanbestedingsproces voor de bouw van Het Saffier van Florion in de wijk Stadshagen. Ook hier blijkt het budgetkader volgens de notitie Toekomstgerichte Onderwijshuisvesting Zwolle van eind 2017 knellend. In onderhandeling met de partijen in het aanbestedingsproces (best value methode) wordt onderzocht welk financieel kader toereikend kan zijn. Daarover wordt u nog nader geïnformeerd.

GROENLINKS PvdA

Zwolle,
juli 2018

Bouw Van der Capellen volledig energie-neutraal

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op **09 juli 2018**
gelezen de Beslisnota 'Nieuwbouw onderwijshuisvesting Van der Capellen Scholengemeenschap'

overwegende dat
- de gemeente Zwolle heeft besloten te voorzien in onderwijsvoorzieningen op niveau frisse scholen klasse B;
- in de investeringsplan Toekomstgerichte Onderwijshuisvesting is opgenomen
- er een convenant is gesloten en getekend door Zwolle en scholen voor het bouwen van ENG (energie-neutraal)scholen
- Zwolle ambieert in 2050 geheel energie-neutraal te zijn
- de gemeenteraad op 24 augustus 2015 de motie 'Maak scholen energie-neutraal en zorg voor goed binnenklimaat' met algemene stemmen heeft aangenomen
- de VNG bij het Rijk aandringt om extra budget vrij beschikbaar te stellen

van oordeel dat
- van der Capellen volledig toekomstbestendig, ENG gebouwd moet worden
- Gemeente Zwolle met focus op toekomstgericht innovatief onderwijs moet bouwen
- Gemeente Zwolle een voorbeeldfunctie heeft in duurzaam bouwen, frisse scholen en gezonde jeugd
- nu een BENG (bijna energie-neutraal) binnen enkele jaren herinvestering vereist
- gemeente én schoolbestuur moeten zoeken naar middelen ter realisatie

roept het college op
samen met schoolbestuur te zoeken naar middelen ter realisatie van een volledig energie-neutraal (ENG) schoolgebouw dat voldoet aan de huidige kwaliteitseisen voor Van der Capellen sg en afwegingen neer te leggen bij de gemeenteraad

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens fractie GroenLinks
Margriet Leest

Namens fractie PvdA
Eefke Meijerink

Aangehouden
9-7-18

besluit

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	45744
Onderwerp	Nieuwbouw onderwijshuisvesting Van der Capellen SG

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 9 MEI 2018

besluit:

1 In te stemmen met vervangende nieuwbouw voor de Van der Capellen SG aan de Lassuslaan.
2 Hiervoor een bedrag van 13,7 miljoen euro beschikbaar te stellen, waarvan 7 miljoen euro reeds is opgenomen in het financieel Masterplan onderwijshuisvesting.
3 De aanvullende structurele kapitaallast ad € 268.000 te dekken uit de meerjarenraming c.q. structurele begrotingsruimte.
(De structurele kapitaallast bedraagt in totaal € 548.000, waarvan € 280.000 reeds gedekt is vanuit de stelposten OHV).
4 In te stemmen met het uitstellen van de beslissing voor het realiseren van een Bijna Energie Neutraal Gebouw (BENG) of een Energie Neutraal Gebouw (ENG).
5 In te stemmen met het gehanteerde normbedrag van € 2.000 per m² bvo (zie bijlage).

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 juli 2018,

de voorzitter,

de griffier,

PvdA GROEN LINKS Christen Unie SP D66

Motie vreemd aan de orde van de dag: Zwolle Kinderpardongemeente

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op maandag 9 juli 2018;

Constaterende dat:

- er nog steeds kinderen die in Nederland geworteld zijn, uitgezet dreigen te worden naar een land waarvan ze de taal niet eens spreken;
- het zogeheten *meewerkcriterium* van het Kinderpardon zo strikt wordt toegepast dat bijna geen enkel geworteld kind nog een Kinderpardon kan krijgen;
- Er inmiddels al bijna 40 gemeenten in Nederland zich hebben uitgesproken voor versoepeling van het Kinderpardon;

Van mening dat:
- Dat het voor in Nederlandse gemeenschappen gewortelde kinderen die langer dan vijf jaar in Nederland verblijven van essentieel belang is dat zij hier mogen blijven, omdat ze hier thuis zijn;
- het belangrijk is dat zo veel mogelijk gemeenten bij de staatssecretaris pleiten voor versoepeling van het Kinderpardon;
- Zwolle als sociale en gastvrije stad in dit rijtje gemeenten niet mag ontbreken.

Verzoekt het college:
- Ervoor te zorgen dat Zwolle zich aansluit bij de 42 andere 'Kinderpardongemeenten' door bij de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid te pleiten voor een oplossing voor deze groep kinderen, bijvoorbeeld door versoepeling van het meewerkcriterium van het Kinderpardon.

En gaat over tot de orde van de dag.

PvdA Zwolle	Patty Wolthof
GroenLinks	Margriet Leest
ChristenUnie	Ruth Stoornvogel
SP	Sandra Drost
D66	Sonja Paauw

Toelichting
Kinderen zijn geworteld als ze minstens vijf jaar als minderjarige in Nederland zijn nadat zij een verblijfsvergunning hebben aangevraagd. Het Kinderpardon wordt zó strikt uitgevoerd dat inmiddels 98% van de aanvragen wordt afgewezen. De meeste van deze kinderen wordt tegengeworpen dat zij en/of hun ouders te weinig hebben meegewerkt aan vertrek, het meewerkcriterium. Hierdoor dreigt momenteel voor ongeveer vierhonderd in Nederland gewortelde kinderen uitzetting naar een land waarvan ze vaak de taal niet eens spreken. Deze motie is een dringend pleidooi aan het nieuwe kabinet om de procedure van het Kinderpardon te versoepelen. Link naar de petitie Ze zijn al thuis: actie.degoedezaak.org/petitions/ze-zijn-al-thuis.

Tegen: VVD en Stadswacht
Aangenomen 9-7-18

GROENLINKS PvdA

Zwolle,
9 juli 2018,

Permanent sluiten Menistenbrug voor autoverkeer

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op **maandag 9 juli 2018,**

overwegende dat

- *De Menistenbrug in verband met de verbouwingswerkzaamheden aan de watertoren aan de Turfmarkt sinds 2017 afgesloten is voor het doorgaand (auto)verkeer;*
- *deze afsluiting niet tot noemenswaardige verkeersproblemen heeft geleid op omliggende wegen;*
- *de smalle brug en de verbindingsweg langs de Turfmarkt ontoereikend zijn voor het drukke fietsverkeer in combinatie met autoverkeer;*
- *de route naar blijkt geen zinvolle doorgaande functie heeft voor autoverkeer;*
- *de afsluiting van de brug voor autoverkeer nu al heeft geleid tot een veiligere verkeerssituatie.*

van oordeel dat

- *de gemeente Zwolle door middel van het permanent afsluiten van de Menistenbrug een wezenlijke bijdrage levert aan verkeersveiligheid in de stad;*

roept het college op

de mogelijkheden om de Menistenbrug en de verbindingsweg langs de Turfmarkt permanent af te sluiten voor het autoverkeer te onderzoeken en de raad hierover te informeren.

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens fractie GroenLinks
Norman Finies

Namens fractie PvdA
Mart Oude Egbrink

Tegen: VVD en CDA
Aangenomen 9-7-18